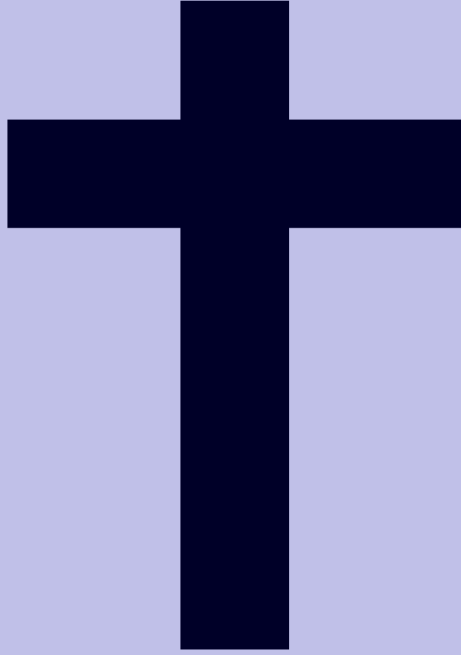

Bible Revizyon 2008

The Holy Bible in the Turkish Language, Revision of 2008

Bible Revizyon 2008

The Holy Bible in the Turkish Language, Revision of 2008

Language: Türkçe (Turkish)

Kutsal Kitap Yeni Çeviri

Kutsal Kitap (Tevrat, Zebur, İncil), Eski ve Yeni Antlaşma olarak üzere iki kısımdan oluşur. Eski Antlaşma, Yahudiler'in kutsal kitabıdır, İbranice ve Aramice olarak yazılmıştır. Yeni Antlaşma (İncil) Grekçe yazılmış ve 27 kitaptan oluşmaktadır. Eski ve Yeni Antlaşma Hristiyanlar'ın kabul ettiği kutsal yazılardır.

Bu tercüme 2001 yılında yayımlanmış ve 2008 yılında küçük düzeltmeler yapılmıştır.

Basılı bir kopyasını temin etmek için Kitabı Mukaddes Şirketi ile irtibata geçebilirsiniz.

Modern Turkish Bible

This is the modern colloquial Turkish translation of the Bible, 2001. It was slightly revised in 2008. The translation has been made in co-operation of The Turkish Bible Society and the Translation Trust.

www.kitabimukaddes.com

2020-10-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2023 from source files dated 9 Oct 2020

f28fe8d2-2561-5b64-81f0-8e038d6d85b0

Contents

YARATILIŞ	1
MISIR'DAN ÇIKIŞ	56
LEVİLİLER	100
ÇÖLDE SAYIM	130
YASA'NIN TEKRARI	175
YEŞU	216
HÂKİMLER	241
RUT	268
1.SAMUEL	273
2.SAMUEL	308
1.KRALLAR	339
2.KRALLAR	373
1.TARİHLER	407
2.TARİHLER	443
EZRA	480
NEHEMYA	492
ESTER	508
EYÜP	516
MEZMURLAR	568
SÜLEYMAN'IN ÖZDEYİŞLERİ	709
VAİZ	752
EZGİLER EZGİSİ	765
YEŞAYA	775
YEREMYA	870
AĞITLAR	956
HEZEKİEL	965
DANİEL	1023
HOŞEA	1039
YOEL	1055
AMOS	1062
OVADYA	1075
YUNUS	1077
MİKA	1080
NAHUM	1089
HABAKKUK	1093
SEFANYA	1098
HAGAY	1103
ZEKERİYA	1105
MALAKİ	1116
MATTA	1120
MARKOS	1164
LUKA	1192
YUHANNA	1237
ELÇİLERİN İŞLERİ	1269
ROMALILAR	1310
1.KORİNTLİLER	1328

2.KORİNTLİLER	1344
GALATYALILAR	1355
EFESLİLER	1361
FİLİPİLİLER	1367
KOLOSELİLER	1372
1. SELANİKLİLER	1377
2.SELANİKLİLER	1381
1.TİMOTEOS	1384
2.TİMOTEOS	1389
TİTUS	1393
FİLİMON	1396
İBRANİLER	1398
YAKUP	1413
1.PETRUS	1418
2.PETRUS	1424
1.YUHANNA	1428
2.YUHANNA	1433
3.YUHANNA	1434
YAHUDA	1435
VAHİY	1437

YARATILIŞ

GİRİŞ

Yaratılış Kitabı bize evrenin ve insanın yaratılışını, günahın ve dünyada çekilen acıların başlangıcını, Tanrı'nın insanlığa yaklaşım biçimini anlatmaktadır. Yaratılış Kitabı'nı iki ana bölüme ayırabiliriz:

- 1-11 bölümleri, dünyanın yaratılışı ve ilk insanların öyküsüdür. Adem'le Havva'nın, Kayın'le Habil'in, Nuh'un, Tufan'ın, Babil Kulesi'nin öyküsünü içerir.
- 12-50 bölümleri, İsraililer'in ilk atalarının öyküsüdür. Önce imanı ve Tanrı'ya itaatiyle bilinen İbrahim'den söz eder. Bunu İbrahim'in oğlu İshak'ın, torunu Yakup'un ve Yakup'un on iki oğlunun öyküsü izler. Bunlardan Yusuf'un öyküsüyle, Yakup ve oğullarını Mısır'da yaşamaya sürükleyen olayların öyküsü özel bir yer tutar.

Kitap insanın öyküsünü anlatmakla birlikte konunun odağında Tanrı vardır. Her şeyi yaratan, günahlıyı yargılayıp cezalandıran, halkına yardım ve öncülük eden hep O'dur. Kitap Tanrı'ya iman eden kişilerin öyküsünü kayda geçirmek ve sonraki kuşakların aynı imanı sürdürmelerini sağlamak için yazıldı.

Geleneksel kanıya göre Yaratılış, Mısır'dan Çıkış, Levililer, Çölde Sayım ve Yasa'nın Tekrarı kitaplarının yazarı Musa'dır. Bu beş kitap İbranice "Tora" diye bilinir. Türkçe Tevrat sözcüğü de Tora'dan geliyor.

Ana Hatlar:

- 1:1-2:25 Evrenin ve insanın yaratılışı
- 3:1-24 Günahın ve acı çekmenin başlangıcı
- 4:1-5:32 Adem'den Nuh'a
- 6:1-10:32 Nuh ve Tufan
- 11:1-9 Babil Kulesi
- 11:10-32 Sam'dan İbrahim'e
- 12:1-35:29 İlk atalar: İbrahim, İshak, Yakup
- 36:1-43 Esav'ın soyu
- 37:1-45:28 Yusuf'la kardeşleri
- 46:1-50:26 İsraililer Mısır'da

Dünyanın Yaratılışı

¹ Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı. ² Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı. Tanrı'nın Ruhu suların üzerinde hareket ediyordu.

³ Tanrı, "Işık olsun" diye buyurdu ve ışık oldu. ⁴ Tanrı ışığın iyi olduğunu gördü ve onu karanlıktan ayırdı. ⁵ Işığa "Gündüz", karanlığa "Gece" adını verdi. Akşam oldu, sabah oldu ve ilk gün oluştu.

⁶ Tanrı, "Suların ortasında bir kubbe olsun, suları birbirinden ayırsın" diye buyurdu. ⁷ Ve öyle oldu. Tanrı gökkubbeyi yarattı. Kubbenin altındaki suları üstündeki sulardan ayırdı. ⁸ Kubbeye "Gök" adını verdi. Akşam oldu, sabah oldu ve ikinci gün oluştu.

⁹ Tanrı, "Göğün altındaki sular bir yere toplansın, kuru toprak görünsün" diye buyurdu ve öyle oldu. ¹⁰ Kuru alana "Kara", toplanan sulara "Deniz" adını verdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü.

¹¹ Tanrı, "Yeryüzü bitkiler, tohum veren otlar, türüne göre tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları üretsın" diye buyurdu ve öyle oldu. ¹² Yeryüzü bitkiler, türüne göre tohum veren otlar, tohumu meyvesinde bulunan meyve ağaçları yetiştirdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü. ¹³ Akşam oldu, sabah oldu ve üçüncü gün oluştu.

14-15 Tanrı şöyle buyurdu: “Gökkubbede gündüzü geceden ayıracak, yeryüzünü aydınlatacak ışıklar olsun. Belirtileri, mevsimleri, günleri, yılları göstereyin.” Ve öyle oldu. 16 Tanrı büyüğü gündüze, küçüğü geceye egemen olacak iki büyük ışığı ve yıldızları yarattı. 17-18 Yeryüzünü aydınlatmak, gündüze ve geceye egemen olmak, ışığı karanlıktan ayırmak için onları gökkubbeye yerleştirdi. Tanrı bunun iyi olduğunu gördü. 19 Akşam oldu, sabah oldu ve dördüncü gün oluştu.

20 Tanrı, “Sular canlı yaratıklarla dolup taşsın, yeryüzünün üzerinde, gökte kuşlar uçuşsun” diye buyurdu. 21 Tanrı büyük deniz canavarlarını, sulara kaynaşan canlıları ve uçan çeşitli varlıkları yarattı. Bunun iyi olduğunu gördü. 22 Tanrı, “Verimli olun, çoğalın, denizleri doldurun, yeryüzünde kuşlar çoğalsın” diyerek onları kutsadı. 23 Akşam oldu, sabah oldu ve beşinci gün oluştu.

24 Tanrı, “Yeryüzü çeşit çeşit canlı yaratık, evcil ve yabanıl hayvan, sürüngen* türetsin” diye buyurdu. Ve öyle oldu. 25 Tanrı çeşit çeşit yabanıl hayvan, evcil hayvan, sürüngen yarattı. Bunun iyi olduğunu gördü.

26 Tanrı, “Kendi suretimizde, kendimize benzer insan yaratalım” dedi, “Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun.”

27 Tanrı insanı kendi suretinde yarattı, onu Tanrı'nın suretinde yarattı. Onları erkek ve dişi olarak yarattı. 28 Onları kutsayarak, “Verimli olun, çoğalın” dedi, “Yeryüzünü doldurun ve denetimimize alın; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, yeryüzünde yaşayan bütün canlılara egemen olun. 29 İşte yeryüzünde tohum veren her otu, tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağacını size veriyorum. Bunlar size yiyecek olacak. 30 Yabanıl hayvanlara, gökteki kuşlara, sürüngenlere –soluk alıp veren bütün hayvanlara– yiyecek olarak yeşil otları veriyorum.” Ve öyle oldu. 31 Tanrı yarattıklarına baktı ve her şeyin çok iyi olduğunu gördü. Akşam oldu, sabah oldu ve altıncı gün oluştu.

2

1 Gök ve yer bütün öğeleriyle tamamlandı. 2 Yedinci güne gelindiğinde Tanrı yapmakta olduğu işi bitirdi. Yaptığı işten o gün dinlendi. 3 Yedinci günü kutsadı. Onu kutsal bir gün olarak belirledi. Çünkü Tanrı o gün yaptığı, yarattığı bütün işi bitirip dinlendi.

Adem ile Havva

4 Göğün ve yerin yaratılış öyküsü: RAB Tanrı göğü ve yeri yarattığında, 5 yeryüzünde yabanıl bir fidan, bir ot bile bitmemişti. Çünkü RAB Tanrı henüz yeryüzüne yağmur göndermemişti. Toprağı işleyecek insan da yoktu. 6 Yerden yükselen buhar* bütün toprakları suluyordu. 7 RAB Tanrı Adem'i topraktan yarattı ve burnuna yaşam soluğunu üfledi. Böylece Adem yaşayan varlık oldu.

8 RAB Tanrı doğuda, Aden'de bir bahçe dikti. Yarattığı Adem'i oraya koydu. 9 Bahçede iyi meyve veren türlü türlü güzel ağaç yetiştirdi. Bahçenin ortasında yaşam ağacıyla iyiyle kötüyü bilme ağacı vardı.

10 Aden'den bir ırmak doğuyor, bahçeyi sulayıp orada dört kola ayrılıyordu. 11 İlk ırmağın adı Pişon'dur. Altın kaynakları olan Havila sınırları boyunca akar. 12 Orada iyi altın, reçine ve oniks bulunur. 13 İkinci ırmağın adı Gihon'dur, Kûş sınırları boyunca akar. 14 Üçüncü ırmağın adı Dicle'dir, Asur'un doğusundan akar. Dördüncü ırmak ise Fırat'tır.

* 1:24 “Sürüngen”: İbranice sözcük fare, böcek gibi öteki kara hayvanlarını da kapsıyor. 1:26 1Ko.11:7 1:27 Yar.5:2; Mat.19:4-5; Mar.10:6 1:27 Yar.5:1-2 2:2 İbr.4:4,10 2:2 Çık.20:11 * 2:6 “Yerden yükselen buhar” ya da “Yerden çıkan su kaynakları”. 2:7 1Ko.15:45 2:9 Yar.3:22; Va.2:7; 22:2,14

¹⁵ RAB Tanrı Aden bahçesine bakması, onu işlemesi için Adem'i oraya koydu. ¹⁶ Ona, "Bahçede istediğin ağacın meyvesini yiyebilirsin" diye buyurdu, ¹⁷ "Ama iyiyle kötüyü bilme ağacından yeme. Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün."

¹⁸ Sonra, "Adem'in yalnız kalması iyi değil" dedi, "Ona uygun bir yardımcı yaratacağım." ¹⁹ RAB Tanrı yerdeki hayvanların, gökteki kuşların tümünü topraktan yaratmıştı. Onlara ne ad vereceğini görmek için hepsini Adem'e getirdi. Adem her birine ne ad verdiyse, o canlı o adla anıldı. ²⁰ Adem bütün evcil ve yabanıl hayvanlara, gökte uçan kuşlara ad koydu. Ama kendisi için uygun bir yardımcı bulunmadı.

²¹ RAB Tanrı Adem'e derin bir uyku verdi. Adem uyurken, RAB Tanrı onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı. ²² Adem'den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Adem'e getirdi.

²³ Adem,
"İşte, bu benim kemiklerimden alınmış kemik,
Etimden alınmış ettir" dedi,
"Ona 'Kadın†' denilecek,
Çünkü o adamdan alındı."

²⁴ Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak. ²⁵ Adem de karısı da çıplaktılar, henüz utanç nedir bilmiyorlardı.

3

İnsanın Günahı

¹ RAB Tanrı'nın yarattığı yabanıl hayvanların en kurnazı ylandı. Yılan kadına, "Tanrı gerçekten, 'Bahçedeki ağaçların hiçbirinin meyvesini yemeyin' dedi mi?" diye sordu.

² Kadın, "Bahçedeki ağaçların meyvelerinden yiyebiliriz" diye yanıtladı, ³ "Ama Tanrı, 'Bahçenin ortasındaki ağacın meyvesini yemeyin, ona dokunmayın; yoksa ölürsünüz' dedi."

⁴ Yılan, "Kesinlikle ölmezsiniz" dedi, ⁵ "Çünkü Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız."

⁶ Kadın ağacın güzel, meyvesinin yemek için uygun ve bilgelik kazanmak için çekici olduğunu gördü. Meyveyi koparıp yedi. Yanındaki kocasına verdi, o da yedi. ⁷ İkisinin de gözleri açıldı. Çıplak olduklarını anladılar. Bu yüzden incir yaprakları dikip kendilerine önlük yaptılar.

⁸ Derken, günün serinliğinde bahçede yürüyen RAB Tanrı'nın sesini duydular. O'ndan kaçıp ağaçların arasına gizlendiler. ⁹ RAB Tanrı Adem'e, "Neredesin?" diye seslendi.

¹⁰ Adem, "Bahçede sesini duyunca korktum. Çünkü çıplaktım, bu yüzden gizlendim" dedi.

¹¹ RAB Tanrı, "Çıplak olduğunu sana kim söyledi?" diye sordu, "Sana meyvesini yeme dediğim ağaçtan mı yedin?"

¹² Adem, "Yanıma koyduğün kadın ağacın meyvesini bana verdi, ben de yedim" diye yanıtladı.

¹³ RAB Tanrı kadına, "Nedir bu yaptığın?" diye sordu.

Kadın, "Yılan beni aldattı, o yüzden yedim" diye karşılık verdi.

¹⁴ Bunun üzerine RAB Tanrı yılana,

"Bu yaptığından ötürü
Bütün evcil ve yabanıl hayvanların
En lanetlisi sen olacaksın" dedi,
"Karnının üzerinde sürünecek,
Yaşamın boyunca toprak yiyeceksin."

† 2:23 İbranice kadın (İşsa) sözcüğü adam (İş) sözcüğünden türemiştir. 2:24 Mat.19:4-5; Mar.10:7-8; 1Ko.6:16; Ef.5:31
3:1 Va.12:9; 20:2 3:6 Rom.5:12 3:13 Rom.7:11; 2Ko.11:3; 1Ti.2:14

- 15 Seninle kadını, onun soyuyla senin soyunu
Birbirinize düşman edeceğim.
Onun soyu senin başını ezecek,
Sen onun topuğuna saldıracaksın.”
- 16 RAB Tanrı kadına,
“Çocuk doğururken sana
Çok acı çektireceğim” dedi,
“Ağrı çekerek doğum yapacaksın.
Kocana istek duyacaksın,
Seni o yönetecek.”
- 17 RAB Tanrı Adem'e,
“Karının sözünü dinlediğin ve sana,
Meyvesini yeme dediğim ağaçtan yediğin için
Toprak senin yüzünden lanetlendi” dedi,
“Yaşam boyu emek vermeden yiyecek bulamayacaksın.
- 18 Toprak sana diken ve çalı verecek,
Yaban otu yiyeceksin.
- 19 Toprağa dönünceye dek
Ekmeğini alın teri dökerek kazanacaksın.
Çünkü topraksın, topraktan yaratıldın
Ve yine toprağa döneceksin.”
- 20 Adem karısına Havva* adını verdi. Çünkü o bütün insanların annesiydi.
- 21 RAB Tanrı Adem'le karısı için deriden giysiler yaptı, onları giydirdi. 22 Sonra, “Adem iyiyle kötüyü bilmekle bizlerden biri gibi oldu” dedi, “Artık yaşam ağacına uzanıp meyve almasına, yiyip ölümsüz olmasına izin verilmemeli.” 23 Böylece RAB Tanrı, yaratılmış olduğu toprağı işlemek üzere Adem'i Aden bahçesinden çıkardı. 24 Onu kovdu. Yaşam ağacının yolunu denetlemek için de Aden bahçesinin doğusuna Keruvlar ve her yana dönen alevli bir kılıç yerleştirdi.

4

Kayin ile Habil

1 Adem karısı Havva ile yattı. Havva hamile kaldı ve Kayin'i doğurdu. “RAB'bin yardımıyla bir oğul dünyaya getirdim” dedi. 2 Daha sonra Kayin'in kardeşi Habil'i doğurdu. Habil çoban oldu, Kayin ise çiftçi. 3 Günler geçti. Bir gün Kayin toprağın ürünlerinden RAB'be sunu getirdi. 4 Habil de sürüsünde ilk doğan hayvanlardan bazılarını, özellikle de yağlarını getirdi. RAB Habil'i ve sunusunu kabul etti. 5 Kayin'le sunusunu ise reddetti. Kayin çok öfkелendi, suratını astı.

6 RAB Kayin'e, “Niçin öfkелendin?” diye sordu, “Niçin surat astın? 7 Doğru olanı yapsan, seni kabul etmez miyim? Ancak doğru olanı yapmazsan, günah kapıda pusuya yatmış, seni bekliyor. Ona egemen olmalısın.”

8 Kayin kardeşi Habil'e, “Haydi, tarlaya gidelim*” dedi. Tarlada birlikteyken kardeşine saldırıp onu öldürdü.

9 RAB Kayin'e, “Kardeşin Habil nerede?” diye sordu.

Kayin, “Bilmiyorum, kardeşimin bekçisi miyim ben?” diye karşılık verdi.

3:15 Va.12:17 3:17 İbr.6:8 * 3:20 Havva ve insan sözcükleri İbranice'de “Yaşam” anlamına gelen aynı sözcükten türemiştir. 3:22 Yar.2:9; Va.2:7; 22:2,14 4:4 İbr.11:4 4:8 Mat.23:35; Luk.11:51; 1Yu.3:12 * 4:8 “Haydi tarlaya gidelim” sözleri Septuaginta, Samiriye Tevratı, Süryanice ve Vulgata'dan alındı.

¹⁰ RAB, “Ne yaptın?” dedi, “Kardeşinin kanı topraktan bana sesleniyor. ¹¹ Artık döktüğün kardeş kanını içmek için ağzını açan toprağın laneti altındasın. ¹² İşlediğin toprak bundan böyle sana ürün vermeyecek. Yeryüzünde aylak aylak dolaşacaksın.”

¹³ Kayin, “Cezam kaldıramayacağım kadar ağır” diye karşılık verdi, ¹⁴ “Bugün beni bu topraklardan kovdun. Artık huzurundan uzak kalacak, yeryüzünde aylak aylak dolaşacağım. Kim bulsa öldürecek beni.”

¹⁵ Bunun üzerine RAB, “Seni kim öldürürse, ondan yedi kez öç alınacak” dedi. Kimse bulup öldürmesin diye Kayin'in üzerine bir nişan koydu. ¹⁶ Kayin RAB'bin huzurundan ayrıldı. Aden bahçesinin doğusunda, Nod[†] topraklarına yerleşti.

Kayin'in Soyu

¹⁷ Kayin karısıyla yattı. Karısı hamile kaldı ve Hanok'u doğurdu. Kayin o sırada bir kent kurmaktaydı. Kente oğlu Hanok'un adını verdi. ¹⁸ Hanok'tan İrat oldu. İrat'tan Mehuyael, Mehuyael'den Metuşael, Metuşael'den Lemek oldu. ¹⁹ Lemek iki kadınla evlendi. Birinin adı Âda, öbürünün ise Silla'ydı. ²⁰ Âda Yaval'ı doğurdu. Yaval sürü sahibi göçebelerin atasıydı. ²¹ Kardeşinin adı Yuval'dı. Yuval lir ve ney çalanların atasıydı. ²² Silla Tuval-Kayin'i doğurdu. Tuval-Kayin tunç ve demirden çeşitli kesici aletler yapardı. Tuval-Kayin'in kızkardeşi Naama'ydı.

²³ Lemek karılarına şöyle dedi:

“Ey Âda ve Silla, beni dinleyin,
Ey Lemek'in karıları, sözlerime kulak verin.
Beni yaraladığı için
Bir adam öldürdüm,
Beni hırpaladığı için
Bir genci öldürdüm.”

²⁴ Kayin'in yedi kez öcü alınacaksa,
Lemek'in yetmiş yedi kez öcü alınmalı.”

²⁵ Adem karısıyla yine yattı. Havva bir erkek çocuk doğurdu. “Tanrı Kayin'in öldürdüğü Habil'in yerine bana başka bir oğul bağışladı” diyerek çocuğa Şit[‡] adını verdi. ²⁶ Şit'in de bir oğlu oldu, adını Enoş koydu.

O zaman insanlar RAB'bi adıyla çağırmaya başladı.

5

Adem'den Nuh'a (1Ta.1:1-4)

¹ Adem soyunun öyküsü: Tanrı insanı yarattığında onu kendine benzer kıldı. ² Onları erkek ve dişi olarak yarattı ve kutsadı. Yaratıldıkları gün onlara “İnsan” adını verdi. ³ Adem 130 yaşındayken kendi suretinde, kendisine benzer bir oğlu oldu. Ona Şit adını verdi. ⁴ Şit'in doğumundan sonra Adem 800 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ⁵ Adem toplam 930 yıl yaşadıktan sonra öldü.

⁶ Şit 105 yaşındayken oğlu Enoş doğdu. ⁷ Enoş'un doğumundan sonra Şit 807 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ⁸ Şit toplam 912 yıl yaşadıktan sonra öldü.

⁹ Enoş 90 yaşındayken oğlu Kenan doğdu. ¹⁰ Kenan'ın doğumundan sonra Enoş 815 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ¹¹ Enoş toplam 905 yıl yaşadıktan sonra öldü.

¹² Kenan 70 yaşındayken oğlu Mahalalel doğdu. ¹³ Mahalalel'in doğumundan sonra Kenan 840 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ¹⁴ Kenan toplam 910 yıl yaşadıktan sonra öldü.

^{4:10} İbr.12:22-24 [†] ^{4:16} “Nod”: “Aylak” anlamına gelir. [‡] ^{4:25} “Şit”: “Bağışlamak” anlamına gelir. ^{5:1}
Yar.1:27-28 ^{5:2} Yar.1:27; Mat.19:4-5; Mar.10:6

¹⁵ Mahalalel 65 yaşındayken oğlu Yeret doğdu. ¹⁶ Yeret'in doğumundan sonra Mahalalel 830 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ¹⁷ Mahalalel toplam 895 yıl yaşadıktan sonra öldü.

¹⁸ Yeret 162 yaşındayken oğlu Hanok doğdu. ¹⁹ Hanok'un doğumundan sonra Yeret 800 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ²⁰ Yeret toplam 962 yıl yaşadıktan sonra öldü.

²¹ Hanok 65 yaşındayken oğlu Metuşelah doğdu. ²² Metuşelah'ın doğumundan sonra Hanok 300 yıl Tanrı yolunda yürüdü. Başka oğulları, kızları oldu. ²³ Hanok toplam 365 yıl yaşadı. ²⁴ Tanrı yolunda yürüdü, sonra ortadan kayboldu; çünkü Tanrı onu yanına almıştı.

²⁵ Metuşelah 187 yaşındayken oğlu Lemek doğdu. ²⁶ Lemek'in doğumundan sonra Metuşelah 782 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ²⁷ Metuşelah toplam 969 yıl yaşadıktan sonra öldü.

²⁸ Lemek 182 yaşındayken bir oğlu oldu. ²⁹ “RAB'bin lanetlediği bu toprak yüzünden çektiğimiz eziyeti, harcadığımız emeği bu çocuk hafifletip bizi rahatlatacak” diyerek çocuğa Nuh* adını verdi. ³⁰ Nuh'un doğumundan sonra Lemek 595 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. ³¹ Lemek toplam 777 yıl yaşadıktan sonra öldü.

³² Nuh 500 yıl yaşadıktan sonra Sam, Ham, Yafet adlı oğulları doğdu.

6

Tufan

¹ Yeryüzünde insanlar çoğalmaya başladı, kızlar doğdu. ² İlahi varlıklar* insan kızlarının güzelliğini görünce beğendikleriyle evlendiler. ³ RAB, “Ruhum insanda sonsuza dek kalmayacak, çünkü o ölümlüdür” dedi, “İnsanın ömrü yüz yirmi yıl olacak.” ⁴ İlahi varlıkların insan kızlarıyla evlenip çocuk sahibi oldukları günlerde ve daha sonra yeryüzünde Nefiller† vardı. Bunlar eski çağ kahramanları, ünlü kişilerdi.

⁵ RAB baktı, yeryüzünde insanın yaptığı kötülük çok, akli fikri hep kötülükte. ⁶ İnsanı yarattığına pişman oldu. Yüreği sızladı. ⁷ “Yarattığım insanları, hayvanları, sürüngenleri, kuşları yeryüzünden silip atacağım” dedi, “Çünkü onları yarattığıma pişman oldum.”

⁸ Ama Nuh RAB'bin gözünde lütuf buldu.

⁹ Nuh'un öyküsü şöyledir: Nuh doğru bir insandı. Çağdaşları arasında kusursuz biriydi. Tanrı yolunda yürüdü. ¹⁰ Üç oğlu vardı: Sam, Ham, Yafet. ¹¹ Tanrı'nın gözünde yeryüzü bozulmuş, zorbalıkla dolmuştu. ¹² Tanrı yeryüzüne baktı ve her şeyin ne denli bozulduğunu gördü. Çünkü insanlar yoldan çıkmıştı.

¹³ Tanrı Nuh'a, “İnsanlığa son vereceğim” dedi, “Çünkü onlar yüzünden yeryüzü zorbalıkla doldu. Onlarla birlikte yeryüzünü de yok edeceğim. ¹⁴ Kendine gofer‡ ağacından bir gemi yap. İçini dışını ziftle, içeriye kamaralar yap. ¹⁵ Gemiye şöyle yapacaksın: Uzunluğu üç yüz§, genişliği elli*, yüksekliği otuz arşın† olacak. ¹⁶ Pencere de yap, boyu yukarıya doğru bir arşını‡ bulsun. Kapıyı geminin yan tarafına koy. Alt, orta ve üst güverteler yap. ¹⁷ Yeryüzüne tufan göndereceğim. Göklerin altında soluk alan bütün canlıları yok edeceğim. Yeryüzündeki her canlı ölecek. ¹⁸ Ama seninle bir antlaşma yapacağım. Oğulların, karın, gelinlerinle birlikte gemiye bin. ¹⁹ Sağ kalabilmeleri için her canlı türünden bir erkek, bir dişi olmak üzere birer çifti gemiye al. ²⁰ Çeşit çeşit kuşlar,

5:21 İbr.11:5; Yah.14-15 * **5:29** “Nuh”: “Rahatlık” anlamına gelir. * **6:2** “İlahi varlıklar”: İbranice “Tanrı oğulları”. Bunların melek ya da Şit soyundan gelen insanlar olduğu sanılıyor. † **6:4** “Nefiller”: İbranice sözcük “Düşmüş kişiler” anlamına gelir. Septuaginta bunu “Devler” diye çevirir. Aynı sözcük Say.13:32-33 ayetlerinde de geçer. **6:5** Mat.24:37; Luk.17:26; 1Pe.3:20 **6:9** 2Pe.2:5 ‡ **6:14** “Gofer”: Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Selvi ağacı olduğu sanılıyor. § **6:15** “Üç yüz arşın”: Yaklaşık 135 m. * **6:15** “Elli arşın”: Yaklaşık 22.5 m. † **6:15** “Otuz arşın”: Yaklaşık 13.5 m. ‡ **6:16** “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm.

hayvanlar, sürüngenler sağ kalmak için çiftler çiftler sana gelecekler. ²¹ Yanına hem kendin, hem onlar için yenebilecek ne varsa al, ilerde yemek üzere depola.”

²² Nuh Tanrı'nın bütün buyruklarını yerine getirdi.

7

¹ RAB Nuh'a, “Bütün ailenle birlikte gemiye bin” dedi, “Çünkü bu kuşak içinde yalnız seni doğru buldum. ²⁻³ Yeryüzünde soyları tükenmesin diye, yanına temiz sayılan hayvanlardan erkek ve dişi olmak üzere yedişer çift, kirli sayılan hayvanlardan birer çift, kuşlardan yedişer çift al. ⁴ Çünkü yedi gün sonra yeryüzüne kırk gün kırk gece yağmur yağdıracağım. Yarattığım her canlıyı yeryüzünden silip atacağım.” ⁵ Nuh RAB'bin bütün buyruklarını yerine getirdi.

⁶ Yeryüzünde tufan koptuğunda Nuh altı yüz yaşındaydı. ⁷ Nuh, oğulları, karısı, gelinleri tufandan kurtulmak için hep birlikte gemiye bindiler. ⁸⁻⁹ Tanrı'nın Nuh'a buyurduğu gibi temiz ve kirli sayılan her tür hayvan, kuş ve sürüngenden erkek ve dişi olmak üzere birer çift Nuh'a gelip gemiye bindiler. ¹⁰ Yedi gün sonra tufan koptu.

¹¹ Nuh altı yüz yaşındayken, o yılın ikinci ayının on yedinci günü enginlerin bütün kaynakları fışkırdı, göklerin kapakları açıldı. ¹² Yeryüzüne kırk gün kırk gece yağmur yağdı.

¹³ Nuh, oğulları Sam, Ham, Yafet, Nuh'un karısıyla üç gelini tam o gün gemiye bindiler. ¹⁴ Onlarla birlikte her tür hayvan –evcil hayvanların, sürüngenlerin, kuşların, uçan yaratıkların her türü– gemiye bindi. ¹⁵ Soluk alan her tür canlı çiftler çiftler Nuh'un yanına gelip gemiye bindi. ¹⁶ Gemiye giren hayvanlar Tanrı'nın Nuh'a buyurduğu gibi erkek ve dişiydi. RAB Nuh'un ardından kapıyı kapadı.

¹⁷ Tufan kırk gün sürdü. Çoğalan sular gemiyi yerden yukarı kaldırdı. ¹⁸ Sular yükseldi, çoğaldıkça çoğaldı; gemi suyun üzerinde yüzmeye başladı. ¹⁹ Sular öyle yükseldi ki, yeryüzündeki bütün yüksek dağlar su altında kaldı. ²⁰ Yükselen sular dağları on beş arşın* aştı. ²¹⁻²² Yeryüzünde yaşayan bütün canlılar yok oldu; kuşlar, evcil ve yabanıl hayvanlar, sürüngenler, insanlar, soluk alan bütün canlılar öldü. ²³ RAB insanlardan evcil hayvanlara, sürüngenlerden kuşlara dek bütün canlıları yok etti, yeryüzündeki her şey silinip gitti. Yalnız Nuh'la gemidekiler kaldı. ²⁴ Sular yüz elli gün boyunca yeryüzünü kapladı.

8

Tufanın Sonu

¹ Sonra Tanrı Nuh'u ve gemideki evcil ve yabanıl hayvanları anımsadı. Yeryüzünde bir rüzgar estirdi, sular alçalmaya başladı. ² Enginlerin kaynakları, göklerin kapakları kapandı. Yağmur dindi. ³ Sular yeryüzünden çekilmeye başladı. Yüz elli gün geçtikten sonra sular azaldı. ⁴ Gemi yedinci ayın on yedinci günü Ararat dağlarına oturdu. ⁵ Sular onuncu aya kadar sürekli azaldı. Onuncu ayın birinde dağların doruğu görüldü.

⁶ Kırk gün sonra Nuh yapmış olduğu geminin penceresini açtı. ⁷ Kuzgunu dışarı gönderdi. Kuzgun sular kuruyuncaya kadar dönmedi, uçup durdu. ⁸ Bunun üzerine Nuh suların yeryüzünden çekilip çekilmediğini anlamak için güvercini gönderdi. ⁹ Güvercin konacak bir yer bulamadı, çünkü her yer suyla kaplıydı. Gemiye, Nuh'un yanına döndü. Nuh uzanıp güvercini tuttu ve gemiye, yanına aldı. ¹⁰ Yedi gün daha bekledi, sonra güvercini yine dışarı saldı. ¹¹ Güvercin gagasında yeni kopmuş bir zeytin yaprağıyla akşamleyin geri döndü. O zaman Nuh suların yeryüzünden çekilmiş olduğunu anladı. ¹² Yedi gün daha bekledikten sonra güvercini yine gönderdi. Bu kez güvercin geri dönmedi.

¹³ Nuh altı yüz bir yaşındayken, birinci ayın birinde yeryüzündeki sular kurudu. Nuh geminin üstündeki kapağı kaldırıncı toprağın kurumuş olduğunu gördü. ¹⁴ İkinci ayın yirmi yedinci günü toprak tümüyle kurumuştı.

¹⁵⁻¹⁶ Tanrı Nuh'a, "Karın, oğulların ve gelinlerinle birlikte gemiden çık" dedi, ¹⁷ "Kendinle birlikte bütün canlıları, kuşları, hayvanları, sürüngenleri de çıkar. Üresinler, verimli olsunlar, yeryüzünde çoğalsınlar."

¹⁸ Nuh karısı, oğulları ve gelinleriyle birlikte gemiden çıktı. ¹⁹ Bütün hayvanlar, sürüngenler, kuşlar, yeryüzünde yaşayan her tür canlı da gemiyi terk etti.

²⁰ Nuh RAB'be bir sunak yaptı. Orada bütün temiz sayılan hayvanlarla kuşlardan yakmalık sunular sundu. ²¹ Güzel kokudan hoşnut olan RAB içinden şöyle dedi: "İnsanlar yüzünden yeryüzünü bir daha lanetlemeyeceğim. Çünkü insan yüreğindeki eğilimler çocukluğundan beri kötüdür. Şimdi yaptığım gibi bütün canlıları bir daha yok etmeyeceğim."

²² "Dünya durdukça
Ekin ekmek, biçmek,
Sıcak, soğuk,
Yaz, kış,
Gece, gündüz hep var olacaktır."

9

Tanrı Nuh'la Antlaşma Yapıyor

¹ Tanrı, Nuh'u ve oğullarını kutsayarak, "Verimli olun, çoğalıp yeryüzünü doldurun" dedi, ² "Yerdeki hayvanların, gökteki kuşların tümü sizden korkup ürkecek. Yeryüzündeki bütün canlılar, denizdeki bütün balıklar sizin yönetiminize verilmiştir. ³ Bütün canlılar size yiyecek olacak. Yeşil bitkiler gibi, hepsini size veriyorum."

⁴ "Yalnız kanlı et yemeyeceksiniz, çünkü kan canı içerir. ⁵ Sizin de kanınız dökülürse, hakkınızı kesinlikle arayacağım. Her hayvandan hesabını soracağım. Her insandan, kardeşinin canına kıyan herkesten hakkınızı arayacağım."

⁶ "Kim insan kanı dökerse,
Kendi kanı da insan tarafından dökülecektir.
Çünkü Tanrı insanı kendi suretinde yarattı."

⁷ Verimli olun, çoğalın.
Yeryüzünde üreyin, artın."

⁸ Tanrı Nuh'a ve oğullarına şöyle dedi: ⁹⁻¹⁰ "Sizinle ve gelecek kuşaklarınızla, sizinle birlikteki bütün canlılarla -kuşlar, evcil ve yabanıl hayvanlar, gemiden çıkan bütün hayvanlarla- antlaşmamı sürdürmek istiyorum. ¹¹ Sizinle antlaşmamı sürdüreceğim: Bir daha tufanla bütün canlılar yok olmayacak. Yeryüzünü yok eden tufan bir daha olmayacak."

¹² Tanrı şöyle sürdürdü konuşmasını: "Sizinle ve bütün canlılarla kuşaklar boyu sonsuza dek sürecek antlaşmamın belirtisi şu olacak: ¹³ Yayımı bulutlara yerleştireceğim ve bu, yeryüzüyle aramdaki antlaşmanın belirtisi olacak. ¹⁴ Yeryüzüne ne zaman bulut göndersem, yayım bulutların arasında ne zaman görünse, ¹⁵ sizinle ve bütün canlı varlıklarla yaptığım antlaşmayı anımsayacağım: Canlıları yok edecek bir tufan bir daha olmayacak. ¹⁶ Ne zaman bulutlarda yay görünse, ona bakıp yeryüzünde yaşayan bütün canlılarla yaptığım sonsuza dek geçerli antlaşmayı anımsayacağım."

¹⁷ Tanrı Nuh'a, "Kendimle yeryüzündeki bütün canlılar arasında sürdüreceğim antlaşmanın belirtisi budur" dedi.

Nuh'un Oğulları

¹⁸ Gemiden çıkan Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafet idi. Ham Kenan'ın babasıydı.
¹⁹ Nuh'un üç oğlu bunlardı. Yeryüzüne yayılan bütün insanlar onlardan üredi.
²⁰ Nuh çiftçiydi, ilk bağı o dikti. ²¹ Şarap içip sarhoş oldu, çadırının içinde çırlıçıplak uzandı. ²² Kenan'ın babası olan Ham babasının çıplak olduğunu görünce dışarı çıkıp iki kardeşine anlattı. ²³ Sam'la Yafet bir giysi alıp omuzlarına attılar, geri geri yürüyerek çıplak babalarını örttüler. Babalarını çıplak görmemek için yüzlerini öbür yana çevirdiler. ²⁴ Nuh ayılınca küçük oğlunun ne yaptığını anlayarak, ²⁵ şöyle dedi:
 “Kenan'a lanet olsun,
 Köleler kölesi olsun kardeşlerine.
²⁶ Övgüler olsun Sam'ın Tanrısı RAB'be,
 Kenan Sam'a kul olsun.
²⁷ Tanrı Yafet'e* bolluk versin,
 Sam'ın çadırlarında yaşasın,
 Kenan Yafet'e kul olsun.”
²⁸ Nuh tufandan sonra üç yüz elli yıl daha yaşadı. ²⁹ Toplam dokuz yüz elli yıl yaşadıktan sonra öldü.

10

Nuh Oğullarının Soyu (1Ta.1:5-23)

¹ Nuh'un oğulları Sam, Ham ve Yafet'in öyküsü şudur:
 Tufandan sonra bunların birçok oğlu oldu.
² Yafet'in oğulları: Gomer, Magog, Meday, Yâvan, Tuval, Meşek, Tiras. ³ Gomer'in oğulları: Aşkenaz, Rifat, Togarma. ⁴ Yâvan'ın oğulları: Elişa, Tarşış, Kittim, Rodanim.
⁵ Kıyılarda yaşayan insanların ataları bunlardır. Ülkelerinde çeşitli dillere, uluslarında çeşitli boylara bölündüler.
⁶ Ham'ın oğulları: Kûş, Misrayim, Pût, Kenan. ⁷ Kûş'un oğulları: Seva, Havila, Savta, Raama, Savteka. Raama'nın oğulları: Şeva, Dedan. ⁸ Kûş'un Nemrut adında bir oğlu oldu. Yiğitliğiyle yeryüzüne ün saldı. ⁹ RAB'bin önünde yiğit bir avcıydı. “RAB'bin önünde Nemrut gibi yiğit avcı” sözü buradan gelir. ¹⁰ İlkın Şinar topraklarında, Babil, Ereğ, Akat, Kalne kentlerinde krallık yaptı. ¹¹⁻¹² Sonra Asur'a giderek Ninova, Rehovot-İr, Kalah kentlerini ve Ninova'yla önemli bir kent olan Kalah arasında Resen'i kurdu.
¹³⁻¹⁴ Misrayim Ludlular'ın, Anamlılar'ın, Lehavlılar'ın, Naftuhlular'ın, Patruslular'ın, Filistliler'in ataları olan Kasluhlular'ın ve Kaftorlular'ın atasıydı.
¹⁵⁻¹⁸ Kenan ilk oğlu olan Sidon'un* babası ve Hititler'in*, Yevuslular'ın, Amorlular'ın, Girgaşlılar'ın, Hivliler'in, Arklılar'ın, Sinliler'in, Arvatlılar'ın, Semarlılar'ın, Hamalılar'ın atasıydı. Kenan boyları daha sonra dağıldı. ¹⁹ Kenan sınırı Sayda'dan Gerar, Gazze, Sodom, Gomora, Adma ve Sevoyim'e doğru Laşa'ya kadar uzanıyordu. ²⁰ Ülkelerinde ve uluslarında çeşitli boylara ve dillere bölünen Hamoğulları bunlardı.
²¹ Yafet'in ağabeyi olan Sam'ın da çocukları oldu. Sam bütün Ever soyunun atasıydı.
²² Sam'ın oğulları: Elam, Asur, Arpakşat, Lud, Aram. ²³ Aram'ın oğulları: Ūs, Hul, Geter, Maş. ²⁴ Arpakşat Şelah'ın babasıydı†. Şelah'tan Ever oldu. ²⁵ Ever'in iki oğlu oldu. Birinin adı Pelek'ti‡; çünkü yeryüzündeki insanlar onun yaşadığı dönemde bölündü. Kardeşinin adı Yoktan'dı. ²⁶⁻²⁹ Yoktan Almodat'ın, Şelef'in, Hasarmavet'in, Yerah'ın, Hadoram'ın, Uzal'ın, Dikla'nın, Oval'ın, Avimael'in, Şeva'nın, Ofir'in, Havila'nın, Yovav'ın atasıydı. Bunların hepsi Yoktan'ın soyundandı.

* **9:27** “Yafet”: “Bolluk, genişlik” anlamına gelir. * **10:15-18** “Sidon”: Saydahlılar'ın atası. † **10:24** Masoretik metin “Arpakşat Şelah'ın babasıydı”, Septuaginta “Arpakşat Kenan'ın babasıydı, Kenan Şelah'ın babasıydı.” ‡ **10:25** “Pelek”: “Bölünme” anlamına gelir.

³⁰ Doğuda, Meşa'dan Sefar'a uzanan dağlık bölgede yaşarlardı. ³¹ Ülkelerinde ve uluslarında çeşitli boylara ve dillere bölünen Samoğulları bunlardı.

³² Tufandan sonra kayda geçen, ulus ulus, boy boy yeryüzüne yayılan bütün bu insanlar Nuh'un soyundan gelmedir.

11

Babil Kulesi

¹ Başlangıçta dünyadaki bütün insanlar aynı dili konuşur, aynı sözleri kullanırlardı. ² Doğuya göçerlerken Şinar bölgesinde bir ova bulup oraya yerleştiler.

³ Birbirlerine, “Gelin, tuğla yapıp iyice pişirelim” dediler. Taş yerine tuğla, harç yerine zift kullandılar. ⁴ Sonra, “Kendimize bir kent kuralım” dediler, “Göklere erişecek bir kule dikip ün salalım. Böylece yeryüzüne dağılmayız.”

⁵ RAB insanların yaptığı kentle kuleyi görmek için aşağıya indi. ⁶ “Tek bir halk olup aynı dili konuşarak bunu yapmaya başladıklarına göre, düşündüklerini gerçekleştirecek, hiçbir engel tanımayacaklar” dedi, ⁷ “Gelin, aşağı inip dillerini karıştıralım ki, birbirlerini anlamasınlar.” ⁸ Böylece RAB onları yeryüzüne dağıtarak kentin yapımını durdurdu. ⁹ Bu nedenle kente Babil* adı verildi. Çünkü RAB bütün insanların dilini orada karıştırmış ve onları yeryüzünün dört bucağına dağıtmıştı.

Sam'dan Avram'a (1Ta.1:24-27)

¹⁰ Sam'ın soyunun öyküsü: Tufandan iki yıl sonra Sam 100 yaşındayken oğlu Arpakşat doğdu. ¹¹ Arpakşat'ın doğumundan sonra Sam 500 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

¹² Arpakşat 35 yaşındayken oğlu Şelah doğdu. ¹³ Şelah'ın doğumundan sonra Arpakşat 403 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu†.

¹⁴ Şelah 30 yaşındayken oğlu Ever doğdu. ¹⁵ Ever'in doğumundan sonra Şelah 403 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

¹⁶ Ever 34 yaşındayken oğlu Pelek doğdu. ¹⁷ Pelek'in doğumundan sonra Ever 430 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

¹⁸ Pelek 30 yaşındayken oğlu Reu doğdu. ¹⁹ Reu'nun doğumundan sonra Pelek 209 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²⁰ Reu 32 yaşındayken oğlu Seruk doğdu. ²¹ Seruk'un doğumundan sonra Reu 207 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²² Seruk 30 yaşındayken oğlu Nahor doğdu. ²³ Nahor'un doğumundan sonra Seruk 200 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²⁴ Nahor 29 yaşındayken oğlu Terah doğdu. ²⁵ Terah'ın doğumundan sonra Nahor 119 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu.

²⁶ Yetmiş yaşından sonra Terah'ın Avram, Nahor ve Haran adlı oğulları oldu.

²⁷ Terah soyunun öyküsü: Terah Avram, Nahor ve Haran'ın babasıydı. Haran'ın Lut adlı bir oğlu oldu. ²⁸ Haran, babası Terah henüz sağken, doğduğu ülkede, Kildaniler'in* Ur Kenti'nde öldü. ²⁹ Avram'la Nahor evlendiler. Avram'ın karısının adı Saray, Nahor'ununkinin adı Milka'ydı. Milka Yiska'nın babası Haran'ın kızıydı. ³⁰ Saray kısrıdı, çocuğu olmuyordu.

³¹ Terah, oğlu Avram'ı, Haran'ın oğlu olan torunu Lut'u ve Avram'ın karısı olan gelini Saray'ı yanına aldı. Kenan ülkesine gitmek üzere Kildaniler'in Ur Kenti'nden ayrıldılar. Harran'a gidip oraya yerleştiler. ³² Terah iki yüz beş yıl yaşadıktan sonra Harran'da öldü.

* **11:9** “Babil”: İbranice “Kargaşa” sözcüğünü çağırıştırır. † **11:13** Septuaginta “Arpakşat 35 yaşındayken oğlu Kenan doğdu. Kenan'ın doğumundan sonra Arpakşat 430 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu. Kenan 130 yaşındayken oğlu Şelah doğdu. Şelah'ın doğumundan sonra Kenan 330 yıl daha yaşadı. Başka oğulları, kızları oldu” (bkz. Luk.3:35-36).

12

Avram'a Çağrı

¹ RAB Avram'a, "Ülkeni, akrabalarını, baba evini bırak, sana göstereceğim ülkeye git" dedi,

² "Seni büyük bir ulus yapacağım,
Seni kutsayacak, sana ün kazandıracağım,
Bereket kaynağı olacaksın.

³ Seni kutsayanları kutsayacak,
Seni lanetleyeni lanetleyeceğim.
Yeryüzündeki bütün halklar
Senin aracılığıyla kutsanacak."

⁴ Avram RAB'bin buyurduğu gibi yola çıktı. Lut da onunla birlikte gitti. Avram Har-ran'dan ayrıldığı zaman yetmiş beş yaşındaydı. ⁵ Karısı Saray'ı, yeğeni Lut'u, Harran'da kazandıkları malları, edindikleri uşakları yanına alıp Kenan ülkesine doğru yola çıktı. Oraya vardılar.

⁶ Avram ülke boyunca Şekem'deki More meşesine kadar ilerledi. O günlerde orada Kenanlılar yaşıyordu. ⁷ RAB Avram'a görünerek, "Bu toprakları senin soyuna vereceğim" dedi. Avram kendisine görünen RAB'be orada bir sunak yaptı. ⁸ Oradan Beytel'in doğusundaki dağlık bölgeye doğru gitti. Çadırını batıdaki Beytel'le doğudaki Ay Kenti'nin arasına kurdu. Orada RAB'be bir sunak yapıp RAB'bi adıyla çağırdı. ⁹ Sonra kona göçe Negev'e doğru ilerledi.

Avram Mısır'da

¹⁰ Ülkedeki şiddetli kıtlık yüzünden Avram geçici bir süre için Mısır'a gitti. ¹¹ Mısır'a yaklaştıklarında karısı Saray'a, "Güzel bir kadın olduğumu biliyorum" dedi, ¹² "Olur ki Mısırlılar seni görüp, 'Bu onun karısı' diyerek beni öldürür, seni sağ bırakırlar. ¹³ Lütfen, 'Onun kızkardeşiyim' de ki, senin hatırın için bana iyi davransınlar, canıma dokunmasınlar."

¹⁴ Avram Mısır'a girince, Mısırlılar karısının çok güzel olduğunu farkettiler. ¹⁵ Kadını gören firavunun adamları, güzelliğini firavuna övdüler. Kadın saraya alındı. ¹⁶ Onun hatırı için firavun Avram'a iyi davrandı. Avram davar, sığır, erkek ve dişi eşek, erkek ve kadın köle, deve sahibi oldu.

¹⁷ RAB Avram'ın karısı Saray yüzünden firavunla ev halkının başına korkunç felaketler getirdi. ¹⁸ Firavun Avram'ı çağırarak, "Nedir bana bu yaptığın?" dedi, "Neden Saray'ın karın olduğunu söylemedin? ¹⁹ Niçin 'Saray kızkardeşimdir' diyerek onunla evlenmeme izin verdin? Al karını, git!" ²⁰ Firavun Avram için adamlarına buyruk verdi. Böylece Avram'la karısını sahip olduğu her şeyle birlikte gönderdiler.

13

Avram'la Lut'un Ayrılması

¹ Avram, karısı ve sahip olduğu her şeyle birlikte Mısır'dan ayrılıp Negev'e doğru gitti. Lut da onunla birlikteydi. ² Avram çok zengindi. Sürüleri, altınları, gümüşleri vardı. ³ Negev'den başlayıp bir yerden öbürüne göçerek Beytel'e kadar gitti. Beytel'le Ay Kenti arasında daha önce çadırını kurmuş olduğu yere vardı. ⁴ Önceden yapmış olduğu sunağın bulunduğu yere gidip orada RAB'bi adıyla çağırdı.

⁵ Avram'la birlikte göçen Lut'un da davarları, sığırları, çadırları vardı. ⁶ Malları öyle çoktu ki, toprak birlikte yaşamalarına elvermedi; yan yana yaşayamadılar. ⁷ Avram'ın

çobanlarıyla Lut'un çobanları arasında kavga çıktı. –O günlerde Kenanlılar'la Perizliler de orada yaşıyorlardı.–

⁸ Avram Lut'a, “Biz akrabayız” dedi, “Bu yüzden aramızda da çobanlarımız arasında da kavga çıkmasın. ⁹ Bütün topraklar senin önünde. Gel, ayrılalım. Sen sola gidersen, ben sağa gideceğim. Sen sağa gidersen, ben sola gideceğim.”

¹⁰ Lut çevresine baktı. Şeria Ovası'nın tümü RAB'bin bahçesi gibi, Soar'a doğru giderken Mısır toprakları gibiydi. Her yerde bol su vardı. RAB Sodom ve Gomora kentlerini yok etmeden önce ova böyleydi. ¹¹ Lut kendine Şeria Ovası'nın tümünü seçerek doğruya doğru göçtü. Birbirlerinden ayrıldılar. ¹² Avram Kenan topraklarında kaldı. Lut ovadaki kentlerin arasına yerleşti, Sodom'a yakın bir yere çadır kurdu. ¹³ Sodom halkı çok kötüydü. RAB'be karşı büyük günah işliyordu.

¹⁴ Lut Avram'dan ayrıldıktan sonra, RAB Avram'a, “Bulunduğun yerden kuzeye, güneye, doğruya, batıya dikkatle bak” dedi, ¹⁵ “Gördüğün bütün toprakları sonsuza dek sana ve soyuna vereceğim. ¹⁶ Soyunu toprağın tozu kadar çoğaltacağım. Öyle ki, biri çıkıp da toprağın tozunu sayabilirse, senin soyunu da sayabilecek. ¹⁷ Kalk, sana vereceğim toprakları boydan boya dolaş.”

¹⁸ Avram çadırını söktü, gidip Hevron'daki Mamre meşeliğine yerleşti. Orada RAB'be bir sunak yaptı.

14

Avram Lut'u Kurtarıyor

¹ Bu arada Şinar* Kralı Amrafel, Ellasar Kralı Aryok, Elam Kralı Kedorlaomer ve Goyim Kralı Tidal ² Sodom Kralı Bera'ya, Gomora Kralı Birşa'ya, Adma Kralı Şinav'a, Sevoyim Kralı Şemeve'e ve Bala –Soar– Kralı'na karşı savaş açtı. ³ Bu son beş kral bugün Lut Gölü olan Siddim Vadisi'nde güçlerini birleştirmişti. ⁴ Bu krallar on iki yıl Kedorlaomer'in egemenliği altında yaşamış, on üçüncü yıl ona başkaldırmışlardı. ⁵⁻⁶ On dördüncü yıl Kedorlaomer'le onu destekleyen öbür krallar gelip Aşterot-Karnayim'de Refalılar'ı, Ham'da Zuzlular'ı, Şave-Kiryatayim'de Emliler'i, çöl kenarındaki El-Paran'a kadar uzanan dağlık Seir bölgesinde Horlular'ı bozguna uğrattılar. ⁷ Oradan geri dönüp Eyn-Mişpat'a –Kadeş'e– gittiler. Amalekliler'in bütün topraklarını alarak Haseson-Tamar'da yaşayan Amorlular'ı bozguna uğrattılar.

⁸⁻⁹ Bunun üzerine Sodom, Gomora, Adma, Sevoyim, Bala –Soar– kralları yola çıktı. Bu beş kral dört krala –Elam Kralı Kedorlaomer, Goyim Kralı Tidal, Şinar Kralı Amrafel, Ellasar Kralı Aryok'a– karşı Siddim Vadisi'nde savaş düzenine girdiler. ¹⁰ Siddim Vadisi zift çukurlarıyla doluydu. Sodom ve Gomora kralları kaçarken adamlarından bazıları bu çukurlara düştü. Sağ kalanlarsa dağlara kaçtı. ¹¹ Dört kral Sodom ve Gomora'nın bütün malını ve yiyeceğini alıp gitti. ¹² Avram'ın yeğeni Lut'la mallarını da götürdüler. Çünkü o da Sodom'da yaşıyordu.

¹³ Oradan kaçıp kurtulan biri gelip İbrani Avram'a durumu bildirdi. Avram Eşkol'la Aner'in kardeşi Amorlu Mamre'nin meşeliğinde yaşıyordu. Bunların hepsi Avram'dan yanaydılar. ¹⁴ Avram yeğeni Lut'un tutsak alındığını duyunca, evinde doğup yetişmiş üç yüz on sekiz adamını yanına alarak dört kralı Dan'a kadar kovaladı. ¹⁵ Adamlarını gruplara ayırdı, gece saldırıp onları bozguna uğratarak Şam'ın kuzeyindeki Hova'ya kadar kovaladı. ¹⁶ Yağmalanan bütün malı, yeğeni Lut'la mallarını, kadınları ve halkı geri getirdi.

Melkisedek Avram'ı Kutsuyor

¹⁷ Avram Kedorlaomer'le onu destekleyen kralları bozguna uğratıp dönünce, Sodom Kralı onu karşılamak için Kral Vadisi olan Şave Vadisi'ne gitti.

¹⁸ Yüce Tanrı'nın kâhini olan Şalem Kralı Melkisedek ekmek ve şarap getirdi.

¹⁹ Avram'ı kutsayarak şöyle dedi:

“Yeri göğü yaratan yüce Tanrı Avram'ı kutsasın,

²⁰ Düşmanlarını onun eline teslim eden yüce Tanrı'ya övgüler olsun.”

Bunun üzerine Avram her şeyin ondalığını Melkisedek'e verdi.

²¹ Sodom Kralı Avram'a, “Adamlarımı bana ver, mallar sana kalsın” dedi.

²²⁻²³ Avram Sodom Kralı'na, “Yeri göğü yaratan yüce Tanrı RAB'bin önünde sana ait hiçbir şey, bir iplik, bir çarık bağı bile almayacağıma ant içerim” diye karşılık verdi, “Öyle ki, ‘Avram'ı zengin ettim’ demeyesin. ²⁴ Yalnız, adamlarımın yedikleri bunun dışında. Bir de beni destekleyen Aner, Eşkol ve Mamre paylarına düşeni alsınlar.”

15

Rab'bin Avram'la Yaptığı Antlaşma

¹ Bundan sonra RAB bir görümde Avram'a, “Korkma, Avram” diye seslendi, “Senin kalkanın benim. Ödülün çok büyük olacak.”

² Avram, “Ey Egemen RAB, bana ne vereceksin?” dedi, “Çocuk sahibi olamadım. Evim Şamlı Eliezer'e kalacak. ³ Bana çocuk vermediğin için evimdeki bir uşak mirasçım olacak.”

⁴ RAB yine seslendi: “O mirasçın olmayacak, öz çocuğun mirasçın olacak.” ⁵ Sonra Avram'ı dışarı çıkararak, “Göklere bak” dedi, “Yıldızları sayabilir misin? İşte, soyun o kadar çok olacak.”

⁶ Avram RAB'be iman etti, RAB bunu ona doğruluk saydı.

⁷ Tanrı Avram'a, “Bu toprakları sana miras olarak vermek için Kildaniler'in* Ur Kenti'nden seni çıkaran RAB benim” dedi.

⁸ Avram, “Ey Egemen RAB, bu toprakları miras alacağımı nasıl bileceğim?” diye sordu.

⁹ RAB, “Bana bir düve, bir keçi, bir de koç getir” dedi, “Hepsi üçer yaşında olsun. Bir de kumruyla güvercin yavrusu getir.”

¹⁰ Avram hepsini getirdi, ortadan kesip parçaları birbirine karşı dizdi. Yalnız kuşları kesmedi. ¹¹ Leşlerin üzerine konan yırtıcı kuşları kovdu.

¹² Güneş batarken Avram derin bir uykuya daldı. Üzerine dehşet verici zifiri bir karanlık çöktü. ¹³ RAB Avram'a şöyle dedi: “Şunu iyi bil ki, senin soyun yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacak. Dört yüz yıl kölelik edip baskı göreceksin. ¹⁴ Ama soyuna kölelik yaptıran ulusu cezalandıracağım. Sonra soyun oradan büyük mal varlığıyla çıkacak.

¹⁵ Sen de esenlik içinde atalarına kavuşacaksın. İleri yaşta ölüp gömüleceksin. ¹⁶ Soyunun dördüncü kuşağı buraya geri dönecek. Çünkü Amorlular'ın yaptığı kötülükler henüz doruğa varmadı.”

¹⁷ Güneş batıp karanlık çökünce, dumanlı bir mangalla alevli bir meşale göründü ve kesilen hayvan parçalarının arasından geçti. ¹⁸⁻²¹ O gün RAB Avram'la antlaşma yaparak ona şöyle dedi: “Mısır Irmağı'ndan büyük Fırat Irmağı'na kadar uzanan bu toprakları – Ken, Keniz, Kadmon, Hitit, Periz, Refa, Amor, Kenan, Girgaş ve Yevus topraklarını – senin soyuna vereceğim.”

16

Hacer ile İsmail

¹ Karısı Saray Avram'a çocuk verememişti. Saray'ın Hacer adında Mısırlı bir cariyesi vardı. ² Saray Avram'a, “RAB çocuk sahibi olmamı engelledi” dedi, “Lütfen, cariyemle

yat. Belki bu yoldan bir çocuk sahibi olabilirim.” Avram Saray'ın sözünü dinledi. ³ Saray Mısırlı cariyesi Hacer'i kocası Avram'a karı olarak verdi. Bu olay Avram Kenan'da on yıl yaşadıktan sonra oldu. ⁴ Avram Hacer'le yattı, Hacer hamile kaldı. Hacer hamile olduğunu anlayınca, hanımını küçük görmeye başladı.

⁵ Saray Avram'a, “Bu haksızlık senin yüzünden başıma geldi!” dedi, “Cariyemi koynuna soktum. Hamile olduğunu anlayınca beni küçük görmeye başladı. Seninle benim aramda RAB karar versin.”

⁶ Avram, “Cariyen senin elinde” dedi, “Neyi uygun görürsen yap.” Böylece Saray cariyesine sert davranmaya başladı. Hacer onun yanından kaçtı.

⁷ RAB'bin meleği Hacer'i çölde bir pınarın, Şur yolundaki pınarın başında buldu. ⁸ Ona, “Saray'ın cariyesi Hacer, nereden gelip nereye gidiyorsun?” diye sordu.

Hacer, “Hanımım Saray'dan kaçıyorum” diye yanıtladı.

⁹ RAB'bin meleği, “Hanımına dön ve ona boyun eğ” dedi, ¹⁰ “Senin soyunu öyle çoğaltacağım ki, kimse sayamayacak.

¹¹ “İşte hamilesin, bir oğlun olacak,

Adını İsmail* koyacaksın.

Çünkü RAB sıkıntı içindeki yakarışını işitti.

¹² Oğlun yaban eşeğine benzer bir adam olacak,

O herkese, herkes de ona karşı çıkacak.

Kardeşlerinin hepsiyle çekişme içinde yaşayacak†.”

¹³ Hacer, “Beni gören Tanrı'yı gerçekten gördüm mü?” diyerek kendisiyle konuşan RAB'be “El-Roi‡” adını verdi. ¹⁴ Bu yüzden Kadeş'le Beret arasındaki o kuyuya Beer-Lahay-Roi\$ adı verildi.

¹⁵ Hacer Avram'a bir erkek çocuk doğurdu. Avram çocuğun adını İsmail koydu. ¹⁶ Hacer İsmail'i doğurduğunda, Avram seksen altı yaşındaydı.

17

Sünnet: Antlaşma Simgesi

¹ Avram doksan dokuz yaşındayken RAB ona görünerek, “Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'yım” dedi, “Benim yolumda yürü, kusursuz ol. ² Seninle yaptığım antlaşmayı sürdüreceğim, soyunu alabildiğine çoğaltacağım.”

³ Avram yüzüstü yere kapandı. Tanrı, ⁴ “Seninle yaptığım antlaşma şudur” dedi, “Birçok ulusun babası olacaksın. ⁵ Artık adın Avram* değil, İbrahim† olacak. Çünkü seni birçok ulusun babası yapacağım. ⁶ Seni çok verimli kılacağım. Soyundan uluslar doğacak, krallar çıkacak. ⁷ Antlaşmamı seninle ve soyunla kuşaklar boyunca, sonsuza dek sürdüreceğim. Senin, senden sonra da soyunun Tanrısı olacağım. ⁸ Bir yabancı olarak yaşadığın toprakları, bütün Kenan ülkesini sonsuza dek mülkünüz olmak üzere sana ve soyuna vereceğim. Onların Tanrısı olacağım.”

⁹ Tanrı İbrahim'e, “Sen ve soyun kuşaklar boyu antlaşmama bağlı kalmalısınız” dedi, ¹⁰ “Seninle ve soyunla yaptığım antlaşmanın koşulu şudur: Aranızdaki erkeklerin hepsi sünnet edilecek. ¹¹ Sünnet olmalısınız. Sünnet aramızdaki antlaşmanın belirtisi olacak. ¹² Evinizde doğmuş ya da soyunuzdan olmayan bir yabancidan satın alınmış köleler

* **16:11** “İsmail”: “Tanrı işitir” anlamına gelir. † **16:12** “Kardeşlerinin hepsiyle çekişme içinde yaşayacak” ya da “Bütün kardeşlerinin yaşadığı yerin doğusuna yerleşecek”. ‡ **16:13** “El-Roi”: “Beni gören Tanrı” anlamına gelir. § **16:14** “Beer-Lahay-Roi”: “Tanrı'yı görüp sağ kalanın kuyusu” anlamına gelir. **16:15** Gal.4:22 **17:5** Rom.4:16-17 * **17:5** “Avram”: “Yüce Baba” anlamına gelir. † **17:5** “İbrahim”: İbranice Avraham, “Çokların babası” anlamına gelebilir. **17:7** Luk.1:54-55 **17:8** Elç.7:5 **17:10** Elç.7:8; Rom.4:11

dahil sekiz günlük her erkek çocuk sünnet edilecek. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürecek bu. ¹³ Evinizde doğan ya da satın aldığınız her çocuk kesinlikle sünnet edilecek. Bedeninizdeki bu belirti sonsuza dek sürecek antlaşmamın simgesi olacak. ¹⁴ Sünnet edilmemiş her erkek halkının arasından atılacak, çünkü antlaşmamı bozmuş demektir.”

¹⁵ Tanrı, “Karın Saray'a gelince, ona artık Saray demeyeceksin” dedi, “Bundan böyle onun adı Sara[‡] olacak. ¹⁶ Onu kutsayacak, ondan sana bir oğul vereceğim. Onu kutsayacağım, ulusların anası olacak. Halkların kralları onun soyundan çıkacak.”

¹⁷ İbrahim yüzüstü yere kapandı ve güldü. İçinden, “Yüz yaşında bir adam çocuk sahibi olabilir mi?” dedi, “Doksan yaşındaki Sara doğurabilir mi?” ¹⁸ Sonra Tanrı'ya, “Keşke İsmail'i mirasçım kabul etseydin!” dedi.

¹⁹ Tanrı, “Hayır. Ama karın Sara sana bir oğul doğuracak, adını İshak[§] koyacaksın” dedi, “Onunla ve soyuyla antlaşmamı sonsuza dek sürdüreceğim. ²⁰ İsmail'e gelince, seni işittim. Onu kutsayacak, verimli kılacak, soyunu alabildiğine çoğaltacağım. On iki beyin babası olacak. Soyunu büyük bir ulus yapacağım. ²¹ Ancak antlaşmamı gelecek yıl bu zaman Sara'nın doğuracağı oğlun İshak'la sürdüreceğim.” ²² Tanrı İbrahim'le konuşmasını bitirince ondan ayrılıp yukarıya çekildi.

²³ İbrahim evindeki bütün erkekleri –oğlu İsmail'i, evinde doğanların, satın aldığı uşakların hepsini– Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi o gün sünnet ettirdi. ²⁴ İbrahim sünnet olduğunda doksan dokuz yaşındaydı. ²⁵ Oğlu İsmail on üç yaşında sünnet oldu. ²⁶ İbrahim, oğlu İsmail'le aynı gün sünnet edildi. ²⁷ İbrahim'in evindeki bütün erkekler – evinde doğanlar ve yabancılardan satın alınanlar– onunla birlikte sünnet oldu.

18

Üç Konuk

¹ İbrahim günün sıcak saatlerinde Mamre meşeliğindeki çadırının önünde otururken, RAB kendisine göründü. ² İbrahim karşısında üç adamın durduğunu gördü. Onları görür görmez karşılamaya koştu. Yere kapanarak, ³ “Ey efendim, eğer gözünde lütuf bulduysam, lütfen kulunun yanından ayrılma” dedi, ⁴ “Biraz su getirteyim, ayaklarınızı yıkayın. Şu ağacın altında dinlenin. ⁵ Madem kulunuza konuk geldiniz, bırakın size yiyecek bir şeyler getireyim. Biraz dinlendikten sonra yolunuza devam edersiniz.”

Adamlar, “Peki, dediğin gibi olsun” dediler.

⁶ İbrahim hemen çadıra, Sara'nın yanına gitti. Ona, “Hemen üç sea* ince un al, yoğurup pide yap” dedi. ⁷ Ardından sığırlara koştu. Körpe ve besili bir buzağı seçip uşağına verdi. Uşak buzağıyı hemen hazırladı. ⁸ İbrahim hazırlanan buzağıyı yoğurt ve sütle birlikte götürüp konuklarının önüne koydu. Onlar yerken o da yanlarında, ağacın altında durdu.

⁹ Konuklar, “Karın Sara nerede?” diye sordular.

İbrahim, “Çadırda” diye yanıtladı.

¹⁰ O, “Gelecek yıl bu zamanda kesinlikle yanına döneceğim” dedi, “O zaman karın Sara'nın bir oğlu olacak.”

Sara onun arkasında, çadırın girişinde durmuş, dinliyordu. ¹¹ İbrahim'le Sara kocamışlardı, yaşları hayli ileriye. Sara âdetten kesilmişti. ¹² İçin için gülerek, “Bu yaştan sonra bu sevinci tadabilir miyim?” diye düşündü, “Üstelik efendim de yaşlı.”

¹³ RAB İbrahim'e sordu: “Sara niçin, ‘Bu yaştan sonra gerçekten çocuk sahibi mi olacağım?’ diyerek güldü? ¹⁴ RAB için olanaksız bir şey var mı? Belirlenen vakitte, gelecek yıl bu zaman yanına döndüğümde Sara'nın bir oğlu olacak.”

‡ 17:15 “Sara”: “Prenses” anlamına gelir. § 17:19 “İshak”: “Güler” anlamına gelir. 18:2 İbr.13:2 * 18:6 “Üç sea”: Yaklaşık 13 kg. 18:10 Rom.9:9 18:12 1Pe.3:6 18:14 Luk.1:37

¹⁵ Sara korktu, “Gülmedim” diyerek yalan söyledi.
RAB, “Hayır, güldün” dedi.

İbrahim Sodom için Yalvarıyor

¹⁶ Adamlar oradan ayrılırken Sodom'a doğru baktılar. İbrahim onları yolcu etmek için yanlarında yürüyordu. ¹⁷ RAB, “Yapacağım şeyi İbrahim'den mi gizleyeceğim?” dedi, ¹⁸ “Kuşkusuz İbrahim'den büyük ve güçlü bir ulus türeyecek, yeryüzündeki bütün uluslar onun aracılığıyla kutsanacak. ¹⁹ Doğru ve adil olanı yaparak yolumda yürümeyi oğullarına ve soyuna buyursun diye İbrahim'i seçtim. Öyle ki, ona verdiğim sözü yerine getireyim.”

²⁰ Sonra İbrahim'e, “Sodom ve Gomora büyük suçlama altında” dedi, “Günahları çok ağır. ²¹ Onun için inip bakacağım. Duyduğum suçlamalar doğru mu, değil mi göreceğim. Bunları yapıp yapmadıklarını anlayacağım.”

²² Adamlar oradan ayrılıp Sodom'a doğru gittiler. Ama İbrahim RAB'bin huzurunda kaldı†. ²³ RAB'be yaklaşıp, “Haksızla birlikte haklıyı da mı yok edeceksin?” diye sordu, ²⁴ “Kentte elli doğru kişi var diyelim. Orayı gerçekten yok edecek misin? İçindeki elli doğru kişinin hatırı için kenti bağışlamayacak mısın? ²⁵ Senden uzak olsun bu. Haklıyı, haksızı aynı kefeyle koyarak haksızın yanında haklıyı da öldürmek senden uzak olsun. Bütün dünyayı yargılayan adil olmalı.”

²⁶ RAB, “Eğer Sodom'da elli doğru kişi bulursam, onların hatırına bütün kenti bağışlayacağım” diye karşılık verdi.

²⁷ İbrahim, “Ben toz ve külüm, bir hiçim” dedi, “Ama seninle konuşma yürekliliğini göstereceğim. ²⁸ Kırk beş doğru kişi var diyelim, beş kişi için bütün kenti yok mu edeceksin?”

RAB, “Eğer kentte kırk beş doğru kişi bulursam, orayı yok etmeyeceğim” dedi.

²⁹ İbrahim yine sordu: “Ya kırk kişi bulursan?”

RAB, “O kırk kişinin hatırı için hiçbir şey yapmayacağım” diye yanıtladı.

³⁰ İbrahim, “Ya Rab, öfkelenme ama, otuz kişi var diyelim?” dedi.

RAB, “Otuz kişi bulursam, kente dokunmayacağım” diye yanıtladı.

³¹ İbrahim, “Ya Rab, lütfen konuşma yürekliliğimi bağışla” dedi, “Eğer yirmi kişi bulursan?”

RAB, “Yirmi kişinin hatırı için kenti yok etmeyeceğim” diye yanıtladı.

³² İbrahim, “Ya Rab, öfkelenme ama, bir kez daha konuşacağım” dedi, “Eğer on kişi bulursan?”

RAB, “On kişinin hatırı için kenti yok etmeyeceğim” diye yanıtladı.

³³ RAB İbrahim'le konuşmasını bitirince oradan ayrıldı, İbrahim de çadırına döndü.

19

Sodom ve Gomora'nın Yıkılışı

¹ İki melek akşamleyin Sodom'a vardılar. Lut kentin kapısında oturuyordu. Onları görür görmez karşılamak için ayağa kalktı. Yere kapanarak, ² “Efendilerim” dedi, “Kulunuzun evine buyurun. Ayaklarınızı yıkayın, geceyi bizde geçirin. Sonra erkenden kalkıp yolunuza devam edersiniz.”

Melekler, “Olmaz” dediler, “Geceyi kent meydanında geçireceğiz.”

³ Ama Lut çok diretti. Sonunda onunla birlikte evine gittiler. Lut onlara yemek hazırladı, mayasız ekmek pişirdi. Yediler.

† 18:22 “İbrahim RAB'bin huzurunda kaldı”: Bazı eski İbrani din bilginlerine göre “RAB İbrahim'in önünde kaldı.”

⁴ Onlar yatmadan, kentin erkekleri –Sodom'un her mahallesinden genç yaşlı bütün erkekler– evi sardı. ⁵ Lut'a seslenerek, “Bu gece sana gelen adamlar nerede?” diye sordular, “Getir onları da yatalım.”

⁶ Lut dışarı çıktı, arkasından kapıyı kapadı. ⁷ “Kardeşler, lütfen bu kötülüğü yapmayın” dedi, ⁸ “Erkek yüzü görmemiş iki kızım var. Size onları getireyim, ne isterseniz yapın. Yeter ki, bu adamlara dokunmayın. Çünkü onlar konuğumdur, çatımın altına geldiler.”

⁹ Adamlar, “Çekil önümüzden!” diye karşılık verdiler, “Adam buraya dışardan geldi, şimdi yargıçlık taslıyor! Sana daha beterini yaparız.” Lut'u ite kaka kapıyı kırmaya davrandılar. ¹⁰ Ama içerdeki adamlar uzanıp Lut'u evin içine, yanlarına aldılar ve kapıyı kapadılar. ¹¹ Kapıya dayanan adamları, büyük küçük hepsini kör ettiler. Öyle ki, adamlar kapıyı bulamaz oldu.

¹² İçerdeki iki adam Lut'a, “Senin burada başka kimin var?” diye sordular, “Oğullarını, kızlarını, damatlarını, kentte sana ait kim varsa hepsini dışarı çıkar. ¹³ Çünkü burayı yok edeceğiz. RAB bu halk hakkında birçok kötü suçlama duydu, kenti yok etmek için bizi gönderdi.”

¹⁴ Lut dışarı çıktı ve kızlarıyla evlenecek olan adamlara, “Hemen buradan uzaklaşın!” dedi, “Çünkü RAB bu kenti yok etmek üzere.” Ne var ki damat adayları onun şaka yaptığını sandılar.

¹⁵ Tan ağarırken melekler Lut'a, “Karınla iki kızını al, hemen buradan uzaklaş” diye üstelediler, “Yoksa kent cezasını bulurken sen de canından olursun.” ¹⁶ Lut ağır davrandı, ama RAB ona acıdı. Adamlar Lut'la karısının ve iki kızının elinden tutup onları kentin dışına çıkardılar. ¹⁷ Kent dışına çıkınca, adamlardan biri Lut'a, “Kaç, canını kurtar, arkana bakma” dedi, “Bu ovanın hiçbir yerinde durma. Dağa kaç, yoksa ölür gidersin.”

¹⁸ Lut, “Aman, efendim!” diye karşılık verdi, ¹⁹ “Ben kulunuzdan hoşnut kaldınız, canımı kurtarmakla bana büyük iyilik yaptınız. Ama dağa kaçamam. Çünkü felaket bana yetişir, ölürüm. ²⁰ İşte, şurada kaçabileceğim yakın bir kent var, küçücük bir kent. İzin verin, oraya kaçıp canımı kurtarayım. Zaten küçücük bir kent.”

²¹ Adamlardan biri, “Peki, dileğini kabul ediyorum” dedi, “O kenti yıkmayacağım. ²² Çabuk ol, hemen kaç! Çünkü sen oraya varmadan bir şey yapamam.” Bu yüzden o kente Soar* adı verildi.

²³ Lut Soar'a vardığında güneş doğmuştu. ²⁴ RAB Sodom ve Gomora'nın üzerine gökten ateşli kükürt yağdırdı. ²⁵ Bu kentleri, bütün ovayı, oradaki insanların hepsini ve bütün bitkileri yok etti. ²⁶ Ancak Lut'un peşisıra gelen karısı dönüp geriye bakınca tuz kesildi.

²⁷ İbrahim sabah erkenden kalkıp önceki gün RAB'bin huzurunda durduğu yere gitti. ²⁸ Sodom ve Gomora'ya ve bütün ovaya baktı. Yerden, tüten bir ocak gibi duman yükseliyordu.

²⁹ Tanrı ovadaki kentleri yok ederken İbrahim'i anımsamış ve Lut'un yaşadığı kentleri yok ederken Lut'u bu felaketin dışına çıkarmıştı.

Lut ile Kızları

³⁰ Lut Soar'da kalmaktan korkuyordu. Bu yüzden iki kızıyla kentten ayrılarak dağa yerleşti, onlarla birlikte bir mağarada yaşamaya başladı. ³¹ Büyük kızı küçüğüne, “Babamız yaşlı” dedi, “Dünya geleneklerine uygun biçimde burada bizimle yatabilecek bir erkek yok. ³² Gel, babamıza şarap içirelim, soyumuzu yaşatmak için onunla yatalım.” ³³ O gece babalarına şarap içirdiler. Büyük kız gidip babasıyla yattı. Ancak Lut yatıp kalktığının farkında değildi. ³⁴ Ertesi gün büyük kız küçüğüne, “Dün gece babamla yattım” dedi, “Bu gece de ona şarap içirelim. Soyumuzu yaşatmak için sen de onunla yat.” ³⁵ O gece de

^{19:16} 2Pe.2:7 * ^{19:22} “Soar”: “Küçük” anlamına gelir. ^{19:24} Mat.10:15; 11:23-24; Luk.10:12; 17:29; 2Pe.2:6; Yah.7 ^{19:26} Luk.17:32

babalarına şarap içirdiler ve küçük kız babasıyla yattı. Ama Lut yatıp kalktığının farkında değildi.

³⁶ Böylece Lut'un iki kızı da öz babalarından hamile kaldılar. ³⁷ Büyük kız bir erkek çocuk doğurdu, ona Moav[†] adını verdi. Moav bugünkü Moavlular'ın atasıdır. ³⁸ Küçük kızın da bir oğlu oldu, adını Ben-Ammi[‡] koydu. O da bugünkü Ammonlular'ın atasıdır.

20

İbrahim ile Avimelek

¹ İbrahim Mamre'den Negev'e göçerek Kadeş ve Şur kentlerinin arasına yerleşti. Sonra geçici bir süre Gerar'da kaldı. ² Karısı Sara için, “Bu kadın kızkardeşimdir” dedi. Bunun üzerine Gerar Kralı Avimelek adam gönderip Sara'yı getirtti. ³ Ama Tanrı gece düşünde Avimelek'e görünerek, “Bu kadını aldığın için öleceksin” dedi, “Çünkü o evli bir kadın.”

⁴ Avimelek henüz Sara'ya dokunmamıştı. “Ya Rab” dedi, “Suçsuz bir ulusu mu yok edeceksin? ⁵ İbrahim'in kendisi bana, ‘Bu kadın kızkardeşimdir’ demedi mi? Kadın da İbrahim için, ‘O kardeşimdir’ dedi. Ben temiz vicdanla, suçsuz ellerimle yaptım bunu.”

⁶ Tanrı, düşünde ona, “Bunu temiz vicdanla yaptığını biliyorum” diye yanıtladı, “Ben de seni bu yüzden bana karşı günah işlemekten alıkoymuş, kadına dokunmana izin vermedim. ⁷ Şimdi kadını kocasına geri ver. Çünkü o bir peygamberdir. Senin için dua eder, ölmezsin. Ama kadını geri vermezsen, sen de sana ait olan herkes de ölecek, bilesin.”

⁸ Avimelek sabah erkenden kalktı, bütün adamlarını çağırarak olup biteni anlattı. Adamlar dehşete düştü. ⁹ Avimelek İbrahim'i çağırarak, “Ne yaptın bize?” dedi, “Sana ne haksızlık ettim ki, beni ve krallığımı bu büyük günaha sürükledin? Bana bu yaptığın yapılacak iş değil.” ¹⁰ Sonra, “Amacın neydi, niçin yaptın bunu?” diye sordu.

¹¹ İbrahim, “Çünkü burada hiç Tanrı korkusu yok” diye yanıtladı, “Karım yüzünden beni öldürebilirler diye düşündüm. ¹² Üstelik, Sara gerçekten kızkardeşimdir. Babamın bir, annemiz ayrıdır. Onunla evlendim. ¹³ Tanrı beni babamın evinden gurbete gönderdiği zaman karıma, ‘Bana sevgini şöyle göstereceksin: Gideceğimiz her yerde kardeşin olduğumu söyle’ dedim.”

¹⁴ Avimelek İbrahim'e karısı Sara'yı geri verdi. Bunun yanı sıra ona davar, sığır, köleler, cariyeler de verdi. ¹⁵ İbrahim'e, “İşte ülkem önünde, nereye istersen oraya yerleş” dedi. ¹⁶ Sara'ya da, “Kardeşine bin parça gümüş veriyorum” dedi, “Yanıdakilere karşı senin suçsuz olduğunu gösteren bir kanıttır bu. Herkes suçsuz olduğunu bilsin.”

¹⁷ İbrahim Tanrı'ya dua etti ve Tanrı Avimelek'le karısına, cariyelerine şifa verdi. Çocuk sahibi oldular. ¹⁸ Çünkü İbrahim'in karısı Sara yüzünden RAB Avimelek'in evindeki kadınların hamile kalmasını engellemişti.

21

İshak'ın Doğumu

¹ RAB verdiği söz uyarınca Sara'ya iyilik etti ve sözünü yerine getirdi. ² Sara hamile kaldı; İbrahim'in yaşlılık döneminde, tam Tanrı'nın belirttiği zamanda ona bir erkek çocuk doğurdu. ³ İbrahim Sara'nın doğurduğu çocuğa İshak* adını verdi. ⁴ Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi oğlu İshak'ı sekiz günlükken sünnet etti. ⁵ İshak doğduğunda İbrahim yüz yaşındaydı.

⁶ Sara, “Tanrı yüzümü güldürdü” dedi, “Bunu duyan herkes benimle birlikte gülecek. ⁷ Kim İbrahim'e Sara çocuk emzirecek derdi? Bu yaşında ona bir oğul doğurdum.”

[†] 19:37 “Moav”: “Babadan” anlamına gelir. [‡] 19:38 “Ben-Ammi”: “Halkımın oğlu” anlamına gelir. 20:2 Yar.12:13; 26:7 21:2 İbr.11:11 * 21:3 “İshak”: “Güler” anlamına gelir. 21:4 Yar.17:12; Elç.7:8

Hacer'le İsmail Uzaklaştırılıyor

⁸ Çocuk büyüdü. Sütten kesildiği gün İbrahim büyük bir şölen verdi. ⁹ Ne var ki Sara, Mısırlı Hacer'in İbrahim'den olma oğlu İsmail'in alay ettiğini görünce, ¹⁰ İbrahim'e, "Bu cariyeyle oğlunu kov" dedi, "Bu cariyenin oğlu, oğlum İshak'ın mirasına ortak olmasın." ¹¹ Bu İbrahim'i çok üzdü, çünkü İsmail de öz oğluydu. ¹² Ancak Tanrı İbrahim'e, "Oğlunla cariyen için üzülme" dedi, "Sara ne derse, onu yap. Çünkü senin soyun İshak'la sürecektir. ¹³ Cariyenin oğlundan da bir ulus yaratacağım, çünkü o da senin soyun."

¹⁴ İbrahim sabah erkenden kalktı, biraz yiyecek, bir tulum da su hazırlayıp Hacer'in omuzuna attı, çocuğunu da verip onu gönderdi. Hacer Beer-Şeva Çölü'ne gitti, orada bir süre dolaştı. ¹⁵ Tulumdaki su tükenince, oğlunu bir çalının altına bıraktı. ¹⁶ Yaklaşık bir ok atımı uzaklaşıp, "Oğlumun ölümünü görmeyeyim" diyerek onun karşısına oturup hıçkırarak ağladı.

¹⁷ Tanrı çocuğun sesini duydu. Tanrı'nın meleği göklerden Hacer'e, "Nen var, Hacer?" diye seslendi, "Korkma! Çünkü Tanrı çocuğun sesini duydu. ¹⁸ Kalk, oğlunu kaldır, elini tut. Onu büyük bir ulus yapacağım." ¹⁹ Sonra Tanrı Hacer'in gözlerini açtı, Hacer bir kuyu gördü. Gidip tulumunu doldurdu, oğluna içirdi.

²⁰ Çocuk büyürken Tanrı onunlaydı. Çocuk çölde yaşadı ve okçu oldu. ²¹ Paran Çölü'nde yaşarken annesi ona Mısırlı bir kadın aldı.

İbrahim'le Avimelek Arasındaki Antlaşma

²² O sırada Avimelek'le ordusunun komutanı Fikol İbrahim'e, "Yaptığın her şeyde Tanrı seninle" dediler, ²³ "Onun için, Tanrı'nın önünde bana, oğluma ve soyuma haksız davranmayacağına ant iç. Bana ve konuk olarak yaşadığın bu ülkeye, benim sana yaptığım gibi iyi davran."

²⁴ İbrahim, "Ant içerim" dedi.

²⁵ İbrahim Avimelek'e bir kuyuyu zorla ele geçiren adamlarından yakındı. ²⁶ Avimelek, "Bunu kimin yaptığını bilmiyorum" diye yanıtladı, "Sen de bana söylemedin, ilk kez duyuyorum."

²⁷ Daha sonra İbrahim Avimelek'e davar ve sığır verdi. Böylece ikisi bir antlaşma yaptılar. ²⁸ İbrahim sürüsünden yedi dişi kuzu ayırdı. ²⁹ Avimelek, "Bunun anlamı ne, niçin bu yedi dişi kuzuyu ayırdın?" diye sordu.

³⁰ İbrahim, "Bu yedi dişi kuzuyu benim elimden almalısın" diye yanıtladı, "Kuyuyu benim açtığının kanıtı olsun." ³¹ Bu yüzden oraya Beer-Şeva† adı verildi. Çünkü ikisi orada ant içmişlerdi.

³² Beer-Şeva'da yapılan bu antlaşmadan sonra Avimelek, ordusunun komutanı Fikol'la birlikte Filist yöresine geri döndü. ³³ İbrahim Beer-Şeva'da bir ılgın ağacı dikti; orada RAB'bi, ölümsüz Tanrı'yı adıyla çağırırdı. ³⁴ Filist yöresinde konuk olarak uzun süre yaşadı.

22

İbrahim'in Denenmesi

¹ Daha sonra Tanrı İbrahim'i denedi. "İbrahim!" diye seslendi. İbrahim, "Buradayım!" dedi.

² Tanrı, "İshak'ı, sevdiğin biricik oğlunu al, Moriya bölgesine git" dedi, "Orada sana göstereceğim bir dağda oğlunu yakmalık sunu olarak sun."

³ İbrahim sabah erkenden kalktı, eşeğine palan vurdu. Yanına uşaklarından ikisini ve oğlu İshak'ı aldı. Yakmalık sunu için odun yardıktan sonra, Tanrı'nın kendisine belirttiği

^{21:9} Gal.4:29-30 ^{21:12} Rom.9:7; İbr.11:18 ^{21:22} Yar.26:26 † ^{21:31} "Beer-Şeva": "Ant Kuyusu" anlamına gelir. ^{22:1} İbr.11:17-19

yere doğru yola çıktı. ⁴Üçüncü gün gideceği yeri uzaktan gördü. ⁵Uşaklarına, “Siz burada, eşeğin yanında kalın” dedi, “Tapınmak için oğlumla birlikte oraya gidip döneceğiz.”

⁶⁻⁷Yakmalık sunu için yardığı odunları oğlu İshak'a yükledi. Ateşi ve bıçağı kendisi aldı. Birlikte giderlerken İshak İbrahim'e, “Baba!” dedi.

İbrahim, “Evet, oğlum!” diye yanıtladı.

İshak, “Ateşle odun burada, ama yakmalık sunu kuzusu nerede?” diye sordu.

⁸İbrahim, “Oğlum, yakmalık sunu için kuzuyu Tanrı kendisi sağlayacak” dedi. İkisi birlikte yürümeye devam ettiler.

⁹Tanrı'nın kendisine belirttiği yere varınca İbrahim bir sunak yaptı, üzerine odun dizdi. Oğlu İshak'ı bağlayıp sunaktaki odunların üzerine yatırdı. ¹⁰Onu boğazlamak için uzanıp bıçağı aldı. ¹¹Ama RAB'bin meleği göklerden, “İbrahim, İbrahim!” diye seslendi.

İbrahim, “İşte buradayım!” diye karşılık verdi.

¹²Melek, “Çocuğa dokunma” dedi, “Ona hiçbir şey yapma. Şimdi Tanrı'dan korktuğunu anladım, biricik oğlunu benden esirgemedin.”

¹³İbrahim çevresine bakınca, boynuzları sık çalılara takılmış bir koç gördü. Gidip koçu getirdi. Oğlunun yerine onu yakmalık sunu olarak sundu. ¹⁴Oraya “Yahve yire*” adını verdi. “RAB'bin dağında sağlanacaktır” sözü bu yüzden bugün de söyleniyor.

¹⁵RAB'bin meleği göklerden İbrahim'e ikinci kez seslendi: ¹⁶“RAB diyor ki, kendi üzerine ant içiyorum. Bunu yaptığın için, biricik oğlunu esirgemediğin için ¹⁷seni fazlasıyla kutsayacağım; soyunu göklerin yıldızları, kıyıların kumu kadar çoğaltacağım. Soyun düşmanlarının kentlerini mülk edinecek. ¹⁸Soyunun aracılığıyla yeryüzündeki bütün uluslar kutsanacak. Çünkü sözümü dinledin.”

¹⁹Sonra İbrahim uşaklarının yanına döndü. Birlikte yola çıkıp Beer-Şeva'ya gittiler. İbrahim Beer-Şeva'da kaldı.

Nahor'un Oğulları

²⁰Bir süre sonra İbrahim'e, “Milka, kardeşin Nahor'a çocuklar doğurdu” diye haber verdiler, ²¹“İlk oğlu Ūs, kardeşi Bûz, Kemuel –Aram'ın babası– ²²Keset, Hazo, Pildaş, Yidlaf, Betuel.” ²³Betuel Rebeka'nın babası oldu. Bu sekiz çocuğı İbrahim'in kardeşi Nahor'a Milka doğurdu. ²⁴Reuma adındaki cariyesi de Nahor'a Tevah, Gaham, Tahaş ve Maaka'yı doğurdu.

23

Sara'nın Ölümü

¹Sara yüz yirmi yedi yıl yaşadı. Ömrü bu kadardı. ²Kenan ülkesinde, bugün Hevron denilen Kiryat-Arba'da öldü. İbrahim yas tutmak, ağlamak için Sara'nın ölüsünün başına gitti.

³Sonra karısının ölüsünün başından kalkıp Hititler'e*, ⁴“Ben aranızda konuk ve yabancıyım” dedi, “Bana mezar yapabileceğim bir toprak satın. Ölümü kaldırıp gömeyim.”

⁵⁻⁶Hititler, “Efendim, bizi dinle” diye yanıtladılar, “Sen aramızda önemli bir beysin. Ölünü mezarlarımızın en iyisine göm. Ölünü gömmen için kimse senden mezarını esirgemez.”

⁷İbrahim, ülke halkı olan Hititler'in önünde eğilerek, ⁸“Eğer ölümü gömmemi istiyorsanız, benim için Sohar oğlu Efron'a ricada bulunun” dedi, ⁹“Tarlasının dibindeki Makpela

^{22:9} Yak.2:21 * ^{22:14} “Yahve yire”: “RAB sağlar” anlamına gelir. ^{22:16} İbr.6:13-14 ^{22:17} İbr.11:12 ^{22:18} Elç.3:25 ^{23:4} İbr.11:9,13 ^{23:4} Elç.7:16

Mağarası'nı bana satsın. Fiyatı neyse huzurunuzda eksiksiz ödeyip orayı mezarlık yapacağım.”

¹⁰ Hititli Efron halkının arasında oturuyordu. Kent kapısında toplanan herkesin duyacağı biçimde, ¹¹ “Hayır, efendim!” diye karşılık verdi, “Beni dinle, mağarayla birlikte tarlayı da sana veriyorum. Halkımın huzurunda onu sana veriyorum. Ölünü göm.”

¹² İbrahim ülke halkının önünde eğildi. ¹³ Herkesin duyacağı biçimde Efron'a, “Lütfen beni dinle” dedi, “Tarlanın parasını ödeyeyim. Parayı kabul et ki, ölümü oraya gömeyim.”

¹⁴⁻¹⁵ Efron, “Efendim, beni dinle” diye karşılık verdi, “Aramızda dört yüz şekel* gümüşün sözü mü olur? Ölünü göm.”

¹⁶ İbrahim Efron'un önerisini kabul etti. Efron'un Hititler'in önünde sözünü ettiği dört yüz şekel gümüşü tüccarların ağırlık ölçülerine göre tarttı.

¹⁷⁻¹⁸ Böylece Efron'un Mamre yakınında Makpela'daki tarlası, çevresindeki bütün ağaçlarla ve içindeki mağarayla birlikte, kent kapısında toplanan Hititler'in huzurunda İbrahim'in mülkü kabul edildi.

¹⁹ İbrahim karısı Sara'yı Kenan ülkesinde Mamre'ye -Hevron'a- yakın Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömdü. ²⁰ Hititler tarlayı içindeki mağarayla birlikte İbrahim'in mezarlık yeri olarak onayladılar.

24

İshak ile Rebeka

¹ İbrahim kocamış, iyice yaşlanmıştı. RAB onu her yönden kutsamıştı. ² İbrahim, evindeki en yaşlı ve her şeyden sorumlu uşağına, “Elini uyluğumun altına koy*” dedi, ³ “Yerin göğün Tanrısı RAB'bin adıyla ant içmeni istiyorum. Aralarında yaşadığım Kenanlılar'dan oğluma kız almayacaksın. ⁴ Oğlum İshak'a kız almak için benim ülkeme, akrabalarımın yanına gideceksin.”

⁵ Uşak, “Ya kız benimle bu ülkeye gelmek istemezse?” diye sordu, “O zaman oğlunu geldiğin ülkeye götürüyem mi?”

⁶ İbrahim, “Sakin oğlumu oraya götürme!” dedi, ⁷ “Beni baba ocağından, doğduğum ülkeden getiren, ‘Bu toprakları senin soyuna vereceğim’ diyerek ant içen Göklerin Tanrısı RAB senin önünden meleğini gönderecek. Böylece oradan oğluma bir kız alabileceksin. ⁸ Eğer kız seninle gelmek istemezse, içtiğin ant seni bağlamaz. Yalnız, oğlumu oraya götürme.” ⁹ Bunun üzerine uşak elini efendisi İbrahim'in uyluğunun altına koyarak bu konuda ant içti.

¹⁰ Sonra efendisinden on deve alarak en iyi eşyalarla birlikte yola çıktı; Aram-Naharayim'e, Nahor'un yaşadığı kente gitti. ¹¹ Develerini kentin dışındaki kuyunun yanına çöktürdü. Akşamüzeriydi, kadınların su almak için dışarı çıkacakları zamandı.

¹² Uşak, “Ya RAB, efendim İbrahim'in Tanrısı, yalvarırım bugün beni başarılı kıl” diye dua etti, “Efendim İbrahim'e iyilik et. ¹³ İşte, pınarın başında bekliyorum. Kentin kızları su almaya geliyorlar. ¹⁴ Birine, ‘Lütfen testini indir, biraz su içeyim’ diyeceğim. O da, ‘Sen iç, ben de develerine içireyim’ derse, bileceğim ki o kız kulun İshak için seçtiğin kızıdır. Böylece efendime iyilik ettiğini anlayacağım.”

¹⁵ O duasını bitirmeden, İbrahim'in kardeşi Nahor'la karısı Milka'nın oğlu Betuel'in kızı Rebeka, omuzunda su testisiyle dışarı çıktı. ¹⁶ Çok güzel bir genç kızı. Ona erkek eli değmemişti. Pınara gitti, testisini doldurup geri döndü. ¹⁷ Uşak onu karşılamaya koştu, “Lütfen testinden biraz su ver, içeyim” dedi.

¹⁸ Rebeka, “İç, efendim” diyerek hemen testisini indirdi, içmesi için ona uzattı.

* **23:14-15** “Dört yüz şekel”: Yaklaşık 4.6 kg. * **24:2** Bu davranış bir andın kesinlikle yerine getirileceğini gösterirdi.

¹⁹ Ona su verdikten sonra, “Develerin için de su çekeyim” dedi, “Kanıncaya kadar içsinler.” ²⁰ Çabucak suyu hayvanların teknesine boşalttı, yine su çekmek için kuyuya koştu. Adamın bütün develeri için su çekti. ²¹ Adam RAB'bin yolunu açıp açmadığını anlamak için sessizce genç kızı süzüyordu.

²² Develer su içtikten sonra, adam bir beka[†] ağırlığında altın bir burun halkasıyla on şekel[‡] ağırlığında iki altın bilezik çıkardı. ²³ “Lütfen söyle, kimin kızıydın sen?” diye sordu, “Babanın evinde geceyi geçirebileceğimiz bir yer var mı?”

²⁴ Kız, “Milka'yla Nahor'un oğlu Betuel'in kızıyım” diye karşılık verdi, ²⁵ “Bizde saman ve yem bol, geceyi geçirebileceğiniz yer de var.”

²⁶ Adam eğilip RAB'be tapındı. ²⁷ “Efendim İbrahim'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun” dedi, “Sevgisini, sadakatini efendimden esirgemedi. Efendimin akrabalarının evine giden yolu bana gösterdi.”

²⁸ Kız annesinin evine koşup olanları anlattı. ²⁹ Rebeka'nın Lavan adında bir kardeşi vardı. Lavan pınarın başındaki adama doğru koştu. ³⁰ Kızkardeşinin burnundaki halkayı, kollarındaki bilezikleri görmüştü. Rebeka adamın kendisine söylediklerini de anlatınca, Lavan adamın yanına gitti. Adam pınarın başında, develerinin yanında duruyordu. ³¹ Lavan, “Eve buyur, ey RAB'bin kutsadığı adam” dedi, “Niçin dışarıda bekliyorsun? Senin için oda, develerin için yer hazırladım.”

³² Böylece adam eve girdi. Lavan develerin kolanlarını çözdü, onlara saman ve yem verdi. Adamlar yanındakilere ayaklarını yıkamaları için su getirdi. ³³ Önüne yemek konulunca, adam, “Niçin geldiğimi anlatmadan yemek yemeyeceğim” dedi.

Lavan, “Öyleyse anlat” diye karşılık verdi.

³⁴ Adam, “Ben İbrahim'in uşağıyım” dedi, ³⁵ “RAB efendimi alabildiğine kutsadı. Onu zengin etti. Ona davar, sığır, altın, gümüş, erkek ve kadın köleler, develer, eşekler verdi. ³⁶ Karısı Sara ileri yaşta efendime bir oğul doğurdu. Efendim sahip olduğu her şeyi oğluna verdi. ³⁷⁻³⁸ Ülkelerinde yaşadığım Kenanlılar'dan oğluma kız almayacaksın. Oğluma kız almak için babamın ailesine, akrabalarımın yanına gideceksin’ diyerek bana ant içirdi.

³⁹ “Efendime, ‘Ya kız benimle gelmezse?’ diye sordum.

⁴⁰ “Efendim, ‘Yolunda yürüdüğüm RAB meleğini seninle gönderecek, yolunu açacak’ dedi, ‘Akrabalarımın, babamın ailesinden oğluma bir kız getireceksin. ⁴¹ İçtiğin anttan ancak akrabalarımın yanına vardığında sana kızı vermezlerse, evet, ancak o zaman özgür olabilirsin.’

⁴² “Bugün pınarın başına geldiğimde şöyle dua ettim: ‘Ya RAB, efendim İbrahim'in Tanrısı, yalvarırım yolumu aç. ⁴³ İşte pınarın başında bekliyorum. Su almaya gelen kızlardan birine, lütfen testinden bana biraz su ver, içeyim, diyeceğim. ⁴⁴ O da, sen iç, develerin için de su çekeyim derse, anlayacağım ki efendimin oğlu için RAB'bin seçtiği kız odur.’

⁴⁵ “Ben içimden dua ederken, Rebeka omuzunda su testisiyle dışarı çıktı. Pınar başına gidip su aldı. Ona, ‘Lütfen, biraz su ver, içeyim’ dedim.

⁴⁶ “Rebeka hemen testisini omuzundan indirdi, ‘İç efendim’ dedi, ‘Ben de develerine içireyim.’ Ben içtim. Develere de su verdi.

⁴⁷ “Ona, ‘Kimin kızıydın sen?’ diye sordum.

“ ‘Milka'yla Nahor'un oğlu Betuel'in kızıyım’ dedi.

“Bunun üzerine burnuna halka, kollarına bilezik taktım. ⁴⁸ Eğilip RAB'be tapındım. Efendimin oğluna kardeşinin torununu almak için bana doğru yolu gösteren efendim İbrahim'in Tanrısı RAB'be övgüler sundum. ⁴⁹ Şimdi efendime sevgi ve sadakat mı göstereceksiniz, yoksa olmaz mı diyeceksiniz, bana bildirin. Öyle ki, ben de ne yapacağıma karar vereyim.”

[†] 24:22 “Bir beka”: Yaklaşık 6 gr. [‡] 24:22 “On şekel”: Yaklaşık 115 gr.

⁵⁰ Lavan'la Betuel, “Bu RAB'bin işi” diye karşılık verdiler, “Biz sana ne iyi, ne kötü diyebiliriz. ⁵¹ İşte Rebeka burada. Al götür. RAB'bin buyurduğu gibi efendinin oğluna karı olsun.”

⁵² İbrahim'in uşağı bu sözleri duyunca, yere kapanarak RAB'be tapındı. ⁵³ Rebeka'ya altın, gümüş takımlar, giysiler, kardeşiyle annesine de değerli eşyalar çıkarıp verdi. ⁵⁴ Sonra yanındakilerle birlikte yedi, içti. Geceyi orada geçirdiler.

Sabah kalkınca İbrahim'in uşağı, “Beni yolcu edin, efendime döneyim” dedi.

⁵⁵ Rebeka'nın kardeşiyle annesi, “Bırak kız on gün kadar bizimle kalsın, sonra gidersin” diye karşılık verdiler.

⁵⁶ Adam, “Madem RAB yolumu açtı, beni geciktirmeyin” dedi, “İzin verin, efendime döneyim.”

⁵⁷ “Kızı çağırıp ona soralım” dediler. ⁵⁸ Rebeka'yı çağırıp, “Bu adamla gitmek istiyor musun?” diye sordular.

Rebeka, “İstiyorum” dedi.

⁵⁹ Böylece Rebeka'yla dadısını, İbrahim'in uşağıyla adamlarını uğurlamaya çıktılar. ⁶⁰ Rebeka'yı şöyle kutsadılar:

“Ey kızkardeşimiz,

Binlerce, on binlerce kişiye analık et,

Soyun düşmanlarının kentlerini mülk edinsin.”

⁶¹ Rebeka'yla genç hizmetçileri hazırlanıp develere binerek İbrahim'in uşağını izlediler. Uşak Rebeka'yı alıp oradan ayrıldı.

⁶² İshak Beer-Lahay-Roi'den gelmişti. Çünkü Negev bölgesinde yaşıyordu. ⁶³ Akşamüzeri düşünmek için tarlaya gitti. Başını kaldırdığında develerin yaklaştığını gördü. ⁶⁴ Rebeka İshak'ı görünce deveden indi, ⁶⁵ İbrahim'in uşağına, “Tarladan bizi karşılamaya gelen şu adam kim?” diye sordu.

Uşak, “Efendim” diye karşılık verdi. Rebeka peçesini alıp yüzünü örttü.

⁶⁶ Uşak bütün yaptıklarını İshak'a anlattı. ⁶⁷ İshak Rebeka'yı annesi Sara'nın yaşamış olduğu çadıra götürüp onunla evlendi. Böylece Rebeka İshak'ın karısı oldu. İshak onu sevdi. Annesinin ölümünden sonra onunla avunç buldu.

25

İbrahim'in Ölümü (1Ta.1:32-33)

¹ İbrahim bir kadınla daha evlendi. Kadının adı Ketura'ydı. ² Ondan Zimran, Yokşan, Medan, Midyan, Yişbak, Şuah adlı çocukları oldu. ³ Yokşan'dan da Şeva, Dedan oldu. Dedan soyundan Aşurlular, Letuşlular, Leumlular doğdu. ⁴ Midyan'ın Efa, Efer, Hanok, Avida, Eldaa adlı oğulları oldu. Bunların hepsi Ketura'nın soyundandı.

⁵ İbrahim sahip olduğu her şeyi İshak'a bıraktı. ⁶ Cariyelerinin oğullarına da armağanlar verdi. Kendisi sağken bu çocukları oğlu İshak'tan uzaklaştırıp doğuya gönderdi.

⁷ İbrahim yüz yetmiş beş yıl yaşadı. Ömrü bu kadardı. ⁸ Kocamış, yaşama doymuş, iyice yaşlanmış olarak son soluğunu verdi. Ölüp atalarına kavuştu. ⁹ Oğulları İshak'la İsmail onu Hititli Sohar oğlu Efron'un tarlasında Mamre'ye yakın Makpela Mağarası'na gömdüler. ¹⁰ İbrahim o tarlayı Hititler'den satın almıştı. Böylece İbrahim'le karısı Sara oraya gömüldüler. ¹¹ Tanrı İbrahim'in ölümünden sonra oğlu İshak'ı kutsadı. İshak Beer-Lahay-Roi'de yaşıyordu.

İsmailoğulları (1Ta.1:29-31)

¹² Sara'nın cariyesi Mısırlı Hacer'in İbrahim'e doğurduğu İsmail'in öyküsü: ¹³ Doğum sırasına göre İsmail'in oğullarının adları şunlardır: İlk oğlu Nevayot. Sonra Kedar, Adbeel, Mivsam, ¹⁴ Mişma, Duma, Massa, ¹⁵ Hadat, Tema, Yetur, Nafiş, Kedema gelir. ¹⁶ İsmail'in oğulları olan bu on iki bey oymakların atalarıydı. Köylerine, obalarına da bu adları verdiler. ¹⁷ İsmail yüz otuz yedi yıl yaşadıktan sonra son soluğunu verdi. Ölüp halkına kavuştu. ¹⁸ İsmailoğulları Aşur'a doğru giderken Mısır sınırı yakınında, Havila ile Şur arasındaki bölgeye yerleştiler. Kardeşlerinin yaşadığı yerin doğusuna yerleşmişlerdi.

Yakup'la Esav

¹⁹ İbrahim'in oğlu İshak'ın öyküsü: ²⁰ İshak Aramlı Lavan'ın kızkardeşi, Paddan-Aramlı Betuel'in kızı Rebeka'yla evlendiğinde kırk yaşındaydı. ²¹ İshak karısı için RAB'be yakardı, çünkü karısı kısırdı. RAB İshak'ın yakarışını yanıtladı, Rebeka hamile kaldı. ²² Çocuklar karnında itişiyordu. Rebeka, “Nedir bu başıma gelen?” diyerek RAB'be danışmaya gitti. ²³ RAB onu şöyle yanıtladı:

“Rahminde iki ulus var,
Senden iki ayrı halk doğacak,
Biri öbüründen güçlü olacak,
Büyüğü küçüğüne hizmet edecek.”

²⁴ Doğum vakti gelince, Rebeka'nın ikiz oğulları oldu. ²⁵ İlk doğan oğlu kıpkırmızı ve tüylüydü; kırmızı bir cüppeyi andırıyordu. Adını Esav* koydular. ²⁶ Sonra kardeşi doğdu. Eliyle Esav'ın topuğunu tutuyordu. Bu yüzden İshak ona Yakup† adını verdi. Rebeka doğum yaptığında İshak altmış yaşındaydı.

²⁷ Çocuklar büyüdü. Esav kırları seven usta bir avcı oldu. Yakup'sa hep çadırda oturan sakin bir adamdı. ²⁸ İshak Esav'ı daha çok severdi, çünkü onun getirdiği av etlerini yedi. Rebeka ise Yakup'u severdi.

²⁹ Bir gün Yakup çorba pişirirken Esav avdan geldi. Aç ve bitkindi. ³⁰ Yakup'a, “Lütfen şu kızıl çorbadan biraz ver de içeyim. Aç ve bitkinim” dedi. Bu nedenle ona Edom‡ adı da verildi.

³¹ Yakup, “Önce sen ilk oğulluk hakkını bana ver” diye karşılık verdi.

³² Esav, “Baksana, açlıktan ölmek üzereyim” dedi, “İlk oğulluk hakkının bana ne yararı var?”

³³ Yakup, “Önce ant iç” dedi. Esav ant içerek ilk oğulluk hakkını Yakup'a sattı. ³⁴ Yakup Esav'a ekmekle mercimek çorbası verdi. Esav yiyip içtikten sonra kalkıp gitti.

Böylece Esav ilk oğulluk hakkını küçümsemiş oldu.

26

İshak ile Avimelek

¹ İbrahim'in yaşadığı dönemdeki kıtlıktan başka ülkede bir kıtlık daha oldu. İshak Gerar'a, Filist Kralı Avimelek'in yanına gitti. ² RAB İshak'a görünerek, “Mısır'a gitme” dedi, “Sana söyleyeceğim ülkeye yerleş. ³ Orada bir süre kal. Ben seninle olacak, seni kutsayacağım: Bütün bu toprakları sana ve soyuna vereceğim. Baban İbrahim'e ant içerek verdiğim sözü yerine getireceğim. ⁴ Soyunu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağım. Bu ülkelerin tümünü

^{25:23} Rom.9:11-12 * ^{25:25} “Esav”: “Tüylü” anlamına gelir. † ^{25:26} “Yakup”: “Topuk tutar” ya da “Hileci” anlamına gelir. ‡ ^{25:30} “Edom”: “Kızıl” anlamına gelir. ^{25:33} İbr.12:16 ^{26:3} Yar.22:16-18; Elç.3:25

onlara vereceğim. Yeryüzündeki bütün uluslar senin soyun aracılığıyla kutsanacak. ⁵Çünkü İbrahim sözümü dinledi. Uyarılarıma, buyruklarıma, kurallarına, yasalarıma bağlı kaldı.”

⁶Böylece İshak Gerar'da kaldı. ⁷Yöre halkı karısıyla ilgili soru sorunca, “Kızkardeşimdir” diyordu. Çünkü “Karımdır” demekten korkuyordu. Rebeka yüzünden yöre halkı beni öldürebilir diye düşünüyordu. Çünkü Rebeka güzeldi.

⁸İshak orada uzun zaman kaldı. Bir gün Filist Kralı Avimelek, pencereden dışarı bakarken, İshak'ın karısı Rebeka'yı okşadığını gördü. ⁹İshak'ı çağırarak, “Bu kadın gerçekte senin karın!” dedi, “Neden kızkardeşin olduğunu söyledin?”

İshak, “Çünkü onun yüzünden canımdan olurum diye düşündüm” dedi.

¹⁰Avimelek, “Nedir bize bu yaptığın?” dedi, “Az kaldı halkımdan biri karınla yatacağı. Bize suç işletecektin.” ¹¹Sonra bütün halka, “Kim bu adama ya da karısına dokunursa, kesinlikle öldürülecek” diye buyruk verdi.

¹²İshak o ülkede ekin ekti ve o yıl ektiğinin yüz katını biçti. RAB onu kutsamıştı. ¹³İshak bolluğa kavuştu. Varlığı gittikçe büyüyordu. Çok zengin oldu. ¹⁴Sürülerle davar, sığır ve birçok uşak sahibi oldu. Filistliler onu kıskanmaya başladılar. ¹⁵Babası İbrahim yaşarken kölelerinin kazmış olduğu bütün kuyuları toprakla doldurup kapadılar.

¹⁶Avimelek İshak'a, “Ülkemizden git” dedi, “Çünkü gücün bizim gücümüzü aştı.” ¹⁷İshak oradan ayrıldı. Gerar Vadisi'nde çadır kurup oraya yerleşti. ¹⁸Babası İbrahim yaşarken kazılmış olan kuyuları yeniden açtırdı. Çünkü Filistliler İbrahim'in ölümünden sonra o kuyuları kapamışlardı. Kuyulara aynı adları, babasının vermiş olduğu adları verdi.

¹⁹İshak'ın köleleri vadide kuyu kazarken bir kaynak buldular. ²⁰Gerar'ın çobanları, “Su bizim” diyerek İshak'ın çobanlarıyla kavgaya tutuştular. İshak kendisiyle çekiştikleri için kuyuya Esek* adını verdi.

²¹İshak'ın köleleri başka bir kuyu kazdılar. Bu kuyu yüzünden de kavga çıkınca İshak kuyuya Sitna† adını verdi. ²²Oradan ayrılıp başka bir yerde kuyu kazdı. Bu kuyu yüzünden kavga çıkmadı. Bu nedenle İshak ona Rehovot‡ adını verdi. “RAB en sonunda bize rahatlık verdi” dedi, “Bu ülkede verimli olacağız.”

²³İshak oradan Beer-Şeva'ya gitti. ²⁴O gece RAB kendisine görünerek, “Ben baban İbrahim'in Tanrısı'yım, korkma” dedi, “Seninle birlikteyim. Seni kutsayacak, kulum İbrahim'in hatırı için soyunu çoğaltacağım.” ²⁵İshak orada bir sunak yaparak RAB'bi adıyla çağırdı. Çadırını oraya kurdu. Köleleri de orada bir kuyu kazdı.

²⁶Avimelek, danışmanı Ahuzzat ve ordusunun komutanı Fikol ile birlikte, Gerar'dan İshak'ın yanına gitti. ²⁷İshak onlara, “Niçin yanıma geldiniz?” dedi, “Benden nefret ediyorsunuz. Üstelik beni ülkenizden kovdunuz.”

²⁸⁻²⁹“Açıkça gördük ki, RAB seninle” diye yanıtladılar, “Onun için, aramızda ant olsun: Biz nasıl sana dokunmadıysa, hep iyi davranarak seni esenlik içinde gönderdikse, sen de bize kötülük etme. Bu konuda seninle anlaşalım. Sen şimdi RAB'bin kutsadığı bir adamsın.”

³⁰İshak onlara bir şölen verdi, yiyip içtiler. ³¹Sabah erkenden kalkıp karşılıklı ant içtiler. Sonra İshak onları yolcu etti. Esenlik içinde oradan ayrıldılar.

³²Aynı gün İshak'ın köleleri gelip kazdıkları kuyu hakkında kendisine bilgi verdiler, “Su bulduk” dediler. ³³İshak kuyuya Şiva§ adını verdi. Bu yüzden kent bugüne kadar Beer-Şeva* diye anılır.

26:7 Yar.12:13; 20:2 * **26:20** “Esek”: “Çekişme” anlamına gelir. † **26:21** “Sitna”: “Düşmanlık” anlamına gelir.

‡ **26:22** “Rehovot”: “Rahatlık, genişlik” anlamına gelir. **26:26** Yar.21:22 § **26:33** “Şiva”: “Ant” anlamına gelir.

* **26:33** “Beer-Şeva”: “Ant Kuyusu” anlamına gelir.

³⁴ Esav kırk yaşında Hititli Beerî'nin kızı Yudit ve Hititli Elon'un kızı Basemat'la evlendi.
³⁵ Bu kadınlar İshak'la Rebeka'nın başına dert oldular.

27

İshak Yakup'u Kutsuyor

¹ İshak yaşlanmış, gözleri görmez olmuştu. Büyük oğlu Esav'ı çağırıp, “Oğlum!” dedi. Esav, “Efendim!” diye yanıtladı.

² İshak, “Artık yaşlandım” dedi, “Ne zaman öleceğimi bilmiyorum. ³ Silahlarını –ok kılıfını, yayını– al, kırlara çıkıp benim için bir hayvan avla. ⁴ Sevdiğim lezzetli bir yemek yap, bana getir yiyeyim. Ölmeden önce seni kutsayayım.”

⁵ İshak, oğlu Esav'la konuşurken Rebeka onları dinliyordu. Esav avlanmak için kıra çıkınca, ⁶ Rebeka oğlu Yakup'a şöyle dedi: “Dinle, babanın ağabeyin Esav'a söylediklerini duydum. ⁷ Baban ona, ‘Bana bir hayvan avla getir’ dedi, ‘Lezzetli bir yemek yap, yiyeyim. Ölmeden önce seni RAB'bin huzurunda kutsayayım.’ ⁸ Bak oğlum, sana söyleyeceklerimi iyi dinle: ⁹ Git süründen bana iki seçme oğlak getir. Onlarla babanın sevdiği lezzetli bir yemek yapayım. ¹⁰ Yemesi için onu babana sen götüreceksin. Öyle ki, ölmeden önce seni kutsasın.”

¹¹ Yakup, “Ama kardeşim Esav'ın bedeni kıllı, benimkiyse kılsız” diye yanıtladı, ¹² “Ya babam bana dokunursa? O zaman kendisini aldattığımı anlar. Kutsama yerine üzerime lanet getirmiş olurum.”

¹³ Annesi, “Sana gelecek lanet bana gelsin, oğlum” dedi, “Sen beni dinle, git oğlakları getir.”

¹⁴ Yakup gidip oğlakları annesine getirdi. Annesi babasının sevdiği lezzetli bir yemek yaptı. ¹⁵ Büyük oğlu Esav'ın en güzel giysileri o anda evdeydi. Rebeka onları küçük oğlu Yakup'a giydirdi. ¹⁶ Ellerin üstünü, ensesinin kılsız yerini oğlak derisiyle kapladı.

¹⁷ Yaptığı güzel yemekle ekmeği Yakup'un eline verdi.

¹⁸ Yakup babasının yanına varıp, “Baba!” diye seslendi.

Babası, “Evet, kimsin sen?” dedi.

¹⁹ Yakup, “Ben ilk oğlun Esav'ım” diye karşılık verdi, “Söylediğini yaptım. Lütfen kalk, otur da getirdiğim av etini ye. Öyle ki, beni kutsayabilesin.”

²⁰ İshak, “Nasıl böyle çabucak buldun, oğlum?” dedi.

Yakup, “Tanrın RAB bana yardım etti” diye yanıtladı.

²¹ İshak, “Yaklaş, oğlum” dedi, “Sana dokunayım, gerçekten oğlum Esav mısın, değil misin anlayayım.”

²² Yakup babasına yaklaştı. Babası ona dokunarak, “Ses Yakup'un sesi, ama eller Esav'ın elleri” dedi. ²³ Onu tanıyamadı. Çünkü Yakup'un elleri ağabeyi Esav'ın elleri gibi kıllıydı. İshak onu kutsamak üzereyken, ²⁴ bir daha sordu: “Sen gerçekten oğlum Esav mısın?”

Yakup, “Evet!” diye yanıtladı.

²⁵ İshak, “Oğlum, av etini getir yiyeyim de seni kutsayayım” dedi. Yakup önce yemeği, sonra şarabı getirdi. İshak yedi, içti. ²⁶ “Yaklaş da beni öp, oğlum” dedi. ²⁷ Yakup yaklaşıp babasını öptü. Babası onun giysilerini kokladı ve kendisini kutsayarak şöyle dedi:

“İşte oğlumun kokusu

Sanki RAB'bin kutsadığı kırların kokusu.

²⁸ Tanrı sana göklerin çiyinden

Ve yerin verimli topraklarından

Bol buğday ve yeni şarap versin.

29 Halklar sana kulluk etsin,
Uluslar boyun eğsin.
Kardeşlerine egemen ol,
Kardeşlerin sana boyun eğsin.
Sana lanet edenlere lanet olsun,
Seni kutsayanlar kutsansın.”

Esav Kutsanma Hakkını Yitiriyor

30 İshak Yakup'u kutsadıktan ve Yakup babasının yanından ayrıldıktan hemen sonra kardeşi Esav avdan döndü. 31 Esav da lezzetli bir yemek yaparak babasına götürdü. Ona, “Baba, kalk, getirdiğim av etini ye” dedi, “Öyle ki, beni kutsayabilesin.”

32 Babası, “Sen kimsin?” diye sordu.

Esav, “Ben ilk oğlun Esav'ım” diye karşılık verdi.

33 İshak'ı bir titreme sardı. Tir tir titreyerek, “Öyleyse daha önce avlanıp bana yemek getiren kimdi?” diye sordu, “Sen gelmeden önce yemeğimi yiyip onu kutsadım. Artık o kutsanmış oldu.”

34 Esav babasının anlattıklarını duyunca, acı acı haykırdı. “Beni de kutsa, baba, beni de!” dedi.

35 İshak, “Kardeşin gelip beni kandırdı” diye karşılık verdi, “Senin yerine o kutsandı.”

36 Esav, “Ona boşuna mı Yakup diyorlar?” dedi, “İki kezdir beni aldatıyor. Önce ilk oğulluk hakkımı aldı. Şimdi de benim yerime o kutsandı.” Sonra, “Kutsamak için bana bir hak ayırmadın mı?” diye sordu.

37 İshak, “Onu sana egemen kıldım” diye yanıtladı, “Bütün kardeşlerini onun hizmetine verdim. Onu buğday ve yeni şarapla besledim. Senin için ne yapabilirim ki, oğlum?”

38 Esav, “Sen yalnız bir kişiyi mi kutsayabilirsin baba?” dedi, “Beni de kutsa, baba, beni de!” Sonra hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı.

39 Babası şöyle yanıtladı:

“Göklerin çiyinden,
Zengin topraklardan
Uzak yaşayacaksın.

40 Kılıcınla yaşayacak,
Kardeşine hizmet edeceksin.
Ama özgür olmak isteyince,
Onun boyunduruğunu kırıp atacaksın.”

Yakup Lavan'ın Yanına Kaçıyor

41 Babası Yakup'u kutsadığı için Esav kardeşi Yakup'a kin bağladı. “Nasıl olsa babamın ölümü yaklaştı” diye düşünüyordu, “O zaman kardeşim Yakup'u öldürürüm.”

42 Büyük oğlu Esav'ın ne düşündüğü Rebeka'ya bildirilince Rebeka küçük oğlu Yakup'u çağırttı. “Bak, ağabeyin Esav seni öldürmeyi düşünerek kendini avutuyor” dedi, 43 “Beni dinle, oğlum. Hemen Harran'a, kardeşim Lavan'ın yanına kaç. 44-45 Ağabeyinin öfkesi dinip sana kızgınlığı geçinceye, ona yaptığını unutuncaya kadar orada kal. Birini gönderir, seni getirtirim. Niçin bir günde ikinizden de yoksun kalayım?”

46 Sonra İshak'a, “Bu Hititli kadınlar yüzünden canımdan bezdim” dedi, “Eğer Yakup da bu ülkenin kızlarıyla, Hitit kızlarıyla evlenirse, nasıl yaşarım?”

28

¹ İshak Yakup'u çağırdı, onu kutsayarak, “Kenanlı kızlarla evlenme” diye buyurdu, ² “Hemen Paddan-Aram'a, annenin babası Betuel'in evine git. Orada dayın Lavan'ın kızlarından biriyle evlen. ³ Her Şeye Gücü Yeten Tanrı seni kutsasın, verimli kılsın, soyunu çoğaltsın; soyundan halklar türesin. ⁴ İbrahim'i kutsadığı gibi seni ve soyunu da kutsasın. Öyle ki, Tanrı'nın İbrahim'e verdiği topraklara –üzerinde yabancı olarak yaşadığın bu topraklara– sahip olasın.” ⁵ İshak Yakup'u böyle uğurladı. Yakup Paddan-Aram'a, kendisinin ve Esav'ın annesi Rebeka'nın kardeşi Aramlı Betuel oğlu Lavan'ın yanına gitmek üzere yola çıktı.

⁶⁻⁷ Esav İshak'ın Yakup'u kutsadığını, evlenmek üzere Paddan-Aram'a gönderdiğini öğrendi. Ayrıca Yakup'u kutsarken, babasının, “Kenanlı kızlarla evlenme” diye buyurduğunu, Yakup'un da annesiyle babasını dinleyip Paddan-Aram'a gittiğini öğrendi. ⁸ Böylece babasının Kenanlı kızlardan hoşlanmadığını anladı. ⁹ İsmail'in yanına gitti. İbrahim oğlu İsmail'in kızı, Nevayot'un kızkardeşi Mahalat'la evlenerek onu karılarının üzerine getirdi.

Yakup'un Düşü

¹⁰ Yakup Beer-Şeva'dan ayrılarak Harran'a doğru yola çıktı. ¹¹ Bir yere varıp orada geceledi, çünkü güneş batmıştı. Oradaki taşlardan birini alıp başının altına koyarak yattı. ¹² Düşte yeryüzüne bir merdiven dikildiğini, başının göklere eriştiğini gördü. Tanrı'nın melekleri merdivenden çıkıp iniyorlardı. ¹³ RAB yanibaşında durup, “Atan İbrahim'in, İshak'ın Tanrısı RAB benim” dedi, “Üzerinde yattığın toprakları sana ve soyuna vereceğim. ¹⁴ Yeryüzünün tozu kadar sayısız bir soya sahip olacaksın. Doğuya, batıya, kuzeye, güneye doğru yayılacaksınız. Yeryüzündeki bütün halklar sen ve soyun aracılığıyla kutsanacak. ¹⁵ Seninle birlikteyim. Gideceğin her yerde seni koruyacak ve bu topraklara geri getireceğim. Verdiğim sözü yerine getirinceye kadar senden ayrılmayacağım.”

¹⁶ Yakup uyanınca, “RAB burada, ama ben farkına varamadım” diye düşündü. ¹⁷ Korktu ve, “Ne korkunç bir yer!” dedi, “Bu, Tanrı'nın evinden başka bir yer olamaz. Burası göklerin kapısı.”

¹⁸ Ertesi sabah erkenden kalkıp başının altına koyduğu taşı anıt olarak dikti, üzerine zeytinyağı döktü. ¹⁹ Oraya Beytel* adını verdi. Kentin önceki adı Luz'du.

²⁰ Sonra bir adak adayarak şöyle dedi: “Tanrı benimle olur, gittiğim yolda beni korur, bana yiyecek, giyecek sağlarsa, ²¹ babamın evine esenlik içinde dönersem, RAB benim Tanrım olacak. ²² Anıt olarak diktiğim bu taş Tanrı'nın evi olacak. Bana vereceğin her şeyin ondalığını sana vereceğim.”

29

Yakup Paddan-Aram'a Varıyor

¹ Yakup yoluna devam ederek doğu halklarının ülkesine vardı. ² Kırdaki bir kuyu gördü. Kuyunun yanibaşında üç davar sürüsü yatıyordu. Sürülere o kuyudan su verilirdi. Kuyunun ağzında büyük bir taş vardı. ³ Bütün sürüler oraya toplanınca, çobanlar kuyunun ağzındaki taşı yuvarlar, davarlarını suvardıktan sonra taşı yine yerine, kuyunun ağzına koyarlardı.

⁴ Yakup çobanlara, “Kardeşler, nerelisiniz?” diye sordu.

Çobanlar, “Harranlı'yız” diye yanıtladılar.

⁵ Yakup, “Nahor'un torunu Lavan'ı tanıyor musunuz?” diye sordu.

“Tanıyoruz” dediler.

28:4 Yar.17:4-8 **28:12** Yu.1:51 **28:13** Yar.13:14-15 **28:14** Yar.12:3; 22:18; 26:4 * **28:19** “Beytel”: “Tanrı'nın Evi” anlamına gelir.

⁶ Yakup, “İyi midir?” diye sordu.

“İyidir. İşte kızı Rahel davarlarla birlikte geliyor.”

⁷ Yakup, “Akşama daha çok var” dedi, “Sürülerin toplanma vakti değil. Davarlarınızı suvarın, götürüp otlatın.”

⁸ Çobanlar, “Bütün sürüler toplanmadan, kuyunun ağzındaki taşı yuvarlamadan olmaz” dediler, “Ancak o zaman davarları suvarabiliriz.”

⁹ Yakup onlarla konuşurken Rahel babasının davarlarını getirdi. Rahel çobanlık yapıyordu. ¹⁰ Yakup dayısı Lavan'ın kızı Rahel'i ve davarları görünce, gidip kuyunun ağzındaki taşı yuvarladı, dayısının davarlarını suvardı. ¹¹ Rahel'i öperek hıçkıra hıçkıra ağladı. ¹² Rahel'e baba tarafından akraba olduklarını, Rebeka'nın oğlu olduğunu anlattı. Rahel koşup babasına haber verdi.

¹³ Lavan, yeğeni Yakup'un geldiğini duyunca, onu karşılamaya koştu. Ona sarılıp öptü, evine getirdi. Yakup bütün olanları Lavan'a anlattı. ¹⁴ Lavan, “Sen benim etim, kemiğimsin” dedi.

Yakup Lea ve Rahel'le Evleniyor

Yakup Lavan'ın yanında bir ay kaldıktan sonra, ¹⁵ Lavan, “Akrobamsın diye benim için bedava mı çalışacaksın?” dedi, “Söyle, ne kadar ücret istiyorsun?”

¹⁶ Lavan'ın iki kızı vardı. Büyüğünün adı Lea, küçüğünün adı Rahel'di. ¹⁷ Lea'nın gözleri alımlıydı*, Rahel ise boyu bosu yerinde, güzel bir kızdı. ¹⁸ Yakup Rahel'e aşıktı. Lavan'a, “Küçük kızın Rahel için sana yedi yıl hizmet ederim” dedi.

¹⁹ Lavan, “Onu sana vermek başkasına vermekten daha iyidir” dedi, “Yanımda kal.” ²⁰ Yakup Rahel için yedi yıl çalıştı. Rahel'i sevdiği için, yedi yıl ona birkaç gün gibi geldi.

²¹ Lavan'a, “Zaman doldu, kızını ver, evleneyim” dedi.

²² Lavan bütün yöre halkını toplayıp bir şölen verdi. ²³ Gece kızı Lea'yı Yakup'a götürdü. Yakup onunla yattı. ²⁴ Lavan cariyesi Zilpa'yı kızı Lea'nın hizmetine verdi.

²⁵ Sabah olunca Yakup bir de baktı ki, yanındaki Lea! Lavan'a, “Nedir bana bu yaptığın?” dedi, “Ben Rahel için yanında çalışmadım mı? Niçin beni aldattın?”

²⁶ Lavan, “Bizim buralarda adettir. Büyük kız dururken küçük kız evlendirilmez” dedi, ²⁷ “Bu bir haftayı tamamla, Rahel'i de sana veririz. Yalnız ona karşılık yedi yıl daha yanımda çalışacaksın.”

²⁸ Yakup kabul etti. Lea'yla bir hafta geçirdi. Sonra Lavan kızı Rahel'i de ona verdi. ²⁹ Cariyesi Bilha'yı Rahel'in hizmetine verdi. ³⁰ Yakup Rahel'le de yattı. Onu Lea'dan çok sevdi. Lavan'a yedi yıl daha hizmet etti.

Yakup'un Çocukları

³¹ RAB Lea'nın sevilmediğini görünce, çocuk sahibi olmasını sağladı. Oysa Rahel kıırdı. ³² Lea hamile kalıp bir erkek çocuk doğurdu. Adını Ruben† koydu. “Çünkü RAB mutsuzluğumu gördü” dedi, “Kuşkusuz artık kocam beni sever.”

³³ Yine hamile kaldı ve bir erkek çocuk daha doğurdu. “RAB sevilmediğimi duyduğu için bana bu çocuğu verdi” diyerek adını Şimon‡ koydu.

³⁴ Üçüncü kez hamile kalıp bir daha erkek çocuk doğurdu. “Artık kocam bana bağlanacak” dedi, “Çünkü ona üç erkek çocuk doğurdum.” Onun için çocuğa Levi§ adı verildi.

³⁵ Dördüncü kez hamile kaldı ve bir erkek çocuk daha doğurdu. “Bu kez RAB'be övgüler sunacağım” dedi. Onun için çocuğa Yahuda* adını verdi. Bir süre doğum yapmadı.

* 29:17 “Alımlıydı” ya da “Zayıftı”. † 29:32 “Ruben”: “Bak, erkek çocuk!” anlamına gelir. ‡ 29:33 “Şimon”: “Duyar” anlamına gelir. § 29:34 “Levi”: “Bağlılık” anlamına gelir. * 29:35 “Yahuda”: “Övgü” anlamına gelir.

30

¹ Rahel Yakup'a çocuk doğuramayınca, ablasını kıskanmaya başladı. Yakup'a, "Bana çocuk ver, yoksa öleceğim" dedi.

² Yakup Rahel'e öfkeleni. "Çocuk sahibi olmanı Tanrı engelliyor. Ben Tanrı değilim ki!" diye karşılık verdi.

³ Rahel, "İşte cariyem Bilha" dedi, "Onunla yat, benim için çocuk doğursun, ben de aile kurayım."

⁴ Rahel cariyesi Bilha'yı eş olarak kocasına verdi. Yakup onunla yattı. ⁵ Bilha hamile kalıp Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. ⁶ Rahel, "Tanrı beni haklı çıkardı" dedi, "Yakarışımı duyup bana bir oğul verdi." Bu yüzden çocuğa Dan* adını verdi.

⁷ Rahel'in cariyesi Bilha yine hamile kaldı ve Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. ⁸ Rahel, "Ablama karşı büyük savaşım verdim ve onu yendim" diyerek çocuğa Naftali† adını verdi.

⁹ Lea artık doğum yapamadığını görünce, cariyesi Zilpa'yı Yakup'a eş olarak verdi.

¹⁰ Zilpa Yakup'a bir erkek çocuk doğurdu. ¹¹ Lea, "Uğurum!" diyerek çocuğa Gad‡ adını verdi.

¹² Lea'nın cariyesi Zilpa Yakup'a ikinci bir oğul doğurdu. ¹³ Lea, "Mutluyum!" dedi, "Kadınlar bana 'Mutlu' diyecek." Ve çocuğa Aşer§ adını verdi.

¹⁴ Ruben hasat mevsimi tarlaya gitti. Orada adamotu* bulup annesi Lea'ya getirdi. Rahel Lea'ya, "Lütfen oğlunun getirdiği adamotundan bana da ver" dedi.

¹⁵ Lea, "Kocamı aldığın yetmez mi? Bir de oğlumun adamotunu mu istiyorsun?" diye karşılık verdi.

Rahel, "Öyle olsun" dedi, "Oğlunun adamotuna karşılık kocam bu gece seninle yatsın."

¹⁶ Akşamleyin Yakup tarladan dönerken Lea onu karşılamaya gitti. Yakup'a, "Benimle yatacaksın" dedi, "Oğlumun adamotuna karşılık bu gece benimsin." Yakup o gece onunla yattı.

¹⁷ Tanrı Lea'nın duasını işitti. Lea hamile kalıp Yakup'a beşinci oğlunu doğurdu.

¹⁸ "Cariyemi kocama verdiğim için Tanrı beni ödüllendirdi" diyerek çocuğa İssakar† adını verdi.

¹⁹ Lea yine hamile kaldı ve Yakup'a altıncı oğlunu doğurdu. ²⁰ "Tanrı bana iyi bir armağan verdi" dedi, "Artık kocam bana değer verir. Çünkü ona altı erkek çocuk doğurdum." Ve çocuğa Zevulun‡ adını verdi.

²¹ Bir süre sonra Lea bir kız doğurdu ve adını Dina koydu.

²² Tanrı Rahel'i anımsadı, onun duasını işiterek çocuk sahibi olmasını sağladı. ²³⁻²⁴ Rahel hamile kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. "Tanrı utancımı kaldırdı. RAB bana bir oğul daha versin!" diyerek çocuğa Yusuf§ adını verdi.

Yakup'un Sürüleri Artıyor

²⁵ Rahel Yusuf'u doğurduktan sonra Yakup Lavan'a, "Beni gönder, evime, topraklarıma gideyim" dedi, ²⁶ "Hizmetime karşılık karılarımı, çocukları ver de gideyim. Sana nasıl hizmet ettiğimi biliyorsun."

²⁷ Lavan, "Eğer benden hoşnutsan, burada kal" dedi, "Çünkü fala bakarak anladım ki, RAB senin sayende beni kutsadı. ²⁸ Alacağın neyse söyle, ödeyeyim."

²⁹ Yakup, "Sana nasıl hizmet ettiğimi, sürülerine nasıl baktığımı biliyorsun" diye karşılık verdi, ³⁰ "Ben gelmeden önce malın azdı. Sayemde RAB seni kutsadı, malın gitgide arttı. Ya kendi evim için ne zaman çalışacağım?"

* **30:6** "Dan": "Haklı" anlamına gelir. † **30:8** "Naftali": "Benim savaşım" anlamına gelir. ‡ **30:11** "Gad": "Uğur" anlamına gelir. § **30:13** "Aşer": "Mutlu" anlamına gelir. * **30:14** "Adamotu": İnsanın iki bacağına andıran çatal biçiminde köke sahip, yenildiğinde cinsel gücü artırdığına inanılan bir bitki. † **30:18** "İssakar": "Ödül" anlamına gelir. ‡ **30:20** "Zevulun": "Değer" anlamına gelir. § **30:23-24** "Yusuf": "Daha çok versin" anlamına gelir.

³¹ Lavan, “Sana ne vereyim?” diye sordu.

Yakup, “Bana bir şey verme” diye yanıtladı, “Eğer şu önerimi kabul edersen, yine sürünü güder, hayvanlarına bakarım: ³² Bugün bütün sürülerini yoklayıp noktalı veya benekli koyunları, kara kuzuları, benekli veya noktalı keçileri ayırayım. Ücretim bu olsun. ³³ İleride bana verdiklerini denetlemeye geldiğinde, dürüst olup olmadığımı kolayca anlayabilirsin. Noktalı ve benekli olmayan keçilerim, kara olmayan kuzularım varsa, onları çalmışım demektir.”

³⁴ Lavan, “Kabul, söylediğin gibi olsun” dedi. ³⁵ Ama o gün çizgili ve benekli tekeleri, noktalı ve benekli keçileri, beyaz keçilerin hepsini, bütün kara kuzuları ayırıp oğullarına teslim etti. ³⁶ Sonra Yakup'tan üç günlük yol kadar uzaklaştı. Yakup Lavan'ın kalan sürüsünü gütmeye devam etti.

³⁷ Yakup aselbent, badem, çınar ağaçlarından taze dallar kesti. Dalları soyarak beyaz çentikler açtı. ³⁸ Soyduğu çubukları koyunların önüne, su içtikleri yalaklara koydu. Koyunlar su içmeye gelince çiftleşiyorlardı. ³⁹ Çubukların önünde çiftleşince çizgili, noktalı, benekli yavrular doğuruyorlardı. ⁴⁰ Yakup kuzuları ayırıp sürülerin yüzünü Lavan'ın çizgili, kara hayvanlarına döndürüyordu. Kendi sürülerini ayrı tutuyor, Lavan'ınkilerle karıştırmıyordu. ⁴¹ Sürüdeki güçlü hayvanlar kızışınca, Yakup çubukları onların gözü önüne, yalaklara koyuyordu ki, çubukların yanında çiftleşsinler. ⁴² Sürünün zayıf hayvanlarının önüneyse çubuk koymuyordu. Böylece zayıf hayvanları Lavan, güçlülere Yakup aldı. ⁴³ Yakup alabildiğine zenginleşti. Çok sayıda sürü, erkek ve kadın köle, deve, eşek sahibi oldu.

31

Yakup Lavan'dan Kaçıyor

¹ Lavan'ın oğulları, “Yakup babamızın sahip olduğu her şeyi aldı” dediler, “Bütün varlığını babamıza ait şeylerden kazandı.” Yakup bu sözleri duyunca, ² Lavan'ın kendisine karşı tutumunun eskisi gibi olmadığını anladı.

³ RAB Yakup'a, “Atalarının topraklarına, akrabalarının yanına dön” dedi, “Seninle olacağım.”

⁴ Bunun üzerine Yakup Rahel'le Lea'yı sürüsünün bulunduğu kırlara çağırttı. ⁵ Onlara, “Bakıyorum, babanız bana eskisi gibi davranmıyor” dedi, “Ama babamın Tanrısı benimle birlikte. ⁶ Var gücümle babanıza hizmet ettiğimi bilirsiniz. ⁷ Ne yazık ki, babanız beni aldattı, ondan alacağımı on kez değiştirdi. Ama Tanrı bana kötülük etmesine izin vermedi. ⁸ Babanız, ‘Ücret olarak noktalı hayvanları al’ deyince, bütün sürü noktalı doğurdu. ‘Ücret olarak çizgili olanları al’ deyince de bütün sürü çizgili doğurdu. ⁹ Tanrı babanızın hayvanlarını aldı, bana verdi.

¹⁰ “Sürülerin çiftleştiği mevsimde bir düş gördüm. Çiftleşen tekeler çizgili, noktalı, kırçıldı. ¹¹ Düşümde Tanrı'nın meleği bana, ‘Yakup!’ diye seslendi. ‘Buyur’ dedim. ¹² Bana, ‘Bak, bütün çiftleşen tekeler çizgili, noktalı ve kırçıl’ dedi, ‘Çünkü Lavan'ın sana yaptıklarının hepsini gördüm. ¹³ Ben Beytel'in Tanrısı'yım. Hani orada bana anıt dikip meshetmiş, adak adamıştın. Kalk, bu ülkeden git, doğduğun ülkeye dön.’ ”

¹⁴ Rahel'le Lea, “Babamızın evinde hâlâ payımız, mirasımız var mı?” dediler, ¹⁵ “Onun gözünde artık yabancı değil miyiz? Çünkü bizi sattı. Bizim için ödenen bedelin hepsini yedi. ¹⁶ Tanrı'nın babamızdan aldığı varlığın tümü bize ve çocuklarımıza aittir. Tanrı sana ne dediyse öyle yap.”

¹⁷ Böylece Yakup çocuklarını, karılarını develere bindirdi. ¹⁸ Bütün hayvanları önüne kattı; topladığı mallarla, Paddan-Aram'da kazandığı hayvanlarla birlikte Kenan ülkesine, babası İshak'ın yanına gitmek üzere yola çıktı.

¹⁹ Lavan koyunlarını kırkmaya gidince, Rahel babasının putlarını çaldı. ²⁰ Yakup da kaçacağını söylemeyerek Aramlı Lavan'ı kandırdı. ²¹ Böylece kendisine ait her şeyi alıp kaçtı. Fırat Irmağı'nı geçip Gilat dağlık bölgesine doğru gitti.

Lavan Yakup'un Peşine Düşüyor

²² Üçüncü gün Yakup'un kaçtığını Lavan'a bildirdiler. ²³ Lavan yakınlarını yanına alıp Yakup'un peşine düştü. Yedi gün sonra Gilat dağlık bölgesinde ona yetişti. ²⁴ O gece Tanrı Aramlı Lavan'ın düşüne girerek ona, "Dikkatli ol!" dedi, "Yakup'a ne iyi, ne kötü bir şey söyle."

²⁵ Lavan Yakup'a yetişti. Yakup çadırını Gilat dağlık bölgesine kurmuştu. Lavan da yakınlarıyla birlikte çadırını aynı yere kurdu. ²⁶ Yakup'a, "Nedir bu yaptığın?" dedi, "Beni aldattın. Kızlarımı alıp savaş tutsağı gibi götürdün. ²⁷ Neden gizlice kaçtın? Neden beni aldattın? Niçin bana söylemedin? Seni sevinçle, ezgilerle, tefle, lirle yolcu ederdim. ²⁸ Torunlarımla, kızlarımla öpüşüp vedalaşmama izin vermedin. Aptallık ettin. ²⁹ Size kötülük yapacak güçteyim, ama babanın Tanrısı dün gece bana, 'Dikkatli ol!' dedi, 'Yakup'a ne iyi, ne kötü hiçbir şey söyleme.' ³⁰ Babanın evini çok özlediğin için bizden ayrıldın. Ama ilahlarımı niçin çaldın?"

³¹ Yakup, "Korktum" diye karşılık verdi, "Kızlarınızı zorla elimden alırsın diye düşündüm. ³² İlahlarınızı kimde bulursan, o öldürülecektir. Yakınlarımızın önünde kendin ara, eşyalarımın arasında sana ait ne bulursan al." Yakup ilahları Rahel'in çaldığını bilmiyordu.

³³ Lavan Yakup'un, Lea'nın ve iki cariyenin çadırına baktıysa da ilahları bulamadı. Lea'nın çadırından çıkıp Rahel'in çadırına girdi. ³⁴ Rahel çaldığı putları devesinin semerine koymuş, üzerine oturmuştu. Lavan çadırını didik didik aradıysa da putları bulamadı.

³⁵ Rahel babasına, "Efendim, huzurunda kalkamadığım için kızma, âdet görüyorum da" dedi. Lavan her yeri aradıysa da, putları bulamadı.

³⁶ Yakup kendini tutamadı. Lavan'a çıkışarak, "Suçum ne?" diye sordu, "Ne günah işledim ki böyle öfkeyle peşime takıldın? ³⁷ Bütün eşyalarımı aradın, kendine ait bir şey buldun mu? Varsa onu buraya, yakınlarımızın önüne koy. Onlar ikimiz hakkında karar versinler. ³⁸ Yirmi yıl yanında kaldım. Koyunların, keçilerin hiç düşük yapmadı. Sürülerinin içinden bir tek koç yemedim. ³⁹ Yabanıl hayvanların parçaladığını sana göstermedim, zararını ben çektim. Gece ya da gündüz çalınan her hayvanın karşılığını benden istedin. ⁴⁰ Öyle bir durumdaydım ki, gündüz sıcak, gece kırağı yedi bitirdi beni. Gözüme uyku girmede. ⁴¹ Yirmi yıl evinde böyle yaşadım. İki kızın için on dört yıl, sürün için altı yıl sana hizmet ettim. On kez alacağımı değiştirdin. ⁴² Babamın ve İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın taptığı* Tanrı benden yana olmasaydı, beni eli boş gönderecektin. Tanrı çektiğim zorluğu, verdiğim emeği gördü ve dün gece seni uyardı."

⁴³ Lavan, "Kadınlar benim kızlarım, çocuklar benim çocuklarım, sürüler benim sürülerim" diye karşılık verdi, "Burada gördüğün her şey bana ait. Kızlarıma ya da doğurdukları çocuklara bugün ne yapabilirim ki? ⁴⁴ Gel anlaşalım. Aramıza tanık koyalım."

⁴⁵ Yakup bir taş alıp onu anıt olarak dikti. ⁴⁶ Yakınlarına, "Taş toplayın" dedi. Adamlar topladıkları taşları bir yere yığdılar. Orada, yığının yanında yemek yediler. ⁴⁷ Lavan taş yığınının Yegar-Sahaduta†, Yakup ise Galet adını verdi.

⁴⁸ Lavan, "Bu yığın bugün aramızda tanık olsun" dedi. Bu yüzden yığınının Galet adı verildi. ⁴⁹ Mispa‡ diye de anılır. Çünkü Lavan, "Birbirimizden uzak olduğumuz zaman RAB aramızda gözcülük etsin" dedi, ⁵⁰ "Eğer kızlarıma kötü davranır, başka kadınlarla evlenirsen, yanımızda kimse olmasa bile Tanrı tanık olacaktır."

* **31:42** "Taptığı": İbranice "Korktuğu". Aynı ifade 31:53'te de geçer. † **31:47** Aramice "Yegar-Sahaduta" ve İbranice "Galet" "Tanıklık yığını" anlamına gelir. ‡ **31:49** "Mispa": "Gözcü kulesi" anlamına gelir.

⁵¹ Sonra, “İşte taş yığını, işte aramıza diktiğim anıt” dedi, ⁵² “Bu yığın ve anıt birer tanık olsun. Bu yığının ötesine geçip sana kötülük etmeyeceğim. Sen de bu yığını ve anıtı geçip bana kötülük etmeyeceksin. ⁵³ İbrahim'in, Nahor'un ve babalarının Tanrısı aramızda yargıç olsun.”

Yakup babası İshak'ın taptığı Tanrı'nın adıyla ant içti. ⁵⁴ Sonra dağda kurban kesip yakınlarını yemeğe çağırdı. Yemeği yiyip geceyi dağda geçirdiler. ⁵⁵ Lavan sabah erkenden kalktı; torunlarını, kızlarını öpüp kutsadıktan sonra evine gitti.

32

¹ Yakup yoluna devam ederken, Tanrı'nın melekleriyle karşılaştı. ² Onları görünce, “Tanrı'nın ordugahı bu” diyerek oraya Mahanayim* adını verdi.

Yakup Esav'la Karşılaşmaya Hazırlanıyor

³ Yakup Edom topraklarında, Seir ülkesinde yaşayan ağabeyi Esav'a önceden haberciler gönderdi. ⁴ Onlara şu buyruğu verdi: “Efendim Esav'a şöyle deyin: Kulun Yakup diyor ki, ‘Şimdiye kadar Lavan'ın yanında konuk olarak kaldım. ⁵ Öküzlere, eşeklere, davarlara, erkek ve kadın kölelere sahip oldum. Efendimi hoşnut etmek için önceden haber gönderiyorum.’”

⁶ Haberciler geri dönüp Yakup'a, “Ağabeyin Esav'ın yanına gittik” dediler, “Dört yüz adamla seni karşılamaya geliyor.” ⁷ Yakup çok korktu, sıkıldı. Yanındaki adamları, davarları, sığırları, develeri iki gruba ayırdı. ⁸ “Esav gelir, bir gruba saldırırsa, hiç değilse öteki grup kurtulur” diye düşündü.

⁹ Sonra şöyle dua etti: “Ey atam İbrahim'in, babam İshak'ın Tanrısı RAB! Bana, ‘Ülkene, akrabalarının yanına dön, seni başarılı kılacağım’ diye söz verdin. ¹⁰ Bana gösterdiğin bunca iyiliğe, güvene layık değilim. Şeria Irmağı'nı geçtiğimde değneğimden başka bir şeyim yoktu. Şimdi iki orduyla döndüm. ¹¹ Yalvarırım, beni ağabeyim Esav'dan koru. Gelip bana, çocuklarla annelerine saldırmasından korkuyorum. ¹² ‘Seni kesinlikle başarılı kılacağım, soyunu denizin kumu gibi sayılamayacak kadar çoğaltacağım’ diye söz vermiştin bana.”

¹³⁻¹⁵ Yakup geceyi orada geçirdi. Birlikte getirdiği hayvanlardan ağabeyi Esav'a armağan olarak iki yüz keçi, yirmi teke, iki yüz koyun, yirmi koç, yavrularıyla birlikte otuz dişi deve, kırk inek, on boğa, yirmi dişi, on erkek eşek ayırdı. ¹⁶ Bunları ayrı sürüler halinde kölelerine teslim ederek, “Önümden gidin, sürüler arasında boşluk bırakın” dedi. ¹⁷ Birinci köleye buyruk verdi: “Ağabeyim Esav'la karşılaştığında, ‘Sahibin kim, nereye gidiyorsun? Önündeki bu hayvanlar kimin?’ diye sorarsa, ¹⁸ ‘Kulun Yakup'un’ diyeceksin, ‘Efendisi Esav'a armağan olarak gönderiyor. Kendisi de arkamızdan geliyor.’” ¹⁹ İkinci ve üçüncü köleye, sürülerin peşinden giden herkese aynı buyruğu verdi: “Esav'la karşılaştığınızda aynı şeyleri söyleyeceksiniz. ²⁰ ‘Kulun Yakup arkamızdan geliyor’ diyeceksiniz.”

“Önden göndereceğim armağanla onu yatıştırır, sonra kendisini görürüm. Belki beni bağışlar” diye düşünüyordu. ²¹ Böylece armağanı önden gönderip geceyi konakladığı yerde geçirdi.

Yakup Güreş Tutuyor

²² Yakup o gece kalktı; iki karısını, iki cariyesini, on bir oğlunu yanına alıp Yabbuk Irmağı'nın sığ yerinden karşıya geçti. ²³ Onları geçirdikten sonra sahip olduğu her şeyi de karşıya geçirdi. ²⁴ Böylece Yakup arkada yalnız kaldı. Bir adam gün ağarınca kadar onunla güreşti. ²⁵ Yakup'u yenemeyeceğini anlayınca, onun uyluk kemiğinin başına çarptı. Öyle ki, güreşirken Yakup'un uyluk kemiği çıktı. ²⁶ Adam, “Bırak beni, gün ağarıyor” dedi.

* 32:2 “Mahanayim”: “İki ordugah” anlamına gelir. 32:12 Yar:22:17

Yakup, “Beni kutsamadıkça seni bırakmam” diye yanıtladı.

²⁷ Adam, “Adın ne?” diye sordu.

“Yakup.”

²⁸ Adam, “Artık sana Yakup değil, İsrail† denecek” dedi, “Çünkü Tanrı'yla, insanlarla güreşip yendin.”

²⁹ Yakup, “Lütfen adını söyler misin?” diye sordu.

Ama adam, “Neden adımı soruyorsun?” dedi. Sonra Yakup'u kutsadı.

³⁰ Yakup, “Tanrı'yla yüzyüze görüştüm, ama canım bağışlandı” diyerek oraya Peniel‡ adını verdi.

³¹ Yakup Peniel'den ayrılırken güneş doğdu. Uyluğundan ötürü aksıyordu. ³² Bu nedenle İsraililer bugün bile uyluk kemiğinin üzerindeki siniri yemezler. Çünkü Yakup'un uyluk kemiğinin başındaki sinire çarpılmıştı.

33

Yakup Esav'la Karşılaşıyor

¹ Yakup baktı, Esav dört yüz adamıyla birlikte geliyor. Çocukları Lea'yla Rahel'e ve iki cariyeye teslim etti. ² Cariyelerle çocuklarını öne, Lea'yla çocuklarını arkaya, Rahel'le Yusuf'u da en arkaya dizdi. ³ Kendisi hepsinin önüne geçti. Ağabeyine yaklaşıırken yedi kez yere kapandı.

⁴ Ne var ki Esav koşarak onu karşıladı, kucaklayıp boynuna sarıldı, öptü. İkisi de ağlamaya başladı. ⁵ Esav kadınlarla çocuklara baktı. “Kim bu yanındakiler?” diye sordu.

Yakup, “Tanrı'nın kuluna lütfettiği çocuklar” dedi.

⁶ Cariyelerle yanlarındaki çocuklar yaklaşıp eğildiler. ⁷ Ardından Lea çocuklarıyla birlikte yaklaşıp eğildi. En son da Yusuf'la Rahel yaklaşıp eğildi.

⁸ Esav, “Karşılaştığım öbür topluluğun anlamı neydi?” diye sordu.

Yakup, “Efendimi hoşnut etmek için” diye yanıtladı.

⁹ Esav, “Benim yeterince malım var, kardeşim” dedi, “Senin malın sana kalsın.”

¹⁰ Yakup, “Olmaz, eğer sevgini kazandımsa, lütfen armağanımı kabul et” diye karşılık verdi, “Senin yüzünü görmek Tanrı'nın yüzünü görmek gibi. Çünkü beni kabul ettin.

¹¹ Lütfen sana gönderdiğim armağanı al. Tanrı bana öyle iyilik yaptı ki, her şeyim var.” Armağanı kabul ettirinceye kadar diretti.

¹² Esav, “Haydi yolumuza devam edelim” dedi, “Ben önünsıra gideceğim.”

¹³ Yakup, “Efendim, bilirsin, çocuklar narindir” dedi, “Yanımdaki koyunların, sığırların yavruları var. Hayvanları bir gün daha yürümeye zorlarsak hepsi ölür. ¹⁴ Efendim, lütfen sen kulunun önünden git. Ben hayvanlarla çocuklara ayak uydurarak yavaş yavaş geleceğim. Seir'de efendime yetişirim.”

¹⁵ Esav, “Yanımdaki adamlardan birkaçını yanına vereyim” dedi.

Yakup, “Niçin?” diye sordu, “Ben yalnızca seni hoşnut etmek istiyorum.”

¹⁶ Esav o gün Seir'e dönmek üzere yola koyuldu. ¹⁷ Yakup'sa Sukkot'a* gitti. Orada kendine ev, hayvanlarına barınaklar yaptı. Bu yüzden oraya Sukkot adını verdi.

¹⁸ Yakup güvenlik içinde Paddan-Aram'dan Kenan ülkesine, Şekem Kenti'ne vardı. Kentin yakınında konakladı. ¹⁹ Çadırını kurduğu arsayı Şekem'in babası Hamor'un oğullarından yüz parça gümüş† aldı. ²⁰ Orada bir sunak kurarak El-Elohe-İsrail‡ adını verdi.

32:28 Yar.35:10 **32:28** Hoş.12:4 † **32:28** “İsrail”: “Tanrı'yla güreşir” anlamına gelir. ‡ **32:30** “Peniel”: “Tanrı'nın yüzü” anlamına gelir. * **33:17** “Sukkot”: “Barınaklar” anlamına gelir. **33:19** Yşu.24:32; Yu.4:5; Elç.7:16 † **33:19** “Yüz parça gümüş”: İbranice “Yüz kesita”. Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimiydi. ‡ **33:20** “El-Elohe-İsrail”: “Tanrı İsrail'in Tanrısı” anlamına gelir.

34

Dina ve Şekemliler

¹ Lea'yla Yakup'un kızı Dina bir gün yöre kadınlarını ziyarete gitti. ² O bölgenin beyi Hivli Hamor'un oğlu Şekem Dina'yı görünce tutup ırzına geçti. ³ Yakup'un kızına gönlünü kaptırdı. Dina'yı sevdi ve ona nazik davrandı. ⁴ Babası Hamor'a, "Bu kızı bana eş olarak al" dedi.

⁵ Yakup kızı Dina'nın kirletildiğini duyduğunda, oğulları kırdaki hayvanların başındaydı. Yakup onlar gelinceye kadar konuşmadı.

⁶ Bu arada Şekem'in babası Hamor konuşmak için Yakup'un yanına gitti. ⁷ Yakup'un oğulları olayı duyar duymaz kırdan döndüler. Üzüntülü ve çok öfkeliydiler. Çünkü Şekem Yakup'un kızıyla yatarak İsrail'in onurunu kırmıştı. Böyle bir şey olmamalıydı.

⁸ Hamor onlara, "Oğlum Şekem'in gönlü kızınızda" dedi, "Lütfen onu oğluma eş olarak verin. ⁹ Bizimle akraba olun. Birbirimize kız verip kız alalım. ¹⁰ Bizimle birlikte yaşayın. Ülke önünüzde, nereye isterseniz yerleşin, ticaret yapın, mülk edinin."

¹¹ Şekem de Dina'nın babasıyla kardeşlerine, "Bana bu iyiliği yapın, ne isterseniz veririm" dedi, ¹² "Ne kadar başlık ve armağan isterseniz isteyin, dilediğiniz her şeyi vereceğim. Yeter ki, kızı bana eş olarak verin."

¹³ Kızkardeşleri Dina'nın ırzına geçildiği için, Yakup'un oğulları Şekem'le babası Hamor'a aldatici bir yanıt verdiler. ¹⁴ "Olmaz, kızkardeşimizi sünnetsiz bir adama veremeyiz" dediler, "Bizim için utanç olur. ¹⁵ Ancak şu koşulla kabul ederiz: Bütün erkekleriniz bizim gibi sünnet olursa, ¹⁶ birbirimize kız verip kız alabiliriz. Sizinle birlikte yaşar, bir halk oluruz. ¹⁷ Eğer kabul etmez, sünnet olmazsanız, kızımızı alır gideriz."

¹⁸ Bu öneri Hamor'la oğlu Şekem'e iyi göründü. ¹⁹ Ailesinde en saygın kişi olan genç Şekem öneriyi yerine getirmekte gecikmedi. Çünkü Yakup'un kızına aşıktı.

²⁰ Hamor'la oğlu Şekem durumu kent halkına bildirmek için kentin kapısına gittiler. ²¹ "Bu adamlar bize dostluk gösteriyor" dediler, "Ülkemizde yaşasınlar, ticaret yapsınlar. Topraklarımız geniş, onlara da yeter, bize de. Birbirimize kız verip kız alabiliriz. ²² Yalnız, şu koşulla bizimle birleşmeyi, birlikte yaşamayı kabul ediyorlar: Bizim erkeklerin de kendileri gibi sünnet olmasını istiyorlar. ²³ Böylece bütün sürüleri, malları, öbür hayvanları da bizim olur, değil mi? Gelin onlarla anlaşalım, bizimle birlikte yaşasınlar." ²⁴ Kent kapısından geçen herkes Hamor'la oğlu Şekem'in söylediklerini kabul etti ve kentteki bütün erkekler sünnet oldu.

²⁵ Üçüncü gün erkekler daha sünnetin acısını çekerken, Yakup'un oğullarından ikisi – Dina'nın kardeşleri Şimon'la Levi– kılıçlarını kuşanıp kuşku uyandırmadan kente girip bütün erkekleri kılıçtan geçirdiler. ²⁶ Hamor'la oğlu Şekem'i de öldürdüler. Dina'yı Şekem'in evinden alıp gittiler. ²⁷ Sonra Yakup'un bütün oğulları cesetleri soyup kenti yağmaladılar. Çünkü kızkardeşlerini kirletmişlerdi. ²⁸ Kentteki ve kırdaki davarları, sığırları, eşekleri ele geçirdiler. ²⁹ Bütün mallarını, çocuklarını, kadınlarını aldılar, evlerindeki her şeyi yağmaladılar.

³⁰ Yakup, Şimon'la Levi'ye, "Bu ülkede yaşayan Kenanlılar'la Perizliler'i bana düşman ettiniz, başımı belaya soktunuz" dedi, "Sayıca azız. Eğer birleşir, bana saldırırlarsa, ailemle birlikte yok olurum."

³¹ Şimon'la Levi, "Kızkardeşimize bir fahişe gibi mi davranmalıydı?" diye karşılık verdiler.

35

Yakup Beytel'e Dönüyor

¹ Tanrı Yakup'a, "Git, Beytel'e yerleş" dedi, "Ağabeyin Esav'dan kaçarken sana görünen Tanrı'ya orada bir sunak yap."

² Yakup ailesine ve yanındakilere, "Yabancı ilahlarınızı atın" dedi, "Kendinizi arındırıp giysilerinizi değiştirin. ³ Beytel'e gidelim. Sıkıntı çektiğim günlerde yakarışımı duyan, gittiğim her yerde benimle birlikte olan Tanrı'ya orada bir sunak yapacağım." ⁴ Böylece herkes yabancı ilahlarını, kulaklarındaki küpeleri Yakup'a verdi. Yakup bunları Şekem yakınlarında bir yabanıl fıstık ağacının altına gömdü. ⁵ Sonra göçtüler. Çevre kentlerde yaşayan halk peşlerine düşmedi, çünkü hepsini Tanrı korkusu sarmıştı.

⁶ Yakup adamlarıyla birlikte Kenan ülkesindeki Luz –Beytel– Kenti'ne geldi. ⁷ Bir sunak yaparak oraya El-Beytel* adını verdi. Çünkü ağabeyinden kaçarken Tanrı orada kendisine görünmüştü.

⁸ Rebeka'nın dadısı Debora ölünce Beytel'in güneyindeki meşe ağacının altına gömüldü. Bu yüzden ağaca Allon-Bakut† adı verildi.

⁹ Yakup Paddan-Aram'dan dönünce, Tanrı ona yine görünerek onu kutsadı. ¹⁰ "Sana Yakup diyorlar, ama bundan böyle adın Yakup değil, İsrail olacak" diyerek onun adını İsrail‡ koydu. ¹¹ "Ben Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'yım" dedi, "Verimli ol, çoğal. Senden bir ulus ve uluslar topluluğu doğacak. Kralların atası olacaksın. ¹² İbrahim'e, İshak'a verdiğim toprakları sana verecek, senden sonra da soyuna bağışlayacağım." ¹³ Sonra Tanrı Yakup'tan ayrılarak onunla konuştuğu yerden yukarı çekildi. ¹⁴ Yakup Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yere taş bir anıt dikti. Üzerine dökmelik sunu ve zeytinyağı döktü. ¹⁵ Oraya, Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu yere BeytelŞ adını verdi.

Rahel'le İshak'ın Ölümü

¹⁶ Sonra Beytel'den göçtüler. Efrat'a varmadan Rahel doğum yaptı. Doğum yaparken çok sancı çekti. ¹⁷ O sancı çekerken, ebesi, "Korkma!" dedi, "Bir oğlun daha oluyor." ¹⁸ Ama Rahel ölmek üzereydi. Can verirken oğlunun adını Ben-Oni* koydu. Babası ise çocuğa Benyamin† adını verdi.

¹⁹ Rahel öldü ve Efrat –Beytlehem– yolunda gömüldü. ²⁰ Yakup Rahel'in mezarına bir taş dikti. Bu mezar taşı bugüne kadar kaldı.

²¹ İsrail yine göçtü ve Eder Kulesi'nin ötesinde konakladı. ²² İsrail o bölgede yaşarken Ruben babasının cariyesi Bilha'yla yattı. İsrail bunu duyunca çok kızdı‡.

²³ Yakup'un on iki oğlu vardı.

Lea'nın oğulları: Ruben –Yakup'un ilk oğlu– Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Zevulun.

²⁴ Rahel'in oğulları: Yusuf, Benyamin.

²⁵ Rahel'in cariyesi Bilha'nın oğulları: Dan, Naftali.

²⁶ Lea'nın cariyesi Zilpa'nın oğulları: Gad, Aşer. Yakup'un Paddan-Aram'da doğan oğulları bunlardır.

²⁷ Yakup, İshak'la İbrahim'in de yabancı olarak kalmış olduğu, bugün Hevron denen Kiryat-Arba yakınlarındaki Mamre'ye, babası İshak'ın yanına gitti. ²⁸ İshak yüz seksen yıl yaşadı. ²⁹ Kocamış, yaşama doymuş olarak son soluğunu verdi. Ölüp halkına kavuştu. Oğulları Esav'la Yakup onu gömdüler.

35:1 Yar.28:11-17 * **35:7** "El-Beytel": "Beytel'in Tanrısı" anlamına gelir. † **35:8** "Allon-Bakut": "Ağlama meşesi" anlamına gelir. **35:10** Yar.32:28 ‡ **35:10** "İsrail": "Tanrı'yla güreşir" anlamına gelir. **35:11** Yar.17:4-8 **35:14** Yar.28:18-19 § **35:15** "Beytel": "Tanrı'nın evi" anlamına gelir. * **35:18** "Ben-Oni": "Kederimin oğlu" anlamına gelir. † **35:18** "Benyamin": "Sağ elimin oğlu" ya da "Güneyli oğul" anlamına gelir. ‡ **35:22** Septuaginta "Bunu duyunca çok kızdı", Masoretik metin "Bunu duydu". **35:27** Yar.13:18

36

Esav'ın Soyusu (1Ta.1:35-37)

¹ Esav'ın, yani Edom'un öyküsü: ² Esav şu Kenanlı kızlarla evlendi: Hititli Elon'un kızı Âda; Hivli Sivon'un torunu, Âna'nın kızı Oholivama; ³ Nevayot'un kızkardeşi, İsmail'in kızı Basemat. ⁴ Âda Esav'a Elifaz'ı, Basemat Reuel'i, ⁵ Oholivama Yeuş, Yalam ve Korah'ı doğurdu. Esav'ın Kenan ülkesinde doğan oğulları bunlardı.

⁶ Esav karılarını, oğullarını, kızlarını, evindeki bütün adamlarını, hayvanlarının hepsini, Kenan ülkesinde kazandığı malların tümünü alıp kardeşi Yakup'tan ayrıldı, başka bir ülkeye gitti. ⁷ Birlikte yaşayamayacak kadar çok malları vardı. Yabancı olarak yaşadıkları bu topraklar davarlarına yetmiyordu. ⁸ Esav -Edom- Seir dağlık bölgesine yerleşti.

⁹ Seir dağlık bölgesine yerleşen Edomlular'ın atası Esav'ın soyu:

¹⁰ Esav'ın oğullarının adları şunlardır:

Esav'ın karılarından Âda'nın oğlu Elifaz, Basemat'ın oğlu Reuel.

¹¹ Elifaz'ın oğulları:

Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz.

¹² Timna Esav'ın oğlu Elifaz'ın cariyesiydi. Elifaz'a Amalek'i doğurdu. Bunlar Esav'ın karısı Âda'nın torunlarıdır.

¹³ Reuel'in oğulları:

Nahat, Zerah, Şamma, Mizza.

Bunlar Esav'ın karısı Basemat'ın torunlarıdır.

¹⁴ Sivon'un torunu ve Âna'nın kızı olan Esav'ın karısı Oholivama'nın Esav'a doğurduğu oğullar şunlardır:

Yeuş, Yalam, Korah.

¹⁵ Esav oğulları'nın boy beyleri şunlardır:

Esav'ın ilk oğlu Elifaz'ın oğulları:

Teman, Omar, Sefo, Kenaz, ¹⁶ Korah, Gatam, Amalek. Bunlar Edom ülkesinde Elifaz'ın soyundan beylerdi ve Âda'nın torunlarıydı.

¹⁷ Esav oğlu Reuel'in oğulları şunlardır:

Nahat, Zerah, Şamma, Mizza. Bunlar Edom ülkesinde Reuel'in soyundan gelen beylerdi ve Esav'ın karısı Basemat'ın torunlarıydı.

¹⁸ Esav'ın karısı Oholivama'nın oğulları şunlardır:

Yeuş, Yalam, Korah. Bunlar Âna'nın kızı olan Esav'ın karısı Oholivama'nın soyundan gelen beylerdi.

¹⁹ Bunların hepsi Esav'ın -Edom'un- oğullarıdır. Yukardakiler de onların beyleridir.

Seir'in Soyusu (1Ta.1:38-42)

²⁰ Ülkede yaşayan Horlu Seir'in oğulları şunlardı: Lotan, Şoval, Sivon, Âna, ²¹ Dişon, Eser, Dişan. Seir'in Edom'da beylik eden Horlu oğulları bunlardı.

²² Lotan'ın oğulları:

Hori, Hemam. Timna Lotan'ın kızkardeşiydi.

²³ Şoval'ın oğulları:

Alvan, Manahat, Eval, Şefo, Onam.

²⁴ Sivon'un oğulları:

Aya ve Âna. Babası Sivon'un eşeklerini güderken çölde sıcak su kaynakları bulan Âna'dır bu.

²⁵ Âna'nın çocukları şunlardı:

Dişon ve Âna'nın kızı Oholivama.

²⁶ Dişon'un oğulları şunlardı:

Hemdan, Eşban, Yitran, Keran.

²⁷ Eser'in oğulları şunlardı:

Bilhan, Zaavan, Akan.

²⁸ Dişan'ın oğulları şunlardı:

Ûs, Aran.

²⁹ Horlu boy beyleri şunlardı:

Lotan, Şoval, Sivon, Âna, ³⁰ Dişon, Eser, Dişan. Seir ülkesindeki Horlu boy beyleri bunlardı.

Edom Kralları

(1Ta.1:43-54)

³¹ İsraililer'i yöneten bir kralın olmadığı dönemde, Edom'u şu krallar yönetti:

³² Beor oğlu Bala Edom Kralı oldu. Kentinin adı Din hava'ydı.

³³ Bala ölünce, yerine Bosralı Zerah oğlu Yovav geçti.

³⁴ Yovav ölünce, Temanlılar ülkesinden Huşam kral oldu.

³⁵ Huşam ölünce, Midyan'ı Moav kırlarında bozguna uğratan Bedat oğlu Hadat kral oldu. Kentinin adı Avit'ti.

³⁶ Hadat ölünce, yerine Masrekalı Samla geçti.

³⁷ Samla ölünce, yerine Rehovot-Hannaharlı Şaul geçti.

³⁸ Şaul ölünce, yerine Akbor oğlu Baal-Hanan geçti. ³⁹ Akbor oğlu Baal-Hanan ölünce, yerine Hadat geçti. Kentinin adı Pau'ydu. Karısı, Me-Zahav kızı Matret'in kızı Mehetavel'di.

⁴⁰ Boylarına ve bölgelerine göre Esav'ın soyundan gelen beylerin adları şunlardı: Timna, Alva, Yetet, ⁴¹ Oholivama, Ela, Pinon, ⁴² Kenaz, Teman, Mivsar, ⁴³ Magdiel, İram. Sahip oldukları ülkede yaşadıkları yerlere adlarını veren Edom beyleri bunlardı.

Edomlular'ın atası Esav'dı.

37

Yusuf'un Düşleri

¹ Yakup babasının yabancı olarak kalmış olduğu Kenan ülkesinde yaşadı. ² Yakup soyunun öyküsü:

Yusuf on yedi yaşında bir gençti. Babasının karıları Bilha ve Zilpa'dan olan üvey kardeşleriyle birlikte sürü güdüyordu. Kardeşlerinin yaptığı kötülükleri babasına ulaştırırdı.

³ İsrail Yusuf'u öbür oğullarının hepsinden çok severdi. Çünkü Yusuf onun yaşlılığında doğmuştu. Yusuf'a uzun, renkli bir giysi yaptırmıştı. ⁴ Yusuf'un kardeşleri babalarının onu kendilerinden çok sevdiğini görünce, ondan nefret ettiler. Yusuf'a tatlı söz söylemez oldular.

⁵ Yusuf bir düş gördü. Bunu kardeşlerine anlatınca, ondan daha çok nefret ettiler.

⁶ Yusuf, "Lütfen gördüğüm düşü dinleyin!" dedi, ⁷ "Tarlada demet bağlıyorduk. Ansızın benim demetim kalkıp dikildi. Sizinkilerse, çevresine toplanıp önünde eğildiler."

⁸ Kardeşleri, "Başımıza kral mı olacaksın? Bizi sen mi yöneteceksin?" dediler. Düşlerinden, söylediklerinden ötürü ondan büsbütün nefret ettiler.

⁹ Yusuf bir düş daha görüp kardeşlerine anlattı. "Dinleyin, bir düş daha gördüm" dedi, "Güneş, ay ve on bir yıldız önümde eğildiler."

¹⁰ Yusuf babasıyla kardeşlerine bu düşü anlatınca, babası onu azarladı: "Ne biçim düş bu?" dedi, "Ben, annen, kardeşlerin gelip önünde yere mi eğileceğiz yani?" ¹¹ Kardeşleri Yusuf'u kıskanıyordu, ama bu olay babasının aklına takıldı.

Kardeşleri Yusuf'u Satıyor

¹² Bir gün Yusuf'un kardeşleri babalarının sürüsünü gütmek için Şekem'e gittiler. ¹³ İsrail Yusuf'a, "Kardeşlerin Şekem'de sürü güdüyorlar" dedi, "Gel seni de onların yanına göndereyim."

Yusuf, "Hazırım" diye yanıtladı.

¹⁴ Babası, "Git kardeşlerine ve sürüye bak" dedi, "Her şey yolunda mı, değil mi, bana haber getir." Böylece onu Hevron Vadisi'nden gönderdi.

Yusuf Şekem'e vardı. ¹⁵ Kırdı dolaşırken bir adam onu görüp, "Ne arıyorsun?" diye sordu.

¹⁶ Yusuf, "Kardeşlerimi arıyorum" diye yanıtladı, "Buralarda sürü güdüyorlar. Nerede olduklarını biliyor musun?"

¹⁷ Adam, "Buradan ayrıldılar" dedi, " 'Dotan'a gidelim' dediklerini duydum."

Böylece Yusuf kardeşlerinin peşinden gitti ve Dotan'da onları buldu.

¹⁸ Kardeşleri onu uzaktan gördüler. Yusuf yanlarına varmadan, onu öldürmek için düzen kurdular. ¹⁹ Birbirlerine, "İşte düş hastası geliyor" dediler, ²⁰ "Hadi onu öldürüp kuyulardan birine atalım. Yabanıl bir hayvan yedi deriz. Bakalım o zaman düşleri ne olacak!"

²¹ Ruben bunu duyunca Yusuf'u kurtarmaya çalıştı: "Canına kıymayın" dedi, ²² "Kan dökmeyin. Onu şu ıssız yerdeki kuyuya atın, ama kendisine dokunmayın." Amacı Yusuf'u kurtarıp babasına geri götürmekti.

²³ Yusuf yanlarına varınca, kardeşleri sırtındaki renkli uzun giysiyi çekip çıkardılar ²⁴ ve onu susuz, boş bir kuyuya attılar.

²⁵ Yemek yemek için oturduklarında, Gilat yönünden bir İsmaili kervanının geldiğini gördüler. Develeri kitre, pelesenk, laden yüklüydü. Mısır'a gidiyorlardı. ²⁶ Yahuda, kardeşlerine, "Kardeşimizi öldürür, suçumuzu gizlersek ne kazanırız?" dedi, ²⁷ "Gelin onu İsmaililer'e satalım. Böylece canına dokunmamış oluruz. Çünkü o kardeşimizdir, aynı kanı taşıyoruz." Kardeşleri kabul etti.

²⁸ Midyanlı tüccarlar oradan geçerken, kardeşleri Yusuf'u kuyudan çekip çıkardılar, yirmi gümüşe İsmaililer'e sattılar. İsmaililer Yusuf'u Mısır'a götürdüler.

²⁹ Kuyuya geri dönen Ruben Yusuf'u orada göremeyince üzüntüden giysilerini yırttı.

³⁰ Kardeşlerinin yanına gidip, "Çocuk orada yok" dedi, "Ne yapacağım şimdi ben?"

³¹ Bunun üzerine bir teke keserek Yusuf'un renkli uzun giysisini kanına buladılar.

³² Giysiyi babalarına götürerek, "Bunu bulduk" dediler, "Bak, bakalım, oğlunun mu, değil mi?"

³³ Yakup giysiyi tanıdı, "Evet, bu oğlumun giysisi" dedi, "Onu yabanıl bir hayvan yemiş olmalı. Yusuf'u parçalamış olsa gerek."

³⁴ Yakup üzüntüden giysilerini yırttı, beline çul sardı, oğlu için uzun süre yas tuttu.

³⁵ Bütün oğulları, kızları onu avutmaya çalıştılsa da o avunmak istemedi. "Oğlumun yanına, ölümler diyarına yas tutarak gideceğim" diyerek oğlu için ağlamaya devam etti.

³⁶ Bu arada Midyanlılar da Yusuf'u Mısır'da firavunun bir görevlisine, muhafız birliği komutanı Potifar'a sattılar.

38

Yahuda'yla Tamar

¹ O sıralarda Yahuda kardeşlerinden ayrılarak Adullamlı Hira adında bir adamın yanına gitti. ² Orada Kenanlı bir kızla karşılaştı. Kızın babasının adı Şua'ydı. Yahuda kızla evlendi.

³ Kadın hamile kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. Yahuda ona Er adını verdi. ⁴ Kadın yine hamile kaldı, bir erkek çocuk daha doğurdu, adını Onan koydu. ⁵ Yine bir erkek çocuk doğurdu, adını Şela koydu. Şela doğduğu zaman Yahuda Keziv'deydi.

⁶ Yahuda ilk oğlu Er için bir kadın aldı. Kadının adı Tamar'dı. ⁷ Yahuda'nın ilk oğlu Er, RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu öldürdü.

⁸ Yahuda Onan'a, "Kardeşinin karısıyla evlen" dedi, "Kayınbiraderlik görevini yap. Kardeşinin soyunu sürdür." ⁹ Ama Onan doğacak çocukların kendisine ait olmayacağını biliyordu. Bu yüzden ne zaman kardeşinin karısıyla yatsa, kardeşine soy yetiştirmemek için menisini yere boşaltıyordu. ¹⁰ Bu yaptığı RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu da öldürdü.

¹¹ Bunun üzerine Yahuda, gelini Tamar'a, "Babanın evine dön" dedi, "Oğlum Şela büyüyünceye kadar orada dul olarak yaşa." Yahuda, "Şela da kardeşleri gibi ölebilir" diye düşünüyordu. Böylece Tamar babasının evine döndü.

¹² Uzun süre sonra Şua'nın kızı olan Yahuda'nın karısı öldü. Yahuda yası bittikten sonra arkadaşı Adullamlı Hira'yla birlikte Timna'ya, sürüsünü kırkanların yanına gitti.

¹³ Tamar'a, "Kayınbaban sürüsünü kırmak için Timna'ya gidiyor" diye haber verdiler. ¹⁴ Tamar üzerindeki dul giysilerini çıkardı. Peçesini örttü, sarınıp Timna yolu üzerindeki Enayim Kapısı'nda oturdu. Çünkü Şela büyüdüğü halde onunla evlenmesine izin verilmediğini görmüştü.

¹⁵ Yahuda onu görünce fahişe sandı. Çünkü yüzü örtülüydü. ¹⁶ Yolun kenarına, ona doğru seğirterek, kendi gelini olduğunu bilmeden, "Hadi gel, seninle yatmak istiyorum" dedi.

Tamar, "Seninle yatarsam, bana ne vereceksin?" diye sordu.

¹⁷ Yahuda, "Sürümden sana bir oğlak göndereyim" dedi.

Tamar, "Oğlağı gönderinceye kadar rehin olarak bana bir şey verebilir misin?" dedi.

¹⁸ Yahuda, "Ne vereyim?" diye sordu.

Tamar, "Mührünü, kaytanını ve elindeki değneği" diye yanıtladı. Yahuda bunları verip onunla yattı. Tamar hamile kaldı. ¹⁹ Gidip peçesini çıkardı, yine dul giysilerini giydi.

²⁰ Bu arada Yahuda rehin bıraktığı eşyaları geri almak için Adullamlı arkadaşıyla kadına bir oğlak gönderdi. Ne var ki arkadaşı kadını bulamadı. ²¹ O çevrede yaşayanlara, "Enayim'de, yol kenarında bir fahişe vardı, nerede o?" diye sordu.

"Burada öyle bir kadın yok" diye karşılık verdiler.

²² Bunun üzerine Yahuda'nın yanına dönerek, "Kadını bulamadım" dedi, "O çevrede yaşayanlar da 'Burada fahişe yok' dediler."

²³ Yahuda, "Varsın eşyalar onun olsun" dedi, "Kimseyi kendimize güldürmeyelim. Ben oğlağı gönderdim, ama sen kadını bulamadın."

²⁴ Yaklaşık üç ay sonra Yahuda'ya, "Gelinin Tamar zina etmiş, şu anda hamile" diye haber verdiler.

Yahuda, "Onu dışarıya çıkarıp yakın" dedi.

²⁵ Tamar dışarı çıkarılınca, kayınbabasına, "Ben bu eşyaların sahibinden hamile kaldım" diye haber gönderdi, "Lütfen şunlara bak. Bu mühür, kaytan, değnek kime ait?"

²⁶ Yahuda eşyaları tanıdı. "O benden daha doğru bir kişi" dedi, "Çünkü onu oğlum Şela'ya almadım." Bir daha onunla yatmadı.

²⁷ Doğum vakti gelince Tamar'ın rahminde ikiz olduğu anlaşıldı. ²⁸ Doğum yaparken ikizlerden biri elini dışarı çıkardı. Ebe çocuğun elini yakalayıp bileğine kırmızı bir iplik bağladı, "Bu önce doğdu" dedi. ²⁹ Ne var ki, çocuk elini içeri çekti, o sırada da kardeşi doğdu. Ebe, "Kendine böyle mi gedik açtın?" dedi. Bu yüzden çocuğa Peres* adı kondu. ³⁰ Sonra bileğine kırmızı iplik bağlı kardeşi doğdu. Ona da Zerah† adı verildi.

39

Yusuf'la Potifar'ın Karısı

38:8 Yas.25:5-7 * 38:29 "Peres": "Gedik açmak" anlamına gelir. † 38:30 "Zerah": "Kırmızı" anlamına gelir.

¹ İsmaililer Yusuf'u Mısır'a götürmüştü. Firavunun görevlisi, muhafız birliği komutanı Mısırlı Potifar onu İsmaililer'den satın almıştı. ² RAB Yusuf'la birlikteydi ve onu başarılı kılıyordu. Yusuf Mısırlı efendisinin evinde kalıyordu. ³ Efendisi RAB'bin Yusuf'la birlikte olduğunu, yaptığı her işte onu başarılı kıldığını gördü. ⁴ Yusuf'tan hoşnut kalarak onu özel hizmetine aldı. Evinin ve sahip olduğu her şeyin sorumluluğunu ona verdi. ⁵ Yusuf'u evinin ve sahip olduğu her şeyin sorumlusu atadığı andan itibaren RAB Yusuf sayesinde Potifar'ın evini kutsadı. Evini, tarlasını, kendisine ait her şeyi bereketli kıldı. ⁶ Potifar sahip olduğu her şeyin sorumluluğunu Yusuf'a verdi; yediği yemek dışında hiçbir şeyle ilgilenmedi.

Yusuf güzel yapılı, yakışıklıydı. ⁷ Bir süre sonra efendisinin karısı ona göz koyarak, “Benimle yat” dedi. ⁸ Ama Yusuf reddetti. “Ben burada olduğum için efendim evdeki hiçbir şeyle ilgilenme gereğini duymuyor” dedi, “Sahip olduğu her şeyin yönetimini bana verdi. ⁹ Bu evde ben de onun kadar yetkiliyim. Senin dışında hiçbir şeyi benden esirgemedi. Sen onun karısısın. Nasıl böyle bir kötülük yapar, Tanrı'ya karşı günah işlerim?” ¹⁰ Potifar'ın karısı her gün kendisiyle yatması ya da birlikte olması için directtiyse de, Yusuf onun isteğini kabul etmedi.

¹¹ Bir gün Yusuf olağan işlerini yapmak üzere eve gitti. İçerde ev halkından hiç kimse yoktu. ¹² Potifar'ın karısı Yusuf'un giysisini tutarak, “Benimle yat” dedi. Ama Yusuf giysisini onun elinde bırakıp evden dışarı kaçtı.

¹³ Kadın Yusuf'un giysisini bırakıp kaçtığını görünce, ¹⁴ uşaklarını çağırdı. “Bakın şuna!” dedi, “Kocamın getirdiği bu İbrani bizi rezil etti. Yanıma geldi, benimle yatmak istedi. Ben de bağırdım. ¹⁵ Bağırdığımı duyunca giysisini yanımda bırakıp dışarı kaçtı.”

¹⁶ Efendisi eve gelinceye kadar Yusuf'un giysisini yanında alıkoydu. ¹⁷ Ona da aynı şeyleri anlattı: “Buraya getirdiğin İbrani köle yanıma gelip beni aşağılamak istedi. ¹⁸ Ama ben bağırınca giysisini yanımda bırakıp kaçtı.”

¹⁹ Karısının, “Kölen bana böyle yaptı” diyerek anlattıklarını duyunca, Yusuf'un efendisinin öfkesi tepesine çıktı. ²⁰ Yusuf'u yakalayıp zindana, kralın tutsaklarının bağlı olduğu yere attı.

Ama Yusuf zindandayken ²¹ RAB onunla birlikteydi. Ona iyilik etti. Zindancıbaşı Yusuf'tan hoşnut kaldı. ²² Bütün tutsakların yönetimini ona verdi. Zindanda olup biten her şeyden Yusuf sorumluydu. ²³ Zindancıbaşı Yusuf'un sorumlu olduğu işlerle hiç ilgilenmezdi. Çünkü RAB Yusuf'la birlikteydi ve yaptığı her işte onu başarılı kılıyordu.

40

Yusuf Tutsakların Düşünü Yorumluyor

¹ Bir süre sonra Mısır Kralı'nın sakisiyle fırıncısı efendilerini gücendirdiler. ² Firavun bu iki görevlisine, baş sakiyle fırıncıbaşına öfkeleni. ³ Onları muhafız birliği komutanının evinde, Yusuf'un tutsak olduğu zindanda göz altına aldı. ⁴ Muhafız birliği komutanı Yusuf'u onların hizmetine atadı. Bir süre zindanda kaldılar.

⁵ Firavunun sakisiyle fırıncısı tutsak oldukları zindanda aynı gece birer düş gördüler. Düşleri farklı anlamlar taşıyordu. ⁶ Sabah Yusuf yanlarına gittiğinde, onları tedirgin gördü. ⁷ Efendisinin evinde, kendisiyle birlikte zindanda kalan firavunun görevlilerine, “Niçin suratınız asık bugün?” diye sordu.

⁸ “Düş gördük ama yorumlayacak kimse yok” dediler.

Yusuf, “Yorum Tanrı'ya özgü değil mi?” dedi, “Lütfen düşününüzü bana anlatın.”

⁹ Baş saki düşünüyü Yusuf'a anlattı: “Düşümde önümde bir asma gördüm. ¹⁰ Üç çubuğu vardı. Tomurcuklar açar açmaz çiçeklendi, salkım salkım üzüm verdi. ¹¹ Firavunun kâsesi elimdeydi. Üzümleri alıp firavunun kâsesine sıktım. Sonra kâseyi ona verdim.”

¹² Yusuf, “Bu şu anlama gelir” dedi, “Üç çubuk üç gün demektir. ¹³ Üç gün içinde firavun seni zindandan çıkaracak, yine eski görevine döneceksin. Geçmişte olduğu gibi yine ona sakilik yapacaksın. ¹⁴ Ama her şey yolunda giderse, lütfen beni anımsa. Bir iyilik yap, firavuna benden söz et. Çıkar beni bu zindandan. ¹⁵ Çünkü ben İbrani ülkesinden zorla kaçırıldım. Burada da zindana atılacak bir şey yapmadım.”

¹⁶ Fırcıbaşı bu iyi yorumu duyunca, Yusuf'a, “Ben de bir düş gördüm” dedi, “Başımın üstünde üç sepet beyaz ekmek vardı. ¹⁷ En üstteki sepette firavun için pişirilmiş çeşitli pastalar vardı. Kuşlar başımın üstündeki sepette pastaları yiyorlardı.”

¹⁸ Yusuf, “Bu şu anlama gelir” dedi, “Üç sepet üç gün demektir. ¹⁹ Üç gün içinde firavun seni zindandan çıkarıp ağaca asacak. Kuşlar etini yiyecekler.”

²⁰ Üç gün sonra, firavun doğum gününde bütün görevlilerine bir şölen verdi. Görevlilerinin önünde baş sakisiyle fırcıbaşını zindandan çıkardı. ²¹⁻²² Yusuf'un yaptığı yoruma uygun olarak baş sakisini eski görevine atadı. Baş saki firavuna şarap sunmaya başladı. Ama firavun fırcıbaşını astırdı. ²³ Gelgelelim, baş saki Yusuf'u anımsamadı, unuttu gitti.

41

Yusuf Firavunun Düşünü Yorumluyor

¹ Tam iki yıl sonra firavun bir düş gördü: Nil Irmağı'nın kıyısında duruyordu. ² İrmaktan güzel ve semiz yedi inek çıktı. Sazlar arasında otlamaya başladılar. ³ Sonra yedi çirkin ve cılız inek çıktı. Irmağın kıyısında öbür ineklerin yanında durdular. ⁴ Çirkin ve cılız inekler güzel ve semiz yedi ineği yiyince, firavun uyandı.

⁵ Yine uykuya daldı, bu kez başka bir düş gördü: Bir sapta yedi güzel ve dolgun başak bitti. ⁶ Sonra, cılız ve doğu rüzgarıyla kavrulmuş yedi başak daha bitti. ⁷ Cılız başaklar, yedi güzel ve dolgun başağı yuttular. Firavun uyandı, düş gördüğünü anladı.

⁸ Sabah uyandığında kaygılıydı. Bütün Mısırlı büyücüleri, bilgeleri çağırttı. Onlara gördüğü düşleri anlattı. Ama hiçbirisi firavunun düşlerini yorumlayamadı.

⁹ Bu arada baş saki firavuna, “Bugün suçumu itiraf etmeliyim” dedi, ¹⁰ “Kullarına –bana ve fırcıbaşına– öfkelenince bizi zindana, muhafız birliği komutanının evine kapattın. ¹¹ Bir gece ikimiz de düş gördük. Düşlerimiz farklı anlamlar taşıyordu. ¹² Orada bizimle birlikte muhafız birliği komutanının kölesi İbrani bir genç vardı. Gördüğümüz düşleri ona anlattık. Bize bir yorumladı. ¹³ Her şey onun yorumladığı gibi çıktı: Ben görevime döndüm, fırcıbaşıysa asıldı.”

¹⁴ Firavun Yusuf'u çağırttı. Hemen onu zindandan çıkardılar. Yusuf tıraş olup giysilerini değiştirdikten sonra firavunun huzuruna çıktı.

¹⁵ Firavun Yusuf'a, “Bir düş gördüm” dedi, “Ama kimse yorumlayamadı. Duyduğun her düşü yorumlayabildiğini işittim.”

¹⁶ Yusuf, “Ben yorumlayamam” dedi, “Firavuna en uygun yorumu Tanrı yapacaktır.”

¹⁷ Firavun Yusuf'a anlatmaya başladı: “Düşümde bir ırmak kıyısında duruyordum. ¹⁸ İrmaktan semiz ve güzel yedi inek çıktı. Sazlar arasında otlamaya başladılar. ¹⁹ Sonra arık, çirkin, cılız yedi inek daha çıktı. Mısır'da onlar kadar çirkin inek görmedim. ²⁰ Cılız ve çirkin inekler ilk çıkan yedi semiz ineği yedi. ²¹ Ancak kötü görünüşleri değişmedi. Sanki bir şey yememiş gibi görünüyorlardı. Sonra uyandım.

²² “Bir de düşümde bir sapta dolgun ve güzel yedi başak bittiğini gördüm. ²³ Sonra solgun, cılız, doğu rüzgarının kavurduğu yedi başak daha bitti. ²⁴ Cılız başaklar yedi güzel başağı yuttular. Büyüclere bunu anlattım. Ama hiçbirisi yorumlayamadı.”

²⁵ Yusuf, “Efendim, iki düş de aynı anlamı taşıyor” dedi, “Tanrı ne yapacağını sana bildirmiş. ²⁶ Yedi güzel inek yedi yıl demektir. Yedi güzel başak da yedi yıldır. Aynı

anlama geliyor. ²⁷ Daha sonra çıkan yedi cılız, çirkin inek ve doğu rüzgarının kavurduğu yedi solgun başaksa yedi yıl kıtlık olacağı anlamına gelir.

²⁸ “Söylediğim gibi, Tanrı ne yapacağını sana göstermiş. ²⁹ Mısır'da yedi yıl bolluk olacak. ³⁰ Sonra yedi yıl öyle bir kıtlık olacak ki, bolluk yılları hiç anımsanmayacak. Çünkü kıtlık ülkeyi kasıp kavuracak. ³¹ Ardından gelen kıtlık bolluğu unutturacak, çünkü çok şiddetli olacak. ³² Bu konuda iki kez düşөрmenin anlamı, Tanrı'nın kesin kararını verdiğini ve en kısa zamanda uygulayacağını gösteriyor.

³³ “Şimdi firavunun akıllı, bilgili bir adam bulup onu Mısır'ın başına getirmesi gerekir. ³⁴ Ülke çapında adamlar görevlendirmeli, bunlar yedi bolluk yılı boyunca ürünlerin beşte birini toplamalı. ³⁵ Gelecek verimli yılların bütün yiyeceğini toplasınlar, firavunun yönetimi altında kentlerde depolayıp korusunlar. ³⁶ Bu yiyecek, gelecek yedi kıtlık yılı boyunca Mısır'da ihtiyat olarak kullanılacak, ülke kıtlıktan kırılmayacak.”

Yusuf Mısır'ın Yöneticisi Oluyor

³⁷ Bu öneri firavunla görevlilerine iyi göründü. ³⁸ Firavun görevlilerine, “Bu adam gibi Tanrı Ruhu'na sahip birini bulabilir miyiz?” diye sordu.

³⁹ Sonra Yusuf'a, “Madem Tanrı bütün bunları sana açıkladı, senden daha akıllısı, bilgisi yoktur” dedi, ⁴⁰ “Sarayımın yönetimini sana vereceğim. Bütün halkım buyruklarına uyacak. Tahttan başka senden üstünlüğüm olmayacak. ⁴¹ Seni bütün Mısır'a yönetici atıyorum.” ⁴² Sonra mührünü parmağından çıkarıp Yusuf'un parmağına taktı. Ona ince ketenden giysi giydirdi. Boynuna altın zincir taktı. ⁴³ Onu kendi yardımcısının arabasına bindirdi. Yusuf'un önünde, “Yol açın!” diye bağırıldılar. Böylece firavun ona bütün Mısır'ın yönetimini verdi.

⁴⁴ Firavun Yusuf'a, “Firavun benim” dedi, “Ama Mısır'da senden izinsiz kimse elini ayağını oynatmayacak.” ⁴⁵ Yusuf'un adını Safenat-Paneah koydu. On Kenti'nin* kâhini Potifera'nın kızı Asenat'ı da ona karı olarak verdi. Yusuf ülkeyi boydan boya dolaştı.

⁴⁶ Yusuf firavunun hizmetine girdiğinde otuz yaşındaydı. Firavunun huzurundan ayrıldıktan sonra bütün Mısır'ı dolaştı. ⁴⁷ Yedi bolluk yılı boyunca toprak çok ürün verdi. ⁴⁸ Yusuf Mısır'da yedi yıl içinde yetişen bütün ürünleri toplayıp kentlerde depoladı. Her kente o kentin çevresindeki tarlalarda yetişen ürünleri koydu. ⁴⁹ Denizin kumu kadar çok buğday depoladı; öyle ki, ölçmekten vazgeçti. Çünkü buğday ölçülemeyecek kadar çoktu.

⁵⁰ Kıtlık yılları başlamadan, On Kenti'nin kâhini Potifera'nın kızı Asenat Yusuf'a iki erkek çocuk doğurdu. ⁵¹ Yusuf ilk oğlunun adını Manaşşe† koydu. “Tanrı bana bütün acılarımı ve babamın ailesini unutturdu” dedi. ⁵² “Tanrı sıkıntı çektiğim ülkede beni verimli kıldı” diyerek ikinci oğlunun adını Efrayim‡ koydu.

⁵³ Mısır'da yedi bolluk yılı sona erdi. ⁵⁴ Yusuf'un söylemiş olduğu gibi yedi kıtlık yılı başgösterdi. Bütün ülkelerde kıtlık vardı, ama Mısır'ın her yanında yiyecek bulunuyordu. ⁵⁵ Mısırlılar aç kalınca, yiyecek için firavuna yakardılar. Firavun, “Yusuf'a gidin” dedi, “O size ne derse öyle yapın.” ⁵⁶ Kıtlık bütün ülkeyi sarınca, Yusuf depoları açıp Mısırlılar'a buğday satmaya başladı. Çünkü kıtlık Mısır'ı boydan boya kavuruyordu. ⁵⁷ Bütün ülkelerden insanlar da buğday satın almak için Mısır'a, Yusuf'a geliyordu. Çünkü kıtlık bütün dünyayı sarmıştı ve şiddetliydi.

42

Yusuf'un Kardeşleri Mısır'a Gidiyor

^{41:40} Elç.7:9-10 * ^{41:45} “On Kenti”: Heliopolis diye de bilinir. † ^{41:51} “Manaşşe”: “Unutturan” anlamına gelir. ‡ ^{41:52} “Efrayim”: “İki kat verimli” anlamına gelir. ^{41:54} Elç.7:11 ^{41:55} Yu.2:5

¹ Yakup Mısır'da buğday olduğunu öğrenince, oğullarına, “Neden birbirinize bakıp duruyorsunuz?” dedi, ² “Mısır'da buğday olduğunu duydum. Gidin, satın alın ki, yaşayalım, yoksa öleceğiz.”

³ Böylece Yusuf'un on kardeşi buğday almak için Mısır'a gittiler. ⁴ Ancak Yakup Yusuf'un kardeşi Benyamin'i onlarla birlikte göndermedi, çünkü oğlunun başına bir şey gelmesinden korkuyordu. ⁵ Buğday satın almaya gelenler arasında İsrail'in oğulları da vardı. Çünkü Kenan ülkesinde de kıtlık hüküm sürüyordu.

⁶ Yusuf ülkenin yöneticisiydi, herkese o buğday satıyordu. Kardeşleri gelip onun önünde yere kapandılar. ⁷ Yusuf kardeşlerini görünce tanıdı. Ama onlara yabancı gibi davranarak sert konuştu: “Nereden geliyorsunuz?”

“Kenan ülkesinden” diye yanıtladılar, “Yiyecek satın almaya geldik.”

⁸ Yusuf kardeşlerini tanıdıysa da kardeşleri onu tanımadılar. ⁹ Yusuf onlarla ilgili düşlerini anımsayarak, “Siz casussunuz” dedi, “Ülkenin zayıf noktalarını öğrenmeye geldiniz.”

¹⁰ “Aman, efendim” diye karşılık verdiler, “Biz kulların yalnızca yiyecek satın almaya geldik. ¹¹ Hepimiz aynı babanın çocuklarıyız. Biz kulların dürüst insanlarız, casus değiliz.”

¹² Yusuf, “Hayır!” dedi, “Siz ülkenin zayıf noktalarını öğrenmeye geldiniz.”

¹³ Kardeşleri, “Biz kulların on iki kardeşiz” dediler, “Hepimiz Kenan ülkesinde yaşayan aynı babanın çocuklarıyız. En küçüğümüz babamızın yanında kaldı, biri de kayboldu.”

¹⁴ Yusuf, “Söylediğim gibi” dedi, “Casussunuz siz. ¹⁵ Sizi sınavacağım. Firavunun başına ant içerim. Küçük kardeşiniz de gelmedikçe, buradan ayrılamazsınız. ¹⁶ Aranızdan birini gönderin, kardeşinizi getirsin. Geri kalanlarınız göz altına alınacak. Anlattıklarınız doğru mu, değil mi, sizi sınavacağız. Değilse, firavunun başına ant içerim ki casussunuz.” ¹⁷ Üç gün onları göz altında tuttu.

¹⁸ Üçüncü gün, “Bir koşulla canınızı bağışlarım” dedi, “Ben Tanrı'dan korkarım. ¹⁹ Dürüst olduğunuzu kanıtlamak için, içinizden biri göz altında tutulduğunuz evde kalsın, ötekiler gidip aç kalan ailenize buğday götürsün. ²⁰ Sonra küçük kardeşinizi bana getirin. Böylece anlattıklarınızın doğru olup olmadığı ortaya çıkar, ölümden kurtulursunuz.”

Kabul ettiler. ²¹ Birbirlerine, “Besbelli kardeşimize yaptığımızın cezasını çekiyoruz” dediler, “Bize yalvardığında nasıl sıkıntı çektiğini gördük, ama dinlemedik. Bu sıkıntı onun için başımıza geldi.”

²² Ruben, “Çocuğa zarar vermeyin diye sizi uyarmadım mı?” dedi, “Ama dinlemediniz. İşte şimdi kanının hesabı soruluyor.” ²³ Yusuf'un konuştuklarını anladığını farketmediler, çünkü onunla çevirmen aracılığıyla konuşuyorlardı.

²⁴ Yusuf kardeşlerinden ayrılıp ağlamaya başladı. Sonra dönüp onlarla konuştu. Aralarından Şimon'u alarak ötekilerin gözleri önünde bağladı. ²⁵ Sonra torbalarına buğday doldurulmasını, paralarının torbalarına geri konulmasını, yol için kendilerine azık verilmesini buyurdu. Bunlar yapıldıktan sonra ²⁶ buğdayları eşeklerine yükleyip oradan ayrıldılar.

²⁷ Konakladıkları yerde içlerinden biri eşeğine yem vermek için torbasını açınca parasını gördü. Para torbanın ağzına konmuştu. ²⁸ Kardeşlerine, “Paramı geri vermişler” diye seslendi, “İşte torbamda!” Yürekleri yerinden oynadı. Titreyerek birbirlerine, “Tanrı'nın bize bu yaptığı nedir?” dediler.

²⁹ Kenan ülkesine, babaları Yakup'un yanına varınca, başlarına gelenleri ona anlattılar: ³⁰ “Mısır'ın yöneticisi bizimle sert konuştu. Bize casusmuşuz gibi davrandı. ³¹ Ona, ‘Biz dürüst insanlarız’ dedik, ‘Casus değiliz. ³² Hepimiz aynı babanın çocuklarıyız. On iki kardeşiz; biri kayboldu, en küçüğü de Kenan ülkesinde, babamızın yanında.’

³³ “Ülkenin yöneticisi, ‘Dürüst olduğunuzu şöyle anlayabilirim’ dedi, ‘Kardeşlerinizden birini yanımda bırakın, buğdayı alıp aç kalan ailelerinize götürün. ³⁴ Küçük kardeşinizi de bana getirin. O zaman casus olmadığınızı, dürüst insanlar olduğunuzu anlar, kardeşinizi size geri veririm. Ülkede ticaret yapabilirsiniz.’ ”

³⁵ Torbalarını boşaltınca, hepsi para kesesini torbasında buldu. Para keselerini görünce hem kendileri hem babaları korkuya kapıldı. ³⁶ Yakup, “Beni çocuklarımdan yoksun bırakıyorsunuz” dedi, “Yusuf yok, Şimon yok. Şimdi de Benyamin'i götürmek istiyorsunuz. Sıkıntıyı çeken hep benim.”

³⁷ Ruben babasına, “Benyamin'i geri getirmezssem, iki oğlumu öldür” dedi, “Onu bana teslim et, ben sana geri getireceğim.”

³⁸ Ama Yakup, “Oğlumu sizinle göndermeyeceğim” dedi, “Çünkü kardeşi öldü, yalnız o kaldı. Yolda ona bir zarar gelirse, bu acıyla ak saçlı başımı ölümler diyarına götürürsünüz.”

43

Mısır'a İkinci Yolculuk

¹ Kenan ülkesinde kıtlık şiddetlenmişti. ² Mısır'dan getirilen buğday tükenince Yakup, oğullarına, “Yine gidin, bize biraz yiyecek alın” dedi.

³ Yahuda, “Adam bizi sıkı sıkı uyardı” diye karşılık verdi, “ ‘Kardeşiniz sizinle birlikte gelmezse, yüzümü göremezsiniz’ dedi. ⁴ Kardeşimizi bizimle gönderirsen, gider sana yiyecek alırız. ⁵ Göndermezsen gitmeyiz. Çünkü o adam, ‘Kardeşinizi birlikte getirmezsenniz, yüzümü göremezsiniz’ dedi.”

⁶ İsrail, “Niçin adama bir kardeşiniz daha olduğunu söyleyerek bana bu kötülüğü yaptınız?” dedi.

⁷ Şöyle yanıtladılar: “Adam, ‘Babanız hâlâ yaşıyor mu? Başka kardeşiniz var mı?’ diye sordu. Bizimle ve akrabalarımızla ilgili öyle sorular sordu ki, yanıt vermek zorunda kaldık. Kardeşinizi getirin diyeceğini nereden bilebilirdik?”

⁸ Yahuda, babası İsrail'e, “Çocuğu benimle gönder, gidelim” dedi, “Sen de biz de yavrularımız da ölmez, yaşarız. ⁹ Ona ben kefil oluyorum. Beni sorumlu say. Eğer onu geri getirmez, önüne çıkarmazsam, ömrümce sana karşı suçlu sayılayım. ¹⁰ Çünkü gecikmeseydik, şimdiye dek iki kez gidip gelmiş olurduk.”

¹¹ Bunun üzerine İsrail, “Öyleyse gidin” dedi, “Yalnız, torbalarınıza bu ülkenin en iyi ürünlerinden biraz pelesenk, biraz bal, kitle, laden, fıstık, badem koyun, Mısır'ın yöneticisine armağan olarak götürün. ¹² Yanınıza iki kat para alın. Torbalarınızın ağzına konan parayı geri götürün. Belki bir yanlışlık olmuştur. ¹³ Kardeşinizi alıp gidin, o adamın yanına dönün. ¹⁴ Her Şeye Gücü Yeten Tanrı, adamın yüreğine size karşı merhamet koysun da, adam öbür kardeşinizle Benyamin'i size geri versin. Bana gelince, çocuklarımdan yoksun kalacaksam kalayım.”

¹⁵ Böylece kardeşler yanlarına armağanlar, iki kat para ve Benyamin'i alarak hemen Mısır'a gidip Yusuf'un huzuruna çıktılar. ¹⁶ Yusuf Benyamin'i yanlarında görünce, kâhyasına, “Bu adamları eve götür” dedi, “Bir hayvan kesip hazırla. Çünkü öğlen benimle birlikte yemek yiyecekler.”

¹⁷ Kâhya Yusuf'un buyurduğu gibi onları Yusuf'un evine götürdü. ¹⁸ Ne var ki kardeşleri Yusuf'un evine götürüldükleri için korktular. “İlk gelişimizde torbalarımıza konan para yüzünden götürülüyoruz galiba!” dediler, “Bize saldırıp egemen olmak, bizi köle edip eşeklerimizi almak istiyor.”

¹⁹ Yusuf'un kâhyasına yaklaşp evin kapısında onunla konuştular: ²⁰ “Aman, efendim!” dediler, “Buraya ilk kez yiyecek satın almaya gelmiştik. ²¹ Konakladığımız yerde torbalarımızı açınca, bir de baktık ki, paramız eksiksiz olarak torbalarımızın ağzına konmuş.

Onu size geri getirdik. ²² Ayrıca yeniden yiyecek almak için yanımıza başka para da aldık. Paraları torbalarımıza kimin koyduğunu bilmiyoruz.”

²³ Kâhya, “Merak etmeyin” dedi, “Korkmanıza gerek yok. Parayı Tanrınız, babanızın Tanrısı torbalarınıza koydurmuş. Ben paranızı aldım.” Sonra Şimon'u onlara getirdi.

²⁴ Kâhya onları Yusuf'un evine götürüp ayaklarını yıkamaları için su getirdi, eşeklerine yem verdi. ²⁵ Kardeşler öğlene, Yusuf'un geleceği saate kadar armağanlarını hazırladılar. Çünkü orada yemek yiyeceklerini duymuşlardı.

²⁶ Yusuf eve gelince, getirdikleri armağanları kendisine sunup önünde yere kapandılar. ²⁷ Yusuf hatırlarını sorduktan sonra, “Bana sözünü ettiğiniz yaşlı babanız iyi mi?” dedi, “Hâlâ yaşıyor mu?”

²⁸ Kardeşleri, “Babamız kulun iyi” diye yanıtladılar, “Hâlâ yaşıyor.” Sonra saygıyla eğilip yere kapandılar.

²⁹ Yusuf göz gezdirirken kendisiyle aynı anneden olan kardeşi Benyamin'i gördü. “Bana sözünü ettiğiniz küçük kardeşiniz bu mu?” dedi, “Tanrı sana lütfetsin, oğlum.”

³⁰ Sonra hemen oradan ayrıldı, çünkü kardeşini görünce yüreği sızlamıştı. Ağlayacak bir yer aradı. Odasına girip orada ağladı.

³¹ Yüzünü yıkadıktan sonra dışarı çıktı. Kendisini toparlayarak, “Yemeği getirin” dedi.

³² Yusuf'a ayrı, kardeşlerine ayrı, Yusuf'la yemek yiyen Mısırlılar'a ayrı hizmet edildi. Çünkü Mısırlılar İbraniler'le birlikte yemek yemez, bunu iğrenç sayarlardı. ³³ Kardeşleri Yusuf'un önünde büyükten küçüğe doğru yaş sırasına göre oturdular. Şaşkın şaşkın birbirlerine baktılar. ³⁴ Yusuf'un masasından onlara yemek dağıtıldı. Benyamin'in payı ötekilerden beş kat fazlaydı. İçtiler, birlikte hoş vakit geçirdiler.

44

Kaybolan Kâse

¹ Yusuf kâhyasına, “Bu adamların torbalarına taşıyabilecekleri kadar yiyecek doldur” diye buyurdu, “Her birinin parasını torbasının ağzına koy. ² En küçüğünün torbasına benim gümüş kâsemi ve buğdayının parasını koy.” Kâhya Yusuf'un buyruğunu yerine getirdi.

³ Sabah erkenden adamlar eşekleriyle yolcu edildi. ⁴ Onlar kentten pek uzaklaşmamıştı ki Yusuf kâhyasına, “Hemen o adamların peşine düş” dedi, “Onlara yetişince, ‘Niçin iyiliğe karşı kötülük yaptınız?’ de, ⁵ ‘Efendimin şarap içmek, fala bakmak için kullandığı kâse değil mi bu? Bunu yapmakla kötülük ettiniz.’” ⁶ Kâhya onlara yetişip bu sözleri yineledi.

⁷ Adamlar, “Efendim, neden böyle konuşuyorsun?” dediler, “Bizden uzak olsun, biz kulların böyle şey yapmayız. ⁸ Torbalarımızın ağzında bulduğumuz paraları Kenan ülkesinden sana geri getirdik. Nasıl efendinin evinden altın ya da gümüş çalarız? ⁹ Kullarından birinde çıkarsa öldürülsün, geri kalanlar efendimin kölesi olsun.”

¹⁰ Kâhya, “Peki, dediğiniz gibi olsun” dedi, “Kimde çıkarsa kölem olacak, geri kalanlar suçsuz sayılacak.” ¹¹ Hemen torbalarını indirip açtılar. ¹² Kâhya büyükten küçüğe doğru hepsinin torbasını aradı. Kâse Benyamin'in torbasında çıktı. ¹³ Kardeşleri üzüntüden giysilerini yırttılar. Sonra torbalarını eşeklerine yükleyip kente geri döndüler.

¹⁴ Yahuda'yla kardeşleri Yusuf'un evine geldiğinde, Yusuf daha evdeydi. Önünde yere kapandılar. ¹⁵ Yusuf, “Nedir bu yaptığınız?” dedi, “Benim gibi birinin fala bakabileceği aklınıza gelmedi mi?”

¹⁶ Yahuda, “Ne diyelim, efendim?” diye karşılık verdi, “Nasıl anlatalım? Kendimizi nasıl temize çıkaralım? Tanrı suçumuzu ortaya çıkardı. Hepimiz köleniz artık, efendim; hem biz hem de kendisinde kâse bulunan kardeşimiz.”

¹⁷ Yusuf, “Benden uzak olsun!” dedi, “Yalnız kendisinde kâse bulunan kölem olacak. Siz esenlikle babanızın yanına dönün.”

Yahuda Benyamin için Yalvarıyor

¹⁸ Yahuda yaklaşıp, “Efendim, lütfen izin ver konuşayım” dedi, “Kuluna öfkelenme. Sen firavunla aynı yetkiye sahipsin. ¹⁹ Efendim, biz kullarına sormuştun: ‘Babanız ya da başka kardeşiniz var mı?’ diye. ²⁰ Biz de, ‘Yaşlı bir babamız ve onun yaşlılığında doğan küçük bir kardeşimiz var’ demiştik, ‘O çocuğun kardeşi öldü, kendisi annesinin tek oğlu. Babamız onu çok sever.’

²¹ “Sen de biz kullarına, ‘O çocuğu bana getirin, gözümle göreyim’ demiştin. ²² Biz de, ‘Çocuk babasından ayrılamaz, ayrılırsa babası ölür’ diye karşılık vermiştik. ²³ Sen de biz kullarına, ‘Eğer küçük kardeşiniz sizinle gelmezse, yüzümü bir daha göremezsiniz’ demiştin.

²⁴ “Kulun babamızın yanına döndüğümüzde, söylediklerini ona anlattık. ²⁵ Babamız, ‘Yine gidin, bize biraz yiyecek alın’ dedi. ²⁶ Ama biz, ‘Gidemeyiz’ dedik, ‘Ancak küçük kardeşimiz bizimle gelirse gideriz. Küçük kardeşimiz bizimle olmazsa o adamın yüzünü göremeyiz.’

²⁷ “Babam, biz kullarına, ‘Biliyorsunuz, karım bana iki erkek çocuk doğurdu’ dedi, ²⁸ ‘Biri yanımdan ayrıldı. Besbelli bir hayvan parçaladı, bir daha göremedim onu. ²⁹ Bunu da götürürseniz ve ona bir zarar gelirse, bu acıyla ak saçlı başımı ölümler diyarına götürürsünüz.’

³⁰⁻³¹ “Efendim, şimdi babam kulunun yanına döndüğümde çocuk yanımızda olmazsa, babam onu görmeyince ölür. Çünkü onu yaşama bağlayan bu çocuktur. Biz kulların da acı içinde babamızın ak saçlı başını ölümler diyarına indiririz. ³² Ben kulun bu çocuğa kefil oldum. Babama, ‘Onu sana geri getirmezsem, ömrümce kendimi sana karşı suçlu sayarım’ dedim.

³³ “Lütfen şimdi çocuğun yerine beni kölen kabul et. Çocuk kardeşleriyle birlikte geri dönsün. ³⁴ O yanımda olmadan babamın yanına nasıl dönerim? Babamın başına gelecek kötülüğe dayanamam.”

45

Yusuf Kardeşlerine Kim Olduğunu Açıklıyor

¹ Yusuf adamlarının önünde kendini tutamayıp, “Herkesi çıkarın buradan!” diye bağırdı. Kendini kardeşlerine tanıttığında yanında kimse olmasın istiyordu. ² O kadar yüksek sesle ağladı ki, Mısırlılar ağlayışını işitti. Bu haber firavunun ev halkına da ulaştı.

³ Yusuf kardeşlerine, “Ben Yusuf’um!” dedi, “Babam yaşıyor mu?” Kardeşleri donup kaldı, yanıt veremediler.

⁴ Yusuf, “Lütfen bana yaklaşın” dedi. Onlar yaklaşıncı Yusuf şöyle devam etti: “Mısır’a sattığınız kardeşiniz Yusuf benim. ⁵ Beni buraya sattığınız için üzülmeyin. Kendinizi suçlamayın. Tanrı insanlığı korumak için beni önden gönderdi. ⁶ Çünkü iki yıldır ülkede kıtlık var, beş yıl daha sürecek. Kimse çift süremeyecek, ekin biçemeyecek. ⁷ Tanrı yeryüzünde soyunuzu korumak ve harika biçimde canınızı kurtarmak için beni önünüzden gönderdi. ⁸ Beni buraya gönderen siz değilsiniz, Tanrı’dır. Beni firavunun başdanışmanı, sarayının efendisi, bütün Mısır ülkesinin yöneticisi yaptı. ⁹ Hemen babamın yanına gidin, ona oğlun Yusuf şöyle diyor deyin: ‘Tanrı beni Mısır ülkesine yönetici yaptı. Durma, yanıma gel. ¹⁰ Goşen bölgesine yerleşirsin; çocukların, torunların, davarların, sığırların ve sahip olduğun her şeyle birlikte yakınımda olursun. ¹¹ Orada sana bakarım, çünkü kıtlık beş yıl daha sürecek. Yoksa sen de ailen ve sana bağlı olan herkes de perişan olursunuz.’

¹² “Hepiniz gözlerinizle görüyorsunuz, kardeşim Benyamin, sen de görüyorsun konuşanın gerçekten ben olduğumu. ¹³ Mısır’da ne denli güçlü olduğumu ve bütün gördüklerinizi babama anlatın. Babamı hemen buraya getirin.”

¹⁴ Sonra kardeşi Benyamin'in boynuna sarılıp ağladı. Benyamin de ağlayarak ona sarıldı. ¹⁵ Yusuf ağlayarak bütün kardeşlerini öptü. Sonra kardeşleri onunla konuşmaya başladı.

¹⁶ Yusuf'un kardeşlerinin geldiği haberi firavunun sarayına ulaşınca, firavunla görevlileri hoşnut oldu. ¹⁷ Firavun Yusuf'a şöyle dedi: "Kardeşlerine de ki, 'Hayvanlarınızı yükleyip Kenan ülkesine gidin. ¹⁸ Babanızı ve ailelerinizi buraya getirin. Size Mısır'ın en iyi topraklarını vereceğim. Ülkenin kaymağını yiyeceksiniz.' ¹⁹ Onlara ayrıca şöyle demeni de buyuruyorum: 'Çocuklarınızla karılarınız için Mısır'dan arabalar alın, babanızla birlikte buraya gelin. ²⁰ Gözünüz arkada kalmasın, çünkü Mısır'da en iyi ne varsa sizin olacak.' "

²¹ İsrail'in oğulları söyleneni yaptı. Firavunun buyruğu üzerine Yusuf onlara araba ve yol için azık verdi. ²² Hepsine birer kat yedek giysi, Benyamin'e ise üç yüz parça gümüşle beş kat yedek giysi verdi. ²³ Böylece babasına Mısır'da en iyi ne varsa hepsiyle yüklü on eşek, yolculuk için buğday, ekmek ve azık yüklü on dişi eşek gönderdi. ²⁴ Kardeşlerini yolcu ederken onlara, "Yolda kavga etmeyin" dedi.

²⁵ Yusuf'un kardeşleri Mısır'dan ayrılıp Kenan ülkesine, babaları Yakup'un yanına döndüler. ²⁶ Ona, "Yusuf yaşıyor!" dediler, "Üstelik Mısır'ın yöneticisi olmuş." Babaları donup kaldı, onlara inanmadı. ²⁷ Yusuf'un kendilerine bütün söylediklerini anlattılar. Kendisini Mısır'a götürmek için Yusuf'un gönderdiği arabaları görünce, Yakup'un keyfi yerine geldi. ²⁸ "Tamam!" dedi, "Oğlum Yusuf yaşıyor. Ölmeden önce gidip onu göreceğim."

46

Yakup Mısır'a Gidiyor

¹ İsrail sahip olduğu her şeyle birlikte yola çıktı. Beer-Şeva'ya varınca, orada babası İshak'ın Tanrısı'na kurbanlar kesti. ² O gece Tanrı bir görünümde İsrail'e, "Yakup, Yakup!" diye seslendi.

Yakup, "Buradayım" diye yanıtladı.

³ Tanrı, "Ben Tanrı'yım, babanın Tanrısı" dedi, "Mısır'a gitmekten çekinme. Soyunu orada büyük bir ulus yapacağım. ⁴ Seninle birlikte Mısır'a gelecek, soyunu bu ülkeye geri getireceğim. Senin gözlerini Yusuf'un elleri kapayacak."

⁵ Yakup Beer-Şeva'dan ayrıldı. Oğulları Yakup'u -İsrail'i- götürmek üzere firavunun gönderdiği arabalara onu, kendi çocuklarıyla karılarını bindirdiler. ⁶⁻⁷ Yakup, bütün ailesini -oğullarını, kızlarını, torunlarını- hayvanlarını ve Kenan ülkesinde kazandığı malları yanına alarak Mısır'a gitti.

⁸ İsrail'in Mısır'a giden oğullarının -Yakup'la oğullarının- adları şunlardır: Yakup'un ilk oğlu Ruben.

⁹ Ruben'in oğulları:

Hanok, Pallu, Hesron, Karmi.

¹⁰ Şimon'un oğulları:

Yemuel, Yamin, Ohat, Yakin, Sohar ve Kenanlı bir kadının oğlu Şaul.

¹¹ Levi'nin oğulları:

Gerson, Kehat, Merari.

¹² Yahuda'nın oğulları:

Er, Onan, Şela, Peres, Zerah.

Ancak Er'le Onan Kenan ülkesinde ölmüştü.

Peres'in oğulları:

Hesron, Hamul.

¹³ İssakar'ın oğulları:

Tola, Puvva, Yov, Şimron.

¹⁴ Zevulun'un oğulları:

Seret, Elon, Yahleel.

¹⁵ Bunlar Lea'nın Yakup'a doğurduğu oğullardır. Lea onları ve kızı Dina'yı Paddan-Aram'da doğurmuştu. Yakup'un bu oğullarıyla kızları toplam otuz üç kişiydi.

¹⁶ Gad'ın oğulları:

Sifyon, Hagi, Şuni, Esbon, Eri, Arodi, Areli.

¹⁷ Aşer'in çocukları:

Yimna, Yişva, Yişvi, Beria; kızkardeşleri Serah.

Beria'nın oğulları:

Hever, Malkiel.

¹⁸ Bunlar Lavan'ın kızı Lea'ya verdiği Zilpa'nın Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam on altı kişiydiler.

¹⁹ Yakup'un karısı Rahel'in oğulları:

Yusuf, Benyamin. ²⁰ Yusuf'un Mısır'da On Kenti* kâhini Potifera'nın kızı Asenat'tan Manaşşe ve Efrayim adında iki oğlu oldu.

²¹ Benyamin'in oğulları:

Bala, Beker, Aşbel, Gera, Naaman, Ehi, Roş, Muppim, Huppim, Ard.

²² Bunlar Rahel'in Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam on dört kişiydiler.

²³ Dan'ın oğlu:

Huşim.

²⁴ Naftali'nin oğulları:

Yahseel, Guni, Yeser, Şillem.

²⁵ Bunlar Lavan'ın, kızı Rahel'e verdiği Bilha'nın Yakup'a doğurduğu çocuklardır. Toplam yedi kişiydiler.

Yakup oğulları Goşen'e Yerleşiyor

²⁶ Oğullarının karıları dışında Yakup'un soyundan gelen ve onunla birlikte Mısır'a gidenler toplam altmış altı kişiydi. Bunların hepsi Yakup'tan olmuştu. ²⁷ Yusuf'un Mısır'da doğan iki oğluyla birlikte Mısır'a göçen Yakup ailesi toplam yetmiş kişiydi.

²⁸ Yakup Goşen yolunu göstermesi için Yahuda'yı önden Yusuf'a gönderdi. Onlar Goşen'e varınca, ²⁹ Yusuf arabasını hazırlayıp babası İsrail'i karşılamak üzere Goşen'e gitti. Babasını görür görmez boynuna sarılıp uzun uzun ağladı.

³⁰ İsrail Yusuf'a, “Yüzünü gördüm ya, artık ölsem de gam yemem” dedi, “Yaşıyorsun!”

³¹ Yusuf kardeşleriyle babasının ev halkına şöyle dedi: “Gidip firavuna haber vereyim, ‘Kenan ülkesinde yaşayan kardeşlerimle babamın ev halkı yanıma geldi’ diyeyim. ³² Çoban olduğunuzu, hayvancılık yaptığınızı, bu yüzden davarlarınızla sığırlarınızı ve her şeyinizi birlikte getirdiğinizi anlatayım. ³³ Firavun sizi çağırıp da, ‘Ne iş yaparsınız?’ diye sorarsa, ³⁴ ‘Atalarımız gibi biz de çocukluktan beri hayvancılık yapıyoruz’ dersiniz. Öyle deyin ki, sizi Goşen bölgesine yerleştirsın. Çünkü Mısırlılar çobanlardan iğrenir.”

47

¹ Yusuf gidip firavuna, “Babamla kardeşlerim davarları, sığırları ve bütün eşyalarıyla Kenan ülkesinden geldiler” diye haber verdi, “Şu anda Goşen bölgesindeler.” ² Sonra kardeşlerinden beşini seçerek firavunun huzuruna çıkardı.

³ Firavun Yusuf'un kardeşlerine, “Ne iş yapıyorsunuz?” diye sordu.

“Biz kulların atalarımız gibi çobanız” diye yanıtladılar, ⁴ “Bu ülkeye geçici bir süre için geldik. Çünkü Kenan ülkesinde şiddetli kıtlık var. Davarlarımız için otlak bulamıyoruz. İzin ver, Goşen bölgesine yerleşelim.”

⁵ Firavun Yusuf'a, “Babanla kardeşlerin yanına geldiler” dedi, ⁶ “Mısır ülkesi senin sayılır. Onları ülkenin en iyi yerine yerleştir. Goşen bölgesine yerleşsinler. Sence aralarında becerikli olanlar varsa, davarlarıma bakmakla görevlidir.”

⁷ Yusuf babası Yakup'u getirip firavunun huzuruna çıkardı. Yakup firavunu kutsadı. ⁸ Firavun, Yakup'a, “Kaç yaşındasın?” diye sordu.

⁹ Yakup, “Gurbet yıllarım yüz otuz yılı buldu” diye yanıtladı, “Ama yıllar çabuk ve zorlu geçti. Atalarımın gurbet yılları kadar uzun sürmedi.” ¹⁰ Sonra firavunu kutsayıp huzurundan ayrıldı.

¹¹ Yusuf babasıyla kardeşlerini Mısır'a yerleştirdi; firavunun buyruğu uyarınca onlara ülkenin en iyi yerinde, Ramses bölgesinde mülk verdi. ¹² Ayrıca babasıyla kardeşlerine ve babasının ev halkına, sahip oldukları çocukların sayısına göre yiyecek sağladı.

Kıtlık Şiddetleniyor

¹³ Kıtlık öyle şiddetlendi ki, hiçbir ülkede yiyecek bulunmaz oldu. Mısır ve Kenan ülkeleri kıtlıktan kırılıyordu. ¹⁴ Yusuf sattığı buğdaya karşılık Mısır ve Kenan'daki bütün paraları toplayıp firavunun sarayına götürdü. ¹⁵ Mısır ve Kenan'da para tükenince Mısırlılar Yusuf'a giderek, “Bize yiyecek ver” dediler, “Gözünün önünde ölelim mi? Paramız bitti.”

¹⁶ Yusuf, “Paranız bittiyse, davarlarınızı getirin” dedi, “Onlara karşılık size yiyecek vereyim.” ¹⁷ Böylece davarlarını Yusuf'a getirdiler. Yusuf atlara, davar ve sığır sürülerine, eşeklere karşılık onlara yiyecek verdi. Bir yıl boyunca hayvanlarına karşılık onlara yiyecek sağladı.

¹⁸ O yıl geçince, ikinci yıl yine geldiler. Yusuf'a, “Efendim, gerçeği senden saklayacak değiliz” dediler, “Paramız tükendi, davarlarımızı da sana verdik. Canımızdan ve toprağımızdan başka verecek bir şeyimiz kalmadı. ¹⁹ Gözünün önünde ölelim mi? Toprağımız çöle mi dönsün? Canımıza ve toprağımıza karşılık bize yiyecek sat. Toprağımızla birlikte firavunun kölesi olalım. Bize tohum ver ki ölmeyelim, yaşayalım; toprak da çöle dönmesin.”

²⁰ Böylece Yusuf Mısır'daki bütün toprakları firavun için satın aldı. Mısırlılar'ın hepsi tarlalarını sattılar, çünkü kıtlık onları buna zorluyordu. Toprakların tümü firavunun oldu. ²¹ Yusuf Mısır'ın bir ucundan öbür ucuna kadar bütün halkı köleleştirdi*. ²² Yalnız kâhinlerin toprağını satın almadı. Çünkü onlar firavundan aylık alıyor, firavunun bağladığı aylıkla geçiniyorlardı. Bu yüzden topraklarını satmadılar.

²³ Yusuf halka, “Sizi de toprağınızı da firavun için satın aldım” dedi, “İşte size tohum, toprağı ekin. ²⁴ Ürün devşirdiğinizde, beşte birini firavuna vereceksiniz. Beşte dördünü ise tohumluk olarak kullanacak ve ailelerinizle, çocuklarınızla yiyeceksiniz.”

²⁵ “Canımızı kurtardın” diye karşılık verdiler, “Efendimizin gözünde lütuf bulalım. Firavunun kölesi oluruz.”

²⁶ Yusuf ürünün beşte birinin firavuna verilmesini Mısır'da toprak yasası yaptı. Bu yasa bugün de yürürlükte. Yalnız kâhinlerin toprağı firavuna verilmedi.

²⁷ İsrail Mısır'da Goşen bölgesine yerleşti. Orada mülk sahibi oldular, çoğalıp arttılar.

²⁸ Yakup Mısır'da on yedi yıl yaşadı. Ömrü toplam yüz kırk yedi yıl sürdü. ²⁹ Ölümü yaklaşınca, oğlu Yusuf'u çağırıp, “Eğer benden hoşnut kaldıysa, lütfen elini uyluğumun altına koy” dedi, “Bana sevgi ve sadakat göstereceğine söz ver. Lütfen beni Mısır'da gömme.”

³⁰ Atalarımıza kavuştuğum zaman beni Mısır'dan çıkarıp onların yanına göm.”

Yusuf, “Dediğin gibi yapacağım” diye karşılık verdi.

* **47:21** Septuaginta, Samiriye Tevratı “Köleleştirdi”, Masoretik metin “Kentlere göçtürdü”. **47:29** Yar.49:29-32; 50:6

³¹ İsrail, “Ant iç” dedi. Yusuf ant içti. İsrail yatağının başı ucunda eğilip† RAB'be tapındı.

48

Yakup Efrayim'le Manaşşe'yi Kutsuyor

¹ Bir süre sonra, “Baban hasta” diye Yusuf'a haber geldi. Yusuf iki oğlu Manaşşe'yle Efrayim'i yanına alıp yola çıktı. ² Yakup'a, “Oğlun Yusuf geliyor” diye haber verdiler. İsrail kendini toparlayıp yatağında oturdu.

³ Yusuf'a, “Her Şeye Gücü Yeten Tanrı Kenan ülkesinde, Luz'da bana görünerek beni kutsadı” dedi, ⁴ “Bana, ‘Seni verimli kılacak, çoğaltacağım’ dedi, ‘Soyundan birçok ulus doğuracağım. Senden sonra bu ülkeyi sonsuza dek mülk olarak senin soyuna vereceğim.’

⁵ “Ben Mısır'a gelmeden önce burada doğan iki oğlun benim sayılır. Efrayim'le Manaşşe benim için Ruben'le Şimon gibidir. ⁶ Onlardan sonra doğacak çocuklar senin olsun. Efrayim'le Manaşşe'den onlara miras geçecek. ⁷ Ben Paddan'dan dönerken Rahel Kenan ülkesinde, Efrat'a varmadan yolda yanımda öldü. Çok üzüldüm, onu orada Efrat'a – Beytlehem'e– giden yolun kenarına gömdüm.”

⁸ İsrail, Yusuf'un oğullarını görünce, “Bunlar kim?” diye sordu.

⁹ Yusuf, “Oğullarım” diye yanıtladı, “Tanrı onları bana Mısır'da verdi.”

İsrail, “Lütfen onları yanıma getir, kutsayayım” dedi.

¹⁰ İsrail'in gözleri yaşlılıktan zayıflamıştı, göremiyordu. Yusuf oğullarını onun yanına götürdü. Babası onları öpüp kucakladı.

¹¹ Sonra Yusuf'a, “Senin yüzünü göreceğimi hiç sanmıyordum” dedi, “Ama işte Tanrı bana soyunu bile gösterdi.”

¹² Yusuf oğullarını babasının kucağından alıp onun önünde yere kapandı. ¹³ Sonra Efrayim'i sağına alarak İsrail'in sol eline, Manaşşe'yi soluna alarak İsrail'in sağ eline yaklaştırdı. ¹⁴ İsrail ellerini çapraz olarak uzattı, sağ elini küçük olan Efrayim'in, sol elini Manaşşe'nin başına koydu. Oysa ilkin Manaşşe doğmuştu.

¹⁵ Sonra Yusuf'u kutsayarak şöyle dedi:

“Atalarım İbrahim'in, İshak'ın hizmet ettiği,

Bugüne dek yaşamım boyunca bana çobanlık eden Tanrı,

¹⁶ Beni bütün kötülüklerden kurtaran melek bu gençleri kutsasın!

Adım ve atalarım İbrahim'le İshak'ın adları bu gençlerle yaşasın!

Yeryüzünde çoğaldıkça çoğalsınlar.”

¹⁷ Yusuf, babasının sağ elini Efrayim'in başına koyduğunu görünce, bundan hoşlanmadı. Babasının elini Efrayim'in başından kaldırıp Manaşşe'nin başına koymak istedi. ¹⁸ “Baba, öyle değil” dedi, “İlkin Manaşşe doğdu. Sağ elini onun başına koy.”

¹⁹ Ancak babası bunu istemedi. “Biliyorum oğlum, biliyorum” dedi, “Manaşşe de büyük bir halk olacak. Ama küçük kardeşi daha büyük bir halk olacak, soyundan birçok ulus doğacak.” ²⁰ O gün onları kutsayarak şöyle dedi:

“İsrailliler, ‘Tanrı seni Efrayim ve Manaşşe gibi yapsın’

Diyerek sizin adınızla kutsayacaklar.”

Böylece Yakup Efrayim'i Manaşşe'nin önüne geçirdi.

²¹ İsrail Yusuf'a, “Ben ölmek üzereyim” dedi, “Tanrı sizinle olacak. Sizi atalarınızın toprağına geri götürecektir. ²² Sana kardeşlerinden bir pay fazla veriyorum; onu Amorlular'dan kılıcımınla, yayımınla aldım.”

47:31 İbr.11:21 † 47:31 “Yatağının başı ucunda eğilip” ya da “Değneğinin ucuna yaslanıp”.

48:3 Yar.28:13-14

48:7 Yar.35:16-19 48:20 İbr.11:21

49

Yakup'un Son Sözleri

¹ Yakup oğullarını çağırarak, “Yanıma toplanın” dedi, “Gelecekte size neler olacağını anlatayım.

² “Yakup oğulları, toplanın ve dinleyin,
Babanız İsrail'e kulak verin.

³ “Ruben, sen benim ilk oğlum, gücüksün,
Kudretimin ilk ürünüsün,
Saygı ve güç bakımından en üstünsün.

⁴ Ama su gibi oynaksın,
Üstün olmayacaksın artık.
Çünkü babanın yatağına girip
Onu kirlettin.
Döşęimi rezil ettin.

⁵ “Şimon'la Levi kardeştir,
Kılıçları şiddet kusar.

⁶ Gizli tasarılarına ortak olmam,
Toplantılarına katılmam.
Çünkü öfkelenince adam öldürdüler,
Canları istedikçe sığırları sakatladılar.

⁷ Lanet olsun öfkelerine,
Çünkü şiddetlidir.
Lanet olsun gazaplarına,
Çünkü zalimcedir.
Onları Yakup'ta bölecek
Ve İsrail'de dağıtacağım.

⁸ “Yahuda, kardeşlerin seni övecek,
Düşmanlarının ensesinde olacak elin.
Kardeşlerin önünde eğilecek.

⁹ Yahuda bir aslan yavrusudur.
Oğlum benim! Avından dönüp yere çömelir,
Aslan gibi, dişi bir aslan gibi yatarsın.
Kim onu uyandırmaya cesaret edebilir?

¹⁰ Sahibi* gelene kadar
Krallık asası Yahuda'nın elinden çıkmayacak,
Yönetim hep onun soyunda kalacak,
Uluslar onun sözünü dinleyecek.

¹¹ Eşęini bir asmaya,
Sıpasını seçme bir dala bağlayacak;
Giysilerini şarapta,
Kaftanını üzümün kızıl kanında yıkayacak.

¹² Gözleri şaraptan kızıl,
Dişleri süttten beyaz olacak.

¹³ “Zevulun deniz kıyısında yaşayacak,

49:9 Say.24:9; Va.5:5 * 49:10 “Sahibi” ya da “Şilo” veya “Şilo'ya”.

Liman olacak gemilere,
Sınırı Sayda'ya dek uzanacak.

14 “İssakar semerler arasında yatan güçlü eşek gibidir;

15 Ne zaman dinlenecek iyi bir yer,
Hoşuna giden bir ülke görse,
Yüklenmek için sırtını eğer,
Angaryaya katlanır.

16 “Dan kendi halkını yönetecek,
Bir İsrail oymağı gibi.

17 Yol kenarında bir yılan,
Toprak yolda bir engerek olacak;
Atın topuklarını ısırıp
Atlıyı sırtüstü düşüren bir engerek.

18 “Ben senin kurtuluşunu bekliyorum, ya RAB.

19 “Gad akıncıların saldırısına uğrayacak,
Ama onların topuklarına saldıracak.

20 “Zengin yemekler olacak Aşer'de,
Krallara yaraşır lezzetli yiyecekler yetiştirecek Aşer.

21 “Naftali salıverilmiş geyiğe benzer,
Sevimli yavrular doğurur.

22 “Yusuf meyveli bir dal gibidir,
Kaynak kıyısında verimli bir dal gibi,
Filizleri duvarların üzerinden aşar.

23 Okçular acımadan saldırdı ona.
Düşmanca savurdular oklarını üzerine.

24 Ama onun yayı sağlam,
Kolları esnek çıktı;
Yakup'un güçlü Tanrısı,
İsrail'in Kayası, Çobanı olan Tanrı sayesinde.

25 Sana yardım eden babanın Tanrısı'dır,
Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'dır seni kutsayan.
Yukarıdaki göklerin
Ve aşağıdaki denizlerin bereketiyle,
Memelerin, rahimlerin bereketiyle O'dur seni kutsayan.

26 Babanın kutsamaları ebedi dağların nimetlerinden,
Ebedi tepelerin bolluğundan daha yücedir;
Yusuf'un başı üzerinde,
Kardeşleri arasında önder olanın üstünde olacak.

27 “Benyamin aç kurda benzer;
Sabah avını yer,
Akşam ganimeti paylaşır.”

²⁸ İsrail'in on iki oymağı bunlardır. Babaları onları kutsarken bunları söyledi. Her birini uygun biçimde kutsadı.

Yakup'un Ölümü

²⁹⁻³⁰ Sonra Yakup oğullarına şu buyrukları verdi: “Ben ölmek, halkıma kavuşmak üzereyim. Beni Kenan ülkesinde atalarımın yanına, Mamre yakınlarında Hititli Efron'un tarlasındaki mağaraya, Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömün. İbrahim o mağarayı mezar yapmak üzere Hititli Efron'dan tarlasıyla birlikte satın almıştı. ³¹ İbrahim'le karısı Sara, İshak'la karısı Rebeka oraya gömüldüler. Lea'yı da ben oraya gömdüm. ³² Tarla ile içindeki mağara Hititler'den satın alındı.”

³³ Yakup oğullarına verdiği buyrukları bitirince, ayaklarını yatağın içine çekti, son soluğunu vererek halkına kavuştu.

50

Yakup'un Gömülüşü

¹ Yusuf kendini babasının üzerine attı, ağlayarak onu öptü. ² Babasının cesedini mumyalamaları için özel hekimlerine buyruk verdi. Hekimler İsrail'i mumyaladılar. ³ Bu iş kırk gün sürdü. Mumyalama için bu süre gerekiyordu. Mısırlılar İsrail için yetmiş gün yas tuttu.

⁴ Yas günleri geçince, Yusuf firavunun ev halkına, “Eğer benden hoşnut kaldınızsa, lütfen firavunla konuşun” dedi, ⁵ “Babam bana ant içirdi: ‘Ölmek üzereyim. Beni Kenan ülkesinde kendim için kazdırdığım mezara gömeceksin’ dedi. Şimdi lütfen firavuna bildirin, izin versin gideyim, babamı gömüp geleyim.”

⁶ Firavun, “Git, babanı göm, andını yerine getir” dedi.

⁷ Böylece Yusuf babasını gömmeye gitti. Firavunun bütün görevlileri, sarayın ve Mısır'ın ileri gelenleri ona eşlik etti. ⁸ Yusuf'un bütün ailesi, kardeşleri, babasının ev halkı da onunla birlikteydi. Yalnız çocukları, davarlarla sığırları Goşen'de bıraktılar. ⁹ Arabalarla atlılar da onları izledi. Büyük bir alay oluşturdular.

¹⁰ Şeria Irmağı'nın doğusunda Atat Harmanı'na varınca, yüksek sesle, acı acı ağıt yaktılar. Yusuf babası için yedi gün yas tuttu. ¹¹ O bölgede yaşayan Kenanlılar, Atat Harmanı'ndaki yası görünce, “Mısırlılar ne kadar hüznü yas tutuyor!” dediler. Bu yüzden, Şeria Irmağı'nın doğusundaki bu yere Avel-Misrayim* adı verildi.

¹² Yakup'un oğulları, babalarının vermiş olduğu buyruğu tam tamına yerine getirdiler.

¹³ Onu Kenan ülkesine götürüp Mamre yakınlarında Makpela Tarlası'ndaki mağaraya gömdüler. O mağarayı mezar yapmak üzere tarlayla birlikte Hititli Efron'dan İbrahim satın almıştı. ¹⁴ Yusuf babasını gömdükten sonra, kendisi, kardeşleri ve onunla birlikte babasını gömmeye gelenlerin hepsi Mısır'a döndüler.

Yusuf Kardeşlerine Güven Veriyor

¹⁵ Babalarının ölümünden sonra Yusuf'un kardeşleri, “Belki Yusuf bize kin besliyordur” dediler, “Ya ona yaptığımız kötülüğe karşılık bizden öç almaya kalkarsa?” ¹⁶⁻¹⁷ Böylece Yusuf'a haber gönderdiler: “Babamız ölmeden önce Yusuf'a şöyle deyin diye buyurmuştu: ‘Kardeşlerin sana kötülük yaptılar, lütfen onların suçunu, günahını bağışla.’ Ne olur şimdi günahımızı bağışla. Biz babanın Tanrısı'nın kullarıyız.” Yusuf bu haberi alınca ağladı.

¹⁸ Bunun üzerine kardeşleri gidip onun önünde yere kapanarak, “Senin köleniz” dediler.

¹⁹ Yusuf, “Korkmayın” dedi, “Ben Tanrı mıyım? ²⁰ Siz bana kötülük düşündünüz, ama Tanrı bugün olduğu gibi birçok halkın yaşamını korumak için o kötülüğü iyiliğe çevirdi.

49:29-30 Yar.23:3-20 49:31 Yar.25:9-10 49:31 Yar.35:29 49:33 Elç.7:15 50:5 Yar.47:29-31 * 50:11
“Avel-Misrayim”: “Mısırlılar'ın yası” ya da “Mısırlılar'ın çayırı” anlamına gelir. 50:13 Elç.7:16

²¹ Korkmanıza gerek yok, size de çocuklarınıza da bakacağım.” Yüreklerine dokunacak güzel sözlerle onlara güven verdi.

Yusuf'un Ölümü

²² Yusuf'la babasının ev halkı Mısır'a yerleştiler. Yusuf yüz on yıl yaşadı. ²³ Efrayim'in üç göbek çocuklarını gördü. Manaşşe'nin oğlu Makir'in çocukları onun elinde doğdu.

²⁴ Yusuf yakınlarına, “Ben ölmek üzereyim” dedi, “Ama Tanrı kesinlikle size yardım edecek; sizi İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek söz verdiği topraklara götürecektir.”

²⁵ Sonra onlara ant içirerek, “Tanrı kesinlikle size yardım edecek” dedi, “O zaman kemiklerimi buradan götürürsünüz.”

²⁶ Yusuf yüz on yaşında öldü. Onu mumyalayıp Mısır'da bir tabuta koydular.

MISIR'DAN ÇIKIŞ

GİRİŞ

Mısır'dan Çıkış Kitabı, İsrail halkının yaklaşık 3 500 yıl önce köle oldukları Mısır'dan ayrılımlarını anlatır. Kitap dört ana bölüme ayrılabilir:

1. İsraililer'in kölelikten kurtulması.
 2. Sina Dağı'na yaptıkları yolculuk.
 3. Tanrı'nın Sina Dağı'nda halkıyla yaptığı antlaşma.
(Bu antlaşma yaşamlarına ışık tutacak ahlaksal, sosyal ve dinsel yasaları içermekteydi.)
 4. Tapınma yerinin yapımı, döşenmesi, Tanrı'ya tapınma, kâhinlerle ilgili yasalar.
- Kitap, her şeyden önce Tanrı'nın halkını kölelikten kurtarıp geleceğe umutla bakan bir ulus kılmak için neler yaptığını anlatır.

Kitabın odağındaki kişi, Tanrı'nın halkını Mısır'dan çıkarmaya öncülük etsin diye seçtiği Musa'dır. 20. bölümde geçen On Buyruk kitabın en iyi bilinen konularındandır.

Ana Hatlar:

- 1:1-15:21 İsraililer'in Mısır'dan kurtulması
 - a.1:1-22 Mısır'da kölelik
 - b.2:1-4:31 Musa'nın doğumu ve gençlik yılları
 - c.5:1-11:10 Musa'yla Harun'un firavuna meydan okuması
 - ç.12:1-15:21 Fısıh kurbanı ve Mısır'dan çıkış
- 15:22-18:27 Kamış Denizi'nden Sina Dağı'na göç
- 19:1-24:18 Sina Dağı'nda yapılan antlaşma
- 25:1-40:38 Buluşma Çadırı'yla tapınma kuralları

İsraililer Mısır'da Baskı Görüyor

¹ Yakup'la birlikte aileleriyle Mısır'a giden İsrailoğulları'nın adları şunlardır: ² Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, ³ İssakar, Zevulun, Benyamin, ⁴ Dan, Naftali, Gad, Aşer. ⁵ Yakup'un soyundan gelenler toplam yetmiş kişiydi. Yusuf zaten Mısır'daydı.

⁶ Zamanla Yusuf, kardeşleri ve o kuşağın hepsi öldü. ⁷ Ama soyları arttı; üreyip çoğaldılar, gittikçe büyüdüler, ülke onlarla dolup taşı.

⁸ Sonra Yusuf hakkında bilgisi olmayan yeni bir kral Mısır'da tahta çıktı. ⁹ Halkına, "Bakın, İsraililer sayıca bizden daha çok" dedi, ¹⁰ "Gelin, onlara karşı aklımızı kullanalım, yoksa daha da çoğalırlar; bir savaş çıkarsa, düşmanlarımıza katılıp bize karşı savaşır, ülkeyi terk ederler."

¹¹ Böylece Mısırlılar İsraililer'in başına onları ağır işlere koşacak angaryacılar atadılar. İsraililer firavun için Pitom ve Ramses adında ambarlı kentler yaptılar. ¹² Ama Mısırlılar baskı yaptıkça İsraililer daha da çoğalarak bölgeye yayıldılar. Mısırlılar korkuya kapılarak ¹³ İsraililer'i amansızca çalıştırdılar. ¹⁴ Her türlü tarla işi, harç ve kerpiç yapımı gibi ağır işlerle yaşamı onlara zehir ettiler. Bütün işlerinde onları amansızca kullandılar.

¹⁵ Mısır Kralı, Şifra ve Pua adındaki İbrani ebelere şöyle dedi: ¹⁶ "İbrani kadınlarını doğum sandalyesinde doğurturken iyi bakın; çocuk erkekse öldürün, kızsız dokunmayın." ¹⁷ Ama ebeler Tanrı'dan korkan kimselerdi, Mısır Kralı'nın buyruğuna uymayarak erkek çocukları sağ bıraktılar. ¹⁸ Bunun üzerine Mısır Kralı ebeleri çağırıp, "Niçin yaptınız bunu?" diye sordu, "Neden erkek çocukları sağ bıraktınız?"

¹⁹ Ebeler, “İbrani kadınlar Mısırlı kadınlara benzemiyor” diye yanıtladılar, “Çok güçlüler. Daha ebe gelmeden doğuruyorlar.”

²⁰ Tanrı ebelere iyilik etti. Halk çoğaldıkça çoğaldı. ²¹ Ebeler kendisinden korktukları için Tanrı onları ev bark sahibi yaptı.

²² Bunun üzerine firavun bütün halkına buyruk verdi: “Doğan her İbrani erkek çocuk Nil’e atılacak, kızlar sağ bırakılacak.”

2

Musa'nın Doğumu

¹ Levili bir adam kendi oymağından bir kızla evlendi. ² Kadın gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. Güzel bir çocuk olduğunu görünce, onu üç ay gizledi. ³ Daha fazla gizleyemeyeceğini anlayınca, hasır bir sepet alıp katran ve ziftle sıvadı. İçine çocuğu yerleştirip Nil kıyısındaki sazlığa bıraktı. ⁴ Çocuğun ablası kardeşine ne olacağını görmek için uzaktan gözlüyordu.

⁵ O sırada firavunun kızı yıkanmak için ırmağa indi. Hizmetçileri ırmak kıyısında yürüyorlardı. Sazların arasındaki sepeti görünce, firavunun kızı onu getirmesi için hizmetçisini gönderdi. ⁶ Sepeti açınca ağlayan çocuğu gördü. Ona acıyarak, “Bu bir İbrani çocuğu” dedi.

⁷ Çocuğun ablası firavunun kızına, “Gidip bir İbrani sütnine çağırayım mı?” diye sordu, “Senin için bebeği emzirsin.”

⁸ Firavunun kızı, “Olur” diye yanıtladı. Kız gidip bebeğin annesini çağırdı. ⁹ Firavunun kızı kadına, “Bu bebeği al, benim için emzir, ücretin neyse veririm” dedi. Kadın bebeği alıp emzirdi. ¹⁰ Çocuk büyüyünce, onu geri getirdi. Firavunun kızı çocuğu evlat edindi. “Onu sudan çıkardım” diyerek adını Musa* koydu.

Musa Midyan'a Kaçıyor

¹¹ Musa büyüdüktan sonra bir gün soydaşlarının yanına gitti. Yaptıkları ağır işleri seyrederken bir Mısırlı'nın bir İbrani'yi dövdüğünü gördü. ¹² Çevresine göz gezdirdi; kimse olmadığını anlayınca, Mısırlı'yı öldürüp kuma gizledi. ¹³ Ertesi gün gittiğinde, iki İbrani'nin kavga ettiğini gördü. Haksız olana, “Niçin kardeşini dövüyorsun?” diye sordu.

¹⁴ Adam, “Kim seni başımıza yönetici ve yargıç atadı?” diye yanıtladı, “Mısırlı'yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?” O zaman Musa korkarak, “Bu iş ortaya çıkmış!” diye düşündü. ¹⁵ Firavun olayı duyunca Musa'yı öldürtmek istedi. Ancak Musa ondan kaçıp Midyan yöresine gitti. Bir kuyunun başında otururken ¹⁶ Midyanlı bir kâhinin yedi kızı su çekmeye geldi. Babalarının sürüsünü suvarmak için yalıkları dolduruyorlardı. ¹⁷ Ama bazı çobanlar gelip onları kovmak istedi. Musa kızların yardımına koşup hayvanlarını suvardı.

¹⁸ Sonra kızlar babaları Reuel'in yanına döndüler. Reuel, “Nasıl oldu da bugün böyle tez geldiniz?” diye sordu.

¹⁹ Kızlar, “Mısırlı bir adam bizi çobanların elinden kurtardı” diye yanıtladılar, “Üstelik bizim için su çekip hayvanlara verdi.”

²⁰ Babaları, “Nerede o?” diye sordu, “Niçin adamı dışarıda bıraktınız? Gidin onu yemeğe çağırın.”

²¹ Musa Reuel'in yanında kalmayı kabul etti. Reuel de kızı Sippora'yı onunla evlendirdi. ²² Sippora bir erkek çocuk doğurdu. Musa, “Garibim bu yabancı ülkede” diyerek çocuğa Gerşom† adını verdi.

1:22 Elç.7:19 2:2 Elç.7:20-21; İbr.11:23 2:10 Elç.7:20-21 * 2:10 “Musa”: İbranice “Moşe”, “Çıkarmak” anlamına gelen “Maşa” sözcüğünü çağırıştırır. 2:11 İbr.11:24 2:11 Elç.7:23-28,35 2:15 Elç.7:29; İbr.11:27 † 2:22 “Gerşom”: “Orada garip” anlamına gelir.

²³ Aradan yıllar geçti, bu arada Mısır Kralı öldü. İsraililer hâlâ kölelik altında inliyor, feryat ediyorlardı. Sonunda yakarışları Tanrı'ya erişti. ²⁴ Tanrı iniltilerini duydu; İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmayı anımsadı. ²⁵ İsraililer'e baktı ve onlara ilgi gösterdi.

3

Tanrı Musa'yı Çağırıyor

¹ Musa kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro'nun sürüsünü güdüyordu. Sürüyü çölün batısına sürdü ve Tanrı Dağı'na, Horev'e vardı. ² RAB'bin meleği bir çalıdan yükselen alevlerin içinde ona göründü. Musa baktı, çalı yanıyor, ama tükenmiyor. ³ “Çok garip” diye düşündü, “Gidip bir bakayım, çalı neden tükenmiyor!”

⁴ RAB Tanrı Musa'nın yaklaştığını görünce, çalının içinden, “Musa, Musa!” diye seslendi. Musa, “Buyur!” diye yanıtladı.

⁵ Tanrı, “Fazla yaklaşma” dedi, “Çarıklarını çıkar. Çünkü bastığın yer kutsal topraktır. ⁶ Ben babanın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım.” Musa yüzünü kapadı, çünkü Tanrı'ya bakmaya korkuyordu.

⁷ RAB, “Halkımın Mısır'da çektiği sıkıntıyı yakından gördüm” dedi, “Angaryacılar yüzünden ettikleri feryadı duydum. Acılarını biliyorum. ⁸ Bu yüzden onları Mısırlılar'ın elinden kurtarmak için geldim. O ülkeden çıkarıp geniş ve verimli topraklara, süt ve bal akan ülkeye, Kenan, Hitit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına götüreceğim.

⁹ İsraililer'in feryadı bana erişti. Mısırlılar'ın onlara yapmakta olduğu baskıyı görüyorum.

¹⁰ Şimdi gel, halkım İsrail'i Mısır'dan çıkarmak için seni firavuna göndereyim.”

¹¹ Musa, “Ben kimim ki firavuna gidip İsraililer'i Mısır'dan çıkarayım?” diye karşılık verdi.

¹² Tanrı, “Kuşkun olmasın, ben seninle olacağım” dedi, “Seni benim gönderdiğimin kanıtı şu olacak: Halkı Mısır'dan çıkardığın zaman bu dağda bana tapınacaksınız.”

¹³ Musa şöyle karşılık verdi: “İsraililer'e gidip, ‘Beni size atalarınızın Tanrısı gönderdi’ dersem, ‘Adı nedir?’ diye sorabilirler. O zaman ne diyeyim?”

¹⁴ Tanrı, “Ben Ben'im” dedi, “İsraililer'e de ki, ‘Beni size Ben Ben'im diyen gönderdi.’

¹⁵ “İsraililer'e de ki, ‘Beni size atalarınızın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı Yahve* gönderdi.’ Sonsuza dek adım bu olacak. Kuşaklar boyunca böyle anılacağım. ¹⁶ Git, İsrail ileri gelenlerini topla, onlara şöyle de: ‘Atalarınız İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı Yahve bana görünerek şunları söyledi: Sizinle ve Mısır'da size yapılanlarla yakından ilgileniyorum. ¹⁷ Söz verdim, sizi Mısır'da çektiğiniz sıkıntıdan kurtaracağım; Kenan, Hitit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına, süt ve bal akan ülkeye götüreceğim.’

¹⁸ “İsrail ileri gelenleri seni dinleyecekler. Sonra birlikte Mısır Kralı'na gidip, ‘İbraniler'in Tanrısı Yahve bizimle görüştü’ diyeceksiniz, ‘Şimdi izin ver, Tanrımız Yahve'ye kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım.’ ¹⁹ Ama biliyorum, güçlü bir el zorlamadıkça Mısır Kralı gitmenize izin vermeyecek. ²⁰ Elimi uzatacak ve aralarında şaşılasi işler yaparak Mısır'ı cezalandıracağım. O zaman sizi salıverecek.

²¹ “Halkımın Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağlayacağım. Gittiğinizde eli boş gitmeyeceksiniz. ²² Her kadın Mısırlı komşusundan ya da konuğundan altın ve gümüş

2:24 Yar.15:13-14 **3:1** Elç.7:30-34 **3:5** Yşu.5:15 **3:6** Çık.3:15; Mat.22:32; Mar.12:26; Luk.20:37; Elç.3:13; 7:32

3:13 Çık.6:2-3 **3:14** Yu.8:24,28,58; Va.1:4,8 **3:15** Mat.22:32; Mar.12:26; Luk.20:37; Elç.3:13 * **3:15** Yahve sözcüğüyle 14. ayetteki Ehye (Ben'im) sözcüğü aynı fiilden (olmak fiilinden) türetilir. Yahve sözcüğü genellikle RAB diye çevrilir (bkz. Önsöz, Çık.6:2-8). **3:21** Çık.12:35-36

takılar, giysiler isteyecek. Oğullarınızı, kızlarınızı bunlarla süsleyeceksiniz. Mısırlılar'ı soyacaksınız.”

4

Rab Musa'ya Belirtiler Gösteriyor

¹ Musa, “Ya bana inanmazlarsa?” dedi, “Sözümü dinlemez, ‘RAB sana görünmedi’ derlerse, ne olacak?”

² RAB, “Elinde ne var?” diye sordu.

Musa, “Değnek” diye yanıtladı.

³ RAB, “Onu yere at” dedi. Musa değneğini yere atınca, değnek yılan oldu. Musa yilandan kaçtı.

⁴ RAB, “Elini uzat, kuyruğundan tut” dedi. Musa elini uzatıp kuyruğunu tutunca yılan yine değnek oldu. ⁵ RAB, “Bunu yap ki, ataları İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı RAB'bin sana görüldüğüne inansınlar” dedi.

⁶ Sonra, “Elini koynuna koy” dedi. Musa elini koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli bir deri hastalığına yakalanmış, kar gibi bembeyaz olmuştu.

⁷ RAB, “Elini yine koynuna koy” dedi. Musa elini yine koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli eski haline dönmüştü.

⁸ RAB, “Eğer sana inanmaz, ilk belirtiyi önemsemezlerse, ikinci belirtiyeye inanabilirler” dedi, ⁹ “Bu iki belirtiyeye de inanmaz, sözünü dinlemezlerse, Nil'den biraz su alıp kuru toprağa dök. Irmaktan aldığın su toprakta kana dönecek.”

¹⁰ Musa RAB'be, “Aman, ya Rab!” dedi, “Ben kulun ne geçmişte, ne de benimle konuşmaya başladığından bu yana iyi bir konuşmacı oldum. Çünkü dili ağır, tutuk biriyim.”

¹¹ RAB, “Kim ağız verdi insana?” dedi, “İnsanı sağır, dilsiz, görür ya da görmez yapan kim? Ben değil miyim? ¹² Şimdi git! Ben konuşmana yardımcı olacağım. Ne söylemen gerektiğini sana öğreteceğim.”

¹³ Musa, “Aman, ya Rab!” dedi, “Ne olur, benim yerime başkasını gönder.”

¹⁴ RAB Musa'ya öfkeleni ve, “Ağabeyin Levili Harun var ya!” dedi, “Bilirim, o iyi konuşur. Hem şu anda seni karşılamaya geliyor. Seni görünce sevinecek. ¹⁵ Onunla konuş, ne söylemesi gerektiğini anlat. İkinizin konuşmasına da yardımcı olacak, ne yapacağınızı size öğreteceğim. ¹⁶ O sana sözcülük edecek, senin yerine halkla konuşacak. Sen de onun için Tanrı gibi olacaksın. ¹⁷ Bu değneği eline al, çünkü belirtileri onunla gerçekleştireceksin.”

Musa Mısır'a Dönüyor

¹⁸ Musa kayınbabası Yitro'nun yanına döndü. Ona, “İzin ver, Mısır'daki soydaşlarımın yanına döneyim” dedi, “Bakayım, hâlâ yaşıyorlar mı?”

Yitro, “Esenlikle git” diye karşılık verdi.

¹⁹ RAB Midyan'da Musa'ya, “Mısır'a dön, çünkü canını almak isteyenlerin hepsi öldü” demişti. ²⁰ Böylece Musa karısını, oğullarını eşeğe bindirdi; Tanrı'nın buyurduğu değneği de eline alıp Mısır'a doğru yola çıktı.

²¹ RAB Musa'ya, “Mısır'a döndüğünde, sana verdiğim güçle bütün şaşılması işleri firavunun önünde yapmaya bak” dedi, “Ama ben onu inatçı yapacağım. Halkı salıvermeyecek.

²² Sonra firavuna de ki, ‘RAB şöyle diyor: İsrail benim ilk oğlumdur. ²³ Sana, bırak oğlum gitsin, bana tapsın, dedim. Ama sen onu salıvermeyi reddettin. Bu yüzden senin ilk oğlunu öldüreceğim.’ ”

²⁴ RAB yolda, bir konaklama yerinde Musa'yla* karşılaştı, onu öldürmek istedi. ²⁵ O anda Sippora keskin bir taş alıp oğlunu sünnet etti, derisini Musa'nın† ayaklarına dokundurdu. “Gerçekten sen bana kanlı güveysin” dedi. ²⁶ Böylece RAB Musa'yı esirgedi. Sippora Musa'ya sünnetten ötürü “Kanlı güveysin” demişti.

²⁷ RAB Harun'a, “Çöle, Musa'yı karşılamaya git” dedi. Harun gitti, onu Tanrı Dağı'nda karşılayıp öptü. ²⁸ Musa duyurması için RAB'bin kendisine söylediği bütün sözleri ve gerçekleştirmesini buyurduğu bütün belirtileri Harun'a anlattı.

²⁹ Musa'yla Harun varıp İsrail'in bütün ileri gelenlerini topladılar. ³⁰ Harun RAB'bin Musa'ya söylemiş olduğu her şeyi onlara anlattı. Musa da halkın önünde belirtileri gerçekleştirdi. ³¹ Halk inandı; RAB'bin kendileriyle ilgilendiğini, çektikleri sıkıntıyı görmüş olduğunu duyunca, eğilip tapındılar.

5

Musa'yla Harun Firavunun Huzurunda

¹ Sonra Musa'yla Harun firavuna gidip şöyle dediler: “İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Halkımı bırak gitsin, çölde bana bayram yapsın.’”

² Firavun, “RAB kim oluyor ki, O'nun sözünü dinleyip İsrail halkını salıvereyim?” dedi. “RAB'bi tanımıyorum. İsrailliler'in gitmesine izin vermeyeceğim.”

³ Musa'yla Harun, “İbraniler'in Tanrısı bizimle görüştü” diye yanıtladılar, “İzin ver, Tanrımız RAB'be kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım. Yoksa bizi salgın hastalık ya da kılıçla cezalandırabilir.”

⁴ Mısır Firavunu, “Ey Musa ve Harun, niçin halkı işinden alıkoyuyorsunuz? Siz de işinizin başına dönün” dedi, ⁵ “Bakın, halkınız Mısırlılar'dan daha kalabalık, oysa siz onların işini engellemeye çalışıyorsunuz.”

⁶ Firavun o gün angaryacılar ve halkın başındaki görevlilere buyruk verdi: ⁷ “Kerpiç yapmak için artık halka saman vermeyeceksiniz. Gitsinler, kendi samanlarını kendileri toplasınlar. ⁸ Önceki gibi aynı sayıda kerpiç yapmalarını isteyin, kerpiç sayısını azaltmayın. Çünkü tembel insanlardır; bu yüzden, ‘Gidelim, Tanrımız'a kurban keselim’ diye bağrışıyorlar. ⁹ İşlerini ağırlaştırın ki, meşgul olsunlar, yalan sözlere kulak asmasınlar.”

¹⁰ Angaryacılarla görevliler gidip İsrailliler'e şöyle dediler: “Firavun diyor ki, ‘Artık size saman vermeyeceğim. ¹¹ Gidin, nerede bulursanız oradan kendinize saman alın. Ancak işiniz hiç hafifletilmeyecek.’” ¹² Böylece halk saman yerine anız toplamak üzere bütün Mısır'a dağıldı. ¹³ Angaryacılar, “Saman verildiği günlerdeki gibi gündelik görevlerinizi eksiksiz yerine getirin” diyerek onlara baskı yapıyordu. ¹⁴ Firavunun angaryacılarının atadığı İsrailli görevliler, “Niçin dün ve bugün daha önceki gibi gereken sayıda kerpiç yaptırmadınız?” diyerek dövüldüler.

¹⁵ Bunun üzerine İsrailli görevliler firavunun yanına varıp yakındılar: “Neden kullarına böyle davranıyorsun? ¹⁶ Neden bize saman verilmediği halde, ‘Kerpiç yapın!’ deniyor? İşte kulların dövülüyor, oysa suçlu senin kendi halkındır.”

¹⁷ Firavun, “Tembelsiniz siz, tembel!” diye karşılık verdi, “Bu yüzden ‘Gidip RAB'be kurban keselim’ diyorsunuz. ¹⁸ Haydi, işinizin başına dönün. Size saman verilmeyecek; yine de aynı sayıda kerpiç üreteceksiniz.”

¹⁹ Kendilerine, “Her gün üretmeniz gereken kerpiç sayısını azaltmayacaksınız” dendiğinde İsrailli görevliler zor durumda olduklarını anladılar. ²⁰ Firavunun yanından ayrılınca, kendilerini bekleyen Musa'yla Harun'a çıktılar. ²¹ “RAB yaptığınızı görsün, cezanızı versin!” dediler, “Bizi firavunla görevlilerinin gözünde rezil ettiniz. Bizi öldürmeleri için ellerine bir kılıç verdiniz.”

* 4:24 “Musa'yla”: İbranice “Onunla”. † 4:25 “Musa'nın”: İbranice “Onun”.

Tanrı Kurtuluş Sözü Veriyor

²² Musa RAB'be döndü ve, “Ya Rab, niçin bu halka kötü davrandın?” dedi, “Beni bunun için mi gönderdin? ²³ Senin adına firavunla konuşmaya gittim gideli firavun bu halka kötü davranıyor. Sen de kendi halkını kurtarmak için hiçbir şey yapmadın.”

6

¹ RAB Musa'ya, “Firavuna ne yapacağımı şimdi göreceksin” dedi, “Güçlü elimden ötürü İsrail halkını salıverecek, güçlü elimden ötürü onları ülkesinden kovacak.”

² Tanrı ayrıca Musa'ya, “Ben Yahve'yim*” dedi, ³ “İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a Her Şeye Gücü Yeten Tanrı olarak göründüm, ama onlara kendimi Yahve adıyla tanıtmadım. ⁴ Yabancı olarak yaşadıkları Kenan ülkesini kendilerine vermek üzere onlarla antlaşma yaptım. ⁵ Mısırlılar'ın köleleştirdiği İsraililer'in iniltilerini duydum ve antlaşmamı hep andım.

⁶ “Onun için İsraililer'e de ki, ‘Ben Yahve'yim. Sizi Mısırlılar'ın boyunduruğundan çıkaracak, onların kölesi olmaktan kurtaracağım. Onları ağır biçimde yargılayacak ve kudretli elimle sizi özgür kılacağım. ⁷ Sizi kendi halkım yapacak ve Tanrınız olacağım. O zaman sizi Mısırlılar'ın boyunduruğundan çıkaran Tanrınız Yahve'nin ben olduğumu bileceksiniz. ⁸ Sizi İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a vereceğime ant içtiğim topraklara götüreceğim. Orayı size mülk olarak vereceğim. Ben Yahve'yim.’ ”

⁹ Musa bunları İsraililer'e anlattı, ama umutları kırıldığı ve ağır baskı altında oldukları için onu dinlemediler.

¹⁰⁻¹¹ RAB Musa'ya, “Git, Mısır Firavunu'na İsraililer'i ülkesinden salıvermesini söyle” dedi.

¹² Ama Musa, “İsraililer beni dinlemedikten sonra, firavun nasıl dinler?” diye karşılık verdi, “Zaten iyi konuşan biri değilim†.”

¹³ RAB Musa ve Harun'la İsraililer ve Mısır Firavunu hakkında konuştu. İsraililer'i Mısır'dan çıkarmalarını buyurdu.

Musa'yla Harun'un Soy Kütüğü

¹⁴ İsraililer'in aile önderleri şunlardır: Yakup'un ilk oğlu Ruben'in oğulları: Hanok, Pallu, Hesron, Karmi. Ruben'in boyları bunlardır. ¹⁵ Şimon'un oğulları: Yemuel, Yamin, Ohat, Yakın, Sohar ve Kenanlı bir kadının oğlu Şaul. Şimon'un boyları bunlardır. ¹⁶ Kayıtlarına göre Levioğulları'nın adları şunlardır: Gerşon, Kehat, Merari. Levi 137 yıl yaşadı. ¹⁷ Gerşon'un oğulları boylarına göre şunlardır: Livni, Şimi. ¹⁸ Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. Kehat 133 yıl yaşadı. ¹⁹ Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi. Kayıtlarına göre Levi boyları bunlardır.

²⁰ Amram halası Yokevet'le evlendi. Yokevet ona Harun'la Musa'yı doğurdu. Amram 137 yıl yaşadı. ²¹ Yishar'ın oğulları: Korah, Nefek, Zikri. ²² Uzziel'in oğulları: Mişael, Elsafan, Sitri. ²³ Harun Nahşon'un kızkardeşi ve Amminadav'ın kızı Elişeva'yla evlendi. Elişeva ona Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ı doğurdu. ²⁴ Korah'ın oğulları: Assir, Elkana, Aviasaf. Korahlılar'ın boyları bunlardır. ²⁵ Harun'un oğlu Elazar Putiel'in kızlarından biriyle evlendi. Karısı ona Pinehas'ı doğurdu. Boylarına göre Levili aile önderleri bunlardır.

²⁶ RAB'in, “İsraililer'i ordular halinde Mısır'dan çıkarın” dediği Harun ve Musa bunlardır. ²⁷ İsraililer'i Mısır'dan çıkarmak için Mısır Firavunu ile konuşanlar da Musa'yla Harun'dur.

Rab Musa'yla Harun'a Buyruk Veriyor

6:2 Çık.3:13-15 * **6:2** Yahve genellikle RAB diye çevrilir (bkz. Çık.3:13-18). † **6:12** “Zaten iyi konuşan biri değilim”: İbranice “Ben dudakları sünnetsiz bir adamım.” Aynı ifade 6:30'da da geçer. **6:16** Say.3:17-20; 26:57-58; 1Ta.6:16-19

28-29 RAB Mısır'da Musa'yla konuştuğunda, ona, “Ben RAB'bim” dedi, “Sana söylediğim her şeyi Mısır Firavunu'na ilet.”

30 Musa RAB'bin huzurunda, “Ben iyi konuşan biri değilim” diye karşılık verdi, “Firavun beni nasıl dinler?”

7

1 RAB, “Bak, seni firavuna karşı Tanrı gibi yaptım” dedi, “Ağabeyin Harun senin peygamberin olacak. 2 Sana buyurduğum her şeyi ağabeyine anlat. O da firavuna İsraililer'i ülkesinden salıvermesini söylesin. 3 Ben firavunu inatçı yapacağım ki, belirtilerimi ve şaşılasi işlerimi Mısır'da artırabileyim. 4 Ama firavun sizi dinlemeyecek. O zaman elimi Mısır'ın üzerine koyacağım ve onları ağır biçimde cezalandırarak halkım İsrail'i ordular halinde Mısır'dan çıkaracağım. 5 Mısır'a karşı elimi kaldırdığım ve İsraililer'i aralarından çıkardığım zaman Mısırlılar benim RAB olduğumu anlayacak.”

6 Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. 7 Firavunla konuştuklarında Musa seksen, Harun seksen üç yaşındaydı.

Harun'un Değneği Yılan Oluyor

8 RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: 9 “Firavun size, ‘Bir mucize yapın’ dediğinde, söyle Harun'a, değneğini alıp firavunun önüne atsın. Değnek yılan olacak.”

10 Böylece Musa'yla Harun firavunun yanına gittiler ve RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun değneğini firavunla görevlilerinin önüne attı. Değnek yılan oluverdi.

11 Bunun üzerine firavun kendi bilgelerini, büyücülerini çağırdı. Mısırlı büyücüler de büyüleriyle aynı şeyi yaptılar. 12 Her biri değneğini attı, değnekler yılan oldu. Ancak Harun'un değneği onların değneklerini yuttu. 13 Yine de, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Kan Belası

14 RAB Musa'ya, “Firavun inat ediyor, halkı salıvermeyi reddediyor” dedi, 15 “Sabah git, firavun Nil'e inerken onu karşılamak için ırmak kıyısında bekle. Yılana dönüşen değneği eline al 16 ve ona de ki, ‘Halkımı salıver, çölde bana tapsınlar, demem için İbraniler'in Tanrısı RAB beni sana gönderdi. Ama sen şu ana kadar kulak asmadın. 17 Benim RAB olduğumu şundan anla, diyor RAB. İşte, elimdeki değneği ırmağın sularına vuracağım, sular kana dönecek. 18 İrmaktaki balıklar ölecek, ırmak leş gibi kokacak, Mısırlılar artık ırmağın suyunu içemeyecekler.’ ”

19 Sonra RAB Musa'ya şöyle buyurdu: “Harun'a de ki, ‘Değneğini al ve elini Mısır'ın suları üzerine –ırmakları, kanalları, havuzları, bütün su birikintileri üzerine– uzat, hepsi kana dönsün. Bütün Mısır'da tahta ve taş kaplardaki sular bile kana dönecek.’ ”

20 Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun firavunla görevlilerinin gözü önünde değneğini kaldırıp ırmağın sularına vurdu. Bütün sular kana dönüştü.

21 İrmaktaki balıklar öldü, ırmak kokmaya başladı. Mısırlılar ırmağın suyunu içemez oldular. Mısır'ın her yerinde kan vardı.

22 Mısırlı büyücüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar. RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi. 23 Olanlara aldırmadan sarayına döndü.

24 Mısırlılar içecek su bulmak için ırmak kıyısını kazmaya koyuldular. Çünkü ırmağın suyunu içemiyorlardı.

25 RAB'bin ırmağı vurmasının üzerinden yedi gün geçti.

8

Kurbağa Belası

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: “Firavunun yanına git ve ona de ki, ‘RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. ² Eğer halkımı salıvermeyi reddedersen, bütün ülkeni kurbağalarla cezalandıracağım. ³ Irmak kurbağalarla dolup taşacak. Kurbağalar çıkıp sarayına, yatak odana, yatağına, görevlilerinin ve halkının evlerine, fırınlarına, hamur teknelerine girecekler. ⁴ Senin, halkının, bütün görevlilerinin üstüne sıçrayacaklar.’

⁵ “Harun'a de ki, ‘Elindeki değneği ırmakların, kanalların, havuzların üzerine uzatıp kurbağaları çıkart; Mısır'ı kurbağalar kaplasın.’ ”

⁶ Böylece Harun elini Mısır'ın suları üzerine uzattı; kurbağalar çıkıp Mısır'ı kapladı. ⁷ Ancak büyücüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar ve ülkeye kurbağaları saldılar.

⁸ Firavun Musa'yla Harun'u çağırıp, “RAB'be dua edin, benim ve halkımın üzerinden kurbağaları uzaklaştırsın” dedi, “O zaman halkınızı RAB'be kurban kessinler diye salıvereceğim.”

⁹ Musa, “Sen karar ver” diye karşılık verdi, “Bunu sana bırakıyorum. Kurbağalar senden ve evlerinden uzak dursun, yalnız ırmakta kalsınlar diye senin, görevlilerin ve halkın için ne zaman dua edeyim?”

¹⁰ Firavun, “Yarın” dedi.

Musa, “Peki, dediğin gibi olsun” diye karşılık verdi, “Böylece bileceksin ki, Tanrımız RAB gibisi yoktur. ¹¹ Kurbağalar senden, evlerinden, görevlilerinden, halkından uzaklaşacak, yalnız ırmakta kalacaklar.”

¹² Musa'yla Harun firavunun yanından ayrıldılar. Musa RAB'bin firavunun başına getirdiği kurbağa belası için RAB'be feryat etti. ¹³ RAB Musa'nın isteğini yerine getirdi. Kurbağalar evlerde, avlularda, tarlalarda öldüler. ¹⁴ Kurbağaları yığın yığın topladılar. Ülke kokudan geçilmez oldu. ¹⁵ Ancak firavun ülkenin rahatladığını görünce, RAB'bin söylediği gibi inatçılık etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Sivrisinek Belası

¹⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: “Harun'a de ki, ‘Değneğini uzatıp yere vur, yerdeki toz sivrisineğe dönüşsün, bütün Mısır'ı kaplasın.’ ” ¹⁷ Öyle yaptılar. Harun elindeki değneği uzatıp yere vurunca, insanlarla hayvanların üzerine sivrisinekler üşüştü. Mısır'da yerin bütün tozu sivrisineğe dönüştü. ¹⁸ Büyücüler de kendi büyüleriyle tozu sivrisineğe dönüştürmek istedilerse de başaramadılar. İnsanların, hayvanların üzerini sivrisinek kapladı.

¹⁹ Büyücüler firavuna, “Bu işte Tanrı'nın parmağı var” dediler. Ne var ki, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti, Musa'yla Harun'u dinlemedi.

At Sineği Belası

²⁰ RAB Musa'ya şöyle dedi: “Sabah erkenden kalk, firavun ırmağa inerken onu karşıla ve şöyle de: ‘RAB diyor ki, halkımı salıver, bana tapsınlar. ²¹ Halkımı salıvermezsen senin, görevlilerinin, halkının, evlerinin üzerine at sineği yağdıracam. Mısırlılar'ın evleri ve üzerinde yaşadıkları topraklar at sinekleriyle dolup taşacak.

²² “ ‘Ama o gün halkımın yaşadığı Goşen bölgesinde farklı davranacağım. Orada at sineği olmayacak. Böylece bileceksin ki, bu ülkede RAB benim. ²³ Kendi halkımla senin halkın arasına fark koyacağım. Yarın bu belirti gerçekleşecek.’ ”

²⁴ RAB dediğini yaptı. Firavunun sarayına, görevlilerinin evlerine sürü sürü at sineği gönderdi. Mısır at sineği yüzünden baştan sona harap oldu.

²⁵ Firavun Musa'yla Harun'u çağırıp, “Gidin, bu ülkede Tanrınız'a kurban kesin” dedi.

²⁶ Musa, “Bu doğru olmaz” diye karşılık verdi, “Çünkü Mısırlılar Tanrımız RAB'be kurban kesmeyi iğrenç sayıyorlar. İğrenç saydıkları bu şeyi gözlerinin önünde yaparsak bizi taşlamazlar mı? ²⁷ Tanrımız RAB'be kurban kesmek için, bize buyurduğu gibi üç gün çölde yol almalıyız.”

²⁸ Firavun, “Çölde Tanrınız RAB'be kurban kesmeniz için sizi salıveriyorum” dedi, “Yalnız çok uzağa gitmeyeceksiniz. Şimdi benim için dua edin.”

²⁹ Musa, “Yarın at sineklerini firavunun, görevlilerinin, halkının üzerinden uzaklaştırsın diye, yanından ayrılır ayrılmaz RAB'be dua edeceğim” dedi, “Yalnız firavun RAB'be kurban kesmek için halkın gitmesini önleyerek bizi yine aldatmamalı.”

³⁰ Musa firavunun yanından çıkıp RAB'be dua etti. ³¹ RAB Musa'nın isteğini yerine getirdi; firavunun, görevlilerinin, halkının üzerinden at sineklerini uzaklaştırdı. Tek sinek kalmadı. ³² Öyleyken, firavun bir kez daha inatçılık etti ve halkı salıvermedi.

9

Hayvanların Ölümü

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: “Firavunun yanına git ve ona de ki, ‘İbraniler'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. ² Salıvermeyi reddeder, onları tutmakta diretirsene, ³ RAB'bin eli kırlardaki hayvanlarınızı –atları, eşekleri, develeri, sığırları, davarları– büyük kırığa uğratarak sizi cezalandıracak. ⁴ RAB İsraililer'le Mısırlılar'ın hayvanlarına farklı davranacak. İsraililer'in hayvanlarından hiçbirisi ölmeyecek.’ ”

⁵ RAB zamanı da belirleyerek, “Yarın ülkede bunu yapacağım” dedi. ⁶ Ertesi gün RAB dediğini yaptı: Mısırlılar'ın hayvanları büyük çapta öldü. Ama İsraililer'in hayvanlarından hiçbirisi ölmedi. ⁷ Firavun adam gönderdi, İsraililer'in bir tek hayvanının bile ölmediğini öğrendi. Öyleyken, inat etti ve halkı salıvermedi.

Çıban Belası

⁸ RAB Musa'yla Harun'a, “Yanınıza iki avuç dolusu ocak kurumu alın” dedi, “Musa kurumu firavunun önünde göğö doğru savursun. ⁹ Kurum bütün Mısır'ın üzerinde ince bir toza dönüşecek; ülkenin her yanındaki insanların, hayvanların bedenlerinde irinli çıbanlar çıkacak.”

¹⁰ Böylece Musa'yla Harun ocak kurumu alıp firavunun önünde durdular. Musa kurumu göğö doğru savurdu. İnsanlarda ve hayvanlarda irinli çıbanlar çıktı. ¹¹ Büyücüler çıbandan ötürü Musa'nın karşısında duramaz oldular. Çünkü bütün Mısırlılar'da olduğu gibi onlarda da çıbanlar çıkmıştı. ¹² RAB firavunu inatçı yaptı, RAB'bin Musa'ya söylediği gibi, firavun Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Dolu Belası

¹³ RAB Musa'ya şöyle dedi: “Sabah erkenden kalkıp firavunun huzuruna çık, de ki, ‘İbraniler'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. ¹⁴ Yoksa bu kez senin, görevlilerinin, halkının üzerine bütün belalarımı yağdıracağım. Öyle ki, bu dünyada benim gibisi olmadığını öğrenesin. ¹⁵ Çünkü elimi kaldırıp seni ve halkını salgın hastalıkla vurmuş olsaydım, yeryüzünden silinmiş olurdun. ¹⁶ Gücümü sana göstermek, adımı bütün dünyaya tanıtmak için seni ayakta tuttum. ¹⁷ Hâlâ halkımı salıvermiyor, onlara üstünlük taslıyorsun. ¹⁸ Bu yüzden, yarın bu saatlerde Mısır'a tarihinde görülmemiş ağır bir dolu yağdıracağım. ¹⁹ Şimdi buyruk ver, hayvanların ve kırdaki neyin varsa hepsi sığınaklara konsun. Dolu yağınca, eve getirilmeyen, kırdaki kalan bütün insanlarla hayvanlar ölecek.’ ”

²⁰ Firavunun görevlileri arasında RAB'bin uyarısından korkanlar köleleriyle hayvanlarını çabucak evlerine getirdiler. ²¹ RAB'bin uyarısını önemsemeyenler ise köleleriyle hayvanlarını tarlada bıraktı.

²² RAB Musa'ya, “Elini göğö doğru uzat” dedi, “Mısır'ın her yerine, insanların, hayvanların, kırdaki bütün bitkilerin üzerine dolu yağsın.” ²³ Musa değneğini göğö doğru uzatınca RAB gök gürlemeleri ve dolu gönderdi. Yıldırım düştü. RAB Mısır'a dolu yağdırdı. ²⁴ Şiddetli

dolu yağıyor, sürekli şimşek çakıyordu. Mısır Mısır olalı böylesi bir dolu görmemişti. ²⁵ Dolu Mısır'da insandan hayvana dek kırdaki her şeyi, bütün bitkileri mahvetti, bütün ağaçları kırdı. ²⁶ Yalnız İsraililer'in yaşadığı Goşen bölgesine dolu düşmedi.

²⁷ Firavun Musa'yla Harun'u çağırarak, "Bu kez günah işledim" dedi, "RAB haklı, ben ve halkım haksızız. ²⁸ RAB'be dua edin, yeter bu gök gürlemeleri ve dolu. Sizi salıvereceğim, artık burada kalmayacaksınız."

²⁹ Musa, "Kentten çıkınca, ellerimi RAB'be uzatacağım" dedi, "Gök gürlemeleri duracak, artık dolu yağmayacak. Böylece dünyanın RAB'be ait olduğunu bileceksin. ³⁰ Ama biliyorum, sen ve görevlilerin RAB Tanrı'dan hâlâ korkmuyorsunuz."

³¹ Keten ve arpa mahvolmuştu; çünkü arpa başak vermiş, keten çiçek açmıştı. ³² Ama buğday ve kıvıllı buğday henüz bitmediği için zarar görmemişti.

³³ Musa firavunun yanından ayrılıp kentten çıktı. Ellerini RAB'be uzattı. Gök gürlemesi ve dolu durdu, yağmur dindi. ³⁴ Firavun yağmurun, dolunun, gök gürlemesinin kesildiğini görünce, yine günah işledi. Hem kendisi, hem görevlileri inat ettiler. ³⁵ RAB'bin Musa aracılığıyla söylediği gibi, firavun inat ederek İsraililer'i salıvermedi.

10

Çekirge Belası

¹ RAB Musa'ya, "Firavunun yanına git" dedi, "Belirtilerimi aralarında göstermek için firavunla görevlilerini inatçı yaptım. ² Mısır'la nasıl alay ettiğimi, aralarında gösterdiğim belirtileri sen de çocuklarına, torunlarına anlat ki, benim RAB olduğumu bilesiniz."

³ Musa'yla Harun firavunun yanına varıp şöyle dediler: "İbraniler'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ne zamana dek alçakgönüllü olmayı reddedeceksin? Halkımı salıver, bana tapsınlar. ⁴ Halkımı salıvermeyi reddedersen, yarın ülkeni çekirgeler göndereceğim. ⁵ Yeryüzünü öylesine kaplayacaklar ki, toprak görünmez olacak. Doludan kurtulan ürünlerinizi, kırdaki biten bütün ağaçlarınızı yiyecekler. ⁶ Evlerine, bütün görevlilerinin, bütün Mısırlılar'ın evlerine çekirge dolacak. Ne babaların, ne ataların ömürlerince böylesini görmediler.'" Sonra Musa dönüp firavunun yanından ayrıldı.

⁷ Görevlileri firavuna, "Ne zamana dek bu adam bize tuzak kuracak?" dediler, "Bırak gitsinler, Tanrıları RAB'be tapsınlar. Mısır harap oldu, hâlâ anlamıyor musun?"

⁸ Böylece, Musa'yla Harun'u firavunun yanına geri getirdiler. Firavun, "Gidin, Tanrınız RAB'be tapın" dedi, "Ama kimler gidecek?"

⁹ Musa, "Genç, yaşlı hep birlikte gideceğiz" dedi, "Oğullarımızı, kızlarımızı, davarlarımızı, sığırlarımızı yanımıza alacağız. Çünkü RAB'be bayram yapmalıyız."

¹⁰ Firavun, "Alın çokluk çocuğunuzu, gidin gidebilerseniz, RAB yardımcınız olsun!" dedi, "Bakın, kötü niyetiniz ne kadar açık. ¹¹ Olmaz. Yalnız erkekler gidip RAB'be tapsın. Zaten istediğiniz de bu." Sonra Musa'yla Harun firavunun yanından kovuldular.

¹² RAB Musa'ya, "Elini Mısır'ın üzerine uzat" dedi, "Çekirge yağınsın; ülkenin bütün bitkilerini, doludan kurtulan her şeyi yesinler."

¹³ Musa değneğini Mısır'ın üzerine uzattı. Bütün o gün ve gece RAB ülkede doğu rüzgarı estirdi. Sabah olunca da doğu rüzgarı çekirgeleri getirdi. ¹⁴ Mısır'ın üzerinde uçuşan çekirgeler ülkeyi boydan boya kapladı. Öyle çoktular ki, böylesi hiçbir zaman görülmedi, kuşaklar boyu da görülmeyecek. ¹⁵ Toprağın üzerini öyle kapladılar ki, ülke kapkara kesildi. Bütün bitkileri, dolunun zarar vermediği ağaçlarda kalan meyvelerin hepsini yediler. Mısır'ın hiçbir yerinde, ne ağaçlarda, ne de kırdaki bitkilerde yeşillik kalmadı.

¹⁶ Firavun acele Musa'yla Harun'u çağırtdı. "Tanrınız RAB'be ve size karşı günah işledim" dedi, ¹⁷ "Lütfen bir kez daha günahımı bağışlayın ve Tanrınız RAB'be dua edin; bu ölümcül belayı üzerimden uzaklaştırsın."

¹⁸ Musa firavunun yanından çıkıp RAB'be dua etti. ¹⁹ RAB rüzgarı çok şiddetli batı rüzgarına döndürdü. Rüzgar çekirgeleri sürükleyip Kamış Denizi'ne* döktü. Mısır'da tek çekirge kalmadı. ²⁰ Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsraililer'i salıvermedi.

Karanlık Belası

²¹ RAB Musa'ya, "Elini göğe doğru uzat" dedi, "Mısır'ı hissedilebilir bir karanlık kaplasın." ²² Musa elini göğe doğru uzattı, Mısır üç gün koyu karanlığa gömüldü. ²³ Üç gün boyunca kimse kimseyi göremez, yerinden kımlıdayamaz oldu. Yalnız İsraililer'in yaşadığı yerler aydınlıktı.

²⁴ Firavun Musa'yı çağırttı. "Gidin, RAB'be tapın" dedi, "Yalnız davarlarınızla sığırlarınız alıkonacak. Çoluk çocuğunuz sizinle birlikte gidebilir."

²⁵ Musa, "Ama Tanrımız RAB'be kurban kesmemiz için bize kurbanlık ve yakmalık sunular da vermelisin" diye karşılık verdi, ²⁶ "Hayvanlarımızı da yanımıza almalıyız. Bir tırnak bile kalmamalı burada. Çünkü Tanrımız RAB'be tapmak için bazı hayvanları kullanacağız. Oraya varmadıkça hangi hayvanları RAB'be sunacağımızı bilemeyiz."

²⁷ Ancak RAB firavunu inatçı yaptı, firavun İsraililer'i salıvermeye yanaşmadı. ²⁸ Musa'ya, "Git başımdan" dedi, "Sakin bir daha karşıma çıkma. Yüzümü gördüğün gün ölürsün."

²⁹ Musa, "Dediğin gibi olsun" diye karşılık verdi, "Bir daha yüzünü görmeyeceğim."

11

İlk Doğan Çocukların Ölümü

¹ RAB Musa'ya, "Firavunun ve Mısır'ın başına bir bela daha getireceğim" dedi, "O zaman gitmenize izin verecek, sizi buradan adeta kovacak. ² Halkına söyle, kadın erkek herkes komşusundan altın, gümüş eşya istesin." ³ RAB İsrail halkının Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Musa da Mısır'da, firavunun görevlilerinin ve halkın gözünde çok büyüdü.

⁴ Musa firavuna şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Gece yarısı Mısır'ı boydan boya geçeceğim. ⁵ Tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan, değirmendeki kadın kölenin ilk çocuğuna kadar, hayvanlar dahil Mısır'daki bütün ilk doğanlar ölecek. ⁶ Bütün Mısır'da benzeri ne görülmüş, ne de görülecek büyük bir feryat kopacak. ⁷ İsraililer'e ya da hayvanlarına bir köpek bile havlamayacak.' O zaman RAB'bin İsraililer'le Mısırlılar'a nasıl farklı davrandığını anlayacaksınız. ⁸ Bu görevlilerinin hepsi gelip önümde eğilecek, 'Sen ve seni izleyenler, gidin!' diyecekler. Ondan sonra gideceğim." Musa firavunun yanından büyük bir öfkeyle ayrıldı.

⁹ RAB Musa'ya, "Mısır'da şaşılasi işlerim çoğalsın diye firavun sizi dinlemeyecek" demişti. ¹⁰ Musa'yla Harun firavunun önünde bütün bu şaşılasi işleri yaptılar. Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsraililer'i ülkesinden salıvermedi.

12

Fıstık Bayramı

¹⁻² RAB Mısır'da Musa'yla Harun'a, "Bu ay sizin için ilk ay, yılın ilk ayı olacak" dedi, ³ "Bütün İsrail topluluğuna bildirin: Bu ayın onunda herkes ailesine göre kendi ev halkına birer kuzu* alacak. ⁴ Eğer bir kuzu bir aileye çok geliyorsa, aile bireylerinin sayısı ve herkesin yiyeceği miktar hesaplanacak ve aile kuzuyu en yakın komşusuyla paylaşabilecek. ⁵ Koyun ya da keçilerden seçeceğiniz hayvan kusursuz, erkek ve bir yaşında olmalı. ⁶ Ayın on dördüne kadar ona bakacaksınız. O akşamüstü bütün İsrail

10:21 Mez.105:28; Va.16:10 **12:1-2** Lev.23:5; Say.9:1-5; 28:16; Yas.16:1-2

* **12:3** İbranice'den "Kuzu" olarak

çevrilen sözcük "Oğlak" anlamına da gelir.

topluluğu hayvanları boğazlayacak. ⁷ Hayvanın kanını alıp, etin yeneceği evin yan ve üst kapı sövelerine sürecekler. ⁸ O gece ateşte kızartılmış et mayasız ekmek ve acı otlarla yenmelidir. ⁹ Eti çiğ veya haşlanmış olarak değil, başı, bacakları, bağırsakları ve işkembesiyle birlikte kızartarak yiyeceksiniz. ¹⁰ Sabaha kadar bitirmelisiniz. Artakalan olursa, sabah ateşte yakacaksınız. ¹¹ Eti şöyle yemelisiniz: Beliniz kuşanmış, çarıklarınız ayağınızda, değneğiniz elinizde olmalı. Eti çabuk yemelisiniz. Bu RAB'bin Fısh kurbanıdır.

¹² “O gece Mısır'dan geçeceğim. Hem insanların hem de hayvanların bütün ilk doğanlarını öldüreğim. Mısır'ın bütün ilahlarını yargılayacağım. Ben RAB'bim. ¹³ Bulunduğunuz evlerin üzerindeki kan sizin için belirti olacak. Kanı görünce üzerinizden geçeceğim†. Mısır'ı cezalandırırken ölüm saçan size hiçbir zarar vermeyecek. ¹⁴ Bu gün sizin için anma günü olacak. Bu günü RAB'bin bayramı olarak kutlayacaksınız. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürekli bir kural olarak bu günü kutlayacaksınız.”

Mayasız Ekmek Bayramı

(Lev.23:4-8; Say.28:16-25; Yas.16:1-8)

¹⁵ “Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. İlk gün evlerinizden mayayı kaldıracaksınız. Kim bu yedi gün içinde mayalı bir şey yerse, İsrail'den atılacaktır. ¹⁶ Birinci ve yedinci günler kutsal toplantı yapacaksınız. O günler hiçbir iş yapılmayacak. Herkes yalnız kendi yiyeceğini hazırlayacak. ¹⁷ Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız, çünkü sizi ordular halinde o gün Mısır'dan çıkardım. Bu günü kalıcı bir kural olarak kuşaklarınız boyunca kutlayacaksınız. ¹⁸ Birinci ayın on dördüncü gününün akşamından yirmi birinci gününün akşamına kadar mayasız ekmek yiyeceksiniz. ¹⁹ Evlerinizde yedi gün maya bulunmayacak. Mayalı bir şey yiyen yerli yabancı herkes İsrail topluluğundan atılacaktır. ²⁰ Mayalı bir şey yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde mayasız ekmek yiyeceksiniz.”

İlk Fısh Bayramı

²¹ Musa İsrail'in bütün ileri gelenlerini çağırarak onlara şöyle dedi: “Hemen gidin, aileleriniz için kendinize davarlar seçip Fısh kurbanı olarak boğazlayın. ²² Bir demet mercanköşkotu alın, leğendeki kana batırıp kanı kapılarınızın yan ve üst sövelerine sürün. Sabaha kadar kimse evinden çıkmasın. ²³ RAB Mısırlılar'ı öldürmek için gelecek, kapılarınızın yan ve üst sövelerindeki kanı görünce üzerinden geçecek, ölüm saçanın evlerinize girip sizi öldürmesine izin vermeyecek.

²⁴ “Sen ve çocukların kalıcı bir kural olarak bu olayı kutlayacaksınız. ²⁵ RAB'bin size söz verdiği topraklara girdiğiniz zaman bu töreye uyacaksınız. ²⁶ Çocuklarınız size, ‘Bu törenin anlamı nedir?’ diye sorduklarında, ²⁷ ‘Bu RAB'bin Fısh kurbanıdır’ diyeceksiniz, ‘Çünkü RAB Mısırlılar'ı öldürürken evlerimizin üzerinden geçerek bizi bağışladı.’” İsraililer eğilip tapındılar. ²⁸ Sonra gidip RAB'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz uyguladılar.

²⁹ Gece yarısı RAB tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan zindandaki tutsağın ilk çocuğuna kadar Mısır'daki bütün insanların ve hayvanların ilk doğanlarını öldürdü. ³⁰ O gece firavunla görevlileri ve bütün Mısırlılar uyandı. Büyük feryat koptu. Çünkü ölüsü olmayan ev yoktu.

Mısır'dan Çıkış

³¹ Aynı gece firavun Musa'yla Harun'u çağırttı ve, “Kalkın!” dedi, “Siz ve İsraililer halkımın arasından çıkıp gidin, istediğiniz gibi RAB'be tapın. ³² Dediğiniz gibi davarlarınızı, sığırlarınızı da alın götürün. Beni de kutsayın!”

† 12:13 “Geçmek”: Bu geçiş olayı Fısh Bayramı olarak kutlanmaktadır. Fısh sözcüğü “Geçmek” anlamına gelir.
12:23 İbr.11:28 12:29 Çık.4:22-23

³³ İsraililer'in ülkeyi hemen terk etmesi için Mısırlılar diretti. “Yoksa hepimiz öleceğiz!” diyorlardı. ³⁴ Böylece halk mayası henüz katılmamış hamurunu aldı, giysilere sarılı hamur teknelerini omuzlarında taşıdı.

³⁵ İsraililer Musa'nın dediğini yapmış, Mısırlılar'dan altın, gümüş eşya ve giysi istemişlerdi. ³⁶ RAB İsraililer'in Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Mısırlılar onlara istediklerini verdiler. Böylece İsraililer onları soydular.

³⁷ İsraililer kadın ve çocukların dışında altı yüz bin kadar erkekle yaya olarak Ram-ses'ten Sukkot'a doğru yola çıktılar. ³⁸ Daha pek çok kişi de onlarla birlikte gitti. Yanlarında çok sayıda davar ve sığır vardı. ³⁹ Mısır'dan getirdikleri hamurla mayasız pide pişirdiler. Maya yoktu. Çünkü Mısır'dan kovulmuşlar, kendilerine azık hazırlayacak zaman bulamamışlardı.

⁴⁰ İsraililer Mısır'da dört yüz otuz yıl yaşadı. ⁴¹ Dört yüz otuz yılın sonuncu günü RAB'bin halkı ordular halinde Mısır'ı terk etti. ⁴² O gece RAB İsraililer'i Mısır'dan çıkarmak için sürekli bekledi. İsraililer de kuşaklar boyunca aynı gece RAB'bi yüceltmek için uyanık olmalıdır.

Fısıh Kuralları

⁴³ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: “Fısıh Bayramı'nın* kuralları şunlardır: Hiçbir yabancı Fısıh etini yemeyecek. ⁴⁴ Ama satın aldığınız köleler sünnet edildikten sonra ondan yiyebilir. ⁴⁵ Konuklar ve ücretli işçiler ondan yemeyecek. ⁴⁶ Fısıh eti evde yenmeli, evin dışına çıkarılmamalı. Kemikleri kırmayacaksınız. ⁴⁷ Bütün İsrail topluluğu Fısıh Bayramı'nı kutlayacak. ⁴⁸ Yanınızdaki yabancı bir konuk RAB'bin Fısıh Bayramı'nı kutlamak isterse, önce evindeki bütün erkekler sünnet edilmeli; sonra yerel halktan biri gibi İsrail halkına katılıp bayramı kutlayabilir. Ama sünnetsiz biri Fısıh etini yemeyecektir. ⁴⁹ Ülkede doğan için de, aranızda yaşayan yabancı için de aynı kural geçerlidir.” ⁵⁰ İsraililer RAB'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz yerine getirdiler. ⁵¹ O gün RAB İsraililer'i ordular halinde Mısır'dan çıkardı.

13

İlk Doğanların Adanması

¹⁻² RAB Musa'ya, “Bütün ilk doğanları bana adayın” dedi, “İsraililer arasında insan olsun, hayvan olsun her rahmin ilk ürünü bana aittir.”

³ Musa halka, “Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıktığınız bugünü anımsayın” dedi, “Çünkü RAB güçlü eliyle sizi oradan çıkardı. Mayalı hiçbir şey yemeyecek. ⁴ Bugün Aviv ayında buradan ayrılıyorsunuz. ⁵ RAB sizi Kenan, Hitit, Amor, Hiv ve Yevus topraklarına, atalarınıza vereceğine ant içtiği süt ve bal akan ülkeye götürdüğü zaman bu ay şu törelere uyacaksınız: ⁶ Yedi gün mayasız ekmek yiyecek, yedinci gün RAB'be bayram yapacaksınız. ⁷ O yedi gün içinde yalnız mayasız ekmek yiyeceksiniz. Aranızda ve ülkenizin hiçbir yerinde mayalı bir şey görülmeyecek. ⁸ O gün oğullarınıza, ‘Mısır'dan çıktığımızda RAB'bin bizim için yaptıklarından dolayı bunları yapıyoruz’ diye anlatacaksınız. ⁹ Bu elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işareti olacak; öyle ki, RAB'bin yasası hep ağzınızda olsun. Çünkü RAB güçlü eliyle sizi Mısır'dan çıkardı. ¹⁰ Siz de her yıl belirlenen tarihte bu kuralı uygulamalısınız.

¹¹ “RAB size ve atalarınıza ant içerek söz verdiği gibi sizi Kenan topraklarına getirecektir. Orayı size verdiği zaman, ¹² ilk doğan erkek çocuklarınızın ve hayvanlarınızın hepsini RAB'be adayacaksınız. Çünkü bunlar RAB'be aittir. ¹³ İlk doğan her sıpanın bedelini bir

kuzuyla ödeyin. Bedelini ödemezseniz, boynunu kırın. Bütün ilk doğan erkek çocuklarınızın bedelini ödemelisiniz.

¹⁴ “İlerde oğullarınız size, ‘Bunun anlamı ne?’ diye sorduklarında, ‘RAB bizi güçlü eliyle Mısır'dan, köle olduğumuz ülkeden çıkardı’ diye yanıtırsınız, ¹⁵ ‘Firavun bizi salıvermemekte diretince, RAB Mısır'da insanların ve hayvanların bütün ilk doğanlarını öldürdü. İşte bunun için hayvanların ilk doğan erkek yavrularını RAB'be kurban ediyoruz. İlk doğan erkek çocuklarımızın bedelini ise bir hayvanla ödüyoruz.’ ¹⁶ Bu uygulama elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işareti olacak; RAB'bin bizi Mısır'dan güçlü eliyle çıkardığını anımsatacak.”

Kamış Denizi'ni Geçiş

¹⁷ Firavun İsraililer'i salıverdiğinde, Filist yöresi yakın olmasına karşın, Tanrı onları oradan götürmedi. Çünkü, “Halk savaşıyla karşılaşınca, düşüncelerini değiştirip Mısır'a geri dönebilir” diye düşündü. ¹⁸ Halkı çöl yolundan Kamış Denizi'ne* doğru dolaştırdı. İsraililer Mısır'dan silahlı çıkmışlardı.

¹⁹ Musa Yusuf'un kemiklerini yanına almıştı. Çünkü Yusuf İsrail'in oğullarına, “Tanrı kesinlikle size yardım edecek, kemiklerimi buradan götüreceksiniz” diye sıkı sıkı ant içirmişti.

²⁰ Sukkot'tan ayrılıp çöl kenarında, Etam'da konakladılar. ²¹ Gece gündüz ilerlemeleri için, RAB gündüzün bir bulut sütunu içinde yol göstererek, geceleyin bir ateş sütunu içinde ışık vererek onlara öncülük ediyordu. ²² Gündüz bulut sütunu, gece ateş sütunu halkın önünden eksik olmadı.

14

¹⁻² RAB Musa'ya, “İsraililer'e söyle, dönsünler” dedi, “Pi-Hahiot yakınlarında, Migdol ile deniz arasında, Baal-Sefon'un karşısında deniz kıyısında konaklasınlar. ³ Firavun şöyle düşünecek: ‘İsraililer ülkede şaşkın şaşkın dolaşıyorlardır, çöl onları kuşatmıştır.’ ⁴ Firavunu inatçı yapacağım. Onların peşine düşecek. Böylece firavunla ordusunu yenerek yücelik kazanacağım. Mısırlılar bilecek ki, ben RAB'im.” İsraililer söyleneni yaptılar.

⁵ Halkın kaçtığı Mısır Firavunu'na bildirilince, firavunla görevlileri onlara ilişkin düşüncelerini değiştirdiler: “Biz ne yaptık?” dediler, “İsraililer'i salıvermekle kölelerimizi kaybetmiş olduk!” ⁶ Firavun savaş arabasını hazırlattı, ordusunu yanına aldı. ⁷ Seçme altı yüz savaş arabasının yanı sıra, Mısır'ın bütün savaş arabalarını sorumlu sürücülerıyla birlikte yanına aldı. ⁸ RAB Mısır Firavunu'nu inatçı yaptı. Firavun zafer havası içinde ilerleyen İsraililer'in peşine düştü. ⁹ Mısırlılar firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları, askerleriyle onların ardına düştüler ve deniz kıyısında, Pi-Hahiot yakınlarında, Baal-Sefon'un karşısında konaklarken onlara yetiştiler.

¹⁰ Firavun yaklaşırken, İsraililer Mısırlılar'ın arkalarından geldiğini görünce dehşete kapılarak RAB'be feryat ettiler. ¹¹ Musa'ya, “Mısır'da mezar mı yoktu da bizi çöle ölmeye getirdin?” dediler, “Bak, Mısır'dan çıkarmakla bize ne yaptın! ¹² Mısır'dayken sana, ‘Bırak bizi, Mısırlılar'a kulluk edelim’ demedik mi? Çölde ölmektense Mısırlılar'a kulluk etsek bizim için daha iyi olurdu.”

¹³ Musa, “Korkmayın!” dedi, “Yerinizde durup bekleyin, RAB bugün sizi nasıl kurtaracak görün. Bugün gördüğünüz Mısırlılar'ı bir daha hiç görmeyeceksiniz. ¹⁴ RAB sizin için savaşacak, siz sakin olun yeter.”

¹⁵ RAB Musa'ya, “Niçin bana feryat ediyorsun?” dedi, “İsraililer'e söyle, ilerlesinler. ¹⁶ Sen değneğini kaldır, elini denizin üzerine uzat. Sular yarılacak ve İsraililer kuru

toprak üzerinde yürüyerek denizi geçecekler. ¹⁷ Ben Mısırlılar'ı inatçı yapacağım ki, artlarına düşsünler. Firavunu, bütün ordusunu, savaş arabalarını, atlılarını yenerek yücelik kazanacağım. ¹⁸ Firavun, savaş arabaları ve atlılarından ötürü yücelik kazandığım zaman, Mısırlılar bilecek ki, ben RAB'bim."

¹⁹⁻²⁰ İsrail ordusunun önünde yürüyen Tanrı'nın meleği yerini değiştirip arkaya geçti. Önlerindeki bulut sütunu da yerini değiştirip arkalarına, Mısır ve İsrail ordularının arasına geldi. Gece boyunca bulut bir yanı karartıyor, öbür yanı aydınlatıyordu. Bu yüzden, bütün gece iki taraf birbirine yaklaşımadı.

²¹ Musa elini denizin üzerine uzattı. RAB bütün gece güçlü doğu rüzgarıyla suları geri itti, denizi karaya çevirdi. Sular ikiye bölündü, ²² İsraililer kuru toprak üzerinde yürüyerek denizi geçtiler. Sular sağlarında, sollarında onlara duvar oluşturdu. ²³ Mısırlılar artlarından geliyordu. Firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları denizde onları izliyordu. ²⁴ Sabah nöbetinde RAB ateş ve bulut sütunundan Mısır ordusuna baktı ve onları şaşkına çevirdi. ²⁵ Arabalarının tekerleklerini çıkardı*; öyle ki, arabalarını zorlukla sürdüler. Mısırlılar, "İsraililer'den kaçalım!" dediler, "Çünkü RAB onlar için bizimle savaşıyor."

²⁶ RAB Musa'ya, "Elini denizin üzerine uzat" dedi, "Sular Mısırlılar'ın, savaş arabalarının, atlılarının üzerine dönsün." ²⁷ Musa elini denizin üzerine uzattı. Sabaha karşı deniz olağan haline döndü. Mısırlılar sulardan kaçarken RAB onları denizin ortasında silkip attı. ²⁸ Geri dönen sular savaş arabalarını, atlıları, İsraililer'in peşinden denize dalan firavunun bütün ordusunu yuttu. Onlardan bir kişi bile sağ kalmadı.

²⁹ Ama İsraililer denizi kuru toprakta yürüyerek geçmişlerdi. Sular sağlarında, sollarında onlara duvar oluşturmuştu. ³⁰ RAB o gün İsraililer'i Mısırlılar'ın elinden kurtardı. İsraililer deniz kıyısında Mısırlılar'ın ölümlerini gördüler. ³¹ RAB'bin Mısırlılar'a gösterdiği büyük gücü gören İsrail halkı RAB'den korkup O'na ve kulu Musa'ya güvendi.

15

Kurtuluş Ezgisi

¹ Musa'yla İsraililer RAB'be şu ezgiyi söylediler:

"Ezgiler sunacağım RAB'be,
Çünkü yüceldikçe yüceldi;
Atları da, atlıları da denize döktü.

² Rab gücüm ve ezgimdir,
O kurtardı beni.
O'dur Tanrım,
Övgüler sunacağım O'na.
O'dur babamın Tanrısı,
Yücelteceğim O'nu.

³ Savaş eridir RAB,
Adı RAB'dir.

⁴ "Denize attı firavunun ordusunu,
Savaş arabalarını.
Kamış Denizi'nde* boğuldu seçme subayları.

⁵ Derin sulara gömüldüler,
Taş gibi dibe indiler.

^{14:22} 1Ko.10:1-2; İbr.11:29 * ^{14:25} "Çıkardı": İbranice fil "Yoldan saptırdı" ya da "Çamura saplanmasını sağladı" anlamına da gelebilir. ^{15:1} Va.15:3-4 ^{15:2} Mez.118:14; Yşa.12:2

- 6 “Senin sağ elin, ya RAB,
 Senin sağ elin korkunç güce sahiptir.
 Altında düşmanlar kırılır.
- 7 Devrilir sana başkaldıranlar büyük görkemini karşısında,
 Gönderir gazabını anız gibi tüketirsin onları.
- 8 Burnunun soluğu karşısında,
 Sular yığıldı bir araya.
 Kabaran sular duvarlara dönüştü,
 Denizin göbeğindeki derin sular dondu.
- 9 Düşman böbürlendi:
 ‘Peşlerine düşüp yakalayacağım onları’ dedi,
 ‘Bölüşeceğim çapulu,
 Dileğimce yağmalayacağım,
 Kılıcımı çekip yok edeceğim onları.’
- 10 Üfledin soluğunu, denize gömüldüler,
 Kurşun gibi engin sulara battılar.
- 11 “Var mı senin gibisi ilahlar arasında, ya RAB?
 Senin gibi kutsallıkta görkemli, heybetiyle övgüye değer,
 Harikalar yaratan var mı?
- 12 Sağ elini uzattın,
 Yer yuttu onları.
- 13 Öncülük edeceksin sevginle kurtardığın halka,
 Kutsal konutunun yolunu göstereceksin gücünle onlara.
- 14 Uluslar duyup titreyecekler,
 Filist halkını dehşet saracak.
- 15 Edom beyleri korkuya kapılacak,
 Moav önderlerini titreme alacak,
 Kenan'da yaşayanların tümü korkudan eriyecek.
- 16 Korku ve dehşet düşecek üzerlerine,
 Senin halkın geçinceye dek, ya RAB,
 Sahip olduğun bu halk geçinceye dek,
 Bileğinin gücü karşısında taş kesilecekler.
- 17 Ya RAB, halkını içeri alacaksın.
 Kendi dağına, yaşamak için seçtiğin yere,
 Ellerinle kurduğun kutsal yere dikeceksin, ya Rab!
- 18 RAB sonsuza dek egemen olacaktır.”
- 19 Firavunun atları, savaş arabaları, atlıları denize dalınca, RAB suları onların üzerine çevirdi. Ama İsraililer denizi kuru toprakta yürüyerek geçtiler.
- 20 Harun'un kızkardeşi Peygamber Miryam tefini eline aldı, bütün kadınlar teflerle, oynayarak onu izlediler. 21 Miryam onlara şu ezgiyi söyledi:
 “Ezgiler sunun RAB'be,
 Çünkü yüceldikçe yüceldi,
 Atları, atlıları denize döktü.”

Acı Su

22 Musa İsraililer'i Kamış Denizi'nin* ötesine çıkardı. Şur Çölü'ne girdiler. Çölde üç gün yol aldılarsa da su bulamadılar. 23 Mara'ya vardılar. Ama Mara'nın suyunu içemediler, çünkü su acıydı. Bu yüzden oraya Mara* adı verildi. 24 Halk, “Ne içeceğiz?” diye Musa'ya yakınmaya başladı.

* 15:23 “Mara”: “Acı” anlamına gelir.

²⁵ Musa RAB'be yakardı. RAB ona bir ağaç parçası gösterdi. Musa onu suya atınca sular tatlı oldu.

Orada RAB onlar için bir kural ve ilke koydu, hepsini sınıdı. ²⁶ “Ben, Tanrınız RAB'bin sözünü dikkatle dinler, gözümde doğru olanı yapar, buyruklarına kulak verir, bütün kurallarına uyarsanız, Mısırlılar'a verdiğim hastalıkların hiçbirini size vermeyeceğim” dedi, “Çünkü size şifa veren RAB benim.”

²⁷ Sonra Elim'e gittiler. Orada on iki su kaynağı, yetmiş hurma ağacı vardı. Su kıyısında konakladılar.

16

Man ve Bildircin

¹ Bütün İsrail topluluğu Elim'den ayrıldı. Mısır'dan çıktıktan sonra ikinci ayın on beşinci günü Elim ile Sina arasındaki Sin Çölü'ne vardılar. ² Çölde hepsi Musa'yla Harun'a yakınmaya başladı. ³ “Keşke RAB bizi Mısır'dayken öldürseydi” dediler, “Hiç değilse orada et kazanlarının başına oturur, doyasya yerdik. Ama siz bütün topluluğu açlıktan öldürmek için bizi bu çöle getirdiniz.”

⁴ RAB Musa'ya, “Size gökten ekmek yağdıracağım” dedi, “Halk her gün gidip günlük ekmeğini toplayacak. Böylece onları sınavacağım: Benim yasama göre yaşıyorlar mı, yaşamıyorlar mı, görecekim. ⁵ Altıncı gün her gün topladıklarının iki katını toplayıp hazırlayacaklar.”

⁶ Musa'yla Harun İsraililer'e, “Bu akşam sizi Mısır'dan RAB'bin çıkardığını bileceksiniz” dediler, ⁷ “Sabah da RAB'bin görkemini göreceksiniz. Çünkü RAB kendisine söylendiğinizi duydu. Biz kimiz ki, bize söyleniyorsunuz?” ⁸ Sonra Musa, “Akşam size yemek için et, sabah da dilediğiniz kadar ekmek verilince, RAB'bin görkemini göreceksiniz” dedi, “Çünkü RAB kendisine söylendiğinizi duydu. Biz kimiz ki? Siz bize değil, RAB'be söyleniyorsunuz.”

⁹ Musa Harun'a, “Bütün İsrail topluluğuna söyle, RAB'bin huzuruna gelsinler” dedi, “Çünkü RAB söylediklerini duydu.”

¹⁰ Harun İsrail topluluğuna bunları anlatırken, çöle doğru baktılar. RAB'bin görkemi bulutta görünüyordu.

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² “İsraililer'in yakınmalarını duydum. Onlara de ki, ‘Akşamüstü et yiyeceksiniz, sabah da ekmekle karnınızı doyuracaksınız. O zaman bileceksiniz ki, Tanrınız RAB benim.’”

¹³ Akşam bildircinler geldi, ordugahı sardı. Sabah ordugahın çevresini çiy kaplamıştı. ¹⁴ Çiy eriyince, toprakta, çölün yüzeyinde kırağıya benzer ince pulcuklar görüldü. ¹⁵ Bunu görünce İsraililer birbirlerine, “Bu da ne?” diye sordular. Çünkü ne olduğunu anlayamamışlardı.

Musa, “RAB'bin size yemek için verdiği ekmektir bu” dedi, ¹⁶ “RAB'bin buyruğu şudur: ‘Herkes yiyeceği kadar toplansın. Çadırınızdaki her kişi için birer omer* alın.’”

¹⁷ İsraililer söyleneni yaptılar. Kimi çok, kimi az topladı. ¹⁸ Omerle ölçtüklerinde, çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksigi yoktu. Herkes yiyeceği kadar toplamıştı.

¹⁹ Musa onlara, “Kimse sabaha bir parça bile bırakmasın” dedi.

²⁰ Ama bazıları ona aldırmayıp sabaha bıraktılar. Bıraktıkları kurtlanıp kokmaya başlayınca Musa onlara öfkeleni.

²¹ Her sabah herkes yiyeceği kadar topluyordu. Güneş ortalığı ısıtınca, yerde kalanlar eriyordu. ²² Altıncı gün kişi başına iki omer†, yani iki kat topladılar. Topluluğun önderleri gelip durumu Musa'ya bildirdiler. ²³ Musa, “RAB'bin buyruğu şudur” dedi, “‘Yarın

^{15:27} Say.33:9 ^{16:4} Yu.6:31 ^{16:15} 1Ko.10:3 * ^{16:16} “Bir omer”: Yaklaşık 2.2 litrelik bir ölçek. Aynı ifade 16:18,32,33,36'da da geçer. ^{16:18} 2Ko.8:13-15 † ^{16:22} “İki omer”: Yaklaşık 4.4 litrelik bir ölçek. ^{16:23} Çık.20:8-11

dinlenme günü, RAB için kutsal Şabat Günü'dür*. Pişireceğinizi pişirin, haşlayacağınızı haşlayın. Artakalanı bir kenara koyun, sabaha kalsın.' ”

²⁴ Musa'nın buyurduğu gibi artakalanı sabaha bıraktılar. Ne koktu, ne kurtlandı. ²⁵ Musa, “Artakalanı bugün yiyin” dedi, “Çünkü bugün RAB için Şabat Günü'dür. Bugün dışarda ekmek bulamayacaksınız. ²⁶ Altı gün ekmek toplayacaksınız, ama yedinci gün olan Şabat Günü ekmek bulunmayacak.”

²⁷ Yedinci gün bazıları ekmek toplamak için dışarı çıktı, ama hiçbir şey bulamadılar. ²⁸ RAB Musa'ya, “Ne zamana dek buyruklarıma ve yasalarıma uymayı reddedeceksiniz?” dedi, ²⁹ “Size Şabat Günü'nü verdim. Bunun için altıncı gün size iki günlük ekmek veriyorum. Yedinci gün herkes neredeyse orada kalsın, dışarı çıkmasın.” ³⁰ Böylece halk yedinci gün dinlendi.

³¹ İsraililer o ekmeğe man[†] adını verdiler. Kışniş tohumu gibi beyazımsı, tadı ballı yufka gibiydi. ³² Musa, “RAB'bin buyruğu şudur” dedi, “ ‘Mısır'dan sizi çıkardığımda, gelecek kuşakların çölde size yedirdiğim ekmeği görmesi için, bir omer saklansın.’ ”

³³ Musa Harun'a, “Bir testi al, içine bir omer man doldur” dedi, “Gelecek kuşaklar için saklanmak üzere onu RAB'bin huzuruna koy.”

³⁴ RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun manı saklanmak üzere Antlaşma Levhaları'nın önüne koydu.

³⁵ İsraililer yerleştikleri Kenan topraklarına varıncaya dek kırk yıl man yediler. ³⁶ –Bir omer efanın[§] onda biridir.–

17

Kayadan Çıkan Su

¹ RAB'bin buyruğu uyarınca, bütün İsrail topluluğu Sin Çölü'nden ayrıldı, bir yerden öbürüne göçerek Refidim'de konakladı. Ancak orada içecek su yoktu. ² Musa'ya, “Bize içecek su ver” diye çıktılar.

Musa, “Niçin bana çıkışıyorsunuz?” dedi, “Neden RAB'bi deniyorsunuz?”

³ Ama halk susamıştı. “Niçin bizi Mısır'dan çıkardın?” diye Musa'ya söylendiler, “Bizi, çocuklarımızı, hayvanlarımızı susuzluktan öldürmek için mi?”

⁴ Musa, “Bu halka ne yapayım?” diye RAB'be feryat etti, “Neredeyse beni taşılayacaklar.”

⁵ RAB Musa'ya, “Halkın önüne geç” dedi, “Birkaç İsrail ileri gelenini ve Nil'e vurduğun değneği de yanına alıp yürü. ⁶ Ben Horev Dağı'nda bir kayanın üzerinde, senin önünde duracağım. Kayaya vuracaksın, halk içsin diye su fışkıracak.” Musa İsrail ileri gelenlerinin önünde denileni yaptı.

⁷ Oraya Massa* ve Meriva[†] adı verildi. Çünkü İsraililer orada Musa'ya çıkmış ve, “Acaba RAB aramızda mı, değil mi?” diye RAB'bi denemişlerdi.

Amalekliler Bozguna Uğruyor

⁸ Amalekliler gelip Refidim'de İsraililer'e savaş açtılar. ⁹ Musa Yeşu'ya, “Adam seç, git Amalekliler'le savaş” dedi, “Yarın ben elimde Tanrı'nın değneğiyle tepenin üzerinde duracağım.”

¹⁰ Yeşu Musa'nın buyurduğu gibi Amalekliler'le savaştı. Bu arada Musa, Harun ve Hur tepenin üzerine çıktılar. ¹¹ Musa elini kaldırdıkça İsraililer, indirdikçe Amalekliler kazanıyordu. ¹² Ne var ki, Musa'nın elleri yoruldu. Bir taş getirip altına koydular. Musa üzerine oturdu. Bir yanda Harun, öbür yanda Hur Musa'nın ellerini yukarıda tuttular.

16:31 Say.11:7-8 † **16:31** “Man”: “Bu ne?” anlamına gelir. **16:33** İbr.9:4 **16:35** Yşu.5:12; 1Ko.10:3 § **16:36** “Bir efa”: Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. **17:1** Say.20:2-13; 1Ko.10:4 * **17:7** “Massa”: “Deneme” anlamına gelir. † **17:7** “Meriva”: “Çıkışma” anlamına gelir.

Güneş batıncaya dek Musa'nın elleri yukarıda kaldı. ¹³ Böylece Yeşu Amalek ordusunu yenip kılıçtan geçirdi.

¹⁴ RAB Musa'ya, “Bunu anı olarak kayda geç” dedi, “Yeşu'ya da söyle, Amalekliler'in adını yeryüzünden büsbütün sileceğim.”

¹⁵ Musa bir sunak yaptı, adını “Yahve nissi” koydu. ¹⁶ “Eller Rab'bin tahtına doğru kaldırıldı” dedi, “RAB kuşaklar boyunca Amalekliler'e karşı savaşacak!”

18

Yitro Musa'yı Ziyaret Ediyor

¹ Musa'nın kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro, Tanrı'nın Musa ve halkı İsrail için yaptığı her şeyi, RAB'bin İsraililer'i Mısır'dan nasıl çıkardığını duydu. ²⁻³ Musa'nın kendisine göndermiş olduğu karısı Sippora'yı ve iki oğlunu yanına aldı. Musa, “Garibim bu yabancı diyarda” diyerek oğullarından birine Gerşom* adını vermişti. ⁴ Sonra, “Babamın Tanrısı bana yardım etti, beni firavunun kılıcından esirgedi” diyerek öbürüne de Eliezer† adını koymuştu.

⁵ Yitro Musa'nın karısı ve oğullarıyla birlikte Tanrı Dağı'na, Musa'nın konakladığı çöle geldi. ⁶ Musa'ya şu haberi gönderdi: “Ben, kayınbaban Yitro, karın ve iki oğlunla birlikte sana geliyoruz.”

⁷ Musa kayınbabasını karşılamaya çıktı, önünde eğilip onu öptü. Birbirinin hatırlarını sorup çadıra girdiler. ⁸ Musa İsraililer uğruna RAB'bin firavunla Mısırlılar'a bütün yaptıklarını, yolda çektikleri sıkıntıları, RAB'bin kendilerini nasıl kurtardığını kayınbabasına bir bir anlattı.

⁹ Yitro RAB'bin İsraililer'e yaptığı iyiliklere, onları Mısırlılar'ın elinden kurtardığına sevindi. ¹⁰ “Sizi Mısırlılar'ın ve firavunun elinden kurtaran RAB'be övgüler olsun” dedi, “Halkı Mısır'ın boyunduruğundan O kurtardı. ¹¹ Artık biliyorum ki, RAB bütün ilahlardan büyüktür. Çünkü onların gurur duyduğu şeylerin üstesinden geldi.” ¹² Sonra Tanrı'ya yakmalık sunu ve kurbanlar getirdi. Harun'la bütün İsrail ileri gelenleri, Musa'nın kayınbabasıyla Tanrı'nın huzurunda yemek yemeye geldiler.

Yitro'nun Öğüdü

(Yas.1:9-18)

¹³ Ertesi gün Musa halkın davalarına bakmak için yargı kürsüsüne çıktı. Halk sabahtan akşama kadar çevresinde ayakta durdu.

¹⁴ Kayınbabası Musa'nın halk için yaptıklarını görünce, “Nedir bu, halka yaptığın?” dedi, “Neden sen tek başına yargıç olarak oturuyorsun da herkes sabahtan akşama kadar çevrende bekliyor?”

¹⁵ Musa, “Çünkü halk Tanrı'nın istemini bilmek için bana geliyor” diye yanıtladı, ¹⁶ “Ne zaman bir sorunları olsa, bana gelirler. Ben de taraflar arasında karar veririm; Tanrı'nın kurallarını, yasalarını onlara bildiririm.”

¹⁷ Kayınbabası, “Yaptığın iş iyi değil” dedi, ¹⁸ “Hem sen, hem de yanındaki halk tükeneceksiniz. Bu işi tek başına kaldıramazsın. Sana ağır gelir. ¹⁹ Beni dinle, sana öğüt vereyim. Tanrı seninle olsun. Tanrı'nın önünde halkı sen temsil etmeli, sorunlarını Tanrı'ya sen iletmelisin. ²⁰ Kuralları, yasaları halka öğret, izlemeleri gereken yolu, yapacakları işi göster. ²¹ Bunun yanı sıra halkın arasından Tanrı'dan korkan, yetenekli, haksız kazançtan nefret eden dürüst adamlar seç; onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder ata. ²² Halka sürekli onlar yargıçlık etsin. Büyük davaları sana getirsinler, küçük davaları kendileri çözsünler. Böylece işini paylaşmış olurlar. Yükün

17:14 Yas.25:17-19; 1Sa.15:2-9 ‡ **17:15** “Yahve nissi”: “Rab sancağımdır” anlamına gelir. **18:2-3** Çık.2:21-22

18:2-3 Elç.7:29 * **18:2-3** “Gerşom”: “Orada garip” anlamına gelir. † **18:4** “Eliezer”: “Tanrım yardımcısı” anlamına gelir.

hafifler. ²³ Eğer böyle yaparsan, Tanrı da buyurursa, dayanabilirsin. Herkes esenlik içinde evine döner.”

²⁴ Musa kayınbabasının sözünü dinledi. Söylediği her şeyi yerine getirdi. ²⁵ İsraililer arasından yetenekli adamlar seçti. Onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder atadı. ²⁶ Halka sürekli yargıçlık eden bu kişiler zor davaları Musa'ya getirdiler; küçük davaları ise kendileri çözdüler. ²⁷ Sonra Musa kayınbabasını uğurladı. Yitro da ülkesine döndü.

19

İsraililer Sina Dağı'nda

¹ İsraililer Mısır'dan çıktıktan tam üç ay sonra Sina Çölü'ne vardılar. ² Refidim'den yola çıkıp Sina Çölü'ne girdiler. Orada, Sina Dağı'nın karşısında konakladılar.

³ Musa Tanrı'nın huzuruna çıktı. RAB dağdan kendisine seslendi: “Yakup soyuna, İsrail halkına şöyle diyeceksin: ⁴ Mısırlılar'a ne yaptığımı, sizi nasıl kartal kanatları üzerinde taşıyarak yanıma getirdiğimi gördünüz. ⁵ Şimdi sözümü dikkatle dinler, antlaşmama uyarsanız, bütün uluslar içinde öz halkım olursunuz. Çünkü yeryüzünün tümü benimdir. ⁶ Siz benim için kâhinler* krallığı, kutsal ulus olacaksınız. İsraililer'e böyle söyleyeceksin.”

⁷ Musa gidip halkın ileri gelenlerini çağırdı ve RAB'bin kendisine buyurduğu her şeyi onlara anlattı. ⁸ Bütün halk bir ağızdan, “RAB'bin söylediği her şeyi yapacağız” diye yanıtladılar. Musa halkın yanıtını RAB'be iletti.

⁹ RAB Musa'ya, “Sana koyu bir bulut içinde geleceğim” dedi, “Öyle ki, seninle konuşurken halk işitsin ve her zaman sana güvensin.” Musa halkın söylediklerini RAB'be iletti.

¹⁰ RAB Musa'ya, “Git, bugün ve yarın halkı arındır” dedi, “Giysilerini yıkasınlar. ¹¹ Üçüncü güne hazır olsunlar. Çünkü üçüncü gün bütün halkın gözü önünde ben, RAB Sina Dağı'na ineceğim. ¹² Dağın çevresine sınır çiz ve halka de ki, ‘Sakın dağa çıkmayın, dağın eteğine de yaklaşmayın! Kim dağa dokunursa, kesinlikle öldürülecektir. ¹³ Ya taşlanacak, ya da okla vurulacak; ona insan eli değmeyecek. İster hayvan olsun ister insan, yaşamasına izin verilmeyecek.’ Ancak boru uzun uzun çalınınca dağa çıkabilirler.”

¹⁴ Sonra Musa dağdan halkın yanına inip onları arındırdı. Herkes giysilerini yıkadı. ¹⁵ Musa halka, “Üçüncü güne hazır olun” dedi, “Bu süre içinde cinsel ilişkide bulunmayın.”

¹⁶ Üçüncü günün sabahı gök gürledi, şimşekler çaktı. Dağın üzerinde koyu bir bulut vardı. Derken, çok güçlü bir boru sesi duyuldu. Ordugahta herkes titremeye başladı. ¹⁷ Musa halkın Tanrı'yla görüşmek üzere ordugahtan çıkmasına öncülük etti. Dağın eteğinde durdular. ¹⁸ Sina Dağı'nın her yanından duman tütüyordu. Çünkü RAB dağın üstüne ateş içinde inmişti. Dağdan ocak dumanı gibi duman çıkıyor, bütün dağ şiddetle sarsılıyordu. ¹⁹ Boru sesi gitgide yükselince, Musa konuştu ve Tanrı gök gürlemeleriyle onu yanıtladı. ²⁰ RAB Sina Dağı'nın üzerine indi, Musa'yı dağın tepesine çağırdı. Musa tepeye çıktı. ²¹ RAB, “Aşağı inip halkı uyar” dedi, “Sakın beni görmek için sınırı geçmesinler, yoksa birçoğu ölür. ²² Bana yaklaşan kâhinler de kendilerini kutsasınlar, yoksa onları şiddetle cezalandırırım.”

²³ Musa, “Halk Sina Dağı'na çıkamaz” diye karşılık verdi, “Çünkü sen, ‘Dağın çevresine sınır çiz, onu kutsal kıl’ diyerek bizi uyardın.”

19:5 Yas.4:20; 7:6; 14:2; 26:18; Tit.2:14 **19:5** 1Pe.2:9; Va.1:4-6; 5:9-10 * **19:6** “Kâhin”: Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyücülük, falcılık, sihribazlık, gaipen haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır. **19:12** İbr.12:20 **19:16** Va.4:5 **19:16** Yas.4:11-12; İbr.12:18-19

²⁴ RAB, “Aşağı inip Harun'u getir” dedi, “Ama kâhinlerle halk huzuruma gelmek için sınırı geçmesinler. Yoksa onları şiddetle cezalandırırım.” ²⁵ Bunun üzerine Musa aşağı inip durumu halka anlattı.

20

On Buyruk (Yas.5:6-21)

¹ Tanrı şöyle konuştu:

² “Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkaran Tanrının RAB benim.

³ “Benden başka tanrının olmayacak.

⁴ “Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. ⁵ Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrının RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. ⁶ Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa* sevgi gösteririm.

⁷ “Tanrının RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.

⁸ “Şabat Günü'nü* kutsal sayarak anımsa. ⁹ Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. ¹⁰ Ama yedinci gün bana, Tanrının RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. ¹¹ Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim.

¹² “Annene babana saygı göster. Öyle ki, Tanrının RAB'bin sana vereceği ülkede ömrün uzun olsun.

¹³ “Adam öldürmeyeceksin.

¹⁴ “Zina etmeyeceksin.

¹⁵ “Çalmayacaksın.

¹⁶ “Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

¹⁷ “Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.”

İsrailliler Korkuyor (Yas.5:22-23)

¹⁸ Halk gök gürlemelerini, boru sesini duyup şimşekleri ve dağın başındaki dumanı görünce korkudan titremeye başladı. Uzakta durarak ¹⁹ Musa'ya, “Bizimle sen konuş, dinleyelim” dediler, “Ama Tanrı konuşmasın, yoksa ölürüz.”

²⁰ Musa, “Korkmayın!” diye karşılık verdi, “Tanrı sizi denemek için geldi; Tanrı korkusu üzerinizde olsun, günah işlemeyesiniz diye.”

²¹ Musa Tanrı'nın içinde bulunduğu koyu karanlığa yaklaşıırken halk uzakta durdu.

Sunaklara İlişkin Yasalar

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: “İsrailliler'e de ki, ‘Göklerden sizinle konuştuğumu gördünüz. ²³ Benim yanı sıra başka ilahlar yapmayacaksınız, altın ya da gümüş ilahlar dökmeyeceksiniz. ²⁴ Benim için toprak bir sunak yapacaksınız. Yakmalık ve esenlik

20:4 Çık.34:17; Lev.19:4; 26:1; Yas.4:15-18; 27:15 **20:5** Çık.34:6-7; Say.14:18; Yas.7:9-10 * **20:6** “Kuşağa” ya da “Kişiye”. **20:7** Lev.19:12 **20:8** Çık.16:23-30; 31:12-14 **20:9** Çık.23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3 **20:11** Yar.2:1-3; Çık.31:17 **20:12** Yas.27:16; Mat.15:4; 19:19; Mar.7:10; 10:19; Luk.18:20; Ef.6:2 **20:12** Ef.6:3 **20:13** Yar.9:6; Lev.24:17; Mat.5:21; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 **20:14** Lev.20:10; Mat.5:27; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 **20:15** Lev.19:11; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9 **20:16** Çık.23:1; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20 **20:17** Rom.7:7; 13:9 **20:18** İbr.12:18-19 **20:22** İbr.12:25

sunularınızı, davarlarınızı, sığırlarınızı onun üzerinde sunacaksınız. Adımı anımsattığım her yere gelip sizi kutsayacağım. ²⁵ Eğer bana taş sunak yaparsanız, yontma taş kullanmayın. Çünkü kullanacağınız alet sunağın kutsallığını bozar. ²⁶ Sunağımın üzerine basamakla çıkmayacaksınız. Çünkü çıplak yeriniz görünebilir.”

21

Kölelere Nasıl Davranmalı (Yas.15:12-18)

¹ “İsraililer'e şu ilkeleri bildir:

² “İbrani bir köle satın alırsan, altı yıl kölelik edecek, ama yedinci yıl karşılık ödemediği özgür olacak. ³ Bekâr geldiyse, yalnız kendisi özgür olacak; evli geldiyse, karısı da özgür olacak. ⁴ Efendisi kendisine bir kadın verir ve o kadından çocukları olursa, kadın ve çocuklar efendisinde kalacak, yalnız kendisi gidecek.

⁵ “Ama köle açıkça, ‘Ben efendimi, karımla çocuklarımı seviyorum, özgür olmak istemiyorum’ derse, ⁶ efendisi onu yargıç huzuruna* çıkaracak. Kapıya ya da kapı sövesine yaklaştırıp kulağını bizle delecek. Böylece köle yaşam boyu efendisine hizmet edecek.

⁷ “Eğer bir adam kızını cariyeye olarak satarsa, kız erkek köleler gibi özgür bırakılmayacak. ⁸ Efendisi kızla nişanlanır, sonra kızıdan hoşlanmazsa, kızın geri alınmasına izin vermelidir. Kızı aldattığı için onu yabancılara satamaz. ⁹ Eğer cariyeyi oğluna nişanlarsa, ona kendi kızı gibi davranmalıdır. ¹⁰ Eğer ikinci bir kadınla evlenirse, ilk karısını nafakadan, giysiden, karılık haklarından yoksun bırakmamalıdır. ¹¹ Eğer bu üç hakkı ona vermezse, kadın karşılıksız özgür olacaktır.”

Şiddete Karşı Yasalar

¹² “Kim birini vurup öldürürse, kendisi de kesinlikle öldürülecektir. ¹³ Ama olayda kasıt yoksa, ona ben izin vermişsem, size adamın kaçacağı yeri bildireceğim. ¹⁴ Eğer bir adam komşusuna düzen kurar, kasıtlı olarak saldırıp onu öldürürse, sunağıma bile kaçmış olsa, onu çıkarıp öldüreceksiniz.

¹⁵ “Kim annesini ya da babasını döverse, kesinlikle öldürülecektir.

¹⁶ “Kim adam kaçırsa, onu ister satmış olsun, ister elinde tutsun, kesinlikle öldürülecektir.

¹⁷ “Annesine ya da babasına lanet eden kesinlikle öldürülecektir.

¹⁸ “Kavga çıkar, bir adam komşusuna taşla ya da yumrukla vurur, vurulan adam ölmeyip yatağa düşer, ¹⁹ sonra kalkıp değnekle dışarıda gezebilirse, vuran adam suçsuz sayılacaktır. Yalnız yaralının kaybettiği zamanın karşılığını ödeyecek ve tümüyle iyileşmesini sağlayacaktır.

²⁰ “Bir adam erkek ya da kadın kölesini değnekle döerken öldürürse, kesinlikle cezalandırılacaktır. ²¹ Ama köle hemen ölmez, bir iki gün sonra ölürse, köle sahibi ceza görmeyecektir. Çünkü köle onun malı sayılır.

²² “İki kişi kavga ederken gebe bir kadına çarpar, kadın erken doğum yapar ama başka bir zarar görmezse, saldırgan, kadının kocasının istediği ve yargıçların onayladığı miktarda para cezasına çarptırılacaktır. ²³⁻²⁵ Ama başka bir zarar varsa, cana karşılık can, göze karşılık göz, dişe karşılık diş, ele karşılık el, ayağa karşılık ayak, yanığa karşılık yanık, yaraya karşılık yara, bereye karşılık bere ödenecektir.

²⁶ “Bir adam erkek ya da kadın kölesini gözüne vurarak kör ederse, gözüne karşılık onu özgür bırakacaktır. ²⁷ Eğer erkek ya da kadın kölesinin dişini kırarsa, dişine karşılık onu özgür bırakacaktır.”

20:25 Yas.27:5-7; Yşu.8:31 **21:2** Yas.15:12 **21:2** Lev.25:39-46 * **21:6** “Yargıç huzuru” ya da “Tanrı huzuru”. Tanrı huzuru tapınma yeri anlamına gelebilir. **21:12** Lev.24:17 **21:13** Say.35:10-34; Yas.19:1-13; Yşu.20:1-9
21:16 Yas.24:7 **21:17** Lev.20:9; Mat.15:4; Mar.7:10 **21:23-25** Lev.24:20; Yas.19:21; Mat.5:38

Mal Sahiplerinin Sorumluluğu

²⁸ “Eğer bir boğa bir erkeği ya da kadını boynuzuyla vurup öldürürse, kesinlikle taşlanacak ve eti yenmeyecektir. Boğanın sahibi ise suçsuz sayılacaktır. ²⁹ Ama saldırganlığı bilinen bir boğanın sahibi uyarılmasına karşın boğasına sahip çıkmazsa ve boğası bir erkeği ya da kadını öldürürse, hem boğa taşlanacak, hem de sahibi öldürülecektir. ³⁰ Ancak, boğanın sahibinden para cezası istenirse, istenen miktarı ödeyerek canını kurtarabilir. ³¹ Boğa ister erkek, ister kız çocuğunu öldürsün, aynı kural uygulanacaktır. ³² Eğer boğa bir erkek ya da kadın köleyi öldürürse, kölenin efendisine otuz şekel† gümüş verilecek ve boğa taşlanacaktır.

³³ “Bir adam bir çukur açar ya da kazdığı çukurun üzerini örtmezse ve çukura bir boğa ya da bir eşek düşerse, ³⁴ çukuru kazan hayvanın bedelini ödeyecektir. Parayı hayvanın sahibine verecek, ölü hayvan kendisinin olacaktır.

³⁵ “Bir adamın boğası komşusunun boğasını yaralar, yaralı boğa ölürse, sağ boğayı satın parasını paylaşacak, ölü hayvanı da bölüşeceklerdir. ³⁶ Eğer boğanın saldırgan olduğu ve sahibinin ona sahip çıkmadığı biliniyorsa, boğaya karşılık boğa verecek ve ölü hayvan kendisine kalacaktır.”

22

Mala İlişkin Yasalar

¹ “Bir adam öküz ya da davar çalıp boğazlar ya da satarsa, bir öküz karşılık beş öküz, bir koyuna karşılık dört koyun ödeyecektir.

² “Bir hırsız bir eve girerken yakalanıp öldürülürse, öldüren kişi suçlu sayılmaz. ³ Ancak olay güneş doğduktan sonra olmuşsa, kan dökmekten sorumlu sayılır.

“Hırsız çaldığının karşılığını kesinlikle ödemelidir. Hiçbir şeyi yoksa, hırsızlık yaptığı için köle olarak satılacaktır. ⁴ Çaldığı mal –öküz, eşek ya da koyun– sağ olarak elinde yakalanırsa, iki katını ödeyecektir.

⁵ “Tarlada ya da bağda hayvanlarını otlatan bir adam, hayvanlarının başkasının tarlasında otlamasına izin verirse, zararı kendi tarlasının ya da bağının en iyi ürünleriyle ödeyecektir.

⁶ “Birinin yaktığı ateş dikenlere sıçrar, ekin demetleri, tarladaki ekin ya da tarla yanarsa, yangın çıkaran kişi zararı ödeyecektir.

⁷ “Biri komşusuna saklasın diye parasını ya da eşyasını emanet eder ve bunlar komşusunun evinden çalınırsa, hırsız yakalandığında iki katını ödemelidir. ⁸ Ama hırsız yakalanmazsa, komşusunun eşyasına el uzatıp uzatmadığının anlaşılması için ev sahibi yargıç* huzuruna çıkmalıdır. ⁹ Emanete ihanet edilen konularda, öküz, eşek, koyun, giysi, herhangi bir kayıp eşya için ‘Bu benimdir’ diyen her iki taraf sorunu yargıcın huzuruna getirmelidir. Yargıcın suçlu bulduğu kişi komşusuna iki kat ödeyecektir.

¹⁰ “Bir adam komşusuna korusun diye eşek, öküz, koyun ya da herhangi bir hayvan emanet ettiğinde, hayvan ölür, sakatlanır ya da kimse görmeden çalınırsa, ¹¹ komşusu adamın malına el uzatmadığına ilişkin RAB'bin huzurunda ant içmelidir. Mal sahibi bunu kabul edecek ve komşusu bir şey ödemeyecektir. ¹² Ama mal gerçekten ondan çalınırsa, karşılığı sahibine ödenmelidir. ¹³ Emanet hayvan parçalanmışsa, adam parçalarını kanıt olarak göstermelidir. Parçalanmış hayvan için bir şey ödemeyecektir.

¹⁴ “Biri komşusundan bir hayvan ödünç alır, sahibi yokken hayvan sakatlanır ya da ölürse, karşılığını ödemelidir. ¹⁵ Ama sahibi hayvanla birlikteyse, ödünç alan karşılığını ödemeyecektir. Hayvan kiralansa, kayıp ödenen kiraya sayılmalıdır.”

Sosyal Sorumluluklar

† 21:32 “Otuz şekel”: Yaklaşık 345 gr. * 22:8 “Yargıç” ya da “Tanrı”.

16 “Eğer biri nişanlı olmayan bir kızı aldatıp onunla yatarsa, başlık parasını ödemeli ve onunla evlenmelidir. 17 Babası kızını ona vermeyi reddederse, adam normal başlık parası neyse onu ödemelidir.

18 “Büyücü kadını yaşatmayacaksınız.

19 “Hayvanlarla cinsel ilişki kuran herkes öldürülecektir.

20 “RAB'den başka bir ilaha kurban kesen ölüm cezasına çarptırılacaktır.

21 “Yabancıya haksızlık ve baskı yapmayacaksınız. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız.

22 “Dul ve öksüzün hakkını yemeyeceksiniz. 23 Yerseniz, bana feryat ettiklerinde onları kesinlikle işitirim. 24 Öfkem alevlenir, sizi kılıçtan geçirtirim. Kadınlarınız dul, çocuklarınız öksüz kalır.

25 “Halkıma, aranızda yaşayan bir yoksula ödünç para vererseniz, ona tefeci gibi davranmayacaksınız. Üzerine faiz eklemeyeceksiniz. 26 Komşunuzun abasını rehin alırsanız, gün batmadan geri vereceksiniz. 27 Çünkü tek örtüsü abasıdır, ancak onunla örtünebilir. Onsuz nasıl yatar? Bana feryat ederse işiteceğim, çünkü ben iyilikseverim.

28 “Tanrı'ya sövmeyeceksiniz. Halkınızın önderine lanet etmeyeceksiniz.

29 “Ürününüzü ve şıranızı sunmakta gecikmeyeceksiniz. İlk doğan oğullarınızı bana vereceksiniz. 30 Öküzlerinize, davarlarınıza da aynı şeyi yapacaksınız. Yedi gün analarıyla kalacaklar, sekizinci gün onları bana vereceksiniz.

31 “Benim kutsal halkım olacaksınız. Bunun içindir ki, kırdan parçalanmış hayvanların etini yemeyecek, köpeklerin önüne atacaksınız.”

23

Adalet ve Doğruluk Yasaları

1 “Yalan haber taşımayacaksınız. Haksız yere tanıklık ederek kötü kişiye yan çıkmayacaksınız.

2 “Kötülük yapan kalabalığı izlemeyeceksiniz. Bir davada çoğunluktan yana konuşarak adaleti saptırmayacaksınız. 3 Duruşmada yoksulu kayırmayacaksınız.

4 “Düşmanınızın yolunu şaşırmış öküzüne ya da eşeğine rastlarsanız, onu kendisine geri götüreceksiniz. 5 Sizden nefret eden kişinin eşeğini yük altında çökmüş görürseniz, kendi haline bırakıp gitmeyecek, ona yardımcı olacaksınız.

6 “Duruşmada yoksula karşı adaleti saptırmayacaksınız. 7 Yalandan uzak duracak, suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz. Çünkü ben kötü kişiyi aklamam.

8 “Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet göreni kör eder, haklıyı haksız çıkarır.

9 “Yabancıya baskı yapmayacaksınız. Yabancılığın ne olduğunu bilirsiniz. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız.

10 “Toprağınızı altı yıl ekecek, ürününü toplayacaksınız. 11 Ama yedinci yıl nadasa bırakacaksınız; öyle ki, halkınızın arasındaki yoksullar yiyecek bulabilsin, onlardan artakalanı da yabanıl hayvanlar yesin. Bağınıza ve zeytinliğinize de aynı şeyi yapın.

12 “Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Böylece hem öküzünüz, eşeğiniz dinlenir, hem de kadın kölenizin oğulları ve yabancılar rahat eder.

13 “Söylediğim her şeyi yerine getirin. Başka ilahların adını anmayın, ağzınıza almayın.”

Üç Bayram

(Çık.34:18-26; Yas.16:1-17)

14 “Yılda üç kez bana bayram yapacaksınız. 15 Size buyurduğum gibi, Aviv ayının belirli

22:16 Yas.22:28-29 22:18 Yas.18:10-11 22:19 Lev.18:23; 20:15-16; Yas.27:21 22:20 Yas.17:2-7 22:21 Çık.23:9; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18; 27:19 22:25 Lev.25:35-38; Yas.15:7-11; 23:19-20 22:26 Yas.24:10-13 22:28 Elç.23:5 22:31 Lev.17:15 23:1 Çık.20:16; Lev.19:11-12; Yas.5:20 23:3 Lev.19:15 23:4 Yas.22:1-4 23:6 Lev.19:15; Yas.16:19 23:9 Çık.22:21; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18; 27:19 23:10 Lev.25:1-7 23:12 Çık.20:9-11; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3; Yas.5:13-14 23:15 Çık.12:14-20; Lev.23:6-8; Say.28:17-25

günlerinde yedi gün mayasız ekmek yiyerek Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan o ay çıktınız.

“Kimse huzuruma eli boş çıkmasın.

16 “Tarlaya ektiğiniz ürünleri biçtiğinizde ilk ürünlerle Hasat Bayramı'nı* kutlayacaksınız.

“Yıl sonunda tarladan ürünlerinizi topladığınızda Ürün Devşirme Bayramı'nı* kutlayacaksınız.

17 “Bütün erkekleriniz yılda üç kez ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar.

18 “Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz.

“Bayramda bana kurban edilen hayvanın yağı sabaha bırakılmamalı.

19 “Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz.

“Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız.”

Tanrı Meleği Öncülük Ediyor

20 “Yolda sizi koruması, hazırladığım yere götürmesi için önünüzden bir melek gönderiyorum. 21 Ona dikkat edin, sözünü dinleyin, başkaldırmayın. Çünkü beni temsil ettiği için başkaldırınızı bağışlamaz. 22 Ama onun sözünü dikkatle dinler, bütün söylediklerimi yerine getirirseniz, düşmanlarınıza düşman, hasımlarınıza hasım olacağım. 23 Meleğim önünüzden gidecek, sizi Amor, Hitit, Periz, Kenan, Hiv ve Yevus topraklarına götürecektir. Onları yok edeceğim. 24 Onların ilahları önünde eğilmeyecek, tapınmayacaksınız; törelerini izlemeyeceksiniz. Tersine, ilahlarını yok edecek, dikili taşlarını büsbütün parçalayacaksınız. 25 Tanrınız RAB'be tapacaksınız. Ekmeğinizi, suyunuzu bereketli kılacak, aranızdaki hastalıkları yok edeceğim. 26 Ülkenizde kısır ve çocuk düşüren kadın olmayacak. Size uzun ömür vereceğim.

27 “Dehşetimi önünüzden gönderecek, karşılaşacağınız bütün halkları şaşkına çevireceğim. Düşmanlarınız önünüzden kaçacak. 28 Hivliler'i, Kenanlılar'ı, Hititler'i önünüzden kovmaları için önünüzü eşekarısı* göndereceğim. 29 Ama onları bir yıl içinde kovmayacağım. Yoksa ülke viran olur, yabanıl hayvanlar çoğaldıkça çoğalır, sayıları sizi aşar. 30 Siz çoğalınca, toprağı yurt edininceye dek onları azar azar kovacağım.

31 “Sınırlarınızı Kamış Denizi'nden* Filist Denizi'ne†, çölden Fırat Irmağı'na kadar genişleteceğim. Ülke halkını elinize teslim edeceğim. Onları önünüzden kovacaksınız. 32 Onlarla ya da ilahlarıyla antlaşma yapmayacaksınız. 33 Onları ülkenizde barındırmayacaksınız. Yoksa bana karşı günah işlemenize neden olurlar. İlahlarına taparsanız, size tuzak olur.”

24

Antlaşma Onaylanıyor

1 RAB Musa'ya, “Sen, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi bana gelin” dedi, “Bana uzaktan tapın. 2 Yalnız sen bana yaklaşacaksın. Ötekiler yaklaşmamalı. Halk seninle dağa çıkmamalı.”

3 Musa gidip RAB'bin bütün buyruklarını, ilkelerini halka anlattı. Herkes bir ağızdan, “RAB'bin her söylediğini yapacağız” diye karşılık verdi. 4 Musa RAB'bin bütün buyruklarını yazdı. Sabah erkenden kalkıp dağın eteğinde bir sunak kurdu, İsrail'in on iki oymağını simgeleyen on iki taş sütun dikti. 5 Sonra İsraili gençleri gönderdi. Onlar da RAB'be yakmalık sunular sundular, esenlik kurbanları olarak boğalar kestiler. 6 Musa kanın yarısını leğenlere doldurdu, öbür yarısını sunağın üzerine döktü. 7 Sonra antlaşma

23:16 Lev.23:15-21; Say.28:26-31 23:16 Lev.23:39-43 23:19 Yas.26:2 23:19 Çık.34:26; Yas.14:21 * 23:28 “Eşekarısı”: İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir. † 23:31 “Filist Denizi”: Akdeniz.

kitabını alıp halka okudu. Halk, “RAB'bin her söylediğini yapacağız, O'nu dinleyeceğiz” dedi.

⁸ Musa leğenlerdeki kanı halkın üzerine serpti ve, “Bütün bu sözler uyarınca, RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmanın kanı budur” dedi.

⁹ Sonra Musa, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi dağa çıkarak ¹⁰ İsrail'in Tanrısı'nı gördüler. Tanrı'nın ayakları altında laciverttaşını andıran bir döşeme vardı. Gök gibi duruydu. ¹¹ Tanrı İsrail soylularına zarar vermedi. Tanrı'yı gördüler, sonra yiyip içtiler.

¹² RAB Musa'ya, “Dağa, yanıma gel” dedi, “Burada bekle, halkın öğrenmesi için üzerine yasalarla buyrukları yazdığım taş levhaları sana vereceğim.”

¹³ Musa'yla yardımcısı Yeşu hazırlandılar. Musa Tanrı Dağı'na çıkarken, ¹⁴ İsrail ileri gelenlerine, “Geri dönünceye kadar bizi burada bekleyin” dedi, “Harun'la Hur aranızda; kimin sorunu olursa onlara başvursun.”

¹⁵ Musa dağa çıkınca, bulut dağı kapladı. ¹⁶ RAB'bin görkemi Sina Dağı'nın üzerine indi. Bulut dağı altı gün örttü. Yedinci gün RAB bulutun içinden Musa'ya seslendi. ¹⁷ RAB'bin görkemi İsraililer'e dağın doruğunda yakıcı bir ateş gibi görünüyordu. ¹⁸ Musa bulutun içinden dağa çıktı. Kırk gün kırk gece dağda kaldı.

25

Buluşma Çadırı için Armağanlar (Çık.35:4-9)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsraililer'e söyle, bana armağan getirsinler. Gönülden veren herkesin armağanını alın. ³ Onlardan alacağınız armağanlar şunlardır: Altın, gümüş, tunç; ⁴ lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, ⁵ deri*, kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağacı, ⁶ kandil için zeytinyağı, mesh yağıyla güzel kokulu buhur için baharat, ⁷ başkâhinin efoduyla göğüslüğü için oniks ve öbür kakma taşlar.

⁸ “Aralarında yaşamam için bana kutsal bir yer yapsınlar. ⁹ Konutu ve eşyalarını sana göstereceğim örneğe tıpatıp uygun yapın.”

Antlaşma Sandığı (Çık.37:1-9)

¹⁰ “Akasya ağacından bir sandık yapsınlar. Boyu iki buçuk†, eni ve yüksekliği birer buçuk arşın‡ olsun. ¹¹ İçini de dışını da saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. ¹² Dört altın halka döküp dört ayağına tak. İki bir yanda, ikisi öbür yanda olacak. ¹³ Akasya ağacından sırtıklar yapıp altınla kapla. ¹⁴ Sandığın taşınması için sırtıkları yanlardaki halkalara geçir. ¹⁵ Sırtıklar sandığın halkalarında kalacak, çıkarılmayacak. ¹⁶ Antlaşmanın taş levhalarını sana vereceğim. Onları sandığın içine koy.

¹⁷ “Saf altından bir Bağışlanma Kapağı§ yap. Boyu iki buçuk, eni bir buçuk arşın olacak. ¹⁸ Kapağın iki kenarına dövme altından birer Keruv yap. ¹⁹ Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürünü öteki kenara, kapakla tek parça halinde yap. ²⁰ Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtecek. Yüzleri birbirine dönük olacak ve kapağa bakacak. ²¹ Kapağı sandığın üzerine, sana vereceğim taş levhaları ise sandığın içine koy. ²² Seninle orada, Levha Sandığı'nın* üstündeki Keruvlar arasında, Bağışlanma Kapağı'nın üzerinde görüşeceğim ve İsraililer için sana buyruklar vereceğim.”

24:8 İbr.9:19-20 **24:8** Mat.26:28; Mar.14:24; Luk.22:20; 1Ko.11:25; İbr.9:20; 10:29 **24:18** Yas.9:9 * **25:5** “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir. † **25:10** “İki buçuk arşın”: Yaklaşık 1.1 m. ‡ **25:10** “Bir buçuk arşın”: Yaklaşık 70 cm. § **25:17** “Bağışlanma Kapağı” diye çevrilen İbranice “Kapporet” sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkın günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu. * **25:22** “Levha Sandığı”: Antlaşma Sandığı diye de bilinir.

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa (Çık.37:10-16)

²³ “Akasya ağacından bir masa yap. Boyu iki†, eni bir‡, yüksekliği bir buçuk arşın§ olacak. ²⁴ Masayı saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. ²⁵ Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevir. ²⁶ Masa için dört altın halka yap, dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştir. ²⁷ Masanın taşınması için sıırıkların içinden geçeceği halkalar kenarlığa yakın olmalı. ²⁸ Sırııkları akasya ağacından yap, altınla kapla. Masa onlarla taşınacak. ²⁹ Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelek sunu testileri, tasları yap. ³⁰ Ekmekleri sürekli olarak huzuruma, masanın üzerine koyacaksın.”

Kandillik (Çık.37:17-24)

³¹ “Saf altından bir kandillik yap. Ayağı, gövdesi dövme altın olsun. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendinden olsun. ³² Kandillik üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kollu olacak. ³³ Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunacak. Altı kol da aynı olacak. ³⁴ Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi olacak. ³⁵ Kandillikten yükselen ilk iki kolun, ikinci iki kolun, üçüncü iki kolun altında kendinden birer tomurcuk bulunacak. Toplam altı kol olacak. ³⁶ Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altından olacak.

³⁷ “Kandillik için yedi kandil yap; kandiller karşısını aydınlatacak biçimde yerleştirilsin. ³⁸ Fitol maşaları, tablaları saf altından olacak. ³⁹ Bütün takımları dahil kandillige bir talant* saf altın harcanacak. ⁴⁰ Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et.”

26

Tanrı'nın Konutu (Çık.36:8-38)

¹ “Tanrı'nın Konutu'nu on perdeden yap. Perdeler lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden olsun, üzeri Keruvlar'la* ustaca süslensin. ² Her perdenin boyu yirmi sekiz*, eni dört arşın† olmalı. Bütün perdeler aynı ölçüde olacak. ³ Perdeler beşer beşer birbirine eklenerek iki takım perde yapılacak. ⁴ Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler aç. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yap. ⁵ Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek aç. İlmekler birbirine karşı olmalı. ⁶ Elli altın kopça yap, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştir. Böylece konut tek parça haline gelecek.

⁷ “Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yap. ⁸ Her perdenin boyu otuz‡, eni dört arşın olacak. On bir perde de aynı ölçüde olmalı. ⁹ Beş perde birbirine, altı perde birbirine birleştirilecek. Altıncı perdeyi çadırın önünde katla. ¹⁰ Her iki perde takımının kenarlarına ellişer ilmek aç. ¹¹ Elli tunç kopça yap, kopçaları ilmeklere geçir ki, çadır tek parça haline gelsin. ¹² Çadırın perdelerinden artan yarım perde konutun arkasından sarkacak. ¹³ Perdelerin uzun kenarlarından artan kumaş çadırın yanlarından birer arşın§ sarkarak konutu örtecek. ¹⁴ Çadır için kırmızı boyalı koç derilerinden bir örtü, onun üstüne de deriden* başka bir örtü yap.

† 25:23 “İki arşın”: Yaklaşık 90 cm. ‡ 25:23 “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm. § 25:23 “Bir buçuk arşın”: Yaklaşık 70 cm. 25:30 Lev.24:5-8 * 25:39 “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg. 25:40 Elç.7:44; İbr.8:5 * 26:2 “Yirmi sekiz arşın”: Yaklaşık 12.6 m. † 26:2 “Dört arşın”: Yaklaşık 1.8 m. ‡ 26:8 “Otuz arşın”: Yaklaşık 13.5 m. § 26:13 “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm. * 26:14 “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir.

¹⁵ “Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yap. ¹⁶ Her çerçevenin boyu on†, eni bir buçuk arşın‡ olacak. ¹⁷ Çerçevelerin birbirine uyan iki paralel çıkıntısı olacak. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yapacaksın. ¹⁸ Konutun güneyi için yirmi çerçeve yap. ¹⁹ Her çerçevenin altında iki çıkıntı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yap. ²⁰⁻²¹ Konutun öbür yanı, yani kuzeyi için de yirmi çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yap. ²² Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yap. ²³ Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yap. ²⁴ Bu köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kalacak, üst tarafı ise birinci halkayla birleştirilecek. İki köşeyi oluşturan iki çerçeve aynı biçimde olacak. ²⁵ Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban olacak.

²⁶⁻²⁷ “Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağacından kirişler yap. ²⁸ Çerçevelerin ortasındaki kiriş çadırın bir ucundan öbür ucuna geçecek. ²⁹ Çerçeveleri ve kirişleri altınla kapla, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yap.

³⁰ “Konutu dağda sana gösterilen plana göre yap.

³¹ “Lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yap; üzerini Keruvlar'la ustaca süsle. ³² Dört gümüş taban üstünde duran akasya ağacından altın kaplı dört direk üzerine as. Çengelleri altın olacak. ³³ Perdeyi kopçaların altına asıp Levha Sandığı'nı perdenin arkasına koy. Perde Kutsal Yer'le* En Kutsal Yer'i* birbirinden ayıracak. ³⁴ Bağışlanma Kapağı'nı En Kutsal Yer'de bulunan Levha Sandığı'nın üzerine koy. ³⁵ Masayı perdenin öbür tarafına, konutun kuzeye bakan yanına yerleştir; kandilliği masanın karşısına, konutun güney tarafına koy.

³⁶ “Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yap. ³⁷ Perdeyi asmak için akasya ağacından beş direk yap, altınla kapla. Çengelleri de altın olacak. Direkler için tunçtan beş taban dök.”

27

Yakmalık Sunu Sunağı (Çık.38:1-7)

¹ “Sunağı akasya ağacından kare biçiminde yap. Eni ve boyu beşer arşın*, yüksekliği üç arşın† olacak. ² Dört üst köşesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla kapla. ³ Sunak için yağ ve kül kovaları, kürekler, çanaklar, büyük çatallar, ateş kapları yap. Tümü tunç olacak. ⁴ Ağ biçiminde tunç bir ızgara da yap, dört köşesine birer tunç halka tak. ⁵ Izgarayı sunağın kenarının altına koy. Öyle ki, aşağı doğru sunağın yarısına yetişsin. ⁶ Sunak için akasya ağacından sııklar yap, tunçla kapla. ⁷ Sııklar halkalara geçirilecek ve sunak taşınırken iki yanında olacak. ⁸ Sunağı tahtadan, içi boş yapacaksın. Tıpkı dağda sana gösterildiği gibi olacak.”

Konutun Avlusı (Çık.38:9-20)

⁹ “Konuta bir avlu yap. Avlunun güney tarafı için yüz arşın‡ boyunda, özenle dokunmuş ince keten perdeler yapacaksın. ¹⁰ Perdeler için yirmi direk yapılacak; direklerin tabanları tunç, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş olacak. ¹¹ Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direklerin için yirmi tunç taban yapılacak. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüşten olacak.

† 26:16 “On arşın”: Yaklaşık 4.5 m. ‡ 26:16 “Bir buçuk arşın”: Yaklaşık 70 cm. 26:33 İbr.6:19; 9:3-5 * 27:1 “Beş arşın”: Yaklaşık 2.3 m. † 27:1 “Üç arşın”: Yaklaşık 1.4 m. ‡ 27:9 “Yüz arşın”: Yaklaşık 45 m.

¹² “Avlunun batı tarafı için elli arşın[§] boyunda perde, on direk, on taban yapılacaktır. ¹³ Doğuya bakan tarafta avlunun eni elli arşın olacak. ¹⁴ Girişin bir tarafında on beş arşın* boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak. ¹⁵ Girişin öbür tarafında da on beş arşın boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak.

¹⁶ “Avlunun girişinde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yirmi arşın[†] boyunda nakışlı bir perde olacak. Dört direği ve dört tabanı bulunacaktır. ¹⁷ Avlunun çevresindeki bütün direkler gümüş çemberlerle donatılacaktır. Çengelleri gümüş, tabanları tunç olacak. ¹⁸ Avlunun boyu yüz, eni elli, çevresindeki perdelerin yüksekliği beş arşın[‡] olacak. Perdeleri özenle dokunmuş ince ketenden, tabanları tunçtan olacaktır. ¹⁹ Konutta her türlü hizmet için kullanılacak bütün aletler, konutun ve avlunun bütün kazıkları da tunçtan olacaktır.”

Rab'bin Huzurunda Yanan Işık (Lev.24:1-3)

²⁰ “İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanıp ışık vermesi için saf sıkma zeytinyağı getirsinler. ²¹ Harun'la oğulları kandilleri benim huzurumda, Buluşma Çadırı'nda[§], Levha Sandığı'nın önündeki perdenin dışında, akşamdan sabaha kadar yanar tutacaklar. İsraililer için kuşaklar boyunca sürekli bir kural olacak bu.”

28

Kâhin Giysileri (Çık.39:1-7)

¹ “Bana kâhinlik etmeleri için İsraililer arasından ağabeyin Harun'u, oğulları Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ı yanına al. ² Ağabeyin Harun'a görkem ve saygınlık kazandırmak için kutsal giysiler yap. ³ Bilgelik verdiğim becerikli adamlara söyle, Harun'a giysi yapsınlar. Öyle ki, bana kâhinlik etmek için kutsal kılınmış olsun. ⁴ Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük, efod, kaftan, nakışlı mintan, sarık, kuşak. Bana kâhinlik etmeleri için ağabeyin Harun'a ve oğullarına bu kutsal giysileri yapacaklar. ⁵ Altın sırma, lacivert, mor, kırmızı iplik, ince keten kullanacaklar.”

Efod (Çık.39:2-7)

⁶ “Efodu* altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden ustaca yapacaklar. ⁷ Bağlanabilmesi için iki köşesine takılmış ikişer omuzluğu olacak. ⁸ Efodun üzerinde efod gibi ustaca dokunmuş bir şerit olacak. Efodun bir parçası gibi lacivert, mor, kırmızı iplikle, altın sırmayla, özenle dokunmuş ince ketenden olacaktır. ⁹⁻¹⁰ İki oniks taşı alacak, İsrailoğulları'nın adlarını, doğuş sırasına göre altısını birinin, altısını ötekini üzerine oyacaksın. ¹¹⁻¹² İsrailoğulları'nın adlarını bu iki taşın üzerine usta oymacıların mühür oyduğu gibi oyacaksın. Taşları altın yuvalar içine koyduktan sonra İsraililer'in anılması için efodun omuzluklarına tak. Harun, anılmaları için onların adlarını RAB'bin önünde iki omuzunda taşıyacak. ¹³⁻¹⁴ Altın yuvalar ve saf altından iki zincir yap. Zincirleri örme kordon gibi yapıp yuvalara yerleştire.”

Göğüslük (Çık.39:8-21)

¹⁵ “Usta işi bir karar göğüslüğü yap. Onu da efod gibi, altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yap. ¹⁶ Dört köşe, eni ve boyu birer karış*

§ 27:12 “Elli arşın”: Yaklaşık 22.5 m. * 27:14 “On beş arşın”: Yaklaşık 6.8 m. † 27:16 “Yirmi arşın”: Yaklaşık 9 m.

‡ 27:18 “Beş arşın”: Yaklaşık 2.3 m. § 27:21 “Buluşma Çadırı”: İnsanların Tanrı'ya danıştıkları yer (bkz. Çık.33:7-10).

* 28:16 “Bir karış”: Yaklaşık 22.5 cm.

olacak; ikiye katlanacak. ¹⁷ Üzerine dört sıra taş yuvası kak. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ¹⁸ ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; ¹⁹ üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; ²⁰ dördüncü sırada sarı yakut, oniks ve yeşim olacak. Taşlar altın yuvalara kakılacak. ²¹ On iki taş olacak. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oyulacak. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeleyecek.

²² “Göğüslük için saf altından örme zincirler yap. ²³ İki altın halka yap, göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koy. ²⁴ İki örme altın zinciri göğüslüğün köşelerindeki halkalara tak. ²⁵ Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağla. ²⁶ İki altın halka daha yap; her birini göğüslüğün alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına tak. ²⁷ İki altın halka daha yap; efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarısına tak. ²⁸ Göğüslüğün halkalarıyla efodun halkaları lacivert kordonla birbirine bağlanacak. Öyle ki, göğüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarısında kalsın ve efoddan ayrılmasın.

²⁹ “Harun Kutsal Yer'e* girerken, İsrailoğulları'nın adlarının yazılı olduğu karar göğüslüğünü yüreğinin üzerinde taşıyacak. Öyle ki, ben, RAB halkımı sürekli anımsayayım. ³⁰ Urim'le Tummim'i* karar göğüslüğünün içine koy; öyle ki, Harun ne zaman huzuruma çıksa yüreğinin üzerinde olsunlar. Böylece Harun İsrailoğulları'nın karar vermek için kullandıkları Urim'le Tummim'i RAB'bin huzurunda sürekli yüreğinin üzerinde taşıyacak.”

Öbür Kâhin Giysileri

(Çık.39:22-31)

³¹ “Efodun* altına giyilen kaftanı salt lacivert iplikten yap. ³² Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bırak. Yırtılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevir. ³³ Kaftanın kenarını çepeçevre lacivert, mor, kırmızı iplikten nar motifleriyle beze, aralarına altın çingiraklar tak. ³⁴ Eteğin ucu bir altın çingirak, bir nar, bir altın çingirak, bir nar olmak üzere çepeçevre kaplanacak. ³⁵ Harun hizmet ederken bu kaftanı giyecek. En Kutsal Yer'e*, huzuruma girip çıkarken duyulan çingirak sesi onun ölmediğini gösterecek.

³⁶ “Saf altından bir levha yap ve üzerine mühür oyar gibi ‘RAB'be adanmıştır’ sözünü oy; ³⁷ lacivert bir kordonla sarığın ön tarafına bağla. ³⁸ Harun onu alnında taşıyacak. İsraililer kutsal bağışlarını getirirken suç işlemişlerse, suçlarını Harun taşıyacak; onlar önümde kabul görsün diye levha sürekli Harun'un alnında bulunacak.

³⁹ “İnce ketenden işlemeli bir mintan doku, ince ketenden bir sarık, bir de nakışlı kuşak yap.

⁴⁰ “Harun'un oğullarına mintanlar, kuşaklar, görkem ve saygınlık kazandıracak başlıklar yap. ⁴¹ Bu giysileri ağabeyin Harun'a ve oğullarına giydir; sonra bana kâhinlik etmeleri için onları meshedip ata ve kutsal kıl.

⁴² “Edep yerlerini örtmek için onlara keten donlar yap. Boyu belden uyluğa kadar olacak. ⁴³ Harun'la oğulları Buluşma Çadırı'na girdiklerinde ya da Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere sunağa yaklaştıklarında, suç işleyip ölmek için bu donları giyecekler. Harun ve soyundan gelenler için sürekli bir kural olacak bu.”

29

Kâhinliğe Atanma

(Lev.8:1-36)

¹ “Bana kâhinlik edebilmeleri için, Harun'la oğullarını kutsal kılmak üzere şunları yap: Bir boğa ile iki kusursuz koç al. ² İnce buğday unundan mayasız ekmek, zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız pideler, üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar yap. ³ Bunları bir sepete koyup boğa ve iki koçla birlikte bana getir. ⁴ Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın

giriş bölümüne getirip yıka. ⁵ Giysileri al; mintanı, efodun altına giyilen kaftanı, efodu ve göğüslüğü Harun'a giydir. Efodun ustaca dokunmuş şeridini bağla. ⁶ Başına sarığı sar, üzerine de kutsal tacı koy. ⁷ Sonra mesh yağını al, başına dökerek onu meshet. ⁸ Harun'un oğullarını öne çıkarıp onlara mintan giydir. ⁹ Bellerine kuşak bağla, başlarına başlık koy. Kalıcı bir kural olarak kâhinlik onların işi olacak. Böylece Harun'la oğullarını atamış olacaksın.

¹⁰ “Boğayı Buluşma Çadırı'nın önüne getir, Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koysunlar. ¹¹ Boğayı huzurumda, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde keseceksin. ¹² Kanını parmağınla sunağın boynuzlarına sür, artan kanı sunağın dibine dök. ¹³ Hayvanın bağırsak ve içkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini ve böbrek yağlarını sunağın üzerinde yakacaksın. ¹⁴ Etini, derisini, gübresini de ordugahın dışında yak. Bu günah sunusudur.

¹⁵ “Bir koç getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. ¹⁶ Koçu sen kes. Kanını sunağın her yanına dök. ¹⁷ Koçu parçalara ayırıp bağırsaklarını, içkembesini, ayaklarını yıka, başla öteki parçaların yanına koy. ¹⁸ Sonra koçun tümünü sunağın üzerinde yak. Bu RAB'be sunulan yakmalık sunu, RAB'bi hoşnut eden koku, O'nun için yakılan sunudur.

¹⁹ “Öteki koçu getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. ²⁰ Koçu sen kes. Kanını Harun'la oğullarının sağ kulak memelerine, sağ el ve ayaklarının baş parmaklarına sür. Artan kanı sunağın her yanına dök. ²¹ Sunağın üzerindeki kanı ve mesh yağını Harun'la oğullarının ve giysilerinin üzerine serp. Böylece Harun'la oğulları ve giysileri kutsal kılınmış olacak.

²² “Koçun yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve içkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini, böbrek yağlarını ve sağ budunu al. –Çünkü bu, biri göreve atanırken kesilen koçtur.– ²³ Huzurumdaki mayasız ekmek sepetinden bir somun, yağlı pide ve yufka al, ²⁴ hepsini Harun'la oğullarının eline ver. Bunları benim huzurumda sallamalık sunu olarak salla, ²⁵ sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sunuyla birlikte beni hoşnut eden koku olarak yak. Bu, RAB için yakılan sunudur.

²⁶ “Harun'un atanması için sunulacak koçun döşünü huzurumda sallamalık sunu olarak salla. O döş senin payın olacak. ²⁷ Harun'la oğullarının atanması için kesilen koçun sallanmış olan döşüyle bağış olarak sunulan budunu bana ayır. ²⁸ İsraililer bunları sürekli Harun'la oğullarının payına ayıracak. Bu, İsraililer'in RAB'be sunduğu esenlik kurbanlarından biridir.

²⁹ “Harun'un kutsal giysileri, kendinden sonra oğullarına kalacak. Meshedilip atanırlarken bu giysileri giyecekler. ³⁰ Harun'un yerine kâhin olan oğlu, Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere Buluşma Çadırı'na girdiğinde yedi gün bu giysileri giyecek.

³¹⁻³² “Harun'la oğulları göreve atanırken kesilen koçun etini kutsal bir yerde haşlayacaksın. Haşlanan eti ve sepetteki ekmeği Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde yiyecekler. ³³ Atanıp kutsal kılınmaları için günahları bağışlatan bu sunuları yalnız onlar yiyebilir. Yabancı biri yiyemez, çünkü bu sunular kutsaldır. ³⁴ Atanmaları için kesilen kurbanın etinden ya da ekmekten sabaha artan olursa, yakacaksın. Bunlar yenmeyecek, çünkü kutsaldır.

³⁵ “Harun'la oğulları için sana buyurduklarımın hepsini yap. Atanmaları yedi gün sürecek. ³⁶ Günah bağışlatmak için günah sunusu olarak her gün bir boğa sunacaksın. Sunağı arındırmak için günah sunusu sun, kutsal kılmak için de meshet. ³⁷ Yedi gün sunağı arındırarak kutsal kılacaksın. Böylece sunak çok kutsal olacak. Ona dokunan her şey de kutsal sayılacaktır.”

Günlük Sunular
(Say.28:1-8)

³⁸ “Düzenli olarak her gün sunağın üzerinde bir yaşında iki erkek kuzu sunacaksınız. ³⁹ Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun. ⁴⁰ Kuzuyla birlikte dörtte bir hin* sıkma zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa† ince un ve dökmelik sunu olarak dörtte bir hin şarap sunacaksınız. ⁴¹ Öbür kuzuyu akşamüstü, beni hoşnut eden koku, yakılan sunu olarak, sabahki gibi tahıl sunusu ve dökmelik sunuyla birlikte bana sunacaksınız.

⁴² “Bu yakmalık sunu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, RAB'bin huzurunda, kuşaklar boyu sürekli sunulacaktır. Musa'yla konuşmak için İsrail halkıyla orada buluşacağım. ⁴³ İsraililer'le buluşurken çadır görkemimle kutsal kılınacak.

⁴⁴ “Buluşma Çadırı'nı ve sunağı kutsal kılacak, Harun'la oğullarını bana kâhinlik etmeleri için görevlendireceğim. ⁴⁵ İsraililer arasında yaşayacak, onların Tanrısı olacağım. ⁴⁶ Anlayacaklar ki, aralarında yaşamak için onları Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB benim. Tanrıları RAB benim.”

30

Buhur Sunağı

(Çık.37:25-28)

¹ “Üzerinde buhur yakmak için akasya ağacından bir sunak yap. ² Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşın*, yüksekliği iki arşın†, boynuzları kendinden olacak. ³ Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. ⁴ İki yandaki pervazın altına iki altın halka yap. Bunlar sunağın taşınması için sırtıkların geçmesine yarayacak. ⁵ Sırtıkları akasya ağacından yap ve altınla kapla. ⁶ Sunağı Levha Sandığı'nın karşısındaki perdenin, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nın önüne, seninle buluşacağım yere koy.

⁷ “Harun her sabah kandillerin bakımını yaparken sunağın üzerinde güzel kokulu buhur yakacak. ⁸ Akşamüstü kandilleri yakarken yine buhur yakacak. Böylece huzurunda kuşaklar boyunca sürekli buhur yanacak. ⁹ Sunağın üzerinde başka buhur, yakmalık sunu ya da tahıl sunusu sunmayacaksınız; üzerine dökmelik sunu dökmeyeceksiniz. ¹⁰ Harun yılda bir kez sunağın boynuzlarını arındıracak. Kuşaklarınız boyunca yılda bir kez günahları bağışlatmak için sunulan sununun kanıyla sunağı arındıracak. Sunak ben RAB için çok kutsaldır.”

Bağışlanma Bedeli

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² “İsraililer'in sayımını yaptığın zaman, herkes canına karşılık bana bedel ödeyecektir. Öyle ki, sayım yapılırken başlarına bela gelmesin. ¹³ Sayılan herkes armağan olarak bana yarım kutsal yerin şekeli‡ verecektir. –Bir şekel yirmi geradır.– ¹⁴ Sayılan yirmi yaşındaki ve daha yukarı yaştaki herkes bana armağan verecektir. ¹⁵ Canlarınızın bedeli olarak bu armağanı verdiğinizde, zengin yarım şekelden fazla, yoksul yarım şekelden eksik vermeyecek. ¹⁶ İsraililer'den bedel olarak verilen paraları toplayacak, Buluşma Çadırı'nın hizmetinde kullanacaksın. Bu paralar canlarınızın bedeli olarak ben, RAB'be İsraililer'i hep anımsatacak.”

Yıkanma Kazanı

(Çık.38:8)

¹⁷ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁸ “Yıkanmak için tunç bir kazan yap. Ayaklığı da tunçtan olacak. Buluşma Çadırı ile sunağın arasına koyup içine su doldur. ¹⁹ Harun'la oğulları ellerini, ayaklarını orada yıkayacaklar. ²⁰⁻²¹ Buluşma Çadırı'na girmeden ya da RAB için yakılan sunuyu sunarak hizmet etmek üzere sunağa yaklaşımadan önce, ölmek için

* **29:40** “Dörtte bir hin”: Yaklaşık 0.9 lt. † **29:40** “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. * **30:2** “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm. † **30:2** “İki arşın”: Yaklaşık 90 cm. **30:13** Çık.38:25-26; Mat.17:24 ‡ **30:13** “Yarım kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 5 gr. **30:18** Çık.38:8

ellerini, ayaklarını yıkamalılar. Harun'la soyunun bütün kuşakları boyunca sürekli bir kural olacak bu.”

Mesh Yağı

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: ²³ “Şu nadide baharatı al: 500 şekel[§] sıvı mür, yarısı kadar, yani 250'şer şekel* güzel kokulu tarçın ve kamış, ²⁴ 500 kutsal yerin şekeli hıyarşembe, bir hin[†] de zeytinyağı. ²⁵ Bunlardan ıtriyatçı ustalığıyla güzel kokulu kutsal bir mesh yağı yap. Ona kutsal mesh yağı denecek. ²⁶⁻²⁸ Buluşma Çadırı'nı, Levha Sandığı'nı, masayla takımlarını, kandillikle takımlarını, buhur sunağını, yakmalık sunu sunağıyla bütün takımlarını, kazanı ve kazan ayaklığını hep bu yağla meshet. ²⁹ Onları kutsal kıl ki, çok kutsal olsunlar. Onlara değen her şey kutsal sayılacaktır.

³⁰ “Bana kâhin olmaları için Harun'la oğullarını meshedip kutsal kıl. ³¹ İsraililer'e de ki, ‘Kuşaklarınız boyunca bu kutsal mesh yağı yalnız benim için kullanılacak. ³² İnsan bedenine dökülmeyecek. Aynı reçeteyle benzeri yapılmayacak. O kutsaldır ve sizin için kutsal olacaktır. ³³ Onun benzerini yapan ya da kâhin olmayan birinin üzerine dökene herkes halkının arasından atılacaktır.’ ”

Buhur

³⁴ Sonra RAB Musa'ya şöyle dedi: “Güzel kokulu baharat –kara günnük, onika[‡], kasnı ve saf günnük– al. Hepsini aynı ölçüde olsun. ³⁵ Bir ıtriyatçı ustalığıyla bunlardan güzel kokulu bir buhur yap. Tuzlanmış, saf ve kutsal olacak. ³⁶ Birazını çok ince döv, Buluşma Çadırı'nda seninle buluşacağım yere, Levha Sandığı'nın önüne koy. Sizin için çok kutsal olacaktır. ³⁷ Aynı reçeteyle kendinize buhur yapmayacaksınız. Onu RAB için kutsal sayacaksınız. ³⁸ Kim koklamak için aynısını yaparsa halkının arasından atılacaktır.”

31

Besalel ve Oholiav Ustalar

(Çık.35:30-35)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Bak, Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçtim. ³ Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu ruhumla doldurdum. ⁴ Öyle ki, altın, gümüş, tunç işleyerek ustaca yapıtlar üretsinsin; ⁵ taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. ⁶ Ayrıca Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'ı onunla çalışması için görevlendirdim. Sana buyurduğum işlerin hepsini yapabilsinler diye öteki becerikli adamlara üstün yetenek verdim. ⁷ Buluşma Çadırı'nı, Levha Sandığı'nı, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nı, çadırın bütün takımlarını, ⁸ masayla takımlarını, saf altın kandillikle takımlarını, buhur sunağını, ⁹ yakmalık sunu sunağıyla takımlarını, kazanla kazan ayaklığını, ¹⁰ dokunmuş giysileri –Kâhin Harun'un kutsal giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini– ¹¹ mesh yağını, kutsal yer için güzel kokulu buhuru tam sana buyurduğum gibi yapsınlar.”

Şabat: Dinlenme Günü

¹² RAB Musa'ya şöyle buyurdu: ¹³ “İsraililer'e de ki, ‘Şabat* günlerimi kesinlikle tutmalısınız. Çünkü o sizinle benim aramda kuşaklar boyu sürecek bir belirtidir. Böylece anlayacaksınız ki, sizi kutsal kılan RAB benim.

¹⁴ “ ‘Şabat Günü'nü tutmalısınız, çünkü sizin için kutsaldır. Kim onun kutsallığını bozarsa, kesinlikle öldürülmeli. O gün çalışan herkes halkının arasından atılmalı. ¹⁵ Altı gün çalışılacak; ama yedinci gün RAB'be adanmış Şabat'tır, dinlenme günüdür. Şabat Günü çalışan herkes kesinlikle öldürülmelidir. ¹⁶ İsraililer, sonsuza dek sürecek bir antlaşma

30:22 Çık.37:29 **§ 30:23** “500 kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 5 kg. * **30:23** “250 şekel”: Yaklaşık 2.5 kg. † **30:24** “Bir hin”: Yaklaşık 3.6 lt. ‡ **30:34** “Onika”: Kamış Denizi'nde bulunan bir tür midye kabuğundan yapılan güzel kokulu bir baharat olduğu sanılıyor. **31:15** Çık.20:8-11; 23:12; 34:21; 35:2; Lev.23:3; Yas.5:12-14

gereği olarak, Şabat Günü'nü kuşaklar boyu kutlamaya özen gösterecekler. ¹⁷ Bu, İsraililer'le benim aramda sürekli bir belirti olacaktır. Çünkü ben, RAB yeri göğü altı günde yarattım, yedinci gün işe son verip dinlendim.' ”

¹⁸ Tanrı Sina Dağı'nda Musa'yla konuşmasını bitirince, üzerine eliyle antlaşma koşullarını yazdığı iki taş levhayı ona verdi.

32

Altın Buzağı (Yas.9:7-29)

¹ Halk Musa'nın dağdan inmediğini, geciktiğini görünce, Harun'un çevresine toplandı. Ona, “Kalk, bize öncülük edecek bir ilah yap” dediler, “Bizi Mısır'dan çıkaran adama, Musa'ya ne oldu bilmiyoruz!”

² Harun, “Karılarınızın, oğullarınızın, kızlarınızın kulağındaki altın küpeleri çıkarıp bana getirin” dedi. ³ Herkes kulağındaki küpeyi çıkarıp Harun'a getirdi. ⁴ Harun altınları topladı, oymacı aletiyle buzağı biçiminde dökme bir put yaptı. Halk, “Ey İsraililer, sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız budur!” dedi.

⁵ Harun bunu görünce, buzağının önünde bir sunak yaptı ve, “Yarın RAB'bin onuruna bayram olacak” diye ilan etti. ⁶ Ertesi gün halk erkenden kalkıp yakmalık sunular sundu, esenlik sunuları getirdi. Yiyip içmeye oturdu, sonra kalkıp çılgınca eğlendi.

⁷ RAB Musa'ya, “Aşağı in” dedi, “Mısır'dan çıkardığın halkın baştan çıktı. ⁸ Buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir buzağı yaparak önünde tapındılar, kurban kestiler. ‘Ey İsraililer, sizi Mısır'dan çıkaran ilahınız budur!’ dediler.”

⁹ RAB Musa'ya, “Bu halkın ne inatçı olduğunu biliyorum” dedi, ¹⁰ “Şimdi bana engel olma, bırak öfkem alevlensin, onları yok edeyim. Sonra seni büyük bir ulus yapacağım.”

¹¹ Musa Tanrısı RAB'be yalvardı: “Ya RAB, niçin kendi halkına karşı öfken alevlensin? Onları Mısır'dan büyük kudretinle, güçlü elinle çıkardın. ¹² Neden Mısırlılar, ‘Tanrı kötü amaçla, dağlarda öldürmek, yeryüzünden silmek için onları Mısır'dan çıkardı’ desinler? Öfkelenme, vazgeç halkına yapacağın kötülükten. ¹³ Kulların İbrahim'i, İshak'ı, İsrail'i anımsa. Onlara kendi üzerine ant içtin, ‘Soyunuzu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağım. Söz verdiğim bu ülkenin tümünü soyunuza vereceğim. Sonsuza dek onlara miras olacak’ dedin.” ¹⁴ Böylece RAB halkına yapacağını söylediği kötülükten vazgeçti.

¹⁵ Musa döndü, elinde antlaşma koşulları yazılı iki taş levhayla dağdan indi. Levhaların ön ve arka iki yüzü de yazılıydı. ¹⁶ Onları Tanrı yapmıştı, üzerlerindeki oyma yazılar O'nun yazısıydı.

¹⁷ Yeşu, bağrıışan halkın sesini duyunca, Musa'ya, “Ordugahtan savaş sesi geliyor!” dedi.

¹⁸ Musa şöyle yanıtladı:

“Ne yenenlerin,
Ne de yenilenlerin sesidir bu;
Ezgiler duyuyorum ben.”

¹⁹ Musa ordugaha yaklaşıncı, buzağıyı ve oynayan insanları gördü; çok öfkeleni. Elindeki taş levhaları fırlatıp dağın eteğinde parçaladı. ²⁰ Yaptıkları buzağıyı alıp yaktı, toz haline gelinceye dek ezdi, sonra suya serperek İsraililer'e içirdi.

²¹ Harun'a, “Bu halk sana ne yaptı ki, onları bu korkunç günaha sürükledin?” dedi.

²² Harun, “Öfkelenme, efendim!” diye karşılık verdi, “Bilirsin, halk kötülüğe eğilimlidir.

²³ Bana, ‘Bize öncülük edecek bir ilah yap. Bizi Mısır'dan çıkaran adama, Musa'ya ne

oldu bilmiyoruz' dediler. ²⁴ Ben de, 'Kimde altın varsa çıkarsın' dedim. Altınlarını bana verdiler. Ateşe atınca, bu buzağı ortaya çıktı!"

²⁵ Musa halkın başıboş hale geldiğini gördü. Çünkü Harun onları dizginlememiş, düşmanlarına alay konusu olmalarına neden olmuştu. ²⁶ Musa ordugahın girişinde durdu, "RAB'den yana olanlar yanıma gelsin!" dedi. Bütün Levililer çevresine toplandı.

²⁷ Musa şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Herkes kılıcını kuşansın. Ordugahta kapı kapı dolaşarak kardeşini, komşusunu, yakınıni öldürsün.'" ²⁸ Levililer Musa'nın buyruğunu yerine getirdiler. O gün halktan üç bine yakın adam öldürüldü. ²⁹ Musa, "Bugün kendinizi RAB'be adanmış oldunuz" dedi, "Herkes öz oğluna, öz kardeşine düşman kesildiği için bugün RAB sizi kutsadı."

³⁰ Ertesi gün halka, "Korkunç bir günah işlediniz" dedi, "Şimdi RAB'bin huzuruna çıkacağım. Belki günahınızı bağışlayabilirim."

³¹ Sonra RAB'be dönerek, "Çok yazık, bu halk korkunç bir günah işledi" dedi, "Kendilerine altın put yaptılar. ³² Lütfen günahlarını bağışla, yoksa yazdığın kitaptan adımı sil."

³³ RAB, "Kim bana karşı günah işlediyse onun adını sileceğim" diye karşılık verdi, ³⁴ "Şimdi git, halkı sana söylediğim yere götür. Meleğim sana öncülük edecek. Ama zamanı gelince günahlarından ötürü onları cezalandıracağım."

³⁵ RAB halkı cezalandırdı. Çünkü Harun'a buzağı yaptırmışlardı.

33

Horev'den Ayrılma Hazırlığı

¹ RAB Musa'ya, "Buradan git" dedi, "Sen ve Mısır'dan çıkardığın halk İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, 'Orayı senin soyuna vereceğim' diye ant içtiğim topraklara gidin. ²⁻³ Süt ve bal akan ülkeye senden önce bir melek gönderecek, Kenan, Amor, Hitit, Periz, Hiv ve Yevus halklarını oradan kovacağım. Ben sizinle gelmeyeceğim, çünkü inatçı insanlarsınız. Belki sizi yolda yok ederim."

⁴ Halk bu kötü haberi duyunca yasa büründü. Kimse takı takmadı. ⁵ Çünkü RAB Musa'ya şöyle demişti: "İsraililer'e de ki, 'Siz inatçı insanlarsınız. Bir an aranızda kalsam, sizi yok ederim. Şimdi üzerinizdeki takıları çıkarın, size ne yapacağıma karar vereyim.'" ⁶ Böylece Horev Dağı'ndan sonra İsraililer takılarını çıkardı.

Musa ve Rab'bin Görkemi

⁷ Musa bir çadır alır, ordugahın dışına, biraz öteye kurardı. Ona 'Buluşma Çadırı' derdi. Kim RAB'be danışmak istese, ordugahın dışındaki Buluşma Çadırı'na giderdi. ⁸ Musa ne zaman çadıra gitse, bütün halk kalkar, herkes çadırının girişinde durarak Musa içeri girinceye kadar arkasından bakardı. ⁹ Musa çadıra girince, bulut sütunu aşağı iner, RAB Musa'yla konuştuğu sürece girişi kapardı. ¹⁰ Bulut sütununun çadırın girişinde durduğunu gören herkes kalkar, kendi çadırının girişinde tapınırdı. ¹¹ RAB Musa'yla iki arkadaş gibi yüz yüze konuşurdu. Sonra Musa ordugaha dönerdi. Ama genç yardımcısı Nun oğlu Yeşu çadırdan çıkmazdı.

¹² Musa RAB'be şöyle dedi: "Bana, 'Bu halka öncülük et' diyorsun, ama kimi benimle göndereceğini söylemedin. Bana, 'Seni adınla tanıyorum, senden hoşnudum' demiştin.

¹³ Eğer benden hoşnutsan, lütfen şimdi bana yollarını göster ki, seni daha iyi tanıyıp hoşnut etmeye devam edeyim. Unutma, bu ulus senin halkındır."

¹⁴ RAB, "Varlığım sana eşlik edecek" diye yanıtladı, "Seni rahata kavuşturacağım."

¹⁵ Musa, "Eğer varlığın bize eşlik etmeyecekse, bizi buradan çıkarma" dedi, ¹⁶ "Yoksa benden ve halkından hoşnut kaldığın nereden bilinecek? Bize eşlik etmenden, değil mi? Ancak o zaman benimle halkın yeryüzünün öteki halklarından ayırt edilebiliriz."

¹⁷ RAB, “Söylediğin gibi yapacağım” dedi, “Çünkü senden hoşnut kaldım, adınla tanıyorum seni.”

¹⁸ Musa, “Lütfen görkemini bana göster” dedi.

¹⁹ RAB, “Bütün iyiliğimi önünden geçireceğim” diye karşılık verdi, “Adımı, RAB adını senin önünde duyuracağım. Merhamet ettiğime merhamet edeceğim, acıdığımı acıyacağım. ²⁰ Ancak, yüzümü görmene izin veremem. Çünkü yüzümü gören yaşayamaz.” ²¹ Sonra, “Yakınımda bir yer var” dedi, “Orada, kayanın üzerinde dur. ²² Görkemim oradan geçerken seni kayanın kovuğuna sokup geçinceye kadar elimle örteceğim. ²³ Elimi kaldırdığımda, sırtımı görecek. Ama yüzüm görülmecek.”

34

Antlaşma Yenileniyor

¹ RAB Musa'ya, “Öncekiler gibi iki taş levha kes” dedi, “Kırdığın levhaların üzerindeki sözleri onlara yazacağım. ² Sabaha kadar hazırlan, sabah olunca Sina Dağı'na çık; dağın tepesinde, huzurunda dur. ³ Senden başka kimse dağa çıkmasın, dağın hiçbir yerinde kimse görülmesin. Dağın eteğinde davar ya da sığır da otlamasın.”

⁴ Musa öncekiler gibi iki taş levha kesti. RAB'bin buyurduğu gibi sabah erkenden kalktı, taş levhaları yanına alarak Sina Dağı'na çıktı. ⁵ RAB bulutun içinde oraya inip onunla birlikte durdu ve adını RAB olarak duyurdu. ⁶ Musa'nın önünden geçerek, “Ben RAB'bim” dedi, “RAB, acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık Tanrı. ⁷ Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışlarım. Hiçbir suçu cezasız bırakmam. Babaların işlediği suçun hesabını oğullarından, torunlarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım.”

⁸ Musa hemen yere kapanıp tapındı. ⁹ “Ya Rab, eğer benden hoşnutsan, lütfen bizimle gel” dedi, “Bunlar inatçı insanlardır. Sen suçlarımızı, günahlarımızı bağışla. Bizi kendi mirasın olarak benimse.”

¹⁰ RAB, “Senin halkınla bir antlaşma yapıyorum” dedi, “Onların önünde dünyada ve öteki uluslar arasında görülmemiş harikalar yapacağım. Arasında yaşadığın halk neler yapabileceğini göreceksin. Senin için korkunç şeyler yapacağım. ¹¹ Bugün sana verdiğim buyruğu tut. Amor, Kenan, Hitit, Periz, Hiv ve Yevus halklarını senin önünden kova-
¹² cağım. ¹³ Gideceğin ülkedeki insanlarla antlaşma yapmaktan kaçın. Çünkü bu senin için bir tuzak olur. ¹⁴ Onların sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını keseceksiniz. ¹⁵ Başka ilahlara tapmayacaksınız. Çünkü ben adı Kıskaç bir RAB'bim, kıskanç bir Tanrı'yım. ¹⁶ Ülke halkıyla herhangi bir antlaşma yapmayın. Yoksa onlar başka ilahlara gönül verir, kurban keserken sizi de çağırırlar; siz de gider yersiniz. ¹⁷ Kızlarını oğullarınıza alırsınız. Kızlar başka ilahlara gönül verirken oğullarınızı da artlarından sürükler.

¹⁸ “Dökme putlar yapmayacaksınız.

¹⁹ “Size buyurduğum gibi, Aviv ayının belirli günlerinde yedi gün mayasız ekmek yiyerek Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan Aviv ayında çıktınız.

²⁰ “Bütün ilk doğanlar benimdir; ister sığır, ister davar olsun, ilk doğan erkek hayvan-
²¹ larınızın tümü bana aittir. ²² İlk doğan sıpanın bedelini bir kuzuyla ödeyin. Bedelini ödemeyecekseniz, sıpanın boynunu kıracaksınız. Bütün ilk doğan oğullarınızın bedelini ödemelisiniz.

“Kimse huzuruma eli boş çıkmasın.

33:19 Rom.9:15 **34:6** Say.14:18; Neh.9:17; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2 **34:6** Çık.20:5-6; Say.14:18; Yas.5:9-10; 7:9-10 **34:13** Yas.16:21 **34:17** Çık.20:4; Lev.19:4; Yas.5:8; 27:15 **34:18** Çık.12:14-20; Lev.23:6-8; Say.28:16-25 **34:19** Çık.13:2 **34:20** Çık.13:13

²¹ “Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Ekim, biçim vakti bile olsa dinleneceksiniz.

²² “İlk buğday biçiminde Haftalar Bayramı, yıl sonunda da Ürün Devşirme Bayramı yapacaksınız. ²³ Bütün erkekleriniz yılda üç kez İsrail'in Tanrısı ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar. ²⁴ Öteki ulusları önünüzden kovacak, sınırlarınızı genişleteceğim. Yılda üç kez Tanrınız RAB'bin önüne çıktığınız zaman, kimse ülkenize göz dikemeyecek.

²⁵ “Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz. Fısıh kurbanı sabaha bırakılmayacak.

²⁶ “Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz. “Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız.”

²⁷ RAB Musa'ya, “Bunları yaz” dedi, “Çünkü seninle ve İsraililer'le bu sözlere dayanarak antlaşma yaptım.” ²⁸ Musa orada kırk gün kırk gece RAB'le birlikte kaldı. Ağzına ne ekmek koydu, ne de su. Antlaşma sözlerini, on buyruğu taş levhaların üzerine yazdı.

Musa Sina Dağı'ndan İniyor

²⁹ Musa elinde iki antlaşma levhasıyla Sina Dağı'ndan indi. RAB'le konuştuğu için yüzü ışıldıyordu, ama kendisi bunun farkında değildi. ³⁰ Harun'la İsraililer Musa'nın ışıldayan yüzünü görünce, ona yaklaşmaya korktular. ³¹ Musa onları yanına çağırdı. Harun'la İsrail topluluğunun bütün önderleri çevresine toplandılar. Musa onlarla konuştu. ³² Sonra herkes ona yaklaştı. Musa RAB'bin Sina Dağı'nda kendisine bildirdiği bütün buyrukları onlara verdi.

³³ Konuşmasını bitirdikten sonra, yüzüne bir peçe taktı. ³⁴ Ama ne zaman konuşmak için RAB'bin huzuruna çıksa, ayrılıncaya kadar peçeyi kaldırırdı. Dönünce de kendisine verilen buyrukları İsraililer'e bildirir, ³⁵ İsraililer de onun ışıldayan yüzünü görürlerdi. Sonra Musa içeri girip RAB'le görüşünceye kadar yine peçeyi takardı.

35

Şabat Kuralları

(Çık.31:12-18)

¹ Musa bütün İsrail topluluğunu çağırarak, “RAB'bin yapmanızı buyurduğu işler şunlardır” dedi, ² “Altı gün çalışacaksınız. Ama yedinci gün sizin için kutsal Şabat, RAB'be adanmış dinlenme günü olacaktır. O gün çalışan herkes öldürülecektir. ³ Şabat Günü konutlarınızda ateş yakmayacaksınız.”

Konuta Getirilen Armağanlar

(Çık.25:1-7; 39:32-41)

⁴ Musa bütün İsrail topluluğuna seslenerek şöyle dedi: “RAB'bin buyruğu şudur: ⁵⁻⁷ Aranızda armağanlar toplayıp RAB'be sunacaksınız. İstekli olan herkes RAB'be altın, gümüş, tunç; lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri*, kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağacı armağan etsin. ⁸ Kandil için zeytinyağı; mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat; ⁹ başkâhinin efoduyla göğüslüğü için oniks ve öbür kakma taşları getirsin.

¹⁰ “Aranızdaki bütün becerikli kişiler gelip RAB'bin buyurduğu her şeyi yapsın. ¹¹ Konutu, çadırın iç ve dış örtüsünü, kopçalarını, çerçevelerini, girişlerini, direklerini, tabanlarını; ¹² sandığı ve sırkalarını, Bağışlanma Kapağı'nı, bölme perdesini, ¹³ masayla sırkalarını, bütün masa takımlarını, huzura konan ekmekleri; ¹⁴ ışık için kandilliği ve

34:21 Çık.20:9-10; 23:12; 31:15; 35:2; Lev.23:3; Yas.5:13-14 **34:22** Lev.23:15-21; Say.28:26-31 **34:22** Lev.23:39-43

34:25 Çık.12:10 **34:26** Yas.26:2 **34:26** Yas.24:21 **34:29** 2Ko.3:7-16 **35:2** Çık.20:8-11; 23:12; 31:15; 34:21;

Lev.23:3; Yas.5:12-14 * **35:5-7** “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir.

takımlarını, kandilleri, kandiller için zeytinyağını; ¹⁵ buhur sunağını ve sırıklarını, mesh yağını, güzel kokulu buhuru; konutun giriş bölümündeki perdeyi; ¹⁶ yakmalık sunu sunağını ve tunç ızgarasını, sırıklarını, bütün takımlarını, kazanı ve kazan ayaklığını; ¹⁷ avlunun çevresindeki perdeleri, direkleri, direk tabanlarını, avlu kapısındaki perdeyi, ¹⁸ konutun ve avlunun kazıklarıyla iplerini; ¹⁹ kutsal yerde hizmet etmek için dokunmuş giysileri –Kâhin Harun'un giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini– yapsınlar.”

²⁰ İsrail topluluğu Musa'nın yanından ayrıldı. ²¹ Her istekli, hevesli kişi Buluşma Çadırı'nın yapımı, hizmeti ve kutsal giysiler için RAB'be armağan getirdi. ²² Kadın erkek herkes istekle geldi, RAB'be her çeşit altın takı, broş, küpe, yüzük, kolye getirdi. RAB'be armağan ettikleri bütün takılar altındı. ²³ Ayrıca kimde lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri, kırmızı boyalı koç derisi varsa getirdi. ²⁴ Gümüş ve tunç armağanlar sunan herkes onları RAB'be adadı. Herhangi bir işte kullanılmak üzere kimde akasya ağacı varsa getirdi. ²⁵ Bütün becerikli kadınlar elleriyle eğirdikleri lacivert, mor, kırmızı ipliği, ince keteni getirdiler. ²⁶ İstekli, becerikli kadınlar da keçi kılı eğirdiler. ²⁷ Önderler efod ve göğüslük için oniks, kakma taşlar, ²⁸ kandil, mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat ve zeytinyağı getirdiler. ²⁹ Kadın erkek bütün istekli İsraililer RAB'bin Musa aracılığıyla yapmalarını buyurduğu işler için RAB'be gönülden verilen sunu sundular.

Besalel ve Oholiav Ustalar (Çık.31:2-6)

³⁰ Musa İsraililer'e, “Bakın!” dedi, “RAB Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçti. ³¹ Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu kendi Ruhu'yla doldurdu. ³² Öyle ki, altın, gümüş, tunç işleyerek ustaca yapıtlar üretsın; ³³ taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. ³⁴ RAB ona ve Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'a öğretme yeteneği de verdi. ³⁵ Onlara üstün beceri verdi. Öyle ki, ustalık isteyen her türlü işte, oymacılıkta, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten yapmada, dokuma ve nakış işlerinde, her sanat dalında yaratıcı olsunlar.

36

¹ “Besalel, Oholiav ve kutsal yerin yapımında gereken işleri nasıl yapacaklarına ilişkin RAB'bin kendilerine bilgelik ve anlayış verdiği bütün becerikli kişiler her işi tam RAB'bin buyurduğu gibi yapacaklar.”

² Musa Besalel'i, Oholiav'ı, RAB'bin kendilerine bilgelik verdiği becerikli adamları ve çalışmaya istekli herkesi iş başına çağırırdı. ³ Gelenler kutsal yerin yapımında gereken işleri yapmak üzere İsraililer'in getirmiş olduğu bütün armağanları Musa'dan aldılar. İsraililer gönülden verdikleri sunuları her sabah Musa'ya getirmeye devam ettiler. ⁴ Öyle ki, kutsal yerdeki işleri yapmakta olan ustalar işlerini bırakıp bir bir Musa'nın yanına gelerek, ⁵ “Halk RAB'bin yapılmasını buyurduğu iş için gereğinden fazla getiriyor” dediler.

⁶ Bunun üzerine Musa buyruk verdi: “Ne erkek, ne kadın hiç kimse kutsal yere armağan olarak artık bir şey vermesin.” Buyruk ordugahta ilan edildi. Böylece halkın daha çok armağan getirmesine engel olundu. ⁷ Çünkü o ana kadar getirilenler işi bitirmek için yeter de artardı bile.

Konutun Yapımı (Çık.26:1-37)

⁸ Çalışanlar arasındaki becerikli adamlar konutu on perdeden yaptılar. Besalel onları lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptı, üzerini Keruvlar'la* ustaca süsledi. ⁹ Her perdenin boyu yirmi sekiz*, eni dört arşındı†. Bütün perdeler aynı

* 36:9 “Yirmi sekiz arşın”: Yaklaşık 12.6 m. † 36:9 “Dört arşın”: Yaklaşık 1.8 m.

ölçüdeydi. ¹⁰ Perdeleri beşer beşer birbirine ekleyerek iki takım perde yaptı. ¹¹ Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler açtı. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yaptı. ¹² Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek açtı; ilmekler birbirine karşıydı. ¹³ Elli altın kopça yaptı, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştirdi. Böylece konut tek parça haline geldi.

¹⁴ Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yaptı. ¹⁵ Her perdenin boyu otuz[‡], eni dört arşındı. On bir perde de aynı ölçüdeydi. ¹⁶ Beş perdeyi birbirine, altı perdeyi birbirine birleştirdi. ¹⁷ Her iki perde takımının kenarlarına ellişer ilmek açtı. ¹⁸ Çadırı birleştirip tek parça haline getirmek için elli tunç kopça yaptı. ¹⁹ Çadır için kırmızı boyalı koç derisinden bir örtü, onun üstüne de deriden[§] başka bir örtü yaptı.

²⁰ Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yaptı. ²¹ Her çerçevenin boyu on*, eni bir buçuk[†] arşındı. ²² Çerçevelerin birbirine uyan iki paralel çıkıntısı vardı. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yaptı. ²³ Konutun güneyi için yirmi çerçeve yaptı. ²⁴ Her çerçevenin altında iki çıkıntı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yaptı. ²⁵⁻²⁶ Konutun öbür yanı, yani kuzeyi için de yirmi çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yaptı. ²⁷ Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yaptı. ²⁸ Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yaptı. ²⁹ Bu köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kaldı, üst tarafı ise birinci halkayla birleştirildi. İki köşeyi oluşturan iki çerçeveyi aynı biçimde yaptı. ³⁰ Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban yaptı.

³¹⁻³² Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağacından kirişler yaptı. ³³ Çerçevelerin ortasındaki kirişi konutun bir ucundan öbür ucuna geçirdi. ³⁴ Çerçevelerle kirişleri altınla kapladı, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yaptı.

³⁵ Lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yaptı, üzerini Keruvlar'la ustaca süsledi. ³⁶ Perde için akasya ağacından dört direk yaparak altınla kapladı. Çengelleri de altındı. Direkler için dört gümüş taban döktü. ³⁷ Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yaptı. ³⁸ Perdeyi asmak için çengelli beş direk yaparak başlıklarını, çemberlerini altınla kapladı. Direklere beş tunç taban yaptı.

37

Antlaşma Sandığı'nın Yapımı

(Çık.25:10-22)

¹ Besalel Antlaşma Sandığı'nı* akasya ağacından yaptı. Boyu iki buçuk*, eni ve yüksekliği birer buçuk arşındı[†]. ² İçini de dışını da saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ³ İkisi bir yanda, ikisi öbür yanda olmak üzere sandığın dört köşesindeki ayaklara takmak için birer altın halka döktü. ⁴ Akasya ağacından sııklar yapıp altınla kapladı. ⁵ Sandığın taşınması için sııkları yanlardaki halkalara geçirdi. ⁶ Bağışlanma Kapağı'nı saf altından yaptı. Boyu iki buçuk, eni bir buçuk arşındı. ⁷ Kapağın iki kenarına dövme altından birer Keruv yaptı. ⁸ Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürünü öteki kenara koyarak kapağı tek parça halinde yaptı. ⁹ Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtüyor, yüzleri birbirine dönük kapağa bakıyorlardı.

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa'nın Yapımı

(Çık.25:23-30)

‡ 36:15 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m. § 36:19 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir. * 36:21 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m. † 36:21 "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm. * 37:1 "İki buçuk arşın": Yaklaşık 1.1 m. † 37:1 "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm.

¹⁰ Besalel akasya ağacından bir masa yaptı. Boyu iki[‡], eni bir[§], yüksekliği bir buçuk arşındı^{*}. ¹¹ Masayı saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ¹² Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevirdi. ¹³ Masa için dört altın halka dökerek dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştirdi. ¹⁴ Masanın taşınması için sıırıkların içinden geçeceği halkalar kenarlığa yakındı. ¹⁵ Sırııkları akasya ağacından yaptı, altınla kapladı. ¹⁶ Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yaptı.

Kandilliğin Yapımı

(Çık.25:31-40)

¹⁷ Saf altından bir kandillik yaptı. Ayağı, gövdesi dövme altındı. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendindendi. ¹⁸ Üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kolluydu. ¹⁹ Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi vardı. Altı kol da aynıydı. ²⁰ Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunuyordu. ²¹ Kandillikten yükselen ilk iki kolun, ikinci iki kolun, üçüncü iki kolun altında kendinden birer tomurcuk vardı. Toplam altı koldu. ²² Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altındı. ²³ Kandillik için saf altından yedi kandil, fitil maşaları, tablalar yaptı. ²⁴ Bütün takımları dahil kandillige bir talant[†] saf altın harcandı.

Buhur Sunağının Yapımı

(Çık.30:1-5)

²⁵ Akasya ağacından bir buhur sunağı yaptı. Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşın, yüksekliği iki arşındı. Boynuzları kendindendi. ²⁶ Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ²⁷ İki yandaki pervazın altına iki altın halka yaptı. Bunlar sunağın taşınması için sıırıkların geçmesine yarıyordu. ²⁸ Sırııkları akasya ağacından yaparak altınla kapladı.

²⁹ İtiryatçı ustalığıyla kutsal mesh yağı ve güzel kokulu saf buhur yaptı.

38

Yakmalık Sunu Sunağının Yapımı

(Çık.27:1-8)

¹ Besalel yakmalık sunu sunağını akasya ağacından kare biçiminde yaptı. Eni ve boyu beşer arşın^{*}, yüksekliği üç arşındı[†]. ² Dört üst köşesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla kapladı. ³ Sunağın bütün takımlarını –kovaları, kürekleri, çanakları, büyük çatalları, ateş kaplarını– tunçtan yaptı. ⁴ Kenarın altında aşağı doğru sunağın yarısına kadar ağ biçiminde tunç bir ızgara yaptı. ⁵ Tunç ızgaranın dört köşesine taşıma sıırıklarını geçirmek için birer halka döktü. ⁶ Sırııkları akasya ağacından yaparak tunçla kapladı. ⁷ Sunağın taşınması için yan tarafındaki halkalara geçirdi. Sunağı tahtadan, içi boş yaptı.

Yıkanma Kazanının Yapımı

(Çık.30:18)

⁸ Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde hizmet eden kadınların aynalarından tunç ayaklıklılı tunç bir kazan yaptı.

Konut Avlusunun Yapımı

(Çık.27:9-19)

[‡] 37:10 “İki arşın”: Yaklaşık 90 cm. [§] 37:10 “Bir arşın”: Yaklaşık 45 cm. ^{*} 37:10 “Bir buçuk arşın”: Yaklaşık 70 cm. [†] 37:24 “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg. 37:29 Çık.30:22-38 ^{*} 38:1 “Beş arşın”: Yaklaşık 2.3 m. [†] 38:1 “Üç arşın”: Yaklaşık 1.4 m.

⁹ Konuta bir avlu yaptı. Avlunun güney tarafı için yüz arşın[‡] boyunda özenle dokunmuş ince keten perdeler yaptı. ¹⁰ Perdeler için tabanları tunç, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş yirmi direk yaptı. ¹¹ Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü.

¹² Avlunun batı tarafı için elli arşın[§] boyunda perde, on direk, on taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü. ¹³ Doğuya bakan tarafta avlunun eni elli arşındı. ¹⁴ Girişin bir tarafında on beş arşın^{*} boyunda perde, üç direk ve üç taban; ¹⁵ öbür tarafında da on beş arşın boyunda perde, üç direk ve üç taban vardı. ¹⁶ Avlunun çevresindeki bütün perdeler özenle dokunmuş ince ketendi. ¹⁷ Direklerin tabanları tunç, çengelleriyle çemberleri gümüştü. Başlıkları da gümüş kaplamaydı. Avlunun bütün direkleri gümüş çemberlerle donatılmıştı.

¹⁸ Avlunun girişindeki perde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş nakışlı ince ketenden yapılmıştı. Boyu yirmi[†], yüksekliği avlunun perdeleri gibi beş arşındı[‡]. ¹⁹ Tunçtan dört direği ve dört tabanı vardı. Direklerin çengelleri, başlıklarının kaplaması ve çemberleri gümüştü. ²⁰ Konutun ve konutu çevreleyen avlunun bütün kazıkları tunçtandı.

Kullanılan Malzemeler

²¹ Antlaşma Levhaları'nın bulunduğu konut için kullanılan malzeme miktarının tümü Musa'nın buyruğu uyarınca, Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimindeki Levililer tarafından kaydedildi. ²² RAB'bin Musa'ya buyurduğu bütün işleri Yahuda oymağından Hur oğlu Uri oğlu Besalel yaptı. ²³ Dan oymağından oymacı, yaratıcı, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten işlemede usta nakışçı Ahisamak oğlu Oholiav da ona yardım etti.

²⁴ Kutsal yerdeki bütün işler için kullanılan adanmış altın miktarı kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekeldi[§]. ²⁵ Topluluğun sayımından elde edilen gümüş, kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekeldi^{*}. ²⁶ Sayımı yapılan yirmi ve daha yukarı yaştaki 603 550 kişiden adam başına bir beka, yani yarım kutsal yerin şekeli[†] düşüyordu. ²⁷ Kutsal yer ve perde tabanlarının dökümü için 100 talant[‡] gümüş kullanıldı. Her tabana bir talant[§] olmak üzere, 100 tabana 100 talant gümüş harcandı. ²⁸ Direklerin çengelleri, başlıkların kaplanması ve çemberleri için 1 775 şekel^{*} harcandı. ²⁹ Adanan tunç 70 talant 2 400 şekeldi[†]. ³⁰⁻³¹ Bununla Buluşma Çadırı'nın giriş bölümündeki tabanlar, sunakla ızgarası ve bütün takımları, avlu çevresindeki ve girişindeki tabanlar, bütün konut kazıklarıyla avlu çevresindeki kazıklar yapıldı.

39

Kâhin Giysilerinin Yapımı

(Çık.28:1-14)

¹ Kutsal yerde hizmet için lacivert, mor, kırmızı iplikten özenle dokunmuş giysiler yaptılar. Ayrıca RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun'a kutsal giysiler yapıldı.

Efodun Yapımı

(Çık.28:6-14)

² Efodu altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptılar. ³ Altını ince tabakalar halinde dövüp lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten

‡ 38:9 “Yüz arşın”: Yaklaşık 45 m. § 38:12 “Elli arşın”: Yaklaşık 22.5 m. * 38:14 “On beş arşın”: Yaklaşık 6.8 m.
† 38:18 “Yirmi arşın”: Yaklaşık 9 m. ‡ 38:18 “Beş arşın”: Yaklaşık 2.3 m. § 38:24 “Kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekel”: Yaklaşık 880 kg. 38:25 Çık.30:11-16 * 38:25 “Kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekel”: Yaklaşık 3.2 ton. 38:26 Mat.17:24 † 38:26 “Bir beka, yani yarım kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 5 gr. ‡ 38:27 “100 talant”: Yaklaşık 3 ton. § 38:27 “Bir talant”: Yaklaşık 30 kg. * 38:28 “1 775 şekel”: Yaklaşık 17.8 kg. † 38:29 “70 talant 2 400 şekel”: Yaklaşık 2.1 ton.

arasına ustaca işlemek için tel tel kestiler. ⁴ Efodun iki köşesine tutturulmuş omuzluklar yaparak birleştirdiler. ⁵ Efodun üzerindeki ustaca dokunmuş şerit efodun bir parçası gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketendendi; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibiydi.

⁶ Altın yuvalar içine kakılmış, üzerine İsrailoğulları'nın adları mühür gibi oyulmuş oniksi işleyip ⁷ İsraililer'in anılması için efodun omuzluklarına taktılar. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Göğüslüğün Yapımı

(Çık.28:15-30)

⁸ Efod gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden usta işi bir göğüslük yaptılar. ⁹ Dört köşe, eni ve boyu birer karıştı*, ikiye katlanmıştı. ¹⁰ Üzerine dört sıra taş yuvası kaktılar. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ¹¹ ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; ¹² üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; ¹³ dördüncü sırada sarı yakut, oniks, yeşim vardı. Taşlar altın yuvalara kakılmıştı. ¹⁴ On iki taş vardı. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oyulmuştu. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeliyordu.

¹⁵ Göğüslük için saf altından örme zincirler yaptılar. ¹⁶ İkişer tane altın yuva ve halka yaptılar. Göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koydular. ¹⁷ İki örme altın zinciri göğüslüğün köşelerindeki halkalara taktılar. ¹⁸ Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağladılar. ¹⁹ İki altın halka yaparak göğüslüğün alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına taktılar. ²⁰ İki altın halka daha yaparak efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarısına taktılar. ²¹ Göğüslüğün halkalarıyla efodun halkalarını lacivert kordonla birbirine bağladılar. Öyle ki, göğüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarısında kalsın ve efoddan ayrılmasın. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Öbür Kâhin Giysilerinin Yapımı

(Çık.28:31-43)

²² Efodun altına giyilen kaftanı ustaca dokunmuş salt lacivert iplikten yaptılar. ²³ Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bıraktılar. Yırtılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevirdiler. ²⁴ Kaftanın kenarını lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nar motifleriyle bezediler. ²⁵⁻²⁶ Saf altından çingiraklar yaptılar ve hizmet için kullanılan kaftanın eteğinin ucundaki narların arasına, bir çingirak bir nar, bir çingirak bir nar olmak üzere çepeçevre koydular. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

²⁷⁻²⁹ Harun'la oğulları için ince ketenden ustaca dokunmuş mintanlar, sarıklar, süslü başlıklar, ince keten donlar, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı kuşak yaptılar; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

³⁰ Kutsal tacın levhasını saf altından yaparak üzerine mühür oyar gibi 'RAB'be adanmıştır' sözünü yazdılar. ³¹ Üstüne bağlanmak üzere sarığa lacivert bir kordon taktılar; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

İşin Tamamlanması

(Çık.35:10-19)

³² Böylece konutun, yani Buluşma Çadırı'nın bütün işleri tamamlandı. İsraililer her şeyi tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. ³³⁻⁴¹ Konutu, çadırı bütün takımlarını, kopçalarını, çerçevelerini, girişlerini, direklerini, tabanlarını; kırmızı boyalı koç derisinden

* 39:9 "Bir karış": Yaklaşık 22.5 cm.

örtüyü, deri† örtüyü, bölme perdesini; Levha Sandığı'yla sırıklarını, Bağışlanma Kapağı'nı; masayla takımlarını, Tanrı'nın huzuruna konan ekmekleri; saf altın kandilliği, üstüne dizilecek kandillerle takımlarını, kandil için zeytinyağını; altın sunağı, mesh yağını, güzel kokulu buhuru, çadırın giriş bölümünün perdesini; tunç sunakla ızgarasını, sırıklarını, bütün takımlarını, kazanı, kazan ayaklığını; avlunun perdelerini, direklerini, direk tabanlarını, avlu girişinin perdesini, iplerini, kazıklarını, konutta, yani Buluşma Çadırı'ndaki hizmet için gerekli bütün aletleri; kutsal yerdeki hizmet için dokunmuş giysileri, Kâhin Harun'un kutsal giysilerini, oğullarının kâhin giysilerini Musa'ya gösterdiler. ⁴² Her şeyi tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. ⁴³ Musa baktı, bütün işlerin RAB'bin buyurduğu gibi yapılmış olduğunu görünce onları kutsadı.

40

Buluşma Çadırı'nın Düzenlenmesi ve Adanması

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Konutu, yani Buluşma Çadırı'nı birinci ayın ilk günü kur. ³ Levha Sandığı'nı oraya getirip perdeyle gizle. ⁴ Masayı içeri getir, gereken her şeyi üzerine diz. Kandilliği getirip kandillerini yak. ⁵ Altın buhur sunağını Levha Sandığı'nın önüne koy, konutun giriş bölümüne perdesini tak. ⁶ Yakmalık sunu sunağını konutun –Buluşma Çadırı'nın– giriş bölümüne koy. ⁷ Kazanı çadırı sunak arasına koyup içine su doldur. ⁸ Çadırın çevresini avluyla kapat, avlunun girişine perdesini as.

⁹ “Sonra mesh yağıyla konutu ve içindeki bütün eşyaları meshederek kutsal kıl. Böylece konutla takımları kutsal olacak. ¹⁰ Yakmalık sunu sunağıyla takımlarını meshet, sunağı kutsal kıl. Sunak çok kutsal olacak. ¹¹ Kazan ve kazan ayaklığını meshederek kutsal kıl.

¹² “Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip yıka. ¹³ Harun'a kutsal giysileri giydir, bana kâhinlik etmesi için onu meshederek kutsal kıl. ¹⁴ Oğullarını getirip mintanları giydir. ¹⁵ Bana kâhinlik etmeleri için babaları gibi onları da meshet. Bu mesh onların kuşaklar boyu sürekli kâhin olmalarını sağlayacak.”

¹⁶ Musa her şeyi RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı. ¹⁷ Böylece ikinci yılın birinci ayının birinci günü konut kuruldu. ¹⁸ Musa konutu kurdu, tabanlarını koydu, çerçevelerini yerleştirdi, kirişlerini taktı, direklerini dikti. ¹⁹ Çadırı tıpkı RAB'bin kendisine buyurduğu gibi konutun üzerine gerdi, çadır örtüsünü üzerine örttü. ²⁰ Antlaşma Levhaları'nı sandığa koydu, sandık sırıklarını taktı, Bağışlanma Kapağı'nı sandığın üzerine yerleştirdi. ²¹ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi Levha Sandığı'nı konuta getirdi, bölme perdesini asarak sandığı gizledi.

²² Masayı Buluşma Çadırı'na, konutun kuzeyine, perdenin dışına koydu. ²³ RAB'bin huzurunda, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi üzerine ekmekleri dizdi. ²⁴ Kandilliği Buluşma Çadırı'na, masanın karşısına, konutun güneyine koydu. ²⁵ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, RAB'bin huzurunda kandilleri yaktı. ²⁶ Altın sunağı Buluşma Çadırı'na, perdenin önüne koydu. ²⁷ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi üzerinde güzel kokulu buhur yaktı. ²⁸ Konutun giriş bölümünün perdesini taktı. ²⁹ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yakmalık sunu sunağını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne koydu, üzerinde yakmalık sunu ve tahıl sunusu sundu. ³⁰ Kazanı Buluşma Çadırı ile sunak arasına koydu, yıkanmak için içine su doldurdu. ³¹ Musa, Harun ve Harun'un oğulları ellerini, ayaklarını orada yıkadılar. ³² Ne zaman Buluşma Çadırı'na girip sunağa yaklaşırsalar RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi orada yıkandılar. ³³ Musa konutla sunağı avluyla çevirdi. Avlunun girişine perdeyi asarak işi tamamladı.

Buluşma Çadırı Üstündeki Bulut (Say.9:15-23)

† 39:33-41 “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir.

³⁴ O zaman bulut Buluşma Çadırı'nı kapladı ve RAB'bin görkemi konutu doldurdu.
³⁵ Musa Buluşma Çadırı'na giremedi; çünkü bulut her yeri kaplamış, RAB'bin görkemi konutu doldurmuştu. ³⁶ İsraililer ancak bulut konutun üzerinden kalkınca göçerlerdi.
³⁷ Bulut durdukça yerlerinden ayrılmaz, kalkacağı günü beklerlerdi. ³⁸ Böylece bütün yolculuklarında konutun üzerinde gündüzün RAB'bin bulutu, gece de ateş İsraililer'e yol gösterdi.

LEVİLİLER

GİRİŞ

Levililer Kitabı eski İsrail'deki tapınma düzeni ve bunu yöneten Levi oymağından gelen kâhinlerle ilgili kuralları içerir.

Kitap temel olarak Tanrı'nın kutsallığı ve İsrail halkının kutsal Tanrı'yla ilişkisini sürdürmek için nasıl yaşayıp tapınması gerektiği konusuna açıklık getirir. Kitabın en çok bilinen ayetlerinden biri, İsa'nın ikinci büyük buyruk olarak söylediği 19:18 ayetindeki "Komşunu kendin gibi seveceksin" sözleridir.

Ana Hatlar:

1:1-7:38 Sunu ve kurbanlarla ilgili yasalar

8:1-10:20 Harun'la oğullarının kâhin olarak atanması

11:1-15:33 Dinsel açıdan kirli ve temiz sayılmayla ilgili yasalar

16:1-34 Günahları Bağışlatma Günü

17:1-27:34 Kutsallık ve tapınmayla ilgili yasalar

Yakmalık Sunu

¹ RAB Musa'yı çağırıp Buluşma Çadırı'ndan* ona şöyle seslendi: ² "İsrail halkıyla konuş, onlara de ki, 'İçinizden biri RAB'be sunu olarak bir hayvan sunacağı zaman, sığır ya da davar sunmalı.

³ " 'Eğer yakmalık sunu sığırsa, kusursuz ve erkek olmalı. RAB'bin sunuyu† kabul etmesi için onu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde sunmalı. ⁴ Elini yakmalık sununun başına koymalı. Sunu kişinin günahlarının bağışlanması için kabul edilecektir. ⁵ Boğayı RAB'bin önünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler‡ boğanın kanını getirip Buluşma Çadırı'nın giriş bölümündeki sunağın her yanına dökecekler. ⁶ Sonra kişi yakmalık sunuyu yüzüp parçalara ayırmalı. ⁷ Kâhin Harun'un oğulları sunakta ateş yakıp üzerine odun dizecekler. ⁸ Hayvanın başını, iç yağın, parçalarını sunakta yanan odunların üzerine yerleştirecekler. ⁹ Kişi hayvanın içkembesini, bağırsaklarını ve ayaklarını yıkayacak. Kâhin de hepsini yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunağın üzerinde yakacaktır.

¹⁰ " 'Eğer kişi yakmalık sunu olarak davar, yani koyun ya da keçi sunmak istiyorsa, sunusu kusursuz ve erkek olmalı. ¹¹ Onu sunağın kuzeyinde, RAB'bin önünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler kanı sunağın her yanına dökecekler. ¹² Kişi başını, iç yağın kesip hayvanı parçalara ayırmalı. Kâhin bunları sunakta yanan odunların üzerine yerleştirecek. ¹³ Kişi hayvanın içkembesini, bağırsaklarını, ayaklarını yıkamalı. Kâhin bunları sunak üzerinde yakarak sunmalı. Bu yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur.

¹⁴ " 'Eğer kişi yakmalık sunu olarak RAB'be kuş sunmak istiyorsa, kumru ya da güvercin sunmalı. ¹⁵ Kâhin sunuyu sunağa getirecek, başını ayırıp sunağın üzerinde yakacak. Kuşun kanı sunağın yan tarafından akıtılacak. ¹⁶ Kâhin kuşun kursağını pisliğiyle birlikte çıkarıp sunağın doğusundaki küllüğe atacak. ¹⁷ Kanatlarını tutarak kuşu ikiye bölecek, ama tümüyle ayırmayacak. Sonra kuşu sunakta yanan odunların üstünde yakmalı. Bu yakmalık sunu, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden kokudur.' "

* **1:1** "Buluşma Çadırı": İnsanların Tanrı'ya danıştıkları yer (bkz. Çık.33:7-10). † **1:3** "Sunuyu" ya da "Kişiyi". ‡ **1:5** "Kâhin": Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyüçülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır.

2

Tahıl Sunusu

¹ “Biri RAB’be tahıl sunusu getirdiği zaman, sunusu ince undan olmalı. Üzerine zeytinyağı dökerek ve günnük koyarak ² sunuyu Harun soyundan gelen kâhinlere götürmeli. Kâhin avuç dolusu ince un, zeytinyağı ve bütün günnüğü alıp sunağın üzerinde anma payı olarak yakacak. Bu yakılan sunu ve RAB’bi hoşnut eden kokudur. ³ Tahıl sunusundan artakalan Harun’la oğullarına bırakılmalı. RAB için yakılan bir sunu olduğundan çok kutsaldır.

⁴ “Eğer fırında pişirilmiş tahıl sunusu sunuyorsan, zeytinyağıyla yoğrulmuş ince undan yapılmış mayasız pideler ya da üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar olmalı. ⁵ Eğer sunu sacda pişirilmiş tahıl sunusu ise, zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız ince undan yapılmalı. ⁶ Onu sunarken parçalara ayırıp üzerine zeytinyağı dökeceksin. Bu tahıl sunusudur. ⁷ Eğer sunu tavada pişirilmiş tahıl sunusu ise, ince un ve zeytinyağıyla yoğrulmuş olmalı. ⁸ Böyle yapılmış tahıl sunusunu RAB’be sunmak için getirip kâhine vereceksin. Kâhin de onu sunağa götürecektir. ⁹ Anma payı olarak tahıl sunusundan bir parça alıp yakılan sunu ve RAB’bi hoşnut eden koku olarak sunak üzerinde yakacak. ¹⁰ Tahıl sunusundan artakalan Harun’la oğullarına bırakılmalı. RAB için yakılan bir sunu olduğundan çok kutsaldır.

¹¹ “RAB’be sunacağınız tahıl sunularının hiçbirine maya katılmamalı. Çünkü RAB için yakılan sunu içinde hiçbir zaman maya ya da bal yakılmamalı. ¹² Bunları ilk ürünlerinizin sunusu olarak RAB’be sunabilirsiniz. Ancak RAB’bi hoşnut eden koku olarak sunak üzerinde sunulmamaları gerekir. ¹³ Bütün tahıl sunularını tuzlayacaksınız. Tanrı’nın sizinle yaptığı antlaşmayı simgeleyen tuzu tahıl sunularından hiç eksik etmeyeceksiniz. Bütün sunulara tuz katacaksınız.

¹⁴ “Eğer RAB’be ilk ürünlerin tahıl sunusunu getiriyorsan, kavrulup dövülmüş, taze devşirilmiş buğday başakları sunacaksın. ¹⁵ Üzerine zeytinyağı ve günnük koyacaksın. Tahıl sunusudur bu. ¹⁶ Kâhin biraz dövülmüş buğday ve zeytinyağı alıp günnüğün tümüyle birlikte anma payı olarak yakacak. RAB için yakılan sunudur bu.”

3

Esenlik Sunusu

¹ “Eğer biri esenlik kurbanı olarak sığır sunmak istiyorsa, RAB’be erkek ya da dişi, kusursuz bir hayvan sunmalı. ² Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı’nın giriş bölümünde kesmeli. Harun soyundan gelen kâhinler kanı sunağın her yanına dökecekler. ³ Kişi esenlik sunusunun bazı parçalarını RAB için yakılan sunu olarak sunmalı. Sununun bağırsak ve işkembe yağlarını, ⁴ böbreklerini, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi ayırarak. ⁵ Harun’un oğulları sunakta yanan odunların üzerinde duran yakmalık sununun üzerinde bunları yakacak. Yakılan sunu, RAB’bi hoşnut eden kokudur.

⁶ “Eğer kişi esenlik kurbanı olarak RAB’be davar sunmak istiyorsa, erkek ya da dişi, sunusu kusursuz olmalı. ⁷ Eğer kuzu sunmak istiyorsa, RAB’bin önünde sunmalı. ⁸ Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı’nın önünde kesmeli. Harun’un oğulları kanı sunağın her yanına dökecekler. ⁹ Kişi esenlik kurbanının bazı parçalarını RAB için yakılan sunu olarak sunmalı. Yağını almalı, kuyruk sokumunun dibinden bütün kuyruk yağını kesmeli, bağırsak ve işkembe yağlarını, ¹⁰ böbreklerini, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi ayırmalı. ¹¹ Kâhin bunları sunağın üzerinde yakacak. RAB için yakılan yiyecek sunusudur bu.

¹² “Eğer sunusu keçi ise, onu RAB’bin önünde sunmalı. ¹³ Elini sununun başına koyup onu Buluşma Çadırı’nın önünde kesmeli. Harun’un oğulları kanı sunağın her yanına dökecekler. ¹⁴⁻¹⁵ RAB için yakılan sunu olarak sunudan şunları ayırıp sunmalı: Bağırsak ve işkembe yağlarını, böbrekleri, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi. ¹⁶ Kâhin bütün bunları sunağın üzerinde yakacak. Yakılan yiyecek sunusudur

bu. Kokusu RAB'bi hoşnut eder. Yağın tümü RAB'be aittir. ¹⁷ Hayvan yağı ve kan yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca bu kural hep geçerli olacak.' ”

4

Günah Sunusu

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına söyle: ‘Biri buyruklarımdan birinde yasakladığım bir şeyi yapar, bilmeden günah işlerse; ³ meshedilmiş kâhin günah işleyerek halkını da suçlu kılar, işlediği günahı ötürür RAB'be günah sunusu olarak kusursuz bir boğa sunmalı. ⁴ Boğayı Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne, RAB'in önüne getirip elini onun başına koymalı ve RAB'in huzurunda onu kesmeli. ⁵ Meshedilmiş kâhin boğa kanının birazını Buluşma Çadırı'na götürecektir. ⁶ Parmağını kana batırıp En Kut-sal Yer'in* perdesi önünde, RAB'in huzurunda yedi kez serpecek. ⁷ Sonra çadırda, RAB'in huzurunda, buhur sunağının boynuzlarına sürecektir. Boğanın artakalan kanını çadırın giriş bölümündeki yakmalık sunu sunağının dibine dökülecek. ⁸ Günah sunusu olarak adanan boğanın bütün yağın alacak. Bağırsak ve içkembe yağlarını, ⁹ böbrekleri, böbrek üstü yağlarını, karaciğerden böbreklere uzanan perdeyi, ¹⁰ esenlik kurbanı olarak sunulan sığırdan olduğu gibi ayıracak. Bunları yakmalık sunu sunağı üzerinde yakacak. ¹¹⁻¹² Boğanın artakalan parçalarını; derisini, etinin tümünü, başını, ayaklarını, içkembesini, bağırsaklarını, gübresini ordugahın dışında küllerin döküldüğü temiz bir yere götürecektir; küllerin üzerinde odun ateşiyle yakacak.

¹³ “ ‘Eğer bütün İsrail topluluğu bilmeden günah işler, RAB'in buyruklarından birinde yasaklanmış olanı yaparsa durum gözden kaçsa bile suçlu sayılır. ¹⁴ İşlediği günah açığa çıkınca, topluluk günah sunusu olarak bir boğa sunmalı, onu Buluşma Çadırı'nın önüne getirmeli. ¹⁵ RAB'in huzurunda topluluğun ileri gelenleri ellerini boğanın başına koyacak ve boğa RAB'in huzurunda kesilecek. ¹⁶ Meshedilmiş kâhin boğanın kanını Buluşma Çadırı'na götürecektir. ¹⁷ Parmağını kana batırıp RAB'in huzurunda, perdenin önünde yedi kez serpecek. ¹⁸ Sonra çadırda RAB'in huzurunda bulunan sunağın boynuzlarına sürecektir. Boğanın artakalan kanını çadırın giriş bölümündeki yakmalık sunu sunağının dibine dökülecek. ¹⁹ Boğanın bütün yağın alıp sunağın üzerinde yakacak. ²⁰ Günah sunusu olarak sunulan boğaya yaptığı aynısını yapacak. Böylece kâhin halkın günahlarını bağışlatacak ve halk bağışlanacak. ²¹ İlk boğayı yaktığı gibi bunu da ordugahın dışına çıkarıp yakacak. Topluluğun günah sunusudur bu.

²² “ ‘Önderlerden biri günah işler, bilmeden Tanrısı RAB'in buyruklarından birinde yasak olanı yaparsa, suçlu sayılır. ²³ İşlediği günah kendisine açıklanırsa, sunu olarak kusursuz bir teke getirmeli. ²⁴ Elini tekenin başına koymalı ve yakmalık sunuların kesildiği yerde RAB'in huzurunda onu kesmeli. Bu bir günah sunusudur. ²⁵ Kâhin günah sunusunun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecektir. Artakalan kanı yakmalık sunu sunağının dibine dökülecek. ²⁶ Tekenin bütün yağın esenlik kurbanının yağı gibi sunak üzerinde yakacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

²⁷ “ ‘Eğer halktan biri RAB'in buyruklarından birinde yasak olanı yapar, bilmeden günah işlerse, suçlu sayılır. ²⁸ İşlediği günah kendisine açıklanırsa, günahından ötürü sunu olarak kusursuz bir dişi keçi getirmeli. ²⁹ Elini günah sunusunun başına koymalı ve yakmalık sunuların kesildiği yerde onu kesmeli. ³⁰ Kâhin sunusunun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecektir. Artakalan kanı sunağın dibine dökülecek. ³¹ Kişi keçinin bütün yağın, esenlik kurbanında olduğu gibi ayıracak. Kâhin RAB'bi hoşnut eden koku olarak onu sunakta yakacak, kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

³² “Eğer biri günah sunusu olarak bir kuzu getirirse, kuzu dişi ve kusursuz olmalı. ³³ Elini günah sunusunun başına koyacak ve yakmalık sunuların kesildiği yerde onu günah sunusu olarak kesecek. ³⁴ Kâhin sununun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecektir. Artakalan kanı sunağın dibine dökülecek. ³⁵ Esenlik kurbanı kuzusunda olduğu gibi kişi sununun bütün yağın ayırmalı. Kâhin RAB için yakılan sunuların üzerinde hepsini sunakta yakacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

5

¹ “Lanetleneneceğini bile bile gördüğüne ya da bildiğine tanıklık etmeyen kişi günah işlemiş olur ve suçunun cezasını çekecektir.

² “Biri bilmeden kirli sayılan herhangi bir şeye, yabancı, evcil ya da küçük bir hayvan leşine dokunursa, kirlenmiş olur ve suçlu sayılır.

³ “Biri bilmeden kirli sayılan bir insana ya da insandan kaynaklanan kendisini kirletecek herhangi bir şeye dokunursa, ne yaptığını anladığı an suçlu sayılacaktır.

⁴ “Biri hangi konuda olursa olsun, kötülük ya da iyilik yapmak için, düşünmeden ve ne yaptığını bilmeden ant içerse, bunu anladığı an suçlu sayılacaktır.

⁵ “Kişi bu suçlardan birini işlediği zaman, günahını itiraf etmeli. ⁶ Günahının bedeli olarak RAB'be bir suç sunusu getirmeli. Bu sunu küçükbaş hayvanlardan olmalı. Dişi bir kuzu ya da keçi olabilir. Kâhin kişinin günahını bağışlatacaktır.

⁷ “Eğer kuzu alacak gücü yoksa, suçuna karşılık biri günah sunusu, öbürü yakmalık sunu olmak üzere RAB'be iki kumru ya da iki güvercin sunmalı. ⁸ Bunları kâhine getirmeli. Kâhin önce günah sunusunu sunacak. Kuşun boynunu kırmalı, ama başını koparmamalı. ⁹ Sununun kanından birazını sunağın yan yüzüne serpmeli. Artakalan kan sunağın dibine akıtılmalı. Bu günah sunusudur. ¹⁰ Kâhin bundan sonra ikinci kuşu yakmalık sunu olarak kurallara göre sunacak. Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

¹¹ “Eğer iki kumru ya da iki güvercin alacak gücü yoksa, günahına karşılık günah sunusu olarak onda bir efa* ince un getirmeli. Üzerine zeytinyağı dökmemeli, günnük de koymamalı; çünkü bu günah sunusudur. ¹² Onu kâhine vermeli. Kâhin anma payı olarak bir avuç dolusu alıp sunakta, RAB için yakılan sunuların üzerinde yakacak. Bu günah sunusudur. ¹³ Kâhin kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak. Tahıl sunusunda olduğu gibi, artakalan un kâhinin olacaktır.”

Suç Sunusu

¹⁴ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁵ “Eğer biri RAB'be adanmış nesnelere el uzatır, bilmeden günah işlerse, suç sunusu olarak RAB'be küçükbaş hayvanlardan kusursuz bir koç getirmeli. Değeri gümüş şekelle, kutsal yerin şekeliyle† ölçülmeli. ¹⁶ Adanmış nesneler konusunda işlediği günahın karşılığını ödemeli ve beşte birini üzerine ekleyip kâhine vermeli. Kâhin suç sunusu olan koçla kişinin günahını bağışlatacak ve kişi bağışlanacak.

¹⁷ “Eğer biri günah işler, RAB'bin buyruklarından birinde yasak olanı yaparsa, bilmeden yapsa bile, suç işlemiş olur; suçunun cezasını çekecektir. ¹⁸ Kâhine suç sunusu olarak küçükbaş hayvanlardan belli değeri olan kusursuz bir koç getirmeli. Kâhin kişinin bilmeden işlediği günahı bağışlatacak ve kişi bağışlanacak. ¹⁹ Bu suç sunusudur. Kişi gerçekten RAB'be karşı suç işlemiştir.”

6

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Eğer biri günah işler, RAB'be ihanet eder, kendisine

* 5:11 “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. † 5:15 “Bir kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 10 gr. 6:1 Say.5:5-8

emanet edilen, rehin bırakılan ya da çalıntı bir mal konusunda komşusunu aldatır ya da ona haksızlık ederse, ³ kayıp bir eşya bulup yalan söylerse, yalan yere ant içerse, yani insanların işleyebileceği bu suçlardan birini işlerse, ⁴ günah işlemiş olur ve suçlu sayılır. Çaldığı ya da haksızlıkla ele geçirdiği şeyi, kendisine emanet edilen ya da bulduğu kayıp eşyayı, ⁵ ya da hakkında yalan yere ant içtiği şeyi, üzerine beşte birini de ekleyerek, suç sunusunu getirdiği gün sahibine geri vermeli. ⁶ RAB'be suç sunusu olarak kâhine belli değeri olan kusursuz bir koç getirmeli. ⁷ Kâhin RAB'bin huzurunda onun günahını bağışlatacak; işlediği suç ne olursa olsun kişi bağışlanacak.”

Kâhinlerin Sunu Sunma Kuralları

a) Yakmalık Sunu

⁸ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁹ “Harun'la oğullarına buyruk ver: ‘Yakmalık sunu yasası şudur: Yakmalık sunu bütün gece, sabaha kadar sunaktaki ateşin üzerinde kalacak. Sunağın üzerindeki ateş sönmeyecek. ¹⁰ Kâhin keten giysisini, donunu giyecek. Sunağın üzerindeki yakmalık sunudan kalan külü toplayıp sunağın yanına koyacak. ¹¹ Giysilerini değiştirdikten sonra külü ordugahın dışında temiz bir yere götürecektir. ¹² Sunağın üzerindeki ateş sürekli yanacak, hiç sönmeyecek. Kâhin her sabah ateşe odun atacaktır, yakmalık sununun parçalarını odunların üzerine dizecek, onun üzerinde de esenlik sunularının yağın yakacak. ¹³ Sunağın üzerindeki ateş sürekli yanacak, hiç sönmeyecek.’ ”

b) Tahıl Sunusu

¹⁴ “Tahıl sunusu yasası şudur: Harun'un oğulları onu sunağın önünde RAB'be sunacaklar. ¹⁵ Kâhin üzerindeki günnükle birlikte tahıl sunusunun ince unundan ve zeytinyağından bir avuç alıp anma payı ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunakta yakacak. ¹⁶ Artakalanı Harun'la oğulları yiyecekler. Onu kutsal bir yerde, Buluşma Çadırı'nın avlusunda mayasız ekmek olarak yemeliler. ¹⁷ Mayayla pişirilmemeli. Bunu yakılan sunulardan, kâhinlerin payı olarak verdim. Suç sunusu, günah sunusu gibi bu da çok kutsaldır. ¹⁸ Harun soyundan gelen her erkek ondan yiyebilir. RAB için yakılan sunularda onların kuşaklar boyunca sonsuza dek payları olacak. Sunulara her dokunan kutsal sayılacaktır.’ ”

¹⁹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁰ “Harun kâhin olarak meshedildiği gün, Harun'la oğulları tahıl sunusu olarak RAB'be yarısı sabah, yarısı akşam olmak üzere, onda bir efa* ince un sunacaklar. Bu sürekli bir sunu olacak. ²¹ Zeytinyağıyla iyice yoğrulup sacda pişirilecek. Tahıl sunusunu getirip RAB'bi hoşnut eden koku olarak pişmiş parçalar halinde sunacaklar. ²² Bunu Harun soyundan gelen meshedilmiş kâhin RAB'be sunacak. Sürekli bir kural olacak bu. Sununun tümü yakılacaktır. ²³ Kâhinin sunduğu her tahıl sunusu tümüyle yakılmalı, hiç yenmemeli.”

c) Günah Sunusu

²⁴ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁵ “Harun'la oğullarına de ki, ‘Günah sunusu yasası şudur: Günah sunusu yakmalık sununun kesildiği yerde, RAB'bin huzurunda kesilecek. Çok kutsaldır. ²⁶ Hayvanı sunan kâhin onu kutsal bir yerde, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde yiyecek. ²⁷ Sununun etine her dokunan kutsal sayılacaktır. Kanı birinin giysisine sıçrarsa, giysi kutsal bir yerde yıkanmalıdır. ²⁸ İçinde etin haşlandığı çömlek kırılmalıdır. Ancak tunç bir kapta haşlanmışsa, kap iyice ovulup suyla durulanmalıdır. ²⁹ Kâhinler soyundan gelen her erkek bu sunuyu yiyebilir. Çok kutsaldır. ³⁰ Ama kutsal yerde günah bağışlatmak için kanı Buluşma Çadırı'na getirilen günah sunusunun eti yenmeyecek, yakılacaktır.’ ”

* 6:20 “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg.

7

ç) Suç Sunusu

¹ “Çok kutsal olan suç sunusunun yasası şudur: ² Suç sunusu yakmalık sununun kesildiği yerde kesilecek ve kanı sunağın her yanına dökülecek. ³⁻⁴ Hayvanın bütün yağı alınacak, kuyruk yağı, bağırsak ve içkembe yağları, böbrekleri, böbrek üstü yağları, karaciğerden böbreklere uzanan perde ayrılacak. ⁵ Kâhin bunların hepsini sunak üzerinde, RAB için yakılan sunu olarak yakacak. Bu suç sunusudur. ⁶ Kâhinler soyundan gelen her erkek bu sunuyu yiyebilir. Sunu kutsal bir yerde yenecek, çünkü çok kutsaldır.

⁷ “Suç ve günah sunuları için aynı yasa geçerlidir. Et, sunuyu sunarak günahı bağışlatan kâhinindir. ⁸ Yakmalık sununun derisi de sunuyu sunan kâhinindir. ⁹ Fırında, tavada ya da sacda pişirilen her tahıl sunusu onu sunan kâhinin olacak. ¹⁰ Zeytinyağıyla yoğrulmuş ya da kuru tahıl sunuları da Harunoğulları'na aittir. Aralarında eşit olarak bölüşülecektir.”

Esenlik Sunusu

¹¹ “RAB'be sunulacak esenlik kurbanının yasası şudur: ¹² Eğer adam sunusunu RAB'be şükretmek için sunuyorsa, sunusunun yanısıra zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız pideler, üzerine zeytinyağı sürülmüş mayasız yufkalar ve iyice karıştırılmış ince undan yağla yoğrulmuş mayasız pideler de sunacak. ¹³ RAB'be şükretmek için, esenlik sunusunu mayalı ekmek pideleriyle birlikte sunacak. ¹⁴ Her sunudan birini RAB'be bağış sunusu olarak sunacak ve o sunu esenlik sunusunun kanını sunağa döken kâhinin olacak. ¹⁵ RAB'be şükretmek için sunulan esenlik kurbanının eti, sununun sunulduğu gün yenecek, sabaha bırakılmayacak.

¹⁶ “Biri gönülden verilen bir sunu ya da dilediği adağı sunmak istiyorsa, kurbanın eti sununun sunulduğu gün yenecek, artakalırsa ertesi güne bırakılabilecek. ¹⁷ Ancak üçüncü güne bırakılan kurban eti yakılacak. ¹⁸ Esenlik kurbanının eti üçüncü gün yenirse sunu kabul edilmeyecek, geçerli sayılmayacak. Çünkü et kirlenmiş sayılır ve her yiyen suçunun cezasını çekecektir.

¹⁹ “Kirli sayılan herhangi bir şeye dokunan et yenmemeli, yakılmalıdır. Öteki etlere gelince, temiz sayılan bir insan o etlerden yiyebilir. ²⁰ Ama biri kirli sayıldığı sürece RAB'be sunulan esenlik kurbanının etini yerse, halkın arasından atılacak. ²¹ Ayrıca kirli sayılan herhangi bir şeye, insandan kaynaklanan bir kirliliğe, kirli bir hayvana ya da kirli ve iğrenç bir şeye dokunup da RAB'be sunulan esenlik kurbanının etinden yiyen biri halkın arasından atılacak.”

Yağ ve Kan Yenmemeli

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: ²³ “İsrail halkına de ki, ‘İster sığır, ister koyun ya da keçi yağı olsun, hayvan yağı yemeyeceksiniz. ²⁴ Kendiliğinden ölen ya da yabanıl hayvanların parçaladığı bir hayvanın yağı başka şeyler için kullanılabilir, ama hiçbir zaman yenmemeli. ²⁵ Kim yakılan ve RAB'be sunulan hayvanlardan birinin yağını yerse, halkımın arasından atılacak. ²⁶ Nerede yaşarsanız yaşayın, hiçbir kuşun ya da hayvanın kanını yemeyeceksiniz. ²⁷ Kan yiyen herkes halkımın arasından atılacak.’”

Kâhinlerin Payı

²⁸ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁹ “İsrail halkına de ki, ‘RAB'be esenlik kurbanı sunmak isteyen biri, esenlik kurbanının bir parçasını RAB'be sunmalı. ³⁰ RAB için yakılan sunusunu kendi eliyle getirmeli. Hayvanın yağını döşüyle birlikte getirecek ve döş RAB'bin huzurunda sallamalık bir sunu olarak sallanacak. ³¹ Kâhin yağı sunağın üzerinde yakacak, ama döş Harun'la oğullarının olacak. ³² Esenlik kurbanlarınızın sağ budunu bağış olarak kâhine vereceksiniz. ³³ Harunoğulları arasında esenlik sunusunun kanını ve yağını kim sunuyorsa, sağ but onun payı olacak. ³⁴ İsrail halkının sunduğu

esenlik kurbanlarından sallamalık döşü ve bağış olarak sunulan budu aldım. İsrail halkının payı olarak bunları sonsuza dek Kâhin Harun'la oğullarına verdim.' ”

³⁵ Harun'la oğulları kâhin atandıkları gün RAB için yakılan sunulardan paylarına bu düştü. ³⁶ RAB onları meshettiği gün İsrail halkına buyruk vermişti. Adağın bu parçaları gelecek kuşaklar boyunca onların payı olacaktı.

³⁷ Yakmalık, tahıl, suç, günah, atanma sunularının ve esenlik kurbanlarının yasası budur. ³⁸ RAB, bu buyruğu çölde, Sina Dağı'nda İsrail halkından kendisine sunu sunmalarını istediği gün Musa'ya vermişti.

8

Harun'la Oğullarının Kâhin Atanması

(Çık.29:1-37)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁻³ “Harun'la oğullarını, kâhin giysilerini, mesh yağını, günah sunusu olarak sunulacak boğayı, iki koçu ve mayasız ekmek sepetini Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getir. Bütün topluluğu da oraya çağır.” ⁴ Musa RAB'bin buyruğunu yerine getirdi. Herkes Buluşma Çadırı'nın önünde toplandı.

⁵ Musa topluluğa, “Şimdi RAB'bin buyruğunu yerine getireceğim” dedi. ⁶ Harun'la oğullarını öne çıkarıp yıkadı. ⁷ Harun'a mintanı giydirdi, beline kuşağı bağladı, üzerine kaftanı, onun üzerine de efodu giydirdi. Ustaca dokunmuş şeridiyle efodu bağladı. ⁸ Üzerine göğüslüğü taktı, göğüslüğün içine Urim ile Tummim'i* koydu. ⁹ Başına sarığı sardı, ön kısmına kutsal tacı, altın levhayı koydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

¹⁰ Sonra mesh yağını aldı, Tanrı'nın Konutu'nu ve içindeki her şeyi meshederek kutsal kıldı. ¹¹ Yağı yedi kez sunağın üzerine serpti; sunağı, sunağın bütün aletlerini, kazanı ve ayaklıklarını kutsal kılmak için meshetti. ¹² Harun'u kutsal kılmak için başına yağ dökerek meshetti. ¹³ Harun'un oğullarını öne çıkardı, onlara mintan giydirdi, bellerine kuşak bağladı, başlarına başlık koydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

¹⁴ Sonra günah sunusu olarak sunulacak boğayı getirdi. Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koydular. ¹⁵ Musa boğayı kesti. Sunağı pak kılmak için kanını parmağıyla sunağın boynuzlarına çepeçevre sürdü. Artan kanı sunağın dibine döktü. Böylece sunağı arındırıp kutsal kıldı. ¹⁶ Musa hayvanın bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini ve böbrek yağlarını sunağın üzerinde yaktı. ¹⁷ Boğanın geri kalan kısmını da – derisini, etini, gübresini– ordugahın dışında yaktı. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

¹⁸ Sonra yakmalık sunu olarak sunulacak koçu getirdi. Harun'la oğulları ellerini koçun başına koydular. ¹⁹ Musa koçu kesti, kanını sunağın her yanına döktü. ²⁰ Koçu parçalara ayırıp parçaları, başını ve iç yağını yaktı. ²¹ Bağırsaklarını, işkembesini, ayaklarını yıkadı ve koçun tümünü sunağın üzerinde yaktı. Bu bir yakmalık sunu, RAB'bi hoşnut eden koku, yakılan sunuydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

²² Sonra öteki koçu, atanma sunusu olarak sunulacak koçu getirdi. Harun'la oğulları ellerini koçun başına koydular. ²³ Musa koçu kesti. Kanını Harun'un sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmaklarına sürdü. ²⁴ Sonra Harun'un oğullarını öne çıkardı. Onların da sağ kulak memelerine, sağ ellerinin ve ayaklarının baş parmaklarına kan sürdü. Artan kanı sunağın her yanına döktü. ²⁵ Hayvanın yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini, böbrek yağlarını ve sağ budunu aldı. ²⁶ Sonra RAB'bin huzurunda bulunan mayasız ekmek sepetinden bir ekmek, yağlı pide ve yufka alıp hayvanın yağlarının ve sağ budunun üzerine koydu. ²⁷ Hepsini Harun'la oğullarının eline verdi. Bunları RAB'bin huzurunda sallamalık sunu olarak salladı. ²⁸ Sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sununun üzerinde yaktı. Bunlar

atanma sunusu, RAB'bi hoşnut eden koku ve RAB için yakılan sunuydu. ²⁹ Bundan sonra Musa döşü aldı ve sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda salladı. Atanma sunusu olarak sunulan koçtan Musa'nın payına düşen buydu. Musa her şeyi RAB'bin buyurduğu gibi yaptı.

³⁰ Musa mesh yağını ve sunağın üzerindeki kanı alıp Harun'la oğullarının ve giysilerinin üzerine serpti. Böylece Harun'u, oğullarını ve giysilerini kutsal kılmış oldu.

³¹ Sonra Harun'la oğullarına, “Eti Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde haşlayın” dedi, “‘Eti Harun'la oğulları yiyecek’ diye buyurmuştum. Atanma sunularının bulunduğu sepetteki ekmekle birlikte onu orada yiyin. ³² Etten ve ekmekten artanı yakın.

³³ Atanma günleriniz doluncaya kadar, yedi gün boyunca Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünden ayrılmayın. Çünkü atanmanız yedi gün sürecek. ³⁴ Bugün yapılan her şeyi günahlarınızı bağışlatmak için RAB buyurdu. ³⁵ Yedi gün boyunca gece gündüz Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde bekleyecek, RAB'bin buyruğunu yerine getireceksiniz. Öyle ki, ölmeyesiniz. Bana böyle buyruk verildi.” ³⁶ Böylece Harun'la oğulları RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği bütün buyrukları yerine getirdiler.

9

Kâhinler Görevlerine Başlıyor

¹ Sekizinci gün Musa Harun'la oğullarını ve İsrail ileri gelenlerini çağırdı. ² Harun'a, “Kendin için günah sunusu olarak kusursuz bir erkek buzağı, yakmalık sunu olarak da kusursuz bir koç al, RAB'be sun” dedi, ³ “Sonra İsrail halkına da ki, ‘Günah sunusu olarak bir teke, yakmalık sunu olarak da bir yaşında kusursuz bir buzağı ile bir kuzu alın. ⁴ RAB'bin huzurunda esenlik sunusu olarak kurban edilmek üzere bir sığır ve bir koçla birlikte zeytinyağıyla yoğrulmuş tahıl sunusu getirin. Çünkü RAB bugün size görünecektir.’ ”

⁵ Musa'nın buyurdıkları Buluşma Çadırı'nın önüne getirildi. Herkes yaklaşıp RAB'bin huzurunda toplandı. ⁶ Musa, “RAB şunları yapmanızı buyuruyor, o zaman RAB'bin yüceliği size görünecektir” dedi. ⁷ Sonra Harun'a, “Sunağa git, günah ve yakmalık sunularını sun” dedi, “Hem kendinin, hem de halkın günahlarını bağışlat. RAB'bin buyurduğu gibi halkın sunusunu sun, günahlarını bağışlat.”

⁸ Böylece Harun sunağa gidip kendisi için günah sunusu olarak sunulacak buzağıyı kesti. ⁹ Oğulları buzağının kanını ona getirdiler. Harun parmağını kana batırıp sunağın boynuzlarına sürdü. Artan kanı sunağın dibine döktü. ¹⁰ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğa uygun olarak günah sunusunun yağını, böbreklerini, karaciğerinin perdesini sunakta yaktı. ¹¹ Etiyle derisini ise ordugahın dışında yaktı.

¹² Sonra yakmalık sunuyu kesti. Oğulları sununun kanını kendisine verdiler. O da kanı sunağın her yanına döktü. ¹³ Sununun bütün parçalarını ve başını Harun'a verdiler. Harun hepsini sunağın üzerinde yaktı. ¹⁴ Sununun içkembesini, bağırsaklarını, ayaklarını yıkayıp sunakta yakmalık sununun üzerinde yaktı.

¹⁵ Bundan sonra Harun halkın sunusunu getirdi. Halkın günahları için sunulacak tekeyi kesti ve ilk sunu gibi bunu da günah sunusu olarak sundu.

¹⁶ Yakmalık sunuyu da kurallara uygun biçimde sundu. ¹⁷ Sonra tahıl sunusunu getirdi. Bir avuç alıp her sabah sunulan yakmalık sunuya ek olarak sunağın üzerinde yaktı.

¹⁸ Halk için esenlik kurbanları olarak sunulacak sığırla koçu da kesti. Oğulları sunuların kanını kendisine verdiler. O da kanı sunağın her yanına döktü. ¹⁹ Sığırla koçun yağlarını, kuyruk yağını, bağırsak ve içkembe yağlarını, böbreklerini ve karaciğerlerinin

perdesini ²⁰ döşlerin üzerine koydular. Harun yağları sunakta yaktı. ²¹ Musa'nın buyurduğu gibi döşleri ve sağ budu sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda salladı.

²² Harun günah, yakmalık, esenlik sunularını sunduktan sonra ellerini halka doğru uzatarak onları kutsadı ve aşağıya indi.

²³ Musa'yla Harun Buluşma Çadırı'na girdiler. Dışarı çıkınca halkı kutsadılar. O zaman RAB'bin yüceliği halka görüldü. ²⁴ RAB bir ateş gönderdi. Ateş sunağın üzerindeki yakmalık sunuyu, yağları yakıp küle çevirdi. Bunu gören halkın tümü sevinçle haykırarak yüzüstü yere kapandı.

10

Nadav'la Avihu'nun Ölümü

¹ Harun'un oğulları Nadav'la Avihu buhurdanlarını alıp içlerine ateş, ateşin üstüne de buhur koydular. RAB'bin buyruklarına aykırı bir ateş sundular. ² RAB bir ateş gönderdi. Ateş onları yakıp yok etti. RAB'bin huzurunda öldüler. ³ Musa Harun'a şöyle dedi: “RAB demişti ki,

‘Bana hizmet edenler kutsallığıma saygı duyacak

Ve halkın tümü beni yüceltecek.’ ”

Harun hiçbir şey söylemedi.

⁴ Musa Harun'un amcası Uzziel'in oğullarını, Mişael'le Elsafan'ı çağırdı, “Gelin, kardeşlerinizi kutsal yerin önünden kaldırıp ordugahın dışına çıkarın” dedi. ⁵ Geldiler ve Musa'nın buyurduğu gibi cesetleri üzerlerindeki mîntanlarıyla ordugahın dışına çıkardılar.

⁶ Sonra Musa Harun'la oğulları Elazar'la İtamar'a, “Saçlarınızı dağıtmayın, giysilerinizi yırtmayın” dedi, “Yoksa ölürsünüz ve RAB bütün topluluğa öfkelenir. Ama kardeşleriniz, bütün İsrail halkı RAB'bin ateşle yok ettiği bu insanlar için yas tutsun. ⁷ Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünden ayrılmayın, yoksa ölürsünüz. Çünkü RAB'bin mesh yağıyla kutsandınız.” Harun'la oğulları Musa'nın dediğine uydular.

⁸ RAB Harun'a şöyle dedi: ⁹ “Sen ve oğulların Buluşma Çadırı'na şarap ya da herhangi bir içki içip girmeyin, yoksa ölürsünüz. Kuşaklar boyunca bir kural olsun bu. ¹⁰ Kutsalla bayağı olanı, kirliyle temizi birbirinden ayırt etmelisiniz. ¹¹ RAB'bin Musa aracılığıyla İsrail halkına bildirdiği bütün kuralları onlara öğretmelisiniz.”

¹² Musa Harun'a ve sağ kalan oğulları Elazar'la İtamar'a şöyle dedi: “RAB için yakılan sunulardan artan tahıl sunusunu alın, mayasız ekmek yapıp sunağın yanında yiyin. Çünkü çok kutsaldır. ¹³ Onu kutsal bir yerde yemelisiniz. Çünkü RAB için yakılan sunulardan senin ve oğullarının payıdır bu. Bana böyle buyruk verildi. ¹⁴⁻¹⁵ Sallamalık döşle bağış olarak sunulan budu ise oğulların ve kızlarıyla birlikte temiz bir yerde yemelisin. Çünkü bunlar İsrail halkının sunduğu esenlik kurbanlarından senin ve çocuklarının payı olarak ayrıldı. Bağış olarak sunulan butla sallamalık döşü, yakılacak sunu yağlarıyla birlikte getirip RAB'bin önünde sallamalık sunu olarak sunacaklar. RAB'bin buyruğu uyarınca bunlar sonsuza dek senin ve çocuklarının payı olacak.”

¹⁶⁻¹⁷ Musa günah sunusu olarak sunulacak tekeyi soruşturdu, yakılmış olduğunu öğrenince, Harun'un sağ kalan oğulları Elazar'la İtamar'a çok öfkeleni, “Neden günah sunusunu kutsal bir yerde yemediniz?” diye sordu, “O çok kutsaldır. Topluluğun suçunu üstlenmesi ve günahlarını bağışlatmanız için RAB onu size vermişti. ¹⁸ Tekenin kanı kutsal çadıra getirilmemiş. Buyurduğum gibi tekeyi kesinlikle kutsal yerde yemeniz gerekirdi.”

¹⁹ Harun, “Halk bugün RAB'be günah sunusu ve yakmalık sunu sundu” diye yanıtladı, “Benim başıma ise bunlar geldi. Günah sunusunu bugün yemiş olsaydım, RAB bundan hoşnut olur muydu?” ²⁰ Musa yanıtı uygun buldu.

11

Eti Yenen ve Yenmeyen Hayvanlar (Yas.14:3-21)

¹ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ² “İsrail halkına deyin ki, ‘Karada yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: ³ Çatal ve yarık tırnaklı, geviş getiren hayvanların tümü. ⁴ Ancak geviş getiren ve çatal tırnaklı olan hayvanlardan etini yememeniz gerekenler şunlardır: Deve geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. ⁵ Kaya tavşanı geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. ⁶ Tavşan geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılır. ⁷ Domuz çatal ve yarık tırnaklıdır, ama geviş getirmez. Sizin için kirli sayılır. ⁸ Bu hayvanların etini yemeyecek, leşine dokunmayacaksınız, sizin için kirlidir.

⁹ “Suda yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: Denizde, akarsularda yaşayan pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirsiniz. ¹⁰ Denizdeki ve akarsulardaki bütün pulsuz ve yüzgeçsiz canlılar –suda toplu halde yaşayanlar ve ötekiler– sizin için iğrenç sayılır. ¹¹ Bunlar sizin için iğrenç sayılacak. Etlerini yemeyecek, leşlerinden tiksineceksiniz. ¹² Suda yaşayan bütün pulsuz ve yüzgeçsiz canlılar sizin için iğrenç sayılacak.

¹³ “Tiksindirici kuşların etini yemeyecek, şunları iğrenç sayacaksınız: Kartal, kuzu kartalı, kara akbaba, ¹⁴ çaylak, doğan türleri, ¹⁵ bütün karga türleri, ¹⁶ baykuş, puhu, martı, atmaca türleri, ¹⁷ kukumav, karabatak, büyük baykuş, ¹⁸ peçeli baykuş, ishakkuşu, akbaba, ¹⁹ leylek, balıkçıl türleri, ibibik, yarasa.

²⁰ “Dört ayaklı ve kanatlı böceklerin hepsi sizin için iğrençtir. ²¹ Ama dört ayaklı ve kanatlı olup ayaklarını sıçramak için kullanan bazılarının etini yiyebilirsiniz. ²² Şunları yiyeceksiniz: Bütün çekirge türleri, küçük çekirge, cırcırböceği, ağustosböceği. ²³ Öbür dört ayaklı, kanatlı böceklerin hepsi sizin için iğrenç sayılır.

²⁴ “Sizi kirletecek şeyler şunlardır: Aşağıdaki hayvanların leşine dokunan akşama kadar kirli sayılacaktır. ²⁵ Kim aşağıdaki hayvanların leşini taşırsa giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. ²⁶ Çatal tırnaklı ama tırnağı yarık olmayan ve geviş getirmeyen her hayvan sizin için kirlidir. Bunlara dokunan da kirlenmiş sayılır. ²⁷ Dört ayaklı hayvanlardan pençelerini yere basarak yürüyenler sizin için kirlidir. Bunların leşine dokunanlar akşama kadar kirli sayılacaktır. ²⁸ Bunların leşini taşıyanlar giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Çünkü bu hayvanlar sizin için kirlidir.

²⁹⁻³⁰ “Küçük kara hayvanları içinde sizin için kirli sayılanlar şunlardır: Gelincik, fare, bütün kertenkele türleri –geko, varan, duvar kertenkelesi, düz keler– bukailemun. ³¹ Sizin için kirli sayılan küçük kara hayvanları bunlardır. Bunların leşine dokunan akşama kadar kirli sayılacaktır. ³² Bunlardan birinin leşi neyin üzerine düşerse onu da kirletir. İster tahta kap, ister giysi, ister deri, ister çul olsun suya konmalıdır. Akşama kadar kirli sayılacak ve akşam temizlenmiş olacaktır. ³³ Bunlardan biri toprak kabın içine düşerse, kabın içindekiler kirli sayılacaktır. Toprak kap kırılmalıdır. ³⁴ Toprak kaptaki sulu yiyecek ve her içecek kirli sayılacaktır. ³⁵ Bunlardan birinin leşi neyin üzerine düşerse onu da kirletir. Üzerine düştüğü ister fırın olsun, ister ocak, parçalanmalıdır. Çünkü onlar kirlidir ve sizin için kirli sayılacaktır. ³⁶ Ancak kaynak ya da su sarnıcı temiz sayılacaktır; ama bunların leşine dokunan kirli sayılacaktır. ³⁷ Eğer bu hayvanlardan birinin leşi ekin tohumunun üzerine düşerse, o tohum temiz sayılacaktır. ³⁸ Ama suya konmuş tohumun içine düşerse, tohum sizin için kirlidir.

³⁹ “Eti yenen hayvanlardan biri ölürse, leşine dokunan akşama kadar kirli sayılacaktır. ⁴⁰ Hayvanın leşinden yiyen giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. Leşi taşıyan da giysilerini yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır.

⁴¹ “ ‘Bütün küçük kara hayvanları iğrençtir. Yenmeyecektir. ⁴² İster karnı üzerinde sürünen, ister dört ayaklı ya da çok ayaklı canlılar olsun, bunların hiçbirini yemeyeceksiniz. Çünkü bunlar iğrençtir. ⁴³ Bunların hiçbirisiyle kendinizi kirletmeyin, iğrenç duruma sokmayın, kirli duruma düşmeyin. ⁴⁴ Tanrınız RAB benim. Kendinizi bana adayın ve kutsal olun. Çünkü ben kutsalıyım. Murdar küçük kara hayvanlarını yiyerek kendinizi kirletmeyin. ⁴⁵ Tanrınız olmak için sizi Mısır'dan çıkaran RAB benim. Kutsal olun, çünkü ben kutsalıyım.

⁴⁶⁻⁴⁷ “ ‘Kirli olanı temizden, eti yeneni eti yenmeyenden ayırt edebilmeniz için hayvanlar, kuşlar, suda toplu halde yaşayan bütün canlılar ve küçük kara hayvanlarıyla ilgili yasa budur.’ ”

12

Doğum Yapan Kadının Paklanması

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Bir kadın hamile kalıp erkek çocuk doğurursa, âdet gördüğü günlerde olduğu gibi yedi gün kirli sayılacaktır. ³ Çocuk sekizinci gün sünnet edilmeli. ⁴ Kadın kanamasından paklanmak için otuz üç gün bekleyecek. Pak sayılması için geçmesi gereken bu günler doluncaya dek kutsal bir şeye dokunmayacak, tapınağa girmeyecek. ⁵ Ancak, kız çocuk doğurursa, âdet gördüğü günler gibi iki hafta kirli sayılacaktır. Kanamasından paklanmak için altmış altı gün bekleyecektir.

⁶ “ ‘Erkek ya da kız çocuk doğuran kadının temiz sayılması için geçmesi gereken günler dolunca, yakmalık sunu olarak bir yaşında bir kuzu, günah sunusu olarak bir güvercin ya da bir kumru getirip Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde kâhine verecektir. ⁷ Kâhin bunu RAB'bin huzurunda sunacak ve kadını arıtacak. Böylece kadın kanamasından temizlenmiş sayılacak. Erkek ya da kız doğuran kadınla ilgili yasa budur.

⁸ “ ‘Eğer kadının kuzu alacak gücü yoksa, biri yakmalık sunu, öbürü günah sunusu olmak üzere, iki kumru ya da iki güvercin yavrusu getirecek. Kâhin kadını arıtacak ve kadın temiz sayılacaktır.’ ”

13

Deri Hastalıkları Yasası

¹ RAB Musa'ya ve Kâhin Harun'a şöyle dedi: ² “Bedeninde deri hastalığına dönüşebilecek şiş, kabuk ya da parlak leke bulunan kişi Harun'a, ya da Harun'un kâhin oğullarından birine götürülecek. ³ Kâhin derideki yaraya bakacak, yarada kıl ağarması varsa ve yara derine inmişse, kişi deri hastalığına yakalanmış demektir. Hastaya bakan kâhin onu kirli ilan edecektir. ⁴ Derideki parlak leke beyazsa, derine inmemişse, üzerindeki kıllar ağarmamışsa, kâhin hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacak. ⁵ Yedinci gün yaraya bakacak; yara ilerlememiş, deri yüzeyine yayılmamışsa, hastayı yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak. ⁶ Yedinci gün hastaya bir daha bakacak; yara solmuş, deri yüzeyine yayılmamışsa, hastayı temiz ilan edecek. Yara yalnızca kabuktur. Hasta giysilerini yıkayıp temiz sayılacaktır. ⁷ Ancak temiz sayılmak için kâhine muayene olduktan sonra derisindeki kabuk yayılırsa, yine kâhine görünmelidir. ⁸ Kâhin kişiye bakacak, derisindeki kabuk yayılmışsa onu kirli ilan edecek. Kişi deri hastalığına yakalanmış demektir.

⁹ “Deri hastalığına yakalanan kişi kâhine götürülecek. ¹⁰ Kâhin ona bakacak. Derideki şiş beyazlaşmış, üzerindeki kıllar ağarmışsa, şişkin yarada kızıl et görünüyorsa, ¹¹ bu müzmin bir deri hastalığıdır. Kâhin kişiyi kirli ilan edecek, ama kapalı yerde tutmayacaktır. Çünkü kişi zaten kirlenmiştir.

¹² “Eğer deri hastalığı yayılıp kâhinin görebildiği kadarıyla tepeden tırnağa hastanın bütün bedenini kaplamışsa, ¹³ kâhin hastaya bakacak ve bedenini hastalık saran kişiyi

temiz ilan edecektir. Yaralar beyazlaşmış ve temizdir. ¹⁴ Ama kızıl et görülüyorsa, kişi kirli sayılacaktır. ¹⁵ Kâhin kızıl et görürse, kişiyi kirli ilan edecektir. Kızıl et kirlidir, deri hastalığıdır. ¹⁶ Eğer kızıl et iyileşir, beyazlaşırsa, hasta yine kâhine görünmelidir. ¹⁷ Kâhin hastaya bakacak, yara beyazlaşmışsa, yarayı temiz ilan edecek. Kişi temiz sayılacak.

¹⁸ “Derideki çıban iyileşmiş, ¹⁹ ama bir süre sonra çıbanın yerinde beyaz bir şiş, ya da kırmızımsı-beyaz parlak bir leke oluşmuşsa, kâhine göstermeli. ²⁰ Kâhin hastaya bakacak, görünen yara derine inmiş, üzerindeki kıllar ağarmışsa, kişiyi kirli ilan edecektir. Çıbanda baş gösteren bir deri hastalığıdır bu. ²¹ Ama kâhin hastaya baktığında yarada beyaz kıl yoksa, yara derine inmemiş ve yara solmuşsa, kişiyi yedi gün kapalı bir yerde tutacaktır. ²² Eğer derideki yara yayılıyorsa, kâhin kişiyi kirli ilan edecektir; çünkü kişi hastalığa yakalanmış demektir. ²³ Parlak leke geçmemiş ama yayılmamışsa, bu çıban kabuğudur. Kâhin kişiyi temiz ilan edecektir.

²⁴ “Deride ateş yanığı varsa ve et kırmızımsı-beyaz ya da beyaz, parlak bir leke haline gelmişse, ²⁵ kâhin yaraya bakmalı. Parlak lekenin üzerindeki kıllar ağarmış, leke derine inmişse, yanıkta deri hastalığı var demektir. Kâhin kişiyi kirli ilan edecektir, çünkü kişi deri hastalığına yakalanmıştır. ²⁶ Ama parlak lekede kıl ağarması yoksa, leke derine inmemiş ve solmuşsa, kâhin hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacaktır. ²⁷ Yedinci gün kişiye yine bakacak, eğer leke deriye yayılmışsa, onu kirli ilan edecek. Çünkü kişi deri hastalığına yakalanmıştır. ²⁸ Eğer derideki parlak leke geçmemiş, ama yayılmamış ve solmuşsa, yanıktan doğan bir şişliktir. Kâhin kişiyi temiz ilan edecektir. Çünkü yanık yarasının kabuğudur bu.

²⁹ “Bir erkeğin ya da kadının başında ya da çenesinde yara varsa, ³⁰ kâhin yaraya bakmalı. Yara derine inmişse ve üzerinde ince sarı tüyler varsa, hastayı kirli ilan edecektir. Çünkü hasta uyuzdur. Baş ya da çenede görülen bir deri hastalığıdır. ³¹ Ancak kâhin bu tür bir yaraya baktığı zaman, yara derine inmemişse, üzerinde siyah kıl yoksa, hastayı yedi gün kapalı bir yerde tutacak. ³² Yedinci gün yaraya yine bakacak; uyuz deriye yayılmamışsa, üzerinde sarı kıl yoksa, uyuz derine inmemişse, ³³ hasta tıraş olacak, ama uyuz olan yerlere dokunmayacaktır. Kâhin hastayı yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak. ³⁴ Yedinci gün uyuza yine bakacak; uyuz deriye yayılmamışsa, derine inmemişse, hastayı temiz ilan edecektir. Hasta giysilerini yıkayacak ve temiz sayılacaktır. ³⁵ Ama hasta temiz ilan edildikten sonra uyuz derisine yayılırsa, ³⁶ kâhin ona yeniden bakmalı. Uyuz yayılmışsa, yarada sarı kıl olup olmamasına bakılmaksızın kişi kirli sayılacaktır. ³⁷ Ama kâhine göre uyuz ilerlememiş, üzerinde siyah kıl bitmişse, hastalık geçmiş demektir. Kişi temizdir. Kâhin onu temiz ilan edecektir.

³⁸ “Bir erkeğin ya da kadının derisinde beyaz parlak lekeler varsa, ³⁹ kâhin ona bakmalı. Derideki lekeler beyaz ve solgunsa, sadece deride çıkan kırmızı lekelerdir. Kişi temizdir.

⁴⁰ “Eğer adamın saçı dökülmüşse, sadece keldir. Temiz sayılır. ⁴¹ Saçının önü dökülmüşse alını açılmış demektir. Temiz sayılır. ⁴² Ama saçı dökülmüş ya da alını açılmış adamın başında veya alnında kırmızımsı-beyaz yaralar çıkmışsa, adam deri hastalığına yakalanmış demektir. ⁴³ Kâhin adama bakacak. Saçı dökülmüş baş ya da alındaki şişler deri hastalığının yol açtığı yaralar gibi kırmızımsı-beyazsa, ⁴⁴ adam deri hastalığına yakalanmıştır. Kirlidir. Başındaki yaradan ötürü kâhin kesinlikle onu kirli ilan edecektir.

⁴⁵ “Böyle bir hastalığa yakalanan kişinin giysileri yırtık, saçları dağınık olmalı; kişi ağzını örtüp, ‘Kirliyim! Kirliyim!’ diye bağırmalı. ⁴⁶ Hastalığı devam ettiği sürece kirli sayılacaktır, çünkü kirlenmiştir. Halktan uzak, ordugahın dışında yaşamalıdır.”

Küfle İlgili Kurallar

⁴⁷ “Yün ya da keten bir giyside, ⁴⁸ yün ya da keten bir kumaşta, deri ya da deri eşyada küf görülürse, ⁴⁹ giyside, deride, deri eşyada, örgü ipinde, kumaşta görülen küf yeşilimsi

ya da kırmızımsı bir renk almışsa, kâhine gösterilmelidir. ⁵⁰ Kâhin ona bakacak ve yedi gün kapalı bir yerde tutacak. ⁵¹ Yedinci gün ona yine bakacak. Eğer kumaştaki, giysideki veya herhangi bir amaçla kullanılan deri eşyadaki küf yayılmışsa, bu tehlikeli bir küftür. Kirli sayılacaktır. ⁵² Üzerinde küf bulunan yün ya da keten giysi, kumaş ya da her türlü deri eşya kâhin tarafından yakılacaktır. Çünkü önü alınamaz bir küftür ve yakılmalıdır.

⁵³ “Kâhin giyside, kumaşa ya da herhangi bir deri eşyada bulunan küfün yayılmadığını görürse, ⁵⁴ buyruk verecek ve küflü eşya yıkanacak. Kâhin onu yedi gün daha kapalı bir yerde tutacak. ⁵⁵ Küflü eşya yıkandıktan sonra yeniden kâhine gösterilmeli. Küf yayılmasa bile rengi değişmemişse, kirli sayılacak. Yakılmalıdır. Gerek iç yüzünü, gerekse dış yüzünü küf kemirmiştir.

⁵⁶ “Küflü eşya yıkandıktan sonra, küfte bir solma varsa, kâhin giysideki, derideki ya da kumaştaki küflü kısmı yırtacak. ⁵⁷ Eğer kumaşa, giyside ya da herhangi bir deri eşyada yine küf görülürse, küf yayılıyor demektir; eşyayı yakacaksın. ⁵⁸ Yıkanan giysiden, kumaştan ya da deri bir eşyadan küf geçmişse, yeniden yıkanacak. Sonra temiz sayılacaktır.”

⁵⁹ Küfün bulaştığı yün ya da keten giysiyi, kumaşı veya deri eşyayı kirli ya da temiz ilan etmenin yasası budur.

14

Deri Hastalarının Paklanması

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Deri hastasının temiz kılınacağı gün şu yasa geçerlidir: Hasta kâhine götürülecek. ³ Kâhin hastaya ordugahın dışında bakacak. Hastalık iyileşmişse, ⁴ pak kılınacak kişi için iki temiz, canlı kuş, sedir ağacı, kırmızı iplik ve mercanköşkotu getirilmesini buyuracak. ⁵ Kâhinin buyruğuyla kuşlardan biri toprak bir kapta, akarsuyun üzerinde kesilecek. ⁶ Sonra kâhin canlı kuşu, sedir ağacını, kırmızı ipliği ve mercanköşkotunu akarsuyun üzerinde kesilen kuşun kanına batıracak ⁷ ve pak kılınacak kişinin üzerine yedi kez serpecek, onu temiz ilan edip canlı kuşu kıra salacak. ⁸ Pak kılınacak kişi giysilerini yıkayacak, bütün kıllarını tıraş edecek ve yıkanacak. Bundan sonra pak sayılacak. Artık ordugaha girebilir, ama yedi gün çadırının dışında kalmalı. ⁹ Yedinci gün saçını, sakalını, kaşlarını, bedenindeki bütün kılları tıraş edecek. Giysilerini yıkayacak, kendisi de yıkandıktan sonra temiz sayılacak.

¹⁰ “Sekizinci gün kusursuz iki erkek kuzu, bir yaşında kusursuz bir dişi kuzu, tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa* ince un ve bir log† zeytinyağı getirecek. ¹¹ Paklama işiyle görevli kâhin bütün bunları ve pak kılacağı kişiyi RAB'bin huzurunda, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde bekletecek. ¹² Sonra kâhin erkek kuzulardan birini alıp bir log zeytinyağıyla birlikte RAB'be suç sunusu olarak sunacak. Sallamalık sunu olarak bunları RAB'bin huzurunda sallayacak. ¹³ Erkek kuzuyu günah sunusunun ve yakmalık sununun kesildiği kutsal yerde kesecek. Çünkü günah sunusu gibi suç sunusu da kâhine aittir. Çok kutsaldır. ¹⁴ Kâhin pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına suç sunusunun kanından sürecektir. ¹⁵ Sonra bir log zeytinyağından biraz alarak kendi sol avucuna dökecek. ¹⁶ Sağ elinin parmağını zeytinyağına batırıp RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. ¹⁷ Pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına, suç sunusunun kanı üzerine avucunda kalan yağdan sürecektir. ¹⁸ Ayrıca pak kılınacak kişinin başına avucunda kalan yağı sürerek RAB'bin huzurunda onu arıtacak. ¹⁹ Sonra günah sunusunu sunarak pak kılınacak kişiyi kirliliğinden arıtacak ve yakmalık sunuyu kesecek. ²⁰ Yakmalık sunuyla tahıl sunusunu sunakta sunacak. Böylece kâhin kişiyi arıtacak ve kişi temiz sayılacaktır.

^{14:2} Mat.8:4; Mar.1:44; Luk.5:14; 17:14 * ^{14:10} “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. † ^{14:10} “Bir log”: Yaklaşık 0.3 lt.

21 “Eğer kişi yoksulsa ve bunları alacak gücü yoksa, arınmak üzere sallamalık suç sunusu olarak bir erkek kuzu, tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[‡] ince un ve bir log zeytinyağı alacak. 22 Gücü oranında biri günah sunusu, öbürü yakmalık sunu olmak üzere iki kumru ya da iki güvercin sunacak. 23 Pak kılınmak için sekizinci gün hepsini RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip kâhine verecek. 24 Kâhin suç sunusu olan erkek kuzuyla bir log zeytinyağını alıp sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda sallayacak. 25 Suç sunusu olan kuzuyu kesecek. Sununun kanını pak kılınan kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına sürecek. 26 Sonra kendi sol avucuna biraz zeytinyağı dökecek. 27 Sağ parmağını sol avucundaki yağa batırarak RAB'bin huzurunda yedi kez serpecek. 28 Avucundaki yağdan pak kılınacak kişinin sağ kulak memesine, sağ elinin ve sağ ayağının baş parmağına, suç sunusunun kanını sürdüğü yerlere sürecek. 29 RAB'bin huzurunda pak kılınacak kişiyi arıtmak üzere avucunda kalan yağı başına sürecek. 30-31 Sonra kişinin gücü oranında aldığı kumrulardan ya da güvercinlerden birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu olarak tahıl sunusuyla birlikte sunacak. Kâhin böylece pak kılınan kişiyi RAB'bin huzurunda arıtacak.” 32 Deri hastası olup da temiz kılınmaya parasal gücü yetmeyen kişiler için bu yasa geçerlidir.

Küften Kurtulma

33 RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: 34 “Size mülk olarak vereceğim Kenan ülkesine gittiğiniz zaman, ülkenizdeki bir eve küf hastalığı gönderirsem, 35 ev sahibi gidip kâhine, ‘Evimde küfe benzer bir hastalık gördüm’ diye haber vermeli. 36 Kâhin küfe bakmaya gitmeden önce, evdeki her şeyin kirli sayılmaması için evin boşaltılmasını buyuracak. Sonra evi görmeye gidecek. 37 Duvarlara yayılan küfe bakacak. Eğer küf yeşilimsi ya da kırmızımsı lekeler halindeyse ve duvarın içine işlemişse, 38 kâhin evi terk edecek ve yedi gün süreyle kapalı tutacak. 39 Yedinci gün geri dönecek ve eve yine bakacak. Eğer küf duvarlara yayılmışsa, 40 küflü taşları söküp kentin dışına, kirli sayılan bir yere atmaları için buyruk verecek. 41 Evin içindeki bütün sıvayı kazdıracak. Moloz kentin dışına, kirli sayılan bir yere dökülecek. 42 Sökülen taşların yerine başka taşlar koyup evi yeniden sıvayacaklar.

43 “Taşları sökölüp sıvası kazınan evde yeni sıva yapıldıktan sonra küf yine ortaya çıkarsa, 44 kâhin gidip eve bakacak. Küf yayılmışsa, önü alınamaz demektir. Ev kirli sayılır. 45 Yıkılmalıdır. Taşları, keresteleri, bütün harcı kent dışına, kirli sayılan bir yere atılmalıdır. 46 Evin kapalı olduğu günlerde, eve giren biri akşama kadar kirli sayılacak. 47 O evde yatan ya da yemek yiyen biri giysilerini yıkamalı.

48 “Ev sıvandıktan sonra kâhin eve girip bakacak, küf yayılmamışsa evi temiz ilan edecek. Çünkü küf geçmiş demektir. 49 Evi paklamak için iki kuş, sedir ağacı, kırmızı iplik ve mercanköşkotu alacak. 50 Kuşlardan birini toprak bir kaptan, akarsuyun üzerinde kesecek. 51 Sedir ağacını, mercanköşkotunu, kırmızı ipliği, canlı kuşu alıp kesilen kuşun kanına ve akarsuya batıracak. Yedi kez eve serpecek. 52 Böylece kuşun kanı, akarsu, canlı kuş, sedir ağacı, mercanköşkotu ve kırmızı iplikle evi paklamış olacak. 53 Sonra canlı kuşu kent dışına, kıra salacak. Böylece evin kirliliğini bağışlatacak ve ev temiz sayılacaktır.”

54-56 Her türlü deri hastalığı, uyuz, giysiye ya da eve bulaşan küf, şiş, kabuk ya da parlak lekelerle ilgili yasa budur. 57 Bunların ne zaman kirli, ne zaman temiz olduğu bu yasaya göre bilinebilir. Deri hastalığı yasası budur.

15

Bedensel Akıntının Yol Açtığı Kirlilik

‡ 14:21 “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg.

¹ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ² “İsrail halkına deyin ki, ‘Adamın erkeklik organında akıntı varsa, akıntı kirlidir. ³ Akıntı ister devam etsin, ister kesilsin adamı kirletir. Akıntının neden olduğu kirlilikler şunlardır: ⁴ Üzerinde yattığı her yatak ve oturduğu her şey kirli sayılacaktır. ⁵ Kim yatağına dokunursa, giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ⁶ Adamın üzerine oturduğu bir eşyaya oturan da giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ⁷ Kim akıntısı olan adamın bedenine dokunursa giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ⁸ Eğer akıntısı olan adam temiz bir adama tükürürse, o kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ⁹ Akıntısı olan adamın bindiği her eyer kirli sayılacaktır. ¹⁰ Adamın üzerine oturduğu ya da yattığı herhangi bir eşyaya dokunan, akşama kadar kirli sayılacaktır. Bu eşyaları taşıyan herkes giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ¹¹ Akıntısı olan adam ellerini yıkamadan kime dokunursa o kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ¹² Akıntısı olan adamın dokunduğu toprak kap parçalanacak, tahta kap ise suyla çalkalanacaktır.

¹³ “ ‘Eğer adamın akıntısı kesilirse, paklanmak için yedi gün bekleyecek. Sonra giysilerini yıkayacak, akarsuda yıkanacak ve temiz sayılacak. ¹⁴ Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne gelecek ve bunları kâhine verecek. ¹⁵ Kâhin birini günah sunusu, ötekini yakmalık sunu olarak sunacak. Böylece akıntısı olan adamı RAB'bin huzurunda arıtacak.

¹⁶ “ ‘Eğer bir adamdan meni akarsa, bedeninin tümünü yıkayacak ve akşama kadar kirli sayılacaktır. ¹⁷ Üzerine meni bulaşan her giysi ya da deri eşya yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ¹⁸ Bir adam kadınla cinsel ilişkide bulunurken menisi akarsa, ikisi de yıkanacak ve akşama kadar kirli sayılacaklardır.

¹⁹ “ ‘Âdet gördüğü için kan kaybeden kadın yedi gün kirli sayılacak. Ona dokunan da akşama kadar kirli sayılacak. ²⁰ Âdet gördüğü günlerde kadının üzerinde yattığı ya da oturduğu her şey kirli sayılacaktır. ²¹ Kim kadının yatağına dokunursa, giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ²² Kim kadının üzerine oturduğu herhangi bir şeye dokunursa, o da giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. ²³ Kadının yatağındaki ya da oturduğu şeyin üzerindeki herhangi bir eşyaya dokunan herkes akşama kadar kirli sayılacaktır. ²⁴ Âdet gören kadının kirliliği onunla yatan adama da bulaşır. Adam yedi gün kirli kalır ve yattığı her yatak kirli sayılır.

²⁵ “ ‘Eğer bir kadının âdet günleri dışında uzun süreli bir kanaması varsa, ya da kanaması âdet günlerinden sonra da devam ediyorsa, kanaması olduğu sürece âdet günlerinde olduğu gibi kirli sayılır. ²⁶ Kanaması olduğu sürece, âdet günlerinde olduğu gibi, yattığı her yatak ve üzerine oturduğu her şey kirli sayılacaktır. ²⁷ Kim bunlara dokunursa kirli sayılacak. Giysilerini yıkayacak, yıkanacak, akşama kadar kirli kalacaktır.

²⁸ “ ‘Ama kanama durursa, kadın yedi gün bekleyecek, sonra temiz sayılacaktır. ²⁹ Sekizinci gün iki kumru ya da iki güvercin alıp Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirecek ve bunları kâhine verecek. ³⁰ Kâhin birini günah sunusu, ötekini yakmalık sunu olarak sunacak. Böylece kadını kanamasından doğan kirlilikten RAB'bin huzurunda arıtacak.

³¹ “ ‘İsrail halkını kirliliğinden arındıracaksın. Öyle ki, aralarında bulunan konutumu kirletip kirlilik içinde ölmesinler.’ ”

³²⁻³³ Akıntısı olan, boşalarak kirlenen adam, âdet gören kadın, akıntısı olan erkek ya da kadın ve kirli sayılan kadınla yatan erkekle ilgili yasa budur.

16

*Günahları Bağışlatma Günü
(Lev.23:26-32; Say.29:7-11)*

1-2 RAB'bin huzuruna yaklaştıkları için ölen Harun'un iki oğlunun ölümünden sonra RAB Musa'ya şöyle dedi: “Ağabeyin Harun'a de ki, perdenin arkasındaki En Kutsal Yer'e* ikide bir girmesin, Antlaşma Sandığı'nın* üzerindeki Bağışlanma Kapağı'na* yaklaşmasın. Yoksa ölür. Çünkü ben kapağın üstünde, bulut içinde görünüyorum. ³ Harun En Kutsal Yer'e ancak günah sunusu olarak bir boğa, yakmalık sunu olarak da bir koç sunarak girebilir. ⁴ Kutsal keten mintan, keten don giyecek, keten kuşak bağlayacak, keten sarık saracak. Bunlar kutsal giysilerdir. Bunları giymeden önce yıkanacak. ⁵ İsrail topluluğu günah sunusu olarak Harun'a iki teke, yakmalık sunu olarak bir koç verecek.

⁶ “Harun boğayı kendisi için günah sunusu olarak sunacak. Böylece kendisinin ve ailesinin günahlarını bağışlatacak. ⁷ Sonra iki tekeyi alıp RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne götürecektir. ⁸ İkiisi üzerine kura çekecek. Biri RAB için, biri Azazel† için. ⁹ Harun kurada RAB'be düşen tekeyi getirip günah sunusu olarak sunacak. ¹⁰ Azazel'e düşen tekeyi ise halkın günahlarını bağışlatmak için canlı olarak RAB'be sunacak. Onu çöle salıp Azazel'e gönderecek.

¹¹ “Harun kendisi için günah sunusu olarak boğayı getirecek. Böylece kendisinin ve ailesinin günahlarını bağışlatacak. Bu günah sunusunu kendisi için kesecek. ¹² RAB'bin huzurunda bulunan sunağın üzerindeki korları buhurdana koyup iki avuç dolusu ince öğütülmüş güzel kokulu buhurla perdenin arkasına geçecek. ¹³ Orada, RAB'bin huzurunda buhuru korların üzerine koyacak; buhurun dumanı Levha Sandığı'nın‡ üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nı kaplayacak. Öyle ki, Harun ölmesin. ¹⁴ Sonra boğanın kanını alıp parmağıyla kapağın üzerine, doğruya doğru serpecek. Kapağın önünde yedi kez bunu yineleyecek.

¹⁵ “Bundan sonra, halk için günah sunusu olarak tekeyi kesecek. Kanını perdenin arkasına götürecektir. Boğanın kanıyla yaptığı gibi tekenin kanını da Bağışlanma Kapağı'nın üzerine ve önüne serpecek. ¹⁶ Böylece En Kutsal Yer'i İsrail halkının kirliliklerinden, isyanlarından, bütün günahlarından arındıracak. Buluşma Çadırı için de aynı şeyi yapacak. Çünkü kirliliğin insanları arasında bulunuyor. ¹⁷ Harun kendisi, ailesi ve bütün İsrail topluluğunun günahlarını bağışlatmak için En Kutsal Yer'e girdiğinde, dışarı çıkıncaya kadar Buluşma Çadırı'nda hiç kimse bulunmayacak. ¹⁸ Harun RAB'bin huzurunda bulunan sunağa çıkıp sunağı arındıracak, boğanın ve tekenin kanını sunağın boynuzlarına çepeçevre sürecektir. ¹⁹ Kanı parmağıyla yedi kez sunağa serpecek. Böylece sunağı İsrail halkının kirliliğinden arındırıp kutsal kılacak.

²⁰ “Harun En Kutsal Yer'i, Buluşma Çadırı'nı, sunağı arındırdıktan sonra, canlı tekeyi sunacak. ²¹ İki elini tekenin başına koyacak, İsrail halkının bütün suçlarını, isyanlarını, günahlarını açıklayarak bunları tekenin başına aktaracak. Sonra bu iş için atanan bir adamla tekeyi çöle gönderecek. ²² Teke İsrail halkının bütün suçlarını yüklenerek ıssız bir ülkeye taşıyacak. Adam tekeyi çöle salacak.

²³ “Sonra Harun Buluşma Çadırı'na girecek. En Kutsal Yer'e girerken giydiği keten giysileri çıkarıp orada bırakacak. ²⁴ Kutsal bir yerde yıkanıp kendi giysilerini giyecek. Sonra çıkıp kendisi ve halk için getirilen yakmalık sunuları sunacak, kendisinin ve halkın günahlarını bağışlatacak. ²⁵ Günah sunusunun yağın sunakta yakacak.

²⁶ “Tekeyi Azazel'e gönderen adam giysilerini yıkayıp kendisi de yıkandıktan sonra ordugaha girecek. ²⁷ Günah sunusu olarak sunulan ve kanları günahları bağışlatmak için En Kutsal Yer'e getirilen boğa ile teke ordugahın dışına çıkarılacak. Derileri, etleri,

16:1-2 İbr.6:19 * **16:1-2** “Bağışlanma Kapağı” diye çevrilen İbranice “Kapporet” sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkın günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu. **16:3** İbr.9:7 † **16:8** “Azazel”: “Günah keçisi olarak kıra salmak” anlamına gelebilir. ‡ **16:13** “Levha Sandığı”: Antlaşma Sandığı diye de bilinir. **16:15** İbr.9:12 **16:23** Hez.44:19 **16:27** İbr.13:11

gübreleri yakılacak. ²⁸ Bunları yakan kişi giysilerini yıkayıp kendisi de yıkandıktan sonra ordugaha girecek.

²⁹ “Aşağıdakiler sizin için sürekli bir yasa olacak: Yedinci ayın onuncu günü isteklerinizi denetleyeceksiniz. Gerek İsraililer'den, gerekse aranızda yaşayan yabancılardan hiç kimse çalışmayacak. ³⁰ Çünkü o gün, Kâhin Harun sizi pak kılmak için günahlarınızı bağışlayacaktır. RAB'bin huzurunda bütün günahlarınızdan arınacaksınız. ³¹ O gün Şabat'tır*, sizin için dinlenme günüdür. İsteklerinizi denetleyeceksiniz. Bu sürekli bir yasadır. ³² Babasının meshedip kendi yerine atadığı kâhin günahları bağışlayacak. Kutsal keten giysileri giyecek. ³³ En Kutsal Yer'i, Buluşma Çadırı'nı, sunağı arındıracak; kâhinlerin ve bütün topluluğun günahlarını bağışlayacak.

³⁴ “Bu sizin için sürekli bir yasadır: İsrail halkının bütün günahlarını yılda bir kez bağışlatmak için verildi.”

Ve Harun RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptı.

17

Kan Yemek Yasaktır

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına de ki, ‘RAB'bin buyruğu şudur: ³ İsraililer'den kim ordugahın içinde ya da dışında bir sığır, bir kuzu ya da keçi kurban eder ⁴ ve onu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne, RAB'bin Konutu'nun önüne, RAB'be sunmak üzere getirmese, kan dökmüş sayılacak ve halkın arasından atılacaktır. ⁵ Öyle ki, İsraililer açık kırlarda kestikleri kurbanları RAB'bin huzuruna, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne, kâhine getirsinler ve esenlik sunusu olarak RAB'be kurban etsinler. ⁶ Kâhin sununun kanını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde RAB'bin sunağı üzerine dökcek, yağını da RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakacak. ⁷ İsrail halkı taptığı teke ilahlara* artık kurban kesmeyecek. Bu yasa kuşaklar boyunca geçerli olacak.’

⁸ “Onlara de ki, ‘İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim yakmalık sunu veya kurban sunar da, ⁹ onu RAB'be sunmak için Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirmese, halkın arasından atılacaktır.

¹⁰ “ ‘İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim kan yerse, ona öfkeyle bakacağım ve halkımın arasından atacağım. ¹¹ Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Ben onu size sunakta kendinizi gûnahtan bağışlatmanız için verdim. Kan yaşam karşılığı günah bağışlatır. ¹² Bundan dolayı İsrail halkına, Sizlerden ya da aranızda yaşayan yabancılardan hiç kimse kan yemeyecek, dedim.

¹³ “ ‘İsrail halkından ya da aralarında yaşayan yabancılardan kim eti yenen bir hayvan veya kuş avlarsa, kanını akıtıp toprakla örtecektir. ¹⁴ Çünkü canlılara yaşam veren kandır. Bundan dolayı İsrail halkına, Hiçbir etin kanını yemeyeceksiniz, dedim. Çünkü her canlıya yaşam veren kandır. Onu yiyen halkın arasından atılacaktır.

¹⁵ “ ‘Yerli olsun, yabancı olsun ölü bulduğu ya da yabanıl hayvanların parçaladığı bir hayvanın leşini yiyen herkes giysilerini yıkayacak, kendisi de yıkanacak, akşama kadar kirli sayılacaktır. Ancak bundan sonra temiz sayılacaktır. ¹⁶ Eğer giysilerini yıkamaz ve yıkanmazsa suçunun cezasını çekecektir.’ ”

18

Yasak İlişkiler

16:29 Lev.23:26-32; Say.29:7-11 **17:7** 2Ta.11:15 ***** **17:7** “Teke ilahlar” ya da “Teke görünümlü cinler.” **17:10** Yar.9:4; Lev.7:26-27; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23 **17:11** İbr.9:22

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Tanrınız RAB benim. ³ Mısır'da bir süre yaşadınız; onların törelerine göre yaşamayacaksınız. Sizleri Kenan ülkesine götürüyorum. Onlar gibi de yaşamayacaksınız. Onların kurallarına uymayacaksınız. ⁴ Benim kurallarımı yerine getirecek, ilkelerime göre yaşayacaksınız. Tanrınız RAB benim. ⁵ Kurallarımı, ilkelerime sarılın. Çünkü onları yerine getiren onlar sayesinde yaşayacaktır. RAB benim.

⁶ “ ‘Hiçbiriniz cinsel ilişkide bulunmak için yakın akrabasına yaklaşmayacak. RAB benim. ⁷ Annenle cinsel ilişkide bulunarak babanın namusuna dokunmayacaksın. O senin annendir. Onunla ilişki kurmayacaksın. ⁸ Babanın karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Babanın namusudur o. ⁹ Annenden ya da babandan olan, ister seninle aynı evde doğmuş olsun, ister olmasın üvey kızkardeşlerinden biriyle cinsel ilişki kurmayacaksın. ¹⁰ Kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onların namusu senin namusudur. ¹¹ Babanın evlendiği kadından doğan kızla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o babandan değildir, senin kızkardeşin sayılır. ¹² Halanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o babanın yakın akrabasıdır. ¹³ Teyzenle cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o annenin yakın akrabasıdır. ¹⁴ Amcanın namusuna dokunmayacaksın. Karısına yaklaşmayacaksın, çünkü o senin yengendir. ¹⁵ Gelininle cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü oğlunun karısıdır. Onunla ilişki kurmayacaksın. ¹⁶ Kardeşinin karısıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü o kardeşinin namusudur. ¹⁷ Bir kadının hem kendisiyle, hem kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kadının kızının ya da oğlunun kızıyla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü onlar kadının yakın akrabasıdır. Onlara yaklaşmak alçaklıktır. ¹⁸ Karın yaşadığı sürece onun kızkardeşini kuma olarak almayacak ve onunla cinsel ilişki kurmayacaksın.

¹⁹ “ ‘Âdet gördüğü için kirli sayılan bir kadınla cinsel ilişki kurmayacaksın. ²⁰ Komşunun karısıyla cinsel ilişki kurarak kendini kirletmeyeceksin. ²¹ İlah Molek'e* ateşte kurban edilmek üzere çocuklarından hiçbirini vermeyeceksin. Tanrın'ın adına leke getirmeyeceksin. RAB benim. ²² Kadınla yatar gibi bir erkekle yatma. Bu iğrençtir. ²³ Bir hayvanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Kendini kirletmiş olursun. Kadınlar cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşmayacak. Sapıklıktır bu.

²⁴ “ ‘Bu davranışların hiçbirini kendinizi kirletmeyin. Çünkü önünüzden kovacağım uluslar böyle kirlendiler. ²⁵ Onların yüzünden ülke bile kirlendi. Günahından ötürü ülkeyi cezalandırdım. Ülke, üzerinde yaşayan halkı kusuyor. ²⁶ İster yerli olsun, ister aranızda yaşayan yabancılar olsun kurallarımı ve ilkelerime göre yaşayacaksınız. Bu iğrençliklerin hiçbirini yapmayacaksınız. ²⁷ Sizden önce bu ülkede yaşayan insanlar bütün bu iğrençlikleri yaparak ülkeyi kirlettiler. ²⁸ Eğer siz de ülkeyi kirletirseniz, ülke sizden önceki uluslara yaptığı gibi sizi de kusar.

²⁹ “ ‘Kim bu iğrençliklerden birini yaparsa halkın arasından atılacaktır. ³⁰ Buyruklarımı yerine getirin, sizden önceki insanların iğrenç törelerine uyarak kendinizi kirletmeyin. Tanrınız RAB benim.’ ”

19

Adalet ve Kutsallık Yasaları

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail topluluğuna de ki, ‘Kutsal olun, çünkü ben Tanrınız RAB kutsalım.

³ “ ‘Herkes annesine babasına saygı göstersin. Şabat günlerimi tutun. Tanrınız RAB benim.

18:5 Neh.9:29; Hez.18:9; 20:11-13; Luk.10:28; Rom.10:5; Gal.3:12 **18:8** Lev.20:11; Yas.22:30; 27:20; 1Ko.5:1 **18:9** Lev.20:17; Yas.27:22 **18:12** Lev.20:19-20 **18:15** Lev.20:12 **18:16** Lev.20:21 **18:17** Lev.20:14; Yas.27:23 **18:19** Lev.20:18 **18:20** Lev.20:10 **18:21** Lev.20:1-5 **18:22** Lev.20:13 **18:23** Çık.22:19; Lev.20:15-16; Yas.27:21 **19:2** Lev.11:44-45; 1Pe.1:16 **19:3** Çık.20:12; Yas.5:16 **19:3** Çık.20:8; Yas.5:12

4 “ ‘Putlara tapmayın. Kendinize dökme ilahlar yapmayın. Tanrınız RAB benim.

5 “ ‘RAB için esenlik kurbanı keseceğiniz zaman kabul edilecek biçimde* kesin.

6 Kurban eti, kestiğiniz gün ya da ertesi gün yenecek. Üçüncü güne kalan et yakılacak.

7 Üçüncü gün yenirse iğrenç sayılır. Kabul olmayacaktır. 8 Onu yiyen suçunun cezasını çekecektir. Çünkü RAB'bin gözünde kutsal olanı bayağılaştırmıştır. Halkın arasından atılacaktır.

9 “ ‘Ülkenizdeki ekinleri biçerken tarlanızı sınırlarına kadar biçmeyeceksiniz. Artakalan başakları toplamayacaksınız. 10 Bağbozumunda bağınızı tümüyle devşirmeyecek, yere düşen üzümleri toplamayacaksınız. Onları yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız. Tanrınız RAB benim.

11 “ ‘Çalmayacaksınız. Hile yapmayacaksınız. Birbirinize yalan söylemeyeceksiniz. 12 Benim adımla yalan yere ant içmeyeceksiniz. Tanrınız'ın adını aşağılamış olursunuz. RAB benim.

13 “ ‘Komşuna haksızlık etmeyecek, onu soymayacaksın. İşçinin alacağını sabaha bırakmayacaksın. 14 Sağıra lanet etmeyecek, körün önüne engel koymayacaksın. Tanrın'dan korkacaksın. RAB benim.

15 “ ‘Yargılarken haksızlık yapmayacaksın. Yoksula ayrıcalık göstermeyecek, güçlüyü kayırmayacaksın. Komşunu adaletle yargılayacaksın. 16 Halkının arasında onu bunu çekiştirerek dolaşmayacaksın. Komşunun canına zarar vermeyeceksin. RAB benim.

17 “ ‘Kardeşine yüreğinde nefret beslemeyeceksin. Komşun günah işlerse onu uyara-caksın. Yoksa sen de günah işlemiş olursun. 18 Öç almayacaksın. Halkından birine kin beslemeyeceksin. Komşunu kendin gibi seveceksin. RAB benim.

19 “ ‘Kurallarımı uygulayın. Farklı cinsten iki hayvanı çiftleştirme. Tarlana iki çeşit tohum ekme. Üzerine iki tür iplikle dokunmuş giysi giyme.

20 “ ‘Bir adam bir cariyeyle yatarsa, eğer kadın nişanlı, bedeli ödenmemiş ya da azat edilmemişse, ikisi de cezalandırılacak ama öldürülmeyecek. Çünkü kadın özgür değildir.

21 Adam RAB'be, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne, suç sunusu olarak bir koç getirecek. 22 Kâhin bu koçla adamın işlediği günahı RAB'bin önünde bağışlatacak ve adam bağışlanacak.

23 “ ‘Kenan ülkesine girdiğinizde bir meyve ağacı dikerseniz, ilk üç yıl meyvesini kirli ve yasak sayın, yemeyin. 24 Dördüncü yıl ağacın bütün meyvesi şükran sunusu olarak RAB için kutsal sayılacak. 25 Beşinci yıl ağacın meyvesini yiyebilirsiniz. Böylece ağaç daha bol ürün verir. Tanrınız RAB benim.

26 “ ‘Kanlı et yemeyeceksiniz. Kehanette bulunmayacak, falcılık yapmayacaksınız. 27 Başınızın yan tarafındaki saçları kesmeyecek, sakalınızın kenarlarına dokunmayacak-sınız. 28 Ölüler için bedeninizi yaralamayacak, dövme yaptırmayacaksınız. RAB benim.

29 “ ‘Kızını fahişeliğe sürükleyip rezil etme. Yoksa fahişelik yayılır ve ülke ahlaksızlıkla dolup taşar. 30 Şabat günlerinizi tutacaksınız. Tapınağıma saygı göstereceksiniz. RAB benim.

31 “ ‘Cincilere, ruh çağıranlara yönelmeyin. Onlara danışmayın, kirlenirsiniz. Tanrınız RAB benim.

32 “ ‘Ak saçlı insanların önünde ayağa kalkacak, yaşlılara saygı göstereceksin. Tanrın'dan korkacaksın. RAB benim.

19:4 Lev.26:1 19:4 Çık.20:23; 34:17; Yas.7:25 * 19:5 “Kabul edilecek biçimde” ya da “Kabul edilmeniz için”.
 19:9 Lev.23:22; Yas.24:19-22 19:11 Çık.20:15; Yas.5:19 19:11 Çık.20:16; Yas.5:20 19:12 Çık.20:7; Yas.5:11;
 Mat.5:33 19:13 Yas.24:14-15 19:14 Yas.27:18 19:15 Çık.23:6-8; Yas.16:19 19:17 Mat.18:15 19:18
 Mat.5:43; 19:19; 22:39; Mar.12:31,33; Luk.10:27; Rom.13:9; Gal.5:14; Yak.2:8 19:19 Yas.22:9-11 19:26 Yar.9:4;
 Lev.7:26-27; 17:10-14; Yas.12:16,23-25; 15:23 19:26 Yas.18:10 19:27 Lev.21:5; Yas.14:1 19:29 Yas.23:17
 19:30 Lev.26:2 19:31 Yas.18:11; 1Sa.28:3; 2Kr.23:4; Ysa.8:19

33 “Ülkenizde sizinle birlikte yaşayan bir yabancıya kötü davranmayın. 34 Ona sizden biriymiş gibi davranacak ve onu kendiniz kadar seveceksiniz. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız. Tanrınız RAB benim.

35 “Yargılarken, uzunluk ve sıvı ölçerken, ağırlık tartarken haksızlık yapmayın. 36 Doğru terazi, ağırlık taşı, efa ve hin kullanın. Mısır'dan sizi çıkaran Tanrınız RAB benim.

37 Kurallarımın, ilkelerimin tümüne uyacak ve onları yerine getireceksiniz. RAB benim.’ ”

20

Günahın Bedeli

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: 2 “İsrail halkına de ki, ‘İsraililer'den ya da aranızda yaşayan yabancılardan kim çocuklarından birini ilah Molek'e* sunarsa, kesinlikle öldürülecek. Ülke halkı onu taşılayacak. 3 Kim çocuğunu Molek'e sunarak tapınağımı kirletir, kutsal adıma leke sürerse, ona öfkeyle bakacağım. Onu halkımın arasından atacağım. 4 Adam çocuğunu Molek'e sunar da, ülke halkı bunu görmezden gelir, onu öldürmezse, 5 adama ve ailesine öfkeyle bakacağım. Hem onu, hem de bana ihanet edip onu izleyerek Molek'e tapanların hepsini halkımın arasından atacağım.

6 “‘Kim cincilere, ruh çağıranlara danışır, bana ihanet ederse, ona öfkeyle bakacak, halkımın arasından atacağım. 7 Kendinizi bana adayın, kutsal olun. Tanrınız RAB benim. 8 Kurallarıma uyacak, onları yerine getireceksiniz. Sizi kutsal kılan RAB benim.

9 “‘Annesine ya da babasına lanet eden herkes kesinlikle öldürülecektir. Annesine ya da babasına lanet ettiği için ölümü hak etmiştir.

10 “‘Biri başka birinin karısıyla, yani komşusunun karısıyla zina ederse, hem kendisi, hem de zina ettiği kadın kesinlikle öldürülecektir. 11 Babasının karısıyla yatan, babasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de kesinlikle öldürülecektir. Ölümü hak etmişlerdir. 12 Bir adam geliniyle yatarsa, ikisi de kesinlikle öldürülecektir. Rezillik etmişler, ölümü hak etmişlerdir. 13 Bir erkek başka bir erkekle cinsel ilişki kurarsa, ikisi de iğrençlik etmiş olur. Kesinlikle öldürülecekler. Ölümü hak etmişlerdir. 14 Bir adam hem bir kızla, hem de kızın annesiyle evlenirse, alçaklık etmiş olur. Aranızda böyle alçaklıklar olmasın diye üçü de yakılacaktır. 15 Bir hayvanla cinsel ilişki kuran adam kesinlikle öldürülecek, hayvansa kesilecektir. 16 Bir kadın cinsel ilişki kurmak amacıyla bir hayvana yaklaşırsa, kadını da hayvanı da kesinlikle öldüreceksiniz. Ölümü hak etmişlerdir.

17 “‘Bir adam anne ya da baba tarafından üvey olan kızkardeşiyle evlenir, cinsel ilişki kurarsa, utançtır. Açıkça aşağılanıp halkın arasından atılacaklardır. Adam kızkardeşiyle ilişki kurduğu için suçunun cezasını çekecektir. 18 Âdet gören bir kadınla yatıp cinsel ilişki kuran adam kadının akıntılı yerini açığa çıkarmış, kadın da buna katılmış olur. İkisi de halkın arasından atılacaktır.

19 “‘Teyzenle ya da halanla cinsel ilişki kurmayacaksın. Çünkü yakın akrabanın namusudur. İkiniz de suçunuzun cezasını çekeceksiniz.

20 “‘Amcasının karısıyla cinsel ilişki kuran adam, amcasının namusuna leke sürmüş olur. İkisi de günahlarının cezasını çekecek ve çocuk sahibi olmadan öleceklerdir. 21 Kardeşinin karısıyla evlenen adam rezillik etmiş olur. Kardeşinin namusunu lekelemiştir. Çocuk sahibi olmayacaklardır.

22 “‘Bütün kurallarıma, ilkelerime uyacak, onları yerine getireceksiniz. Öyle ki, yaşamak üzere sizi götüreceğim ülke sizi dışarı kusmasın. 23 Önünüzden kovacağım

19:33 Çık.22:21; Yas.24:17-18; 27:19 19:35 Yas.25:13-16; Özd.20:10; Hez.45:10 20:9 Çık.21:17; Mat.15:4; Mar.7:10
20:10 Çık.20:14; Lev.18:20; Yas.5:18 20:11 Lev.18:8; Yas.22:30; 27:20; 1Ko.5:1 20:12 Lev.18:15 20:13 Lev.18:22
20:14 Lev.18:17; Yas.27:23 20:15 Çık.22:19; Lev.18:23; Yas.27:21 20:17 Lev.18:9; Yas.27:22 20:18 Lev.18:19
20:19 Lev.18:12-14 20:21 Lev.18:16

ulusların törelerine göre yaşamayacaksınız. Çünkü onlar bütün bu kötülükleri yaptılar. Bu yüzden onlardan nefret ettim. ²⁴ Oysa, Siz onların topraklarını sahipleneceksiniz. Bal ve süt akan bu ülkeyi size mülk olarak vereceğim, dedim. Sizi öteki uluslardan ayrı tutan Tanrınız RAB benim.

²⁵ “ ‘Temiz hayvanlarla kuşları kirli olanlardan ayırt edeceksiniz. Sizin için kirli ilan ettiğim hayvanlarla, kuşlarla, küçük kara hayvanlarıyla kendinizi kirletmeyeceksiniz. ²⁶ Benim için kutsal olacaksınız. Çünkü ben RAB kutsalım. Bana ait olmanız için sizi öbür halklardan ayrı tuttum.

²⁷ “ ‘Cincilik yapan ve ruh çağıran ister erkek olsun, ister kadın olsun kesinlikle öldürülecektir. Onları taşılayacaksınız. Ölümlelerinden kendileri sorumludur.’ ”

21

Kâhinlerle İlgili Kurallar

¹⁻² RAB Musa'ya şöyle dedi: “Harun soyundan gelen kâhinlere de ki, ‘Kâhinlerden hiçbiri yakın akrabası olan annesi, babası, oğlu, kızı ve kardeşi dışında, halkından birinin ölüsüyle kendini kirletmesin. ³ Yanında kalan evlenmemiş kızkardeşi için kendini kirletebilir. ⁴ Halkı arasında bir büyük olarak kendini kirletmemeli, adına leke getirmemeli.

⁵ “ ‘Kâhinler yas tutarken başlarını tıraş etmeyecek, sakallarının uçlarını kesmeyecek, bedenlerini yaralamayacaklar. ⁶ Tanrıları için kutsal olacaklar, Tanrıları'nın adını lekelemeyecekler. Çünkü onlar Tanrıları RAB'be yakılan sunu ve yiyecek sunusu sunuyorlar. Kutsal olmaları gerekir. ⁷ Kâhinler fahişelerle, kirletilmiş kadınlarla, boşanmış kadınlarla evlenmeyecek. Çünkü kâhin Tanrı için kutsal olmalıdır. ⁸ Onu kutsal sayın. Çünkü yiyecek sunusunu Tanrınız'a o sunuyor. Sizin için kutsaldır. Çünkü ben kutsalım, sizi kutsal kılan RAB benim. ⁹ Bir kâhinin kızı fahişelik yaparak kendini kirletirse, hem kendini hem de babasını rezil etmiş olur. Yakılmalıdır.

¹⁰ “ ‘Öbür kâhinler arasından başına mesh yağı dökülen ve özel giysiler giymek üzere atanan başkâhin, saçlarını dağıtmayacak, giysilerini yırtmayacak. ¹¹ Hiçbir ölüye yaklaşmayacak. Ölen annesi, babası bile olsa kendini kirletmeyecek. ¹² Tapınak hizmetinden ayrılmayacak, Tanrısı'nın Tapınağı'nı kirletmeyecek. Çünkü Tanrı'nın buyurduğu mesh yağıyla Tanrısı'na adanmıştır. RAB benim. ¹³ Başkâhinin evleneceği kadın bakire olmalıdır. ¹⁴ Dul, boşanmış, kirletilmiş ya da fahişe bir kadınla evlenmeyecek. Yalnız kendi halkından bakire bir kızla evlenebilir. ¹⁵ Böylece halkının arasında çocuklarına leke sürmemiş olur. Onu kutsal kılan RAB benim.’ ”

¹⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁷ “Harun'a de ki, ‘Soyundan gelecek kuşaklar boyunca kusurlu olan hiç kimse yiyecek sunusu sunmak üzere Tanrısı'na yaklaşmasın. ¹⁸ Kusurlu olan, sunağa yaklaşamaz: Kör, topal, yüzü arızalı, organlarından biri aşırı büyümüş, ¹⁹ kolu veya ayağı kırık, ²⁰ kambur, cüce, gözü özürlü, uyuz, yarası kabuk bağlamış ya da hadım. ²¹ Kâhin Harun'un soyundan bu kusurlara sahip hiç kimse RAB için yakılan sunuyu sunmak üzere sunağa yaklaşmayacak. Çünkü kusurludur. Tanrısı'na yiyecek sunusu sunmak üzere sunağa yaklaşamaz. ²² Böyle bir adam Tanrısı'na sunulan kutsal ve en kutsal yiyecekleri yiyebilir. ²³ Ancak perdeye ve sunağa yaklaşmayacaktır. Çünkü kusurludur. Tapınağı'mı kirletmesin. Onları kutsal kılan RAB benim.’ ”

²⁴ Musa Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına bunları anlattı.

22

Sunuları Kimler Yiyecek

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Harun'a ve oğullarına de ki, ‘İsrail halkının bana sunduğu kutsal sunulardan uzak dursunlar. Kutsal adıma leke sürmesinler. RAB benim. ³ Gelecek kuşaklar boyunca soyunuzdan biri İsrail halkının bana sunduğu kutsal sunulara kirli olarak yaklaşırsa, onu huzurumdan atacağım. RAB benim.

⁴ “ ‘Harun soyundan deri hastalığına yakalanmış ya da akıntısı olan biri temiz sayılıncaya kadar kutsal sunuları yemeyecektir. Bir cesede değdiği için kirli sayılan bir şeye dokunan, menisi akan, ⁵ insanı kirli kılacak küçük kara hayvanlarından birine ya da herhangi bir nedenle kirli sayılan bir insana dokunan, ⁶ akşama kadar kirli sayılacak, yıkanmadığı sürece kutsal sunulardan yemeyecektir. ⁷ Güneş battıktan sonra temiz sayılır, kutsal sunuları yiyebilir. Çünkü bu onun yiyeceğidir. ⁸ Ölü bulunmuş ya da yabani hayvanlar tarafından parçalanmış bir leşi yiyerek kendini kirletmeyecektir. RAB benim.

⁹ “ ‘Kâhinler buyruklarına uymalıdır. Yoksa günahlarının cezasını çeker, buyruklarımı çiğnedikleri için ölürlər. Onları kutsal kılan RAB benim.

¹⁰ “ ‘Kâhin ailesi dışında hiç kimse kutsal sunuyu yemeyecek; kâhinin konuğu ve işçisi bile. ¹¹ Ama kâhinin parayla satın aldığı ya da evinde doğan köle onun yemeğini yiyebilir. ¹² Kâhinin kâhin olmayan bir erkekle evlenen kızı bağışlanan kutsal sunuları yemeyecek. ¹³ Ama dul kalmış ya da boşanmış, çocuğu olmamış ve gençliğinde kaldığı baba evine geri dönmüş kâhin kızı babasının ekmeğini yiyebilir. Aile dışından yabancı biri asla yiyemez.

¹⁴ “ ‘Bilmeden kutsal sunuyu yiyen biri, beşte birini üzerine katarak kâhine geri verecek. ¹⁵ Kâhinler İsrail halkının RAB'be sunduğu kutsal sunuları bayağılaştırmayacaklar. ¹⁶ Yoksa kutsal sunuları yiyen öbür insanlara büyük suç yüklemiş olurlar. Çünkü sunuları kutsal kılan RAB benim.’ ”

Kabul Edilmeyecek Kurbanlar

¹⁷ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁸ “Harun'la oğullarına ve bütün İsrail halkına de ki, ‘İster İsraili olsun, ister İsrail'de yaşayan bir yabancı olsun, biriniz RAB'be dilek adağı ya da gönülden verilen sunu olarak yakmalık sunu sunmak istiyorsa, ¹⁹ sunusunun kabul edilmesi için kusursuz bir erkek sığır, koyun ya da keçi sunmalı. ²⁰ Kusurlu olanı sunmayacaksınız. Çünkü kabul edilmeyecektir. ²¹ Kim gönülden verilen bir sunuyu ya da dilek adağını yerine getirmek için RAB'be esenlik kurbanı olarak sığır veya davar sunmak isterse, kabul edilmesi için hayvan kusursuz olmalı. Hiçbir eksiği bulunmamalı. ²² Kör, sakat, yaralı, yarası irinli, kabuklu ya da uyuz bir hayvanı RAB'be sunmayacaksınız. Yakılan sunu olarak sunak üzerinde RAB'be böyle bir hayvan sunmayacaksınız. ²³ Organlarından biri aşırı büyümüş ya da yeterince gelişmemiş bir sığırı veya davarı dilek adağı olarak sunabilirsiniz. Ama gönülden verilen bir sunu olarak kabul edilmez. ²⁴ Yumurtaları vurulmuş, ezilmiş, burulmuş ya da kesilmiş hayvanı RAB'be sunmayacak, ülkenizde buna yer vermeyeceksiniz. ²⁵ Böyle bir hayvanı bir yabancından alıp yiyecek sunusu olarak Tanrınız'a sunmayacaksınız. Çünkü sakat ve kusurludur. Kabul edilmeyecektir.’ ”

²⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁷ “Bir buzağı, kuzu ya da oğlak doğduğu zaman, yedi gün anasının yanında kalacaktır. Sekizinci günden itibaren yakılan sunu olarak RAB'be sunulabilir. Kabul edilecektir. ²⁸ İster inek, ister davar olsun, hayvanla yavrusunu aynı gün kesmeyeceksiniz.

²⁹ “RAB'be şükran kurbanı sunduğunuz zaman, kabul edilecek biçimde* sunun. ³⁰ Eti aynı gün yenecek, sabaha bırakılmayacak. RAB benim.

³¹ “Buyruklarına uyacak, onları yerine getireceksiniz. RAB benim. ³² Kutsal adıma leke sürmeyeceksiniz. İsrail halkı arasında kutsal tanınacağım. Sizi kutsal kılan RAB benim. ³³ Tanrınız olmak için sizi Mısır'dan çıkardım. RAB benim.”

22:20 Yas.17:1 * 22:29 “Kabul edilecek biçimde” ya da “Kabul edilmeniz için”.

23

Bayramlar

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz bayramlarım, RAB’bin bayramları şunlardır.’ ”

Şabat Günü

³ “ ‘Altı gün çalışacaksınız. Ama yedinci gün olan Şabat dinlenme ve kutsal toplantı günüdür. Hiçbir iş yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde Şabat’ı RAB’be ayıracaksınız.’ ”

Fısıh ve Mayasız Ekmek Bayramı

(Çık.12:15-20; Say.28:16-25; Yas.16:1-8)

⁴ “ ‘Belirli zamanlarda kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz RAB’bin bayramları şunlardır: ⁵ Birinci ayın on dördüncü günü akşamüstü RAB’bin Fısıh Bayramı başlar. ⁶ On beşinci gün RAB’bin Mayasız Ekmek Bayramı’dır*. Yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. ⁷ İlk gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ⁸ Yedi gün RAB için yakılan sunu sunacaksınız. Yedinci gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.’ ”

İlk Ürünler

⁹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁰ “İsrail halkına de ki, ‘Size vereceğim ülkeye girip ürününü biçtiğiniz zaman, ilk yetişen ürününüzden bir demet kâhine götüreceksiniz. ¹¹ Kabul edilmeniz için, kâhin demeti RAB’bin huzurunda sallayacak. Demet Şabat’tan* sonraki gün sallanacak. ¹² Demetin sallandığı gün, yakmalık sunu olarak RAB’be bir yaşında kusursuz bir erkek kuzu sunacaksınız. ¹³ Kuzuyla birlikte tahıl sunusu olarak yağla yoğrulmuş bir efa ince unun onda ikisi* sunulacak. RAB için yakılan sunu ve O’nu hoşnut eden koku olacak bu. Yakmalık sunuyla birlikte dökmelik sunu olarak bir hin şarabın dörtte birini† sunacaksınız. ¹⁴ Tanrınız’a bu sunuyu getireceğiniz güne kadar ekmek, kavrulmuş buğday, taze başak yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu.’ ”

Hasat Bayramı

(Say.28:26-31; Yas.16:9-12)

¹⁵ “ ‘Şabat’tan* sonraki gün sallamalık demeti götürdüğünüz günden başlayarak tam yedi hafta sayın. ¹⁶ Yedinci Şabat’tan sonraki güne kadar elli gün sayın: O gün RAB’be yeni tahıl sunusu sunacaksınız. ¹⁷ Yaşadığınız yerden RAB’be sallamalık sunu olarak iki ekmek getirin. Ekmekler ilk ürünlerden, onda iki efa‡ ince undan yapılacak. Mayayla pişirilip RAB’be öyle sunulacak. ¹⁸ Ekmekle birlikte yakmalık sunu olarak RAB’be bir yaşında kusursuz yedi kuzu, bir boğa ve iki koç sunacaksınız. Tahıl sunusu ve dökmelik sunuyla sunulan bu sunu, yakılan sunu ve RAB’bi hoşnut eden kokudur. ¹⁹ Günah sunusu olarak bir teke, esenlik kurbanı olarak bir yaşında iki kuzu sunacaksınız. ²⁰ Kâhin iki kuzuyu ilk üründen yapılmış ekmekle birlikte sallamalık sunu olarak RAB’bin huzurunda sallayacak. RAB için kutsal olan bu sunular kâhinindir. ²¹ O gün kutsal toplantı ilan edecek ve gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu.

²² “ ‘Ülkenizdeki ekinleri biçerken tarlalarınızı sınırlarına kadar biçmeyin. Artakalan başakları toplamayın. Onları yoksullara ve yabancılara bırakacaksınız. Tanrınız RAB benim.’ ”

23:3 Çık.20:8-10; 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Yas.5:12-14 **23:5** Çık.12:1-13; Yas.16:1-2 * **23:13** “Efanın onda ikisi”: Yaklaşık 2.6 kg. † **23:13** “Hinin dörtte biri”: Yaklaşık 0.9 lt. **23:15** Çık.23:16; 34:22 ‡ **23:17** “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. **23:22** Lev.19:9-10; Yas.24:19-22

Anma Günü (Say.29:1-6)

²³ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁴ “İsrail halkına de ki, ‘Yedinci ayın birinci günü dinlenme günüdür, boru çalınarak anma ve kutsal toplantı günü olacaktır. ²⁵ O gün gündelik işlerinizi yapmayacak, RAB için yakılan sunu sunacaksınız.’ ”

Günahların Bağışlanma Günü (Lev.16:2-34; Say.29:7-11)

²⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁷ “Yedinci ayın onuncu günü günahların bağışlanma günüdür. Kutsal bir toplantı düzenleyeceksiniz. İsteklerinizi denetleyecek, RAB için yakılan sunu sunacaksınız. ²⁸ O gün hiç iş yapmayacaksınız. Çünkü Tanrınız RAB'bin huzurunda günahlarınızı bağışlatacağınız bağışlanma günüdür. ²⁹ O gün isteklerini denetlemeyen herkes halkın arasından atılacaktır. ³⁰ O gün herhangi bir iş yapanı halkın arasından yok edeceğim. ³¹ Hiç iş yapmayacaksınız. Yaşadığınız her yerde kuşaklar boyunca sürekli yasa olacak bu. ³² O gün sizin için Şabat, dinlenme günü olacak. İsteklerinizi denetleyeceksiniz. Ayın dokuzuncu günü, akşamdan ertesi akşama kadar Şabat'ı kutlayacaksınız.”

Çardak Bayramı (Say.29:12-39; Yas.16:13-17)

³³ RAB Musa'ya şöyle dedi: ³⁴ “İsrail halkına de ki, ‘Yedinci ayın on beşinci günü Çardak Bayramı başlar. Bu bayramı RAB'bin onuruna yedi gün kutlayacaksınız. ³⁵ İlk gün kutsal bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ³⁶ Yedi gün RAB için yakılan sunu sunacaksınız. Sekizinci gün kutsal bir toplantı düzenlemeli, RAB için yakılan sunu sunmalısınız. Bu bayramın son toplantısıdır. Gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.

³⁷ –“ ‘Kutsal toplantılar olarak ilan edeceğiniz RAB'bin bayramları bunlardır. Bayramlarda RAB için yakılan sunuyu, yakmalık sunuyu, tahıl sunusunu, kurbanı, dökmelik sunuları günün gereğine uygun biçimde sunacaksınız. ³⁸ Bunlar RAB'bin kutlamanızı istediği Şabat günlerinin, RAB'be sunduğunuz armağanların, bütün dilek adaklarının ve gönülden verilen sunuların dışındadır.–

³⁹ “ ‘Yedinci ayın on beşinci günü, topraklarınızın ürünlerini devşirdiğiniz zaman RAB için yedi gün bayram yapacaksınız. Birinci ve sekizinci gün dinlenme günleri olacak. ⁴⁰ İlk gün meyve ağaçlarının güzel meyvelerini, hurma dallarını, sık yapraklı ağaç dallarını, vadi kavaklarını toplayıp Tanrınız RAB'bin önünde yedi gün şenlik yapacaksınız. ⁴¹ Bunu her yıl yedi gün RAB'bin bayramı olarak kutlayacaksınız. Kuşaklar boyunca sürekli bir yasa olacak bu. Bayramı yedinci ay kutlayacaksınız. ⁴² Yedi gün çardaklarda kalacaksınız. Bütün yerli İsraililer çardaklarda yaşayacak. ⁴³ Öyle ki, gelecek kuşaklar İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım zaman çardaklarda barındırdığımı bilsinler. Tanrınız RAB benim.’ ”

⁴⁴ Böylece Musa İsrail halkına RAB'bin bayramlarını bildirdi.

24

Rab'bin Huzurunda Yanan Işık (Çık.27:20-21)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanıp ışık vermesi için saf sıkma zeytinyağı getirsinler. ³ Harun kandilleri benim huzurumda, Buluşma Çadırı'nda, Levha Sandığı'nın önündeki perdenin dışında, akşamdan sabaha kadar sürekli yanar biçimde tutacak. Kuşaklar boyunca sürekli bir kural olacak bu. ⁴ RAB'bin huzurunda saf altın kandillikteki kandiller sürekli yanacaktır.”

Rab'be Sunulan Ekmek

⁵ “İnce undan on iki pide pişireceksin. Her biri efanın onda ikisi* ağırlığında olacak. ⁶ Bunları RAB'bin huzurunda iki sıra halinde, altışar altışar saf altın masanın üzerine dizeceksin. ⁷ İki sıra ekmeğin yanına anma payı olarak saf günnük koyacaksın. Bu RAB için yakılan sunu olacak ve ekmeğin yerini alacak. ⁸ Bu ekmeğin, İsrail halkı adına sonsuza dek sürecek bir antlaşma olarak, her Şabat Günü aksatılmadan RAB'bin huzurunda dizilecek. ⁹ Ve Harun'la oğullarına ait olacak. Onu kutsal bir yerde yiyecekler. Çünkü çok kutsaldır. RAB için yakılan sunulardan onların sürekli bir payı olacak.”

Tanrı'ya Lanet Edenin Sonu

¹⁰ İsraililer arasında annesi İsraili babası Mısırlı bir adam vardı. Ordugahta onunla bir İsraili arasında kavga çıktı. ¹¹ İsraili kadının oğlu RAB'be sövdü, lanet etti. Onu Musa'ya getirdiler. Annesi Dan oymağından Divri'nin kızı Şelomit'ti. ¹² Adamı göz altına alıp RAB'bin kararını beklediler.

¹³ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁴ “Onu ordugahın dışına çıkar. Ettiği laneti duyan herkes elini adamın başına koysun ve bütün topluluk onu taşlasın. ¹⁵ İsrail halkına de ki, ‘Kim Tanrısı'na lanet ederse günahının cezasını çekecektir. ¹⁶ RAB'be söven kesinlikle öldürülecektir. Bütün topluluk onu taşılayacak. İster yerli ister yabancı olsun, RAB'be söven herkes öldürülecektir.

¹⁷ “‘Adam öldüren kesinlikle öldürülecektir. ¹⁸ Başkasının hayvanını öldüren, yerine bir hayvan vererek aldığı canın karşılığını canla ödeyecektir. ¹⁹ Kim komşusunu yaralarsa, kendisine de aynı şey yapılacaktır. ²⁰ Kırığa karşılık kırık, göze göz, dişe diş olmak üzere, ona ne yaptıysa kendisine de aynı şey yapılacaktır. ²¹ Hayvan öldüren yerine bir hayvan verecek, adam öldüren öldürülecektir. ²² Yerli yabancı herkes için tek bir yasanız olacak. Tanrınız RAB benim.’ ”

²³ Musa bunları İsrail halkına bildirdikten sonra, halk RAB'be lanet eden adamı ordugahın dışına çıkardı ve taşıyarak öldürdü. Böylece İsrail halkı RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğu yerine getirmiş oldu.

25

Şabat Yılı

¹ RAB Sina Dağı'nda Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Size vereceğim ülkeye girdiğiniz zaman, ülke RAB için Şabat'ı* kutlamalı. ³ Altı yıl tarlanı ekeceksin, bağını budayacaksın, ürününü toplayacaksın. ⁴ Ama yedinci yıl toprak dinlenecek. O yıl Şabat Yılı olacak, RAB'be adanacak. Tarlanı ekmemeli, bağını budamamalı. ⁵ Hasadının ardından süreni biçmeyecek, budanmamış asmanın üzümlerini toplamayacaksın. O yıl ülke için dinlenme yılı olacak. ⁶ Şabat Yılı'nda ülke ne ürün verirse, sizin için, köleleriniz, cariyeleriniz, yanınızda çalışan ücretliler ve aranızda yaşayan yabancılar için yiyecek olacak. ⁷ Ülkede yetişen ürünler kendi hayvanlarınızı da yabanıl hayvanları da doyuracak.’ ”

Özgürlük Yılı

⁸ “‘Yedi yılda bir kutlanan Şabat yıllarının yedi kez geçmesini bekleyin. Yedi kez geçecek Şabat yıllarının toplamı kırk dokuz yıldır. ⁹ Sonra, yedinci ayın onuncu günü, yani günahları bağışlatma günü, bütün ülkede yüksek sesle boru çalınacak. ¹⁰ Ellinci yılı kutsal sayacak, bütün ülke halkı için özgürlük ilan edeceksiniz. O yıl sizin için özgürlük yılı olacak. Herkes kendi toprağına, ailesine dönecek. ¹¹ Ellinci yıl sizin için özgürlük yılı olacak. O yıl ekmeyecek, ürünün ardından süreni biçmeyecek, budanmamış asmanın

24:5 Çık.25:30 * 24:5 “Efanın onda ikisi”: Yaklaşık 2.6 kg. 24:9 Mat.12:4; Mar.2:26; Luk.6:4 24:17 Çık.21:12
24:20 Çık.21:23-25; Yas.19:21; Mat.5:38 24:22 Say.15:16 25:1 Çık.23:10-11

üzümlerini toplamayacaksınız. ¹² Çünkü o yıl özgürlük yılıdır. Sizin için kutsaldır. Yalnız tarlalarda kendiliğinden yetişeni yiyebilirsiniz.

¹³ “Özgürlük yılında herkes kendi toprağına dönecek. ¹⁴ Bir komşuna tarla satar ya da ondan tarla alırsan, birbirinize haksızlık yapmayacaksınız. ¹⁵ Eğer sen ondan alıyorsan, özgürlük yılından sonraki yılların sayısına göre ödeyeceksin, o da sana ürün yıllarının sayısına göre satacak. ¹⁶ Yılların sayısı çoksa fiyatı artıracak, azsa indireceksin. Çünkü sana yıllık ürünlerini satıyor. ¹⁷ Birbirinize haksızlık yapmayacak, Tanrınız'dan korkacaksınız. Tanrınız RAB benim.

¹⁸ “Kurallarına uyacak, ilkelerimi özenle yerine getireceksiniz. Böylece ülkede güvenlik içinde yaşayacaksınız. ¹⁹ Ülke de ürün verecek, sizi doyuracak ve orada güvenlik içinde oturacaksınız. ²⁰ Toprağımızı ekmez, ürünümüzü toplamazsak, yedinci yıl ne yiyeceğiz? diye sorarsanız, ²¹ altıncı yıl size öyle bir bereket göndereceğim ki, toprak üç yıllık ürün verecek. ²² Sekizinci yıl toprağınızı ekerken, dokuzuncu yıl ürün alıncaya kadar eski ürününüzü yiyeceksiniz.

²³ “‘Tarlanız temelli olarak satılamaz. Çünkü bana aittir. Sizse yabancısınız, konuğumsunuz. ²⁴ Miras alacağınız ülkenin her yerinde tarlanın asıl sahibine tarlasını geri alma hakkı tanımalısınız. ²⁵ Kardeşlerinizden biri yoksullaşır, toprağının bir parçasını satmak zorunda kalırsa, en yakın akrabası gelip toprağı geri alabilir. ²⁶ Toprağı satın alacak yakın bir akrabası yoksa, sonradan durumu düzelir, yeterli para bulursa, ²⁷ satış yaptıktan sonra geçen yılları hesaplayacak ve geri kalan parayı toprağına sattığı adama ödeyip toprağına dönecek. ²⁸ Ancak toprağına geri alacak parayı bulamazsa, toprak özgürlük yılına kadar onu satın alan adama ait olacak. O yıl toprağı elinden çıkaracak, satan adam da toprağına kavuşacak.

²⁹ “‘Surlu bir kentte evini satan adamın evi sattıktan tam bir yıl sonrasına kadar onu geri alma hakkı olacaktır. ³⁰ Eğer bir yıl içinde evini geri almazsa, ev temelli olarak alıcıya geçecek, kuşaklar boyunca yeni sahibinin olacaktır. Özgürlük yılında ev yeni sahibinin elinden alınmayacaktır. ³¹ Ama surlarla çevrilmemiş köylerdeki evler tarlalar gibi işlem görecektir. İlk sahibinin evi geri alma hakkı olacak, özgürlük yılında evi satın alan onu geri verecektir.

³² “‘Ancak Levililer kendilerine ait kentlerde sattıkları evleri her zaman geri alma hakkına sahiptirler. ³³ Eğer bir Levili bu kentlerde sattığı evi geri alamazsa, özgürlük yılında ev kendisine geri verilecektir. Çünkü Levililer'in kentlerindeki evler onların İsrail halkının arasındaki mülkleridir. ³⁴ Kentlerinin çevresindeki otlaklar ise satılamaz. Çünkü bunlar onların kalıcı mülküdür.

³⁵ “‘Bir kardeşin yoksullaşır, muhtaç duruma düşerse, ona yardım etmelisin. Aranızda kalan bir yabancı ya da konuk gibi yaşayacak. ³⁶ Ondandır faiz ve kâr alma. Tanrın'dan kork ki, kardeşin yanında yaşamını sürdürebilsin. ³⁷ Ona faizle para vermeyeceksin. Ödünç verdiğin yiyecekten kâr almayacaksın. ³⁸ Ben Kenan ülkesini size vermek ve Tanrınız olmak için sizleri Mısır'dan çıkaran Tanrınız RAB'bim.

³⁹ “‘Aranızda yaşayan bir kardeşin yoksullaşır, kendini köle olarak sana satarsa, onu bir köle gibi çalıştırmayacaksın. ⁴⁰ Yanında çalışan bir işçi ya da yabancı gibi davranacaksın ona. Özgürlük yılına dek yanında çalışacak. ⁴¹ Sonra çocuklarıyla birlikte yanından ayrılıp ailesinin yanına, atalarının toprağına dönecek. ⁴² Çünkü İsraililer benim Mısır'dan çıkardığım kullarımdır. Köle olarak satılamazlar. ⁴³ Ona efendilik etmeyecek, sert davranmayacaksın. Tanrın'dan korkacaksın.

⁴⁴ “‘Köleleriniz, cariyeleriniz çevrenizdeki uluslardan olmalı. Onlardan uşak ve cariye satın alabilirsiniz. ⁴⁵ Ayrıca aranızda yaşayan yabancıların çocuklarını, ister ülkenizde

doğmuş olsun ister olmasın, satın alıp onlara sahip olabilirsiniz. ⁴⁶ Onları miras olarak çocuklarınıza bırakabilirsiniz. Yaşamları boyunca size kölelik edecekler. Ancak bir İsraili kardeşine efendilik etmeyecek, sert davranmayacaksın.

⁴⁷ “ ‘Aranızda yaşayan bir yabancı ya da geçici olarak kalan biri zenginleşir, buna karşılık bir İsraili kardeşin yoksullaşıp kendini ona ya da ailesinin bir bireyine köle olarak satarsa, ⁴⁸⁻⁴⁹ satıldıktan sonra geri alınma hakkı vardır. Kardeşlerinden biri, amcası, amcasının oğlu veya yakın akrabalarından, ailesinden biri onu geri alabilir. Ya da yeterli para bulursa, kendisi özgürlüğünü geri alabilir. ⁵⁰ Efendisiyle hesap görmeli. Kendisini sattığı yıldan özgürlük yılına kadar geçen yılları sayacaklar. Özgürlüğünün bedeli, kalan yılların sayısına göre bir işçinin gündelik ücreti üzerinden hesap edilecektir. ⁵¹ Eğer geriye çok yıl kalıyorsa, buna göre özgürlüğünün bedeli olarak satın alındığı fiyatın bir bölümünü ödeyecek. ⁵² Eğer özgürlük yılına yalnız birkaç yıl kalmışsa, ona göre hesap ederek özgürlüğünün bedelini ödemelidir. ⁵³ Efendisinin yanında yıllık sözleşmeyle çalışan bir işçi gibi yaşamalıdır. Senin önünde efendisinin ona sert davranmamasını sağlayacaksın.

⁵⁴ “ ‘Bu yollardan özgürlüğüne kavuşamasa bile, özgürlük yılında çocuklarıyla birlikte özgür olacaktır. ⁵⁵ Çünkü İsraililer benim kullarım, Mısır'dan çıkardığım kendi kullarımdır. Tanrınız RAB benim.’ ”

26

Tanrı'ya Bağlılığın Ödülü

¹ “ ‘Put yapmayacaksınız. Oyma put ya da taş sütun dikmeyeceksiniz. Tapmak için ülkenize putları simgeleyen oyma taşlar koymayacaksınız. Çünkü Tanrınız RAB benim. ² Şabat günlerimi tutacak, tapınağıma saygı göstereceksiniz. RAB benim.

³ “ ‘Kurallarına göre yaşar, buyruklarımı dikkatle yerine getirirseniz, ⁴ yağmurları zamanında yağdıracam. Toprak ürün, ağaçlar meyve verecek. ⁵ Bağbozumuna kadar harman dövecek, ekim zamanına kadar bağlarınızdan üzüm toplayacaksınız. Bol bol yiyecek, ülkenizde güvenlik içinde yaşayacaksınız.

⁶ “ ‘Ülkenize barış sağlayacağım. Korku içinde yatmayacaksınız. Tehlikeli hayvanları ülkenizden kovacağım. Savaş yüzü görmeyeceksiniz. ⁷ Düşmanlarınızı kovalayacaksınız. Kılıç darbeleriyle önünüzde yere serilecekler. ⁸ Beşiniz yüz kişinin, yüzünüz on bin kişinin hakkından gelecek. Düşmanlarınız kılıç darbeleriyle önünüzde yere serilecek. ⁹ Size iyilikle bakacağım. Sizi verimli kılıp çoğaltacağım. Sizinle yaptığım antlaşmayı sürdüreceğim. ¹⁰ Eski ürününüz yemekle tükenmeyecek. Yeni ürüne yer bulmak için eskisini boşaltmak zorunda kalacaksınız. ¹¹ Konutumu aranızda kuracak, size sırt çevirmeyeceğim. ¹² Aranızda yaşayacak, Tanrınız olacağım. Siz de benim halkım olacaksınız. ¹³ Ben sizi Mısır'da köle olmaktan kurtaran Tanrınız RAB'bim. Boyunduruğunuzu kırdım. Sizi başı dik yaşattım.’ ”

Tanrı'dan Uzaklaşmanın Cezası

¹⁴ “ ‘Ama beni dinlemez, bütün bu buyrukları yerine getirmezseniz, cezalandırılacaksınız. ¹⁵ Kurallarımı çiğner, ilkelerimden nefret eder, buyruklarına karşı çıkar, antlaşmamı bozarsanız, ¹⁶ sizi şöyle cezalandıracağım: Üzerinize dehşet salacağım. Verem ve sıtma gözlerinizin ferini söndürecek, canınızı kemirecek. Boşa tohum ekeceksiniz, çünkü ürünlerinizi düşmanlarınız yiyecek. ¹⁷ Size öfkeyle bakacağım. Düşmanlarınız sizi bozguna uğratacak. Sizden nefret edenler sizi yönetecek. Kovalayan yokken bile kaçacaksınız.

18 “ ‘Bütün bunlara karşın beni dinlemezseniz, günahlarınıza karşılık cezanızı yedi kat artıracağım. 19 İnatçı gururunuzu kıracağım. Gök demir, yer bakır olacak. 20 Gücünüz tükenecek. Topraklarınız ürün, ağaçlarınız meyve vermeyecek.

21 “ ‘Eğer karşı çıkmaya devam eder, beni dinlemek istemezseniz, günahlarınıza karşılık cezanızı yedi kat artıracağım. 22 Üzerinize yabancı hayvanlar göndereceğim. Çocuklarınızı öldürecek, hayvanlarınızı yok edecekler. Sayınız azalacak, yollarınız ıssız kalacak.

23 “ ‘Bununla da yola gelmez, bana karşı çıkmaya devam ederseniz, 24 ben de size karşı çıkacağım, günahlarınıza karşılık sizi yedi kez cezalandıracağım. 25 Bozduğunuz antlaşmamın öcünü almak için başınıza savaş getireceğim. Kentlerinize çekildiğinizde arınıza salgın hastalık göndereceğim. Düşman eline düşeceksiniz. 26 Ekmeğinizi kestiğim zaman, on kadın ekmeğinizi bir fırında pişirecek. Ekmeğiniz azar azar, tartıyla verilecek. Yiyecek ama doymayacaksınız.

27 “ ‘Bütün bunlardan sonra yine beni dinlemez, bana karşı çıkarsanız, 28 bu kez ben de öfkeyle size karşı çıkacağım ve günahlarınıza karşılık sizi yedi kat cezalandıracağım. 29 Açlıktan çocuklarınızın etini yiyeceksiniz. 30 Tapınma yerlerinizi yıkacak, buhur sunaklarınızı yok edeceğim. Cesetlerinizi devrilen putların üzerine serecek, sizden nefret edeceğim. 31 Kentlerinizi viraneye çevirecek, tapınaklarınızı yıkacağım. Beni hoşnut etmek için sunduğunuz kokuları duymayacağım. 32 Ülkenizi viran edeceğim, oraya yerleşen düşmanlarınız bile şaşkına dönecek. 33 Sizi öteki ulusların arasına dağıtacak, kılıcım peşinize düşeceğim. Ülkeniz viran olacak, kentleriniz harabeye dönecek. 34 Siz düşmanlarınızın ülkesinde yaşarken, ülke ıssız kaldığı yıllar boyunca Şabatlar'ın* sevincini yaşayacak. Ancak o zaman dinlenip Şabatları'nın tadına varacak. 35 Üzerinde yaşadığınız Şabat yıllarında görmediği rahatı ıssız kaldığı yıllarda görecektir.

36 “ ‘Düşman ülkelerinde sağ kalanlarınızın yüreğine öyle bir korku düşürecek ki, rüzgarın sürüklediği yaprakların sesinden bile kaçacaklar. Savaşta kaçarcasına kaçacaklar. Peşlerinde kovalayan olmadığı halde düşecekler. 37 Kovalayan yokken savaşta kaçarcasına birbirlerinin üzerine yıkılacaklar. Düşmanlarınızın karşısında ayakta duramayacaksınız. 38 Öteki ulusların arasında yok olacaksınız. Düşman ülkeler sizi yutacak. 39 Artakalanlarınız gerek kendi, gerekse atalarının suçlarından ötürü düşman ülkelerde eriyip gidecekler.

40 “ ‘Ama işledikleri suçları, atalarının suçlarını, bana karşı geldiklerini, ihanet ettiklerini itiraf eder 41 -bu yüzden onlara karşı çıkıp kendilerini düşman ülkelere sürmüştüm- inadı bırakıp alçakgönüllü olur*, suçlarının bedelini öderlerse, 42 ben de Yakup'la, İshak'la, İbrahim'le yaptığım antlaşmayı ve onlara söz verdiğim ülkeyi anımsayacağım. 43 Ülke önce ıssız bırakılacak ve ıssız kaldığı sürece Şabatlar'ın tadına varacak. Onlar da işledikleri suçların bedelini ödeyecekler; çünkü ilkelerimi reddettiler, kurallarımdan nefret ettiler. 44 Bütün bunlara karşın, düşman ülkelerindeyken yine de onları reddetmeyecek, onlardan nefret etmeyeceğim. Böylece hepsini yok etmeyecek, kendileriyle yaptığım antlaşmayı bozmayacağım. Çünkü ben onların Tanrısı RAB'bim. 45 Tanrıları olmak için öteki ulusların önünde Mısır'dan çıkardığım atalarıyla yaptığım antlaşmayı onlar için anımsayacağım. RAB benim.’ ”

46 RAB'bin Sina Dağı'nda Musa aracılığıyla kendisiyle İsrail halkı arasına koyduğu kurallar, ilkeler, yasalar bunlardır.

27

Dilek Adaklarıyla İlgili Kurallar

* 26:41 “İnadı bırakıp alçakgönüllü olur”: İbranice “Sünnetsiz* yüreklerini alçaltır”. Yar:26:3-4 26:42 Yar:17:7-8

26:42 Yar:28:13-14

26:42

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Eğer bir kimse RAB’be birini adanmışsa senin biçeceğin değeri ödeyerek adağını yerine getirebilir. ³ Bu değerler şöyle olacak: Yirmi yaşından altmış yaşına kadar erkekler için elli kutsal yerin şekeli* gümüş, ⁴ kadınlar için otuz şekel†. ⁵ Beş yaşından yirmi yaşına kadar erkekler için yirmi‡, kadınlar için on şekel§. ⁶ Bir aylıktan beş yaşına kadar oğlanlar için beş*, kızlar için üç şekel† gümüş. ⁷ Eğer altmış ya da daha yukarı yaşta iseler, erkekler için on beş‡, kadınlar için on şekel. ⁸ Ancak adakta bulunan kişi belirtilen parayı ödeyemeyecek kadar yoksulsa, adadığı kişiyi kâhine götürecektir; kâhin adakta bulunan kişinin ödeme gücüne göre ona değer biçecektir.

⁹ “ ‘RAB’be sunulacak adak O’na sunu olarak sunulabilecek hayvanlardan biriye, kabul edilecektir. O’na böyle sunulan her hayvan kutsaldır. ¹⁰ Adakta bulunan kişi RAB’be sunacağı adağı değiştirmemeli. İyisinin yerine kötüsünü ya da kötüsünün yerine iyisini koymamalı. Eğer hayvanı değiştirirse, değiştirilen hayvanların ikisi de kutsal sayılacaktır. ¹¹ Eğer adak RAB’be sunulamayacak kirli sayılan hayvanlardan biriye, kâhine götürülecektir. ¹² Hayvan iyi ya da kötü olsun, kâhin ona değer biçecek. Biçilen değer neyse o geçerli olacak. ¹³ Ama sahibi hayvanı geri almak isterse, kâhinin biçtiği değer üzerine beşte bir fazlasını katarak ödemelidir.

¹⁴ “ ‘Bir kimse kutsal bir sunu olarak evini RAB’be adarsa, evin iyi ya da kötü olduğuna kâhin karar verecektir. Kâhinin biçtiği değer geçerli olacaktır. ¹⁵ Eğer kişi adadığı evi geri almak isterse, kâhinin biçtiği değer üzerine beşte bir fazlasını katarak ödeyecek, böylece ev kendisine kalacaktır.

¹⁶ “ ‘Bir kimse ailesinden kalan tarlanın bir bölümünü RAB’be adamak isterse, tarlaya ekilecek tohum miktarına göre değer biçilecektir. Bir homer arpa§ tohumu ekilebilecek tarlanın değeri elli şekel* gümüş olacaktır. ¹⁷ Eğer tarlasını özgürlük yılından hemen sonra adarsa, bu fiyat geçerli olacaktır. ¹⁸ Eğer özgürlük yılından daha sonra adarsa, kâhin bir sonraki özgürlük yılına kadar geçecek yılların sayısına göre tarlaya değer biçecektir. Tarlanın fiyatı daha düşük olacaktır. ¹⁹ Kişi tarlasını geri almak isterse, tarlaya biçilen değer üzerine beşte bir fazlasını katarak ödeyecek, böylece tarla kendisine kalacaktır. ²⁰ Ama tarlayı geri almadan başka birine satarsa, tarla geri alınamaz. ²¹ Tarla özgürlük yılında serbest kaldığı zaman, RAB’be koşulsuz adanmış bir tarla gibi kutsal sayılacak ve kâhinlere ait olacaktır.

²² “ ‘Bir kimse ailesinin mülkü olmayan, sonradan satın aldığı bir tarlayı RAB’be adarsa, ²³ kâhin özgürlük yılına kadar geçecek yıllara göre ona bir değer biçecektir. O gün kişi biçilen değer üzerinden ödeme yapacak ve para RAB’be ait olacak, kutsal sayılacaktır. ²⁴ Özgürlük yılında tarla ilk sahibine geri verilecektir. ²⁵ Değer biçilirken kutsal yerin şekeli† esas alınacaktır. Bir şekel yirmi geradır.

²⁶ “ ‘İlk doğan hayvan RAB’be aittir. İster sığır, ister davar olsun, kimse onu RAB’be adayamaz. Çünkü o RAB’bindir. ²⁷ Ama ilk doğan hayvan kirli sayılan hayvanlardan biriye, kişi kâhinin biçeceği değer üzerine beşte bir fazlasını ödeyerek hayvanı geri alabilir. Geri alınmazsa, hayvan biçilen değer üzerinden başka birine satılacaktır.

²⁸ “ ‘İster insan, ister hayvan, ister aileden kalma tarla olsun, RAB’be koşulsuz adanan hiçbir şey satılmayacak ve geri alınmayacaktır. Çünkü RAB’be koşulsuz adanan her şey RAB için çok kutsaldır. ²⁹ RAB’be koşulsuz adanan insan para karşılığında kurtarılamayacak, kesinlikle öldürülecektir.

* **27:3** “Elli kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 500 gr. † **27:4** “Otuz şekel”: Yaklaşık 300 gr. ‡ **27:5** “Yirmi şekel”: Yaklaşık 200 gr. § **27:5** “On şekel”: Yaklaşık 100 gr. * **27:6** “Beş şekel”: Yaklaşık 50 gr. † **27:6** “Üç şekel”: Yaklaşık 30 gr. ‡ **27:7** “On beş şekel”: Yaklaşık 150 gr. § **27:16** “Bir homer arpa”: Yaklaşık 150 kg. * **27:16** “Elli şekel”: Yaklaşık 500 gr. † **27:25** “Bir kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 10 gr. **27:28** Say.18:14

³⁰ “ İster toprağın ürünü, ister ağacın meyvesi olsun, toprakta yetişen her şeyin ondalığı RAB'be aittir. RAB için kutsaldır. ³¹ Kim ondalığının bir bölümünü geri almak isterse, değerinin üzerine beşte bir fazlasını katarak ödemelidir. ³² Bütün sığırlarla davarların ondalığı, sayımda çoban değneğinin altından geçen her onuncu hayvan RAB için kutsal sayılacaktır. ³³ Hayvan sahibi hayvanları iyi, kötü diye ayırmayacak, birini öbürüyle değiştirmeyecektir. Değiştirirse, değiştirilen hayvanların ikisi de kutsal sayılacak ve karşılığı ödenip geri alınamayacaktır.’ ”

³⁴ RAB'bin Sina Dağı'nda İsrail halkı için Musa'ya bildirdiği buyruklar bunlardır.

ÇÖLDE SAYIM

GİRİŞ

Çölde Sayım Kitabı, İsrail halkının Sina Dağı'ndan göç edip Tanrı'nın vaat ettiği Kenan topraklarının doğu sınırına ulaşana dek başlarından geçen olayları anlatır. Kitap adını Musa'nın Sina Dağı'nda, göç etmeden önce yaptığı sayımdan almıştır. Musa bir kuşak sonra Moav'da, Şeria Irmağı'nın doğusunda İsrail halkı arasında bir kez daha sayım yaptı. Bu iki sayım arasında İsraililer Kenan topraklarının güney sınırında olan Kadeş-Barnea'ya dek ilerlediler. Ne var ki, oradan vaat edilen ülkeye imansızlıklarından ötürü giremediler. Kırk yıl kadar dolaştıktan sonra, Şeria Irmağı'nın doğu bölgesine gittiler. Kenan topraklarına girmek için ırmağın karşı yakasına geçmeye hazırlandılar.

Çölde Sayım Kitabı sık sık cesaretsizliğe düşen, sıkıntılardan korkan ve yakınan halkın başından geçen olayları anlatır. Halk Tanrı'ya ve Tanrı'nın onlara önder atadığı Musa'ya karşı başkaldırıp durdu. Bu kitap halkın itaatsizliğine karşın, Tanrı'nın sadakatini ve sürekli kayırcılığını vurguluyor; bazen sabırsız olmuşsa da Musa'nın Tanrısı'na ve halkına adanmışlığını açıkça dile getiriyor.

Kitap ayrıca hem Sina Dağı'nda, hem de Kenan sınırında Tanrı'nın Musa aracılığıyla verdiği yasaları içerir.

Ana Hatlar:

1:1-9:14 İsraililer Sina Dağı'ndan göç etmeye hazırlanıyor

a. 1:1-4:49 Birinci sayım

b. 5:1-8:26 Çeşitli yasalar, kurallar

c. 9:1-14 İkinci Fısıh Bayramı

9:15-21:35 Sina Dağı'ndan Moav'a

22:1-32:42 Moav'da geçen olaylar

33:1-49 Mısır'dan Moav'a yolculuğun özeti

33:50-36:13 Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmeden verilen kurallar

İsrail'de Yapılan İlk Sayım

¹ İsraililer'in Mısır'dan çıkışının ikinci yılı, ikinci ayın birinci günü RAB Sina Çölü'nde, Buluşma Çadırı'nda* Musa'ya şöyle seslendi: ²⁻³ “Sen ve Harun İsrail topluluğunun bütün boylarıyla ailelerinin sayımını yapın. Bütün erkekleri bir bir sayıp adlarını yazın. İsraililer'den savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün erkekleri sayıp bölüklere ayırın. ⁴ Size yardım etmek için yanınızda her oymaktan birer adam bulunsun; bu kişiler aile başı olmalı. ⁵ Size yardımcı olacak adamların adları şunlardır:

“Ruben oymağından: Şedeur oğlu Elisur, ⁶ Şimon oymağından: Surişadday oğlu Şelumiel, ⁷ Yahuda oymağından: Amminadav oğlu Nahşon, ⁸ İssakar oymağından: Suar oğlu Netanel, ⁹ Zevulun oymağından: Helon oğlu Eliav, ¹⁰ Yusuf oğulları'ndan Efrayim oymağından: Ammihut oğlu Elişama, Manaşşe oymağından: Pedahsur oğlu Gamliel, ¹¹ Benyamin oymağından: Gidon oğlu Avidan, ¹² Dan oymağından: Ammişadday oğlu Ahiezer, ¹³ Aşer oymağından: Okran oğlu Pagiel, ¹⁴ Gad oymağından: Deuel oğlu Elyasaf, ¹⁵ Naftali oymağından: Enan oğlu Ahira.”

¹⁶ Bunlar İsrail topluluğundan atanmış adamlardı; atalarının soyundan gelen oymak önderleri, İsrail'in boy başlarıydı. ¹⁷ Musa'yla Harun adları bildirilen bu adamları getirttiler. ¹⁸⁻¹⁹ RAB'bin buyruğu uyarınca ikinci ayın birinci günü bütün halkı topladılar. Yirmi

1:1 Say:26:1-51 * 1:1 “Buluşma Çadırı”: İnsanların Tanrı'ya danıştıkları yer (bkz. Çık:33:7-10).

ve daha yukarı yaştakileri boylarına, ailelerine göre birer birer sayıp adlarını yazdılar. Böylece Musa Sina Çölü'nde halkın sayımını yaptı.

²⁰ İsrail'in ilk oğlu Ruben'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün erkekler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla birer birer kayda geçirildi. ²¹ Ruben oymağından sayılanlar 46 500 kişiydi.

²² Şimon'un soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün erkekler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla birer birer belirlenip kayda geçirildi. ²³ Şimon oymağından sayılanlar 59 300 kişiydi.

²⁴ Gad'ın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ²⁵ Gad oymağından sayılanlar 45 650 kişiydi.

²⁶ Yahuda'nın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ²⁷ Yahuda oymağından sayılanlar 74 600 kişiydi.

²⁸ İssakar'ın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ²⁹ İssakar oymağından sayılanlar 54 400 kişiydi.

³⁰ Zevulun'un soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ³¹ Zevulun oymağından sayılanlar 57 400 kişiydi.

³² Yusufogulları'ndan, Efrayim soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi.

³³ Efrayim oymağından sayılanlar 40 500 kişiydi. ³⁴ Manaşşe'nin soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ³⁵ Manaşşe oymağından sayılanlar 32 200 kişiydi.

³⁶ Benyamin'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ³⁷ Benyamin oymağından sayılanlar 35 400 kişiydi.

³⁸ Dan'ın soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ³⁹ Dan oymağından sayılanlar 62 700 kişiydi.

⁴⁰ Aşer'in soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ⁴¹ Aşer oymağından sayılanlar 41 500 kişiydi.

⁴² Naftali'nin soyundan olanlar: Savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakiler bağlı oldukları boy ve aileye göre adlarıyla kayda geçirildi. ⁴³ Naftali oymağından sayılanlar 53 400 kişiydi.

⁴⁴ Musa, Harun ve İsrail'in on iki önderi tarafından sayılanlar bunlardı. Her önder bağlı olduğu aileyi temsil ediyordu. ⁴⁵ İsrail'de savaşabilecek durumda yirmi ve daha yukarı yaştakilerin tümü bağlı oldukları aileye göre sayıldılar. ⁴⁶ Sayılanların toplamı 603 550 kişiydi.

⁴⁷ Ne var ki, Levi oymağından olanlar öbürleriyle birlikte sayılmadı. ⁴⁸ Çünkü RAB Musa'ya şöyle demişti: ⁴⁹ “Ancak Levi oymağını sayma, öbür İsraililer arasında yaptığın sayıma onları katma. ⁵⁰ Levililer'i Levha Sandığı'nın[†] bulunduğu konuttan, eşyalardan ve konuta ait her şeyden sorumlu kıl. Konutu ve bütün eşyalarını onlar taşısin; konutun bakımını onlar yapsın, çevresinde ordugah kursun. ⁵¹ Konut taşınırken onu Levililer toplayacak; konaklanacağı zaman da onlar kuracak. Levililer dışında konuta yaklaşan

[†] 1:50 “Levha Sandığı”: Antlaşma Sandığı diye de bilinir.

ölüm cezasına çarptırılacak. ⁵² İsraililer çadırlarını bölükler halinde kuracaklar. Herkes kendi ordugahında, kendi sancağının altında bulunacak. ⁵³ Ancak İsrail topluluğunun gazabına uğramaması için Levililer Levha Sandığı'nın bulunduğu konutun çevresinde konaklayacak ve konuta bekçilik edecekler.”

⁵⁴ İsraililer bütün bunları tam tamına RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

2

Oymakların Konaklama Düzeni

¹⁻² RAB Musa'yla Harun'a, “İsraililer sancaklarının altında, aile bayraklarıyla Buluşma Çadırı'ndan biraz ötede çepeçevre konaklasın” dedi.

³ Doğuda, gündoğusunda konaklayan bölükler Yahuda ordugahının sancağına bağlı olacak. Yahudaoğulları'nın önderi Amminadav oğlu Nahşon olacak. ⁴ Bölüğünün sayısı 74 600 kişiydi.

⁵ İssakar oymağı onların bitişiğinde konaklayacak. İssakaroğulları'nın önderi Suar oğlu Netanel olacak. ⁶ Bölüğünün sayısı 54 400 kişiydi.

⁷ Sonra Zevulun oymağı konaklayacak. Zevulunoğulları'nın önderi Helon oğlu Eliav olacak. ⁸ Bölüğünün sayısı 57 400 kişiydi.

⁹ Yahuda ordugahına ayrılan bölüklerdeki adam sayısı 186 400 kişiydi. Yola ilk çıkacak olanlar bunlardı.

¹⁰ Güneyde Ruben ordugahının sancağı dikilecek, Ruben'e bağlı bölükler orada konaklayacak. Rubenoğulları'nın önderi Şedeur oğlu Elisur olacak. ¹¹ Bölüğünün sayısı 46 500 kişiydi.

¹² Şimon oymağı onların bitişiğinde konaklayacak. Şimonoğulları'nın önderi Surişadday oğlu Şelumiel olacak. ¹³ Bölüğünün sayısı 59 300 kişiydi.

¹⁴ Sonra Gad oymağı konaklayacak. Gadoğulları'nın önderi Deuel oğlu Elyasaf olacak. ¹⁵ Bölüğünün sayısı 45 650 kişiydi.

¹⁶ Ruben ordugahına ayrılan bölüklerdeki adam sayısı 151 450 kişiydi. İkinci sırada yola çıkacak olanlar bunlardı.

¹⁷ Buluşma Çadırı ve Levililer'in ordugahı göç sırasında öbür ordugahların ortasında yola çıkacak. Herkes konakladığı düzende kendi sancağı altında göç edecek.

¹⁸ Batıda Efrayim ordugahının sancağı dikilecek, Efrayim'e bağlı bölükler orada konaklayacak. Efrayimoğulları'nın önderi Ammihut oğlu Elişama olacak. ¹⁹ Bölüğünün sayısı 40 500 kişiydi.

²⁰ Manaşşe oymağı onlara bitişik olacak. Manaşşeoğulları'nın önderi Pedahsur oğlu Gamliel olacak. ²¹ Bölüğünün sayısı 32 200 kişiydi.

²² Sonra Benyamin oymağı konaklayacak. Benyaminoğulları'nın önderi Gidon oğlu Avidan olacak. ²³ Bölüğünün sayısı 35 400 kişiydi.

²⁴ Efrayim ordugahına ayrılan bölüklerdeki adam sayısı 108 100 kişiydi. Üçüncü olarak bunlar yola çıkacak.

²⁵ Kuzeyde Dan ordugahının sancağı dikilecek, Dan'a bağlı bölükler orada konaklayacak. Dan oğulları'nın önderi Ammişadday oğlu Ahiezer olacak. ²⁶ Bölüğünün sayısı 62 700 kişiydi.

²⁷ Aşer oymağı onların bitişiğinde konaklayacak. Aşeroğulları'nın önderi Okran oğlu Pagiell olacak. ²⁸ Bölüğünün sayısı 41 500 kişiydi.

²⁹ Sonra Naftali oymağı konaklayacak. Naftalioğulları'nın önderi Enan oğlu Ahira olacak. ³⁰ Bölüğünün sayısı 53 400 kişiydi.

³¹ Dan ordugahına ayrılan adamların sayısı 157 600 kişiydi. Kendi sancakları altında en son onlar yola çıkacak.

³² Ailelerine göre sayılan İsraililer bunlardı. Ordugahlardaki bütün bölüklerin toplamı 603 550 kişiydi. ³³ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Levililer öbür İsraililer'le birlikte sayılmadı.

³⁴ Böylece İsraililer RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. Sancakları altında ordugah kurdular. Göç ederken de herkes boyu ve ailesiyle birlikte yola çıktı.

3

Levililer'in Görevleri

¹ RAB Sina Dağı'nda Musa'ya seslendiği sırada Harun'la Musa'nın çocukları şunlardı. ² Harun'un oğulları: İlk oğlu Nadav, Avihu, Elazar, İtamar. ³ Harun'un kâhin* atanıp meshedilen oğulları bunlardı. ⁴ Nadav'la Avihu Sina Çölü'nde RAB'bin önünde kurallara aykırı bir ateş sunarken öldüler. Oğulları yoktu. Elazar'la İtamar babaları Harun'un yanında kâhinlik ettiler.

⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁶ “Kâhin Harun'a yardım etmek üzere Levi oymağını çağırıp görevlendir. ⁷ Buluşma Çadırı'nda Harun'la bütün topluluk adına konutla ilgili hizmeti yürütsünler. ⁸ Buluşma Çadırı'ndaki bütün eşyalardan sorumlu olacak, İsraililer adına konuta ilişkin hizmeti yerine getirecekler. ⁹ Levililer'i Harun'la oğullarının hizmetine ver. İsraililer arasında tümüyle onun hizmetine ayrılanlar onlardır. ¹⁰ Kâhinlik görevini sürdürmek üzere Harun'la oğullarını görevlendir. Kutsal yere onlardan başka her kim yaklaşırsa öldürülecektir.”

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² “İşte İsraili kadınların doğurduğu ilk erkek çocukların yerine İsraililer arasından Levililer'i seçtim. Onlar benim olacaktır. ¹³ Çünkü bütün ilk doğanlar benimdir. Mısır'da ilk doğanların hepsini yok ettiğim gün, İsrail'de insan olsun hayvan olsun bütün ilk doğanları kendime ayırdım. Onlar benim olacak. Ben RAB'bim.”

¹⁴ RAB Musa'ya Sina Çölü'nde şöyle dedi: ¹⁵ “Levioğulları'nı ailelerine ve boylarına göre say. Bir aylık ve daha yukarı yaştaki her erkeği sayacaksın.”

¹⁶ Böylece Musa RAB'bin buyruğu uyarınca onları saydı.

¹⁷ Levi'nin oğullarının adları şunlardı: Gerşon, Kehat, Merari. ¹⁸ Gerşon'un boy başı olan oğulları şunlardı: Livni, Şimi. ¹⁹ Kehat'ın boy başı olan oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. ²⁰ Merari'nin boy başı olan oğulları: Mahli, Muşi. Ailelerine göre Levi boyları bunlardı.

²¹ Livni ve Şimi boyları Gerşon soyundandı. Gerşon boyları bunlardı. ²² Bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 7 500'dü. ²³ Gerşon boyları batıda konutun arkasında konaklayacaktı. ²⁴ Gerşon'a bağlı ailelerin önderi Lael oğlu Elyasaf'tı. ²⁵ Buluşma Çadırı'nda Gerşonoğulları konuttan, çadırın örtüsünden, Buluşma Çadırı'nın girişindeki perdeden, ²⁶ konutla sunağı çevreleyen avlunun perdelerinden, avlunun girişindeki perdeyle iplerden ve bunların kullanımından sorumlu olacaktı.

²⁷ Amram, Yishar, Hevron ve Uzziel boyları Kehat soyundandı. Kehat boyları bunlardı. ²⁸ Bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 8 600'dü. Bunlar kutsal yerden sorumluydular. ²⁹ Kehat boyları konutun güney yanında konaklayacaktı. ³⁰ Kehat boylarına bağlı ailelerin önderi Uzziel oğlu Elisafan'dı. ³¹ Kehatlılar Antlaşma Sandığı'ndan*, masayla kandillikten, sunaklardan, kutsal yerin eşyalarından, perdeden ve bunların kullanımından sorumlu olacaktı. ³² Levili önderlerin başı Kâhin Harun'un oğlu Elazar olacak, kutsal yerden sorumlu olanları o yönetecekti.

3:2 Say.26:60 * **3:3** “Kâhin”: Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyüclük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır. **3:4** Lev.10:1-2; Say.26:61 **3:13** Çık.13:2

³³ Mahli ve Muşi boyları Merari soyundandı. Merari boyları bunlardı. ³⁴ Bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 6 200'dü. ³⁵ Merari boylarına bağlı ailelerin önderi Avihayil oğlu Suriel'di. Merari boyları konutun kuzey yanında konaklayacaktı. ³⁶ Merarioğulları konutun çerçevelerinden, girişlerinden, direklerinden, tabanlarından, takımlarından ve bunların kullanımından, ³⁷ konutu çevreleyen avlunun direkleriyle tabanlarından, kazıklarıyla iplerinden sorumlu olacaktı.

³⁸ Musa, Harun ve oğulları konutun önünde, gündoğusu yönünde Buluşma Çadırı'nın önünde konaklayacaklardı. İsraililer adına kutsal yerin bakımından sorumlu olacaklardı. Kutsal yere başka her kim yaklaşırsa öldürülecekti.

³⁹ RAB'bin buyruğu uyarınca Musa'yla Harun'un Levili boylardan saydıkları bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkeklerin sayısı 22 000'di.

⁴⁰ Sonra RAB Musa'ya, "İsraililer'in bir aylık ve daha yukarı yaştaki ilk doğan bütün erkeklerini say, adlarını yaz" dedi, ⁴¹ "İsraililer'in bütün ilk doğanlarının yerine Levililer'i, yine İsraililer'in ilk doğan hayvanlarının yerine Levililer'in hayvanlarını bana ayır. Ben RAB'bim."

⁴² Böylece Musa, RAB'bin buyurduğu gibi, İsraililer arasında ilk doğanların tümünü saydı. ⁴³ Adlarıyla yazılan, ilk doğan bir aylık ve daha yukarı yaştaki erkeklerin sayısı 22 273'tü.

⁴⁴ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁴⁵ "İsraililer'in ilk doğanları yerine Levililer'i, hayvanları yerine de Levililer'in hayvanlarını ayır. Levililer benim olacak. Ben RAB'bim.

⁴⁶ İsraililer'in ilk doğanlarından olup Levililer'in sayısını aşan 273 kişi için bedel alacaksın.

⁴⁷ Adam başına beşer şekel† al. Kutsal yerin yirmi geradan‡ oluşan şekelini ölçü tut.

⁴⁸ Levililer'in sayısını aşanlardan bedel olarak alınan parayı Harun'la oğullarına ver."

⁴⁹ Böylece Musa, bedeli Levililer olanların sayısını aşan İsraililer'den bedel parasını aldı.

⁵⁰ İsraililer'in ilk doğanlarından 1 365 kutsal yerin şekeli§ aldı. ⁵¹ RAB'bin sözü uyarınca, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, bedel parasını Harun'la oğullarına verdi.

4

Kehatoğulları'nın Görevleri

¹⁻² RAB Musa'yla Harun'a, "Levi oymağında Kehatoğulları'na bağlı boy ve aileler arasında sayım yapın" dedi, ³ "Buluşma Çadırı'nda hizmet etmeye* gelen otuz ile elli yaş arasındaki adamların hepsini sayın.

⁴ "Kehatoğulları'nın Buluşma Çadırı'ndaki görevi şudur: En kutsal eşyaları taşımak.

⁵ Ordugah taşınacağı zaman Harun'la oğulları gelip bölme perdesini indirecekler ve Levha Sandığı'nı bununla örtecekler. ⁶ Sonra üzerine deri† bir örtü geçirecek, üstüne de salt lacivert bir bez serecek, sııklarını yerine koyacaklar.

⁷ "Kutsal masanın üzerine lacivert bir bez serip üzerine tabakları, sahanları, tasları, dökmelik sunu testilerini koyacaklar. Masada sürekli ekmek bulunmasını sağlayacaklar.

⁸ Bunların üzerine kırmızı bir bez serip deri bir örtüyle örtecek, sııklarını yerine koyacaklar.

⁹ "Işık veren kandilliği, kandillerini, fitil maşalarını, tablalarını ve zeytinyağı için kullanılan kaplarını lacivert bir bezle örtecekler. ¹⁰ Kandillikle takımlarını deri bir örtüye sarıp sedyenin üzerine koyacaklar.

¹¹ "Altın sunağın üzerine lacivert bir bez serip üzerine deri bir örtü örtecek, sııklarını yerine koyacaklar. ¹² Kutsal yerde kullanılan bütün eşyaları lacivert bir beze sarıp deri

† 3:47 "Beş kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 50 gr. gümüş. ‡ 3:47 "Yirmi gera": Yaklaşık 10 gr. gümüş. § 3:50 "1 365 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 13.7 kg. * 4:3 "Hizmet etmeye": İbranice "Savaşta görev almak" anlamına da gelebilir. Aynı ifade şu ayetlerde geçiyor: 4:23,30,34-35,38-39,42-43 ve 8:24,25. † 4:6 "Deri": Yunus balığı derisi olabilir.

bir örtüyle örtecek, sedyenin üzerine koyacaklar. ¹³ Sunaktan yağı, külü kaldıracak, sunağı mor bir bezle örtecekler. ¹⁴ Sonra üzerine hizmet için kullanılan bütün takımları, ateş kaplarını, büyük çatalları, kürekleri, çanakları yerleştirip deri bir örtüyle örtecek, sırtıklarını yerine koyacaklar.

¹⁵ “Ordugah başka yere taşınırken Harun’la oğulları kutsal yere ait bütün eşyaları ve takımları örtmeyi bitirdikten sonra, Kehatoğulları onları taşımaya gelecekler. Ölmek için kutsal eşyalara dokunmayacaklar. Buluşma Çadırı’ndaki bu eşyaların taşınması Kehatoğulları’nın sorumluluğu altındadır.

¹⁶ “Kâhin Harun oğlu Elazar ışık için zeytinyağından, güzel kokulu buhurdan, günlük tahıl sunusundan ve mesh yağından –konuttan ve içindeki her şeyden– kutsal yerle eşyalarından sorumlu olacaktır.”

¹⁷ RAB Musa’yla Harun’a şöyle dedi: ¹⁸ “Kehat boylarının Levililer’in arasından yok olmasına yol açmayın. ¹⁹ En kutsal eşyalara yaklaşınca ölmeleri için şöyle yapın: Harun’la oğulları kutsal yere girecek, her adamı göreceği işe atayıp ne taşıyacağını bildirecek. ²⁰ Ancak Kehatoğulları içeri girip bir an bile kutsal eşyalara bakmamalı, yoksa ölürlər.”

Gerşonoğulları’nın Görevleri

²¹ RAB Musa’ya şöyle dedi: ²² “Gerşonoğulları’nı da boylarına, ailelerine göre say. ²³ Buluşma Çadırı’ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri say.

²⁴ “Hizmet etmek ve yük taşımak konusunda Gerşon boylarının sorumluluğu şudur: ²⁵⁻²⁶ Konutun perdelerini, Buluşma Çadırı’nı ve örtüsünü, üzerindeki deri[‡] örtüyü, Buluşma Çadırı’nın girişindeki perdeyi, konutla sunağı çevreleyen avlunun perdelerini, girişindeki perdeyi, ipleri ve bu amaçla kullanılan bütün eşyaları taşıyacaklar. Bu konuda gereken her şeyi Gerşonoğulları yapacak. ²⁷ Yapacakları bütün hizmetler –yük taşıma ya da başka bir iş– Harun’la oğullarının yönetimi altında yapılacaktır. Taşıyacakları yükten Gerşonoğulları’nı sorumlu tutacaksınız. ²⁸ Gerşon boylarının Buluşma Çadırı’yla ilgili görevi budur. Kâhin Harun oğlu İtamar’ın yönetimi altında hizmet edecekler.”

Merarioğulları’nın Görevleri

²⁹ “Boylarına ve ailelerine göre Merarioğulları’nı say. ³⁰ Buluşma Çadırı’ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri say. ³¹ Buluşma Çadırı’nda hizmet ederken şunları yapacaklar: Konutun çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını, ³² çadırı çevreleyen avlunun direkleriyle tabanlarını, kazıklarını, iplerini ve bunların kullanımıyla ilgili bütün eşyaları taşıyacaklar. Herkesi yapacağı belirli işe ata. ³³ Merari boylarının Buluşma Çadırı’yla ilgili görevi budur. Kâhin Harun oğlu İtamar’ın yönetimi altında hizmet edecekler.”

Levililer’in Sayımı

³⁴⁻³⁵ Musa, Harun ve topluluğun önderleri, boylarına ve ailelerine göre Kehatoğulları’nı, Buluşma Çadırı’ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. ³⁶ Boylarına göre sayılanlar 2 750 kişiydi. ³⁷ Buluşma Çadırı’nda hizmet gören Kehat boylarından sayılanlar bunlardı. RAB’bin Musa’ya verdiği buyruk uyarınca Musa’yla Harun onları saydılar.

³⁸⁻³⁹ Gerşonoğulları’ndan boylarına ve ailelerine göre Buluşma Çadırı’ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. ⁴⁰ Boylarına ve ailelerine göre sayılanlar 2 630 kişiydi. ⁴¹ Buluşma Çadırı’nda hizmet gören Gerşon boylarından sayılanlar bunlardı. RAB’bin buyruğu uyarınca Musa’yla Harun onları saydılar.

⁴²⁻⁴³ Merari boylarına ve ailelerine göre Buluşma Çadırı’ndaki işlerde çalışabilecek otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. ⁴⁴ Boylarına göre sayılanlar 3 200 kişiydi.

‡ 4:25-26 “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir.

⁴⁵ Buluşma Çadırı'nda hizmet gören Merari boylarından sayılanlar bunlardı. RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca Musa'yla Harun onları saydılar.

⁴⁶⁻⁴⁷ Böylece Musa, Harun ve İsrail önderleri, boylarına ve ailelerine göre Levililer'i, Buluşma Çadırı'nda hizmet gören ve yük taşıma işini yapan otuz ile elli yaş arasındaki bütün erkekleri saydılar. ⁴⁸ Sayılanlar 8 580 kişiydi. ⁴⁹ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, herkes yapacağı hizmete ve taşıyacağı yüke göre atandı. Böylece RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca yazıldılar.

5

Topluluğu Temiz Tutmak

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, deri hastalığı veya akıntısı olan ya da ölüye dokunduğundan kirli sayılan herkesi ordugahın dışına çıkarsınlar. ³ Erkeği de kadını da çıkaracaksınız. Aralarında yaşadığım ordugahlarını kirletmemeleri için onları ordugahın dışına çıkaracaksınız.” ⁴ İsrail halkı denileni yaparak RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi onları ordugahın dışına çıkardı.

⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁶ “İsrail halkına de ki, ‘Bir erkek ya da kadın, insanın işleyebileceği günahlardan birini işler, RAB'be ihanet ederse o kişi suçlu sayılır. ⁷ İşlediği günahı itiraf etmeli. Karşılığını, beşte birini üzerine ekleyerek suç işlediği kişiye ödeyecek. ⁸ Eğer kişinin işlenen suçun karşılığını alacak bir yakını yoksa, suçun karşılığı RAB'be ait olacak. Günahın bağışlanması için sunulan bağışlamlık koçla birlikte suçun karşılığı da kâhine verilecek. ⁹ İsrail halkının kâhine sunduğu kutsal armağanların bağış kısımları kâhinin olacak. ¹⁰ Herkesin kendine ayırdığı sunular kendinin, ama kâhine verdikleri kâhinin olacaktır.’ ”

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² “İsrail halkına de ki, ‘Eğer bir adamın karısı yoldan çıkar, ona ihanet eder, ¹³ başka bir adamla yatar, kirlendiği halde bu olayı kocasından gizlerse ve tanık olmadığı için kadının yaptığı ortaya çıkmazsa, ¹⁴ koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kadın suçluysa ya da suçlu olmadığı halde kocası onu kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, ¹⁵ adam karısını kâhine götürecektir. Karısı için sunu olarak onda bir efa arpa unu* alacak. Üzerine zeytinyağı dökmeyecek, günnük koymayacak. Çünkü bu kıskançlık sunusudur. Suçu anımsatan anımsatma sunusudur.

¹⁶ “ ‘Kâhin kadını öne çağırıp RAB'bin önünde durmasını sağlayacak. ¹⁷ Sonra, toprak bir kabın içine kutsal su koyacak. Konutun kurulu olduğu yerden biraz toprak alıp suya katacak. ¹⁸ Kadını RAB'bin önünde durdurduktan sonra onun saçını açacak, anımsatma sunusu, yani kıskançlık sunusunu eline verecek. Kendisi de lanet getiren acı suyu elinde tutacak. ¹⁹ Sonra kadına ant içirtip şöyle diyecek: Eğer başka bir adam seninle yatmadıysa, kocanla evliyken yoldan çıkıp günah işlemediysen, lanet getiren bu acı su sana zarar vermesin. ²⁰ Ama kocanla evliyken yoldan çıkıp başka biriyle yatarak günah işlediysen ²¹ –kâhin kadına lanet andı içirtip şöyle diyecek– RAB sana eriyen kalça, şişen karın versin. RAB halkın arasında seni lanetli ve iğrenç duruma düşürsün. ²² Lanet getiren bu su karnına girince karnını şişirsin, kalçanı eritsin.

“ ‘O zaman kadın, Amin, amin, diyecek.

²³ “ ‘Kâhin bu lanetleri bir kitaba yazıp acı suda yıkayacak. ²⁴ Lanet getiren acı suyu kadına içirecek. Su kadının içine girince acılık verecek. ²⁵ Kâhin kadının elinden kıskançlık sunusunu alacak, RAB'bin huzurunda salladıktan sonra sunağa getirecek. ²⁶ Kadının anma payı olarak sunudan bir avuç alıp sunakta yakacak. Sonra kadına suyu içirecek. ²⁷ Eğer kadın kocasına ihanet etmiş, kendini kirletmişse, lanet getiren suyu içince acı

5:5 Lev.6:1-7 * 5:15 “Onda bir efa arpa unu”: Yaklaşık 1.5 kg.

duyacak; karnı şişip kalçası eriyecek. Halkı arasında lanetli olacak. ²⁸ Ama kendini kirletmemişse, temizse, zarar görmeyecek, çocuk doğurabilecek.

²⁹ “Kıskançlık yasası budur. Bir kadın yoldan çıkar, kocasıyla evliyken kendini kirletirse, ³⁰ ya da bir koca karısını kıskanır, ona karşı yüreğinde kuşku uyanırsa, kâhin kadını RAB'bin önünde durduracak, bu yasayı ona uygulayacak. ³¹ Kocası herhangi bir suçtan suçsuz sayılacak, kadınsa suçunun cezasını çekecek.”

6

Rab'bin Adanmışlığı

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Eğer bir erkek ya da kadın RAB'be adanmış kişi olarak RAB'be özel bir adak adamak, kendini RAB'be adamak isterse, ³ şaraptan ya da herhangi bir içkiden kaçınacak, şaraptan ya da başka içkilerden yapılmış sirke içmeyecek. Üzüm suyu da içmeyecek. Yaş ya da kuru üzüm yemeyecek. ⁴ RAB'be adanmışlığı süresince çekirdekten kabuğuna dek asmanın ürününden hiçbir şey yemeyecek.

⁵ “ ‘RAB'be adanmışlığı süresince başına ustura değmeyecek. Kendini RAB'be adadığı günler tamamlanıncaya dek kutsal olacak, saçını uzatacak. ⁶ Kendini RAB'be adadığı günler boyunca ölüye yaklaştırmayacak. ⁷ Annesi, babası, erkek ya da kız kardeşi ölse bile onlar için kendini kirletmeyecek. Çünkü kendini Tanrısı'na adama simgesi başı üzerindedir. ⁸ Adanmışlığı süresince RAB için kutsal olacaktır.

⁹ “ ‘Eğer ansızın yanında biri ölür, adanmış olduğu başını kirletirse, temizlendiği gün, yedinci gün saçını tıraş edecek. ¹⁰ Sekizinci gün Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde kâhine iki kumru ya da iki güvercin sunacak. ¹¹ Kâhin birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu olarak sunacak. Böylece ölünün yanında bulunmakla kirlenen adam arınacak. O gün başını yeniden adayacak. ¹² Adanmışlığı süresince kendini RAB'be yeniden adayacak. Suç sunusu olarak bir yaşında bir erkek kuzu getirecek. Önceki günler sayılmayacak, çünkü adanmışlığı kirlenmiş sayıldı.

¹³ “ ‘Adanmış kişi için yasa şudur: Kendini adanmış olduğu günler tamamlanınca, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirilecek. ¹⁴ Orada RAB'be sunularını sunacak: Yakmalık sunu için bir yaşında kusursuz bir erkek kuzu, günah sunusu olarak bir yaşında kusursuz bir dişi kuzu, esenlik sunusu için kusursuz bir koç, ¹⁵ tahıl sunusu ve dökmelik sunularla birlikte bir sepet mayasız ekmek, ince undan zeytinyağıyla yoğrulmuş pideler, üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar.

¹⁶ “ ‘Kâhin bunları günah sunusu ve yakmalık sunu olarak RAB'bin önünde sunacak. ¹⁷ Esenlik kurbanı olarak da koçu mayasız ekmek sepetiyle birlikte RAB'be sunacak. İlgili tahıl ve dökmelik sunuları da sunacak.

¹⁸ “ ‘Sonra adanmış kişi Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde adadığı saçını tıraş edecek, saçını alıp esenlik kurbanının altındaki ateşe koyacak.

¹⁹ “ ‘Adanmış kişi adadığı saçını tıraş ettikten sonra, kâhin koçun haşlanmış budunu, sepetten alacağı mayasız pide ve mayasız yufkayla birlikte adanmış kişinin eline koyacak. ²⁰ Sonra sallamalık sunu olarak RAB'bin huzurunda bunları sallayacak. Bunlar sallanan döş ve bağış olarak sunulan butla birlikte kutsaldır, kâhin için ayrılacaktır. Bundan sonra adanmış kişi şarap içebilir.

²¹ “ ‘Adak adayan adanmış kişiyle ilgili yasa budur. RAB'be sunacağı sunu adağı uyarınca olacak. Elinden geldiğince daha fazlasını verebilir. Adanmışlıkla ilgili yasa uyarınca adadığı adağı yerine getirmelidir.’ ”

Kâhinin Yapacağı Kutsama

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: ²³ “Harun'la oğullarına de ki, ‘İsrail halkını şöyle kutsayacaksınız. Onlara diyeceksiniz ki,

24 RAB sizi kutsasın
Ve korusun;

25 RAB aydın yüzünü size göstere
Ve size lütfetsin;

26 RAB yüzünü size çevirsin
Ve size esenlik versin.'

27 "Böylece kâhinler İsrail halkını adımı anarak kutsayacaklar. Ben de onları kutsayacağım."

7

Önderlerin Rab'be Verdiği Armağanlar

1 Musa konutu bitirdiği gün onu meshetti. Onu ve içindeki bütün eşyaları, sunağı ve bütün takımlarını da meshedip adadı. 2-3 Sonra İsrail ileri gelenleri, sayılanlardan sorumlu olan aile ve oymak önderleri armağanlar sundular. RAB'be armağan olarak üstü kapalı altı araba ve on iki öküz getirdiler: Her iki önder için bir araba, her önder için bir öküz. Bu armağanları konutun önüne getirdiler.

4-5 Sonra RAB Musa'ya, "Bunları Buluşma Çadırı'ndaki hizmetlerde kullanılmak üzere onlardan alıp yapacakları işe göre Levililer'e ver" dedi.

6 Musa arabaları, öküzleri alıp Levililer'e verdi. 7 Yapacakları işe göre Gerşonoğulları'na iki arabayla dört öküz, 8 Merarioğulları'na da dört arabayla sekiz öküz verdi. Bunlar Kâhin Harun oğlu İtamar'ın sorumluluğu altında yapıldı. 9 Kehatoğulları'na ise bir şey vermedi. Çünkü onların görevi kutsal eşyaları omuzlarında taşımaktı.

10 Meshedilen sunağın adanması için önderler armağanlarını sunağın önüne getirdiler. 11 Çünkü RAB Musa'ya, "Sunağın adanması için her gün bir önder kendi armağanını sunacak" demişti.

12 Birinci gün Yahuda oymağından Amminadav oğlu Nahşon armağanlarını sundu. 13 Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli* ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel† ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- 14 buhur dolu on şekel‡ ağırlığında altın bir tabak; 15 yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; 16 günah sunusu için bir teke; 17 esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Amminadav oğlu Nahşon'un getirdiği armağanlar bunlardı.

18 İkinci gün İssakar oymağı önderi Suar oğlu Netanel armağanlarını sundu. 19 Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- 20 buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; 21 yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; 22 günah sunusu için bir teke; 23 esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Suar oğlu Netanel'in getirdiği armağanlar bunlardı.

24 Üçüncü gün Zevulun oymağı önderi Helon oğlu Eliav armağanlarını sundu. 25 Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak -ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu- 26 buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; 27 yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; 28 günah sunusu için bir teke; 29 esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Helon oğlu Eliav'ın getirdiği armağanlar bunlardı.

* 7:13 "130 kutsal yerin şekeli": Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 19,25,31,37,43,49,55,61,67,73,79,85 ayetlerinde de geçer.

† 7:13 "Yetmiş şekel": Yaklaşık 700 gr. Aynı ifade 19,25,31,37,43,49,55,61,67,73,79,85 ayetlerinde de geçer. ‡ 7:14

"On şekel": Yaklaşık 100 gr. Aynı ifade 20,26,32,38,44,50,56,62,68,74,80,86 ayetlerinde de geçer.

³⁰ Dördüncü gün Ruben oymağı önderi Şedeur oğlu Elisur armağanlarını sundu. ³¹ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ³² buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ³³ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ³⁴ günah sunusu için bir teke; ³⁵ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Şedeur oğlu Elisur'un getirdiği armağanlar bunlardı.

³⁶ Beşinci gün Şimon oymağı önderi Surişadday oğlu Şelumiel armağanlarını sundu. ³⁷ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ³⁸ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ³⁹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁴⁰ günah sunusu için bir teke; ⁴¹ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Surişadday oğlu Şelumiel'in getirdiği armağanlar bunlardı.

⁴² Altıncı gün Gad oymağı önderi Deuel oğlu Elyasaf armağanlarını sundu. ⁴³ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ⁴⁴ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁴⁵ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁴⁶ günah sunusu için bir teke; ⁴⁷ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Deuel oğlu Elyasaf'ın getirdiği armağanlar bunlardı.

⁴⁸ Yedinci gün Efrayim oymağı önderi Ammihut oğlu Elişama armağanlarını sundu. ⁴⁹ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ⁵⁰ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁵¹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁵² günah sunusu için bir teke; ⁵³ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Ammihut oğlu Elişama'nın getirdiği armağanlar bunlardı.

⁵⁴ Sekizinci gün Manaşşe oymağı önderi Pedahsur oğlu Gamliel armağanlarını sundu. ⁵⁵ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ⁵⁶ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁵⁷ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁵⁸ günah sunusu için bir teke; ⁵⁹ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Pedahsur oğlu Gamliel'in getirdiği armağanlar bunlardı.

⁶⁰ Dokuzuncu gün Benyamin oymağı önderi Gidon oğlu Avidan armağanlarını sundu. ⁶¹ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ⁶² buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁶³ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁶⁴ günah sunusu için bir teke; ⁶⁵ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Gidon oğlu Avidan'ın getirdiği armağanlar bunlardı.

⁶⁶ Onuncu gün Dan oymağı önderi Ammişadday oğlu Ahiezer armağanlarını sundu. ⁶⁷ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ⁶⁸ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁶⁹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁷⁰ günah sunusu için bir teke; ⁷¹ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Ammişadday oğlu Ahiezer'in getirdiği armağanlar bunlardı.

⁷² On birinci gün Aşer oymağı önderi Okran oğlu Pagiël armağanlarını sundu. ⁷³ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ⁷⁴ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁷⁵ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁷⁶ günah sunusu için bir teke; ⁷⁷ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Okran oğlu Pagiël'in getirdiği armağanlar bunlardı.

⁷⁸ On ikinci gün Naftali oymağı önderi Enan oğlu Ahira armağanlarını sundu. ⁷⁹ Getirdiği armağanlar şunlardı: 130 kutsal yerin şekeli ağırlığında gümüş bir tabak, yetmiş şekel ağırlığında gümüş bir çanak –ikisi de tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un doluydu– ⁸⁰ buhur dolu on şekel ağırlığında altın bir tabak; ⁸¹ yakmalık sunu için bir boğa, bir koç, bir yaşında bir erkek kuzu; ⁸² günah sunusu için bir teke; ⁸³ esenlik kurbanı için iki sığır, beş koç, beş teke, bir yaşında beş kuzu. Enan oğlu Ahira'nın getirdiği armağanlar bunlardı.

⁸⁴ Sunak meshedildiğinde İsrail önderlerinin adanması için sunduğu armağanlar şunlardı: On iki gümüş tabak, on iki gümüş çanak, on iki altın tabak; ⁸⁵ her gümüş tabağın ağırlığı 130 şekel, her çanağın ağırlığı yetmiş şekeldi. Bütün gümüş eşyaların toplam ağırlığı 2 400 kutsal yerin şekeliydi^Ş. ⁸⁶ Bhur dolu on iki altın tabağın her birinin ağırlığı on kutsal yerin şekeliydi. Bütün altın tabakların toplam ağırlığı 120 şekeldi*. ⁸⁷ Yakmalık sunu için tahıl sunularıyla birlikte sunulan hayvanların sayısı on iki boğa, on iki koç, bir yaşında on iki erkek kuzuydu; günah sunusu için de on iki teke sunuldu. ⁸⁸ Esenlik kurbanı için sunulan hayvanların sayısı yirmi dört sığır, altmış koç, altmış teke, bir yaşında altmış kuzuydu. Sunak meshedildikten sonra, adanması için verilen armağanlar bunlardı.

⁸⁹ Musa RAB'le konuşmak için Buluşma Çadırı'na girince, Levha Sandığı'nın Bağışlanma Kapağı'nın† üstündeki iki Keruv arasından kendisine seslenen sesi duydu. RAB Musa'yla bu şekilde konuştu.

8

Kandillikle İlgili Kurallar

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “Harun'a de ki, yedi kandili kandilliğin önünü aydınlatacak biçimde yerleştiresin.”

³ Harun söyleneni yaptı. RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, kandilleri kandilliğin önüne yerleştirdi. ⁴ Kandillik, ayağından çiçek motiflerine dek dövme altından, RAB'bin Musa'ya gösterdiği örneğe göre yapıldı.

Levililer'in Adanması

⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁶ “Levililer'i İsraililer'in arasından ayırıp dinsel açıdan arındır. ⁷ Onları arındırmak için şöyle yapacaksın: Gunahtan arındırma suyunu üzerlerine serp; bedenlerindeki bütün kılları tıraş etmelerini, giysilerini yıkamalarını sağla. Böylece arınmış olurlar. ⁸ Sonra bir boğa ile tahıl sunusu için zeytinyağıyla yoğrulmuş ince un alsınlar; günah sunusu için sen de başka bir boğa alacaksın. ⁹ Levililer'i Buluşma Çadırı'nın önüne getir, bütün İsrail topluluğunu da topla. ¹⁰ Levililer'i RAB'bin huzuruna getireceksin, İsraililer ellerini üzerlerine koyacaklar. ¹¹ Harun, RAB'bin hizmetini yapabilmeleri için, İsraililer'in arasından adak olarak Levililer'i RAB'be adayacak.

¹² “Levililer ellerini boğaların başına koyacaklar; günahlarını bağışlatmak için boğalardan birini günah sunusu, öbürünü yakmalık sunu olarak RAB'be sunacaksın. ¹³ Levililer

Ş 7:85 “2 400 kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 24 kg. * 7:86 “120 şekel”: Yaklaşık 1.2 kg. † 7:89 “Bağışlanma Kapağı” diye çevrilen İbranice “Kapporet” sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkın günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı yeri ifade ediyordu. 8:1 Çık.25:31-40; 37:17-24

Harun'la oğullarının önünde duracaklar. Onları adak olarak RAB'be adayacaksın. ¹⁴ Levililer'i öbür İsraililer'in arasından bu şekilde ayıracaksın. Levililer benim olacak.

¹⁵ “Sen onları arındırıp adak olarak adadıktan sonra, Levililer Buluşma Çadırı'ndaki hizmeti yerine getirmeye başlayacaklar. ¹⁶ Çünkü İsraililer arasından Levililer tümüyle bana verilmiştir. İlk doğanların, İsraili kadınların doğurdukları ilk erkek çocukların yerine onları kendime ayırdım. ¹⁷ İsraililer arasında ilk doğan insan ya da hayvan benimdir. Mısır'da ilk doğanları yok ettiğim gün, onları kendime ayırdım. ¹⁸ İsrail'de ilk doğan erkek çocukların yerine Levililer'i seçtim. ¹⁹ İsraililer kutsal yere yaklaştıklarında belaya uğramamaları için, onların adına Buluşma Çadırı'ndaki hizmeti yerine getirmek ve günahlarını bağışlatmak üzere, onların arasından Levililer'i Harun'la oğullarına armağan olarak verdim.”

²⁰ Musa, Harun ve bütün İsrail topluluğu Levililer için söyleneni yaptılar. İsraililer RAB'bin Musa'ya Levililer'le ilgili verdiği her buyruğu yerine getirdiler. ²¹ Levililer kendilerini günahattan arındırıp giysilerini yıkadılar. Sonra Harun onları RAB'bin huzurunda adak olarak adadı; onları arındırmak için günahlarını bağışlattı. ²² Bundan sonra Levililer Harun'la oğullarının sorumluluğu altında Buluşma Çadırı'ndaki hizmetlerini yapmaya geldiler. RAB'bin Levililer'e ilişkin Musa'ya verdiği buyrukları yerine getirdiler.

²³ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁴ “Levililer'le ilgili kural şudur: Yirmi beş ve daha yukarı yaşta olanlar Buluşma Çadırı'nda hizmet edecekler. ²⁵ Ancak elli yaşına gelince yaptıkları hizmetten ayrılıp bir daha çadırda çalışmayacaklar. ²⁶ Buluşma Çadırı'nda görev yapan kardeşlerine yardımcı olacaklar, ama kendileri hizmet etmeyecekler. Levililer'in sorumluluklarını böyle düzenleyeceksin.”

9

Fısıh Kurbanıyla İlgili Kurallar

¹ İsraililer'in Mısır'dan çıkışlarının ikinci yılının birinci ayında RAB Sina Çölü'nde Musa'ya şöyle seslendi: ² “İsraililer Fısıh kurbanını belirlenen zamanda kessinler. ³ Bütün kurallar, ilkeler uyarınca kurbanı belirlenen zamanda, bu ayın on dördüncü gününün akşamüstü keseceksiniz.”

⁴ Böylece Musa İsraililer'e Fısıh kurbanını kesmelerini söyledi. ⁵ Onlar da Sina Çölü'nde birinci ayın on dördüncü gününün akşamüstü Fısıh kurbanını kestiler. Her şeyi RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

⁶ Ancak, ölüye dokunduklarından kirli sayılan bazı kişiler o gün Fısıh kurbanını kesemediler. Aynı gün Musa'yla Harun'a gelip ⁷ Musa'ya, “Ölüye dokunduğumuzdan kirli sayılırız” dediler; “Ama öbür İsraililer'le birlikte belirlenen zamanda RAB'bin sunusunu sunmamız neden engellensin?”

⁸ Musa, “RAB'bin sizinle ilgili bana neler söyleyeceğini duyuncaya dek bekleyin” dedi.

⁹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁰ “İsraililer'e de ki, ‘Sizlerden ya da soyunuzdan ölüye dokunduğu için kirli sayılan ya da uzak bir yolculukta bulunan biri RAB'bin Fısıh kurbanını kesebilir. ¹¹ İkinci ayın on dördüncü gününün akşamüstü Fısıh kurbanını kesip mayasız ekmek ve acı otlarla yiyecek. ¹² Sabaha dek kurbandan bir şey bırakmayacak, kemiklerini kırmayacak. Fısıh kurbanını bütün kuralları uyarınca kesmelidir. ¹³ Ancak, temiz sayılan ve yolculukta olmayan biri Fısıh kurbanını kesmeyi savsaklarsa, halkının arasından atılacaktır. Çünkü belirlenen zamanda RAB'bin sunusunu sunmamıştır. Günahının cezasını çekecektir.

14 “ ‘Aranızda yaşayan bir yabancı RAB'bin Fısıh kurbanını kesmek isterse, Fısıh'ın kuralları, ilkeleri uyarınca kesmelidir. Yerli ya da yabancı için aynı kuralı uygulamalısınız.’ ”

Konutun Üstündeki Bulut (Çık.40:34-38)

15 Konut, yani Levha Sandığı'nın bulunduğu çadır kurulduğu gün üstünü bulut kapladı. Konutun üstündeki bulut akşamdan sabaha dek ateşi andırdı. 16 Bu hep böyle sürüp gitti. Konutu kaplayan bulut gece ateşi andırıyordu. 17 İsraililer ancak bulut çadırın üzerinden kalkınca göçer, bulut nerede durursa orada konaklardı. 18 RAB'bin buyruğu uyarınca göç eder, yine RAB'bin buyruğu uyarınca konaklardı. Bulut konutun üzerinde durdukça yerlerinden ayrılmazlardı. 19 Bulut konutun üzerinde uzun süre durduğu zaman RAB'bin buyruğuna uyar, yola çıkmazlardı. 20 Bazen bulut konutun üzerinde birkaç gün kalırdı. Halk da RAB'bin verdiği buyruğa göre ya konakladığı yerde kalır ya da göç ederdi. 21 Bazı günler bulut akşamdan sabaha dek kalır, sabah konutun üzerinden kalkar kalkmaz halk yola çıkardı. Gece olsun, gündüz olsun, bulut konutun üzerinden kalkar kalkmaz halk yola çıkardı. 22 Bulut konutun üzerinde iki gün, bir ay ya da uzun süre kalsa bile, İsraililer konakladıkları yerde kalır, yola koyulmazlardı. Ama bulut kalkar kalkmaz yola çıkarlardı. 23 RAB'bin buyruğu uyarınca konaklar ya da yola çıkarlardı. Böylece RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği buyruğa uydular.

10

Gümüş Borazanlar

1 RAB Musa'ya şöyle dedi: 2 “Dövme gümüşten iki borazan yapacaksın; bunları topluluğu çağırmak ve halkın yola çıkması için kullanacaksın. 3 İki borazan birden çalınınca, bütün topluluk senin yanında, Buluşma Çadırı'nın girişi önünde toplanacak. 4 Yalnız biri çalınırsa, önderler, İsrail'in oymak başları senin yanında toplanacak. 5 Borazan kısa çalınınca, doğuda konaklayanlar yola çıkacak. 6 İkinci kez kısa çalınınca da güneyde konaklayanlar yola çıkacak. Borazanın kısa çalınması oymakların yola çıkması için bir işarettir. 7 Topluluğu toplamak için de borazan çaldırt, ama kısa olmasın.

8 “Borazanları kâhin olan Harunoğulları çalacak. Borazan çalınması sizler ve gelecek kuşaklar için kalıcı bir kural olacak. 9 Sizi sıkıştıran düşmana karşı ülkenizde savaşa çıktığınızda, borazan çalın. O zaman Tanrınız RAB sizi anımsayacak, sizi düşmanlarınızdan kurtaracak. 10 Sevinçli olduğunuz günler –kutladığınız bayramlar ve Yeni Ay Törenleri'nde– yakmalık sunular ve esenlik kurbanları üzerine borazan çalacaksınız. Böylelikle Tanrınız'ın önünde anımsanmış olacaksınız. Ben Tanrınız RAB'bim.”

İsraililer Sina'dan Ayrılıyor

11 İkinci yılın ikinci ayının yirminci günü bulut Levha Sandığı'nın bulunduğu konutun üzerinden kalktı. 12 İsraililer de Sina Çölü'nden göç etmeye başladılar. Bulut Paran Çölü'nde durdu. 13 Bu, RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği buyruk uyarınca ilk göç edişleriydi.

14 Önce Yahuda sancağı bölükleriyle yola çıktı. Yahuda bölüğüne Amminadav oğlu Nahşon komuta ediyordu. 15 İssakar oymağının bölüğüne Suar oğlu Netanel, 16 Zevulun oymağının bölüğüne de Helon oğlu Eliav komuta ediyordu. 17 Konut yere indirilince, onu taşıyan Gerşonoğulları'yla Merarioğulları yola koyuldular.

18 Sonra Ruben sancağı bölükleriyle yola çıktı. Ruben bölüğüne Şedeur oğlu Elisur komuta ediyordu. 19 Şimon oymağının bölüğüne Surişadday oğlu Şelumiel, 20 Gad oymağının bölüğüne de Deuel oğlu Elyasaf komuta ediyordu. 21 Kehatlılar kutsal eşyaları taşıyarak yola koyuldular. Bunlar varmadan konut kurulmuş olurdu.

²² Efrayim sancağı bölükleriyle yola çıktı. Efrayim bölüğüne Ammihut oğlu Elişama komuta ediyordu. ²³ Manaşşe oymağının bölüğüne Pedahsur oğlu Gamliel, ²⁴ Benyamin oymağının bölüğüne de Gidoni oğlu Avidan komuta ediyordu.

²⁵ En sonunda Dan sancağı ordunun artçı kolu olan bölükleriyle yola çıktı. Dan bölüğüne Ammişadday oğlu Ahiezer komuta ediyordu. ²⁶ Aşer oymağının bölüğüne Okran oğlu Pagiël, ²⁷ Naftali oymağının bölüğüne de Enan oğlu Ahira komuta ediyordu. ²⁸ Yola koyulduklarında İsraili bölüklerin yürüyüş düzeni böyleydi.

²⁹ Musa, kayınbabası Midyanlı Reuel oğlu Hovav'a, "RAB'bin, 'Size vereceğim' dediği yere gidiyoruz" dedi, "Bizimle gel, sana iyi davranırız. Çünkü RAB İsrail'e iyilik edeceğine söz verdi."

³⁰ Hovav, "Gelmem" diye yanıtladı, "Ülkeme, akrabalarımın yanına döneceğim."

³¹ Musa, "Lütfen bizi bırakma" diye üsteledi, "Çünkü çölde konaklayacağımız yerleri sen biliyorsun. Sen bize göz olabilirsin. ³² Bizimle gelersen, RAB'bin yapacağı bütün iyilikleri seninle paylaşıyoruz."

³³ RAB'bin Dağı'ndan ayrılıp üç günlük yol aldılar. Konaklayacakları yeri bulmaları için RAB'bin Antlaşma Sandığı üç gün boyunca önleri sıra gitti. ³⁴ Konakladıkları yerden ayrıldıklarında da RAB'bin bulutu gündüzün onların üzerinde duruyordu.

³⁵ Sandık yola çıkınca Musa,

"Ya RAB, kalk!

Düşmanların dağılsın,

Senden nefret edenler önünden kaçsın!" diyordu.

³⁶ Sandık konaklayınca da,

"Ya RAB, binlerce, on binlerce İsraili'ye dön!" diyordu.

11

Halk Yakınıyor

¹ Halk çektiği sıkıntılardan ötürü yakınmaya başladı. RAB bunu duyunca öfkeleni, aralarına ateşini göndererek ordugahın kenarlarını yakıp yok etti. ² Halk Musa'ya yalvardı. Musa RAB'be yakarınca ateş söndü. ³ Bu nedenle oraya Tavera* adı verildi. Çünkü RAB'bin gönderdiği ateş onların arasında yanmıştı.

⁴ Derken, halkın arasındaki yabancılar başka yiyeceklere özlem duymaya başladılar. İsraililer de yine ağlayarak, "Keşke yiyecek biraz et olsaydı!" dediler, ⁵ "Mısır'da parasız yediğimiz balıkları, salatalıkları, karpuzları, pırasaları, soğanları, sarmısakları anımsıyoruz. ⁶ Şimdiye yemek yeme isteğimizi yitirdik. Bu mandan başka hiçbir şey gördüğümüz yok."

⁷ Man kişniş tohumuna benzerdi, görünüşü de reçine gibiydi. ⁸ Halk çıkıp onu toplar, değirmende öğütür ya da havanda döverdi. Çömlekte haşlayıp pide yaparlardı. Tadı zeytinyağında pişirilmiş yiyeceklere benzerdi. ⁹ Gece ordugaha çiy düşerken, man da birlikte düşerdi.

¹⁰ Musa herkesin, her ailenin çadırının önünde ağladığını duydu. RAB buna çok öfkeleni. Musa da üzüldü. ¹¹ RAB'be, "Kuluna neden kötü davrandın?" dedi, "Seni hoşnut etmeyen ne yaptım ki, bu halkın yükünü bana yüklüyorsun? ¹² Bütün bu halka ben mi gebe kaldım? Onları ben mi doğurdum? Öyleyse neden emzikteki çocuğu taşıyan bir dadı gibi, atalarına ant içerek söz verdiğin ülkeye onları kucağımda taşımamı istiyorsun? ¹³ Bütün bu halka verecek eti nereden bulayım? Bana, 'Bize yiyecek et ver' diye sızlanıp duruyorlar. ¹⁴ Bu halkı tek başıma taşıyamam, bunca yükü kaldıramam. ¹⁵ Bana böyle davranacaksan -eğer gözünde lütuf bulduysam- lütfen beni hemen öldür de kendi yıkımımı görmeyeyim."

¹⁶ RAB Musa'ya, “Halk arasında önder ve yönetici bildiğin İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi topla” dedi, “Onları Buluşma Çadırı'na getir, yanında dursunlar. ¹⁷ Ben inip seninle orada konuşacağım. Senin üzerindeki Ruh'tan alıp onlara vereceğim. Halkın yükünü tek başına taşımaman için sana yardım edecekler.

¹⁸ “Halka de ki, ‘Yarın için kendinizi kutsayın, et yiyeceksiniz. Keşke yiyecek biraz et olsaydı, Mısır'da durumumuz iyiydi diye ağladığınızı RAB duydu. Şimdi yemeniz için size et verecek. ¹⁹ Yalnız bir gün, iki gün, beş, on ya da yirmi gün değil, ²⁰ bir ay boyunca, burnunuzdan gelinceye dek, tiksinese dek yiyeceksiniz. Çünkü aranızda olan RAB'bi reddettiniz. O'nun önünde, Mısır'dan neden çıktık diyerek ağladınız.’ ”

²¹ Musa, “Aralarında bulunduğum halkın 600 000'i yetişkin erkektir” diye karşılık verdi, “Oysa sen, ‘Bu halka bir ay boyunca yemesi için et vereceğim’ diyorsun. ²² Bütün davarlar, sığırlar kesilse, onları doyurur mu? Denizdeki bütün balıklar tutulsa, onları doyurur mu?”

²³ RAB, “Elim kısaldı mı?” diye yanıtladı, “Sana söylediklerimin yerine gelip gelmeyeceğini şimdi göreceksin.”

²⁴ Böylece Musa dışarı çıkıp RAB'bin kendisine söylediklerini halka bildirdi. Halkın ileri gelenlerinden yetmiş adam toplayıp çadırın çevresine yerleştirdi. ²⁵ Sonra RAB bulutun içinde inip Musa'yla konuştu. Musa'nın üzerindeki Ruh'tan alıp yetmiş ileri gelene verdi. Ruh'u alınca peygamberlik ettilerse de, daha sonra hiç peygamberlik etmediler.

²⁶ Eldat ve Medat adında iki kişi ordugahta kalmıştı. Seçilen yetmiş kişi arasındaydılar ama çadıra gitmemişlerdi. Ruh üzerlerine konunca ordugahta peygamberlik ettiler. ²⁷ Bir genç koşup Musa'ya, “Eldat'la Medat ordugahta peygamberlik ediyor” diye haber verdi.

²⁸ Gençliğinden beri Musa'nın yardımcısı olan Nun oğlu Yeşu, “Ey efendim Musa, onlara engel ol!” dedi.

²⁹ Ama Musa, “Sen benim adıma mı kıskanıyorsun?” diye yanıtladı, “Keşke RAB'bin bütün halkı peygamber olsa da RAB üzerlerine Ruh'u'nu gönderse!” ³⁰ Sonra Musa'yla İsrail'in ileri gelenleri ordugaha döndüler.

Rab Bildircın Gönderiyor

³¹ RAB denizden bildircın getiren bir rüzgar gönderdi. Rüzgar bildircınları ordugahın her yönünden bir günlük yol kadar uzaklığa, yerden iki arşın† yüksekliğe indirdi.

³² Halk bütün gün, bütün gece ve ertesi gün durmadan bildircın topladı. Kimse on homerden‡ az toplamadı. Bildircınları ordugahın çevresine serdiler. ³³ Et daha halkın dişleri arasındayken, çiğnemeye vakit kalmadan RAB öfkeleni, onları büyük bir yıkımla cezalandırdı. ³⁴ Bu nedenle oraya Kivrot-Hattaava§ adı verildi. Başka yiyeceklere özlem duyanları oraya gömdüler.

³⁵ Halk Kivrot-Hattaava'dan Haserot'a göç edip orada kaldı.

12

Miryam'la Harun'un Yakınmaları

¹ Musa Kûşlu bir kadınla evlenmişti. Bundan dolayı Miryam'la Harun onu yerdiler.

² “RAB yalnız Musa aracılığıyla mı konuştu?” dediler, “Bizim aracılığımızla da konuşmadı mı?” RAB bu yakınmaları duydu.

³ Musa yeryüzünde yaşayan herkesten daha alçakgönüllüydü.

⁴ RAB ansızın Musa, Harun ve Miryam'a, “Üçünüz Buluşma Çadırı'na gelin” dedi. Üçü de gittiler. ⁵ RAB bulut sütununun içinde indi. Çadırın kapısında durup Harun'la Miryam'ı çağırdı. İkisi ilerlerken ⁶ RAB onlara seslendi: “Sözlerime kulak verin:

† 11:31 “İki arşın”: Yaklaşık 90 cm. ‡ 11:32 “On homer”: Yaklaşık 2 200 litrelik bir ölçek. § 11:34 “Kivrot-Hattaava”: “Özlem mezarları” anlamına gelir.

Eğer aranızda bir peygamber varsa,
Ben RAB görümde kendimi ona tanıtır,
Onunla düşte konuşurum.

⁷ Ama kulum Musa öyle değildir.
O bütün evimde sadıktır.

⁸ Onunla bilmecelerle değil,
Açıkça, yüzyüze konuşurum.
O RAB'bin suretini görüyor.

Öyleyse kulum Musa'yı yermekten korkmadınız mı?"

⁹ RAB onlara öfkelenip oradan gitti. ¹⁰ Bulut çadırın üzerinden ayrıldığında Miryam deri hastalığına yakalanmış, kar gibi bembeyaz olmuştu. Harun Miryam'a baktı, deri hastalığına yakalandığını gördü. ¹¹ Musa'ya, "Ey efendim, lütfen akılsızca işlediğimiz günahıtan ötürü bizi cezalandırma" dedi, ¹² "Miryam etinin yarısı yenmiş olarak ana rahminden çıkan ölü bir bebeğe benzemesin."

¹³ Musa RAB'be, "Ey Tanrı, lütfen Miryam'ı iyileştir!" diye yakardı.

¹⁴ RAB, "Babası onun yüzüne tükürseydi, yedi gün utanç içinde kalmayacak mıydı?" diye karşılık verdi, "Onu yedi gün ordugahtan uzaklaştırın, sonra geri getirilsin."
¹⁵ Böylece Miryam yedi gün ordugahtan uzaklaştırıldı, o geri getirilene dek halk yola çıkmadı.

¹⁶ Bundan sonra halk Haserot'tan ayrılıp Paran Çölü'nde konakladı.

13

Kenan Ülkesine Casuslar Gönderiliyor (Yas.1:19-33)

¹⁻² RAB Musa'ya, "İsrail halkına vereceğim Kenan ülkesini araştırmak için bazı adamlar gönder" dedi, "Ataların her oymağından bir önder gönder."

³ Musa RAB'bin buyruğu uyarınca Paran Çölü'nden adamları gönderdi. Hepsi İsrail halkının önderlerinden idi. ⁴ Adları şöyleydi:

Ruben oymağından Zakkur oğlu Şammua; ⁵ Şimon oymağından Hori oğlu Şafat; ⁶ Yahuda oymağından Yefunne oğlu Kalev; ⁷ İssakar oymağından Yusuf oğlu Yigal; ⁸ Efrayim oymağından Nun oğlu Hoşea; ⁹ Benyamin oymağından Rafu oğlu Palti; ¹⁰ Zevulun oymağından Sodi oğlu Gaddiel; ¹¹ Yusuf oymağından -Manaşşe oymağından- Susi oğlu Gaddi; ¹² Dan oymağından Gemalli oğlu Ammiel; ¹³ Aşer oymağından Mikael oğlu Setur; ¹⁴ Naftali oymağından Vofsi oğlu Nahbi; ¹⁵ Gad oymağından Maki oğlu Geuel.

¹⁶ Ülkeyi araştırmak üzere Musa'nın gönderdiği adamlar bunlardı. Musa Nun oğlu Hoşea'ya* Yeşu adını verdi.

¹⁷ Musa, Kenan ülkesini araştırmak üzere onları gönderirken, "Negev'e, dağlık bölgeye gidin" dedi, ¹⁸ "Nasıl bir ülke olduğunu, orada yaşayan halkın güçlü mü zayıf mı, çok mu az mı olduğunu öğrenin. ¹⁹ Yaşadıkları ülke iyi mi kötü mü, kentleri nasıl, surlu mu değil mi anlayın. ²⁰ Toprak nasıl? Verimli mi, kıraç mı? Çevre ağaçlık mı, değil mi? Elinizden geleni yapıp orada yetişen meyvelerden getirin." Mevsim üzümün olgunlaşmaya başladığı zamandı.

²¹ Böylece adamlar yola çıkıp ülkeyi Zin Çölü'nden Levo-Hamat'a doğru Rehov'a dek araştırdılar. ²² Negev'den geçip Anakoğulları'ndan Ahiman, Şeşay ve Talmay'ın yaşadığı Hevron'a vardılar. -Hevron Mısır'daki Soan Kenti'nden† yedi yıl önce kurulmuştu.-

^{12:7} İbr.3:2,5 ^{12:14} Say.5:2-3 * ^{13:16} Hoşea "Kurtuluş", Yeşu "RAB kurtuluştur" anlamına gelir. † ^{13:22} "Soan Kenti": Tanis Kenti olduğu sanılıyor.

²³ Eşkol Vadisi'ne varınca, üzerinde bir salkım üzüm olan bir asma dalı kestiler. Adamlardan ikisi dalı bir sırıkta taşıdılar. Yanlarına nar, incir de aldılar. ²⁴ İsraililer'in kestiği üzüm salkımından dolayı oraya Eşkol[‡] Vadisi adı verildi.

²⁵ Kırk gün dolaştıktan sonra adamlar ülkeyi araştırmaktan döndüler. ²⁶ Paron Çölü'ndeki Kadeş'e, Musa'yla Harun'un ve İsrail topluluğunun yanına geldiler. Onlara ve bütün topluluğa gördüklerini anlatıp ülkenin ürünlerini gösterdiler. ²⁷ Musa'ya, "Bizi gönderdiğin ülkeye gittik" dediler, "Gerçekten süt ve bal akıyor orada! İşte ülkenin ürünleri! ²⁸ Ancak orada yaşayan halk güçlü, kentler de surlu ve çok büyük. Orada Anak soyundan gelen insanları bile gördük. ²⁹ Amalekliler Negev'de; Hititler, Yevuslular ve Amorlular dağlık bölgede; Kenanlılar da denizin yanında ve Şeria Irmağı'nın kıyısında yaşıyor."

³⁰ Kaleb, Musa'nın önünde halkı susturup, "Oraya gidip ülkeyi ele geçirelim. Kesinlikle buna yetecek gücümüz var" dedi.

³¹ Ne var ki, kendisiyle oraya giden adamlar, "Bu halka saldıramayız, onlar bizden daha güçlü" dediler. ³² Araştırdıkları ülke hakkında İsraililer arasında kötü haber yayarak, "Boydan boya araştırdığımız ülke, içinde yaşayanları yiyip bitiren bir ülkedir" dediler, "Üstelik orada gördüğümüz herkes uzun boyluydu. ³³ Nefiller'i, Nefiller'in soyundan gelen Anaklılar'ı gördük. Onların yanında kendimizi çekirge gibi hissettik, onlara da öyle göründük."

14

Halk Başkaldırıyor (Yas.1:26-46)

¹ O gece bütün topluluk yüksek sesle bağışıp ağladı. ² Bütün İsrail halkı Musa'yla Harun'a karşı söylenmeye başladı. Onlara, "Keşke Mısır'da ya da bu çölde ölseydik!" dediler, ³ "RAB neden bizi bu ülkeye götürüyor? Kılıçtan geçirilelim diye mi? Karılarımız, çocuklarımız tutsak edilecek. Mısır'a dönmek bizim için daha iyi değil mi?" ⁴ Sonra birbirlerine, "Kendimize bir önder seçip Mısır'a dönelim" dediler.

⁵ Bunun üzerine Musa'yla Harun İsrail topluluğunun önünde yüzüstü yere kapandılar. ⁶ Ülkeyi araştıranlardan Nun oğlu Yeşu'yla Yefunne oğlu Kaleb giysilerini yırttılar. ⁷ Sonra bütün İsrail topluluğuna şöyle dediler: "İçinden geçip araştırdığımız ülke çok iyi bir ülkedir. ⁸ Eğer RAB bizden hoşnut kalırsa, süt ve bal akan o ülkeye bizi götürecek ve orayı bize verecektir. ⁹ Ancak RAB'be karşı gelmeyin. Orada yaşayan halktan korkmayın. Onları ekmek yer gibi yiyip bitireceğiz. Koruyucuları onları bırakıp gitti. Ama RAB bizimledir. Onlardan korkmayın!"

¹⁰ Topluluk onları taşla tutmayı düşünürken, ansızın RAB'bin görkemi Buluşma Çadırı'nda bütün İsrail halkına göründü. ¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: "Ne zamana dek bu halk bana saygısızlık edecek? Onlara gösterdiğim bunca belirtiye karşın, ne zamana dek bana iman etmeyecekler? ¹² Onları salgın hastalıkla cezalandıracağım, mirastan yoksun bırakacağım. Ama seni onlardan daha büyük, daha güçlü bir ulus kılacağım."

¹³ Musa, "Mısırlılar bunu duyacak" diye karşılık verdi, "Çünkü bu halkı gücünle onların arasından sen çıkardın. ¹⁴ Kenan topraklarında yaşayan halka bunu anlatacaklar. Ya RAB, bu halkın arasında olduğunu, onlarla yüz yüze görüşüğünü, bulutunun onların üzerinde durduğunu, gündüz bulut sütünü, gece ateş sütünü içinde onlara yol gösterdiğini duymuşlar. ¹⁵⁻¹⁶ Eğer bu halkı bir insanmış gibi yok edersen, senin ününü duymuş olan bu uluslar, 'RAB ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkı götüremediği için onları çölde yok etti' diyecekler.

[‡] 13:24 "Eşkol": "Salkım" anlamına gelir. 14:9 İbr.3:16 14:13 Çık.32:11-14

¹⁷ “Şimdi gücünü göster, ya Rab. Demiştin ki, ¹⁸ ‘RAB tez öfkelenmez, sevgisi engindir, suçu ve isyanı bağışlar. Ancak suçluyu cezasız bırakmaz; babaların işlediği suçun hesabını üçüncü, dördüncü kuşak çocuklarından sorar.’ ¹⁹ Mısır'dan çıkışlarından bugüne dek bu halkı nasıl bağışladıysan, büyük sevgin uyarınca onların suçunu bağışla.”

²⁰ RAB, “Dileğin üzerine onları bağışladım” diye yanıtladı, ²¹ “Ne var ki, varlığım ve yeryüzünü dolduran yüceliğim adına ant içerim ki, ²² yüceliğimi, Mısır'da ve çölde gösterdiğim belirtileri görüp de beni on kez sınavan, sözümü dinlemeyen bu kişilerden hiçbiri ²³ atalarına ant içerek söz verdiğim ülkeyi görmeyecek. Beni küçümseyenlerden hiçbiri orayı görmeyecek. ²⁴ Ama kulum Kalev'de başka bir ruh var, o bütün yüreğiyle ardımca yürüdü. Araştırmak için gittiği ülkeye onu götüreceğim, onun soyu orayı miras alacak. ²⁵ Amalekliler'le Kenanlılar ovada yaşıyorlar. Siz yarın geri dönün, Kamış Denizi yolundan çöle gidin.”

²⁶⁻²⁷ RAB Musa'yla Harun'a da, “Bu kötü topluluk ne zamana dek bana söylenecek?” dedi, “Bana söylenen İsrail halkının yakınmalarını duydum. ²⁸ Onlara RAB şöyle diyor de: ‘Varlığım adına ant içerim ki, söylediklerinizin aynısını size yapacağım: ²⁹ Cesetleriniz bu çöle serilecek. Bana söylenen, yirmi ve daha yukarı yaşta sayılan herkes çölde ölecek. ³⁰ Sizi yerleştireceğime ant içtiğim ülkeye Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yeşu'dan başkası girmeyecek. ³¹ Ama tutsak edilecek dediğiniz çocuklarınızı oraya, sizin reddettiğiniz ülkeye götüreceğim; orayı tanıyacaklar. ³² Size gelince, cesetleriniz bu çöle serilecek. ³³ Çocuklarınız, hepiniz ölünceye dek kırk yıl çölde çobanlık edecek ve sizin sadakatsizliğiniz yüzünden sıkıntı çekecekler. ³⁴ Ülkeyi araştırdığınız günler kadar –kırk gün, her gün için bir yıldan kırk yıl– suçunuzun cezasını çekeceksiniz. Sizden yüz çevirdiğimi bileceksiniz!’ ³⁵ Ben RAB söyledim; bana karşı toplanan bu kötü topluluğa bunları gerçekten yapacağım. Bu çölde yıkıma uğrayacak, burada ölecekler.”

³⁶ Musa'nın ülkeyi araştırmak üzere gönderdiği adamlar geri dönüp ülke hakkında kötü haber yayarak bütün topluluğun RAB'be söylenmesine neden oldular. ³⁷ Ülke hakkında kötü haber yayan bu adamlar RAB'bin önünde ölümcül hastalıktan öldüler. ³⁸ Ülkeyi araştırmak üzere gidenlerden yalnız Nun oğlu Yeşu'yla Yefunne oğlu Kalev sağ kaldı.

³⁹ Musa bu sözleri İsrail halkına bildirince, halk yasa Büründü. ⁴⁰ Sabah erkenden kalkıp dağın tepesine çıktılar. “Günah işledik” dediler, “Ama RAB'bin söz verdiği yere çıkmaya hazırız.”

⁴¹ Bunun üzerine Musa, “Neden RAB'bin buyruğuna karşı geliyorsunuz?” dedi, “Bunu başaramazsınız. ⁴² Savaşa gitmeyin, çünkü RAB sizinle olmayacak. Düşmanlarınızın önünde yenilgiye uğrayacaksınız. ⁴³ Amalekliler'le Kenanlılar sizinle orada karşılaşacak ve sizi kılıçtan geçirecekler. Çünkü RAB'bin ardınca gitmekten vazgeçtiniz. RAB de sizinle olmayacak.”

⁴⁴ Öyleyken, kendilerine güvenerek dağlık bölgenin tepesine çıktılar. RAB'bin Antlaşma Sandığı da Musa da ordugahta kaldı. ⁴⁵ Dağlık bölgede yaşayan Amalekliler'le Kenanlılar üzerlerine saldırdılar, Horma Kenti'ne dek onları kovalayıp bozguna uğrattılar.

15

Sunularla İlgili Kurallar

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrail halkına de ki, ‘Yerleşmek için size vereceğim ülkeye girince, ³ RAB'bi hoşnut eden bir koku yapmak için yakmalık sunu, özel adak kurbanı, gönülden verilen sunu ya da bayram sunusu gibi yakılan sunu olarak RAB'be sığır ya da davar sunacaksınız. ⁴ Sunu sunan kişi RAB'be tahıl sunusu olarak dörtte bir hin*

14:18 Çık.34:6; Neh.9:17; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2 **14:18** Çık.20:5-6; 34:6-7; Yas.5:9-10; 7:9-10
14:21 İbr.3:18 **14:24** Yşu.14:9-12 **14:29** 1Ko.10:5; İbr.3:17 **14:33** Elç.7:36; 13:17-18 * **15:4** “Dörtte bir hin”:
Yaklaşık 0.9 lt.

zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa[†] ince un sunacak. ⁵ Yakmalık sunu ya da kurban için, her kuzuya dökmelik sunu olarak dörtte bir hin şarap hazırla.

⁶ “ ‘Koç sunarken tahıl sunusu olarak üçte bir hin[‡] zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa[§] ince un hazırla. ⁷ Dökmelik sunu olarak da üçte bir hin şarap sun. Bunları RAB'bi hoşnut eden koku olarak sunacaksın. ⁸ RAB'be yakmalık sunu, özel adak kurbanı ya da esenlik sunusu olarak bir boğa sunduğunda, ⁹ boğayla birlikte tahıl sunusu olarak yarım hin^{*} zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa[†] ince un sun. ¹⁰ Ayrıca dökmelik sunu olarak yarım hin şarap sun. Yakılan bu sunu RAB'bi hoşnut eden bir koku olacak. ¹¹ Sığır, koç, davar –kuzu ya da keçi– böyle hazırlanacak. ¹² Kaç hayvan sunacaksan her biri için aynı şeyleri yapacaksın.

¹³ “ ‘Her İsrail yerlisi RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan bir sunu sunarken bunları aynen yapmalıdır. ¹⁴ Kuşaklar boyunca aranızda yaşayan bir yabancı ya da yerli olmayan bir konuk, RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan bir sunu sunarken, sizin uyguladığınız kuralları uygulamalıdır. ¹⁵ Sizin ve aranızda yaşayan yabancılar için topluluk aynı kuralları uygulamalıdır. Kuşaklar boyunca kalıcı bir kural olacak bu. RAB'bin önünde siz nasılsanız, aranızda yaşayan yabancı da aynı olacak. ¹⁶ Size de aranızda yaşayan yabancıya da aynı yasalar ve kurallar uygulanacak.’ ”

¹⁷ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁸ “İsrail halkına de ki, ‘Sizi götüreceğim ülkeye girip ¹⁹ o ülkenin ekmeğinden yediğinizde, bir kısmını bana sunacaksınız. ²⁰ İlk tahılınızdan sunu olarak bir pide sunacaksınız; bunu harmanınızdan bir sunu olarak sunacaksınız. ²¹ İlk tahılınızdan yapılmış bu sunuyu kuşaklar boyunca RAB'be sunacaksınız.’ ”

Günah için Sunu

²²⁻²³ “ ‘Eğer bilmeden günah işlediyseniz, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruklardan herhangi birini –RAB'bin buyruk verdiği günden başlayarak Musa aracılığıyla size ve gelecek kuşaklara buyurduğu herhangi bir şeyi– yerine getirmediyseniz ²⁴ ve bu günah bilmeden işlendiyse, bütün topluluk RAB'bi hoşnut eden koku sunmak için yakmalık sunu olarak istenilen tahıl ve dökmelik sunuyla birlikte bir boğa, günah sunusu olarak da bir teke sunacaktır. ²⁵ Kâhin bütün İsrail topluluğunun günahını bağışlatacak, halk bağışlanacak. Çünkü bilmeyerek günah işlediler. İşledikleri günah yüzünden RAB için yakılan sunu olarak sunularını ve günah sunularını sundular. ²⁶ Bütün İsrail topluluğu da aranızda yaşayan yabancılar da bağışlanacaktır. Çünkü halk bilmeyerek bu günahı işledi.

²⁷ “ ‘Eğer biri bilmeden günah işlerse, günah sunusu olarak bir yaşında bir dişi keçi getirmeli. ²⁸ Kâhin RAB'bin önünde, bilmeden günah işleyen kişinin günahını bağışlatacak. Bağışlatma yapılırca kişi bağışlanacak. ²⁹ Bilmeden günah işleyen İsrail yerlisi için de aranızda yaşayan yabancı için de aynı yasayı uygulayacaksınız.

³⁰ “ ‘Yerli ya da yabancı biri bilerek günah işlerse, RAB'be saygısızlık etmiştir. Bu kişi halkının arasından atılmalı. ³¹ RAB'bin sözünü küçümsemiş, buyruklarına karşı gelmiştir. Bu nedenle o kişi halkının arasından kesinlikle atılacak, suçunun cezasını çekecektir.’ ”

Şabat Günü'nü Tutmayan Öldürülüyor

³² İsraililer çöldeyken, Şabat Günü odun toplayan birini buldular. ³³ Odun toplarken adamı bulanlar onu Musa'yla Harun'un ve bütün topluluğun önüne getirdiler. ³⁴ Adama ne yapılacağı belirlenmediğinden onu gözaltında tuttular. ³⁵ Derken RAB Musa'ya, “O adam öldürülmeli. Bütün topluluk ordugahın dışında onu taşla tutsun” dedi. ³⁶ Böylece topluluk adamı ordugahın dışına çıkardı. RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, onu taşıyarak öldürdüler.

† 15:4 “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. ‡ 15:6 “Üçte bir hin”: Yaklaşık 1.2 lt. § 15:6 “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. * 15:9 “Yarım hin”: Yaklaşık 1.8 lt. † 15:9 “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. 15:16 Lev.24:22 15:27 Lev.4:27-31

Püsküllerle İlgili Kural

³⁷ RAB Musa'ya şöyle dedi: ³⁸ “İsrail halkına de ki, ‘Kuşaklar boyunca giysinizin dört yanına püskül dikeceksiniz. Her püskülün üzerine lacivert bir kordon koyacaksınız. ³⁹ Öyle ki, püskülleri gördükçe RAB'bin buyruklarını anımsayasınız. Böylelikle RAB'bin buyruklarına uyacak, yüreğinizin, gözünüzün istekleri ardınca gitmeyecek, hainlik etmeyeceksiniz. ⁴⁰ Ta ki, bütün buyruklarımı anımsayıp tutasınız ve Tanrınız için kutsal olasınız. ⁴¹ Tanrınız olmak için sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız RAB benim. Tanrınız RAB benim.’ ”

16

Korah, Datan ve Aviram Başkaldırıyor

¹⁻² Levi oğlu Kehat oğlu Yishar oğlu Korah, Ruben soyundan Eliavoğulları'ndan Datan, Aviram ve Pelet oğlu On toplulukça seçilen, tanınmış iki yüz elli İsraili önderle birlikte Musa'ya başkaldırdı. ³ Hep birlikte Musa'yla Harun'un yanına varıp, “Çok ileri gittiniz!” dediler, “Bütün topluluk, topluluğun her bireyi kutsaldır ve RAB onların arasındadır. Öyleyse neden kendinizi RAB'bin topluluğundan üstün görüyorsunuz?”

⁴ Bunu duyan Musa yüzüstü yere kapandı. ⁵ Sonra Korah'la yandaşlarına şöyle dedi: “Sabah RAB kimin kendisine ait olduğunu, kimin kutsal olduğunu açıklayacak ve o kişiyi huzuruna çağırarak. RAB seçeceği kişiyi huzuruna çağırarak. ⁶ Ey Korah ve yandaşları, kendinize buhurdanlar alın. ⁷ Yarın RAB'bin huzurunda buhurdanlarınızın içine ateş, ateşin üstüne de buhur koyun. RAB'bin seçeceği kişi, kutsal olan kişidir. Ey Levililer, çok ileri gittiniz!”

⁸ Musa Korah'la konuşmasını şöyle sürdürdü: “Ey Levililer, beni dinleyin! ⁹⁻¹⁰ İsrail'in Tanrısı sizi kendi huzuruna çıkarmak için ayırdı. RAB'bin Konutu'nun hizmetini yapmanız, topluluğun önünde durmanız, onlara hizmet etmeniz için sizi İsrail topluluğunun arasından seçti. Sizi ve bütün Levili kardeşlerinizi huzuruna çıkardı. Bu yetmiyormuş gibi kâhinliği de mi istiyorsunuz? ¹¹ Ey Korah, senin ve yandaşlarının böyle toplanması RAB'be karşı gelmektir. Harun kim ki, ona dil uzatıyorsunuz?”

¹² Sonra Musa Eliavoğulları Datan'la Aviram'ı çağırttı. Ama onlar, “Gelmeyeceğiz” dediler, ¹³ “Bizi çölde öldürtmek için süt ve bal akan ülkeden çıkardın. Bu yetmiyormuş gibi başımıza geçmek istiyorsun. ¹⁴ Bizi süt ve bal akan ülkeye götürmediğin gibi mülk olarak bize tarlalar, bağlar da vermedin. Bu adamları kör mü sanıyorsun? Hayır, gelmeyeceğiz.”

¹⁵ Çok öfkelenen Musa RAB'be, “Onların sunularını önemseme. Onlardan bir eşek bile almadım, üstelik hiçbirine de haksızlık etmedim” dedi.

¹⁶ Sonra Korah'a, “Yarın sen ve bütün yandaşların –sen de, onlar da– RAB'bin önünde bulunmak için gelin” dedi, “Harun da gelsin. ¹⁷ Herkes kendi buhurdanını alıp içine buhur koysun. İki yüz elli kişi birer buhurdan alıp RAB'bin önüne getirsin. Harun'la sen de buhurdanlarınızı getirin.” ¹⁸ Böylece herkes buhurdanını alıp içine ateş, ateşin üstüne de buhur koydu. Sonra Musa ve Harun'la birlikte Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde durdular. ¹⁹ Korah bütün topluluğu Musa'yla Harun'un karşısında Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde toplayınca, RAB'bin görkemi bütün topluluğa göründü. ²⁰⁻²¹ RAB, Musa'yla Harun'a, “Bu topluluğun arasından ayrılın da onları bir anda yok edeyim” dedi.

²² Musa'yla Harun yüzüstü yere kapanarak, “Ey Tanrı, bütün insan ruhlarının Tanrısı!” dediler, “Bir kişi günah işledi diye bütün topluluğa mı öfkeleneceksin?”

²³⁻²⁴ RAB Musa'ya, “Topluluğa söyle, Korah'ın, Datan'ın, Aviram'ın çadırlarından uzaklaşsınlar” dedi.

²⁵ Musa Datan'la Aviram'a gitti. İsrail'in ileri gelenleri onu izledi. ²⁶ Topluluğu uyarak, "Bu kötü adamların çadırlarından uzak durun!" dedi, "Onların hiçbir şeyine dokunmayın. Yoksa onların günahları yüzünden canınızdan olursunuz." ²⁷ Bunun üzerine topluluk Korah, Datan ve Aviram'ın çadırlarından uzaklaştı. Datan'la Aviram çıkıp karıları, küçük büyük çocuklarıyla birlikte çadırlarının önünde durdular.

²⁸ Musa şöyle dedi: "Bütün bunları yapmam için RAB'bin beni gönderdiğini, kendiliğimden bir şey yapmadığımı şuradan anlayacaksınız: ²⁹ Eğer bu adamlar herkes gibi doğal bir ölümle ölür, herkesin başına gelen bir olayla karşılaşırlarsa, bilin ki beni RAB göndermemiştir. ³⁰ Ama RAB yepyeni bir olay yaratırsa, yer yarılıp onları ve onlara ait olan her şeyi yutarsa, ölümler diyarına diri diri inerlerse, bu adamların RAB'be saygısızlık ettiklerini anlayacaksınız."

³¹ Musa konuşmasını bitirir bitirmez Korah, Datan ve Aviram'ın altındaki yer yarıldı. ³² Yer yarıldı, onları, ailelerini, Korah'ın adamlarıyla mallarını yuttu. ³³ Sahip oldukları her şeyle birlikte diri diri ölümler diyarına indiler. Yer onların üzerine kapandı. Topluluğun arasından yok oldular. ³⁴ Çıglıklarını duyan çevredeki İsraililer, "Yer bizi de yutmasın!" diyerek kaçtılar.

³⁵ RAB'bin gönderdiği ateş buhur sunan iki yüz elli adamı yakıp yok etti.

³⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ³⁷ "Kâhin Harun oğlu Elazar'a buhurdanları ateşin içinden çıkarmasını, ateş korlarını az öteye dağıtmasını söyle. Çünkü buhurdanlar kutsaldır. ³⁸ İşledikleri günahattan ötürü öldürülen bu adamların buhurdanlarını levha haline getirip sunağı bunlarla kapla. Buhurdanlar RAB'be sunuldukları için kutsaldır. Bunlar İsraililer için bir uyarı olsun."

³⁹⁻⁴⁰ Böylece Kâhin Elazar, yanarak ölen adamların getirdiği tunç buhurdanları RAB'bin Musa aracılığıyla kendisine söylediği gibi alıp döverek sunağı kaplamak için levha haline getirdi. Bu, İsraililer'e Harun'un soyundan gelenlerden başka hiç kimsenin RAB'bin önüne çıkıp buhur yakmaması gerektiğini anımsatacaktı. Yoksa o kişi Korah'la yandaşları gibi yok olacaktı.

⁴¹ Ertesi gün bütün İsrail topluluğu Musa'yla Harun'a söylenmeye başladı. "RAB'bin halkını siz öldürdünüz" diyorlardı.

⁴² Topluluk Musa'yla Harun'a karşı toplanıp Buluşma Çadırı'na doğru yönelince, çadırı ansızın bulut kapladı ve RAB'bin görkemi görüldü. ⁴³ Musa'yla Harun Buluşma Çadırı'nın önüne geldiler. ⁴⁴⁻⁴⁵ RAB Musa'ya, "Bu topluluğun arasından ayrılın da onları birden yok edeyim" dedi. Musa'yla Harun yüzüstü yere kapandılar.

⁴⁶ Sonra Musa Harun'a, "Buhurdanını alıp içine sunaktan ateş koy, üstüne de buhur koy" dedi, "Günahlarını bağışlatmak için hemen topluluğa git. Çünkü RAB öfkesini yağdırdı. Öldürücü hastalık başladı." ⁴⁷ Harun Musa'nın dediğini yaparak buhurdanını alıp topluluğun ortasına koştu. Halkın arasında öldürücü hastalık başlamıştı. Harun buhur sunarak topluluğun günahını bağışlattı. ⁴⁸ O ölümlerle dirilerin arasında durunca, öldürücü hastalık da dindi. ⁴⁹ Korah olayında ölenler dışında, öldürücü hastalıktan ölenlerin sayısı 14 700 kişiydi. ⁵⁰ Öldürücü hastalık dindiğinden, Harun Musa'nın yanına, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne döndü.

17

Harun'un Değneği

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² "İsrail halkına her oymak önderi için bir tane olmak üzere on iki değnek getirmesini söyle. Her önderin adını kendi değneğin üzerine yaz. ³ Levi oymağının değneği üzerine Harun'un adını yazacaksın. Her oymak önderi için bir değnek olacak. ⁴ Değnekleri Buluşma Çadırı'nda sizinle buluştuğum Levha Sandığı'nın önüne koy.

⁵ Seçeceğim kişinin değneği filiz verecek. İsrail halkının sizden sürekli yakınmasına son vereceğim.”

⁶ Musa İsrail halkıyla konuştu. Halkın önderleri, her oymak önderi için bir tane olmak üzere on iki değnek getirdiler. Harun'un değneği de aralarındaydı. ⁷ Musa değnekleri Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırda RAB'bin önüne koydu.

⁸ Ertesi gün Musa Levha Sandığı'nın bulunduğu çadıra girdi. Baktı, Levi oymağını temsil eden Harun'un değneği filiz vermiş, tomurcuklanıp çiçek açmış, badem yetiştirmiş.

⁹ Musa bütün değnekleri RAB'bin önünden çıkarıp İsrail halkına gösterdi. Halk değneklere baktı, her biri kendi değneğini aldı.

¹⁰ RAB Musa'ya, “Başkaldıranlara bir uyarı olsun diye Harun'un değneğini saklanmak üzere Levha Sandığı'nın önüne koy” dedi, “Onların benden yakınmalarına son vereceksin; öyle ki, ölmesinler.” ¹¹ Musa RAB'bin buyruğu uyarınca davrandı.

¹² İsraililer Musa'ya, “Yok olacağız! Öleceğiz! Hepimiz yok olacağız!” dediler, ¹³ “RAB'bin Konutu'na her yaklaşan ölüyor. Hepimiz mi yok olacağız?”

18

Kâhinlerle Levililer'in Görevi

¹ RAB Harun'a, “Sen, oğulların ve ailen kutsal yere ilişkin suçtan sorumlu tutulacaksınız” dedi, “Kâhinlik görevinizle ilgili suçtan da sen ve oğulların sorumlu tutulacaksınız. ² Sen ve oğulların Levha Sandığı'nın bulunduğu çadırın önünde hizmet ederken, atanız Levi'nin oymağından kardeşlerinizin de size katılıp yardım etmelerini sağlayın.

³ Senin sorumluluğun altında çadırda hizmet etsinler. Ancak, siz de onlar da ölmeyesiniz diye kutsal yerin eşyalarına ya da sunağa yaklaşmasınlar. ⁴ Seninle çalışacak ve Buluşma Çadırı'yla ilgili bütün hizmetlerden sorumlu olacaklar. Levililer dışında hiç kimse bulunduğunuz yere yaklaşmayacak.

⁵ “Bundan sonra İsrail halkına öfkelenmemem için kutsal yerin ve sunağın hizmetinden sizler sorumlu olacaksınız. ⁶ Ben İsraililer arasından Levili kardeşlerinizi size bir armağan olarak seçtim. Buluşma Çadırı'yla ilgili hizmeti yapmaları için onlar bana adanmıştır. ⁷ Ama sunaktaki ve perdenin ötesindeki kâhinlik görevini sen ve oğulların üstleneceksiniz. Kâhinlik görevini size armağan olarak veriyorum. Sizden başka kutsal yere kim yaklaşırsa öldürülecektir.”

Kâhinlerle Levililer'in Payı

⁸ RAB Harun'la konuşmasını şöyle sürdürdü: “Bana sunulan kutsal sunuların başış kısımlarını sana veriyorum. Bunları sonsuza dek pay olarak sana ve oğullarına veriyorum. ⁹ Sunakta tümüyle yakılmayan, bana sunulan en kutsal sunulardan şunlar senin olacak: Tahıl, suç ve günah sunuları. En kutsal sunular senin ve oğullarının olacak. ¹⁰ Bunları en kutsal sunu olarak yiyeceksin. Her erkek onlardan yiyebilir. Onları kutsal sayacaksın.

¹¹ “Ayrıca şunlar da senin olacak: İsraililer'in sunduğu sallamalık sunuların başış kısımlarını sonsuza dek pay olarak sana, oğullarına ve kızlarına veriyorum. Ailende dinsel açıdan temiz olan herkes onları yiyebilir.

¹² “RAB'be verdikleri ilk ürünleri -zeytinyağının, yeni şarabın, tahılın en iyisini- sana veriyorum. ¹³ Ülkede yetişen ilk ürünlerden RAB'be getirdiklerinin tümü senin olacak. Ailende dinsel açıdan temiz olan herkes onları yiyebilir.

¹⁴ “İsrail'de RAB'be koşulsuz adanan her şey senin olacak. ¹⁵ İnsan olsun hayvan olsun RAB'be adanan her rahmin ilk ürünü senin olacak. Ancak ilk doğan her çocuk ve kirli sayılan hayvanların her ilk doğanı için kesinlikle bedel alacaksın. ¹⁶ İlk doğanlar bir

aylıkken, kendi biçeceğin değer uyarınca, yirmi geradan oluşan kutsal yerin şekeline göre beş şekel* gümüş bedel alacaksın.

¹⁷ “Ancak sığırın, koyunun ya da keçinin ilk doğanı için bedel almayacaksın. Onlar benim için ayrılmıştır. Kanlarını sunağın üzerine dökeceksin, yağlarını RAB’bi hoşnut eden koku olsun diye yakılan bir sunu olarak yakacaksın. ¹⁸ Sallamalık sununun göğsü ve sağ budu senin olduğu gibi eti de senin olacak. ¹⁹ İsraililer’in bana sundukları kutsal sunuların bağış kısımlarını sonsuza dek pay olarak sana, oğullarına ve kızlarına veriyorum. Senin ve soyun için bu RAB’bin önünde sonsuza dek sürecek bozulmaz bir antlaşmadır†.”

²⁰ RAB Harun’la konuşmasını şöyle sürdürdü: “Onların ülkesinde mirasın olmayacak, aralarında hiçbir payın olmayacak. İsraililer arasında payın ve mirasın benim.

²¹ “Buluşma Çadırı’yla ilgili yaptıkları hizmete karşılık, İsrail’de toplanan bütün ondalıkları pay olarak Levililer’e veriyorum. ²² Bundan böyle öbür İsraililer Buluşma Çadırı’na yaklaşmamalı. Yoksa günahlarının bedelini canlarıyla öderler. ²³ Buluşma Çadırı’yla ilgili hizmeti Levililer yapacak, çadıra karşı işlenen suçtan onlar sorumlu olacak. Gelecek kuşaklarınız boyunca kalıcı bir kural olacak bu. İsraililer arasında onların payı olmayacak. ²⁴ Bunun yerine İsraililer’in RAB’be armağan olarak verdiği ondalığı miras olarak Levililer’e veriyorum. Bu yüzden Levililer için, ‘İsraililer arasında onların mirası olmayacak’ dedim.”

²⁵ RAB Musa’ya şöyle dedi: ²⁶ “Levililer’e de ki, ‘Pay olarak size verdiğim ondalıkları İsraililer’den alınca, aldığınız ondalığın ondalığını RAB’be armağan olarak sunacaksınız. ²⁷ Armağanınız harmandan tahıl ya da üzüm sıkma çukurundan bir armağan sayılacaktır. ²⁸ Böylelikle siz de İsraililer’den aldığınız bütün ondalıklardan RAB’be armağan sunacaksınız. Bu ondalıklardan RAB’bin armağanını Kâhin Harun’a vereceksiniz. ²⁹ Aldığınız bütün armağanlardan RAB için bir armağan ayıracaksınız; hepsinin en iyisini, en kutsalını ayıracaksınız.’

³⁰ “Levililer’e şöyle de: ‘En iyisini sunduğunuzda, geri kalanı harman ya da asma ürünü olarak size sayılacaktır. ³¹ Siz ve aileniz her yerde ondan yiyebilirsiniz. Buluşma Çadırı’nda yaptığınız hizmete karşılık size verilen ücrettir bu. ³² En iyisini sunarsanız, bu konuda günah işlememiş olursunuz. Ölmek için İsraililer’in sunduğu kutsal sunuları kirlitmeyeceksiniz.’ ”

19

Kirli Sayılanın Arındırılması

¹ RAB Musa’yla Harun’a şöyle dedi: ² “RAB’bin buyurduğu yasanın kuralı şudur: İsraililer’e size kusursuz, özürsüz, boyunduruk takmamış kızıl bir inek getirmelerini söyleyin. ³ İnek Kâhin Elazar’a verilsin; ordugahın dışına çıkarılıp onun önünde kesilecek. ⁴ Kâhin Elazar parmağıyla kanından alıp yedi kez Buluşma Çadırı’nın önüne doğru serpecek. ⁵ Sonra Elazar’ın gözü önünde inek, derisi, eti, kanı ve gübresiyle birlikte yakılacak. ⁶ Kâhin biraz sedir ağacı, mercanköşkotu ve kırmızı iplik alıp yanmakta olan ineğin üzerine atacak. ⁷ Sonra giysilerini yıkayacak, yıkanacak. Ancak o zaman ordugaha girebilir. Ama akşama dek kirli sayılacaktır. ⁸ İneği yakan kişi de giysilerini yıkayacak, yıkanacak. O da akşama dek kirli sayılacak.

⁹ “Temiz sayılan bir kişi ineğin külünü toplayıp ordugahın dışında temiz sayılan bir yere koyacak. İsrail topluluğu temizlenme suyu için bu külü saklayacak; bu, günahı arınmak

* **18:16** “Beş kutsal yerin şekeli”: Yaklaşık 50 gr. † **18:19** “Bozulmaz bir antlaşmadır”: İbranice “Tuz antlaşmasıdır”. **18:21** Lev.27:30-33; Yas.14:22-29; İbr.7:5 **19:9** İbr.9:13

içindir. ¹⁰ İneğin külünü toplayan adam giysilerini yıkayacak, akşama dek kirli sayılacak. Bu kural hem İsraililer, hem de aralarında yaşayan yabancılar için kalıcı olacaktır.

¹¹ “Herhangi bir insan ölüsüne dokunan kişi yedi gün kirli sayılacaktır. ¹² Üçüncü ve yedinci gün temizlenme suyuyla kendini arındıracak, böylece paklanmış olacak. Üçüncü ve yedinci gün kendini arındırmazsa, paklanmış sayılmayacak. ¹³ Herhangi bir insan ölüsüne dokunup da kendini arındırmayan kişi RAB'bin Konutu'nu kirletmiş olur. O kişi İsrail'den atılmalı. Temizlenme suyu üzerine dökülmediği için kirli sayılır, kirliliği üzerinde kalır.

¹⁴ “Çadırda biri öldüğü zaman uygulanacak kural şudur: Çadıra giren ve çadırda bulunan herkes yedi gün kirli sayılacaktır. ¹⁵ Kapağı iple bağlanmamış, ağzı açık her kap kirli sayılacaktır.

¹⁶ “Kırda kılıçla öldürülmüş ya da doğal ölümle ölmüş birine, insan kemiğine ya da mezara her dokunan yedi gün kirli sayılacaktır.

¹⁷ “Kirli sayılan kişi için bir kabın içine yakılan günah sunusunun külünden koyun, üstüne duru su dökeceksiniz. ¹⁸ Temiz sayılan bir adam mercanköşkotunu alıp suya batıracak. Sonra çadırın, bütün eşyaların ve orada bulunanların üzerine serpecek. Kemiğe, öldürülmüş ya da doğal ölümle ölmüş kişiye ya da mezara dokunanın üzerine de suyu serpecek. ¹⁹ Temiz sayılan adam, üçüncü ve yedinci gün kirli sayılanın üzerine suyu serpecek. Yedinci gün onu arındıracak. Arınan kişi giysilerini yıkayacak, yıkanacak ve akşam temiz sayılacak. ²⁰ Ancak, kirli sayılan biri kendini arındırmazsa topluluğun arasından atılmalı. Çünkü RAB'bin Tapınağı'nı kirletmiştir. Temizlenme suyu üzerine dökülmediği için kirli sayılır. ²¹ Onlar için bu kural kalıcı olacaktır. Temizlenme suyunu serpen kişi de giysisini yıkamalı. Temizlenme suyuna dokunan kişi akşama dek kirli sayılacak. ²² Kirli sayılan birinin dokunduğu nesne kirli sayılır; o nesneye dokunan da akşama dek kirli sayılır.”

20

Kayadan Çıkan Su

¹ İsrail topluluğu birinci ay Zin Çölü'ne vardı, halk Kadeş'te konakladı. Miryam orada öldü ve gömüldü.

² Ancak topluluk için içecek su yoktu. Halk Musa'yla Harun'a karşı toplandı. ³ Musa'ya, “Keşke kardeşlerimiz RAB'bin önünde öldüğünde biz de öleseydik!” diye çıktılar, ⁴ “RAB'bin topluluğunu neden bu çöle getirdiniz? Biz de hayvanlarımız da ölelim diye mi? ⁵ Neden bizi bu korkunç yere getirmek için Mısır'dan çıkardınız? Ne tahıl, ne incir, ne üzüm ne de nar var. Üstelik içecek su da yok!”

⁶ Musa'yla Harun topluluktan ayrılıp Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne gittiler, yüzüstü yere kapandılar. RAB'bin görkemi onlara göründü. ⁷⁻⁸ RAB Musa'ya, “Değneği al” dedi, “Sen ve ağabeyin Harun topluluğu toplayın. Halkın gözü önünde su fişkırması için kayaya buyruk verin. Onlar da hayvanları da içsin diye kayadan onlara su çıkaracaksınız.”

⁹ Musa kendisine verilen buyruk uyarınca değneği RAB'bin önünden aldı. ¹⁰ Musa'yla Harun topluluğu kayanın önüne topladılar. Musa, “Ey siz, başkaldıranlar, beni dinleyin!” dedi, “Bu kayadan size su çıkaralım mı?” ¹¹ Sonra kolunu kaldırıp değneğiyle kayaya iki kez vurdu. Kayadan bol su fişkırdı, topluluk da hayvanları da içti.

¹² RAB Musa'yla Harun'a, “Madem İsraililer'in önünde bana güvenmediniz ve kutsallığımı küçümsediniz” dedi, “Bu topluluğu kendilerine vereceğim ülkeye de götürmeyeceksiniz.”

¹³ Bu sulara Meriva* suları denildi. Çünkü İsrail halkı orada RAB'be çıkmış, RAB de aralarında kutsallığını göstermişti.

Edom Kralı İsraililer'e Geçiş İzni Vermiyor

¹⁴ Musa Kadeş'ten Edom Kralı'na ulaklarla şu haberi gönderdi: “Kardeşin İsrail şöyle diyor: ‘Başımıza gelen güçlükleri biliyorsun. ¹⁵ Atalarımız Mısır'a gitmişler. Orada uzun yıllar yaşadık. Mısırlılar atalarımıza da bize de kötü davrandılar. ¹⁶ Ama biz RAB'be yakarınca, yakarışımızı işitti. Bir melek gönderip bizi Mısır'dan çıkardı.

“ ‘Şimdi senin sınırına yakın bir kent olan Kadeş'teyiz. ¹⁷ İzin ver, ülkenden geçelim. Tarlalardan, bağlardan geçmeyeceğiz, hiçbir kuyudan da su içmeyeceğiz. Sınırından geçinceye dek, sağa sola sapmadan Kral yolundan yolumuza devam edeceğiz.’ ”

¹⁸ Ama Edom Kralı, “Ülkemden geçmeyeceksiniz!” diye yanıtladı, “Geçmeye kalkışırsanız kılıçla karşınıza çıkarım.”

¹⁹ İsraililer, “Yol boyunca geçip gideceğiz” dediler, “Eğer biz ya da hayvanlarımız suyundan içerse karşılığını öderiz. Yürüyüp geçmek için senden izin istiyoruz, hepsi bu.”

²⁰ Edom Kralı yine, “Geçmeyeceksiniz!” yanıtını verdi. Edomlular İsraililer'e saldırmak üzere kalabalık ve güçlü bir orduyla yola çıktılar. ²¹ Edom Kralı ülkesinden geçmelerine izin vermeyince, İsraililer dönüp ondan uzaklaştılar.

Harun'un Ölümü

²² İsrail topluluğu Kadeş'ten ayrılıp Hor Dağı'na geldi. ²³ RAB, Edom sınırındaki Hor Dağı'nda Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ²⁴ “Harun ölüp atalarına kavuşacak. İsrail halkına vereceğim ülkeye girmeyecek. Çünkü ikiniz Meriva sularında verdiğim buyruğa karşı geldiniz. ²⁵ Harun'la oğlu Elazar'ı Hor Dağı'na çıkar. ²⁶ Harun'un kâhinlik giysilerini üzerinden çıkarıp oğlu Elazar'a giydir. Harun orada ölüp atalarına kavuşacak.”

²⁷ Musa RAB'bin buyurduğu gibi yaptı. Bütün topluluğun gözü önünde Hor Dağı'na çıktılar. ²⁸ Musa Harun'un kâhinlik giysilerini üzerinden çıkarıp oğlu Elazar'a giydirdi. Harun orada, dağın tepesinde öldü. Sonra Musa'yla Elazar dağdan indiler. ²⁹ Harun'un öldüğünü öğrenince bütün İsrail halkı onun için otuz gün yas tuttu.

21

Arat Kenti Yok Ediliyor

¹ Negev'de yaşayan Kenanlı Arat Kralı, İsraililer'in Atarim yolundan geldiğini duyunca, onlara saldırarak bazılarını tutsak aldı. ² Bunun üzerine İsraililer, “Eğer bu halkı tümüyle elimize teslim edersen, kentlerini büsbütün yok edeceğiz” diyerek RAB'be adak adadılar. ³ RAB İsraililer'in yalvarışını işitti ve Kenanlılar'ı ellerine teslim etti. İsraililer onları da kentlerini de büsbütün yok ettiler. Oraya Horma* adı verildi.

Tunç Yılan

⁴ Edom ülkesinin çevresinden geçmek için Kamış Denizi yoluyla Hor Dağı'ndan ayrıldılar. Ama yolda halk sabırsızlandı. ⁵ Tanrı'dan ve Musa'dan yakılarak, “Çölde ölelim diye mi bizi Mısır'dan çıkardınız?” dediler, “Burada ne ekmek var, ne de su. Ayrıca bu iğrenç yiyecekten de tiksiniyoruz!”

⁶ Bunun üzerine RAB halkın arasına zehirli yılanlar gönderdi. Yılanlar ısırınca İsraililer'den birçok kişi öldü. ⁷ Halk Musa'ya gelip, “RAB'den ve senden yakınmakla günah işledik. Yalvar da, RAB aramızdan yılanları kaldırsın” dedi. Bunun üzerine Musa halk için yalvardı.

* **20:13** “Meriva”: “Çıkışma” anlamına gelir. **20:28** Çık.29:29 **20:28** Say.33:38; Yas.10:6 **21:1** Say.33:40 * **21:3** “Horma”: “Büsbütün yok etmek” ya da “Koşulsuz adamak” anlamına gelir. **21:4** Yas.2:1 **21:5** 1Ko.10:9

⁸ RAB Musa'ya, “Bir yılan yap ve onu bir direğin üzerine koy. Isırılan herkes ona bakınca yaşayacaktır” dedi. ⁹ Böylece Musa tunç bir yılan yaparak direğin üzerine koydu. Yılan tarafından ısırılan kişiler tunç yılanı bakınca yaşadı.

Moav'a Yolculuk

¹⁰ İsrail halkı yola koyulup Ovot'ta konakladı. ¹¹ Sonra Ovot'tan ayrılıp doğuda Moav'a bakan çölde, İye- Haavarim'de konakladı. ¹² Oradan da ayrılıp Zeret Vadisi'nde konakladı. ¹³ Oradan da ayrılıp Amorlular'ın sınırına dek uzanan çölde, Arnon Vadisi'nin karşı yakasında konakladılar. Arnon Moav'la Amorlular'ın ülkesi arasındaki Moav sınırındır. ¹⁴ RAB'bin Savaşları Kitabı'nda şöyle yazılıdır:

“... Sufa topraklarında Vahev Kenti, vadiler, Arnon Vadisi, ¹⁵ Ar Kenti'ne dayanan ve Moav sınırı boyunca uzanan vadilerin yamaçları ...”

¹⁶ Oradan RAB'bin Musa'ya, “Halkı bir araya topla, onlara su vereceğim” dediği kuyuya, Beer'e† doğru yol aldılar.

¹⁷ O zaman İsraililer şu ezgiyi söylediler:
“Suların fişkırınsın, ey kuyu!

Ezgi okuyun ona.

¹⁸ O kuyu ki, onu önderlerle
Halkın soyluları
Asayla, değnekle kazdılar.”

Bundan sonra çölden Mattana'ya, ¹⁹ Mattana'dan Nahaliel'e, Nahaliel'den Bamot'a, ²⁰ Bamot'tan Moav topraklarındaki vadiye, çöle bakan Pisga Dağı'nın eteklerine gittiler.

Kral Sihon ve Og'un Yenilgisi

(Yas.2:26-3:11)

²¹ İsraililer Amorlular'ın Kralı Sihon'a ulaklarla şu haberi gönderdi:

²² “İzin ver, ülkenden geçelim. Tarlalardan, bağlardan geçmeyeceğiz, hiçbir kuyudan su içmeyeceğiz. Sınırından geçinceye dek, Kral yolundan yolumuza devam edeceğiz.”

²³ Ne var ki Sihon, ülkesinden İsraililer'in geçmesine izin vermedi. İsraililer'le savaşmak üzere bütün halkını toplayıp çöle çıktı. Yahesa'ya varınca, İsraililer'e saldırdı. ²⁴ İsraililer onu kılıçtan geçirip Arnon'dan Yabbuk'a, Ammonlular'ın sınırına dek uzanan topraklarını aldılar. Az Kenti Ammon sınırını oluştuyordu. ²⁵ İsraililer Heşbon ve çevresindeki köylerle birlikte Amorlular'ın bütün kentlerini ele geçirerek orada yaşamaya başladılar. ²⁶ Heşbon Amorlular'ın Kralı Sihon'un kentiydi. Sihon eski Moav Kralı'na karşı savaşmış, Arnon'a dek uzanan topraklarını elinden almıştı. ²⁷ Bunun için ozanlar şöyle diyor:

“Heşbon'a gelin,
Sihon'un kenti yeniden kurulsun
Ve sağlamlaştırılsın.

²⁸ Heşbon'dan ateş,
Sihon'un kentinden alev çıktı;
Moav'ın Ar Kenti'ni,
Arnon tepelerinin efendilerini yakıp yok etti.

²⁹ Vay sana, ey Moav!

İlah Kemoş'un halkı, yok oldun!
Kemoş senin oğullarının Amorlular'ın Kralı Sihon'a kaçmasını,
Kızlarının ona tutsak olmasını önleyemedi.

³⁰ Onları bozguna uğrattık;
Heşbon Divon'a dek yıkıma uğradı.
Medeva'ya uzanan Nofah'a dek onları yıkıma uğrattık.”

³¹ Böylece İsrail halkı Amorlular'ın ülkesinde yaşamaya başladı.

³² Musa Yazer'i araştırmak için adamlar gönderdi. Sonra İsraililer Yazer çevresindeki köyleri ele geçirerek orada yaşayan Ammonlular'ı kovdular. ³³ Bundan sonra dönüp Başan'a doğru ilerlediler. Başan Kralı Og'la ordusu onlarla savaşmak için Edrei'de karşılarına çıktı.

³⁴ RAB Musa'ya, “Ondan korkma!” dedi, “Çünkü onu da ordusuyla ülkesini de senin eline teslim ettim. Amorlular'ın Heşbon'da yaşayan Kralı Sihon'a yaptığının aynısını ona da yapacaksın.”

³⁵ Böylece İsrail halkı kimseyi sağ bırakmadan Og'la oğullarını ve ordusunu yok etti, ülkeyi ele geçirdi.

22

Moav Kralı Balak Balam'ı Çağırıyor

¹ İsraililer yollarına devam ederek Moav ovalarında, Şeria Irmağı'nın doğusunda, Eriha karşısında konakladılar.

² Sippor oğlu Balak İsraililer'in Amorlular'a neler yaptığını duydu. ³ İsrail halkı kalabalık olduğundan, Moavlılar onlardan korkarak yığıya düştü.

⁴ Midyan ileri gelenlerine, “Öküz kırdı nasıl otu yiyip tüketirse, bu topluluk da çevremizdeki her şeyi yiyip bitirecek” dediler.

O sırada Sippor oğlu Balak Moav Kralı'ydı. ⁵ Balak, Beor oğlu Balam'ı çağırmak için ulaklar gönderdi. Balam Fırat Irmağı kıyısında, Amav ülkesindeki Petor'da yaşıyordu. Balak şöyle dedi:

“Mısır'dan çıkıp yeryüzünü kaplayan bir halk yanıbaşına yerleşti. ⁶ Lütfen gel de benden daha güçlü olan bu halka benim için lanet oku. Olur ki, onları yener, ülkeden kovarız. Çünkü senin kutsadığın kişinin kutsanacağını, lanetlediğin kişinin lanetleneceğini biliyorum.”

⁷ Moav ve Midyan ileri gelenleri falcılık ücretini alıp gittiler. Balam'a varınca Balak'ın bildirisini ona iletiler.

⁸ Balam onlara, “Geceyi burada geçirin” dedi, “RAB'bin bana söyleyecekleri uyarınca size yanıt vereceğim.”

Bunun üzerine Moav önderleri geceyi Balam'ın yanında geçirdiler.

⁹ Tanrı Balam'a gelip, “Evinde kalan bu adamlar kim?” diye sordu.

¹⁰ Balam Tanrı'yı şöyle yanıtladı: “Sippor oğlu Moav Kralı Balak bana şu bildiriği gönderdi: ¹¹ ‘Mısır'dan çıkan halk yeryüzünü kapladı. Gel de benim için onlara lanet oku. Olur ki, onlarla savaşmaya gücüm yeter, onları kovarım.’ ”

¹² Ama Tanrı Balam'a, “Onlarla gitme! Bu halka lanet okuma, onlar kutsanmış halktır” dedi.

¹³ Sabah Balam kalktı, Balak'ın önderlerine, “Ülkenize dönün. Çünkü RAB sizinle gelmeme izin vermiyor” dedi.

¹⁴ Moav önderleri dönüp Balak'a, “Balam bizimle gelmedi” dediler.

¹⁵ Bunun üzerine Balak ilk gidenlerden daha çok ve daha saygın başka önderler gönderdi.

¹⁶ Balam'a gidip şöyle dediler:

“Sippor oğlu Balak diyor ki, ‘Lütfen yanıma gelmene engel olan hiçbir şeye izin verme.

¹⁷ Çünkü seni fazlasıyla ödüllendireceğim, ne istersen yapacağım. Ne olur, gel, benim için bu halka lanet oku.’ ”

¹⁸ Balam Balak'ın ulaklarına şu yanıtı verdi: “Balak sarayını altınla, gümüşle doldurup bana verse bile, Tanrım RAB'bin buyruğundan öte küçük büyük hiçbir şey yapamam.

¹⁹ Lütfen siz de bu gece burada kalın, RAB'bin bana başka bir diyeceği var mı öğreneyim.”

²⁰ O gece Tanrı Balam'a gelip, “Madem bu adamlar seni çağırmaya gelmiş, onlarla git; ancak sana ne söylersem onu yap” dedi.

Balam'ın Eşeği

²¹ Balam sabah kalkıp eşeğine palan vurdu, Moav önderleriyle birlikte gitti. ²² Tanrı onun gidişine öfkelenildi. RAB'bin meleği engel olmak için yoluna dikildi. Balam eşeğine binmişti, yanında iki uşağı vardı. ²³ Eşek, yalın kılıç yolda durmakta olan RAB'bin meleğini görünce, yoldan sapıp tarlaya girdi. Balam yola döndürmek için eşeği dövdü.

²⁴ RAB'bin meleği iki bağın arasında iki yanı duvarlı dar bir yolda durdu. ²⁵ Eşek RAB'bin meleğini görünce duvara sıkıştı, Balam'ın ayağını ezdi. Balam eşeği yine dövdü.

²⁶ RAB'bin meleği ilerledi, sağa sola dönüşü olmayan dar bir yerde durdu. ²⁷ Eşek RAB'bin meleğini görünce, Balam'ın altında yıkıldı. Balam öfkelenildi, değneğiyle eşeği dövdü. ²⁸ Bunun üzerine RAB eşeği konuşturdu. Eşek Balam'a, “Sana ne yaptım ki, üç kez beni böyle dövdün?” diye sordu.

²⁹ Balam, “Benimle alay ediyorsun” diye yanıtladı, “Elimde kılıç olsaydı, seni hemen öldürürdüm.”

³⁰ Eşek, “Bugüne dek hep üzerine bindiğin eşek değil miyim ben?” dedi, “Daha önce sana hiç böyle davrandım mı?”

Balam, “Hayır” diye yanıtladı.

³¹ Bundan sonra RAB Balam'ın gözlerini açtı. Balam yalın kılıç yolda durmakta olan RAB'bin meleğini gördü, eğilip yüzüstü yere kapandı.

³² RAB'bin meleği, “Neden üç kez eşeğini dövdün?” diye sordu, “Ben seni engellemeye geldim. Çünkü gittiğin yol seni yıkıma götürüyor. ³³ Eşek beni gördü, üç kez önümden saptı. Eğer yoldan sapmasaydı, seni öldürür, onu sağ bırakırdım.”

³⁴ Balam RAB'bin meleğine, “Günah işledim” dedi, “Beni engellemek için yolda dikildiğini anlamadım. Uygun görmüyorsan şimdi evime döneyim.”

³⁵ RAB'bin meleği, “Adamlarla git” dedi, “Ama yalnız sana söyleyeceklerimi söyleyeceksin.” Böylece Balam Balak'ın önderleriyle gitti.

³⁶ Balak Balam'ın geldiğini duyunca, onu karşılamak için Arnon kıyısında, sınırın en uzak köşesindeki Moav Kenti'ne gitti. ³⁷ Balam'a, “Seni çağırarak için adam gönderdiğimde neden gelmedin?” dedi, “Seni ödüllendirmeye gücüm yetmez mi?”

³⁸ Balam, “İşte şimdi geldim” diye yanıtladı, “Ama ne diyebilirim ki? Ancak Tanrı'nın bana buyurduklarını söyleyeceğim.”

³⁹ Bundan sonra Balam Balak'la yola çıkarak Kiryat-Husot'a gitti. ⁴⁰ Balak sığırlar, davarlar kurban etti, Balam'la yanındaki önderlere et gönderdi. ⁴¹ Sabah Balak Balam'ı Bamot-Baal'a çıkardı. Balam oradan İsrail halkının bir kesimini görebildi.

23

Balam'ın İlk Bildirisi

¹ Balam Balak'a, “Burada benim için yedi sunak kur ve yedi boğayla yedi koç hazırla” dedi.

² Balak onun dediğini yaptı. Balak'la Balam her sunağın üstünde birer boğayla koç sundular.

³ Sonra Balam Balak'a, “Ben az öteye gideceğim, sen yakmalık sununun yanında bekle” dedi, “Olur ki, RAB karşıma çıkar. Bana ne açıklarsa, sana bildiririm.” Sonra çıplak bir tepeye çıktı.

⁴ Tanrı Balam'a göründü. Balam Tanrı'ya, “Yedi sunak kurdum, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundum” dedi.

⁵ RAB Balam'a ne söylemesi gerektiğini bildirerek, “Balak'a git, ona şu haberi ilet” dedi.

⁶ Böylece Balam Balak'ın yanına döndü. Onun Moav önderleriyle birlikte yakmalık sunusunun yanında durduğunu gördü. ⁷ Sonra şu bildiriye iletti:

“Balak beni Aram'dan,
Moav Kralı beni doğu dağlarından getirdi.
‘Gel, benim için Yakup soyuna lanet oku’ dedi,
‘Gel, İsrail'in yıkımını dile.’

⁸ Tanrı'nın lanetlemediğini
Ben nasıl lanetlerim?
RAB'bin yıkımını istemediği kişinin yıkımını
Ben nasıl isteyebilirim?

⁹ Kayaların doruğundan görüyorum onları,
Tepelerden bakıyorum onlara.
Tek başına yaşayan,
Uluslardan kendini soyutlayan
Bir halk görüyorum.

¹⁰ Kim Yakup soyunun tozunu
Ve İsrail'in dörtte birini sayabilir?
Doğru kişilerin ölümüyle öleyim,
Sonum onlarınki gibi olsun!”

¹¹ Balak Balam'a, “Bana ne yaptın?” dedi, “Düşmanlarıma lanet okuyasın diye seni getirdim. Oysa sen onları kutsadın!”

¹² Balam, “Ben ancak RAB'bin söylememi istediği şeyleri söylemeliyim” diye yanıtladı.

Balam'ın İkinci Bildirisi

¹³ Bunun üzerine Balak, “Ne olur, benimle gel” dedi, “Onları görebileceğin başka bir yere gidelim. Onların hepsini görmeyeceksin, bir kesimini göreceksin. Oradan onlara benim için lanet oku.” ¹⁴ Böylece Balak Balam'ı Pisga Dağı'ndaki Gözcüler Yaylası'na götürdü. Orada yedi sunak kurdu, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundu.

¹⁵ Balam Balak'a, “Az ötede RAB'be danışacağım, sen burada yakmalık sununun yanında bekle” dedi.

¹⁶ RAB Balam'a göründü, ne söylemesi gerektiğini bildirerek, “Balak'a git, ona şu haberi ilet” dedi.

¹⁷ Böylece Balam Balak'ın yanına döndü, onun Moav önderleriyle birlikte yakmalık sunusunun yanında durduğunu gördü.

Balak, “RAB ne dedi?” diye sordu.

¹⁸ Balam şu bildiriye iletti:

“Ey Balak, uyan ve dinle;
Ey Sippor oğlu, bana kulak ver.

¹⁹ Tanrı insan değil ki,
Yalan söylesin;
İnsan soyundan değil ki,
Düşüncesini değiştirsin.
O söyler de yapmaz mı?
Söz verir de yerine getirmez mi?

²⁰ Kutsamak için bana buyruk verildi;
O kutsadı, ben değiştiremem.

²¹ Yakup soyunda suç bulunmadı,
Ne de İsrail'de kötülük.
Tanrıları RAB aralarında,
Aralarındaki kral olarak
Adına sevinç çığlıkları atıyorlar.

22 Tanrı onları Mısır'dan çıkardı,
O'nun yaban öküzü gibi gücü var.

23 Yakup soyuna yapılan büyü tutmaz;
İsrail'e karşı falcılık etkili olmaz.
Şimdi Yakup ve İsrail için,
'Tanrı neler yaptı!' denecek.

24 İşte halk bir dişi aslan gibi uyanıyor.
Avını yiyip bitirmedikçe,
Öldürülenlerin kanını içmedikçe rahat etmeyen aslan gibi kalkıyor.”

25 Bunun üzerine Balak, “Onlara ne lanet oku, ne de onları kutsa!” dedi.

26 Balam, “RAB ne derse onu yapmalıyım dememiş miydim sana?” diye yanıtladı.

Balam'ın Üçüncü Bildirisi

27 Sonra Balak Balam'a, “Ne olur, gel, seni başka bir yere götüreyim” dedi, “Olur ki, Tanrı oradan benim için onlara lanet okumana izin verir.” 28 Böylece Balam'ı çöle bakan Peor Dağı'nın tepesine götürdü.

29 Balam, “Burada benim için yedi sunak kurup yedi boğayla yedi koç hazırla” dedi.

30 Balak onun dediğini yaptı, her sunağın üstünde birer boğayla koç sundu.

24

1 Balam, RAB'bin İsrail halkını kutsamaktan hoşnut olduğunu anlayınca, önceden yaptığı gibi gidip fala başvurmadı, yüzünü çöle çevirdi. 2 Baktı, İsrail'in oymak oymak yerleştiğini gördü. Tanrı'nın Ruhu onun üzerine inince, 3 şu bildiriği iletti:

“Beor oğlu Balam,
Gözü açılmış olan,
4 Tanrı'nın sözlerini duyan,
Her Şeye Gücü Yeten'in görümlerini gören,
Yere kapanan, Tanrı'nın gözlerini açtığı kişi bildiriyor:
5 ‘Ey Yakup soyu, çadırların,
Ey İsrail, konutların ne güzel!
6 Yayılıyorlar vadiler gibi,
Irmak kıyısında bahçeler gibi,
RAB'bin diktiği öd ağaçları gibi,
Su kıyısındaki sedir ağaçları gibi.
7 Kovalarından sular akacak,
Tohumları bol suyla sulanacak.
Kralları Agak'tan büyük olacak,
Krallığı yüceltilecek.
8 Tanrı onları Mısır'dan çıkardı,
O'nun yaban öküzü gibi gücü var.
Düşmanı olan ulusları yiyip bitirecek,
Kemiklerini parçalayacak,
Oklarıyla onları deşecekler.
9 Aslan gibi, dişi aslan gibi
Yere çömelir, yatarlar,
Kim onları uyandırmaya cesaret edebilir?”

Seni kutsayan kutsansın,
Seni lanetleyen lanetlensin!’ ”

¹⁰ Balam'a öfkelenen Balak ellerini birbirine vurarak, “Düşmanlarıma lanet okuyasın diye seni çağırdım” dedi, “Oysa üç kez onları kutsadın. ¹¹ Haydi, hemen evine dön! Seni ödüllendireceğimi söylemiştim. Ama RAB seni ödül almaktan yoksun bıraktı.”

¹²⁻¹³ Balam şöyle karşılık verdi: “Bana gönderdiğin ulaklara, ‘Balak sarayını altınla, gümüşle doldurup bana verse bile, RAB'bin buyruğundan öte iyi kötü hiçbir şey yapamam. Ancak RAB ne derse onu söylerim’ dememiş miydim? ¹⁴ İşte şimdi halkıma dönüyorum. Gel, bu halkın gelecekte halkına neler yapacağını sana bildireyim.”

Balam'ın Dördüncü Bildirisi

¹⁵ Sonra Balam şu bildiriye iletti:

“Beor oğlu Balam,

Gözü açılmış olan,

¹⁶ Tanrı'nın sözlerini duyan,

Yüceler Yücesi'nin bilgisine kavuşan,

Her Şeye Gücü Yeten'in görümlerini gören,

Yere kapanan, Tanrı'nın gözlerini açtığı kişi bildiriyor:

¹⁷ ‘Onu görüyorum, ama şimdilik değil,

Ona bakıyorum, ama yakından değil.

Yakup soyundan bir yıldız çıkacak,

İsrail'den bir önder* yükselecek.

Moavlılar'ın alınlarını,

Şetoğulları'nın başlarını ezecek.

¹⁸ Düşmanı olan Edom ele geçirilecek,

Evet, Seir alınacak,

Ama İsrail güçlenecek.

¹⁹ Yakup soyundan gelen kişi önderlik edecek,

Kentte sağ kalanları yok edecek.’ ”

Balam'ın Son Bildirileri

²⁰ Balam Amalekliler'i görünce şu bildiriye iletti:

“Amalek halkı uluslar arasında birinciydi,

Ama sonu yıkım olacak.”

²¹ Kenliler'i görünce de şu bildiriye iletti:

“Yaşadığınız yer güvenli,

Yuvanız kayalarda kurulmuş;

²² Ama, ey Kenliler, Asurlular sizi tutsak edince,

Yanıp yok olacaksınız.”

²³ Balam bildirisini iletmeyi sürdürdü:

“Ah, bunu yapan Tanrı'ysa,

Kim sağ kalabilir?

²⁴ Kittim† kıyılarından gemiler gelecek,

Asur'la Ever'i dize getirecekler,

Kendileri de yıkıma uğrayacak.”

²⁵ Bundan sonra Balam kalkıp evine döndü, Balak da kendi yoluna gitti.

* **24:17** “Önder”: İbranice “Asa”. † **24:24** “Kittim”: Bugünkü Kıbrıs.

25

İsrailliler Peor'da Günaha Giriyor

¹ İsrailliler Şittim'de yaşarken, erkekleri Moavlı kadınlarla zina etmeye başladı. ² Bu kadınlar kendi ilahlarına kurban sunarken İsrailliler'i de çağırdılar. İsrail halkı yiyeceklerden yedi ve onların ilahlarına taptı. ³ Böylece Baal-Peor'a bağlandılar. RAB bu yüzden onlara öfkelen-di.

⁴ Musa'ya, "Bu halkın bütün önderlerini gündüz benim önümde öldür" dedi, "Öyle ki, İsrail halkına öfkem yatışsın."

⁵ Bunun üzerine Musa İsrail yargıçlarına, "Her biriniz kendi adamlarınız arasında Baal-Peor'a bağlanmış olanları öldürün" dedi.

⁶ O sırada İsrailli bir adam geldi, Musa'nın ve Buluşma Çadırı'nın girişinde ağlayan İsrail topluluğunun gözü önünde kardeşine Midyanlı bir kadın getirdi. ⁷ Bunu gören Kâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas topluluktan ayrılıp eline bir mızrak aldı. ⁸ İsrailli'nin ardına düşerek çadıra girdi ve mızrağı ikisine birden sapladı. Mızrak hem İsrailli'nin, hem de Midyanlı kadının karnını delip geçti. Böylece İsrail'i yok eden hastalık dindi. ⁹ Hastalıktan ölenlerin sayısı 24 000 kişiydi.

¹⁰ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹¹ "Kâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas İsrail halkına öfkemin dinmesine neden oldu. Çünkü o, aralarında benim adıma büyük kıskançlık duydu. Bu yüzden onları kıskançlıktan büsbütün yok etmedim. ¹² Ona de ki, 'Onunla bir esenlik antlaşması yapacağım. ¹³ Kendisi ve soyundan gelenler için kalıcı bir kâhinlik antlaşması olacak bu. Çünkü o Tanrısı için kıskançlık duydu ve İsrail halkının günahlarını bağışlattı.' "

¹⁴ Midyanlı kadınla birlikte öldürülen İsrailli, Şimonoğulları'nın bir aile başıydı ve adı Salu oğlu Zimri'ydı. ¹⁵ Öldürülen kadın ise Midyanlı bir aile başı olan Sur'un kızı Kozbi'ydı.

¹⁶⁻¹⁷ RAB Musa'ya, "Midyanlıları düşman say ve yok et" dedi, ¹⁸ "Çünkü Peor olayında ve bunun sonucunda ölümcül hastalık çıktığı gün öldürülen kızkardeşleri Midyanlı önderin kızı Kozbi olayında kurdukları tuzaklarla sizi aldatarak düşmanca davrandılar."

26

İkinci Sayım

¹⁻² Ölümcül hastalık son bulunca RAB, Musa'yla Kâhin Harun oğlu Elazar'a, "İsrail topluluğunun ailelerine göre sayımını yapın" dedi, "Savaşabilecek durumdaki yirmi ve daha yukarı yaştaki bütün erkekleri sayın."

³⁻⁴ Bunun üzerine Musa'yla Kâhin Elazar, Şeria Irmağı'nın yanında, Eriha karşısındaki Moav ovalarında halka, "RAB bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, yirmi ve daha yukarı yaştaki erkekleri sayın" dediler.

Mısır'dan çıkan İsrailliler şunlardı:

⁵ İsrail'in ilk doğanı Ruben'in soyundan gelen Rubenoğulları:

Hanok soyundan Hanok boyu, Pallu soyundan Pallu boyu, ⁶ Hesron soyundan Hesron boyu, Karmi soyundan Karmi boyu.

⁷ Ruben boyları bunlardı, sayıları 43 730 kişiydi.

⁸ Pallu'nun oğlu Eliav, ⁹ Eliav'ın oğulları Nemuel, Datan ve Aviram'dı. Bunlar topluluğun seçtiği, Musa'yla Harun'a, dolayısıyla RAB'be başkaldırarak Korah'ın yandaşlarına katılan Datan'la Aviram'dı. ¹⁰ Yer yarılıp onları Korah'la birlikte yutunca yok oldular. Ateş Korah'ın iki yüz elli yandaşını yakıp yok etti. Böylece başkalarına bir uyarı oldular.

¹¹ Korah'ın oğulları ise ölmedi.

¹² Boylarına göre Şimonoğulları şunlardı:

Nemuel soyundan Nemuel boyu, Yamin soyundan Yamin boyu, Yakın soyundan Yakın boyu, ¹³ Zerah soyundan Zerah boyu, Şaul soyundan Şaul boyu.

¹⁴ Şimon boyları bunlardı, sayıları 22 200 kişiydi.

¹⁵ Boylarına göre Gadoğulları şunlardı:

Sefon soyundan Sefon boyu, Hagi soyundan Hagi boyu, Şuni soyundan Şuni boyu, ¹⁶ Ozni soyundan Ozni boyu, Eri soyundan Eri boyu, ¹⁷ Arot soyundan Arot boyu, Areli soyundan Areli boyu.

¹⁸ Gad boyları bunlardı, sayıları 40 500 kişiydi.

¹⁹ Yahuda'nın iki oğlu Er'le Onan Kenan ülkesinde ölmüşlerdi.

²⁰ Boylarına göre Yahudaoğulları şunlardı:

Şela soyundan Şela boyu, Peres soyundan Peres boyu, Zerah soyundan Zerah boyu.

²¹ Peres soyundan gelenler şunlardı: Hesron soyundan Hesron boyu, Hamul soyundan Hamul boyu.

²² Yahuda boyları bunlardı, sayıları 76 500 kişiydi.

²³ Boylarına göre İssakaroğulları şunlardı:

Tola soyundan Tola boyu, Puvva soyundan Puvva boyu, ²⁴ Yaşuv soyundan Yaşuv boyu, Şimron soyundan Şimron boyu.

²⁵ İssakar boyları bunlardı, sayıları 64 300 kişiydi.

²⁶ Boylarına göre Zevulunoğulları şunlardı:

Seret soyundan Seret boyu, Elon soyundan Elon boyu, Yahleel soyundan Yahleel boyu.

²⁷ Zevulun boyları bunlardı, sayıları 60 500 kişiydi.

²⁸ Boylarına göre Yusuf'un oğulları: Manaşşe ve Efrayim.

²⁹ Manaşşe soyundan gelenler:

Makir soyundan Makir boyu -Makir Gilat'ın babasıydı- Gilat soyundan Gilat boyu.

³⁰ Gilat soyundan gelenler şunlardı:

İezer soyundan İezer boyu, Helek soyundan Helek boyu, ³¹ Asriel soyundan Asriel boyu, Şekem soyundan Şekem boyu, ³² Şemida soyundan Şemida boyu, Hefer soyundan Hefer boyu.

³³ Hefer oğlu Selofhat'ın oğulları olmadı; yalnız Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirsa adında kızları vardı.

³⁴ Manaşşe boyları bunlardı, sayıları 52 700 kişiydi.

³⁵ Boylarına göre Efrayim soyundan gelenler şunlardı:

Şutelah soyundan Şutelah boyu, Beker soyundan Beker boyu, Tahan soyundan Tahan boyu.

³⁶ Şutelah soyundan gelenler şunlardı:

Eran soyundan Eran boyu.

³⁷ Efrayim boyları bunlardı, sayıları 32 500 kişiydi.

Boylarına göre Yusuf'un soyundan gelenler bunlardı.

³⁸ Boylarına göre Benyamin soyundan gelenler:

Bala soyundan Bala boyu, Aşbel soyundan Aşbel boyu, Ahiram soyundan Ahiram boyu, ³⁹ Şufam soyundan Şufam boyu, Hufam soyundan Hufam boyu.

⁴⁰ Bala'nın oğulları Ard'la Naaman'dı.

Ard soyundan Ard boyu,

Naaman soyundan Naaman boyu.

⁴¹ Boylarına göre Benyamin soyundan gelenler bunlardı, sayıları 45 600 kişiydi.

⁴² Boylarına göre Dan soyundan gelenler şunlardı:

Şuham soyundan Şuham boyu.

Dan boyu buydu.

⁴³ Hepsi Şuham boyundandı, sayıları 64 400 kişiydi.

⁴⁴ Boylarına göre Aşer soyundan gelenler:

Yimna soyundan Yimna boyu, Yişvi soyundan Yişvi boyu, Beria soyundan Beria boyu.

⁴⁵ Beria soyundan gelenler:

Hever soyundan Hever boyu,

Malkiel soyundan Malkiel boyu.

⁴⁶ Aşer'in Serah adında bir kızı vardı.

⁴⁷ Aşer boyları bunlardı, sayıları 53 400 kişiydi.

⁴⁸ Boylarına göre Naftali soyundan gelenler:

Yahseel soyundan Yahseel boyu, Guni soyundan Guni boyu, ⁴⁹ Yeser soyundan Yeser boyu, Şillem soyundan Şillem boyu.

⁵⁰ Boylarına göre Naftali boyları bunlardı, sayıları 45 400 kişiydi.

⁵¹ Sayılan İsraililer'in toplamı 601 730 erkekti.

⁵² RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁵³ “Adlarının sayısına göre ülke bunlara pay olarak bölüştürülecek. ⁵⁴ Sayıca çok olana büyük, sayıca az olana küçük pay vereceksin. Her oymağa kişi sayısına göre pay verilecek. ⁵⁵ Ancak ülke kura ile dağıtılacak. Herkesin payı, ata oymağının adına göre olacak. ⁵⁶ Küçük, büyük her oymağın payı kurayla dağıtılacak.”

⁵⁷ Boylarına göre sayılan Levililer şunlardı:

Gerşon soyundan Gerşon boyu, Kehat soyundan Kehat boyu, Merari soyundan Merari boyu.

⁵⁸ Şunlar da Levili boylardı:

Livni boyu, Hevron boyu, Mahli boyu, Muşi boyu, Korah boyu.

Kehat Amram'ın babasıydı. ⁵⁹ Amram'ın karısı Mısır'da doğan, Levi soyundan gelme Yokevet'ti. Amram'a Harun'u, Musa'yı ve kızkardeşleri Miryam'ı doğurdu. ⁶⁰ Harun Nadav, Avihi, Elazar ve İtamar'ın babasıydı. ⁶¹ Nadav'la Avihi RAB'bin önünde kurallara aykırı bir ateş sunarken öldüler.

⁶² Levililer'den sayılan bir aylık ve daha yukarı yaştaki bütün erkekler 23 000 kişiydi. Bunlar öbür İsraililer'le birlikte sayılmadılar. Çünkü öbür İsraililer arasında onlara pay verilmemişti.

⁶³ Şeria Irmağı yanında, Eriha karşısındaki Moav ovalarında Musa'yla Kâhin Elazar'ın saydıkları İsraililer bunlardı. ⁶⁴ Ancak, bu sayılanların arasında Musa'yla Kâhin Harun'un Sina Çölü'nde saymış olduğu İsraililer'den kimse yoktu. ⁶⁵ Çünkü RAB o dönemde sayımı yapılan İsraililer'in kesinlikle çölde öleceğini söylemişti. Onlardan Yefunne oğlu Kaleb'le Nun oğlu Yeşu'dan başka kimse sağ kalmamıştı.

27

Selofhat'ın Kızları

(Say.36:1-12)

¹⁻² Yusuf oğlu Manaşşe'nin boylarından Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat oğlu Hefer oğlu Selofhat'ın Mahla, Noa, Hogla, Milka, Tırsa adındaki kızları, Buluşma Çadırı'nın girişinde Musa'nın, Kâhin Elazar'ın, önderlerin ve bütün topluluğun önüne gelip şöyle dediler: ³ “Babamız çölde öldü. RAB'be başkaldıran Korah'ın yandaşları arasında değildi. İşlemiş olduğu günahıtan ötürü öldü. Oğulları olmadı. ⁴ Erkek çocuğu olmadı diye babamızın adı kendi boyu arasından neden yok olsun? Babamızın kardeşleri arasında bize de mülk verin.”

⁵ Musa onların davasını RAB'be götürdü. ⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁷ “Selofhat'ın kızları doğru söylüyor. Onlara amcalarıyla birlikte miras olarak mülk verecek, babalarının mirasını onlara aktaracaksınız.

⁸ “İsrailliler'e de ki, ‘Bir adam erkek çocuğu olmadan ölürse, mirasını kızına vereceksiniz. ⁹ Kızı yoksa mirasını kardeşlerine, ¹⁰ kardeşleri yoksa amcalarına vereceksiniz. ¹¹ Amcaları da yoksa, mirasını bağlı olduğu boyda kendisine en yakın akrabasına vereceksiniz. Yakını mirası mülk edinsin. Musa'ya verdiğim buyruk uyarınca, İsrailliler için kesin bir kural olacak bu.’ ”

Yeşu Musa'nın Yerine Geçecek (Yas.31:1-8)

¹² Bundan sonra RAB Musa'ya, “Haavarim dağlık bölgesine çık, İsrailliler'e vereceğim ülkeye bak” dedi, ¹³ “Ülkeyi gördükten sonra, ağabeyin Harun gibi sen de ölüp atalarına kavuşacaksın. ¹⁴ Çünkü ikiniz de Zin Çölü'nde buyruğuma karşı çıktınız. Topluluk sularda bana başkaldırdığında, onların önünde kutsallığımı önemsemediniz.” –Bunlar Zin Çölü'ndeki Kadeş'te Meriva sularıdır.–

¹⁵⁻¹⁶ Musa, “Bütün insan ruhlarının Tanrısı RAB bu topluluğa bir önder atasın” diye karşılık verdi, ¹⁷ “O kişi topluluğun önünde yürüsün ve topluluğu yönetsin. Öyle ki, RAB'bin topluluğu çobansız koyunlar gibi kalmasın.”

¹⁸ Bunun üzerine RAB, “Kendisinde RAB'bin Ruhu bulunan Nun oğlu Yeşu'yu yanına al, üzerine elini koy” dedi, ¹⁹ “Onu Kâhin Elazar'la bütün topluluğun önüne çıkar ve hepsinin önünde görevlendir. ²⁰ Bütün İsrail topluluğu sözünü dinlesin diye ona yetkinden ver. ²¹ Kâhin Elazar'ın önüne çıkacak; kâhin, Yeşu için Urim aracılığıyla RAB'be danışacak. Bu yöntemle Elazar Yeşu'yu ve bütün halkı yönlendirecek.”

²² Musa RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı. Yeşu'yu Kâhin Elazar'ın ve bütün topluluğun önüne götürdü. ²³ RAB'bin buyruğu uyarınca ellerini üzerine koyarak onu görevlendirdi.

28

Günlük Sunular (Çık.29:38-46)

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrailliler'e buyur ve de ki, ‘Bana sunacağınız sunuyu – yakılan sunu ve benî hoşnut eden koku olarak sunacağınız yiyeceği– belirlenen zamanda sunmaya dikkat edeceksiniz.’ ³ Onlara de ki, ‘RAB'be sunacağınız yakılan sunu şudur: Günlük yakmalık sunu olarak her gün bir yaşında kusursuz iki erkek kuzu sunacaksınız. ⁴ Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun. ⁵ Kuzuyla birlikte tahıl sunusu olarak dörtte bir hin* sıkma zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa† ince un sunacaksınız. ⁶ Günlük yakmalık sunu, Sina Dağı'nda başlatılan, RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunudur. ⁷ Kuzuyla birlikte dökmelik sunu olarak dörtte bir hin içki sunacaksınız. Dökmelik sunuyu RAB için kutsal yerde dökeceksiniz. ⁸ Öbür kuzuyu akşamüstü, yakılan sunu ve RAB'bi hoşnut eden koku olarak, sabahki gibi tahıl sunusu ve dökmelik sunuyla birlikte bana sunacaksınız.’ ”

Şabat Sunuları

⁹ “ ‘Şabat Günü bir yaşında kusursuz iki erkek kuzuyla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa‡ ince un ve onun dökmelik sunusunu sunacaksınız.

27:7 Say.36:2 **27:12** Yas.3:23-27; 32:48-52 **27:17** 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Hez.34:5; Zek.10:2; Mat.9:36; Mar.6:34

27:18 Çık.24:13 **27:23** Yas.31:23 * **28:5** “Dörtte bir hin”: Yaklaşık 0.9 lt. † **28:5** “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 13,20-21,28-29 ayetlerinde de geçer. **28:9** Mat.12:5 ‡ **28:9** “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. Aynı ifade 12,20-21,28-29 ayetlerinde de geçer.

¹⁰ Günlük yakmalık sunuyla dökmelik sunusu dışında, her Şabat Günü sunulan yakmalık sunu budur.’ ”

Yeni Ay Sunuları

¹¹ “ ‘Her ayın ilk günü, RAB’be yakmalık sunu olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında kusursuz yedi erkek kuzu sunacaksınız. ¹² Her boğayla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efaŞ ince un; koçla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda iki efa ince un; ¹³ her kuzuyla da tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa ince un sunacaksınız. Bu, yakmalık sunu, RAB’bi hoşnut eden koku, yakılan sunu olacaktır. ¹⁴ Her boğayla dökmelik sunu olarak yarım hin*, koçla üçte bir hin†, her kuzuyla dörtte bir hin‡ şarap sunacaksınız. Yıl boyunca her Yeni Ay’da yapılacak yakmalık sunu budur. ¹⁵ Günlük yakmalık sunuyla dökmelik sunusu dışında, RAB’be günah sunusu olarak bir teke sunulacak.’ ”

Fısıh Sunuları

(Çık.12:15-20; Lev.23:4-8; Yas.16:1-8)

¹⁶ “ ‘RAB’bin Fısıh kurbanı birinci ayın on dördüncü günü kesilmelidir. ¹⁷ On beşinci gün bayram olacaktır; yedi gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. ¹⁸ İlk gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ¹⁹ RAB için yakılan sunu, yakmalık sunu olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalı. ²⁰⁻²¹ Her boğayla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla onda iki efa, her kuzuyla onda bir efa ince un sunacaksınız; ²² günahlarınızı bağışlatmak için de günah sunusu olarak bir teke sunacaksınız. ²³ Her sabah sunacağınız günlük yakmalık sunuya ek olarak bunları da sunacaksınız. ²⁴ Böylece her gün RAB’bi hoşnut eden koku olarak yakılan yiyecek sunusunu yedi gün sunacaksınız. Bunu günlük yakmalık sunuyla dökmelik sunusuna ek olarak sunacaksınız. ²⁵ Yedinci gün kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız.’ ”

Haftalar Bayramı'nda Sunulacak Sunular

(Lev.23:15-22; Yas.16:9-12)

²⁶ “ ‘İlk ürünleri kutlama günü, Haftalar Bayramı'nda* RAB’be yeni tahıl sunusu sunduğunuzda kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ²⁷ RAB’bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu olarak iki boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. ²⁸⁻²⁹ Her boğayla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla birlikte onda iki efa, her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız; ³⁰ günahlarınızı bağışlatmak için de bir teke sunacaksınız. ³¹ Günlük yakmalık sunuyla tahıl sunusuna ek olarak bunları dökmelik sunuyla birlikte sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalı.’ ”

29

Boru Çalma Günü

(Lev.23:23-25)

¹ “ ‘Yedinci ayın birinci günü kutsal toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. O gün sizin için boru çalma günü olacak. ² RAB’bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu olarak kusursuz bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. ³⁻⁴ Boğayla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa*, koçla

Ş **28:12** “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. Aynı ifade 20-21,28-29 ayetlerinde de geçer. * **28:14** “Yarım hin”: Yaklaşık 1.8 lt. † **28:14** “Üçte bir hin”: Yaklaşık 1.2 lt. ‡ **28:14** “Dörtte bir hin”: Yaklaşık 0.9 lt. **28:16** Çık.12:1-13; Yas.16:1-2

* **29:3-4** “Onda üç efa”: Yaklaşık 3.9 kg. Aynı ifade 9,14-15 ayetlerinde de geçer.

birlikte onda iki efa[†], her kuzuyla da onda bir efa[‡] ince un sunacaksınız. ⁵ Günahlarınızı bağışlatmak için de günah sunusu olarak bir teke sunacaksınız. ⁶ Kurala göre sunacağınız aylık ve günlük yakmalık sunuyla dökmelik sunulara, tahıl sunularına ek olarak bunları sunacaksınız. Bunlar RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunulardır.”

Günahları Bağışlatma Günü Sunulacak Sunular
(Lev.16:2-34; 23:26-32)

⁷ “ ‘Yedinci ayın onuncu günü kutsal bir toplantı düzenleyeceksiniz. O gün isteklerinizi denetleyecek, hiç iş yapmayacaksınız. ⁸ RAB'bi hoşnut eden koku, yakmalık sunu olarak bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. Sunacağınız hayvanlar kusursuz olmalı. ⁹ Boğayla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, koçla birlikte onda iki efa, ¹⁰ her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız. ¹¹ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Günahlarınızı bağışlatmak için sunulan günah sunusu, günlük yakmalık sunuyla dökmelik ve tahıl sunularına ek olarak bunları da sunacaksınız.’ ”

Çardak Bayramı'nda Sunulacak Sunular
(Lev.23:33-43; Yas.16:13-17)

¹² “ ‘Yedinci ayın on beşinci günü kutsal bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. Bu bayramı RAB'in onuruna yedi gün kutlayacaksınız. ¹³ RAB'bi hoşnut eden koku olarak yakılan sunu, yakmalık sunu olarak on üç boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. Bu hayvanlar kusursuz olmalı. ¹⁴⁻¹⁵ Her boğayla birlikte tahıl sunusu olarak zeytinyağıyla yoğrulmuş onda üç efa, her koçla birlikte onda iki efa, her kuzuyla da onda bir efa ince un sunacaksınız. ¹⁶ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

¹⁷ “ ‘İkinci gün kusursuz on iki boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ¹⁸ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ¹⁹ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

²⁰ “ ‘Üçüncü gün kusursuz on bir boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ²¹ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ²² Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

²³ “ ‘Dördüncü gün kusursuz on boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ²⁴ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ²⁵ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

²⁶ “ ‘Beşinci gün kusursuz dokuz boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ²⁷ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ²⁸ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

²⁹ “ ‘Altıncı gün kusursuz sekiz boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ³⁰ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik sunuları sunacaksınız. ³¹ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelik sunulara ek olacak.

³² “ ‘Yedinci gün kusursuz yedi boğa, iki koç ve bir yaşında on dört erkek kuzu sunacaksınız. ³³ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelik

[†] 29:3-4 “Onda iki efa”: Yaklaşık 2.6 kg. Aynı ifade 9,14-15 ayetlerinde de geçer. [‡] 29:3-4 “Onda bir efa”: Yaklaşık 1.3 kg. Aynı ifade 10,14-15 ayetlerinde de geçer. 29:7 Lev.23:27 29:12 Lev.23:34-35

sunuları sunacaksınız. ³⁴ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelek sunulara ek olacak.

³⁵ “ ‘Sekizinci gün bir toplantı düzenleyecek, gündelik işlerinizi yapmayacaksınız. ³⁶ Yakmalık sunu, yakılan sunu, RAB’bi hoşnut eden koku olarak kusursuz bir boğa, bir koç ve bir yaşında yedi erkek kuzu sunacaksınız. ³⁷ Boğa, koç ve kuzularla sayısına göre istenilen tahıl sunularını ve dökmelek sunuları sunacaksınız. ³⁸ Günah sunusu için bir teke sunacaksınız. Bu sunular günlük yakmalık sunuyla tahıl sunularına ve dökmelek sunulara ek olacak.

³⁹ “ ‘Adadığınız adaklar ve gönülden verdiğiniz sunuların yanı sıra, bayramlarınızda RAB’be yakmalık, tahıl, dökmelek ve esenlik sunularınız olarak bunları sunun.’ ”

⁴⁰ Musa RAB’bin kendisine buyurduğu her şeyi İsraililer’e anlattı.

30

Adaklarla İlgili Kurallar

¹ Musa İsrail’in oymak önderlerine şöyle dedi: “RAB şöyle buyurdu: ² ‘Eğer bir adam RAB’be adak adar ya da ant içerek kendini yükümlülük altına sokarsa, verdiği sözü bozmayacak, ağzından her çıkanı yerine getirecek.

³ “ ‘Genç bir kadın babasının evindeyken RAB’be adak adar ya da kendini yükümlülük altına sokarsa, ⁴ babası da onun RAB’be adadığı adağı ve kendini yükümlülük altına soktuğunu duyar, ona karşı çıkmazsa, kadının adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılacak. ⁵ Ama babası bunları duyduğu gün engel olursa, kadının adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılmayacak; RAB onu bağışlayacak, çünkü babası ona engel olmuştur.

⁶ “ ‘Eğer kadın adak adadıktan ya da düşünmeden kendini yükümlülük altına soktukten sonra evlenirse, ⁷ kocası da bunu duyar ve aynı gün ona karşı çıkmazsa, adadığı adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılacak. ⁸ Ama kocası bunu duyduğu gün engel olur, kadının adadığı adağı ya da düşünmeden kendini altına soktuğu yükümlülüğü geçerli saymazsa, RAB kadını bağışlayacaktır.

⁹ “ ‘Dul ya da boşanmış bir kadının adadığı adak, kendini yükümlülük altına soktuğu her şey geçerli sayılacak.

¹⁰ “ ‘Eğer bir kadın evliyken bir adak adar ya da ant içerek kendini yükümlülük altına sokarsa, ¹¹ kocası da bunu duyar, karşı çıkmaz, ona engel olmazsa, kadının adadığı bütün adaklar ya da kendini altına soktuğu her yükümlülük geçerli sayılacak. ¹² Ama kocası bunları duyduğu gün engel olursa, kadının adadığı bütün adaklar ve kendini altına soktuğu yükümlülük geçerli sayılmayacak. Kocası geçersiz kılmıştır, RAB kadını bağışlayacak. ¹³ Kocası, kadının kendi isteklerini denetlemesi için adadığı adağı ya da ant içerek kendini altına soktuğu yükümlülüğü onaylayabilir ya da geçersiz kılabilir. ¹⁴ Eğer kocası bir gün içinde bu konuda ona karşı çıkmazsa, bütün adaklarını ya da yükümlülüklerini onaylamış olur. Onları duyduğu gün kadına karşı çıkmamakla onaylamış sayılır. ¹⁵ Eğer onları duyduktan bir süre sonra engel olursa, kadının suçundan kocası sorumlu olacaktır.’ ”

¹⁶ Erkekle karısı, babayla evinde yaşayan genç kızı arasındaki ilişki konusunda RAB’bin Musa’ya buyurduğu kurallar bunlardır.

31

Midyanlılar’dan Öç Alınıyor

¹⁻² RAB Musa’ya, “Midyanlılar’dan İsraililer’in öcünü al; sonra ölüp atalarına kavuşacaksın” dedi.

³ Bunun üzerine Musa halka, “Midyanlılar'a karşı savaşmak ve onlardan RAB'bin öcünü almak üzere aranızdan adamlar silahlandırın” dedi, ⁴ “Savaşa İsrail'in her oymağından bin kişi gönderin.”

⁵ Böylece İsrail'in her oymağından biner kişi olmak üzere 12 000 kişi seçilip savaşa hazırlandı. ⁶ Musa onları –her oymaktan biner kişiyi– ve Kâhin Elazar oğlu Pinehas'ı savaşa gönderdi. Pinehas yanına kutsal yere ait bazı eşyaları ve çağrı borazanlarını aldı. ⁷ RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca, Midyanlılar'a savaş açıp bütün erkekleri öldürdüler. ⁸ Öldürdükleri arasında beş Midyan kralı –Evi, Rekem, Sur, Hur ve Reva– da vardı. Beor oğlu Balam'ı da kılıçla öldürdüler. ⁹ Midyanlı kadınlarla çocuklarını tutsak alıp bütün hayvanlarını, sürülerini, mallarını yağmaladılar. ¹⁰ Midyanlılar'ın yaşadığı bütün kentleri, obaları ateşe verdiler. ¹¹ İnsanları, hayvanları, yağmalanmış bütün malları yanlarına aldılar. ¹² Tutsaklarla yağmalanmış malları Şeria Irmağı'nın yanında, Eriha karşısında, Moav ovalarındaki ordugahta konaklayan Musa'yla Kâhin Elazar'a ve İsrail topluluğuna getirdiler.

¹³ Musa, Kâhin Elazar ve topluluğun önderleri onları karşılamak için ordugahın dışına çıktılar. ¹⁴ Musa savaştan dönen ordu komutanlarına –binbaşılara, yüzbaşılara– öfkeleni.

¹⁵ Onlara, “Bütün kadınları sağ mı bıraktınız?” diye çıktı, ¹⁶ “Bu kadınlar Balam'ın verdiği öğüde uyarak Peor olayında İsraililer'in RAB'be ihanet etmesine neden oldular. Bu yüzden RAB'bin topluluğu arasında ölümcül hastalık başgösterdi. ¹⁷ Şimdi bütün erkek çocukları ve erkeklerle yatmış kadınları öldürün. ¹⁸ Yalnız erkeklerle yatmamış genç kızları kendiniz için sağ bırakın.

¹⁹ “Aranızda birini öldüren ya da öldürülen birine dokunan herkes yedi gün ordugahın dışında kalsın. Üçüncü ve yedinci gün kendinizi de tutsaklarınızı da günahattan arındıracaksınız. ²⁰ Her giysiyi, deriden, keçi kılından, tahtadan yapılmış her nesneyi arındıracaksınız.”

²¹ Bundan sonra Kâhin Elazar, savaştan dönen askerlere, “RAB'bin Musa'ya buyurduğu yasanın kuralı şudur” dedi, ²²⁻²³ “Altını, gümüşü, tuncu, demiri, kalayı, kurşunu –ateşe dayanıklı her nesneyi– ateşten geçireceksiniz; ancak bundan sonra temiz sayılacak. Ayrıca temizlenme suyuyla da arındıracaksınız. Ateşe dayanıklı olmayan nesneleri sudan geçireceksiniz. ²⁴ Yedinci gün giysilerinizi yıkayın. Böylece temiz sayılacaksınız. Sonra ordugaha girebilirsiniz.”

Yağmalanan Malın Paylaştırılması

²⁵ RAB Musa'ya şöyle dedi: ²⁶ “Sen, Kâhin Elazar ve topluluğun aile başları ele geçirilen insanlarla hayvanları sayacaksınız. ²⁷ Ele geçirilenleri savaşa katılan askerlerle topluluğun geri kalanı arasında paylaştıracaksınız. ²⁸ Savaşa katılan askerlere düşen paydan –insan, sığır, eşek, davardan– vergi olarak RAB'be beş yüzde bir pay ayıracaksın. ²⁹ Bu vergiyi askerlere düşen yarı paydan alacak, RAB'be armağan olarak Kâhin Elazar'a vereceksin. ³⁰ Öbür İsraililer'e düşen yarıdan, gerek insanlardan, gerek hayvanlardan –sığır, eşek, davardan– ellide birini alıp RAB'bin Konutu'nun hizmetinden sorumlu olan Levililer'e vereceksin.” ³¹ Musa'yla Kâhin Elazar RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

³² Savaşa katılan askerlerin ele geçirdiklerinden kalanlar şunlardı:

675 000 davar, ³³ 72 000 sığır, ³⁴ 61 000 eşek, ³⁵ erkeklerle yatmamış 32 000 kız.

³⁶ Savaşa katılan askerlere düşen yarı pay da şuydu: 337 500 davar, ³⁷ bunlardan RAB'be vergi olarak 675 davar verildi; ³⁸ 36 000 sığır, bunlardan RAB'be vergi olarak 72 sığır verildi; ³⁹ 30 500 eşek, bunlardan RAB'be vergi olarak 61 eşek verildi; ⁴⁰ 16 000 kişi, bunlardan RAB'be vergi olarak 32 kişi verildi.

⁴¹ Musa, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, RAB'be ayrılan vergiyi Kâhin Elazar'a verdi.

⁴² Musa'nın savaşa katılan askerlerden alıp İsraililer'e ayırdığı yarı pay şuydu: ⁴³Topluluğa düşen yarı pay 337 500 davar, ⁴⁴36 000 sığır, ⁴⁵30 500 eşek, ⁴⁶16 000 kişi.

⁴⁷ Musa, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, İsraililer'e düşen yarı paydan her elli kişiden ve hayvandan birini alıp RAB'bin Konutu'nun hizmetinden sorumlu olan Levililer'e verdi.

⁴⁸ Ordu komutanları –binbaşılar ve yüzbaşılar– Musa'ya gidip, ⁴⁹“Efendimiz, yönetimimiz altındaki askerleri saydık, eksik yok” dediler, ⁵⁰“İşte, ele geçirdiğimiz altın eşyaları –pazibentleri, bilezikleri, yüzükleri, küpeleri, kolyeleri– getirdik. Günahlarımızı bağışlatmak için bunları RAB'be sunuyoruz.”

⁵¹ Musa'yla Kâhin Elazar altını, her tür işlenmiş altın eşyayı onlardan aldılar. ⁵²Binbaşı ve yüzbaşılardan alıp RAB'be armağan olarak sundukları altının toplam ağırlığı 16 750 şekeldi*. ⁵³Savaşa katılan her asker kendine yağmalanmış maldan almıştı.

⁵⁴ Musa'yla Kâhin Elazar binbaşı ve yüzbaşılardan aldıkları altını İsraililer için RAB'bin önünde bir anımsatma sunusu olarak Buluşma Çadırı'na getirdiler.

32

Şeria Irmağı'nın Doğusuna Yerleşen Oymaklar (Yas.3:12-22)

¹ Çok sayıda hayvanı olan Rubenliler'le Gadlılar Yazer ve Gilat topraklarının hayvanlar için uygun bir yer olduğunu gördüler. ²⁻⁴ Musa'yla Kâhin Elazar'a ve topluluğun önderlerine giderek, “RAB'bin yardımıyla İsrail halkının ele geçirdiği Atarot, Divon, Yazer, Nimra, Heşbon, Elale, Sevam, Nevo, Beon kentlerini içeren bölge hayvanlar için uygun bir yer” dediler, “Kullarınızın da hayvanları var. ⁵ Bizden hoşnut kaldıysanız, bu ülkeyi mülk olarak bize verin ki, Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmek zorunda kalmayalım.”

⁶ Musa, “İsraili kardeşleriniz savaşa giderken siz burada mı kalacaksınız?” diye karşılık verdi, ⁷“RAB'bin kendilerine vereceği ülkeye giden İsraililer'in neden cesaretini kırıyorsunuz? ⁸ Ülkeyi araştırınlar diye Kadeş-Barnea'dan gönderdiğim babalarınız da aynı şeyi yaptılar. ⁹ Eşkol Vadisi'ne kadar gidip ülkeyi gördükten sonra, RAB'bin kendilerine vereceği ülkeye gitmemeleri için İsraililer'in gözünü korkuttular. ¹⁰ O gün RAB öfkelenerek şöyle ant içti: ¹¹ ‘Madem bütün yürekleriyle ardımca yürümediler, Mısır'dan çıkanlardan yirmi ve daha yukarı yaştakilerin hiçbirisi İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek söz verdiğim ülkeyi görmeyecek. ¹² Kenaz soyundan Yefunne oğlu Kalev'le Nun oğlu Yeşu'dan başkası orayı görmeyecek. Çünkü onlar bütün yürekleriyle ardımca yürüdüler.’ ¹³ İsraililer'e öfkelenen RAB, gözünde kötülük yapan o kuşak büsbütün yok oluncaya dek kırk yıl onları çölde dolaştırdı.

¹⁴ “İşte, ey günahkârlar soyu, babalarınızın yerine siz geçtiniz ve RAB'bin İsrail'e daha çok öfkelenmesine neden oluyorsunuz. ¹⁵ Eğer O'nun ardınca yürümekten vazgeçerseniz, bütün bu halkı yine çölde bırakacak; siz de bu halkın yok olmasına neden olacaksınız.”

¹⁶ Gadlılar'la Rubenliler Musa'ya yaklaşp, “Burada hayvanlarımız için ağıllar yapmamıza, çocuklarımız için yeniden kentler kurmamıza izin ver” dediler, ¹⁷“Kendimiz de hemen silahlanıp İsraililer'i kendilerinin olacak ülkeye götürünceye dek onlara öncülük edeceğiz. Ülke halkı yüzünden çocuklarımız surlu kentlerde yaşayacak. ¹⁸ Her İsraili mülküne kavuşmadan evlerimize dönmeyeceğiz. ¹⁹ Şeria Irmağı'nın karşı yakasında onlarla birlikte mülk almayacağız, çünkü bizim payımız Şeria Irmağı'nın doğu yakasına düştü.”

* **31:52** “16 750 şekel”: Yaklaşık 190 kg. **32:8** Say.13:17-33 **32:10** Say.14:26-35

²⁰ Musa şöyle yanıtladı: “Bu söylediklerinizi yapar, RAB'bin önünde savaşa gitmek üzere silahlanıp ²¹ RAB düşmanlarını kovuncaya dek hepiniz O'nun önünde Şeria Irmağı'nın karşı yakasına silahlı olarak geçerseniz, ²² ülke ele geçirildiğinde dönebilir, RAB'be ve İsrail'e karşı yükümlülüğünüzden özgür olursunuz. RAB'bin önünde bu topraklar sizin olacaktır.

²³ “Ama söylediklerinizi yapmazsanız, RAB'be karşı günah işlemiş olursunuz; günahınızın cezasını çekeceğinizi bilmelisiniz. ²⁴ Çocuklarınız için yeniden kentler kurun, davarlarınız için ağıllar yapın. Yeter ki, verdiğiniz sözü yerine getirin.”

²⁵ Gadlılar'la Rubenliler, “Efendimiz, bize buyurduğun gibi yapacağız” diye yanıtladılar, ²⁶ “Çoluk çocuğumuz, sığırlarımızla öbür hayvanlarımız burada, Gilat kentlerinde kalacak. ²⁷ Ama buyurduğun gibi, silahlanmış olan herkes RAB'bin önünde savaşmak üzere karşı yakaya geçecek.”

²⁸ Musa Gadlılar'la Rubenliler hakkında Kâhin Elazar'a, Nun oğlu Yeşu'ya ve İsrail oymaklarının aile başlarına buyruk verdi. ²⁹ Şöyle dedi: “Gadlılar'la Rubenliler'den silahlanmış olan herkes RAB'bin önünde sizinle birlikte Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçerse, ülkeyi de ele geçirirseniz, Gilat bölgesini miras olarak onlara vereceksiniz. ³⁰ Ama silahlanmış olarak sizinle ırmağın karşı yakasına geçmezlerse, Kenan ülkesinde sizinle miras alacaklar.”

³¹ Gadlılar'la Rubenliler, “RAB'bin bize buyurduğunu yapacağız” dediler, ³² “Silahlanmış olarak RAB'bin önünde Kenan ülkesine gideceğiz. Ama alacağımız mülk Şeria Irmağı'nın doğu yakasında olacak.”

³³ Böylece Musa Gadlılar'la Rubenliler'e ve Yusuf oğlu Manaşşe oymağının yarısına Amorlular'ın Kralı Sihon'un ülkesiyle Başan Kralı Og'un ülkesini ve çevrelerindeki topraklarla kentleri verdi.

³⁴⁻³⁶ Gadlılar surlu Divon, Atarot, Aroer, Atrot-Şofan, Yazer, Yogboha, Beytnimra ve Beytharan kentlerini yeniden kurdular, davarları için ağıllar yaptılar. ³⁷⁻³⁸ Rubenliler Heşbon, Elale, Kiryatayim, Nevo, Baal-Meon –bu son iki ad değiştirildi– ve Sivma kentlerini yeniden kurdular. Kurdukları kentlere yeni adlar verdiler.

³⁹ Manaşşe oğlu Makir'in soyundan gelenler gidip Gilat'ı ele geçirerek, orada yaşayan Amorlular'ı kovdular. ⁴⁰ Böylece Musa Gilat'ı Manaşşe oğlu Makir'in soyundan gelenlere verdi; onlar da oraya yerleştiler. ⁴¹ Manaşşe soyundan Yair gidip Amorlular'ın yerleşim birimlerini ele geçirdi ve bunlara Havvot-Yair* adını verdi. ⁴² Novah da Kenat'la çevresindeki köyleri ele geçirerek oraya kendi adını verdi.

33

Mısır'dan Moav'a Yolculuk

¹ Musa'yla Harun önderliğinde birlikler halinde Mısır'dan çıkan İsraililer sırasıyla aşağıdaki yolculukları yaptılar. ² Musa RAB'bin buyruğu uyarınca sırasıyla yapılan yolculukları kayda geçirdi. Yapılan yolculuklar şunlardır:

³ İsraililer Fısıh kurbanının ertesi günü –birinci ayın on beşinci günü– Mısırlılar'ın gözü önünde zafer havası içinde Ramses'ten yola çıktılar. ⁴ O sırada Mısırlılar RAB'bin yok ettiği ilk doğan çocuklarını gömüyorlardı; RAB onların ilahlarını yargılamıştı.

⁵ İsraililer Ramses'ten yola çıkıp Sukkot'ta konakladılar.

⁶ Sukkot'tan ayrılıp çöl kenarındaki Etam'da konakladılar.

⁷ Etam'dan ayrılıp Baal-Sefon'un doğusundaki Pi-Hahiot'a döndüler, Migdol yakınlarında konakladılar.

⁸ Pi-Hahiot'tan ayrılıp denizden çöle geçtiler. Etam Çölü'nde üç gün yürüdükten sonra Mara'da konakladılar.

32:28 Yşu.1:12-15 * **32:41** “Havvot-Yair”: “Yair'in yerleşim birimleri” anlamına gelir.

⁹ Mara'dan ayrılıp on iki su kaynağı ve yetmiş hurma ağacı olan Elim'e giderek orada konakladılar.

¹⁰ Elim'den ayrılıp Kamış Denizi kıyısında konakladılar.

¹¹ Kamış Denizi'nden ayrılıp Sin Çölü'nde konakladılar.

¹² Sin Çölü'nden ayrılıp Dofka'da konakladılar.

¹³ Dofka'dan ayrılıp Aluş'ta konakladılar.

¹⁴ Aluş'tan ayrılıp Refidim'de konakladılar. Orada halk için içecek su yoktu.

¹⁵ Refidim'den ayrılıp Sina Çölü'nde konakladılar.

¹⁶ Sina Çölü'nden ayrılıp Kivrot-Hattaava'da konakladılar.

¹⁷ Kivrot-Hattaava'dan ayrılıp Haserot'ta konakladılar.

¹⁸ Haserot'tan ayrılıp Ritma'da konakladılar.

¹⁹ Ritma'dan ayrılıp Rimmon-Peres'te konakladılar.

²⁰ Rimmon-Peres'ten ayrılıp Livna'da konakladılar.

²¹ Livna'dan ayrılıp Rissa'da konakladılar.

²² Rissa'dan ayrılıp Kehelata'da konakladılar.

²³ Kehelata'dan ayrılıp Şefer Dağı'nda konakladılar.

²⁴ Şefer Dağı'ndan ayrılıp Harada'da konakladılar.

²⁵ Harada'dan ayrılıp Makhelot'ta konakladılar.

²⁶ Makhelot'tan ayrılıp Tahat'ta konakladılar.

²⁷ Tahat'tan ayrılıp Terah'ta konakladılar.

²⁸ Terah'tan ayrılıp Mitka'da konakladılar.

²⁹ Mitka'dan ayrılıp Haşmona'da konakladılar.

³⁰ Haşmona'dan ayrılıp Moserot'ta konakladılar.

³¹ Moserot'tan ayrılıp Bene-Yaakan'da konakladılar.

³² Bene-Yaakan'dan ayrılıp Hor-Hagidgat'ta konakladılar.

³³ Hor-Hagidgat'tan ayrılıp Yotvata'da konakladılar.

³⁴ Yotvata'dan ayrılıp Avrona'da konakladılar.

³⁵ Avrona'dan ayrılıp Esyon-Gever'de konakladılar.

³⁶ Esyon-Gever'den ayrılıp Zin Çölü'nde -Kadeş'te- konakladılar.

³⁷ Kadeş'ten ayrılıp Edom sınırındaki Hor Dağı'nda konakladılar.

³⁸ Kâhin Harun RAB'bin buyruğu uyarınca Hor Dağı'na çıktı. İsraililer'in Mısır'dan çıkışlarının kırkinci yılı, beşinci ayın birinci günü orada öldü. ³⁹ Hor Dağı'nda öldüğünde Harun 123 yaşındaydı.

⁴⁰ Kenan ülkesinin Negev bölgesinde yaşayan Kenanlı Arat Kralı İsraililer'in geldiğini duydu.

⁴¹ İsraililer Hor Dağı'ndan ayrılıp Salmona'da konakladılar.

⁴² Salmona'dan ayrılıp Punon'da konakladılar.

⁴³ Punon'dan ayrılıp Ovot'ta konakladılar.

⁴⁴ Ovot'tan ayrılıp Moav sınırındaki İye-Haavarim'de konakladılar.

⁴⁵ İyim'den* ayrılıp Divon-Gad'da konakladılar.

⁴⁶ Divon-Gad'dan ayrılıp Almon-Divlatayma'da konakladılar.

⁴⁷ Almon-Divlatayma'dan ayrılıp Nevo yakınlarındaki Haavarim dağlık bölgesinde konakladılar.

⁴⁸ Haavarim dağlık bölgesinden ayrılıp Şeria Irmağı yanında, Eriha karşısındaki Moav ovalarında konakladılar. ⁴⁹ Şeria Irmağı boyunca Beythayeşimot'tan Avel-Haşşittim'e kadar Moav ovalarında konakladılar.

⁵⁰ Orada, Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında RAB Musa'ya şöyle dedi: ⁵¹ “İsrailliler'e de ki, ‘Şeria Irmağı'ndan Kenan ülkesine geçince, ⁵² ülkede yaşayan bütün halkı kovacaksınız. Oyma ve dökme putlarını yok edecek, tapınma yerlerini yıkacaksınız. ⁵³ Ülkeyi yurt edinecek, oraya yerleşeceksiniz; çünkü mülk edinesiniz diye orayı size verdim. ⁵⁴ Ülkeyi boylarınız arasında kurayla paylaşacaksınız. Büyük boya büyük pay, küçük boya küçük pay vereceksiniz. Kurada kime ne çıkarsa, orası onun olacak. Dağıtım atalarınızın oymaklarına göre yapacaksınız.

⁵⁵ “ ‘Ama ülkede yaşayanları kovmazsanız, orada bıraktığınız halk gözlerinizde kanca, böğürlerinizde diken olacak. Yaşayacağınız ülkede size sıkıntı verecekler. ⁵⁶ Ben de onlara yapmayı tasarladığımı size yapacağım.’ ”

34

Kenan Ülkesinin Sınırları

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² “İsrailliler'e de ki, ‘Mülk olarak size düşecek Kenan ülkesine girince, sınırlarınız şöyle olacak:

³ “ ‘Güney sınırınız Zin Çölü'nden Edom sınırı boyunca uzanacak. Doğuda, güney sınırınız Lut Gölü'nün ucundan başlayacak, ⁴ Akrep Geçidi'nin güneyinden Zin'e geçip Kadeş-Barnea'nın güneyine dek uzanacak. Oradan Hasar-Addar'a ve Asmon'a, ⁵ oradan da Mısır Vadisi'ne uzanarak Akdeniz'de son bulacak.

⁶ “ ‘Batı sınırınız Akdeniz ve kıyısı olacak. Batıda sınırınız bu olacak.

⁷ “ ‘Kuzey sınırınız Akdeniz'den Hor Dağı'na dek uzanacak. ⁸ Hor Dağı'ndan Levo-Hamat'a, oradan Sedat'a, ⁹ Zifron'a doğru uzanarak Hasar-Enan'da son bulacak. Kuzeyde sınırınız bu olacak.

¹⁰ “ ‘Doğu sınırınız Hasar-Enan'dan Şefam'a dek uzanacak. ¹¹ Sınırınız Şefam'dan Ayin'in doğusundaki Rivla'ya dek inecek. Oradan Kinneret Gölü'nün* doğu kıyısındaki yamaçlara dek uzanacak. ¹² Oradan Şeria Irmağı boyunca uzanacak ve Lut Gölü'nde son bulacak.

“ ‘Her yandan ülkenizin sınırları bu olacaktır.’ ”

¹³ Musa İsrailliler'e, “Miras olarak kurayla paylaşacağınız ülke budur” dedi, “RAB'bin buyruğu uyarınca ülke dokuz oymakla bir yarım oymak arasında paylaşılacak. ¹⁴ Çünkü Ruben oymağına bağlı ailelerle Gad oymağına bağlı aileler ve Manaşşe oymağının öbür yarısı mülklerini aldılar. ¹⁵ Bu iki oymakla yarım oymak mülklerini Eriha'nın karşısındaki Şeria Irmağı'nın doğusunda aldılar.”

¹⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁷ “Ülkeyi mülk olarak aranızda paylaşılacak adamlar şunlardır: Kâhin Elazar ve Nun oğlu Yeşu. ¹⁸ Ülkeyi mülk olarak paylaşılacakları için her oymaktan birer önder görevlendirin. ¹⁹ Şu adamları görevlendireceksiniz:

“Yahuda oymağından Yefunne oğlu Kalev, ²⁰ Şimon oymağından Ammihut oğlu Şemuel, ²¹ Benyamin oymağından Kislön oğlu Elidat, ²² Dan oymağından Yogli oğlu önder Bukki, ²³ Yusuf oğulları'ndan: Manaşşe oymağından Efot oğlu önder Hanniel, ²⁴ Efrayim oymağından Şiftan oğlu önder Kemuel, ²⁵ Zevulun oymağından Parnak oğlu önder Elisafan, ²⁶ İssakar oymağından Azzan oğlu önder Paltiel, ²⁷ Aşer oymağından Şelomi oğlu önder Ahihut, ²⁸ Naftali oymağından Ammihut oğlu önder Pedahel.”

²⁹ Kenan ülkesinde İsrailliler'e mülkü paylaşılacakları için RAB'bin görevlendirdiği adamlar bunlardı.

35

Levililer'e Ayrılan Kentler

¹ RAB Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında Musa'ya şöyle dedi:
² “İsrailliler'e buyruk ver, alacakları mülkten oturmaları için Levililer'e kentler versinler. Kentlerin çevresinde otlaklar da vereceksiniz. ³ Böylece yaşamak için Levililer'in kentleri olacak; sığırları, sürüleri, öbür hayvanları için otlakları da olacak.

⁴ “Levililer'e vereceğiniz kentlerin çevresindeki otlaklar kent surundan bin arşın* uzaklıkta olacak. ⁵ Kent ortada olmak üzere, kent dışından doğuda iki bin arşın†, güneyde iki bin arşın, batıda iki bin arşın, kuzeyde iki bin arşın ölçeceksiniz. Bu bölge kentler için otlak olacak.”

Sığınak Kentler

(Yas.4:41-43; 19:1-13; Yşu.20:1-9)

⁶ “Levililer'e vereceğiniz kentlerden altısı sığınak kent olacak; öyle ki, adam öldüren biri oraya kaçabilsin. Ayrıca Levililer'e kırk iki kent daha vereceksiniz. ⁷ Levililer'e otlaklarıyla birlikte toplam kırk sekiz kent vereceksiniz. ⁸ İsrailliler'in mülkünden Levililer'e vereceğiniz kentler her oymağa düşen pay oranında olsun. Çok kenti olan oymak çok, az kenti olan oymak az sayıda kent verecek.”

⁹ RAB Musa'yla konuşmasını şöyle sürdürdü: ¹⁰ “İsrailliler'e de ki, ‘Şeria Irmağı'ndan geçip Kenan ülkesine girince, ¹¹ sığınak kentler olarak bazı kentler seçin. Öyle ki, istemeyerek birini öldüren kişi oraya kaçabilsin; ¹² oç alacak kişiden kaçıp sığınacak bir yeriniz olsun. Böylece adam öldüren kişi topluluğun önünde yargılanmadan öldürülsün. ¹³ Vereceğiniz bu altı kent sizin için sığınak kentler olacak. ¹⁴ Sığınak kentlerin üçünü Şeria Irmağı'nın doğusundan, üçünü de Kenan ülkesinden seçeceksiniz. ¹⁵ Bu altı kent İsrailliler ve aralarında yaşayan yabancılarla yerli olmayan konuklar için sığınak kentler olacak. Öyle ki, istemeyerek birini öldüren kişi oraya kaçabilsin.

¹⁶ “ ‘Eğer biri demir bir aletle başka birine vurur, o kişi de ölürse, adam katildir ve kesinlikle öldürülecektir. ¹⁷ Birinin elinde adam öldürebilecek bir taş varsa, bu taşla başka birine vurursa, o kişi de ölürse, adam katildir ve kesinlikle öldürülecektir. ¹⁸ Ya da elinde adam öldürebilecek tahtadan bir alet varsa, bununla birine vurursa, o kişi de ölürse, adam katildir ve kesinlikle öldürülecektir. ¹⁹ Ölenin öcünü alacak kişi, katili öldürecektir; onunla karşılaşınca onu öldürecektir. ²⁰ Eğer biri başka birine beslediği kinden ötürü onu iter ya da bile bile ona bir nesne fırlatırsa, o kişi de ölürse, ²¹ ya da beslediği kinden ötürü onu yumruklar, o kişi de ölürse, vuran kişi kesinlikle öldürülecektir; katildir. Ölenin öcünü alacak kişi katille karşılaşınca onu öldürecektir.

²² “ ‘Eğer biri bir başkasına kin beslemediği halde ansızın onu iter ya da istemeyerek ona bir nesne fırlatırsa, ²³ ya da onu görmeden üzerine öldürebilecek bir taş düşürürse, o kişi de ölürse, öldüren ölene kin beslemediğinden ve ona zarar vermek istemediğinden, ²⁴ topluluk adam öldürenle kan öcünü alacak kişi arasında şu kurallar uyarınca karar verecek: ²⁵ Topluluk adam öldüreni kan öcü alacak kişinin elinden korumalı ve kaçmış olduğu sığınak kente geri göndermeli. Kişi kutsal yağla meshedilmiş başkâhinin ölümüne dek orada kalmalıdır.

²⁶ “ ‘Ama adam öldüren kaçmış olduğu sığınak kentin sınırını geçer, ²⁷ kan öcü alacak kişi de onu sığınak kentin sınırı dışında görür, kan öcü alacak kişi öldüreni öldürürse suçlu sayılmayacaktır. ²⁸ Çünkü adam öldüren, başkâhinin ölümüne dek sığınak kentte kalmalı. Ancak onun ölümünden sonra kendi toprağına dönebilir.

²⁹ “ ‘Bunlar kuşaklar boyunca yaşadığınız her yerde sizin için kesin kural olacaktır.

³⁰ “ ‘Adam öldüren, tanıkların tanıklığıyla öldürülecek, bir tek kişinin tanıklığıyla öldürülmeyecektir.

³¹ “ ‘Ölümü hak etmiş katilin canı için bedel almayacaksınız; o kesinlikle öldürülecektir.

³² “ ‘Sığınak kente kaçmış olan birinin başkâhinin ölümünden önce toprağına dönüp yaşaması için bedel almayacaksınız.

³³ “ ‘İçinde yaşadığınız ülkeyi kirletmeyeceksiniz. Kan dökmek ülkeyi kirletir. İçinde kan dökülen ülke ancak kan dökenin kanıyla bağışlanır.

³⁴ “ ‘İçinde oturduğunuz, benim de içinde yaşadığım ülkeyi kirletmeyeceksiniz; çünkü ben İsraililer'in arasında yaşayan RAB'bim.' ”

36

Selofhat'ın Kızlarının Mirası (Say.27:1-11)

¹ Yusuf oğulları boylarından Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat'ın boyunun aile başları gelip Musa'ya ve İsrail'in aile başı olan Önderlerine şöyle dediler: ² “RAB ülkeyi mülk olarak kurayla İsraililer arasında paylaşırması için efendimiz Musa'ya buyruk verdi. Kardeşimiz Selofhat'ın mirasının kızlarına verilmesi için de buyruk verildi. ³ Eğer Selofhat'ın kızları başka bir İsrail oymağına bağlı erkeklerle evlenirlerse, mirasları bizim ailelerimizden alınıp kocalarının bağlı oldukları oymağın mirasına eklenecek. Böylece kurayla bize düşen pay eksilecek. ⁴ İsraililer'in özgürlük yılı kutlandığında, kızların mirası kocalarının bağlı olduğu oymağa eklenecek. Böylece onların mirası atalarımızın oymağına düşen mirastan alınacak.”

⁵ Musa, RAB'bin buyruğu uyarınca, İsraililer'e şöyle buyurdu: “Yusuf soyundan gelenlerin söyledikleri doğrudur. ⁶ RAB Selofhat'ın kızları için şöyle diyor: Selofhat'ın kızları babalarının bağlı olduğu oymak ve boydan herhangi bir erkekle evlenmekte özgürdürler. ⁷ İsrail'de miras bir oymaktan öbür oymağa geçmeyecek. Her İsraili atalarının bağlı olduğu oymağın mirasına bağlı kalacak. ⁸ Herhangi bir İsrail oymağında miras alan kız, babasının bağlı olduğu oymak ve boydan biriyle evlenmelidir. Öyle ki, her İsraili atalarının mirasını sahiplenenebilsin. ⁹ Miras bir oymaktan öbür oymağa geçmeyecek. Her İsrail oymağı aldığı mirasa bağlı kalacak.”

¹⁰⁻¹¹ Selofhat'ın kızları Mahla, Tirsa, Hogla, Milka, Noa, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruk uyarınca davranarak amcalarının oğullarıyla evlendiler. ¹² Böylece Yusuf oğlu Manaşşe boylarından erkeklerle evlendiler, dolayısıyla mirasları da babalarının bağlı olduğu boy ve oymakta kaldı.

¹³ RAB'bin Musa aracılığıyla Şeria Irmağı yanında Eriha karşısındaki Moav ovalarında İsraililer'e verdiği buyruklar ve ilkeler bunlardı.

YASA'NIN TEKRARI

GİRİŞ

İsrail halkı Kenan topraklarına girmeden önce Moav'da konakladı. Bu kitap Musa'nın halka birkaç kez seslenişini içerir.

Eski çeviride Tesniye diye bilinen Yasa'nın Tekrarı Kitabı'nda yazılan önemli konular şunlardır:

1. Musa son kırk yılın önemli olaylarını anımsatıyor. Çölde dolandıkları sürece Tanrı'nın İsrail halkını nasıl kayırdığını anımsamalarını, Tanrı'ya itaatli ve sadık olmalarını diliyor.
2. Musa On Buyruk'u tekrarlıyor. İlk buyruğun önemini vurguluyor. Yalnız ve yalnız Tanrı'ya adanmaları için halka sesleniyor. Vaat edilen Kenan topraklarında İsrail halkına yön verecek çeşitli kural, ilke ve buyrukları yeniden açıklıyor. Bu yüzden kitaba "Yasa'nın Tekrarı" adı verildi.
3. Musa halka Tanrı'nın onlarla yaptığı antlaşmanın anlamını anımsatıyor, bu antlaşmaya bağlı kalmalarını istiyor.
4. Yeşu Musa'dan sonra halkın önderliğine atanıyor. Tanrı'nın sadakatini hatırlatan bir ezgi okuyup İsrail oymaklarını kutsadıktan sonra Musa Moav'da, Şeria Irmağı'nın doğu kesiminde ölüyor.

Bu kitabın en önemli konusu şudur: Tanrı sevdiği ve seçtiği halkını kurtardı ve kutsadı. Halk bunu unutmamalı, Tanrı'nın bereketlerine kavuşmak için O'nu sevmeli ve itaat etmelidir.

Bu kitabın teması 6:4-5 ayetlerinde özetlenir. İsa'nın en büyük buyruk diye nitelediği bu ayetler şöyle der:

"Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir. Tanrınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz."

Ana Hatlar:

- 1:1-4:49 Musa'nın halka seslenişi
- 5:1-26:19 Musa yasaları, buyrukları tekrarlıyor
- 27:1-28:68 Bereket ve lanet
- 29:1-30:20 Antlaşma yeniden yapılıyor
- 31:1-33:29 Musa'nın son sözleri
- 34:1-12 Musa'nın ölümü

İsrailliler'in Horev Dağı'ndan Ayrılışı

¹ Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki çölde, Suf'un karşısında Arava'da, Paran ile Tofel, Lavan, Haserot, Di-Zahav arasında Musa İsrailliler'e şunları anlattı. ² Horev'den Seir Dağı yoluyla Kadeş-Barnea'ya gitmek on bir gün sürer. ³ Mısır'dan çıktıktan sonra kırkinci yılın on birinci ayının birinci günü, Musa RAB'bin, kendisi aracılığıyla İsrailliler'e neler buyurduğunu anlattı. ⁴ Bu olay Musa Heşbon'da yaşayan Amorlular'ın Kralı Sihon'u, Astarot'ta ve Edrei'de yaşayan Başan Kralı Og'u bozguna uğrattıktan sonra oldu. ⁵ Musa Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki Moav topraklarında bu yasayı şöyle açıklamaya başladı:

⁶ "Tanrımız RAB Horev'de bize, 'Bu dağda yeteri kadar kaldınız' dedi, ⁷ 'Haydi kalkın, Arava'da, dağlık bölgede, Şefela'da, Negev'de ve Akdeniz kıyısında yaşayan bütün komşu halklara, Amorlular'ın dağlık bölgesine, büyük Fırat Irmağı'na kadar uzanan Kenanlılar ülkesine ve Lübnan'a gidin. ⁸ Bu toprakları size verdim. Gidin, atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ve soylarına ant içerek söz verdiğim toprakları mülk edinin.' "

Musa Önderler Atıyor
(Çık.18:13-27)

⁹ “O sırada size, ‘Tek başıma yükünüzü taşıyamam’ dedim, ¹⁰ ‘Tanrınız RAB sizi çoğalttı. Bugün göklerdeki yıldızlar kadar çoğaldınız. ¹¹ Atalarınızın Tanrısı RAB sizi bin kat daha çoğaltsın ve söz verdiği gibi kutsasın! ¹² Sorunlarınıza, yükünüze, davalarınıza ben tek başıma nasıl katlanabilirim? ¹³ Kendinize her oymaktan bilge, anlayışlı, deneyimli adamlar seçin. Onları size önder atayacağım.’

¹⁴ “Siz de bunun iyi olduğunu onayladınız. ¹⁵ Böylece oymaklarınızın bilge ve deneyimli kişiler olan ileri gelenlerini size önder atadım. Onlara biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların sorumluluğunu verdim. Oymaklarınız için de yöneticiler görevlendirdim. ¹⁶ Ayrıca yargıçlarınıza, ‘Kardeşleriniz arasındaki sorunları dinleyin’ dedim, ‘Bir adamla İsraili kardeşi ya da bir yabancı arasındaki davalarda adaletle karar verin. ¹⁷ Yargılarken kimseyi kayırmayın; küçüğe de, büyüğe de aynı gözle bakın. Hiç kimseden korkmayın. Yargı Tanrı'ya özgüdür. Çözemeyeceğiniz bir sorun olursa bana getirin, ben gerekeni yaparım.’ ¹⁸ O sırada yapmanız gereken her şeyi size buyurmuştum.”

Halk Casuslar Gönderiyor
(Say.13:1-23)

¹⁹ “Sonra Tanrımız RAB'bin bize buyurduğu gibi Horev'den ayrıldık, Amorlular'ın dağlık bölgesine giden yoldan geçerek gördüğünüz o geniş ve korkunç çölü aşılıp Kadeş-Barnea'ya vardık. ²⁰ Size, ‘Tanrımız RAB'bin bize vereceği Amorlular'ın dağlık bölgesine vardınız’ dedim, ²¹ ‘İşte, Tanrınız RAB size ülkeyi verdi. Haydi, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size söylediği gibi, gidip orayı mülk edinin. Korkmayın, yılmayın.’

²² “O zaman hepiniz bana gelip, ‘Ülkeyi araştırmak için önümüzden adamlar gönderelim’ dediniz, ‘Hangi yoldan gideceğiz, hangi kentlere uğrayacağız? Bilgi versinler.’

²³ “Bu düşüncüyü benimsedim. Her oymaktan birer kişi olmak üzere aranızdan on iki kişi seçtim. ²⁴ Bunlar dağlık bölgeye çıkarak Eşkol Vadisi'ne varıp ülkeyi araştırdılar. ²⁵ Dönüşte orada yetişen meyvelerden getirdiler ve, ‘Tanrımız RAB'bin bize vereceği ülke verimlidir’ diye haber verdiler.

²⁶ “Ne var ki, siz oraya gitmek istemediniz. Tanrınız RAB'bin buyruğuna karşı geldiniz. ²⁷ Çadırlarınızda söylenerek, ‘RAB bizden nefret ediyor’ dediniz, ‘Bizi Amorlular'ın eline verip yok etmek için Mısır'dan çıkardı. ²⁸ Oraya niye gidelim? Kardeşlerimiz yöre halkının bizden daha güçlü, daha uzun boylu olduğunu söyleyerek cesaretimizi kırdılar. Kentler büyümüş, göğe dek yükselen surlarla çevrilymiş. Orada Anaklular'ı da görmüşler.’

²⁹ “Oysa ben size, ‘Onlardan korkmayın, yılmayın’ dedim, ³⁰⁻³¹ ‘Önünüzden giden Tanrınız RAB sizin için savaşacak. Gözünüzün önünde Mısır'da ve çölde sizler için yaptıklarının aynısını yapacak. Tanrınız RAB'bin buraya varıncaya dek, çocuğunu taşıyan bir adam gibi sizi nasıl yol boyunca taşıdığını gördünüz.’ ³² Bütün bunlara karşın Tanrınız RAB'be güvenmediniz. ³³ O RAB ki, çadırlarınızı kurmanız için size yer aramak, gideceğiniz yolu göstermek için geceleyin ateşte, gündüzün bulutta önünüzü gitti.”

Rab İsrail'i Cezalandırıyor
(Say.14:20-38)

³⁴ “RAB yakınmalarınızı duyunca öfkeleni ve şöyle ant içti: ³⁵⁻³⁶ ‘Atalarınıza ant içerek söz verdiğim o verimli ülkeyi, bu kötü kuşaktan Yefunne oğlu Kalev dışında hiç kimse görmeyecek. Yalnız o görecek, ayak bastığı toprakları ona ve soyuna vereceğim. Çünkü o bütün yüreğiyle RAB'bin yolunda yürüdü.’

³⁷ “Sizin yüzünüzden RAB bana da öfkelenerek, ‘Sen de o ülkeye girmeyeceksin’ dedi, ³⁸ ‘Ama yardımcın Nun oğlu Yeşu oraya girecek. Onu yüreklendir. İsraililer'in ülkeyi mülk

edinmesini o sağlayacak. ³⁹ Tutsak olacak dediğiniz küçükleriniz, bugün iyiyle kötüyü ayırt edemeyen çocuklarınız oraya girecekler. Ülkeyi onlara vereceğim, orayı onlar mülk edinecekler. ⁴⁰ Ama siz geri dönün, Kamış Denizi yolundan çöle gidin.' ”

İsrail Horma'da Yenilgiye Uğruyor
(Say.14:39-44)

⁴¹ “Bunun üzerine bana, ‘RAB’be karşı günah işledik’ dediniz, ‘Tanrımız RAB’bin buyruğu uyarınca gidip savaşacağız.’ Sonra dağlık bölgede savaşmanın kolay olacağını düşünerek her biriniz silahınızı kuşandınız.

⁴² “Ama RAB bana şöyle dedi: ‘Söyle onlara, savaşa gitmesinler. Çünkü sizinle olmayacağım. Düşmanlarınızın önünde yenilgiye uğrayacaksınız.’

⁴³ “Sizi uyardım, ama dinlemediniz. RAB’bin buyruğuna karşı geldiniz. Kendinize güvenerek dağlık bölgeye çıktınız. ⁴⁴ Dağlık bölgede yaşayan Amorlular size karşı çıktılar. Arılar gibi sizi kovaladılar. Seir’den Horma Kenti’ne dek sizi bozguna uğrattılar. ⁴⁵ Geri döndünüz ve RAB’bin önünde ağladınız. Ama RAB ne ağlayışınızı duydu, ne de size kulak astı. ⁴⁶ Uzun süre Kadeş’te kaldınız.”

2

İsrailliler'in Çölde Geçirdiği Yıllar

¹ “Sonunda geri dönüp RAB’bin bana buyurduğu gibi Kamış Denizi yolundan çöle gittik. Uzun süre Seir dağlık bölgesinde dolanıp durduk.

²⁻³ “RAB bana, ‘Bu dağlık bölgenin çevresinde yeterince dolaştınız’ dedi, ‘Şimdi kuzeye gidin.’ ⁴ Sonra halka şu buyrukları vermemi söyledi: ‘Seir’de yaşayan kardeşlerinizin, Esavoğulları’nın ülkesinden geçeceksiniz. Sizden korkacaklar. Çok dikkatli davranın. ⁵ Onları savaşa kıskırtmayın. Size onların ülkesinden hiçbir toprak parçası, ayağınızı basacak bir yer bile vermeyeceğim. Çünkü Seir dağlık bölgesini mülk olarak Esav’a verdim. ⁶ Yiyeceklerinizi, içeceklerinizi onlardan para karşılığında alacaksınız.’

⁷ “Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsadı. Bu geniş çölde dolanıp durduğunuz sürece sizi korudu. Tanrınız RAB geçirdiğiniz bu kırk yıl boyunca sizlerleydi ve hiçbir eksiğiniz olmadı.

⁸ “Böylece Seir’de yaşayan kardeşlerimizin, Esavoğulları’nın yanından geçtik. Eylat ve Esyon-Gever’den Arava’ya giden yoldan saparak yolculuğumuzu Moav Çölü yolundan sürdürdük.

⁹ “RAB bana, ‘Moavlular’a düşman gözüyle bakma, onları savaşa kıskırtma’ dedi, ‘Onların ülkesinden hiçbir toprak parçasını sana mülk olarak vermeyeceğim. Çünkü Ar Kenti’ni Lut soyuna verdim.’ ”

¹⁰ –Daha önce orada Anaklılar kadar uzun boylu, güçlü ve kalabalık olan Emliler yaşıyordu. ¹¹ Emliler Anaklılar gibi Refalılar’dan sayılırdı. Ama Moavlular onlara Emliler adını takmıştı. ¹² Daha önce Seir’de Horlular yaşardı. Esavoğulları orayı onların elinden aldı. İsrailliler’in RAB’bin mülk edinmek için kendilerine verdiği ülkede yaptıkları gibi, Esavoğulları da Horlular’ı yok edip yerlerine yerleştiler.–

¹³ “RAB, ‘Haydi kalkın, Zeret Vadisi’nden geçin’ dedi. Biz de Zeret Vadisi’nden geçtik. ¹⁴ Kadeş-Barnea’dan yola çıkıp Zeret Vadisi’nden geçinceye dek otuz sekiz yıl yol aldık. RAB’bin içtiği ant uyarınca, İsrail halkından o kuşağın bütün savaşçıları yok olmuştu. ¹⁵ RAB, ordugahtaki bütün savaşçıları ortadan kaldırıncaya dek onları cezalandırmıştı.

¹⁶ “Topluluktaki bütün savaşçıları öldükten sonra, ¹⁷ RAB bana şöyle dedi: ¹⁸ ‘Bugün Moav topraklarından ve Ar Kenti’nden geçeceksin. ¹⁹ Ammonlular’a yaklaştığında onlara

düşman gözüyle bakma, onları savaşa kışkırtma. Çünkü mülk edinmen için Ammonlular'ın ülkesinden sana hiçbir toprak parçası vermeyeceğim. O ülkeyi mülk olarak Lut soyuna verdim.' ”

²⁰ –Bu bölge Refalılar ülkesi diye bilinir. Refalılar önceden orada yaşıyordu. Ammonlular onlara Zamzumlular adını takmıştı. ²¹ Zamzumlular Anaklılar kadar uzun boylu, güçlü ve kalabalıktilar. Ama RAB onları Ammonlular'ın önünde yok etti. Ammonlular Zamzumlular'ın topraklarını alıp yerlerine yerleştiler. ²² RAB Seir'de yaşayan Esavoğulları için de aynısını yapmış, Horlular'ı onların önünde yok etmişti. Esavoğulları Horlular'ın topraklarını almış, yerlerine yerleşmişlerdi. Bugün de orada yaşıyorlar. ²³ Gazze'ye kadar uzanan köylerde yaşayan Avvalılar'ı da Kaftor'dan* gelen Kaftorlular yok edip yerlerine yerleştiler.–

²⁴ “ ‘Haydi kalkın! Arnon Vadisi'nden geçin! İşte Heşbon Kralı Amorlu Sihon'u ve ülkesini elinize teslim ettim. Ona saldırın ve ülkesini mülk edinmeye başlayın. ²⁵ Bugünden başlayarak göğün altındaki uluslara korkunuzu, dehşetinizi salacağım. Haberinizi duyunca korkuyla titreyecekler.’ ”

İsrailliler Heşbon Kralı Sihon'u Bozguna Uğrattıyor
(Say.21:21-30)

²⁶ “Bundan sonra Kedemot Çölü'nden Heşbon Kralı Sihon'a barış önerileriyle ulaklar gönderdim. Öneriler şöyleydi: ²⁷ ‘İzin ver, ülkenden geçelim. Dosdoğru ana yoldan, sağa sola sapmadan geçeceğiz. ²⁸⁻²⁹ Yiyeceğimizi, içeceğimizi para karşılığında bize vereceksin. Yeter ki ülkenden geçelim. Seir'de yaşayan Esavoğulları ile Ar Kenti'nde yaşayan Moavlular sınırlarından geçmemize izin verdiler. Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrımız RAB'bin bize vereceği ülkeye gitmemize sen de izin ver.’ ³⁰ Ne var ki, Heşbon Kralı Sihon ülkesinden geçmemize izin vermek istemedi. Tanrınız RAB, şimdi olduğu gibi, Sihon'u elinize teslim etmek için yüreğini duygusuzlaştırıp onu inatçı yaptı.

³¹ “RAB bana, ‘İşte Sihon'u ve ülkesini senin eline teslim etmeye başladım. Haydi, ülkeyi ele geçir ve mülk edinmeye başla’ dedi. ³² Sihon bizimle savaşmak için Yahesa'da bütün halkıyla karşımıza çıktı. ³³ Tanrımız RAB onu elimize teslim etti. Onu, oğullarını ve bütün halkını yok ettik. ³⁴ Bütün kentlerini ele geçirdik, hepsini yok ettik. Kadın, erkek, çocuk, kimseyi sağ bırakmadık. ³⁵ Hayvanlara ve ele geçirdiğimiz kentlerdeki mallara ise el koyduk. ³⁶ Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den ve vadideki kentten Gilat'a dek, ele geçirmediğimiz hiçbir kent kalmadı. Tanrımız RAB hepsini elimize teslim etti. ³⁷ Ama Tanrımız RAB'bin buyruğu uyarınca, Ammonlular'ın ülkesine –Yabbuk Irmağı kıyılarına, dağlık bölgedeki kentlere– yaklaşmadınız.”

3

İsrailliler Başan Kralı Og'u Bozguna Uğrattıyor
(Say.21:31-35)

¹ “Bundan sonra dönüp Başan'a doğru ilerledik. Başan Kralı Og'la ordusu bizimle savaşmak için Edrei'de karşımıza çıktı. ² RAB bana, ‘Ondan korkma!’ dedi, ‘Çünkü onu da ordusuyla ülkesini de senin eline teslim ettim. Amorlular'ın Heşbon'da yaşayan Kralı Sihon'a yaptığının aynısını ona da yapacaksın.’

³ “Böylece Tanrımız RAB, Başan Kralı Og'u ve halkını da elimize teslim etti. Hiçbirini sağ bırakmadan hepsini yok ettik. ⁴ Bütün kentlerini ele geçirdik. Ele geçirmediğimiz tek kent kalmadı. Hepsi altmış kentti: Başan'da Og'un ülkesi olan bütün Argov bölgesi. ⁵ Bütün bu kentler yüksek surlarla, kapılarla, sürgülerle sağlamlaştırılmıştı. Bunlardan başka surla çevrilmemiş birçok köy de vardı. ⁶ Heşbon Kralı Sihon'a yaptığımız gibi hepsini

* 2:23 “Kaftor”: Bugünkü Girit. 3:1 Say.21:33-34

yok ettik. Her kenti, kadın, erkek ve çocuklarla birlikte, tümüyle yok ettik. ⁷ Hayvanlara ve kentlerdeki mallara ise el koyduk.

⁸ “Arnon Vadisi'nden Hermon Dağı'na kadar Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki toprakları iki Amorlu kralın elinden aldık. ⁹ –Saydalılar Hermon'a Siryon, Amorlular'sa Senir derler.– ¹⁰ Ovadaki bütün kentleri, bütün Gilat'ı, Og'un ülkesine ait kentler olan Salka ve Edrei'ye uzanan bütün Başan'ı ele geçirdik.” ¹¹ –Refalılar'dan yalnız Başan Kralı Og sağ kalmıştı. Og'un Ammonlular'ın Rabba Kenti'ndeki yatağı demirdendi. O gün kullanılan arşın ölçüsüne göre uzunluğu dokuz*, eni dört arşındı†.–

Şeria Irmağı'nın Doğusuna Yerleşen Oymaklar
(Say.32:1-42)

¹² “O sırada ele geçirdiğimiz topraklardan Arnon Vadisi yakınındaki Aroer Kenti'nin kuzeyini, Gilat dağlık bölgesinin yarısıyla oradaki kentleri Ruben ve Gad oymaklarına verdim. ¹³ Gilat'ın geri kalan bölümünü ve Og'un ülkesi Başan'ı Manaşşe oymağının yarısına verdim. Başan'daki Argov bölgesi Refalılar ülkesi diye bilinirdi. ¹⁴ Manaşşe soyundan Yair, Geşur ile Maaka sınırına dek uzanan bütün Argov bölgesini aldı. Başan denilen bölgeye kendi adını verdi. Orası bugün de Havvot-Yair‡ diye anılıyor. ¹⁵ Makir'e Gilat'ı verdim. ¹⁶ Gilat'la Arnon Vadisi arasında kalan toprakları Ruben ve Gad oymaklarına verdim. Vadinin ortası onların sınırydı; Ammonlular'la sınırları ise Yabbuk Irmağı'ydı. ¹⁷ Arava'da da sınır Şeria Irmağı'ydı; Kinneret'ten Arava –Lut– Gölü'ne, doğuda Pisga yamaçlarının aşağısına kadar uzanıyordu.

¹⁸ “O zaman size şöyle buyruk verdim: ‘Tanrınız RAB mülk edinmek için bu ülkeyi size verdi. Bütün savaşçılarınız silahlı olarak İsraili kardeşlerinizin önüsüne gitsin. ¹⁹⁻²⁰ Ancak RAB sizi rahata erdirdiği gibi onları da rahata erdirene ve onlar Tanrınız RAB'bin Şeria Irmağı'nın karşı yakasında kendilerine vereceği toprakları ele geçirene kadar, kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız –biliyorum, birçok hayvanınız var– size verdiğim kentlerde kalsın. Ondan sonra, her biriniz size verdiğim toprağa dönebilir.’ ”

Rab Musa'nın Kenan Ülkesine Girmesini Yasaklıyor

²¹ “O zaman Yeşu'ya, ‘Tanrın RAB'bin bu iki krala neler yaptığını gözlerinle gördün’ dedim, ‘RAB gideceğin bütün ülkelere aynısını yapacak. ²² Onlardan korkmayın! Tanrınız RAB sizin için savaşacak.’

²³ “Sonra RAB'be yalvardım: ²⁴ ‘Ey Egemen RAB, büyüklüğünü ve güçlü elini bana göstermeye başladın. Gökte ve yerde senin yaptığın yüce işleri yapabilecek başka bir tanrı yok! ²⁵ İzin ver de Şeria Irmağı'ndan geçip karşı yakadaki o verimli ülkeyi, o güzel dağlık bölgeyi ve Lübnan'ı göreyim.’

²⁶ “Ama RAB sizin yüzünüzden bana öfkeleni, yalvarışıma kulak asmadı. Bana, ‘Yeter artık!’ dedi, ‘Bir daha bu konudan söz etme bana. ²⁷ Pisga Dağı'na çık. Batıya, kuzeye, güneye, doğuya bak. Gözlerinle gör. Çünkü Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceksin. ²⁸ Yeşu'ya görev ver. Onu güçlendir ve yüreklendir. Çünkü bu halk Şeria Irmağı'ndan onun önderliğinde geçecek. Göreceğin toprakları halka o miras olarak verecek.’ ²⁹ Böylece Beytpeor'un karşısındaki vadide kaldık.”

4

İsraililer'den Söz Dinlemeleri İsteniyor

¹ “Şimdi, ey İsrail, size öğrettiğim kurallara, ilkelere kulak verin. Yaşamak, ülkeye girmek ve atalarınızın Tanrısı RAB'bin size vereceği toprakları mülk edinmek için bunlara uyun. ² Size verdiğim buyruklara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın. Ama size

* **3:11** “Dokuz arşın”: Yaklaşık 4 m. † **3:11** “Dört arşın”: Yaklaşık 1.8 m. ‡ **3:14** “Havvot-Yair”: “Yair'in yerleşim birimleri” anlamına gelir. **3:17** Yşu.1:12-15 **3:23** Say.27:12-14; Yas.32:48-52 **4:2** Va.22:18-19

bildirdiğim Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyun.

³ “RAB'bin Baal-Peor'da neler yaptığını kendi gözlerinizle gördünüz. Tanrınız RAB, Baal-Peor'a tapan herkesi aranızdan yok etti. ⁴ RAB'be bağlı kalan sizler ise hâlâ yaşamaktasınız.

⁵ “İşte, Tanrım RAB'bin buyruğu uyarınca size kurallar, ilkeler verdim. Öyle ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede bunlara uyasınız. ⁶ Onlara sınıksı bağlanın. Çünkü ne denli bilge ve anlayışlı olduğunuzu uluslara bunlar gösterecek. Bu kuralları duyunca, uluslar, ‘Bu büyük ulus gerçekten bilge ve anlayışlı bir halk!’ diyecek. ⁷ Tanrımız RAB her çağırdığımızda bize yakın olur. Tanrısı kendisine böylesine yakın olan başka bir büyük ulus var mı? ⁸ Bugün size verdiğim bu yasa gibi adil kuralları, ilkeleri olan başka bir büyük ulus var mı?

⁹ “Ancak gördüklerinizi unutmamaya, yaşamınız boyunca aklınızdan çıkarmamaya dikkat edin ve uyanık olun. Bunları çocuklarınıza, torunlarınıza anlatın. ¹⁰ Horev'de Tanrınız RAB'bin önünde durduğunuz günü anımsayın. RAB bana şöyle dedi: ‘Sözlerimi dinlemesi için halkı topla. Öyle ki, yaşamları boyunca benden korkmayı öğrensinsinler, çocuklarına da öğretsinler.’

¹¹ “Yaklaşıp dağın eteğinde durdunuz. Dağ göklere dek yükselen alevle tutuşmuştu. Kara bulutlar ve koyu bir karanlık vardı. ¹² RAB size ateşin içinden seslendi. Siz konuşulanı duydunuz, ama konuşanı görmediniz. Yalnız bir ses duydunuz. ¹³ RAB uymanızı buyurduğu antlaşmayı, yani On Buyruk'u size açıkladı. Onları iki taş levha üstüne yazdı. ¹⁴ Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uymanız gereken kuralları, ilkeleri size öğretmemi buyurdu.”

Putatapanlara Karşı Uyarı

¹⁵ “RAB Horev'de ateşin içinden size seslendiği gün hiçbir suret görmediniz. Bu nedenle kendinize çok dikkat edin. ¹⁶⁻¹⁸ Öyle ki, kendiniz için erkek ya da kadın, yerde yaşayan hayvan ya da gökte uçan kuş, küçük kara hayvanı ya da aşağıda suda yaşayan balık suretinde, heykel biçiminde put yaparak yoldan sapmayasınız. ¹⁹ Gözlerinizi göklere kaldırıp güneşi, ayı, yıldızları –gök cisimlerini– görünce sakın aldanmayın; eğilip onlara tapmayın. Tanrınız RAB bunları göğün altındaki halklara pay olarak vermiştir. ²⁰ Size gelince, RAB, bugün olduğu gibi kendi halkı olmanız için, sizi alıp demir eritme ocağından, Mısır'dan çıkardı.

²¹ “RAB sizin yüzünüzden bana öfkelenildi. Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmemem ve Tanrınız RAB'bin size mülk olarak vereceği o verimli ülkeye girmemem için ant içti. ²² Ben bu toprakta öleceğim. Şeria Irmağı'ndan geçmeyeceğim. Ama siz karşıya geçecek ve o verimli ülkeyi mülk edineceksiniz. ²³ Tanrınız RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmayı unutmamaya, kendinize Tanrınız RAB'bin yasakladığı herhangi bir şeyin suretinde put yapmamaya dikkat edin. ²⁴ Çünkü Tanrınız RAB yakıp yok eden bir ateştir; kıskanç bir Tanrı'dır.

²⁵ “Ülkede uzun zaman oturduktan, çocuk ve torun sahibi olduktan sonra yoldan sapar, kendinize herhangi bir şeyin suretinde put yapar, Tanrınız RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak onu öfkeliendirirseniz, ²⁶ bugün size karşı yeri göğü tanık gösteririm ki, mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçip gideceğiniz ülkede kesinlikle ve çabucak öleceksiniz. Orada uzun süre yaşamayacak, büsbütün yok olacaksınız. ²⁷ RAB sizi başka halkların arasına dağıtacak. RAB'bin sizi süreceği ulusların arasında sayıca az olacaksınız. ²⁸ Orada görmeyen, duymayan, yemeyen, koku almayan, insan eliyle yapılmış, ağaçtan, taştan tanrılara tapacaksınız. ²⁹ Ama Tanrınız RAB'bi arayacaksınız. Bütün yüreğinizle, bütün

4:3 Say.25:1-9 4:11 Çık.19:16-18; İbr.12:18-19 4:13 Çık.31:18 4:14 Çık.21:1 4:16-18 Çık.20:4; Lev.26:1; Yas.5:8; 27:15 4:16-18 Rom.1:23 4:20 Çık.19:5; Yas.7:6; 14:2; 26:18; Tit.2:14; 1Pe.2:9 4:21 Say.20:12 4:24 Yas.9:3; İbr.12:29 4:27 Yas.28:36 4:29 Yer.29:13

canınızla ararsanız, O'nu bulacaksınız. ³⁰ Sıkıntıya düştüğünüzde ve bütün bu olaylar başınıza geldiğinde, sonunda Tanrınız RAB'be dönecek, O'nun sözüne kulak vereceksiniz. ³¹ Çünkü Tanrınız RAB acıyan bir Tanrı'dır. Sizi bırakmaz, yok etmez ve atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı unutmaz.

³² “Siz doğmadan önceki geçmiş günleri, Tanrı'nın yeryüzünde insanı yarattığı günden bu yana geçen zamanı soruşturun. Göklerin bir ucundan öbür ucuna sorun. Bu kadar önemli bir olay hiç oldu mu, ya da buna benzer bir olay duyuldu mu? ³³ Ateşin içinden seslenen Tanrı'nın sesini sizin gibi duyup da sağ kalan başka bir ulus var mı? ³⁴ Hiçbir tanrı Tanrınız RAB'in Mısır'da gözlerinizin önünde sizin için yaptığı gibi denemelerle, belirtilerle, şaşılası işlerle, savaşıla, güçlü ve kudretli elle, büyük ve ürkütücü olaylarla gidip başka bir ulustan kendine bir ulus almaya kalkıştı mı?

³⁵ “Bu olaylar RAB'in Tanrı olduğunu ve O'ndan başkası olmadığını bilirsiniz diye size gösterildi. ³⁶ O sizi yola getirmek için gökten size sesini duyurdu. Yeryüzünde size büyük ateşini gösterdi. Ateşin içinden size sözlerini duyurdu. ³⁷ Atalarınızı sevdiği ve onların soyunu seçtiği için sizi büyük gücüyle Mısır'dan kendisi çıkardı. ³⁸ Amacı sizden daha büyük, daha güçlü ulusları önünüzden kovmak, onların ülkelerine girmenizi sağlamak, bugün olduğu gibi mülk edinmeniz için ülkelerini size vermektir.

³⁹ “Bunun için, bugün RAB'in yukarıda göklerde, aşağıda yeryüzünde Tanrı olduğunu, O'ndan başkası olmadığını bilin ve bunu aklınızdan çıkarmayın. ⁴⁰ Size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza iyilik sağlaması ve Tanrınız RAB'in sonsuza dek size vereceği bu topraklarda uzun yıllar yaşamanız için bugün size bildirdiğim RAB'in kurallarına, buyruklarına uyun.”

Sığınak Kentler

(Say.35:6-28; Yas.19:1-13; Yşu.20:1-9)

⁴¹ Bundan sonra Musa Şeria Irmağı'nın doğusunda üç kent ayırdı. ⁴² Öyle ki, önceden kin beslemediği bir komşusunu istemeyerek öldüren biri bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarabilsin. ⁴³ Bu kentler şunlardı: Rubenliler için ovadaki kırsal bölgede Beser, Gadlılar için Gilat'taki Ramot, Manaşşeliler için Başan'daki Golan.

Yasaya Giriş

⁴⁴ Musa'nın İsraililer'e anlattığı yasa budur. ⁴⁵ Mısır'dan çıktıktan sonra Musa'nın İsraililer'e bildirdiği yasalar, kurallar, ilkeler bunlardır. ⁴⁶ Musa bunları Şeria Irmağı'nın doğu yakasında, Beytpeor karşısındaki vadide bildirdi. Burası daha önce Heşbon'da oturan Amorlular'ın Kralı Sihon'a ait topraklardı. Musa ile İsraililer Mısır'dan çıktıklarında Sihon'u bozguna uğratmışlardı. ⁴⁷ Onun ve Başan Kralı Og'un ülkesini, yani Şeria Irmağı'nın doğusunda yaşayan iki Amorlu kralın ülkesini ele geçirmişlerdi. ⁴⁸ Bu topraklar, Arnon Vadisi kıyısındaki Aroer Kenti'nden Sion, yani Hermon Dağı'na kadar uzanıyor, ⁴⁹ Pisga Dağı'nın eteğindeki Arava Gölü'ne dek uzanan, Şeria Irmağı'nın doğu yakasındaki bütün Arava'yı kapsıyordu.

5

On Buyruk

(Çık.20:1-17)

¹ Musa bütün İsraililer'i bir araya toplayarak şöyle dedi: “Ey İsrail, bugün size bildireceğim kurallara, ilkelere kulak verin! Onları öğrenin ve onlara uymaya dikkat edin! ² Tanrımız RAB Horev Dağı'nda bizimle bir antlaşma yaptı. ³ RAB bu antlaşmayı atalarımızla değil, bizimle, bugün burada sağ kalan hepimizle yaptı. ⁴ RAB dağda ateşin

içinden sizinle yüz yüze konuştu. ⁵ O zaman RAB'bin sözünü size bildirmek için RAB ile sizin aranızda durdum. Çünkü siz ateşten korkup dağa çıkmadınız. RAB şöyle seslendi:

⁶ “ ‘Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkaran Tanrın RAB benim.

⁷ “ ‘Benden başka tanrın olmayacak.

⁸ “ ‘Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. ⁹ Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrın RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. ¹⁰ Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa* sevgi gösteririm.

¹¹ “ ‘Tanrın RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.

¹² “ ‘Tanrın RAB'bin buyruğu uyarınca Şabat Günü'nü* tut ve kutsal say. ¹³ Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. ¹⁴ Ama yedinci gün bana, Tanrın RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, öküzün, eşeğin ya da herhangi bir hayvanın, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. Öyle ki, senin gibi erkek ve kadın kölelerin de dirlensinler. ¹⁵ Mısır'da köle olduğunu ve Tanrın RAB'bin seni oradan güçlü ve kudretli eliyle çıkardığını anımsayacaksın. Tanrın RAB bu yüzden Şabat Günü'nü tutmanı buyurdu.

¹⁶ “ ‘Tanrın RAB'bin buyruğu uyarınca annene babana saygı göster. Öyle ki, ömrün uzun olsun ve Tanrın RAB'bin sana vereceği ülkede üzerine iyilik gelsin.

¹⁷ “ ‘Adam öldürmeyeceksin.

¹⁸ “ ‘Zina etmeyeceksin.

¹⁹ “ ‘Çalmayacaksın.

²⁰ “ ‘Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

²¹ “ ‘Komşunun karısına kötü gözle bakmayacaksın. Komşunun evine, tarlasına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.’

²² “RAB bu sözleri dağda ateşin, bulutun, koyu karanlığın içinden bütün topluluğunuza yüksek sesle söyledi. Başka bir şey eklemedi. Sonra bunları iki taş levha üstüne yazıp bana verdi.

²³ “Dağ alev alev yanarken karanlığın içinden sesi duyduğunuzda bütün oymak başlarınız ve ileri gelenlerinizle bana yaklaştınız. ²⁴ ‘Tanrımız RAB bize yüceliğini ve büyüklüğünü gösterdi’ dediniz, ‘Ateşin içinden sesini duyduk. Bugün Tanrı'nın insanla konuştuğunu ve insanın ölmediğini gördük. ²⁵ Neden şimdi ölelim? Bu büyük ateş bizi yakıp yok edecek. Tanrımız RAB'bin sesini bir daha duyarsak öleceğiz. ²⁶ Ateşin içinden seslenen, yaşayan Tanrı'nın sesini bizim gibi duyup da sağ kalan var mı? ²⁷ Sen git, Tanrımız RAB'bin söyleyeceklerini dinle. Sonra Tanrımız RAB'bin bütün söylediklerini bize anlat. Biz de kulak verip uyacağız.’

²⁸ “RAB benimle yaptığınız konuşmayı duyunca, şöyle dedi: ‘Bu halkın sana neler söylediğini duydum. Bütün söyledikleri doğrudur. ²⁹ Keşke benden korksalar ve bütün buyruklarına uymak için her zaman yürekten istekli olsalar! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik gelirdi.

³⁰ “ ‘Git, çadırlarına dönmelerini söyle. ³¹ Ama sen burada yanımda dur. Sana bütün buyrukları, kuralları, ilkeleri vereceğim. Bunları halka sen öğreteceksin. Öyle ki, mülk edinmek için kendilerine vereceğim ülkede hepsine uysunlar.’

5:8 Yas.4:15-18; 27:15 5:9 Çık.34:6-7; Say.14:18; Yas.7:9-10 * 5:10 “Kuşağa” ya da “Kişiye”. 5:11 Lev.19:12
5:12 Çık.16:23-30; 31:12-14 5:13 Çık.23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev.23:3 5:16 Yas.27:16; Mat.15:4; 19:19; Mar.7:10;
10:19; Luk.18:20; Ef.6:2 5:16 Ef.6:3 5:17 Yar.9:6; Lev.24:17; Mat.5:21; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9;
Yak.2:11 5:18 Lev.20:10; Mat.5:27; 19:18; Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9; Yak.2:11 5:19 Lev.19:11; Mat.19:18;
Mar.10:19; Luk.18:20; Rom.13:9 5:20 Çık.23:1; Mat.19:18; Mar.10:19; Luk.18:20 5:21 Rom.7:7; 13:9 5:22
İbr.12:18-19

³² “Tanrınız RAB'bin size buyurdıklarına uymaya özen gösterin. Onlardan sağa sola sapmayın. ³³ Tanrınız RAB'bin size buyurduğu yollarda yürüyün. Öyle ki, mülk edineceğiniz ülkede sağ kalasınız, başarılı ve uzun ömürlü olasınız.”

6

En Büyük Buyruk

¹ “Tanrınız RAB'bin size öğretmek için bana verdiği buyruklar, kurallar, ilkeler bunlardır. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkede onlara uyun. ² Yaşamınız boyunca siz, çocuklarınız ve torunlarınız, size verdiğim bütün kurallara, buyruklara uyarak Tanrınız RAB'den korkun ki, ömrünüz uzun olsun. ³ Kulak ver, ey İsrail! Söz dinleyin ki, üzerinize iyilik gelsin, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği söz uyarınca süt ve bal akan ülkede bol bol çoğalasınız.

⁴ “Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir*.” ⁵ Tanrınız RAB'bi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz. ⁶ Bugün size verdiğim bu buyrukları aklınızda tutun. ⁷ Onları çocuklarınıza belletin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yataarken, kalkarken onlardan söz edin. ⁸ Bir belirti olarak onları ellerinize bağlayın, alın sargısı olarak takın. ⁹ Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın.”

Söz Dinlemezliğe Karşı Uyarı

¹⁰⁻¹¹ “Tanrınız RAB atalarınıza, İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca, sizi vereceği ülkeye –inşa etmediğiniz büyük ve güzel kentleri, biriktirmediğiniz iyi eşyalarla dolu evleri, siz emek vermeden kazılmış sarnıçları, dikmediğiniz bağları, zeytinlikleri olan ülkeye– götüreceksiniz. Orada yiyip doyacaksınız. ¹² O zaman dikkat edin! Sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkaran RAB'bi unutmayın.

¹³ “Tanrınız RAB'den korkacaksınız; O'na kulluk edecek ve O'nun adıyla ant içeceksiniz. ¹⁴ Başka ilahların, çevrenizdeki ulusların taptığı hiçbir ilahın ardınca gitmeyeceksiniz. ¹⁵ Çünkü aranızda olan Tanrınız RAB kıskanç bir Tanrı'dır. Öfkelenirse sizi yeryüzünden yok eder. ¹⁶ Massa'da olduğu gibi, Tanrınız RAB'bi denemeyeceksiniz. ¹⁷ Tanrınız RAB'bin buyruklarına, size verdiği yasalara, kurallara uymaya dikkat edeceksiniz. ¹⁸ RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin, RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği verimli ülkeyi mülk edinesiniz. ¹⁹ RAB de sözü uyarınca bütün düşmanlarınızı önünüzden kovacak.

²⁰ “Gelecekte çocuklarınız size, ‘Tanrımız RAB'bin size verdiği yasaların, kuralların, ilkelerin anlamı nedir?’ diye sorunca, ²¹ onlara şöyle diyeceksiniz: ‘Mısır'da firavunun köleleriydik. RAB bizi güçlü eliyle oradan çıkardı. ²² Gözlerimizin önünde Mısır'a, firavuna, ailesine karşı belirtiler, büyük ve korkunç işler yaptı. ²³ Atalarımıza ant içerek söz verdiği ülkeye götürmek ve orayı bize vermek için bizi Mısır'dan çıkardı. ²⁴ Sürekli üzerimize iyilik gelmesi ve bugün olduğu gibi sağ kalmamız için Tanrımız RAB bütün bu kurallara uymamızı ve kendisinden korkmamızı buyurdu. ²⁵ Tanrımız RAB'bin önünde, verdiği bu buyruklara uymaya dikkat edersek, bunu bize doğruluk sayacaktır.’ ”

7

Tanrı'nın Öz Halkı (Çık.34:11-16)

¹ “Tanrınız RAB mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkeye sizi götürdüğünde, önünüzden birçok ulusu –Hititler'i*, Girgaşlılar'ı, Amorlular'ı, Kenanlılar'ı, Perizliler'i, Hivliler'i,

6:4 Mar.12:29 * **6:4** “Tanrımız RAB tek RAB'dir” ya da “RAB Tanrımız'dır, yalnız ve yalnız RAB” veya “RAB Tanrımız'dır, RAB tekir”. **6:5** Mat.22:37; Mar.12:30; Luk.10:27 **6:6** Yas.11:18-20 **6:10-11** Yar.12:7; 26:3; 28:13 **6:13** Mat.4:10; Luk.4:8 **6:16** Mat.4:7; Luk.4:12 **6:16** Çık.17:1-7 **7:1** Elç.13:19-20

Yevuslular'ı, sizden daha büyük ve daha güçlü yedi ulusu- kovacak. ² Tanrınız RAB bu ulusları elinize teslim ettiğinde, onları bozguna uğrattığınızda, tümünü yok etmelisiniz. Bu uluslarla antlaşma yapmayacaksınız, onlara acımayacaksınız. ³ Kız alıp vermeyeceksiniz. Kızlarınızı oğullarına vermeyeceksiniz; oğullarınıza da onlardan kız almayacaksınız. ⁴ Çünkü onlar oğullarınızı beni izlemekten saptıracak, başka ilahlara tapmalarına neden olacaklardır. O zaman RAB size öfkelenecek ve sizi çabucak yok edecek. ⁵ Onlara şöyle yapacaksınız: Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını devirecek, öbür putlarını yakacaksınız.

⁶ “Siz Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız. Tanrınız RAB, öz halkı olmanız için, yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti. ⁷ RAB'bin sizi sevmesinin ve seçmesinin nedeni öbür halklardan daha kalabalık olduğunuzdan değil. Siz sayıca öbür halklardan azdınız. ⁸ RAB size sevgisini göstermek ve atalarınıza ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için güçlü eliyle sizi Mısır'dan çıkardı; köle olduğunuz ülkeden, Mısır Firavunu'nun elinden sizi kurtardı. ⁹ Tanrınız RAB'bin Tanrı olduğunu bilin. O güvenilir Tanrı'dır. Kendisini sevenlerin, buyruklarına uyanların bininci kuşağına kadar antlaşmasına bağlı kalır. ¹⁰ Kendisinden nefret edenlere ise üzerlerine yıkım göndererek karşılık verir. RAB kendisinden nefret edene karşılık vermekte gecikmeyecek. ¹¹ Onun için, bugün size bildirdiğim buyruklara, kurallara, ilkelere uymaya dikkat edin.”

Buyruklara Uyanlara Verilecek Ödül (Yas.28:1-14)

¹² “Bu ilkeleri dinler, onlara özenle uyarsanız, Tanrınız RAB atalarınıza ant içerek verdiği söz uyarınca sizinle yaptığı antlaşmaya bağlı kalacak. ¹³ Sizi sevecek, kutsayacak, çoğaltacak. Atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede rahminizin meyvesini, toprağınızın ürününü -tahılını, yeni şarabını, zeytinyağını- sığırlarınızın buzağılarını, sürülerinizin kuzularını bereketli kılacak. ¹⁴ Öbür halklardan daha çok kutsanmış olacaksınız. Erkekleriniz, kadınlarınız, hayvanlarınız arasında döl vermeyen olmayacak. ¹⁵ RAB her türlü hastalığı sizden uzaklaştıracak. Mısır'da gördüğünüz korkunç hastalıklardan hiçbirini size vermeyecek. Bütün bu hastalıkları sizden nefret edenlere verecek. ¹⁶ Tanrınız RAB'bin elinize teslim edeceği halkların tümünü yok edeceksiniz. Onlara acımayacaksınız. İlahlarına tapmayacaksınız. Çünkü bu sizin için tuzak olacaktır.

¹⁷ “‘Bu uluslar bizden daha güçlü. Onları nasıl kovabiliriz?’ diye düşünebilirsiniz. ¹⁸ Onlardan korkmayacaksınız. Tanrınız RAB'bin firavuna ve bütün Mısır'a yaptıklarını her zaman anımsayın. ¹⁹ Tanrınız RAB'bin sizi Mısır'dan çıkarmak için yaptığı büyük denemeleri, belirtileri, şaşılası işleri, güçlü ve kudretli elini gözlerinizle gördünüz. Tanrınız RAB şimdi korktuğunuz bütün bu halklara aynısını yapacaktır. ²⁰ Sizden gizlenerek sağ kalmış olanların üzerine, hepsi yok olana dek eşekarısı* gönderecek. ²¹ Onlardan yılmayacaksınız. Aranızda olan Tanrınız RAB ulu ve heybetli bir Tanrı'dır. ²² Bu ulusları önünüzden azar azar kovacak. Onları birden ortadan kaldıramazsınız. Yoksa çevrenizde yabanıl hayvanlar çoğalır. ²³ Tanrınız RAB onları elinize teslim edecek ve hepsi yok oluncaya dek onları şaşkına çevirecek. ²⁴ Krallarını elinize teslim edecek; adlarını göğün altından sileceksiniz. Onları yok edene dek kimse size karşı duramayacak. ²⁵ İlahlarını simgeleyen putları yakacaksınız; üzerlerindeki altına, gümüşe göz dikmeyecek, bunları kendinize ayırmayacaksınız. Öyle ki, tuzağa düşmeyesiniz. Bu putlar Tanrınız RAB'bin gözünde iğrençtir. ²⁶ Bu iğrenç şeyleri evinize getirmeyeceksiniz, yoksa siz de onlar gibi yok olursunuz. Onlardan çok nefret edecek, tiksineceksiniz; çünkü onlar yok olmaya mahkûmdur.”

7:5 Yas.12:3 **7:6** Çık.19:5; Yas.4:20; 14:2; 26:18; Tit.2:14; 1Pe.2:9 **7:9** Çık.20:5-6; 34:6-7; Say.14:18; Yas.5:9-10

7:12 Yas.11:13-17 * **7:20** “Eşekarısı”: İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir.

8

Rab'bi Unutmayın

¹ “Bugün size bildirdiğim buyruklara tam tamına uyun ki, yaşayasınız, çoğalasınız ve gidip RAB'bin atalarınıza ant içerek söz verdiği ülkeyi mülk edinesiniz. ² Tanrınız RAB'bin sizi kırk yıl boyunca çölde dolaştırdığı uzun yolculuğu anımsayın! Buyruklarına uyup uymayacağınızı, amacınızın ne olduğunu öğrenmek için sizi sıkıntılara sokarak sınadı. ³ Sizi aç bırakarak sıkıntıya soktu. Sonra sizin de atalarınızın da bilmediği man ile sizi doyurdu. İnsanın yalnız ekmekle yaşamadığını, RAB'bin ağzından çıkan her sözle yaşadığını size öğretmek için yaptı bunu. ⁴ Kırk yıl ne giysileriniz eskidi, ne de ayaklarınız şişti. ⁵ Tanrınız RAB'bin, çocuğunu eğiten bir baba gibi, sizi nasıl eğittiğini anlayın.

⁶ “Onun için, Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyun. Yollarında yürüyün, O'ndan korkun. ⁷ Tanrınız RAB sizi verimli bir ülkeye götürüyor. Öyle bir ülke ki, ırmakları, pınarları, derelerden tepelerden çıkan su kaynakları vardır; ⁸ buğdayı, arpası, üzümü, inciri, narı, zeytinyağı, balı vardır. ⁹ Sıkıntısız ekmek yiyebileceğiniz, hiçbir şeye gereksinim duymayacağınız bir ülkedir. Öyle bir ülke ki, kayaları demirdir, dağlarından bakır çıkarabilirsiniz.

¹⁰ “Yiyip doyunca, size verdiği verimli ülke için Tanrınız RAB'be övgüler sunun. ¹¹ Tanrınız RAB'bi unutmamaya dikkat edin. Bugün size bildirdiğim buyruklarını, ilkelerini, kurallarını savsaklamayın. ¹² Yiyip doyduğunuzda, güzel evler yapıp yerleştiğinizde, ¹³ sığırlarınız, davarlarınız çoğaldığında, altınınız, gümüşünüz ve her şeyiniz arttığında, ¹⁴ böbürlenmemeye ve sizi Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıkaran Tanrınız RAB'bi unutmamaya dikkat edin. ¹⁵ RAB o büyük ve korkunç çölde, zehirli yılanlarla, akreplerle dolu o kurak, susuz toprakta sizi yürüttü. Size sert kayadan su çıkardı. ¹⁶ Atalarınızın bilmediği man ile sizi çölde doyurdu. Sizi sıkıntıya soktu, sınadı. Öyle ki, sonunda üzerinize iyilik gelsin. ¹⁷ ‘Bu serveti toplayan kendi yeteneğimiz, güçlü elimizdir’ diye düşünebilirsiniz. ¹⁸ Ancak bu serveti toplama yeteneğini size verenin Tanrınız RAB olduğunu anımsayın. Atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı sürdürmek amacıyla bugün de bunu yapıyor.

¹⁹ “Tanrınız RAB'bi unuttur, başka ilahların ardınca giderseniz, onlara tapar, önlerinde yere kapanırsanız, bugün size açıkça belirtirim ki, tamamen yok olacaksınız. ²⁰ Tanrınız RAB önünüzden ulusları yok ettiği gibi, sözüne kulak vermediğiniz için sizi de yok edecek.

9

¹ “Ey İsrail, kulak ver! Bugün sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçeceksiniz. Onların kentleri büyük, surları göğede yükseliyor. ² Bu güçlü, uzun boylu halk Anaklılar'dır. Onları biliyorsunuz. ‘Kim Anaklılar'a karşı durabilir?’ deyişini duydunuz. ³ Bilin ki, yakıp yok eden ateş olan Tanrınız RAB önünüzden gidecek. Onları ortadan kaldıracak, size boyun eğmelerini sağlayacak. Onları kovacaksınız, RAB'bin verdiği söz uyarınca bir çırpıda yok edeceksiniz.”

Halkın Söz Dinlemezliliği

⁴ “Tanrınız RAB bu ulusları önünüzden kovunca, ‘RAB doğruluğumuzdan ötürü bu ülkeyi mülk edinelim diye bizi buraya getirdi’ diye düşünmeyin. Çünkü RAB, bu ulusları yaptıkları kötülükler yüzünden önünüzden kovuyor. ⁵ Onların topraklarını mülk edinmeye gitmenizin nedeni doğruluğunuz, erdeminiz değildir. Tanrınız RAB bu ulusları kötülükleri yüzünden ve atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a ant içerek verdiği sözü yerine getirmek için önünüzden kovacak. ⁶ Şunu anlayın ki, Tanrınız RAB'bin bu verimli

toprakları mülk edinesiniz diye size vermesinin nedeni doğruluğunuz değildir. Çünkü siz dikbaşlı bir halksınız.

⁷ “Tanrınız RAB’bi çölde nasıl kızdırdığınızı anımsayın, hiç unutmayın. Mısır’dan çıktığınız günden buraya varıncaya dek, RAB’be sürekli karşı geldiniz. ⁸ Horev Dağı’nda RAB’bi öyle kızdırdınız ki, sizi yok edecek kadar öfkeleni. ⁹ Daha önce taş levhaları – RAB’bin sizinle yaptığı antlaşmanın levhalarını– almak için dağa çıkmıştım; orada kırk gün, kırk gece kaldım. Ne yedim, ne içtim. ¹⁰ RAB Tanrı parmağıyla yazmış olduğu iki taş levhayı bana verdi. Bu levhalar, dağda toplandığınız gün RAB’bin ateşin içinden size bildirdiği bütün buyrukları içermekteydi. ¹¹ Kırk gün, kırk gece sonra RAB bana iki taş levhayı, antlaşma levhalarını verdi.

¹² “ ‘Haydi, buradan hemen in’ dedi, ‘Çünkü Mısır’dan çıkardığın halkın yoldan çıktı. Onlara buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir put yaptılar.’ ¹³ Sonra RAB bana, ‘Bu halkı gördüm’ dedi, ‘İşte dikbaşlı bir halk! ¹⁴ Bırak da onları yok edeyim; adlarını da göğün altından sileyim. Seni onlardan daha güçlü, daha büyük bir ulus kılayım.’

¹⁵ “Dönüp dağdan aşağıya indim. Dağ alev alev yanıyordu. Antlaşmanın iki levhası iki elimdeydi. ¹⁶ Tanrınız RAB’be karşı günah işlediğinizi gördüm. Kendinize buzağıya benzer bir dökme put yapmıştınız. RAB’bin size buyurduğu yoldan hemen sapmıştınız. ¹⁷ Bu yüzden iki levhayı fırlatıp attım, gözünüzün önünde parçaladım. ¹⁸ Bir kez daha RAB’bin huzurunda bir şey yemeden, içmeden kırk gün kırk gece yere kapanıp kaldım. Çünkü günah işlemiştiniz; RAB’bin gözünde kötü olanı yaparak O’nu öfkelen-dirmiştiniz. ¹⁹ RAB’bin kızgın öfkesi karşısında korktum. Öfkesi sizi yok edecek kadar alevlenmişti. Ama RAB yakarışımı yine duydu. ²⁰ RAB Harun’a da onu yok edecek kadar öfkelenmişti. O sırada Harun için de yakardım. ²¹ Yaptığınız günahlı nesneyi, o buzağıya benzer dökme putu alıp yaktım. Parçalayıp ince toz haline getirinceye dek ezdim. Sonra tozu dağdan akan dereye attım.

²² “Tavera’da, Massa’da, Kivrot-Hattaava’da* da RAB’bi öfkelen-dirdiniz. ²³ RAB sizi Kadeş-Barnea’dan gönderirken, ‘Gidin, size vereceğim ülkeyi mülk edinin’ diye buyurmuştu. Sizse Tanrınız RAB’bin buyruğuna karşı geldiniz. O’na güvenmediniz, sözüne kulak vermediniz. ²⁴ Sizi tanıdığım günden bu yana RAB’be sürekli karşı geldiniz.

²⁵ “RAB sizi yok edeceğini söylediği için, kırk gün kırk gece O’nun önünde yere kapanıp kaldım. ²⁶ RAB’be şöyle yakardım: ‘Ey Egemen RAB, büyük kudretinle kurtarıp güçlü elinle Mısır’dan çıkardığın halkını, kendi mirasını yok etme. ²⁷ Kulların İbrahim’i, İshak’ı, Yakup’u anımsa. Bu halkın dikbaşlılığını, kötülüğünü, günahını dikkate alma. ²⁸ Yoksa bizi çıkardığın ülkenin halkı, ‘RAB söz verdiği ülkeye götüremediği, onlardan nefret ettiği için çölde yok etmek amacıyla onları Mısır’dan çıkardı’ diyecek. ²⁹ Oysa onlar, büyük güçle ve kudretli elinle Mısır’dan çıkardığın kendi halkın ve mirasıdır.’ ”

10

Musa Buyrukları Yeniden Alıyor (Çık.34:1-10)

¹ “O zaman RAB bana, ‘Öncekiler gibi iki taş levha kes ve dağa, yanıma çık’ dedi, ‘Ağaçtan bir sandık yap. ² Parçaladığın önceki levhalara yazılı buyrukları yeni levhalara yazacağım. Sonra onları sandığa koyacaksın.’

³ “Böylece akasya ağacından bir sandık yaptım. Öncekiler gibi iki taş levha kestim. İki levhayı da alıp dağa çıktım. ⁴ RAB dağda toplandığınız gün ateşin içinden size bildirdiği

9:9 Çık.24:18 9:19 İbr.12:21 9:21 Çık.32:20 9:22 Say.11:3 9:22 Çık.17:7 9:22 Say.11:34 * 9:22
“Kivrot-Hattaava”: “Özlem mezarları” anlamına gelir. 9:23 Say.13:25-14:38 9:23 Yas.1:21 9:23 Say.13:31;
Yas.1:26; İbr.3:16

On Buyruk'u, daha önce yaptığı gibi, bu levhalara yazdı ve bana verdi. ⁵ Sonra dönüp dağdan indim. RAB'bin buyruğu uyarınca, levhaları yaptığım sandığa koydum. Orada duruyorlar.”

⁶ –İsraililer Yaakanoğulları'na ait kuyulardan ayrılıp Mosera'ya gittiler. Harun orada öldü ve gömüldü. Yerine oğlu Elazar kâhin oldu. ⁷ İsraililer oradan Gudgoda'ya, sonra da akarsular bölgesi olan Yotvata'ya göç ettiler. ⁸ O zaman RAB, kendi Antlaşma Sandığı'nı* taşıması, kendisine hizmet etmek üzere önünde durması ve O'nun adıyla kutsaması için Levililer oymağını ayırdı. Bugün de aynı görevi yapıyorlar. ⁹ Bu yüzden Levililer kardeşleri olan öbür oymaklar gibi pay ve mülk almadılar. Tanrınız RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca onların mirası RAB'dir.–

¹⁰ “Daha önce yaptığım gibi dağda kırk gün, kırk gece kaldım. RAB yine yakarışımı duydu ve sizi yok etmek istemedi. ¹¹ Sonra, ‘Kalk, git’ dedi, ‘Onları atalarına ant içerek söz verdiğim ülkeye götür. Gidip orayı mülk edinsinler.’ ”

Rab'den Korkun

¹² “Şimdi, ey İsrail halkı, Tanrınız RAB sizden ne istiyor? Yalnız şunu istiyor: Tanrınız RAB'den korkun, O'nun yollarında yürüyün, O'nu sevin; bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk edin; ¹³ üzerinize iyilik gelsin diye bugün size bildirdiğim buyruklarına, kurallarına uyun. ¹⁴ Gökler de, göklerin gökleri de, yeryüzü ve içindeki her şey Tanrınız RAB'bindir. ¹⁵ Öyleyken RAB atalarınızı sevdi, onlara bağlandı. Bugün olduğu gibi, onların soyu olan sizleri bütün halkların arasından seçti. ¹⁶ Yüreklerinizi RAB'be adayın*, bundan böyle dikbaşı olmayın. ¹⁷ Çünkü Tanrınız RAB, tanrıların Tanrısı, rablerin Rabbi'dir. O kimseyi kayırmayan, rüşvet almayan, ulu, güçlü, heybetli Tanrı'dır. ¹⁸ Öksüzlerin, dul kadınların hakkını gözetir. Yabancıları sever, onlara yiyecek, giyecek sağlar. ¹⁹ Siz de yabancıları seveceksiniz. Çünkü Mısır'da siz de yabancıydınız. ²⁰ Tanrınız RAB'den korkun, O'na kulluk edin. O'na bağlı kalın ve O'nun adıyla ant için. ²¹ O övgünüzdür. Gözlerinizle gördüğünüz o büyük, heybetli belirtileri sizin için gerçekleştiren Tanrınız'dır. ²² Mısır'a giden atalarınız yetmiş kişiydi. Şimdiyse Tanrınız RAB sizi göklerdeki yıldızlar kadar çoğalttı.”

11

Rab'bin Büyüklüğü

¹ “Tanrınız RAB'bi sevin. Uyarılarına, kurallarına, ilkelerine, buyruklarına her zaman uyun. ² Unutmayın ki, Tanrınız RAB'bin tedibini görüp yaşayanlar çocuklarınız değil, sizsiniz: Büyüklüğünü, güçlü elini, kudretini, ³ belirtilerini, Mısır'da firavuna ve bütün ülkesine yaptıklarını; ⁴ Mısır ordusuna, atlarına, savaş arabalarına neler yaptığını; Mısırlılar sizi kovalarken onları nasıl Kamış Denizi'nin* suları altında bıraktığını, onları nasıl yok ettiğini gördünüz. ⁵ Buraya varıncaya dek RAB'bin çölde sizin için neler yaptığını; ⁶ Rubenoğulları'ndan Eliav'ın oğulları Datan'la Aviram'a neler ettiğini; bütün İsrail'in gözü önünde yerin nasıl yarıldığını, onları, ailelerini, çadırlarını ve onlara ait her canlıyı nasıl yuttuğunu gören çocuklarınız değil, sizsiniz. ⁷ RAB'bin yaptığı bu büyük işlerin tümünü gören sizsiniz.

⁸ “Bugün size bildirdiğim buyrukların tümüne uyun ki, güçlü olasınız, mülk edinmek üzere Şeria Irmağı'ndan geçip ülkeyi ele geçiresiniz. ⁹ RAB'bin ant içerek atalarınıza ve soylarına söz verdiği süt ve bal akan ülkede ömrünüz uzun olsun. ¹⁰ Mülk edinmek için gideceğiniz ülke, çıkmış olduğunuz Mısır gibi değildir. Orada tohumunuzu eker,

^{10:6} Say.20:28; 33:38 ^{10:8} Say.3:5-8 ^{10:9} Yas.18:2 ^{10:10} Çık.34:28 * ^{10:16} “Yüreklerinizi RAB'be adayın”: İbranice “Yüreklerinizi sünnet edin”. ^{10:17} 1Ti.6:15; Va.17:14; 19:16 ^{10:17} Elç.10:34-35; Rom.2:11; Gal.2:6; Ef.6:9 ^{10:22} Yar.46:27 ^{10:22} Yar.15:5; 22:17 ^{11:3} Çık.7:8-12:13 ^{11:4} Çık.14:28 ^{11:6} Say.16:31-32

sebze bahçesi gibi zorlukla* sulardınız. ¹¹ Mülk edinmek üzere gideceğiniz ülkenin ise dağları, dereleri vardır. Toprağı gökten yağın yağmurla sulanır. ¹² Orası Tanrınız RAB'in kayırdığı bir ülkedir. Tanrınız RAB orayı bütün yıl sürekli gözetir.

¹³ “Tanrınız RAB'bi sevmek, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na kulluk etmek için bugün size bildirdiğim buyruklara iyice kulak vererseniz, ¹⁴ RAB ülkenize ilk ve son yağmuru vaktinde yağdıracak. Öyle ki, tahılınızı, yeni şarabınızı, zeytinyağınızı toplayasınız. ¹⁵ RAB tarlalarda hayvanlarınız için ot sağlayacak, siz de yiyip doyacaksınız. ¹⁶ Sakının, ayartılıp yoldan çıkmayasınız; başka ilahlara tapmayasınız, önlerinde eğilmeyesiniz. ¹⁷ Öyle ki, RAB size öfkelenmesin; yağmur yağmasın, toprak ürün vermesin diye gökleri kapamasın; size vereceği verimli ülkede çabucak yok olmayasınız.

¹⁸ “Bu sözlerimi aklınızda ve yüreğinizde tutun. Bir belirti olarak ellerinize bağlayın, alın sargısı olarak takın. ¹⁹ Onları çocuklarınıza öğretin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin. ²⁰ Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın. ²¹ Öyle ki, RAB'in atalarınıza vermeye söz verdiği topraklar üzerinde sizin de, çocuklarınızın da ömrü uzun olsun ve yeryüzünün üstünde gökler olduğu sürece orada yaşayasınız.

²² “Uymanız için size bildirdiğim bu buyrukları eksiksiz yerine getirir, Tanrınız RAB'bi sever, yollarında yürür, O'na bağlı kalırsanız, ²³ RAB bu ulusların tümünü önünüzden kovacak. Sizden daha büyük, daha güçlü ulusların topraklarını mülk edineceksiniz. ²⁴ Ayak basacağınız her yer sizin olacak. Sınırlarınız çölden Lübnan'a, Fırat Irmağı'ndan Akdeniz'e kadar uzanacak. ²⁵ Hiç kimse size karşı koyamayacak. Tanrınız RAB, size verdiği söz uyarınca, ayak basacağınız her yere dehşetinizi, korkunuzu saçacaktır.

²⁶ “Bakın, bugün önünüze kutsamayı ve laneti koyuyorum: ²⁷ Bugün size bildirdiğim Tanrınız RAB'in buyruklarına uyarsanız kutsanacaksınız. ²⁸ Ama Tanrınız RAB'in buyruklarını dinlemez, bilmediğiniz başka ilahların ardınca giderek bugün size buyurduğum yoldan saparsanız, lanete uğrayacaksınız. ²⁹ Tanrınız RAB mülk edinmek için gideceğiniz ülkeye sizi götürdüğünde, Gerizim Dağı'nda kutsama yapacak, Eval Dağı'nda lanet okuyacaksınız. ³⁰ Bu iki dağ Şeria Irmağı'nın karşı yakasında, yolun batısında, Arava'da oturan Kenanlılar ülkesinde, Gilgal karşısında, More meşeliği yanındadır. ³¹ Tanrınız RAB'in size vereceği ülkeyi mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçmek üzeresiniz. Orayı ele geçirip yerleştiginizde, ³² bugün size bildirdiğim bütün kurallara, ilkelere uymaya dikkat edin.”

12

Tek Tapınma Yeri

¹ “Atalarınızın Tanrısı RAB'in mülk edinmek için size verdiği ülkede yaşamınız boyunca uymanız gereken kurallar, ilkeler şunlardır: ² Topraklarını alacağınız ulusların ilahlarına taptıkları yüksek dağlardaki, tepelerdeki, bol yapraklı her ağacın altındaki yerleri tümüyle yıkacaksınız. ³ Sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera putlarını yakacak, öbür putlarını parça parça edeceksiniz. İlahlarının adlarını oradan sileceksiniz.

⁴ “Siz Tanrınız RAB'be bu biçimde tapmamalısınız. ⁵ Tanrınız RAB'in adını yerleştirmek için bütün oymaklarınız arasından seçeceği yere, konutuna yönelmeli, oraya gitmelisiniz. ⁶ Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, dilek adaklarınızı, gönülden verdiğiniz sunuları, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını oraya götüreceksiniz. ⁷ Orada, sizi kutsayan Tanrınız RAB'in huzurunda, siz de aileleriniz de yiyeceksiniz ve el attığınız her işte sevinç bulacaksınız.

* **11:10** “Zorlukla”: İbranice “Ayağınızla”.
Yşu.1:3-5 **11:29** Yas.27:11-14; Yşu.8:33-35

11:13 Lev.26:3-5; Yas.7:12-16; 28:1-14
12:3 Yas.7:5

11:18 Yas.6:6-9 **11:24**

⁸ “Bugün burada yaptığınızı yapmayın; herkes kendi gözünde doğru olanı yapıyor. ⁹ Çünkü Tanrınız RAB'bin size vereceği dinlenme yerine, mülke daha ulaşmadınız. ¹⁰ Ama Şeria Irmağı'ndan geçip Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeye yerleşeceksiniz. RAB sizi çevrenizdeki bütün düşmanlarınızdan kurtarıp rahata kavuşturacak. Güvenlik içinde yaşayacaksınız. ¹¹ Tanrınız RAB adını yerleştirmek için bir yer seçecek. Size buyurduğum her şeyi oraya götüreceksiniz: Yakmalık sunularınızı, kurbanlarınızı, ondalıklarınızı, bağışlarınızı, RAB'be adadığınız bütün özel adaklarınızı. ¹² Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer Tanrınız RAB'bin huzurunda sevineceksiniz. Çünkü Levililer'in sizin gibi kendilerine ait payları ve mülkleri yoktur. ¹³ Yakmalık sunularınızı herhangi bir yerde sunmamaya dikkat edin. ¹⁴ Yakmalık sunularınızı RAB'bin oymaklarınızın birinde seçeceği yerde sunacaksınız. Size buyurduğum her şeyi orada yapacaksınız.

¹⁵ “Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı ölçüde, yaşadığınız kentlerde dilediğiniz kadar hayvan kesip etini yiyebilirsiniz. Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi, bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. ¹⁶ Ancak kan yemeyeceksiniz. Kanı su gibi toprağa akıtacaksınız. ¹⁷ Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ondalığını, sığırlarınızın, davarlarınızın ilk doğanlarını, adadıklarınızın tümünü, gönülden verdiğiniz sunuları, bağışlarınızı yaşadığınız kentlerde yememelisiniz. ¹⁸ Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde oturan Levililer bunları Tanrınız RAB'bin huzurunda, O'nun seçeceği yerde yiyeceksiniz. Tanrınız RAB'bin huzurunda el attığınız her işte sevinç bulacaksınız. ¹⁹ Ülkede yaşadığınız sürece Levililer'i yüzüstü bırakmamaya dikkat edin.

²⁰ “Tanrınız RAB size verdiği söz uyarınca sınırınızı genişlettiğinde, et yemeye istek duyup, ‘Et yiyeceğiz’ dersanız, dilediğiniz kadar et yiyebilirsiniz. ²¹ Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yer sizden uzaksa, buyruğum uyarınca RAB'bin size verdiği sığırlardan, davarlardan kesebilirsiniz. Kentlerinizde dilediğiniz kadar et yiyebilirsiniz. ²² Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bu eti ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. ²³ Ama kan yememeye dikkat edin. Çünkü ete can veren kandır. Etle birlikte canı yememelisiniz. ²⁴ Kan yememelisiniz; kanı su gibi toprağa akıtacaksınız. ²⁵ Kan yemeyeceksiniz. Öyle ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza iyilik gelsin. Böylece RAB'bin gözünde doğru olanı yapmış olursunuz.

²⁶ “Kutsal sunularınızı, dilek adaklarınızı alıp RAB'bin seçeceği yere gideceksiniz. ²⁷ Yakmalık sunularınızı, eti ve kanı Tanrınız RAB'bin sunağında sunacaksınız. Kurbanınızın kanı Tanrınız RAB'bin sunağına akacak. Ama eti yiyebilirsiniz. ²⁸ Size bildirdiğim bütün bu buyruklara iyice uyun ki, size ve sizden sonra gelen çocuklarınıza sürekli iyilik gelsin. Böylece Tanrınız RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yapmış olacaksınız.”

Başka İlahlara Tapmayın

²⁹ “Tanrınız RAB topraklarını alacağınız ulusları önünüzden yok edecek. Topraklarını miras alıp orada yaşadığınızda ³⁰ ve onları yok ettiğinizde, onların tuzaklarına düşmekten sakının. İlahlarına yönelip, ‘Bu uluslar ilahlarına nasıl tapıyorlardı? Biz de aynısını yapalım’ demeyin. ³¹ Tanrınız RAB'be bu biçimde tapınmayacaksınız. Onlar ilahlarına RAB'bin tiksindiği iğrenç şeyler sunuyorlar. Oğullarını, kızlarını bile yakarak ilahlarına kurban ediyorlar.

³² “Size bildirdiğim bütün buyruklara iyice uyun. Bunlara hiçbir şey eklemeyin, hiçbir şey çıkarmayın.

13

¹ “Aranızdan bir peygamber ya da düş gören biri çıkarsa, bir belirtiyi ya da şaşılasi bir olayı önceden bildirirse, ² ‘Bilmediğiniz başka ilahlara yönelip tapınalım’ derse, söz ettiği belirti, şaşılasi olay gerçekleşse bile, ³ o peygamberi ya da düş göreni dinlememelisiniz. Tanrınız RAB kendisini bütün yüreğinizle, bütün canınızla sevip sevmediğinizi anlamak için sizi sınamaktadır. ⁴ Tanrınız RAB'bin ardınca yürüyün, O'ndan korkun. Buyruklarına uyun, O'nun sözüne kulak verin. O'na kulluk edin, O'na bağlı kalın. ⁵ O peygamber ya da düş gören öldürülecek. O, sizi Mısır'dan çıkaran, köle olduğunuz ülkeden kurtaran Tanrınız RAB'be karşı gelmeye kışkırttı. Tanrınız RAB'bin yürümenizi buyurduğu yoldan sizi saptırmaya çalıştı. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız.

⁶⁻⁷ “Öz kardeşin, oğlun, kızın, sevdiğin karın ya da en yakın dostun seni gizlice ayartmaya çalışır, senin ve atalarının önceden bilmediğiniz, dünyanın bir ucundan öbür ucuna dek uzakta, yakında, çevrenizde yaşayan halkların ilahları için, ‘Haydi gidelim, bu ilahlara tapalım’ derse, ⁸ ona uymayacak, onu dinlemeyeceksin. Ona acımayacak, sevecenlik göstermeyecek, onu korumayacaksın. ⁹ Onu kesinlikle öldüreceksin. Onu önce sen, sonra bütün halk taşa tutsun. ¹⁰ Taşlayarak öldürün onu. Çünkü Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden sizi çıkaran Tanrınız RAB'den sizi saptırmaya çalıştı. ¹¹ Böylece bütün İsrail bunu duyup korkacak. Bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar.

¹²⁻¹³ “Tanrınız RAB'bin yaşamanız için size vereceği kentlerin birinde, içinizden kötü kişiler çıktığını ve, ‘Haydi, bilmediğiniz başka ilahlara tapalım’ diyerek kentlerinde yaşayan halkı saptırdıklarını duyarsanız, ¹⁴ araştırarak, inceleyecek, iyice soruşturacaksınız. Duyduklarınız gerçekse ve bu iğrenç olayın aranızda yapıldığı kanıtlanırsa, ¹⁵ o kentte yaşayanları kesinlikle kılıçtan geçireceksiniz. Kenti yok edip orada yaşayan bütün halkı ve hayvanları kılıçtan geçireceksiniz. ¹⁶ Yağmalanan malların tümünü toplayıp meydanın ortasına yığın. Kenti ve malları Tanrınız RAB'be tümüyle yakmalık sunu olarak yakın. Kent sonsuza dek yıkıntı halinde bırakılacak. Yeniden onarılmayacak. ¹⁷ Yok edilecek mallardan hiçbir şey almayın. Böylece RAB'bin kızgın öfkesi yatışacak ve RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca size acıyacak, sevecenlik gösterecek, sizi çoğaltacaktır. ¹⁸ Çünkü Tanrınız RAB'bin sözünü dinleyeceksiniz. Böylece bugün size bildirdiğim buyruklara uyup O'nun gözünde doğru olanı yapmış olacaksınız.”

14

Eti Yenen ve Yenmeyen Hayvanlar (Lev.11:1-47)

¹ “Siz Tanrınız RAB'bin çocuklarısınız. Ölümlere ağıt yakmak için bedenlerinizi yaralamayacaksınız. İki kaş arasındaki tüyleri almayacaksınız. ² Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız. RAB öz halkı olmanız için yeryüzündeki bütün halkların arasından sizi seçti.

³ “İğrenç sayılan hiçbir şey yemeyeceksiniz. ⁴ Şu hayvanların etini yiyebilirsiniz: Sığır, koyun, keçi, ⁵ geyik, ceylan, karaca, yaban keçisi, gazal, ahu, dağ koyunu. ⁶ Çatal ve yarık tırnaklı, geviş getiren her hayvanın etini yiyebilirsiniz. ⁷ Ancak geviş getiren, çatal ve yarık tırnaklı hayvanlardan etini yememeniz gerekenler şunlardır: Deve, tavşan, kaya tavşanı. Bunlar geviş getirir, ama çatal tırnaklı değildir. Sizin için kirli sayılırlar. ⁸ Domuz çatal tırnaklıdır, ama geviş getirmez. Sizin için kirli sayılır. Bu hayvanların etini yemeyecek, leşine dokunmayacaksınız.

⁹ “Suda yaşayan hayvanlardan şunların etini yiyebilirsiniz: Pullu ve yüzgeçli canlıların etini yiyebilirsiniz. ¹⁰ Ama pulsuz ve yüzgeçsiz canlıların hiçbirini yemeyeceksiniz. Bunlar sizin için kirli sayılır.

11 “Temiz sayılan bütün kuşları yiyebilirsiniz. 12 Etini yemeyeceğiniz kuşlar şunlardır: Kartal, kuzu kartalı, kara akbaba, 13 çaylak, doğan türleri, 14 bütün karga türleri, 15 baykuş, puhu, martı, atmaca türleri, 16 kukumav, büyük baykuş, peçeli baykuş, 17 ishakkuşu, akbaba, karabatak, 18 leylek, balıkçıl türleri, ibibik, yarasa. 19 Bütün kanatlı böcekler sizin için kirli sayılır. Hiçbirini yemeyeceksiniz. 20 Ama temiz sayılan kanatlı yaratıkların tümünü yiyebilirsiniz.

21 “Kendiliğinden ölen hiçbir hayvanın etini yemeyeceksiniz. Ölü hayvanı yemesi için kentlerinizde yaşayan bir yabancıya verebilir ya da öteki yabancılara satabilirsiniz. Siz Tanrınız RAB için kutsal bir halksınız.

“Oğlağı anasının sütünde haşlamayın.”

Ondalıklara İlişkin Kural

22 “Her yıl tarlalarınızda yetişen ürünlerin ondalığını bir yana ayıracaksınız. 23 Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ondalığını, sığırlarınızın ve davarlarınızın ilk doğanlarını, Tanrınız RAB'in adını yerleştirmek için seçeceği yerde O'nun önünde yiyeceksiniz. Bunu yapın ki, her zaman O'ndan korkmayı öğrenesiniz. 24 Tanrınız RAB'in adını yerleştirmek için seçeceği yer uzaksa, yol Tanrınız RAB'bin size verimli kıldığı ürünlerin ondalığını oraya taşıyamayacak kadar uzunsa, 25 ondalığınızı gümüşe çevirin. Gümüşü alıp Tanrınız RAB'bin seçeceği yere gidin. 26 Gümüşü dilediğiniz şekilde kullanın: Sığır, davar, şarap, içki ya da canınızın istediği başka bir şey alın. Siz ve aileniz orada, Tanrınız RAB'bin önünde yiyecek ve sevineceksiniz.

27 “Kentlerinizde yaşayan Levililer'i yüzüstü bırakmayın. Onların sizin gibi payları ve mülkleri yoktur. 28 Her üç yılın sonunda, o yılın ürününün bütün ondalığını getirip kentlerinizde toplayın. 29 Öyle ki, sizin gibi payları ve mülkleri olmayan Levililer, kentlerinizde yaşayan yabancılar, öksüzler, dul kadınlar gelsinler, yiyip doysunlar. Bunu yaparsanız, Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsayacaktır.”

15

Borçların Bağışlanacağı Yıl

1 “Her yedi yılın sonunda size borçlu olanları bağışlayacaksınız. 2 Borçları bağışlama işini şöyle yapacaksınız: Her alacaklı, komşusunun borcunu bağışlayacak. Borcun ödenmesi için komşusunu ya da kardeşini zorlamayacak. Çünkü RAB'bin borçları bağışlama yılı duyurulmuştur. 3 Yabancıdan borcunu alabilirsin. Ama İsraili kardeşinin borcunu bağışlayacaksın.

4-5 “Aranızda yoksul kimse olmayacak. Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede Tanrınız RAB'bin sözünü can kulağıyla dinler, bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara özenle uyarsanız, O sizi kesinlikle kutsayacaktır. 6 Tanrınız RAB verdiği söz uyarınca sizi kutsayacak. Siz birçok ulusa ödünç vereceksiniz, ama siz ödünç almayacaksınız. Siz birçok ulusu yöneteceksiniz, ama onlar sizi yönetmeyecek.

7 “Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkenin herhangi bir kentinde yaşayan kardeşlerinizden biri yoksulsa, yüreğinizi katılaştırmayın, yoksul kardeşinize elisıkı davranmayın. 8 Tersine, eliniz açık olsun; gereksinimlerini karşılayacak kadar ona ödünç verin. 9 ‘Yedinci yıl, borçları bağışlama yılı yakındır’ diyerek yüreğinizde kötü düşünce barındırmaktan sakının. Öyle ki, yoksul kardeşinize karşı elisıkı davranıp ona yardım etmekten kaçınmayasınız. Yoksul kardeşiniz sizden RAB'be yakınabilir, siz de günah işlemiş olursunuz. 10 Ona bol bol verin, verirken yüreğinizde isteksizlik olmasın. Bundan ötürü Tanrınız RAB bütün işlerinizde ve el attığınız her şeyde sizi kutsayacaktır.

11 Ülkede her zaman yoksullar olacak. Bunun için, ülkenizde yaşayan kardeşlerinize, yoksullara, gereksinimi olanlara eliaçık davranmanızı buyuruyorum.”

Kölelere Yapılacak İşlem

(Çık.21:2-6)

12 “Eğer İbrani kardeşlerinizden bir erkek ya da kadın size satılırsa, altı yıl size kölelik edecek, yedinci yıl onu özgür bırakacaksınız. 13 Onu özgür bırakırken, eli boş göndermeyin. 14 Ona davarlarınızdan, tahılınızdan, şarabınızdan bol bol verin. Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda ona vereceksiniz. 15 Mısır'da köle olduğunuzu, Tanrınız RAB'bin sizi kurtardığını anımsayın. Bu buyruğu bugün size bunun için veriyorum.

16 “Eğer köleniz sizi ve ailenizi seviyorsa, sizden hoşnutsa, ‘Yanınızdan ayrılmak istemiyorum’ derse, 17 bir biz alıp kölenin kulak memesinden sokarak kapıya geçirin; o zaman yaşam boyu köleniz olarak kalacaktır. Kadın kölelerinize de aynı şeyi yapın. 18 Kölenizi özgür bırakınca üzülmemelisiniz. Size hizmet ettiği bu altı yıl boyunca ücretli bir işçiden iki kat fazla iş görmüştür. Tanrınız RAB yaptığınız her işte sizi kutsayacaktır.”

İlk Doğan Hayvanlar

19 “Sığır ve davarlarınızın içinde ilk doğan her erkek hayvanı Tanrınız RAB'be ayıracaksınız. Sığırınızın ilk doğan öküzüyle iş yapmayacak, sürünüzün ilk doğan koyununu kırkmayacaksınız. 20 Siz ve aileniz her yıl Tanrınız RAB'bin önünde, O'nun seçeceği yerde onları yiyeceksiniz. 21 Bir hayvanın özürü varsa, topal ya da körse, herhangi bir ciddi sakatlığı varsa, onu Tanrınız RAB'be kurban etmeyin. 22 Bu durumdaki hayvanları kentlerinizde yiyebilirsiniz. Dinsel açıdan temiz ya da kirli kişi bunların etini ceylan ya da geyik eti yer gibi yiyebilir. 23 Ancak kan yemeyeceksiniz. Kanı su gibi toprağa akıtacaksınız.”

16

Fısıh Bayramı

(Çık.12:1-39; Lev.23:4-8; Say.28:16-25)

1 “Aviv ayını tutun ve Tanrınız RAB'bin Fısıh Bayramı'nı* kutlayın. Tanrınız RAB Aviv ayında geceleyin sizi Mısır'dan çıkardı. 2 Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde davarlardan, sığırlardan Fısıh kurbanlarını keseceksiniz. 3 Kurban etiyle birlikte mayalı ekmek yemeyeceksiniz. Yedi gün mayasız ekmek –sıkıntıda yenilen ekmek– yiyeceksiniz. Siz Mısır'dan aceleyle çıktınız. Öyle ki, yaşadığınız sürece Mısır'dan çıktığınız günü anımsayasınız. 4 Yedi gün ülkenizin hiçbir yerinde maya bulunmasın. Akşam kurban edeceğiniz hayvanların etinden ilk günün sabahına bir şey bırakmayacaksınız.

5 “Fısıh kurbanlarını Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerden birinde kesmeyeceksiniz; 6 ancak Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde keseceksiniz. Kurbanı orada akşam gün batınca, Mısır'dan çıktığınız saatlerde keseceksiniz. 7 Eti Tanrınız RAB'bin seçeceği yerde pişirip yiyeceksiniz. Sabah dönüp çadırlarınıza gideceksiniz. 8 Altı gün mayasız ekmek yiyeceksiniz. Yedinci gün Tanrınız RAB için bir toplantı düzenleyecek ve iş yapmayacaksınız.”

Haftalar Bayramı

(Lev.23:15-21; Say.28:26-31)

9 “Ekin biçme zamanından başlayarak yedi hafta sayacaksınız. 10 Sonra Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda vereceğiniz gönülden sunularla O'nun için Haftalar Bayramı'nı* kutlayacaksınız. 11 Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yerde, O'nun önünde, siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer,

aranızdaki yabancılar, öksüzler, dullar hep birlikte sevineceksiniz. ¹² Mısır'da köle olduğunuzu anımsayın ve bu kurallara uymaya dikkat edin.”

Çardak Bayramı

(Lev.23:33-43; Say.29:12-39)

¹³ “Tahılınızı ve asmanızın ürününü topladıktan sonra yedi gün Çardak Bayramı'nı* kutlayacaksınız. ¹⁴ Siz, oğullarınız, kızlarınız, erkek ve kadın köleleriniz, kentlerinizde yaşayan Levililer, yabancılar, öksüzler, dullar bu bayramda hep birlikte sevineceksiniz. ¹⁵ Tanrınız RAB'bin seçeceği yerde O'nun için yedi gün bayramı kutlayacaksınız. Tanrınız RAB ürününüzün tümünü ve el attığınız her işi kutsayacak. Böylece sevinciniz tam olacak.

¹⁶ “Bütün erkekleriniz yılda üç kez –Mayasız Ekmek Bayramı'nda*, Haftalar Bayramı'nda* ve Çardak Bayramı'nda– Tanrınız RAB'bin önünde bulunmak üzere O'nun seçeceği yere gitmeli. Kimse RAB'bin önüne eli boş gitmemeli. ¹⁷ Her biriniz Tanrınız RAB'bin sizi kutsadığı oranda armağanlar götürmeli.”

Yöneticiler Atamak

¹⁸ “Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerde her oymağınız için yargıçlar, yöneticiler atayacaksınız. Onlar halkı gerçek adaletle yargılayacaklar. ¹⁹ Yargılarken haksızlık yapmayacak, kimseyi kayırmayacaksınız. Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet bilge kişinin gözlerini kör eder, haklıyı haksız çıkarır. ²⁰ Yaşamak ve Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeyi miras almak için doğruluğun, yalnız doğruluğun ardınca gidin.

²¹ “Tanrınız RAB için yapacağınız sunağın yanına ağaçtan bir Aşera putu dikmeyeceksiniz. ²² Tanrınız RAB'bin nefret ettiği dikili taş dikmeyeceksiniz.

17

¹ “Tanrınız RAB'be herhangi bir özürü, kusuru olan sığır ya da koyun kurban etmeyeceksiniz. Tanrınız RAB bundan tiksindir.

² “Tanrınız RAB'bin size vereceği kentlerin birinde aranızdan O'nun antlaşmasını çiğneyip gözünde kötü olanı yapan bir erkek ya da kadın çıkar ³ ve buyruklarıma aykırı olarak gidip başka ilahlara tapar, onların, güneşin, ayın ya da gök cisimlerinin önünde eğilirse ⁴ ve bu olay size bildirilirse, duyduklarınızı iyice araştırın. Duyduklarınız doğruysa ve bu iğrenç olayın İsrail'de yapıldığı kanıtlanırsa, ⁵ bu kötülüğü yapan erkeği ya da kadını kentinizin kapısına çıkarın ve taşa tutarak öldürün. ⁶ Ölmesi gereken, iki ya da üç kişinin tanıklığıyla öldürülecek; bir kişinin tanıklığıyla öldürülmeyecek. ⁷ O kişiyi önce tanıklar, sonra bütün halk taşa tutsun. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız.

⁸ “Eğer kentlerinizde adam öldürme, dava, saldırı konusunda yargılamada sizi aşan sorunlarla karşılaşırsanız, Tanrınız RAB'bin seçeceği yere gidin. ⁹ Sorunlarınızı Levili kâhinlere ve o dönemde görevli yargıca götürüp soruşturun. Yargı kararını onlar size bildirecekler. ¹⁰ RAB'bin seçeceği yerden size bildirilen karara uymalı, size verilen öğüdü tutmaya dikkat etmelisiniz. ¹¹ Size öğretilen yasa ve verilen karar uyarınca davranın. Size bildirilenin dışına çıkmayın. ¹² Orada, Tanrınız RAB'bin önünde görev yapan kâhini ya da yargıcı kim dinlemeyip saygısızlık ederse öldürülmeli. İsrail'den kötülüğü atmalısınız. ¹³ Bütün halk bunu duyup korkacak, bir daha saygısızlık etmeye kalkışmayacaktır.”

Krala İlişkin Kurallar

¹⁴ “Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiğinizde ve, ‘Çevremizdeki ulusların tümü gibi biz de başımıza bir kral atayalım’ dediğinizde,

¹⁵ atayacağınız kral Tanrınız RAB'bin seçtiği kişi olmalıdır. Atayacağınız kral kendi kardeşlerinizden biri olmalı. Soydaşlarınızdan olmayan birini, bir yabancıyı kral seçmeyeceksiniz. ¹⁶ Kral çok sayıda at edinmemeli, daha çok at satın almak için halkı Mısır'a göndermemeli. Çünkü RAB size, 'Bir daha o yoldan dönmeyeceksiniz' dedi. ¹⁷ Atayacağınız kral yüreğinin RAB'den sapmaması için çok kadın edinmemeli, büyük ölçüde altın, gümüş biriktirmemeli.

¹⁸ "Kral tahtına oturunca, Levili kâhinlerin koruması altındaki Kutsal Yasa'nın bir örneğini kendisi bir kitaba yazacak. ¹⁹ Bu yasa örneğini yanında bulunduracak, yaşamı boyunca her gün onu okuyacak. Öyle ki, Tanrısı RAB'den korkmayı, bu yasanın bütün sözlerine ve kurallarına uymayı öğretilsin; ²⁰ kendini kardeşlerinden üstün saymasın, yasanın dışına çıkmasın; kendinin ve soyunun krallığı İsrail'de uzun yıllar sürsün."

18

Levililer'in ve Kâhinlerin Payı

¹ "Levili kâhinlerin, bütün Levi oymağının öbür İsraililer gibi payı ve mülkü olmayacak. RAB için yakılan sunularla, RAB'be düşen payla geçinecekler. ² Kardeşleri arasında mülkleri olmayacak. RAB'bin onlara verdiği söz uyarınca, RAB'bin kendisi onların mirası olacak.

³ "Halktan sığır ya da koyun kurban edenlerin kâhinlere vereceği pay şu olacak: Kol, çene, işkembe. ⁴ Tahılınızın, yeni şarabınızın, zeytinyağınızın ilk ürününü ve koyunlarınızdan kıktığınız ilk yünü kâhine vereceksiniz. ⁵ Çünkü Tanrınız RAB, önünde dursunlar, her zaman adıyla hizmet etsinler diye bütün oymaklarınız arasından onu ve oğullarını seçti.

⁶ "Eğer bir Levili, yaşadığı herhangi bir İsrail kentinden RAB'bin seçeceği yere kendi isteğiyle gelirse, ⁷ orada Tanrısı RAB'bin önünde duran Levili kardeşleri gibi RAB'bin adıyla hizmet edebilir. ⁸ Aile mülkünün satışından eline geçen para dışında, eşit pay olarak bölüşecekler."

Ulusların İğrenç Töreleri

⁹ "Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girdiğinizde, oradaki ulusların iğrenç törelerini öğrenip uygulamayın. ¹⁰⁻¹¹ Aranızda oğlunu ya da kızını ateşte kurban eden, falcı*, büyücü, muskacı, medyum, ruh çağırıcı ya da ölülerin ruhlarına danışan kimse olmasın. ¹² Çünkü RAB bunları yapanlardan tiksindir. Tanrınız RAB, bu iğrenç töreleri yüzünden bu ulusları önünüzden kovacaktır. ¹³ Tanrınız RAB'bin önünde yetkin olun."

Peygamber Hakkında

¹⁴ "Ülkelerini alacağınız uluslar büyücülerin, falcıların öğüdüne kulak verirler. Ama Tanrınız RAB buna izin vermiyor. ¹⁵ Tanrınız RAB size aranızdan, kendi kardeşlerinizden benim gibi bir peygamber çıkaracak. Onu dinleyin. ¹⁶ Horev'de toplandığınız gün Tanrınız RAB'den şunu dilemiştiniz: 'Bir daha ne Tanrımız RAB'bin sesini duyalım, ne de o büyük ateşi görelim, yoksa ölürüz.' ¹⁷ RAB bana, 'Söyledikleri doğrudur' dedi. ¹⁸ 'Onlara kardeşleri arasından senin gibi bir peygamber çıkaracağım. Sözlerimi onun ağzından işiteceksiniz. Kendisine buyurduklarımın tümünü onlara bildirecek. ¹⁹ Adıma konuşan peygamberin iletmediği sözleri dinlemeyeni ben cezalandıracağım. ²⁰ Ancak, kendisine buyurmadığım bir sözü benim adıma söylemeye kalkışan ya da başka ilahlar adına konuşan peygamber öldürülecektir.'

17:16 1Kr.10:28; 2Ta.1:16; 9:28 **17:17** 1Kr.11:1-8 **17:17** 1Kr.10:14-22,27; 2Ta.1:15; 9:27 **18:2** Say.18:20; Yas.10:9 **18:10-11** Çık.22:18; Lev.19:26,31 * **18:10-11** Falcı sözcüğü İbranice'deki 3 ayrı terimin karşılığı olarak kullanılıyor. Bu 3 terim falcılığın değişik türlerini içerir. **18:13** Mat.5:48 **18:15** Yu.1:21; 7:40; Elç.3:22; 7:37 **18:19** Elç.3:23

²¹ “ ‘Bir sözün RAB'den olup olmadığını nasıl bilebiliriz?’ diye düşünebilirsiniz. ²² Eğer bir peygamber RAB'bin adına konuşur, ama konuştuğu söz yerine gelmez ya da gerçekleşmezse, o söz RAB'den değildir. Peygamber saygısızca konuşmuştur. Ondan korkmayın.”

19

Sığınak Kentler

(Say.35:6-34; Yas.4:41-43; Ysu.20:1-9)

¹ “Tanrınız RAB ülkelerini size vereceği ulusları yok ettiğinde ve siz bu ülkeleri mülk edinip kentlerine ve evlerine yerleştiğinizde, ² Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkenin ortasında kendiniz için üç kent ayıracaksınız. ³ Bu kentlere giden yollar yapacak, Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi üç bölgeye ayıracaksınız. Öyle ki, birini öldüren bu kentlerden birine kaçabilsin.

⁴ “Birini öldürüp de canını kurtarmak için oraya kaçan kişiyle ilgili kural şudur: Biri, önceden kin beslemediği komşusunu istemeyerek öldürürse, ⁵ örneğin odun kesmek üzere komşusuyla ormana gidip ağacı kesmek için baltayı vurduğunda balta demiri saptan çıkar, komşusuna çarpar, komşusu ölürse, ölüme neden olan kişi bu kentlerden birine kaçıp canını kurtarsın. ⁶ Yoksa ölenin öcünü almak isteyen, öfkeyle öldürenin peşine düşebilir, yol uzunsa yetişip onu öldürebilir. Oysa öldüren kişi, öldürdüğü kişiye karşı önceden bir kını olmadığından, ölümü hak etmemiştir. ⁷ Kendinize üç kent ayırın dememin nedeni budur.

⁸⁻⁹ “Tanrınız RAB'bi sevmek, her zaman O'nun yollarında yürümek için bugün size bildirdiğim bütün bu buyruklara uyarsanız, Tanrınız RAB atalarınıza içtiği ant uyarınca sınırınızı genişletir ve onlara söz verdiği bütün ülkeyi size verirse, kendinize üç kent daha ayırın. ¹⁰ Öyle ki, Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkede suçsuz kanı dökülmesin ve siz de kan dökmekten suçlu olmayasınız.

¹¹ “Komşusuna kin besleyen biri pusuya yatar, saldırıp onu öldürür, sonra da bu kentlerden birine kaçarsa, ¹² kentnin ileri gelenleri peşinden adam gönderip onu kaçıdığı kentten geri getirecekler. Öldürülmesi için, ölenin öcünü almak isteyen kişiye teslim edecekler. ¹³ Ona acımayacaksınız. İsrail'i suçsuz kanı dökme günahından arındırmalısınız ki, üzerinize iyilik gelsin.

¹⁴ “Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede payınıza düşen mirasta komşunuzun önceden belirlenen sınırını değiştirmeyeceksiniz.”

Tanıklar Hakkında

¹⁵ “Herhangi bir suç ya da günah konusunda birini suçlu çıkarmak için bir tanık yetmez. Her sorun iki ya da üç tanığın tanıklığıyla açıklığa kavuşturulacaktır.

¹⁶ “Eğer yalancı bir tanık kötü amaçla birini suçlarsa, ¹⁷ aralarında sorun olan iki kişi RAB'bin önünde kâhinlerin ve o dönemde görevli yargıçların önüne çıkarılmalı. ¹⁸ Yargıçlar sorunu iyice araştıraraklar. Eğer tanığın kardeşine karşı yalancı tanıklık yaptığı ortaya çıkarsa, ¹⁹ kardeşine yapmayı tasarladığını kendisine yapacaksınız. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız. ²⁰ Geri kalanlar olup bitenleri duyup korkacaklar; bir daha aranıza buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar. ²¹ Acımayacaksınız: Cana can, göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak.”

20

Savaşa Gidince

¹ “Düşmanlarınızla savaşmaya gittiğinizde, atlar, savaş arabaları ve sizden daha kalabalık bir ordu görürseniz onlardan korkmayın. Sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız RAB sizinledir. ² Savaşa başlamadan önce kâhin gelip askerlere seslenecek. ³ Onlara şöyle diyecek: ‘Ey İsraililer, dinleyin! Bugün düşmanlarınızla savaşmaya gidiyorsunuz. Cesaretinizi yitirmeyin, korkmayın. Onlardan yılmayın, ürkmeyin. ⁴ Çünkü sizi zafere kavuşturmak üzere sizinle birlikte düşmanlarınıza karşı savaşmaya gelen Tanrınız RAB'dir.’

⁵ “Görevliler askerlere şöyle diyecekler: ‘Yeni ev yapıp da içinde oturmayan biri var mı? Evine geri dönsün. Yoksa savaşta ölebilir, evine bir başkası yerleşir. ⁶ Bağ dikip de üzümünü toplamayan var mı? Evine dönsün. Olur ya, savaşta ölür, üzümü bir başkası toplar. ⁷ Bir kızla nişanlanıp da evlenmeyen var mı? Evine dönsün. Belki savaşta ölür, kızı başka biri alır.’

⁸ “Görevliler konuşmalarını şöyle sürdürecekler: ‘Aranızda korkan, cesaretini yitiren var mı? Evine dönsün. Öyle ki, kardeşlerinin yürekleri onunki gibi ürpermesin.’ ⁹ Görevliler askerlere seslenmeyi bitirince, orduya komutanlar atayacaklar.

¹⁰ “Bir kente saldırmadan önce, kent halkına barış önerin. ¹¹ Barış önerinizi benimser, kapılarını size açarlarsa, kentte yaşayanların tümü sizin için angaryasına çalışacak, size hizmet edecekler. ¹² Ama barış önerinizi geri çevirir, sizinle savaşmak isterlerse, kenti kuşatın. ¹³ Tanrınız RAB kenti elinize teslim edince, orada yaşayan bütün erkekleri kılıçtan geçirin. ¹⁴ Kadınları, çocukları, hayvanları ve kentteki her şeyi yağmalayabilirsiniz. Tanrınız RAB'bin size verdiği düşman malını kullanabilirsiniz. ¹⁵ Yakınındaki uluslara ait olmayan sizden çok uzak kentlerin tümüne böyle davranacaksınız.

¹⁶ “Ancak Tanrınız RAB'bin miras olarak size vereceği bu halkların kentlerinde soluk alan hiçbir canlıyı yaşatmayacaksınız. ¹⁷ Tanrınız RAB'bin size buyurduğu gibi, onları – Hitit*, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus halklarını– tümüyle yok edeceksiniz. ¹⁸ Öyle ki, ilahlarına taparken yaptıkları iğrençliklere uymayı size öğretmesinler, siz de Tanrınız RAB'be karşı günah işlemeyesiniz.

¹⁹ “Bir kentle savaşırken, kenti ele geçirmek için kuşatma uzun sürerse, ağaçlarına balta vurup yok etmeyeceksiniz. Ağaçların ürünlerini yiyebilirsiniz, ama onları kesmeyeceksiniz. Çünkü kırdaki ağaçlar insan değil ki kuşatma altına alasınız. ²⁰ Yalnız ürün vermediğini bildiğiniz ağaçları kesip yok edebilirsiniz. Sizinle savaşan kenti ele geçirene dek kesilen ağaçları kuşatma işinde kullanabilirsiniz.”

21

Kimin Öldürdüğü Bilinmeyen Ölümler

¹ “Tanrınız RAB'bin mülk edinmek için size vereceği ülkede, kırdaki yere düşmüş, kimin öldürdüğü bilinmeyen birini görürseniz, ² ileri gelenleriniz ve yargıçlarınız gidip ölünün çevredeki kentlere olan uzaklığını ölçsünler. ³ Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri işe koşulmamış, boyunduruk takmamış bir düve alacaklar. ⁴ Düveyi toprağı sürülmemiş, ekilmemiş ve içinde sürekli akan bir dere olan bir vadiye getirecekler. Orada, dereye düvenin boynunu kıracaklar. ⁵ Levili kâhinler de oraya gidecek. Çünkü Tanrınız RAB, onları kendisine hizmet etsinler, O'nun adıyla kutsasınlar diye seçti. Kavga, saldırı davalarına da onlar bakacak. ⁶ Ölüye en yakın kentin ileri gelenleri, dereye boynu kırılan düvenin üzerinde ellerini yıkayacaklar. ⁷ Sonra şöyle bir açıklama yapacaklar: ‘Bu kanı ellerimiz dökmedi, kimin yaptığını gözlerimiz de görmedi. ⁸ Ya RAB, kurtardığın halkın İsraililer'i bağışla. Halkını dökülen suçsuz kanından sorumlu tutma.’ Böylece kan dökme günahından bağışlanacaklar. ⁹ RAB'bin gözünde doğru olanı yapmakla, suçsuz kanı dökme günahından arınacaksınız.”

Tutsak Bir Kadınla Evlenmek

¹⁰ “Düşmanlarınızla savaşmaya çıktığınızda ve Tanrınız RAB onları elinize teslim ettiğinde, tutsaklar alır ve ¹¹ aralarında sevdiğiniz güzel bir kadın görürseniz, onu kendinize eş olarak alabilirsiniz. ¹² Onu evinize götürün. Başını tıraş etsin, tırnaklarını kessin. ¹³ Üzerinden tutsaklık giysilerini çıkarsın. Evinizde otursun. Anne babası için bir ay yas tutsun. Sonra kadını alan kişi onunla yatabilir. Erkek ona koca, kadın da ona karı olacak. ¹⁴ Kadından hoşnut kalmazsa, onu özgür bıraksın. Kadınlı yattığı için onu parayla satmasın, ona köle gibi davranmasın.”

İlk Oğulluk Hakkı

¹⁵ “Eğer bir adamın iki karısı varsa, birini seviyor, öbüründen hoşlanmıyorsa; iki kadın da kendisine oğullar doğurmuşsa; ilk oğul hoşlanmadığı kadının oğlusa; ¹⁶ adam malını miras olarak oğullarına bölüştürdüğü gün sevdiği kadının oğlunu kayırıp ona ilk oğulluk hakkını veremez. ¹⁷ Hoşlanmadığı kadının oğlunu ilk doğan oğul olarak tanıyacak ve ona bütün malından iki pay verecektir. Çünkü bu oğul babasının gücünün ilk ürünüdür. İlk oğulluk hakkı onun olacak.”

Söz Dinlemez Oğul

¹⁸ “Eğer bir adamın dikbaşı, başkaldıran, annesinin ve babasının sözünü dinlemeyen, onların tedibine aldırmayan bir oğlu varsa, ¹⁹ annesiyle babası onu tutup kent kapısında görev yapan kent ileri gelenlerine götürecekler. ²⁰ Onlara şöyle diyecekler: ‘Oğlumuz dikbaşı, başkaldıran bir çocuktur. Sözümüzü dinlemiyor. Savurgan ve içkicidir.’ ²¹ Bunun üzerine kentin bütün erkekleri onu taşıyarak öldürecekler. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız. Bütün İsraililer bunu duyup korkacaklar.”

Çeşitli Yasalar

²² “Eğer bir adam bir günahattan ötürü ölüm cezasına çarptırılıp öldürülür ve ölüsü ağaca asılırsa, ²³ ölüyü gece ağaçta asılı bırakmamalısınız. O gün kesinlikle gömmelisiniz. Asılan kişi Tanrı tarafından lanetlenmiştir. Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi kirletmeyeceksiniz.

22

¹ “Kardeşinin yolunu yitirmiş sığırını ya da koyununu görünce, onları görmezlikten gelme. Sığırı ya da koyunu kesinlikle kardeşine geri götüreceksin. ² Kardeşin sana uzaksa ya da hayvanın kime ait olduğunu bilmiyorsa evine götür. Kardeşin sığırını ya da koyununu aramaya çıkıncaya dek hayvan evinde kalsın. Sonra ona geri verirsin. ³ Kardeşinin eşeğini, giysisini ya da yitirdiği başka bir şeyini gördüğünde, aynı biçimde davranacaksın. Görmezlikten gelmeyeceksin.

⁴ “Kardeşinin eşeğini ya da sığırını yolda düşmüş gördüğünde, görmezlikten gelme. Hayvanı ayağa kaldırması için kesinlikle kardeşine yardım edeceksin.

⁵ “Kadınlar erkek giysisi, erkekler de kadın giysisi giymesin. Tanrınız RAB bu gibi şeyleri yapanlardan tiksindir.

⁶ “Yolda rastlantıyla ağaçta ya da yerde bir kuş yuvası görürseniz, ana kuş yavruların ya da yumurtaların üzerinde oturuyorsa, anayı yavrularıyla birlikte almayacaksınız. ⁷ Yavruları kendiniz için alabilirsiniz, ama anayı kesinlikle özgür bırakacaksınız. Öyle ki, üzerinize iyilik gelsin ve ömrünüz uzun olsun.

⁸ “Yeni bir ev yaparken, dama korkuluk yapacaksın. Öyle ki, biri damdan düşüp ölürse ailen sorumlu sayılsın.

⁹ “Bağına iki çeşit tohum ekmeyeceksin. Yoksa ektiğin tohumun da bağına da ürününü kullanamazsın.

¹⁰ “Çift sürmek için eşeği öküzle birlikte koşmayacaksın.

¹¹ “Yünle ketenden dokunmuş karışık kumaştan giysi giymeyeceksin.

¹² “Giysinin dört yerine püskül dikeceksin.”

Cinsel Paklıkla İlgili Kurallar

¹³ “Bir adam bir kadın alır, yattıktan sonra ondan hoşlanmazsa, ¹⁴ ona suç yükler, adını kötüler, ‘Bu kadınla evlendim ama onunla yatınca erden olmadığını gördüm’ derse, ¹⁵ kadının annesiyle babası kızlarının erden olduğuna ilişkin kanıtı alıp kapıda görevli kent ileri gelenlerine getirecekler. ¹⁶⁻¹⁷ Kadının babası ileri gelenlere, ‘Kızımı bu adamla evlendirdim ama o kızımdan hoşlanmıyor’ diyecek, ‘Şimdi kızımı suçluyor, onun erden olmadığını söylüyor. İşte kızımın erden olduğunun kanıtı!’ Sonra anne-baba kızlarının erden olduğunu kanıtlayan yatak çarşafını ileri gelenlerin önüne serip gösterecekler. ¹⁸ Kent ileri gelenleri de adamı cezalandıracaklar. ¹⁹ Ceza olarak ondan yüz gümüş alıp kadının babasına verecekler. Çünkü adam İsraili bir erden kızın adını kötülemiştir. Kadın adamın karısı kalacak ve adam yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

²⁰ “Ancak bu sav doğruysa, kızın erden olduğuna ilişkin bir kanıt bulunamazsa, ²¹ kızı baba evinin kapısına çıkaracaklar. Kent halkı taşlayarak kızı öldürecek. Babasının evindeyken fuhuş yapmakla İsrail'de iğrençlik yapmıştır. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

²² “Eğer bir adam başka birinin karısıyla yatarken yakalanırsa, hem kadınla yatan adam, hem kadın, ikisi de öldürülecek. İsrail'den kötülüğü atacaksınız.

²³ “Eğer bir adam kentte başka biriyle nişanlı erden bir kızla karşılaşır ve onunla yatarsa, ²⁴ ikisini de kentin kapısına götürecek, taşlayarak öldüreceksiniz. Çünkü kız kentte olduğu halde yardım istemek için bağırmadı; adam da komşusunun karısıyla ilişki kurdu. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

²⁵ “Eğer bir adam kırdaki nişanlı bir kızla karşılaşır, onu yakalayıp tecavüz ederse, yalnız tecavüz eden adam öldürülecek. ²⁶ Kıza hiçbir şey yapmayacaksınız. Çünkü kızın ölümü hak edecek bir günahı yoktur. Bu, komşusuna saldırıp onu öldüren adamın davasına benzer. ²⁷ Adam kızı kırdaki gördüğünde nişanlı kız bağırmissa da onu kurtaran olmamıştır.

²⁸ “Eğer bir adam nişanlı olmayan erden bir kızla karşılaşır, tutup onunla yatarsa ve bu ortaya çıkarsa, ²⁹ kızla yatan adam kızın babasına elli gümüş verecek. Kıza tecavüz ettiği için onu karı olarak alacak ve yaşamı boyunca onu boşayamayacaktır.

³⁰ “Kimse babasının karısını almayacak, babasının evlilik yatağına leke sürmeyecektir.”

23

Topluluğun Dışında Bırakılanlar

¹ “Erkeklik bezi ezilmiş ya da erkeklik organı kesilmiş kişi RAB'bin topluluğuna girmeyecek.

² “Yasa dışı doğan biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Soyundan gelenler de onuncu kuşağa dek RAB'bin topluluğuna girmeyecektir.

³ “Ammonlu ya da Moavlı biri RAB'bin topluluğuna girmeyecek. Onların soyundan gelenler de onuncu kuşağa dek asla RAB'bin topluluğuna girmeyecek. ⁴ Mısır'dan çıktığınızda yolda sizi ekmek ve suyla karşılamadılar. Aram-Naharayim'deki Petor Kenti'nden Beor oğlu Balam'ı size lanet okuması için ücretle tuttular. ⁵ Ne var ki Tanrınız RAB Balam'ı dinlemek istemedi. Sizin için laneti kutsamaya çevirdi. Çünkü Tanrınız RAB sizi seviyor. ⁶ Kuşaklar boyunca onların esenliği ve iyiliği için çalışmayın.

⁷ “Edomlular'dan iğrenmeyeceksiniz. Onlar kardeşinizdir. Mısırlılar'dan da iğrenmeyeceksiniz. Çünkü onların ülkesinde yabancı olarak yaşadınız. ⁸ Onlardan doğan üçüncü kuşak çocuklar RAB'bin topluluğuna girebilir.”

Ordugahı Temiz Tutmak

⁹ “Düşmanlarınızla savaşmak üzere ordugah kurduğunuzda, her kötülükten sakınacaksınız. ¹⁰ Aranızda gece menisi boşaldığı için dinsel açıdan kirli biri varsa, ordugahın dışına çıkıp orada kalsın. ¹¹ Akşama doğru yıkansın, gün batımında ordugaha dönsün.

¹² “İhtiyaçlarınızı gidermek için ordugahın dışında bir yeriniz olmalı. ¹³ Donatımınız arasında yeri kazmak için bir gereç bulunsun. İhtiyacınızı gidereceğiniz zaman bir çukur kazın, sonra da dışkınızı örtün. ¹⁴ Tanrınız RAB sizi kurtarmak ve düşmanlarınızı elinize teslim etmek için ordugahın ortasında dolaşır. Ordugahınız kutsal olsun ki, RAB aranızda yakışsız bir şey görüp sizden ayrılmasın.”

Çeşitli Kurallar

¹⁵ “Efendisinden kaçıp size sığınan köleyi efendisine teslim etmeyeceksiniz. ¹⁶ Bırakın kendi seçeceği yerde, beğendiği bir kentte aranızda yaşasın. Ona baskı yapmayacaksınız.

¹⁷ “Putperest törenlerinde fuhuş yapan İsraili bir kadın ya da erkek olmasın. ¹⁸ Fuhuş yapan kadın ya da erkeğin* kazancını adak olarak Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na götürmeyeceksiniz. İkisi de Tanrınız RAB'bin gözünde iğrençtir.

¹⁹ “Kardeşinize para, yiyecek ya da faiz getiren başka bir şey ödünç verdiğinizde, ondan faiz almayacaksınız. ²⁰ Yabancıdan faiz alabilirsiniz ama kardeşinizden almayacaksınız. Böyle yapın ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede el attığınız her işte Tanrınız RAB sizi kutsasın.

²¹ “Tanrınız RAB'be bir dilek adağı adadığınızda yerine getirmeyi savsaklamayın. Tanrınız RAB sizden kesinlikle bunu isteyecektir. Yerine getirmezseniz size günah sayılacaktır. ²² Ama adak adamaktan çekinirsen günah sayılmaz. ²³ Ağzınızdan çıkanı yapmaya dikkat edin. Çünkü Tanrınız RAB'be adağı gönülden adadınız.

²⁴ “Komşunuzun bağına girdiğinizde doyuncaya dek üzüm yiyebilirsiniz, ama torbanıza koymayacaksınız. ²⁵ Komşunuzun ekin tarlasına girdiğinizde elinizle başak koparabilirsiniz, ama ekinlere orak salmayacaksınız.

24

¹ “Eğer bir adam evlendiği kadında yakışsız bir şey bulur, bundan ötürü ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp ona verir ve onu evinden kovarsa, ² kadın adamın evinden ayrıldıktan sonra başka biriyle evlenirse, ³ ikinci kocası da ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp verir, onu evinden kovarsa ya da ikinci adam ölürse, ⁴ kadını boşayan ilk kocası onunla yeniden evlenemez. Çünkü kadın kirlenmiştir. Bu RAB'bin gözünde iğrençtir. Tanrınız RAB'bin mülk olarak size vereceği ülkeyi günaha sürüklemeyin.

⁵ “Yeni evli bir adam savaşa gitmeyecek, ona herhangi bir görev verilmeyecek. Bir yıl özgürce evinde kalıp karısını mutlu edecek.

⁶ “Rehin olarak ne değirmeni, ne de üst taşı alın. Bunu yapmakla adamın yaşamını rehin almış olursunuz.

⁷ “İsraili kardeşlerinden birini kaçırıp ona kötü davranan ya da onu satan adam yakalanırsa ölmeli. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldıracaksınız.

23:17 Lev.19:29 * **23:18** “Erkeğin”: İbranice “Köpeğin”. **23:19** Çık.22:25; Lev.25:36-37; Yas.15:7-11 **23:21** Say.30:1-16; Mat.5:33 **23:25** Mat.12:1; Mar.2:23; Luk.6:1 **24:1** Mat.5:31; 19:7; Mar.10:4 **24:7** Çık.21:16

⁸ “Deri hastalığı konusunda, Levili kâhinlerin size bütün öğrettiklerini yapmaya çok dikkat edin. Onlara verdiğim buyruklara özenle uyun. ⁹ Siz Mısır'dan çıktıktan sonra Tanrınız RAB'bin yolda Miryam'a neler yaptığını anımsayın.

¹⁰ “Komşuna herhangi bir şey ödünç verdiğinde, vereceği rehini almak için onun evine girmeyeceksin. ¹¹ Dışarıda bekleyeceksin. Ödünç verdiğin kişi rehini kendisi sana getirsin. ¹² Eğer yoksul biriyse, onun rehini elinde olduğu sürece yatağa girmeyeceksin. ¹³ Ondan aldığın giysiyi gün batımında ona kesinlikle geri vereceksin ki, onunla yatabilsin. O da seni kutsayacak. Bu yaptığın, Tanrın RAB'bin önünde sana doğruluk sayılacak.

¹⁴ “Ücretle çalışan, gereksinimi olan, yoksul bir soydaşınızı ya da kentlerinizin birinde yaşayan bir yabancıyı sömürmeyeceksiniz. ¹⁵ Ücretini her gün, güneş batmadan ödeyeceksiniz. Yoksul olduğu için güvencesi odur. Yoksa sana karşı RAB'be haykırır ve sen de günah işlemiş sayılırsın.

¹⁶ “Ne babalar çocuklarının günahından ötürü öldürülecek, ne de çocuklar babalarının. Herkes kendi günahı için öldürülecek.

¹⁷ “Yabancıya ya da öksüze haksızlık etmeyeceksiniz. Dul kadının giysisini rehin almayacaksınız. ¹⁸ Mısır'da köle olduğunuzu, Tanrınız RAB'bin sizi oradan kurtardığını anımsayın. Bunun için böyle davranmanızı buyuruyorum.

¹⁹ “Tarlanızdaki ekini biçtiğinizde, gözden kaçan bir demet olursa, almak için geri dönmeyin. Onu yabancıya, öksüze, dul kadına bırakın. Öyle ki, Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi kutsasın. ²⁰ Zeytin ağaçlarınızı dövüp ürününü topladığınızda, dallarda kalanı toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Kalanları yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. ²¹ Bağbozumunda artakalan üzümleri toplamak için geri dönmeyeceksiniz. Yabancıya, öksüze, dul kadına bırakacaksınız. ²² Mısır'da köle olduğunuzu anımsayın. Bunun için böyle davranmanızı buyuruyorum.

25

¹ “Kişiler arasında bir sorun çıktığında, taraflar mahkemeye gittiğinde, yargıçlar davaya bakacak; suçsuzu aklayacak, suçluyu cezaya çarptıracaklar. ² Eğer suçlu kişi kamçılanmayı hak ettiyse, yargıç onu yere yatırtacak ve önünde suçu oranında sayıyla kamçılatacak. ³ Suçluya kırk kırbaçtan fazla vurulmamalı. Kırbaç sayısı kırkı aşarsa, kardeşiniz gözünüzde aşağılanabilir.

⁴ “Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın.

⁵ “Birlikte oturan kardeşlerden biri oğlu olmadan ölürse, ölenin dulu aile dışından biriyle evlenmemeli. Ölenin kardeşi dul kalan kadına gidecek. Onu kendine karı olarak alacak, ona kayınbiraderlik görevini yapacak. ⁶ Kadının doğuracağı ilk oğul, ölen kardeşin adını sürdürsün. Öyle ki, ölenin adı İsrail'den silinmesin. ⁷ Ama adam kardeşinin dul karısıyla evlenmek istemiyorsa, dul kadın kent kapısında görev yapan ileri gelenlere gidip şöyle diyecek: ‘Kayınbiraderim İsrail'de kardeşinin adını yaşatmayı kabul etmiyor. Bana kayınbiraderlik görevini yapmak istemiyor.’ ⁸ Kentin ileri gelenleri adamı çağırıp onunla konuşacaklar. Eğer adam, ‘Onunla evlenmek istemiyorum’ diye üstelerse, ⁹ kardeşinin dul karısı ileri gelenlerin önünde adamın yanına gidecek, onun ayağındaki çarığı çıkaracak, yüzüne tükürecek ve, ‘Kardeşine soy yetiştirmek istemeyen adama böyle yapılır’ diyecek. ¹⁰ Adamın soyu İsrail'de ‘Çarığı çıkarılanın soyu’ diye bilinecek.

11 “Eğer iki adam kavgaya tutuşur da birinin karısı kocasını dövenin elinden kurtarmak için gelip elini uzatır, öbür adamın erkeklik organını tutarsa, 12 kadının elini keseceksiniz; ona acımayacaksınız.

13 “Torbanızda biri ağır, öbürü hafif iki türlü tartı olmayacak. 14 Evinizde biri büyük, öbürü küçük iki türlü ölçü* olmayacak. 15 Tartınız da ölçünüz de eksiksiz ve doğru olacak. Öyle ki, Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkede ömrünüz uzun olsun. 16 Tanrınız RAB bunları yapandan da, haksızlık edenden de tiksindir.

17 “Siz Mısır'dan çıktıktan sonra Amalekliler'in yolda size neler yaptığını anımsayın. 18 Siz yorgun ve bitkinken yolda size saldırdılar; geride kalan bütün güçsüzleri öldürdüler. Tanrı'dan korkmadılar. 19 Tanrınız RAB mülk edinmek için miras olarak size vereceği ülkede sizi çevrenizdeki bütün düşmanlardan kurtarıp rahata kavuşturunca, Amalekliler'in anısını gökler altından sileceksiniz. Bunu unutmayın!”

26

İlk Ürün ve Ondalık

1 “Tanrınız RAB'bin miras olarak size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinerek yerleştiğinizde, 2 Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkenin topraklarından topladığınız bütün ürünlerin ilk yetiştiricilerini alıp sepete koyacaksınız. Sonra Tanrınız RAB'bin adını yerleştirmek için seçeceği yere gideceksiniz. 3 O dönemde görevli kâhine gidip, ‘RAB'bin bize ant içerek atalarımıza söz verdiği ülkeye geldiğimi Tanrın RAB'be bugün bildiriyorum’ diyeceksiniz. 4 Kâhin sepeti elinizden alıp Tanrınız RAB'bin sunağının önüne koyacak. 5 Sonra Tanrınız RAB'bin önünde şu açıklamayı yapacaksınız: ‘Atam göçebe bir Aramlı’ydı. Sayıca az kişiyle Mısır'a gidip orada yaşamaya başladı. Orada büyük, güçlü, kalabalık bir ulus oldu. 6 Mısırlılar bize kötü davranarak baskı yaptılar. Bizi ağır işlere zorladılar. 7 Atalarımızın Tanrısı RAB'be yakardık. RAB yakarışımızı duydu; çektiğimiz sıkıntıyı, emeği, bize yapılan baskıyı gördü. 8 Bunun üzerine güçlü elle, kudretle, büyük ve ürkütücü olaylarla, belirtilerle, şaşılacak işlerle bizi Mısır'dan çıkardı. 9 Bizi buraya getirdi; bu toprakları, süt ve bal akan ülkeyi bize verdi. 10 Şimdi, ya RAB, bize verdiğin toprağın ürününün ilk yetiştiricisini getiriyorum.’ Sonra sepeti Tanrınız RAB'bin önüne koyup O'nun önünde yere kapanacaksınız. 11 Sizler, Levililer ve aranızda yaşayan yabancılar Tanrınız RAB'bin size ve ailenize verdiği bütün iyi şeyler için sevineceksiniz.

12 “Üçüncü yıl, ondalığı verme yılı, bütün ürününüzün ondalığını bir yana ayırın. Ayırma işini bitirdiğinizde, ondalığı Levililer'e, yabancılar, öksüzlere ve dul kadınlara vereceksiniz. Öyle ki, onlar da kentlerinizde yiyip doysunlar. 13 Sonra Tanrınız RAB'be, ‘Bana buyurduğun gibi, RAB'be ayırdıklarımı evden çıkarıp Levililer'e, yabancılar, öksüzlere ve dul kadınlara verdim’ diyeceksiniz, ‘Buyruklarından ayrılmadım, hiç birini unutmadım. 14 Ne yas tutarken ayırdıklarımın yedim, ne dinsel açıdan kirliyken onlara dokundum, ne de ölümlere sundum. Tanrım RAB'bin sözüne kulak verdim. Bana bütün buyurduklarını yaptım. 15 Kutsal konutundan, göklerden aşağıya bak! Halkın İsrail'i ve atalarımıza içtiğin ant uyarınca bize verdiğin ülkeyi, süt ve bal akan ülkeyi kutsa.’ ”

Tanrı'nın Öz Halkı

16 “Bugün Tanrınız RAB bu kurallara, ilkelere uymanızı buyuruyor. Onlara bütün yüreğinizle, canınızla uymaya dikkat edin. 17 Bugün RAB'bin Tanrınız olduğunu, O'nun yollarında yürüyeceğinizi, kurallarına, buyruklarına, ilkelerine uyacağınızı, O'nun sözünü dinleyeceğinizi açıkladınız. 18 Bugün RAB, size verdiği söz uyarınca, öz halkı olduğunuzu açıkladı. Bütün buyruklarına uyacaksınız. 19 Tanrınız RAB sizi övgüde, ünde, onurda

25:13 Lev.19:35-36 * 25:14 “Ölçü”: İbranice “Efa”, yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. 25:17 Çık.17:8-14; 1Sa.15:2-9
26:2 Çık.23:19 26:12 Yas.14:28-29 26:18 Çık.19:5; Yas.4:20; 7:6; 14:2; Tit.2:14; 1Pe.2:9

yarattığı bütün uluslardan üstün kılacağını, verdiği söz uyarınca kendisi için kutsal bir halk olacağınızı açıkladı.”

27

Eval Dağı'ndaki Sunak

¹ Musa ile İsrail ileri gelenleri halka şöyle dediler: “Bugün size ilettiğim bütün buyruklara uyun. ² Şeria Irmağı'ndan Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye geçince, büyük taşlar dikip kireçleyeceksiniz. ³ Atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği söz uyarınca O'nun size vereceği ülkeye, süt ve bal akan ülkeye girince, bu yasanın bütün sözlerini taşlara yazacaksınız. ⁴ Şeria Irmağı'ndan geçince, bugün size buyurduğum gibi, bu taşları Eval Dağı'na dikip kireçleyeceksiniz. ⁵ Orada Tanrınız RAB'be taşlardan bir sunak yapacaksınız. Bu taşlara demir alet uygulamayacaksınız. ⁶ Tanrınız RAB'bin sunağını yontulmamış taşlardan yapacak, üzerinde Tanrınız RAB'be yakmalık sunular sunacaksınız. ⁷ Esenlik sunularını orada kesip yiyecek ve Tanrınız RAB'bin önünde sevineceksiniz. ⁸ Taşlara bu yasanın bütün sözlerini okunaklı bir biçimde yazacaksınız.”

⁹ Sonra Musa ile Levili kâhinler bütün İsraililer'e, “Ey İsrail, sus ve kulak ver!” diye seslendiler, “Bugün Tanrınız RAB'bin halkı oldunuz. ¹⁰ Tanrınız RAB'bin sözüne kulak verin, bugün size ilettiğim buyruklarına, kurallarına uyun.”

Eval Dağı'ndan Lanetler

¹¹ O gün Musa halka şöyle dedi: ¹² “Şeria Irmağı'ndan geçince, halkı kutsamak için Gerizim Dağı'nda duracak oymaklar şunlardır: Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Yusuf, Benyamin. ¹³ Lanetlemek için Eval Dağı'nda şu oymaklar duracak: Ruben, Gad, Aşer, Zevulun, Dan, Naftali. ¹⁴ Levililer bütün İsrail halkına yüksek sesle şöyle diyecekler:

¹⁵ “ ‘RAB'bin tiksindiği el işi oyma ya da dökme put yapana ve onu gizlice dikene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diye karşılık verecek.

¹⁶ “ ‘Annesine, babasına saygısızca davranana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

¹⁷ “ ‘Komşusunun sınırını değiştirene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

¹⁸ “ ‘Kör olanı yoldan saptırana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

¹⁹ “ ‘Yabancıya, öksüze, dul kadına haksızlık edene lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

²⁰ “ ‘Babasının karısıyla yatana lanet olsun! Çünkü o babasının evlilik yatağına leke sürmüştür.’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

²¹ “ ‘Herhangi bir hayvanla cinsel ilişki kurana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

²² “ ‘Annesinden ya da babasından olan kızkardeşiyle yatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

²³ “ ‘Kaynanasıyla yatana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

²⁴ “ ‘Komşusunu gizlice öldüren lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

27:2 Yşu.8:30-32 **27:5** Çık.20:25 **27:12** Yas.11:29; Yşu.8:33-35 **27:15** Çık.20:4; 34:17; Lev.19:4; 26:1; Yas.4:15-18; 5:8
27:16 Çık.20:12; Yas.5:16 **27:17** Yas.19:14 **27:18** Lev.19:14 **27:19** Çık.22:21; 23:9; Lev.19:33-34; Yas.24:17-18
27:20 Lev.18:8; 20:11; Yas.22:30; 1Ko.5:1 **27:21** Çık.22:19; Lev.18:23; 20:15 **27:22** Lev.18:9; 20:17 **27:23** Lev.18:17; 20:14

25 “ ‘Suçsuz birini öldürmek için rüşvet alana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.

26 “ ‘Bu yasanın sözlerine uymayan ve onları onaylamayana lanet olsun!’

“Bütün halk, ‘Amin!’ diyecek.”

28

Bereketler

¹ “Eğer Tanrınız RAB'bin sözünü iyice dinler ve bugün size ilettiğim bütün buyruklarına uyarsanız, Tanrınız RAB sizi yeryüzündeki bütün uluslardan üstün kılacaktır. ² Tanrınız RAB'bin sözünü dinlerseniz, şu bereketler üzerinize gelecek ve sizinle olacak:

³ “Kentte de tarlada da kutsanacaksınız.

⁴ “Rahminizin meyvesi kutsanacak. Toprağınızın ürünü, hayvanlarınızın dölü – sığırlarınızın buzağları, sürülerinizin kuzuları– bereketli olacak.

⁵ “Sepetiniz ve hamur tekneniz bereketli olacak.

⁶ “İçeri girdiğinizde de dışarı çıktığınızda da kutsanacaksınız.

⁷ “RAB size saldıran düşmanlarınızı önünüzde bozguna uğratacak. Onlar size bir yoldan saldırarak, ama önünüzden yedi yoldan kaçacaklar.

⁸ “RAB'bin buyruğuyla ambarlarınız dolu olacak. El attığınız her işte RAB sizi kutsayacak. Tanrınız RAB size vereceği ülkede sizi kutsayacak.

⁹ “Tanrınız RAB'bin buyruklarına uyar, O'nun yollarında yürürseniz, RAB size içtiği ant uyarınca sizi kendisi için kutsal bir halk olarak koruyacaktır. ¹⁰ Yeryüzündeki bütün uluslar RAB'be ait olduğunuzu görecek, sizden korkacaklar. ¹¹ RAB atalarınıza ant içerek size söz verdiği ülkede bolluk içinde yaşamanızı sağlayacak: Rahminizin meyvesi kutsanacak; hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü verimli olacak. ¹² RAB ülkenize yağmuru zamanında yağdırmak ve bütün emeğinizi verimli kılmak için göklerdeki zengin hazinesini açacak. Birçok ulusa ödünç vereceksiniz; siz ödünç almayacaksınız.

¹³ RAB sizi kuyruk değil baş yapacak. Eğer bugün size ilettiğim Tanrınız RAB'bin buyruklarını dinler, onlara iyice uyarsanız, altta değil, her zaman üstte olacaksınız.

¹⁴ Bugün size ilettiğim buyrukların dışına çıkmayacak, başka ilahların ardınca gitmeyecek, onlara tapmayacaksınız.”

Lanetler

¹⁵ “Ama Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemez, bugün size ilettiğim buyrukların, kural- ların hepsine uymazsanız, şu lanetler üzerinize gelecek ve size ulaşacak:

¹⁶ “Kentte de tarlada da lanetli olacaksınız.

¹⁷ “Sepetiniz ve hamur tekneniz lanetli olacak.

¹⁸ “Rahminizin meyvesi, toprağınızın ürünü, sığırlarınızın buzağları, sürülerinizin kuzuları lanetli olacak.

¹⁹ “İçeri girdiğinizde lanetli olacaksınız; dışarı çıktığınızda da lanetli olacaksınız.

²⁰ “RAB'be sırt çevirmekle yaptığınız kötülükler yüzünden el attığınız her işte O sizi lanete uğratacak, şaşkına çevirecek, paylayacak. Sonunda üzerinize yıkım gelecek ve çabucak yok olacaksınız. ²¹ RAB, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede sizi yok edinceye dek salgın hastalıkla cezalandıracak. ²² Veremle, sıtmayla, iltihapla, yakıcı sıcaklıkla, kuraklıkla, samyeliyle, küfle cezalandıracak. Siz yok oluncaya dek bunlar sizi kovalayacak. ²³ Başınızın üstündeki gök tunç, ayağınızın altındaki yer demir olacak. ²⁴ RAB siz yok oluncaya dek gökten yağmur yerine ülkenize toz ve kum yağdıracak.

²⁵ “RAB sizi düşmanlarınızın önünde bozguna uğratacak. Onlara bir yoldan saldırarak, ama önlerinden yedi yoldan kaçacaksınız. Yeryüzündeki bütün uluslar için dehşet verici bir örnek olacaksınız. ²⁶ Ölüleriniz bütün kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak; onları

korkutup kaçıran kimse olmayacak. ²⁷ RAB sizi iyileşemeyeceğiniz Mısır çıbanıyla, urlarla, kaşıntıyla, uyuzla vuracak. ²⁸ RAB sizi delilikle, körlükle, şaşkınlıkla cezalandıracak. ²⁹ Ögle vakti körlerin karanlıkta el yordamıyla yürüdüğü gibi yürüyeceksiniz. Yaptığınız her şeyde başarısız olacak, sürekli sıkıştırılacak, yağmalanacaksınız. Sizi kurtaran olmayacak.

³⁰ “Bir kızla nişanlanacaksınız, ama başka biri onunla yatacak. Ev yapacak ama içinde oturmayacaksınız. Bağ dikecek ama üzümünü toplamayacaksınız. ³¹ Öküzünüz gözünüzün önünde kesilecek ama etini yemeyeceksiniz. Eşeğiniz zorla sizden alınacak, geri getirilmeyecek. Davarlarınız düşmanlarınıza verilecek. Sizi kurtaran olmayacak. ³² Oğullarınız, kızlarınız gözlerinizin önünde başka bir ulusa verilecek. Her gün onları gözlemekten gözlerinizin gücü tükenecek. Elinizden bir şey gelmeyecek. ³³ Tanımadığınız bir halk toprağınızın ürününü ve bütün emeğinizi yiyecek. Sürekli sıkıştırılacak, ezileceksiniz. ³⁴ Gözlerinizle gördükleriniz sizi çıldırtacak. ³⁵ RAB dizlerinizi, bacaklarınızı tepeden tırnağa iyileşmeyen ağırlı çıbanlarla vuracak.

³⁶ “RAB sizi ve başınıza atayacağınız kralı sizin de atalarınızın da bilmediği bir ulusa sürecek. Orada ağaçtan, taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız. ³⁷ RAB'bin sizi süreceği bütün uluslar başınıza gelenlerden dehşete düşecek; sizi aşağılayacak, sizinle eğlenecekler.

³⁸ “Çok tohum ekecek, ama az toplayacaksınız. Çünkü ürününüzü çekirge yiyecek. ³⁹ Bağlar dikecek, bakımını yapacak, ama şarap içmeyecek, üzüm toplamayacaksınız. Onları kurt yiyecek. ⁴⁰ Ülkenizin her yerinde zeytinlikleriniz olacak, ama zeytinyağı sürünmeyeceksiniz. Zeytin ağaçlarınız ürününü yere dökecek. ⁴¹ Oğullarınız, kızlarınız olacak, ama sizinle kalmayacaklar, sürgüne gönderilecekler. ⁴² Bütün ağaçlarınızı, toprağınızın ürününü çekirgeler yiyecek.

⁴³ “Aranızdaki yabancılar yükseldikçe yükselecek, sizse alçaldıkça alçalacaksınız. ⁴⁴ O sana ödünç verecek, ama sen ona ödünç vermeyeceksin. O baş, sen kuyruk olacaksın.

⁴⁵ “Bütün bu lanetler başınıza yağacak. Yok oluncaya dek sizi kovalayacak ve size erişecek. Çünkü Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemediniz, size verdiği buyrukları, kuralları yerine getirmediğiniz. ⁴⁶ Bu lanetler siz ve soyunuz için sonsuza dek bir belirti, şaşılabilir bir olay olarak kalacak. ⁴⁷ Madem bolluk zamanında Tanrınız RAB'be sevinçle, hoşnutlukla kulluk etmediniz, ⁴⁸ RAB'bin üzerinize göndereceği düşmanlara kölelik edeceksiniz. Aç, susuz, çıplak kalacaksınız; her şeye gereksinim duyacaksınız. RAB sizi yok edinceye dek boynunuza demir boyunduruk vuracak.

⁴⁹⁻⁵⁰ “RAB uzaktan, dünyanın öbür ucundan bir ulusu –dilini bilmediğiniz bir ulusu, yaşlılara saygı, küçüklere sevgi beslemeyen acımasız bir ulusu– birden çullanan bir kartal gibi başınıza getirecek. ⁵¹ Siz yok oluncaya dek hayvanlarınızın yavrularını, toprağınızın ürününü yiyip bitirecekler. Size ne tahıl, ne şarap, ne zeytinyağı, ne sığırlarınızın buzağılarını, ne de sürülerinizin kuzularını bırakacaklar; ta ki, siz ortadan kalkıncaya dek. ⁵² Güvendiğiniz yüksek, dayanıklı surlar yerle bir oluncaya dek ülkenizdeki bütün kentlerde sizi kuşatacaklar. Tanrınız RAB'bin size verdiği ülkedeki bütün kentleri kuşatacaklar.

⁵³ “Kuşatma sırasında düşmanınızın vereceği sıkıntıdan rahminizin meyvesini, Tanrınız RAB'bin size verdiği oğulların, kızların etini yiyeceksiniz. ⁵⁴ Aranızdaki en yumuşak, en duyarlı adam bile öz kardeşine, sevdiği karısına, sağ kalan çocuklarına acımayacak; ⁵⁵ yediği çocuklarının etini onların hiçbirisiyle paylaşmayacak. Çünkü düşmanın kuşatma sırasında sizi sıkıştırmayı yüzünden kentlerinizde hiç yiyecek kalmayacak. ⁵⁶⁻⁵⁷ Aranızda en yumuşak, en duyarlı kadın –yumuşaklığından ve duyarlılığından ayağının tabanını yere basmak istemeyen kadın– bile sevdiği kocasından, öz oğlundan, kızından, plasentayı

ve doğuracağı çocukları esirgeyecek. Çünkü kuşatma sırasında düşmanın kentlerinizde size vereceği sıkıntıdan, yokluktan onları gizlice yiyecek.

⁵⁸ “Bu kitapta yazılı yasanın bütün sözlerine uymaz, Tanrınız RAB'bin yüce ve heybetli adından korkmazsanız, ⁵⁹ RAB sizi ve soyunuzu korkunç belalarla, büyük ve sürekli belalarla, ağır, iyileşmez hastalıklarla vuracak. ⁶⁰ Sizi ürküten Mısır'ın bütün hastalıklarını yeniden başınıza getirecek; size yapışacaklar. ⁶¹ Siz yok oluncaya dek RAB bu Yasa Kitabı'nda yazılmamış her türlü hastalığı ve belayı da başınıza getirecek. ⁶² Gökteki yıldızlar kadar çok olan sizler, sayıca az bırakılacaksınız. Çünkü Tanrınız RAB'bin sözüne kulak vermediniz. ⁶³ Size iyilik yapmak, sizi çoğaltmak RAB'bi nasıl sevindirdiyse, sizi yıkmak ve yok etmek de öyle sevindirecektir. Mülk edinmek için gideceğiniz ülkeden sökülüp atılacaksınız.

⁶⁴ “RAB sizi dünyanın bir ucundan öbür ucuna, bütün halklar arasına dağıtacak. Orada sizin de atalarınızın da tanımadığı, ağaçtan ve taştan yapılmış başka ilahlara tapacaksınız. ⁶⁵ Bu uluslar arasında ne esenliğiniz ne de dinlenecek bir yeriniz olacak. Orada RAB size titreyen yürekler, umutsuzluk ve bakmaktan yorulmuş gözler verecek. ⁶⁶ Sürekli can kaygısı içinde yaşayacaksınız. Gece gündüz dehşet içinde olacaksınız. Yaşamınızın güvenliği olmayacak. ⁶⁷ Yüreğinizi kaplayan dehşet ve gözlerinizin gördüğü olaylar yüzünden, sabah, ‘Keşke akşam olsa!’, akşam, ‘Keşke sabah olsa!’ diyeceksiniz. ⁶⁸ Bir daha görmeyeceksiniz dediğim yoldan RAB sizi gemilerle Mısır'a geri gönderecek. Orada erkek ve kadın köle olarak kendinizi düşmanlarınıza satmaya kalkışacaksınız; ama satın alan olmayacak.”

29

Antlaşmanın Yenilenmesi

¹ RAB'bin İsraililer'le Horev Dağı'nda yaptığı antlaşmaya ek olarak, Moav'da Musa'ya onlarla yapmayı buyurduğu antlaşmanın sözleri bunlardır.

² Musa bütün İsraililer'i bir araya toplayarak şöyle dedi: “RAB'bin Mısır'da gözlerinizin önünde firavuna, görevlilerine, ülkesine yaptıklarını gördünüz. ³ Büyük denemeleri, belirtileri, o büyük ve şaşılmalı işleri gözlerinizle gördünüz. ⁴ Ne var ki, RAB bugüne dek size kavrayan yürek, gören göz, duyan kulak vermedi. ⁵ RAB, ‘Sizi kırk yıl çölde dolaştırdım; ne üzerinizdeki giysi eskidi, ne ayağınızdaki çarık. ⁶ Ekmek yemediniz, şarap ya da başka içki içmediniz. Bütün bunları Tanrınız RAB'bin ben olduğumu anlayasınız diye yaptım’ diyor.

⁷ “Buraya ulaştığınızda, Heşbon Kralı Sihon ile Başan Kralı Og bizimle savaşa tutuştular. Ama onları bozguna uğrattık. ⁸ Ülkelerini ele geçirerek mülk olarak Rubenliler'e, Gadlılar'a, Manaşşe oymağının yarısına verdik. ⁹ El attığınız her işte başarılı olmak için bu antlaşmanın sözlerini yerine getirmeye dikkat edin.

¹⁰⁻¹¹ “Bugün hepiniz –önderleriniz, oymak başlarınız, ileri gelenleriniz, görevlileriniz, bütün öbür İsraili erkekler, çocuklarınız, karılarınız, aranızda yaşayan ve odununuzu kesen, suyunuzu taşıyan yabancılar– Tanrınız RAB'bin önünde duruyorsunuz. ¹² Bugün Tanrınız RAB'bin ant içerek sizinle yaptığı bu antlaşmayı geçerli kılmak için burada duruyorsunuz. ¹³ Öyle ki, bugün sizi kendi halkı olarak belirlesin ve size söylediği gibi, atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a içtiği ant uyarınca Tanrınız olsun. ¹⁴⁻¹⁵ Antla yapılan bu antlaşmayı yalnız sizinle, bugün burada bizimle birlikte Tanrımız RAB'bin önünde duranlarla değil, yanımızda olmayanlarla da yapıyorum.

¹⁶ “Mısır'da nasıl yaşadığımızı, öteki ulusların ortasından geçerek buraya nasıl geldiğimizi kendiniz de biliyorsunuz. ¹⁷ Onların arasında iğrenç suretleri, ağaçtan, taştan, altından, gümüşten yapılmış putları gördünüz. ¹⁸ Dikkat edin, bugün aranızda bu ulusların

ilahlarına tapmak için Tanrımız RAB'den sapan erkek ya da kadın, boy ya da oymak olmasın; aranızda acılık, zehir veren kök olmasın.

¹⁹ “Bu andın sözlerini duyup da kimse kendi kendini kutlamasın ve, ‘Kendi isteklerim uyarınca yaşasam da güvende olurum’ diye düşünmesin. Bu herkese* yıkım getirir. ²⁰ RAB böyle birini bağışlamak istemez. RAB'in öfkesi ve kıskançlığı o kişiye karşı alevlenecek. Bu kitapta yazılı bütün lanetler başına yağacak ve RAB onun adını göğün altından silecektir. ²¹ Bu Yasa Kitabı'nda yazılı antlaşmada yer alan bütün lanetler uyarınca, RAB onu felakete uğraması için İsrail'in bütün oymakları arasından ayıracaktır.

²² “Sizden sonraki kuşak, çocuklarınız ve uzak ülkeden gelen yabancılar ülkenizin uğradığı belaları, RAB'in ülkeye gönderdiği hastalıkları görecekler. ²³ Bütün ülke yanacak, tuz ve kükürtle örtülecek; tohum ekilmeyecek, filiz sürmeyecek, ot bitmeyecek. Ülke RAB'in kızgın öfkesiyle yerle bir ettiği Sodom, Gomora, Adma ve Sevoyim gibi yıkıma uğrayacak. ²⁴ Bütün uluslar, ‘RAB bu ülkeye neden bunu yaptı?’ diye soracaklar, ‘Bu büyük öfke neden alevlendi?’

²⁵ “Yanıt şöyle olacak: ‘Atalarının Tanrısı RAB kendilerini Mısır'dan çıkardığında onlarla yaptığı antlaşmayı bıraktılar. ²⁶ Tanımadıkları, RAB'in kendilerine pay olarak vermediği başka ilahlara yöneldiler; onlara tapıp önlerinde eğildiler. ²⁷ İşte bu yüzden RAB'in öfkesi bu ülkeye karşı alevlendi; bu kitapta yazılı bütün lanetleri oraya yağdırdı. ²⁸ RAB büyük kızgınlıkla, şiddetli öfkeyle onları ülkelerinden söküp attı; bugün olduğu gibi başka ülkeye sürdü.’

²⁹ “Gizlilik Tanrımız RAB'be özgüdür. Ama bu yasanın bütün sözlerine uymamız için açığa çıkarılanlar sonsuza dek bize ve çocuklarımıza aittir.”

30

İyileşmenin ve Kutsanmanın Koşulları

¹ “Bütün bu olaylar –önünüze serdiğim kutsama ve lanetler– başınıza geldiğinde, Tanrınız RAB'in sizi dağıttığı uluslar arasında bunları anımsayacaksınız. ² Bugün size ilettiğim buyruklar uyarınca siz ve çocuklarınız Tanrınız RAB'be döner, bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na uyarsanız, ³ Tanrınız RAB size acıyacak, sizi sürgünden geri getirecek. Sizi dağıttığı ulusların arasından yeniden toplayacak. ⁴ Dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile, Tanrınız RAB sizleri toplayıp geri getirecek. ⁵ Sizi atalarınızın mülk edindiği ülkeye ulaştıracak. Orayı miras alacaksınız. Tanrınız RAB üzerinize iyilik getirecek ve sizi atalarınızdan daha çok çoğaltacak. ⁶ Sizin ve çocuklarınızın yüreğini değiştirecek*. Öyle ki, O'nu bütün yüreğinizle, bütün canınızla seversiniz ve yaşayasınız. ⁷ Tanrınız RAB bütün bu lanetleri sizden nefret edenlerin, size baskı yapan düşmanlarınızın üzerine yağdıracak. ⁸ Siz yine RAB'in sözüne kulak verecek, bugün size ilettiğim buyrukların hepsine uyacaksınız. ⁹ Tanrınız RAB el attığınız her işte sizi başarılı kılacak; çok sayıda çocuğunuz olacak, hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü bol olacak. RAB atalarınızdan nasıl hoşnut kaldıysa, sizden de öyle hoşnut kalacak ve sizi başarılı kılacak. ¹⁰ Yeter ki, Tanrınız RAB'in sözünü dinleyin, bu Yasa Kitabı'nda yazılı buyruklarına, kurallarına uyun ve bütün yüreğinizle, bütün canınızla O'na dönün.

¹¹ “Bugün size ilettiğim bu buyruk ne tutamayacağınız kadar zor, ne de ulaşamayacağınız kadar uzaktır. ¹² O göklerde değil ki, ‘Kim bizim için göğe çıkacak? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?’ diyesiniz. ¹³ Denizin ötesinde değil ki, ‘Kim bizim için denizin ötesine gidecek? Kim yerine getirmemiz için onu alıp yayacak?’ diyesiniz. ¹⁴ Tanrı sözü size çok yakındır; uymanız için ağzınızda ve yüreğinizdedir.

* **29:19** “Herkes”: İbranice “Hem yaş, hem kuru”. **29:23** Yar.19:24-25 **29:24** Yer.22:8-9 **30:4** Neh.1:9 * **30:6** “Yüreğini değiştirecek”: İbranice “Yüreğini sünnet edecek”. **30:12** Rom.10:6-8

¹⁵ “İşte bugün önünüze yaşamla iyiliği, ölümle kötülüğü koyuyorum. ¹⁶ Bugün size Tanrınız RAB'bi sevmeyi, yollarında yürümeyi, buyruklarına, kurallarına, ilkelerine uymayı buyuruyorum. Öyle ki, yaşayasınız, çoğalasınız ve mülk edinmek için gideceğiniz ülkede Tanrınız RAB tarafından kutsanasınız.

¹⁷ “Eğer yoldan döner, kulak vermezseniz, ayartılır, başka ilahlara eğilip taparsanız, ¹⁸ bugün size kesinlikle yok olacağınızı bildiriyorum. Şeria Irmağı'ndan geçip mülk edinmek için gideceğiniz ülkede uzun yaşamayacaksınız.

¹⁹ “Önünüze yaşamla ölümü, kutsamayla laneti koyduğuma bugün yeri göğü size karşı tanık gösteriyorum. Yaşamı seçin ki, siz de çocuklarınız da yaşayasınız. ²⁰ Tanrınız RAB'bi sevin, sözüne uyup O'na bağlanın. RAB yaşamınızdır; kendilerine vereceğine ilişkin atalarınız İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a söz verdiği ülkede uzun yaşamınızı sağlayacaktır.”

31

Yeşu Musa'nın Yerine Gececek (Say.27:15-23)

¹ Musa İsraililer'e şöyle dedi: ² “Yüz yirmi yaşındayım. Bundan böyle size önderlik edemem. Üstelik RAB bana, ‘Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçmeyeceksin’ dedi. ³ Tanrınız RAB önünüzden geçecek. Bu ulusları önünüzden yok edecek. Ülkelerini mülk edineceksiniz. RAB'bin sözü uyarınca Yeşu size önderlik edecek. ⁴ RAB Amorlular'ın kral-ları Sihon'u ve Og'u yok edip ülkelerine yaptığı'nın aynısını bu uluslara da yapacak. ⁵ RAB onları size teslim edecek. Onlara size verdiğim buyruklar uyarınca davranmalısınız. ⁶ Güçlü ve yürekli olun! Onlardan korkmayın, yılmayın. Çünkü sizinle birlikte giden Tanrınız RAB'dir. O sizi terk etmeyecek, sizi yüzüstü bırakmayacaktır.”

⁷ Sonra Musa Yeşu'yu çağırıp bütün İsraililer'in gözü önünde ona şöyle dedi: “Güçlü ve yürekli ol! Çünkü RAB'bin, atalarına ant içerek söz verdiği ülkeye bu halkla birlikte sen gideceksin. Ülkeyi miras olarak onlara sen vereceksin. ⁸ RAB'bin kendisi sana öncülük edecek, seninle birlikte olacak. Seni terk etmeyecek, seni yüzüstü bırakmayacak. Korkma, yılma.”

Yasanın Okunması

⁹ Musa bu yasayı yazıp RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levili kâhinlere ve bütün İsrail ileri gelenlerine verdi. ¹⁰ Sonra onlara şöyle buyurdu: “Her yedi yılın sonunda, borçları bağışlama yılında, Çardak Bayramı'nda*, ¹¹ bütün İsraililer Tanrınız RAB'bin önünde bulunmak üzere seçeceği yere geldiğinde, bu yasayı onlara okuyacaksınız. ¹² Halkı –erkekleri, kadınları, çocukları ve kentlerinizde yaşayan yabancıları– toplayın. Öyle ki, herkes duyup öğrensin, Tanrınız RAB'den korksun. Bu yasanın bütün sözlerine uymaya dikkat etsin. ¹³ Yasayı bilmeyen çocuklar da duysunlar, mülk edinmek için Şeria Irmağı'ndan geçip gideceğiniz ülkede yaşadığınız sürece Tanrınız RAB'den korkmayı öğrensinler.”

Rab'bin Musa'ya Son Buyruğu

¹⁴ RAB Musa'ya, “Ölümüne az kaldı” dedi, “Yeşu'yu çağır. Ona buyruklarımı bildirmem için Buluşma Çadırı'nda hazır olun.” Böylece Musa ile Yeşu gidip Buluşma Çadırı'nda beklediler. ¹⁵ Sonra RAB çadırda bulut sütununun içinde göründü; bulut çadırın kapısı üzerinde durdu. ¹⁶ RAB Musa'ya şöyle seslendi: “Yakında ölüp atalarına kavuşacaksın. Bu halk da gideceği ülkenin ilahlarına bağlanıp bana hainlik edecek. Beni bırakacak, kendileriyle yaptığım antlaşmayı bozacaklar. ¹⁷ O gün onlara öfkeleneyeceğim, onları terk edeceğim. Yüzümü onlardan çevireceğim. Başkalarına yem olacaklar, başlarına

sayısız kötülükler, sıkıntılar gelecek. O gün, ‘Tanrımız bizimle olmadığı için bu kötülükler başımıza geldi’ diyecekler. ¹⁸ Başka ilahlara yönelmekle yaptıkları kötülük yüzünden o gün kesinlikle onlardan yüzümü çevireceğim.

¹⁹ “Şimdi kendiniz için şu ezgiyi yazın ve İsraililer'e öğretin; onu okusunlar. Öyle ki, bu ezgi İsraililer'e karşı benim tanığım olsun. ²⁰ Onları atalarına ant içerek söz verdiğim süt ve bal akan ülkeye getirdiğimde yiyip doyacaklar; semirince başka ilahlara yönelip onlara tapacaklar. Beni tepecek, antlaşmamı bozacaklar. ²¹ Başlarına sayısız kötülükler, sıkıntılar geldiğinde, bu ezgi onlara karşı tanıklık edecek. Çünkü çocukları bu ezgiyi unutmayacak. Ant içerek söz verdiğim ülkeye onları getirmeden önce neler tasarladıklarını biliyorum.”

²² O gün Musa bu ezgiyi yazıp İsraililer'e öğretti.

²³ RAB Nun oğlu Yeşu'ya şu buyruğu verdi: “Güçlü ve yürekli ol! Çünkü İsraililer'i, ant içerek söz verdiğim ülkeye sen götüreceksin ve ben seninle birlikte olacağım.”

²⁴ Musa yasanın sözlerini eksiksiz olarak kitaba yazmayı bitirince, ²⁵ RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levililer'e şu buyruğu verdi: ²⁶ “Bu Yasa Kitabı'nı alın, Tanrınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın yanına koyun. Orada size karşı bir tanık olarak kalsın. ²⁷ Çünkü sizin başkaldıran, dikbaşı kişiler olduğunuzu biliyorum. Bugün ben sağken, aranızdayken bile RAB'be karşı geliyorsunuz; ölümümünden sonra daha ne kadar çok başkaldıracaksınız. ²⁸ Oymaklarınızın bütün ileri gelenlerini, görevlilerinizi bana getirin. Bu sözleri onlara duyuracağım. Yeri göğü onlara karşı tanık tutacağım. ²⁹ Ölümümünden sonra büsbütün yozlaşacağınızı, size buyurduğum yoldan sapacağınızı biliyorum. Son günlerde kötülüklerle karşılaşacaksınız. Çünkü RAB'bin gözünde kötü olanı yapacak ve yaptıklarınızla O'nu öfkeli edeceksiniz.”

Musa'nın Ezgisi

³⁰ Musa şu ezginin sözlerini eksiksiz olarak bütün İsrail topluluğuna okudu:

32

- ¹ “Ey gökler, kulak verin, sesleneyim;
Ey dünya, ağızından çıkan sözleri işit!
- ² Öğretiğim yağmur gibi damlasın;
Sözlerim çiy gibi düşsün,
Çimen üzerine çiseleyen yağmur gibi,
Bitkilere yağın sağanak gibi.
- ³ RAB'bin adını duyuracağım.
Ululuğu için Tanrımız'ı övün!
- ⁴ O Kaya'dır, işleri kusursuzdur,
Bütün yolları doğrudur.
O haksızlık etmeyen güvenilir Tanrı'dır.
Doğru ve adildir.
- ⁵ Bu eğri ve sapık kuşak,
O'na bağlı kalmadı.
O'nun çocukları değiller.
Bu onların utancıdır.
- ⁶ RAB'be böyle mi karşılık verilir,
Ey akılsız ve bilgelikten yoksun halk?
Sizi yaratan, size biçim veren,
Babanız, Yaratıcınız O değil mi?

- 7 “Eski günleri anımsayın;
Çoktan geçmiş çağları düşünün.
Babanıza sorun, size anlatsın,
Yaşlılarınız size açıklasın.
- 8 Yüceler Yücesi uluslara paylarına düşeni verip
İnsanları böldüğünde,
Ulusların sınırlarını
İsrailoğulları'nın* sayısına göre belirledi.
- 9 Çünkü RAB'bin payı kendi halkıdır
Ve Yakup soyu O'nun payına düşen mirastır.
- 10 “Onu kurak bir ülkede,
İssız, uluyan bir çölde buldu,
Onu kuşattı, kayırdı,
Gözbebeği gibi korudu.
- 11 Yuvasında yavrularını uçmaya kışkırtan,
Onların üzerinde kanat çırpın bir kartal gibi,
Kanatlarını gerip onları aldı
Ve kanatları üzerinde taşıdı.
- 12 Ona yalnız RAB yol gösterdi,
Yanında yabancı ilah yoktu.
- 13 “Onu yeryüzünün yüksekliklerinde gezdirdi,
Tarlada yetişen ürünlerle doyurdu.
Onu kayadan akan balla,
Çakmaktaşıdan çıkardığı yağla besledi.
- 14 İneklerin yağıyla,
Koyunların sütüyle,
Besili kuzularla,
Başın cinsi en iyi koçlarla, tekelerle,
En iyi buğdayla onu besledi.
Halk üzümün kırmızı kanını içti.
- 15 “Yeşurun† semirdi ve sahibini tepti;
Doyunca yağ bağlayıp ağırlaştı,
Kendisini yaratan Tanrı'ya sırt çevirdi,
Kurtarıcısını, Kaya'yı küçümsedi.
- 16 Yabancı ilahlarla Tanrı'yı kışkırtıp
İğrençlikleriyle O'nu öfkeliendirdiler.
- 17 Tanrı olmayan cinlere,
Tanımadıkları ilahlara,
Atalarınızın korkmadıkları,
Son zamanlarda ortaya çıkan
Yeni ilahlara kurban kestiler.
- 18 Seni oluşturan Kaya'yı savaştı, seni
Seni yaratan Tanrı'yı unuttun.
- 19 “RAB bunu görünce onları reddetti;

32:8 Elç.17:26 * 32:8 Masoretik metin “İsrailoğulları”, Septuaginta “Tanrı'nın melekleri”, Kumran “Tanrı'nın oğulları”. † 32:15 “Dürüst” anlamına gelen “Yeşurun” İsrail halkına verilen bir addır. 32:17 1Ko.10:20

- Çünkü oğulları, kızları O'nu öfkelen-dirmişlerdi.
- 20 ‘Yüzümü onlardan çevirecek
Ve sonlarının ne olacağını göreceğim’ dedi,
‘Çünkü onlar sapık bir kuşak
Ve güvenilmez çocuklardır.
- 21 Tanrı olmayan ilahlarla
Beni kışkandırdılar;
Değersiz putlarıyla beni öfkelen-dirdiler.
Ben de halk olmayan bir halkla
Onları kışkandıracağım.
Anlayışsız bir ulusla
Onları öfkelen-direceğim.
- 22 Çünkü size karşı öfkem ateş gibi tutuşup
Ölümler diyarının derinliklerine dek yanacak.
Yeryüzünü ve ürününü yutup yok edecek
Ve dağların temellerini tutuşturacak.
- 23 “ ‘Üzerlerine kötülükler yığacağım,
Oklarımı onlara karşı kullanacağım.
- 24 Kavurucu kıtlık, tüketici hastalık,
Öldürücü salgın vuracak onları.
Gönderdiğim canavarlar dişleriyle onlara saldırarak,
Toprakta sürünen zehirli yılanlar onları ısırarak.
- 25 Sokakta kılıç onları çocuksuz bırakacak;
Evlerinde dehşet egemen olacak.
Delikanlısı, genç kızı,
Emzikteki çocuğu, akşaçlısı ölecek.
- 26 Onları darmadağın etmeyi,
İnsanlar arasından anılarını silmeyi düşündüm.
- 27 Ama düşmanın alay etmesinden çekindim.
Öyle ki, düşman yanlış anlayıp da,
Bütün bunları yapan RAB değil,
Başarı kazanan biziz, demesin.’
- 28 “Onlar anlayışsız bir ulustur,
Onlarda sezgi yoktur.
- 29 Keşke bilge kişiler olsalardı, anlasalardı,
Sonlarının ne olacağını düşünselerdi!
- 30 Onların Kayası kendilerini satmamış
Ve RAB onları ele vermemiş olsaydı,
Nasıl bir kişi bin kişiyi kovar,
İki kişi on bin kişiyi kaçtırtırdı?
- 31 Çünkü bizim Kayamız‡ onların kayasına benzemez,
Düşmanlarımız bu konuda yargıç olabilir.
- 32 Onların asması Sodom asmasından,
Gomora bağlarındandır.
Üzümleri zehirle dolu,
Salkımları acıdır.
- 33 Şarapları yılan zehiri,

Kobraların öldürücü zehiridir.

34 “Bu kötülükleri yazmadım mı?

Hazinelerimde mühürlemedim mi?

35 Öç benimdir, karşılığını ben vereceğim,
Zamanı gelince ayakları kayacak,
Onların yıkım günü yakındır,
Ceza günü hızla yaklaşıyor.’

36 “RAB kendi halkının hakkını koruyacak,
Onların gücünün tükendiğini,
Ülkede genç yaşlı kimsenin kalmadığını görünce,
Kullarına acıyacaktır.

37 ‘Hani sığındığınız kaya,
Hani ilahlarınız nerede?’ diyecek,

38 ‘Kurbanlarınızın yağını yiyen,
Dökmelik sununuzu içen
İlahlarınız hani nerede?
Kalksınlar da size yardım etsinler!
Size barınak olsunlar!’

39 “ ‘Artık anlayın ki, ben, evet ben O'yum,
Benden başka tanrı yoktur!
Öldüren de, yaşatan da,
Yaralayan da, iyileştiren de benim.
Kimse elimden kurtaramaz.

40 Elimi göğe kaldırır
Ve sonsuzluk boyunca varlığım hakkı için derim ki,

41 Parlayan kılıcımı bileyip
Yargılamak için elime alınca,
Düşmanlarımdan öç alacağım,
Benden nefret edenlere karşılığını vereceğim.

42 Oklarımı kanla sarhoş edeceğim,
Kılıcım vurulanların, tutsakların kanıyla,
Düşman önderlerinin başlarıyla
Ve etle beslenecek.’

43 “Ey uluslar, O'nun halkını kutlayın,
Çünkü O kullarının kanının öcünü alacak,
Düşmanlarından öç alacak,
Ülkesinin ve halkının günahını bağışlayacak.”

44 Musa, Nun oğlu Hoşea§ ile birlikte gelip bu ezginin sözlerini halka okudu. 45-46 Musa sözlerini bitirince, İsraililer'e şöyle dedi: “Bugün size bildirdiğim bu uyarıcı sözlerin tümünü benimseyin. Bu yasanın bütün sözlerine dikkat etmeleri ve yerine getirmeleri için çocuklarınıza buyruk verin. 47 Bunlar sizin için boş sözler değildir, sizin yaşamınızdır. Şeria Irmağı'ndan geçerek mülk edineceğiniz ülkede ömrünüz bu sözler sayesinde uzun olacaktır.”

Musa'ya Ölümü Önceden Bildiriliyor

48 RAB aynı gün Musa'ya şöyle seslendi: 49 “Haavarim dağlık bölgesine, Eriha karşısında

Moav ülkesindeki Nevo Dağı'na çık. Mülk olarak İsraililer'e vereceğim Kenan ülkesine bak. ⁵⁰ Ağabeyin Harun Hor Dağı'nda ölüp atalarına kavuştuğu gibi, sen de çıkacağın dağda ölüp atalarına kavuşacaksın. ⁵¹ Çünkü ikiniz de Zin Çölü'nde, Meriva-Kadeş sularında, İsraililer'in önünde bana ihanet ettiniz, kutsallığımı önemsemediniz. ⁵² Bu nedenle ülkeyi ancak uzaktan göreceksin. Ama oraya, İsrail halkına vereceğim ülkeye girmeyeceksin.”

33

Musa İsrail Oymaklarını Kutsuyor

¹ Tanrı adamı Musa, ölümünden önce İsraililer'i kutsadı. ² Şöyle dedi:

“RAB Sina Dağı'ndan geldi,
Halkına Seir'den doğdu
Ve Paran Dağı'ndan parladı.
On binlerce kutsalıyla birlikte geldi,
Sağ elinde halkı için alev alev yanan ateş vardı.

³ Ya RAB, halkları gerçekten seversin,
Bütün kutsallar elinin altındadır.
Ayaklarına kapanır,
Sözlerini dinlerler.

⁴ Yakup'un topluluğuna miras olarak,
Musa bize yasayı verdi.

⁵ İsrail'in oymaklarıyla
Halkın önderleri bir araya geldiğinde
RAB Yeşurun'un* kralı oldu†.

⁶ “Ruben yaşasın, ölmesin,
Halkının sayısı az olmasın.”

⁷ Musa Yahuda için de şunları söyledi:
“Ya RAB, Yahuda'nın yakarışını duy
Ve onu kendi halkına getir.
Kendisi için elleriyle savaştı.
Düşmanlarına karşı ona yardımcı ol.”

⁸ Levi için de şöyle dedi:
“Ya RAB, senin Tummim'in ve Urim'in*
Sadık kulun içindir.
Onu Massa'da denedin,
Meriva sularında onunla tartıştın.

⁹ O annesi ve babası için,
‘Onları saymıyorum’ dedi.
Kardeşlerini tanımadı,
Çocuklarını bilmedi.
Ama senin sözünü tuttu
Ve antlaşmana bağlı kaldı.

¹⁰ İlkelerini Yakup soyuna,
Yasanı İsrail'e öğretecekler.
Senin önünde buhur,
Sunağında tümüyle yakmalık sunular sunacaklar.

* **33:5** “Dürüst” anlamına gelen “Yeşurun” İsrail halkına verilen bir addır. Aynı ifade 33:26'da da geçer. † **33:5** “Kralı oldu” ya da “Kralıydı”. **33:8** Çık.28:30 **33:8** Çık.17:7; Say.20:13

- 11 Ya RAB, onları el attıkları her işte kutsa,
Yaptıklarından hoşnut ol.
Ona karşı ayaklananların
Ve ondan nefret edenlerin belini kır,
Bir daha ayağa kalkmasınlar!”
- 12 Benyamin için de şöyle dedi:
“RAB'bin sevgilisi,
O'nun yanında güvenlikte yaşasın;
RAB bütün gün onu korur,
O da RAB'bin kucağında† oturur.”
- 13 Yusuf için de şöyle dedi:
“RAB onun ülkesini
Gökten yağın değerli çiyile
Ve yeraltındaki derin su kaynaklarıyla kutsasın.
- 14 Ülkesi güneş altında yetişen ürünlerin en iyisiyle,
Her ay yetişen en iyi meyvelerle,
- 15 Yaşlı dağların en seçkin armağanlarıyla,
Kalıcı tepelerin bolluğuyla,
- 16 Yerin en değerli ürünü ve doluluğuyla,
Çalıda oturanın lütfuyla bereketli olsun.
Yusuf'un başı üzerine,
Kardeşlerinden ayrı olanın başı üzerine bereket yağsın.
- 17 İlk doğan bir boğa kadar
Görkemplidir o;
Boynuzları yaban öküzünün boynuzları gibidir.
Bu boynuzlarla ulusları,
Yeryüzünün dört bucağındaki ulusları yaralayacak.
İşte böyledir Efrayim'in on binleri,
İşte bunlardır Manaşşe'nin binleri.”
- 18 Zevulun için de şöyle dedi:
“Ey Zevulun, sevinç duy yola çıkışınla,
Ve sen, İssakar, çadırlarında sevin!
- 19 Ulusları dağa çağırarak,
Orada doğruluk kurbanları kesecekler.
Denizlerin bolluğuyla
Ve kumlarda saklı hazinelerle doyacaklar.”
- 20 Gad için de şöyle dedi:
“Gad'ın sınırını genişleten kutsansın;
Gad orada kol ve baş parçalayan
Bir aslan gibi oturuyor.
- 21 Kendine ilk toprağı seçti;
Önderlik payı ona verilmiştir.
Halkın önderleri bir araya geldiğinde,
RAB'bin doğru isteğini
Ve İsrail'e ilişkin ilkelerini,

† 33:12 “Kucağında”: İbranice “Omuzlar arasında”. 33:16 Çık.3:2

O yerine getirdi.”

²² Dan için de şöyle dedi:

“Dan Başan'dan sıçrayan
Aslan yavrusudur.”

²³ Naftali için de şöyle dedi:

“Ey sen, RAB'bin lütfu ve
Kutsamasıyla dolu olan Naftali!
Sen batıyı ve güneyi mülk edineceksin.”

²⁴ Aşer için de şöyle dedi:

“Oğullar arasında en çok kutsanan Aşer olsun,
Kardeşlerinin beğenisini kazanan o olsun.
Ayağını zeytinyağına batırsın.

²⁵ Kapı sürgülerin demir ve tunç olacak
Ve gücün yaşamın boyunca sürecektir.”

²⁶ “Ey Yeşurun, sana yardım için
Göklere ve bulutlara görkemle binen,
Tanrı'ya benzer biri yok.

²⁷ Sığınağın çağlar boyu var olan Tanrı'dır,
Seni taşıyan O'nun yorulmaz kollarıdır.
Düşmanı önünden kovacak
Ve sana, ‘Onu yok et!’ diyecek.

²⁸ Böylece İsrail güvenlik içinde yaşayacak;
Tahıl ve yeni şarap ülkesinde,
Yakup'un pınarı güvenlikte kalacak.
Gökler oraya çiy damlatacak.

²⁹ Ne mutlu sana, ey İsrail!
Var mı senin gibisi?
Sen RAB'bin kurtardığı bir halksın.
RAB seni koruyan kalkan
Ve şanlı kılıcıdır.
Düşmanların senin önünde küçülecek
Ve sen onları çiğneyeceksin.”

34

Musa'nın Ölümü

¹ Bundan sonra Musa Moav ovalarından Nevo Dağı'na giderek Eriha Kenti karşısındaki Pisga Dağı'na çıktı. RAB ona bütün ülkeyi gösterdi: ² Dan'a kadar uzanan Gilat'ı, bütün Naftali'yi, Efrayim ve Manaşşe bölgelerini, Akdeniz'e kadar uzanan bütün Yahuda bölgesini, ³ Negev'i, hurma kenti Eriha Vadisi'nin Soar'a kadar uzanan ovasını. ⁴ Sonra Musa'ya şöyle dedi: “İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, ‘Senin soyuna vereceğim’ diye ant içtiğim ülke budur. Ülkeyi sana gösterdim, ama oraya gitmeyeceksin.”

⁵ Böylece RAB'bin sözü uyarınca RAB'bin kulu Musa orada, Moav ülkesinde öldü. ⁶ RAB onu Moav ülkesinde, Beytpeor karşısındaki vadide gömdü. Bugün de mezarının nerede olduğunu kimse bilmiyor. ⁷ Musa öldüğünde yüz yirmi yaşındaydı; ne gözleri zayıflamıştı, ne de gücü tükenmişti. ⁸ İsraililer Moav ovalarında Musa için otuz gün yas tuttular.

Sonra Musa için ağlama ve yas tutma günleri sona erdi. ⁹ Nun oğlu Yeşu bilgelik ruhuyla doluydu. Çünkü Musa ellerini üzerine koymuştu. İsraililer onu dinliyor ve RAB'bin Musa'ya verdiği buyruklar uyarınca davranıyorlardı.

¹⁰ O günden bu yana İsrail'de Musa gibi RAB'bin yüz yüze görüştüğü bir peygamber çıkmadı. ¹¹ RAB onu Mısır'da firavuna, görevlilerine ve bütün ülkesine bir sürü belirtiler, şaşılabilir işler yapması için göndermişti. ¹² Musa İsraililer'in gözleri önünde güçlü, büyük ve ürkütücü işler yapmıştı.

YEŞU

GİRİŞ

Bu kitap Musa'nın yerine geçen Yeşu'nun önderliğinde çoğu Kenan topraklarının İsraililer tarafından ele geçirilişinin tarihidir. Kitapta sözü edilen önemli olaylar arasında Şeria Irmağı'nın geçilmesi, Eriha'nın düşüşü, Ay Kenti'nin ele geçirilmesi, Tanrı ile İsrail arasındaki antlaşmanın yenilenmesi sayılabilir.

Kitabın iyi bilinen ayetlerinden biri 24:15'tir. Yeşu bu ayette şöyle diyor: “Kime kulluk edeceksiniz, bugün karar verin. Ben ve ev halkım RAB'be kulluk edeceğiz.”

Ana Hatlar:

1:1-12:24 Kenan topraklarının ele geçirilmesi

13:1-21:45 Toprakların bölüştürülmesi

a.13:1-33 Şeria Irmağı'nın doğusundaki topraklar

b.14:1-19:51 Şeria Irmağı'nın batısındaki topraklar

c.20:1-9 Sığınak kentler

ç.21:1-45 Levililer'e ayrılan kentler

22:1-34 Doğuda yerleşen oymakların kendi topraklarına dönmesi

23:1-16 Yeşu'nun veda konuşması

24:1-33 Antlaşmanın Şekem'de yenilenmesi

Rab'bin Yeşu'ya Buyruğu

¹ RAB, kulu Musa'nın ölümünden sonra onun yardımcısı Nun oğlu Yeşu'ya şöyle seslendi:

² “Kulum Musa öldü. Şimdi kalk, bütün halkla birlikte Şeria Irmağı'nı geç. Size, İsrail halkına vereceğim ülkeye girin. ³ Musa'ya söylediğim gibi, ayak basacağınız her yeri size veriyorum. ⁴ Sınırlarınız çölden Lübnan'a, büyük Fırat Irmağı'ndan –bütün Hitit ülkesi dahil– batıdaki Akdeniz'e kadar uzanacak. ⁵ Yaşamın boyunca hiç kimse sana karşı koyamayacak; nasıl Musa ile birlikte oldumsa, seninle de birlikte olacağım. Seni terk etmeyeceğim, seni yüzüstü bırakmayacağım.

⁶ “Güçlü ve yürekli ol. Çünkü halkı, atalarına vereceğime ant içtiğim ülkeyi miras almaya sen götüreceksin. ⁷ Yeter ki, güçlü ve yürekli ol. Kulum Musa'nın sana buyurduğu Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmeye dikkat et. Gittiğin her yerde başarılı olmak için bu yasadan ayrılma, sağa sola sapma. ⁸ Yasa Kitabı'nda yazılanları dilinden düşürme. Tümünü özenle yerine getirmek için gece gündüz onu düşün. O zaman başarılı olacak ve amacına ulaşacaksın. ⁹ Sana güçlü ve yürekli ol demedim mi? Korkma, yılma. Çünkü Tanrın RAB gideceğin her yerde seninle birlikte olacak.”

Yeşu'nun Halka Buyruğu

¹⁰ Bunun üzerine Yeşu, halkın görevlilerine şöyle buyurdu: ¹¹ “Ordugahın ortasından geçip halka şu buyruğu verin: ‘Kendinize kumanya hazırlayın. Çünkü Tanrınız RAB'bin size vereceği ülkeye girip orayı mülk edinmek için üç gün sonra Şeria Irmağı'nı geçeceksiniz.’”

¹² Yeşu, Ruben ve Gad oymaklarına ve Manaşşe oymağının yarısına da şöyle dedi: ¹³ “RAB'bin kulu Musa'nın, ‘Tanrınız RAB bu ülkeyi size verip sizi rahata erdirecek’ dediğini anımsayın. ¹⁴ Kadınlarınız, çocuklarınız ve hayvanlarınız Şeria Irmağı'nın doğusunda, Musa'nın size verdiği topraklarda kalsın. Ama sizler, bütün yiğit savaşçılar, silahlı olarak kardeşlerinizden önce ırmağı geçip onlara yardım edin. ¹⁵ RAB sizi rahata erdirdiği gibi, onları da rahata erdirecek. Onlar Tanrınız RAB'bin vereceği ülkeyi

mülk edindikten sonra siz de mülk edindiğiniz topraklara, RAB'bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusunda size verdiği topraklara dönüp oraya yerleşin.”

¹⁶ Önderler Yeşu'ya, “Bize ne buyurduysan yapacağız” diye karşılık verdiler, “Bizi nereye gönderirsen gideceğiz. ¹⁷ Her durumda Musa'nın sözünü dinlediğimiz gibi, senin sözünü de dinleyeceğiz. Yeter ki, Musa'yla birlikte olmuş olan Tanrın RAB seninle de birlikte olsun. ¹⁸ Sözünü dinlemeyen, buyruklarına karşı gelip başkaldıran ölümle cezalandırılacaktır. Yeter ki, sen güçlü ve yürekli ol.”

2

Rahav ve Casuslar

¹ Nun oğlu Yeşu Şittim'den gizlice iki casus gönderdi. “Gidip ülkeyi, özellikle de Eriha'yı araştırın” dedi. Böylece yola çıkan casuslar, Rahav adında bir fahişenin evine gidip geceyi orada geçirdiler.

² Bu arada Eriha Kralı'na, “Ülkemizi araştırmak üzere bu gece İsrail halkından buraya adamlar geldi” diye haber verildi. ³ Bunun üzerine Eriha Kralı, Rahav'a, “Sana gelip evinde kalan o adamları dışarı çıkar” diye haber gönderdi, “Çünkü onlar ülkemizi araştırmak için geldiler.”

⁴ İki adamı saklamış olan Rahav, “Adamların bana geldikleri doğru” dedi, “Ama ben nereli olduklarını bilmiyordum. ⁵ Karanlık basar basmaz, kentin kapısı kapanmak üzereyken çıktılar. Nereye gittiklerini bilmiyorum. Hemen peşlerinden giderseniz yetişirsiniz.” ⁶ Aslında kadın onları dama çıkarmış, oraya sermiş olduğu keten saplarının altına gizlemişti. ⁷ Kralın adamlarıysa casusları Şeria Irmağı'nın geçitlerine giden yol boyunca kovaladılar. Onlar kentten çıkar çıkmaz kapı sürgülenmişti.

⁸ Damdaki adamlar yatmadan önce kadın yanlarına çıktı. ⁹ “RAB'bin bu ülkeyi size verdiğini biliyorum” dedi, “Sizden ötürü dehşete kapıldık; ülkede yaşayan herkesin korkudan dizlerinin bağı çözüldü. ¹⁰ Çünkü Mısır'dan çıktığınızda RAB'bin Kamış Denizi'ni* önünüzde nasıl kuruttuğunu, Şeria Irmağı'nın ötesindeki Amorlu iki krala -Sihon ve Og'a- neler yaptığınızı, onları nasıl yok ettiğinizi duyduk. ¹¹ Bunları duyduğumuzda korkudan dizlerimizin bağı çözüldü. Sizin korkunuzdan kimsede derman kalmadı. Çünkü Tanrınız RAB hem yukarıda göklerde, hem de aşağıda yeryüzünde Tanrı'dır. ¹²⁻¹³ Size iyilik ettiğim gibi, siz de aileme iyilik edeceğinize lütfen RAB adına ant için. Annemi, babamı, erkek ve kız kardeşlerimle ailelerini ölümünden kurtarıp hepimizi sağ bırakacağınıza ilişkin bana güvenilir bir işaret verin.”

¹⁴ Adamlar, “Eğer bu yaptıklarımızı açığa vurmazsanız, yerinize ölmeye hazırız” dediler, “RAB bu ülkeyi bize verdiğinde sana iyilik edip sözümüzü tutacağız.”

¹⁵ Kent surlarında bir evde oturan Rahav, adamları iple pencereden aşağı indirdi.

¹⁶ Onlara, “Dağa çıkın, yoksa sizi kovalayanlarla karşılaşabilirsiniz” dedi, “Onlar dönene kadar üç gün orada saklanın. Sonra yolunuza devam edersiniz.”

¹⁷ Adamlar Rahav'a, “Bize içirdiğin andı tutmasına tutarız” dediler, ¹⁸ “Ama ülkeye girdiğimizde şu kırmızı ipi bizi indirdiğin pencereye bağla. Anneni, babanı, kardeşlerinle babanın bütün ev halkını yanına, kendi evine topla. ¹⁹ Evinin kapısından dışarıya çıkan, kendi kanından sorumlu olacak; böyle biri için sorumluluk kabul etmeyiz. Ama seninle birlikte evinde olan herhangi birine gelecek zarardan biz sorumluyuz. ²⁰ Ancak bu yaptıklarımızı açığa vurursan, içirdiğin ant bizi bağlamaz.”

²¹ Kadın, “Dediğiniz gibi olsun” diye karşılık verdi. Onları yola çıkarıp uğurladıktan sonra kırmızı ipi pencereye bağladı.

²² Adamlar ayrılıp dağa çıktılar; kendilerini kovalayanlar dönünceye dek üç gün orada kaldılar. Kovalayanlar yol boyu onları aradılsa da bulamadılar. ²³ İki adam geri dönmek

üzere dağdan indi. Irmağı geçip Nun oğlu Yeşu'nun yanına vardılar ve başlarından geçen her şeyi ona anlattılar. ²⁴ Yeşu'ya, “RAB gerçekten bütün ülkeyi elimize teslim etti” dediler, “Orada yaşayan herkesin korkudan dizlerinin bağı çözüldü.”

3

İsrailliler Şeria Irmağı'nı Geçiyor

¹ Sabah erkenden kalkan Yeşu, bütün İsrail halkıyla birlikte Şittim'den yola çıkıp Şeria Irmağı'na kadar geldi. Irmağı geçmeden orada konakladılar. ² Üçüncü günün sonunda ordugahı baştan başa geçen görevliler ³ halka, “Levili kâhinlerin Tanrınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* yüklediklerini gördüğünüzde siz de yerinizden kalkıp sandığı izleyin” diye buyurdular, ⁴ “Böylece hangi yöne gideceğinizi bileceksiniz. Çünkü daha önce bu yoldan hiç geçmediniz. Ama Antlaşma Sandığı'na yaklaşmayın; sandıkla aranızda iki bin arşın* kadar bir aralık kalsın.”

⁵ Yeşu halka, “Kendinizi kutsayın” dedi, “Çünkü RAB yarın aranızda mucizeler yaratacak.”

⁶ Yeşu kâhinlere, “Antlaşma Sandığı'nı yüklenip halkın önüne geçin” dedi. Böylece kâhinler sandığı yüklenip halkın önünde yürümeye başladılar.

⁷ Bu arada RAB Yeşu'ya şöyle dedi: “Musa'yla birlikte olduğum gibi, seninle de birlikte olduğumu anlamaları için bugün seni bütün İsrail halkının gözündeki yüceltmeye başlayacağım. ⁸ Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinlere, ‘Şeria Irmağı'nın kıyısına varınca suda biraz ilerleyip durun’ diye buyruk ver.”

⁹ Yeşu İsrail halkına, “Yaklaşın, Tanrınız RAB'bin söylediklerini dinleyin” dedikten sonra ekledi: ¹⁰ “Yaşayan Tanrı'nın aranızda olduğunu, Kenan, Hitit, Hiv, Periz, Girgaş, Amor ve Yevus halklarını kesinlikle önünüzden süreceğini şundan anlayacaksınız: ¹¹ Bütün yeryüzünün Egemeni'ne ait olan Antlaşma Sandığı, sizden önce Şeria Irmağı'nı geçecek. ¹² Şimdi her oymaktan birer kişi olmak üzere İsrail oymaklarından kendinize on iki adam seçin. ¹³ Bütün yeryüzünün Egemeni RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinlerin ayakları Şeria Irmağı'nın sularına değer değmez, yukarıdan aşağıya akan sular kesilip bir yığın halinde birikecek.”

¹⁴ Halk Şeria Irmağı'nı geçmek üzere konakladığı yerden yola çıktı. Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinler önden gidiyorlardı. ¹⁵ Sandığı taşıyan kâhinler ırmağın kıyısına varıp suya ayak bastıklarında –Şeria Irmağı, ekin biçme zamanında kabarır, kıyılarını basar– ¹⁶ ta yukarıdan gelen sular durdu, çok uzaklarda, Saretan yakınında bulunan Adam Kenti'nde bir yığın halinde yükselmeye başladı. Öyle ki, Arava –Lut– Gölü'ne akan sular tümüyle kesildi. Halk Eriha'nın karşısından ırmağı geçti. ¹⁷ RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinler, halkın tamamı ırmağı geçinceye dek kurumuş ırmak yatağının ortasında kıpırdamadan durdular. Böylece bütün İsrail halkı kurumuş ırmak yatağından geçti.

4

İrmaktan Alınan Taşlar

¹ Halkın tümü Şeria Irmağı'nı geçtikten sonra RAB Yeşu'ya şöyle seslendi: ² “Her oymaktan birer kişi olmak üzere halktan on iki adam seçin. ³ Onlara şunu buyurun: ‘Buradan, Şeria Irmağı'nın ortasından, kâhinlerin ayaklarını sağlam biçimde bastıkları yerden birer taş alın. Bu taşları yanınızda götürüp geceyi geçireceğiniz yere koyun.’ ”

⁴ Böylece Yeşu İsrail'in her oymağından birer kişi olmak üzere seçtiği on iki adamı çağırdı. ⁵ Onlara, “İrmağın ortasına, Tanrınız RAB'bin Antlaşma Sandığı'na* kadar gidin” diye buyurdu, “İsrail halkının oymak sayısına göre her biriniz omuzuna birer taş alsın.

* 3:4 “İki bin arşın”: Yaklaşık 900 m.

⁶ Bunlar sizin için bir anı olacak. Çocuklarınız ilerde, 'Bu taşların sizin için anlamı ne?' diye sorduklarında, ⁷ onlara diyeceksiniz ki, 'Şeria Irmağı'nın suları RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın önünde kesildi. Antlaşma Sandığı ırmaktan geçerken akan sular durdu. Bu taşlar sonsuza dek İsrail halkı için bu olayın anısı olacak.' "

⁸ İsraililer Yeşu'nun buyruğunu yerine getirdiler. RAB'bin Yeşu'ya söylediği gibi, İsrail oymaklarının sayısına göre Şeria Irmağı'nın ortasından aldıkları on iki taşı konaklayacakları yere götürüp bir araya yığdılar. ⁹ Yeşu ayrıca Şeria Irmağı'nın ortasına, Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinlerin durduğu yere on iki taş diktirdi. Bu taşlar bugün de oradadır.

¹⁰ Böylece RAB'bin Yeşu'ya, halka iletmek üzere buyurduğu her şey yerine getirilinceye dek, sandığı taşıyan kâhinler Şeria Irmağı'nın ortasında durdular. Her şey Musa'nın Yeşu'ya buyurduğu gibi yapıldı. Halk da çabucak ırmağı geçti. ¹¹ Halkın tümü geçtikten sonra kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'yla birlikte halkın önüne geçtiler. ¹² Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısı, Musa'nın kendilerine buyurduğu gibi, silahlı olarak İsrail halkının önüne geçtiler. ¹³ Böylece kırk bin kadar silahlı adam savaşmak üzere RAB'bin önünde Eriha ovalarına girdi.

¹⁴ RAB o gün Yeşu'yu bütün İsrail halkının gözünde yüceltti. Musa'ya yaşamı boyunca nasıl saygı gösterdilerse, Yeşu'ya da öyle saygı göstermeye başladılar.

¹⁵⁻¹⁶ RAB Yeşu'ya, "Levha Sandığı'nı taşıyan kâhinlerin Şeria Irmağı'ndan çıkmalarını buyur" dedi.

¹⁷ Yeşu da kâhinlere, "Şeria Irmağı'ndan çıkın" diye buyurdu.

¹⁸ RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan kâhinler Şeria Irmağı'nın ortasından ayrılıp karaya ayak basar basmaz ırmağın suları eskisi gibi akmaya ve kıyıları basmaya başladı.

¹⁹ Halk Şeria Irmağı'nı birinci ayın onuncu günü geçip Gilgal'da, Eriha'nın doğu sınırında konakladı. ²⁰ Yeşu ırmaktan alınan on iki taşı Gilgal'a dikti. ²¹ Sonra İsrail halkına şöyle dedi: "Çocuklarınız bir gün size, 'Bu taşların anlamı nedir?' diye soracak olurlarsa, ²² onlara, 'İsrail halkı Şeria Irmağı'nın kurumuş yatağından geçti' diyeceksiniz. ²³ 'Tanrınız RAB Kamış Denizi'ni* geçişimiz boyunca önümüzde nasıl kuruttuysa, Şeria Irmağı'nı da geçişiniz boyunca önünüzde kuruttu. ²⁴ Öyle ki, yeryüzünün bütün halkları RAB'bin ne denli güçlü olduğunu anlasın; siz de Tanrınız RAB'den her zaman korkasınız!' "

5

¹ RAB'bin Şeria Irmağı'nın sularını İsraililer'in önünde, halkın geçişi boyunca nasıl kuruttuğunu duyan batı yakasındaki Amorlu krallarla Akdeniz kıyısındaki Kenanlı krallar, İsraililer'den ötürü can derdine düştüler; korkudan dizlerinin bağı çözüldü.

Gilgal'daki Sünnet Olayı

² Bu arada RAB, Yeşu'ya şöyle seslendi: "Kendine taştan bıçaklar yap ve İsraililer'i eskisi gibi sünnet et."

³ Böylece Yeşu taştan yaptığı bıçaklarla İsraililer'i Givat-Haaralot'ta sünnet etti. ⁴ Bunu yapmasının nedeni şuydu: İsraililer Mısır'dan çıktıklarında savaşabilecek yaştaki bütün erkekler, Mısır'dan çıktıktan sonra çölden geçerken ölmüşlerdi. ⁵ Mısır'dan çıkan erkeklerin hepsi sünnetliydi. Ama Mısır'dan çıktıktan sonra yolda, çölde doğan erkeklerin hiçbiri sünnet olmamıştı. ⁶ İsraililer Mısır'dan çıktıklarında savaşacak yaşta olanların tümü ölünceye dek çölde kırk yıl dolaştılar. Çünkü RAB'bin sözünü dinlememişlerdi. RAB bize verilmek üzere atalarımıza söz verdiği süt ve bal akan ülkeyi onlara göstermeyeceğine ant içmişti. ⁷ RAB onların yerine çocuklarını yaşattı. Sünnetsiz olan bu çocukları Yeşu sünnet

etti. Çünkü yolda sünnet olmamışlardı. ⁸ Bütün erkekler sünnet edildikten sonra yaraları iyileşinceye dek ordugahda kaldılar.

⁹ RAB Yeşu'ya, "Mısır'da uğradığınız utancı bugün üzerinizden kaldırdım" dedi. Bugün de oraya Gilgal* denmesinin nedeni budur.

¹⁰ Gilgal'da, Eriha ovalarında konaklamış olan İsrail halkı, ayın on dördüncü gününün akşamı Fısıh Bayramı'nı* kutladı. ¹¹ Bayramın ertesi günü, tam o gün, ülkenin ürününden mayasız ekmek yaptılar ve kavrulmuş başak yediler. ¹² Ülkenin ürününden yemeleri üzerine ertesi gün man kesildi. Man kesilince İsraililer o yıl Kenan topraklarının ürünüyle beslendiler.

Eriha'nın Düşüşü

¹³ Yeşu Eriha'nın yakınındaydı. Başını kaldırıncı önünde, kılıcını çekmiş bir adam gördü. Ona yaklaşarak, "Sen bizden misin, karşı taraftan mı?" diye sordu.

¹⁴ Adam, "Hiçbiri" dedi, "Ben RAB'bin ordusunun komutanıyım. Şimdi geldim."

O zaman Yeşu yüzüstü yere kapanıp ona tapındı. "Efendimin kuluna buyruğu nedir?" diye sordu. ¹⁵ RAB'bin ordusunun komutanı, "Çarlığını çıkar" dedi, "Çünkü bastığın yer kutsaldır." Yeşu söyleneni yaptı.

6

¹ Eriha Kenti'nin kapıları İsraililer yüzünden sımsıkı kapatılmıştı. Ne giren vardı, ne de çıkan. ² RAB Yeşu'ya, "İşte Eriha'yı, kralını ve yiğit savaşçılarını senin eline teslim ediyorum" dedi, ³ "Siz savaşçılar, kentin çevresini günde bir kez olmak üzere altı gün dolanacaksınız. ⁴ Koç boynuzundan yapılmış birer boru taşıyan yedi kâhin sandığın önünden gitsin. Yedinci gün kentin çevresini yedi kez dolanın; bu arada kâhinler borularını çalsınlar. ⁵ Kâhinlerin koç boynuzu borularını uzun uzun çaldıklarını işittiğinizde, bütün halk yüksek sesle bağırсын. O zaman kentin surları çökecek ve herkes bulunduğu yerden dosdoğru kente girecek."

⁶ Nun oğlu Yeşu kâhinleri çağırıp, "RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* alın" dedi, "Yedi kâhin, ellerinde koç boynuzu borularla sandığın önünde yürüsün." ⁷ Sonra halka, "Kalkın, kentin çevresini dolanmaya başlayın" dedi, "Silahlı öncüler RAB'bin Sandığı'nın önünden gitsin."

⁸ Yeşu'nun bunları halka söylemesinden sonra, koç boynuzu birer boru taşıyan yedi kâhin borularını çalarak RAB'bin önünde ilerlemeye başladılar. Onları RAB'bin Antlaşma Sandığı izliyordu. ⁹ Silahlı öncüler boru çalan kâhinlerin önünden, artçılar da sandığın arkasından ilerliyor, bu arada borular çalınıyordu. ¹⁰ Yeşu halka şu buyruğu verdi: "Savaş naraları atmayın, sesinizi yükseltmeyin. 'Bağırın' diyeceğim güne dek ağzınızdan tek bir söz çıkmasın. Buyruğumu duyunca bağırın." ¹¹ Halk RAB'bin Sandığı'yla birlikte kentin çevresini bir kez dolandı, sonra ordugaha dönüp geceyi orada geçirdi.

¹² Ertesi sabah Yeşu erkenden kalktı. Kâhinler de RAB'bin Sandığı'nı yüklediler. ¹³ Koç boynuzu borular taşıyan yedi kâhin RAB'bin Sandığı'nın önünde ilerliyor, bir yandan da borularını çalıyorlardı. Silahlı öncüler onların önünden gidiyor, artçılar da RAB'bin Sandığı'nı izliyordu. Bu arada borular sürekli çalınıyordu. ¹⁴ Böylece ikinci gün de kentin çevresini bir kez dolayıp ordugaha döndüler. Aynı şeyi altı gün yinelediler.

¹⁵ Yedinci gün erkenden, şafak sökerken kalkıp kentin çevresini aynı şekilde yedi kez dolandılar. Kentin çevresini yalnız o gün yedi kez dolandılar. ¹⁶ Kâhinler yedinci turda borularını çalınca, Yeşu halka, "Bağırın! RAB kenti size verdi" dedi, ¹⁷ "Kent, içindeki her şeyle birlikte, RAB'be koşulsuz adanmıştır. Yalnız gönderdiğimiz ulakları saklamış olan

* 5:9 "Gilgal": İbranice "Galal" (kaldırmak, yuvarlamak) filinden türetilmiştir.

5:10 Çık.12:1-13

5:12 Çık.16:35

5:15 Çık.3:5

fahişe Rahav'la evindekiler sağ bırakılacak. ¹⁸ Sakın RAB'be adanan herhangi bir şeye el sürmeyin. Adadığınız şeyleri alırsanız İsrail'in ordugahını felakete ve yıkıma sürüklersiniz. ¹⁹ Bütün altınla gümüş, tunç ve demir eşya RAB'be ayrılmıştır. Bunlar RAB'bin hazinesine girecek.”

²⁰ Halk bağırmaya başladı, kâhinler de borularını çaldılar. Boru sesini işiten halk daha yüksek sesle bağırdı. Kentin surları çöktü. Herkes bulunduğu yerden dosdoğru kente girdi. Böylece kenti ele geçirdiler. ²¹ Kadın erkek, genç yaşlı, küçük ve büyük baş hayvanlardan eşeklere dek, kentte ne kadar canlı varsa, hepsini kılıçtan geçirip yok ettiler.

²² Yeşu ülkeye casus olarak gönderdiği iki adama, “O fahişenin evine gidin, ant içtiğiniz gibi, kadını ve bütün yakınlarını dışarı çıkarın” dedi. ²³ Eve giren genç casuslar Rahav'ı, annesini, babasını, erkek kardeşleriyle bütün akrabalarını ve kendisine ait olan her şeyi alıp İsrail ordugahının yakınına getirdiler. ²⁴ Sonra kenti içindekilerle birlikte ateşe verdiler. Ancak altını ve gümüşü, tunç ve demir eşyayı RAB'bin Tapınağı'nın hazinesine koydular. ²⁵ Yeşu fahişe Rahav'a, babasının ev halkıyla yakınlarına dokunmadı. Yeşu'nun Eriha'yı araştırmak için gönderdiği ulakları saklayan Rahav, bugün de İsraililer'in arasında yaşıyor.

²⁶ Bundan sonra Yeşu şöyle ant içti: “Bu kenti, Eriha'yı yeniden kurmaya kalkışan, RAB'bin lanetine uğrasın. Buna kalkışan kişi büyük oğlunu kaybetme pahasına temel atacak, en küçük oğlunu kaybetme pahasına da kentin kapılarını yerine takacak.”

²⁷ RAB Yeşu'yla birlikteydi. Yeşu'nun ünü ülkenin her yanına yayıldı.

7

Akan'ın Günahı

¹ Ne var ki, İsraililer adanan eşyalar konusunda RAB'be ihanet ettiler. Yahuda oymağından Zerah oğlu, Zavdi oğlu, Karmi oğlu Akan adanmış eşyaların bazılarını alınca, RAB İsraililer'e öfkelen-di.

² Yeşu, Eriha'dan Beytel'in doğusunda, Beytaven yakınındaki Ay Kenti'ne adamlar göndererek, “Gidip ülkeyi araştırın” dedi. Adamlar da gidip Ay Kenti'ni araştırdılar. ³ Sonra Yeşu'nun yanına dönerek ona, “Bütün halkın oraya gidip yorulmasına gerek yok” dediler; “Sayısı az olan Ay halkını yenmeye iki üç bin kişi yeter.” ⁴ Kentin üzerine yürüyen üç bin kadar İsraili, Ay halkının önünde kaçmaya başladı. ⁵ Ay halkı onlardan otuz altı kadarını öldürdü, sağ kalanları da kentin kapısından Şevanim'e dek kovaladı. Bayırdan aşağı kaçanları öldürdü. Korkudan İsraililer'in dizlerinin bağı çözüldü.

⁶ Bunun üzerine Yeşu giysilerini yırtarak İsrail'in ileri gelenleriyle birlikte başından aşağı toprak döküp RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere kapandı ve akşama dek bu durumda kaldı. ⁷ Ardından şöyle dedi: “Ey Egemen RAB, bizi Amorlular'ın eline teslim edip yok etmek için mi Şeria Irmağı'ndan geçirdin? Keşke halimize razı olup ırmağın ötesinde kalsaydık. ⁸ Ya Rab, İsrail halkı dönüp düşmanlarının önünden kaçtıktan sonra ben ne diyebilirim! ⁹ Kenanlılar ve ülkede yaşayan öbür halklar bunu duyunca çevremizi kuşatacak, adımızı yeryüzünden silecekler. Ya sen, ya Rab, kendi yüce adın için ne yapacaksın?”

¹⁰ RAB Yeşu'ya şöyle karşılık verdi: “Ayağa kalk! Neden böyle yüzüstü yere kapanıyorsun? ¹¹ İsraililer günah işlediler. Onlarla yaptığım ve yerine getirmelerini buyurduğum antlaşmayı bozdular. Koşulsuz adanmış eşyaların bir kısmını çalıp kendi eşyaları arasına gizlediler ve yalan söylediler. ¹² İşte bu yüzden İsraililer düşmana karşı tutunamıyor, arkalarını dönüp düşmanlarının önünden kaçıyor. Çünkü lanete uğradılar. Sizde bulunan adanmış eşyaları yok etmezseniz, artık sizinle birlikte olmayacağım.

¹³ Kalk, halkı kutsa ve onlara de ki, ‘Kendinizi yarın için kutsayın. Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Ey İsrail, adanmış eşyaların bir kısmını aldınız. Bunları yok etmedikçe düşmanlarınızın karşısında dayanamazsınız.’ ¹⁴ Sabah olunca oymak oymak dizilip sırayla öne çıkacaksınız. RAB'bin belirleyeceği oymak, boy boy öne çıkacak. RAB'bin belirleyeceği boy, aile aile öne çıkacak. Yine RAB'bin belirleyeceği ailenin erkekleri teker teker öne çıkacak. ¹⁵ Adanmış eşyaları aldığı belirlenen kişi, kendisine ait her şeyle birlikte ateşe atılacak. Çünkü RAB'bin Antlaşması'nı bozup İsrail'de iğrenç bir günah işledi.”

¹⁶ Sabah erkenden kalkan Yeşu, İsrail halkını oymak oymak öne çıkardı. Bunlardan Yahuda oymağı belirlendi. ¹⁷ Yahuda boylarını teker teker öne çıkardığında, Zerah boyu belirlendi. Zerahlılar aile aile öne çıkarıldığında Zavdi ailesi belirlendi. ¹⁸ Zavdi ailesinin erkekleri teker teker öne çıkarıldığında Yahuda oymağından Zerah oğlu, Zavdi oğlu, Karmi oğlu Akan belirlendi.

¹⁹ O zaman Yeşu Akan'a, “Oğlum” dedi, “İsrail'in Tanrısı RAB'bin hakkı için doğruyu söyle*, ne yaptın, söyle bana, benden gizleme.”

²⁰ Akan, “Doğru” diye karşılık verdi, “İsrail'in Tanrısı RAB'be karşı günah işledim. Yaptığım şu: ²¹ Ganimetin içinde Şinar† işi güzel bir kaftan, iki yüz şekel‡ gümüş, elli şekel§ ağırlığında bir külçe altın görünce dayanamayıp aldım. En altta gümüş olmak üzere, tümünü çadırımın ortasında toprağa gömdüm.”

²² Yeşu'nun görevlendirdiği adamlar hemen çadıra koştular. Gömülmüş eşyaları orada buldular. Gümüş en alttaydı. ²³ Tümünü çadırdan çıkardılar, Yeşu'ya ve İsrail halkına getirip RAB'bin önünde yere serdiler.

²⁴ Yeşu ile İsrail halkı, Zerah oğlu Akan'ı, gümüşü, altın külçeyi, kaftanı, Akan'ın oğullarıyla kızlarını, sığır ve davarlarıyla eşeğini, çadırıyla bütün eşyalarını alıp Akor* Vadisi'ne götürdüler. ²⁵ Yeşu Akan'a, “Bizi neden bu felakete sürükledin?” dedi, “RAB de bugün seni felakete sürükleyecek.” Ardından bütün İsrail halkı Akan'ı taşa tuttu; kendisine ait ne varsa taşılayıp yaktı. ²⁶ Akan'ın üzerine taşlardan büyük bir yığın yaptılar. Bu yığın bugün de duruyor. Bunun üzerine RAB'bin öfkesi dindi. Oranın bugün de Akor Vadisi diye anılmasının nedeni budur.

8

Ay Kenti'nin Yıkılması

¹ RAB Yeşu'ya, “Korkma, yılma” dedi, “Bütün savaşçıların yanına alıp Ay Kenti'nin üzerine yürü. Ay Kralı'nı, halkını ve kenti bütün topraklarıyla birlikte sana teslim ediyorum. ² Eriha'ya ve kralına ne yaptıysan, Ay Kenti'ne ve kralına da aynısını yap. Ama mal ve hayvanlardan oluşan ganimeti kendinize ayırın. Kentin gerisinde pusu kur.”

³ Böylece Yeşu bütün savaşçılarıyla birlikte Ay Kenti'nin üzerine yürümeye hazırlandı. Seçtiği otuz bin yiğit savaşçıyı geceleyin yola çıkarırken ⁴ onlara şöyle buyurdu: “Gidip kentin gerisinde pusuya yatın. Kentin çok uzağında durmayın. Hepiniz her an hazır olun. ⁵ Ben yanımdaki halkla birlikte kente yaklaşacağım. Bir önceki gibi, düşman kentten çıkıp üzerimize gelince, önlerinde kaçır gibi yapıp ⁶ onları kentten uzaklaştırmaya dek ardımızdan sürükleyeceğiz. Önceki gibi onlardan kaçtığımızı sanacaklar. Biz kaçır gibi yaparken, ⁷ siz de pusu kurduğunuz yerden çıkıp kenti ele geçirirsiniz. Tanrımız RAB orayı elinize teslim edecek. ⁸ Kenti ele geçirince ateşe verin. RAB'bin buyruğuna göre hareket edin. İşte buyruğum budur.”

* **7:19** “İsrail'in Tanrısı RAB'bin hakkı için doğruyu söyle”: İbranice “İsrail'in Tanrısı RAB'bi yücelt ve O'nu öv”. Bu deyim birine ant içirmek için kullanılırdı. † **7:21** “Şinar”, yani “Babil”. ‡ **7:21** “İki yüz şekel”: Yaklaşık 2.3 kg. § **7:21** “Elli şekel”: Yaklaşık 575 gr. * **7:24** “Akor”: “Sıkıntı” anlamına gelir.

⁹ Ardından Yeşu onları yolcu etti. Adamlar gidip Beytel ile Ay Kenti arasında, Ay Kenti'nin batısında pusuya yattılar. Yeşu ise geceyi halkla birlikte geçirdi.

¹⁰ Yeşu sabah erkenden kalkarak halkı topladı. Sonra kendisi ve İsrail'in ileri gelenleri önde olmak üzere Ay Kenti'ne doğru yola çıktılar. ¹¹ Yeşu, yanındaki bütün savaşçılarla kentin üzerine yürüdü. Yaklaşıp kentin kuzeyinde ordugah kurdular. Kentle aralarında bir vadi vardı. ¹² Yeşu beş bin kişi kadar bir güçle Beytel ile Ay Kenti arasında, kentin batısında pusu kurdurdu. ¹³ Ardından hem kuzeyde ordugah kuranlar, hem batıda pusuya yatanlar savaş düzenine girdiler. Yeşu o gece vadide ilerledi.

¹⁴ Bunu gören Ay Kralı, kent halkıyla birlikte sabah erkenden kalktı. Zaman yitirmeden, İsraililer'e karşı savaşmak üzere Arava bölgesinin karşısında belirlenen yere çıktı. Ne var ki, kentin gerisinde kendisine karşı kurulan pusudan habersizdi. ¹⁵ Yeşu ile yanındaki İsraililer, kent halkı önünde bozguna uğramış gibi, çöle doğru kaçmaya başladılar. ¹⁶ Kentteki bütün halk İsraililer'i kovalamaya çağrıldı. Ama Yeşu'yu kovalarken kentten uzaklaştılar. ¹⁷ Ay Kenti'yle Beytel'den İsraililer'i kovalamaya çıkmayan tek kişi kalmamıştı. İsraililer'i kovalamaya çıkarırken kent kapılarını açık bıraktılar.

¹⁸ RAB Yeşu'ya, "Elindeki palayı Ay Kenti'ne doğru uzat; orayı senin eline teslim ediyorum" dedi.

Yeşu elindeki palayı kente doğru uzattı. ¹⁹ Elini uzatır uzatmaz, pusudakiler yerlerinden fırlayıp kente girdiler; kenti ele geçirip hemen ateşe verdiler.

²⁰ Kentliler arkalarına dönüp bakınca, yanan kentten göklere yükselen dumanı gördüler. Çöle doğru kaçan İsraililer de geri dönüp onlara saldırınca artık kaçacak hiçbir yerleri kalmadı. ²¹ Pusuya yatmış olanların kenti ele geçirdiğini, kentten dumanlar yükseldiğini gören Yeşu ile yanındaki İsraililer, geri dönüp Ay halkına saldırdılar. ²² Kenti ele geçirenler de çıkıp saldırıya katılınca, kent halkı iki yönden gelen İsraililer'in ortasında kaldı. İsraililer tek canlı bırakmadan hepsini öldürdüler. ²³ Sağ olarak tutsak aldıkları Ay Kralı'nı Yeşu'nun önüne çıkardılar.

²⁴ İsraililer Ay Kenti'nden çıkıp kendilerini kırsal alanlarda ve çölde kovalayanların hepsini kılıçtan geçirdikten sonra kente dönüp geri kalanları da kılıçtan geçirdiler. ²⁵ O gün Ay halkının tümü öldürüldü. Öldürülenlerin toplamı, kadın erkek, on iki bin kişiydi. ²⁶ Yeşu kentte yaşayanların tümü yok edilinceye dek pala tutan elini indirmede. ²⁷ İsraililer, RAB'bin Yeşu'ya verdiği buyruk uyarınca, kentin yalnız hayvanlarıyla mallarını yağmaladılar. ²⁸ Ardından Yeşu Ay Kenti'ni ateşe verdi, yakıp yıkıp viraneye çevirdi. Yıkıntıları bugün de duruyor. ²⁹ Ay Kralı'nı ağaca asıp akşama dek orada bırakan Yeşu, güneş batarken cesedi ağaçtan indirerek kent kapısının dışına attırdı. Cesedin üzerine taşlardan büyük bir yığın yaptılar. Bu yığın bugün de duruyor.

Kutsal Yasa Halka Okunuyor

³⁰ Bundan sonra Yeşu Eval Dağı'nda İsrail'in Tanrısı RAB'be bir sunak yaptı. ³¹ Sunak, RAB'bin kulu Musa'nın İsrail halkına verdiği buyruk uyarınca, Musa'nın Yasa Kitabı'nda yazıldığı gibi yontulmamış, demir alet değmemiş taşlardan yapıldı. RAB'be orada yakmalık sunular sundular, esenlik kurbanları kestiler. ³² Yeşu Musa'nın İsrail halkının önünde yazmış olduğu Kutsal Yasa'nın kopyasını orada taş levhalara yazdı. ³³ Bütün İsraililer, ileri gelenleriyle, görevlileriyle ve hâkimleriyle birlikte -yabancılar dahil- RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* iki yanında, yüzleri, sandığı taşıyan Levili kâhinlere dönük olarak dizildiler. Halkın yarısı sırtını Gerizim Dağı'na, öbür yarısı da Eval Dağı'na verdi. Çünkü RAB'bin kulu Musa kutsanmaları için bu şekilde durmalarını daha önce buyurmuştu. ³⁴ Ardından Yeşu yasanın tümünü, kutsama ve lanetle ilgili bölümleri Yasa

Kitabı'nda yazılı olduğu gibi okudu. ³⁵ Böylece Yeşu'nun, yabancıların da aralarında bulunduğu kadınlı, çocuklu bütün İsrail topluluğuna, Musa'nın buyruklarından okumadığı tek bir söz kalmadı.

9

Givonlular'ın Hilesi

¹ Şeria Irmağı'nın ötesinde, dağlık bölgede, Şefela'da ve Lübnan'a kadar uzanan Akdeniz kıyısındaki bütün krallar –Hitit*, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus kralları– olup bitenleri duyunca, ² Yeşu'ya ve İsrail halkına karşı hep birlikte savaşmak için bir araya geldiler. ³ Givon halkı ise Yeşu'nun Eriha ve Ay kentlerine yaptıklarını duyunca ⁴ hileye başvurdu. Kendilerine elçi süsü vererek eşeklerinin sırtına yıpranmış heybeler, eski, yırtık ve yamalı şarap tulumları yüklediler. ⁵ Ayaklarında yıpranmış, yamalı çarıklar, sırtlarında da eski püskü giysiler vardı. Azık torbalarındaki bütün ekmekler kurumuş, küflenmişti. ⁶ Adamlar Gilgal'daki ordugaha, Yeşu'nun yanına gittiler. Ona ve İsrail halkına, “Uzak bir ülkeden geldik” dediler, “Bizimle bir barış antlaşması yapmanızı istiyoruz.”

⁷ Ama İsraililer Hivliler'e*, “Sizinle neden antlaşma yapalım?” diye karşılık verdiler, “Belki de yakınımızda yaşıyorsunuz.”

⁸ Givonlular Yeşu'ya, “Biz senin kullarınız” dediler.

Yeşu, “Kimsiniz, nereden geliyorsunuz?” diye sordu.

⁹ Onlar da, “Çok uzak bir ülkeden kalkıp geldik” dediler. “Çünkü Tanrın RAB'bin ününü duyduk. Tanrın'la ilgili haberleri, Mısır'da yaptığı her şeyi, ¹⁰ Şeria Irmağı'nın ötesindeki Amorlu iki krala, Heşbon Kralı Sihon'a ve Aştarot'ta egemenlik süren Başan Kralı Og'a neler yaptığını da duyduk. ¹¹ Bunun üzerine önderlerimiz ve ülkemizin bütün halkı bize şöyle dediler: ‘Onları karşılamak için yanınıza yiyecek alıp yola çıkın ve onlara, biz sizin kullarınızız; bunun için bizimle bir barış antlaşması yapmanızı istiyoruz deyin.’ ¹² Size gelmek için yola çıktığımız gün azık olarak evden aldığımız şu ekmekler sıcacıktı. Bakın şimdi, kurumuş, küflenmişler. ¹³ Şarap doldurduğumuz şu tulumlar yeniydi, bakın nasıl sıyrılıp yırtılmış. Bunca yol geldiğimiz için giysilerimiz ve çarıklarımız yıprandı.”

¹⁴ İsraililer, RAB'be danışmadan Givonlular'ın sunduğu yiyecekleri aldılar. ¹⁵ Yeşu da onları sağ bırakacağına söz verip onlarla bir barış antlaşması yaptı. Topluluğun önderleri de antlaşmaya bağlı kalacaklarına ant içtiler. ¹⁶ Ne var ki, antlaşmadan üç gün sonra Givonlular'ın yakında, komşu topraklarda yaşadıklarını öğrendiler. ¹⁷ Bunun üzerine yola çıkıp üç gün sonra onların kentlerine vardılar. Bu kentler Givon, Kefira, Beerot ve Kiryat-Yearim'di. ¹⁸ Ancak İsraililer bunlara dokunmadılar. Çünkü topluluğun önderleri, İsrail'in Tanrısı RAB adına ant içmişlerdi.

Bu yüzden topluluk önderlere karşı söylenmeye başladı. ¹⁹ Önderler ise, “Biz İsrail'in Tanrısı RAB adına ant içtik; bu yüzden onlara el süremeyiz” diye karşılık verdiler; ²⁰ “Ant içtiğimiz için onları sağ bırakacağız; yoksa Tanrı'nın gazabına uğrarız.” ²¹ Sonra halka, “Onları sağ bırakalım” dediler, “Ama bütün topluluk için odun kesip su çekmekle görevlendirilsinler.” Böylece önderler vermiş oldukları sözü tuttular.

²² Ardından Yeşu Givonlular'ı çağırıp, “Yakınımızda yaşadığınız halde neden çok uzaktan geldiğinizi söyleyip bizi aldattınız?” dedi, ²³ “Bunun için artık lanetlisiniz. Hep köle kalacaksınız. Tanrım'ın Tapınağı için odun kesip su çekeceksiniz.”

²⁴ Givonlular, “Efendimiz, Tanrın RAB'bin kulu Musa'ya verdiği buyruğu duyduk” diye karşılık verdiler, “Musa'ya bütün ülkeyi size vermesini, ülkede yaşayanların hepsini yok etmenizi buyurduğunu duyduk. Sizden çok korktuk, can korkusuyla böyle davrandık.

²⁵ Şimdi senin elindeyiz. Sana göre adil ve doğru olanı yap.”

²⁶ Bunun üzerine Yeşu onları İsraililer'in elinden kurtardı, öldürölmelerine izin vermedi. ²⁷ O gün onları topluluk için ve gelecekte RAB'bin seçeceği yerde yapılacak RAB'bin sunağı için odun kesip su çekmekle görevlendirdi. Bugün de bu işi yapıyorlar.

10

Amorlular'ın Yenilgiye Uğratılması

¹ Yerusölim Kralı Adoni-Sedek, Yeşu'nun Eriha'yı ele geçirip kralını ortadan kaldırdığı gibi, Ay Kenti'ni de ele geçirip tümöyle yıktığını, kralını öldürdöğünü, Givon halkının da İsraililer'le bir barış antlaşması yapıp onlarla birlikte yaşadığını duyunca, ² büyük korkuya kapıldı. Çünkü Givon, kralların yaşadığı kentler gibi büyük bir kentti; Ay Kenti'nden de büyüktü ve yiğit bir halkı vardı. ³ Bu yüzden Yerusölim Kralı Adoni-Sedek, Hevron Kralı Hoham, Yarmut Kralı Pıram, Lakiş Kralı Yafia ve Eglon Kralı Devir'e şu haberi gönderdi: ⁴ "Gelin bana yardım edin, Givon'a saldıralım. Çünkü Givon halkı Yeşu ve İsrail halkıyla bir barış antlaşması yaptı."

⁵ Böylece Amorlu beş kral -Yerusölim, Hevron, Yarmut, Lakiş ve Eglon kralları- ordularını topladılar, hep birlikte gidip Givon'un karşısında ordugah kurdular; sonra saldırıya geçtiler.

⁶ Givonlular Gilgal'da ordugahta bulunan Yeşu'ya şu haberi gönderdiler: "Biz kullarını yalnız bırakma. Elini çabuk tutup yardımımıza gel, bizi kurtar. Çünkü dağlık bölgedeki bütün Amorlu krallar bize karşı birleşti."

⁷ Bunun üzerine Yeşu bütün savaşçıları ve yiğit adamlarıyla birlikte Gilgal'dan yola çıktı. ⁸ Bu arada RAB Yeşu'ya, "Onlardan korkma" dedi, "Onları eline teslim ediyorum. Hiçbiri sana karşı koyamayacak." ⁹ Gilgal'dan çıkıp bütün gece yol alan Yeşu, Amorlular'a ansızın saldırdı. ¹⁰ RAB Amorlular'ı İsraililer'in önünde şaşkına çevirdi. İsraililer de onları Givon'da büyük bir bozguna uğrattılar; Beythoron'a çıkan yol boyunca, Azeka ve Makkeda'ya dek kovalayıp öldürdüler. ¹¹ RAB İsraililer'den kaçan Amorlular'ın üzerine Beythoron'dan Azeka'ya inen yol boyunca gökten iri iri dolu yağdırdı. Yağan dolunun altında can verenler, İsraililer'in kılıçla öldürdüklerinden daha çoktu.

¹² RAB'bin Amorlular'ı İsraililer'in karşısında bozguna uğrattığı gün Yeşu halkın önünde RAB'be şöyle seslendi:

"Dur, ey güneş, Givon üzerinde

Ve ay, sen de Ayalon Vadisi'nde."

¹³ Halk, düşmanlarından öcünü alıncaya dek güneş durdu, ay da yerinde kaldı. Bu olay Yaşar Kitabı'nda da yazılıdır. Güneş, yaklaşık bir gün boyunca göğün ortasında durdu, batmakta gecikti. ¹⁴ Ne bundan önce, ne de sonra RAB'bin bir insanın dileğini işittiği o günkü gibi bir gün olmamıştır. Çünkü RAB İsrail'den yana savaştı.

¹⁵ Yeşu bundan sonra İsrail halkıyla birlikte Gilgal'daki ordugaha döndü.

Amorlu Kralların Öldürölmesi

¹⁶ Amorlu beş kral kaçıp Makkeda'daki bir mağarada gizlenmişlerdi. ¹⁷ Yeşu'ya, "Beş kral Makkeda'daki bir mağarada gizlenirken bulundu" diye haber verildi. ¹⁸ Yeşu, "Mağaranın ağızına büyük taşlar yuvarlayın, orayı korumak için adamlar görevlendirin" dedi, ¹⁹ "Ama siz durmayın, düşmanı kovalayın; arkadan saldırıp kentlere ulaşmalarına engel olun. Tanrınız RAB onları elinize teslim etmiştir." ²⁰ Yeşu ve İsraililer düşmanı çok ağır bir yenilgiye uğratıp tamamını yok ettiler. Kurtulabilenler surlu kentlere sığındı. ²¹ Sonra bütün halk güvenlik içinde Makkeda'daki ordugaha, Yeşu'nun yanına döndü. Hiç kimse ağızını açıp İsraililer'e karşı bir şey söyleyemedi.

²² Sonra Yeşu adamlarına, “Mağaranın ağzını açın, beş kralı çıkarıp bana getirin” dedi. ²³ Onlar da beş kralı –Yeruşalim, Hevron, Yarmut, Lakiş ve Eglon krallarını– mağaradan çıkarıp Yeşu'ya getirdiler. ²⁴ Krallar getirilince, Yeşu bütün İsrail halkını topladı. Savaşta kendisine eşlik etmiş olan komutanlara, “Yaklaşın, ayaklarınızı bu kralların boyunları üzerine koyun” dedi. Komutanlar yaklaşıp ayaklarını kralların boyunları üzerine koydular. ²⁵ Yeşu onlara, “Korkmayın, yılmayın; güçlü ve yürekli olun” dedi, “RAB savaşacağınız düşmanların hepsini bu duruma getirecek.” ²⁶ Ardından beş kralı vurup öldürdü ve her birini bir ağaca astı. Akşama dek öylece ağaçlara asılı kaldılar.

²⁷ Yeşu'nun buyruğu üzerine gün batımında kralların cesetlerini ağaçlardan indirdiler, gizlendikleri mağaraya atıp mağaranın ağzını büyük taşlarla kapadılar. Bu taşlar bugün de orada duruyor.

²⁸ Yeşu aynı gün Makkeda'yı aldı, kralını ve halkını kılıçtan geçirdi. Kentte tek canlı bırakmadı, hepsini öldürdü. Makkeda Kralı'na da Eriha Kralı'na yaptığı gibi aynısını yaptı.

Güneydeki Kentlerin Ele Geçirilmesi

²⁹ Yeşu İsrail halkıyla birlikte Makkeda'dan Livna'nın üzerine yürüyüp kente saldırdı. ³⁰ RAB kenti ve kralını İsraililer'in eline teslim etti. Yeşu kentin bütün halkını kılıçtan geçirdi. Tek canlı bırakmadı. Kentin kralına da Eriha Kralı'na yaptığı gibi aynısını yaptı.

³¹ Bundan sonra Yeşu İsrail halkıyla birlikte Livna'dan Lakiş üzerine yürüdü. Kentin karşısında ordugah kurup saldırıya geçti. ³² RAB Lakiş'i İsraililer'in eline teslim etti. Yeşu ertesi gün kenti aldı. Livna'da yaptığı gibi, halkı ve kentteki bütün canlıları kılıçtan geçirdi. ³³ Bu arada Gezer Kralı Horam Lakiş'e yardıma geldi. Yeşu onu ve ordusunu yenilgiye uğrattı; kimseyi sağ bırakmaksızın hepsini öldürdü.

³⁴ İsrail halkıyla birlikte Lakiş'ten Eglon üzerine yürüyen Yeşu, kentin karşısında ordugah kurup saldırıya geçti. ³⁵ Kenti aynı gün ele geçirdiler. Lakiş'te yaptığı gibi, halkı ve kentteki bütün canlıları o gün kılıçtan geçirip yok ettiler.

³⁶ Ardından Yeşu İsrail halkıyla birlikte Eglon'dan Hevron üzerine yürüyüp saldırıya geçti. ³⁷ Kenti aldılar, kralını, halkını ve köylerindeki bütün canlıları kılıçtan geçirdiler. Eglon'da yaptıkları gibi, herkesi öldürdüler; kimseyi sağ bırakmadılar.

³⁸ Bundan sonra Yeşu İsrail halkıyla birlikte geri dönüp Devir'e saldırdı. ³⁹ Kralıyla birlikte Devir'i ve köylerini alıp bütün halkı kılıçtan geçirdi; tek canlı bırakmadı, hepsini öldürdü. Hevron'a, Livna'ya ve kralına ne yaptıysa, Devir'e ve kralına da aynısını yaptı.

⁴⁰ Böylece Yeşu dağlık bölge, Negev, Şefela ve dağ yamaçları dahil, bütün ülkeyi ele geçirip buralardaki kralların tümünü yenilgiye uğrattı. Hiç kimseyi esirgemedi. İsrail'in Tanrısı RAB'bin buyruğu uyarınca kimseyi sağ bırakmadı, hepsini öldürdü. ⁴¹ Kadeş-Barnea'dan Gazze'ye kadar, Givon'a kadar uzanan bütün Goşen bölgesini egemenliği altına aldı. ⁴² Bütün bu kralları ve topraklarını tek bir savaşta ele geçirdi. Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB İsrail'den yana savaşmıştı. ⁴³ Ardından Yeşu İsrail halkıyla birlikte Gilgal'daki ordugaha döndü.

11

Kuzeydeki Kentlerin Ele Geçirilmesi

¹ Olup bitenleri duyan Hasor Kralı Yavin, Madon Kralı Yovav'a, Şimron ve Akşaf krallarına, ² dağlık kuzey bölgesinde, Kinneret Gölü'nün* güneyindeki Arava'da, Şefela'da ve batıda Dor Kenti sırtlarındaki krallara, ³ doğu ve batı bölgelerindeki Kenan, Amor, Hitit, Periz halklarına ve dağlık bölgedeki Yevuslular'la Hermon Dağı'nın eteğindeki Mispa bölgesinde yaşayan Hivliler'e haber gönderdi. ⁴ Bu krallar bütün ordularıyla, kıyıların kumu kadar sayısız askerleriyle, çok sayıdaki at ve savaş arabalarıyla yola çıktılar. ⁵ Bütün

* 11:2 “Kinneret Gölü”, yani “Celile Gölü”.

bu krallar İsraililer'e karşı savaşmak üzere birleşerek Merom suları kıyısına gelip hep birlikte ordugah kurdular.

⁶ Bu arada RAB Yeşu'ya, “Onlardan korkma” diye seslendi, “Onların hepsini yarın bu saatlerde İsrail'in önünde yere sereceğim. Atlarını sakatlayıp savaş arabalarını ateşe ver.” ⁷ Böylece Yeşu bütün ordusuyla birlikte Merom suları kıyısındaki kralların üzerine beklenmedik bir anda yürüdü ve onlara saldırdı. ⁸ RAB onları İsraililer'in eline teslim etti. Onları bozguna uğratan İsraililer, kaçanları Büyük Sayda'ya, Misrefot-Mayim'e ve doğuda Miske Vadisi'ne kadar kovalayıp öldürdüler; kimseyi sağ bırakmadılar. ⁹ Yeşu, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı, atlarını sakatladı, savaş arabalarını ateşe verdi.

¹⁰ Yeşu bundan sonra geri dönüp Hasor'u ele geçirdi, Hasor Kralı'nı kılıçla öldürdü. Çünkü Hasor eskiden bütün bu krallıkların başıydı. ¹¹ İsraililer kentteki bütün canlıları kılıçtan geçirip yok ettiler. Soluk alan bir tek kişiyi esirgemediler. Ardından Yeşu Hasor'u ateşe verdi. ¹² Böylece bütün bu kentlerle krallarını ele geçirdi. RAB'bin kulu Musa'nın buyruğu uyarınca hepsini kılıçtan geçirip yok etti. ¹³ Ancak, İsraililer, Yeşu'nun ateşe verdiği Hasor dışında, tepe üzerinde kurulu kentlerden hiçbirini ateşe vermediler. ¹⁴ Bu kentlerdeki bütün mal ve hayvanları ganimet olarak aldılar, insanların tümünü ise kılıçtan geçirip öldürdüler; soluk alan bir tek kişiyi esirgemediler. ¹⁵ RAB'bin kulu Musa RAB'den aldığı buyrukları Yeşu'ya aktarmıştı. Yeşu bunlara uydu ve RAB'bin Musa'ya buyurduklarını eksiksiz yerine getirdi.

¹⁶⁻¹⁷ Böylece Yeşu, dağlık bölge, bütün Negev ve Goşen bölgesi, Şefela, Arava ve İsrail dağlarıyla bu dağların etekleri, Seir yönünde yükselen Halak Dağı'ndan Hermon Dağı'nın altındaki Lübnan Vadisi'nde bulunan Baal-Gat'a varıncaya dek bütün toprakları ele geçirdi. Buraların krallarını yakalayıp öldürdü. ¹⁸ Yeşu bu krallarla uzun süre savaştı. ¹⁹ Givon'da yaşayan Hivliler dışında, İsraililer'le barış antlaşması yapan bir kent olmadı. İsraililer öbür kentlerin hepsini savaşarak aldılar. ²⁰ Çünkü onları İsrail'e karşı savaşmaya kararlı yapan RAB'bin kendisiydi. Böylece RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi, İsraililer onlara acımadı, hepsini öldürüp yok ettiler.

²¹ Yeşu bundan sonra Anaklılar'ın üzerine yürüdü. Onları dağlık bölgeden, Hevron, Devir ve Anav'dan, Yahuda ve İsrail'in bütün dağlık bölgelerinden söküp attı. Kentleriyle birlikte onları tümüyle yok etti. ²² İsraililer'in elindeki topraklarda hiç Anaklı kalmadı. Yalnız Gazze, Gat ve Aşdot'ta sağ kalanlar oldu. ²³ RAB'bin Musa'ya söylediği gibi, Yeşu bütün ülkeyi ele geçirdi ve İsrail oymakları arasında mülk olarak bölüştürdü. Böylece savaş sona erdi, ülke barışa kavuştu.

12

Yenilgiye Uğratılan Krallar

¹ İsraililer'in bozguna uğrattığı, Şeria Irmağı'nın doğusunda, Arava'nın bütün doğusu ile Arnon Vadisi'nden Hermon Dağı'na kadar topraklarını ele geçirdiği krallar şunlardır: ²⁻³ Heşbon'da oturan Amorlular'ın Kralı Sihon: Krallığı Arnon Vadisi kıyısındaki Aroer'den -vadinin ortasından- başlıyor, Ammonlular'ın sınırı olan Yabbuk Irmağı'na dek uzanıyor, Gilat'ın yarısını içine alıyordu. Arava bölgesinin doğusu da ona aitti. Burası Kinneret Gölü'nden Arava -Lut- Gölü'ne uzanıyor, doğuda Beytyeşimot'a, güneyde de Pisga Dağı'nın yamaçlarına varıyordu. ⁴ Sağ kalan Refalılar'dan, Aştarot ve Edrei'de oturan Başan Kralı Og: ⁵ Kral Og, Hermon Dağı, Salka, Geşurlular'la Maakalılar'ın sınırına kadar bütün Başan'ı ve Heşbon Kralı Sihon'un sınırına kadar uzanan Gilat'ın yarısını yönetiyordu.

⁶ RAB'bin kulu Musa'nın ve İsraililer'in yenilgiye uğrattığı krallar bunlardı. RAB'bin kulu Musa bunların topraklarını Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısına mülk olarak verdi.

⁷⁻⁸ Lübnan Vadisi'ndeki Baal-Gat'tan, Seir yönünde yükselen Halak Dağı'na kadar Şeria Irmağı'nın batısında bulunan toprakların kralları –Yeşu ve İsraililer'in yenilgiye uğrattığı kralları– şunlardır: –Yeşu, Hitit, Amor, Kenan, Periz, Hiv ve Yevus halklarına ait dağlık bölgeyi, Şefela'yı, Arava bölgesini, dağ yamaçlarını, çölü ve Negev'i İsrail oymakları arasında mülk olarak bölüştürdü.–

⁹ Eriha Kralı, Beytel yakınındaki Ay Kenti'nin Kralı, ¹⁰ Yeruşalim Kralı, Hevron Kralı, ¹¹ Yarmut Kralı, Lakiş Kralı, ¹² Eglon Kralı, Gezer Kralı, ¹³ Devir Kralı, Geder Kralı, ¹⁴ Horma Kralı, Arat Kralı, ¹⁵ Livna Kralı, Adullam Kralı, ¹⁶ Makkeda Kralı, Beytel Kralı, ¹⁷ Tappuah Kralı, Hefer Kralı, ¹⁸ Afek Kralı, Şaron Kralı, ¹⁹ Madon Kralı, Hasor Kralı, ²⁰ Şimron-Meron Kralı, Akşaf Kralı, ²¹ Taanak Kralı, Megiddo Kralı, ²² Kedeş Kralı, Karmel'deki Yokneam Kralı, ²³ Dor sırtlarındaki Dor Kralı, Gilgal'daki Goyim Kralı ²⁴ ve Tirsas Kralı. Toplam otuz bir kral.

13

Alınacak Yerler

¹ Yeşu kocamış, yaşı hayli ilerlemişti. RAB ona, “Artık yaşlandın, yaştın hayli ilerledi” dedi, “Ama mülk olarak alınacak daha çok toprak var.

² “Alınacak topraklar şunlardır: Bütün Filist ve Geşur bölgeleri; ³ –Mısır'ın doğusundaki Şihor Irmağı'ndan, kuzeyde Ekron sınırlarına kadar uzanan bölge Kenanlılar'a ait sayılırdı.– Gazze, Aşdot, Aşkelon, Gat ve Ekron adlı beş Filist beyliği ve Avlular'ın toprakları; ⁴ güneyde bütün Kenan toprakları; Afek'e, yani Amor sınırına kadar, Saydalılar'a ait olan Meara; ⁵ Gevallılar'ın toprakları; Hermon Dağı eteğindeki Baal-Gat'tan Levo-Hamat'a kadar doğu yönündeki bütün Lübnan toprakları. ⁶ Lübnan'dan Misrefot-Mayim'e dek uzanan dağlık bölgede yaşayanları, bütün Saydalılar'ı İsraililer'in önünden söküp atacağı. Sana buyurduğum gibi, buraları kura ile İsraililer arasında mülk olarak bölüştür.

⁷ “Bu toprakları şimdiden dokuz oymakla Manaşşe oymağının yarısı arasında mülk olarak bölüştür.”

Şeria Irmağı'nın Doğusundaki Topraklar

⁸ Manaşşe oymağının öbür yarısı ile Ruben ve Gad oymakları, RAB'bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusundaki toprakları kendilerine vermesiyle mülkten paylarını almışlardı.

⁹ Bu topraklar şunlardır: Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den vadinin ortasındaki kentle Divon'a kadar uzanan Medeva Yaylası; ¹⁰ Heşbon'da egemenlik sürmüş olan Amor Kralı Sihon'un Ammon sınırına kadar uzanan bütün kentleri; ¹¹ Gilat, Geşur ve Maaka toprakları, Hermon Dağı'yla Salka'ya kadar bütün Başan; ¹² sağ kalan Refalılar'dan biri olup Aştarot ve Edrei'de egemenlik sürmüş olan Kral Og'un Başan'da kalan topraklarının tümü. Musa'nın, krallarını yenilgiye uğratıp ele geçirdiği topraklar bunlardı. ¹³ İsraililer Geşurlular'ı ve Maakalılar'ı topraklarından sürmediler; bunlar bugün de İsraililer arasında yaşıyorlar.

¹⁴ Musa, yalnız Levi oymağına topraktan pay vermedi. RAB'den aldığı buyruğa göre, Levililer'in payı İsrail'in Tanrısı RAB için yakılan sunulardı.

Rubenoğulları'na Verilen Topraklar

¹⁵ Musa'nın boy sayısına göre Ruben oymağına verdiği topraklar şunlardır: ¹⁶ Arnon Vadisi kıyısında Aroer'den vadinin ortasındaki kente kadar uzanan bölgeyle Medeva'nın

çevresindeki yaylanın tümü; ¹⁷ Heşbon ve buna bağlı yayladaki bütün kentler; Divon, Bamot-Baal, Beytbaal-Meon, ¹⁸ Yahsa, Kedemot, Mefaat, ¹⁹ Kiryatayim ve Sivma, vadedeki tepede kurulu Seret-Şahar, ²⁰ Beytpeor, Pisga yamaçları, Beytyeşimot, ²¹ yayladaki kentlerle Heşbon'da egemenlik sürmüş olan Amor Kralı Sihon'un bütün ülkesi. Musa Sihon'u ve Sihon'un egemenliği altındaki topraklarda yaşayan Midyan beylerini –Evi, Rekem, Sur, Hur ve Reva'yı– yenilgiye uğratmıştı. ²² Öldürülenler arasında İsraililer'in kılıçtan geçirdiği Beor oğlu falcı Balam da vardı. ²³ Rubenoğulları'nın sınırı Şeria Irmağı'na dayanıyordu. Rubenoğulları'na, boy sayısına göre köyleriyle birlikte mülk olarak verilen kentler bunlardı.

Gadoğulları'na Verilen Topraklar

²⁴ Musa Gad oymağına da boy sayısına göre miras verdi. ²⁵ Verdiği topraklar şunlardı: Yazer bölgesi, bütün Gilat kentleri, Rabba yakınındaki Aroer'e kadar uzanan Ammonlular'a ait toprakların yarısı; ²⁶ Heşbon'dan Ramat-Mispe'ye ve Betonim'e, Mahanayim'den Devir sınırına kadarki bölge; ²⁷ Şeria Ovası'ndaki Beytharam, Beytnimra, Sukkot, Safon, Heşbon Kralı Sihon'un topraklarından geri kalan bölüm, Kinneret Gölü'nün güney ucuna kadar uzanan Şeria Irmağı'nın doğu yakası. ²⁸ Gadoğulları'na, boy sayısına göre köyleriyle birlikte mülk olarak verilen kentler bunlardı.

²⁹ Musa, Manaşşe oymağının yarısına boy sayısına göre topraktan miras vermişti. ³⁰ Bu topraklar Mahanayim'den başlıyor, Başan Kralı Og'un ülkesini –bütün Başan'ı– ve Yair'in Başan'daki yerleşim birimlerinin tümünü, yani toplam altmış kenti, ³¹ Gilat'ın yarısını, Başan Kralı Og'un egemenliğindeki Aştarot ve Edrei kentlerini içine alıyordu. Buralar, Manaşşe oğlu Makir'in soyuna, boy sayısına göre Makiroğulları'nın yarısına ayrılmıştı.

³² Musa'nın, Eriha'nın doğusunda, Şeria Irmağı'nın ötesinde kalan Moav ovalarındayken bölüştürdüğü topraklar bunlardır. ³³ Ama Levi oymağına topraktan pay vermedi. Söz verdiği gibi, onların mirası İsrail'in Tanrısı RAB'bin kendisidir.

14

Şeria Irmağı'nın Batısındaki Toprakların Bölüşülmesi

¹ İsraililer'in Kenan'da mülk edindiği topraklara gelince, bu topraklar Kâhin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başları tarafından miras olarak İsraililer arasında bölüştürülmüştür. ² RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi, paylar dokuz oymakla bir oymağın yarısı arasında kura ile bölüştürüldü. ³ Çünkü Musa iki oymakla yarım oymağın payını Şeria Irmağı'nın doğusunda vermişti. Ama onlarla birlikte Levililer'e mülkten pay vermemişti. ⁴ Yusuf'un soyundan gelenler, Manaşşe ve Efrayim diye iki oymak oluşturuyordu. Levililer'e de yerleşecekleri kentler ve bu kentlerin çevresinde büyük ve küçük baş hayvanlarına ayrılan otlaklar dışında topraktan pay verilmedi. ⁵ İsraililer, RAB'bin Musa'ya verdiği buyruğa göre hareket edip ülkeyi paylaştılar.

Hevron Kalev'e Veriliyor

⁶ Bu arada Yahudaoğulları Gilgal'da bulunan Yeşu'nun yanına geldiler. Kenizli Yefunne oğlu Kalev Yeşu'ya şöyle dedi: “RAB'bin Kadeş-Barnea'da Tanrı adamı Musa'ya senin ve benim hakkımda neler söylediğini biliyorsun. ⁷ RAB'bin kulu Musa ülkeyi araştırmak üzere beni Kadeş-Barnea'dan gönderdiğinde kırk yaşıdaydım. Gördüklerimi ona açık yüreklilikle ilettim. ⁸ Ne var ki, benimle gelmiş olan soydaşlarım halkı korkuya düşürdüler. Ama ben tümüyle Tanrım RAB'bin yolundan gittim. ⁹ Bu nedenle Musa o gün, ‘Tümüyle Tanrım RAB'bin yolundan gittiğin için ayak bastığın topraklar sonsuza dek sana ve oğullarına mülk olacak’ diye ant içti. ¹⁰ RAB sözünü tuttu, beni yaşattı. İsraililer çölden geçerken

RAB'bin Musa'ya bu sözleri söylediği günden bu yana kırk beş yıl geçti. Şimdi seksen beş yaşındayım. ¹¹ Bugün de Musa'nın beni gönderdiği günkü kadar güçlüyüm. O günkü gibi hâlâ savaşa gidip gelecek güçteyim. ¹² RAB'bin o gün söz verdiği gibi, bu dağlık bölgeyi şimdi bana ver. Orada Anaklılar'ın yaşadığını ve surlarla çevrili büyük kentleri olduğunu o gün sen de duymuştun. Belki RAB bana yardım eder de, O'nun dediği gibi, onları oradan sürerim.”

¹³ Yeşu Yefunne oğlu Kalev'i kutsadı ve Hevron'u ona mülk olarak verdi. ¹⁴ Böylece Hevron bugün de Kenizli Yefunne oğlu Kalev'in mülküdür. Çünkü o, tümüyle İsrail'in Tanrısı RAB'bin yolundan gitti. ¹⁵ Hevron'un eski adı Kiryat-Arba'ydı. Arba, Anaklılar'ın en güçlü adamının adıydı.

Böylece savaş sona erdi ve ülke barışa kavuştu.

15

Yahudaoğulları'na Verilen Topraklar

¹ Boy sayısına göre Yahuda oymağına verilen bölge, güneyde Edom sınırına, en güneyde de Zin Çölü'ne kadar uzanıyordu. ² Güney sınırları, Lut Gölü'nün güney ucundaki körfezden başlayıp ³ Akrep Geçidi'nin güneyine, oradan da Zin Çölü'ne geçiyor, Kadeş-Barnea'nın güneyinden Hesron'a ve Addar'a çıkıyor, oradan da Karka'ya kıvrılıyor, ⁴ Asmon'u aşır Mısır Vadisi'ne uzanıyor ve Akdeniz'de son buluyordu. Güney sınırları buydu. ⁵ Doğru sınırı, Lut Gölü kıyısı boyunca Şeria Irmağı'nın ağzına kadar uzanıyordu. Kuzey sınırı, Şeria Irmağı'nın göl ağzındaki körfezden başlıyor, ⁶ Beythogla'ya ulaşır Beytarava'nın kuzeyinden geçiyor, Ruben oğlu Bohan'ın taşına varıyordu. ⁷ Sınır, Akor Vadisi'nden Devir'e çıkıyor, vadinin güneyinde Adummim Yokuşu karşısındaki Gilgal'a doğru kuzeye yöneliyor, buradan Eyn-Şemeş sularına uzanarak Eyn-Rogel'e dayanıyordu. ⁸ Sonra Ben-Hinnom Vadisi'nden geçerek Yevus Kenti'nin -Yeruşalim'in- güney sırtlarına çıkıyor, buradan Refaim Vadisi'nin kuzey ucunda bulunan Hinnom Vadisi'nin batısındaki dağın doruğuna yükseliyor, ⁹ oradan da Neftoah sularının kaynağına kıvrılıyor, Efron Dağı'ndaki kentlere uzanarak Baala'ya -Kiryat-Yearim'e- dönüyordu. ¹⁰ Baala'dan batıya, Seir Dağı'na yönelen sınır, Yearim -Kesalon- Dağı'nın kuzey sırtları boyunca uzanarak Beytşemeş'e iniyor, Timna'ya varıyordu. ¹¹ Sonra Ekron'un kuzey sırtlarına uzanıyor, Şikeron'a doğru kıvrılarak Baala Dağı'na ulaştıktan sonra Yavneel'e çıkıyor, Akdeniz'de son buluyordu.

¹² Batı sınırı Akdeniz'in kıyılarıydı. Yahudaoğulları'ndan gelen boyların çepeçevre sınırları buydu.

¹³ Yeşu, RAB'den aldığı buyruk uyarınca, Yahuda bölgesindeki Kiryat-Arba'yı -Hevron'u- Yefunne oğlu Kalev'e miras olarak verdi. Arba, Anaklılar'ın atasıydı. ¹⁴ Kalev, Anak'ın üç torununu, onun soyundan gelen Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı oradan sürdü. ¹⁵ Oradan eski adı Kiryat-Sefer olan Devir Kenti halkının üzerine yürüdü. ¹⁶ Kalev, “Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Aksa'yı eş olarak vereceğim” dedi.

¹⁷ Kenti Kalev'in kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kalev kızı Aksa'yı ona eş olarak verdi. ¹⁸ Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kalev, eşiğinden inen kızına, “Bir isteğin mi var?” diye sordu. ¹⁹ Kız, “Bana bir armağan ver” dedi, “Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver.” Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

²⁰ Boy sayısına göre Yahudaoğulları oymağının payı buydu.

²¹ Yahudaoğulları oymağının Edom sınırlarına doğru en güneyde kalan kentleri şunlardı: Kavseel, Eder, Yagur, ²² Kina, Dimona, Adada, ²³ Kedeş, Hasor, Yitnan, ²⁴ Zif, Telem, Bealot, ²⁵ Hasor-Hadatta, Keriyot-Hesron -Hasor- ²⁶ Amam, Şema, Molada, ²⁷ Hasar-Gadda, Heşmon, Beytpelet, ²⁸ Hasar-Şual, Beer-Şeva, Bizyotya, ²⁹ Baala, İyim, Esem,

³⁰ Eltolat, Kesil, Horma, ³¹ Ziklak, Madmanna, Sansanna, ³² Levaot, Şilhim, Ayin ve Rimmon; köyleriyle birlikte yirmi dokuz kent.

³³ Şefela'dakiler, Eştaol, Sora, Aşna, ³⁴ Zanoah, Eyn-Gannim, Tappuah, Enam, ³⁵ Yarmut, Adullam, Soko, Azeka, ³⁶ Şaarayim, Aditayim, Geder ve Gederotayim; köyleriyle birlikte on dört kent.

³⁷ Senan, Hadaşa, Migdal-Gad, ³⁸ Dilan, Mispe, Yokteel, ³⁹ Lakiş, Boskat, Eglon, ⁴⁰ Kabbon, Lahmas, Kitliş, ⁴¹ Gederot, Beytdagon, Naama ve Makkeda; köyleriyle birlikte on altı kent.

⁴² Livna, Eter, Aşan, ⁴³ Yiftah, Aşna, Nesiv, ⁴⁴ Keila, Akziv ve Mareşa; köyleriyle birlikte dokuz kent.

⁴⁵ Kasaba ve köyleriyle birlikte Ekron; ⁴⁶ Ekron'un batısı, Aşdot'un çevresindeki bütün köyler; ⁴⁷ kasaba ve köyleriyle birlikte Aşdot; Mısır Vadisi'ne ve Akdeniz'in kıyısına kadar kasaba ve köyleriyle birlikte Gazze.

⁴⁸ Dağlık bölgede Şamir, Yattir, Soko, ⁴⁹ Danna, Kiryat-Sanna –Devir– ⁵⁰ Anav, Eştemo, Anim, ⁵¹ Goşen, Holon ve Gilo; köyleriyle birlikte on bir kent.

⁵² Arav, Duma, Eşan, ⁵³ Yanum, Beyttappuah, Afeka, ⁵⁴ Humta, Kiryat-Arba –Hevron– ve Sior; köyleriyle birlikte dokuz kent.

⁵⁵ Maon, Karmel, Zif, Yutta, ⁵⁶ Yizreel, Yokdeam, Zanoah, ⁵⁷ Kayin, Giva ve Timna; köyleriyle birlikte on kent.

⁵⁸ Halhul, Beytsur, Gedor, ⁵⁹ Maarat, Beytanot ve Eltekon; köyleriyle birlikte altı kent.

⁶⁰ Kiryat-Baal –Kiryat-Yearim– ve Rabba; köyleriyle birlikte iki kent.

⁶¹ Çölde Beytarava, Middin, Sekaka, ⁶² Nivşan, Tuz Kenti ve Eyn-Gedi; köyleriyle birlikte altı kent.

⁶³ Yahudaoğulları Yerusâlim'de yaşayan Yevuslular'ı oradan çıkartamadılar. Yevuslular bugün de Yerusâlim'de Yahudaoğulları'yla birlikte yaşıyorlar.

16

Efrayimoğulları'na Verilen Topraklar

¹ Kurada Yusuf oğulları'na düşen toprakların sınırları, doğuda Eriha sularının doğusundan, Eriha'daki Şeria Irmağı'ndan başlayarak çöle geçiyor, Eriha'dan Beytel'in dağlık bölgesine çıkıyor, ² Beytel'den Luz'a geçerek Arklılar'ın sınırına, Atarot'a uzanıyordu. ³ Sınır batıda Yafletliler'in topraklarına, Aşağı Beythoron bölgesine, oradan da Gezer'e iniyor ve Akdeniz'de son buluyordu.

⁴ Böylece Yusuf'un soyundan gelen Manaşşe ve Efrayim paylarını almış oldular.

⁵ Boy sayısına göre Efrayimoğulları'na pay olarak verilen toprakların sınırları, doğuda Atrot-Addar'dan yukarı Beythoron'a kadar uzanarak ⁶ Akdeniz'e varıyordu. Sınır kuzeyde Mikmetat'ta doğuya, Taanat-Şilo'ya dönüyor, kentin doğusundan geçip Yanoah'a uzanıyor, ⁷ buradan Atarot ve Naara'ya iniyor, Eriha'yı aşarak Şeria Irmağı'na ulaşıyordu. ⁸ Sınır Tappuah'tan batıya, Kana Vadisi'ne uzanıp Akdeniz'de son buluyordu. Boy sayısına göre Efrayimoğulları oymağının payı buydu. ⁹ Ayrıca Manaşşeoğulları'na düşen payda da Efrayimoğulları'na ayrılan kentler ve bunlara bağlı köyler vardı.

¹⁰ Ne var ki, Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar bugüne kadar Efrayimoğulları arasında yaşayıp onlara ücretsiz hizmet etmek zorunda kaldılar.

17

Manaşşeoğulları'na Düşen Topraklar

¹ Yusuf'un büyük oğlu Manaşşe'nin oymağı için kura çekildi. –Gilat ve Başan, Manaşşe'nin ilk oğlu Makir'e verilmişti. Çünkü Gilatlılar'ın atası olan Makir büyük bir

savaşçıydı.– ² Manaşşe soyundan gelen öbürleri –Aviezer, Helek, Asriel, Şekem, Hefer ve Şemidaogulları– bu kuranın içindeydi. Bunlar boylarına göre Yusuf oğlu Manaşşe'nin erkek çocuklarıydı.

³ Bunlardan Manaşşe oğlu, Makir oğlu, Gilat oğlu, Hefer oğlu Selofhat'ın erkek çocuğu olmadı; yalnız Mahla, Noa, Hogla, Milka ve Tirsa adında kızları vardı. ⁴ Bunlar, Kâhin Elazar'a, Nun oğlu Yeşu'ya ve önderlere gidip şöyle dediler: “RAB, Musa'ya erkek akrabalarımızla birlikte bize de mirastan pay verilmesini buyurdu.” RAB'bin bu buyruğu üzerine Yeşu, amcalarıyla birlikte onlara da mirastan pay verdi. ⁵ Böylece Manaşşe oymağına Şeria Irmağı'nın doğusundaki Gilat ve Başan bölgelerinden başka on pay verildi. ⁶ Çünkü Manaşşe'nin kız torunları da erkek torunların yanısıra mirastan pay almışlardı. Gilat bölgesi ise Manaşşe'nin öbür oğullarına verilmişti.

⁷ Manaşşe sınırı Aşer sınırından Şekem yakınındaki Mikmetat'a uzanıyor, buradan güneye kıvrılarak Eyn-Tappuah halkının topraklarına varıyordu. ⁸ Tappuah Kenti'ni çevreleyen topraklar Manaşşe'nindi. Ama Manaşşe sınırındaki Tappuah Kenti Efrayimoğulları'na aitti. ⁹ Sonra sınır Kana Vadisi'ne iniyordu. Vadinin güneyinde Manaşşe kentleri arasında Efrayim'e ait kentler de vardı. Manaşşe sınırları vadinin kuzeyi boyunca uzanarak Akdeniz'de son buluyordu. ¹⁰ Güneydeki topraklar Efrayim'in, kuzeydeki topraklarsa Manaşşe'nindi. Böylece Manaşşe bölgesi Akdeniz'le, kuzeyde Aşer'le ve doğuda İssakar'la sınırlanmıştı.

¹¹ İssakar ve Aşer'e ait topraklardaki Beytşean ve köyleri, Yivleam'la köyleri, Dor, yani Dor sırtları halkıyla köyleri, Eyn-Dor halkıyla köyleri, Taanak halkıyla köyleri, Megiddo halkıyla köyleri Manaşşe'ye aitti. ¹² Ne var ki, Manaşseoğulları bu kentleri tümüyle ele geçiremediler. Çünkü Kenanlılar buralarda yaşamaya kararlıydı. ¹³ İsraililer güçlenince, Kenanlılar'ı sürecektir, onları angaryasına çalıştırmaya başladılar.

¹⁴ Yusufogulları Yeşu'ya gelip, “Mülk olarak bize neden tek kurayla tek pay verdin?” dediler, “Çok kalabalığız. Çünkü RAB bizi bugüne dek alabildiğine çoğalttı.”

¹⁵ Yeşu, “O kadar kalabalıksanız ve Efrayim'in dağlık bölgesi size dar geliyorsa, Perizliler'in ve Refalılar'ın topraklarındaki ormanlara çıkıp kendinize yer açın” diye karşılık verdi.

¹⁶ Yusufogulları, “Dağlık bölge bize yetmiyor” dediler, “Ancak hem Beytşean ve köylerinde, hem de Yizreel Vadisi'nde oturanların, ovada yaşayan bütün Kenanlılar'ın demirden savaş arabaları var.”

¹⁷ Yeşu Yusufogulları'na, Efrayim ve Manaşşe oymaklarına şöyle dedi: “Kalabalıksınız ve çok güçlüsünüz. Tek kuraya kalmayacaksınız. ¹⁸ Dağlık bölge de sizin olacak. Orası ormanlıktır, ama ağaçları kesip açacağınız bütün topraklar sizin olur. Kenanlılar güçlüdür, demirden savaş arabalarına sahiptirler ama, yine de onları sürersiniz.”

18

Öbür Toprakların Bölüşülmesi

¹ Ülkenin denetimini eline geçiren İsrail topluluğu Şilo'da bir araya geldi. Orada Buluşma Çadırı'nı kurdular. ² Ne var ki, mülkten henüz paylarını almamış yedi İsrail oymağı vardı.

³ Yeşu İsraililer'e, “Bu uyuşukluğu üzerinizden ne zaman atacaksınız, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği toprakları ele geçirmek için daha ne kadar bekleyeceksiniz?” dedi. ⁴ “Her oymaktan üçer adam seçin. Onları, ülkeyi incelemeye göndereceğim. Mülk edinecekleri yerlerin sınırlarını belirleyip kayda geçirerek yanıma dönsünler. ⁵ Bu toprakları yedi bölgeye ayırsınlar. Yahuda güney bölgesinde, Yusufogulları kuzey bölgesinde kalsın. ⁶ Yedi bölgeyi belirleyip kayda geçirdikten sonra, sonucu bana getirin. Burada, Tanrımız RAB'bin önünde aranızda kura çekeceğim. ⁷ Levililer'e gelince, onların aranızda

payı yoktur; mirasları RAB için kâhinlik yapmaktır. Gad ve Ruben oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısı ise RAB'bin kulu Musa'nın Şeria Irmağı'nın doğusunda kendilerine verdiği mülkü almış bulunuyorlar.”

⁸ Yeşu, toprakları kayda geçirmek için yola çıkmak üzere olan adamlara, “Gidip toprakları inceleyin, kayda geçirip yanıma dönün” diye buyurdu, “Sonra burada, Şilo'da, RAB'bin önünde sizin için kura çekeceğim.” ⁹ Adamlar yola çıkıp ülkeyi dolaştılar; kent kent, yedi bölge halinde kayda geçirdikten sonra Şilo'da, ordugahta bulunan Yeşu'nun yanına döndüler. ¹⁰ Yeşu Şilo'da RAB'bin önünde onlar için kura çekti ve toprakları İsrail oymakları arasında bölüştürdü.

Benyaminoğulları'na Verilen Topraklar

¹¹ Boy sayısına göre Benyaminoğulları oymağı için kura çekildi. Paylarına düşen bölge Yahudaoğulları'yla Yusufogulları'nın toprakları arasında kalıyordu. ¹² Topraklarının sınırı kuzeyde Şeria Irmağı'ndan başlıyor, Eriha'nın kuzey sırtlarına doğru yükselerek batıda dağlık bölgeye uzanıyor, Beytaven kırlarında son buluyordu. ¹³ Sınır oradan Luz'a – Beytel'e– Luz'un güney sırtlarına geçiyor, Aşağı Beythoron'un güneyindeki dağın üzerinde kurulu Atrot-Addar'a iniyor, ¹⁴ bölgenin batısında Beythoron'un güneyindeki dağdan güneye dönüyor ve Yahudaoğulları'na ait Kiryat-Baal –Kiryat-Yearim– Kenti'nde son buluyordu. Bu batı tarafıydı.

¹⁵ Güney tarafı Kiryat-Yearim'in batı varoşlarından başlıyor*, Neftoah sularının kaynağına uzanıyordu. ¹⁶ Sınır buradan Refaim Vadisi'nin kuzeyindeki Ben-Hinnom Vadisi'ne bakan dağın yamaçlarına varıyor, Hinnom Vadisi'ni geçip Yevus'un güney sırtlarına, oradan da Eyn-Rogel'e iniyordu. ¹⁷ Kuzeye kıvrılan sınır Eyn-Şemeş ve Adummim Yokuşu'nun karşısındaki Gelilot'a çıkıyor, Ruben oğlu Bohan'ın taşına iniyor, ¹⁸ sonra Arava Vadisi'nin kuzey sırtlarından geçip Arava'ya sarkıyor, ¹⁹ buradan Beythogla'nın kuzey yamaçlarına geçiyor, Lut Gölü'nün kuzey körfezinde, Şeria Irmağı'nın güney ağzında bitiyordu. Güney sınırı buydu. ²⁰ Şeria Irmağı doğu sınırını oluşturuyordu. Boy sayısına göre Benyaminoğulları'nın payına düşen mülkün sınırları çepeçevre buydu.

²¹ Boy sayısına göre Benyaminoğulları oymağının payına düşen kentler şunlardı: Eriha, Beythogla, Emek-Kesis, ²² Beytarava, Semarayim, Beytel, ²³ Avvim, Para, Ofra, ²⁴ Kefar-Ammoni, Ofni, Geva; köyleriyle birlikte on iki kent. ²⁵ Givon, Rama, Beerot, ²⁶ Mispe, Kefira, Mosa, ²⁷ Rekem, Yirpeel, Tarala, ²⁸ Sela, Haelef, Yevus –Yeruşalim– Givat ve Kiryat; köyleriyle birlikte on dört kent. Boy sayısına göre Benyaminoğulları'nın payı buydu.

19

Şimonoğulları'na Verilen Topraklar

¹ İkinci kura Şimon'a, boy sayısına göre Şimonoğulları oymağına düştü. Onların payı Yahudaoğulları'na düşen payın sınırları içinde kalıyordu. ² Bu pay Beer-Şeva ya da Şeva, Molada, ³ Hasar-Şual, Bala, Esem, ⁴ Eltolat, Betul, Horma, ⁵ Ziklak, Beytmarkavot, Hasar-Susa, ⁶ Beytlevaot ve Şaruhen'i içeriyordu. Köyleriyle birlikte toplam on üç kent. ⁷ Ayin, Rimmon, Eter ve Aşan; köyleriyle birlikte dört kent.

⁸ Baalat-Beer, yani Negev'deki Rama'ya kadar uzanan bu kentlerin çevresindeki bütün köyler de Şimonoğulları'na aitti. Boy sayısına göre Şimonoğulları oymağının payı buydu. ⁹ Şimonoğulları'na verilen pay Yahudaoğulları'nın payından alınmıştı. Çünkü Yahudaoğulları'nın payı ihtiyaçlarından fazlaydı. Böylece Şimonoğulları'nın payı Yahuda oymağının sınırları içinde kalıyordu.

Zevulunoğulları'na Verilen Topraklar

* **18:15** “Batı varoşlarından başlıyor” ya da “Varoşlarından başlayıp batıya yöneliyor.” **19:2** 1Ta.4:28-33

¹⁰ Üçüncü kura boy sayısına göre Zevulunoğulları'na düştü. Topraklarının sınırı Sarit'e kadar uzanıyordu. ¹¹ Sınır batıda Marala'ya doğru çıkıyor, Dabbeşet'e erişip Yokneam karşısındaki vadiye uzanıyor, ¹² Sarit'ten doğuya, gün doğusuna, Kislot-Tavor sınırına dönüyor, oradan Daverat'a dayanıyor ve Yafia'ya çıkıyordu. ¹³ Buradan yine doğuya, Gat-Hefer ve Et-Kasin'e geçiyor, Rimmon'a uzanıyor, Nea'ya kıvrılıyordu. ¹⁴ Kuzey sınırı buradan Hannaton'a dönüyor ve Yiftahel Vadisi'nde son buluyordu. ¹⁵ Kattat, Nahalal, Şimron, Yidala ve Beytlehem; köyleriyle birlikte on iki kentti. ¹⁶ Boy sayısına göre Zevulunoğulları'nın payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

İssakaroğulları'na Verilen Topraklar

¹⁷ Dördüncü kura İssakar'a, boy sayısına göre İssakaroğulları'na düştü. ¹⁸ Yizreel, Kesullot, Şunem, ¹⁹ Hafarayim, Şion, Anaharat, ²⁰ Rabbit, Kişyon, Eves, ²¹ Remet, Eyn-Gannim, Eyn-Hadda ve Beytpasses bu sınırların içinde kalıyordu. ²² Sınır Tavor, Şahasima ve Beytşemeş boyunca uzanarak Şeria Irmağı'nda son buluyordu. Köyleriyle birlikte on altı kentti. ²³ Boy sayısına göre İssakaroğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Aşeroğulları'na Verilen Topraklar

²⁴ Beşinci kura boy sayısına göre Aşeroğulları oymağına düştü. ²⁵ Sınırları içindeki kentler Helkat, Hali, Beten, Akşaf, ²⁶ Allammelek, Amat ve Mişal'dı. Sınır batıda Karmel ve Şihor-Livnat'a erişiyordu. ²⁷ Buradan doğuya, Beytdagon'a dönüyor, Zevulun sınırı ve Yiftahel Vadisi boyunca uzanarak kuzeyde Beytemek ve Neiel'e ulaşıyordu. Kavul'un kuzeyinden, ²⁸ Evron, Rehov, Hammon ve Kana'ya geçerek Büyük Sayda'ya kadar çıkıyordu. ²⁹ Buradan Rama'ya dönüyor, sonra surlarla çevrili Sur Kenti'ne uzanıyor, Hosa'ya dönerek Akziv yöresinde, Akdeniz'de son buluyordu. ³⁰ Umma, Afek ve Rehov; köyleriyle birlikte yirmi iki kent, ³¹ boy sayısına göre Aşeroğulları oymağına verilen payın içinde kalıyordu.

Naftalioğulları'na Verilen Topraklar

³² Altıncı kura Naftali'ye, boy sayısına göre Naftalioğulları'na düştü. ³³ Sınırları Helef ve Saanannim'deki büyük meşe ağacından başlayarak Adami-Nekev ve Yavneel üzerinden Lakkum'a uzanıyor, Şeria Irmağı'nda son buluyordu. ³⁴ Sınır buradan batıya yöneliyor, Aznot-Tavor'dan geçerek Hukok'a erişiyordu. Güneyde Zevulun toprakları, batıda Aşer toprakları, doğuda ise Şeria Irmağı* vardı.

³⁵ Surlu kentler şunlardı: Siddim, Ser, Hammat, Rakkat, Kinneret, ³⁶ Adama, Rama, Hasor, ³⁷ Kedeş, Edrei, Eyn-Hasor, ³⁸ Yiron, Migdal-El, Horem, Beytanat, Beytşemeş; köyleriyle birlikte toplam on dokuz kent. ³⁹ Boy sayısına göre Naftalioğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Danoğulları'na Verilen Topraklar

⁴⁰ Yedinci kura boy sayısına göre Danoğulları oymağına düştü. ⁴¹ Mülklerinin sınırı içinde kalan kentler şunlardı: Sora, Eştaol, İr-Şemeş, ⁴² Şaalabbin, Ayalon, Yitla, ⁴³ Elon, Timna, Ekron, ⁴⁴ Elteke, Gibbeton, Baalat, ⁴⁵ Yehut, Bene-Berak, Gat-Rimmon, ⁴⁶ Me-Yarkon ve Yafa'nın karşısındaki topraklarla birlikte Rakkon. ⁴⁷ Topraklarını yitiren Danoğulları gidip Leşem'e saldırdılar. Kenti alıp halkını kılıçtan geçirdikten sonra tümüyle işgal ederek oraya yerleştiler. Ataları Dan'ın anısına buraya Dan adını verdiler. ⁴⁸ Boy sayısına göre Danoğulları oymağının payı köyleriyle birlikte bu kentlerdi.

Yeşu'nun Payı

* **19:34** Septuaginta “Şeria Irmağı”, Masoretik metin “Yahuda, Şeria Irmağı”. **19:47** Hâk.18:27-29

⁴⁹ İsraililer bölgelere göre toprakları bölüştürme işini bitirdikten sonra, kendi topraklarından Nun oğlu Yeşu'ya pay verdiler. ⁵⁰ RAB'bin buyruğu uyarınca, ona istediği kenti, Efrayim'in dağlık bölgesindeki Timnat-Serah'ı verdiler. Yeşu kenti onarıp oraya yerleşti.

⁵¹ Kâhin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başları tarafından Şilo'da RAB'bin önünde, Buluşma Çadırı'nın kapısında kura ile pay olarak bölüştürülen topraklar bunlardı. Böylece ülkeyi bölüştürme işini tamamladılar.

20

Sığınak Kentler

(Say.35:9-34; Yas.4:41-43; 19:1-14)

¹⁻² Bundan sonra RAB Yeşu'ya, “Musa aracılığıyla size buyurduğum gibi, İsraililer'e kendileri için sığınak olacak kentler seçmelerini söyle” dedi. ³ “Öyle ki, istemeyerek, kazayla birini öldüren oraya kaçsın. Sizin de öç alacak kişiden kaçıp sığınacak bir yeriniz olsun.

⁴ “Bu kentlerden birine kaçan kişi, kentin kapısına gidip durumunu kent ileri gelenlerine anlatsın. Onlar da onu kente, yanlarına kabul edip kendileriyle birlikte oturacağı bir yer versinler. ⁵ Öç almak isteyen kişi adam öldürenin peşine düşerse, kent ileri gelenleri onu teslim etmesinler. Çünkü adam öldüren öldürdüğü kişiye önceden kin beslemiyordu, onu istemeyerek öldürdü. ⁶ Bu kişi topluluğun önüne çıkıp yargılanıncaya ve o dönemde görevli başkâhin ölünceye dek o kentte kalmalıdır. Ondan sonra kaçıp geldiği kente, kendi evine dönebilir.”

⁷ Böylece Naftali'nin dağlık bölgesinde bulunan Celile'deki Kedeş'i, Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şekem'i ve Yahuda'nın dağlık bölgesindeki Kiryat-Arba'yı –Hevron'u– seçtiler. ⁸ Ayrıca Şeria Irmağı'nın kıyısındaki Eriha'nın doğusunda, Ruben oymağının sınırları içindeki kırsal bölgede bulunan Beser Kenti'ni, Gad oymağının sınırları içinde Gilat'taki Ramot'u, Manaşşe oymağı sınırları içinde de Başan'daki Golan'ı belirlediler. ⁹ Birini kazayla öldürüp kaçan bir İsraili'nin ya da İsraililer arasında yaşayan bir yabancı'nın, topluluğun önünde yargılanmadan öç almak isteyenlerce öldürülmesini önlemek için belirlenen kentler bunlardı.

21

Levililer'e Ayrılan Kentler

(1Ta.6:54-80)

¹⁻² Levili boy başları, Kenan topraklarında, Şilo'da, Kâhin Elazar, Nun oğlu Yeşu ve İsrail oymaklarının boy başlarına giderek, “RAB, Musa aracılığıyla bize oturmak için kentler, hayvanlarımız için de otlaklar verilmesini buyurmuştu” dediler. ³ Bunun üzerine İsraililer RAB'bin buyruğu uyarınca kendi paylarından Levililer'e otlaklarıyla birlikte şu kentleri verdiler:

⁴ İlk kura Kehat boylarına düştü. Levililer'den olan Kâhin Harun'un oğullarına kurayla Yahuda, Şimon ve Benyamin oymaklarından on üç kent verildi. ⁵ Geri kalan Kehatoğulları'na Efrayim, Dan ve Manaşşe oymağının yarısına ait boylardan alınan on kent kurayla verildi.

⁶ Gerşonoğulları'na kurayla İssakar, Aşer, Naftali oymaklarına ait boylardan ve Başan'da Manaşşe oymağının yarısından alınan on üç kent verildi.

⁷ Merarioğulları'na boy sayılarına göre Ruben, Gad ve Zevulun oymaklarından alınan on iki kent verildi.

⁸ Böylece RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi, İsraililer otlaklarıyla birlikte bu kentleri kurayla Levililer'e verdiler.

⁹ Yahuda, Şimon oymaklarından alınan ve aşağıda adları verilen kentler; ¹⁰ ilk kurayı çeken Levili Kehat boylarından Harunoğulları'na ayrıldı. ¹¹ Yahuda'nın dağlık bölgesinde, Anaklılar'ın atası Arba'nın adıyla anılan Kiryat-Arba'yla -Hevron'la- çevresindeki otlaklar onlara verildi. ¹² Kentin tarlalarıyla köyleri ise Yefunne oğlu Kalev'e mülk olarak verilmişti.

¹³ Kâhin Harun'un oğullarına kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Hevron, Livna, ¹⁴ Yattir, Eştemoa, ¹⁵ Holon, Devir, ¹⁶ Ayin, Yutta ve Beytşemeş kentleriyle bunların otlakları -iki oymaktan toplam dokuz kent- verildi. ¹⁷ Benyamin oymağından da Givon, Geva, ¹⁸ Anatot, Almon ve bunların otlakları, toplam dört kent verildi.

¹⁹ Böylece Harun'un soyundan gelen kâhinlere otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı on üçü buldu.

²⁰ Kehatoğulları'ndan geri kalan Levili ailelere gelince, kurada onlara düşen kentler Efrayim oymağından alınmıştı. ²¹ Bunlar, Efrayim dağlık bölgesinde bulunan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Şkem, Gezer, ²² Kivsayim ve Beythoron olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kentti. ²³⁻²⁴ Dan oymağından Elteke, Gibbeton, Ayalon ve Gat-Rimmon olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ²⁵ Manaşşe oymağının yarısından da Taanak, Gat-Rimmon ve otlakları olmak üzere iki kent alındı. ²⁶ Böylece Kehatoğulları'ndan geri kalan boylara otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı onu buldu.

²⁷ Levili boylardan Gerşonoğulları'na, Manaşşe oymağının yarısına ait Başan'da kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Golan ve Beeştera, otlaklarıyla birlikte iki kent; ²⁸⁻²⁹ İssakar oymağından alınan Kişyon, Daverat, Yarmut ve Eyn-Gannim olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ³⁰⁻³¹ Aşer oymağından alınan Mişal, Avdon, Helkat ve Rehov olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ³² Naftali oymağından alınan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Celile'deki Kedeş, Hammot-Dor, Kartan ve otlakları olmak üzere toplam üç kent. ³³ Boy sayısına göre Gerşonoğulları'na otlaklarıyla birlikte verilen kentlerin toplam sayısı on üçü buldu.

³⁴ Merarioğulları boylarına, geri kalan Levililer'e, Zevulun oymağından alınan Yokneam, Karta, ³⁵ Dimna ve Nahalal olmak üzere otlaklarıyla birlikte toplam dört kent; ³⁶⁻³⁷ Ruben oymağından alınan Beser, Yahsa, Kedemot ve Mefaat olmak üzere otlaklarıyla birlikte dört kent; ³⁸⁻³⁹ Gad oymağından alınan ve kazayla adam öldürenler için sığınak kent seçilen Gilat'taki Ramot, Mahanayim, Heşbon ve Yazer olmak üzere otlaklarıyla birlikte toplam dört kent verildi. ⁴⁰ Boy sayısına göre Merarioğulları'na, yani Levili boyların geri kalanlarına kurayla verilen kentlerin sayısı on ikiye.

⁴¹ İsraililer'in toprakları içinde olup otlaklarıyla birlikte Levililer'e verilen kentlerin toplamı kırk sekizi buluyordu. ⁴² Bu kentlerin hepsinin çevresinde otlakları vardı. Otlaksız kent yoktu.

⁴³ Böylece RAB atalarına vermeye ant içtiği bütün ülkeyi İsraililer'e vermiş oldu. İsraililer de ülkeyi mülk edinip buraya yerleştiler. ⁴⁴ RAB atalarına ant içtiği gibi, onları her yönden rahata erdirdi. Düşmanlarından hiçbiri onların önünde tutunamadı. RAB hepsini onların eline teslim etti. ⁴⁵ RAB'bin İsrail halkına verdiği sözlerden hiçbiri boş çıkmadı; hepsi yerine geldi.

22

Doğuda Yerleşen Oymakların Dönüşü

¹ Bundan sonra Yeşu, Ruben ve Gad oymaklarıyla Manaşşe oymağının yarısını topladı. ² Onlara, “RAB'bin kulu Musa'nın size buyurduğu her şeyi yaptınız” dedi, “Benim bütün buyruklarımı da yerine getirdiniz. ³ Bugüne dek, bunca zaman kardeşlerinizi

yalnız bırakmadınız; Tanrınız RAB'bin sizi yükümlü saydığı buyruğu yerine getirdiniz. ⁴ Görüyorsunuz, Tanrınız RAB, kardeşlerinize söylediği gibi, onları rahata kavuşturdu. Şimdi kalkın, RAB'bin kulu Musa'nın, Şeria Irmağı'nın ötesinde size mülk olarak verdiği topraklardaki evlerinize dönün. ⁵ RAB'bin kulu Musa'nın size verdiği buyrukları ve Kutsal Yasa'yı yerine getirmeye çok dikkat edin. Tanrınız RAB'bi sevin, tümüyle gösterdiği yolda yürüyün, buyruklarını yerine getirin, O'na bağlı kalın, O'na candan ve yürekten hizmet edin.” ⁶ Sonra onları kutsayıp yolcu etti. Onlar da evlerine döndüler.

⁷ Musa Manaşşe oymağının yarısına Başan'da toprak vermişti. Yeşu da oymağın öbür yarısına Şeria Irmağı'nın batısında, öbür kardeşleri arasında toprak vermişti.

Bu oymakları kutsayıp evlerine gönderirken, ⁸ “Evlerinize büyük servetle, çok sayıda hayvanla, altın, gümüş, tunç, demir ve çok miktarda giysiyle dönün” dedi, “Düşmanlarınızdan elde ettiğiniz ganimeti kardeşlerinle paylaşın.”

⁹ Böylece Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısı, Kenan topraklarındaki Şilo'dan, İsraililer'in yanından ayrıldılar; RAB'bin buyruğu uyarınca, Musa aracılığıyla yurt edindikleri Gilat topraklarına –kendi mülkleri olan topraklara– dönmek üzere yola çıktılar.

¹⁰ Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısı, Şeria Irmağı'nın Kenan topraklarında kalan kesimine varınca, ırmak kıyısında büyük ve gösterişli bir sunak yaptılar.

¹¹ Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısının Kenan sınırında, Şeria Irmağı kıyısında, İsraililer'e ait topraklarda bir sunak yaptıklarını ¹² duyan İsrail topluluğu, onlara karşı savaşmak üzere Şilo'da toplandı.

¹³ Ardından İsraililer Kâhin Elazar'ın oğlu Pinehas'ı Gilat bölgesine, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşşe oymağının yarısına gönderdiler. ¹⁴ İsrail'in her oymağından birer temsilci olmak üzere on oymak önderini de onunla birlikte gönderdiler. Bunların her biri bir İsrail boyunun başıydı. ¹⁵ Gilat topraklarına, Rubenliler'le Gadlılar'a ve Manaşşe oymağının yarısına gelen temsilciler şunları bildirdiler: ¹⁶ “RAB'bin topluluğu, ‘Bugün kendinize bir sunak yaparak RAB'be başkaldırdınız, O'nu izlemekten vazgeçtiniz’ diyor, ‘İsrail'in Tanrısı'na karşı bu hainliği nasıl yaparsınız? ¹⁷ Peor'un günahı bize yetmedi mi? RAB'bin topluluğu onun yüzünden felakete uğradı. Bugüne dek kendimizi bu günahıktan temizleyebilmiş değiliz. ¹⁸ Bugün RAB'bi izlemekten vaz mı geçiyorsunuz? Eğer bugün RAB'be isyan ederseniz, O da yarın bütün İsrail topluluğuna öfkelenir. ¹⁹ Eğer size ait olan topraklar murdarsa, RAB'bin Tapınağı'nın bulunduğu RAB'be ait topraklara gelip aramızda mülk edinin. Kendinize, Tanrımız RAB'bin sunağından başka bir sunak yaparak RAB'be ve bize karşı isyan etmeyin. ²⁰ Zerah oğlu Akan RAB'be adanan ganimete ihanet ettiğinde, bütün İsrail topluluğu RAB'bin öfkesine uğramadı mı? Akan'ın günahı yalnız kendisini ölüme götürmekle kalmadı!’ ”

²¹ Rubenliler'le Gadlılar ve Manaşşe oymağının yarısı, İsrail boy başlarına şöyle karşılık verdiler: ²² “Tanrıların Tanrısı RAB, tanrıların Tanrısı RAB her şeyi biliyor; İsrail de bilecek. Eğer yaptığımızı, RAB'be isyan etmek ya da O'na ihanet etmek için yaptıysak, ya RAB, bugün bizi esirgemesin! ²³ Eğer sunağı, RAB'bi izlemekten vazgeçip yakmalık sunular ve tahıl ya da esenlik sunuları sunmak için yaptıysak, RAB bizden hesap sorsun. ²⁴ Bunu yaparken kaygımız şuydu: Oğullarınız ilerde bizim oğullarımıza, ‘İsrail'in Tanrısı RAB ile ne ilginiz var? ²⁵ Ey Rubenliler ve Gadlılar, RAB Şeria Irmağı'nı sizinle bizim aramızda sınır yaptı. Sizin RAB'de hiçbir payınız yoktur’ diyebilir, oğullarımızı RAB'be tapmaktan alıkoyabilirler. ²⁶ Bu nedenle, kendimize bir sunak yapalım dedik. Yakmalık sunu ya da kurban sunmak için değil, ²⁷ yalnız sizinle bizim aramızda ve bizden sonra gelecek kuşaklar arasında bir tanık olması için yaptık. Böylece RAB'bin Tapınağı'nda yakmalık sunularla, kurbanlarla ve esenlik sunularıyla RAB'be tapınacağız. Oğullarınız da ilerde

bizim oğullarımıza, ‘RAB’de hiçbir payınız yok’ diyemeyecekler. ²⁸ Şöyle düşündük: İlerde bize ya da gelecek kuşaklarımıza böyle bir şey diyecek olurlarsa, biz de, ‘Atalarımızın RAB için yaptığı sunağın örneğine bakın’ deriz. ‘Yakmalık sunu ya da kurban sunmak için değildir bu. Sizinle bizim aramızdaki birliğin tanığıdır.’ ²⁹ RAB’be isyan etmek, bugün RAB’bi izlemekten vazgeçmek, yakmalık sunu, tahıl sunusu ya da kurban sunmak için Tanrımız RAB’bin sunağından, tapınağının önündeki sunaktan başka bir sunak yapmak bizden uzak olsun.”

³⁰ Kâhin Pinehas ve onunla birlikte olan topluluk önderleri, yani İsrail’in boy başları, Rubenliler’le Gadlılar’ın ve Manaşşeliler’in söylediklerini duyunca hoşnut kaldılar. ³¹ Bunun üzerine Kâhin Elazar’ın oğlu Pinehas, Rubenliler’le Gadlılar’a ve Manaşşeliler’e, “Şimdi RAB’bin aramızda olduğunu biliyoruz” dedi, “Çünkü O’na ihanet etmediniz. Böylece İsraililer’i O’nun elinden kurtardınız.” ³² Kâhin Elazar’ın oğlu Pinehas ve önderler, Rubenliler’le Gadlılar’ın bulunduğu Gilat topraklarından Kenan topraklarına, İsraililer’in yanına dönüp olan biteni anlattılar. ³³ Anlatılanlardan hoşnut kalan İsraililer Tanrı’ya övgüler sundular. Rubenliler’le Gadlılar’ın yaşadıkları toprakların üzerine yürüyüp savaştan ve orayı yakıp yıkmaktan bir daha söz etmediler. ³⁴ Rubenliler’le Gadlılar, “Bu sunak RAB’bin Tanrı olduğuna sizinle bizim aramızda tanıktır” diyerek sunağa “Tanık” adını verdiler.

23

Yeşu’nun Veda Konuşması

¹ RAB İsrail’i çevresindeki bütün düşmanlarından kurtarıp esenliğe kavuşturdu. Aradan uzun zaman geçmişti. Yeşu kocamış, yaşı hayli ilerlemişti. ² Bu nedenle ileri gelenleri, boy başlarını, hâkimleri, görevlileri, bütün İsrail halkını topladı. Onlara, “Kocadım, yaşım hayli ilerledi” dedi, ³ “Tanrınız RAB’bin sizin yararınıza bütün bu uluslara neler yaptığını gördünüz. Çünkü sizin için savaşan Tanrınız RAB’dir. ⁴ İşte Şeria Irmağı’ndan gün batısındaki Akdeniz’e dek yok ettiğim bütün bu uluslarla birlikte, geri kalan ulusların topraklarını da kurayla oymaklarınıza mülk olarak böldüm. ⁵ Tanrınız RAB bu ulusları önünüzden püskürtüp sürecektir. Tanrınız RAB’bin size söz verdiği gibi, onların topraklarını mülk edineceksiniz. ⁶ Musa’nın Yasa Kitabı’nda yazılı olan her şeyi korumak ve yerine getirmek için çok güçlü olun. Yazılanlardan sağa sola sapmayın. ⁷ Aranızda kalan uluslarla hiçbir ilişkiniz olmasın; ilahlarının adını anmayın; kimseye onların adıyla ant içirmeyin; onlara kulluk edip tapmayın. ⁸ Bugüne dek yaptığınız gibi, Tanrınız RAB’be sınıksız bağlı kalın. ⁹ Çünkü RAB büyük ve güçlü ulusları önünüzden sürdü. Bugüne dek hiçbiri önünüzde tutunamadı. ¹⁰ Biriniz bin kişiyi kovalayacak. Çünkü Tanrınız RAB, size söylediği gibi, yerinize savaşacak. ¹¹ Bunun için Tanrınız RAB’bi sevmeye çok dikkat edin. ¹² Çünkü O’na sırt çevirir, sağ kalıp aranızda yaşayan bu uluslarla birlik olur, onlara kız verip onlardan kız alır, onlarla oturup kalkarsanız, ¹³ iyi bilin ki, Tanrınız RAB bu ulusları artık önünüzden sürmeyecek. Ve sizler Tanrınız RAB’bin size verdiği bu güzel topraklardan yok oluncaya dek bu uluslar sizin için tuzak, kapan, sırtınızda kırbaç, gözlerinizde diken olacaklar.

¹⁴ “İşte her insan gibi ben de bu dünyadan göçüp gitmek üzereyim. Bütün varlığınıza ve yüreğinizle biliyorsunuz ki, Tanrınız RAB’bin size verdiği sözlerden hiçbiri boş çıkmadı; hepsi gerçekleşti, boş çıkan olmadı. ¹⁵ Tanrınız RAB’bin size verdiği sözlerin tümü nasıl gerçekleştiyse, Tanrınız RAB verdiği bu güzel topraklardan sizi yok edene dek sözünü ettiği bütün kötülükleri de öylece başınıza getirecektir. ¹⁶ Tanrınız RAB’bin size buyurduğu antlaşmayı bozarsanız, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, RAB’bin

öfkesi size karşı alevlenecek; RAB'bin size verdiği bu güzel ülkeden çabucak yok olup gideceksiniz.”

24

Şekem'de Yenilenen Antlaşma

¹ Yeşu İsrail oymaklarının tümünü Şekem'de topladıktan sonra, İsrail'in ileri gelenlerini, boy başlarını, hâkimlerini, görevlilerini yanına çağırdı. Hepsi gelip Tanrı'nın önünde durdular. ² Yeşu bütün halka, “İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor” diye söze başladı, “İbrahim'in ve Nahor'un babası Terah ve öbür atalarınız eski çağlarda Fırat Irmağı'nın ötesinde yaşar, başka ilahlara kulluk ederlerdi. ³ Ama ben atanız İbrahim'i ırmağın öte yakasından alıp bütün Kenan topraklarında dolaştırdım; soyunu çoğalttım, ona İshak'ı verdim. ⁴ İshak'a da Yakup ve Esav'ı verdim. Esav'a mülk edinmesi için Seir dağlık bölgesini bağışladım. Yakup'la oğulları ise Mısır'a gittiler. ⁵ Ardından Musa ile Harun'u Mısır'a gönderdim. Orada yaptıklarıyla Mısırlılar'ı felakete uğrattım; sonra sizi Mısır'dan çıkardım. ⁶ Evet, atalarınızı Mısır'dan çıkardım; gelip denize dayandılar. Mısırlılar savaş arabalarıyla, atlılarıyla atalarınızı Kamış Denizi'ne* dek kovaladılar. ⁷ Atalarınız bana yakarınca, onlarla Mısırlılar'ın arasına karanlık çöktürdüm. Mısırlılar'ı deniz sularıyla örttüm. Mısır'da yaptıklarını gözlerinizle gördünüz.

“Uzun zaman çölde yaşadınız. ⁸ Sonra sizi Şeria Irmağı'nın ötesinde yaşayan Amorlular'ın topraklarına götürdüm. Size karşı savaştıklarında onları elinize teslim ettim. Topraklarını yurt edindiniz. Onları önünüzden yok ettim. ⁹ Moav Kralı Sippor oğlu Balak, İsrail'e karşı savaşmaya hazırlandığında, haber gönderip Beor oğlu Balam'ı size lanet etmeye çağırdı. ¹⁰ Ama ben Balam'ı dinlemeyi reddettim. O da sizi tekrar tekrar kutsadı; böylece sizi onun elinden kurtardım. ¹¹ Sonra Şeria Irmağı'nı geçip Eriha'ya geldiniz. Size karşı savaşan Erihalılar'ı, Amor, Periz, Kenan, Hitit, Girgaş, Hiv ve Yevus halklarını elinize teslim ettim. ¹² Önden gönderdiğim eşekarısı* Amorlu iki kralı önünüzden kovdu. Bu işi kılıcınız ya da yayınız yapmadı. ¹³ Böylece, emek vermediğiniz toprakları, kurmadığınız kentleri size verdim. Buralarda yaşıyor, dikmediğiniz bağlardan, zeytinliklerden yiyeceksiniz.”

¹⁴ Yeşu, “Bunun için RAB'den korkun, içtenlik ve bağlılıkla O'na kulluk edin” diye devam etti, “Atalarınızın Fırat Irmağı'nın ötesinde ve Mısır'da kulluk ettikleri ilahları atın, RAB'be kulluk edin. ¹⁵ İçinizden RAB'be kulluk etmek gelmiyorsa, atalarınızın Fırat Irmağı'nın ötesinde kulluk ettikleri ilahlara mı, yoksa topraklarında yaşadığınız Amorlular'ın ilahlarına mı kulluk edeceksiniz, bugün karar verin. Ben ve ev halkım RAB'be kulluk edeceğiz.”

¹⁶ Halk, “RAB'bi bırakıp başka ilahlara kulluk etmek bizden uzak olsun!” diye karşılık verdi, ¹⁷ “Çünkü bizi ve atalarımızı Mısır'da kölelikten kurtarıp oradan çıkaran, gözümüzün önünde o büyük mucizeleri yaratan, bütün yolculuğumuz ve uluslar arasından geçişimiz boyunca bizi koruyan Tanrımız RAB'dir. ¹⁸ RAB bu ülkede yaşayan bütün ulusları, yani Amorlular'ı önümüzden kovdu. Biz de O'na kulluk edeceğiz. Çünkü Tanrımız O'dur.”

¹⁹ Yeşu, “Ama sizler RAB'be kulluk edemeyeceksiniz” dedi, “Çünkü O kutsal bir Tanrı'dır, kıskanç bir Tanrı'dır. Günahlarınızı, suçlarınızı bağışlamayacak. ²⁰ RAB'bi bırakıp yabancı ilahlara kulluk ederseniz, RAB daha önce size iyilik etmişken, bu kez size karşı döner, sizi felakete uğratıp yok eder.”

²¹ Halk, “Hayır! RAB'be kulluk edeceğiz” diye karşılık verdi.

24:2 Yar.11:27 **24:3** Yar.12:1-9 **24:3** Yar.21:1-3 **24:4** Yar.25:24-26 **24:4** Yar.36:8; Yas.2:5 **24:4** Yar.46:1-7 **24:5** Çık.3:1-12;42 **24:6** Çık.14:1-31 **24:8** Say.21:21-35 **24:9** Say.22:1-24:25 **24:11** Yşu.3:14-17 **24:11**

Yşu.6:1-21 * **24:12** “Eşekarısı”: İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir. **24:13** Yas.6:10-11

²² O zaman Yeşu halka, “Kulluk etmek üzere RAB'bi seçtiğinize siz kendiniz tanıksınız” dedi.

“Evet, biz tanıgız” dediler.

²³ Yeşu, “Öyleyse şimdi aranızdaki yabancı ilahları atın. Yüreğinizi İsrail'in Tanrısı RAB'be verin” dedi.

²⁴ Halk, “Tanrımız RAB'be kulluk edip O'nun sözünü dinleyeceğiz” diye karşılık verdi.

²⁵ Yeşu o gün Şekem'de halk adına bir antlaşma yaptı. Onlar için kurallar ve ilkeler belirledi. ²⁶ Bunları Tanrı'nın Yasa Kitabı'na da geçirdi. Sonra büyük bir taş alıp oraya, RAB'bin Tapınağı'nın yanındaki yabanıl fıstık ağacının altına dikti. ²⁷ Ardından bütün halka, “İşte taş bize tanık olsun” dedi, “Çünkü RAB'bin bize söylediği bütün sözleri işitti. Tanrınız'ı inkâr ederseniz bu taş size karşı tanıklık edecek.”

Yeşu'nun Ölümü

(Hâk.2:6-9)

²⁸ Bundan sonra Yeşu halkı mülk aldıkları topraklara gönderdi.

²⁹ RAB'bin kulu Nun oğlu Yeşu bir süre sonra yüz on yaşında öldü. ³⁰ Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağı'nın kuzeyine, kendi mülkünün sınırları içinde kalan Timnat-Serah'a gömdüler. ³¹ Yeşu yaşadıkça ve Yeşu'dan sonra yaşayan ve RAB'bin İsrail için yaptığı her şeyi bilen ileri gelenler durdukça İsrail halkı RAB'be kulluk etti.

³² İsraililer Mısır'dan çıkarken Yusuf'un kemiklerini de yanlarında getirmişlerdi. Bunları Yakup'un Şekem'deki tarlasına gömdüler. Yakup bu tarlayı Şekem'in babası Hamor'un torunlarından yüz parça gümüşe† satın almıştı. Burası Yusuf soyundan gelenlerin mülkü oldu.

³³ Harun'un oğlu Elazar ölünce, onu Efrayim'in dağlık bölgesinde oğlu Pinehas'a verilen tepeye gömdüler.

24:30 Yeşu.19:49-50 **24:32** Yar.50:24-25; Çık.13:19 **24:32** Yar.33:19; Yu.4:5; Elç.7:16 † **24:32** “Yüz parça gümüş”: İbranice “Yüz kesita”. Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimiydi.

HÂKİMLER

GİRİŞ

Hâkimler Kitabı, İsrail halkının çoğu Kenan topraklarını ele geçirdiği tarihle İsrail krallığının kurulduğu tarih arasında kalan düzensiz dönemin olaylarından oluşur. Bu olaylar “Hâkimler” diye adlandırılan, halk önderlerinden oluşan kahramanların yaptıklarını yansıtır.

Kitabın önemli bir bildirisi vardır: İsrail halkının ayakta kalması Tanrı'ya itaatlerine bağlıdır; itaatsizlikleriyse hep felaket getirmiştir. Ama Tanrı tövbe edip kendisine yönelen halkı her zaman kurtarmaya hazırdır.

Ana Hatlar:

1:1-2:9 Yeşu'nun ölümüne dek geçen olaylar

2:10-16:31 İsrail'in hâkimleri

17:1-21:25 Değişik olaylar

Kenanlılar'la Savaş

(Yşu.15:15-19)

¹ İsraililer, Yeşu'nun ölümünden sonra RAB'be, “Bizim için Kenanlılar'la savaşmaya ilk kim gidecek?” diye sordular.

² RAB, “Yahuda oymağı gidecek” dedi, “Kenan ülkesini onun eline teslim ediyorum.”

³ Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'na, “Kenanlılar'la savaşmak için payımıza düşen bölgeye bizimle birlikte gelin” dediler, “Sonra biz de payınıza düşen bölgeye sizinle geliriz.” Böylece Şimonoğulları Yahudaoğulları'yla birlikte gitti.

⁴ Yahudaoğulları saldırıya geçti. RAB Kenanlılar'la Perizliler'i ellerine teslim etti. Bezek'te onlardan on bin kişiyi öldürdüler. ⁵ Adoni-Bezek'le* orada karşılaşp savaşa tutuştular, Kenanlılar'la Perizliler'i yenilgiye uğrattılar. ⁶ Adoni-Bezek kaçtı, ama peşine düşüp onu yakaladılar; elleriyle ayaklarının başparmaklarını kestiler.

⁷ O zaman Adoni-Bezek şöyle dedi: “Elleriyle ayaklarının başparmakları kesilmiş yetmiş kral, soframdan düşen kırıntıları toplayıp yerdi. Tanrı bana onlara yaptıklarımın karşılığını veriyor.”

Adoni-Bezek'i Yerusâlim'e götürdüler; orada öldü.

⁸ Yahudaoğulları Yerusâlim'e saldırıp kenti aldılar; halkı kılıçtan geçirerek kenti ateşe verdiler. ⁹ Sonra dağlık bölgede, Negev'de ve Şefela'da yaşayan Kenanlılar'la savaşmak üzere güneye yöneldiler. ¹⁰ Eski adı Kiryat-Arba olan Hevron'da yaşayan Kenanlılar'ın üzerine yürüyerek Şeşay, Ahiman ve Talmay'ı yenilgiye uğrattılar. ¹¹ Oradan eski adı Kiryat-Sefer olan Devir Kenti halkının üzerine yürüdüler.

¹² Kalev, “Kiryat-Sefer halkını yenip orayı ele geçirene kızım Akşa'yı eş olarak vereceğim” dedi. ¹³ Kenti Kalev'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel ele geçirdi. Bunun üzerine Kalev kızı Akşa'yı ona eş olarak verdi. ¹⁴ Kız Otniel'in yanına varınca, onu babasından bir tarla istemeye zorladı. Kalev, eşeğinden inen kızına, “Bir isteğin mi var?” diye sordu. ¹⁵ Kız, “Bana bir armağan ver” dedi, “Madem Negev'deki toprakları bana verdin, su kaynaklarını da ver.” Böylece Kalev yukarı ve aşağı su kaynaklarını ona verdi.

¹⁶ Musa'nın kayınbabasının torunları olan Kenliler, Yahudaoğulları'yla birlikte Hurma Kenti'nden† ayrılıp Arat'ın güneyindeki Yahuda Çölü'nde yaşamaya gittiler.

¹⁷ Bundan sonra Yahudaoğulları, kardeşleri Şimonoğulları'yla birlikte gidip Sefat Kenti'nde oturan Kenanlılar'ı yenilgiye uğrattılar. Kenti tümüyle yıktılar ve oraya Horma‡

* 1:5 “Adoni-Bezek”: “Bezek Beyi” anlamına gelir. 1:10 Yşu.15:14-19 † 1:16 “Hurma Kenti”: Eriha. ‡ 1:17 “Horma”: “Yıkılmış” anlamına gelir.

adını verdiler. ¹⁸Yahudaoğulları Gazze'yi, Aşkelon'u, Ekron'u ve bunlara bağlı toprakları da ele geçirdiler.

¹⁹RAB Yahudaoğulları'yla birlikteydi. Yahudaoğulları dağlık bölgeyi ele geçirdilerse de ovada yaşayan halkı kovamadılar. Çünkü bunların demirden savaş arabaları vardı.

²⁰Musa'nın sözü uyarınca Hevron'u Kalev'e verdiler. Kalev de Anak'ın üç torununu oradan sürdü.

²¹Bununla birlikte Benyaminoğulları Yerusâlim'de yaşayan Yevuslular'ı kovmadılar. Yevuslular bugün de Yerusâlim'de Benyaminoğulları'yla birlikte yaşıyorlar.

²²Yusuf'un soyundan gelenler Beytel'in üzerine yürüdüler. RAB onlarla birlikteydi.

²³⁻²⁴Eski adı Luz olan Beytel Kenti hakkında bilgi toplamak için gönderdikleri casuslar kentten çıkan bir adam gördüler. Ona, "Kentin girişini bize gösterirsen, sana iyi davranırız" dediler. ²⁵Kentin girişini gösteren adamla ailesini serbest bıraktılar, kent halkını ise kılıçtan geçirdiler. ²⁶Adam Hitit topraklarına göç ederek Luz adında bir kent kurdu; kent bugün de bu adla anılıyor.

²⁷Manaşseoğulları Beytşean, Taanak, Dor, Yivleam, Megiddo ve bunların çevre köylerindeki halkı kovmadı. Çünkü Kenanlılar bu topraklarda kalmakta kararlıydı.

²⁸İsraililer Kenan halkını tümüyle kovmadılar; ama zamanla güçlenince onları angaryasına çalıştırdılar.

²⁹Efrayimoğulları Gezer'de yaşayan Kenanlılar'ı buradan sürmediler. Kenanlılar Gezer'de İsraililer'in arasında yaşadılar.

³⁰Zevulun da Kitron ve Nahalol halklarını kovmadı. İsraililer arasında yaşayan bu Kenanlılar angarya işler yaptılar.

³¹Aşeroğulları'na gelince, onlar da Akko, Sayda, Ahlav, Akziv, Helba, Afek ve Rehov halklarını kovmadılar. ³²Bu topraklardaki Kenanlılar'ı kovmayıp onlarla birlikte yaşadılar.

³³Naftali Beytşemeş ve Beytanat halkını kovmadı. Buraların halkı olan Kenanlılar'la birlikte yaşayıp onları angaryasına çalıştırdı.

³⁴Amorlular Danoğulları'nı ovaya inmekten alıkoyarak dağlık bölgelerde tuttular.

³⁵Amorlular Heres Dağı'nda, Ayalon'da ve Şaalvim'de kalmakta kararlıydılar. Yusuf'un torunları güçlenince onları angaryasına çalıştırmaya başladılar.

³⁶Amorlular'ın sınırı Akrep Geçidi'nden Sela'ya ve ötesine uzanıyordu.

2

Rab'bin Meleği İsraililer'i Azarlıyor

¹RAB'bin meleği Gilgal'dan Bokim'e gitti ve İsraililer'e şöyle dedi: "Sizi Mısır'dan çıkarıp atalarınıza söz verdiğim toprağa getirdim. 'Sizinle yaptığım antlaşmayı hiçbir zaman bozmayacağım' dedim. ²Dedim ki, 'Bu topraklarda yaşayanlarla antlaşma yapmayın; sunaklarını yıkın.' Ama sözümü dinlemediniz. Bunu neden yaptınız? ³Onun için şimdi, 'Bu halkları önünüzden kovmayacağım; onlar böğrünüzde diken, ilahları da size tuzak olacak' diyorum."

⁴RAB'bin meleği sözlerini bitirince bütün İsrail halkı hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı.

⁵Bu yüzden oraya Bokim* adını verdiler ve orada RAB'be kurban sundular.

Yeşu'nun Ölümü

(Yşu.24:28-31)

⁶Bundan sonra Yeşu halkı gönderdi. İsraililer paylarına düşen toprakları miras edinmek için yola çıktılar. ⁷Yeşu yaşadıkça ve RAB'bin İsrail için yaptığı büyük işleri görmüş olup

^{1:21} Yşu.15:63; 2Sa.5:6; 1Ta.11:4 ^{1:27} Yşu.17:11-13 ^{1:29} Yşu.16:10 ^{2:2} Çık.34:12-13; Yas.7:2-5 * ^{2:5} "Bokim": "Ağlama yeri" anlamına gelir.

Yeşu'dan sonra sağ kalan ileri gelenler durdukça halk RAB'be kulluk etti. ⁸ RAB'bin kulu Nun oğlu Yeşu yüz on yaşında öldü. ⁹ Onu Efrayim'in dağlık bölgesindeki Gaaş Dağı'nın kuzeyine, kendi mülkünün sınırları içinde kalan Timnat-Heres'e gömdüler.

İsrailliler Rab'den Uzaklaşıyor

¹⁰ Bu kuşaktan olanların hepsi ölüp atalarına kavuştuktan sonra, RAB'bi tanımayan ve O'nun İsrail için yaptıklarını bilmeyen yeni bir kuşak yetişti. ¹¹ İsrailliler RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, Baallar'a* taptılar. ¹² Kendilerini Mısır'dan çıkaran atalarının Tanrısı RAB'bi terk ettiler. Çevrelerinde yaşayan ulusların değişik ilahlarına bağlanıp onlara taparak RAB'bi öfkeliendirdiler. ¹³ Çünkü RAB'bi terk edip Baal'a ve Aştoretler'e* taptılar.

¹⁴ Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkeliendi. Onları, her şeylerini alan yağmacıların eline teslim etti; artık karşı koyamadıkları çevredeki düşmanlarının kölesi yaptı. ¹⁵ RAB söylediği ve ant içtiği gibi, onlara karşı olduğundan, savaşa her gittiklerinde yenilgiye uğradılar. Büyük sıkıntı içindeydiler.

¹⁶ Sonra RAB onları yağmacıların elinden kurtaran hâkimler çıkardı. ¹⁷ Ama hâkimlerini de dinlemediler. RAB'be vefasızlık ederek başka ilahlara taptılar. RAB'bin buyruklarını yerine getiren ataları gibi davranmadılar, onların izlediği yoldan çabucak saptılar. ¹⁸ RAB onlar için ne zaman bir hâkim çıkardıysa, onunla birlikte oldu; hâkim yaşadığı sürece onları düşmanlarının elinden kurtardı. Baskı ve zulüm altında inledikleri zaman RAB onlara acıyordu. ¹⁹ Ne var ki, hâkimleri ölür ölmez yine başka ilahlara bağlanıyor, onlara kulluk edip tapıyorlardı. Bu yolda atalarından beter oldular. Yaptıkları kötülüklerden ve inatçılıktan vazgeçemediler.

²⁰ RAB bu yüzden İsrail'e öfkelenerek şöyle dedi: “Madem bu ulus atalarının uymasını buyurduğum antlaşmayı bozdu ve sözümü dinlemedi, ²¹ ben de Yeşu öldüğünde bu topraklarda bıraktığı ulusların hiçbirini artık önlerinden kovmayacağım. ²² Ataları gibi özenle RAB'bin yolundan gidip gitmeyeceklerini görmek için onları bu uluslarla sınavacağım.”

²³ RAB o ulusları hemen kovmamış, Yeşu'nun eline teslim etmeyerek ülkelerinde kalmalarına izin vermişti.

3

¹⁻² Kenan'daki savaşların hiçbirine katılmamış olan İsrailliler'i sınamak ve hiç savaş deneyimi olmayan yeni kuşaklara savaş eğitimi vermek için RAB'bin dokunmadığı uluslar şunlardır: ³ Beş Filist Beyliği, bütün Kenanlılar, Saydalılar, Baal-Hermon Dağı'ndan Levo-Hamat'a kadar uzanan Lübnan dağlarında yaşayan Hivliler. ⁴ RAB İsrailliler'i sınamak, Musa aracılığıyla atalarına verdiği buyrukları yerine getirip getirmeyeceklerini görmek için bu ulusları ülkelerinde bıraktı.

⁵ Böylece İsrailliler Kenan, Hitit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus halkları arasında yaşadılar. ⁶ Onlardan kız aldılar, kızlarını onların oğullarına verdiler ve onların ilahlarına taptılar.

Otniel

⁷ RAB'bin gözünde kötü olanı yapan İsrailliler Tanrıları RAB'bi unutup Baallar'a* ve Aşera putlarına taptılar. ⁸ Bunun üzerine RAB İsrail'e öfkeliendi ve onları Aram-Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'in eline teslim etti. İsrailliler sekiz yıl Kuşan-Rişatayim'in boyun-duruğunda kaldılar. ⁹ Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlara Otniel adında bir kurtarıcı çıkardı. Kaleb'in küçük kardeşi Kenaz'ın oğlu Otniel onları kurtardı. ¹⁰ RAB'bin Ruhu Otniel'in üzerine indi. Otniel İsrailliler'i yönetti, onlar için savaştı. RAB Aram-Naharayim Kralı Kuşan-Rişatayim'i onun eline teslim etti. Artık Otniel ondan daha güçlüydü. ¹¹ Ülke Kenaz oğlu Otniel'in ölümüne dek kırk yıl barış içinde yaşadı.

Ehut

¹² Sonra İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB gözünde kötü olanı yaptıkları için Moav Kralı Eglon'u onlara karşı güçlendirdi. ¹³ Kral Eglon Ammonlular'la Amalekliler'i kendi tarafına çekerek İsrail'e saldırdı. Onları bozguna uğratarak Hurma Kenti'ni ele geçirdi. ¹⁴ İsraililer on sekiz yıl Moav Kralı Eglon'un boyunduruğu altında kaldılar.

¹⁵ Ama RAB'be yakarmaları üzerine RAB onlar için Ehut adında bir kurtarıcı çıkardı. Benyaminli Gera'nın oğlu Ehut solaktı. İsraililer Ehut'un eliyle Moav Kralı Eglon'a haraç gönderdiler. ¹⁶ Ehut kendine bir arşın* uzunluğunda iki ağızlı bir kama yaptı ve bunu sağ kalçası üzerine, giysisinin altına sakladı. ¹⁷ Varıp haracı Moav Kralı Eglon'a sundu. Eglon çok şişman bir adamdı. ¹⁸ Ehut haracı sunduktan sonra, haracı taşımış olan adamlarını salıverdi. ¹⁹ Ama kendisi Gilgal yakınındaki taş putlardan† geri döndü. “Ey kral, sana gizli bir haberim var” dedi. Kral ona, “Sus” diyerek yanındaki adamların hepsini dışarı çıkardı.

²⁰ Ehut, üst kattaki serin odasında yalnız kalan krala yaklaşıp, “Tanrı'dan sana bir haber getirdim” deyince kral tahtından kalktı. ²¹ Ehut sol eliyle sağ kalçası üzerindeki kamayı çekti ve kralın karnına sapladı. ²² Kamanın ucu kralın sırtından çıktı. Bıçağın ardından kabza da ete saplanmıştı. Ehut kamayı çekmeyince kama kralın yağlı karnına gömüldü. ²³ Ehut sofaya çıktı, üst kattaki odanın kapısını ardından çekip kilitledi. ²⁴ O çıktıktan sonra, geri gelen kralın hizmetkârları üst kattaki odanın kapılarını kilitli buldular. Birbirlerine, “Su döküyor olmalı” dediler. ²⁵ Uzun süre bekledilerse de kral odanın kapılarını açmadı. Bunun üzerine bir anahtar bulup kapıyı açtılar. Efendilerinin ölüsü yerde yatıyordu.

²⁶ Onlar beklerken Ehut kaçmış, taş putları geçerek Seira'ya yönelmişti. ²⁷ Oraya varınca Efrayim'in dağlık bölgesine çıkıp boru çaldı. İsraililer onunla birlikte dağlardan indiler. Ehut önden gidiyordu. ²⁸ Onlara, “Beni izleyin” dedi, “RAB düşmanlarınızı, Moavlılar'ı elinize teslim etti.”

Ehut'u izleyen İsraililer, Moav'a giden Şeria geçitlerini tuttular, kimseyi geçirmediler.

²⁹ Moav'ın güçlü yiğitlerinden on bin kadarını vurup öldürdüler; hiç kurtulan olmadı.

³⁰ Moav o gün İsraililer'in boyunduruğuna girdi. Ülke seksen yıl barış içinde yaşadı.

Şamgar

³¹ Ehut'tan sonra Anat oğlu Şamgar başa geçti. Şamgar Filistliler'den altı yüz kişiyi üvendireyle öldürerek İsraililer'i kurtardı.

4*Debora*

¹ Ehut'un ölümünden sonra İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. ² RAB de İsraililer'i Hasor'da egemenlik süren Kenanlı kral Yavin'in eline teslim etti. Yavin'in Sisera adında bir ordu komutanı vardı; Haroşet-Goyim'de yaşardı. ³ Dokuz yüz demir savaş arabasına sahip olan Yavin, yirmi yıldır İsraililer'i acımasızca eziyordu. Bu yüzden İsraililer RAB'be yakardılar.

⁴ O sırada İsrail'i Lappidot'un karısı Peygamber Debora yönetiyordu. ⁵ Debora Efrayim'in dağlık bölgesinde, Rama ile Beytel arasındaki hurma ağacının altında oturur, kendisine gelen İsraililer'in davalarına bakardı. ⁶ Debora bir gün adam gönderip Avinoam oğlu Barak'ı Kedeş-Naftali'den çağırttı. Ona, “İsrail'in Tanrısı RAB, yanına Naftali ve Zevulunlular'ından on bin kişi alıp Tavor Dağı'na gitmeni buyuruyor” dedi, ⁷ “RAB, ‘Kral

* 3:16 “Bir arşın”: İbranice “Gomet”, yaklaşık 37 cm. † 3:19 “Taş putlar” ya da “Taş ocakları”.

Yavin'in ordu komutanı Sisera'yı, savaş arabalarını ve ordusunu Kişon Vadisi'ne, senin yanına çekip eline teslim edeceğim' diyor."

⁸ Barak Debora'ya, "Eğer benimle gelirsen giderim" dedi, "Benimle gelmezsen gitmem."

⁹ Debora, "Seninle gelmesine gelirim, ama böyle bir yol tuttuğun için onurlandırılmayacaksın" dedi, "Çünkü RAB Sisera'yı bir kadının eline teslim etmiş olacak." Böylece Debora kalkıp Barak'la birlikte Kedeş'e gitti. ¹⁰ Barak Zevulun ve Naftali oğullarını Kedeş'te topladı. Ardında on bin kişi vardı. Debora da onunla birlikte gitti.

¹¹ Kenliler'den Hever, Musa'nın kayınbiraderi Hovav'ın torunlarından, yani Kenliler'den ayrılmış, çadırını Kedeş yakınında Saanannim'deki meşe ağacının yanına kurmuştu.

¹² Avinoam oğlu Barak'ın Tavor Dağı'na çıktığını duyan Sisera, ¹³ dokuz yüz demir arabasını ve yanındaki halkı Haroşet-Goyim'den çıkarıp Kişon Vadisi'nde topladı.

¹⁴ Debora Barak'a, "Haydi kalk! Çünkü RAB'bin Sisera'yı senin eline teslim ettiği gün bugündür" dedi, "RAB senin önünden gidiyor." Bunun üzerine Barak ardında on bin kişiyle Tavor Dağı'ndan indi. ¹⁵ RAB, Sisera'yı, savaş arabalarını sürenleri ve ordusunu Barak'ın önünde şaşkına çevirerek bozguna uğrattı. Sisera savaş arabasından indi ve yaya olarak kaçtı. ¹⁶ Barak savaş arabalarını ve orduyu Haroşet-Goyim'e kadar kovaladı. Sisera'nın bütün ordusu kılıçtan geçirildi, tek kişi bile kurtulamadı.

¹⁷ Yaya olarak kaçan Sisera ise Kenliler'den Hever'in karısı Yael'in çadırına sığındı. Çünkü Hasor Kralı Yavin'le Kenliler'den Hever'in arası iyiydi.

¹⁸ Yael Sisera'yı karşılamaya çıktı. Ona, "Korkma, efendim, gel çadırıma sığın" dedi. Çadırına sığınan Sisera'nın üzerine bir yorgan örttü.

¹⁹ Sisera, "Susadım, lütfen biraz su ver de içeyim" dedi. Yael süt tulumunu açıp ona içirdikten sonra üzerini yine örttü.

²⁰ Sisera kadına, "Çadırın kapısında dur" dedi, "Biri gelir de çadırda kimse var mı diye sorarsa, yok de." ²¹ Hever'in karısı Yael eline bir çadır kazığı ile tokmak aldı. Yorgunluktan derin bir uykuya dalmış olan Sisera'ya sessizce yaklaşıp kazığı şakağına dayadı ve yere saplanıncaya dek çaktı. Sisera hemen öldü.

²² Yael Sisera'yı kovalayan Barak'ı karşılamaya çıktı. "Gel, aradığın adamı sana göstereyim" dedi.

Barak kadını izledi ve şakağına kazık çakılmış Sisera'yı ölü buldu.

²³ Böylece Tanrı o gün Kenanlı kral Yavin'i İsraililer'in önünde bozguna uğrattı.

²⁴ Giderek güçlenen İsraililer sonunda Kenanlı kral Yavin'i ortadan kaldırdılar.

5

Debora'nın Ezgisi

¹ Debora ile Avinoam oğlu Barak o gün şu ezgiyi söylediler:

² "İsrail'in önderleri başı çekince,
Halk gönüllü olarak savaşınca
RAB'be övgüler sunun.

³ Dinleyin, ey krallar!
Ey yönetenler, kulak verin!
RAB'be ezgiler söyleyip
İsrail'in Tanrısı RAB'bi ilahilerle öveceğim.

⁴ Seir'den çıktığında, ya RAB,
Edom kırlarından geçtiğinde,
Yer sarsıldı, göklerden yağmur boşandı,

- Evet, bulutlar yağmur yağdırdı.
- ⁵ Sina Dağı'nda olan RAB'bin,
İsrail'in Tanrısı RAB'bin önünde
Dağlar sarsıldı.
- ⁶ Anat oğlu Şamgar zamanında,
Yael zamanında kervanların ardı kesildi.
Yolcular sapa yollardan gider oldu.
- ⁷ Bomboştı İsrail'in köyleri,
Ben İsrail'de ana olarak ortaya çıkıncaya dek,
Ben Debora ortaya çıkıncaya dek
İsrail'in köyleri bomboştı.
- ⁸ Yeni ilahlar seçtikleri zaman
Savaş kentin kapılarına dayandı.
İsrail'deki kırk bin askerin elinde
Ne kalkan ne de mızrak vardı.
- ⁹ Yüreğim İsrail'i yönetenlerle
Ve halkın arasındaki gönüllülerle.
RAB'be övgüler sunun!
- ¹⁰ Ey semerleri pahalı boz eşeklere binenler,
Ey yoldan yaya gidenler, dinleyin!
- ¹¹ Kuyu başındaki kalabalıklar
RAB'bin zaferlerini,
İsrail savaşçılarının zaferlerini anlatıyorlar.
Ardından RAB'bin halkı kent kapılarına
Akın etmeye başladı.
- ¹² Uyan, uyan Debora, uyan uyan!
Söyle, ezgiler söyle!
Ey Avinoam oğlu Barak,
Kalk, götür tutsaklarını.
- ¹³ Geriye kalanlar soyluların yanına geldi,
RAB'bin halkı yiğitleriyle bana geldi.
- ¹⁴ Amalek kökünden olanlar Efrayim'den geldi,
Benyaminliler de seni izleyenlerin arasındaydı.
Yöneticiler Makir'den,
Başbuğ esasını taşıyanlar Zevulun'dan geldi.
- ¹⁵ Debora'yla birlikteydi İssakar'ın beyleri.
Evet, İssakaroğulları da Barak'ın ardından
Hızla ovaya indi.
Ama Ruben oymağının bölükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
- ¹⁶ Sürülerine kaval çalan çobanları
Dinlemek için neden ağıllarda kaldılar?
Evet, Ruben oymağının bölükleri
Büyük bir kararsızlık içindeydi.
- ¹⁷ Gilatlılar Şeria Irmağı'nın ötesinde kaldı,
Dan oymağıysa gemilerde oyalandı.
Aşer oymağı deniz kıyısında dinlendi,
Koylarda yan gelip oturdu.
- ¹⁸ Ama Zevulun ve Naftali halkları
Tehlikeye attılar canlarını savaş alanında.

- 19 Taanak'ta ve Megiddo sularının kıyısında
Krallar gelip savaştılar.
Kenan kralları da savaştı.
Ancak ne gümüş ne ganimet aldılar.
- 20 Yıldızlar göklerden savaşa katıldı.
Göğü bir baştan öbür başa geçerken,
Sisera'ya karşı savaştı.
- 21 Kişon Irmağı, o eski ırmak,
Süpürüp götürdü onları.
Yürü, ey ruhum, üzerlerine güçle yürü!
- 22 O zaman atlar dörtmala koştu.
Güçlü atların toynakları
Yerde izler bıraktı.
- 23 RAB'bin meleği, 'Meroz Kenti'ni lanetleyin' dedi,
'Halkına lanetler yağdırın.
Çünkü RAB'bin yardımına,
Zorbalara karşı RAB'bin yardımına koşmadılar.'
- 24 Kenliler'den Hever'in karısı Yael
Kadınlar arasında alabildiğine kutsansın.
Çadırlarda yaşayan kadınlar arasında
Alabildiğine kutsansın.
- 25 Sisera su istedi, Yael ona süt verdi.
Soylulara yaraşır bir çanakla ayran sundu.
- 26 Sol eline çadır kazığını,
Sağ eline işçi tokmağını aldı.
Vurdu, Sisera'nın başını ezdi.
Şakağına çaktı kazığı, deldi geçirdi.
- 27 Ayaklarının dibine çöktü,
Yere serildi Sisera.
Düşüp yığıldı Yael'in ayakları dibine,
Yığıldığı yerde cansız kaldı.
- 28 Sisera'nın annesi parmaklıkların ardından,
Pencereden bakıp feryat etti:
'Oğlumun savaş arabası
Neden bu kadar gecikti,
Nal sesleri neden duyulmuyor?'
- 29 Bilge kadınlar onu yanıtladılar.
O da şöyle düşündü:
- 30 'Ganimeti bulmuş, paylaşıyor olmalılar.
Her yiğide bir ya da iki kız,
Sisera'ya ganimet olarak rengarenk giysiler,
Evet, işlemeli, rengarenk giysiler.
Yağmacıların boyunları için
İki yanı işlemeli renkli giysiler,
Hepsi ganimet.'
- 31 Ya RAB, bütün düşmanların böyle yok olsun.
Seni sevenlerse,
Bütün gücüyle doğan güneş gibi olsunlar."
Bundan sonra ülke kırk yıl barış içinde yaşadı.

6

Gidyon

¹ İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları yedi yıl süreyle Midyanlılar'ın eline teslim etti. ² Midyan boyunduruğu İsraililer'e öyle ağır geldi ki, dağlarda kendilerine sığınaklar, mağaralar, kaleler yaptılar. ³ Ekin ektikleri vakit, Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar topraklarına girip ⁴ ordugah kurarlardı. Gazze'ye dek ekinleri yok eder, koyun, sığır, eşek gibi geçim kaynağı olan her şeyi alırlardı. ⁵ Hayvanları ve çadırlarıyla birlikte çekirge sürüsü gibi gelirlerdi. Adamları, develeri saymak olanaksızdı. Yakıp yıkmak amacıyla toprakları işgal ederlerdi. ⁶ Midyanlılar İsrail'i öyle yoksul düşürdüler ki, İsraililer RAB'be yakarmaya başladılar.

⁷ İsraililer Midyanlılar'dan ötürü RAB'be yakarınca, ⁸ RAB onlara bir peygamber gönderdi. Peygamber onlara şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Sizi Mısır'dan ben çıkardım, köle olduğunuz ülkeden ben getirdim. ⁹ Mısırlılar'ın elinden, size baskı yapanların hepsinin elinden sizi ben kurtardım. Onları önünüzden kovdum, topraklarını size verdim. ¹⁰ Size dedim ki, Ben Tanrınız RAB'bim. Topraklarında yaşadığınız Amorlular'ın ilahlarına tapmayın. Ama sözümü dinlemediniz.' "

¹¹ RAB'bin meleği gelip Aviezerli Yoaş'ın Ofra Kenti'ndeki yabanıl fıstık ağacının altında oturdu. Yoaş'ın oğlu Gidyon, buğdayı Midyanlılar'dan kurtarmak için üzüm sıkma çukurunda dövüyordu. ¹² RAB'bin meleği ona görünerek, "Ey yiğit savaşı, RAB seninledir" dedi.

¹³ Gidyon, "Ey Efendim, eğer RAB bizimleyse bütün bunlar neden başımıza geldi?" diye karşılık verdi, "Atalarımız RAB'bin bizi Mısır'dan çıkardığını söylemediler mi? Bize anlattıkları RAB'bin bütün o harikaları nerede? RAB bizi terk etti, Midyanlılar'ın eline teslim etti."

¹⁴ RAB Gidyon'a dönüp, "Kendi gücünle git, İsrail'i Midyanlılar'ın elinden kurtar" dedi, "Seni ben gönderiyorum."

¹⁵ Gidyon, "Ey Efendim, ben İsrail'i nasıl kurtarabilirim?" diye karşılık verdi, "Ait olduğum boy Manaşe oymağının en zayıf boyudur. Ben de ailemin en genç adamıyım."

¹⁶ RAB, "Ben seninle olacağım" dedi, "Midyanlılar'ı tek bir adamı yener gibi bozguna uğratacaksın."

¹⁷ Gidyon, "Benden hoşnutsan, benimle konuşanın sen olduğuna dair bana bir belirti göster" dedi, ¹⁸ "Lütfen gelip sana adağımı sununcaya, önüne koyuncaya dek buradan ayrılma."

RAB, "Sen dönünceye dek kalırım" diye yanıtladı.

¹⁹ Gidyon eve gidip bir oğlak kesti, bir efa* undan mayasız pide yaptı. Eti sepete, et suyunu tencereye koydu; bunları getirip yabanıl fıstık ağacının altında meleğe sundu.

²⁰ Tanrı'nın meleği, "Eti ve mayasız pideleri al, şu kayanın üzerine koy. Et suyunu ise dök" dedi. Gidyon söyleneni yaptı. ²¹ RAB'bin meleği elindeki değneğin ucuyla ete ve mayasız pidelere dokununca kayadan ateş fişkırdı. Ateş eti ve mayasız pideleri yakıp kül etti. Sonra RAB'bin meleği gözden kayboldu. ²² Gidyon, gördüğü kişinin RAB'bin meleği olduğunu anlayınca, "Eyvah, Egemen RAB! Meleğinin yüzünü gördüm" dedi.

²³ RAB ona, "Sana esenlik olsun. Korkma, ölmeyeceksin" dedi.

²⁴ Gidyon orada RAB için bir sunak yaptı. Sunağa "Yahve şalom†" adını verdi. Sunak bugün de Aviezerliler'in Ofra Kenti'nde duruyor.

²⁵ Aynı gece RAB, Gidyon'a, "Babanın boğasını, yedi yaşındaki ikinci boğayı al" dedi, "Sonra babanın Baal için yaptırdığı sunağı yık. Sunağın yanındaki Aşera putunu kes.

²⁶ Tanrın RAB için bu höyüğün üstünde uygun bir sunak yap. İkinci boğayı al, keseceğin

* 6:19 "Bir efa": Yaklaşık 13.2 kg. † 6:24 "Yahve şalom": "RAB esenliktir" anlamına gelir.

Aşera putunun odunlarıyla yakmalık sunu olarak sun.” ²⁷ Gidyon adamlarından onunu yanına alarak RAB'bin kendisine buyurduklarını yerine getirdi. Ne var ki, ailesinden ve kent halkından korktuğu için bunu gündüz yerine gece yaptı.

²⁸ Sabah erkenden kalkan kent halkı, Baal'a ait sunağın yıkıldığını, yanındaki Aşera putunun kesildiğini, ikinci boğanın yeni yapılan sunak üzerinde sunulduğunu gördü.

²⁹ Birbirlerine, “Bu işi kim yaptı?” diye sordular. Araştırıp soruşturduktan sonra, bu işi Yoaş oğlu Gidyon'un yaptığını anladılar. ³⁰ Bunun üzerine Yoaş'a, “Oğlunu dışarı çıkar” dediler, “Ölmesi gerek. Çünkü Baal'ın sunağını yıktı, yanındaki Aşera putunu kesti.”

³¹ Yoaş çevresindeki öfkeli kalabalığa, “Baal'ı savunmak size mi düştü?” dedi, “Siz mi onu kurtaracaksınız? Onu savunan şafak sökmeden ölecek. Baal tanrıysa, bırakın kendini savunsun. Yıkılan sunak onun!”

³² O gün Yoaş, “Baal kendini savunsun, yıkılan sunak onun sunağıdır” diyerek Gidyon'a Yerubbaal[‡] adını verdi.

³³ Bu arada Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar birleşerek Şeria Irmağı'nı geçtiler, gidip Yizreel Vadisi'nde ordugah kurdular. ³⁴ RAB'bin Ruhu Gidyon'u yönlendirmeye başladı. Gidyon borusunu çalınca Aviezerliler onun çevresinde toplandı.

³⁵ Gidyon bütün Manaşşe'ye ulaklar göndererek oranın halkını da topladı. Aşer, Zevulun ve Naftali'ye de ulaklar gönderdi. Onlar da onu karşılamaya çıktılar.

³⁶ Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: “Söz verdiğin gibi İsrail'i benim aracılığım ile kurtaracağın doğruysa, ³⁷ çiy yalnızca harman yerine koyduğum yün yapağının üzerine düşsün, topraksa kuru kalsın. Böylece, söylediğin gibi İsrail'i benim aracılığım ile kurtaracağımı bileceğim.”

³⁸ Ve öyle oldu. Ertesi gün erkenden kalkan Gidyon yapağıyı alıp sıktı. Yapağıdan bir tas dolusu çiy süzüldü.

³⁹ Bunun üzerine Gidyon Tanrı'ya şöyle seslendi: “Bana kızma, bir istekte daha bulunmak istiyorum. Yapağıyla bir deneme daha yapmama izin ver. Lütfen bu kez yalnızca yapağı kuru kalsın, topraksa çiy ile ıslansın.”

⁴⁰ Tanrı o gece Gidyon'un dediğini yaptı. Yapağı kuru kaldı, toprağın her yanıysa çiy ile kaplandı.

7

Gidyon Midyanlılar'ı Yeniyor

¹ Yerubbaal –Gidyon– ile yanındaki halk erkenden kalkıp Harot Pınarı'nın başında ordugah kurdular. Midyanlıların ordugahıysa onların kuzeyinde, More Tepesi'nin yanındaki vadideydi.

² RAB Gidyon'a şöyle dedi: “Yanında fazla adam var; Midyan'ı onların eline teslim etmem. Yoksa İsraililer, ‘Kendi gücümüzle kurtulduk’ diyerek bana karşı övünebilirler. ³ Şimdi halka şunu söyle: ‘Korkudan titreyen dönsün, Gilat Dağı'ndan geri gitsin.’ ” Bunun üzerine halktan yirmi iki bin kişi döndü, on bin kişi orada kaldı.

⁴ RAB Gidyon'a, “Adamların sayısı hâlâ fazla” dedi, “Kalanları suyun başına götür, onları orada senin için sınavayım. ‘Bu seninle gidecek’ dediğim adam seninle gidecek; ‘Bu seninle gitmeyecek’ dediğim gitmeyecek.”

⁵ Gidyon halkı suyun başına götürdü. RAB Gidyon'a, “Köpek gibi diliyle su içenleri bir yana, su içmek için dizleri üzerine çökenleri öbür yana ayır” dedi.

⁶ Ellerini ağızlarına götürerek dilleriyle su içenlerin sayısı üç yüzü buldu. Geri kalanların hepsi su içmek için dizleri üzerine çöktüler. ⁷ RAB Gidyon'a, “Sizi diliyle su içen üç yüz kişinin eliyle kurtaracağım” dedi, “Midyanlıları senin eline teslim edeceğim. Öbürleri yerlerine dönsün.”

[‡] 6:32 “Yerubbaal”: “Baal kendini savunsun” anlamına gelir. 7:3 Yas.20:8

⁸ Gidyon yalnız üç yüz kişiyi alıkoyarak geri kalan İsrailîliler'i çadırlarına gönderdi. Bu üç yüz kişi, gidenlerin kumanyalarıyla borularını da aldılar. Midyanlılar'ın ordugahı Gidyon'un aşağısında, vadideydi.

⁹ RAB aynı gece Gidyon'a, "Kalk, ordugaha saldır" dedi, "Çünkü orayı senin eline teslim ediyorum. ¹⁰ Ordugaha yalnız gitmekten korkuyorsan, uşağın Pura'yı da yanına al. ¹¹ Midyanlılar'ın söylediklerine kulak kabart. O zaman ordugahlarına saldırmaya cesaret bulursun."

Böylece Gidyon uşağı Pura ile ordugahın yanına kadar sokuldu. ¹² Midyanlılar, Amalekliler ve öbür doğulu halklar çekirge sürüsü gibi vadiye yayılmışlardı. Kıyıların kumu kadar çok, sayısız develeri vardı. ¹³ Gidyon ordugahın yanına vardığında, adamlardan biri arkadaşına gördüğü düşü anlatıyordu. "Bir düş gördüm" diyordu, "Arpa unundan yapılmış bir somun ekmek, Midyan ordugahına doğru yuvarlanarak çadıra kadar geldi, çadıra çarpıp onu devirdi, altüst etti. Çadır yerle bir oldu."

¹⁴ Adamın arkadaşı şöyle karşılık verdi: "Bu, İsrailî Yoaş oğlu Gidyon'un kılıcından başka bir şey değildir. Tanrı Midyan'ı ve bütün ordugahı onun eline teslim edecek."

¹⁵ Gidyon düşü ve yorumunu duyunca Tanrı'ya tapındı. İsrail ordugahına döndü ve adamlarına, "Kalkın! RAB Midyan ordugahını elinize teslim etti" dedi. ¹⁶ Sonra üç yüz adamını üç bölüğe ayırdı. Hepsine borular, boş testiler ve testilerin içinde yakılmak üzere çıralar verdi. ¹⁷ Onlara, "Gözünüz bende olsun" dedi, "Ben ne yaparsam siz de onu yapın. Ordugahın yanına vardığımda ne yaparsam siz de aynısını yapın. ¹⁸ Ben ve yanımdakiler borularımızı çalınca, siz de ordugahın çevresinde durup borularınızı çalın ve, 'RAB için ve Gidyon için!' diye bağırın."

¹⁹ Gidyon ile yanındaki yüz kişi gece yarısından az önce, nöbetçi değişiminden hemen sonra ordugahın yanına vardılar; borularını çalmaya başlayıp ellerindeki testileri kırdılar. ²⁰ Üç bölük de borularını çalıp testileri kırdı. Çalacakları boruları sağ ellerinde, çıralarıysa sol ellerinde tutuyorlardı. "Yaşasın RAB'bin ve Gidyon'un kılıcı!" diye bağırıldılar. ²¹ Onlar ordugahın çevresinde dururken, ordugahtakilerin hepsi koşuşmaya, bağırıp kaçışmaya başladı.

²² Üç yüz boru birden çalınca RAB ordugahtakilerin hepsini kılıçla birbirlerine saldırttı. Midyan ordusu Serera'ya doğru, Beytşitta'ya, Tabbat yakınındaki Avel-Mehola sınırına dek kaçtı. ²³ Naftali, Aşer ve bütün Manaşşe'den çağrılan İsrailîliler Midyanlılar'ı kovalamaya başladılar.

²⁴ Gidyon, Efrayim'in dağlık bölgesine gönderdiği ulaklar aracılığıyla, "İnip Midyanlılar'a saldırın" dedi, "Önlerini kesmek için Şeria Irmağı'nın Beytbara'ya kadar uzanan bölümünü tutun." Efrayimoğulları Şeria Irmağı'nın Beytbara'ya kadarki bölümünü ele geçirdiler. ²⁵ Midyanlı iki önderi, Orev ile Zeev'i tutsak aldılar. Orev'i Orev Kayası'nda, Zeev'i ise Zeev'in üzüm sıkma çukurunda öldürerek Midyanlılar'ı kovalamaya devam ettiler. Orev'le Zeev'in kesik başlarını Şeria Irmağı'nın karşı yakasından Gidyon'a getirdiler.

8

Zevah ile Salmunna

¹ Efrayimoğulları Gidyon'a, "Midyanlılar'la savaşmaya gittiğinde bizi çağırmadın; bize neden böyle davrandın?" diyerek onu sert bir dille eleştirdiler.

² Gidyon, "Sizin yaptığınızın yanında benim yaptığım ne ki?" diye karşılık verdi, "Efrayim'in bağbozumundan artakalan üzümler, Aviezer'in bütün bağbozumu ürününden daha iyi değil mi? ³ Tanrı Midyan önderlerini, Orev'i ve Zeev'i elinize teslim etti. Sizin yaptıklarınıza kıyasla ben ne yapabildim ki?" Gidyon'un bu sözleri onların öfkesini yatıştırdı.

⁴ Gidyon bitkin olmalarına karşın Midyanlılar'ı kovalamayı sürdüren üç yüz adamıyla Şeria Irmağı'na ulaşp karşıya geçti. ⁵ Sukkot'a vardıklarında kent halkına, “Lütfen ardımdaki adamlara ekmek verin, bitkin haldeler” dedi, “Ben Midyan kralları Zevah ve Salmunna'yı kovalıyorum.”

⁶ Sukkot önderleri, “Zevah ile Salmunna'yı tutsak aldın mı ki, orduna ekmek verelim?” dediler.

⁷ Gidyon, “Öyle olsun!” diye karşılık verdi, “RAB Zevah ile Salmunna'yı elime teslim edince, bedenlerinizi çöl dikenleriyle, çalılarla yaracağım.”

⁸ Gidyon oradan Penuel'e gitti ve oranın halkından da aynı şeyi istedi. Penuel halkı da Sukkot halkının verdiği yanıtın aynısını verdi. ⁹ Gidyon onlara, “Esenlik içinde döndüğüm zaman bu kuleyi yıkacağım” dedi.

¹⁰ Zevah ile Salmunna doğulu halkların ordularından artakalan yaklaşık on beş bin kişilik bir orduyla birlikte Karkor'daydılar. Eli kılıç tutan yüz yirmi bin savaşçı ölmüştü.

¹¹ Gidyon Novah ve Yogboha'nın doğusundan, göçebelerin yolundan geçerek düşman ordugahına saldırdı. Adamlar hazırlıksız yakalandılar. ¹² Zevah ile Salmunna kaçtıysa da Gidyon peşlerine düştü. Bu iki Midyan kralını, Zevah ile Salmunna'yı yakalayıp bütün ordularını bozguna uğrattı.

¹³ Yoaş oğlu Gidyon Heres Geçidi yoluyla savaştan döndü. ¹⁴ Yolda Sukkot'tan genç bir adamı yakalayıp sorguya çekti. Adam Sukkot önderleriyle ileri gelenlerinin adlarını, toplam yetmiş yedi kişinin adını yazıp Gidyon'a verdi.

¹⁵ Gidyon Sukkot'a gidip halka şöyle dedi: “ ‘Zevah ile Salmunna'yı tutsak aldın mı ki bitkin adamlarına ekmek verelim’ diyerek beni aşağıladınız. İşte Zevah ile Salmunna!”

¹⁶ Sonra kentin ileri gelenlerini topladı; Sukkot halkını çöl dikenleriyle, çalılarla döverek cezalandırdı. ¹⁷ Ardından Penuel Kulesi'ni yıkıp kent halkını kılıçtan geçirdi.

¹⁸ Sonra Zevah ile Salmunna'ya, “Tavor'da öldürdükleriniz nasıl adamlardı?” diye sordu.

“Tıpkı senin gibiydiler, hepsi kral oğullarına benziyordu” yanıtını verdiler.

¹⁹ Gidyon, “Onlar kardeşlerimdi, öz annemin oğullarıydı” dedi, “Yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, onları sağ bıraksaydınız sizi öldürmezdim.” ²⁰ Sonra büyük oğlu Yeter'e, “Haydi, öldür onları” dedi. Ne var ki, henüz genç olan Yeter korktu, kılıcını çekmedi.

²¹ Bunun üzerine Zevah ile Salmunna Gidyon'a, “Sen öldür bizi” dediler, “Erkeğin işini ancak erkek yapar.”

Böylece Gidyon varıp Zevah ile Salmunna'yı öldürdü. Develerinin boyunlarındaki hilal biçimi süsleri de aldı.

²² İsraililer Gidyon'a, “Sen, oğlun ve torunun bize önderlik edin” dediler. “Çünkü bizi Midyanlılar'ın elinden sen kurtardın.”

²³ Ama Gidyon, “Ben size önderlik etmem, oğlum da etmez” diye karşılık verdi, “Size RAB önderlik edecek.” ²⁴ Sonra, “Yalnız sizden bir dileğim var” diye sözünü sürdürdü, “Ele geçirdiğiniz ganimetin içindeki küpeleri bana verin.” –İsmaililer altın küpeler takarlardı.–

²⁵ İsraililer, “Seve seve veririz” diyerek yere bir üstlük serdiler. Herkes ele geçirdiği küpeleri üstlüğüne üzerine attı. ²⁶ Hilaller, kolyeler, Midyan krallarının giydiği mor giysiler ve develerin boyunlarından alınan zincirler dışında, Gidyon'un aldığı altın küpelerin ağırlığı bin yedi yüz şekel* tuttu. ²⁷ Gidyon bu altından bir efod yaparak onu kendi kenti olan Ofra'ya yerleştirdi. Bütün İsraililer bu put yüzünden RAB'be vefasızlık ettiler. Böylece efod Gidyon ile ailesi için bir tuzak oldu.

²⁸ İsraililer'e yenilen Midyanlılar bir daha toparlanamadılar. Ülke Gidyon zamanında kırk yıl barış içinde yaşadı.

* 8:26 “Bin yedi yüz şekel”: Yaklaşık 19.5 kg.

Gidyon'un Ölümü

²⁹ Yoaş oğlu Yerubbaal dönüp kendi evinde yaşamını sürdürdü. ³⁰ Çok sayıda kadınla evlendi ve yetmiş oğlu oldu. ³¹ Ayrıca Şekem'de bir cariyesi vardı. Bundan da bir oğlu oldu, adını Avimelek koydu. ³² Yoaş oğlu Gidyon iyice yaşlanıp öldü. Aviezerliler'e ait Ofra Kenti'nde, babası Yoaş'ın mezarına gömüldü.

³³ Gidyon ölünce İsraililer yine RAB'be vefasızlık ettiler. Baallar'a* taptilar. Baal-Berit'i ilah edinerek ³⁴ kendilerini çevrelerindeki düşmanlarının elinden kurtaran Tanrıları RAB'bi unuttular. ³⁵ İsrail'e büyük iyilikler yapan Yerubbaal'ın -Gidyon'un- ev halkına vefasızlık ettiler.

9

Avimelek

¹ Yerubbaal'ın oğlu Avimelek, dayılarının bulunduğu Şekem Kenti'ne giderek onlara ve annesinin boyundan gelen herkese şöyle dedi: ² “Şekem halkına şunu duyurun: ‘Sizin için hangisi daha iyi? Gidyon'un yetmiş oğlu tarafından yönetilmek mi, yoksa bir kişi tarafından yönetilmek mi?’ Unutmayın ki ben sizinle aynı etten, aynı kandanım.”

³ Dayıları Avimelek'in söylediklerini Şekem halkına iletiler. Halkın yüreği Avimelek'ten yanaydı. “O bizim kardeşimizdir” dediler. ⁴ Ona Baal-Berit Tapınağı'ndan yetmiş parça gümüş verdiler. Avimelek bu parayla kiraladığı belalı serserileri peşine taktı. ⁵ Sonra Ofra'ya, babasının evine dönüp kardeşlerini, Yerubbaal'ın yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdü. Yalnız Yerubbaal'ın küçük oğlu Yotam kaçıp gizlendiği için sağ kaldı.

⁶ Şekem ve Beytmillo halkları toplanarak hep birlikte Şekem'de dikili taş meşesinin olduğu yere gittiler; Avimelek'i orada kral ilan ettiler.

⁷ Olup biteni Yotam'a bildirdiklerinde Yotam Gerizim Dağı'nın tepesine çıkıp yüksek sesle halka şöyle dedi: “Ey Şekem halkı, beni dinleyin, Tanrı da sizi dinleyecek. ⁸ Bir gün ağaçlar kendilerine bir kral meshetmek istediler; zeytin ağacına gidip, ‘Gel kralımız ol’ dediler.

⁹ “Zeytin ağacı, ‘İlahları ve insanları onurlandırmak için kullanılan yağımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?’ diye yanıtladı.

¹⁰ “Bunun üzerine ağaçlar incir ağacına, ‘Gel sen kralımız ol’ dediler.

¹¹ “İncir ağacı, ‘Tatlılığını ve güzel meyvemini bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?’ diye yanıtladı.

¹² “Sonra ağaçlar asmaya, ‘Gel sen bizim kralımız ol’ dediler. ¹³ Asma, ‘İlahlarla insanlara zevk veren yeni şarabımı bırakıp ağaçlar üzerinde sallanmaya mı gideyim?’ dedi.

¹⁴ “Sonunda ağaçlar karaçalıya, ‘Gel sen kralımız ol’ dediler.

¹⁵ “Karaçalı, ‘Eğer gerçekten beni kendinize kral meshetmek istiyorsanız, gelin gölgeme sığın’ diye karşılık verdi, ‘Eğer sığınmazsanız, karaçalıdan çıkan ateş Lübnan'ın bütün sedir ağaçlarını yakıp kül edecektir.’

¹⁶ “Şimdi siz Avimelek'i kral yapmakla içten ve dürüst davrandığınızı mı sanıyorsunuz? Yerubbaal'la ailesine iyilik mi ettiniz? Ona hak ettiği gibi mi davrandınız? ¹⁷ Oysa babam sizi Midyanlılar'ın elinden kurtarmak için canını tehlikeye atarak sizin için savaştı. ¹⁸ Ama bugün siz babamın ailesine karşı ayaklandınız, yetmiş oğlunu bir taşın üzerinde kesip öldürdünüz. Cariyesinden doğan Avimelek kardeşiniz olduğu için onu Şekem'e kral yaptınız. ¹⁹ Eğer bugün Yerubbaal'la ailesine içten ve dürüst davrandığınıza inanıyorsanız, Avimelek'le sevinin, o da sizinle sevin sin! ²⁰ Ama öyle değilse, dilerim, Avimelek ateş olsun, Şekem ve Beytmillo halkını yakıp kül etsin. Ya da Şekem ve Beytmillo halkı ateş olsun, Avimelek'i yakıp kül etsin.”

²¹ Ardından Yotam kardeşi Avimelek'ten korktuğu için kaçtı, gidip Beer'e yerleşti.

²² Avimelek İsrail'i üç yıl yönetti. ²³ Sonra Tanrı Avimelek'le Şekem halkını birbirine düşürdü; halk Avimelek'e başkaldırdı. ²⁴ Tanrı bunu Avimelek'i Yerubbaal'ın yetmiş oğluna yapılan zorbalığın aynısına uğratmak, kardeşlerini öldüren Avimelek'ten ve onu bu kırıma isteklendiren Şekem halkından akıttıkları kanın öcünü almak için yaptı. ²⁵ Şekem halkı dağ başlarında Avimelek'e pusu kurdu. Oradan geçen herkesi soyuyorlardı. Bu durum Avimelek'e bildirildi.

²⁶ Ebet oğlu Gaal kardeşleriyle birlikte gelip Şekem'e yerleşti. Şekem halkı ona güvendi. ²⁷ Bağlara çıkıp üzümleri topladıktan, ezip şarap yaptıktan sonra bir şenlik düzenlediler. İlahlarının tapınağına gittiler; orada yiyip içerken Avimelek'e lanetler yağdırdılar. ²⁸ Ebet oğlu Gaal kalkıp şöyle dedi: "Avimelek kim ki, biz Şekem halkı ona hizmet edelim? Yerubbaal'ın oğlu değil mi o? Zevul da onun yardımcısı değil mi? Şekemliler'in babası Hamor'un soyundan gelenlere hizmet edin. Neden Avimelek'e hizmet edelim?" ²⁹ Keşke bu halkı ben yönetseydim! Avimelek'i uzaklaştırır ve, 'Ordunu güçlendir de öyle ortaya çık!' derdim."

³⁰ Kentin yöneticisi olan Zevul, Ebet oğlu Gaal'ın sözlerini duyunca öfkeleni. ³¹ Avimelek'e gizlice gönderdiği ulaklar aracılığıyla şöyle dedi: "Ebet oğlu Gaal ve kardeşleri Şekem'e geldiler. Kenti sana karşı ayaklandırıyorlar. ³² Gel, adamlarınla birlikte gece kırdaki pusuya yat. ³³ Sabah güneş doğar doğmaz kalk, kenti bas. Gaal ile adamları sana saldırdığında onlara yapacağını yap."

³⁴ Böylece Avimelek'le adamları gece kalkıp dört bölük halinde Şekem yakınında pusuya yattılar.

³⁵ Ebet oğlu Gaal çıkıp kentin giriş kapısında durunca, Avimelek'le yanındakiler pusu yerinden fırladılar.

³⁶ Gelenleri gören Gaal, Zevul'a, "Dağların tepesinden inip gelenlere bak!" dedi.

Zevul, "Adam sandığın aslında dağların gölgesidir" diye karşılık verdi.

³⁷ Ama Gaal ısrar etti: "Bak, topraklarımızın ortasında ilerleyenler var. Bir kısmı da Falcılar Meşesi yolundan geliyor."

³⁸ Bunun üzerine Zevul, " 'Avimelek kim ki, ona hizmet edelim' diye övünen sen değil miydin?" dedi, "Küçümsediğin halk bu değil mi? Haydi şimdi git, onlarla savaş!"

³⁹ Şekem halkına öncülük eden Gaal, Avimelek'le savaşa tutuştu. ⁴⁰ Ama tutunamayıp kaçmaya başladı. Avimelek ardına düştü. Kentin giriş kapısına dek çok sayıda ölü yerde yatıyordu.

⁴¹ Avimelek Aruma'da kaldı. Zevul ise Gaal'ı ve kardeşlerini Şekem'den kovdu, kentte yaşamalarına izin vermedi.

⁴² Savaşın ertesi günü Avimelek Şekemliler'in tarlalarına gittiklerini haber aldı.

⁴³ Adamlarını üç bölüğe ayırıp kırdaki pusuya yattı. Halkın kentten çıktığını görünce saldırıp onları öldürdü. ⁴⁴ Sonra yanındaki bölükle hızla ilerleyerek kentin giriş kapısına dayandı. Öbür iki bölükse tarlalardakilere saldırıp onları öldürdü. ⁴⁵ Avimelek gün boyu kente karşı savaştı; kenti ele geçirdikten sonra halkını kılıçtan geçirdi. Kenti yıkıp üstüne tuz serpiti.

⁴⁶ Şekem Kulesi'ndeki halk olup biteni duyunca, El-Berit Tapınağı'nın kalesine sığındı.

⁴⁷ Onların Şekem Kulesi'nde toplandığını haber alan Avimelek, ⁴⁸ yanındaki halkla birlikte Salmon Dağı'na çıktı. Eline bir balta alıp ağaçtan bir dal kesti, dalı omuzuna atarak yanındakilere, "Ne yaptığımı gördünüz" dedi, "Çabuk olun, siz de benim gibi yapın."

⁴⁹ Böylece hepsi birer dal kesip Avimelek'i izledi. Dalları kalenin dibinde yığıp ateşe verdiler. Şekem Kulesi'ndeki bin kadar kadın, erkek yanarak öldü.

⁵⁰ Bundan sonra Avimelek Teves üzerine yürüdü, kenti kuşatıp ele geçirdi. ⁵¹ Kentin ortasında sağlam bir kule vardı. Kadın erkek bütün kent halkı oraya sığındı. Kapıları kapayıp kulenin damına çıktılar. ⁵² Avimelek gelip kuleyi kuşattı. Ateşe vermek için

kapısına yaklaştığında, ⁵³ bir kadın değirmenin üst taşını Avimelek'in üzerine atıp başını yardı.

⁵⁴ Avimelek hemen silahlarını taşıyan uşağını çağırdı ve, "Kılıcını çek, beni öldür" dedi, "Hiç kimse, 'Avimelek'i bir kadın öldürdü' demesin." Uşak kılıcını Avimelek'e saplayıp onu öldürdü. ⁵⁵ Avimelek'in öldüğünü görünce İsraililer evlerine döndüler.

⁵⁶ Böylece Tanrı yetmiş kardeşini öldürerek babasına büyük kötülük eden Avimelek'i cezalandırdı. ⁵⁷ Tanrı Şekem halkını da yaptıkları kötülüklerden ötürü cezalandırdı. Yerubbaal'ın oğlu Yotam'ın lanetine uğradılar.

10

Tola

¹ Avimelek'in ölümünden sonra İsrail'i kurtarmak için İssakar oymağından Dodo oğlu Pua oğlu Tola adında bir adam ortaya çıktı. Tola Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şamir'de yaşardı.

² İsrail'i yirmi üç yıl yönettikten sonra öldü, Şamir'de gömüldü.

Yair

³ Ondan sonra Gilatlı Yair başa geçti. Yair İsrail'i yirmi iki yıl yönetti. ⁴ Otuz oğlu vardı. Bunlar otuz eşeğe biner, otuz kenti yönetirlerdi. Gilat yöresindeki bu kentler bugün de Havvot-Yair* diye anılıyor. ⁵ Yair ölünce Kamon'da gömüldü.

Yiftah

⁶ İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar; Baallar'a*, Aştoretler'e*, Aram, Sayda, Moav, Ammon ve Filist ilahlarına kulluk ettiler. RAB'bi terk ettiler, O'na kulluk etmediler. ⁷ Bu yüzden İsraililer'e öfkelenen RAB, onları Filistliler'e ve Ammonlular'a tutsak etti. ⁸ Bunlar o yıldan başlayarak İsraililer'i baskı altında ezdiler; Şeria Irmağı'nın ötesinde, Gilat'taki Amorlular ülkesinde yaşayan bütün İsraililer'i on sekiz yıl baskı altında tuttular. ⁹ Ammonlular Yahuda, Benyamin ve Efrayim oymaklarıyla savaşmak için Şeria Irmağı'nın ötesine geçtiler. İsrail büyük sıkıntı içindeydi. ¹⁰ İsraililer RAB'be, "Sana karşı günah işledik" diye seslendiler, "Seni, Tanrımız'ı terk edip Baallar'a kulluk ettik."

¹¹ RAB, "Sizi Mısırlılar'dan, Amorlular'dan, Ammonlular'dan, Filistliler'den kurtaran ben değil miyim?" diye karşılık verdi, ¹² "Saydalılar, Amalekliler, Maonlular size baskı yaptıklarında bana yakardınız, ben de sizi onların elinden kurtardım. ¹³ Sizse beni terk ettiniz, başka ilahlara kulluk ettiniz. Bu yüzden sizi bir daha kurtarmayacağım. ¹⁴ Gidin, seçtiğiniz ilahlara yakarın; sıkıntıya düştüğünüzde sizi onlar kurtarsın."

¹⁵ İsraililer, "Günah işledik" dediler, "Bize ne istersen yap. Yalnız bugün bizi kurtar." ¹⁶ Sonra aralarındaki yabancı putları atıp RAB'be tapındılar. RAB de onların daha fazla acı çekmesine dayanamadı.

¹⁷ Ammonlular toplanıp Gilat'ta ordugah kurunca İsraililer de toplanarak Mispa'da ordugah kurdular. ¹⁸ Gilat halkının önderleri birbirlerine, "Ammonlular'a karşı ilk saldırıyı başlatan kişi, bütün Gilat halkının önderi olacak" dediler.

11

¹ Yiftah adında yiğit bir savaşçı vardı. Bir fahişenin oğlu olan Yiftah'ın babasının adı Gilat'tı. ² Gilat'ın karısı da ona erkek çocuklar doğurmuştu. Bu çocuklar büyüyünce Yiftah'ı kovmuşlardı. Ona, "Babamızın evinden miras almayacaksın. Çünkü sen başka bir kadının oğlusun" demişlerdi. ³ Yiftah kardeşlerinden kaçıp Tov yöresine yerleşti. Çevresinde toplanan serserilere önderlik etmeye başladı.

* **10:4** "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir. **10:10** 1Sa.12:10

⁴ Bir süre sonra Ammonlular İsraililer'e savaş açtı. ⁵ Savaş patlak verince Gilat ileri gelenleri Yiftah'ı almak için Tov yöresine gittiler. ⁶ Ona, “Gel, komutanımız ol, Ammonlular'la savaşalım” dediler.

⁷ Yiftah, “Benden nefret eden, beni babamın evinden kovan siz değil miydiniz?” diye yanıtladı, “Sıkıntıya düşünce neden bana geldiniz?”

⁸ Gilat ileri gelenleri, “Sana başvuruyoruz; çünkü bizimle gelip Ammonlular'la savaşmanı, bize, Gilat halkına önderlik etmeni istiyoruz” dediler.

⁹ Yiftah, “Ammonlular'la savaşmak için beni götürürseniz, RAB de onları elime teslim ederse, sizin önderiniz olacak mıyım?” diye sordu.

¹⁰ Gilat ileri gelenleri, “RAB aramızda tanık olsun, kesinlikle dediğin gibi yapacağız” dediler. ¹¹ Böylece Yiftah Gilat ileri gelenleriyle birlikte gitti. Halk onu kendine önder ve komutan yaptı. Yiftah bütün söylediklerini Mispâ'da, RAB'bin önünde yineledi.

¹² Sonra Ammon Kralı'na ulaklar göndererek, “Aramızda ne var ki, ülkeme saldırmaya kalkıyorsun?” dedi.

¹³ Ammon Kralı, Yiftah'ın ulaklarına şu karşılığı verdi: “İsraililer Mısır'dan çıktıktan sonra Arnon Vadisi'nden Yabbuk ve Şeria ırmaklarına kadar uzanan topraklarımızı aldılar. Şimdi buraları bana savaşsız geri ver.”

¹⁴ Yiftah yine Ammon Kralı'na ulaklar göndererek ¹⁵ şöyle dedi: “Yiftah diyor ki, İsraililer ne Moav ülkesini, ne de Ammon topraklarını aldı. ¹⁶ Mısır'dan çıktıkları zaman Kamış Denizi'ne* kadar çölde yürüyerek Kadeş'e ulaştılar. ¹⁷ Sonra Edom Kralı'na ulaklar göndererek, ‘Lütfen topraklarından geçmemize izin ver’ dediler. Edom Kralı kulak asmadı. İsraililer Moav Kralı'na da ulaklar gönderdi, ama o da izin vermedi. Bunun üzerine Kadeş'te kaldılar.

¹⁸ “Çölü izleyerek Edom ile Moav topraklarının çevresinden geçtiler; Moav bölgesinin doğusunda, Arnon Vadisi'nin öbür yakasında konakladılar. Moav sınırından içeri girmediler. Çünkü Arnon Vadisi sınırdı.

¹⁹ “Sonra Heşbon'da egemenlik süren Amorlular'ın Kralı Sihon'a ulaklar göndererek, ‘Ülkenden geçip topraklarımıza ulaşmamıza izin ver’ diye rica ettiler. ²⁰ Ama Sihon İsraililer'in topraklarından geçip gideceklerine inanmadı. Bu nedenle bütün halkını toplayıp Yahesa'da ordugah kurdu ve İsraililer'le savaşa tutuştu.

²¹ “İsrail'in Tanrısı RAB, Sihon'u ve bütün halkını İsraililer'in eline teslim etti. İsraililer Amorlular'ı yenip o yöredeki halkın bütün topraklarını ele geçirdiler. ²² Arnon Vadisi'nden Yabbuk Irmağı'na, çölden Şeria Irmağı'na kadar uzanan bütün Amor topraklarını ele geçirdiler.

²³ “İsrail'in Tanrısı RAB Amorlular'ı kendi halkı İsrail'in önünden kovduktan sonra, sen hangi hakla buraları geri istiyorsun? ²⁴ İlahın Kemoş sana bir yer verse oraya sahip çıkmaz mısın? Biz de Tanrımız RAB'bin önümüzden kovduğu halkın topraklarını sahipleneceğiz. ²⁵ Sen Moav Kralı Sippor oğlu Balak'tan üstün müsün? O hiç İsraililer'le çekişti mi, hiç onlarla savaşmaya kalkıştı mı? ²⁶ İsraililer üç yüz yıldır Heşbon'da, Aroer'de, bunların çevre köylerinde ve Arnon kıyısındaki bütün kentlerde yaşarken neden buraları geri almaya çalışmadınız? ²⁷ Ben sana karşı suç işlemedim. Ama sen benimle savaşmaya kalkışmakla bana haksızlık ediyorsun. Hâkim olan RAB, İsraililer'le Ammonlular arasında bugün hakemlik yapsın.”

²⁸ Ne var ki Ammon Kralı, Yiftah'ın kendisine iletlediği bu sözlere kulak asmadı.

²⁹ RAB'bin Ruhu Yiftah'ın üzerine indi. Yiftah, Gilat ve Manaşşe'den geçti, Gilat'taki Mispâ'dan geçerek Ammonlular'a doğru ilerledi. ³⁰ RAB'bin önünde ant içerek şöyle dedi: “Gerçekten Ammonlular'ı elime teslim edersen, ³¹ onları yenip sağ salım döndüğümde

beni karşılamak için evimin kapısından ilk çıkan, RAB'be adanacaktır. Onu yakmalık sunu olarak sunacağım.”

³² Yiftah bundan sonra Ammonlular'la savaşmaya gitti. RAB onları Yiftah'ın eline teslim etti. ³³ Yiftah, başta Avel-Keramim olmak üzere, Aroer'den Minnit'e kadar yirmi kenti yakıp yıkarak Ammonlular'a çok büyük kayıplar verdirdi. Böylece Ammonlular İsraililer'in boyunduruğuna girdi.

³⁴ Yiftah Misp'a'ya, kendi evine döndüğünde, kızı tef çalıp dans ederek onu karşılamaya çıktı. Tek çocuğu oydu, ondan başka ne oğlu ne de kızı vardı. ³⁵ Yiftah, kızını görünce giysilerini yırtarak, “Eyvahlar olsun, kızım!” dedi, “Beni perişan ettin, umarsız bıraktın! Çünkü RAB'be verdiğim sözden dönemem.”

³⁶ Kız, “Baba, RAB'be ant içtin” dedi, “Madem RAB düşmanların olan Ammonlular'dan senin öcünü aldı, ağzından ne çıktıysa bana öyle yap.” ³⁷ Sonra ekledi: “Yalnız bir dileğim var: Beni iki ay serbest bırak, gidip arkadaşlarımla kırlarda gezineyim, kızlığıma ağlayayım.”

³⁸ Babası, “Gidebilirsin” diyerek onu iki ay serbest bıraktı. Kız arkadaşlarıyla birlikte kırlara çıkıp erdenliğine ağladı. ³⁹ İki ay sonra babasının yanına döndü. Babası da içtiği andı yerine getirdi. Kıza erkek eli değmemiştir.

Bundan sonra İsrail'de bir gelenek oluştu. ⁴⁰ İsrail kızları her yıl kırlara çıkıp Gilatlı Yiftah'ın kızı için dört gün yas tutar oldular.

12

Yiftah ile Efrayim

¹ Efrayimli erkekler toplanıp Safon'a geçtiler. Yiftah'a, “Ammonlular'la savaşmaya gittiğinde bizi neden çağırmadın?” dediler, “Seni de evini de yakacağız.”

² Yiftah, “Halkımla ben Ammonlular'a karşı amansız bir savaşa tutuşmuştuk” diye yanıtladı, “Sizi çağırdım, ama gelip beni onların elinden kurtarmadınız. ³ Beni kurtarmak istemediğinizi görünce canımı dişime takıp Ammonlular'a karşı harekete geçtim. Sonunda RAB onları elime teslim etti. Neden bugün benimle savaşmaya kalkışıyorsunuz?”

⁴ Bundan sonra Yiftah Gilat erkeklerini toplayarak Efrayimoğulları'yla savaşa girdi. Gilatlılar Efrayimoğulları'na saldırdılar. Çünkü Efrayimoğulları onlara, “Ey Efrayim ve Manaşşe halkları arasında yaşayan Gilatlılar, siz Efrayim'den kaçan döneblersiniz!” demişlerdi. ⁵ Şeria Irmağı'nın Efrayim'e yol veren geçitlerini tutan Gilatlılar, geçmek isteyen Efrayimli kaçaklara, “Efrayimli misin?” diye sorarlardı. Adamlar, “Hayır” derlerse, ⁶ o zaman onlara, “‘Şibbolet’ deyin bakalım” derlerdi. Adamlar “Şibbolet” derdi. Çünkü “Şibbolet” sözcüğünü doğru söyleyemezlerdi. Bunun üzerine onları yakalayıp Şeria Irmağı'nın geçitlerinde öldürürlerdi. O gün Efrayimliler'den kırk iki bin kişi öldürüldü.

⁷ Gilatlı Yiftah İsrail'i altı yıl yönetti. Ölünce Gilat kentlerinden birinde gömüldü.

İvsan, Elon ve Avdon

⁸ Ondan sonra İsrail'in başına Beytlehemli İvsan geçti. ⁹ İvsan'ın otuz oğlu, otuz kızı vardı. İvsan kızlarını başka boylara verdi, oğullarına da başka boylardan kızlar aldı. İsrail'i yedi yıl yönetti. ¹⁰ Ölünce Beytlehem'de gömüldü.

¹¹ Ondan sonra İsrail'in başına Zevulun oymağından Elon geçti. Elon İsrail'i on yıl yönetti.

¹² Ölünce Zevulun topraklarında, Ayalon'da gömüldü.

¹³ Onun ardından İsrail'in başına Piratonlu Hillel oğlu Avdon geçti. ¹⁴ Avdon'un kırk oğlu, otuz torunu ve bunların bindiği yetmiş eşiği vardı. İsrail'i sekiz yıl yönetti. ¹⁵ Piratonlu Hillel oğlu Avdon ölünce Amalekliler'e ait dağlık bölgenin Efrayim yöresindeki Piraton'da gömüldü.

13

Şimşon'un Doğumu

¹ İsraililer yine RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar. RAB de onları kırk yıl süreyle Filistliler'in boyunduruğuna terk etti.

² Dan oymağından Soralı bir adam vardı. Adı Manoah'tı. Karısı kısırdı ve hiç çocuğu olmamıştı. ³ RAB'bin meleği kadına görünerek, “Kısır olduğun, çocuk doğurmadığın halde gebe kalıp bir oğul doğuracaksın” dedi, ⁴ “Bundan böyle şarap ya da içki içmemeye dikkat et, murdar bir şey yeme. ⁵ Çünkü gebe kalıp bir oğul doğuracaksın. Onun başına ustura değmeyecek. Çünkü o daha rahmindeyken Tanrı'ya adanmış olacak. İsrail'i Filistliler'in elinden kurtarmaya başlayacak olan odur.”

⁶ Kadın kocasına gidip, “Yanıma bir Tanrı adamı geldi” dedi, “Tanrı'nın meleğine benzer görkemli bir görünüşü vardı. Nereden geldiğini sormadım. Bana adını da söylemedi. ⁷ Ama, ‘Gebe kalıp bir oğul doğuracaksın’ dedi, ‘Bundan böyle şarap ve içki içme, murdar bir şey yeme. Çünkü çocuk ana rahmine düştüğü andan öleceği güne dek Tanrı'nın adanmış olacak.’”

⁸ Manoah RAB'be şöyle yakardı: “Ya Rab, gönderdiğin Tanrı adamının yine gelmesini, doğacak çocuk için ne yapmamız gerektiğini bize öğretmesini dilerim.”

⁹ Tanrı Manoah'ın yakarışını duydu. Kadın tarladayken Tanrı'nın meleği yine ona göründü. Ne var ki, Manoah karısının yanında değildi. ¹⁰ Kadın haber vermek için koşa koşa kocasına gitti. “İşte geçen gün yanıma gelen adam yine bana göründü!” dedi.

¹¹ Manoah kalkıp karısının ardısına gitti. Adamın yanına varınca, “Karımla konuşan adam sen misin?” diye sordu.

Adam, “Evet, benim” dedi.

¹² Manoah, “Söylediklerin yerine geldiğinde, çocuğun yaşamı ve göreviyle ilgili yargı ne olacak?” diye sordu.

¹³ RAB'bin meleği, “Karın kendisine söylediğim her şeyden sakınsın” diye karşılık verdi, ¹⁴ “Asmanın ürününden üretilen hiçbir şey yemesin, şarap ve içki içmesin. Murdar bir şey yemesin. Buyurdıklarımın hepsini yerine getirsin.”

¹⁵ Manoah, “Seni alıkoymak, onuruna bir oğlak kesmek istiyoruz” dedi.

¹⁶ RAB'bin meleği, “Beni alıkoysan da hazırlayacağın yemeği yemem” dedi, “Yakmalık bir sunu sunacaksan, RAB'be sunmalısın.” Manoah onun RAB'bin meleği olduğunu anlamamıştı.

¹⁷ RAB'bin meleğine, “Adın ne?” diye sordu, “Bilelim ki, söylediklerin yerine geldiğinde seni onurlandırırım.”

¹⁸ RAB'bin meleği, “Adımı niçin soruyorsun?” dedi, “Adım tanımlanamaz.” ¹⁹ Manoah bir oğlakla tahıl sunusunu aldı, bir kayanın üzerinde RAB'be sundu. O anda Manoah'la karısının gözü önünde şaşılacak şeyler oldu: ²⁰ RAB'bin meleği sunaktan yükselen alevle birlikte göğe yükseldi. Bunu gören Manoah'la karısı yüzüstü yere kapandılar. ²¹ RAB'bin meleği Manoah'la karısına bir daha görünmeyince, Manoah onun RAB'bin meleği olduğunu anladı. ²² Karısına, “Kesinlikle öleceğiz” dedi, “Çünkü Tanrı'yı gördük.”

²³ Karısı, “RAB bizi öldürmek isteseydi, yakmalık sunuyu ve tahıl sunusunu kabul etmezdi” diye karşılık verdi, “Bütün bunları bize göstermezdi. Bugün söylediklerini de işitmezdik.”

²⁴ Ve kadın bir erkek çocuk doğurdu. Adını Şimşon koydu. Çocuk büyüyüp gelişti. RAB de onu kutsadı. ²⁵ RAB'bin Ruhu Sora ile Eştaol arasında, Mahane-Dan'da bulunan Şimşon'u yönlendirmeye başladı.

14

Şimşon'un Evlenmesi

¹ Şimşon bir gün Timna'ya gitti. Orada Filistli bir kadın gördü. ² Geri dönünce annesiyle babasına, “Timna'da Filistli bir kadın gördüm” dedi, “Onu hemen bana eş olarak alın.”

³ Annesiyle babası, “Akrabalarının ya da halkımızın kızları arasında kimse yok mu ki, sünnetsiz Filistliler'den kız almaya kalkıyorsun?” diye karşılık verdiler.

Ama Şimşon babasına, “Bana o kadını al, ondan hoşlanıyorum” dedi. ⁴ Şimşon'un annesiyle babası bunu isteyen RAB olduğunu anlamadılar. Çünkü RAB o sırada İsraililer'e egemen olan Filistliler'e karşı fırsat kolluyordu.

⁵ Böylece Şimşon annesi ve babasıyla Timna'ya doğru yola koyuldu. Timna bağlarına vardıklarında, genç bir aslan kükreyerek Şimşon'un karşısına çıktı. ⁶ Şimşon üzerine inen RAB'bin Ruhu'yla güçlendi ve aslanı bir oğlak parçalar gibi çıplak elle parçaladı. Ama yaptığını ne annesine ne de babasına bildirdi.

⁷ Sonra gidip kadınla konuştu ve ondan çok hoşlandı. ⁸ Bir süre sonra kadınla evlenmek üzere yine Timna'ya giderken, aslanın leşini görmek için yoldan saptı. Bir arı sürüsünün aslanın leşini kovana çevirdiğini gördü. ⁹ Kovandaki balı avuçlarına doldurdu, yiye yiye oradan uzaklaştı. Annesiyle babasının yanına varınca baldan onlara da verdi, onlar da yedi. Ama balı aslanın leşinden aldığını söylemedi.

¹⁰ Babası kadını görmeye gidince, Şimşon da damat geleneğine uyararak orada bir şölen düzenledi. ¹¹ Filistliler onu görünce ona eşlik etmek üzere otuz genç getirdiler. ¹² Şimşon onlara, “Size bir bilmece sorayım” dedi, “Şölenin yedi günü içinde kesin yanıtı bulup bana bildirirseniz, size otuz keten mintan, otuz takım da üst giysi vereceğim. ¹³ Ama bilmeceyi çözemezseniz, o zaman da siz bana otuz keten mintanla otuz takım üst giysi vereceksiniz.”

Ona, “Seni dinliyoruz” dediler, “Söyle bakalım bilmeceni.”

¹⁴ Şimşon,

“Yiyenden yiyecek,

Güçlüden tatlı çıktı”

dedi. Üç gün geçtiyse de bilmeceyi çözemediler.

¹⁵ Dördüncü* gün gençler Şimşon'un karısına, “Kocanı kandır da bize bilmecenin yanıtını versin” dediler, “Yoksa, seni de babanın evini de yakarız. Bizi soymak için mi buraya çağırıdınız?”

¹⁶ Şimşon'un karısı ağlayarak ona, “Benden nefret ediyorsun” dedi, “Beni sevmiyorsun. Soydaşlarıma bir bilmece sordun, yanıtını bana söylemedin.”

Şimşon karısına, “Bak” dedi, “Anneme babama bile söylemedim, sana mı söyleyeceğim?”

¹⁷ Kadın şölen boyunca yedi gün ağlayıp durdu. Kadının sürekli sıkıştırması üzerine Şimşon yedinci gün bilmecenin yanıtını ona söyledi. Kadın da yanıtı soydaşlarına ilettili.

¹⁸ Yedinci gün, gün batmadan kentli gençler Şimşon'a geldiler.

“Baldan tatlı,

Aslandan güçlü ne var?”

dediler.

Şimşon, “Düvemle çift sürmüş olmasaydınız, bilmecemi çözemezsiniz” diye karşılık verdi.

¹⁹ RAB'bin Ruhu üzerine inince güçlenen Şimşon Aşkelon'a gitti; otuz kişi vurup mallarını yağmaladı, giysilerini de bilmeceyi çözenlere verdi. Öfkeden kudurmuş bir halde babasının evine döndü.

²⁰ Şimşon'un karısı ise Şimşon'a eşlik eden sağdıca verildi.

15

Şimşon Öç Alıyor

¹ Bir süre sonra, buğday biçimi sırasında Şimşon bir oğlak alıp karısını ziyarete gitti. “Karımın odasına girmek istiyorum” dedi.

* 14:15 Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice “Dördüncü”, Masoretik metin “Yedinci”.

Ama kızın babası Şimşon'un girmesine izin vermedi. ²“Ondan gerçekten nefret ettiğini sanıyordum” dedi, “Bu nedenle onu senin sağdıcına verdim. Küçük kızkardeşi ondan daha güzel değil mi? Ablasının yerine onu al.”

³ Şimşon, “Bu kez Filistliler'e kötülük etsem de buna hakkım var” dedi. ⁴ Kırta çıkıp üç yüz çakal yakaladı. Sonra çakalları çiftler çiftler kuyruk kuyruğa bağladı. Kuyruklarının arasına da birer çıra sıkıştırdı. ⁵ Çıraları tutuşturup çakalları Filistliler'in ekinlerinin arasına salıverdi. Böylece demetleri, ekinleri, bağları, zeytinlikleri yaktı.

⁶ Filistliler, “Bunu kim yaptı?” dediler, “Yapsa yapsa, Timnalı'nın damadı Şimşon yapmıştır. Çünkü Timnalı karısını elinden alıp sağdıcına verdi.” Sonra gidip kadınla babasını yaktılar.

⁷ Şimşon onlara, “Madem böyle yaptınız, sizden öcümü almadan duramam” dedi. ⁸ Onlara acımasızca saldırarak çoğunu öldürdü, sonra Etam Kayalığı'na çekilip bir mağaraya sığındı. ⁹ Filistliler de gidip Yahuda'da ordugah kurdular, Lehi yöresine yayıldılar.

¹⁰ Yahudalılar, “Neden bizimle savaşmaya geldiniz?” diye sorunca, Filistliler, “Şimşon'u yakalamaya geldik, bize yaptığının aynısını ona yapmak için buradayız” diye karşılık verdiler. ¹¹ Yahudalılar'dan üç bin kişi, Etam Kayalığı'ndaki mağaraya giderek Şimşon'a, “Filistliler'in bize egemen olduklarını bilmiyor musun? Nedir bu bize yaptığın?” dediler.

Şimşon, “Onlar bana ne yaptılarsa ben de onlara öyle yaptım” diye karşılık verdi.

¹² “Seni yakalayıp Filistliler'e teslim etmek için geldik” dediler.

Şimşon, “Beni öldürmeyeceğinize ant için” dedi.

¹³ Onlar da, “Olur, ama seni sıkıca bağlayıp onlara teslim edeceğiz” dediler, “Söz veriyoruz, seni öldürmeyeceğiz.” Sonra onu iki yeni organla bağlayıp mağaradan çıkardılar.

¹⁴ Şimşon Lehi'ye yaklaşıncı, Filistliler bağırarak ona yöneldiler. RAB'bin Ruhu büyük bir güçle Şimşon'un üzerine indi. Şimşon'un kollarını saran organlar yanan keten gibi dağıldı, elindeki bağlar çözüldü. ¹⁵ Şimşon yeni ölmüş bir eşeğin çene kemiğini eline alıp bununla bin kişiyi öldürdü. ¹⁶ Sonra şöyle dedi:

“Bir eşeğin çene kemiğiyle,

İki eşek yığını yaptım,

Eşeğin çene kemiğiyle bin kişiyi öldürdüm.”

¹⁷ Bunları söyledikten sonra çene kemiğini elinden attı. Oraya Ramat-Lehi* adı verildi.

¹⁸ Şimşon ölesiye susamıştı. RAB'be şöyle yakardı: “Kulunun eliyle büyük bir kurtuluş sağladın. Ama şimdi susuzluktan ölüp sünnetsizlerin eline mi düşeceğim?” ¹⁹ Bunun üzerine Tanrı Lehi'deki çukuru yardı. Çukurdan su fışkırdı. Şimşon suyu içince canlanıp güçlendi. Suyun çıktığı yere Eyn-Hakkore† adını verdi. Pınar bugün de Lehi'de duruyor.

²⁰ Şimşon Filistliler'in egemenliği sırasında İsraililer'e yirmi yıl önderlik yaptı.

16

Şimşon ile Delila

¹ Şimşon bir gün Gazze'ye gitti. Orada gördüğü bir fahişenin evine girdi. ² Gazzeliler'e, “Şimşon buraya geldi” diye haber verilince çevreyi kuşattılar. Bütün gece kentin kapısında pusuya yattılar. “Gün ağarınca onu öldürürüz” diyerek gece boyunca yerlerinden kımlıdamadılar.

³ Şimşon gece yarısına dek yattı. Gece yarısı kalktı, kent kapısının iki kanadıyla iki direğini tutup sürgüyle birlikte yerlerinden söktü. Hepsini omuzlayıp Hevron'un karşısındaki tepeye çıkardı.

⁴ Bir süre sonra Şimşon Sorek Vadisi'nde yaşayan Delila adında bir kadına aşık oldu.

⁵ Filist beyleri kadına gelip, “Şimşon'un üstün gücünün kaynağı nedir, onu kandırıp

* 15:17 “Ramat-Lehi”: “Çene kemiği Tepesi” anlamına gelir. † 15:19 “Eyn-Hakkore”: “Yalvaranın pınarı” anlamına gelir.

öğrenmeye bak” dediler, “Böylece belki onu bağlar, etkisiz hale getirip yenebiliriz. Her birimiz sana bin yüzer parça gümüş* vereceğiz.”

⁶ Bunun üzerine Delila Şimşon'a, “Lütfen, söyle bana, bu üstün gücü nereden alıyorsun?” diye sordu, “Seni bağlayıp yenmek olası mı?”

⁷ Şimşon, “Beni kurumamış yedi taze sırimla bağlarsa sıradan bir adam gibi güçsüz olurum” dedi.

⁸ Bunun üzerine Filist beyleri Delila'ya kurumamış yedi taze sırim getirdiler. Delila bunlarla Şimşon'u bağladı. ⁹ Adamları bitişik odada pusuya yatmıştı. Delila, “Şimşon, Filistliler geldi!” dedi. Şimşon sırimları ateş değdiğinde dağılıveren kendir lifleri gibi koparıp attı. Gücünün sırrını vermemişti.

¹⁰ Delila, “Beni kandırdın, bana yalan söyledin” dedi, “Lütfen söyle bana, seni neyle bağlamalı?”

¹¹ Şimşon, “Beni hiç kullanılmamış yeni urganla sımsıkı bağlarsa sıradan bir adam gibi güçsüz olurum” dedi.

¹² Böylece Delila yeni urgan alıp Şimşon'u bağladı. Sonra, “Şimşon, Filistliler geldi!” dedi. Adamlar hâlâ bitişik odada pusu kurmuş bekliyorlardı. Şimşon urganları iplik koparır gibi koparıp kollarından sıyırdı.

¹³ Delila ona, “Şimdiye kadar beni hep kandırdın, bana yalan söyledin” dedi, “Söyle bana, seni neyle bağlamalı?”

Şimşon, “Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi güçsüz olurum” dedi.

¹⁴ Şimşon uyurken Delila onun başındaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burdu†. Sonra, “Şimşon, Filistliler geldi!” dedi. Şimşon uykusundan uyandı, saçını tezgah kazığından ve kumaştan çekip kurtardı.

¹⁵ Delila, “Bana güvenmiyorsan nasıl olur da, ‘Seni seviyorum’ diyorsun?” dedi, “Üç kezdir beni kandırıyorsun, üstün gücünün nereden geldiğini söylemiyorsun.” ¹⁶ Bu sözlerle Şimşon'u sıkıştırıp günlerce başını ağrıttı. Sonunda Şimşon dayanamayıp ¹⁷ yüreğini kadına tümüyle açtı. “Başıma hiç ustura değmedi” dedi, “Çünkü ben ana rahmindeyken Tanrı'ya adanmışım. Tıraş olursam gücümü yitiririm. Sıradan bir adam gibi güçsüz olurum.”

¹⁸ Delila Şimşon'un gerçeği söylediğini anlayınca haber gönderip Filist beylerini çağırttı. “Bir kez daha gelin” dedi, “Şimşon bana gerçeği söyledi.” Kadının yanına gelen Filist beyleri gümüşü de birlikte getirdiler. ¹⁹ Delila Şimşon'u dizleri üzerinde uyuttuktan sonra adamlardan birini çağırtıp başındaki yedi örgüyü kestirdi. Sonra alay ederek onu dürtüklemeye başladı. Çünkü Şimşon gücünü yitirmişti.

²⁰ Delila, “Şimşon, Filistliler geldi!” dedi. Şimşon uyandı ve, “Her zamanki gibi kalkıp silkinirim” diye düşündü. RAB'bin kendisinden ayrıldığını bilmiyordu.

²¹ Filistliler onu yakalayıp gözlerini oydular. Gazze'ye götürüp tunç zincirlerle bağladılar, cezaevinde değirmen taşına koştular. ²² Bu arada Şimşon'un kesilen saçları uzamaya başladı.

Şimşon'un Ölümü

²³ Filist beyleri ilahları Dagon'un onuruna çok sayıda kurban kesip eğlenmek için toplandılar. “İlahımız, düşmanımız Şimşon'u elimize teslim etti” dediler. ²⁴ Halk Şimşon'u görünce kendi ilahlarını övmeye başladı.

“İlahımız ülkemizi yakıp yıkan,

* **16:5** “Bin yüz parça gümüş”: Yaklaşık 12.7 kg. gümüş. † **16:14** Septuaginta “Şimşon ‘Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burarsan sıradan bir adam gibi güçsüz olurum’ dedi. Şimşon uyurken Delila onun başındaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokuyup kazıkla burdu”, Masoretik metin “Şimşon kadına, ‘Başımdaki yedi örgüyü dokuma tezgahındaki kumaşla birlikte dokursan’ dedi. Kadın dokuyup kazıkla burdu”.

Birçoğumuzu öldüren
Düşmanımızı elimize teslim etti”
diyorlardı.

²⁵ İyice coşunca, “Şimşon'u getirin, bizi eğlendirsın” dediler. Şimşon'u cezaevinden getirip oynatmaya başladılar, sonra sütunların arasında durdurdular. ²⁶ Şimşon, elinden tutan gence, “Beni tapınağın damını taşıyan sütunların yanına götür de onlara yaslanayım” dedi. ²⁷ Tapınak erkeklerle, kadınlarla doluydu. Bütün Filist beyleri de oradaydı. Üç bin kadar kadın erkek Şimşon'un oynayışını damdan seyrediyordu.

²⁸ Şimşon RAB'be yakarmaya başladı: “Ey Egemen RAB, lütfen beni anımsa. Ey Tanrı, bir kez daha beni güçlendir; Filistliler'den bir vuruşta iki gözümün öcünü alayım.” ²⁹ Sonra tapınağın damını taşıyan iki ana sütunun ortasında durup sağ eliyle birini, sol eliyle ötekini kavradı. ³⁰ “Filistliler'le birlikte öleyim” diyerek bütün gücüyle sütunlara yüklendi. Tapınak Filist beylerinin ve bütün içindekilerin üzerine çöktü. Böylece Şimşon ölürken, yaşamı boyunca öldürdüğünden daha çok insan öldürdü.

³¹ Şimşon'un kardeşleriyle babası Manoah'ın bütün ailesi onun ölüsünü almaya geldiler. Şimşon'u götürüp babasının Sora ile Eştaol arasındaki mezarına gömdüler. Şimşon İsrail'i yirmi yıl süreyle yönetmişti.

17

Mika'nın Putları

¹ Efrayim'in dağlık bölgesinde Mika adında bir adam vardı. ² Mika annesine, “Senden çalınan, lanetlediğini duyduğum bin yüz parça gümüş var ya, işte o gümüşler bende, onları ben çaldım” dedi.

Annesi, “RAB seni kutsasın, oğlum!” dedi. ³ Mika bin yüz parça gümüşü annesine geri verdi.

Annesi, “Oğlumun bir oyma put, bir de dökme put yaptırabilmesi için gümüşün tamamını RAB'be adıyorum” dedi, “Gümüşü sana geri veriyorum.”

⁴ Gümüşü Mika'dan geri alan kadın, iki yüz parçasını ayırıp kuyumcuya verdi. Kuyumcu bundan bir oyma, bir de dökme put yaptı. Putlar Mika'nın evine götürüldü.

⁵ Mika'nın bir tapınma yeri vardı. Özel aile putları ve bir efod yaptırmış, oğullarından birini de kâhinliğe atamıştı. ⁶ O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes kendince doğru olanı yapıyordu.

⁷ Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nde, Yahudalı bir ailenin yanında geçici olarak yaşayan genç bir Levili vardı. ⁸ Adam yerleşecek başka bir yer bulmak üzere Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden ayrıldı. Efrayim'in dağlık bölgesinden geçerken Mika'nın evine geldi.

⁹ Mika, “Nereden geliyorsun?” diye sorunca adam, “Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden geliyorum, Levili'yim, yerleşecek yer arıyorum” dedi.

¹⁰ Mika, “Benimle kal” dedi, “Bana danışmanlık ve kâhinlik yap. Seni doyurur, yılda bir takım giysi, on parça da gümüş veririm.” Levili kabul etti. ¹¹ Mika ile kalmaya razı oldu. Mika da ona oğlu gibi davrandı. ¹² Genç Levili'yi kâhinliğe atayarak evine aldı. ¹³ Mika, “Şimdi biliyorum ki, RAB bana iyi davranacak” dedi, “Çünkü bir Levili kâhinim var.”

18

Danoğulları Layiş'e Yerleşiyor

¹ O dönemde İsrail'de kral yoktu ve Dan oymağından olanlar yerleşecek yer arıyorlardı. Çünkü İsrail oymakları arasında kendilerine düşen payı henüz almamışlardı. ² Böylece

kendi boylarından, Sora ve Eştaol kentlerinden beş cesur savaşçıyı toprakları araştırıp bilgi toplamak üzere yola çıkardılar. Onlara, “Gidin, toprakları araştırın” dediler.

Adamlar Efrayim'in dağlık bölgesinde bulunan Mika'nın evine gelip geceyi orada geçirdiler. ³ Mika'nın evinin yanındayken genç Levili'nin sesini tanıdılar. Eve yaklaşarak ona, “Seni buraya kim getirdi? Burada ne yapıyorsun? Burada ne işin var?” diye sordular.

⁴ Levili Mika'nın kendisi için yaptıklarını anlattı. “Bana verdiği ücrete karşılık ona kâhinlik ediyorum” dedi.

⁵ Adamlar, “Lütfen Tanrı'ya danış, bu yolculuğumuz başarılı olacak mı, bilelim” dediler.

⁶ Kâhin, “Esenlikle gidin, Tanrı yolculuğunuzu onaylıyor” diye yanıtladı.

⁷ Böylece beş adam yola çıkıp Layiş'e vardılar. Kent halkının Saydalılar gibi kaygıdan uzak, esenlik ve güvenlik içinde yaşadığını gördüler. Yörede onlara egemen olan, baskı yapan kimse yoktu. Saydalılar'dan uzaktaydılar, başka kimseyle de ilişkileri yoktu.

⁸ Sonra adamlar Sora ve Eştaol'a, soydaşlarının yanına döndüler. Soydaşları, “Ne öğrendiniz?” diye sordular.

⁹ Adamlar, “Haydi, onlara saldıralım” dediler, “Ülkeyi gördük, toprağı çok güzel. Ne duruyorsunuz? Gecikmeden gidip ülkeyi sahiplenin. ¹⁰ Oraya vardığınızda halkın her şeyden habersiz olduğunu göreceksiniz. Tanrı'nın elinize teslim ettiği bu ülke çok geniş; öyle bir yer ki, hiçbir eksiği yok.”

¹¹ Bunun üzerine Dan oymağından altı yüz kişi silahlarını kuşanıp Sora ve Eştaol'dan yola çıktı. ¹² Gidip Yahuda'nın Kiryat-Yearim Kenti yakınında ordugah kurdular. Bu nedenle Kiryat-Yearim'in batısındaki bu yer bugün de Mahane-Dan* diye anılıyor. ¹³ Buradan Efrayim'in dağlık bölgesine geçip Mika'nın evine gittiler.

¹⁴ Layiş yöresini araştırmaya gitmiş olan beş adam soydaşlarına, “Bu evlerden birinde bir efod, özel aile putları, bir oyma, bir de dökme put olduğunu biliyor musunuz?” dediler, “Ne yapacağınıza siz karar verin.” ¹⁵ Bunun üzerine halk genç Levili'nin kaldığı Mika'nın evine yöneldi. Eve girip Levili'ye hal hatır sordular. ¹⁶ Silahlarını kuşanmış altı yüz Danlı dış kapının önüne yığılmıştı. ¹⁷ Yöreyi araştırmış olan beş adam içeri girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldılar. Kâhinle silah kuşanmış altı yüz kişiye dış kapının önünde duruyordu.

¹⁸ Adamların Mika'nın evine girip efodu, özel putları, oyma ve dökme putları aldığını gören kâhin, “Ne yapıyorsunuz?” diye sordu.

¹⁹ Adamlar, “Sus, sesini çıkarma” dediler, “Bizimle gel. Bize danışmanlık ve kâhinlik yap. Bir adamın evinde kâhinlik etmek mi iyi, yoksa İsrail'in bir boyuna, bir oymağına kâhinlik etmek mi?” ²⁰ Kâhinin yüreği sevinçle doldu. Efodu, özel putları, oyma putu alıp topluluğun ortasında yürümeye başladı. ²¹ Topluluk çocuklarını, hayvanlarını, değerli eşyalarını alıp yola çıktı.

²² Danoğulları Mika'nın evinden biraz uzaklaştıktan sonra, Mika'nın komşuları toplanıp onlara yetiştiler. ²³ Bağırıp çağırmaya başladılar. Danoğulları dönüp Mika'ya, “Ne oldu, neden adamlarını toplayıp geldin?” dediler.

²⁴ Mika, “Kâhinimi, yaptırdığım putları alıp gittiniz” dedi, “Bana ne kaldı ki? Bir de, ‘Ne oldu?’ diye soruyorsunuz.”

²⁵ “Kes sesini!” dediler, “Yoksa öfkeli adamlarımız saldırıp seni de, aileni de öldürür.”

²⁶ Sonra yollarına devam ettiler. Mika onların kendisinden daha güçlü olduğunu görünce dönüp evine gitti.

²⁷ Danoğulları Mika'nın yaptırdığı putları ve kâhini yanlarına alarak Layiş üzerine yürüdüler. Barışçıl ve her şeyden habersiz olan kent halkını kılıçtan geçirip kenti ateşe

* 18:12 “Mahane-Dan”: “Dan ordugahı” anlamına gelir.

verdiler. ²⁸ Beytrehov yakınındaki vadide bulunan Layiş Kenti'nin yardımına gelen olmadı. Çünkü kent Sayda'dan uzaktı, başka bir kentle de ilişkisi yoktu.

Danoğulları kenti yeniden inşa ederek oraya yerleştiler. ²⁹ Yakup'un oğlu olan ataları Dan'ın anısına kente Dan adını verdiler. Kentin eski adı Layiş'ti. ³⁰ Oyma putu oraya diktiler. Musa oğlu† Gerşom oğlu Yonatan ile oğulları sürgüne kadar onlara kâhinlik ettiler.

³¹ Tanrı'nın Tapınağı Şilo'da olduğu sürece Mika'nın yaptırdığı puta taptılar.

19

Levili ile Cariyesi

¹ İsrail'in kralsız olduğu o dönemde Efrayim'in dağlık bölgesinin ücra yerinde yaşayan bir Levili vardı. Adam Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden kendisine bir cariyeye almıştı. ²⁻³ Ama kadın onu başka erkeklerle aldattı. Sonra adamı bırakıp Yahuda'ya, babasının Beytlehem'deki evine döndü. Kadın dört ay orada kaldıktan sonra kocası kalkıp onun yanına gitti. Gönlünü hoş edip onu geri getirmek istiyordu. Yanında uşağı ve iki de eşek vardı. Kadın onu babasının evine götürdü. Kayınbaba damadını görünce onu sevinçle karşıladı. ⁴ Yanında alıkoydu. Adam onların evinde üç gün kaldı, onlarla birlikte yedi, içti ve orada geceledi.

⁵ Dördüncü günün sabahı erkenden kalktılar. Kızın babası gitmeye hazırlanan damadına, “Rahatına bak, bir lokma ekmek ye, sonra gidersiniz” dedi. ⁶ İkisi oturup birlikte yiyip içtiler. Kayınbaba, “Lütfen bu gece de kal, keyfine bak” dedi. ⁷ Damat gitmek üzere ayağa kalkınca kayınbabası ısrarla kalmasını istedi; damat da geceyi orada geçirdi. ⁸ Beşinci gün gitmek üzere erkenden kalktı. Kayınbaba, “Rahatına bak, bir şeyler ye; öğleden sonra gidersiniz” dedi. İkisi birlikte yemek yediler.

⁹ Damat, cariyesi ve uşağıyla birlikte gitmek için ayağa kalkınca, kayınbaba, “Bak, akşam oluyor, lütfen geceyi burada geçirin” dedi, “Gün batmak üzere. Geceyi burada geçirin, keyfinize bakın. Yarın erkenden kalkıp yola çıkar, evine gidersin.” ¹⁰ Ama adam orada geceleme istemedi. Cariyesini alıp palan vurulmuş iki eşekle yola çıktı. Yevus'un – Yeruşalim'in – karşısında bir yere geldiler.

¹¹ Yevus'a yaklaştıklarında gün batmak üzereydi. Uşak efendisine, “Yevuslular'ın bu kentine girip geceyi orada geçirelim” dedi.

¹² Efendisi, “İsrailliler'e ait olmayan yabancı bir kente girmeyeceğiz” dedi, “Giva'ya gideceğiz.” ¹³ Sonra ekledi: “Haydi Giva'ya ya da Rama'ya ulaşmaya çalışalım. Bunlardan birinde geceleriz.” ¹⁴ Böylece yollarına devam ettiler. Benyaminitliler'in Giva Kenti'ne yaklaştıklarında güneş batmıştı. ¹⁵ Geceyi geçirmek için Giva'ya giden yola saptılar. Varıp kentin meydanında konakladılar. Çünkü hiç kimse onları evine almadı.

¹⁶ Akşam saatlerinde yaşlı bir adam tarladaki işinden dönüyordu. Efrayim'in dağlık bölgesindendi. Giva'da oturuyordu. Kent halkı ise Benyaminitli'ydı. ¹⁷ Yaşlı adam kent meydanındaki yolcuları görünce Levili'ye, “Nereden geliyor, nereye gidiyorsunuz?” diye sordu.

¹⁸ Levili, “Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden geliyor, Efrayim'in dağlık bölgesinde uzak bir yere gidiyoruz” dedi, “Ben oralıyım. Beytlehem'e gitmiştim. Şimdi RAB'bin evine dönüyorum. Ama kimse bizi evine almadı. ¹⁹ Eşeklerimiz için yem ve saman, kendim, cariyem ve uşağım için ekmek ve şarap var. Hepimiz sana hizmet etmeye hazırız. Hiçbir eksikliğimiz yok.”

²⁰ Yaşlı adam, “Gönlün rahat olsun” dedi, “Her ihtiyacını ben karşılayacağım. Geceyi meydanda geçirmeyin.” ²¹ Onları evine götürdü, eşeklerine yem verdi. Konuklar ayaklarını yıkadıktan sonra yiyip içtiler.

† 18:30 Bazı Septuaginta elyazmaları, Vulgata ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre “Musa oğlu”, Masoretik metin “Manaşe oğlu”.

²² Onlar dinlenirken kentin serserileri evi kuşattı. Kapıya var güçleriyle vurarak yaşlı ev sahibine, “Evine gelen o adamı dışarı çıkar, onunla yatalım” diye bağıldılar.

²³ Ev sahibi dışarıya çıkıp onların yanına gitti. “Hayır, kardeşlerim, rica ediyorum böyle bir kötülük yapmayın” dedi, “Madem adam evime gelip konuğum oldu, böyle bir alçaklık yapmayın. ²⁴ Bakın, daha erkek eli değmemiş kızımın adamın cariyesi içerde. Onları dışarı çıkarayım, onlarla yatın, onlara dilediğinizi yapın. Ama adama bu kötülüğü yapmayın.”

²⁵ Ne var ki, adamlar onu dinlemediler. Bunun üzerine Levili cariyesini zorla dışarı çıkarıp onlara teslim etti. Adamlar bütün gece, sabaha dek kadınla yattılar, onun ırzına geçtiler. Şafak sökerken onu salıverdiler. ²⁶ Kadın gün ağarırken efendisinin kaldığı evin kapısına geldi, düşüp yere yığıldı. Ortalık aydınlanıncaya dek öylece kaldı.

²⁷ Sabahleyin kalkan adam, yoluna devam etmek üzere kapıyı açtı. Elleri eşiğin üzerinde, yerde boylu boyunca yatan cariyesini görünce, ²⁸ kadına, “Kalk, gidelim” dedi. Kadın yanıt vermedi. Bunun üzerine adam onu eşeğe bindirip evine doğru yola çıktı.

²⁹ Eve varınca eline bir bıçak aldı, cariyesinin cesedini on iki parçaya bölüp İsrail'in on iki oymağına dağıttı. ³⁰ Bunu her gören, “İsrailliler Mısır'dan çıktığından beri böyle bir şey olmamış, görülmemiştir” dedi, “Düşünün taşının, ne yapmamız gerek, söyleyin.”

20

Benyaminoğulları'na Karşı Savaş

¹ Gilat başta olmak üzere Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar, bütün İsrail halkı yola çıkıp Misp'a'da, RAB'bin önünde tek beden gibi toplandı. ² Tanrı halkı İsrail'in bütün oymak önderleri bu toplantıda hazır bulundular. Eli kılıç tutan dört yüz bin yayaydılar. ³ –Bu arada Benyaminoğulları İsrailliler'in Misp'a'da toplandığını duydular. –İsrailliler, “Anlatın bize, bu korkunç olay nasıl oldu?” diye sordular.

⁴ Öldürülen kadının Levili kocası şöyle yanıtladı: “Cariyemle birlikte geceyi geçirmek üzere Benyamin bölgesinin Giva Kenti'ne girdik. ⁵ Giva'dan bazı adamlar gece beni öldürmeyi tasarlayarak gelip evi kuşattılar. Cariyemin ırzına geçtiler, ölümüne neden oldular. ⁶ Onun ölüsünü alıp parçaladım, her bir parçasını İsrail'in mülk aldığı bir bölgeye gönderdim. Çünkü bu alçakça rezalet İsrail'de işlendi. ⁷ Ey İsrailliler! İşte hepiniz buradasınız. Düşünceniz, kararınız nedir, söyleyin.”

⁸ Oradakilerin hepsi ağız birliği etmişçesine, “Bizden hiç kimse çadırına gitmeyecek, evine dönmeyecek” dediler, ⁹ “Yapacağımız şu: Giva'ya kura ile saldıracağız. ¹⁰ Halka yiyecek sağlamak için bütün İsrail oymaklarından nüfuslarına göre, her yüz kişiden on, bin kişiden yüz, on bin kişiden bin kişi seçeceğiz. Bunlar Benyamin'in Giva Kenti'ne geldiklerinde kentlilerden İsrail'de yaptıkları bu alçaklığın öcünü alsınlar.”

¹¹ Giva'ya karşı toplanmış olan İsrailliler tam bir birlik içindeydi.

¹² İsrail oymakları, Benyamin oymağına adamlar göndererek, “Aranızda yapılan bu alçaklık nedir?” diye sordular, ¹³ “Giva'daki o serserileri bize hemen teslim edin. Onları öldürüp İsrail'deki kötülüğün kökünü kazıyalım.”

Ama Benyaminoğulları İsrailli kardeşlerini dinlemediler. ¹⁴ İsrailliler'le savaşmak üzere öbür kentlerden akın akın Giva'ya geldiler. ¹⁵ Giva halkından olan yedi yüz seçme adam dışında, öbür kentlerden gelen ve eli kılıç tutan Benyaminoğulları'nın sayısı o gün yirmi altı bini buldu. ¹⁶ Solak olan yedi yüz seçme adam da bunların arasındaydı. Hepsi de bir kılı sapanla vuracak kadar iyi nişancıydı.

¹⁷ Benyaminoğulları'nın yanısıra İsrailliler de sayıldı. Eli kılıç tutan dört yüz bin askerleri vardı. Hepsi de yaman savaşçılardı.

18 Beytel'e çıkan İsraililer Tanrı'ya, "Benyaminoğulları'na karşı önce hangimiz savaşacak?" diye sordular.

RAB, "Önce Yahudaoğulları savaşacak" dedi.

19 İsraililer sabah kalkıp Giva'nın karşısında ordugah kurdular. 20 Benyaminoğulları'yla savaşmak üzere ilerleyip Giva'da savaş düzenine girdiler. 21 Giva'dan çıkan Benyaminoğulları, o gün İsraililer'den yirmi iki bin kişiyi yere serdiler. 22 Ama İsraililer birbirlerini yüreklendirerek önceki gün savaş düzenine girdikleri yerde mevzilendiler. 23 Sonra Beytel'de RAB'bin önünde akşama dek ağladılar. RAB'be, "Kardeşlerimiz olan Benyaminoğulları'yla yine savaşmaya çıkalım mı?" diye sordular.

RAB, "Evet, onlarla savaşın" dedi.

24 Bunun üzerine İsraililer ikinci gün yine Benyaminoğulları'na yaklaştılar. 25 Benyaminoğulları da aynı gün Giva'dan onların üzerine yürüyerek on sekiz bin kişiyi daha yere serdiler. Ölenlerin hepsi eli kılıç tutan savaşçılardı.

26 Bütün İsraililer, bütün halk çekilip Beytel'e döndü. Orada, RAB'bin önünde durup ağladılar, o gün akşama dek oruç tuttular. RAB'be yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundular. 27-28 Tanrı'nın Antlaşma Sandığı o sırada Beytel'deydi. Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas o sırada sandığın önünde görev yapıyordu. İsraililer RAB'be, "Kardeşimiz Benyaminoğulları'yla savaşmaya devam edelim mi, yoksa vaz mı geçelim?" diye sordular.

RAB, "Savaşın" dedi, "Çünkü onları yarın elinize teslim edeceğim."

29 İsraililer dört bir yandan Giva'nın çevresinde pusuya yattılar. 30 Üçüncü gün Benyaminoğulları'na karşı harekete geçerek önceki gibi kentin karşısında savaş düzenine girdiler. 31 Saldırıya geçen Benyaminoğulları kentten epey uzaklaştılar. Beytel'e ve Giva'ya giden ana yollarda, kırlarda önceki çarpışmalarda olduğu gibi İsraililer'e kayıplar verdirmeye başladılar; otuz kadarını öldürdüler.

32-33 "Geçen seferki gibi onları yine bozguna uğratıyoruz" dediler. İsraililer ise birbirlerine, "Kaçalım da onları kentten uzağa, ana yollara çekelim" diyerek bulundukları yerden çıkıp Baal-Tamar'da savaş düzenine girdiler. Giva'nın batısında* pusuya yatanlar da birden yerlerinden fırladı. 34 Böylece bütün İsrail'den seçme on bin kişi Giva'ya cepheden saldırdı. Savaş iyice kızışmıştı. Benyaminoğulları başlarına gelecek felaketten habersizdi. 35 RAB onları İsrail'in önünde bozguna uğrattı. İsraililer o gün Benyaminoğulları'ndan eli kılıç tutan yirmi beş bin yüz kişiyi öldürdüler.

36 Benyaminoğulları yenildiklerini anladılar. İsraililer onların geçmesine izin verdiler; çünkü Giva çevresinde pusuda yatanlara güveniyorlardı. 37 Pusudakiler ansızın Giva'ya saldırdılar. Bütün kente dağılarak halkı kılıçtan geçirdiler. 38 Pusuya yatanlarla öbür İsraililer arasında bir işaret kararlaştırılmıştı: Kenti ateşe verip büyük bir duman bulutu oluşturacaklardı. 39 O zaman savaş alanındaki İsraililer birden geri dönecekti.

Bu arada Benyaminoğulları İsraililer'e kayıplar verdirmeye başlamış, otuz kadarını vurmuşlardı. Daha önceki savaşta olduğu gibi, İsraililer'i kesin bir bozguna uğrattıklarını sandılar. 40 Ama dönüp kente baktıklarında orada hortum gibi göğe yükselen duman bulutunu gördüler. Yanan kentin dumanı göğü kaplamıştı. 41 İsraililer'in döndüğünü gören Benyaminoğulları paniğe kapıldı. Çünkü başlarına gelecek felaketi sezmişlerdi. 42 İsraililer'in önüsıra kırlara doğru yöneldilerse de savaştan kaçamadılar. Çeşitli kentlerden çıkagelen İsraililer onları kuşatıp yok etti. 43 Geri kalan Benyaminoğulları'nı kovaladılar. Giva'nın doğusunda konakladıkları yere dek onları yol boyunca vurup yere serdiler. 44 Benyaminoğulları'ndan on sekiz bin kişi vuruldu. Hepsi de yiğit savaşçılardı. 45 Sağ

* 20:32-33 Bazı Septuaginta elyazmaları "Giva'nın batısında", Masoretik metin "Geva'nın açıklığında".

kalanlar dönüp kırlara, Rimmon Kayalığı'na doğru kaçmaya başladı. İsraililer yol boyunca bunlardan beş bin kişi daha öldürdü. Gidom'a kadar onları adım adım izleyerek iki binini daha vurup yere serdiler.

⁴⁶ O gün Benyaminoğulları'ndan öldürülenlerin toplam sayısı yirmi beş bin kişiyi buldu. Hepsi de eli kılıç tutan yiğit savaşçılardı. ⁴⁷ Kırlara kaçıp Rimmon Kayalığı'na sığınanların sayısı altı yüzdü. Kayalıkta dört ay kaldılar. ⁴⁸ İsraililer Benyamin kentlerine döndüler; insanları, hayvanları ve oradaki bütün canlıları kılıçtan geçirdiler, rastladıkları bütün kentleri ateşe verdiler.

21

Benyaminoğulları'nın Evlendirilmesi

¹ İsraililer Misp'a'da, "Bizden hiç kimse Benyaminoğulları'na kız vermeyecek" diye ant içmişlerdi.

² Halk Beytel'e geldi. Akşama dek orada, Tanrı'nın önünde oturup hıçkırarak hıçkırarak ağladılar. ³ "Ey İsrail'in Tanrısı RAB!" dediler, "Bugün İsrail'den bir oymağın eksilmesine yol açan böyle bir şey neden oldu?"

⁴ Ertesi gün erkenden kalkıp bir sunak yaptılar, orada yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundular.

⁵ İsraililer, "RAB'bin önüne çıkmak üzere toplandığımızda İsrail oymaklarından bize kimler katılmadı?" diye sordular. Çünkü Misp'a'da, RAB'bin önünde toplandıklarında kendilerine katılmayanların kesinlikle öldürüleceğine dair ant içmişlerdi.

⁶ İsraililer Benyaminli kardeşleri için çok üzülmüyorlardı. "İsrail bugün bir oymağın yitirdi" dediler, ⁷ "Sağ kalanlara eş olacak kızları bulmak için ne yapsak? Çünkü kızlarımızdan hiçbirini onlara eş olarak vermeyeceğimize RAB'bin adına ant içtik."

⁸ Sonra, "Misp'a'ya, RAB'bin önüne İsrail oymaklarından kim çıkmadı?" diye sordular. Böylece Yaveş-Gilat'tan toplantıya, ordugaha kimsenin gelmediği ortaya çıktı. ⁹ Çünkü gelenler sayıldığında Yaveş-Gilat'tan kimsenin olmadığı anlaşılmıştı.

¹⁰ Bunun üzerine topluluk Yaveş-Gilat halkının üzerine on iki bin yiğit savaşçı gönderdi. "Gidin, Yaveş-Gilat halkını, kadın, çocuk demeden kılıçtan geçirin" dediler, ¹¹ "Yapacağınız şu: Her erkeği ve erkek eli değmiş her kadını öldüreceksiniz." ¹² Yaveş-Gilat halkı arasında erkek eli değmemiş dört yüz kız bulup Kenan topraklarında bulunan Şilo'daki ordugaha getirdiler.

¹³ Ardından bütün topluluk Rimmon Kayalığı'ndaki Benyaminoğulları'na aracılar göndererek barış yapmayı önerdi. ¹⁴ Bunun üzerine Benyaminoğulları döndü. Topluluk Yaveş-Gilat halkından sağ bırakılan kızları onlara eş olarak verdi. Ama kızların sayısı Benyaminoğulları için yine de yeterli değildi.

¹⁵ İsrail halkı Benyaminoğulları'nın durumuna çok üzülmüyordu. Çünkü RAB İsrail oymakları arasında birliği bozmuştu. ¹⁶ Topluluğun ileri gelenleri, "Benyaminoğulları'nın kadınları öldürüldüğüne göre, kalan erkeklere eş bulmak için ne yapsak?" diyorlardı, ¹⁷ "İsrail'den bir oymağın yok olup gitmemesi için sağ kalan Benyaminoğulları'nın mirasçıları olmalı. ¹⁸ Biz onlara kızlarımızdan eş veremeyiz. Çünkü Benyaminoğulları'na kız veren her İsraili lanetlenecek diye ant içtik." ¹⁹ Sonra, "Bakın, Şilo'da her yıl RAB adına bir şölen düzenleniyor" diye eklediler. Şilo Beytel'in kuzeyinde, Beytel'den Şekem'e giden yolun doğusunda, Levona'nın güneyindedir.

²⁰ Böylece Benyaminoğulları'na, "Gidip bağlarda gizlenin" diye öğüt verdiler, ²¹ "Gözünüzü açık tutun. Şilolu kızlar dans etmeye kalkınca bağlardan fırlayıp onlardan kendinize birer eş kapın ve Benyamin topraklarına götürün. ²² Kızların babaları ya da erkek kardeşleri bize yakınmaya gelirse, 'Benyaminoğulları'nı hatırimız için bağışlayın'

diyeceğiz, ‘Savaşarak aldığımız kızlar hepsine yetmedi. Siz de kendi kızlarınızı isteyerek vermediğinize göre suçlu sayılmazsınız.’ ”

²³ Benyaminogulları da böyle yaptılar. Kızlar dans ederken her erkek bir kız kapıp götürdü. Kendi topraklarına gittiler, kentlerini onarıp yerleştiler.

²⁴ Ardından İsraililer de oradan ayrılıp kendi topraklarına, oymaklarına, ailelerine döndüler.

²⁵ O dönemde İsrail'de kral yoktu. Herkes kendince doğru olanı yapıyordu.

RUT

GİRİŞ

Rut'un öyküsü, hâkimler zamanında hüküm süren şiddet döneminde geçer. Rut, Tanrı halkından sayılmayan Moavlılar'dandı. Kıtık sonucu Moav'a yerleşen bir İsraili'yle evlenir. Kocasını ölünce Rut, görülmemiş bir sadakatle İsraili kaynanası Naomi'ye, derin bir adanma duygusuyla da İsrail'in Tanrısı'na bağlanır. Sonunda kocasının akrabalarından biriyle evlenerek İsrail'in en büyük kralı Davut'un dedesinin annesi olur.

Hâkimler Kitabı'ndaki olaylar Tanrı'ya itaat etmeyen İsraililer'in başına gelen felaketleri yansıtır. Rut'un öyküsü ise İsrail'in Tanrısı'na dönen bir yabancı'nın aldığı bereketleri sergiler.

Ana Hatlar:

1:1-22 Naomi'nin Rut'la birlikte Beytlehem'e dönüşü

2:1-3:18 Rut'la Boaz'ın karşılaşması

4:1-22 Boaz'ın Rut'la evlenmesi

Kıtık ve Göç

¹ Hâkimlerin egemenlik sürdüğü günlerde İsrail'de kıtlık başladı. Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden bir adam, karısı ve iki oğluyla birlikte geçici bir süre kalmak üzere Moav topraklarına doğru yola çıktı. ² Adamın adı Elimelek, karısının adı Naomi, oğullarının adları da Mahlon ve Kilyon'du. Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden, Efrat boyundan olan bu kişiler, Moav topraklarına gidip orada yaşamaya başladılar.

³ Naomi, kocası Elimelek ölünce iki oğluyla yalnız kaldı. ⁴ İki oğul Moav kızlarından kendilerine birer eş aldılar. Kızlardan birinin adı Orpa, ötekini adı Rut'tu. Orada on yıl kadar yaşadıkdan sonra, ⁵ Mahlon da, Kilyon da öldü. Böylece kocasıyla iki oğlunu yitiren Naomi yapayalnız kaldı.

Beytlehem'e Dönüş

⁶ Naomi, Moav topraklarındaiken RAB'bin kendi halkının yardımına yetişip yiyecek sağladığını duyunca gelinleriyle oradan dönmeye hazırlandı. ⁷ Onlarla birlikte bulunduğu yerden ayrıldı ve Yahuda ülkesine dönmek üzere yola koyuldu.

⁸ Yolda onlara, “Analarınızın evine dönün” dedi. “Ölmüşlerimize ve bana nasıl iyilik ettinizse, RAB de size iyilik etsin. ⁹ RAB her birinize evinde rahat edeceğiniz birer koca versin!”

Sonra onları öptü. İki gelin hıçkırarak hıçkırarak ağlayarak, ¹⁰ “Hayır, seninle birlikte senin halkına döneceğiz” dediler.

¹¹ Naomi, “Geri dönün, kızlarım” dedi. “Niçin benimle gelesiniz? Size koca* olacak oğullarım olabilir mi bundan sonra? ¹² Dönün kızlarım, yolunuza gidin. Ben kocaya varamayacak kadar yaşlandım. Umudum var desem, bu gece kocaya varıp oğullar doğursam, ¹³ onlar büyüye kadar bekler miydiniz, kocaya varmaktan vazgeçer miydiniz? Hayır, kızlarım! Benim acım sizinkinden de büyüktür. Çünkü RAB beni felakete uğrattı.”

¹⁴ Gelinler yine hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı. Sonunda Orpa kaynanasını öpüp vedalaştı, Rut'sa ona sarılıp yanında kaldı.

¹⁵ Naomi Rut'a, “Bak, eltin kendi halkına, kendi ilahına dönüyor. Sen de onun ardından git” dedi.

* **1:11** Kutsal Yasa'ya göre ölen bir adamın soyunun sürmesi için erkek kardeşi ya da en yakın akrabası dul eşiyile evlenirdi (bkz. Yas.25:5-6).

¹⁶ Rut şöyle karşılık verdi: “Seni bırakıp geri dönmemi isteme! Sen nereye gidersen ben de oraya gideceğim, sen nerede kalırsan ben de orada kalacağım. Senin halkın benim halkım, senin Tanrının benim Tanrım olacak. ¹⁷ Sen nerede ölürsen ben de orada öleceğim ve orada gömüleceğim. Eğer ölümden başka bir nedenle senden ayrılırsam, RAB bana daha kötüsünü yapsın.”

¹⁸ Naomi, Rut'un kendisiyle gitmeye kesin kararlı olduğunu görünce üstelemekten vazgeçti. ¹⁹ Böylece ikisi Beytlehem'e kadar yola devam ettiler. Dönüşleri bütün kenti ayağa kaldırdı. Kadınlar birbirlerine, “Naomi bu mu?” diye sordular.

²⁰ Naomi onlara, “Beni, Naomi[†] değil, Mara diye çağırın” dedi. “Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Tanrı bana çok acı verdi. ²¹ Giderken her şeyim vardı, ama RAB beni eli boş döndürdü. Beni niçin Naomi diye çağırıyorsunuz ki? Görüyorsunuz, RAB beni sıkıntıya soktu, Her Şeye Gücü Yeten Tanrı başıma felaket getirdi.”

²² İşte Naomi, Moavlı gelini Rut'la birlikte Moav topraklarından böyle döndü. Beytlehem'e gelişleri, arpanın biçilmeye başlandığı zamana rastlamıştı.

2

Rut'la Boaz'ın Karşılaşması

¹ Naomi'nin Boaz adında bir akrabası vardı. Kocasını Elimelek'in boyundan olan Boaz, ileri gelen, varlıklı bir adamdı.

² Bir gün Moavlı Rut, Naomi'ye şöyle dedi: “İzin ver de tarlalara gideyim, iyiliksever bir adamın ardında başak devşireyim.”

Naomi, “Git, kızım” diye karşılık verdi.

³ Böylece Rut gidip tarlalarda, orakçıların ardında başak devşirmeye başladı. Bir rastlantı sonucu, kendini Elimelek'in boyundan Boaz'ın tarlasında buldu.

⁴ Bu arada Beytlehem'den gelen Boaz orakçılara, “RAB sizinle olsun” diye seslendi.

Onlar da, “RAB seni kutsasın” karşılığını verdiler.

⁵ Boaz, orakçıların başında duran adamına, “Kim bu genç kadın?” diye sordu.

⁶ Orakçıların başında duran adam şu karşılığı verdi: “Naomi ile birlikte Moav topraklarından gelen Moavlı genç kadın budur. ⁷ Bana gelip, ‘İzin ver de başak devşireyim, orakçıların ardından gidip demetlerin arasındaki artıkları toplayayım’ dedi. Sabahtan şimdiye kadar tarlada çalışıp durdu, çardağın altında pek az dinlendi.”

⁸ Bunun üzerine Boaz Rut'a, “Dinle, kızım” dedi, “Başak devşirmek için başka tarlaya gitme; buradan ayrılma. Burada, benim hizmetçi kızlarla birlikte kal. ⁹ Gözün, orakçıların biçtiği tarlada olsun; kızların ardından git. Sana ilişmesinler diye adamlarıma buyruk verdim. Susayınca var git, kuyudan çektikleri suyla doldurdukları testilerden iç.”

¹⁰ Rut eğilip yüzüstü yere kapandı. Boaz'a, “Bir yabancı olduğum halde bana neden yakınlık gösteriyor, bu iyiliği yapıyorsunuz?” dedi.

¹¹ Boaz şöyle karşılık verdi: “Kocanın ölümünden sonra kaynanan için yaptığın her şey bana bir bir anlatıldı. Anneni babanı, doğduğun ülkeyi bıraktın; önceden hiç tanımadığın bir halkın arasına geldin. ¹² RAB yaptıklarının karşılığını versin. Kanatları altına sığınmak için kendisine geldiğin İsrail'in Tanrısı RAB seni cömertçe ödüllendirsin.”

¹³ Rut, “Bana çok iyi davrandın, efendim” dedi. “Kölelerinden biri olmadığım halde, söylediğin sözlerle beni teselli ettin, yüreğimi okşadın.”

¹⁴ Yemek vakti gelince Boaz Rut'a, “Buraya yaklaş, ekmek al, pekmeze batırıp ye” dedi.

Rut varıp orakçıların yanına oturdu. Boaz ona kavrulmuş başak verdi. Rut bir kısmını yedikten sonra doydu, birazını da artırdı. ¹⁵ Başak devşirmek için kalkınca, Boaz adamlarına, “Demetler arasında da başak devşirsin, ona dokunmayın” diye buyurdu.

[†] 1:20 Naomi “Tatlı”, Mara “Acı” anlamına gelir. 2:2 Lev.19:9-10; Yas.24:19

16 “Hatta onun için demetlerden başak ayırıp yere bırakın da devşirsin. Sakın onu azarlamayın.”

17 Böylece Rut akşama dek tarlada başak devşirdi. Devşirdiği başakları dövünce bir efa kadar arpası* oldu. 18 Bunu yüklenip kente döndü. Devşirdiklerini gören kaynanasına ayrıca, tarlada doyduktan sonra artırdığı başakları da çıkarıp verdi.

19 Naomi, “Bugün nerede başak devşirdin, nerede çalıştın?” diye sordu. “Sana bunca yakınlık göstermiş olan her kimse, kutsansın!”

Rut tarlasında çalıştığı adamdan söz ederek kaynanasına, “Bugün tarlasında çalıştığım adamın adı Boaz” dedi.

20 Naomi gelinine, “RAB, sağ kalanlardan da ölmüşlerden de iyiliğini esirgemeyen Boaz’ı kutsasın” dedi. Sonra ekledi: “O adam akrabalarımızdan, yakın akrabalarımızdan† biridir.”

21 Moavlı Rut şöyle konuştu: “Üstelik bana, ‘Adamlarım bütün biçme işini bitirinceye kadar onlarla birlikte kal’ dedi.”

22 Naomi, gelini Rut’a, “Kızım, onun kızlarıyla gitmen daha iyi. Başka bir tarlada sana zarar gelebilir” dedi.

23 Böylece Rut arpa ile buğday biçimi sonuna kadar Boaz’ın hizmetçi kızlarından ayrıldı; başak devşirip kaynanasıyla oturmaya devam etti.

3

Rut ile Boaz

1 Kaynanası Naomi bir gün Rut’a, “Kızım, iyiliğin için sana rahat edeceğin bir yer aramam gerekmez mi?” dedi. 2 “Hizmetçileriyle birlikte bulunduğun Boaz akrabamız değil mi? Bak şimdi, bu akşam Boaz harman yerinde arpa savuracak. 3 Yikan, kokular sürün, giyinip harman yerine git. Ama adam yemeyi içmeyi bitirene dek orada olduğunu belli etme. 4 Adam yatıp uyuduğunda, nerede yattığını belle; sonra gidip onun ayaklarının üzerindeki örtüyü kaldır ve oracıkta yat*. Ne yapman gerektiğini o sana söyler.”

5 Rut ona, “Söylediğin her şeyi yapacağım” diye karşılık verdi. 6 Harman yerine giderek kaynanasının her dediğini yaptı.

7 Boaz yiyip içti, keyfi yerine geldi. Sonra harman yığınının dibinde uyumaya gitti. Rut da gizlice yaklaştı, onun ayaklarının üzerindeki örtüyü kaldırıp yattı. 8 Gece yarısı adam ürktü; yattığı yerde dönünce ayaklarının dibinde yatan kadını ayırmadı.

9 Ona, “Kimsin sen?” diye sordu.

Kadın, “Ben kölen Rut’um” diye yanıtladı. “Kölenle evlen†. Çünkü sen yakın akrabamızsın” dedi.

10 Boaz, “RAB seni kutsasın, kızım” dedi. “Bu son iyiliğin, ilkinden de büyük. Çünkü yoksul olsun, zengin olsun, gençlerin peşinden gitmedin. 11 Ve şimdi, korkma kızım; her istediğini yapacağım. Bütün kent halkı senin erdemli bir kadın olduğunu biliyor. 12 Yakın akrabamız olduğum doğrudur. Ama benden daha yakın biri var. 13 Geceyi burada geçir. Sabah olduğunda eğer adam senin için akrabalık görevini yaparsa ne âlâ, varsın yapsın. Ama o, akrabalık görevini yapmak istemezse, yaşayan RAB’be ant içerim ki, bu görevi ben üstlenirim. Sen sabaha kadar yat.”

14 Böylece Rut sabaha kadar Boaz’ın ayakları dibinde yattı. Ama ortalık insanların birbirini seçebileceği kadar aydınlanmadan önce kalktı. Çünkü Boaz, ‘Harman yerine kadın geldiği bilinmemeli’ demişti.

* 2:17 “Bir efa arpa”: Yaklaşık 14.7 kg. 2:20 Lev.25:25 † 2:20 “Yakın akraba”: İbranice “Goel”. Kutsal Yasa’ya göre ailenin muhtaç kalan üyelerini korumakla yükümlü yakın akraba (Yar.38:8; Lev.25:25; Yas.25:5-10; Rut 3:9,12; 4:1,3,6,8,14). * 3:4 Eski İsrail geleneğine göre bu davranış evlenme teklifi anlamına gelirdi. † 3:9 “Kölenle evlen”: İbranice “Köleni eteğinle ört”. 3:12 Rut2:20

¹⁵ Boaz Rut'a, "Sırtındaki şalı çıkar, aç" dedi. Rut şalı açınca Boaz içine altı ölçek arpa boşaltıp onun sırtına yükledi. Sonra Rut kente döndü.

¹⁶ Rut geri dönünce kaynanası, "Nasıl geçti kızım?" diye sordu.

Rut, Boaz'ın kendisi için yaptığı her şeyi anlattı. ¹⁷ Sonra ekledi: " 'Kaynanana eli boş dönme' diyerek bana bu altı ölçek arpayı da verdi."

¹⁸ Naomi, "Kızım, bu işin ne olacağını öğreninceye kadar evde kal" dedi. "Çünkü Boaz bugün bu işi bitirmeden rahat edemeyecek."

4

Boaz Rut'la Evleniyor

¹ Bu arada Boaz kent kapısına* gidip oturdu. Sözünü ettiği yakın akraba oradan geçerken ona, "Arkadaş, gel şuraya otur" diye seslendi. Adam da varıp Boaz'ın yanına oturdu.

² Sonra Boaz kentin ileri gelenlerinden on adam topladı. Onlara, "Siz de gelin, oturun" dedi. Adamlar da oturdular. ³ Boaz, yakın akrabadan olan adama şöyle dedi: "Moav topraklarından dönmüş olan Naomi, akrabamız Elimelek'in tarlasını satıyor. ⁴ Ben de burada oturanların ve halkımın ileri gelenlerinin önünde bunu satın alman için durumu sana açayım dedim. Yakın akrabalık görevini yapmak istiyorsan, yap. Ama sen akrabalık görevini yerine getirmeyeceksen, söyle de bileyim. Çünkü bu görevi yapmak önce sana düşer. Senden sonra ben gelirim."

Adam, "Yakın akrabalık görevini ben yaparım" diye karşılık verdi.

⁵ Bunun üzerine Boaz, "Yalnız, tarlayı Naomi'den satın aldığın gün, ölen Mahlon'un adının bıraktığı mirasla sürmesi için dul eşi Moavlı Rut'u da almalısın" dedi.

⁶ Adam, "Bu durumda yakın akrabalık görevini yapamam; yaparsam kendi mirasımı tehlikeye atmış olurum" dedi. "Bana düşen akrabalık görevini sen yüklen. Çünkü ben yapamam."

⁷ Eskiden İsrail'de akrabalık görevinin yerine getirildiğini ve mülk alım satımının onaylandığını göstermek için taraflardan biri çarığını çıkarıp ötekine verirdi. Alışverişi yasallaştırmanın yolu buydu.

⁸ Bu nedenle yakın akrabadan olan adam, "Sen kendin satın al" diyerek çarığını çıkarıp Boaz'a verdi.

⁹ Boaz, ileri gelenlere ve bütün halka, "Elimelek'in, Kilyon ile Mahlon'un bütün mülkünü Naomi'den satın aldığımı bugün siz tanık oldunuz" dedi. ¹⁰ "Mahlon'un dul karısı Moavlı Rut'u da kendime eş olarak alıyorum. Öyle ki, ölen Mahlon'un adı bıraktığı mirasla birlikte sürsün; kardeşlerinin arasından ve yaşadığı kentten adı silinmesin. Bugün siz buna tanık oldunuz."

¹¹ Kent kapısında bulunan bütün halk ve ileri gelenler, "Evet, biz tanıyoruz" dediler. "RAB senin evine gelen kadını, İsrail soyunun o iki ana direğine -Rahel ve Lea'ya- benzer kılsın. Efrat boyunda varlıklı, Beytlehem'de ünlü olasın. ¹² RAB'bin bu genç kadından sana vereceği çocuklarla senin soyun, Tamar'ın Yahuda'ya doğurduğu Peres'in soyu gibi olsun."

Davut'un Soy

(1Ta.2:10-12; Mat.1:3-6; Luk.3:31-33)

¹³ Böylece Boaz, Rut'u kendine eş olarak aldı ve onunla birleşti. RAB'bin kutsamasıyla gebe kalan Rut bir oğul doğurdu.

¹⁴ O zaman kadınlar Naomi'ye, "Bugün seni yakın akrabasız bırakmamış olan RAB'be övgüler olsun. Doğan çocuğun ünü İsrail'de yayılsın" dediler. ¹⁵ "O seni yaşama döndürecek,

* 4:1 O dönemde kent kapısı sorunların konuşulup çözümlendiği yerdi.

4:7 Yas.25:9

4:10 Yas.25:5-6

4:11

Yar.29:31 4:12 Yar.38:27-30

yaşlılığında doyuracak. Çünkü onu, seni seven ve senin için yedi oğuldan bile daha değerli olan gelinin doğurdu.”

¹⁶ Naomi çocuğu alıp bağrına bastı ve ona dadılık yaptı.

¹⁷ Komşu kadınlar, “Naomi'nin bir oğlu oldu” diyerek çocuğa ad koydular; ona, Ovet adını verdiler. Ovet, İşay'ın babası; İşay ise Davut'un babasıdır.

¹⁸ Peres'in soyu şöyledir: Peres Hesron'un babası, ¹⁹ Hesron Ram'ın babası, Ram Amminadav'ın babası, ²⁰ Amminadav Nahşon'un babası, Nahşon Salmon'un[†] babası, ²¹ Salmon Boaz'ın babası, Boaz Ovet'in babası, ²² Ovet İşay'ın babası, İşay da Davut'un babasıdır.

[†] 4:20 Bazı Septuaginta elyazmaları “Salmon”, Masoretik metin “Salma”.

1.SAMUEL

GİRİŞ

Bu kitap adını, ilk bölümlerinde konu edilen Peygamber Samuel'den alır. İsrail'in "Hâkimler" döneminden krallığa geçiş olaylarını konu eder. İsrail yönetiminde meydana gelen bu değişiklik üç kişinin çevresinde yoğunlaşır: Hâkimlerin sonuncusu Samuel, İsrail'in ilk kralı Saul ve Davut.

Bu kitabın konusu Eski Antlaşma'nın öbür kitaplarındaki gibi, Tanrı'ya bağlılığın başarıyı, Tanrı'ya itaatsizliğin yıkımı getireceğinin vurgulanmasıdır. Bu konu Kâhin Eli'ye 2:30 ayetinde açıklanmıştır: "Beni onurlandıranı ben de onurlandırırım. Ama beni saymayan küçük düşürülecek."

Kitapta krallığın kuruluşuyla ilgili değişik tepkilerden söz edilir. Rab'bin kendisi İsrail'in kralı olarak bilinirdi. Halkın bir kral istemesi karşısında Rab yine de onlar için bir kral seçti. Ama gerçek şu ki, kral da halk da Tanrı'nın yönetimi altında yaşıyordu (2:7-10). Yoksul zengin, bütün halkın hakları Tanrı'nın Yasası uyarınca eşit bir şekilde korunuyordu.

1. ve 2. Samuel kitapları Septuaginta'da 1. ve 2. Krallar diye bilinir.

Ana Hatlar:

1:1-7:17 Hâkim olarak Samuel

8:1-10:27 Saul'un kral oluşu

11:1-15:35 Kral Saul'un ilk yılları

16:1-30:31 Davut ile Saul

31:1-13 Saul'la oğullarının ölümü

Samuel'in Doğumu

¹ Efrayim dağlık bölgesindeki Ramatayim Kasabası'nda yaşayan, Efrayim oymağının Suf boyundan Yeroham oğlu Elihu oğlu Tohu oğlu Suf oğlu Elkana adında bir adam vardı.

² Elkana'nın Hanna ve Peninna adında iki karısı vardı. Peninna'nın çocukları olduğu halde, Hanna'nın çocuğu olmuyordu.

³ Elkana Her Şeye Egemen RAB'be tapınıp kurban sunmak üzere her yıl kendi kentinden Şilo'ya giderdi. Eli'nin RAB'bin kâhinleri olan Hofni ve Pinehas adındaki iki oğlu da oradaydı. ⁴ Elkana kurban sunduğu gün karısı Peninna'ya ve oğullarıyla kızlarına etten birer pay verirken, ⁵ Hanna'ya iki pay verirdi. Çünkü RAB Hanna'nın rahmini kapamasına karşın, Elkana onu severdi. ⁶ Ama RAB Hanna'nın rahmini kapadığından, kuması Peninna Hanna'yı öfkeliendirmek için ona sürekli sataşırdı. ⁷ Bu yıllarca böyle sürdü. Hanna RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde kuması ona sataşırdı. Böylece Hanna ağlar, yemek yemezdi. ⁸ Kocası Elkana, "Hanna, neden ağlıyorsun, neden yemek yemiyorsun?" derdi, "Neden bu kadar üzgünsün? Ben senin için on oğuldan daha iyi değil miyim?"

⁹ Bir gün onlar Şilo'da yiyip içtikten sonra, Hanna kalktı. Kâhin Eli RAB'bin Tapınağı'nın kapı sövesi yanındaki sandalyede oturuyordu. ¹⁰ Hanna, gönlü buruk, acı acı ağlayarak RAB'be yakardı ¹¹ ve şu adağı adadı: "Ey Her Şeye Egemen RAB, kulunun üzüntüsüne gerçekten bakıp beni anımsar, kulunu unutmayıp bana bir erkek çocuk verirsen, yaşamı boyunca onu sana adayacağım. Onun başına hiç ustura değmeyecek*."

¹² Hanna RAB'be yakarışını sürdürürken, Eli onun dudaklarını gözetliyordu. ¹³ Hanna içinden yakarıyor, yalnız dudakları kımıldıyor, sesi duyulmuyordu. Bu yüzden Eli, Hanna'yı sarhoş sanarak, ¹⁴ "Sarhoşluğunu ne zamana dek sürdüreceksin? Artık şarabı bırak" dedi.

1:11 Say.6:5 * 1:11 Eski Antlaşma'da saçın kesilmemesi, Tanrı'ya adanmış kişinin belirtisiydi (bkz. Say.6:5).

¹⁵ Hanna, “Ah, öyle değil efendim!” diye yanıtladı, “Ben yüreği acılarla dolu bir kadını. Ne şarap içtim, ne de başka bir içki. Sadece yüreğimi RAB'be döküyordum. ¹⁶ Kulunu kötü bir kadın sanma. Yakarışımı şimdiye dek sürdürmemin nedeni çok kaygılı, üzüntülü olmamdır.”

¹⁷ Eli, “Öyleyse esenlikle git” dedi, “İsrail'in Tanrısı dileğini yerine getirsin.”

¹⁸ Hanna, “Senin gözünde lütuf bulayım” deyip yoluna gitti. Sonra yemek yedi. Artık üzgün değildi.

¹⁹ Ertesi sabah erkenden kalkıp RAB'be tapındılar. Ondan sonra Rama'daki evlerine döndüler. Elkana karısı Hanna'yla birleşti ve RAB Hanna'yı anımsadı. ²⁰ Zamanı gelince Hanna gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. “Onu RAB'den diledim” diyerek adını Samuel† koydu.

Hanna Samuel'i Tanrı'ya Adıyor

²¹ Elkana RAB'be yıllık kurbanını ve adağını sunmak üzere ev halkıyla birlikte Şilo'ya gitti. ²² Ama Hanna gitmedi. Kocasına, “Çocuk süttten kesildikten sonra onu RAB'bin hizmetinde bulunmak üzere götüreceğim. Yaşamı boyunca orada kalacak” dedi.

²³ Kocası Elkana, “Nasıl istersen öyle yap” diye karşılık verdi, “Çocuk süttten kesilinceye dek burada kal. RAB sözünü yerine getirsin.” Böylece Hanna oğlu süttten kesilinceye dek evde kalıp onu emzirdi.

²⁴ Küçük çocuk süttten kesildikten sonra Hanna üç yaşında bir boğa‡, bir efa§ un ve bir tulum şarap alarak onu kendisiyle birlikte RAB'bin Şilo'daki tapınağına götürdü. ²⁵ Boğayı kestikten sonra çocuğu Eli'ye getirdiler. ²⁶ Hanna, “Ey efendim, yaşamın hakkı için derim ki, burada yanında durup RAB'be yakaran kadını ben” dedi, ²⁷ “Bu çocuk için yakarmıştım; RAB dileğimi yerine getirdi. ²⁸ Ben de onu RAB'be adıyorum. Yaşamı boyunca RAB'be adanmış kalacaktır.” Sonra orada RAB'be tapındılar.

2

Hanna'nın Duası

¹ Hanna şöyle dua etti:

“Yüreğim RAB'de bulduğum sevinçle coşuyor;

Gücümü* yükselten RAB'dir.

Düşmanlarımla karşısında övünüyor,

Kurtuluşuyla seviniyorum!

² Kutsallıkta RAB'bin benzeri yok,

Evet, senin gibisi yok, ya RAB!

Tanrımız gibi dayanak yok.

³ Artık büyük konuşmayın,

Ağzınızdan küstahça sözler çıkmasın.

Çünkü RAB her şeyi bilen Tanrı'dır;

O'dur davranışları tartan.

⁴ Güçlülerin yayları kırılır;

Güçsüzlerse güçle donatılır.

⁵ Toklar yiyecek uğruna gündelikçi olur,

Açlar doyurulur.

Kısır kadın yedi çocuk doğururken,

Çok çocuklu kadın kimsesiz kalır.

⁶ RAB öldürür de diriltir de,

Ölümler diyarına indirir ve çıkarır.

† 1:20 “Samuel”: “Tanrı duyar” anlamına gelir. ‡ 1:24 Septuaginta, Kumran, Süryanice “Üç yaşında bir boğa”, Masoretik metin “Üç boğa”. § 1:24 “Bir efa”: Yaklaşık 13.2 kg. 2:1 Luk.1:46-55 * 2:1 “Gücümü”: İbranice “Boynuzumu”.

⁷ O kimini yoksul, kimini varsıl kılar;
Kimini alçaltır, kimini yükseltir.

⁸ Düşkünü yerden kaldırır,
Yoksulu çöplükten çıkarır;
Soylularla oturtsun
Ve kendilerine onur tahtını miras olarak bağışlasın diye.
Çünkü yeryüzünün temelleri RAB'bindir,
O dünyayı onların üzerine kurmuştur.

⁹ RAB sadık kullarının adımlarını korur,
Ama kötüler karanlıkta susturulur.
Çünkü güçle zafere ulaşamaz insan.

¹⁰ RAB'be karşı gelenler paramparça olacak,
RAB onlara karşı gökleri gürletecek,
Bütün dünyayı yargılayacak,
Kralını güçle donatacak,
Meshettiği kralın gücünü yükseltecek.”

¹¹ Sonra Elkana Rama'ya, evine döndü. Küçük Samuel ise Kâhin Eli'nin gözetiminde RAB'bin hizmetinde kaldı.

Eli'nin Oğullarının Yaptığı Kötülükler

¹²⁻¹³ Eli'nin oğulları değersiz kişilerdi. RAB'bi ve kâhinlerin halkla ilgili kurallarını önemsemiyorlardı. Biri sunduğu kurbanın etini haşlarken, kâhinin hizmetkârı elinde üç dişli büyük bir çatalla gelir, ¹⁴ çatallı kap, tencere, tava ya da kazana daldırırdı. Çatalla çıkarılan her şey kâhin için ayrılırdı. Şilo'ya gelen İsraililer'in hepsine böyle davranırlardı. ¹⁵ Üstelik kurbanın yağları yakılmadan önce, kâhinin hizmetkârı gelip kurban sunan adama, “Kâhine kızartmalık et ver. Senden haşlanmış et değil, çiğ et alacak” derdi.

¹⁶ Kurban sunan, “Önce hayvanın yağları yakılmalı, sonra dilediğin kadar al” diyecek olsa, hizmetkâr, “Hayır, şimdi vereceksin, yoksa zorla alırım” diye karşılık verirdi. ¹⁷ Gençlerin RAB'be karşı işledikleri günah çok büyüktü; çünkü RAB'be sunulan sunuları küçümsüyorlardı.

¹⁸ Bu arada genç Samuel, keten efod giymiş, RAB'bin önünde hizmet ediyordu. ¹⁹ Yıllık kurbanı sunmak için annesi her yıl kocasıyla birlikte oraya gider, diktiği cüppeyi oğluna getirirdi. ²⁰ Kâhin Eli de, Elkana ile karısına iyi dilekte bulunarak, “Dilediği ve RAB'be adadığı çocuğun yerine RAB sana bu kadından başka çocuklar versin” derdi. Bundan sonra evlerine dönerlerdi. ²¹ RAB'bin lütfuna eren Hanna gebe kalıp üç erkek, iki kız daha doğurdu. Küçük Samuel ise RAB'bin hizmetinde büyüdü.

²² Eli artık çok yaşlanmıştı. Oğullarının İsraililer'e bütün yaptıklarını, Buluşma Çadırı'nın girişinde görevli kadınlarla düşüp kalktıklarını duymuştu. ²³ Onlara, “Neden böyle şeyler yapıyorsunuz?” dedi, “Yaptığınız kötülükleri herkesten işitiyorum. ²⁴ Olmaz bu, oğullarım! RAB'bin halkı arasında yayıldığını duyduğum haber iyi değil. ²⁵ İnsan insana karşı günah işlerse, Tanrı onun için aracılık eder. Ama RAB'be karşı günah işleyeni kim savunacak?” Ne var ki, onlar babalarının sözünü dinlemediler. Çünkü RAB onları öldürmek istiyordu.

²⁶ Bu arada giderek büyüyen genç Samuel RAB'bin de halkın da beğenisini kazanmaktaydı.

Eli'nin Oğullarına Karşı Peygamberlik Sözü

²⁷ O sıralarda bir Tanrı adamı Eli'ye gelip şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Atan ve soyu Mısır'da firavunun halkına kölelik ederken kendimi onlara açıkça göstermedim mi? ²⁸ Sunağıma çıkması, buhur yakıp önümde efod giymesi için bütün İsrail oymakları arasından

yalnız atanı kendime kâhin seçtim. Üstelik İsraililer'in yakılan bütün sunularını da atanın soyuna verdim. ²⁹ Öyleyse neden konutum için buyurduğum kurbanı ve sunuyu küçümsüyorsunuz? Halkım İsrail'in sunduğu bütün sunuların en iyi kısımlarıyla kendinizi semirterek neden oğullarını benden daha çok önemsiyorsun?

³⁰ “Bu nedenle İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: ‘Gerçekten, ailen ve atanın soyu sonsuza dek bana hizmet edecekler demiştim.’ Ama şimdi RAB şöyle buyuruyor: ‘Bu benden uzak olsun! Beni onurlandıranı ben de onurlandırırım. Ama beni saymayan küçük düşürülecek. ³¹ Soyundan hiç kimsenin yaşlanacak kadar yaşamaması için senin ve atanın soyunun gücünü kıracağım günler yaklaşıyor. ³² İsrail'e yapılacak bütün iyiliğe karşın, sen konutumda sıkıntı göreceksin. Artık soyundan hiç kimse yaşlanacak kadar yaşamayacak. ³³ Sunağımdan bütün soyunu yok edeceğim, yalnız bir kişiyi esirgeyeceğim. Gözleri ağlamaktan kör olacak, yüreği yanacak†. Ama soyundan gelenlerin hepsi kılıçla‡ ölecekler. ³⁴ İki oğlun Hofni ile Pinehas'ın başına gelecek olay senin için bir belirti olacak: İkisi de aynı gün ölecek. ³⁵ İsteklerimi ve amaçlarımı yerine getirecek güvenilir bir kâhin çıkaracağım kendime. Onun soyunu sürdüreceğim; o da meshettiğim kişinin önünde sürekli hizmet edecek. ³⁶ Ailenden sağ kalan herkes bir parça gümüş ve bir somun ekmek için gelip ona boyun eğecek ve, Ne olur, karın tokluğuna beni herhangi bir kâhinlik görevine ata! diye yalvaracak.’ ”

3

Tanrı'nın Samuel'e Seslenişi

¹ Genç Samuel Eli'nin yönetimi altında RAB'be hizmet ediyordu. O günlerde RAB'bin sözü seyrek geliyordu; görümler de azalmıştı.

² Bir gece Eli yatağında uyuyordu. Gözleri öyle zayıflamıştı ki, güçlkle görebiliyordu.

³ Samuel ise RAB'bin Tapınağı'nda, Tanrı'nın Sandığı'nın bulunduğu yerde uyuyordu. Tanrı'nın kandili daha sönmemişti.

⁴ RAB Samuel'e seslendi. Samuel, “Buradayım” diye karşılık verdi. ⁵ Ardından Eli'ye koşup, “Beni çağırdın, işte buradayım” dedi.

Ama Eli, “Ben çağırmadım, dön yat” diye karşılık verdi. Samuel de dönüp yattı.

⁶ RAB yine, “Samuel!” diye seslendi. Samuel kalkıp Eli'ye gitti ve, “İşte, buradayım, beni çağırdın” dedi.

Eli, “Çağırmadım, oğlum” diye karşılık verdi, “Dön yat.” ⁷ Samuel RAB'bi daha tanııyordu; RAB'bin sözü henüz ona açıklanmamıştı.

⁸ RAB yine üçüncü kez Samuel'e seslendi. Samuel kalkıp Eli'ye gitti. “İşte buradayım, beni çağırdın” dedi.

O zaman Eli genç Samuel'e RAB'bin seslendiğini anladı. ⁹ Bunun üzerine Samuel'e, “Git yat” dedi, “Sana yine seslenirse, ‘Konuş, ya RAB, kulun dinliyor’ dersin.” Samuel gidip yerine yattı.

¹⁰ RAB gelip orada durdu ve önceki gibi, “Samuel, Samuel!” diye seslendi.

Samuel, “Konuş, kulun dinliyor” diye yanıtladı.

¹¹ RAB Samuel'e şöyle dedi: “Ben İsrail'de her duyanı şaşkına çevirecek bir şey yapmak üzereyim. ¹² O gün Eli'nin ailesine karşı söylediğim her şeyi baştan sona dek yerine getireceğim. ¹³ Çünkü farkında olduğu günahıtan ötürü ailesini sonsuza dek yargılayacağımı Eli'ye bildirdim. Oğulları Tanrı'ya saygısızlık ettiler*. Eli de onlara engel

† 2:33 Septuaginta, Kumran “Sunağımdan bütün soyunu yok edeceğim, yalnız bir kişiyi esirgeyeceğim. Gözleri ağlamaktan kör olacak, yüreği yanacak”, Masoretik metin “Gözlerini körleştirmek ve sana sıkıntı vermek için sunağımdan bütün soyunu yok etmeyeceğim, yalnız birini esirgeyeceğim”. ‡ 2:33 Septuaginta, Kumran “Kılıçla”, Masoretik metin “Adamlar olarak”. *

3:13 Septuaginta ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre “Tanrı'ya saygısızlık ettiler”, Masoretik metin “Başlarına lanet getirdiler”.

olmadı. ¹⁴ Bu nedenle, 'Eli'nin ailesinin günahı hiçbir zaman kurban ya da sunuyla bile bağışlanmayacaktır' diyerek Eli'nin ailesi hakkında ant içtim."

¹⁵ Samuel sabaha kadar yattı, sonra RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını açtı. Gördüğü görümü Eli'ye söylemekten çekiniyordu. ¹⁶ Ama Eli ona, "Oğlum Samuel!" diye seslendi.

Samuel, "İşte buradayım" diye yanıtladı.

¹⁷ Eli, "RAB sana neler söyledi?" diye sordu, "Lütfen benden gizleme. Sana söylediklerinden birini bile benden gizlersen, Tanrı sana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" ¹⁸ Bunun üzerine Samuel hiçbir şey gizlemeden ona her şeyi anlattı. Eli de, "O RAB'dir, gözünde iyi olanı yapsın" dedi.

¹⁹ Samuel büyürken RAB onunla birlikteydi. RAB ona verdiği sözlerin hiçbirinin boşa çıkmasına izin vermedi. ²⁰ Samuel'in RAB'bin bir peygamberi olarak onaylandığını Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar bütün İsrail anladı. ²¹ RAB Şilo'da görünmeyi sürdürdü. Orada sözü aracılığıyla kendisini Samuel'e tanıttı.

4

¹ Samuel'in sözü bütün İsrail'de yayıldı*.

Antlaşma Sandığı Ele Geçiriliyor

İsraililer Filistliler'le savaşmak üzere yola çıktılar. İsraililer Even-Ezer'de, Filistliler de Afek'te ordugah kurdu. ² Filistliler İsrail'e karşı savaş düzenine girdiler. Savaş her yere yayılınca, Filistliler İsraililer'i bozguna uğrattı. Savaş alanında dört bine yakın İsraili'yi öldürdüler. ³ Askerler ordugaha dönünce, İsrail'in ileri gelenleri, "Neden bugün RAB bizi Filistliler'in önünde bozguna uğrattı?" diye sordular, "RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Şilo'dan buraya getirelim ki, aramıza geldiğinde bizi düşmanlarımızın elinden kurtarsın."

⁴ Halk Şilo'ya adamlar gönderdi. Keruvlar arasında taht kurmuş, Her Şeye Egemen RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı oradan getirdiler. Eli'nin iki oğlu, Hofni ile Pinehas da Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nın yanındaydılar.

⁵ RAB'bin Antlaşma Sandığı ordugaha varınca, bütün İsraililer öyle yüksek sesle bağırdılar ki, yer yerinden oynadı. ⁶ Filistliler bağışmaları duyunca, "İbraniler'in ordugahındaki bu yüksek bağışmaların anlamı ne?" diye sordular. RAB'bin Sandığı'nın ordugaha getirildiğini öğrenince, ⁷ korkarak, "Tanrılar ordugaha gelmiş" dediler, "Vay başımıza! Daha önce buna benzer bir olay olmamıştı. ⁸ Vay başımıza! Bu güçlü tanrıların elinden bizi kim kurtarabilir? Çölde Mısırlılar'ı her tür belaya çarptıran tanrılar bunlar. ⁹ Güçlü olun, ey Filistliler! Yiğitçe davranın! Yoksa, İbraniler size nasıl boyun eğdiyse, siz de onlara öyle boyun eğeceksiniz. Bu yüzden yiğitçe davranın ve savaşın!"

¹⁰ Böylece Filistliler savaşp İsraililer'i bozguna uğrattılar. İsraililer'in hepsi evlerine kaçtı. Yenilgi öyle büyüktü ki, İsraililer otuz bin yaya asker yitirdi, ¹¹ Tanrı'nın Sandığı alındı, Eli'nin iki oğlu, Hofni ile Pinehas öldü.

Eli'nin Ölümü

¹² Benyamınli bir adam savaş alanından koşarak aynı gün Şilo'ya ulaştı. Giysileri yırtılmış, başı toz toprak içindeydi. ¹³ Adam Şilo'ya vardığında, Tanrı'nın Sandığı için yüreği titreyen Eli, yol kenarında bir sandalyeye oturmuş, kaygıyla bekliyordu. Adam kente girip olup bitenleri anlatınca, kenttekilerin tümü haykırdı.

¹⁴ Eli haykırırları duyunca, "Bu gürültünün anlamı ne?" diye sordu.

* **4:1** Masoretik metin "Samuel'in sözü bütün İsrail'de yayıldı", Septuaginta "O günlerde Filistliler İsraililer'le savaşmak üzere toplandılar". **4:4** Çık.25:22

Adam olanları Eli'ye bildirmek için hemen onun yanına geldi. ¹⁵ O sırada Eli doksan sekiz yaşındaydı. Gözleri zayıflamış, göremiyordu. ¹⁶ Adam Eli'ye, “Ben savaş alanından geliyorum” dedi, “Savaş alanından bugün kaçtım.”

Eli, “Ne oldu, oğlum?” diye sordu.

¹⁷ Haber getiren adam şöyle yanıtladı: “İsrailliler Filistliler'in önünden kaçtı. Askerler büyük bir yenilgiye uğradı. İki oğlun, Hofni'yle Pinehas öldü. Tanrı'nın Sandığı da ele geçirildi.”

¹⁸ Adam Tanrı'nın Sandığı'ndan söz edince, Eli sandalyeden geriye, kapının yanına düştü. Yaşlı ve şişman olduğundan boynu kırılıp öldü. İsrail halkını kırk yıl süreyle yönetmişti.

¹⁹ Eli'nin gelini –Pinehas'ın karısı– gebeydi, doğurmak üzereydi. Tanrı'nın Sandığı'nın ele geçirildiğini, kayınbabasıyla kocasının öldüğünü duyunca birden sancıları tuttu, yere çömelip doğurdu. ²⁰ Ölmek üzereyken ona yardım eden kadınlar, “Korkma, bir oğlun oldu” dediler. Ama o aldırmadı, karşılık da vermedi. ²¹ Tanrı'nın Sandığı ele geçirilmiş, kayınbabasıyla kocası ölmüştü. Bu yüzden, “Yücelik İsrail'den ayrıldı!” diyerek çocuğa İkavot† adını verdi. ²² “Yücelik İsrail'den ayrıldı!” dedi, “Çünkü Tanrı'nın Sandığı ele geçirildi.”

5

Antlaşma Sandığı Aşdot'a ve Ekron'a Taşınıyor

¹ Filistliler, Tanrı'nın Sandığı'nı ele geçirdikten sonra, onu Even-Ezer'den Aşdot'a götürdüler. ² Tanrı'nın Sandığı'nı Dagon Tapınağı'na taşıyıp Dagon heykelinin yanına yerleştirdiler. ³ Ertesi gün erkenden kalkan Aşdotlular, Dagon'u RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere düşmüş buldular. Dagon'u alıp yerine koydular. ⁴ Ama ertesi sabah erkenden kalktıklarında, Dagon'u yine RAB'bin Sandığı'nın önünde yüzüstü yere düşmüş buldular. Bu kez Dagon'un başıyla iki eli kırılmış, eşiğin üzerinde duruyordu; yalnızca gövdesi kalmıştı. ⁵ Dagon kâhinleri de, Aşdot'taki Dagon Tapınağı'na bütün gelenler de bu yüzden bugün de tapınağın eşiğine basmıyorlar.

⁶ RAB Aşdotlular'ı ve çevrelerindeki halkı ağır biçimde cezalandırdı; onları urlarla cezalandırıp sıkıntıya soktu*.

⁷ Aşdotlular olup bitenleri görünce, “İsrail Tanrısı'nın Sandığı yanımızda kalmamalı; çünkü O bizi de, ilahımız Dagon'u da ağır bir biçimde cezalandırıyor” dediler. ⁸ Bunun üzerine ulaklar gönderip bütün Filist beylerini çağırttılar ve, “İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı ne yapalım?” diye sordular.

Filist beyleri, “İsrail Tanrısı'nın Sandığı Gat'a götürülsün” dediler. Böylece İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı Gat'a götürdüler.

⁹ Ama sandık oraya götürüldükten sonra, RAB o kenti de cezalandırdı. Kenti çok büyük bir korku sardı. RAB kent halkını, büyük küçük herkesi urlarla cezalandırdı. ¹⁰ Bu yüzden Tanrı'nın Sandığı'nı Ekron'a gönderdiler.

Tanrı'nın Sandığı kente girer girmez Ekronlular, “Bizi ve halkımızı yok etmek için İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı bize getirdiler!” diye bağırılar. ¹¹ Bütün Filist beylerini toplayarak, “İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı buradan uzaklaştırın” dediler, “Sandık yerine geri gönderilsin; öyle ki, bizi de halkımızı da yok etmesin.” Çünkü kentin her yanını ölüm korkusu sarmıştı. Tanrı'nın onlara verdiği ceza çok ağırdı. ¹² Sağ kalanlarda urlar çıktı. Kent halkının haykırışı göklere yükseldi.

† 4:21 “İkavot”: “Yücelik yok” anlamına gelir. * 5:6 Masoretik metin “Soktu”, Septuaginta “Soktu. ... Ülkelerinde fareler görüldü. Kentin her yanına ölüm saçmaya başladı.”

6

Antlaşma Sandığı'nın İsrail'e Geri Verilişi

¹ RAB'bin Sandığı Filist ülkesinde yedi ay kaldıktan sonra, ² Filistliler kâhinlerle falcıları çağırıp, “RAB'bin Sandığı'nı ne yapalım? Onu nasıl yerine göndereceğimizi bize bildirin” dediler.

³ Kâhinlerle falcılar, “İsrail Tanrısı'nın Sandığı'nı geri gönderecekseniz, boş göndermeyin” diye yanıtladılar, “O'na bir suç sunusu sunmalısınız. O zaman iyileşecek ve O'nun sizi neden sürekli cezalandırdığını anlayacaksınız.”

⁴ Filistliler, “Ona suç sunusu olarak ne göndermeliyiz?” diye sordular.

Kâhinlerle falcılar, “Suç sununuz Filist beylerinin sayısına göre beş altın ur ve beş altın fare olsun” diye yanıtladılar, “Çünkü aynı bela hepinizin de, beylerinizin de üzerindedir. ⁵ Onun için, urların ve ülkeyi yıkan farelerin benzerlerini yapın. Böylelikle İsrail'in Tanrısı'nı onurlandırın. Belki sizin, ilahlarınızın ve ülkenizin üzerindeki cezayı hafifletir. ⁶ Neden Mısırlılar'ın ve firavunun yaptığı gibi inat ediyorsunuz? Tanrı Mısırlılar'ı alaya aldıktan sonra, İsrail halkının Mısır'dan çıkması için onları serbest bırakmadılar mı?

⁷ “Şimdi yeni bir arabayla boyunduruk vurulmamış, süt veren iki inek hazırlayın. İnekleri arabaya koşun; buzağılarını artlarından ayırıp ahıra götürün. ⁸ RAB'bin Sandığı'nı alıp arabaya koyun; suç sunusu olarak O'na göndereceğiniz altın eşyaları da bir kutuya koyup yanına yerleştirin. Sonra bırakın arabayı yoluna gitsin. ⁹ Ama ardından gözetleyin. Eğer kendi ülkesine, Beytşemeş'e giden yoldan ilerlerse, demek ki, üzerimize bu büyük yıkımı getiren O'dur. Yoksa bu yıkımın O'ndan gelmediğini, bize bir rastlantı olduğunu anlayacağız.”

¹⁰ Adamlar denileni yaptılar. Süt veren iki inek getirip arabaya koştular, buzağılarını da ahıra kapadılar. ¹¹ İçinde farelerle urların altın benzerlerinin bulunduğu kutuyu RAB'bin Sandığı'yla birlikte arabaya koydular. ¹² İnekler dosdoğru Beytşemeş yolundan gittiler. Sağa sola sapmadan, böğüre böğüre ana yoldan ilerlediler. Filist beyleri onları Beytşemeş sınırına dek izledi.

¹³ O sırada Beytşemeşliler vadide buğday biçiyorlardı. Gözlerini kaldırıp sandığı görünce sevindiler. ¹⁴ Beytşemeşli Yeşu'nun tarlasına giren araba oradaki büyük bir taşın yanında durdu. Beytşemeşliler arabanın odununu yardılar, inekleri de RAB'be yakmalık sunu olarak sundular. ¹⁵ Levililer RAB'bin Sandığı'nı ve içinde altın eşyaların bulunduğu yanındaki kutuyu indirip büyük taşın üzerine koymuşlardı. O gün Beytşemeşliler RAB'be yakmalık sunular sunup kurbanlar kestiler. ¹⁶ Filistliler'in beş beyi olup bitenleri gördükten sonra aynı gün Ekron'a döndüler.

¹⁷ Filistliler Aşdot, Gazze, Aşkelon, Gat ve Ekron kentleri için RAB'be suç sunusu olarak ur biçiminde birer altın gönderdiler. ¹⁸ Altın farelerse, surlu kentlerle çevre köyler dahil beş Filistli beye ait kentlerin sayısı kadardı. Beytşemeşli Yeşu'nun tarlasında RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* üzerine konduğu büyük taş tanık olarak bugün de duruyor.

¹⁹ RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın içine baktıkları için, RAB Beytşemeşliler'den bazılarını cezalandırıp yetmiş kişiyi* yok etti. Halk RAB'bin başlarına getirdiği bu büyük yıkımdan dolayı yas tuttu. ²⁰ Beytşemeşliler, “Bu kutsal Tanrı'nın, RAB'bin önünde kim durabilir? Bizden sonra kime gidecek?” diyorlardı. ²¹ Sonunda Kiryat-Yearim'de oturanlara ulaklar göndererek, “Filistliler RAB'bin Sandığı'nı geri getirdiler; gelin, onu alıp götürün” dediler.

* 6:19 Bazı İbranice elyazmaları “Yetmiş kişi”, çoğu İbranice elyazmaları “Yetmiş kişi, elli bin kişi”.

7

¹ Bunun üzerine Kiryat-Yearim halkı varıp RAB'bin Sandığı'nı aldı. Onu Avinadav'ın tepedeki evine götürdüler. RAB'bin Antlaşma Sandığı'na bakması için Avinadav oğlu Elazar'ı görevlendirdiler.

Samuel İsrail'e Önderlik Ediyor

² Sandık uzun bir süre, yirmi yıl boyunca Kiryat-Yearim'de kaldı. Bu arada bütün İsrail halkı RAB'bin özlemini çekti.

³ Samuel İsrail halkına şöyle dedi: “Eğer bütün yüreğinizle RAB'be dönmeye istekliyseniz, yabancı ilahları ve Aştoret'in* putlarını aranızdan kaldırın. Kendinizi RAB'be adayıp yalnız O'na kulluk edin. RAB de sizi Filistliler'in elinden kurtaracaktır.” ⁴ Bunun üzerine İsraililer Baal'ın* ve Aştoret'in putlarını atıp yalnızca RAB'be kulluk etmeye başladılar.

⁵ O zaman Samuel, “Bütün İsrail halkını Misp'a'da toplayın, ben de sizin için RAB'be yakaracağım” dedi. ⁶ Misp'a'da toplanan İsraililer kuyudan su çekip RAB'bin önüne döktüler. O gün oruç tuttular ve, “RAB'be karşı günah işledik” dediler. Samuel Misp'a'da İsrail halkına önderlik etti.

⁷ Filistliler İsrail halkının Misp'a'da toplandığını duydular. Filist beyleri İsraililer'e karşı savaşılmaya çıktılar. İsraililer bunu duyunca Filistliler'den korktular. ⁸ Samuel'e, “Bizi Filistliler'in elinden kurtarması için Tanrımız RAB'be yakarmayı bırakma” dediler. ⁹ Bunun üzerine Samuel bir süt kuzusu alıp RAB'be tümüyle yakmalık sunu olarak sundu ve İsraililer adına RAB'be yakardı. RAB de ona karşılık verdi. ¹⁰ Samuel yakmalık sunuyu sunarken, Filistliler, İsraililer'e saldırmak üzere yaklaşmışlardı. Ama RAB o an korkunç bir sesle gürleyerek Filistliler'i öyle şaşkına çevirdi ki, İsraililer'in önünde bozguna uğradılar. ¹¹ Misp'a'dan çıkan İsraililer Filistliler'i Beytkar'ın altına kadar kovalayıp öldürdüler.

¹² Samuel bir taş alıp Misp'a ile Şen arasına dikti. “RAB buraya kadar bize yardım etmiştir” diyerek taşa Even-Ezer* adını verdi. ¹³ Yenilgiye uğrayan Filistliler bir daha İsrail topraklarına saldırmadılar. Samuel yaşadığı sürece RAB Filistliler'in saldırmasını engelledi. ¹⁴ Ekron'dan Gat'a kadar Filistliler'in ele geçirdiği kentler İsrail'e geri verildi. Bunun yanı sıra İsrail'in sınır toprakları da Filistliler'in elinden kurtarıldı. İsraililer'le Amorlular arasında ise barış vardı.

¹⁵ Samuel yaşadığı sürece İsrail'e önderlik yaptı. ¹⁶ Her yıl gidip Beytel'i, Gilgal'ı, Misp'a'yı dolaşır, bu kentlerden İsrail'i yönetirdi. ¹⁷ Sonra Rama'daki evine döner, İsrail'i oradan yönetirdi. Orada RAB'be bir sunak yaptı.

8

İsrail Halkı Bir Kral İstiyor

¹ Samuel yaşlanınca oğullarını İsrail'e önder atadı. ² Beer-Şeva'da görev yapan ilk oğlunun adı Yoel, ikinci oğlunun adıysa Aviya'ydı. ³ Ama oğulları onun yolunda yürümediler. Tersine, haksız kazanca yönelip rüşvet alır, yargıda yan tutarlardı.

⁴ Bu yüzden İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanıp Rama'ya, Samuel'in yanına vardılar. ⁵ Ona, “Bak, sen yaşlandın” dediler, “Oğulların da senin yolunda yürümüyor. Şimdi, öteki uluslarda olduğu gibi, bizi yönetecek bir kral ata.” ⁶ Ne var ki, “Bizi yönetecek bir kral ata” demeleri Samuel'in hoşuna gitmedi. Samuel RAB'be yakardı.

⁷ RAB, Samuel'e şu karşılığı verdi: “Halkın sana bütün söylediklerini dinle. Çünkü reddettikleri sen değilsin; kralları olarak beni reddettiler. ⁸ Onları Mısır'dan çıkardığım günden bu yana bütün yaptıklarının aynısını sana da yapıyorlar. Beni bırakıp başka ilahlara

kulluk ettiler. ⁹ Şimdi onları dinle. Ancak onları açıkça uyar ve kendilerine krallık yapacak kişinin onları nasıl yöneteceğini söyle.”

¹⁰ Samuel kendisinden kral isteyen halka RAB'bin bütün söylediklerini bildirdi: ¹¹ “Size krallık yapacak kişinin yönetimi şöyle olacak: Oğullarınızı alıp savaş arabalarında ve atlı birliklerinde görevlendirecek. Onun savaş arabalarının önünde koşacaklar. ¹² Bazılarını biner, bazılarını ellişer kişilik birliklere komutan atayacak. Kimisini toprağını sürüp ekinini biçmek, kimisini de silahların ve savaş arabalarının donatımını yapmak için görevlendirecek. ¹³ Kızlarınızı ıtriyatçı, aşçı, fırıncı olmak üzere alacak. ¹⁴ Seçkin tarlalarınızı, bağlarınızı, zeytinliklerinizi alıp hizmetkârlarına verecek. ¹⁵ Tahıllarınızın, üzümünüzün ondalığını alıp saray görevlileriyle öbür hizmetkârlarına dağıtacak. ¹⁶ Kadın erkek kölelerinizi, seçkin boğalarınızı*, eşeklerinizi alıp kendi işinde çalıştıracak. ¹⁷ Sürülerinizin de ondalığını alacak. Sizler ise onun köleleri olacaksınız. ¹⁸ Bunlar gerçekleştiğinde, seçtiğiniz kral yüzünden feryat edeceksiniz. Ama RAB o gün size karşılık vermeyecek.”

¹⁹ Ne var ki, halk Samuel'in sözünü dinlemek istemedi. “Hayır, bizi yönetecek bir kral olsun” dediler, ²⁰ “Böylece biz de bütün uluslar gibi olacağız. Kralımız bizi yönetecek, önümüzden gidip savaşlarımızı sürdürecektir.”

²¹ Halkın bütün söylediklerini dinleyen Samuel, bunları RAB'be aktardı. ²² RAB Samuel'e, “Onların sözünü dinle ve başlarına bir kral ata” diye buyurdu.

Bunun üzerine Samuel İsraililer'e, “Herkes kendi kentine dönsün” dedi.

9

Saul'un Kral Atanması

¹ Benyamin oymağından Afyah oğlu Bekorat oğlu Seror oğlu Aviel oğlu Kiş adında bir adam vardı. Benyaminli Kiş sözü geçen biriydi. ² Saul adında genç, yakışıklı bir oğlu vardı. İsrail halkı arasında ondan daha yakışıklısı yoktu. Boyu herkesten bir baş daha uzundu.

³ Bir gün Saul'un babası Kiş'in eşekleri kayboldu. Kiş, oğlu Saul'a, “Hizmetkârlardan birini yanına al da git, eşekleri ara” dedi. ⁴ Saul Efrayim dağlık bölgesinden geçip Şalişa topraklarını dolaştı. Ama eşekleri bulamadılar. Şaalim bölgesine geçtiler. Eşekler orada da yoktu. Sonra Benyamin bölgesinden geçtilerse de, hayvanları bulamadılar.

⁵ Suf bölgesine varınca, Saul yanındaki hizmetkârına, “Haydi dönelim! Yoksa babam eşekleri düşünmekten vazgeçip bizim için kaygılanmaya başlar” dedi.

⁶ Hizmetkâr, “Bak, bu kentte saygın bir Tanrı adamı vardır” diye karşılık verdi, “Bütün söyledikleri bir bir yerine geliyor. Şimdi ona gidelim. Belki gideceğimiz yolu o bize gösterir.”

⁷ Saul, “Gidersek, adama ne götüreceğiz?” dedi, “Torbalarımızdaki ekmek tükendi. Tanrı adamına götürecek bir armağanımız yok. Neyimiz kaldı ki?”

⁸ Hizmetkâr, “Bak, bende çeyrek şekel* gümüş var” diye karşılık verdi, “Gideceğimiz yolu bize göstermesi için bunu Tanrı adamına vereceğim.” ⁹ –Eskiden İsrail'de biri Tanrı'ya bir şey sormak istediğinde, “Haydi, biliciye gidelim” derdi. Çünkü bugün peygamber denilene o zaman bilici denirdi.–

¹⁰ Saul hizmetkârına, “İyi, haydi gidelim” dedi. Böylece Tanrı adamının yaşadığı kente gittiler.

¹¹ Yokuştan kente doğru çıkarlarken, kuyudan su çekmeye giden kızlarla karşılaştılar. Onlara, “Bilici burada mı?” diye sordular.

¹² Kızlar, “Evet, ilerde” diye karşılık verdiler, “Şimdi çabuk davranın. Kentimize bugün geldi. Çünkü halk bugün tapınma yerinde bir kurban sunacak. ¹³ Kente girer girmez,

* **8:16** Septuaginta “Boğalarınızı”, Masoretik metin “Gençlerinizi”. * **9:8** “Çeyrek şekel”: Yaklaşık 3 gr.

yemek için tapınma yerine çıkmadan önce onu bulacaksınız. Kurbanı o kutsayacağı için, kendisi gelmeden halk yemek yemez. Çağrılı olanlar o geldikten sonra yemeye başlar. Şimdi gidin, onu hemen bulursunuz.” ¹⁴ Saul’la hizmetkârı kente gittiler. Kente girdiklerinde, tapınma yerine çıkmaya hazırlanan Samuel onlara doğru ilerliyordu.

¹⁵ Saul gelmeden bir gün önce RAB Samuel’e şunu açıklamıştı: ¹⁶ “Yarın bu saatlerde sana Benyamin bölgesinden birini göndereceğim. Onu halkım İsrail’in önderi olarak meshedeceksin. Halkımı Filistliler’in elinden o kurtaracak. Halkımın durumuna baktım; çünkü haykırıışları bana ulaştı.” ¹⁷ Samuel Saul’u görünce, RAB, “İşte sana sözünü ettiğim adam!” dedi, “Halkıma o önderlik edecek.”

¹⁸ Saul kent kapısında duran Samuel’e yaklaştı. “Bilicinin evi nerede, lütfen söyler misin?” dedi.

¹⁹ Samuel, “Bilici benim” diye yanıtladı, “Önümden tapınma yerine çıkın. Bugün benimle birlikte yemek yiyeceksiniz. Yarın sabah düşündüğün her şeyi sana bildirip seni geri gönderirim. ²⁰ Üç gün önce kaybolan eşeklerin için kaygılanma. Onlar bulundu. İsrail’in özlemi kime yönelik? Sana ve babanın ailesine değil mi?”

²¹ Saul şu karşılığı verdi: “Ben İsrail oymaklarının en küçüğü olan Benyamin oymağından değil miyim? Ait olduğum boy da Benyamin oymağına bağlı bütün boyların en küçüğü değil mi? Bana neden böyle şeyler söylüyorsun?”

²² Samuel Saul ile hizmetkârını alıp yemek odasına götürdü; yaklaşık otuz çağrılı arasında ilk sırayı onlara verdi. ²³ Sonra aşçıya, “Sana verdiğim ve bir kenara ayırmanı söylediğim payı getir” dedi. ²⁴ Aşçı budı getirip Saul’un önüne koydu. Samuel, “İşte senin için ayrılan parça, buyur ye!” dedi, “Çünkü bunu belirtilen gün çağırdığım halkla birlikte yemen için sakladım.” O gün Saul Samuel’le yemek yedi.

²⁵ Tapınma yerinden kente indikten sonra Samuel evinin damında Saul’la konuştu†. ²⁶ Sabah erkenden, şafak sökerken kalktılar. Samuel, damdan Saul’u çağırıp, “Hazırlan, seni göndereceğim” dedi. Saul kalktı. Samuel’le birlikte dışarı çıktılar. ²⁷ Kentin sınırına yaklaşıırken Samuel Saul’a, “Hizmetkâra önümüzden gitmesini söyle” dedi. Hizmetkâr öne geçince, Samuel, “Ama sen dur” diye ekledi, “Sana Tanrı’nın sözünü bildireceğim.”

10

¹ Sonra Samuel yağ kabını alıp yağı Saul’un başına döktü. Onu öpüp şöyle dedi: “RAB seni kendi halkına önder olarak meshetti. ² Bugün benden ayrıldıktan sonra Benyamin sınırında, Selsah’taki Rahel’in mezarı yanında iki kişiyle karşılaşacaksın. Sana, ‘Aramaya çıktığın eşekler bulundu’ diyecekler, ‘Baban eşekleri düşünmekten vazgeçti, oğlum için ne yapsam diye sizin için kaygılanmaya başladı.’ ³ Oradan daha ilerleyip Tavor’daki meşe ağacına varacaksın. Orada biri üç oğlak, biri üç somun ekmek, öbürü de bir tulum şarapla Tanrı’nın huzuruna, Beytel’e çıkan üç adamla karşılaşacaksın. ⁴ Seni selamlayıp iki somun ekmek verecekler. Sen de kabul edeceksin. ⁵ Sonra Filist ordugahının bulunduğu Givat-Elohim’e varacaksın. Kente girince, önlerinde çenk, tef, kaval ve lir çalanlarla birlikte peygamberlik ederek tapınma yerinden inen bir peygamber topluluğuyla karşılaşacaksın. ⁶ RAB’bin Ruhu senin üzerine güçlü bir biçimde inecek. Onlarla birlikte peygamberlikte bulunacak ve başka bir kişiliğe bürüneceksin. ⁷ Bu belirtiler gerçekleştiğinde, duruma göre gerekeni yap. Çünkü Tanrı senindir. ⁸ Şimdi benden önce Gilgal’a git. Yakmalık sunuları sunmak ve esenlik kurbanlarını kesmek için ben de yanına geleceğim. Ancak, ben yanına gelip ne yapacağını bildirene dek yedi gün beklemen gerekecek.”

⁹ Saul, Samuel’in yanından ayrılmak üzere ona sırtını döner dönmez, Tanrı ona başka bir kişilik verdi. O gün bütün bu belirtiler gerçekleşti. ¹⁰ Giva’ya varınca, Saul’u bir

† 9:25 Masoretik metin “Samuel evinin damında Saul’la konuştu”, Septuaginta “Saul için damda bir döşek serildi, o da orada yattı.”

peygamber topluluğu karşıladı. Tanrı'nın Ruhu güçlü bir biçimde üzerine indi ve Saul onlarla birlikte peygamberlikte bulunmaya başladı. ¹¹ Onu önceden tanıyanların hepsi, peygamberlerle birlikte peygamberlikte bulunduğunu görünce, birbirlerine, “Ne oldu Kiş oğluna? Saul da mı peygamber oldu?” diye sordular.

¹² Orada oturanlardan biri, “Ya onların babası kim?” dedi. İşte, “Saul da mı peygamber oldu?” sözü buradan gelir. ¹³ Saul peygamberlikte bulunduktan sonra tapınma yerine çıktı.

¹⁴ Amcası, Saul ile hizmetkârına, “Nerede kaldınız?” diye sordu.

Saul, “Eşekleri arıyorduk” diye karşılık verdi, “Onları bulamayınca, Samuel'e gittik.”

¹⁵ Amcası, “Samuel sana neler söyledi, lütfen bana da anlat” dedi.

¹⁶ Saul, “Eşeklerin bulunduğunu bize açıkça bildirdi” diye yanıtladı. Ama Samuel'in krallıkla ilgili sözlerini amcasına açıklamadı.

¹⁷⁻¹⁸ Sonra Samuel, İsrail halkını Mispa'da RAB için bir araya getirip şöyle dedi: “İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Ben İsrailiiler'i Mısır'dan çıkardım. Mısırlılar'ın ve size baskı yapan bütün krallıkların elinden sizi kurtardım.’ ¹⁹ Ama siz bugün bütün zorluk ve sıkıntılarınızdan sizi kurtaran Tanrınız'a sırt çevirdiniz ve, ‘Hayır, bize bir kral ata’ dediniz. Şimdi RAB'bin önünde oymak oymak, boy boy dizilin.”

²⁰ Samuel bütün İsrail oymaklarını bir bir öne çıkardı. Bunlardan Benyamin oymağı kurayla seçildi. ²¹ Sonra Benyamin oymağını boy boy öne çağırdı. Matri'nin boyu seçildi. En sonunda da Matri boyundan Kiş oğlu Saul seçildi. Onu aradıysa da bulamadılar.

²² Yine RAB'be, “O daha buraya gelmedi mi?” diye sordular.

RAB de, “O burada, eşyaların arasında saklanıyor” dedi.

²³ Bunun üzerine koşup Saul'u oradan getirdiler. Saul halkın arasına geldi. Boyu hepsinden bir baş uzundu. ²⁴ Samuel halka, “RAB'bin seçtiği adamı görüyor musunuz?” dedi, “Bütün halkın arasında bir benzeri yok.”

Bunun üzerine halk, “Yaşasın kral!” diye bağırdı.

²⁵ Samuel krallığın ilkelerini halka açıkladı. Bunları kitap haline getirip RAB'bin önüne koydu. Sonra herkesi evine gönderdi. ²⁶ Saul da Giva'ya, kendi evine döndü. Tanrı'nın isteklendirdiği yiğitler ona eşlik ettiler. ²⁷ Ama bazı kötü kişiler, “O bizi nasıl kurtarabilir?” diyerek Saul'u küçümsediler ve ona armağan vermediler. Saul ise buna aldırmadı.

11

Saul Ammonlular'ı Bozguna Uğrattıyor

¹ Ammon Kralı Nahaş Yaveş-Gilat üzerine yürüyüp kenti kuşattı. Bütün Yaveşliler, Nahaş'a, “Bizimle bir antlaşma yap, sana kulluk ederiz” dediler.

² Ama Ammonlu Nahaş, “Ancak bir koşulla sizinle antlaşma yaparım” diye karşılık verdi, “Bütün İsrail halkını küçük düşürmek için her birinizin sağ gözünü oyup çıkaracağım.”

³ Yaveş Kenti'nin ileri gelenleri ona, “İsrail'in her bölgesine ulaklar göndermemiz için bize yedi günlük bir süre tanı” dediler, “Eğer bizi kurtaracak kimse çıkmazsa o zaman sana teslim oluruz.”

⁴ Ulaklar Saul'un yaşadığı Giva Kenti'ne gelip olanları halka bildirince, herkes hıçkırığa ağlamaya başladı. ⁵ Tam o sırada Saul, öküzlerinin ardında, tarladan dönüyordu. “Halka ne oldu? Neden böyle ağlıyorlar?” diye sordu. Yaveşliler'in söylediklerini ona anlattılar.

⁶ Saul bu sözleri duyunca, Tanrı'nın Ruhu güçlü bir biçimde onun üzerine indi. Saul çok öfkeleni. ⁷ Bir çift öküz alıp parçaladı. Ulaklar aracılığıyla İsrail'in her bölgesine bu parçaları

gönderip şöyle dedi: “Saul ile Samuel'in ardınca gelmeyen herkesin öküzlerine de aynı şey yapılacaktır.”

Halk RAB korkusuyla sarsıldı ve tek beden halinde yola çıktı. ⁸ Saul onları Bezek'te topladı. İsrail halkı üç yüz bin, Yahudalılar ise otuz bin kişiydi. ⁹ Oraya gelen Yaveşli ulaklara şöyle dediler: “Yaveş-Gilat halkına, ‘Yarın öğleye doğru kurtarılacaksınız’ deyin.”

Ulaklar gidip bu haberi iletince Yaveşliler sevindi. ¹⁰ Ammonlular'a, “Yarın size teslim olacağınız” dediler, “Bize ne derseniz yapın.”

¹¹ Ertesi gün Saul adamlarını üç bölüğe ayırdı. Adamlar sabah nöbetinde Ammonlular'ın ordugahına girdi. Kırım günün en sıcak zamanına dek sürdü. Sağ kalanlar dağıldı; iki kişi bile bir arada kalmadı.

¹² Bundan sonra halk Samuel'e, “ ‘Saul mu bize krallık yapacak?’ diyenler kimdi? Getirin onları, öldürelim” dedi.

¹³ Ama Saul, “Bugün hiç kimse öldürülmeyecek” diye yanıtladı, “Çünkü RAB bugün İsrail halkına kurtuluş verdi.”

¹⁴ Samuel halka, “Haydi, Gilgal'a gidip orada krallığı yeniden onaylayalım” dedi. ¹⁵ Böylece bütün halk Gilgal'a gidip RAB'bin önünde Saul'un kral olduğunu onayladı. Orada, RAB'bin önünde esenlik kurbanları kestiler; Saul da bütün İsraililer de büyük bir sevinç yaşadılar.

12

Samuel'in Söylevi

¹ Bundan sonra Samuel İsrail halkına şöyle dedi: “Bana söylediğiniz her şeye kulak verdim: Size bir kral atadım. ² Şimdi size önderlik yapan bir kralınız var. Bense yaşlandım, saçım ağardı. Oğullarım da sizlerle birlikte. Gençliğimden bu güne dek size önderlik yaptım. ³ İşte karşınızda duruyorum. Hanginizin öküzünü aldım? Kimin eşeğine el koydum? Kimi dolandırdım? Kime baskı yaptım? Göz yummak için kimden rüşvet aldım? RAB'bin ve O'nun meshettiğinin önünde bana karşı tanıklık edin de size karşılığını vereyim.”

⁴ Halk, “Bizi dolandırmadın” diye karşılık verdi, “Bize baskı da yapmadın. Kimsenin elinden hiçbir şey almadın.”

⁵ Samuel, “Bana karşı bir şey bulamadığınıza bugün hem RAB, hem de O'nun meshettiği kral tanıktır” dedi.

“Evet, tanıktır” dediler.

⁶ Samuel konuşmasını şöyle sürdürdü: “Musa ile Harun'u görevlendiren, atalarınızı Mısır'dan çıkaran RAB'dir. ⁷ Şimdi burada durun, RAB'bin önünde, O'nun sizi ve atalarınızı tekrar tekrar nasıl kurtardığına dair kanıtlar göstereyim size.

⁸ “Yakup Mısır'a gittikten sonra, atalarınız RAB'be yakardı. O da atalarınızı Mısır'dan çıkarıp burada yerleşmelerini sağlayan Musa ile Harun'u gönderdi. ⁹ Ama atalarınız Tanrıları RAB'bi unuttular. Bu yüzden RAB onları Hasor ordusunun komutanı Sisera'nın, Filistliler'in ve Moav Kralı'nın eline teslim etti. Bunlar atalarınıza karşı savaştılar. ¹⁰ Atalarınız RAB'be, ‘Günah işledik; RAB'bi bırakıp Baal'ın* ve Aştoret'in* putlarına kulluk ettik. Ama şimdi bizi düşmanlarımızın elinden kurtar, sana kulluk edeceğiz’ diye seslendiler. ¹¹ RAB de Yerubbaal'ı*, Bedan'ı†, Yiftah'ı ve ben Samuel'i‡ gönderdi. Güvenlik içinde yaşamamız için sizi saran düşmanlarımızın elinden kurtardı.

¹² “Ama siz Ammon Kralı Nahaş'ın üzerinize yürüdüğünü görünce, Tanrınız RAB kralınız olduğu halde bana, ‘Hayır, bize bir kral önderlik yapacak’ dediniz. ¹³ İşte

12:6 Çık.6:26 12:8 Çık.2:23 12:9 Hâk.4:2 12:9 Hâk.13:1 12:9 Hâk.3:12 12:10 Hâk.10:10 12:11 Hâk.7:1

12:11 Hâk.11:29 12:11 1Sa.3:20 * 12:11 “Yerubbaal”, yani “Gidyon”. † 12:11 Masoretik metin “Bedan”, Septuaginta, Süryanice “Barak”. ‡ 12:11 Masoretik metin “Ben Samuel'i”, Septuaginta “Şimşon'u”. 12:12 1Sa.8:19

seçtiğiniz, dilediğiniz kral! Evet, RAB size bir kral verdi. ¹⁴ Eğer RAB'den korkar, O'na kulluk ederseniz, O'nun sözünü dinleyip buyruklarına karşı gelmezseniz, hem siz hem de önderiniz olacak kral Tanrınız RAB'in ardınca giderseniz, ne âlâ! ¹⁵ Ama RAB'in sözünü dinlemez, buyruklarına karşı gelirsene, RAB kralınızı Ş cezalandırdığı gibi sizi de cezalandıracaktır.

¹⁶ “Şimdi olduğunuz yerde durun ve RAB'in gözlerinizin önünde yapacağı şu olağanüstü olayı görün. ¹⁷ Bugün buğday biçme zamanı değil mi? Göğü gürletsin, yağmur yağdırsın diye RAB'be yalvaracağım. Böylece bir kral istemekle yaptığınız kötülüğün RAB'in gözünde ne denli büyük olduğunu iyice anlayacaksınız.”

¹⁸ Samuel RAB'be yalvardı ve RAB o gün göğü gürletti, yağmur yağdırdı. Halk RAB'den de Samuel'den de çok korktu. ¹⁹ Bunun üzerine Samuel'e, “Yok olmayalım diye, biz kulların için Tanrın RAB'be yakar” dediler, “Çünkü bütün günahlarımıza kendimize bir kral istemek kötülüğünü de ekledik.”

²⁰ Samuel halka, “Korkmayın” dedi, “Siz bu büyük kötülüğü yaptınız, ama yine de RAB'in ardınca gitmekten vazgeçmeyin; tersine, bütün yüreğinizle RAB'be kulluk edin. ²¹ Kimseyi kurtaramayan yararsız putların ardınca gitmeyin; çünkü onlar değersizdir. ²² RAB görkemli adının hatırına halkını bırakmayacak. Çünkü sizi kendi halkı kılmaktan hoşnut kaldı. ²³ Bana gelince, sizin için RAB'be yalvarmaktan vazgeçip O'na karşı günah işlemek benden uzak olsun! Ancak size iyi ve doğru yolu öğreteceğim. ²⁴ Yalnız RAB'den korkun, O'na bağlılıkla ve bütün yüreğinizle kulluk edin. O'nun sizler için ne görkemli işler yaptığını bir düşünün! ²⁵ Ama kötülük yapmayı sürdürürseniz, hem siz yok olacaksınız, hem de kralınız.”

13

Samuel Saul'u Paylıyor

¹ Saul* İsrail'de iki yıl krallık yaptıktan sonra ² halktan üç bin kişi seçti. Bunlardan iki binini Mikmas ve Beytel'in dağlık bölgesinde yanına aldı. Binini de Benyamin oymağına ait Giva Kenti'nde Yonatan'ın yanına bıraktı. Halktan geri kalanları evlerine gönderdi. ³ Yonatan Giva'daki Filist birliğini yendi. Filistliler bunu duydular. Saul, bütün ülkede boru çaldirarak, “İbraniler bu haberi duysun” dedi. ⁴ Böylece İsrailliler'in hepsi Saul'un Filist birliğini yendiğini ve Filistliler'in İsrailliler'den öğrendiğini duydu. Bunun üzerine halk Gilgal'da Saul'un çevresinde toplandı.

⁵ Filistliler İsrailliler'le savaşmak üzere toplandılar. Otuz bin† savaş arabası, altı bin atlı asker ve kıyılardaki kum kadar kalabalık bir orduya sahiptiler. Gidip Beytaven'in doğusundaki Mikmas'ta ordugah kurdular. ⁶ Durumlarının tehlikeli olduğunu ve askerlerinin sıkıştırıldığını gören İsrailliler, mağaralarda, çalılıklarda, kayalıklarda, çukurlarda, sarnıçlarda gizlendiler. ⁷ Bazı İbraniler de Şeria Irmağı'ndan Gad ve Gilat bölgesine geçti. Ama Saul daha Gilgal'daydı. Bütün askerler onu titreyerek izliyordu.

⁸ Saul, Samuel tarafından belirlenen süreye uyarak, yedi gün bekledi. Ama Samuel Gilgal'a gelmeyince, halk Saul'un yanından dağılmaya başladı. ⁹ Saul, “Yakmalık sunuları ve esenlik sunularını bana getirin” dedi. Sonra yakmalık sunuyu sundu. ¹⁰ Saul yakmalık sununun sunulmasını bitirir bitirmez Samuel geldi. Saul selamlamak için onu karşılamaya çıktı.

¹¹ Samuel, “Ne yaptın?” diye sordu.

Saul, “Halk yanımdan dağılıyordu” diye karşılık verdi, “Sen de belirlenen gün gelmedin. Üstelik Filistliler Mikmas'ta toplandılar. Bunları görünce, ¹² Şimdi Filistliler Gilgal'da

Ş **12:15** Septuaginta “Kralınızı”, Masoretik metin “Atalarınızı”. * **13:1** “Saul”: Masoretik metinde “... yaşında kral olan Saul” cümlesindeki rakamın düştüğü sanılıyor. † **13:5** Masoretik metin “Otuz bin”, Süryanice “Üç bin”. **13:8** 1Sa.10:8

üzerime yürüyecek; oysa ben RAB'bin yardımını dilememiştim' diye düşündüm. Bu nedenle, yakmalık sunuyu sunma gerekliliğini duydum.”

¹³ Samuel, “Akılsızca davrandın” dedi, “Tanrın RAB'bin sana verdiği buyruğa uymadın; yoksa, RAB İsrail üzerinde senin krallığının sonsuza dek sürmesini sağlayacaktı. ¹⁴ Ama artık krallığın sürmeyecek. RAB kendi gönlüne uygun birini arayıp onu kendi halkına önder olarak atamaya kararlı. Çünkü sen RAB'bin buyruğunu tutmadın.”

¹⁵ Bundan sonra Samuel Gilgal'dan ayrılarak Benyaminoğulları'nın Giva Kenti'ne gitti†. Saul yanında kalan halkı saydı; yaklaşık altı yüz kişiydi. ¹⁶ Saul, oğlu Yonatan ve yanlarındaki halk Benyaminoğulları'nın bölgesindeki Giva'da kalıyorlardı. Filistliler ise Mikmas'ta ordugah kurmuşlardı. ¹⁷ Akıncılar üç koldan Filistliler'in ordugahından çıktılar. Kollardan biri Şual bölgesindeki Ofra'ya, ¹⁸ biri Beythoron'a, öbürü ise çöle, Sevoyim Vadisi'ne bakan sınıra doğru ilerledi.

¹⁹ Bütün İsrail ülkesinde bir tek demirci yoktu. Filistliler, “İbraniler kılıç, mızrak yapmasın” demişlerdi. ²⁰ Bu nedenle bütün İsraililer saban demirlerini, kazma, balta ve oraklarını§ biletmek için Filistliler'e gitmek zorundaydılar. ²¹ Saban demiriyle kazmanın bileme fiyatı, şekelin üçte ikisi* kadardı. Beller, baltalar, üvendireler için istenilen fiyat ise şekelin üçte biriydi†. ²² İşte bu yüzden, savaş sırasında Saul ile Yonatan dışında, yanlarındaki hiç kimsenin elinde kılıç, mızrak yoktu.

Filistliler'e Karşı Savaş

²³ O sırada Filistliler'in bir kolu Mikmas Geçidi'ne çıkmıştı.

14

¹ Bir gün Saul oğlu Yonatan, silahını taşıyan genç hizmetkârına, “Gel, karşı taraftaki Filist ordugahına geçelim” dedi. Ama bunu babasına haber vermedi. ² Saul, Giva Kenti yakınındaki Migron'da bir nar ağacının altında oturmaktaydı. Yanında altı yüz kadar asker vardı. ³ Efod giymiş olan Ahiya da aralarında vardı. Ahiya Şilo'da RAB'bin kâhini olan Eli oğlu Pinehas oğlu İkavot'un erkek kardeşi Ahituv'un oğluydu. Halk Yonatan'ın gittiğini farketmemişti. ⁴ Yonatan'ın Filist ordugahına ulaşmak için geçmeyi tasarladığı geçidin her iki yanında iki sivri kaya vardı; birine Boses, öbürüne Sene denirdi. ⁵ Kayalardan biri kuzeyde Mikmas'a, öbürü güneyde Giva'ya bakardı.

⁶ Yonatan silahını taşıyan genç hizmetkârına, “Gel, şu sünnetsizlerin ordugahına gidelim” dedi, “Belki RAB bizim için bir şeyler yapar. Çünkü gerek çoklukta, gerekse azlıkta RAB'bin zafere ulaştırmasına engel yoktur.”

⁷ Silahını taşıyan genç, “Ne düşünüyorsan öyle yap” diye yanıtladı, “Haydi yürü! Düşündüğün her şeyde seninleyim.”

⁸ Yonatan, “Bu adamlara gidelim, bizi görsünler” dedi, ⁹ “Eğer bize, ‘Yanınıza gelene dek bekleyin’ derlerse, olduğumuz yerde kalırız, gitmeyiz. ¹⁰ Ama, ‘Yanımıza gelin’ derlerse, gideriz. Çünkü bu, RAB'bin Filistliler'i elimize teslim ettiğine ilişkin bir belirti olacak bizim için.”

¹¹ Böylece ikisi de Filistliler'in askerlerine göründüler. Filistliler, “Bakın! İbraniler gizlendikleri çukurlardan çıkmaya başlıyor!” dediler. ¹² Sonra Yonatan'la silahını taşıyan gence, “Buraya, yanımıza gelin, size bir şey söyleyeceğiz” diye seslendiler.

Bunun üzerine Yonatan silahını taşıyana, “Ardımdan gel” dedi, “RAB onları İsraililer'in eline teslim etti.”

13:14 Elç.13:22 † **13:15** Masoretik metin “Benyaminoğulları'nın Giva Kenti'ne gitti”, Septuaginta “Yoluna gitti. Halkın kalan kısmı ise orduya katılmak üzere Saul'u izledi. Gilgal'dan ayrılıp Benyaminoğulları'nın Giva Kenti'ne gittiler.” § **13:20** Septuaginta “Oraklarını”, Masoretik metin “Saban demirlerini”. * **13:21** “Şekelin üçte ikisi”: Yaklaşık 8 gr. † **13:21** “Şekelin üçte biri”: Yaklaşık 4 gr.

¹³ Yonatan elleriyle ayaklarını kullanarak yukarıya tırmandı; silahını taşıyan genç de onu izledi. Yonatan Filistliler'i yenilgiye uğrattı. Silahını taşıyan genç de onu izliyor ve Filistliler'i öldürüyordu. ¹⁴ Yonatan'la silahını taşıyan genç bu ilk saldırıda iki dönümlük* bir alanda yirmi kadar asker öldürdüler. ¹⁵ Ordugahta ve kırsal alanda bütün Filist halkı arasında dehşet hüküm sürüyordu. Askerlerle akıncılar bile titriyordu. Derken yer sarsıldı; sanki Tanrı'dan gelen bir titremeydi bu.

¹⁶ Benyamin topraklarındaki Giva Kenti'nde Saul'un nöbetçileri büyük bir kalabalığın oraya buraya dağıldığını gördüler. ¹⁷ Bunun üzerine Saul yanındaki adamlara, "Yoklama yapın da aramızdan kimin ayrıldığını görün" dedi. Yoklama yapılırken Yonatan'la silahını taşıyan gencin orada olmadığını anladılar. ¹⁸ Saul Ahiya'ya, "Tanrı'nın Sandığı'nı† getir" dedi. O sırada Tanrı'nın Sandığı İsrail halkındaydı.

¹⁹ Saul kâhinle konuşurken, Filistliler'in ordugahındaki kargaşa da giderek artmaktaydı. Bunun üzerine Saul kâhine, "Elini çek" dedi. ²⁰ Saul'la yanındaki askerlerin tümü toplanıp savaş alanına gittiler. Orada büyük bir kargaşa vardı. Herkes birbirine kılıç çekiyordu. ²¹ Daha önce Filistliler'in yanında yer alıp onların ordugahına katılan İbraniler bile saf değiştirerek Saul'la Yonatan'ın yanındaki İsrail birliklerine katıldılar. ²² Efrayim dağlık bölgesinde gizlenen İsraililer de Filistliler'in kaçtığını duyunca onları savaş alanında kovalamaya başladılar. ²³ Böylece RAB İsrail'i o gün zafere ulaştırdı. Savaş Beytaven'in ötesine dek yayıldı.

²⁴ O gün İsraililer bitkindi. Çünkü Saul, "Ben düşmanlarımdan öç alıncaya kadar, akşama dek kim yemek yerse lanetli olsun!" diye halka ant içirmişti. Bu yüzden de kimse bir şey yememişti.

²⁵⁻²⁶ Derken, her yanı bal dolu bir ormana vardılar. Askerler ormana girince, toprakta akan balları gördüler. Ne var ki, içtikleri anttan korktukları için hiçbiri bala dokunmadı. ²⁷ Yonatan babasının halka ant içirdiğini duymamıştı. Elindeki değneği uzatıp ucunu bal gümecine batırdı. Biraz bal tadar tatmaz gözleri parladı. ²⁸ Bunun üzerine oradakilerden biri Yonatan'a, "Baban askerlere, 'Bugün kim yemek yerse lanetli olsun' diye ant içirdi" dedi, "Askerlerin bitkin düşmesi de bundan."

²⁹ Yonatan, "Babam halka sıkıntı verdi" diye yanıtladı, "Bakın, bu baldan biraz tadınca gözlerim nasıl da parladı! ³⁰ Bugün halk düşmanlarından yağmaladığı yiyeceklerden özgürce yeseydi, çok daha iyi olurdu! O zaman Filistliler'in yenilgisi de daha ağır olmaz mıydı?"

³¹ O gün İsraililer, Filistliler'i Mikmas'tan Ayalon'a kadar yenilgiye uğrattılar. Ama İsrail askerleri o kadar bitkindi ki, ³² yağmaladıkları mallara saldırdılar; davarları, sığırları, buzağuları yakaladıkları gibi hemen oracıkta kesip kanını akıtmadan yediler. ³³ Durumu Saul'a bildirerek, "Bak, askerlerin kanlı eti yemekle RAB'be karşı günah işliyor!" dediler.

Bunun üzerine Saul, "Hainlik ettiniz!" dedi, "Hemen büyük bir taş yuvarlayın bana." ³⁴ Sonra ekledi: "Halkın arasına varıp herkesin öküzünü, koyununu bana getirmesini söyleyin. Onları burada kesip yesinler. Eti kanıyla birlikte yiyerek RAB'be karşı günah işlemeyin." O gece herkes öküzünü getirip orada kesti. ³⁵ O sırada Saul RAB'be bir sunak yaptı. RAB'be yaptığı ilk sunaktı bu.

³⁶ Saul adamlarına, "Haydi, bu gece Filistliler'e saldıralım" dedi, "Tan ağarıncaya dek mallarını yağmalayalım, onlardan bir tekini bile sağ bırakmayalım."

Adamlar, "Sence uygun olan neyse onu yap" diye karşılık verdiler.

Ama kâhin, "Burada Tanrı'ya danışalım" dedi.

* **14:14** "İki dönüm": İbranice "Yarım semet". † **14:18** Masoretik metin "Tanrı'nın Sandığı", Septuaginta "Efod". **14:33** Yar.9:4; Lev.7:26-27; 17:10-14; 19:26; Yas.12:16,23-25; 15:23

³⁷ Bunun üzerine Saul Tanrı'ya, "Filistliler'e saldırmaya gideyim mi? Onları İsraililer'in eline teslim edecek misin?" diye sordu. Ama Tanrı o gün yanıt vermedi. ³⁸ Bunun için Saul, "Ey halkın önderleri! Buraya yaklaşın da bugün işlenen bu günahın nasıl işlendiğini ortaya çıkaralım" dedi, ³⁹ "İsrail'i kurtaran yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bu günaha yol açan oğlum Yonatan bile olsa kesinlikle öldürülecektir." Ama kimse bir şey söylemedi. ⁴⁰ Bunun üzerine Saul halka, "Siz bir yanda durun, oğlum Yonatan'la ben öbür yanda duracağız" dedi.

Halk, "Sence uygun olan neyse onu yap" diye karşılık verdi.

⁴¹ Saul İsrail'in Tanrısı RAB'be, "Bana doğru yanıtı ver" dedi. Kura Yonatan'la Saul'a düştü, halk aklandı. ⁴² Saul bu kez, "Benimle oğlum Yonatan arasında kura çekin" dedi. Kura Yonatan'a düştü. ⁴³ Bunun üzerine Saul Yonatan'a, "Söyle bana, ne yaptın?" diye sordu.

Yonatan, "Ben yalnızca elimdeki değneğin ucuyla biraz bal alıp tattım. Şimdi ölmem mi gerek?" diye karşılık verdi.

⁴⁴ Saul, "Yonatan, eğer seni öldürtmezsem, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" dedi.

⁴⁵ Ama halk Saul'a, "İsrail'i bu büyük zafere ulaştıran Yonatan'ı mı öldürteceksin?" dedi, "Asla! Yaşayan RAB'bin adıyla deriz ki, saçının bir teline bile zarar gelmeyecektir. Çünkü bugün o ne yaptıysa Tanrı'nın yardımıyla yapmıştır." Böylece halk Yonatan'ı öldürülmekten kurtardı.

⁴⁶ Bundan sonra Saul Filistliler'i kovalamaktan vazgeçti. Filistliler de yerlerine döndüler.

⁴⁷ Saul İsrail'e kral atandıktan sonra, her yandaki düşmanlarına –Moav, Ammon, Edom halkları, Sova kralları ve Filistliler'e– karşı savaştı. Gittiği her yerde zafer kazandı.

⁴⁸ Yiğitçe savaşarak Amalekliler'i yenilgiye uğrattı, İsraililer'i düşmanın yağmasından kurtardı.

⁴⁹ Saul'un oğulları Yonatan, Yişvi ve Malkişua idi. İki kızından büyüğünün adı Merav, küçüğünün adı Mikal'dı. ⁵⁰ Karısı, Ahimaas'ın kızı Ahinoam'dı. Ordusunun başkomutanı amcası Ner oğlu Avner'di. ⁵¹ Saul'un babası Kiş'le Avner'in babası Ner, Aviel'in oğullarıydı.

⁵² Saul yaşamı boyunca Filistliler'le kıyasıyla savaştı. Nerede yiğit, güçlü birini görse kendi ordusuna kattı.

15

Saul'un Kral Olarak Reddedilmesi

¹ Samuel Saul'a şöyle dedi: "RAB seni kendi halkı İsrail'in Kralı olarak meshetmek için beni gönderdi. Şimdi RAB'bin sözlerine kulak ver. ² Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'İsraililer'e yaptıkları kötülükten ötürü Amalekliler'i cezalandıracağım. Çünkü Mısır'dan çıkan İsraililer'e karşı koydular. ³ Şimdi git, Amalekliler'e saldır. Onlara ait her şeyi tümüyle yok et*, hiçbir şeyi esirgeme. Kadın erkek, çoluk çocuk, öküz, koyun, deve, eşek hepsini öldür.' "

⁴ Bunun üzerine Saul askerlerini toplayıp Telaim Kenti'nde saydı. İki yüz bin yaya askerin yanı sıra Yahudalılar'dan da on bin kişi vardı. ⁵ Saul Amalek Kenti'ne varıp vadide pusu kurdu. ⁶ Sonra Kenliler'e şu uyarıyı gönderdi: "Haydi gidin, Amalekliler'i bırakın;

† **14:41** Masoretik metin "Saul İsrail'in Tanrısı RAB'be, 'Bana doğru yanıtı ver' dedi.", Septuaginta "Saul, 'Ey İsrail'in Tanrısı RAB, bugün neden kuluna yanıt vermedin? Suç bende ya da oğlum Yonatan'daysa, ey İsrail Tanrısı RAB, Urim'i* ver. Yok eğer suç halkın İsrail'deyse Tummim'i ver' dedi." § **14:47** Septuaginta "Zafer kazandı", Masoretik metin "Zarar verdi". **15:1** 1Sa.10:1 **15:2** Çık.17:8-14; Yas.25:17-19 * **15:3** İbranice "Tümüyle yok etmek" fiili insanları, malları bir daha alınmamak üzere RAB'be adamak anlamını içerir. İbranice'de aynı ifade 8. ve 21. ayetlerde de geçer.

öyle ki, sizi de onlarla birlikte yok etmeyeyim. Çünkü siz Mısır'dan çıkan İsrail halkına iyilik ettiniz.” Bunun üzerine Kenliler Amalekliler'den ayrıldılar.

⁷ Saul Havila'dan Mısır'ın doğusundaki Şur'a dek Amalekliler'i yenilgiye uğrattı. ⁸ Amalek Kralı Agak'ı sağ olarak yakaladı. Halkının tümünü de kılıçtan geçirdi. ⁹ Ne var ki, Saul ile adamları Agak'ı ve en iyi koyunları, sığırları, besili danaları, kuzuları –iyi olan ne varsa hepsini– esirgediler. Bunları tümüyle yok etmek istemediler. Ancak değersiz ve zayıf ne varsa hepsini yok ettiler.

¹⁰ RAB Samuel'e şöyle seslendi: ¹¹ “Saul'u kral yaptığımı pişmanım. Beni izlemekten vazgeçti. Buyruklarımı yerine getirmedi.” Samuel öfkeleni ve bütün geceyi RAB'be yakarmakla geçirdi.

¹² Ertesi sabah Samuel Saul'la görüşmek için erkenden kalktı. Saul'un Karmel Kenti'ne gittiğini, orada kendisine bir anıt diktikten sonra aşağı inip Gilgal'a döndüğünü öğrendi.

¹³ Saul kendisine gelen Samuel'e, “RAB seni kutsasın! Ben RAB'bin buyruğunu yerine getirdim” dedi.

¹⁴ Samuel, “Öyleyse nedir kulağıma gelen bu koyun melemesi? Nedir bu duyduğum sığır böğürmesi?” diye sordu.

¹⁵ Saul şöyle yanıtladı: “Halk bunları Amalekliler'den getirdi. Tanrın RAB'be kurban sunmak üzere davarların, sığırların en iyilerini esirgediler. Ama geri kalanları tümüyle yok ettik.”

¹⁶ Samuel, “Dur da bu gece RAB'bin bana neler söylediğini sana bildireyim” dedi.

Saul, “Söyle” diye karşılık verdi.

¹⁷ Samuel konuşmasını şöyle sürdürdü: “Kendini önemsiz saydığın halde, sen İsrail oymaklarının önderi olmadın mı? RAB seni İsrail'e kral meshetti. ¹⁸ RAB seni bir göreve gönderip, ‘Git, o günahlı Amalekliler'i tümüyle yok et; hepsini ortadan kaldırıncaya dek onlarla savaş’ dedi. ¹⁹ Öyleyse neden RAB'bin sözüne kulak asmadın? Neden yağmalanan mallara saldırarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptın?”

²⁰ Saul, “Ama ben RAB'bin sözüne kulak verdim!” diye yanıtladı, “RAB'bin beni gönderdiği yere gittim. Amalekliler'i tümüyle yok ettim, Amalek Kralı Agak'ı da bu-
raya getirdim. ²¹ Ne var ki askerler, Gilgal'da Tanrın RAB'be kurban sunmak üzere yağmalanmış bazı malları, yok edilmeye adanmış en iyi davarlarla sığırları aldılar.”

²² Samuel şöyle karşılık verdi:

“RAB kendi sözünün dinlenmesinden hoşlandığı kadar

Yakmalık sunulardan, kurbanlardan hoşlanır mı?

İşte söz dinlemek kurbandan,

Sözü önemsemek de koçların yağlarından daha iyidir.

²³ Çünkü başkaldırma, falcılık kadar günahtır

Ve dikbaşlılık, putperestlik† kadar kötüdür.

Sen RAB'bin buyruğunu reddettiğin için,

RAB de senin kral olmanı reddetti.”

²⁴ Bunun üzerine Saul, “Günah işledim! Evet, RAB'bin buyruğunu da, senin sözlerini de çiğnedim” dedi, “Halktan korktuğum için onların sözünü dinledim. ²⁵ Ama şimdi yalvarırım, günahımı bağışla ve benimle birlikte dön ki, RAB'be tapıyayım.”

²⁶ Samuel, “Seninle dönmem” dedi, “Çünkü sen RAB'bin buyruğunu reddettin, RAB de İsrail Kralı olmanı reddetti!”

²⁷ Samuel dönüp gitmeye davranınca, Saul onun cüppesinin eteğini tuttu. Cüppe yırtıldı.

²⁸ Samuel, “Bugün RAB İsrail Krallığı'nı elinden aldı ve senden daha iyi birine verdi” dedi,

²⁹ “İsrail'in yüce Tanrısı yalan söylemez, düşüncesini de değiştirmez. Çünkü O insan değil ki, düşüncesini değiştirsin.”

† 15:23 “Putperestlik”: İbranice “Özel aile putlarına danışmak”.

³⁰ Saul, “Günah işledim!” dedi, “Ama ne olur halkımın ileri gelenleri ve İsraililer karşısında beni onurlandır. Tanrın RAB'be tapınmam için benimle dön.” ³¹ Böylece Samuel Saul'la birlikte geri döndü ve Saul RAB'be tapındı.

³² Samuel, “Amalek Kralı Agak'ı bana getirin” diye buyurdu.

Agak güvenle geldi. Çünkü, “Ölüm tehlikesi kesinlikle geçti” diye düşünüyordu.

³³ Ama Samuel,

“Kılıcın kadınları nasıl çocuksuz bıraktıysa

Senin annen de kadınlar arasında

Çocuksuz bırakılacak”

diyerek Agak'ı Gilgal'da RAB'bin önünde kılıçla parçaladı.

³⁴ Samuel Rama'ya, Saul da Giva'daki[‡] evine gitti. ³⁵ Samuel ölümüne dek Saul'u bir daha görmediyse de, onun için üzüldü. RAB de Saul'u İsrail Kralı yaptığına pişmandı.

16

Davut Kral Olarak Meshediliyor

¹ RAB Samuel'e, “Ben Saul'un İsrail Kralı olmasını reddettim diye sen daha ne zamana dek onun için üzüleceksin?” dedi, “Yağ boynuzunu yağla doldurup yola çık. Seni Beytlehemli İşay'ın evine gönderiyorum. Çünkü onun oğullarından birini kral seçtim.”

² Samuel, “Nasıl gidebilirim? Saul bunu duyarsa beni öldürür!” dedi.

RAB şöyle yanıtladı: “Yanına bir düve al ve, ‘RAB'be kurban sunmak için geldim’ de.

³ İşay'ı kurban törenine çağır. O zaman ne yapman gerektiğini ben sana bildireceğim. Sana belirteceğim kişiyi benim adıma kral olarak meshedeceksin.”

⁴ Samuel RAB'bin sözüne uyararak Beytlehem Kenti'ne gitti. Kentin ileri gelenleri onu titreyerek karşıladılar ve, “Barış için mi geldin?” diye sordular.

⁵ Samuel, “Evet, barış için” diye yanıtladı, “RAB'be kurban sunmaya geldim. Kendinizi kutsayıp benimle birlikte kurban törenine gelin.” Sonra İşay ile oğullarını kutsayıp kurban törenine çağırdı.

⁶ İşay ile oğulları gelince Samuel Eliav'ı gördü ve, “Gerçekten RAB'bin önünde duran bu adam O'nun meshettiği kişidir” diye düşündü.

⁷ Ama RAB Samuel'e, “Onun yakışıklı ve uzun boylu olduğuna bakma” dedi, “Ben onu reddettim. Çünkü RAB insanın gördüğü gibi görmez; insan dış görünüşe, RAB ise yüreğe bakar.” ⁸ İşay, oğlu Avinadav'ı çağırıp Samuel'in önünden geçirdi.

Ama Samuel, “RAB bunu da seçmedi” dedi. ⁹ Bunun üzerine İşay Şamma'yı da geçirdi. Samuel yine, “RAB bunu da seçmedi” dedi. ¹⁰ Böylece İşay yedi oğlunu da Samuel'in önünden geçirdi. Ama Samuel, “RAB bunlardan hiçbirini seçmedi” dedi. ¹¹ Sonra İşay'a, “Oğullarının hepsi bunlar mı?” diye sordu.

İşay, “Bir de en küçüğü var” dedi, “Sürüyü güdüyor.”

Samuel, “Birini gönder de onu getirsin” dedi, “O buraya gelmeden yemeğe oturmaya-çağız.”

¹² İşay birini gönderip oğlunu getirtti. Çocuk kızıl saçlı, yakışıklı, gözleri pırıl pırıl bir delikanlıydı.

RAB Samuel'e, “Kalk, onu meshet. Seçtiğim kişi odur” dedi. ¹³ Samuel yağ boynuzunu alıp kardeşlerinin önünde çocuğu meshetti. O günden başlayarak RAB'bin Ruhu Davut'un üzerine güçlü bir biçimde indi. Bundan sonra Samuel kalkıp Rama'ya döndü.

Davut Saul'a Lir Çaltyor

[‡] 15:34 Septuaginta “Giva'daki”, Masoretik metin “Saul Givasi'ndaki”.

¹⁴ Bu sıralarda RAB'bin Ruhu Saul'dan ayrılmıştı. RAB'bin gönderdiği kötü bir ruh ona sıkıntı çektiriyordu.

¹⁵ Hizmetkârları Saul'a, "Bak, Tanrı'nın gönderdiği kötü bir ruh sana sıkıntı çektiriyor" dediler, ¹⁶ "Efendimiz, biz hizmetkârlarına buyruk ver, iyi lir çalan birini bulalım. Öyle ki, Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh üzerine gelince, o lir çalar, sen de rahatlırsın."

¹⁷ Saul hizmetkârlarına, "İyi lir çalan birini bulup bana getirin" diye buyurdu.

¹⁸ Hizmetkârlardan biri, "Beytlehemli İşay'ın oğullarından birini gördüm" dedi, "İyi lir çalar. Üstelik yürekli, güçlü bir savaşçıdır; akıllıca konuşur, yakışıklıdır. RAB de onunladır."

¹⁹ Bunun üzerine Saul İşay'a ulaklar göndererek, "Sürüyü güden oğlun Davut'u bana gönder" dedi. ²⁰ İşay ekmek yüklü bir eşek, bir tulum şarap, bir de oğlak alıp oğlu Davut'la birlikte Saul'a gönderdi. ²¹ Davut Saul'un yanına varıp onun hizmetine girdi. Saul Davut'u çok sevdi ve ona silahlarını taşıma görevini verdi. ²² Saul İşay'a şu haberi gönderdi: "İzin ver de Davut hizmetimde kalsın; ondan hoşnudum."

²³ O günden sonra, Tanrı'nın gönderdiği kötü ruh ne zaman Saul'un üzerine gelse, Davut liri alıp çalar, Saul rahatlayıp kendine gelirdi. Kötü ruh da ondan uzaklaşırdı.

17

Davut'un Golyat'ı Öldürmesi

¹ Savaşmak üzere ordularını bir araya getiren Filistliler, Yahuda'nın Soko Kenti'nde toplandılar. Soko ile Azeka Kenti arasındaki Efes-Dammim'de ordugah kurdular. ² Saul ile İsraililer de toplandılar. Ela Vadisi'nde ordugah kurup Filistliler'e karşı savaş düzeni aldılar. ³ Filistliler tepenin bir yanında, İsraililer de karşı tepede yerlerini aldı. Aralarında vadi vardı.

⁴ Filist ordugahından Gathlı Golyat adında usta bir dövüşçü ortaya çıktı. Boyu altı arşın bir karıştı*. ⁵ Başına tunç miğfer takmış, pullu bir zırh kuşanmıştı. Tunç zırhın ağırlığı beş bin şekeldi†. ⁶ Baldırları zırhlarla korunmuştu. Omuzları arasında tunç bir pala asılıydı. ⁷ Mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırtığı gibiydi. Mızrağın demir başının ağırlığı altı yüz şekeldi‡. Golyat'ın önüsıra kalkanını taşıyan bir adam yürüyordu.

⁸ Golyat durup İsrail ordusuna, "Neden savaş düzeni aldınız?" diye haykırdı, "Ben Filistli'yim, sizse Saul'un kölelerisiniz. Aranızdan karşıma çıkacak birini seçin. ⁹ Dövüşte beni yenip öldürebilirse, biz sizin köleniz oluruz. Ama ben üstün gelip onu yok edebilirsem, siz bizim kölemiz olur, bize kulluk edersiniz." ¹⁰ Filistli Golyat konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bugün İsrail ordusuna meydan okuyorum! Benimle dövüşecek birini çıkarın karşıma!"

¹¹ Filistli'nin bu sözlerini duyunca, Saul da İsraililer de çok korkup dehşet içinde kaldılar.

¹² Davut Yahuda'nın Beytlehem Kenti'nden Efratlı İşay adında bir adamın oğluydu. İşay'ın sekiz oğlu vardı. Saul'un krallığı döneminde İşay'ın yaşı oldukça ilerlemişti.

¹³ İşay'ın üç büyük oğlu Saul'la birlikte savaşa katılmıştı. Savaşa giden en büyük oğlunun adı Eliav, ikincisinin adı Avinadav, üçüncüsünün adıysa Şamma'ydı. ¹⁴ Davut en küçükleriydi. Üç büyük oğul Saul'un yanındaydı. ¹⁵ Davut ise babasının sürüsüne bakmak için Saul'un yanından ayrılıp Beytlehem'e gider gelirdi.

¹⁶ Filistli Golyat kırk gün boyunca sabah akşam ortaya çıkıp meydan okudu.

¹⁷ Bir gün İşay, oğlu Davut'a şöyle dedi: "Kardeşlerin için şu kavrulmuş bir efa buğdayla§ on somun ekmeği al, çabucak ordugaha, kardeşlerinin yanına git. ¹⁸ Şu on parça peyniri de birlik komutanına götür. Kardeşlerinin ne durumda olduğunu öğren ve iyi olduklarına

* 17:4 "Altı arşın bir karış": Yaklaşık 2.9 m. † 17:5 "Beş bin şekel": Yaklaşık 57.5 kg. ‡ 17:7 "Altı yüz şekel": Yaklaşık 6.9 kg. § 17:17 "Bir efa buğday": Yaklaşık 17.6 kg.

ilişkin bir belirti getir. ¹⁹ Kardeşlerin Saul ve öbür İsraililer'le birlikte Ela Vadisi'nde Filistliler'e karşı savaşıyorlar."

²⁰ Ertesi sabah Davut erkenden kalktı. Sürüyü bir çobana bıraktı. İşay'ın buyurduğu gibi erzağı alıp yola koyuldu. Ordugaha vardığı sırada askerler savaş naraları atarak savaş düzenine giriyorlardı. ²¹ İsraililer'le Filistliler karşı karşıya savaş düzeni almışlardı. ²² Davut getirdiklerini levazım görevlisine bırakıp cepheye koştu; kardeşlerinin yanına varıp onları selamladı. ²³ Davut onlarla konuşurken, Gatlı Filistli, Golyat adındaki dövüşçü Filist cephesinden ileri çıkarak daha önce yaptığı gibi meydan okudu. Davut bunu duydu. ²⁴ İsraililer Golyat'ı görünce büyük korkuyla önünden kaçıştılar.

²⁵ Birbirlerine, "İsrail'e meydan okumak için ortaya çıkan şu adamı görüyorsunuz ya!" diyorlardı, "Kral onu öldürene büyük bir armağanın yanı sıra kızını da verecek. Babasının ailesini de İsrail'e vergi ödemekten muaf tutacak."

²⁶ Davut yanındakilere, "Bu Filistli'yi öldürüp İsrail'den bu utancı kaldıracak kişiye ne verilecek?" diye sordu, "Bu sünnetsiz Filistli kim oluyor da yaşayan Tanrı'nın ordusuna meydan okuyor?"

²⁷ Adamlar daha önce verilmiş olan söze göre Golyat'ı öldürecek kişiye neler verileceğini anlattılar.

²⁸ Ağabeyi Eliav Davut'un adamlarla konuştuğunu duyunca öfkeleni. "Ne işin var burada?" dedi, "Çöldeki üç beş koyunu kime bıraktın? Ne kadar kendini beğenmiş ve ne kadar kötü yürekli olduğuna biliyorum. Sadece savaşı görmeye geldin."

²⁹ Davut, "Ne yaptım ki?" dedi, "Bir soru sordum, o kadar." ³⁰ Sonra başka birine dönüp aynı soruyu sordu. Adamlar öncekine benzer bir yanıt verdiler.

³¹ Davut'un söylediklerini duyanlar Saul'a iletiler. Saul onu çağırttı. ³² Davut Saul'a, "Bu Filistli yüzünden kimse yılmasın! Ben kulun gidip onunla dövüşeceğim!" dedi.

³³ Saul, "Sen bu Filistli'yle dövüşemezsin" dedi, "Çünkü daha gençsin, o ise gençliğinden beri savaşıdır."

³⁴ Ama Davut, "Kulun babasının sürüsünü güder" diye karşılık verdi, "Bir aslan ya da ayı gelip sürüden bir kuzu kaçırınca, ³⁵ peşinden gidip ona saldırır, kuzuyu ağzından kurtarırım. Eğer aslan ya da ayı üzerime gelirse, boğazından tuttuğum gibi vurur öldürürüm. ³⁶ Kulun, aslan da ayı da öldürmüştür. Bu sünnetsiz Filistli de onlar gibi olacak. Çünkü yaşayan Tanrı'nın ordusuna meydan okudu. ³⁷ Beni aslanın, ayının pençesinden kurtaran RAB, bu Filistli'nin elinden de kurtaracaktır."

Saul, "Öyleyse git, RAB seninle birlikte olsun" dedi. ³⁸ Sonra kendi giysilerini Davut'a verdi; başına tunç miğfer taktı, ona bir zırh giydirdi. ³⁹ Davut giysilerinin üzerine kılıcını kuşanıp yürümeye çalıştı. Çünkü bu giysilere alışık değildi.

Saul'a, "Bunlarla yürüyemiyorum" dedi, "Çünkü alışık değilim." Sonra giysileri üzerinden çıkardı. ⁴⁰ Değneğini alıp dereden beş çakıl taşı seçti. Bunları çoban dağarcığının cebine koyduktan sonra sapanını alıp Filistli Golyat'a doğru ilerledi.

⁴¹ Filistli de, önünde kalkan taşıyıcısı, Davut'a doğru ilerliyordu. ⁴² Davut'u tepeden tırnağa süzdü. Kızıl saçlı, yakışıklı bir genç olduğu için onu küçümsedi. ⁴³ "Ben köpek miyim ki, üzerime değnekle geliyorsun?" diyerek kendi ilahlarının adıyla Davut'u lanetledi. ⁴⁴ "Bana gelsene! Bedenini gökteki kuşlara ve kırdaki hayvanlara yem edeceğim!" dedi.

⁴⁵ Davut, "Sen kılıçla, mızrakla, palayla üzerime geliyorsun" diye karşılık verdi, "Bense meydan okuduğun İsrail ordusunun Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla senin üzerine geliyorum. ⁴⁶ Bugün RAB seni elime teslim edecek. Seni vurup başını gövdenin ayıracağım. Bugün Filistli askerlerin leşlerini gökteki kuşlarla yerdeki hayvanlara yem edeceğim. Böylece bütün dünya İsrail'de Tanrı'nın var olduğunu anlayacak. ⁴⁷ Bütün

bu topluluk RAB'bin kılıçla, mızrakla kurtarmadığını anlayacak. Çünkü savaş zaten RAB'bindir! O sizi elimize teslim edecek.”

⁴⁸ Golyat saldırmak amacıyla Davut'a doğru ilerledi. Davut da onunla dövüşmek üzere hemen Filist cephesine doğru koştu. ⁴⁹ Elini dağarcığına sokup bir taş çıkardı, sapanla fırlattı. Taş Filistli'nin alınına çarpıp saplandı. Filistli yüzükoyun yere düştü. ⁵⁰ Böylece Davut Filistli Golyat'ı sapan ve taşla yendi. Elinde kılıç olmaksızın onu yere serdi. ⁵¹ Sonra koşup üzerine çıktı. Golyat'ın kılıcını tutup kınından çektiği gibi onu öldürdü ve başını kesti.

Kahraman Golyat'ın öldüğünü gören Filistliler kaçtılar. ⁵² İsraililer'le Yahudalılar kalkıp Gat'ın* girişine ve Ekron kapılarına kadar nara atarak onları kovaladılar. Filistliler'in ölüleri Gat'a, Ekron'a kadar Şaarayim yolunda yerlere serildi. ⁵³ Filistliler'i kovaladıktan sonra geri dönen İsraililer Filist ordugahını yağmaladılar. ⁵⁴ Davut Filistli Golyat'ın başını alıp Yeruşalim'e götürdü, silahlarını da kendi çadırına koydu.

⁵⁵ Saul, Davut'un Golyat'la dövüşmeye çıktığını görünce, ordu komutanı Avner'e, “Ey Avner, kimin oğlu bu genç?” diye sormuştu.

Avner de, “Yaşamın hakkı için, ey kral, bilmiyorum” diye yanıtlamıştı.

⁵⁶ Kral Saul, “Bu gencin kimin oğlu olduğunu öğren” diye buyurmuştu. ⁵⁷ Davut Golyat'ı öldürüp ordugaha döner dönmez, Avner onu alıp Saul'a götürdü. Golyat'ın kesik başı Davut'un elindeydi. ⁵⁸ Saul, “Kimin oğlusun, delikanlı?” diye sordu.

Davut, “Kulun Beytlehemli İşay'ın oğluyum” diye karşılık verdi.

18

Yonatan Davut'la Bir Antlaşma Yapıyor

¹ Saul'la Davut'un konuşması sona erdiğinde, Saul oğlu Yonatan'ın yüreği Davut'a bağlandı. Yonatan onu canı gibi sevdi. ² O günden sonra Saul Davut'u yanında tuttu ve babasının evine dönmesine izin vermedi. ³ Yonatan, Davut'a beslediği derin sevgiden ötürü, onunla bir dostluk antlaşması yaptı. ⁴ Üzerinden kaftanını çıkarıp zırhı, kılıcı, yayı ve kuşağıyla birlikte Davut'a verdi.

⁵ Davut Saul'un kendisini gönderdiği her yere gitti ve başarılı oldu. Bu yüzden Saul ona ordusunda üstün bir rütbe verdi. Bu olay bütün halkı, Saul'un görevlilerini bile hoşnut etti.

Saul Davut'u Kıskantıyor

⁶ Davut'un Filistli Golyat'ı öldürmesinden sonra, askerler geri dönerken, İsrail'in bütün kentlerinden gelen kadınlar, tef ve çeşitli çalgılar çalarak, sevinçli ezgiler söyleyip oynayarak Kral Saul'u karşılamaya çıktılar. ⁷ Bir yandan oynuyor, bir yandan da şu ezgiyi söylüyorlardı:

“Saul binlercesini öldürdü,
Davut'sa on binlercesini.”

⁸ Bu sözlere gücenen Saul çok öfkelenildi. “Davut'a on binlercesini, banaysa ancak binlercesini verdiler. Artık kral olmaktan başka onun ne eksiği kaldı ki?” diye düşündü. ⁹ Böylece o günden sonra Saul Davut'u kıskanmaya başladı.

¹⁰ Ertesi gün Tanrı'nın gönderdiği kötü bir ruh Saul'un üzerine güçlü bir biçimde indi. Saul evinde sayıklamaya başladı. Davut her zamanki gibi yine lir çalıyordu. Saul'un elinde bir mızrak vardı. ¹¹ “Davut'u vurup duvara çakacağım” diye düşünerek mızrağı ona fırlattı. Ama Davut iki kez ondan kurtuldu.

¹² Saul Davut'tan korkuyordu. Çünkü RAB Davut'laydı, oysa kendisinden ayrılmıştı. ¹³ Bu yüzden Saul Davut'u yanından uzaklaştırdı. Onu bin kişilik birliğe komutan atadı. Davut askerlere öncülük yapıyordu. ¹⁴ RAB onunla birlikte olduğundan, yaptığı her işte

* 17:52 Septuaginta “Gat”, Masoretik metin “Vadi”. 18:7 1Sa.21:11; 29:5

başarılıydı. ¹⁵ Davut'un büyük başarısını gördükçe Saul'un korkusu daha da artıyordu. ¹⁶ Ne var ki, bütün İsrail ve Yahuda halkı Davut'u seviyordu; çünkü Davut onlara öncülük ediyordu.

¹⁷ Saul Davut'a, "İşte büyük kızım Merav" dedi, "Onu sana eş olarak vereceğim. Yalnız hatırım için yiğitçe davran ve RAB'bin savaşlarını sürdür." Çünkü, "Davut'un ölümü benim elimden değil, Filistliler'in elinden olsun" diye düşünüyordu.

¹⁸ Davut, "Ben kim oluyorum, İsrail'de ailem ve babamın oymağı ne ki, krala damat olayım?" diye karşılık verdi. ¹⁹ Ne var ki, Saul'un kızı Merav'ın Davut'a verileceği zaman geldiğinde, kız Davut yerine Meholalı Adriel'e eş olarak verildi.

²⁰ Bu arada Saul'un öbür kızı Mikal Davut'a gönül vermişti. Bunu duyan Saul sevindi. ²¹ "Davut'a Mikal'ı veririm" diye düşündü, "Öyle ki, Mikal Davut'u tuzağa düşürür; Filistliler de onu öldürür." Davut'a, "Bugün damadım olmak için yine fırsatın var" dedi.

²² Sonra görevlilerine, Davut'a gizlice şunları söylemelerini buyurdu: "Bak, kral senden hoşnut, bütün görevlileri de seni seviyor. Kralın damadı olmanın zamanı geldi."

²³ Saul'un görevlileri bu sözleri Davut'a iletiler. Davut, "Yoksul ve önemsiz biriysen kralın damadı olmak sizce küçük bir şey mi?" diye karşılık verdi.

²⁴ Görevliler Davut'un dediklerini Saul'a bildirdiler. ²⁵ Saul şöyle buyurdu: "Davut'a deyin ki, 'Kral düşmanlarından öç almak için başlık parası olarak yüz Filistli'nin sünnet derisinden başka bir şey istemiyor.' " Davut'un Filistliler'in eline düşüp öleceğini tasarlıyordu.

²⁶ Görevliler Saul'un söylediklerini Davut'a iletiler. Davut, kralın damadı olacağına sevindi. Tanınan süre dolmadan ²⁷ Davut'la adamları gidip iki yüz Filistli öldürdüler. Kralın damadı olabilmek için Davut, öldürülen Filistliler'in sünnet derilerini tam tamına getirip krala sundu. Saul da buna karşılık kızı Mikal'ı eş olarak ona verdi. ²⁸ Saul, RAB'bin Davut'la birlikte olduğunu ve kızı Mikal'ın onu sevdiğini apaçık gördü. ²⁹ Bu yüzden Davut'tan daha çok korktu ve yaşamı boyunca ona düşmanlık besledi.

³⁰ Filistli komutanlar saldırdıkça Davut Saul'un öbür komutanlarından daha başarılı oluyordu. Bu yüzden büyük bir üne kavuştu.

19

Saul Davut'u Öldürmeyi Tasarlıyor

¹⁻² Saul, oğlu Yonatan'a ve bütün görevlilerine Davut'u öldürmeleri için buyruk verdi. Ama Davut'u çok seven Yonatan ona, "Babam Saul seni öldürmek için fırsat kolluyor" diye haber verdi, "Lütfen yarın sabah dikkatli ol; gizlenebileceğin bir yere gidip saklan.

³ Ben de saklandığın tarlaya gidip babamın yanında duracağım ve onunla senin hakkında konuşacağım. Bir şey öğrenirsem, sana bildiririm."

⁴ Yonatan babası Saul'a Davut'u överek şunları söyledi: "Kral kulu Davut'a haksızlık etmesin. Çünkü o sana hiç haksızlık etmedi ve yaptığı her şeyde sana büyük yararı dokundu. ⁵ Yaşamını tehlikeye atarak Filistli'yi öldürdü. RAB de bütün İsrail'i büyük bir zafere ulaştırdı. Sen de bunu görüp sevindin. Öyleyse neden Davut'u yok yere öldürerek suçsuz birine haksızlık edesin?"

⁶ Saul Yonatan'ın söylediklerinden etkilenerek ant içti: "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, Davut öldürülmeyecektir." ⁷ Bunun üzerine Yonatan Davut'u çağırıp ona her şeyi anlattı. Sonra Davut'u Saul'un yanına getirdi. Davut da önceden olduğu gibi kralın hizmetine girdi.

⁸ Savaş yine patlak verdi. Davut gidip Filistliler'e karşı savaştı. Onları öyle büyük bir bozguna uğrattı ki, önünden kaçtılar.

⁹ Bir gün Saul, mızrağı elinde evinde oturuyor, Davut da lir çalıyordu. Derken RAB'bin gönderdiği kötü bir ruh Saul'u yakaladı. ¹⁰ Saul mızrağıyla Davut'u duvara çakmaya

çalıştı. Ancak Davut yana kaçınca Saul'un mızrağı duvara saplandı. O gece Davut kaçıp kurtuldu.

¹¹ Saul, Davut'u gözetlemeleri, ertesi sabah da öldürmeleri için evine ulaklar gönderdi. Ama karısı Mikal Davut'a, "Bu gece kaçıp kurtulamazsan, yarın öldürüleceksin" dedi. ¹² Sonra Davut'u pencereden aşağıya indirdi. Böylece Davut kaçıp kurtuldu. ¹³ Mikal aile putunu alıp yatağa koydu, üstüne yorganı örttü, baş tarafına da keçi kılından bir yastık yerleştirdi. ¹⁴ Saul'un gönderdiği ulaklar Davut'u yakalamaya geldiğinde, Mikal, "Davut hasta" dedi.

¹⁵ Saul Davut'u görmeleri için ulakları yeniden göndererek, "Onu yatağıyla buraya getirin de öldüreyim" diye buyurdu. ¹⁶ Ulaklar eve girince, yatakta başında keçi kılından yastık olan putu gördüler. ¹⁷ Saul Mikal'a "Neden beni böyle kandırıp düşmanımın kaçmasını sağladın?" diye sordu.

Mikal, "Davut bana, 'Bırak beni gideyim, yoksa seni öldürürüm' dedi" diye yanıtladı.

¹⁸ Kaçıp kurtulan Davut, Rama'da yaşayan Samuel'in yanına gitti. Saul'un kendisine bütün yaptıklarını ona anlattı. Sonra Samuel'le birlikte Nayot Mahallesi'ne gidip orada kaldı. ¹⁹ Davut'un Rama'nın Nayot Mahallesi'nde olduğu haberi Saul'a ulaştırıldı. ²⁰ Bunun üzerine Saul Davut'u yakalamaları için ulaklarını oraya gönderdi. Ulaklar Samuel'in önderliğinde bir peygamber topluluğunun oynayıp coştüğünü* gördüler. İşte o zaman Tanrı'nın Ruhu Saul'un ulaklarının üzerine indi. Onlar da oynayıp coşmaya başladılar. ²¹ Saul olup bitenleri duyunca, başka ulaklar gönderdi. Onlar da oynayıp coştular. Saul'un üçüncü kez gönderdiği ulaklar da öncekiler gibi yaptı. ²² Sonunda Saul kendisi Rama'ya doğru yola çıktı. Seku'daki büyük sarnıca varınca, "Samuel'le Davut neredeler?" diye sordu.

Biri, "Rama'nın Nayot Mahallesi'nde" dedi. ²³ Saul Rama'daki Nayot'a doğru ilerlerken, Tanrı'nın Ruhu onun üzerine de indi. Nayot'a varıncaya dek yol boyunca oynayıp coştı. ²⁴ Giysilerini de çıkarıp Samuel'in önünde oynayıp coştı. Bütün gün ve gece çıplak yattı. Halkın, "Saul da mı peygamber oldu?" demesi bundandır.

20

Yonatan'la Davut'un Dostluğu

¹ Davut Rama'nın Nayot Mahallesi'nden kaçtıktan sonra Yonatan'a gitti. Ona, "Ne yaptım? Suçum ne?" diye sordu, "Babana karşı ne günah işledim ki, beni öldürmek istiyor?"

² Yonatan, "Bu senden uzak olsun, ölmeyeceksin!" diye yanıtladı, "Babam bana bildirmeden ister büyük, ister küçük olsun hiçbir iş yapmaz. Neden bunu benden gizlesin? Olmaz öyle şey!"

³ Ancak Davut ant içerek, "Senin beni sevdiğini baban çok iyi biliyor" diye yanıtladı, "Yonatan ne yapacağımı bilmemeli, yoksa üzülür" diye düşünmüştür. RAB'bin ve senin yaşamın hakkı için derim ki, ölüm ile aramda yalnız bir adım var."

⁴ Yonatan Davut'a, "Ne dilersen dile, senin için yaparım" diye karşılık verdi.

⁵ Davut Yonatan'a, "Bak, yarın Yeni Ay Töreni" dedi, "Kralla birlikte yemeğe oturmam gerekir. Ama izin ver, ertesi günün akşamına dek tarlada gizleneyim. ⁶ Eğer baban yokluğumu sezerse ona, 'Davut aceleyle kendi kenti Beytlehem'e gitmek için benden ısrarla izin istedi; orada bütün ailenin yıllık kurban töreni var' dersin. ⁷ Baban, 'İyi' derse, kulun güvenlikte demektir. Ama öfkelenirse, bil ki, bana kötülük yapmaya karar vermiştir. ⁸ Sana gelince, bana yardım et; çünkü RAB'bin önünde benimle antlaşma yaptın. Suçluysam, beni sen öldür! Neden beni babana teslim edesin?"

^{19:11} Mez.59:0 * ^{19:20} İbranice'den "Oynayıp coşmak" diye çevrilen ifade "Peygamberlik etmek" sözcüğünden türemiştir. ^{19:24} 1Sa.10:11-12 ^{20:5} Say.28:11

⁹ Yonatan, “Olmaz öyle şey!” diye yanıtladı, “Babamın sana kötülük yapmaya karar verdiğini bilsem, sana söylemez miydin?”

¹⁰ Davut, “Baban sana sert bir karşılık verirse, kim bana bildirecek?” diye sordu.

¹¹ Yonatan, “Gel, tarlaya gidelim” dedi. Böylece ikisi tarlaya gittiler.

¹² Yonatan Davut'la konuşmasını sürdürdü: “İsrail'in Tanrısı RAB tanık olsun! Yarın ya da öbür gün bu saate kadar babamın ne düşündüğünü araştıracağım. Babamın sana karşı tutumu olumluysa, sana haber göndereceğim. ¹³ Ama babam seni öldürmeyi tasarlıyorsa, bunu sana bildirip güvenlik içinde gitmeni sağlamazsam, RAB bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın! RAB önceden babamla olduğu gibi seninle de birlikte olsun! ¹⁴ Ama sen yaşamım boyunca RAB'bin iyiliğini bana göster ki ölmeyeyim. ¹⁵ RAB Davut'un bütün düşmanlarını yeryüzünden yok edeceği zaman bile, sen soyuma iyiliklerini sonsuza dek esirgeme.”

¹⁶ Böylece Yonatan Davut soyuyla bir antlaşma yaptı ve, “RAB Davut'un düşmanlarını cezalandırsın” dedi. ¹⁷ Davut'a beslediği sevgiden ötürü Yonatan ona bir daha ant içirtti. Çünkü onu canı kadar seviyordu.

¹⁸ Yonatan Davut'a, “Yarın Yeni Ay Töreni” dedi, “Yerin boş kalacağından, yokluğun anlaşılacak. ¹⁹ Öbür gün, geçen sefer gizlendiğin yere çabucak git. Ezel Taşı'nın yanında bekle. ²⁰ Ben hedefe atar gibi taşın bir yanına üç ok atacağım. ²¹ Sonra hizmetkârımı gönderip, ‘Git okları bul’ diye buyruk vereceğim. Eğer özellikle ona, ‘Bak, oklar senin bu yanında, onları alıp buraya getir’ dersem, gel. Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, güvenliktesin, tehlike yok. ²² Ama hizmetkâra, ‘Bak, oklar ötede’ dersem, git; çünkü RAB seni uzaklaştırmıştır. ²³ Birbirimizle yaptığımız antlaşmaya gelince, RAB sonsuza dek seninle benim aramda tanık olsun.”

²⁴ Böylece Davut tarlada gizlendi. Yeni Ay Töreni başlayınca, Kral Saul gelip yemeğe oturdu. ²⁵ Her zamanki gibi duvarın yanındaki yerine oturmuştu. Yonatan karşısında*, Avner de yanında yerlerini aldılar. Davut'un yeriye boş kaldı. ²⁶ Ama Saul o gün bir şey söylemedi. “Davut'un başına bir şey gelmiş olmalı. Dinsel açıdan kirli olsa gerek, evet dinsel açıdan temiz değildir” diye düşündü. ²⁷ Ertesi gün, ayın ikinci günü, Davut'un yeri yine boştu. Bunun üzerine Saul, oğlu Yonatan'a, “İşay'ın oğlu neden dün de, bugün de yemeğe gelmedi?” diye sordu.

²⁸ Yonatan, “Davut Beytlehem'e gitmek için benden ısrarla izin istedi” diye karşılık verdi, ²⁹ “ ‘Lütfen izin ver. Çünkü ailemizin kentte bir kurbanı var, ağabeyim orada bulunmamı buyurdu. Gözünde lütf bulduysam gidip kardeşlerimi göreyim’ dedi. İşte bu yüzden kralın sofrasına gelemedi.”

³⁰ Saul Yonatan'a öfkelenerek, “Seni sapık ve dikbaşı kadının oğlu!” diye bağırdı, “İşay'ın oğlunu desteklediğini bilmiyor muyum? Bu kendin için de, seni doğuran annen için de utanç verici. ³¹ Çünkü İşay'ın oğlu yeryüzünde yaşadıkça ne sen güvenlikte olabilirsin, ne de krallığın. Şimdi adam gönder, onu bana getir. O ölmeli!”

³² Yonatan babası Saul'a, “Neden ölmeli? Ne yaptı ki?” diye karşılık verdi. ³³ Ama Saul Yonatan'ı öldürmek amacıyla mızrağını ona fırlattı. Böylece Yonatan babasının Davut'u öldürmeye kararlı olduğunu anladı. ³⁴ Büyük bir öfkeyle sofradan kalktı ve ayın ikinci günü hiç yemek yemedi. Babasının Davut'u böyle aşağılamasına üzüldü.

³⁵ Sabahleyin Yonatan Davut'la buluşmak üzere tarlaya gitti. Yanına bir uşak almıştı. ³⁶ Uşağa, “Haydi koş, atacağım okları bul” dedi. Uşak koşarken, Yonatan onun ötesine bir ok attı. ³⁷ Uşak Yonatan'ın attığı okun düştüğü yere varınca, Yonatan, “Ok ötede!” diye seslendi, ³⁸ “Çabuk ol! Koş, yerinde durma!” Yonatan'ın uşağı oku alıp efendisine getirdi.

³⁹ Olup bitenden habersizdi. Olanları yalnız Yonatan'la Davut biliyordu. ⁴⁰ Yonatan, silahlarını yanındaki uşağa vererek, "Al bunları kente götür" dedi.

⁴¹ Uşak gider gitmez, Davut taşın güney yanından ayağa kalktı ve yüzüstü yere kapanarak üç kez eğildi. İki arkadaş birbirlerini öpüp ağladılar; ancak Davut daha çok ağladı.

⁴² Yonatan, "Esenlikle yoluna git" dedi, "İkimiz RAB'bin adıyla ant içmiştik. RAB seninle benim aramda ve soylarımız arasında sonsuza dek tanık olsun." Bundan sonra Davut yoluna gitti. Yonatan da kente döndü.

21

Davut Saul'dan Kaçıyor

¹ Davut Nov Kenti'ne, Kâhin Ahimelek'in yanına gitti. Ahimelek titreyerek Davut'u karşılamaya çıktı. "Neden yalnızsın? Neden yanında kimse yok?" diye sordu.

² Davut şöyle yanıtladı: "Kral bana bir görev verdi. 'Sana verdiğim görevden ve buyruklardan kimsenin haberi olmasın' dedi. Adamlarıma gelince, belli bir yere gitmelerini söyledim. ³ Şu an elinde ne var? Bana beş somun ekmek ya da başka ne varsa ver."

⁴ Kâhin, "Taze ekmeğim yok" diye karşılık verdi, "Ama adamların kadından uzak kaldılarsa kutsanmış ekmek* var."

⁵ Davut, "Yola çıktığımızdan her zaman olduğu gibi, kadından uzak kaldık" dedi, "Sıradan bir yolculuğa çıktığımızda bile adamlarım kendilerini temiz tutarlar; özellikle bugün ne kadar daha çok temiz olacaklar." ⁶ Bunun üzerine kâhin ona kutsanmış ekmek verdi; çünkü orada huzura konan ekmekten başka ekmek yoktu. Bu ekmek RAB'bin huzurundan alındığı gün yerine sıcak ekmek konurdu.

⁷ O gün Saul'un görevlilerinden Edomlu Doek adındaki baş çoban RAB'bin önünde dinsel görevini yerine getirmek üzere† orada bulunuyordu. ⁸ Davut Ahimelek'e, "Yanında mızrak ya da kılıç yok mu?" diye sordu, "Kralın işi acele olduğundan, yanıma ne kılıcımı aldım, ne de başka bir silah."

⁹ Kâhin, "Ela Vadisi'nde öldürdüğün Filistli Golyat'ın kılıcı var" diye karşılık verdi, "Efo-dun* arkasında beze sarılı duruyor. Burada başka silah yok. İstersen onu alabilirsin."

Davut, "Onun gibisi yoktur, onu bana ver" dedi.

¹⁰ Saul'dan kaçan Davut o gün Gat Kralı Akiş'e gitti. ¹¹ Akiş'in görevlileri, "Bu İsrail Kralı Davut değil mi?" dediler,

"Çalıp oynarken,

'Saul binlercesini öldürdü,

Davut'sa on binlercesini'

diye hakkında ezgiler okudukları kişi bu değil mi?"

¹²⁻¹³ Bu sözler Davut'u derin derin düşündürdü. Gat Kralı Akiş'ten çok korkan Davut, onların önünde tutumunu değiştirerek deli gibi davrandı. Kentin kapılarını tırmaladı, salyasını sakalına akıttı.

¹⁴ Akiş görevlilerine, "Şu adama bakın!" dedi, "Delinin biri! Onu neden bana getirdiniz? ¹⁵ Bizde deliler eksik mi ki, önümde delilik yapsın diye bu adamı getirdiniz? Bu adamın sarayına girmesi şart mı?"

21:1 Mat.12:3-4; Mar.2:25-26; Luk.6:3-4 * **21:4** "Kutsanmış ekmek": Adak ekmeği ya da Tanrı'nın huzuruna konan ekmek diye de bilinir. **21:6** Lev.24:5-9 † **21:7** "Dinsel görevini yerine getirmek üzere": İbranice "Alıkonulmuş". **21:9** 1Sa.17:51 **21:11** 1Sa.18:7; 29:5 **21:12-13** Mez.56:0; Mez.34:0

22

¹ Davut Gat'tan ayrılıp Adullam Mağarası'na kaçtı. Bunu duyan kardeşleri ve ailesinin öteki bireyleri yanına gittiler. ² Sıkıntısı, borcu, hoşnutsuzluğu olan herkes Davut'un çevresinde toplandı. Davut sayısı dört yüze varan bu adamlara önderlik yaptı.

³ Davut oradan Moav'daki Mispa Kenti'ne gitti. Moav Kralı'ndan, “Tanrı'nın bana ne yapacağı belli oluncaya dek annemle babamın gelip yanınızda kalmasına izin verir misin?” diye bir istekte bulundu. ⁴ Böylece Davut annesiyle babasını Moav Kralı'nın yanına bıraktı. Davut sığınakta kaldığı sürece onlar da Moav Kralı'nın yanında kaldılar. ⁵ Ne var ki, Peygamber Gad Davut'a, “Sığınakta kalma. Yahuda ülkesine git” dedi. Bunun üzerine Davut oradan ayrılıp Heret Ormanı'na gitti.

Saul Nov Kenti'nin Kâhinlerini Öldürüyor

⁶ Bu sırada Saul Davut'la yanındakilerin nerede olduklarını öğrendi. Saul elinde mızrağıyla Giva'da bir tepedeki* ılgın ağacının altında oturuyordu. Askerleri de çevresinde duruyordu. ⁷ Saul onlara şöyle dedi: “Ey Benyaminitler, şimdi dinleyin! İşay'ın oğlu her birinize tarlalar, bağlar mı verecek? Her birinizi binbaşı, yüzbaşı mı yapacak?” ⁸ Hepiniz bana karşı düzen kurdunuz. Çünkü oğlum İşay'ın oğluyla antlaşma yaptığında bana haber veren olmadı. İçinizden bana acıyan tek kişi çıkmadı. Bugün olduğu gibi, bana pusu kurması için oğlumun kulum Davut'u kışkırttığını bana bildiren olmadı.”

⁹ Bunun üzerine Saul'un askerlerinin yanında duran Edomlu Doek, “İşay oğlu Davut'un Nov Kenti'ne, Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'in yanına geldiğini gördüm” dedi, ¹⁰ “Ahimelek Davut için RAB'be danıştı. Ona hem yiyecek sağladı, hem de Filistli Golyat'ın kılıcını verdi.”

¹¹ Kral Saul, Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'i ve babasının ailesinden Nov'da yaşayan bütün kâhinleri çağırmak için ulaklar gönderdi. Hepsi kralın yanına geldi. ¹² Saul Ahimelek'e, “Ey Ahituv oğlu, beni dinle!” dedi.

Ahimelek, “Buyur, efendim” diye yanıtladı.

¹³ Saul, “Neden sen ve İşay oğlu bana karşı düzen kurdunuz?” dedi, “Çünkü ona ekmek, kılıç verdin ve onun için Tanrı'ya danıştın. O da bana karşı ayaklandı ve bugün yaptığı gibi pusu kurdu.”

¹⁴ Ahimelek, “Bütün görevlilerin arasında Davut kadar sana bağlı biri var mı?” diye karşılık verdi, “Davut senin damadın, muhafız birliği komutanın ve ailede saygın biridir. ¹⁵ Ben Davut için Tanrı'ya danışmaya o gün mü başladım? Kesinlikle hayır! Kral ben kulunu ve babasının ailesini suçlamasın. Çünkü kulun bu konuda hiçbir şey bilmiyor.”

¹⁶ Ama Saul, “Ey Ahimelek, sen de bütün ailen de kesinlikle öleceksiniz” dedi. ¹⁷ Sonra yanında duran nöbetçi askerlere, “Gidin ve Davut'u destekleyen RAB'bin kâhinlerini öldürün!” dedi, “Çünkü onun kaçtığını bildikleri halde bana haber vermediler.” Ne var ki, kralın görevlileri el kaldırıp RAB'bin kâhinlerini öldürmek istemediler.

¹⁸ Bunun üzerine kral, Doek'e, “Sen git, kâhinleri öldür” diye buyurdu. Edomlu Doek de gidip kâhinleri öldürdü. O gün Doek keten efod giymiş seksen beş kişi öldürdü. ¹⁹ Kadın erkek, çocuk çocuk demeden kâhinler kenti Nov'un halkını kılıçtan geçirdi. Sığırları, eşekleri, koyunları da öldürdü.

²⁰ Yalnız Ahituv oğlu Kâhin Ahimelek'in oğullarından Aviyatar adında biri kurtulup Davut'a kaçtı. ²¹ Aviyatar Saul'un RAB'bin kâhinlerini öldürttüğünü Davut'a söyledi. ²² Davut Aviyatar'a, “O gün orada bulunan Edomlu Doek'in olup biteni Saul'a bildireceğini anlamıştım zaten” dedi, “Babanın bütün aile bireylerinin ölümüne ben neden

oldum. ²³ Yanımda kal ve korkma! Seni öldürmek isteyen beni de öldürmek istiyor. Yanımda güvende olursun.”

23

Davut Keila Kenti'ni Kurtarıyor

¹ Davut'a, “Filistliler Keila Kenti'ne saldırıp harmanları yağmalıyorlar” diye haber verdiler.

² Davut RAB'be, “Gidip şu Filistliler'e saldırıyım mı?” diye danıştı.

RAB, “Git, Filistliler'e saldır ve Keila Kenti'ni kurtar” diye yanıtladı.

³ Ama adamları Davut'a, “Bak, biz burada Yahuda'dayken korkuyoruz” dediler, “Keila'ya Filist ordusuna karşı savaşmaya gidersek büsbütün korkarız.”

⁴ Bunun üzerine Davut RAB'be bir kez daha danıştı. RAB ona yine, “Kalk, Keila'ya git! Çünkü Filistliler'i senin eline ben teslim edeceğim” dedi. ⁵ Böylece Davut'la adamları Keila'ya gidip Filistliler'e karşı savaştilar. Davut onların hayvanlarını ele geçirdi. Filistliler'i ağır bir yenilgiye uğratarak Keila halkını kurtardı.

⁶ Ahimelek'in oğlu Aviyatar kaçıp Keila'da bulunan Davut'a gittiğinde, efodu da birlikte götürmüştü.

Saul Davut'u Kovalıyor

⁷ Saul, Davut'un Keila Kenti'ne gittiğini duyunca, “Tanrı Davut'u elime teslim etti” dedi, “Davut sürgülü kapıları olan bir kente girmekle kendini hapsedmiş oldu.” ⁸ Böylece Saul, Keila'ya yürüyüp Davut'la adamlarını kuşatmak amacıyla bütün halkı savaşa çağırdı.

⁹ Davut, Saul'un kendisine bir düzen kurduğunu duyunca, Kâhin Aviyatar'a, “Efodu* getir” dedi. ¹⁰ Sonra şöyle yakardı: “Ey İsrail'in Tanrısı RAB! Ben kulun yüzünden Saul'un gelip Keila'yı yıkmayı tasarladığına dair kesin haber aldım. ¹¹ Keila halkı beni onun eline teslim eder mi? Kulunun duymuş olduğu gibi Saul gelecek mi? Ey İsrail'in Tanrısı RAB, yalvarırım, kuluna bildir!”

RAB, “Saul gelecek” yanıtını verdi.

¹² Davut RAB'be, “Keila halkı beni ve adamlarımı Saul'un eline teslim edecek mi?” diye sordu.

RAB, “Teslim edecek” dedi.

¹³ Bunun üzerine Davut ile yanındaki altı yüz kadar kişi Keila'dan ayrılp oradan oraya yer değiştirmeye başladılar. Davut'un Keila'dan kaçtığını öğrenen Saul oraya gitmekten vazgeçti.

¹⁴ Davut kırsal bölgedeki sığınaklarda ve Zif Çölü'nün dağlık kesiminde kaldı. Saul her gün Davut'u aradığı halde, Tanrı onu Saul'un eline teslim etmedi.

¹⁵ Davut Zif Çölü'nde, Horeş'teyken, Saul'un kendisini öldürmek için yola çıktığını öğrendi. ¹⁶ Bu arada Saul oğlu Yonatan kalkıp Horeş'e, Davut'un yanına gitti ve onu Tanrı'nın adıyla yüreklendirdi. ¹⁷ “Korkma!” dedi, “Babam Saul sana dokunmayacak. Sen İsrail Kralı olacaksın, ben de senin yardımcın olacağım. Babam Saul da bunu biliyor.” ¹⁸ İkisi de RAB'bin önünde aralarındaki antlaşmayı yenilediler. Sonra Yonatan evine döndü, Davut ise Horeş'te kaldı.

¹⁹ Zifliler Giva'ya gidip Saul'a, “Davut aramızda” dediler, “Yeşimon'un güneyinde, Hakila Tepesi'ndeki Horeş sığınaklarında gizleniyor. ²⁰ Ey kral, ne zaman gelmek istersen gel! Davut'u kralın eline teslim etmeyi ise bize bırak.”

²¹ Saul, “RAB sizi kutsasın! Bana acıdınız” dedi, ²² “Gidin ve bir daha araştırın; Davut'un genellikle nerelerde gizlendiğini, orada onu kimin gördüğünü iyice öğrenin. Çünkü onun çok kurnaz olduğunu söylüyorlar. ²³ Gizlendiği yerlerin hepsini öğrenip bana kesin bir

haber getirin. O zaman ben de sizinle gelirim. Eğer Davut o bölgedeyse, bütün Yahuda boyları içinde onu arayıp bulacağım.”

²⁴ Böylece Zifliler kalkıp Saul'dan önce Zif'e gittiler. O sırada Davut'la adamları Yeşimon'un güneyindeki Arava'da, Maon Çölü'ndeydiler. ²⁵ Saul ile adamlarının kendisini aramaya geldiklerini öğrenince Davut aşağıya inip Maon Çölü'ndeki kayalığa sığındı. Saul bunu duyunca Davut'un ardından Maon Çölü'ne gitti. ²⁶ Saul dağın bir yanından, Davut'la adamları ise öbür yanından ilerliyordu. Davut Saul'dan kaçıp kurtulmaya çalışıyordu. Saul'la askerleri Davut'la adamlarını yakalamak üzere yaklaşıırken, ²⁷ bir ulak gelip Saul'a şöyle dedi: “Çabuk gel! Filistliler ülkeye saldırıyor.” ²⁸ Bunun üzerine Saul Davut'u kovalamayı bırakıp Filistliler'le savaşmaya gitti. Bu yüzden oraya Sela-Hammahlekot* adı verildi. ²⁹ Davut oradan ayrılıp Eyn-Gedi bölgesindeki sığınaklara gizlendi.

24

Davut Saul'un Canını Bağışlıyor

¹ Saul Filistliler'i kovalamaktan dönünce, Davut'un Eyn-Gedi Çölü'nde olduğu haberini aldı. ² Saul da Davut'la adamlarını Dağ Keçisi Kayalığı dolaylarında arayıp bulmak için, bütün İsrail'den üç bin seçme asker alıp yola çıktı.

³ Yolda koyun ağıllarına rastladı. Yakında bir de mağara vardı. Saul ihtiyacını gidermek için mağaraya girdi. Davut'la adamları mağaranın en iç bölümünde kalıyorlardı. ⁴ Adamları, Davut'a, “İşte RAB'bin sana, ‘Dilediğini yapabilmen için düşmanını eline teslim edeceğim’ dediği gün bugündür” dediler.

Davut kalkıp Saul'un cüppesinin eteğinden gizlice bir parça kesti. ⁵ Ama sonradan Saul'un eteğinden bir parça kestiği için kendini suçlu buldu. ⁶ Adamlarına, “Efendime, RAB'bin meshettiği kişiye karşı böyle bir şey yapmaktan, el kaldırmaktan RAB beni uzak tutsun” dedi, “Çünkü o RAB'bin meshettiği kişidir.” ⁷ Davut bu sözlerle adamlarını engelledi ve Saul'a saldırımlarına izin vermedi. Saul mağaradan çıkıp yoluna koyuldu.

⁸ O zaman Davut da mağaradan çıktı. Saul'a, “Efendim kral!” diye seslendi. Saul arkasına bakınca, Davut eğilip yüzüstü yere kapandı. ⁹ “‘Davut sana kötülük yapmak istiyor’ diyenlerin sözlerini neden önemsiyorsun?” dedi, ¹⁰ “Bugün RAB'bin mağarada seni elime nasıl teslim ettiğini gözünle görüyorsun. Bazıları seni öldürmemi istedi. Ama ben seni esirgeyip, ‘Efendime el kaldırmayacağım, çünkü o RAB'bin meshettiği kişidir’ dedim. ¹¹ Ey baba, cüppenin eteğinden kesilmiş, elimdeki şu parçaya bak; evet, bak! Cüppenden bir parça kestim, ama seni öldürmedim. Bundan ötürü içimde kötülük ve başkaldırma düşüncesi olmadığını iyice bilesin. Sana kötülük yapmadığım halde sen beni öldürmeye çalışıyorsun. ¹² RAB aramızda yargıç olsun ve benim öcümü senden O alsın. Ama ben elimi sana karşı kaldırmayacağım. ¹³ Eskilerin şu, ‘Kötülük kötü kişilerden gelir’ deyişi uyarınca elim sana karşı kalkmayacaktır. ¹⁴ İsrail Kralı kime karşı çıkmış? Sen kimi kovalıyorsun? Ölü bir köpek mi? Bir pire mi? ¹⁵ RAB yargıç olsun ve hangimizin haklı olduğuna O karar versin. RAB davama baksın ve beni savunup senin elinden kurtarsın.”

¹⁶ Davut söylediklerini bitirince, Saul, “Davut oğlum, bu senin sesin mi?” diye sordu ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. ¹⁷ Sonra, “Sen benden daha doğru bir adamsın” dedi, “Sana kötülük yaptığım halde sen bana iyilikle karşılık verdin. ¹⁸ Bugün bana iyi davrandığını kanıtladın: RAB beni eline teslim ettiği halde beni öldürmedin. ¹⁹ Düşmanını yakalayan biri onu güvenlik içinde salıverir mi? Bugün bana yaptığın iyiliğe karşılık RAB de seni iyilikle ödüllendirsin. ²⁰ Şimdi anladım ki, sen gerçekten kral olacaksın ve İsrail Krallığı senin egemenliğin altında sürecek. ²¹ Benden sonra soyumu ortadan kaldırmayacağına, babamın ailesinden adımı silmeyeceğine dair RAB'bin önünde ant iç.”

* **23:28** “Sela-Hammahlekot”: “Ayrılış Kayası” anlamına gelir. **24:3** Mez.57:0; Mez.142:0

²² Davut Saul'un istediği gibi ant içti. Sonra Saul evine döndü. Davut'la adamları da sığınağa gittiler.

25

Davut, Naval ve Avigayil

¹ Bu sırada Samuel öldü. Bütün İsraililer toplanıp onun için yas tuttular. Onu Rama'daki evine gömdüler.

Bundan sonra Davut Maon* Çölü'ne gitti. ² Maon'da çok varlıklı bir adam vardı; işi Karmel'deydi. Üç bin koyunu, bin keçisi vardı. O sırada Karmel'de koyunlarını kırmaktaydı. ³ Adamın adı Naval, karısının adı da Avigayil'di. Kadın sağgörülü ve güzeldi. Ama Kalev soyundan gelen kocası kaba, kötü huylu biriydi.

⁴ Davut kırdarken, Naval'ın koyunlarını kırktığını duydu. ⁵ On uşağı şu buyrukla ona gönderdi: “Karmel'de Naval'ın yanına gidin. Benden ona selam söyleyip ⁶ şöyle deyin: ‘Ömrün uzun olsun! Sana, ailene ve sana bağlı olan herkese esenlik olsun! ⁷ Şimdi koyunların kırkma zamanı olduğunu duydum. Çobanların bizimle birlikteyken, onları incitmedik. Karmel'de kaldıkları sürece hiçbir kayıpları olmadı. ⁸ Uşaklarına sor, sana söyleyecekler. Bunun için adamlarıma yakınlık göster. Çünkü sana şenlik zamanında geldik. Lütfen kullarına ve oğlun Davut'a elinden geleni ver.’”

⁹ Davut'un adamları varıp Davut adına bu sözleri Naval'a iletiler ve beklemeye başladılar. ¹⁰ Ne var ki, Naval Davut'un adamlarına şu karşılığı verdi: “Bu Davut da kim? İşay'ın oğlu da kim oluyor? Bu günlerde birçok köle efendilerini bırakıp kaçıyor. ¹¹ Ekmeğimi, suyum, kırkıcılarım için kestiğim hayvanların etini alıp nereden geldiklerini bilmediğim kişilere mi vereyim?”

¹² Davut'un adamları geldikleri yoldan döndüler ve Naval'ın bütün söylediklerini Davut'a bildirdiler. ¹³ Davut adamlarına, “Herkes kılıcını kuşansın!” diye buyruk verdi. Davut da, adamları da kılıçlarını kuşandılar. Yaklaşık dört yüz adam Davut'la birlikte gitti; iki yüz kişi de erzağın yanında kaldı.

¹⁴ Naval'ın uşaklarından biri, Naval'ın karısı Avigayil'e, “Davut efendimiz Naval'a esenlik dilemek için kırdan ulaklar gönderdi” dedi, “Ama Naval onları tersledi. ¹⁵ Oysa adamlar bize çok iyi davrandılar. Bizi incitmediler. Kırdan onlarla birlikte kaldığımız sürece hiçbir şeyimiz kaybolmadı. ¹⁶ Koyunlarımızı güderken, yanlarında kaldığımız sürece gece gündüz bizi korudular. ¹⁷ Şimdi ne yapman gerektiğini iyi düşün. Çünkü efendimize ve bütün ailesine kötülük yapmayı tasarlıyorlar. Üstelik efendimiz o kadar kötü ki, kimse ona bir şey söyleyemiyor.”

¹⁸ Bunun üzerine Avigayil, hiç zaman yitirmeden, iki yüz ekmek, iki tulum şarap, hazırlanmış beş koyun, beş sea kavrulmuş buğday†, yüz salkım kuru üzüm ve iki yüz parça incir pestili alıp eşeklere yükledi. ¹⁹ Sonra uşaklarına, “Önümden gidin, ben arkanızdan geliyorum” dedi. Kocası Naval'a hiçbir şey söylemedi. ²⁰ Avigayil eşeğe binmiş, dağın öbür yolundan inerken, Davut'la adamları da ona doğru ilerliyorlardı. Avigayil onlarla karşılaştı.

²¹ Davut, “Bu adamın kırdaki malını doğrusu boş yere korudum” demişti, “Onun mallarından hiçbir şey eksilmedi. Öyleyken bana iyilik yapacağına kötülükle karşılık verdi. ²² Eğer sabaha dek adamlarından tek birini bile sağ bırakırsam, Tanrı bana‡ aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!”

²³ Avigayil Davut'u görünce hemen eşekten indi; Davut'un önünde eğilip yüzüstü yere kapandı. ²⁴ Onun ayaklarına kapanarak şöyle yalvardı: “Efendim, suçu ben, yalnız

* **25:1** Septuaginta “Maon”, Masoretik metin “Paran”. † **25:18** “Beş sea buğday”: Yaklaşık 30 kg. ‡ **25:22** “Bana”: Septuaginta “Davut'a”, Masoretik metin “Davut'un düşmanlarına”.

ben üstüme alıyorum. İzin ver, ben kölen seninle konuşsun, onun söyleyeceklerini dinle. ²⁵ Yalvarırım, efendim, o kötü adam Naval'a aldırma. Çünkü kişiliği tıpkı adı gibidir. Adı akılsız anlamına gelir; kendisi de akılsızın biridir. Ben kulun, efendim Davut'un gönderdiği ulakları görmedim.

²⁶ “Ama şimdi, ey efendim, RAB senin kan dökmene ve kendi elinle öç almana engel oldu. Yaşayan RAB'bin adı ve senin yaşamın hakkı için yalvarırım, düşmanların ve efendime kötülük tasarlayanların tümü Naval gibi olsun. ²⁷ Ben kölenin efendime getirdiği bu armağan, seni izleyen adamlarına verilsin. ²⁸ Lütfen kölenin suçunu bağışla. RAB kesinlikle efendimin soyunu sürdürecektir; çünkü efendim RAB'bin savaşlarını sürdürüyor. Yaşadığın sürece sende hiçbir haksızlık bulunmasın. ²⁹ Biri kalkıp seni öldürmek amacıyla ardına düşerse, yaşamını Tanrın RAB güven altında tutacaktır; düşmanlarını sapanla taş atar gibi fırlatıp atacaktır. ³⁰ RAB, efendime söz verdiği bütün iyilikleri yerine getirip onu İsrail'e önder atadığında, ³¹ kendi öcünü almak uğruna boş yere kan dökmeyi için pişmanlık ve üzüntü duymayacaksın. RAB efendimi başarıya ulaştırdığında köleni anımsa.”

³² Davut, “Bugün seni karşıma çıkaran İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun!” diye karşılık verdi, ³³ “Anlayışını kutlarım! Bugün kan dökmemi ve öcümü elimle almamı engellediğin için seni kutlarım. ³⁴ Doğrusu sana kötülük etmemi önleyen İsrail'in Tanrısı yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, beni karşılamak için hemen gelmemiş olsaydın, gün doğuncaya dek Naval'ın adamlarından hiçbiri sağ kalmayacaktı.”

³⁵ Avigayil'in kendisine getirdiklerini kabul eden Davut, “Esenlikle evine dön. Sözlerine kulak verip dileğini kabul ettim” dedi.

³⁶ Avigayil Naval'ın yanına döndü. Naval evinde krallara yaraşır bir şölen düzenlemişti. Çok sarhoş olduğundan neşeliydi. Bu yüzden Avigayil sabaha dek ona bir şey söylemedi. ³⁷ Ama ertesi sabah Naval ayılınca karısı ona olup bitenleri anlattı. İşte o an Naval'ın kalbi sıkıştı ve felç oldu. ³⁸ Yaklaşık on gün sonra da RAB Naval'ı cezalandırıp öldürdü.

³⁹ Davut, Naval'ın öldüğünü duyunca, “Beni küçümseyen Naval'a karşı davama bakan, kulunu kötülük etmekten alıkoyan RAB'be övgüler olsun!” dedi, “RAB Naval'ın kötülüğünü onun başına döndürdü.”

Sonra Davut Avigayil'e evlenme teklifinde bulunmak için ulaklar gönderdi. ⁴⁰ Davut'un ulakları Karmel'e, Avigayil'in yanına varıp, “Davut sana evlenme teklifinde bulunmak için bizi gönderdi” dediler.

⁴¹ Avigayil yüzüstü yere kapanarak, “Ben kölen sana hizmet etmeye ve efendimin ulaklarının ayaklarını yıkamaya hazırım” diye yanıtladı. ⁴² Hemen kalkıp eşeğe bindi. Yanına beş hizmetçisini alıp Davut'un ulaklarını izleyerek yola koyuldu. Sonra Davut'un karısı oldu.

⁴³ Davut Yizreelli Ahinoam'ı da eş olarak almıştı. Böylece ikisi de onun karısı oldular.

⁴⁴ Bu arada Saul, Davut'un karısı olan kızı Mikal'ı Gallimli Layış oğlu Palti'ye vermişti.

26

Davut Yine Saul'un Canını Bağışlıyor

¹ Zifliler Giva'ya, Saul'un yanına gidip, “Davut Yeşimon'a bakan Hakila Tepesi'nde gizleniyor” dediler. ² Bunun üzerine Saul üç bin seçme İsraili askerle Zif Çölü'nde Davut'u aramaya çıktı. ³ Yeşimon'a bakan Hakila Tepesi'nde, yol kenarında ordugah kurdu. Kırdaki bulunan Davut, Saul'un peşine düştüğünü anlayınca, ⁴ gözcü gönderdi. Böylece Saul'un oraya geldiğini saptadı.

⁵ Bunun üzerine Davut, Saul'un ordugah kurduğu yere gitti ve Saul'la ordusunun başkomutanı Ner oğlu Avner'in nerede yattıklarını gördü. Saul ordugahın ortasında, askerler de çevresinde yatıyorlardı.

⁶ O zaman Davut, Hititli Ahimelek ile Yoav'ın kardeşi, Seruya oğlu Awişay'a, "Kim benimle ordugaha, Saul'un yanına gelecek?" diye sordu.

Awişay, "Ben seninle geleceğim" diye karşılık verdi.

⁷ Davut'la Awişay o gece ordugaha girdiler. Saul, mızrağı başucunda yere saplanmış, ordugahın ortasında uyuyordu. Avner'le askerler de çevresinde uyuyorlardı.

⁸ Awişay Davut'a, "Bugün Tanrı düşmanını senin eline teslim etti" dedi, "Şimdi bırak da, onu kendi mızrağıyla bir atışta yere çakayım. İkinci kez vurmama gerek kalmayacak."

⁹ Ne var ki Davut, "Onu öldürmel!" dedi, "RAB'bin meshettiği kişiye kim el uzatırsa, suçlu çıkar. ¹⁰ Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, RAB kendisi onu öldürecek; ya günü gelince ölecek, ya da savaşta vurulup yok olacak. ¹¹ Ama RAB'bin meshettiği kişiye el uzatmaktan RAB beni uzak tutsun! Haydi, Saul'un başucundaki mızrakla su matarasını al da gidelim."

¹² Böylece Davut Saul'un başucundan mızrağını ve su matarasını aldı. Sonra oradan uzaklaştılar. Onları gören olmadı. Kimse olup bitenin farkına varmadı, uyanan da olmadı. Hepsi uyuyorlardı, çünkü RAB onlara derin bir uyku vermişti.

¹³ Davut karşı yakaya geçip tepenin üstünde, onlardan uzak bir yerde durdu. Aralarında epeyce mesafe vardı. ¹⁴ Davut askerlere ve Ner oğlu Avner'e, "Ey Avner, bana yanıt vermeyecek misin?" diye seslendi.

Avner, "Sen kimsin ki krala sesleniyorsun?" diye karşılık verdi.

¹⁵ Davut, "Sen yiğit biri değil misin?" dedi, "İsrail'de senin gibisi var mı? Öyleyse neden efendin kralı korumadın? Çünkü biri onu öldürmek için ordugaha girdi. ¹⁶ Görevini iyi yapmadın. Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, hepiniz ölümü hak ettiniz; çünkü efendinizi, RAB'bin meshettiği kişiyi korumadınız. Bak bakalım, kralın başucundaki mızrağıyla su matarası nerede?"

¹⁷ Davut'un sesini tanıyan Saul, "Davut, oğlum, bu senin sesin mi?" diye sordu.

Davut, "Evet, efendim kral, benim sesim" diye karşılık verdi, ¹⁸ "Efendim, ben kulunu neden kovalıyorsun? Ne yaptım? Ne suç işledim? ¹⁹ Lütfen, efendim kral, kulunun sözlerine kulak ver. Eğer seni bana karşı kıskırtan RAB ise, bir sunu O'nu yatıştırır. Ama bunu yapan insanlarsa, RAB'bin önünde lanetli olsunlar! Çünkü, 'Git, başka ilahlara kulluk et' diyerek, RAB'bin mirasından bana düşen paydan bugün beni uzaklaştırdılar.

²⁰ Ne olur, kanım RAB'den uzak topraklara dökülmesin. İsrail Kralı, dağlarda keklik avlayan avcı gibi, bir pireyi avlamaya çıkmış!"

²¹ Bunun üzerine Saul, "Günah işledim" diye karşılık verdi, "Davut, oğlum, geri dön. Bugün yaşamıma değer verdiğin için sana bir daha kötülük yapmayacağım. Gerçekten akılsızca davrandım, çok büyük yanlışlık yaptım."

²² Davut, "İşte kralın mızrağı!" dedi, "Adamlarından biri gelip alsın. ²³ RAB herkesi doğruluğuna ve bağlılığına göre ödüllendirir. Bugün RAB seni elime teslim ettiği halde, ben RAB'bin meshettiği kişiye elimi uzatmak istemedim. ²⁴ Bugün ben senin yaşamına nasıl değer verdimsem, RAB de benim yaşamıma öyle değer versin ve beni her sıkıntıdan kurtarsın."

²⁵ Saul, "Davut, oğlum, RAB seni kutsasın!" dedi, "Sen kesinlikle büyük işler yapacak, başarılı olacaksın!" Bundan sonra Davut yoluna koyuldu, Saul da evine döndü.

27

Davut Filistliler Arasında

¹ Davut, "Bir gün Saul'un eliyle yok olacağım" diye düşündü, "Benim için en iyisi hemen Filist topraklarına kaçmak. O zaman Saul İsrail'in her yanında beni aramaktan vazgeçer; ben de onun elinden kurtulmuş olurum."

² Böylece Davut'la yanındaki altı yüz kişi kalkıp Gat Kralı Maok oğlu Akiş'in tarafına geçtiler. ³ Aileleriyle birlikte Gat'ta Akiş'in yanına yerleştiler. İki karısı Yizreelli Ahi-noam'la Karmelli Naval'ın dul karısı Avigayil de Davut'un yanındaydı. ⁴ Saul Davut'un Gat'a kaçtığını duyunca, artık onu aramaktan vazgeçti.

⁵ Davut Akiş'e, "Benden hoşnut kaldıysan, çevre kentlerden birinde bana bir yer versinler de orada oturayım" dedi, "Çünkü ben kulunun seninle birlikte kral kentinde yaşamasına gerek yok." ⁶ Akiş o gün ona Ziklak Kenti'ni verdi. Bundan ötürü Ziklak bugün de Yahuda krallarına aittir. ⁷ Davut Filist topraklarında bir yıl dört ay yaşadı.

⁸ Bu süre içinde Davut'la adamları gidip Geşurlular'a, Girizliler'e ve Amalekliler'e baskınlar yaptılar. Bunlar uzun zamandan beri Şur'a, hatta Mısır'a dek uzanan topraklarda yaşıyorlardı. ⁹ Davut bir bölgeye saldırdığında kadın erkek demez, kimseyi sağ bırakmazdı; yalnız davarları, sığırları, eşekleri, develeri ve giysileri alıp Akiş'e dönerdi.

¹⁰ Akiş, "Bugün nerelere baskın düzenlediniz?" diye sorardı.

Davut da, "Yahuda'nın güneyine, Yerahmeelliler'in ve Kenliler'in güney bölgesine saldırdık" derdi. ¹¹ Davut, kendisiyle Gat'a kimseyi götürmemek için kadın erkek kimseyi sağ bırakmazdı. Çünkü, "Gat'a gidip, 'Davut şöyle yaptı, böyle yaptı' diyerek bize karşı bilgi aktarmasınlar" diye düşünürdü. Davut, Filist topraklarında yaşadığı sürece bu yöntemi uyguladı.

¹² Akiş Davut'a güven duymaya başladı. "Davut kendi halkı olan İsraililer'in nefretine uğradı. Bundan böyle benim hizmetimde kalacak" diye düşünüyordu.

28

¹ O sırada Filistliler İsrail'le savaşmak için askeri birliklerini topladılar. Akiş Davut'a, "Adamlarınla birlikte benim yanımda savaşacağını bilmelisin" dedi.

² Davut, "O zaman sen de kulunun neler yapabileceğini göreceksin!" diye karşılık verdi. Akiş, "İyi!" dedi, "Yaşadığın sürece seni kendime koruma görevlisi atayacağım."

Saul Ruhlara Danışıyor

³ Samuel ölmüş, bütün İsrail halkı onun için yas tutmuştu. Onu kendi kenti Rama'da gömmüşlerdi. Saul da cincilerle ruhlara danışanları ülkeden kovmuştu.

⁴ Filistliler toplanıp Şunem'e gittiler ve orada ordugah kurdular. Saul da bütün İsraililer'i toplayıp Gilboa Dağı'nda ordugah kurdu. ⁵ Saul Filist ordusunu görünce korkup büyük dehşete kapıldı. ⁶ RAB'be danıştıysa da, RAB ona ne düşlerle, ne Urim, ne de peygamberler aracılığıyla yanıt verdi. ⁷ Bunun üzerine Saul görevlilerine, "Bana bir cinci kadın bulun da varıp ona danışayım" diye buyruk verdi.

Görevliler, "Eyn-Dor'da bir cinci kadın var" dediler.

⁸ Böylece Saul başka giysilere bürünüp kılığını değiştirdi. Geceleyin yanına iki kişi alıp kadının yaşadığı yere gitti. Kadına, "Lütfen benim için ruhlara danış ve sana söyleyeceğim kişiyi çağır" dedi.

⁹ Ama kadın ona şu karşılığı verdi: "Saul'un neler yaptığını, cincilerle ruhlara danışanları ülkeden kovduğunu biliyorsun. Öyleyse neden beni öldürmek için tuzak kuruyorsun?"

¹⁰ Saul, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, bundan sana bir kötülük gelmeyecek" diye ant içti.

¹¹ Bunun üzerine kadın, "Sana kimi çağırayım?" diye sordu.

Saul, "Bana Samuel'i çağır" dedi.

¹² Kadın, Samuel'i görünce çığlık atarak, "Sen Saul'sun! Neden beni kandırdın?" dedi.

¹³ Kral ona, "Korkma!" dedi, "Ne görüyorsun?"

Kadın, “Yerin altından çıkan bir ilah görüyorum” diye karşılık verdi.

¹⁴ Saul, “Neye benziyor?” diye sordu.

Kadın, “Cüppe giymiş yaşlı bir adam yukarıya çıkıyor” dedi. O zaman Saul onun Samuel olduğunu anladı; eğilip yüzüstü yere kapandı.

¹⁵ Samuel Saul'a, “Neden beni çağırıp rahatsız ettin?” dedi.

Saul, “Büyük sıkıntı içindeyim” diye yanıtladı, “Filistliler bana karşı savaşıyor ve Tanrı da beni terk etti. Artık bana ne peygamberler aracılığıyla, ne de düşlerle yanıt veriyor. Bu yüzden, ne yapmam gerektiğini bana bildirmen için seni çağırttım.”

¹⁶ Samuel, “RAB seni terk edip sana düşman olduğuna göre, neden bana danışıyorsun?” dedi, ¹⁷ “RAB benim aracılığımla söylediğini yaptı, krallığı senden alıp soydaşın Davut'a verdi. ¹⁸ Çünkü sen RAB'bin buyruğuna uymadın, O'nun alevlenen öfkesini Amalekliler'e uygulamadın. RAB bugün bunları bu yüzden başına getirdi. ¹⁹ RAB seni de, İsrail halkını da Filistliler'in eline teslim edecek. Yarın sen ve oğulların bana katılacaksınız. RAB İsrail ordusunu da Filistliler'in eline teslim edecek.”

²⁰ Saul birden boylu boyunca yere düştü. Samuel'in sözlerinden ötürü büyük korkuya kapıldı. Gücü de kalmamıştı; çünkü bütün gün, bütün gece yemek yememişti. ²¹ Kadın Saul'a yaklaştı. Onun büyük şaşkınlık içinde olduğunu görünce, “Bak, kölen sözünü dinledi” dedi, “Canımı tehlikeye atarak benden istediğini yaptım. ²² Şimdi lütfen kölenin söyleyeceğini dinle. İzin ver de, önüne biraz yemek koyayım. Yoluna devam edecek gücün olması için yemek yemelisin.”

²³ Ama Saul, “Yemem” diyerek reddetti. Ancak hizmetkârlarıyla kadın zorlayınca, onların dediğini yaptı. Yerden kalkıp yatağın üzerine oturdu. ²⁴ Kadının evinde besili bir dana vardı. Kadın onu hemen kesti. Un alıp yoğurdu ve mayasız ekmek pişirdi. ²⁵ Sonra Saul'la görevlilerinin önüne koydu. Onlar da yediler. Sonra o gece kalkıp gittiler.

29

Akiş Davut'u Ziklak'a Gönderiyor

¹ Filistliler bütün ordularını Afek'te topladılar. İsrailliler ise Yizreel'deki pınarın yanına kurdukları ordugahta kalıyorlardı. ² Filist beyleri yüzer ve biner kişilik birliklerle ilerliyordu. Davut'la adamlarıysa Akiş'le birlikte geriden geliyorlardı. ³ Filistli komutanlar, “Bu İbraniler'in burada ne işi var?” diye sorunca, Akiş şu karşılığı verdi: “Bu, İsrail Kralı Saul'un görevlisi Davut'tur. Bir yıldan uzun süredir yanımda kalıyor. Bana geldiğinden beri kendisinde hiçbir kötülük bulamadım.”

⁴ Ama Filistli komutanlar Akiş'e öfkeleniler. “Adamı geri gönder, kendisine verdiğin yere dönsün” dediler, “Bizimle birlikte savaşa gelmesin; yoksa savaş sırasında bize karşı çıkar. Efendisinin beğenisini nasıl kazanabilir? Adamlarımızın başını ona vermekten daha iyi bir yol bulabilir mi?” ⁵ Çalıp oynarken,

‘Saul binlercesini öldürdü,

Davut'sa on binlercesini’

diye hakkında ezgiler okudukları Davut değil mi bu?”

⁶ Bunun üzerine Akiş, Davut'u çağırıp, “Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, sen dürüst bir kişisin” dedi, “Benimle birlikte savaşa katılmanı isterdim. Yanıma geldiğin günden bu yana ters bir davranışını görmedim. Ama Filist beyleri seni uygun görmedi. ⁷ Şimdi geri dön ve esenlikle git. Filist beylerinin gözünde ters bir davranışta bulunma.”

⁸ Davut, “Ama ben ne yaptım?” diye sordu, “Yanıma geldiğimden bu yana bende ne buldun ki, gidip efendim kralın düşmanlarına karşı savaşmayayım?”

⁹ Akiş, “Biliyorum, sen benim gözümde Tanrı'nın bir meleği gibi iyisin” diye yanıtladı, “Ne var ki Filistli komutanlar, ‘Bizimle savaşa gelmesin’ diyorlar. ¹⁰ Seninle gelmiş olan efendin Saul'un kullarıyla birlikte sabah erkenden kalkın ve tan ağarır ağarmaz gidin.”

¹¹ Böylece Davut'la adamları Filist ülkesine dönmek üzere sabah erkenden kalktılar. Filistliler ise Yizreel'e gittiler.

30

Davut Amalekliler'i Bozguna Uğrattıyor

¹ Davut'la adamları üçüncü gün Ziklak Kenti'ne vardılar. Bu arada Amalekliler Negev bölgesiyle Ziklak'a baskın yapmış, Ziklak Kenti'ni yakıp yıkmışlardı. ² Kimseyi öldürmemişlerdi, ama kadınlarla orada yaşayan genç, yaşlı herkesi tutsak etmişlerdi. Sonra onları da yanlarına alıp yollarına gitmişlerdi.

³ Davut'la adamları oraya varınca kentin ateşe verildiğini, karılarının, oğullarının, kızlarının tutsak alındığını anladılar. ⁴ Güçleri tükeninceye dek hıçkıra hıçkıra ağladılar. ⁵ Davut'un iki karısı, Yizreelli Ahinoam ile Karmelli Naval'ın dudu Avigayil de tutsak edilmişti.

⁶ Davut büyük sıkıntı içindeydi. Çünkü herkes oğulları, kızları için acı çekiyor ve, “Davut'u taşıyalım” diyordu. Ama Davut, Tanrısı RAB'de güç bularak, ⁷ Ahimelek oğlu Kâhin Aviyatar'a, “Bana efodu getir” dedi. Aviyatar efodu getirdi. ⁸ Davut RAB'be danışarak, “Bu akıncıların ardına düşersen, onlara yetişir miyim?” diye sordu.

RAB, “Artlarına düş, kesinlikle onlara yetişip tutsakları kurtaracaksın” diye yanıtladı.

⁹⁻¹⁰ Bunun üzerine Davut yanındaki altı yüz kişiyle yola çıktı. Besor Vadisi'ne geldiler. Vadiyi geçemeyecek kadar bitkin düşen iki yüz kişi orada kaldı. Davut dört yüz kişiyle akıncıları kovalamayı sürdürdü.

¹¹ Kırdan bir Mısırlı bulup Davut'a getirdiler. Yiyip içmesi için ona yiyecek, içecek verdiler. ¹² Bir parça incir pestili ile iki salkım kuru üzüm de verdiler. Adam yiyince canlandı. Üç gün üç gecedir yiyip içmemişti. ¹³ Davut ona, “Kime bağlısın? Nerelisin?” diye sordu.

Genç adam, “Mısırlı'yım, bir Amalekli'nin kölesiyim” diye yanıtladı, “Üç gün önce hastalanınca, efendim beni bıraktı. ¹⁴ Keretliler'in güney sınırlarına, Yahuda topraklarına, Kaleb'in güneyine baskınlar düzenlemiş, Ziklak Kenti'ni de ateşe vermiştik.”

¹⁵ Davut, “Beni bu akıncılara götürebilir misin?” diye sordu.

Mısırlı genç, “Beni öldürmeyeceğine ya da efendimin eline teslim etmeyeceğine dair Tanrı'nın önünde ant içersen, seni akıncıların olduğu yere götürürüm” diye karşılık verdi.

¹⁶ Böylece Mısırlı Davut'u götürdü. Akıncılar dört bir yana dağılmışlardı. Filist ve Yahuda topraklarından topladıkları büyük yağmadan yiyip içiyor, eğlenip oynuyorlardı. ¹⁷ Davut ertesi gün tan vaktinden akşama dek onları öldürdü. Develere binip kaçan dört yüz genç dışında içlerinden kurtulan olmadı. ¹⁸ Davut Amalekliler'in ele geçirdiği her şeyi, bu arada da iki karısını kurtardı. ¹⁹ Gençler, yaşlılar, oğullar, kızlar, yağmalanan mallar, kısacası Amalekliler'in aldıklarından hiçbir şey eksik kalmadı. Davut tümünü geri aldı. ²⁰ Bütün koyunlarla sığırları da aldı. Adamları, bunları öbür hayvanların önünden sürerek, “Bunlar Davut'un yağmaladıkları” diyorlardı.

²¹ Bundan sonra Davut, daha ileriye gidemeyecek kadar bitkin düşüp Besor Vadisi'nde kalan iki yüz kişinin bulunduğu yere vardı. Onlar da Davut'la yanındakileri karşılamaya çıktılar. Davut yaklaşınca onlara esenlik diledi. ²² Ama Davut'la giden adamlardan kötü ve değersiz olanların tümü, “Madem bizimle birlikte gitmediler, geri aldığımız yağmadan onlara hiçbir pay vermeyeceğiz” dediler, “Her biri yalnız karısıyla çocuklarını alıp gitsin.”

²³ Ama Davut, “Hayır, kardeşlerim!” dedi, “RAB'bin bize verdikleri konusunda böyle davranamayız! O bizi korudu ve bize saldıran akıncıları elimize teslim etti. ²⁴ Sizin bu söylediklerinizi kim kabul eder? Savaşa gidenle eşyanın yanında kalanın payı aynıdır. Her şey eşit paylaşılacak!” ²⁵ O günden sonra Davut bunu İsrail için bugüne dek geçerli bir kural ve ilke haline getirdi.

²⁶ Davut Ziklak'a dönünce, dostları olan Yahuda ileri gelenlerine yağma mallardan göndererek, “İşte RAB'bin düşmanlarından yağmalanan mallardan size bir armağan” dedi. ²⁷ Sonra Beytel, Negev'deki Ramot, Yattir, ²⁸ Aroer, Sifmot, Eştemoa, ²⁹ Rakal, Yerah-meelliler'in, Kenliler'in kentlerinde, ³⁰ Horma, Bor-Aşan, Atak, ³¹ Hevron'da oturanlara ve adamlarıyla birlikte sık sık uğradığı yerlerin tümüne yağmalanan mallardan gönderdi.

31

Saul'la Oğullarının Ölümü (1Ta.10:1-12)

¹ Filistliler İsraililer'le savaşa tutuştu. İsraililer Filistliler'in önünden kaçtı. Birçoğu Gilboa Dağı'nda ölüp yere serildi. ² Filistliler Saul'la oğullarının ardına düştüler. Saul'un oğulları Yonatan'ı, Avinadav'ı ve Malkişua'yı yakalayıp öldürdüler. ³ Saul'un çevresinde savaş kızıştı. Derken Saul Filistli okçular tarafından vuruldu ve ağır yaralandı.

⁴ Saul, silahını taşıyan adama, “Kılıcını çek de bana sapla” dedi, “Yoksa bu sünnetsizler gelip bana kılıç saplayacak ve benimle alay edecekler.”

Ama silah taşıyıcısı büyük bir korkuya kapılarak bunu yapmak istemedi. Bunun üzerine Saul kılıcını çekip kendini üzerine attı. ⁵ Saul'un öldüğünü görünce, silah taşıyıcısı da kendini kılıcının üzerine attı ve Saul'la birlikte öldü. ⁶ Böylece Saul, üç oğlu, silah taşıyıcısı ve bütün adamları aynı gün öldüler.

⁷ Vadinin öbür tarafında ve Şeria Irmağı'nın karşı yakasında oturan İsraililer, İsrail ordusunun kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü anlayınca, kentlerini terk edip kaçmaya başladılar. Filistliler gelip bu kentlere yerleştiler.

⁸ Ertesi gün Filistliler, öldürülenleri soymak için geldiklerinde, Saul'la üç oğlunun Gilboa Dağı'nda öldüğünü gördüler. ⁹ Saul'un başını kesip silahlarını aldılar. Sonra bu iyi haberin putlarının tapınağında ve halk arasında duyurulması için Filist ülkesinin her yanına ulaklar gönderdiler. ¹⁰ Saul'un silahlarını Aştoret'in* tapınağına koyup cesedini Beytşean Kenti'nin suruna çaktılar.

¹¹ Yaveş-Gilat halkı Filistliler'in Saul'a yaptıklarını duydu. ¹² Bütün yiğitler geceleyin yola koyularak Beytşean'a gittiler. Saul'la oğullarının cesetlerini Beytşean surundan indirip Yaveş'e götürdüler, orada yaktılar. ¹³ Sonra kemiklerini toplayıp Yaveş'teki ılgın ağacının altına gömdüler ve yedi gün oruç tuttular.

2.SAMUEL

GİRİŞ

1. Samuel'in devamı olan 2. Samuel Kitabı Kral Davut'un krallığının bir tarihçesidir. Davut önce Yahuda oymağının (1-4 bölümleri), sonra bütün İsrail'in kralı oldu (5-24 bölümleri).

2. Samuel Kitabı Davut'un krallığını pekiştirmek ve birliği sağlamak için içte ve dışta düşmanlarıyla nasıl bir mücadeleye giriştiğini canlı bir şekilde anlatır. Ayrıca Tanrı'nın Davut'la yaptığı antlaşmayı ve Davut'un yerine tahta kimin geçeceğini anlatır.

Davut imanlı, Tanrı'ya bağlı ve halkın saygısını kolayca kazanan biri olarak tanıtılıyor bu kitapta. Bazen de acımasız, bencil duygularına kapılıp günah işleyen biri olarak da tanıtılıyor. Ama Rab'bin Peygamberi Natan günahını ortaya çıkarınca, itiraf etti ve Tanrı'nın ona vereceği cezayı kabul etti.

Davut'un yaşamı ve başarıları İsrail halkını o denli çok etkiledi ki, kendisinden sonra halk sıkıntıya düştüğünde onun soyundan gelecek ve ona benzeyecek bir kral için özlem duydu.

Ana Hatlar:

1:1-4:12 Davut'un Yahuda krallığı

5:1-24:25 Davut'un bütün İsrail krallığı

a. 5:1-10:19 İlk yıllar

b. 11:1-12:25 Davut'la Bat-Şeva olayı

c. 12:26-20:26 Sıkıntılar ve zorluklar

ç. 21:1-24:25 Son yıllar

Davut Saul'un Ölüm Haberini Duyuyor

¹ Saul'un ölümünden sonra Amalekliler'e karşı kazandığı zaferden dönen Davut Ziklak'ta iki gün kaldı. ² Üçüncü gün, Saul'un ordugahından giysileri yırtılmış, başı toz toprak içinde bir adam geldi. Adam Davut'a yaklaşıncı önünde yere kapandı. ³ Davut, "Nereden geliyorsun?" diye sordu.

Adam, "İsrail ordugahından kaçıp kurtuldum" dedi.

⁴ Davut, "Ne oldu? Bana anlat" dedi.

Adam askerlerin savaş alanından kaçtığını, birçoğunun düşüp öldüğünü, Saul'la oğlu Yonatan'ın da ölümler arasında olduğunu anlattı.

⁵ Davut, kendisine haberi veren genç adama, "Saul'la oğlu Yonatan'ın öldüğünü nereden biliyorsun?" diye sordu.

⁶ Genç adam şöyle yanıtladı: "Bir rastlantı sonucu Gilboa Dağı'ndaydım. Saul mızrağına dayanmıştı. Atlılarla savaş arabaları ona doğru yaklaşıyordu. ⁷ Saul arkasına dönüp beni görünce seslendi. Ben de, 'Buyrun, buradayım' dedim.

⁸ "Saul, 'Sen kimsin?' diye sordu.

" 'Ben bir Amalekli'yim' diye yanıtladım.

⁹ "Saul, 'Ne olur üstüme var ve beni öldür!' dedi, 'Çünkü çektiğim acılardan kurtulmak istiyorum.' ¹⁰ Bu yüzden varıp onu öldürdüm. Çünkü yere düştükten sonra yaşayamayacağını biliyordum. Başındaki taçla kolundaki bileziği aldım ve onları buraya, efendime getirdim."

¹¹ Bunun üzerine Davut'la yanındakiler giysilerini yırttılar. ¹² Kılıçtan geçirilen Saul, oğlu Yonatan ve RAB'bin halkı olan İsraililer için akşama dek yas tutup ağladılar, oruç tuttular.

¹³ Davut, kendisine haber getiren genç adama, "Nerelisin?" diye sordu.

Adam, “Ben yabancıyım, bir Amalekli'nin oğluyum” dedi.

¹⁴ Davut, “RAB'bin meshettiği kişiye el kaldırıp onu yok etmekten korkmadın mı?” diye sordu. ¹⁵ Sonra adamlarından birini çağırıp, “Git, öldür onu!” diye buyurdu. Böylece adam Amalekli'yi vurup öldürdü. ¹⁶ Davut Amalekli'ye, “Kanından sen kendin sorumlusun” demişti, “Çünkü ‘RAB'bin meshettiği kişiyi ben öldürdüm’ demekle kendine karşı ağzınla tanıklıkta bulundun.”

Davut'un Saul ve Yonatan için Yaktığı Ağıt

¹⁷ Davut Saul'la oğlu Yonatan için ağıt yaktı. ¹⁸ Sonra Yaşar Kitabı'nda yazılan Yay adındaki ağıtın Yahuda halkına öğretilmesini buyurdu:

¹⁹ “Ey İsrail, senin yüceliğin yüksek tepelerinde yok oldu!

Güçlüler nasıl da yere serildi!

²⁰ Haberi ne Gat'a duyurun,

Ne de Aşkelon sokaklarında yayın.

Öyle ki, ne Filistliler'in kızları sevin sin,

Ne de sünnetsizlerin kızları coşsun.

²¹ Ey Gilboa dağları,

Üzerinize ne çiy ne de yağmur düşsün.

Ürün veren tarlalarınız olmasın.

Çünkü güçlünün kalkanı,

Bir daha yağ sürülmeyecek olan Saul'un kalkanı

Orada bir yana atıldı!

²² Yonatan'ın yayı yere serilmişlerin kanından,

Yiğitlerin bedenlerinden hiç geri çekilmedi.

Saul'un kılıcı hiç boşa savrulmadı.

²³ Saul'la Yonatan tatlı ve sevimliydiler,

Yaşamda da ölümdede ayrılmadılar.

Kartallardan daha çevik,

Aslanlardan daha güçlüydüler.

²⁴ Ey İsrail kızları!

Sizi al renkli, süslü giysilerle donatan,

Giysinizi altın süslerle bezeyen Saul için ağlayın!

²⁵ Güçlüler nasıl da yere serildi savaşta!

Yonatan senin yüksek tepelerinde ölü yatıyor.

²⁶ Senin için üzgünüm, kardeşim Yonatan.

Benim için çok değerliydin.

Sevgin kadın sevgisinden daha üstündü.

²⁷ Güçlüler nasıl da yere serildi!

Savaş silahları yok oldu!”

2

Davut'un Yahuda Kralı Oluşu

¹ Bundan sonra Davut RAB'be, “Yahuda kentlerinden birine gideyim mi?” diye sordu. RAB, “Git” dedi.

Davut, “Nereye gideyim?” diye sorunca, RAB, “Hevron'a” diye karşılık verdi. ² Bunun üzerine Davut, iki eşiyle –Yizreelli Ahinoam ve Karmelli Naval'ın dulü Avigayil'le– birlikte oraya gitti. ³ Aileleriyle birlikte adamlarını da götürdü. Hevron'a bağlı kentlere yerleştiler. ⁴ Yahudalılar Hevron'a giderek orada Davut'u Yahuda Kralı olarak meshettiler.

Saul'u gömenlerin Yaveş-Gilatlılar olduğu Davut'a bildirildi. ⁵ Davut onlara ulaklar göndererek şöyle dedi: “Efendiniz Saul'u gömmekle ona yaptığınız iyilikten dolayı RAB sizi kutsasın. ⁶ RAB şimdi size bağlılıkla, iyilikle davransın. Bunu yaptığınız için ben de size aynı şekilde iyilik yapacağım. ⁷ Şimdi güçlü ve yürekli olun, çünkü efendiniz Saul öldü. Yahuda halkı beni kralları olarak meshetti.”

İsrail'le Yahuda Arasındaki Savaş

⁸ Saul'un ordu komutanı Ner oğlu Avner, Saul oğlu İş-Boşet'i yanına alıp Mahanayim'e götürmüştü. ⁹ Avner onu orada Gilat, Aşurlular, Yizreel, Efrayim, Benyamin ve bütün İsrail'in kralı yaptı. ¹⁰ Saul oğlu İş-Boşet kırk yaşında kral oldu ve İsrail'de iki yıl krallık yaptı. Ancak Yahuda halkı Davut'u destekledi. ¹¹ Davut Hevron'da Yahuda halkına yedi yıl altı ay krallık yaptı.

¹² Ner oğlu Avner, Saul oğlu İş-Boşet'in adamlarıyla birlikte Mahanayim'den Givon'a gitti. ¹³ Seruya oğlu Yoav'la Davut'un adamları varıp Givon Havuzu'nun yanında onları karşıladılar. Taraflardan biri havuzun bir yanına, öteki öbür yanına oturdu. ¹⁴ Avner Yoav'a, “Ne olur gençler kalkıp önümüzde dövüşsünler” dedi.

Yoav, “Olur, kalkıp dövüşsünler” diye karşılık verdi.

¹⁵ Böylece Benyamin oymağından Saul oğlu İş-Boşet'ten yana olanlardan on iki kişiyle Davut'un adamlarından on iki kişi kalkıp ileri atıldı. ¹⁶ Her biri karşısının başından tuttuğu gibi kılıcını böğrüne sapladı; birlikte yere serildiler. Bu yüzden Givon'daki o yere Helkat-Hassurim* adı verildi.

¹⁷ O gün savaş çok çetin oldu. Davut'un adamları Avner'le İsraililer'i yenilgiye uğrattılar. ¹⁸ Seruya'nın üç oğlu –Yoav, Avişay ve Asahel– de oradaydılar. Bir kır ceylanı kadar hızlı koşan Asahel ¹⁹ sağa sola sapmadan Avner'i kovaladı.

²⁰ Avner arkasına bakınca, “Asahel sen misin?” diye sordu.

Asahel, “Evet, benim” diye karşılık verdi.

²¹ Avner, “Sağa ya da sola dön. Gençlerden birini yakala ve kendin için silahlarını al” dedi. Ama Asahel Avner'i kovalamaktan vazgeçmek istemedi.

²² Avner Asahel'i bir daha uyardı: “Beni kovalamaktan vazgeç! Neden seni yere sereyim? Sonra kardeşin Yoav'ın yüzüne nasıl bakarım?”

²³ Asahel peşini bırakmayı reddedince Avner mızrağının arka ucuyla onu karnından vurdu. Mızrak Asahel'in sırtından çıktı. Asahel orada düşüp öldü. Asahel'in düşüp öldüğü yere varanların tümü orada durup beklediler.

²⁴ Ama Yoav'la Avişay Avner'i kovalamayı sürdürdüler. Güneş batarken Givon kırsal bölgesine giden yolun üzerindeki Giah'a bakan Amma Tepesi'ne vardılar. ²⁵ Benyaminliler Avner'in çevresinde toplanarak bir birlik oluşturdular. Bir tepenin başında durup beklediler.

²⁶ Avner Yoav'a, “Kılıç sonsuza dek mi insanları yok etsin?” diye seslendi, “Bu olayın acıyla sona ereceğini anlamıyor musun? Kardeşlerini kovalamaktan vazgeçmeleri için askerlere ne zaman buyruk vereceksin?”

²⁷ Yoav şöyle karşılık verdi: “Yaşayan Tanrı'nın adıyla derim ki, seslenmeseydin askerler sabaha dek kardeşlerini kovalamaktan vazgeçmeyecekti.” ²⁸ Sonra Yoav boru çaldı. Herkes durdu. Bundan böyle İsrail halkını ne kovaladılar, ne de onlarla savaştılar.

²⁹ Avner'le adamları bütün gece Arava Vadisi'nde yürüdüler. Şeria Irmağı'nı geçerek Bitron yolundan† Mahanayim'e vardılar.

³⁰ Yoav Avner'i kovalamaktan döndükten sonra orduyu topladı. Asahel'den başka, Davut'un adamlarından on dokuz kişi eksikti. ³¹ Oysa Davut'un adamları Avner'i destekleyen Benyaminliler'i bozguna uğratıp üç yüz altmış kişiyi öldürmüştü. ³² Yoav'la

* 2:16 “Helkat-Hassurim”: “Kılıç alanı” anlamına gelir. † 2:29 “Bitron yolundan” ya da “Sabah boyunca yürüyerek”.

adamları Asahel'i götürüp Beytlehem'de babasının mezarına gömdüler. Sonra bütün gece yürüyerek gün doğumunda Hevron'a vardılar.

3

¹ Saul'un soyuyla Davut'un soyu arasındaki savaş uzun sürdü. Davut giderek güçlenirken, Saul'un soyu gitgide zayıf düşüyordu.

Davut'un Hevron'da Doğan Çocukları (1Ta.3:1-4)

² Davut'un Hevron'da doğan oğulları şunlardı: İlk oğlu Yizreelli Ahinoam'dan Amnon, ³ ikincisi Karmelli Naval'ın dulü Avigayil'den Kilav, üçüncüsü Geşur Kralı Talmay'ın kızı Maaka'dan Avşalom, ⁴ dördüncüsü Hagit'ten Adoniya, beşincisi Avital'ın oğlu Şefatya, ⁵ altıncısı Davut'un eşi Egl'a'dan Yitream. Davut'un bu oğullarının hepsi Hevron'da doğdular.

Avner Davut'a Katılıyor

⁶ Saul'un soyuyla Davut'un soyu arasındaki savaş sürerken, Avner Saul'un soyu arasında güçleniyordu.

⁷ Saul'un Aya kızı Rispa adında bir cariyesi vardı. Bir gün İş-Boşet Avner'e, "Neden babamın cariyesiyle yattın?" diye sordu.

⁸ İş-Boşet'in sorusuna çok öfkelenen Avner şu karşılığı verdi: "Ben Yahuda tarafına geçen bir köpek başı mıyım? Bugün bile baban Saul'un ailesine, kardeşlerine, dostlarına bağlıyım. Seni Davut'un eline teslim etmedim. Ama bugün bu kadın yüzünden beni suçluyorsun. ⁹⁻¹⁰ RAB krallığı Saul'un soyundan alıp Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar uzanan İsrail ve Yahuda'da Davut'un krallığını kuracağına ant içti. Ben de bunu Davut için yapmazsam Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" ¹¹ İş-Boşet Avner'den korktuğu için ona başka bir şey söyleyemedi.

¹² Avner kendi adına Davut'a ulaklar gönderip şöyle dedi: "Ülke kimin ülkesi? Benimle bir antlaşma yap; o zaman İsrail'in tümünün sana bağlanması için ben de senden yana olurum."

¹³ Davut, "İyi" diye yanıtladı, "Seninle bir antlaşma yaparım. Yalnız senden şunu istiyorum: Beni görmeye geldiğinde Saul'un kızı Mikal'ı da getir. Yoksa beni görmeyeceksin."

¹⁴ Öte yandan Davut Saul oğlu İş-Boşet'e de ulaklar aracılığıyla şu haberi gönderdi: "Yüz Filistli'nin sünnet derisi karşılığında nişanlandığım karım Mikal'ı bana ver." ¹⁵ Bunun üzerine İş-Boşet, kadının kocası Layiş oğlu Paltiel'den alınıp getirilmesi için adamlar gönderdi. ¹⁶ Kocasını ağlaya ağlaya Bahurim'e kadar izledi; sonra Avner ona, "Geri dön" deyince döndü.

¹⁷ Avner İsrail'in ileri gelenleriyle görüşüp onlara şöyle demişti: "Siz bir süredir Davut'un kralınız olmasını istiyorsunuz. ¹⁸ Şimdi bunu gerçekleştirin! Çünkü RAB, Davut hakkında, 'Halkım İsrail'i kulum Davut aracılığıyla Filistliler'in ve bütün düşmanlarının elinden kurtaracağım' demişti." ¹⁹ Avner Benyaminitler'le de görüştü, İsrail'in ve bütün Benjamin halkının uygun gördüğü her şeyi Davut'a bildirmek üzere Hevron'a gitti.

²⁰ Avner yirmi kişiyle birlikte Hevron'a, Davut'un yanına vardı. Davut Avner'le yanındakilere bir şölen verdi.

²¹ Avner Davut'a, "Hemen gidip bütün İsrail halkını efendim kralın yanına toplayayım" dedi, "Öyle ki, seninle bir antlaşma yapsınlar. Sen de dilediğin her yeri yönetebilesin." Bunun üzerine Davut Avner'i yoluna gönderdi. O da esenlikle gitti.

Yoav Avner'i Öldürüyor

²² Tam o sırada Davut'un adamlarıyla Yoav, bir baskından dönmüş, yanlarında birçok yağmalanmış mal getirmişlerdi. Ama Avner Hevron'da Davut'un yanında değildi. Çünkü Davut onu göndermiş, o da esenlikle gitmişti. ²³ Yoav'la yanındaki bütün askerler Hevron'a vardığında, Ner oğlu Avner'in krala geldiğini, kralın onu gönderdiğini, onun da esenlikle gittiğini Yoav'a bildirdiler. ²⁴ Yoav krala gidip, "Ne yaptın?" dedi, "Baksana Avner ayağına kadar gelmiş! Neden onu salıverdiniz? Çoktan gitmiş! ²⁵ Ner oğlu Avner'i tanırırsınız; seni kandırmak, nereye gidip geldiğini, neler yaptığını öğrenmek için gelmiştir."

²⁶ Davut'un yanından çıkan Yoav, Avner'in arkasından ulaklar gönderdi. Ulaklar Avner'i Sira Sarnıcı'ndan geri getirdiler. Davut ise bundan habersizdi. ²⁷ Avner Hevron'a dönünce, Yoav onunla özel bir görüşme yapmak bahanesiyle, onu kent kapısına çekti. Kardeşi Asahel'in kanını döktüğü için, Avner'i orada karnından vurup öldürdü. ²⁸ Davut bu haberi işitince şöyle dedi: "RAB'in önünde ben de, krallığım da Ner oğlu Avner'in kanından sonsuza dek suçsuzuz. ²⁹ Bu suçun sorumlusu Yoav'la babasının bütün soyu olsun. Yoav'ın soyundan irinli, deri hastalığına yakalanmış, koltuk değneğine dayanan, kılıçla öldürülen, açlık çeken kişiler hiç eksik olmasın!" ³⁰ Böylece Yoav'la kardeşi Avişay, Givon'daki savaşta kardeşleri Asahel'i öldüren Avner'i öldürdüler.

³¹ Sonra Davut Yoav'la yanındakilere şu buyruğu verdi: "Giysilerinizi yırtıp çula sarının ve Avner'in ölüsü önünde yas tutun!" Kral Davut da cenazenin ardısına yürüdü. ³² Avner'i Hevron'da gömdüler. Kral, Avner'in mezarı başında hıçkırarak hıçkırarak ağladı. Oradaki herkes de ağladı. ³³ Sonra kral, Avner için şu ağıtı yaktı:

"Avner, bir budala gibi mi ölmeliydi?

³⁴ Ellerin bağlı değildi, ayaklarına zincir vurulmamıştı.

Ama sen kötülerin önünde düşen biri gibi düştün!"

Herkes Avner için yine ağladı.

³⁵ Halk Davut'un yanına varıp akşam olmadan bir şeyler yemesi için üstelediyse de, Davut ant içerek şöyle dedi: "Güneş batmadan ekmek ya da başka herhangi bir şey tatmayacağım. Yoksa Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!" ³⁶ Herkes bunu benimsedi ve kralın yaptığı her şeyden hoşnut oldukları gibi, bundan da hoşnut oldular.

³⁷ Ner oğlu Avner'in öldürülmesinde kralın parmağı olmadığını o gün bütün İsrail halkı anladı.

³⁸ Kral adamlarına, "Bugün İsrail'de bir önderin, büyük bir adamın öldüğünü bilmiyor musunuz?" dedi, ³⁹ "Meshedilmiş* bir kral olduğum halde bugün güçsüzüm. Seruya'nın oğulları benden daha zorlu. RAB kötülük edene yaptığı kötülüğe göre karşılık versin!"

4

İş-Boşet'in Öldürülmesi

¹ Avner'in Hevron'da öldürüldüğünü duyan Saul oğlu İş-Boşet korkuya kapıldı. Bütün İsrail halkı da dehşet içindeydi. ² Saul oğlu İş-Boşet'in iki akıncı önderi vardı; bunlar Benyamin oymağından Beerotlu Rimmon'un oğullarıydı. Birinin adı Baana, öbürününki Rekav'dı. -Beerot Benyamin oymağından sayılırdı. ³ Beerotlular Gittayim'e kaçmışlardı. Yabancı olan bu halk bugün de orada gurbette yaşıyor.-

⁴ Saul oğlu Yonatan'ın Mefiboşet adında bir oğlu vardı; iki ayağı da topaldı. Saul'la Yonatan'ın ölüm haberi Yizreel'den ulaştığında, Mefiboşet beş yaşındaydı. Dadısı onu alıp kaçmıştı. Ne var ki, aceleyle kaçmaya çalışırken çocuk düşüp sakatlanmıştı.

⁵ Beerotlu Rimmon'un oğulları Rekav'la Baana yola koyuldular. Öğle sıcağında İş-Boşet'in evine vardıklarında İş-Boşet uzanmış dinlenmekteydi. ⁶⁻⁷ Buğday alacakmış gibi

yaparak eve girdiler. O sırada İş-Boşet yatak odasında yatağında uzanıyordu. Adamlar İş-Boşet'in karnını deşip öldürdüler. Başını gövdesinden ayırıp yanlarına aldılar.

Rekav'la kardeşi Baana kaçıp bütün gece Arava yolundan ilerlediler. ⁸ İş-Boşet'in başını Hevron'da Kral Davut'a getirip, "İşte seni öldürmek isteyen düşmanın Saul'un oğlu İş-Boşet'in başı!" dediler, "RAB bugün Saul'dan ve onun soyundan efendimiz kralın öcünü aldı."

⁹⁻¹⁰ Ama Davut Beerotlu Rimmon'un oğulları Rekav'la kardeşi Baana'ya şöyle karşılık verdi: "Beni her türlü sıkıntıdan kurtaran yaşayan RAB adıyla derim ki, iyi haber getirdiğini sanarak bana Saul'un öldüğünü bildiren adamı yakalayıp Ziklak'ta yaşamına son verdim. Getirdiği iyi haber için verdiğim ödül buydu! ¹¹ Doğru birini evinde, yatağında öldüren kötü kişilerin ölümü çok daha kesindir! Şimdi sizi yeryüzünden yok ederek onun öcünü sizden almayacak mıyım?" ¹² Sonra adamlarına buyruk verdi. İki kardeşi öldürüp ellerini, ayaklarını kestiler ve Hevron'daki havuzun yanına astılar. İş-Boşet'in başını ise götürüp Hevron'da Avner'in mezarına gömdüler.

5

Davut İsrail Kralı Oluyor (1Ta.11:1-9)

¹ İsrail'in bütün oymakları Hevron'da bulunan Davut'a gelip şöyle dediler: "Biz senin etin, kemiğiniz. ² Geçmişte Saul kralımızken, savaşta İsrail'e komuta eden sendin. RAB sana, 'Halkım İsrail'i sen güdecek, onlara sen önder olacaksın' diye söz verdi." ³ İsrail'in bütün ileri gelenleri Hevron'a, Kral Davut'un yanına gelince, kral RAB'bin önünde orada onlarla bir antlaşma yaptı. Onlar da Davut'u İsrail Kralı olarak meshettiler.

⁴ Davut otuz yaşında kral oldu ve kırk yıl krallık yaptı. ⁵ Hevron'da yedi yıl altı ay Yahuda'ya, Yerusâlim'de otuz üç yıl bütün İsrail'e ve Yahuda'ya krallık yaptı.

⁶ Kral Davut'la adamları Yerusâlim'de yaşayan Yevuslular'a saldırmak için yola çıktılar. Yevuslular Davut'a, "Sen buraya giremezsin, körlerle topallar bile seni geri püskürtebilir" dediler. "Davut buraya giremez" diye düşünüyorlardı. ⁷ Ne var ki, Davut Siyon Kalesi'ni ele geçirdi. Daha sonra bu kaleye "Davut Kenti" adı verildi.

⁸ Davut o gün adamlarına şöyle demişti: "Yevuslular'ı kim yenilgiye uğratırsa Davut'un nefret ettiği şu 'Topallarla körlere' su kanalından ulaşmalı!" "Körlerle topallar saraya giremeyecek" denmesinin nedeni işte budur.

⁹ Bundan sonra Davut "Davut Kenti" adını verdiği kalede oturmaya başladı. Çevredeki bölgeyi, Millo'dan* içeriye doğru uzanan bölümü inşa etti. ¹⁰ Davut giderek güçleniyordu. Çünkü Her Şeye Egemen Tanrı RAB onunlaydı.

¹¹ Sur Kralı Hiram Davut'a ulaklar, sedir kütükleri, marangozlar ve taşçılar gönderdi. Bu adamlar Davut için bir saray yaptılar. ¹² Böylece Davut RAB'bin kendisini İsrail Kralı atadığını ve halkı İsrail'in hatırı için krallığını yücelttiğini anladı.

¹³ Davut Hevron'dan ayrıldıktan sonra Yerusâlim'de kendine daha birçok cariye ve karı aldı. Davut'un erkek ve kız çocukları oldu. ¹⁴ Davut'un Yerusâlim'de doğan çocuklarının adları şunlardı: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, ¹⁵ Yivhar, Elişua, Nefek, Yafia, ¹⁶ Elişama, Elyada ve Elifelet.

Filistliler Yenilgiye Uğruyor (1Ta.14:8-17)

¹⁷ Filistliler Davut'un İsrail Kralı olarak meshedildiğini duyunca, bütün Filist ordusu onu aramak için yola çıktı. Bunu duyan Davut kaleye sığındı. ¹⁸ Filistliler gelip Refaim

Vadisi'ne yayılmışlardı. ¹⁹ Davut RAB'be danıştı: “Filistliler'e saldırıyım mı? Onları elime teslim edecek misin?”

RAB Davut'a, “Saldır” dedi, “Onları kesinlikle eline teslim edeceğim.”

²⁰ Bunun üzerine Davut Baal-Perasim'e gidip orada Filistliler'i bozguna uğrattı. Sonra, “Her şeyi yarıp geçen sular gibi, RAB düşmanlarımı önümden yarıp geçti” dedi. Bundan ötürü oraya Baal-Perasim* adı verildi. ²¹ Davut'la adamları, Filistliler'in orada bıraktığı putları alıp götürdüler.

²² Filistliler bir kez daha gelip Refaim Vadisi'ne yayıldılar. ²³ Davut RAB'be danıştı. RAB şöyle karşılık verdi: “Buradan saldırma! Onları arkadan çevirip pelesenk ağaçlarının önünden saldır. ²⁴ Pelesenk ağaçlarının tepesinden yürüyüş sesi duyar duymaz, acele et. Çünkü ben Filist ordusunu bozguna uğratmak için önünsıra gitmişim demektir.” ²⁵ Davut RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı ve Filistliler'i Geva'dan Gezer'e kadar bozguna uğrattı.

6

Antlaşma Sandığı'nın Yeruşalim'e Getirilişi (1Ta.13:1-14; 15:25-16:3,43)

¹ Davut İsrail'deki bütün seçme adamları topladı. Sayıları otuz bin kişiydi. ² Böylece Davut'la ordusu, sandığın üzerindeki Keruvlar arasında taht kuran Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla anılan Tanrı'nın Sandığı'nı getirmek için Baale-Yahuda'ya gittiler. ³⁻⁴ Tanrı'nın Sandığı'nı Avinadav'ın tepedeki evinden alıp yeni bir arabaya koydular. Tanrı'nın Sandığı'nı taşıyan yeni arabayı Avinadav'ın oğulları Uzza'yla Ahyo sürüyordu. Ahyo sandığın önünden yürüyordu. ⁵ Bu arada Davut'la bütün İsrail halkı da RAB'bin önünde lir, çenk, tef, çingırak ve ziller eşliğinde ezgiler okuyarak var güçleriyle* bu olayı kutluyorlardı.

⁶ Nakon'un harman yerine vardıklarında öküzler tökezledi. Bu nedenle Uzza elini uzatıp Tanrı'nın Sandığı'nı tuttu. ⁷ RAB Tanrı saygısızca davranan Uzza'ya öfkelenerek onu orada yere çaldı. Uzza Tanrı'nın Sandığı'nın yanında öldü.

⁸ Davut, RAB'bin Uzza'yı cezalandırmasına öfkelenildi. O günden bu yana oraya Peres-Uzza† denilir.

⁹ Davut o gün RAB'den korkarak, “RAB'bin Sandığı nasıl olur da bana gelir?” diye düşündü. ¹⁰ RAB'bin Sandığı'nı Davut Kenti'ne götürmek istemedi. Bunun yerine sandığı Gatlı Ovet-Edom'un evine götürdü. ¹¹ RAB'bin Sandığı Gatlı Ovet-Edom'un evinde üç ay kaldı. RAB Ovet-Edom'u ve bütün ailesini kutsadı.

¹² “Tanrı'nın Sandığı'ndan ötürü RAB Ovet-Edom'un ailesini ve ona ait her şeyi kutsadı” diye Kral Davut'a bildirildi. Böylece Davut gidip Tanrı'nın Sandığı'nı Ovet-Edom'un evinden Davut Kenti'ne sevinçle getirdi. ¹³ RAB'bin Sandığı'nı taşıyanlar altı adım atınca, Davut bir boğayla besili bir dana kurban etti.

¹⁴ Keten efod kuşanmış Davut, RAB'bin önünde var gücüyle oynuyordu. ¹⁵ Davut'la bütün İsrail halkı, sevinç naraları ve boru sesi eşliğinde RAB'bin Sandığı'nı getiriyorlardı. ¹⁶ RAB'bin Sandığı Davut Kenti'ne varınca, Saul'un kızı Mikal pencereden baktı. RAB'bin önünde oynayıp zıplayan Kral Davut'u görünce, onu küçümsedi.

¹⁷ RAB'bin Sandığı'nı getirip Davut'un bu amaçla kurduğu çadırın içindeki yerine koydular. Davut RAB'be yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundu. ¹⁸ Yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunmayı bitirince, Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla halkı kutsadı. ¹⁹ Ardından kadın erkek herkese, bütün İsrail topluluğuna birer somun ekmekle

* **5:20** “Baal-Perasim”: “Yarıp geçen Efendi” anlamına gelir. **6:2** Çık.25:22 **6:3-4** 1Sa.7:1-2 * **6:5** Olası metin “Lir, çenk, tef, çingırak ve ziller eşliğinde ezgiler okuyarak var güçleriyle” (bkz. Septuaginta, Kumran, 1Ta.13:8), Masoretik metin “Çam ağacından yapılmış her türlü çalgılar, lir, çenk, tef, çingırak ve ziller çalarak”. † **6:8** “Peres-Uzza”: “Uzza'nın cezası” anlamına gelir. **6:11** 1Ta.26:4-5 **6:19** 1Ta.16:43

birer hurma ve üzüm pestili dağıttı. Sonra herkes evine döndü.

²⁰ Davut ailesini kutsamak için eve döndüğünde, Saul'un kızı Mikal onu karşılamaya çıktı. Davut'a şöyle dedi: "İsrail Kralı bugün ne güzel bir ün kazandırdı kendine! Değersiz biri gibi, kullarının cariyeleri önünde soyundun."

²¹ Davut, "Baban ve bütün soyu yerine beni seçen ve halkı İsrail'e önder atayan RAB'bin önünde oynadım!" diye karşılık verdi, "Evet, RAB'bin önünde oynayacağım. ²² Üstelik kendimi bundan daha da küçük düşüreceğim, hiçe sayacağım. Ama sözünü ettiğin o cariyeler beni onurlandıracaklar."

²³ Saul'un kızı Mikal'ın ölene dek çocuğu olmadı.

7

Tanrı'nın Davut'a Verdiği Söz

(1Ta.17:1-15)

¹ Kral sarayına yerleşmişti. RAB de onu çevresindeki bütün düşmanlarından koruyarak rahata kavuşturdu.

² O sırada kral, Peygamber Natan'a, "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa Tanrı'nın Sandığı bir çadırda duruyor!" dedi.

³ Natan, "Git, tasarladığın her şeyi yap, çünkü RAB seninledir" diye karşılık verdi.

⁴ O gece RAB Natan'a şöyle seslendi: ⁵ "Git, kulum Davut'a şöyle de: 'RAB diyor ki, oturmam için bana sen mi tapınak* yapacaksın? ⁶ İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım günden bu yana konutta oturmadım. Bir çadırda orada burada konaklayarak dolaşıyordum. ⁷ İsraililer'le birlikte dolaştığım yerlerin herhangi birinde, halkım İsrail'i gütmesini buyurduğum İsrail önderlerinden birine, neden bana sedir ağacından bir konut yapmadınız diye hiç sordum mu?'"

⁸ "Şimdi kulum Davut'a şöyle diyeceksin: 'Her Şeye Egemen RAB diyor ki, halkım İsrail'e önder olasın diye seni otlaklardan ve koyun gütmekten aldım. ⁹ Her nereye gittiysen seninleydim. Önünden bütün düşmanlarını yok ettim. Adını dünyadaki büyük adamların adı gibi büyük kılacağım. ¹⁰⁻¹¹ Halkım İsrail için bir yurt sağlayıp onları oraya yerleştireceğim. Bundan böyle kendi yurtlarında otursunlar, bir daha rahatsız edilmesinler. Kötü kişiler de halkım İsrail'e hâkimler atadığım günden bu yana yaptıkları gibi, bir daha onlara baskı yapmasınlar. Seni bütün düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturacağım.

" 'RAB senin için bir soy yetiştireceğini belirtiyor: ¹² Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra soyundan birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. ¹³ Adıma bir tapınak kuracak olan odur. Ben de onun krallığının tahtını sonsuza dek sürdüreceğim. ¹⁴ Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Kötülük yapınca, onu insanların değneğiyle, insanların vuruşlarıyla yola getireceğim. ¹⁵ Ama senin önünden kaldırdığım Saul'dan esirgediğim sevgiyi hiçbir zaman esirgemeyeceğim. ¹⁶ Soyun ve krallığın sonsuza dek önümde duracak; tahtın sonsuza dek sürecektir.' "

¹⁷ Böylece Natan bütün bu sözleri ve görüşleri Davut'a aktardı.

Davut'un Duası

(1Ta.17:16-27)

¹⁸ Bunun üzerine Kral Davut gelip RAB'bin önünde oturdu ve şöyle dedi: "Ey Egemen RAB, ben kimim, ailem nedir ki, beni bu duruma getirdin? ¹⁹ Ey Egemen RAB, sanki bu yetmezmiş gibi, kulunun soyunun geleceği hakkında da söz verdin. Ey Egemen RAB, insanlarla hep böyle mi ilgilenirsin? ²⁰ Ben sana başka ne diyebilirim ki! Çünkü, ey

* **7:5** Bu bölümdeki 5,6,7,10-11,13,16,19,25,26,27 ve 29 ayetlerinde geçen İbranice "Beyt" sözcüğü, "tapınak", "konut" ve "soy" olarak çevrildi. **7:12** Mez.132:11; Elç.2:30 **7:14** 1Ta.17:13; 2Ko.6:18; İbr.1:5; Va.21:7

Egemen RAB, kulunu tanıyorsun. ²¹ Sözünün hatırı için ve isteğin uyarınca bu büyüklüğü gösterdin ve kuluna bildirdin.

²² “Yücesin, ey Egemen RAB! Bir benzerin yok, senden başka Tanrı da yok! Bunu kendi kulaklarımızla duyduk. ²³ Halkın İsrail'e benzer tek bir ulus yok dünyada. Kendi halkın olsun diye onları kurtarmaya gittin. Çünkü onlar için de, ülken için de büyük ve görkemli işler yapmakla ün saldın. Mısır'dan kendin için kurtardığın halkın önünden ulusları ve tanrılarını kovdun. ²⁴ Halkın İsrail'i sonsuza dek kendi halkın olarak benimsedin ve sen de, ya RAB, onların Tanrısı oldun.

²⁵ “Şimdi, ya RAB Tanrı, kuluna ve onun soyuna ilişkin verdiğin sözü sonsuza dek tut, sözünü yerine getir. ²⁶ Öyle ki, insanlar, ‘Her Şeye Egemen RAB İsrail'in Tanrısı'dır!’ diyerek adını sonsuza dek yüceltsinler ve kulun Davut'un soyu da önünde sürsün.

²⁷ “Ey Her Şeye Egemen RAB, İsrail'in Tanrısı! ‘Senin için bir soy çıkaracağım’ diye kuluna açıkladın. Bundan dolayı kulun sana bu duayı etme yürekliliğini buldu. ²⁸ Ey Egemen RAB, sen Tanrı'sın! Sözlerin gerçektir ve kuluna bu iyilikleri söz verdin. ²⁹ Şimdi önünde sonsuza dek sürmesi için kulunun soyunu kutsamanı diliyorum. Çünkü, ey Egemen RAB, sen böyle söz verdin ve kulunun soyu kutsamanla sonsuza dek kutlu kılınacak.”

8

Davut'un Başarıları (1Ta.18:1-13)

¹ Bir süre sonra Davut Filistliler'i yenip boyunduruğu altına aldı ve Meteg-Amma'yı Filistliler'in yönetiminden çıkardı.

² Moavlılar'ı da bozguna uğrattı. Onları yere yatırıp iple ölçtü. Ölçtüğü iki sırayı öldürdü, bir bütün sırayı sağ bıraktı. Moavlılar Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular.

³ Davut Fırat'a kadar krallığını yeniden kurmaya giden Sova Kralı Rehov oğlu Hadadezer'i de yendi. ⁴ Bin yedi yüz atlısıyla yirmi bin yaya askerini ele geçirdi. Yüz savaş arabası için gereken atların dışındaki bütün atları da sakatladı.

⁵ Sova Kralı Hadadezer'e yardıma gelen Şam Aramlıları'ndan yirmi iki bin kişiyi öldürdü.

⁶ Sonra Şam Aramlıları'nın ülkesine askeri birlikler yerleştirdi. Onlar da Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

⁷ Davut Hadadezer'in komutanlarının taşıdığı altın kalkanları alıp Yeruslaim'e götürdü.

⁸ Ayrıca Hadadezer'in yönetimindeki Betah ve Berotay kentlerinden bol miktarda tunç aldı.

⁹ Hama Kralı Toi, Davut'un Hadadezer'in bütün ordusunu bozguna uğrattığını duydu.

¹⁰ Toi Kral Davut'u selamlamak ve Hadadezer'le savaşıp yendiği için onu kutlamak üzere oğlu Yoram'ı ona gönderdi. Çünkü Toi Hadadezer'le sürekli savaşmıştı. Yoram Davut'a altın, gümüş, tunç armağanlar getirdi. ¹¹⁻¹² Kral Davut bu armağanları yendiği bütün uluslardan –Aram, Moav, Ammonlular, Filistliler ve Amalekliler'den– ele geçirdiği altın ve gümüşle birlikte RAB'be adadı. Bunun yanı sıra Sova Kralı Rehov oğlu Hadadezer'den yağmalanan altınla gümüşü de RAB'be adadı.

¹³ Davut Tuz Vadisi'nde on sekiz bin Edomlu öldürüp dönünce üne kavuştu.

¹⁴ Edom'un her yanına askeri birlikler yerleştirdi. Edomlular'ın tümü Davut'un köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

Davut'un Görevlileri (1Ta.18:14-17)

¹⁵ Bütün İsrail'de krallık yapan Davut halkına doğruluk ve adalet sağladı. ¹⁶ Seruya oğlu Yoav ordu komutanı, Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi. ¹⁷ Ahituv oğlu Sadok'la

Aviyatar oğlu Ahimelek kâhin, Seraya yazmandı. ¹⁸ Yehoyada oğlu Benaya Keretliler'le Peletliler'in* komutanıydı. Davut'un oğullarıysa kâhindi.

9

Davut'un Mefiboşet'e Yaptığı İyilik

¹ Davut, “Saul'un ailesinden daha sağ kalan, Yonatan'ın hatırı için iyilik edebileceğim kimse var mı?” diye sordu.

² Saul'un ailesinin Siva adında bir hizmetkârı vardı. Onu Davut'un yanına çağırdılar. Kral, “Siva sen misin?” diye sordu.

Siva, “Evet, ben kulunum” diye yanıtladı.

³ Kral, “Saul'un ailesinden sağ kalan kimse yok mu?” diye sordu, “Tanrı'nın iyiliğini ona göstereyim.”

Siva, “Yonatan'ın iki ayağı sakat bir oğlu var” diye yanıtladı.

⁴ Kral, “Nerede o?” diye sordu.

Siva, “Ammiel oğlu Makir'in Lo-Devar'daki evinde” diye karşılık verdi. ⁵ Böylece Kral Davut, Lo-Devar'dan Ammiel oğlu Makir'in evinden onu yanına getirtti.

⁶ Saul oğlu Yonatan oğlu Mefiboşet, Davut'un yanına gelince, onun önünde yere kapandı.

Davut, “Mefiboşet!” diye seslendi.

Mefiboşet, “Evet, ben kulunum” diye yanıtladı.

⁷ Davut ona, “Korkma!” dedi, “Çünkü baban Yonatan'ın hatırı için, sana kesinlikle iyilik edeceğim. Atan Saul'un bütün toprağını sana geri vereceğim. Ve sen her zaman soframda yemek yiyeceksin.”

⁸ Mefiboşet yere kapanıp şöyle dedi: “Kulun ne ki, benim gibi ölmüş bir köpekle ilgileniyorsun?”

⁹ Kral Davut, Saul'un hizmetkârı Siva'yı çağırıp, “Önceden efendin Saul ile ailesine ait her şeyi torunu Mefiboşet'e verdim” dedi, ¹⁰ “Sen, oğulların ve kölelerin onun için toprağı işleyip ürünü getireceksiniz. Öyle ki, efendinizin torununun yiyecek gereksinimi sağlansın. Efendinin torunu Mefiboşet her zaman benim soframda yemek yiyecektir.” Siva'nın on beş oğlu ve yirmi kölesi vardı.

¹¹ Siva, “Efendim kralın buyurduğu her şeyi yapacağım” dedi. Mefiboşet kralın çocuklarından biri gibi onun sofrasında yemek yedi. ¹² Mefiboşet'in Mika adında küçük bir oğlu vardı. Siva'ya bağlı herkes Mefiboşet'e hizmet ediyordu. ¹³ İki ayağı sakat Mefiboşet hep kralın sofrasında yemek yediğinden Yerusâlim'de oturuyordu.

10

Davut Ammonlular'la Aramlılar'ı Yenilgiye Uğrattıyor (1Ta.19:1-19)

¹ Bir süre sonra Ammon Kralı öldü, yerine oğlu Hanun kral oldu. ² Davut, “Babası bana iyilik ettiği gibi ben de Nahaş oğlu Hanun'a iyilik edeceğim” diye düşünerek, babasının ölümünden dolayı baş sağlığı dilemek için Hanun'a görevliler gönderdi.

Davut'un görevlileri Ammonlular'ın ülkesine varınca, ³ Ammon önderleri, efendileri Hanun'a şöyle dediler: “Davut sana bu adamları gönderdi diye babana saygı duyduğunu mu sanıyorsun? Davut, kenti araştırmak, casusluk etmek, yıkmak için adamlarını sana gönderdi.”

⁴ Bunun üzerine Hanun Davut'un görevlilerini yakalattı. Sakallarının yarısını tıraş edip giysilerinin kalçayı kapatan kesimini ortadan kesti ve onları öylece gönderdi.

⁵ Davut bunu duyunca, onları karşılamak üzere adamlar gönderdi. Çünkü görevliler çok utanıyorlardı. Kral, “Sakalınız uzayınca dek Eriha'da kalın, sonra dönün” diye buyruk verdi.

⁶ Ammonlular, Davut'un nefretini kazandıklarını anlayınca, haber gönderip Beytrehov ve Sova'dan yirmi bin Aramlı yaya asker, Maaka Kralı'yla bin adamını ve Tov halkından on iki bin adamı kiraladılar. ⁷ Davut bunu duyunca, Yoav'ı ve güçlü adamlardan oluşan bütün ordusunu onlara karşı gönderdi. ⁸ Ammonlular çıkıp kent kapısında savaş düzeni aldılar. Aramlı Sova'yla Rehov, Tov halkı ve Maaka'nın adamları da kırdı savaş düzenine girdiler.

⁹ Önde, arkada düşman birliklerini gören Yoav, İsrail'in iyi askerlerinden bazılarını seçerek Aramlılar'a karşı yerleştirdi. ¹⁰ Geri kalan birlikleri de kardeşi Avişay'ın komutasına vererek Ammonlular'a karşı yerleştirdi. ¹¹ Yoav, “Aramlılar benden güçlü çıkarsa, yardımına gelirim” dedi, “Ama Ammonlular senden güçlü çıkarsa, ben sana yardıma gelirim. ¹² Güçlü ol! Halkımızın ve Tanrımız'ın kentleri uğruna yürekli olalım! RAB gözünde iyi olanı yapsın.”

¹³ Yoav'la yanındakiler Aramlılar'a karşı savaşmak için ileri atılınca, Aramlılar onlardan kaçtı. ¹⁴ Onların kaçıştığını gören Ammonlular da Avişay'dan kaçarak kente girdiler. Bunun üzerine Yoav Ammonlular'la savaşmaktan vazgeçerek Yerusâlim'e gitti.

¹⁵ İsraililer'in önünde bozguna uğradıklarını gören Aramlılar bir araya geldiler. ¹⁶ Hadadezer, haber gönderip Fırat Irmağı'nın karşı yakasındaki Aramlılar'ı çağırttı. Aramlılar Hadadezer'in ordu komutanı Şovak'ın komutasında Helam'a gittiler.

¹⁷ Davut bunu duyunca, bütün İsrail ordusunu topladı. Şeria Irmağı'nı geçerek Helam'a vardılar. Aramlılar Davut'a karşı düzen alarak onunla savaştilar. ¹⁸ Ne var ki, Aramlılar İsraililer'in önünden kaçtilar. Davut onlardan yedi yüz savaş arabası sürücüsü ile kırk bin atlı asker öldürdü. Hadadezer'in ordu komutanı Şovak'ı da vurdu. Şovak savaş alanında öldü. ¹⁹ Hadadezer'in buyruğundaki kralların hepsi bozguna uğradıklarını görünce, İsraililer'le barış yaparak onlara boyun eğdiler.

Aramlılar bundan böyle Ammonlular'a yardım etmekten kaçındılar.

11

Davut'la Bat-Şeva

¹ İlkbaharda, kralların savaşa gittiği dönemde, Davut kendi subaylarıyla birlikte Yoav'ı ve bütün İsrail ordusunu savaşa gönderdi. Onlar Ammonlular'ı yenilgiye uğratıp Rabba Kenti'ni kuşatırken, Davut Yerusâlim'de kalıyordu.

² Bir akşamüstü Davut yatağından kalktı, sarayın damına çıkıp gezinmeye başladı. Damdan yıkanan bir kadın gördü. Kadın çok güzeldi. ³ Davut onun kim olduğunu öğrenmek için birini gönderdi.

Adam, “Kadın Eliam'ın kızı Hititli Uriya'nın karısı Bat-Şeva'dır” dedi. ⁴ Davut kadını getirmeleri için ulaklar gönderdi. Kadın Davut'un yanına geldi. Davut aybaşı kirliliğinden yeni arınmış olan kadınla yattı. Sonra kadın evine döndü. ⁵ Gebe kalan kadın Davut'a, “Gebe kaldım” diye haber gönderdi.

⁶ Bunun üzerine Davut Hititli Uriya'yı kendisine göndermesi için Yoav'a haber yolladı. Yoav da Uriya'yı Davut'a gönderdi. ⁷ Uriya yanına varınca, Davut Yoav'ın, ordunun ve savaşın durumunu sordu. ⁸ Sonra Uriya'ya, “Evine git, rahatına bak” dedi.

Uriya saraydan çıkınca, kral ardından bir armağan gönderdi. ⁹ Ne var ki, Uriya evine gitmedi, efendisinin bütün adamlarıyla birlikte sarayın kapısında uyudu. ¹⁰ Davut Uriya'nın evine gitmediğini öğrenince, ona, “Yolculuktan geldin. Neden evine gitmedin?” diye sordu.

¹¹ Uriya, “Sandık da, İsraililer’le Yahudalılar da çardaklarda kalıyor” diye karşılık verdi, “Komutanım Yoav’la efendimin adamları kırlarda konaklıyor. Bu durumda nasıl olur da ben yiyip içmek, karımla yatmak için evime giderim? Yaşamın hakkı için, böyle bir şeyi kesinlikle yapmayacağım.”

¹² Bunun üzerine Davut, “Bugün de burada kal, yarın seni göndereceğim” dedi. Uriya o gün de, ertesi gün de Yerusâlim’de kaldı. ¹³ Davut Uriya’yı çağırdı. Onu sarhoş edene dek yedirip içirdi. Akşam olunca Uriya efendisinin adamlarıyla birlikte uyumak üzere yattığı yere gitti. Yine evine gitmedi.

¹⁴ Sabahleyin Davut Yoav’a bir mektup yazıp Uriya aracılığıyla gönderdi. ¹⁵ Mektupta şöyle yazdı: “Uriya’yı savaşın en şiddetli olduğu cepheye yerleştir ve yanından çekil ki, vurulup ölsün.”

¹⁶ Böylece Yoav kenti kuşatırken Uriya’yı yiğit adamların bulunduğunu bildiği yere yerleştirdi. ¹⁷ Kent halkı çıkıp Yoav’ın askerleriyle savaştı. Davut’un askerlerinden ölenler oldu. Hititli Uriya da ölenler arasındaydı.

¹⁸ Yoav savaşla ilgili ayrıntılı haberleri Davut’a iletmek üzere bir ulak gönderdi. ¹⁹ Ulağı şöyle uyardı: “Sen savaşla ilgili ayrıntılı haberleri krala iletmeyi bitirdikten sonra, ²⁰ kral öfkelenip sana şunu sorabilir: ‘Onlarla savaşmak için kente neden o kadar çok yaklaştınız? Surdan ok atacaklarını bilmiyor muydunuz?’ ²¹ Yerubbeşet* oğlu Avimelek’i kim öldürdü? Teves’te surun üstünden bir kadın üzerine bir değirmen üst taşını atıp onu öldürmedi mi? Öyleyse niçin sura o kadar çok yaklaştınız?’ O zaman, ‘Kulun Hititli Uriya da öldü’ dersin.”

²² Ulak yola koyuldu. Davut’un yanına varınca, Yoav’ın kendisine söylediklerinin tümünü ona ilette. ²³ “Adamlar bizden üstün çıktılar” dedi, “Kentten çıkıp bizimle kırdâ savaştılar. Ama onları kent kapısına kadar geri püskürttük. ²⁴ Bunun üzerine okçular adamlarına surdan ok attılar. Kralın adamlarından bazıları öldü; kulun Hititli Uriya da öldü.”

²⁵ Davut ulağa şöyle dedi: “Yoav’a de ki, ‘Bu olay seni üzmesin! Savaşta kimin öleceği belli olmaz. Kente karşı saldırınızı güçlendirin ve kenti yerle bir edin!’ Bu sözlerle onu yüreklendir.”

²⁶ Uriya’nın karısı, kocasının öldüğünü duyunca, onun için yas tuttu. ²⁷ Yas süresi geçince, Davut onu sarayına getirtti. Kadın Davut’un karısı oldu ve ona bir oğul doğurdu. Ancak, Davut’un bu yaptığı RAB’bin hoşuna gitmedi.

12

Natan Davut’u Paylıyor

¹ RAB Natan’ı Davut’a gönderdi. Natan Davut’un yanına gelince ona, “Bir kentte biri zengin, öbürü yoksul iki adam vardı” dedi, ² “Zengin adamın birçok koyunu, sığırdı vardı. ³ Ama yoksul adamın satın alıp beslediği küçük bir dişi kuzudan başka bir hayvanı yoktu. Kuzu adamın yanında, çocuklarıyla birlikte büyüdü. Adamın yemeğinden yer, tasından içer, koynunda uyurdu. Yoksulun kızı gibiydi. ⁴ Derken, zengin adama bir yolcu uğradı. Adam gelen konuğa yemek hazırlamak için kendi koyunlarından, sığırlarından birini almaya kıyamadığından yoksulun kuzusunu alıp yolcuya yemek hazırladı.”

⁵ Zengin adama çok öfkelenen Davut Natan’a, “Yaşayan RAB’bin adıyla derim ki, bunu yapan ölümü hak etmiştir!” dedi, ⁶ “Bunu yaptığı ve acımadığı için kuzuya karşılık dört katını ödemeli.”

⁷ Bunun üzerine Natan Davut’a, “O adam sensin!” dedi, “İsrail’in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Ben seni İsrail’e kral olarak meshettim ve Saul’un elinden kurtardım. ⁸ Sana efendinin evini verdim, karılarını da koynuna verdim. İsrail ve Yahuda halkını da sana verdim. Bu

az gelseydi, sana daha neler neler verirdim! ⁹ Öyleyse neden RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak, O'nun sözünü küçümsedin? Hititli Uriya'yı kılıçla öldürdün, Ammonlular'ın kılıcıyla canına kıydın. Karısını da kendine eş olarak aldın. ¹⁰ Bundan böyle, kılıç senin soyundan sonsuza dek eksik olmayacak. Çünkü beni küçümsedin ve Hititli Uriya'nın karısını kendine eş olarak aldın.

¹¹ “RAB şöyle diyor: ‘Sana kendi soyundan kötülük getireceğim. Senin gözünün önünde karılarını alıp bir yakınına vereceğim; güpegündüz karılarının koynuna girecek. ¹² Evet, sen o işi gizlice yaptın, ama ben bunu bütün İsrail halkının gözü önünde güpegündüz yapacağım!’ ”

¹³ Davut, “RAB'be karşı günah işledim” dedi.

Natan, “RAB günahını bağışladı, ölmeyeceksin” diye karşılık verdi, ¹⁴ “Ama sen bunu yapmakla, RAB'bin düşmanlarının O'nu küçümsemesine neden oldun. Bu yüzden doğan çocuğun kesinlikle ölecek.” ¹⁵ Bundan sonra Natan evine döndü.

RAB Uriya'nın karısının Davut'tan doğan çocuğunun hastalanmasına neden oldu. ¹⁶ Davut çocuk için Tanrı'ya yalvarıp oruç tuttu; evine gidip gecelerini yerde yatarak geçirdi.

¹⁷ Sarayın ileri gelenleri onu yerden kaldırmaya geldiler. Ama Davut kalkmak istemedi, onlarla yemek de yemedi. ¹⁸ Yedinci gün çocuk öldü. Davut'un görevlileri çocuğun öldüğünü Davut'a bildirmekten çekindiler. Çünkü, “Çocuk daha yaşarken onunla konuştuk ama bizi dinlemedi” diyorlardı, “Şimdi çocuğun öldüğünü ona nasıl söyleriz? Kendisine zarar verebilir!”

¹⁹ Davut görevlilerinin fısıldaştığını görünce, çocuğun öldüğünü anladı. Onlara, “Çocuk öldü mü?” diye sordu.

“Evet, öldü” dediler.

²⁰ Bunun üzerine Davut yerden kalktı. Yıkandı, güzel kokular sürünüp giysilerini değiştirdi. RAB'bin Tapınağı'na gidip tapındı. Sonra evine döndü ve yemek istedi. Önüne konan yemeği yedi. ²¹ Hizmetkârları, “Neden böyle davranıyorsun?” diye sordular, “Çocuk yaşarken oruç tuttun, ağladın; ama ölünce kalkıp yemek yemeye başladın.”

²² Davut şöyle yanıtladı: “Çocuk yaşarken oruç tutup ağladım. Çünkü, ‘Kim bilir, RAB bana lütfeder de çocuk yaşar’ diye düşünüyordum. ²³ Ama çocuk öldü. Artık neden oruç tutayım? Onu geri getirebilir miyim ki? Ben onun yanına gideceğim, ama o bana geri dönmeyecek.”

²⁴⁻²⁵ Davut karısı Bat-Şeva'yı avuttu. Yanına girip onunla yattı. Bat-Şeva bir oğul doğurdu. Çocuğun adını Süleyman koydu. Çocuğu seven RAB Peygamber Natan aracılığıyla haber gönderdi ve hatırı için çocuğun adını Yedidyah* koydu.

²⁶ Bu sırada Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne karşı savaşı sürdüren Yoav, saray semtini ele geçirdi. ²⁷ Sonra Davut'a ulaklar göndererek, “Rabba Kenti'ne karşı savaşp su kaynaklarını ele geçirdim” dedi, ²⁸ “Şimdi sen ordunun geri kalanlarını topla, kenti kuşatıp ele geçir; öyle ki, kenti ben ele geçirmeyeyim ve kent adıyla anılmasın.” ²⁹ Davut bütün askerlerini toplayıp Rabba Kenti'ne gitti, kente karşı savaşp ele geçirdi. ³⁰ Ammon Kralı'nın† başındaki tacı aldı. Değerli taşlarla süslü, ağırlığı bir talant‡ altını bulan tacı Davut'un başına koydular. Davut kentten çok miktarda mal yağmalayıp götürdü. ³¹ Orada yaşayan halkı dışarı çıkarıp testereyle, demir kazma ve baltayla yapılan işlerde, tuğla yapımında çalıştırdı. Davut bunu bütün Ammon kentlerinde uyguladı. Sonra bütün ordusuyla birlikte Yeruşalim'e döndü.

13

Amnon'la Tamar

^{12:11} 2Sa.16:22 * ^{12:24-25} “Yedidyah”: “RAB tarafından sevilen” anlamına gelir. † ^{12:30} “Ammon Kralı'nın” ya da “Ammon'un ilahı Molek'in*”. ‡ ^{12:30} “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg.

¹ Davut'un oğlu Avşalom'un Tamar adında güzel bir kızkardeşi vardı. Davut'un başka bir oğlu, Amnon Tamar'a gönül verdi. ² Amnon üvey kızkardeşi Tamar yüzünden yatağa düşecek kadar üzüntüye kapıldı. Çünkü Tamar erden bir kızdı ve Amnon ona bir şey yapmayı olanaksız görüyordu. ³ Amnon'un Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonadav adında çok akıllı bir arkadaşı vardı. ⁴ Yonadav Amnon'a, "Ey kral oğlu, neden böyle her sabah üzgün görünüyorsun?" diye sordu, "Bana anlatamaz mısın?"

Amnon, "Üvey kardeşim Avşalom'un kızkardeşi Tamar'a gönül verdim" diye yanıtladı.

⁵ Yonadav, "Yatağa yat ve hastaymış gibi yap" dedi, "Baban seni görmeye gelince ona şöyle dersin: 'Lütfen kızkardeşim Tamar gelip bana yiyecek versin. Yemeği önümde hazırlasın ki, ona bakayım, elinden yiyeyim.'"

⁶ Böylece Amnon yatağa yatıp hastaymış gibi yaptı. Kral onu görmeye gelince, Amnon, "Lütfen kızkardeşim Tamar gelip önümde iki gözleme hazırlasın da elinden yiyeyim" dedi.

⁷ Davut, sarayda yaşayan Tamar'a, "Haydi kardeşin Amnon'un evine gidip ona yiyecek hazırla" diye haber gönderdi. ⁸ Tamar yatmakta olan kardeşi Amnon'un evine gitti. Hamur alıp yoğurdu, önünde gözleme yapıp pişirdi. ⁹ Tavayı alıp gözlemeyi önüne koyduysa da Amnon yemek istemedi. "Yanımdan herkesi çıkarın" diye buyruk verdi. Herkes çıktı.

¹⁰ Sonra Amnon Tamar'a, "Yemeği yatak odama getir de, elinden yiyeyim" dedi. Tamar hazırladığı gözlemeleri kardeşi Amnon'un yatak odasına götürdü. ¹¹ Yesin diye yemeği ona yaklaştırdı, Amnon Tamar'ı yakalayarak, "Gel, benimle yat, kızkardeşim" dedi.

¹² Ama Tamar, "Hayır, kardeşim, beni zorlama!" dedi, "İsrail'de böyle şey yapılmamalıdır! Bu iğrençliği yapma! ¹³ Sonra ben utancımı nasıl üstümden atarım? Sense İsrail'de alçak biri durumuna düşersin. Ne olur krala söyle; o beni senden esirgemez." ¹⁴ Ne var ki, Amnon Tamar'ı dinlemek istemedi. Daha güçlü olduğu için onunla zorla yattı.

¹⁵ Bundan sonra Amnon Tamar'dan öylesine nefret etti ki, ona duyduğu nefret, beslemiş olduğu sevgiden daha güçlüydü. Amnon Tamar'a, "Kalk, git!" dedi.

¹⁶ Tamar, "Hayır" dedi, "Çünkü beni kovman, bana yaptığın öbür kötülükten daha büyük bir kötülüktür." Ama Amnon onu dinlemek istemedi. ¹⁷ Hizmetindeki uşağı çağırıp, "Bu kadını yanımdan dışarı çıkar, ardından da kapıyı sürgüle" dedi. ¹⁸ Uşak Tamar'ı dışarı çıkarıp ardından kapıyı sürgüledi. Tamar uzun kollu bir giysi giymişti. Kralın erden kızları böyle giyinirlerdi. ¹⁹ Tamar başına kül saçıp sırtındaki uzun kollu giysiyi yırttı. Elini başına koyup ağlaya ağlaya gitti.

²⁰ Kardeşi Avşalom ona, "Seninle birlikte olan kardeşin Amnon muydu?" diye sordu, "Haydi, kızkardeşim, sesini çıkarma. O senin üvey kardeşindir. Bu olayın üzerinde durma." Böylece Tamar, kardeşi Avşalom'un evinde yalnız ve üzgün yaşadı.

²¹ Kral Davut olup bitenleri duyunca çok öfkelenildi. ²² Avşalom ise Amnon'a iyi kötü hiçbir şey söylemedi. Kızkardeşi Tamar'a tecavüz ettiği için Amnon'dan nefret ediyordu.

Avşalom Amnon'u Öldürüyor

²³ Tam iki yıl sonra, Avşalom kralın bütün oğullarını kendi koyun kırkıcılarının bulunduğu Efrayim Kenti yakınındaki Baal-Hasor'a çağırdı. ²⁴ Avşalom krala gelip, "Koyunlarımı kırktırıyorum" dedi, "Lütfen kral ve görevlileri de kuluna katılsın."

²⁵ Kral Davut, "Hayır, oğlum, hepimiz gelmeyelim, sana yük oluruz" diye yanıtladı. Avşalom üstelediyse de kral gitmek istemedi, ama onu kutsadı.

²⁶ Bunun üzerine Avşalom, "Öyleyse izin ver de kardeşim Amnon bizimle gelsin" dedi.

Kral, "Amnon neden seninle gelsin?" diye sordu. ²⁷ Ancak Avşalom üsteleyince, kral Amnon'u ve bütün öbür oğullarını onunla gönderdi.

²⁸ Avşalom hizmetkârlarına şöyle buyurdu: "Dinleyin! Amnon'un şaraptan iyice keyiflendiği anı bekleyin. Size 'Amnon'u vurun' dediğim an onu öldürün. Korkmayın! Size buyruğu ben veriyorum. Güçlü ve yürekli olun!" ²⁹ Hizmetkârlar Avşalom'un buyruğuna uyarak Amnon'u öldürdüler. Kralın öbür oğulları katırlarına atlayıp kaçtılar.

³⁰ Onlar yoldayken, Avşalom'un kralın bütün oğullarını öldürdüğü, hiçbirinin sağ kalmadığı söylentisi Davut'a ulaştı. ³¹ Kral kalkıp giysilerini yırttı, yere kapandı. Bütün görevlileri de, giysileri yırtılmış, yanıbaşındaydılar.

³² Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonadav şöyle dedi: "Efendim kral bütün oğullarının öldürüldüğünü sanmasın; yalnız Amnon öldü. Çünkü o üvey kızkardeşi Tamar'a tecavüz ettiği günden bu yana, Avşalom buna kararlıydı. ³³ Onun için, ey efendim kral, bütün oğullarının öldüğü haberini dikkate alma; çünkü yalnız Amnon öldü."

³⁴ Bu arada Avşalom kaçtı.

Nöbetçi tepenin yamacındaki batı yolundan büyük bir kalabalığın geldiğini gördü. ³⁵ Yonadav krala, "İşte oğulların geliyor! Kulunun dediği gibi oldu" dedi. ³⁶ O konuşmasını bitirir bitirmez, kralın oğulları oraya varıp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladılar. Kral ve görevlileri de acı acı ağladılar.

³⁷ Avşalom Geşur Kralı Ammihut oğlu Talmay'ın yanına kaçtı. Davut ise oğlu Amnon için sürekli yas tutuyordu. ³⁸ Geşur'a kaçan Avşalom orada üç yıl kaldı. ³⁹ Kral Davut Avşalom'un yanına gitmeyi çok istiyordu. Çünkü Amnon'un ölümü konusunda avuntu bulmuştu.

14

Avşalom Yeruşalim'e Dönüyor

¹⁻² Kral Davut'un Avşalom'u özlediğini anlayan Seruya oğlu Yoav, birini gönderip Tekoa'da yaşayan bilge bir kadını getirtti. Yoav kadına, "Lütfen yasa bürün" dedi, "Yas giysilerini giy. Yağ sürme ve ölü için günlerdir yas tutan bir kadın gibi davran. ³ Krala git ve ona söyleyeceklerimi ilet." Sonra kadına neler söyleyeceğini bildirdi.

⁴ Tekoalı kadın krala gitti. Önünde yüzüstü yere kapanarak, "Ey kral, yardım et!" dedi.

⁵ Kral, "Neyin var?" diye sordu.

Kadın, "Ben zavallı dul bir kadını" diye yanıtladı, "Kocam öldü. ⁶ Ben kölenin iki oğlu vardı. İkisi tarlada kavgaya tutuştular. Orada onları ayıracak kimse yoktu. Biri öbürünü vurup öldürdü. ⁷ Şimdi bütün boy halkı cariyene karşı çıkıp, 'Kardeşini öldüreni bize teslim et' diyor, 'Öldürdüğü kardeşinin canına karşılık onu öldürelim. Böylece mirasçıyı da ortadan kaldırmış oluruz.' İşte geri kalan közümü de söndürecekler; yeryüzünde kocamın adını sürdürecek soy kalmayacak."

⁸ Kral, "Evine dön, ben davanla ilgili buyruk vereceğim" dedi.

⁹ Tekoalı kadın, "Efendim kral, bu olayın suçlusu ben ve babamın ev halkı olsun" dedi, "Kral ve tahtı suçsuz olsun."

¹⁰ Kral, "Kim sana bir şey derse, onu bana getir" dedi, "Bir daha canını sıkılmaz."

¹¹ Kadın, "Öyleyse kral Tanrısı RAB'bin adına ant içsin de kanın öcünü alacak kişi yıkımı büyütmesin" diye karşılık verdi, "Yoksa oğlumu yok edecekler."

Kral, "Yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, oğlunun saçının bir teline bile zarar gelmeyecektir" dedi.

¹² Kadın, "İzin ver de, efendim krala bir söz daha söyleyeyim" dedi.

Kral, "Söyle" dedi.

¹³ Kadın konuşmasını şöyle sürdürdü: "Neden Tanrı'nın halkına karşı böyle bir şey tasarladın? Kral böyle konuşmakla sanki kendini suçlu çıkarıyor. Çünkü sürgüne gönderdiği kişiyi geri getirmedi. ¹⁴ Hepimizin öleceği kesin, toprağa dökülüp yeniden toplanamayan su gibiyiz. Ama Tanrı can almaz; sürgüne gönderilen kişi kendisinden uzak kalmasın diye çözüm yolları düşünür."

¹⁵ "Halk beni korkuttuğu için efendim krala bunları söylemeye geldim. 'Kralla konuşayım, belki kölesinin dileğini yerine getirir' diye düşündüm, ¹⁶ 'Belki kral oğlumla

beni öldürüp Tanrı'nın halkından yoksun bırakmak isteyen elinden kurtarmayı kabul eder.' ¹⁷ Efendim kralın sözü beni rahatlatmış dedim. Çünkü efendim kral iyiyi, kötüyü ayırt etmekte Tanrı'nın meleği gibidir. Tanrının RAB seninle olsun!"

¹⁸ Kral, "Sana bir soru soracağım, benden gerçeği saklama" dedi.

Kadın, "Efendim kral, buyur" diye karşılık verdi.

¹⁹ Kral, "Bütün bunları seninle birlikte tasarlayan Yoav mı?" diye sordu.

Kadın şöyle yanıtladı: "Yaşamın hakkı için derim ki, ey efendim kral, hiçbir sorunu yanıtlamaktan kaçamam. Evet, bana buyruk veren ve kölene bütün bunları söyleten kulun Yoav'dır. ²⁰ Kulun Yoav duruma bir çözüm getirmek için yaptı bunu. Efendim, Tanrı'nın bir meleği gibi bilgedir. Ülkede olup biten her şeyi bilir."

²¹ Bunun üzerine kral Yoav'a, "İstediyini yapacağım" dedi, "Git, genç Avşalom'u geri getir."

²² Yoav yüzüstü yere kapanarak onu kutsadı ve, "Ey efendim kral, bugün benden hoşnut olduğumu biliyorum, çünkü kulunun isteğini yaptın" dedi.

²³ Yoav hemen Geşur'a gidip Avşalom'u Yeruşalim'e getirdi. ²⁴ Ne var ki, kral, "Avşalom evine gitsin, yanıma gelmesin" diye buyruk verdi. Bu yüzden Avşalom evine gitti; kralı görmedi.

²⁵ Bütün İsrail'de Avşalom kadar yakışıklılığı için övülen kimse yoktu; tepeden tırnağa kusursuz biriydi. ²⁶ Avşalom saçını kestirdiği zaman tartardı. Saçı ona ağırlık verdiği için her yıl kestirirdi. Saçının ağırlığı krallık ölçüsüne göre iki yüz şekel* çekerdi. ²⁷ Avşalom'un üç oğlu ve Tamar adında çok güzel bir kızı vardı.

²⁸ Avşalom kralı görmeden Yeruşalim'de iki yıl yaşadı. ²⁹ Sonra Yoav'ı krala göndermek için ona haber saldı. Ama Yoav gelmek istemedi. Avşalom ikinci kez haber gönderdi, Yoav yine gelmek istemedi. ³⁰ Avşalom kullarına, "Bakın, Yoav'ın arpa tarlası benimkine bitişiktir" dedi, "Gidin, tarlayı ateşe verin." Bunun üzerine gidip tarlayı ateşe verdiler.

³¹ Yoav kalkıp Avşalom'un evine gitti. "Kulların neden tarlamı ateşe verdi?" diye sordu.

³² Avşalom şöyle yanıtladı: "Bak, sana, 'Buraya gel, seni krala göndereyim' diye haber yolladım. Ona şunları söylemeni isteyecektim: 'Neden Geşur'dan geldim? Orada kalsaydım benim için daha iyi olurdu. Artık kralı görmek istiyorum. Bir suçum varsa, beni öldürsün.'"

³³ Bunun üzerine Yoav gidip Avşalom'un söylediklerini krala ilettili. Kral Avşalom'u çağırttı. Avşalom kralın yanına gelip önünde yüzüstü yere kapandı. Kral da onu öptü.

15

Avşalom Davut'a Karşı Ayaklanıyor

¹ Bundan sonra Avşalom kendisine bir savaş arabası, atlar ve önünde koşacak elli kişi hazırladı. ² Sabah erkenden kalkıp kent kapısına giden yolun kenarında dururdu. Davasına baktırmak için krala gelen herkese seslenip, "Nerelisin?" diye sorardı.

Adam hangi İsrail oymağından geldiğini söylerdi.

³ Avşalom ona şöyle derdi: "Bak, ileri sürdüğün savlar doğru ve haklı. Ne var ki, kral adına seni dinleyecek kimse yok." ⁴ Sonra konuşmasını şöyle sürdürürdü: "Keşke kral beni ülkeye yargıç atasa! Davası ya da sorunu olan herkes bana gelse, ben de ona hakkını versem!" ⁵ Biri önünde yüzüstü yere kapanmak üzere yaklaştı mı, Avşalom elini uzatıp adamı tutar, öperdi. ⁶ Davasına baktırmak için krala gelen İsraililer'in hepsine böyle davrandı. Böylelikle İsraililer'in gönlünü çeldi.

* **14:26** "Krallık ölçüsüne göre iki yüz şekel": Yaklaşık 2.5 kg.

⁷ Dört yıl* sonra Avşalom krala, “İzin ver de Hevron'a gidip RAB'be adağımı yerine getireyim” dedi, ⁸ “Çünkü ben kulun Aram'ın Geşur Kenti'nde yaşarken, ‘RAB beni Yerusâlim'e geri getirirse, O'na Hevron'da† tapınacağım’ diye adak adamıştım.”

⁹⁻¹⁰ Kral, “Esenlikle git” dedi. Ne var ki, Hevron'a giden Avşalom bütün İsrail oymaklarına gizlice ulaklar göndererek şöyle dedi: “Boru sesini duyar duymaz, ‘Avşalom Hevron'da kral oldu’ diyeceksiniz.” ¹¹ Yerusâlim'den çağrılan iki yüz kişi olup bitenden haberleri olmaksızın, iyi niyetle Avşalom'la birlikte gittiler. ¹² Avşalom kurbanları keserken, Davut'un danışmanı Gilolu Ahitofel'i de Gilo Kenti'nden getirtti. Böylece ayaklanma güç kazandı. Çünkü Avşalom'u izleyen halkın sayısı giderek çoğalıyordu.

Davut Yerusâlim'den Kaçıyor

¹³ Bir ulak gelip Davut'a, “İsraililer Avşalom'a yürekten bağlandı” dedi.

¹⁴ Bunun üzerine Davut Yerusâlim'de kendisiyle birlikte olan bütün görevlilerine şöyle dedi: “Haydi kaçalım! Yoksa Avşalom'dan kaçıp kurtulamayacağız. Hemen gidelim! Yoksa Avşalom ardımızdan çabucak yetişip bizi yıkıma uğratır. Kenti de kılıçtan geçirir.”

¹⁵ Kralın görevlileri, “Efendimiz kral ne karar verirse yapmaya hazırız” diye yanıtladılar.

¹⁶ Böylece kral ardısıra gelen bütün ev halkıyla birlikte yola koyuldu. Ancak saraya baksınlar diye on cariyesini orada bıraktı. ¹⁷ Kralla yanındakiler kentin en son evinde durdular. ¹⁸ Bütün kulları, Keretliler'le Peletliler kralın yanından geçtiler. Gat'tan ardısıra gelmiş olan altı yüz Gatlı asker de kralın önünden geçti.

¹⁹ Kral Gatlı İttay'a, “Neden sen de bizimle geliyorsun?” dedi, “Geri dön ve yeni kralla kal. Çünkü sen yurdundan sürülmüş bir yabancısın. ²⁰ Daha dün geldin. Bugün nereye gideceğimi kendim bilmezken, seni de bizimle birlikte mi dolaştırıyım? Kardeşlerinle birlikte geri dön. Tanrı'nın sevgisi ve sadakati üzerinde olsun!”

²¹ Ama İttay şöyle yanıtladı: “Efendim kral, yaşayan RAB'bin adıyla ve yaşamın hakkı için derim ki, ister yaşam, ister ölüm için olsun, sen neredeyse kulun ben de orada olacağım.”

²² Davut İttay'a, “Yürü, geç!” dedi. Böylece Gatlı İttay yanındaki bütün adamları ve çocuklarıyla birlikte geçti. ²³ Halk geçerken, bütün yöre halkı hıçkırarak hıçkırarak ağlıyordu. Kral Kidron Vadisi'ni geçti. Halk da kırlara doğru ilerledi.

²⁴ Kâhin Sadok'la Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı* taşıyan Levililer de oradaydı. Tanrı'nın Sandığı'nı yere koydular. Bütün halk kentten çıkana dek Aviyatar sunular sundu.

²⁵ Sonra kral, Sadok'a, “Tanrı'nın Sandığı'nı kente geri götür” dedi, “RAB benden hoşnut kalırsa, beni geri getirir, sandığı ve konduğu yeri bana gösterir. ²⁶ Ama, ‘Senden hoşnut değilim’ derse, işte buradayım, bana uygun gördüğünü yapsın.” ²⁷ Kral Kâhin Sadok'la konuşmasını şöyle sürdürdü: “Sen bilici değil misin? Oğlun§ Ahimaas'ı ve Aviyatar oğlu Yonatan'ı yanına al; Aviyatar'la birlikte esenlikle kente dönün. ²⁸ Sizden aydınlatıcı bir haber alana dek ben kırdâ, ırmağın sığ yerinde bekleyeceğim.” ²⁹ Böylece Sadok'la Aviyatar Tanrı'nın Sandığı'nı Yerusâlim'e geri götürüp orada kaldılar.

³⁰ Davut ağlaya ağlaya Zeytin Dağı'na çıkıyordu. Başını örtülüydü, yalınayak yürüyordu. Yanındaki herkesin başını örtülüydü ve ağlayarak dağa çıkıyorlardı.

³¹ O sırada biri Davut'a, “Ahitofel Avşalom'dan yana olan suikastçıların arasında” diye bildirdi.

Bunun üzerine Davut, “Ya RAB, Ahitofel'in öğüdünü boşa çıkar” diye dua etti.

* **15:7** Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice “Dört yıl”, Masoretik metin “Kırk yıl”. † **15:8** Bazı Septuaginta elyazmaları “Hevron'da”. Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir. ‡ **15:27** Masoretik metin “Sen bilici değil misin?”, Septuaginta “Bakın”. § **15:27** “Oğlun”: Masoretik metin “Oğlun ... iki oğlunu”.

³² Davut Tanrı'ya tapılan tepenin doruğuna varınca, Arklı Huşay giysisi yırtılmış, başı toz toprak içinde onu karşıladı. ³³ Davut ona, “Benimle birlikte gelersen, bana yük olursun” dedi, ³⁴ “Ama kente döner ve Avşalom'a, ‘Ey kral, senin kulun olacağım; geçmişte babana nasıl kulluk ettiysem, şimdi de sana öyle kulluk edeceğim’ dersen, Ahitofel'in öğüdünü benim için boşa çıkarırsın. ³⁵ Kâhin Sadok ile Kâhin Aviyatar orada seninle birlikte olacaklar. Kralın sarayında duyduğun her şeyi onlara bildir. ³⁶ Sadok oğlu Ahimaas ile Aviyatar oğlu Yonatan da oradalar. Bütün duyduklarınızı onların aracılığıyla bana iletebilirsiniz.”

³⁷ Böylece Davut'un dostu Huşay Yerusâlim'e gitti. Tam o sırada Avşalom da kente giriyordu.

16

Davut'la Siva

¹ Davut tepenin doruğunu biraz geçince, Mefiboşet'in hizmetkârı Siva palan vurulmuş ve üzerlerine iki yüz ekmek, yüz salkım kuru üzüm, yüz tane taze meyve ve bir tulum şarap yüklü iki eşekle onu karşıladı. ² Kral, Siva'ya, “Bunları niçin getirdin?” diye sordu.

Siva, “Eşekler kral ailesinin binmesi, ekmekle taze meyve hizmetkârların yemesi, şarapsa kırdâ yorgun düşenlerin içmesi için” diye yanıtladı.

³ Kral, “Efendin Saul'un torunu nerede?” diye sordu.

Siva, “Yerusâlim'de kalıyor” diye yanıtladı, “Çünkü İsrail halkı bugün atamın krallığını bana geri verecek” diye düşünüyor.”

⁴ Kral, “Mefiboşet'in her şeyi senindir” dedi.

Siva, “Önünde eğilirim, efendim kral! Dilerim her zaman benden hoşnut kalırsın” dedi.

Davut'la Şimi

⁵ Kral Davut Bahurim'e vardığında, Saul ailesinin geldiği boydan Gera oğlu Şimi adında biri lanetler okuyarak ortaya çıktı. ⁶ Bütün askerler ve koruyucular Kral Davut'un sağında, solunda olmasına karşın, Şimi Davut'la askerlerini taşıyordu. ⁷ Şimi lanetler okuyarak, “Çekil git, ey eli kanlı, alçak adam!” diyordu, ⁸ “RAB, yerine kral olduğun Saul ailesinin dökülen kanlarının karşılığını sana verdi. RAB krallığı oğlun Avşalom'a verdi. Sen eli kanlı bir adam olduğun için bu yıkıma uğradın!”

⁹ Seruya oğlu Avişay krala, “Bu ölü köpek neden efendim krala lanet okusun?” dedi, “İzin ver de gidip başını uçurayım.”

¹⁰ Ama kral, “Bu sizin işiniz değil, ey Seruya oğulları!” dedi, “RAB ona, ‘Davut'a lanet oku’ dediği için lanet okuyorsa, kim, ‘Bunu neden yapıyorsun’ diye sorabilir?”

¹¹ Sonra Davut Avişay'la askerlerine, “Öz oğlum beni öldürmeye çalışırken, şu Benyamînli'nin yaptığına şaşmamalı” dedi, “Bırakın onu, lanet okusun, çünkü ona böyle yapmasını RAB buyurmuştur. ¹² Belki RAB sıkıntımı görür de, bugün okunan lanetlerin karşılığını iyilikle verir.”

¹³ Davut'la adamları yollarına devam ettiler. Davut'un karşısında, dağın yamacında yürüyen Şimi, giderken ona lanet okuyor, taş, toprak atıyordu. ¹⁴ Gidecekleri yere yorgun argın varan kralla yanındaki halk orada dinlendiler.

¹⁵ Avşalom'la İsrail halkı Yerusâlim'e girmişlerdi. Ahitofel de Avşalom'la birlikteydi. ¹⁶ Davut'un dostu Arklı Huşay, Avşalom'un yanına varınca, “Yaşasın kral! Yaşasın kral!” diye bağırdı.

¹⁷ Avşalom Huşay'a, “Dostuna bağlılığın bu mu? Neden dostunla gitmedin?” diye sordu.

¹⁸ Huşay, “Hayır” diye yanıtladı, “Ben RAB'bin, bu halkın ve bütün İsrailîlerin seçtiği kişiden yana olacağım, onun yanında kalacağım. ¹⁹ Üstelik Davut oğlu Avşalom'dan başka kime hizmet edeceğim? Babana nasıl hizmet ettiysem, sana da öyle hizmet edeceğim.”

²⁰ Avşalom Ahitofel'e, "Ne yapmalıyız, bize öğüt ver" dedi.

²¹ Ahitofel, "Babanın saraya bakmak için bıraktığı cariyelerle yat" diye karşılık verdi, "Böylece bütün İsrail babanın nefretini kazandığını duyacak ve seni destekleyenlerin tümü kendilerini daha da güçlenmiş bulacaklar."

²² Sarayın damında Avşalom için bir çadır kurdular. Avşalom bütün İsraililer'in gözü önünde babasının cariyelerinin yanına girdi.

Huşay Ahitofel'in Öğüdünü Bozuyor

²³ O günlerde Ahitofel'in verdiği öğüt, Tanrı sözünü ileten bir adamınki gibiydi. Davut da, Avşalom da onun öğüdünü öyle kabul ederlerdi.

17

¹ Ahitofel Avşalom'a şöyle dedi: "İzin ver de on iki bin kişi seçeyim, bu gece kalkıp Davut'un peşine düşeyim. ² Davut yorgun ve güçsüzken ona saldırıp gözünü korkutayım. Yanındakilerin hepsi kaçacaktır. Ben de yalnız Kral Davut'u öldürürüm. ³ Sonra bütün halkı sana geri getiririm. Halkın dönmesi, öldürmek istediğin adamın ölümüne bağlıdır. Böylece halk da esenlikte olur." ⁴ Bu öğüt Avşalom'u ve İsrail ileri gelenlerini hoşnut etti.

⁵ Avşalom, "Arklı Huşay'ı da çağırın, neler söyleyeceğini duyalım" dedi. ⁶ Huşay gelince Avşalom, "Ahitofel bu öğüdü verdi" dedi, "Onun öğüdüne uyalım mı? Yoksa, sen öğüt ver."

⁷ Huşay Avşalom'a, "Bu kez Ahitofel'in verdiği öğüt iyi değil" dedi, ⁸ "Baban Davut'la adamlarının güçlü savaşçılar olduklarını biliyorsun. Kırdaki yavrularından yoksun bırakılmış bir ayı gibi öfkeli. Baban deneyimli bir savaşçıdır, geceyi askerlerle geçirmez. ⁹ Şu anda ya bir mağarada ya da başka bir yerde gizlenmiştir. Davut askerlerine karşı ilk saldırıyı yapınca, bunu her duyan, 'Avşalom'u destekleyenler arasında kırım var' diyecek. ¹⁰ O zaman aslan yürekli yiğitler bile korkuya kapılacak. Çünkü bütün İsraililer babanın güçlü, yanındakilerin de yiğit olduğunu bilir.

¹¹ "Onun için sana öğüdüm şu: Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar, kıyıların kumu kadar olan İsraililer çevrene toplansın, sen de savaşa katıl. ¹² O zaman gizlendiği yerlerden birinde Davut'un üstüne yürürüz; yeryüzüne düşen çiy gibi üzerine gideriz. Onu da, yanındakilerin hiçbirini de yaşatmayız. ¹³ Eğer bir kente çekilirse, İsraililer o kente halatlar getirir, tek bir taş kalmayınca dek kenti vadiye indiririz."

¹⁴ Avşalom'la İsraililer, "Arklı Huşay'ın öğüdü Ahitofel'in öğüdünden daha iyi" dediler. Çünkü RAB, Avşalom'u yıkıma uğratmak için, Ahitofel'in iyi öğüdünü boşa çıkarmayı tasarlamıştı.

¹⁵ Huşay Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'a şöyle dedi: "Ahitofel Avşalom'a ve İsrail'in ileri gelenlerine böyle öğüt verdi, bense şöyle öğüt verdim. ¹⁶ Şimdi siz Davut'a hemen şu haberi gönderin: 'Geceyi kırdaki ırmağın sığ yerinde geçirme, duraksamadan karşı yakaya geç; yoksa kral da yanındakilerin tümü de yok olabilir.' "

¹⁷ Bu sırada Yonatan'la Ahimaas Eyn-Rogel'de kalıyorlardı. Bir hizmetçi kız gidip onlara olup bitenleri haber veriyor, onlar da gidip duyduklarını Kral Davut'a bildiriyorlardı. Çünkü kendileri kente girerken görünmeyi göze alamıyorlardı. ¹⁸ Ama bir genç onları görüp Avşalom'a bildirdi. Bunun üzerine Yonatan'la Ahimaas hemen oradan ayrılıp Bahurim'de bir adamın evine gittiler. Evin avlusunda bir kuyu vardı. Yonatan'la Ahimaas kuyuya indiler. ¹⁹ Adamın karısı bir örtü alıp kuyunun ağzına serdi. Bir şey belli olmasın diye örtünün üstüne başak yaydı. ²⁰ Avşalom'un görevlileri eve, kadının yanına varınca, "Ahimaas'la Yonatan nerede?" diye sordular.

Kadın, "İrmağın karşı yakasına geçtiler" diye yanıtladı. Avşalom'un görevlileri onları aramaya gittiler; bulamayınca Yerusâlim'e döndüler.

²¹ Adamlar gittikten sonra, Ahimaas'la Yonatan kuyudan çıktılar ve olup bitenleri bildirmek üzere Kral Davut'a gittiler. Ona, “Haydi, hemen ırmağı geçin” dediler, “Çünkü Ahitofel size karşı böyle öğüt verdi.” ²² Bunun üzerine Davut'la yanındaki bütün halk Şeria Irmağı'nı çabucak geçti. Şafak söktüğünde Şeria Irmağı'nı geçmeyen bir kişi bile kalmamıştı.

²³ Ahitofel, verdiği öğüde uyulmadığını görünce, eşeğine palan vurdu; yola koyulup kentine, evine döndü. İşlerini düzene koyduktan sonra kendini astı. Ölüsünü babasının mezarına gömdüler.

²⁴ Davut Mahanayim'e vardığı sırada Avşalom'la yanındaki İsrail askerleri Şeria Irmağı'nı geçtiler. ²⁵ Avşalom Yoav'ın yerine Amasa'yı ordu komutanı atamıştı. Amasa Yitra adında bir İsmaili'nin* oğluydu. Annesi Nahaş'ın kızı Avigayil'di; Yoav'ın annesi Seruya'nın kızkardeşiydi. ²⁶ Avşalom'la İsraililer Gilat bölgesinde ordugah kurdular.

²⁷⁻²⁹ Davut Mahanayim'e vardığında, Ammonlular'ın Rabba Kenti'nden Nahaş oğlu Şovi, Lo-Devarlı Ammiel oğlu Makir ve Rogelim'den Gilatlı Barzillay ona yataklar, taslar, toprak kaplar getirdiler. Ayrıca Davut'la yanındakilerin yemesi için buğday, arpa, un, kavrulmuş buğday, bakla, mercimek, bal, tereyağı, inek peyniri ve koyun da getirdiler. “Halk kırdı yorulmuştur, aç ve susuzdur” diye düşünmüşlerdi.

18

Avşalom'un Ölümü

¹ Davut kendini destekleyen askerleri bir araya topladı. Onlara binbaşılar ve yüzbaşılar atadı. ² Sonra orduyu Seruya oğlu Yoav'ın, kardeşi Avişay'ın ve Gatlı İttay'ın denetiminde üç kol halinde gönderdi. Kral askerlere, “Ben de sizinle birlikte gideceğim” dedi.

³ Ancak askerler, “Bizimle gelmemelisin” diye karşılık verdiler, “Çünkü kaçmak zorunda kalırsak düşmanlarımız bizi umursamaz; yarımız ölse bile umursamazlar. Sen bizim gibi on bin adama değersin. Sen kentten bize yardım et, daha iyi.”

⁴ Kral, “Gözünüzde iyi olanı yapacağım” dedi.

Adamları yüzer ve biner kişilik birlikler halinde kentten çıkarken kral kapının yanında duruyordu. ⁵ Kral, Yoav'a, Avişay'a ve İttay'a, “Benim hatırım için genç Avşalom'a sert davranmayın” diye buyurdu. Bütün askerler kralın komutanlara Avşalom'a ilişkin buyruk verdiğini duydular.

⁶ Davut'un ordusu İsraililer'le savaşmak üzere tarlalara çıktı. Savaş Efrayim Ormanı'nda başladı. ⁷ İsrail ordusu Davut'un adamları önünde yenilgiye uğradı. Büyük bir kırım oldu. O gün yirmi bin kişi öldü. ⁸ Savaş her yana yayıldı. O gün ormanda yok olanların sayısı kılıçtan geçirilenlerin sayısından daha çoktu.

⁹ Avşalom ansızın Davut'un adamlarıyla karşılaştı. Avşalom katıra binmişti. Katır büyük bir yabanıl fıstık ağacının sık dalları altından geçerken, Avşalom'un başı dallara takıldı. Katır yoluna devam edince, Avşalom havada asılı kaldı. ¹⁰ Adamlardan biri bunu gördü. Yoav'a, “Avşalom'u bir yabanıl fıstık ağacına asılı gördüm” diye bildirdi.

¹¹ Yoav, haberi verene, “Onu gördün mü? Neden onu orada öldürmedin? Sana on parça gümüşle bir kemer verirdim” dedi.

¹² Ama adam, “Elime bin parça gümüş saysan bile, kralın oğluna elimi kaldırmam” diye yanıtladı, “Çünkü kralın sana, Avişay'a ve İttay'a, ‘Benim hatırım için genç Avşalom'u koruyun’ diye buyruk verdiğini duyduk. ¹³ Oysa Avşalom'u öldürseydim –hiçbir şey kraldan gizli kalmaz– o zaman sen de beni savunmazdın.”

* **17:25** Bazı Septuaginta elyazmaları ve 1Ta.2:17 “İsmaili”, Masoretik metin “İsraili”.

¹⁴ Yoav, “Seninle böyle vakit kaybedemem” dedi. Üç kargı aldı, yabanıl fıstık ağacında asılı duran ve hâlâ sağ olan Avşalom'un yüreğine sapladı. ¹⁵ Bunun üzerine Yoav'ın silahlarını taşıyan on genç Avşalom'un çevresini sarıp onu öldürdüler.

¹⁶ Yoav boru çaldırınca, askerler İsrailîliler'i kovalamayı bırakıp geri döndüler. Yoav onların savaşı sürdürmelerine engel oldu. ¹⁷ Yoav'ın askerleri Avşalom'u alıp ormanda derin bir çukura attılar; üzerine büyük bir taş yığını yaptılar. Bütün İsrailîliler evlerine kaçtılar.

¹⁸ Avşalom daha sağken bir direk alıp kendisi için Kral Vadisi'ne dikmişti. Çünkü, “Adımı anımsatacak bir oğlum yok” diye düşünmüştü. Direğe kendi adını vermişti. Bu direk bugün de Avşalom Anıtı diye bilinir.

Davut Yas Tutuyor

¹⁹ Sadok oğlu Ahimaas Yoav'a, “İzin ver de koşup krala RAB'bin onu düşmanlarının elinden kurtardığını haber vereyim” dedi.

²⁰ Yoav, “Olmaz, bugün haberi götüren sen olmayacaksın” dedi, “Başka bir zaman haber götürürsün, ama bugün değil. Çünkü kralın oğlu öldü.” ²¹ Sonra bir Kûşlu'ya*, “Sen git, gördüklerini krala bildir” dedi. Kûşlu Yoav'ın önünde yere kapandı, sonra koşmaya başladı.

²² Ama Sadok oğlu Ahimaas yine, “Ne olursa olsun, izin ver, ben de Kûşlu'nun ardısıra koşayım” dedi.

Yoav, “Oğlum, neden koşmak istiyorsun?” dedi, “Sana ödül kazandıracak bir haberin yok ki!”

²³ Ahimaas, “Ne olursa olsun koşacağım” diye karşılık verdi.

Yoav, “Koş öyleyse” dedi. Böylece Ahimaas Şeria Ovası yolundan koşarak Kûşlu'yu geçti.

²⁴ Davut kentin iç ve dış kapıları arasında oturuyordu. Nöbetçi surun yanındaki kapının tepesine çıktı. Çevreye göz gezdirince, tek başına koşan birini gördü. ²⁵ Krala seslenerek gördüğünü bildirdi.

Kral, “Tek başına geliyorsa, iyi haber getiriyor demektir” dedi. Adam gitgide yaklaşıyordu.

²⁶ Nöbetçi koşan başka birini görünce, kapıcıya, “İşte tek başına koşan bir adam daha!” diye seslendi.

Kral, “O da iyi haber getiriyor” dedi.

²⁷ Nöbetçi, “Sanırım birinci adamın koşuşu Sadok oğlu Ahimaas'ın koşuşuna benziyor” dedi.

Kral, “Ahimaas iyi adamdır” diye karşılık verdi, “İyi haberle gelir.”

²⁸ Ahimaas krala, “Her şey yolunda!” diye seslendi. Kralın önünde yüzüstü yere kapanarak, “Efendimiz krala el kaldıranları teslim eden Tanrın RAB'be övgüler olsun!” dedi.

²⁹ Kral, “Genç Avşalom güvenlikte mi?” diye sordu.

Ahimaas şöyle yanıtladı: “Yoav kralın hizmetkârı Kûşlu'yla beni gönderdiği sırada büyük bir karışıklık gördüm, ama ne olduğunu anlamadım.”

³⁰ Kral, “Bir yana çekilip burada bekle” dedi. Ahimaas da çekilip beklemeye başladı.

³¹ Tam o sırada Kûşlu geldi. “Efendimiz krala müjde!” dedi, “Bugün RAB sana karşı bütün ayaklananların elinden seni kurtardı.”

³² Kral Kûşlu'ya, “Genç Avşalom güvenlikte mi?” diye sordu.

Kûşlu, “Efendimiz kral!” diye yanıtladı, “Düşmanlarının ve kötü amaçla sana karşı ayaklananların hepsinin sonu bu gencin sonu gibi olsun.”

³³ Kral sarsıldı. Giriş kapısının üstündeki odaya çıkıp ağladı. Giderken, “Ah oğlum Avşalom! Ah oğlum, oğlum Avşalom!” diye inliyordu, “Keşke senin yerine ben ölseydim, oğlum! Ah oğlum Avşalom!”

19

Yoav Davut'u Paylıyor

¹ Yoav'a, "Kral Davut Avşalom için ağlayıp yas tutuyor" diye bildirdiler.

² O gün zafer ordu için yasa dönüştü. Çünkü kralın oğlu için acı çektiğini duymuşlardı.

³ Bu yüzden askerler, savaş kaçakları gibi, o gün kente utanarak girdiler. ⁴ Kral ise yüzünü örtmüş, yüksek sesle, "Ah oğlum Avşalom! Avşalom, oğlum, oğlum!" diye bağıırıyordu.

⁵ Yoav kralın bulunduğu odaya giderek ona şöyle dedi: "Bugün senin canını, oğullarının, kızlarının, eşlerinin, cariyelerinin canlarını kurtaran adamlarının hepsini utandırdın.

⁶ Çünkü senden nefret edenleri seviyor, seni sevenlerden nefret ediyorsun: Bugün komutanlarının ve adamlarının senin gözünde değersiz olduğunu gösterdin. Evet, bugün anladım ki, Avşalom sağ kalıp hepimiz ölseydik senin için daha iyi olurdu!

⁷ "Haydi kalk, gidip adamlarını yüreklendir! RAB'bin adıyla ant içerim ki, gitmezsen bu gece bir kişi bile seninle kalmayacak. Bu da, gençliğinden şimdiye dek başına gelen yıkımların tümünden daha kötü olacak."

⁸ Bunun üzerine kral gidip kentin kapısında oturdu. Bütün askerlere, "İşte kral kentin kapısında oturuyor" diye haber salındı. Onlar da kralın yanına geldiler.

Davut Yeruşalim'e Dönüyor

Bu arada İsraililer evlerine kaçmışlardı. ⁹ İsrail oymaklarından olan herkes birbiriyle tartışıyor ve, "Kral bizi düşmanlarımızın elinden kurtardı" diyordu, "Bizi Filistliler'in elinden kurtaran da odur. Şimdiyse Avşalom yüzünden ülkeyi bırakıp kaçtı. ¹⁰ Bizi yönetmesi için meshettiğimiz Avşalom'sa savaşta öldü. Öyleyse neden kralı geri getirme konusunda susup duruyorsunuz?"

¹¹ Kral Davut Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'a şu haberi gönderdi: "Yahuda'nın ileri gelenlerine deyin ki, 'Bütün İsrail'de konuşulanlar kralın konutuna dek ulaştığına göre, kralı sarayına geri getirmekte siz neden sonuncu oluyorsunuz? ¹² Siz kardeşlerimsiniz; etim, kemiğimsiniz! Kralı geri getirmekte neden en son siz davranıyorsunuz?"

¹³ "Amasa'ya da şöyle deyin: 'Sen etim, kemiğimsin! Seni Yoav'ın yerine ordunun sürekli komutanı atamazsam, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!' "

¹⁴ Böylece Davut bütün Yahudalılar'ı derinden etkiledi. Yahudalılar krala, "Bütün adamlarınla birlikte dön!" diye haber gönderdiler. ¹⁵ Kral dönüp Şeria Irmağı'na vardı.

Yahudalılar kralı karşılamak ve Şeria Irmağı'ndan geçirmek için Gilgal'a geldiler. ¹⁶ Bahurim'den Benyaminli Gera oğlu Şimi de Kral Davut'u karşılamak için Yahudalılar'la birlikte çıkageldi. ¹⁷ Yanında Benyamin oymağından bin kişi vardı. Saul evinin hizmetkârı Siva da on beş oğlu ve yirmi kölesiyle birlikte hemen Şeria Irmağı'na, kralın yanına geldi.

¹⁸ Kralın ev halkını karşıya geçirmek ve onun istediğini yapmak için ırmağın sığ yerinden karşı yakaya geçtiler. Kral Şeria Irmağı'nı geçmek üzereydi ki, Gera oğlu Şimi kendini onun önüne attı. ¹⁹ Krala, "Efendim, beni suçlu sayma" dedi, "Ey efendim kral, Yeruşalim'den çıktığın gün işlediğim suçu anımsama, göz önünde tutma. ²⁰ Çünkü kulun günah işlediğini biliyor. Efendim kralı karşılamak için bugün bütün Yusuf soyundan ilk gelen benim."

²¹ Seruya oğlu Avişay, "Şimi öldürülmeli, çünkü RAB'bin meshettiği kişiye lanet okudu" dedi.

²² Davut, "Ey Seruya oğulları, bu sizin işiniz değil!" dedi, "Bugün bana düşman oldunuz. İsrail'de bugün bir tek kişi öldürülmeyecek! İsrail'in Kralı olduğumu bilmiyor muyum?"

²³ Sonra ant içerek Şimi'ye, "Ölmeyeceksin!" dedi.

²⁴ Saul'un torunu Mefiboşet de kralı karşılamaya gitti. Kralın gittiği günden esenlikle geri döndüğü güne dek ayaklarını da, giysilerini de yıkamamış, bıyığını kesmemişti.

²⁵ Kralı karşılamak için Yeruşalim'den geldiğinde, kral, “Mefiboşet, neden benimle gelmedin?” diye sordu.

²⁶ Mefiboşet şöyle yanıtladı: “Ey efendim kral! Kulun total olduğundan, kulum Siva'ya, ‘Eşeğe palan vur da binip kralla birlikte gideyim’ dedim. Ama o beni kandırdı. ²⁷ Ayrıca efendim kralın önünde kuluna kara çaldı. Ama sen, ey efendim kral, Tanrı'nın bir meleği gibisin; gözünde doğru olanı yap. ²⁸ Çünkü atamın ailesinin bütün bireyleri ölümü hak etmişken, kuluna sofrandakilerle birlikte yemek yeme ayrıcalığını tanıdın. Artık senden daha başka bir şey dilemeye ne hakkım var, ey kral?”

²⁹ Kral, “İşlerin hakkında daha fazla konuşmana gerek yok” dedi, “Sen ve Siva toprakları paylaşın diye buyruk veriyorum.”

³⁰ Mefiboşet, “Madem efendim kral sarayına esenlikle döndü, bütün toprakları Siva alsın” diye karşılık verdi.

³¹ Gilatlı Barzillay da Şeria Irmağı'nı geçişte krala eşlik edip onu uğurlamak üzere Rogelim'den gelmişti. ³² Barzillay çok yaşlıydı, seksen yaşındaydı. Kral Mahanayim'de kaldığı sürece, geçimini o sağlamıştı. Çünkü Barzillay çok varlıklıydı. ³³ Kral Barzillay'a, “Benimle karşıya geç, Yeruşalim'de ben senin geçimini sağlayacağım” dedi.

³⁴ Ama Barzillay, “Kaç yıl ömrüm kaldı ki, seninle birlikte Yeruşalim'e gideyim?” diye karşılık verdi, ³⁵ “Şu anda seksen yaşındayım. İyi ile kötüyü ayırt edebilir miyim? Yediğimin, içtiğimin tadını alabilir miyim? Kadın erkek şarkıcıların sesini duyabilir miyim? Öyleyse neden efendim krala daha fazla yük olayım? ³⁶ Kulun Şeria Irmağı'nı kralla birlikte geçerek sana birazcık eşlik edecek. Kral beni neden böyle ödüllendirsin? ³⁷ İzin ver de döneyim, kentimde, annemin babamın mezarı yanında öleyim. Ama kulun Kimham burada; o seninle karşıya geçsin. Uygun gördüğünü ona yaparsın.”

³⁸ Kral, “Kimham benimle karşıya geçecek ve ona senin uygun gördüğünü yapacağım” dedi, “Benden ne dersen yapacağım.” ³⁹ Bundan sonra kralla bütün halk Şeria Irmağı'nı geçti. Kral Barzillay'ı öpüp kutsadı. Sonra Barzillay evine döndü.

⁴⁰ Kral Gilgal'a geçti. Kimham da onunla birlikte gitti. Bütün Yahudalılar'la İsraililer'in yarısı krala eşlik ettiler. ⁴¹ Sonra İsraililer krala varıp şöyle dediler: “Neden kardeşlerimiz Yahudalılar seni çaldı? Neden seni, aile bireylerini ve bütün adamlarını Şeria Irmağı'nın karşı yakasına geçirdiler?”

⁴² Bunun üzerine Yahudalılar İsraililer'e, “Çünkü kral bizden biri!” dediler, “Buna neden kızdınız? Kralın yiyeceklerinden bir şey yedik mi? Kendimize bir şey aldık mı?”

⁴³ İsraililer, “Kralda on payımız var” diye yanıtladılar, “Davut'ta sizden daha çok hakkımız var. Öyleyse neden bizi küçümsüyorsunuz? Kralımızı geri getirmekten ilk söz eden biz değil miydik?”

Ne var ki, Yahudalılar'ın tepkisi İsraililer'inkinden daha sert oldu.

20

Şeva Başkaldırıyor

¹ O sırada Benyamin oymağından Bikri oğlu Şeva adında kötü bir adam bir rastlantı sonucu Gilgal'daydı. Şeva boru çalıp,

“İşay oğlu Davut'la ne ilgimiz

Ne de payımız var” dedi,

“Ey İsraililer, herkes kendi evine dönsün!”

² Bunun üzerine bütün İsraililer Davut'u bırakıp Bikri oğlu Şeva'nın ardından gitti. Yahudalılar ise krallarına bağlı kalıp Şeria Irmağı'ndan Yeruşalim'e dek ona eşlik ettiler.

³ Kral Davut Yeruşalim'deki sarayına varınca, saraya bakmak için bıraktığı on cariyeyi

gözetim altına aldı, onların geçimini sağladı. Ancak yataklarına girmedi. Onlar da ölünceye dek göz altında dul kadınlar gibi yaşadılar.

⁴ Davut Amasa'ya, “Üç gün içinde Yahudalılar'ı yanıma çağır. Sen de burada ol” dedi.

⁵ Amasa Yahudalılar'ı çağırmaya gitti. Ama belirlenen zamanda dönmedi.

⁶ Bunun üzerine Davut Awişay'a, “Şimdi Bikri oğlu Şeva bize Avşalom'dan daha büyük kötülük yapacak” dedi, “Efendinin adamlarını al ve onu kovala. Yoksa kendine surlu kentler bulup bizden kaçır.” ⁷ Böylece Yoav'ın adamları, Keretliler'le Peletliler ve bütün koruyucular Bikri oğlu Şeva'yı kovalamak için Awişay'ın komutasında Yerusâlim'den çıktılar.

⁸ Givon'daki büyük kayanın yanına varınca, Amasa onları karşılamaya geldi. Yoav savaş giysisini giymişti. Giysisinin üzerine bir kemer kuşanmış, kemere kınında duran bir kılıç bağlamıştı. Yoav ilerlerken kılıç kınından çıktı.

⁹ Yoav Amasa'ya, “İyi misin, kardeşim?” diye sordu. Onu öpmek için sağ eliyle Amasa'nın sakalından tuttu. ¹⁰ Amasa Yoav'ın elindeki kılıcı farketmedi. Yoav kılıcı karnına saplayınca, Amasa'nın bağırsakları yere döküldü. İkinci vuruşa gerek kalmadan Amasa öldü.

Bundan sonra Yoav'la kardeşi Awişay, Bikri oğlu Şeva'yı kovalamayı sürdürdüler. ¹¹ Yoav'ın adamlarından biri, Amasa'nın ölüsü yanında durup, “Yoav'ı tutan ve Davut'tan yana olan herkes Yoav'ın ardından gitsin” dedi. ¹² Amasa'nın ölüsü yolun ortasında kanlar içinde duruyordu. Yoav'ın adamı, ölüye yaklaşan herkesin orada durduğunu görünce, Amasa'yı yoldan sürükleyip tarlaya götürdü ve üzerine bir örtü attı. ¹³ Ölü yoldan kaldırıldıktan sonra herkes Bikri oğlu Şeva'yı kovalamak için Yoav'ın ardından gitti.

¹⁴ Şeva bütün İsrail oymaklarından ve Berliler'in bölgesinden geçip Avel-Beytmaaka'ya geldi. Berliler de toplanıp onu izleyerek kente girdiler. ¹⁵ Yoav'la bütün adamları varıp Avel-Beytmaaka Kenti'nde Şeva'yı kuşattılar. Toprakten kentin suruna bitişik bir yığın yaptılar ve suru devirmek için yıkmaya başladılar.

¹⁶ O sırada bilge bir kadın kentin içinden seslendi: “Dinleyin! Dinleyin! Yoav'a buraya gelmesini söyleyin, onunla konuşacağım.” ¹⁷ Yoav kadına yaklaştı.

Kadın, “Yoav sen misin?” diye sordu.

Yoav, “Benim” diye yanıtladı.

Kadın, “Kölenin sözlerini dinle” dedi.

Yoav, “Dinliyorum” dedi.

¹⁸ Kadın konuşmasını şöyle sürdürdü: “Eskiden, ‘Avel Kenti'ne danışın’ derlerdi ve sorunları böyle çözerlerdi. ¹⁹ Biz İsrail'in esenliğini isteyen güvenilir kişileriz. Sense İsrail'e ana gibi kucak açan kentlerden birini yıkmaya çalışıyorsun. Neden RAB'bin halkını yok etmek istiyorsun?”

²⁰ Yoav, “Asla!” diye yanıtladı, “Ne yıkmak, ne de yok etmek istiyorum. ²¹ Durum öyle değil. Efrayim dağlık bölgesinden Bikri oğlu Şeva adındaki adam Kral Davut'a başkaldırdı. Yalnız onu verin, ben de kentten geri çekileyim.”

Kadın, “Onun başı surun üzerinden sana atılacak” dedi.

²² Sonra kadın bilgece öğüdüyle bütün halka gitti. Halk Bikri oğlu Şeva'nın başını kesip Yoav'a attı. Bunun üzerine Yoav boru çaldı. Adamları kenti bırakıp evlerine gittiler. Yoav da Yerusâlim'e, kralın yanına döndü.

Davut'un Görevlileri

²³ Yoav İsrail ordusunun komutanıydı. Yehoyada oğlu Benaya ise Keretliler'le Peletliler'in* komutanıydı. ²⁴ Adoram angaryasına çalışanlardan sorumluydu. Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi. ²⁵ Şeva yazman, Sadok'la Aviyatar kâhindi. ²⁶ Yairli İra ise Davut'un kâhiniydi.

21

Givonlular Öç Alıyor

¹ Davut'un döneminde, üç yıl art arda kıtlık oldu. Davut RAB'be danıştı. RAB şöyle yanıtladı: “Buna kan döken Saul ile ailesi neden oldu. Çünkü Saul Givonlular'ı öldürdü.” ² Kral Givonlular'ı çağırıp onlarla konuştu. –Givonlular İsrail soyundan değildi. Amorlular'dan sağ kalan bir halktı. İsraililer onları sağ bırakacaklarına ant içmişlerdi. Ne var ki, İsrail ve Yahuda halkı için büyük gayret gösteren Saul onları yok etmeye çalışmıştı. –³ Davut Givonlular'a, “Sizin için ne yapabilirim? RAB'bin halkını kutsamanız için bu suçu nasıl bağışlatabilirim?” diye sordu.

⁴ Givonlular ona şöyle karşılık verdi: “Saul'la ailesinden ne altın ne de gümüş isteriz; İsrail'de herhangi birini öldürmek de istemeyiz.”

Davut, “Ne isterseniz yaparım” dedi.

⁵⁻⁶ Şöyle karşılık verdiler: “Bizi yok etmeye çalışan ve İsrail ülkesinin hiçbir yerinde yaşamamamız için bizi ortadan kaldırmayı tasarlayan adamın oğullarından yedisi bize verilsin. RAB'bin seçilmişisi Saul'un Giva Kenti'nde RAB'bin önünde onları asalım.”

Kral, “Onları vereceğim” dedi.

⁷ Kral, Saul oğlu Yonatan'la RAB'bin önünde içtiği anttan ötürü, Yonatan oğlu Mefiboşet'i esirgedi. ⁸ Onun yerine, Aya kızı Rispa'nın Saul'dan doğurduğu Armoni ve Mefiboşet adındaki iki oğlunu ve Saul kızı Merav'ın Meholalı Barzillay oğlu Adriel'den doğurduğu beş oğlunu aldı. ⁹ Davut onları Givonlular'ın eline teslim etti. Givonlular onları dağda, RAB'bin önünde astılar. Yedisi de aynı anda öldüler. Biçme zamanının ilk günlerinde, arpa biçme zamanının başlangıcında öldürüldüler.

¹⁰ Aya kızı Rispa bir çul alıp kendisi için bir kayanın üzerine serdi. Biçme zamanının ilk günlerinden cesetlerin üzerine gökten yağmur yağana dek Rispa orada kaldı; cesetleri gündüzün yırtıcı kuşlardan, geceleyin yabanıl hayvanlardan korudu.

¹¹ Saul'un cariyesi Aya kızı Rispa'nın yaptıkları Davut'a bildirildi. ¹² Davut gidip Saul'un ve oğlu Yonatan'ın kemiklerini Yaveş-Gilatlılar'dan aldı. Filistliler Gilboa Dağı'nda Saul'u öldürdükleri gün, onun ve oğlunun cesetlerini Beytşean alanında asmışlardı. Yaveş-Gilat halkı da cesetleri gizlice oradan almıştı. ¹³ Davut Saul'un ve oğlu Yonatan'ın kemiklerini oradan getirdi. Asılmış yedi kişinin kemikleri de toplandı. ¹⁴ Saul'la oğlu Yonatan'ın kemiklerini Benyamin bölgesindeki Sela'da Saul'un babası Kiş'in mezarına gömdüler. Kralın bütün buyruklarını yerine getirdiler. Bundan sonra Tanrı ülkeyle ilgili yakarışları yanıtladı.

Filistliler'e Karşı Savaş

(1Ta.20:4-8)

¹⁵ Filistliler'le İsraililer arasında yeniden savaş çıktı. Davut'la adamları gidip Filistliler'e karşı savaştılar. O sıralarda Davut bitkin düştü. ¹⁶⁻¹⁷ Ucu üç yüz şekel* ağırlığında bir tunç mızrak taşıyan ve yeni kılıç kuşanan Rafaoğulları'ndan Filistli Yişbi-Benov Davut'u öldürmeyi amaçlıyordu. Ama Seruya oğlu Avişay Davut'un yardımına koştu; saldırıp onu öldürdü. Bundan sonra Davut'un adamları ant içerek, Davut'a, “İsrail'in ışığını söndürmemek için bir daha bizimle birlikte savaşa gelmeyeceksin” dediler.

¹⁸ Bir süre sonra Filistliler'le Gov'da yine savaş çıktı. Bu savaş sırasında Huşalı Sibbekay Rafa soyundan Saf adındaki adamı öldürdü.

¹⁹ İsraililer'le Filistliler arasında Gov'da bir savaş daha çıktı. Beytlehemli Yareoregim'in oğlu Elhanan, Gatlı Golyat'ı öldürdü. Golyat'ın mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırtığı gibiydi.

²⁰ Gat'ta bir kez daha savaş çıktı. Orada dev gibi bir adam vardı. Elleri, ayakları altışar parmaklıydı. Toplam yirmi dört parmağı vardı. O da Rafa soyundandı. ²¹ Adam İsraililer'e meydan okuyunca, Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonatan onu öldürdü.

²² Bunların dördü de Gat'taki Rafa soyundandı. Davut'la adamları tarafından öldürüldüler.

22

Davut'un Zafer Ezgisi (Mez.18:1-50)

¹ RAB, Davut'u bütün düşmanlarının ve Saul'un elinden kurtardığı gün Davut RAB'be şu ezgiyi okudu. ² Şöyle dedi:

“RAB benim kayam, sığınağım, kurtarıcımdır,

³ Tanrım, kayamdır, O'na sığınırım,
Kalkanım, güçlü kurtarıcım,
Korunağım, sığınacak yerimdir.
Kurtarıcım, zorbalıktan beni sen kurtarırsın!

⁴ Övgüye değer RAB'be seslenir,
Kurtulurum düşmanlarımdan.

⁵ Çünkü ölüm dalgaları beni kuşattı,
Yıkım selleri bastı,

⁶ Ölüler diyarının bağları sardı,
Ölüm tuzakları çıktı karşıma.

⁷ Sıkıntı içinde RAB'be yakardım,
Tanrım'a seslendim.
Tapınağından sesimi duydu,
Haykırışım kulaklarına ulaştı.

⁸ O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı,
Titreyip sarsıldı göklerin temelleri,
Çünkü RAB öfkelenmişti.

⁹ Burnundan duman yükseldi,
Ağzından kavurucu ateş
Ve korlar fışkırdı.

¹⁰ Kara buluta basarak
Gökleri yarıp indi.

¹¹ Bir Keruv'a* binip uçtu,
Rüzgarın kanatları üstünde belirdi.

¹² Karanlığı örtündü,
Kara bulutları kendine çardak yaptı.

¹³ Varlığının parıltısından
Korlar savruluyordu.

¹⁴ RAB göklerden gürledi,
Duyurdu sesini Yüceler Yücesi.

¹⁵ Savurup oklarını düşmanlarını dağıttı,
Şimşek çaktırarak onları şaşkına çevirdi.

¹⁶ RAB'bin azarlamasından,
Burnundan çıkan güçlü soluktan,
Denizin dibi göründü,
Yeryüzünün temelleri açığa çıktı.

¹⁷ RAB yukarıdan elini uzatıp tuttu,
Çıkardı beni derin sulardan.

- 18 Beni zorlu düşmanımdan,
Benden nefret edenlerden kurtardı,
Çünkü onlar benden daha güçlüydü.
- 19 Felaket günümde karşıma dikildiler,
Ama RAB bana destek oldu.
- 20 Beni huzura kavuşturdu,
Kurtardı, çünkü benden hoşnut kaldı.
- 21 RAB doğruluğumun karşılığını verdi,
Beni temiz ellerime göre ödüllendirdi.
- 22 Çünkü RAB'bin yolunda yürüdüm,
Tanrım'dan uzaklaşarak kötülük yapmadım.
- 23 O'nun bütün ilkelerini göz önünde tuttum,
Kurallarından ayrılmadım.
- 24 O'nun önünde kusursuzdum,
Suç işlemekten sakındım.
- 25 Bu yüzden RAB beni doğruluğuma
Ve gözünde pak yaşayışına göre ödüllendirdi.
- 26 Sadık kuluna sadakat gösterir,
Kusursuz olana kusursuz davranırsın.
- 27 Pak olanla pak olur,
Eğriye eğri davranırsın.
- 28 Alçakgönüllüleri kurtarır,
Gururluları gözler, gururunu kırarsın.
- 29 Ya RAB, ışığım sensin!
Karanlığımı aydınlatırsın.
- 30 Desteğinle akıncılara saldırır,
Seninle surları aşarım, Tanrım.
- 31 Tanrı'nın yolu kusursuzdur,
RAB'bin sözü arıdır.
O kendisine sığınan herkesin kalkanıdır.
- 32 Var mı RAB'den başka tanrı?
Tanrımız'dan başka kaya var mı?
- 33 Sığınağım Tanrı'dır,
Yolumu doğru kılan O'dur.
- 34 Ayaklar verdi bana, geyiklerinki gibi,
Doruklarda tutar beni.
- 35 Bana savaşmayı öğretti,
Kollarımla tunç bir yayı gereyim diye.
- 36 Bana zafer kalkanını bağışlarsın,
Alçakgönüllülüğün beni yüceltir.
- 37 Bastığım yerleri genişletirsin,
Burkulmaz bileklerim.
- 38 Düşmanlarımı kovalayıp yok ettim,
Hepsi yok olmadan geri dönmedim.
- 39 Onları ezip yok ettim, kalkamaz oldular,
Ayaklarımın altına serildiler.
- 40 Savaş için beni güçle donattın,
Bana başkaldıranları önümde yere serdin.
- 41 Düşmanlarımı kaçmak zorunda bıraktın,
Benden nefret edenleri yok ettim.

- 42 Feryat ettiler, ama kurtaran çıkmadı;
RAB'bi çağırdılar, ama O yanıt vermedi.
- 43 Yerin tozu gibi onları ezdim,
Sokak çamuru gibi ayağımın altında çiğnedim.
- 44 Halkımın çekişmelerinden beni kurtardın,
Uluslara önder olarak beni korudun,
Tanımadığım halklar bana kulluk ediyor.
- 45 Yabancılar bana boyun eğiyor,
Duyar duymaz sözümü dinliyorlar.
- 46 Yabancıların betleri benizleri attı,
Titreyerek* çıkıyorlar kalelerinden.
- 47 RAB yaşıyor! Kayam'a övgüler olsun!
Yücelsin kurtarıcım, Kayam Tanrım!
- 48 O'dur öcümü alan,
Halkları bana bağımlı kılan.
- 49 Düşmanlarımdan kurtarır,
Başkaldıranlardan üstün kılar beni,
Zorbaların elinden alır.
- 50 Bunun için uluslar arasında sana şükredeceğim, ya RAB,
Adını ilahilerle öveceğim.
- 51 RAB kralını büyük zaferlere ulaştırır,
Meshettiği krala, Davut'a ve soyuna
Sonsuza dek sevgi gösterir.”

23

Davut'un Son Sözleri

- 1 Davut'un son sözleri şunlardır:
“İşay oğlu Davut,
Tanrı'nın yükselttiği adam,
Yakup'un Tanrısı'nın meshettiği,
İsrail'in sevilen ezgi okuyucusu şöyle diyor:
- 2 RAB'bin Ruhu benim aracılığımla konuşuyor,
Sözü dilimin ucundadır.
- 3 İsrail'in Tanrısı konuştu,
İsrail'in kayası bana dedi ki,
‘İnsanları doğrulukla
Ve Tanrı korkusuyla yöneten kişi,
- 4 Bulutsuz bir sabah,
Şafakta görünen gün ışığı gibidir,
Parlaklığı yağmurdan sonra topraktan ot bitirir.’
- 5 Soyum da Tanrı'yla böyle değil mi?
O benimle sonsuza dek kalıcı,
Her yönüyle düzenli ve güvenilir bir antlaşma yaptı.
Kesin kurtuluşa ve her dileğime kavuşmamı O sağlamayacak mı?
- 6 Kötülere gelince,
Elle tutulamayan dikenler gibi
Tümü bir yana atılacak.
- 7 Dikenlere dokunan kişi,

* 22:46 Olası metin “Titreyerek” (bkz. Mez.18:45), Masoretik metin “Silah kuşanarak”. 22:50 Rom.15:8-9

Demir bir araçla
Ya da mızrağın sapıyla dokunur.
Dikenler oldukları yerde bütünüyle yakılacak.”

Davut'un Yiğit Askerleri
(1Ta.11:10-41)

⁸ Davut'un yiğit askerlerinin adları şunlardır:

Esnili Adino diye de bilinen üç kişinin önderi Tahkemonlu Yoşeb-Başşevet bir saldırıda sekiz yüz kişiyi öldürdü.

⁹ İkincisi, Ahohlu Dodo oğlu Elazar. Pas-Dammim'de* savaşmak için toplanan Filistliler'e meydan okuyan Davut'un yanındaki üç yiğitten biriydi. İsraililer o sırada geri çekilmişlerdi. ¹⁰ Ama Elazar yerinde durdu; eli yorulup kılıca yapışınca dek Filistliler'i öldürdü. O gün RAB büyük bir zafer sağladı. İsraililer yalnız yere serilenleri yağmalamak üzere Elazar'a döndüler.

¹¹ Üçüncüsü, Hararlı Age oğlu Şamma'ydı. Filistliler Lahay'daki bir mercimek tarlasının yanında toplandıklarında, İsraili askerler onların önünden kaçmıştı. ¹² Ama Şamma tarlanın ortasında durup orayı savunmuş, Filistliler'i öldürmüştü. RAB büyük bir zafer sağlamıştı.

¹³ Biçme zamanı Otuzlar'dan üçü Davut'un yanına, Adullam Mağarası'na gittiler. Bir Filist birliği Refaim Vadisi'nde ordugah kurmuştu. ¹⁴ Bu sırada Davut hisarda, ikinci Filist birliğiye Beytlehem'deydi. ¹⁵ Davut özlemle, “Keşke biri Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan bana su getirse!” dedi. ¹⁶ Bu Üçler Filist ordugahının ortasından geçerek Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan su çekip Davut'a getirdiler. Ama Davut içmek istemedi; suyu yere dökerek RAB'be sundu. ¹⁷ “Ya RAB, bunu yapmak benden uzak olsun!” dedi, “Canlarını tehlikeye atıp giden bu üç kişinin kanını mı içeyim?” Bu yüzden suyu içmek istemedi.

Bu üç kişinin yiğitliği işte böyleydi.

¹⁸ Yoav'ın kardeşi, Seruya oğlu Avişay Üçler'in önderiydi. Mızrağını kaldırıp üç yüz kişiyi öldürdü. Bu yüzden Üçler kadar ünlendi. ¹⁹ Üçler'in en saygın kişisiydi ve onların önderi oldu. Ama Üçler'den sayılmadı.

²⁰ Yehoyada oğlu Kavseelli Benaya yürekli bir savaşçıydı. Büyük işler başardı. Aslan yürekli iki Moavlı'yı öldürdü. Ayrıca karlı bir gün çukura inip bir aslan öldürdü. ²¹ İri yarı bir Mısırlı'yı da öldürdü. Mısırlı'nın elinde mızrak vardı. Benaya sopayla onun üzerine yürüdü. Mızrağı elinden kaptığı gibi onu kendi mızrağıyla öldürdü. ²² Yehoyada oğlu Benaya'nın yaptıkları bunlardır. Bu sayede o da üç yiğitler kadar ünlendi. ²³ Benaya Otuzlar arasında saygın bir yer edindiye de, Üçler'den sayılmadı. Davut onu muhafız birliği komutanlığına atadı.

²⁴ Otuzlar'ın arasında sayılan ötekiler şunlardır:

Yoav'ın kardeşi Asahel,

Beytlehemli Dodo oğlu Elhanan,

²⁵ İkisi de Harotlu olan Şamma ve Elik,

²⁶ Paletli Heles, Tekoalı İkkeş oğlu İra,

²⁷ Anatotlu Aviezer, Huşalı Mevunnay,

²⁸ Ahohlu Salmon, Netofalı Mahray,

²⁹ Netofalı Baana oğlu Helev,

Benyaminoğulları'ndan Givalı Rivay oğlu İttay,

³⁰ Piratonlu Benaya, Gaaş vadilerinden Hidday,

* 23:9 “Pas-Dammim'de”: Masoretik metin “Orada” (bkz. 1Ta.11:13).

³¹ Arvalı Avialvon, Barhumlu Azmavet,
³² Şaalbonlu Elyahba, Yaşan'ın oğulları ve Yonatan,
³³ Hararlı Şamma, Hararlı Şarar oğlu Ahiam,
³⁴ Maakalı Ahasbay oğlu Elifelet,
 Gilolu Ahitofel oğlu Eliam,
³⁵ Karmelli Hesray, Aravlı Paaray,
³⁶ Sovalı Natan oğlu Yigal, Gatlı Bani,
³⁷ Ammonlu Selek, Seruya oğlu Yoav'ın silah taşıyıcısı Beerotlu Nahray,
³⁸ Yattirli İra ve Garev,
³⁹ Hititli Uriya.
 Tümü otuz yedi kişiydi.

24

Davut Sayım Yapıyor (1Ta.21:1-26)

¹ RAB İsrail halkına yine öfkelenildi. Davut'u onlara karşı kışkırtarak, “Git, İsrail ve Yahuda halkını say” dedi. ² Kral, yanında bulunan ordu komutanı Yoav'a şu buyruğu verdi: “Dan'dan Beer-Şeva'ya dek İsrail'in bütün oymaklarına gidip halkı sayın ki, halkın sayısını bileyim.”

³ Ama Yoav, “RAB Tanrın halkını yüz kat daha çoğaltsın, efendim kralım da bunu görsün!” diye karşılık verdi, “Ancak, efendim kralım neden bunu istiyor?”

⁴ Gelgelelim kralın sözü Yoav'la birlik komutanlarının sözünden baskın çıktı. Böylece kralın yanından ayrılıp İsrail'de sayım yapmaya gittiler.

⁵⁻⁶ Şeria Irmağı'ndan geçerek Aroer yakınında, vadinin ortasındaki kentin güneyinde konakladılar. Oradan Gat'ı, Yazer'i, Gilat'ı, Tahtim-Hodşi topraklarını, Dan-Yaan'ı geçip Sayda'ya vardılar. ⁷ Sonra Sur Kalesi'ne, Hivliler'le Kenanlılar'ın bütün kentlerine uğradılar. Sonunda Yahuda ülkesinin Negev bölgesindeki Beer-Şeva'ya ulaştılar. ⁸ Dokuz ay yirmi gün ülkeyi baştan başa dolaştıktan sonra Yeruşalim'e döndüler. ⁹ Yoav sayımın sonucunu krala bildirdi: İsrail'de kılıç kuşanabilen sekiz yüz bin, Yahuda'daysa beş yüz bin kişi vardı.

¹⁰ Davut sayım yaptıktan sonra kendisini suçlu buldu ve RAB'be, “Bunu yapmakla büyük günah işledim!” dedi, “Ya RAB, lütfen kulunun suçunu bağışla. Çünkü çok akılsızca davrandım.”

¹¹⁻¹² Ertesi sabah Davut uyandığında, RAB Davut'un bilicisi Peygamber Gad'a şöyle dedi: “Gidip Davut'a de ki, ‘RAB şöyle diyor: Önüne üç seçenek koyuyorum. Bunlardan birini seç de sana onu yapayım.’”

¹³ Gad Davut'a gidip durumu anlattı ve şöyle dedi: “Ülkende yedi yıl kıtlık mı olsun? Yoksa seni kovalayan düşmanlarının önünden üç ay kaçmak mı istersin? Ya da ülkende üç gün salgın hastalık mı olsun? Beni gönderene ne yanıt vereyim, şimdi iyice düşün.”

¹⁴ Davut, “Sıkıntım büyük” diye yanıtladı, “İnsan eline düşmektense, RAB'bin eline düşelim. Çünkü O'nun acıması büyüktür.”

¹⁵ Bunun üzerine RAB o sabahtan belirlenen zamana dek İsrail ülkesine salgın hastalık gönderdi. Dan'dan Beer-Şeva'ya dek halktan yetmiş bin kişi öldü. ¹⁶ Melek Yeruşalim'i yok etmek için elini uzatınca, RAB göndereceği yıkımdan vazgeçti. Halkı yok eden meleğe, “Yeter artık! Elini çek” dedi. RAB'bin meleği Yevuslu Aravna'nın harman yerinde duruyordu. ¹⁷ Davut, halkı öldüren meleği görünce, RAB'be, “Günah işleyen benim, ben suç işledim” dedi, “Bu koyunlar ne yaptı ki? Ne olur beni ve babamın soyunu cezalandır.”

¹⁸ O gün Gad Davut'a gitti. Ona, “Gidip Yevuslu Aravna'nın harman yerinde RAB'be bir sunak kur” dedi. ¹⁹ Davut Gad'ın sözü uyarınca RAB'bin buyurduğu gibi gitti. ²⁰ Aravna

bakınca kralla görevlilerinin kendisine doğru yaklaştıklarını gördü. Varıp kralın önünde yüzüstü yere kapandı. ²¹ Sonra, “Efendim kral niçin kulunun yanına geldi?” diye sordu.

Davut, “RAB’be bir sunak kurmak üzere harman yerini senden satın almak için” diye yanıtladı, “Öyle ki, salgın hastalık halkın üzerinden kalksın.”

²² Aravna, “Efendim kral uygun gördüğünü alıp RAB’be sunsun” dedi, “İşte yakmalık sunu için öküzler ve odun için düvenlerle öküzlerin takımları! ²³ Ey kral, Aravna bütün bunları sana veriyor.” Sonra ekledi: “RAB Tanrının senden hoşnut olsun!”

²⁴ Ne var ki kral, “Olmaz!” dedi, “Senden malını kesinlikle bir ücret karşılığında satın alacağım. Çünkü Tanrım RAB’be karşılığını ödemedi yakmalık sunular sunmam.”

Böylece Davut harman yerini ve öküzleri elli şekel* gümüş karşılığında satın aldı.

²⁵ Davut orada RAB’be bir sunak kurup yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sundu. RAB de ülkeyle ilgili yakarışı yanıtladı ve salgın hastalık İsrail’den kaldırıldı.

* **24:24** “Elli şekel”: Yaklaşık 575 gr.

1.KRALLAR

GİRİŞ

İsrail'de Samuel kitaplarıyla başlayan krallığın tarihine 1.Krallar Kitabı'nda devam edilir. Kitabı üç bölüme ayırabiliriz:

1. Süleyman'ın İsrail Kralı olması, babası Davut'un ölümü.
2. Süleyman'ın krallığı ve yaptığı işler, özellikle Yeruşalim'de yaptırdığı tapınak.
3. Krallığın kuzey (İsrail) ve güney (Yahuda) krallığı olarak ikiye bölünmesi ve İ.Ö. 9. yüzyılın ortalarına kadar krallıkları yöneten kralların tarihi.

1.ve 2.Krallar kitaplarında her kral Tanrı'ya bağlı olup olmamasına göre değerlendiriliyor, ulusal başarı bu bağlılığa dayanıyor, putperestlikle sadakatsizlik felaketin öncüsü olarak görülüyor. Kuzey kralları zorluklar karşısında Tanrı'ya bağlı kalmayıp başarısız olurken, güney kralları yer yer daha başarılı olur.

Kitaplardaki önemli olaylardan biri Rab'bin yürekli peygamberlerinin halkı putlara tapmamaları ve Tanrı'ya itaatsizlik etmemeleri için uyardıklarıdır. Özellikle İlyas'ın, Baal'ın peygamberleriyle yaptığı savaşımın öyküsü büyük önem taşır (18. bölüm).

1. ve 2. Krallar kitapları Septuaginta'da 3. ve 4. Krallar diye bilinir.

Ana Hatlar:

- 1:1-2:12 Davut'un krallığının sonu
- 2:13-46 Süleyman'ın kral olması
- 3:1-11:43 Süleyman'ın krallığı
 - a. 3:1-4:34 Krallığın ilk yılları
 - b. 5:1-8:66 Tapınağın yapımı
 - c. 9:1-11:43 Krallığın son yılları
- 12:1-22:53 Bölünen krallıklar
 - a. 12:1-14:20 Kuzeydeki oymakların ayaklanması
 - b. 14:21-16:34 Yahuda ve İsrail krallıkları
 - c. 17:1-19:21 Peygamber İlyas
 - ç. 20:1-22:40 İsrail Kralı Ahav
 - d. 22:41-53 Yahuda Kralı Yehoşafat'la İsrail Kralı Ahazya

Kral Davut'un Son Yılları

¹ Yıllar geçmiş, Kral Davut yaşlanmıştı. Üstünü örtülerle örtmelerine karşın ısınamıyordu. ² Görevlileri, “Efendimiz kral!” dediler, “Yanında kalıp sana bakacak, koynunda yatıp seni ısıtacak genç bir kız arayalım.”

³ Görevliler bütün İsrail'i aradılar; sonunda Şunemli Avışak adında genç ve güzel bir kız bulup krala getirdiler. ⁴ Çok güzel olan genç kız, krala bakıp hizmet etti. Ama kral ona hiç dokunmadı.

Adoniya Kendini Kral İlan Ediyor

⁵ Hagit'in oğlu Adoniya kral olmayı düşünüyordu. Bu amaçla ortaya çıkıp kendine savaş arabaları, atlılar ve önünde koşacak elli muhafız buldu. ⁶ Babası Davut hiçbir zaman, “Neden şöyle ya da böyle davranıyorsun?” diye ona karşı çıkmamıştı. Avşalom'dan sonra dünyaya gelen Adoniya çok yakışıklıydı.

⁷ Adoniya, Seruya oğlu Yoav ve Kâhin Aviyatar'la görüşüp onların desteğini sağladı. ⁸ Ama Kâhin Sadok, Yehoyada oğlu Benaya, Peygamber Natan, Şimi, Rei ve Davut'un muhafızları ona katılmadılar.

⁹⁻¹⁰ Adoniya, Eyn-Rogel yakınlarında Sohelet Kayası denilen yerde davar, sığır ve besili buzağılar kurban edip bütün kardeşlerini, yani kralın oğullarını ve krala hizmet eden bütün Yahudalılar'ı çağırdı. Ama Peygamber Natan'ı, Benaya'yı, muhafızları ve kardeşi Süleyman'ı çağırmadı.

Süleyman'ın Kral İlan Edilmesi

¹¹ Bunun üzerine Natan, Süleyman'ın annesi Bat-Şeva'ya, “Hagit oğlu Adoniya efendimiz Davut'un haberi olmadan kendini kral ilan etmiş, duymadın mı?” dedi, ¹² “Şimdi izin ver de sana kendi canınla oğlun Süleyman'ın canını nasıl kurtaracağına ilişkin öğüt vereyim. ¹³ Git Kral Davut'a söyle, ‘Efendim kral, benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma o oturacak diye bana ant içmedin mi? O halde neden Adoniya kral oldu?’ ¹⁴ Sen kralla konuşmanı bitirmeden ben içeri girip sözlerini doğrulayacağım.”

¹⁵ Bat-Şeva yaşı çok ilerlemiş olan kralın odasına girdiğinde Şunemli Avişak ona hizmet ediyordu. ¹⁶ Bat-Şeva, kralın önünde diz çöküp yere kapandı. Kral, “Ne istiyorsun?” diye sordu.

¹⁷ Bat-Şeva şöyle karşılık verdi: “Efendim, ‘Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma oturacak’ diye bana Tanrın RAB adıyla ant içtin. ¹⁸ Efendim kral, şu anda senin haberin olmadan Adoniya krallığını ilan etti. ¹⁹ Sayısız sığır, davar ve besili buzağı kurban edip kralın bütün oğullarını, Kâhin Aviyatar'ı ve ordu komutanı Yoav'ı çağırdı, ama kulun Süleyman'ı çağırmadı. ²⁰ Efendim kral, bütün İsrail'in gözü sende. Senden sonra tahtına kimin geçeceğini öğrenmek istiyorlar. ²¹ Yoksa sen ölüp atalarına kavuşunca, ben ve oğlum Süleyman suçlu sayılacağız.”

²² Bat-Şeva daha kralla konuşurken Peygamber Natan geldi. ²³ Krala, “Peygamber Natan geldi” dediler. Natan kralın huzuruna çıkıp yüzüstü yere kapandı.

²⁴ Sonra, “Efendim kral, senden sonra Adoniya'nın kral olup tahtına geçeceğini söyledin mi?” dedi, ²⁵ “Adoniya bugün gidip sayısız sığır, davar ve besili buzağı kurban etmiş; kralın bütün oğullarını, ordu komutanlarını ve Kâhin Aviyatar'ı çağırmış. Şu anda hepsi onun önünde yiyip içiyor ve, ‘Yaşasın Kral Adoniya!’ diye bağırıyor. ²⁶ Ama Adoniya beni, Kâhin Sadok'u, Yehoyada oğlu Benaya'yı ve kulun Süleyman'ı çağırmadı. ²⁷ Efendim ve kralım, gerçekten bütün bunlara sen mi karar verdin? Yoksa senden sonra tahtına kimin geçeceğini biz kullarına bildirmeden mi bunu yaptın?”

²⁸ Kral Davut, “Bana Bat-Şeva'yı çağırın!” dedi. Bat-Şeva kralın huzuruna çıkıp önünde durdu.

²⁹ Kral Bat-Şeva'ya, “Beni bütün sıkıntılardan kurtaran, yaşayan RAB'bin adıyla ant içiyorum” dedi, ³⁰ “‘Benden sonra oğlun Süleyman kral olacak ve tahtıma geçecek’ diye İsrail'in Tanrısı RAB'bin adıyla içtiğim andı bugün yerine getireceğim.”

³¹ O zaman Bat-Şeva kralın önünde diz çöküp yüzüstü yere kapandı ve, “Efendim Kral Davut sonsuza dek yaşasın!” dedi.

³² Kral Davut, “Kâhin Sadok'u, Peygamber Natan'ı ve Yehoyada oğlu Benaya'yı bana çağırın” dedi. Hepsi önüne gelince, ³³ kral onlara şöyle dedi: “Efendinizin görevlilerini yanınıza alın ve oğlum Süleyman'ı benim katırıma bindirip Gihon'a götürün. ³⁴ Orada Kâhin Sadok ve Peygamber Natan onu İsrail Kralı olarak meshetsinler. Boru çalıp, ‘Yaşasın Kral Süleyman!’ diye bağırın. ³⁵ Onun ardından gidin; çünkü o gelip tahtıma oturacak ve yerime kral olacak. Onu İsrail ve Yahuda'ya yönetici atadım.”

³⁶ Yehoyada oğlu Benaya, “Amin” diye karşılık verdi, “Efendim kralın Tanrısı RAB de bu kararı onaylasın. ³⁷ RAB, efendim kralla birlikte olduğu gibi Süleyman'la da birlikte olsun ve onun krallığını Davut'un krallığından daha başarılı kılsın.”

³⁸ Kâhin Sadok, Peygamber Natan, Yehoyada oğlu Benaya, Keretliler'le Peletliler gidip Süleyman'ı Kral Davut'un katırına bindirdiler ve Gihon'a kadar ona eşlik ettiler. ³⁹ Kâhin

Sadok, Kutsal Çadır'dan yağ dolu boynuz kabı alıp Süleyman'ı meshetti. Boru çalınca bütün halk “Yaşasın Kral Süleyman!” diye bağırды. ⁴⁰ Herkes kaval çalarak Süleyman'ın ardından yürüdü. Öyle sevinçliyidiler ki, seslerinden adeta yer sarsılıyordu.

⁴¹ Adoniya ve yanındaki konuklar yemeklerini bitirirken kalabalığın gürültüsünü duydular. Boru sesini duyan Yoav, “Kentten gelen bu gürültü de ne?” diye sordu. ⁴² Yoav daha sorusunu tamamlamadan, Kâhin Aviyatar oğlu Yonatan çıkageldi. Adoniya ona, “İçeri gir, sen yiğit bir adamsın. İyi haberler getirmiş olmalısın” dedi.

⁴³ Yonatan, “Hayır, bu kez farklı” diye karşılık verdi, “Efendimiz Kral Davut, Süleyman'ı kral atadı. ⁴⁴ Kral, Kâhin Sadok, Peygamber Natan, Yehoyada oğlu Benaya ve Keretliler'le Peletliler'in Süleyman'ı kendi katırına bindirip götürmelerini istedi. ⁴⁵ Gihon'a götürülen Süleyman orada Kâhin Sadok'la Peygamber Natan tarafından kral olarak meshedildi. Oradan sevinçle döndüler ve sesleri kentte yankılanmaya başladı. Duyduğunuz sesler onların sesleridir. ⁴⁶ Üstelik Süleyman krallık tahtına oturdu bile. ⁴⁷ Ayrıca efendimiz Kral Davut'u kutlamaya gelen görevlileri, ‘Tanrın, Süleyman'ın adını senin adından daha yüce, krallığını senin krallığından daha başarılı kılsın’ diyorlar. Kral yatağının üzerine kapanarak, ⁴⁸ ‘Henüz gözlerim açıkken bugün tahtıma oturacak birini veren İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun’ diyor.”

⁴⁹ Bunun üzerine Adoniya'nın bütün konukları korkuya kapılıp kalktılar, her biri kendi yoluna gitti. ⁵⁰ Adoniya ise, Süleyman'dan korktuğu için, gidip sunağın boynuzlarına sarıldı*. ⁵¹ Durumu Süleyman'a anlattılar. “Adoniya senden korkuyor” dediler, “Sunağın boynuzlarına sarılmış ve ‘İlk önce Kral Süleyman ben kulunu kılıçla öldürmeyeceğine dair ant içsin’ diyor.”

⁵² Süleyman, “Eğer bana bağlı kalırsa, saçının bir teline bile zarar gelmez” diye yanıtladı, “Ama içinde bir kötülük varsa öldürülür.” ⁵³ Sonra Kral Süleyman'ın gönderdiği adamlar Adoniya'yı sunaktan indirip getirdiler. Adoniya gelip önünde yere kapanınca, ona, “Evine dön!” dedi.

2

Davut'un Süleyman'a Verdiği Görevler

¹ Davut'un ölümü yaklaşınca, oğlu Süleyman'a şunları söyledi: ² “Herkes gibi ben de yakında bu dünyadan ayrılacağım. Güçlü ve kararlı ol. ³ Tanrın RAB'bin verdiği görevleri yerine getir. Onun yollarında yürü ve Musa'nın yasında yazıldığı gibi Tanrı'nın kurallarına, buyruklarına, ilkelerine ve öğütlerine uy ki, yaptığın her şeyde ve gittiğin her yerde başarılı olasın. ⁴ O zaman RAB bana verdiği şu sözü yerine getirecektir: ‘Eğer soyun nasıl yaşadığına dikkat eder, candan ve yürekten bana bağlı kalarak yollarımda yürürse, İsrail tahtından senin soyunun ardı arkası kesilmeyecektir.’

⁵ “Seruya oğlu Yoav'ın bana ve İsrail ordusunun iki komutanı Ner oğlu Avner'le Yeter oğlu Amasa'ya neler yaptığını biliyorsun. Sanki savaş varmış gibi onları öldürerek barış döneminde kan döktü. Belindeki kemerle ayağındaki çarıklara kan bulaştırdı. ⁶ Sen aklına uyanı yap, ama onun ak saçlı başının esenlik içinde ölümler diyarına gitmesine izin verme.

⁷ “Gilatlı Barzillay'ın oğullarına iyi davran, sofranda yemek yiyenlerin arasında onlara da yer ver. Çünkü ben ağabeyin Avşalom'un önünden kaçtığım zaman onlar bana yardım etmişlerdi.

⁸ “Mahanayim'e gittiğim gün beni çok ağır biçimde lanetleyen Benyamin oymağından Bahurimli Gera'nın oğlu Şimi de yanında. Beni Şeria Irmağı kıyısında karşılamaya geldiğinde, ‘Seni kılıçla öldürmeyeceğim’ diye RAB'bin adıyla ona ant içmiştım. ⁹ Ama sen

* **1:50** Sunağın boynuzlarına sarılan öldürülmezdi (bkz. Çık.21:13-14).

2Sa.17:27-29 **2:8** 2Sa.16:5-13 **2:8** 2Sa.19:16-23

2:5 2Sa.3:27

2:5 2Sa.20:10

2:7

sakın onu cezasız bırakma. Ona ne yapacağını bilecek kadar akıllısın. Onun ak saçlı başını ölümler diyarına kanlar içinde gönder.”

Davut'un Ölümü (1Ta.29:26-28)

¹⁰ Davut ölüp atalarına kavuşunca, kendi adıyla bilinen kentte gömüldü. ¹¹ Yedi yıl Hevron'da, otuz üç yıl Yerusâlim'de olmak üzere toplam kırk yıl İsrail'de krallık yaptı. ¹² Babası Davut'un tahtına geçen Süleyman'ın krallığı çok sağlam temellere oturmuştu.

Adoniya'nın Ölümü

¹³ Hagit oğlu Adoniya, Süleyman'ın annesi Bat-Şeva'nın yanına gitti. Bat-Şeva ona, “Dostça mı geldin?” diye sordu.

Adoniya, “Dostça” diye karşılık verdi. ¹⁴ Ve ekledi: “Sana söyleyeceklerim var.”

Bat-Şeva, “Söyle!” dedi.

¹⁵ Adoniya, “Bildiğin gibi, daha önce krallık benim elimdeydi” dedi, “Bütün İsrail benim kral olmamı bekliyordu. Ancak her şey değişti ve krallık kardeşimin eline geçti. Çünkü RAB'bin isteği buydu. ¹⁶ Ama benim senden bir dileğim var. Lütfen geri çevirme.”

Bat-Şeva, “Söyle!” dedi.

¹⁷ Adoniya, “Kral Süleyman seni kırmaz” dedi, “Lütfen ona söyle, Şunemli Avışak'ı bana eş olarak versin.”

¹⁸ Bat-Şeva, “Peki, senin için kralla konuşacağım” diye karşılık verdi.

¹⁹ Bat-Şeva, Adoniya'nın dileğini iletmek üzere Kral Süleyman'ın yanına gitti. Süleyman annesini karşılamak için ayağa kalkıp önünde eğildikten sonra tahtına oturdu. Annesi için de sağ tarafına bir taht koydurdu. ²⁰ Tahtına oturan annesi, “Senden küçük bir dileğim var, lütfen beni boş çevirme” dedi.

Kral, “Söyle anne, seni kırmam” diye karşılık verdi.

²¹ Bat-Şeva, “Şunemli Avışak ağabeyin Adoniya'ya eş olarak verilsin” dedi.

²² Kral Süleyman, “Neden Şunemli Avışak'ın Adoniya'ya verilmesini istiyorsun?” dedi, “Krallığı da ona vermemi iste bari! Ne de olsa o benim büyüğüm. Üstelik Kâhin Aviyatar'la Seruya oğlu Yoav da ondan yana.”

²³ Bu olay üzerine Kral Süleyman RAB'bin adıyla ant içti: “Eğer Adoniya bu dileğini hayatıyla ödemezse, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın! ²⁴ Beni güçlendirip babam Davut'un tahtına oturtan, verdiği sözü tutup bana bir hanedan kuran, yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, Adoniya bugün öldürülecek!” ²⁵ Böylece Kral Süleyman Yehoyada oğlu Benaya'yı Adoniya'yı öldürmekle görevlendirdi. Benaya da gidip Adoniya'yı öldürdü.

Aviyatar'ın Sürgüne Gönderilmesi, Yoav'ın Ölümü

²⁶ Kral, Kâhin Aviyatar'a, “Anatot'taki tarlana dön” dedi, “Aslında ölümü hak ettin. Ama seni şimdi öldürmeyeceğim. Çünkü sen babam Davut'un önünde Egemen RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* taşıdın ve babamın çektiği bütün sıkıntıları onunla paylaştın.” ²⁷ Eli'nin ailesi hakkında RAB'bin Şilo'da söylediği sözün gerçekleşmesi için, Süleyman Aviyatar'ı RAB'bin kâhinliğinden uzaklaştırdı.

²⁸ Haber Yoav'a ulaştı. Yoav daha önce ayaklanan Avşalom'u desteklemediği halde Adoniya'yı destekledi. Bu nedenle RAB'bin Çadırı'na kaçtı ve sunağın boynuzlarına sarıldı. ²⁹ Yoav'ın RAB'bin Çadırı'na kaçıp sunağın yanında olduğu Kral Süleyman'a bildirildi. Süleyman, Yehoyada oğlu Benaya'ya, “Git, onu vur!” diye buyruk verdi.

³⁰ Benaya RAB'bin Çadırı'na gitti ve Yoav'a, “Kral dışarı çıkmanı buyuruyor!” dedi.

Yoav, “Hayır, burada ölmek istiyorum” karşılığını verdi.

Benaya gidip Yoav'ın kendisini nasıl yanıtladığını krala bildirdi.

³¹ Kral, “Onun istediği gibi yap” dedi, “Onu orada öldür ve göm. Yoav'ın boş yere döktüğü kanın sorumluluğunu benim ve babamın soyu üstünden kaldırmış olursun. ³² RAB döktüğü kandan ötürü onu cezalandıracaktır. Çünkü Yoav babam Davut'un bilgisi dışında, kendisinden daha iyi ve doğru olan iki kişiyi –İsrail ordusunun komutanı Ner oğlu Avner'le Yahuda ordusunun komutanı Yeter oğlu Amasa'yı– kılıçla öldürdü. ³³ Böylece dökülen kanlarının sorumluluğu sonsuza dek Yoav'ın ve soyunun üstünde kalacaktır. Ama RAB, Davut'a, soyuna, ailesine ve tahtına sonsuza dek esenlik verecektir.”

³⁴ Yehoyada oğlu Benaya gidip Yoav'ı öldürdü. Onu ıssız bir bölgede bulunan kendi evine gömdüler. ³⁵ Kral, Yoav'ın yerine Yehoyada oğlu Benaya'yı ordu komutanı yaptı. Aviyatar'ın yerine de Kâhin Sadok'u atadı.

Şimi'nin Ölümü

³⁶ Sonra kral haber gönderip Şimi'yi çağırttı. Ona, “Yeruşalim'de kendine bir ev yap ve orada otur” dedi, “Hiçbir yere gitme. ³⁷ Oradan ayrılıp Kidron Vadisi'nden öteye geçtiğin gün bil ki öleceksin. Sorumluluk sana ait.”

³⁸ Şimi krala, “Efendim kral, peki” diye karşılık verdi, “Kulun olarak söylediklerini aynen yapacağım.” Şimi Yeruşalim'de uzun süre yaşadı.

³⁹ Aradan üç yıl geçmişti, Şimi'nin iki kölesi Gat Kralı Maaka oğlu Akiş'in yanına kaçtı. Kölelerin Gat'a kaçtığını Şimi'ye haber verdiler. ⁴⁰ Bunun üzerine Şimi kalkıp eşeğine palan vurdu ve kölelerini aramak üzere Gat'a Akiş'in yanına gitti. Kölelerini bulup Gat'tan geri getirdi.

⁴¹ Şimi'nin Yeruşalim'den Gat'a gidip döndüğü Süleyman'a anlatılınca, ⁴² Süleyman Şimi'yi çağırttı. “Sana RAB'bin adıyla ant içirmedim mi?” dedi, “ ‘Kalkıp herhangi bir yere gittiğin gün öleceğini bil!’ diye seni uyarmadım mı? Sen de bana: ‘Peki, sözünü dinleyeceğim’ demedin mi? ⁴³ Öyleyse neden RAB'bin adına içtiğin anda ve buyruğuma uymadın?”

⁴⁴ Kral, Şimi'ye karşı sözlerini şöyle sürdürdü: “Babam Davut'a yaptığın bütün kötülükleri çok iyi biliyorsun. Bu yaptıklarından dolayı RAB seni cezalandıracak. ⁴⁵ Ama Kral Süleyman kutsanacak ve Davut'un tahtı RAB'bin önünde sonsuza dek kurulu kalacaktır.”

⁴⁶ Kral, Yehoyada oğlu Benaya'ya buyruk verdi. O da gidip Şimi'yi öldürdü. Böylece Süleyman'ın krallığı iyice pekişti.

3

Süleyman Tanrı'dan Bilgelik İstiyor (2Ta.1:3-12)

¹ Süleyman, Mısır Firavunu'nun kızıyla evlendi. Böylece firavunla müttefik oldu. Eşini Davut Kenti'ne götürdü. Kendi sarayı, RAB'bin Tapınağı ve Yeruşalim'in çevre surları tamamlanıncaya kadar orada yaşadılar. ² Halk, hâlâ çeşitli tapınma yerlerinde RAB'be kurban sunuyordu. Çünkü o güne dek RAB'bin adına yapılmış bir tapınak yoktu. ³ Süleyman babası Davut'un kurallarına uyarak RAB'be olan sevgisini gösterdi. Ancak hâlâ çeşitli tapınma yerlerinde kurban sunuyor, buhur yakıyordu.

⁴ Tapınma yerlerinin en ünlüsü Givon'daydı. Kral Süleyman oraya giderek sunakta bin yakmalık sunu sundu. ⁵ RAB Tanrı, Givon'da o gece rüyada Süleyman'a görünüp, “Sana ne vermemi istersin?” diye sordu.

⁶ Süleyman, “Kulun babam Davut'a büyük iyilikler yaptın” diye karşılık verdi, “O sana bağlı, doğru, bütün yüreğiyle dürüst biri olarak yolunda yürüdü. Bugün tahtına oturacak bir oğul vermekle ona büyük bir iyilik daha yapmış oldun.

⁷ “Ya RAB Tanrım! Ben henüz çocuk denecek bir yaşta, yöneticilik nedir bilmezken bu kulunu babam Davut'un yerine kral atadın. ⁸ İşte kulun kendi seçtiğin kalabalık halkın, sayılamayacak kadar büyük bir kalabalığın ortasındadır. ⁹ Bu yüzden bana öyle sezgi dolu

bir yürek ver ki, iyi ile kötüyü ayırt edip halkını yönetebileyim. Başka türlü senin bu büyük halkını kim yönetebilir!”

¹⁰ Süleyman'ın bu isteği Rab'bi hoşnut etti. ¹¹⁻¹² Tanrı ona şöyle dedi: “Madem kendin için uzun ömür, zenginlik ve düşmanlarının ölümünü istemedin, bunların yerine adil bir yönetim için bilgelik istedin; isteğini yerine getireceğim. Sana öyle bir bilgelik ve sezgi dolu bir yürek vereceğim ki, benzeri ne senden öncekilerde görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir. ¹³ Sana istemediklerini de vereceğim: Yaşadığın sürece öbür kralların erişemeyeceği bir zenginlik ve onura ulaşacaksın. ¹⁴ Eğer sen de baban Davut gibi kurallarına ve buyruklarına uyup yollarımda yürürsen, sana uzun ömür de vereceğim.”

¹⁵ Süleyman uyanınca bunun bir rüya olduğunu anladı. Sonra Yeruşalim'e gitti, Rab'bin Antlaşma Sandığı'nın* önünde durup yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundu. Ayrıca bütün görevlilerine de bir şölen verdi.

Süleyman Bilgece Yargılıyor

¹⁶ Bir gün iki fahişe gelip kralın önünde durdu. ¹⁷ Kadınlardan biri krala şöyle dedi: “Efendim, bu kadınla ben aynı evde kalıyoruz. Birlikte kaldığımız sırada ben bir çocuk doğurdum. ¹⁸ İki gün sonra da o doğurdu. Evde yalnızdık, ikimizden başka kimse yoktu. ¹⁹ Bu kadın geceleyin çocuğunun üzerine yattığı için çocuk ölmüş. ²⁰ Gece yarısı, ben kulun uyurken, kalkıp çocuğumu almış, koynuna yatırmış, kendi ölü çocuğunu da benim koynuma koymuş. ²¹ Sabahleyin oğlumu emzirmek için kalktığımda, onu ölmüş buldum. Ama sabah aydınlığında dikkatle bakınca, onun benim doğurduğum çocuk olmadığını anladım.”

²² Öbür kadın, “Hayır! Yaşayan çocuk benim, ölü olan senin!” diye çıkıştı.

Birinci kadın, “Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan çocuk benim!” diye diretti. Kralın önünde böyle tartışıp durdular.

²³ Kral, “Biri, ‘Yaşayan çocuk benim, ölü olan senin’ diyor, öbürü, ‘Hayır! Ölen çocuk senin, yaşayan benim’ diyor. ²⁴ O halde bana bir kılıç getirin!” dedi. Kılıç getirilince, ²⁵ kral, “Yaşayan çocuğu ikiye bölüp yarısını birine, yarısını öbürüne verin!” diye buyurdu.

²⁶ Yüreği oğlunun acısıyla sızlayan, çocuğun gerçek annesi krala, “Aman efendim, sakın çocuğu öldürmeyin! Ona verin!” dedi.

Öbür kadınsa, “Çocuk ne benim, ne de senin olsun, onu ikiye bölsünler!” dedi.

²⁷ O zaman kral kararını verdi: “Sakın çocuğu öldürmeyin! Birinci kadına verin, çünkü gerçek annesi odur.”

²⁸ Kralın verdiği bu kararı duyan bütün İsraililer hayranlık içinde kaldı. Herkes adil bir yönetim için Süleyman'ın Tanrı'dan gelen bilgeliğe sahip olduğunu anladı.

4

Süleyman'ın Görevlileri

¹ Süleyman bütün İsrail'in kralıydı. ² Görevlileri ise şunlardı:

Kâhin: Sadok oğlu Azarya. ³ Yazmanlar: Şişa'nın oğulları Elihoref ve Ahiya. Devlet tarihçisi: Ahilut oğlu Yehoşafat. ⁴ Ordu komutanı: Yehoyada oğlu Benaya. Kâhinler: Sadok ve Aviyatar. ⁵ Baş vali: Natan oğlu Azarya. Kralın özel danışmanı: Natan oğlu Kâhin Zavut. ⁶ Saray sorumlusu: Ahişar. Angaryacıların başı: Avda oğlu Adoniram.

⁷ Süleyman'ın İsrail'de on iki bölge valisi vardı. Bunlar kralın ve sarayın yiyecek içecek gereksinimini karşılardı. Her vali yılda bir ay bu gereksinimleri karşılamakla yükümlüydü.

⁸ Bu valiler şunlardı: Efrayim'in dağlık bölgesinde Ben-Hur; ⁹ Makaz, Şaalvim, Beytşemeş ve Elon-Beythanan bölgelerinde Ben-Deker; ¹⁰ Arubbot, Soko ve bütün Hefer

bölgesinde Ben-Heset; ¹¹ Nafat-Dor bölgesinde Süleyman'ın kızı Tafat'la evli olan Ben-Avinadav; ¹² Taanak, Megiddo, Yizreel'in altında Saretan'ın yanındaki bütün Beytşean ve Beytşean'dan Avel-Mehola ve Yokmoam'ın ötelere kadar uzanan bölgede Ahilut oğlu Baana; ¹³ Ramot-Gilat, Gilat'ta Manaşşe oğlu Yair'in yerleşim birimleri ve Başan'daki Argov yöresinde surlar ve tunç sürgülerle güçlendirilmiş altmış büyük kentin başında Ben-Gever; ¹⁴ Mahanayim bölgesinde İddo oğlu Ahinadav; ¹⁵ Naftali bölgesinde Süleyman'ın kızı Basemat'la evlenen Ahimaas; ¹⁶ Aşer ve Bealot bölgelerinde Huşay oğlu Baana; ¹⁷ İssakar bölgesinde Paruah oğlu Yehoşafat; ¹⁸ Benyamin bölgesinde Ela oğlu Şimi; ¹⁹ Gilat bölgesinde, yani Amorlular'ın Kralı Sihon'la Başan Kralı Og'un eski topraklarında Uri oğlu Gever. Ayrıca Yahuda bölgesinin* tek valisi vardı.

Süleyman'ın Bir Günlük Gereksinimleri

²⁰ Yahuda ve İsrail halkı kıyıların kumu kadar kalabalıktı. Herkes yiyip içip sevinç içinde yaşıyordu. ²¹ Süleyman, Fırat Irmağı'ndan Filist'e, oradan Mısır sınırına kadar bütün ülkelere egemendi. Bu ülkeler Süleyman'ın yaşamı boyunca ona haraç ödeyip hizmet ettiler.

²² Süleyman'ın sarayının bir günlük yiyecek gereksinimi şunlardı: Otuz kor† ince, altmış kor‡ kepekli un; ²³ onu ahırda, yirmisi çayırda yetiştirilmiş sığır ve yüz koyun; ayrıca geyikler, ceylanlar, karacalar ve semiz kuşlar. ²⁴ Tifsah'tan Gazze'ye kadar, Fırat Irmağı'nın batısındaki bütün krallıkları Süleyman yönetiyordu. Her tarafta barış vardı. ²⁵ Dan'dan Beer-Şeva'ya kadar Yahuda ve İsrail halkının her bireyi Süleyman'ın yaşamı boyunca kendi asması ve incir ağacı altında güvenlik içinde yaşadı.

²⁶ Süleyman'ın savaş arabalarının atları için dört binŞ ahır ve on iki bin atlısı vardı.

²⁷ Bölge valilerinin her biri kendine düşen bir ay boyunca, Kral Süleyman'a ve sofrasına oturan herkese yiyecek sağlar, hiçbir şeyi eksik etmezdi. ²⁸ Her vali kendisine verilen buyruk uyarınca, savaş arabalarının atlarıyla öbür atlar için belirli bir yere arpa ve saman getirirdi.

Süleyman'ın Eşsiz Bilgeliği

²⁹ Tanrı, Süleyman'a bilgelik, derin bir sezgi, kıyılarıdaki kum kadar anlayış verdi. ³⁰ Süleyman'ın bilgeliği, bütün doğuluların ve Mısırlıların bilgeliğinden daha üstündü. ³¹ O, Ezrahlı Etan, Mahol'un oğulları Heman, Kalkol ve Darda dahil herkesten daha bilgeydi. Ünü çevredeki bütün uluslara yayılmıştı. ³² Üç bin özdeyişi ve bin beş ezgisi vardı. ³³ Lübnan sedir ağacından duvarlarda biten mercanköşkotuna kadar bütün ağaçlardan söz ettiği gibi, hayvanlar, kuşlar, sürüngenler ve balıklardan da söz edebiliyordu. ³⁴ Süleyman'ın bilgeliğini duyan dünyanın bütün kralları ona adamlarını gönderirdi. Bütün uluslardan insanlar gelir, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlerdi.

5

Tapınağın Yapım Hazırlıkları (2Ta.2:1-18)

¹ Sur Kralı Hiram, Süleyman'ın babası Davut'un yerine kral olarak meshedildiğini duyunca, elçilerini Süleyman'a gönderdi. Çünkü Davut'la hep dostça geçinmişti. ² Süleyman Hiram'a şu haberi gönderdi: ³ “Bildiğin gibi, babam Davut çevresindeki savaşlar yüzünden Tanrısı RAB'bin adına bir tapınak yapamadı. Bu savaşlarda RAB, Davut'un düşmanlarını onun ayakları altına serdi. ⁴ Oysa şimdi Tanrım RAB her yönden bana rahatlık verdi. Ne bir düşmanım var, ne de kötü bir olay. ⁵ RAB, babam Davut'a, ‘Tahtına oturtacağım

* **4:19** Septuaginta “Yahuda bölgesi”, Masoretik metin “Ülke”. **4:21** Yar.15:18; 2Ta.9:26 † **4:22** “Otuz kor”: Yaklaşık 4 ton. ‡ **4:22** “Altmış kor”: Yaklaşık 8 ton. **4:26** 1Kr.10:26; 2Ta.1:14; 9:25 § **4:26** Septuaginta “Dört bin”, Masoretik metin “Kırk bin”. **4:31** Mez.89:0 **4:32** Özd.1:1; 10:1; 25:1; Ezg.1:1 **5:5** 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12

oğlun benim adıma bir tapınak yapacak' diye söz verdi. Ben de Tanrım RAB'bin adına bir tapınak yapmaya karar verdim.

⁶ “Şimdi bana Lübnan'dan sedir ağaçları kesmeleri için adamlarına buyruk ver. Benim adamlarım da seninkilerle birlikte çalışsın. Adamların için istediğin ücreti vereceğim. Aramızda Saydalılar kadar ağaç kesmede usta adamlar olmadığını biliyorsun.”

⁷ Hiram, Süleyman'dan bu haberi alınca çok sevindi ve, “Bugün, o büyük ulusu yönetmek üzere Davut'a bilge bir oğul veren RAB'be övgüler olsun!” dedi.

⁸ Sonra Hiram Süleyman'a şu haberi gönderdi: “Gönderdiğin haberi aldım. Sedir ve çam ağaçlarıyla ilgili bütün dileklerini yerine getireceğim. ⁹ Adamlarım tomrukları Lübnan'dan denize indirecekler, ben de onları sallar halinde bağlatıp belirteceğin yere kadar yüzdüreceğim. Orada adamlarım onları çözer, sen de alıp götürürsün. Sarayımın yiyecek gereksinimini karşılamakla, sen de benim dileğimi yerine getirmiş olursun.”

¹⁰ Hiram Süleyman'a istediği kadar sedir ve çam tomruğu sağladı. ¹¹ Süleyman her yıl Hiram'a sarayının yiyecek gereksinimi olarak yirmi bin kor buğday*, yirmi kor† saf zeytinyağı verirdi. ¹² RAB, verdiği söz uyarınca, Süleyman'a bilgelik verdi. Süleyman'la Hiram arasında barış vardı. Aralarında bir antlaşma yaptılar.

¹³ Kral Süleyman angaryasına çalıştırmak üzere bütün İsrail'den otuz bin adam topladı. ¹⁴ Sırayla her ay on binini Lübnan'a gönderiyordu. Bir ay Lübnan'da, iki ay evlerinde kalıyorlardı. Angaryasına çalışan adamların başında Adoniram vardı. ¹⁵ Süleyman'ın yük taşıyan 70 000, dağlarda taş kesen 80 000 adamı vardı. ¹⁶ Ayrıca, işin yürümesini sağlayan ve işçileri yöneten 3 300 görevlisi vardı. ¹⁷ İşçiler, kralın buyruğu uyarınca, tapınağın temelini yontma taşlarla atmak üzere ocaktan büyük ve kaliteli taşlar kesip çıkardılar. ¹⁸ Süleyman'ın ve Hiram'ın yapıcılarıyla Gevallılar, tapınağın yapımı için taşlarla keresteleri kesip hazırladılar.

6

Tapınağın Yapılışı (2Ta.3:1-14)

¹ İsrail halkı Mısır'dan çıktıktan dört yüz seksen yıl sonra, Süleyman, krallığının dördüncü yılının ikinci ayı olan Ziv ayında RAB'bin Tapınağı'nın yapımına başladı.

² Kral Süleyman'ın RAB için yaptığı tapınağın uzunluğu altmış*, genişliği yirmi†, yüksekliği otuz arşındı‡. ³ Tapınağın ana bölümünün önündeki eyvan tapınağın genişliğinde olup yirmi arşındı. Eyvan tapınağın önünden ileriye doğru on arşındı§. ⁴ Süleyman tapınakta dışa doğru daralan kafesli pencereler yaptırdı. ⁵ Tapınağın dış cephesine bitişik, ana bölümün ve iç odanın çevresindeki duvarlara bitişik, odalardan oluşan katlar yaptırdı. ⁶ Alt kat beş arşın*, orta kat altı arşın†, üst kat yedi arşın‡ genişliğindeydi. Kirişler tapınağın duvarlarına girmesin diye duvarların çevresinde dışarıya doğru çıkıntılar bıraktı.

⁷ Tapınağın yapımında kullanılan taşlar taş ocaklarında yontulmuştu. Onun için yapım halindeki tapınakta çekiç ve balta dahil hiçbir demir aletin sesi duyulmadı. ⁸ Aşağı§ yan katın girişi tapınağın güneyindeydi. Döner bir merdivenle orta kata, oradan da üçüncü kata çıkılırdı. ⁹ Süleyman tapınağı yapıp tamamladı. Üstünü sedir ağacından direklerle, kalın tahtalarla kapattı. ¹⁰ Dış duvarlara bitişik katlar tapınağın çevresini kapsıyordu. Her birinin yüksekliği beş arşındı*. Bunlar sedir ağacından kirişlerle tapınağa eklendi.

* **5:11** “Yirmi bin kor buğday”: Yaklaşık 3 500 ton. † **5:11** “Yirmi kor”: Yaklaşık 4 400 lt. * **6:2** “Altmış arşın”: Yaklaşık 27 m. † **6:2** “Yirmi arşın”: Yaklaşık 9 m. ‡ **6:2** “Otuz arşın”: Yaklaşık 13.5 m. § **6:3** “On arşın”: Yaklaşık 4.5 m. * **6:6** “Beş arşın”: Yaklaşık 2.3 m. † **6:6** “Altı arşın”: Yaklaşık 2.7 m. ‡ **6:6** “Yedi arşın”: Yaklaşık 3.2 m. § **6:8** Septuaginta “Aşağı”, Masoretik metin “Orta”. * **6:10** “Beş arşın”: Yaklaşık 2.3 m.

¹¹ RAB, Süleyman'a şöyle seslendi: ¹² “Bu tapınağı yapmaktasın. Kurallarıma, ilkelerime ve bütün buyruklarıma uyup onlara bağlı kalırsan, baban Davut'a verdiğim sözü senin aracılığıyla yerine getireceğim. ¹³ Halkım İsrail'in arasında yaşayıp onları hiç terk etmeyeceğim.”

¹⁴ Süleyman tapınağı yapıp bitirdi. ¹⁵ Tapınağın iç duvarlarının yüzeyini sedir ağaçlarıyla döşeyip üstlerini tabandan tavana kadar tahtalarla kapladı. Tapınağın zeminini ise çam tahtalarla döşetti. ¹⁶ En Kutsal Yer olarak adlandırılan iç oda, tapınağın arka bölümünde yapıldı. Tabandan tavana kadar sedir tahtasından oluşan bir duvarla öbür bölümlerden ayrıldı. Bu bölümün uzunluğu yirmi arşındı. ¹⁷ Bu iç odanın önündeki ana bölümün uzunluğu ise kırk arşındı†. ¹⁸ Taşlar görünmesin diye tapınağın içi, üzerine sukabağı ve çiçek motifleri oyulmuş sedir tahtalarıyla kaplandı.

¹⁹ Tapınağın içinde RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* konacağı iç oda hazırlandı. ²⁰ Bu odanın içten içe uzunluğu, genişliği ve yüksekliği yirmişer arşındı. Süleyman odayı saf altınla kaplattı. Sunağı da sedir tahtalarla döşetti. ²¹ Tapınağın içini saf altınla kaplattı; iç odanın önüne altın zincirler asıp orayı da altınla kaplattı. ²² Böylece iç odadaki sunak dahil, tapınağın içini tamamen altınla kaplatmış oldu.

²³ İç odada her biri on arşın yüksekliğinde, iğde ağacından iki Keruv yaptı. ²⁴ Her kanadı beşer arşın olan Keruv'un açık kanatları bir uçtan öbür uca toplam on arşındı. ²⁵ Öbür Keruv'un kanat açıklığı da on arşındı. Her iki Keruv'un da ölçüsü ve görünüşü aynıydı. ²⁶ İkisinin de yüksekliği on arşındı. ²⁷ Süleyman Keruvlar'ı tapınağın iç odasına yerleştirdi. Keruvlar'dan birinin açık kanadı bir duvara, ötekini kanadı karşı duvara erişirken, öbür kanatları da odanın ortasında birbirine değiyordu. ²⁸ Süleyman Keruvlar'ı da altınla kaplattı.

²⁹ Tapınağın iç ve dış odalarının bütün duvarlarını kabartma Keruvlar, hurma ağaçları ve çiçek motifleriyle süsletti. ³⁰ Tapınağın hem iç, hem de dış odasının döşemelerini altınla kaplattı.

³¹ İç odanın girişine iğde ağacından iki kanatlı söveli bir kapı yaptırdı. Söveli kapının genişliği tapınağın genişliğinin beşte biriydi‡. ³² İğde ağacından yapılan iki kapı kanadının üstüne kabartma Keruvlar, hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydu. Keruvlar ve hurma ağaçlarını altınla kaplattı. ³³ Aynı biçimde ana bölümün girişine de iğde ağacından kapı söveleri yaptırdı. Bu söveli kapı tapınağın genişliğinin dörtte biriydi. ³⁴ Ayrıca, çam ağacından, her biri iki kanatlı, katlanabilen iki kapı yaptırdı. ³⁵ Bunların da üstüne Keruvlar, hurma ağaçları ve çiçek motifleri oydu. Oymaların üzerini düzgün biçimde altınla kaplattı.

³⁶ İç avlunun duvarlarını üç sıra yontma taş ve bir sıra sedir ağacı kirişleriyle yaptırdı.

³⁷ RAB'bin Tapınağı'nın temeli dördüncü yılın Ziv ayında atıldı. ³⁸ On birinci yılın sekizinci ayı olan Bul ayında tapınak tasarlandığı biçimde bütün ayrıntılarıyla tamamlandı. Tapınağın yapımı Süleyman'ın yedi yılını almıştı.

7

Süleyman'ın Sarayı

¹ Süleyman kendine, yapımı on üç yıl süren bir saray yaptırdı.

² Uzunluğu yüz*, genişliği elli†, yüksekliği otuz arşın‡ olan Lübnan Ormanı adında bir saray daha yaptırdı. Saray sedir kirişler yerleştirilmiş dört sıra halindeki sedir sütunların üzerine yapılmıştı. ³ Sütunların üstündeki kırk beş kirişin üstü sedir tahtalarıyla

6:16 Çık.26:33-34 † **6:17** “Kırk arşın”: Yaklaşık 18 m. **6:22** Çık.30:1-3 **6:23** Çık.25:18-20 ‡ **6:31** “Söveli kapının genişliği tapınağın genişliğinin beşte biriydi” ya da “Kapı söveleri beş köşeliydi.” Benzer ifade 33. ayette de geçmektedir.

* **7:2** “Yüz arşın”: Yaklaşık 45 m. † **7:2** “Elli arşın”: Yaklaşık 22.5 m. ‡ **7:2** “Otuz arşın”: Yaklaşık 13.5 m.

kaplanmıştı. Bir sıra on beş kirişten oluşuyordu. ⁴ Kafesli pencereler üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı. ⁵ Kapılar ve kapı söveleri dört köşeliydi. Pencereler ise üç sıra halinde birbirine bakacak biçimde yapılmıştı.

⁶ Süleyman elli arşın uzunluğunda otuz arşın genişliğinde sütunlu bir eyvan yaptırdı. Eyvanın önünde sütunlarla desteklenmiş asma tavan vardı.

⁷ Taht Eyvanı'nı, yani kararların verileceği Yargı Eyvanı'nı da yaptırdı. Bu eyvan da baştan aşağı sedir tahtalarıyla kaplıydı. ⁸ Eyvanın arkasında öbür avludaki kendi oturacağı saray da aynı biçimde yapılmıştı. Süleyman, karısı olan firavunun kızı için de bu eyvanın benzeri bir saray yaptırdı.

⁹ Dışarıdan büyük avluya, temelden çatıya kadar bütün bu yapılar kaliteli taşlarla yapılmıştı. Taşlar testereyle kesilmiş, ön ve arka yüzleri yontulmuş, belirli ölçülere göre hazırlanmıştı. ¹⁰ Temeller sekiz[§] ve on arşın* uzunluğunda büyük, seçme taşlardan atılmıştı. ¹¹ Üstlerinde belirli ölçülere göre kesilmiş kaliteli taşlar ve sedir kirişler vardı. ¹² Büyük avlu üç sıra yontma taş ve bir sıra sedir kirişlerinden oluşan bir duvarla çevrilmişti. RAB'bin Tapınağı'nın iç avlusuyla eyvanın duvarları da aynı yapıdaydı.

Hiram'ın Görevi

(2Ta.3:17; 4:2-6; 10-5:1)

¹³ Kral Süleyman haber gönderip Sur'dan Hiram'ı getirtti. ¹⁴ Hiram'ın annesi Naftali oymağından dul bir kadın, babası ise Surlu bir tunç işçisiydi. Hiram tunç işlemede bilgili, deneyimli, usta biriydi. Gelip Kral Süleyman'ın bütün işlerini yaptı.

¹⁵ Hiram her birinin yüksekliği on sekiz[†] arşın ve çevresi on iki arşın[‡] olan iki tunç sütun döktü. ¹⁶ Sütunların üzerine koymak için beşer arşın[§] yüksekliğinde dökme tunçtan iki sütun başlığı yaptı. ¹⁷⁻¹⁸ Sütun başlıklarının her biri ağla kaplanmıştı. Ağın üzeri yedi sıra örgülü zincirle ve iki sıra nar motifiyle bezenmişti. ¹⁹ Eyvanda bulunan dört arşın* yüksekliğindeki sütun başlıkları da nilüfer biçimindeydi. ²⁰ Her iki sütun başlığında, örgülü ağa yakın çıkıntının yukarısında çepeçevre diziler halinde iki yüz nar motifi vardı.

²¹ Hiram sütunları tapınağın eyvanına dikip sağdakine Yakın[†], soldakine Boaz[‡] adını verdi. ²² Sütun başlıkları nilüfer biçimindeydi. Böylece sütunların işi tamamlanmış oldu.

²³ Hiram dökme tunçtan on arşın[§] çapında, beş arşın derinliğinde, çevresi otuz arşın* yuvarlak bir havuz yaptı.

²⁴ Havuz, kenarlarının altındaki iki sıra sukabağı motifiyle birlikte dökülmüştü. Her arşında onar tane olan bu motifler havuzu çepeçevre kuşatıyordu.

²⁵ Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuştu. Boğaların sağrıları içe dönüktü. ²⁶ Havuzun çeperi dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kâse kenarlarını, nilüferleri andırıyordu. İki bin bat[†] su alıyordu.

²⁷ Hiram her biri dört arşın uzunluğunda, dört arşın genişliğinde ve üç arşın[‡] yüksekliğinde on adet tunç ayaklık yaptı. ²⁸ Ayaklıklar aynalıklarla döşenmiş, aynalıklar da çerçeve içine alınmıştı. ²⁹ Aynalıklar aslan, boğa, Keruv motifleriyle süslenmişti. Çerçeveler de böyleydi, yalnız aslanlarla boğaların üstünde ve altında sarkık çelenk işlemeleri vardı. ³⁰ Her bir ayaklığın dört tunç tekerleği ve dingilleri vardı. Dört köşeye de kazan için destekler yapılmıştı. Her dökme destek çelenklerle süslenmişti. ³¹ Ayaklığın üst yüzeyinde kazan için bir arşın[§] yüksekliğinde yuvarlak çerçeveli bir boşluk vardı. Boşluğun tabanı bir

7:8 1Kr.3:1 § 7:10 "Sekiz arşın": Yaklaşık 3.6 m. * 7:10 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m. † 7:15 "On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m. ‡ 7:15 "On iki arşın": Yaklaşık 5.4 m. § 7:16 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m. * 7:19 "Dört arşın": Yaklaşık 1.8 m. † 7:21 "Yakin": "Pekiştirir" anlamına gelir. ‡ 7:21 "Boaz": "Güç O'ndadır (Tanrı'dadır)" anlamına gelebilir. § 7:23 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m. * 7:23 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m. † 7:26 "İki bin bat": Yaklaşık 44 000 lt. ‡ 7:27 "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m. § 7:31 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm.

buçuk arşın* genişliğindeydi. Çevresinde oymalar vardı. Ayaklıkların aynalıkları yuvarlak değil, kareydi.

³² Aynalıkların altındaki dört tekerleğin dingilleri ayaklıklara bağlıydı. Her tekerleğin çapı bir buçuk arşındı. ³³ Tekerlekler savaş arabalarının tekerlekleri gibiydi. Dingilleri, jantları, parmakları ve göbeklerinin hepsi dökümdü.

³⁴ Her ayaklığın dört köşesinde de kendinden dört destek vardı. ³⁵ Ayaklıkların üstünde yarım arşın† yüksekliğinde yuvarlak birer halka vardı. Ayaklıkların başındaki dayanaklar ve yan aynalıklar da ayaklıklara bitişikti. ³⁶ Hiram dayanakların ve aynalıklarının genişliği oranında her birinin yüzeyine Keruvlar, aslanlar, hurma ağaçları, çevrelerine de çelenkler oydu. ³⁷ Böylece on ayaklığı yaptı; hepsinin dökümü, ölçüsü ve biçimi aynıydı.

³⁸ Hiram ayrıca on ayaklığın üzerine oturan dörder arşın genişliğinde on tunç kazan yaptı. Her kazan kırk bat‡ su alıyordu. ³⁹ Ayaklıkların beşini tapınağın güneyine, beşini kuzeyine yerleştirdi. Havuzu ise tapınağın güneydoğu köşesine yerleştirdi.

⁴⁰ Hiram kazanlar, kürekler, çanaklar yaptı. Böylece Kral Süleyman için üstlenmiş olduğu RAB'bin Tapınağı'yla ilgili bütün işleri tamamlamış oldu:

⁴¹ İki sütun ve iki yuvarlak sütun başlığı, bu başlıkları süsleyen iki örgülü ağ,

⁴² Sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi,

⁴³ On kazan ve ayaklıkları,

⁴⁴ Havuz ve havuzu taşıyan on iki boğa heykeli,

⁴⁵ Kovalar, kürekler, çanaklar.

Hiram'ın Kral Süleyman için RAB'bin Tapınağı'na yaptığı bütün bu eşyalar parlak tunçtandı.

⁴⁶ Kral bunları Şeria Ovası'nda, Sukkot ile Saretan arasındaki killi topraklarda döktürmüştü. ⁴⁷ Eşyalar o kadar çoktu ki, Süleyman hepsini tartmadı. Kullanılan tuncun hesabı tutulmadı.

⁴⁸ Süleyman'ın RAB'bin Tapınağı için yaptırdığı altın eşyalar şunlardı:

Sunak, ekmeklerin Tanrı'nın huzuruna konduğu masa,

⁴⁹ İç odanın girişine, beşi sağa, beşi sola yerleştirilen saf altın kandillikler, çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar,

⁵⁰ Saf altın taslar, fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar.

Tapınaktaki iç odanın, yani En Kutsal Yer'in* ve ana bölümün kapı menteşeleri de altındandı.

⁵¹ RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanınca Kral Süleyman, babası Davut'un adadığı altın, gümüş ve öbür eşyaları getirip tapınağın hazine odalarına yerleştirdi.

8

Antlaşma Sandığı'nın Tapınağa Getirilmesi (2Ta.5:2-6:2)

¹ Kral Süleyman RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Davut Kenti olan Siyon'dan getirmek üzere İsrail halkının ileri gelenleriyle bütün oymak ve boy başlarını Yeruşalim'e çağırdı. ² Hepsini yedinci ay olan Etanim ayındaki bayramda Kral Süleyman'ın önünde toplandı. ³ İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanınca, bazı kâhinler Antlaşma Sandığı'nı yerden kaldırdılar. ⁴ Sandığı, Buluşma Çadırı'nı ve çadırdaki bütün kutsal eşyaları kâhinlerle Levililer tapınağa taşıdılar. ⁵ Kral Süleyman ve bütün İsrail topluluğu Antlaşma Sandığı'nın önünde sayısız davar ve sığır kurban etti.

* **7:31** "Bir buçuk arşın": Yaklaşık 70 cm. † **7:35** "Yarım arşın": Yaklaşık 22.5 cm. **7:38** Çık.30:17-21 ‡ **7:38** "Kırk bat": Yaklaşık 880 lt. **7:48** Çık.30:1-3 **7:48** Çık.25:23-30 **7:49** Çık.25:31-40 **7:51** 2Sa.8:11; 1Ta.18:11 **8:1** 2Sa.6:12-16; 1Ta.15:25-29

⁶ Kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı tapınağın iç odasına, En Kutsal Yer'e* taşıyıp Keruvlar'ın* kanatlarının altına yerleştirdiler. ⁷ Keruvlar'ın kanatları sandığın konduğu yerin üstüne kadar uzanıyor ve sandığı da, sırtıklarını da örtüyordu. ⁸ Sırtıklar öyle uzundu ki, uçları iç odanın önündeki Kutsal Yer'den* görünüyordu. Ancak dışarıdan görünmüyordu. Bunlar hâlâ oradadır. ⁹ Sandığın içinde Musa'nın Horev Dağı'nda koyduğu iki taş levhadan başka bir şey yoktu. Bunlar Mısır'dan çıkışlarında RAB'bin İsraililer'le yaptığı antlaşmanın taş levhalarıydı.

¹⁰ Kâhinler Kutsal Yer'den çıkınca, RAB'bin Tapınağı'nı bir bulut doldurdu. ¹¹ Bu bulut yüzünden kâhinler görevlerini sürdüremediler. Çünkü RAB'bin görkemi tapınağı doldurmuştu.

Süleyman'ın Halka Verdiği Söylev
(2Ta.6:1-11)

¹² O zaman Süleyman şöyle dedi:

“Ya RAB, karanlık bulutlarda otururum demiştin. ¹³ Senin için görkemli bir tapınak, sonsuza dek yaşayacağın bir konut yaptım.”

¹⁴ Kral ayakta duran bütün İsrail topluluğuna dönerek onları kutsadıktan sonra şöyle dedi: ¹⁵ “Babam Davut'a verdiği sözü tutan İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun! RAB demişti ki, ¹⁶ ‘Halkım İsrail'i Mısır'dan çıkardığım günden bu yana, içinde bulunacağım* bir tapınak yaptırmak için İsrail oymaklarına ait kentlerden hiçbirini seçmedim. Ancak halkım İsrail'i yönetmesi için Davut'u seçtim.’

¹⁷ “Babam Davut İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına bir tapınak yapmayı yürekten istiyordu. ¹⁸ Ama RAB, babam Davut'a, ‘Adıma bir tapınak yapmayı yürekten istemen iyi bir şey’ dedi, ¹⁹ ‘Ne var ki, adıma yapılacak bu tapınağı sen değil, öz oğlun yapacak.’

²⁰ “RAB verdiği sözü yerine getirdi. RAB'bin sözü uyarınca, babam Davut'tan sonra İsrail tahtına ben geçtim ve İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına tapınağı ben yaptırdım. ²¹ Ayrıca, RAB'bin atalarımızı Mısır'dan çıkardığında onlarla yaptığı antlaşmanın içinde korunduğu sandık için tapınakta bir yer hazırladım.”

Süleyman'ın Duası
(2Ta.6:12-42)

²² Süleyman RAB'bin sunağının önünde, İsrail topluluğunun karşısında durup ellerini göklere açtı. ²³ “Ya RAB, İsrail'in Tanrısı, yerde ve gökte sana benzer başka tanrı yoktur” dedi, “Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarıyla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın. ²⁴ Ağzınla kulun babam Davut'a verdiği sözü bugün ellerinle yerine getirdin.

²⁵ “Şimdi, ya RAB, İsrail'in Tanrısı, kulun babam Davut'a verdiği öbür sözü de tutmanı istiyorum. Ona, ‘Senin soyundan İsrail tahtına oturacakların ardı arkası kesilmeyecektir; yeter ki, çocukların önümde senin gibi dikkatle yürüsünler’ demiştin. ²⁶ Ey İsrail'in Tanrısı, şimdi kulun babam Davut'a verdiği sözleri yerine getirmeni istiyorum.

²⁷ “Tanrı gerçekten yeryüzünde yaşar mı? Sen göklere, göklerin göklerine bile sığmazsın. Benim yaptığım bu tapınak ne ki! ²⁸ Ya RAB Tanrım, kulunun bugün ettiği duayı, yalvarışı işit; duasına ve yakarışına kulak ver. ²⁹ Gözlerin gece gündüz, ‘Orada bulunacağım!’ dediğin bu tapınağın üzerinde olsun. Kulunun buraya yönelerek ettiği duayı işit. ³⁰ Buraya yönelerek dua eden kulunun ve halkın İsrail'in yalvarışını işit. Göklerden, oturduğun yerden kulak ver; duyunca bağışla.

8:9 Yas.10:5 **8:10** Çık.40:34-35 **8:16** 2Sa.7:4-11; 1Ta.17:3-10 * **8:16** “İçinde bulunacağım”: İbranice “Adım orada bulunacak”. Benzer ifadeler 8:29,44; 9:3; 11:36'da da geçer. **8:17** 2Sa.7:1-3; 1Ta.17:1-2 **8:19** 2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12 **8:25** 1Kr.2:4 **8:27** 2Ta.2:6 **8:29** Yas.12:11

³¹ “Biri komşusuna karşı günah işleyip ant içmek zorunda kaldığında, gelip bu tapınakta, senin sunağının önünde ant içerse, ³² göklerden kulak ver ve gereğini yap. Suçlunun cezasını vererek, suçsuzu haklı çıkararak kullarını yargıla.

³³ “Sana karşı günah işlediği için düşmanlarına yenik düşen halkın İsrail yine sana döner, adını anar, bu tapınakta dua edip yakararak önüne çıkarsa, ³⁴ göklerden kulak ver, halkın İsrail'in günahını bağışla. Onları atalarına verdiği ülkeye yine kavuştur.

³⁵ “Halkın sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelip dua eder, adını anar ve günahlarından dönerse, ³⁶ göklerden kulak ver; kullarının, halkın İsrail'in günahlarını bağışla. Onlara doğru yolda yürümeyi öğret, halkına mülk olarak verdiği ülkeye yağmurlarını gönder.

³⁷ “Ülkeyi kıtlık, salgın hastalık, samyeli, küf, tırtıl ya da çekirgeler kavurduğunda, düşmanlar kentlerden birinde halkını kuşattığında, herhangi bir felaket ya da hastalık ortalığı sardığında, ³⁸ halkından bir kişi ya da bütün halkın İsrail başına gelen felaketi ayırırsar, dua edip yakararak ellerini bu tapınağa doğru açarsa, ³⁹ göklerden, oturduğun yerden kulak ver ve bağışla. İnsanların yüreklerini yalnızca sen bilirsin. Onlara yaptıklarına göre davran ki, ⁴⁰ atalarımıza verdiği bu ülkede yaşadıkları sürece senden korksunlar.

⁴¹ “Halkın İsrail'den olmayan, ama senin yüce adını, ⁴² gücünü, kudretini duyup uzak ülkelerden gelen yabancılar bu tapınağa gelip dua ederlerse, ⁴³ göklerden, oturduğun yerden kulak ver, yalvarışlarını yanıtlar. Öyle ki, dünyanın bütün ulusları, halkın İsrail gibi, senin adını bilsin, senden korksun ve yaptırdığım bu tapınağın sana ait olduğunu† öğreysin.

⁴⁴ “Halkın düşmanlarına karşı gösterdiğin yoldan savaşa giderken sana, seçtiğin bu kente ve adına yaptırdığım bu tapınağa yönelip dua ederse, ⁴⁵ dualarına, yakarışlarına göklerden kulak ver ve onları kurtar.

⁴⁶ “Sana karşı günah işlediklerinde –günah işlemeyen tek kişi yoktur– sen öfkelenip onları yakın ya da uzak bir ülkeye tutsak olarak götüreceksin düşmanlarının eline teslim edersen, ⁴⁷ onlar da tutsak oldukları ülkede pişmanlık duyup günahlarından döner, ‘Günah işledik, yoldan sapıp kötülük yaptık’ diyerek sana yakarırlarsa, ⁴⁸ tutsak oldukları ülkede candan ve yürekten sana dönerlerse, atalarına verdiği ülkelere, seçtiğin kente ve adına yaptırdığım tapınağına yönelip dua ederlerse, ⁴⁹ göklerden, oturduğun yerden dualarına, yakarışlarına kulak ver, onları kurtar. ⁵⁰ Sana karşı günah işlemiş olan halkını ve işledikleri bütün suçları bağışla. Düşmanlarının onlara acımasını sağla. ⁵¹ Çünkü onlar demir eritme ocağından, Mısır'dan çıkardığın kendi halkın, kendi mirasıdır.

⁵² “Sana her yalvarışlarında onlara kulak ver, bu kulunun ve halkın İsrail'in yalvarışlarını dinle. ⁵³ Ey Egemen RAB, atalarımızı Mısır'dan çıkardığında kulun Musa aracılığıyla dediğin gibi, onları dünyanın bütün halkları arasından kendine miras olarak seçtin.”

⁵⁴ Süleyman, RAB'be duasını ve yalvarışını bitirince, elleri göklere açık, dizleri üzerine çökmüş olduğu RAB'bin sunağının önünden kalktı. ⁵⁵ Ayakta durup bütün İsrail topluluğunu yüksek sesle şöyle kutsadı:

⁵⁶ “Sözünü tutup halkı İsrail'e esenlik veren RAB'be övgüler olsun. Kulu Musa aracılığıyla verdiği iyi sözlerin hiçbirisi boşa çıkmadı. ⁵⁷ Tanrımız RAB atalarımızla olduğu gibi bizimle de olsun ve bizi hiç bırakmasın, bizden ayrılmasın. ⁵⁸ Bütün yollarını izlememiz, atalarımıza verdiği buyruklara, kurallara, ilkelere uymamız için RAB yüreklerimizi kendine yöneltsin. ⁵⁹ Ya RAB Tanrımız, önünde yalvarırken söylediğim bu sözleri gece gündüz anımsa. Kulunu ve halkın İsrail'i her durumda koru. ⁶⁰ Sonunda

† 8:43 “Sana ait olduğunu”: İbranice “Senin adınla çağrıldığını.”

8:56 Yas.12:10; Yşu.21:44-45

dünyanın bütün ulusları bilsinler ki, tek Tanrı RAB'dir ve O'ndan başka Tanrı yoktur. ⁶¹ Bugünkü gibi O'nun kurallarına göre yaşamak ve buyruklarına uymak için bütün yüreğinizi Tanrımız RAB'be adayın.”

Tapınağın Adanması (2Ta.7:4-10)

⁶² Kral ve bütün İsrail halkı RAB'bin önünde kurban kestiler. ⁶³ Süleyman, esenlik kurbanı olarak RAB'be yirmi iki bin sığır, yüz yirmi bin davar kurban etti. Böylece kral ve bütün İsrail halkı, RAB'bin Tapınağı'nı adama işini tamamlamış oldu. ⁶⁴ Aynı gün kral, tapınağın önündeki avlunun orta kısmını da kutsadı. Yakmalık sunuları, tahıl sunularını ve esenlik sunularının yağlarını orada sundu. Çünkü RAB'bin önündeki tunç sunak yakmalık sunuları, tahıl sunularını ve esenlik sunularının yağlarını alamayacak kadar küçüktü.

⁶⁵ Süleyman, Levo-Hamat'tan Mısır Vadisi'ne kadar her yerden gelen İsrailliler'in oluşturduğu büyük toplulukla birlikte Tanrımız RAB'bin önünde art arda yedişer gün, toplam on dört gün bayram yaptı. ⁶⁶ Kral sekizinci gün halkı evlerine gönderdi. Onlar da kralı kutsayıp RAB'bin, kulu Davut ve halkı İsrail için yapmış olduğu bütün iyiliklerden dolayı sevinç duyarak mutluluk içinde evlerine döndüler.

9

Rab Süleyman'a Yine Görünüyor (2Ta.7:11-22)

¹ Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve yapmayı istediği bütün işleri bitirince, ² RAB daha önce Givon'da olduğu gibi ona yine görünerek ³ şöyle dedi: “Duanı ve yakarışını duydum. Adım sürekli orada bulunsun diye yaptığın bu tapınağı kutsal kıldım. Gözlerim onun üstünde, yüreğim her zaman orada olacaktır. ⁴ Sana gelince, baban Davut'un yaptığı gibi, bütün yüreğinle ve doğrulukla yollarımı izler, buyurduğum her şeyi yapar, kurallarına ve ilkelerime uyarsan, ⁵ baban Davut'a, ‘İsrail tahtından senin soyunun ardı arkası kesilmeyecektir’ diye verdiğim sözü tutup krallığını sonsuza dek pekiştireceğim.

⁶ “Ama siz ya da çocuklarınız yollarımdan sapar, buyruklarına ve kurallarına uymaz, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, ⁷ size verdiğim bu ülkeden sizi söküp atacağım, adıma kutsal kıldığım bu tapınağı terk edeceğim; İsrail bütün uluslar arasında aşağılanıp alay konusu olacak. ⁸ Bu gösterişli tapınağın önünden geçenler, hayret ve dehşet içinde, ‘RAB bu ülkeyi ve tapınağı neden bu duruma getirdi?’ diye soracaklar. ⁹ Ve, diyecekler ki, ‘İsrail halkı, atalarını Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'bi terk etti; başka ilahların ardından gitti, onlara tapıp kulluk etti. RAB bu yüzden bütün bu kötülükleri başlarına getirdi.’ ”

Süleyman'ın Öbür Etkinlikleri (2Ta.8:1-18)

¹⁰ Süleyman iki yapıyı –RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayını– yirmi yılda bitirdi. ¹¹ Bu yapılar için istediği sedir ve çam ağaçlarıyla altını sağlayan Sur Kralı Hiram'a Celile bölgesinde yirmi kent verdi. ¹² Hiram gidip Süleyman'ın kendisine verdiği kentleri görünce onları beğenmedi. ¹³ Süleyman'a, “Bunlar mı bana verdiğin kentler, kardeşim!” dedi. Bu yüzden o bölge bugün de “Kavul*” diye bilinir. ¹⁴ Oysa Hiram, Kral Süleyman'a yüz yirmi talant† altın göndermişti.

¹⁵ Kral Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, kendi sarayını, Millo'yu* ve Yeruşalim'in surlarını yaptırmak; ayrıca Hasor, Megiddo ve Gezer kentlerini onarıp güçlendirmek amacıyla

9:2 1Kr.3:5; 2Ta.1:7 9:5 1Kr.2:4 * 9:13 “Kavul”: “Değersiz” anlamına gelir. † 9:14 “Yüz yirmi talant”: Yaklaşık 4.1 ton.

angaryacıları toplamıştı. ¹⁶ Mısır Firavunu gidip Gezer'i ele geçirmiş ve ateşe vermişti. Orada yaşayan Kenanlılar'ı öldürerek kenti Süleyman'la evlenen kızına armağan etmişti. ¹⁷ Süleyman Gezer'i, Aşağı Beythoron'u, ¹⁸ Baalat'ı ve kırsal bir bölgede bulunan Tamar'la birlikte ¹⁹ bütün ambarlı kentleri, ayrıca savaş arabalarıyla atların bulunduğu kentleri de onarıp güçlendirdi. Böylece Yeruşalim'de, Lübnan'da, yönetimi altındaki bütün topraklarda her istediğini yaptırmış oldu.

²⁰ İsrail halkından olmayan Amorlular, Hititler, Perizliler, Hivliler ve Yevuslular'dan artakalanlara gelince, ²¹ Süleyman İsrail halkının tamamen yok edemediği bu insanların soyundan gelip ülkede kalanları angaryaya koştı. Bu durum bugün de sürüyor. ²² Ancak Süleyman İsrail halkından hiç kimseye kölelik yaptırmadı. Onlar savaşçı, görevli, komutan, subay, savaş arabalarıyla atlıların komutanı olarak görev yaptılar. ²³ Süleyman'ın yapılan işlerin başında duran ve çalışanları denetleyen beş yüz elli görevlisi vardı.

²⁴ Firavunun kızı, Davut Kenti'nden Süleyman'ın kendisi için yaptırdığı saraya taşındıktan sonra, Süleyman Millo'yu yaptırdı.

²⁵ Süleyman RAB için yaptırdığı sunakta yılda üç kez yakmalık sunular ve esenlik sunuları sunardı. Ayrıca RAB'bin önündeki sunağın üstünde buhur da yakardı. Böylece Süleyman tapınağın yapımını tamamlamış oldu.

²⁶ Kral Süleyman Edomlular'ın ülkesinde, Kamış Denizi kıyısında Eylat yakınlarındaki Esyon-Gever'de gemiler yaptırdı. ²⁷ Hiram denizi bilen gemicilerini Süleyman'ın adamlarıyla birlikte Ofir'e gönderdi. ²⁸ Ofir'e giden bu gemiciler, Kral Süleyman'a 420 talant[‡] altın getirdiler.

10

Saba Kraliçesi Süleyman'ı Ziyaret Ediyor (2Ta.9:1-12)

¹ Saba Kraliçesi, RAB'bin adından ötürü Süleyman'ın artan ününü duyunca, onu çetin sorularla sınamaya geldi. ² Çeşitli baharat, çok miktarda altın ve değerli taşlarla yüklü büyük bir kervan eşliğinde Yeruşalim'e gelen kraliçe, aklından geçen her şeyi Süleyman'la konuştu. ³ Süleyman onun bütün sorularına karşılık verdi. Kralın ona yanıt bulmakta güçlük çektiği hiçbir konu olmadı. ⁴⁻⁵ Süleyman'ın bilgeliğini, yaptırdığı sarayı, sofrasının zenginliğini, görevlilerinin oturup kalkışını, hizmetkârlarının özel giysileriyle yaptığı hizmeti, sakilerini ve RAB'bin Tapınağı'nda sunduğu yakmalık sunuları gören Saba Kraliçesi hayranlık içinde kaldı.

⁶ Krala, “Ülkemdeyken yaptıklarınla ve bilgeliğinle ilgili duyduklarım doğruymuş” dedi, ⁷ “Ama gelip kendi gözlerimle görünceye dek inanmamıştım. Bunların yarısı bile bana anlatılmadı. Bilgeliğin de, zenginliğin de duyduklarımdan kat kat fazla. ⁸ Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu sana hizmet eden görevlilere! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar. ⁹ Senden hoşnut kalan, seni İsrail tahtına oturtan Tanrın RAB'be övgüler olsun! RAB İsrail'e sonsuz sevgi duyduğundan, adaleti ve doğruluğu sağlaman için seni kral yaptı.”

¹⁰ Saba Kraliçesi krala 120 talant* altın, çok büyük miktarda baharat ve değerli taşlar armağan etti. Krala o kadar baharat armağan etti ki, bir daha bu kadar çok baharat görülmedi.

¹¹ Bu arada Hiram'ın gemileri Ofir'den altın ve büyük miktarda almug† kerestesiyle değerli taşlar getirdiler. ¹² Kral, RAB'bin Tapınağı'yla sarayın tırabzanlarını, çalgıcıların lirleriyle çenklerini bu almug kerestesinden yaptırdı. Bugüne dek o kadar almug ağacı ne gelmiş, ne de görülmüştür.

9:25 Çık.23:17; 34:23; Yas.16:16 ‡ 9:28 “420 talant”: Yaklaşık 14.5 ton. 10:1 Mat.12:42; Luk.11:31 * 10:10 “120 talant”: Yaklaşık 4.1 ton. † 10:11 “Almug”: Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağacı olduğu sanılıyor.

¹³ Kral Süleyman Saba Kraliçesi'nin her isteğini, her dileğini yerine getirdi. Ayrıca ona gönülden kopan birçok armağan verdi. Bundan sonra kraliçe adamlarıyla birlikte oradan ayrılıp kendi ülkesine döndü.

Kral Süleyman'ın Zenginliği
(2Ta.1:14-17; 9:13-28)

¹⁴ Süleyman'a bir yılda gelen altının miktarı 666 talantı[‡] buluyordu. ¹⁵ Alım satımla uğraşanlarla tüccarların kazançlarından ve Arabistan'ın bütün krallarıyla İsrail valilerinden gelenler bunun dışındaydı.

¹⁶ Kral Süleyman her biri altı yüz şekel[§] ağırlığında dövme altından iki yüz büyük kalkan yaptırdı. ¹⁷ Ayrıca her biri üç mina* ağırlığında dövme altından üç yüz küçük kalkan yaptırdı. Kral bu kalkanları Lübnan Ormanı adındaki saraya koydu.

¹⁸ Kral fildişinden büyük bir taht yaptırıp saf altınla kaplattı. ¹⁹ Tahtın altı basamağı, arka kısmında yuvarlak bir başlığı vardı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu. ²⁰ Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı. ²¹ Kral Süleyman'ın kadehleriyle Lübnan Ormanı adındaki sarayın bütün eşyaları saf altından yapılmış, hiç gümüş kullanılmamıştı. Çünkü Süleyman'ın döneminde gümüşün değeri yoktu. ²² Hiram'ın gemilerinin yanı sıra, kralın da denizde ticaret gemileri vardı. Bu gemiler üç yılda bir altın, gümüş, fildişi ve türlü maymunlarla[†] yüklü olarak dönerlerdi.

²³ Kral Süleyman dünyanın bütün krallarından daha zengin, daha bilgeydi. ²⁴ Tanrı'nın Süleyman'a verdiği bilgeliği dinlemek için bütün dünya onu görmek isterdi. ²⁵ Onu görmeye gelenler her yıl armağan olarak altın ve gümüş eşya, giysi, silah, baharat, at, katır getirirlerdi.

²⁶ Süleyman savaş arabalarıyla atlarını topladı. Bin dört yüz savaş arabası, on iki bin atı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. ²⁷ Krallığı döneminde Yeruşalim'de gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanıl incir ağaçları kadar bollaştı. ²⁸ Süleyman'ın atları Mısır ve Keve'den[‡] getirilirdi. Kralın tüccarları atları Keve'den satın alırdı. ²⁹ Mısır'dan bir savaş arabası altı yüz[§], bir at yüz elli şekel* gümüşe getirilirdi. Bunları bütün Hitit ve Aram krallarına satarlardı.

11

Süleyman Tanrı'dan Uzaklaşıyor

¹ Kral Süleyman firavunun kızının yanı sıra Moavlı, Ammonlu, Edomlu, Saydalı ve Hititli birçok yabancı kadın sevdi. ² Bu kadınlar RAB'bin İsrail halkına, “Ne siz onların arasına girin, ne de onlar sizin arınıza girsinler; çünkü onlar kesinlikle sizi kendi ilahlarının ardınca yürümek üzere saptıracaklardır” dediği uluslardandı. Buna karşın, Süleyman onlara sevgiyle bağlandı. ³ Süleyman'ın kral kızlarından yedi yüz karısı ve üç yüz cariyesi vardı. Karıları onu yolundan saptırdılar. ⁴ Süleyman yaşlandıkça, karıları onu başka ilahların ardınca yürümek üzere saptırdılar. Böylece Süleyman bütün yüreğini Tanrısı RAB'be adayan babası Davut gibi yaşamadı. ⁵ Saydalılar'ın tanrıçası Aştoret'e* ve Ammonlular'ın iğrenç ilahı Molek'e* taptı. ⁶ Böylece RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı, RAB'bin yolunda yürüyen babası Davut gibi tam anlamıyla RAB'bi izlemedi. ⁷ Yeruşalim'in doğusundaki tepede Moavlılar'ın iğrenç ilahı Kemoş'a ve Ammonlular'ın

‡ 10:14 “666 talantı”: Yaklaşık 23 ton. § 10:16 “Altı yüz şekel”: Yaklaşık 6.9 kg. * 10:17 “Üç mina”: Yaklaşık 1.7 kg. † 10:22 “Türlü maymunlarla” ya da “Maymunlar ve tavuskuşlarıyla”. 10:26 1Kr.4:26 10:27 Yas.17:17 10:28 Yas.17:16 ‡ 10:28 “Keve”: Büyük bir olasılıkla “Kilikya”, yani “Çukurova bölgesi”. § 10:29 “Altı yüz şekel”: Yaklaşık 6.9 kg. * 10:29 “Yüz elli şekel”: Yaklaşık 1.7 kg. 11:1 Yas.17:17 11:2 Çık.34:16; Yas.7:3-4

iğrenç ilahı Molek'e tapmak için bir yer yaptırdı. ⁸ İlahlarına buhur yakıp kurban kesen bütün yabancı karıları için de aynı şeyleri yaptı.

⁹⁻¹⁰ İsrail'in Tanrısı RAB, kendisine iki kez görünüp, "Başka ilahlara tapma!" demesine karşın, Süleyman RAB'bin yolundan saptı ve O'nun buyruğuna uymadı. Bu yüzden RAB Süleyman'a öfkelenerek, ¹¹ "Seninle yaptığım antlaşmaya ve kurallarına bilerek uymadığın için krallığı elinden alacağım ve görevlilerinden birine vereceğim" dedi, ¹² "Ancak baban Davut'un hatırı için, bunu senin yaşadığın sürede değil, oğlun kral olduktan sonra yapacağım. ¹³ Ama oğlunun elinden bütün krallığı almayacağım. Kulum Davut'un ve kendi seçtiğim Yeruşalim'in hatırı için oğluna bir oymak bırakacağım."

Süleyman'ın Düşmanları

¹⁴ RAB kral soyundan gelen bir düşmanı, Edomlu Hadat'ı Süleyman'a karşı ayaklandırdı. ¹⁵ Daha önce, Davut Edomlular'la savaşıırken, ölüleri gömmeye giden ordu komutanı Yoav Edom'daki bütün erkekleri öldürmüştü. ¹⁶ Yoav ile İsraililer Edom'daki erkeklerin hepsini yok edinceye dek, altı ay orada kalmışlardı. ¹⁷ Ancak genç Hadat, babasının görevlilerinden bazı Edomlular'la birlikte Mısır'a kaçmıştı. ¹⁸ Sonra Midyan'dan ayrılıp Paran'a gitmişler, oradan bazı Paranlılar'ı da yanlarına alıp Mısır'a, firavunun yanına gelmişlerdi. Firavun Hadat'a barınak, yiyecek ve toprak sağlamıştı.

¹⁹ Hadat firavunun dostluğunu kazandı. Bunun üzerine firavun, kendi karısı Kraliçe Tahpenes'in kızkardeşini Hadat'la evlendirdi. ²⁰ Tahpenes'in kızkardeşi Hadat'a Genuvat adlı bir oğul doğurdu. Tahpenes çocuğu sarayda firavunun çocuklarıyla birlikte büyüttü*.

²¹ Hadat Davut'la ordu komutanı Yoav'ın ölüm haberini Mısır'da duydu. Firavuna, "İzin ver, kendi ülkeme döneyim" dedi.

²² Firavun, "Bir eksiğin mi var, neden ülkeneye dönmek istiyorsun?" diye sordu.

Hadat, "Hayır, ama lütfen gitmeme izin ver" diye yanıtladı.

²³ Tanrı, efendisi Sova Kralı Hadadezer'den kaçan bir düşmanı, Elyada oğlu Rezon'u Süleyman'a karşı ayaklandırdı. ²⁴ Davut Sovalılar'a saldırdığında, Rezon çevresine haydutları toplayıp onlara önderlik etmişti. Birlikte Şam'a gitmişler, orada kalıp yönetimi ele geçirmişlerdi. ²⁵ Hadat'ın yaptığı kötülüğün yanısıra, Rezon Süleyman yaşadığı sürece İsrail'in düşmanı oldu; Aram'da krallık yaparak İsrail'den nefret etti.

Yarovam'ın Süleyman'a Karşı Ayaklanması

²⁶ Efrayim oymağından Nevat oğlu Seredalı Yarovam Kral Süleyman'a karşı ayaklandı. Yarovam Süleyman'ın görevlilerindendi. Annesi Serua adlı dul bir kadındı.

²⁷ Yarovam'ın krala karşı ayaklanmasının öyküsü şöyleydi: Süleyman Millo'yu* yaptırıp babası Davut'un Kenti'ndeki surların gediğini kapatmıştı. ²⁸ Yarovam çok yetenekli biriydi. Süleyman bu genç adamın ne denli çalışkan olduğunu görünce, Yusuf soyunun bütün ağır işlerinin sorumluluğunu ona verdi.

²⁹ Bir gün Yarovam Yeruşalim'in dışına çıktı. Yolda Şilolu Peygamber Ahiya ile karşılaştı. Ahiya yeni giysisini giymişti. İki kent dışında yalnızdılar. ³⁰ Ahiya üzerindeki giysiyi yırtıp on iki parçaya ayırdı ³¹ ve Yarovam'a, "On parçayı kendine al" dedi, "Çünkü İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, 'Ben, Süleyman'ın elinden krallığı alıp on oymağı sana vereceğim. ³² Ama kulum Davut'un ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruşalim Kenti'nin hatırı için bir oymağı onda bırakacağım. ³³ Çünkü Süleyman bana sırt çevirip Saydalılar'ın tanrıçası Aştoret'e*, Moavlular'ın ilahı Kemoş'a ve Ammonlular'ın ilahı Molek'e* taptı. Kurallarına, ilkelerime uyup gözümde doğru olanı yapan babası Davut gibi yollarımı izlemedi. ³⁴ Ama buyruklarına, kurallarına bağlı kalan, seçtiğim kulum Davut'un hatırı için Süleyman'ın elinden bütün krallığı almayacağım."

* **11:20** Septuaginta "Büyüttü", Masoretik metin "Sütten kesti".

Yaşamı boyunca onu önder yapacağım. ³⁵ Ancak krallığı oğlunun elinden alıp on oymağı sana vereceğim. ³⁶ Adımı yerleştirmek için kendime seçtiğim Yerus̄alim Kenti'nde kulum Davut için önümde sönmeyen bir ışık olmak üzere Süleyman'ın oğluna bir oymak vereceğim. ³⁷ Sana gelince, seni İsrail Kralı yapacağım. İsrail'i dilediğin gibi yöneteceksin. ³⁸ Kulum Davut gibi isteklerimi yerine getirir, kurallarına ve buyruklarına uyar, gözümde doğru olanı yapar, yollarımı izlersen, seninle birlikte olacağım. Davut'a yaptığım gibi senin için de güçlü bir hanedan kurup İsrail'i sana vereceğim. ³⁹ Süleyman'ın günahından ötürü Davut soyunun gururunu kıracağım, ancak sonsuza dek değil.”

Süleyman'ın Ölümü

(2Ta.9:29-31)

⁴⁰ Süleyman Yarovam'ı öldürmeye çalıştı. Ama Yarovam Mısır'a kaçıp Mısır Kralı Şişak'a sığındı. Süleyman'ın ölümüne kadar orada kaldı.

⁴¹ Süleyman'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve bilgeliği Süleyman'ın tarihinde yazılıdır. ⁴² Süleyman kırk yıl süreyle bütün İsrail'i Yerus̄alim'den yönetti. ⁴³ Süleyman ölüp atalarına kavuşunca babası Davut'un Kenti'nde gömüldü. Yerine oğlu Rehavam kral oldu.

12

İsrailliler Rehavam'a Başkaldırıyor

(2Ta.10:1-19)

¹ Rehavam Şekem'e gitti. Çünkü bütün İsrailliler kendisini kral ilan etmek için orada toplanmışlardı. ² Kral Süleyman'dan kaçıp Mısır'a yerleşen Nevat oğlu Yarovam bunu duyunca Mısır'da kalmaya karar verdi. ³ İsrail topluluğu Yarovam'ı çağırttı. Birlikte gidip Rehavam'a şöyle dediler: ⁴ “Baban üzerimize ağır bir boyunduruk koydu. Ama babanın üzerimize yüklediği ağır yükü ve boyunduruğu hafifletirsen sana kul köle oluruz.”

⁵ Rehavam, “Şimdi gidin, üç gün sonra yine gelin” yanıtını verince halk yanından ayrıldı.

⁶ Kral Rehavam, babası Süleyman'a sağlığında danışmanlık yapan ileri gelenlere, “Bu halka nasıl yanıt vermemi öğütlersiniz?” diye sordu.

⁷ İleri gelenler, “Bugün bu halka hizmet eder, olumlu yanıt verirsen, sana her zaman kul köle olurlar” diye karşılık verdiler.

⁸ Ne var ki, Rehavam ileri gelenlerin öğüdünü reddederek birlikte büyüdüğü genç görevlilerine danıştı: ⁹ “Siz ne yapmamı öğütlersiniz? ‘Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet’ diyen bu halka nasıl bir yanıt verelim?”

¹⁰ Birlikte büyüdüğü gençler ona şu karşılığı verdiler: “Sana ‘Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet’ diyen halka de ki, ‘Benim küçük parmağım babamın belinden daha kalındır. ¹¹ Babam size ağır bir boyunduruk yüklediyse, ben boyunduruğunuzu daha da ağırlaştıracam. Babam sizi kırbaça yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.’”

¹² Yarovam'la bütün halk, kralın, “Üç gün sonra yine gelin” sözü üzerine, üçüncü gün Rehavam'ın yanına geldiler. ¹³⁻¹⁴ İleri gelenlerin öğüdünü reddeden Kral Rehavam, gençlerin öğüdüne uyarak halka sert bir yanıt verdi: “Babamın size yüklediği boyunduruğu ben daha da ağırlaştıracam. Babam sizi kırbaça yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.” ¹⁵ Kral halkı dinlemedi. Çünkü Şilolu Ahiya aracılığıyla Nevat oğlu Yarovam'a verdiği sözü yerine getirmek için RAB bu olayı düzenlemişti.

¹⁶ Kralın kendilerini dinlemediğini görünce, bütün İsrailliler, “İşay oğlu, Davut'la ne ilgimiz,

Ne de payımız var!” diye bağıldılar,
 “Ey İsrail halkı, haydi evimize dönelim!
 Davut'un soyu başının çaresine baksın.”

Böylece herkes evine döndü.

¹⁷ Rehavam da yalnızca Yahuda kentlerinde yaşayan İsraililer'e krallık yapmaya başladı.

¹⁸ İsraililer Kral Rehavam'ın gönderdiği angaryacıbaşı Adoram'ı taşa tutup öldürdüler. Bunun üzerine Kral Rehavam savaş arabasına atlayıp Yerus̱alim'e kaçtı. ¹⁹ İsrail halkı, Davut soyundan gelenlere hep başkaldırdı.

²⁰ Yarovam'ın Mısır'dan döndüğünü duyunca, bütün İsraililer haber gönderip kendisini toplantıya çağıldılar ve onu İsrail Kralı ilan ettiler. Yahuda oymağından başka hiç kimse Davut soyunu izlemedi.

Şemaya'nın Peygamberliği (2Ta.11:1-4)

²¹ Süleyman oğlu Rehavam Yerus̱alim'e varınca, İsrail oymaklarıyla savaşıp onları yeniden egemenliği altına almak amacıyla bütün Yahuda ve Benyamın oymaklarından yüz seksen bin seçkin savaşçı topladı.

²² Bu arada Tanrı adamı Şemaya'ya Tanrı şöyle seslendi: ²³ “Süleyman oğlu Yahuda Kralı Rehavam'a, bütün Yahudalılar'a, Benyamınlılar'e ve orada yaşayan öteki insanlara şunu söyle: ²⁴ ‘RAB diyor ki, İsraili kardeşlerinize saldırmayın, onlarla savaşmayın. Herkes evine dönsün! Çünkü bu olayı ben düzenledim.’ ” RAB'bin bu sözlerini duyan halk O'nun buyruğına uyup evine döndü.

Beytel ve Dan'daki Altın Buzağlar

²⁵ Yarovam Efrayim'in dağlık bölgesindeki Şekem Kenti'ni onarıp orada yaşamaya başladı. Daha sonra oradan ayrılıp Penuel Kenti'ni onardı. ²⁶ Yarovam, “Şimdi krallık yine Davut soyunun eline geçebilir” diye düşündü, ²⁷ “Eğer bu halk Yerus̱alim'e gidip RAB'bin Tapınağı'nda kurbanlar sunarsa, yürekleri efendileri, Yahuda Kralı Rehavam'a döner. Beni öldürüp yeniden Rehavam'a bağlanırlar.”

²⁸ Kral, danışmanlarına danıştıktan sonra, iki altın buzağı yaptırıp halkına, “Tapınmak için artık Yerus̱alim'e gitmenize gerek yok” dedi, “Ey İsrail halkı, işte sizi Mısır'dan çıkaran ilahlarınız!” ²⁹ Altın buzağılardan birini Beytel, ötekini Dan Kenti'ne yerleştirdi. ³⁰ Bu günahı. Böylece halk buzağıya tapmak için Dan'a kadar gitmeye başladı. ³¹ Yarovam ayrıca tapınma yerlerinde tapınaklar yaptırdı. Levililer'in dışında her türlü insanlardan kâhinler atadı.

³² Yarovam sekizinci ayın on beşinci günü Yahuda'daki bayrama benzer bir bayram başlattı. Dan'daki sunakta ve Beytel'de yaptırdığı altın buzağılara kurbanlar sundu; orada kurmuş olduğu tapınma yerlerine kâhinler yerleştirdi. ³³ Kendi kendine uydurduğu sekizinci ayın on beşinci günü, Beytel'de yaptırdığı sunağa gitti, kurban sunup buhur yaktı. Ve o günü İsrail halkı için bayram ilan etti.

13

Yahudalı Tanrı Adamı

¹ Yarovam buhur yakmak için sunağın yanında dururken, bir Tanrı adamı RAB'bin buyruğı üzerine Yahuda'dan Beytel'e geldi. ² RAB'bin buyruğı uyarınca sunağa karşı şöyle seslendi: “Sunak, ey sunak! RAB diyor ki, ‘Davut'un soyundan Yoşiya adında bir erkek çocuk doğacak. Buhur yakan, tapınma yerlerinde görevli kâhinleri senin üstünde kurban edecek. Üstünde insan kemikleri yakılacak.’ ” ³ Aynı gün Tanrı adamı bir belirti

göstererek konuşmasını şöyle sürdürdü: “RAB'bin bana açıkladığı belirti şudur: Bu sunak parçalanacak, üstündeki küller çevreye savrulacak.”

⁴ Kral Yarovam, Tanrı adamının Beytel'de sunağa karşı söylediklerini duyunca, elini ona doğru uzatarak, “Yakalayın onu!” diye buyruk verdi. Ancak Tanrı adamına uzattığı eli felç oldu ve düzelmedi. ⁵ Tanrı adamının RAB'bin buyruğuyla gösterdiği belirti uyarınca, sunak parçalandı, üstündeki küller çevreye savruldu.

⁶ O zaman Kral Yarovam, Tanrı adamına, “Lütfen benim için dua et, Tanrın RAB'be yalvar ki, elim eski halini alsın” dedi. Tanrı adamı RAB'be yalvarınca kralın eli iyileşip eski halini aldı.

⁷ Kral, Tanrı adamına, “Benimle eve kadar gel de bir şeyler ye” dedi, “Sana bir armağan vereceğim.”

⁸ Tanrı adamı, “Varlığının yarısını bile versen, seninle gelmem” diye karşılık verdi, “Burada ne yer, ne de içerim. ⁹ Çünkü RAB bana, ‘Orada hiçbir şey yiyip içme ve gittiğin yoldan dönme’ diye buyruk verdi.” ¹⁰ Böylece Tanrı adamı, Beytel'e gelmiş olduğu yoldan değil, başka bir yoldan gitti.

Beytelli Yaşlı Peygamber

¹¹ O sıralarda Beytel'de yaşayan yaşlı bir peygamber vardı. Çocukları gelip o gün Tanrı adamının Beytel'de yaptıklarını ve krala söylediklerini babalarına anlattılar. ¹² Yaşlı baba, “Tanrı adamı hangi yoldan gitti?” diye sordu. Çocuklar Yahuda'dan gelen Tanrı adamının hangi yoldan gittiğini ona gösterdiler. ¹³ Bunun üzerine yaşlı baba, “Eşeğimi hazırlayın” dedi. Çocuklar eşeğe palan vurunca, binip ¹⁴ Tanrı adamının ardına düştü. Onun bir yabanıl fıstık ağacının altında oturduğunu görünce, “Yahuda'dan gelen Tanrı adamı sen misin?” diye sordu.

Adam, “Evet, benim” diye karşılık verdi.

¹⁵ Yaşlı peygamber, “Gel benimle eve gidelim, bir şeyler ye” dedi.

¹⁶ Tanrı adamı şöyle karşılık verdi: “Yolumdan dönüp seninle gelemem. Burada ne yer, ne de içerim. ¹⁷ Çünkü RAB bana, ‘Orada hiçbir şey yiyip içme ve gittiğin yoldan dönme’ diye buyruk verdi.”

¹⁸ Bunun üzerine yaşlı peygamber, “Ben de senin gibi peygamberim” dedi, “RAB'bin buyruğu üzerine bir melek bana, ‘Onu evine götür ve yiyip içmesini sağla’ dedi.” Ne var ki yalan söyleyerek Tanrı adamını kandırdı. ¹⁹ Böylece Tanrı adamı onunla birlikte geri döndü ve evinde yiyip içmeye başladı.

²⁰ Sofrada otururlarken, RAB, Tanrı adamını yolundan döndüren peygambere seslendi. ²¹ O da Yahuda'dan gelen Tanrı adamına şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Madem RAB'bin sözünü dinlemedin, Tanrın RAB'bin sana verdiği buyruğa uymayıp ²² yolundan döndün; sana yiyip içme dediği yerde yiyip içtin, cesedin atalarının mezarlığına gömülmeyecek.’”

²³ Tanrı adamı yiyip içtikten sonra yaşlı peygamber onun için eşeği hazırladı. ²⁴ Tanrı adamı giderken yolda bir aslanla karşılaştı. Aslan onu oracıkta öldürdü. Eşekle aslan yere serilen cesedin yanında duruyordu. ²⁵ Yoldan geçenler yerde yatan cesetle yanında duran aslanı gördüler. Gidip yaşlı peygamberin yaşadığı kentte gördüklerini anlattılar.

²⁶ Tanrı adamını yolundan döndüren yaşlı peygamber olanları duyunca, şöyle dedi: “RAB'bin sözünü dinlemeyen Tanrı adamı budur. Bu yüzden RAB, sözü uyarınca, onun üzerine bir aslan gönderdi. Aslan onu parçalayıp öldürdü.” ²⁷⁻²⁸ Peygamber, çocuklarına, “Eşeği hazırlayın!” dedi. Çocukların hazırladığı eşeğe binip gitti. Eşekle aslanı yerde yatan Tanrı adamının cesedi başında buldu. Ancak aslan cesedi yemediği gibi eşeğe de dokunmamıştı. ²⁹ Yaşlı peygamber Tanrı adamının cesedini eşeğin sırtına attı ve ona ağıt yakıp gömmek için kendi kentine götürdü. ³⁰ Cesedi kendi mezarına gömdü. “Ah kardeşim!” diyerek ardından ağıt yaktılar.

³¹ Tanrı adamını gömdükten sonra, yaşlı peygamber çocuklarına şöyle dedi: “Ben ölünce beni bu Tanrı adamının yanına gömün, kemiklerimi de onun kemiklerinin yanına koyun. ³² Çünkü onun Beytel'deki sunağa ve Samiriye kentlerindeki tapınma yerlerinde bulunan bütün tapınaklara karşı RAB'bin buyruğuyla yaptığı uyarılar kesinlikle yerine gelecektir.”

Yarovam'ın Büyük Günahı

³³ Bu olaya karşın Yarovam gittiği kötü yoldan ayrılmadı. Yine her türlü insanı tapınma yerlerine kâhin olarak atadı ve buralara kâhin olmak isteyen herkese görev verdi. ³⁴ Yarovam'ın soyu günah işledi. Bu günahlar onların yeryüzünden silinip yok edilmesine neden oldu.

14

Yarovam'ın Oğlunun Ölümü

¹ O sıralarda İsrail Kralı Yarovam'ın oğlu Aviya hastalandı. ² Yarovam, karısına, “Kalk, Yarovam'ın karısı olduğunu anlamamaları için kılığını değiştirip Şilo'ya git” dedi, “Bu halkın kralı olacağımı bana bildiren Peygamber Ahiya orada oturuyor. ³ Ona on ekmek, birkaç çörek, bir tulum bal götür. Çocuğa ne olacağını o sana bildirecektir.”

⁴ Yarovam'ın karısı denileni yaptı; kalkıp Şilo'ya, Ahiya'nın evine gitti. Ahiya'nın gözleri yaşlılıktan görmez olmuştu. ⁵ RAB, Ahiya'ya şöyle dedi: “Şimdi Yarovam'ın karısı gelecek. Hastalanan oğlunun durumunu senden soracak. Onu söylediğin gibi yanıtlayacaksın. O geldiğinde kendini sana başka biriymiş gibi gösterecek.”

⁶ Ahiya, kapıdan içeri giren kadının ayak seslerini duyunca, “Gel, Yarovam'ın karısı!” dedi, “Neden başka kılığa giriyorsun? Sana kötü haberlerim var. ⁷ Git Yarovam'a de ki, ‘İsrail'in Tanrısı RAB, Ben seni halkın arasından seçip kendi halkıma, İsraililer'e önder yaptım, diyor, ⁸ Krallığı Davut'un soyundan alıp sana verdim. Ama sen buyruklarıma uyan, gözümde yalnız doğru olanı yapan ve bütün yüreğiyle yollarımı izleyen kulum Davut'a benzemedin. ⁹ Senden önce yaşayanların hepsinden çok kötülük yaptın. Beni reddettin; kendine başka ilahlar buldun, dökme putlar yaparak beni öfkeliendirdin.

¹⁰ “ ‘Bundan dolayı Yarovam'ın ailesini sıkıntılara sokup İsrail'de onun soyundan gelen genç yaşlı* bütün erkekleri öldüreğim. Yarovam'ın ailesini gübre yakarcasına kökünden kurutacağım. ¹¹ Yarovam'ın ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırdaki ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek.’ RAB böyle konuştu.

¹² “Sana gelince, kalk, evine dön. Kente ayak basar basmaz çocuk ölecek. ¹³ Bütün İsrail halkı ağıt yakıp onu gömecek. Yarovam'ın ailesinden yalnız o gömülecek. Çünkü Yarovam ailesi içinde İsrail'in Tanrısı RAB'bi hoşnut eden nitelikler yalnız onda bulundu.

¹⁴ “RAB İsrail'e bir kral atayacak. Bu kral aynı gün Yarovam'ın ailesine son verecek. Ne zaman mı? Hemen şimdi. ¹⁵ RAB İsrail halkını cezalandıracak. İsrail halkı suda sallanan bir kamışa dönecek. RAB onları atalarına vermiş olduğu bu iyi topraklardan söküüp Fırat Irmağı'nın ötelere dağıtacak. Çünkü Aşera putlarını dikerek RAB'bi öfkeliendirdiler. ¹⁶ Yarovam'ın işlediği ve İsrail halkını sürüklediği günahlar yüzünden RAB İsrail'i terk edecek.”

¹⁷ Yarovam'ın karısı oradan ayrılıp Tirs'a'ya döndü. Evinin eşiğine varınca çocuk öldü. ¹⁸ Bütün İsrail halkı, RAB'bin kulu Peygamber Ahiya aracılığıyla söylediği söz uyarınca, çocuğu gömüp onun için ağıt yaktı.

Yarovam'ın Ölümü

14:10 1Kr.15:29 * 14:10 “Genç yaşlı” ya da “Köle olsun, özgür olsun”.

¹⁹ Yarovam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, nasıl savaştığı, ülkesini nasıl yönettiği İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁰ Yarovam yirmi iki yıl krallık yaptı. Ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Nadav kral oldu.

Rehavam'ın Krallığı (2Ta.11:5-12:15)

²¹ Süleyman oğlu Rehavam Yahuda Kralı olduğunda kırk bir yaşındaydı. RAB'bin adını yerleştirmek için bütün İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiği Yeruslaim Kenti'nde on yedi yıl krallık yaptı. Annesi Ammonlu Naama'ydı.

²² Yahudalılar RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak, işledikleri günahlarla Tanrı'yı atalarından daha çok öfkeliendirdiler. ²³ Ayrıca kendilerine her yüksek tepenin üstüne ve bol yapraklı her ağacın altına tapınma yerleri, dikili taşlar ve Aşera putları yaptılar. ²⁴ Ülkedeki putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkekler bile vardı. Yahudalılar RAB'bin İsrail halkının önünden kovduğu ulusların yaptığı bütün iğrençlikleri yaptılar.

²⁵ Rehavam'ın krallığının beşinci yılında Mısır Kralı Şişak Yeruslaim'e saldırdı. ²⁶ Süleyman'ın yaptırmış olduğu altın kalkanlar dahil RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın bütün hazinelerini boşaltıp götürdü. ²⁷ Kral Rehavam bunların yerine tunç kalkanlar yaptırarak sarayın kapı muhafızlarının komutanlarına emanet etti. ²⁸ Kral RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde, muhafızlar bu kalkanları taşır, sonra muhafız odasına götürürlerdi.

²⁹ Rehavam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ³⁰ Rehavam'la Yarovam arasında sürekli savaş vardı. ³¹ Rehavam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Annesi Ammonlu Naama'ydı. Rehavam'ın yerine oğlu Aviyam kral oldu.

15

Aviyam'ın Krallığı (2Ta.13:1-14:1)

¹ Nevat oğlu İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının on sekizinci yılında Aviyam Yahuda Kralı oldu. ² Yeruslaim'de üç yıl krallık yaptı. Annesi Avşalom'un kızı Maaka'ydı.

³ Babasının kendisinden önce işlemiş olduğu bütün günahlara Aviyam da katıldı. Bütün yüreğini Tanrısı RAB'be adayan atası Davut gibi değildi. ⁴ Buna karşın Tanrısı RAB, Davut'un hatırına Yeruslaim'i güçlendirmek için kendisinden sonra oğlunu kral atayarak ona Yeruslaim'de bir ışık verdi. ⁵ Çünkü RAB'bin gözünde doğru olanı yapan Davut, Hititli Uriya olayı dışında, yaşamı boyunca RAB'bin buyruklarının hiçbirinden sapmamıştı.

⁶ Rehavam'la Yarovam arasındaki savaş Aviyam'ın yaşamı boyunca sürüp gitti. ⁷ Aviyam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Aviyam'la Yarovam arasındaki savaş sürüp gitti. ⁸ Aviyam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü, yerine oğlu Asa kral oldu.

Asa'nın Krallığı (2Ta.15:16-16:6)

⁹ İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının yirminci yılında Asa Yahuda Kralı oldu. ¹⁰ Yeruslaim'de kırk bir yıl krallık yaptı. Büyükannesi Avşalom'un kızı Maaka'ydı. ¹¹ Atası Davut gibi RAB'bin gözünde doğru olanı yapan Asa, ¹² putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkekleri ülkeden kovdu. Atalarının yapmış olduğu bütün putları yok etti. ¹³ Kral Asa annesi Maaka'nın kraliçeliğini elinden aldı. Çünkü o Aşera için iğrenç bir put yaptırmıştı. Asa bu iğrenç putu kesip Kidron Vadisi'nde yaktı. ¹⁴ Ancak puta

tapılan yerleri kaldırmadı. Ama yaşamı boyunca yüreğini RAB'be adadı. ¹⁵ Babasının ve kendisinin adadığı altını, gümüşü ve eşyaları RAB'bin Tapınağı'na getirdi.

¹⁶ Asa'yla İsrail Kralı Baaşa arasındaki savaş yaşamları boyunca sürüp gitti. ¹⁷ İsrail Kralı Baaşa Yahuda'ya saldırmaya hazırlanıyordu. Yahuda Kralı Asa'nın topraklarına giriş çıkışı engellemek amacıyla, Rama Kenti'ni güçlendirmeye başladı.

¹⁸ Bunun üzerine Asa, Şam'da oturan Hezyon oğlu Tavrimmun oğlu Aram Kralı Ben-Hadat'a, RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın hazinelerindeki bütün altın ve gümüşü görevlileri aracılığıyla şu haberle birlikte gönderdi: ¹⁹ “Babamla baban arasında olduğu gibi seninle benim aramızda da bir antlaşma olsun. Sana armağan olarak gönderdiğim bu altınlara, gümüşlere karşılık, sen de İsrail Kralı Baaşa ile yaptığın antlaşmayı boz, topraklarımdan askerlerini çeksin.”

²⁰ Kral Asa'nın önerisini kabul eden Ben-Hadat, komutanlarını İsrail kentlerinin üzerine gönderdi. İyon'u, Dan'ı, Avel-Beytmaaka'yı ve bütün Naftali bölgesiyle birlikte Kinrot'u ele geçirdi. ²¹ Baaşa bunu duyunca Rama'nın yapımını durdurup Tirs'a'ya çekildi. ²² Kral Asa istisnasız bütün Yahudalıları kapsayan bir çağrı yaptı. Baaşa'nın Rama'nın yapımında kullandığı taşlarla keresteleri alıp götürdüler. Kral Asa bunlarla Benyamin bölgesindeki Geva ve Mispa kentlerini onardı.

²³⁻²⁴ Asa'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, başarıları, bütün yaptıkları ve kurduğu kentler Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Yaşlılığında ayaklarından hastalanan Asa, ölüp atalarına kavuşunca, atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü; yerine oğlu Yehoşafat kral oldu.

Nadav'ın Krallığı

²⁵ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının ikinci yılında Yarovam oğlu Nadav İsrail Kralı oldu ve İsrail'de iki yıl krallık yaptı. ²⁶ O da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babasının yolunu izledi ve babasının İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı.

²⁷ Nadav ve İsrail ordusu Filistliler'in Gibbeton Kenti'ni kuşatırken, İssakar oymağından Ahiya oğlu Baaşa, Nadav'a düzen kurup onu Gibbeton'da öldürdü. ²⁸ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının üçüncü yılında Nadav'ı öldüren Baaşa, onun yerine kral oldu.

²⁹ Baaşa kral olur olmaz, Yarovam'ın bütün ailesini ortadan kaldırdı. RAB'bin, kulu Şilolu Ahiya aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yarovam'ın bütün ailesi yok edildi; sağ kalan olmadı. ³⁰ Bütün bunlar İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkeliendiren Yarovam'ın işlediği ve İsrail'i sürüklediği günahlar yüzünden oldu.

³¹ Nadav'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ³² Yahuda Kralı Asa ile İsrail Kralı Baaşa arasındaki savaş yaşamları boyunca sürüp gitti.

Baaşa'nın Krallığı

³³ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının üçüncü yılında Ahiya oğlu Baaşa Tirs'a'da bütün İsrail'in Kralı oldu ve yirmi dört yıl krallık yaptı. ³⁴ Baaşa, RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Yarovam'ın yolunu izledi ve onun İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı.

16

¹ RAB Hanani oğlu Yehu aracılığıyla İsrail Kralı Baaşa'ya şunları bildirdi: ² “Sen önemsiz biriyken, ben seni halkım İsrail'e önder yaptım. Ama sen Yarovam'ın yolunu izleyip halkım İsrail'i günaha sürükledin. Günahlarınız beni öfkeliendirdi. ³ Onun için Nevat oğlu

Yarovam'a yaptığım gibi, senin ve ailenin kökünü kurutacağım. ⁴ Baaşa'nın ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırdı ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek.”

⁵ Baaşa'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ⁶ Baaşa ölüp atalarına kavuşunca, Tirsa'da gömüldü ve yerine oğlu Ela kral oldu.

⁷ Baaşa'nın RAB'bin gözünde yaptığı her kötülükten ötürü RAB, Hanani oğlu Peygamber Yehu aracılığıyla ona ve ailesine karşı yargısını bildirdi. Baaşa yaptığı kötülüklerle RAB'bi öfkelenirmiş, Yarovam'ın ailesine benzemiş ve bu aileyi ortadan kaldırmıştı.

Ela'nın Krallığı

⁸ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi altıncı yılında Baaşa oğlu Ela Tirsa'da İsrail Kralı oldu ve iki yıl krallık yaptı. ⁹ Savaş arabalarının yarısına komuta eden Zimri adındaki bir görevlisi ona düzen kurdu. Ela o sırada Tirsa'da sarayının sorumlusu Arsa'nın evinde içip sarhoş olmuştu. ¹⁰ Zimri içeri girip Ela'yı öldürdü ve onun yerine kral oldu. Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi yedinci yılıydı.

¹¹ Zimri İsrail Kralı olup tahta geçince, Baaşa'nın bütün ailesini yok etti. Dost ve akrabalarından hiçbir erkeği sağ bırakmadı. ¹²⁻¹³ Baaşa'yla oğlu Ela, değersiz putlara taptıkları için İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelenirmişlerdi. Onların işlediği ve İsrail'i sürükledikleri günahlardan dolayı RAB'bin Peygamber Yehu aracılığıyla Baaşa'ya karşı söylediği söz uyarınca, Zimri Baaşa'nın bütün ailesini ortadan kaldırdı.

¹⁴ Ela'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Zimri'nin Krallığı

¹⁵ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının yirmi yedinci yılında Zimri Tirsa'da yedi gün krallık yaptı. İsrail ordusu Filistliler'in Gibbeton Kenti yakınlarında ordugah kurmuştu. ¹⁶ Ordugahta bulunan İsraililer, Zimri'nin düzen kurup kralı öldürdüğünü duyunca, ordu komutanı Omri'yi o gün orada İsrail Kralı yaptılar. ¹⁷ Omri ve yanındaki bütün İsraililer Gibbeton'dan çıkıp Tirsa'yı kuşattılar. ¹⁸ Zimri kentin alındığını görünce, sarayın kalesine girip sarayı ateşe verdi ve orada öldü. ¹⁹ Çünkü o RAB'bin gözünde kötü olanı yapmış, Yarovam'ın yolunu izlemiş, onun işlediği ve İsrail'i sürüklediği günahlara katılmıştı.

²⁰ Zimri'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar ve krala kurduğu düzen İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Omri'nin Krallığı

²¹ İsrail halkı ikiye bölündü. Halkın yarısı Ginat'ın oğlu Tivni'yi kral yapmak isterken, öbür yarısı Omri'yi destekliyordu. ²² Sonunda Omri'yi destekleyenler Ginat oğlu Tivni'yi destekleyenlerden daha güçlü çıktı. Tivni öldü, Omri kral oldu.

²³ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz birinci yılında Omri İsrail Kralı oldu ve altı yılı Tirsa'da olmak üzere toplam on iki yıl krallık yaptı. ²⁴ Omri, Şemer adlı birinden Samiriye Tepesi'ni iki talant* gümüş satın alıp üstüne bir kent yaptırdı. Tepenin eski sahibi Şemer'in adından dolayı kente Samiriye adını verdi.

²⁵ RAB'bin gözünde kötü olanı yapan Omri, kendisinden önceki bütün krallardan daha çok kötülük yaptı. ²⁶ Nevat oğlu Yarovam'ın bütün yollarını izledi ve onun İsrail'i sürüklediği günahlara katılıp değersiz putlara taparak İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkelenirdi.

²⁷ Omri'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁸ Omri ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü ve yerine oğlu Ahav kral oldu.

* 16:24 “İki talant”: Yaklaşık 69 kg.

Ahav'ın Krallığı

²⁹ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz sekizinci yılında Omri oğlu Ahav İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de yirmi iki yıl krallık yaptı. ³⁰ RAB'bin gözünde kötü olanı yapan Omri oğlu Ahav, kendisinden önceki bütün krallardan daha çok kötülük yaptı. ³¹ Nevat oğlu Yarovam'ın günahlarını izlemek yetmezmiş gibi, bir de Sayda Kralı Etbaal'ın kızı İzebel'le evlendi. Gidip Baal'a* hizmet ederek ona taptı. ³² Baal için Samiriye'de yaptırdığı tapınağın içine bir sunak kurdu. ³³ Ayrıca bir Aşera putu yaptırdı. Ahav İsrail'in Tanrısı RAB'bi kendisinden önceki bütün İsrail krallarından daha çok öfkeliendirdi.

³⁴ Ahav'ın krallığı döneminde, Beytelli Hiel Eriha Kenti'ni yeniden inşa etti. RAB'bin Nun oğlu Yeşu aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Hiel ilk oğlu Aviram'ı kaybetme pahasına kentin temelini attı; en küçük oğlu Seguv'u kaybetme pahasına da kentin kapılarını taktı.

17

İlyas ve Kuraklık

¹ Gilat'ın Tişbe Kenti'nden olan İlyas, Ahav'a şöyle dedi: “Hizmet ettiğim İsrail'in Tanrısı yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, ben söylemedikçe önümüzdeki yıllarda ne yağmur yağacak, ne de çiy düşecek.”

² O zaman RAB, İlyas'a şöyle seslendi: ³ “Buradan ayrıl, doğuya git. Şeria Irmağı'nın doğusundaki Kerit Vadisi'nde gizlen. ⁴ Dereden su içeceksin ve buyruk verdiğim kargaların getirdiklerini yiyeceksin.”

⁵ RAB'bin söylediklerini yapan İlyas, gidip Şeria Irmağı'nın doğusundaki Kerit Vadisi'ne yerleşti. ⁶ Dereden su içiyor, kargaların sabah akşam getirdiği et ve ekmekle besleniyordu. ⁷ Ancak ülkede yağmur yağmadığı için bir süre sonra dere kurudu.

İlyas ve Sarefatlı Dul Kadın

⁸ O zaman RAB, İlyas'a, ⁹ “Şimdi kalk git, Sayda yakınlarındaki Sarefat Kenti'ne yerleş” dedi, “Orada sana yiyecek sağlaması için dul bir kadına buyruk verdim.” ¹⁰ Sarefat'a giden İlyas kentin kapısına varınca, orada dul bir kadının odun topladığını gördü. Kadına: “Bana içmek için biraz su verebilir misin?” dedi. ¹¹ Kadın su getirmeye giderken İlyas yine seslendi: “Lütfen bir parça da ekmek getir.”

¹² Kadın, “Senin Tanrın yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim, hiç ekmeğim yok” diye karşılık verdi, “Yalnız küpte bir avuç un, çömleğin dibinde de azıcık yağ var. Görüyorsun, bir iki parça odun topluyorum. Götürüp oğlumla kendim için bir şeyler hazırlayacağım. Belki de son yemeğimiz olacak, ölüp gideceğiz.”

¹³ İlyas kadına, “Korkma, git yiyeceğini hazırla” dedi, “Yalnız önce bana küçük bir pide yapıp getir. Sonra oğlunla kendin için yaparsın. ¹⁴ İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Toprağa yağmur düşünceye dek küpten un, çömlekten yağ eksilmeyecek.’ ”

¹⁵ Kadın gidip İlyas'ın söylediklerini yaptı. Hep birlikte günlerce yiyip içtiler. ¹⁶ RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, küpten un, çömlekten yağ eksilmedi.

¹⁷ Bir süre sonra ev sahibi dul kadının oğlu gittikçe ağırlaşan kötü bir hastalığa yakalandı, sonunda öldü. ¹⁸ Kadın İlyas'a, “Ey Tanrı adamı, alıp veremediğimiz nedir?” dedi, “Günahlarımı Tanrı'ya anımsatıp oğlumun ölümüne neden olmak için mi buraya geldin?”

¹⁹ İlyas, “Oğlunu bana ver” diyerek çocuğu kadının kucağından aldı, kaldığı yukarı odaya çıkardı ve yatağına yatırdı. ²⁰ Sonra RAB'be şöyle yalvardı: “Ya RAB Tanrım, neden yanında kaldığım dul kadının oğlunu öldürerek ona bu kötülüğü yaptın?” ²¹ İlyas üç kez çocuğun üzerine kapanıp RAB'be şöyle dua etti: “Ya RAB Tanrım, bu çocuğa yeniden can ver.”

²² RAB İlyas'ın yalvarışını duydu. Çocuk dirilip yeniden yaşama döndü. ²³ İlyas çocuğu yukarı odadan indirip annesine verirken, “İşte oğlun yaşıyor!” dedi.

²⁴ Bunun üzerine kadın, “Şimdi anladım ki, sen Tanrı adamısın ve söylediğin söz gerçekten RAB'bin sözüdür” dedi.

18

İlyas ile Ovadya

¹ Uzun bir süre sonra kuraklığın üçüncü yılında RAB İlyas'a, “Git, Ahav'ın huzuruna çık” dedi, “Toprağı yağmursuz bırakmayacağım.” ² İlyas Ahav'ın huzuruna çıkmaya gitti.

Samiriye'de kıtlık şiddetlenmişti. ³ Ahav sarayının sorumlusu Ovadya'yı çağırdı. – Ovadya RAB'den çok korkardı. ⁴ İzebel RAB'bin peygamberlerini öldürdüğünde, Ovadya yüz peygamberi yanına alıp ellişer ellişer mağaralara gizlemiş ve yiyecek, içecek gereksinimlerini karşılamıştı.– ⁵ Ahav, Ovadya'ya, “Haydi gidip ülkedeki bütün su kaynaklarıyla vadilere bakalım” dedi, “Belki atlarla katırların yaşamasını sağlayacak kadar ot buluruz da onları ölüme terk etmemiş oluruz.” ⁶ Ahav'la Ovadya, araştırma yapmak üzere ülkeyi aralarında bölüştükten sonra, her biri yalnız başına bir yöne gitti.

⁷ Ovadya giderken yolda İlyas'la karşılaştı. İlyas'ı tanıyınca yüzüstü yere kapanarak, “Efendim İlyas sen misin?” diye sordu.

⁸ İlyas, “Evet, benim. Git efendine, ‘İlyas burada’ de” diye karşılık verdi.

⁹ Ovadya, “Ne günah işledim ki, beni öldürsün diye Ahav'a gönderiyorsun?” dedi ve ekledi: ¹⁰ “Tanrın yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, efendimin seni aramak için adam göndermediği ulus ve krallık kalmadı. Ahav ülkelerinde olmadığını söyleyen herkese, seni bulamadıklarına dair ant içirdi. ¹¹ Oysa sen şimdi, ‘Git, efendine İlyas burada de’ diyorsun. ¹² Ben senin yanından ayrıldığımda, RAB'bin Ruhu seni bilmediğim bir yere götürebilir. Durumu Ahav'a bildirince, gelip seni bulamazsa beni öldürür. Ben kulun gençliğimden beri RAB'den korkan biriyim. ¹³ Efendim, İzebel RAB'bin peygamberlerini öldürdüğünde yaptıklarını duymadın mı? RAB'bin peygamberlerinden yüzünü ellişer ellişer iki mağaraya saklayıp onların yiyecek, içecek gereksinimlerini karşıladım. ¹⁴ Ama sen şimdi, ‘Git, efendine İlyas burada de’ diyorsun. O zaman beni öldürür!”

¹⁵ İlyas şöyle karşılık verdi: “Hizmetinde bulunduğum yaşayan ve Her Şeye Egemen RAB'bin adıyla diyorum, bugün Ahav'ın huzuruna çıkacağım.”

İlyas Karmel Dağı'nda

¹⁶ Ovadya gidip Ahav'ı gördü, ona durumu anlattı. Bunun üzerine Ahav İlyas'ı karşılamaya gitti. ¹⁷ İlyas'ı görünce, “Ey İsrail'i sıkıntıya sokan adam, sen misin?” diye sordu.

¹⁸ İlyas, “İsrail'i sıkıntıya sokan ben değilim, seninle babanın ailesi İsrail'i sıkıntıya soktunuz” diye karşılık verdi, “RAB'bin buyruklarını terk edip Baallar'ın* ardınca gittiniz. ¹⁹ Şimdi haber sal: Bütün İsrail halkı, İzebel'in sofrasında yiyip içen Baal'ın dört yüz elli peygamberi ve Aşera'nın* dört yüz peygamberi Karmel Dağı'na gelip önümde toplansın.”

²⁰ Ahav bütün İsrail'e haber salarak peygamberlerin Karmel Dağı'nda toplanmalarını sağladı. ²¹ İlyas halka doğru ilerleyip, “Daha ne zamana kadar böyle iki taraf arasında dalgalanacaksınız?” dedi, “Eğer RAB Tanrı'ysa, O'nu izleyin; yok eğer Baal Tanrı'ysa, onun ardınca gidin.” Halk İlyas'a hiç karşılık vermedi.

²² İlyas konuşmasını şöyle sürdürdü: “RAB'bin peygamberi olarak sadece ben kaldım. Ama Baal'ın dört yüz elli peygamberi var. ²³ Bize iki boğa getirin. Birini Baal'ın peygamberleri alıp kessinler, parçalayıp odunların üzerine koysunlar; ama odunları

yakmasınlar. Öbür boğayı da ben kesip hazırlayacağım ve odunların üzerine koyacağım; ama odunları yakmayacağım. ²⁴ Sonra siz kendi ilahınızı adıyla çağırın, ben de RAB'bi adıyla çağırayım. Hangisi ateşle karşılık verirse, Tanrı odur.”

Bütün halk, “Peki, öyle olsun” dedi.

²⁵ İlyas, Baal'ın peygamberlerine, “Kalabalık olduğunuz için önce siz boğalardan birini seçip hazırlayın ve ilahınızı adıyla çağırın” dedi, “Ama ateş yakmayın.”

²⁶ Kendilerine verilen boğayı alıp hazırlayan Baal'ın peygamberleri sabahtan öğlene kadar, “Ey Baal, bize karşılık ver!” diye yalvardılar. Ama ne bir ses vardı, ne de bir karşılık. Yaptıkları sunağın çevresinde zıplayıp oynadılar.

²⁷ Öğleyin İlyas onlarla alay etmeye başladı: “Bağırın, yüksek sesle bağırın! O tanrıymış. Belki dalgındır, ya da heladadır, belki de yolculuk yapıyor! Yahut uyuyordur da uyandırmak gerekir!” ²⁸ Böylece yüksek sesle bağırıldılar. Adetleri uyarınca, kılıç ve mızraklarla kanlarını akıtıncaya dek bedenlerini yaraladılar. ²⁹ Öğlenden akşam sunusu saatine kadar kıvrandılar. Ama hâlâ ne bir ses, ne ilgi, ne de bir karşılık vardı.

³⁰ O zaman İlyas bütün halka, “Bana yaklaşın” dedi. Herkes onun çevresinde toplandı. İlyas RAB'bin yıkılan sunağını onarmaya başladı. ³¹ On iki taş aldı. Bu sayı RAB'bin Yakup'a, “Senin adın İsrail olacak” diye bildirdiği Yakupoğulları oymaklarının sayısı kadardı. ³² İlyas bu taşlarla RAB'bin adına bir sunak yaptırdı. Çevresine de iki sea* tohum alacak kadar bir hendek kazdı. ³³ Sunağın üzerine odunları dizdi, boğayı parça parça kesip odunların üzerine yerleştirdi. “Dört küp su doldurup yakmalık sunuyla odunların üzerine dökün” dedi.

³⁴ Sonra, “Bir daha yapın” dedi. Bir daha yaptılar.

“Bir kez daha yapın” dedi. Üçüncü kez aynı şeyi yaptılar. ³⁵ O zaman sunağın çevresine akan su hendeği doldurdu.

³⁶ Akşam sunusu saatinde, Peygamber İlyas sunağa yaklaşıp şöyle dua etti: “Ey İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısı olan RAB! Bugün bilinsin ki, sen İsrail'in Tanrısı'sın, ben de senin kulunum ve bütün bunları senin buyruklarınla yaptım. ³⁷ Ya RAB, bana yanıt ver! Yanıt ver ki, bu halk senin Tanrı olduğunu anlasın. Onların yine sana dönmelerini sağla.”

³⁸ O anda gökten RAB'bin ateşi düştü. Düşen ateş yakmalık sunuyu, odunları, taşları ve toprağı yakıp hendekteki suyu kuruttu.

³⁹ Halk olanları görünce yüzüstü yere kapandı. “RAB Tanrı'dır, RAB Tanrı'dır!” dediler.

⁴⁰ İlyas, “Baal'ın peygamberlerini yakalayın, hiçbirini kaçırmayın” diye onlara buyruk verdi. Peygamberler yakalandı, İlyas onları Kişon Vadisi'ne götürüp orada öldürdü.

Kuraklığın Sonu

⁴¹ Sonra İlyas, Ahav'a, “Git, yemene içmene bak; çünkü güçlü bir yağmur sesi var” dedi.

⁴² Ahav yiyip içmek üzere oradan ayrılınca, İlyas Karmel Dağı'nın tepesine çıktı. Yere kapanarak başını dizlerinin arasına koydu.

⁴³ Sonra uşağına, “Haydi git, denize doğru bak!” dedi.

Uşağı gidip denize baktı ve, “Hiçbir şey görmedim” diye karşılık verdi.

İlyas, uşağına yedi kez, “Git, bak” dedi.

⁴⁴ Yedinci kez gidip bakan uşak, “Denizden avuç kadar küçük bir bulut çıkıyor” dedi.

İlyas şöyle dedi: “Git, Ahav'a, ‘Yağmura yakalanmadan arabanı al ve geri dön’ de.”

⁴⁵ Tam o sırada gökyüzü bulutlarla karardı, rüzgar çıktı, şiddetli bir yağmur başladı. Ahav hemen arabasına binip Yizreel'e gitti. ⁴⁶ Üzerine RAB'bin gücü inen İlyas kemerini kuşanıp Yizreel'e kadar Ahav'ın önünde koştu.

19

İlyas'ın Kaçışı

¹ Ahav, İlyas'ın bütün yaptıklarını, peygamberleri nasıl kılıçtan geçirdiğini İzebel'e anlattı. ² İzebel, İlyas'a, “Yarın bu saate kadar senin peygamberlere yaptığını ben de sana yapmazsam, ilahlar bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın” diye haber gönderdi.

³ İlyas can korkusuyla Yahuda'nın Beer-Şeva Kenti'ne kaçıp uşağını orada bıraktı. ⁴ Bir gün boyunca çölde yürüdü, sonunda bir retem çalısının altına oturdu ve ölmek için dua etti: “Ya RAB, yeter artık, canımı al, ben atalarımın daha iyi değilim.”

⁵ Sonra retem çalısının altına yatıp uykuya daldı. Ansızın bir melek ona dokunarak, “Kalk yemek ye” dedi. ⁶ İlyas çevresine bakınca yanibaşında, kızgın taşların üstünde bir pideyle bir testi su gördü. Yiyip içtikten sonra yine uzandı.

⁷ RAB'bin meleği ikinci kez geldi, ona dokunarak, “Kalk yemeğini ye. Gideceğin yol çok uzun” dedi. ⁸ İlyas kalktı, yiyip içti. Yediklerinden aldığı güçle kırk gün kırk gece Tanrı Dağı Horev'e kadar yürüdü. ⁹ Geceyi orada bulunan bir mağarada geçirdi.

Rab İlyas'a Görünüyor

RAB, “Burada ne yapıyorsun, İlyas?” diye sordu.

¹⁰ İlyas, “RAB'be, Her Şeye Egemen Tanrı'ya büyük bir istekle kulluk ettim” diye karşılık verdi, “Ama İsrail halkı senin antlaşmanı reddetti, sunaklarını yıktı ve peygamberlerini kılıçtan geçirdi. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar.”

¹¹ RAB, “Dağa çık ve önümde dur, yanından geçeceğim” dedi.

RAB'bin önünde çok güçlü bir rüzgar dağları yarıp kayaları parçaladı. Ancak RAB rüzgarın içinde değildi. Rüzgarın ardından bir deprem oldu, RAB depremin içinde de değildi. ¹² Depremden sonra bir ateş çıktı, ancak RAB ateşin içinde de değildi. Ateşten sonra ince, yumuşak bir ses duyuldu. ¹³ İlyas bu sesi duyunca, cüppesiyle yüzünü örttü, çıkıp mağaranın girişinde durdu.

O sırada bir ses, “Burada ne yapıyorsun, İlyas?” dedi.

¹⁴ İlyas, “RAB'be, Her Şeye Egemen Tanrı'ya büyük bir istekle kulluk ettim” diye karşılık verdi, “Ama İsrail halkı senin antlaşmanı reddetti, sunaklarını yıktı ve peygamberlerini kılıçtan geçirdi. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar.”

¹⁵⁻¹⁶ RAB, “Geldiğin yoldan geri dön, Şam yakınındaki kırlara git” dedi, “Oraya vardığında, Hazael'i Aram Kralı olarak, Nimşi oğlu Yehu'yu İsrail Kralı olarak, Avel-Meholalı Şafat'ın oğlu Elişa'yı da kendi yerine peygamber olarak meshedeceksin. ¹⁷ Hazael'in kılıcından kurtulanı Yehu, Yehu'nun kılıcından kurtulanı Elişa öldürecek. ¹⁸ Ancak İsrail'de Baal'ın* önünde diz çöküp onu öpmemiş yedi bin kişiyi sağ bırakacağım.”

Elişa'ya Çağrı

¹⁹ İlyas oradan ayrılıp gitti, Şafat oğlu Elişa'yı buldu. Elişa, on iki çift öküzle saban sürenlerin ardından on ikinci çifti sürüyordu. İlyas Elişa'nın yanından geçerek kendi cüppesini onun üzerine attı. ²⁰ Elişa öküzleri bırakıp İlyas'ın ardından koştu ve, “İzin ver, annemle babamı öpeyim, sonra seninle geleyim” dedi.

İlyas, “Geri dön, ben sana ne yaptım ki?” diye karşılık verdi.

²¹ Böylece Elişa gidip sürdüğü çiftin öküzlerini kesti. Boyunduruklarıyla ateş yakıp etleri pişirdikten sonra, yesinler diye halka dağıttı. Sonra, İlyas'ın ardından gidip ona hizmet etti.

20

Ben-Hadat Samiriye'ye Saldırıyor

¹ Aram Kralı Ben-Hadat bütün ordusunu topladı. Atları, savaş arabaları ve kendisini destekleyen otuz iki kralla birlikte Samiriye'nin üzerine yürüyerek kenti kuşattı. ² Ben-Hadat, kentte bulunan İsrail Kralı Ahav'a haberciler göndererek şöyle buyruk verdi: ³ “Ben-Hadat diyor ki, ‘Altınını, gümüşünü, karılarını ve en gürbüz çocuklarını bana teslim et.’ ”

⁴ İsrail Kralı, “Efendim kralın dediklerini kabul ediyorum” diye karşılık verdi, “Beni ve sahip olduğum her şeyi alabilirsin.”

⁵ Haberciler yine gelip Ahav'a şöyle dediler: “Ben-Hadat diyor ki, ‘Sana altınını, gümüşünü, karılarını ve çocuklarını bana vereceksin diye haber göndermişim. ⁶ Ayrıca yarın bu saatlerde sarayında ve görevlilerinin evlerinde arama yapmak üzere kendi görevlilerimi göndereceğim. Değerli olan her şeyini alıp getirecekler.’ ”

⁷ İsrail Kralı ülkenin bütün ileri gelenlerini toplayarak, “Bakın, bu adam nasıl bela arıyor!” dedi, “Bana haber gönderip altınımı, gümüşümü, karılarımı, çocuklarımı istedi, reddetmedim.”

⁸ Bütün ileri gelenler ve halk, “Onu dinleme, isteklerini de kabul etme” diye karşılık verdiler.

⁹ Böylece Ahav, Ben-Hadat'ın habercilerine, “Efendimiz krala ilk isteklerinin hepsini kabul edeceğimi, ama ikincisini kabul edemeyeceğimi söyleyin” dedi. Haberciler gidip Ben-Hadat'a durumu bildirdiler.

¹⁰ O zaman Ben-Hadat Ahav'a başka bir haber gönderdi: “O kadar çok adamla senin üstüne yürüyeceğim ki, Samiriye'yi yerle bir edeceğim. Kentin tozları askerlerimin avuçlarını bile dolduramayacak. Eğer bunu yapmazsam, ilahlar bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!”

¹¹ İsrail Kralı şöyle karşılık verdi: “Kralınıza deyin ki, ‘Zırhını kuşanmadan önce değil, kuşandıktan sonra övünsün.’ ”

¹² Ben-Hadat bunu duyduğunda, kendisini destekleyen krallarla birlikte çadırda içki içiyordu. Hemen adamlarına buyruk verdi: “Saldırıya hazırlanın.” Böylece Samiriye'ye karşı saldırı hazırlıklarına giriştiler.

Ahav Ben-Hadat'ı Bozguna Uğrattıyor

¹³ O sırada bir peygamber gelip İsrail Kralı Ahav'a şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Bu büyük orduyu görüyor musun? Onları bugün senin eline teslim edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.’ ”

¹⁴ Ahav, “Kimin aracılığıyla olacak bu?” diye sordu.

Peygamber şu karşılığı verdi: “RAB diyor ki, ‘İlçe komutanlarının genç askerleri bunu başaracak.’ ”

Ahav, “Savaşa kim başlayacak?” diye sordu.

Peygamber, “Sen başlayacaksın” dedi.

¹⁵ Ahav ilçe komutanlarının genç askerlerini çağırıp saydı. İki yüz otuz iki kişiydiler. Sonra bütün İsrail ordusunu toplayıp saydı, onlar da yedi bin kişiydiler.

¹⁶ Öğleyin Ben-Hadat ile kendisini destekleyen otuz iki kral çadırlarda içip sarhoş olmuşken İsrail saldırısı başladı. ¹⁷ Önce genç askerler saldırıya geçti. Ben-Hadat'ın gönderdiği gözcüler, “Samiriyeliler geliyor” diye ona haber getirdiler.

¹⁸ Ben-Hadat, “İster barış, ister savaş için gelsinler, onları canlı yakalayın” dedi.

¹⁹ Genç askerler arkalarındaki İsrail ordusuyla birlikte kentten çıkıp saldırıya geçtiler.

²⁰ Herkes önüne geleni öldürdü. Aramlılar kaçmaya başlayınca, İsraililer peşlerine düştü.

Ama Aram Kralı Ben-Hadat, atına binerek atlılarla birlikte kaçıp kurtuldu. ²¹ İsrail Kralı atlarla savaş arabalarına büyük zararlar vererek Aramlılar'ı ağır bir yenilgiye uğrattı.

²² Daha sonra peygamber gelip İsrail Kralı'na, “Git, gücünü pekiştir ve neler yapman gerektiğini iyi düşün” dedi, “Çünkü önümüzdeki ilkbaharda Aram Kralı sana yine saldıracak.”

Aramlılar'ın İkinci Saldırısı

²³ Bu arada görevlileri Aram Kralı'nın kendisine, “İsrail'in ilahı dağ ilahıdır” dediler, “Bu nedenle bizden güçlü çıktılar. Ama ovada savaşırsak, onları kesinlikle yeneriz. ²⁴ Şimdi bütün kralları görevlerinden al, onların yerine yeni komutanlar ata. ²⁵ Kaybettiğin kadar at ve savaş arabası toplayarak kendine yeni bir ordu kur. İsraililer'le ovada savaşalım. O zaman onları kesinlikle yeneriz.” Aram Kralı Ben-Hadat bütün söylenenleri kabul edip yerine getirdi. ²⁶ İlkbaharda Aramlılar'ı toplayıp İsraililer'le savaşmak üzere Afek Kenti'ne gitti. ²⁷ İsrail halkı da toplanıp yiyeceğini hazırladı. Aramlılar'la savaşmak üzere yola çıkıp onların karşısına ordugah kurdu. Ülkeyi dolduran Aramlılar'ın karşısında İsraililer iki küçük oğlak sürüsü gibi kalıyordu.

²⁸ Bir Tanrı adamı gidip İsrail Kralı Ahav'a şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Aramlılar, RAB dağların Tanrısı'dır, ovaların değil, dedikleri için bu güçlü ordunun tümünü senin eline teslim edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.’ ”

²⁹ Birbirlerine karşı ordugah kuran Aramlılar'la İsraililer yedi gün beklediler. Yedinci gün savaş başladı. İsraililer bir gün içinde yüz bin Aramlı yaya asker öldürdü. ³⁰ Sağ kalanlar Afek Kenti'ne kaçtılar. Orada da yirmi yedi bin kişinin üstüne surlar yıkıldı. Ben-Hadat kentin içine kaçıp bir iç odaya saklandı.

³¹ Görevlileri Ben-Hadat'a şöyle dediler: “Duyduğumuza göre, İsrail kralları iyi yürekli krallarımız. Haydi bellerimize çul kuşanıp başlarımıza ip saralım ve İsrail Kralı'nın huzuruna çıkalım. Belki senin canını bağışlar.”

³² Bellerine çul kuşanıp başlarına da ip bağladılar ve İsrail Kralı'nın huzuruna çıkarak, “Kulun Ben-Hadat ‘Canımı bağışla’ diye yalvarıyor” dediler.

Ahav, “Ben-Hadat hâlâ yaşıyor mu? O benim kardeşim sayılır” diye karşılık verdi.

³³ Adamlar bunu olumlu bir belirti sayarak hemen sözü ağzından aldılar ve, “Evet, Ben-Hadat kardeşin sayılır!” dediler.

Kral, “Gidin, onu getirin” diye buyruk verdi. Ben-Hadat gelince, Ahav onu kendi savaş arabasına aldı.

³⁴ Ben-Hadat, “Babamın babandan almış olduğu kentleri geri vereceğim” dedi, “Babam nasıl Samiriye'de çarşılar kurduysa, sen de Şam'da çarşılar kurabilirsin.”

Bunun üzerine Ahav, “Ben de bu şartlara dayanarak sana özgürlüğünü veriyorum” dedi. Böylece onunla bir antlaşma yaparak gitmesine izin verdi.

Bir Peygamberin Ahav'ı Suçlaması

³⁵ Peygamberlerden biri, RAB'in sözüne uyarak arkadaşına, “Lütfen, beni vur!” dedi. Ama arkadaşını vurmak istemedi.

³⁶ O zaman peygamber arkadaşına şöyle dedi: “Sen RAB'in buyruğunu dinlemediğin için, yanımdan ayrılır ayrılmaz bir aslan seni öldürecek.” Adam oradan ayrıldıktan sonra aslan onu yakalayıp öldürdü.

³⁷ Bunun üzerine aynı peygamber, başka bir adama giderek, “Lütfen beni vur!” dedi. Adam da onu vurup yaraladı. ³⁸ Peygamber gitti, kılığını değiştirmek için gözlerini bağladı. Yol kenarında kralın geçmesini beklemeye başladı. ³⁹ Kral oradan geçerken, peygamber ona şöyle seslendi: “Ben kulun, tam savaşın içindeyken, askerin biri bana bir tutsak

getirip, 'Bu adamı iyi koru' dedi, 'Kaçacak olursa, karşılığını ya canınla, ya da bir talant* gümüşle ödersin.' ⁴⁰ Ama ben oraya buraya bakarken, adam kayboldu."

İsrail Kralı, "Sen kendini yargılamış oldun" diye karşılık verdi, "Cezanı çekeceksin."

⁴¹ Peygamber, hemen gözlerindeki sargıyı çıkardı. O zaman İsrail Kralı onun bir peygamber olduğunu anladı. ⁴² Bunun üzerine peygamber krala şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Ölüme mahkûm ettiğim adamı salıverdiğin için onun yerine sen öleceksin. Onun halkının başına gelecekler senin halkının başına gelecek.' " ⁴³ Keyfi kaçan İsrail Kralı öfkeyle Samiriye'deki sarayına döndü.

21

Navot'un Bağı

¹⁻² Yizreel'de Samiriye Kralı Ahav'ın sarayının yanında Yizreelli Navot'un bir bağı vardı. Bir gün Ahav, Navot'a şunu önerdi: "Bağını bana ver. Saraya yakın olduğu için orayı sebze bahçesi olarak kullanmak istiyorum. Karşılığında ben de sana daha iyi bir bağ vereyim, ya da istersen değerini gümüş olarak ödeyeyim."

³ Ama Navot, "Atalarımın bana bıraktığı mirası sana vermekten RAB beni esirgesin" diye karşılık verdi.

⁴ "Atalarımın bana bıraktığı mirası sana vermem" diyen Yizreelli Navot'un bu sözlerine sıkılıp öfkelenen Ahav sarayına döndü. Asık bir yüzle yatağına uzanıp hiçbir şey yemedi.

⁵ Karısı İzebel yanına gelip, "Neden bu kadar sıkılıyorsun? Neden yemek yemiyorsun?" diye sordu.

⁶ Ahav karısına şöyle karşılık verdi: "Yizreelli Navot'a, 'Sen bağını gümüş karşılığında bana sat, istersen ben de onun yerine sana başka bir bağ vereyim' dedim. Ama o, 'Hayır, bağımı sana vermem' dedi."

⁷ İzebel, "Sen İsrail'e böyle mi krallık yapıyorsun?" dedi, "Kalk, yemeğini ye, keyfini bozma. Yizreelli Navot'un bağını sana ben vereceğim."

⁸ İzebel Ahav'ın mührünü kullanarak onun adına mektuplar yazdı, Navot'un yaşadığı kentin ileri gelenleriyle soylularına gönderdi. ⁹ Mektuplarda şunları yazdı:

"Oruç* ilan edip Navot'u halkın önüne oturtun. ¹⁰ Karşısına da, 'Navot Tanrı'ya ve krala sövdü' diyen iki yalancı tanık koyun. Sonra onu dışarı çıkarıp taşıyarak öldürün."

¹¹ Navot'un yaşadığı kentin ileri gelenleriyle soyluları İzebel'in gönderdiği mektuplarda yazdıklarını uyguladılar. ¹² Oruç ilan edip Navot'u halkın önüne oturtular. ¹³ Sonra iki kötü adam gelip Navot'un karşısına oturdu ve halkın önünde: "Navot, Tanrı'ya ve krala sövdü" diyerek yalan yere tanıklık etti. Bunun üzerine onu kentin dışına çıkardılar ve taşıyarak öldürdüler. ¹⁴ Sonra İzebel'e, "Navot taşlanarak öldürüldü" diye haber gönderdiler.

¹⁵ İzebel, Navot'un taşlanıp öldürüldüğünü duyar duymaz, Ahav'a, "Kalk, Yizreelli Navot'un sana gümüş karşılığında satmak istemediği bağını sahiplen" dedi, "Çünkü o artık yaşamıyor, öldü." ¹⁶ Ahav, Yizreelli Navot'un öldüğünü duyunca, onun bağını almaya gitti.

¹⁷ O zaman RAB, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: ¹⁸ "Kalk, Samiriyeli İsrail Kralı Ahav'ı karşılamaya git. Şu anda Navot'un bağındadır. Orayı almaya gitti. ¹⁹ Ona de ki, RAB şöyle diyor: 'Hem adamı öldürdün, hem de bağını aldın, değil mi? Navot'un kanını köpekler nerede yaladıysa, senin kanını da orada yalayacak.' "

²⁰ Ahav, İlyas'a, "Ey düşmanım, beni buldun, değil mi?" dedi.

İlyas şöyle karşılık verdi: "Evet, buldum. Çünkü sen RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak kendini sattın. ²¹ RAB diyor ki, 'Seni sıkıntılara sokacak ve yok edeceğim.

* **20:39** "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg.

İsrail'de senin soyundan gelen genç yaşlı* bütün erkeklerin kökünü kurutacağım. ²² Beni öfkeliendirip İsrail'i günaha sürüklediğin için senin ailen de Nevat oğlu Yarovam'ın ve Ahiya oğlu Baaşa'nın ailelerinin akıbetine uğrayacak.'

²³ "RAB İzebel için de, 'İzebel'i Yizreel Kenti'nin surları dibinde köpekler yiyecek' diyor. ²⁴ 'Ahav'ın ailesinden kentte ölenleri köpekler, kırdaki ölenleri yırtıcı kuşlar yiyecek.' "

²⁵ -Ahav kadar, RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak kendini satan hiç kimse olmadı. Karısı İzebel onu her konuda kışkırtıyordu. ²⁶ Ahav RAB'bin İsrail halkının önünden kovduğu Amorlular'ın her yaptığına uyarak putların ardınca yürüdü ve iğrenç işler yaptı.-

²⁷ Ahav bu sözleri dinledikten sonra, giysilerini yırttı, çula sarınıp oruç tutmaya başladı. Çul içinde yatıp kalkarak, alçakgönüllü bir yol tuttu.

²⁸ RAB, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: ²⁹ "Ahav'ın önümde ne denli alçakgönüllü davrandığını gördün mü? Bu alçakgönüllülüğünden ötürü yaşamı boyunca ben de onu sıkıntıya sokmayacağım. Ama oğlunun zamanında ailesine sıkıntı vereceğim."

22

Peygamber Mikaya Ahav'ı Uyarıyor (2Ta.18:2-27)

¹ Üç yıl boyunca Aram ile İsrail arasında savaş çıkmadı. ² Üçüncü yıl Yahuda Kralı Yehoşafat, İsrail Kralı'nı görmeye gitti. ³ İsrail Kralı Ahav, görevlilerine, "Ramot-Gilat'ın bize ait olduğunu bilmiyor musunuz?" dedi, "Biz onu Aram Kralı'ndan geri almak için bir şey yapmadık."

⁴ Sonra Yehoşafat'a, "Ramot-Gilat'a karşı benimle birlikte savaşır mısınız?" diye sordu.

Yehoşafat, "Beni kendin, halkımı halkın, atlarımı atların say" diye yanıtladı, ⁵ "Ama önce RAB'be danışalım" diye ekledi.

⁶ İsrail Kralı dört yüz kadar peygamberi toplayıp, "Ramot-Gilat'a karşı savaşayım mı, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Peygamberler, "Savaş, çünkü Rab kenti senin eline teslim edecek" diye yanıtladılar.

⁷ Ama Yehoşafat, "Burada danışabileceğimiz RAB'bin başka peygamberi yok mu?" diye sordu.

⁸ İsrail Kralı, "Yimla oğlu Mikaya adında biri daha var" diye yanıtladı, "Onun aracılığıyla RAB'be danışabiliriz. Ama ben ondan nefret ederim. Çünkü benimle ilgili hiç iyi peygamberlik etmez, yalnız kötü şeyler söyler."

Yehoşafat, "Böyle konuşmaman gerekir, ey kral!" dedi.

⁹ İsrail Kralı bir görevli çağırıp, "Hemen Yimla oğlu Mikaya'yı getir!" diye buyurdu.

¹⁰ İsrail Kralı Ahav ile Yahuda Kralı Yehoşafat kral giysileriyle Samiriye Kapısı'nın girişinde, harman yerine konan tahtlarında oturuyorlardı. Bütün peygamberler de onların önünde peygamberlik ediyordu. ¹¹ Kenaana oğlu Sidkiya, yaptığı demir boynuzları göstererek şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar'ı yok edinceye dek onları bu boynuzlarla vuracaksın.' "

¹² Öteki peygamberlerin hepsi de aynı şeyi söylediler: "Ramot-Gilat'a saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek."

¹³ Mikaya'yı çağırmaya giden görevli ona, "Bak! Peygamberler bir ağızdan kral için olumlu şeyler söylüyorlar" dedi, "Rica ederim, senin sözün de onlarınkine uygun olsun; olumlu bir şey söyle."

¹⁴ Mikaya, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, RAB bana ne derse onu söyleyeceğim" diye karşılık verdi.

* 21:21 "Genç yaşlı" ya da "Köle olsun, özgür olsun". 21:23 2Kr.9:36

¹⁵ Mikaya gelince kral, “Mikaya, Ramot-Gilat'a karşı savaşa gidelim mi, yoksa vaz mı geçelim?” diye sordu.

Mikaya, “Saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek” diye yanıtladı.

¹⁶ Bunun üzerine kral, “RAB'bin adına bana gerçeğin dışında bir şey söylemeyeceğine ilişkin sana kaç kez ant içireyim?” diye sordu.

¹⁷ Mikaya şöyle karşılık verdi: “İsraililer'i dağlara dağılmış çobansız koyunlar gibi gördüm. RAB, ‘Bunların sahibi yok. Herkes güvenlik içinde evine dönsün’ dedi.”

¹⁸ İsrail Kralı Yehoşafat'a, “Benimle ilgili iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyler dememiş miydin?” dedi.

¹⁹ Mikaya konuşmasını sürdürdü: “Öyleyse RAB'bin sözünü dinle! Gördüm ki, RAB tahtında oturuyor, bütün göksel varlıklar da sağında, solunda duruyordu. ²⁰ RAB sordu: ‘Ramot-Gilat'a saldırıp ölsün diye Ahav'ı kim kandıracak?’

“Kimi şöyle, kimi böyle derken, ²¹ bir ruh çıkıp RAB'bin önünde durdu ve, ‘Ben onu kandıracağım’ dedi.

“RAB, ‘Nasıl?’ diye sordu.

²² “Ruh, ‘Aldatıcı ruh olarak gidip Ahav'ın bütün peygamberlerine yalan söyleteceğim’ diye karşılık verdi.

“RAB, ‘Onu kandırmayı başaracaksın!’ dedi, ‘Git, dediğini yap.’

²³ “İşte RAB bütün bu peygamberlerin ağızına aldatıcı bir ruh koydu. Çünkü sana kötülük etmeye karar verdi.”

²⁴ Kenaana oğlu Sidkiya yaklaşıp Mikaya'nın yüzüne bir tokat attı. “RAB'bin Ruhunu nasıl benden çıkıp da seninle konuştu?” dedi.

²⁵ Mikaya, “Gizlenmek için bir iç odaya girdiğin gün göreceksin” diye yanıtladı.

²⁶ Bunun üzerine İsrail Kralı, “Mikaya'yı kentin yöneticisi Amon'a ve kralın oğlu Yoaş'a götürün” dedi, ²⁷ “Ben güvenlik içinde dönünceye dek bu adamı cezaevinde tutmalarını, ona su ve ekmekten başka bir şey vermemelerini söyleyin!”

²⁸ Mikaya, “Eğer sen güvenlik içinde dönersen, RAB benim aracılığımla konuşmamış demektir” dedi ve, “Herkes bunu duysun!” diye ekledi.

Ahav'ın Ölümü (2Ta.18:28-34)

²⁹ İsrail Kralı Ahav'la Yahuda Kralı Yehoşafat Ramot-Gilat'a saldırmak için yola çıktılar. ³⁰ İsrail Kralı, Yehoşafat'a, “Ben kılık değiştirip savaşa öyle gireceğim, ama sen kral giysilerini giy” dedi. Böylece İsrail Kralı kılığını değiştirip savaşa girdi.

³¹ Aram Kralı, savaş arabalarının otuz iki komutanına, “İsrail Kralı dışında, büyük küçük hiç kimseye saldırmayın!” diye buyruk vermişti. ³² Savaş arabalarının komutanları Yehoşafat'ı görünce, İsrail Kralı sanıp saldırmak için ona döndüler. Yehoşafat yakarmaya başladı. ³³ Komutanlar onun İsrail Kralı olmadığını anlayınca peşini bıraktılar.

³⁴ O sırada bir asker rasgele attığı bir okla İsrail Kralı'nı zırhının parçalarının birleştiği yerden vurdu. Kral arabacısına, “Dönüp beni savaş alanından çıkar, yaralandım” dedi.

³⁵ Savaş o gün şiddetlendi. İsrail Kralı, arabasında Aramlılar'a karşı akşama kadar dayandı ve akşamleyin öldü. Yarasından akan kanlar arabasının içinde kaldı. ³⁶ Güneş batarken ordugahta, “Herkes kendi kentine, ülkesine dönsün!” diye bağırıldılar.

³⁷ Kral ölmüştü. Onu Samiriye'ye getirip orada gömdüler. ³⁸ Arabası fahişelerin yıkandığı Samiriye Havuzu'nun kenarında temizlenirken RAB'bin sözü uyarınca köpekler kanını yaladı.

³⁹ Ahav'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, yaptırdığı fildişi süslemeli saray ve bütün kentler İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ⁴⁰ Ahav ölüp atalarına kavuşunca yerine oğlu Ahazya kral oldu.

Yehoşafat'ın Krallığı (2Ta.20:31-21:1)

⁴¹ İsrail Kralı Ahav'ın krallığının dördüncü yılında Asa oğlu Yehoşafat Yahuda Kralı oldu. ⁴² Yehoşafat otuz beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi beş yıl krallık yaptı. Annesi Şilhi'nin kızı Azuva'ydı. ⁴³ Babası Asa'nın bütün yollarını izleyen ve bunlardan sapmayan Yehoşafat RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Ancak alışıl gelen tapınma yerleri kaldırılmadı. Halk hâlâ oralarda kurban kesip buhur yakıyordu. ⁴⁴ Yehoşafat İsrail Kralı ile barış yaptı.

⁴⁵ Yehoşafat'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, başarıları ve savaşları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁴⁶ Yehoşafat babası Asa'nın döneminden kalan, putperest törenlerinde fuhuş yapan kadın ve erkeklerin hepsini ülkeden süpürüp attı. ⁴⁷ Edom'da kral yoktu, yerine bir vekil bakıyordu.

⁴⁸ Yehoşafat altın almak için Ofir'e gitmek üzere ticaret gemileri yaptırdı. Ancak gemiler oraya gidemedi Esyon-Gever'de parçalandı. ⁴⁹ O zaman Ahav oğlu Ahazya, Yehoşafat'a, "Benim adamlarım gemilerde seninkilerle birlikte gitsinler" dedi. Ama Yehoşafat kabul etmedi.

⁵⁰ Yehoşafat ölüp atalarına kavuştu ve atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yehoram kral oldu.

Ahazya'nın Krallığı

⁵¹ Yahuda Kralı Yehoşafat'ın krallığının on yedinci yılında Ahav oğlu Ahazya Samiriye'de İsrail Kralı oldu. İki yıl krallık yaptı. ⁵² RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babasının, annesinin ve İsrail'i günaha sürükleyen Nevat oğlu Yarovam'ın yolunda yürüdü.

⁵³ Baal'a* hizmet edip taptı. Babasının her yaptığına uyarak İsrail'in Tanrısı RAB'bi öfkeliendirdi.

2.KRALLAR

GİRİŞ

2.Krallar Kitabı İsrail ve Yahuda krallıklarının tarihine 1.Krallar Kitabı'nda kaldığı yerden devam eder. Kitap iki bölüme ayrılabilir:

1. İki krallığın tarihi, İ.Ö. 9. yüzyıl ortalarından Samiriye'nin düşüşü ve İsrail (kuzey krallığı) halkının Asur'a sürgün edilmesine kadar (İ.Ö. 722).
2. Yahuda krallığının tarihi, İsrail krallığının yıkılışından Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yerusâlim'i ele geçirip yıkmasına, Yahuda halkını Babil'e sürmesine kadar (İ.Ö. 586). Kitap Babil yönetimindeki Yahuda Valisi Gedalya'nın öldürülmesiyle ve Yahuda Kralı Yehoyakin'in Babil'deki tutukevinden salıverilmesi haberiyle son buluyor.

Bu ulusal felaketler Yahuda ve İsrail krallarının ve halklarının sadakatsizliği yüzünden yaşanmaktadır. Yerusâlim'in yıkılışıyla Yahudalılar'dan birçok kişinin sürgüne gitmesi İsrail tarihinde büyük dönüm noktalarından biridir.

2.Krallar Kitabı'nda en önemli iki peygamber İlyas'ın yerine geçen Elişa ve Yeşaya'dır.

Ana Hatlar:

- 1:1-17:41 Bölünen krallıklar
 - a. 1:1-8:15 Peygamber Elişa
 - b. 8:16-17:4 Yahuda ve İsrail kralları
 - c. 17:5-41 Samiriye'nin düşüşü
- 18:1-25:30 Yahuda krallığı
 - a. 18:1-21:26 Hizkiya'dan Yoşiya'ya
 - b. 22:1-23:30 Yoşiya'nın krallığı
 - c. 23:31-24:20 Yahuda'nın son kralları
 - ç. 25:1-30 Yerusâlim'in düşüşü

Rab Kral Ahazya'yı Cezalandırıyor

¹ İsrail Kralı Ahav'ın ölümünden sonra Moavlılar İsrail'e karşı ayaklandı.

² İsrail Kralı Ahazya Samiriye'de yaşadığı sarayın üst katındaki kafesli pencereden düşüp yaralandı. Habercilerine, “Gidin, Ekron ilahı Baalzevuv'a* danışın, yaralarımın iyileşip iyileşmeyeceğini öğrenin” dedi.

³ Ama RAB'bin meleği, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: “Kalk, Samiriye Kralı'nın habercilerini karşıla ve onlara de ki, ‘İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmaya gidiyorsunuz?’ ⁴ Kralınıza deyin ki, ‘RAB, Yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin! diyor.’” Böylece İlyas oradan ayrıldı. ⁵ Haberciler kralın yanına döndüler. Kral, “Neden geri döndünüz?” diye sordu.

⁶ Şöyle karşılık verdiler: “Yolda bir adamla karşılaştık. Bize dedi ki, ‘Gidin, sizi gönderen krala RAB şöyle diyor deyin: İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!’”

⁷ Kral, “Sizi karşılayıp bu sözleri söyleyen nasıl bir adamdı?” diye sordu.

⁸ “Üzerinde tüylü bir giysi, belinde deri bir kuşak vardı” diye yanıtladılar.

Kral, “O Tişbeli İlyas'tır” dedi.

⁹ Sonra bir komutanla birlikte elli adamını İlyas'a gönderdi. Komutan tepenin üstünde oturan İlyas'ın yanına çıkıp ona, “Ey Tanrı adamı, kral aşağı inmeni istiyor” dedi.

¹⁰ İlyas, “Eğer ben Tanrı adamıysam, şimdi göklerden ateş yağacak ve seninle birlikte elli adamını yok edecek!” diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte elli adamını yakıp yok etti.

¹¹ Bunun üzerine kral, İlyas'a başka bir komutanla birlikte elli adam daha gönderdi. Komutan İlyas'a, “Ey Tanrı adamı, kral hemen aşağı inmeni istiyor!” dedi.

¹² İlyas, “Eğer ben Tanrı adamıysam, göklerden ateş yağacak ve seninle birlikte elli adamını yok edecek!” diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte elli adamını yakıp yok etti.

¹³ Kral üçüncü kez bir komutanla elli adam gönderdi. Üçüncü komutan çıkıp İlyas'ın önünde diz çöktü ve ona şöyle yalvardı: “Ey Tanrı adamı, lütfen bana ve adamlarıma acı, canımızı bağışla! ¹⁴ Göklerden yağın ateş daha önce gelen iki komutanla ellışer adamını yakıp yok etti, ama lütfen bana acı.”

¹⁵ RAB'bin meleği, İlyas'a, “Onunla birlikte aşağı in, korkma” dedi. İlyas kalkıp komutanla birlikte kralın yanına gitti ¹⁶ ve ona şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘İsrail'de danışacak Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!’ ”

¹⁷ RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca Kral Ahazya öldü. Oğlu olmadığı için yerine kardeşi Yoram geçti. Bu olay Yahuda Kralı Yehoşafat oğlu Yehoram'ın krallığının ikinci yılında oldu.

¹⁸ Ahazya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

2

İlyas'ın Göklere Alınışı

¹ RAB İlyas'ı kasırgayla göklere çıkarmadan önce, İlyas ile Elişa Gilgal'dan ayrılıp yola çıkmışlardı. ² İlyas Elişa'ya, “Lütfen sen burada kal, çünkü RAB beni Beytel'e gönderdi” dedi.

Elişa, “Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam” diye karşılık verdi. Böylece Beytel'e birlikte gittiler.

³ Beytel'deki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. “RAB bugün efendini senin başından alacak, biliyor musun?” diye ona sordular.

Elişa, “Evet, biliyorum, konuşmayın!” diye karşılık verdi.

⁴ İlyas, “Elişa, lütfen burada kal, çünkü RAB beni Eriha'ya gönderdi” dedi.

Elişa, “Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam” diye karşılık verdi. Böylece birlikte Eriha'ya gittiler.

⁵ Eriha'daki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. “RAB efendini bugün senin başından alacak, biliyor musun?” diye ona sordular.

Elişa, “Evet, biliyorum, konuşmayın” diye karşılık verdi.

⁶ Sonra İlyas, “Lütfen, burada kal, çünkü RAB beni Şeria Irmağı kıyısına gönderdi” dedi.

Elişa, “Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam” diye karşılık verdi. Böylece ikisi birlikte yollarına devam etti. ⁷ Elli peygamber de onları Şeria Irmağı'na kadar izledi. İlyas ile Elişa Şeria Irmağı'nın kıyısında durdular. Peygamberler de biraz ötede, onların karşısında durdu. ⁸ İlyas cüppesini dürüp sulara vurunca, sular ikiye ayrıldı. Elişa ile İlyas kuru toprağın üzerinden yürüyerek karşıya geçtiler. ⁹ Karşı yakaya geçtikten sonra İlyas Elişa'ya, “Söyle, yanından alınmadan önce senin için ne yapabilirim?” dedi.

Elişa, “İzin ver, senin ruhundan iki pay miras* alayım” diye karşılık verdi.

¹⁰ İlyas, “Zor bir şey istedin” dedi, “Eğer yanından alındığımı görürsen olur, yoksa olmaz.”

¹¹ Onlar yürüyüp konuşurlarken, ansızın ateşten bir atlı araba göründü, onları birbirinden ayırdı. İlyas kasırgayla göklere alındı. ¹² Olanları gören Elişa şöyle bağırdı: “Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!” İlyas'ı bir daha göremedi. Giysilerini yırtıp paramparça etti. ¹³ Sonra İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi alıp geri döndü ve Şeria Irmağı'nın kıyısında durdu. ¹⁴ İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi sulara vurarak, “İlyas'ın Tanrısı RAB nerede?” diye seslendi. Cüppeyi sulara vurunca ırmak ikiye ayrıldı, Elişa karşı yakaya geçti.

¹⁵ Erihalı peygamberler karşıdan Elişa'yı görünce, “İlyas'ın ruhu Elişa'nın üzerinde!” dediler. Sonra onu karşılamaya giderek önünde yere kapandılar. ¹⁶ “Yanımızda elli güçlü adam var” dediler, “İzin ver, gidip efendini arayalım. Belki RAB'bin Ruhu onu dağların ya da vadilerin birine atmıştır.”

Elişa, “Hayır, onları göndermeyin” dedi.

¹⁷ Ama o kadar direttiler ki, sonunda Elişa dayanamadı, “Peki, gönderin” dedi. Elli adam gidip üç gün İlyas'ı aradılarsa da bulamadılar. ¹⁸ Sonra Eriha'ya, Elişa'nın yanına döndüler. Elişa onlara, “Ben size gitmeyin demedim mi?” dedi.

Elişa Suları Paklıyor

¹⁹ Erihalılar Elişa'ya, “Efendimiz, gördüğün gibi bu kentin yeri iyi ama suyu kötü, toprağı da verimsiz” dediler.

²⁰ Elişa, “Yeni bir kabın içine tuz koyup bana getirin” dedi. Kap getirilince, ²¹ Elişa suyun kaynağına çıktı, tuzu suya atıp şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Bu suyu paklıyorum, artık onda ölüm ve verimsizlik olmayacak.’ ” ²² Elişa'nın söylediği gibi, su bugüne dek temiz kaldı.

Elişa'yı Alaya Alan Çocuklar

²³ Elişa oradan ayrılıp Beytel'e giderken kentin çocukları yola döküldüler. “Defol, defol, kel kafalı!” diyerek onunla alay ettiler.

²⁴ Elişa arkasına dönüp çocuklara baktı ve RAB'bin adıyla onları lanetledi. Bunun üzerine ormandan çıkan iki dişi ayı çocuklardan kırk ikisini parçaladı.

²⁵ Elişa oradan Karmel Dağı'na gitti, sonra Samiriye'ye döndü.

3

Moavlılar'ın Ayaklanması

¹ Yahuda Kralı Yehoşafat'ın krallığının on sekizinci yılında Ahav oğlu Yoram Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on iki yıl krallık yaptı. ² Yoram RAB'bin gözünde kötü olanı yaptıysa da annesiyle babası kadar kötü değildi. Çünkü babasının yaptırdığı Baal'ı* simgeleyen dikili taşı kaldırıp attı. ³ Bununla birlikte Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlara o da katıldı ve bu günahlardan ayrılmadı.

⁴ Moav Kralı Meşa koyun yetiştirirdi. İsrail Kralı'na her yıl yüz bin kuzu, yüz bin de koç yünü sağlamak zorundaydı. ⁵ Ama Ahav'ın ölümünden sonra, Moav Kralı İsrail Kralı'na karşı ayaklandı. ⁶ O zaman Kral Yoram Samiriye'den ayrıldı ve bütün İsraililer'i bir araya topladı. ⁷ Yahuda Kralı Yehoşafat'a da şu haberi gönderdi: “Moav Kralı bana başkaldırdı, benimle birlikte Moavlılar'a karşı savaşır mısınız?”

Yehoşafat, “Evet, savaşırım. Beni kendin, halkımı halkın, atlarımı atların say” dedi.

⁸ Sonra, “Hangi yönden saldıralım?” diye sordu.

Yoram, “Edom kırlarından” diye karşılık verdi.

⁹ İsrail, Yahuda ve Edom kralları birlikte yola çıktılar. Dolambaçlı yollarda yedi gün ilerledikten sonra suları tükendi. Askerler ve hayvanlar susuz kaldı. ¹⁰ İsrail Kralı,

“Eyvah!” diye bağırdı, “RAB, Moavlılar'ın eline teslim etmek için mi üçümüzü bir araya topladı?”

¹¹ Yehoşafat, “Burada RAB'bin peygamberi yok mu? Onun aracılığıyla RAB'be danışalım” dedi.

İsrail Kralı'nın adamlarından biri, “Şafat oğlu Elişa burada. İlyas'ın ellerine o su dökerdi” diye yanıtladı.

¹² Kral Yehoşafat, “O, RAB'bin ne düşündüğünü bilir” dedi. Bunun üzerine Yehoşafat, İsrail ve Edom kralları birlikte Elişa'nın yanına gittiler.

¹³ Elişa İsrail Kralı'na, “Ne diye bana geldin?” dedi, “Git, annenle babanın peygamberlerine danış.”

İsrail Kralı, “Olmaz! Demek RAB üçümüzü Moavlılar'ın eline teslim etmek için bir araya toplamış” diye karşılık verdi.

¹⁴ Elişa şöyle dedi: “Hizmetinde olduğum, Her Şeye Egemen, yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, Yahuda Kralı Yehoşafat'a saygım olmasaydı, sana ne bakardım, ne de ilgilenirdim.

¹⁵ Şimdi bana lir çalan bir adam getirin.”

Getirilen adam lir çalarken, RAB'bin gücü Elişa'nın üzerine indi. ¹⁶ Elişa şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Bu vadinin başından sonuna kadar hendekler kazın. ¹⁷ Ne rüzgar göreceksiniz, ne yağmur. Öyleyken vadi suyla dolup taşacak. Sizler, sürüleriniz ve öteki hayvanlarınız doyasıya içeceksiniz. ¹⁸ RAB için bunu yapmak kolaydır. O, Moavlılar'ı da sizin elinize teslim edecek. ¹⁹ Onların önemli surlu kentlerinin tümünü ele geçireceksiniz. Meyve ağaçlarının hepsini kesecek, su kaynaklarını kurutacak, verimli tarlalarına taş dolduracaksınız.’”

²⁰ Ertesi sabah, sununun sunulduğu saatte, Edom yönünden akan sular her yeri doldurdu.

²¹ Moavlılar kralların kendilerine saldırmak üzere yola çıktıklarını duydular. Genç, yaşlı eli silah tutan herkes bir araya toplanıp sınırda beklemeye başladı. ²² Ertesi sabah erkenden kalktılar. Güneş ışınlarının kızılattığı suyu kan sanarak, ²³ “Kan bu!” diye haykırdılar, “Krallar kendi aralarında savaşmış birbirlerini öldürmüş olsalar gerek. Haydi, Moavlılar, yağmaya!”

²⁴ Ama Moavlılar İsrail ordugahına vardıklarında, İsrailliler saldırıp onları püskürttü. Moavlılar kaçmaya başladı. İsrailliler peşlerine düşüp onları öldürdüler. ²⁵ Kentlerini yıktılar. Her İsrailli verimli tarlalara taş attı. Bütün tarlalar taşla doldu. Su kaynaklarını kuruttular, meyve ağaçlarını kestiler. Yalnız Kîr-Hereset'in taşları yerinde kaldı. Sapancılar kenti kuşatıp saldırıya geçti.

²⁶ Moav Kralı, savaşı kaybettiğini anlayınca, yanına yedi yüz kılıçlı adam aldı; Edom kuvvetlerini yarıp kaçmak istediye de başaramadı. ²⁷ Bunun üzerine tahtına geçecek en büyük oğlunu surların üzerine götürüp yakmalık sunu olarak sundu. İsrailliler bu olaydan doğan büyük öfke karşısında oradan ayrılıp ülkelerine döndüler.

4

Elişa'nın Yoksul Bir Dula Yardımı

¹ Bir gün, peygamber topluluğundan bir adamın karısı gidip Elişa'ya şöyle yakardı: “Efendim, kocam öldü! Bildiğin gibi RAB'be tapınırdı*. Şimdi bir alacaklısı geldi, iki oğlumu benden alıp köle olarak götürmek istiyor.”

² Elişa, “Senin için ne yapsam?” diye karşılık verdi, “Söyle bana, evinde neler var?” Kadın, “Azıcık zeytinyağı dışında, kulunun evinde hiçbir şey yok” dedi.

* 4:1 “RAB'be tapınırdı”: İbranice “RAB'den korkardı”.

³ Elişa, “Bütün komşularına git, ne kadar boş kapları varsa iste” dedi, ⁴ “Sonra oğullarınla birlikte eve git. Kapıyı üzerinize kapayın ve bütün kapları yağla doldurun. Doldurduklarınızı bir kenara koyun.”

⁵ Kadın oradan ayrılıp oğullarıyla birlikte evine gitti, kapıyı kapadı. Oğullarının getirdiği kapları doldurmaya başladı. ⁶ Bütün kaplar dolunca oğullarından birine, “Bana bir kap daha getir” dedi.

Oğlu, “Başka kap kalmadı” diye karşılık verdi. O zaman zeytinyağının akışı durdu. ⁷ Kadın gidip durumu Tanrı adamı Elişa'ya bildirdi. Elişa, “Git, zeytinyağını sat, borcunu öde” dedi, “Kalan parayla da oğullarınla birlikte yaşamını sürdür.”

Elişa ile Şunemli Zengin Kadın

⁸ Elişa bir gün Şunem'e gitti. Orada zengin bir kadın vardı. Elişa'yı yemeğe alıyordu. O günden sonra Elişa ne zaman Şunem'e gitse, yemek için oraya uğradı. ⁹ Kadın kocasına, “Bize sık sık gelen bu adamın kutsal bir Tanrı adamı olduğunu anladım” dedi, ¹⁰ “Gel, damda onun için küçük bir oda yapalım; içine yatak, masa, sandalye, bir de kandil koyalım. Bize geldiğinde orada kalsın.”

¹¹ Bir gün Elişa geldi, yukarı odaya çıkıp uzandı. ¹² Uşağı Gehazi'ye, “Şunemli kadını çağır” dedi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelince, ¹³ Elişa Gehazi'ye şöyle dedi: “Ona de ki, ‘Bizim için katlandığın bunca zahmetlere karşılık ne yapabilirim? Senin için kralla ya da ordu komutanıyla konuşayım mı?’ ”

Kadın, “Ben halkımın arasında mutlu yaşıyorum” diye karşılık verdi.

¹⁴ Elişa, “Öyleyse ne yapabilirim?” diye sordu.

Gehazi, “Kadının oğlu yok, kocası da yaşlı” diye yanıtladı.

¹⁵ Bunun üzerine Elişa, “Kadını çağır” dedi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelip kapının eşiğinde durdu. ¹⁶ Elişa, kadına, “Gelecek yıl bu zaman kucağında bir oğlun olacak” dedi.

Kadın, “Olamaz, efendim!” diye karşılık verdi, “Sen ki bir Tanrı adamısın, lütfen kuluna yalan söyleme!”

¹⁷ Ama kadın gebe kaldı ve bir yıl sonra, Elişa'nın söylediği günlerde bir oğul doğurdu.

¹⁸ Çocuk büyüdü. Bir gün orakçıların başında bulunan babasının yanına gitti. ¹⁹ “Başım ağrıyor, başım!” diye bağırmaya başladı.

Babası uşağına, “Onu annesine götür” dedi. ²⁰ Uşak çocuğu alıp annesine götürdü. Çocuk öğlene kadar annesinin dizlerinde yattıktan sonra öldü. ²¹ Annesi onu yukarı çıkardı, Tanrı adamının yatağına yatırdı, sonra kapıyı kapayıp dışarıya çıktı. ²² Kocasını çağırıp şöyle dedi: “Lütfen bir eşekle birlikte uşaklarından birini bana gönder. Tanrı adamının yanına gitmeliyim. Hemen dönerim.”

²³ Kocası, “Neden bugün gidiyorsun?” dedi, “Ne Yeni Ay, ne de Şabat bugün.”

Kadın, “Zarar yok” karşılığını verdi.

²⁴ Eşeğe palan vurup uşağına, “Haydi yürü, ben sana söylemedikçe yavaşlama” dedi.

²⁵ Karmel Dağı'na varıp Tanrı adamının yanına çıktı.

Tanrı adamı, kadını uzaktan görünce, uşağı Gehazi'ye, “Bak, Şunemli kadın geliyor!” dedi, ²⁶ “Haydi koş, onu karşıla, ‘Nasılsın, kocanla oğlun nasıllar?’ diye sor.”

Kadın Gehazi'ye, “Herkes iyi” dedi.

²⁷ Kadın dağa çıkıp Tanrı adamının yanına varınca, onun ayaklarına sarıldı. Gehazi kadını uzaklaştırmak istediye de Tanrı adamı, “Kadını rahat bırak!” dedi, “Çünkü acı çekiyor. RAB bunun nedenini benden gizledi, açıklamadı.”

²⁸ Kadın ona, “Efendim, ben senden çocuk istedim mi?” dedi, “Beni umutlandırma demedim mi?”

²⁹ Elişa Gehazi'ye, “Hemen kemerini kuşan, değneğimi al, koş” dedi, “Biriyle karşılaşırsan selam verme, biri seni selamlarsa karşılık verme. Git, değneğimi çocuğun yüzüne tut.”

³⁰ Çocuğun annesi, “Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmayacağım” dedi. Sonra Gehazi'yle birlikte yola çıktı. ³¹ Gehazi önden gidip değneği çocuğun yüzüne tuttu, ama ne bir ses vardı, ne de bir yanıt. Bunun üzerine Gehazi geri dönüp Elişa'yı karşıladı ve ona, “Çocuk dirilmedi” diye haber verdi.

³² Elişa eve vardığında, çocuğu yatağında ölü buldu. ³³ İçeri girdi, kapıyı kapayıp RAB'be yalvarmaya başladı. ³⁴ Sonra ağzı çocuğun ağzının, gözleriyle elleri de çocuğun gözleriyle ellerinin üzerine gelecek biçimde yatağa, çocuğun üzerine kapandı. Çocuğun bedeni ısınmaya başladı. ³⁵ Elişa kalkıp odanın içinde sağa sola gezindi, sonra yine dönüp çocuğun üzerine kapandı. Çocuk yedi kez aksırdı ve gözlerini açtı. ³⁶ Elişa Gehazi'ye, “Şunemli kadını çağır” diye seslendi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelince, Elişa, “Al oğlunu” dedi. ³⁷ Kadın Elişa'nın ayaklarına kapandı, yerlere kadar eğildi, sonra çocuğunu alıp gitti.

İki Mucize Daha

³⁸ Elişa Gilgal'a döndü. Ülkede kıtlık vardı. Elişa bir peygamber topluluğuyla otururken uşağına, “Büyük tencereyi ateşe koy, peygamberlere çorba pişir” dedi. ³⁹ Biri ot toplamak için tarlaya gitti ve yabanıl bir bitki buldu. Bitkiden bir etek dolusu yaban kabağı topladı, getirip tencereye doğradı. Bunların ne olduğunu kimse bilmiyordu. ⁴⁰ Çorba yenmek üzere boşaltıldı. Ama adamlar çorbayı tadar tatmaz, “Ey Tanrı adamı, zehirli bu!” diye bağırıldılar ve yiyemediler.

⁴¹ Elişa, “Biraz un getirin” dedi. Unu tencereye atıp, “Koy önlerine, yesinler” dedi. Tencerede zararlı bir şey kalmadı.

⁴² Baal-Şalişa'dan bir adam geldi. Tanrı adamına o yıl ilk biçilen arpadan yapılmış yirmi ekmekle taze buğday başağı getirdi. Elişa uşağına, “Bunları halka dağıt, yesinler” dedi.

⁴³ Uşak, “Nasıl olur, bu yüz kişinin önüne konur mu?” diye sordu.

Elişa, “Halka dağıt, yesinler” diye karşılık verdi, “Çünkü RAB diyor ki, ‘Yiyecekler, birazı da artacak.’” ⁴⁴ Bunun üzerine uşak yiyecekleri halkın önüne koydu. RAB'bin sözü uyarınca halk yedi, birazı da arttı.

5

Naaman Deri Hastalığından Nasıl Kurtuldu

¹ Aram Kralı'nın ordu komutanı Naaman efendisinin gözünde saygın, değerli bir adamdı. Çünkü RAB onun aracılığıyla Aramlılar'ı zafere ulaştırmıştı. Naaman yiğit bir askerdi, ama bir deri hastalığına yakalanmıştı.

² Aramlılar düzenledikleri akınlar sırasında İsrail'den küçük bir kızı tutsak almışlardı. Bu kız Naaman'ın karısının hizmetine verilmişti. ³ Bir gün hanımına, “Keşke efendim Samiriye'deki peygamberin yanına gitse! Peygamber onu deri hastalığından kurtarırdı” dedi.

⁴ Naaman gidip İsrailli kızın söylediklerini efendisi krala anlattı. ⁵ Aram Kralı şöyle karşılık verdi: “Kalk git, seninle İsrail Kralı'na bir mektup göndereceğim.” Naaman yanına on talant* gümüş, altı bin şekel† altın ve on takım giysi alıp gitti. ⁶ Mektubu İsrail Kralı'na verdi. Mektupta şunlar yazılıydı: “Bu mektupla birlikte sana kulum Naaman'ı gönderiyorum. Onu deri hastalığından kurtarmanı dilerim.”

⁷ İsrail Kralı mektubu okuyunca giysilerini yırtıp şöyle haykırdı: “Ben Tanrı mıyım, can alıp can vereyim? Nasıl bana bir adam gönderip onu deri hastalığından kurtar der? Görüyor musunuz, açıkça benimle kavga çıkarmaya çalışıyor!”

⁸ İsrail Kralı'nın giysilerini yırttığını duyan Tanrı adamı Elişa ona şu haberi gönderdi: “Neden giysilerini yırttın? Adam bana gelsin, İsrail'de bir peygamber olduğunu anlasın!”

5:1 Luk.4:27 * 5:5 “On talant”: Yaklaşık 345 kg. † 5:5 “Altı bin şekel”: Yaklaşık 69 kg.

⁹ Böylece Naaman atları ve savaş arabalarıyla birlikte gidip Elişa'nın evinin kapısı önünde durdu. ¹⁰ Elişa ona şu haberi gönderdi: "Git, Şeria Irmağı'nda yedi kez yıkan. Tenin eski halini alacak, tertemiz olacaksın."

¹¹ Gelgelelim Naaman oradan öfkeyle ayrıldı. "Sandım ki dışarı çıkıp yanıma gelecek, Tanrısı RAB'bi adıyla çağırarak eliyle hastalıklı derime dokunup beni iyileştirecek" dedi, ¹² "Şam'ın Avana ve Farpar ırmakları İsrail'in bütün ırmaklarından daha iyi değil mi? Oralarda yıkanıp paklanamaz mıydım sanki?" Sonra öfkeyle dönüp gitti.

¹³ Naaman'ın görevlileri yanına varıp, "Efendim, peygamber senden daha zor bir şey istemiş olsaydı, yapmaz mıydın?" dediler, "Oysa o sana sadece, 'Yıkan, temizlen' diyor."

¹⁴ Bunun üzerine Naaman Tanrı adamının sözü uyarınca gidip Şeria Irmağı'nda yedi kez suya daldı. Teni eski haline döndü, bebek teni gibi tertemiz oldu.

¹⁵ Naaman adamlarıyla birlikte Tanrı adamının yanına döndü. Onun önünde durup şöyle dedi: "Şimdi anladım ki, İsrail dışında dünyanın hiçbir yerinde Tanrı yoktur. Lütfen, bu kulunun armağanını kabul et."

¹⁶ Elişa, "Hizmetinde olduğum yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, hiçbir şey alamam" diye karşılık verdi. Naaman direttiyse de, Elişa almak istemedi.

¹⁷ Bunun üzerine Naaman, "Madem armağan istemiyorsun, öyleyse buradan iki katır yükü toprak almama izin ver" dedi, "Çünkü bu kulun artık RAB'bin dışında başka ilahlara yakmalık sunu ve kurban sunmayacaktır. ¹⁸ Ama RAB kulunu bir konuda bağışlasın. Efendim tapınmak için Rimmon Tapınağı'na girip kendisine eşlik etmemi isteyince, tapınakta onunla birlikte yere kapandığımda RAB bu kulunu bağışlasın."

¹⁹ Elişa ona, "Esenlikle git" dedi.

Naaman oradan ayrılıp biraz uzaklaşıncı, ²⁰ Tanrı adamı Elişa'nın uşağı Gehazi, "Efendim, Aramlı Naaman'a çok yumuşak davrandı; getirdiği armağanları kabul etmedi" dedi, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, peşinden koşup ondan bir şey alacağım."

²¹ Böylece Gehazi Naaman'ın peşine düştü. Naaman ardından birinin koştuğunu görünce, arabasından inip onu karşıladı ve, "Ne oldu?" diye sordu.

²² Gehazi, "Bir şey yok" dedi, "Yalnız efendimin bir ricası var. Biraz önce Efrayim'in dağlık bölgesinden iki genç peygamber geldi. Efendim onlara bir talant[‡] gümüşle iki takım giysi vermen için beni gönderdi."

²³ Naaman, "Lütfen iki talant[§] al!" dedi ve ısrarla iki talant gümüşü iki torbaya koyup bağladı. Ayrıca iki uşağına da birer takım giysi verdi. Uşaklar Gehazi'nin önüsüne bunları taşıdılar. ²⁴ Tepeye varınca Gehazi eşyaları ellerinden alıp eve koydu, adamları da geri gönderdi. ²⁵ Sonra gidip efendisi Elişa'nın huzuruna çıktı. Elişa, "Neredeydin, Gehazi?" diye sordu.

Gehazi, "Kulun hiçbir yere gitmedi" diye karşılık verdi.

²⁶ Bunun üzerine Elişa, "O adam arabasından inip seni karşılarken ruhum seninle değil miydi?" diye sordu, "Şimdi gümüş ya da giysi, zeytinlik, bağ, koyun, sığır, erkek ve kadın köle almanın zamanı mı? ²⁷ Bu yüzden Naaman'ın deri hastalığı sonsuza dek senin ve soyunun üzerinde kalacak." Böylece Gehazi Elişa'nın huzurundan kar gibi beyaz bir deri hastalığıyla ayrıldı.

6

Balta Demirinin Su Yüzüne Çıkması

¹ Bir gün peygamber topluluğu Elişa'ya, "Bak, yaşadığımız yer bize küçük geliyor" dedi,

² "Lütfen izin ver, Şeria Irmağı kıyısına gidelim, ağaç kesip kendimize ev yapalım."

Elişa, "Gidin" dedi.

³ Peygamberlerden biri, "Lütfen kullarınla birlikte sen de gel" dedi.

[‡] 5:22 "Bir talant": Yaklaşık 34.5 kg. [§] 5:23 "İki talant": Yaklaşık 69 kg.

Eliş, “Olur, gelirim” diye karşılık verdi ⁴ ve onlarla birlikte gitti.

Şeria Irmağı kıyısına varınca ağaç kesmeye başladılar. ⁵ Biri ağaç keserken balta demirini suya düşürdü. “Eyvah, efendim! Onu ödünç almıştım” diye bağırdı.

⁶ Tanrı adamı, “Nereye düştü?” diye sordu. Adam ona demirin düştüğü yeri gösterdi. Eliş bir dal kesip oraya atınca, balta demiri su yüzüne çıktı. ⁷ Eliş, “Al onu!” dedi. Adam elini uzatıp balta demirini aldı.

Aram Ordusu ve Eliş

⁸ Aram Kralı İsrail’le savaş halindeydi. Görevlilerine danıştıktan sonra, “Ordugahımı kuracak bir yer seçtim” dedi.

⁹ Tanrı adamı Eliş, İsrail Kralı’na şu haberi gönderdi: “Sakın oradan geçmeyin, çünkü Aramlılar oraya doğru iniyorlar.” ¹⁰ İsrail Kralı adam gönderip oradaki durumu denetledi. Böylece Tanrı adamı İsrail Kralı’nı birkaç kez uyardı. Kral da önlem aldı.

¹¹ Bu durum Aram Kralı’nı çok öfkeliendirdi. Görevlilerini çağırıp, “İçinizden hanginizin İsrail Kralı’ndan yana olduğunu söylemeyecek misiniz?” dedi.

¹² Görevlilerden biri, “Hiçbirimiz, efendimiz kral” diye karşılık verdi, “Yalnız İsrail’de yaşayan Peygamber Eliş senin yatak odanda söylediklerini bile İsrail Kralı’na bildiriyor.”

¹³ Aram Kralı şöyle buyurdu: “Gidip onun nerede olduğunu öğrenin. Adam gönderip onu yakalayacağım.” Eliş’ın Dotan’da olduğu bildirilince, ¹⁴ kral oraya atlılar, savaş arabaları ve büyük bir kuvvet gönderdi. Geceleyin varıp kenti kuşattılar.

¹⁵ Tanrı adamının uşağı erkenden kalktı. Dışarıya çıkınca kentin askerler, atlılar ve savaş arabalarınca kuşatıldığını gördü. Dönüp Eliş’a, “Eyvah, efendim, ne yapacağız?” diye sordu.

¹⁶ Eliş, “Korkma, çünkü bizim yandaşlarımız onlarınkinden daha çok” diye karşılık verdi.

¹⁷ Sonra şöyle dua etti: “Ya RAB, lütfen onun gözlerini aç, görsün!” RAB uşağın gözlerini açtı. Uşak Eliş’ın çevresindeki dağların atlılarla, ateşten savaş arabalarıyla dolu olduğunu gördü.

¹⁸ Aramlılar kendisine doğru ilerleyince Eliş RAB’be şöyle yalvardı: “Ya RAB, lütfen bu halkı kör et.” RAB Eliş’ın yalvarışını duydu ve onları kör etti.

¹⁹ Bunun üzerine Eliş onlara, “Yanlış yoldasınız” dedi, “Aradığınız kent bu değil. Beni izleyin, sizi aradığınız adama götüreyim.” Sonra onları Samiriye’ye götürdü.

²⁰ Samiriye’ye girdiklerinde Eliş şöyle dua etti: “Ya RAB, bu adamların gözlerini aç, görsünler.” RAB gözlerini açınca adamlar Samiriye’nin ortasında olduklarını anladılar.

²¹ İsrail Kralı adamları görünce Eliş’a, “Onları öldüreyim mi? Öldüreyim mi, baba?” dedi.

²² Eliş, “Hayır, öldürme” diye karşılık verdi, “Kendi kılıç ve yayınla tutsak aldığın insanları nasıl öldürürsün. Önlere yiyecek içecek bir şeyler koy, yiyip içtikten sonra izin ver, krallarına dönsünler.”

²³ Bunun üzerine İsrail Kralı adamlara büyük bir şölen verdi, yedirip içirdikten sonra da onları krallarına gönderdi. Aramlı akıncılar bir daha İsrail topraklarına ayak basmadılar.

Samiriye’de Kıtık

²⁴ Bir süre sonra, Aram Kralı Ben-Hadat bütün ordusunu toplayıp İsrail’e girdi ve Samiriye’yi kuşattı. ²⁵ Samiriye’de büyük bir kıtlık oldu. Kuşatma sonunda bir eşek kellesinin fiyatı seksen şekel* gümüş, dörtte bir kav† güvercin gübresinin‡ fiyatı ise beş şekel§ gümüş çıktı.

* 6:25 “Seksan şekel”: Yaklaşık 920 gr. † 6:25 “Dörtte bir kav”: Yaklaşık 0.3 litrelik bir ölçek. ‡ 6:25 “Güvercin gübresi” ya da “Keçiboyunu tohumu”. § 6:25 “Beş şekel”: Yaklaşık 57.5 gr.

²⁶ İsrail Kralı surların üzerinde yürürken, bir kadın, “Efendim kral, bana yardım et!” diye seslendi.

²⁷ Kral, “RAB sana yardım etmiyorsa, ben nasıl yardım edebilirim ki?” diye karşılık verdi, “Buğday mı, yoksa şarap mı istersin? ²⁸ Derdin ne?”

Kadın şöyle yanıtladı: “Geçen gün şu kadın bana dedi ki, ‘Oğlunu ver, bugün yiyelim, yarın da benim oğlumu yeriz.’ ²⁹ Böylece oğlumu pişirip yedik. Ertesi gün ona, ‘Oğlunu ver de yiyelim’ dedim. Ama o, oğlunu gizledi.”

³⁰ Kadının bu sözlerini duyan kral giysilerini yırttı. Surların üzerinde yürürken, halk onun giysilerinin altına çul giydiğini gördü. ³¹ Kral, “Eğer bugün Şafat oğlu Elişa'nın başı yerinde kalırsa, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!” dedi.

³² Elişa o sırada halkın ileri gelenleriyle birlikte evinde oturuyordu. Kral önden bir haberci gönderdi. Ama daha haberci gelmeden, Elişa ileri gelenlere, “Görüyor musunuz caniyi?” dedi, “Kalkmış, başımı kestirmek için adam gönderiyor! Haberci geldiğinde kapıyı kapayın, onu içeri almayın. Çünkü ardından efendisi kral da gelecek.”

³³ Elişa konuşmasını bitirmeden, haberci yanına geldi ve, “Bu felaket RAB'dendir” dedi, “Neden hâlâ RAB'bi bekleyeyim?”

7

¹ Elişa, “RAB'bin sözüne kulak verin!” dedi, “RAB diyor ki, ‘Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı'nda bir sea ince un* da, iki sea arpa† da birer şeke‡ satılacak.’”

² Kralın özel yardımcısı olan komutan, Tanrı adamına, “RAB göklerin kapaklarını açsa bile olacak şey değil bu!” dedi.

Elişa, “Sen her şeyi gözlerinle göreceksin, ama onlardan hiçbir şey yiyemeyeceksin!” diye karşılık verdi.

Kuşatmanın Kaldırılması

³ Kent kapısının girişinde deri hastalığına yakalanmış dört adam vardı. Birbirlerine, “Ne diye ölene dek burada kalalım?” diyorlardı, ⁴ “Kente girelim desek, orada kıtlık var, ölürüz; burada kalsak da öleceğiz. Bari gidip Aram ordugahına teslim olalım. Canımızı bağışlarsa yaşarız, öldürürlerse de öldürsünler.”

⁵ Akşam karanlığında kalkıp Aram ordugahına doğru gittiler. Ordugaha yaklaştıklarında, orada kimseyi göremediler. ⁶ Çünkü Rab Aram ordugahında savaş arabalarıyla, atlarıyla yaklaşan büyük bir ordunun çıkardığı seslerin duyulmasını sağlamıştı. Aramlılar da birbirlerine, “Bakın, İsrail Kralı bize saldırmak için Hitit ve Mısır krallarını kiralamış!” demişlerdi. ⁷ Böylece, gün batarken çadırlarını, atlarını, eşeklerini bırakıp kaçmışlar, canlarını kurtarmak için ordugahı olduğu gibi bırakmışlardı.

⁸ Deri hastalığına yakalanmış adamlar ordugaha varıp çadırların birine girdiler. Yiyip içtikten sonra oradaki altın, gümüş ve giysileri götürüp gizlediler. Sonra dönüp başka bir çadıra girdiler, orada bulduklarını da götürüp gizlediler.

⁹ Ardından birbirlerine, “Yaptığımız doğru değil” dediler, “Bugün müjde günü. Oysa biz susuyoruz. Gün doğuncaya kadar beklersek, cezaya çarptırılacağımız kesin. Haydi saraya gidip durumu bildirelim.”

¹⁰ Böylece gidip kent kapısındaki nöbetçilere seslendiler. “Aram ordugahına gittik” dediler, “Hiç kimseyi göremedik; ne de bir insan sesi duyduk. Yalnızca bağlı atlar, eşekler vardı. Çadırları da olduğu gibi bırakıp gitmişler.” ¹¹ Kapı nöbetçileri haberi duyurdu. Haber kralın sarayına ulaştırıldı.

6:29 Yas.28:57 * 7:1 “Bir sea ince un”: Yaklaşık 7.5 lt. † 7:1 “İki sea arpa”: Yaklaşık 15 lt. ‡ 7:1 “Bir şekel”: Yaklaşık 11.5 gr. gümüş.

¹² Kral gece kalkıp görevlilerine, “Aramlılar'ın ne tasarladığını size söyleyeyim” dedi, “Aç kaldığımızı biliyorlar. Onun için ordugahlarını bırakıp kırdaki gizlenmişler. Kentin dışına çıktığımızda, bizi canlı yakalayıp kenti ele geçirmeyi düşünüyorlar.”

¹³ Görevlilerden biri, “Kentte kalan beş atla birkaç adam gönderelim, o zaman durumu anlarız” dedi, “Nasıl olsa gidecek olanlar da burada, kentte kalan nice İsraili gibi ölüme mahkûm!”

¹⁴ Adamlar yanlarına iki atlı araba aldılar. Kral, “Gidin, ne olduğunu öğrenin” diyerek onları Aram ordusunun ardından gönderdi. ¹⁵ Adamlar Şeria Irmağı'na kadar Aram ordusunu izlediler. Yol baştan sona kadar Aramlılar'ın kaçarken attıkları giysi ve eşyalarla doluydu. Haberciler dönüp krala durumu bildirdiler. ¹⁶ Bunun üzerine halk kentten çıkıp Aram ordugahını yağmaladı. RAB'bin dediği gibi, bir seaŞ ince unun da, iki sea arpanın* da fiyatı bir şekele† düştü.

¹⁷ Kral özel yardımcısı olan komutanı kentin kapısında bırakmıştı. Halk onu kapının ağzında çiğneyerek öldürdü. Kral Elişa'nın evine gittiğinde, Tanrı adamı ona olabileceklerinden önceden bildirmişti. ¹⁸ Her şey Tanrı adamının krala dediği gibi oldu. “Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı'nda bir sea ince un da, iki sea arpa da birer şekele satılacak” demişti.

¹⁹ Komutan da Tanrı adamına şöyle karşılık vermişti: “RAB göklerin kapaklarını açsa bile, olacak şey değil bu!” Elişa, “Sen her şeyi gözlerinle göreceksin, ama onlardan hiçbir şey yiyemeyeceksin!” demişti. ²⁰ Tam dediği gibi oldu. Komutan kentin kapısında halk tarafından çiğnenerek öldü.

8

Şunemli Kadının Dönüşü

¹ Elişa, oğlunu diriltmiş olduğu Şunemli kadına şöyle demişti: “Kalk, ailenle birlikte buradan git, geçici olarak kalabileceğin bir yer bul. Çünkü RAB ülkeye yedi yıl sürecek bir kıtlık göndermeye karar verdi.” ² Kadın Tanrı adamının öğüdüne uyarak ailesiyle birlikte kalkıp Filist ülkesine gitti ve orada yedi yıl kaldı.

³ Yedi yıl sonra Filist'ten döndü. Evini, tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye gitti. ⁴ O sırada kral Tanrı adamının uşağı Gehazi'yle konuşuyor, “Bana Elişa'nın yaptığı bütün mucizeleri anlat” diyordu. ⁵ İşte Gehazi tam Elişa'nın ölüyü nasıl dirilttiğini krala anlatırken, oğlu diriltilecek kadın eviyle tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye geldi. Gehazi krala, “Efendim kral, sözünü ettiğim kadın budur. Yanındaki oğlu da Elişa'nın dirilttiği çocuktur” dedi. ⁶ Kral kadına sorunca kadın her şeyi anlattı. Bunun üzerine kral bir görevli çağırıp şu buyruğu verdi: “Bu kadına her şeyini, ülkeden ayrıldığı günden bugüne kadar biriken bütün geliriyle birlikte tarlasını geri verin.”

Elişa ile Aram Kralı Ben-Hadat

⁷ Aram Kralı Ben-Hadat hastalandığı sırada Elişa Şam'a gitti. Tanrı adamının Şam'a geldiği krala bildirildi. ⁸ Kral, Hazael'e, “Bir armağan al, Tanrı adamını karşılamaya git” dedi, “Onun aracılığıyla RAB'be danış, bu hastalıktan kurtulup kurtulamayacağımı sor.”

⁹ Hazael, Şam'ın en iyi mallarından oluşan kırk deve yükü armağanı yanına alarak, Tanrı adamını karşılamaya gitti. Elişa'nın önünde durup şöyle dedi: “Kulun Aram Kralı Ben-Hadat, hastalığından kurtulup kurtulamayacağını sormam için beni gönderdi.”

¹⁰ Elişa, “Git ona, ‘Kesinlikle iyileşeceksin’ de; ama RAB bana onun kesinlikle öleceğini açıkladı” diye karşılık verdi. ¹¹ Tanrı adamı, Hazael'i utandırıcaya kadar dik dik yüzüne baktı. Ardından ağlamaya başladı.

¹² Hazael, “Efendim, niçin ağlıyorsun?” diye sordu.

Ş 7:16 “Bir sea”: Yaklaşık 7.5 lt. * 7:16 “İki sea arpa”: Yaklaşık 15 lt. † 7:16 “Bir şeker”: Yaklaşık 11.5 gr. gümüş. 8:1 2Kr:4:8-37

Eliş, “Senin İsrail halkına yapacağın kötülükleri biliyorum” diye yanıtladı, “Kalelerini ateşe verecek, gençlerini kılıçtan geçirecek, çocuklarını yere çalıp öldürecek, gebe kadınlarının karınlarını deşeceksin.”

¹³ Hazael, “Bir köpekten farksız olan bu kulun, bütün bu işleri nasıl yapabilir?” dedi.

Eliş, “RAB bana senin Aram Kralı olacağını gösterdi” diye yanıtladı.

¹⁴ Bunun üzerine Hazael Eliş'dan ayrılıp efendisi Ben-Hadat'ın yanına döndü. Ben-Hadat ona, “Eliş sana ne söyledi?” diye sordu.

Hazael, “Kesinlikle iyileşeceğini söyledi” diye yanıtladı. ¹⁵ Gelgelelim ertesi gün Hazael ıslattığı bir örtüyü kralın yüzüne kapatıp onu boğdu. Böylece kral öldü, yerine Hazael geçti.

Yehoram'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.21:1-20)

¹⁶ İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının beşinci yılında, Yehoşafat'ın Yahuda Kralı olduğu sırada, Yehoşafat'ın oğlu Yehoram Yahuda'yı yönetmeye başladı. ¹⁷ Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yerusolim'de sekiz yıl krallık yaptı. ¹⁸ Karısı Ahav'ın kızı olduğu için, o da Ahav'ın ailesi gibi İsrail krallarının yolunu izledi ve RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ¹⁹ Ama RAB kulu Davut'un hatırı için Yahuda'yı yok etmek istemedi. Çünkü Davut'a ve soyuna sönmeyen bir ışık vereceğine söz vermişti.

²⁰ Yehoram'ın krallığı döneminde Edomlular Yahudalılar'a karşı ayaklanarak kendi krallıklarını kurdular. ²¹ Yehoram bütün savaş arabalarıyla Sair'e gitti. Edomlular onu ve savaş arabalarının komutanlarını kuşattılar. Ama Yehoram gece kalkıp kuşatmayı yararak kaçtı. Askerleri de kaçarak evlerine döndü. ²² O sırada Livna Kenti ayaklandı. Edomlular'ın Yahuda'ya karşı başkaldırması bugün de sürüyor.

²³ Yehoram'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁴ Yehoram ölüp atalarına kavuştu ve Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahazy kral oldu.

Ahazy'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.22:1-6)

²⁵ İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on ikinci yılında Yehoram oğlu Ahazy Yahuda Kralı oldu. ²⁶ Ahazy yirmi iki yaşında kral oldu ve Yerusolim'de bir yıl krallık yaptı. Annesi İsrail Kralı Omri'nin torunu Atalya'ydı. ²⁷ Ahazy evlilik yoluyla Ahav'a akraba olduğu için Ahav ailesinin yolunu izledi ve onlar gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²⁸ Ahazy, Aram Kralı Hazael'le savaşmak üzere Ahav oğlu Yoram'la birlikte Ramot-Gilat'a gitti. Aramlılar Yoram'ı yaraladılar. ²⁹ Kral Yoram Ramot-Gilat'ta Aram Kralı Hazael'le savaşırken aldığı yaraların iyileşmesi için Yizreel'e döndü. Yahuda Kralı Yehoram oğlu Ahazy da yaralanan Ahav oğlu Yoram'ı görmek için Yizreel'e gitti.

9

Yehu'nun İsrail Kralı Oluşu

¹ Peygamber Eliş, peygamberler topluluğundan bir adam çağırıp, “Kemerini kuşan, bu yağ kabını alıp Ramot-Gilat'a git” dedi, ² “Oraya varınca Nimşi oğlu, Yehoşafat oğlu Yehu'yu ara. Onu kardeşlerinin arasından alıp başka bir odaya götür. ³ Zeytinyağını başına dök ve ona RAB şöyle diyor de: ‘Seni İsrail Kralı olarak meshettim.’ Sonra kapıyı aç ve koş, oyalanma!”

⁴ Böylece peygamberin uşağı Ramot-Gilat'a gitti. ⁵ Oraya vardığında ordu komutanlarının bir arada oturduklarını gördü. “Komutanım, sana bir haberim var” dedi.

Yehu, “Hangimize söylüyorsun?” diye sordu.

Uşak, “Sana, efendim” diye yanıtladı.

6 Yehu kalkıp eve girdi. Uşak yağı Yehu'nun başına döküp ona şöyle dedi: “İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Seni halkım İsrail'in kralı olarak meshettim. 7 Efendin Ahav'ın ailesini öldüreceksin. Bana hizmet eden peygamberlerin ve bütün kullarımın dökülen kanının öcünü İzebel'den alacağım. 8 Ahav'ın bütün soyu ortadan kalkacak. İsrail'de genç yaşlı* Ahav'ın soyundan gelen bütün erkeklerin kökünü kurutacağım. 9 Nevat oğlu Yarovam'la Ahiya oğlu Baaşa'nın ailelerine ne yaptıysa, Ahav'ın ailesine de aynısını yapacağım. 10 Yizreel topraklarında İzebel'in ölüsünü köpekler yiyecek ve onu gömen olmayacak.’ ” Uşak bunları söyledikten sonra kapıyı açıp kaçtı.

11 Yehu komutan arkadaşlarının yanına döndü. İçlerinden biri, “Her şey yolunda mı? O delinin seninle ne işi vardı?” diye sordu.

Yehu, “Onu tanıyorsunuz, neler saçmaladığını bilirsiniz” diye karşılık verdi.

12 “Hayır, bilmiyoruz, ne söyledi? Anlat bize!” dediler.

Yehu şöyle yanıtladı: “Bana RAB şöyle diyor dedi: ‘Seni İsrail Kralı olarak meshettim.’ ”

13 Bunun üzerine hepsi hemen cüppelerini çıkarıp merdivenin başında duran Yehu'nun ayaklarına serdi. Boru çalarak, “Yehu kraldır!” diye bağırdılar.

Yehu'nun Yoram'ı Öldürmesi

14 Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu Yehu Yoram'a karşı bir düzen kurdu. O sıralarda Yoram ile İsrail halkı Aram Kralı Hazael'e karşı Ramot-Gilat'ı savunuyordu. 15 Ancak Kral Yoram, Aram Kralı Hazael'le savaşırken Aramlılar onu yaralamıştı. Yoram da yaraların iyileşmesi için Yizreel'e dönmüştü. Yehu arkadaşlarına, “Eğer siz de benimle aynı görüşteyseniz, hiç kimsenin kentten kaçmasına ve gidip durumu Yizreel'e bildirmesine izin vermeyin” dedi. 16 Yehu savaş arabasına binip Yizreel'e gitti. Çünkü Yoram orada hasta yatıyordu. Yahuda Kralı Ahazya da Yoram'ı görmek için oraya gitmişti.

17 Yizreel'de kulede nöbet tutan gözcü, Yehu'nun ordusuyla yaklaştığını görünce, “Bir kalabalık görüyorum!” diye bağırdı.

Yoram, “Bir atlı gönder, onu karşılasın, barış için gelip gelmediğini sorsun” dedi.

18 Atlı Yehu'yu karşılamaya gitti ve ona, “Kralımız, ‘Barış için mi geldin?’ diye soruyor” dedi.

Yehu, “Barıştan sana ne! Sen beni izle” diye karşılık verdi.

Gözcü durumu krala bildirdi: “Ulak onlara vardı, ama geri dönmedi.”

19 Bu kez ikinci bir atlı gönderildi. Atlı onlara varıp, “Kralımız, ‘Barış için mi geldin?’ diye soruyor” dedi.

Yehu, “Barıştan sana ne! Sen beni izle” diye karşılık verdi.

20 Gözcü durumu krala bildirdi: “Ulak onlara vardı, ama geri dönmedi. Komutanları savaş arabasını Nimşi oğlu Yehu gibi delicesine sürüyor.”

21 Kral Yoram, “Arabamı hazırlayın!” diye buyruk verdi. Arabası hazırlandı. İsrail Kralı Yoram ile Yahuda Kralı Ahazya arabalarına binip Yehu'yu karşılamaya gittiler. Yizreelli Navot'un topraklarında onunla karşılaştılar. 22 Yoram Yehu'yu görünce, “Barış için mi geldin?” diye sordu.

Yehu, “Annen İzebel'in yaptığı bunca putperestlik ve büyücülük sürüp giderken barıştan söz edilir mi?” diye karşılık verdi.

23 Yoram, “Hainlik bu, Ahazya!” diye bağırdı ve arabasının dizginlerini çevirip kaçtı.

24 Yehu var gücüyle yayını çekip Yoram'ı sırtından vurdu. Ok Yoram'ın kalbini delip geçti. Yoram arabasının içine yığılıp kaldı. 25 Yehu yardımcısı Bidkar'a, “Onun cesedini al, Yizreelli Navot'un toprağına at” dedi, “Anımsa, senle ben birlikte Yoram'ın babası Ahav'ın ardından savaş arabasıyla giderken, RAB Ahav'a, 26 ‘Dün Navot'la oğullarının

kanını gördüm. Seni de bu topraklarda cezalandıracağım' demişti. Şimdi RAB'bin sözü uyarınca, Yoram'ın cesedini al, Navot'un toprağına at!"

Yahuda Kralı Ahazya'nın Öldürülmesi (2Ta.22:7-9)

²⁷ Yahuda Kralı Ahazya olanları görünce Beythaggan'a doğru kaçmaya başladı. Yehu ardına takılıp, "Onu da öldürün!" diye bağırdı. Ahazya'yı Yivleam yakınlarında, Gur yolunda, arabasının içinde vurdular. Yaralı olarak Megiddo'ya kadar kaçıp orada öldü. ²⁸ Adamları Ahazya'nın cesedini bir savaş arabasına koyup Yerus alim'e götürdüler. Onu Davut Kenti'nde atalarının yanına, kendi mezarına gömdüler.

²⁹ Ahazya Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on birinci yılında Yahuda Kralı olmuşt .

İzebel'in Öldürülmesi

³⁰ Sonra Yehu Yizreel'e gitti. İzebel bunu duyunca, gözlerine sürme çekti, saçlarını tarayıp pencereden dışarıyı gözlemeye başladı. ³¹ Yehu kentin kapısından içeri girince, İzebel, "Ey efendisini öldüren Zimri, barış için mi geldin?" diye seslendi.

³² Yehu pencereye doğru bakıp, "Kim benden yana?" diye bağırdı. İki    görevli yukarıdan ona baktı. ³³ Yehu, "Atın onu aşağı!" dedi. Görevliler İzebel'i aşağıya attılar. Kanı surların ve bedenini çiğneyen atların üzerine sıçradı.

³⁴ Yehu içeri girip yedi, içti. Sonra, "O lanet olası kadını alıp g m n, ne de olsa bir kral kızıdır" dedi. ³⁵ Ama İzebel'i gömmeye giden adamlar başından, ayaklarından, ellerinden başka bir şey bulamadılar. ³⁶ Geri dönüp durumu Yehu'ya bildirdiler. Yehu onlara şöyle dedi: "Kulu Tişbeli İlyas aracılığıyla konuşan RAB'bin sözü yerine geldi. RAB, 'Yizreel topraklarında İzebel'in ölüsünü köpekler yiyecek' demişti. ³⁷ 'İzebel'in leşi Yizreel topraklarına gübre olacak ve kimse, bu İzebel'dir, diyemeyecek.' "

10

Ahav'ın Ailesinin  ld r lmesi

¹ Ahav'ın Samiriye'de yetmiş oğlu vardı. Yehu mektuplar yazıp Samiriye'ye gönderdi. Yizreel'in yöneticilerine, ileri gelenlere ve Ahav'ın çocuklarını koruyanlara yazdığı mektuplarda Yehu şöyle diyordu: ² "Efendinizin oğulları sizinle birlikte. Savaş arabalarınız, atlarınız, silahlarınız var. Surlu bir kentte yaşıyorsunuz. Bu mektup size ulaşır ulaşmaz, ³ efendinizin oğullarından en iyi ve en uygun olanı seçip babasının tahtına oturtun. Ve efendinizin ailesini korumak için savaşın."

⁴ Ama onlar dehşete düştüler. "İki kral Yehu'yla başa çıkmadı, biz nasıl çıkarız?" dediler.

⁵ Saray sorumlusu, kent valisi, ileri gelenler ve Ahav'ın çocuklarını koruyanlar Yehu'ya şu haberi gönderdi: "Biz senin kullarınız, söyleyeceğin her şeyi yapmaya hazırız. Kimseyi kral yapmaya niyetimiz yok. Kendin için en iyi olan neyse onu yap."

⁶ Yehu onlara ikinci bir mektup yazdı: "Eğer siz benden yana ve bana bağlıysanız, efendinizin oğullarının başını kesip yarın bu saatlerde Yizreel'e, bana getirin."

Kral Ahav'ın yetmiş oğlu, onları yetiştirmekle görevli kent ileri gelenlerinin koruması altındaydı. ⁷ Yehu'nun mektubu kent ileri gelenlerine ulaşınca, Ahav'ın yetmiş oğlunu öldürüp başlarını k felere koydular ve Yizreel'e, Yehu'ya gönderdiler. ⁸ Ulak gelip Yehu'ya, "Kral oğullarının başlarını getirdiler" diye haber verdi.

Yehu, "Onları iki yığın halinde kent kapısının girişine bırakın, sabaha kadar orada kalsınlar" dedi.

⁹ Ertesi sabah Yehu halkın önüne çıkıp şöyle dedi: "Efendime düzen kurup onu öldüren benim, sizin suçunuz yok. Ama bunları kim öldürdü? ¹⁰ Bu olay gösteriyor ki, RAB'bin Ahav'ın ailesine ilişkin söylediği hiçbir söz boşa çıkmayacaktır. RAB, kulu İlyas aracılığıyla

verdiği sözü yerine getirdi.” ¹¹ Sonra Yizreel'de Ahav'ın öteki akrabalarının hepsini, bütün yüksek görevlilerini, yakın arkadaşlarını ve kâhinlerini öldürdü. Sağ kalan olmadı.

Kral Ahazya'nın Akrabalarının Öldürülmesi (2Ta.22:8)

¹² Yehu Yizreel'den ayrılıp Samiriye'ye doğru yola çıktı. Yolda çobanların Beyteket adını verdiği yerde, ¹³ Yahuda Kralı Ahazya'nın akrabalarıyla karşılaştı. Onlara, “Siz kimsiniz?” diye sordu.

“Biz Ahazya'nın akrabalarıyız” diye karşılık verdiler, “Kralın ve ana kraliçe İzebel'in çocuklarına saygılarımızı sunmaya gidiyoruz.”

¹⁴ Yehu adamlarına, “Bunları diri yakalayın!” diye buyruk verdi. Onları diri yakalayıp Beyteket Kuyusu yakınında kılıçtan geçirdiler. Öldürülenler kırk iki kişiydi. Sağ kalan olmadı.

Ahav'ın Öteki Akrabalarının Öldürülmesi

¹⁵ Yehu oradan ayrıldı. Yolda kendisine doğru gelen Rekav oğlu Yehonadav'la karşılaştı. Ona selam vererek, “Ben sana karşı iyi duygular besliyorum, sen de aynı duygulara sahip misin?” diye sordu.

Yehonadav, “Evet” diye yanıtladı.

Yehu, “Öyleyse elini ver” dedi. Yehonadav elini uzattı. Yehu onu arabasına alarak, ¹⁶ “Benimle gel ve RAB için nasıl çaba harcadığımı gör” dedi. Sonra onu arabasıyla Samiriye'ye götürdü. ¹⁷ Samiriye'ye varınca Yehu RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Ahav'ın orada kalan akrabalarının hepsini öldürdü.

Baal'a Tapanların Öldürülmesi

¹⁸ Yehu, bütün halkı toplayarak, “Ahav Baal'a* az kulluk etti, ben daha çok edeceğim” dedi, ¹⁹ “Baal'ın bütün peygamberlerini, kâhinlerini, ona tapan herkesi çağırın. Hiçbiri gelmemelik etmesin. Çünkü Baal'a büyük bir kurban sunacağım. Kim gelmezse öldürülecek.” Gerçekte Yehu Baal'a tapanları yok etmek için bir düzen kurmaktaydı.

²⁰ Yehu, “Baal'ın onuruna bir toplantı yapılacağını duyurun” dedi. Duyuru yapıldı. ²¹ Yehu bütün İsrail'e haber saldı. Baal'a tapanların hepsi geldi, gelmeyen kalmadı. Baal'ın tapınağı hıncahınç doldu. ²² Yehu, kutsal giysiler görevlisine, “Baal'a tapanların hepsine giysi çıkar” diye buyruk verdi. Görevli herkese giysi getirdi. ²³ O zaman Yehu Rekav oğlu Yehonadav'la birlikte Baal'ın tapınağına girdi. İçerdekilere, “Çevrenize iyi bakın” dedi, “Aranızda RAB'be tapanlardan kimse olmasın, sadece Baal'a tapanlar olsun.” ²⁴ Ardından Yehu'yla Yehonadav kurban ve yakmalık sunu sunmak üzere içeri girdiler. Yehu tapınağın çevresine seksen kişi yerleştirmiş ve onlara şu buyruğu vermişti: “Elinize teslim ettiğim bu adamlardan biri kaçarsa, bunu canınızla ödersiniz!”

²⁵ Yakmalık sununun sunulması biter bitmez, Yehu muhafızlarla komutanlara, “İçeriye girin, hepsini öldürün, hiçbiri kaçmasın!” diye buyruk verdi. Muhafızlarla komutanlar hepsini kılıçtan geçirip ölümlerini dışarı attılar. Sonra Baal'ın tapınağının iç bölümüne girdiler. ²⁶ Baal'ın tapınağındaki dikili taşları çıkarıp yaktılar. ²⁷ Baal'ın dikili taşını ve tapınağını ortadan kaldırdılar. Halk orayı helaya çevirdi. Orası bugüne kadar da öyle kaldı.

²⁸ Böylece Yehu İsrail'de Baal'a tapmaya son verdi. ²⁹ Ne var ki, Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan –Beytel ve Dan'daki altın buzağılara tapmaktan– vazgeçmedi.

³⁰ RAB Yehu'ya, “Gözümde doğru olanı yaparak başarılı oldun” dedi, “Ahav'ın ailesine istediğim her şeyi yaptın. Bunun için senin soyun dört kuşak İsrail tahtında oturacak.”

31 Gelgelelim Yehu İsrail'in Tanrısı RAB'bin yasasını yürekten izlemedi, önemsemedi. Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

Yehu'nun Ölümü

32-33 RAB o günlerde İsrail topraklarını küçültmeye başladı. Aram Kralı Hazael Şeria Irmağı'nın doğusunda Gadlılar, Rubenliler ve Manaşşeliler'in yaşadığı bütün Gilat bölgesini, Arnon Vadisi'ndeki Aroer'den Gilat ve Başan'a kadar bütün İsrail topraklarını ele geçirdi.

34 Yehu'nun krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

35 Yehu ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü. Yerine oğlu Yehoahaz kral oldu. 36 Yehu Samiriye'de yirmi sekiz yıl İsrail krallığı yaptı.

11

Atalya Yönetime El Koyuyor (2Ta.22:10-23:15)

1 Ahazy'a'nın annesi Atalya, oğlunun öldürüldüğünü duyunca, kral soyunun bütün bireylerini yok etmeye çalıştı. 2 Ne var ki, Kral Yehoram'ın kızı, Ahazy'a'nın üvey kızkardeşi Yehoşeva, Ahazy'a oğlu Yoaş'ı kralın öldürülmek istenen öteki oğullarının arasından alıp kaçırdı ve dadısıyla birlikte yatak odasına gizledi. Çocuğu Atalya'dan gizleyerek kurtarmış oldu. 3 Atalya ülkeyi yönetirken, çocuk altı yıl boyunca RAB'bin Tapınağı'nda dadısıyla birlikte gizlendi.

Atalya'ya Karşı Ayaklanma (2Ta.23:1-16)

4 Yedinci yıl Yehoyada haber gönderip Karyalılar'ın* ve muhafızların yüzbaşılarını çağırttı. Onları RAB'bin Tapınağı'nda toplayarak onlarla bir antlaşma yaptı. Hepsine RAB'bin Tapınağı'nda ant içirdikten sonra kralın oğlu Yoaş'ı kendilerine gösterdi. 5 Onlara şu buyrukları verdi: “Şabat Günü göreve gidenlerin üçte biri kral sarayını koruyacak, 6 üçte biri Sur Kapısı'nda, üçte biri de muhafızların arkasındaki kapıda bulunacak. Sırayla tapınak nöbeti tutacaksınız. 7 Şabat Günü görevleri biten öbür iki bölükteki askerlerin tümü RAB'bin Tapınağı'nın çevresinde durup kralı koruyacak. 8 Herkes yalın kılıç kralın çevresini sarsın, yaklaşan olursa öldürün. Kral nereye giderse, ona eşlik edin.”

9 Yüzbaşılar Kâhin Yehoyada'nın buyruklarını tam tamına uyguladılar. Şabat Günü göreve gidenlerle görevi biten adamlarını alıp Yehoyada'nın yanına gittiler. 10 Kâhin RAB'bin Tapınağı'ndaki Kral Davut'tan kalan mızraklarla kalkanları yüzbaşılara dağıttı. 11 Kralı korumak için sunağın ve tapınağın çevresine tapınağın güneyinden kuzeyine kadar silahlı muhafızlar yerleştirildi. 12 Yehoyada kralın oğlu Yoaş'ı dışarı çıkarıp başına taç koydu. Tanrı'nın Yasası'nı da ona verip krallığını ilan ettiler. Onu meshedip alkışlayarak, “Yaşasın kral!” diye bağırdılar.

13 Atalya muhafızlarla halkın çıkardığı gürültüyü duyunca, RAB'bin Tapınağı'nda toplananların yanına gitti. 14 Baktı, kral geleneğe uygun olarak sütunun yanında duruyor; yüzbaşılar, borazan çalanlar çevresine toplanmış. Ülke halkı sevinç içindeydi, borazanlar çalınıyordu. Atalya giysilerini yırtarak, “Hainlik! Hainlik!” diye bağırdı.

15 Kâhin Yehoyada yüzbaşılara, “O kadını aradan çıkarın. Ardından kim giderse kılıçtan geçirin” diye buyruk verdi. Çünkü kadının RAB'bin Tapınağı'nda öldürülmesini istemiyordu. 16 Atalya yakalandı ve sarayın At Kapısı'na götürülüp öldürüldü.

Kâhin Yehoyada'nın Yaptığı Yenilikler (2Ta.23:16-21)

* 11:4 “Karyalılar”: O dönemde güneybatı Anadolu'dan gelen paralı askerler.

¹⁷ Yehoyada RAB'bin halkı olmaları için RAB ile kral ve halk arasında bir antlaşma yaptı. Ayrıca halkla kral arasında da bir antlaşma yaptı. ¹⁸ Ülke halkı gidip Baal'ın* tapınağını yıktı. Sunaklarını, putlarını parçaladılar; Baal'ın Kâhini Mattan'ı da sunakların önünde öldürdüler.

Kâhin Yehoyada RAB'bin Tapınağı'na nöbetçiler yerleştirdi. ¹⁹ Sonra yüzbaşları, Karyalılar'ı, muhafızları ve halkı yanına aldı. Kralı RAB'bin Tapınağı'ndan getirdiler. Muhafızlar Kapısı'ndan geçerek sarayına götürdüler, kral tahtına oturttular. ²⁰ Ülke halkı sevinç içindeydi, ancak kent suskundu. Çünkü Atalya sarayda kılıçla öldürülmüştü.

12

Yoaş Tapınağı Onarıyor (2Ta.24:1-27)

¹ İsrail Kralı Yehu'nun krallığının yedinci yılında Yoaş Yahuda Kralı oldu. Yedi yaşında* kral oldu ve Yerusâlim'de kırk yıl krallık yaptı. Annesi Beer-Şevalı Sivya'ydı. ² Yoaş Kâhin Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin gözündeki doğru olanı yaptı. Çünkü Kâhin Yehoyada ona yol gösteriyordu. ³ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

⁴ Yoaş kâhinlere şöyle dedi: “RAB'bin Tapınağı için yapılan bağışları: Nüfus sayımından elde edilen geliri, kişi başına düşen vergiyi ve halkın gönüllü olarak RAB'bin Tapınağı'na sunduğu paraları toplayın. ⁵ Her kâhin bunları hazine görevlilerinden alsın. Tapınağın neresinde yıkık bir yer varsa, onarılсын.”

⁶ Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında kâhinler tapınağı hâlâ onarmamışlardı. ⁷ Bunun üzerine Kral Yoaş, Kâhin Yehoyada ile öbür kâhinleri çağırıp, “Neden RAB'bin Tapınağı'nı onarmıyorsunuz?” diye sordu, “Hazine görevlilerinden artık para almayın. Aldığınız paraları da RAB'bin Tapınağı'nın onarımına devredin.” ⁸ Böylece kâhinler halktan para toplamamayı ve tapınağın onarım işlerine karışmamayı kabul ettiler.

⁹ Kâhin Yehoyada bir sandık aldı. Kapağına bir delik açıp sunağın yanına, RAB'bin Tapınağı'na girenlerin sağına yerleştirdi. Kapıda görevli kâhinler RAB'bin Tapınağı'na getirilen bütün paraları sandığa atıyorlardı. ¹⁰ Sandıkta çok para biriktiğini görünce kralın yazmanıylâ başkâhin RAB'bin Tapınağı'na getirilen paraları sayıp torbalara koyarlardı. ¹¹ Sayılan paralar RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verilir. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'nda çalışan marangozlara, yapıcılara, ¹² duvarcılara, taşçılara öder, tapınağı onarmak için kereste ve yontma taş alımında kullanır ve onarım için gereken öbür malzemelere harcarlardı. ¹³ RAB'bin Tapınağı'nda toplanan paralar, tapınak için gümüş tas, fitil maşaları, çanak, borazan, altın ya da gümüş eşya yapımında kullanılmazdı. ¹⁴ Bu para yalnız işçilere ödendi ve tapınağın onarımına harlandı. ¹⁵ Tapınakta çalışanlara para ödemekle görevli kişiler öyle dürüst insanlardı ki, onlara hesap bile sorulmazdı. ¹⁶ Suç ve günah sunusu olarak verilen paralarsa RAB'bin Tapınağı'na getirilmezdi; bunlar kâhinlere aitti.

¹⁷ O sırada Aram Kralı Hazael, Gat Kenti'ne saldırıp kenti ele geçirdi. Sonra Yerusâlim'e saldırmaya karar verdi. ¹⁸ Yahuda Kralı Yoaş, ataları olan öbür Yahuda krallarından Yehoşafat'ın, Yehoram'ın, Ahazya'nın ve kendisinin RAB'be adanmış olduğu bütün kutsal armağanları, RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan bütün altınları Aram Kralı Hazael'e gönderdi. Bunun üzerine Hazael Yerusâlim'e saldırmaktan vazgeçti.

¹⁹ Yoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

* **12:1** 11.bölümün son cümlesi 12.bölümün ilk ayetine eklenmiştir. **12:4** Çık.30:11-16; Lev.27:1-25 **12:16** Lev.7:7

²⁰ Kral Yoaş'ın görevlileri düzen kurup onu Silla'ya inen yolda, Beytmillo'da öldürdüler. ²¹ Yoaş'ı öldürenler, görevlilerinden Şimat oğlu Yozakar'la Şomer oğlu Yehozavat'tı. Yoaş Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Amatsya kral oldu.

13

Yehoahaz'ın İsrail Krallığı

¹ Yahuda Kralı Ahazy'a oğlu Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında Yehu oğlu Yehoahaz Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on yedi yıl krallık yaptı. ² Yehoahaz RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı. Bu günahlardan ayrılmadı. ³ İşte bu yüzden RAB'bin İsrail'e karşı öfkesi alevlendi ve RAB onları uzun süre Aram Kralı Hazael'le oğlu Ben-Hadat'ın egemenliği altına soktu. ⁴ Bunun üzerine Yehoahaz RAB'be yakardı. RAB onun yakarışını kabul etti. Çünkü İsrail'in çektiği sıkıntıyı, Aram Kralı'nın onlara neler yaptığını görüyordu. ⁵ RAB İsrail'e bir kurtarıcı gönderdi. Böylece halk Aramlılar'ın egemenliğinden kurtuldu ve önceki gibi evlerinde yaşamaya başladı. ⁶ Ne var ki Yarovam ailesinin İsrail'i sürüklediği günahları izlediler, bu günahlardan ayrılmadılar. Aşera putu da Samiriye'de dikili kaldı.

⁷ Yehoahaz'ın elli atlı, on savaş arabası, on bin de yaya asker dışında gücü kalmamıştı. Çünkü Aram Kralı ötekileri harman tozu gibi ezip yok etmişti. ⁸ Yehoahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ⁹ Yehoahaz ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü ve yerine oğlu Yehoaş kral oldu.

Yehoaş'ın İsrail Krallığı

¹⁰ Yahuda Kralı Yoaş'ın krallığının otuz yedinci yılında Yehoahaz oğlu Yehoaş Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on altı yıl krallık yaptı. ¹¹ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı; onun yolunu izledi. ¹² Yehoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹³ Yehoaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü ve tahtına Yarovam* geçti.

Elişa'nın Ölümü

¹⁴ Elişa ölümcül bir hastalığa yakalandı. İsrail Kralı Yehoaş gidip onu ziyaret etti, "Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!" diyerek ağladı.

¹⁵ Elişa ona, "Bir yayla birkaç ok al" dedi. Kral yayla okları aldı. ¹⁶ Elişa, "Yayı hazırla" dedi. Kral yayı hazırlayınca, Elişa ellerini kralın elleri üzerine koydu. ¹⁷ "Doğuya bakan pencereyi aç" dedi. Kral pencereyi açtı. Elişa, "Oku at!" dedi. Kral oku atınca, Elişa, "Bu ok Aramlılar'a karşı sizi zafere ulaştıracak RAB'bin kurtarış okudur" dedi, "Afeke'te onları kesin bozguna uğratacaksınız."

¹⁸ Sonra, "Öbür okları al" dedi. İsrail Kralı okları alınca, Elişa, "Onları yere vur" dedi. Kral okları üç kez yere vurdu ve durdu. ¹⁹ Buna öfkelenen Tanrı adamı Elişa, "Beş altı kez vurmalydın, o zaman Aramlılar'a karşı kesin bir zafer kazanırdın" dedi, "Ama şimdi Aramlılar'ı ancak üç kez bozguna uğratacaksın."

²⁰ Elişa öldü ve gömüldü.

Her ilkbaharda Moav akıncıları İsrail topraklarına girerlerdi. ²¹ Bir keresinde İsraililer, ölü gömerken akıncıların geldiğini görünce, ölüyü Elişa'nın mezarına atıp kaçtılar. Ölü Elişa'nın kemiklerine dokununca dirilip ayağa kalktı.

İsrail ile Aram Arasındaki Savaş

* 13:13 II.Yarovam. 13:14 2Kr.2:12

²² Aram Kralı Hazael Yehoahaz'ın krallığı boyunca İsraililer'e baskı yaptı. ²³ Ama RAB, İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmadan ötürü, İsraililer'e iyilik etti. Onlara acıyıp yardım etti. Yok olmalarına izin vermedi. Onları şimdiye kadar huzurundan atmadı.

²⁴ Aram Kralı Hazael ölünce yerine oğlu Ben-Hadat kral oldu. ²⁵ Bunun üzerine İsrail Kralı Yehoaş, babası Yehoahaz'ın krallığı döneminde Hazael oğlu Ben-Hadat'ın savaşta ele geçirmiş olduğu kentleri geri aldı. Onu üç kez bozguna uğratıp İsrail kentlerine yeniden sahip oldu.

14

Amatsya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.25:1-24)

¹ İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın krallığının ikinci yılında Yoaş oğlu Amatsya Yahuda Kralı oldu. ² Amatsya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerusolim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Yerusolimli Yehoaddan'dı. ³ Amatsya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptıysa da atası Davut gibi değildi. Her konuda babası Yoaş'ı örnek aldı. ⁴ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

⁵ Amatsya krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren görevlileri ortadan kaldırdı. ⁶ Ancak Musa'nın Kitabı'ndaki yasaya uyarak katillerin çocuklarını öldürtmedi. Çünkü RAB, “Ne babalar çocuklarının yerine öldürülecek, ne de çocuklar babalarının yerine. Herkes kendi günahı için öldürülecek” diye buyurmuştu.

⁷ Amatsya Tuz Vadisi'nde on bin Edomlu asker öldürdü. Savaşarak Sela'yı ele geçirdi ve oraya Yokteel adını verdi. Orası hâlâ aynı adla anılmaktadır.

⁸ Bundan sonra Amatsya, Yehu oğlu Yehoahaz oğlu İsrail Kralı Yehoaş'a, “Gel, yüz yüze görüşelim” diye haber gönderdi.

⁹ İsrail Kralı Yehoaş da karşılık olarak Yahuda Kralı Amatsya'ya şu haberi gönderdi: “Lübnan'da dikenli bir çalı, sedir ağacına, ‘Kızını oğluma eş olarak ver’ diye haber yollar. O sırada oradan geçen yabanıl bir hayvan basıp çalıyı çiğner. ¹⁰ Edomlular'ı bozguna uğrattın diye böbürleniyorsun. Bu zafer sana yeter. Otur evinde! Niçin bela arıyorsun? Kendi başını da, Yahuda halkının başını da derde sokacaksın.”

¹¹ Ne var ki, Amatsya dinlemek istemedi. Derken İsrail Kralı Yehoaş Yahuda Kralı Amatsya'nın üzerine yürüdü. İki ordu Yahuda'nın Beytşemeş Kenti'nde karşılaştı.

¹² İsraililer'in önünde bozguna uğrayan Yahudalılar evlerine kaçtı. ¹³ İsrail Kralı Yehoaş, Ahazya* oğlu Yoaş oğlu Yahuda Kralı Amatsya'yı Beytşemeş'te yakaladı. Sonra Yerusolim'e girip Efrayim Kapısı'ndan Köşe Kapısı'na kadar Yerusolim surlarının dört yüz arşınlık† bölümünü yıktırdı. ¹⁴ RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulduğu altını, gümüşü ve bütün eşyaları aldı. Ayrıca bazı adamları da rehine olarak yanına alıp Samiriye'ye döndü.

¹⁵ Yehoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹⁶ Yehoaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yarovam kral oldu.

Yahuda Kralı Amatsya'nın Ölümü (2Ta.25:25-28)

¹⁷ Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya, İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı. ¹⁸ Amatsya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

14:6 Yas.24:16; 2Ta.25:4; Hez.18:20 * **14:13** “Ahazya”: Yehoahaz diye de bilinir. † **14:13** “Dört yüz arşın”: Yaklaşık 180 m.

¹⁹ Yerus alim'de Amatsya'ya bir düzen kurulmuştu. Amatsya Lakiş'e kaçtı. Ardından adam göndererek onu  ld rtt ler. ²⁰  l s  at sırtında Yerus alim'e getirildi, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü.

²¹ Yahuda halkı Amatsya'nın yerine on altı yaşındaki oğlu Azarya'yı† kral yaptı. ²² Babası Amatsya ölüp atalarına kavuştuktan sonra Azarya Eylat Kenti'ni onarıp Yahuda topraklarına kattı.

II.Yarovam'ın  srail Krallığı

²³ Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya'nın krallığının on beşinci yılında Yehoaş oğlu Yarovam Samiriye'de  srail Kralı oldu ve kırk bir yıl krallık yaptı. ²⁴ Yarovam RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın   srail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ²⁵  srail'in Tanrısı RAB'bin, kulu Gat-Heferli Amittay oğlu Yunus Peygamber aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yarovam Levo-Hamat'tan Arava Gölü'ne* kadar  srail topraklarını yeniden ele geçirdi.

²⁶ RAB  srail'in çektiği sıkıntıyı görmüştü. Genç yaşlı† herkes acı içinde kıvranıyordu.  srail'e yardım edecek kimse yoktu. ²⁷ RAB  srail'in adını yeryüzünden silmek istemiyordu. Onun için, Yehoaş oğlu Yarovam aracılığıyla onları kurtardı.

²⁸ Yarovam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, askeri başarıları, eskiden Yahuda'ya ait olan şam ve Hama kentlerini yeniden  srail topraklarına katışı  srail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁹ Yarovam ölüp ataları olan  srail krallarına kavuştu. Yerine oğlu Zekeriya kral oldu.

15

Azarya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.26:1-23)

¹  srail Kralı Yarovam'ın krallığının yirmi yedinci yılında Amatsya oğlu Azarya Yahuda Kralı oldu. ² Azarya on altı yaşında kral oldu ve Yerus alim'de elli iki yıl krallık yaptı. Annesi Yerus alimli Yekolya'ydı. ³ Babası Amatsya gibi, Azarya da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁴ Ancak alışılagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

⁵ RAB Kral Azarya'yı cezalandırdı. Kral ölünceye kadar deri hastalığından kurtulamadı. Bu yüzden ayrı bir evde yaşadı. Sarayı ve ülke halkını oğlu Yotam yönetti.

⁶ Azarya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁷ Azarya ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yotam kral oldu.

Zekeriya'nın  srail Krallığı

⁸ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz sekizinci yılında Yarovam oğlu Zekeriya Samiriye'de  srail Kralı oldu ve altı ay krallık yaptı. ⁹ Ataları gibi, RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın  srail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ¹⁰ Yaveş oğlu şallum Zekeriya'ya bir düzen kurdu; halkın önünde saldırıp onu öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

¹¹ Zekeriya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar  srail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹² Böylece RAB'bin Yehu'ya, “Senin soyun dört kuşak  srail tahtında oturacak” diye verdiği söz yerine gelmiş oldu.

şallum'un  srail Krallığı

† 14:21 “Azarya”: Uzziya diye de bilinir.   14:24 “Nevat oğlu Yarovam”: I.Yarovam. 14:25 Yun.1:1 * 14:25 “Arava Gölü”: Lut Gölü. † 14:26 “Genç yaşlı” ya da “Köle olsun  zg r olsun”. 15:7 Yşa.6:1 15:12 2Kr.10:30

¹³ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Yaveş oğlu Şallum İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de bir ay krallık yaptı. ¹⁴ Gadi oğlu Menahem Tirsadan Samiriye'ye gelip Yaveş oğlu Şallum'a saldırdı. Onu öldürüp yerine kendisi kral oldu.

¹⁵ Şallum'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve kurduğu düzen İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

¹⁶ O sırada Menahem, Tirs Kenti'nden başlayarak, Tifsah Kenti'ne ve çevresinde yaşayan herkese saldırdı. Çünkü kentin kapısını kendisine açmamışlardı. Herkesi öldürüp gebe kadınların karınlarını bile yardı.

Menahem'in İsrail Krallığı

¹⁷ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Gadi oğlu Menahem İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de on yıl krallık yaptı. ¹⁸ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve yaşamı boyunca Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

¹⁹ Asur Kralı Tiglat-Pileser* İsrail'e saldırdı. Menahem, Tiglat-Pileser'in desteğini sağlayıp krallığını güçlendirmek için, ona bin talant† gümüş verdi. ²⁰ İsrail'deki bütün zenginleri adam başı elli şekel‡ gümüş ödemekle yükümlü kılarak Asur Kralı'na verilen gümüşü karşıladı. Böylece Asur Kralı İsrail topraklarından çekilip ülkesine döndü.

²¹ Menahem'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²² Menahem ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Pekahya kral oldu.

Pekahya'nın İsrail Krallığı

²³ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının ellinci yılında Menahem oğlu Pekahya Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve iki yıl krallık yaptı. ²⁴ Pekahya RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ²⁵ Komutanlarından biri olan Remalya'nın oğlu Pekah kendisine düzen kurdu. Argov ve Arye'nin işbirliğiyle yanına Gilatlı elli adam alarak Pekahya'yı Samiriye'deki sarayın kalesinde öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

²⁶ Pekahya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Pekah'ın İsrail Krallığı

²⁷ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının elli ikinci yılında Remalya oğlu Pekah Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve yirmi yıl krallık yaptı. ²⁸ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

²⁹ İsrail Kralı Pekah'ın krallığı sırasında, Asur Kralı Tiglat-Pileser İsrail'in İyon, Avel-Beytmaaka, Yanoah, Kedeş, Hasor kentleriyle Gilat, Celile ve Naftali bölgelerini ele geçirerek halkı Asur'a sürdü. ³⁰ Yahuda Kralı Azarya oğlu Yotam'ın krallığının yirminci yılında Ela oğlu Hoşea, Remalya oğlu Pekah'a düzen kurdu ve onu öldürüp yerine kendisi kral oldu. ³¹ Pekah'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Yotam'ın Yahuda Krallığı (2Ta.27:1-9)

³² İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının ikinci yılında Azarya oğlu Yotam Yahuda Kralı oldu. ³³ Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerusolim'de on altı yıl krallık yaptı. Annesi Sadok'un kızı Yerus'a'ydı. ³⁴ Babası Azarya gibi, Yotam da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ³⁵ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu. Yotam RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Kapısı'nı onardı.

* 15:19 "Tiglat-Pileser": Pûl diye de bilinir. (Tiglat-Pileser'in Babilce adı.) † 15:19 "Bin talant": Yaklaşık 34.5 ton.

‡ 15:20 "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr.

³⁶ Yotam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ³⁷ RAB işte o günlerde Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ı Yahuda üzerine göndermeye başladı. ³⁸ Yotam ölüp atalarına kavuşunca, atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahaz kral oldu.

16

Ahaz'ın Yahuda Krallığı (2Ta.28:1-27)

¹ İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının on yedinci yılında Yotam oğlu Ahaz Yahuda Kralı oldu. ² Ahaz yirmi yaşında kral oldu ve Yerusolim'de on altı yıl krallık yaptı. Tanrısı RAB'bin gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi davranmadı. ³ İsrail krallarının yolunu izledi; hatta RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak oğlunu ateşte kurban etti. ⁴ Puta tapılan yerlerde, tepelerde, bol yapraklı her ağacın altında kurban kesip buhur yaktı.

⁵ Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah Yerusolim'e yürüdüler. Kenti kuşattılsa da Ahaz'ı yenemediler. ⁶ O sırada Aram Kralı Resin Eylat'ı geri alıp Yahudalılar'ı oradan sürdü. Edomlular Eylat'a yerleşti. Bugün de orada yaşıyorlar.

⁷ Ahaz, Asur Kralı Tiglat-Pileser'e: "Senin kulun kölenim; gel, bana saldıran Aram ve İsrail krallarının elinden beni kurtar" diye ulaklar gönderdi. ⁸ RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan altın ve gümüşü armağan olarak Asur Kralı'na gönderdi. ⁹ Asur Kralı Ahaz'ın isteğini olumlu karşıladı, saldırıp Şam'ı ele geçirdi. Kent halkını Kîr'e sürüp Resin'i öldürdü.

¹⁰ Kral Ahaz, Asur Kralı Tiglat-Pileser'i karşılamak için Şam'a gittiğinde, oradaki sunağı gördü. Aynısını yaptırmak için sunağın bütün ayrıntılarını gösteren bir planı ve maketi Kâhin Uriya'ya gönderdi. ¹¹ Kâhin Uriya, Kral Ahaz Şam'dan dönünceye kadar, onun göndermiş olduğu maketin tıpkısı bir sunak yaptı. ¹² Kral Şam'dan dönünce sunağı gördü, yaklaşp üzerinde sunular sundu. ¹³ Yakmalık sunuları ve tahıl sunularını sundu, dökmelik sunuyu boşalttı, esenlik sunusunun kanını sunağın üzerine döktü. ¹⁴ RAB'bin huzurundaki tunç sunağı tapınağın önünden, yeni sunakla tapınağın arasındaki yerinden getirtip yeni sunağın kuzeyine yerleştirdi.

¹⁵ Kral Ahaz Kâhin Uriya'ya şu buyrukları verdi: "Sabahın yakmalık sunusuyla akşamın tahıl sunusunu, kralın yakmalık ve tahıl sunusunu, ayrıca ülke halkının yakmalık, tahıl ve dökmelik sunularını bu büyük sunağın üzerinde sun; yakmalık sunuların ve kurbanların kanını onun üzerine dök. Ama tunç sunağı geleceği bilmek için kendim kullanacağım." ¹⁶ Kâhin Uriya Kral Ahaz'ın bütün buyruklarını yerine getirdi.

¹⁷ Kral Ahaz tapındaki kazanların üzerine oturduğu ayaklıkların yan aynalıklarını söküp kazanları kaldırdı. Havuzu tunç boğaların üzerinden indirip taş bir döşeme üzerine yerleştirdi. ¹⁸ Asur Kralı'nı hoşnut etmek için RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün setini* kaldırıp kralın tapınağa girmek için kullandığı özel kapıyı kapattı.

¹⁹ Ahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁰ Ahaz ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

17

İsrail'in Son Kralı Hoşea

16:3 Yas.12:31 **16:5** Yşa.7:1 **16:14** Çık.27:1-2; 2Ta.4:1 **16:17** 1Kr.7:23-39; 2Ta.4:2-6 * **16:18** Septuaginta "RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün seti", Masoretik metin "Şabat günleri RAB'bin Tapınağı'na gitmek için kullanılan üstü kapalı yol." **16:20** Yşa.14:28

¹ Yahuda Kralı Ahaz'ın krallığının on ikinci yılında Ela oğlu Hoşea Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve dokuz yıl krallık yaptı. ² RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı, ama kendisinden önceki İsrail kralları kadar kötü değildi.

³ Asur Kralı Şalmaneser Hoşea'ya savaş açtı. Hoşea teslim olup haraç ödemeye başladı. ⁴ Ancak Asur Kralı Hoşea'nın hainlik yaptığını öğrendi. Çünkü Hoşea Mısır Firavunu So'nun desteğini sağlamak için ona ulaklar göndermiş, üstelik her yıl ödemesi gereken haraçları da Asur Kralı'na ödememişti. Bunun üzerine Asur Kralı onu yakalayıp cezaevine kapadı.

Samiriye'nin Düşmesi

⁵ Asur Kralı İsrail topraklarına saldırdı. Samiriye'yi kuşattı. Kuşatma üç yıl sürdü. ⁶ Hoşea'nın krallığının dokuzuncu yılında Asur Kralı Samiriye'yi ele geçirdi. İsrail halkını Asur'a sürdü. Onları Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi.

⁷ Bütün bunlar kendilerini Mısır Firavunu'nun boyunduruğundan kurtarıp Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'be karşı günah işledikleri için İsraililer'in başına geldi. Çünkü başka ilahlara tapmışlar, ⁸ RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların törelerine ve İsrail krallarının koyduğu kurallara göre yaşamışlardı. ⁹ Tanrıları RAB'bin onaylamadığı bu işleri gizlilik içinde yapmışlar, gözcü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde tapınma yerleri kurmuşlardı. ¹⁰ Her yüksek tepenin üzerine, bol yapraklı her ağacın altına dikili taşlar, Aşera putları diktiler. ¹¹ RAB'bin onların önünden kovmuş olduğu ulusların yaptığı gibi, bütün tapınma yerlerinde buhur yaktılar. Yaptıkları kötülüklerle RAB'bi öfkeliendirdiler. ¹² RAB'bin, “Bunu yapmayacaksınız” demiş olmasına karşın putlara taptılar. ¹³ RAB İsrail ve Yahuda halkını bütün peygamberler ve biliciler aracılığıyla uyarmış, onlara, “Bu kötü yollarınızdan dönün” demişti, “Atalarınıza buyurduğum ve kullarım peygamberler aracılığıyla size gönderdiğim Kutsal Yasa'nın tümüne uyarak buyruklarımı, kurallarımı yerine getirin.”

¹⁴ Ama dinlemediler, Tanrıları RAB'be güvenmeyen ataları gibi inat ettiler. ¹⁵ Tanrı'nın kurallarını, uyarılarını ve atalarıyla yaptığı antlaşmayı hiçe sayarak değersiz putların ardınca gittiler, böylece kendi değerlerini de yitirdiler. Çevrelerindeki uluslar gibi yaşamamaları için RAB kendilerine buyruk verdiği halde, ulusların törelerine göre yaşadılar.

¹⁶ Tanrıları RAB'bin bütün buyruklarını terk ettiler. Tapınmak için kendilerine iki dökme buzağı ve Aşera putu yaptırdılar. Gök cisimlerine taptılar. Baal'a* kulluk ettiler. ¹⁷ Oğullarını, kızlarını ateşte kurban ettiler. Falcılık, büyücülük yaptılar. RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, kendilerini kötülüğe adayarak O'nu öfkeliendirdiler. ¹⁸ RAB İsraililer'e çok kızdı, Yahuda oymağı dışında hepsini huzurundan kovdu.

¹⁹ Yahudalılar bile Tanrıları RAB'bin buyruklarına uymadılar. İsraililer'in benimsediği törelere göre yaşadılar. ²⁰ Bundan dolayı RAB İsrail soyundan olan herkesi reddetti. Çapulcuların eline teslim ederek onları cezalandırdı. Hepsini huzurundan kovdu.

²¹ RAB İsrail'i Davut soyunun elinden aldıktan sonra, İsraililer Nevat oğlu Yarovam'ı kral yaptılar. Yarovam İsraililer'i RAB'bin yolundan saptırarak büyük günaha sürükledi.

²² İsraililer Yarovam'ın işlediği bütün günahlara katıldılar ve bunlardan ayrılmadılar.

²³ Sonunda RAB kulları peygamberler aracılığıyla uyarmış olduğu gibi, onları huzurundan kovdu. İsraililer kendi topraklarından Asur'a sürüldüler. Bugün de orada yaşıyorlar.

Samiriye'ye Yerleşenler

²⁴ Asur Kralı İsraililer'in yerine Babil, Kuta, Avva, Hama ve Sefarvayim'den insanlar getirip Samiriye kentlerine yerleştirdi. Bunlar Samiriye'yi mülk edinip oradaki kentlerde yaşamaya başladılar. ²⁵ Oralara ilk yerleştiklerinde RAB'be tapınmadılar. Bu yüzden RAB aslanlar göndererek bazılarını öldürttü. ²⁶ Asur Kralı'na, "Sürdüğün ve Samiriye kentlerine yerleştirdiğin uluslar Samiriye ilahının yasasını bilmiyorlar. O da üzerlerine aslanlar gönderiyor" diye haber salındı, "Bu yüzden aslanlara yem oluyorlar. Çünkü ülke ilahının yasasından haberleri yok."

²⁷ Bunun üzerine Asur Kralı şu buyruğu verdi: "Samiriye'den sürülen kâhinlerden birini geri gönderin, gidip orada yaşasın ve ülke ilahının yasasını onlara öğretsin."

²⁸ Samiriye'den sürülen kâhinlerden biri gelip Beytel'e yerleşti ve RAB'be nasıl tapınacaklarını onlara öğretmeye başladı.

²⁹ Gelgelelim Samiriye kentlerine yerleşen her ulus kendi ilahlarını yaptı. Samiriyeliler'in yapmış olduğu tapınma yerlerindeki yapılara bu ilahları koydular. ³⁰ Babil halkı Sukkot-Benot, Kuta halkı Nergal, Hama halkı Aşima, ³¹ Avva halkı ise Nivhaz ve Tartak adındaki ilahlarını yaptılar. Sefarvayim halkı ise oğullarını ilahları Adrammelek ve Anammelek'e yakarak kurban ettiler. ³² Bir yandan RAB'be tapınıyor, öte yandan tapınma yerlerindeki yapılarda görev yapmak üzere aralarından rasgele kâhinler seçiyorlardı. ³³ Böylece hem RAB'be tapınıyorlar, hem de aralarından geldikleri ulusların törelerine göre kendi ilahlarına kulluk ediyorlardı.

³⁴ Bugün de eski törelerine göre yaşıyorlar. Ne RAB'be tapınıyorlar, ne de RAB'bin İsrail adını verdiği Yakup'un oğulları için koymuş olduğu kurallara, ilkelere, yasalara, buyruklara uyuyorlar. ³⁵ RAB Yakupoğulları'yla antlaşma yapmış ve onlara şöyle buyurmuştu: "Başka ilahlara tapmayacak, önlerinde eğilmeyecek, onlara kulluk etmeyecek, kurban kesmeyeceksiniz. ³⁶ Yalnızca ulu gücüyle her yere erişen eliyle sizleri Mısır'dan çıkaran RAB'be tapınacaksınız. O'nun önünde eğilip O'na kurban keseceksiniz. ³⁷ Sizler için yazmış olduğu kuralları, ilkeleri, yasaları, buyrukları her zaman yerine getirmeye özen gösterecek ve başka ilahlara tapmayacaksınız. ³⁸ Sizinle yaptığım antlaşmayı unutmayacak ve başka ilahlara tapmayacaksınız. ³⁹ Yalnız Tanrınız RAB'be tapacaksınız. O sizi bütün düşmanlarınızın elinden kurtaracak."

⁴⁰ Ne var ki Samiriye'ye yerleşenler buna kulak asmadılar ve eski törelerine göre yaşamaya devam ettiler. ⁴¹ Bu uluslar aynı zamanda hem RAB'be, hem de putlarına tapıyorlardı. Çocukları ve torunları da bugüne dek ataları gibi yaşıyorlar.

18

Hizkiya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.29:1-2; 31:1)

¹ İsrail Kralı Ela oğlu Hoşea'nın krallığının üçüncü yılında Ahaz oğlu Hizkiya Yahuda Kralı oldu. ² Hizkiya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Zekeriya'nın kızı Aviya'ydı. ³ Atası Davut gibi, o da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁴ Alışılâgelen tapınma yerlerini kaldırdı, dikili taşları, Aşera putlarını parçaladı. Musa'nın yapmış olduğu Nehuştan* adındaki tunç yılanı da parçaladı. Çünkü İsraililer o güne kadar ona buhur yakıyorlardı.

⁵ Hizkiya İsrail'in Tanrısı RAB'be güvendi. Kendisinden önceki ve sonraki Yahuda kralları arasında onun gibisi yoktu. ⁶ RAB'be çok bağlıydı, O'nun yolundan ayrılmadı, RAB'bin Musa'ya vermiş olduğu buyrukları yerine getirdi. ⁷ RAB onunla birlikteydi. Yaptığı her işte başarılı oldu. Asur Kralı'na karşı ayaklandı ve ona kulluk etmedi. ⁸ Gazze

^{17:34} Yar.32:28; 35:10 ^{17:35} Çık.20:5; Yas.5:9 ^{17:36} Yas.6:13 ^{18:4} Say.21:9 * ^{18:4} "Nehuştan": İbranice'de hem "tunç" hem de "yılan" sözcüklerini çağrıştırır.

ve çevresine, gözcü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde Filistliler'i bozguna uğrattı.

⁹ Hizkiya'nın krallığının dördüncü yılında -İsrail Kralı Ela oğlu Hoşea'nın krallığının yedinci yılı- Asur Kralı Şalmaneser Samiriye'ye yürüyerek kenti kuşattı. ¹⁰ Kuşatma üç yıl sürdü. Sonunda Samiriye'yi ele geçirdiler. Hizkiya'nın krallığının altıncı yılı, İsrail Kralı Hoşea'nın krallığının dokuzuncu yılında Samiriye alındı. ¹¹ Asur Kralı İsraililer'i Asur'a sürerek Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi. ¹² Çünkü Tanrıları RAB'bin sözünü dinlememişler, O'nun antlaşmasını ve RAB'bin kulu Musa'nın buyruklarını çiğnemişlerdi. Ne kulak asmışlar, ne de buyrukları yerine getirmişlerdi.

Sanherib'in Tehdidi
(2Ta.32:9-19; Ysa.36:1-22)

¹³ Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırıp hepsini ele geçirdi. ¹⁴ Yahuda Kralı Hizkiya, Lakiş Kenti'ndeki Asur Kralı'na şu haberi gönderdi: "Suçluyum, üzerimden kuvvetlerini çek, ne istersen ödeyeceğim." Asur Kralı Yahuda Kralı Hizkiya'yı üç yüz talant[†] gümüş ve otuz talant[‡] altın ödemekle yükümlü kıldı. ¹⁵ Hizkiya RAB'bin Tapınağı'nda ve kral sarayının hazinelerinde bulunan bütün gümüşü ona verdi. ¹⁶ Daha önce yaptırmış olduğu RAB'bin Tapınağı'nın kapılarıyla kapı pervazlarının üzerindeki altın kaplamaları da çıkarıp Asur Kralı'na verdi. ¹⁷ Asur Kralı başkomutan, askeri danışman ve komutanını büyük bir orduyla Lakiş'ten Yerusolim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi. Yerusolim'e varan ordu Çırpıcı Tarlası yolunda, Yukarı Havuz'un su yolunun yanında durdu. ¹⁸ Haber gönderip Kral Hizkiya'yı çağırdılar. Saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah Asurlular'ı karşılamaya çıktı.

¹⁹ Komutan onlara şöyle dedi: "Hizkiya'ya söyleyin. 'Büyük kral, Asur Kralı diyor ki: Güvendiğin şey ne, neye güveniyorsun? ²⁰ Savaş tasarıların ve gücün olduğunu söylüyorsun, ama bunlar boş sözler. Kime güveniyorsun da bana karşı ayaklanıyorsun? ²¹ İşte sen şu kırık kamış değneğe, Mısır'a güveniyorsun. Bu değnek kendisine yaslanan herkesin eline batır, deler. Firavun da kendisine güvenenler için böyledir. ²² Yoksa bana, Tanrımız RAB'be güveniyoruz mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yerusolim halkına, yalnız Yerusolim'de, bu sunağın önünde tapınacaksınız diyerek tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırdığı Tanrı değil mi bu?"

²³ "Haydi, efendim Asur Kralı'yla bahse giriş. Binicileri sağlayabilirsen sana iki bin at veririm. ²⁴ Mısır'ın savaş arabalarıyla atlıları sağlayacağına güvensen bile, efendimin en küçük rütbeli komutanlarından birini yenemezsin! ²⁵ Dahası var: RAB'bin buyruğu olmadan mı saldırıp burayı yıkmak için yola çıktığımı sanıyorsun? RAB, 'Git, o ülkeyi yık' dedi."

²⁶ Hilkiya oğlu Elyakim, Şevna ve Yoah, "Lütfen biz kullarınla Aramice konuş" diye karşılık verdiler, "Çünkü biz bu dili anlarız. Yahudi dilinde konuşma. Surların üzerindeki halk bizi dinliyor."

²⁷ Komutan, "Efendim bu sözleri yalnız size ve efendinize söyleyeyim diye mi gönderdi beni?" dedi, "Surların üzerinde oturan bu halka, sizin gibi dışkısını yemek, idrarını içmek zorunda kalacak olan herkese gönderdi."

²⁸ Sonra ayağa kalkıp Yahudi dilinde bağırdı: "Büyük kralın, Asur Kralı'nın söylediklerini dinleyin! ²⁹ Kral diyor ki, 'Hizkiya sizi aldatmasın, o sizi benim elimden kurtaramaz. ³⁰ RAB bizi mutlaka kurtaracak, bu kent Asur Kralı'nın eline geçmeyecek diyen Hizkiya'ya kanmayın, RAB'be güvenmeyin. ³¹⁻³² Hizkiya'yı dinlemeyin.' Çünkü Asur Kralı diyor ki, 'Teslim olun, bana gelin. Böylece ben gelip sizi zeytinyağı ve bal ülkesi olan kendi ülkeniz gibi bir ülkeye -tahıl ve yeni şarap, ekmek ve üzüm dolu bir ülkeye- götürüne

[†] 18:14 "Üç yüz talant": Yaklaşık 10.4 ton. [‡] 18:14 "Otuz talant": Yaklaşık 1 ton. 18:21 Hez.29:6-7

kadar herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yiyecek, kendi sarnıcından içecek. Yaşamı seçin, ölümü değil. RAB bizi kurtaracak diyerek sizi aldatmaya çalışan Hizkiya'yı dinlemeyin. ³³ Ulusların ilahları ülkelerini Asur Kralı'nın elinden kurtarabildi mi? ³⁴ Hani nerede Hama'nın, Arpat'ın ilahları? Sefarvayim'in Ş, Hena ve İvva'nın ilahları nerede? Samiriye'yi elimden kurtarabildiler mi? ³⁵ Bütün ülkelerin ilahlarından hangisi ülkesini elimden kurtardı ki, RAB Yerusâlim'i elimden kurtarabilsin? ”

³⁶ Halk sustu, komutana tek sözle bile karşılık veren olmadı. Çünkü Kral Hizkiya, “Karşılık vermeyin” diye buyurmuştu. ³⁷ Sonra saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah giysilerini yırttılar ve gidip komutanın söylediklerini Hizkiya'ya bildirdiler.

19

Hizkiya Yeşaya'ya Başvuruyor (Yşa.37:1-13)

¹ Kral Hizkiya olanları duyunca giysilerini yırttı, çul kuşanıp RAB'bin Tapınağı'na girdi. ² Saray sorumlusu Elyakim'i, Yazman Şevna'yı ve ileri gelen kâhinleri Amots oğlu Peygamber Yeşaya'ya gönderdi. Hepsî çul kuşanmıştı. ³ Yeşaya'ya şöyle dediler: “Hizkiya diyor ki, ‘Bugün sıkıntı, azar ve utanç günü. Çünkü çocukların doğum vakti geldi, ama doğuracak güç yok. ⁴ Yaşayan Tanrı'yı aşağılamak için efendisi Asur Kralı'nın gönderdiği komutanın söylediklerini belki Tanrın RAB duyar da duyduğu sözlerden ötürü onları cezalandırır. Bu nedenle sağ kalanlarımız için dua et.’ ”

⁵⁻⁶ Yeşaya, Kral Hizkiya'dan gelen görevlilere şöyle dedi: “Efendinize şunları söyleyin: ‘RAB diyor ki, Asur Kralı'nın adamlarından benimle ilgili duyduğunuz küfürlerden korkma. ⁷ Onun içine öyle bir ruh koyacağım ki, bir haber üzerine kendi ülkesine dönecek. Orada onu kılıçla öldürteceğim.’ ”

⁸ Komutan, Asur Kralı'nın Lakiş'ten ayrılıp Livna'ya karşı savaştığını duydu. Krala danışmak için oraya gitti. ⁹ Kûş Kralı Tirhaka'nın kendisiyle savaşmak üzere yola çıktığını haber alan Asur Kralı, Hizkiya'ya yine ulaklar göndererek şöyle dedi: ¹⁰ “Yahuda Kralı Hizkiya'ya deyin ki, ‘Güvendiğin Tanrın, Yerusâlim Asur Kralı'nın eline teslim edilmeyecek diyerek seni aldatmasın. ¹¹ Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığını, onları nasıl yerle bir ettiğini duymuşsundur. Sen kurtulacağını mı sanıyorsun? ¹² Atalarımın yok ettiği ulusları –Gozanlılar'ı, Harranlılar'ı, Resefliler'i, Telassar'da yaşayan Edenliler'i– ilahları kurtarabildi mi? ¹³ Hani nerede Hama ve Arpat kralları? Lair, Sefarvayim, Hena, İvva kralları nerede?’ ”

Hizkiya'nın Duası (Yşa.37:14-20)

¹⁴ Hizkiya mektubu ulakların elinden alıp okuduktan sonra RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin önünde mektubu yere yayarak ¹⁵ şöyle dua etti: “Ey Keruvlar arasında taht kuran İsrail'in Tanrısı RAB, bütün dünya krallıklarının tek Tanrısı sensin. Yeri, göğü sen yarattın. ¹⁶ Ya RAB, kulak ver de işit, gözlerini aç da gör, ya RAB; Sanherib'in söylediklerini, yaşayan Tanrı'yı nasıl aşağıladığını duy. ¹⁷ Ya RAB, gerçek şu ki, Asur kralları birçok ulusu ve ülkelerini viraneye çevirdiler. ¹⁸ İlahlarını yakıp yok ettiler. Çünkü onlar tanrı değil, insan eliyle biçimlendirilmiş tahta ve taşlardı. ¹⁹ Ya RAB Tanrımız, şimdi bizi Sanherib'in elinden kurtar ki, bütün dünya krallıkları senin tek Tanrı olduğunu anlasın.”

Yeşaya'nın Sözleri Gerçekleşiyor (2Ta.32:20-21; Yşa.37:21-38)

20-21 Bunun üzerine Amots oğlu Yeşaya, Hizkiya'ya şu haberi gönderdi: “İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: ‘Asur Kralı Sanherib’le ilgili olarak bana yalvardığın için diyorum ki, “ ‘Erden kız Siyon seni hor görüyor,

Alay ediyor seninle.

Yeruşalim kızı ardından alayla baş sallıyor.

22 Sen kimi aşağıladın, kime küfrettin?

Kime sesini yükselttin?

İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!

23 Ulakların aracılığıyla Rab'bi aşağıladın.

Bir sürü savaş arabamla dağların tepesine,

Lübnan'ın doruklarına çıktım, dedin.

Yüksek sedir ağaçlarını, seçme çamlarını kestim,

Lübnan'ın en iç noktalarına,

Gür ormanlarına ulaştım.

24 Yabancı ülkelerde kuyular kazdım, sular içtim,

Mısır'ın bütün kanallarını ayağımın tabanıyla kuruttum, dedin.

25 “ ‘Bütün bunları çoktan yaptığımı,

Çok önceden tasarladığımı duymadın mı?

Surlu kentleri enkaz yığınlarına çevirmeni

Şimdi ben gerçekleştirdim.

26 O kentlerde yaşayanların kolu kanadı kırıldı.

Yılgınlık ve utanç içindeydiler;

Kır otuna, körpe filizlere,

Damlarda büyümeden kavrulup giden ota döndüler.

27 Senin oturuşunu, kalkışını,

Ne zaman gidip geldiğini,

Bana nasıl öfkelenişini biliyorum.

28 Bana duyduğun öfkeden,

Kulağıma erişen küstahlığından ötürü

Halkamı burnuna, gemimi ağzına takacak,

Seni geldiğin yoldan geri çevireceğim.

29 “ ‘Senin için belirti şu olacak, ey Hizkiya:

Bu yıl kendiliğinden yetişeni yiyeceksiniz,

İkinci yıl ise ardından biteni.

Üçüncü yıl ekip biçin,

Bağlar dikip ürününü yiyin.

30 Yahudalıların kurtulup sağ kalanları

Yine aşağıya doğru kök salacak,

Yukarıya doğru meyve verecek.

31 Çünkü sağ kalanlar Yeruşalim'den,

Kurtulanlar Siyon Dağı'ndan çıkacak.

Her Şeye Egemen RAB'bin gayretiyle olacak bu.’

32 “Bundan dolayı RAB Asur Kralı'na ilişkin şöyle diyor:

‘Bu kente girmeyecek, ok atmayacak.

Kente kalkanla yaklaşmayacak,

Karşısında rampa kurmayacak.

33 Geldiği yoldan dönecek ve kente girmeyecek’ diyor RAB,

³⁴ ‘Kendim için ve kulum Davut'un hatırı için
Bu kenti savunup kurtaracağım’ diyor.”

³⁵ O gece RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü. Ertesi sabah uyananlar salt cesetlerle karşılaştılar. ³⁶ Bunun üzerine Asur Kralı Sanherib ordugahını bırakıp çekildi. Ninova'ya döndü ve orada kaldı. ³⁷ Bir gün ilahı Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek'le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.

20

Hizkiya'nın Hastalığı

(2Ta.32:24-26; Ysa.38:1-8; 21-22)

¹ O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı. Amots oğlu Peygamber Yeşaya ona gidip şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Ev işlerini düzene sok. Çünkü iyileşmeyecek, öleceksin.’”

² Hizkiya yüzünü duvara dönüp RAB'be yalvardı: ³ “Ya RAB, yürekten bir sadakatle önünde nasıl yaşadığımı, gözünde iyi olanı yaptığımı anımsa lütfen.” Sonra acı acı ağlamaya başladı.

⁴ Yeşaya sarayın orta avlusundan çıkmadan önce RAB ona şöyle dedi: ⁵ “Geri dön ve halkımı yöneten Hizkiya'ya şunu söyle: ‘Atan Davut'un Tanrısı RAB diyor ki: Duanı işittim, gözyaşlarını gördüm, seni sağlığına kavuşturacağım. Üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacaksın. ⁶ Ömrünü on beş yıl daha uzatacağım. Seni de kenti de Asur Kralı'nın elinden kurtaracağım. Kendim için ve kulum Davut'un hatırı için bu kenti savunacağım.’”

⁷ Sonra Yeşaya, “İncir pestili getirin” dedi. Getirip çıbanına koydular ve Hizkiya iyileşti.

⁸ Hizkiya Yeşaya'ya, “RAB'bin beni iyileştireceğine ve üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacağıma ilişkin belirti nedir?” diye sormuştu.

⁹ Yeşaya şöyle karşılık vermişti: “RAB'bin verdiği sözü tutacağına ilişkin belirti şu olacak: Gölge on basamak uzasın mı, kısalsın mı?”

¹⁰ Hizkiya, “Gölgenin on basamak uzaması kolaydır, on basamak kısalsın” demişti.

¹¹ Bunun üzerine Peygamber Yeşaya RAB'be yakardı ve RAB Ahaz'ın merdiveninden aşağı düşmüş olan gölgeyi on basamak kısaltmıştı.

Hizkiya'nın Akılsızlığı

(2Ta.32:32-33; Ysa.39:1-8)

¹² O sırada Hizkiya'nın hastalandığını duyan Baladan oğlu Babil Kralı Merodak-Baladan, ona mektuplarla birlikte bir armağan gönderdi. ¹³ Hizkiya elçileri kabul etti. Deposundaki bütün değerli eşyaları –altını, gümüşü, baharatı, değerli yağı, silah deposunu ve hazine odalarındaki her şeyi– elçilere gösterdi. Sarayında da krallığında da onlara göstermediği hiçbir şey kalmadı.

¹⁴ Peygamber Yeşaya Kral Hizkiya'ya gidip, “Bu adamlar sana ne dediler, nereden gelmişler?” diye sordu.

Hizkiya, “Uzak bir ülkeden, Babil'den gelmişler” diye karşılık verdi.

¹⁵ Yeşaya, “Sarayında ne gördüler?” diye sordu.

Hizkiya, “Sarayımdaki her şeyi gördüler, hazinelerimde onlara göstermediğim hiçbir şey kalmadı” diye yanıtladı.

¹⁶ Bunun üzerine Yeşaya şöyle dedi: “RAB'bin sözüne kulak ver. ¹⁷ RAB diyor ki, ‘Gün gelecek, sarayındaki her şey, atalarının bugüne kadar bütün biriktirdikleri Babil'e taşınacak. Hiçbir şey kalmayacak. ¹⁸ Soyundan gelen bazı çocuklar alınıp götürülecek, Babil Kralı'nın sarayında hadım edilecek.’”

¹⁹ Hizkiya, “RAB'den ilettiğin bu söz iyi” dedi. Çünkü, “Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak” diye düşünüyordu.

²⁰ Hizkiya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün başarıları, bir havuz ve tünel yaparak suyu kente nasıl getirdiği, Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²¹ Hizkiya ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Manaşşe kral oldu.

21

Manaşşe'nin Yahuda Krallığı

(2Ta.33:1-20)

¹ Manaşşe on iki yaşında kral oldu ve Yerus alim'de elli beş yıl krallık yaptı. Annesinin adı Hefsivah'tı. ² RAB'bin İsrail halkının önünden kovmu  olduğu ulusların iğrenç törelerine uyararak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ³ Babası Hizkiya'nın yok ettiği puta tapılan yerleri yeniden yaptırdı. İsrail Kralı Ahav gibi, Baal için sunaklar kurdu, A era putu yaptı. Gök cisimlerine taparak onlara kulluk etti. ⁴ RAB'bin, “Yerus alim'de bulunacağım” dediği RAB'bin Tapınağı'nda sunaklar kurdu. ⁵ Tapınağın iki avlusunda gök cisimlerine tapmak için sunaklar yaptırdı. ⁶ Oğlunu ateşte kurban etti; falcılık ve büyücülük yaptı. Medyumlara, ruh çağıranlara danı tı. RAB'bin gözünde çok kötülük yaparak O'nu öfkelendirdi.

⁷ Manaşşe yaptırdığı A era putunu RAB'bin Tapınağı'na yerleştirdi. Oysa RAB tapınağa ilişkin Davut'la oğlu Süleyman'a şöyle demişti: “Bu tapınakta ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yerus alim'de adım sonsuza dek anılacak. ⁸ Buyruklarımı dikkatle yerine getirir ve kulum Musa'nın kendilerine verdiği Kutsal Yasa'yı tam uygularlarsa, İsrail halkının ayağını bir daha atalarına vermiş olduğum ülkenin dışına çıkarmayacağım.” ⁹ Ama halk kulak asmadı. Manaşşe onları öylesine yoldan çıkardı ki, RAB'bin İsrail halkının önünde yok ettiği uluslardan daha çok kötülük yaptılar.

¹⁰ RAB, kulları peygamberler aracılığıyla şöyle dedi: ¹¹⁻¹² “Yahuda Kralı Manaşşe bu iğrenç i leri yaptığı, kendisinden  nceki Amorlular'dan daha çok kötülük ettiği, putlar dikerek Yahudalılar'ı günaha sürüklediği için İsrail'in Tanrısı RAB, ‘Yerus alim'in ve Yahuda'nın başına öyle bir felaket getireceğim ki, duyanların hepsi  a kına dönecek’ diyor, ¹³ ‘Samiriye'yi ve Ahav'ın soyunu nasıl cezalandırdımsa, Yerus alim'i cezalandırırken de aynı ölçü ipini, aynı  ek l  kullanacağım. Bir adam tabağını nasıl temizler, silip yüzüstü kapatırsa, Yerus alim'i de öyle silip süpüreceğim. ¹⁴ Halkımdan sağ kalanları terk edeceğim ve düşmanlarının eline teslim edeceğim. Yerus alim halkı yağmalanıp ganimet olarak götürülecek. ¹⁵ çünkü gözümde kötü olanı yaptılar. Atalarının Mısır'dan çıktığı günden bugüne kadar beni  fkelendirdiler.’ ”

¹⁶ Manaşşe RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak Yahudalılar'ı günaha s r klemekle kalmadı, Yerus alim'i bir uçtan öbür uca dolduracak kadar çok sayıda suçsuzun kanını döktü.

¹⁷ Manaşşe'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve işlediği günahlar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ¹⁸ Manaşşe ölüp atalarına kavuşunca, sarayının Uzza adındaki bahçesine gömüldü. Yerine oğlu Amon kral oldu.

Amon'un Yahuda Krallığı

(2Ta.33:21-25)

¹⁹ Amon yirmi iki yaşında kral oldu ve Yerus alim'de iki yıl krallık yaptı. Annesi Yotvalı Harus'un kızı Me ullemet'ti. ²⁰ Amon da babası Manaşşe gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²¹ Babasının y r d ğu yollarda yürüdü, aynı putlara taptı ve hizmet etti. ²² Atalarının Tanrısı RAB'bi terk etti, O'nun yolunda yürümedi.

²³ Kral Amon'un görevlileri düzen kurup onu sarayında öldürdüler. ²⁴ Ülke halkı Amon'a düzen kuranların hepsini öldürdü. Yerine oğlu Yoşiya'yı kral yaptı.

²⁵ Amon'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁶ Amon Uzza bahçesinde kendi mezarına gömüldü. Yerine oğlu Yoşiya kral oldu.

22

Yoşiya'nın Yahuda Krallığı (2Ta.34:1-2; 8-28)

¹ Yoşiya sekiz yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de otuz bir yıl krallık yaptı. Annesi Boskatlı Adaya'nın kızı Yedida'ydı. ² Yoşiya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Sağa sola sapmadan atası Davut'un bütün yollarını izledi.

³ Kral Yoşiya, krallığının on sekizinci yılında Meşullam oğlu Asalya oğlu Yazman Şafan'ı RAB'bin Tapınağı'na gönderirken ona şöyle dedi: ⁴ “Başkâhin Hilkiya'nın yanına çık. Kapı nöbetçilerinin halktan toplayıp RAB'bin Tapınağı'na getirdikleri paraları say. ⁵⁻⁶ RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan denetçilere versin. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'ndaki çatlakları onaranlara, marangozlara, yapıcılara, duvarcılara ödesinler. Tapınağın onarımı için gerekli keresteyi, yontma taşı da bu parayla alsınlar. ⁷ Onlara verilen paranın hesabı sorulmasın, çünkü dürüstçe çalışıyorlar.”

⁸ Başkâhin Hilkiya Yazman Şafan'a, “RAB'bin Tapınağı'nda Yasa Kitabı'nı buldum” diyerek kitabı ona verdi. Şafan kitabı okudu. ⁹ Sonra krala giderek, “Görevlilerin tapındaki paraları alıp RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verdiler” diye durumu bildirdi. ¹⁰ Ardından, “Kâhin Hilkiya bana bir kitap verdi” diyerek kitabı krala okudu. ¹¹ Kral Kutsal Yasa'daki sözleri duyunca giysilerini yırttı. ¹² Kâhin Hilkiya'ya, Şafan oğlu Ahikam'a, Mikaya oğlu Akbor'a, Yazman Şafan'a ve kendi özel görevlisi Asaya'ya şöyle buyurdu: ¹³ “Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için de, bütün Yahuda halkı için de RAB'be danışın. RAB'bin bize karşı alevlenen öfkesi büyüktür. Çünkü atalarımız bu kitabın sözlerine kulak asmadılar, bizler için yazılan bu sözlere uymadılar.”

¹⁴ Kâhin Hilkiya, Ahikam, Akbor, Şafan ve Asaya varıp tapındaki giysilerin nöbetçisi Harhas oğlu Tikva oğlu Şallum'un karısı Peygamber Hulda'ya danıştılar. Hulda Yerusâlim'de, İkinci Mahalle'de oturuyordu.

¹⁵ Hulda onlara şöyle dedi: “İsrail'in Tanrısı RAB, ‘Sizi bana gönderen adama şunları söyleyin’ diyor: ¹⁶ ‘Yahuda Kralı'nın okuduğu kitapta yazılı olduğu gibi, buraya da, burada yaşayan halkın başına da felaket getireceğim. ¹⁷ Beni terk ettikleri, elleriyle yaptıkları başka ilahlara buhur yakıp beni kızdırdıkları için buraya karşı öfkem alevlenecek ve sönmeyecek.’

¹⁸ “RAB'be danışmak için sizi gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: ‘İsrail'in Tanrısı RAB duyduğun sözlere ilişkin diyor ki: ¹⁹ Madem yıkılıp lanetle anılacak olan burası ve burada yaşayanlarla ilgili sözlerimi duyunca yüreğin yumuşadı, önümde kendini alçalttın, giysilerini yırtıp huzurunda ağladın, ben de yalvarışını işittim. ²⁰ Seni atalarına kavuşturacağım, esenlik içinde mezarına gömüleceksin. Buraya getireceğim büyük felaketi görmeyeceksin.’ ” Hilkiya ile yanındakiler bu sözleri krala iletiler.

23

Yoşiya Putperestliği Kaldırıyor (2Ta.34:3-7; 29-33)

¹ Kral Yoşiya haber gönderip Yahuda ve Yerusâlim'in bütün ileri gelenlerini yanına topladı. ² Sonra Yahudalılar, Yerusâlim'de yaşayanlar, kâhinler, peygamberler, büyük küçük herkesle birlikte RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin Tapınağı'nda bulunmuş olan

Antlaşma Kitabı'nı baştan sona kadar herkesin duyacağı biçimde okudu. ³ Sütunun yanında durarak RAB'bin yolunu izleyeceğine, buyruklarını, öğütlerini, kurallarını candan ve yürekten uygulayacağına, bu kitapta yazılı antlaşmanın koşullarını yerine getireceğine ilişkin RAB'bin huzurunda antlaşma yaptı. Bütün halk bu antlaşmayı onayladı.

⁴ Kral Yoşiya Baal, Aşera ve gök cisimleri için yapılmış olan bütün eşyaları RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarmak üzere Başkâhin Hilkiya'ya, kâhin yardımcılara ve kapı nöbetçilerine buyruk verdi. Bunları Yerusâlim'in dışına çıkarıp Kidron Vadisi'nde yaktı, küllerini Beytel'e götürdü. ⁵ Yahuda krallarının kentlerde ve Yerusâlim'in çevresindeki tapınma yerlerinde buhur yaksınlar diye atamış olduğu putperest kâhinleri, Baal'a, güneşe, aya, takımyıldızlara –bütün gök cisimlerine– buhur yakanları ortadan kaldırdı. ⁶ Aşera putunu RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarıp Yerusâlim'in dışında Kidron Vadisi'nde yaktı, ezip toza çevirdi. Bu tozu sıradan halkın mezarlarına serpti. ⁷ Fuhuş yapan kadın ve erkeklerin RAB'bin Tapınağı alanındaki odalarını yıktı. Kadınlar orada Aşera için kumaş dokurlardı.

⁸ Yoşiya Yahuda kentlerinden bütün kâhinleri getirtti. Geva'dan Beer-Şeva'ya kadar kâhinlerin buhur yaktıkları tapınma yerlerini kirletti. Adını kent yöneticisinden alan Yeşu Kapısı'nın girişinde, kentin ana kapısının solunda kalan kapılardaki tapınma yerlerini de yıktı. ⁹ Tapınma yerlerinin kâhinleri, Yerusâlim'deki RAB'bin sunağına çıkmaz, ancak öbür kâhinlerle birlikte mayasız ekmek yerlerdi.

¹⁰ Yoşiya, kimse oğlunu ya da kızını ilah Molek için ateşte kurban etmesin diye, Ben-Hinnom Vadisi'ndeki Tofet'i* kirletti. ¹¹ Yahuda krallarının güneşe adanmış olduğu atları RAB'bin Tapınağı'nın girişinden kaldırdı. Atlar tapınağın avlusunda, hadım Natan-Melek'in odasının yanındaydı. Yoşiya güneşe adanmış savaş arabalarını da ateşe verdi.

¹² Ahaz'ın yukarı odasının damında Yahuda krallarının yaptırdığı sunakları da, RAB'bin Tapınağı'nın iki avlusunda Manaşşe'nin yaptırdığı sunakları da yıktı; onları kırıp parçalayarak tozlarını Kidron Vadisi'ne saçtı. ¹³ Yerusâlim'in doğusunda, Yıkım Dağı'nın* güneyinde İsrail Kralı Süleyman'ın Saydalılar'ın iğrenç putu Aştoret, Moavlılar'ın iğrenç putu Kemoş ve Ammonlular'ın iğrenç putu Molek için yaptırmış olduğu tapınma yerlerini kirletti. ¹⁴ Dikili taşları, Aşera putlarını parçaladı; yerlerini insan kemikleriyle doldurdu.

¹⁵ Bundan başka İsrail'i günaha sürükleyen Nevat oğlu Yarovam'ın yaptırdığı Beytel'deki tapınma yerini ve sunağı bile yıktı. Tapınma yerini ateşe verip toz duman etti. Aşera putunu yaktı.

¹⁶ Yoşiya çevresine bakındı. Tepedeki mezarları görünce, adamlarını gönderip mezarlardaki kemikleri çıkarttı. Olacakları önceden bildiren Tanrı adamının açıkladığı RAB'bin sözü uyarınca, kemikleri sunağın üzerinde yakarak sunağı kirletti.

¹⁷ Kral, “Orada görünen anıt nedir?” diye sordu.

Kent halkı, “Orası Yahuda'dan gelen ve senin Beytel'deki sunağa yaptıklarını bildiren Tanrı adamının mezarıdır” diye yanıtladı.

¹⁸ Kral, “Ona dokunmayın” dedi, “Kimse onun kemiklerini rahatsız etmesin.” Böylece Tanrı adamının kemiklerine de, Samiriye'den gelmiş olan peygamberin kemiklerine de dokunmadılar.

¹⁹ Yoşiya Beytel'de yaptığı gibi, İsrail krallarının Samiriye kentlerinde yaptırdığı RAB'bi öfkeliendiren tapınma yerlerindeki bütün yapıları ortadan kaldırdı. ²⁰ O kentlerdeki tapınma yerlerinin bütün kâhinlerini sunakların üzerinde kurban etti. Sunakların üzerinde insan kemikleri yaktıktan sonra Yerusâlim'e döndü.

Yoşiya Fısth Bayramını Kutluyor
(2Ta.35:1-19)

23:4 2Kr.21:3; 2Ta.33:3 23:10 Lev.18:21 23:10 Yer.7:31; 19:1-6; 32:35 23:12 2Kr.21:5; 2Ta.33:5 23:13 1Kr.11:7 * 23:13 “Yıkım Dağı”: Zeytin Dağı olduğu sanılıyor. 23:15 1Kr.12:33 23:16 1Kr.13:2 23:17 1Kr.13:30-32

²¹ Kral, “Tanrınız RAB için Fısıh Bayramı'nı* bu Antlaşma Kitabı'nda yazılanlara uygun biçimde kutlayın” diye halka buyruk verdi. ²² İsrail'e önderlik etmiş olan hâkimler döneminden bu yana, ne İsrail, ne de Yahuda kralları döneminde, böyle bir Fısıh Bayramı kutlanmamıştı. ²³ RAB için düzenlenen bu Fısıh Bayramı Kral Yoşiya'nın krallığının on sekizinci yılında Yerusâlim'de kutlandı.

Yoşiya'nın Getirdiği Öteki Yenilikler

²⁴ Bundan başka Yoşiya, Kâhin Hilkiya'nın RAB'bin Tapınağı'nda bulunduğu kitapta yazılı yasanın ilkelerini yerine getirmek amacıyla, cincileri, ruhçuları, aile putlarını, öteki putları, ayrıca Yahuda ve Yerusâlim'de görülen bütün iğrençlikleri silip süpürdü. ²⁵ Ne ondan önce, ne de sonra onun gibi candan ve yürekten var gücüyle RAB'be yönelen ve Musa'nın yasasına uyan bir kral çıktı.

²⁶ Oysa Manaşşe işlediği suçlarla RAB'bi öyle öfkelenmişti ki, RAB Yahuda'ya karşı alevlenen öfkesinden vazgeçmedi ²⁷ ve “İsrail'i nasıl huzurumdan attımsa, Yahuda'yı da öyle atacağım” dedi, “Seçtiğim bu kenti, Yerusâlim'i ve ‘Orada bulunacağım’ dediğim tapınağı kendimden uzaklaştıracacağım.”

Yoşiya'nın Ölümü

(2Ta.35:20-36:1)

²⁸ Yoşiya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

²⁹ Yoşiya'nın krallığı sırasında Mısır Firavunu Neko Asur Kralı'na yardım etmek üzere Fırat'a doğru yola çıktı. Kral Yoşiya da Neko'nun üzerine yürüdü. Megiddo'da karşılaştılar. Neko Yoşiya'yı öldürdü. ³⁰ Görevlileri Yoşiya'nın cesedini savaş arabasıyla Megiddo'dan Yerusâlim'e getirip mezarına gömdüler. Yahuda halkı Yoşiya'nın oğlu Yehoahaz'ı meshederek babasının yerine kral yaptı.

Yehoahaz'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.36:2-4)

³¹ Yehoahaz yirmi üç yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. ³² Yehoahaz ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ³³ Yerusâlim'de krallık yapmasın diye, Firavun Neko, Hama ülkesinde, Rivla'da Yehoahaz'ı zincire vurdu. Ülke halkını yüz talant† gümüş ve bir talant‡ altın ödemekle yükümlü kıldı. ³⁴ Firavun Neko Yoşiya'nın oğlu Elyakim'i babasının yerine kral yaptı ve adını değiştirip Yehoyakim koydu. Sonra Yehoahaz'ı alıp Mısır'a döndü. Yehoahaz orada öldü. ³⁵ Yehoyakim firavunun istediği altın ve gümüşü ödedi. Bu parayı bulmak için firavunun buyruğuna uyarak ülkeyi vergiye bağladı. Firavun Neko'ya verilmek üzere Yahuda halkından herkesin gücü oranında altın ve gümüş topladı.

Yehoyakim'in Yahuda Krallığı

(2Ta.36:5-8)

³⁶ Yehoyakim yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Rumalı Pedaya'nın kızı Zevuda'ydı. ³⁷ Yehoyakim ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

24

¹ Yahuda Kralı Yehoyakim'in krallığı döneminde Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'ya saldırdı. Yehoyakim üç yıl ona boyun eğdiyse de sonradan fikrini değiştirerek Nebukadnessar'a başkaldırdı. ² RAB, kulları peygamberler aracılığıyla söylediği söz uyarınca,

23:29 Zek.12:11; Va.16:16 † 23:33 “Yüz talant”: Yaklaşık 3.45 ton. ‡ 23:33 “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg. 23:34 Yer.22:11-12 23:36 Yer.22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 24:1 Yer.25:1-38; Dan.1:1-2

Yahuda'yı yok etmek üzere Kildani, Aramlı, Moavlı ve Ammonlu akıncıları ona karşı gönderdi. ³⁻⁴ Bütün bunlar RAB'bin buyruğuyla Yahudalılar'ın başına geldi. Manaşşe'nin işlediği bütün günahlar, döktüğü suçsuz kan yüzünden RAB Yahudalılar'ı huzurundan atmak istedi. Çünkü Manaşşe Yerusâlim'i suçsuzların kanıyla doldurmuştu ve RAB bunu bağışlamak niyetinde değildi.

⁵ Yehoyakim'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁶ Yehoyakim ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

⁷ Mısır Kralı bir daha ülkesinden dışarı çıkamadı. Çünkü Babil Kralı Mısır Vadisi'nden Fırat'a kadar daha önce Mısır Firavunu'na ait olan bütün toprakları ele geçirmişti.

Yehoyakin'in Yahuda Krallığı

(2Ta.36:9-10)

⁸ Yehoyakin on sekiz yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Yerusâlimli Elnatan'ın kızı Nehuşta'ydı. ⁹ O da babası gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

¹⁰ O sırada Babil Kralı Nebukadnessar'ın askerleri Yerusâlim'in üzerine yürüyüp kenti kuşattı. ¹¹ Kuşatma sürerken Nebukadnessar geldi. ¹² Yahuda Kralı Yehoyakin, annesi, görevlileri, yöneticileri ve hadımlarıyla birlikte, Nebukadnessar'a teslim oldu. Babil Kralı krallığının sekizinci yılında Yehoyakin'i tutsak etti. ¹³ RAB'bin sözü uyarınca, Nebukadnessar RAB'bin Tapınağı'nın ve kral sarayının bütün hazinelerini boşalttı, İsrail Kralı Süleyman'ın RAB'bin Tapınağı için yaptırdığı altın eşyaların tümünü parçaladı. ¹⁴ Bütün Yerusâlim halkını, komutanları, yiğit savaşçıları, zanaatçıları, demircileri, toplam on bin kişiyi sürgün etti. Yahuda halkının en yoksul kesimi dışında kimse kalmadı.

¹⁵⁻¹⁶ Babil Kralı Nebukadnessar Yehoyakin'i tutsak olarak Babil'e götürdü. Onunla birlikte annesini, karılarını, hadımlarını ve ülkenin ileri gelenlerini de Yerusâlim'den Babil'e sürdü. Ayrıca yedi bin deneyimli yiğit savaşçıyı ve bin zanaatçıyla demirciyi Babil'e sürgün etti. ¹⁷ Yehoyakin'in yerine amcası Mattanya'yı kral yaptı ve adını değiştirip Sidkiya koydu.

Sidkiya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.36:11-12; Yer.52:1-3a)

¹⁸ Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. ¹⁹ Yehoyakim gibi Sidkiya da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²⁰ RAB Yerusâlim'le Yahuda'ya öfkelenildiği için onları huzurundan attı.

Yerusâlim'in Düşüşü

(2Ta.36:13-21; Yer.39:1-8; 52:3b-11)

Sidkiya Babil Kralı'na karşı ayaklandı.

25

¹ Sidkiya'nın krallığının dokuzuncu yılında, onuncu ayın onuncu günü, Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yerusâlim önlerine gelip ordugah kurdu. Kentin çevresine rampa yaptılar. ² Kral Sidkiya'nın krallığının on birinci yılına kadar kent kuşatma altında kaldı. ³ Dördüncü ayın dokuzuncu günü kentte kıtlık öyle şiddetlendi ki, halk bir lokma ekmek bulamaz oldu. ⁴ Sonunda kentin surlarında bir gedik açıldı. Kildaniler kenti çepeçevre kuşatmış olmasına karşın, bütün askerler gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. ⁵ Ama Kildani ordusu kralın ardına düşerek Eriha ovalarında ona yetişti. Sidkiya'nın bütün ordusu

dağıldı. ⁶ Kral Sidkiya yakalanıp Rivla'da Babil Kralı'nın huzuruna çıkarıldı ve hakkında karar verildi. ⁷ Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını öldürdüler; kendisinin de gözlerini oydular, zincire vurup Babil'e götürdüler.

Tapınağın Yıkılışı
(Yer.52:12-23)

⁸ Babil Kralı Nebukadnessar'ın krallığının on dokuzuncu yılında, beşinci ayın yedinci günü muhafız birliği komutanı, Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yerus̱alim'e girdi.

⁹ RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yerus̱alim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. ¹⁰ Muhafız birliği komutanı önderliğindeki Kildani ordusu Yerus̱alim'i çevreleyen surları yıktı. ¹¹ Komutan Nebuzaradan kentte sağ kalanları, Babil Kralı'nın safına geçen kaçakları ve geri kalan halkı sürgün etti. ¹² Ancak bağcılık, çiftçilik yapsınlar diye bazı yoksulları orada bıraktı.

¹³ Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç sütunları, ayaklıkları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler. ¹⁴ Tapınak törenlerinde kullanılan kovaları, kürekleri, fitil maşalarını, tabakları, bütün tunç eşyaları aldılar. ¹⁵ Muhafız birliği komutanı saf altın ve gümüş buhurdanları, çanakları alıp götürdü.

¹⁶ RAB'bin Tapınağı için Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz ve ayaklıklar için hesapsız tunç harcanmıştı. ¹⁷ Her sütun on sekiz arşın* yüksekliğindeydi, üzerlerinde tunç birer başlık vardı. Başlığın yüksekliği üç arşındı†, çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da ağ motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu.

Yahuda Halkı Babil'e Sürülüyor
(Yer.52:24-27)

¹⁸ Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan Başkâhin Seraya'yı, Başkâhin Yardımcısı Sefanya'yı ve üç kapı nöbetçisini tutsak aldı. ¹⁹ Kentte kalan askerlerin komutanını, kralın beş danışmanını, ayrıca ülke halkını askere yazan ordu komutanının yazmanını ve ülke halkından kentte bulunan altmış kişiyi tutsak etti. ²⁰ Hepsini Rivla'ya, Babil Kralı'nın yanına götürdü. ²¹ Babil Kralı Hama ülkesinde, Rivla'da onları idam etti.

Böylece Yahuda halkı ülkesinden sürülmüş oldu.

Yahuda Valisi Gedalya
(Yer.40:7-9; 41:1-3; 16-18)

²² Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'da kalan halkın üzerine Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı vali atadı. ²³ Ordu komutanlarıyla adamları, Babil Kralı'nın Gedalya'yı vali atadığını duyunca, Mispaya, Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah oğlu Yohanan, Netofalı Tanhumet oğlu Seraya, Maakalı oğlu Yaazanya ve adamlarıydı. ²⁴ Gedalya onlara ve adamlarına ant içerek, "Kildani* yetkililerden korkmayın" dedi, "Ülkeye yerleşip Babil Kralı'na hizmet edin. Böylesi sizin için daha iyi olur."

²⁵ O yılın yedinci ayında kral soyundan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on adamıyla birlikte Mispaya gidip Gedalya'yı öldürdü. Ayrıca, Gedalya'yı destekleyen Yahudiler'i ve Kildaniler'i de kılıçtan geçirdi. ²⁶ Bunun üzerine büyük küçük bütün halk ordu komutanlarıyla birlikte Mısır'a kaçtı. Çünkü Kildaniler'den korkuyorlardı.

Yehoyakin Serbest Bırakılıyor
(Yer.52:31-34)

²⁷ Yahuda Kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılı Evil-Merodak Babil Kralı oldu. Evil-Merodak o yılın on ikinci ayının yirmi yedinci günü, Yahuda Kralı Yehoyakin'i

25:7 Hez.12:13 **25:13** 1Kr.7:15-22; 2Ta.3:15-17 **25:13** 1Kr.7:23-26; 2Ta.4:2-5 **25:14** 1Kr.7:45; 2Ta.4:16

* **25:17** "On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m. † **25:17** "Üç arşın": Yaklaşık 1.4 m. **25:22** Yer.40:7-9 **25:25** Yer.41:1-3
25:26 Yer.43:5-7

cezaevinden çıkardı. ²⁸ Kendisiyle tatlı tatlı konuştu ve ona Babil'deki öteki sürgün krallardan daha üstün bir yer verdi. ²⁹ Yehoyakin cezaevi giysilerini üstünden çıkardı. Yaşadığı sürece Babil Kralı'nın sofrasında yer aldı. ³⁰ Yaşamı boyunca kral tarafından günlük yiyeceği sürekli karşılandı.

1.TARİHLER

GİRİŞ

Tarihler diye bilinen kitaplar Samuel ve Krallar kitaplarında geçen olayların başka bir görüş açısından tekrarıdır. Tarihler kitaplarında İsrail'in krallık tarihinin öyküsü gerisinde önemli bir amaç vardır:

İsrail ve Yahuda üzerine gelen felaketlere karşın Tanrı kendi halkına olan vaatlerini koruyor ve onları reddetmiyor.

1.Tarihler Kitabı'nın baş kısmı Adem'den Davut'a kadarki tarihi soyağacı biçiminde özetler (1-9 bölümleri). Kitabın ikinci kısmı (10-29 bölümleri) Davut'un krallığını, özellikle tapınağın Yerusâlim'de inşası için yaptığı hazırlıkları vurgular.

Ana Hatlar:

1:1-9:44 Soy listeleri

10:1-14 Saul'un ölümü

11:1-29:30 Davut'un krallığı

a. 11:1-22:1 Zorluklar ve başarılar

b. 22:2-29:30 Tapınağı kurma hazırlıkları

Adem'in Soyu

(Yar:10:2-31; 11:10-26)

¹ Adem, Şit, Enoş, ² Kenan, Mahalalel, Yeret, ³ Hanok, Metuşelah, Lemek, ⁴ Nuh.

Nuh'un oğulları*: Sam, Ham, Yafet.

⁵ Yafet'in oğulları: Gomer, Magog, Meday, Yâvan, Tuval, Meşek, Tiras.

⁶ Gomer'in oğulları: Aşkenaz, Difat, Togarma.

⁷ Yâvan'ın oğulları: Elişa, Tarşış, Kittim, Rodanim.

⁸ Ham'ın oğulları: Kûş, Misrayim, Pût, Kenan.

⁹ Kûş'un oğulları: Seva, Havila, Savta, Raama, Savteka.

Raama'nın oğulları: Şeva, Dedan.

¹⁰ Kûş'un Nemrut adında bir oğlu oldu. Yiğitliğiyle yeryüzüne ün saldı.

¹¹⁻¹² Misrayim Ludlular'ın, Anamlılar'ın, Lehavlular'ın, Naftuhlular'ın, Patruslular'ın, Filistliler'in ataları olan Kasluhlular'ın ve Kaftorlular'ın atasıydı.

¹³⁻¹⁶ Kenan ilk oğlu Sidon'un† babası ve Hititler'in*, Yevuslular'ın, Amorlular'ın, Girgaşlılar'ın, Hivliler'in, Arklılar'ın, Sinliler'in, Arvatlılar'ın, Semarlılar'ın, Hamalılar'ın atasıydı.

¹⁷ Sam'ın oğulları: Elam, Asur, Arpakşat, Lud, Aram, Ūs, Hul, Geter, Meşek.

¹⁸ Arpakşat Şelah'ın babasıydı‡. Şelah'tan Ever oldu. ¹⁹ Ever'in iki oğlu oldu. Birinin adı Pelek'tiŞ, çünkü yeryüzündeki insanlar onun yaşadığı dönemde bölündü. Kardeşinin adı Yoktan'dı.

²⁰⁻²³ Yoktan Almodat'ın, Şelef'in, Hasarmavet'in, Yerah'ın, Hadoram'ın, Uzal'ın, Dikla'nın, Eval'ın, Avimael'in, Şeva'nın, Ofir'in, Havila'nın, Yovav'ın atasıydı. Bunların hepsi Yoktan'ın soyundandı.

²⁴ Sam, Arpakşat, Şelah, ²⁵ Ever, Pelek, Reu, ²⁶ Seruk, Nahor, Terah, ²⁷ Avram –İbrahim–.

İbrahim'in Soyu

(Yar:25:1-4; 12-16)

* **1:4** Septuaginta “Nuh'un oğulları”. Bu sözler Masoretik metinde geçmemektedir. † **1:13-16** “Sidon”: Saydahlılar'ın atası. ‡ **1:18** Masoretik metin “Arpakşat Şelah'ın babasıydı”, Septuaginta “Arpakşat Kenan'ın babasıydı, Kenan Şelah'ın babasıydı.” § **1:19** “Pelek”: “Bölünme” anlamına gelir.

²⁸ İbrahim'in oğulları: İshak, İsmail.

²⁹ İsmailoğulları'nın soyu: İsmail'in ilk oğlu Nevayot. Sonra Kedar, Adbeel, Mivsam, ³⁰ Mişma, Duma, Massa, Hadat, Tema, ³¹ Yetur, Nafiş, Kedema gelir. Bunlar İsmail'in oğullarıydı.

³² İbrahim'in cariyesi Ketura'nın oğulları: Zimran, Yokşan, Medan, Midyan, Yişbak, Şuah. Yokşan'ın oğulları: Şeva, Dedan.

³³ Midyan'ın oğulları: Efa, Efer, Hanok, Avida, Eldaa. Bunların hepsi Ketura'nın soyundandı.

Esav'ın Soyusu (Yar.36:10-18)

³⁴ İshak İbrahim'in oğluydu.

İshak'ın oğulları: Esav, İsrail.

³⁵ Esav'ın oğulları: Elifaz, Reuel, Yeuş, Yalam, Korah.

³⁶ Elifaz'ın oğulları: Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenaz ve Timna'dan doğan Amalek*.

³⁷ Reuel'in oğulları: Nahat, Zerah, Şamma, Mizza.

Seir'in Soyusu (Yar.36:20-28)

³⁸ Seir'in oğulları: Lotan, Şoval, Sivon, Âna, Dişon, Eser, Dişan.

³⁹ Lotan'ın oğulları: Hori, Homam. Timna Lotan'ın kızkardeşi idi.

⁴⁰ Şoval'ın oğulları: Alyan, Manahat, Eval, Şefi, Onam.

Sivon'un oğulları: Aya, Âna.

⁴¹ Âna'nın oğlu: Dişon.

Dişon'un oğulları: Hamran, Eşban, Yitran, Keran.

⁴² Eser'in oğulları: Bilhan, Zaavan, Yaakan.

Dişan'ın oğulları şunlardı: Ūs, Aran.

Edom Kralları (Yar.36:31-43)

⁴³ İsraililer'i yöneten bir kralın olmadığı dönemde, Edom'u şu krallar yönetti: Beor oğlu Bala. Kentinin adı Din hava'ydı. ⁴⁴ Bala ölünce, yerine Bosralı Zerah oğlu Yovav geçti.

⁴⁵ Yovav ölünce, Temanlılar ülkesinden Huşam kral oldu. ⁴⁶ Huşam ölünce, Midyan'ı Moav kırlarında bozguna uğratan Bedat oğlu Hadat kral oldu. Kentinin adı Avit'ti. ⁴⁷ Hadat ölünce, yerine Masrekalı Samla geçti. ⁴⁸ Samla ölünce, yerine Rehovot-Hannaharlı Şaul geçti. ⁴⁹ Şaul ölünce, yerine Akbor oğlu Baal-Hanan geçti. ⁵⁰ Baal-Hanan ölünce, yerine Hadat geçti. Kentinin adı Pai'ydi. Karısı, Me-Zahav kızı Matret'in kızı Mehetavel'di. ⁵¹ Sonunda Hadat da öldü.

Edom beyleri şunlardı: Timna, Alva, Yetet, ⁵² Oholivama, Ela, Pinon, ⁵³ Kenaz, Teman, Mivsar, ⁵⁴ Magdiel, İram. Edom beyleri bunlardı.

2

İsrailoğulları

¹ İsrail'in oğulları şunlardır: Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, İssakar, Zevulun, ² Dan, Yusuf, Benyamin, Naftali, Gad, Aşer.

Yahudaoğulları (Rut.4:18-22; Mat.1:3-6; Luk.3:31-33)

* **1:36** Bazı Septuaginta elyazmaları "Timna'dan doğan Amalek", Masoretik metin "Timna ve Amalek" (bkz. Yar.36:12).

³ Yahuda'nın oğulları: Er, Onan, Şela. Bu üç oğlu Yahuda'ya Kenanlı Şua'nın kızı doğurdu. Yahuda'nın ilk oğlu Er, RAB'bin gözünde kötüydü. Bu yüzden RAB onu öldürdü.
⁴ Yahuda'nın gelini Tamar ona Peres ve Zerah'ı doğurdu. Yahuda'nın toplam beş oğlu vardı.

⁵ Peres'in oğulları: Hesron, Hamul.

⁶ Zerahoğulları: Zimri, Etan, Heman, Kalkol, Darda. Toplam beş kişiydi.

⁷ Karmi'nin oğlu: Yok edilmeye adanmış eşyalar konusunda RAB'be ihanet etmekle İsrail'i yıkıma sürükleyen Akan.

⁸ Etan'ın oğlu: Azarya.

⁹ Hesron'un oğulları: Yerahmeel, Ram, Kaleb.

¹⁰ Amminadav Ram'ın oğluydu.

Yahudalılar'ın önderi Nahşon Amminadav'ın oğluydu.

¹¹ Salma* Nahşon'un oğluydu.

Boaz Salma'nın,

¹² Ovet Boaz'ın,

İşay Ovet'in oğluydu.

¹³ İşay'ın yedi oğlu oldu: Birincisi Eliav, ikincisi Avinadav, üçüncüsü Şima,

¹⁴ dördüncüsü Netanel, beşincisi Radday, ¹⁵ altıncısı Osem, yedincisi Davut.

¹⁶ Kızkardeşleri Seruya ile Avigayil'di.

Seruya'nın üç oğlu vardı: Avişay, Yoav, Asahel. ¹⁷ İsmaili Yeter'le evlenen Avigayil Amasa'yı doğurdu.

¹⁸ Hesron oğlu Kaleb'in, karısı Azuva'dan ve Yeriot'tan oğulları oldu.

Karısından doğan oğullar şunlardır: Yeşer, Şovav, Ardon. ¹⁹ Azuva ölünce, Kaleb kendisine Hur'u doğuran Efrat'la evlendi.

²⁰ Uri Hur'un oğluydu,

Besalel Uri'nin oğluydu.

²¹ Daha sonra Hesron, Gilat'ın babası Makir'in kızıyla yattı. Altmış yaşındayken evlendiği bu kadın ona Seguv'u doğurdu. ²² Yair Seguv'un oğluydu; Gilat ülkesinde yirmi üç kenti vardı. ²³ Ama Geşur'la Aram Havvot-Yair'i† ve Kenat ile çevresindeki köyleri, toplam altmış kenti ele geçirdiler. Buralarda yaşayan bütün halk Gilat'ın babası Makir'in soyundandı. ²⁴ Hesron Kaleb-Efrata'da öldükten sonra, karısı Aviya Tekoa'nın kurucusu‡ olan Aşhur'u doğurdu.

²⁵ Hesron'un ilk oğlu Yerahmeel'in oğulları: İlk oğlu Ram, Buna, Oren, Osem, Ahiya.

²⁶ Yerahmeel'in Atara adında başka bir karısı vardı; O da Onam'ın annesiydi.

²⁷ Yerahmeel'in ilk oğlu Ram'ın oğulları: Maas, Yamin, Eker.

²⁸ Onam'ın oğulları: Şammay, Yada.

Şammay'ın oğulları: Nadav, Avişur. ²⁹ Avişur'un Avihayil adında bir karısı vardı; ona Ahban'ı ve Molit'i doğurdu.

³⁰ Nadav'ın oğulları: Selet, Appayim. Selet çocuksuz öldü.

³¹ Appayim'in oğlu: Yişi.

Yiş'i'nin oğlu: Şeşan.

Şeşan'ın oğlu: Ahlay.

³² Şammay'ın kardeşi Yada'nın oğulları: Yeter ve Yonatan. Yeter çocuksuz öldü.

³³ Yonatan'ın oğulları: Pelet, Zaza. Bunlar Yerahmeel'in soyundan geliyordu.

³⁴ Şeşan'ın oğlu olmadıysa da kızları vardı. Şeşan'ın Yarha adında Mısırlı bir uşağı vardı.

³⁵ Şeşan kızını uşağı Yarha'yla evlendirdi. Kadın ona Attay'ı doğurdu.

³⁶ Natan Attay'ın oğluydu.

^{2:7} Yşu.7:1 * ^{2:11} "Salma": Septuaginta "Salmon" (bkz. Rut 4:21). † ^{2:23} "Havvot-Yair": "Yair'in yerleşim birimleri" anlamına gelir. ‡ ^{2:24} "Kurucusu" ya da "Atası".

- Zavat Natan'ın,
³⁷ Eflal Zavat'ın,
 Ovet Eflal'ın,
³⁸ Yehu Ovet'in,
 Azarya Yehu'nun,
³⁹ Heles Azarya'nın,
 Elasa Heles'in,
⁴⁰ Sismay Elasa'nın,
 Şallum Sismay'ın,
⁴¹ Yekamya Şallum'un,
 Elişama Yekamya'nın oğluydu.
- ⁴² Yerahmeel'in kardeşi Kalev'in oğulları: İlk oğlu Zif'in kurucusu Meşa ve Hevron'un kurucusu Meraşa.
- ⁴³ Hevron'un oğulları: Korah, Tappuah, Rekem, Şema.
- ⁴⁴ Raham Şema'nın oğluydu.
 Yorkoam Raham'ın,
 Şammay Rekem'in,
- ⁴⁵ Maon Şammay'ın oğluydu. Beytsur'un kurucusu Maon'du.
- ⁴⁶ Kalev'in cariyesi Efa ona Haran'ı, Mosa'yı ve Gazez'i doğurdu. Gazez Haran'ın oğluydu.
- ⁴⁷ Yahday'ın oğulları: Regem, Yotam, Geşan, Pelet, Efa, Şaaf.
- ⁴⁸ Kalev'in öbür cariyesi Maaka ona Şever'i ve Tirhana'yı doğurdu. ⁴⁹ Maaka Madmanna'nın kurucusu Şaaf'ı, Makbena ve Giva'nın kurucusu Şeva'yı da doğurdu. Kalev'in Aksa adında bir de kızı oldu.
- ⁵⁰ Kalev'in soyundan gelenler: Efrat'ın ilk oğlu Hur'un oğulları:
 Kiryat-Yearim'in kurucusu Şoval,
- ⁵¹ Beytlehem'in kurucusu Salma,
 Beytgader'in kurucusu Haref.
- ⁵² Kiryat-Yearim'in kurucusu Şoval, Haroeliler'in ve Menuhot'ta yaşayan halkın yarısının atasıydı.
- ⁵³ Kiryat-Yearim'in boyları: Yeterliler, Pûtlular, Şumatlılar, Mişralılar. Soralılar'la Eştallular da bu boyların soyundan geldi.
- ⁵⁴ Salma'nın soyundan gelenler: Beytlehemliler, Netofalılar, Atrot-Beytyoavlılar, Manahatlılar'ın yarısı ve Sorlular.
- ⁵⁵ Yabes'te yaşayan yazmanların boyları: Tiratlılar, Şimatlılar, Sukatlılar. Bunlar Rekav halkının atası Hammat'ın soyundan gelen Kenliler'dir.

3

Davut'un Çocukları

(2Sa.3:2-5; 5:14-16; 1Ta.14:4-7)

¹ Davut'un Hevron'da doğan oğulları şunlardı: İlk oğlu Yizreelli Ahinoam'dan Amnon, ikincisi Karmelli Avigayil'den Daniel, ² üçüncüsü Geşur Kralı Talmay'ın kızı Maaka'dan Avşalom, dördüncüsü Hagit'ten Adoniya, ³ beşincisi Avital'dan Şefatya, altıncısı karısı Egl'a'dan Yitream. ⁴ Davut'un bu altı oğlu Hevron'da doğdular. Davut orada yedi yıl altı ay, Yerusâlim'de de otuz üç yıl krallık yaptı.

⁵ Davut'un Yerusâlim'de doğan oğulları: Şima, Şovav, Natan, Süleyman. Bu dördü Ammiel'in kızı Bat-Şeva'dan doğdular. ⁶ Öbür oğulları: Yivhar, Elişama, Elifelet, ⁷ Nogah, Nefek, Yafia, ⁸ Elişama, Elyada, Elifelet. Toplam dokuz kişiydiler.

⁹ Bütün bunlar, Davut'un cariyelerinden doğanlar dışındaki oğullarıydı. Tamar onların kızkardeşidir.

Yahuda Krallarının Soyu

¹⁰ Rehavam Süleyman'ın oğluydu.

Aviya Rehavam'ın,
Asa Aviya'nın,
Yehoşafat Asa'nın,

¹¹ Yehoram Yehoşafat'ın,
Ahazyah Yehoram'ın,
Yoaş Ahazyah'nın,

¹² Amatsya Yoaş'ın,
Azarya Amatsya'nın,
Yotam Azarya'nın,

¹³ Ahaz Yotam'ın,
Hizkiya Ahaz'ın,
Manaşşe Hizkiya'nın,

¹⁴ Amon Manaşşe'nin,
Yoşiya Amon'un oğluydu.

¹⁵ Yoşiya'nın oğulları:
İlk oğlu Yohanan,
İkincisi Yehoyakim,
Üçüncüsü Sidkiya,
Dördüncüsü Şallum.

¹⁶ Yehoyakim'in oğulları: Yehoyakin ve Sidkiya.

¹⁷ Sürgün edilen Yehoyakin'in torunları: Şealtiel, ¹⁸ Malkiram, Pedaya, Şenassar, Yekamya, Hoşama, Nedavya.

¹⁹ Pedaya'nın oğulları: Zerubbabil, Şimi.

Zerubbabil'in çocukları: Meşullam, Hananya ve kızkardeşleri Şelomit. ²⁰ Zerubbabil'in beş oğlu daha vardı: Haşuva, Ohel, Berekyah, Hasadya, Yuşav-Heset.

²¹ Hananya'nın oğulları: Pelatya, Yeşaya.

Yeşaya Refaya'nın,
Refaya Arnan'ın,
Arnan Ovadya'nın,
Ovadya Şekanya'nın babasıydı.

²² Şekanya'nın oğlu: Şemaya.

Şemaya'nın oğulları: Hattuş, Yigal, Bariah, Nearya, Şafat. Toplam altı kişiydi.

²³ Nearya'nın oğulları: Elyoenay, Hizkiya, Azrikam. Toplam üç kişiydi.

²⁴ Elyoenay'ın oğulları: Hodavya, Elyaşiv, Pelaya, Akkuv, Yohanan, Delaya, Anani. Toplam yedi kişiydi.

4

Yahuda'nın Soyu

¹ Yahuda oğulları: Peres, Hesron, Karmi, Hur, Şoval. ² Şoval oğlu Reaya Yahat'ın babasıydı. Yahat Ahumay'ın ve Lahat'ın babasıydı. Soralı boylar bunlardı.

³ Etam'ın oğulları*: Yizreel, Yişma, Yidbaş. Kızkardeşlerinin adı Haselelponi'dir. ⁴ Penuel Gedor'un babasıydı. Ezer Huşa'nın babasıydı. Bunlar Beytlehem'in kurucusu ve Efrat'ın ilk oğlu Hur'un torunlarıydı.

⁵ Tekoa'nın kurucusu Aşhur'un Helah ve Naara adında iki karısı vardı.

* ^{4:3} Septuaginta, Vulgata "Oğulları", Masoretik metin "Atası" ya da "Kurucusu".

⁶ Naara ona Ahuzzam, Hefer, Temeni ve Haahaştari'yi doğurdu. Bunlar Naara'nın oğullarıydı.

⁷ Helah'ın oğulları: Seret, Yishar, Etnan ⁸ ve Anuv'la Hassoveva'nın babası Kos. Kos Harum oğlu Aharhel boylarının atasıydı.

⁹ Yabes† kardeşlerinden daha saygın biriydi. Annesi, “Onu acı çekerek doğurdum” diyerek adını Yabes koymuştu. ¹⁰ Yabes, İsrail'in Tanrısı'na, “Ne olur, beni kutsa, sınırlarımı genişlet!” diye yakardı, “Elin üzerimde olsun, beni kötülükten koru. Öyle ki, acı çekmeyeyim.” Tanrı onun yakarışını duydu.

¹¹ Şuha'nın kardeşi Keluv, Eştön'un babası Mehîr'in babasıydı. ¹² Eştön Beytrafa'nın, Paseah'ın ve İr-Nahaş'ın kurucusu Tehinna'nın babasıydı. Bunlar Rekalılar'dır.

¹³⁻¹⁴ Kenaz'ın oğulları: Otniel, Seraya.

Otniel'in oğulları: Hatat ve Meonotay. Meonotay Ofra'nın babasıydı. Seraya Ge-Haraşim'in kurucusu Yoav'ın babasıydı. Bunlar el işlerinde becerikli kişilerdi.

¹⁵ Yefunne oğlu Kalev'in oğulları: İru, Ela, Naam.

Ela'nın oğlu: Kenaz.

¹⁶ Yehallelel'in oğulları: Zif, Zifa, Tirya, Asarel.

¹⁷ Ezra'nın oğulları: Yeter, Meret, Efer, Yalon. Meret'in karılarından biri Miryam'ı, Şamma'yı ve Eştemoa'nın kurucusu Yişbah'ı doğurdu. ¹⁸ Bunlar Meret'in evlendiği firavunun kızı Bitya'nın doğurduğu çocuklardır. Meret'in Yahudalı karısı, Gedor'un kurucusu Yeret'i, Soko'nun kurucusu Hever'i, Zanoah'ın kurucusu Yekutiel'i doğurdu.

¹⁹ Hodiya Naham'ın kızkardeşiyle evlendi. Ondan doğan oğulları Keila'da yaşayan Garm ve Eştemoa'da yaşayan Maaka boylarının atasıydı.

²⁰ Şimon'un oğulları: Amnon, Rinna, Ben-Hanan, Tilon.

Yiş'i'nin torunları: Zohet ve Ben-Zohet.

²¹ Yahuda oğlu Sela'nın oğulları: Leka'nın kurucusu Er, Mareşa'nın kurucusu Lada, Beytaşbea'da ince keten işinde çalışanların boyları, ²² Yokim, Kozevalılar, Moavlı kadınlarla evlenen Yoaş'la Saraf ve Yaşuvi-Lehem. Bu kayıtlar eskidir. ²³ Netayim ve Gedera'da oturur, çömlekçilik yapar ve kral için çalışırlardı.

Şimon Soyu

(Yşu.19:2-10)

²⁴ Şimon oğulları: Nemuel, Yamin, Yariv, Zerah, Şaul. ²⁵ Şallum Şaul'un oğluydu. Mivsam Şallum'un, Mişma da Mivsam'ın oğluydu.

²⁶ Mişma'nın torunları: Hammuel Mişma'nın oğluydu. Zakkur Hammuel'in, Şimi de Zakkur'un oğluydu. ²⁷ Şimi'nin on altı oğlu, altı kızı vardı. Ancak kardeşlerinin çok sayıda çocukları yoktu. Bu yüzden Şimon oymağı, sayıca Yahuda oymağı kadar artmadı.

²⁸⁻³¹ Şimon oğulları Beer-Şeva, Molada, Hasar-Şual, Bilha, Esem, Tolat, Betuel, Horma, Ziklak, Beytmarkavot, Hasar-Susim, Beytbiri ve Şaarayim kentlerinde yaşadılar. Davut dönemine dek kentleri bunlardı. ³² Ayrıca şu beş ilçede de yaşadılar: Etam, Ayin, Rimmon, Token, Aşan. ³³ Baalat'a‡ kadar uzanan bu kentlerin çevresindeki bütün köyler Şimon oğulları'na aitti. Ailelerinin soy kütüğünü de tuttular.

³⁴ Meşovav, Yamlek, Amatsya oğlu Yoşa, ³⁵ Yoel, Asiel oğlu Seraya oğlu Yoşivya oğlu Yehu, ³⁶ Elyoenay, Yaakova, Yeşohaya, Asaya, Adiel, Yesimiel, Benaya ³⁷ ve Şemaya oğlu Şimri oğlu Yedaya oğlu Allon oğlu Şifi oğlu Ziza. ³⁸ Yukarıda adı geçenlerin her biri, ait olduğu boyun başıydı. Aileleri sayıca çoğaldılar. ³⁹ Sürülerine otlak aramak için Gedor yakınlarına, vadinin doğusuna kadar gittiler. ⁴⁰ Orada çok zengin otlaklar buldular. Ülke geniş, rahat ve huzur doluydu. Eskiden orada Ham'ın soyundan gelenler yaşardı.

† 4:9 “Yabes”: İbranice “Acı” sözcüğünün kökünden gelmektedir. ‡ 4:33 Bazı Septuaginta elyazmaları “Baalat”, Masoretik metin “Baal” (bkz. Yşu.19:8).

⁴¹ Yukarıda adı yazılı olanlar, Yahuda Kralı Hizkiya döneminde geldiler. Hamlılar'ın çadırlarına ve orada yaşayan Meunlular'a saldırıp tümünü öldürdüler. Sonra ülkelerine yerleştiler. Bugün de oradalar. Çünkü orada sürüleri için otlak vardı. ⁴² Yişi'nin oğulları Pelatya, Nearya, Refaya, Uzziel önderliğinde Şimon oymağından beş yüz kişi Seir dağlık bölgesine gidip ⁴³ Amalekliler'den sağ kalanları öldürdüler. Bugün de orada yaşıyorlar.

5

Ruben Soyusu

¹ İsrail'in ilk oğlu Ruben'in oğulları. –Ruben ilk doğandır. Babasının yatağına yatıp onu kirlettiği için ilk oğulluk hakkı İsrail oğlu Yusuf'un oğullarına verildi. Bu yüzden Ruben soy kütüğüne ilk oğulluk hakkına göre yazılmadı. ² Yahuda kardeşleri arasında en güçlü olandı, önderlik hep onun soyundan çıktı. Ama ilk oğulluk hakkı Yusuf'a aitti.–

³ İsrail'in ilk oğlu Ruben'in oğulları: Hanok, Pallu, Hesron, Karmi.

⁴⁻⁶ Yoel'in soyu:

Şemaya Yoel'in,
Gog Şemaya'nın,
Şimi Gog'un,
Mika Şimi'nin,
Reaya Mika'nın,
Baal Reaya'nın,
Beera Baal'ın oğluydu.

Asur Kralı Tiglat-Pileser'in sürgüne gönderdiği Beera Rubenliler'in önderiydi. ⁷ Boylarına göre aile soy kütüğüne yazılan akrabaları şunlardır: Önder Yeiel, Zekeriya, ⁸ Yoel oğlu Şema oğlu Azaz oğlu Bala. Bunlar Aroer'de, Nevo ve Baal-Meon'a kadar uzanan topraklarda yaşadılar. ⁹ Doğuda Fırat'tan çöle kadar uzanan topraklara yayıldılar. Çünkü Gilat bölgesinde sığırları çoğalmıştı.

¹⁰ Rubenliler Saul döneminde Hacerliler'e karşı savaş açtı. Onları yenilgiye uğratıp Gilat'ın doğusunda kalan topraklardaki çadırlarını ele geçirdiler.

Gad Soyusu

¹¹ Gadlılar, Başan'da, Selka'ya kadar uzanan topraklarda Rubenliler'in karşısında yaşadılar. ¹² Önderleri Yoel'di; ikinci derecede önemli Şafam, Başan'da ise Yanay ve Şafat'tı.

¹³ Boylarına göre akrabaları şunlardır: Mikael, Meşullam, Şeva, Yoray, Yakan, Zia, Ever. Toplam yedi kişiydi. ¹⁴ Bunlar Bûz oğlu Yahdo oğlu Yeşişay oğlu Mikael oğlu Gilat oğlu Yaroah oğlu Huri oğlu Avihayil'in oğullarıydı.

¹⁵ Guni oğlu Avdiel oğlu Ahi bu boyların başıydı. ¹⁶ Gadlılar Gilat'ta, Başan'da, çevredeki köylerde ve Şaron'un bütün otlaklarında yaşadılar. ¹⁷ Bunların hepsi Yahuda Kralı Yotam'ın ve İsrail Kralı Yarovam'ın döneminde soy kütüğüne yazıldılar.

¹⁸ Rubenliler'in, Gadlılar'ın ve Manaşşe oymağının yarısının kalkan ve kılıç kullanabilen, ok atabilen, savaş için eğitilmiş 44 760 yiğit askeri vardı. ¹⁹ Hacerliler'e, Yetur'a, Nafiş'e, Nodav'a karşı savaş açtılar. ²⁰ Onlarla savaşırken yardım gördüler. Tanrı Hacerliler'i ve onlarla birlikte olanları ellerine teslim etti. Çünkü savaş sırasında Tanrı'ya yalvarmışlar, O'na güvenmişlerdi. Bu yüzden Tanrı yalvarışlarını yanıtladı. ²¹ Hacerliler'in hayvanlarını ele geçirdiler: Elli bin deve, iki yüz elli bin davar, iki bin eşek. Tutsak olarak da yüz bin kişi aldılar. ²² Savaş Tanrı'nın isteğiyle olduğu için düşmandan birçok kişiyi öldürdüler. Sürgün dönemine dek Hacerliler'in topraklarında yaşadılar.

Manaşşe Oymağının Yarısı

²³ Manaşşe oymağının yarısı Başan'dan Baal-Hermon'a, Senir, yani Hermon Dağı'na kadar uzanan topraklarda yaşadı ve sayıca çoğaldı. ²⁴ Boy başları şunlardı:

Efer, Yişi, Eliel, Azriel, Yeremya, Hodavya, Yahdiel. Bunlar yiğit savaşçılar, ünlü kişiler ve boy başlarıydı. ²⁵ Ne var ki atalarının Tanrısı'na bağlı kalmadılar. Tanrı'ya ihanet ederek önlerinden yok ettiği ulusların ilahlarına yöneldiler. ²⁶ Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Tiglat-Pileser diye bilinen Asur Kralı Pûl'u harekete geçirdi. Asur Kralı Rubenliler'i, Gadlılar'ı, Manaşşe oymağının yarısını tutsak edip Halah'a, Habur'a, Hara'ya, Gozan Irmağı'na sürdü. Onlar bugün de oralarda yaşıyorlar.

6

Levi Soyu

¹ Levi'nin oğulları: Gerşon, Kehat, Merari.

² Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel.

³ Amram'ın çocukları: Harun, Musa, Miryam.

Harun'un oğulları: Nadav, Avihu, Elazar, İtamar.

⁴ Pinehas Elazar'ın oğluydu.

Avişua Pinehas'ın,

⁵ Bukki Avişua'nın,

Uzzi Bukki'nin,

⁶ Zerahya Uzzi'nin,

Merayot Zerahya'nın,

⁷ Amarya Merayot'un,

Ahituv Amarya'nın,

⁸ Sadok Ahituv'un,

Ahimaas Sadok'un,

⁹ Azarya Ahimaas'ın,

Yohanan Azarya'nın,

¹⁰ Azarya Yohanan'ın oğluydu.

–Süleyman'ın Yeruşalim'de yaptığı tapınakta kâhinlik eden oydu.–

¹¹ Amarya Azarya'nın,

Ahituv Amarya'nın,

¹² Sadok Ahituv'un,

Şallum Sadok'un,

¹³ Hilkiya Şallum'un,

Azarya Hilkiya'nın,

¹⁴ Seraya Azarya'nın,

Yehosadak Seraya'nın oğluydu.

¹⁵ RAB Nebukadnessar aracılığıyla Yahuda ve Yeruşalim halkını sürdüğünde Yehosadak da sürgüne gitmişti.

¹⁶ Levi'nin oğulları: Gerşon, Kehat, Merari.

¹⁷ Gerşon'un oğulları: Livni, Şimi.

¹⁸ Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel.

¹⁹ Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi.

Soylarına göre yazılan Levi oymağının boyları şunlardır:

²⁰ Gerşon'un soyu:

Livni Gerşon'un,

Yahat Livni'nin,

Zimma Yahat'ın,

²¹ Yoah Zimma'nın,

İddo Yoah'ın,
Zerah İddo'nun,
Yeateray Zerah'ın oğluydu.

²² Kehat'ın soyu:

Amminadav Kehat'ın,
Korah Amminadav'ın,
Assir Korah'ın,

²³ Elkana Assir'in,
Evyasaf Elkana'nın,
Assir Evyasaf'ın,

²⁴ Tahat Assir'in,
Uriel Tahat'ın,
Uzziya Uriel'in,
Şaul Uzziya'nın oğluydu.

²⁵ Elkana'nın öbür oğulları: Amasay, Ahimot.

²⁶ Elkana Ahimot'un,
Sofay Elkana'nın,
Nahat Sofay'ın,

²⁷ Eliav Nahat'ın,
Yeroham Eliav'ın,
Elkana Yeroham'ın,
Samuel* Elkana'nın oğluydu.

²⁸ Samuel'in oğulları: İlk oğlu Yoel†, ikincisi Aviya.

²⁹ Merari'nin soyu:
Mahli Merari'nin,
Livni Mahli'nin,
Şimi Livni'nin,
Uzza Şimi'nin,

³⁰ Şima Uzza'nın,
Hagiya Şima'nın,
Asaya Hagiya'nın oğluydu.

Tapınağın Ezgicileri

³¹ Antlaşma Sandığı RAB'bin Tapınağı'na taşındıktan sonra Davut'un orada görevlendirdiği ezgiciler şunlardır. ³² Bunlar Süleyman Yerusâlim'de RAB'bin Tapınağı'nı kurana dek Buluşma Çadırı'nda ezgi okuyarak hizmet eder, belirlenmiş kurallar uyarınca görevlerini yerine getirirlerdi.

³³⁻³⁸ Oğullarıyla birlikte görev yapan kişiler şunlardır:

Kehatoğulları'ndan: Ezgici Heman. Heman, İsrail oğlu Levi oğlu Kehat oğlu Yishar oğlu Korah oğlu Evyasaf oğlu Assir oğlu Tahat oğlu Sefanya oğlu Azarya oğlu Yoel oğlu Elkana oğlu Amasay oğlu Mahat oğlu Elkana oğlu Suf oğlu Toah oğlu Eliel oğlu Yeroham oğlu Elkana oğlu Samuel oğlu Yoel'in oğluydu.

³⁹⁻⁴³ Heman'ın sağ yanında görev yapan akrabası Asaf. Asaf, Levi oğlu Gerson oğlu Yahat oğlu Şimi oğlu Zimma oğlu Etan oğlu Adaya oğlu Zerah oğlu Etni oğlu Malkiya oğlu Baaseya oğlu Mikael oğlu Şima oğlu Berekya'nın oğluydu.

⁴⁴⁻⁴⁷ Heman'ın solunda görev yapan kardeşleri Merarioğulları'ndan: Etan. Etan, Levi oğlu Merari oğlu Muşi oğlu Mahli oğlu Şemer oğlu Bani oğlu Amsi oğlu Hilkiya oğlu Amatsya oğlu Haşavya oğlu Malluk oğlu Avdi oğlu Kiyşi'nin oğluydu.

* **6:27** Bazı Septuaginta elyazmaları "Samuel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir. † **6:28** Bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice "Yoel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir.

⁴⁸ Bunların Levili akrabaları, çadırın, Tanrı'nın Tapınağı'nın bütün görevlerini yerine getirmek üzere atandılar. ⁴⁹ Ancak, Tanrı kulu Musa'nın buyruğu uyarınca, yakmalık sunu sunağında ve buhur sunağında sunu sunanlar Harun'la oğullarıydı. En Kutsal Yer'de* yapılan hizmetlerden ve İsraililer'in bağışlanması için sunulan kurbanlardan onlar sorumluydu.

Harun'un Soyu

⁵⁰ Harunoğulları şunlardır: Harun'un oğlu Elazar, onun oğlu Pinehas, onun oğlu Avişua, ⁵¹ onun oğlu Bukki, onun oğlu Uzzi, onun oğlu Zerahya, ⁵² onun oğlu Merayot, onun oğlu Amarya, onun oğlu Ahituv, ⁵³ onun oğlu Sadok, onun oğlu Ahimaas.

Levililer'in Yaşadığı Kentler

(Yşu.21:4-39)

⁵⁴ İlk kurayı çeken Kehat boyundan Harunoğulları'nın sınırlarına göre yerleşim yerleri şunlardır: ⁵⁵ Yahuda topraklarındaki Hevron'la çevresindeki otlaklar onlara verildi. ⁵⁶ Kentin tarlalarıyla köyleri ise Yefunne oğlu Kalev'e verildi.

⁵⁷⁻⁵⁹ Sığınak kent seçilen Hevron, Livna, Yattir, Eştemoa, Hilan, Devir, Aşan, Yutta‡, Beytşemeş kentleriyle bunların otlakları Harunoğulları'na verildi. ⁶⁰ Benyamin oymağından da Givon§, Geva, Alemet, Anatot ve bunların otlakları verildi. Kehat boylarına verilen bu kentlerin toplam sayısı on üçtü.

⁶¹ Geri kalan Kehatoğulları'na Manaşşe oymağının yarısına ait boylardan alınan on kent kurayla verildi.

⁶² Gerşonoğulları'na boy sayısına göre İssakar, Aşer, Naftali ve Başan'daki Manaşşe oymağından alınan on üç kent verildi.

⁶³ Merarioğulları'na boy sayısına göre Ruben, Gad ve Zevulun oymaklarından alınan on iki kent kurayla verildi.

⁶⁴ İsraililer bu kentleri otlaklarıyla birlikte Levililer'e verdiler. ⁶⁵ Yahuda, Şimon, Benyamin oymaklarından alınan ve yukarıda adları sayılan kentler kurayla verildi.

⁶⁶ Kehat boyundan bazı ailelere Efrayim oymağından alınan kentler verildi. ⁶⁷⁻⁶⁹ Efrayim dağlık bölgesinde sığınak kent seçilen Şekem, Gezer, Yokmoam, Beythoron, Ayalon, Gat-Rimmon ve bunların otlakları verildi.

⁷⁰ İsraililer Manaşşe oymağının yarısından alınan Aner, Bilam ve bunların otlaklarını Kehat boyunun öbür ailelerine verdiler.

⁷¹ Aşağıdaki kentler Gerşonoğulları'na verildi: Manaşşe oymağının yarısına ait Başan'daki Golan, Aştarot ve bunların otlakları.

⁷²⁻⁷³ İssakar oymağından Kedeş, Daverat, Ramot, Anem ve bunların otlakları.

⁷⁴⁻⁷⁵ Aşer oymağından Maşal, Avdon, Hukok, Rehov ve bunların otlakları.

⁷⁶ Naftali oymağından Celile'deki Kedeş, Hammon, Kiryatayim ve bunların otlakları.

⁷⁷ Merarioğulları'na –geri kalan Levililer'e– aşağıdaki kentler verildi:

Zevulun oymağından Rimmono, Tavor ve bunların otlakları.

⁷⁸⁻⁷⁹ Ruben oymağından Eriha'nın ötesinde, Şeria Irmağı'nın doğusundaki kırdaki bulunan Beser, Yahsa, Kedemot, Mefaat ve bunların otlakları.

⁸⁰⁻⁸¹ Gad oymağından Gilat'taki Ramot, Mahanayim, Heşbon, Yazer ve bunların otlakları.

7

İssakar Soyu

¹ İssakar'ın dört oğlu vardı: Tola, Pua, Yaşuv, Şimron.

‡ 6:57-59 Süryanice “Yutta”. Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. Yşu.21:16).

§ 6:60 “Givon” Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. Yşu.21:17).

² Tola'nın oğulları: Uzzi, Refaya, Yeriel, Yahmay, Yivsam, Samuel. Bunlar Tola boyunun başlarıydı. Soy kütüğüne göre yiğit savaşçılardı. Davut döneminde sayıları 22 600'dü.

³ Uzzi'nin oğlu: Yizrahya.

Yizrahya'nın oğulları: Mikael, Ovadya, Yoel, Yişşıya. Beşi de boy başıydı. ⁴ Soy kütüğüne göre, aralarında savaşa hazır 36 000 kişi vardı. Hepsinin çok sayıda karısı ve çocuğu vardı.

⁵ Soy kütüğüne göre İssakar boylarına bağlı akrabalarından savaşacak durumda olanların sayısı 87 000'di.

Benyamin Soy

⁶ Benyamin'in üç oğlu vardı: Bala, Beker, Yediael.

⁷ Bala'nın beş oğlu vardı: Esbon, Uzzi, Uzziel, Yerimot, İyri. Bunlar boy başıydı. Soy kütüğüne kayıtlı yiğit savaşçıların sayısı 22 034 kişiydi.

⁸ Beker'in oğulları: Zemira, Yoaş, Eliezer, Elyoenay, Omri, Yeremot, Aviya, Anatot, Alemet. Hepsi Beker'in oğullarıydı. ⁹ Bunların soy kütüğüne kayıtlı aile başlarının ve yiğit savaşçıların sayısı 20 200'dü.

¹⁰ Yediael'in oğlu: Bilhan.

Bilhan'ın oğulları: Yeuş, Benyamin, Ehut, Kenaana, Zetan, Tarşış, Ahişahar. ¹¹ Yediael'in bütün oğulları boy başlarıydı. Aralarında savaşa hazır 17 200 yiğit savaşçı vardı. ¹² Şuppim ve Huppim İr'in, Huşim ise Aher'in* oğluydu.

Naftali Soy

¹³ Naftali'nin oğulları: Yahasiel, Guni, Yeser, Şallum. Bunlar Bilha'nın soyundandı.

Manaşşe Soy

¹⁴ Manaşşe'nin oğulları: Aramlı cariyenin doğurduğu Asriel, Makir. Makir Gilat'ın babasıydı. ¹⁵ Makir Huppim'le Şuppim'in kızkardeşi Maaka'yı karı olarak aldı. Makir'in ikinci oğlunun adı Selofhat'tı. Selofhat'ın yalnız kızları oldu.

¹⁶ Makir'in karısı Maaka, Pereş ve Şereş adında iki oğul doğurdu. Şereş'in de Ulam ve Rekem adında iki oğlu oldu.

¹⁷ Ulam'ın oğlu: Bedan.

Manaşşe oğlu Makir oğlu Gilat'ın oğulları bunlardır.

¹⁸ Gilat'ın kızkardeşi Hammoleket İşhot'u, Aviezer'i, Mahla'yı doğurdu.

¹⁹ Şemida'nın oğulları: Ahyan, Şekem, Likhi, Aniam.

Efrayim Soy

²⁰⁻²¹ Efrayim'in oğulları: Şutelah, Ezer ve Elat.

Beret Şutelah'ın,

Tahat Beret'in,

Elada Tahat'ın,

Tahat Elada'nın,

Zavat Tahat'ın,

Şutelah da Zavat'ın oğluydu.

Ülkede doğup büyüyen Gathlılar Ezer'le Elat'ı öldürdüler. Çünkü onların sürülerini çalmaya gitmişlerdi. ²² Babaları Efrayim günlerce yas tuttu. Akrabaları onu avutmaya geldiler.

²³ Efrayim karısıyla yine yattı. Kadın gebe kalıp bir oğul doğurdu. Evinde talihsizlik var diye babası oğlana Beria† adını verdi. ²⁴ Kızı Aşağı ve Yukarı Beythoron'u, Uzzen-Şeera'yı kuran Şeera'ydı.

²⁵⁻²⁷ Beria'nın Refah adında bir oğlu vardı.

Refah Beria'nın,

Reşef Refah'ın,

* **7:12** “Başkası” anlamına gelen “Aher” büyük bir olasılıkla “Dan” yerine kullanılmıştır. † **7:23** “Beria”: “Talihsizlik” anlamına gelir.

Telah Reşef'in,
Tahan Telah'ın,
Ladan Tahan'ın,
Ammihut Ladan'ın,
Elişama Ammihut'un,
Nun Elişama'nın,
Yeşu da Nun'un oğluydu.

²⁸ Efrayimliler'in yerleştikleri topraklar Beytel'i ve çevresindeki köyleri, doğuda Naaran'ı, batıda Gezer'i ve köylerini, Şekem, Aya ve köylerini kapsıyordu. ²⁹ Manaşşe oymağının sınırında Beytşean, Taanak, Megiddo, Dor ve bunlara ait köyler vardı. İsrail oğlu Yusuf'un soyu buralarda yaşadı.

Aşer Soyu

³⁰ Aşer'in oğulları: Yimna, Yişva, Yişvi, Beria; kızkardeşleri Serah.

³¹ Beria oğulları: Hever ve Birzayit'in kurucusu Malkiel.

³² Hever Yaflet, Şomer, Hotam ve kızkardeşleri Şua'nın babasıydı.

³³ Yaflet oğulları: Pasak, Bimhal, Aşvat. Yaflet'in oğulları bunlardı.

³⁴ Şomeroğulları: Ahi, Rohga, Yehubba, Aram.

³⁵ Kardeşi Helem'in oğulları: Sofah, Yimna, Şeleş, Amal.

³⁶ Sofahoğulları: Suah, Harnefer, Şual, Beri, Yimra, ³⁷ Beser, Hod, Şamma, Şilşa, Yitran, Beera.

³⁸ Yeteroğulları: Yefunne, Pispa, Ara.

³⁹ Ulla'nın oğulları: Arah, Hanniel, Risyah.

⁴⁰ Bunların hepsi Aşer soyundandı. Boy başları, seçkin kişiler, yiğit savaşçılar ve tanınmış önderlerdi. Soy kütüğüne kayıtlı savaşa hazır olanların sayısı yirmi altı bindi.

8

Benyamin Soyu

¹ Benyamin'in ilk oğlu Bala,

İkinci oğlu Aşbel,

Üçüncü oğlu Ahrah, ² Dördüncü oğlu Noha,

Beşinci oğlu Rafa'ydı.

³ Bala'nın oğulları: Addar, Gera, Avihut, ⁴ Avişua, Naaman, Ahoah, ⁵ Gera, Şefufan, Huram.

⁶ Ehutoğulları Geva'da yaşayan ailelerin başlarıydı. Oradan Manahat'a sürüldüler. Adları şunlardır: ⁷ Naaman, Ahiya ve onları sürgüne gönderen Gera. Gera Uzza'yla Ahihut'un babasıydı.

⁸ Şaharayim, karıları Huşim'le Baara'yı boşadıktan sonra, Moav kırında çocuk sahibi oldu.

⁹ Yeni karısı Hodeş'ten doğan oğulları şunlardır: Yovav, Sivya, Meşa, Malkam, ¹⁰ Yeus, Sakeya, Mirma. Bunlar Şaharayim'in oğullarıydı. Hepsi de boy başlarıydı. ¹¹ Şaharayim'in karısı Huşim'den de Avituv ve Elpaal adında iki oğlu vardı.

¹²⁻¹³ Elpaal'ın oğulları: Ever, Mişam, Ono ve Lod kentleriyle çevrelerindeki köyleri yeniden kuran Şemet, Beria, Şema. Beria'yla Şema Ayalon'da yaşayan halkın boy başlarıydı. Bunlar Gat'ta yaşayan halkı sürdürdüler.

¹⁴ Ahyo, Şaşak, Yeremot, ¹⁵ Zevadya, Arat, Eder, ¹⁶ Mikael, Yişpa ve Yoha Beria'nın oğullarıydı.

¹⁷ Zevadya, Meşullam, Hizki, Hever, ¹⁸ Yişmeray, Yizliya ve Yovav Elpaal'ın oğullarıydı.

¹⁹ Yakim, Zikri, Zavdi, ²⁰ Elienay, Silletay, Eliel, ²¹ Adaya, Beraya ve Şimrat Şimi'nin oğullarıydı.

²² Şaşak'ın oğulları: Yişpan, Ever, Eliel, ²³ Avdon, Zikri, Hanan, ²⁴ Hananya, Elam, Antotiya, ²⁵ Yifdeya, Penuel.

²⁶ Yeroham'ın oğulları: Şamşeray, Şeharya, Atalya, ²⁷ Yaareşya, Eliya, Zikri.

²⁸ Bunların hepsi soy kütüğüne göre boy başları ve önderlerdi. Yerusâlim'de yaşadılar.

Kral Saul'un Soyu

(1Ta.9:34-44)

²⁹ Givon'un kurucusu Yeiel* Givon'da yaşadı. Karısının adı Maaka'ydı. ³⁰ Yeiel'in ilk oğlu Avdon'du. Öbürleri şunlardı: Sur, Kiş, Baal, Ner†, Nadav, ³¹ Gedor, Ahyo, Zeker ³² ve Şima'nın babası Miklot. Bunlar Yerusâlim'deki akrabalarının yanında yaşarlardı.

³³ Ner Kiş'in, Kiş Saul'un babasıydı.

Saul Yonatan, Malkişua, Avinadav ve Eşbaal'ın‡ babasıydı.

³⁴ Yonatan Merib-Baal'ın§, Merib-Baal Mika'nın babasıydı.

³⁵ Mika'nın oğulları: Piton, Melek, Tarea, Ahaz.

³⁶ Ahaz Yehoadda'nın babasıydı.

Yehoadda Alemet, Azmavet, Zimri'nin,

Zimri Mosa'nın,

³⁷ Mosa Binea'nın,

Binea Rafa'nın,

Rafa Elasa'nın,

Elasa da Asel'in babasıydı.

³⁸ Asel'in altı oğlu vardı. Adları şöyledir: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Ovadya, Hanan. Bütün bunlar Asel'in oğullarıydı.

³⁹ Asel'in kardeşi Esek'in oğulları: İlk oğlu Ulam, ikincisi Yeuş, üçüncüsü Elifelet.

⁴⁰ Ulamoğulları ok atmakta usta, yiğit savaşçılardı. Ulam'ın birçok oğlu, torunu vardı. Sayıları yüz elli kişiydi. Hepsî Benyamin soyundandı.

9

¹ Bütün İsraililer soylarına göre kaydedilmiştir. Bu kayıtlar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Sürgünden Yerusâlim'e Dönenler

(Neh.11:3-19)

Yahudalılar RAB'be ihanet ettikleri için Babil'e sürüldüler. ² Kentlerindeki mülklerine dönüp ilk yerleşenler bazı İsraililer, kâhinler, Levililer ve tapınak görevlileriydi.

³ Yahuda, Benyamin, Efrayim ve Manaşşe soyundan Yerusâlim'de yaşayanlar şunlardır:

⁴ Yahuda oğlu Peres soyundan Bani oğlu İmri oğlu Omri oğlu Ammihut oğlu Utay.

⁵ Şelaoğulları'ndan: İlk oğlu Asaya ve oğulları.

⁶ Zerahoğulları'ndan: Yeuel.

Yahudalılar'ın toplamı 690 kişiydi.

⁷ Benyamin soyundan gelenler:

Hassenua oğlu Hodavya oğlu Meşullam oğlu Sallu, ⁸ Yeroham oğlu Yivneya, Mikri oğlu Uzzi oğlu Ela, Yivniya oğlu Reuel oğlu Şefatya oğlu Meşullam. ⁹ Soylarına göre kaydedilenlerin toplamı 956 kişiydi. Bunların hepsi aile başlarıydı.

¹⁰ Kâhinler:

Yedaya, Yehoyariv, Yakın, ¹¹ Ahituv oğlu Merayot oğlu Sadok oğlu Meşullam oğlu Hilkiya oğlu tapınak baş görevlisi Azarya, ¹² Malkiya oğlu Paşhur oğlu Yeroham oğlu Adaya,

* **8:29** Septuaginta "Yeiel". Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. 9:35). † **8:30** "Ner": Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir (bkz. 9:36). ‡ **8:33** "Eşbaal": 2Sa.2:8'de İş-Boşet diye de bilinir. § **8:34** "Merib-Baal": Mefiboşet diye de bilinir. **9:2** Ezr.2:70; Neh.7:73

İmmer oğlu Meşillemmit oğlu Meşullam oğlu Yahzera oğlu Adiel oğlu Maasay. ¹³ Aile başları olan kâhin kardeşlerinin toplamı 1 760'tı. Tanrı'nın Tapınağı'ndaki hizmetlerden sorumlu yetenekli kişilerdi.

¹⁴ Levililer:

Merarioğulları'ndan Haşavya oğlu Azrikam oğlu Haşşuv oğlu Şemaya, ¹⁵ Bakbakkar, Hereş, Galal, Asaf oğlu Zikri oğlu Mika oğlu Mattanya, ¹⁶ Yedutun oğlu Galal oğlu Şemaya oğlu Ovadya ve Netofalılar'ın köylerinde yaşayan Elkana oğlu Asa oğlu Berekye.

¹⁷ Tapınak kapı nöbetçileri:

Şallum, Akkuv, Talmon, Ahiman ve kardeşleri. Şallum başlarıydı. ¹⁸ Bugüne kadar doğruya bakan Kral Kapısı'nda görevlidirler. Levili bölüklere bağlı kapı nöbetçileri bunlardı. ¹⁹ Korah oğlu Evyasaf oğlu Kore oğlu Şallum ve ailesinden –Korahoğulları'ndan– olan çalışma arkadaşları Çadır'ın* giriş kapısının nöbetçileriydi. Bunların ataları da RAB'bin ordugahının giriş kapısının nöbetçileriydi. ²⁰ Önceleri Elazar oğlu Pinehas onların başıydı. RAB onunlaydı. ²¹ Buluşma Çadırı'nın kapısında Meşelemya oğlu Zekeriya nöbet tutardı.

²² Giriş kapısına nöbetçi seçilenlerin toplamı 212'ydi. Bunlar, köylerinde bağlı oldukları soy kütüğüne yazılıdır. Davut'la Bilici Samuel tarafından bu göreve atanmışlardı. ²³ Oğullarıyla birlikte RAB'bin Tapınağı'nın, yani Çadır'ın kapılarında nöbet tutarlardı. ²⁴ Nöbetçiler dört yanda –doğuda, batıda, kuzeyde ve güneyde– nöbet tutardı. ²⁵ Köylerdeki kardeşleri zaman zaman gelir, yedi günlük bir süre için görevi onlarla paylaşırdı. ²⁶ Dört kapının baş nöbetçileri Levili'ydi. Bunlar Tanrı'nın Tapınağı'ndaki odalardan ve hazinelerden sorumluydu. ²⁷ Geceyi Tanrı'nın Tapınağı'nın çevresinde geçirirlerdi. Çünkü tapınağı koruma ve her sabah kapılarını açma görevi onlarını.

²⁸ Bazıları da tapınak hizmetinde kullanılan eşyalardan sorumluydu. Eşyaları sayarak içeri alır, sayarak dışarıya çıkarırlardı. ²⁹ Öbürleri eşyalardan, kutsal yere ait nesnelerden, ince undan, şaraptan, zeytinyağından, günnükten, baharattan sorumluydu. ³⁰ Ancak baharatı karıştırıp hazırlama görevi kâhinlerini. ³¹ Korahoğulları'ndan Şallum'un ilk oğlu Levili Mattitya sacda pide pişirme görevine atanmıştı. ³² Kardeşleri Kehatoğulları'ndan bazıları da her Şabat Günü adak ekmeklerini hazırlamakla görevliydi.

³³ Levililer'in boy başları olan ezgiciler tapınağın odalarında yaşardı. Başka iş yapmazlardı. Çünkü yaptıkları işten gece gündüz sorumluydular.

³⁴ Bunların hepsi soy kütüğüne göre Levililer'in boy başları, önderleriydi ve Yeruşalim'de yaşarlardı.

Kral Saul'un Soy

(1Ta.8:28-38)

³⁵ Givon'un kurucusu Yeiel, Givon'da yaşadı. Karısının adı Maaka'ydı. ³⁶ Yeiel'in ilk oğlu Avdon'du. Öbürleri şunlardı: Sur, Kiş, Baal, Ner, Nadav, ³⁷ Gedor, Ahyo, Zekeriya, Miklot.

³⁸ Miklot Şimam'ın babasıydı. Bunlar Yeruşalim'de akrabalarının yanında yaşarlardı.

³⁹ Ner Kiş'in, Kiş Saul'un babasıydı.

Saul Yonatan, Malkişua, Avinadav ve Eşbaal'ın babasıydı.

⁴⁰ Yonatan Merib-Baal'ın, Merib-Baal Mika'nın babasıydı.

⁴¹ Mika'nın oğulları: Piton, Melek, Tahrea, Ahaz†.

⁴² Ahaz Yada'nın babasıydı.

Yada Alemet, Azmavet ve Zimri'nin,

Zimri Mosa'nın,

⁴³ Mosa Binea'nın,

Binea Refaya'nın,

Refaya Elasa'nın,

* **9:19** “Çadır”, yani “Tapınak”. Aynı ifade 21,23 ayetlerinde de geçmektedir. † **9:41** 8:35, bazı Septuaginta ve Vulgata elyazmaları, Süryanice “Ahaz”. Bu ad Masoretik metinde geçmemektedir.

Elasa da Asel'in babasıydı.

⁴⁴ Asel'in altı oğlu vardı. Adları şöyledir: Azrikam, Bokeru, İsmail, Şearya, Ovadya, Hanan. Bütün bunlar Asel'in oğullarıydı.

10

Saul'la Oğullarının Ölümü (1Sa.31:1-13)

¹ Filistliler İsraililer'le savaşa tutuştu. İsraililer Filistliler'in önünden kaçtı. Birçoğu Gilboa Dağı'nda ölüp yere serildi. ² Filistliler Saul'la oğullarının ardına düştüler. Saul'un oğulları Yonatan'ı, Avinadav'ı ve Malkişua'yı yakalayıp öldürdüler. ³ Saul'un çevresinde savaş kızıştı. Derken Saul Filistli okçular tarafından vuruldu ve yaralandı.

⁴ Saul silahını taşıyan adama, “Kılıcını çek de bana sapla” dedi, “Yoksa bu sünnetsizler gelip benimle alay edecekler.”

Ama silah taşıyıcısı büyük bir korkuya kapılarak bunu yapmak istemedi. Bunun üzerine Saul kılıcını çekip kendini üzerine attı. ⁵ Saul'un öldüğünü görünce, silah taşıyıcısı da kendini kılıcının üzerine atıp öldü. ⁶ Böylece Saul, üç oğlu ve bütün ev halkı birlikte öldüler.

⁷ Vadide oturan İsraililer, İsrail ordusunun kaçtığını, Saul'la oğullarının öldüğünü anlayınca, kentlerini terk edip kaçmaya başladılar. Filistliler gelip bu kentlere yerleştiler.

⁸ Ertesi gün Filistliler, öldürülenleri soymak için geldiklerinde, Saul'la oğullarının Gilboa Dağı'nda öldüğünü gördüler. ⁹ Saul'u soyduktan sonra başını kesip silahlarını aldılar. Sonra bu iyi haberi putlarına ve halka duyurmaları için Filist ülkesinin her yanına ulaklar gönderdiler. ¹⁰ Saul'un silahlarını ilahlarının tapınağına koyup başını Dagon Tapınağı'na çaktılar.

¹¹ Yaveş-Gilat halkı Filistliler'in Saul'a yaptıklarını duydu. ¹² Bütün yiğitler gidip Saul'la oğullarının cesetlerini Yaveş'e getirdiler. Sonra kemiklerini Yaveş'teki yabanıl fıstık ağacının altına gömdüler ve yedi gün oruç tuttular.

¹³⁻¹⁴ Saul RAB'be ihanet ettiği için öldü. RAB'bin sözünü yerine getirmedi. Yol göstermesi için RAB'be danışacağına bir cinciye danıştı. Bu yüzden RAB onu öldürdü. Krallığını da İşay oğlu Davut'a devretti.

11

Davut İsrail Kralı Oluyor (2Sa.5:1-10)

¹ İsraililer'in tümü Hevron'da bulunan Davut'a gelip şöyle dediler: “Biz senin etin, kemiğiniz. ² Geçmişte Saul kralımızken, savaşta İsrail'e komuta eden sendin. Tanrın RAB sana, ‘Halkım İsrail'i sen güdecek, onlara sen önder olacaksın’ diye söz verdi.” ³ İsrail'in bütün ileri gelenleri Hevron'a, Kral Davut'un yanına gelince, Davut RAB'bin önünde orada onlarla bir antlaşma yaptı. Onlar da RAB'bin Samuel aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Davut'u İsrail Kralı olarak meshettiler.

⁴ Kral Davut'la İsraililer Yevus diye bilinen Yeruşalim'e saldırmak için yola çıktılar. Orada yaşayan Yevuslular ⁵ Davut'a, “Sen buraya giremezsin” dediler. Ne var ki, Davut Siyon Kalesi'ni, Davut Kenti'ni ele geçirdi.

⁶ Davut, “Yevuslular'a ilk saldıran kişi komutan ve önder olacak” demişti. İlk saldırıyı Seruya oğlu Yoav yaptı, böylece ordu komutanı oldu.

⁷ Bundan sonra Davut kalede oturmaya başladı. Bunun için oraya “Davut Kenti” adı verildi. ⁸ Çevredeki bölgeyi, Millo'dan* çevre surlara kadar uzanan kesimi inşa etti. Yoav

da kentin geri kalan bölümünü onardı. ⁹ Davut giderek güçleniyordu. Çünkü Her Şeye Egemen RAB onunlaydı.

Davut'un Yiğit Askerleri
(2Sa.23:8-39)

¹⁰ RAB'bin İsrail'e verdiği söz uyarınca Davut'un yiğit askerlerinin komutanları İsrail halkıyla birlikte Davut'u kral yaptılar ve krallığının güçlenmesi için onu desteklediler.

¹¹ Bunların adları şöyledir:

Üçler'in* önderi Hakmonlu Yaşovam, mızrağını üç yüz kişiye karşı kaldırıp bir saldırıda hepsini öldürdü.

¹² İkincisi, üç yiğitlerden biri olan Ahohlu Dodo oğlu Elazar. ¹³ Filistliler savaş için Pas-Dammim'de toplandıklarında Elazar Davut'un yanındaydı. Orada bir arpa tarlası vardı. İsraililer Filistliler'in önünden kaçmıştı. ¹⁴ Ama Elazar'la Davut tarlanın ortasında durup orayı savunmuş, Filistliler'i öldürmüşlerdi. RAB onlara büyük bir zafer sağlamıştı.

¹⁵ Otuzlar'dan üçü Davut'un yanına, Adullam Mağarası'ndaki kayaya gittiler. Bir Filist birliği Refaim Vadisi'nde ordugah kurmuştu. ¹⁶ Bu sırada Davut hisarda, başka bir Filist birliğiye Beytlehem'deydi. ¹⁷ Davut özlemle, "Keşke biri Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan bana su getirse!" dedi. ¹⁸ Bu Üçler Filist ordugahının ortasından geçerek Beytlehem'de kapının yanındaki kuyudan su çekip Davut'a getirdiler. Ama Davut içmek istemedi; suyu yere dökerek RAB'be sundu. ¹⁹ "Ey Tanrım, bunu yapmak benden uzak olsun!" dedi, "Canlarını tehlikeye atıp giden bu üç kişinin kanını mı içeyim?" Canlarını tehlikeye atarak suyu getirdikleri için Davut içmek istemedi.

Bu üç kişinin yiğitliği işte böyleydi.

²⁰ Yoav'ın kardeşi Avişay Üçler'in önderiydi. Mızrağını kaldırıp üç yüz kişiye öldürdü. Bu yüzden Üçler kadar ünlendi. ²¹ Üçler'in en saygın kişisiydi ve onların önderi oldu. Ama Üçler'den sayılmadı.

²² Yehoyada oğlu Kavseelli Benaya yürekli bir savaşçıydı. Büyük işler başardı. Aslan yürekli iki Moavlı'yı öldürdü. Ayrıca karlı bir gün çukura inip bir aslan öldürdü. ²³ Beş arşın† boyunda iri yarı bir Mısırlı'yı da öldürdü. Mısırlı'nın elinde dokumacı sırığı gibi bir mızrak vardı. Benaya sopayla onun üzerine yürüdü. Mızrağı elinden kaptığı gibi onu kendi mızrağıyla öldürdü. ²⁴ Yehoyada oğlu Benaya'nın yaptıkları bunlardır. Bu sayede o da üç yiğitler kadar ünlendi. ²⁵ Benaya Otuzlar arasında saygın bir yer edindiye de, Üçler'den sayılmadı. Davut onu muhafız birliği komutanlığına atadı.

²⁶ Öteki yiğitler şunlardır:

Yoav'ın kardeşi Asahel,

Beytlehemli Dodo oğlu Elhanan,

²⁷ Harorlu Şammot, Pelonlu Heles,

²⁸ Tekoalı İkkeş oğlu İra, Anatotlu Aviezer,

²⁹ Huşalı Sibbekay, Ahohlu İlay,

³⁰ Netofalı Mahray ve Baana oğlu Helet,

³¹ Benyaminoğulları'ndan Givalı Rivay oğlu İttay, Piratonlu Benaya,

³² Gaaş vadilerinden Huray, Arvalı Aviel,

³³ Baharumlu Azmavet, Şaalbonlu Elyahba,

³⁴ Gizonlu Haşem'in oğulları, Hararlı Şage oğlu Yonatan,

³⁵ Hararlı Sakâr oğlu Ahiam, Ur oğlu Elifal,

³⁶ Mekerallı Hefer, Pelonlu Ahiya,

³⁷ Karmelli Hesro, Ezbay oğlu Naaray,

* 11:11 Bazı Septuaginta elyazmaları "Üçler", Masoretik metin "Otuzlar". † 11:23 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.

- ³⁸ Natan'ın kardeşi Yoel, Hacer oğlu Mivhar,
³⁹ Ammonlu Selek, Seruya oğlu Yoav'ın silah taşıyıcısı Berotlu Nahray,
⁴⁰ Yattirli İra ve Garev,
⁴¹ Hititli Uriya, Ahlay oğlu Zavat,
⁴² Rubenliler'in önderi Rubenli Şiza oğlu Adina ve ona eşlik eden otuz kişi,
⁴³ Maaka oğlu Hanan, Mitanlı Yoşafat,
⁴⁴ Aşteralı Uzziya, Aroerli Hotam'ın oğulları Şama ve Yeiel,
⁴⁵ Şimri oğlu Yediael ve kardeşi Tisli Yoha,
⁴⁶ Mahavlı Eliel, Elnaam'ın oğulları Yerivay ve Yoşavya, Moavlı Yitma,
⁴⁷ Eliel, Ovet, Mesovalı Yaasiel.

12

Davut'un Ziklak'taki Yardımcıları

¹ Davut'un Kiş oğlu Saul'dan gizlendiği Ziklak'ta yanına gelenler şunlardır. Bunlar savaşta onu destekleyen yiğitlerdi. ² Benyamin oymağından, Saul'un ailesindendiler. Yay taşır ve yayla ok, sapanla taş atmak için hem sağ, hem sol ellerini kullanabilirlerdi. ³ Givalı Şemaa'nın oğulları Ahiezer'le Yoaş'ın komutası altındaydılar. Adları şunlardı: Azmavet'in oğulları Yeziel'le Pelet, Beraka, Anatotlu Yehu, ⁴ Otuzlar'dan bir yiğit ve Otuzlar'ın önderi olan Givonlu Yişmaya, Yeremya, Yahaziel, Yohanan, Gederalı Yozavat, ⁵ Eluzay, Yerimot, Bealya, Şemarya, Haruflu Şefatya, ⁶ Elkana, Yişşıya, Azarel, Yoezer, Yaşovam, Korahlılar, ⁷ Yoela, Zevadya, Gedorlu Yeroham'ın oğulları.

⁸ Davut çölde saklandığı yerdeyken bazı Gadlılar da ona katıldı. Bunlar savaşa hazır, kalkan ve mızrak kullanabilen yiğit adamlardı. Yüzleri aslan yüzü gibiydi, dağlardaki ceylanlar kadar çevikteler.

⁹ Önderleri Ezer'di. İkincisi Ovadya, üçüncüsü Eliav, ¹⁰ dördüncüsü Mişmanna, beşincisi Yeremya, ¹¹ altıncısı Attay, yedincisi Eliel, ¹² sekizincisi Yohanan, dokuzuncusu Elzavat, ¹³ onuncusu Yeremya, on birincisi de Makbannay'dı.

¹⁴ Bu Gadlılar ordu komutanlarıydı. En güçsüzleri yüz, güçlüleri bin kişinin yerini tutardı. ¹⁵ Birinci ay, Şeria Irmağı her yana taşmışken, karşı yakaya geçtiler. Oradaki vadilerde oturanların tümünü doğuya, batıya kaçırdılar.

¹⁶ Benyamin ve Yahudaoğulları'ndan bazı kişiler de Davut'un yanına, saklandığı yere gittiler. ¹⁷ Onları karşılamaya çıkan Davut şöyle dedi: “Eğer bana yardım etmek için esenlikle geldiyseniz, buyrun bize katılın. Ama ben haksızlık yapmamışken beni düşmanlarımin eline teslim etmeye geldiyseniz, atalarımızın Tanrısı bunu görsün ve sizi yargılasın.”

¹⁸ Tanrı'nın Ruhu Otuzlar'ın önderi Amasay'ın üzerine indi. Amasay şöyle dedi: “Ey Davut, seniniz biz!

Ey İşay oğlu, seninleyiz!
 Esenlik olsun sana, esenlik!
 Seni destekleyenlere de esenlik olsun!
 Tanrın sana yardım edecektir.”

Davut onları iyi karşıladı ve akıncıların başı yaptı.

¹⁹ Davut Filistliler'le birlikte Saul'a karşı savaşmaya gidince, Manaşşe oymağından da bazı kişiler onun yanına geçtiler. Ne var ki Davut'la adamları Filistliler'e yardım etmediler. Çünkü Filist beyleri birbirlerine danışıp, “Davut efendisi Saul'a dönerse başımızdan oluruz” diyerek onu geri göndermişlerdi. ²⁰ Davut Ziklak'a gittiğinde yanına geçen Manaşşeliler şunlardır: Adna, Yozavat, Yediael, Mikael, Yozavat, Elihu, Silletay. Bunlar Manaşşe'de bin kişilik birliklerin komutanlarıydı. ²¹ Düşman akıncılarına karşı Davut'a yardım ettiler. Hepsi de yiğit savaşçılar, ordu komutanlarıydı. ²² Her gün

insanlar Davut'a yardım etmeye geliyorlardı. Davut büyük, güçlü bir orduya sahip oluncaya dek bu böyle sürdü.

Davut'un Hevron'daki Ordusu

²³ RAB'bin sözü uyarınca Saul'un krallığını Davut'a vermek için Hevron'a, Davut'un yanına gelen savaşçıların sayısı şudur:

²⁴ Savaşa hazır, kalkan ve mızrak taşıyan Yahudaoğulları'ndan 6 800 kişi.

²⁵ Savaşa hazır, yiğit Şimonoğulları'ndan 7 100 kişi.

²⁶ Levioğulları'ndan 4 600 kişi.

²⁷ Harun ailesinin başı Yehoyada ve onunla birlikte olanlar 3 700 kişi.

²⁸ Genç yiğit Sadok'la ailesinden 22 subay.

²⁹ Saul'un soyu Benyaminliler'den 3 000 kişi. Benyaminliler'in çoğu o zamana dek Saul'un ailesine bağlı kalmışlardı.

³⁰ Efrayimoğulları'ndan yiğit savaşçı ve boylarında ün salmış 20 800 kişi.

³¹ Davut'u kral yapmak için Manaşşe oymağının yarısından özel olarak seçilip gelenler 18 000 kişi.

³² İssakaroğulları'ndan 200 kişi. Bunlar İsraililer'in ne zaman ne yapması gerektiğini bilen kişilerdi. Boy başlarıydı ve bütün akrabalarını yönetirlerdi.

³³ Zevulun'dan 50 000 kişi. Bunlar savaşa hazır, deneyimli askerlerdi. Her tür silahı kullanmada ustaydılar. Davut'a candan ve yürekten yardım ettiler.

³⁴ Naftali'den 1 000 subay ile kalkan ve mızrak taşıyan 37 000 kişi.

³⁵ Danlılar'dan savaşa hazır 28 600 kişi.

³⁶ Aşer'den savaşa hazır, deneyimli 40 000 asker.

³⁷ Şeria Irmağı'nın doğusunda yaşayan, savaş için her tür silahla donatılmış Rubenliler'den, Gadlılar'dan ve Manaşşe oymağının yarısından 120 000 kişi.

³⁸ Bunların hepsi savaşa hazır yiğit askerlerdi. Büyük bir kararlılıkla Davut'u bütün İsrail'in kralı yapmak için Hevron'a geldiler. Geri kalan İsraililer de Davut'u kral yapma konusunda aynı düşüncedediler. ³⁹ Adamlar Davut'un yanında üç gün kaldılar. Orada yiyip içtiler. Gereksinimlerini yakınları sağlamıştı. ⁴⁰ İssakar, Zevulun ve Naftali'ye kadar yayılmış olan yakınları da yiyecek yüklü eşeklerle, develerle, katırlarla, öküzlerle geldiler. Bol miktarda un, incir pestili, kuru üzüm salkımları, şarap, zeytinyağı, çok sayıda sığır ve davar getirdiler. Çünkü İsrail'de sevinç vardı.

13

Antlaşma Sandığı'nın Kiryat-Yearim'den Taşınması (2Sa.6:1-11)

¹ Davut binbaşılara, yüzbaşılara ve subaylarına danıştı. ² Sonra bütün İsrail topluluğuna şöyle seslendi: “Eğer onaylarsanız ve Tanrımız RAB'bin isteğiye, İsrail ülkesinin her yanına yayılmış öbür soydaşlarımıza ve onlarla birlikte kendi kentlerinde ve otlaklarında yaşayan kâhinlerle Levililer'e haberciler gönderelim. Onlar da gelip bize katılsınlar. ³ Tanrımız'ın Sandığı'nı geri getirelim. Çünkü Saul'un krallığı döneminde ona gereken önemi vermedik.” ⁴ Topluluk bu öneriyi benimseyerek sandığı geri getirmeye karar verdi.

⁵ Davut Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı* Kiryat-Yearim'den geri getirmek için Mısır'daki Şihor Irmağı'ndan Levo-Hamat'a kadar bütün İsraililer'i topladı. ⁶ Böylece Davut'la İsraililer Keruvlar arasında taht kuran RAB Tanrı'nın adıyla anılan Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı getirmek için Yahuda'daki Baala Kenti'ne –Kiryat-Yearim'e– gittiler.

⁷ Tanrı'nın Sandığı'nı Avinadav'ın evinden alıp yeni bir arabaya koydular. Arabayı Uzza'yla Ahyo sürüyordu. ⁸ Bu arada Davut'la bütün İsrail halkı da Tanrı'nın önünde lir, çenk, tef, zil ve borazanlar eşliğinde ezgiler okuyarak, var güçleriyle bu olayı kutluyorlardı.

⁹ Kidon'un harman yerine vardıklarında öküzler tökezledi. Bu nedenle Uzza elini uzatıp sandığı tuttu. ¹⁰ RAB sandığa elini uzatan Uzza'ya öfkelenerek onu yere çaldı. Uzza orada, Tanrı'nın önünde öldü.

¹¹ Davut, RAB'bin Uzza'yı cezalandırmasına öfkeleni. O günden bu yana oraya Peres-Uzza* denilir.

¹² Davut o gün Tanrı'dan korkarak, "Tanrı'nın Sandığı'nı nasıl yanıma getirsem?" diye düşündü. ¹³ Sandığı yanına, Davut Kenti'ne götüreceğine Gatlı Ovet-Edom'un evine götürdü. ¹⁴ Tanrı'nın Sandığı Gatlı Ovet-Edom'un evinde üç ay kaldı. RAB Ovet-Edom'un ailesini ve ona ait her şeyi kutsadı.

14

Davut'un Ailesi (2Sa.5:11-16)

¹ Sur Kralı Hiram Davut'a ulaklar ve bir saray yapmak için sedir tomrukları, taşçılar, marangozlar gönderdi. ² Böylece Davut RAB'bin kendisini İsrail Kralı atadığını ve halkı İsrail'in hatırı için krallığını çok yücelttiğini anladı.

³ Davut Yeruşalim'de kendine daha birçok karı aldı; bunlardan erkek ve kız çocukları oldu. ⁴ Davut'un Yeruşalim'de doğan çocuklarının adları şunlardı: Şammua, Şovav, Natan, Süleyman, ⁵ Yivhar, Elişua, Elpelet, ⁶ Nogah, Nefek, Yafia, ⁷ Elişama, Beelyada, Elifelet.

Filistliler Yenilgiye Uğruyor (2Sa.5:17-25)

⁸ Filistliler Davut'un İsrail Kralı olarak meshedildiğini duyunca, bütün Filist ordusu onu aramak için yola çıktı. Bunu duyan Davut onları karşılamaya gitti. ⁹ Filistliler gelip Refaim Vadisi'nde baskın yapmışlardı. ¹⁰ Davut Tanrı'ya danıştı: "Filistliler'e saldırıyım mı? Onları elime teslim edecek misin?"

RAB, "Saldır" dedi, "Onları eline teslim edeceğim."

¹¹ Bunun üzerine Davut'la adamları Baal-Perasim'e gittiler. Davut orada Filistliler'i bozguna uğrattı. Sonra, "Her şeyi yarıp geçen sular gibi, Tanrı düşmanlarımı benim elimle yarıp geçti" dedi. Bundan ötürü oraya Baal-Perasim* adı verildi. ¹² Filistliler putlarını orada bıraktılar. Davut'un buyruğu uyarınca putlar yakıldı.

¹³ Filistliler bir kez daha gelip vadiye baskın yaptılar. ¹⁴ Davut yine Tanrı'ya danıştı. Tanrı şöyle karşılık verdi: "Buradan saldıрма! Onları arkadan çevirip pelesenk ağaçlarının önünden saldır. ¹⁵ Pelesenk ağaçlarının tepesinden yürüyüş sesi duyar duymaz, saldırıya geç. Çünkü ben Filist ordusunu bozguna uğratmak için önünsıra gitmişim demektir." ¹⁶ Davut Tanrı'nın kendisine buyurduğu gibi yaptı ve Filist ordusunu Givon'dan Gezer'e kadar bozguna uğrattı.

¹⁷ Böylece Davut'un üzü her yana yayıldı. RAB bütün ulusların ondan korkmasını sağladı.

15

Antlaşma Sandığı'nın Yeruşalim'e Getirilişi (2Sa.6:12-19)

* **13:11** "Peres-Uzza": "Uzza'nın cezası" anlamına gelir. **13:14** 1Ta.26:4-5 * **14:11** "Baal-Perasim": "Yarıp geçen Efendi" anlamına gelir.

¹ Davut kendisine Davut Kenti'nde evler yaptı. Ardından Tanrı'nın Antlaşma Sandığı için bir yer hazırlayıp çadır kurdu. ² Sonra, "Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı yalnız Levililer taşıyacak" dedi, "Çünkü sandığı taşımak ve sonsuza dek kendisine hizmet etmek için RAB Levililer'i seçti."

³ Davut RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı hazırlamış olduğu yere getirmek için bütün İsraililer'i Yeruşalim'de topladı. ⁴ Sonra Harunoğulları'yla Levililer'i bir araya getirdi:

⁵ Kehatoğulları'ndan: Önder Uriel'le 120 yakını,

⁶ Merarioğulları'ndan: Önder Asaya'yla 220 yakını,

⁷ Gerşonoğulları'ndan: Önder Yoel'le 130 yakını,

⁸ Elisafanoğulları'ndan: Önder Şemaya'yla 200 yakını,

⁹ Hevronoğulları'ndan: Önder Eliel'le 80 yakını,

¹⁰ Uzzieloloğulları'ndan: Önder Amminadav'la 112 yakını.

¹¹ Bundan sonra Davut Kâhin Sadok'la Kâhin Aviyatar'ı, Levili Uriel'i, Asaya'yı, Yoel'i, Şemaya'yı, Eliel'i, Amminadav'ı yanına çağırdı. ¹² Onlara şöyle dedi: "Siz Levili boyların başlarısınız. Levili kardeşlerinizle birlikte kendinizi kutsayın, sonra İsrail'in Tanrısı RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı hazırlamış olduğum yere getirin. ¹³ Çünkü geçen sefer sandığı siz taşımadığınız ve biz de kurala uygun davranmadığımız için Tanrımız RAB bize öfkeleni."

¹⁴ Böylece kâhinlerle Levililer İsrail'in Tanrısı RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı getirmek için kendilerini kutsadılar. ¹⁵ RAB'bin sözü uyarınca ve Musa'nın onlara buyurduğu gibi, Tanrı'nın Sandığı'nın sırtıklarını omuzları üzerinde taşıdılar.

¹⁶ Davut Levili önderlere, kardeşlerinden çenk, lir ve zil gibi çalgılar eşliğinde yüksek sesle sevinçli ezgiler okuyacak ezgiciler atamalarını söyledi.

¹⁷ Levililer de Yoel oğlu Heman'ı, akrabalarından Berekya oğlu Asaf'ı, akrabaları Merarioğulları'ndan Kuşaya oğlu Etan'ı atadılar. ¹⁸ Onlara yardımcı olarak da kapı nöbetçileri kardeşlerinden Zekeriya'yı, Yaaziel'i, Şemiramot'u, Yehiel'i, Unni'yi, Eliav'ı, Benaya'yı, Maaseya'yı, Mattitya'yı, Elifelehu'yu, Mikneya'yı, Ovet-Edom'u, Yeiel'i atadılar. ¹⁹ Ezgicilerden Heman, Asaf, Etan tunc zil; ²⁰ Zekeriya, Aziel, Şemiramot, Yehiel, Unni, Eliav, Maaseya, Benaya tiz perdeli çenk çalmak; ²¹ Mattitya, Elifelehu, Mikneya, Ovet-Edom, Yeiel, Azazya sekiz telli* lirle önderlik yapmak üzere seçildiler. ²² Levililer'in önderi Kenanya ise ezgilerden sorumluydu. Bu konuda yetenekliydi.

²³ Berekya ile Elkana Antlaşma Sandığı'nın bulunduğu yerin kapı nöbetçileriydi. ²⁴ Şevanya, Yoşafat, Netanel, Amasay, Zekeriya, Benaya, Eliezer adındaki kâhinler Tanrı'nın Antlaşma Sandığı önünde borazan çalıyordu. Ovet-Edom ile Yehiya da Antlaşma Sandığı'nın bulunduğu yerin kapı nöbetçileriydi.

²⁵ Böylece Davut, İsrail ileri gelenleri ve binbaşılar RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı Ovet-Edom'un evinden sevinçle getirmeye gittiler. ²⁶ Tanrı, RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı taşıyan Levililer'e yardım ettiği için, yedi boğa ile yedi koç kurban ettiler. ²⁷ Davut, sandığı taşıyan Levililer, ezgiciler ve ezgilerden sorumlu olan Kenanya ince ketenden cüppeler giyinmişlerdi. Davut ince keten efod da kuşanmıştı. ²⁸ Böylece İsraililer sevinç naraları atarak, boru, borazan, zil, çenk ve lirler çalarak RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı getiriyorlardı. ²⁹ RAB'bin Antlaşma Sandığı Davut Kenti'ne varınca, Saul'un kızı Mikal pencereden baktı. Oynayıp zıplayan Kral Davut'u görünce, onu içinden küçümsedi.

15:2 Yas.10:8 15:15 Çık.25:14 * 15:21 "Sekiz telli": İbranice sözcük "Pes perdeli" ya da "Oktavlı" anlamına da gelebilir.

16

¹ Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı getirip Davut'un bu amaçla kurduğu çadırın içine koydular. Tanrı'ya yakmalık sunular ve esenlik sunuları sundular. ² Davut yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunmayı bitirince, RAB'bin adıyla halkı kutsadı. ³ Ardından erkek, kadın her İsraili'ye birer somun ekmekle birer hurma ve üzüm pestili dağıttı.

⁴ RAB'bin Antlaşma Sandığı önünde hizmet etmek, İsrail'in Tanrısı RAB'bi anmak, O'na şükretmek ve övgüler sunmak için bazı Levililer'i atadı. ⁵ Bunların önderi Asaf, yardımcısı Zekeriya'ydı. Öbürleri Yeiel, Şemiramot, Yehiel, Mattitya, Eliav, Benaya, Ovet-Edom ve Yeiel'di. Bunlar çenk ve lir, Asaf yüksek sesli zil, ⁶ Kâhin Benaya ile Yahaziel de Tanrı'nın Antlaşma Sandığı önünde sürekli borazan çalacaklardı.

Davut'un Şükür Ezgisi

(Mez.96:1-13; 105:1-15; 106:1,47-48)

⁷ O gün Davut RAB'be şükretme işini ilk kez Asaf'la kardeşlerine verdi.

⁸ RAB'be şükredin, O'nu adıyla çağırın,
Halklara duyurun yaptıklarını!

⁹ O'nu ezgilerle, ilahilerle övün,
Bütün harikalarını anlatın!

¹⁰ Kutsal adıyla övünün,
Sevinsin RAB'be yönelenler!

¹¹ RAB'be ve O'nun gücüne bakın,
Durmadan O'nun yüzünü arayın!

¹²⁻¹³ Ey sizler, kulu İsrail'in soyu,
Seçtiği Yakupoğulları,
O'nun yaptığı harikaları,
Olağanüstü işlerini
Ve ağzından çıkan yargıları anımsayın!

¹⁴ Tanrımız RAB O'dur,
Yargıları bütün yeryüzünü kapsar.

¹⁵⁻¹⁶ O'nun antlaşmasını,
Bin kuşak için verdiği sözü,
İbrahim'le yaptığı antlaşmayı,
İshak için içtiği andı sonsuza dek anımsayın.

¹⁷⁻¹⁸ “Hakkınıza düşen mülk olarak
Kenan ülkesini size vereceğim” diyerek,
Bunu Yakup için bir kural,
İsrail'le sonsuza dek geçerli bir antlaşma yaptı.

¹⁹ O zaman bir avuç insandınız,
Sayıca az ve ülkeye yabancıydınız.

²⁰ Bir ulustan öbürüne,
Bir ülkeden ötekine dolaşıp durdular.

²¹ RAB kimsenin onları ezmesine izin vermedi,
Onlar için kralları bile payladı:

²² “Meshettiklerime* dokunmayın,
Peygamberlerime kötülük etmeyin!” dedi.

²³ Ey bütün dünya, ezgiler söyleyin RAB'be!

- Her gün duyurun kurtarışını!
²⁴ Görkemini uluslara,
 Harikalarını bütün halklara anlatın!
- ²⁵ Çünkü RAB uludur, yalnız O övgüye değer,
 İlahlardan çok O'ndan korkulur.
- ²⁶ Halkların bütün ilahları bir hiçtir,
 Oysa gökleri yaratan RAB'dir.
- ²⁷ Yücelik, ululuk O'nun huzurundadır,
 Güç ve sevinç O'nun konutundadır.
- ²⁸ Ey bütün halklar, RAB'bi övün,
 RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,
- ²⁹ RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün,
 Sunular getirip O'nun önüne çıkın!
 Kutsal giysiler içinde RAB'be tapının!
- ³⁰ Titreyin O'nun önünde, ey bütün yeryüzündekiler!
 Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz.
- ³¹ Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü,
 Uluslar arasında, "RAB egemenlik sürüyor!" densin.
- ³² Gürlesin deniz içindekilerle birlikte,
 Bayram etsin kırlar ve üzerindeki!
- ³³ O zaman RAB'bin önünde ormanın ağaçları
 Sevinçle haykırarak.
 Çünkü O yeryüzünü yargılamaya geliyor.
- ³⁴ RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
 Sevgisi sonsuzdur.
- ³⁵ Şöyle seslenin:
 "Kurtar bizi, ey kurtarıcımız Tanrı,
 Topla bizi, ulusların arasından çıkar.
 Kutsal adına şükredelim,
 Yüceliğinle övünelim.
- ³⁶ İsrail'in Tanrısı RAB'be
 Öncesizlikten sonsuza dek övgüler olsun!"
 Bütün halk, "Amin!" diyerek RAB'be övgüler sundu.

Levililer Antlaşma Sandığı'nın Hizmetine Atanıyor

³⁷ Davut RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* önünde günlük işlerde sürekli hizmet etmeleri için Asaf'la Levili kardeşlerini atadı. ³⁸ Onlarla birlikte hizmet etmeleri için Ovet-Edom'la altmış sekiz Levili akrabasını da atadı. Yedutun oğlu Ovet-Edom'la Hosa kapı nöbetçileriydi.

³⁹ Davut Kâhin Sadok'la öbür kâhin kardeşlerini Givon'daki tapınma yerinde, RAB'bin Çadırı'nın bulunduğu yerde görevlendirdi. ⁴⁰ Bunlar RAB'bin İsrail'e verdiği yasada yazılanlar uyarınca, sabah akşam, düzenli olarak yakmalık sunu sunağında RAB'be sunular sunacaklardı. ⁴¹ Onlarla birlikte Heman'la Yedutun'u ve RAB'bin sonsuz sevgisi için şükretsiner diye özel olarak seçilen öbürlerini de görevlendirdi. ⁴² Heman'la Yedutun borazanlardan, zillerden ve Tanrı'yı öven ezgiler için gereken öbür çalgılardan sorumluydu. Yedutunoğulları'nı da kapıda nöbetçi olarak görevlendirdi. ⁴³ Sonra herkes evine döndü. Davut da ailesini kutsamak için evine döndü.

17

Tanrı'nın Davut'a Verdiği Söz
(2Sa.7:1-17)

¹ Davut sarayına yerleştikten sonra Peygamber Natan'a, "Bak, ben sedir ağacından yapılmış bir sarayda oturuyorum. Oysa RAB'bin Antlaşma Sandığı bir çadırın altında duruyor!" dedi.

² Natan, "Tasarladığın her şeyi yap, çünkü Tanrı seninledir" diye karşılık verdi.

³ O gece Tanrı Natan'a şöyle seslendi: ⁴ "Git, kulum Davut'a şöyle de: 'RAB diyor ki, oturmam için bana tapınak yapmayacaksın. ⁵ İsrail halkını Mısır'dan çıkardığım günden bu yana tapınakta oturmadım. Bir çadırdan öbür çadıra, orada burada konaklayarak dolaştım. ⁶ İsraililer'le birlikte dolaştığım yerlerin herhangi birinde, halkımı gütmeyi buyurduğum İsrail önderlerinden birine, neden bana sedir ağacından bir konut yapmadınız diye hiç sordum mu?'

⁷ "Şimdi kulum Davut'a şöyle diyeceksin: 'Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Halkım İsrail'e önder olasın diye seni otlaklardan ve koyun gütmekten aldım. ⁸ Her nereye gittiysen seninleydim. Önünden bütün düşmanlarını yok ettim. Adını dünyadaki büyük adamların adı gibi büyük kılacağım. ⁹⁻¹⁰ Halkım İsrail için bir yurt sağlayıp onları oraya yerleştireceğim. Bundan böyle kendi yurtlarında otursunlar, bir daha rahatsız edilmesinler. Kötü kişiler de halkım İsrail'e hâkimler atadığım günden bu yana yaptıkları gibi, bir daha onlara baskı yapmasınlar. Bütün düşmanlarının sana boyun eğmesini sağlayacağım. RAB'bin senin için bir soy yetiştirecek, bilesin.

¹¹ " 'Sen ölüp atalarına kavuşunca, senden sonra oğullarından birini ortaya çıkarıp krallığını pekiştireceğim. ¹² Benim için tapınak kuracak olan odur. Ben de onun tahtını sonsuza dek sürdüreceğim. ¹³ Ben ona baba olacağım, o da bana oğul olacak. Senden önceki kraldan esirgelediğim sevgiyi hiçbir zaman esirgemeyeceğim. ¹⁴ Onu sonsuza dek tapınacağımın ve krallığının üzerine atayacağım; tahtı sonsuza dek sürecektir. "

¹⁵ Böylece Natan bütün bu sözleri ve görüşleri Davut'a aktardı.

Davut'un Duası
(2Sa.7:18-29)

¹⁶ Bunun üzerine Kral Davut gelip RAB'bin önünde oturdu ve şöyle dedi: "Ya RAB Tanrı, ben kimim, ailem nedir ki, beni bu duruma getirdin? ¹⁷ Ey Tanrı, sanki bu yetmezmiş gibi, kulunun soyunun geleceği hakkında da söz verdin. Benimle de büyük bir adammışım gibi ilgilendin, ya RAB Tanrı! ¹⁸ Kulunu onurlandırdın, ben sana başka ne diyebilirim ki! Çünkü sen kulunu tanıyorsun. ¹⁹ Ya RAB, kulunun hatırı için ve isteğin uyarınca bu büyüklüğü gösterdin ve bu büyük vaatleri bildirdin.

²⁰ "Ya RAB, bir benzerin yok, senden başka tanrı da yok! Bunu kendi kulaklarımızla duyduk. ²¹ Halkın İsrail'e benzer tek bir ulus yok dünyada. Kendi halkın olsun diye onları kurtarmaya gittin. Büyük ve görkemli işler yapmakla ün saldın. Mısır'dan kurtardığın halkın önünden ulusları kovdun. ²² Halkın İsrail'i sonsuza dek kendi halkın olarak seçtin ve sen de, ya RAB, onların Tanrısı oldun.

²³ "Şimdi, ya RAB, kuluna ve onun soyuna ilişkin verdiğin sözü sonsuza dek tut, sözünü yerine getir. ²⁴ Öyle ki, insanlar, 'İsrail'i kayıran, Her Şeye Egemen RAB Tanrı İsrail'in Tanrısı'dır!' diyerek adını sonsuza dek ansınlar, yüceltsinler ve kulun Davut'un soyu da önünde sürsün.

²⁵ "Sen, ey Tanrım, ben kulun için bir soy çıkaracağını bana açıkladın. Bundan dolayı kulun önünde sana dua etme yürekliliğini buldu. ²⁶ Ya RAB, sen Tanrı'sın! Kuluna bu iyi

sözü verdin. ²⁷ Şimdi önünde sonsuza dek sürmesi için kulunun soyunu kutsamayı uygun gördün. Çünkü, ya RAB, onu kutsadığı için sonsuza dek kutlu kılınacak.”

18

Davut'un Başarıları (2Sa.8:1-14)

¹ Bir süre sonra, Davut Filistliler'i yenip boyunduruğu altına aldı; Gat'ı ve çevresindeki köyleri Filistliler'in yönetiminden çıkardı.

² Moavlılar'ı da bozguna uğrattı. Onlar Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular.

³ Davut Fırat'a kadar krallığını pekiştirmeye giden Sova Kralı Hadadezer'i de Hama yakınlarında yendi. ⁴ Bin savaş arabasını, yedi bin atlısını, yirmi bin yaya askerini ele geçirdi. Yüz savaş arabası için gereken atların dışındaki bütün atları da sakatladı.

⁵ Sova Kralı Hadadezer'e yardıma gelen Şam Aramlıları'ndan yirmi iki bin kişiyi öldürdü.

⁶ Sonra Şam Aramlıları'nın ülkesine askeri birlikler yerleştirdi. Onlar da Davut'un haraç ödeyen köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

⁷ Davut Hadadezer'in komutanlarının taşıdığı altın kalkanları alıp Yerusâlim'e götürdü.

⁸ Ayrıca Hadadezer'in yönetimindeki Tivhat ve Kun kentlerinden bol miktarda tunç aldı. Süleyman bunu havuz, sütunlar ve çeşitli eşyalar yapmak için kullandı.

⁹ Hama Kralı Tou, Davut'un Sova Kralı Hadadezer'in bütün ordusunu bozguna uğrattığını duydu. ¹⁰ Tou Kral Davut'u selamlamak ve Hadadezer'le savaşıp yendiği için kutlamak üzere oğlu Hadoram'ı ona gönderdi. Çünkü Tou Hadadezer'le sürekli savaşmıştı. Hadoram Davut'a her türlü altın, gümüş, tunç armağanlar getirdi. ¹¹ Kral Davut bu armağanları bütün uluslardan -Edom, Moav, Ammonlular, Filistliler ve Amalekliler'den- ele geçirdiği altın ve gümüşle birlikte RAB'be adadı.

¹² Seruya oğlu Avişay Tuz Vadisi'nde on sekiz bin Edomlu öldürdü.

¹³ Edom'a askeri birlikler yerleştirdi. Edomlular'ın tümü Davut'un köleleri oldular. RAB Davut'u gittiği her yerde zafere ulaştırdı.

Davut'un Görevlileri (2Sa.8:15-18)

¹⁴ Bütün İsrail'de krallık yapan Davut halkına doğruluk ve adalet sağladı. ¹⁵ Seruya oğlu Yoav ordu komutanı, Ahilut oğlu Yehoşafat devlet tarihçisiydi. ¹⁶ Ahituv oğlu Sadok'la Aviyatar oğlu Ahimelek kâhin, Şavşa yazmandı. ¹⁷ Yehoyada oğlu Benaya Keretliler'le Peletliler'in* komutanıydı. Davut'un oğulları da sarayda yüksek görevlere atanmışlardı.

19

Davut Ammonlular'la Aramlılar'ı Yenilgiye Uğrattıyor (2Sa.10:1-19)

¹ Bir süre sonra Ammon Kralı Nahaş öldü, yerine oğlu kral oldu. ² Davut, “Babası bana iyilik ettiği için ben de Nahaş oğlu Hanun'a iyilik edeceğim” diye düşünerek, babasının ölümünden dolayı baş sağlığı dilemek için Hanun'a ulaklar gönderdi.

Davut'un ulakları Hanun'a baş sağlığı dilemek için Ammonlular'ın ülkesine varınca, ³ Ammon önderleri Hanun'a şöyle dediler: “Davut sana baş sağlığı dileyen bu adamları gönderdi diye babana saygı duyduğunu mu sanıyorsun? Bu ulaklar ülkeyi araştırmak, casusluk etmek, yıkmak için buraya geldiler.”

⁴ Bunun üzerine Hanun Davut'un ulaklarını yakalattı. Sakallarını tıraş edip giysilerinin kalçayı kapatan kesimini ortadan kesti ve onları öylece gönderdi.

⁵ Davut bunu duyunca, ulakları karşılamak üzere adamlar gönderdi. Çünkü ulaklar çok utanıyorlardı. Kral, “Sakalınız uzayınca dek Eriha'da kalın, sonra dönün” diye buyruk verdi.

⁶ Ammonlular Davut'un nefretini kazandıklarını anlayınca, Hanun'la Ammonlular Aram-Naharayim, Aram-Maaka ve Sova'dan savaş arabalarıyla atlılar kiralamak için bin talant* gümüş gönderdiler. ⁷ Otuz iki bin savaş arabası ve Maaka Kralı'yla askerlerini kiraladılar. Maaka Kralı'yla askerleri gelip Medeva'nın yakınında ordugah kurdular. Ammonlular da savaşmak üzere kentlerinden çıkıp bir araya geldiler. ⁸ Davut bunu duyunca, Yoav'ı ve güçlü adamlardan oluşan bütün ordusunu onlara karşı gönderdi. ⁹ Ammonlular çıkıp kent kapısında savaş düzeni aldılar. Yardıma gelen krallar da kırdı savaş düzenine girdiler.

¹⁰ Önde, arkada düşman birliklerini gören Yoav, İsrail'in en iyi askerlerinden bazılarını seçerek Aramlılar'ın karşısına yerleştirdi. ¹¹ Geri kalan birlikleri de kardeşi Avişay'ın komutasına vererek Ammonlular'a karşı yerleştirdi. ¹² Yoav, “Aramlılar benden güçlü çıkarsa, yardımına gelirim” dedi, “Ama Ammonlular senden güçlü çıkarsa, ben sana yardıma gelirim. ¹³ Güçlü ol! Halkımızın ve Tanrımız'ın kentleri uğruna yürekli olalım! RAB gözünde iyi olanı yapsın.”

¹⁴ Yoav'la yanındakiler Aramlılar'a karşı savaşmak için ileri atılınca, Aramlılar onlardan kaçtı. ¹⁵ Aramlılar'ın kaçıştığını gören Ammonlular da Yoav'ın kardeşi Avişay'dan kaçarak kente girdiler. Yoav ise Yeruşalim'e döndü.

¹⁶ İsraililer'in önünde bozguna uğradıklarını gören Aramlılar, ulaklar gönderip Fırat Irmağı'nın karşı yakasında, Hadadezer'in ordu komutanı Şofak'ın komutasındaki Aramlılar'ı çağırdılar.

¹⁷ Davut bunu duyunca, bütün İsrail ordusunu topladı. Şeria Irmağı'ndan geçerek onlara doğru ilerleyip karşılarında savaş düzeni aldı. Davut savaşmak için düzen alınca, Aramlılar onunla savaştılar. ¹⁸ Ne var ki, Aramlılar İsraililer'in önünden kaçtılar. Davut onlardan yedi bin savaş arabası sürücüsü ile kırk bin yaya asker öldürdü. Ordu komutanı Şofak'ı da öldürdü. ¹⁹ Hadadezer'in buyruğundaki krallar İsraililer'in önünde bozguna uğradıklarını görünce, Davut'la barış yaparak ona boyun eğdiler.

Aramlılar bundan böyle Ammonlular'a yardım etmekten kaçındılar.

20

Rabba Kenti Ele Geçiriliyor (2Sa.11:1; 12:26-31)

¹ İlkbaharda, kralların savaşa gittiği dönemde Yoav, komutasındaki orduyla birlikte yola çıktı. Ammonlular'ın ülkesini yerle bir edip Rabba Kenti'ni kuşatırken Davut Yeruşalim'de kalıyordu. Yoav Rabba Kenti'ne saldırıp onu yerle bir etti. ² Davut Ammon Kralı'nın* başındaki tacı aldı. Değerli taşlarla süslü, ağırlığı bir talant† altını bulan tacı Davut'un başına koydular. Davut kentten çok miktarda mal yağmalayıp götürdü. ³ Orada yaşayan halkı dışarı çıkarıp testereyle, demir kazma ve baltayla yapılan işlerde çalıştırdı‡. Davut bunu bütün Ammon kentlerinde uyguladı. Sonra ordusuyla birlikte Yeruşalim'e döndü.

Filistliler'e Karşı Savaş (2Sa.21:15-22)

⁴ Bir süre sonra Filistliler'le Gezer'de savaş çıktı. Bu savaş sırasında Huşalı Sibbekay, Rafa soyundan Sippay'ı öldürünce, Filistliler boyun eğdiler.

* 19:6 “Bin talant”: Yaklaşık 34.5 ton. 20:1 2Sa.11:1 * 20:2 “Ammon Kralı'nın” ya da “Ammon'un ilahı Molek'in*”. † 20:2 “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg. ‡ 20:3 “Yapılan işlerde çalıştırdı” (bkz. 2Sa.15:31), Masoretik metin “Kesti”.

⁵ İsraililer'le Filistliler arasında çıkan bir başka savaşta Yair oğlu Elhanan, Gathlı Golyat'ın kardeşi Lahmi'yi öldürdü. Golyat'ın mızrağının sapı dokumacı tezgahının sırtığı gibiydi.

⁶ Gat'ta bir kez daha savaş çıktı. Orada dev gibi bir adam vardı. Elleri, ayakları altışar parmaklıydı. Toplam yirmi dört parmağı vardı. O da Rafa soyundandı. ⁷ Adam İsraililer'e meydan okuyunca, Davut'un kardeşi Şima'nın oğlu Yonatan onu öldürdü.

⁸ Bunlar Gat'taki Rafa soyundandı. Davut'la adamları tarafından öldürüldüler.

21

Davut Sayım Yapıyor (2Sa.24:1-25)

¹ Şeytan İsraililer'e karşı çıkıp İsrail'de sayım yapması için Davut'u kışkırttı. ² Davut Yoav'la halkın önderlerine, “Gidin, Beer-Şeva'dan Dan'a dek İsraililer'i sayın” dedi, “Sonra bana bilgi verin ki, halkın sayısını bileyim.”

³ Ama Yoav, “RAB halkını yüz kat daha çoğaltsın” diye karşılık verdi, “Ey efendim kral, bunlar hepsi senin kulların değil mi? Efendim neden bunu istiyor? Neden İsrail'i suça sürüklüyor?”

⁴ Gelgelelim kralın sözü Yoav'ın sözünden baskın çıktı. Böylece Yoav kralın yanından ayrılıp İsrail'in her yanını dolaşmaya gitti. Sonra Yerusolim'e dönerek ⁵ sayımın sonucunu Davut'a bildirdi: İsrail'de kılıç kuşanabilen bir milyon yüz bin, Yahuda'daysa dört yüz yetmiş bin kişi vardı.

⁶ Yoav Levililer'le Benyaminitliler'i saymadı; çünkü kralın bu konudaki buyruğunu benimsememişti. ⁷ Tanrı da yapıları uygun görmedi ve bu yüzden İsraililer'i cezalandırdı.

⁸ Davut Tanrı'ya, “Bunu yapmakla büyük günah işledim!” dedi, “Lütfen kulunun suçunu bağışla. Çünkü çok akılsızca davrandım.”

⁹ RAB Davut'un bilicisi Gad'a şöyle dedi: ¹⁰ “Gidip Davut'a de ki, ‘RAB şöyle diyor: Önüne üç seçenek koyuyorum. Bunlardan birini seç de sana onu yapayım.’”

¹¹ Gad Davut'a gidip şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Hangisini istiyorsun? ¹² Üç yıl kıtlık mı? Yoksa kılıçla seni kovalayan düşmanlarının önünde üç ay kaçıp yok olmak mı? Ya da RAB'bin kılıcının ve RAB'bin meleğinin bütün İsrail ülkesine üç gün salgın hastalık salmasını mı?’ Beni gönderene ne yanıt vereyim, şimdi iyice düşün.”

¹³ Davut, “Sıkıntım büyük” diye yanıtladı, “İnsan eline düşmektense, RAB'bin eline düşeyim. Çünkü O'nun acıması çok büyüktür.”

¹⁴ Bunun üzerine RAB İsrail ülkesine salgın hastalık gönderdi. Yetmiş bin İsraili öldü.

¹⁵ Tanrı Yerusolim'i yok etmek için bir melek gönderdi. Ama melek yıkıma başlayacağı sırada RAB onu gördü. Göndereceği yıkımdan vazgeçerek halkı yok eden meleğe, “Yeter artık! Elini çek” dedi. RAB'bin meleği Yevuslu Ornan'ın harman yerinde duruyordu.

¹⁶ Davut başını kaldırıp baktı. Elinde yalın bir kılıç olan RAB'bin meleğini gördü. Melek elini Yerusolim'in üzerine uzatmış, yerle gök arasında duruyordu. Çula sarınmış Davut'la halkın ileri gelenleri yüzüstü yere kapandılar.

¹⁷ Davut Tanrı'ya şöyle seslendi: “Halkın sayılmasını buyuran ben değil miydim? Günah işleyen benim, kötülük yapan benim. Ama bu koyunlar ne yaptı ki? Ya RAB Tanrım, ne olur beni ve babamın soyunu cezalandır. Bu salgın hastalığı halkın üzerinden kaldır.”

¹⁸ RAB'bin meleği Gad'a, Davut'un Yevuslu Ornan'ın harman yerine gidip RAB'be bir sunak kurmasını buyurdu. ¹⁹ Davut RAB'bin adıyla konuşan Gad'ın sözü uyarınca oraya gitti. ²⁰ Harman yerinde buğday döverken, Ornan arkasına dönüp meleği gördü. Yanındaki dört oğlu gizlendi. ²¹ Davut'un yaklaştığını gören Ornan, harman yerinden çıktı, varıp Davut'un önünde yüzüstü yere kapandı.

²² Davut Ornan'a, "RAB'be bir sunak kurmak üzere harman yerini bana sat" dedi, "Öyle ki, salgın hastalık halkın üzerinden kalksın. Harman yerini bana tam değerine satacaksın."

²³ Ornan, "Senin olsun!" diye karşılık verdi, "Efendim kral uygun gördüğünü yapsın. İşte yakmalık sunular için öküzleri, odun olarak düvenleri, tahıl sunusu olarak buğday veriyorum. Hepsini veriyorum."

²⁴ Ne var ki, Kral Davut, "Olmaz!" dedi, "Tam değerini ödeyip alacağım. Çünkü senin olanı RAB'be vermem. Karşılığını ödemedi yakmalık sunu sunmam."

²⁵ Böylece Davut harman yeri için Ornan'a altı yüz shekel* altın ödedi. ²⁶ Davut orada RAB'be bir sunak kurup yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sundu. RAB'be yakardı. RAB yakmalık sunu sunağında gökten gönderdiği ateşle onu yanıtladı.

²⁷ Bundan sonra RAB meleğe kılıcını kınına koymasını buyurdu. Melek buyruğa uydu. ²⁸ RAB'bin kendisine Yevuslu Ornan'ın harman yerinde yanıt verdiğini gören Davut, orada kurbanlar kesti. ²⁹ Musa'nın çölde RAB için yaptığı çadırı yakmalık sunu sunağı o sırada Givon'daki tapınma yerindeydi. ³⁰ Ama Davut Tanrı'ya danışmak için oraya gidemedi. Çünkü RAB'bin meleğinin kılıcından korkuyordu.

22

¹ Davut, "RAB Tanrı'nın Tapınağı ve İsrail için yakmalık sunu sunağı burada olacak" dedi.

Tapınak için Hazırlıklar

² Davut İsrail'de yaşayan yabancıların toplanmasını buyurdu. Tanrı'nın Tapınağı'nı kurmak için onları yontma taşlar hazırlamakla görevlendirdi. ³ Giriş kapılarının çivileri ve kenetleri için çok miktarda demir, tartılamayacak kadar çok tunç sağladı. ⁴ Ayrıca sayısız sedir tomruğu da sağladı. Çünkü Saydalılar'la Surlular Davut'a çok sedir tomruğu getirmişlerdi.

⁵ Davut, "Oğlum Süleyman genç ve deneyimsiz" dedi, "RAB için kurulacak tapınak bütün ulusların gözünde çok büyük, ünlü ve görkemli olmalı. Onun için hazırlık yapmalıyım." Böylece, ölmeden önce, tapınağın yapımı için büyük hazırlık yaptı.

⁶ Davut, oğlu Süleyman'ı yanına çağırdı. Onu İsrail'in Tanrısı RAB için bir tapınak kurmakla görevlendirdi. ⁷ Sonra Süleyman'a şöyle dedi: "Oğlum, Tanrım RAB'bin adına bir tapınak kurmak istedim. ⁸ Ama RAB bana, 'Sen çok kan döktün, büyük savaşlara katıldın' dedi, 'Benim adıma tapınak kurmayacaksın. Çünkü yeryüzünde gözümün önünde çok kan döktün. ⁹ Ama barışsever bir oğlun olacak. Onu her yandan kuşatan düşmanlarından kurtarıp rahata kavuşturacağım. Adı Süleyman* olacak. Onun döneminde İsrail'in barış ve güvenlik içinde yaşamasını sağlayacağım. ¹⁰ Adıma bir tapınak kuracak olan odur. O bana oğul olacak, ben de ona baba olacağım. Onun krallığının tahtını İsrail'de sonsuza dek sürdüreceğim.'

¹¹ "Şimdi, oğlum, RAB seninle olsun; Tanrın RAB kendisine tapınak kurman için verdiği söz uyarınca, seni başarılı kılsın. ¹² Tanrın RAB seni İsrail'e önder atadığı zaman yasasını yerine getirmen için sana sağgörü ve anlayış versin. ¹³ RAB'bin İsrail'e Musa aracılığıyla verdiği kurallara, ilkelere dikkatle uyarsan, başarılı olacaksın. Güçlü ve yürekli ol! Korkma, yılma!

¹⁴ "İşte sıkıntılar içinde RAB'bin Tapınağı için yüz bin talant† altın, bir milyon talant‡ gümüş, tartılamayacak kadar çok miktarda tunç, demir, tomruk ve taş sağladım. Sen de bunlara ekleyebilirsin. ¹⁵ Birçok işçin var. Taşçıların, duvarcılarının, marangozların ve her

* **21:25** "Altı yüz shekel": Yaklaşık 6.9 kg. **22:7** 2Sa.7:1-16; 1Ta.17:1-14 * **22:9** "Süleyman": İbranice "Barış" sözcüğüyle aynı kökten gelmektedir. **22:13** Yşu.1:6-9 † **22:14** "Yüz bin talant": Yaklaşık 3450 ton. ‡ **22:14** "Bir milyon talant": Yaklaşık 34500 ton.

tür işte hünerli adamların var. ¹⁶ Ölçülemeyecek kadar altının, gümüşün, tuncun, demirin de var. Haydi, işi başlat. RAB seninle olsun!”

¹⁷ Davut bütün İsrail önderlerine oğlu Süleyman'a yardım etmelerini buyurdu. ¹⁸ Onlara, “Tanrınız RAB sizinle değil mi?” dedi, “Her yanda sizi rahata kavuşturmadı mı? Çünkü bu ülkede yaşayanları elime teslim etti. Bu yüzden ülke RAB'bin ve halkının yönetimi altındadır. ¹⁹ Şimdi yüreğinizi ve canınızı Tanrınız RAB'be adayarak O'na yönelin. RAB Tanrı'nın Tapınağı'nı yapmaya başlayın. Öyle ki, RAB'bin adına kuracağınız tapınağa RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* ve Tanrı'ya ait kutsal eşyaları getiresiniz.”

23

¹ Davut çok yaşlanınca, oğlu Süleyman'ı İsrail Kralı yaptı.

Levililer'in Görevleri

² Davut İsrail'in bütün önderlerini, kâhinleri, Levililer'i bir araya topladı. ³ Otuz ve daha yukarı yaştaki Levililer sayıldı. Toplamı otuz sekiz bin erkekti. ⁴ Bunlardan yirmi dört bini RAB'bin Tapınağı'nın işlerini gözetecek, altı bini memur ve yargıç olacaktı; ⁵ dört bini kapı nöbetçisi olacak, dört bini de Davut'un RAB'bi övmek için sağladığı çalgıları çalacaktı.

⁶ Davut Levililer'i Levi'nin oğullarına göre bölümlere ayırdı: Gerşon, Kehat, Merari.

⁷ Gerşonlular: Ladan, Şimi.

⁸ Ladan'ın oğulları: İlk oğlu Yehiel, Zetam, Yoel. Toplam üç kişiydi.

⁹ Bunlar Ladan boyunun boy başlarıydı. Şimi'nin oğulları: Şelomit, Haziël, Haran. Toplam üç kişiydi.

¹⁰ Şimi'nin öbür oğulları: Yahat, Ziza, Yeuş, Beria. Bu dördü Şimi'nin oğullarıydı. ¹¹ Yahat ilk, Ziza ikinci oğuldu. Ancak Yeuş'la Beria'nın çok sayıda oğulları olmadığı için bir boy sayıldılar.

¹² Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. Toplam dört kişi.

¹³ Amram'ın oğulları: Harun, Musa.

Harun'la oğulları en kutsal eşyaları korumak, RAB'bin önünde buhur yakmak, O'na hizmet etmek ve sonsuza dek O'nun adına halkı kutsamak için atandılar. ¹⁴ Tanrı adamı Musa'nın oğulları da Levi oymağından sayıldı.

¹⁵ Musa'nın oğulları: Gerşom, Eliezer.

¹⁶ Gerşom'un oğulları: Önder Şevuel.

¹⁷ Eliezer'in oğlu: Önder Rehavya. Eliezer'in başka oğlu yoktu. Rehavya'nınsa birçok oğlu vardı.

¹⁸ Yishar'ın oğulları: Önder Şelomit.

¹⁹ Hevron'un oğulları: İlk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yahaziël, dördüncüsü Yekamam.

²⁰ Uzziel'in oğulları: İlk oğlu Mika, ikincisi Yişşıya.

²¹ Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi.

Mahli'nin oğulları: Elazar, Kiş.

²² Elazar oğul sahibi olmadan öldü. Ama kızları vardı. Amcaları Kiş'in oğulları onlarla evlendi.

²³ Muşi'nin oğulları: Mahli, Eder, Yeremot. Toplam üç kişi.

²⁴ Boylarına göre Levioğulları bunlardı. Boy başlarının her biri kendi adıyla sayıldı. Yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer, RAB'bin Tapınağı'nın işlerinde görev aldılar.

²⁵ Çünkü Davut, “İsrail'in Tanrısı RAB halkını rahata kavuşturdu” demişti, “Yeruşalim'i de sonsuza dek kendine konut seçti. ²⁶ Onun için Levililer'in RAB'bin Çadırı'nı ve tapınma

hizmetinde kullanılan eşyaları taşımalarına artık gerek yok.” ²⁷ Davut'un son buyruğu uyarınca, yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer sayıldı.

²⁸ Levililer'in görevi RAB'bin Tapınağı'nın hizmetinde Harunoğulları'na yardım etmektir: Avlulardan, odalardan, kutsal eşyaların arınmasından ve Tanrı'nın Tapınağı'ndaki öbür hizmetlerden sorumluydular. ²⁹ Adak ekmeklerinden, tahıl sunusu için kullanılan ince undan, mayasız ince ekmekten, sacda pişirilen yiyeceklerden ve zeytinyağıyla karıştırılan sunulardan, her tür hacim ve uzunluk ölçülerinden onlar sorumluydu. ³⁰ RAB'be şükretmek, övgüler sunmak üzere her sabah ve akşam tapınakta hazır bulunacaklardı. ³¹ Şabat Günü, Yeni Ay Töreni ve öbür bayramlarda RAB'be yakmalık sunular sunulduğunda da hazır bulunacaklardı. RAB'bin önünde, kendileri için belirlenen ilkeler uyarınca uygun sayıda sürekli hizmet edeceklerdi.

³² Böylece Levililer Buluşma Çadırı'na ve kutsal yere bakma, RAB'bin Tapınağı'nın hizmetinde kardeşleri Harunoğulları'na yardım etme görevini üstlendiler.

24

Kâhinlerin Görevleri

¹ Harunoğulları'nın bağlı oldukları bölükler: Harun'un oğulları: Nadav, Avihi, Elazar, İtamar. ² Nadav'la Avihi babalarından önce, oğul sahibi olamadan öldüler. Onun için Elazar'la İtamar kâhinlik yaptılar. ³ Davut Elazar soyundan Sadok'la İtamar soyundan Ahimelek'in yardımıyla Harunoğulları'nı yaptıkları göreve göre bölüklere ayırdı. ⁴ Elazaroğulları arasında İtamaroğulları'ndan daha çok önder olduğundan, buna göre bölündüler: Elazaroğulları'ndan on altı boy başı, İtamaroğulları'ndan ise sekiz boy başı çıktı. ⁵ Gerek Elazaroğulları, gerekse İtamaroğulları arasında kutsal yerden ve Tanrı'yla ilgili hizmetlerden sorumlu önderler vardı. Bu yüzden atanmaları kayırlmaksızın kurayla yapıldı.

⁶ Levili Netanel oğlu Yazman Şemaya, kralın ve görevlileri Kâhin Sadok, Aviyatar oğlu Ahimelek, kâhinler ve Levililer'in boy başlarının gözü önünde kura çekimini kaydetti. Kura sırayla, bir Elazar ailesinden, bir İtamar ailesinden çekildi.

⁷ Birinci kura Yehoyariv'e düştü,

İkincisi Yedaya'ya.

⁸ Üçüncüsü Harim'e,

Dördüncüsü Seorim'e,

⁹ Beşincisi Malkiya'ya,

Altıncısı Miyamin'e,

¹⁰ Yedincisi Hakkos'a,

Sekizincisi Aviya'ya,

¹¹ Dokuzuncusu Yeşu'ya,

Onuncusu Şekanya'ya,

¹² On birincisi Elyášiv'e,

On ikincisi Yakim'e,

¹³ On üçüncüsü Huppa'ya,

On dördüncüsü Yeşevav'a,

¹⁴ On beşincisi Bilga'ya,

On altıncısı İmmer'e,

¹⁵ On yedincisi Hezir'e,

On sekizincisi Happises'e,

¹⁶ On dokuzuncusu Petahya'ya,

Yirmincisi Yehezkel'e,

¹⁷ Yirmi birincisi Yakin'e,
Yirmi ikincisi Gamul'a,

¹⁸ Yirmi üçüncüsü Delaya'ya,
Yirmi dördüncüsü Maazya'ya düştü.

¹⁹ İsrail'in Tanrısı RAB'bin buyruğu uyarınca ataları Harun'un verdiği ilkelere göre RAB'bin Tapınağı'na gidip görev yapma sırası buydu.

²⁰ Öbür Levililer:
Amramoğulları'ndan Şuvel,
Şuveloğulları'ndan Yehdeya.

²¹ Rehavyaoğulları'ndan Önder Yişşiya.

²² Yisharoğulları'ndan Şelomot,
Şelomotoğulları'ndan Yahat.

²³ Hevron'un oğulları: İlk oğlu Yeriya, ikincisi Amarya, üçüncüsü Yahaziel, dördüncüsü Yekamam.

²⁴ Uzziel'in oğlu: Mika.

Mika'nın oğlu: Şamir.

²⁵ Mika'nın kardeşi: Yişşiya.

Yişşiya'nın oğlu: Zekeriya.

²⁶ Merarioğulları: Mahli, Muşi, Yaaziya.

²⁷ Merari'nin torunlarından Yaaziya'nın oğulları: Şoham, Zakkur, İvri.

²⁸ Mahli'den: Elazar. Elazar'ın oğlu olmadı.

²⁹ Kiş'ten: Kiş oğlu Yerahmeel.

³⁰ Muşi'nin oğulları: Mahli, Eder, Yerimot.

Levi soyundan gelen boylar bunlardır. ³¹ Bunlar da kardeşleri Harunoğulları gibi, Kral Davut'un, Sadok'un, Ahimelek'in, kâhinler ve Levililer'in boy başlarının gözü önünde kura çekti. Büyük boy başları da, kardeşleri olan küçük boy başları da kura çektiler.

25

Ezgciler

¹ Davut'la ordu komutanları hizmet için Asaf'ın, Heman'ın, Yedutun'un bazı oğullarını ayırdılar. Bunlar lir, çenk ve ziller eşliğinde peygamberlikte bulunacaklardı. Bu göreve atanınların listesi şuydu:

² Asaf'ın oğullarından: Zakkur, Yusuf, Netanya, Aşarela. Bunlar kralın buyruğu uyarınca peygamberlikte bulunan Asaf'ın yönetimi altındaydılar.

³ Yedutun'un oğullarından: Gedalya, Seri, Yeşaya, Şimi, Haşavya, Mattitya. Toplam altı kişiydi. Lir eşliğinde peygamberlikte bulunan, RAB'be şükür ve övgü sunan babaları Yedutun'un sorumluluğu altındaydılar.

⁴ Heman'ın oğullarından: Bukkiya, Mattanya, Uzziel, Şevuel, Yerimot, Hananya, Hanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Ezer, Yoşbekaşa, Malloti, Hotir, Mahaziot. ⁵ Hepsi kralın bilicisi Heman'ın oğullarıydı. Tanrı'nın sözü uyarınca bu oğullar Heman'ı güçlendirmek için ona verilmişti. Tanrı Heman'a on dört oğulla üç kız verdi. ⁶ Bunların tümü babalarının sorumluluğu altında RAB Tanrı'nın Tapınağı'nda hizmet etmek için zil, çenk ve lirler eşliğinde ezgi söylediler. Asaf, Yedutun, Heman kralın sorumluluğu altındaydı. ⁷ RAB'be ezgi okumak için eğitilmiş yetenekli Levililer'in toplamı 288 kişiydi. ⁸ Bunların her biri, büyük küçük, öğretmen öğrenci ayrımı yapılmaksızın, görev dağıtımı için kura çekti.

⁹ Birinci kura Asaf soyundan Yusuf'a düştü; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi*.

İkincisi Gedalya'ya; kendisi, kardeşleri ve oğullarıyla birlikte 12 kişi.

¹⁰ Üçüncüsü Zakkur'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

* **25:9** Septuaginta "Oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi". Bu tümce Masoretik metinde geçmemektedir.

- 11 Dördüncüsü Yisri'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 12 Beşincisi Netanya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 13 Altıncısı Bukkiya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 14 Yedincisi Yesarela'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 15 Sekizincisi Yeşaya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 16 Dokuzuncusu Mattanya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 17 Onuncusu Şimi'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 18 On birincisi Azarel'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 19 On ikincisi Haşavya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 20 On üçüncüsü Şuvel'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 21 On dördüncüsü Mattitya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 22 On beşincisi Yeremot'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 23 On altıncısı Hananya'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 24 On yedincisi Yoşbekaşa'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 25 On sekizincisi Hanani'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 26 On dokuzuncusu Malloti'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 27 Yirmincisi Eliata'ya; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 28 Yirmi birincisi Hotir'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 29 Yirmi ikincisi Giddalti'ye; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 30 Yirmi üçüncüsü Mahaziot'a; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.
- 31 Yirmi dördüncüsü Romamti-Ezer'e; oğulları ve kardeşleriyle birlikte 12 kişi.

26

Tapınak Kapı Nöbetçileri

¹ Kapı nöbetçilerinin bölükleri:

Korahlılar'dan: Asafoğulları'ndan Kore oğlu Meşelemya.

² Meşelemya'nın oğulları: İlk oğlu Zekeriya, ikincisi Yediael, üçüncüsü Zevadya, dördüncüsü Yatniel, ³ beşincisi Elam, altıncısı Yehohanan, yedincisi Elyehoenay.

⁴ Ovet-Edom'un oğulları: İlk oğlu Şemaya, ikincisi Yehozavat, üçüncüsü Yoah, dördüncüsü Sakâr, beşincisi Netanel, ⁵ altıncısı Ammiel, yedincisi İssakar, sekizincisi Peulletay. Çünkü Tanrı Ovet-Edom'u kutsamıştı.

⁶ Ovet-Edom'un oğlu Şemaya'nın oğulları vardı. Bunlar yetenekli olduklarından boy başlarıydılar. ⁷ Şemaya'nın oğulları: Otni, Refael, Ovet, Elzavat. Şemaya'nın akrabaları Elihu ile Şemakya da yiğit adamlardı. ⁸ Bunların tümü Ovet-Edom soyundandı. Onlar da, oğullarıyla akrabaları da yiğit, görevlerinde becerikli kişilerdi. Ovet-Edom soyundan 62 kişi vardı.

⁹ Meşelemya'nın 18 becerikli oğlu ve akrabası vardı.

¹⁰ Merarioğulları'ndan Hosa'nın oğulları: İlki Şimri'ydi. –Şimri ilk oğul olmadığı halde babası onu önder atamıştı.– ¹¹ İkincisi Hilkiya, üçüncüsü Tevalya, dördüncüsü Zekeriya. Hosa'nın oğullarıyla akrabalarının toplamı 13 kişiydi.

¹² RAB'bin Tapınağı'nda Levili kardeşleri gibi görev yapan kapı nöbetçisi bölükler ve başlarındaki adamlar bunlardır. ¹³ Her kapı için her aile büyük, küçük ayırmadan kura çekti.

¹⁴ Kurada Doğu Kapısı Şelemya'ya düştü. Sonra bilge bir danışman olan oğlu Zekeriya için kura çekildi. Ona Kuzey Kapısı düştü. ¹⁵ Güney Kapısı Ovet-Edom'a, depo için çekilen kura da oğullarına düştü. ¹⁶ Batı Kapısı ile yukarı yol üzerindeki Şalleket Kapısı için çekilen kuralar Şuppim'le Hosa'ya düştü.

Her ailenin nöbet zamanları sırayla birbirini izliyordu.

¹⁷ Doğu Kapısı'nda günde altı, Kuzey Kapısı'nda dört, Güney Kapısı'nda dört, depolarda da ikişerden dört Levili nöbetçi vardı. ¹⁸ Batı Kapısı'na bakan avlu içinse, yolda dört, avluda iki nöbetçi bekliyordu.

¹⁹ Korah ve Merari soyundan gelen kapı nöbetçilerinin bölükleri bunlardı.

Hazinelerden Sorumlu Kişiler

²⁰ Levili Ahiya Tanrı'nın Tapınağı'nın hazinelerinden ve Tanrı'ya adanmış armağanlardan sorumluydu.

²¹ Ladanoğulları: Ladan soyundan gelen Gerşonoğulları, Ladan boyunun boy başları Gerşonlu Yehieli ve oğullarıydı.

²² Yehieli'nin oğulları: Zetam'la kardeşi Yoel. Bunlar RAB'bin Tapınağı'nın hazinelerinden sorumluydu.

²³ Amram, Yishar, Hevron, Uzziel soylarından şu kişilere görev verildi:

²⁴ Musa oğlu Gerşom'un soyundan Şevuel tapınak hazinelerinin baş sorumlusuydu.

²⁵ Eliezer soyundan gelen kardeşleri: Rehavya Eliezer'in oğluydu, Yeşaya Rehavya'nın oğluydu, Yoram Yeşaya'nın oğluydu, Zikri Yoram'ın oğluydu, Şelomit Zikri'nin oğluydu. ²⁶ Şelomit'le kardeşleri boy başlarının, Kral Davut'un binbaşılarının, yüzbaşılarının ve öbür ordu komutanlarının verdiği armağanların saklandığı hazinelerden sorumluydular. ²⁷ Bunlar savaşta yağmalanan mallardan bir kısmını RAB'bin Tapınağı'nın onarımı için ayırdılar. ²⁸ Bilici Samuel'in, Kiş oğlu Saul'un, Ner oğlu Avner'in, Seruya oğlu Yoav'ın verdiği armağanlarla öbür armağanlardan da Şelomit'le kardeşleri sorumluydu.

Levililer'in Öbür Görevleri

²⁹ Yisharlılar'dan: Kenanya ile oğulları İsrail'de memur ve yargıç olarak tapınak dışındaki işlere bakmakla görevlendirildiler.

³⁰ Hevronlular'dan: Haşavya ile kardeşleri –bin yedi yüz yiğit adam– RAB'bin işlerine ve kralın hizmetine bakmak için İsrail'in Şeria Irmağı'nın batı yakasında kalan bölgesine atanmıştı. ³¹ Aile soy kütüğündeki kayıtlara göre Yeriya Hevronlular'ın boy başıydı. Davut'un krallığının kırkıncı yılında kayıtlar incelendi ve Gilat'taki Yazer'de Hevronlular arasında yiğit savaşçılar bulundu. ³² Yeriya'nın aile başları olan iki bin yedi yüz akrabası vardı. Kral Davut bu yiğit adamları Tanrı'nın ve kralın işlerine bakmaları için Rubenliler'e, Gadlılar'a, Manaşşe oymağının yarısına yönetici olarak atadı.

27

Ordudaki Görevliler

¹ İsrail'de görev yapan İsrailli boy başlarının, binbaşılarla yüzbaşılardan ve görevlilerin listesi. Bunlar değişen birliklerde yıl boyunca aydan aya her konuda krala hizmet ederlerdi. Her birlik 24 000 kişiden oluşurdu.

² Birinci ay için birinci birliğin komutanı Zavdiel oğlu Yaşovam'dı. Komutasındaki birlik 24 000 kişiden oluşuyordu. ³ Birinci ay için görevlendirilen ordunun başkomutanı Yaşovam, Peres soyundandı.

⁴ İkinci ay için ikinci birliğin komutanı Ahohlu Doday'dı. Miklot bu birliğin baş görevlisiydi. Doday komutasındaki birlik 24 000 kişiden oluşuyordu.

⁵ Üçüncü ay için üçüncü birliğin komutanı Kâhin Yehoyada oğlu önder Benaya'ydı. Komutasındaki birlik 24 000 kişiden oluşuyordu. ⁶ Otuz yiğitlerden biri ve Otuzlar'ın önderi olan Benaya'ydı bu. Oğlu Ammizavat da onun birliğinde görevliydi.

⁷ Dördüncü ay için dördüncü birliğin komutanı Yoav'ın kardeşi Asahel'di. Sonradan yerine oğlu Zevadya geçti. Birliğinde 24 000 kişi vardı.

⁸ Beşinci ay için beşinci birliğin komutanı Yizrahlı Şamhut'tu. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

⁹ Altıncı ay için altıncı birliğin komutanı Tekoalı İkkeş oğlu İra'ydı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹⁰ Yedinci ay için yedinci birliğin komutanı Efrayimoğulları'ndan Pelonlu Heles'ti. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹¹ Sekizinci ay için sekizinci birliğin komutanı Zerahlılar'dan Huşalı Sibbekay'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹² Dokuzuncu ay için dokuzuncu birliğin komutanı Benyaminoğulları'ndan Anatotlu Aviezer'di. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹³ Onuncu ay için onuncu birliğin komutanı Zerahlılar'dan Netofalı Mahray'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹⁴ On birinci ay için on birinci birliğin komutanı Efrayimoğulları'ndan Piratonlu Benaya'ydı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

¹⁵ On ikinci ay için on ikinci birliğin komutanı Otniel soyundan Netofalı Helday'dı. Komutasındaki birlikte 24 000 kişi vardı.

İsrail Oymaklarının Yöneticileri

¹⁶ İsrail oymaklarının yöneticileri:

Ruben oymağı: Zikri oğlu Eliezer.

Şimon oymağı: Maaka oğlu Şefatya.

¹⁷ Levi oymağı: Kemuel oğlu Haşavya.

Harunoğulları: Sadok.

¹⁸ Yahuda oymağı: Davut'un kardeşlerinden Elihu.

İssakar oymağı: Mikael oğlu Omri.

¹⁹ Zevulun oymağı: Ovadya oğlu Yişmaya.

Naftali oymağı: Azriel oğlu Yerimot.

²⁰ Efrayimoğulları: Azazya oğlu Hoşea.

Manaşşe oymağının yarısı: Pedaya oğlu Yoel.

²¹ Gilat'taki Manaşşe oymağının öbür yarısı: Zekeriya oğlu Yiddo.

Benjamin oymağı: Avner oğlu Yaasiel.

²² Dan oymağı: Yeroham oğlu Azarel.

İsrail oymaklarının yöneticileri bunlardı.

²³ Davut yirmi ve daha aşağıdaki yaştakilerin sayımını yapmadı. Çünkü RAB İsrail'i gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağına söz vermişti. ²⁴ Seruya oğlu Yoav da başladığı sayımı bitirmedi. Bu sayımdan ötürü RAB İsrail'e öfkелendi. Bu yüzden sayımın sonucu Kral Davut'un tarihinde yazılmadı.

Kralın Yöneticileri

²⁵ Kralın hazinelerine yönetici olarak Adiel oğlu Azmavet atanmıştı. Açık bölgelerdeki, kentlerdeki, köylerdeki, kalelerdeki depolardan da Uzziya oğlu Yehonatan sorumluydu.

²⁶ Toprağı süren tarım işçilerinden: Keluv oğlu Ezri,

²⁷ Bağlardan: Ramalı Şimi,

Üzümlerden ve şarap mahzenlerinden: Şefamlı Zavdi,

²⁸ Şefela bölgesindeki zeytinliklerden ve yabanıl incir ağaçlarından: Gederli Baal-Hanan,

Zeytinyağı depolarından: Yoaş,

²⁹ Şaron'da otlatılan sığırlardan: Şaronlu Şitray,

Vadilerdeki sığırlardan: Adlay oğlu Şafat,

³⁰ Develerden: İsmaili Ovil,

Eşeklerden: Meronotlu Yehdeya,

³¹ Davarlardan: Hacerli Yaziz sorumluydu.

Bunların hepsi Kral Davut'un servetinden sorumlu yöneticilerdi.

³² Davut'un amcası Yehonatan anlayışlı bir yazman ve danışmandı.

Hakmoni oğlu Yehiel kralın oğullarına bakardı.

³³ Ahitofel kralın danışmanıydı.

Arklı Huşay kralın dostuydu.

³⁴ Ahitofel'den sonra yerine Benaya oğlu Yehoyada'yla Aviyatar geçti.

Yoav kralın ordu komutanıydı.

28

Davut'un Tapınakla İlgili Tasarıları

¹ Davut İsrail'deki bütün yöneticilerin –oymak başlarının, kralın hizmetindeki birlik komutanlarının, binbaşılardan, yüzbaşılardan, kralla oğullarına ait servetten ve sürüden sorumlu kişilerin, saray görevlilerinin, bütün güçlü adamların ve yiğit savaşçıların– Yeruşalim'de toplanmasını buyurdu.

² Kral Davut ayağa kalkıp onlara şöyle dedi: “Ey kardeşlerim ve halkım, beni dinleyin! RAB'bin Antlaşma Sandığı, Tanrımız'ın ayak basacağı için kalıcı bir yer yapmak istedim. Konutun yapımı için hazırlık yaptım. ³ Ama Tanrı bana, ‘Adıma bir tapınak kurmayacak’ dedi, ‘Çünkü sen savaşçı birisin, kan döktün.’

⁴ “İsrail'in Tanrısı RAB, sonsuza dek İsrail Kralı olmam için bütün ailem arasından beni seçti. Önder olarak Yahuda'yı, Yahuda oymağından da babamın ailesini seçti. Babamın oğulları arasından beni bütün İsrail'in kralı yapmayı uygun gördü. ⁵ Bütün oğullarım arasından –RAB bana birçok oğul verdi– İsrail'de RAB'bin krallığının tahtına oturtmak için oğlum Süleyman'ı seçti. ⁶ RAB bana şöyle dedi: ‘Tapınağımı ve avlularımı yapacak olan oğlum Süleyman'dır. Onu kendime oğul seçtim. Ben de ona baba olacağım. ⁷ Bugün yaptığı gibi buyruklarına, ilkelerime dikkatle uyarsa, krallığını sonsuza dek sürdüreceğim.’

⁸ “Şimdi, Tanrımız'ın önünde, RAB'bin topluluğu olan bütün İsrail'in gözü önünde size sesleniyorum: Tanrınız RAB'bin bütün buyruklarına uymaya dikkat edin ki, bu verimli ülkeyi mülk edinip sonsuza dek çocuklarınıza miras olarak veresiniz.

⁹ “Sen, ey oğlum Süleyman, babanın Tanrısı'nı tanı. Bütün yüreğinle ve istekle O'na kulluk et. Çünkü RAB her yüreği araştırır, her düşüncenin ardındaki amacı saptar. Eğer O'na yönelirsen, kendisini sana buldurur. Ama O'nu bırakırsan, seni sonsuza dek reddeder. ¹⁰ Şimdi dinle! Tapınağı yapmak için RAB seni seçti. Yürekli ol, işe başla!”

¹¹ Davut tapınağa ait eyvanın, binaların –hazine odalarının, yukarıyla iç odaların ve Bağışlanma Kapağı'nın bulunduğu yerin– tasarılarını oğlu Süleyman'a verdi. ¹² Ruh aracılığıyla kendisine açıklanan bütün tasarıları verdi: RAB'bin Tapınağı'nın avlularıyla çevredeki bütün odaların, Tanrı'nın Tapınağı'nın hazinelerinin, adanmış armağanların konulacağı yerlerin ölçülerini verdi. ¹³ Kâhinlerle Levililer'in bölüklerine ilişkin kuralları, RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet ve hizmette kullanılan bütün eşyalarla ilgili ilkeleri, ¹⁴ değişik hizmetlerde kullanılan altın eşyalar için saptanan altın miktarını, değişik hizmetlerde kullanılan gümüş eşyalar için saptanan gümüş miktarını, ¹⁵ altın kandilliklerle kandiller –her bir altın kandillikle kandil– için saptanan altını, her kandillik için saptanan altını, her kandillik için saptanan gümüşü, ¹⁶ adak ekmeklerinin dizildiği masalar için belirlenen altını, gümüş masalar için gümüşü, ¹⁷ büyük çatalar, çanaklar ve testiler için belirlenen saf altını, her altın tas için saptanan altını, her gümüş tas için saptanan gümüşü, ¹⁸ buhur sunağı için saptanan saf altın miktarını bildirdi. Davut arabanın –RAB'bin Antlaşma Sandığı'na kanatlarını yayarak onu örten

altın Keruvlar'ın*- tasarısını da verdi. ¹⁹ “Bütün bunlar RAB'bin eli üzerimde olduğu için bana bildirildi” dedi, “Ben de tasarının bütün ayrıntılarını yazılı olarak veriyorum.”

²⁰ Sonra oğlu Süleyman'a, “Güçlü ve yürekli ol!” dedi, “İşe giriş. Korkma, yılma. Çünkü benim Tanrım, RAB Tanrı seninledir. RAB'bin Tapınağı'nın bütün yapım işleri bitinceye dek seni başarısızlığa uğratmayacak, seni bırakmayacaktır. ²¹ Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işleri için kâhinlerle Levililer'in bölükleri burada hazır bekliyor. Her tür yapım işinde usta ve istekli adamlar sana yardım edecek. Önderler de bütün halk da senin buyruklarını bekliyor.”

29

Tapınağın Yapımı için Verilen Armağanlar

¹ Kral Davut bütün topluluğa şöyle dedi: “Tanrı'nın seçtiği oğlum Süleyman genç ve deneyimsizdir. İş büyüktür. Çünkü bu tapınak insan için değil, RAB Tanrı içindir. ² Tanrım'ın Tapınağı'na gereç sağlamak için var gücümle çalıştım. Altın eşyalar için altın, gümüş için gümüş, tunç için tunç, demir için demir, ahşap için ağaç sağladım. Ayrıca oniks, kakma taşlar, süs taşları, çeşitli renklerde değerli taşlar ve çok miktarda mermer sağladım. ³ Bu kutsal tapınak için sağladıklarımın yanı sıra, Tanrım'ın Tapınağı'na sevgim yüzünden, kişisel servetimden de altın ve gümüş de veriyorum: ⁴ Üç bin talant* Ofir altını ve tapınağın duvarlarını kaplamak için yedi bin talant† kaliteli gümüş. ⁵ Bunları altın, gümüş gerektiren işlerde ve sanatkârların el işçiliğinde kullanılmak üzere veriyorum. Kim bugün kendini RAB'be adanmak istiyor?”

⁶ Bunun üzerine boy başları, İsrail'in oymak önderleri, binbaşılar, yüzbaşılar ve saray yöneticileri gönülden armağanlar verdiler. ⁷ Tanrı'nın Tapınağı'nın yapımı için beş bin talant‡, on bin darik§ altın, on bin talant* gümüş, on sekiz bin talant† tunç, yüz bin talant‡ demir bağışladılar. ⁸ Değerli taşları olanlar, Gersonlu Yehiel'in denetiminde, bunları RAB'bin Tapınağı'nın hazinesine verdi. ⁹ Halk verdiği armağanlar için seviniyordu. Çünkü herkes RAB'be içtenlikle ve gönülden vermişti. Kral Davut da çok sevinçliydi.

Davut'un Övgüsü

¹⁰ Davut bütün topluluğun gözü önünde RAB'bi övdü. Şöyle dedi:

“Ey atamız İsrail'in Tanrısı RAB,
Sonsuzluk boyunca sana övgüler olsun!

¹¹ Ya RAB, büyüklük, güç, yücelik,
Zafer ve görkem senindir.
Gökte ve yerde olan her şey senindir.
Egemenlik senindir, ya RAB!
Sen her şeyden yücesin.

¹² Zenginlik ve onur senden gelir.
Her şeye egemensin.
Güç ve yetki senin elindedir.
Birini yükseltmek ve güçlendirmek
Senin elindedir.

¹³ Şimdi, ey Tanrımız, sana şükrederiz,
Görkemli adını överiz.

¹⁴ “Ama ben kimim, halkım kim ki, böyle gönülden armağanlar verebilelim? Her şey sendendir. Biz ancak senin elinden aldıklarımızı sana verdik. ¹⁵ Senin önünde garibiz,

29:1 1Ta.22:5 * **29:4** “Üç bin talant”: Yaklaşık 100 ton. † **29:4** “Yedi bin talant”: Yaklaşık 240 ton. ‡ **29:7** “Beş bin talant”: Yaklaşık 170 ton. § **29:7** “On bin darik”: Yaklaşık 85 kg. * **29:7** “On bin talant”: Yaklaşık 345 ton. † **29:7** “On sekiz bin talant”: Yaklaşık 620 ton. ‡ **29:7** “Yüz bin talant”: Yaklaşık 3450 ton. **29:11** Mat.6:13

yabancıyız atalarımız gibi. Yeryüzündeki günlerimiz bir gölge gibidir, kalıcı değildir. ¹⁶ Ya RAB Tanrımız, kutsal adına bir tapınak yapmak için sağladığımız bu büyük servet senin elindendir, hepsi senindir. ¹⁷ Yüreği sınadığını, doğruluktan hoşlandığını bilirim. Her şeyi içtenlikle, gönülden verdim. Şimdi burada olan halkının sana nasıl istekle bağışlar verdiğini sevinçle gördüm. ¹⁸ Ya RAB, atalarımız İbrahim'in, İshak'ın, İsrail'in Tanrısı, bu isteği sonsuza dek halkının yüreğinde ve düşüncesinde tut, onların sana bağlı kalmalarını sağla. ¹⁹ Oğlum Süleyman'a bütün buyruklarına, uyarılarına, kurallarına uymak, hazırlığını yaptığım tapınağı kurmak için istekli bir yürek ver.”

²⁰ Sonra Davut bütün topluluğa, “Tanrınız RAB'bi övün!” dedi. Böylece hepsi atalarının Tanrısı RAB'bi övdü; Tanrı'nın ve kralın önünde başlarını eğip yere kapandı.

Süleyman Kral Olarak Yağla Kutsanıyor

²¹ Ertesi gün halk RAB'be kurbanlar kesip yakmalık sunular sundu: Bin boğa, bin koç, bin kuzunun yanısıra, bütün İsraililer için dökmelik sunular ve birçok başka kurban. ²² O gün İsraililer büyük bir sevinçle RAB'bin önünde yiyip içtiler.

Bundan sonra Davut oğlu Süleyman'ı ikinci kez kral olarak onayladılar. Süleyman'ı RAB'bin önünde önder, Sadok'u da kâhin olarak meshettiler. ²³ Böylece Süleyman babası Davut'un yerine RAB'bin tahtına oturdu. Başarılı oldu. Bütün İsrail halkı onun sözüne uydu. ²⁴ Yöneticilerin, güçlü kişilerin ve Davut'un oğullarının tümü Kral Süleyman'a bağlı kalacaklarına söz verdiler. ²⁵ RAB bütün İsraililer'in gözünde Süleyman'ı çok yükseltti ve daha önce İsrail'de hiçbir kralın erişemediği bir krallık görkemiyle donattı.

Davut'un Ölümü (1Kr:2:10-12)

²⁶ İşay oğlu Davut bütün İsrail'de krallık yaptı. ²⁷ Yedi yıl Hevron'da, otuz üç yıl Yeruşalim'de olmak üzere toplam kırk yıl İsrail'de krallık yaptı. ²⁸ Güzel bir yaşlılık döneminde öldü. Zenginlik ve onur dolu günler yaşadı. Yerine oğlu Süleyman kral oldu.

²⁹ Kral Davut'un krallığı dönemindeki öteki olaylar, başından sonuna dek Bilici Samuel'in, Peygamber Natan'ın, Bilici Gad'ın tarihinde yazılıdır. ³⁰ Krallığı dönemindeki bütün ayrıntılar, ne denli güçlü olduğu, başından geçen olaylar, İsrail'de ve çevredeki ülkelerde olup bitenler bu tarihte yazılıdır.

2.TARİHLER

GİRİŞ

1.Tarihler'in devamı olan 2.Tarihler Kral Süleyman'ın yaptığı işleri ve dönemindeki olayları anlatır. Yarovam önderliğindeki kuzey oymakları Kral Süleyman'ın yerine geçen oğlu Rehavam'a karşı ayaklanır ve krallık ikiye bölünür. İ.Ö. 586 yılında Yerusâlim'in düşüşüne ve Babil sürgününe dek olaylar güneydeki Yahuda krallığı etrafında gelişir. Kitap Pers Kralı Koreş'in Yahudiler'in Babil'den Yerusâlim'e dönmelerine izin vermesiyle son bulur.

Ana Hatlar:

1:1-9:31 Süleyman'ın krallığı

a.1:1-17 İlk yıllar

b.2:1-7:10 Tapınak kuruluyor

c.7:11-9:31 Son yıllar

10:1-19 Kuzeydeki oymakların başkaldırışı

11:1-36:12 Yahuda kralları

36:13-21 Yerusâlim'in düşüşü

36:22-23 Pers Kralı Koreş'in duyurusu

Süleyman Bilgelik Diliyor

(1Kr.3:4-15)

¹ Davut oğlu Süleyman krallığını sağlamlaştırdı. Çünkü Tanrısı RAB onunlaydı ve onu çok yüceltti.

² Süleyman bütün İsraililer'i –binbaşlıları, yüzbaşlıları, yargıçları, İsrail'in boy başları olan önderleri– çağırttı. ³ Sonra bütün toplulukla birlikte Givon'daki tapınma yerine gitti. Çünkü RAB'bin kulu Musa'nın çölde yaptığı Tanrı'yla Buluşma Çadırı oradaydı.

⁴ Ancak Davut Tanrı'nın Antlaşma Sandığı'nı* Kiryat-Yearim'den getirip Yerusâlim'de hazırladığı çadıra koymuştu. ⁵ Hur oğlu Uri oğlu Besalel'in yaptığı tunç sunağı da Givon'da RAB'bin Konutu'nun önüne yerleştirmişti. Süleyman'la topluluk orada RAB'be danıştılar. ⁶ Süleyman RAB'bin önüne, Buluşma Çadırı'nın önündeki tunç sunağa çıkarak üzerinde bin yakmalık sunu sundu.

⁷ Tanrı o gece Süleyman'a görünüp, “Sana ne vermemi istersin?” diye sordu.

⁸ Süleyman, “Babam Davut'a büyük iyilikler yaptın” diye karşılık verdi, “Beni de onun yerine kral atadın. ⁹ Ya RAB Tanrı, babam Davut'a verdiği söz yerine gelsin! Beni yeryüzünün tozu kadar çok olan bir halkın kralı yaptın. ¹⁰ Şimdi bu halkı yönetebilmem için bana bilgi ve bilgelik ver. Başka türlü senin bu büyük halkını kim yönetebilir!”

¹¹ Tanrı Süleyman'a, “Demek yüreğinin dileği bu” dedi, “Zenginlik, mal mülk, onur ya da senden nefret edenlerin ölümünü istemedin, kendin için uzun ömür de istemedin. Bunların yerine seni başına kral yaptığım halkımı yönetmek için bilgi ve bilgelik istedin.

¹² Sana bilgi ve bilgelik verilecektir. Sana ayrıca öyle bir zenginlik, mal mülk ve onur vereceğim ki, benzeri ne senden önceki krallarda görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir.”

Süleyman'ın Gücü ve Zenginliği

(1Kr.10:26-29; 2Ta.9:25-28)

¹³ Bundan sonra Süleyman Givon'daki tapınma yerinden, Buluşma Çadırı'ndan ayrılıp Yerusâlim'e gitti. İsrail'i oradan yönetti.

¹⁴ Kral Süleyman savaş arabalarıyla atlarını topladı. Bin dört yüz savaş arabası, on iki

bin atı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. ¹⁵ Krallığı döneminde Yeruşalim'de altın ve gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanıl incir ağaçları kadar bollaştı. ¹⁶ Süleyman'ın atları Mısır ve Keve'den* getirilirdi. Kralın tüccarları atları Keve'den satın alırdı. ¹⁷ Mısır'dan bir savaş arabası altı yüz†, bir at yüz elli şekel‡ gümüşe getirilirdi. Bunları bütün Hitit ve Aram krallarına satarlardı.

2

Tapınağın Yapım Hazırlıkları (1Kr.5:1-18)

¹ Süleyman RAB adına bir tapınak, kendisi için de bir saray yaptırmaya karar verdi. ² Yük taşımak için yetmiş bin, dağlarda taş kesmek için seksen bin, bunlara gözcülük etmek için de üç bin altı yüz kişi görevlendirdi. ³ Sur Kralı Hiram'a da şu haberi gönderdi: “Babam Davut'un oturması için saray yapılırken kendisine gönderdiğin sedir tomruklarından bana da gönder. ⁴ Tanrım RAB'be adamak üzere, O'nun adına bir tapınak yapıyorum. Bu tapınakta hoş kokulu buhur yakıp adak ekmeklerini sürekli olarak masaya dizeceğiz. Sabah akşam, her Şabat Günü, her Yeni Ay ve Tanrımız RAB'bin belirlediği bayramlarda orada yakmalık sunular sunacağız. İsrail'e bunları sürekli yapması buyruldu.

⁵ “Yapacağım tapınak büyük olacak. Çünkü Tanrımız bütün tanrılardan büyüktür. ⁶ Ama O'na bir tapınak yapmaya kimin gücü yeter? Çünkü O göklere, göklerin göklerine bile sığmaz. Ben kimim ki O'na bir tapınak yapayım! Ancak önünde buhur yakılabilecek bir yer yapabilirim.

⁷ “Bana bir adam gönder; Yahuda ve Yeruşalim'de babam Davut'un yetiştirdiği ustalarımınla çalışsın. Altın, gümüş, tunç ve demiri işlemede; mor, kırmızı, lacivert kumaş dokumada, oymacılıkta usta olsun.

⁸ “Bana Lübnan'dan sedir, çam, algum* tomrukları da gönder. Adamlarının oradaki ağaçları kesmekte usta olduklarını biliyorum. Benim adamlarım da seninkilerle birlikte çalışsın. ⁹ Öyle ki, bana çok sayıda tomruk sağlayabilsinler. Çünkü yapacağım tapınak büyük ve görkemli olacak. ¹⁰ Ağaç kesen adamlarına yirmi bin kor bulgur†, yirmi bin kor arpa‡, yirmi bin bat§ şarap, yirmi bin bat zeytinyağı vereceğim.”

¹¹ Sur Kralı Hiram Süleyman'a mektupla şu yanıtı gönderdi: “RAB halkını sevdiği için, seni onların kralı yaptı.”

¹² Hiram mektubunu şöyle sürdürdü:

“Yeri göğü yaratan İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun! Kral Davut'a bilge bir oğul verdi; RAB için bir tapınak, kendisi için de bir saray yapacak akıllı ve anlayışlı bir oğul.

¹³ “Sana Hiram-Avi adında usta ve akıllı birini gönderiyorum. ¹⁴ Annesi Danlı, babası Surlu'dur. Altın, gümüş, tunç, demir, taş ve tahta işlemekte; ince keten, mor, lacivert ve kırmızı kumaş dokumakta ustadır. Her türlü oymacılıkta usta olduğu gibi her tasarımı uygulayabilecek yetenektedir. Ustalarıyla ve babanın, efendim Davut'un yetiştirdiği ustalarla çalışacak.

¹⁵ “Efendim, sözünü ettiğin buğday, arpa, zeytinyağı ve şarabı kullarına gönder. ¹⁶ Biz de sana gereken bütün tomrukları Lübnan'da keser, deniz yoluyla, sallarla Yafa'ya kadar yüzdürürüz. Sonra sen tomrukları alıp Yeruşalim'e götürürsün.”

¹⁷ Babası Davut'un yaptığı sayımdan sonra, Süleyman da İsrail'de yaşayan bütün yabancılar arasında bir sayım yaptı. Yabancıların sayısı 153 600 kişi olarak belirlendi.

1:15 Yas.17:17 **1:16** Yas.17:16 * **1:16** “Keve”: Büyük bir olasılıkla “Kilikya”, yani “Çukurova bölgesi”. † **1:17** “Altı yüz şekel”: Yaklaşık 6.9 kg. ‡ **1:17** “Yüz elli şekel”: Yaklaşık 1.7 kg. **2:6** 1Kr.8:27; 2Ta.6:18 * **2:8** “Algum”: Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıc ağacı olduğu sanılıyor. † **2:10** “Yirmi bin kor bulgur”: Yaklaşık 3 500 ton. ‡ **2:10** “Yirmi bin kor arpa”: Yaklaşık 2 900 ton. § **2:10** “Yirmi bin bat”: Yaklaşık 440 000 lt.

18 Bunlardan 70 000'ine yük taşıma, 80 000'ine dağlarda taş kesme, 3 600'üne de işçileri çalıştırma görevi verildi.

3

Tapınağın Yapılışı (1Kr:6:1-29; 7:21)

1 Süleyman bundan sonra RAB'bin Yerusâlim'de babası Davut'a görüldüğü Moriya Dağı'nda RAB'bin Tapınağı'nı yaptırmaya başladı. Yevuslu Ornan'ın olan bu harman yerini Davut sağlamıştı. 2 Süleyman krallığının dördüncü yılının ikinci ayının ikinci gününde yapıyı başlattı. 3 Tanrı'nın Tapınağı için attığı temel, eski ölçülere göre altmış arşın* uzunluğunda, yirmi arşın† genişliğindeydi. 4 Tapınağın ön cephesini boydan boya kaplayan eyvanının genişliği yirmi arşın, yüksekliği yüz yirmi arşındı‡. Süleyman iç duvarları saf altınla kaplattı. 5 Ana bölümün duvarlarını da önce çam tahtasıyla, sonra saf altınla kaplattı; hurma ağacı ve zincir motifleriyle süsletti. 6 Tapınağı değerli taşlarla bezetti. Kullanılan altın Parvayim'den getirilmişti. 7 Kirişleri, kapı eşiklerini, duvarlarla kapıları altınla kaplattı. Duvarlara Keruvlar oydu.

8 En Kutsal Yer'i* yaptı: Uzunluğu tapınağın genişliğine eşitti; uzunluğu da genişliği de yirmişer arşındı§. En Kutsal Yer'in iç duvarlarını altı yüz talant* saf altınla kaplattı. 9 Altın çivilerin ağırlığı elli şekeldi†. Süleyman yukarı odaları da altınla kaplattı.

10 En Kutsal Yer'de iki Keruv heykeli yaptırarak altınla kaplattı. 11 Keruvlar'ın kanatlarının uzunluğu yirmi arşındı. Keruvlar'dan birinin kanadı beş arşındı‡ ve tapınağın duvarına erişiyordu. Öbür kanat da beş arşındı ve öteki Keruv'un kanadına değiyordu. 12 Aynı şekilde öteki Keruv'un da kanadı beş arşındı ve tapınağın duvarına erişiyordu. Öbür kanat da beş arşındı ve birinci Keruv'un kanadına değiyordu. 13 Ayakta duran ve açılmış kanatlarının uzunluğu yirmi arşın olan Keruvlar'ın yüzü ana bölüme bakıyordu.

14 En Kutsal Yer'in perdesi lacivert, mor, kırmızı kumaştan ve ince ketenden yapılmıştı. Üzerinde Keruv işlemeleri vardı.

15 Süleyman otuz beşer arşın§ yüksekliğinde iki sütun yaptırıp tapınağın önüne diktirdi. Sütun başlıkları beşer arşın yüksekliğindeydi. 16 Gerdanlığa benzer* zincirler yaptırarak sütunların üzerine koydurdu. Yüz nar motifi yaptırıp zincirlere taktırdı. 17 Sütunları tapınağın önüne diktirip sağdakine Yakın†, soldakine Boaz‡ adını verdi.

4

Tapınağın Eşyaları (1Kr:7:23-51)

1 Süleyman tunçtan bir sunak yaptırdı. Sunağın eniyle uzunluğu yirmişer arşın*, yüksekliği on arşındı†. 2 Dökme tunçtan on arşın çapında, beş arşın‡ derinliğinde, çevresi otuz arşın§ yuvarlak bir havuz yaptırdı. 3 Havuzun dışı boğa kabartmalarıyla kuşatılmıştı. Her arşında* onar tane olan bu kabartmalar iki sıra halindeydi ve gövdeyle birlikte dökülmüştü. 4 Havuz üçü kuzeye, üçü batıya, üçü güneye, üçü de doğuya bakan on iki boğa heykeli üzerine oturtulmuştu. Boğaların sağırları içe dönüktü. 5 Havuzun çeperi

* 3:3 "Altmış arşın": Yaklaşık 27 m. † 3:3 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m. ‡ 3:4 "Yüz yirmi arşın": Yaklaşık 54 m. § 3:8 Çık.26:33-34 § 3:8 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m. * 3:8 "Altı yüz talant": Yaklaşık 20.7 ton. † 3:9 "Elli şekel": Yaklaşık 575 gr. § 3:10 Çık.25:18-20 ‡ 3:11 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m. § 3:14 Çık.26:31 § 3:15 "Otuz beş arşın": Yaklaşık 15.8 m. * 3:16 "Gerdanlığa benzer" ya da "İç odada". † 3:17 "Yakın": "Pekiştirir" anlamına gelir. ‡ 3:17 "Boaz": "Güç O'ndadır (Tanrı'dadır)" anlamına gelebilir. § 4:1 Çık.27:1-2 * 4:1 "Yirmi arşın": Yaklaşık 9 m. † 4:1 "On arşın": Yaklaşık 4.5 m. ‡ 4:2 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m. § 4:2 "Otuz arşın": Yaklaşık 13.5 m. * 4:3 "Bir arşın": Yaklaşık 45 cm.

dört parmak kalınlığındaydı; kenarları kâse kenarlarını, nilüferleri andırıyordu. Üç bin bat† su alıyordu.

⁶ Süleyman yıkama işleri için on kazan yaptırdı. Beşini sunağın güneyine, beşini kuzeyine yerleştirdi. Yakmalık sunuların parçaları bunlarda yıkanırđı. Havuz ise kâhinlerin yıkanması içindi.

⁷ Süleyman tanıma uygun biçimde yaptırdığı on altın kandilliğı tapınağın içine, beşi sağda, beşi solda olmak üzere yerleştirdi. ⁸ Yaptırdığı on masanın beşini de tapınağın sağına, beşini soluna yerleştirdi. Ayrıca yüz altın çanak yaptırdı.

⁹ Kâhinlerin avlusunu, büyük avluyla kapılarını yaptırdı. Kapıları tunçla kaplattı. ¹⁰ Havuzu ise tapınağın güneydoğú köşesine yerleştirdi.

¹¹ Hiram kovalar, kürekler, çanaklar yaptı. Böylece Kral Süleyman için üstlenmiş olduğı Tanrı'nın Tapınağı'yla ilgili işleri tamamlamış oldu:

¹² İki sütun ve iki yuvarlak sütun başlığı, bu başlıkları süsleyen iki örgülü ağ,

¹³ Sütunların yuvarlak başlıklarını süsleyen iki örgülü ağın üzerini ikişer sıra halinde süsleyen dört yüz nar motifi,

¹⁴ On kazan ve ayaklıkları,

¹⁵ Havuz ve havuzu taşıyan on iki boğa heykeli,

¹⁶ Kovalar, kürekler, büyük çatallar.

Huram-Avi'nin Kral Süleyman için RAB'bin Tapınağı'na yaptığı bütün eşyalar parlak tunçtandı.

¹⁷ Kral bunları Şeria Ovası'nda, Sukkot ile Seredata arasındaki killi topraklarda döktürmüştü. ¹⁸ Süleyman'ın yaptırdığı eşyalar o kadar çoktu ki, kullanılan tuncun hesabı tutulmadı.

¹⁹ Süleyman'ın Tanrı'nın Tapınağı için yaptırdığı altın eşyalar şunlardı:

Altın sunak ve ekmeklerin Tanrı'nın huzuruna konduğı masalar,

²⁰ İç odanın önüne yerleştirilen ve kurala uygun olarak yakılan saf altından kandilliklerle kandilleri,

²¹ Çiçek süslemeleri, kandiller, maşalar. –Bunlar saf altındandı.–

²² Saf altın fitil maşaları, çanaklar, tabaklar, buhurdanlar ve tapınağın altın kapıları. En Kutsal Yer'in* ve ana bölümün kapıları da altındandı.

5

¹ RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanınca Süleyman, babası Davut'un adadığı altın, gümüş ve öbür eşyaları getirip Tanrı'nın Tapınağı'nın hazine odalarına yerleştirdi.

Antlaşma Sandığı'nın Tapınağa Getirilmesi

(1Kr.8:1-11)

² Süleyman RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı* Davut Kenti olan Siyon'dan getirmek üzere İsrail halkının ileri gelenleriyle bütün oymak ve boy başlarını Yerusâlim'e çağırđı.

³ Hepsi yedinci aydaki bayramda kralın önünde toplandı. ⁴ İsrail'in bütün ileri gelenleri toplanınca, Levililer Antlaşma Sandığı'nı yerden kaldırdılar. ⁵ Sandığı, Buluşma Çadırı'nı ve çadırdaki bütün kutsal eşyaları Levili kâhinler tapınağa taşıdılar. ⁶ Kral Süleyman ve bütün İsrail topluluğı Antlaşma Sandığı'nın önünde sayısız davar ve sığır kurban etti.

⁷ Kâhinler RAB'bin Antlaşma Sandığı'nı tapınağın iç odasına, En Kutsal Yer'e* taşıyıp Keruvlar'ın* kanatlarının altına yerleştirdiler. ⁸ Keruvlar'ın kanatları sandığın konduğı yerin üstüne kadar uzanıyor ve sandığı da, sırtıklarını da örtüyordu. ⁹ Sırtıklar öyle uzundu ki, uçları iç odanın önünden görünüyordu. Ancak dışarıdan görünmüyordu. Bunlar hâlâ

† 4:5 “Üç bin bat”: Yaklaşık 66 000 lt. 4:6 Çık.30:17-21 4:7 Çık.25:31-40 4:8 Çık.25:23-30 5:1 2Sa.8:11; 1Ta.18:11 5:2 2Sa.6:12-15; 1Ta.15:25-28

oradadır. ¹⁰ Sandığın içinde Musa'nın Horev Dağı'nda koyduğu iki levhadan başka bir şey yoktu. Bunlar Mısır'dan çıkışlarında RAB'bin İsraililer'le yaptığı antlaşmanın levhalarıydı.

¹¹ Kâhinler Kutsal Yer'den* çıktılar. Orada bulunan kâhinlerin hepsi, bölüklerinin sırasını beklemeden, kendilerini kutsamışlardı. ¹² Bütün Levili ezgiciler –Asaf, Heman, Yedutun, oğullarıyla kardeşleri– zillerle, çenk ve lirlerle, ince keten kuşanmış olarak sunağın doğusunda yerlerini almışlardı. Borazan çalan yüz yirmi kâhin onlara eşlik ediyordu. ¹³

Borazan çalanlarla ezgiciler tek ses halinde RAB'be şükredip övgüler sunmaya başladılar. Borazan, zil ve çalgıların eşliğinde seslerini yükselterek RAB'bi şöyle övdüler:

“RAB iyidir;

Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır.”

O anda RAB'bin Tapınağı'nı bir bulut doldurdu. ¹⁴ Bu bulut yüzünden kâhinler görevlerini sürdüremediler. Çünkü RAB Tanrı'nın görkemi tapınağı doldurmuştu.

6

Süleyman'ın Halka Verdiği Söylev

(1Kr:8:12-21)

¹ O zaman Süleyman şöyle dedi:

“Ya RAB, karanlık bulutlarda otururum demiştin. ² Senin için görkemli bir tapınak, sonsuza dek yaşayacağın bir konut yaptım.”

³ Kral ayakta duran bütün İsrail topluluğuna dönerek onları kutsadıktan sonra ⁴ şöyle dedi: “Babam Davut'a verdiği sözü tutan İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun! RAB demişti ki, ⁵ ‘Halkımı Mısır'dan çıkardığım günden bu yana, içinde bulunacağım* bir tapınak yaptırmak için İsrail oymaklarına ait kentlerden hiçbirini seçmedim. İçlerinden halkım İsrail'i yönetecek birini de seçmedim. ⁶ Ancak adımın içinde bulunacağı yer olarak Yeruşalim'i, halkım İsrail'i yönetmesi için Davut'u seçtim.’

⁷ “Babam Davut İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına bir tapınak yapmayı yürekten istiyordu.

⁸ Ama RAB, babam Davut'a, ‘Adıma bir tapınak yapmayı yürekten istemen iyi bir şey’ dedi,

⁹ ‘Ne var ki, adıma yapılacak bu tapınağı sen değil, öz oğlun yapacak.’

¹⁰ “RAB verdiği sözü yerine getirdi. RAB'bin sözü uyarınca, babam Davut'tan sonra İsrail tahtına ben geçtim ve İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına tapınağı ben yaptırdım. ¹¹ Ayrıca RAB'bin İsrail halkıyla yaptığı antlaşmanın içinde korunduğu sandığı oraya yerleştirdim.”

Süleyman'ın Duası

(1Kr:8:22-53; Mez.132:8-10)

¹² Süleyman RAB'bin sunağının önünde, İsrail topluluğunun karşısında durup ellerini göklere açtı. ¹³ Beş arşın† uzunluğunda, beş arşın eninde, üç arşın‡ yüksekliğinde tunç bir kürsü yaptırıp avlunun ortasına kurdurmuştu. Bu kürsünün üstünde durdu, İsrail topluluğunun önünde diz çöküp ellerini göklere açtı. ¹⁴ “Ya RAB, İsrail'in Tanrısı, yerde ve gökte sana benzer başka tanrı yoktur” dedi, “Bütün yürekleriyle yolunu izleyen kullarınla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın. ¹⁵ Ağzınla kulun babam Davut'a verdiğin sözü bugün ellerinle yerine getirdin.

¹⁶ “Şimdi, ya RAB, İsrail'in Tanrısı, kulun babam Davut'a verdiğin öbür sözü de tutmanı istiyorum. Ona, ‘Senin soyundan İsrail tahtına oturacakların ardı arkası kesilmeyecektir; yeter ki, çocukların yaşam uyarınca önümde senin gibi dikkatle yürüsünler’ demiştin.

¹⁷ Ya RAB, İsrail'in Tanrısı, şimdi kulun Davut'a verdiğin sözü yerine getirmeni istiyorum.

5:10 Yas.10:5 **5:13** 1Ta.16:34; 2Ta.7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11 **5:13** Çık.40:34-35
6:4 2Sa.7:1-13; 1Ta.17:1-12 * **6:5** “İçinde bulunacağım”: İbranice “Adım orada bulunacak”. Benzer ifadeler 6:6,20'de de geçer. † **6:13** “Beş arşın”: Yaklaşık 2.3 m. ‡ **6:13** “Üç arşın”: Yaklaşık 1.4 m. **6:16** 1Kr.2:4

18 “Tanrı gerçekten yeryüzünde, insanlar arasında yaşar mı? Sen göklere, göklerin göklerine bile sığmazsın. Benim yaptığım bu tapınak ne ki! 19 Ya RAB Tanrım, kulunun ettiği duayı, yalvarışı işit; duasına ve yakarışına kulak ver. 20 Gözlerin gece gündüz, ‘Adımı oraya yerleştireceğim!’ dediğin bu tapınağın üzerinde olsun. Kulunun buraya yönelerek ettiği duayı işit. 21 Buraya yönelerek dua eden kulunun ve halkın İsrail'in yakarışını işit. Göklerden, oturduğun yerden kulak ver; duyunca bağışla.

22 “Biri komşusuna karşı günah işleyip ant içmek zorunda kaldığında, gelip bu tapınakta, senin sunağının önünde ant içerse, 23 göklerden kulak ver ve gereğini yap. Suçluya karşılığını vererek, suçsuzu haklı çıkararak kullarını yargıla.

24 “Sana karşı günah işlediği için düşmanlarına yenik düşen halkın İsrail yine sana döner, adını anar, bu tapınakta dua edip yakararak önüne çıkarsa, 25 göklerden kulak ver, halkın İsrail'in günahını bağışla. Onları kendilerine ve atalarına verdiği ülkeye yine kavuştur.

26 “Halkın sana karşı günah işlediği için gökler kapanıp yağmur yağmazsa, sıkıntıya düşen halkın buraya yönelip dua eder, adını anar ve günahlarından dönerse, 27 göklerden kulak ver; kullarının, halkın İsrail'in günahlarını bağışla. Onlara doğru yolda yürümeyi öğret, halkına mülk olarak verdiği ülkeye yağmurlarını gönder.

28 “Ülkeyi kıtlık, salgın hastalık, samyeli, küf, tırtıl ya da çekirgeler kavurduğunda, düşmanlar kentlerden birinde halkını kuşattığında, herhangi bir felaket ya da hastalık ortalığı sardığında, 29 halkından bir kişi ya da bütün halkın İsrail başına gelen felaketi, acıyı kavrar, dua edip yakararak ellerini bu tapınağa doğru açarsa, 30 göklerden, oturduğun yerden kulak ver ve bağışla. İnsanların yüreklerini yalnızca sen bilirsın. Onlara yaptıklarına göre davran ki, 31 atalarımıza verdiği bu ülkede yaşadıkları sürece senden korksunlar ve senin yolunda yürüsünler.

32 “Halkın İsrail'den olmayan, ama senin yüce adını, gücünü, kudretini duyup uzak ülkelerden gelen yabancılar bu tapınağa gelip dua ederlerse, 33 göklerden, oturduğun yerden kulak ver, yalvarışlarını yanıtla. Öyle ki, dünyanın bütün ulusları, halkın İsrail gibi, adını bilsin, senden korksun ve yaptırdığım bu tapınağın sana ait olduğunu öğrensın.

34 “Halkın, düşmanlarına karşı gösterdiğin yoldan savaşa giderken sana, seçtiğin bu kente ve adına yaptırdığım bu tapınağa yönelip dua ederse, 35 dualarına, yakarışlarına göklerden kulak ver ve onları kurtar.

36 “Sana karşı günah işlediklerinde –günah işlemeyen tek kişi yoktur– öfkelenip onları yakın ya da uzak bir ülkeye tutsak olarak götürecek düşmanlarının eline teslim edersen, 37 onlar da tutsak oldukları ülkede pişmanlık duyup günahlarından döner, ‘Günah işledik, yoldan sapıp kötülük yaptık’ diyerek sana yakarırlarsa, 38 tutsak oldukları ülkede candan ve yürekten sana dönerlerse, atalarına verdiği ülkelere, seçtiğin kente ve adına yaptırdığım tapınağa yönelip dua ederlerse, 39 göklerden, oturduğun yerden dualarına, yakarışlarına kulak ver, onları kurtar. Sana karşı günah işlemiş olan halkını bağışla.

40 “Şimdi, ey Tanrım, bizi gör ve burada edilen duaya kulak ver.

41 “Çık, ya RAB Tanrı, yaşayacağın yere,
Gücünü simgeleyen Sandık'la birlikte.
Ya RAB Tanrı, kâhinlerin kurtuluşu kuşansın,
Sadık kulların iyilikleriyle sevin sinler.

42 Ya RAB Tanrı, meshettiğin krala yüz çevirme.
Kulun Davut'a yaptığın iyilikleri anımsa*.”

6:18 2Ta.2:6 6:20 Yas.12:11 § 6:33 “Sana ait olduğunu”: İbranice “Senin adınla çağrıldığını.” * 6:42 “Kulun Davut'a yaptığın iyilikleri anımsa” ya da “Kulun Davut'un yaptığı iyilikleri anımsa”.

7

Tapınağın Adanması (1Kr.8:62-66)

¹ Süleyman duasını bitirince, gökten ateş yağdı; yakmalık sunularla kurbanları yiyip bitirdi. RAB'bin görkemi tapınağı doldurdu. ² RAB'bin Tapınağı O'nun görkemiyle dolunca kâhinler tapınağa giremediler. ³ Gökten yağan ateşi ve tapınağın üzerindeki RAB'bin görkemini gören İsraililer avluda yüzüstü yere kapandılar; RAB'be tapınarak O'nu övdüler: “RAB iyidir;

Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır.”

⁴ Kral ve bütün halk RAB'bin önünde kurban kestiler. ⁵ Kral Süleyman yirmi iki bin sığır, yüz yirmi bin davar kurban etti. Böylece kral ve halk Tanrı'nın Tapınağı'nı adanmış oldular. ⁶ Kâhinler yerlerini almışlardı. Kral Davut'un RAB'bi övmek için yaptırdığı ve “RAB'bin sevgisi sonsuza dek kalıcıdır” diyerek överken kullandığı çalgıları alan Levililer de yerlerini almıştı. Levililer'in karşısında duran kâhinler borazanlarını çalıyorlardı. Bu sırada bütün İsraililer ayakta duruyordu. ⁷ Süleyman RAB'bin Tapınağı'nın önündeki avlunun orta kısmını kutsadı. Yakmalık sunularla esenlik sunularının yağlı parçalarını orada sundu. Çünkü yaptırdığı tunç sunak yakmalık sunuları, tahıl sunularını ve yağlı parçaları almadı.

⁸ Süleyman, Levo-Hamat'tan Mısır Vadisi'ne kadar her yerden gelen İsraililer'in oluşturduğu çok büyük bir toplulukla birlikte bayramı yedi gün kutladı. ⁹ Sekizinci gün kutsal bir toplantı yaptılar. Sunağı adamaya yedi gün, bayramı kutlamaya da yedi gün ayırdılar. ¹⁰ Kral yedinci ayın yirmi üçüncü günü halkı evlerine gönderdi. RAB'bin, Davut, Süleyman ve halkı İsrail için yapmış olduğu iyilikten dolayı hepsi mutluydu, sevinçle coşuyordu.

Rab Süleyman'a Yine Görünüyor (1Kr.9:1-9)

¹¹ Süleyman RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayında yapmayı istediği bütün işleri başarıyla bitirince, ¹² RAB geceleyin ona görünerek şöyle dedi: “Duanı duydum. Burayı kendime kurban sunulan tapınak olarak seçtim.

¹³ “Yağmur yağmasın diye göğü kapadığımda, toprağın ürününü yiyip bitirmesi için çekirgelere buyruk verdiğimde ya da halkımın arasına salgın hastalık gönderdiğimde, ¹⁴ adımla çağrılan halkım alçakgönüllülüğü takınır, bana yönelip dua eder, kötü yollarından dönerse, gökten onları duyacağım, günahlarını bağışlayıp ülkelerini sağlığa kavuşturacağım. ¹⁵ Gözlerim burada edilen duaya açık, kulaklarım işitici olacak. ¹⁶ Adım sürekli orada bulunsun diye bu tapınağı seçip kutsal kıldım. Gözlerim onun üstünde, yüreğim her zaman orada olacaktır. ¹⁷ Sana gelince, baban Davut'un yaptığı gibi yollarımı izler, buyurduğum her şeyi yapar, kurallarına ve ilkelerime uyarsan, ¹⁸ baban Davut'la, ‘İsrail tahtından senin soyunun ardı arkası kesilmeyecektir’ diye yaptığım antlaşmaya bağlı kalıp krallığını pekiştireceğim.

¹⁹ “Ama siz yollarımdan sapar, kurallarımı, buyruklarımı bırakır, gidip başka ilahlara kulluk eder, taparsanız, ²⁰ size verdiğim ülkeden sizi söküp atacağım, adıma kutsal kıldığım bu tapınağı terk edeceğim; burayı bütün ulusların aşağılayıp alay ettiği bir yer durumuna getireceğim. ²¹ Bu gösterişli tapınağın önünden geçenler hayretle, ‘RAB bu ülkeyi ve tapınağı neden bu duruma getirdi?’ diye soracaklar. ²² Ve diyecekler ki, ‘İsrail halkı, atalarını Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'bi terk etti; başka ilahların ardından gitti, onlara tapıp kulluk etti. RAB bu yüzden bu kötülükleri başlarına getirdi.’ ”

8

Süleyman'ın Öbür Etkinlikleri
(1Kr.9:10-28)

¹ Süleyman RAB'bin Tapınağı'yla kendi sarayını yirmi yılda bitirdi. ² Sonra Hiram'ın kendisine verdiği kentleri onarıp İsraililer'in buralara yerleşmesini sağladı. ³ Ardından Hamat-Sova üzerine yürüyerek orayı ele geçirdi. ⁴ Çölde Tadmor Kenti'ni onardı. Hama yöresinde yaptırdığı bütün ambarlı kentlerin yapımını bitirdi. ⁵ Yukarı ve Aşağı Beythoron'u yeniden kurup çevrelerini surlarla, sürgülü kapılarla sağlamlaştırdı. ⁶ Baalat'ı ve yönetimindeki bütün ambarlı kentleri, savaş arabalarıyla atların bulunduğu kentleri de onarıp güçlendirdi. Böylece Yeruşalim'de, Lübnan'da, yönetimi altındaki bütün topraklarda her istediğini yaptırmış oldu.

⁷ İsrail halkından olmayan Hititler, Amorlular, Perizliler, Hivliler ve Yevuslular'dan artakalanlara gelince, ⁸ Süleyman İsrail halkının yok etmediği bu insanların soyundan gelip ülkede kalanları angaryaya koştı. Bu durum bugün de sürüyor. ⁹ Ancak İsrail halkından hiç kimseye kölelik yaptırmadı. Onlar savaşçı, birlik komutanı, savaş arabalarıyla atlıların komutanı olarak görev yaptılar. ¹⁰ Kral Süleyman adına halkı denetleyen iki yüz elli görevli de İsrail halkındandı.

¹¹ Süleyman, “Karım İsrail Kralı Davut'un sarayında kalmamalı. Çünkü RAB'bin Antlaşma Sandığı'nın* girdiği yerler kutsaldır” diyerek firavunun kızını Davut Kenti'nden kendisi için yaptırdığı saraya getirtti.

¹² Tapınağın eyvanının önünde, yaptırdığı sunakta RAB'be yakmalık sunular sundu. ¹³ Şabat Günü, Yeni Ay, yılın üç bayramı –Mayasız Ekmek, Haftalar ve Çardak bayramları– için Musa'nın buyurduğu sunuları günü gününe sundu. ¹⁴ Babası Davut'un koyduğu kural uyarınca, kâhin bölüklerine ayrı ayrı görevler verdi. Levililer'i Tanrı'yı övme ve her günün gerektirdiği işlerde kâhinlere yardım etme görevine atadı. Kapı nöbetçilerini de bölüklerine göre değişik kapılarda görevlendirdi. Çünkü Tanrı adamı Davut böyle buyurmuştu. ¹⁵ Bunlar, hazine odalarına ilişkin konular dahil, hiçbir konuda kralın kâhinlerle Levililer'e verdiği buyruklardan ayrılmadılar.

¹⁶ RAB'bin Tapınağı'nın temelinin atıldığı günden bitimine dek Süleyman'ın yapmak istediği her iş yerine getirildi. Böylece RAB'bin Tapınağı'nın yapımı tamamlanmış oldu.

¹⁷ Bundan sonra Süleyman Esyon-Gever'e, Edom kıyısındaki Eylat'a gitti. ¹⁸ Hiram ona denizi bilen gemiciler ve kendi görevlileri aracılığıyla gemiler gönderdi. Kral Süleyman'ın adamlarıyla birlikte Ofir'e giden bu gemiciler, dört yüz elli talant* altın getirdiler.

9

Saba Kraliçesi Süleyman'ı Ziyaret Ediyor
(1Kr.10:1-13)

¹ Saba Kraliçesi, Süleyman'ın ününü duyunca, onu çetin sorularla sınamak için Yeruşalim'e geldi. Çeşitli baharat, çok miktarda altın ve değerli taşlarla yüklü büyük bir kervan eşliğinde gelen kraliçe, aklından geçen her şeyi Süleyman'la konuştu. ² Süleyman onun bütün sorularına karşılık verdi. Kralın ona yanıt bulmakta güçlük çektiği hiçbir konu olmadı. ³⁻⁴ Süleyman'ın bilgeliğini, yaptırdığı sarayı, sofrasının zenginliğini, görevlilerinin oturup kalkışını, hizmetkârlarının ve sakilerinin özel giysileriyle yaptığı hizmeti, RAB'bin Tapınağı'nda sunduğu yakmalık sunuları gören Saba Kraliçesi hayranlık içinde kaldı.

⁵ Krala, “Ülkemdeyken, yaptıklarınla ve bilgeliğinle ilgili duyduklarım doğruymuş” dedi, ⁶ “Ama gelip kendi gözlerimle görünceye dek anlatılanlara inanmamıştım. Büyük bilgeliğinin yarısı bile bana anlatılmadı. Duyduklarımdan daha üstünsün. ⁷ Ne mutlu adamlarına! Ne mutlu sana hizmet eden görevlilere! Çünkü sürekli bilgeliğine tanık oluyorlar. ⁸ Senden hoşnut kalan, adına egemenlik sürmen için seni tahta oturtan Tanrın RAB'be övgüler olsun! Tanrın İsrail'i sevdiği, sonsuza dek korumak istediği için, adaleti ve doğruluğu sağlaması için seni İsrail'e kral yaptı.”

⁹ Saba Kraliçesi krala 120 talant* altın, çok büyük miktarda baharat ve değerli taşlar armağan etti. Krala armağan ettiği baharatın benzeri yoktu.

¹⁰ Bu arada Hiram'ın adamlarıyla Süleyman'ın adamları Ofir'den altın, algum† kerestesiyle değerli taşlar getirdiler. ¹¹ Kral, RAB'bin Tapınağı'yla sarayın basamaklarını, çalgıcıların lirleriyle çenklerini bu algum kerestesinden yaptırdı. Yahuda bölgesinde daha önce böylesi görülmemişti.

¹² Kral Süleyman Saba Kraliçesi'nin her isteğini, her dileğini yerine getirdi. Kraliçenin kendisine getirdiklerinden daha fazlasını ona verdi. Bundan sonra kraliçe adamlarıyla birlikte oradan ayrılıp kendi ülkesine döndü.

Kral Süleyman'ın Zenginliği (1Kr:10:14-29; 2Ta.1:14-17)

¹³ Süleyman'a bir yılda gelen altının miktarı 666 talant‡ buluyordu. ¹⁴ Tüccarların ve alım satımla uğraşanların getirdiği altın bunun dışındaydı. Arabistan'ın bütün krallarıyla İsrail valileri de Süleyman'a altın, gümüş getiriyorlardı.

¹⁵ Kral Süleyman dövme altından her biri altı yüz şekel§ ağırlığında iki yüz büyük kalkan yaptırdı. ¹⁶ Ayrıca her biri üç yüz şekel* ağırlığında dövme altından üç yüz küçük kalkan yaptırdı. Kral bu kalkanları Lübnan Ormanı adındaki saraya koydu.

¹⁷ Kral fildişinden büyük bir taht yaptırdı saf altınla kaplattı. ¹⁸ Tahtın altı basamağı, bir de altın ayak taburesi vardı. Bunlar tahta bağlıydı. Oturulan yerin iki yanında kollar, her kolun yanında birer aslan heykeli bulunuyordu. ¹⁹ Altı basamağın iki yanında on iki aslan heykeli vardı. Hiçbir krallıkta böylesi yapılmamıştı. ²⁰ Kral Süleyman'ın kadehleriyle Lübnan Ormanı adındaki sarayın bütün eşyaları saf altından yapılmış, hiç gümüş kullanılmamıştı. Çünkü Süleyman'ın döneminde gümüşün değeri yoktu. ²¹ Kralın gemileri Hiram'ın adamlarının yönetiminde Tarşış'e† giderdi. Bu gemiler üç yılda bir altın, gümüş, fildişi ve türlü maymunlarla‡ yüklü olarak dönerlerdi.

²² Kral Süleyman dünyanın bütün krallarından daha zengin, daha bilgeydi. ²³ Tanrı'nın Süleyman'a verdiği bilgeliği dinlemek için dünyanın bütün kralları onu görmek isterlerdi. ²⁴ Onu görmeye gelenler her yıl armağan olarak altın ve gümüş eşya, giysi, silah, baharat, at, katır getirirlerdi.

²⁵ Süleyman'ın atlarla savaş arabaları için dört bin ahır, on iki bin atlısı vardı. Bunların bir kısmını savaş arabaları için ayrılan kentlere, bir kısmını da kendi yanına, Yeruşalim'e yerleştirdi. ²⁶ Fırat Irmağı'ndan Filist bölgesine, oradan da Mısır sınırına dek uzanan bölgedeki bütün krallara egemendi. ²⁷ Onun krallığı döneminde Yeruşalim'de gümüş taş değerine düştü. Sedir ağaçları Şefela'daki yabanıl incir ağaçları kadar bollaşdı. ²⁸ Süleyman'ın atları Mısır'dan ve bütün öbür ülkelerden getirilirdi.

Süleyman'ın Ölümü (1Kr:11:41-43)

* **9:9** “120 talant”: Yaklaşık 4.1 ton. † **9:10** “Algum”: Ne çeşit ağaç olduğu bilinmiyor. Bir tür ardıç ağacı olduğu sanılıyor. ‡ **9:13** “666 talant”: Yaklaşık 23 ton. § **9:15** “Altı yüz şekel”: Yaklaşık 6.9 kg. * **9:16** “Üç yüz şekel”: Yaklaşık 3.5 kg. † **9:21** “Tarşış'e” ya da “Uzun yola”. ‡ **9:21** “Türlü maymunlarla” ya da “Maymunlar ve tavuskuşlarıyla”. **9:25** 1Kr:4:26 **9:26** Yar:15:18; 1Kr:4:21 **9:27** Yas:17:17 **9:28** Yas:17:16

²⁹ Süleyman'ın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, Peygamber Natan'ın tarihinde, Şilolu Ahiya'nın peygamberlik yazılarında ve Bilici İddo'nun Nevat oğlu Yarovam'a ilişkin görüşlerinde yazılıdır. ³⁰ Süleyman kırk yıl süreyle bütün İsrail'i Yerusâlim'den yönetti. ³¹ Süleyman ölüp atalarına kavuşunca babası Davut'un Kenti'nde gömüldü. Yerine oğlu Rehavam kral oldu.

10

İsrailliler Rehavam'a Başkaldırıyor (1Kr.12:1-20)

¹ Rehavam Şekem'e gitti. Çünkü bütün İsrailliler kendisini kral ilan etmek için orada toplanmışlardı. ² Kral Süleyman'dan kaçıp Mısır'a yerleşen Nevat oğlu Yarovam bunu duyunca Mısır'dan döndü. ³ İsrailliler Yarovam'ı çağırttılar. Birlikte gidip Rehavam'a şöyle dediler: ⁴ “Baban üzerimize ağır bir boyunduruk koydu. Ama babanın üzerimize yüklediği ağır yükü ve boyunduruğu hafifletirsen sana kul köle oluruz.”

⁵ Rehavam, “Üç gün sonra yine gelin” yanıtını verince halk yanından ayrıldı.

⁶ Kral Rehavam, babası Süleyman'a sağlığında danışmanlık yapan ileri gelenlere, “Bu halka nasıl yanıt vermemi öğütlersiniz?” diye sordu.

⁷ İleri gelenler, “Halka iyi davranır, onları hoşnut eder, olumlu yanıt verirsen, sana her zaman kul köle olurlar” diye karşılık verdiler.

⁸ Ne var ki, Rehavam ileri gelenlerin öğüdünü reddederek birlikte büyüdüğü genç görevlilerine danıştı: ⁹ “Siz ne yapmamı öğütlersiniz? ‘Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet’ diyen bu halka nasıl bir yanıt verelim?”

¹⁰ Birlikte büyüdüğü gençler ona şu karşılığı verdiler: “Sana, ‘Babanın üzerimize koyduğu boyunduruğu hafiflet’ diyen halka de ki, ‘Benim küçük parmağım, babamın belinden daha kalındır. ¹¹ Babam size ağır bir boyunduruk yüklediyse, ben boyunduruğunuzu daha da ağırlaştıracam. Babam sizi kırbaça yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.’”

¹² Yarovam'la bütün halk, kralın, “Üç gün sonra yine gelin” sözü üzerine, üçüncü gün Rehavam'ın yanına geldiler. ¹³⁻¹⁴ İleri gelenlerin öğüdünü reddeden Kral Rehavam, gençlerin öğüdüne uyararak halka sert bir yanıt verdi: “Babamın size yüklediği boyunduruğu ben daha da ağırlaştıracam. Babam sizi kırbaça yola getirdiyse, ben sizi akreplerle yola getireceğim.” ¹⁵ Kral halkı dinlemedi. Bu Tanrı'dandı. Çünkü Şilolu Ahiya aracılığıyla Nevat oğlu Yarovam'a verdiği sözü yerine getirmek için RAB bu olayı düzenlemişti.

¹⁶ Kralın kendilerini dinlemediğini görünce, bütün İsrailliler,

“İşay oğlu Davut'la ne ilgimiz,

Ne de payımız var!” diye bağırdılar,

“Ey İsrail halkı, haydi evimize dönelim!

Davut'un soyu başının çaresine baksın.”

Böylece herkes evine döndü.

¹⁷ Rehavam da yalnızca Yahuda kentlerinde yaşayan İsrailliler'e krallık yapmaya başladı.

¹⁸ İsrailliler Kral Rehavam'ın gönderdiği angaryacıbaşı Hadoram'ı taşa tutup öldürdüler. Bunun üzerine Kral Rehavam savaş arabasına atlayıp Yerusâlim'e kaçtı. ¹⁹ İsrail halkı, Davut soyundan gelenlere hep başkaldırdı.

11

Şemaya'nın Peygamberliği (1Kr.12:21-24)

¹ Rehavam Yerus̱alim'e varınca, İsraililer'le savaşıp onları yeniden egemenliği altına almak amacıyla Yahuda ve Benyamin oymaklarından yüz seksen bin seçkin savaşçı topladı.

² Bu arada RAB, Tanrı adamı Şemaya'ya şöyle seslendi: ³ “Süleyman oğlu Yahuda Kralı Rehavam'a, Yahuda ve Benyamin bölgesinde yaşayan bütün İsraililer'e şunu söyle: ⁴ ‘RAB diyor ki, İsraili kardeşlerinize saldırmayın, onlarla savaşmayın. Herkes evine dönsün! Çünkü bu olayı ben düzenledim.’” RAB'bin bu sözlerini duyan halk Yarovam'a karşı savaşmaktan vazgeçti.

Rehavam Yahuda'yı Güçlendiriyor

⁵ Rehavam Yerus̱alim'de yaşadı ve savunma amacıyla Yahuda'daki şu kentleri onardı: ⁶ Beytlehem, Etam, Tekoa, ⁷ Beytsur, Soko, Adullam, ⁸ Gat, Mareşa, Zif, ⁹ Adorayim, Lakiş, Azeka, ¹⁰ Sora, Ayalon, Hevron. Bunlar Yahuda ve Benyamin bölgesinde surlu kentlerdi. ¹¹ Rehavam bu kentlerin surlarını güçlendirerek buralara komutanlar atadı; yiyecek, zeytinyağı, şarap depoladı. ¹² Her kent için kalkanlar, mızraklar sağladı. Kentleri iyice güçlendirdi. Böylece Yahuda ve Benyamin bölgeleri onun denetimi altında kaldı.

¹³ İsrail'in her bölgesinden kâhinlerle Levililer Rehavam'dan yana geçtiler. ¹⁴ Levililer otlaklarını, mallarını bırakıp Yahuda ve Yerus̱alim'e gelmişlerdi. Çünkü Yarovam'la oğulları onları RAB'bin kâhinliğinden uzaklaştırmıştı. ¹⁵ Yarovam tapınma yerleri ve yaptırdığı teke ve buzağı biçimindeki putlar için kâhinler atamıştı. ¹⁶ İsrail'in her oymağından RAB'be, İsrail'in Tanrısı'na yönelmeye yürekten kararlı olanlar ise, atalarının Tanrısı RAB'be kurban sunmak için kâhinlerle Levililer'in ardından Yerus̱alim'e geldiler. ¹⁷ Üç yıl Davut'la Süleyman'ın izinde yürüyen bu kişiler, Süleyman oğlu Rehavam'ı destekleyerek Yahuda Krallığı'nı güçlendirdiler.

Rehavam'ın Ailesi

¹⁸ Rehavam Davut oğlu Yerimot'un kızı Mahalat'la evlendi. Mahalat'ın annesi Avihayil, İşay oğlu Eliav'ın kızıydı. ¹⁹ Mahalat Rehavam'a şu oğulları doğurdu: Yeuş, Şemarya, Zaham. ²⁰ Rehavam Mahalat'tan sonra Avşalom'un kızı Maaka ile evlendi. Maaka ona Aviya'yı, Attay'ı, Ziza'yı, Şelomit'i doğurdu. ²¹ Rehavam Avşalom'un kızı Maaka'yı öbür eşleriyle cariyelerinin hepsinden daha çok severdi. Rehavam'ın on sekiz karısı, altmış cariyesi vardı. Bunlardan yirmi sekiz erkek, altmış kız çocuğu oldu.

²² Rehavam Maaka'dan doğan Aviya'yı kral yapmak amacıyla onu kardeşleri arasında önder ve tahta geçecek aday atadı. ²³ Bilgece davranarak oğullarının bazılarını Yahuda ve Benyamin topraklarına, surlu kentlere dağıttı. Onlara bol yiyecek sağladı ve birçok kadınla evlendirdi.

12

Şişak Yerus̱alim'e Saldırıyor (1Kr.14:21-31)

¹ Rehavam krallığını pekiştirip güçlenince, İsrail* halkıyla birlikte RAB'bin Yasası'na sırt çevirdi. ² Rehavam'ın krallığının beşinci yılında Mısır Kralı Şişak Yerus̱alim'e saldırdı. Çünkü Rehavam'la halk RAB'be ihanet etmişti. ³ Şişak'ın bin iki yüz savaş arabası, altmış bin atlısı ve Mısır'dan onunla birlikte gelen Luvlu, Suklu, Kûşlu sayısız askeri vardı. ⁴ Şişak Yahuda'nın surlu kentlerini ele geçirerek Yerus̱alim'e kadar geldi.

⁵ Bu sırada Peygamber Şemaya, Rehavam'a ve Şişak yüzünden Yerus alim'de toplanan Yahuda önderlerine gelip şöyle dedi: “RAB, ‘Siz beni bıraktınız. Ben de sizi bırakıp Şişak'ın eline teslim ettim’ diyor.”

⁶ İsrail önderleriyle kral al akg  n  ll  bir tutum takınarak, “RAB adildir” dediler.

⁷ RAB onların al akg  n  ll  bir tutum takındıklarını g r n ce, Şemaya'ya şöyle dedi: “Madem al akg  n  ll  bir tutum takındılar, onları yok etmeyece im; biraz da olsa onları huzura kavu turaca ım.   fkemi Şişak aracılığıyla Yerus alim  zerine bo altmayaca ım. ⁸ Ama onları Şişak'a k le edeceğim. Öyle ki, bana hizmet etmekle öbür ulusların krallarına hizmet etmek arasındaki farkı anlayabilsinler.”

⁹ Mısır Kralı Şişak Yerus alim'e saldırdığında, Süleyman'ın yaptırmış olduğu altın kalkanlar dahil RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın bütün hazinelerini bo altıp götürdü. ¹⁰ Kral Rehavam bunların yerine tunç kalkanlar yaptırarak sarayın kapı muhafızlarının komutanlarına emanet etti. ¹¹ Kral RAB'bin Tapınağı'na her gittiğinde, muhafızlar bu kalkanları taşıyarak ona eşlik eder, sonra muhafız odasına g t r rlerd .

¹² Rehavam'ın al akg  n  ll  bir tutum takınması  zerine RAB'bin   fkesi dindi, onu büsbütün yok etmekten vazgeçti. Yahuda'da bazı iyi davranışlar da vardı.

¹³ Kral Rehavam Yerus alim'de krallığını peki tirerek sürdürdü. Kral olduğunda kırk bir yaşındaydı. RAB'bin adını yerleştirmek için bütün İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiği Yerus alim Kenti'nde on yedi yıl krallık yaptı. Annesi Ammonlu Naama'ydı. ¹⁴ Rehavam RAB'be yönelmeye yürekten kararlı olmadığı için kötülük yaptı.

¹⁵ Rehavam'ın yaptığı i ler, ba ından sonuna dek, Peygamber Şemaya ve Bilici İddo'nun soyla ilgili tarihinde yazılıdır. Rehavam'la Yarovam arasında sürekli savaş vardı.

¹⁶ Rehavam ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü. Rehavam'ın yerine oğlu Aviya kral oldu.

13

Aviya'nın Yahuda Krallığı

(1Kr.15:1-8)

¹ İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının on sekizinci yılında Aviya Yahuda Kralı oldu.

² Yerus alim'de     yıl krallık yaptı. Annesi Givalı Uriel'in kızı Mikaya'ydı.

Aviya'yla Yarovam arasında savaş vardı. ³ Aviya seçme yi it askerlerden oluşan dört yüz bin kişilik bir orduyla savaşa  ıktı. Yarovam da sekiz yüz bin seçme yi it sava  ıdan oluşan bir orduyla ona karşı savaş düzenine girdi.

⁴ Aviya Efrayim dağlık bölgesindeki Semarayim Dağı'na çıkıp şöyle seslendi: “Ey Yarovam ve bütün İsraililer, beni dinleyin! ⁵ İsrail'in Tanrısı RAB'bin bozulmaz bir antla mayla* İsrail Krallığı'nı sonsuza dek Davut'a ve soyuna verdiğini bilmiyor musunuz?

⁶ Nevat oğlu Yarovam efendisi Davut oğlu Süleyman'a ba kaldırdı. ⁷ Bir takım i e yaramaz kötü kişiler çevresinde toplanıp Süleyman oğlu Rehavam'a baskı yaptılar. O sırada Rehavam onlara karşı koyamayacak kadar genç ve deneyimsizdi.

⁸ “ imdi de siz Davut soyunun elindeki RAB'bin Krallığı'na karşı gelmeyi tasarlıyorsunuz. Büyük bir ordusunuz. Üstelik Yarovam'ın ilahlarınız olsun diye yaptırdığı altın buza lar da yanınızda. ⁹ RAB'bin kâhinlerini, Haruno ulları'yla Levililer'i kovmadınız mı? Onların yerine öbür halklar gibi kendinize kâhinler atamadınız mı? Atanmak için bir bo a ve yedi koçla gelen herkes, tanrı olmayanlara kâhin olabiliyor.

¹⁰ “Ama bizim Tanrımız RAB'dir, O'nu bırakmadık. RAB'be hizmet eden kâhinler Harun soyundandır. Levililer de onlara yardımcıdır. ¹¹ Onlar her sabah, her ak am RAB'be yakmalık sunular sunar, hoş kokulu buhur yakar, dinsel açıdan temiz masanın üzerine adak

12:9 1Kr.10:16-17; 2Ta.9:15-16 * 13:5 “Bozulmaz bir antlaşma”: İbranice “Tuz antlaşması”.

ekmeklerini dizerler. Her akşam altın kandilliğin kandillerini yakarlar. Biz Tanrımız RAB'bin buyruklarını yerine getiriyoruz. Oysa siz O'na sırt çevirdiniz. ¹² Tanrı bizimledir, O önderimizdir. O'nun kâhinleri borazanlarla size karşı savaş çağrısı yapacaklar. Ey İsrail halkı, atalarınızın Tanrısı RAB'be karşı savaşmayın; çünkü başaramazsınız.”

¹³ Yarovam askerlerinin bir bölümüyle Yahudalılar'ı önden karşılarken, öbür bölümünü arkalarında pusu kurmaya göndermişti. ¹⁴ Yahudalılar önden, arkadan kuşatıldıklarını görünce, RAB'be yakardılar. Kâhinler borazanlarını çaldı. ¹⁵ Yahudalılar savaş çığlıkları attığı anda, Tanrı Yarovam'la İsraililer'i Aviya'yla Yahudalılar'ın önünde yenilgiye uğrattı. ¹⁶ İsraililer Yahudalılar'ın önünden kaçtı. Tanrı onları Yahudalılar'ın eline teslim etti. ¹⁷ Aviya'yla ordusu İsraililer'i bozguna uğrattı. İsraililer'den beş yüz bin seçme asker öldürüldü. ¹⁸ Böylece İsraililer yenilgiye uğradı, Yahudalılar'sa zafer kazandı. Çünkü Yahudalılar atalarının Tanrısı RAB'be güvenmişlerdi.

¹⁹ Aviya Yarovam'ı kovaladı. Yarovam'a ait Beytel, Yeşana, Efron kentleriyle çevrelerindeki köyleri ele geçirdi. ²⁰ Aviya'nın krallığı döneminde Yarovam bir daha eski gücünü toparlayamadı. Sonunda RAB onu cezalandırdı, Yarovam öldü.

²¹ Aviya ise gitgide krallığını güçlendirdi. On dört kadınla evlenip yirmi iki erkek, on altı kız babası oldu.

²² Aviya'nın yaptığı öbür işler, uygulamaları ve söyledikleri, Peygamber İddo'nun yorumunda yazılıdır.

14

¹ Aviya ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde gömüldü, yerine oğlu Asa kral oldu. Ülke Asa'nın yönetimi altında on yıl barış içinde yaşadı.

Asa'nın Yahuda Krallığı

(1Kr.15:9-12)

² Asa Tanrısı RAB'bin gözünde iyi ve doğru olanı yaptı. ³ Yabancı ilahların sunaklarını, puta tapılan yerleri kaldırdı. Dikili taşları parçaladı, Aşera putlarını devirdi. ⁴ Yahudalılar'dan atalarının Tanrısı RAB'be yönelmelerini, O'nun yasasına ve buyruklarına uymalarını istedi. ⁵ Yahuda'nın bütün kentlerinden puta tapılan yerlerle buhur sunaklarını kaldırdı. Ülke onun yönetimi altında barış içinde yaşadı. ⁶ Ülke barış içinde olduğu için Asa Yahuda'daki bazı kentleri surlarla çevirdi. O yıllarda kimse ona karşı savaş açmadı. Çünkü RAB ona esenlik vermişti.

⁷ Asa Yahudalılar'a, “Bu kentleri onaralım” dedi, “Onları surlarla kuşatıp kulelerle, kapılarla, sürgülerle güçlendirelim. Ülke hâlâ bizim elimizde, çünkü Tanrımız RAB'be yöneldik, O da bizi her yandan esenlikle kuşattı.”

Böylece yapım işlerini başarıyla bitirdiler.

⁸ Asa'nın Yahudalılar'la Benyaminitiler'den oluşan bir ordusu vardı. Yahudalılar büyük kalkan ve mızraklarla donanmış üç yüz bin kişiydi. Benyaminitiler ise küçük kalkan ve yay taşıyan iki yüz seksen bin kişiydi. Bunların hepsi yiğit savaşçılardı.

⁹ Kûşlu Zerah binlerce asker ve üç yüz savaş arabasıyla Mareşa'ya ilerledi. ¹⁰ Asa ona karşı durmak için yola çıktı. İki ordu Mareşa yakınlarında Sefata Vadisi'nde savaş düzeni aldı.

¹¹ Asa, Tanrısı RAB'be, “Ya RAB, güçlünün karşısında güçsüze yardım edebilecek senden başka kimse yoktur” diye yakardı, “Ey Tanrımız RAB, bize yardım et, çünkü sana güveniyoruz. Senin adınla bu kalabalığa karşı çıktık. Ya RAB, sen bizim Tanrımız'sın. İnsanlar sana karşı zafer kazanmasın.”

¹² RAB Kûşlular'ı Asa'yla Yahudalılar'ın önünde bozguna uğrattı. Kûşlular kaçmaya başladı. ¹³ Asa ordusuyla onları Gerar'a kadar kovaladı. Kûşlular'dan kurtulan olmadı.

RAB'bin ve ordusunun önünde kırıldılar. Yahudalılar çok miktarda mal yağmalayıp götürdüler. ¹⁴ Gerar'ın çevresindeki bütün köyleri yerle bir ettiler. Çünkü RAB'bin dehşeti onları sarmıştı. Bu köylerde çok mal olduğundan onları yağmaladılar. ¹⁵ Çobanların çadırlarına da saldırdılar. Çok sayıda davar ve deveyi alıp Yeruşalim'e döndüler.

15

Asa'nın Yaptığı Yenilikler (1Kr.15:13-15)

¹ Tanrı'nın Ruhu Odet oğlu Azarya'nın üzerine indi. ² Azarya, Kral Asa'ya gidip şöyle dedi: “Ey Asa, ey Yahuda ve Benyamin halkı, beni dinleyin! RAB'le birlikte olduğunuz sürece, O da sizinle olacaktır. O'nu ararsanız bulursunuz. Ama O'nu bırakırsanız, O da sizi bırakır. ³ İsrail halkı uzun süre gerçek Tanrı'dan, eğitici kâhinlerden ve yasadan uzak yaşadı. ⁴ Ama sıkıntıya düştüklerinde İsrail'in Tanrısı RAB'be döndüler, O'nu arayıp buldular. ⁵ O günlerde yolcuların güvenliği yoktu. Çünkü çevre ülkelerde yaşayanların tümü büyük kargaşa içindeydi. ⁶ Ulus ulusu, kent kenti ezmeye çalışıyordu. Çünkü Tanrı onları çeşitli sıkıntılarla tedirgin ediyordu. ⁷ Ama siz güçlü olun, cesaretinizi yitirmeyin. Yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız.”

⁸ Asa bu sözleri, Peygamber Odet'in oğlu Azarya'nın* peygamberliğini duyunca, cesaret buldu. Yahuda ve Benyamin topraklarından, Efrayim'in dağlık bölgesinde ele geçirdiği kentlerden iğrenç putları kaldırdı. RAB'bin Tapınağı'nın eyvanının önündeki RAB'bin sunağını onardı.

⁹ Efrayim'den, Manaşşe'den, Şimon'dan gelen birçok İsraili, Tanrısı RAB'bin Asa'yla birlikte olduğunu görünce onun tarafına geçti. Asa bu gelenlerle Yahuda ve Benyamin halkını bir araya topladı. ¹⁰ Asa'nın krallığının on beşinci yılının üçüncü ayında Yeruşalim'de toplandılar. ¹¹ Yağmalamış oldukları hayvanlardan yedi yüz sığır ve yedi bin davarı o gün RAB'be kurban ettiler. ¹² Bütün yürekleriyle, bütün canlarıyla atalarının Tanrısı RAB'be yönelmek için antlaşma yaptılar. ¹³ Büyük küçük, kadın erkek, kim İsrail'in Tanrısı RAB'be yönelmezse öldürülecekti. ¹⁴ Yüksek sesle bağırarak, borazan ve boru çalarak RAB'bin önünde ant içtiler. ¹⁵ Yahudalılar bütün yürekleriyle içtikleri ant için sevindiler. RAB'bi istekle arayıp buldular. O da onları her yandan esenlikle kuşattı.

¹⁶ Kral Asa annesi Maaka'nın kraliçeliğini elinden aldı. Çünkü o Aşera için iğrenç bir put yaptırmıştı. Asa bu iğrenç putu kesip parçaladıktan sonra Kidron Vadisi'nde yaktı. ¹⁷ Ancak İsrail'den† puta tapılan yerleri kaldırmadı. Ama yaşamı boyunca yüreğini RAB'be adadı. ¹⁸ Babasının ve kendisinin adadığı altını, gümüşü ve eşyaları Tanrı'nın Tapınağı'na getirdi.

¹⁹ Asa'nın krallığının otuz beşinci yılına kadar savaş olmadı.

16

Asa'nın Son Yılları (1Kr.15:16-24)

¹ Yahuda Kralı Asa'nın krallığının otuz altıncı yılında İsrail Kralı Baaşa Yahuda'ya saldırmaya hazırlanıyordu. Asa'nın topraklarına giriş çıkışı engellemek amacıyla, Rama Kenti'ni güçlendirmeye başladı.

² Bunun üzerine Asa, RAB'bin Tapınağı'nın ve sarayın hazinelerindeki altın ve gümüşü çıkararak şu haberle birlikte Şam'da oturan Aram Kralı Ben-Hadat'a gönderdi: ³ “Babamla baban arasında olduğu gibi seninle benim aramızda da bir antlaşma olsun. Sana

* **15:8** Bazı Vulgata elyazmaları “Peygamber Odet'in oğlu Azarya'nın”, Masoretik metin “Peygamber Odet'in” (bkz. 15:1). † **15:17** “İsrail”, yani “Yahuda”.

gönderdiğim bu altınlara, gümüşlere karşılık, sen de İsrail Kralı Baaşa ile yaptığın antlaşmayı boz, topraklarımdan askerlerini çeksin.”

⁴ Kral Asa'nın önerisini kabul eden Ben-Hadat, ordu komutanlarını İsrail kentlerinin üzerine gönderdi. İyon'u, Dan'ı, Avel-Mayim'i, Naftali'nin bütün ambarlı kentlerini ele geçirdiler. ⁵ Baaşa bunu duyunca Rama'nın yapımını durdurup işe son verdi. ⁶ Kral Asa bütün Yahudalılar'ı çağırttı; Baaşa'nın Rama'nın yapımında kullandığı taşlarla keresteleri alıp götürdüler. Asa bunlarla Geva ve Mispa kentlerini onardı.

⁷ O sırada Bilici Hanani Yahuda Kralı Asa'ya gelip şöyle dedi: “Tanrının RAB'be güveneceğine Aram Kralı'na güvendin. Bu yüzden Aram Kralı'nın ordusu elinden kurtuldu. ⁸ Kûşlular'la* Luylular, çok sayıda savaş arabaları, atlılarıyla büyük bir ordu değil miydiler? Ama sen RAB'be güvendin, O da onları eline teslim etti. ⁹ RAB'bin gözleri bütün yürekleriyle kendisine bağlı olanlara güç vermek için her yeri görür. Akılsızca davrandın. Bundan böyle hep savaş içinde olacaksın.”

¹⁰ Asa biliciye öfkelenip onu cezaevine attırdı. Çünkü söyledikleri onu kızdırmıştı. Halktan bazı kişilere de baskı yaptı.

¹¹ Asa'nın yaptığı işler, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹² Asa, krallığının otuz dokuzuncu yılında ayaklarından hastalandı. Durumu çok ağırdı. Hastalığında RAB'be yöneleceğine hekimlere başvurdu. ¹³ Asa krallığının kırk birinci yılında ölüp atalarına kavuştu. ¹⁴ Onu özel olarak hazırlanmış, güzel kokulu çeşit çeşit baharat dolu bir sedyeye yatırarak Davut Kenti'nde kendisi için yaptırdığı mezara gömdüler. Onuruna çok büyük bir ateş yaktilar.

17

Yehoşafat'ın Yahuda Krallığı

¹ Asa'nın yerine oğlu Yehoşafat kral oldu. Yehoşafat İsrail'e karşı krallığını pekiştirdi. ² Yahuda'nın bütün surlu kentlerine askeri birlikler yerleştirdi; Yahuda'ya ve babası Asa'nın ele geçirmiş olduğu Efrayim kentlerine de asker yerleştirdi.

³ RAB Yehoşafat'laydı. Çünkü Yehoşafat atası Davut'un başlangıçtaki yollarını izledi; Baallar'a* yöneleceğine, ⁴ babasının Tanrısı'na yöneldi; İsrail halkının yaptıklarına değil, Tanrı'nın buyruklarına uydu. ⁵ RAB onun yönetimi altındaki krallığı pekiştirdi. Bütün Yahudalılar ona armağanlar getirdi. Böylece Yehoşafat büyük zenginliğe ve onura kavuştu. ⁶ Yüreği RAB'de* cesaret buldu, puta tapılan yerleri ve Aşera putlarını Yahuda'dan kaldırdı.

⁷ Yehoşafat krallığının üçüncü yılında halka öğretmek amacıyla görevlilerinden Ben-Hayil'i, Ovadya'yı, Zekeriya'yı, Netanel'i, Mikaya'yı Yahuda kentlerine gönderdi. ⁸ Onlarla birlikte şu Levililer'i de gönderdi: Şemaya, Netanya, Zevadya, Asahel, Şemiramot, Yehonatan, Adoniya, Toviya, Tov-Adoniya. Kâhinlerden Elişama ile Yehoram'ı gönderdi. ⁹ RAB'bin Yasa Kitabı'nı yanlarına alıp Yahuda'da halka öğrettiler. Bütün Yahuda kentlerini dolaşarak halka ders verdiler.

¹⁰ Yahuda'yı çevreleyen ülkelerin krallıklarını RAB korkusu sardı. Bu yüzden Yehoşafat'a karşı savaşmadılar. ¹¹ Bazı Filistliler Yehoşafat'a haraç olarak armağanlar ve gümüş verdiler. Araplar da ona davar getirdiler: Yedi bin yedi yüz koçla yedi bin yedi yüz teke. ¹² Yehoşafat giderek güçlendi. Yahuda'da kaleler, ambarlı kentler yaptırdı. ¹³ Yahuda kentlerinde birçok işler yaptı. Yeruşalim'e deneyimli yiğit savaşçılar yerleştirdi. ¹⁴ Bunlar boylarına göre şöyle kaydedilmişlerdi:

Yahuda'dan binbaşılar: Komutan Adna ve komutasında 300 000 yiğit asker;

¹⁵ Yanında Komutan Yehohanan ve komutasında 280 000 asker;

* 17:6 “RAB'de”: İbranice “RAB'bin yollarında”.

¹⁶ Onun yanında kendini RAB'bin hizmetine adayan Zikri oğlu Amatsya ve komutasında 200 000 yiğit asker.

¹⁷ Benyamin oymağından: Yiğit bir savaşçı olan Elyada ile komutasında yay ve kalkanla silahlanmış 200 000 asker;

¹⁸ Yanında Yehozavat ve komutasında savaşmak üzere donatılmış 180 000 asker.

¹⁹ Bunlar kralın surlu Yahuda kentlerine yerleştirdiği askerlerin yanı sıra, ona hizmet ediyorlardı.

18

Peygamber Mikaya Ahav'ı Uyarıyor (1Kr.22:1-28)

¹ Büyük bir zenginlik ve onura kavuşan Yehoşafat, evlilik bağıyla Ahav'a akraba oldu.

² Birkaç yıl sonra Samiriye Kenti'nde yaşayan Ahav'ı görmeye gitti. Ahav onun ve yanındakilerin onuruna birçok davar, sığır keserek Ramot-Gilat'a saldırmak için onu kışkırttı.

³ İsrail Kralı Ahav, Yahuda Kralı Yehoşafat'a, "Ramot-Gilat'a karşı benimle birlikte savaşır mısın?" diye sordu.

Yehoşafat, "Beni kendin, halkımı halkın say. Savaşta sana eşlik edeceğiz" diye yanıtladı,

⁴ "Ama önce RAB'be danışalım" diye ekledi.

⁵ İsrail Kralı Ahav dört yüz peygamber toplayıp, "Ramot-Gilat'a karşı savaşalım mı, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Peygamberler, "Savaş, çünkü Tanrı kenti senin eline teslim edecek" diye yanıtladılar.

⁶ Ama Yehoşafat, "Burada danışabileceğimiz RAB'bin başka peygamberi yok mu?" diye sordu.

⁷ İsrail Kralı, "Yimla oğlu Mikaya adında biri daha var" diye yanıtladı, "Onun aracılığıyla RAB'be danışabiliriz. Ama ben ondan nefret ederim. Çünkü benimle ilgili hiç iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyler."

Yehoşafat, "Böyle konuşmaman gerekir, ey kral!" dedi.

⁸ İsrail Kralı bir görevli çağırıp, "Hemen Yimla oğlu Mikaya'yı getir!" diye buyurdu.

⁹ İsrail Kralı Ahav ile Yahuda Kralı Yehoşafat kral giysileriyle Samiriye Kapısı'nın girişinde, harman yerine konan tahtlarında oturuyorlardı. Bütün peygamberler de onların önünde peygamberlik ediyordu. ¹⁰ Kenaana oğlu Sidkiya, yaptığı demir boynuzları göstererek şöyle dedi: "RAB diyor ki, 'Aramlılar'ı yok edinceye dek onları bu boynuzlarla vuracaksın.'"

¹¹ Öteki peygamberlerin hepsi de aynı şeyi söylediler: "Ramot- Gilat'a saldır, kazanacaksın! Çünkü RAB onları senin eline teslim edecek."

¹² Mikaya'yı çağırmaya giden görevli ona, "Bak! Peygamberler bir ağızdan kral için olumlu şeyler söylüyorlar" dedi, "Rica ederim, senin sözün de onlarınkine uygun olsun; olumlu bir şey söyle."

¹³ Mikaya, "Yaşayan RAB'bin hakkı için, Tanrım ne derse onu söyleyeceğim" diye karşılık verdi.

¹⁴ Mikaya gelince kral, "Mikaya, Ramot-Gilat'a karşı savaşa gidelim mi, yoksa vaz mı geçeyim?" diye sordu.

Mikaya, "Saldırın, kazanacaksınız! Çünkü onlar sizin elinize teslim edilecek" diye yanıtladı.

¹⁵ Bunun üzerine kral, "RAB'bin adına bana gerçeğin dışında bir şey söylemeyeceğine ilişkin sana kaç kez ant içireyim?" diye sordu.

¹⁶ Mikaya şöyle karşılık verdi: “İsrailliler'i dağlara dağılmış çobansız koyunlar gibi gördüm. RAB, ‘Bunların sahibi yok. Herkes güvenlik içinde evine dönsün’ dedi.”

¹⁷ İsrail Kralı Ahav Yehoşafat'a, “Benimle ilgili iyi peygamberlik etmez, hep kötü şeyler söyler dememiş miydim?” dedi.

¹⁸ Mikaya konuşmasını sürdürdü: “Öyleyse RAB'bin sözünü dinleyin! Gördüm ki, RAB tahtında oturuyor, bütün göksel varlıklar da sağında, solunda duruyordu. ¹⁹ RAB sordu: ‘Ramot-Gilat'a saldırıp ölsün diye İsrail Kralı Ahav'ı kim kandıracak?’

“Kimi şöyle, kimi böyle derken, ²⁰ bir ruh çıkıp RAB'bin önünde durdu ve, ‘Ben onu kandıracağım’ dedi.

“RAB, ‘Nasıl?’ diye sordu.

²¹ “Ruh, ‘Aldatıcı ruh olarak gidip Ahav'ın bütün peygamberlerine yalan söyleteceğim’ diye karşılık verdi.

“RAB, ‘Onu kandırmayı başaracaksın’ dedi, ‘Git, dediğini yap.’

²² “İşte RAB bu peygamberlerinin ağzına aldatıcı bir ruh koydu. Çünkü sana kötülük etmeye karar verdi.”

²³ Kenaana oğlu Sidkiya yaklaşıp Mikaya'nın yüzüne bir tokat attı. “RAB'bin Ruhunu nasıl benden çıkıp da seninle konuştu?” dedi.

²⁴ Mikaya, “Gizlenmek için bir iç odaya girdiğin gün göreceksin” diye yanıtladı.

²⁵ Bunun üzerine İsrail Kralı, “Mikaya'yı kentin yöneticisi Amon'a ve kralın oğlu Yoaş'a götürün” dedi, ²⁶ “Ben güvenlik içinde dönünceye dek bu adamı cezaevinde tutmalarını, ona su ve ekmekten başka bir şey vermemelerini söyleyin!”

²⁷ Mikaya, “Eğer sen güvenlik içinde dönersen, RAB benim aracılığımla konuşmamış demektir” dedi ve, “Herkes bunu duysun!” diye ekledi.

Ahav'ın Ölümü (1Kr.22:29-35)

²⁸ İsrail Kralı Ahav'la Yahuda Kralı Yehoşafat Ramot-Gilat'a saldırmak için yola çıktılar.

²⁹ İsrail Kralı, Yehoşafat'a, “Ben kılık değiştirip savaşa öyle gireceğim, ama sen kral giysilerini giy” dedi. Böylece İsrail Kralı kılığını değiştirdi, sonra savaşa girdiler.

³⁰ Aram Kralı, savaş arabalarının komutanlarına, “İsrail Kralı dışında, büyük küçük hiç kimseye saldırmayın!” diye buyruk vermişti. ³¹ Savaş arabalarının komutanları Yehoşafat'ı görünce, İsrail Kralı sanıp saldırmak için ona döndüler. Yehoşafat yakarmaya başladı. RAB Tanrı ona yardım edip saldıranların yönünü değiştirdi. ³² Komutanlar onun İsrail Kralı olmadığını anlayınca peşini bıraktılar.

³³ O sırada bir asker rasgele attığı bir okla İsrail Kralı'nı zırhının parçalarının birleştiği yerden vurdu. Kral arabacısına, “Dönüp beni savaş alanından çıkar, yaralandım” dedi.

³⁴ Savaş o gün şiddetlendi. Arabasında Aramlılar'a karşı akşama kadar dayanan İsrail Kralı gün batımında öldü.

19

Bilici Yehu Yehoşafat'ı Paylıyor

¹ Yahuda Kralı Yehoşafat ise Yeruşalim'deki sarayına güvenlik içinde döndü. ² Hanani oğlu Bilici Yehu, Kral Yehoşafat'ı karşılamaya giderek ona şöyle dedi: “Kötülere yardım edip RAB'den nefret edenleri mi sevmen gerekir? Bunun için RAB'bin öfkesi senin üstünde olacak. ³ Ancak, bazı iyi yönlerin de var. Ülkeden Aşera putlarını kaldırıp attın ve yürekten Tanrı'ya yönelmeye karar verdin.”

Yehoşafat'ın Yaptığı Yenilikler

⁴ Yehoşafat Yerusâlim'de yaşadı. Beer-Şeva'dan Efrayim dağlık bölgesine kadar yine halkın arasında dolaşarak onları atalarının Tanrısı RAB'be döndürdü. ⁵ Ülkeye, Yahuda'nın bütün surlu kentlerine yargıçlar atadı. ⁶ Onlara, “Yaptıklarınıza dikkat edin” dedi, “Çünkü insan adına değil, yargı verirken sizinle olan RAB adına yargılayacaksınız. ⁷ Onun için RAB'den korkun, dikkatle yargılayın. Çünkü Tanrımız RAB kimsenin haksızlık yapmasına, kimseyi kayırmasına, rüşvet almasına göz yummaz.”

⁸ RAB'bin yargılarını uygulamak, davalara bakmak için Yehoşafat Yerusâlim'e de bazı Levililer'i, kâhinleri, İsrail* boy başlarını atadı. Bunlar Yerusâlim'de yaşadılar†. ⁹ Yehoşafat onlara şu buyrukları verdi: “Görevinizi RAB korkusuyla, bağlılıkla, bütün yüreğinizle yapmalısınız. ¹⁰ Kentlerde yaşayan kardeşlerinizden gelen her davada –kan davası, Kutsal Yasa, buyruklar, kurallar ya da ilkelerle ilgili her konuda– onları RAB'be karşı suç işlememeleri için uyarın; öyle ki RAB size de kardeşlerinize de öfkelenmesin. Böyle yaparsanız suç işlememiş olursunuz.

¹¹ “RAB'be ilişkin her konuda Başkâhin Amarya, krala ilişkin her konuda ise Yahuda oymağının önderi İsmail oğlu Zevadya size başkanlık edecek. Levililer de görevli olarak size yardımcı olacaklar. Yürekli olun, bu buyrukları uygulayın. RAB doğru kişiyle olsun!”

20

Moavlılar'la Ammonlular'a Karşı Savaş

¹ Bundan sonra Moavlılar, Ammonlular ve Meunlular'ın* bir kısmı Yehoşafat'la savaşmak için yola çıktılar. ² Birkaç kişi Yehoşafat'a gidip, “Gölün öbür yakasından, Edom'dan sana saldırmak için büyük bir ordu geliyor. Şu anda Haseson-Tamar'da –Eyn-Gedi'de–” dediler. ³ Korkuya kapılan Yehoşafat RAB'be danışmaya karar verdi ve bütün Yahuda'da oruç ilan etti. ⁴ RAB'be yönelmek için Yahuda'nın bütün kentlerinden gelen halk toplanıp RAB'den yardım diledi.

⁵ Yehoşafat RAB'bin Tapınağı'nda, yeni avlunun önünde, Yahuda ve Yerusâlim topluluğunun arasına gidip durdu.

⁶ “Ey atalarımızın Tanrısı RAB, sen göklerde oturan Tanrı değil misin?” dedi, “Ulusların bütün krallıklarını yöneten sensin. Güç, kudret senin elinde. Kimse sana karşı duramaz. ⁷ Ey Tanrımız, bu ülkede yaşayanları halkın İsrail'in önünden kovan ve ülkeyi sonsuza dek dostun İbrahim'in soyuna veren sen değil misin? ⁸ Onlar orada yaşadılar, adına bir tapınak kurdular ve, ⁹ ‘Başımıza bela, savaş, yargı, salgın hastalık, kıtlık gelirse, adının bulunduğu bu tapınağın ve senin önünde duracağız’ dediler, ‘Sıkıntıya düştüğümüzde sana yakaracağız, sen de duyup bizi kurtaracaksın.’

¹⁰ “İşte Ammonlular, Moavlılar ve Seir dağlık bölgesinde yaşayanlar! Mısır'dan çıktıktan sonra İsraililer'in onların ülkesine girmelerine izin vermedin. Bu yüzden atalarımız başka yöne döndü, onları yok etmedi. ¹¹ Ama bak, bunun karşılığını bize nasıl ödüyorlar! Bize miras olarak vermiş olduğun mülkünden bizi kovmaya geliyorlar. ¹² Ey Tanrımız, onları yargılamayacak mısın? Çünkü bize saldıran bu büyük orduya karşı koyacak gücümüz yok. Ne yapacağımızı bilemiyoruz. Gözümüz sende.”

¹³ Bütün Yahudalılar, çocuklarıyla birlikte RAB'bin önünde duruyordu. ¹⁴ RAB'bin Ruhu topluluğun ortasında duran Asaf soyundan Mattanya oğlu Yeiel oğlu Benaya oğlu Zekeriya oğlu Levili Yahaziel'in üzerine indi. ¹⁵ Yahaziel şöyle dedi: “Ey Kral Yehoşafat, ey Yahuda halkı ve Yerusâlim'de oturanlar, dinleyin! RAB size şöyle diyor: ‘Bu büyük ordudan korkmayın, yılmayın! Çünkü savaş sizin değil, Tanrı'nındır. ¹⁶ Yarın onlarla savaşmaya çıkın. Onları vadinin sonunda, Yeruel kırlarında, Sits Yokuşu'nu çıkarırken

* **19:8** “İsrail”, yani “Yahuda”. † **19:8** “Bunlar Yerusâlim'de yaşadılar” ya da “Yerusâlim'e döndüler”. * **20:1** Septuaginta “Meunlular”, Masoretik metin “Ammonlular” (bkz. 26:7). **20:7** Ysa.41:8; Yak.2:23 **20:10** Yas.2:4-19 **20:15** Yas.20:1-4

bulacaksınız. ¹⁷ Bu kez savaşmak zorunda kalmayacaksınız. Yerinizde durup bekleyin, RAB'bin size sağlayacağı kurtuluşu görün, ey Yahuda ve Yerus alim halkı! Korkmayın, yılmayın. Yarın onlara karşı savaşa  ıkın. RAB sizinle olacak!’ ”

¹⁸ Yehoşafat yüzüstü yere kapandı. Yahuda halkıyla Yerus alim'de oturanlar da RAB'bin önünde yere kapanıp O'na tapındılar. ¹⁹ Sonra Kehato ulları'ndan ve Koraho ulları'ndan bazı Levililer ayağa kalkıp  srail'in Tanrısı RAB'bi yüksek sesle övdüler.

²⁰ Ertesi sabah erkenden kalkıp Tekoa kırlarına doğru yola  ıktılar. Yola koyulduklarında Yehoşafat durup şöyle dedi: “Beni dinleyin, ey Yahuda halkı ve Yerus alim'de oturanlar! Tanrınız RAB'be güvenin, güvenlikte olursunuz. O'nun peygamberlerine güvenin, başarılı olursunuz.” ²¹ Yehoşafat halka danı tıktan sonra RAB'be ezgi okumak, O'nun kutsallı ının görkemini övmek için adamlar atadı. Bunlar ordunun önünde yürüyerek şöyle diyorlardı:

“RAB'be   kredin,

Çünkü sevgisi sonsuza dek kalıcıdır!”

²² Onlar ezgi okuyup övgüler sunmaya ba ladığında, RAB Yahuda'ya saldıran Ammonlular'a, Moavlular'a ve Seir dağlık bölgesinde yaşayanlara pusu kurmuştu. Hepsi bozguna u ratıldı. ²³ Ammonlular'la Moavlular, Seir dağlık bölgesinde yaşayan halkı büsbütün yok etmek için onlara saldırdılar. Seirliiler'i yok ettikten sonra da birbirlerini öldürmeye ba ladılar.

²⁴ Yahudalılar kırdaki gözcü kulesine varınca, o büyük orduya baktılar, ama sadece yere serilmiş cesetler gördüler. Tek kişi kurtulmamı tı. ²⁵ Malları ya malamaya giden Yehoşafat'la askerleri, ölülerin arasında çok miktarda mal, giysi ve değerli eşya buldular. Ta ıyabileceklerinden çok mal topladılar. Ya ma edilecek o kadar çok mal vardı ki, toplama i i    gün sürdü. ²⁶ Dördüncü gün Beraka† Vadisi'nde toplanarak RAB'be övgüler sundular. Bu yüzden oranın adı bugün de Beraka Vadisi olarak kaldı.

²⁷ Bundan sonra bütün Yahuda ve Yerus alim halkı Yehoşafat'ın önderliğinde sevinçle Yerus alim'e döndü. Çünkü RAB düşmanlarını bozguna uğratarak onları sevindirmi ti. ²⁸  enk, lir ve borazan çalarak Yerus alim'e, RAB'bin Tapınağı'na gittiler. ²⁹ RAB'bin  srail'in düşmanlarına karşı sava tı ını duyan ülkelerin krallıklarını Tanrı korkusu sardı. ³⁰ Yehoşafat'ın ülkesi ise barış içindeydi. Çünkü Tanrısı her yandan onu esenlikle ku atmı tı.

Yehoşafat'ın Krallığının Sonu (1Kr.22:41-50)

³¹ Yehoşafat Yahuda'yı yönetti. Otuz be  yaşında kral oldu ve Yerus alim'de yirmi beş yıl krallık yaptı. Annesi  ilhi'nin kızı Azuva'ydı. ³² Babası Asa'nın yollarını izleyen ve bunlardan sapmayan Yehoşafat RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ³³ Ancak alı ılagelen tapınma yerleri kaldırılmadı. Halk hâlâ atalarının Tanrısı'na bütün y re iyle y nelmemi ti.

³⁴ Yehoşafat'ın yaptığı öbür i ler, ba ından sonuna dek,  srail kralları tarihinin bir bölümü olan Hanani oğlu Yehu'nun tarihinde yazılıdır.

³⁵ Yahuda Kralı Yehoşafat bir süre sonra kendini günaha veren  srail Kralı Ahazya ile anla maya vardı. ³⁶ Tar   'e gidecek gemiler‡ yapmak için anla tılar. Gemileri Esyon-Gever'de yaptılar. ³⁷ Mare alı Dodavahu oğlu Eliezer, Yehoşafat'a karşı şöyle peygamberlik etti: “Ahazya ile anla maya vardığın için RAB i ini bozacak.” Gemiler Tar   'e  gidemeden parçalandı.

† 20:26 “Beraka”: “ vg ” ya da “Kutsama” anlamına gelir. ‡ 20:36 “Tar   'e gidecek gemiler” ya da “Uzun yol gemileri”.   20:37 “Tar   'e” ya da “Uzun yola”.

21

¹ Yehoşafat ölüp atalarına kavuştu ve Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yehoram kral oldu.

Yehoram'ın Yahuda Krallığı (2Kr:8:17-24)

² Yehoşafat oğlu Yehoram'ın kardeşleri şunlardı: Azarya, Yehiel, Zekeriya, Azaryahu, Mikael, Şefatya. Bunların tümü İsrail* Kralı Yehoşafat'ın oğullarıydı. ³ Babaları onlara çok miktarda altın, gümüş, değerli eşyalar armağan etmiş, ayrıca Yahuda'da surlu kentler vermişti. Ancak, Yehoram ilk oğlu olduğundan, krallığı ona bırakmıştı.

⁴ Babasının yerine geçen Yehoram güçlenince, bütün kardeşlerini ve bazı İsrail önderlerini kılıçtan geçirtti. ⁵ Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de sekiz yıl krallık yaptı. ⁶ Karısı Ahav'ın kızı olduğu için, o da Ahav'ın ailesi gibi İsrail krallarının yolunu izledi ve RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ⁷ Ama RAB Davut'la yaptığı antlaşmadan ötürü onun soyunu yok etmek istemedi. Çünkü Davut'a ve soyuna sönmeyen bir ışık vereceğine söz vermişti.

⁸ Yehoram'ın krallığı döneminde Edomlular Yahudalılar'a karşı ayaklanarak kendi krallıklarını kurdular. ⁹ Yehoram komutanları ve bütün savaş arabalarıyla oraya gitti. Edomlular onu ve savaş arabalarının komutanlarını kuşattılar. Ama Yehoram gece kalkıp kuşatmayı yararak kaçtı. ¹⁰ Edomlular'ın Yahuda'ya karşı başkaldırması bugün de sürüyor.

O sırada Livna Kenti de ayaklandı. Çünkü Yehoram atalarının Tanrısı RAB'bi bırakmıştı. ¹¹ Yahuda tepelerinde puta tapılan yerler bile yapmış, Yerusâlim halkının putlara bağlanmasına önayak olmuş, Yahuda halkını günaha sürüklemişti.

¹² Yehoram Peygamber İlyas'tan bir mektup aldı. Mektup şöyleydi:

“Atan Davut'un Tanrısı RAB şöyle diyor: ‘Baban Yehoşafat'ın ve Yahuda Kralı Asa'nın yollarını izlemedin. ¹³ İsrail krallarının yolunu izledin. Ahav'ın ailesinin yaptığı gibi Yahuda ve Yerusâlim halkının putlara bağlanmasına önayak oldun. Üstelik kendi ailenden, senden daha iyi olan kardeşlerini öldürttün. ¹⁴ Bu yüzden RAB halkını, oğullarını, karılarını ve senin olan her şeyi büyük bir yıkımla vuracak. ¹⁵ Sen de korkunç bir bağırsak hastalığına yakalanacaksın. Bu hastalık yüzünden bağırsakların dışarı dökülene dek günlerce sürüneceksin.’ ”

¹⁶ RAB Filistliler'i ve Kûşlular'ın* yanında yaşayan Araplar'ı Yehoram'a karşı kışkırttı. ¹⁷ Saldırıp Yahuda'ya girdiler. Sarayda bulunan her şeyi, kralın oğullarıyla karılarını alıp götürdüler. Kralın en küçük oğlu Yehoahaz'dan† başka oğlu kalmadı.

¹⁸ Sonra RAB Yehoram'ı iyileşmez bir bağırsak hastalığıyla cezalandırdı. ¹⁹ Zaman geçti, ikinci yılın sonunda hastalık yüzünden bağırsakları dışarı döküldü. Şiddetli acılar içinde öldü. Halkı ataları için ateş yaktığı gibi onun onuruna ateş yakmadı.

²⁰ Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de sekiz yıl krallık yaptı. Ölümüne kimse üzülmeydi. Onu Davut Kenti'nde gömdülerse de, kralların mezarlığına gömmeyiler.

22

Ahazya'nın Yahuda Krallığı (2Kr:8:25-29; 9:21-28)

¹ Yerusâlim halkı Yehoram'ın en küçük oğlu Ahazya'yı babasının yerine kral yaptı. Çünkü Araplar'la ordugaha gelen akıncılar büyük kardeşlerinin hepsini öldürmüştü. Dolayısıyla Yehoram oğlu Ahazya Yahuda Kralı oldu.

* **21:2** “İsrail”, yani “Yahuda”. **21:7** 1Kr:11:36; 15:4; 2Kr:8:19; Mez.132:17 **21:8** Yar:27:40 † **21:17** “Yehoahaz”: Ahazya diye de bilinir.

² Ahazya yirmi iki* yaşında kral oldu ve Yerus̱alim'de bir yıl krallık yaptı. Annesi Omri'nin torunu Atalya'ydı.

³ Ahazya da Ahav ailesinin yollarını izledi. Annesi onu kötölüğe itiyordu. ⁴ Ahav ailesi gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Çünkü babasının ölümünden beri Ahav ailesi onu yıkıma götürecek öğütler veriyordu. ⁵ Ahazya onların öğütlerine uyarak, Aram Kralı Hazael'le savaşmak üzere İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'la birlikte Ramot-Gilat'a gitti. Aramlılar Yoram'ı yaraladılar. ⁶ Yoram Ramot-Gilat'ta Aram Kralı Hazael'le savaşırken aldığı yaraların iyileşmesi için Yizreel'e döndü. Yahuda Kralı Yehoram oğlu Ahazya da yaralanan Ahav oğlu Yoram'ı görmek için Yizreel'e gitti.

⁷ Yoram'ı ziyaret eden Ahazya'yı Tanrı yıkıma uğrattı. Ahazya oraya varınca, Yoram'la birlikte Nimşi oğlu Yehu'yu karşılamaya gitti; RAB Yehu'yu Ahav soyunu ortadan kaldırmak için meshetmişti. ⁸ Yehu, Ahav soyunu cezalandırırken, Ahazya'ya hizmet eden Yahuda önderleriyle Ahazya'nın yeğenlerini bulup hepsini öldürdü. ⁹ Sonra Ahazya'yı aramaya koyuldu. Onu Samiriye'de gizlenirken yakalayıp Yehu'ya getirdiler; sonra öldürdüler. Ahazya'yı, “Bütün yüreğiyle RAB'be yönelen Yehoşafat'ın torunudur” diyerek gömdüler. Böylece Ahazya'nın soyunda krallığı yönetebilecek güçte kimse kalmadı.

Atalya Yönetime El Koyuyor (2Kr.11:1-3)

¹⁰ Ahazya'nın annesi Atalya, oğlunun öldürüldüğünü duyunca, Yahuda'da kral soyunun bütün bireylerini yok etmeye çalıştı. ¹¹ Ne var ki, Kral Yehoram'ın kızı Yehoşavat, Ahazya oğlu Yoaş'ı kralın öldürölmek istenen öteki oğullarının arasından alıp kaçırdı ve dadısıyla birlikte yatak odasına gizledi. Yehoşavat Kral Yehoram'ın kızı, Kâhin Yehoyada'nın karısı, Ahazya'nın da üvey kızkardeşiydi. Öldürölmek diye çocuğu Atalya'dan gizledi. ¹² Atalya ölkeyi yönetirken, çocuk altı yıl boyunca Tanrı'nın Tapınağı'nda onların yanında gizlendi.

23

Atalya'ya Karşı Ayaklanma (2Kr.11:4-16)

¹ Yedinci yıl gücünü gösteren Yehoyada yüzbaşı olan Yeroham oğlu Azarya, Yehohanan oğlu İsmail, Ovet oğlu Azarya, Adaya oğlu Maaseya, Zikri oğlu Elişafat'la bir antlaşma yaptı. ² Yahuda'yı dolaşarak bütün kentlerden Levililer'le İsrail* boy başlarını topladılar. Yerus̱alim'e dönen ³ topluluk Tanrı'nın Tapınağı'nda kralla bir antlaşma yaptı. Yehoyada onlara şöyle dedi: “Davut'un soyuna ilişkin RAB'bin verdiği söz uyarınca, kralın oğlu kral olacak. ⁴ Siz şunları yapacaksınız: Şabat Günü göreve giden kâhinlerle Levililer'in üçte biri kapılarda nöbet tutacak, ⁵ üçte biri sarayda, üçte biri de Temel Kapısı'nda duracak. Bütün halk RAB'bin Tapınağı'nın avlularında toplanacak. ⁶ Kâhinlerle görevli Levililer'in dışında RAB'bin Tapınağı'na kimse girmesin. Onlar kutsal oldukları için girebilirler. Halk da RAB'bin buyruğunu yerine getirmeye özen gösterecek. ⁷ Levililer yalın kılıç kralın çevresini saracaklar. Tapınağa yaklaşan olursa öldürün. Kral nereye giderse, ona eşlik edin.”

⁸ Levililer'le Yahudalılar Kâhin Yehoyada'nın buyruklarını tam tamına uyguladılar. Şabat Günü göreve gidenlerle görevi biten adamlarını aldılar. Çünkü Kâhin Yehoyada bölöklere izin vermemişti. ⁹ Kâhin Yehoyada Tanrı'nın Tapınağı'ndaki Kral Davut'tan kalan mızrakları ve büyük küçük kalkanları yüzbaşılara dağıttı. ¹⁰ Kralı korumak için sunağın ve tapınağın çevresine tapınağın güneyinden kuzeyine kadar bütün silahlı adamları yerleştirdi. ¹¹ Yehoyada'yla oğulları kralın oğlu Yoaş'ı dışarı çıkarıp başına taç

* 22:2 2Kr.8:26, bazı Septuaginta elyazmaları ve Süryanice “Yirmi iki”, Masoretik metin “Kırk iki”. 22:6 2Kr.9:15-16

* 23:2 “İsrail”, yani “Yahuda”. 23:3 2Sa.7:12

koydular. Tanrı'nın Yasası'nı da ona verip krallığını ilan ettiler. Onu meshederek, "Yaşasın kral!" diye bağıldılar.

¹² Atalya koşuşan, kralı öven halkın çıkardığı gürültüyü duyunca, RAB'bin Tapınağı'nda toplananların yanına gitti. ¹³ Baktı, kral tapınağın girişinde sütunun yanında duruyor; yüzbaşılar, borazan çalanlar çevresine toplanmış. Ülke halkı sevinç içindeydi, borazanlar çalınıyor, ezgiciler çalgılarıyla övgüleri yönetiyordu. Atalya giysilerini yırtarak, "Hainlik! Hainlik!" diye bağırdı.

¹⁴ Kâhin Yehoyada yüzbaşılara çağırarak, "O kadını aradan çıkarın. Ardından kim giderse kılıçtan geçirin" diye buyruk verdi. Çünkü, "Onu RAB'bin Tapınağı'nda öldürmeyin" demişti. ¹⁵ Atalya yakalandı ve sarayın At Kapısı'na varır varmaz öldürüldü.

Kâhin Yehoyada'nın Yaptığı Yenilikler (2Kr:11:17-20)

¹⁶ Yehoyada RAB'bin halkı olmaları için kendisiyle halk ve kral arasında bir antlaşma yaptı. ¹⁷ Bütün halk gidip Baal'ın* tapınağını yıktı. Sunaklarını, putlarını parçaladılar; Baal'ın Kâhini Mattan'ı da sunakların önünde öldürdüler.

¹⁸ Yehoyada Levili kâhinleri RAB'bin Tapınağı'ndaki işin başına getirdi. Onları Davut tarafından atanmış oldukları görevleri yerine getirmek, Musa'nın Yasası'nda yazılanlar uyarınca RAB'be yakmalık sunular sunmak ve Davut'un koyduğu düzene göre sevinçle ezgiler okumakla görevlendirdi. ¹⁹ Ayrıca dinsel açıdan herhangi bir nedenle kirli birinin içeri girmemesi için RAB'bin Tapınağı'nın kapılarına da nöbetçiler yerleştirdi. ²⁰ Sonra yüzbaşılar, soyluları, halkın yöneticilerini ve ülke halkını yanına alarak kralı RAB'bin Tapınağı'ndan getirdi. Yukarı Kapı'dan geçip saraya girerek kralı tahta oturtular. ²¹ Ülke halkı sevinç içindeydi, ancak kent suskundu. Çünkü Atalya kılıçla öldürülmüştü.

24

Yoaş Tapınağı Onarıyor (2Kr:12:1-16)

¹ Yoaş yedi yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de kırk yıl krallık yaptı. Annesi Beer-Şevâlî Sivya'ydı. ² Yoaş Kâhin Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ³ Yehoyada onu iki kadınla evlendirdi. Yoaş'ın onlardan oğulları, kızları oldu.

⁴ Bir süre sonra Yoaş RAB'bin Tapınağı'nı onarmaya karar verdi. ⁵ Kâhinlerle Levililer'i toplayarak şöyle dedi: "Yahuda kentlerine gidip Tanrınız'ın Tapınağı'nı onarmak için gerekli yıllık parayı bütün İsrail halkından toplayın. Bunu hemen yapın." Ama Levililer hemen işe girişmediler.

⁶ Bunun üzerine kral, Başkâhin Yehoyada'yı çağırıp, "RAB'bin kulu Musa'nın ve İsrail topluluğunun Levha Sandığı'nın bulunduğu çadır için koyduğu vergiyi Yahuda ve Yerusâlim'den toplayınlar diye Levililer'i neden uyarmadın?" diye sordu.

⁷ Çünkü o kötü kadının, Atalya'nın oğulları, RAB Tanrı'nın Tapınağı'na zorla girerek bütün adanmış eşyaları Baallar için kullanmışlardı.

⁸ Kralın buyruğu uyarınca bir sandık yapılarak RAB'bin Tapınağı'nın kapısının dışına yerleştirildi. ⁹ Tanrı'nın kulu Musa'nın çölde İsrail halkına koyduğu vergiyi RAB'be getirmeleri için Yahuda ve Yerusâlim halkına bir çağrı yapıldı. ¹⁰ Bütün önderlerle halk vergilerini sevinçle getirdiler, doluncaya dek sandığın içine attılar. ¹¹ Levililer, sandığı kralın görevlilerine getiriyorlardı. Çok para biriktiğini görünce kralın yazmanıya başkâhinin görevlisine haber veriyor, onlar da gelip sandığı boşaltıyor, sonra yine yerine koyuyorlardı. Bunu her gün yaptılar ve çok para topladılar. ¹² Kral Yoaş'la Yehoyada parayı RAB'bin Tapınağı'nda yapılan işlerden sorumlu olanlara veriyorlardı. RAB'bin Tapınağı'nı onarmak için ücretle taşçılar, marangozlar, demir ve tunç işçileri tuttular.

¹³ İşten sorumlu kişiler çalışkandı, onarım işi onlar sayesinde ilerledi. Tanrı'nın Tapınağı'nı eski durumuna getirip sağlamlaştırdılar. ¹⁴ Onarım işi bitince, geri kalan parayı krala ve Yehoyada'ya getirdiler. Bununla RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet ve yakmalık sunuları sunmak için gereçler, tabaklar, altın ve gümüş eşyalar yaptılar. Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin Tapınağı'nda sürekli yakmalık sunu sunuldu.

¹⁵ Yehoyada uzun yıllar yaşadıktan sonra yüz otuz yaşında öldü. ¹⁶ İsrail'de Tanrı'ya ve Tanrı'nın Tapınağı'na yaptığı yararlı hizmetlerden dolayı kendisini Davut Kenti'nde kralların yanına gömdüler.

Yoaş'ın Kötülüğü

¹⁷ Yehoyada'nın ölümünden sonra Yahuda önderleri gelip kralın önünde eğildiler. Kral da onları dinledi. ¹⁸ Atalarının Tanrısı RAB'bin Tapınağı'nı terk ederek Aşera putlarıyla öbür putlara taptilar. Suçları yüzünden RAB Yahuda ve Yerusâlim halkına öfkelen-di. ¹⁹ Kendisine dönmeleri için aralarına peygamberler gönderdi. Bu peygamberler halkı uyardılarsa da, onlara kulak asmadılar.

²⁰ O zaman Tanrı'nın Ruhu Kâhin Yehoyada oğlu Zekeriya'nın üzerine indi*. Zekeriya, halkın önünde durup seslendi: "Tanrı şöyle diyor: 'Niçin buyruklarıma karşı geliyor-sunuz? İşleriniz iyi gitmeyecek. Çünkü siz beni bıraktınız, ben de sizi bıraktım.' "

²¹ Bunun üzerine Zekeriya'ya düzen kurdular. Kralın buyruğıyla RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda taşa tutup onu öldürdüler. ²² Kral Yoaş Zekeriya'nın babası Yehoyada'nın kendisine yaptığı iyiliğı unutup oğlunu öldürdü. Zekeriya ölürken, "RAB bu yaptığınızı görüp hesabını sorsun" dedi.

²³ Yıl sonunda† Aram ordusu Yoaş'a saldırıp Yahuda ve Yerusâlim'e girdi. Halkın bütün önderlerini öldürdüler. Yağmaladıkları malların hepsini Şam Kralı'na gönderdiler. ²⁴ Aram ordusu küçük bir ordu olmasına karşın, RAB çok büyük bir orduyu ellerine teslim etmişti. Çünkü Yahuda halkı, atalarının Tanrısı RAB'bi bırakmıştı. Böylece Aram ordusu Yoaş'ı cezalandırmış oldu. ²⁵ Aramlılar Yoaş'ı ağır yaralı durumda bırakıp gittiler. Yoaş'ın görevlileri, Kâhin Yehoyada'nın oğlunun kanını döktüğü için, düzen kurup onu yatağında öldürdüler. Yoaş'ı Davut Kenti'nde gömdülerse de, kralların mezarlığına gömmediler.

²⁶ Yoaş'a düzen kuranlar şunlardı: Ammonlu Şimat adlı kadının oğlu Zavât, Moavlı Şimrit adlı kadının oğlu Yehozavat. ²⁷ Yoaş'ın oğullarının öyküsü, kendisine Tanrı'dan defalarca gelen bildiriler, Tanrı'nın Tapınağı'nın onarımıyla ilgili konular kralların tarihine ilişkin yorumda yazılıdır. Yerine oğlu Amatsya kral oldu.

25

Amatsya'nın Yahuda Krallığı (2Kr.14:1-22)

¹ Amatsya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Yerusâlimli Yehoaddan'dı. ² Amatsya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptıysa da bütün yüreğıyle yapmadı. ³ Krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren görevlileri öldürttü. ⁴ Ancak Musa'nın kitabındaki yasaya uyarak çocuklarını öldürtmedi. Çünkü RAB, "Ne babalar çocuklarının günahından ötürü öldürülecek, ne de çocuklar babalarının. Herkes kendi günahı için öldürülecek" diye buyurmuştu.

⁵ Amatsya Yahudalılar'ı topladı. Bütün Yahudalılar'la Benyaminliler'i boylarına göre binbaşılardan ve yüzbaşılardan denetimine verdi. Yaşları yirmi ve yirminin üstünde olanların sayımını yaptı. Savaşâ hazır, mızrak ve kalkan kullanabilen üç yüz bin seçme asker

^{24:20} Mat.23:35; Luk.11:51; İbr.11:37 * ^{24:20} "Zekeriya'nın üzerine indi": İbranice "Zekeriya'yı kuşandı". † ^{24:23} "Yıl sonunda": O çağda kullanılan iki ayrı takvime göre ya "Sonbahar" ya da "İlkbahar" olabilir. ^{25:4} Yas.24:16; Hez.18:20

olduğunu saptadı. ⁶ Ayrıca İsrail'den yüz talant* gümüş karşılığında, yüz bin yiğit savaşçı tuttu.

⁷ Bu sırada bir Tanrı adamı gelip krala şöyle dedi: “Ey kral, İsrail'den gelen askerler seninle savaşa gitmesin. Çünkü RAB İsrailîliler'le, yani Efrayimliler'le birlikte değil. ⁸ Gidersen, yiğitçe savaşsan bile Tanrı seni düşmanın önünde bozguna uğratacak. Tanrı'nın yardım etmeye de, bozguna uğratmaya da gücü vardır.”

⁹ Amatsya, “Ya İsrail askerleri için ödediğim yüz talant ne olacak?” diye sordu.

Tanrı adamı, “RAB sana bundan çok daha fazlasını verebilir” diye karşılık verdi.

¹⁰ Bunun üzerine Amatsya Efrayim'den gelen askerlerin evlerine dönmelerini buyurdu. Yahudalılar'a çok kızan askerler büyük bir öfke içinde evlerine döndüler.

¹¹ Amatsya cesaretini toplayarak ordusunu Tuz Vadisi'ne götürdü. Yahudalılar orada on bin Seirli'yi öldürdü. ¹² Sağ olarak ele geçirdikleri on bin kişiyi de uçurumun kenarına götürüp oradan aşağıya attılar. Hepsî paramparça oldu.

¹³ Bu arada Amatsya'nın kendisiyle birlikte savaşa katılmamaları için geri gönderdiği askerler, Samiriye ile Beythoron arasındaki Yahuda kentlerine saldırdılar. Üç bin kişi öldürüp çok miktarda mal yağmaladılar.

¹⁴ Amatsya, Edomlular'ı bozguna uğrattıktan sonra, dönüşte Seir halkının putlarını yanında getirdi. Kendisine ilah olarak diktiği putlara taptı ve buhur yaktı. ¹⁵ RAB Amatsya'ya öfkeleni. Ona bir peygamber göndererek, “Halkını senin elinden kurtaramayan bu halkın ilahlarına neden tapıyorsun?” diye sordu. ¹⁶ Peygamber konuşmasını sürdürmekteyken Amatsya ona, “Seni krala danışman mı atadık? Sus! Yoksa öldürüleceksin” dedi.

Peygamber, “Tanrı'nın seni yok etmeye karar verdiğini biliyorum. Çünkü sen bu kötülüğü yaptın, öğüdümüne de aldırış etmedin!” dedikten sonra sustu.

¹⁷ Yahuda Kralı Amatsya, danışmanlarıyla konuştuktan sonra Yehu oğlu Yehoahaz oğlu İsrail Kralı Yehoaş'a, “Gel, yüz yüze görüşelim” diye haber gönderdi.

¹⁸ İsrail Kralı Yehoaş da karşılık olarak Yahuda Kralı Amatsya'ya şu haberi gönderdi: “Lübnan'da dikenli bir çalı, sedir ağacına, ‘Kızını oğluma eş olarak ver’ diye haber yollar. O sırada oradan geçen yabanıl bir hayvan basıp çalıyı çiğner. ¹⁹ İşte Edomlular'ı bozguna uğrattın diye böbürleniyorsun. Otur evinde! Niçin bela arıyorsun? Kendi başını da, Yahuda halkının başını da derde sokacaksın.”

²⁰ Ne var ki, Amatsya dinlemek istemedi. Bunun böyle olması Tanrı'nın isteğiydi. Edom'un ilahlarına taptıkları için Tanrı onları düşmanın eline teslim etmeye karar vermişti. ²¹ Derken İsrail Kralı Yehoaş Yahuda Kralı Amatsya'nın üzerine yürüdü. İki ordu Yahuda'nın Beytşemeş Kenti'nde karşılaştı. ²² İsrailîliler'in önünde bozguna uğrayan Yahudalılar evlerine kaçtı. ²³ İsrail Kralı Yehoaş, Yehoahaz† oğlu Yoaş oğlu Yahuda Kralı Amatsya'yı Beytşemeş'te yakalayıp Yerusâlim'e götürdü. Efrayim Kapısı'ndan Köşe Kapısı'na kadar Yerusâlim surlarının dört yüz arşınlık‡ bölümünü yıktırdı. ²⁴ Tanrı'nın Tapınağı'nda Ovet-Edom soyunun gözetimi altındaki altını, gümüşü, eşyaları, sarayın hazinelerini ve bazı adamları da rehine olarak yanına alıp Samiriye'ye döndü.

Yahuda Kralı Amatsya'nın Ölümü

(2Kr.14:17-20)

²⁵ Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya, İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı. ²⁶ Amatsya'nın yaptığı öbür işler, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁷ RAB'bin ardınca yürümekten vazgeçtiği andan başlayarak Yerusâlim'de Amatsya'ya bir düzen kurulmuştu. Amatsya Lakiş'e

* 25:6 “Yüz talant”: Yaklaşık 3.45 ton. † 25:23 “Yehoahaz”: Ahazyâ diye de bilinir. ‡ 25:23 “Dört yüz arşın”: Yaklaşık 180 m.

kaçtı. Ardından adam göndererek onu öldürttüler. ²⁸ Ölüsü at sırtında getirildi, Yahuda Kenti'ndeş atalarının yanına gömüldü.

26

Uzziya'nın Yahuda Krallığı (2Kr:14:21-22; 15:1-7)

¹ Yahuda halkı Amatsya'nın yerine on altı yaşındaki oğlu Uzziya'yı* kral yaptı. ² Babası Amatsya ölüp atalarına kavuştuktan sonra Uzziya Eylat Kenti'ni onarıp Yahuda topraklarına kattı. ³ Uzziya on altı yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de elli iki yıl krallık yaptı. Annesi Yerusâlimli Yekolya'ydı. ⁴ Babası Amatsya gibi, Uzziya da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁵ Kendisine Tanrı korkusunu öğreten Zekeriya'nın günlerinde Tanrı'ya yöneldi. RAB'be yöneldiği sürece Tanrı onu başarılı kıldı.

⁶ Uzziya Filistliler'e savaş açtı. Gat, Yavne ve Aşdot'un surlarını yıktırdı. Sonra Aşdot yakınlarında ve Filist bölgesinde kentler kurdu. ⁷ Filistliler'e, Gur-Baal'da yaşayan Araplar'a ve Meunlular'a karşı Tanrı ona yardım etti. ⁸ Ammonlular Uzziya'ya haraç vermeye başladılar. Gitgide güçlenen Uzziya'nın ünü Mısır sınırına dek ulaştı.

⁹ Uzziya Yerusâlim'de Köşe Kapısı, Dere Kapısı ve surun köşesi üzerinde kuleler kurup bunları sağlamlaştırdı. ¹⁰ Şefela'da ve ovada çok sayıda hayvanı olduğundan, kırdan gözetleme kuleleri yaptırarak birçok sarnıç açtırdı. Dağlık bölgelerde, verimli topraklarda da ırgatları, bağcıları vardı; çünkü toprağı severdi. ¹¹ Uzziya'nın savaşa hazır bir ordusu vardı. Kralın komutanlarından Hananya'nın denetiminde Yazman Yeiel'le görevli Maaseya'nın yaptığı sayımın sonuçlarına göre, bu ordu bölük bölük savaşa girerdi. ¹² Yiğit savaşçıları yöneten boy başlarının sayısı 2 600'dü. ¹³ Bunların komutası altında krala yardım etmek için düşmanla yiğitçe savaşacak 307 500 askerden oluşan bir ordu vardı. ¹⁴ Uzziya bütün ordu için kalkan, mızrak, miğfer, zırh, yay, sapan taşı sağladı. ¹⁵ Yerusâlim'de becerikli adamlarca tasarlanmış gereçler yaptırdı. Okları, büyük taşları fırlatmak için bu gereçleri kulelere ve köşelere yerleştirdi. Uzziya'nın ünü uzaklara kadar yayıldı; çünkü gördüğü olağanüstü yardım sayesinde büyük güce kavuşmuştu.

¹⁶ Ne var ki, güçlenince kendisini yıkıma sürükleyecek bir gurura kapıldı. Tanrısı RAB'be ihanet etti. Buhur sunağı üzerinde buhur yakmak için RAB'bin Tapınağı'na girdi. ¹⁷ Kâhin Azarya ile RAB'bin yürekli seksen kâhini de ardısıra tapınağa girdiler. ¹⁸ Kral Uzziya'ya karşı durarak, “Ey Uzziya, RAB'be buhur yakmaya hakkın yok!” dediler, “Ancak Harun soyundan kutsanmış kâhinler buhur yakabilir. Tapınaktan çık! Çünkü sen RAB'be ihanet ettin; RAB Tanrı da seni onurlandırmayacak!” ¹⁹ Buhur yakmak için elinde buhurdan tutan Uzziya kâhinlere öfkeleni. Öfkelenir öfkelenmez de kâhinlerin önünde, RAB'bin Tapınağı'ndaki buhur sunağının yanında duran Uzziya'nın alnında deri hastalığı belirdi. ²⁰ Başkâhin Azarya ile öbür kâhinler ona bakınca alnında deri hastalığı belirdiğini gördüler. Onu çabucak oradan çıkardılar. Uzziya da çıkmaya istekliydi, çünkü RAB onu cezalandırmıştı. ²¹ Kral Uzziya ölünceye kadar deri hastalığından kurtulamadı. Bu yüzden ayrı bir evde yaşadı ve RAB'bin Tapınağı'na sokulmadı. Sarayı ve ülke halkını oğlu Yotam yönetti.

²² Uzziya'nın yaptığı öbür işleri, başından sonuna dek, Amots oğlu Peygamber Yeşaya yazmıştır. ²³ Uzziya ölüp atalarına kavuşunca, deri hastalığına yakalandığı için onu atalarının yanına, kral mezarlığının ayrı bir yerine gömdüler. Yerine oğlu Yotam kral oldu.

Ş 25:28 “Yahuda Kenti”, yani “Yerusâlim”.

* 26:1 “Uzziya”: Azarya diye de bilinir.

26:18 Çık.30:7-8; Say.3:10

26:23 Yşa.6:1

27

Yotam'ın Yahuda Krallığı (2Kr.15:32-38)

¹ Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerus alim'de on altı yıl krallık yaptı. Annesi Sadok'un kızı Yeru a'ydı. ² Babası Uzziya gibi, Yotam da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Ancak RAB'bin Tapınağı'na girmede. Ne var ki, halk kötülük yapmayı sürdürmekteydi. ³ Yotam RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Kapısı'nı onardı. Ofel Tepesi'ndeki surun üzerinde de birçok i  yaptı. ⁴ Yahuda'nın dağlık bölgesinde kentler, ormanlık tepelerinde kaleler ve kuleler kurdu.

⁵ Ammon Kralı'yla savaşarak Ammonlular'ı yendi. Ammonlular o yıl için kendisine yüz talant* gümüş, on bin kor buğday†, on bin kor arpa‡ verdiler. İkinci ve üçüncü yıllar için de aynı miktarı  dediler. ⁶ Tanrısı RAB'bin önünde kararlı bir şekilde yürüyen Yotam giderek güçlendi.

⁷ Yotam'ın yaptığı öbür i ler, bütün savaşları ve uygulamaları, İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁸ Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerus alim'de on altı yıl krallık yaptı. ⁹ Yotam ölüp atalarına kavuşunca, onu Davut Kenti'nde gömdüler. Yerine oğlu Ahaz kral oldu.

28

Ahaz'ın Yahuda Krallığı (2Kr.16:1-20)

¹ Ahaz yirmi yaşında kral oldu ve Yerus alim'de on altı yıl krallık yaptı. RAB'bin gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi davranmadı. ² İsrail krallarının yollarını izledi; Baallar'a* tapmak için dökme putlar bile yaptırdı. ³ Ben-Hinnom Vadisi'nde buhur yaktı. RAB'bin İsrail halkının önünden kovmu  olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak oğullarını ateşte kurban etti. ⁴ Puta tapılan yerlerde, tepelerde, bol yapraklı her ağacın altında kurban kesip buhur yaktı.

⁵ İşte bu nedenle Tanrısı RAB Ahaz'ı Aram Kralı'nın eline teslim etti. Aramlılar onu bozguna uğrattılar, halkından birçoğunu tutsak alıp  am'a götürdüler.

Ayrıca onu ağır bir yenilgiye uğratan İsrail Kralı'nın eline de teslim edildi. ⁶ Remalya oğlu İsrail Kralı Pekah, Yahuda'da bir günde yüz yirmi bin yiğit askeri öldürttü. Çünkü Yahuda halkı atalarının Tanrısı RAB'be sırt  evirmi ti. ⁷ Efrayimli yiğit Zikri, kralın oğlu Maaseya'yı, saray sorumlusu Azrikam'ı ve kraldan sonra ikinci adam olan Elkana'yı öldürdü.

⁸ İsraililer kardeşleri olan Yahudalılar'dan iki yüz bin kadınla çocuğu tutsak aldı. Bu arada çok miktarda malı da yağmalayıp Samiriye'ye ta ıdılar. ⁹ Orada RAB'bin Odet adında bir peygamberi vardı. Odet Samiriye'ye dönmekte olan ordunun karşısına çıkıp şöyle dedi: “Atalarınızın Tanrısı RAB, Yahuda halkına öfkelendiği için onları elinize teslim etti. Ama siz göklere eri en bir öfkeyle onları öldürdünüz. ¹⁰ şimdi de Yahuda ve Yerus alim halkını kendinize kadın ve erkek köleler yapmayı düşünüyorsunuz. Tanrınız RAB'be karşı siz hiç suç i lemediniz mi? ¹¹ şimdi beni dinleyin! Karde lerinizden aldığınız tutsakları geri gönderin, çünkü RAB'bin kızgın öfkesi  zerinizdedir.”

¹² Efrayim halkının önderlerinden Yehohanan oğlu Azarya, Me illemot oğlu Berekya,  allum oğlu Yehizkiya ve Hadlay oğlu Amasa savaştan dönenlerin karşısına çıkarak, ¹³ “Tutsakları buraya getirmeyin, yoksa RAB'be karşı suç i lemi  olacağız” dediler,

* 27:5 “Yüz talant”: Yaklaşık 3.45 ton. † 27:5 “On bin kor buğday”: Yaklaşık 1 800 ton. ‡ 27:5 “On bin kor arpa”: Yaklaşık 1 500 ton. 28:5 2Kr.16:5; Y a.7:1

“Suçlarımızı, günahlarımızı çoğaltmak mı istiyorsunuz? Şimdiden yeterince suçumuz var zaten. RAB'bin kızgın öfkesi İsrail halkının üzerindedir.”

¹⁴ Bunun üzerine savaşçılar tutsaklarla yağmalanan malları önderlerin ve topluluğun önüne bıraktılar. ¹⁵ Görevlendirilen belirli kişiler tutsakları aldılar, yağmalanmış giysilerle aralarındaki çıplakların hepsini giydirdiler. Onlara giysi, çarık, yiyecek, içecek sağladılar. Yaralarına zeytinyağı sürdüler. Yürüyemeyecek durumda olanları eşeklere bindirdiler. Onları hurma kenti Eriha'ya, kardeşlerine geri götürdükten sonra Samiriye'ye döndüler.

¹⁶ O sırada Kral Ahaz yardım istemek için Asur Kralı'na haber gönderdi. ¹⁷ Edomlular yine Yahuda'ya saldırmış, onları yenip tutsak almışlardı. ¹⁸ Filistliler ise Şefela bölgesiyle Yahuda'nın Negev bölgesindeki kentlere akınlar düzenleyip Beytşemeş, Ayalon, Gederot ile Soko, Timna, Gimzo ve çevre köylerini ele geçirerek buralara yerleşmişlerdi. ¹⁹ RAB İsrail* Kralı Ahaz yüzünden Yahuda halkını bu ezik duruma düşürmüştü. Çünkü Ahaz Yahuda'yı günaha özendirmiş ve RAB'be ihanet etmişti. ²⁰ Asur Kralı Tiglat-Pileser Ahaz'a geldi, ama yardım edeceğine onu sıkıntıya düşürdü. ²¹ Ahaz RAB'bin Tapınağı'ndan, saraydan ve önderlerden aldıklarını Asur Kralı'na armağan ettiyse de ona yaranamadı.

²² İşte Ahaz denen bu kral, sıkıntılı günlerinde RAB'be ihanetini artırdı. ²³ Daha önce kendisini bozguna uğratan Şam ilahlarına kurbanlar sundu. “Madem ilahları Aram krallarına yardım etti, onlara kurban sunayım da bana da yardım etsinler” diye düşünüyordu. Ne var ki, bu ilahlar onun da, bütün İsrail halkının da yıkımına neden oldu. ²⁴ Ahaz Tanrı'nın Tapınağı'ndaki eşyaları toplayıp parçaladı. RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını kapatıp Yeruslaim'in her köşesinde sunaklar yaptırdı. ²⁵ Başka ilahlara buhur yakmak için Yahuda'nın her kentinde tapınma yerleri yaparak atalarının Tanrısı RAB'bi öfkeliendirdi.

²⁶ Ahaz'ın yaptığı öbür işler ve bütün uygulamaları, başından sonuna dek, Yahuda ve İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁷ Ahaz ölüp atalarına kavuşunca, onu İsrail krallarının mezarlığına gömeceklerine Yeruslaim Kenti'nde gömdüler. Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

29

Hizkiya'nın Yahuda Krallığı (2Kr.18:1-3)

¹ Hizkiya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruslaim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Zekeriya'nın kızı Aviya'ydı. ² Atası Davut gibi, o da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı.

Hizkiya Tapınağı Onarıp Kutsuyor

³ Hizkiya krallığının birinci yılının birinci ayında RAB'bin Tapınağı'nın kapılarını açıp onardı. ⁴ Sonra kâhinlerle Levililer'i çağırıp tapınağın doğusundaki alanda topladı. ⁵ Onlara, “Ey Levililer, beni dinleyin!” dedi, “Şimdi kendinizi kutsayın; atalarınızın Tanrısı RAB'bin Tapınağı'nı da kutsayın. İğrenç olan her şeyi kutsal yerden çıkarın. ⁶ Atalarımız Tanrı'ya ihanet ettiler. Tanrımız RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak O'nu bıraktılar. Yüzlerini RAB'bin Konutu'ndan ayırıp ona sırt çevirdiler. ⁷ Tapınağın eyvana açılan kapılarını kapattılar, kandilleri sönmeye bıraktılar. Kutsal yerde İsrail'in Tanrısı'na buhur yakmadılar, yakmalık sunu da sunmadılar. ⁸ Yahuda ve Yeruslaim halkı bu yüzden RAB'bin öfkesine uğradı. Gözlerinizle gördüğünüz gibi, RAB'bin onlara yaptığı, başkalarını korkuya, dehşete düşürdü. Alay konusu oldular. ⁹ İşte bu yüzden, babalarımız kılıçtan geçirildi; oğullarımız, kızlarımız, karılarımız tutsak alındı. ¹⁰ Şimdi, bize duyduğu kızgın öfkeyi yatıştırmak için, İsrail'in Tanrısı RAB'le bir antlaşma yapmayı tasarlıyorum.

* 28:19 “İsrail”, yani “Yahuda”. 28:27 Ysa.14:28

¹¹ Oğullarım, artık işi savsaklamayın! Çünkü RAB önünde durmanız, hizmet etmeniz, hizmetkârları olmanız ve buhur yakmanız için sizi seçti.”

¹² İşe başlayan Levililer şunlardı:

Kehat boyundan Amasay oğlu Mahat, Azarya oğlu Yoel;

Merari boyundan Avdi oğlu Kiş, Yehallelel oğlu Azarya;

Gerşon boyundan Zimma oğlu Yoah, Yoah oğlu Eden;

¹³ Elisafan soyundan Şimri, Yeiel;

Asaf soyundan Zekeriya, Mattanya;

¹⁴ Heman soyundan Yehiel, Şimi;

Yedutun soyundan Şemaya ve Uzziel.

¹⁵ Bu Levililer kardeşlerini topladılar. Kendilerini kutsadıktan sonra, RAB'bin sözü uyarınca kralın buyruğuyla RAB'bin Tapınağı'nı dinsel açıdan arındırmak için içeri girdiler.

¹⁶ RAB'bin Tapınağı'nı arındırmak için içeri giren kâhinler tapınakta buldukları bütün kirli sayılan şeyleri tapınağın avlusuna çıkardılar. Levililer bunları dışarı çıkarıp Kidron Vadisi'ne götürdüler. ¹⁷ Birinci ayın ilk günü kutsamaya başladılar; ayın sekizinci günü tapınağın eyvanına vardılar. Tapınağı kutsamayı sekiz gün daha sürdürerek, birinci ayın on altıncı günü işi bitirdiler.

¹⁸ Sonra Kral Hizkiya'ya giderek, “Bütün RAB'bin Tapınağı'nı, yakmalık sunu sunağıyla takımlarını, adak ekmeklerinin dizildiği masayla takımlarını arındırdık” dediler, ¹⁹ “Ayrıca krallığı döneminde ihanet eden Ahaz'ın attırdığı bütün takımları da hazırlayıp kutsadık. Hepsi RAB'bin sunağının önünde duruyor.”

²⁰ Ertesi gün Kral Hizkiya erkenden kentin ileri gelenlerini toplayıp onlarla birlikte RAB'bin Tapınağı'na gitti. ²¹ Kral ailesi, tapınak ve Yahuda halkı için günah sunusu olarak yedi boğa, yedi koç, yedi kuzu, yedi teke getirdiler. Hizkiya bunları RAB'bin sunağının üzerinde sunmaları için Harun soyundan gelen kâhinlere buyruk verdi. ²² Önce boğalar kesildi, kâhinler boğaların kanını sunağın üzerine döktüler. Sonra sırasıyla koçları ve kuzuları keserek kanlarını sunağın üzerine döktüler. ²³ Tekeleri günah sunusu olarak kralla topluluğun önüne getirdiler. Kralla topluluk ellerini tekelerin üzerine koydu.

²⁴ Sonra kâhinler tekeleri kestiler. Bütün İsrail halkının günahlarını bağışlatmak için tekelerin kanını sunağın üzerinde günah sunusu olarak sundular. Çünkü kral yakmalık sunu ve günah sunusunu bütün İsrail halkı adına sunmaları için buyruk vermişti.

²⁵ Sonra kral Davut'un, bilicisi Gad'ın ve Peygamber Natan'ın düzenine göre Levililer'i ziller, çenkler ve lirlerle RAB'bin Tapınağı'na yerleştirdi. RAB bu düzeni peygamberleri aracılığıyla vermişti. ²⁶ Böylece Levililer Davut'un çalgılarıyla, kâhinler de borazanlarıyla yerlerini aldılar. ²⁷ Hizkiya yakmalık sununun sunağın üzerinde yakılmasını buyurdu.

Sunu sunulmaya başlayınca, borazanlar ve İsrail Kralı Davut'un çalgıları eşliğinde RAB'be ezgiler okumaya koyuldular. ²⁸ Ezgiciler ezgi söylüyor, borazancılar borazan çalıyor, bütün topluluk tapınıyordu. Yakmalık sunu bitinceye dek bu böyle sürüp gitti.

²⁹ Yakmalık sunular sunulduktan sonra, kralla yanındakiler yere kapanıp tapındılar.

³⁰ Kral Hizkiya ile önderler, Levililer'e Davut'un ve Bilici Asaf'ın sözleriyle RAB'bi övmelerini söylediler. Onlar da sevinçle övgüler sundular, başlarını eğip tapındılar.

³¹ Hizkiya, “Artık kendinizi RAB'be adanmış bulunuyorsunuz” dedi, “Gelin, RAB'bin Tapınağı'na kurbanlar, şükran sunuları getirin.” Bunun üzerine topluluk kurban ve şükran sunuları getirdi. İçlerindeki istekli kişiler de yakmalık sunular getirdiler.

³² Topluluğun yakmalık sunu olarak getirdiği hayvanların sayısı yetmiş sığır, yüz koç, iki yüz kuzuydu. Bunların tümü RAB'be yakmalık sunu olarak sunulmak içindi.

³³ Kurban olarak adanan hayvanlar altı yüz sığır, üç bin davardı. ³⁴ Yakmalık sunu olarak kesilen hayvanların derilerini yüzecek kâhinlerin sayısı yetersizdi. Bu nedenle kardeşleri Levililer iş bitene ve öbür kâhinler kutsanana dek onlara yardım etti. Çünkü

Levililer kendilerini kutsamaya kâhinlerden daha çok özen göstermişlerdi. ³⁵ Çok sayıda yakmalık sununun yanısıra esenlik sunularının yağı ve yakmalık sunularla birlikte sunulan dökmelik sunular da vardı.

Böylece RAB'bin Tapınağı'ndaki hizmet düzeni yeniden kurulmuş oldu. ³⁶ Hizkiya'yla bütün halk, Tanrı'nın halk için yaptıkları karşısında sevinç içindeydi; çünkü her şey çabucak tamamlanmıştı.

30

Fısıh Bayramı Kutlanıyor

¹ Hizkiya, bütün İsrail ve Yahuda halkına haber göndererek, Efrayim ve Manaşşe halkına da mektup yazarak, İsrail'in Tanrısı RAB için Fısıh Bayramı'nı* kutlamak amacıyla Yerusâlim'deki RAB'bin Tapınağı'na gelmelerini bildirdi. ² Kralla önderleri ve Yerusâlim'deki topluluk Fısıh Bayramı'nı ikinci ay kutlamaya karar verdiler. ³ Bayramı zamanında kutlayamamışlardı; çünkü ne kendini kutsamış yeterli sayıda kâhin vardı, ne de halk Yerusâlim'de toplanabilmişti. ⁴ Bu tasarı krala da topluluğa da uygun görüldü. ⁵ Herkes Yerusâlim'e gelip İsrail'in Tanrısı RAB için Fısıh Bayramı'nı kutlasın diye Beer-Şeva'dan Dan'a kadar bütün İsrail ülkesine duyuru yapmaya karar verdiler. Çünkü bayram, yazılı olduğu gibi çok sayıda insanla kutlanmamıştı. ⁶ Kralın buyruğu uyarınca ulaklar, kral ve önderlerinden aldıkları mektuplarla bütün İsrail ve Yahuda'yı koşa koşa dolaşarak şu duyuruyu yaptılar: “Ey İsrail halkı! İbrahim'in, İshak'ın ve İsrail'in Tanrısı RAB'be dönün. Öyle ki, O da sağ kalanlarınıza, Asur krallarının elinden kurtulanlarınıza dönsün. ⁷ Atalarının Tanrısı RAB'be ihanet eden atalarınıza, kardeşlerinize benzemeyin; gördüğünüz gibi RAB onları dehşet verici bir duruma düşürdü. ⁸ Atalarınız gibi inatçı olmayın, RAB'be boyun eğin. O'nun sonsuza dek kutsal kıldığı tapınağa gelin. Kızgın öfkесinin sizden uzaklaşması için Tanrınız RAB'be kulluk edin. ⁹ RAB'be dönerseniz, kardeşlerinizi, oğullarınızı tutsak edenler onlara acıyıp bu ülkeye dönmelerine izin vereceklerdir. Çünkü Tanrınız RAB lütfeden, acıyan bir Tanrı'dır. O'na dönerseniz, O da yüzünü sizden çevirmeyecektir.”

¹⁰ Ulaklar Efrayim ve Manaşşe bölgelerinde Zevulun'a dek kent kent dolaştılar. Ne var ki, halk gülerек onlarla alay etti. ¹¹ Ama Aşer, Manaşşe ve Zevulun halkından bazıları alçakgönüllü bir tutum takınarak Yerusâlim'e gitti. ¹² Birlik ruhu vermek için Tanrı'nın eli Yahuda'nın üzerindeydi. Öyle ki, Tanrı kral ve önderlerin RAB'bin sözü uyarınca verdikleri buyruğa halkın uymasını sağladı.

¹³ İkinci ay Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlamak için çok büyük bir topluluk Yerusâlim'de toplandı. ¹⁴ İşe Yerusâlim'deki sunakları kaldırmakla başladılar. Bütün buhur sunaklarını kaldırıp Kidron Vadisi'ne attılar. ¹⁵ İkinci ayın on dördüncü günü Fısıh kurbanını kestiler. Kâhinlerle Levililer utanarak kendilerini kutsadılar, sonra RAB'bin Tapınağı'na yakmalık sunular getirdiler. ¹⁶ Bunun ardından, Tanrı adamı Musa'nın Yasası uyarınca, geleneksel yerlerini aldılar. Kâhinler Levililer'in elinden aldıkları kurban kanını sunağın üstüne döktüler. ¹⁷ Topluluk arasında kendini kutsamamış birçok kişi vardı; bu nedenle arınmamış olanların Fısıh kurbanını kesme ve RAB'be adama görevini Levililer üstlendi. ¹⁸⁻¹⁹ Çok sayıda insan, Efrayim, Manaşşe, İssakar ve Zevulun'dan gelen halkın birçoğu kendisini dinsel açıdan arındırmamıştı; öyleyken yazılana ters düşerek Fısıh kurbanını yediler. Hizkiya onlar için şöyle dua etti: “Kutsal yerin kuralları uyarınca arınmamış bile olsa, RAB Tanrı'ya, atalarının Tanrısı'na yönelmeye yürekten kararlı olan herkesi iyi olan RAB bağışlasın.” ²⁰ RAB Hizkiya'nın yakarışını duydu ve halkı bağışladı*.

30:2 Say:9:9-11 * 30:20 “Bağışladı”: İbranice “Sağlığa kavuşturdu” (bkz. 7:14).

²¹ Yerus alim'deki  srailliler Mayasız Ekmek Bayramı'nı yedi gün büyük sevinçle kutladılar. Levililer'le kâhinler RAB'bi yüceltmek amacıyla kullanılan yüksek sesli çalgılarla her gün O'nu  v yorlardı.

²² Hizkiya RAB'be hizmetlerini başarıyla yerine getiren Levililer'i  vd . Yedi gün boyunca herkes esenlik kurbanlarını kesip atalarının Tanrısı RAB'be   krederek bayramda kendisine ayrılan paydan yedi.

²³ Topluluk bayramı yedi gün daha kutlamaya karar verdi. Böylece herkes bayramı yedi gün daha sevinçle kutladı. ²⁴ Yahuda Kralı Hizkiya topluluğa bin bo ayla yedi bin davar sağladı; önderler de topluluğa bin bo ayla on bin davar daha verdiler. Birçok kâhin kendini kutsadı. ²⁵ Bütün Yahuda topluluğu, kâhinler, Levililer,  srail'den gelen topluluk,  srail'den gelip Yahuda'ya yerleşen yabancılar sevindi. ²⁶ Yerus alim'de büyük sevinç vardı. Çünkü  srail Kralı Davut oğlu Süleyman'ın günlerinden bu yana Yerus alim'de böylesi bir olay ya anmamı tı. ²⁷ Levili kâhinler ayağa kalkıp halkı kutsadılar. Tanrı onları duydu. Çünkü duaları O'nun kutsal konutuna, göklere eri mi ti.

31

Hizkiya Dinsel Kuralları Düzenliyor

¹ Bütün bunlar sona erince, oradaki  srailliler Yahuda kentlerine giderek dikili ta ları parçalayıp A era putlarını devirdiler. Yahuda, Benyamin, Efrayim ve Mana  e bölgelerindeki puta tapılan yerlerin ve sunakların hepsini yıktılar. Sonra herkes kendi kentine, toprağına döndü.

² Hizkiya kâhinlerle Levililer'i görevlerine göre b l klere ayırdı. Kimine yakmalık sunuları ve esenlik sunularını sunma, kimine hizmet etme, kimine de RAB'bin Konutu'nun kapılarında   kredip övgüler söyleme görevini verdi. ³ Kral da RAB'bin Yasası uyarınca sabah ak am sunulmak üzere yakmalık sunular,  abat günleri, Yeni Ay ve bayramlarda sunulacak yakmalık sunular için sürüsünden hayvanlar verdi. ⁴ Yerus alim'de yaşayan halka da kâhinlerle Levililer'in paylarına d  eni vermelerini buyurdu; öyle ki, RAB'bin Yasası'na kendilerini adayabilsinler. ⁵ Kralın bu buyruğunu duyar duymaz  srailliler ilk yetişen tahıl, yeni şarap, zeytinyağı, bal ve bütün tarla ürünlerinden bol bol verdiler. Bunun yanısıra her şeyin ondalı ını da bol bol getirdiler. ⁶ Yahuda kentlerinde yaşayan  srailliler'le Yahudalılar da sı ırlarının, davarlarının, Tanrıları RAB'be adanmış oldukları kutsal arma anların ondalı ını getirip bir araya yı dılar. ⁷ Ondalıkların toplanması üçüncü aydan yedinci aya kadar sürdü. ⁸ Hizkiya ile önderler gelip yığınları görünce, RAB'be övgüler sunup halkı  srail'i kutsadılar.

⁹ Hizkiya kâhinlerle Levililer'e yığınları sorunca, ¹⁰ Sadok soyundan Ba   hin Azarya  u yanıtı verdi: "Halk RAB'bin Tapınağı'na ba ı  getirmeye ba ladıktan bu yana yiyip doyduk; üstelik artırdık da. Çünkü RAB halkını kutsadı. Bu büyük yığın da artakalandır."

¹¹ Hizkiya RAB'bin Tapınağı'ndaki depoların hazırlanması için buyruk verdi. Depolar hazırlandı. ¹² Ba ı lar, ondalıklar, adanan armağanlar sadakatle içeri getirildi. Bütün bu işlerin sorumlusu olarak Levili Konanya atandı; kardeşi  imi de yardımcısı oldu. ¹³ Kral Hizkiya ile Tanrı'nın Tapınağı'nın sorumlusu Azarya, Konanya ile kardeşi  imi'nin yönetimindeki  u denetçileri atadılar: Yehiel, Azarya, Nahat, Asahel, Yerimot, Yozavat, Eliel, Yismakya, Mahat, Benaya. ¹⁴ Tapınağın Doğu Kapısı'nın nöbetçisi Yimna'nın oğlu Levili Kore, Tanrı'ya gönülden verilen sunuların sorumlusuydu. RAB'be adanan ba ı ları ve kutsal yiyecekleri dağıtmak için bu göreve getirilmişti. ¹⁵ Eden, Minyamin, Ye ua,  emaya, Amarya ve  ekanya kâhinlerin yaşadıkları kentlerde bölükleri uyarınca büyük küçük bütün kardeşlerine ba ı ları dağıtma içinde Kore'ye sadakatle yardım ettiler. ¹⁶⁻¹⁸ Ayrıca soya acında adı kayıtlı    ve daha yukarı yaştaki erkeklere, bölüklerine ve

sorumluluklarına göre RAB'bin Tapınağı'na girip günün gerektirdiği değişik görevleri yapanların tümüne; bağlı oldukları boylara göre kütüğe kayıtlı kâhinlere, bölüklerine ve sorumluluklarına göre yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer'e; kâhinlerle Levililer'in soyağacında kayıtlı küçük çocuklara, kadınlara, oğullarla kızlara, yani topluluğa yiyecek dağıtıyorlardı. Çünkü kendilerini sadakatle Tanrı'ya adanmışlardı. ¹⁹ Kentlerinin çevresindeki kırlarda ya da herhangi bir kentte yaşayan Harun soyundan kâhinlere gelince, onlardan olan bütün erkeklere ve Levililer'in soyağacında kayıtlı herkese yiyecek dağıtmak için belirli kişiler atanmıştı.

²⁰ Hizkiya bütün Yahuda'da böyle davrandı; Tanrısı RAB'bin önünde iyi, doğru ve hakça olanı yaptı. ²¹ Tanrı'nın Tapınağı'nda üstlendiği görevi bütün yüreğiyle yerine getirdi; Kutsal Yasa'ya, buyruklara uydu; Tanrısı'na yöneldi. Bu sayede başarılı oldu.

32

Sanherib'in Tehdidi

(2Kr.18:13-19:13; Ysa.36:1-37:13)

¹ Hizkiya'nın RAB'be bağlılıkla yaptığı bu hizmetlerden sonra Asur Kralı Sanherib gelip Yahuda'ya saldırdı. Surlu kentleri ele geçirmek amacıyla onları kuşattı. ² Sanherib'in Yerusâlim'le savaşmaya hazırlandığını duyan Hizkiya, ³ kentin dışındaki pınarları kapatma konusunda önderlerine ve ordu komutanlarına danıştı. Onlar da onu desteklediler. ⁴ Böylece birçok kişi toplandı. “Neden Asur Kralı gelip bol su bulsun?” diyerek bütün pınarları ve ülkenin ortasından akan dereyi kapadılar. ⁵ Hizkiya gücünü toplayarak surun yıkılmış bölümlerini onarttı, üstüne kuleler yaptırdı. Dışardan bir sur daha yaptırarak Davut Kenti'nde Millo'yu* sağlamlaştırdı. Bunların yanı sıra, çok sayıda silah ve kalkan hazırlattı.

⁶ Halka komutanlar atadı. Sonra onları kent kapısı yakınındaki alanda toplayarak şöyle yüreklendirdi: ⁷ “Güçlü ve yürekli olun! Asur Kralı'ndan ve yanındaki büyük ordudan korkmayın, yılmayın. Çünkü bizimle olan onunla olandan daha üstündür. ⁸ Ondaki güç insansaldır; bizdeki güç ise bize yardım eden ve bizden yana savaşan Tanrımız RAB'dir.” Yahuda Kralı Hizkiya'nın bu sözleri halka güven verdi.

⁹ Asur Kralı Sanherib, bütün ordusuyla Lakiş Kenti'ni kuşatırken, subayları aracılığıyla Yahuda Kralı Hizkiya'ya ve Yerusâlim'de yaşayan Yahuda halkına şu haberi gönderdi:

¹⁰ “Asur Kralı Sanherib şöyle diyor: ‘Neye güvenerek Yerusâlim'de kuşatma altında kalıyorsunuz?’ ¹¹ Hizkiya, ‘Tanrımız RAB bizi Asur Kralı'nın elinden kurtaracak’ diyerek sizi kandırıyor. Sizi kıtlığa ve susuzluğa terk edip ölüme sürüklüyor. ¹² Tanrı'nın tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldıran, Yahuda ve Yerusâlim halkına, ‘Tek bir sunağın önünde tapınacak, onun üzerinde buhur yakacaksınız’ diyen Hizkiya değil mi bu? ¹³ Benim ve atalarımın öbür ülkelerin halklarına neler yaptığımızı bilmiyor musunuz? Ulusların ilahlarından hangisi ülkesini benim elimden kurtarabildi? ¹⁴ Atalarımın büsbütün yok ettiği bu ulusların ilahlarından hangisi halkını elimden kurtarabildi ki, Tanrınız sizi elimden kurtarabilsin? ¹⁵ Hizkiya'nın sizi kandırıp aldatmasına izin vermeyin! Ona güvenmeyin! Çünkü hiçbir ulusun, krallığın ilahlarından bir teki bile halkını elimden ya da atalarımın elinden kurtaramamıştır! Tanrınız kim ki sizi elimden kurtarsın?”

¹⁶ Sanherib'in subayları RAB Tanrı'ya ve kulu Hizkiya'ya karşı daha birçok şey söylediler. ¹⁷ Sanherib İsrail'in Tanrısı RAB'bi aşağılamak için yazdığı mektuplarda da şöyle diyordu: “Öteki ulusların tanrıları halklarını elimden kurtaramadıkları gibi, Hizkiya'nın Tanrısı da halkını elimden kurtaramayacak.” ¹⁸ Sonra kenti ele geçirmek amacıyla surun üstündeki Yerusâlim halkını korkutup yıldırmaq için Yahudi dilinde bağırıldılar. ¹⁹ Üstelik dünyanın öteki uluslarının insan eliyle yapılmış ilahlarından söz edencesine Yerusâlim'in Tanrısı'ndan söz ettiler.

Rab Hizkiya'yı Kurtarıyor
(2Kr.19:14-37; Ysa.37:14-38)

²⁰ Bunun üzerine Kral Hizkiya ile Amots oğlu Peygamber Yeşaya dua edip Tanrı'ya yalvardılar. ²¹ RAB bir melek göndererek Asur Kralı'nın ordugahındaki bütün yiğit savaşçıları, önderleri, komutanları yok etti. Asur Kralı utanç içinde ülkesine döndü. Bir gün kendi ilahının tapınağına girdiğinde de oğullarından bazıları onu orada kılıçla öldürdüler. ²² Böylece RAB Hizkiya'yla Yerusâlim'de yaşayanları Asur Kralı Sanherib'in ve öbür düşmanlarının elinden kurtararak her yanda güvenlik içinde yaşamalarını sağladı. ²³ Yerusâlim'e gelen birçok kişi RAB'be sunular, Yahuda Kralı Hizkiya'ya da değerli armağanlar getirdi. O günden sonra Hizkiya bütün uluslar arasında saygınlık kazandı.

Hizkiya'nın Hastalığı, İyileşmesi ve Ölümü
(2Kr.20:1-21; Ysa.38:1-3)

²⁴ O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalanınca, RAB'be yalvardı. RAB yakarışını duyarak ona bir belirti verdi. ²⁵ Ne var ki, Hizkiya kendisine yapılan bu iyiliğe yaraşır biçimde davranmayıp büyüklendi. Bu yüzden RAB hem ona, hem Yahuda'ya, hem de Yerusâlim'e öfkelenildi. ²⁶ Hizkiya ile Yerusâlim'de yaşayanlar gururu bırakıp alçakgönüllü davranmaya başladılar. Bu sayede Hizkiya'nın krallığı boyunca RAB'in öfkesine uğramadılar.

²⁷ Hizkiya çok zengin ve onurlu biriydi. Altını, gümüşü, değerli taşları, baharatı, kalkanları ve çeşit çeşit değerli eşyası için hazineler yaptırdı. ²⁸ Ayrıca tahıl ambarları, yeni şarap ve zeytinyağı depoları, sığırlar için ahırlar, sürüler için ağıllar yaptırdı. ²⁹ Bunların yanı sıra kendisi için kentler kurdurdu ve çok sayıda davar, sığır edindi. Tanrı ona çok büyük zenginlik vermişti. ³⁰ Gihon Pınarı'nın yukarı ağzını kapayıp suyun Davut Kenti'nin batı yakasından aşağıya akmasını sağlayan da Hizkiya'dır. Üstlendiği her işte başarılı oldu. ³¹ Ama Babil önderlerinin ülkede gerçekleştirilen belirtiyi araştırmak için gönderdiği elçiler gelince, Tanrı Hizkiya'yı denemek ve aklından geçenlerin hepsini öğrenmek için onu bıraktı.

³² Hizkiya'nın yaptığı öbür işler ve RAB'be bağlılığı Amots oğlu Peygamber Yeşaya'nın Yahuda ve İsrail krallarının tarihindeki görünümünde yazılıdır. ³³ Hizkiya ölüp atalarına kavuşunca, Davutoğulları'nın mezarlarının üst kesimine gömüldü. Bütün Yahuda ve Yerusâlim halkı onu saygıyla andı. Yerine oğlu Manaşşe kral oldu.

33

Manaşşe'nin Yahuda Krallığı
(2Kr.21:1-18)

¹ Manaşşe on iki yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de elli beş yıl krallık yaptı. ² RAB'in İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak RAB'in gözünde kötü olanı yaptı. ³ Babası Hizkiya'nın ortadan kaldırdığı puta tapılan yerleri yeniden yaptırdı. Baallar için sunaklar kurdu, Aşera putları yaptı. Gök cisimlerine taparak onlara kulluk etti. ⁴ RAB'in, "Adım sonsuza dek Yerusâlim'de bulunacaktır" dediği RAB'in Tapınağı'nda sunaklar kurdu. ⁵ Tapınağın iki avlusunda gök cisimlerine tapmak için sunaklar yaptırdı. ⁶ Oğullarını Ben-Hinnom Vadisi'nde ateşte kurban etti; falcılık ve büyücülük yaptı. Medyumlara, ruh çağıranlara danıştı. RAB'in gözünde çok kötülük yaparak O'nu öfkелendirdi.

⁷ Manaşşe yaptırdığı putu Tanrı'nın Tapınağı'na yerleştirdi. Oysa Tanrı tapınağa ilişkin Davut'la oğlu Süleyman'a şöyle demişti: "Bu tapınakta ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yerusâlim'de adım sonsuza dek anılacak. ⁸ Kendilerine Musa

aracılığıyla buyurduğum Kutsal Yasa'yı, kuralları, ilkeleri dikkatle yerine getirirlerse, İsrail halkının ayağını bir daha atalarına vermiş olduğum ülkenin dışına çıkarmayacağım.”
⁹ Ancak Manaşşe Yahudalılar'la Yerusâlim'de yaşayanları öylesine yoldan çıkardı ki, RAB'bin İsrail halkının önünde yok ettiği uluslardan daha çok kötülük yaptılar.

¹⁰ RAB Manaşşe'yle halkını uyardıysa da aldırış etmediler. ¹¹ Bunun üzerine RAB Asur Kralı'nın ordu komutanlarını onların üzerine gönderdi. Manaşşe'yi tutsak alıp burnuna çengel taktılar; tunc zincirlerle bağlayıp Babil'e götürdüler. ¹² Ne var ki, Manaşşe sıkıntısında Tanrısı RAB'be yakardı ve atalarının Tanrısı önünde son derece alçakgönüllü davrandı. ¹³ RAB'be yalvarınca RAB yakarışını, duasını duydu ve onu yine Yerusâlim'e, krallığına getirdi. İşte o zaman Manaşşe RAB'bin Tanrı olduğunu anladı.

¹⁴ Sonra Davut Kenti için vadideki Gihon Pınarı'nın batısından Balık Kapısı'nın girişine kadar yüksek bir dış sur yaptı; Ofel Tepesi'ni de bu surla çevirdi. Yahuda'nın bütün surlu kentlerine komutanlar yerleştirdi. ¹⁵ RAB'bin Tapınağı'ndan yabancı ilahları ve diktirdiği putu çıkardı; tapınağın bulunduğu tepede ve Yerusâlim'de yaptırdığı bütün sunakları kaldırıp kentin dışına attı. ¹⁶ RAB'bin sunağını yeniden kurup üzerinde esenlik ve şükran kurbanları kesti; Yahuda halkına İsrail'in Tanrısı RAB'be kulluk etmeleri için buyruk verdi. ¹⁷ Ne var ki, halk tapınma yerlerinde kurban sunmayı sürdürdü; ancak yalnız Tanrıları RAB'be kurban sunuyorlardı.

¹⁸ Manaşşe'nin yaptığı öbür işler, Tanrısı'na yakarışı ve İsrail'in Tanrısı RAB'bin adına onu uyaran bilicilerin sözleri, İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹⁹ Duası, Tanrı'nın ona yanıtı, gururundan dönmeden önce işlediği bütün günahlar, ihaneti, yaptırdığı tapınma yerleri, Aşera putlarıyla öbür putları diktirdiği yerler Hozay'ın* tarihinde yazılıdır. ²⁰ Manaşşe ölüp atalarına kavuşunca, kendi sarayına gömüldü. Yerine oğlu Amon kral oldu.

Amon'un Yahuda Krallığı (2Kr.21:19-26)

²¹ Amon yirmi iki yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de iki yıl krallık yaptı. ²² Amon da babası Manaşşe gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. Babası Manaşşe'nin yaptırdığı putlara kurban sundu, onlara taptı. ²³ Ancak RAB'bin önünde alçakgönüllülüğü takınan babası Manaşşe'nin tersine, giderek suçunu artırdı. ²⁴ Görevlileri düzen kurup onu sarayında öldürdüler. ²⁵ Ülke halkı Kral Amon'a düzen kuranların hepsini öldürdü. Yerine oğlu Yoşiya'yı kral yaptı.

34

Yoşiya'nın Yahuda Krallığı (2Kr.22:1-2)

¹ Yoşiya sekiz yaşında kral oldu ve Yerusâlim'de otuz bir yıl krallık yaptı. ² RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Sağa sola sapmadan atası Davut'un yollarını izledi.

Yoşiya'nın Yaptığı Yenilikler (2Kr.23:4-20)

³ Yoşiya krallığının sekizinci yılında, daha gençken, atası Davut'un Tanrısı'na yönelmeye başladı. Krallığının on ikinci yılında da Yahuda ve Yerusâlim'i puta tapılan yerlerden, Aşera putlarından, oyma ve dökme putlardan arındırmaya başladı. ⁴ Yoşiya'nın gözetiminde Baallar'ın* sunaklarını yıktırıp üzerlerindeki buhur sunaklarını parçalattı. Aşera putlarını, oyma ve dökme putları da parçalayıp ezdikten sonra tozlarını onlara kurban sunanların mezarlarına serpti. ⁵ Kâhinlerin kemiklerini kendi sunaklarının üstünde yaktı. Böylece

* 33:19 Masoretik metin “Hozay'ın”, bir İbranice elyazması ve Septuaginta “Bilicilerin”. 34:1 Yer.3:6 34:4 2Kr.21:3; 2Ta.33:3 34:5 1Kr.13:2

Yahuda ve Yerus alim'i arındırdı. ⁶ Naftali'ye dek Mana   , Efrayim ve Şimon oymaklarının kentleriyle çevredeki yıkıntılarda bulunan ⁷ sunakları, A era putlarını yıktı; toz haline gelinceye dek putları ezdi.  srail ülkesinin her yanındaki buhur sunaklarını paramparça etti. Sonra Yerus alim'e döndü.

Yasa Kitabı'nın Bulunu u
(2Kr.22:3-23:3)

⁸ Yoşiya ülkeyi ve tapınağı arındırdıktan sonra, krallığının on sekizinci yılında Asalya oğlu  afan'ı, kent yöneticisi Maaseya'yı ve Yoahaz oğlu devlet tarihçisi Yoah'ı Tanrısı RAB'bin Tapınağı'nı onarmaya gönderdi. ⁹ Bunlar Tanrı'nın Tapınağı'na getirilen paraları götürüp Ba   hin Hilkiya'ya verdiler. Kapı nöbetçileri olan Levililer bu parayı Mana    ve Efrayim halkından,  srail'in geri kalanından, bütün Yahudalılar'la Benyamintliler'den, Yerus alim'de ya ayanlardan toplamı lardı. ¹⁰ Paraları RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan denetçilere verdiler. Onlar da tapınağı yenileme ve onarma içinde çalışan işçilere  dediler. ¹¹ Yontma ta , Yahuda krallarının yıkılmaya terk ettiği yapıların kiriş ve bağlantı yerlerinin onarımı için kereste almaları için marangozlara, yapıcılara ödeme yapıldı. ¹²⁻¹³ çalışanlar i i özenle yaptılar. Ba larında yönetici olarak Levililer'den  u denetçiler vardı: Merari boyundan Yahat'la Ovadya, Kehat boyundan Zekeriya'yla Me ullam. Çalgı  almakta usta olan Levililer y k taşıyan işçilerin sorumluluğunu aldılar ve her i i yapan işçileri denetlediler. Levililer'den bazıları da yazman, görevli, kapı nöbetçisi olarak çalıştılar.

¹⁴ RAB'bin Tapınağı'na getirilen parayı  ıkarırlarken, K  hin Hilkiya Musa aracılığıyla verilmiş olan RAB'bin Yasa Kitabı'nı buldu. ¹⁵ Yazman  afan'a, "RAB'bin Tapınağı'nda Yasa Kitabı'nı buldum" diyerek kitabı ona verdi. ¹⁶  afan kitabı krala götürerek, "Görevlilerin kendilerine verilen her i i yapıyorlar" diye haber verdi, ¹⁷ "RAB'bin Tapınağı'ndaki paraları alıp denetçilerle işçilere verdiler." ¹⁸ Ardından, "K  hin Hilkiya bana bir kitap verdi" diyerek kitabı krala okudu. ¹⁹ Kral Kutsal Yasa'daki sözleri duyunca giysilerini yırttı. ²⁰ Hilkiya'ya,  afan oğlu Ahikam'a, Mika oğlu Avdon'a, Yazman  afan'a ve kendi özel görevlisi Asaya'ya şöyle buyurdu: ²¹ "Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için de,  srail ve Yahuda halkının geri kalanı için de RAB'be danı ın. RAB'bin bize karşı alevlenen öfkesi büyüktür. Çünkü atalarımız RAB'bin sözüne kulak asmadılar, bu kitapta yazılanlara uymadılar."

²² Hilkiya ile kralın gönderdiği adamlar varıp tapındaki giysilerin nöbetçisi Hasra oğlu Tokhat oğlu  allum'un karısı Peygamber Hulda'ya danı tılar. Hulda Yerus alim'de,  kinci Mahalle'de oturuyordu.

²³ Hulda onlara şöyle dedi: " srail'in Tanrısı RAB, 'Sizi bana gönderen adama şunları söyleyin' diyor: ²⁴ 'Yahuda Kralı'nın önünde okunan kitapta yazılı bütün lanetleri, felaketi buraya da, burada yaşayan halkın başına da getireceğim. ²⁵ Beni terk ettikleri, elleriyle yaptıkları başka ilahlara buhur yakıp beni kızdırdıkları için buraya karşı öfkem alevlenecek ve sönmeyecek.'

²⁶ "RAB'be danışmak için sizi gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: ' srail'in Tanrısı RAB duydu un sözlere ilişkin diyor ki: ²⁷ Madem burası ve burada ya ayanlarla ilgili sözlerimi duyunca y re in yumu adı, kendini al alttın, evet, önümde kendini al alttın, giysilerini yırtıp huzurumda a ladın, ben de yalvarı ını işittim. Böyle diyor RAB. ²⁸ Seni atalarına kavu turaca ım, esenlik içinde mezarına gömüleceksin. Buraya ve burada yaşayanlara getireceğim büyük felaketi görmeyeceksin.' " Hilkiya ile yanındakiler bu sözleri krala iletiler.

²⁹ Kral Yoşiya haber gönderip Yahuda ve Yerus alim'in bütün ileri gelenlerini topladı.

³⁰ Sonra Yahudalılar, Yerus alim'de yaşayanlar, k  hinler, Levililer, büyük küçük herkesle birlikte RAB'bin Tapınağı'na  ıktı. RAB'bin Tapınağı'nda bulunmuş olan Antlaşma

Kitabı'nı baştan sona kadar herkesin duyacağı biçimde okudu. ³¹ Özel yerinde durarak RAB'bin yolunu izleyeceğine, buyruklarını, öğütlerini, kurallarını candan ve yürekten uygulayacağına, bu kitapta yazılı antlaşmanın koşullarını yerine getireceğine ilişkin RAB'bin huzurunda antlaşma yaptı. ³² Sonra oradaki Yerusâlim ve Benyamin halkına bu antlaşmaya bağlı kalacaklarına ilişkin ant içirtti. Yerusâlim'de yaşayanlar Tanrı'nın, atalarının Tanrısı'nın antlaşmasına bağlı kaldılar. ³³ Yoşiya İsrail topraklarından bütün iğrenç putları kaldırttı. İsrail'de kalan halkın Tanrıları RAB'be kulluk etmelerini sağladı. Kral yaşadığı sürece halk atalarının Tanrısı RAB'bin ardınca yürümekten vazgeçmedi.

35

Yoşiya Fısh Bayramı'nı Kutluyor (2Kr.23:21-23)

¹ Yoşiya Yerusâlim'de RAB için Fısh Bayramı'nı* kutladı. Birinci ayın on dördüncü günü Fısh kurbanı kesildi. ² Yoşiya kâhinleri görevlerine atayarak RAB'bin Tapınağı'nda hizmet etmeleri için yüreklendirdi. ³ Bütün İsrail halkını eğiten RAB'be adanmış Levililer'e, "Kutsal sandığı İsrail Kralı Davut oğlu Süleyman'ın yaptırdığı tapınağa koyun" dedi, "Bundan böyle onu omuzlarınızın üzerinde taşımayacaksınız. Şimdi Tanrınız RAB'be ve halkı İsrail'e hizmet edin. ⁴ İsrail Kralı Davut'la oğlu Süleyman'ın yazılı düzeni uyarınca, boylarınıza, bölüklerinize göre hazırlanın. ⁵ Kardeşleriniz olan halkın boylarına bağlı bölüklere yardım etmek üzere siz Levililer takımlar halinde kutsal yerde durun. ⁶ Kendinizi kutsayın ve RAB'bin Musa aracılığıyla buyurduğu gibi Fısh kurbanlarını kesip kardeşleriniz için hazırlayın."

⁷ Yoşiya Fısh kurbanını sunmaları için oradaki halka sürüsünden otuz bin kuzuyla oğlak, üç bin de sığır bağışladı. ⁸ Kralın önderleri de halka, kâhinlere ve Levililer'e gönülden bağışta bulundular. Tanrı Tapınağı'nın yöneticileri olan Hilkiya, Zekeriya, Yehiel de Fısh kurbanı olarak kâhinlere iki bin altı yüz kuzuyla oğlak, üç yüz sığır verdiler. ⁹ Konanya, kardeşleri Şemaya ile Netanel, Levililer'in önderleri Haşavya, Yeiel ve Yozavat da Fısh kurbanı olarak Levililer'e beş bin kuzuyla oğlak, beş yüz de sığır bağışladılar.

¹⁰ Hizmetle ilgili hazırlıklar tamamlanınca, kralın buyruğu uyarınca kâhinlerle bölüklerine göre Levililer yerlerini aldılar. ¹¹ Fısh kurbanları kesildi. Kâhinler kendilerine verilen kanı sunağın üzerine döktüler; Levililer de hayvanların derisini yüzdüler. ¹² Musa'nın kitabında yazılanlar uyarınca, RAB'be sunsunlar diye yakmalık sunular halk boylarının bölüklerine verilmek üzere bir yana koyuldu. Sığırlara da aynısını yaptılar. ¹³ Kural uyarınca, Fısh kurbanlarını ateşte kızarttılar; kutsal sunuları da tencerelerde, kazanlarda, tavalarda haşlayıp çabucak halka dağıttılar. ¹⁴ Bundan sonra Levililer hem kendileri, hem de kâhinler adına hazırlık yaptılar. Çünkü Harun soyundan kâhinler akşam geç vakte kadar yakmalık sunu ve yağ sunmakla uğraşıyorlardı. Bu nedenle Levililer hem kendileri, hem de Harun soyundan gelen kâhinler için hazırlık yaptılar.

¹⁵ Asaf soyundan gelen ezgiciler Davut, Asaf, Heman ve kralın bilicisi Yedutun'un buyruğu uyarınca yerlerinde durdular. Kapı nöbetçileri de görevlerini bırakmak zorunda kalmadı, çünkü onlar için hazırlığı kardeşleri Levililer yapmıştı. ¹⁶ Böylece o gün Kral Yoşiya'nın buyruğu doğrultusunda Fısh Bayramı'nı kutlamak ve RAB'bin sunağı üzerinde yakmalık sunular sunmak için RAB'bin hizmetiyle ilgili bütün çalışmalar tamamlandı. ¹⁷ O gün orada bulunan İsrail halkı Fısh Bayramı'nı kutladı. Mayasız Ekmek Bayramı'nı* da yedi gün boyunca kutladılar. ¹⁸ Peygamber Samuel'in döneminden bu yana, İsrail'de böyle bir Fısh Bayramı kutlanmamıştı. Hiçbir İsrail* kralı da Yoşiya'nın, kâhinlerin, Levililer'in,

bütün Yahuda halkıyla oradaki İsraililer'in ve Yerus alim'de yaşıyanların kutladığı gibi bir Fısıh Bayramı kutlamamıştı. ¹⁹ Bu Fısıh Bayramı Yoşıya'nın krallığının on sekizinci yılında kutlandı.

Yoşıya'nın  l m  (2Kr.23:28-30)

²⁰ Yoşıya'nın tapınağı düzenlemesinden sonra, Mısır Kralı Neko savaşmak üzere Fırat kıyısındaki Karkamış'a yürüdü. Yoşıya da onunla savaşmak için yola  ıktı. ²¹ Ama Neko ulaklar aracılığıyla şu haberi gönderdi: “Benimle senin aranda bir anlaşmazlık yok, ey Yahuda Kralı! Bugün sana değil, savaş açtığım ülkeye karşı savaşmaya geldim. Tanrı ivedi davranmamı buyurdu. Benden yana olan Tanrı'dan sakın. Yoksa seni yok eder!” ²² Ne var ki, Yoşıya onunla savaşmaktan vazge mediğı gibi, Tanrı'nın Neko aracılığıyla söylediğı sözlere de aldırış etmedi. Kılık değiştirip Megiddo Ovası'nda Neko ile savaşmak üzere yola  ıktı. ²³ Okçular Kral Yoşıya'yı vurunca, kral görevlilerine, “Beni buradan götürün, ağır yaralıyım!” dedi. ²⁴ Görevlileri onu savaş arabasından çıkarıp kendisine ait başka bir arabaya koyarak Yerus alim'e götürdüler. Yoşıya öldü ve atalarının mezarlığına gömüldü. Bütün Yahuda ve Yerus alim halkı onun için yas tuttu. ²⁵ Yeremya Yoşıya için bir ağıt yazdı. Kadın, erkek bütün ozanlar bugüne dek ağıtlarında Yoşıya'yı anarlar. İsrail'de bir gelenek haline gelen bu ağıtlar Ağıtlar Kitabı'nda yazılıdır.

²⁶ Yoşıya'nın yaptığı öbür işler, RAB'bin Yasası'nda yazılanlara uygun bağlılığı, ²⁷ uygulamaları, başından sonuna dek İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

36

Yehoahaz'ın Yahuda Krallığı (2Kr.23:30-35)

¹ Yahuda halkı babası Yoşıya'nın yerine oğlu Yehoahaz'ı Yerus alim'e kral yaptı. ² Yehoahaz yirmi    yaşında kral oldu ve Yerus alim'de    ay krallık yaptı. ³⁻⁴ Mısır Kralı Neko Yerus alim'de onu tahttan indirerek ülke halkını yüz talant* gümüş ve bir talant† altın ödemekle yükümlü kıldı. Yehoahaz'ın ağabeyi Elyakim'i de Yahuda'yla Yerus alim Kralı yaptı ve adını değiştirip Yehoyakim koydu. Sonra kardeşi Yehoahaz'ı alıp Mısır'a döndü.

Yehoyakim'in Yahuda Krallığı (2Kr.23:36-24:7)

⁵ Yehoyakim yirmi beş yaşında kral oldu ve Yerus alim'de on bir yıl krallık yaptı. Tanrısı RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ⁶ Yehoyakim'e saldıran Babil Kralı Nebukadnessar Babil'e götürmek için onu tunç zincirlerle bağladı. ⁷ RAB'bin Tapınağı'ndaki başı eşyaları da alıp Babil'de kendi tapınağına yerleştirdi.

⁸ Yehoyakim'in yaptığı öbür işler, iğrençlikleri, onunla ilgili açığa çıkan kötülükler İsrail ve Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. Yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

Yehoyakin'in Yahuda Krallığı (2Kr.24:8-17)

⁹ Yehoyakin on sekiz yaşında kral oldu ve Yerus alim'de    ay on gün krallık yaptı. O da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ¹⁰ İlkbaharda Kral Nebukadnessar onu ve RAB'bin Tapınağı'ndaki başı değerli eşyaları Babil'e getirtti. Yehoyakin'in yerine akrabası Sidkiya'yı Yahuda ve Yerus alim Kralı yaptı.

Sidkiya'nın Yahuda Krallığı (2Kr.24:18-20; Yer.52:1-3a)

36:3-4 Yer.22:11-12 * **36:3-4** “Yüz talant”: Yaklaşık 3.45 ton. † **36:3-4** “Bir talant”: Yaklaşık 34.5 kg. **36:5** Yer.22:18-19; 26:1-6; 35:1-19 **36:6** Yer.25:1-38; 36:1-32; 45:1-5; Dan.1:1-2 **36:10** Yer.22:24-30; 24:1-10; 29:1-2; Hez.17:12 **36:10** Yer.37:1; Hez.17:13

¹¹ Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yerus̱alim'de on bir yıl krallık yaptı. ¹² Tanrısı RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. RAB'bin sözünü bildiren Peygamber Yeremya'nın karşısında alçakgönüllü davranmadı.

Yerus̱alim'in Düşüşü

(2Kr.25:1-21; Yer.52:3b-27)

¹³ Sidkiya Tanrı adıyla kendisine bağlı kalacağına ant içiren Kral Nebukadnessar'a karşı ayaklandı. İsrail'in Tanrısı RAB'be dönmek için direnerek inat etti. ¹⁴ Üstelik kâhinlerin ve halkın önderleri de öteki ulusların iğrenç törelerine uyarak ihanetlerini gitgide artırdılar ve RAB'bin Yerus̱alim'de kutsal kıldığı tapınağını kirlettiler.

¹⁵ Atalarının Tanrısı RAB, halkına ve konutuna acıdığı için onları ulakları aracılığıyla defalarca uyardı. ¹⁶ Ama onlar Tanrı'nın ulaklarıyla alay ederek sözlerini küçümsediler, peygamberlerini aşağıladılar. Sonunda RAB'bin halkına karşı öfkesi kurtuluş yolu bırakmayacak kadar alevlendi.

¹⁷ RAB Kildan Kralı'nı onların üzerine saldırttı. Kildani ordusu gençlerini tapınakta kılıçtan geçirdi. Ne delikanlıya, ne genç kıza, ne yaşlıya, ne aksaçlıya acıdı. RAB hepsini Kildan Kralı'nın eline teslim etti. ¹⁸ Kral, RAB Tanrı'nın Tapınağı'ndaki büyük küçük bütün eşyaları, tapınağın, Yahuda Kralı'nın ve önderlerinin hazinelerini Babil'e taşıttı. ¹⁹ Tanrı'nın Tapınağı'nı ateşe verdiler, Yerus̱alim surlarını yıkıp bütün sarayları yaktılar, değerli olan her şeyi yok ettiler. ²⁰ Kildan Kralı kılıçtan kurtulanları Babil'e sürdü. Bunlar Pers krallığı egemen oluncaya dek onun ve oğullarının köleleri olarak yaşadılar. ²¹ Böylece RAB'bin Yeremya aracılığıyla söylediği söz yerine geldi: “Ülke tutulmayan Şabat yıllarını[‡] tamamlayıncaya, yetmiş yıl doluncaya kadar ıssız kalıp dinlenecek.”

Koreş'in Duyurusu

(Ezr.1:1-3)

²² Pers Kralı Koreş'in[§] krallığının birinci yılında RAB, Yeremya aracılığıyla bildirdiği sözü yerine getirmek amacıyla, Pers Kralı Koreş'i harekete geçirdi. Koreş yönetimi altındaki bütün halklara şu yazılı bildiriye duyurdu:

²³ “Pers Kralı Koreş şöyle diyor: ‘Göklerin Tanrısı RAB yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi. Beni Yahuda'daki Yerus̱alim Kenti'nde kendisi için bir tapınak yapmakla görevlendirdi. Aranızda O'nun halkından kim varsa oraya gitsin. Tanrısı RAB onunla olsun!’ ”

36:11 Yer.27:1-22; 28:1-17 **36:13** Hez.17:15 **36:16** Mat.5:12; Luk.6:23; Elç.7:52-53 **36:17** Yer.21:1-10; 34:1-5
36:21 Yer.25:11; 29:10 ‡ **36:21** “Şabat yılları”: RAB, İsraililer'e her yedi yılda bir topraklarını bir yıl dinlendirmesini buyurdu. Halk buna uymadı (bkz. Lev.26:33-35; Yer.25:8-11). § **36:22** “Koreş”: Tarihsel kayıtlarda “Keyhüsrev” diye de geçer. **36:23** Yşa.44:28

EZRA

GİRİŞ

Ezra Kitabı Tarihler kitaplarının devamıdır. İ.Ö. 538 yıllarında Babil'den dönen ve Yerusâlim'de tapınmayı yeniden başlatan Yahudiler'in yaptıklarını açıklıyor. Bu yapılar şu aşamalardan geçti:

1. Pers Kralı Koreş'in buyruğu uyarınca ilk kesim Yahudi sürgünler Babil'den dönüyor.
2. Tapınak yeniden kuruluyor ve adanıyor. Yerusâlim'de Tanrı'ya tapınma yeniden başlıyor.
3. Yıllar sonra Yasa Bilgini Ezra önderliğinde başka bir Yahudi kesimi Yerusâlim'e dönüyor. Ezra İsrail'in kutsal yasası uyarınca halkın dinsel ve sosyal yaşamını düzene sokmasına yardım ediyor.

Ana Hatlar:

1:1-2:70 Sürgünden ilk dönenler

3:1-6:22 Tapınak yeniden kuruluyor ve adanıyor

7:1-10:44 Ezra öbür sürgünlerle dönüyor

Koreş'in Duyurusu (2Ta.36:22-23)

¹ Pers Kralı Koreş'in* krallığının birinci yılında RAB, Yeremya aracılığıyla bildirdiği sözü yerine getirmek amacıyla, Pers Kralı Koreş'i harekete geçirdi. Koreş yönetimi altındaki bütün halklara şu yazılı bildiriye duyurdu:

² “Pers Kralı Koreş şöyle diyor: ‘Göklerin Tanrısı RAB yeryüzünün bütün krallıklarını bana verdi. Beni Yahuda'daki Yerusâlim Kenti'nde kendisi için bir tapınak yapmakla görevlendirdi. ³ Aranızda O'nun halkından kim varsa Tanrısı onunla olsun. Yahuda'daki Yerusâlim Kenti'ne gidip İsrail'in Tanrısı RAB'bin, Yerusâlim'deki Tanrı'nın Tapınağı'nı yeniden yapsınlar. ⁴ Krallığımda yaşayan yerliler, sürgün oldukları yerlerde sağ kalmış olanlara altın, gümüş, mal ve hayvanlar sağlamakla birlikte Yerusâlim'deki Tanrı'nın Tapınağı'na gönülden sunular sunsun.’”

Sürgündekilerin Yerusâlim'e Dönüşü

⁵ Böylece Yahuda ve Benyamin oymaklarının boy başları, kâhinler, Levililer ve ruhları Tanrı tarafından harekete geçirilen herkes, RAB'bin Yerusâlim'deki Tapınağı'nı yeniden yapmak için gidiş hazırlıklarına girişti. ⁶ Komşuları gönülden verdikleri armağanların yanı sıra, altın, gümüş kaplar, mal, hayvan ve değerli armağanlarla onları desteklediler. ⁷⁻⁸ Pers Kralı Koreş de Nebukadnessar'ın Yerusâlim'deki RAB'bin Tapınağı'ndan alıp kendi ilahının tapınağına koymuş olduğu kapları çıkardı. Bunları hazine görevlisi Mitredat'a getirterek sayımını yaptırdı ve Yahuda önderi Şeşbassar'a verdi.

⁹ Sayım sonucu şuydu:

30 altın leğen,

1 000 gümüş leğen,

29 tas,

¹⁰ 30 altın tas

ve birbirinin benzeri 410 gümüş tas,

1 000 parça değişik kap.

¹¹ Altın ve gümüş eşyaların toplamı 5 400 parçaydı. Sürgünler Babil'den Yerusâlim'e dönerken Şeşbassar bunların hepsini birlikte getirdi.

2

Sürgünden Dönenlerin Listesi (Neh.7:6-73)

¹ Babil Kralı Nebukadnessar'ın Babil'e sürgün ettiği insanlar yaşadıkları ilden Yerusâlim ve Yahuda'daki kendi kentlerine döndü. ² Bunlar Zerubbabil, Yeşu, Nehemya, Seraya, Reelaya, Mordekay, Bilşan, Mispar, Bigvay, Rehum ve Baana'nın önderliğinde geldiler.

Sürgünden dönen İsrailîler'in sayıları şöyleydi:

- ³ Paroşoğulları: 2 172
- ⁴ Şefatyaoğulları: 372
- ⁵ Arahoğulları: 775
- ⁶ Yeşu ve Yoav soyundan Pahat-Moavoğulları: 2 812
- ⁷ Elamoğulları: 1 254
- ⁸ Zattuoğulları: 945
- ⁹ Zakkayoğulları: 760
- ¹⁰ Banioğulları: 642
- ¹¹ Bevayoğulları: 623
- ¹² Azgatoğulları: 1 222
- ¹³ Adonikamoğulları: 666
- ¹⁴ Bigvayoğulları: 2 056
- ¹⁵ Adinoğulları: 454
- ¹⁶ Hizkiya soyundan Ateroğulları: 98
- ¹⁷ Besayoğulları: 323
- ¹⁸ Yoraogulları: 112
- ¹⁹ Haşumoğulları: 223
- ²⁰ Gibbaroğulları: 95
- ²¹ Beytlehemliler: 123
- ²² Netofalılar: 56
- ²³ Anatotlular: 128
- ²⁴ Azmavetliler: 42
- ²⁵ Kiryat-Yearimliler, Kefiralılar ve Beerotlular: 743
- ²⁶ Ramalılar ve Gevalılar: 621
- ²⁷ Mikmaşlılar: 122
- ²⁸ Beytel ve Ay kentlerinden olanlar: 223
- ²⁹ Nevolular: 52
- ³⁰ Magbişliler: 156
- ³¹ Öbür Elam Kenti'nden olanlar: 1 254
- ³² Harimliler: 320
- ³³ Lod, Hadit ve Ono kentlerinden olanlar: 725
- ³⁴ Erihalılar: 345
- ³⁵ Senaalılar: 3 630.
- ³⁶ Kâhinler:
Yeşu soyundan Yedayaoğulları: 973
- ³⁷ Immeroğulları: 1 052
- ³⁸ Paşhuroğulları: 1 247
- ³⁹ Harimoğulları: 1 017.
- ⁴⁰ Levililer:
Hodavya soyundan Yeşu ve Kadmieloğulları: 74.
- ⁴¹ Ezgiciler:
Asafoğulları: 128.
- ⁴² Tapınak kapı nöbetçileri:
Şallumoğulları, Ateroğulları,

Talmonoğulları, Akkuvoğulları,
Hatitaoğulları, Şovayoğulları, toplam 139.

⁴³ Tapınak görevlileri:

Sihaogulları, Hasufaoğulları, Tabbaotoğulları,
⁴⁴ Kerosogulları, Siahaoğulları, Padonoğulları,
⁴⁵ Levanaogulları, Hagavaogulları, Akkuvoğulları,
⁴⁶ Hagavoğulları, Şalmayoğulları, Hananoğulları,
⁴⁷ Giddeloğulları, Gaharoğulları, Reayaoğulları,
⁴⁸ Resinoğulları, Nekodaoğulları, Gazzamoğulları,
⁴⁹ Uzzaoğulları, Paseahoğulları, Besayoğulları,
⁵⁰ Asnaogulları, Meunimoğulları, Nefusimoğulları,
⁵¹ Bakbukoğulları, Hakufaoğulları, Harhuroğulları,
⁵² Baslutoğulları, Mehidaogulları, Harşaoğulları,
⁵³ Barkosogulları, Siseraogulları, Temahoğulları,
⁵⁴ Nesiahoğulları, Hatifaoğulları.

⁵⁵ Süleyman'ın kullarının soyu:

Sotayoğulları, Hassoferetoğulları, Perudaoğulları,
⁵⁶ Yalaoğulları, Darkonoğulları, Giddeloğulları,
⁵⁷ Şefatyaoğulları, Hattiloğulları,
Pokeret-Hassevayimoğulları, Amioğulları.

⁵⁸ Tapınak görevlileriyle Süleyman'ın kullarının soyundan olanlar: 392.

⁵⁹ Tel-Melah, Tel-Harşa, Keruv, Addan ve İmmer'den dönen, ancak hangi aileden olduklarını ve soylarının İsrail'den geldiğini kanıtlayamayanlar şunlardır:

⁶⁰ Delayaoğulları, Toviyaogulları, Nekodaoğulları: 652.

⁶¹ Kâhinlerin soyundan:

Hovayaoğulları, Hakkosogulları ve Gilatlı Barzillay'ın kızlarından biriyle evlenip kayınbabasının adını alan Barzillay'ın oğulları. ⁶² Bunlar soy kütüklerini aradılar. Ama yazılı bir kayıt bulamayınca, kâhinlik görevi ellerinden alındı. ⁶³ Vali, Urim ile Tummim'i* kullanan bir kâhin çıkıncaya dek en kutsal yiyeceklerden yememelerini buyurdu.

⁶⁴ Bütün halk toplam 42 360 kişiydi.

⁶⁵⁻⁶⁷ Ayrıca 7 337 erkek ve kadın köle,

kadınli erkekli 200 ezgici,

736 at,

245 katır,

435 deve,

6 720 eşek vardı.

⁶⁸ Bazı aile başları Yerusâlim'deki RAB Tanrı'nın Tapınağı'na varınca, tapınağın bulunduğu yerde yeniden kurulması için gönülden armağanlar verdiler. ⁶⁹ Her biri gücü oranında hazineye bu iş için toplam 61 000 darik* altın, 5 000 mina† gümüş, 100 kâhin mintanı bağışladı.

⁷⁰ Kâhinler, Levililer, halktan bazı kişiler –ezgiciler, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri– kendi kentlerine yerleştiler. Böylece bütün İsraililer kentlerinde yaşamaya başladılar.

3

Sunak Yeniden Kuruluyor

* 2:69 “61 000 darik”: Yaklaşık 520 kg. † 2:69 “5 000 mina”: Yaklaşık 2.9 ton. 2:70 1Ta.9:2; Neh.11:3

¹ İsraililer kendi kentlerine yerleştikten sonra, yedinci ay Yerus̱alim'de tek vücut halinde toplandılar. ² Yosadak oğlu Yeşu ve kâhin olan kardeşleri, Şealtiel oğlu Zerubbabil'le kardeşleri İsrail'in Tanrısı'nın sunağını yeniden kurdular. Amaçları, Tanrı adamı Musa'nın yasası uyarınca, sunağın üzerinde yakmalık sunular sunmaktı. ³ Çevrelerinde yaşayan halklardan korkmalarına karşın, sunağı eski temeli üzerine yeniden kurdular. Üzerinde RAB'be sabah, akşam öngörülen yakmalık sunuları sundular. ⁴ Sonra yazılanlara uygun biçimde Çardak Bayramı'nı* kutladılar. Kural uyarınca, her gün için belirlenen sayıya göre, yakmalık sunuları sundular. ⁵ Bundan sonra da günlük yakmalık sunuyu, Yeni Ay sunularını, RAB'bin belirlediği bütün kutsal bayramların sunularını ve RAB'be gönülden verilen sunuları sundular. ⁶ RAB'bin Tapınağı'nın temeli henüz atılmadığı halde, yedinci ayın birinci günü RAB'be yakmalık sunular sunmaya başladılar.

Tapınağın Temelleri Atılıyor

⁷ İsraililer taşçılarla marangozlara para ödediler. Ayrıca sedir tomruklarını Lübnan'dan denize indirerek Yafa'ya getirmeleri için Saydalılar'a ve Surlular'a yiyecek, içecek, zeytinyağı sağladılar. Bütün bunlara Pers Kralı Koreş izin vermişti. ⁸ Tanrı'nın Yerus̱alim'deki Tapınağı'na vardıktan sonra, ikinci yılın ikinci ayında Şealtiel oğlu Zerubbabil, Yosadak oğlu Yeşu ve bütün öteki kardeşleri, kâhinler, Levililer ve sürgünden Yerus̱alim'e dönenlerin tümü işe başladılar. RAB'bin Tapınağı'nın yapımını denetlemek için yirmi ve daha yukarı yaştaki Levililer'i görevlendirdiler. ⁹ Levililer'den Yeşu, oğulları ve kardeşleri, Yahuda* soyundan Kadmiel ile oğulları, Henadat'ın oğullarıyla torunları Tanrı'nın Tapınağı'nın yapımında çalışanları denetleme işini hep birlikte yüklendiler.

¹⁰ Yapıcılar RAB'bin Tapınağı'nın temelini atınca, İsrail Kralı Davut'un kuralı uyarınca kâhinler RAB'bi övmek için tören giysilerini giymiş olarak ellerinde borazanlarla, Levili Asafoğulları da zillerle yerlerini aldılar. ¹¹ RAB'be övgüler, şükranlar sunarak ezgi okudular:

“RAB iyidir;

İsrail'e sevgisi sonsuzdur.”

RAB'bin Tapınağı'nın temeli atıldığı için herkes yüksek sesle RAB'bi övmeye başladı. ¹² Eski tapınağı görmüş birçok yaşlı kâhin, Levili ve boy başı tapınağın temelini atıldığını görünce hıçkıra hıçkıra ağladılar. Birçokları da sevinç çığlıkları attı. ¹³ Sevinç çığlıkları ağlama sesinden ayırt edilemiyordu. Çünkü halk avaz avaz bağırıyordu. Ses uzak yerlerden bile duyuluyordu.

4

Düşmanlar Tapınağın Yapımına Karşı Koyuyor

¹ Yahudalılar'la Benyaminitiler'in düşmanları, sürgünden dönenlerin İsrail'in Tanrısı RAB için bir tapınak yaptığını duyunca, ² Zerubbabil'in ve boy başlarının yanına vardılar. “Tapınağı sizinle birlikte kuralım” dediler, “Çünkü biz de, sizin gibi Tanrınız'a tapıyoruz; bizi buraya getiren Asur Kralı Esarhaddon'un döneminden bu yana sizin Tanrınız'a kurban sunuyoruz.”

³ Ne var ki Zerubbabil, Yeşu ve İsrail'in öteki boy başları, “Tanrımız'a bir tapınak kurmak size düşmez” diye karşılık verdiler, “Pers Kralı Koreş'in buyruğu uyarınca, İsrail'in Tanrısı RAB için tapınağı yalnız biz kuracağız.”

3:1 Neh.8:1 3:2 Çık.27:1 3:3 Say.28:1-8 3:4 Say.29:12-38 3:5 Say.28:11-29:39 * 3:9 “Yahuda”, yani “Hodavya” (bkz. 2:40). 3:10 1Ta.25:1 3:11 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11 4:2 2Kr.19:37; Ysa.37:38

⁴ Bunun üzerine çevre halkı Yahudalılar'ı tapınağın yapımından caydırmak için korkutmaya, cesaretlerini kırmaya girişti. ⁵ Tasarılarına engel olmak için Pers Kralı Koreş'in döneminden Pers Kralı Darius'un krallığına dek rüşvetle danışmanlar tuttular.

Yeruşalim'in Yeniden Kuruluşuna Karşı Engeller

⁶ Ahaşveroş'un* krallığının başlangıcında, Yahudalılar'ın düşmanları Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayanları suçlayan bir belge düzenlediler.

⁷ Pers Kralı Artahşasta'nın† krallığı döneminde, Bişlam, Mitredat, Taveel ve öbür çalışma arkadaşları Artahşasta'ya bir mektup yazdılar. Mektup Aramice‡ yazılıp çevrildi.

⁸ Vali Rehum ile Yazman Şimşay Kral Artahşasta'ya Yeruşalim'i suçlayan bir mektup yazdılar. Mektup şöyleydi:

⁹ “Vali Rehum, Yazman Şimşay ve öbür çalışma arkadaşları, yargıçlar, yöneticiler, görevliler, Persler, Erekliler, Babilliler, Elam topraklarından gelen Sus halkı, ¹⁰ büyük ve onurlu Asurbanipal'ın§ sürüp Samiriye Kenti'yle Fırat'ın batı yakasındaki bölgeye yerleştirdiği öbür halklarından.”

¹¹ İşte Kral Artahşasta'ya gönderilen mektubun örneği:

“Kral Artahşasta'ya,

“Fırat'ın batı yakasındaki bölgede yaşayan kullarından:

¹² “Yönetimindeki öbür bölgelerden çıkıp bize gelen Yahudiler Yeruşalim'e yerleşerek o asi ve kötü kenti yeniden kurmaya başladılar. Bunu bilgine sunuyoruz. Temelini pekiştiriyor, surlarını tamamlıyorlar. ¹³ Ey kral, bilmelisin ki, bu kent yeniden kurulur, surları tamamlanırsa, Yahudiler yine vergi ödemeyecek; krallığının geliri de azalacak.

¹⁴ Biz sarayının ekmeğini yedik*. Sana zarar gelmesine izin veremeyiz. Bunun için, haberin olsun diye bu mektubu gönderiyoruz. ¹⁵ Atalarının belgeleri araştırılsın. Kayıtlarda bu kentin asi, krallara, valilere zarar veren bir kent olduğunu göreceksin. Bu kent öteden beri başkaldıran bir kenttir. Yerle bir edilmesinin nedeni de budur. ¹⁶ Bu yüzden, ey kral, sana bildiriyoruz: Bu kent yeniden kurulur, surları tamamlanırsa, Fırat'ın batı yakasındaki bölgede hiçbir payın kalmayacak.”

¹⁷ Kral şu yanıtı gönderdi:

“Samiriye'de ve Fırat'ın batı yakasındaki öbür yerlerde yaşayan Vali Rehum'a, Yazman Şimşay'a ve öbür çalışma arkadaşlarına selamlar.

¹⁸ “Bize gönderdiğiniz mektup çevrilip bana okundu. ¹⁹ Buyruğum üzerine araştırma yapıldı. Bu kentin öteden beri krallara başkaldırdığı, isyan ettiği, ayaklandığı saptandı.

²⁰ Yeruşalim'i güçlü krallar yönetti. Fırat'ın batı yakasındaki bütün bölgede egemenlik sürdüler. Oradaki halktan vergi topladılar. ²¹ Şimdi işi durdurmaları için bu adamlara bir buyruk çıkarın. Öyle ki, ben buyruk vermedikçe kent yeniden kurulmasın. ²² Bu konuya özen gösterin; krallığıma daha fazla zarar gelmesin.”

²³ Kral Artahşasta'nın mektubunun örneği kendilerine okunur okunmaz, Rehum, Yazman Şimşay ve öbür çalışma arkadaşları hemen Yeruşalim'e Yahudiler'in yanına gittiler ve zorla onları durdurdular.

²⁴ Böylece Tanrı'nın Yeruşalim'deki Tapınağı'nın yapımı, Pers Kralı Darius'un krallığının ikinci yılına dek askıda kaldı.

5

Tapınak Yeniden Kuruluyor

^{4:6} Est.1:1 * ^{4:6} “Ahaşveroş”: Kserkses diye de bilinir. † ^{4:7} “Artahşasta”: Artakserkses diye de bilinir. ‡ ^{4:7} 4:8-6:18 ayetleri o dönemin resmi dili Aramice yazılmıştır. § ^{4:10} “Asurbanipal”: Aramice “Osnappar”. * ^{4:14} “Sarayının ekmeğini yedik”: Aramice “Sarayın tuzunu yedik.”

¹ O sırada Peygamber Hagay ile İddo oğlu Peygamber Zekeriya, Yahuda ve Yeruslam'deki Yahudiler'e İsrail Tanrısı'nın adıyla peygamberlikte bulundular. ² Bunun üzerine Şealtiel oğlu Zerubbabil ile Yosadak oğlu Yeşu Tanrı'nın Yeruslam'deki Tapınağı'nı yeniden kurmaya giriştiler. Tanrı'nın peygamberleri de onlarla birlikteydi ve onlara yardım ediyordu.

³ Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin valisi Tattenay, Şetar-Bozenay ve çalışma arkadaşları onlara gidip, “Bu tapınağı yeniden kurmak ve yapımını tamamlamak için size kim yetki verdi?” diye sordular. ⁴Yapıyı kuranların adlarını da sordular. ⁵ Ama Tanrıları Yahudi ileri gelenlerini koruyordu. Bu yüzden, Darius'a bir haber gönderilip ondan yazılı bir yanıt alınıncaya dek Yahudiler durdurulmadı.

⁶ Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin valisi Tattenay, Şetar-Bozenay, çalışma arkadaşları ve oradaki görevlilerin Kral Darius'a gönderdikleri mektubun örneğı aşağıdadır. ⁷ Gönderdikleri belge şöyleydi:

“Kral Darius'a candan selamlar. ⁸Yahuda İli'ne, yüce Tanrı'nın Tapınağı'na gittiğimizi krala bildiririz. Tapınağı büyük taşlarla kuruyor, duvarlarına kirişler yerleştiriyorlar. Tapınağın yapımında canla başla çalışılıyor ve yapım işi başarıyla ilerliyor.

⁹“Halkın ileri gelenlerine, ‘Bu tapınağı yeniden kurmak ve yapımını tamamlamak için size kim yetki verdi?’ diye sorduk. ¹⁰ Bilgine sunmak üzere önderlerinin kim olduklarını sana yazabilmek için adlarını da sorduk.

¹¹ “İşte bize verdikleri yanıt:

“ ‘Biz yerin ve göğün Tanrısı'nın kullarıyız. Uzun yıllar önce İsrail'in büyük bir kralının kurup yapımını tamamladığı tapınağı yeniden kuruyoruz. ¹² Ama atalarımız Göklerin Tanrısı'nı öfkelenirdi. Bu yüzden Tanrı onları Babil Kralı Kildani Nebukadnessar'ın eline teslim etti. Nebukadnessar tapınağı yıktı, halkı da Babil'e sürdü. ¹³ Ama Babil Kralı Koreş, krallığının birinci yılında Tanrı'nın Tapınağı'nın yeniden yapılması için buyruk verdi. ¹⁴ Ayrıca Nebukadnessar'ın Tanrı'nın Yeruslam'deki Tapınağı'ndan çıkarıp Babil'deki tapınağına götürdüğü altın ve gümüş kapları da oradan çıkararak vali atadığı Şeşbassar adlı kişiye verdi. ¹⁵ Koreş ona, Bu kapları al, gidip Yeruslam'deki tapınağına yerleştir dedi, Tanrı'nın Tapınağı'nı eski yerinde yeniden kur. ¹⁶ Böylece Şeşbassar gelip Tanrı'nın Yeruslam'deki Tapınağı'nın temelini attı. O günden bu yana yapım işleri sürmekte, ama daha bitmedi.’

¹⁷ “Kral uygun görüyorsa, Babil Sarayı'ndaki arşivde bir araştırma yapılsın. Tanrı'nın Yeruslam'deki Tapınağı'nın yeniden kurulması için Kral Koreş'in bir buyruk verip vermediğı saptansın. Sonra kral bu konuya ilişkin kararını bize bildirsin.”

6

Darius'un Buyruğı

¹ Kral Darius'un buyruğı uyarınca, Babil'de kayıtların saklandığı odada araştırma yapıldı. ² Medya İli'ndeki Ahmeta* Kalesi'nde bir tomar bulundu. Tomarın içinde şunlar yazılıydı:

³⁻⁴ “Kral Koreş, krallığının birinci yılında, Tanrı'nın Yeruslam'deki Tapınağı'na ilişkin şöyle buyruk verdi: ‘Kurban kesmek üzere bu tapınağın yeniden kurulması için temel atılsın. Üç sıra büyük taş, bir sıra kiriş döşensin. Yüksekliğı ve genişliğı altmışar arşın† olsun. Giderler saraydan karşılsın. ⁵ Nebukadnessar'ın Yeruslam'deki Tanrı'nın Tapınağı'ndan çıkarıp Babil'e getirdiğı altın ve gümüş kaplar da geri verilsin.

5:1 Ezr.6:14; Hag.1:1; Zek.1:1 **5:2** Hag.1:12; Zek.4:6-9 **5:2** Zek.3:1 **5:12** 2Kr.25:8-12; 2Ta.36:17-20; Yer.52:12-15

5:13 Ezr.1:2-11 * **6:2** “Ahmeta”: Bugünkü “Hemedan”. † **6:3-4** “Altmış arşın”: Yaklaşık 27 m.

Yeruşalim'deki tapınakta özel yerlerine götürülsün. Hepsi Tanrı'nın Tapınağı'na konsun.”

⁶ “Onun için siz, Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisi Tattenay, Şetar-Bozenay, çalışma arkadaşları ve oranın görevlileri, tapınaktan uzak durun! ⁷ Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işlerine karışmayın. Bırakın, Yahudiler'in valisiyle ileri gelenleri Tanrı'nın Tapınağı'nı eski yerinde yeniden kursunlar. ⁸ Ayrıca Tanrı'nın Tapınağı'nın yeniden kurulması için Yahudi ileri gelenlerine neler yapmanız gerektiğini de size buyuruyorum: Bu adamların bütün giderleri kralın hazinesinden, Fırat'ın batı yakasındaki bölgeden toplanan vergilerden ödensin. Öyle ki, yapım işleri aksamasın. ⁹ Yeruşalim'deki kâhinlerin bütün gereksinimlerini hiç aksatmadan her gün vereceksiniz: Göklerin Tanrısı'na sunulacak yakmalık sunular için genç boğalar, koçlar, kuzular ve buğday, tuz, şarap, zeytinyağı. ¹⁰ Öyle ki, Göklerin Tanrısı'nı hoşnut eden sunular sunsunlar, ben ve oğullarım sağ kalalım diye dua etsinler. ¹¹ Bundan başka buyuruyorum ki, bu kararı değiştirenin evinden bir giriş çıkarılacak ve o kişi girişin üzerine asılacak. Evi de bu suçtan ötürü çöplüğe çevrilecek. ¹² Yeruşalim'i adına konut seçen Tanrı, bu kararı değiştirmeye, oradaki Tanrı Tapınağı'nı yıkmaya kalkışan her kralı ve ulusu yok etsin. Ben Darius böyle buyurdum. Buyruğum özenle yerine getirilsin.”

Tapınağın Adanması

¹³ Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisi Tattenay, Şetar-Bozenay ve çalışma arkadaşları Kral Darius'un buyruğunu özenle yerine getirdiler. ¹⁴ Peygamber Hagay ile İddo oğlu Zekeriya'nın yaptıkları peygamberlik sayesinde Yahudi ileri gelenleri yapım işlerini başarıyla ilerlettiler. İsrail Tanrısı'nın buyruğu ve Pers kralları Koreş'in, Darius'un, Artahşasta'nın buyrukları uyarınca tapınağın yapımını bitirdiler. ¹⁵ Tapınak Kral Darius'un krallığının altıncı yılı, Adar ayının üçüncü günü tamamlandı.

¹⁶ İsrail halkı –kâhinler, Levililer ve sürgünden dönenlerin tümü– Tanrı'nın Tapınağı'nın adanmasını sevinçle kutladılar. ¹⁷ Tanrı'nın Tapınağı'nın adanması için yüz boğa, iki yüz koç, dört yüz kuzu kurban ettiler. Oymakların sayısına göre, bütün İsraililer için günah sunusu olarak on iki teke sundular. ¹⁸ Musa'nın Kitabı'ndaki kural uyarınca Tanrı'nın Yeruşalim'deki hizmeti için kâhinlerle Levililer'i bağlı oldukları bölüklere göre görevlere atadılar.

Fısıh Bayramı Kutlanıyor

¹⁹ Sürgünden dönenler birinci ayın on dördüncü günü Fısıh Bayramı'nı* kutladılar. ²⁰ Kâhinlerle Levililer hep birlikte kendilerini arındırdılar; dinsel açıdan hepsi arındı. Levililer sürgünden dönenlerin tümü, kardeşleri olan kâhinler ve kendileri için Fısıh kurbanını kestiler. ²¹ Sürgünden dönen İsraililer'le İsrail'in Tanrısı RAB'be yönelmek amacıyla kendilerini çevredeki halkların kötü alışkanlıklarından ayırıp onlara katılanların hepsi kurban etinden yedi. ²² Mayasız Ekmek Bayramı'nı* yedi gün sevinçle kutladılar. Çünkü RAB onları sevindirdi ve Asur Kralı'nın onlara iyi davranmasını, İsrail'in Tanrısı Tanrı'nın Tapınağı'nın yapım işlerinde onlara yardım etmesini sağladı.

7

Ezra Yeruşalim'e Geliyor

¹⁻⁶ Bu olaylardan sonra, Pers Kralı Artahşasta'nın krallığı döneminde, Başkâhin Harun oğlu Elazar oğlu Pinehas oğlu Avisa oğlu Bukki oğlu Uzzi oğlu Zerahya oğlu Merayot oğlu Azarya oğlu Amarya oğlu Ahituv oğlu Sadok oğlu Şallum oğlu Hilkiya oğlu Azarya oğlu Seraya oğlu Ezra adında biri Babil'den geldi. Ezra İsrail'in Tanrısı RAB'bin Musa'ya verdiği yasayı iyi bilen bir bilgindi. Tanrısı RAB'bin yardımıyla kral ona her istediğini verdi.

⁷ Kral Artahşasta'nın krallığının yedinci yılında İsrail halkından, kâhinlerden, Levililer'den, ezgicilerden, tapınak görevlilerinden ve kapı nöbetçilerinden bazıları Yerusâlim'e gitti.

⁸ Ezra, Artahşasta'nın krallığının yedinci yılının beşinci ayında Yerusâlim'e vardı.

⁹ Birinci ayın birinci günü Babil'den ayrılmıştı. Tanrısı'nın koruyucu eli sayesinde beşinci ayın birinci günü Yerusâlim'e vardı. ¹⁰ Ezra kendini RAB'bin Yasası'nı inceleyip uygulamaya ve İsrail'de kuralları, ilkeleri öğretmeye adanmıştı.

Kral Artahşasta'nın Ezra'ya Verdiği Mektup

¹¹ Kral Artahşasta'nın RAB'bin buyruklarını, İsrail için koyduğu kuralları iyi bilen Kâhin ve Bilgin Ezra'ya verdiği mektubun bir örneği şudur:*

¹² “Kralların Kralı Artahşasta'dan Gökler Tanrısı'nın Yasası'nın bilgini Kâhin Ezra'ya selamlar!

¹³ “Krallığımda yaşayan İsrail halkından, kâhinlerden ve Levililer'den Yerusâlim'e gitmek isteyen herkesin seninle gidebilmesi için buyruk veriyorum. ¹⁴ Elindeki Tanrın'ın Yasası'nın uygulanıp uygulanmadığı konusunda Yahuda ve Yerusâlim'de araştırma yapman için, ben ve yedi danışmanım seni görevlendirdik. ¹⁵ Benim ve danışmanlarımla Yerusâlim'de konut kuran İsrail'in Tanrısı'na gönülden verdiğimiz altını, gümüşü birlikte götürmelisin. ¹⁶ Babil İli'nden elde edeceğin altının, gümüşün tümünü, halkın ve kâhinlerin Tanrıları'nın Yerusâlim'deki Tapınağı'na gönülden verdikleri armağanları da alıp götürmelisin.

¹⁷ “Bu parayla hemen boğalar, koçlar, kuzular, tahıl sunuları ve dökmelik sunular satın alacak ve hepsini Tanrın'ın Yerusâlim'deki Tapınağı'nın sunağı üzerinde sunacaksın. ¹⁸ Sen ve kardeşlerin artan altını, gümüşü Tanrınız'ın isteği uyarınca dilediğiniz gibi kullanın. ¹⁹ Tanrın'ın Tapınağı'nın hizmetinde kullanılmak üzere sana verilen kapların hepsini Yerusâlim'in Tanrısı'na sun. ²⁰ Tanrın'ın Tapınağı için ödemen gereken başka bir şey varsa, giderleri kralın hazinesinden karşılarsın.

²¹ “Ben, Kral Artahşasta, Fırat'ın batı yakasındaki bölgenin bütün hazine görevlilerine buyruk veriyorum: Gökler Tanrısı'nın Yasası'nın bilgini Kâhin Ezra'nın sizden her istediğini özenle yerine getirin. ²² Kendisine gerektiğinde yüz talanta† kadar gümüş, yüz kor buğday‡, yüz bat§ şarap, yüz bat zeytinyağı ve istediği kadar tuz sağlayın. ²³ Göklerin Tanrısı kendi tapınağı için ne buyurursa, özenle yerine getirin. Öyle ki, bana ve oğullarıma öfkelenmesin. ²⁴ Şunu da bilersiniz ki, kâhinlerden, Levililer'den, ezgicilerden, tapınak görevlilerinden ve kapı nöbetçilerinden, Tanrı'nın Tapınağı'nın öbür hizmetkârlarından vergi almaya yetkiniz yoktur.

²⁵ “Sana gelince, Ezra, sendeki Tanrı bilgeliği uyarınca yargıçlar ata. Bunlar Fırat'ın batı yakasındaki bölgede yaşayan bütün halka, Tanrın'ın yasalarını bilenlerin hepsine adalet sağlasınlar. Yasayı bilmeyenlere de siz öğreteceksiniz. ²⁶ Tanrın'ın Yasası'na ve kralın buyruklarına uymayanlar ya ölümle, ya sürgünle, ya mallarına el konarak, ya da hapsedilerek cezalandırılsın.”

Ezra Tanrı'yı Övüyor

²⁷ Atalarımızın Tanrısı RAB'be övgüler olsun! Kralın yüreğine Yerusâlim'deki tapınağını onurlandırma isteğini koydu. ²⁸ Kralın, danışmanlarının, güçlü komutanlarının bana iyi davranmalarını sağladı. Tanrım RAB'bin eli üzerimde olduğundan yüreklendim. İsrail ileri gelenlerinin bazılarını toplayıp benimle Yerusâlim'e dönmelerini sağladım.

8

Ezra ile Yerusâlim'e Dönenlerin Listesi

* **7:11** 7:11-26 ayetleri Aramice yazılmıştır. † **7:22** “Yüz talant”: Yaklaşık 3.45 ton. ‡ **7:22** “Yüz kor buğday”: Yaklaşık 17.6 ton. § **7:22** “Yüz bat”: Yaklaşık 2 000 lt.

¹ Artahşasta'nın krallığı döneminde ben Ezra'yla birlikte Babil'den dönen boy başlarının ve onlarla birlikte kayıtlı olanların listesi:

² Pinehasoğulları'ndan Gerşom,

İtamaroğulları'ndan Daniel,

Davutoğulları'ndan Hattuş.

³ Şekanyaoğulları'ndan, Paroşoğulları'ndan Zekeriya ve onunla birlikte bu boydan kaydedilen 150 erkek.

⁴ Pahat-Moavoğulları'ndan Zerahya oğlu Elyehoenay ve onunla birlikte 200 erkek.

⁵ Yahaziel oğlu Şekanya'nın oğullarından 300 erkek.

⁶ Adinoğulları'ndan Yonatan oğlu Ebet ve onunla birlikte 50 erkek.

⁷ Elamoğulları'ndan Atalya oğlu Yeşaya ve onunla birlikte 70 erkek.

⁸ Şefatyaoğulları'ndan Mikael oğlu Zevadya ve onunla birlikte 80 erkek.

⁹ Yoavoğulları'ndan Yehiel oğlu Ovadya ve onunla birlikte 218 erkek.

¹⁰ Yosifya oğlu Şelomit'in oğullarından 160 erkek.

¹¹ Bevayogulları'ndan Bevay oğlu Zekeriya ve onunla birlikte 28 erkek.

¹² Azgatoğulları'ndan Hakkatan oğlu Yohanan ve onunla birlikte 110 erkek.

¹³ Adonikam'ın küçük oğullarından adları Elifelet, Yeiel, Şemaya olanlar ve onlarla birlikte 60 erkek.

¹⁴ Bigvayogulları'ndan Utay, Zakkur ve onlarla birlikte 70 erkek.

Yeruşalim'e Dönüş

¹⁵ Onları Ahava Kenti'ne doğru uzanan kanalın yanına topladım. Orada üç gün konakladık. Halkın ve kâhinlerin arasında yoklama yaptığımda orada Levililer'den kimse olmadığını gördüm. ¹⁶ Bunun üzerine Eliezer, Ariel, Şemaya, Elnatan, Yariv, Elnatan, Natan, Zekeriya, Meşullam adındaki önderleri, Öğretmen Yoyariv'i ve Elnatan'ı çağırttım. ¹⁷ Sonra onları Kasifya'da bulunan Önder İddo'ya gönderdim. İddo'ya ve tapınak görevlisi olan kardeşlerine neler söylemeleri gerektiğini bildirdim. Öyle ki, bize Tanrımız'ın Tapınağı'nda görev yapacak adamlar göndersinler. ¹⁸ Tanrımız'ın iyiliği sayesinde İsrail oğlu Levi oğlu Mahlioğulları'ndan Şerevya adında bilge bir kişiyi bize gönderdiler. Kendisiyle birlikte oğulları ve kardeşleri toplam on sekiz kişi geldi. ¹⁹ Haşavya'yı, Merarioğulları'ndan Yeşaya'yı ve kardeşleriyle oğullarını, toplam yirmi kişiyi de gönderdiler. ²⁰ Ayrıca Levililer'e yardım etmek üzere Davut'la görevlilerinin atadığı tapınak görevlilerinden iki yüz yirmi kişi gönderdiler. Hepsinin adı listeye yazılmıştı.

²¹ Tanrımız'ın önünde alçakgönüllü davranmak, O'ndan kendimiz, çocuklarımız, mallarımız için güvenli bir yolculuk dilemek üzere orada, Ahava Kanalı yanında oruç ilan ettim. ²² Yolculuğumuz sırasında herhangi bir düşmandan bizi korumaları için, kraldan asker ve atlı istemeye utanıyordum. Çünkü krala, "Tanrımız kendisine yönelenlerin hepsine iyilik eder, ama kızgın öfkesi kendisini bırakanların üzerindedir" demiştik. ²³ Oruç tuttuk ve bu konuda Tanrımız'a yakardık. O da yakarışımızı yanıtladı.

²⁴ Şerevya, Haşavya ve kardeşlerinden on kişiyle birlikte on iki önde gelen kâhin seçtim. ²⁵ Kralın, danışmanlarının, komutanlarının ve orada bulunan İsraililer'in Tanrımız'ın Tapınağı'na bağışladığı altını, gümüşü, kapları tartıp onlara verdim. ²⁶ Tartıp verdiklerim şunlardır:

650 talant* gümüş,

100 talant† gümüş kap,

100 talant altın,

²⁷ bin dariklik‡ yirmi altın tas ve altın kadar değerli, kaliteli, parlak tunçtan iki kap.

* 8:26 "650 talant": Yaklaşık 22.4 ton. † 8:26 "100 talant": Yaklaşık 3.45 ton. ‡ 8:27 "Bin darik": Yaklaşık 8.5 kg.

²⁸ Onlara, “Siz RAB için kutsalsınız, bu kaplar da öyle” dedim, “Altın ve gümüş, atalarınızın Tanrısı RAB'be gönülden sunulan sunudur. ²⁹ RAB'bin Yerus salim'deki Tapınağı'nın odalarında, önde gelen kâhinlerin, Levililer'in,  srail'in boy ba larının önünde tartıncaya dek bunları iyi koruyun.” ³⁰ Böylece kâhinlerle Levililer Yerus salim'e, Tanrımız'ın Tapınağı'na götürülmek için tartılan altını, g m   , kapları aldılar.

³¹ Birinci ayın on ikinci günü Yerus salim'e gitmek üzere Ahava Kanalı'ndan ayrıldık. Tanrımız'ın eli  zerimizdeydi; yol boyunca düşmandan, pusuya yatanların saldırısından bizi korudu. ³² Sonunda Yerus salim'e vardık. Orada    gün kaldık.

³³ Dördüncü gün, Tanrımız'ın Tapınağı'na gidip altını, g m   , kapları tarttık ve Uriya oğlu Kâhin Meremot'a verdik. Pinehas oğlu Elazar, Levili Yeşu oğlu Yozavat ve Binnuy oğlu Noadya da onunla birlikteydi. ³⁴ Her şey sayıldı, tartıldı; tartılanların tümü anında kayda geçirildi.

³⁵ Sürgünden dönenler  srail'in Tanrısı'na yakmalık sunular sundular: Bütün  srail için on iki bo a, doksan altı ko , yetmiş yedi kuzu ve günah sunusu olarak on iki teke. Bütün bunlar RAB'be yakmalık sunu olarak sunuldu. ³⁶ Ayrıca kralın buyruklarını içeren belgeyi kralın satraplarına ve Fırat'ın batı yakasındaki valilere verdiler. Bunlar  srail halkına ve Tanrı'nın Tapınağı'na yardım etmişlerdi.

9

Ezra'nın Duası

¹ Bütün bunlardan sonra, önderler yanıma gelerek şöyle dediler: “ srail halkı, kâhinlerle Levililer dahil,  vredeki halkların –Kenanlılar'ın, Hititler'in*, Perizliler'in, Yevuslular'ın, Ammonlular'ın, Moavlular'ın, Mısırlılar'ın, Amorlular'ın– iğrenç alışkanlıklarından kendilerini ayrı tutmadı. ² Kendilerine ve oğullarına bu halklardan kız aldılar. Böylece kutsal soy  vredeki halklarla karı tı.  nderlerle görevliler bu hainlikte öncülük etti.”

³ Bunu duyunca giysimi ve c ppemi yırttım, sa ımı sakalımı yoldum, dehşet içinde oturakaldım. ⁴ Sürgünden dönenlerin bu hainli inden ötürü  srail'in Tanrısı'nın sözlerinden titreyenlerin hepsi  vremde toplandı. Bense ak am sunusu sunulana dek dehşet içinde kaldım.

⁵ Ak am sunusu saati gelince üzüntümü bir yana bırakıp kalktım. Giysimle c ppem hâlâ yırtıktı. Diz çöküp ellerimi Tanrım RAB'be açtım. ⁶ şöyle dua ettim:

“Ey Tanrım, yüzümü sana çevirmeye utanıyorum, sıkılıyorum. Ey Tanrım, günahlarımız ba ımızdan aşkın. Suçlarımız göklere ulaştı. ⁷ Atalarımızın günlerinden bugüne dek suçlarımız içinde bo ulduk. Günahlarımız yüzünden biz de, krallarımızla kâhinlerimiz de yabancı kralların eline teslim edildik. Kılıçtan ge irildik, sürgüne gönderildik. Ya malandık. Bugün de olduğu gibi a a ıldık.

⁸ “ imdiyse Tanrımız RAB bir an için bize acıdı. Sürgünden kurtulan bir azınlık bıraktı bize. Kutsal yerinde bize sarsılmaz bir destek verdi. Gözlerimizi aydınlattı. K leli imizde bize yenilenme fırsatı sağladı. ⁹ K le olduğumuz halde Tanrımız bizi k le bırakmadı. Pers krallarının bize iyi davranmalarını sağladı: Tanrımız'ın Tapınağı'nı yeniden kurmak, yıkık yerleri onarmak için bize yenilenme fırsatı verdi. Yerus salim'de ve Yahuda'da bize bir korunma duvarı verdi.

¹⁰⁻¹¹ “Ey Tanrımız, bundan başka ne diyebiliriz? Kulların peygamberler aracılığıyla verdiğin buyruklara uymadık. Şöyle demi tin: ‘Mülk edinmek için gitmekte olduğunuz ülke, orada yaşayan halkların i ren likleriyle kirlenmi tir.   ren likleri yüzünden ülke baştan ba a murdarlıklarla doldu. ¹² Bunun için kızlarınızı onların oğullarına vermeyin. Onların kızlarını da o ullarınıza almayın. Hiçbir zaman onların esenli i ve iyiliği için

çalışmayın. Öyle ki, güç bulasınız, ülkenin iyi ürünlerini yiyesiniz ve ülkeyi sonsuza dek oğullarınıza miras bırakasınız.’

¹³ “Başımıza gelenlere yaptığımız kötülükler ve büyük suçumuz neden oldu. Sen, ey Tanrımız, bizi hak ettiğimizden daha az cezalandırdın ve bize sürgünden kurtulan böyle bir azınlık bıraktın.

¹⁴ “Yine buyruklarına karşı gelecek miyiz? Bu iğrençlikleri yapan halklarla evlilik bağıyla karışacak mıyız? Bunu yaparsak, tek kişi sağ kalmadan yok edinceye dek bize öfkelenmeyecek misin? ¹⁵ Ey İsrail'in Tanrısı RAB, sen adilsin! Bugün sürgünden kurtulan bir azınlık olarak bırakıldık. Senin önünde durmaya hakkımız olmadığı halde, suçlarımızın içinde önünde duruyoruz.”

10

İsrail Halkı Günahlarını Açıklıyor

¹ Ağlayarak kendini Tanrı'nın Tapınağı'nın önünde yere atan Ezra dua edip günahlarını açıkladı. Bu arada erkek, kadın, çocuk, İsraililer'den çok büyük bir topluluk Ezra'nın çevresine toplandı. Onlar da hıçkırarak hıçkırarak ağlıyordu. ² Elamoğulları'ndan Yehiel oğlu Şekanya, Ezra'ya şöyle dedi: “Çevremizdeki halklardan yabancı karılar aldığımız için Tanrımız'a ihanet ettik. Buna karşın İsrail için hâlâ umut var. ³ Senin ve Tanrımız'ın buyrukları karşısında titreyenlerin öğütleri uyarınca, bütün yabancı kadınları ve çocuklarını uzaklaştırmak için Tanrımız'la şimdi bir antlaşma yapalım. Bu antlaşma yasaya uygun olsun. ⁴ Haydi kalk! Sorumluluk senin üzerinde. Biz seni destekleyeceğiz. Güçlü ol ve gerekeni yap!”

⁵ Bunun üzerine yerden kalkan Ezra önde gelen Levili kâhinlere ve öbür İsraililer'e söyleneni yapmaları için ant içirdi. Hepsi ant içti. ⁶ Sonra Ezra Tanrı'nın Tapınağı'nın önünden ayrılıp Elyasiv oğlu Yehohanan'ın odasına gitti. Orada gecelerken ne yemek yedi, ne su içti. Sürgünden dönenler Tanrı'ya bağlı kalmadığı için yas tutuyordu.

⁷ Sürgünden dönenlerin hepsinin Yerusâlim'de toplanması için Yahuda ve Yerusâlim'de bir duyuru yapıldı: ⁸ Halkın önderlerinin ve ileri gelenlerinin kararı uyarınca, üç gün içinde gelmeyenlerin bütün malına el konulacak, kendisi de sürgünden dönenler topluluğundan atılacaktı.

⁹ Bütün Yahudalı ve Benyamınli erkekler üç gün içinde Yerusâlim'de toplandılar. Dokuzuncu ayın yirminci günü hepsi Tanrı'nın Tapınağı'nın önündeki alandaydı. Hem durumun öneminden, hem de yağmurdan ötürü herkes titriyordu. ¹⁰ Kâhin Ezra kalkıp, “Siz Tanrı'ya ihanet ettiniz” dedi, “Yabancı kadınlarla evlendiniz. İsrail'in suçuna suç kattınız. ¹¹ Şimdi atalarınızın Tanrısı RAB'be suçunuzu açıklayın. O'nun istediğini yapın. Çevredeki halklardan ve yabancı karılardan ayrılın.”

¹² Topluluk yüksek sesle şöyle karşılık verdi: “Bütün söylediklerini yapacağız. ¹³ Yalnız kalabalık çok, üstelik hava da yağmurlu. Dışarda duracak gücümüz kalmadı. Hem bu bir iki günde çözülecek iş değil. Çünkü bu konuda çok günah işledik. ¹⁴ Bütün topluluk adına önderlerimiz bu konuyla ilgilensin. Sonra kentlerimizde yabancı kadınla evli olan herkes saptanan bir zamanda kentin ileri gelenleri ve yargıçlarıyla birlikte gelsin. Yeter ki, Tanrımız'ın bu konudaki kızgın öfkesi üzerimizden kalksın.” ¹⁵ Ancak, Asahel oğlu Yonatan, Tikva oğlu Yahzeya ve onları destekleyen Meşullam ile Levili Şabbetay buna karşı çıktılar.

¹⁶ Sürgünden dönenler bu öneriye göre davrandılar. Kâhin Ezra adlarını belirterek her boydan boy başlarını seçti. Onuncu ayın birinci günü oturup konuyu incelemeye başladılar. ¹⁷ Birinci ayın birinci günü yabancı kadınlarla evlenen bütün erkeklerin durumunu incelemeyi bitirdiler.

Yabancı Kadınlarla Evlenenler

¹⁸ Kâhinlerin soyundan gelip yabancı kadınlarla evlenenler şunlardı:

Yosadak oğlu Yeşu'nun oğullarından ve kardeşlerinin soyundan Maaseya, Eliezer, Yariv, Gedalya. ¹⁹ Bunlar karılarını kovacaklarına söz verdiler. İşledikleri suç için suç sunusu olarak sürüden bir koç sundular.

²⁰ İmmeroğulları'ndan: Hanani, Zevadya.

²¹ Harimoğulları'ndan: Maaseya, Eliya, Şemaya, Yehiel, Uzziya.

²² Paşhuroğulları'ndan: Elyoenay, Maaseya, İsmail, Netanel, Yozavat, Elasa.

²³ Levililer'den: Yozavat, Şimi, Kelaya –Kelita– Petahya, Yahuda, Eliezer.

²⁴ Ezgicilerden: Elyaşiv.

Tapınak kapı nöbetçilerinden: Şallum, Telem, Uri.

²⁵ Öbür İsraililer'den:

Paroşoğulları'ndan: Ramya, Yizziya, Malkiya, Miyamin, Elazar, Malkiya, Benaya.

²⁶ Elamoğulları'ndan: Mattanya, Zekeriya, Yehiel, Avdi, Yeremot, Eliya.

²⁷ Zattuoğulları'ndan: Elyoenay, Elyaşiv, Mattanya, Yeremot, Zavat, Aziza.

²⁸ Bevayoğulları'ndan: Yehohanan, Hananya, Zabbay, Atlay.

²⁹ Banioğulları'ndan: Meşullam, Malluk, Adaya, Yaşuv, Şeal, Yeremot.

³⁰ Pahat-Moavoğulları'ndan: Adna, Kelal, Benaya, Maaseya, Mattanya, Besalel, Binnuy, Manaşşe.

³¹ Harimoğulları'ndan: Eliezer, Yişşiya, Malkiya, Şemaya, Şimon, ³² Benyamin, Malluk, Şemarya.

³³ Haşumoğulları'ndan: Mattenay, Mattatta, Zavat, Elifelet, Yeremay, Manaşşe, Şimi.

³⁴ Banioğulları'ndan: Maaday, Amram, Uel, ³⁵ Benaya, Bedeya, Keluhu, ³⁶ Vanya, Meremot, Elyaşiv, ³⁷ Mattanya, Mattenay, Yaasay, ³⁸ Bani, Binnuy, Şimi, ³⁹ Şelemya, Natan, Adaya, ⁴⁰ Maknadvay, Şaşay, Şaray, ⁴¹ Azarel, Şelemya, Şemarya, ⁴² Şallum, Amarya, Yusuf.

⁴³ Nevoğulları'ndan: Yeiel, Mattitya, Zavat, Zevina, Yadday, Yoel, Benaya.

⁴⁴ Bunların hepsi yabancı kadınlarla evlenmişti. Bazılarının bu kadınlardan çocukları da vardı.

NEHEMYA

GİRİŞ

Nehemya Kitabı'ndaki olaylar, İ.Ö. 5. yüzyılda yer alıyor. Bu dönemde Yahudiler'in çoğu Babil'de sürgündeydi. Nehemya Kitabı'nı dört bölüme ayırabiliriz:

1. Yahuda'yı yönetmesi için Pers Kralı'nın Nehemya'yı vali olarak Yerusâlim'e göndermesi.
2. Yerusâlim surlarının onarılması.
3. Kutsal Yasa'nın Ezra tarafından yüksek sesle okunması ve halkın günahlarını itiraf etmesi.
4. Nehemya'nın vali olarak yaptığı öbür etkinlikler.

Kitapta geçen en önemli noktalardan biri Nehemya'nın Tanrı'ya derin bir bağlılık duyması ve sık sık O'na dua etmesidir.

Ana Hatlar:

1:1-2:20 Nehemya'nın Yerusâlim'e dönüşü

3:1-7:73 Yerusâlim surlarının onarılması

8:1-10:39 Yasa Kitabı'nın okunması ve Antlaşma'nın yenilenmesi

11:1-13:31 Nehemya'nın öbür etkinlikleri

Nehemya'nın Duası

¹ Hakalya oğlu Nehemya'nın anlattıkları:

Pers Kralı Artahşasta'nın krallığının yirminci yılı, Kislev ayında Sus Kalesi'ndeydim.

² Kardeşlerimden Hanani ve bazı Yahudalılar yanıma geldi. Onlara sürgünden kurtulup sağ kalan Yahudiler'i ve Yerusâlim'in durumunu sordum. ³ “Sürgünden kurtulup Yahuda İli'ne dönenler büyük sıkıntı ve utanç içinde” diye karşılık verdiler, “Üstelik Yerusâlim surları yıkılmış, kapıları yakılmış.”

⁴ Bunları duyunca oturup ağladım, günlerce yas tuttum. Oruç tutup Göklerin Tanrısı'na dua ettim: ⁵ “Ey Göklerin Tanrısı RAB! Yüce ve görkemli Tanrı! Seni sevenlerle, buyruklarına uyanlarla yaptığın antlaşmaya bağlı kalırsın. ⁶ Ya RAB, halimi gör, gece gündüz kulların İsrail halkı için ettiğim duaya kulak ver. İtiraf ediyorum, İsrail halkı günah işledi, ben ve atalarım günah işledik. ⁷ Sana çok kötülük yaptık. Kulun Musa'ya verdiği buyruklara, kurallara, ilkelere uymadık.

⁸ “Kulun Musa'ya söylediklerini anımsa. Dedin ki, ‘Eğer bana ihanet ederseniz, sizi ulusların arasına dağıtacağım. ⁹ Ama bana döner, buyruklarımı özenle yerine getirirseniz, dünyanın öbür ucuna sürülmüş olsanız bile sizleri toplayıp seçtiğim yere, bulunacağım yere getireceğim.’

¹⁰ “Onlar senin kulların, kendi halkındır. Yüce kudretin ve güçlü elinle onları kurtardın. ¹¹ Ya Rab, bu kulunun, adını yüceltmekten sevinç duyan öbür kullarının dualarına kulak ver. Beni bugün başarılı kıl ve kralın önerimi kabul etmesini sağla.”

O günlerde kralın sakisiydim.

2

Nehemya Yerusâlim'e Gidiyor

¹ Kral Artahşasta'nın* krallığının yirminci yılı, Nisan† ayıydı. Krala getirilen şarabı alıp kendisine sundum. O güne kadar beni hiç üzgün görmemişti. ² Bu yüzden, “Neden böyle üzgün görünüyorsun?” diye sordu, “Hasta olmadığına göre, bir derdin olmalı.”

1:8 Lev.26:33 1:9 Yas.30:4 * 2:1 “Artahşasta”: Artakserkses diye de bilinir. † 2:1 “Nisan” ayı o dönemde Mart sonuyla Nisan başlangıcını kapsardı.

Çok korktum. ³ Krala, “Tanrı sana uzun ömürler versin” dedim, “Atalarımın gömüldüğü kent yıkıldı, kapıları yakıldı. Nasıl üzülmem?”

⁴⁻⁵ Kral, “Dileğin ne?” diye sordu.

Göklerin Tanrısı'na dua edip krala şöyle dedim: “Eğer uygun görüyorsan, benden hoşnut kaldınsa, lütfen beni Yahuda'ya, atalarımın gömüldüğü kente gönder; kenti onarayım.”

⁶ Kral kraliçeyle birlikte oturuyordu. “Yolculuğun ne kadar sürer?” diye sordu, “Ne zaman dönersin?” Böylece kral dileğimi uygun buldu ve beni göndermeyi kabul etti. Ona ne zaman döneceğimi söyledim.

⁷ Sonra şöyle dedim: “Uygun görüyorsan, Yahuda'ya varmamı sağlamaları için, Fırat'ın batı yakasındaki valilere birer mektup yazılsın. ⁸ Bir de kralın orman sorumlusu Asaf'a bir mektup götürmek istiyorum. Tapınağın yanındaki kalenin kapıları, kent surları ve oturacağım evin yapımı için bana kereste versin.” Tanrım bana destek olduğu için kral dileklerimi yerine getirdi.

⁹ Fırat'ın batı yakasındaki valilere gidip kralın mektuplarını verdim. Kral benimle birlikte komutanlar ve atlılar göndermişti. ¹⁰ Horonlu Sanballat ile Ammonlu görevlilerden Toviya, İsrail halkının iyiliği için birinin çalışmaya geldiğini duyunca çok sıkıldılar.

¹¹ Yeruşalim'e gittim. Orada üç gün kaldıktan sonra, ¹² gece kalkıp birkaç adamla birlikte işe koyuldum. Yeruşalim için yapacaklarıma ilişkin Tanrı'dan aldığım esini kimseye açıklamadım. Bindiğim hayvandan başka hayvan götürmemiştim.

¹³ Hâlâ karanlıktı. Dere Kapısı'ndan Ejder Pınarı'na, oradan Gübre Kapısı'na gittim. Yeruşalim'in yıkılan surlarını, yanıp kül olan kapılarını gözden geçirdim. ¹⁴ Sonra Pınar Kapısı'na, Kral Havuzu'na doğru gittim. Ne var ki, yol bindiğim hayvanın geçmesine uygun değildi. ¹⁵ Gece karanlığında dere boyunca ilerledim, surları gözden geçirip geri geldim. Sonunda Dere Kapısı'ndan girip yerime döndüm. ¹⁶ Yetkililer nereye gittiğimi, ne yaptığımı bilmiyorlardı. Çünkü Yahudiler'e, kâhinlere, soylulara, yetkililere ve öteki görevlilere henüz hiçbir şey söylememiştim.

¹⁷ Sonra onlara, “İçine düştüğümüz yıkımı görüyorsunuz” dedim, “Yeruşalim yıkılmış, kapıları ateşe verilmiş. Gelin, Yeruşalim surlarını onaralım, utancımıza son verelim.”

¹⁸ Onlara Tanrı'nın bana nasıl destek olduğunu ve kralın söylediklerini anlattım.

Onlar da, “Haydi, onarmaya başlayalım” dediler. Var güçleriyle bu hayırlı işe başladılar.

¹⁹ Ama Horonlu Sanballat, Ammonlu görevlilerden Toviya, Arap Geşem yapacaklarımızı duyunca, bizi küçümseyip alay ettiler. “Ne yapıyorsunuz? Krala baş mı kaldırıyorsunuz?” dediler.

²⁰ Onları şöyle yanıtladım: “Göklerin Tanrısı bizi başarılı kılacaktır. Biz O'nun kulları olarak onarımı başlatacağız. Ama sizin Yeruşalim üzerinde ne hakkınız, ne de payınız olacak, adınız bile anılmayacak.”

3

Surların Onarımı

¹ Başkâhin Elyášiv ile öbür kâhinler işe koyulup Koyun Kapısı'nı onardılar, kapı kanatlarını kutsayıp yerine taktılar. Hammea* Kulesi'ne ve Hananel Kulesi'ne kadar surları kutsadılar. ² Bitişik bölümü Erihalılar, onun yanındakini de İmri oğlu Zakkur onardı.

³ Balık Kapısı'nı Senaalılar onardı. Kirişleri yerleştirip kapı kanatlarını yerine koydular, sürgülerle kapı kollarını taktılar. ⁴ Bitişik bölümü Hakkos oğlu Uriya oğlu Meremot onardı. Onun yanındakini Meşezavel oğlu Berekyia oğlu Meşullam onardı. Onun yanındakini Baana oğlu Sadok onardı. ⁵ Onun yanındakini Tekoalılar onardı; ama soylular efendilerinin buyurduğu işlere el atmadılar.

2:3 2Kr:25:8-10; 2Ta.36:19; Yer:52:12-14 * 3:1 “Hamma”: “100” anlamına gelir.

⁶ Eski Kapı'yı Paseah oğlu Yoyada ile Besodya oğlu Meşullam onardı. Kirişleri yerleştirip kapı kanatlarını yerine koydular; sürgülerle kapı kollarını taktılar. ⁷ Bitişik bölümü Givonlu Melatya, Meronotlu Yadon ve Fırat'ın batı yakasındaki bölge valisinin yönetiminde yaşayan Givonlular'la Mispalılar onardı. ⁸ Onların yanındakini kuyumculardan biri olan Harhaya oğlu Uzziel onardı. Onun yanındakini baharatçı Hananya onardı. Yeruşalim surlarını Geniş Duvar'a kadar onardılar. ⁹ Onların yanındaki bölümü Yeruşalim'in yarısını yöneten Hur oğlu Refaya onardı. ¹⁰ Bunun yanındaki bölüm Harumaf oğlu Yedaya'nın evinin karşısına düşüyordu. O bölümü Yedaya onardı. Onun yanındakini Haşavneya oğlu Hattuş onardı. ¹¹ Harim oğlu Malkiya ile Pahat-Moav oğlu Haşşuv başka bir bölümü ve Fırınlar Kulesi'ni onardılar. ¹² Onların yanındaki bölümü Yeruşalim'in öbür yarısını yöneten Halloheş oğlu Şallum kızlarıyla birlikte onardı.

¹³ Dere Kapısı'nı Hanun ve Zanoah'ta yaşayanlar onardı. Kapı kanatlarını yerlerine yerleştirip sürgülerle kapı kollarını taktılar. Ayrıca Gübre Kapısı'na kadar uzanan surlarda bin arşınlık[†] yer onardılar.

¹⁴ Gübre Kapısı'nı Beythakkerem bölgesini yöneten Rekav oğlu Malkiya onardı. Kapı kanatlarını yerine yerleştirip sürgülerle kapı kollarını taktılar.

¹⁵ Pınar Kapısı'nı Mispa bölgesini yöneten Kol-Hoze oğlu Şallun onardı. Üzerini bir saçakla kapadı. Kapı kanatlarını yerine yerleştirip sürgülerle kapı kollarını taktı. Kral Bahçesi'nin yanındaki Şelah[‡] Havuzu'nun duvarını Davut Kenti'nden inen merdivenlere kadar onardı. ¹⁶ Oradan ötesini Beytsur bölgesinin yarısını yöneten Azbuk oğlu Nehemya, Davut'un aile mezarlığından yapay havuza ve Yigitler Evi'ne kadar onardı.

¹⁷ Surların sonraki bölümünü aşağıdaki Levililer onardı: Bani oğlu Rehum bir sonraki bölümü onardı. Bitişliğini Keila bölgesinin yarısını yöneten Haşavya kendi bölgesi adına onardı. ¹⁸ Ondan sonraki bölümü, Keila bölgesinin öbür yarısını yöneten Henadat oğlu Bavvay yönetiminde kardeşleri onardılar. ¹⁹ Onun bitişliğini –silah deposuna, surun döndüğü yere kadar çıkan yolun karşısını– Mispa'yı yöneten Yeşu oğlu Ezer onardı. ²⁰ Ondan sonraki, surun döndüğü yerden Başkâhin Elyaşiv'in evinin kapısına kadar uzanan bölümü büyük çaba harcayarak Zakkay oğlu Baruk onardı. ²¹ Ondan sonrasını, Elyaşiv'in evinin kapısından evin sonuna kadar uzanan bölümü Hakkos oğlu Uriya oğlu Meremot onardı.

²² Surların sonraki bölümünü çevrede yaşayan kâhinler onardı. ²³ Evlerinin karşısına düşen bölümü Benyamin ile Haşşuv onardılar. Onlardan sonra, evinin bitişliği olan bölümü Ananya oğlu Maaseya oğlu Azarya onardı. ²⁴ Ondan sonraki, Azarya'nın evinden surun döndüğü köşeye kadar uzanan bölümü Henadat oğlu Binnuy onardı. ²⁵ Uzay oğlu Palal surun döndüğü köşeden sonraki bölümü ve yukarı saray muhafız avlusunun yanındaki gözetleme kulesini onardı. Ondan sonraki bölümü Paroş oğlu Pedaya onardı; ²⁶ Pedaya ile Ofel Tepesi'nde yaşayan tapınak görevlileri doğuya doğru Su Kapısı'nın önüne ve gözetleme kulesine kadarki bölümü onardılar.

²⁷ Ondan sonraki, büyük gözetleme kulesinden Ofel surlarına kadar uzanan bölümü Tekoalılar onardı. ²⁸ At Kapısı'nın yukarısını kâhinler onardı. Her biri kendi evinin karşısını yaptı. ²⁹ Onlardan sonra, evinin karşısına düşen bölümü İmmer oğlu Sadok onardı. Ondan sonrasını Doğu Kapısı'nın nöbetçisi Şekanya oğlu Şemaya onardı. ³⁰ Ondan sonraki bölümü Şelemya oğlu Hananya ile Salaf'ın altıncı oğlu Hanun onardı. Ondan sonra, odasının karşısına düşen bölümü Berekyia oğlu Meşullam onardı. ³¹ Ondan sonraki bölümü, tapınak görevlileriyle tüccarların kaldığı eve, oradan Mifkat Kapısı'na, surun yukarı köşesindeki odaya kadar, kuyumculardan biri olan Malkiya onardı. ³² Surun köşesindeki odayla Koyun Kapısı arasındaki bölümü kuyumcularla tüccarlar onardılar.

[†] 3:13 “Bin arşın”: Yaklaşık 450 m. [‡] 3:15 “Şelah” ya da “Şiloah”.

4

Onarıma Karşı Çıkanlar

¹ Sanballat surları onardığımızı duyunca öfkeden deliye döndü. Bizimle alay etmeye başladı. ² Dostlarının ve Samiriye ordusunun önünde, “Bu zavallı Yahudiler ne yaptıklarını sanıyorlar?” dedi, “Onlara izin verirler mi? Kurban mı kesecekler? Bir günde mi bitirecekler? Küle dönmüş molozların arasından taşları mı canlandıracaklar?”

³ Yanında duran Ammonlu Toviya, “Yaptıkları şu taş duvara bak!” dedi, “Üzerine bir tilki çıksa yıkılır.”

⁴ O zaman şöyle dua ettim: “Ey Tanrımız, bize kulak ver! Hor görüyorlar bizi. Onların aşağılamalarını kendi başlarına döndür. Sürüldükleri ülkede yağmaya uğrasınlar. ⁵ Suçlarını bağışlama, günahlarını unutma. Çünkü biz çalışanları aşağıladılar.”

⁶ Surun onarımına devam ettik; yarı yüksekliğe kadar suru tamamladık. Çünkü herkes canla başla çalışıyordu.

⁷ Sanballat, Toviya, Araplar, Ammonlular ve Aşdotlular Yerus̄alim surlarındaki onarımın ilerlediğini, gediklerin kapanmaya başladığını duyunca çok öfkeleniler. ⁸ Hepsini bir araya gelerek Yerus̄alim'e karşı savaşmak ve kentte karışıklık çıkarmak için düzen kurdular. ⁹ Ama biz Tanrımız'a dua ettik ve gece gündüz onları gözetlesinler diye nöbetçiler diktik.

¹⁰ O sırada Yahudalılar, “Yük taşıyanların gücü tükendi” dediler, “O kadar moloz var ki, artık surların onarımını sürdüremiyoruz.”

¹¹ Düşmanlarımız ise, “Onlar anlamadan, bizi görmeden aralarına girip hepsini öldürerek bu işe son verelim” diye düşünüyorlardı.

¹² Çevrede yaşayan Yahudiler gelip on kez bizi uyardılar. “Yanımıza gelin, yoksa size her yönden saldıracaklar” dediler.

¹³ Bu yüzden, surların en alçak yerlerinin arkasına, tamamlanmamış yerlere, çeşitli boylardan kılıçlı, mızraklı, yaylı adamlar yerleştirdim. ¹⁴ Durumu görünce ayağa kalktım; soylulara, görevlilere ve geri kalan herkese, “Onlardan korkmayın!” dedim, “Yüce ve görkemli Rab'bi anımsayın. Kardeşleriniz, oğullarınız, kızlarınız, karılarınız, evleriniz için savaşın.”

¹⁵ Kurdukları düzeni anladığımız düşmanlarımızın kulağına gitti. Tanrı düzenlerini boşa çıkarmıştı. O zaman hepimiz surlara, işimizin başına döndük.

¹⁶ O günden sonra adamlarımın yarısı çalışırken öbür yarısı mızraklı, kalkanlı, yaylı ve zırhlı olarak nöbet tuttu. Önderler Yahudalılar'ın arkasında yer almıştı. ¹⁷ Duvarcılar, yükleri taşıyanlar, yükleyenler bir eliyle çalışıyor, bir eliyle silah tutuyordu. ¹⁸ Yapıcılar kılıç kuşanmış, öyle çalışıyorlardı. Boru çalansa benim yanımdaydı. ¹⁹ Soylulara, görevlilere ve geri kalan herkese, “İş çok büyük ve dağınık” dedim, “Surların üzerinde her birimiz ayrı yerde, birbirimizden uzaktayız. ²⁰ Nereden boru sesini işitirseniz, orada bize katılın. Tanrımız bizim için savaşacak.”

²¹ İşte böyle çalışıyorduk. Yarımız gün doğumundan yıldızlar görünene kadar mızraklarla nöbet tutuyordu. ²² O sırada halka, “Herkes geceyi yardımcısıyla birlikte Yerus̄alim'de geçirsin” dedim, “Gece bizim için nöbet tutsunlar, gündüz de çalışsınlar.” ²³ Ne ben, ne kardeşlerim, ne adamlarım, ne de yanımdaki nöbetçiler, giysilerimizi çıkarmadık. Herkes suya bile silahıyla gitti.

5

Nehemya Yoksullara Yardım Ediyor

¹ Bir süre sonra kadınlı erkekli halk Yahudi kardeşlerinden şiddetle yakınmaya başladı. ² Bazıları, “Biz kalabalığız” diyordu, “Oğullarımız, kızlarımız çok. Yaşamak için bugdaya ihtiyacımız var.”

³ Bazıları da, “Kıtlıkta buğday almak için tarlalarımızı, bağlarımızı, evlerimizi ipotek ediyoruz” diyordu.

⁴ Bazıları ise, “Krala vergi ödemek için tarlalarımızı, bağlarımızı karşılık gösterip borç para aldık” diyordu, ⁵ “Yahudi kardeşlerimizle aynı kanı taşıyor muyuz? Bizim çocuklarımızın onlarınkinden ne farkı var? Oğullarımızı kızlarımızı köle olarak satmak zorunda kaldık. Kızlarımızdan bazıları cariye olarak satıldı bile. Çaresiz kaldık. Çünkü tarlalarımız, bağlarımız başkalarının elinde.”

⁶ Onların bu dertlerini, yakınmalarını duyunca çok öfkelen dim. ⁷ Düşününce soylularla yetkilileri suçlu buldum. Onlara, “Kardeşlerinizden faiz alıyorsunuz!” dedim. Onlara karşı herkesi bir araya topladım. Sonra şöyle dedim: ⁸ “Biz yabancılara satılan Yahudi kardeşlerimizi elimizden geldiğince geri almaya çalışırken siz kardeşlerinizi satıyorsunuz. Yine bize satılsınlar diye mi?” Sustular, söyleyecek söz bulamadılar.

⁹ Sonra, “Yaptığınız doğru değil” dedim, “Düşmanlarımız olan öteki ulusların aşağılamalarından kaçınmak için Tanrı korkusuyla yaşamamız gerekmez mi? ¹⁰ Kardeşlerim, adamlarım ve ben ödünç olarak halka para ve buğday veriyoruz. Lütfen faiz almaktan vazgeçelim! ¹¹ Tarlalarını, bağlarını, zeytinliklerini, evlerini onlara hemen geri verin. Bir de faiz olarak aldığınız gümüşün, buğdayın, yeni şarabın, zeytinyağının yüzde birini verin.”

¹² “Veririz” dediler, “Artık onlardan hiçbir şey istemeyeceğiz. Ne diyorsan öyle yapacağız.”

Kâhinleri çağırdım ve yetkililere kâhinlerin önünde verdikleri sözü tutacaklarına ilişkin ant içirdim. ¹³ Sonra eteğimi silktim ve dedim ki, “Kim verdiği sözü tutmazsa, Tanrı da onu böyle silksin; malını mülkünü elinden alsın; tamtakır bıraksın.” Herkes buna, “Amin” dedi ve RAB’be övgüler sundu. Ve sözlerini tuttular.

¹⁴ Yahuda’da valilik yaptığım on iki yıl boyunca, ilk atandığım günden son güne kadar, Artahşasta’nın krallığının yirminci yılından otuz ikinci yılına dek, ne ben, ne kardeşlerim valiliğe ayrılan yiyecek bütçesine dokunmadık. ¹⁵ Benden önce görev yapan valiler halka yük oldular. Onlardan kırk şekel* gümüşün yanısıra yiyecek ve şarap da aldılar. Uşakları bile halkı ezdi. Ama ben Tanrı’dan korktuğum için böyle davranmadım. ¹⁶ Surların onarımını sürdürdüm. Adamlarımın hepsi işin başında durdu. Bir tarla bile satın almadık.

¹⁷ Çevremizdeki uluslardan bize gelenlerin dışında Yahudiler’den ve yetkililerden yüz elli kişi soframa otururdu. ¹⁸ Benim için her gün bir boğa, altı seçme koyun, tavuklar kesilir, on günde bir de her türden bolca şarap hazırlanırdı. Bütün bunlara karşın valiliğin yiyecek bütçesine dokunmadım. Çünkü halk ağır yük altındaydı.

¹⁹ Ey Tanrım, bu halk uğruna yaptıklarım için beni iyilikle an.

6

Nehemya’ya Kurulan Düzenler

¹ Surları onardığım, gediklerini kapadığım haberi Sanballat’a, Toviya’ya, Arap Geşem’e ve öbür düşmanlarımıza ulaştı. O sırada kapı kanatlarını henüz takmamıştım. ² Sanballat ile Geşem bana haber göndererek, “Gel, Ono Ovası’ndaki köylerden birinde buluşalım” dediler. Bana kötülük yapmayı düşünüyorlardı. ³ Onlara haberciler göndererek, “Büyük bir iş yapıyorum, gelemem” dedim, “Yanınıza gelirim işi bırakmış olurum; niçin iş dursun?” ⁴ Bana dört kez bu haberi gönderdiler, ben de hep aynı yanıtı verdim.

⁵ Sanballat beşinci kez aynı öneriyle habercisini gönderdi. Habercinin elinde açık bir mektup vardı. ⁶ İçinde şunlar yazılıydı:

“Çevredeki uluslar arasında Geşem’in de doğruladığı bir söylenti var. Sen ve Yahudiler ayaklanmayı düşündüğünüz için surları onarıyormuşsunuz. Anlatılanlara göre kral

olmak üzeresin. ⁷ Yahuda Kralı olduğunu Yeruslam'e duyurmak iin peygamberler bile atamışsın. Bütün bunlar kralın kulağına gidecek. Onun iin, gel de görüşelim.”

⁸ Ona şu yanıtı gönderdim: “Söylediklerinin hibiri doğru değil. Hepsini kendin uyduruyorsun.”

⁹ Hepsi bizi korkutmaya alışıyorlardı. “İşi bırakacaklar, onarım duracak” diye düşünüyörlerdi. Ama ben, “Tanrım, ellerime güç ver” diye dua ettim.

¹⁰ Bir gün Mehetavel oğlu Delaya oğlu şemaya'nın evine gittim. Evine kapanmıştı. Bana, “Tanrı'nın evinde, tapınakta buluşalım” dedi, “Tapınağın kapılarını kapatalım, ünkü seni öldürmeye gelecekler. Gece seni öldürmeye gelecekler.”

¹¹ Ona, “Ben kaçacak adam değilim” dedim, “Benim gibi biri canını kurtarmak iin tapınağa sığınır mı? Gelmeyeceğim.” ¹² Anladım ki, onu Tanrı göndermemiş. Bu sözleri bir peygamber gibi, benim kötülüğüm iin söylemişti. Toviya ile Sanballat onu satın almışlardı. ¹³ Bu yolla gözümü korkutup bana günah işleteceklerini düşünüyörlerdi. Böylece beni kötülemek iin ellerine fırsat gemiş olacaktı.

¹⁴ “Ey Tanrım, Toviya'yla Sanballat'ın yaptığı kötülüğü unutma” diye dua ettim, “Beni korkutmak isteyen kadın peygamber Noadya'yla öbür peygamberlerin yaptıklarını da unutma.”

Surların Onarımı Bitiyor

¹⁵ Surların onarımı elli iki günde, yirmi beş Elul'da* bitti. ¹⁶ Bütün düşmanlarımız bunu duydu, çevremizdeki ulusları korku sardı. Böylece düşmanlarımız özgüvenlerini büsbütün yitirdiler. ünkü bu işi Tanrımız'ın yardımıyla başardığımızı anladılar.

¹⁷ O günlerde Yahuda soylularıyla Toviya sık sık yazışıyorlardı. ¹⁸ Birok Yahudalı Toviya'ya bağlı kalacağına ant içmişti. ünkü Toviya, Arah oğlu şekanya'nın damadıydı. Oğlu Yehohanan da Berekyia oğlu Meşullam'ın kızını almıştı. ¹⁹ Soylular Toviya'nın iyiliklerini bana anlatıyor, benim söylediklerimi de ona iletiyorlardı. Toviya beni yıldırmaq iin sürekli mektup gönderiyordu.

7

¹ Surların onarımı bitip kapılar yerine takıldıktan sonra, kapı nöbetileri, ezgiciler ve Levililer göreve atandı. ² Kardeşim Hanani'yle kale komutanı Hananya'yı Yeruslam'e yönetici atadım. Hananya güvenilir bir kişiydi. oğu insandan daha ok Tanrı'dan korkardı. ³ Onlara, “Güneş ortalığı ısıtınca kadar Yeruslam kapıları açılmasın” dedim, “Kapı nöbetileri görev başındayken kapıları kapalı tutsunlar. Kapıları siz sürgüleyin ve Yeruslam'de oturanlara nöbet görevi verin. Bazıları bu görevi yapsın, bazıları da evlerinin çevresinde nöbet tutsun.”

Sürgünden Dönerlerin Listesi (Ezr:2:1-70)

⁴ Yeruslam geniş, büyük bir kentti, ama nüfusu azdı. İindeki evler henüz onarılmamıştı. ⁵ Tanrım soylarına göre halkın sayımı yapılabilsin diye soyluları, yetkilileri ve bütün halkı toplamamı istedi. Sürgünden ilk dönerlerin soy kütüğünü buldum. İinde şunlar yazılıydı:

⁶ Babil Kralı Nebukadnessar'ın sürgün ettiği insanlar yaşadıkları ilden Yeruslam ve Yahuda'daki kendi kentlerine döndü. ⁷ Bunlar Zerubbabil, Yeşu, Nehemya, Azarya, Raamya, Nahamani, Mordekay, Bilşan, Misperet, Bigvay, Nehum ve Baana'nın önderliğinde geldiler.

Sürgünden döner İsraililer'in sayıları şöyleydi:

⁸ Paroşoğulları: 2 172

⁹ şefatyaoğulları: 372

* 6:15 “Elul” ayı o dönemde Eylül sonuyla Ekim başlangıcını kapsardı.

- ¹⁰ Arahoğulları: 652
¹¹ Yeşu ve Yoav soyundan Pahat-Moavoğulları: 2 818
¹² Elamoğulları: 1 254
¹³ Zattuoğulları: 845
¹⁴ Zakkayoğulları: 760
¹⁵ Binnuyoğulları: 648
¹⁶ Bevayoğulları: 628
¹⁷ Azgatoğulları: 2 322
¹⁸ Adonikamoğulları: 667
¹⁹ Bigvayoğulları: 2067
²⁰ Adinoğulları: 655
²¹ Hizkiya soyundan Ateroğulları: 98
²² Haşumoğulları: 328
²³ Besayoğulları: 324
²⁴ Harifoğulları: 112
²⁵ Givonlular: 95
²⁶ Beytlehemliler ve Netofalılar: 188
²⁷ Anatotlular: 128
²⁸ Beytazmavetliler: 42
²⁹ Kiryat-Yearimliler, Kefiralılar ve Beerotlular: 743
³⁰ Ramalılar ve Gevalılar: 621
³¹ Mikmaslılar: 122
³² Beytel ve Ay kentlerinden olanlar: 123
³³ Öbür Nevo Kenti'nden olanlar: 52
³⁴ Öbür Elam Kenti'nden olanlar: 1254
³⁵ Harimliler: 320
³⁶ Erihalılar: 345
³⁷ Lod, Hadit ve Ono kentlerinden olanlar: 721
³⁸ Senaalılar: 3 930
³⁹ Kâhinler:
Yeşu soyundan Yedayaoğulları: 973
⁴⁰ İmmeroğulları: 1 052
⁴¹ Paşhuroğulları: 1 247
⁴² Harimoğulları: 1017
⁴³ Levililer:
Kadmiel ve Hodeva soyundan gelen Yeşuoğulları: 74
⁴⁴ Ezgiciler:
Asafoğulları: 148
⁴⁵ Tapınak kapı nöbetçileri:
Şallumoğulları, Ateroğulları,
Talmonoğulları, Akkuvoğulları,
Hatitaoğulları, Şovayoğulları: 138
⁴⁶ Tapınak görevlileri:
Sihaoğulları, Hasufaoğulları, Tabbaotoğulları,
⁴⁷ Kerosoğulları, Siaoğulları, Padonoğulları,
⁴⁸ Levanaoğulları, Hagavaoğulları, Şalmayoğulları,
⁴⁹ Hananoğulları, Giddeloğulları, Gaharoğulları,
⁵⁰ Reayaoğulları, Resinoğulları, Nekodaoğulları,
⁵¹ Gazzamoğulları, Uzzaoğulları, Paseahoğulları,
⁵² Besayoğulları, Meunimoğulları, Nefişesimoğulları,
⁵³ Bakbukoğulları, Hakufaoğulları, Harhuroğulları,

⁵⁴ Baslitoğulları, Mehidaogulları, Harşaoğulları,
⁵⁵ Barkosoğulları, Siseraogulları, Temahogulları,
⁵⁶ Nesiahogulları, Hatifaoğulları.

⁵⁷ Süleyman'ın kullarının soyu:

Sotayoğulları, Soferetoğulları, Peridaogulları,
⁵⁸ Yalaoğulları, Darkonoğulları, Giddeloğulları,
⁵⁹ Şefatyaoğulları, Hattiloğulları,
 Pokeret-Hassevayimoğulları, Amonoğulları.

⁶⁰ Tapınak görevlileriyle Süleyman'ın kullarının soyundan olanlar: 392

⁶¹ Tel-Melah, Tel-Harşa, Keruv, Addon ve İmmer'den dönen, ancak hangi aileden olduklarını ve soylarının İsrail'den geldiğini kanıtlayamayanlar şunlardır:

⁶² Delayaoğulları, Toviyaogulları, Nekodaoğulları: 642

⁶³ Kâhinlerin soyundan:

Hovayaoğulları, Hakkosoğulları ve Gilatlı Barzillay'ın kızlarından biriyle evlenip kayınbabasının adını alan Barzillay'ın oğulları. ⁶⁴ Bunlar soy kütüklerini aradılar. Ama yazılı bir kayıt bulamayınca, kâhinlik görevi ellerinden alındı. ⁶⁵ Vali, Urim ile Tummim'i* kullanan bir kâhin çıkıncaya dek en kutsal yiyeceklerden yememelerini buyurdu.

⁶⁶ Bütün halk toplam 42 360 kişiydi.

⁶⁷⁻⁶⁹ Ayrıca 7 337 erkek ve kadın köle,

kadınli erkekli 245 ezgici,

736 at,

245 katır*,

435 deve,

6 720 eşek vardı.

⁷⁰ Bazı aile başları onarım işi için bağışta bulundu: Vali hazineye 1 000 darik† altın, 50 çanak, 530 kâhin mintanı bağışladı.

⁷¹ Bazı aile başları da iş için hazineye 20 000 darik‡ altın, 2 200 mina§ gümüş verdiler.

⁷² Halkın geri kalanı ise, toplam 20 000 darik altın, 2 000 mina* gümüş ve 67 kâhin mintanı verdi.

⁷³ Kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri, ezgiciler, sıradan insanlar ve bütün İsraililer kentlerine yerleştiler.

8

Ezra Yasa Kitabı'nı Halka Okuyor

¹ İsraililer kentlerine yerleştikten sonra, yedinci ay tek vücut halinde Su Kapısı'nın karşısındaki alanda toplandılar. Bilgin Ezra'ya RAB'bin Musa aracılığıyla İsrail halkına verdiği buyrukları içeren Yasa Kitabı'nı getirmesini söylediler. ² Yedinci ayın birinci günü Kâhin Ezra Yasa Kitabı'nı halkın toplandığı yere getirdi. Dinleyip anlayabilecek kadın erkek herkes oradaydı. ³ Ezra Su Kapısı'nın karşısındaki alanda kadınların, erkeklerin ve anlayabilecek yaştaki çocukların önünde, sabahtan öğlene kadar Yasa Kitabı'nı okudu. Herkes dikkatle dinledi.

⁴ Bilgin Ezra toplantı için hazırlanmış ahşap bir zemin üzerinde duruyordu. Sağında Mattitya, Şema, Anaya, Uriya, Hilkiya ve Maaseya vardı. Solunda ise Pedaya, Mişael, Malkiya, Haşum, Haşbaddana, Zekeriya ve Meşullam duruyordu.

⁵ Ezra halkın gözü önünde kitabı açtı. Halktan daha yüksek bir yerde duruyordu. Kitabı açar açmaz herkes ayağa kalktı. ⁶ Ezra yüce Tanrı'ya, RAB'be övgüler sundu. Bütün halk

* **7:67-69** “736 at, 245 katır” sözleri Ezr.2:66'dan alınmıştır. † **7:70** “1 000 darik”: Yaklaşık 8.5 kg. ‡ **7:71** “20 000 darik”: Yaklaşık 170 kg. § **7:71** “2 200 mina”: Yaklaşık 1.3 ton. * **7:72** “2 000 mina”: Yaklaşık 1.15 ton. **7:73** 1Ta.9:2; İbr.11:3 **8:1** Ezr.3:1

ellerini kaldırarak, “Amin! Amin!” diye karşılık verdi. Hep birlikte eğilip yere kapanarak RAB'be tapındılar.

⁷ Levililer'den Yeşu, Bani, Şerevya, Yamin, Akkuv, Şabbetay, Hodiya, Maaseya, Kelita, Azarya, Yozavat, Hanan ve Pelaya ayakta duran halka yasayı anlattılar. ⁸ Tanrı'nın Yasa Kitabı'nı okuyup açıkladılar, herkesin anlamasını sağlayacak biçimde yorumladılar.

⁹ Vali Nehemya, Kâhin ve Bilgin Ezra ve halka öğretmenlik yapan Levililer, “Bugün Tanrınız RAB için kutsal bir gündür. Yas tutup ağlamayın” dediler. Çünkü bütün halk Kutsal Yasa'yı dinlerken ağlıyordu.

¹⁰ Nehemya da, “Gidin, yağlı yiyip tatlı için” dedi, “Hazırlığı olmayanlara da bir pay gönderin. Çünkü bugün Rabbimiz için kutsal bir gündür. Üzülmeyin. RAB'bin verdiği sevinç sizi güçlü kılar.”

¹¹ Levililer, “Sakin olun, bugün kutsal bir gündür, üzülmeyin” diyerek halkı yatıştırdılar.

¹² Böylece herkes yiyip içmek, yiyeceklerini başkalarıyla paylaşmak ve büyük şenlik yapmak üzere evinin yolunu tuttu. Çünkü kendilerine okunanları anlamışlardı.

¹³ Ertesi gün bütün aile başları, kâhinler ve Levililer Kutsal Yasa'nın buyruklarını öğrenmek için Bilgin Ezra'nın çevresine toplandılar. ¹⁴ Yasada RAB'bin Musa aracılığıyla verdiği şu buyruğu buldular: Yedinci ayda kutlanan bayramda İsraililer çardaklarda oturmalı. ¹⁵ Bütün kentlerde ve Yeruşalim'de şu duyuru yapılsın: “Dağlara çıkın; yasada yazılana uygun olarak, çardak yapmak üzere zeytin, iğde, mersin ve hurma dalları, sık yapraklı ağaç dalları getirin.”

¹⁶ Böylece halk dalları getirip damlarında, evlerinin ve Tanrı Tapınağı'nın avlularında, Su Kapısı ve Efrayim Kapısı alanlarında çardaklar yaptı. ¹⁷ Sürgünden dönen herkes yaptığı çardakta oturdu. İsraililer Nun oğlu Yeşu'nun döneminden beri böyle bir kutlama yapmamışlardı. Herkes büyük sevinç içindeydi. ¹⁸ Ezra ilk günden son güne kadar, her gün Tanrı'nın Yasa Kitabı'nı okudu. Yedi gün bayram yaptılar. Sekizinci gün kural uyarınca kutsal toplantı yapıldı.

9

İsrail Halkı Günahlarını İtiraf Ediyor

¹ Aynı ayın yirmi dördüncü günü İsraililer toplandı. Hepsi oruç tutmuş, çul kuşanmış, başına toprak serpmişti. ² İsrail soyundan gelenler bütün yabancılardan ayrılmıştı. Günahlarını ve atalarının yaptığı kötülükleri ayakta itiraf ettiler. ³ Oldukları yerde durup günün dörtte biri boyunca Tanrıları RAB'bin Yasa Kitabı'nı okudular. Günün öbür dörtte birindeyse günahlarını itiraf ederek Tanrıları RAB'be tapındılar. ⁴ Levililer'e yüksekçe bir yer ayrılmıştı. Yeşu, Bani, Kadmiel, Şevanya, Bunni, Şerevya, Bani ve Kenani orada oturuyordu. Ayağa kalkıp yüksek sesle Tanrıları RAB'be yakardılar.

⁵ Levililer'den Yeşu, Kadmiel, Bani, Haşavneya, Şerevya, Hodiya, Şevanya ve Petahya halka, “Ayağa kalkın!” dediler, “Başlangıçtan sonsuza kadar var olan Tanrınız RAB'be övgüler olsun. ‘Ya Rab senin kutsal adın öyle yücedir ki, bizim yüceltmelerimiz, övgülerimiz yetersiz kalır.’ ”

⁶ Halk şöyle dua etti: “Tek RAB sensin. Gökleri, göklerin göklerini, bütün gök cisimlerini, yeryüzünü ve içindeki her şeyi, denizleri ve içlerindeki her şeyi sen yarattın. Hepsine sen can verdin. Bütün gök cisimleri sana tapınır.

⁷ “Ya RAB, Avram'ı seçen, onu Kildaniler'in* Ur Kenti'nden çıkaran, ona İbrahim adını veren Tanrı sensin. ⁸ Onu kendine yürekten bağlı buldun ve onunla bir antlaşma yaptın. Kenanlı, Hitit, Amorlu, Perizli, Yevus ve Girgaş topraklarını onun soyuna vereceğim deyip sözünü tuttu. Çünkü sen doğrusun.

⁹ “Atalarımızın Mısır'da çektiklerini gördün, Kamış Denizi'nde* yakarışlarını işittin. ¹⁰ Firavuna, görevlilerine ve ülkesinin halkına karşı mucizeler, harikalar yarattın. Çünkü atalarımızı nasıl ezdiklerini biliyordun. Bugün olduğu gibi ün kazandın. ¹¹ Denizi yarararak atalarımıza yol açtın. Denizin ortasından, kuru topraktan geçip gittiler. Onları kovalayanları ise bir taş gibi azgın derin sulara fırlattın. ¹² Gündüzün bir bulut sütunuyla, geceleyin yollarına ışık tutmak için bir ateş sütunuyla atalarımıza yol gösterdin.

¹³ “Sina Dağı'na indin, onlarla göklerden konuştun. Onlara doğru ilkeler, adil yasalar, iyi kurallar, buyruklar verdin. ¹⁴ Kutsal Şabat Günü'nü* bildirdin. Kulun Musa aracılığıyla buyruklar, kurallar, yasalar verdin. ¹⁵ Acıktıklarında gökten ekmek verdin, susadıklarında kayadan su çıkardın. Onlara vermeye ant içtiğin ülkeye girmelerini, orayı mülk edinmelerini buyurdun.

¹⁶ “Ama atalarımız gurura kapıldı; dikbaşlılık edip buyruklarına uymadılar. ¹⁷ Söz dinlemek istemediler, aralarında yaptığın harikaları unuttular. Dikbaşlılık ettiler, eski kölelik yaşamlarına dönmek için kendilerine bir önder bularak başkaldırdılar. Ama sen bağışlayan, iyilik yapan, acıyan, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin bir Tanrı'sın. Onları terk etmedin. ¹⁸ Kendilerine buzağı biçiminde dökme bir put yaptılar, ‘Sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız budur!’ diyerek seni çok aşağıladılar. ¹⁹ Yine de, yüce merhametinden ötürü onları çölde bırakmadın. Gündüzün yol göstermek için bulut sütununu, geceleyin yollarına ışık tutmak için ateş sütununu önlerinden eksik etmedin. ²⁰ Onları eğitmek için iyi Ruhun'u verdin. Ağızlarından manı eksiltmedin. Susadıklarında onlara su verdin. ²¹ Kırk yıl onları çölde besledin. Hiç eksikleri olmadı. Ne giysileri eskidi, ne de ayakları şişti.

²² “Onlara ülkeler, uluslar verdin, aralarında bölüştürdün. Heşbon Kralı Sihon'un, Başan Kralı Og'un ülkesini mülk edindiler. ²³ Onlara gökteki yıldızlar kadar çocuk verdin. Onları, mülk edinmek üzere atalarına söz verdiğin ülkeye getirdin. ²⁴ Çocukları Kenan ülkesini ele geçirip mülk edindiler. Ülke halkının onlara boyun eğmesini sağladın. Krallarını ve ülkedeki halkları istediklerini yapsınlar diye ellerine teslim ettin. ²⁵ Surlu kentler, verimli topraklar ele geçirdiler. Güzel eşyalarla dolu evlere, kazılmış sarnıçlara, bağlara, zeytinliklere, çok sayıda meyve ağacına sahip oldular. Yediler, doydu, beslendiler ve onlara yaptığın büyük iyiliklere sevindiler.

²⁶ “Ama halkın söz dinlemedi, sana başkaldırdı. Yasana sırt çevirdiler, sana dönmeleri için kendilerini uyaran peygamberleri öldürdüler. Seni çok aşağıladılar. ²⁷ Bu yüzden onları düşmanlarının eline teslim ettin. Düşmanları onları ezdi. Sıkıntıya düşünce sana feryat ettiler. Onları göklerden duydun, yüce merhametinden ötürü kurtarıcılar gönderdin. Bunlar halkı düşmanlarının elinden kurtardı.

²⁸ “Ne var ki İsrail halkı rahata kavuşunca yine senin gözünde kötü olanı yaptı. Bu yüzden onları düşmanlarının eline terk ettin. Düşmanları onlara egemen oldu. Yine sana yönelip feryat ettiler. Onları göklerden duydun ve merhametinden ötürü defalarca kurtardın.

²⁹ “Onları Kutsal Yasan'a dönmeleri için uyardınsa da, gurura kapılarak buyruklarına karşı geldiler. Kurallarını çiğneyip günah işlediler. Oysa kim kurallarına bağlı kalırsa yaşam bulur. İnatla sana sırt çevirdiler, dinlemek istemediler. ³⁰ Yıllarca onlara katlandın. Ruhun'la, peygamberlerin aracılığıyla onları uyardın. Ama kulak asmadılar. Bunun üzerine onları çeşitli ülke halklarının ellerine teslim ettin. ³¹ Yüce merhametinden ötürü yok olmalarına izin vermedin. Onları terk etmedin. Çünkü sen iyilik yapan, acıyan bir Tanrı'sın.

9:9 Çık.3:7 **9:9** Çık.14:10-12 **9:10** Çık.7:8-12:32 **9:11** Çık.14:21-29 **9:11** Çık.15:4-5 **9:12** Çık.13:21-22 **9:13** Çık.19:18-23:33 **9:15** Çık.16:4-15 **9:15** Çık.17:1-7 **9:15** Yas.1:21 **9:16** Say.14:1-4; Yas.1:26-33 **9:17** Çık.34:6; Say.14:18; Mez.86:15; 103:8; 145:8; Yoe.2:13; Yun.4:2 **9:18** Çık.32:1-4 **9:19** Yas.8:2-4 **9:22** Say.21:21-35 **9:23** Yar.15:5; 22:17 **9:23** Ysa.3:14-17 **9:24** Yşu.11:23 **9:25** Yas.6:10-11 **9:26** Hâk.2:11-16 **9:29** Lev.18:5 **9:30** 2Kr.17:13-18; 2Ta.36:15-16

³² “Ey Tanrımız! Sen antlaşmana bağlı kalırsın. Güçlü, görkemli, yüce bir Tanrı'sın. Asur krallarının döneminden bugüne kadar krallarımız, önderlerimiz, kâhinlerimiz, peygamberlerimiz, atalarımız ve bütün halk acı çekti. Çektiklerimizi küçümseme. ³³ Başımıza gelen bütün olaylarda sen hep adil davrandın, doğru olanı yaptın, bizse kötülük yaptık. ³⁴ Krallarımız, önderlerimiz, kâhinlerimiz, atalarımız yasana göre yaşamadılar. Verdiğin buyrukları, yaptığın uyarıları dinlemediler. ³⁵ Ülkelerinde onlara sağladığın bolluk içinde, önlerine serdiğin geniş, verimli topraklarda sana kulluk etmediler, kötülüklerinden dönmediler.

³⁶ “Bak, bugün köleyiz. Meyvelerini, iyi ürünlerini yesinler diye atalarımıza verdiğin ülkede köle olduk. ³⁷ Günahlarımız yüzünden ürünlerimizin çoğunu başımıza getirdiğin krallara veriyoruz. Bizi de, hayvanlarımızı da istedikleri gibi kullanıyorlar. Büyük sıkıntı içindeyiz.”

Halk Antlaşmayı Onaylıyor

³⁸ “Bütün bu olanlardan ötürü biz İsrail halkı olarak kesin bir yazılı antlaşma yapıyoruz. Önderlerimiz, Levililerimiz ve kâhinlerimiz de antlaşmayı mühürlüyor.”

10

¹ Antlaşmayı mühürleyenler şunlardı:
Hakalya oğlu Vali Nehemya ve Sidkiya.

² Kâhinler:

Seraya, Azarya, Yeremya, ³ Paşhur, Amarya, Malkiya, ⁴ Hattuş, Şevanya, Malluk, ⁵ Harim, Meremot, Ovadya, ⁶ Daniel, Ginneton, Baruk, ⁷ Meşullam, Aviya, Miyamin, ⁸ Maazya, Bilgay, Şemaya.

⁹ Levililer:

Azanya oğlu Yeşu, Henadat oğullarından Binnuy, Kadmiel; ¹⁰ arkadaşları Şevanya, Hodiya, Kelita, Pelaya, Hanan, ¹¹ Mika, Rehov, Haşavya, ¹² Zakkur, Şerevyay, Şevanya, ¹³ Hodiya, Bani, Beninu.

¹⁴ Halk önderleri:

Paroş, Pahat-Moav, Elam, Zattu, Bani, ¹⁵ Bunni, Azgat, Bevay, ¹⁶ Adoniya, Bigvay, Adin, ¹⁷ Ater, Hizkiya, Azzur, ¹⁸ Hodiya, Haşum, Besay, ¹⁹ Harif, Anatot, Nevay, ²⁰ Magpiaş, Meşullam, Hezir, ²¹ Meşezavel, Sadok, Yaddua, ²² Pelatya, Hanan, Anaya, ²³ Hoşea, Hananya, Haşşuv, ²⁴ Halloheş, Pilha, Şovek, ²⁵ Rehum, Haşavna, Maaseya, ²⁶ Ahiya, Hanan, Anan, ²⁷ Malluk, Harim, Baana.

²⁸ “Halkın geri kalanı, kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri ve kapı nöbetçileri, ezgiciler, Tanrı'nın Yasası uğruna çevre halklardan ayrılmış olan herkes, karıları ve anlayıp kavrayacak yaştaki oğullarıyla, kızlarıyla birlikte ²⁹ soylu kardeşlerine katıldılar. Tanrı'nın, kulu Musa aracılığıyla verdiği yasaya göre yaşamak, Egemenimiz RAB'bin bütün buyruklarına, ilkelerine, kurallarına uymak üzere ant içtiler, uymayacaklara lanet okudular.

³⁰ “Çevremizdeki halklara kız verip kız almayacağız.

³¹ “Çevre halklardan Şabat Günü ya da kutsal bir gün eşya veya tahıl satmak isteyen olursa almayacağız. Yedi yılda bir toprağı sürmeyeceğiz ve bütün alacaklarımızı sileceğiz.

³²⁻³³ “Tanrımız'ın Tapınağı'nın giderlerini karşılamak üzere hepimiz sorumluluk alıyoruz. Her yıl şekelin üçte birini* vereceğiz. Bu para adak ekmekleri, günlük tahıl sunusu ve yakmalık sunular, Şabat günleri, Yeni Aylar ve öbür bayramlarda sunulan kurbanlar, kutsal sunular, İsrail'in günahlarını bağışlatacak sunular ve Tanrımız'ın Tapınağı'nın öteki işleri için harcanacak.

9:32 2Kr.15:19,29; 17:3-6; Ezr.4:2,10 10:30 Çık.34:16; Yas.7:3 10:31 Çık.23:10-11; Lev.25:1-7 10:31 Yas.15:1-2

10:32-33 Çık.30:11-16 * “Şekelin üçte biri”: Yaklaşık 4 gr.

³⁴ “Kâhinler, Levililer ve halk hep birlikte kura çektik. Aileler her yıl Kutsal Yasa'ya uygun olarak Tanrımız RAB'bin sunağında yakılmak üzere belirli zamanlarda odun getirecek.

³⁵ “Ayrıca her yıl toprağımızın ve meyve ağaçlarımızın ilk ürününü RAB'bin Tapınağı'na götüreceğiz.

³⁶ “Yasaya uygun olarak, ilk doğan oğullarımızı, hayvanlarımızı, ilk doğan sığırlarımızı ve davarlarımızı Tanrımız'ın Tapınağı'na, tapınakta hizmet eden kâhinlere götüreceğiz.

³⁷ “Hamurlu yiyeceklerimizin, kaldırdığımız ürünlerin, bütün ağaçlarımızın meyvelerinin, yeni şarabımızın, zeytinyağımızın ilkinin Tanrımız'ın Tapınağı'nın depolarına getirip kâhinlere vereceğiz. Toprağımızın ondalığını Levililer'e vereceğiz, çünkü çalıştığımız bütün kentlerde ondalıkları onlar topluyor. ³⁸ Levililer ondalıkları toplarken Harun soyundan bir kâhin yanlarında bulunacak. Levililer topladıkları ondalığın onda birini Tanrımız'ın Tapınağı'ndaki depolara, hazine odalarına bırakacak. ³⁹ İsrail halkıyla Levililer, buğdaydan, yeni şaraptan, zeytinyağından verilen armağanları, tapınak eşyalarının, kâhinlerin, tapınak kapı nöbetçilerinin ve ezgicilerin bulunduğu odalara koyacaklar.

“Artık Tanrımız'ın Tapınağı'nı göz ardı etmeyeceğiz.”

11

Yeruşalim'de Yaşayanlar (1Ta.9:3-17)

¹ Halkın önderleri Yeruşalim'e yerleşti. Geri kalanlar aralarında kura çektiler. Her on kişiden biri kutsal kente, Yeruşalim'e yerleşecek, öteki dokuz kişiyse kendi kentlerinde kalacaklardı. ² Halk Yeruşalim'de yaşamaya gönüllü olanların hepsini kutladı.

³ Yeruşalim'e yerleşen bölge önderleri şunlardır: –Ancak bazı İsraililer, kâhinler, Levililer, tapınak görevlileri, Süleyman'ın kullarının soyundan gelenler Yahuda kentlerine, her biri kendi kentindeki kendi mülküne yerleşti. ⁴ Yahuda ve Benyamin halkından bazılarıysa Yeruşalim'de kaldı.–

Yahuda soyundan gelenler:

Peres soyundan Mahalalel oğlu Şefatya oğlu Amarya oğlu Zekeriya oğlu Uzziya oğlu Ataya, ⁵ Şela soyundan Zekeriya oğlu Yoyariv oğlu Adaya oğlu Hazaya oğlu Kol-Hoze oğlu Baruk oğlu Maaseya. ⁶ Peres oğulları'ndan Yeruşalim'e 468 yiğit yerleşti.

⁷ Benyamin soyundan gelenler:

Yeşaya oğlu İtiel oğlu Maaseya oğlu Kolaya oğlu Pedaya oğlu Yoet oğlu Meşullam oğlu Sallu. ⁸ Onu Gabbay ve Sallay izledi; toplam 928 yiğit. ⁹ Zikri oğlu Yoel onlara önderlik ediyordu, Hassenua oğlu Yahuda ise kentte vali yardımcısıydı.

¹⁰ Kâhinler:

Yoyariv oğlu Yedaya, Yakın, ¹¹ Ahituv oğlu Merayot oğlu Sadok oğlu Meşullam oğlu Hilkiya oğlu tapınak baş görevlisi Seraya ¹² ve tapınağa hizmet eden kardeşleri; toplam 822 kişi. Malkiya oğlu Paşhur oğlu Zekeriya oğlu Amsi oğlu Pelalya oğlu Yeroham oğlu Adaya ¹³ ve aile başları olan kardeşleri; toplam 242 kişi. İmmer oğlu Meşillemot oğlu Ahzay oğlu Azarel oğlu Amaşsay ve ¹⁴ kardeşlerinden oluşan 128 cesur yiğit. Haggadolim oğlu Zavdiel onlara önderlik ediyordu.

¹⁵ Levililer:

Bunni oğlu Haşavya oğlu Azrikam oğlu Haşşuv oğlu Şemaya. ¹⁶ Levililer'in önderlerinden Şabbetay'la Yozavat Tanrı Tapınağı'nın dış işlerini yönetiyordu. ¹⁷ Asaf oğlu Zavdi oğlu Mika oğlu Mattanya şükran duasını okuyan tapınak korosunu yönetiyordu. Kardeşlerinden

Bakbukya ise ikinci derecede görevliydi. Ayrıca Yedutun oğlu Galal oğlu Şammua oğlu Avda vardı. ¹⁸ Kutsal kentte yaşayan Levililer 284 kişiydi.

¹⁹ Tapınak kapı nöbetçileri:

Kapılarda Akkuv, Talmon ve kardeşleri nöbet tutardı. Toplam 172 kişiydiler.

²⁰ İsraililer'in geri kalanı, kâhinlerle Levililer ise Yahuda'nın öbür kentlerine dağılmıştı. Herkes kendi mülküne yerleşmişti.

²¹ Tapınak görevlileri Ofel'de yaşıyordu. Önderleri Siha ile Gişpa idi.

²² Tanrı'nın Tapınağı'nda ezgi söyleyenlere Asaf soyundan gelenler önderlik ediyordu. Bu soydan Mika oğlu Mattanya oğlu Haşavya oğlu Bani oğlu Uzzi Yerusâlim'de, Levililer'in başında bulunuyordu. ²³ Pers Kralı'nın ezgicilerle ilgili buyruğu vardı. Düzenli olarak her gün ücretlerini alacaklardı.

²⁴ Yahuda oğlu Zerah'ın soyundan Meşezavel oğlu Petahya İsrail halkının genel temsilcisi olarak Pers Kralı'na yardımcı oluyordu.

Yerusâlim Dışındakiler

²⁵ Kırsal bölgelerde, köylerde yaşayanlara gelince: Bazı Yahudalılar Kiryat-Arba ve köylerinde, bazıları Divon ve köylerinde, bazıları Yekavseel ve köylerinde, ²⁶ bazıları Yeşua'da, Molada'da, Beytpelet'te, ²⁷ Hasar-Şual'da, Beer-Şeva ve köylerinde, ²⁸ bazıları Ziklak'ta, Mekona ve köylerinde, ²⁹ bazıları Eyn-Rimmon'da, Sora'da, Yarmut'ta, ³⁰ Zanoah'ta, Adullam ve köylerinde, bazıları Lakiş ve çevresinde, bazıları da Azeka ve köylerinde yaşıyordu. Yahudalılar'ın yaşadığı bu yerler Beer-Şeva ile Hinnom Vadisi arasındaki toprakları kapsıyordu.

³¹ Benyamin soyundan olanlar Geva'da, Mikmas'ta, Aya'da, Beytel ve köylerinde, ³² Anatot'ta, Nov'da, Ananya'da, ³³ Hasor'da, Rama'da, Gittayim'de, ³⁴ Hadit'te, Sevoim'de, Nevallat'ta, ³⁵ Lod'da, Ono'da ve Esnaf Vadisi'nde yaşıyordu. ³⁶ Bölükler halinde Yahuda'dan gelen bazı Levililer de Benyamin'e yerleşti.

12

Kâhinler ve Levililer

¹ Şealtiel oğlu Zerubbabil ve Yeşu ile birlikte sürgünden dönen kâhinlerle Levililer şunlardır:

Kâhinler: Seraya, Yeremya, Ezra, ² Amarya, Malluk, Hattuş, ³ Şekanya, Rehum, Mere-mot, ⁴ İddo, Ginneton, Aviya, ⁵ Miyamin, Maadya, Bilga, ⁶ Şemaya, Yoyariv, Yedaya, ⁷ Sallu, Amok, Hilkiya, Yedaya. Bunlar Yeşu'nun döneminde kâhinlere ve öbür kardeşlerine önderlik ediyorlardı.

⁸ Levililer:

Yeşu, Binnuy, Kadmiel, Şerevya, Yahuda ve şükran ezgileri sorumlusu Mattanya ile kardeşleri. ⁹ Öbür kardeşleri Bakbukya ile Unni ezgiler söylenirken onların karşısında dururdu.

¹⁰ Yeşu Yoyakim'in babasıydı. Yoyakim Elyâşiv'in babası, Elyâşiv Yoyada'nın babası,

¹¹ Yoyada Yonatan'ın babası, Yonatan Yaddua'nın babasıydı.

¹² Yoyakim'in döneminde, kâhin ailelerinin başları şunlardı:

Seraya ailesinin başında Meraya, Yeremya'nın Hananya, ¹³ Ezra'nın Meşullam, Amarya'nın Yehohanan, ¹⁴ Meliku'nun Yonatan, Şevanya'nın Yusuf, ¹⁵ Harim'in Adna, Merayot'un Helkay, ¹⁶ İddo'nun Zekeriya, Ginneton'un Meşullam, ¹⁷ Aviya'nın Zikri, Minyamin'in, Moadya'nın Piltay, ¹⁸ Bilga'nın Şammua, Şemaya'nın Yehonatan, ¹⁹ Yoyariv'in Mattenay, Yedaya'nın Uzzi, ²⁰ Sallay'ın Kallay, Amok'un Ever, ²¹ Hilkiya'nın Haşavya, Yedaya'nın Netanel.

²² Levililer'den Elyasıv, Yoyada, Yohanan ve Yaddua'nın yaşadığı günlerde, Pers Kralı Darius'un döneminde, Levili aile başlarının ve kâhinlerin kaydı tutuldu. ²³ Levili aile başlarının listesi Elyasıv oğlu Yohanan'ın yaşadığı döneme kadar tarihler kitabına yazıldı.

²⁴ Levili önderlerden Haşavya, Şerevya ve Kadmiel oğlu Yeşu bir yanda, kardeşleri öbür yanda durur, Tanrı adamı Davut'un buyruğu uyarınca karşılıklı övgüler ve şükürler sunarlardı.

²⁵ Mattanya, Bakbukya, Ovadya, Meşullam, Talmon ve Akkuv kapılarda nöbet tutarak kapılara yakın ambarları korumakla görevliydi.

²⁶ Yosadak oğlu Yeşu oğlu Yoyakim'in ve Vali Nehemya ile Kâhin ve Bilgin Ezra'nın yaşadığı dönemde bu insanlar görev yaptı.

Yeruşalim Surlarının Kutsanması

²⁷ Yeruşalim surları Tanrı'ya adanacağı zaman, nerede bir Levili varsa aranıp bulundu ve Yeruşalim'e getirildi. Çünkü surları sevinçle, şükranla, ezgilerle, zil, çenk ve lirlerle adamak istiyorlardı. ²⁸⁻²⁹ Ezgiciler Yeruşalim çevresindeki bölgelerden, Netofalılar'ın köylerinden, Beytgilgal'dan, Geva ve Azmavet çevresinden toplandı. Yeruşalim çevresinde köyler kurmuşlardı. ³⁰ Kâhinlerle Levililer önce kendilerini, sonra halkı, kapıları ve surları paklama görevini yerine getirdiler.

³¹ Yahudalı önderleri surların üzerine çıkardım. Şükrederek yürüsünler diye iki büyük gruba ayırdım. Birinci grup sağdan Gübre Kapısı'na doğru yürüdü. ³² Arkalarından Hoşaya ve Yahudalı önderlerin yarısı, ³³ Azarya, Ezra, Meşullam, ³⁴ Yahuda, Benyamin, Şemaya, Yeremya ³⁵ ve borazan çalan bazı kâhinler izliyordu. Asaf oğlu Zakkur oğlu Mikaya oğlu Mattanya oğlu Şemaya oğlu Yonatan oğlu Zekeriya ³⁶ ve kardeşleri Şemaya, Azarel, Milalay, Gilalay, Maay, Netanel, Yahuda ve Hanani Tanrı adamı Davut gibi çalgılarıyla yürüyorlardı. Bilgin Ezra onlara öncülük ediyordu. ³⁷ Pınar Kapısı'ndan Davut Kenti'nin merdivenlerinden dosdoğru surlara çıktılar; Davut'un sarayının üst tarafından geçerek doğruya doğru, Su Kapısı'na kadar yürüdüler.

³⁸ Şükürler sunarak yürüyen öbür grupsa surların üzerinde sola doğru ilerliyordu. Halkın yarısıyla birlikte ben de onları izledim. Fırınlar Kulesi'nden geçip Geniş Duvar'a kadar yürüdük. ³⁹ Efrayim Kapısı'nı, Eski Kapı'yı, Balık Kapısı'nı, Hananel Kulesi'ni, Hammea* Kulesi'ni geçip Koyun Kapısı'na kadar gittik. Muhafızlar Kapısı'nda durduk.

⁴⁰ Şükürler sunarak yürüyen bu iki grup Tanrı Tapınağı'nda durdu. Görevlilerin yarısıyla birlikte ben de durdum. ⁴¹ Benim grubumda borazan çalan şu kâhinler vardı: Elyakim, Maaseya, Minyamin, Mikaya, Elyoenay, Zekeriya, Hananya. ⁴² Ayrıca Maaseya, Şemaya, Elazar, Uzzi, Yehohanan, Malkiya, Elam, Ezer. Ezgiciler Yizrahya'nın öncülüğünde yüksek sesle ezgiler söylediler. ⁴³ O gün pek çok kurban kesildi. Halk coşku içindeydi, çünkü Tanrı onlara büyük sevinç vermişti. Kadınlarla çocuklar da bu sevince katıldılar. Yeruşalim'den gelen sevinç sesleri uzaklardan duyulabiliyordu.

⁴⁴ Bu arada bağışların, ilk ürünlerin ve ondalıkların konacağı ambarları gözetecek bazı kişiler görevlendirildi. Bunlar Kutsal Yasa'nın kâhinler ve Levililer için öngördüğü yardımları kentlerin çevresindeki kırsal bölgelerden toplayıp ambarlara getirmekle sorumluydu. Yahudalılar kâhinlerle Levililer'in hizmetinden hoşnuttu. ⁴⁵ Çünkü onlar Tanrıları'nın hizmetini ve paklama görevini yerine getiriyorlardı. Ezgicilerle kapı nöbetçileri de Davut'la oğlu Süleyman'ın buyruğuna uygun sorumluluklarını yerine getirdiler. ⁴⁶ Çünkü eskiden, Davut'un ve Asaf'ın yaşadığı yıllarda, ezgicileri yönetenler vardı. Tanrı'ya övgü ve şükür ezgileri söylenirdi. ⁴⁷ Zerubbabil'in ve Nehemya'nın yaşadığı dönemde bütün İsrail halkı bağışlarıyla ezgicilerin ve kapı nöbetçilerinin ücretlerini gününde karşıladı. Levililer'in hakkını ayırdılar, Levililer de Harun soyundan gelenlerin hakkını ayırdı.

* **12:39** "Hammea": "100" anlamına gelir. **12:45** 1Ta.25:1-8; 1Ta.26:12

13

Nehemya'nın Son Yenilikleri

¹ O gün Musa'nın Kitabı halka okundu. Kitapta Ammonlular'la Moavlılar'ın sonsuza dek Tanrı'nın topluluğuna giremeyeceği yazılıydı. ² Çünkü onlar İsrail halkına ekmek ve su vermemekle kalmamış, İsraililer'e lanet okuması için Balam'a da para vermişlerdi. Ancak Tanrımız laneti kutsamaya çevirmişti. ³ İsrail halkı bu yasayı duyunca, bütün yabancıları ayrı tutmaya başladı.

⁴ Tanrımız'ın Tapınağı'nın ambarlarına Kâhin Elyášiv bakıyordu. Elyášiv Toviya'nın akrabasıydı. ⁵ Bu yüzden ona büyük bir oda vermişti. Eskiden bu odaya tahıl sunuları, günnük, tapınak eşyaları, ayrıca Kutsal Yasa uyarınca Levililer'e, ezgicilere, tapınak kapı nöbetçilerine verilen buğdayın, yeni şarabın, zeytinyağının ondalıkları ve kâhinlere verilen bağışlar konulurdu. ⁶ Ama bütün bunlar olup biterken ben Yerusálim'de değildim. Babil Kralı Artahşasta'nın krallığının otuz ikinci yılında, onun yanına gitmiştim. Bir süre sonra yine izin istedim ⁷ ve Yerusálim'e döndüm. O zaman Elyášiv'in yaptığı kötülüğü öğrendim. Tanrı Tapınağı'nın avlusunda Toviya'ya oda vermişti. ⁸ Buna çok canım sıkıldı. Toviya'nın bütün eşyalarını odadan attım. ⁹ Odaları temizlemeleri için buyruk verdim. Tanrı Tapınağı'nın eşyalarını, tahıl sunularını, günnüğü yine oraya koydurdum.

¹⁰ Ayrıca öğrendim ki, Levililer'in alacakları verilmemiş. Hizmeti yürüten Levililer'le ezgiciler tarlalarına geri dönmüşler. ¹¹ Görevlileri azarladım. “Tanrı'nın Tapınağı neden ihmal edilmiş?” diye sordum. Sonra bütün gidenleri toplayıp işlerinin başına koydum. ¹² Bütün Yahuda halkı buğdayın, yeni şarabın, zeytinyağının ondalığını yine ambarlara getirmeye başladı. ¹³ Bu kez ambarların başına Kâhin Şelemya'yı, Bilgin Sadok'u ve Levililer'den Pedaya'yı koydum. Mattanya oğlu Zakkur oğlu Hanan onların yardımcısıydı. Bunlar güvenilir insanlardı. Görevleri kardeşlerinin paylarını bölüştürmekti.

¹⁴ Ey Tanrım, beni anımsa. Tapınağın için ve oradaki hizmetler için yaptığım iyi işleri hiçe sayma.

¹⁵ O günlerde Yahuda'da bazı adamların Şabat Günü üzüm sıktıklarını gördüm. Bazıları da demet demet tahıllarını eşeklere yüklüyor, şarap, üzüm, incir ve çeşitli yüklerle birlikte Şabat Günü Yerusálim'e getiriyorlardı. Şabat Günü bunları sattıkları için onları azarladım. ¹⁶ Yerusálim'de yaşayan Surlular balık ve çeşitli mallar getirip Şabat Günü kentte Yahudalılar'a satıyorlardı. ¹⁷ Yahudalı soyluları azarlayarak, “Yaptığınız kötülüğe bakın!” dedim, “Şabat Günü'nü hiçe sayıyorsunuz. ¹⁸ Atalarınız da aynı şeyi yapmadı mı? Bu yüzden Tanrımız başımıza ve bu kente bela yağdırmadı mı? Siz Şabat Günü'nü hiçe sayarak Tanrı'nın öfkesini İsrail'e karşı alevlendiriyorsunuz.”

¹⁹ Şabat'tan önceki akşam Yerusálim kapılarına gölge düşünce, kapıların kapatılması ve Şabat sona erinceye kadar açılmaması için buyruk verdim. Şabat Günü kente yük sokulmasın diye bazı adamlarımı kapılara yerleştirdim. ²⁰ Tüccarlarla çeşitli eşya satıcıları bir iki kez geceyi Yerusálim'in dışında geçirdiler. ²¹ Onları uyardım: “Niçin surun dibinde geceliyorsunuz? Bir daha yaparsanız size karşı zor kullanacağım.” Bir daha Şabat Günü gelmediler. ²² Şabat Günü'nün kutsallığını korumak için Levililer'e kendilerini paklasınlar ve gidip kapılarda nöbet tutsunlar diye buyruk verdim.

Ey Tanrım, bunun için de beni anımsa ve yüce sevgin uyarınca bana merhamet et.

²³ Ayrıca o günlerde Aşdotlu, Ammonlu, Moavlı kadınlarla evlenmiş Yahudiler gördüm. ²⁴ Çocuklarının yarısı Aşdot dilini ya da öbür halkların dilini konuşuyor, Yahudi dilini bilmiyorlardı. ²⁵ Adamları azarladım, lanet okudum. Bazılarını dövüp saçlarını yoldum. Tanrı'nın adıyla onlara ant içirdim ve, “Yabancılar kız verip kız almayacaksınız” dedim,

²⁶ “Kral Süleyman bu yabancı kadınlar yüzünden günaha girmedi mi? Onca ulusun kral-ları arasında Süleyman gibisi yoktu. Tanrı onu öyle sevdi ki, bütün İsrail'e kral yaptı. Ama yabancı kadınlar onu bile günaha sürükledi. ²⁷ Şimdi de siz yabancı kadınlarla evlenerek Tanrımız'a ihanet ediyorsunuz. Yaptığınız bu büyük kötülüğe göz mü yumalım?”

²⁸ Başkâhin Elyášiv oğlu Yoyada'nın oğullarından biri Horonlu Sanballat'ın kızıyla evliydi. Bu yüzden onu yanımdan kovdum.

²⁹ Ey Tanrım, onları anımsa; çünkü kâhinliği lekelediler, kâhinlerle ve Levililer'le yaptığın antlaşmayı bozdular.

³⁰ Halkı bütün yabancılardan arındırdım. Kâhinlerle Levililer'e görevlerini tek tek bildirdim. ³¹ Belirli zamanlarda yakılmak için armağan edilen odunları, getirilen ilk ürünleri düzene koydum.

Ey Tanrım, bütün bunları iyiliğim için anımsa.

ESTER

GİRİŞ

Ester Kitabı'nda anlatılan olaylar İ.Ö. 5. yüzyılın başlarında Pers Kralı olan Ahaşveroş'un kışlık sarayında geçer. Olayların merkezinde Ester adlı Yahudi kraliçe yer alır. Kraliçe Ester cesareti sayesinde İsrail halkının düşmanlarının tasarladığı büyük bir katliamdan kurtulmasına önayak olur. Ardından akrabası Mordekay kralın başbakanı olur. Kitap, Purim adlı Yahudi bayramının temelindeki olayları ve anlamını anlatır.

Ana Hatlar:

1:1-2:23 Ester kraliçe oluyor

3:1-5:14 Haman'ın kötü planları

6:1-7:10 Haman öldürülüyor

8:1-10:33 Yahudiler düşmanlarını yenilgiye uğratıyor

Ahaşveroş'un Şölenleri

¹ Ahaşveroş* Hoddu'dan Kûş'a† uzanan bölgedeki yüz yirmi yedi ilin kralıydı. ² O sırada ülkeyi Sus Kalesi'ndeki tahtından yönetiyordu. ³ Krallığının üçüncü yılında bütün önderlerinin ve görevlilerinin onuruna bir şölen verdi. Pers ve Med ordu komutanları, ileri gelenler ve il valileri de oradaydı. ⁴ Ahaşveroş tam yüz seksen gün süren şenliklerle krallığının sonsuz zenginliğini, büyüklüğünün görkemini ve yüceliğini gösterdi.

⁵ Bunun ardından, sarayının avlusunda küçük büyük ayırmadan, Sus Kalesi'nde bulunan bütün halka yedi gün süren bir şölen verdi. ⁶ Mermer sütunlar üzerindeki gümüş çemberlere mor ve beyaz renkli iplikten yapılmış sicimlerle bağlanmış beyaz ve lacivert kumaşlar asılmıştı. Somaki, mermer, sedef ve pahalı taşlar döşenmiş avluya altın ve gümüş sedirler yerleştirilmişti. ⁷ Sarayın en iyi şarabı kralın cömertliğine yaraşır biçimde bol bol ve her biri değişik altın kupalar içinde sunuluyordu. ⁸ Kralın buyruğu uyarınca, konuklar içki içmeye zorlanmadı. Kral saray hizmetkârlarına konukların dileklerini yerine getirmeleri için buyruk vermişti.

Kraliçe Vaşti'nin Tacını Yitirmesi

⁹ O sırada Kraliçe Vaşti de Kral Ahaşveroş'un sarayındaki kadınlara bir şölen veriyordu.

¹⁰⁻¹¹ Yedinci gün, şarabın etkisiyle keyiflenen Kral Ahaşveroş, hizmetindeki yedi haremağasına –Mehuman, Bizta, Harvona, Bigta, Avagta, Zetar ve Karkas'a– Kraliçe Vaşti'yi başında tacıyla huzuruna getirmelerini buyurdu. Kraliçe Vaşti güzeldi. Kral halka ve önderlere onun ne kadar güzel olduğunu göstermek istiyordu. ¹² Ama Kraliçe Vaşti haremağalarının kraldan getirdiği buyruğu reddedip gitmedi. Bunun üzerine kral çok kızdı, öfkesinden küplere bindi.

¹³ Kral yasaları‡ bilen bilge kişilerle görüştü. Çünkü kralın, yasaları ve adaleti bilen kişilere danışması gelenektendi. ¹⁴ Kendisine en yakın olan Karşena, Şetar, Admata, Tarşiş, Meres, Marsena ve Memukan onunla yüzyüze görüşebiliyorlardı. Pers ve Med İmparatorluğu'nun bu yedi önderi krallığın en üst yöneticileriydi.

¹⁵ Kral Ahaşveroş onlara, “Kralın haremağaları aracılığıyla gönderdiği buyruğa uymayan Kraliçe Vaşti'ye yasaya göre ne yapmalı?” diye sordu.

¹⁶ Memukan, kralın ve önderlerin önünde şu yanıtı verdi: “Kraliçe Vaşti yalnız krala karşı değil, bütün önderlere ve kralın bütün illerindeki halklara karşı suç işledi. ¹⁷ Bütün kadınlar, kraliçenin davranışıyla ilgili haberi duyunca, ‘Kral Ahaşveroş Kraliçe Vaşti'nin huzuruna getirilmesini buyurdu, ama kraliçe gitmedi’ diyerek kocalarını küçümsemeye

^{1:1} Ezr.4:6 * ^{1:1} “Ahaşveroş”: Kserkses diye de bilinir. † ^{1:1} “Hoddu'dan Kûş'a”: Bugünkü Pakistan'dan Sudan'a. ‡ ^{1:13} “Yasaları”: İbranice “Zamanları”.

başlayacaklar. ¹⁸ Bugün kraliçenin davranışını öğrenen Pers ve Medli soylu kadınlar da kralın soylu adamlarına aynı biçimde davranacak. Bu da alabildiğine kadınların küçümsemesine, erkeklerin de öfkelenmesine yol açacak. ¹⁹ Kral uygun görüyorsa ferman çıkarsın; bu ferman Persler'le Medler'in değişmeyen yasalarına eklensin. Buna göre Vaşti bir daha Kral Ahaşveroş'un huzuruna çıkmasın ve kral ondan daha iyi birini kraliçeliğe seçsin. ²⁰ Kralın fermanı büyük krallığının dört bir yanına ulaşınca, ister soylu ister halktan olsun, bütün kadınlar kocalarına saygı gösterecektir.”

²¹ Bu sözler kralın ve önderlerinin hoşuna gitti. Kral, Memukan'ın önerisine uyarak, ²² krallığın bütün illerine yazılı buyruklar gönderdi. Her ile kendi işaretleriyle ve her halka kendi diliyle yazıldı. Her erkeğin kendi evinin egemeni olduğu her dilde vurgulandı.

2

Ester Kraliçe Oluyor

¹ Bu olaylardan sonra öfkesi dinen Kral Ahaşveroş, Vaşti'yi, yaptıklarını ve ona karşı alınan kararı anımsadı. ² Kralın özel hizmetkârları, “Kral için genç, güzel, el değmemiş kızlar aransın” dediler, ³ “Kral, egemen olduğu bütün illerde görevliler atasın. Bu görevliler bütün genç, güzel, el değmemiş kızları toplayıp Sus Kalesi'ndeki hareme getirsinler, kralın kızlardan sorumlu haremağası Hegay'a teslim etsinler. Güzelleşmeleri için ne gerekiyorsa verilsin. ⁴ Sonunda kralın hoşuna giden kız, Vaşti'nin yerine kraliçe olsun.” Kral bu öneriyi beğendi ve söyleneni yaptı.

⁵ Sus Kalesi'nde Mordekay adında bir Yahudi vardı. Benyamin oymağından olan Mordekay, Kiş oğlu Şimi oğlu Yair'in oğluydu. ⁶ Kiş, Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yahuda Kralı Yehoyakin ile birlikte Yeruşalim'den sürgün ettiği kişilerden biriydi. ⁷ Mordekay'ın Hadassa adında bir amca kızı vardı. Annesiyle babasını yitiren Hadassa'yı Mordekay evlat edinin büyütmüştü. Hadassa'nın öbür adı Ester'di; endamı ve yüzü güzeldi.

⁸ Kralın buyruğu ve fermanı yayınlandıktan sonra çok sayıda genç kız Sus Kalesi'ne getirilip harem sorumlusu Hegay'a teslim edildi. Saraya getirilen kızlar arasında Ester de vardı. ⁹ Hegay Ester'i beğendi ve ona ayrıcalık tanıdı. En iyi biçimde beslenip güzelleşmesi için ne gerekiyorsa hemen sağladı; ayrıca kralın sarayından seçilen yedi hizmetçiyi buyruğuna verdi. Sonra onu hizmetçileriyle birlikte haremın en güzel bölümüne yerleştirdi.

¹⁰ Ester halkını da, soyunu da açıklamadı. Çünkü Mordekay bunları açıklamasını yasaklamıştı. ¹¹ Mordekay, Ester'in nasıl olduğunu ve ona nasıl davranıldığını öğrenmek için her gün haremın avlusunun önünde gezinip dururdu.

¹² Her genç kız sırası geldiğinde Kral Ahaşveroş'un huzuruna çıkacaktı. Ama kızlarla ilgili kurallar uyarınca, önce on iki ay süren güzellik bakımını tamamlaması gerekiyordu. Altı ay süreyle her kıza mür yağı sürülüyor, altı ay da kremler, losyonlar uygulanıyordu. ¹³ Kralın yanına girme sırası gelen genç kız, haremden her istediğini alıp birlikte saraya götürürdü. ¹⁴ Akşam kralın yanına giren kız, ertesi sabah ikinci hareme, cariyelerden sorumlu haremağası Şaaşgaz'ın yönetimindeki hareme dönerdi. Yalnız kralın beğendiği, adıyla çağırdığı kız yeniden onun yanına girebilirdi.

¹⁵ Kralın yanına girme sırası Mordekay'ın evlat edindiği Ester'e –Mordekay'ın amcası Avihayil'in kızına– gelince, Ester, kralın kızlardan sorumlu haremağası Hegay'ın kendisine önerdiklerinden başka bir şey istemedi. Kendisini gören herkesin beğenisini kazandı. ¹⁶ Ahaşveroş'un krallığının yedinci yılında, Tevet diye adlandırılan onuncu ayda, Ester saraya, kralın yanına götürüldü.

¹⁷ Kral Ester'i öbür kızlardan daha çok sevdi, en çok ondan hoşlandı, en çok ona ayrıcalık tanıdı. Kraliçelik tacını ona giydirip Vaşti'nin yerine kraliçe yaptı. ¹⁸ Ardından Ester'in

onuruna büyük bir şölen verdi. Bu şölende bütün önderler ve görevliler hazır bulundu. Kral bütün illerde bayram ilan etti ve krallara yaraşır cömertlikle armağanlar dağıttı.

Mordekay Kralın Hayatını Kurtarıyor

¹⁹ Kızlar ikinci kez toplandıklarında Mordekay, kralın kapı görevlilerinden biri olmuştu. ²⁰ Ester, Mordekay'ın verdiği buyruk uyarınca, soyunu ve halkını henüz açıklamamıştı; kendisini büyüttüğü günlerde olduğu gibi, Mordekay'ın sözünü dinlemeye devam etti.

²¹ Mordekay kralın kapı görevlisiyken, kapı nöbetçilerinden ikisi, Bigtan ve Tereş, Kral Ahaşveroş'a öfkeleniler; onu öldürmek için fırsat kollamaya başladılar. ²² Durumu öğrenen Mordekay bunu Kraliçe Ester'e ilette; o da Mordekay adına kralla bildirdi. ²³ Durum araştırıldı; doğru olduğu anlaşıncı da iki adam darağacına asıldı ve olay kralın önünde tarih kayıtlarına geçirildi.

3

Haman'ın Kötü Tasarıları

¹ Bu olaylardan sonra Kral Ahaşveroş, Agaklı Hammedata'nın oğlu Haman'ı yüksek bir göreve atayıp onurlandırdı. Onu bütün önderlerden daha yetkili kıldı. ² Kralın buyruğu üzerine saray kapısında çalışan herkes Haman'ın önünde eğilip yere kapanırdı. Ama Mordekay ne eğildi, ne de yere kapandı.

³ Kralın kapı görevlileri Mordekay'a, “Kralın buyruğuna neden karşı geliyorsun?” diye sordular. ⁴ Görevliler ona bu soruyu her gün sordularsa da Mordekay onlara kulak asmadı. Bunun üzerine durumu Haman'a bildirdiler. Çünkü Mordekay onlara kendisinin Yahudi olduğunu söylemişti ve böyle davranmaya devam edip etmeyeceğini görmek istiyorlardı. ⁵ Haman, Mordekay'ın eğilip yere kapanmadığını görünce öfkeden kudurdu. ⁶ Yalnız onu öldürmeyi düşünmekle kalmadı, onun hangi halktan geldiğini bildiği için bütün halkını, Ahaşveroş'un egemenliğinde yaşayan bütün Yahudiler'i ortadan kaldırmaya karar verdi.

⁷ Bu işe en uygun ayı ve günü belirlemek için Ahaşveroş'un krallığının on ikinci yılında, birinci ay olan Nisan* ayında Haman'ın önünde pur, yani kura çekildi. Kura, on ikinci ay olan Adar ayına düştü.

⁸ Haman Kral Ahaşveroş'a şöyle dedi: “Krallığının bütün illerinde, öbür halkların arasına dağılmış, onlardan ayrı yaşayan bir halk var. Yasaları bütün öbür halklarınkinden farklı; kendileri de kralın yasalarına uymazlar. Onları kendi hallerine bırakmak kralın çıkarlarına uygun düşmez. ⁹ Kral uygun görüyorsa, yok edilmeleri için yazılı bir buyruk verilsin. Ben de hazineye ödenmek üzere kralın memurlarına on bin talant† gümüş vereceğim.”

¹⁰ Bunun üzerine kral mühür yüzüğünü parmağından çıkartıp Agaklı Hammedata'nın oğlu Yahudi düşmanı Haman'a verdi. ¹¹ Ona, “Para sende kalsın; o halka da ne istersen yap” dedi.

¹² Birinci ayın on üçüncü günü kralın yazmanları çağrıldı ve Haman'ın buyruğu her ile kendi işaretleriyle ve her halka kendi diliyle yazılarak satraplara, il valilerine ve bütün halk önderlerine gönderildi. Buyruk Kral Ahaşveroş'un adını ve yüzüğünün mührünü taşıyordu. ¹³ Krallığın bütün illerine ulaklar aracılığıyla mektuplar gönderildi. Bu mektuplar, on ikinci ay olan Adar ayının on üçüncü günü, genç, yaşlı, kadın, çocuk, bütün Yahudiler'in bir günde öldürülüp yok edilmesini, kökünün kurutulup mal mülklerinin de yağmalanmasını buyuruyordu. ¹⁴ Bu fermanın metni her ilde yasa olarak duyurulacak ve bütün halklara bildirilecekti. Öyle ki, herkes belirlenen gün için hazır olsun.

* 3:7 “Nisan” ayı o dönemde Mart sonuyla Nisan başlangıcını kapsardı. † 3:9 “On bin talant”: Yaklaşık 345 ton.

¹⁵ Ulaklar kralın buyruğuyla hemen yola çıktılar. Ferman Sus Kalesi'nde de duyuruldu. Sus halkı şaşkınlık içindeyken kral ile Haman oturmuş içki içiyorlardı.

4

Mordekay Ester'den Yardım İstiyor

¹ Mordekay olup bitenleri öğrenince giysilerini yırttı, çula sarınıp başından aşağı kül döktü, yüksek sesle ve acıyla feryat ederek kent merkezine geldi. ² Varıp sarayın kapısında durdu. Çünkü çula sarınmış hiç kimse bu kapıdan içeri giremezdi. ³ Kralın buyruğunun ve fermanının ulaştığı her ilde Yahudiler büyük yas tuttular, ağlayıp feryat ettiler, oruç tuttular. Birçoğu da çula sarınıp kül içinde yattı.

⁴ Hizmetçileriyle haremağaları gelip Mordekay'ın durumunu anlatınca, Kraliçe Ester çok sarsıldı. Çulunu çıkartıp giyinmesi için Mordekay'a giysiler gönderdi, ama Mordekay bunları kabul etmedi. ⁵ Bunun üzerine Ester kralın kendi hizmetine atadığı haremağalarından biri olan Hatak'ı çağırttı; Mordekay'dan ne olup bittiğini ve nedenini öğrenmesini buyurdu. ⁶ Hatak saray kapısının açıldığı kent meydanına, Mordekay'ın yanına gitti. ⁷ Mordekay başına gelen her şeyi ona anlattı. Yahudiler'in yok edilmesi için Haman'ın saray hazinesine vaat ettiği paranın miktarını bile tam tamına ona bildirdi. ⁸ Ester'e gösterip açıklaması için Sus'ta yayımlanan, Yahudiler'in kökünün kurutulmasını isteyen fermanın bir kopyasını da ona verdi. Ester'in krala çıkmasını, ondan merhamet dileyip kendi halkı için yalvarmasını istedi.

⁹ Hatak geri dönüp Mordekay'ın söylediklerini Ester'e bildirdi. ¹⁰ Ester Mordekay'a şu haberi götürmesini buyurdu: ¹¹ “Kralın bütün adamları ve illerinde yaşayan halk biliyor ki, çağrılmadan sarayın iç avlusuna girip kralın yanına yaklaşan her erkek ya da kadın için tek bir ceza vardır. Kral altın asasını uzatıp canlarını bağışlamadıkça bu kişiler ölüme çarptırılır. Ben de otuz gündür kralın huzuruna çağrılmış değilim.”

¹² Ester'in bu sözleri kendisine iletilince, ¹³ Mordekay ona şu yanıtı götürmelerini istedi: “Sarayda yaşadığın için bütün Yahudiler içinde kurtulacak tek kişinin sen olacağını sanma. ¹⁴ Şu anda susarsan, Yahudiler'e yardım ve kurtuluş başka yerden gelecektir; ama sen ve babanın ev halkı yok olacaksınız. Kim bilir, belki de böyle bir gün için kraliçe oldun.”

¹⁵ Bunun üzerine Ester Mordekay'a şu yanıtı gönderdi: ¹⁶ “Git, Sus'taki bütün Yahudiler'i topla; benim için oruç tutun; üç gün, üç gece hiçbir şey yemeyin, içmeyin. Hizmetçilerimle ben de sizin gibi oruç tutacağız. Ardından, kurala aykırı olduğu halde kralın huzuruna çıkacağım; ölürsem ölüyorum.”

¹⁷ Mordekay oradan ayrıldı ve Ester'in söylediği her şeyi yaptı.

5

Ester Dileğini Krala Bildiriyor

¹ Üçüncü gün Ester kraliçe giysilerini kuşanıp sarayın iç avlusunda, taht odasının önünde durdu. Kral bu odanın giriş kapısının karşısındaki tahtında oturuyordu. ² Avluda bekleyen Kraliçe Ester'i görünce onu hoşgörüyü karşılayıp elindeki altın asayı ona doğru uzattı. Ester yaklaşıp asanın ucuna dokundu.

³ Kral ona, “Ne istiyorsun Kraliçe Ester, dileğin ne?” diye sordu. “Krallığın yarısını bile istesen sana verilecektir.”

⁴ Ester, “Kral uygun görüyorsa, bugün kendisi için vereceğim şölene Haman'la birlikte gelsin” diye karşılık verdi.

⁵ Kral adamlarına, “Ester'in isteğini yerine getirmek için Haman'ı hemen çağırın” dedi.

Böylece kralla Haman Ester'in verdiği şölene gittiler. ⁶ Şarap içerlerken kral yine Ester'e sordu: “Söyle, ne istiyorsun? Ne istersen verilecek. Dileğin nedir? Krallığın yarısını bile istesen sana bağışlanacak.”

⁷ Ester, “İsteğim ve dileğim şu” diye yanıtladı, ⁸ “Kral benden hoşnutsa, istediğimi vermek, dileğimi yerine getirmek istiyorsa, kral ve Haman yarın kendileri için vereceğim şölene gelsinler, o zaman kralın sorusunu yanıtlarım.”

Haman'ın Öfkesi

⁹ Haman o gün şölenden mutlu ve sevinçli ayrıldı. Ama Mordekay'ı sarayın kapısında görünce ve onun ayağa kalkmadığını, kendisine saygı göstermediğini farkedince öfkeden kudurdu. ¹⁰ Yine de kendini tuttu ve evine gitti.

Sonra dostlarını ve eşi Zereş'i çağırttı. ¹¹ Onlara sonsuz zenginliğinden, çok sayıdaki oğullarından, kralın, kendisini nasıl onurlandırdığından, öbür önderlerinden ve görevlilerinden üstün tuttuğundan söz etti. ¹² “Üstelik, Kraliçe Ester, verdiği şölene kralın yanı sıra yalnız beni çağırdı” diye ekledi, “Yarınki şölene de kralla birlikte beni davet etti. ¹³ Ne var ki, o Yahudi Mordekay'ı sarayın kapısında otururken gördükçe bunlardan hiçbirinin gözümde değeri kalmıyor.”

¹⁴ Karısı Zereş ve bütün dostları Haman'a şöyle dediler: “Elli arşın* yüksekliğinde bir darağacı kurulsun. Sabah olunca kraldan Mordekay'ı oraya astırmasını iste. Sonra da sevinç içinde kralla birlikte şölene gidersin.”

Haman öneriyi beğendi ve darağacını hemen kurdurdu.

6

Mordekay'ın Onurlandırılması

¹ O gece kralın uykusu kaçtı; tarih kayıtlarının getirilip kendisine okunmasını buyurdu. ² Kayıtlar Kral Ahaşveroş'u öldürmeyi tasarlamış olan iki görevliden söz ediyordu. Kapı nöbetçisi olarak görev yapmış olan Bigtan ve Tereş adındaki bu iki adamı Mordekay ele vermişti.

³ Kral, “Bu yaptıklarından dolayı Mordekay nasıl onurlandırıldı, ona ne ödül verildi?” diye sordu.

Hizmetkârlar, “Onun için hiçbir şey yapılmadı” diye yanıtladılar.

⁴ Kral, “Avluda kim var?” diye sordu. O sırada Haman sarayın dış avlusuna yeni girmişti. Kraldan, hazırlattığı darağacına Mordekay'ın asılmasını isteyecekti.

⁵ Hizmetkârlar krala, “Haman avluda bekliyor” dediler.

Kral, “Buraya gelsin” dedi.

⁶⁻⁸ Haman içeri girince kral ona, “Kralın onurlandırmak istediği biri için ne yapılmalı?” diye sordu.

“Kral benden başka kimi onurlandırmak isteyebilir ki?” diye düşünen Haman şu yanıtı verdi: “Kral onurlandırmak istediği kişi için kendi giydiği bir kral giysisini ve üzerine bindiği sorguçlu atı getirir, ⁹ giysiyi ve atı en üst yöneticilerinden birine verir; o da kralın onurlandırmak istediği kişiyi giydirip atın üstünde kent meydanında gezdirir. Önden giderek, ‘Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle davranılır’ diye bağırır.”

¹⁰ Kral Haman'a, “Hemen git” dedi, “Giysiyle atı al ve söylediklerini kralın kapı görevlisi Yahudi Mordekay için yap. Söylediklerinin hiçbirinde kusur etme.”

¹¹ Böylece Haman giysiyi ve atı aldı, Mordekay'ı giydirip atın üstünde kent meydanında gezdirmeye başladı. Önden giderek, “Kralın onurlandırmak istediği kişiye böyle davranılır” diye bağırıyordu.

¹² Sonra Mordekay saray kapısına döndü. Haman ise utanç içinde başını örterek çabucak evine gitti. ¹³ Başına gelenleri karısı Zereş'e ve bütün dostlarına anlattı.

Karısı Zereş ve danışmanları ona şöyle dediler: “Önünde gerilemeye başladığın Mordekay Yahudi soyundansa, ona gücün yetmeyecek, önünde yok olup gideceksin.”

* 5:14 “Elli arşın”: Yaklaşık 23 m. 6:2 Est.2:21-22

¹⁴ Onlar daha konuşurken, kralın haremağaları gelip Haman'ı apar topar Ester'in vereceği şölene götürdüler.

7

Haman'ın Ölümü

¹ Böylece kral ve Haman, Kraliçe Ester'in şölenine gittiler. ² O gün şarap içerlerken kral Ester'e yine sordu: "İsteğin nedir, Kraliçe Ester? Ne istersen verilecek. Dileğin nedir? Krallığın yarısını bile istesen sana bağışlanacak."

³ Kraliçe Ester şöyle yanıtladı: "Ey kralım, eğer benden hoşnutsan ve uygun görüyorsan, isteğim canımı bağışlaman, dileğim de halkımı esirgemendir. ⁴ Çünkü ben ve halkım öldürülüp yok edilmek, yeryüzünden silinmek üzere satıldık. Eğer köle ve cariye olarak satılmış olsaydık sesimi çıkartmazdım; böyle bir sorun için kralı rahatsız etmek uygun olmazdı."

⁵ Kral Ahaşveroş Kraliçe Ester'e, "Böyle bir şeyi yapmaya cüret eden kim, nerede bu adam?" diye sordu.

⁶ Ester, "Düşmanımız, hasmımız, işte bu kötü Haman'dır!" dedi.

Haman kralla kraliçenin önünde dehşete kapıldı. ⁷ Kral öfkeyle içki masasından kalkıp sarayın bahçesine çıktı. Haman ise Kraliçe Ester'den canını bağışlamasını istemek için içerde kaldı. Çünkü kralın kendisini yok etmeye kararlı olduğunu anlamıştı.

⁸ Kral sarayın bahçesinden şölen salonuna dönünce, Haman'ı Ester'in uzandığı sedire kapanmış olarak gördü ve, "Bu adam sarayda, gözümün önünde kraliçeye bile el uzatmaya mı kalkıyor?" diye bağırdı. Kral sözlerini bitirir bitirmez Haman'ın yüzünü örttüler.

⁹ Krala hizmet eden haremağalarından biri olan Harvona şöyle dedi: "Bakın, kralı uyarıp hayatını kurtaran Mordekay için Haman'ın hazırlattığı elli arşın* yüksekliğindeki darağacı Haman'ın evinin önünde hazır duruyor."

Kral, "Haman o darağacına asılsın!" diye buyurdu. ¹⁰ Böylece Haman Mordekay için hazırlattığı darağacına asıldı; kralın öfkesi de yatıştı.

8

Yahudiler Kurtuluyor

¹ O gün Kral Ahaşveroş Yahudi düşmanı Haman'ın malını mülkünü Kraliçe Ester'e verdi. Ester'in Mordekay'a yakınlığını açıklaması üzerine Mordekay kralın huzuruna kabul edildi. ² Kral, Haman'dan geri almış olduğu mühür yüzüğünü parmağından çıkarıp Mordekay'a verdi. Ester de onu Haman'ın malının mülkünün yöneticisi atadı.

³ Ester yine kralla görüştü. Ağlayarak onun ayaklarına kapandı. Agaklı Haman'ın Yahudiler'e karşı kurduğu düzene ve kötü tasarıya engel olması için yalvardı. ⁴ Kral altın asasını Ester'e doğru uzatınca Ester ayağa kalkıp kralın önünde durdu ⁵ ve şöyle dedi: "Kral benden hoşnutsa ve uygun görüyorsa, benden hoşlanıyorsa ve dileğimi uygun buluyorsa, Agaklı Hammedata oğlu Haman'ın krallığın bütün illerinde yaşayan Yahudiler'in yok edilmesini buyurmak için yazdirdığı mektupları yazılı olarak geçersiz kılsın. ⁶ Halkımın felakete uğradığını görmeye nasıl dayanırım? Soydaşlarımın öldürülmesine tanık olmaya nasıl dayanırım?"

⁷ Kral Ahaşveroş, Kraliçe Ester'e ve Yahudi Mordekay'a, "Bakın" dedi, "Haman'ın malını mülkünü Ester'e verdim ve Yahudiler'i yok etmeyi tasarladığı için Haman'ı darağacına astırdım. ⁸ Ama kral adına yazılmış ve onun yüzüğüyle mühürlenmiş yazıyı kimse geçersiz kılamaz. Bunun için, uygun gördüğünüz biçimde kral adına Yahudi sorunu konusunda şimdi siz yazın ve kralın yüzüğüyle mühürleyin."

* 7:9 "Elli arşın": Yaklaşık 23 m.

⁹ Bunun üzerine üçüncü ay olan Sivan ayının yirmi üçüncü günü kralın yazmanları çağrıldı. Mordekay'ın buyurduğu her şey, Hoddu'dan Kûş'a* dek uzanan bölgedeki yüz yirmi yedi ilde yaşayan Yahudiler'e, satraplara, vali ve önderlere yazıldı. Her il için kendi işaretleri, her halk için kendi dili kullanıldı. Yahudiler'e de kendi alfabelerinde ve kendi dillerinde yazıldı. ¹⁰ Mordekay Kral Ahaşveroş adına yazdırdığı mektupları kralın yüzüğüyle mühürledi ve kralın hizmetinde kullanılmak üzere yetiştirilen atlara binmiş ulaklarla her yere gönderdi.

¹¹ Kral mektuplarda Yahudiler'e bütün kentlerde toplanma ve kendilerini koruma hakkını veriyordu. Ayrıca kendilerine, çocuklarına ve kadınlarına saldırabilecek herhangi bir düşman halkın ya da ilin silahlı güçlerini öldürüp yok etmelerine, kökünü kurutmalarına ve mallarını mülklerini yağmalamalarına izin veriyordu. ¹² Bu izin Kral Ahaşveroş'un bütün illerinde tek bir gün –on ikinci ayın, yani Adar ayının on üçüncü günü– geçerli olacaktı. ¹³ Bütün halklara duyurulan bu fermanın metni her ilde yasa yerine geçecekti. Böylece Yahudiler belirlenen gün düşmanlarından öç almaya hazır olacaktı.

¹⁴ Kralın hizmetindeki atlara binen ulaklar, kralın buyruğuna uyarak hemen dörtlü yola koyuldular. Ferman Sus Kalesi'nde de okundu.

¹⁵ Mordekay, lacivert ve beyaz bir krallık giysisiyle, başında büyük bir altın taç ve sırtında ince ketenden mor bir pelerinle kralın huzurundan ayrıldı. Sus Kenti sevinç çığlıklarıyla yankılandı. ¹⁶ Yahudiler için aydınlık ve sevinç, mutluluk ve onur dolu günler başlamıştı. ¹⁷ Kralın buyruğu ve fermanı ulaştığı her ilde ve her kentte Yahudiler arasında sevinç ve mutluluğa yol açtı. Şölenler düzenlendi, bir bayram havası doğdu. Ülkedeki halklardan çok sayıda kişi Yahudi oldu; çünkü Yahudi korkusu hepsini sarmıştı.

9

Yahudiler'in Zaferi

¹ Kralın buyruğu ve fermanı, on ikinci ay olan Adar ayının on üçüncü günü yerine getirilecekti. Yahudi düşmanları o gün Yahudiler'i alt etmeyi ummuşlardı, ama tam tersi oldu; Yahudiler kendilerinden nefret edenleri alt ettiler. ² Yahudiler kendilerini yok etmeyi tasarlayanlara saldırmak üzere Kral Ahaşveroş'un bütün illerindeki kentlerde bir araya geldiler. Hiç kimse onlara karşı koyamadı. Çünkü Yahudi korkusu bütün halkları sarmıştı. ³ İl önderleri, satraplar, valiler ve kralın memurları, Mordekay'dan korktukları için Yahudiler'i desteklediler. ⁴ Mordekay sarayda güçlü biriydi artık; ünü bütün illere ulaşmıştı. Gücü gittikçe artıyordu.

⁵ Yahudiler bütün düşmanlarını kılıçtan geçirdiler, öldürdüler, yok ettiler. Kendilerinden nefret edenlere dilediklerini yaptılar. ⁶ Sus Kalesi'nde beş yüz kişiyi öldürüp yok ettiler. ⁷⁻¹⁰ Yahudi düşmanı Hammedata oğlu Haman'ın on oğlunu –Parşandata, Dalfon, Aspata, Porata, Adalya, Aridata, Parmaşa, Arisay, Ariday ve Vayzata'yı– öldürdüler. Ama yağmaya girişmediler.

¹¹ Sus Kalesi'nde öldürülenlerin sayısı aynı gün krala bildirildi. ¹² O da Kraliçe Ester'e, “Yahudiler Sus Kalesi'nde Haman'ın on oğlu dahil beş yüz kişiyi öldürüp yok etmişler” dedi, “Kim bilir, öbür illerimde neler yapmışlardır? İstedğin nedir, sana vereyim; başka dileğin var mı, yerine getirilecektir.”

¹³ Ester, “Eğer kral uygun görüyorsa, Sus'taki Yahudiler bugünkü fermanını yarın da uygulansınlar” dedi, “Haman'ın on oğlunun cesetleri de darağacına asılsın.”

¹⁴ Kral bu isteklerin yerine getirilmesini buyurdu. Sus'ta ferman çıkarıldı ve Haman'ın on oğlu asıldı. ¹⁵ Sus'taki Yahudiler Adar ayının on dördüncü günü yeniden toplanarak kentte üç yüz kişi daha öldürdüler; ama yağmaya girişmediler.

* 8:9 “Hoddu'dan Kûş'a”: Bugünkü Pakistan'dan Sudan'a.

¹⁶ Krallığın illerinde yaşayan öbür Yahudiler de canlarını korumak ve düşmanlarından kurtulmak için bir araya geldiler. Kendilerinden nefret edenlerden yetmiş beş bin kişiyi öldürdüler, ama yağmaya girişmediler. ¹⁷ Bütün bunlar Adar ayının on üçüncü günü oldu. Yahudiler on dördüncü gün dinlendiler ve o günü şölen ve eğlence günü ilan ettiler.

Purim Kutlamaları

¹⁸ Sus'taki Yahudiler ise kendilerini savunmak için on üçüncü ve on dördüncü günler bir araya geldiler. On beşinci gün de dinlendiler. O günü şölen ve eğlence günü ilan ettiler. ¹⁹ Taşradaki kentlerde yaşayan Yahudiler işte bu nedenle Adar ayının on dördüncü gününü şölen ve eğlence günü olarak kutlarlar ve birbirlerine yemek sunarlar.

²⁰ Mordekay bu olayları kayda geçirdi. Ardından Kral Ahaşveroş'un uzak, yakın bütün illerinde yaşayan Yahudiler'e mektuplar gönderdi. ²¹ Her yıl Adar ayının on dördüncü ve on beşinci günlerini kutlamalarını buyurdu. ²² Çünkü o günler, Yahudiler'in düşmanlarından kurtulduğu günlerdir. O ay kederlerinin sevince, yaslarının mutluluğa dönüştüğü aydır. Mordekay o günlerde şölenler düzenleyip eğlenmelerini, birbirlerine yemek sunmalarını, yoksullara armağanlar vermelerini buyurdu.

²³ Böylece Yahudiler, Mordekay'ın buyruğunu kabul ederek başlattıkları kutlamaları sürdürdüler. ²⁴ Çünkü bütün Yahudiler'in düşmanı Agaklı Hammedata oğlu Haman onları yok etmek için düzen kurmuştu. Onları ezip yok etmek için pur, yani kura çekmişti. ²⁵ Ama kral durumu öğrenince, Haman'ın Yahudiler'e karşı kurduğu düzen geri tepti; kral, Haman'ın ve oğullarının darağacına asılmaları için yazılı buyruklar verdi. ²⁶⁻²⁷ Pur sözcüğünden ötürü bu günlere Purim* adı verildi. Böylece Yahudiler, Mordekay'ın mektubunda yazılı olanlardan, görüp geçirdiklerinden ve başlarına gelenlerden ötürü bu iki günü buyrulduğu biçimde ve günlerde her yıl kutlamayı kabul ettiler. Bu gelenek kendileri için, soylarından olanlar ve onlara katılan herkes için geçerli olacaktı. ²⁸ Böylece bu günler her ilde, her kentte ve her ailede kuşaktan kuşağa anımsanacak ve kutlanacaktı. Purim günleri Yahudiler için son bulmayacak ve bu günlerin anısı kuşaklar boyu sürecekti.

²⁹ Avihayil'in kızı Kraliçe Ester ve Yahudi Mordekay Purim'le ilgili bu ikinci mektubu tam yetkiyle yazıp uygulamaya koydular. ³⁰ Mordekay, Ahaşveroş'un egemenliği altındaki yüz yirmi yedi ilde yaşayan Yahudiler'e esenlik ve güvenlik dilekleriyle dolu mektuplar gönderdi. ³¹ Kraliçe Ester'le birlikte daha önce kararlaştırdıkları gibi, Purim günlerini belirlenen tarihte kutlamalarını buyuruyordu. Bu kutlamalara kendilerinin de, soylarından gelenlerin de katılmalarını, oruç tutmada ve ağıt yakmada belirlenen kurallara uymalarını istedi. ³² Purim'e ilişkin bu düzenlemeler Ester'in buyruğuyla onaylandı ve kayda geçirildi.

10

Ahaşveroş ve Mordekay'a Övgü

¹ Kral Ahaşveroş ülkeyi en uzak kıyılarına dek haraca bağlamıştı.

² Büyüklüğü, kahramanlıkları ve Mordekay'ı her bakımdan nasıl onurlandırdığı Pers ve Med krallarının tarihinde yazılıdır. ³ Yahudi Mordekay, Kral Ahaşveroş'tan sonra ikinci adam olmuştu. Yahudi soydaşları arasında saygı gören ve çoğunluk tarafından sevilen biriydi. Çünkü halkının iyiliğini düşünüyor, bütün soydaşlarının esenliği için çaba gösteriyordu.

EYÜP

GİRİŞ

Eyüp Kitabı büyük felakete uğrayan doğru bir adamın çektiği acıları anlatır. Eyüp bütün çocuklarını, malını mülkünü yitirir, korkunç bir hastalığa yakalanır. Kitap, Eyüp ve üç arkadaşının bu felaketlere karşı gösterdikleri tepkiyi karşılıklı üç konuşmayla açıklamaktadır. İnsanlara yaklaşımı tartışılan Tanrı'nın bizzat kendisi sonunda Eyüp'e görünüyor.

Arkadaşları Eyüp'ün çektiği acıyı geleneksel dini kavramlarla açıklıyor. Tanrı'nın her zaman iyiliği ödüllendirip kötülüğü cezalandırdığını varsayıyor, Eyüp'ün günah işlediği için bu acıları çektiğini düşünüyorlar. Ama bu düşünce Eyüp'ün durumunu açıklamak için çok yetersiz kalıyor. Eyüp bu acımasız cezayı hak etmemiştir. Çünkü alışılmışın ötesinde iyi ve doğru bir insandır. Kendisi gibi birisinin başına bu denli kötülük gelmesine Tanrı'nın nasıl izin verdiğini anlayamıyor, Tanrı'ya cesurca meydan okuyor. İmanını yitirmiyor, ama Tanrı'nın önünde aklanıp yeniden iyi insan olarak onuruna kavuşmak istiyor.

Tanrı Eyüp'ün sorularına yanıt vermez, ama ilahi güç ve bilgeliğinin şiirselliğiyle imanına karşılık verir. O zaman Eyüp Tanrı'nın yücelik ve bilgeliğini kabul eder, öfkeli ve kaba sözlerden ötürü tövbe eder.

Kitap, sonuç olarak Eyüp'ün eski gönencine nasıl kavuştuğunu, hatta daha da zengin olduğunu anlatır. Tanrı Eyüp'ün çektiği acıların nedenini anlamayan arkadaşlarını azarlar. Yalnız Eyüp Tanrı'nın üstünlüğünü sezebilmiştir.

Ana Hatlar:

1:1-2:13 Öndeyiş

3:1-31:40 Eyüp ve üç arkadaşı

a. 3:1-26 Eyüp'ün yakınması

b. 4:1-14:22 İlk karşılıklı konuşma

c. 15:1-21:34 İkinci karşılıklı konuşma

ç. 22:1-27:23 Üçüncü karşılıklı konuşma

d. 28:1-28 Bilgeliğe övgü

e. 29:1-31:40 Eyüp'ün son söyledikleri

32:1-37:24 Elihu'nun konuşması

38:1-42:6 Tanrı'nın Eyüp'e yanıtı

42:7-17 Sonsöz

¹ Üs ülkesinde Eyüp adında bir adam yaşardı. Kusursuz, doğru bir adamdı. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınırdı. ² Yedi oğlu, üç kızı vardı. ³ Yedi bin koyuna, üç bin deveye, beş yüz çift öküz, beş yüz çift eşe ve pek çok köleye sahipti. Doğudaki insanların en zengini oydu.

⁴ Oğulları sırayla evlerinde şölen verir, birlikte yiyip içmek için üç kızkardeşlerini de çağırırlardı. ⁵ Bu şölen dönemi bitince Eyüp onları çağırıp kutsardı. Sabah erkenden kalkar, “Çocuklarım günah işlemiş, içlerinden Tanrı'ya sövmüş olabilirler” diyerek her biri için yakmalık sunu sunardı. Eyüp hep böyle yapardı.

Eyüp'ün İlk Sınavı

⁶ Bir gün ilahi varlıklar* RAB'bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde, Şeytan da onlarla geldi. ⁷ RAB Şeytan'a, “Nereden geliyorsun?” dedi.

Şeytan, “Dünyada gezip dolaşmaktan” diye yanıtladı.

* 1:6 “İlahi varlıklar”: İbranice “Tanrı oğulları”.

⁸ RAB, “Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?” dedi, “Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınır.”

⁹ Şeytan, “Eyüp Tanrı'dan boşuna mı korkuyor?” diye yanıtladı. ¹⁰ “Onu, ev halkını, sahip olduğu her şeyi sen çitle çevirip korumadın mı? Elleriyle yaptığı her şeyi bereketli kıldın. Sürüleri bütün ülkeye yayıldı. ¹¹ Ama elini uzatır da sahip olduğu her şeyi yok edersen, yüzüne karşı sövecektir.”

¹² RAB Şeytan'a, “Peki” dedi, “Sahip olduğu her şeyi senin eline bırakıyorum, yalnız kendisine dokunma.” Böylece Şeytan RAB'bin huzurundan ayrıldı.

¹³ Bir gün Eyüp'ün oğullarıyla kızları ağabeylerinin evinde yemek yiyip şarap içerken ¹⁴ bir ulak gelip Eyüp'e şöyle dedi: “Öküzler çift sürüyor, eşekler onların yanında otliyordu. ¹⁵ Sabahlılar baskın yaptı, hepsini alıp götürdü. Uşakları kılıçtan geçirdiler. Yalnız ben kaçıp kurtuldum sana durumu bildirmek için.”

¹⁶ O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, “Tanrı ateş yağdırdı” dedi, “Koyunlarla uşakları yakıp küle çevirdi. Yalnızca ben kaçıp kurtuldum durumu sana bildirmek için.”

¹⁷ O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, “Kildaniler* üç bölük halinde develere saldırdı” dedi, “Hepsini alıp götürdüler, uşakları kılıçtan geçirdiler. Yalnızca ben kurtuldum durumu sana bildirmek için.”

¹⁸ O daha sözünü bitirmeden başka bir ulak gelip, “Oğullarınla kızların ağabeylerinin evinde yemek yiyip şarap içerken ¹⁹ ansızın çölden şiddetli bir rüzgar esti” dedi, “Evin dört köşesine çarptı; ev gençlerin üzerine yıkıldı, hepsi öldü. Yalnız ben kurtuldum durumu sana bildirmek için.”

²⁰ Bunun üzerine Eyüp kalktı, kaftanını yırtıp saçını sakalını kesti, yere kapanıp tapındı.

²¹ Dedi ki,

“Bu dünyaya çıplak geldim, çıplak gideceğim.

RAB verdi, RAB aldı,

RAB'bin adına övgüler olsun!”

²² Bütün bu olaylara karşın Eyüp günah işlemedi ve Tanrı'yı suçlamadı.

2

Eyüp'ün İkinci Sınavı

¹ Başka bir gün ilahi varlıklar RAB'bin huzuruna çıkmak için geldiklerinde Şeytan da RAB'bin huzuruna çıkmak için onlarla gelmişti. ² RAB Şeytan'a, “Nereden geliyorsun?” dedi.

Şeytan, “Dünyada gezip dolaşmaktan” diye yanıtladı.

³ RAB, “Kulum Eyüp'e bakıp da düşündün mü?” dedi, “Çünkü dünyada onun gibisi yoktur. Kusursuz, doğru bir adamdır. Tanrı'dan korkar, kötülükten kaçınır. Senin kışkırtmaların sonucunda onu boş yere yıkıma uğrattım, ama o doğruluğunu hâlâ sürdürüyor.”

⁴ “Cana can!” diye yanıtladı Şeytan, “İnsan canı için her şeyini verir. ⁵ Elini uzat da, onun etine, kemiğine dokun, yüzüne karşı sövecektir.”

⁶ RAB, “Peki” dedi, “Onu senin eline bırakıyorum. Yalnız canına dokunma.”

⁷ Böylece Şeytan RAB'bin huzurundan ayrıldı. Eyüp'ün bedeninde tepeden tırnağa kadar kötü çibanlar çıkardı. ⁸ Eyüp çibanlarını kaşımak için bir çömlek parçası aldı. Kül içinde oturuyordu.

⁹ Karısı, “Hâlâ doğruluğunu sürdürüyor musun?” dedi, “Tanrı'ya söv de öl bari!”

¹⁰ Eyüp, “Aptal kadınlar gibi konuşuyorsun” diye karşılık verdi, “Nasıl olur? Tanrı'dan gelen iyiliği kabul edelim de kötülüğü kabul etmeyelim mi?”

Bütün bu olaylara karşın Eyüp'ün ağzından günah sayılabilecek bir söz çıkmadı.

Eyüp'ün Üç Arkadaşı

¹¹ Eyüp'ün üç dostu –Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildat, Naamalı Sofar– Eyüp'ün başına gelen bunca kötülüğü duyunca kalkıp bir araya geldiler. Acısını paylaşmak, onu avutmak için yanına gitmek üzere anlaştılar. ¹² Uzaktan onu tanıyamadılar; yüksek sesle ağlayıp kaftanlarını yırtarak başlarına toprak saçtılar. ¹³ Yedi gün yedi gece onunla birlikte yere oturdular. Kimse ağzını açmadı, çünkü ne denli acı çektiğini görüyorlardı.

3

Eyüp Konuşuyor

¹⁻² Sonunda Eyüp ağzını açtı ve doğduğu güne lanet edip şöyle dedi:

- ³ “Doğduğum gün yok olsun,
‘Bir öğül doğdu’ denen gece yok olsun!
- ⁴ Karanlığa bürünsün o gün,
Yüce Tanrı onunla ilgilenmesin,
Üzerine ışık doğmasın.
- ⁵ Karanlık ve ölüm gölgesi sahip çıksın o güne,
Bulut çöksün üzerine;
Işığını karanlık söndürsün.
- ⁶ Zifiri karanlık yutsun o geceyi,
Yılın günleri arasında sayılmasın,
Aylardan hiçbirine girmesin.
- ⁷ Kısır olsun o gece,
Sevinç sesi duyulmasın içinde.
- ⁸ Günleri lanetleyenler,
Livyatan'ı* uyandırmaya hazır olanlar,
O günü lanetlesin.
- ⁹ Akşamının yıldızları kararsın,
Boş yere aydınlığı beklesin,
Tan atışını görmesin.
- ¹⁰ Çünkü sıkıntı yüzü görmemem için
Anamın rahminin kapılarını üstüme kapamadı.
- ¹¹ “Neden doğarken ölmedim,
Rahimden çıkarken son soluğumu vermedim?
- ¹² Neden beni dizler,
Emeyim diye memeler karşıladı?
- ¹³ Çünkü şimdi huzur içinde yatmış,
Uyuyup dinlenmiş olurdum;
- ¹⁴ Yaptırdıkları kentler şimdi viran olan
Dünya kralları ve danışmanlarıyla birlikte,
- ¹⁵ Evlerini gümüşle dolduran
Altın sahibi önderlerle birlikte.
- ¹⁶ Neden düşük bir çocuk gibi,
Gün yüzü görmemiş yavrular gibi toprağa gömülmedim?
- ¹⁷ Orada kötüler kargaşayı bırakır,
Yorgunlar rahat eder.
- ¹⁸ Tutsaklar huzur içinde yaşar,
Angaryacının sesini duymazlar.

- 19 Küçük de büyük de oradadır,
Köle efendisinden özgürdür.
- 20 “Niçin sıkıntı çekenlere ışık,
Acı içindekilere yaşam verilir?
21 Oysa onlar gelmeyen ölümü özler,
Onu define arar gibi ararlar;
22 Mezara kavuşunca
Neşeden coşar, sevinç bulurlar.
23 Neden yaşam verilir nereye gideceğini bilmeyen insana,
Çevresini Tanrı'nın çitle çevirdiği kişiye?
24 Çünkü iniltim ekmekten önce geliyor,
Su gibi dökülmekte feryadım.
25 Korktuğum,
Çekindiğim başıma geldi.
26 Huzur yok, sükûnet yok, rahat yok,
Yalnız kargaşa var.”

4

Elifaz

- 1 Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:
- 2 “Biri sana bir şey söylemeye çalışsa gücenir misin?
Kim konuşmadan durabilir?
3 Evet, pek çoklarına sen ders verdin,
Zayıf elleri güçlendirdin,
4 Tökezleyeni senin sözlerin ayakta tuttu,
Titreyen dizleri sen pekiştirdin.
5 Ama şimdi senin başına gelince gücüne gidiyor,
Sana dokununca yılgınlığa düşüyorsun.
6 Senin güvendiğin Tanrı'dan korkun değil mi,
Umudun kusursuz yaşamında değil mi?
7 “Düşün biraz: Hangi suçsuz yok oldu,
Nerede doğrular yıkıma uğradı?
8 Benim gördüğüm kadarıyla, fesat sürenler,
Kötülük tohumu ekenler ettiklerini biçiyor.
9 Tanrı'nın soluğuyla yok oluyor,
Öfkesinin rüzgarıyla tükeniyorlar.
10 Aslanın kükremesi, homurtusu kesildi,
Dişleri kırıldı genç aslanların.
11 Aslan av bulamadığı için yok oluyor,
Dişi aslanın yavruları dağılıyor.
12 “Bir söz gizlice erişti bana,
Fısıltısı kulağıma ulaştı.
13 Gece rüyaların doğurduğu düşünceler içinde,
İnsanları ağır uyku bastığı zaman,
14 Beni dehşet ve titreme aldı,

- Bütün kemiklerimi sarstı.
 15 Önümden bir ruh geçti,
 Tüylerim ürperdi.
 16 Durdu, ama ne olduğunu seçemedim.
 Bir suret duruyordu gözümün önünde,
 Çıt çıkmazken bir ses duydum:
 17 ‘Tanrı karşısında insan doğru olabilir mi?
 Kendisini yaratanın karşısında temiz çıkabilir mi?
 18 Bakın, Tanrı kullarına güvenmez,
 Meleklerinde hata bulur da,
 19 Çamur evlerde oturanlara,
 Mayası toprak olanlara,
 Güveden kolay ezilenlere mi güvenir?
 20 Ömürleri sabahtan akşama varmaz,
 Kimse farkına varmadan sonsuza dek yok olurlar.
 21 İçlerindeki çadır ipleri çekilince,
 Bilgelikten yoksun olarak ölüp giderler.’

5

- 1 “Haydi çağır, seni yanıtlayan çıkacak mı?
 Meleklerin hangisine yöneleceksin?
 2 Aptalı üzüntü öldürür,
 Budalayı kıskançlık bitirir.
 3 Ben aptalın kök saldığını görünce,
 Hemen yurduna lanet ettim.
 4 Çocukları güvenlikten uzak,
 Mahkeme kapısında ezilir,
 Savunan çıkmaz.
 5 Ürününü açlar yer,
 Dikenler arasındakini bile toplarlar;
 Mallarını susamışlar* yutmak ister.
 6 Çünkü dert topraktan çıkmaz,
 Sıkıntı yerden bitmez.
 7 Havaya uçuşan kıvılcımlar gibi
 Sıkıntı çekmek için doğar insan.
 8 “Oysa ben Tanrı'ya yönelir,
 Davamı O'na bırakırdım.
 9 Anlayamadığımız büyük işler,
 Sayısız şaşılasi işler yapan O'dur.
 10 Yeryüzüne yağmur yağdırır,
 Tarlalara sular gönderir.
 11 Düşkünleri yükseltir,
 Yaşlıları esenliğe çıkarır.
 12 Kurnazların oyununu bozar,
 Düzenlerini gerçekleştiremesinler diye.
 13 Bilgeleri kurnazlıklarında yakalar,
 Düzenbazların oyunu son bulur.

* 5:5 Süryanice ve Vulgata “Susamışlar”, Masoretik metin “Tuzak”. 5:13 1Ko.3:19

- 14 Gündüz karanlığa toslar,
Öğlen, geceymiş gibi el yordamıyla ararlar.
- 15 Yoksulu onların kılıç gibi ağzından
Ve güçlünün elinden O kurtarır.
- 16 Yoksul umutlanır,
Haksızlık ağzını kapar.
- 17 “İşte, ne mutlu Tanrı'nın eğittiği insana!
Bu yüzden Her Şeye Gücü Yeten'in yola getirişini küçümseme.
- 18 Çünkü O hem yaralar hem sarar,
O incitir, ama elleri sağaltır.
- 19 Altı kez sıkıntıya düşsen seni kurtarır,
Yedinci kez de sana zarar vermez.
- 20 Kıtlıkta ölümden,
Savaşta kılıçtan seni O koruyacak.
- 21 Kamçılaman dillerden uzak kalacak,
Yıkım gelince korkmayacaksın.
- 22 Yıkıma, açlığa gülüp geçecek,
Yabanıl hayvanlardan ürkmeyeceksin.
- 23 Çünkü tarladaki taşlarla anlaşacaksın,
Yabanıl hayvanlar seninle barışacak.
- 24 Çadırının güvenlik içinde olduğunu bilecek,
Yurdunu yoklayınca eksik bulmayacaksın.
- 25 Çocuklarının çoğalacağını bileceksin,
Soyun ot gibi bitecek.
- 26 Zamanında toplanan demetler gibi,
Mezara dinç gireceksin.
- 27 “İşte araştırdık, doğrudur,
Onun için bunu dinle ve belle.”

6

Eyüp

- 1 Eyüp şöyle yanıtladı:
- 2 “Keşke üzüntüm tartılabilse,
Acım teraziye konabilseydi!
- 3 Denizlerin kumundan ağır gelirdi,
Bu yüzden abuk sabuk konuştum.
- 4 Çünkü Her Şeye Gücü Yeten'in okları içimde,
Ruhum onların zehirini içiyor,
Tanrı'nın dehşetleri karşıma dizildi.
- 5 Otu olan yaban eşiği anırır mı,
Yemi olan öküz böğürür mü?
- 6 Tatsız bir şey tuzsuz yenir mi,
Yumurta akında tat bulunur mu?
- 7 Böyle yiyeceklere dokunmak istemiyorum,
Beni hasta ediyorlar.

- 8 “Keşke dileğim yerine gelse,
Tanrı özlediğimi bana verse!
- 9 Kerem edip beni ezse,
Elini çabuk tutup yaşam bağımı kesse!
- 10 Yine avunur,
Amansız derdime karşın sevinirdim,
Çünkü Kutsal Olan'ın sözlerini yadsımadım.
- 11 Gücüm nedir ki, bekleyeyim?
Sonum nedir ki, sabredeyim?
- 12 Taş kadar güçlü müyüm,
Etim tunçtan mı?
- 13 Çaresiz kalınca
Kendimi kurtaracak gücüm mü olur?
- 14 “Kederli insana dost sevgisi gerekir,
Her Şeye Gücü Yeten'den korkmaktan vazgeçse bile.
- 15 Kardeşlerim kuru bir dere gibi beni aldattı;
Hani gürül gürül akan dereler vardır,
- 16 Eriyen buzlarla taşan,
Kar sularıyla beslenen,
- 17 Ama kurak mevsimde akmayan,
Sıcakta yataklarında tükenen dereler..
İşte öyle aldattılar beni.
- 18-19 O dereler için kervanlar yolundan sapar,
Çöle çıkıp yok olurlar.
Tema'nın kervanları su arar,
Saba'dan gelen yolcular umutla bakar.
- 20 Ama oraya varınca umut bağladıkları için utanır,
Hayal kırıklığına uğrarlar.
- 21 Artık siz de bir hiç oldunuz,
Dehşete kapılıp korkuyorsunuz.
- 22-23 ‘Benim için bir şey verin’
Ya da, ‘Rüşvet verip
Beni düşmanın elinden kurtarın,
Acımasızların elinden alın’ dedim mi?
- 24 “Bana öğretin, susayım,
Yanlışımı gösterin.
- 25 Doğru söz acıdır!
Ama tartışmalarınız neyi kanıtlıyor?
- 26 Sözlerimi düzeltmek mi istiyorsunuz?
Çaresizin sözlerini boş laf mı sayıyorsunuz?
- 27 Öksüzün üzerine kura çeker,
Arkadaşınızın üzerine pazarlık ederdiniz.
- 28 “Şimdi lütfedip bana bakın,
Yüzünüze karşı yalan söyleyecek değilim ya.
- 29 Bırakın artık, haksızlık etmeyin,
Bir daha düşünün, davamda haklıyım.
- 30 Ağzımdan haksız bir söz çıkıyor mu,

Damağım kötü niyeti ayırt edemiyor mu?

7

- 1 “Yeryüzünde insan yaşamı savaşı andırmıyor mu,
Günleri gündelikçinin günlerinden farklı mı?
- 2 Gölgeyi özleyen köle,
Ücretini bekleyen gündelikçi gibi,
- 3 Miras olarak bana boş aylar verildi,
Payıma sıkıntılı geceler düştü.
- 4 Yatarken, ‘Ne zaman kalkacağım’ diye düşünüyorum,
Ama gece uzadıkça uzuyor,
Gün doğana dek dönüp duruyorum.
- 5 Bedenimi kurt, kabuk kaplamış,
Çatlayan derimden irin akıyor.
- 6 “Günlerim dokumacının mekiğinden hızlı,
Umutsuz tükenmekte.
- 7 Ey Tanrı, yaşamımın bir soluk olduğunu anımsa,
Gözüm bir daha mutluluk yüzü görmeyecek.
- 8 Şu anda bana bakan gözler bir daha beni görmeyecek,
Senin gözlerin üzerimde olacak,
Ama ben yok olacağım.
- 9 Bir bulutun dağılıp gitmesi gibi,
Ölümler diyarına inen bir daha çıkmaz.
- 10 Bir daha evine dönmez,
Bulunduğu yer artık onu tanımaz.
- 11 “Bu yüzden sessiz kalmayacak,
İçimdeki sıkıntıyı dile getireceğim;
Canımın acısıyla yakınacağım.
- 12 Ben deniz ya da deniz canavarı mıyım ki,
Başıma bekçi koydun?
- 13 Yatağım beni rahatlatır,
Döşeğim acılarımı dindirir diye düşündüğümde,
- 14 Beni düşlerle korkutuyor,
Görüntülerle yıldırıyorsun.
- 15 Öyle ki, boğulmayı,
Ölmeyi şu yaşama yeğliyorum.
- 16 Yaşamımdan tiksiniyor,
Sonsuza dek yaşamak istemiyorum;
Çek elini benden, çünkü günlerimin anlamı kalmadı.
- 17 “İnsan ne ki, onu büyütesin,
Üzerinde kafa yorasın,
- 18 Her sabah onu yoklayasın,
Her an onu sinayasın?
- 19 Gözünü üzerimden hiç ayırmayacak mısın,
Tükürüğümü yutacak kadar bile beni rahat bırakmayacak mısın?

- 20 Güناه işledimse, ne yaptım sana,
Ey insan gözcüsü?
Niçin beni kendine hedef seçtin?
Sana yük mü oldum?
- 21 Niçin isyanımı bağışlamaz,
Suçumu affetmezsin?
Çünkü yakında toprağa gireceğim,
Beni çok arayacaksın, ama ben artık olmayacağım.”

8

Bildat

- 1 Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:
- 2 “Ne zamana dek böyle konuşacaksın?
Sözlerin sert rüzgar gibi.
- 3 Tanrı adaleti saptırır mı,
Her Şeye Gücü Yeten doğru olanı çarpıtır mı?
- 4 Oğulların ona karşı günah işlediyse,
İsyanlarının cezasını vermiştir.
- 5 Ama sen gayretle Tanrı'yı arar,
Her Şeye Gücü Yeten'e yalvarırsan,
- 6 Temiz ve doğruysan,
O şimdi bile senin için kolları sıvayıp
Seni hak ettiğin yere geri getirecektir.
- 7 Başlangıcın küçük olsa da,
Sonun büyük olacak.
- 8 “Lütfen, önceki kuşaklara sor,
Atalarının neler öğrendiğini iyice araştıır.
- 9 Çünkü biz daha dün doğduk, bir şey bilmeyiz,
Yeryüzündeki günlerimiz sadece bir gölge.
- 10 Onlar sana anlatıp öğretmeyecek,
İçlerindeki sözleri dile getirmeyecek mi?
- 11 “Bataklık olmayan yerde karnış biter mi?
Susuz yerde saz büyür mü?
- 12 Henüz yeşilken, kesilmeden,
Otlardan önce kururlar.
- 13 Tanrı'yı unutan herkesin sonu böyledir,
Tanrısız insanın umudu böyle yok olur.
- 14 Onun güvendiği şey kırılır,
Dayanağı ise bir örümcek ağıdır.
- 15 Örümcek ağına yaslanır, ama ağ çöker,
Ona tutunur, ama ağ taşımaz.
- 16 Tanrısızlar güneşte iyi sulanmış bitkiyi andırır,
Dalları bahçenin üzerinden aşar;
- 17 Kökleri taş yığınınna sarılır,
Çakılların arasında yer aranır.
- 18 Ama yerinden sökülürse,
Yeri, ‘Seni hiç görmedim’ diyerek onu yadsır.

- 19 İşte sevinci böyle son bulur,
Yerinde başka bitkiler biter.
- 20 “Tanrı kusursuz insanı reddetmez,
Kötülük edenlerin elinden tutmaz.
- 21 O senin ağzını yine gülüşle,
Dudaklarını sevinç haykırışıyla dolduracaktır.
- 22 Düşmanlarını utanç kaplayacak,
Kötülerin çadırı yok olacaktır.”

9

Eyüp

- 1 Eyüp şöyle yanıtladı:
- 2 “Biliyorum, gerçekten öyledir,
Ama Tanrı'nın önünde insan nasıl haklı çıkabilir?
- 3 Biri O'nunla tartışmak istese,
Binde bir bile O'na yanıt veremez.
- 4 O'nun bilgisi derin, gücü eşsizdir,
Kim O'na direndi de ayakta kaldı?
- 5 O dağları yerinden oynatır da,
Dağlar farkına varmaz,
Öfkeyle altüst eder onları.
- 6 Dünyayı yerinden oynatır,
Direklerini titretir.
- 7 Güneşe buyruk verir, doğmaz güneş,
Yıldızları mühürler.
- 8 O'dur tek başına gökleri geren,
Denizin dalgaları üzerinde yürüyen.
- 9 Büyük Ayı'yı, Oryon'u, Ülker'i,
Güney takımyıldızlarını yaratan O'dur.
- 10 Anlayamadığımız büyük işler,
Sayısız şaşılasi işler yapan O'dur.
- 11 İşte, yanımdan geçer, O'nu göremem,
Geçip gider, farkına bile varmam.
- 12 Evet, O avını kaparsa, kim O'nu durdurabilir?
Kim O'na, ‘Ne yapıyorsun’ diyebilir?
- 13 Tanrı öfkesini dizginlemez,
Rahav'ın* yardımcıları bile
O'nun ayağına kapanır.
- 14 “Nerde kaldı ki, ben O'na yanıt vereyim,
O'nunla tartışmak için söz bulayım?
- 15 Haklı olsam da O'na yanıt veremez,
Merhamet etmesi için yargıcıma yalvarırdım ancak.
- 16 O'nu çağırırsam, O da bana yanıt verseydi,
Yine de inanmazdım sesime kulak verdiğine.
- 17 O beni kasırgayla eziyor,
Nedensiz yaralarımı çoğaltıyor.

9:9 Eyü.38:31; Amo.5:8 * 9:13 “Rahav”: Kenan efsanelerinde geçen kaos ve kötülük güçlerini simgeleyen bir deniz canavarı.

- 18 Soluk almama izin vermiyor,
Ancak beni acıya doyuruyor.
- 19 Sorun güç sorunuysa, O güçlüdür!
Adalet sorunuysa, kim O'nu mahkemeye çağırabilir?
- 20 Suçsuz olsam ağzım beni suçlar,
Kusursuz olsam beni suçlu çıkarır.
- 21 “Kusursuz olsam da kendime aldındığım yok,
Yaşamımı hor görüyorum.
- 22 Hepsi bir, bu yüzden diyorum ki,
‘O suçluyu da suçsuzu da yok ediyor.’
- 23 Kırbaç ansızın ölüm saçınca,
O suçsuzların sıkıntısıyla eğlenir.
- 24 Dünya kötülerin eline verilmiş,
Yargıçların gözünü kapayan O'dur.
O değilse, kimdir?
- 25 “Günlerim koşucudan çabuk,
İyilik görmeden geçmekte.
- 26 Kamış sandal gibi kayıp gidiyor,
Avının üstüne süzülen kartal gibi.
- 27 ‘Acılarımı unutayım,
Üzgün çehremi değiştirip gülümseyeyim’ desem,
- 28 Bütün dertlerimden yılarım,
Çünkü beni suçsuz saymayacağını biliyorum.
- 29 Madem suçlanacağım,
Neden boş yere uğraşayım?
- 30 Sabun otuyla yıkansam,
Ellerimi kül suyuyla temizlesem,
- 31 Beni yine pisliğe batırırsın,
Giysilerim bile benden tiksindir.
- 32 O benim gibi bir insan değil ki,
O'na yanıt vereyim,
Birlikte mahkemeye gideyim.
- 33 Keşke aramızda bir hakem olsa da,
Elini ikimizin üstüne koysa!
- 34 Tanrı sopasını üzerimden kaldırsın,
Dehşeti beni yıldırmasın.
- 35 O zaman konuşur, O'ndan korkmazdım,
Ama bu durumda bir şey yapamam.

10

- 1 “Yaşamımdan usandım,
Özgürce yakınacak,
İçimdeki acıyla konuşacağım.
- 2 Tanrı'ya: Beni suçlama diyeceğim,
Ama söyle, niçin benimle çekişiyorsun.
- 3 Hoşuna mı gidiyor gaddarlık etmek,
Kendi ellerinin emeğini reddedip

- Kötülerin tasarılarını onaylamak?
4 Sende insan gözü mü var?
İnsanın gördüğü gibi mi görüyorsun?
5 Günlerin ölümlü birinin günleri gibi,
Yılların insanın yılları gibi mi ki,
6 Suçumu arıyor,
Günahımı araştırıyorsun?
7 Kötü olmadığımı,
Senin elinden beni kimsenin kurtaramayacağını biliyorsun.
- 8 “Senin ellerin bana biçim verdi, beni yarattı,
Şimdi dönüp beni yok mu edeceksin?
9 Lütfen anımsa, balçık gibi bana sen biçim verdin,
Beni yine toprağa mı döndüreceksin?
10 Beni süt gibi dökmedin mi,
Peynir gibi katılaştırmadın mı?
11 Bana et ve deri giydirdin,
Beni kemiklerle, sinirlerle ördün.
12 Bana yaşam verdin, sevgi gösterdin,
İlgin ruhumu korudu.
- 13 “Ama bunları yüreğinde gizledin,
Biliyorum aklındakini:
14 Günah işleseydim, beni gözlerdin,
Suçumu cezasız bırakmazdın.
15 Suçluysam, vay başıma!
Suçsuzken bile başımı kaldıramıyorum,
Çünkü utanç doluyum, çaresizim.
16 Başımı kaldırsam, aslan gibi beni avlar,
Şaşılasi gücünü yine gösterirsin üstümde.
17 Bana karşı yeni tanıklar çıkarır,
Öfkeni artırırsın.
Orduların dalga dalga üzerime geliyor.
- 18 “Niçin doğmama izin verdin?
Keşke ölseydim, hiçbir göz beni görmeden!
19 Hiç var olmamış olurdum,
Rahimden mezara taşınırdım.
20 Birkaç günlük ömrüm kalmadı mı?
Beni rahat bırak da biraz yüzüm gülsün;
21 Dönüşü olmayan yere gitmeden önce,
Karanlık ve ölüm gölgesi diyarına,
22 Zifiri karanlık diyarına,
Ölüm gölgesi, kargaşa diyarına,
Aydınlığın karanlığı andırdığı yere.”

11

Sofar

- 1 Naamalı Sofar şöyle yanıtladı:

- 2 “Bunca söz yanıtsız mı kalsın?
Çok konuşan haklı mı sayılsın?
- 3 Saçmalıkların karşısında sussun mu insanlar?
Sen alay edince kimse seni utandırmaz mı?
- 4 Tanrı'ya, ‘İnancım arıdır’ diyorsun,
‘Senin gözünde temizim.’
- 5 Ama keşke Tanrı konuşsa,
Sana karşı ağzını açsa da,
- 6 Bilgeliğin sırlarını bildirse!
Çünkü bilgelik çok yönlüdür.
Bil ki, Tanrı günahlarından bazılarını unuttu bile.
- 7 “Tanrı'nın derin sırlarını anlayabilir misin?
Her Şeye Gücü Yeten'in sınırlarına ulaşabilir misin?
- 8 Onlar gökler kadar yüksektir, ne yapabilirsin?
Ölümler diyarından derindir, nasıl anlayabilirsin?
- 9 Ölçüleri yeryüzünden uzun,
Denizden geniştir.
- 10 “Gelip seni hapsedse, mahkemeye çağırsa,
Kim O'na engel olabilir?
- 11 Çünkü O yalancıları tanır,
Kötülüğü görür de dikkate almaz mı?
- 12 Ne zaman yaban eşiği insan doğurursa,
Aptal da o zaman sağduyulu olur.
- 13 “O'na yüreğini adar,
Ellerini açarsan,
- 14 İşlediğin günahı kendinden uzaklaştırır,
Çadırında haksızlığa yer vermezsen,
- 15 Utanmadan başını kaldırır,
Sağlam ve korkusuz olabilirsin.
- 16 Sıkıntılarını unuttur,
Akıp gitmiş sular gibi anarsın onları.
- 17 Yaşamın öğlen güneşinden daha parlak olur,
Karanlık sabaha döner.
- 18 Güven duyarsın, çünkü umudun olur,
Çevrene bakıp güvenlik içinde yatarsın.
- 19 Uzanırsın, korkutan olmaz,
Birçokları senden lütuf diler.
- 20 Ama kötülerin gözlerinin feri sönecek,
Kaçacak yer bulamayacaklar,
Tek umutları son soluklarını vermek olacak.”

12

Eyüp

1 Eyüp şöyle yanıtladı:

- 2 “Kendinizi bir şey sandığınız belli,
Ama bilgelik de sizinle birlikte ölecek!

- ³ Sizin kadar benim de aklım var,
Sizden aşağı kalmam.
Kim bilmez bunları?
- ⁴ “Gülünç oldum dostlarıma,
Ben ki, Tanrı'ya yakarırdım, yanıtlardı beni.
Doğru ve kusursuz adam gülünç oldu.
- ⁵ Kaygısızlar felaketi küçümser,
Ayağı kayanı umursamaz.
- ⁶ Soyguncuların çadırlarında rahatlık var,
Tanrı'yı gazaba getirenler güvenlik içinde,
Tanrı'ya değil, kendi bileklerine güveniyorlar.
- ⁷ “Ama şimdi sor hayvanlara, sana öğretsinler,
Gökte uçan kuşlara sor, sana anlatsınlar,
- ⁸ Toprağa söyle, sana öğretsin,
Denizdeki balıklara sor, sana bilgi versinler.
- ⁹ Hangisi bilmez
Bunu RAB'bin yaptığını?
- ¹⁰ Her yarattığın canı,
Bütün insanlığın soluğu O'nun elindedir.
- ¹¹ Damağın yemeği tattığı gibi
Kulak da sözleri denemez mi?
- ¹² Bilgelik yaşlılarda,
Akıl uzun yaşamdadır.
- ¹³ “Bilgelik ve güç Tanrı'ya özgüdür,
O'ndadır öğüt ve akıl.
- ¹⁴ O'nun yıktığı onarılamaz,
O'nun hapsettiği kişi özgür olamaz.
- ¹⁵ Suları tutarsa, kuraklık olur,
Salıverirse dünyayı sel götürür.
- ¹⁶ Güç ve zafer O'na aittir,
Aldanan da aldatan da O'nundur.
- ¹⁷ Danışmanları çaresiz kılar,
Yargıçları çıldırtır.
- ¹⁸ Kralların bağladığı bağı çözer,
Bellerine kuşak bağlar.
- ¹⁹ Kâhinleri çaresiz kılar,
Koltuklarında yılananları devirir.
- ²⁰ Güvenilir danışmanları susturur,
Yaşlıların aklını alır.
- ²¹ Rezalet saçar soylular üzerine,
Güçlülerin kuşağını gevşetir.
- ²² Karanlıkların derin sırlarını açar,
Ölüm gölgesini aydınlığa çıkarır.
- ²³ Ulusları büyütür, ulusları yok eder,
Ulusları genişletir, ulusları sürgün eder.
- ²⁴ Dünya önderlerinin aklını başından alır,
Yolu izi belirsiz bir çölde dolaştırır onları.

²⁵ Karanlıkta el yordamıyla yürür, ışık yüzü görmezler;
Sarhoş gibi dolaştırır onları.

13

- ¹ “İşte, gözlerim her şeyi gördü,
Kulağım duydu, anladı.
² Sizin bildiğinizi ben de biliyorum,
Sizden aşağı kalmam.
³ Ama ben Her Şeye Gücü Yeten'le konuşmak,
Davamı Tanrı'yla tartışmak istiyorum.
⁴ Sizlerse yalan düzüyorsunuz,
Hepiniz değersiz hekimlersiniz.
⁵ Keşke büsbütün sussanız!
Sizin için bilgelik olurdu bu.
⁶ Şimdi davamı dinleyin,
Yakınmama kulak verin.
⁷ Tanrı adına haksızlık mı edeceksiniz?
O'nun adına yalan mı söyleyeceksiniz?
⁸ O'nun tarafını mı tutacaksınız?
Tanrı'nın davasını mı savunacaksınız?
⁹ Sizi sorguya çekerse, iyi mi olur?
İnsanları aldattığınız gibi O'nu da mı aldatacaksınız?
¹⁰ Gizlice O'nun tarafını tutarsanız,
Kuşkusuz sizi azarlar.
¹¹ O'nun görkemi sizi yıldırılmaz mı?
Dehşeti üzerinize düşmez mi?
¹² Anlattıklarınız kül kadar değersizdir,
Savunduklarınızsa çamurdan farksız.
¹³ “Susun, bırakın ben konuşayım,
Başıma ne gelirse gelsin.
¹⁴ Hayatım tehlikeye girecekse girsin,
Canım zora düşecekse düşsün.
¹⁵ Beni öldürecek, umudum kalmadı*,
Hiç olmazsa yürüdüğüm yolun doğruluğunu yüzüne karşı savunayım.
¹⁶ Aslında bu benim kurtuluşum olacak,
Çünkü tanrısız bir adam O'nun karşısına çıkamaz.
¹⁷ Sözlerimi iyi dinleyin,
Kulaklarınızdan çıkmasın söyleyeceklerim.
¹⁸ İşte davamı hazırladım,
Haklı çıkacağımı biliyorum.
¹⁹ Kim suçlayacak beni?
Biri varsa susar, son soluğumu veririm.
²⁰ “Yalnız şu iki şeyi lütfet, Tanrım,
O zaman kendimi senden gizlemeyeceğim:
²¹ Elini üstümden çek
Ve dehşetinle beni yıldırma.

* **13:15** “Beni öldürecek, umudum kalmadı” ya da “Beni öldürse bile O'na güvenim sarsılmaz.”

- 22 Sonra beni çağır, yanıtlayayım,
Ya da bırak ben konuşayım, sen yanıtlar.
- 23 Suçlarım, günahlarım ne kadar?
Bana suçumu, günahımı göster.
- 24 Niçin yüzünü gizliyorsun,
Beni düşman[†] gibi görüyorsun?
- 25 Rüzgarın sürüklediği yaprağa dönmüşüm,
Beni mi korkutacaksın?
Kuru samanı mı kovalayacaksın?
- 26 Çünkü hakkımda acı şeyler yazıyor,
Gençliğimde işlediğim günahları bana miras veriyorsun.
- 27 Ayaklarımı tomruğa vuruyor,
Yollarımı gözetliyor,
İzimi sürüyorsun.
- 28 “Oysa insan telef olmuş, çürük bir şey,
Güve yemiş giysi gibidir.

14

- 1 “İnsanı kadın doğurur,
Günleri sayılı ve sıkıntı doludur.
- 2 Çiçek gibi açıp solar,
Gölge gibi gelip geçer.
- 3 Gözlerini böyle birine mi dikiyorsun,
Yargılamak için önüne çağırıyorsun?
- 4 Kim temizi kirliden çıkarabilir?
Hiç kimse!
- 5 Madem insanın günleri belirlenmiş,
Aylarının sayısı saptanmış,
Sınır koymuşsun, öteye geçemez;
- 6 Gözünü ondan ayır da,
Çalışma saatini dolduran gündelikçi gibi rahat etsin.
- 7 “Oysa bir ağaç için umut vardır,
Kesilse, yeniden sürgün verir,
Eksilmez filizleri.
- 8 Kökü yerde kocasa,
Kütüğü toprakta ölse bile,
- 9 Su kokusu alır almaz filizlenir,
Bir fidan gibi dal budak salar.
- 10 İnsan ise ölüp yok olur,
Son soluğunu verir ve her şey biter.
- 11 Suyu akıp giden göl
Ya da kuruyan ırmak nasıl çöle dönerse,
- 12 İnsan da öyle, yatar, bir daha kalkmaz,
Gökler yok oluncaya dek uyanmaz,
Uyandırılmaz.

[†] 13:24 İbranice “Düşman” sözcüğü “Eyüp” sözcüğünü çağırıştırıyor, bu yolla bir söz sanatı yapılmış.

- 13 “Keşke beni ölümler diyarına gizlesen,
Öfken geçinceye dek saklasan,
Bana bir süre versen de, beni sonra anımsasan.
- 14 İnsan ölür de dirilir mi?
Başka biri nöbetimi devralıncaya dek
Savaş boyunca umutla beklerdim.
- 15 Sen çağırırdın, ben yanıtlardım,
Ellerinle yaptığın yarattığı özlerdin.
- 16 O zaman adımlarımı sayar,
Günahımın hesabını tutmazdın.
- 17 İsyanımı torbaya koyup mühürler,
Suçumu örterdin.
- 18 “Ama dağın yıkılıp çöktüğü,
Kayanın yerinden taşındığı,
19 Suyun taşı aşındırdığı,
Selin toprağı sürükleyip götürdüğü gibi,
İnsanın umudunu yok ediyorsun.
- 20 Onu hep yenersin, yok olup gider,
Çehresini değiştirir, uzağa gönderirsin.
- 21 Oğulları saygı görür, onun haberi olmaz,
Aşağılanırlar, anlamaz.
- 22 Ancak kendi canının acısını duyar,
Yalnız kendisi için yas tutar.”

15

Elifaz

- 1 Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:
- 2 “Bilge kişi boş sözlerle yanıtlar mı,
Karnını doğu rüzgarıyla doldurur mu?
- 3 Boş sözlerle tartışır,
Yararsız söylevler verir mi?
- 4 Tanrı korkusunu bile ortadan kaldırıyor,
Tanrı'nın huzurunda düşünmeyi engelliyorsun.
- 5 Çünkü suçun ağzını kışkırtıyor,
Hilekârların diliyle konuşuyorsun.
- 6 Kendi ağzın seni suçluyor, ben değil,
Dudakların sana karşı tanıklık ediyor.
- 7 “İlk doğan insan sen misin?
Yoksa dağlardan önce mi var oldun?
- 8 Tanrı'nın sırrını mı dinledin de,
Yalnız kendini bilge görüyorsun?
- 9 Senin bildiğin ne ki, biz bilmeyelim?
Senin anladığın ne ki, bizde olmasın?
- 10 Bizde ak saçlı da yaşlı da var,
Babandan bile yaşlı.
- 11 Az mı geliyor Tanrı'nın avutması sana,
Söylediği yumuşak sözler?

- 12 Niçin yüreğin seni sürüklüyor,
Gözlerin parıldıyor,
13 Tanrı'ya öfkeni gösteriyorsun,
Ağızından böyle sözler dökülüyor?
- 14 “İnsan gerçekten temiz olabilir mi?
Kadından doğan biri doğru olabilir mi?
15 Tanrı meleklerine güvenmiyorsa,
Gökler bile O'nun gözünde temiz değilse,
16 Haksızlığı su gibi içen
İğrenç, bozuk insana mı güvenecek?
- 17 “Dinle beni, sana açıklayayım,
Gördüğümü anlatayım,
18 Bilgelerin atalarından öğrenip bildirdiği,
Gizlemediği gerçekleri;
19 O atalar ki, ülke yalnız onlara verilmişti,
Aralarına henüz yabancı girmemişti.
20 Kötü insan yaşamı boyunca kıvrılır,
Zorbaya ayrılan yıllar sayılıdır.
21 Dehşet sesleri kulağından eksilmez,
Esenlik içindeyken soyguncunun saldırısına uğrar.
22 Karanlıktan kurtulabileceğine inanmaz,
Kılıç onu gözler.
23 ‘Nerede?’ diyerek ekmek ardınca dolaşır,
Karanlık günün yanıbaşında olduğunu bilir.
24 Acı ve sıkıntı onu yıldırır,
Savaşa hazır bir kral gibi onu yener.
25 Çünkü Tanrı'ya el kaldırmış,
Her Şeye Gücü Yeten'e meydan okumuş,
26 Kalın, yumrulu kalkarıyla
O'na inatla saldırmıştı.
- 27 “Yüzü semirdiği,
Göbeği yağ bağladığı halde,
28 Yıkılmış kentlerde,
Taş yığınınına dönmüş oturulmaz evlerde oturacak,
29 Zengin olmayacak, serveti tükenecek,
Malları ülkeye yayılmayacaktır.
30 Karanlıktan kaçamayacak,
Filizlerini alev kurutacak,
Tanrı'nın ağzından çıkan solukla yok olacaktır.
31 Boş şeye güvenerek kendini aldatmasın,
Çünkü ödülü de boş olacaktır.
32 Gününden önce işi tamamlanacak,
Dalı yeşermeyecektir.
33 Asma gibi koruğunu dökecek,
Zeytin ağacı gibi çiçeğini dağıtacaktır.
34 Çünkü tanrısızlar sürüsü kısır olur,
Rüşvetçilerin çadırlarını ateş yakıp yok eder.

- 35 Fesada gebe kalıp kötülük doğururlar,
İçleri yalan doludur.”

16

Eyüp

- ¹ Eyüp şöyle yanıtladı:
- ² “Buna benzer çok şey duydum,
Oysa siz avutmuyor, sıkıntı veriyorsunuz.
- ³ Boş sözleriniz hiç sona ermeyecek mi?
Nedir derdiniz, boyuna karşılık veriyorsunuz?
- ⁴ Yerimde siz olsaydınız,
Ben de sizin gibi konuşabilirdim;
Size karşı güzel sözler dizer,
Başımı sallayabilirdim.
- ⁵ Ağzımdan çıkan sözlerle yüreklendirir,
Dudaklarımdan dökülen avutucu sözlerle yatıştırırdım sizi.
- ⁶ “Konuşsam bile acım dinmez,
Sussam ne değişir?
- ⁷ Ey Tanrı, beni tükettin,
Bütün ev halkımı dağıttın.
- ⁸ Beni sıkıp buruşturdun, bana karşı tanık oldu bu;
Zayıflığım kalkmış tanıklık ediyor bana karşı.
- ⁹ Tanrı öfkeyle saldırıp parçalıyor beni,
Dişlerini gıcırdatıyor bana,
Düşmanım gözlerini üzerime diyor.
- ¹⁰ İnsanlar bana dudak büküyor,
Aşağılayarak tokat atıyor,
Birleşiyorlar bana karşı.
- ¹¹ Tanrı haksızlara teslim ediyor beni,
Kötülerin kucağına atıyor.
- ¹² Ben rahat yaşıyordum, ama Tanrı paraladı beni,
Boynumdan tutup yere çaldı.
Beni hedef yaptı kendine.
- ¹³ Okçuları beni kuşatıyor,
Acımadan böbreklerimi deşiyor,
Ödümü yerlere döküyor.
- ¹⁴ Bedenimde gedik üstüne gedik açıyor,
Dev gibi üzerime saldırıyor.
- ¹⁵ “Giymek için çul diktim,
Gururumu ayak altına aldım.
- ¹⁶ Ağlamaktan yüzüm kızardı,
Gözlerimin altı morardı.
- ¹⁷ Yine de ellerim şiddetten uzak,
Duam içtendir.
- ¹⁸ “Ey toprak, kanımı örtme,

- Feryadım asla dinmesin.
¹⁹ Daha şimdiden tanığım göklerde,
 Beni savunan yücelerdir.
²⁰ Dostlarım benimle eğleniyor,
 Gözlerim Tanrı'ya yaş döküyor;
²¹ Tanrı kendisiyle insan arasında
 İnsanoğluyla komşusu arasında hak arasın diye.
²² “Çünkü birkaç yıl sonra,
 Dönüşü olmayan yolculuğa çıkacağım.

17

- ¹ “Yaşama gücüm tükendi, günlerim kısaldı,
 Mezar gözlüyor beni.
² Çevremi alaycılar kuşatmış,
 Gözümü onların aşağılamasıyla açıp kapıyorum.
³ “Ey Tanrı, kefilim ol kendine karşı,
 Başka kim var bana güvence verecek?
⁴ Çünkü onların aklını anlayışa kapadın,
 Bu yüzden onları zafere kavuşturmayacaksın.
⁵ Para için dostlarını satan adamın
 Çocuklarının gözünün ferisi söner.
⁶ “Tanrı beni insanların diline düşürdü,
 Yüzüme tükürmekte.
⁷ Kederden gözümün ferisi söndü,
 Kollarım bacaklarım çırpı gibi.
⁸ Dürüst insanlar buna şaşıyor,
 Suçsuzlar tanrısızlara saldırıyor.
⁹ Doğrular kendi yolunu tutuyor,
 Elleri temiz olanlar gittikçe güçleniyor.
¹⁰ “Ama siz, hepiniz gelin yine deneyin!
 Aranızda bir bilge bulamayacağım.
¹¹ Günlerim geçti, tasarılarım,
 Dileklerim suya düştü.
¹² Bu insanlar geceyi gündüze çeviriyorlar,
 Karanlığa ‘Işık yakındır’ diyorlar.
¹³ Ölüler diyarını evim diye gözlüyorsam,
 Yatağımı karanlığa seriyorsam,
¹⁴ Çukura ‘Babam’,
 Kurda ‘Annem, kızkardeşim’ diyorsam,
¹⁵ Umudum nerede?
 Kim benim için umut görebilir?
¹⁶ Umudum benimle ölüler diyarına mı inecek?
 Toprağa birlikte mi gireceğiz?”

18

- ¹ Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:
- ² “Ne zaman bitecek bu sözler?
Biraz anlayışlı olun da konuşalım.
- ³ Niçin hayvan yerine konuyoruz,
Gözünüzde aptal sayılıyoruz?
- ⁴ Sen kendini öfkenle paralıyorsun,
Senin uğruna dünyadan vaz mı geçilecek?
Kayalar yerini mi değiştirecek?
- ⁵ “Evet, kötünün ışığı sönecek,
Ateşinin alevi parlamayacak.
- ⁶ Çadırındaki ışık karanlığa dönecek,
Yanındaki kandil sönecek.
- ⁷ Adımlarının gücü zayıflayacak,
Kurduğu düzene kendi düşecek.
- ⁸ Ayakları onu ağa götürececek,
Kendi ayağıyla tuzağa basacak.
- ⁹ Topuğu kapana girecek,
Tuzak onu kapacak.
- ¹⁰ Toprağa gizlenmiş bir ilmek,
Yoluna koyulmuş bir kapan bekliyor onu.
- ¹¹ Dehşet saracak onu her yandan,
Her adımında onu kovalayacak.
- ¹² Gücünü kıtlık kemirecek,
Tökezleyince, felaket yanında bitiverecek.
- ¹³ Derisini hastalık yiyecek,
Kollarıyla bacaklarını ölüm yutacak.
- ¹⁴ Güvenli çadırından atılacak,
Dehşet kralının önüne sürüklenecek.
- ¹⁵ Çadırında ateş oturacak*,
Yurdunun üzerine kükürt saçılacak.
- ¹⁶ Kökleri dipten kuruyacak,
Dalları üstten solacak.
- ¹⁷ Ülkede anısı yok olacak,
Adı dünyadan silinecek.
- ¹⁸ Işıktan karanlığa sürülecek,
Dünyadan kovulacak.
- ¹⁹ Ne çocuğu ne torunu kalacak halkı arasında,
Yaşadığı yerde kimsesi kalmayacak.
- ²⁰ Batıdakiler onun yıkımına şaşacak,
Doğudakiler dehşet içinde bakacak.
- ²¹ Evet, kötülerin yaşamı işte böyle son bulur,
Tanrı'yı tanımayanların varacağı yer budur.”

19

Eyüp

- ¹ Eyüp şöyle yanıtladı:

* 18:15 “Ateş oturacak” ya da “Hiç bir şey kalmayacak.”

- 2 “Ne zamana dek beni üzecek,
Sözlerinizle ezeceksiniz?
3 On kez oldu beni aşağılıyor,
Hiç utanmadan saldırıyorsunuz.
4 Yanlış yola sapmışsam,
Bu benim suçum.
5 Kendinizi gerçekten benden üstün görüyor,
Utancımı bana karşı kullanıyorsanız,
6 Bilin ki, Tanrı bana haksızlık yaptı,
Beni ağıyla kuşattı.
- 7 “İşte, ‘Zorbalık bu!’ diye haykırıyorum, ama yanıt yok,
Yardım için bağıyorum, ama adalet yok.
8 Yoluma set çekti, geçemiyorum,
Yollarımı karanlığa boğdu.
9 Üzerimden onurumu soydu,
Başımdaki tacı kaldırdı.
10 Her yandan yıktı beni, tükendim,
Umudumu bir ağaç gibi kökünden söktü.
11 Öfkesi bana karşı alev alev yanıyor,
Beni hasım sayıyor.
12 Orduları üstüme üstüme geliyor,
Bana karşı rampalar yapıyor,
Çadırımın çevresinde ordugah kuruyorlar.
- 13 “Kardeşlerimi benden uzaklaştırdı,
Tanıdıklarım bana büsbütün yabancılaştı.
14 Akrabalarım uğramaz oldu,
Yakın dostlarım beni unuttu.
15 Evimdeki konuklarla hizmetçiler
Beni yabancı sayıyor,
Garip oldum gözlerinde.
16 Kölemi çağırıyorum, yanıtlamıyor,
Dil döksem bile.
17 Soluğum karımı tiksindiriyor,
Kardeşlerim benden iğreniyor.
18 Çocuklar bile beni küçümsüyor,
Ayağa kalksam benimle eğleniyorlar.
19 Bütün yakın dostlarım benden iğreniyor,
Sevdiklerim yüz çeviriyor.
20 Bir deri bir kemiğe döndüm,
Ölümün eşiğine geldim.
- 21 “Ey dostlarım, acıyın bana, siz acıyın,
Çünkü Tanrı'nın eli vurdu bana.
22 Neden Tanrı gibi siz de beni kovalıyor,
Etime doymuyorsunuz?
- 23 “Keşke şimdi sözlerim yazılsa,
Kitaba geçseydi,
24 Demir kalemle, kurşunla

- Sonsuza dek kalsın diye kayaya kazılsaydı!
²⁵ Oysa ben kurtarıcımın yaşadığını,
 Sonunda yeryüzüne geleceğini biliyorum.
²⁶ Derim yok olduktan sonra,
 Yeni bedenimle* Tanrı'yı göreceğim.
²⁷ O'nu kendim göreceğim,
 Kendi gözlerimle, başkası değil.
 Yüreğim bayılıyor bağrımdayım!
²⁸ Eğer, 'Sıkıntının kökü onda olduğu için
 Onu kovalım' diyorsanız,
²⁹ Kılıçtan korkmalısınız,
 Çünkü kılıç cezası öfkeli olur,
 O zaman adaletin var olduğunu göreceksiniz.”

20

Sofar

- ¹ Naamalı Sofar şöyle yanıtladı:
² “Sıkıntılı düşüncelerim beni yanıt vermeye zorluyor,
 Bu yüzden çok heyecanlıyım.
³ Beni utandıran bir azar işitiyorum,
 Anlayışım yanıt vermemi gerektiriyor.
⁴ “Bilmiyor musun eskiden beri,
 İnsan dünyaya geldiğinden beri,
⁵ Kötünün zafer çığlığı kısadır,
 Tanrısızın sevinciyse bir anlıktır.
⁶ Boyu göklere erişse,
 Başı bulutlara değse bile,
⁷ Sonsuza dek yok olacak, kendi pisliği gibi;
 Onu görmüş olanlar, ‘Nerede o?’ diyecekler.
⁸ Düş gibi uçacak, bir daha bulunamayacak,
 Gece görümü gibi yok olacak.
⁹ Kendisini görmüş olan gözler bir daha onu görmeyecek,
 Yaşadığı yerde artık görünmeyecektir.
¹⁰ Çocukları yoksulların lütfunu dileyecek,
 Malını kendi eliyle geri verecektir.
¹¹ Kemiklerini dolduran gençlik ateşi
 Kendisiyle birlikte toprakta yatacak.
¹² “Kötülük ağzında tatlı gözükse,
 Onu dilinin altına gizlese bile,
¹³ Tutsa, bırakmasa,
 Damağının altına saklasa bile,
¹⁴ Yediği yiyecek midesinde ekşiyecek,
 İçinde kobra zehirine dönüşecek.
¹⁵ Yuttuğu servetleri kusacak,
 Tanrı onları midesinden çıkaracak.
¹⁶ Kobra zehiri emecek,

* 19:26 “Yeni bedenimle” ya da “Etim olmadan.”

- Engereğin zehir dişi onu öldürecek.
 17 Akarsuların, bal ve ayran akan derelerin
 Sefasını süremeyecek.
 18 Zahmetle kazandığını
 Yemeden geri verecek,
 Elde ettiği kazancın tadını çıkaramayacak.
 19 Çünkü yoksulları ezip yüzüstü bıraktı,
 Kendi yapmadığı evi zorla aldı.
 20 “Hırsı yüzünden rahat nedir bilmedi,
 Serveti onu kurtaramayacak.
 21 Yediğinden artakalan olmadı,
 Bu yüzden bolluğu uzun sürmeyecek.
 22 Varlık içinde yokluk çekecek,
 Sıkıntı tepesine binecek.
 23 Karnını tika basa doyurduğunda,
 Tanrı kızgın öfkesini ondan çıkaracak,
 Üzerine gazap yağdıracak.
 24 Demir silahtan kaçacak olsa,
 Tunç ok onu delip geçecek.
 25 Çekilince ok sırtından,
 Parılayan ucu ödünden çıkacak,
 Dehşet çökecek üzerine.
 26 Koyu karanlık onun hazinelerini gözlüyor.
 Körüklenmemiş ateş onu yiyip bitirecek,
 Çadırında artakalanı tüketecek.
 27 Suçunu gökler açığa çıkaracak,
 Yeryüzü ona karşı ayaklanacak.
 28 Varlığını seller,
 Azgın sular götürecek Tanrı'nın öfkелendiği gün.
 29 Budur kötünün Tanrı'dan aldığı pay,
 Budur Tanrı'nın ona verdiği miras.”

21

Eyüp

- 1 Eyüp şöyle yanıtladı:
 2 “Sözümü dikkatle dinleyin,
 Bana verdiğiniz avuntu bu olsun.
 3 Bırakın ben de konuşayım,
 Ben konuştuktan sonra alay edin.
 4 “Yakınmam insana mı karşı?
 Niçin sabırsızlanmayayım?
 5 Bana bakın da şaşın,
 Elinizi ağzınıza koyun.
 6 Bunu düşündükçe içimi korku sarıyor,
 Bedenimi titreme alıyor.
 7 Kötüler niçin yaşıyor,
 Yaşlandıkça güçleri artıyor?

- ⁸ Çocukları sapasağlam çevrelerinde,
Soyları gözlerinin önünde.
- ⁹ Evleri güvenlik içinde, korkudan uzak,
Tanrı'nın sopası onlara dokunmuyor.
- ¹⁰ Boğalarının çiftleşmesi hiç boşa çıkmaz,
İnekleri hep doğurur, hiç düşük yapmaz.
- ¹¹ Çocuklarını sürü gibi salıverirler,
Yavruları oynasır.
- ¹² Tef ve lir eşliğinde şarkı söyler,
Ney sesiyle eğlenirler.
- ¹³ Ömürlerini bolluk içinde geçirir,
Esenlik içinde ölümler diyarına inerler.
- ¹⁴ Tanrı'ya, 'Bizden uzak dur!' derler,
'Yolunu öğrenmek istemiyoruz.
- ¹⁵ Her Şeye Gücü Yeten kim ki, O'na kulluk edelim?
Ne kazancımız olur O'na dua etsek?'
- ¹⁶ Ama zenginlikleri kendi ellerinde değil.
Kötülerin öğüdü benden uzak olsun.
- ¹⁷ "Kaç kez kötülerin kandili söndü,
Başlarına felaket geldi,
Tanrı öfkelendiğinde paylarına düşen kederi verdi?
- ¹⁸ Kaç kez rüzgarın sürüklediği saman gibi,
Kasırganın uçurduğu saman çöpü gibi oldular?
- ¹⁹ 'Tanrı babaların cezasını çocuklarına çektirir' diyorsunuz,
Kendilerine çektirsin de bilsinler nasıl olduğunu.
- ²⁰ Yıkımlarını kendi gözleriyle görsünler,
Her Şeye Gücü Yeten'in gazabını içsinler.
- ²¹ Çünkü sayılı ayları sona erince
Geride bıraktıkları aileleri için niye kaygı çeksinler?
- ²² "En yüksektekileri bile yargılayan Tanrı'ya
Kim akıl öğretebilir?
- ²³ Biri gücünün doruğunda ölür,
Büsbütün rahat ve kaygısız.
- ²⁴ Bedeni iyi beslenmiş,
İlikleri dolu.
- ²⁵ Ötekiyse acı içinde ölür,
İyilik nedir hiç tatmamıştır.
- ²⁶ Toprakta birlikte yatarlar,
Üzerlerini kurt kaplar.
- ²⁷ "Bakın, düşüncelerinizi,
Bana zarar vermek için kurduğunuz düzenleri biliyorum.
- ²⁸ 'Büyük adamın evi nerede?' diyorsunuz,
'Kötülerin çadırları nerede?'
- ²⁹ Yolculara hiç sormadınız mı?
Anlattıklarına kulak asmadınız mı?
- ³⁰ Felaket günü kötü insan esirgenir,
Gazap günü ona kurtuluş yolu gösterilir.

- 31 Kim davranışını onun yüzüne vurur?
Kim yaptığının karşılığını ona ödetir?
- 32 Mezarlığa taşınır,
Kabri başında nöbet tutulur.
- 33 Vadi toprağı tatlı gelir ona,
Herkes ardından gider,
Önüsıra gidenlerse sayısızdır.
- 34 “Boş laflarla beni nasıl avutursunuz?
Yanıtlarınızdan çıkan tek sonuç yalandır.”

22

Elifaz

- 1 Temanlı Elifaz şöyle yanıtladı:
- 2 “İnsan Tanrı'ya yararlı olabilir mi?
Bilge kişinin bile O'na yararı dokunabilir mi?
- 3 Doğruluğun Her Şeye Gücü Yeten'e ne zevk verebilir,
Kusursuz yaşamın O'na ne kazanç sağlayabilir?
- 4 Seni azarlaması, dava etmesi
O'ndan korktuğun için mi?
- 5 Kötülüğün büyük,
Günahların sonsuz değil mi?
- 6 Çünkü kardeşlerinden nedensiz rehin alıyor,
Onları soyuyordun.
- 7 Yorguna su içirmedin,
Açtan ekmeğı esirgedin;
- 8 Ülkeye bileğınle sahip oldun,
Saygın biri olarak orada yaşadın.
- 9 Dul kadınları eli boş çevirdin,
Öksüzlerin kolunu kanadını kırdın.
- 10 Bu yüzden her yanın tuzaklarla çevrili,
Ansızın gelen korkuyla yılıyorsun,
- 11 Her şey kararıyor, göremez oluyorsun,
Seller altına alıyor seni.
- 12 “Tanrı göklerin yükseklerinde değil mi?
Yıldızlara bak, ne kadar yüksekteler!
- 13 Sen ise, ‘Tanrı ne bilir?’ diyorsun,
‘Zifiri karanlığın içinden yargılayabilir mi?’
- 14 Koyu bulutlar O'na engeldir, göremez,
Gökkubbenin üzerinde dolaşır.’
- 15 Kötülerin yürüdüğü
Eski yolu mu tutacaksın?
- 16 Onlar ki, vakitleri gelmeden çekilip alındılar,
Temellerini sel bastı.
- 17 Tanrı'ya, ‘Bizden uzak dur!’ dediler,
‘Her Şeye Gücü Yeten bize ne yapabilir?’
- 18 Ama onların evlerini iyilikle dolduran O'ydu.

Bunun için kötülerin öğüdü benden uzak olsun.

- 19 “Doğrular onların yıkımını görüp sevinir,
Suçsuzlar şöyle diyerek eğlenir:
20 ‘Düşmanlarımız yok edildi,
Malları yanıp kül oldu.’
- 21 “Tanrı’yla dost ol, barış ki,
Bolluğa eresin.
22 Ağzından çıkan öğretiyi benimse,
Sözlerini yüreğinde tut.
23 Her Şeye Gücü Yeten’e dönersen, eski haline kavuşursun.
Kötülüğü çadırından uzak tutar,
24 Altınını yere,
Ofir altınını vadideki çakılların arasına atarsan,
25 Her Şeye Gücü Yeten senin altınını,
Değerli gümüşün olur.
26 O zaman Her Şeye Gücü Yeten’den zevk alır,
Yüzünü Tanrı’ya kaldırırsın.
27 O’na dua edersen, dinler seni,
Adaklarını yerine getirirsin.
28 Neye karar verirsen yapılır,
Yollarını ışık aydınlatır.
29 İnsanlar seni alçaltınca, güvenini yitirme,
Çünkü Tanrı alçakgönüllüleri kurtarır.
30 O suçsuz olmayanı bile kurtarır,
Senin ellerinin temizliği sayesinde kurtulur suçlu.”

23

Eyüp

- 1 Eyüp şöyle yanıtladı:
- 2 “Bugün de acı acı yakınacağım,
İniltime karşın Tanrı’nın üzerimdeki eli ağırdır.
3 Keşke O’nu nerede bulacağımı bilseydim,
Tahtına varabilseydim!
4 Davamı önünde dile getirir,
Kanıtlarımı art arda sıralardım.
5 Bana vereceği yanıtı öğrenir,
Ne diyeceğini anlardım.
6 Eşsiz gücüyle bana karşı mı çıkardı?
Hayır, yalnızca dinlerdi beni.
7 Haklı kişi davasını oraya, O’nun önüne getirebilirdi,
Ben de yargılanmaktan sonsuza dek kurtulurdum.
8 “Doğuya gitsem orada değil,
Batıya gitsem O’nu bulamıyorum.
9 Kuzeyde iş görse O’nu seçemiyorum,
Güneye dönse O’nu göremiyorum.
10 Ama O tuttuğum yolu biliyor,

- Beni sınadığında altın gibi çıkacağım.
 11 Adımlarını yakından izledim,
 Sapmadan yolunu tuttum.
 12 Ağzından çıkan buyruklardan ayrılmadım,
 Günlük ekmeğimden çok ağzından çıkan sözlere değer verdim.
 13 “O tek başınadır, kim O’nu caydırabilir?
 Canı ne isterse onu yapar.
 14 Benimle ilgili kararını yerine getirir,
 Daha nice tasarısı vardır.
 15 Bu yüzden dehşete düşerim huzurunda,
 Düşündükçe korkarım O’ndan.
 16 Tanrı cesaretimi kırdı,
 Her Şeye Gücü Yeten beni yıldırıldı.
 17 Karanlık beni susturamadı,
 Yüzümü örten koyu karanlık.

24

- 1 “Niçin Her Şeye Gücü Yeten yargı için vakit saptamıyor?
 Neden O’nu tanıyanlar bu günleri görmesin?
 2 İnsanlar sınır taşlarını kaldırıyor,
 Çaldıkları sürüleri otlatıyorlar.
 3 Öksüzlerin eşeğini kovuyor,
 Dul kadının öküzünü rehin alıyorlar.
 4 Yoksulları yoldan saptırıyor,
 Ülkenin düşkünlerini gizlenmeye zorluyorlar.
 5 Bakın, yoksullar çöldeki yaban eşekleri gibi
 Yiyecek bulmak için erkenden işe çıkıyorlar,
 Çocuklarına yiyeceği kırlar sağlıyor.
 6 Yemlerini tarlalardan topluyor,
 Kötülerin bağındaki artıkları eşeliyorlar.
 7 Geceyi giysisiz, çıplak geçiriyorlar,
 Örtünecek şeyleri yok soğukta.
 8 Dağlara yağın sağanaktan ıslanıyor,
 Sığınakları olmadığı için kayalara sarılıyorlar.
 9 Öksüz memeden uzaklaştırılıyor,
 Düşkünün bebeği rehin alınıyor.
 10 Giysisiz, çıplak dolaşıyor,
 Aç karnına demet taşıyorlar.
 11 Teraslar arasında zeytin eziyor,
 Susuzluktan kavrulurken
 Şarap için üzüm sıkıyorlar.
 12 Kentlerden insan iniltileri yükseliyor,
 Yaralı canlar feryat ediyor,
 Ama Tanrı haksızlığı önemsemiyor.
 13 “Bunlar ışığa başkaldıranlardır;
 Onun yolunu tanımaz,
 İzinde yürümezler.

- 14 Gün ağarınca* katil kalkar,
Düşkün, yoksulu öldürür,
Hırsız gibi sıvışır geceleyin.
- 15 Zina edenin gözü alaca karanlıktadır,
'Beni kimse görmez' diye düşünür,
Yüzünü örtüyle gizler.
- 16 Hırsızlar karanlıkta evleri deler,
Gündüz gizlenir, ışık nedir bilmezler.
- 17 Çünkü zifiri karanlık, sabahıdır onların,
Karanlığın dehşetiyle dostturlar.
- 18 "Diyorsunuz ki, 'Suyun üstündeki köpüktür onlar,
Lanetlidir ülkedeki payları,
Kimse bağlara gitmez.
- 19 Kuraklık ve sıcaklığın eriyen karı alıp götürdüğü gibi
Ölümler diyarı da günahlıları alıp götürür.
- 20 Rahim onları unutacak,
Kurtlara yem olacak,
Bir daha anılmayacaklar.
Haksızlık bir ağaç gibi kırılacak.
- 21 Onlar çocuğu olmayan kısır kadınları yolar,
Dul kadına iyilik etmezler.
- 22 Tanrı, gücüyle zorbaları yok eder,
Harekete geçince zorbaların yaşama umudu kalmaz.
- 23 Tanrı onlara güven verir, O'na güvenirlir,
Ama gözü yürüdükleri yoldadır.
- 24 Kısa süre yükselir, sonra yok olurlar,
Düşerler, tıpkı ötekiler gibi alınıp götürülür,
Başak başı gibi kesilirler.'
- 25 "Böyle değilse, kim beni yalancı çıkarabilir,
Söylediklerimin boş olduğunu gösterebilir?"

25

Bildat

- 1 Şuahlı Bildat şöyle yanıtladı:
- 2 "Egemenlik ve heybet Tanrı'ya özgüdür,
Yüce göklerde düzen kuran O'dur.
- 3 Orduları sayılabilir mi?
Işığı kimin üzerine doğmaz?
- 4 İnsan Tanrı'nın önünde nasıl doğru olabilir?
Kadından doğan biri nasıl temiz olabilir?
- 5 O'nun gözünde ay parlak,
Yıldızlar temiz değilse,
- 6 Nerede kaldı bir kurtçuk olan insan,
Bir böcek olan insanoglu!"

* 24:14 "Gün ağarınca": İbranice "Işıқта".

26

Eyüp

¹ Eyüp şöyle yanıtladı:

² “Çaresize nasıl yardım ettin!

Güçsüz pazıyı nasıl kurtardın!

³ Bilge olmayana ne öğütler verdin!

Sağlam bilgiyi pek güzel öğrettin!

⁴ Bu sözleri kime söyledin?

Senin ağzından konuşan ruh kimin?

⁵ “Suların ve sularda yaşayanların altında

Ölüler titriyor.

⁶ Tanrı'nın önünde ölümler diyarı çıplaktır,

Yıkım diyarı örtüsüz.

⁷ O boşluğun üzerine kuzey göklerini yayar,

Hiçliğin üzerine dünyayı asar.

⁸ Bulutların içine suları sarar,

Bulutlar yırtılmaz onların ağırlığı altında.

⁹ Dolunayın yüzünü örter,

Üstüne bulutlarını serper.

¹⁰ Suların yüzeyine sınır çizer

Işıklar karanlığın ayrıldığı yerde.

¹¹ Göklerin direkleri sarsılır,

Şaşkına dönerler O azarlayınca.

¹² Gücüyle denizi çalkalar,

Ustaca Rahav'ı* vurur.

¹³ Gökler O'nun soluğuyla açılır,

O'nun eli parçalar kaçan yılanı.

¹⁴ Bunlar yaptıklarının küçük parçaları,

O'ndan duyduğumuz hafif bir fısıltıdır.

Gürleyen gücünü kim anlayabilir?”†

27

¹ Eyüp anlatmaya devam etti:

² “Hakkımı elimden alan Tanrı'nın varlığı hakkı için,

Bana acı çektiren Her Şeye Gücü Yeten'in hakkı için,

³ İçimde yaşam belirtisi olduğu sürece,

Tanrı'nın soluğu burnumda olduğu sürece,

⁴ Ağzımdan kötü söz çıkmayacak,

Dilimden yalan dökülmeyecek.

⁵ Size asla hak vermeyecek,

Son soluğumu verene dek suçsuz olduğumu söyleyeceğim.

⁶ Doğruluğuma sarılacak, onu bırakmayacağım,

Yaşadığım sürece vicdanım beni suçlamayacak.

* **26:12** “Rahav”: Kenan efsanelerinde geçen kaos ve kötülük güçlerini simgeleyen bir deniz canavarı. † **26:14** Birçok uzmana göre 26:5-14 ayetleri Bildat'ın sözleridir.

- 7 “Düşmanlarım kötüler gibi,
Bana saldıranlar haksızlar gibi cezalandırılsın.
- 8 Tanrısız insanın umudu nedir
Tanrı onu yok ettiğinde, canını aldığında?
- 9 Başına sıkıntı geldiğinde,
Tanrı feryadını duyar mı?
- 10 Her Şeye Gücü Yeten'den zevk alır mı?
Her zaman Tanrı'ya yakarır mı?
- 11 “Tanrı'nın gücünü size öğreteceğim,
Her Şeye Gücü Yeten'in tasarısını gizlemeyeceğim.
- 12 Aslında siz, hepiniz gördünüz bunu,
Öyleyse ne diye boş boş konuşuyorsunuz?
- 13 “Kötünün Tanrı'dan alacağı pay,
Zorbanın Her Şeye Gücü Yeten'den alacağı miras şudur:
- 14 Çocukları ne kadar çok olursa olsun, kılıçla öldürülecek,
Soyu yeterince ekmek bulamayacaktır.
- 15 Sağ kalanlar hastalıktan ölüp gömülecek,
Dul karıları ağlamayacaktır.
- 16 Kötü insan kum gibi gümüş yığsa,
Yığınla giysi biriktirse,
- 17 Onun biriktirdiğini doğru insan giyecek,
Gümüşü suçsuz paylaşacak.
- 18 Evini güve kozası gibi inşa eder,
Bekçinin kurduğu çardak gibi.
- 19 Zengin olarak yatar, ama bu öyle sürmez,
Gözlerini açtığında hepsi yok olup gitmiştir.
- 20 Dehşet onu sel gibi basar,
Kasırğa gece kapar götürür.
- 21 Doğu rüzgarı onu uçurup götürür,
Yerinden silip süpürür.
- 22 Acımasızca üzerine eser,
Elinden kaçmaya çalışırken.
- 23 Onunla alay ederek el çırpıp,
Yerinden ıslık çalar.”*

28

Bilgelik Üzerine

- 1 Gümüş maden ocağından elde edilir,
Altını arıtmak için de bir yer vardır.
- 2 Demir topraktan çıkarılır,
Bakırsa taştan.
- 3 İnsan karanlığa son verir,
Koyu karanlığın, ölüm gölgesinin taşlarını
Son sınırına kadar araştırır.
- 4 Maden kuyusunu insanların oturduğu yerden uzakta açar,
İnsan ayağının unuttuğu yerlerde,

* 27:23 Bazı uzmanlara göre 27:13-23 ayetleri Sofar'ın sözleridir.

- Herkesten uzak iplere sarılıp sallanır.
5 Ekmek topraktan çıkar,
Toprağın altı ise yanmış, altüst olmuştur.
6 Kayalarından laciverttaşı çıkar,
Yüzeyi altın tozunu andırır.
7 Yırtıcı kuş yolu bilmez,
Doğanın gözü onu görmemiştir.
8 Güçlü hayvanlar oraya ayak basmamış,
Aslan oradan geçmemiştir.
9 Madenci elini çakmak taşına uzatır,
Dağları kökünden altüst eder.
10 Kayaların içinden tüneller açar,
Gözleri değerli ne varsa görür.
11 Irmakların kaynağını tıkar,
Gizli olanı ışığa çıkarır.
12 Ama bilgelik nerede bulunur?
Aklın yeri neresi?
13 İnsan onun değerini bilmez,
Yaşayanlar diyarında ona rastlanmaz.
14 Engin, “Bende değil” der,
Deniz, “Yanımda değil.”
15 Onun bedeli saf altınla ödenmez,
Değeri gümüşle ölçülmez.
16 Ona Ofir altınıyla, değerli oniksle,
Laciverttaşıyla değer biçilmez.
17 Ne altın ne cam onunla karşılaştırılabilir,
Saf altın kaplara değişilmez.
18 Yanında mercanla billurun sözü edilmez,
Bilgelğin değeri mücevherden üstündür.
19 Kûş topazı onunla denk sayılmaz,
Saf altınla ona değer biçilmez.
20 Öyleyse bilgelik nereden geliyor?
Aklın yeri neresi?
21 O bütün canlıların gözünden uzaktır,
Gökte uçan kuşlardan bile saklıdır.
22 Yıkım'la Ölüm:
“Kulaklarımız ancak fısıltısını duydu” der.
23 Onun yolunu Tanrı anlar,
Yerini bilen O'dur.
24 Çünkü O yeryüzünün uçlarına kadar bakar,
Göklerin altındaki her şeyi görür.
25 Rüzgara güç verdiği,
Suları ölçtüğü,
26 Yağmura kural koyduğu,
Yıldırıma yol açtığı zaman,
27 Bilgeligi görüp değerini biçti,
Onu onaylayıp araştırdı.

- 28 İnsana, “İşte Rab korkusu, bilgelik budur” dedi,
“Kötülükten kaçınmak akıllılıktır.”

29

Eyüp

- ¹ Eyüp yine anlatmaya başladı:
- ² “Keşke geçen aylar geri gelseydi,
Tanrı'nın beni kolladığı,
- ³ Kandilinin başımın üstünde parladığı,
Işıyla karanlıkta yürüdüğüm günler,
- ⁴ Keşke olgunluk günlerim geri gelseydi,
Tanrı'nın çadırımı dostça koruduğu,
- ⁵ Her Şeye Gücü Yeten'in henüz benimle olduğu,
Çocuklarımın çevremde bulunduğu,
- ⁶ Yollarımın sütle yıkandığı,
Yanımdaki kayanın zeytinyağı akıttığı günler!
- ⁷ “Kent kapısına gidip
Kürsümü meydana koyduğumda,
- ⁸ Gençler beni görüp gizlenir,
Yaşlılar kalkıp ayakta dururlardı;
- ⁹ Önderler konuşmaktan çekinir,
Elleriyle ağızlarını kaparlardı;
- ¹⁰ Soyluların sesi kesilir,
Dilleri damaklarına yapışır.
- ¹¹ Beni duyan kutlar,
Beni gören överdi;
- ¹² Çünkü yardım isteyen yoksulu,
Desteği olmayan öksüzü kurtarırdım.
- ¹³ Ölmekte olanın hayır duasını alır,
Dul kadının yüreğini sevinçten coştururdum.
- ¹⁴ Doğruluğu giysi gibi giyindim,
Adalet kaftanım ve sarığımdı sanki.
- ¹⁵ Körlere göz,
Topallara ayaktım.
- ¹⁶ Yoksullara babalık eder,
Garibin davasını üstlenirdim.
- ¹⁷ Haksızın çenesini kırar,
Avını dişlerinin arasından kapardım.
- ¹⁸ “ ‘Son soluğumu yuvamda vereceğim’ diye düşünüyordum,
‘Günlerim kum taneleri kadar çok.
- ¹⁹ Köküm sulara erişecek,
Çiy geceyi dallarımda geçirecek.
- ²⁰ Aldığım övgüler tazelenecek,
Elimdeki yay yenilenecek.’
- ²¹ “İnsanlar beni saygıyla dinler,

- Öğüdümü sessizce beklerlerdi.
 22 Ben konuştuğuktan sonra onlar konuşmazdı,
 Sözlerim üzerlerine damlardı.
 23 Yağmuru beklercesine beni bekler,
 Son yağmurları içercesine sözlerimi içerlerdi.
 24 Kendilerine gülümsediğimde gözlerine inanmazlardı,
 Güler yüzlülüğüm onlara cesaret verirdi.
 25 Onların yolunu ben seçer, başlarında dururdum,
 Askerlerinin ortasında kral gibi otururdum,
 Yastıkları avutan biri gibiydim.

30

- 1 “Ama şimdi, yaşı benden küçük olanlar
 Benimle alay etmekte,
 Oysa babalarını sürümün köpeklerinin
 Yanına koymaya tenezzül etmezdim.
 2 Çünkü güçleri tükenmişti,
 Bileklerinin gücü ne işime yarardı?
 3 Yoksulluktan, açlıktan bitkindiler,
 Akşam çölde, ıssız çorak yerlerde kök kemiriyorlardı.
 4 Çalılıklarda karapazı topluyor,
 Retem kökü yiyorlardı.
 5 Toplumdan kovuluyorlardı,
 İnsanlar hırsızmışlar gibi onlara bağırıyordu.
 6 Korkunç vadilerde, yerdeki deliklerde,
 Kaya kovuklarında yaşıyorlardı.
 7 Çalıların arasında anırır,
 Çalı altında birbirine sokulurlardı.
 8 Aptalların, adı sanı belirsiz insanların çocuklarıydılar,
 Ülkeden kovulmuşlardı.
 9 “Şimdiyse destan oldum dillerine,
 Ağızlarına doladılar beni.
 10 Benden tiksiniyor, uzak duruyorlar,
 Yüzüme tükürmekten çekinmiyorlar.
 11 Tanrı ipimi çözüp beni alçalttığı için
 Dizginsiz davranmaya başladılar bana.
 12 Sağımdaki ayak takımı üzerime yürüyor,
 Ayaklarımı kaydırıyor,
 Bana karşı rampalar kuruyorlar.
 13 Yolumu kesiyor,
 Kimseden yardım görmeden
 Beni yok etmeye çalışıyorlar.
 14 Koca bir gedikten girer gibi ilerliyor,
 Yıkıntılar arasından üzerime yuvarlanıyorlar.
 15 Dehşet çöktü üzerime,
 Onurum rüzgara kapılmış gibi uçtu,
 Mutluluğum bulut gibi geçip gitti.
 16 “Şimdi tükeniyorum,

- Acı günler beni ele geçirdi.
17 Geceleri kemiklerim sızlıyor,
Beni kemiren acılar hiç durmuyor.
18 Tanrı'nın şiddeti
Üzerimdeki giysiye dönüştü,
Gömleğimin yakası gibi beni sıkıyor.
19 Beni çamura fırlattı,
Toza, küle döndüm.
20 “Sana yakarıyorum, ama yanıt vermiyorsun,
Ayağa kalktığımda gözünü bana dikiyorsun.
21 Bana acımasız davranıyor,
Bileğinin gücüyle beni eziyorsun.
22 Beni kaldırıp rüzgara bindiriyorsun,
Fırtınanın içinde darma duman ediyorsun.
23 Biliyorum, beni ölüme,
Bütün canlıların toplanacağı yere götüreceksin.
24 “Kuşkusuz düşenin dostu olmaz,
Felakete uğrayıp yardım istediğinde.
25 Sıkıntıya düşenler için ağlamaz mıydım?
Yoksullar için üzülmez miydim?
26 Ama ben iyilik beklerken kötülük geldi,
Işık umarken karanlık geldi.
27 İçim kaynıyor, rahatım yok,
Önümde acı günler var.
28 Yash yash dolaşıyorum, güneş yok,
Topluluk içinde kalkıp feryat ediyorum.
29 Çakallarla kardeş,
Baykuşlarla arkadaş oldum.
30 Derim karardı, soyuluyor,
Kemiklerim ateşten yanıyor.
31 Lirimin sesi yas feryadına,
Neyimin sesi ağlayanların sesine döndü.

31

- 1 “Gözlerimle antlaşma yaptım
Şehvetle bir kıza bakmamak için.
2 Çünkü insanın yukarıdan, Tanrı'dan payı nedir,
Yücelerden, Her Şeye Gücü Yeten'den mirası ne?
3 Kötüler için felaket,
Haksızlık yapanlar için bela değil mi?
4 Yürüdüğüm yolları görmüyor mu,
Attığım her adımı saymıyor mu?
5 “Eğer yalan yolunda yürüdümse,
Ayağım hileye seğirttiyse,
6 –Tanrı beni doğru teraziyle tartsın,
Kusursuz olduğumu görsün–

- 7 Adımım yoldan saptıysa,
Yüreğim gözümü izlediyse,
Ellerim pisliğe bulaştıysa,
8 Ektiğimi başkaları yesin,
Ekinlerim kökünden sökülsün.
- 9 “Eğer gönlümü bir kadına kaptırdıysam,
Komşumun kapısında pusuya yattıysam,
10 Karım başkasının buğdayını öğütsün,
Onunla başka erkekler yatsın.
- 11 Çünkü bu utanç verici,
Yargılanması gereken bir suç olurdu.
- 12 Yıkım diyarına dek yakan bir ateştir o,
Bütün ürünümü kökünden kavururdu.
- 13 “Benimle ters düştüklerinde
Kölemin ve hizmetçimin hakkını yemişsem,
14 Tanrı yargıladığında ne yaparım?
Hesap sorduğunda ne yanıt veririm?
- 15 Beni ana karnında yaratan onu da yaratmadı mı?
Rahimde bize biçim veren O değil mi?
- 16 “Eğer yoksulların dileğini geri çevirdimse,
Dul kadının umudunu kırdımsa,
17 Ekmeğimi yalnız yedim,
Öksüzle paylaşmadımsa,
18 Gençliğimden beri öksüzü baba gibi büyütmedimse,
Doğduğumdan beri dul kadına yol göstermedimse,
19 Giysisi olmadığı için can çekişen birini
Ya da örtüsü olmayan bir yoksulu gördüm de,
20 Koyunlarımın yünüyle ısıtmadıysam,
O da içinden beni kutsamadıysa,
21 Mahkemede sözümün geçtiğini bilerek
Öksüze el kaldırdımsa,
22 Kolum omuzumdan düşsün,
Kol kemiğim kırılsın.
- 23 Çünkü Tanrı'dan gelecek beladan korkarım,
O'nun görkeminden ötürü böyle bir şey yapamam.
- 24 “Eğer umudumu altına bağladımsa,
Saf altına, ‘Güvencim sensin’ dedimse,
25 Servetim çok,
Varlığımı bileğimle kazandım diye sevindimse,
26 İşildayan güneşe,
Parılayarak hareket eden aya bakıp da,
27 İçimden ayartıldımsa,
Elim onlara taptığımı gösteren bir öpücük yolladıysa,
28 Bu da yargılanacak bir suç olurdu,
Çünkü yücelerdeki Tanrı'yı yadsımış olurdum.
- 29 “Eğer düşmanımın yıkımına sevindim,

- Başına kötülük geldi diye keyiflendimse,
³⁰ –Kimsenin canına lanet ederek
 Ağzımın günah işlemesine izin vermedim–
³¹ Evimdeki insanlar, ‘Eyüp’ün verdiği etle
 Karnını doyurmayan var mı?’ diye sormadıysa,
³² –Hiçbir yabancı geceyi sokakta geçirmezdi,
 Çünkü kapım her zaman yolculara açıktı–
³³⁻³⁴ Kalabalıktan çok korktuğum,
 Boyların aşağılamasından yıldığım,
 Susup dışarı çıkmadığım için
 Suçumu bağrımda gizleyip
 Adem gibi isyanımı örttümse,
³⁵ –“Keşke beni dinleyen biri olsa!
 İşte savunmamı imzalıyorum,
 Her Şeye Gücü Yeten bana yanıt versin!
 Hasmımın yazdığı tomar elimde olsa,
³⁶ Kuşkusuz onu omuzumda taşır,
 Taç gibi başıma koyardım.
³⁷ Attığım her adımı ona bildirir,
 Kendisine bir önder gibi yaklaşırdım.–
³⁸ “Toprağım bana feryat ediyorsa,
 Sabanın açtığı yarıklar bir ağızdan ağlıyorsa,
³⁹ Ürününü para ödemededen yedimse
 Ya da üzerinde oturanların kalbini kırdımsa,
⁴⁰ Orada buğday yerine diken,
 Arpa yerine delice bitsin.”

Eyüp’ün konuşması sona erdi.

32

Elihu

¹ Böylece bu üç kişi Eyüp’e yanıt vermekten vazgeçti, çünkü Eyüp kendi doğruluğundan emindi. ² Ram ailesinden Bûzlu Barakel oğlu Elihu Eyüp’e çok öfkeleni. Çünkü Eyüp kendini Tanrı’dan haklı görüyordu. ³ Elihu Eyüp’ün üç arkadaşına da öfkeleni, çünkü Eyüp’ü* suçlamalarına karşın sağlam bir yanıt bulamamışlardı. ⁴ Elihu Eyüp’le konuşmak için sırasını beklemişti, çünkü ötekiler yaşça kendisinden büyüktü. ⁵ Bu üç kişinin başka bir şey söyleyemeyeceğini görünce öfkesi alevlendi.

⁶ Bûzlu Barakel oğlu Elihu şöyle konuştu:

- “Ben yaşça küçüğüm, sizse yaşlısınız.
 Bu yüzden çekindim, bildiğimi söylemekten korktum.
⁷ ‘Çok gün görenler konuşsun’ dedim,
 ‘Çok yıl yaşayanlar bilgeliği öğretsin.’
⁸ Oysa insana ruh,
 Her Şeye Gücü Yeten’in soluğu akıl verir.
⁹ Akıl yaşta değil baştadır.

* **32:3** “Eyüp’ü”: Bazı eski İbrani din bilginlerine göre “Tanrı’yı”.

Adaleti anlamak yaşa bakmaz.

- 10 “Bu yüzden, ‘Beni dinleyin’ diyorum,
Ben de bildiğimi söyleyeyim.
11 Siz konuşurken ben bekledim,
Siz ne diyeceğinizi araştırırken
Düşüncelerinizi dinledim.
12 Bütün dikkatimi size çevirdim.
Ama hiçbiriniz Eyüp'ün haksızlığını kanıtlayamadı,
Onun söylediklerine karşılık veremedi.
13 ‘Biz bilgeliğe eriştik,
Bırakın Tanrı onu haksız çıkarsın, insan değil’ demeyin.
14 Ama Eyüp'ün sözlerinin hedefi ben değildim,
Bu yüzden onu sizin sözlerinizle yanıtlamayacağım.
15 “Onlar yıld, yanıt veremiyorlar artık,
Söyleyecek şeyleri kalmadı.
16 Onlar konuşmuyor diye ben beklemeli miyim,
Duruyor, yanıt vermiyorlar diye?
17 Benim de söyleyecek sözüm var,
Ben de bildiğimi söyleyeceğim.
18 Çünkü içim dolu,
İçimdeki ruh beni zorluyor.
19 İçim açılmamış şarap gibi,
Yeni şarap tulumları gibi patlamak üzere.
20 Konuşup rahatlamalıyım,
Ağzımı açıp yanıtlamalıyım.
21 Kimseye ayrıcalık göstermeyecek,
Kimseye yaltaklanmayacağım.
22 Çünkü yaltaklanmayı bilsem,
Yaratıcım beni hemen yok ederdi.

33

- 1 “Ama şimdi lütfen sözümü dinle, Eyüp,
Söyleyeceğim her şeye kulak ver.
2 Ağzımı açtım açacağım,
Söyleyeceklerim dilimin ucunda.
3 Sözlerim temiz bir yürekten çıkıyor,
Dudaklarım bildiklerini içtenlikle söylüyor.
4 Beni Tanrı'nın Ruhu yarattı,
Her Şeye Gücü Yeten'in soluğu yaşam veriyor bana.
5 Elinden gelirse beni yanıtla,
Kendini hazırla, karşımda dur.
6 Tanrı'nın önünde ben de tıpkı senin gibiyim,
Ben de balçıktan yaratıldım.
7 Onun için dehşetim seni yıldırmasın,
Baskım sana ağır gelmesin.
8 “Sesin hâlâ kulaklarımda,
Şöyle demiştin:

- 9 ‘Ben kusursuz ve günahsızım,
Temiz ve suçsuzum.
- 10 Yine de Tanrı bana karşı bahane arıyor,
Beni düşman görüyor.
- 11 Ayaklarımı tomruğa vuruyor,
Yollarımı gözetliyor.’
- 12 “Ama sana şunu söyleyeyim,
Bu konuda haksızsın.
Çünkü Tanrı insandan büyüktür.
- 13 İnsanın hiçbir sözünü yanıtlamıyor diye
Niçin O’nunla çekişiyorsun?
- 14 Çünkü insan anlamasa da,
Tanrı şu ya da bu yolla konuşur.
- 15 Rüyada, geceleyin görümde,
İnsanları ağır uyku basınca,
Yatakta yatarlarken,
- 16 Kulaklarına konuşur,
Uyarısıyla onları korkutur;
- 17 Onları yaptıkları kötülükten döndürmek,
Gururdan uzak tutmak,
- 18 Canlarını çukurdan,
Hayatlarını ölümden kurtarmak için.
- 19 İnsan yatağında acılarla,
Kemiklerinde dinmez sızılarla yola getirilir.
- 20 Öyle ki, içi yemek kaldırmaz,
En lezzetli yiyecekten tiksindir.
- 21 Eti erir, görünmez olur,
Gözükmeyen kemikleri ortaya çıkar.
- 22 Canı çukura,
Hayatı ölüm meleklerine yaklaşıp.
- 23 “Yine de insana doğruyu bildirmek için
Yanında bir melek, bin melekten biri
Arabulucu olarak bulunursa,
- 24 Ona lütfeder de,
‘Onu ölüm çukuruna inmekten kurtar,
Ben fidyeyi buldum’ derse,
- 25 Eti çocuk eti gibi yenilenir,
Gençlik günlerine döner.
- 26 Dua ettiğinde Tanrı ondan hoşnut kalır,
O da Tanrı’nın yüzünü görüp sevinir.
Tanrı onun durumunu düzeltir.
- 27 Sonra insanların önünde türkü çağırır:
‘Günah işleyip doğru yoldan saptım,
Ama Tanrı hak ettiğim cezayı vermedi bana,
- 28 Canımı çukura inmekten O kurtardı,
Işığı görmek için yaşayacağım.’
- 29-30 “İşte, insanın canını çukurdan çıkarmak,

Onu yaşam ışııyla aydınlatmak için
Tanrı bütün bunları iki kez,
Hatta üç kez yapar.

- 31 “İyi dinle, Eyüp, kulak ver,
Sen sus, ben konuşacağım.
32 Söyleyeceğin bir şey varsa söyle,
Çünkü seni haklı çıkarmak isterim.
33 Yoksa, beni dinle,
Sus da sana bilgelik öğreteyim.”

34

- 1 Elihu konuşmasına şöyle devam etti:
2 “Ey bilgiler, sözlerimi dinleyin,
Kulak verin bana, ey bilgi sahipleri.
3 Çünkü damak nasıl yemeği tadarsa,
Kulak da sözleri sınar.
4 Gelin, doğruyu seçelim,
İyi birlikte öğrenelim.
5 “Çünkü Eyüp, ‘Ben suçsuzum’ diyor,
‘Tanrı hakkımı elimden aldı.
6 Haklı olduğum halde yalancı sayılıyorum,
Suçsuz olduğum halde okunla yaraladın beni.’
7 Eyüp gibisi var mı?
Alayı su gibi içiyor!
8 Kötülük yapanlarla dostluk edip geziyor,
Kötülerle aynı yolda yürüyor.
9 Çünkü, ‘Tanrı’yı hoşnut etmeye çalışmak
İnsana yarar getirmez’ diyor.
10 “Bu yüzden, ey sağduyulu insanlar, beni dinleyin!
Tanrı kötülük yapar mı,
Her Şeye Gücü Yeten haksızlık eder mi? Asla!
11 Çünkü O herkese yaptığıının karşılığını öder,
Hak ettiğini başına getirir.
12 Tanrı kesinlikle kötülük etmez,
Her Şeye Gücü Yeten adaleti saptırmaz.
13 Kim yeryüzünü O'na emanet etti?
Kim O'nu bütün dünyanın başına atadı?
14 Eğer niyet eder de
Ruhunu ve soluğunu geri çekerse,
15 Bütün insanlık bir anda yok olur,
İnsan yine toprağa döner.
16 “Aklın varsa dinle,
Kulak ver sözlerime.
17 Adaletten nefret eden hiç hüküm sürebilir mi?
Adil ve güçlü olanı suçlayacak mısın?

- 18 Krallara, 'Değersizsiniz',
Soylulara, 'Kötüsünüz' diyen,
19 Önderlere ayrıcalık tanımayan,
Zengini yoksuldan çok önemsemeyen O değil mi?
Çünkü hepsi O'nun ellerinin işidir.
20 Gece yarısı bir anda ölürlər,
Herkes sarsılır, ölüp gider,
Güçlüler de insan eli değmeden alınıp götürülür.
- 21 "Tanrı'nın gözleri insanların yolundan ayrılmaz,
Attıkları her adımı görür.
22 Kötülük yapanların gizlenebileceği
Ne karanlık bir yer vardır, ne de ölüm gölgesi.
23 Yargılanmak için önüne gelsinler diye,
Tanrı insanları sorgulamaya pek gerek duymaz.
24 Araştırmadan güçlü insanları kırar,
Onların yerine başkalarını diker.
25 Çünkü ne yaptıklarını bilir,
Gece onları deviriverir, ezilirler.
26 Herkesin gözü önünde
Kötülükleri yüzünden onları cezalandırır;
27 Artık O'nun ardından gitmedikleri,
Yollarının hiçbirini dikkate almadıkları için.
28 Yoksulun feryadını O'na duyurdular;
Düşkünlerin feryadını işitti.
29 Ama Tanrı sessiz kalırsa kim O'nu suçlayabilir?
Yüzünü gizlerse kim O'nu görebilir?
Bir ulusa karşı da bir insana karşı da O hep aynıdır,
30 Tanrısız insan krallık etmesin,
Halka tuzak kurmasın diye.
- 31 "Kimse Tanrı'ya,
'Suçluyum, artık kötülük yapmayacağım' dedi mi,
32 'Göremediğimi sen bana öğret,
Haksızlık ettimse, bir daha etmem?'
33 O'nu reddettiğin halde,
Senin keyfince mi seni ödüllendirmeli?
Çünkü karar verecek olan sensin, ben değil,
Öyleyse anlat bana bildiğini.
- 34 "Sağduyulu insanlar,
Beni dinleyen bilgiler diyecekler ki,
35 'Eyüp bilgisizce konuşuyor,
Sözlerinin değeri yok.'
36 Kötü biri gibi yanıtladığı için
Keşke Eyüp'ün sınanması sonsuza dek sürse!
37 Çünkü günahına isyan da ekliyor,
Önümüzde alay edercesine el çırpıyor,
Tanrı'ya karşı konuştuğu konuşuyor."

35

- ¹ Elihu konuşmasına şöyle devam etti:
- ² “ ‘Tanrı'nın önünde haklıyım’ diyorsun.
Doğru buluyor musun bunu?
- ³ Ama hâlâ, ‘Günah işlemezsem
Yararım ne, kazancım ne?’ diye soruyorsun.
- ⁴ “Ben yanıtlayayım seni
Ve arkadaşlarını.
- ⁵ Göklere bak da gör,
Üzerinde yükselen bulutlara göz gezdir.
- ⁶ Günah işlersen, Tanrı'ya ne zararı olur?
İsyanların çoksa ne olur O'na?
- ⁷ Doğruysan, O'na verdiğin nedir,
Ya da ne alır O senin elinden?
- ⁸ Kötülüğün ancak senin gibi birine zarar verir,
Doğruluğun ise yalnız insanoğlu içindir.
- ⁹ “İnsanlar ağır baskı altında feryat ediyor,
Güçlülere karşı yardım istiyor.
- ¹⁰ Ama kimse, ‘Nerede Yaratıcım Tanrı?’ demiyor;
O Tanrı ki, gece bize ezgiler verir,
- ¹¹ Yeryüzündeki hayvanlardan çok bize öğretir
Ve bizi gökteki kuşlardan daha bilge kılar.
- ¹² Kötülerin gururu yüzünden insanlar feryat ediyor,
Ama yanıtlayan yok.
- ¹³ Gerçek şu ki, Tanrı boş feryadı dinlemez,
Her Şeye Gücü Yeten bunu önemsemez.
- ¹⁴ O'nu görmediğini söylediğin zaman bile
Davan O'nun önündedir, bekle;
- ¹⁵ Madem bu öfkeyle şimdi cezalandırmadı,
İsyana da pek aldırılmaz diyorsun.
- ¹⁶ Bu yüzden Eyüp ağzını boş yere açıyor,
Bilgisizce konuştuğça konuşuyor.”

36

- ¹ Elihu konuşmasına şöyle devam etti:
- ² “Biraz bekle, sana açıklayayım,
Çünkü Tanrı için söylenecek daha çok söz var.
- ³ Bilgimi geniş kaynaklardan toplayacağım,
Yaratıcıma hak vereceğim.
- ⁴ Kuşkusuz söylediğim hiçbir şey yalan değil,
Karşımda bilgide yetkin biri var.
- ⁵ “Tanrı güçlüdür, ama kimseyi hor görmez,
Güçlü ve amacında kararlı.
- ⁶ Kötüleri yaşatmaz,

- Ezilenin hakkını verir.
7 Gözlerini doğru kişiden ayırmaz,
Onu krallarla birlikte tahta oturtur,
Sonsuza dek yükseltir.
8 Ama insanlar zincire vurulur,
Baskı altında tutulurlarsa,
9 Onlara yaptıklarını,
Gurura kapılıp isyan ettiklerini bildirir.
10 Öğüdünü dinletir,
Kötülükten dönmelerini buyurur.
11 Eğer dinler ve O'na kulluk ederlerse,
Kalan günlerini bolluk,
Yıllarını rahatlık içinde geçirirler.
12 Ama dinlemezlerse ölür,
Ders almadan yok olurlar.
13 “Tanrısızlar öfkelerini içlerinde gizler,
Kendilerini bağladığında Tanrı'dan yardım istemezler.
14 Genç yaşta ölüp giderler,
Yaşamları putperest tapınaklarında fuhşu iş edinmiş erkekler arasında sona erer.
15 Ama Tanrı acı çekenleri acı çektikleri için kurtarır,
Düşkünlere kendini dinletir.
16 “Evet, seni sıkıntıdan çeker çıkarırdı;
Darlığın olmadığı geniş bir yere,
Zengin yiyeceklerle bezenmiş bir sofraya.
17 Oysa şimdi kötülerin hak ettiği cezayı çekiyorsun,
Yargı ve adalet yakalamış seni.
18 Dikkat et, para seni baştan çıkarmasın,
Büyük bir rüşvet seni saptırmassın.
19 Zenginliğin ya da bütün gücün yeter mi
Sıkıntı çekmeni önlemeye?
20 Halkların yeryüzünden
Yok edildiği geceyi özleme.
21 Dikkat et, kötülüğe dönme,
Çünkü sen onu düşkünlüğe yeğledin.
22 “İşte Tanrı gücüyle yükselir,
O'nun gibi öğretmen var mı?
23 Kim O'na ne yapması gerektiğini söyleyebilir?
Kim O'na, ‘Haksızlık ettin’ diyebilir?
24 O'nun işlerini yüceltmelisin, anımsa bunu,
İnsanların ezgilerle övdüğü işlerini.
25 Bütün insanlar bunları görmüştür,
Herkes onları uzaktan izler.
26 Evet, Tanrı öyle büyüktür ki, O'nu anlayamayız,
Varlığının süresi hesaplanamaz.
27 “Su damlalarını yukarı çeker,
Buharından yağmur damlatır.
28 Bulutlar nemini döker,

- İnsanların üzerine bol yağmur yağdırır.
²⁹ Bulutları nasıl yaydığını,
 Göksel konutundan nasıl gürlediğini kim anlayabilir?
³⁰ Şimşekleri çevresine nasıl yaydığına,
 Denizin dibine dek nasıl ulaştırdığına bakın.
³¹ Tanrı halkları böyle yönetir,
 Bol yiyecek sağlar.
³² Şimşegi elleriyle tutar,
 Hedefine vurmasını buyurur.
³³ O'nun gürleyişi fırtınayı haber verir,
 Sığırlar bile fırtına kopacağını bildirir.

37

- ¹ “Yüreğim titrer buna,
 Yerinden oynar.
² Dinleyin, gürleyen sesini dinleyin,
 Ağzından çıkan sesi!
³ Şimşegini göğün altındaki her yere,
 Yeryüzünün dört bucağına salar.
⁴ Ardından bir ses gümbürder,
 Görkemli sesiyle gürler.
 Sesi duyulunca şimşekleri alıkoymaz.
⁵ Tanrı'nın sesi şaşılacak biçimde gürler,
 O, anlayışımızın ötesinde büyük işler yapar.
⁶ Çünkü kara, ‘Yere düş’ der,
 Sağanağa, ‘Bütün şiddetinle boşal.’
⁷ Yarattığı bütün insanlar ne yaptığını bilsin diye,
 Herkese işini bıraktırır.
⁸ Hayvanlar kovuklarına girer,
 İlerinde otururlar.
⁹ Kasırga yuvasından kopar,
 Soğuk saçılan rüzgarlardan.
¹⁰ Tanrı'nın soluğu suları dondurur,
 Geniş sular buz tutar.
¹¹ Bulutlara nem yükler,
 Şimşegini her yana yayar.
¹² Yeryüzünde ne buyurursa yapmak üzere
 Bulutlar O'nun istediği yönde döner durur.
¹³ Ya insanları cezalandırmak
 Ya da yeryüzünü sulayıp sevgisini göstermek için
 Yağmur gönderir.
¹⁴ “Dinle, Eyüp,
 Dur da düşün Tanrı'nın şaşılası işlerini.
¹⁵ Tanrı'nın bulutları nasıl düzenlediğini,
 Şimşegini nasıl çaktırdığını biliyor musun?
¹⁶ Bulutların dengesini,
 Bilgisi kusursuz olanın şaşılası işlerini biliyor musun?
¹⁷ Dünyanın soluğu kesildiğinde
 Güneyin kavurucu rüzgarı altında

Giysilerin seni terletmez mi?

¹⁸ Dökme tunç bir ayna kadar sert olan gökkubbeyi
O'nunla birlikte yayabilir misin?

¹⁹ “O'na ne söyleyeceğimizi öğret bize,
Çünkü karanlık yüzünden sözümüze düzen veremiyoruz.

²⁰ Konuşmak istediğim O'na söylenebilir mi?
Kimse yutulmak ister mi?

²¹ Rüzgar geçip göğü temizlediğinde
Gökte parıldayan ışığa kimse bakamaz.

²² Altın parıltısı geliyor kuzeyden,
Tanrı korkunç görkeme bürünmüş.

²³ Her Şeye Gücü Yeten'e biz ulaşamayız.
Gücü yücedir,
Adaleti ve eşsiz doğruluğuyla kimseyi ezmez.

²⁴ Bu yüzden insanlar O'na saygı duyar,
Çünkü O, bilgeleri dikkate almaz.”

38

Tanrı Konuşuyor

¹ RAB kasırganın içinden Eyüp'ü şöyle yanıtladı:

² “Bilgisizce sözlerle
Tasarımı karartan bu adam kim?
³ Şimdi erkek gibi kuşağını beline vur da,
Ben sorayım, sen anlat.

⁴ “Ben dünyanın temelini atarken sen neredeydin?
Anlıyorsan söyle.

⁵ Kim saptadı onun ölçülerini? Kuşkusuz biliyorsun!
Kim çekti ipi üzerine?

⁶ Neyin üstüne yapıldı temelleri?
Kim koydu köşe taşını,

⁷ Sabah yıldızları birlikte şarkı söylerken,
İlahi varlıklar* sevinçle çığırışırken?

⁸ “Denizin ardından kapıları kim kapadı,
Ana rahminden fışkırdığı zaman;

⁹ Ona bulutları giysi,
Koyu karanlığı kundak yaptığım,

¹⁰ Sınırını koyduğum,
Kapılarıyla sürgülerini yerleştirdiğim,

¹¹ ‘Buraya kadar gelip öteye geçmeyeceksin,
Gururlu dalgaların şurada duracak’ dediğim zaman?

¹² “Sen ömründe sabaha buyruk verdin mi,
Şafağa yerini gösterdin mi;

¹³ Yeryüzünün uçlarını tutsun,
Oradaki kötüler silkilip atılsın diye?

- 14 Mühür basılan balçık gibi biçim değiştirir yeryüzü,
Giysi kıvrımları gibi göze çarpar.
- 15 Kötülerin ışıkları alınır,
Kalkan kolları kırılır.
- 16 “Denizin kaynaklarına vardın mı,
Gezdin mi enginin diplerinde?
- 17 Ölüm kapıları sana gösterildi mi?
Gördün mü ölüm gölgesinin kapılarını?
- 18 Dünyanın genişliğini kavradın mı?
Anlat bana, bütün bunları biliyorsan.
- 19 “Işığın bulunduğu yerin yolu nerede?
Ya karanlık, onun yeri neresi?
- 20 Onları yerlerine götürebilir misin?
Evlerinin yolunu biliyor musun?
- 21 Bilmediğin şey yok zaten,
Çünkü onlarla aynı zamanda doğmuştun!
O kadar yaşlısın!
- 22 “Karın ambarlarına girdin mi,
Dolunun ambarlarını gördün mü?
- 23 Ben onları sıkıntılı günler için,
Kavga ve savaş günleri için saklıyorum.
- 24 Nerede ışığın dağıtıldığı,
Doğu rüzgarının yeryüzüne saçıldığı yere giden yol?
- 25 Kim sellere kanal,
Yıldırımlara yol açtı;
- 26 Kimsenin yaşamadığı toprakları,
İnsanın bulunmadığı çölü sulasın diye;
- 27 Kurak ve ıssız yeri doyursun,
Ot bitirsin diye?
- 28 Yağmurun babası var mı?
Çiy damlalarını kim yarattı?
- 29 Buz kimin rahminden çıktı?
Göklerden düşen kırağıyı kim doğurdu,
- 30 Sular taş gibi katılaşp
Enginin yüzü donunca?
- 31 “Ülker yıldızlarını bağlayabilir misin?
Oryon'un bağlarını çözebilir misin?
- 32 Mevsimlerinde çıkartabilir misin takımyıldızları?
Büyük ve Küçük Ayı'ya yol gösterebilir misin?
- 33 Biliyor musun göklerin yasalarını?
Tanrı'nın yönetimini yeryüzünde kurabilir misin?
- 34 “Başına bol yağmur yağsın diye
Bulutlara sesini duyurabilir misin?
- 35 Varıp da, ‘Buradayız’ desinler diye,
Şimşekleri gönderebilir misin?

- 36 Kim mısırturnasına bilgelik,
Horoza† anlayış verdi?
37 Kimin bulutları sayacak bilgisi var?
Kim göklerin tulumlarını boşaltabilir,
38 Toprak sertleşip
Parçaları birbirine yapışınca?
39 “Dişi aslanlar için sen avlanabilir misin,
Genç aslanların karnını doyurabilir misin,
40 İnerine sindikleri,
Çalılıkta pusuya yattıkları zaman?
41 Kuzguna yiyeceğini kim sağlıyor,
Yavruları Tanrı'ya feryat edip
Açlıktan kıvrandığı zaman?

39

- 1 “Dağ keçilerinin ne zaman doğurduğunu biliyor musun?
Geyiklerin yavruлады zamanı sen mi gözlüyorsun?
2 Sen mi sayıyorsun doğuruncaya dek geçirdikleri ayları?
Doğurdukları zamanı biliyor musun?
3 Çöküp yavrularını doğurur,
Kurtulurlar sancılarından.
4 Güçlenir, kırdı büyür yavrular,
Gider, bir daha dönmezler.
5 “Kim yaban eşeğini başı boş gönderdi,
Kim bağlarını çözdü?
6 Yurt olarak ona bozkırı,
Barınak olarak tuzlayı verdim.
7 Kentteki kargaşaya güler o,
Sürücünün bağırdığını duymaz.
8 Otlamak için tepeleri dolaşır,
Yeşillik arar.
9 “Yaban öküzü sana kulluk etmek ister mi?
Geceyi senin yemliğinin yanında geçirir mi?
10 Sabanla yarık açsın diye ona bağ vurabilir misin?
Arkanda, ovalarda tırmık çeker mi?
11 Çok güçlü diye ona bel bağlayabilir misin?
Ağır işini ona bırakabilir misin?
12 Ekinini getireceğine,
Buğdayını harman yerinde toplayacağına güvenir misin?
13 “Devekuşunun kanatları sevinçle dalgalanır,
Ama leyleğin kanatları ve tüyleriyle kıyaslanamaz.
14 Devekuşu yumurtalarını yere bırakır,
Onları kumda ısıtır,
15 Ayak altında ezilebileceklerini,
Yabanıl hayvanlarca çiğnenebileceklerini düşünmez.

† 38:36 Mısırturnasıyla horozun havadaki olası değişikliği sezdikleri sanılırdı. Bu iki sözcük “yüreğimiz” ve “aklımız” anlamına da gelebilir.

- 16 Yavrularına sert davranır, kendinin değilmiş gibi,
Çektiği zahmetin boşa gideceğine üzülmez.
- 17 Çünkü Tanrı ona bilgelik bağışlamamış,
Anlayıştan pay vermemiştir.
- 18 Yine de koşmak için kabarmınca
Ata ve binicisine güler.
- 19 “Sen mi ata güç verdin,
Dalgalanan yeleyi boynuna giydirdin?
- 20 Sen misin onu çekirge gibi sıçratan,
Gururlu kişnemesiyle korku saçtıran?
- 21 Ayakları toprağı şiddetle eşer,
Gücünden ötürü sevinçle coşar,
Savaşçının üstüne yürür.
- 22 Korkuya güler, hiçbir şeyden yılmaz,
Kılıç önünde geri adım atmaz.
- 23 Ok kılıfı, parıldayan mızrak ve pala
Üzerinde takırdar atın.
- 24 Coşku ve heyecanla uzaklıkları yutar,
Boru çalınca duramaz yerinde.
- 25 Boru çaldıkça, ‘Hi!’ diye kişner,
Savaş kokusunu, komutanların gürleyen sesini,
Savaş çığlıklarını uzaklardan duyar.
- 26 “Atmaca senin bilgeliğinle mi süzülüyor,
Kanatlarını güneye doğru açıyor?
- 27 Kartal senin buyruğunla mı yükseliyor,
Yuvasını yükseklere kuruyor?
- 28 Uçurum kenarlarında konaklıyor,
Sivri kayalar onun kalesi.
- 29 Oradan gözetliyor yiyeceğini,
Gözleri avını uzaktan seçiyor.
- 30 Onun yavruları kanla beslenir,
Leşler neredeyse, o da oradadır.”

40

- 1 RAB Eyüp'e şöyle dedi:
- 2 “Her Şeye Gücü Yeten'le çatışan O'nu yola getirebilir mi?
Tanrı'yı suçlayan yanıtlasın.”
- 3 O zaman Eyüp RAB'bi şöyle yanıtladı:
- 4 “Bak, ben değersiz biriyim,
Sana nasıl yanıt verebilirim?
Ağzımı elimle kapıyorum.
- 5 Bir kez konuştum, yanıt almadım,
İkinci kez konuşamam artık.”

⁶ RAB kasırganın içinden Eyüp'ü şöyle yanıtladı:

⁷ “Şimdi erkek gibi kuşağını beline vur da,
Ben sorayım, sen anlat.

⁸ “Adaletimi boşa mı çıkaracaksın?
Kendini haklı çıkarmak için beni mi suçlayacaksın?

⁹ Sende Tanrı'nın bileği gibi bilek var mı?
Sesin O'nunki gibi gürleyebilir mi?

¹⁰ Öyleyse şan ve şerefe bürün,
Görkem ve yücelik kuşan.

¹¹ Gazabının ateşini saç,
Gururluya bakıp onu alçalt.

¹² Gururluya bakıp onu çökert,
Kötüleri bulundukları yerde ez.

¹³ Hepsini birlikte toprağa göm,
Mezarda yüzlerini kefenle sar.

¹⁴ O zaman sağ kolunun seni kurtarabileceğini
Ben de kabul ederim.

¹⁵ “Seninle birlikte yarattığım Behemot'a* bak,
Sığır gibi ot yiyor.

¹⁶ Bak, ne güç var belinde,
Karnının kasları ne güçlü!

¹⁷ Kuyruğunu sedir ağacı gibi sallıyor,
Sımsıkıdır uyluk lifleri.

¹⁸ Kemikleri tunç borular,
Kaburgaları demir çubuklar gibidir.

¹⁹ Tanrı'nın yapıtları arasında ilk sırayı alır,
Yalnız Yaratıcısı ona kılıçla yaklaşır.

²⁰ Tepeler ürünlerini ona getirir,
Bütün yabanıl hayvanlar yanında oynar.

²¹ Hünnap çalıları altında,
Kamışlarla örtülü bir bataklıkta yatar.

²² Hünnaplar onu gölgelerinde saklar,
Vadideki kavaklar kuşatır.

²³ Irmak coşsa bile o ürkmeyen,
Güvenlik içindedir,
Şeria Irmağı boğazına dayansa bile.

²⁴ Gözleri açıkken kim onu tutabilir,
Kim kancayla burnunu delebilir?

41

¹ “Livyatan'ı* çengelle çekebilir misin,
Dilini halatla bağlayabilir misin?

² Burnuna sazdan ip takabilir misin,
Kancayla çenesini delebilir misin?

* **40:15** “Behemot”: Behemot'un hangi hayvan olduğu kesin bilinmiyor. Su aygırı, fil, timsah ya da soyu tükenmiş bir hayvan olduğu sanılıyor. * **41:1** “Livyatan”: Livyatan'ın hangi hayvan olduğu kesin olarak bilinmiyor. Timsah ya da soyu tükenmiş bir hayvan olduğu sanılıyor.

- 3 Yalvarıp yakarır mı sana,
 Tatlı tatlı konuşur mu?
 4 Seninle antlaşma yapar mı,
 Onu ömür boyu köle edesin diye?
 5 Kuşla oynar gibi onunla oynayabilir misin,
 Hizmetçilerin eğlensin diye ona tasma takabilir misin?
 6 Balıkçılar onun üzerine pazarlık eder mi?
 Tüccarlar aralarında onu böler mi?
 7 Derisini zıpkınlarla,
 Başını mızraklarla doldurabilir misin?
 8 Elini üzerine koy da, çıkacak çingarı gör,
 Bir daha yapmayacaksın bunu.
 9 Onu yakalamak için umutlanma,
 Görünüşü bile insanın ödünü patlatır.
 10 Onu uyandıracak kadar yürekli adam yoktur.
 Öyleyse benim karşımda kim durabilir?
 11 Kim benden hesap vermemi isteyebilir?
 Göklerin altında ne varsa bana aittir.
 12 “Onun kolları, bacakları,
 Zorlu gücü, güzel yapısı hakkında
 Konuşmadan edemeyeceğim.
 13 Onun giysisinin önünü kim açabilir?
 Kim onun iki katlı zırhını delebilir?
 14 Ağzının kapılarını açmaya kim yeltenebilir,
 Dehşet verici dişleri karşısında?
 15 Sımsıkı kenetlenmiştir
 Sırtındaki# sıra sıra pullar,
 16 Öyle yakındır ki birbirine
 Aralarından hava bile geçmez.
 17 Birbirlerine geçmişler,
 Yapışmış, ayrılmazlar.
 18 Aksırması ışık saçır,
 Gözleri şafak gibi parıldar.
 19 Ağzından alevler fişkirir,
 Kıvılcımlar saçılır.
 20 Kaynayan kazandan,
 Yanan sazdan çıkan duman gibi
 Burnundan duman tüter.
 21 Soluğu kömürleri tutuşturur,
 Alev çıkar ağzından.
 22 Boynu güçlüdür,
 Dehşet önü sıra gider.
 23 Etinin katmerleri birbirine yapışmış,
 Sertleşmiş üzerinde, kımıldamazlar.
 24 Göğsü taş gibi serttir,
 Değirmenin alt taşı gibi sert.
 25 Ayağa kalktı mı güçlüler dehşete düşer,

41:11 Rom.11:35 † 41:13 Olası metin “Kim onun iki katlı zırhını delebilir?” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin
 “Kim çift gem takmak için ona yaklaşabilir?” ‡ 41:15 Olası metin “Sırtındaki” (bkz. Septuaginta, Vulgata), Masoretik
 metin “Gurur duyduğu”.

- Çıkardığı gürültüden ödleri patlar.
²⁶ Üzerine gidildi mi ne kılıç işler,
 Ne mızrak, ne cirit, ne de kargı.
²⁷ Demir saman gibi gelir ona,
 Tunç çürük odun gibi.
²⁸ Oklar onu kaçırmaz,
 Anız gibi gelir ona sapan taşları.
²⁹ Anız sayılır onun için topuzlar,
 Vınlayan palaya güler.
³⁰ Keskin çömlek parçaları gibidir karnının altı,
 Düven gibi uzanır çamura.
³¹ Derin suları kaynayan kazan gibi fokurdatır,
 Denizi merhem çömleği gibi karıştırır.
³² Ardında parlak bir iz bırakır,
 İnsan enginin saçları ağarmış sanır.
³³ Yeryüzünde bir eşi daha yoktur,
 Korkusuz bir yaratıktır.
³⁴ Kendini büyük gören her varlığı aşağılar,
 Gururlu her varlığın kralı odur.”

42

Eyüp'ün Yeni Bir Yaşama Dönüşü

- ¹ O zaman Eyüp RAB'bi şöyle yanıtladı:
² “Senin her şeyi yapabileceğini biliyorum,
 Hiçbir amacına engel olunmaz.
³ “Tasarımı bilgisizce karartan bu adam kim?” diye sordun.
 Kuşkusuz anlamadığım şeyleri konuştum,
 Beni aşan, bilmediğim şaşılacak işleri.
⁴ “ ‘Dinle de konuşayım’ dedin,
 ‘Ben sorayım, sen anlat.’
⁵ Kulaktan duymaydı bildiklerim senin hakkında,
 Şimdiyse gözlerimle gördüm seni.
⁶ Bu yüzden kendimi hor görüyor,
 Toz ve kül içinde tövbe ediyorum.”

Rab'bin Kararı

- ⁷ RAB Eyüp'le konuştuktan sonra, Temanlı Elifaz'a: “Sana ve iki dostuna karşı öfkem alevlendi” dedi, “Çünkü kulum Eyüp gibi hakkımda doğruyu konuşmadınız. ⁸ Şimdi yedi boğa, yedi koç alıp kulum Eyüp'ün yanına gidin, kendiniz için yakmalık sunu sunun. Kulum Eyüp sizin için dua etsin. Çünkü onun duasını kabul eder, aptallığınızın karşılığını vermem. Kulum Eyüp gibi hakkımda doğruyu konuşmadınız.” ⁹ Temanlı Elifaz, Şuahlı Bildat, Naamalı Sofar gidip RAB'bin söylediğini yaptılar. RAB de Eyüp'ün duasını kabul etti.

Tanrı Eyüp'ü Yeniden Bolluğa Kavuşturuyor

- ¹⁰ Eyüp dostları için dua ettikten sonra, RAB onu eski gönencine kavuşturup ona önceki varlığının iki katını verdi. ¹¹ Bütün erkek ve kız kardeşleri, eski tanıdıklarının hepsi Eyüp'ün yanına gelip evinde onunla birlikte yemek yediler. Acısını paylaşıp RAB'bin

başına getirmiş olduğu felaketlerden ötürü onu avuttular. Her biri ona bir parça gümüş^{*}, bir de altın halka verdi. ¹² RAB Eyüp'ün sonunu başından bereketli kıldı. On dört bin koyuna, altı bin deveye, bin çift öküze, bin eşeğe sahip oldu. ¹³ Yedi oğlu, üç kızı oldu. ¹⁴ İlk kızının adını Yemima, ikincisinin Kesia, üçüncüsünün Keren-Happuk koydu. ¹⁵ Ülkenin hiçbir yerinde Eyüp'ün kızları kadar güzel kızlar yoktu. Babaları, kardeşlerinin yanısıra onlara da miras verdi.

¹⁶ Bundan sonra Eyüp yüz kırk yıl daha yaşadı, oğullarını, dört göbek torunlarını gördü. ¹⁷ Kocayıp yaşama doyarak öldü.

* **42:11** “Bir parça gümüş”: İbranice “Bir kesita”. Kesita ağırlığı ve değeri bilinmeyen bir para birimiydi.

MEZMURLAR

GİRİŞ

Mezmurlar (Zebur diye de bilinir) ilahi ve dua kitabıdır. Uzun bir süre içinde farklı yazarlar tarafından yazılmıştır. İsraililer bu dua ve ilahileri kendi tapınmalarında kullanıyorlardı.

Bu ilahileri birkaç sınıfa ayırabiliriz: Övgü ve tapınma ilahileri, ağıtlar; yardım, korunma ve kurtuluş için edilen dualar; bağışlanmak için yalvarışlar; Tanrı'nın kutsamasına karşı şükran ilahileri; düşmanın cezalandırılması için dilekler. Bu dualar kişi ve ulus adına edilirdi. Bazıları kişinin en derin duygularını yansıtırken, bazıları da Tanrı halkının duygu ve gereksinimlerini dile getirir.

Mezmurlar şiir kitabıdır. İbrani şiirinin en belirgin özelliği paralelizmdir. Paralelizm birinci dizedeki konuyu ikinci ya da üçüncü dizelerde de farklı biçimlerde tekrarlamaktır. İkinci ve üçüncü dizeler aynı konuyu karşıt biçimde geliştirir, tasvir eder ya da doruğa ulaştırır.

9+10, 34, 37, 111, 112, 119 ve 145. mezmurlar akrostiş biçimde yazılmıştır, yani ayetler sırasıyla İbrani alfabesinin harfleriyle başlar.

1.KİTAP

1

1. Mezmur

- ¹ Ne mutlu o insana ki, kötülerin öğüdüyle yürümez,
Günahkârların yolunda durmaz,
Alaycıların arasında oturmaz.
- ² Ancak zevkini RAB'bin Yasası'ndan alır
Ve gece gündüz onun üzerinde derin derin düşünür.
- ³ Böylesi akarsu kıyılarına dikilmiş ağaca benzer,
Meyvesini mevsiminde verir,
Yaprağı hiç solmaz.
Yaptığı her işi başarır.
- ⁴ Kötüler böyle değil,
Rüzgarın savurduğu saman çöpüne benzerler.
- ⁵ Bu yüzden yargılanınca aklanamaz,
Doğrular topluluğunda yer bulamaz günahkârlar.
- ⁶ Çünkü RAB doğruların yolunu gözetir,
Kötülerin yolu ise ölüme götürür.

2

2. Mezmur

- ¹ Nedir uluslar arasındaki bu kargaşa,
Neden boş düzenler kurar bu halklar?
- ² Dünyanın kralları saf bağlıyor,
Hükümdarlar birleşiyor
RAB'be ve meshettiği krala* karşı.
- ³ “Koparalım onların kayışlarını” diyorlar,
“Atalım üzerimizden bağlarını.”

1:3 Yer.17:8 2:1 Elç.4:25-26 * 2:2 “Meshettiği krala”: İbranice “Meshettiğine”.

- ⁴ Göklerde oturan Rab gülüyor,
Onlarla eğleniyor.
- ⁵ Sonra öfkeyle uyarıyor onları,
Gazabıyla dehşete düşürüyor
- ⁶ Ve, “Ben kralımı
Kutsal dağım Siyon'a oturttum” diyor.
- ⁷ RAB'bin bildirisini ilan edeceğim:
Bana, “Sen benim oğlumsun” dedi,
“Bugün ben sana baba oldum.
- ⁸ Dile benden, miras olarak sana ulusları,
Mülk olarak yeryüzünün dört bucağını vereyim.
- ⁹ Demir çomakla kıracaksın† onları,
Çömlek gibi parçalayacaksın.”
- ¹⁰ Ey krallar, akıllı olun!
Ey dünya önderleri, ders alın!
- ¹¹ RAB'be korkuyla hizmet edin,
Titreyerek sevinin.
- ¹² Oğulu öpün ki öfkelenmesin,
Yoksa izlediğiniz yolda mahvolursunuz.
Çünkü öfkesi bir anda alevleniverir.
Ne mutlu O'na sığınanlara!

3

3. Mezmur

Davut'un oğlu Avşalom'dan kaçtığı zaman yazdığı mezmur

- ¹ Ya RAB, düşmanlarım ne kadar çoğaldı,
Hele bana karşı ayaklananlar!
- ² Birçoğu benim için:
“Tanrı katında ona kurtuluş yok!” diyor.

*

Sela

- ³ Ama sen, ya RAB, çevremde kalkansın,
Onurum, başımı yukarı kaldıran sensin.
- ⁴ RAB'be seslenirim,
Yanıtlar beni kutsal dağından.

Sela

- ⁵ Yatar uyurum,
Uyanır kalkarım, RAB destektir bana.
- ⁶ Korkum yok
Çevremi saran binlerce düşmandan.
- ⁷ Ya RAB, kalk, ey Tanrım, kurtar beni!
Vur bütün düşmanlarımın çenesine,
Kır kötülerin dişlerini.
- ⁸ Kurtuluş RAB'dedir,

2:7 Elç.13:32-33; İbr.1:5; 5:5 **2:9** Va.2:26-28; 12:5; 19:15 † **2:9** Masoretik metin “Kıracaksın”, Septuaginta, Süryanice “Güdeceksin”. **3:** 2Sa.15:13-17:22 * **3:2** “Sela”: Müzikte duruş ifade eden bir terim olduğu sanılıyor.

Halkının üzerinde olsun bereketin!

Sela

4

4. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Davut'un mezmuru

¹ Sana seslenince yanıtla beni,

Ey adil Tanrım!

Ferahlat beni sıkıntıya düştüğümde,

Lütfet bana, kulak ver duama.

² Ey insanlar, ne zamana dek

Onurumu utanca çevireceksiniz?

Ne zamana dek boş şeylere gönül verecek,

Yalan peşinde koşacaksınız?

Sela*

³ Bilin ki, RAB sadık kulunu kendine ayırmıştır,

Ne zaman seslensem, duyar beni.

⁴ Öfkelenebilirsiniz, ama günah işlemeyin;

İyi düşünün yatağınızda, susun.

Sela

⁵ Doğruluk kurbanları sunun RAB'be,

O'na güvenin.

⁶ “Kim bize iyilik yapacak?” diyen çok.

Ya RAB, yüzünün ışığıyla bizi aydınlat!

⁷ Öyle bir sevinç verdin ki bana,

Onların bol tahıl ve yeni şaraptan aldığı sevinçten fazla.

⁸ Esenlik içinde yatar uyurum,

Çünkü yalnız sen, ya RAB,

Güvenlik içinde tutarsın beni.

5

5. Mezmur

Müzik şefi için - Ney için - Davut'un mezmuru

¹ Sözlerime kulak ver, ya RAB,

İniltilerimi işit.

² Feryadımı dinle, ey Kralım ve Tanrım!

Duam sanadır.

³ Sabah sesimi duyarsın, ya RAB,

Her sabah sana duamı sunar, umutla beklerim.

⁴ Çünkü sen kötülükten hoşlanan Tanrı değilsin,

Kötülük senin yanında barınmaz.

⁵ Böbürlenenler önünde duramaz,

Bütün suç işleyenlerden nefret duyar,

⁶ Yalan söyleyenleri yok edersin;

Ya RAB, sen eli kanlılardan,
Aldatıcılardan tiksiniyorsun.

- ⁷ Bense bol sevgin sayesinde
Kutsal tapınağına gireceğim;
Oraya doğru saygıyla eğileceğim.
- ⁸ Yol göster bana doğruluğunla, ya RAB,
Düşmanlarıma karşı!
Yolunu önümde düzle.
- ⁹ Çünkü onların sözüne güvenilmez,
Yükleri yıkım dolu.
Ağızları açık birer mezardır,
Yaltaklanır dururlar.
- ¹⁰ Ey Tanrı, onları suçlu çıkar!
Kurdukları düzen yıkımlarına yol açsın.
Kov onları sayısız isyanları yüzünden.
Çünkü sana karşı ayaklandılar.
- ¹¹ Sevinsin sana sığınan herkes,
Sevinç çığlıkları atsın sürekli,
Kanat ger üzerlerine;
Sevinçle coşsun adını sevenler sende.
- ¹² Çünkü sen doğru kişiyi kutsarsın, ya RAB,
Çevresini kalkan gibi lütfunla sararsın.

6

6. Mezmur

Müzik şefi için - Sekiz telli sazlarla*
Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, öfkeyle azarlama beni,
Gazapla yola getirme.
- ² Lütfet bana, ya RAB, bitkinim;
Şifa ver bana, ya RAB, kemiklerim sızlıyor,
- ³ Çok acı çekiyorum.
Ah, ya RAB!
Ne zamana dek süreceksin bu?
- ⁴ Gel, ya RAB, kurtar beni,
Yardım et sevginden dolayı.
- ⁵ Çünkü ölümler arasında kimse seni anmaz,
Kim şükür sunar sana ölümler diyarından?
- ⁶ İnle inle bittim,
Döşüğüm su içinde bütün gece ağlamaktan,
Yatağım sırlıklam gözyaşlarımdan.
- ⁷ Kederden gözlerimin ferisi sönüyor,
Zayıflıyor gözlerim düşmanlarım yüzünden.
- ⁸ Ey kötülük yapanlar,

^{5:9} Rom.3:13 * ^{6:} "Sekiz telli sazlarla": İbranice "Sekizinciye göre", anlamı kesin olarak bilinmiyor. ^{6:1}
^{Mez.38:1} ^{6:8} Mat.7:23; Luk.13:27

- Uzak durun benden,
Çünkü RAB ağlayışımı işitti.
⁹ Yalvarışımı duydu,
Duamı kabul etti.
¹⁰ Bütün düşmanlarım utanacak,
Hepsini dehşet saracak,
Ansızın geri dönecekler utanç içinde.

7

7. Mezmur

- Benyaminli Kûş'un sözlerine ilişkin
Davut'un RAB'be okuduğu şigayon*
¹ Sana sığınıyorum, ya RAB Tanrım!
Peşime düşenlerden kurtar beni,
Özgür kıl.
² Yoksa aslan gibi parçalayacaklar beni,
Kurtaracak biri yok diye,
Lime lime edecekler etimi.
³ Ya RAB Tanrım, eğer şunu yaptıysam:
Birine haksızlık ettiysem,
⁴ Dostuma ihanet ettiysem,
Düşmanımı nedensiz soyduysam,
⁵ Ardına düşsün düşman,
Yakalasın beni,
Canımı yerde çiğnesin,
Ayak altına alsın onurumu.

Sela*

- ⁶ Öfkeyle kalk, ya RAB!
Düşmanlarımdan gazabına karşı çık!
Benim için uyan!
Buyur, adalet olsun.
⁷ Uluslar topluluğu çevreni sarsın,
Onları yüce katından yönet.
⁸ RAB halkları yargılar;
Beni de yargıla, ya RAB,
Doğruluğuma, dürüstlüğüme göre.
⁹ Ey adil Tanrım!
Kötülerin kötülüğü son bulsun,
Doğrular güvene kavuşsun,
Sen ki akılları, gönülleri sınarsın.
¹⁰ Tanrı kalkan gibi yanıbaşımda,
Temiz yürekli O kurtarır.
¹¹ Tanrı adil bir yargıçtır,
Öyle bir Tanrı ki, her gün öfke saçar.
¹² Kötüler yola gelmezse,
Tanrı kılıcını biler,

* 7: "Şigayon": Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi. 7:9 Va.2:23

- Yayını gerip hedefine kurar.
¹³ Hazır bekler ölümcül silahları,
 Alevli okları.
¹⁴ İşte kötü insan kötülük sancıları çekiyor,
 Fesada gebe kalmış,
 Yalan doğuruyor.
¹⁵ Bir kuyu açıp kazıyor,
 Kazdığı kuyuya kendisi düşüyor.
¹⁶ Kötülüğü kendi başına gelecek,
 Zorbalığı kendi tepesine inecek.
¹⁷ Şükredeyim doğruluğu için RAB'be,
 Yüce RAB'bin adını ilahilerle öveyim.

8

8. Mezmur

Müzik şefi için - Gittit* üzerine - Davut'un mezmuru

- ¹ Ey Egemenimiz RAB,
 Ne yüce adın var yeryüzünün tümünde!
 Gökyüzünü görkeminle kapladın.
² Çocukların, hatta emziktekilerin sesiyle
 Set çektin hasımlarına,
 Düşmanı, öç alanı yok etmek için.
³ Seyrederken ellerinin eseri olan gökleri,
 Oraya koyduğun ayı ve yıldızları,
⁴ Soruyorum kendi kendime:
 “İnsan ne ki, onu anasın,
 Ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi gösteresin?”
⁵ Nerdeyse bir tanrı yaptın onu†,
 Başına yücelik ve onur tacını koydun.
⁶ Ellerin yapitları üzerine onu egemen kıldın,
 Her şeyi ayaklarının altına serdin;
⁷ Davarları, sığırları,
 Yabanıl hayvanları,
⁸ Gökteki kuşları, denizdeki balıkları,
 Denizde kıpırdaşan bütün canlıları.
⁹ Ey Egemenimiz RAB,
 Ne yüce adın var yeryüzünün tümünde!

9

9. Mezmur*

Müzik şefi için - “Oğulun Ölümü” makamında -
 Davut'un mezmuru

7:14 Eyü.15:35; Yşa.59:4 * **8:** “Gittit”: Bir müzik terimi ya da üzüm sıkma mevsiminde okunan bir ilahi olabilir.
8:2 Mat.21:16 **8:4** Eyü.7:17-18; Mez.144:3; İbr.2:6-8 † **8:5** “Nerdeyse bir tanrı yaptın onu” (bkz.Yar.1:26-28):
 Septuaginta'da “Onu meleklerden biraz aşağı kıldın” (bkz. İbr.2:6-8). **8:6** 1Ko.15:27; Ef.1:22; İbr.2:8 * **9:** Birçok
 İbranice elyazmasında 9. ve 10. Mezmur birleşik yazılır.

- ¹ Ya RAB, bütün yüreğimle sana şükredeceğim,
Yaptığın harikaların hepsini anlatacağım.
- ² Sende sevinç bulacak, coşacağım,
Adını ilahilerle öveceğim, ey Yüceler Yücesi!
- ³ Düşmanlarım geri çekilirken,
Sendeleyip ölüyorlar senin önünde.
- ⁴ Çünkü hakkımı, davamı sen savundun,
Adil yargıç olarak tahta oturdun.
- ⁵ Ulusları azarladın, kötülerini yok ettin,
Sonsuza dek adlarını sildin.
- ⁶ Yok olup gitti düşmanlar sonsuza dek,
Kökünden söktün kentlerini,
Anıları bile silinip gitti.
- ⁷ Oysa RAB sonsuza dek egemenlik sürer,
Yargı için kurmuştur tahtını;
- ⁸ O yönetir doğrulukla dünyayı,
O yargılar adaletle halkları.
- ⁹ RAB ezilenler için bir sığınak,
Sıkıntılı günlerde bir kaledir.
- ¹⁰ Seni tanıyanlar sana güvenir,
Çünkü sana yönelenleri hiç terk etmedin, ya RAB.
- ¹¹ Siyon'da oturan RAB'bi ilahilerle övün!
Yaptıklarını halklar arasında duyurun!
- ¹² Çünkü dökülen kanın hesabını soran anımsar,
Ezilenlerin feryadını unutmaz.
- ¹³ Acı bana, ya RAB!
Ey beni ölümün eşiğinden kurtaran,
Benden nefret edenler yüzünden çektiğim sıkıntıya bak!
- ¹⁴ Öyle ki, övgüye değer işlerini anlatayım,
Siyon Kenti'nin kapılarında
Sağladığın kurtuluşla sevineyim.
- ¹⁵ Uluslar kendi kazdıkları kuyuya düştü,
Ayakları gizledikleri ağa takıldı.
- ¹⁶ Adil yargılarıyla RAB kendini gösterdi,
Kötüler kendi kurdukları tuzağa düştü.
- †
- ¹⁷ Kötüler ölümler diyarına gidecek,
Tanrı'yı unutan bütün uluslar...
- ¹⁸ Ama yoksul büsbütün unutulmayacak,
Mazlumun umudu sonsuza dek kırılmayacak.

Higayon
sela*

† 9:16 "Higayon": Anlamı kesin olarak bilinmeyen bir müzik terimi.

- 19 Kalk, ya RAB! İnsan galip çıkmasın,
Huzurunda yargılansın uluslar!
20 Onlara dehşet saç, ya RAB!
Sadece insan olduklarını bilsin uluslar.

Sela

10

10. Mezmur

- 1 Ya RAB, neden uzak duruyorsun,
Sıkıntılı günlerde kendini gizliyorsun?
2 Kötüler gururla mazlumlara avlıyor,
Mazlumlara kötülerin kurduğu tuzağa düşüyor.
3 Kötü insan içindeki isteklerle övünür,
Açgözlü insan RAB'be lanet okur, O'nu hor görür.
4 Kendini beğenmiş kötü insan Tanrı'ya yönelmez,
Hep, "Tanrı yok!" diye düşünür.
5 Kötülerin yolları her zaman başarıya götürür.
Öyle yücedir ki senin yargıların,
Kötüler anlayamaz, düşmanına burun kıvrırır.
6 İçinden, "Ben sarsılmam" der,
"Hiçbir zaman sıkıntıya düşmem."
7 Ağzı lanet, hile ve zulüm dolu,
Dilinin altında kötülük ve fesat saklı.
8 Köylerin çevresinde pusu kurar,
Masumu gizli yerlerde öldürür,
Çaresizi sinsice gözler.
9 Gizli yerlerde pusuya yatar
Çalılıktaki aslan gibi,
Kapmak için mazlumu bekler
Ve ağına düşürüp yakalar.
10 Kurbanları çaresiz çöker,
Saldıranın üstün gücü altında ezilir.
11 Kötü insan içinden, "Tanrı unuttu" der,
"Örttü yüzünü, asla göremez."
12 Kalk, ya RAB, kaldır elini, ey Tanrı!
Mazlumlara unutma!
13 Neden kötü insan seni hor görsün,
İçinden, "Tanrı hesap sormaz" desin?
14 Oysa sen sıkıntı ve acı çekenleri görürsün,
Yardım etmek için onları izlersin;
Çaresizler sana dayanır,
Öksüzün yardımcısı sensin.
15 Kötünün, haksızın kolunu kır,

Sormadık hesap kalmasın yaptığı kötülükten.

- ¹⁶ RAB sonsuza dek kral kalacak,
Uluslar O'nun ülkesinden temizlenecek.
- ¹⁷ Mazlumların dileğini duyarsın, ya RAB,
Yürekendirirsin onları,
Kulağın hep üzerlerinde;
- ¹⁸ Öksüze, düşküne hakkını vermek için,
Bir daha dehşet saçmasın ölümlü insan.

11

11. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ben RAB'be sığınırım,
Nasıl dersiniz bana,
"Kuş gibi kaç dağlara.
- ² Bak, kötüler yaylarını geriyor,
Temiz yürekli insanları
Karanlıkta vurmak için
Oklarını kirişine koyuyor.
- ³ Temeller yıkılırsa,
Ne yapabilir doğru insan?"
- ⁴ RAB kutsal tapınağındadır,
O'nun tahtı göklerde,dir,
Bütün insanları görür,
Herkesi sınar.
- ⁵ RAB doğru insanı sınar,
Kötüden, zorbalığı sevenden tiksindir.
- ⁶ Kötülerin üzerine kızgın korlar ve kükürt yağdıracak,
Paylarına düşen kâse kavurucu rüzgar olacak.
- ⁷ Çünkü RAB doğrudur, doğruları sever;
Dürüst insanlar O'nun yüzünü görecek.

12

12. Mezmur

Müzik şefi için - Sekiz telli sazlarla* -
Davut'un mezmuru

- ¹ Kurtar beni, ya RAB, sadık kulun kalmadı,
Güvenilir insanlar yok oldu.
- ² Herkes birbirine yalan söylüyor,
Dalkavukluk, ikiyüzlülük ediyor.
- ³ Sustursun RAB dalkavukların ağzını,
Büyüklenen dilleri.
- ⁴ Onlar ki, "Dilimizle kazanırız,
Dudaklarımız emrimizde,
Kim bize efendilik edebilir?" derler.

* 12: "Sekiz telli sazlarla": İbranice "Sekizinciye göre", anlamı kesin olarak bilinmiyor.

⁵ “Şimdi kalkacağım” diyor RAB,
 “Çünkü mazlumlara eziliyor,
 Yoksullar inliyor,
 Özledikleri kurtuluşu vereceğim onlara.”

⁶ RAB'bin sözleri pak sözlerdir;
 Toprak ocakta eritilmiş,
 Yedi kez arıtılmış gümüşe benzer.

⁷ Sen onları koru, ya RAB,
 Bu kötü kuşaktan hep uzak tut!

⁸ İnsanlar arasında alçaklık rağbet görünce,
 Kötüler her yanda dolaşır oldu.

13

13. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

¹ Ne zamana dek, ya RAB,
 Sonsuza dek mi beni unutacaksın?
 Ne zamana dek yüzünü benden gizleyeceksin?
² Ne zamana dek içimde tasa,
 Yüreğimde hep keder olacak?
 Ne zamana dek düşmanım bana üstün çıkacak?

³ Gör halimi, ya RAB, yanıtla Tanrım,
 Gözlerimi aç, ölüm uykusuna dalmayayım.

⁴ Düşmanlarım, “Onu yendik!” demesin,
 Sarsıldığımda hasımlarım sevinmesin.

⁵ Ben senin sevgine güveniyorum,
 Yüreğim kurtarışınla coşsun.

⁶ Ezgiler söyleyeceğim sana, ya RAB,
 Çünkü iyilik ettin bana.

14

14. Mezmur

(Mez.53)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

¹ Akılsız içinden, “Tanrı yok!” der.
 İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı yürüdü,
 İyilik eden yok.

² RAB göklerden bakar oldu insanlara,
 Akıllı, Tanrı'yı arayan biri var mı diye.

³ Hepsi saptı,
 Tümü yozlaştı,
 İyilik eden yok,
 Bir kişi bile!

⁴ Suç işleyenlerin hiçbiri görmüyor mu?

Halkımı ekmek yer gibi yiyor,
RAB'be yakarmıyorlar.

- ⁵ Dehşete düşecekler yeryüzünde,
Çünkü Tanrı doğruların yanındadır.
⁶ Mazlumun tasarılarını boşa çıkarırdınız,
Ama RAB onun sığınağıdır.
⁷ Keşke İsrail'in kurtuluşu Siyon'dan gelse!
RAB halkını eski gönencine kavuşturunca,
Yakup soyu sevinecek, İsrail halkı coşacak.

15

15. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, çadırına kim konuk olabilir?
Kutsal dağında kim oturabilir?
² Kusursuz yaşam süren, adil davranan,
Yürekten gerçeği söyleyen.
³ İftira etmez,
Dostuna zarar vermez,
Komşusuna kara çalmaz böylesi.
⁴ Aşağılık insanları hor görür,
Ama RAB'den korkanlara saygı duyar.
Kendi zararına ant içse bile, dönmez andından.
⁵ Parasını faize vermez,
Suçsuza karşı rüşvet almaz.
Böyle yaşayan asla sarsılmayacak.

16

16. Mezmur

Davut'un Miktamı*

- ¹ Koru beni, ey Tanrı,
Çünkü sana sığınıyorum.
² RAB'be dedim ki, "Efendim sensin.
Senden öte mutluluk yok benim için."
³ Ülkedeki kutsallara gelince,
Soyludur onlar, biricik zevkim onlardır.
⁴ Başka ilahların ardınca koşanların derdi artacak.
Onların kan sunularını dökmeyeceğim,
Adlarını ağızıma almayacağım.
⁵ Benim payıma,
Benim kâseme düşen sensin, ya RAB;
Yaşamım senin ellerinde.
⁶ Payıma ne güzel yerler düştü,
Ne harika bir mirasım var!

* 16: "Miktam": Bir edebiyat ya da müzik terimi.

- ⁷ Övgüler sunarım bana öğüt veren RAB'be,
Geceleri bile vicdanım uyarır beni.
- ⁸ Gözümü RAB'den ayırmam,
Sağımda durduğu için sarsılmam.
- ⁹ Bu nedenle içim sevinç dolu, yüreğim coşuyor,
Bedenim güven içinde.
- ¹⁰ Çünkü sen beni ölümler diyarına terk etmezsin,
Sadık kulunun çürümesine izin vermezsin[†].
- ¹¹ Yaşam yolunu bana bildirirsin.
Bol sevinç vardır senin huzurunda,
Sağ elinden mutluluk eksilmez.

17

17. Mezmur

Davut'un duası

- ¹ Haklı davamı dinle, ya RAB,
Feryadımı işit!
Hilesiz dudaklardan çıkan duama kulak ver!
- ² Haklı çıkar beni,
Çünkü sen gerçeği görürsün.
- ³ Yüreğimi yokladın,
Gece denedin,
Sınadın beni,
Kötü bir şey bulmadın;
Kararlıyım, ağzımdan kötü söz çıkmaz,
- ⁴ Başkalarının yaptıklarına gelince,
Ben senin sözlerine uyarak
Şiddet yollarından kaçındım.
- ⁵ Sıkı adımlarla senin yollarını tuttum,
Kaymadı ayaklarım.
- ⁶ Sana yakarıyorum, ey Tanrı,
Çünkü beni yanıtlarsın;
Kulak ver bana, dinle söylediklerimi!
- ⁷ Göster harika sevgini,
Ey sana sığınanları saldırganlardan sağ eliyle kurtaran!
- ⁸ Koru beni gözbebeği gibi;
Kanatlarının gölgesine gizle
- ⁹ Kötülerin saldırısından,
Çevremi saran ölümcül düşmanlarımdan.
- ¹⁰ Yürekleri yağ bağlamış,
Ağızları büyük laflar ediyor.
- ¹¹ İzimi buldular, üzerime geliyorlar,
Yere vurmak için gözetliyorlar.

^{16:8} Elç.2:25-28 ^{16:10} Elç.2:31; 13:35 [†] ^{16:10} “Sadık kulunun çürümesine izin vermezsin” ya da “Sadık kulunun ölüm çukurunu görmesine izin vermezsin.”

- ¹² Tıpkı parçalamak için sabırsızlanan bir aslan,
Pusuya yatan genç bir aslan gibi.
- ¹³ Kalk, ya RAB, kes önlerini, eğ başlarını!
Kılıcınla kurtar canımı kötülerden,
- ¹⁴ Elinle bu insanlardan, ya RAB,
Yaşam payı bu dünyada olan insanlardan.
Varsın karınları vereceğin cezalara doysun,
Çocukları da yiyip doysun,
Artanı torunlarına kalsın!
- ¹⁵ Ama ben doğruluk sayesinde yüzünü göreceğim senin,
Uyanınca suretini görmeye doyacağım.

18. Mezmur
(2Sa.22:1-51)

Müzik şefi için - RAB'bin kulu Davut'un mezmuru -
RAB kendisini bütün düşmanlarının pençesinden ve
Saul'un elinden kurtardığı gün Davut
RAB'be şu ezgiyi okudu:

18

- ¹ Seni seviyorum, gücüm sensin, ya RAB!
- ² RAB benim kayam, sığınağım, kurtarıcımdır,
Tanrım, kayam, sığınacak yerimdir,
Kalkanım, güçlü kurtarıcım, korunağımdır!
- ³ Övgüye değer RAB'be seslenir,
Kurtulurum düşmanlarımdan.
- ⁴ Ölüm iplerine dolanmıştım,
Yıkım selleri basmıştı beni,
- ⁵ Ölüler diyarının bağları sarmıştı,
Ölüm tuzakları çıkmıştı karşıma.
- ⁶ Sıkıntı içinde RAB'be yakardım,
Yardıma çağırdım Tanrım'ı.
Tapınağından sesimi duydu,
Haykırışım kulaklarına ulaştı.
- ⁷ O zaman yeryüzü sarsılıp sallandı,
Titreyip sarsıldı dağların temelleri,
Çünkü RAB öfkelenmişti.
- ⁸ Burnundan duman yükseldi,
Ağzından kavurucu ateş
Ve korlar fışkırdı.
- ⁹ Kara buluta basarak
Gökleri yarıp indi.
- ¹⁰ Bir Keruv'a* binip uçtu,
Rüzgar kanatlar takarak hızla geldi.
- ¹¹ Karanlığı örtündü,
Kara bulutları kendine çardak yaptı.

- 12 Varlığının parıltısından,
Bulutlardan dolu ve korlar savruluyordu.
- 13 RAB göklerden gürlledi,
Duyurdu sesini Yüceler Yücesi,
Dolu ve alevli korlarla.
- 14 Savurup oklarını düşmanlarını dağıttı,
Şimşek çaktıracak onları şaşkına çevirdi.
- 15 Denizin dibi göründü,
Yeryüzünün temelleri açığa çıktı, ya RAB,
Senin azarlamandan,
Burnundan çıkan güçlü soluktan.
- 16 RAB yukarıdan elini uzatıp tuttu,
Çıkardı beni derin sulardan.
- 17 Beni zorlu düşmanımdan,
Benden nefret edenlerden kurtardı,
Çünkü onlar benden güçlüydü.
- 18 Felaket günümde karşıma dikildiler,
Ama RAB bana destek oldu.
- 19 Beni huzura kavuşturdu,
Kurtardı, çünkü benden hoşnut kaldı.
- 20 RAB doğruluğumun karşılığını verdi,
Beni temiz ellerime göre ödüllendirdi.
- 21 Çünkü RAB'bin yolunda yürüdüm,
Tanrım'dan uzaklaşarak kötülük yapmadım.
- 22 O'nun bütün ilkelerini göz önünde tuttum,
Kurallarından ayrılmadım.
- 23 O'nun gözünde kusursuzdum,
Suç işlemekten sakındım.
- 24 Bu yüzden RAB beni doğruluğuma
Ve gözünde pak olan ellerime göre ödüllendirdi.
- 25 Sadık kuluna sadakat gösterir,
Kusursuz olana kusursuz davranırsın.
- 26 Pak olanla pak olur,
Eğriye eğri davranırsın.
- 27 Alçakgönüllüleri kurtarır,
Gururluların başını eğersin.
- 28 Işığımın kaynağı sensin, ya RAB, Tanrım!
Karanlığımı aydınlatırsın.
- 29 Desteğinle akıncılara saldırır,
Seninle surları aşarım, Tanrım.
- 30 Tanrı'nın yolu kusursuzdur,
RAB'bin sözü arıdır.
O kendisine sığınan herkesin kalkanıdır.
- 31 Var mı RAB'den başka tanrı?
Tanrımız'dan başka kaya var mı?
- 32 Tanrı beni güçle donatır,
Yolumu kusursuz kılar.

- 33 Ayaklar verdi bana, geyiklerinki gibi,
Doruklarda tutar beni.
34 Bana savaşmayı öğretti,
Kollarımla tunç bir yayı gereyim diye.
35 Bana zafer kalkanını bağışlarsın,
Sağ elin destekler,
Alçakgönüllülüğün yüceltir beni.
36 Bastığım yerleri genişletirsin,
Burkulmaz bileklerim.
37 Kovalayıp yetiştim düşmanlarıma,
Hepsi yok olmadan geri dönmedim.
38 Ezdim onları, kalkamaz oldular,
Ayaklarımın altına serildiler.
39 Savaş için beni güçle donattın,
Bana başkaldıranları önümde yere serdin.
40 Düşmanlarımı kaçmak zorunda bıraktın,
Benden nefret edenleri yok ettim.
41 Feryat ettiler, ama kurtaran çıkmadı;
RAB'bi çağırdılar, ama O yanıt vermedi.
42 Ezdim onları, rüzgarın savurduğu toza döndüler,
Sokak çamuru gibi savurup attım.
43 Halkımın çekişmelerinden beni kurtardın,
Ulusların önderi yaptın,
Tanımadığım halklar bana kulluk ediyor.
44 Duyar duymaz sözümü dinlediler,
Yabancılar bana yaltaklandılar.
45 Yabancıların betleri benizleri attı,
Titreyerek çıktılar kalelerinden.
46 RAB yaşıyor! Kayam'a övgüler olsun!
Yücelsin kurtarıcım Tanrı!
47 O'dur öcümü alan,
Halkları bana bağımlı kılan.
48 Düşmanlarımdan kurtarır,
Başkaldıranlardan üstün kılar beni,
Zorbaların elinden alır.
49 Bunun için uluslar arasında sana şükredeceğim, ya RAB,
Adını ilahilerle öveceğim.
50 RAB kralını büyük zaferlere ulaştırır,
Meshettiği krala, Davut'a ve soyuna
Sonsuza dek sevgi gösterir.

19

19. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Gökler Tanrı'nın görkemini açıklamakta,
Gökkubbe ellerinin eserini duyurmakta.

- ² Gün güne söz söyler,
Gece geceye bilgi verir.
- ³ Ne söz geçer orada, ne de konuşma,
Sesleri duyulmaz.
- ⁴ Ama sesleri yeryüzünü dolaşır,
Sözleri dünyanın dört bucağına ulaşır.
- Güneş için göklerde çadır kurdu Tanrı.
- ⁵ Gerdekten çıkan güveye benzer güneş,
Koşuya çıkacak atlet gibi sevinir.
- ⁶ Göğün bir ucundan çıkar,
Öbür ucuna döner,
Hiçbir şey gizlenmez sıcaklığından.
- ⁷ RAB'bin yarası yetkindir, cana can katar,
RAB'bin buyrukları güvenilirdir,
Saf adama bilgelik verir,
- ⁸ RAB'bin kuralları doğrudur, yüreği sevindirir,
RAB'bin buyrukları arıdır, gözleri aydınlatır.
- ⁹ RAB korkusu paktır, sonsuza dek kalır,
RAB'bin ilkeleri gerçek, tamamen adildir.
- ¹⁰ Onlara altından, bol miktarda saf altından çok istek duyulur,
Onlar baldan, süzme petek balından tatlıdır.
- ¹¹ Uyarırlar kulunu,
Onlara uyanların ödülü büyüktür.
- ¹² Kim yanlışlarını görebilir?
Bağışla göremediğim kusurlarımı,
- ¹³ Bilerek işlenen günahlardan koru kulunu,
İzin verme bana egemen olmalarına!
O zaman büyük isyandan uzak,
Kusursuz olurum.
- ¹⁴ Ağzımdan çıkan sözler,
Yüreğimdeki düşünceler,
Kabul görsün senin önünde,
Ya RAB, kayam, kurtarıcım benim*!

20

20. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Sıkıntılı gününde RAB seni yanıtlasın,
Yakup'un Tanrısı'nın adı seni korusun!
- ² Yardım göndersin sana kutsal yerden,
Siyon'dan destek versin.
- ³ Bütün tahıl sunularını anımsasın,
Yakmalık sunularını kabul etsin!

⁴ Gönölünce versin sana,

Sela*

^{19:4} Rom.10:18 * ^{19:14} "Kurtarıcım benim": Kurtarıcı diye çevrilen İbranice "Goel" sözcüğü "Yakın akraba" anlamına gelir (bkz. Rut 2:20).

- Bütün tasarılarını gerçekleştirsin!
⁵ O zaman zaferini sevinç çılgınlıklarıyla kutlayacağız,
 Tanrımız'ın adıyla sancaklarımızı dikeceğiz.
 RAB senin bütün dileklerini yerine getirsin.
- ⁶ Şimdi anladım ki, RAB meshettiği kralı kurtarıyor,
 Sağ elinin kurtarıcı gücüyle
 Kutsal göklerinden ona yanıt veriyor.
- ⁷ Bazıları savaş arabalarına,
 Bazıları atlarına güvenir,
 Bizse Tanrımız RAB'bin adına güveniriz.
- ⁸ Onlar çöküyor, düşüyorlar;
 Bizse kalkıyor, dimdik duruyoruz.
- ⁹ Ya RAB, kralı kurtar!
 Yanıtla bizi sana yakardığımız gün!

21

21. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, kral seviniyor gösterdiğin güce.
 Sevinçten coşuyor verdiğin zaferle!
- ² Gönlünün istediğini verdin,
 Ağzından çıkan dileği geri çevirmedin.
- ³ Onu güzel armağanlarla karşıladın,
 Başına saf altından taç koydun.
- ⁴ Senden yaşam istedi, verdin ona:
 Uzun, sonsuz bir ömür.
- ⁵ Sağladığın zaferle büyük yüceliğe erişti,
 Onu görkem ve büyüklükle donattın.
- ⁶ Üzerine sürekli bereket yağdırdın,
 Varlığınla onu sevince boğdun.
- ⁷ Çünkü kral RAB'be güvenir,
 Yüceler Yücesi'nin sevgisi sayesinde sarsılmaz.
- ⁸ Elin bütün düşmanlarına erişecek,
 Sağ elin senden nefret edenlere uzanacak.
- ⁹ Öfkeli olduğun an, ya RAB,
 Kızgın fırına döndüreceksin onları;
 Gazapla yutacak,
 Ateşle tüketeceksin.
- ¹⁰ Yok edeceksin çocuklarını yeryüzünden,
 Soylarını insanlar arasından.
- ¹¹ Düzenler kursalar sana,
 Aldatmaya çalışsalar,
 Yine de başarılı olamazlar.
- ¹² Çünkü sırtlarını döndüreceksin,
 Yayını yüzlerine doğru gerince.

Sela*

- 13 Yüceliğini göster, ya RAB, gücünle!
Ezgiler söyleyip ilahilerle öveceğiz kudretini.

22

22. Mezmur

Müzik şefi için - “Tan Geyiği” makamında -
Davut'un mezmuru

- 1 Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin?
Niçin bana yardım etmekten,
Haykırışıma kulak vermekten uzak duruyorsun?
- 2 Ey Tanrım, gündüz sesleniyorum, yanıt vermiyorsun,
Gece sesleniyorum, yine rahat yok bana.
- 3 Oysa sen kutsalsın,
İsrail'in övgüleri üzerine taht kuran sensin.
- 4 Sana güvendiler atalarımız,
Sana dayandılar, onları kurtardın.
- 5 Sana yakarıp kurtuldular,
Sana güvendiler, aldanmadılar.
- 6 Ama ben insan değil, toprak kurduyum,
İnsanlar beni küçümsüyor, halk hor görüyor.
- 7 Beni gören herkes alay ediyor,
Sırtıp baş sallayarak diyorlar ki,
- 8 “Sırtını RAB'be dayadı, kurtarsın bakalım onu,
Madem onu seviyor, yardım etsin!”
- 9 Oysa beni ana rahminden çıkaran,
Ana kucağındayken sana güvenmeyi öğreten sensin.
- 10 Doğuşumdan beri sana teslim edildim,
Ana rahminden beri Tanrım sensin.
- 11 Benden uzak durma! Çünkü sıkıntı yanıbaşımda,
Yardım edecek kimse yok.
- 12 Boğalar kuşatıyor beni,
Azgın Başan boğaları sarıyor çevremi.
- 13 Kükreyerek avını parçalayan aslanlar gibi
Ağızlarını açıyorlar bana.
- 14 Su gibi dökülüyorum,
Bütün kemiklerim oynaklarından çıkıyor;
Yüreğim balmumu gibi içimde eriyor.
- 15 Gücüm çömlek parçası gibi kurudu,
Dilim damağıma yapışıyor;
Beni ölüm toprağına yatırdın.
- 16 Köpekler kuşatıyor beni,
Kötüler sürüsü çevremi sarıyor,
Ellerimi, ayaklarımı deliyorlar.
- 17 Bütün kemiklerimi sayar oldum,
Gözlerini dikmiş, bana bakıyorlar.
- 18 Giysilerimi aralarında paylaşıyor,

Elbisem için kura çekiyorlar.

- 19 Ama sen, ya RAB, uzak durma;
Ey gücüm benim, yardımına koş!
- 20 Canımı kılıçtan,
Biricik hayatımı köpeğin pençesinden kurtar!
- 21 Kurtar beni aslanın ağzından,
Yaban öküzlerinin boynuzundan.
Yanıt ver bana!
- 22 Adını kardeşlerime duyurayım,
Topluluğun ortasında sana övgüler sunayım:
- 23 Ey sizler, RAB'den korkanlar, O'na övgüler sunun!
Ey Yakup soyu, O'nu yüceltin!
Ey İsrail soyu, O'na saygı gösterin!
- 24 Çünkü O mazlumun çektiği sıkıntıyı hafife almadı,
Ondan tiksindi, yüz çevirmedi;
Kendisini yardıma çağırdığında ona kulak verdi.
- 25 Övgü konum sen olacaksın büyük toplulukta,
Senden korkanların önünde yerine getireceğim adaklarımı.
- 26 Yoksullar yiyip doycak,
RAB'be yönelenler O'na övgü sunacak.
Sonsuza dek ömrünüz tükenmesin!
- 27 Yeryüzünün dört bucağı anımsayıp RAB'be dönecek,
Ulusların bütün soyları O'nun önünde yere kapanacak.
- 28 Çünkü egemenlik RAB'bindir,
Ulusları O yönetir.
- 29 Yeryüzündeki bütün zenginler doycak
Ve O'nun önünde yere kapanacak,
Toprağa gidenler,
Ölümlerine engel olamayanlar,
Eğilecekler O'nun önünde.
- 30 Gelecek kuşaklar O'na kulluk edecek,
Rab yeni kuşaklara anlatılacak.
- 31 O'nun kurtarışını,
“Rab yaptı bunları” diyerek,
Henüz doğmamış bir halka duyuracaklar.

23

23. Mezmur

Davut'un mezmuru

- 1 RAB çobanımdır,
Eksiğim olmaz.
- 2 Beni yemyeşil çayırarda yatırır,
Sakin suların kıyısına götürür.
- 3 İçimi tazeler,
Adı uğruna bana doğru yollarda öncülük eder.
- 4 Karanlık ölüm vadisinden geçsem bile,

Kötülükten korkmam.
Çünkü sen benimlesin.
Çomağın, değneğin güven verir bana.

- ⁵ Düşmanlarımla önünde bana sofra kurarsın,
Başıma yağ sürersin,
Kâsem taşıyor.
⁶ Ömrüm boyunca yalnız iyilik ve sevgi izleyecek beni,
Hep RAB'bin evinde oturacağım.

24

24. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ RAB'bindir yeryüzü ve içindeki her şey,
Dünya ve üzerinde yaşayanlar;
² Çünkü O'dur denizler üzerinde onu kuran,
Sular üzerinde durduran.
³ RAB'bin dağına kim çıkabilir,
Kutsal yerinde kim durabilir?
⁴ Elleri pak, yüreği temiz olan,
Gönlünü putlara kaptırmayan,
Yalan yere ant içmeyen.
⁵ RAB kutsar böylesini,
Kurtarıcısı Tanrı aklar.
⁶ O'na yönelenler,
Yakup'un Tanrısı'nın yüzünü arayanlar
İşte böyledir.

Sela*

- ⁷ Kaldırın başınızı, ey kapılar!
Açılın, ey eski kapılar!
Yüce Kral girsin içeri!
⁸ Kimdir bu Yüce Kral?
O RAB'dir, güçlü ve yiğit,
Savaşta yiğit olan RAB.
⁹ Kaldırın başınızı, ey kapılar!
Açılın, ey eski kapılar!
Yüce Kral girsin içeri!
¹⁰ Kimdir bu Yüce Kral?
Her Şeye Egemen
RAB'dir bu Yüce Kral!

Sela

25

25. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, bütün varlığımla sana yaklaşıyorum,
² Ey Tanrım, sana güveniyorum, utandırma beni,
Düşmanlarım zafer kahkahası atmasın!
³ Sana umut bağlayan hiç kimse utanca düşmez;

Nedensiz hainlik edenler utanır.

- ⁴ Ya RAB, yollarını bana öğret,
Yönlerini bildir.
- ⁵ Bana gerçek yolunda öncülük et, eğit beni;
Çünkü beni kurtaran Tanrı sensin.
Bütün gün umudum sende.
- ⁶ Ya RAB, sevecenliğini ve sevgini anımsa;
Çünkü onlar öncesizlikten beri aynıdır.
- ⁷ Gençlik günahlarımı, isyanlarımı anımsama,
Sevgine göre anımsa beni,
Çünkü sen iyisin, ya RAB.
- ⁸ RAB iyi ve doğrudur,
Onun için günahkârlara yol gösterir.
- ⁹ Alçakgönüllülere adalet yolunda öncülük eder,
Kendi yolunu öğretir onlara.
- ¹⁰ RAB'bin bütün yolları sevgi ve sadakate dayanır
Antlaşmasındaki buyruklara uyanlar için.
- ¹¹ Ya RAB, adın uğruna
Suçumu bağışla, çünkü suçum büyük.
- ¹² Kim RAB'den korkarsa,
RAB ona seçeceği yolu gösterir.
- ¹³ Gönenç içinde yaşayacak o insan,
Soyu ülkeyi sahiplenecek.
- ¹⁴ RAB kendisinden korkanlarla paylaşır sırrını,
Onlara açıklar antlaşmasını.
- ¹⁵ Gözlerim hep RAB'dedir,
Çünkü ayaklarımı ağdan O çıkarır.
- ¹⁶ Halime bak, lütfet bana;
Çünkü garip ve mazlumum.
- ¹⁷ Yüreğimdeki sıkıntılar artıyor,
Kurtar beni dertlerimden!
- ¹⁸ Üzüntüme, acılarıma bak,
Bütün günahlarımı bağışla!
- ¹⁹ Düşmanlarıma bak, ne kadar çoğaldılar,
Nasıl da benden nefret ediyorlar!
- ²⁰ Canımı koru, kurtar beni!
Hayal kırıklığına uğratma, çünkü sana sığınıyorum!
- ²¹ Dürüstlük, doğruluk korusun beni,
Çünkü umudum sendedir.
- ²² Ey Tanrı, kurtar İsrail'i
Bütün sıkıntılarından!

26

26. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Beni haklı çıkar, ya RAB,
Çünkü dürüst bir yaşam sürdüm;
Sarsılmadan RAB'be güvendim.

- ² Dene beni, ya RAB, sına;
Duygularımı, düşüncelerimi yokla.
- ³ Çünkü sevgini hep göz önünde tutuyor,
Senin gerçeğini yaşıyorum ben.
- ⁴ Yalancılarla oturmam,
İkiyüzlülerin suyuna gitmem.
- ⁵ Kötülük yapanlar topluluğundan nefret ederim,
Fesatçıların arasına girmem.
- ⁶ Suçsuzluğumu göstermek için ellerimi yıkar,
Sunacağının çevresinde dönerim, ya RAB,
- ⁷ Yüksek sesle şükranımı duyurmak
Ve bütün harikalarını anlatmak için.
- ⁸ Severim, ya RAB, yaşadığın evi,
Görkeminin bulunduğu yeri.
- ⁹ Günahkârların,
Eli kanlı adamların yanısıra canımı alma.
- ¹⁰ Onların elleri kötülük aletidir,
Sağ elleri rüşvet doludur.
- ¹¹ Ama ben dürüst yaşarım,
Kurtar beni, lütfet bana!
- ¹² Ayağım emin yerde duruyor.
Topluluk içinde sana övgüler sunacağım, ya RAB.

27

27. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ RAB benim ışığım, kurtuluşumdur,
Kimseden korkmam.
RAB yaşamımın kalesidir,
Kimseden yılmam.
- ² Hasımlarım, düşmanlarım olan kötüler,
Beni yutmak için üzerime gelirken
Tökezleyip düşerler.
- ³ Karşımda bir ordu konaklasa,
Kılım kıpırdamaz,
Bana karşı savaş açılrsa,
Yine güvenimi yitirmem.
- ⁴ RAB'den tek dileğim, tek isteğim şu:
RAB'bin güzelliğini seyretmek,
Tapınağında O'na hayran olmak için
Ömrümün bütün günlerini O'nun evinde geçirmek.
- ⁵ Çünkü O kötü günde beni çardağında gizleyecek,
Çadırının emin yerinde saklayacak,
Yüksek bir kaya üzerine çıkaracak beni.
- ⁶ O zaman çevremi saran düşmanlarıma karşı
Başım yukarı kalkacak,
Sevinçle haykırarak kurbanlar sunacağım O'nun çadırında,
O'nu ezgilerle, ilahilerle öveceğim.

- ⁷ Sana yakarıyorum, ya RAB, kulak ver sesime,
Lütfet, yanıtla beni!
- ⁸ Ya RAB, içimden bir ses duydum:
"Yüzümü ara!" dedin,
İşte yüzünü arıyorum.
- ⁹ Yüzünü benden gizleme,
Kulunu öfkeyle geri çevirme!
Bana hep yardımcı oldun;
Bırakma, terk etme beni,
Ey beni kurtaran Tanrı!
- ¹⁰ Annemle babam beni terk etseler bile,
RAB beni kabul eder.
- ¹¹ Ya RAB, yolunu öğret bana,
Düşmanlarıma karşı
Düz yolda bana öncülük et.
- ¹² Beni hasımlarımın keyfine bırakma,
Çünkü yalancı tanıklar dikiliyor karşıma,
Ağızları şiddet saçıyor.
- ¹³ Yaşam diyarında
RAB'bin iyiliğini göreceğimden kuşku yok.
- ¹⁴ Umudunu RAB'be bağla,
Güçlü ve yürekli ol;
Umudunu RAB'be bağla!

28

28. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, sana yakarıyorum,
Kayam benim, kulak tıkama sesime;
Çünkü sen sessiz kalırsan,
Ölüm çukuruna inen ölümlere dönerim ben.
- ² Seni yardıma çağırdığımda,
Ellerimi kutsal konutuna doğru açtığımda,
Kulak ver yalvarışlarıma.
- ³ Beni kötülerle, haksızlık yapanlarla
Aynı kefeye koyup cezalandırma.
Onlar komşularıyla dostça konuşur,
Ama yüreklerinde kötülük beslerler.
- ⁴ Eylemlerine, yaptıkları kötülüklere göre onları yanıtla;
Yaptıklarının, hak ettiklerinin karşılığını ver.
- ⁵ Onlar RAB'bin yaptıklarına,
Ellerinin eserine önem vermezler;
Bu yüzden RAB onları yıkacak,
Bir daha ayağa kaldırmayacak.
- ⁶ RAB'be övgüler olsun!
Çünkü yalvarışımı duydu.
- ⁷ RAB benim gücüm, kalkanımdır,

O'na yürekten güveniyor ve yardım görüyorum.
Yüreğim coşuyor,
Ezgilerimle O'na şükrediyorum.

- ⁸ RAB halkının gücüdür,
Meshettiği kralın zafer kalesidir.
⁹ Halkını kurtar, kendi halkını kutsa;
Çobanlık et onlara, sürekli destek ol!

29

29. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Ey ilahi varlıklar, RAB'bi övün,
RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,
² RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün,
Kutsal giysiler içinde RAB'be tapının!
³ RAB'bin sesi sulara hükmediyor,
Yüce Tanrı gürlüyor,
RAB engin sulara hükmediyor.
⁴ RAB'bin sesi güçlüdür,
RAB'bin sesi görkemlidir.
⁵ RAB'bin sesi sedir ağaçlarını kırar,
Lübnan sedirlerini parçalar.
⁶ Lübnan'ı buzağı gibi,
Siryon Dağı'nı yabanıl öküz yavrusu gibi sıçratır.
⁷ RAB'bin sesi şimşek gibi çakar,
⁸ RAB'bin sesi çölü titretir,
RAB Kadeş Çölü'nü sarsar.
⁹ RAB'bin sesi geyikleri doğurtur*,
Ormanları çıplak bırakır.
O'nun tapınağında herkes "Yücesin!" diye haykırır.
¹⁰ RAB tufan üstünde taht kurdu,
O sonsuza dek kral kalacak.
¹¹ RAB halkına güç verir,
Halkını esenlikle kutsar!

30

30. Mezmur

Tapınak adanırken söylenen bir ilahi -
Davut'un mezmuru

- ¹ Seni yüceltmek istiyorum, ya RAB,
Çünkü beni kurtardın,
Düşmanlarımı bana güldürmedin.
² Ya RAB Tanrım,
Sana yakardım, bana şifa verdin.
³ Ya RAB, beni ölümler diyarından çıkardın,
Yaşam verdin bana, ölüm çukuruna düşürmedin.
⁴ Ey RAB'bin sadık kulları, O'nu ilahilerle övün,
Kutsallığını anarak O'na şükredin.

29:1 1Ta.16:29; Mez.96:7-9 * 29:9 "Geyikleri doğurtur" ya da "Yabanıl fıstık ağaçlarını eğer".

- ⁵ Çünkü öfkesi bir an sürer,
Lütfu ise bir ömür;
Gözyaşlarınız belki bir gece akar,
Ama sabahla sevinç doğar.
- ⁶ Huzur duyunca dedim ki,
“Asla sarsılmayacağım!”
- ⁷ Ya RAB, lütfunla beni güçlü bir dağ gibi
Sarsılmaz kıldın;
Ama sen yüzünü gizleyince,
Dehşete düştüm.
- ⁸ Ya RAB, sana sesleniyorum,
Rab'be yalvarıyorum:
- ⁹ “Ne yararı olur senin için dökülen kanımın,
Ölüm çukuruna inersem?
Toprak sana övgüler sunar mı,
Senin sadakatini ilan eder mi?”
- ¹⁰ Dinle, ya RAB, acı bana;
Yardımcım ol, ya RAB!”
- ¹¹ Yasımı şenliğe döndürdün,
Çulumu çıkarıp beni sevinçle kuşattın.
- ¹² Öyle ki, gönlüm seni ilahilerle övsün, susmasın!
Ya RAB Tanrım, sana sürekli şükredeceğim.

31

31. Mezmur (Mez.71:1-3)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, sana sığınıyorum.
Utandırma beni hiçbir zaman!
Adaletinle kurtar beni!
- ² Kulak ver bana,
Çabuk yetiş, kurtar beni;
Bir kaya ol bana sığınmam için,
Güçlü bir kale ol kurtulmam için!
- ³ Madem kayam ve kalem sensin,
Öncülük et, yol göster bana
Kendi adın uğruna.
- ⁴ Bana kurdukları tuzaktan uzak tut beni,
Çünkü sığınağım sensin.
- ⁵ Ruhumu ellerine bırakıyorum,
Ya RAB, sadık Tanrı, kurtar beni.
- ⁶ Değersiz putlara bel bağlayanlardan tiksiniyim,
RAB'be güvenirim ben.
- ⁷ Sadakatinden ötürü sevinip coşacağım,
Çünkü düşkün halimi görüyor,
Çektiğim sıkıntıları biliyorsun,

- ⁸ Beni düşman eline düşürmedin,
Bastığım yerleri genişlettin.
- ⁹ Acı bana, ya RAB, sıkıntıdayım,
Üzüntü gözümü, canımı, içimi kemiriyor.
- ¹⁰ Ömrüm acıyla,
Yıllarım iniltiyle tükeniyor,
Suçumdan ötürü gücüm zayıflıyor,
Kemiklerim eriyor.
- ¹¹ Düşmanlarım yüzünden rezil oldum,
Özellikle komşularıma.
Tanıdıklarına dehşet salar oldum;
Beni sokakta görenler benden kaçır oldu.
- ¹² Gönülden çıkmış bir ölü gibi unutuldum,
Kırılmış bir çömleğe döndüm.
- ¹³ Birçoğunun fısıldaştığını duyuyorum,
Her yer dehşet içinde,
Bana karşı anlaştılar,
Canımı almak için düzen kurdular.
- ¹⁴ Ama ben sana güveniyorum, ya RAB,
“Tanrım sensin!” diyorum.
- ¹⁵ Hayatım senin elinde,
Kurtar beni düşmanlarımdan pençesinden,
Ardıma düşenlerden.
- ¹⁶ Yüzün kulunu aydınlatsın,
Sevgi göster, kurtar beni!
- ¹⁷ Utandırma beni, ya RAB, sana sesleniyorum;
Kötüler utansın, ölümler diyarında sesleri kesilsin.
- ¹⁸ Sussun o yalancı dudaklar;
Doğru insana karşı
Gururla, tepeden bakarak,
Küçümseyerek konuşan dudaklar.
- ¹⁹ İyiliğin ne büyüktür, ya RAB,
Onu senden korkanlar için saklarsın,
Herkesin gözü önünde,
Sana sığınanlara iyi davranırsın.
- ²⁰ İnsanların düzenlerine karşı,
Koruyucu huzurunla üzerlerine kanat gerersin;
Saldırgan dillere karşı
Onları çardağında gizlersin.
- ²¹ RAB'be övgüler olsun,
Kuşatılmış bir kentte
Sevgisini bana harika biçimde gösterdi.
- ²² Telaş içinde demiştim ki,
“Huzurundan atıldım!”
Ama yardıma çağırınca seni,

Yalvarışımı işittin.

- ²³ RAB'bi sevin, ey O'nun sadık kulları!
RAB kendisine bağlı olanları korur,
Büyüklenenlerin ise tümüyle hakkından gelir.
- ²⁴ Ey RAB'be umut bağlayanlar,
Güçlü ve yürekli olun!

32

32. Mezmur

Davut'un mezmuru - Maskil*

- ¹ Ne mutlu isyanı bağışlanan,
Günahı örtülen insana!
- ² Suçu RAB tarafından sayılmayan,
Ruhunda hile bulunmayan insana ne mutlu!
- ³ Sustuğum sürece
Kemiklerim eridi,
Gün boyu inlemekten.
- ⁴ Çünkü gece gündüz
Elin üzerimde ağırlaştı.
Dermanım tükendi yaz sıcağında gibi.
- ⁵ Günahımı açıkladım sana,
Suçumu gizlemedim.
“RAB'be isyanımı itiraf edeceğim” deyince,
Günahımı, suçumu bağışladın.
- ⁶ Bu nedenle her sadık kulun
Ulaşılr olduğun zaman sana dua etsin.
Engin sular taşsa bile ona erişemez.
- ⁷ Sığınağım sensin,
Beni sıkıntıdan korur,
Çevremi kurtuluş ilahileriyle kuşatırsın.
- ⁸ Eğiteceğim seni, gideceğin yolu göstereceğim,
Öğüt vereceğim sana,
Gözüm sendedir.
- ⁹ At ya da katır gibi anlayışsız olmayın;
Onları idare etmek için gem ve dizgin gerekir,
Yoksa sana yaklaşmazlar.
- ¹⁰ Kötülerin acısı çoktur,
Ama RAB'be güvenenleri O'nun sevgisi kuşatır.
- ¹¹ Ey doğru insanlar, sevinç kaynağınız RAB olsun, coşun;
Ey yüreği temiz olanlar,
Hepiniz sevinç çığlıkları atın!

Sela*

Sela

Sela

* **32:** “Maskil”: Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik veya edebiyat terimi. “Didaktik şiir” anlamına gelebilir.
32:1 Rom.4:7-8 **32:5** 2Sa.12:13

33**33. Mezmur**

- ¹ Ey doğru insanlar, RAB'be sevinçle haykırın!
Dürüstlere O'nu övmek yaraşır.
- ² Lir çalarak RAB'be şükredin,
On telli çenk eşliğinde O'nu ilahilerle övün.
- ³ O'na yeni bir ezgi söyleyin,
Sevinç çığlıklarıyla sazınızı konuşturun.
- ⁴ Çünkü RAB'bin sözü doğrudur,
Her işi sadakatle yapar.
- ⁵ Doğruluğu, adaleti sever,
RAB'bin sevgisi yeryüzünü doldurur.
- ⁶ Gökler RAB'bin sözüyle,
Gök cisimleri ağzından çıkan solukla yaratıldı.
- ⁷ Deniz sularını bir araya toplar,
Engin suları ambarlara depolar.
- ⁸ Bütün yeryüzü RAB'den korksun,
Dünyada yaşayan herkes O'na saygı duysun.
- ⁹ Çünkü O söyleyince, her şey var oldu;
O buyurunca, her şey belirdi.
- ¹⁰ RAB ulusların planlarını bozar,
Halkların tasarılarını boşa çıkarır.
- ¹¹ Ama RAB'bin planları sonsuza dek sürer,
Yüreğindeki tasarılar kuşaklar boyunca değişmez.
- ¹² Ne mutlu Tanrısı RAB olan ulusa,
Kendisi için seçtiği halka!
- ¹³ RAB göklerden bakar,
Bütün insanları görür.
- ¹⁴ Oturduğu yerden,
Yeryüzünde yaşayan herkesi gözler.
- ¹⁵ Herkesin yüreğini yaratan,
Yaptıkları her şeyi tartan O'dur.
- ¹⁶ Ne büyük ordularıyla zafer kazanan kral var,
Ne de büyük gücüyle kurtulan yiğit.
- ¹⁷ Zafer için at boş bir umuttur,
Büyük gücüne karşın kimseyi kurtaramaz.
- ¹⁸ Ama RAB'bin gözü kendisinden korkanların,
Sevgisine umut bağlayanların üzerindedir;
- ¹⁹ Böylece onları ölümden kurtarır,
Kıtlıkta yaşamalarını sağlar.
- ²⁰ Umudumuz RAB'dedir,
Yardımcımız, kalkanımız O'dur.
- ²¹ O'nda sevinç bulur yüreğimiz,
Çünkü O'nun kutsal adına güveniriz.
- ²² Madem umudumuz sende,

Sevgin üzerimizde olsun, ya RAB!

34

34. Mezmur

Davut'un mezmuru

Avimelek'in önünde kendini deli gösterip kovulduğu,
gittiği zaman

¹ Her zaman RAB'be övgüler sunacağım,
Övgüsü dilimden düşmeyecek.

² RAB'le övünürüm,
Mazlumlar işitip sevin sin!

³ Benimle birlikte RAB'bin büyüklüğünü duyurun,
Adını birlikte yüceltelim.

⁴ RAB'be yöneldim, yanıt verdi bana,
Bütün korkularımdan kurtardı beni.

⁵ O'na bakanların yüzü ışı ışı parlar,
Yüzleri utançtan kızarmaz.

⁶ Bu mazlum yakardı, RAB duydu,
Bütün sıkıntılarından kurtardı onu.

⁷ RAB'bin meleği O'ndan korkanların çevresine ordugah kurar,
Kurtarır onları.

⁸ Tadın da görün, RAB ne iyidir,
Ne mutlu O'na sığınan adama!

⁹ RAB'den korkun, ey O'nun kutsalları,
Çünkü O'ndan korkanın eksiği olmaz.

¹⁰ Genç aslanlar bile aç ve muhtaç olur;
Ama RAB'be yönelenlerden hiçbir iyilik esirgenmez.

¹¹ Gelin, ey çocuklar, dinleyin beni:
Size RAB korkusunu öğreteyim.

¹² Kim yaşamdan zevk almak,
İyi günler görmek istiyorsa,

¹³ Dilini kötülükten,
Dudaklarını yalandan uzak tutsun.

¹⁴ Kötülükten sakının, iyilik yapın;
Esenliği amaçlayın, ardınca gidin.

¹⁵ RAB'bin gözleri doğru kişilerin üzerindedir,
Kulakları onların yakarışına açıktır.

¹⁶ RAB kötülük yapanlara karşıdır,
Onların anısını yeryüzünden siler.

¹⁷ Doğrular yakarır, RAB duyar;
Bütün sıkıntılarından kurtarır onları.

¹⁸ RAB gönlü kırıklara yakındır,
Ruhu ezikleri kurtarır.

¹⁹ Doğrunun dertleri çoktur,
Ama RAB hepsinden kurtarır onu.

- 20 Bütün kemiklerini korur,
Hiçbiri kırılmaz.
- 21 Kötü insanın sonu kötülükle biter,
Cezasını bulur doğrulardan nefret edenler.
- 22 RAB kullarını kurtarır,
O'na sığınanların hiçbiri ceza görmez.

35

35. Mezmur

Davut'un mezmuru

- 1 Ya RAB, benimle uğraşanlarla sen uğraş,
Benimle savaşımlarla sen savaş!
- 2 Al küçük kalkanla büyük kalkanı,
Yardıma koş!
- 3 Kaldır mızrağını, kargını beni kovalayanlara,
“Seni ben kurtarıyorum” de bana!
- 4 Canıma kastedenler utanıp rezil olsun!
Utançla geri çekilsin bana kötülük düşünenler!
- 5 Rüzgarın sürüklediği saman çöpüne dönsünler,
RAB'bin meleği artlarına düşsün!
- 6 Karanlık ve kaygan olsun yolları,
RAB'bin meleği kovalasın onları!
- 7 Madem neden yokken bana gizli ağlar kurdular,
Nedensiz çukur kazdılar,
- 8 Başlarına habersiz felaket gelsin,
Gizledikleri ağa kendileri tutulsun,
Felakete uğrasınlar.
- 9 O zaman RAB'de sevinç bulacağım,
Beni kurtardığı için coşacağım.
- 10 Bütün varlığımla şöyle diyeceğim:
“Senin gibisi var mı, ya RAB,
Mazlumu zorbanın elinden,
Mazlumu ve yoksulu soyguncudan kurtaran?”
- 11 Kötü niyetli tanıklar türüyor,
Bilmediğim konuları soruyorlar.
- 12 İyiliğime karşı kötülük ediyor,
Yalnızlığa itiyorlar beni.
- 13-14 Oysa onlar hastalanınca ben çula sarınır,
Oruç tutup alçakgönüllü olurdum.
Duam yanıtsız kalınca,
Bir dost, bir kardeş yitirmiş gibi dolaşırdım.
Kederden belim bükülürdü,
Annesi için yas tutan biri gibi.
- 15 Ama ben sendeleyince toplanıp sevindiler,
Toplandı bana karşı tanımadığım alçaklar,
Durmadan didiklediler beni.

- 16 Tanrıtanılmaz, alaycı soytarılar gibi,
Diş gıcırdattılar bana.
- 17 Ne zamana dek seyirci kalacaksın, ya Rab?
Kurtar canımı bunların saldırısından,
Hayatımı bu genç aslanlardan!
- 18 Büyük toplantıda sana şükürler sunacağım,
Kalabalığın ortasında sana övgüler dizeceğim.
- 19 Sevinmesin boş yere bana düşman olanlar,
Göz kırpmasınlar birbirlerine
Nedensiz benden nefret edenler.
- 20 Çünkü barış sözünü etmez onlar,
Kurnazca düzen kurarlar ülkenin sakin insanlarına.
- 21 Beni suçlamak için ağızlarını ardına kadar açtılar:
“Oh! Oh!” diyorlar, “İşte kendi gözümüzle gördük yaptıklarını!”
- 22 Olup biteni sen de gördün, ya RAB, sessiz kalma,
Ya Rab, benden uzak durma!
- 23 Uyan, kalk savun beni,
Uğraş hakkım için, ey Tanrım ve Rab'bim!
- 24 Adaletin uyarınca haklı çıkar beni, ya RAB, Tanrım benim!
Gülmesinler halime!
- 25 Demesinler içlerinden:
“Oh! İşte buydu dileğimiz!”,
Konuşmasınlar ardımdan:
“Yedik başını!” diye.
- 26 Utansın kötü halime sevinenler,
Kızarsın yüzleri hepsinin;
Gururla karşıma dikilenler
Utanca, rezalete bürünsün.
- 27 Benim haklı çıkmamı isteyenler,
Sevinç çığlıkları atıp coşsunlar;
Şöyle desinler sürekli:
“Kulunun esenliğinden hoşlanan RAB yücelsin!”
- 28 O zaman gün boyu adaletin,
Övgülerin dilimden düşmeyecek.

36

36. Mezmur

Müzik şefi için - RAB'bin kulu Davut'un mezmuru

- 1 Günah fısıldar kötü insana,
Yüreğinin dibinden:
Tanrı korkusu yoktur onda.
- 2 Kendini öyle beğenmiş ki,
Suçunu görmez, ondan tiksинmez.
- 3 Ağzından kötülük ve yalan akar,
Akıllanmaktan, iyilik yapmaktan vazgeçmiş.
- 4 Yatağında bile fesat düşünür,

- Olumsuz yolda direnir, reddetmez kötülüğü.
- ⁵ Ya RAB, sevgin göklere,
Sadakatin gökyüzüne erişir.
- ⁶ Doğruluğun ulu dağlara benzer,
Adaletin uçsuz bucaksız enginlere.
İnsanı da, hayvanı da koruyan sensin, ya RAB.
- ⁷ Sevgin ne değerli, ey Tanrı!
Kanatlarının gölgesine sığınır insanoğlu.
- ⁸ Evindeki bolluğa doyarlar,
Zevklerinin ırmağından içirirsin onlara.
- ⁹ Çünkü yaşam kaynağı sensin,
Senin ışığınla aydınlanırsın.
- ¹⁰ Sürekli göster
Seni tanıyanlara sevgini,
Yüreği temiz olanlara doğruluğunu.
- ¹¹ Gururlunun ayağı bana varmasın,
Kötülerin eli beni kovmasın.
- ¹² Kötülük yapanlar oracıkta düştüler,
Yıkıldılar, kalkamazlar artık.

37

37. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Kötülük edenlere kızıp üzülme,
Suç işleyenlere özenme!
- ² Çünkü onlar ot gibi hemen solacak,
Yeşil bitki gibi kuruyup gidecek.
- ³ Sen RAB'be güven, iyilik yap,
Ülkede otur, sadakatle çalış.
- ⁴ RAB'den zevk al,
O senin yüreğinin dileklerini yerine getirecektir.
- ⁵ Her şeyi RAB'be bırak,
O'na güven, O gerekeni yapar.
- ⁶ O senin doğruluğunu ışık gibi,
Hakkını öğle güneşi gibi
Aydınlığa çıkarır.
- ⁷ RAB'bin önünde sakın dur, sabırla bekle;
Kızıp üzülme işi yolunda olanlara,
Kötü amaçlarına kavuşanlara.
- ⁸ Kızılmaktan kaçın, bırak öfkeyi,
Üzülme, yalnız kötülüğe sürükler bu seni.
- ⁹ Çünkü kötülerin kökü kazınacak,
Ama RAB'be umut bağlayanlar ülkeyi miras alacak.
- ¹⁰ Yakında kötünün sonu gelecek,

- Yerini arasan da bulunmayacak.
- 11 Ama alçakgönüllüler ülkeyi miras alacak,
Derin bir huzurun zevkini tadacak.
- 12 Kötü insan doğru insana düzen kurar,
Dış gıcırdatır.
- 13 Ama Rab kötüye güler,
Çünkü bilir onun sonunun geldiğini.
- 14 Kılıç çekti kötüler, yaylarını gerdi,
Mazlumu, yoksulu yıkmak,
Doğru yolda olanları öldürmek için.
- 15 Ama kılıçları kendi yüreklerine saplanacak,
Yayları kırılacak.
- 16 Doğrunun azıcık varlığı,
Pek çok kötünün servetinden iyidir.
- 17 Çünkü kötülerin gücü kırılacak,
Ama doğrulara RAB destek olacak.
- 18 RAB yetkinlerin her gününü gözetir,
Onların mirası sonsuza dek sürecek.
- 19 Kötü günde utanmayacaklar,
Kıtlıkta karınları doyacak.
- 20 Ama kötüler yıkıma uğrayacak;
RAB'bin düşmanları kır çiçekleri gibi kuruyup gidecek,
Duman gibi dağılıp yok olacak.
- 21 Kötüler ödünç alır, geri vermez;
Doğrularsa cömertçe verir.
- 22 RAB'bin kutsadığı insanlar ülkeyi miras alacak,
Lanetlediği insanların kökü kazınacak.
- 23 RAB insana sağlam adım attırır,
İnsanın yolundan hoşnut olursa.
- 24 Düşse bile yıkılmaz insan,
Çünkü elinden tutan RAB'dir.
- 25 Gençtim, ömrüm tükendi,
Ama hiç görmedim doğru insanın terk edildiğini,
Soyunun ekmek dilendiğini.
- 26 O hep cömertçe ödünç verir,
Soyu kutsanır.
- 27 Kötülükten kaç, iyilik yap;
Sonsuz yaşama kavuşursun.
- 28 Çünkü RAB doğruyu sever,
Sadık kullarını terk etmez.
Onlar sonsuza dek korunacak,
Kötülerinse kökü kazınacak.
- 29 Doğrular ülkeyi miras alacak,

- Orada sonsuza dek yaşayacak.
³⁰ Doğrunun ağzından bilgelik akar,
 Dilinden adalet damlar.
³¹ Tanrısı'nın yasası yüreğindedir,
 Ayakları kaymaz.
³² Kötü, doğruya pusu kurar,
 Onu öldürmeye çalışır.
³³ Ama RAB onu kötünün eline düşürmez,
 Yargılanırken mahkûm etmez.
³⁴ RAB'be umut bağla, O'nun yolunu tut,
 Ülkeyi miras almak üzere seni yükseltecektir.
 Kötülerin kökünün kazındığını göreceksin.
³⁵ Kötü ve acımasız adamı gördüm,
 İlk dikildiği toprakta yeşeren ağaç gibi
 Dal budak salıyordu;
³⁶ Geçip gitti, yok oldu,
 Aradım, bulunmaz oldu.
³⁷ Yetkin adamı gözle, doğru adama bak,
 Çünkü yarınlar barışseverindir.
³⁸ Ama başkaldıranların hepsi yok olacak,
 Kötülerin kökü kazınacak.
³⁹ Doğruların kurtuluşu RAB'den gelir,
 Sıkıntılı günde onlara kale olur.
⁴⁰ RAB onlara yardım eder, kurtarır onları,
 Kötülerin elinden alıp özgür kılar,
 Çünkü kendisine sığınırlar.

38

38. Mezmur

Anma sunusu için Davut'un mezmuru

- ¹ Ya RAB, öfkelenip azarlama beni,
 Gazapla yola getirme!
² Okların içime saplandı,
 Elin üzerime indi.
³ Öfken yüzünden sağlığım bozuldu,
 Günahım yüzünden rahatım kaçtı.
⁴ Çünkü suçlarım başımdan aştı,
 Taşınmaz bir yük gibi sırtımda ağırlaştı.
⁵ Akılsızlığım yüzünden
 Yaralarım iğrenç, irinli.
⁶ Eğildim, iki büklüm oldum,
 Gün boyu yaslı dolaşıyorum.
⁷ Çünkü belim ateş içinde,
 Sağlığım bozuk.
⁸ Tükendim, ezildim alabildiğine,

İnliyorum yüreğimin acısından.

- ⁹ Ya Rab, bütün özlemlerimi bilirsin,
İniltilerim senden gizli değil.
¹⁰ Yüreğim çarpıyor, gücüm tükeniyor,
Gözlerimin ferri bile söndü.
¹¹ Eşim dostum kaçır oldu derdimden,
Yakınlarım uzak duruyor benden.
¹² Canıma susayanlar bana tuzak kuruyor,
Zararımı isteyenler kuyumu kazıyor,
Gün boyu hileler düşünüyorlar.
- ¹³ Ama ben bir sağır gibi duymuyorum,
Bir dilsiz gibi ağzımı açmıyorum;
¹⁴ Duymaz,
Ağzında yanıt bulunmaz bir adama döndüm.
¹⁵ Umudum sende, ya RAB,
Sen yanıtlayacaksın, ya Rab, Tanrım benim!
¹⁶ Çünkü dua ediyorum: “Halime sevinmesinler,
Ayağım kayınca böbürlenmesinler!”
- ¹⁷ Düşmek üzereyim,
Acım hep içimde.
¹⁸ Suçumu itiraf ediyorum,
Günahım yüzünden kaygılanıyorum.
¹⁹ Ama düşmanlarım güçlü ve dinç,
Yok yere benden nefret edenler çok.
²⁰ İyiliğe karşı kötülük yapanlar bana karşı çıkar,
İyiliğin peşinde olduğum için.
- ²¹ Beni terk etme, ya RAB!
Ey Tanrım, benden uzak durma!
²² Yardıma koş,
Ya Rab, kurtuluşum benim!

39

39. Mezmur

Müzik Şefi Yedutun için - Davut'un mezmuru

- ¹ Karar verdim: “Adımlarıma dikkat edeceğim,
Dilimi günahtan sakınacağım;
Karşımda kötü biri oldukça,
Ağzıma gem vuracağım.”
- ² Dilimi tutup sustum,
Hep kaçındım konuşmaktan, yararı olsa bile.
Acım alevlendi,
- ³ Yüreğim tutuştu içimde,
Ateş aldı derin derin düşünürken,
Şu sözler döküldü dilimden:
- ⁴ “Bildir bana, ya RAB, sonumu,
Sayılı günlerimi;

Bileyim ömrümün ne kadar kısa olduğunu!
⁵ Yalnız bir karış ömür verdin bana,
 Hiç kalır hayatım senin önünde.
 Her insan bir soluktur sadece,
 En güçlü çağında bile.

Sela*

⁶ “Bir gölge gibi dolaşır insan,
 Boş yere çırpınır,
 Mal biriktirir, kime kalacağını bilmeden.

⁷ “Ne bekleyebilirim şimdi, ya Rab?
 Umudum sende.
⁸ Kurtar beni bütün isyanlarımdan,
 Aptalların hakaretine izin verme.
⁹ Sustum, açmayacağım ağzımı;
 Çünkü sensin bunu yapan.

¹⁰ Uzaklaştır üzerimden yumruklarını,
 Tokadının altında mahvoldum.
¹¹ Sen insanı suçundan ötürü
 Azarlayarak yola getirirsin,
 Güve gibi tüketirsin sevdiği şeyleri.
 Her insan bir soluktur sadece.

Sela

¹² “Duamı işit, ya RAB,
 Kulak ver yakarışıma,
 Gözyaşlarıma kayıtsız kalma!
 Çünkü ben bir garibim senin yanında,
 Bir yabancı, atalarım gibi.
¹³ Uzaklaştır üzerimden bakışlarını,
 Göçüp yok olmadan mutlu olayım!”

40

40. Mezmur (Mez.70:1-5)

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

¹ RAB'bi sabırla bekledim;
 Bana yönelip yakarışımı duydu.
² Ölüm çukurundan,
 Balçıktan çıkardı beni,
 Ayaklarımı kaya üzerinde tuttu,
 Kaymayayım diye.
³ Ağzıma yeni bir ezgi,
 Tanrımız'a bir övgü ilahisi koydu.
 Çokları görüp korkacak
 Ve RAB'be güvenecekler.
⁴ Ne mutlu RAB'be güvenen insana,
 Gururluya, yalana sapana ilgi duymayana.
⁵ Ya RAB, Tanrım,
 Harikaların, düşüncelerin ne çoktur bizim için;

Sana eş koşulmaz!
Duyurmak, anlatmak istesem yaptıklarını,
Saymakla bitmez.

- ⁶ Kurbandan, sunudan hoşnut olmadın,
Ama kulaklarımı açtın.
Yakmalık sunu, günah sunusu da istemedin.
- ⁷⁻⁸ O zaman şöyle dedim: “İşte geldim;
Kutsal Yazı tomarında benim için yazılmıştır.
Ey Tanrım, senin isteğini yapmaktan zevk alırım ben,
Yasan yüreğimin derinliğindedir.”
- ⁹ Büyük toplantıda müjdelerim senin zaferini,
Sözümü esirgemem,
Ya RAB, bildiğin gibi!
- ¹⁰ Zaferini içimde gizlemem,
Bağlılığını ve kurtarışını duyururum,
Sevgini, sadakatini saklamam büyük topluluktan.
- ¹¹ Ya RAB, esirgeme sevecenliğini benden!
Sevgin, sadakatin hep korusun beni!
- ¹² Sayısız belalar çevremi sardı,
Suçlarım bana yetişti, önümü göremiyorum;
Başımdaki saçlardan daha çoklar,
Çaresiz kaldım.
- ¹³ Ne olur, ya RAB, kurtar beni!
Yardıma koş, ya RAB!
- ¹⁴ Utansın canımı almaya çalışanlar,
Yüzleri kızarsın!
Geri dönsün zararımı isteyenler,
Rezil olsunlar!
- ¹⁵ Bana, “Oh! Oh!” çekenler
Dehşete düşsün utançlarından!
- ¹⁶ Sende neşe ve sevinç bulsun
Bütün sana yönelenler!
“RAB yücedir!” desin hep
Senin kurtarışını özleyenler!
- ¹⁷ Bense mazlum ve yoksulum,
Düşün beni, ya Rab.
Yardımcım ve kurtarıcım sensin,
Geç kalma, ey Tanrım!

41

41. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ne mutlu yoksulu düşünenel!
RAB kurtarır onu kötü günde.

- ² Korur RAB, yaşatır onu,
Ülkede mutlu kılar,
Terk etmez düşmanlarının eline.
- ³ Destek olur RAB ona
Yatağa düşünce;
Hastalandığında sağlığa kavuşturur onu.
- ⁴ “Acı bana, ya RAB!” dedim,
“Şifa ver bana, çünkü sana karşı günah işledim!”
- ⁵ Kötü konuşuyor düşmanlarım ardından:
“Ne zaman ölecek adı batası?” diyorlar.
- ⁶ Biri beni görmeye geldi mi, boş laf ediyor,
Fesat topluyor içinde,
Sonra dışarı çıkıp fesadı yayıyor.
- ⁷ Benden nefret edenlerin hepsi
Fısıldaıyor aralarında bana karşı,
Zararımı düşünüyorlar,
- ⁸ “Başına öyle kötü bir şey geldi ki” diyorlar,
“Yatağından kalkamaz artık.”
- ⁹ Ekmeğimi yiyen, güvendiğim yakın dostum bile
İhanet etti bana.
- ¹⁰ Bari sen acı bana, ya RAB, kaldır beni.
Bunların hakkından geleyim.
- ¹¹ Düşmanım zafer çılgılığı atmazsa,
O zaman anlarım benden hoşnut kaldığını.
- ¹² Dürüstlüğümden ötürü bana destek olur,
Sonsuza dek beni huzurunda tutarsın.
- ¹³ Öncesizlikten sonsuza dek,
Övgüler olsun İsrail'in Tanrısı RAB'be!
Amin! Amin!

2.KİTAP

42

42. Mezmur*

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın Maskili

- ¹ Geyik akarsuları nasıl özlerse,
Canım da seni öyle özler, ey Tanrı!
- ² Canım Tanrı'ya, yaşayan Tanrı'ya susadı;
Ne zaman görmeye gideceğim Tanrı'nın yüzünü?
- ³ Gözyaşlarım ekmeğim oldu gece gündüz,
Gün boyu, “Nerede senin Tanrın?” dedikleri için.
- ⁴ Anımsayınca içim içimi yiyor,
Nasıl toplulukla birlikte yürür,
Tanrı'nın evine kadar alaya öncülük ederdim,
Sevinç ve şükran sesleri arasında,
Bayram eden bir kalabalıkla birlikte.

41:9 Mat.26:23; Mar.14:20; Luk.22:21; Yu.13:18 **41:13** 1Ta.16:36; Mez.106:48 * **42:** Birçok İbranice elyazmasında 42. ve 43. Mezmur birleşik yazılır.

- ⁵ Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler sunacağım;
O benim kurtarıcım ve Tanrım'dır.
- ⁶⁻⁷ Gönlüm üzgün,
Bu yüzden seni anımsıyorum, ey Tanrım.
Şeria yöresinde, Hermon ve Misar dağlarında
Çağlayanların gümbürdeyince,
Enginler birbirine sesleniyor,
Bütün dalgaların, sellerin üzerimden geçiyor.
- ⁸ Gündüz RAB sevgisini gösterir,
Gece ilahi söyler, dua ederim
Yaşamımın Tanrısı'na.
- ⁹ Kayam olan Tanrım'a diyorum ki,
“Neden beni unuttun?
Niçin düşmanlarımdın baskısı altında
Yaslı gezeyim?”
- ¹⁰ Gün boyu hasımlarım: “Nerede senin Tanrın?” diyerek
Bana sataştıkça,
Kemiklerim kırılıyor sanki.
- ¹¹ Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler sunacağım;
O benim kurtarıcım ve Tanrım'dır.

43

43. Mezmur

- ¹ Hakkımı ara, ey Tanrı,
Savun beni vefasız ulusa karşı,
Kurtar hileci, haksız insandan.
- ² Çünkü sen Tanrım, kalemsin;
Neden beni reddettin?
Niçin düşmanlarımdın baskısı altında
Yaslı gezeyim?
- ³ Gönder ışığını, gerçeğini,
Yol göstereyim bana,
Senin kutsal dağına, konutuna götürsünler beni.
- ⁴ O zaman Tanrı'nın sunağına,
Neşe, sevinç kaynağım Tanrı'ya gideceğim
Ve sana, ey Tanrı, Tanrım benim,
Lirle şükredeceğim.
- ⁵ Neden üzgünsün, ey gönlüm,
Neden içim huzursuz?
Tanrı'ya umut bağla,
Çünkü O'na yine övgüler sunacağım;

O benim kurtarıcım ve Tanrım'dır.

44

44. Mezmur

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın Maskili

- ¹ Ey Tanrı, kulaklarımızla duyduk,
Atalarımız anlattı bize,
Neler yaptığını onların gününde, eski günlerde.
- ² Elinle ulusları kovdun,
Ama atalarımıza yer verdin;
Halkları kırdın,
Ama atalarımızın yayılmasını sağladın.
- ³ Onlar ülkeyi kılıçla kazanmadılar,
Kendi bilekleriyle zafere ulaşmadılar.
Senin sağ elin, bileğin, yüzünün ışığı sayesinde oldu bu;
Çünkü sen onları sevdin.
- ⁴ Ey Tanrı, kralım sensin,
Buyruk ver de Yakup soyu kazansın!
- ⁵ Senin sayende düşmanlarımızı püskürteceğiz,
Senin adınla karşıtlarımızı ezeceğiz.
- ⁶ Çünkü ben yayıma güvenmem,
Kılıcım da beni kurtarmaz;
- ⁷ Ancak sensin bizi düşmanlarımızdan kurtaran,
Bizden nefret edenleri utanca boğan.
- ⁸ Her gün Tanrı'yla övünür,
Sonsuza dek adına şükran sunarız.

Sela*

- ⁹ Ne var ki, reddettin bizi, aşağıladın,
Artık ordularımızla savaşa çıkmıyorsun.
- ¹⁰ Düşman karşısında bizi geriletin,
Bizden tiksinenler bizi soydu.
- ¹¹ Kasaplık koyuna çevirdin bizi,
Ulusların arasına dağıttın.
- ¹² Yok pahasına sattın halkını,
Üstelik satıştan hiçbir şey kazanmadan.
- ¹³ Bizi komşularımızın yüzkarası,
Çevremizdekilerin eğlencesi, alay konusu ettin.
- ¹⁴ Ulusların diline düşürdün bizi,
Gülüyor halklar halimize.
- ¹⁵ Rezilliğim gün boyu karşımda,
Utancımdan yerin dibine geçtim
- ¹⁶ Hakaret ve sövgü duya duya,
Öç almak isteyen düşman karşısında.
- ¹⁷ Bütün bunlar başımıza geldi,
Yine de seni unutmadık,
Antlaşmana ihanet etmedik,
- ¹⁸ Döneklik etmedik,
Adımlarımız senin yolundan sapmadı.
- ¹⁹ Oysa sen bizi ezdin, ülkemizi çakalların uğrağı ettin,

Üstümüzü koyu karanlıkla örttün.

²⁰ Eğer Tanrımız'ın adını unutsaydık,
Yabancı bir ilaha ellerimizi açsaydık,

²¹ Tanrı bunu ortaya çıkarmaz mıydı?
Çünkü O yürekteki gizleri bilir.

²² Senin uğruna her gün öldürülüyoruz,
Kasaplık koyun sayılıyoruz.

²³ Uyan, ya Rab! Niçin uyuyorsun?
Kalk! Sonsuza dek terk etme bizi!

²⁴ Niçin yüzünü gizliyorsun?
Neden mazlum halimizi, üzerimizdeki baskıyı unutuyorsun?

²⁵ Çünkü yere serildik,
Bedenimiz toprağa yapıştı.

²⁶ Kalk, yardım et bize!
Kurtar bizi sevgin uğruna!

45

45. Mezmur

Müzik şefi için - “Zambaklar” makamında
Korahoğulları'nın Maskili - Aşk ilahisi

¹ Yüreğimden güzel sözler taşıyor,
Kral için söylüyorum şiirlerimi,
Dilim usta bir yazarın kalemi gibi olsun.

² Sen insanların en güzelisin,
Lütuf saçılmış dudaklarına.
Çünkü Tanrı seni sonsuza dek kutsamış.

³ Ey yiğit savaşçı, kuşan kılıcını beline,
Görkemine, yüceliğine bürün.

⁴ At sırtında görkeminle, zaferle ilerle,
Gerçek ve adalet uğruna*
Sağ elin korkunç işler gösterebilirsin.

⁵ Okların sivridir,
Kral düşmanlarının yüreğine saplanır,
Halklar ayaklarının altına serilir.

⁶ Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır†,
Krallığının asası adalet asasıdır.

⁷ Doğruluğu sever, kötülükten nefret edersin.
Bunun için Tanrı, senin Tanrın,
Seni sevinç yağıyla
Arkadaşlarından daha çok meshetti.

⁸ Giysilerinin tümü mür, öd, tarçın kokuyor;
Fildişi saraylardan gelen çalgı sesleri seni eğlendiriyor!

⁹ Kral kızları senin saygın kadınların arasında,
Kraliçe, Ofir altınları içinde senin sağında duruyor.

44:22 Rom.8:36 * 45:4 Olası metin “Gerçek ve adalet uğruna”, Masoretik metin “Gerçek ve alçakgönüllülük, adalet uğruna”. 45:6 İbr.1:8-9 † 45:6 “Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır” ya da “Tanrı'nın sana armağan ettiği krallık sonsuzluklar boyunca kalıcıdır”.

- 10 Dinle, ey kral kızı, bak, kulak ver,
Halkını, baba evini unut.
- 11 Kral senin güzelliğine vuruldu,
Efendin olduğu için önünde eğil.
- 12 Sur halkı armağan getirecek,
Halkın zenginleri lütfunu kazanmak isteyecek.
- 13 Kral kızı odasında ıslıl ıslıl parılıyor,
Giysisi altınla dokunmuş.
- 14 İşlemeli giysiler içinde kralın önüne çıkarılacak,
Arkadaşları, ona eşlik eden kızlar sana getirilecek.
- 15 Sevinç ve coşkuyla götürülecek,
Kralın sarayına girecekler.
- 16 Atalarının yerini oğulların alacak,
Onları önder yapacaksın bütün ülkeye.
- 17 Adını kuşaklar boyunca yaşatacağım,
Böylece halklar sonsuza dek övecek seni.

46

46. Mezmur

Müzik şefi için - Tiz sesliler* için -
Korahoğulları'nın ezgisi

- 1 Tanrı sığınağımız ve gücümüzdür,
Sıkıntıda hep yardıma hazırdır.
- 2 Bu yüzden korkmayız yeryüzü altüst olsa,
Dağlar denizlerin bağrına devrilse,
- 3 Sular kükreyip köpürse,
Kabaran deniz dağları titretse bile.

Sela*

- 4 Bir ırmak var ki, suları sevinç getirir Tanrı kentine,
Yüceler Yücesi'nin kutsal konutuna.
- 5 Tanrı onun ortasındadır,
Sarsılmaz o kent.
Gün doğarken Tanrı ona yardım eder.
- 6 Uluslar kükrüyor, krallıklar sarsılıyor,
Tanrı gürleyince yeryüzü eriyip gidiyor.
- 7 Her Şeye Egemen RAB bizimledir,
Yakup'un Tanrısı kalemizdir.

Sela

- 8 Gelin, görün RAB'bin yaptıklarını,
Yeryüzüne getirdiği yıkımları.
- 9 Savaşları durdurur yeryüzünün dört bucağında,
Yayları kırar, mızrakları parçalar,
Kalkanları† yakar.
- 10 “Sakin olun, bilin ki, Tanrı benim!
Uluslar arasında yüceleceğim,

* 46: “Tiz sesliler”: İbranice “Alamot”, anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik terimi. † 46:9 “Kalkanları” ya da “Savaş arabalarını”.

Yeryüzünde yüceleceğim!”

- ¹¹ Her Şeye Egemen RAB bizimledir,
Yakup'un Tanrısı kalemizdir.

Sela

47

47. Mezmur

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmuru

- ¹ Ey bütün uluslar, el çırpın!
Sevinç çıgıllıkları atın Tanrı'nın onuruna!
² Ne müthiştir yüce RAB,
Bütün dünyanın ulu Kralı.
³ Halkları altımıza,
Ulusları ayaklarımızın dibine serer.
⁴ Sevdiği Yakup'un gururu olan mirasımızı
O seçti bizim için.

Sela*

- ⁵ RAB Tanrı sevinç çıgıllıkları,
Boru sesleri arasında yükseldi.
⁶ Ezgiler sunun Tanrı'ya, ezgiler;
Ezgiler sunun Kralımız'a, ezgiler!
⁷ Çünkü Tanrı bütün dünyanın kralıdır,
Maskil* sunun!
⁸ Tanrı kutsal tahtına oturmuş,
Krallık eder uluslara.
⁹ Ulusların önderleri
İbrahim'in Tanrısı'nın halkıyla bir araya gelmiş;
Çünkü Tanrı'ya aittir yeryüzü kralları.
O çok yücedir.

48

48. Mezmur

İlahi - Korahoğulları'nın mezmuru

- ¹ RAB büyüktür ve yalnız O övülmeye değer
Tanrımız'ın kentinde, kutsal dağında.
² Yükselir zarafetle,
Bütün yeryüzünün sevinci Siyon Dağı,
Safon'un* doruğu, ulu Kral'ın kenti.
³ Tanrı onun kalelerinde
Sağlam kule olarak gösterdi kendini.
⁴ Krallar toplandı,
Birlikte Siyon'un üzerine yürüdüler.
⁵ Ama onu görünce şaşkına döndüler,
Dehşete düşüp kaçtılar.
⁶ Doğum sancısı tutan kadın gibi,

* **47:7** “Maskil”: Anlamı tam olarak bilinmeyen bir müzik veya edebiyat terimi. “Didaktik şiir” anlamına gelebilir.

48:2 Mat.5:34-35 * **48:2** “Safon”: İlah Baal'ın oturduğu sanılan bir dağ.

- Bir titreme aldı onları orada.
⁷ Doğu rüzgarının parçaladığı ticaret gemileri gibi
 Yok ettin onları.
- ⁸ Her Şeye Egemen RAB'bin kentinde,
 Tanrımız'ın kentinde,
 Nasıl duyduksa, öyle gördük.
 Tanrı onu sonsuza dek güvenlik içinde tutacak.
- ⁹ Ey Tanrı, tapınağında,
 Ne kadar vefalı olduğunu düşünüyoruz.
- ¹⁰ Adın gibi, ey Tanrı, övgün de
 Dünyanın dört bucağına varıyor.
 Sağ elin zafer dolu.
- ¹¹ Sevinsin Siyon Dağı,
 Coşsun Yahuda kentleri
 Senin yargılarınla!
- ¹² Siyon'un çevresini gezip dolanın,
 Kulelerini sayın,
- ¹³ Surlarına dikkatle bakın,
 Kalelerini yoklayın ki,
 Gelecek kuşağa anlatabınız:
- ¹⁴ Bu Tanrı sonsuza dek bizim Tanrımız olacak,
 Bize hep yol gösterecektir.

Sela*

49

49. Mezmur

- Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmuru
- ¹ Ey bütün halklar, dinleyin!
 Kulak verin hepiniz, ey dünyada yaşayanlar,
- ² Halk çocukları, bey çocukları,
 Zenginler, yoksullar!
- ³ Bilgelik dökülecek ağzımdan,
 Anlayış sağlayacak içimdeki düşünceler,
- ⁴ Kulak vereceğim özdeyişlere,
 Lirle yorumlayacağım bilmecemi.
- ⁵ Niçin korkayım kötü günlerde
 Niyeti bozuk düşmanlarım çevremi sarınca?
- ⁶ Onlar varlıklarına güvenir,
 Büyük servetleriyle böbürlenirler.
- ⁷ Kimse kimsenin hayatının bedelini ödeyemez,
 Tanrı'ya fidye veremez.
- ⁸ Çünkü hayatın fidyesi büyüktür,
 Kimse ödemeye yeltenmemeli.
- ⁹ Böyle olmasa,
 Sonsuza dek yaşar insan,
 Mezar yüzü görmez.
- ¹⁰ Kuşkusuz herkes biliyor bilgelerin öldüğünü,

- Aptallarla budalaların yok olduğunu.
Mallarını başkalarına bırakıyorlar.
- ¹¹ Mezarları, sonsuza dek evleri,
Kuşaklar boyu konutları olacak*,
Topraklarına kendi adlarını verseler bile.
- ¹² Bütün gösterişine karşın geçicidir insan,
Ölüp giden hayvanlar gibi.
- ¹³ Budalaların yolu,
Onların sözünü onaylayanların sonu budur.
- ¹⁴ Sürü gibi ölümler diyarına sürülecekler,
Ölüm güdecek onları.
Tan ağarınca doğrular onlara egemen olacak,
Cesetleri çürüyecek,
Ölümler diyarı onlara konut olacak.
- ¹⁵ Ama Tanrı beni
Ölümler diyarının pençesinden kurtaracak
Ve yanına alacak.
- ¹⁶ Korkma biri zenginleşirse,
Evinin görkemi artarsa.
- ¹⁷ Çünkü ölünce hiçbir şey götüremez,
Görkemi onunla mezara gitmez.
- ¹⁸ Yaşarken kendini mutlu saysa bile,
Başarılı olunca övülse bile.
- ¹⁹ Atalarının kuşağına katılacak,
Onlar ki asla ışık yüzü görmeyecekler.
- ²⁰ Bütün gösterişine karşın anlayışsızdır insan,
Ölüp giden hayvanlar gibi.

Sela*

Sela

50

50. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

- ¹ Güçlü olan Tanrı, RAB konuşuyor;
Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar
Yeryüzünün tümüne sesleniyor.
- ² Güzelliğin doruğu Siyon'dan
Parılıyor Tanrı.
- ³ Tanrımız geliyor, sessiz kalmayacak,
Önünde yanan ateş her şeyi kül ediyor,
Çevresinde şiddetli bir fırtına esiyor.
- ⁴ Halkını yargılamak için
Yere göğe sesleniyor:
- ⁵ “Toplayın önüme sadık kullarımı,
Kurban keserek benimle antlaşma yapanları.”

* **49:11** Septuaginta, Targum, Süryanice “Mezarları, sonsuza dek evleri, kuşaklar boyu konutları olacak”, Masoretik metin “ ‘Evlerimiz sonsuza dek kalacak’ diye düşünüyorlar”.

6 Gökler O'nun doğruluğunu duyuruyor,
Çünkü yargıç Tanrı'nın kendisidir.

Sela*

- 7 “Ey halkım, dinle de konuşayım,
Ey İsrail, sana karşı tanıklık edeyim:
Ben Tanrı'yım, senin Tanrın'ım!
- 8 Kurbanlarından ötürü seni azarlamıyorum,
Yakmalık sunuların sürekli önümde.
- 9 Ne evinden bir boğa,
Ne de ağıllarından bir teke alacağım.
- 10 Çünkü bütün orman yaratıkları,
Dağlardaki bütün hayvanlar benimdir.
- 11 Dağlardaki bütün kuşları korurum,
Kırlardaki bütün yabanıl hayvanlar benimdir.
- 12 Acıksam sana söylemezdim,
Çünkü bütün dünya ve içindekiler benimdir.
- 13 Ben boğa eti yer miyim?
Ya da keçi kanı içer miyim?
- 14 Tanrı'ya şükran kurbanı sun,
Yüceler Yücesi'ne adadığın adakları yerine getir.
- 15 Sıkıntılı gününde seslen bana,
Seni kurtarıyorum, sen de beni yüceltirsin.
- 16 Ama Tanrı kötüye şöyle diyor:
“Kurallarımı ezbere okumaya
Ya da antlaşmamı ağzına almaya ne hakkın var?
- 17 Çünkü yola getirilmekten nefret ediyor,
Sözlerimi arkana atıyorsun.
- 18 Hırsız görünce onunla dost oluyor,
Zina edenlere ortak oluyorsun.
- 19 Ağzını kötülük için kullanıyor,
Dilini yalana koşuyorsun.
- 20 Oturup kardeşine karşı konuşur,
Annenin oğluna kara çalarsın.
- 21 Sen bunları yaptın, ben sustum,
Beni kendin gibi sandın.
Seni azarlıyorum,
Suçlarını gözünün önüne seriyorum.
- 22 “Dikkate alın bunu, ey Tanrı'yı unutan sizler!
Yoksa parçalarım sizi, kurtaran olmaz.
- 23 Kim şükran kurbanı sunarsa beni yüceltir;
Yolunu düzeltene kurtarışımı göstereceğim.”

51

51. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru
Davut Bat-Şeva'yla yattıktan sonra
Peygamber Natan kendisine geldiği zaman

- ¹ Ey Tanrı, lütfet bana,
Sevgin uğruna;
Sil isyanlarımı,
Sınırsız merhametin uğruna.
- ² Tümüyle yıka beni suçumdan,
Arıt beni günahımdan.
- ³ Çünkü biliyorum isyanlarımı,
Günahım sürekli karşımda.
- ⁴ Sana karşı, yalnız sana karşı günah işledim,
Senin gözünde kötü olanı yaptım.
Bu nedenle, söylediklerinde haklı,
Yargılarında adilsin.
- ⁵ Nitekim suç içinde doğdum ben,
Günah içinde annem bana hamile kaldı.
- ⁶ Madem sen gönülde sadakat istiyorsun,
Bilgelik öğret bana yüreğimin derinliklerinde.
- ⁷ Beni mercanköşkotuyla arıt, paklanayım,
Yıka beni, kardan beyaz olayım.
- ⁸ Neşe, sevinç sesini duyur bana,
Bayram etsin ezdiğin kemikler.
- ⁹ Bakma günahlarıma,
Sil bütün suçlarımı.
- ¹⁰ Ey Tanrı, temiz bir yürek yarat,
Yeniden kararlı bir ruh var et içimde.
- ¹¹ Beni huzurundan atma,
Kutsal Ruhun'u benden alma.
- ¹² Geri ver bana sağladığın kurtuluş sevincini,
Bana destek ol, istekli bir ruh ver.
- ¹³ Başkaldıranlara senin yollarını öğretelim,
Günahkârlar geri dönsün sana.
- ¹⁴ Kurtar beni kan dökme suçundan,
Ey Tanrı, beni kurtaran Tanrı,
Dilim senin kurtuluşunu ilahilerle övsün.
- ¹⁵ Ya Rab, aç dudaklarımı,
Ağzım senin övgülerini duyursun.
- ¹⁶ Çünkü sen kurbandan hoşlanmazsın,
Yoksa sunardım sana,
Yakmalık sunudan hoşnut kalmazsın.
- ¹⁷ Senin kabul ettiğin kurban alçakgönüllü bir ruhtur,
Alçakgönüllü ve pişman bir yüreği hor görmezsin, ey Tanrı.
- ¹⁸ Lütfet, Siyon'a iyilik yap,
Yeruşalim'in surlarını onar.
- ¹⁹ O zaman doğru sunulan kurbanlar,
Yakmalık sunular, tümüyle yakmalık sunular,

Seni hoşnut kılar;
O zaman sunağında boğalar sunulur.

52

52. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un Maskili
Edomlu Doek gelip Saul'a "Davut Ahimelek'in
evine girdi" diye bildirdiği zaman

¹⁻² Niçin kötülüğünle böbürlenirsin, ey kabadayı,
Tanrı'nın sadık kullarına karşı
Bütün gün dilin yıkım tasarlar
Keskin ustura gibi, ey hilekâr.

³ İyilikten çok kötülüğü,
Doğru konuşmaktan çok yalanı seversin.

Sela*

⁴ Seni hileli dil seni!
Her yıkıcı sözü seversin.

⁵ Ama Tanrı seni sonsuza dek yıkacak,
Seni kapıp çadırından fırlatacak,
Yaşam diyarından kökünü sökecek.

Sela

⁶ Doğrular bunu görünce korkacak,
Gülerek şöyle diyecekler:

⁷ "İşte bu adam, Tanrı'ya sığınmak istemedi,
Servetinin bolluğuna güvendi,
Başkalarını yıkarak güçlendi!"

⁸ Ama ben Tanrı'nın evinde yeşeren zeytin ağacı gibiyim,
Sonsuza dek Tanrı'nın sevgisine güvenirim.

⁹ Sürekli sana şükrederim yaptıkların için,
Sadık kullarının önünde umut bağlarım,
Çünkü adın iyidir.

53

53. Mezmur

(Mez.14)

Müzik şefi için - Mahalat* makamında
Davut'un Maskili

¹ Akılsız içinden, "Tanrı yok!" der.
İnsanlar bozuldu, iğrençlik aldı yürüdü,
İyilik eden yok.

² Tanrı göklerden bakar oldu insanlara,
Akıllı, Tanrı'ya yönelen biri var mı diye.

³ Hepsi saptı,
Tümü yozlaştı,
İyilik eden yok,
Bir kişi bile!

⁴ Suç işleyenler görmüyor mu?

Halkımı ekmek yer gibi yiyor,
Tanrı'ya yakarmıyorlar.

⁵ Ama korkulmayacak yerde korkacaklar,

Çünkü Tanrı seni kuşatanların kemiklerini dağıtacak,
Onları reddettiği için hepsini utandıracak.

⁶ Keşke İsrail'in kurtuluşu Siyon'dan gelse!

Tanrı halkını eski gönencine kavuşturunca,
Yakup soyu sevinecek, İsrail halkı coşacak.

54

54. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla Davut'un Maskili
Zifliler gelip Saul'a: "Davut aramızda
gizleniyor" dedikleri zaman

¹ Ey Tanrı, beni adınla kurtar,

Gücünle akla beni!

² Ey Tanrı, duamı dinle,

Kulak ver ağzımdan çıkan sözlere.

³ Çünkü küstahlar bana saldırıyor,

Zorbalar canımı almak istiyor,
Tanrı'ya aldırmıyorlar.

Sela*

⁴ İşte Tanrı benim yardımcımdır,

Tek desteğim Rab'dir.

⁵ Düşmanlarım yaptıkları kötülüğün cezasını bulsun,

Sadakatin uyarınca yok et onları.

⁶ Ya RAB, sana gönülden bir kurban sunacağım,

Adına şükredeceğim, çünkü adın iyidir.

⁷ Beni bütün sıkıntılarımdan kurtardın,

Gözlerim düşmanlarımdan yok oluşunu gördü.

55

55. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla Davut'un Maskili

¹ Ey Tanrı, kulak ver duama,

Sırt çevirme yalvarışıma!

² Dikkatini çevir, yanıt ver bana.

Düşüncelerim beni rahatsız ediyor, şaşkınlım

³ Düşman sesinden, kötünün baskısından;

Çünkü sıkıntıya sokuyorlar beni,
Öfkeyle üstüme üstüme geliyorlar.

⁴ Yüreğim sızlıyor içimde,

Ölüm dehşeti çöktü üzerime.

⁵ Korku ve titreme sardı beni,

Ürperti kapladı içimi.
6 “Keşke güvercin gibi kanatlarım olsaydı!”
Dedim kendi kendime, “Uçar, rahatlardım.
7 Uzaklara kaçır,
Çöllerde konaklardım.

Sela*

8 Sert rüzgara, kasırgaya karşı
Hemen bir barınak bulurdum.”
9 Şaşkına çevir kötülerini, ya Rab, karıştır dillerini,
Çünkü kentte şiddet ve çatışma görüyorum.
10 Gece gündüz kent surları üzerinde dolaşırlar,
Haksızlık, fesat dolu kentin içi.
11 Yıkıcılık kentin göbeğinde,
Zorbalık, hile eksilmez meydanından.

12 Beni aşağılayan bir düşman olsaydı,
Katlanabilirdim;
Bana küstahlık eden bir hasım olsaydı,
Gizlenebilirdim.

13 Ama sensin, bana denk,
Yoldaşım, yakın arkadaşım.

14 Birlikte tatlı tatlı yarenlik eder,
Toplulukla Tanrı'nın evine giderdik.

15 Ölüm yakalasın düşmanlarımı ansızın,
Diri diri ölümler diyarına insinler;
Çünkü içleri ve evleri kötülük dolu.

16 Bense Tanrı'ya seslenirim,
RAB kurtarır beni.

17 Sabah, öğlen, akşam kederimden feryat ederim,
O iştir sesimi.

18 Bana karşı girişilen savaştan
Esenlikle kurtarır canımı,
Sayısı çok da olsa karşıtlarımın.

19 Öncesizlikten bu yana tahtında oturan Tanrı,
Duyacak ve ezecek onları.

Sela

Çünkü hiç değişmiyor
Ve Tanrı'dan korkmuyorlar.

20 Yoldaşım dostlarına saldırarak
Yaptığı antlaşmayı bozdu.

21 Ağzından bal damlar,
Ama yüreğinde savaş var.
Sözleri yağdan yumuşak,
Ama yalın birer kılıçtır.

22 Yükünü RAB'be bırak,
O sana destek olur.
Asla izin vermez
Doğru insanın sarsılmasına.

²³ Ama sen, ey Tanrı, ölüm çukuruna atacaksın kötülerini,
Günlerinin yarısını görmeyecek katillerle hainler;
Bense sana güveniyorum.

56

56. Mezmur

Müzik şefi için

“Uzak Yabanıl Fıstık Ağaçlarındaki Güvercin”

makamında Davut'un Miktamı -
Gat Kenti'nde Filistliler kendisini yakaladığı zaman

- ¹ Acı bana, ey Tanrı,
Çünkü ayak altında çiğniyor insanlar beni,
Gün boyu saldırıp eziyorlar.
- ² Düşmanlarım ayak altında çiğniyor beni her gün,
Küstahça saldırıyor çoğu.
- ³ Sana güvenirim korktuğum zaman.
- ⁴ Tanrı'ya, sözünü övdüğüm Tanrı'ya
Güvenirim ben, korkmam.
İnsan bana ne yapabilir?
- ⁵ Gün boyu sözlerimi çarpıtıyorlar,
Hakkımda hep kötülük tasarlıyorlar.
- ⁶ Fesatlık için uğraşıyor, pusuya yatıyor,
Adımlarımı gözlüyor, canımı almak istiyorlar.
- ⁷ Kötülüklerinin cezasından kurtulacaklar mı?
Ey Tanrı, halkları öfkeyle yere çal!
- ⁸ Çektiğim acıları kaydettin,
Gözyaşlarımı tulumunda biriktirdin!
Bunlar defterinde yazılı değil mi?
- ⁹ Seslendiğim zaman,
Düşmanlarım geri çekilecek.
- Biliyorum, Tanrı benden yana.
- ¹⁰ Sözünü övdüğüm Tanrı'ya,
Sözünü övdüğüm RAB'be,
- ¹¹ Tanrı'ya güvenirim ben, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?
- ¹² Ey Tanrı, sana adaklar adamıştım,
Şükran kurbanları sunmalıyım şimdi.
- ¹³ Çünkü canımı ölümden kurtardın,
Ayaklarımı tökezlemekten korudun;
İşte yaşam ışığında, Tanrı huzurunda yürüyorum.

57

57. Mezmur

(Mez.108:1-5)

Müzik şefi için - “Yok Etme” makamında Davut'un Miktamı -
Saul'dan kaçıp mağaraya sığındığı zaman

¹ Acı bana, ey Tanrı, acı,
Çünkü sana sığınıyorum;
Felaket geçinceye kadar,
Kanatlarının gölgesine sığınacağım.

² Yüce Tanrı'ya,
Benim için her şeyi yapan Tanrı'ya sesleniyorum.

³ Gökten gönderip beni kurtaracak,
Beni ezmek isteyenleri azarlayacak,
Sevgisini, sadakatini gösterecektir.

Sela*

⁴ Aslanların arasındayım,
Alev kusan insanlar arasında yatarım,
Mızrak gibi, ok gibi dişleri,
Keskin kılıç gibi dilleri.

⁵ Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü kaplasın!

⁶ Ayaklarım için ağ serdiler,
Çöktüm;
Yoluma çukur kazdılar,
İçine kendileri düştüler.

Sela

⁷ Kararlıyım, ey Tanrı, kararlıyım,
Ezgiler, ilahiler söyleyeceğim.

⁸ Uyan, ey canım,
Uyan, ey lir, ey çenk,
Seheri ben uyandıracağım!

⁹ Halkların arasında sana şükürler sunayım, ya Rab,
Ulusların arasında seni ilahilerle öveyim.

¹⁰ Çünkü sevgin göklere erişir,
Sadakatin gökyüzüne ulaşır.

¹¹ Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü kaplasın!

58

58. Mezmur

Müzik şefi için - “Yok Etme” makamında Davut'un Miktamı

¹ Ey yöneticiler*, gerçekten adil mi karar verirsiniz?
Doğru mu yargıyorsunuz insanları?

² Hayır! Hep haksızlık tasarlıyorsunuz içinde,
Zorbalık saçar elleriniz yeryüzüne.

³ Kötüler daha ana rahmindeyken yoldan çıkar,
Doğdu doğalı yalan söyleyerek sapar.

⁴ Zehirleri yılan zehiri gibidir.
Kulakları tıkalı bir kobrayı andırırlar,

* 58:1 “Yöneticiler” ya da “Dilsizler”.

- ⁵ Usta büyüçülerin,
Afsuncuların sesini duymak istemeyen bir kobrayı.
- ⁶ Ey Tanrı, kır onların ağzında dişlerini,
Sök genç aslanların azı dişlerini, ya RAB!
- ⁷ Akıp giden su gibi yok olsunlar.
Yaylarını gerince oklarının ucu kırılsın.
- ⁸ Süründükçe eriyen sümüklüböceğe dönsünler.
Düşük çocuk gibi güneş yüzü görmesinler.
- ⁹ Kazanlarınız diken ateşini daha duymadan,
Yaşı da kurusu da kasırgayla savrulacak kötülerin.
- ¹⁰ Doğru adam alınan öcü görünce sevinecek
Ve ayaklarını kötünün kanında yıkayacak.
- ¹¹ O zaman insanlar, “Gerçekten doğrulara ödül var” diyecek,
“Gerçekten dünyayı yargılayan bir Tanrı var.”

59

59. Mezmur

Müzik şefi için - “Yok Etme” makamında Davut'un Miktamı -
Saul'un Davut'u öldürtmek için adam gönderip
evini gözetlediği zaman

- ¹ Kurtar beni düşmanlarımdan, ey Tanrım,
Kalem ol hasımlarıma karşı.
- ² Kurtar beni suç işleyenlerden,
Uzak tut kanlı katillerden.
- ³ Bak, canımı almak için pusu kuruyorlar,
Güçlüler bana karşı birleşiyorlar,
Oysa başkaldırmadım, günahım yok, ya RAB.
- ⁴ Suç işlemediğim halde,
Koşuşup hazırlanıyorlar.
Kalk bana yardım etmek için, halime bak!
- ⁵ Sen, ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
İsrail'in Tanrısı,
Uyan bütün ulusları cezalandırmak için,
Acıma bu suçlu hainlere!

Sela*

- ⁶ Akşam döner, köpek gibi hırlayıp
Sinsi sinsi kenti dolaşırlar.
- ⁷ Bak, neler dökülür ağızlarından,
Kılıç çıkar dudaklarından.
“Kim duyacak?” derler.
- ⁸ Ama sen onlara gülersin, ya RAB,
Bütün uluslarla eğlenirsin.
- ⁹ Gücüm sensin, seni gözlüyorum,
Çünkü kalemsin, ey Tanrı.
- ¹⁰ Tanrım sevgisiyle karşılar beni,
Bana düşmanlarımdan yıkımını gösterir.

- 11 Onları öldürme, yoksa halkım unuttur,
Gücünle dağıt ve alçalt onları,
Ya Rab, kalkanımız bizim.
- 12 Ağızlarının günahı, dudaklarından çıkan söz yüzünden,
Gururlarının tuzağına düşsünler.
Okudukları lanet, söyledikleri yalan yüzünden
- 13 Yok et onları gazabınla, yok et, tükensinler;
Bilsinler ki, Tanrı'nın Egemenliği Yakup soyundan
Yeryüzünün ucuna kadar ulaşır.

Sela

- 14 Akşam döner, köpek gibi hırlayıp
Sinsi sinsi kenti dolaşırlar.
- 15 Yiyecek bulmak için gezerler,
Doymazlarsa ulurlar.
- 16 Bense gücün için sabah ezgiler söyleyecek,
Sevgini sevinçle dile getireceğim.
Çünkü sen bana kale,
Sıkıntılı günümde sığınak oldun.
- 17 Gücüm sensin, seni ilahilerle öveceğim,
Çünkü kalem, beni seven Tanrı sensin.

60

60. Mezmur

- Müzik şefi için - “Antlaşma Zambağı” makamında
Davut'un öğretici Miktamı
Davut'un Aram-Naharayimliler ve Aram-Sovalılar'la
çarptığı ve Yoav geri dönüp Tuz Vadisi'nde
on iki bin Edomlu öldürdüğü zaman
- 1 Bizi reddettin, parladın bize karşı, ey Tanrı,
Öfkelendin; eski halimize döndür bizi!
- 2 Salladın yeri, yarıklar açtın;
Onar çatlaklarını, çünkü yer sarsılıyor.
- 3 Halkına sıkıntı çektirdin,
Sersemletici bir şarap içirdin bize.
- 4 Sancak verdin senden korkanlara,
Okçulara karşı* açsınlar diye.
- 5 Kurtar bizi sağ elinle, yardım et,
Sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun diye!
- 6 Tanrı şöyle konuştu kutsal yerinde:
“Şekem'i sevinçle bölüştürecek,
Sukkot Vadisi'niölçeceğim.
- 7 Gilat benimdir, Manaşşe de benim,
Efrayim miğferim,
Yahuda asam.
- 8 Moav yıkanma leğenim,

Sela*

Edom'un üzerine çarığımı fırlatacağım†,
Filist'e zaferle haykıracağım.”

- ⁹ Kim beni surlu kente götürecekt?
Kim bana Edom'a kadar yol gösterecek?
¹⁰ Ey Tanrı, sen bizi reddetmedin mi?
Ordularımıza öncülük etmiyor musun artık?
¹¹ Yardım et bize düşmana karşı,
Çünkü boştur insan yardımı.
¹² Tanrı'yla zafer kazanırsınız,
O çiğner düşmanlarımızı.

61

61. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Davut'un mezmuru

- ¹ Ey Tanrı, yakarışımı işit,
Duama kulak ver!
² Sana seslenirim yeryüzünün öbür ucundan,
Yüreğime hüznün çökünce.

Erişemeyeceğim yüksek bir kayaya çıkar beni,
³ Çünkü sen benim için sığınak,
Düşmana karşı güçlü bir kule oldun.

⁴ Çadırında sonsuza dek oturmak
Ve kanatlarının gölgesine sığınmak isterim.

⁵ Çünkü sen, ey Tanrı, adaklarımı duydun,
Adından korkanların mirasını bana verdin.

⁶ Kralın günlerine gün kat,
Yılları yüzyıllar olsun!
⁷ Tanrı'nın huzurunda sonsuza dek tahtında otursun;
Onu sevgin ve sadakatinle koru!

⁸ O zaman adını hep ilahilerle öveceğim,
Her gün adaklarımı yerine getireceğim.

Sela*

62

62. Mezmur

Müzik Şefi Yedutun için - Davut'un mezmuru

- ¹ Canım yalnız Tanrı'da huzur bulur,
Kurtuluşum O'ndan gelir.
² Tek kayam, kurtuluşum,
Kalem O'dur, asla sarsılmam.

³ Birini ezmek için daha ne vakte kadar
Hep birlikte üstüne saldıracaksınız,
Eğri bir duvara,
Yerinden oynamış bir çite saldırır gibi?

† 60:8 “Çarığımı fırlatacağım”: Eski törelere göre çarığın fırlatılması, bir yerin sahiplenilmesi anlamına geliyordu.

⁴ Tek düşünceleri onu doruktan indirmektir.
Yalandan zevk alırlar.
Ağızlarıyla hayırdüa ederken,
İçlerinden lanet okurlar.

Sela*

⁵ Ey canım, yalnız Tanrı'da huzur bul,
Çünkü umudum O'ndadır.

⁶ Tek kayam, kurtuluşum,
Kalem O'dur, sarsılmam.

⁷ Kurtuluşum ve onurum Tanrı'ya bağlıdır,
Güçlü kayam, sığınağım O'dur.

⁸ Ey halkım, her zaman O'na güven,
İçini dök O'na,
Çünkü Tanrı sığınağımızdır.

Sela

⁹ Sıradan insan ancak bir soluk,
Soylu insansa bir yalandır.
Tartıya konduğunda ikisi birlikte soluktan hafiftir.

¹⁰ Zorbalığa güvenmeyin, yağma malla övünmeyin;
Varlığınız artsa bile, ona gönül bağlamayın.

¹¹ Tanrı bir şey söyledi,
Ben iki şey duydum:
Güç Tanrı'nındır,

¹² Sevgi de senin, ya Rab!
Çünkü sen herkese, yaptığının karşılığını verirsin.

63

63. Mezmur

Yahuda kırlarında bulunduğu zaman - Davut'un mezmuru

¹ Ey Tanrı, sensin benim Tanrım,
Seni çok özlüyorum,
Canım sana susamış,
Kurak, yorucu, susuz bir diyarda,
Bütün varlığımla seni arıyorum.

² Kutsal yerde baktım sana,
Gücünü, görkemini görmek için.

³ Senin sevgin yaşamdan iyidir,
Bu yüzden dudaklarım seni yüceltir.

⁴ Ömrümce sana övgüler sunacağım,
Senin adınla ellerimi kaldıracacağım.

⁵ Zengin yiyeceklere doyarcasına doyacağım sana,
Şakıyan dudaklarla ağzım sana övgüler sunacak.

⁶ Yatağıma uzanınca seni anarım,
Gece boyunca derin derin seni düşünürüm.

⁷ Çünkü sen bana yardımcı oldun,

Kanatlarının gölgesinde sevincimi dile getiririm.

⁸ Canım sana sınıksı sarılır,
Sağ elin bana destek olur.

⁹ Ama canımı almak isteyenler,
Yerin derinliklerine inecek,

¹⁰ Kılıcın ağzına atılacak,
Çakallara yem olacak.

¹¹ Kralısa Tanrı'da sevinç bulacak.
Tanrı'nın adıyla ant içenlerin hepsi övünecek,
Yalancıların ağzıyla kapanacak.

64

64. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

¹ Ey Tanrı, kulak ver sesime yakındığım zaman,
Hayatımı düşman korkusundan koru.

² Kötülerin gizli tasarlarından,
O suçlu güruhun şamatasından esirge beni.

³ Onlar dillerini kılıç gibi bilemiş,
Acı sözlerini ok gibi hedefe yöneltmişler,

⁴ Pusularından masum insanın üzerine atmak için.
Ansızın vururlar, hiç çekinmeden.

⁵ Birbirlerini kötülük yapmaya iter,
Gizli tuzaklar tasarlar,ken,
"Kim görecektir?" derler.

⁶ Haksızlık yapmayı düşünür,
"Kusursuz bir plan yaptık!" derler.
İnsanın içi ve yüreği derin bir sırdır, bilinmez.

⁷ Ama Tanrı onlara ok atacak,
Ansızın yaralanacaklar.

⁸ Dilleri yüzünden yıkıma uğrayacaklar,
Hallerini gören herkes alayla baş sallayacak.

⁹ Bütün insanlar korkuya kapılacak,
Tanrı'nın işini duyuracak,
O'nun yaptıkları üzerinde düşünecekler.

¹⁰ Doğru insan RAB'de sevinç bulacak,
O'na sığınacak,
Bütün temiz yürekli O'nu övecek.

65

65. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru - İlahi

¹ Ey Tanrı, Siyon'da seni övgü bekliyor*,
Yerine getirilecek sana adanan adaklar.

² Ey sen, duaları işiten,
Bütün insanlar sana gelecek.

³ Suçlarımızın altında ezildik,

* 65:1 Septuaginta, Süryanice "Seni övgü bekliyor", Masoretik metin "Senin için sessizlik övgü".

- Ama sen isyanlarımızı bağışlarsın.
⁴ Ne mutlu avlularında otursun diye
 Seçip kendine yaklaştırdığın kişiye!
 Evinin, kutsal tapınağının
 Nimetlerine doyacağız.
- ⁵ Ey bizi kurtaran Tanrı,
 Müthiş işler yaparak
 Zaferle yanıtlarsın bizi.
 Sen yeryüzünün dört bucağında,
 Uzak denizlerdeki umudusun;
- ⁶ Kudret kuşanan,
 Gücüyle dağları kuran,
⁷ Denizlerin kükremesini,
 Dalgaların gümbürtüsünü,
 Halkların kargaşasını yatıştıran sensin.
- ⁸ Dünyanın öbür ucunda yaşayanlar
 Korkuya kapılır senin belirtilerin karşısında.
 Doğudan batıya kadar insanlara
 Sevinç çığlıkları attırırsın.
- ⁹ Toprağa bakar, çok verimli kılarırsın,
 Onu zenginliğe boğarsın.
 Ey Tanrı, ırmakların suyla doludur,
 İnsanlara tahıl sağlarsın,
 Çünkü sen toprağı şöyle hazırlarsın:
- ¹⁰ Sabanın açtığı yarıkları bolca sular,
 Sırtlarını düzlersin.
 Yağmurla toprağı yumuşatır,
 Ürünlerine bereket katarsın.
- ¹¹ İyiliklerinle yılı taçlandırırısın,
 Arabalarının geçtiği yollardan bolluk akar,
- ¹² Otlaklar yeşillenir,
 Tepeler sevince bürünür,
- ¹³ Çayırlar sürülerle bezenir,
 Vadiler ekinle örtünür,
 Sevinçten haykırır, ezgi söylerler.

66

66. Mezmur

Müzik şefi için - İlahi - Mezmur

- ¹ Ey yeryüzündeki bütün insanlar,
 Tanrı'ya sevinç çığlıkları atın!
- ² Adının yüceliğine ilahiler söyleyin,
 O'na görkemli övgüler sunun!
- ³ “Ne müthiş işlerin var!” deyin Tanrı'ya,
 “Öyle büyük gücün var ki,
 Düşmanların eğiliyor önünde.
- ⁴ Bütün yeryüzü sana tapınıyor,
 İlahiler okuyor, adını ilahilerle övüyor.”

Sela*

- ⁵ Gelin, bakın Tanrı'nın neler yaptığına!
Ne müthiş işler yaptı insanlar arasında:
⁶ Denizi karaya çevirdi,
Atalarımız yaya geçtiler ırmaktan.
Yaptığına sevindik orada.
⁷ Kudretiyle sonsuza dek egemenlik sürer,
Gözleri ulusları süzer;
Başkaldıranlar gurura kapılmasın!

Sela

- ⁸ Ey halklar, Tanrımız'a şükredin,
Övgülerini duyurun.
⁹ Hayatımızı koruyan,
Ayaklarımızın kaymasına izin vermeyen O'dur.
¹⁰ Sen bizi sınadın, ey Tanrı,
Gümüş arıtır gibi arıttın.
¹¹ Ağa düşürdün bizi,
Sırtımıza ağır yük vurdun.
¹² İnsanları başımıza çıkardın,
Ateşten, sudan geçtik.
Ama sonra bizi bolluğa kavuşturdun.
¹³ Yakmalık sunularla evine gireceğim,
Adaklarımı yerine getireceğim,
¹⁴ Sıkıntı içindeyken dudaklarımdan dökülen,
Ağzımdan çıkan adakları.
¹⁵ Yakılan koçların dumanıyla semiz hayvanlardan
Sana yakmalık sunular sunacağım,
Tekeler, sığırlar kurban edeceğim.

Sela

- ¹⁶ Gelin, dinleyin, ey sizler, Tanrı'dan korkanlar,
Benim için neler yaptığını size anlatayım.
¹⁷ Ağzımla O'na yakardım,
Övgüsü dilimden düşmedi.
¹⁸ Yüreğimde kötülüğe yer verseydim,
Rab beni dinlemezdi.
¹⁹ Oysa Tanrı dinledi beni,
Kulak verdi duamın sesine.
²⁰ Övgüler olsun Tanrı'ya,
Çünkü duamı geri çevirmedi,
Sevgisini benden esirgemedi.

67

67. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Mezmur - İlahi

¹ Tanrı bize lütfetsin, bolluk versin,

Yüzünün ışığı üzerimize parlсын.

Sela*

² Öyle ki, yeryüzünde yolun,
Bütün uluslar arasında kurtarıcı gücün bilinsin.

³ Halklar sana şükretsın, ey Tanrı,
Bütün halklar sana şükretsın!

⁴ Uluslar sevinşın, sevinçten çığlık atşın,
Çünkü sen halkları adaletle yargılaşın,
Yeryüzündeki uluslara yol gösterişın.

Sela

⁵ Halklar sana şükretsın, ey Tanrı,
Bütün halklar sana şükretsın!

⁶ Toprak ürününü verdi,
Tanrı, Tanrımız, bizi bolluğa kavuştursun.

⁷ Tanrı bize bolluk versın,
Dünyanın dört bucağındakiler O'ndan korksun!

68

68. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru - İlahi

¹ Kalksın Tanrı, dağılsın düşmanları,
Kaçsın önünden O'ndan nefret edenler!

² Dağıtsın onları dağılan duman gibi;
Ateşin karşısında eriyen balmumu gibi
Yok olsun kötüler Tanrı'nın önünde!

³ Ancak doğrular sevinşın,
Bayram etsinler Tanrı'nın önünde,
Neşeyle coşsunlar.

⁴ Tanrı'ya ezgiler söyleyin, adını ilahilerle övün,
Çölleri geçecek biniciye yol hazırlayın*;
O'nun adı RAB'dir, bayram edin önünde!

⁵ Kutsal konutundaki Tanrı,
Öksüzlerin babası, dul kadınların savunucusudur.

⁶ Tanrı kimsesizlere ev verir,
Tutsakları özgürlüğe ve gönence kavuşturur,
Ama başkaldıranlar kurak yerde oturur.

⁷ Ey Tanrı, sen halkına öncülük ettiğinde,
Çölde yürüdüğünde,

Sela*

⁸ Yer sarsıldı,
Göklerden yağmur boşandı Tanrı'nın önünde,
Sina Dağı sarsıldı

Tanrı'nın, İsrail'in Tanrısı'nın önünde.

⁹ Bol yağmurlar yağdırdın, ey Tanrı,

* **68:4** “Çölleri geçecek biniciye yol hazırlayın” ya da “Bulutlara binmiş olana ezgiler sunun”.
Hâk.5:4-5

- Canlandırdın yorgun düşen yurdunu.
10 Halkın oraya yerleşti,
İyiliğinle mazlumların geçimini sağladın, ey Tanrı.
- 11 Rab buyruk verdi,
Büyük bir kadın topluluğu duyurdu müjdeyi:
12 “Kaçıyor, kaçıyor orduların kralları!
Evi bekleyen kadınlar ganimeti paylaşıyor.
13 Ağulların arasında uyurken,
Kanatları gümüş, tüyleri pırıl pırıl altınla kaplı
Bir güvercine benzersiniz.”
14 Her Şeye Gücü Yeten, kralları dağıtırken,
Sanki Salmon Dağı'na kar yağıyordu.
- 15 Ey Başan Dağı, Tanrı Dağı!
Ey Başan Dağı, dorukları ulu dağ!
16 Ey ulu dağlar, niçin yan gözle bakıyorsunuz
Tanrı'nın yerleşmek için seçtiği dağa?
Evet, RAB orada sonsuza dek oturacaktır.
- 17 Tanrı'nın savaş arabaları sayısızdır,
Rab kutsallık içinde Sina'dan geldi.
18 Sen yükseğe çıktın, tutsakları peşine taktın,
İnsanlardan, başkaldıranlardan bile armağanlar aldın,
Oraya yerleşmek için, ya RAB Tanrı.
- 19 Her gün yükümüzü taşıyan Rab'be,
Bizi kurtaran Tanrı'ya övgüler olsun.
- 20 Tanrımız kurtarıcı bir Tanrı'dır,
Ölümden kurtarış yalnız Egemen RAB'be özgüdür.
- 21 Kuşkusuz Tanrı düşmanlarının başını,
Suçlu yaşayanların kılı kafasını ezer.
22 Rab, “Onları Başan'dan,
Denizin derinliklerinden geri getireceğim” der,
23 “Öyle ki, ayaklarını düşmanlarının kanına batırasın,
Köpeklerinin dili de onlardan payını alsın.”
- 24 Ey Tanrı, senin zafer alayını,
Tanrım'ın, Kralım'ın kutsal yere törenle gelişini gördüler:
25 Başta okuyucular, arkada çalgıcılar,
Ortada tef çalan genç kızlar.
26 “Ey sizler, İsrail soyundan gelenler,
Toplantılarınızda Tanrı'ya, RAB'be övgüler sunun!”
27 Önde en küçük oymak Benyamin,
Kalabalık halinde Yahuda önderleri,
Zevulun ve Naftali önderleri oradalar!
- 28-29 Ey Tanrı, Yeruşalim'deki tapınağından göster gücünü,

Sela

- Bizim için kullandığın gücünü, ey Tanrı.
Krallar sana armağanlar sunacak.
- ³⁰ Azarla kamışlar arasında yaşayan hayvanı,
Halkların buzağılarıyla boğalar sürüsünü†,
Çiğne ayaklarıyla gümüşe gönül verenleri,
Dağıt savaştan zevk alan halkları!
- ³¹ Mısır'dan elçiler gelecek,
Kûşlular ellerini Tanrı'ya doğru kaldırıverecek.
- ³² Ey yeryüzünün krallıkları, Tanrı'ya ezgiler söyleyin,
İlahilerle övün Rab'bi,
- ³³ Göklere, kadim göklere binmiş olanı.
İşte sesiyle, güçlü sesiyle gürlüyor!
- ³⁴ Tanrı'nın gücünü tanıyın;
O'nun yüceliği İsrail'in üzerinde,
Gücü göklerde dir.
- ³⁵ Ne heybetlisin, ey Tanrı, tapınağında!
İsrail'in Tanrısı'na,
Halkına güç, kudret veren Tanrı'ya övgüler olsun!

Sela

69

69. Mezmur

Müzik şefi için - “Zambaklar” makamında - Davut'un mezmuru

- ¹ Kurtar beni, ey Tanrı,
Sular boyuma ulaştı.
- ² Dipsiz batağa gömülüyorum,
Basacak yer yok.
Derin sulara battım,
Sellere kapıldım.
- ³ Tükendim feryat etmekten,
Boğazım kurudu;
Gözlerimin ferisi sönüyor
Tanrım'ı beklemekten.
- ⁴ Yok yere benden nefret edenler
Saçlarımdan daha çok.
Kalabalıktır canıma kasteden haksız düşmanlarım.
Çalmadığım malı nasıl geri verebilirim?
- ⁵ Akılsızlığımı biliyorsun, ey Tanrı,
Suçlarım senden gizli değil.
- ⁶ Ya Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Utanmasın sana umut bağlayanlar benim yüzümden!
Ey İsrail'in Tanrısı,
Benim yüzümden sana yönelenler rezil olmasın!
- ⁷ Senin uğruna hakarete katlandım,
Utanç kapladı yüzümü.
- ⁸ Kardeşlerime yabancı,

† 68:30 Bu dizede geçen “Hayvan” Mısır'ı, “Buzağılarla boğalar” ise irili ufaklı ulusları simgelemektedir. Mez.35:19; Yu.15:25

- Annemin öz oğullarına uzak kaldım.
9 Çünkü evin için gösterdiğim gayret beni yiyip bitirdi,
Sana edilen hakaretlere ben uğradım.
10 Oruç tutup ağlayınca,
Yine hakarete uğradım.
11 Çula büründüğüm zaman
Alay konusu oldum.
12 Kent kapısında oturanlar beni çekiştiriyor,
Sarhoşların türküsü oldum.
13 Ama benim duam sanadır, ya RAB.
Ey Tanrı, sevginin bolluğuyla,
Güvenilir kurtarışınla uygun gördüğünde
Yanıtla beni.
14 Beni çamurdan kurtar,
İzin verme batmama;
Benden nefret edenlerden,
Derin sulardan kurtulayım.
15 Seller beni sürüklemesin,
Engin beni yutmasın,
Ölüm çukuru ağzını üstüme kapamasın.
16 Yanıt ver bana, ya RAB,
Çünkü sevgin iyidir.
Yüzünü çevir bana büyük merhametinle!
17 Kulundan yüzünü gizleme,
Çünkü sıkıntıdayım, hemen yanıtla beni!
18 Yaklaş bana, kurtar canımı,
Al başımdan düşmanlarımı.
19 Bana nasıl hakaret edildiğini,
Utandığımı, rezil olduğumu biliyorsun;
Düşmanlarımdan hepsi senin önünde.
20 Hakaret kalbimi kırdı, dertliyim,
Acılarımı paylaşacak birini bekledim, çıkmadı,
Avutacak birini aradım, bulamadım.
21 Yiyeceğime zehir kattılar,
Sirke içirdiler susadığımda.
22 Önlerindeki sofra tuzak olsun onlara,
Yandaşları için kapan olsun!
23 Gözleri kararsın, göremesinler!
Bellerini hep bükük tut!
24 Gazabını yağdır üzerlerine,
Öfkenin ateşi yapışsın yakalarına!
25 Issız kalsın konakları,
Çadırlarında oturan olmasın!
26 Çünkü senin vurduğun insanlara zulmediyor,
Yaraladığın insanların acısını konuşuyorlar.
27 Ceza yağdır başlarına,

- Senin tarafından aklanmasınlar!
 28 Yaşam kitabından silinsin adları,
 Doğrularla yan yana yazılmasınlar!
- 29 Bense ezilmiş ve kederliyim,
 Senin kurtarışın, ey Tanrı, bana bir kale olsun!
- 30 Tanrı'nın adını ezgilerle öveceğim,
 Şükranlarımla O'nu yücelteceğim.
- 31 RAB'bi bir öküzden,
 Boynuzlu, tırnaklı bir boğadan
 Daha çok hoşnut eder bu.
- 32 Mazlumlara bunu görünce sevinsin,
 Ey Tanrı'ya yönelen sizler, yüreğiniz canlansın.
- 33 Çünkü RAB yoksulları işitir,
 Kendi tutsak halkını hor görmez.
- 34 O'na övgüler sunun, ey yer, gök,
 Denizler ve onlardaki bütün canlılar!
- 35 Çünkü Tanrı Siyon'u kurtaracak,
 Yahuda kentlerini onaracak;
 Halk oraya yerleşip sahibi olacak.
- 36 Kullarının çocukları orayı miras alacak,
 O'nun adını sevenler orada oturacak.

70

70. Mezmur (Mez.40:13-17)

Müzik şefi için - Anma sunusu için - Davut'un mezmuru

- 1 Ey Tanrı, kurtar beni!
 Yardımına koş, ya RAB!
- 2 Utansın canımı almaya çalışanlar,
 Yüzleri kızarsın!
 Geri dönsün zararımı isteyenler,
 Rezil olsunlar!
- 3 Bana, "Oh! Oh!" çekenler
 Geri çekilsin utançlarından!
- 4 Sende neşe ve sevinç bulsun
 Bütün sana yönelenler!
 "Tanrı yücedir!" desin hep
 Senin kurtarışını özleyenler!
- 5 Bense, mazlum ve yoksulum,
 Ey Tanrı, yardımına koş!
 Yardımcım ve kurtarıcım sensin,
 Geç kalma, ya RAB!

71

71. Mezmur (Mez.31:1-4)

- 1 Ya RAB, sana sığınıyorum,

- Utandırma beni hiçbir zaman!
2 Adaletinle kurtar beni, tehlikeden uzaklaştır,
Kulak ver bana, kurtar beni!
3 Sığınacak kayam ol,
Her zaman başvurabileceğim;
Buyruk ver, kurtulayım,
Çünkü kayam ve kalem sensin.
- 4 Ey Tanrım, kurtar beni
Kötünün elinden, haksızın, gaddarın pençesinden!
5 Çünkü umudum sensin, ey Egemen RAB,
Gençliğimden beri dayanağım sensin.
6 Doğduğum günden beri sana güveniyorum,
Beni ana rahminden çıkaran sensin.
Övgülerim hep sanadır.
- 7 Birçokları için iyi bir örnek oldum,
Çünkü sen güçlü sığınağımsın.
8 Ağzımdan sana övgü eksilmez,
Gün boyu yüceliğini anarım.
9 Yaşlandığımda beni reddetme,
Gücüm tükendiğinde beni terk etme!
10 Çünkü düşmanlarım benden söz ediyor,
Beni öldürmek isteyenler birbirine danışıyor,
11 “Tanrı onu terk etti” diyorlar,
“Kovalayıp yakalayın,
Kurtaracak kimsesi yok!”
- 12 Ey Tanrı, benden uzak durma,
Tanrım, yardımına koş!
13 Utansın, yok olsun beni suçlayanlar,
Utanca, rezalete bürünsün kötülüğümü isteyenler.
14 Ama ben her zaman umutluyum,
Sana övgü üstüne övgü dizeceğim.
15 Gün boyu senin zaferini,
Kurtarışını anlatacağım,
Ölçüsünü bilmesem de.
16 Ey Egemen RAB, gelip yiğitliklerini,
Senin, yalnız senin zaferini duyuracağım.
- 17 Ey Tanrı, çocukluğumdan beri beni sen yetiştirdin,
Senin harikalarını hâlâ anlatıyorum.
18 Yaşlanıp saçlarıma ak düşse bile
Terk etme beni, ey Tanrı,
Gücünü gelecek kuşağa,
Kudretini sonrakilere anlatana dek.
- 19 Ey Tanrı, doğruluğun göklere erişiyor,
Büyük işler yaptın,
Senin gibisi var mı, ey Tanrı?
20 Sen ki, bana birçok kötü sıkıntı gösterdin,

- Bana yeniden yaşam verecek,
Beni toprağın derinliklerinden çıkaracaksın.
- ²¹ Saygınlığımı artıracak,
Yine beni avutacaksın.
- ²² Ben de seni,
Senin sadakatini çenkle öveceğim, ey Tanrım,
Lir çalarak seni ilahilerle öveceğim,
Ey İsrail'in Kutsalı!
- ²³ Seni ilahilerle överken,
Dudaklarımla, varlığımla sevincimi dile getireceğim,
Çünkü sen beni kurtardın.
- ²⁴ Dilim gün boyu senin zaferinden söz edecek,
Çünkü kötülüğümü isteyenler
Utanıp rezil oldu.

72

72. Mezmur

Süleyman'ın mezmuru

- ¹ Ey Tanrı, adaletini krala,
Doğruluğunu kral oğluna armağan et.
- ² Senin halkını doğrulukla,
Mazlum kullarını adilce yargılasın!
- ³ Dağlar, tepeler,
Halka adilce gönenç getirsin!
- ⁴ Mazlumlara hakkını versin,
Yoksulların çocuklarını kurtarsın,
Zalimleriye ezsın!
- ⁵ Güneş ve ay durdukça,
Kral kuşaklar boyunca yaşasın*;
- ⁶ Yeni biçilmiş çayıra düşen yağmur gibi,
Toprağı sulayan bereketli yağmurlar gibi olsun!
- ⁷ Onun günlerinde doğruluk serpilip gelişsin,
Ay ışıdığı sürece esenlik artsın!
- ⁸ Egemenlik sürsün denizden denize,
Fırat'tan yeryüzünün ucuna dek!
- ⁹ Çöl kabileleri diz çöksün önünde,
Düşmanları toz yalasın.
- ¹⁰ Tarış'ın ve kıyı ülkelerinin kralları
Ona haraç getirsin,
Saba ve Seva kralları armağanlar sunsun!
- ¹¹ Bütün krallar önünde yere kapansın,
Bütün uluslar ona kulluk etsin!
- ¹² Çünkü yardım isteyen yoksulu,
Dayanağı olmayan düşkünü o kurtarır.
- ¹³ Yoksula, düşküne acır,
Düşkünlerin canını kurtarır.

* **72:5** Septuaginta “Kral kuşaklar boyunca yaşasın”, Masoretik metin “Kuşaklar boyunca senden korksunlar.” Zek.9:10

¹⁴ Baskıdan, zorbalıktan özgür kılar onları,
Çünkü onun gözünde onların kanı değerlidir.

¹⁵ Yaşasın kral!
Ona Saba altını versinler;
Durmadan dua etsinler onun için,
Gün boyu onu övsünler!

¹⁶ Ülkede bol buğday olsun,
Dağ başlarında dalgalansın!
Başakları Lübnan gibi verimli olsun,
Kent halkı ot gibi serpilip çoğalsın!

¹⁷ Kralın adı sonsuza dek yaşasın,
Güneş durdukça adı var olsun,
Onun aracılığıyla insanlar kutsansın,
Bütün uluslar “Ne mutlu ona” desin!

¹⁸ RAB Tanrı'ya, İsrail'in Tanrısı'na övgüler olsun,
Harikalar yaratan yalnız O'dur.

¹⁹ Yüce adına sonsuza dek övgüler olsun,
Bütün yeryüzü O'nun yüceliğiyle dolsun!
Amin! Amin!

²⁰ İşay oğlu Davut'un duaları burada bitiyor.

3.KİTAP

73

73. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

- ¹ Tanrı gerçekten İsrail'e,
Yüreği temiz olanlara karşı iyidir.
- ² Ama benim ayaklarım neredeyse tökezlemiş,
Adımlarım az kalsın kaymıştı.
- ³ Çünkü kötülerin gönencini gördükçe,
Küstahları kıskanıyordum.
- ⁴ Onlar acı nedir bilmezler,
Bedenleri sağlıklı ve semizdir*.
- ⁵ Başkalarının derdini bilmez,
Onlar gibi çile çekmezler.
- ⁶ Bu yüzden gurur onların gerdanlığı,
Zorbalık onları örten bir giysi gibidir.
- ⁷ Şişmanlıktan gözleri dışarı fırlar,
İçleri kötülük kazanı gibi kaynar.
- ⁸ İnsanlarla eğlenir, kötü niyetle konuşur,
Tepeden bakar, baskıyla tehdit ederler.
- ⁹ Göklere karşı ağızlarını açarlar,
Boş sözleri yeryüzünü dolaşır.
- ¹⁰ Bu yüzden halk onlardan yana döner,
Sözlerini ağızı açık dinler.

* 73:4 “Onlar acı nedir bilmezler, bedenleri sağlıklı ve semizdir” ya da “Ölürken acı çekmezler, bedenleri semizdir”.

- 11 Derler ki, “Tanrı nasıl bilir?
Bilgisi var mı Yüceler Yücesi'nin?”
- 12 İşte böyledir kötüler,
Hep tasasız, sürekli varlıklarını artırırlar.
- 13 Anlaşılan boş yere yüreğimi temiz tutmuşum,
Ellerimi yıkamışım suçsuzum diye.
- 14 Gün boyu içim içimi yiyor,
Her sabah azap çekiyorum.
- 15 “Ben de onlar gibi konuşayım” deseydim,
Senin çocuklarına ihanet etmiş olurdum.
- 16 Bunu anlamak için düşündüğümde,
Zor geldi bana,
- 17 Tanrı'nın Tapınağı'na girene dek;
O zaman anladım sonlarının ne olacağını.
- 18 Gerçekten onları kaygan yere koyuyor,
Yıkıma sürüklüyorsun.
- 19 Nasıl da bir anda yok oluyor,
Siliniveriyorlar dehşet içinde!
- 20 Uyanan birisi için rüya nasılsa,
Sen de uyanınca, ya Rab,
Hor göreceksin onların görüntüsünü.
- 21 Kalbim kırıldığında,
İçim acı dolduğunda,
- 22 Akılsız ve bilgisizdim,
Karşımda bir hayvan gibi.
- 23 Yine de sürekli seninleyim,
Sağ elimden tutarsın beni.
- 24 Öğütlerinle yol gösterir,
Beni sonunda yüceliğe eriştirirsin.
- 25 Senden başka kimim var göklerde?
İstemem senden başkasını yeryüzünde.
- 26 Bedenim ve yüreğim tükenebilir,
Ama Tanrı yüreğimde güç,
Bana düşen paydır sonsuza dek.
- 27 Kuşkusuz yok olacak senden uzak duranlar,
Ortadan kaldıracaksın sana vefasızlık edenleri.
- 28 Ama benim için en iyisi Tanrı'ya yakın olmaktır;
Bütün işlerini duyurayım diye
Sığınak yaptım Egemen RAB'bi kendime.

74

74. Mezmur

Asaf'ın Maskili

- 1 Ey Tanrı, neden bizi sonsuza dek reddettin?
Niçin otlağının koyunlarına karşı öfken tütmede?
- 2 Anımsa geçmişte sahiplendiğin topluluğu,
Kendi halkın olsun diye kurtardığın oymağı

- Ve üzerine konut kurduğun Siyon Dağı'nı.
3 Yönelit adımlarını şu onarılmaz yıkıntılara doğru,
Düşman kutsal yerdeki her şeyi yıktı.
- 4 Düşmanların bizimle buluştuğun yerde kükredi,
Zafer simgesi olarak kendi bayraklarını dikti.
- 5 Gür bir ormana
Baltayla dalar gibiydiler.
- 6 Baltayla, balyozla kırdılar,
Bütün oymaları.
- 7 Ateşe verdiler tapınağını,
Yerle bir edip kutsallığını bozdular
Adının yaşadığı konutun.
- 8 İçlerinden, "Hepsini ezelim!" dediler.
Ülkede Tanrı'yla buluşma yerlerinin tümünü yaktılar.
- 9 Artık kutsal simgelerimizi görmüyoruz,
Peygamberler de yok oldu,
İçimizden kimse bilmiyor ne zamana dek...
- 10 Ey Tanrı, ne zamana dek düşman sana sövecek,
Hasmın senin adını hor görecektir?
- 11 Niçin geri çekiyorsun elini?
Çıkar sağ elini bağrından, yok et onları!
- 12 Ama geçmişten bu yana kralım sensin, ey Tanrı,
Yeryüzünde kurtuluş sağladın.
- 13 Gücünle denizi yardım,
Canavarların kafasını sularda parçaladın.
- 14 Livyatan'ın* başlarını ezdin,
Çölde yaşayanlara onu yem ettin.
- 15 Kaynaklar, dereler fışkırttın,
Sürekli akan ırmakları kuruttun.
- 16 Gün senindir, gece de senin,
Ay* ve güneşi sen yerleştirdin,
- 17 Yeryüzünün bütün sınırlarını sen saptadın,
Yazı da kışı da yaratan sensin.
- 18 Anımsa, ya RAB, düşmanın sana nasıl sövdüğünü,
Akılsız bir halkın, adını nasıl hor gördüğünü.
- 19 Canavara teslim etme kumrunun canını,
Asla unutma düşkün kullarının yaşamını.
- 20 Yaptığın antlaşmayı gözönüne al,
Çünkü ülkenin her karanlık köşesi
Zorbaların inleriyle dolmuş.
- 21 Düşkünler boynu bükük geri çevrilmesin,
Mazlumlar, yoksullar adına övgüler dizesin.
- 22 Kalk, ey Tanrı, davayı savun!

74:13 Çık.14:21 * 74:16 "Ay": İbranice "Işık". Ayı ya da yıldızları kastediyor.

Anımsa akılsızların gün boyu sana nasıl sövdüğünü!
²³ Unutma hasımlarının yaygarasını,
 Sana başkaldıranların durmadan yükselen patırtısını!

75

75. Mezmur

Müzik şefi için - “Yok Etme” makamında -

Asaf'ın mezmuru - İlahi

¹ Sana şükrederiz, ey Tanrı,
 Şükrederiz, çünkü sen yakınsın*,
 Harikaların bunu gösterir.

² “Belirlediğim zaman gelince,
 Doğrulukla yargılayacağım” diyor Tanrı,

³ “Yeryüzü altüst olunca üzerindikilerle,
 Ben pekiştireceğim onun direklerini.

Sela*

⁴ Övünenlere, ‘Övünmeyin artık!’ dedim;
 Kötülere, ‘Kaldırmayın başınızı!’

⁵ Kaldırmayın başınızı†!
 Tepeden konuşmayın!’ ”

⁶ Çünkü ne doğudan, ne batıdan,
 Ne de çöldeki dağlardan doğar yargı.

⁷ Yargıç ancak Tanrı'dır,
 Birini alçaltır, birini yükseltir.

⁸ RAB elinde dolu bir kâse tutuyor,
 Köpüklü, baharat karıştırılmış şarap döküyor;
 Yeryüzünün bütün kötöleri
 Tortusuna dek yalayıp onu içiyor.

⁹ Bense sürekli duyuracağım bunu,
 Yakup'un Tanrısı'nı ilahilerle öveceğim:

¹⁰ “Kıracağım kötülerin bütün gücünü,
 Doğruların gücüyle yükseltilecek.”

76

76. Mezmur

Müzik şefi için - Telli sazlarla - Asaf'ın mezmuru - İlahi

¹ Yahuda'da Tanrı bilinir,
 İsrail'de adı uludur;

² Konutu Şalem'dedir*,
 Yaşadığı yer Siyon'da.

³ Orada kırdı alevli okları,
 Kalkanı, kılıcı, savaş silahlarını.

Sela*

⁴ Işıl ışıl parıldıyorsun,
 Avı bol dağlardan daha görkemli.

* **75:1** “Sen yakınsın”: İbranice “Adın yakındır”. † **75:5** “Başınızı”: İbranice “Boynuzunuzu” (Boynuz güç simgesidir).

* **76:2** “Şalem”, yani “Yeruşalim”.

- ⁵ Yağmaya uğradı yiğitler,
Uykularına daldılar,
En güçlüleri bile elini kıpırdatamaz oldu.
- ⁶ Ey Yakup'un Tanrısı, sen kükreyince,
Atlarla atlılar son uykularına daldılar.
- ⁷ Yalnız sensin korkulması gereken,
Öfkelenince kim durabilir karşında?
- ⁸ Yargını göklerden açıkladın,
Yeryüzü korkup sessizliğe büründü,
- ⁹ Ey Tanrı, sen yargılamaya,
Ülkedeki mazlumlari kurtarmaya kalkınca.

Sela

- ¹⁰ İnsanların gazabı bile sana övgüler doğuruyor,
Gazabından kurtulanları çevrene topluyorsun.
- ¹¹ Adaklar adayın Tanrınız RAB'be,
Yerine getirin adaklarınızı,
Armağanlar sunun korkulması gereken Tanrı'ya,
Bütün çevresindekiler.
- ¹² RAB önderlerin soluğunu keser,
Korku salar yeryüzü krallarına.

77

77. Mezmur

Müzik Şefi Yedutun için - Asaf'ın mezmuru

- ¹ Yüksek sesle Tanrı'ya yakarıyorum,
Haykırıyorum beni duysun diye.
- ² Sıkıntılı günümde Rab'be yönelir,
Gece hiç durmadan ellerimi açarım,
Gönlüm avunmaz bir türlü.
- ³ Tanrı'yı anımsayınca inlerim,
Düşündükçe içim daralır.
- ⁴ Açık tutuyorsun göz kapaklarımı,
Sıkıntıdan konuşamıyorum.
- ⁵ Geçmiş günleri,
Yıllar öncesini düşünüyorum.
- ⁶ Gece ilahilerimi anacağım,
Kendi kendimle konuşacağım,
İnceden inceye soracağım:
- ⁷ “Rab sonsuza dek mi bizi reddedecek?
Lütfunu bir daha göstermeyecek mi?”
- ⁸ Sevgisi sonsuza dek mi yok oldu?
Sözü geçerli değil mi artık?
- ⁹ Tanrı unuttu mu acımayı?
Sevecenliğinin yerini öfke mi aldı?”
- ¹⁰ Sonra kendi kendime, “İşte benim derdim bu!” dedim,

Sela*

Sela

“Yüceler Yücesi gücünü göstermiyor artık.”

- 11 RAB'bin işlerini anacağım,
Evet, geçmişteki harikalarını anacağım.
12 Yaptıkları üzerinde derin derin düşüneceğim,
Bütün işlerinin üzerinde dikkatle duracağım.
13 Ey Tanrı, yolun kutsaldır!
Hangi ilah Tanrı kadar uludur?
14 Harikalar yaratan Tanrı sensin,
Halklar arasında gücünü gösterdin.
15 Güçlü bileğinle kendi halkını,
Yakup ve Yusuf oğullarını kurtardın.

Sela

- 16 Sular seni görünce, ey Tanrı,
Sular seni görünce çalkalandı,
Enginler titredi.
17 Bulutlar suyunu boşalttı,
Gökler gürledi,
Her yanda okların uçuştı.
18 Kasırgada gürleyişin duyuldu,
Şimşekler dünyayı aydınlattı,
Yer titreyip sarsıldı.
19 Kendine denizde,
Derin sulara yollar açtın,
Ama ayak izlerin belli değildi.
20 Musa ve Harun'un eliyle
Halkını bir sürü gibi göttün.

78

78. Mezmur

Asaf'ın Maskili

- 1 Dinle, ey halkım, öğrettiklerimi,
Kulak ver ağızımdan çıkan sözlere.
2 Özdeyişlerle söze başlayacağım,
Eski sırları anlatacağım,
3 Duyduğumuzu, bildiğimizi,
Atalarımızın bize anlattığını.
4 Torunlarından bunları gizlemeyeceğiz;
RAB'bin övgüye değer işlerini,
Gücünü, yaptığı harikaları
Gelecek kuşağa duyuracağız.
5 RAB Yakup soyuna koşullar bildirdi,
İsrail'e yasa koydu.
Bunları çocuklarına öğretsinler diye
Atalarımıza buyruk verdi.
6 Öyle ki, gelecek kuşak, yeni doğacak çocuklar bilsinler,
Onlar da kendi çocuklarına anlatsınlar,

- 7 Tanrı'ya güven duysunlar,
Tanrı'nın yaptıklarını unutmasınlar,
O'nun buyruklarını yerine getirsinler;
- 8 Ataları gibi inatçı, başkaldırıcı,
Yüreği kararsız,
Tanrı'ya sadakatsiz bir kuşak olmasınlar.
- 9 Oklarla, yaylarla kuşanmış Efrayimoğulları
Savaş günü sırtlarını döndüler.
- 10 Tanrı'nın antlaşmasına uymadılar,
O'nun yasasına göre yaşamayı reddettiler.
- 11 Unuttular O'nun işlerini,
Kendilerine gösterdiği harikaları.
- 12 Mısır'da, Soan* bölgesinde
Tanrı harikalar yapmıştı atalarının önünde.
- 13 Denizi yarıp geçirmişti onları,
Bir duvar gibi ayakta tutmuştu suları.
- 14 Gündüz bulutla,
Gece ateş ışığıyla onlara yol göstermişti.
- 15 Çölde kayaları yarmış,
Sanki dipsiz kaynaklardan
Onlara kana kana su içirmişti.
- 16 Kayadan akarsular fışkırtmış,
Suları ırmak gibi akıtmıştı.
- 17 Ama onlar çölde Yüceler Yücesi'ne başkaldırarak
Günah işlemeye devam ettiler.
- 18 Canlarının çektiği yiyeceği isteyerek
İçlerinde Tanrı'yı denediler.
- 19 “Tanrı çölde sofraya kurabilir mi?” diyerek,
Tanrı'ya karşı konuştular.
- 20 “Bak, kayaya vurunca sular fışkırdı,
Dereler taşıtı.
Peki, ekmek de verebilir mi,
Et sağlayabilir mi halkına?”
- 21 RAB bunu duyunca çok öfkeleni,di,
Yakup'a ateş püskürdü,
Öfkesi tırmandı İsrail'e karşı;
- 22 Çünkü Tanrı'ya inanmıyorlardı,
O'nun kurtarıcılığına güvenmiyorlardı.
- 23 Yine de RAB buyruk verdi bulutlara,
Kapaklarını açtı göklerin;
- 24 Man yağdırdı onları beslemek için,
Göksel tahıl verdi onlara.
- 25 Meleklerin† ekmeğini yedi her biri,
Doyasıya yiyecek gönderdi onlara.
- 26 Doğu rüzgarını estirdi göklerde,

78:12 Çık.7:8-12:32 * 78:12 “Soan”: Tanis olduğu sanılıyor.
Çık.17:1-7; Say.20:2-13 78:18 Çık.16:2-15; Say.11:4-23,31-35
“Güçlülerin”.

78:13 Çık.14:21-22 78:14 Çık.13:21-22 78:15
78:24 Yu.6:31 † 78:25 “Meleklerin” ya da

- Gücüyle güney rüzgarına yol gösterdi.
27 Toz gibi et yağdırdı başlarına,
Deniz kumu kadar kuş;
28 Ordugahlarının ortasına,
Konakladıkları yerin çevresine düşürdü.
29 Yediler, tıka basa doydular,
İsteklerini yerine getirdi Tanrı.
30 Ancak onlar isteklerine doymadan,
Daha ağızları doluyken,
31 Tanrı'nın öfkesi parladı üzerlerine.
En güçlülerini öldürdü,
Yere serdi İsrail yiğitlerini.
- 32 Yine de günah işlemeye devam ettiler,
O'nun harikalarına inanmadılar.
33 Bu yüzden Tanrı onların günlerini boşluk,
Yıllarını dehşet içinde bitirdi.
34 Tanrı onları öldürdükçe O'na yönelmeye,
İstekle O'nu yeniden aramaya başlıyorlardı.
35 Tanrı'nın kayaları olduğunu,
Yüce Tanrı'nın kurtarıcıları olduğunu anımsıyorlardı.
36 Oysa ağızlarıyla O'na yaltaklanıyor,
Dilleriyle yalan söylüyorlardı.
37 O'na yürekten bağlı değillerdi,
Antlaşmasına sadık kalmadılar.
38 Yine de Tanrı sevecendi,
Suçlarını bağışlıyor, onları yok etmiyordu;
Çok kez öfkesini tuttu,
Bütün gazabını göstermedi.
39 Onların yalnızca insan olduğunu anımsadı,
Geçip giden, dönmeyen bir rüzgar gibi.
40 Çölde kaç kez O'na başkaldırdılar,
İssız yerlerde O'nu gücendirdiler!
41 Defalarca denediler Tanrı'yı,
İncittiler İsrail'in Kutsalı'nı.
42 Anımsamadılar O'nun güçlü elini,
Kendilerini düşmandan kurtardığı günü,
43 Mısır'da gösterdiği belirtileri,
Soan bölgesinde yaptığı şaşılacak işleri.
44 Mısır'ın kanallarını kana çevirdi,
Sularını içemediler.
45 Gönderdiği at sinekleri yedi halkı,
Gönderdiği kurbağalar yok etti ülkeyi.
46 Ekinlerini tırtıllara,
Emeklerinin ürününü çekirgelere verdi.
47 Asmalarını doluyla,
Yabanıl incir ağaçlarını iri dolu taneleriyle yok etti.
48 Büyükbaş hayvanlarını kırgına,

- Küçükbaş hayvanlarını yıldırıma teslim etti.
 49 Üzerlerine kızgın öfkesini,
 Gazap, hışım, bela
 Ve bir alay kötülük meleği gönderdi.
 50 Yol verdi öfkesine,
 Canlarını ölümden esirgemedi,
 Onları salgın hastalığın pençesine düşürdü.
 51 Mısır'da bütün ilk doğanları,
 Ham'ın çadırlarında bütün ilk çocukları vurdu.
 52 Kendi halkını davar gibi götürdü,
 Çölde onları bir sürü gibi güttü.
 53 Onlara güvenlik içinde yol gösterdi, korkmadılar;
 Düşmanlarınıysa deniz yuttu.
 54 Böylece onları kendi kutsal topraklarının sınırına,
 Sağ elinin kazandığı dağlık bölgeye getirdi.
 55 Önlerinden ulusları kovdu,
 Mülk olarak topraklarını
 İsrail oymakları arasında bölüştürdü.
 Halkını konutlarına yerleştirdi.
 56 Ama onlar yüce Tanrı'yı denediler,
 O'na başkaldırdılar,
 Koşullarına uymadılar.
 57 Döneklik edip ataları gibi ihanet ettiler,
 Güvenilmez bir yay gibi bozuk çıktılar.
 58 Puta taptıkları yerlerle O'nu kızdırdılar,
 Putlarıyla O'nu kışkırttılar.
 59 Tanrı bunları duyunca çok öfkelendi,
 İsrail'i büsbütün reddetti.
 60 İnsanlar arasında kurduğu çadırı,
 Şilo'daki konutunu terk etti.
 61 Kudretini tutsaklığa,
 Görkemini† düşman eline teslim etti.
 62 Halkını kılıç önüne sürdü,
 Öfkesini kendi halkından çıkardı.
 63 Gençlerini ateş yuttu,
 Kızlarına düğün türküsü söylenmez oldu.
 64 Kâhinleri kılıç altında öldü,
 Dul kadınları ağlayamadı.
 65 O zaman Rab uykudan uyanır gibi,
 Şarabın rehabetinden ayılan bir yiğit gibi oldu.
 66 Düşmanlarını püskürttü,
 Onları sonsuz utanca boğdu.
 67 Tanrı Yusuf soyunu reddetti,
 Efrayim oymağını seçmedi;

78:51 Çık.12:29 78:52 Çık.13:17-22 78:53 Çık.14:26-28 78:54 Çık.15:17; Yşu.3:15-17 78:55 Yşu.11:16-23 78:56 Hâk.2:11-15 78:60 Yşu.18:1; Yer.7:12-14; 26:6 78:61 1Sa.4:4-22 † 78:61 Bu ayette geçen “Kudret” ve “Görkem” sözcükleri Antlaşma Sandığı'nı kastetmektedir.

- 68 Ancak Yahuda oymağını,
Sevdiği Siyon Dağı'nı seçti.
69 Tapınağını doruklar gibi,
Sonsuzluk için kurduğu yeryüzü gibi yaptı.
70 Kulu Davut'u seçti,
Onu koyun ağılından aldı.
71 Halkı Yakup'u, kendi halkı İsrail'i gütmek için,
Onu yavru kuzuların ardından getirdi.
72 Böylece Davut onlara dürüstçe çobanlık etti,
Becerikli elleriyle onlara yol gösterdi.

79

79. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

- 1 Ey Tanrı, uluslar senin yurduna saldırdı,
Kutsal tapınağını kirletti,
Yeruşalim'i taş yığınınna çevirdi.
2 Kullarının ölümlerini yem olarak yırtıcı kuşlara,
Sadık kullarının etini yabanıl hayvanlara verdiler.
3 Kanlarını su gibi akıttılar Yeruşalim'in çevresine,
Onları gömecek kimse yok.
4 Komşularımıza yüzkarası,
Çevremizdekilere eğlence ve oyuncak olduk.
5 Ne zamana dek, ya RAB?
Sonsuza dek mi süreceksin öfken,
Alev gibi yanan kıskançlığın?
6 Öfkeni seni tanımayan ulusların,
Adını anmayan ülkelerin üzerine dök.
7 Çünkü onlar Yakup soyunu yiyip bitirdiler,
Yurdunu viraneye çevirdiler.
8 Atalarımızın suçlarını artık önümüze sürme,
Sevecenliğini hemen göster bize,
Çünkü tükendikçe tükendik.
9 Yardım et bize yüce adın uğruna, ey bizi kurtaran Tanrı,
Kurtar bizi adın uğruna, bağışla günahlarımızı!
10 Niçin uluslar, “Nerede onların Tanrısı?” diye konuşsun,
Kullarının dökülen kanının öcünü alacağını bilsinler,
Gözlerimizle bunu görelim!
11 Tutsakların iniltisi senin katına erişsin,
Koru büyük gücünle ölüme mahkûm olanları.
12 Komşularımızın sana ettikleri hakareti
Yedi kat iade et bağırılarına, ya Rab!
13 Bizler, kendi halkın, otlağının koyunları
Sonsuza dek şükredeceğiz sana,
Kuşaklar boyunca övgülerini dilimizden düşürmeyeceğiz.

80**80. Mezmur**

Müzik şefi için - “Zambaklar Antlaşması” makamında -
Asaf'ın mezmuru

- ¹ Kulak ver, ey İsrail'in çobanı,
Ey Yusuf'u bir sürü gibi güden,
Keruvlar arasında taht kuran,
Saç ışığını,
- ² Efrayım, Benyamin, Manaşşe önünde
Uyandır gücünü,
Gel, kurtar bizi!
- ³ Bizi eski halimize kavuştur, ey Tanrı,
Yüzünün ışığıyla aydınlat, kurtulalım!
- ⁴ Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
Ne zamana dek halkının dualarına ateş püsküreceksin?
- ⁵ Onlara ekmek yerine gözyaşı verdin,
Ölçekler dolusu gözyaşı içirdin.
- ⁶ Kavga nedeni ettin bizi komşularımıza,
Düşmanlarımız alay ediyor bizimle.
- ⁷ Bizi eski halimize kavuştur,
Ey Her Şeye Egemen Tanrı,
Yüzünün ışığıyla aydınlat, kurtulalım!
- ⁸ Mısır'dan bir asma çubuğu getirdin,
Ulusları kovup onu diktin.
- ⁹ Onun için toprağı hazırladın,
Kök saldı, bütün ülkeye yayıldı.
- ¹⁰ Gölgesi dağları,
Dalları koca sedir ağaçlarını kapladı.
- ¹¹ Sürgünleri Akdeniz'e,
Filizleri Fırat'a dek uzandı.
- ¹² Niçin yıktın bağın duvarlarını?
Yoldan geçen herkes üzümünü koparıyor,
- ¹³ Orman domuzları onu yoluyor,
Yabanıl hayvanlar onunla besleniyor.
- ¹⁴ Ey Her Şeye Egemen Tanrı, ne olur, dön bize!
Göklerden bak ve gör,
İlgilen bu asmayla.
- ¹⁵ İlgilen sağ elinin diktiği filizle,
Kendine seçtiğin oğulla!
- ¹⁶ Asman kesilmiş, yakılmış,
Öfkeli bakışların yok etsin düşmanlarını!
- ¹⁷ Elin, sağ kolun olan adamın üzerinde,
Kendine seçtiğin insanın üzerinde olsun!
- ¹⁸ O zaman senden asla ayrılmayacağız;
Yaşam ver bize, adını analım!

- 19 Ya RAB, ey Her Şeye Egemen Tanrı,
Bizi eski halimize kavuştur,
Yüzünün ışığıyla aydınlat, kurtulalım!

81

81. Mezmur

Müzik şefi için - Gittit üzerine - Asaf'ın mezmuru

- 1 Sevincinizi dile getirin gücümüz olan Tanrı'ya,
Sevinç çığlıkları atın Yakup'un Tanrısı'na!
2 Çalgıya başlayın, tef çalın,
Tatlı sesli lir ve çenk çınlatın.
3 Yeni Ay'da, dolunayda,
Boru çalın bayram günümüzde.
4 Çünkü bu İsrail için bir kuraldır,
Yakup'un Tanrısı'nın ilkesidir.
5 Tanrı Mısır'a karşı yürüdüğünde,
Yusuf soyuna koydu bu koşulu.

Orada tanımadığım bir ses işittim:

- 6 “Sırtındaki yükü kaldırdım,
Ellerin küfeden kurtuldu” diyordu,
7 “Sıkıntıya düşünce seslendin, seni kurtardım,
Gök gürlemesinin ardından sana yanıt verdim,
Meriva* sularında seni sınadım.

Sela*

- 8 “Dinle, ey halkım, seni uyarıyorum;
Ey İsrail, keşke beni dinlesen!
9 Aranızda yabancı ilah olmasın,
Başka bir ilaha tapmayın!
10 Seni Mısır'dan çıkaran
Tanrın RAB benim.
Ağzını iyice aç, doldurayım!
11 “Ama halkım sesimi dinlemedi,
İsrail bana boyun eğmek istemedi.
12 Ben de onları inatçı yürekleriyle baş başa bıraktım,
Bildikleri gibi yaşasınlar diye.
13 Keşke halkım beni dinleseydi,
İsrail yollarımda yürüseydi!
14 Düşmanlarını hemen yere serer,
Hasımlarına el kaldırırdım!
15 Benden nefret edenler bana boyun eğdi,
Bu böyle sonsuza dek sürerdi.
16 Oysa sizleri en iyi buğdayla besler,
Kayadan akan balla doyururdum.”

82

82. Mezmur

Asaf'ın mezmuru

- ¹ Tanrı yerini aldı tanrısal kurulda*,
Yargısını açıklıyor ilahların ortasında:
² “Ne zamana dek haksız karar verecek,
Kötüleri kayıracaksınız?

Sela*

- ³ Zayıfın, öksüzün davasını savunun,
Mazlumun, yoksulun hakkını arayın.
⁴ Zayıfı, düşkünün kurtarın,
Onları kötülerin elinden özgür kılın.”
⁵ Bilmiyor, anlamıyorlar,
Karanlıkta dolaşıyorlar.

Yeryüzünün temelleri sarsılıyor.

- ⁶ “ ‘Siz ilahlarsınız’ diyorum,
‘Yüceler Yücesi’nin oğullarısınız hepiniz!’
⁷ Yine de insanlar gibi öleceksiniz,
Sıradan bir önder gibi düşeceksiniz!”

- ⁸ Kalk, ey Tanrı, yargıla yeryüzünü!
Çünkü bütün uluslar senindir.

83

83. Mezmur

İlahi - Asaf'ın mezmuru

- ¹ Ey Tanrı, susma,
Sessiz, hareketsiz kalma!
² Bak, düşmanların kargaşa çıkarıyor,
Senden nefret edenler boy gösteriyor.
³ Halkına karşı kurnazlık peşindeler,
Koruduğun insanlara dolap çeviriyorlar.
⁴ “Gelin, bu ulusun kökünü kazıyalım” diyorlar,
“İsrail'in adı bir daha anılmasın!”
⁵ Hepsi sözbirliği etmiş, düzen kuruyor,
Sana karşı anlaşmaya vardı:
⁶ Edomlular, İsmaililer,
Moavlular, Hacerliler,
⁷ Geval, Ammon, Amalek,
Filist ve Sur halkı.
⁸ Asur da onlara katıldı,
Lutoğulları'na güç verdiler.

Sela*

- ⁹ Onlara Midyan'a,
Kişon Vadisi'nde Sisera'ya ve Yavin'e yaptığını yap:
¹⁰ Onlar Eyn-Dor'da yok oldular,
Toprak için gübreye döndüler.

* 82:1 “Tanrısal kurulda” ya da “Yargıçlar topluluğunda”. 82:6 Yu.10:34 83:9 Hâk.7:1-23 83:9 Hâk.4:6-22

- 11 Onların soylularına Orev ve Zeev'e yaptığını,
Beylerine Zevah ve Salmunna'ya yaptığını yap.
- 12 Onlar: “Gelin, sahiplenelim
Tanrı'nın otlaklarını” demişlerdi.
- 13 Ey Tanrım, savrulan toza,
Rüzgarın sürüklediği saman çöpüne çevir onları!
- 14 Orman yangını gibi,
Dağları tutuşturan alev gibi,
- 15 Fırtınanla kovala,
Kasırganla dehşete düşür onları!
- 16 Utançla kapla yüzlerini,
Sana yönelsinler, ya RAB.
- 17 Sonsuza dek utanç ve dehşet içinde kalsınlar,
Rezil olup yok olsunlar.
- 18 Senin adın RAB'dir,
Anlasınlar yalnız senin yeryüzüne egemen en yüce Tanrı olduğunu.

84

84. Mezmur

Müzik şefi için - Gittit üzerine -
Korahoğulları'nın mezmuru

- 1 Ey Her Şeye Egemen RAB,
Ne kadar severim konutunu!
- 2 Canım senin avlularını özleyiyor,
İçim çekiyor,
Yüreğim, bütün varlığım
Sana, yaşayan Tanrı'ya sevinçle haykırıyor.
- 3 Kuşlar bile bir yuva,
Kırlangıç, yavrularını koyacak bir yer buldu
Senin sunaklarının yanında,
Ey Her Şeye Egemen RAB, Kralım ve Tanrım!
- 4 Ne mutlu senin evinde oturanlara,
Seni sürekli överler!

Sela*

- 5 Ne mutlu gücünü senden alan insana!
Akli hep Siyon'u ziyaret etmekte.
- 6 Baka Vadisi'nden geçerken,
Pınar başına çevirirler orayı,
İlk yağmurlar orayı berekete boğar.
- 7 Gittikçe güçlenir,
Siyon'da Tanrı'nın huzuruna çıkarlar.

- 8 Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı, duamı dinle,
Kulak ver, ey Yakup'un Tanrısı!

Sela

- 9 Ey Tanrı, kalkanımıza bak,
Meshettiğin krala lütfet!

- ¹⁰ Senin avlularında bir gün,
Başka yerdeki bin günden iyidir;
Kötülerin çadırında yaşamaktansa,
Tanrım'ın evinin eşiğinde durmayı yeğlerim.
- ¹¹ Çünkü RAB Tanrı bir güneş, bir kalkandır.
Lütuf ve yücelik sağlar;
Dürüstçe yaşayanlardan hiçbir iyiliği esirgemez.
- ¹² Ey Her Şeye Egemen RAB,
Ne mutlu sana güvenen insana!

85

85. Mezmur

Müzik şefi için - Korahoğulları'nın mezmuru

- ¹ Ya RAB, ülkenden hoşnut kaldın,
Yakup soyunu eski gönencine kavuşturdu.
- ² Halkının suçlarını bağışladın,
Bütün günahlarını yok saydın.
- ³ Bütün gazabını bir yana koydun,
Kızgın öfkenden vazgeçtin.
- ⁴ Ey bizi kurtaran Tanrı, bizi eski halimize getir,
Bize karşı öfkeni dindir!
- ⁵ Sonsuza dek mi öfkeleneceksin bize?
Kuşaktan kuşağa mı sürdüreceksin öfkeni?
- ⁶ Halkın sende sevinç bulsun diye
Bize yeniden yaşam vermeyecek misin?
- ⁷ Ya RAB, sevgini göster bize,
Kurtuluşunu bağışla!
- ⁸ Kulak vereceğim RAB Tanrı'nın ne diyeceğine;
Halkına, sadık kullarına esenlik sözü verecek,
Yeter ki, bir daha akılsızlık etmesinler.
- ⁹ Evet, O kendisinden korkanları kurtarmak üzeredir,
Görkemi ülkemizde yaşasın diye.
- ¹⁰ Sevgiyle sadakat buluşacak,
Doğrulukla esenlik öpüşecek.
- ¹¹ Sadakat yerden bitecek,
Doğruluk gökten bakacak.
- ¹² Ve RAB iyi olan neyse, onu verecek,
Toprağımızdan ürün fişkıracak.
- ¹³ Doğruluk önüsıra yürüyecek,
Adımları için yol yapacak.

Sela*

86

86. Mezmur

Davut'un duası

- ¹ Kulak ver, ya RAB, yanıtla beni,
Çünkü mazlum ve yoksulum.
- ² Korum canımı, çünkü senin sadık kulunum.

- Ey Tanrım, kurtar sana güvenen kulunu!
- ³ Acı bana, ya Rab,
Çünkü gün boyu sana yakarıyorum.
- ⁴ Sevindir kulunu, ya Rab,
Çünkü dualarımı sana yükseltiyorum.
- ⁵ Sen iyi ve bağışlayıcısın, ya Rab,
Sana yakaran herkese bol sevgi gösterirsin.
- ⁶ Kulak ver duama, ya RAB,
Yalvarışlarımı dikkate al!
- ⁷ Sıkıntılı günümde sana yakarırım,
Çünkü yanıtlarsın beni.
- ⁸ İlahlar arasında senin gibisi yok, ya Rab,
Eşsizdir işlerin.
- ⁹ Yarattığın bütün uluslar gelip
Sana tapınacaklar, ya Rab,
Adını yüceltecekler.
- ¹⁰ Çünkü sen ulusun, harikalar yaratırsın,
Tek Tanrı sensin.
- ¹¹ Ya RAB, yolunu bana öğret,
Senin gerçeğine göre yürüyeyim,
Kararlı kıl beni, yalnız senin adından korkayım.
- ¹² Ya Rab Tanrım, bütün yüreğimle sana şükredeceğim,
Adını sonsuza dek yücelteceğim.
- ¹³ Çünkü bana sevgin büyüktür,
Canımı ölümler diyarının derinliklerinden sen kurtardın.
- ¹⁴ Ey Tanrı, küstahlar bana saldırıyor,
Zorbalar sürüsü, sana aldırmayanlar
Canımı almak istiyor,
- ¹⁵ Oysa sen, ya Rab,
Sevecen, lütfeden, tez öfkelenmeyen,
Sevgisi ve sadakati bol bir Tanrı'sın.
- ¹⁶ Yönel bana, acı halime,
Kuluna kendi gücünü ver,
Kurtar hizmetçinin oğlunu.
- ¹⁷ İyiliğinin bir belirtisini göster bana;
Benden nefret edenler görüp utansın;
Çünkü sen, ya RAB, bana yardım ettin,
Beni avuttun.

87

87. Mezmur

Korahoğulları'nın mezmuru - İlahi

¹ RAB Siyon'u kutsal dağlar üzerine kurdu.

² Siyon'un kapılarını

Yakup soyunun bütün konutlarından daha çok sever.

³ Ey Tanrı kenti, senin için ne yüce sözler söylenir:

Sela*

⁴ “Beni tanıyanlar arasında
Rahav* ve Babil'i anacağım,
Filist'i, Sur'u, Kûş'u* da;
‘Bu da Siyon'da doğdu’ diyeceğim.”

⁵ Evet, Siyon için şöyle denecek:
“Şu da orada doğmuş, bu da,
Yüceler Yücesi onu sarsılmaz kılacak.”

⁶ RAB halkları kaydederken,
“Bu da Siyon'da doğmuş” diye yazacak.

Sela

⁷ Okuyucular, kavalcılar,
“Bütün kaynaklarım sendedir!” diyecek.

88

88. Mezmur

Korahoğulları'nın mezmuru - İlahi -
Müzik şefi için - “Mahalat Leannot” makamında -
Ezrahlı Heman'ın Maskili

¹ Ya RAB, beni kurtaran Tanrı,
Gece gündüz sana yakarıyorum.

² Duam sana erişsin,
Kulak ver yakarışıma.

³ Çünkü sıkıntıya doydum,
Canım ölümler diyarına yaklaştı.

⁴ Ölüm çukuruna inenler arasında sayılıyorum,
Tükenmiş gibiyim;

⁵ Ölümler arasına atılmış,
Artık anımsamadığın,
İlginden yoksun,
Mezarda yatan cesetler gibiyim.

⁶ Beni çukurun dibine,
Karanlıklara, derinliklere attın.

⁷ Öfken üzerime çöktü,
Dalga dalga kızgınlığınla beni ezdin.

Sela*

⁸ Yakınlarımı benden uzaklaştırdın,
İğrenç kıldın beni gözlerinde.
Kapalı kaldım, çıkamıyorum.

⁹ Üzüntüden gözlerimin ferisi sönüyor,
Her gün sana yakarıyorum, ya RAB,
Ellerimi sana açıyorum.

¹⁰ Harikalarını ölümlere mi göstereceksin?
Ölümler mi kalkıp seni övecek?

Sela

¹¹ Sevgin mezarda,

* 87:4 “Rahav”: Mısır'ı simgeliyor.

- Sadakatin yıkım diyarında duyurulur mu?
¹² Karanlıklarda harikaların,
 Unutulmuşluk diyarında doğruluğun bilinir mi?
¹³ Ama ben, ya RAB, yardıma çağırıyorum seni,
 Sabah duam sana varıyor.
¹⁴ Niçin beni reddediyorsun, ya RAB,
 Neden yüzünü benden gizliyorsun?
¹⁵ Düşkünüm, gençliğimden beri ölümle burun burunayım,
 Dehşetlerinin altında tükendim.
¹⁶ Şiddetli gazabın üzerimden geçti,
 Saçtığın dehşet beni yedi bitirdi.
¹⁷ Bütün gün su gibi kuşattılar beni,
 Çevremi tümüyle sardılar.
¹⁸ Eşi dostu benden uzaklaştırdın,
 Tek dostum karanlık kaldı.

89

89. Mezmur

Ezrahlı Eytan'ın Maskili

- ¹ RAB'bin sevgisini sonsuza dek ezgilerle öveceğim,
 Sadakatini bütün kuşaklara bildireceğim.
² Sevgin sonsuza dek ayakta kalır diyeceğim,
 Sadakatini gökler kadar kalıcı kıldın.
³ Dedin ki, "Seçtiğim adamla antlaşma yaptım,
 Kulum Davut'a şöyle ant içtim:
⁴ 'Soyunu sonsuza dek sürdüreceğim,
 Tahtını kuşaklar boyunca sürekli kılacağım.' "

Sela*

- ⁵ Ya RAB, gökler över harikalarını,
 Kutsallar topluluğunda övülür sadakatin.
⁶ Çünkü göklerde RAB'be kim eş koşulur?
 Kim benzer RAB'be ilahi varlıklar arasında?
⁷ Kutsallar topluluğunda Tanrı korku uyandırır,
 Çevresindekilerin hepsinden ulu ve müthiştir.
⁸ Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
 Senin gibi güçlü RAB var mı?
 Sadakatin çevreni sarar.
⁹ Sen kudurmuş denizler üzerinde egemenlik sürer,
 Dalgalar kabardıkça onları dindirirsin.
¹⁰ Sen Rahav'ı* leş ezer gibi ezdin,
 Güçlü kolunla düşmanlarını dağıttın.
¹¹ Gökler senindir, yeryüzü de senin;
 Dünyanın ve içindeki her şeyin temelini sen attın.
¹² Kuzeyi, güneyi sen yarattın,
 Tavor ve Hermon dağları
 Sana sevincini dile getiriyor.
¹³ Kolun güçlüdür,

89: 1Kr.4:31 89:4 2Sa.7:12-16; 1Ta.17:11-14; Mez.132:11; Elç.2:30
 da Mısır gibi güçlü düşmanları kastediyor.

* 89:10 "Rahav": Deniz, deniz canavarı ya

- Elin kudretli, sağ elin yüce.
 14 Tahtın adalet ve doğruluk üzerine kurulu,
 Sevgi ve sadakat önünsıra gider.
 15 Ne mutlu sevinç çığlıkları atmasını bilen halka, ya RAB!
 Yüzünün ışığında yürürler.
 16 Gün boyu senin adınla sevinir,
 Doğruluğunla yücelirler.
 17 Çünkü sen onların gücü ve yüceliğisin,
 Lütfun sayesinde gücümüz artar.
 18 Kalkanımız RAB'be,
 Kralımız İsrail'in Kutsalı'na aittir.
 19 Geçmişte bir görüm aracılığıyla,
 Sadık kullarına şöyle dedin:
 “Bir yiğide yardım ettim,
 Halkın içinden bir genci yükselttim.
 20 Kulum Davut'u buldum,
 Kutsal yağım ile onu meshettim.
 21 Elim ona destek olacak,
 Kolum güç verecek.
 22 Düşman onu haraca bağlayamayacak†,
 Kötüler onu ezmeyecek.
 23 Düşmanlarını onun önünde kıracağım,
 Ondan nefret edenleri vuracağım.
 24 Sadakatim, sevgim ona destek olacak,
 Benim adımla gücü yükselecek.
 25 Sağ elini denizin,
 Irmakların üzerine egemen kılacağım.
 26 ‘Babam sensin’ diye seslenecek bana,
 ‘Tanrım, kurtuluşumun kayası.’
 27 Ben de onu ilk oğlum,
 Dünyadaki kralların en yücesi kılacağım.
 28 Sonsuza dek ona sevgi göstereceğim,
 Onunla yaptığım antlaşma hiç bozulmayacak.
 29 Soyunu sonsuza dek,
 Tahtını gökler durduğu sürece sürdüreceğim.
 30 “Çocukları yasamdan ayrılır,
 İlkelerime göre yaşamazsa;
 31 Kurallarımı bozar,
 Buyruklarıma uymazsa,
 32 İsyanlarını sopayla,
 Suçlarını dayakla cezalandıracağım.
 33 Ama onu sevmekten vazgeçmeyecek,
 Sadakatime sırt çevirmeyeceğim.
 34 Antlaşmamı bozmayacak,
 Ağzımdan çıkan sözü değiştirmeyeceğim.
 35 Bir kez kutsallığım üstüne ant içtim,

89:20 1Sa.13:14; Elç.13:22 89:20 1Sa.16:12 † 89:22 “Haraca bağlayamayacak” ya da “Aldatamayacak”. 89:27
 Va.1:4-6

Davut'a yalan söylemeyeceğim.
³⁶ Onun soyu sonsuza dek sürecek,
 Tahtı karşımda güneş gibi duracak,
³⁷ Göklerde güvenilir bir tanık olan ay gibi
 Sonsuza dek kalacak.”

Sela

³⁸ Ama sen reddettin, sırt çevirdin,
 Çok öfkелendin meshettiğin krala.
³⁹ Kulunla yaptığın antlaşmadan vazgeçtin,
 Onun tacını yere atıp kirlettin.
⁴⁰ Yıktın bütün surlarını,
 Viran ettin kalelerini.
⁴¹ Yoldan geçen herkes onu yağmaladı,
 Yüzkarası oldu komşularına.
⁴² Hasımlarının sağ elini onun üstüne kaldırdın,
 Bütün düşmanlarını sevindirdin.
⁴³ Kılıcının ağzını başka yöne çevirdin,
 Savaşta ona yan çıkmadın.
⁴⁴ Görkemine son verdin,
 Tahtını yere çaldın.
⁴⁵ Gençlik günlerini kısalttın,
 Onu utanca boğdun.

Sela

⁴⁶ Ne zamana dek, ya RAB?
 Sonsuza dek mi gizleneceksin?
 Ne zamana dek öfken alev alev yanacak?
⁴⁷ Anımsa ömrümün ne çabuk geçtiğini,
 Ne boş yaratmışsın insanoğlunu!
⁴⁸ Var mı yaşayıp da ölümü görmeyen,
 Ölüler diyarının pençesinden canını kurtaran?

Sela

⁴⁹ Ya Rab, nerede o eski sevgin?
 Davut'a göstereceğine ant içtiğin o sadık sevgin!
⁵⁰⁻⁵¹ Anımsa, ya Rab, kullarının nasıl rezil olduğunu,
 Bütün halkların hakaretini bağrımnda nasıl taşıdığımı,
 Düşmanlarının hakaretini, ya RAB,
 Meshettiğin kralın attığı adıma edilen hakaretleri.

⁵² Sonsuza dek övgüler olsun RAB'be!
 Amin! Amin!

4.KİTAP

90

90. Mezmur

Tanrı adamı Musa'nın duası

¹ Ya Rab, barınak oldun bize
 Kuşaklar boyunca.

² Dağlar var olmadan,
 Daha evreni ve dünyayı yaratmadan,

Öncesizlikten sonsuzluğa dek Tanrı sensin.

- ³ İnsanı toprağa döndürürsün,
“Ey insanoğulları, toprağa dönün!” diyerek.
- ⁴ Çünkü senin gözünde bin yıl
Geçmiş bir gün, dün gibi,
Bir gece nöbeti gibidir.
- ⁵ İnsanları bir düş gibi siler, süpürürsün,
Sabah biten ot misali:
- ⁶ Sabah filizlenir, büyür,
Akşam solar, kurur.
- ⁷ Eriyip bitiyoruz senin öfkenden,
Kızgınlığından dehşete düşüyoruz.
- ⁸ Suçlarımızı önüne,
Gizli günahlarımızı yüzünün ışığına çıkardın.
- ⁹ Gazabından kısalıyor günlerimiz,
Bir soluk gibi tükeniyor yıllarımız.
- ¹⁰ Ömrümüz yetmiş yıl sürüyor,
Bilemedin seksen, o da sağlıklıysak;
En güzel yıllar da zahmetle, kederle geçiyor,
Çabucak bitiyor, uçup gidiyoruz.
- ¹¹ Kim bilir gazabının gücünü?
Çünkü öfken sana duyulan korku kadar güçlüdür.
- ¹² Bu yüzden günlerimizi saymayı bize öğret ki,
Bilgelik kazanalım.
- ¹³ Vazgeç, ya RAB! Öfken ne zamana dek sürecek?
Acı kullarına!
- ¹⁴ Sabah bizi sevginle doyur,
Ömrümüz boyunca sevinçle haykıralım.
- ¹⁵ Kaç gün bizi sıkıntıya soktunsa,
Kaç yıl çile çektirdinse,
O kadar sevindir bizi.
- ¹⁶ Yaptıkların kullarına,
Görkemin onların çocuklarına görünsün.
- ¹⁷ Tanrımız Rab bizden hoşnut kalsın.
Ellerimizin emeğini boşa çıkarma.
Evet, ellerimizin emeğini boşa çıkarma.

91

91. Mezmur

- ¹ Yüceler Yücesi'nin barınağında oturan,
Her Şeye Gücü Yeten'in gölgesinde barınır.
- ² “O benim sığınağım, kalemdir” derim RAB için,
“Tanrım'dır, O'na güvenirim.”
- ³ Çünkü O seni avcı tuzagından,
Ölümcül hastalıktan kurtarır.

- ⁴ Seni kanatlarının altına alır,
Onların altına sığınırsın.
O'nun sadakati senin kalkanın, siperin olur.
- ⁵⁻⁶ Ne gecenin dehşetinden korkarsın,
Ne gündüz uçan oktan,
Ne karanlıkta dolaşan hastalıktan,
Ne de öğleyin yok eden kırgından.
- ⁷ Yanında bin kişi,
Sağında on bin kişi kırılabilir,
Sana dokunmaz.
- ⁸ Sen yalnız kendi gözlerinle seyredecek,
Kötülerin cezasını göreceksin.
- ⁹ Sen RAB'bi kendine sığınmak,
Yüceler Yücesi'ni konut edindiğin için,
- ¹⁰ Başına kötülük gelmeyecek,
Çadırına felaket yaklaşmayacak.
- ¹¹ Çünkü Tanrı meleklerine buyruk verecek,
Gideceğin her yerde seni korusunlar diye.
- ¹² Elleri üzerinde taşıyacaklar seni,
Ayağın bir taşla çarpmasın diye.
- ¹³ Aslanın, kobranın üzerine basıp geçeceksin,
Genç aslanı, yılanı çiğneyeceksin.
- ¹⁴ “Beni sevdiği için
Onu kurtaracağım” diyor RAB,
“Beni iyi tanıdığı için
Ona kale olacağım.
- ¹⁵ Bana seslenince onu yanıtlayacağım,
Sıkıntıda onun yanında olacağım,
Kurtarıp yücelteceğim onu.
- ¹⁶ Onu uzun ömürle doyuracak,
Ona kurtuluşımı göstereceğim.”

92

92. Mezmur

Mezmur - Şabat Günü için ilahi

- ¹⁻³ Ya RAB, sana şükretmek,
Ey Yüceler Yücesi, adını ilahilerle övmek,
Sabah sevgini,
Gece sadakatini,
On telli sazla, çenk ve lirle duyurmak ne güzel!
- ⁴ Çünkü yaptıklarınla beni sevindirdin, ya RAB,
Ellerinin işi karşısında sevinç ilahileri okuyorum.
- ⁵ Yaptıkların ne büyüktür, ya RAB,
Düşüncelerin ne derin!
- ⁶ Aptal insan bilemez,
Budala akıl erdiremez:

- ⁷ Kötüler mantar gibi bitse,
Suçlular pıtrak gibi açsa bile,
Bu onların sonsuza dek yok oluşu demektir.
- ⁸ Ama sen sonsuza dek yücesin, ya RAB.
- ⁹ Ya RAB, düşmanların kesinlikle,
Evet, kesinlikle yok olacak,
Suç işleyen herkes dağılacak.
- ¹⁰ Beni yaban öküzü kadar güçlü kıldın,
Taze zeytinyağını başıma döktün.
- ¹¹ Gözlerim düşmanlarımin bozgununu gördü,
Kulaklarım bana saldıran kötülerin sonunu duydu.
- ¹² Doğru insan hurma ağacı gibi serpilip gelişecek,
Lübnan sediri gibi yükselecek.
- ¹³ RAB'bin evinde dikilmiş olarak
Tanrımız'ın avlularında serpilip büyüyecek.
- ¹⁴ Böyleleri yaşlanınca da meyve verecek,
Taptaze ve yeşil kalacaklar.
- ¹⁵ “RAB doğrudur! Kayamdır benim!
O'nda haksızlık bulunmaz!” diye duyuracaklar.

93

93. Mezmur

- ¹ RAB egemenlik sürüyor, görkeme bürünmüş,
Kudret giyinip kuşanmış.
Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz.
- ² Ya RAB, tahtın öteden beri kurulmuş,
Varlığın öncesizliğe uzanır.
- ³ Denizler gürlüyor, ya RAB,
Denizler gümbür gümbür gürlüyor,
Denizler dalgalarını çınlatıyor.
- ⁴ Yücelerdeki RAB engin suların gürleyişinden,
Denizlerin azgın dalgalarından
Daha güçlüdür.
- ⁵ Koşulların hep geçerlidir;
Tapınağına kutsallık yaraşır
Sonsuza dek, ya RAB.

94

94. Mezmur

- ¹ Ya RAB, öç alıcı Tanrı,
Saç ışığını, ey öç alıcı Tanrı!
- ² Kalk, ey yeryüzünün yargıcı,
Küstahlara hak ettikleri cezayı ver!
- ³ Kötüler ne zamana dek, ya RAB,
Ne zamana dek sevinip coşacak?
- ⁴ Ağızlarından küstahlık dökülüyor,

- Suç işleyen herkes övünüyor.
⁵ Halkını eziyorlar, ya RAB,
 Kendi halkına eziyet ediyorlar.
⁶ Dulu, garibi boğazlıyor,
 Öksüzleri öldürüyorlar.
⁷ “RAB görmez” diyorlar,
 “Yakup’un Tanrısı dikkat etmez.”
- ⁸ Ey halkın içindeki budalalar, dikkat edin;
 Ey aptallar, ne zaman akıllanacaksınız?
⁹ Kulağı yaratan işitmez mi?
 Göze biçim veren görmez mi?
¹⁰ Ulusları yola getiren yargılamaz mı?
 İnsanı eğiten bilmez mi?
¹¹ RAB insanın düşüncelerinin
 Boş olduğunu bilir.
- ¹² Ne mutlu, ya RAB, yola getirdiğin,
 Yasayı öğrettiğin insana!
¹³ Kötüler için çukur kazılıncaya dek,
 Onu sıkıntılı günlerden kurtarıp rahatlatırsın.
¹⁴ Çünkü RAB halkını reddetmez,
 Kendi halkını terk etmez.
¹⁵ Adalet yine doğruluk üzerine kurulacak,
 Yüreği temiz olan herkes ona uyacak.
- ¹⁶ Kötülere karşı beni kim savunacak?
 Kim benim için suçlulara karşı duracak?
¹⁷ RAB yardımcım olmasaydı,
 Şimdiye dek sessizlik diyarına göçmüştüm bile.
¹⁸ “Ayağım kayıyor” dediğimde,
 Sevgin ayakta tutar beni, ya RAB.
¹⁹ Kaygılar içimi sarınca,
 Senin avutmaların gönlümü sevindirir.
²⁰ Yasaya dayanarak haksızlık yapan koltuk sahibi
 Seninle bağdaşır mı?
²¹ Onlar doğruya karşı birleşiyor,
 Suçsuzu ölüme mahkûm ediyorlar.
²² Ama RAB bana kale oldu,
 Tanrım sığındığım kaya oldu.
²³ Tanrımız RAB yaptıkları kötülüğü
 Kendi başlarına getirecek,
 Kötülükleri yüzünden köklerini kurutacak,
 Evet, köklerini kurutacak.

95

95. Mezmur

- ¹ Gelin, RAB’be sevinçle haykıralım,
 Bizi kurtaran kayaya sevinç çığlıkları atalım,
² Şükranla huzuruna çıkalım,

- O'na sevinç ilahileri yükseltelim!
³ Çünkü RAB ulu Tanrı'dır,
 Bütün ilahların üstünde ulu kraldır.
⁴ Yerin derinlikleri O'nun elindedir,
 Dağların dorukları da O'nun.
⁵ Deniz O'nundur, çünkü O yarattı,
 Karaya da O'nun elleri biçim verdi.
⁶ Gelin, tapınalım, eğilelim,
 Bizi yaratan RAB'bin önünde diz çökelim.
⁷ Çünkü O Tanrımız'dır,
 Bizse O'nun otlağının halkı,
 Elinin altındaki koyunlarız.
 Bugün sesini duyarsanız,
⁸ Meriva'da*, o gün çölde, Massa'da† olduğu gibi,
 Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.
⁹ Yaptıklarını görmelerine karşın,
 Atalarınız orada beni sınavıp denediler.
¹⁰ Kırk yıl o kuşaktan hep öğrendim,
 “Yüreği kötü yola sapan bir halktır” dedim,
 “Yollarımı bilmiyorlar.”
¹¹ Bu yüzden öfkeyle ant içtim:
 “Huzur diyarıma‡ asla girmeyecekler!”

96

96. Mezmur (1Ta.16:23-33)

- ¹ Yeni bir ezgi söyleyin RAB'be!
 Ey bütün dünya, RAB'be ezgiler söyleyin!
² Ezgi söyleyin, RAB'bin adını övün,
 Her gün duyurun kurtarışını!
³ Görkemini uluslara,
 Harikalarını bütün halklara anlatın!
⁴ Çünkü RAB uludur, yalnız O övgüye değer,
 İlahlardan çok O'ndan korkulur.
⁵ Halkların bütün ilahları bir hiçtir,
 Oysa gökleri yaratan RAB'dir.
⁶ Yücelik, ululuk O'nun huzurundadır,
 Güç ve güzellik O'nun tapınağındadır.
⁷ Ey bütün halklar, RAB'bi övün,
 RAB'bin gücünü, yüceliğini övün,
⁸ RAB'bin görkemini adına yaraşır biçimde övün,
 Sunular getirip avlularına girin!
⁹ Kutsal giysiler içinde RAB'be tapının!
 Titreyin O'nun önünde, ey bütün yeryüzündekiler!

95:7 İbr.3:7-11,15; 4:3,5,7 **95:8** Çık.17:1-7; Say.20:2-13 * **95:8** “Meriva”: “Çıkışma” anlamına gelir (bkz. Çık.17:7).

† **95:8** “Massa”: “Deneme” anlamına gelir (bkz. Çık.17:7). **95:11** Say.14:20-23; Yas.1:34-36 **95:11** Yas.12:9-10

‡ **95:11** “Huzur diyarıma”, yani “Vaat edilen toprağa” (bkz. Say.14:26-35; İbr.4:1-7). **96:7** 1Ta.16:29-30; Mez.29:1-2

- 10 Uluslara, “RAB egemenlik sürüyor” deyin.
Dünya sağlam kurulmuş, sarsılmaz.
O halkları adaletle yargılar.
- 11 Sevinsin gökler, coşsun yeryüzü!
Gürlesin deniz içindekilerle birlikte!
- 12-13 Bayram etsin kırlar ve üzerindikiler!
O zaman RAB'bin önünde bütün orman ağaçları
Sevinçle haykırarak.
Çünkü O geliyor!
Yeryüzünü yargılamaya geliyor.
Dünyayı adaletle,
Halkları kendi gerçeğiyle yönetecek.

97

97. Mezmur

- 1 RAB egemenlik sürüyor, coşsun yeryüzü,
Bütün kıyı halkları sevin sin!
- 2 Bulut ve zifiri karanlık sarmış çevresini,
Doğruluk ve adalettir tahtının temeli.
- 3 Ateş yürüyor O'nun önünde,
Düşmanlarını yakıyor çevrede.
- 4 Şimşekleri dünyayı aydınlatır,
Yeryüzü görüp titrer.
- 5 Dağlar balmumu gibi erir,
RAB'bin, bütün yeryüzünün Rab'bi önünde.
- 6 Gökler O'nun doğruluğunu duyurur,
Bütün halklar görkemini görür.
- 7 Utansın puta tapanlar,
Değersiz putlarla övünenler!
RAB'be tapın, ey bütün ilahlar!
- 8 Siyon seviniyor yargılarını duyunca, ya RAB,
Yahuda kentleri coşuyor.
- 9 Çünkü sensin, ya RAB, bütün yeryüzünün en yücesi,
Bütün ilahların üstündesin, çok ulusun.
- 10 Ey sizler, RAB'bi sevenler, kötülükten tiksini n.
O sadık kullarının canını korur,
Onları kötülerin elinden kurtarır.
- 11 Doğrulara ışık,
Temiz yürekli lere sevinç saçar.
- 12 Ey doğrular, RAB'de sevinç bulun,
Kutsallığını anarak O'na şükredin!

98

98. Mezmur

Mezmur

- 1 Yeni bir ezgi söyleyin RAB'be.
Çünkü harikalar yaptı,

- Zaferler kazandı sağ eli ve kutsal koluyla.
2 RAB ulusların gözü önüne serdi kurtarışını,
Zaferini bildirdi.
3 İsrail halkına sevgisini,
Sadakatini anımsadı;
Tanrımız'ın zaferini gördü dünyanın dört bucağı.
4 Sevinç çıgllıkları yükseltin RAB'be, ey yeryüzündekiler!
Sevinç ilahileriyle yeri göğü cımlatın!
5 Lirle ezgiler sunun RAB'be,
Lir ve müzik eşliğinde!
6 Boru ve borazan eşliğinde
Sevinç çıgllıkları atın Kral olan RAB'bin önünde.
7 Gürlesin deniz ve içindekiler,
Gürlesin yeryüzü ve üzerindeki.
8-9 El çırpın ırmaklar,
Sevinçle haykırsın dağlar
RAB'bin önünde!
Çünkü O geliyor
Yeryüzünü yönetmeye.
Dünyayı adaletle,
Halkları doğrulukla yönetecek.

99

99. Mezmur

- 1 RAB egemenlik sürüyor, titresin halklar!
Keruvlar arasında tahtına oturmuş,
Sarsılsın yeryüzü!
2 RAB Siyon'da uludur,
Yücedir O, bütün halklara egemendir.
3 Övsünler büyük, müthiş adını!
O kutsaldır.
4 Ey adaleti seven güçlü kral,
Eşitliği sen sağladın,
Yakup soyunda doğru ve adil olanı sen yaptın.
5 Yüceltin Tanrımız RAB'bi,
Ayaklarının taburesi önünde tapının!
O kutsaldır.
6 Musa'yla Harun O'nun kâhinlerindendi,
Samuel de O'nu adıyla çağırılar arasındaydı.
RAB'be seslenirlerdi,
O da yanıtlardı.
7 Bulut sütunu içinden onlarla konuştu,
Uydular O'nun buyruklarına,
Kendilerine verdiği kurallara.
8 Ya RAB Tanrımız, yanıt verdin onlara;
Bağışlayıcı bir Tanrı oldun,

Ama yaptıkları kötülüğü cezasız bırakmadın.

- ⁹ Tanrımız RAB'bi yüceltin,
Tapının O'na kutsal dağında!
Çünkü Tanrımız RAB kutsaldır.

100

100. Mezmur

Mezmur - Şükretmek için

- ¹ Ey bütün dünya, RAB'be sevinç çığlıkları yükseltin!
² O'na neşeyle kulluk edin,
Sevinç ezgileriyle çıkın huzuruna!
³ Bilin ki RAB Tanrı'dır.
Bizi yaratan O'dur, biz de O'nunuz*,
O'nun halkı, otlağının koyunlarıyız.
⁴ Kapılarına şükranla,
Avlularına övgüyle girin!
Şükredin O'na, adına övgüler sunun!
⁵ Çünkü RAB iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
Sadakati kuşaklar boyunca sürer.

101

101. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Sevgini ve adaletini ezgilerle anacağım,
Seni ilahilerle öveceğim, ya RAB.
² Dürüst davranmaya özen göstereceğim,
Ne zaman geleceksin bana?
Temiz bir yaşam süreceğim evimde,
³ Önümde alçaklığa izin vermeyeceğim.
Tiksinirim dönemlerin işinden,
Etkilemez beni.
⁴ Uzak olsun benden sapıklık,
Tanımak istemem kötülüğü.
⁵ Yok ederim dostunu gizlice çekiştireni,
Katlanamam tepeden bakan, gururlu insana.
⁶ Gözüm ülkenin sadık insanları üzerinde olacak,
Yanımda oturmalarını isterim;
Bana dürüst yaşayan kişi hizmet edecek.
⁷ Hilekâr evimde oturmayacak,
Yalan söyleyen gözümün önünde durmayacak.
⁸ Her sabah ülkedeki kötülerini yok ederek
Bütün haksızları RAB'bin kentinden söküp atacağım.

* **100:3** "Biz de O'nunuz" ya da "Kendimiz değil". **100:5** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11

102

102. Mezmur

Zayıf düşünce derdini RAB'be döken mazlumun duası

- ¹ Ya RAB, duamı işit,
Yakarışım sana erişsin.
- ² Sıkıntılı günümde yüzünü benden gizleme,
Kulak ver sesime,
Seslenince yanıt ver bana hemen.
- ³ Çünkü günlerim duman gibi yok oluyor,
Kemiklerim ateş gibi yanıyor.
- ⁴ Yüreğim kırgın yemiş ot gibi kurudu,
Ekmek yemeyi bile unuttum.
- ⁵ Bir deri bir kemiğe döndüm
Acı acı inlemekten.
- ⁶ Issız yerlerdeki ishakkuşunu andırıyorum,
Viranelerdeki kukumav gibiyim.
- ⁷ Gözüme uyku girmiyor,
Damda yalnız kalmış bir kuş gibiyim.
- ⁸ Düşmanlarım bütün gün bana hakaret ediyor,
Bana dil uzatanlar adımları lanet için kullanıyor.
- ⁹⁻¹⁰ Kızıp öfkelendiğin için
Külü ekmek gibi yiyor,
İçeceğime gözyaşı katıyorum.
Beni kaldırıp bir yana attın.
- ¹¹ Günlerim akşam uzayan gölge gibi yitmekte,
Ot gibi sararmaktayım.
- ¹² Ama sen, sonsuza dek tahtında oturursun, ya RAB,
Ünün kuşaklar boyu sürer.
- ¹³ Kalkıp Siyon'a sevecenlik göstereceksin,
Çünkü onu kayırmanın zamanıdır, beklenen zaman geldi.
- ¹⁴ Kulların onun taşlarından hoşlanır,
Tozunu bile severler.
- ¹⁵ Uluslar RAB'bin adından,
Yeryüzü kralları görkeminden korkacak.
- ¹⁶ Çünkü RAB Siyon'u yeniden kuracak,
Görkem içinde görünecek.
- ¹⁷ Yoksulların duasına kulak verecek,
Yalvarışlarını asla hor görmeyecek.
- ¹⁸ Bunlar gelecek kuşak için yazılsın,
Öyle ki, henüz doğmamış insanlar
RAB'be övgüler sunsun.
- ¹⁹ RAB yücelerdeki kutsal katından aşağı baktı,
Göklerden yeryüzünü gözetledi,
- ²⁰ Tutsakların iniltisini duymak,
Ölüm mahkûmlarını kurtarmak için.
- ²¹⁻²² Böylece halklar ve krallıklar

RAB'be tapınmak için toplanınca,
O'nun adı Siyon'da,
Övgüsü Yeruşalim'de duyurulacak.

- 23 RAB gücümü kırdı yaşam yolunda,
Ömrümü kısalttı.
24 “Ey Tanrım, ömrümün ortasında canımı alma!” dedim.
“Senin yılların kuşaklar boyu sürer!”
25 “Çok önceden attın dünyanın temellerini,
Gökler de senin ellerinin yapıtıdır.
26 Onlar yok olacak, ama sen kalıcısın.
Hepsi bir giysi gibi eskiyecek.
Onları bir kaftan gibi değiştireceksin,
Geçip gidecekler.
27 Ama sen hep aynısın,
Yılların tükenmeyecek.
28 Gözetiminde yaşayacak kullarının çocukları,
Senin önünde duracak soyları.”

103

103. Mezmur

Davut'un mezmuru

- 1 RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
O'nun kutsal adına övgüler sun, ey bütün varlığım!
2 RAB'be övgüler sun, ey canım!
İyiliklerinin hiçbirini unutma!
3 Bütün suçlarını bağışlayan,
Bütün hastalıklarını iyileştiren,
4 Canını ölüm çukurundan kurtaran,
Sana sevgi ve sevecenlik tacı giydiren,
5 Yaşam boyu seni iyiliklerle doyuran O'dur,
Bu nedenle gençliğin kartalınki gibi tazelenir.
6 RAB bütün düşkünlere
Hak ve adalet sağlar.
7 Kendi yöntemlerini Musa'ya,
İşlerini İsraililer'e açıkladı.
8 RAB sevecen ve lütfedendir,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir.
9 Sürekli suçlamaz,
Öfkesini sonsuza dek sürdürmez.
10 Bize günahlarımıza göre davranmaz,
Suçlarımızın karşılığını vermez.
11 Çünkü gökler yeryüzünden ne kadar yüksekse,
Kendisinden korkanlara karşı sevgisi de o kadar büyüktür.
12 Doğu batıdan ne kadar uzaksa,
O kadar uzaklaştırdı bizden isyanlarımızı.
13 Bir baba çocuklarına nasıl sevecen davranırsa,

RAB de kendisinden korkanlara öyle sevecen davranır.

¹⁴ Çünkü mayamızı bilir,

Toprak olduğumuzu anımsar.

¹⁵ İnsana gelince, ota benzer ömrü,

Kır çiçeği gibi serpilir;

¹⁶ Rüzgar üzerine esince yok olur gider,

Bulunduğu yer onu tanımaz.

¹⁷⁻¹⁸ Ama RAB kendisinden korkanları sonsuza dek sever,

Antlaşmasına uyan

Ve buyruklarına uymayı anımsayan soylarına adil davranır.

¹⁹ RAB tahtını göklere kurmuştur,

O'nun egemenliği her yeri kapsar.

²⁰ RAB'be övgüler sunun, ey sizler, O'nun melekleri,

O'nun sözünü dinleyen,

Söylediklerini yerine getiren güç sahipleri!

²¹ RAB'be övgüler sunun, ey sizler,

O'nun bütün göksel orduları,

İsteğini yerine getiren kulları!

²² RAB'be övgüler sunun,

Ey O'nun egemen olduğu yerlerdeki bütün yaratıklar!

RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!

104

104. Mezmur

¹ RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!

Ya RAB Tanrım, ne ulusun!

Görkem ve yücelik kuşanmışsın,

² Bir kaftana bürünür gibi ışığa bürünmüşsün.

Gökleri bir çadır gibi geren,

³ Evini yukarıdaki sular üzerine kuran,

Bulutları kendine savaş arabası yapan,

Rüzgarın kanatları üzerinde gezen,

⁴ Rüzgarları kendine haberci,

Yıldırımları hizmetkâr eden sensin*.

⁵ Yeryüzünü temeller üzerine kurdun,

Asla sarsılmasın diye.

⁶ Engini ona bir giysi gibi giydirdin,

Sular dağların üzerinde durdu.

⁷ Sen kükreyince sular kaçtı,

Göğü gürletince hemen çekildi.

⁸ Dağları aşıp derelere aktı,

Onlar için belirlediğin yerlere doğru.

⁹ Bir sınır koydun önlerine,

Geçmesinler, gelip yeryüzünü bir daha kaplamasınlar diye.

^{104:4} İbr.1:7 * ^{104:4} “Rüzgarları kendine haberci, yıldırımları hizmetkâr eden sensin” ya da “Meleklerini rüzgarlar, hizmetkârlarını ateş alevleri yapan sensin”.

- 10 Vadilerde fişkırttığın pınarlar,
Dağların arasından akar.
- 11 Bütün kır hayvanlarını suvarır,
Yaban eşeklerinin susuzluğunu giderirler.
- 12 Kuşlar yanlarında yuva kurar,
Dalların arasında ötüşürler.
- 13 Gökteki evinden dağları sularsın,
Yeryüzü işlerinin meyvesine doyar.
- 14 Hayvanlar için ot,
İnsanların yararı için bitkiler yetiştirirsin;
İnsanlar ekmeğini topraktan çıkarsın diye,
- 15 Yüreklerini sevindiren şarabı,
Yüzlerini güldüren zeytinyağını,
Güçlerini artıran ekmeği hep sen verirsin.
- 16 RAB'bin ağaçları,
Kendi diktiği Lübnan sedirleri suya doyar.
- 17 Kuşlar orada yuva yapar,
Leyleğin evi ise çamlardadır.
- 18 Yüksek dağlar dağ keçilerinin uğrağı,
Kayalar kaya tavşanlarının sığınağıdır.
- 19 Mevsimleri göstereceğin diye ayı,
Batacağı zamanı bilen güneşi yarattın.
- 20 Karartırsın ortalığı, gece olur,
Başlar kıpırdamaya orman hayvanları.
- 21 Genç aslan av peşinde kükrer,
Tanrı'dan yiyecek ister.
- 22 Güneş doğunca
İnlerine çekilir, yatarlar.
- 23 İnsan işine gider,
Akşama dek çalışmak için.
- 24 Ya RAB, ne çok eserin var!
Hepsini bilgece yaptın;
Yeryüzü yarattıklarınla dolu.
- 25 İşte uçsuz bucaksız denizler,
İçinde kaynaşan sayısız canlılar,
Büyük küçük yaratıklar.
- 26 Orada gemiler dolaşır,
İçinde oynaşsın diye yarattığın Livyatan da orada.
- 27 Hepsi seni bekliyor,
Yiyeceklerini zamanında veresin diye.
- 28 Sen verince onlar toplar,
Sen elini açınca onlar iyiliğe doyar.
- 29 Yüzünü gizleyince dehşete kapılırlar,
Soluklarını kesince ölüp toprak olurlar.
- 30 Ruhun'u gönderince var olurlar,
Yeryüzüne yeni yaşam verirsin.

- 31 RAB'bin görkemi sonsuza dek sürsün!
Sevinsin RAB yaptıklarıyla!
32 O bakınca yeryüzü titrer,
O dokununca dağlar tüter.
33 Ömrümce RAB'be ezgiler söyleyecek,
Var oldukça Tanrım'ı ilahilerle öveceğim.
34 Düşüncem O'na hoş görünsün,
Sevincim RAB olsun!
35 Tükensin dünyadaki günahlılar,
Yok olsun artık kötüler!
RAB'be övgüler sun, ey gönlüm!
RAB'be övgüler sunun!

105

105. Mezmur (1Ta.16:8-22)

- 1 RAB'be şükredin, O'nu adıyla çağırın,
Halklara duyurun yaptıklarını!
2 O'nu ezgilerle, ilahilerle övün,
Bütün harikalarını anlatın!
3 Kutsal adıyla övünün,
Sevinsin RAB'be yönelenler!
4 RAB'be ve O'nun gücüne bakın,
Durmadan O'nun yüzünü arayın!
5-6 Ey sizler, kulu İbrahim'in soyu,
Seçtiği Yakupoğulları,
O'nun yaptığı harikaları,
Olağanüstü işlerini
Ve ağzından çıkan yargıları anımsayın!
7 Tanrımız RAB O'dur,
Yargıları bütün yeryüzünü kapsar.
8-9 O antlaşmasını,
Bin kuşak için verdiği sözü,
İbrahim'le yaptığı antlaşmayı,
İshak için içtiği andı sonsuza dek anımsar.
10-11 “Hakkınıza düşen mülk olarak
Kenan ülkesini size vereceğim” diyerek,
Bunu Yakup için bir kural,
İsrail'le sonsuza dek geçerli bir antlaşma yaptı.
12 O zaman bir avuç insandılar,
Sayıca az ve ülkeye yabancıydılar.
13 Bir ulustan öbürüne,
Bir ülkeden ötekine dolaşıp durdular.
14 RAB kimsenin onları ezmesine izin vermedi,
Onlar için kralları bile payladı:
15 “Meshettiklerime* dokunmayın,
Peygamberlerime kötülük etmeyin!” dedi.

- 16 Ülkeye kıtlık gönderdi,
Bütün yiyeceklerini yok etti.
- 17 Önlerinden bir adam göndermişti,
Köle olarak satılan Yusuf'tu bu.
- 18 Zincir vurup incittiler ayaklarını,
Demir halka geçirdiler boynuna,
- 19 Söyledikleri gerçekleşinceye dek,
RAB'bin sözü onu sınadı.
- 20 Kral adam gönderip Yusuf'u salıverdi,
Halklara egemen olan onu özgür kıldı.
- 21 Onu kendi sarayının efendisi,
Bütün varlığının sorumlusu yaptı;
- 22 Önderlerini istediği gibi eğitsin,
İleri gelenlerine akıl versin diye.
- 23 O zaman İsrail Mısır'a gitti,
Yakup Ham ülkesine yerleşti.
- 24 RAB halkını alabildiğine çoğalttı,
Düşmanlarından sayıca artırdı onları.
- 25 Sonunda tutumunu değiştirdi düşmanlarının:
Halkından tiksindiler,
Kullarına kurnazca davrandılar.
- 26 Kulu Musa'yı,
Seçtiği Harun'u gönderdi aralarına.
- 27 Onlar gösterdiler RAB'bin belirtilerini,
Ham ülkesinde şaşılacak işlerini.
- 28 Karanlık gönderip ülkeyi karanlığa bürüdü RAB,
Çünkü Mısırlılar O'nun sözlerine karşı gelmişti.
- 29 Kana çevirdi sularını,
Öldürdü balıklarını.
- 30 Ülkede kurbağalar kaynaştı
Krallarının odalarına kadar.
- 31 RAB buyurunca sinek sürüleri,
Sivrisinekler üşüştü ülkenin her yanına.
- 32 Dolu yağdırdı yağmur yerine,
Şimşekler çaktırdı ülkelerinde.
- 33 Bağlarını, incir ağaçlarını vurdu,
Parçaladı ülkenin ağaçlarını.
- 34 O buyurunca çekirgeler,
Sayısız yavrular kaynadı.
- 35 Ülkenin bütün bitkilerini yediler,
Toprağın ürününü yiyip bitirdiler.
- 36 RAB ülkede ilk doğanların hepsini,
İlk çocuklarını öldürdü.

105:16 Yar.41:53-57 105:17 Yar.37:28; 45:5 105:18 Yar.39:20-40:23 105:20 Yar.41:14 105:21 Yar.41:39-41
105:23 Yar.46:6 105:23 Yar.47:11 105:24 Çık.1:7-14 105:26 Çık.3:1-4:17 105:28 Çık.10:21-23 105:29
Çık.7:17-21 105:30 Çık.8:1-6 105:31 Çık.8:20-24 105:31 Çık.8:16-17 105:32 Çık.9:22-25 105:34 Çık.10:12-15
105:36 Çık.12:29

- 37 İsraililer'i ülkeden altın ve gümüşle çıkardı,
Oymaklarından tek kişi bile tökezlemedi.
- 38 Onlar gidince Mısır sevindi,
Çünkü İsrail korkusu çökmüştü Mısır'ın üzerine.
- 39 RAB bulutu bir örtü gibi yaydı üzerlerine,
Gece ateş verdi yollarını aydınlatsın diye.
- 40 İstediler, bıldırcın gönderdi,
Göksel ekmekle doyurdu karınlarını.
- 41 Kayayı yardı, sular fişkırdı,
Çorak topraklarda bir ırmak gibi aktı.
- 42 Çünkü kutsal sözünü,
Kulu İbrahim'e verdiği sözü anımsadı.
- 43 Halkını sevinç içinde,
Seçtiklerini sevinç çılgınlıklarıyla ülkeden çıkardı.
- 44 Ulusların topraklarını verdi onlara.
Halkların emeğini miras aldılar;
- 45 Kurallarını yerine getirsinler,
Yasalarına uysunlar diye.
- RAB'be övgüler sunun!

106

106. Mezmur (1Ta.16:34-36)

- 1 Övgüler sunun, RAB'be!
RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
- 2 RAB'bin büyük işlerini kim anlatabilir,
Kim O'na yeterince övgü sunabilir?
- 3 Ne mutlu adalete uyanlara,
Sürekli doğru olanı yapanlara!
- 4 Ya RAB, halkına lütfettiğinde anımsa beni,
Onları kurtardığında ilgilen benimle.
- 5 Öyle ki, seçtiklerinin gönencini göreyim,
Ulusunun sevincini,
Kendi halkının kıvancını paylaşayım.
- 6 Atalarımız gibi biz de günah işledik,
Suç işledik, kötülük ettik.
- 7 Atalarımız Mısır'dayken
Yaptığın harikaları anlamadı,
Çok kez gösterdiğin sevgiyi anımsamadı,
Denizde, Kamış Denizi'nde* başkaldırdılar.
- 8 Buna karşın RAB gücünü göstermek için,
Adı uğruna kurtardı onları.
- 9 Kamış Denizi'ni azarladı, kurudu deniz,

105:37 Çık.12:33-36 105:39 Çık.13:21-22 105:40 Çık.16:2-15 105:41 Çık.17:1-7; Say.20:2-13 105:44 Yşu.11:16-23

106:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 107:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11 106:7 Çık.14:10-12 106:9

Çık.14:21-31

- Yürüdüler enginde O'nun öncülüğünde,
Çölde yürür gibi.
- 10 Kendilerinden nefret edenlerin elinden aldı onları,
Düşmanlarının pençesinden kurtardı.
- 11 Sular yuttu hasımlarını,
Hiçbiri kurtulmadı.
- 12 O zaman atalarımız O'nun sözlerine inandılar,
Ezgiler söyleyerek O'nu övdüler.
- 13 Ne var ki, RAB'bin yaptıklarını çabucak unuttular,
Öğüt vermesini beklemediler.
- 14 Özlemle kıvrandılar çölde,
Tanrı'yı denediler ıssız yerlerde.
- 15 Tanrı onlara istediklerini verdi,
Ama üzerlerine yıpratıcı bir hastalık gönderdi.
- 16 Onlar ordugahlarında Musa'yı,
RAB'bin kutsal kulu Harun'u kıskanınca,
- 17 Yer yarıldı ve Datan'ı yuttu,
Aviram'la yandaşlarının üzerine kapandı.
- 18 Ateş kavurdu onları izleyenleri,
Alev yaktı kötülerini.
- 19 Bir buzağı heykeli yaptılar Horev'de,
Dökme bir puta tapındılar.
- 20 Tanrı'nın yüceliğini,
Ot yiyen öküz putuna değiştirdiler.
- 21 Unuttular kendilerini kurtaran Tanrı'yı,
Mısır'da yaptığı büyük işleri,
- 22 Ham ülkesinde yarattığı harikaları,
Kamış Denizi kıyısında yaptığı müthiş işleri.
- 23 Bu yüzden onları yok edeceğini söyledi Tanrı,
Ama seçkin kulu Musa O'nun önündeki gedikte durarak,
Yok edici öfkesinden vazgeçirdi O'nu.
- 24 Ardından hor gördüler güzelim ülkeyi,
Tanrı'nın verdiği söze inanmadılar.
- 25 Çadırlarında söylendiler,
Dinlemediler RAB'bin sesini.
- 26-27 Bu yüzden RAB elini kaldırdı
Ve çölde onları yere sereceğine,
Soylarını ulusların arasına saçacağına,
Onları öteki ülkelere dağıtacağına ant içti.
- 28 Sonra Baal-Peor'a bel bağladılar,
Ölülere sunulan kurbanları yediler.
- 29 Öfkelenlendirdiler RAB'bi yaptıklarıyla,
Salgın hastalık çıktı aralarında.
- 30 Ama Pinehas kalkıp araya girdi,

- Felaketi önledi.
 31 Bu doğruluk sayıldı ona,
 Kuşaklar boyu, sonsuza dek sürecek bu.
- 32 Yine RAB'bi öfkелendirdiler Meriva suları yanında,
 Musa'nın başına dert açıldı onlar yüzünden;
 33 Çünkü onu sinirlendirdiler,
 O da düşünmeden konuştu.
- 34 RAB'bin onlara buyurduğu gibi
 Yok etmediler halkları,
 35 Tersine öteki uluslara karıştılar,
 Onların törelerini öğrendiler.
- 36 Putlarına taptılar,
 Bu da onlara tuzak oldu.
 37 Oğullarını, kızlarını
 Cinlere kurban ettiler.
- 38 Kenan putlarına kurban olsun diye
 Oğullarının, kızlarının kanını,
 Suçsuzların kanını döktüler;
 Ülke onların kanıyla kirlendi.
- 39 Böylece yaptıklarıyla kirli sayıldılar,
 Vefasız duruma düştüler töreleriyle.
- 40 RAB'bin öfkesi parladı halkına karşı,
 Tiksindi kendi halkından.
 41 Onları ulusların eline teslim etti.
 Onlardan nefret edenler onlara egemen oldu.
- 42 Düşmanları onları ezdi,
 Boyun eğdirdi hepsine.
- 43 RAB onları birçok kez kurtardı,
 Ama akılları fikirleri başkaldırmaktaydı
 Ve alçaltıldılar suçları yüzünden.
- 44 RAB yine de ilgilendi sıkıntılarıyla
 Yakarışlarını duyunca.
- 45 Antlaşmasını anımsadı onlar uğruna,
 Eşsiz sevgisinden ötürü vazgeçti yapacaklarından.
- 46 Merhamet koydu onları tutsak alanların yüreğine.
- 47 Kurtar bizi, ey Tanrımız RAB,
 Topla bizi ulusların arasından.
 Kutsal adına şükredelim,
 Yüceliğinle övünelim.
- 48 Öncesizlikten sonsuza dek,
 İsrail'in Tanrısı RAB'be övgüler olsun!
 Bütün halk, "Amin!" desin.
 RAB'be övgüler olsun!

5.KİTAP

107**107. Mezmur**

- ¹ RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
- ² Böyle desin RAB'bin kurtardıkları,
Düşman pençesinden özgür kıldıkları,
- ³ Doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden*,
Bütün ülkelerden topladıkları.
- ⁴ İssız çöllerde dolaştılar,
Yerleşecekleri kente giden bir yol bulamadılar.
- ⁵ Aç, susuz,
Sefil oldular.
- ⁶ O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
- ⁷ Yerleşecekleri bir kente varıncaya dek,
Onlara doğru yolda öncülük etti.
- ⁸ Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar için.
- ⁹ Çünkü O susamış canın susuzluğunu giderir,
Aç canı iyiliklerle doyurur.
- ¹⁰ Zincire vurulmuş, acıyla kıvranan tutsaklar,
Karanlıkta, zifiri karanlıkta oturmuştu.
- ¹¹ Çünkü Tanrı'nın buyruklarına karşı çıkmışlardı,
Küçümsemişlerdi Yüceler Yücesi'nin öğüdünü.
- ¹² Ağır işlerle hayatı onlara zehir etti,
Çöktüler, yardım eden olmadı.
- ¹³ O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden;
- ¹⁴ Çıkardı karanlıktan, zifiri karanlıktan,
Kopardı zincirlerini.
- ¹⁵ Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar için!
- ¹⁶ Çünkü tunç kapıları kırdı,
Demir kapı kollarını parçaladı O.
- ¹⁷ Cezalarını buldu aptallar,
Suçları, isyanları yüzünden.
- ¹⁸ İğrenir olmuşlardı bütün yemeklerden,
Ölümün kapılarına yaklaşmışlardı.
- ¹⁹ O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
- ²⁰ Sözünü gönderip iyileştirdi onları,
Kurtardı ölüm çukurundan.
- ²¹ Şükretsinler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar için!
- ²² Şükran kurbanları sunsunlar

107:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 118:1; 136:1; Yer.33:11
“Denizden”.

* **107:3** “Güneyden”: İbranice

Ve sevinç ılıklarıyla duyursunlar O'nun yaptıklarını!

- ²³ Gemilerle denize açılanlar,
Okyanuslarda iş yapanlar,
²⁴ RAB'bin işlerini,
Derinliklerde yaptığı harikaları gördüler.
²⁵ Çünkü O buyurunca şiddetli bir fırtına koptu,
Dalgalar şaha kalktı.
²⁶ Göklere yükselip diplere indi gemiler,
Sıkıntıdan canları burunlarına geldi gemicilerin,
²⁷ Sarhoş gibi sallanıp sendelediler,
Uсталıkları işe yaramadı.
²⁸ O zaman sıkıntı içinde RAB'be yakardılar,
RAB kurtardı onları dertlerinden.
²⁹ Fırtınayı limanlığa çevirdi,
Yatıştı dalgalar;
³⁰ Rahatlayınca sevindiler,
Diledikleri limana götürdü RAB onları.
³¹ Şükretsınler RAB'be sevgisi için,
İnsanlar yararına yaptığı harikalar için!
³² Yüceltsınler O'nu halk topluluğunda,
Övgüler sunsunlar ileri gelenlerin toplantısında.
- ³³ İrmakları çöle çevirir,
Pınarları kurak toprağā,
³⁴ Verimli toprağı çorak alana,
Orada yaşayanların kötölüğü yüzünden.
³⁵ Çölü su birikintisine çevirir,
Kuru toprağı pınara.
³⁶ Açları yerleştirir oraya;
Oturacak bir kent kursunlar,
³⁷ Tarlalar ekip bağlar diksinler,
Bol ürün alsınlar diye.
³⁸ RAB'bin kutsamasıyla,
Çoğaldılar alabildiğine,
Eksiltmedi hayvanlarını.
- ³⁹ Sonra azaldılar, alçaldılar,
Baskı, sıkıntı ve acı yüzünden.
⁴⁰ RAB rezalet saçtı soylular üzerine,
Yolu izi belirsiz bir çölde dolaştırdı onları.
⁴¹ Ama yoksulu sefaletten kurtardı,
Davar sürüsü gibi çoğalttı ailelerini.
⁴² Doğru insanlar görüp sevinecek,
Kötülerse ağzını kapayacak.
- ⁴³ Aklı olan bunları göz önünde tutsun,
RAB'bin sevgisini dikkate alsın.

108

108. Mezmur

(Mez.57:7-11; 60:5-12)

Ezgi - Davut'un mezmuru

- ¹ Kararlıyım, ey Tanrı,
Bütün varlığımla sana ezgiler, ilahiler söyleyeceğim!
- ² Uyan, ey lir, ey çenk,
Seheri ben uyandırayım!
- ³ Halkların arasında sana şükürler sunayım, ya RAB,
Ulusların arasında seni ilahilerle öveyim.
- ⁴ Çünkü sevgin göklere erişir,
Sadakatin gökyüzüne ulaşır.
- ⁵ Yüceliğini göster göklerin üstünde, ey Tanrı,
Görkemin bütün yeryüzünü kaplasın!
- ⁶ Kurtar bizi sağ elinle, yardım et,
Sevdiklerin özgürlüğe kavuşsun diye!
- ⁷ Tanrı şöyle konuştu kutsal yerinde:
“Şekem'i sevinçle bölüştürecek,
Sukkot Vadisi'niölçeceğim.
- ⁸ Gilat benimdir, Manaşşe de benim,
Efrayim miğferim,
Yahuda asam.
- ⁹ Moav yıkanma leğenim,
Edom'un üzerine çarığımı fırlatacağım*,
Filist'e zaferle haykıracağım.”
- ¹⁰ Kim beni surlu kente götürecekt?
Kim bana Edom'a kadar yol gösterecek?
- ¹¹ Ey Tanrı, sen bizi reddetmedin mi?
Ordularımıza öncülük etmiyor musun artık?
- ¹² Yardım et bize düşmana karşı,
Çünkü boştur insan yardımı.
- ¹³ Tanrı'yla zafer kazanırsınız,
O çiğner düşmanlarımızı.

109

109. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- ¹ Ey övgüler sunduğum Tanrı,
Sessiz kalma!
- ² Çünkü kötüler, yalancılar
Bana karşı ağzını açtı,
Karalıyorlar beni.
- ³ Nefret dolu sözlerle beni kuşatıp
Yok yere bana savaş açtılar.
- ⁴ Sevgime karşılık bana düşman oldular,
Bense dua etmekteyim.

* 108:9 “Çarığımı fırlatacağım”: Eski törelere göre çarığın fırlatılması, bir yerin sahiplenilmesi anlamına geliyordu.

- ⁵ İyiliğime kötülük,
Sevgime nefretle karşılık verdiler.
- ⁶ Kötü bir adam koy düşmanın başına,
Sağında onu suçlayan biri dursun!
- ⁷ Yargılanınca suçlu çıksın,
Duası bile günah sayılsın!
- ⁸ Ömrü kısa olsun,
Görevini bir başkası üstlensin!
- ⁹ Çocukları öksüz,
Karısı dul kalsın!
- ¹⁰ Çocukları avare gezip dilensin,
Yıkık evlerinden uzakta yiyecek arasın!
- ¹¹ Bütün malları tefecinin ağına düşsün,
Emeğini yabancılar yağmalasın!
- ¹² Kimse ona sevgi göstermesin,
Öksüzlerine acıyan olmasın!
- ¹³ Soyu kurusun,
Bir kuşak sonra adı silinsin!
- ¹⁴ Atalarının suçları RAB'bin önünde anılsın,
Annesinin günahı silinmesin!
- ¹⁵ Günahları hep RAB'bin önünde dursun,
RAB anılarını yok etsin yeryüzünden!
- ¹⁶ Çünkü düşmanım sevgi göstermeyi düşünmedi,
Ölesiye baskı yaptı mazluma, yoksula,
Yüreği kırık insana.
- ¹⁷ Sevdiği lanet başına gelsin!
Madem kutsamaktan hoşlanmıyor,
Uzak olsun ondan kutsamak!
- ¹⁸ Laneti bir giysi gibi giydi,
Su gibi içine, yağ gibi kemiklerine işlesin lanet!
- ¹⁹ Bir giysi gibi onu örtünsün,
Bir kuşak gibi hep onu sarsın!*
- ²⁰ Düşmanlarıma, beni kötöleyenlere,
RAB böyle karşılık versin!
- ²¹ Ama sen, ey Egemen RAB,
Adın uğruna bana ilgi göster;
Kurtar beni, iyiliğin, sevgin uğruna!
- ²² Çünkü düşkün ve yoksulum,
Yüreğim yaralı içimde.
- ²³ Batan güneş gibi geçip gidiyorum,
Çekirge gibi silkilip atılıyorum.
- ²⁴ Dizlerim titriyor oruç tutmaktan;
Bir deri bir kemiğe döndüm.
- ²⁵ Düşmanlarıma yüzkarası oldum;
Beni görünce kafalarını sallıyorlar!

^{109:8} Elç.1:20 * ^{109:19} Bazı uzmanlara göre bu ayetler Davut'un düşmanlarının konuşmasıdır. ^{109:25} Mat.27:39; Mar.15:29

- 26 Yardım et bana, ya RAB Tanrım;
Kurtar beni sevgin uğruna!
27 Bilsinler bu işte senin elin olduğunu,
Bunu senin yaptığını, ya RAB!
28 Varsın lanet etsin onlar, sen kutsa beni,
Bana saldıranlar utanacak,
Ben kulunsa sevineceğim.
29 Rezilliğe bürünsün beni suçlayanlar,
Kaftan giyer gibi utançlarıyla örtünsünler!
- 30 RAB'be çok şükredeceğim,
Kalabalığın arasında O'na övgüler dizeceğim;
31 Çünkü O yoksulun sağında durur,
Onu yargılayanlardan kurtarmak için.

110

110. Mezmur

Davut'un mezmuru

- 1 RAB Efendim'e:
"Ben düşmanlarını ayaklarının altına serinceye dek*
Sağında otur" diyor.
- 2 RAB Siyon'dan uzatacak kudret asanı,
Düşmanlarının ortasında egemenlik sür!
3 Savaşacağın gün
Gönüllü gidecek askerlerin.
Seherin bağrından doğan çiy gibi
Kutsal giysiler içinde
Sana gelecek gençlerin.
- 4 RAB ant içti, kararından dönmez:
"Melkisedek düzeni uyarınca
Sonsuza dek kâhinsin sen!" dedi.
- 5 Rab senin sağındadır,
Kralları ezecek öfkelenildiği gün.
- 6 Ulusları yargılayacak, ortalığı cesetler dolduracak,
Dünyanın dört bucağında başları ezecek.
- 7 Yol kenarındaki dereden su içecek;
Bu yüzden başını dik tutacak.

111

111. Mezmur

- 1 Övgüler sunun RAB'be!
- Doğru insanların toplantısında,
Topluluk içinde,
Bütün yüreğimle RAB'be şükredeceğim.
- 2 RAB'bin işleri büyüktür,
Onlardan zevk alanlar hep onları düşünür.

110:1 Mat.22:44; Mar.12:36; Luk.20:42-43; Elç.2:34-35; 1Ko.15:25; Ef.1:18-22; Kol.3:1; İbr.1:13; 8:1-2; 10:12-13 * **110:1**
"Ayaklarının altına serinceye dek": İbranice "Ayaklarına tabure yapıncaya dek". **110:4** İbr.5:6,9-10; 6:20; 7:17,21

- ³ O'nun yaptıkları yüce ve görkemlidir,
Doğruluğu sonsuza dek sürer.
- ⁴ RAB unutulmayacak harikalar yaptı,
O sevecen ve lütfedendir.
- ⁵ Kendisinden korkanları besler,
Antlaşmasını sonsuza dek anımsar.
- ⁶ Ulusların topraklarını kendi halkına vermekle
Gösterdi onlara işlerinin gücünü.
- ⁷ Yaptığı her işte sadık ve adildir,
Bütün koşulları güvenilirdir;
- ⁸ Sonsuza dek sürer,
Sadakat ve doğrulukla yapılı.
- ⁹ O halkının kurtuluşunu sağladı,
Antlaşmasını sonsuza dek geçerli kıldı.
Adı kutsal ve müthiştir.
- ¹⁰ Bilgeliğin temeli RAB korkusudur,
O'nun kurallarını yerine getiren herkes
Sağduyu sahibi olur.
O'na sonsuza dek övgü sunulur!

112

112. Mezmur

- ¹ Övgüler sunun RAB'be!
- Ne mutlu RAB'den korkan insana,
O'nun buyruklarından büyük zevk alana!
- ² Soyu yeryüzünde güç kazanacak,
Doğruların kuşağı kutsanacak.
- ³ Bolluk ve zenginlik eksilmez evinden,
Sonsuza dek sürer doğruluğu.
- ⁴ Karanlıkta ışık doğar dürüstler için,
Lütfeden, sevecen, doğru insanlar için.
- ⁵ Ne mutlu eli açık olan, ödünç veren,
İşlerini adaletle yürüten insana!
- ⁶ Asla sarsılmaz,
Sonsuza dek anılır doğru insan.
- ⁷ Kötü haberden korkmaz,
Yüreği sarsılmaz, RAB'be güvenir.
- ⁸ Gözü pektir, korku nedir bilmez,
Sonunda düşmanlarının yenilgisini görür.
- ⁹ Armağanlar dağıttı, yoksullara verdi;
Doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır,
Gücü ve saygınlığı artar.
- ¹⁰ Kötü kişi bunu görünce kudurur,
Dişlerini gıcırdatır, kendi kendini yer, bitirir.
Kötülerin dileği boşa çıkar.

113**113. Mezmur**

¹ Övgüler sunun RAB'be!

Övgüler sunun, ey RAB'bin kulları,
RAB'bin adına övgüler sunun!

² Şimdiden sonsuza dek
RAB'bin adına şükürler olsun!

³ Güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar
RAB'bin adına övgüler sunulmalı!

⁴ RAB bütün uluslara egemendir,
Görkemi gökleri aşar.

⁵ Var mı Tanrımız RAB gibi,
Yücelerde oturan,

⁶ Göklerde ve yeryüzünde olanlara
Bakmak için eğilen?

⁷ Düşkünü yerden kaldırır,
Yoksulu çöplükten çıkarır;

⁸ Soylularla,
Halkının soylularıyla birlikte oturtsun diye.

⁹ Kısır kadını evde oturtur,
Çocuk sahibi mutlu bir anne kılar.

RAB'be övgüler sunun!

114**114. Mezmur**

¹ İsrail Mısır'dan çıktığında,
Yakup'un soyu yabancı dil konuşan bir halktan ayrıldığında,

² Yahuda Rab'bin kutsal yeri oldu,
İsrail de O'nun krallığı.

³ Deniz olanı görüp geri çekildi,
Şeria Irmağı tersine aktı.

⁴ Dağlar koç gibi,
Tepeler kuzu gibi sıçradı.

⁵ Ey deniz, sana ne oldu da kaçtın?
Ey Şeria, neden tersine aktın?

⁶ Ey dağlar, niçin koç gibi,
Ey tepeler, niçin kuzu gibi sıçradınız?

⁷⁻⁸ Titre, ey yeryüzü,
Kayayı havuza,
Çakmaktaşını pınara çeviren Rab'bin önünde,
Yakup'un Tanrısı'nın huzurunda.

115

115. Mezmur (Mez.135:13-20)

- ¹ Bizi değil, ya RAB, bizi değil,
Sevgin ve sadakatin uğruna,
Kendi adını yücelt!
- ² Niçin uluslar:
“Hani, nerede onların Tanrısı?” desin.
- ³ Bizim Tanrımız göklerde dir,
Ne isterse yapar.
- ⁴ Oysa onların putları altın ve gümüşten yapılmış,
İnsan elinin eseridir.
- ⁵ Ağızları var, konuşmazlar,
Gözleri var, görmezler,
- ⁶ Kulakları var, duymazlar,
Burunları var, koku almazlar,
- ⁷ Elleri var, hissetmezler,
Ayakları var, yürümezler,
Boğazlarından ses çıkmaz.
- ⁸ Onları yapan, onlara güvenen herkes
Onlar gibi olacak!
- ⁹ Ey İsrail halkı, RAB'be güven,
O'dur yardımcınız ve kalkanınız!
- ¹⁰ Ey Harun soyu, RAB'be güven,
O'dur yardımcınız ve kalkanınız!
- ¹¹ Ey RAB'den korkanlar, RAB'be güvenin,
O'dur yardımcınız ve kalkanınız!
- ¹² RAB bizi anımsayıp kutsayacak,
İsrail halkını,
Harun soyunu kutsayacak.
- ¹³ Küçük, büyük,
Kendisinden korkan herkesi kutsayacak.
- ¹⁴ RAB sizi,
Sizi ve çocuklarınızı çoğaltsın!
- ¹⁵ Yeri göğü yaratan RAB
Sizleri kutsasın.
- ¹⁶ Göklerin öteleri RAB'bindir,
Ama yeryüzünü insanlara vermiştir.
- ¹⁷ Ölüler, sessizlik diyarına inenler,
RAB'be övgüler sunmaz;
- ¹⁸ Biziz RAB'bi öven,
Şimdiden sonsuza dek.

RAB'be övgüler sunun!

116

116. Mezmur

- ¹ RAB'bi seviyorum,
Çünkü O feryadımı duyar.
² Bana kulak verdiği için,
Yaşadığım sürece O'na sesleneceğim.
³ Ölüm iplerine dolaşmıştım,
Ölümler diyarının kâbusu yakama yapışmıştı,
Sıkıntıya, acıya gömülmüştüm.
⁴ O zaman RAB'bi adıyla çağırdım,
“Aman, ya RAB, kurtar canımı!” dedim.
- ⁵ RAB lütufkâr ve adildir,
Sevecendir Tanrımız.
⁶ RAB saf insanları korur,
Tükendiğim zaman beni kurtardı.
⁷ Ey canım, yine huzura kavuş,
Çünkü RAB sana iyilik etti.
- ⁸ Sen, ya RAB, canımı ölümden,
Gözlerimi yaştan,
Ayaklarımı sürçmekten kurtardın.
⁹ Yaşayanların diyarında,
RAB'bin huzurunda yürüyeceğim.
¹⁰ İman ettim,
“Büyük acı çekiyorum” dediğim zaman bile*.
¹¹ Şaşkınlık içinde,
“Bütün insanlar yalancı” dedim.
- ¹² Ne karşılık verebilirim RAB'be,
Bana yaptığı onca iyilik için?
¹³ Kurtuluş sunusu olarak kadeh kaldırıp
RAB'bi adıyla çağıracağım.
¹⁴ Bütün halkının önünde,
RAB'be adadıklarımı yerine getireceğim.
¹⁵ RAB'bin gözünde değerlidir†
Sadık kullarının ölümü.
¹⁶ Ya RAB, ben gerçekten senin kulunum;
Kulun, hizmetçinin oğluyum,
Sen çözdün bağlarımı.
¹⁷ Ya RAB, seni adınla çağırıp
Şükran kurbanı sunacağım.
¹⁸ RAB'be adadıklarımı yerine getireceğim
Bütün halkının önünde,
¹⁹ RAB'bin Tapınağı'nın avlularında,
Senin orta yerinde, ey Yeruşalim!

RAB'be övgüler sunun!

116:10 2Ko.4:13 * **116:10** “İman ettim, ‘Büyük acı çekiyorum’ dediğim zaman bile” ya da “İman ettim, bu nedenle konuştum. Büyük acı çekiyorum” (bkz. 2Ko.4:13). † **116:15** “Değerlidir” ya da “Acıdır”.

117

117. Mezmur

- ¹ Ey bütün uluslar, RAB'be övgüler sunun!
Ey bütün halklar, O'nu yüceltin!
² Çünkü bize beslediği sevgi büyüktür,
RAB'bin sadakati sonsuza dek sürer.

RAB'be övgüler sunun!

118

118. Mezmur

- ¹ RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.
² “Sonsuzdur sevgisi!” desin İsrail halkı.
³ “Sonsuzdur sevgisi!” desin Harun'un soyu.
⁴ “Sonsuzdur sevgisi!” desin RAB'den korkanlar.

⁵ Sıkıntı içinde RAB'be seslendim;
Yanıtladı, rahata kavuşturdu beni.
⁶ RAB benden yana, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?
⁷ RAB benden yana, benim yardımcım,
Benden nefret edenlerin sonuna zaferle bakacağım.
⁸ RAB'be sığınmak
İnsana güvenmekten iyidir.
⁹ RAB'be sığınmak
Soylulara güvenmekten iyidir.

¹⁰ Bütün uluslar beni kuşattı,
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.
¹¹ Kuşattılar, sardılar beni,
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.
¹² Arılar gibi sardılar beni,
Ama diken ateşi gibi sönüverdiler;
RAB'bin adıyla püskürttüm onları.
¹³ İtilip kakıldım*, düşmek üzereydim,
Ama RAB yardım etti bana.
¹⁴ RAB gücüm ve ezgidir,
O kurtardı beni.

¹⁵ Sevinç ve zafer çığlıkları
Çınlıyor doğruların çadırlarında:
“RAB'bin sağ eli güçlü işler yapar!”
¹⁶ RAB'bin sağ eli üstündür,
RAB'bin sağ eli güçlü işler yapar!”
¹⁷ Ölmeyecek, yaşayacağım,
RAB'bin yaptıklarını duyuracağım.

117:1 Rom.15:10-11 118:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 136:1; Yer.33:11 118:6

İbr.13:6 * 118:13 Septuaginta, Süryanice “İtilip kakıldım”, Masoretik metin “Beni itip kaktın”. 118:14 Çık.15:2; Ysa.12:2

- 18 RAB beni şiddetle yola getirdi,
Ama ölüme terk etmedi.
- 19 Açın bana adalet kapılarını,
Girip RAB'be şükredeyim.
- 20 İşte budur RAB'bin kapısı!
Doğrular girebilir oradan.
- 21 Sana şükrederim, çünkü bana yanıt verdin,
Kurtarıcım oldun.
- 22 Yapıcıların reddettiği taş,
Köşenin baş taşı oldu.
- 23 RAB'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!
- 24 Bugün RAB'bin yarattığı gündür,
Onun için sevinip coşalım!
- 25 Ne olur, ya RAB, kurtar bizi,
Ne olur, başarılı kıl bizi!
- 26 Kutsansın RAB'bin adıyla gelen!
Kutsuyoruz sizi RAB'bin evinden.
- 27 RAB Tanrı'dır, aydınlattı bizi.
İplerle bağlayın bayram kurbanını†,
İlerleyin sunağın boynuzlarına kadar.
- 28 Tanrım sensin, şükrederim sana,
Tanrım sensin, yüceltirim seni.
- 29 RAB'be şükredin, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur.

119

119. Mezmur

(ALEF)*

- 1 Ne mutlu yolları temiz olanlara,
RAB'bin yasasına göre yaşayanlara!
- 2 Ne mutlu O'nun öğütlerine uyanlara,
Bütün yüreğiyle O'na yönelenlere!
- 3 Hiç haksızlık etmezler,
O'nun yolunda yürürler.
- 4 Koyduğun koşullara
Dikkatle uyulmasını buyurdun.
- 5 Keşke kararlı olsam
Senin kurallarına uymakta!
- 6 Hiç utanmayacağım,
Bütün buyruklarını izledikçe.

118:22 Luk.20:17; Elç.4:11; 1Pe.2:7-8 118:22 Mat.21:42; Mar.12:10-11 118:25 Mat.21:9; Mar.11:9; Yu.12:13
118:26 Mat.21:9; 23:39; Mar.11:9; Luk.13:35; 19:38; Yu.12:13 † 118:27 “İplerle bağlayın bayram kurbanını” ya da
“Elinizde dallarla bayramı kutlayın”. * 119: Alef, beyt, vb. sözcükleri İbrani alfabesinin harfleridir. 119. Mezmur
akrostiş biçimde yazılmış bir şiiirdir.

⁷ Şükredeceğim sana temiz yürekle,
Adil hükümlerini öğrendikçe.

⁸ Kurallarını yerine getireceğim,
Bırakma beni hiçbir zaman!

(BEYT)

⁹ Genç insan yolunu nasıl temiz tutar?
Senin sözünü tutmakla.

¹⁰ Bütün yüreğimle sana yöneliyorum,
İzin verme buyruklarından sapmama!

¹¹ Aklımdan çıkarmam sözünü,
Sana karşı günah işlememek için.

¹² Övgüler olsun sana, ya RAB,
Bana kurallarını öğret.

¹³ Ağzından çıkan bütün hükümleri
Dudaklarımla yineliyorum.

¹⁴ Sevinç duyuyorum öğütlerini izlerken,
Sanki benim oluyor bütün hazineler.

¹⁵ Koşullarını derin derin düşünüyorum,
Yollarını izlerken.

¹⁶ Zevk alıyorum kurallarından,
Sözünü unutmayacağım.

(GİMELE)

¹⁷ Ben kuluna iyilik et ki yaşayayım,
Sözüne uyayım.

¹⁸ Gözlerimi aç,
Yasandaki harikaları göreyim.

¹⁹ Garibim bu dünyada,
Buyruklarını benden gizleme!

²⁰ İçim tükeniyor,
Her an hükümlerini özlemekten.

²¹ Buyruklarından sapan
Lanetli küstahları azarlarsın.

²² Uzaklaştır benden küçümsemeleri, hakaretleri,
Çünkü öğütlerini tutuyorum.

²³ Önderler toplanıp beni kötöleseler bile,
Ben kulun senin kurallarını derin derin düşüneceğim.

²⁴ Öğütlerin benim zevkimdir,
Bana akıl verirler.

(DALET)

²⁵ Toza toprağa serildim,
Sözün uyarınca yaşam ver bana.

²⁶ Yaptıklarımı açıkladım, beni yanıtladın;
Kurallarını öğret bana!

²⁷ Koşullarını anlamamı sağla ki,
Harikalarının üzerinde düşüneyim.

²⁸ İçim eriyor kederden,
Sözün uyarınca güçlendir beni!

²⁹ Yalan yoldan uzaklaştı,
Yasan uyarınca lütfet bana.

³⁰ Ben sadakat yolunu seçtim,

- Hükümlerini uygun gördüm.
 31 Öğütlerine dört elle sarıldım, ya RAB,
 Utandırma beni!
 32 İçime huzur verdiğin için
 Buyrukların doğrultusunda koşacağım.
 (HE)
 33 Kurallarını nasıl izleyeceğimi öğret bana, ya RAB,
 Öyle ki, onları sonuna kadar izleyeyim.
 34 Anlamamı sağla, yasana uyayım,
 Bütün yüreğimle onu yerine getireyim.
 35 Buyrukların doğrultusunda yol göster bana,
 Çünkü yolundan zevk alırım.
 36 Yüreğimi haksız kazanca değil,
 Kendi öğütlerine yönelt.
 37 Gözlerimi boş şeylerden[†] çevir,
 Beni kendi yolunda yaşat.
 38 Senden korkulması için
 Ben kuluna verdiğin sözü yerine getir.
 39 Korktuğum hakaretten uzak tut beni,
 Çünkü senin ilkelerin iyidir.
 40 Çok özlüyorum senin koşullarını!
 Beni doğruluğunun içinde yaşat!
 (VAV)
 41 Bana sevgini göster, ya RAB,
 Sözün uyarınca kurtar beni!
 42 O zaman beni aşağılayanlara
 Gereken yanıtı verebilirim,
 Çünkü senin sözüne güvenirim.
 43 Gerçeğini ağzımdan düşürme,
 Çünkü senin hükümlerine umut bağladım.
 44 Yasana sürekli,
 Sonsuza dek uyacağım.
 45 Özgürce yürüyeceğim,
 Çünkü senin koşullarına yöneldim ben.
 46 Kralların önünde senin öğütlerinden söz edecek,
 Utanç duymayacağım.
 47 Senin buyruklarından zevk alıyor,
 Onları seviyorum.
 48 Saygı ve sevgi duyuyorum buyruklarına,
 Derin derin düşünüyorum kurallarını.
 (ZAYİN)
 49 Kuluna verdiğin sözü anımsa,
 Bununla umut verdin bana.
 50 Acı çektiğimde beni avutan budur,
 Sözün bana yaşam verir.
 51 Çok eğlendiler küstahlar benimle,
 Yine de yasandan şaşmadım.
 52 Geçmişte verdiğin hükümleri anımsayınca,
 Avundum, ya RAB.

[†] 119:37 "Boş şeylerden" ya da "Değersiz putlardan".

- 53 Çileden çıkıyorum,
Yasanı terk eden kötüler yüzünden.
54 Senin kurallarındır ezgilerimin konusu,
Konuk olduğum bu dünyada.
55 Gece adını anarım, ya RAB,
Yasana uyarım.
56 Tek yaptığım,
Senin koşullarına uymak.

(HET)

- 57 Benim payıma düşen sensin, ya RAB,
Sözlerini yerine getireceğim, dedim.
58 Bütün yüreğimle sana yakardım.
Lütfet bana, sözün uyarınca.
59 Tuttuğum yolları düşündüm,
Senin öğütlerine göre adım attım.
60 Buyruklarına uymak için
Elimi çabuk tuttum, oyalanmadım.
61 Kötülerin ipleri beni sardı,
Yasanı unutmadım.
62 Doğru hükümlerin için
Gece yarısı kalkıp sana şükrederim.
63 Dostuyum bütün senden korkanların,
Koşullarına uyanların.
64 Yeryüzü sevginle dolu, ya RAB,
Kurallarını öğret bana!

(TET)

- 65 Ya RAB, iyilik ettin kuluna,
Sözünü tutun.
66 Bana sağduyu ve bilgi ver,
Çünkü inanıyorum buyruklarına.
67 Acı çekmeden önce yoldan sapardım,
Ama şimdi sözüne uyuyorum.
68 Sen iyisin, iyilik edersin;
Bana kurallarını öğret.
69 Küstahlar yalanlarla beni lekeledi,
Ama ben bütün yüreğimle senin koşullarına uyarım.
70 Onların yüreği yağ bağladı,
Bense zevk alırım yasandan.
71 İyi oldu acı çekmem;
Çünkü kurallarını öğreniyorum.
72 Ağzından çıkan yasa benim için
Binlerce altın ve gümüşten daha değerlidir.

(YOD)

- 73 Senin ellerin beni yarattı, biçimlendirdi.
Anlamamı sağla ki buyruklarını öğreneyim.
74 Senden korkanlar beni görünce sevin sin,
Çünkü senin sözüne umut bağladım.
75 Biliyorum, ya RAB, hükümlerin adildir;
Bana acı çektirirken bile sadıksın.
76 Ben kuluna verdiği söz uyarınca,

Sevgin beni avutsun.

77 Sevecenlik göster bana, yaşayayım,
Çünkü yasandan zevk alıyorum.

78 Utansın küstahlar beni yalan yere suçladıkları için.
Bense senin koşullarını düşünüyorum.

79 Bana dönsün senden korkanlar,
Öğütlerini bilenler.

80 Yüreğim kusursuz uysun kurallarına,
Öyle ki, utanç duymayayım.

(KAF)

81 İçim tükeniyor senin kurtarışını özlerken,
Senin sözüne umut bağladım ben.

82 Gözümün ferisi sönüyor söz verdiklerini beklemekten,
“Ne zaman avutacaksın beni?” diye soruyorum.

83 Dumandan kararmış tuluma döndüm,
Yine de unutmuyorum kurallarını.

84 Daha ne kadar bekleyecek kulun?
Ne zaman yargılayacaksın bana zulmedenleri?

85 Çukur kazdılar benim için
Yasana uymayan küstahlar.

86 Bütün buyrukların güvenilir;dir;
Haksız yere zulmediyorlar, yardım et bana!

87 Nerdeyse sileceklerdi beni yeryüzünden,
Ama ben senin koşullarından ayrılmadım.

88 Korum canımı sevgin uyarınca,
Tutayım ağzından çıkan öğütleri.

(LAMET)

89 Ya RAB, sözün
Göklerde sonsuza dek duruyor.

90 Sadakatın kuşaklar boyu sürüyor,
Kurduğun yeryüzü sapasağlam duruyor.

91 Bugün hükümlerin uyarınca ayakta duran her şey
Sana kulluk ediyor.

92 Eğer yasan zevk kaynağım olmasaydı,
Çektiğim acılardan yok olurdu.

93 Koşullarını asla unutmayacağım,
Çünkü onlarla bana yaşam verdin.

94 Kurtar beni, çünkü seninim,
Senin koşullarına yöneldim.

95 Kötüler beni yok etmeyi beklerken,
Ben senin öğütlerini inceliyorum.

96 Kusursuz olan her şeyin bir sonu olduğunu gördüm,
Ama senin buyruğun sınır tanımaz.

(MEM)

97 Ne kadar severim yasanı!
Bütün gün düşünürüm onun üzerinde.

98 Buyrukların beni düşmanlarımdan bilge kılar,
Çünkü her zaman aklımdadır onlar.

99 Bütün öğretmenlerimden daha akıllıyım,
Çünkü öğütlerin üzerinde düşünüyorum.

- 100 Yaşlılardan daha bilgeyim,
Çünkü senin koşullarına uyuyorum.
101 Sakınırım her kötü yoldan,
Senin sözünü tutmak için.
102 Ayrılmam hükümlerinden,
Çünkü bana sen öğrettin.
103 Ne tatlı geliyor verdiğin sözler damağıma,
Baldan tatlı geliyor ağzıma!
104 Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum,
Bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan.

(NUN)

- 105 Sözün adımlarım için çıra,
Yolum için ışıktır.
106 Adil hükümlerini izleyeceğime ant içtim,
Andımı tutacağım.
107 Çok sıkıntı çektim, ya RAB;
Koru hayatımı sözün uyarınca.
108 Ağzımdan çıkan içten övgüleri
Kabul et, ya RAB,
Bana hükümlerini öğret.
109 Hayatım her an tehlikede,
Yine de unutmam yasayı.
110 Kötüler tuzak kurdu bana,
Yine de sapmadım senin koşullarından.
111 Öğütlerin sonsuza dek mirasımdır,
Yüreğimin sevincidir onlar.
112 Kararlıyım
Sonuna kadar senin kurallarına uymaya.

(SAMEK)

- 113 Döneklerden tiksindir,
Senin yasayı severim.
114 Sığınağım ve kalkanım sensin,
Senin sözüne umut bağlarım.
115 Ey kötüler, benden uzak durun,
Tanrım'ın buyruklarını yerine getireyim.
116 Sözün uyarınca destek ol bana, yaşam bulayım;
Umudumu boşa çıkarma!
117 Sıkı tut beni, kurtulayım,
Her zaman kurallarını dikkate alayım.
118 Kurallarından sapan herkesi reddedersin,
Çünkü onların hileleri boştur.
119 Dünyadaki kötülerini cüruf gibi atarsın,
Bu yüzden severim senin öğütlerini.
120 Bedenim ürperiyor dehşetinden,
Korkuyorum hükümlerinden.

(AYİN)

- 121 Adil ve doğru olanı yaptım,
Gaddarların eline bırakma beni!
122 Güven altına al kulunun mutluluğunu,
Baskı yapmasın bana küstahlar.

- 123 Gözümün ferî sönüyor,
Beni kurtarmanı,
Adil sözünü yerine getirmeni beklemekten.
124 Kuluna sevgin uyarınca davran,
Bana kurallarını öğret.
125 Ben senin kulunum, bana akıl ver ki,
Öğütlerini anlayabileyim.
126 Ya RAB, harekete geçmenin zamanıdır,
Yasanı çiğniyorlar.
127 Bu yüzden senin buyruklarını,
Altından, saf altından daha çok seviyorum;
128 Koyduğun koşulların hepsini doğru buluyorum,
Her yanlış yoldan tiksiniyorum.

(PE)

- 129 Harika öğütlerin var,
Bu yüzden onlara candan uyuyorum.
130 Sözlerinin açıklanışı aydınlık saçar,
Saf insanlara akıl verir.
131 Ağzım açık, soluk soluğayım,
Çünkü buyruklarını özlüyorum.
132 Bana lütufla bak,
Adını sevenlere her zaman yaptığın gibi.
133 Adımlarımı pekiştir verdiğin söz uyarınca,
Hiçbir suç bana egemen olmasın.
134 Kurtar beni insan baskısından,
Koşullarına uyabileyim.
135 Yüzün aydınlık saçsın kulunun üzerine,
Kurallarını öğret bana.
136 Oluk oluk yaş akıyor gözlerimden,
Çünkü uymuyorlar yasana.

(SADE)

- 137 Sen adilsin, ya RAB,
Hükümlerin doğrudur.
138 Buyurduğun öğütler doğru
Ve tam güvenilirdir.
139 Gayretim beni tüketti,
Çünkü düşmanlarım unuttu senin sözlerini.
140 Sözün çok güvenilirdir,
Kulun onu sever.
141 Önemsiz ve horlanan biriyim ben,
Ama koşullarını unutmuyorum.
142 Adaletin sonsuza dek doğrudur,
Yasan gerçektir.
143 Sıkıntıya, darlığa düştüm,
Ama buyrukların benim zevkimdir.
144 Öğütlerin sonsuza dek doğrudur;
Bana akıl ver ki, yaşayayım.

(KOF)

- 145 Bütün yüreğimle haykırıyorum,
Yanıtla beni, ya RAB!

Senin kurallarına uyacağım.

- 146 Sana sesleniyorum,
Kurtar beni,
Öğütlerine uyayım.
147 Gün doğmadan kalkıp yardım dilerim,
Senin sözüne umut bağladım.
148 Verdiğin söz üzerinde düşüneyim diye,
Gece boyunca uyku girmiyor gözüme.
149 Sevgin uyarınca sesime kulak ver,
Hükümlerin uyarınca, ya RAB, yaşam ver bana!
150 Yaklaşıyor kötülük ardınca koşanlar,
Yasandan uzaklaşıyorlar.
151 Oysa sen yakınsın, ya RAB,
Bütün buyrukların gerçektir.
152 Çoktan beri anladım
Öğütlerini sonsuza dek verdiğini.

(REŞ)

- 153 Çektiğim sıkıntıyı gör, kurtar beni,
Çünkü yasanı unutmadım.
154 Davamı savun, özgür kıl beni,
Sözün uyarınca koru canımı.
155 Kurtuluş kötülerden uzaktır,
Çünkü senin kurallarına yönelmiyorlar.
156 Çok sevecensin, ya RAB,
Hükümlerin uyarınca koru canımı.
157 Bana zulmedenler, düşmanlarım çok,
Yine de sapmadım senin öğütlerinden.
158 Tiksiniyorum bakıyorum hainlere,
Çünkü uymuyorlar senin sözüne.
159 Bak, ne kadar seviyorum koşullarını,
Sevgin uyarınca, ya RAB, koru canımı.
160 Sözlerinin temeli gerçektir,
Doğru hükümlerinin tümü sonsuza dek sürecektir.

(SİN ve ŞİN)

- 161 Yok yere zulmediyor bana önderler,
Oysa yüreğim senin sözünle titrer.
162 Ganimet bulan biri gibi
Verdiğin sözlerde sevinç bulurum.
163 Tiksiniyor, iğrenirim yalandan,
Ama senin yasanı severim.
164 Doğru hükümlerin için
Seni günde yedi kez överim.
165 Yasanı sevenler büyük esenlik bulur,
Hiçbir şey sendeletmez onları.
166 Ya RAB, kurtarışına umut bağlar,
Buyruklarını yerine getiririm.
167 Öğütlerine candan uyar,
Onları çok severim.
168 Öğütlerini, koşullarını uygulayım,

Çünkü bütün davranışlarımı görürsün sen.
(TAV)

- 169 Feryadım sana erişsin, ya RAB,
Sözün uyarınca akıl ver bana!
170 Yalvarışım sana ulaşsın;
Verdiğin söz uyarınca kurtar beni!
171 Dudaklarımdan övgüler aksın,
Çünkü bana kurallarını öğretiyorsun.
172 Dilimde sözün ezgilere dönüşsün,
Çünkü bütün buyrukların doğrudur.
173 Elin bana yardıma hazır olsun,
Çünkü senin koşullarını seçtim ben.
174 Kurtarışını özlüyorum, ya RAB,
Yasan zevk kaynağımdır.
175 Beni yaşat ki, sana övgüler sunayım,
Hükümlerin bana yardımcı olsun.
176 Kaybolmuş koyun gibi avare dolaşıyordum;
Kulunu ara,
Çünkü buyruklarını unutmadım ben.

120

120. Mezmur

Hac ilahisi*

- 1 Sıkıntıya düşünce RAB'be seslendim;
Yanıtladı beni.
2 Ya RAB, kurtar canımı yalancı dudaklardan,
Aldatıcı dillerden!
3 Ey aldatıcı dil,
RAB ne verecek sana,
Daha ne verecek?
4 Yiğidin sivri oklarıyla
Retem çalisından alevli korlar!
5 Vay bana, Meşek'te garip kaldım sanki,
Kedar çadırları arasında oturdum.
6 Fazla kaldım
Barıştan nefret edenler arasında.
7 Ben barış yanlısıyım,
Ama söze başladığımda,
Onlar savaşa kalkıyor!

121

121. Mezmur

Hac ilahisi

- 1 Gözlerimi dağlara kaldırıyorum,
Nereden yardım gelecek?
2 Yeri göğü yaratan
RAB'den gelecek yardım.

* 120: "Hac İlahisi": Fısıh, Hasat, Çardak bayramlarını kutlamak için Yeruşalim'e çıkarken söylenen ezgi.

- ³ O ayaklarının kaymasına izin vermez,
Seni koruyan uyuklamaz.
⁴ İsrail'in koruyucusu ne uyur ne uyuklar.
⁵ Senin koruyucun RAB'dir,
O sağ yanında sana gölgedir.
⁶ Gündüz güneş,
Gece ay sana zarar vermez.
⁷ RAB her kötülükten seni korur,
Esirger canını.
⁸ Şimdiden sonsuza dek
RAB koruyacak gidişini, gelişini.

122

122. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

- ¹ Bana: “RAB'bin evine gidelim” dendikçe
Sevinirim.
² Ayaklarımız senin kapılarında,
Ey Yeruşalim!
³ Bitişik nizamda kurulmuş bir kenttir
Yeruşalim!
⁴ Oymaklar çıkar oraya, RAB'bin oymakları,
İsrail'e verilen öğüt uyarınca,
RAB'bin adına şükretmek için.
⁵ Çünkü orada yargı tahtları,
Davut soyunun tahtları kurulmuştur.
⁶ Esenlik dileyin Yeruşalim'e:
“Huzur bulsun seni sevenler!”
⁷ Surlarına esenlik,
Saraylarına huzur egemen olsun!”
⁸ Kardeşlerim, dostlarım için,
“Esenlik olsun sana!” derim.
⁹ Tanrımız RAB'bin evi için
İyilik dilerim sana.

123

123. Mezmur

Hac ilahisi

- ¹ Gözlerimi sana kaldırıyorum,
Ey göklerde taht kuran!
² Nasıl kulların gözleri efendilerinin,
Hizmetçinin gözleri hanımının eline bakarsa,
Bizim gözlerimiz de RAB Tanrımız'a öyle bakar,
O bize acıyınca dek.
³ Acı bize, ya RAB, acı;
Gördüğümüz hakaret yeter de artar.
⁴ Rahat yaşayanların alayları,

Küstahların hakareti
Canımıza yetti.

124

124. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

¹ RAB bizden yana olmasaydı,

Desin şimdi İsrail:

² RAB bizden yana olmasaydı,

İnsanlar bize saldırdığında,

³ Diri diri yutarlardı bizi,

Öfkeleri bize karşı alevlenince.

⁴ Sular silip süpürürdü bizleri,

Seller geçerdi üzerimizden.

⁵ Kabaran sular

Aşardı başımızdan.

⁶ Övgüler olsun

Bizi onların ağzına yem etmeyen RAB'be!

⁷ Bir kuş gibi

Kurtuldu canımız avcının tuzağından,

Kırıldı tuzak, kurtulduk.

⁸ Yeri göğü yaratan

RAB'bin adı yardımcımızdır.

125

125. Mezmur

Hac ilahisi

¹ RAB'be güvenenler Siyon Dağı'na benzer,

Sarsılmaz, sonsuza dek durur.

² Dağlar Yeruşalim'i nasıl kuşatmışsa,

RAB de halkını öyle kuşatmıştır,

Şimdiden sonsuza dek.

³ Kalmayacak kötülerin asası,

Doğruların payına düşen toprakta,

Yoksa doğrular haksızlığa el uzatabilir.

⁴ İyilik et, ya RAB,

İyilere, yüreği temiz olanlara.

⁵ Ama kendi halkından eğri yollara sapanları,

RAB kötü uluslarla birlikte kovacak.

İsrail'e esenlik olsun!

126

126. Mezmur

Hac ilahisi

¹ RAB sürgünleri Siyon'a geri getirince*,

Rüya gibi geldi bize.

* 126:1 “RAB sürgünleri Siyon'a geri getirince” ya da “RAB Siyon'u eski gönencine kavuşturunca”.

- ² Ağzımız gülüşlerle,
Dilimiz sevinç çığlıklarıyla doldu.
“RAB onlar için büyük işler yaptı”
Diye konuşuldu uluslar arasında.
- ³ RAB bizim için büyük işler yaptı,
Sevinç doldu içimiz.
- ⁴ Ya RAB, eski gönencimize kavuştur bizi,
Negev'de suya kavuşan vadiler gibi.
- ⁵ Gözyaşları içinde ekenler,
Sevinç çığlıklarıyla biçecek;
- ⁶ Ağlayarak tohum çuvalını taşıyıp dolaşan,
Sevinç çığlıkları atarak demetlerle dönecek.

127

127. Mezmur

Süleyman'ın hac ilahisi

- ¹ Evi RAB yapmazsa,
Yapıcılar boşuna didinir.
Kenti RAB korumazsa,
Bekçi boşuna bekler.
- ² Boşuna erken kalkıp
Geç yatıyorsunuz.
Ey zahmetle kazanılan ekmeği yiyenler,
RAB sevdiklerinin rahat uyumasını sağlar.
- ³ Çocuklar RAB'bin verdiği bir armağandır,
Rahmin ürünü bir ödüldür.
- ⁴ Yiğidin elinde nasılsa oklar,
Öyledir gençlikte doğan çocuklar.
- ⁵ Ne mutlu ok kılıfı onlarla dolu insana!
Kent kapısında* hasımlarıyla tartışırken
Utanç duymayacaklar.

128

128. Mezmur

Hac ilahisi

- ¹ Ne mutlu RAB'den korkana,
O'nun yolunda yürüyene!
- ² Emeğinin ürününi yiyeceksin,
Mutlu ve başarılı olacaksın.
- ³ Eşin evinde verimli bir asma gibi olacak;
Çocukların zeytin filizleri gibi sofranın çevresinde.
- ⁴ İşte RAB'den korkan kişi
Böyle kutsanacak.
- ⁵ RAB seni Siyon'dan kutsasın!
Yeruşalim'in gönencini göresin,
Bütün yaşamın boyunca!

* 127:5 “Kent kapısında”: Eski zamanlarda mahkeme kent kapısında yapılırdı.

⁶ Çocuklarının çocuklarını göresin!

İsrail'e esenlik olsun!

129

129. Mezmur

Hac ilahisi

¹ Gençliğimden beri bana sık sık saldırdılar;
Şimdi söylesin İsrail:

² “Gençliğimden beri bana sık sık saldırdılar,
Ama yenemediler beni.

³ Çiftçiler saban sürdüler sırtımda,
Upuzun iz bıraktılar.”

⁴ Ama RAB adildir,
Kesti kötülerin bağlarını.

⁵ Siyon'dan nefret eden herkes
Utanç içinde geri çekilsin.

⁶ Damlardaki ota,
Büyümeden kuruyan ota dönsünler.

⁷ Orakçı avucunu,
Demetçi kucağını dolduramaz onunla.

⁸ Yoldan geçenler de,
“RAB sizi kutsasın,
RAB'bin adıyla sizi kutsarız” demezler.

130

130. Mezmur

Hac ilahisi

¹ Derinliklerden sana sesleniyorum, ya RAB,

² Sesimi işit, ya Rab,
Yalvarışıma iyi kulak ver!

³ Ya RAB, sen suçların hesabını tutsan,
Kim ayakta kalabilir, ya Rab?

⁴ Ama sen bağışlayıcısın,
Öyle ki senden korkulsun.

⁵ RAB'bi gözlüyorum,
Canım RAB'bi gözlüyor,
Umut bağlıyorum O'nun sözüne.

⁶ Sabahı gözleyenlerden,
Evet, sabahı gözleyenlerden daha çok,
Canım Rab'bi gözlüyor.

⁷ Ey İsrail, RAB'be umut bağla!
Çünkü RAB'de sevgi,
Tam kurtuluş vardır.

⁸ İsrail'i bütün suçlarından

Fidyeyle O kurtaracaktır.

131

131. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

- ¹ Ya RAB, yüreğimde gurur yok,
Gözüm yükseklerde değil.
Büyük işlerle,
Kendimi aşan harika işlerle uğraşmıyorum.
- ² Tersine, ana kucağında sütten kesilmiş çocuk gibi,
Kendimi yatıştırıp huzur buldum,
Sütten kesilmiş çocuğa döndüm.
- ³ Ey İsrail, RAB'be umut bağla
Şimdiden sonsuza dek!

132

132. Mezmur

(2Ta.6:41-42)

Hac ilahisi

- ¹⁻² Ya RAB, Davut'un hatırı için,
Çektiği bütün zorlukları,
Sana nasıl ant içtiğini,
Yakup'un güçlü Tanrısı'na adak adadığını anımsa:
- ³ “Evime gitmeyeceğim,
Yatağıma uzanmayacağım,
- ⁴ Gözlerime uyku girmeyecek,
Göz kapaklarım kapanmayacak,
- ⁵ RAB'be bir yer,
Yakup'un güçlü Tanrısı'na bir konut buluncaya dek.”
- ⁶ Antlaşma Sandığı'nın* Efrata'da olduğunu duyduk,
Onu Yaar kırlarında bulduk.
- ⁷ “RAB'bin konutuna gidelim,
Ayağının taburesi önünde tapınalım” dedik.
- ⁸ Çık, ya RAB, yaşayacağın yere,
Gücünü simgeleyen sandıkla birlikte.
- ⁹ Kâhinlerin doğruluğu kuşansın,
Sadık kulların sevinç çığlıkları atsın.
- ¹⁰ Kulun Davut'un hatırı için,
Meshettiğin krala yüz çevirme.
- ¹¹ RAB Davut'a kesin ant içti,
Andından dönmez:
“Senin soyundan birini tahtına oturtacağım.
- ¹² Eğer oğulların antlaşmama,
Vereceğim öğütlere uyarlarsa,
Onların oğulları da sonsuza dek
Senin tahtına oturacak.”

- ¹³ Çünkü RAB Siyon'u seçti,
Onu konut edinmek istedi.
¹⁴ “Sonsuza dek yaşayacağım yer budur” dedi,
“Burada oturacağım, çünkü bunu kendim istedim.
¹⁵ Çok bereketli kılacağım erzağını,
Yiyeceklerle doyuracağım yoksullarını.
¹⁶ Kurtuluşla donatacağım kâhinlerini;
Hep sevinç ezgileri söyleyecek sadık kulları.
¹⁷ Burada Davut soyundan güçlü bir kral çıkaracağım,
Meshettiğim kralın soyunu
Işık olarak sürdüreceğim.
¹⁸ Düşmanlarını utanca bürüyeceğim,
Ama onun başındaki taç parıldayacak.”

133

133. Mezmur

Davut'un hac ilahisi

- ¹ Ne iyi, ne güzeldir,
Birlik içinde kardeşçe yaşamak!
² Başa sürülen değerli yağ gibi,
Sakaldan, Harun'un sakalından
Kaftanının yakasına dek inen yağ gibi.
³ Hermon Dağı'na yağan çiy
Siyon dağlarına yağıyor sanki.
Çünkü RAB orada bereketi,
Sonsuz yaşamı buyurdu.

134

134. Mezmur

Hac ilahisi

- ¹ Ey sizler, RAB'bin bütün kulları,
RAB'bin Tapınağı'nda gece hizmet edenler,
O'na övgüler sunun!
² Ellerinizi kutsal yere doğru kaldırıp
RAB'be övgüler sunun!
³ Yeri göğü yaratan
RAB kutsasın sizi Siyon'dan.

135

135. Mezmur (Mez.115:4-11)

- ¹⁻² RAB'be övgüler sunun!
RAB'bin adına övgüler sunun,
Ey RAB'bin kulları!
Ey sizler, RAB'bin Tapınağı'nda,
Tanrımız'ın Tapınağı'nın avlularında hizmet edenler,
Övgüler sunun!
³ RAB'be övgüler sunun,
Çünkü RAB iyidir.

- Adını ilahilerle övün,
Çünkü hoştur bu.
- ⁴ RAB kendine Yakup soyunu,
Öz halkı olarak İsrail'i seçti.
- ⁵ Biliyorum, RAB büyüktür,
Rabbimiz bütün ilahlardan üstündür.
- ⁶ RAB ne isterse yapar,
Göklerde, yeryüzünde,
Denizlerde, bütün derinliklerde.
- ⁷ Yeryüzünün dört bucağından bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.
- ⁸ İnsanlardan hayvanlara dek
Mısır'da ilk doğanları öldürdü.
- ⁹ Ey Mısır, senin orta yerinde,
Firavunla bütün görevlilerine
Belirtiler, şaşılasi işler gösterdi.
- ¹⁰ Birçok ulusu bozguna uğrattı,
Güçlü kralları öldürdü:
- ¹¹ Amorlu kral Sihon'u,
Başan Kralı Og'u,
Bütün Kenan krallarını.
- ¹² Topraklarını mülk,
Evet, mülk olarak halkı İsrail'e verdi.
- ¹³ Ya RAB, adın sonsuza dek sürecek,
Bütün kuşaklar seni anacak.
- ¹⁴ RAB halkını haklı çıkarır,
Kullarına acır.
- ¹⁵ Ulusların putları altın ve gümüşten yapılmış,
İnsan elinin eseridir.
- ¹⁶ Ağızları var, konuşmazlar,
Gözleri var, görmezler,
- ¹⁷ Kulakları var, duymazlar,
Soluk alıp vermezler.
- ¹⁸ Onları yapan, onlara güvenen herkes
Onlar gibi olacak!
- ¹⁹ Ey İsrail halkı, RAB'be övgüler sun!
Ey Harun soyu, RAB'be övgüler sun!
- ²⁰ Ey Levi soyu, RAB'be övgüler sun!
RAB'be övgüler sunun, ey RAB'den korkanlar!
- ²¹ Yeruşalim'de oturan RAB'be
Siyon'dan övgüler sunulsun!

RAB'be övgüler sunun!

136**136. Mezmur**

- ¹ Şükredin RAB'be, çünkü O iyidir,
Sevgisi sonsuzdur;
² Şükredin tanrılar Tanrısı'na,
Sevgisi sonsuzdur;
³ Şükredin rabler Rabbi'ne,
Sevgisi sonsuzdur;
- ⁴ Büyük harikalar yapan tek varlığa,
Sevgisi sonsuzdur;
⁵ Gökleri bilgece yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
⁶ Yeri sular üzerine yayana,
Sevgisi sonsuzdur;
⁷ Büyük ışıklar yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
⁸ Gündüze egemen olsun diye güneşi,
Sevgisi sonsuzdur;
⁹ Geceye egemen olsun diye ayı ve yıldızları yaratana,
Sevgisi sonsuzdur;
- ¹⁰ Mısır'da ilk doğanları öldürene,
Sevgisi sonsuzdur;
¹¹⁻¹² Güçlü eli, kudretli koluyla
Sevgisi sonsuzdur;
İsrail'i Mısır'dan çıkarana,
Sevgisi sonsuzdur;
¹³ Kamış Denizi'ni* ikiye bölene,
Sevgisi sonsuzdur;
¹⁴ İsrail'i ortasından geçirene,
Sevgisi sonsuzdur;
¹⁵ Firavunla ordusunu Kamış Denizi'ne dökene,
Sevgisi sonsuzdur;
¹⁶ Kendi halkını çölde yürütene,
Sevgisi sonsuzdur;
¹⁷ Büyük kralları vurana,
Sevgisi sonsuzdur;
¹⁸ Güçlü kralları öldürene,
Sevgisi sonsuzdur;
¹⁹ Amorlu kral Sihon'u,
Sevgisi sonsuzdur;
²⁰ Başan Kralı Og'u öldürene,
Sevgisi sonsuzdur;
²¹⁻²² Topraklarını mülk olarak,
Sevgisi sonsuzdur;
Kulu İsrail'e mülk verene,

136:1 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Yer.33:11
136:7 Yar.1:16 **136:10** Çık.12:29 **136:11-12** Çık.12:51 **136:13** Çık.14:21-29
Say.21:31-35

136:5 Yar.1:1 **136:6** Yar.1:2
136:19 Say.21:21-30 **136:20**

Sevgisi sonsuzdur;

²³ Düşkün günlerimizde bizi anımsayana,
Sevgisi sonsuzdur;

²⁴ Düşmanlarımızdan bizi kurtarana,
Sevgisi sonsuzdur;

²⁵ Bütün canlılara yiyecek verene,
Sevgisi sonsuzdur;

²⁶ Şükredin Göklerin Tanrısı'na,
Sevgisi sonsuzdur.

137

137. Mezmur

¹ Babil ırmakları kıyısında oturup
Siyon'u andıkça ağladık;

² Çevredeki kavaklara
Lirlerimizi astık.

³ Çünkü orada bizi tutsak edenler bizden ezgiler,
Bize zulmedenler bizden şenlik istiyor,
“Siyon ezgilerinden birini okuyun bize!” diyorlardı.

⁴ Nasıl okuyabiliriz RAB'bin ezgisini
El toprağında?

⁵ Ey Yeruşalim, seni unutursam,
Sağ elim kurusun.

⁶ Seni anmaz,
Yeruşalim'i en büyük sevincimden üstün tutmazsam,
Dilim damağıma yapışsın!

⁷ Yeruşalim'in düştüğü gün,
“Yıkın onu, yıkın temellerine kadar!”
Diyen Edomlular'ın tavrını anımsa, ya RAB.

⁸ Ey sen, yıkılası Babil kızı,
Bize yaptıklarını
Sana ödetecek olana ne mutlu!

⁹ Ne mutlu senin yavrularını tutup
Kayalarda parçalayacak insana!

138

138. Mezmur

Davut'un mezmuru

¹ Bütün yüreğimle sana şükrederim, ya RAB,
İlahlar önünde seni ilahilerle överim.

² Kutsal tapınağına doğru eğilir,
Adına şükrederim,

Sevgin, sadakatin için.

Çünkü adını ve sözünü her şeyden üstün tuttun.

³ Seslendiğim gün bana yanıt verdin,

İçime güç koydun, beni yüreklendirdin.

⁴ Şükretsin sana, ya RAB, yeryüzü krallarının tümü,
Çünkü ağzından çıkan sözleri işittiler.

⁵ Yaptığın işleri ezgilerle övsünler, ya RAB,
Çünkü çok yücesin.

⁶ RAB yükseğe de,
Alçakgönüllüleri gözetir,
Küstahları uzaktan tanır.

⁷ Sıkıntıya düşersem, canımı korur,
Düşmanlarımdan öfkesine karşı el kaldırırsın,
Sağ elin beni kurtarır.

⁸ Ya RAB, her şeyi yaparsın benim için.
Sevgin sonsuzdur, ya RAB,
Elinin eserini bırakma!

139

139. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

¹ Ya RAB, sınavı tanıdın beni.

² Oturup kalkışımı bilirsin,
Niyetimi uzaktan anlarsın.

³ Gittiğim yolu, yattığım yeri inceden inceye elersin,
Bütün yaptıklarımın haberin var.

⁴ Daha sözü ağzıma almadan,
Söyleyeceğim her şeyi bilirsin, ya RAB.

⁵ Beni çepeçevre kuşattın,
Elini üzerime koydun.

⁶ Kaldıramam böylesi bir bilgiyi,
Başa çıkamam, erişemem.

⁷ Nereye gidebilirim senin Ruhun'dan,
Nereye kaçabilirim huzurundan?

⁸ Göklere çıksam, oradasın,
Ölümler diyarına yatak sersem, yine oradasın.

⁹ Seherin kanatlarını alıp uçsam,
Denizin ötesine konsam,

¹⁰ Orada bile elin yol gösterir bana,
Sağ elin tutar beni.

¹¹ Desem ki, "Karanlık beni kaplasın,
Çevremdeki aydınlık geceye dönsün."

¹² Karanlık bile karanlık sayılmaz senin için,
Gece, gündüz gibi ışıldar,
Karanlıkla aydınlık birdir senin için.

¹³ İç varlığımı sen yarattın,
Annemin rahminde beni sen ördün.

¹⁴ Sana övgüler sunarım,
Çünkü müthiş ve harika yaratılmışım.

- Ne harika işlerin var!
Bunu çok iyi bilirim.
- 15 Gizli yerde yaratıldığımda,
Yerin derinliklerinde örüldüğümde,
Bedenim senden gizli değildi.
- 16 Henüz döl yatağındayken gözlerin gördü beni;
Bana ayrılan günlerin hiçbiri gelmeden,
Hepsi senin kitabına yazılmıştı.
- 17 Hakkımdaki düşüncelerin ne değerli, ey Tanrı,
Sayıları ne çok!
- 18 Kum tanelerinden fazladır saymaya kalksam.
Uyanıyorum, hâlâ seninleyim.
- 19 Ey Tanrı, keşke kötülerini öldürsen!
Ey eli kanlı insanlar, uzaklaşın benden!
- 20 Çünkü senin için kötü konuşuyorlar,
Adını kötüye kullanıyor düşmanların.
- 21 Ya RAB, nasıl tiksindim senden tiksinenlerden?
Nasıl iğrenmem sana başkaldıranlardan?
- 22 Onlardan tümüyle nefret ediyor,
Onları düşman sayıyorum.
- 23 Ey Tanrı, yokla beni, tanı yüreğimi,
Sına beni, öğren kaygılarımı.
- 24 Bak, seni gücendiren bir yönüm var mı,
Öncülük et bana sonsuz yaşam yolunda!

140

140. Mezmur

Müzik şefi için - Davut'un mezmuru

- 1 Ya RAB, kurtar beni kötü insandan,
Koru beni zorbadan.
- 2 Onlar yüreklerinde kötülük tasarlar,
Savaşı sürekli körükler,
- 3 Yılan gibi dillerini bilerler,
Engerek zehiri var dudaklarının altında.

Sela*

- 4 Ya RAB, sakın beni kötünün elinden,
Koru beni zorbadan;
Bana çelme takmayı tasarlıyorlar.
- 5 Küstahlar benim için tuzak kurdu,
Haydutlar ağ gerdi;
Yol kenarına kapan koydular benim için.

Sela

- 6 Sana diyorum, ya RAB: "Tanrım sensin."
Yalvarışıma kulak ver, ya RAB.
- 7 Ey Egemen RAB, güçlü kurtarıcım,
Savaş gününde başımı korudun.
- 8 Kötülerin dileklerini yerine getirme, ya RAB,

Tasarılarını ileri götürmel!
Yoksa gurura kapılırlar.

Sela

- ⁹ Beni kuşatanların başını,
Dudaklarından dökülen fesat kaplasın.
¹⁰ Kızgın korlar yağsın üzerlerine!
Ateşe, dipsiz çukurlara atılsınlar,
Bir daha kalkamasınlar.
¹¹ İftiracılara ülkede hayat kalmasın,
Felaket zorbaları amansızca avlasın.
¹² Biliyorum, RAB mazlumun davasını savunur,
Yoksulları haklı çıkarır.
¹³ Kuşkusuz doğrular senin adına şükredecek,
Dürüstler senin huzurunda oturacak.

141

141. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Seni çağırıyorum, ya RAB, yardımına koş!
Sana yakarınca sesime kulak ver!
² Duam önünde yükselen buhur gibi,
El açışım akşam sunusu gibi kabul görsün!

³ Ya RAB, ağzıma bekçi koy,
Dudaklarımın kapısını koru!
⁴ Yüreğim kötülüğe eğilim göstermesin,
Suç işleyenlerin fesadına bulaşmayayım;
Onların nefis yemeklerini tatmayayım.

⁵ Doğru insan bana vursa, iyilik sayılır,
Azarlasa, başa sürülen yağ gibidir,
Başım reddetmez onu.
Çünkü duam hep kötülere karşıdır.
⁶ Önderleri kayalardan aşağı atılınca,
Dinleyecekler tatlı sözlerimi.

⁷ Sabanla sürülüp yarılmış toprak gibi,
Saçılmış kemiklerimiz ölüer diyarının ağzına.
⁸ Ancak gözlerim sende, ey Egemen RAB,
Sana sığınıyorum, beni savunmasız bırakma!
⁹ Korum beni kurdukları tuzaktan,
Suç işleyenlerin kapanlarından.
¹⁰ Ben güvenlik içinde geçip giderken,
Kendi ağlarına düşsün kötüler.

142

142. Mezmur

Davut'un Maskili - Mağaradayken ettiği dua

- ¹ Yüksek sesle yakarıyorum RAB'be,

Yüksek sesle RAB'be yalvarıyorum.

- ² Önüne döküyorum yakınmalarımı,
Önünde anlatıyorum sıkıntılarımlı.
- ³ Bunalıma düştüğümde,
Gideceğim yolu sen bilirsin.
Tuzak kurdular yürüdüğüm yola.
- ⁴ Sağıma bak da gör,
Kimse saymıyor beni,
Sığınacak yerim kalmadı,
Kimse aramıyor beni.
- ⁵ Sana haykırıyorum, ya RAB:
“Sığınağım,
Yaşadığımız bu dünyada nasibim sensin” diyorum.
- ⁶ Haykırışıma kulak ver,
Çünkü çok çaresizim;
Kurtar beni ardıma düşenlerden,
Çünkü benden güçlüler.
- ⁷ Çıkar beni zindandan,
Adına şükredeyim.
O zaman doğrular çevremi saracak,
Bana iyilik ettiğin için.

143

143. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Duamı işit, ya RAB,
Yalvarışlarıma kulak ver!
Sadakatınle, doğruluğunla yanıtla beni!
- ² Kulunla yargıya girme,
Çünkü hiçbir canlı senin karşında aklanmaz.
- ³ Düşman beni kovalıyor,
Ezip yere seriyor.
Çoktan ölmüş olanlar gibi,
Beni karanlıklarda oturtuyor.
- ⁴ Bu yüzden bunalıma düştüm,
Yüreğim perişan.
- ⁵ Geçmiş günleri anıyor,
Bütün yaptıklarını derin derin düşünüyor,
Ellerinin işine bakıp dalıyorum.
- ⁶ Ellerimi sana açıyorum,
Canım kurak toprak gibi sana susamış.
- ⁷ Çabuk yanıtla beni, ya RAB,
Tükeniyorum.
Çevirme benden yüzünü,

Sela*

- Yoksa ölüm çukuruna inen ölülere dönerim.
⁸ Sabahları duyur bana sevgini,
 Çünkü sana güveniyorum;
 Bana gideceğim yolu bildir,
 Çünkü duam sanadır.
- ⁹ Düşmanlarımdan kurtar beni, ya RAB;
 Sana sığınıyorum.
- ¹⁰ Bana istemini yapmayı öğret,
 Çünkü Tanrım'sın benim.
 Senin iyi Ruhun
 Düz yolda bana öncülük etsin!
- ¹¹ Ya RAB, adın uğruna yaşam ver bana,
 Doğruluğunla kurtar beni sıkıntıdan.
- ¹² Sevginden ötürü,
 Öldür düşmanlarımı,
 Yok et bütün hasımlarımı,
 Çünkü senin kulunum ben.

144

144. Mezmur

Davut'un mezmuru

- ¹ Ellerime vuruşmayı,
 Parmaklarıma savaşmayı öğreten
 Kayam RAB'be övgüler olsun!
- ² O'dur benim vefalı dostum, kalem,
 Kurtarıcım, kulem,
 Kalkanım, O'na sığınırım;
 O'dur halkları bana boyun eğdiren!
- ³ Ya RAB, insan ne ki, onu gözetesin,
 İnsan soyu ne ki, onu düşünesin?
- ⁴ İnsan bir soluğu andırır,
 Günleri geçici bir gölge gibidir.
- ⁵ Ya RAB, gökleri yar, aşağıya in,
 Dokun dağlara, tütsünler.
- ⁶ Şimşek çaktır, dağıt düşmanı,
 Savur oklarını, şaşkına çevir onları.
- ⁷ Yukarıdan elini uzat, kurtar beni;
 Çıkar derin sulardan,
 Al eloğlunun elinden.
- ⁸ Onların ağzı yalan saçar,
 Sağ ellerini kaldırır, yalan yere ant içerler.
- ⁹ Ey Tanrı, sana yeni bir ezgi söyleyeyim,
 Seni on telli çenkle, ilahilerle öveyim.
- ¹⁰ Sensin kralları zafere ulaştıran,
 Kulun Davut'u kötülük kılıcından kurtaran.

- 11 Kurtar beni, özgür kıl
Eloğlunun elinden.
Onların ağzı yalan saçar,
Sağ ellerini kaldırır, yalan yere ant içerler.
- 12 O zaman gençliğinde
Sağlıklı yetişen fidan gibi olacak oğullarımız,
Sarayın oymalı sütunları gibi olacak kızlarımız.
- 13 Her türlü ürünle dolup taşacak ambarlarımız;
Binlerce, on binlerce yavrulayacak
Çayırlarda davarlarımız.
- 14 Semiz olacak sığırlarımız;
Surlarımıza gedik açılmayacak,
İnsanlarımız sürgün edilmeyecek,
Meydanlarımızda feryat duyulmayacak!
- 15 Ne mutlu bunlara sahip olan halka!
Ne mutlu Tanrısı RAB olan halka!

145

145. Mezmur

Davut'un övgü ilahisi

- 1 Ey Tanrım, ey Kral, seni yücelteceğim,
Adını sonsuza dek öveceğim.
- 2 Seni her gün övecek,
Adını sonsuza dek yücelteceğim.
- 3 RAB büyüktür, yalnız O övgüye yaraşıktır,
Akıl ermez büyüklüğüne.
- 4 Yaptıkların kuşaktan kuşağa şükranla anılacak,
Güçlü işlerin duyurulacak.
- 5 Düşüneceğim harika işlerini,
İnsanlar büyüklüğünü, yüce görkemini konuşacak.
- 6 Yaptığın müthiş işlerin gücünden söz edecekler,
Ben de senin büyüklüğünü duyuracağım.
- 7 Eşsiz iyiliğinin anılarını kutlayacak,
Sevinç ezgileriyle övecekler doğruluğunu.
- 8 RAB lütufkâr ve sevecendir,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir.
- 9 RAB herkese iyi davranır,
Sevecenliği bütün yapıtlarını kapsar.
- 10 Bütün yapıtların sana şükreder, ya RAB,
Sadık kulların sana övgüler sunar.
- 11 Krallığının yüceliğini anlatır,
Kudretini konuşur;
- 12 Herkes senin gücünü,
Krallığının yüce görkemini bilsin diye.
- 13 Senin krallığın ebedi krallıktır,

Egemenliğin kuşaklar boyunca sürer.

- RAB verdiği bütün sözleri tutar,
Her davranışı sadıktır.
¹⁴ RAB her düşene destek olur,
İki büklüm olanları doğrultur.
¹⁵ Herkesin umudu sende,
Onlara yiyeceklerini zamanında veren sensin.
¹⁶ Elini açar,
Bütün canlıları doyurursun dilediklerince.
¹⁷ RAB bütün davranışlarında adil,
Yaptığı bütün işlerde sevecendir.
¹⁸ RAB kendisine yakaran,
İçtenlikle yakaran herkese yakındır.
¹⁹ Dileğini yerine getirir kendisinden korkanların,
Feryatlarını işitir, onları kurtarır.
²⁰ RAB korur kendisini seven herkesi,
Yok eder kötülerin hepsini.

²¹ RAB'be övgüler sunsun ağzım!
Bütün canlılar O'nun kutsal adına,
Sonsuza dek övgüler dizesin.

146

146. Mezmur

- ¹ RAB'be övgüler sunun!
Ey gönlüm, RAB'be övgüler sun.
² Yaşadıkça RAB'be övgüler sunacak,
Var oldukça Tanrım'a ilahiler söyleyeceğim.

³ Önderlere,
Sizi kurtaramayacak insanlara güvenmeyin.
⁴ O son soluğunu verince toprağa döner,
O gün tasarıları da biter.

⁵ Ne mutlu yardımcısı Yakup'un Tanrısı olan insana,
Umudu Tanrısı RAB'de olana!
⁶ Yeri göğü,
Denizi ve içindeki her şeyi yaratan,
Sonsuza dek güvenilir olan,
⁷ Ezilenlerin hakkını alan,
Açlara yiyecek sağlayan O'dur.

RAB tutsakları özgür kılar,
⁸ Körlerin gözünü açar,
İki büklüm olanları doğrultur,
Doğruları sever.
⁹ RAB garipleri korur,
Öksüze, dul kadına yardım eder,
Kötülerin yolunuysa saptırır.

10 RAB Tanrının sonsuza dek, ey Siyon,
Kuşaklar boyunca egemenlik sürecek.

RAB'be övgüler sunun!

147

147. Mezmur

- 1 RAB'be övgüler sunun!
Ne güzel, ne hoş Tanrımız'ı ilahilerle övmek!
O'na övgü yaraşır.
- 2 RAB yeniden kuruyor Yeruşalim'i,
Bir araya topluyor İsrail'in sürgünlerini.
- 3 O kırık kalplileri iyileştirir,
Yaralarını sarar.
- 4 Yıldızların sayısını belirler,
Her birini adıyla çağırır.
- 5 Rabbimiz büyük ve çok güçlüdür,
Sınırsızdır anlayışı.
- 6 RAB mazlumlara yardım eder,
Kötüleri yere çalar.
- 7 RAB'be şükran ezgileri okuyun,
Tanrımız'ı lirle, ilahilerle övün.
- 8 O'dur gökleri bulutlarla kaplayan,
Yeryüzüne yağmur sağlayan,
Dağlarda ot bitiren.
- 9 O yiyecek sağlar hayvanlara,
Bağrısan kuzgun yavrularına.
- 10 Ne atın gücünden zevk alır,
Ne de insanın yiğitliğinden* hoşlanır.
- 11 RAB kendisinden korkanlardan,
Sevgisine umut bağlayanlardan hoşlanır.
- 12 RAB'bi yücelt, ey Yeruşalim!
Tanrın'a övgüler sun, ey Siyon!
- 13 Çünkü senin kapılarının kol demirlerine güç katar,
İçindeki halkı kutsar.
- 14 Sınırlarını esenlik içinde tutar,
Seni en iyi buğdayla doyurur.
- 15 Yeryüzüne buyruğunu gönderir,
Sözü çarçabuk yayılır.
- 16 Yapağı gibi kar yağdırır,
Kırağıyı kül gibi saçar.
- 17 Aşağıya iri iri dolu savurur,
Kim dayanabilir soğuğuna?
- 18 Buyruk verir, eritir buzları,
Rüzgarını estirir, sular akmaya başlar.
- 19 Sözüünü Yakup soyuna,
Kurallarını, ilkelerini İsrail'e bildirir.

147:4 Yşa.40:26 * 147:10 "Yiğitliğinden": İbranice "Bacaklarından".

²⁰ Başka hiçbir ulus için yapmadı bunu,
Onlar O'nun ilkelerini bilmezler.

RAB'be övgüler sunun!

148

148. Mezmur

- ¹ RAB'be övgüler sunun!
Göklerden RAB'be övgüler sunun,
Yücelerde O'na övgüler sunun!
- ² Ey bütün melekleri, O'na övgüler sunun,
Övgüler sunun O'na, ey bütün göksel orduları!
- ³ Ey güneş, ay, O'na övgüler sunun,
Övgüler sunun O'na, ey ışıldayan bütün yıldızlar!
- ⁴ Ey göklerin gökleri
Ve göklerin üstündeki sular,
O'na övgüler sunun!
- ⁵ RAB'bin adına övgüler sunsunlar,
Çünkü O buyruk verince, var oldular;
- ⁶ Bozulmayacak bir kural koyarak,
Onları sonsuza dek yerlerine oturttu.
- ⁷ Yeryüzünden RAB'be övgüler sunun,
Ey deniz canavarları, bütün enginler,
- ⁸ Şimşek, dolu, kar, bulutlar,
O'nun buyruğuna uyan fırtınalar,
- ⁹ Dağlar, bütün tepeler,
Meyve ağaçları, sedir ağaçları,
- ¹⁰ Yabanıl ve evcil hayvanlar,
Sürüngenler, uçan kuşlar,
- ¹¹ Yeryüzünün kralları, bütün halklar,
Önderler, yeryüzünün bütün yöneticileri,
- ¹² Delikanlılar, genç kızlar,
Yaşlılar, çocuklar!
- ¹³ RAB'bin adına övgüler sunsunlar,
Çünkü yalnız O'nun adı yücedir.
O'nun yüceliği yerin göğün üstündedir.
- ¹⁴ RAB kendi halkını güçlü kıldı,
Bütün sadık kullarına,
Kendisine yakın olan halka,
İsrailliler'e ün kazandırdı.

RAB'be övgüler sunun!

149

149. Mezmur

- ¹ RAB'be övgüler sunun!
RAB'be yeni bir ezgi söyleyin,
Sadık kullarının toplantısında
O'nu ezgilerle övün!

- ² İsrail Yaratıcısı'nda sevinç bulsun,
Siyon halkı Kralları'yla coşsun!
³ Dans ederek övgüler sunsunlar O'nun adına,
Tef ve lir çalarak O'nu ilahilerle övsünler!
- ⁴ Çünkü RAB halkından hoşlanır,
Alçakgönüllüleri zafer tacıyla süsler.
⁵ Bu onurla mutlu olsun sadık kulları,
Sevinç ezgileri okusunlar yataklarında!
⁶ Ağızlarında Tanrı'ya yüce övgüler,
Ellerinde iki ağızlı kılıçla
⁷ Uluslardan öç alsınlar,
Halkları cezalandırsınlar,
⁸ Krallarını zincire,
Soylularını prangaya vursunlar!
⁹ Yazılan kararı onlara uygulasınlar!
Bütün sadık kulları için onurdur bu.

RAB'be övgüler sunun!

150

150. Mezmur

- ¹ RAB'be övgüler sunun!
- Kutsal yerde Tanrı'ya övgüler sunun!
Gücünü gösteren göklerde övgüler sunun O'na!
² Övgüler sunun O'na güçlü işleri için!
Övgüler sunun O'na eşsiz büyüklüğüne yaraşır biçimde!
- ³ Boru çalarak O'na övgüler sunun!
Çenkle ve lirle O'na övgüler sunun!
⁴ Tef ve dansla O'na övgüler sunun!
Saz ve neyle O'na övgüler sunun!
⁵ Zillerle O'na övgüler sunun!
Çınlayan zillerle O'na övgüler sunun!
⁶ Bütün canlı varlıklar RAB'be övgüler sunsun!
- RAB'be övgüler sunun!

SÜLEYMAN'IN ÖZDEYİŞLERİ

GİRİŞ

Özdeyişler Kitabı deyimler ve özdeyişler biçiminde anlatılan ahlaksal ve dinsel öğretilerin toplamıdır. Büyük bölümü günlük yaşamla ilgili konuları içerir. Kitap, “RAB korkusudur bilginin temeli” hatırlatmasıyla başlar (1:7). Sadece dinsel ahlak kurallarına dokunmakla kalmıyor, sağduyu ve örnek davranışlar üzerinde özellikle duruyor. Kitapta yer alan kısa deyimler, aklı başında kişilerin hangi durumda nasıl davranacaklarına ilişkin sezgi ve öğütleri açıklar. Bunların kimileri aile, kimileri de iş ilişkileriyle ilgilidir; yine kimileri toplumsal ilişkiler içinde önemli yer tutan görgü kurallarıyla, kimileri de kişisel özenetle ilgilidir. Kitapta çokça söz edilen konular arasında alçakgönüllülük, sabır, yoksulların hakkını gözetme ve dostlara sadakat anılabilir.

Ana Hatlar:

1:1-6 Sunuş

1:7-9:18 Bilgelğin üstünlüğü

10:1-22:16 Süleyman'ın özdeyişleri

22:17-24:22 Bilgeden otuz öğüt

24:23-34 Bilgelerin öbür özdeyişleri

25:1-29:27 Süleyman'ın özdeyişlerinin ikinci bölümü

30:1-33 Agur'un özdeyişleri

31:1-9 Kral Lemuel'in özdeyişleri

31:10-31 Erdemli kadının özellikleri

Sunuş

¹ Davut oğlu İsrail Kralı Süleyman'ın Özdeyişleri:

² Bu özdeyişler, bilgelğe ve terbiyeye ulaşmak,
Akıllıca sözleri anlamak,

³ Başarıya götüren terbiyeyi edinip
Doğru, haklı ve adil olanı yapmak,

⁴ Saf kişiyi ihtiyatlı,
Genç adamı bilgili ve sağgörülü kılmak içindir.

⁵⁻⁶ Özdeyişlerle benzetmeleri,
Bilgelerin sözleriyle bilmecelerini anlamak için
Bilge kişi dinlesin ve kavrayışını artırsın,
Akıllı kişi yaşam hüneri kazansın.

Ayartmalardan Kaç

⁷ RAB korkusudur bilginin temeli.
Ahmaklarsa bilgelği ve terbiyeyi küçümser.

⁸ Oğlum, babanın uyarılarına kulak ver,
Annenin öğrettiklerinden ayrılma.

⁹ Çünkü bunlar başın için sevimli bir çelenk,
Boynun için gerdanlık olacaktır.

¹⁰ Oğlum, seni ayartmaya çalışan günahkârlara teslim olma.

¹¹ Şöyle diyebilirler:

“Bizimle gel,
Adam öldürmek için pusuya yatalım,

- Zevk uğruna masum kişileri tuzağa düşürelim.
12 Onları ölümler diyarı gibi diri diri,
Ölüm çukuruna inenler gibi
Bütünüyle yutalım.
13 Bir sürü değerli mal ele geçirir,
Evlerimizi ganimetle doldururuz.
14 Gel, sen de bize katıl,
Tek bir kesemiz olacak.”
15 Oğlum, böyleleriyle gitme,
Onların tuttuğu yoldan uzak dur.
16 Çünkü ayakları kötülüğe koşar,
Çekinmeden kan dökerler.
17 Kuşların gözü önünde ağ sermek boşunadır.
18 Başkasına pusu kuran kendi kurduğu pusuya düşer.
Yalnız kendi canıdır tuzağa düşürdüğü.
19 Haksız kazanca düşkün olanların sonu böyledir.
Bu düşkünlük onları canlarından eder.

Bilgeliğin Sesini Dinle

- 20 Bilgelik dışarıda yüksek sesle haykırıyor,
Meydanlarda sesleniyor.
21 Kalabalık sokak başlarında bağırıyor,
Kentin giriş kapılarında sözlerini duyuruyor:
22 “Ey budalalar, budalalığı ne zamana dek seveceksiniz?
Alaycılar ne zamana dek alay etmekten zevk alacak?
Akılsızlar ne zamana dek bilgiden nefret edecek?
23 Uyardığımda yola gelin, o zaman size yüreğimi açar,
Sözlerimi anlamanıza yardım ederim.
24 Ama sizi çağırdığım zaman beni reddettiniz.
Elimi uzattım, umursayan olmadı.
25 Duymazlıktan geldiniz bütün öğütlerimi,
Uyarılarımı duymak istemediniz.
26-27 Bu yüzden ben de felaketinize sevineceğim.
Belaya uğradığınızda,
Bela üzerinize bir fırtına gibi geldiğinde,
Bir kasırga gibi geldiğinde felaketiniz,
Sıkıntıya, kaygıya düştüğünüzde,
Sizinle alay edeceğim.
28 O zaman beni çağıracaksınız,
Ama yanıtlamayacağım.
Var gücünüzle arayacaksınız beni,
Ama bulamayacaksınız.
29 Çünkü bilgiden nefret ettiniz.
RAB'den korkmayı reddettiniz.
30 Öğütlerimi istemediniz,
Uyarılarımdan tümünü küçümsediniz.
31 Bu nedenle tuttuğunuz yolun meyvesini yiyeceksiniz,
Kendi düzenbazlığınıza doycaksınız.
32 Bön adamlar dönekliliklerinin kurbanı olacak.
Akılsızlar kaygısızlıklarının içinde yok olup gidecek.

33 Ama beni dinleyen güvenlik içinde yaşayacak,
Kötülükten korkmayacak, huzur bulacak.”

2

Bilgeliğin Yararları

- 1-2 Oğlum, bilgeliğe kulak verip
Yürekten akla yönelerek
Sözlerimi kabul eder,
Buyruklarımı aklında tutarsan,
3 Evet, akıllı çağırır,
Ona gönülden seslenirsen,
4 Gümüş ararcasına onu ararsan,
Onu ararsan define arar gibi,
5 RAB korkusunu anlar
Ve Tanrı'yı yakından tanırırsın.
6 Çünkü bilgeliğin kaynağı RAB'dir.
O'nun ağzından bilgi ve anlayış çıkar.
7 Doğru kişileri başarıya ulaştırır,
Kalkanıdır dürüst yaşayanların.
8 Adil olanların adımlarını korur,
Sadık kullarının yolunu gözetir.
9 O zaman anlarsın her iyi yolu,
Neyin doğru, haklı ve adil olduğunu.
10 Çünkü yüreğin bilgelikle dolacak,
Zevk alacaksın bilgiden.
11 Sağgörü sana bekçilik edecek
Ve akıl seni koruyacak.
12 Bunlar seni kötü yoldan,
Ahlaksızın sözlerinden kurtaracak.
13 Onlar ki karanlık yollarda yürümek için
Doğru yoldan ayrılırlar.
14 Kötülük yapmaktan hoşlanır,
Zevk alırlar kötülüğün aşırısından.
15 Yolları dolambaçlı,
Yaşayışları çarpıktır.
16-17 Bilgelik, gençken evlendiği eşini terk eden,
Tanrı'nın önünde içtiği andı unutan ahlaksız kadından,
Sözleriyle yaltaklanan
Vefasız kadından seni kurtaracak.
18 O kadının evi insanı ölüme,
Yolları ölümlere götürür.
19 Ona gidenlerden hiçbiri geri dönmez,
Yaşam yollarına erişmez.
20 Bu nedenle sen iyilerin yolunda yürü,
Doğruların izinden git.
21 Çünkü ülkede yaşayacak olan doğrulardır,
Dürüst kişilerdir orada kalacak olan.
22 Kötüler ülkeden sürülecek,
Hainler sökülüp atılacak.

3

Bilgenin Yolu

- ¹ Oğlum, unutma öğrettiklerimi,
Aklında tut buyruklarımı.
- ² Çünkü bunlar ömrünü uzatacak,
Yaşam yıllarını, esenliğini artıracaktır.
- ³ Sevgiyi, sadakati hiç yanından ayırma,
Bağla onları boynuna,
Yaz yüreğinin levhasına.
- ⁴ Böylece Tanrı'nın ve insanların gözünde
Beğeni ve saygınlık kazanacaksın.
- ⁵ RAB'be güven bütün yüreğinle,
Kendi aklına bel bağlama.
- ⁶ Yaptığın her işte RAB'bi an,
O senin yolunu düze çıkarır.
- ⁷ Kendini bilge biri olarak görme,
RAB'den kork, kötülükten uzak dur.
- ⁸ Böylece bedeninin sağlık
Ve ferahlık bulur.
- ⁹ Servetinle ve ürününün turfandasıyla
RAB'bi onurlandır.
- ¹⁰ O zaman ambarların tıka basa* dolar,
Teknelerin yeni şarapla dolup taşar.
- ¹¹ Oğlum, RAB'bin terbiye edişini hafife alma,
O'nun azarlamasından usanma.
- ¹² Çünkü RAB, oğlundan hoşnut bir baba gibi,
Sevdiğini azarlar.
- ¹³ Bilgelige erişene,
Aklı bulana ne mutlu!
- ¹⁴ Gümüş kazanmaktansa onu kazanmak daha iyidir.
Onun yararı altından daha çoktur.
- ¹⁵ Daha değerlidir mücevherden,
Dileyeceğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz.
- ¹⁶ Sağ elinde uzun ömür,
Sol elinde zenginlik ve onur vardır.
- ¹⁷ Yolları sevinç yollarıdır,
Evet, bütün yolları esenliğe çıkarır.
- ¹⁸ Bilgelik yaşam ağacıdır ona sarılanlara,
Ne mutlu ona sımsıkı tutunanlara!
- ¹⁹ RAB dünyanın temelini bilgelikle attı,
Gökleri akıllıca yerleştirdi.
- ²⁰ Bilgisiyle enginler yarıldı,
Bulutlar suyunu verdi.
- ²¹ Oğlum, sağlam öğüde, sağgörüye tutun.
Sakın gözünü ayırma onlardan.
- ²² Onlar sana yaşam verecek
Ve boynuna güzel bir süs olacak.

- 23 O zaman güvenlik içinde yol alırsın,
Sendelemeden.
- 24 Korkusuzca yatar,
Tatlı tatlı uyursun.
- 25 Beklenmedik felaketten,
Ya da kötülerin uğradığı yıkımdan korkma.
- 26 Çünkü senin güvencen RAB'dir,
Tuzağa düşmekten seni O koruyacaktır.
- 27 Elinden geldikçe,
İyiliğe hakkı olanlardan iyiliği esirgeme.
- 28 Elinde varken komşuna,
“Bugün git, yarın gel, o zaman veririm” deme.
- 29 Sana güvenerek yanında yaşayan komşuna
Kötülük tasarlama.
- 30 Sana kötülük etmemiş biriyle
Yok yere çekişme.
- 31 Zorba kişiye imrenme,
Onun yollarından hiçbirini seçme.
- 32 Çünkü RAB sapkınlardan tiksindir,
Ama doğruların candan dostudur.
- 33 RAB kötülerin evini lanetler,
Doğruların oturduğu yeriye kutsar.
- 34 RAB alaycılarla alay eder,
Ama alçakgönüllülere lütfeder.
- 35 Bilge kişiler onuru miras alacak,
Akılsızlara yalnız utanç kalacak.

4

Bilgeliğin Üstünlüğü

- 1 Çocuklarım, babanızın uyarılarına kulak verin.
Dikkat edin ki anlayışlı olasınız.
- 2 Çünkü size iyi ders veriyorum,
Ayrılmayın öğrettiğimden.
- 3 Ben bir çocukken babamın evinde,
Annemin körpecik tek yavrusuyken,
- 4 Babam bana şunu öğretti:
“Söylediklerime yürekten sarıl,
Buyruklarımı yerine getir ki yaşayasın.
- 5 Bilgeliği ve akli sahiplen,
Söylediklerimi unutma, onlardan sapma.
- 6 Bilgelikten ayrılma, o seni korur.
Sev onu, seni gözetir.
- 7 Bilgeliğe ilk adım onu sahiplenmektir.
Bütün servetine mal olsa da akla sahip çık.
- 8 Onu el üstünde tut, o da seni yüceltecek,
Ona sarılırsan seni onurlandıracak.
- 9 Başına zarif bir çelenk,
Görkemli bir taç giydirecektir.”

- 10 Dinle oğlum, sözlerimi benimse ki,
Uzasın ömrün.
- 11 Seni bilgelik yolunda eğitir,
Doğru yollara yöneltirim.
- 12 Ayakların takılmadan yürür,
Sürçmeden koşarsın.
- 13 Aldığın terbiyeye sarıl, bırakma,
Onu uygula, çünkü odur yaşamın.
- 14 Kötülerin yoluna ayak basma,
Yürüme alçakların yolunda,
- 15 O yoldan sakın, yakınından bile geçme,
Yönünü değiştirip geç.
- 16 Çünkü kötülük etmedikçe uyuyamaz onlar,
Uykuları kaçır saptırmadıkça birilerini.
- 17 Yedikleri ekmek kötülük,
İçtikleri şarap zorbalık ürünüdür.
- 18 Oysa doğruların yolu şafak ışığı gibidir,
Giderek öğle güneşinin parlaklığına erişir.
- 19 Kötülerin yoluysa zifiri karanlık gibidir,
Neden tökezlediklerini bilmezler.
- 20 Oğlum, sözlerime dikkat et,
Dediklerime kulak ver.
- 21 Aklından çıkmasın bunlar,
Onları yüreğinde sakla.
- 22 Çünkü onları bulan için yaşam,
Bedeni için şifadır bunlar.
- 23 Her şeyden önce de yüreğini koru,
Çünkü yaşam ondan kaynaklanır.
- 24 Yalan çıkmasın ağzından,
Uzak tut dudaklarını sapık sözlerden.
- 25 Gözlerin hep ileriye baksın,
Dosdoğru önüne!
- 26 Gideceğin yolu düzle,
O zaman bütün işlerin sağlam olur.
- 27 Sapma sağa sola,
Ayağını kötülükten uzak tut.

5

Zinaya Karşı Uyarı

- 1 Oğlum, bilgeliğime dikkat et,
Akıllıca sözlerime kulak ver.
- 2 Böylelikle her zaman sağgörülü olur,
Dudaklarınla bilgiyi korursun.
- 3 Zina eden kadının bal damlar dudaklarından,
Ağız daha yumuşaktır zeytinyağından.
- 4 Ama sonu pelinotu kadar acı,
İki ağızlı kılıç kadar keskindir.
- 5 Ayakları ölüme gider,
Adımları ölümler diyarına ulaşır.

- 6 Yaşama giden yolu hiç düşünmez,
Yolları dolaşıktır, ama farkında değil.
- 7 Oğlum, şimdi beni dinle,
Ağzımdan çıkan sözlerden ayrılma.
- 8 Öyle kadınlardan uzak dur,
Yaklaşma evinin kapısına.
- 9 Yoksa onurunu başkalarına,
Yıllarını bir gaddara kaptırırsın.
- 10 Varını yoğunu yer bitirir yabancılar,
Emeğin başka birinin evini bayındır kılar.
- 11 Ah çekip inlersin ömrünün son günlerinde,
Etin, bedenin tükendiğinde.
- 12 “Eğitilmekten neden bu kadar nefret ettim,
Yüreğim uyarıları neden önemsemedi?” dersin.
- 13 “Öğretmenlerimin sözünü dinlemedim,
Beni eğitenlere kulak vermedim.
- 14 Halkın ve topluluğun arasında
Tam bir yıkımın eşiğine gelmişim.”
- 15 Suyu kendi sarnıcından,
Kendi kuyunun kaynağından iç.
- 16 Pınarların sokakları,
Akarsuların meydanları mı sulamalı?
- 17 Yalnız senin olsun onlar,
Paylaşma yabancılarla.
- 18 Çeşmen bereketli olsun
Ve gençken evlendiğin karınla mutlu ol.
- 19 Sevimli bir geyik, zarif bir ceylan gibi,
Hep seni doyursun memeleri.
Aşkıyla sürekli coş.
- 20 Oğlum, neden ahlaksız bir kadınla coşasın,
Neden başka birinin karısını koynuna alasın?
- 21 RAB insanın tuttuğu yolu gözler,
Attığı her adımı denetler.
- 22 Kötü kişiyi kendi suçları ele verecek,
Günahının kemendi kısıvrak bağlayacak onu.
- 23 Aşırı ahmaklığı onu yoldan çıkaracak,
Terbiyeyi umursamadığı için ölecek.

6

Tuzaklara Dikkat Et!

- 1 Oğlum, eğer birine kefil oldunsa,
Onun borcunu yüklendinse,
- 2 Düşünse tuzağa kendi sözlerinle,
Ağzının sözleriyle yakalandınsa,
- 3 O kişinin eline düştün demektir.
Oğlum, şunu yap ve kendini kurtar:
Git, yere kapan onun önünde,
Ona yalvar yakar.
- 4 Gözlerine uyku girmesin,
Ağırlaşmasın göz kapakların.

- ⁵ Avcının elinden ceylan gibi,
Kuşbazın elinden kuş gibi kurtar kendini.
- ⁶ Ey tembel kişi, git, karıncalara bak,
Onların yaşamından bilgelik öğren.
- ⁷ Başkanları, önderleri ya da yöneticileri olmadığı halde,
- ⁸ Yazın erzaklarını biriktirirler,
Yiyeceklerini toplarlar biçim mevsiminde.
- ⁹ Ne zamana dek yatacaksın, ey tembel kişi?
Ne zaman kalkacaksın uykundan?
- ¹⁰ “Biraz kestireyim, biraz uyuklayayım,
Ellerimi kavuşturup şöyle bir uyuyayım” demeye kalmadan,
- ¹¹ Yokluk bir haydut gibi,
Yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine.
- ¹² Ağzında yalanla dolaşan kişi,
Soysuz ve fesatçıdır.
- ¹³ Göz kırpar, bir sürü ayak oyunu,
El kol hareketleri yapar,
- ¹⁴ Ahlaksız yüreğinde kötülük tasarlar,
Çekişmeler yaratır durmadan.
- ¹⁵ Bu yüzden ansızın yıkıma uğrayacak,
Birdenbire çaresizce yok olacak.
- ¹⁶ RAB'bin nefret ettiği altı şey,
İğrendiği yedi şey vardır:
- ¹⁷ Gururlu gözler,
Yalancı dil,
Suçsuz kanı döken eller,
- ¹⁸ Düzenbaz yürek,
Kötülüğe seğirten ayaklar,
- ¹⁹ Yalan soluyan yalancı tanık
Ve kardeşler arasında çekişme yaratan kişi.

Zinaya Karşı Bir Uyarı Daha

- ²⁰ Oğlum, babanın buyruklarına uy,
Annenin öğrettiklerinden ayrılma.
- ²¹ Bunlar sürekli yüreğinin bağı olsun,
Tak onları boynuna.
- ²² Yolunda sana rehber olacak,
Seni koruyacaklar yattığın zaman;
Söyleşecekler seninle uyandığında.
- ²³ Bu buyruklar sana çıra,
Öğretilenler ışıktır.
Eğitici uyarılar yaşam yolunu gösterir.
- ²⁴ Seni kötü kadından,
Başka birinin karısının yaltaklanan dilinden
Koruyacak olan bunlardır.
- ²⁵ Böyle kadınların güzelliği seni ayartmasın,
Bakışları seni tutsak etmesin.

- 26 Çünkü fahişe yüzünden insan bir lokma ekmeğe muhtaç kalır*,
Başkasının karısıyla yatmak da kişinin canına mal olur.
- 27 İnsan koynuna ateş alır da,
Giysisi yanmaz mı?
- 28 Korlar üzerinde yürür de,
Ayakları kavrulmaz mı?
- 29 Başkasının karısıyla yatan adamın durumu budur.
Böyle bir ilişkiye giren cezasız kalmaz.
- 30 Aç hırsız karnını doyurmak için çalışırsa,
Kimse onu hor görmez.
- 31 Ama yakalanırsa, çaldığının yedi katını ödemek zorunda;
Varını yoğunu vermek anlamına gelse bile.
- 32 Zina eden adam sağduyudan yoksundur.
Yaptıklarıyla kendini yok eder.
- 33 Payına düşen dayak ve onursuzluktur,
Asla kurtulamaz utançtan.
- 34 Çünkü kıskançlık kocanın öfkesini azdırır,
Öç alırken acımasız olur.
- 35 Hiçbir fidyeye kabul etmez,
Gönlünü alamazsın armağanların çokluğuyla.

7

- 1 Oğlum, sözlerimi yerine getir,
Aklında tut buyruklarımı.
- 2 Buyruklarımı yerine getir ki, yaşayasın.
Öğrettiklerimi gözünün bebeği gibi koru.
- 3 Onları yüzük gibi parmaklarına geçir,
Yüreğinin levhasına yaz.
- 4 Bilgeliğe, “Sen kızkardeşimsin”,
Akla, “Akrabamsın” de.
- 5 Zina eden kadından,
Yaltaklanan ahlaksız kadından seni koruyacak olan bunlardır.
- 6 Evimin penceresinden,
Kafesin ardından dışarıyı seyrederken,
- 7 Bir sürü toy gencin arasında,
Sağduyudan yoksun bir delikanlı çarptı gözüme.
- 8-9 Akşamüzeri, alaca karanlıkta,
Akşam karanlığı çökerken,
O kadının oturduğu sokağa saptığını,
Onun evine yöneldiğini gördüm.
- 10 Derken kadın onu karşıladı,
Fahişe kılığıyla sinsice.
- 11 Yaygaracı, dik başlı biriydi kadın.
Bir an bile durmaz evde.
- 12 Kâh sokakta, kâh meydanlardadır.
Sokak başlarında pusuya yatar.
- 13 Delikanlıyı tutup öptü,

* 6:26 “Çünkü fahişe yüzünden insan bir lokma ekmeğe muhtaç kalır” ya da “Çünkü fahişenin ücreti ancak bir somun ekmektir”.

- Yüzü kızarmadan ona şöyle dedi:
 14 “Esenlik kurbanlarımı kesmek zorundaydım,
 Adak sözümü bugün yerine getirdim.
 15 Bunun için seni karşılamaya, seni aramaya çıktım,
 İşte buldum seni!
 16 Döşeğime Mısır ipliğinden dokunmuş
 Renkli örtüler serdim.
 17 Yatağıma mür, öd
 Ve tarçın serptim.
 18 Haydi gel, sabaha dek doya doya sevişelim,
 Aşktan zevk alalım.
 19 Kocam evde değil,
 Uzun bir yolculuğa çıktı.
 20 Yanına para torbasını aldı,
 Dolunaydan önce eve dönmeyecek.”
 21 Onu bir sürü çekici sözlerle baştan çıkardı,
 Tatlı diliyle peşinden sürükledi.
 22 Kesimevine götürülen öküz gibi
 Hemen izledi onu delikanlı;
 Tuzağa düşen geyik gibi,
 23 Ciğerini bir ok delene kadar;
 Kapana koşan bir kuş gibi,
 Bunun yaşamına mal olacağını bilmeden.
 24 Çocuklarım, şimdi dinleyin beni,
 Kulak verin söylediklerime,
 25 Sakın o kadına gönül vermeyin,
 Onun yolundan gitmeyin.
 26 Yere serdiği bir sürü kurbanı var,
 Öldürdüğü kişilerin sayısı pek çok.
 27 Ölüler diyarına giden yoldur onun evi,
 Ölüm odalarına götürür.

8

Bilgeliğe Kulak Ver

- 1 Bilgelik çağırıyor,
 Akıl sesini yükseltiyor.
 2 Yol kenarındaki tepelerin başında,
 Yolların birleştiği yerde duruyor o.
 3 Kentin girişinde, kapıların yanında,
 Sesini yükseltiyor:
 4 “Ey insanlar, size sesleniyorum,
 Çağrım insan soyunadır!
 5 Ey bön kişiler, ihtiyatlı olmayı öğrenin;
 Sağduyulu olmayı öğrenin, ey akılsızlar!
 6 Söylediğim yetkin sözleri dinleyin,
 Ağzımı doğruları söylemek için açarım.
 7 Ağzım gerçeği duyurur,
 Çünkü dudaklarım kötülükten iğrenir.

- 8 Ağzımdan çıkan her söz doğrudur,
Yoktur eğri ya da sapık olanı.
- 9 Apaçıktır hepsi anlayana,
Bilgiye erişen, doğruluğunu bilir onların.
- 10 Gümüş yerine terbiyeyi,
Saf altın yerine bilgiyi edinin.
- 11 Çünkü bilgelik mücevherden değerlidir,
Dilediğin hiçbir şey onunla kıyaslanamaz.
- 12 Ben bilgelik olarak ihtiyatı kendime konut edindim.
Bilgi ve sağgörü bendedir.
- 13 RAB'den korkmak kötülükten nefret etmek demektir.
Kibirden, küstahlıktan,
Kötü yoldan, sapık ağızdan nefret ederim.
- 14 Öğüt ve sağlam karar bana özgüdür.
Akıl ve güç kaynağı benim.
- 15 Krallar sayemde egemenlik sürer,
Hükümdarlar adil kurallar koyar.
- 16 Önderler, adaletle yöneten soylular
Sayemde yönetirler.
- 17 Beni sevenleri ben de severim,
Gayretle arayan beni bulur.
- 18 Zenginlik ve onur,
Kalıcı değerler ve bolluk bendedir.
- 19 Meyvem altından, saf altından,
Ürünüm seçme gümüşten daha iyidir.
- 20 Doğruluk yolunda,
Adaletin izinden yürürüm.
- 21 Böylelikle, beni sevenleri servet sahibi yapar,
Hazinelerini doldururum.
- 22 RAB yaratma işine başladığında
İlk beni yarattı,
- 23 Dünya var olmadan önce,
Ta başlangıçta, öncesizlikte yerimi aldım.
- 24 Enginler yokken,
Suları bol pınarlar yokken doğdum ben.
- 25-26 Dağlar daha oluşmadan,
Tepeler belirmeden,
RAB dünyayı, kırları
Ve dünyadaki toprağın zerresini yaratmadan doğdum.
- 27 RAB gökleri yerine koyduğunda oradaydım,
Engin denizleri ufukla çevirdiğinde,
- 28 Bulutları oluşturduğunda,
Denizin kaynaklarını güçlendirdiğinde,
- 29 Sular buyruğundan öte geçmesinler diye
Denize sınır çizdiğinde,
Dünyanın temellerini pekiştirdiğinde,
- 30 Baş mimar olarak O'nun yanıdaydım.
Gün be gün sevinçle dolup taşım,

- Huzurunda hep coştum.
³¹ O'nun dünyası mutluluğum,
 İnsanları sevincimdi.
³² Çocuklarım, şimdi beni dinleyin:
 Yolumu izleyenlere ne mutlu!
³³ Uyarılarımı dinleyin ve bilge kişiler olun,
 Görmezlikten gelmeyin onları.
³⁴ Beni dinleyen,
 Her gün kapımı gözleyen,
 Kapımın eşiğinden ayrılmayan kişiye ne mutlu!
³⁵ Çünkü beni bulan yaşam bulur
 Ve RAB'bin beğenisini kazanır.
³⁶ Beni gözdardı edense kendine zarar verir,
 Benden nefret eden, ölümü seviyor demektir.”

9

Bilgeliği mi, Akılsızlığı mı Seveceksin?

- ¹ Bilgelik kendi evini yaptı,
 Yedi direğini yonttu.
² Hayvanlarını kesti,
 Şarabını hazırlayıp sofrasını kurdu.
³ Kentin en yüksek noktalarına gönderdiği
 Hizmetçileri aracılığıyla herkesi çağırıyor:
⁴⁻⁵ “Kim safsa buraya gelsin” diyor.
 Sağduyudan yoksun olanlara da,
 “Gelin, yiyeceklerimi yiyin,
 Hazırladığım şaraptan için” diyor.
⁶ “Saflığı bırakın da yaşayın,
 Aklın yolunu izleyin.
⁷ “Alaycıyı paylayan aşağılanmayı hak eder,
 Kötü kişiyi azarlayan hakarete uğrar.
⁸ Alaycıyı azarlama, yoksa senden nefret eder.
 Bilge kişiyi azarlarsan, seni sever.
⁹ Bilge kişiyi eğitirsen
 Daha bilge olur,
 Doğru kişiye öğretirsen bilgisini artırır.
¹⁰ RAB korkusudur bilgeliğin temeli.
 Akıl Kutsal Olan'ı tanımaktır.
¹¹ Benim sayemde günlerin çoğalacak,
 Ömrüne yıllar katılacak.
¹² Bilgeysen, bilgeliğinin yararı sanadır,
 Alaycı olursan acısını yalnız sen çekersin.”
¹³ Akılsız kadın yaygaracı
 Ve saftır, hiçbir şey bilmez.
¹⁴⁻¹⁵ Evinin kapısında,
 Kentin en yüksek yerinde bir iskemleye oturur;
 Yoldan geçenleri,

- Kendi yollarından gidenleri çağırmak için,
 16 “Kim safsa buraya gelsin” der.
 Sağduyudan yoksun olanlara da,
 17 “Çalıntı su tatlı,
 Gizlice yenen yemek lezzetlidir” der.
 18 Ne var ki, evine girenler ölüme gittiklerini,
 Ona konuk olanlar
 Ölüler diyarının dibine indiklerini bilmezler.

10

Doğrulukla Kötülüğün Karşılaştırılması

- 1 Süleyman'ın özdeyişleri:
 Bilge çocuk babasını sevindirir,
 Akılsız çocuk annesini üzer.
 2 Haksızca kazanılan servetin yararı yoktur,
 Ama doğruluk ölümden kurtarır.
 3 RAB doğru kişiyi aç komaz,
 Ama kötülerin isteğini boşa çıkarır.
 4 Tembel eller insanı yoksullaştırır,
 Çalışkan el zengin eder.
 5 Akıllı başında evlat ürünü yazın toplar,
 Hasatta uyuyansa ailesinin yüzkarasıdır.
 6 Bereket doğru kişinin başına yağar,
 Kötülerse zorbalıklarını sözle gizler.
 7 Doğrular övgüyle,
 Kötüler nefretle anılır.
 8 Bilge kişi buyrukları kabul eder,
 Çenesi düşük ahmaksa yıkıma uğrar.
 9 Dürüst kişi güvenlik içinde yaşar,
 Ama hileli yoldan giden açığa vurulacaktır.
 10 Sinsice göz kırpan, acılara neden olur.
 Çenesi düşük ahmak da yıkıma uğrar*.
 11 Doğru kişinin ağzı yaşam pınarıdır,
 Kötülerse zorbalıklarını sözle gizlerler.
 12 Nefret çekişmeyi azdırır,
 Sevgi her suçu bağışlar.
 13 Akıllı kişinin dudaklarından bilgelik akar,
 Ama sağduyudan yoksun olan sırtına kötek yer.
 14 Bilge kişi bilgi biriktirir,
 Ahmağın ağzıysa onu yıkıma yaklaştırır.
 15 Zenginin serveti onun kalesidir,
 Fakirin yoksulluğu ise onu yıkıma götürür.
 16 Doğru kişinin ücreti yaşamdır,
 Kötünün geliriye kendisine cezadır.
 17 Terbiyeye kulak veren yaşam yolunu bulur.
 Uyarıları reddedense başkalarını yoldan saptırır.
 18 Nefretini gizleyen kişinin dudakları yalancıdır.
 İftira yayan akılsızdır.

* **10:10** Masoretik metin “Çenesi düşük ahmak da yıkıma uğrar” (bkz.10:8), Septuaginta “Cesaretle azarlayansa esenlik sağlar”. **10:12** Yak.5:19-20; 1Pe.4:8

- 19 Çok konuşanın günahı eksik olmaz,
Sağduyulu kişiye dilini tutar.
- 20 Doğru kişinin dili saf gümüş gibidir,
Kötünün niyetleriyse değersizdir.
- 21 Doğru kişinin sözleri birçoklarını besler,
Ahmaklarsa sağduyu yoksunluğundan ölür.
- 22 RAB'bin bereketidir kişiyi zengin eden,
RAB buna dert katmaz.
- 23 Kötülük akılsızlar için eğlence gibidir.
Akı başında olanlar içinse bilgelik aynı şeydir.
- 24 Kötü kişinin korktuğu başına gelir,
Doğru kişiye dileğine erişir.
- 25 Kasırga gelince kötü kişiyi silip götürür;
Ama doğru kişi sonsuza dek ayakta kalır.
- 26 Dişler için sirke,
Gözler için duman neyse,
Tembel ulak da kendisini gönderen için öyledir.
- 27 RAB korkusu ömrü uzatır,
Kötülerin yıllarıysa kısadır.
- 28 Doğrunun umudu onu sevindirir,
Kötünün beklentileriyse boşa çıkar.
- 29 RAB'bin yolu dürüst için sığınak,
Fesatçı içinse yıkımdır.
- 30 Doğru kişi hiçbir zaman sarsılmaz,
Ama kötüler ülkede kalamaz.
- 31 Doğru kişinin ağzı bilgelik üretir,
Sapık dilse kesilir.
- 32 Doğru kişinin dudakları söylenecek sözü bilir,
Kötünün ağzındansa sapık sözler çıkar.

11

- 1 RAB hileli teraziden öğrenir,
Hilesiz tartıdansa hoşnut kalır.
- 2 Küstahlığın ardından utanç gelir,
Ama bilgelik alçakgönüllülerdedir.
- 3 Erdemlinin dürüstlüğü ona yol gösterir,
Hainin yalancılığıysa yıkıma götürür.
- 4 Gazap günü servet işe yaramaz,
Oysa doğruluk ölümünden kurtarır.
- 5 Dürüst insanın doğruluğu onun yolunu düzler,
Kötü kişiye kötülüğü yüzünden yıkılıp düşer.
- 6 Erdemlinin doğruluğu onu kurtarır,
Ama haini kendi hırsı ele verir.
- 7 Kötü kişi öldüğünde umutları yok olur,
Güvendiği güç de biter.
- 8 Doğru kişi sıkıntıdan kurtulur,
Onun yerine sıkıntıyı kötü kişi çeker.
- 9 Tanrısız kişi başkalarını ağzıyla yıkıma götürür,
Oysa doğrular bilgi sayesinde kurtulur.
- 10 Doğruların başarısına kent bayram eder,

- Kötülerin ölümüne sevinç çığlıkları atılır.
- 11 Dürüstlerin kutsamasıyla kent gelişir,
Ama kötülerin ağzı kenti yerle bir eder.
- 12 Başkasını küçük gören sağduyudan yoksundur,
Akıllı kişiye dilini tutar.
- 13 Dedikoducu sır saklayamaz,
Oysa güvenilir insan sırdaş olur.
- 14 Yol göstereni olmayan ulus düşer,
Danışmanı bol olan zafere gider.
- 15 Yabancıya kefil olan mutlaka zarar görür,
Kefaletten kaçınan güvenlik içinde yaşar.
- 16 Sevecen kadın onur*,
Zorbalarsa yalnızca servet kazanır.
- 17 İyilikseverin yararı kendinedir,
Gaddarsa kendi başına bela getirir.
- 18 Kötü kişinin kazancı aldatıcıdır,
Doğruluk ekenin ödülü ise güvenlidir.
- 19 Yürekten doğru olan yaşama kavuşur,
Kötülüğün ardından giden ölümünü hazırlar.
- 20 RAB sapık yürekliden iğrenir,
Dürüst yaşayandan hoşnut kalır.
- 21 Bilin ki, kötü kişi cezasız kalmaz,
Doğruların soyuysa kurtulur.
- 22 Sağduyudan yoksun kadının güzelliği,
Domuzun burnundaki altın halkaya benzer.
- 23 Doğruların isteği hep iyilikle sonuçlanır,
Kötülerin umutlarıysa gazapla.
- 24 Eliaçık olan daha çok kazanır,
Hak yiyenin sonuysa yoksulluktur.
- 25 Cömert olan bolluğa erecek,
Başkasına su verene su verilecek.
- 26 Halk buğday istifleyeni lanetler,
Ama buğday satanı kutsar.
- 27 İyiliği amaç edinen beğeni kazanır,
Kötülüğü amaç edinense kötülüğe uğrar.
- 28 Zenginliğine güvenen tepetaklak gidecek,
Oysa doğrular dalındaki yaprak gibi gelişecek.
- 29 Ailesine sıkıntı çektirenin mirası yeldir,
Ahmaklar da bilgelerin kulu olur.
- 30 Doğru kişinin işleri yaşam ağacının meyvesine benzer,
Bilge kişi insanları kazanır.
- 31 Bu dünyada doğru kişi bile cezalandırılırsa,
Kötülerle günahlıların cezalandırılacağı kesindir.

12

- ¹ Terbiye edilmeyi seven bilgiyi de sever,
Azarlanmaktan nefret eden budaladır.

* 11:16 “Onur” sözcüğünden sonra Septuaginta’da şu tümceler geçiyor: “Ama doğruluktan nefret eden kadın onursuzluk tahtıdır. Tembeller servetten yoksun olur.” 11:31 1Pe.4:18

- 2 İyi kişi RAB'bin lütfuna erer,
Ama düzenbazı RAB mahkûm eder.
- 3 Kötülük kişiyi güvenliğe kavuşturmaz,
Ama doğruların kökü kazılamaz.
- 4 Erdemli kadın kocasının tacıdır,
Edepsiz kadınsa kocasını yer bitirir.
- 5 Doğruların tasarıları adil,
Kötülerin öğütleri aldatıcıdır.
- 6 Kötülerin sözleri ölüm tuzağıdır,
Doğruların konuşmasıysa onları kurtarır.
- 7 Kötüler yıkılıp yok olur,
Doğru kişinin evi ayakta kalır.
- 8 Kişi sağduyusu oranında övülür,
Çarpık düşünceliyse küçümsenir.
- 9 Köle sahibi olup aşağılanan
Büüklük taslayıp ekmeğe muhtaç olandan yeğdir.
- 10 Doğru kişi hayvanıyla ilgilenir,
Ama kötünün sevecenliği bile zalimcedir.
- 11 Toprağını işleyenin ekmeği bol olur,
Hayal peşinde koşansa sağduyudan yoksundur.
- 12 Kötü kişi kötülerin ganimetini ister,
Ama doğru kişilerin kökü ürün verir.
- 13 Kötü kişinin günahlı sözleri kendisi için tuzaktır,
Ama doğru kişi sıkıntıyı atlatır.
- 14 İnsan ağzının ürünüyle iyiliğe doyar,
Elinin emeğine göre de karşılığını alır.
- 15 Ahmağın yolu kendi gözünde doğrudur,
Bilge kişiye öğüde kulak verir.
- 16 Ahmak sinirlendiğini hemen belli eder,
Ama ihtiyatlı olan aşağılanmaya aldırılmaz.
- 17 Dürüst tanık doğruyu söyler,
Yalancı tanıkse hile solur.
- 18 Düşünmeden söylenen sözler kılıç gibi keser,
Bilgelerin diliyse şifa verir.
- 19 Gerçek sözler sonsuza dek kalıcıdır,
Oysa yalanın ömrü bir anlıktır.
- 20 Kötülük tasarlayanın yüreği hileci,
Barışı öğütleyenin yüreği sevinçlidir.
- 21 Doğru kişiye hiç zarar gelmez,
Kötünün başıysa beladan kurtulmaz.
- 22 RAB yalancı dudaklardan iğrenir,
Ama gerçeğe uyanlardan hoşnut kalır.
- 23 İhtiyatlı kişi bilgisini kendine saklar,
Oysa akılsızın yüreği ahmaklığını ilan eder.
- 24 Çalışkanların eli egemenlik sürer,
Tembellikse köleliğe götürür.
- 25 Kaygılı yürek insanı çökertir,
Ama güzel söz sevindirir.
- 26 Doğru kişi arkadaşına da yol gösterir,
Kötünün tuttuğu yolsa kendini saptırır.

- 27 Tembel kişi işini bitirmez*,
Oysa çalışkan değerli bir servet kazanır.
28 Doğru yol yaşam kaynağıdır,
Bu yol ölümsüzlüğe götürür.

13

- 1 Bilge kişi terbiye edilmeyi sever,
Alaycı kişi azarlansa da aldırılmaz.
2 İyi insan ağzından çıkan sözler için ödüllendirilir,
Ama hainlerin soluduğu zorbalıktır.
3 Dilini tutan canını korur,
Ama boşboğazın sonu yıkımdır.
4 Tembel canının çektiğini elde edemez,
Çalışkanın istekleriyle tümüyle yerine gelir.
5 Doğru kişi yalandan nefret eder,
Kötünün sözleriyle iğrençtir, yüzkarasıdır.
6 Doğruluk dürüst yaşayanı korur,
Kötülük günahkârı yıkar.
7 Kimi hiçbir şeyi yokken kendini zengin gösterir,
Kimi serveti çokken kendini yoksul gösterir.
8 Kişinin serveti gün gelir canına fidye olur,
Oysa yoksul kişi tehde aldırılmaz.
9 Doğruların ışığı parlak yanar,
Kötülerin çırası söner.
10 Kibirden ancak kavga çıkar,
Öğüt dinleyense bilgedir.
11 Havadan kazanılan para yok olur,
Azar azar biriktirenin serveti çok olur.
12 Ertelenen umut hayal kırıklığına uğratar,
Yerine gelen dilekse yaşam verir.
13 Uyarılara kulak asmayan bedelini öder,
Buyruklara saygılı olansa ödülünü alır.
14 Bilgelerin öğrettikleri yaşam kaynağıdır,
İnsanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.
15 Sağduyulu davranış saygınlık kazandırır,
Hainlerin yoluysa yıkıma götürür*.
16 İhtiyatlı kişi işini bilerek yapar,
Akılsız kişiye ahmaklığını sergiler.
17 Kötü ulak belaya düşer,
Güvenilir elçiyse şifa getirir.
18 Terbiye edilmeye yanaşmayan
Yokluk ve utanç bekliyor,
Ama azara kulak veren onurlandırılır.
19 Yerine getirilen dilek mutluluk verir.
Akılsız kötülükten uzak kalamaz.
20 Bilgelerle oturup kalkan bilge olur,
Akılsızlarla dost olansa zarar görür.

* 12:27 “İşini bitirmez”: İbranice “Avını pişirmez”.
Masoretik metin “Sürer” ya da “Çetindir”.

* 13:15 Septuaginta, Süryanice, Vulgata “Yıkıma götürür”,

- 21 Günahkârın peşini felaket bırakmaz,
Doğruların ödülüyle gönençtir.
- 22 İyi kişi torunlarına miras bırakır,
Günahkârın servetiyse doğru kişiye kalır.
- 23 Yoksulun tarlası bol ürün verebilir,
Ama haksızlık bunu alıp götürür.
- 24 Oğlundan değneği esirgeyen, onu sevmiyor demektir.
Seven baba özenle[†] terbiye eder.
- 25 Doğru kişinin yeterince yiyeceği vardır,
Kötünün karnıysa aç kalır.

14

- 1 Bilge kadın evini yapar,
Ahmak kadın evini kendi eliyle yıkar.
- 2 Doğru yolda yürüyen, RAB'den korkar,
Yoldan sapan, RAB'bi hor görür.
- 3 Ahmağın sözleri sırtına kötektir,
Ama bilgenin dudakları kendisini korur.
- 4 Öküz yoksa yemlik boş kalır,
Çünkü bol ürünü sağlayan öküzün gücüdür.
- 5 Güvenilir tanık yalan söylemez,
Yalancı tanıkta yalan solur.
- 6 Alaycı bilgeliği arasa da bulamaz,
Akıllı içinse bilgi edinmek kolaydır.
- 7 Akılsız kişiden uzak dur,
Çünkü sana öğretecek bir şeyi yok.
- 8 İhtiyatlı kişinin bilgeliği, ne yapacağını bilmektir,
Akılsızların ahmaklığıysa aldanmaktır.
- 9 Ahmaklar suç sunusuyla* alay eder,
Dürüstler ise iyi niyetlidir.
- 10 Yürek kendi acısını bilir,
Sevinciniyse kimse paylaşmaz.
- 11 Kötü kişinin evi yerle bir edilecek,
Doğru kişinin konutuysa bayındır olacak.
- 12 Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür,
Ama sonu ölümdür.
- 13 Gülerken bile yürek sızlayabilir,
Sevinç bitince acı yine görünebilir.
- 14 Yüreği dönek olan tuttuğu yolun,
İyi kişi de yaptıklarının ödülünü alacaktır.
- 15 Saf kişi her söze inanır,
İhtiyatlı olansa attığı her adımı hesaplar.
- 16 Bilge kişi korktuğu için kötülükten uzaklaşır,
Akılsızsa büyüklük taslayıp kendine güvenir.
- 17 Çabuk öfkelenen ahmakça davranır,
Düzenbazdan herkes nefret eder.
- 18 Saf kişilerin mirası akılsızlıktır,

† 13:24 “Özenle” ya da “Zamanında” veya “Erkenden”.

* 14:9 “Suç sunusuyla” ya da “Suçla”.

14:12 Özd.16:25

- İhtiyatlı kişilerin tacı ise bilgidir.
¹⁹ Alçaklar iyilerin önünde,
 Kötüler doğruların kapısında eğilirler.
²⁰ Komşusu bile yoksulu sevmez,
 Oysa zenginin dostu çoktur.
²¹ Komşuyu hor görmek günahtır,
 Ne mutlu mazluma lütfedene!
²² Kötülük tasarlayan yolunu şaşırmaz mı?
 Oysa iyilik tasarlayan sevgi ve sadakat kazanır.
²³ Her emek kazanç getirir,
 Ama boş lakırdı yoksulluğa götürür.
²⁴ Bilgelerin tacı servetleridir,
 Akılsızlarsa ahmaklıklarıyla tanınır†.
²⁵ Dürüst tanık can kurtarır,
 Yalancı tanık aldatıcıdır.
²⁶ RAB'den korkan tam güvenliktedir,
 RAB onun çocuklarına da sığınak olacaktır.
²⁷ RAB korkusu yaşam kaynağıdır,
 İnsanı ölüm tuzaklarından uzaklaştırır.
²⁸ Kralın yüceliği halkının çokluğuna bağlıdır,
 Halk yok olursa hükümdar da mahvolur.
²⁹ Geç öfkelenen akıllıdır,
 Çabuk sinirlenen ahmaklığını gösterir.
³⁰ Huzurlu yürek bedenın yaşam kaynağıdır,
 Hırs ise insanı için için yer bitirir.
³¹ Muhtacı ezen, Yaradanı'nı hor görüyor demektir.
 Yoksula acıyansa Yaradan'ı yüceltir.
³² Kötü kişi uğradığı felaketle yıkılır,
 Doğru insanın ölümde bile sığınacak yeri var.
³³ Bilgelik akıllı kişinin yüreğinde barınır,
 Akılsızlar arasında bile kendini belli eder.
³⁴ Doğruluk bir ulusu yüceltir,
 Oysa günah herhangi bir halk için utançtır.
³⁵ Kral sağduyulu kulunu beğenir,
 Utanç getirene öfkelenir.

15

- ¹ Yumuşak yanıt gazabı yatıştırır,
 Oysa yaralayıcı söz öfkeyi alevlendirir.
² Bilgenin dili bilgiyi iyi kullanır,
 Akılsızın ağzındansa ahmaklık akar.
³ RAB'bin gözü her yerde olanı görür,
 Kötüleri de iyileri de gözler.
⁴ Okşayıcı dil yaşam verir*,
 Çarpık dilse ruhu yaralar.
⁵ Ahmak babasının uyarılarını küçümser,
 İhtiyatlı kişi azara kulak verir.
⁶ Doğru kişinin evi büyük hazine gibidir,

† 14:24 “Akılsızlarsa ahmaklıklarıyla tanınır” ya da “Akılsızların çelengiyse ahmaklıktır”.
 İbranice “Yaşam ağacı”.

* 15:4 “Yaşam verir”:

- Kötünün geliriye sıkıntı kaynağıdır.
7 Bilgelerin dudakları bilgi yayar,
Ama akılsızların yüreği öyle değildir.
8 RAB kötülerin kurbanından öğrenir,
Ama doğruların duası O'nu hoşnut eder.
9 RAB kötü kişinin yolundan öğrenir,
Doğruluğun ardından gideni sever.
10 Yoldan sapan şiddetle cezalandırılır
Ve azarlanmaktan nefret eden ölüme gider.
11 RAB, ölüm ve yıkım diyarında olup biteni bilir,
Nerde kaldı ki insanın yüreği!
12 Alaycı kişi azarlanmaktan hoşlanmaz,
Bilgelere gidip danışmaz.
13 Mutlu yürek yüzü neşelendirir,
Acılı yürek ruhu ezer.
14 Akıllı yürek bilgi arar,
Akılsızın ağzıyla ahmaklıkla beslenir.
15 Mazlumun bütün günleri sıkıntı doludur,
Mutlu bir yürekse sahibine sürekli ziyafettir.
16 Yoksul olup RAB'den korkmak,
Zengin olup kaygı içinde yaşamaktan yeğdir.
17 Sevgi dolu bir ortamdaki sebze yemeği,
Nefret dolu bir ortamdaki besili danadan yeğdir.
18 Huysuz kişi çekişme yaratır,
Sabırlı kişi kavgayı yatıştırır.
19 Tembelin yolu dikenli çit gibidir,
Doğrunun yoluysa ana caddeye benzer.
20 Bilge çocuk babasını sevindirir,
Akılsız çocuksa annesini küçümser.
21 Sağduyudan yoksun kişi ahmaklığıyla sevinir,
Ama akıllı insan dürüst bir yaşam sürer.
22 Karşılıklı danışılmazsa tasarılar boşa çıkar,
Danışmanların çokluğuyla başarıya ulaşılır.
23 Uygun yanıt sahibini mutlu eder,
Yerinde söylenen söz ne güzeldir!
24 Sağduyulu kişi yukarıya, yaşama giden yoldadır,
Bu da ölümler diyarına inmesini önler.
25 RAB kibirlinin evini yıkar,
Dul kadının sınırını korur.
26 RAB kötünün tasarılarından öğrenir,
Temiz düşüncelerden hoşnut kalır†.
27 Kazanca düşkün kişi kendi evine sıkıntı verir,
Rüşvetten nefret edense rahat yaşar.
28 Doğru kişinin aklı yanıtını iyi tartar,
Kötünün ağzı kötülük saçar.
29 RAB kötülerden uzak durur,
Oysa doğruların duasını duyar.
30 Gülen gözler yüreği sevindirir,

† 15:26 “Temiz düşüncelerden hoşnut kalır” ya da “Tatlı sözler temizdir”.

- İyi haber bedeni ferahlatır.
³¹ Yaşam veren uyarıları dinleyen,
 Bilgeler arasında konaklar.
³² Terbiyeden kaçan kendine zarar verir,
 Azara kulak verense sağduyu kazanır.
³³ RAB korkusu bilgelik öğretir,
 Alçakgönüllülük de onurun önkoşuludur.

16

- ¹ İnsan aklıyla çok şey tasarlayabilir,
 Ama dilin vereceği yanıt RAB'dendir.
² İnsan her yaptığını temiz sanır,
 Ama niyetlerini tartan RAB'dir.
³ Yapacağın işleri RAB'be emanet et,
 O zaman tasarıların gerçekleşir.
⁴ RAB her şeyi amacına uygun yapar,
 Kötü kişinin yıkım gününü de O hazırlar.
⁵ RAB yüreği küstah olandan öğrenir,
 Bilin ki, öyleleri cezasız kalmaz.
⁶ Sevgi ve bağlılık suçları bağışlatır,
 RAB korkusu insanı kötülükten uzaklaştırır.
⁷ RAB kişinin yaşayışından hoşnutsa
 Düşmanlarını bile onunla barıştırır.
⁸ Doğrulukla kazanılan az şey
 Haksızlıkla kazanılan büyük gelirden iyidir.
⁹ Kişi yüreğinde gideceği yolu tasarlar,
 Ama adımlarını RAB yönlendirir.
¹⁰ Tanrı buyruklarını kralın ağzıyla açıklar,
 Bu nedenle kral adaleti çiğnememelidir.
¹¹ Doğru terazi ve baskül RAB'bindir,
 Bütün tartı ağırlıklarını O belirler.
¹² Krallar kötülükten öğrenir,
 Çünkü tahtın güvencesi adalettir.
¹³ Kral doğru söyleyenden hoşnut kalır,
 Dürüst konuşanı sever.
¹⁴ Kralın öfkesi ölüm habercisidir,
 Ama bilge kişi onu yatıştırır.
¹⁵ Kralın yüzü gülüyorsa, yaşam demektir.
 Lütfu son yağmuru getiren bulut gibidir.
¹⁶ Bilgelik kazanmak altından daha değerlidir,
 Akla sahip olmak da gümüşe yeğlenir.
¹⁷ Dürüstlerin tuttuğu yol kötülükten uzaklaştırır,
 Yoluna dikkat eden, canını korur.
¹⁸ Gururun ardından yıkım,
 Kibirli ruhun ardından da düşüş gelir.
¹⁹ Mazlumlar arasında alçakgönüllü biri olmak,
 Kibirlilerle çapul malı paylaşmaktan iyidir.
²⁰ Öğüde kulak veren başarıya ulaşır,
 RAB'be güvenen mutlu olur.

- 21 Bilge yürekliilere akıllı denir,
Tatlı söz ikna gücünü artırır.
- 22 Sağduyu, sahibine yaşam kaynağı,
Ahmaklıksa ahmaklara cezadır.
- 23 Bilgenin akli diline yön verir,
Dudaklarının ikna gücünü artırır.
- 24 Hoş sözler petek balı gibidir,
Cana tatlı ve bedene şifadır.
- 25 Öyle yol var ki, insana düz gibi görünür,
Ama sonu ölümdür.
- 26 Emekçinin iştahıdır onu çalıştıran,
Çünkü açlığı onu kamçılar.
- 27 Alçaklar başkalarına kötülük tasarlar,
Konuşmaları kavurucu ateş gibidir.
- 28 Huysuz kişi çekişmeyi körükler,
Dedikoducu can dostları ayırır.
- 29 Zorba kişi başkalarını ayartır
Ve onları olumsuz yola yöneltir.
- 30 Göz kırpmak düzenbazlığa,
Sinsi gülücükler kötülüğe işarettir.
- 31 Ağarmış saçlar onur tacıdır,
Doğru yaşayışla kazanılır.
- 32 Sabırlı kişi yığitten üstündür,
Kendini denetleyen de kentler fethedenden üstündür.
- 33 İnsan kura atar,
Ama her kararı RAB verir.

17

- 1 Huzur içinde kuru bir lokma,
Kavga ve ziyafet dolu evden iyidir.
- 2 Sağduyulu köle,
Ailesini utanca sokan oğula egemen olur
Ve kardeşlerle birlikte mirastan pay alır.
- 3 Altın ocakta, gümüş potada arıtılır,
Yüreği arıtansa RAB'dir.
- 4 Kötü kişi fesat yüklü dudakları dinler,
Yalancı da yıkıcı dile kulak verir.
- 5 Yoksulla alay eden, onu yaratanı hor görür.
Felakete sevinen cezasız kalmaz.
- 6 Torunlar yaşlıların tacıdır,
Çocukların övücü anne babalarıdır.
- 7 Kurumlu sözler ahmağa nasıl yakışmazsa,
Soyluya da yalancı dudaklar hiç yakışmaz.
- 8 Sahibinin gözünde rüşvet bir tılsımdır.
Ne yapsa başarılı olur.
- 9 Sevgi isteyen kişi suçları bağışlar,
Olayı diline dolayansa can dostları ayırır.
- 10 Akıllı kişiyi azarlamak,
Akılsıza yüz darbe vurmaktan etkilidir.

- 11 Kötü kişi ancak başkaldırmaya eğilimlidir,
Ona gönderilecek ulak acımasız olacaktır.
- 12 Azgınlığı üstünde bir akılsızla karşılaşmak,
Yavrularından edilmiş dişi ayıyla karşılaşmaktan beterdir.
- 13 İyiliğin karşılığını kötülükle ödeyenin
Evinden kötülük eksik olmaz.
- 14 Kavganın başlangıcı su sızıntısına benzer,
Bir patlamaya yol açmadan çekişmeyi bırak.
- 15 Kötüyü aklayan da, doğruyu mahkûm eden de
RAB'bi tiksindirir.
- 16 Akılsız biri bilgelik satın almak için niye para harcasın?
Zaten sağduyudan yoksun!
- 17 Dost her zaman sever,
Kardeş sıkıntılı günde belli olur.
- 18 Sağduyudan yoksun kişi el sıkışıp
Başkasına kefil olur.
- 19 Başkaldırıcıyı seven kavgayı sever,
Kapısını yüksek yapan yıkımına davetiye çıkarır.
- 20 Sapık yürekli kişi iyilik beklememeli.
Diliyle aldatan da belaya düşer.
- 21 Akılsız kendisini doğurana derttir,
Ahmağın babası sevinç nedir bilmez.
- 22 İç ferahlığı sağlık getirir,
Ezik ruh ise bedeni yıpratır.
- 23 Kötü kişi adaleti saptırmak için
Gizlice rüşvet alır.
- 24 Akıllı kişi gözünü bilgelikten ayırmaz,
Akılsızın gözüyse hep sağda soldadır.
- 25 Akılsız çocuk babasına üzüntü,
Annesine acı verir.
- 26 Ne suçsuza ceza kesmek iyidir,
Ne de görevliyi dürüst davrandığı için dövmek...
- 27 Bilgili kişi az konuşur,
Akıllı kişi sakın ruhludur.
- 28 Çenesini tutup susan ahmak bile
Bilge ve akıllı sayılır.

18

- 1 Geçimsiz kişi kendi çıkarı peşindedir,
İyi öğüde hep karşı çıkar.
- 2 Akılsız kişi bir şey anlamaktan çok
Kendi düşüncelerini açmaktan hoşlanır.
- 3 Kötülüğü aşağılanma,
Ayıbı utanç izler.
- 4 Bilge kişinin ağzından çıkan sözler derin sular gibidir,
Bilgelik pınarı da coşkun bir akarsu.
- 5 Kötüyü kayırmak da,
Suçsuzdan adaleti esirgemek de iyi değildir.
- 6 Akılsızın dudakları çekişmeye yol açar,
Ağzı da dayağı davet eder.

- 7 Akılsızın ağzı kendisini mahveder,
Dudakları da canına tuzaktır.
- 8 Dedikodu tatlı lokma gibidir,
İnsanın ta içine işler.
- 9 İşini savsaklayan kişi
Yıkıcıya kardeştir.
- 10 RAB'bin adı güçlü kuledir,
Ona sığınan doğru kişi için korunaktır.
- 11 Zengin servetini bir kale,
Aşılmaz bir sur sanır.
- 12 Yürekteki gururu düşüş,
Alçakgönüllülüğü ise onur izler.
- 13 Dinlemeden yanıt vermek
Ahmaklık ve utançtır.
- 14 İnsanın ruhu hastalıkta ona destektir.
Ama ezik ruh nasıl dayanabilir?
- 15 Akıllı kişi bilgiyi satın alır,
Bilgenin kulağı da bilgi peşindedir.
- 16 Armağan, verenin yolunu açar
Ve kendisini büyüklerin önüne çıkartır.
- 17 Duruşmada ilk konuşan haklı görünür,
Başkası çıkıp onu sorgulayana dek.
- 18 Kura çekişmeleri sona erdirir,
Güçlü rakipleri uzlaştırır.
- 19 Gücenmiş kardeş surlu kentten daha zor elde edilir.
Çekişme sürgülü kale kapısı gibidir.
- 20 İnsanın karnı ağzının meyvesiyle,
Dudaklarının ürünüyle doyar.
- 21 Dil ölüme de götürebilir, yaşama da;
Konuşmayı seven, dilin meyvesine katlanmak zorundadır.
- 22 İyi bir eş bulan iyilik bulur
Ve RAB'bin lütfuna erer.
- 23 Yoksul acınma dilenir,
Zenginin yanıtıysa serttir.
- 24 Yıkıma götüren dostlar vardır*,
Ama öyle dost var ki, kardeşten yakındır insana.

19

- 1 Dürüst yaşayan bir yoksul olmak,
Yalancı bir akılsız olmaktan yeğdir.
- 2 Bilgisiz heves işe yaramaz,
Acelecilik insanı yanılgıya düşürür.
- 3 İnsanın ahmaklığı yaşamını yıkar,
Yine de içinden RAB'be öfkelenir.
- 4 Zenginlik dost üstüne dost kazandırır.
Oysa yoksulun dostu onu yüzüstü bırakır.
- 5 Yalancı tanık cezasız kalmaz,
Yalan soluyan kurtulamaz.

* 18:24 “Yıkıma götüren dostlar vardır” ya da “Çok dostu olan yıkıma gider”.

- 6 Birçokları önemli kişinin gözüne girmek
Ve eli açık olanın dostu olmak ister.
- 7 Yoksulun akrabaları bile onu sevmezse,
Dostlarının ondan uzak duracağı daha da kesindir.
Ne kadar yalvarsa ona yaklaşmazlar.
- 8 Sağduyulu olan canını sever,
Akıllı izleyen bolluğa kavuşur.
- 9 Yalancı tanık cezasız kalmaz,
Yalan soluyan yok olur.
- 10 Akılsızın gösterişli bir yaşam sürmesi uygun değilse,
Kölelerin önderlere egemen olması
Hiç uygun değildir.
- 11 Sağduyulu kişi sabırlıdır,
Kusurları hoş görmesi ona onur kazandırır.
- 12 Kralın öfkesi genç aslanın kükreyişine benzer,
Lütfuysa otların üzerine düşen çiy gibidir.
- 13 Akılsız çocuk babasının başına beladır,
Dırdır eden kadın sürekli damlayan su gibidir.
- 14 Ev ve servet babadan mirastır,
Ama sağduyulu kadın RAB'bin armağanıdır.
- 15 Tembellik insanı uyuşukluğa iter,
Haylaz kişi de aç kalır.
- 16 Tanrı buyruğuna uyan canını korur,
Gitmesi gereken yolları umursamayan ölür.
- 17 Yoksula acıyan kişi RAB'be ödünç vermiş olur,
Yaptığı iyilik için RAB onu ödüllendirir.
- 18 Henüz umut varken çocuğunu eğit,
Onun yıkımına neden olma.
- 19 Huysuz insan cezasını çekmelidir.
Onu bir kere kurtarsan da, hep aynı şeyi yapman gerekir.
- 20 Öğüde kulak ver, terbiyeyi kabul et ki,
Ömrünün kalan kısmı boyunca bilge olasın.
- 21 İnsan yüreğinde çok şey tasarlar,
Ama gerçekleşen, RAB'bin amacıdır.
- 22 İnsandan istenen vefadır,
Yoksul olmak yalancı olmaktan yeğdir.
- 23 RAB korkusu
Doygun ve dertsiz bir yaşama kavuşturur.
- 24 Tembel sahana daldırdığı elini
Ağızına geri götürmek bile istemez.
- 25 Alaycıcıyı döversen bön kişi ibret alır,
Akıllı kişiyi azarlarsan bilgisine bilgi katar.
- 26 Babasına saldıran, annesini kovan çocuk,
Ailesinin utancı ve yüzkarasıdır.
- 27 Oğlum, uyarılara kulağını tıkarsan,
Bilgi kaynağı sözlerden saparsın.
- 28 Niyeti bozuk tanık adaletle eğlenir,
Kötülerin ağzı fesatla beslenir.
- 29 Alaycılar için ceza,
Akılsızların sırtı için kötek hazırdır.

20

- ¹ Şarap insanı alaycı, içki gürültücü yapar,
Onun etkisiyle yoldan sapan bilge değildir.
- ² Kralın öfkesi genç aslanın kükreyişine benzer,
Onu kızdıran canından olur.
- ³ Kavgadan kaçınmak insan için onurdur,
Oysa her ahmak tartışmaya hazırdır.
- ⁴ Sonbaharda çift sürmeyen tembel,
Hasatta aradığını bulamaz.
- ⁵ İnsanın niyetleri derin bir kuyunun suları gibidir,
Akıllı kişi onları açığa çıkarır.
- ⁶ İnsanların çoğu, “Vefalıyım” der.
Ama sadık birini kim bulabilir?
- ⁷ Doğru ve dürüst bir babaya
Sahip olan çocuklara ne mutlu!
- ⁸ Yargı kürsüsünde oturan kral,
Kötülüğü gözleriyle ayıklar.
- ⁹ Kim, “Yüreğimi pak kıldım,
Günahımdan arındım” diyebilir?
- ¹⁰ RAB hileli tartıdan da, hileli ölçüden de tiksindir.
- ¹¹ Çocuk bile eylemleriyle kendini belli eder,
Yaptıkları pak ve doğru mu, değil mi, anlaşılır.
- ¹² İşiten kulağı da gören gözü de
RAB yaratmıştır.
- ¹³ Uykuyu seversen yoksullaşırsın,
Uyanık durursan ekmeğin bol olur.
- ¹⁴ Alıcı, “İşe yaramaz, işe yaramaz” der,
Ama alıp gittikten sonra aldığıyla övünür.
- ¹⁵ Bol bol altının, mücevherin olabilir,
Ama bilgi akıtan dudaklar daha değerlidir.
- ¹⁶ Tanımadığı birine kefil olanın giysisini al;
Bir yabancı için yapıyorsa bunu,
Giysisini rehin tut.
- ¹⁷ Hileyle kazanılan yiyecek insana tatlı gelir,
Ama sonra ağza dolan çakıl gibidir.
- ¹⁸ Tasarılarını danışarak yap,
Yöntemlere uyarak savaş.
- ¹⁹ Dedikoducu sır saklayamaz,
Bu nedenle ağzı gevşek olanla arkadaşlık etme.
- ²⁰ Annesine ya da babasına sövenin
Işığı zifiri karanlıkta sönecek.
- ²¹ Tez elde edilen mirasın
Sonu bereketli olmaz.
- ²² “Bu kötülüğü sana ödeteceğim” deme;
RAB'bi bekle, O seni kurtarır.
- ²³ RAB hileli tartıdan tiksindir,
Hileli teraziden hoşlanmaz.
- ²⁴ İnsanın adımlarını RAB yönlendirir;
Öyleyse insan tuttuğu yolu nasıl anlayabilir?
- ²⁵ Düşünmeden adakta bulunmak

- Sakıncalıdır.
²⁶ Bilge kral kötülerini ayıklar,
 Harman döver gibi cezalandırır.
²⁷ İnsanın ruhu RAB'bin ışığıdır,
 İç varlığın derinliklerine işler.
²⁸ Sevgi ve sadakat kralın güvencesidir.
 Onun tahtını sağlamlaştıran sevgidir.
²⁹ Gençlerin görkemi güçleri,
 Yaşlıların onuru ağarmış saçlardır.
³⁰ Yaralayan darbeler kötülüğü temizler,
 Kötek iç varlığın derinliklerini paklar.

21

- ¹ Kralın yüreği RAB'bin elindedir,
 Kanaldaki su gibi onu istediği yöne çevirir.
² İnsan izlediği her yolun doğru olduğunu sanır,
 Ama niyetlerini tartan RAB'dir.
³ RAB kendisine kurban sunulmasından çok,
 Doğruluğun ve adaletin yerine getirilmesini ister.
⁴ Küstah bakışlar ve kibirli yürek
 Kötülerin çırası ve günahıdır.
⁵ Çalışkanın tasarıları hep bollukla,
 Her türlü acelecilik hep yoklukla sonuçlanır.
⁶ Yalan dolanla yapılan servet,
 Sis gibi geçicidir ve ölüm tuzağıdır.
⁷ Kötülerin zorbalığı kendilerini süpürüp götürür,
 Çünkü doğru olanı yapmaya yanaşmazlar.
⁸ Suçlunun yolu dolambaçlı,
 Pak kişinin yaptıklarıysa dosdoğrudur.
⁹ Kavgacı kadınla aynı evde oturmaktansa,
 Damın köşesinde oturmak yeğdir.
¹⁰ Kötünün can attığı kötülüktür,
 Hiç kimseye acımaz.
¹¹ Alaycı cezalandırılınca bön kişi akıllanır,
 Bilge olan öğretilenden bilgi kazanır.
¹² Adil Olan, kötünün evini dikkatle gözler
 Ve kötülerini yıkıma uğratar.
¹³ Yoksulun feryadına kulağını tıkayanın
 Feryadına yanıt verilmeyecektir.
¹⁴ Gizlice verilen armağan öfkeyi,
 Koyna sokuşturulan rüşvet de kızgın gazabı yatıştırır.
¹⁵ Hak yerine gelince doğru kişi sevinir,
 Fesatçı dehşete düşer.
¹⁶ Sağduyudan uzaklaşan,
 Kendini ölümler arasında bulur.
¹⁷ Zevkine düşkün olan yoksullaşır,
 Şaraba ve zeytinyağına düşkün kişi de zengin olmaz.
¹⁸ Kötü kişi doğru kişinin fidyesisidir,
 Hain de dürüstün.

- 19 Çölde yaşamak,
Can sıkıcı ve kavgacı kadınla yaşamaktan yeğdir.
- 20 Bilgenin evi değerli eşya ve zeytinyağıyla doludur,
Akılsızsa malını har vurup harman savurur.
- 21 Doğruluğun ve sevginin ardından koşan,
Yaşam, gönenç ve onur bulur.
- 22 Bilge kişi güçlülerin kentine saldırıp
Güvendikleri kaleyi yıkar.
- 23 Ağzını ve dilini tutan
Başını beladan korur.
- 24 Gururlu, küstah ve alaycı:
Bunlar kas kas kasılan insanın adlarıdır.
- 25 Tembelin isteği onu ölüme götürür,
Çünkü elleri çalışmaktan kaçınır;
- 26 Bütün gün isteklerini sıralar durur,
Oysa doğru kişi esirgemedenden verir.
- 27 Kötülerin sunduğu kurban iğrençtir,
Hele bunu kötü niyetle sunarlarsa.
- 28 Yalancı tanık yok olur,
Dinlemeyi bilen tanıklığıysa inandırıcıdır.
- 29 Kötü kişi kendine güçlü bir görünüm verir,
Erdemli insansa tuttuğu yoldan emindir.
- 30 RAB'be karşı başarılı olabilecek
Bilgelik, akıl ve tasarı yoktur.
- 31 At savaş günü için hazır tutulur,
Ama zafer sağlayan RAB'dir.

22

- 1 İyi ad büyük servetten,
Saygınlık gümüş ve altından yeğdir.
- 2 Zenginle yoksulun ortak yönü şu:
Her ikisini de RAB yarattı.
- 3 İhtiyatlı kişi tehlikeyi görünce saklanır,
Bönse öne atılır ve zarar görür.
- 4 Alçakgönüllülüğün ve RAB korkusunun ödülü,
Zenginlik, onur ve yaşamdır.
- 5 Kötünün yolu diken ve tuzakla doludur.
Canını korumak isteyen bunlardan uzak durur.
- 6 Çocuğu tutması gereken yola göre yetiştir,
Yaşlandığında o yoldan ayrılmaz.
- 7 Zengin yoksullara egemen olur,
Borç alan borç verenin kulu olur.
- 8 Fesat eken dert biçer,
Gazabının değneği yok olur.
- 9 Cömert olan kutsanır,
Çünkü yemeğini yoksullarla paylaşır.
- 10 Alaycıyı kov, kavga biter;
Çekişme ve aşağılamalar da sona erer.
- 11 Yürek temizliğini ve güzel sözleri seven,

- Kralın dostluğunu kazanır.
 12 RAB bilgiyi gözetip korur,
 Hainin sözlerini ise altüst eder.
 13 Tembel der ki, “Dışarda aslan var,
 Sokağa çıksam beni parçalar.”
 14 Sokak kadınının ağzı dipsiz çukur gibidir,
 RAB'bin gazabına uğrayan oraya düşer.
 15 Akılsızlık çocuğun öz yapısındadır,
 Değnekle terbiye edilirse akılsızlıktan uzaklaşır.
 16 Servetini büyütmek için yoksulu ezenle
 Zengine armağan verenin sonu yoksulluktur.

Bilgeden Otuz Öğüt

- 17 Kulak ver, bilgelerin sözlerini dinle,
 Öğrettiğimi zihnine işle.
 18 Sözlerimi yüreğinde saklarsan mutlu olursun,
 Onlar hep hazır olsun dudaklarında.
 19 RAB'be güvenmen için
 Bugün bunları sana, evet sana da bildiriyorum.
 20 Senin için otuz söz* yazdım,
 Bilgi ve öğüt sözleri...
 21 Öyle ki, güvenilir, doğru sözleri bilesin,
 Böylece seni gönderene güvenilir yanıt verebilesin.

(1)†

- 22 Yoksulu, yoksul olduğu için soymaya kalkma,
 Düşkünü mahkemede ezme.
 23 Çünkü onların davasını RAB yüklenecek
 Ve onları soyanların canını alacak.

(2)

- 24 Huysuz kişiyle arkadaşlık etme;
 Tez öfkelenenle yola çıkma.
 25 Yoksa onun yollarına alışır,
 Kendini tuzağa düşmüş bulursun.

(3)

- 26 El sıkışıp
 Başkasının borcuna kefil olmaktan kaçın.
 27 Ödeyecek paran olmazsa,
 Altındaki döşeğe bile el koyarlar.

(4)

- 28 Atalarının belirlediği
 Eski sınır taşlarının yerini değiştirme.

(5)

- 29 İşinde usta birini görüyor musun?
 Öylesi sıradan kişilere değil,
 Krallara bile hizmet eder.

* 22:20 “Otuz söz” ya da “Değerli sözler”. † 22:21 Ayetleri 1'den 30'a kadar gruplara ayıran bu numaralar Masoretik metinde geçmemektedir.

23

(6)

- ¹ Bir önderle yemeğe oturduğunda
Önüne konulana dikkat et.
² İştahına yenilecek olursan,
Daya bıçağı kendi boğazına.
³ Onun lezzetli yemeklerini çekmesin canın,
Böyle yemeğin ardında hile olabilir.

(7)

- ⁴ Zengin olmak için didinip durma,
Çıkar bunu aklından.
⁵ Servet göz açıp kapayana dek yok olur,
Kanatlanıp kartal gibi göklere uçar.

(8)

- ⁶ Cimrinin verdiği yemeği yeme,
Lezzetli yemeklerini çekmesin canın.
⁷ Çünkü yediğin her şeyin hesabını tutar,
“Ye, iç” der sana,
Ama yüreği senden yana değildir.
⁸ Yediğin azıcık yemeği kusarsın,
Söylediğin güzel sözler de boşa gider.

(9)

- ⁹ Akılsıza öğüt vermeye kalkma,
Çünkü senin sözlerindeki sağduyuyu küçümser.

(10)

- ¹⁰ Eski sınır taşlarının yerini değiştirme,
Öksüzlerin toprağına el sürme.
¹¹ Çünkü onların Velisi* güçlüdür
Ve onların davasını sana karşı O yürütür.

(11)

- ¹² Uyarıları zihnine işle,
Bilgi dolu sözler kulak ver.
¹³ Çocuğunu terbiye etmekten geri kalma,
Onu değnekle dövsen de ölmez.
¹⁴ Onu değnekle döversen,
Canını ölümler diyarından kurtarırısın.

(12)

- ¹⁵ Oğlum, bilge yürekli olursan,
Benim yüreğim de sevinir.
¹⁶ Dudakların doğru konuştuğunda
Gönlüm de coşar.

(13)

- ¹⁷ Günahkârlara imrenmektense,
Sürekli RAB korkusunda yaşa.
¹⁸ Böylece bir geleceğin olur
Ve umudun boşa çıkmaz.

* 23:11 “Velisi”: İbranice sözcük “Goel” hem yakınlık, hem de kurtarıcılığı vurguluyor.

19 Oğlum, dinle ve bilge ol,
Yüreğini doğru yolda tut.

(14)

20 Aşırı şarap içenlerle,
Ete düşkün oburlarla arkadaşlık etme.

21 Çünkü ayyaş ve obur kişi yoksullaşır,
Uyuşukluk da insana paçavra giydirir.

(15)

22 Sana yaşam veren babanın sözlerine kulak ver,
Yaşlandığı zaman anneni hor görme.

(16)

23 Gerçeği satın al ve satma;
Bilgeliği, terbiyeyi, akli da.

24 Doğru kişinin babası coştukça coşar,
Bilgece davranan oğulun babası sevinir.

25 Annenle baban seninle coşsun,
Seni doğuran sevinsin.

(17)

26 Oğlum, beni yürekten dinle,
Gözünü gittiğim yoldan ayırma.

27 Çünkü fahişe derin bir çukur,
Ahlaksız kadın dar bir kuyudur.

28 Evet, soyguncu gibi pusuda bekler
Ve birçok erkeği yoldan çıkarır.

(18)

29 Ah çeken kim? Vah çeken kim?
Kimdir çekişip duran?
Yakınan kim? Boş yere yaralanan kim?
Gözleri kanlı olan kim?

30 İçmeye oturup kalkamayanlar,
Karışık şarapları denemeye gidenlerdir.

31 Şarabın kızıl rengine,
Kadehte ışımasına,
Boğazdan aşağı süzülürmesine bakma.

32 Sonunda yılan gibi ısırır,
Engerek gibi sokar.

33 Gözlerin garip şeyler görür,
Aklından ahlaksızlıklar geçer.

34 Kendini kâh denizin ortasında,
Kâh gemi direğinin tepesinde yatıyor sanırsın.

35 “Dövdüler beni ama incinmedim,
Vurdular ama farketmedim” dersin,
“Yeniden içmek için ne zaman ayılacağım?”

24

(19)

1 Kötülere imrenme,
Onlarla birlikte olmayı isteme.

2 Çünkü yürekleri zorbalık tasarlar,

Dudakları belalardan söz eder.

(20)

³ Ev bilgelikle yapılır,
Akılla pekiştirilir.

⁴ Bilgi sayesinde odaları
Her türlü değerli, güzel eşyayla dolar.

(21)

⁵ Bilgelik güçten,
Bilgi kaba kuvvetten üstündür*.

⁶ Savaşmak için yöntem,
Zafer kazanmak için birçok danışman gerekli.

(22)

⁷ Ahmak için bilgelik ulaşamayacak kadar yüksektir,
Kent kurulunda ağzını açamaz.

(23)

⁸ Kötülük tasarlayan kişi
Düzenbaz olarak bilinecektir.

⁹ Ahmakça tasarılar günahtır,
Alaycı kişiden herkes iğrenir.

(24)

¹⁰ Sıkıntılı günde cesaretini yitirirsen,
Gücün kıt demektir.

(25)

¹¹ Ölüm tehlikesi içinde olanları kurtar,
Ölmek üzere olanları esirge.

¹² “İşte bunu bilmiyordum” desen de,
İnsanın yüreğindeki bilen sezmez mi?
Senin canını koruyan anlamaz mı?
Ödetmez mi herkese yaptığını?

(26)

¹³ Oğlum, bal ye, çünkü iyidir,
Süzme bal damağa tatlı gelir.

¹⁴ Bilgelik de canın için öyledir, bilmiş ol.
Bilgeliği bulursan bir geleceğin olur
Ve umudun boşa çıkmaz.

(27)

¹⁵ Ey kötü adam, doğru kişinin evine karşı pusuya yatma,
Konutunu yıkmaya kalkma.

¹⁶ Çünkü doğru kişi yedi kez düşse yine kalkar,
Ama kötüler felakette yıkılır.

(28)

¹⁷ Düşmanın düşüşüne keyiflenme,
Sendelemesine sevinme.

¹⁸ Yoksa RAB görür ve hoşnut kalmaz
Ve düşmanına duyduğu öfke yataşır.

* 24:5 Olası metin “Bilgelik güçten, bilgi kaba kuvvetten üstündür” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Bilge güçlü olur, bilgi sahibi gücünü artırır.”

(29)

- 19 Kötülük edenlere kızıp üzülme,
Onlara özenme.
20 Çünkü kötülerin geleceği yok,
Çırası sönecek onların.

(30)

- 21 Oğlum, RAB'be ve krala saygı göster,
Onlara başkaldıranlarla arkadaşlık etme.
22 Çünkü onlar ansızın felakete uğrar,
İnsanın başına ne belalar getireceklerini kim bilir?

Bilgelerin Öbür Özdeyişleri

- 23 Şunlar da bilgelerin sözleridir:
Yargılarken yan tutmak iyi değildir.
24 Kötüye, “Suçsuzsun” diyen yargıcı
Halklar lanetler, uluslar kınar.
25 Ne mutlu suçluyu mahkûm edene!
Herkes onu candan kutlar.
26 Dürüst yanıt
Gerçek dostluğun işaretidir†.
27 İlk dışardaki işini bitirip tarlanı hazırla,
Ondan sonra evini yap.
28 Başkalarına karşı nedensiz tanıklık etme
Ve dudaklarınla aldatma.
29 “Bana yaptığını ben de ona yapacağım,
Ödeteceğim bana yaptığını” deme.
30 Tembelin tarlasından,
Sağduyudan yoksun kişinin bağından geçtiğimde
31 Her yanı dikenlerin, otların
Kapladığını gördüm;
Taş duvar da yıkılmıştı.
32 Gördüklerimi derin derin düşündüm,
Seyrettiklerimden ibret aldım.
33 “Biraz kestireyim, biraz uyuklayayım,
Ellerimi kavuşturup şöyle bir uyuyayım” demeye kalmadan,
34 Yokluk bir haydut gibi,
Yoksulluk bir akıncı gibi gelir üzerine.

25*Süleyman'ın Özdeyişlerinin İkinci Bölümü*

- 1 Bundan sonrakiler de Süleyman'ın özdeyişleridir.
Bunları Yahuda Kralı Hizkiya'nın adamları derledi.
2 Tanrı'yı gizli tuttuğu şeyler için,
Krallarıysa açığa çıkardıkları için yüceltiriz.
3 Göğün yüksekliği, yerin derinliği gibi,
Kralların aklından geçen de kestirilemez.
4 Cürufu gümüşten ayırınca,
Kuyumcunun işleyeceği madde kalır.

† 24:26 “Dürüst yanıt gerçek dostluğun işaretidir”: İbranice “Dürüst yanıt veren dudakları öper.”

24:33 Özd.6:10-11

- 5 Kötüleri kralın huzurundan uzaklaştırırsan
Kralın tahtı adaletle pekişir.
- 6 Kralın önünde kendini yüceltme,
Önemli kişiler arasında yer edinmeye çalışma.
- 7 Çünkü kralın seni bir soylunun önünde alaşağı etmesindense,
Sana, “Yukarıya gel” demesi yeğdir.
- 8 Gördüklerinle hemencecik mahkemeye başvurma;
Çünkü başkası seni utandırabilir,
Sonra ne yapacağını bilemezsin.
- 9 Davanı doğrudan komşunla gör;
Başkasının sırrını açıklama.
- 10 Yoksa işiten seni utandırabilir
Ve bu kötü ün yakanı bırakmaz.
- 11 Yerinde söylenen söz,
Gümüş oymalardaki altın elma* gibidir.
- 12 Altın küpe ya da altın bir süs neyse,
Dinleyen kulak için bilgenin azarlaması da öyledir.
- 13 Hasatta kar serinliği nasılsa,
Güvenilir ulak da kendisini gönderenler için öyledir.
Böyle biri efendilerinin canına can katar.
- 14 Yağmursuz bulut ve yel nasılsa,
Vermediği armağanla övünen kişi de öyledir.
- 15 Sabırla bir hükümdar bile ikna edilir,
Tatlı dil en güçlü direnci† kırar.
- 16 Bal buldun mu yeteri kadar ye,
Fazla doyarsan kusarsın.
- 17 Başkalarının evine seyrek git,
Yoksa onları bezdirir, nefretini kazanırsın.
- 18 Başkasına karşı yalancı tanıklık eden
Topuz, kılıç ya da sivri ok gibidir.
- 19 Sıkıntılı günde haine güvenmek,
Çürük dişe ya da sakat ayağa güvenmek gibidir.
- 20 Dertli kişiye ezgi söylemek,
Soğuk günde giysilerini üzerinden almaya,
Ya da sodaya sirke katmaya benzer.
- 21 Düşmanın acıkmışsa doyur,
Susamışsa su ver.
- 22 Bunu yapmakla onu utanca boğarsın‡
Ve RAB seni ödüllendirir.
- 23 Kuzeyden esen rüzgar nasıl yağmur getirirse,
İftiracı dil de öfkeli bakışlara yol açar.
- 24 Kavgacı kadınla aynı evde oturmaktansa,
Damın köşesinde oturmak yeğdir.
- 25 Susamış kişi için soğuk su neyse,
Uzak ülkeden gelen iyi haber de öyledir.
- 26 Kötünün önünde pes eden doğru kişi,
Suyu bulanmış pınar, kirlenmiş kuyu gibidir.

25:6 Luk.14:7-10 * 25:11 “Elma” ya da “Kayısı”. † 25:15 “En güçlü direnci”: İbranice “Kemiği”. 25:21
Rom.12:20 ‡ 25:22 “Onu utanca boğarsın”: İbranice “Başına kor yığarsın.”

- 27 Fazla bal yemek iyi değildir;
Hep yüceltmeyi beklemek de...
28 Kendini denetleyemeyen kişi
Yıkılmış sursuz kent gibidir.

26

- 1 Yaz ortasında kar, hasatta yağmur uygun olmadığı gibi,
Akılsıza da onur yakışmaz.
2 Öteye beriye uçuşan serçe
Ve kırlangıç gibi,
Hak edilmemiş lanet de tutmaz.
3 Ata kırbaç, eşeğe gem,
Akılsızın sırtına da değnek gerek.
4 Akılsıza ahmaklığına göre karşılık verme,
Yoksa sen de onun düzeyine inersin.
5 Akılsıza ahmaklığına uygun karşılık ver,
Yoksa kendini bilge sanır.
6 Akılsızın eliyle haber gönderen,
Kendi ayaklarını kesen biri gibi,
Kendine zarar verir.
7 Akılsızın ağzında özdeyiş,
Kötürümün sarkan bacakları gibidir.
8 Akılsızı onurlandırmak,
Taşı sapana bağlamak gibidir.
9 Sarhoşun elindeki dikenli dal ne ise,
Akılsızın ağzında özdeyiş de odur.
10 Oklarını gelişigüzel fırlatan okçu neyse,
Yoldan geçen akılsızı ya da sarhoşu ücretle tutan da öyledir.
11 Ahmaklığını tekrarlayan akılsız,
Kusmuğuna dönen köpek gibidir.
12 Kendini bilge gören birini tanıyor musun?
Akılsız bile ondan daha umut vericidir.
13 Tembel, “Yolda aslan var,
Sokaklarda aslan dolaşıyor” der.
14 Mentşeleri üzerinde dönen kapı gibi,
Tembel de yatağında döner durur.
15 Tembel elini sahana daldırır,
Yeniden ağzına götürmeye üşenir.
16 Tembel kendini,
Akıllıca yanıt veren yedi kişiden daha bilge sanır.
17 Kendini ilgilendirmeyen bir kavgaya bulaşan kişi,
Yoldan geçen köpeği kulaklarından tutana benzer.
18-19 Ateşli ve öldürücü oklar savuran bir deli neyse,
Komşusunu aldatıp, “Şaka yapıyordum”
Diyen de öyledir.
20 Odun bitince ateş söner,
Dedikoducu yok olunca kavga diner.
21 Kor için kömür, ateş için odun neyse,
Çekişmeyi alevlendirmek için kavgacı da öyledir.

- 22 Dedikodu tatlı lokma gibidir,
İnsanın ta içine işler.
- 23 Okşayıcı dudaklarla kötü yürek,
Sırlanmış toprak kaba benzer.
- 24 Yüreği nefret dolu kişi sözleriyle niyetini gizlemeye çalışır,
Ama içi hile doludur.
- 25 Güzel sözlerine kanma,
Çünkü yüreğinde yedi iğrenç şey vardır.
- 26 Nefretini hileyle örtse bile,
Kötülüğü toplumun önünde ortaya çıkar.
- 27 Başkasının kuyusunu kazan içine kendi düşer,
Taşı yuvarlayan altında kalır.
- 28 Yalancı dil incittiği kişilerden nefret eder,
Yaltaklanan ağızdan yıkım gelir.

27

- 1 Yarınla övünme,
Çünkü ne getireceğini bilemezsin.
- 2 Seni kendi ağzın değil, başkaları övsün,
Kendi dudakların değil, yabancı övsün.
- 3 Taş ağırdır, kum bir yükür,
Ama ahmağın kışkırtması ikisinden de ağırdır.
- 4 Öfke zalim, hiddet azgındır,
Ama kıskançlığa kim dayanabilir?
- 5 Açık bir azar,
Gizli tutulan sevgiden iyidir.
- 6 Düşmanın öpücükleri aldatıcıdır,
Ama dostun seni iyiliğin için yaralar.
- 7 Tok insanın canı balı bile çekmez,
Aç kişiye en acı şey tatlı gelir.
- 8 Yuvasından uzak kalan kuş nasılsa,
Yurdundan uzak kalan insan da öyledir.
- 9 Güzel koku ve buhur canı ferahlatır,
Dostun verdiği öğüt insana tatlı gelir.
- 10 Kendi dostunu da babanın dostunu da bırakma
Ve felakete uğradığın gün kardeşinin evine gitme;
Yakın komşun uzaktaki kardeşten yeğdir.
- 11 Oğlum, bilgece davran ki yüreğim sevinsin,
Beni ayıplayana yanıt vereyim.
- 12 İhtiyatlı kişi tehlikeyi görünce saklanır,
Bönse öne atılır ve zarar görür.
- 13 Tanımadığı birine kefil olanın giysisini al;
Bir yabancı için yapıyorsa bunu,
Giysisini rehin tut.
- 14 Sabah sabah komşuya verilen gürültülü bir selam
Küfür sayılır.
- 15 Kavgacı kadının dırdırı
Yağmurlu günde damlaların dinmeyen sesi gibidir.

- 16 Böyle bir kadını dizginlemeye kalkmak,
Rüzgarı ya da yağı avuçta tutmaya çalışmak gibidir.
- 17 Demir demiri biler,
İnsan da insanı...
- 18 İncir ağacını budayan meyvesini yer,
Efendisine hizmet eden onurlandırılır.
- 19 Su görüntümüzü nasıl yansıtıyorsa,
Yürek de insanın içini yansıtır.
- 20 Ölüm ve yıkım diyarı insana doymaz,
İnsanın gözü de hiç doymaz.
- 21 Altın ocakta, gümüş potada sınıanır,
İnsansa aldığı övgüyle sınıanır.
- 22 Ahmağı buğdayla birlikte dibekte tokmakla dövsen bile,
Ahmaklığından kurtulmaz.
- 23 Davarına iyi bak,
Sığırlarına dikkat et.
- 24 Çünkü zenginlik kalıcı değildir
Ve taç kuşaktan kuşağa geçmez.
- 25 Çayır biçilince, yeni çimen çıkınca,
Dağlardaki otlar toplanınca,
- 26 Kuzular seni giydirir,
Tekeler tarlanın bedeli olur.
- 27 Keçilerin sütü yalnız seni değil,
Ev halkını, hizmetçilerini de doyurmaya yeter.

28

- 1 Kötü kişi kendisini kovalayan olmasa bile kaçır,
Doğrularsa genç aslan gibi yüreklidir.
- 2 Ayaklanan ülke çok başlı olur,
Ama akıllı, bilgili kişi düzeni sağlar.
- 3 Yoksulu ezen yoksul,
Ürünü harap eden sağanak yağmur gibidir.
- 4 Yasayı terk eden kötüyü över,
Yerine getirense kötüye karşı çıkar.
- 5 Kötüler adaletten anlamaz,
RAB'be yönelenlerse her yönüyle anlar.
- 6 Dürüst bir yoksul olmak,
Yolsuzlukla zengin olmaktan yeğdir.
- 7 Kutsal Yasa'yı yerine getiren çocuk akıllıdır,
Oburlarla arkadaşlık edense babasını utandırır.
- 8 Faiz ve tefecilikle malına mal katan kişi,
Bunu yoksullara acıyan için biriktirir.
- 9 Yasaya kulağını tıkayanın
Duası da iğrençtir.
- 10 Dürüst kişileri kötü yola saptıran
Kendi kazdığı çukura düşer.
İyiliği, özü sözü bir olanlar miras alacak.
- 11 Zengin kendini bilge sanır,
Ama akıllı yoksul onun içini okur.

- 12 Doğruların zaferi coşkuyla kutlanır,
Ama kötüler egemen olunca insan kaçacak yer arar.
- 13 Günahlarını gizleyen başarılı olmaz,
İtiraf edip bırakansa merhamet bulur.
- 14 Günahtan çekinen ne mutludur!
İnatçılık edense belaya düşer.
- 15 Yoksul halkı yöneten kötü kişi
Kükreyen aslan, saldırgan ayı gibidir.
- 16 Gaddar önderin akı kıttır;
Haksız kazançtan nefret edense uzun ömürlü olur.
- 17 Adam öldürmekten vicdan azabı çeken, mezara dek kaçacaktır;
Kimse ona yardım etmesin.
- 18 Alnı ak yaşayan kurtulur,
Yolsuzluk yapan ansızın yıkıma uğrar.
- 19 Toprağını işleyenin ekmeği bol olur,
Hayal peşinde koşansa yoksulluğa doyar.
- 20 Güvenilir kişi bolluğa erer,
Zengin olmaya can atansa beladan kurtulamaz.
- 21 Hatır gözetmek iyi değildir,
Çünkü insan bir lokma ekmek için bile suç işler.
- 22 Cimri servet peşinde koşar,
Yoksulluğa uğrayacağını düşünmez.
- 23 Başkasını azarlayan sonunda
Pohpohlayandan daha çok beğeni kazanır.
- 24 Annesini ya da babasını soymayı günah saymayan,
Haydutla birdir.
- 25 Açgözlü kavga çıkarır,
RAB'be güvenense bolluk içinde yaşar.
- 26 Kendine güvenen akılsızdır,
Bilgece davranan güvenlikte olur.
- 27 Yoksula verenin eksikliği olmaz,
Yoksulu görmezden gelense bir sürü lanete uğrar.
- 28 Kötüler egemen olunca insan kaçacak yer arar,
Ama kötüler yok olunca doğrular çoğalır.

29

- 1 Defalarca azarlandığı halde dikbaşlılık eden,
Ansızın yıkıma uğrayacak, çare yok.
- 2 Doğru kişiler çoğalınca halk sevinir,
Kötü kişi hükümdar olunca halk inler.
- 3 Bilgeliği seven babasını sevindirir,
Fahişelerle dostluk eden malını yitirir.
- 4 Adaletle yöneten kral ülkesini ayakta tutar,
Rüşvet alansa çökertir.
- 5 Başkasını pohpohlayan kişi,
Ona tuzak olur.
- 6 Kötünün başkaldırısı kendine tuzak olur,
Doğru kişiye ezgi söyler ve sevinir.
- 7 Doğru kişi yoksulların hakkını verir,

- Kötü kişi hak hukuk nedir bilmez.
⁸ Alaycı kişiler kentleri bile karıştırır,
 Bilgelerse öfkeyi yatıştırır.
⁹ Bilge kişiyle davası olan ahmak
 Kızar, alay eder ve rahat vermez.
¹⁰ Kana susamışlar dürüst kişiden nefret eder,
 Doğrularsa onun canını korur.
¹¹ Akılsız hep patlamaya hazırdır,
 Bilgeyse öfkesini dizginler.
¹² Hükümdar yalana kulak verirse,
 Bütün görevlileri de kötü olur.
¹³ Zorbayla yoksulun ortak bir noktası var:
 İkisinin de gözünü açan RAB'dir.
¹⁴ Yoksulları adaletle yöneten kralın
 Tahtı hep güvenlikte olur.
¹⁵ Değnekle terbiye bilgelik kazandırır,
 Kendi haline bırakılan çocuksa annesini utandırır.
¹⁶ Kötüler çoğalınca başkaldırı da çoğalır,
 Ama doğrular onların düşüşünü görecektir.
¹⁷ Oğlunu terbiye et, o da sana huzur verecek
 Ve gönlünü hoşnut edecektir.
¹⁸ Tanrısal esinden yoksun olan halk
 Sınır tanımaz olur.
 Ne mutlu Kutsal Yasa'yı yerine getirene!
¹⁹ Köle salt sözle terbiye edilemez,
 Çünkü anlasa da kulak asmaz.
²⁰ Sözünü tartmadan konuşan birini tanıyor musun?
 Akılsızın durumu bile onunkinden daha umut vericidir.
²¹ Çocukluğundan beri kölesini şımartan,
 Sonunda cezasını çeker.
²² Öfkeli kişi çekişme yaratır,
 Huysuz kişinin başkaldırısı eksik olmaz.
²³ Kibir insanı küçük düşürür,
 Alçakgönüllülükse onur kazandırır.
²⁴ Hırsızla ortak olanın düşmanı kendisidir,
 Mahkemede yemin etse de bildiğini söylemez.
²⁵ İnsandan korkmak tuzaktır,
 Ama RAB'be güvenen güvenlikte olur.
²⁶ Hükümdarın gözüne girmek isteyen çoktur,
 Ama RAB'dir insana adalet sağlayan.
²⁷ Doğrular haksızlardan öğrenir,
 Kötüler de dürüst yaşayanlardan.

30

Agur'un Özdeyişleri

- ¹ Massalı Yake oğlu Agur'un sözleri:
 Bu adam şöyle diyor:
 “Yorulдум, ey Tanrım, yorulдум ve tükendim*.”

* **30:1** “Bu adam şöyle diyor: ‘Yorulдум, ey Tanrım, yorulдум ve tükendim’ ” ya da “Bu adam İtiel'e, İtiel'e ve Ukkal'a şöyle diyor”.

- ² Gerçekten ben insanların en cahiliyim,
Bende insan aklı yok.
- ³ Bilgeliği öğrenmedim,
Kutsal Olan'a ilişkin bilgiden de yoksunum.
- ⁴ Kim göklere çıkıp indi?
Kim yeli avuçlarında topladı?
Suları giysisiyle sarıp sarmalayan kim?
Kim belirledi dünyanın sınırlarını?
Adı nedir, oğlunun adı nedir, biliyorsan söyle!
- ⁵ Tanrı'nın her sözü güvenilirdir,
O kendisine sığınan herkese kalkandır.
- ⁶ O'nun sözüne bir şey katma,
Yoksa seni azarlar, yalancı çıkarsın.
- ⁷ Ey Tanrı, iki şey diledim senden:
Ben ölmeden bunları esirgeme benden.
- ⁸ Sahtekârlığı, yalanı benden uzak tut,
Bana ne yoksulluk ne de zenginlik ver;
Payıma düşen ekmeği ver, yeter.
- ⁹ Yoksa bolluktan, 'Kimmiş RAB?' diye seni yadsır,
Ya da yoksulluktan çalar
Ve Tanrım'ın adını lekelemiş olurum.
- ¹⁰ "Köleyi efendisine çekiştirme,
Yoksa sana lanet eder, sen de suçlu çıkarsın.
- ¹¹ Öyleleri var ki, babalarına lanet eder,
Annelerine değer vermezler.
- ¹² Öyleleri var ki, kendilerini tertemiz sanırlar,
Oysa kötülüklerinden arınmış değiller.
- ¹³ Öyleleri var ki, kendilerinden üstün kimse yok sanır,
Herkese tepeden bakarlar.
- ¹⁴ Öyleleri var ki, dişleri kılıç, çeneleri bıçaktır,
Mazlumlarla yoksulları yutup yeryüzünden yok ederler.
- ¹⁵ Sülüğün iki kızı vardır, adları 'Ver, ver'dir.
Hiç doymayan üç şey,
'Yeter' demeyen dört şey vardır:
- ¹⁶ Ölüler diyarı, kısır rahim,
Suya doymayan toprak ve 'Yeter' demeyen ateş.
- ¹⁷ Babasıyla alay edenin, annesinin sözünü hor görenin
Gözünü vadideki kargalar oyacak;
O akbabalara yem olacak.
- ¹⁸ Aklımın ermediği üç şey,
Anlamadığım dört şey var:
- ¹⁹ Kartalın gökyüzünde,
Yılanın kayada,
Geminin denizde izlediği yol
Ve erkeğin genç kızla tuttuğu yol.
- ²⁰ Zina eden kadının yolu da şöyledir:
Yer, ağzını siler,
Sonra da, 'Suç işlemedim' der.
- ²¹ Yeryüzü üç şeyin altında sarsılır;

- Katlanamadığı dört şey vardır:
²² Kölenin kral olması,
 Budalanın doyması,
²³ Nefret edilen kadının evlenmesi
 Ve hizmetçinin hanımının yerine geçmesi.
- ²⁴ “Dünyada dört küçük yaratık var ki,
 Çok bilgece davranırlar:
²⁵ Karıncalar güçlü olmayan bir topluluktur,
 Ama yiyeceklerini yazdan biriktirirler.
²⁶ Kaya tavşanları da güçsüz bir topluluktur,
 Ama yuvalarını kaya kovuklarında yaparlar.
²⁷ Çekirgelerin kralı yoktur,
 Ama bölük bölük ilerlerler.
²⁸ Kertenkele elle bile yakalanır,
 Ama kral saraylarında bulunur.
- ²⁹ “Yürüyüşü gösterişli üç yaratık,
 Davranışı gösterişli dört yaratık var:
³⁰ Hayvanların en güçlüsü olan
 Ve hiçbir şeyin önünde pes etmeyen aslan,
³¹ Tazı†, teke
 Ve ordusunun başındaki kral.
- ³² “Eğer budala gibi kendini yüceltirse
 Ya da kötülük tasarladınsa,
 Dur ve düşün‡!
³³ Çünkü nasıl sütü dövünce tereyağı,
 Burnu sıkınca kan çıkarsa,
 Öfkeyi kurcalayınca da kavga çıkar.”

31

Lemuel'in Özdeyişleri

- ¹ Massa Kralı Lemuel'in sözleri,
 Annesinin ona öğrettikleri:
- ² “Oğlum, rahmimin ürünü, ne diyeyim?
 Adaklarımın yanıtı oğlum, ne diyeyim?
³ Gücünü kadınlara,
 Gençliğini kralları mahvedenlere kaptırma!
- ⁴ “Şarap içmek krallara yakışmaz, ey Lemuel,
 Krallara yakışmaz!
 İçkiyi özlemek hükümdarlara yaraşmaz.
⁵ Çünkü içince kuralları unuttur,
 Mazlumun hakkını yerler.
⁶ İçkiyi çaresize,
 Şarabı kaygı çekene verin.
⁷ İçsin ki yoksulluğunu unutsun,

† 30:31 “Tazı” ya da “Horoz” veya “Savaş atı”. İbranice sözcüğün anlamı tam bilinmiyor. ‡ 30:32 “Dur ve düşün”:
 İbranice “Elini ağzına koy”.

- Artık sefaletini anmasın.
 8 Ağzını hakkını savunamayan için,
 Kimsesizin davasını gütmek için aç.
 9 Ağzını aç ve adaletle yargıla,
 Mazlumun, yoksulun hakkını savun.”

*Erdemli Kadın**

- 10 Erdemli kadını kim bulabilir?
 Onun değeri mücevherden çok üstündür.
 11 Kocasına ona yürekten güvenir
 Ve kazancı eksilmez.
 12 Kadın ona kötülükle değil,
 Yaşamı boyunca iyilikle karşılık verir.
 13 Yün, keten bulur,
 Zevkle elleriyle işler.
 14 Ticaret gemileri gibidir,
 Yiyeceğini uzaktan getirir.
 15 Gün ağarmadan kalkar,
 Ev halkına yiyecek, hizmetçilerine paylarını verir.
 16 Bir tarlayı gözüne kestirip satın alır,
 El emeğiyle kazandığı parayla bağ diker.
 17 Giyinip kollarını sıvar,
 Canla başla çalışır.
 18 Ticaretinin kârlı olduğunu bilir,
 Çırası gece boyunca yanar.
 19 Eliyle örekeyi tutar,
 Avucunda iği tutar.
 20 Mazluma kollarını açar,
 Yoksula elini uzatır.
 21 Kar yağınca ev halkı için kaygılanmaz,
 Çünkü hepsinin iki kat† giysisi vardır.
 22 Yatak örtüleri dokur,
 Kendi giysileri ince mor ketendendir.
 23 Kocasını ülkenin ileri gelenleriyle oturup kalkar,
 Kent kurulunda iyi tanınır.
 24 Kadın diktiği keten giysilerle
 Ördüğü kuşakları tüccara satar.
 25 Güç ve onurla kuşanmıştır,
 Geleceğe güvenle bakar.
 26 Ağzından bilgelik akar,
 Dili iyilik öğütler.
 27 Ev halkının işlerini yönetir,
 Tembellik nedir bilmez.
 28 Çocukları önünde ayağa kalkıp onu kutlar,
 Kocasını onu över.
 29 “Soylu işler yapan çok kadın var,
 Ama sen hepsinden üstünsün” der.
 30 Çekicilik aldatıcı, güzellik boştur;
 Ama RAB'be saygılı kadın övülmeye layıktır.
 31 Ellerin hak ettiğini verin kendisine,

* 31:9 ayetleri akrostiş biçimde yazılmıştır. Yani her satır sırayla İbranice alfabenin değişik bir harfiyle başlar. † 31:21 “İki kat” ya da “Kırmızı”.

Yaptıkları için kent kurulunda övülsün.

VAİZ

GİRİŞ

Vaiz Kitabı insan ömrünün ne kadar kısa ve çelişkilerle dolu olduğunu, nedeni belirsiz haksızlık ve umutsuzluğu, sonuç olarak da yaşamın “boş” olduğunu içtenlikle anlatan bir vaizin düşüncelerine yer veriyor. Ama bu vaiz insanlığı gözeten Tanrı'nın yollarını anlamada güçlük çekti. Buna karşın çok çalışmayı ve Tanrı'nın bağışladıklarıyla mümkün olduğunca mutlu olmayı insanlara öğütledi.

Bu düşüncelerin çoğu olumsuz ve üzücü gözüküyor, ama bu kitabın Kutsal Kitap'ta bulunması Kutsal Kitap inancının böyle karamsarlık ve kuşku da dikkate alacak kadar çok boyutlu olduğunu göstermektedir. Birçokları Vaiz Kitabı'nın aynasında kendilerine bakarak teselli bulmakta ve bu düşünceleri yansıtan Kutsal Kitap'ın aynı zamanda yaşam kaynağı Tanrısal umudun derin anlamını da keşfetmektedirler.

Ana Hatlar:

1:1-2:26 Yaşamın anlamını araştırmak

3:1-22 Her şeyin zamanı var

4:1-8:17 Yaşam her zaman güzel olmayabilir, bilgece yaşayın

9:1-11:8 Gelecekte neler olacağını kimse bilmez

11:9-12:14 Tanrı'ya saygı duy ve itaat et

Her Şey Bomboş

¹ Bunlar Yeruşalim'de krallık yapan Davut oğlu Vaiz'in sözleridir:

² “Her şey boş, bomboş, bomboş!” diyor Vaiz.

³ Ne kazancı var insanın
Güneşin altında harcadığı onca emekten?

⁴ Kuşaklar gelir, kuşaklar geçer,
Ama dünya sonsuza dek kalır.

⁵ Güneş doğar, güneş batar,
Hep doğduğu yere koşar.

⁶ Rüzgar güneye gider, kuzeye döner,
Döne döne eserek
Hep aynı yolu izler.

⁷ Bütün ırmaklar denize akar,
Yine de deniz dolmaz.
Irmaklar hep çıktıkları yere döner.

⁸ Her şey yorucu,
Sözcüklerle anlatılamayacak kadar.
Göz görmekle doymuyor,
Kulak işitmekle dolmuyor.

⁹ Önce ne olduysa, yine olacak.
Önce ne yapıldıysa, yine yapılacak.
Güneşin altında yeni bir şey yok.

¹⁰ Var mı kimsenin, “Bak bu yeni!” diyebileceği bir şey?
Her şey çoktan, bizden yıllar önce de vardı.

¹¹ Geçmiş kuşaklar anımsanmıyor,
Gelecek kuşaklar da kendilerinden sonra gelenlerce anımsanmayacak.

Bilgelik Boştur

¹² Ben Vaiz, Yerus salim'de İsrail kralıyken ¹³ kendimi göklerin altında yapılan her Şeyi bilgece araştırıp incelemeye adadım. Tanrı'nın uğraşsınlar diye insanlara verdiği  etin bir zahmettir bu. ¹⁴ Güneşin altında yapılan bütün işleri gördüm; hepsi boştur, rüzgarı kovalamaya kalkışmaktır! ¹⁵ Eğri olan doğrultulamaz, eksik olan sayılamaz.

¹⁶ Kendi kendime, “İşte, bilgeliğimi benden önce Yerus salim'de krallık yapan herkesten çok artırdım” dedim, “Alabildiğine bilgi ve bilgelik edindim.” ¹⁷ Kendimi bilgi ve bilgeliği, deliliği ve akılsızlığı anlamaya adadım. Gördüm ki, bu da yalnızca rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış. ¹⁸ çünkü çok bilgelik çok keder doğurur, bilgi arttıkça acı da artar.

2

Zevklerin Anlamsızlığı

¹ Kendi kendime, “Gel, zevki tat. İyi mi, değil mi, g r” dedim. Ama gördüm ki, o da boş. ² Gülmeye, “Delilik”, zevke, “Ne işe yarar?” dedim. ³ İnsanların göklerin altında geçirdiği birkaç günlük ömürleri boyunca, yapacakları iyi bir Şey olup olmadığını görünceye dek, bilgeliğimin önderliğinde, bedenimi şarapla nasıl canlandırayım, akılsızlığı nasıl ele alayım diye düşündüm durdum.

⁴ Büyük işlere girdim. Kendime evler inşa ettim, bağlar diktim. ⁵ Bahçeler, parklar yaptım, oralara türlü türlü meyve ağaçları diktim. ⁶ Dal budak salan orman ağaçlarını sulamak için havuzlar yaptım. ⁷ Kadın, erkek köleler satın aldım; evimde doğan k lelerim de vardı. Ayrıca benden önce Yerus salim'de yaşayan herkesten çok sığıra, davara sahip oldum. ⁸ Altın, gümüş biriktirdim; kralların, illerin hazinelerini topladım. Kadın, erkek şarkıcılar ve erkeklerin özlemi olan bir harem edindim. ⁹ Böylece büyük  ne kavuştum, benden önce Yerus salim'de yaşayanların hepsini açtım. Bilgeliğimden de bir Şey yitirmedim.

¹⁰ Gözümün dilediği hiçbir Şeyi kendimden esirgemedim.

G nl m  hiçbir zevkten alıkoymadım.

Yaptığım her işten zevk aldı gönlüm.

Bütün emeğimin  d l  bu oldu.

¹¹ Yaptığım bütün işlere,
Çektiğim bütün emeklere bakınca,
Gördüm ki, hepsi boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.
Güneşin altında hiçbir kazanç yokmuş.

Bilgelik Akılsızlıktan  st nd r

¹² Sonra bilgelik, delilik, akılsızlık nedir diye baktım;

Çünkü kralın yerine geçecek kişi

Zaten yapılanın ötesinde ne yapabilir ki?

¹³ Işığın karanlıktan üstün olduğu gibi

Bilgeliğin de akılsızlıktan üstün olduğunu gördüm.

¹⁴ Bilge nereye gittiğini görür,

Ama akılsız karanlıkta yürür.

İkisinin de aynı sonu paylaştığını gördüm.

¹⁵ “Akılsızın başına gelen, benim de başıma gelecek”

Dedim kendi kendime, “ yleyse kazancım ne bilgelikten?”

“Bu da boş” dedim içimden.

¹⁶ çünkü akılsız gibi, bilge de uzun süre anılmaz,

Gelecekte ikisi de unutulur.

Nitekim bilge de akılsız gibi ölür!

Çalışmanın Anlamsızlığı

¹⁷ Böylece hayattan nefret ettim.

Çünkü güneşin altında yapılan iş çetindi bence.

Her şey boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.

¹⁸ Güneşin altında harcadığım bütün emekten nefret ettim. Çünkü her şeyi benden sonra gelecek olana bırakmak zorundayım. ¹⁹ Kim bilir, bilge mi olacak, akılsız mı? Güneşin altında bilgeliğimi kullanarak harcadığım bütün emek üzerinde saltanat sürecektir. Bu da boş. ²⁰ Bu yüzden güneşin altında harcadığım onca emeğe üzülmeye başladım. ²¹ Çünkü biri bilgelik, bilgi ve beceriyle çalışır, sonunda her şeyini hiç emek vermemiş başka birine bırakmak zorunda kalır. Bu da boş ve büyük bir hüsrandır. ²² Çünkü ne kazancı var adamın, güneşin altında harcadığı bunca emekten, bunca kafa yormaktan? ²³ Günler boyunca çektiği zahmet acı ve dert doğurur. Gece bile içi rahat etmez. Bu da boş.

²⁴ İnsan için yemekten, içmekten ve yaptığı işten zevk almaktan daha iyi bir şey yoktur. Gördüm ki, bu da Tanrı'dandır. ²⁵ O'nsuz kim yiyebilir, kim zevk alabilir? ²⁶ Çünkü Tanrı bilgiyi, bilgeliği, sevinci hoşnut kaldığı insana verir. Günahkâra ise, yığma, biriktirme zahmeti verir; biriktirdiklerini Tanrı'nın hoşnut kaldığı insanlara bıraksın diye. Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.

3

Her Şeyin Zamanı Var

¹ Her şeyin mevsimi, göklerin altındaki her olayın zamanı vardır.

² Doğmanın zamanı var, ölmenin zamanı var.

Dikmenin zamanı var, sökmenin zamanı var.

³ Öldürmenin zamanı var, şifa vermenin zamanı var.

Yıkmanın zamanı var, yapmanın zamanı var.

⁴ Ağlamanın zamanı var, gülmenin zamanı var.

Yas tutmanın zamanı var, oynamanın zamanı var.

⁵ Taş atmanın zamanı var, taş toplamanın zamanı var.

Kucaklaşmanın zamanı var, kucaklaşmamanın zamanı var.

⁶ Aramanın zamanı var, vazgeçmenin zamanı var.

Saklamanın zamanı var, atmanın zamanı var.

⁷ Yırtmanın zamanı var, dikmenin zamanı var.

Susmanın zamanı var, konuşmanın zamanı var.

⁸ Sevmenin zamanı var, nefret etmenin zamanı var.

Savaşın zamanı var, barışın zamanı var.

⁹ Çalışanın harcadığı emekten ne kazancı var? ¹⁰ Tanrı'nın uğraşsınlar diye insanlara verdiği zahmeti gördüm. ¹¹ O her şeyi zamanında güzel yaptı. İnsanların yüreğine sonsuzluk kavramını koydu. Yine de insan Tanrı'nın yaptığı işi başından sonuna dek anlayamaz. ¹² İnsan için yaşamı boyunca mutlu olmaktan, iyi yaşamaktan daha iyi bir şey olmadığını biliyorum. ¹³ Her insanın yiyip içmesi, yaptığı her işle doyuma ulaşması bir Tanrı armağanıdır. ¹⁴ Tanrı'nın yaptığı her şeyin sonsuza dek süreceğini biliyorum. Ona ne bir şey eklenebilir ne de ondan bir şey çıkarılabilir. Tanrı insanların kendisine saygı duymaları için bunu yapıyor.

¹⁵ Şimdi ne oluyorsa, geçmişte de oldu,

Ne olacaksa, daha önce de olmuştur.

Tanrı geçmiş olayların hesabını soruyor.

¹⁶ Güneşin altında bir şey daha gördüm:

Adaletin ve doğruluğun yerini kötülük almış.

17 İçimden “Tanrı doğruyu da, kötüyü de yargılayacaktır” dedim,
 “Çünkü her olayın, her eylemin zamanını belirledi.”

18 İnsanlara gelince, “Tanrı hayvan olduklarını görsünler diye insanları sınıyor” diye düşündüm. 19 Çünkü insanların başına gelen hayvanların da başına geliyor. Aynı sonu paylaşıyorlar. Biri nasıl ölüyorsa, öbürü de öyle ölüyor. Hepsi aynı soluğu taşıyor. İnsanın hayvandan üstünlüğü yoktur. Çünkü her şey boş. 20 İkisi de aynı yere gidiyor; topraktan gelmiş, toprağa dönüyor. 21 Kim biliyor insan ruhunun yukarıya çıktığını, hayvan ruhunun* aşağıya, yeraltına indiğini?

22 Sonuçta insanın yaptığı işten zevk almasından daha iyi bir şey olmadığını gördüm. Çünkü onun payına düşen budur. Kendisinden sonra olacakları görmesi için kim onu geri getirebilir?

4

Dünyadaki Ezizyetler

1 Güneşin altında yapılan baskılara bir daha baktım,
 Ezilenlerin gözyaşlarını gördüm;
 Avutanları yok,
 Güç ezenlerden yana,
 Avutanları yok.

2 Çoktan ölmüş ölüleri,
 Hâlâ sağ olan yaşayanlardan daha mutlu gördüm.

3 Ama henüz doğmamış,
 Güneşin altında yapılan kötülükleri görmemiş olan
 İkisinden de mutludur.

4 Harcanan her emeğin, yapılan her ustaca işin ardında kıskançlık olduğunu gördüm. Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmakmış.

5 Akılsız ellerini kavuşturup kendi kendini yer.

6 Rahat kazanılan bir avuç dolusu
 Zahmetle, rüzgarı kovalamaya kalkışarak kazanılan
 İki avuç dolusundan daha iyidir.

Yalnızlığın Anlamsızlığı

7 Güneşin altında bir boş şey daha gördüm:

8 Yalnız bir adam vardı,
 Oğlu da kardeşi de yoktu.
 Çabaları dinmek nedir bilmezdi,
 Gözü zenginliğe doymazdı.
 “Kimin için çalışıyorum,
 Neden kendimi zevkten yoksun bırakıyorum?” diye sormazdı.
 Bu da boş ve çetin bir zahmettir.

9 İki kişi bir kişiden iyidir,
 Çünkü emeklerine iyi karşılık alırlar.

10 Biri düşerse, öteki kaldırır.
 Ama yalnız olup da düşenin vay haline!
 Onu kaldıran olmaz.

11 Ayrıca iki kişi birlikte yatarsa, birbirini ısıtır.
 Ama tek başına yatan nasıl ısınabilir?

* 3:21 “Ruhunun” ya da “Soluğunun”.

- ¹² Yalnız biri yenik düşer,
Ama iki kişi direnebilir.
Üç kat iplik kolay kolay kopmaz.

Yükselmenin Anlamsızlığı

- ¹³ Yoksul ama bilge bir genç artık öğüt almayı bilmeyen kocamış akılsız kraldan iyidir.
¹⁴ Çünkü genç, ülkesinde yoksulluk içinde doğsa bile cezaevinden krallığa yükselebilir.
¹⁵ Güneşin altında yaşayan herkesin kralın yerine geçen genci izlediğini gördüm. ¹⁶ Yeni kralın yönettiği halk sayısız olabilir. Yine de sonrakiler ondan hoşnut olmayabilir. Gerçekten bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmaktır.

5

Tanrı'ya Karşı Tutumumuz

- ¹ Tanrı'nın evine gittiğinde davranışına dikkat et. Yaptıkları kötülüğün farkında olmayan akılsızlar gibi kurban sunmak için değil, dinlemek için yaklaş.

- ² Ağzını çabuk açma,
Tanrı'nın önünde hemen konuya girme,
Çünkü Tanrı gökte, sen yerdesin,
Bu yüzden, az konuş.
³ Çok tasa kötü düş,
Çok söz akılsızlık doğurur.

- ⁴ Tanrı'ya adak adayınca, yerine getirmekte gecikme. Çünkü O akılsızlardan hoşlanmaz. Adağını yerine getir! ⁵ Adamamak, adayıp da yerine getirmemekten iyidir. ⁶ Ağzının seni günaha sürüklemesine izin verme. Ulağın* önünde: “Adağım yanıştı” deme. Tanrı niçin senin sözlerine öfkelen sin, yaptığın işi yok etsin? ⁷ Çünkü çok düş kurmak hayalciliğe ve laf kalabalığına yol açar; Tanrı'ya saygı göster.

Zenginliğin Anlamsızlığı

- ⁸ Bir yerde yoksullara baskı yapıldığını, adaletin ve doğruluğun çiğnendiğini görürsen şaşma; çünkü üstü gözet en daha üst biri var, onların da üstleri var. ⁹ Tarlaların sürülmesini isteyen bir kral ülke için her bakımdan yararlıdır.

- ¹⁰ Parayı seven paraya doymaz,
Zenginliği seven kazancıyla yetinmez.
Bu da boştur.
¹¹ Mal çoğaldıkça yiyeni de çoğalır.
Sahibine ne yararı var, seyretmekten başka?
¹² Az yesin, çok yesin işçi rahat uyur,
Ama zengin in malı zengini uyutmaz.
¹³⁻¹⁴ Güneşin altında acı bir kötülük gördüm:
Sahibinin zararına biriktirilen
Ve bir talihsizlikle yok olup giden servet.
Böyle bir servet sahibi baba olsa bile,
Oğluna bir şey bırakamaz.
¹⁵ Annesinin rahminden çıplak çıkar insan.

^{5:4} Mez.66:13-14 * ^{5:6} “Ulak”: “Kâhin” ya da “Kâhinin ulağı” veya “Melek” anlamına gelebilir. ^{5:15} Eyü.1:21; Mez.49:17; 1Ti.6:7

Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider,
Emeğinden hiçbir şey götürmez elinde.

- ¹⁶ Dünyaya nasıl geldiyse öyle gider insan.
Bu da acı bir kötülüktür.
Ne kazancı var yel için zahmet çekmekten?
¹⁷ Ömrü boyunca büyük üzüntü, hastalık, öfke içinde
Karanlıkta yiyor.

¹⁸ Gördüm ki, iyi ve güzel olan şu: Tanrı'nın insana verdiği birkaç günlük ömür boyunca yemek, içmek, güneşin altında harcadığı emekten zevk almak. Çünkü insanın payına düşen budur. ¹⁹ Üstelik Tanrı bir insana mal mülk veriyor, onu yemesi, ödülünü alması, yaptığı işten mutluluk duyması için ona güç veriyorsa, bu bir Tanrı armağanıdır. ²⁰ Bu yüzden insan, geçen ömrünü pek düşünmez. Çünkü Tanrı onun yüreğini mutlulukla meşgul eder.

6

¹ Güneşin altında insana ağır gelen bir kötülük gördüm: ² Adam vardır, Tanrı kendisine mal, mülk, saygınlık verir, yerine gelmeyecek isteği yoktur. Ama Tanrı yemesine izin vermez; bir yabancı yer. Bu da boş ve acı bir derttir.

³ Bir adam yüz çocuk babası olup uzun yıllar yaşamış, ama uzun ömrüne karşılık, zenginliğin tadını çıkaramamış, bir mezara bile gömülmemişse, düşük çocuk ondan iyidir derim. ⁴ Çünkü düşük çocuk boş yere doğuyor, karanlık içinde geçip gidiyor, adı karanlığa gömülüyor. ⁵⁻⁶ Ne güneş yüzü görüyor, ne de bir şey tanıyor. Öbür adam iki kez biner yıl yaşasa bile mutluluk duymaz, düşük çocuk ondan rahattır. Hepsi aynı yere gitmiyor mu?

- ⁷ İnsan hep boğazı için çalışır,
Yine de doymaz.
⁸ Bilgenin akılsızdan ne üstünlüğü var?
Yoksul başkasına nasıl davranacağını bilmekle ne yarar sağlar?
⁹ Gözün gördüğü gönlün çektiğinden iyidir.
Bu da boş ve rüzgarı kovalamaya kalkışmaktır.
¹⁰ Ne varsa, adı çoktan konmuştur,
İnsanın da ne olduğu biliniyor.
Kimse kendinden güçlü olanla çekişemez.
¹¹ Söz çoğaldıkça anlam azalır,
Bunun kime yararı olur?

¹² Çünkü gölge gibi gelip geçen kısa ve boş ömründe insana neyin yararlı olduğunu kim bilebilir? Bir adama kendisinden sonra güneşin altında neler olacağını kim söyleyebilir?

7

Bilgelik

- ¹ İyi ad hoş kokulu yağdan,
Ölüm günü doğum gününden iyidir.
² Yas evine gitmek, şölen evine gitmekten iyidir.
Çünkü her insanın sonu ölümdür,
Yaşayan herkes bunu aklında tutmalı.

- ³ Üzüntü gülmekten iyidir,
Çünkü yüz mahzun olunca yürek sevinir.
- ⁴ Bilge kişinin aklı yas evindedir,
Akılsızın aklıysa şenlik evinde.
- ⁵ Bilgenin azarını işitmek,
Akılsızın türküsünü işitmekten iyidir.
- ⁶ Çünkü akılsızın gülmesi,
Kazanın altındaki çalıların çatırtısı gibidir.
Bu da boştur.
- ⁷ Haksız kazanç bilgeyi delirtir,
Rüşvet karakteri bozar.
- ⁸ Bir olayın sonu başlangıcından iyidir.
Sabırlı kibirliden iyidir.
- ⁹ Çabuk öfkelenme,
Çünkü öfke akılsızların bağrında barınır.
- ¹⁰ “Neden geçmiş günler bugünlerden iyiydi?” diye sorma,
Çünkü bu bilgece bir soru değil.
- ¹¹ Bilgelik miras kadar iyidir,
Güneşi gören herkes için yararlıdır.
- ¹² Bilgelik siperdir, para da siper,
Bilginin yararı ise şudur:
Bilgelik ona sahip olan kişinin yaşamını korur.
- ¹³ Tanrı'nın yaptığını düşün:
O'nun eğriittiğini kim doğrultabilir?
- ¹⁴ İyi günde mutlu ol,
Ama kötü günde dikkatle düşün;
Tanrı birini öbürü gibi yaptı ki,
İnsan kendisinden sonra neler olacağını bilmesin.
- ¹⁵ Boş ömrümde şunları gördüm:
Doğru insan doğruluğuna karşın ölüyor,
Kötü insanın ise, kötülüğüne karşın ömrü uzuyor.
- ¹⁶ Ne çok doğru ol ne de çok bilge.
Niçin kendini yok edesin?
- ¹⁷ Ne çok kötü ol ne de akılsız.
Niçin vaktinden önce ölesin?
- ¹⁸ Birini tutman iyidir,
Öbüründen de elini çekme.
Çünkü Tanrı'ya saygı duyan ikisini de başarır.
- ¹⁹ Bilgelik, bilge kişiyi kentteki on yöneticiden daha güçlü kılar.
- ²⁰ Çünkü yeryüzünde hep iyilik yapan,
Hiç günah işlemeyen doğru insan yoktur.
- ²¹ İnsanların söylediği her söze aldırma,

- Yoksa uşağının bile sana sövdüğünü duyabilirsin.
²² Çünkü sen de birçok kez
 Başkalarına sövdüğünü pekâlâ biliyorsun.
- ²³ Bütün bunları bilgelikle denedim:
 “Bilge olacağım” dedim.
 Ama bu beni aşıyordu.
- ²⁴ Bilgelik denen şey
 Uzak ve çok derindir, onu kim bulabilir?
- ²⁵ Böylece, bilgelik ve çözüm aramaya, incelemeye, kavramaya,
 Kötülüğün akılsızlık, akılsızlığın delilik olduğunu anlamaya kafa yordum.
- ²⁶ Kimi kadını ölümden acı buldum.
 O kadın ki, kendisi tuzak, yüreği kapan, elleri zincirdir.
 Tanrı'nın hoşnut kaldığı insan ondan kaçır,
 Günah işleyense ona tutsak olur.
- ²⁷ Vaiz diyor ki, “Şunu gördüm:
 Bir çözüm bulmak için
 Bir şeyi öbürüne eklerken
- ²⁸ –Araştırıp hâlâ bulamazken–
 Binde bir adam buldum,
 Ama aralarında bir kadın bulamadım.
- ²⁹ Bulduğum tek şey:
 Tanrı insanları doğru yarattı,
 Oysa onlar hâlâ karmaşık çözümler arıyorlar.”

8

- ¹ Bilge insan gibisi var mı?
 Kim olup bitenlerin anlamını bilebilir?
 Bilgelik insanın yüzünü aydınlatır,
 Sert görünüşünü değiştirir.
- Kralı Dinle*
- ² Kralın buyruğuna uy, diyorum. Çünkü Tanrı'nın önünde ant içtin. ³ Kralın huzurundan ayrılmak için acele etme. Kötülüğe bulaşma. Çünkü o dilediği her şeyi yapar. ⁴ Kralın sözünde güç vardır. Kim ona, “Ne yapıyorsun?” diyebilir?
- ⁵ Onun buyruğuna uyan zarar görmez.
 Bilge kişi bunun zamanını ve yolunu bilir.
- ⁶ Çünkü her işin bir zamanı ve yolu vardır.
 İnsanın derdi kendine yeter.
- ⁷ Kimse geleceği bilmez,
 Kim kime geleceği bildirebilir?
- ⁸ Rüzgarı* tutup ona egemen olmaya kimsenin gücü yetmediği gibi,
 Ölüm gününe egemen olmaya da kimsenin gücü yetmez.
 Savaşta kaçış olmadığı gibi, kötülük de sahibini kurtaramaz.
- ⁹ Bütün bunları gördüm ve güneşin altında yapılan her iş üzerinde kafa yordum. Gün gelir, insanın insana egemenliği kendine zarar verir. ¹⁰ Bir de kötülerin gömüldüğünü gördüm. Kutsal yere girip çıkar, kötülük yaptıkları kentte övülürlerdi. Bu da boş.

* 8:8 “Rüzgarı” ya da “Ruhu”.

¹¹ Suçlu çabuk yargılanmazsa, insanlar kötülük etmek için cesaret bulur. ¹² Günahlı yüz kez kötülük edip uzun yaşasa bile, Tanrı'dan korkanların, O'nun önünde saygıyla duranların iyilik göreceğini biliyorum. ¹³ Oysa kötü, Tanrı'dan korkmadığı için iyilik görmeyecek, gölge gibi olan ömrü uzamayacaktır.

¹⁴ Yeryüzünde boş bir şey daha var: Kötülerin hak ettiği doğruların, doğruların hak ettiğiyse kötülerin başına geliyor. Bu da boş, diyorum. ¹⁵ Mutluluğu övgüye değer buldum. Çünkü güneşin altında insan için yiyip içmekten, mutlu olmaktan daha iyi bir şey yoktur. Çünkü Tanrı'nın güneşin altında kendisine verdiği ömür boyunca çektiği zahmetten insana kalacak olan budur.

¹⁶ Bilgeligi ve dünyada çekilen zahmeti anlamak için kafamı yorunca -öyleleri var ki, gece gündüz gözüne uyku girmez- ¹⁷ Tanrı'nın yaptığı her şeyi gördüm. İnsan güneşin altında olup bitenleri keşfedemez. Arayıp bulmak için ne kadar çaba harcarsa harcasın, yine de anlamını bulamaz. Bilge kişi anladığını söylese bile gerçekten kavrayamaz.

9

İnsanlar Tanrı'nın Elindedir

¹ Böylece bütün bunları düşünüp taşındım ve şu sonuca vardım: Doğrular, bilgiler ve yaptıkları her şey Tanrı'nın elindedir. Onları sevginin mi, nefretin mi beklediğini kimse bilmez.

² Herkesin başına aynı şey geliyor. Doğrunun, iyinin, kötünün, temiz, kirlinin, kurban sunanla sunmayanın başına gelen şey aynı.

İyi insana ne oluyorsa, günahlıya da oluyor;

Ant içene ne oluyorsa, ant içmekten korkana da aynısı oluyor.

³ Güneşin altında yapılan işlerin tümünün kötü yanı şu ki, herkesin başına aynı şey geliyor. Üstelik insanların içi kötülük doludur, yaşadıkları sürece içlerinde delilik vardır. Ardından ölüp gidiyorlar. ⁴ Yaşayanlar arasındaki herkes için umut vardır. Evet, sağ köpek ölü aslandan iyidir!

⁵ Çünkü yaşayanlar öleceğini biliyor,
Ama ölüler hiçbir şey bilmiyor.
Onlar için artık ödül yoktur,
Anıları bile unutulmuştur.

⁶ Sevgileri, nefretleri,
Kıskançlıkları çoktan bitmiştir.
Güneşin altında yapılanlardan
Bir daha payları olmayacaktır.

⁷ Git, sevinçle ekmeğini ye, neşeyle şarabını iç. Çünkü yaptıkların baştan beri Tanrı'nın hoşuna gitti. ⁸ Giysilerin hep ak olsun. Başından zeytinyağı eksilmesin. ⁹ Güneşin altında Tanrı'nın sana verdiği boş ömrün bütün günlerini, bütün anlamsız günlerini sevdiğin karınla güzel güzel yaşayarak geçir. Çünkü hayattan ve güneşin altında harcadığın emekten payına düşecek olan budur. ¹⁰ Çalışmak için eline ne geçerse, var gücünle çalış. Çünkü gitmekte olduğun ölümler diyarında iş, tasarı, bilgi ve bilgelik yoktur.

¹¹ Güneşin altında bir şey daha gördüm:

Yarışı hızlı koşanlar,
Savaşı yiğitler,
Ekmeği bilgiler,
Serveti akıllılar,
Beğeniyi bilgililer kazanmaz.
Ama zaman ve şans hepsinin önüne çıkar.

- ¹² Dahası insan kendi vaktini bilmez:
Balığın acımasız ağa, kuşun kapana düştüğü gibi,
İnsanlar da üzerlerine ansızın çöken kötü zamana yakalanırlar.

Bilgelik Akılsızlıktan İyidir

¹³ Güneşin altında bilgelik olarak şunu da gördüm, beni çok etkiledi: ¹⁴ Çok az insanın yaşadığı küçük bir kent vardı. Güçlü bir kral saldırıp onu kuşattı. Karşısına büyük rampalar kurdu. ¹⁵ Kentte yoksul ama bilge bir adam vardı. Bilgeliğiyle kenti kurtardı. Ne var ki, kimse bu yoksul adamı anmadı. ¹⁶ Bunun üzerine, “Bilgelik güçten iyidir” dedim, “Ne yazık ki, yoksul insanın bilgeliği küçümseniyor, söyledikleri dikkate alınmıyor.”

- ¹⁷ Bilgenin sessizce söylediği sözler,
Akılsızlar arasındaki önderin bağırışından iyidir.
¹⁸ Bilgelik silahtan iyidir,
Ama bir deli çıkar, her şeyi berbat eder.

10

- ¹ Ölü sinekler attarın ıtırını kokutur.
Biraz aptallık da bilgeliği ve saygınlığı bastırır.
² Bilgenin yüreği hep doğruya eğilimlidir,
Akılsızın ise, hep yanlışla.
³ Yolda yürürken bile akılsızın aklı kıttır,
Akılsız olduğunu herkese gösterir.
⁴ Yöneticinin öfkesi sana karşı alevlenirse,
Yerinden ayrılma;
Çünkü serinkanlılık büyük yanlışları bastırır.
⁵ Güneşin altında gördüğüm bir haksızlık var,
Yöneticiden kaynaklanan bir yanlış andırıyor:
⁶ Zenginler düşük makamlarda otururken,
Aptallar yüksek makamlara atanıyor.
⁷ Köleleri at sırtında,
Önderleri yerde köleler gibi yürürken gördüm.
⁸ Çukur kazan içine kendi düşer,
Duvar da gedik açanı yılan sokar.
⁹ Taş çıkaran taştan incinir,
Odun yaran tehlikeye girer.
¹⁰ Balta körse, ağzı bilenmemişse,
Daha çok güç gerektirir;
Ama bilgelik başarı doğurur.
¹¹ Yılan büyü yapılmadan önce sokarsa,
Büyücünün yararı olmaz.
¹² Bilgenin ağzından çıkan sözler benimsenir,
Oysa akılsız kendi ağzıyla yıkımına yol açar.
¹³ Sözünün başı aptallık,
Sonu zırdeliliktir.

14 Akılsız konuştukça konuşur.

Kimse ne olacağını bilmez.

Kim ona kendisinden sonra ne olacağını bildirebilir?

15 Akılsızın emeği kendini öylesine yıpratır ki,
Kente bile nasıl gideceğini bilemez.

16 Kralın bir çocuksa*,
Önderlerin sabah şölen veriyorsa, vay sana, ey ülke!

17 Kralın soyluysa,
Önderlerin sarhoşluk için değil
Güçlenmek için vaktinde yemek yiyorsa, ne mutlu sana, ey ülke!

18 Tembellikten dam çöker,
Miskinlikten çatı akar.

19 Şölen eğlenmek için yapılır,
Şarap yaşama sevinç katar,
Paraysa her ihtiyacı karşılar.

20 İçinden bile krala sövme,
Yatak odanda zengine lanet etme,
Çünkü gökte uçan kuşlar haber taşır,
Kanatlı varlıklar söylediğini aktarır.

11

İyilik Yap, Denize At

1 Ekmeğini suya at*,
Çünkü günler sonra onu bulursun.

2 Yedi, hatta sekiz kişiye pay ver,
Çünkü ülkenin başına ne felaket geleceğini bilemezsin.

3 Bulutlar su yüklüyse,
Yeryüzüne döker yağmurlarını.
Ağaç ister güneye ister kuzeye devrilsin,
Devrildiği yerde kalır.

4 Rüzgarı gözetken ekmez,
Bulutlara bakan biçmez.

5 Ana rahmindeki çocuğun nasıl ruh ve beden aldığını bilmediğin gibi,
Her şeyi yaratan Tanrı'nın yaptıklarını da bilemezsin.

6 Tohumunu sabah ek,
Akşam da elin boş durmasın.
Çünkü bu mu iyi, şu mu,
Yoksa ikisi de aynı sonucu mu verecek, bilemezsin.

7 Işık tatlıdır,
Güneşi görmek güzeldir.

* 10:16 "Çocuk" ya da "Uşak". * 11:1 "Ekmeğini suya at": Bu ifade, "Bütün tehlikeleri göze alıp parayı ticarete yatırarak geçimini sağla" ya da "İhtiyacı olanlara ver" anlamına gelir.

- ⁸ Evet, insan uzun yıllar yaşarsa,
Sevinçle yaşasın.
Ama karanlık günleri unutmasın,
Çünkü onlar da az değil.
Gelecek her şey boştur.

Gençliğinin Değerini Bil

- ⁹ Ey delikanlı, gençliğine sevin,
Bırak gençlik günlerinde yüreğin sevinç duysun.
Gönlünün isteklerini, gözünün gördüklerini izle,
Ama bil ki, bütün bunlar için Tanrı seni yargılayacaktır.
- ¹⁰ Öyleyse at tasayı yüreğinden,
Uzaklaştır derdi bedeninden.
Çünkü gençlik de dinçlik de boştur.

12

- ¹⁻² Bu yüzden zor günler gelmeden,
“Zevk almıyorum” diyeceğin yıllar yaklaşmadan,
Güneş, ışık, ay ve yıldızlar kararmadan
Ve yağmurdan sonra bulutlar geri dönmeden,
Gençlik günlerinde seni yaratanı anımsa.
- ³ O gün, evi bekleyenler titreyecek,
Güçlüler eğilecek,
Öğütücüler azaldığı için duracak,
Pencereden bakanlar kararacak.
- ⁴ Değirmen sesi yavaşlayınca,
Sokağa açılan çift kapı kapanacak,
İnsanlar kuş sesiyle uyanacak*,
Ama şarkıların sesini duyamayacaklar.
- ⁵ Dahası yüksek yerden,
Sokaktaki tehlikelerden korkacaklar;
Badem ağacı çiçek açacak,
Çekirge ağırlaşacak,
Tutku zayıflayacak†.
Çünkü insan sonsuzluk evine gidecek,
Yas tutanlar sokakta dolaşacak.

- ⁶ Gümüş tel kopmadan,
Altın tas kırılmadan,
Testi çeşmede parçalanmadan,
Kuyu makarası kırılmadan,
- ⁷ Toprak geldiği yere dönmeden,
Ruh onu veren Tanrı'ya dönmeden,
Seni yaratanı anımsa.
- ⁸ “Her şey boş” diyor Vaiz, “Bomboş!”

Son Söz

- ⁹ Vaiz yalnız bilge değildi, bildiklerini halka da öğretiyordu. Hesap etti, araştırdı ve birçok özdeyişi düzene soktu. ¹⁰ Güzel sözler bulmaya çalıştı. Yazdıkları gerçek ve doğrudur.

* **12:4** “İnsanlar kuş sesiyle uyanacak” ya da “İnsanların sesi kuş gibi yükselecek”. † **12:5** “Tutku zayıflayacak” ya da “Gebre tohumu patlayacak”.

¹¹ Bilgelerin sözleri üvendire gibidir, derledikleri özdeyişlerse, iyi çakılan çivi gibi; bir tek Çoban[‡] tarafından verilmişler. ¹² Bunların dışındakilerden sakın, evladım. Çok kitap yazmanın sonu yoktur, fazla araştırma da bedeni yıpratır.

¹³ Her şey duyuldu, sonuç şu:

Tanrı'ya saygı göster, buyruklarını yerine getir,
Çünkü her insanın görevi budur.

¹⁴ Tanrı her işi, her gizli şeyi yargılayacaktır,
İster iyi ister kötü olsun.

[‡] 12:11 “Çoban”, yani “Tanrı”.

EZGİLER EZGİSİ

GİRİŞ

Ezgiler Ezgisi aşk şiirleridir. Büyük bir çoğunluğu iki sevgilinin, yani erkekle kadının, karşılıklı olarak söylediği şiirlerden oluşur. Kitap “Süleyman'ın Ezgiler Ezgisi” diye başladığı için “Süleyman'ın Ezgisi” olarak da bilinir.

Yahudiler Ezgiler Ezgisi'ni Tanrı'yla halkı arasındaki ilişkiler olarak yorumlarken, Hristiyanlar Mesih'le kilise arasındaki ilişkiler olarak görmüşlerdir.

1

¹ Süleyman'ın Ezgiler Ezgisi.

Kız

² Beni dudaklarıyla öptükçe öpsün!
Çünkü aşkın şaraptan daha tatlı.
³ Ne güzel kokuyor sürdüğün esans,
Dökülmüş esans sanki adın,
Kızlar bu yüzden seviyor seni.
⁴ Al götür beni, haydi koşalım!
Kral beni odasına götürsün.

Kızın arkadaşları

Seninle coşup seviniriz,
Aşkın şaraptan çok överiz.

Kız

Ne kadar haklılar seni sevmekte!
⁵ Esmerim ben, ama güzelim,
Ey Yeruşalim kızları!
Kedar'ın çadırları gibi,
Süleyman'ın çadır bezleri gibi kara.
⁶ Bakmayın esmer olduğuma,
Güneş kararttı beni.
Çünkü kızdılar bana erkek kardeşlerim,
Bağlara bakmakla görevlendirdiler.
Ama kendi bağima bakmadım.

⁷ Ey sevgilim, söyle bana, sürünü nerede otlatıyorsun,
Öğleyin nerede yatırıyor sun?
Neden arkadaşlarının sürüleri yanında
Yüzünü örten bir kadın durumuna düşeyim*?

Kızın Arkadaşları

⁸ Ey güzeller güzeli,
Bilmiyorsan,
Sürünün izine çık,
Çobanların çadırları yanında
Oğlaklarını otlat.

Erkek

⁹ Firavunun arabalarına koşulu kısırağa benzetiyorum seni, aşkım benim!
¹⁰ Yanakların süslerle,

1:1 1Kr:4:32 * 1:7 Eski çağlarda kadının örtünmesi fahişe olduğunu gösterirdi.

Boynun gerdanlıklarla ne güzel!

11 Sana gümüş düğmelerle altın süsler yapacağız.

Kız

12 Kral divandayken†,

Hintsümbülümün güzel kokusu yayıldı.

13 Memelerim arasında yatan

Mür dolu bir kesedir benim için sevgilim;

14 Eyn-Gedi bağlarında

Bir demet kına çiçeğidir benim için sevgilim.

Erkek

15 Ah, ne güzelsin, aşkım, ah, ne güzel!

Gözlerin tıpkı birer güvercin!

Kız

16 Ne yakışıklısın, sevgilim, ah, ne çekici!

Yeşilliktir yatağımız.

Erkek

17 Sedir ağaçlarıdır evimizin kirişleri,

Tavanımızın tahtaları ardıçlar.

2

Kız

1 Ben Şaron* çiğdemiyim,

Vadilerin zambağıyım.

Erkek

2 Dikenlerin arasında zambak nasılsa

Kızların arasında öyledir aşkım.

Kız

3 Orman ağaçları arasında bir elma ağacına benzer

Delikanlıların arasında sevgilim.

Onun gölgesinde oturmaktan zevk alırım,

Tadı damağımda kalır meyvesinin.

4 Ziyafet evine götürdü beni,

Üzerimdeki sancağı aşkı.

5 Güçlendirin beni üzüm pestiliyle,

Canlandırın elmayla,

Çünkü aşk hastasıyım ben.

6 Sol eli başımın altında,

Sağ eli sarsın beni.

7 Dişi ceylanlar,

Yabanıl dişi geyikler üstüne

Ant içiriyorum size, ey Yerusâlim kızları!

Aşkımı ayıltmayasınız, uyandırmayasınız diye,

Gönlü hoş olana dek.

8 İşte! Sevgilimin sesi!

Dağların üzerinden sekerek,

Tepelerin üzerinden sıçrayarak geliyor.

† 1:12 "Divandayken" ya da "Sofradayken". * 2:1 "Şaron" verimli bir kıyı bölgesiydi.

- ⁹ Sevgilim ceylana benzer, sanki bir geyik yavrusu.
 Bakın, duvarımızın ardında duruyor,
 Pencerelerden bakıyor,
 Kafeslerden seyrediyor.
- ¹⁰ Sevgilim şöyle dedi:
 “Kalk, gel aşkım, güzelim.
- ¹¹ Bak, kış geçti,
 Yağmurların ardı kesildi,
- ¹² Çiçekler açtı,
 Şarkı mevsimi geldi,
 Kumrular ötüşmeye başladı beldemizde.
- ¹³ İncir ağacı ilk meyvesini verdi,
 Yeşeren asmalar mis gibi kokular saçmakta.
 Kalk, gel aşkım, güzelim.”

Erkek

- ¹⁴ Kaya kovuklarında,
 Uçurum kenarlarında gizlenen güvercinim!
 Boyunu bosunu göster bana,
 Sesini duyur;
 Çünkü sesin tatlı, boyun bosun güzeldir.
- ¹⁵ Yakalayın tilkileri bizim için,
 Bağları bozan küçük tilkileri;
 Çünkü bağlarımız yeşerdi.

Kız

- ¹⁶ Sevgilim benimdir, ben de onun,
 Zambaklar arasında gezinir[†] durur.
- ¹⁷ Ey sevgilim, gün serinleyip gölgeler uzayana dek,
 Engibeli dağlar üzerinde bir ceylan gibi,
 Geyik yavrusu gibi ol!

3

- ¹ Gece boyunca yatağında
 Sevgilimi aradım,
 Aradım, ama bulamadım.
- ² “Kalkıp kenti dolaşayım,
 Sokaklarda, meydanlarda sevgilimi arayayım” dedim,
 Aradım, ama bulamadım.
- ³ Kenti dolaşan bekçiler buldu beni,
 “Sevgilimi gördünüz mü?” diye sordum.
- ⁴ Onlardan ayrılır ayrılmaz
 Sevgilimi buldum.
 Tuttum onu, bırakmadım;
 Annemin evine,
 Beni doğuran kadının odasına götürünceye dek.
- ⁵ Dişi ceylanlar,
 Yabanıl dişi geyikler üstüne
 Ant içiriyorum size, ey Yeruşalim kızları!
 Aşkımı ayıltmayasınız, uyandırmayasınız diye,

[†] 2:16 “Gezinir”: İbranice “Sürü otlatır”.

Gönlü hoş olana dek.

- ⁶ Kimdir bu kırdan çıkan,
Bir duman sütunu gibi,
Tüccarın türlü türlü baharatıyla,
Mür ve günnükle tütsülenmiş?
- ⁷ İşte Süleyman'ın tahtırevanı!
İsrailli yiğitlerden
Altmış kişi eşlik ediyor ona.
- ⁸ Hepsi kılıç kuşanmış, eğitilmiş savaşçı.
Gecenin tehlikelerine karşı,
Hepsinin kılıcı belinde.
- ⁹ Kral Süleyman tahtırevanı
Lübnan ağaçlarından yaptı.
- ¹⁰ Direklerini gümüşten,
Tabanını altından yaptı.
Koltuğu mor kumaşla kaplıydı.
İçini sevgiyle döşemişti Yeruşalim kızları.
- ¹¹ Dışarı çıkın, ey Siyon kızları!
Düğününde, mutlu gününde
Annesinin verdiği tacı giymiş Kral Süleyman'ı görün.

4

Erkek

- ¹ Ah, ne güzelsin, aşkım, ah, ne güzel!
Peçenin ardındaki gözlerin güvercinler gibi.
Siyah saçların Gilat Dağı'nın yamaçlarından inen
Keçi sürüsü sanki.
- ² Yeni kırkılıp yıkanmış,
Sudan çıkmış koyun sürüsü gibi dişlerin,
Hepsinin ikizi var.
Yavrusunu yitiren yok aralarında.
- ³ Al kurdele gibi dudakların,
Ağzın ne güzel!
Peçenin ardındaki yanakların
Nar parçası sanki.
- ⁴ Boynun Davut'un kulesi gibi,
Kakma taşlarla* yapılmış,
Üzerine bin kalkan asılmış,
Hepsi de birer yiğit kalkanı.
- ⁵ Sanki bir çift geyik yavrusu memelerin
Zambaklar arasında otlayan
İkiz ceylan yavrusu.
- ⁶ Gün serinleyip gölgeler uzayınca,
Mür dağına,
Günnük tepesine gideceğim.
- ⁷ Tepeden tırnağa güzelsin, aşkım,

* 4:4 “Kakma taşlarla” ya da “Silahhane olarak”. İbranice sözcüğün anlamı kesin olarak bilinmiyor.

- Hiç kusurun yok.
- ⁸ Benimle gel Lübnan'dan, yavuklum,
Benimle gel Lübnan'dan!
Amana doruğundan,
Senir ve Hermon doruklarından,
Aslanların inlerinden,
Parsların dağlarından geç.
- ⁹ Çaldın gönlümü kızkardeşim, yavuklum,
Bir bakışınla,
Gerdanlığının tek zinciriyle çaldın gönlümü!
- ¹⁰ Aşkın ne güzel, kızkardeşim, yavuklum,
Şaraptan çok daha tatlı;
Esansının kokusu her türlü baharattan güzel!
- ¹¹ Ey yavuklum, bal damlar dudaklarından,
Bal ve süt var dilinin altında,
Lübnan'ın kokusu geliyor giysilerinden!
- ¹² Kapalı bahçesin sen, kızkardeşim, yavuklum,
Kapalı bir kaynak, mühürlü bir pınar.
- ¹³ Fidanların nar bahçesidir;
Seçme meyvelerle,
Kına ve hintsümbülüyle,
- ¹⁴ Hintsümbülü ve safranla,
Güzel kokulu kamış ve tarçınla, her türlü günnük ağacıyla,
Mür ve ödle, her türlü seçme baharatla.
- ¹⁵ Sen bir bahçe pınarısın,
Bir taze su kuyusu,
Lübnan'dan akan bir dere.
- Kız*
- ¹⁶ Uyan, ey kuzey rüzgarı,
Sen de gel, ey güney rüzgarı!
Bahçemde es de güzel kokusu saçılsın.
Sevgilim bahçesine gelsin, seçme meyvelerini yesin!

5

- Erkek*
- ¹ Bahçeme girdim, kızkardeşim, yavuklum,
Mürümü topladım baharatımla,
Gümecimi, balımı yedim,
Şarabımı, sütümü içtim.
- Kızın Arkadaşları*
- Yiyin, için, ey dostlar!
Mest olun aşktan, ey sevgililer!
- Kız*
- ² Ben uyuyordum ama yüreğim uyanıktı.
Dinleyin! Sevgilim kapıyı vuruyor.
"Aç bana, kızkardeşim, aşkım, eşsiz güvercinim!
Sırılsıklam oldu başım çiyden,
Kaküllerim gecenin neminden."
- ³ Entarimi çıkardım,
Yine giyinmeli miyim?

Ayaklarımı yıkadım,
Yine kirletmeli miyim?

- ⁴ Kapı deliğinden uzattı elini sevgilim,
Aşk duygularım kabardı onun için.
⁵ Kalktım, sevgilime kapıyı açayım diye,
Mür elimden damladı,
Parmaklarımdan aktı
Sürgü tokmakları üzerine.
⁶ Kapıyı açtım sevgilime,
Ama sevgilim yoktu, gitmişti!
Kendimden geçmişim o konuşurken.
Aradım onu, ama bulamadım,
Seslendim, ama yanıt vermedi.
⁷ Kenti dolaşan bekçiler buldu beni,
Dövüp yaraladılar.
Sur bekçileri alıp götürdü şalım.
⁸ Size ant içiriyorum, ey Yerusâlim kızları!
Eğer sevgilimi bulursanız,
Söyleyin ona, aşk hastasıyım ben.

Kızın Arkadaşları

- ⁹ Farkı ne sevgilinin öbürlerinden,
Ey güzeller güzeli?
Farkı ne ki, bize böyle ant içiriyorsun?

Kız

- ¹⁰ Sevgilimin teni pembe-beyaz, ıslıl ıslıl yanıyor!
Göze çarpıyor on binler arasında.
¹¹ Başı saf altın,
Kakülleri kıvrır kıvrır, kuzgun gibi siyah.
¹² Akarsu kıyısındaki
Güvercinler gibi gözleri;
Sütle yıkanmış,
Yuvasındaki mücevher sanki.
¹³ Yanakları güzel kokulu tarhlar gibi,
Nefis kokular saçıyor.
Dudakları zambak gibi,
Mür yağı damlatıyor.
¹⁴ Elleri, üzerine sarı yakut kakılmış altın çubuklar,
Gövdesi laciverttaşıyla süslenmiş cilalı fildişi.
¹⁵ Mermer sütun bacakları
Saf altın ayaklıklar üzerine kurulmuş.
Boyu bosu Lübnan dağları gibi,
Lübnan'ın sedir ağaçları gibi eşsiz.
¹⁶ Ağzı çok tatlı,
Tepeden tırnağa güzel.
İşte böyledir sevgilim, böyledir yarım, ey Yerusâlim kızları!

6

Kızın Arkadaşları

- ¹ Nereye gitti sevgilin,
Ey güzeller güzeli,

Ne yana yöneldi?
Biz de onu arayalım seninle birlikte!

Kız

- ² Bahçesine indi sevgilim,
Güzel kokulu tarhlara,
Bahçede gezinmek*, zambak toplamak için.
³ Ben sevgilime aitim, sevgilim de bana,
Gezinip† duruyor zambaklar arasında.

Erkek

- ⁴ Sevgilim, Tirsas‡ kadar güzelsin,
Yeruşalim kadar şirin,
Sancak açmış bir ordu kadar görkemli.
⁵ Çevir gözlerini benden,
Çünkü şaşırtıyorlar beni.
Gilat Dağı'nın yamaçlarından inen
Keçi sürüsünü andırıyor siyah saçların.
⁶ Yeni yıkanmış, sudan çıkmış dişi koyun sürüsü gibi dişlerin,
Hepsinin ikizi var;
Yavrusunu yitiren yok aralarında.
⁷ Peçenin ardındaki yanakların
Nar parçası sanki.
⁸ Altmış kraliçe,
Seksen cariye,
Sayısız bakire kız olabilir;
⁹ Ama bir tanedir benim eşsiz güvercinim,
Biricik kızıdır annesinin,
Gözbebeği kendisini doğuranın.
Kızlar sevgilimi görünce, "Ne mutlu ona!" dediler.
Kraliçeler, cariyeler onu övdüler.

Kızın Arkadaşları

- ¹⁰ Kimdir bu kadın?
Şafak gibi beliren,
Ay kadar güzel,
Güneş kadar parlak,
Sancak açmış bir ordu kadar görkemli.

Kız

- ¹¹ Ceviz bahçesine indim,
Yeşermiş vadiyi göreyim diye;
Asma tomurcuk verdi mi,
Narlar çiçek açtı mı bakayım diye.
¹² Nasıl oldu farkına varmadan,
Tutkum bindirdi beni soylu halkımın savaş arabalarına.

Kızın Arkadaşları

- ¹³ Dön, geri dön, ey Şulamlı kız,
Dön, geri dön de seni seyredelim.

Erkek

Niçin Şulamlı kızı seyretmek istiyorsunuz,

* 6:2 "Gezinmek" ya da "Sürü otlatmak". † 6:3 "Gezinip" ya da "Sürü otlatıp". ‡ 6:4 "Tirsas": İsrail'in kuzey krallığındaki ilk başkenti. "Hoş, güzel" anlamına gelir.

Mahanayim oyununu[§] seyredercesine?

7

- ¹ Ne güzel sandaletli ayakların,
Ey soylu kız!
Mücevher gibi yuvarlak kalçaların,
Usta ellerin işi.
- ² Karışık şarabın hiç eksilmediği
Yuvarlak bir tas gibi göbeğin.
Zambaklarla kuşanmış
Buğday yığını gibi karnın.
- ³ Sanki bir çift geyik yavrusu memelerin,
İkiz ceylan yavrusu.
- ⁴ Fildişi kule gibi boynun.
Bat-Rabim Kapısı yanındaki
Heşbon havuzları gibi gözlerin.
Şam'a bakan
Lübnan Kulesi gibi burnun.
- ⁵ Karmel Dağı gibi duruyor başın,
Pırıl pırıl mora çalar saçların.
Kaküllerine tutsak oldu kral.
- ⁶ Ne güzel, ne çekicidir aşk!
Zevkten zevke sürükler.
- ⁷ Hurma ağacına benziyor boyun,
Salkım salkım memelerin.
- ⁸ “Çıkayım hurma ağacına” dedim,
“Tutayım meyveli dallarını.”
Üzüm salkımları gibi olsun memelerin,
Elma gibi koksun soluğun,
- ⁹ En iyi şarap gibi ağzın.

Kız

Sevgilimin dudaklarına, dişlerine* doğru kaysın.

- ¹⁰ Ben sevgilime aitim,
O da bana tutkun.
- ¹¹ Gel, sevgilim, kıra çıkalım,
Köylerde[†] geceleyelim.
- ¹² Bağlara gidelim sabah erkenden,
Bakalım, asma tomurcuk verdi mi?
Dalları yeşerdi mi,
Narlar çiçek açtı mı,
Orada sevişeceğim seninle.
- ¹³ Mis gibi koku saçıyor adamotları,
Kapımızın yanıbaşında
Taze, kuru,
Her çeşit seçme meyve var.
Senin için sakladım onları, sevgilim.

§ 6:13 “Mahanayim oyunu”: “İki grup halinde oynanan bir oyun” anlamına gelebilir. * 7:9 Septuaginta, Vulgata “Dudaklarına, dişlerine”, Masoretik metin “Uyuyanların dudaklarına”. † 7:11 “Köylerde” ya da “Kına çalıları arasında”.

8

- ¹ Keşke kardeşim olsaydın,
Annemin memelerinden süt emmiş.
Dışarıda görünce öperdim seni,
Kimse de kınamazdı beni.
- ² Önüne düşer,
Beni eğiten
Annemin evine götürürdüm seni;
Sana baharatlı şarapla
Kendi narlarımın suyundan içirirdim.
- ³ Sol eli başımın altında,
Sağ eli sarsın beni.
- ⁴ Ant içiriyorum size, ey Yerusâlim kızları!
Aşkımı ayıltmayasınız, uyandırmayasınız diye,
Gönlü hoş olana dek.

Kızın Arkadaşları

- ⁵ Kim bu,
Sevgilisine yaslanarak çölden çıkan?

Kız

- Elma ağacı altında uyandırdım seni,
Orada doğum sancıları çekti annen,
Orada doğum sancıları çekip doğurdu seni.
- ⁶ Beni yüreğinin üzerine bir mühür gibi,
Kolunun üzerine bir mühür gibi yerleştir.
Çünkü sevgi ölüm kadar güçlü,
Tutku ölümler diyarı kadar katıdır.
Alev alev yanar,
Yakıp bitiren ateş gibi.
- ⁷ Sevgiyi engin sular söndüremez,
Irmaklar süpürüp götüremez.
İnsan varını yoğunu sevgi uğruna verse bile,
Yine de hor görülür!

Kızın Arkadaşları

- ⁸ Küçük bir kızkardeşimiz var,
Daha memeleri çıkmadı.
Ne yapacağız kızkardeşimiz için,
Söz kesileceği gün?
- ⁹ Eğer o bir sursa,
Üzerine gümüş mazgallı siper yaparız;
Eğer bir kapıysa,
Sedir tahtalarıyla onu kaplarız.

Kız

- ¹⁰ Ben bir surum, memelerim de kuleler gibi,
Böylece hoşnut eden biri oldum onun gözünde.
- ¹¹ Süleyman'ın bağı vardı Baal-Hamon'da,
Kiraya verdi bağını;
Her biri bin gümüş öderdi ürünü için.
- ¹² Benim bağım kendi emrimde,
Bin gümüş senin olsun, ey Süleyman,

İki yüz gümüş de ürününe bakan kiracıların.

Erkek

13 Ey sen, bahçelerde oturan kadın,
Arkadaşlar kulak veriyor sesine,
Bana da duyur onu.

Kız

14 Koş, sevgilim,
Mis kokulu dağların üzerinde bir ceylan gibi,
Geyik yavrusu gibi ol!

YEŞAYA

GİRİŞ

Yeşaya İbranice'de “Rab kurtarır” anlamına gelir. Kitabın adı olan bu ifade bir bakıma kitabın özetidir. Peygamber Yeşaya İ.Ö. 8. yüzyılın ikinci yarısında Yerusâlim'de yaşadı. Kitap üç ana bölüme ayrılabilir:

1. 1-39 arasındaki bölümler güneydeki Yahuda krallığının güçlü komşusu Asur tarafından tehdit edildiği dönemi anlatıyor. Yeşaya, Yahuda'ya yönelen gerçek tehdidin Asur'un yenilmez gücü değil, halkın günahı, Tanrı'ya başkaldırmaları ve Yahuda halkının Tanrı'ya güvensizlikleri olduğunu gördü. Peygamber çarpıcı söz ve davranışlarla Yahuda halkını doğruluğa ve adalete çağırmaktadır. Onları uyarır, Tanrı'ya kulak vermekte gecikirlerse, felaketlerin yakalarını bırakmayacağını söyler. Yeşaya, dünya çapında barışın sağlanacağı dönemi ve Davut'un soyundan gelecek olan örnek kralın gelişini de önceden bildirdi.
2. 40-55 arasındaki bölümler değişen tarihsel durumu yansıtır. Asurlular'dan sonra bölgede egemen güç haline gelen Babilliler İ.Ö. 586'da Yerusâlim'i ele geçirir ve halkını Babil'e sürgün eder. Peygamber, Tanrı'nın kendi halkını özgür kılıp Yerusâlim'e geri götüreceğini ve yeni bir yaşama kavuşturacağını müjdeler. Bu bölümlerde öne çıkan konu, Tanrı'nın tarihi yönlendiren Egemen Rab olduğu, halkının aracılığıyla öteki ulusları da bereketleyen tasarıları olduğudur.
3. 56-66 arasındaki bölümler sürgünden Yerusâlim'e dönenlere ve Tanrı'nın halkına verdiği sözleri yerine getireceğine dair güvence bekleyenlere sesleniyor. Ayrıca doğruluk, adalet, Şabat Günü'ne uyulması ve dua konusunda kaygılar dile getiriliyor. Özet olarak kitap Tanrı'nın mutlak büyüklüğünü, üstünlüğünü vurguluyor. Bütün öbür ilahlar Rab'bin önünde sadece cansız putlar.

Ana Hatlar:

- 1:1-12:6 Uyarılar, vaatler
- 13:1-23:18 Ulusların cezalandırılması
- 24:1-27:13 Tanrı'nın dünyayı yargılaması
- 28:1-35:10 Yeni uyarılar ve vaatler
- 36:1-39:8 Yahuda Kralı Hizkiya ve Asurlular
- 40:1-55:13 Vaat ve umut bildirileri
- 56:1-66:24 Son uyarılar ve vaatler

¹ Yahuda kralları Uzziya, Yotam, Ahaz ve Hizkiya zamanında Amots oğlu Yeşaya'nın Yahuda ve Yerusâlim'le ilgili görüşü:

Rab Halkını Uyarıyor

- ² Ey gökler dinleyin, ey yeryüzü kulak ver!
Çünkü RAB konuşuyor:
“Çocuklar yetiştirip büyüttüm,
Ama bana başkaldırdılar.
- ³ Öküz sahibini, eşek efendisinin yemliğini bilir,
Ama İsrail halkı bu kadarını bile bilmiyor,
Halkım anlamıyor.”

⁴ Günahlı ulusun, suç yüklü halkın,
Kötülük yapan soyun,

Baştan çıkmış çocukların vay haline!
RAB'bi terk ettiler,
İsrail'in Kutsalı'nı hor gördüler,
O'na sırt çevirdiler.

- ⁵ Neden bir daha döyülesiniz?
Neden vefasızlığı sürdürüyorsunuz?
Baş büsbütün hasta, yürek büsbütün yaralı.
- ⁶ Bedeniniz tepeden tırnağa sağlıksız,
Taze darbe izleriyle, yara bereyle dolu,
Temizlenmemiş, yağla yumuşatılmamış, sarılmamış.
- ⁷ Ülkeniz ıssız, kentleriniz ateşe verilmiş.
Yabancılar topraklarınızı
Gözünüzün önünde yiyip bitiriyor!
Sanki ülkenin kökünü kazımışlar.
- ⁸ Siyon kızı bağdaki çardak,
Salatalık bostanındaki kulübe gibi,
Kuşatılmış bir kent gibi kalakalmış.
- ⁹ Her Şeye Egemen RAB bazılarımızı
Sağ bırakmamış olsaydı,
Sodom gibi olur, Gomora'ya benzerdik.
- ¹⁰ Ey Sodom yöneticileri,
RAB'bin söylediklerini dinleyin;
Ey Gomora halkı,
Tanrımız'ın yasasına kulak verin.
- ¹¹ “Kurbanlarınızın sayısı çokmuş,
Bana ne?” diyor RAB,
“Yakmalık koç sunularına,
Besili hayvanların yağına doydum.
Boğa, kuzu, teke kanı değil istediğim.
- ¹² Huzuruma geldiğinizde
Avlularımı çiğnemenizi mi istedim sizden?
- ¹³ Anlamsız sunular getirmeyin artık.
Buhurdan iğreniyorum.
Kötülük dolu törenlere,
Yeni Ay, Şabat Günü kutlamalarına
Ve düzenlediğiniz toplantılara dayanamıyorum.
- ¹⁴ Yeni Ay törenlerinizden, bayramlarınızdan nefret ediyorum.
Bunlar bana yük oldu,
Onları taşımaktan yoruldum.
- ¹⁵ “Ellerinizi açıp bana yakardığınızda
Gözlerimi sizden kaçıracağım.
Ne kadar çok dua ederseniz edin dinlemeyeceğim.
Elleriniz kan dolu.
- ¹⁶ Yıkayıp temizlenin,
Kötülük yaptığınızı gözüm görmesin,
Kötülük etmekten vazgeçin.

17 İyilik etmeyi öğrenin,
Adaleti gözetin, zorbayı yola getirin,
Öksüzün hakkını verin,
Dul kadını savunun.”

18 RAB diyor ki,
“Gelin, şimdi davamızı görelim.
Günahlarınız sizi kana boyamış bile olsa
Kar gibi ak pak olacaksınız.
Elleriniz kırmızı böceği gibi kızıl olsa da
Yapağı gibi bembeyaz olacak.

19 İstekli olur, söz dinlerseniz,
Ülkenin en iyi ürünlerini yiyeceksiniz.

20 Ama direnip başkaldırırsanız,
Kılıç sizi yiyip bitirecek.”
Bunu söyleyen RAB'dir.

Günahlı Kent

21 Sadık kent nasıl da fahişe oldu!
Adaletle doluydu, doğruluğun barınağıydı,
Şimdiyse katillerle doldu.

22 Gümüşü cüruf oldu,
Şarabına su katıldı.

23 Yöneticileri asilerle hırsızların işbirlikçisi;
Hepsi rüşveti seviyor,
Armağan peşine düşmüş.
Öksüzün hakkını vermiyor,
Dul kadının davasını görmüyorlar.

24 Bu yüzden Rab, Her Şeye Egemen RAB,
İsrail'in Güçlüsü şöyle diyor:
“Hasımlarımı cezalandırıp rahata kavuşacağım,
Düşmanlarımdan öç alacağım.

25 Sana karşı duracak,
Kül suyuyla arıtır gibi seni cüruftan arıtıp temizleyeceğim.

26 Eskiden, başlangıçta olduğu gibi,
Sana yöneticiler, danışmanlar yetiştireceğim.
Ondan sonra ‘Doğruluk Kenti’,
‘Sadık Kent’ diye adlandırılacaksınız.”

27 Siyon adalet sayesinde,
Tövbe edenleri de doğruluk sayesinde kurtulacak.

28 Ama başkaldıranlarla günahlılar
Birlikte yıkıma uğrayacaklar.
RAB'bi terk edenler yok olacak.

29 “Sevip altında tapındığınız yabanıl fıstık ağaçlarından utanacaksınız,
Putperest törenleriniz için seçtiğiniz bahçelerden ötürü yüzünüz kızaracak.

30 Yaprakları solmuş yabanıl fıstık ağacına,
Susuz bahçeye döneceksiniz.

31 Güçlü adamlarınız kıtık gibi,

Yaptıkları işler kıvılcım gibi olacak;
İkisi birlikte yanacak ve söndüren olmayacak.”

2

Rab'bin Dağı

(Mik.4:1-3)

¹ Amots oğlu Yeşaya'nın Yahuda ve Yerusâlim'le ilgili görüşü:

² RAB'bin Tapınağı'nın kurulduğu dağ,
Son günlerde dağların en yücesi,
Tepelerin en yükseği olacak.
Oraya akın edecek ulusların hepsi.

³ Birçok halk gelecek,
“Haydi, RAB'bin Dağı'na,
Yakup'un Tanrısı'nın Tapınağı'na çıkalım” diyecekler,
“O bize kendi yolunu öğretsin,
Biz de O'nun yolundan gidelim.”
Çünkü yasa Siyon'dan,
RAB'bin sözü Yerusâlim'den çıkacak.

⁴ RAB uluslar arasında yargıçlık edecek,
Birçok halkın arasındaki anlaşmazlıkları çözecek.
İnsanlar kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri,
Mızraklarını bağcı bıçağı yapacaklar.
Ulus ulusa kılıç kaldırmayacak,
Savaş eğitimi yapmayacaklar artık.

⁵ Ey Yakup soyu, gelin RAB'bin ışığında yürüyelim.

Rab'bin Günü

⁶ Ya RAB, halkını, Yakup soyunu terk ettin,
Çünkü yürekleri doğu kökenli inançlarla dolu.
Filistliler gibi falcılık uğraşıyor,
Yabancılarla el sıkışıyorlar.

⁷ Ülkeleri altınla, gümüşle dolu,
Hazinelerinin sonu yok,
Sayısız atları, savaş arabaları var.

⁸ Ülkeleri putlarla dolu;
Elleriyle yaptıkları,
Parmaklarıyla biçim verdikleri
Putların önünde eğiliyorlar.

⁹ Bu yüzden herkes alçaltılıp dize getirilecek.
Onları bağışlama, ya RAB!

¹⁰ RAB'bin dehşetinden,
Yüce görkeminden kaçmak için kayalıklara gidin,
Yerin altına saklanın.

¹¹ İnsanın küstah bakışları alçaltılacak,
Gururu kırılacak.
O gün yalnız RAB yüceltilecek.

¹² Çünkü Her Şeye Egemen RAB o gün
Kibirlileri, gururluları, kendini beğenmişleri alçaltacak;

- 13 Lübnan'ın bütün ulu, yüksek sedir ağaçlarını,
Başan'ın bütün meşelerini yok edecek;
14 Bütün ulu dağları, yüksek tepeleri,
15 Bütün yüksek kuleleri, güçlü surları
Yerle bir edecek;
16 Ticaret gemilerinin, güzel teknelerinin hepsini yok edecek.
17 İnsanların gururu, kibiri kırılacak,
O gün yalnız RAB yüceltilecek,
18 Putlar tümüyle ortadan kalkacak.
- 19 RAB kalkıp yeryüzünü sarısmaya başlayınca,
İnsanlar O'nun dehşetinden
Ve yüce görkeminden kaçmak için
Kayalık mağaralara, yeraltı kovuklarına saklanacaklar.
- 20-21 O gün insanlar
Yeryüzünü sarısmak üzere harekete geçen RAB'bin dehşetinden
Ve yüce görkeminden kaçmak için
Tapmak amacıyla yaptıkları altın, gümüş putları
Köstebeklere, yarasalara atıp
Kaya kovuklarına, uçurumlardaki yarıklara saklanacaklar.
- 22 Ölümlü insana güvenmekten vazgeçin.
Onun ne değeri var ki?

3

Yeruşalim'de Karışıklık

- 1-3 Bakın, Rab, Her Şeye Egemen RAB,
Her türlü yardım ve desteği,
Yani ekmek ve suyu,
Yiğitlerle savaşçıları,
Yöneticilerle peygamberleri,
Falcılarla ileri gelenleri,
Takım komutanlarıyla soyluları, danışmanları,
Hünerli büyücülerle bilge muskacıları
Yeruşalim'den ve Yahuda'dan çekip alacak.
- 4 Çocukları onlara yönetici atayacak,
Küçük çocuklar onlara egemen olacak.
- 5 İnsan insana, komşu komşuya haksızlık edecek.
Genç yaşlıya,
Sıradan adam onurlu kişiye
Hayasızca davranacak.
- 6 Ailede bir kardeş öbürüne sarılıp,
“Hiç olmazsa senin bir üstlüğün var,
Önderimiz ol! Bu yıkıntıları sen yönet” diyecek.
- 7 O zaman adam şöyle yanıtlayacak:
“Ben yaranızı saramam.
Evimde ne yiyecek ne giyecek var.

Beni halkın önderi yapmayın.”

- ⁸Yeruşalim sendeledi, Yahuda düştü.
Çünkü söyledikleri de yaptıkları da RAB'be karşı;
O'nun yüce varlığını aşağılıyor.
- ⁹Yüzlerindeki ifade onlara karşı tanıklık ediyor.
Sodom gibi günahlarını açıkça söylüyor, gizlemiyorlar.
Vay onların haline!
Çünkü bu felaketi başlarına kendileri getirdiler.
- ¹⁰Doğru kişiye iyilik göreceğini söyleyin.
Çünkü iyiliklerinin meyvesini yiyecek.
- ¹¹Vay kötülerin haline!
Kötülük görecek, yaptıklarının karşılığını alacaklar.
- ¹²Çocuklar halkımı eziyor,
Kadınlar onu yönetiyor*.
Ey halkım, sana yol gösterenler
Seni saptırıyor, yolunu şaşırtıyorlar.
- ¹³RAB davasını görmek için yerini aldı,
Halkları yargılamak için ayağa kalkıyor.
- ¹⁴⁻¹⁵RAB halkının ileri gelenleri ve önderleriyle davasını görecek.
Rab, Her Şeye Egemen RAB onlara diyor ki,
“Bağları yiyip bitiren sizsiniz,
Evleriniz yoksullardan zorla aldığınız malla dolu.
Ne hakla halkımı eziyor,
Yoksulu sömürüyorsunuz?”

Yeruşalim Kadınlarına Uyarı

¹⁶RAB şöyle diyor: “Siyon kızları kibirlidir, burunları bir karış havada, göz kırparak geziyor, ayaklarındaki halhalleri şingirdatarak kırıttıyorlar. ¹⁷Bu yüzden onların başlarında yaralar çıkaracağım, mahrem yerlerini açacağım.”

¹⁸⁻²³O gün Rab güzel halhalleri, alın çatkılarını, hilalleri, küpeleri, bilezikleri, peçeleri, başlıkları, ayak zincirlerini, kuşakları, koku şişelerini, muskaları, yüzükleri, burun hal-kalarını, bayramlık giysileri, pelerinleri, şalları, keseleri, el aynalarını, keten giysileri, baş sargılarını, tülbentleri ortadan kaldıracak.

²⁴O zaman güzel kokunun yerini pis koku,
Kuşağın yerini ip,
Lüleli saçın yerini kel kafa,
Süslü giysinin yerini çul,
Güzelliğin yerini dağlama izi alacak.

- ²⁵Erkekleri kılıçtan geçirilecek,
Yiğitleri savaşta yok olacak.
- ²⁶Siyon'un kapıları ah çekip yas tutacak;
Kent, yerde oturan,
Terk edilmiş bir kadın gibi olacak.

* **3:12** “Çocuklar halkımı eziyor, kadınlar onu yönetiyor” ya da “Yetkililer halkımı eziyor, tefeciler başa geçti”.

4

¹ O gün yedi kadın bir erkeği tutup, “Kendi yemeğimizi de giysimizi de sağlarız; yeter ki senin adını alalım. Utancımızı gider!” diyecekler.

Yeruşalim'in Geleceği

² O gün RAB'bin dalı, İsrail halkından sağ kalanların güzelliği ve görkemi olacak; ülkenin meyvesi de onların kıvancı ve övüncü olacak. ³ Siyon'da, yani Yeruşalim'de sağ kalanlara, “Yeruşalim'de yaşıyor” diye kaydedilenlere, “Kutsal” denilecek. ⁴ Rab Siyon kızlarını pisliklerinden arındıracak. Yeruşalim'de dökülen kanı adil ve ateşten bir ruhla temizleyecek. ⁵ Sonra RAB Siyon Dağı'nın her yanını, orada toplananların üzerini gündüz bulutla, gece dumanla ve parlak alevle örtecek. Yüceliği onların üzerinde bir örtü olacak. ⁶ Bu, bir çardak, gündüzün sıcakına karşı gölge, yağmura, fırtınaya karşı sığınak ve korunak olacak.

5

Bağ Ezgisi

¹ Sevgilimin bağı için yaktığı ezgiyi sevgilim için okuyayım:

Toprağı verimli bir tepede
Sevgilimin bir bağı vardı.

² Toprağı belleyip taşları ayıkladı,
Seçme asmalar dikip orta yere bir gözcü kulesi yaptı.
Üzüm sıkamak için bir çukur kazdı
Ve bağının üzüm vermesini bekledi.
Ama bağ yabancı üzüm verdi.

³ Sevgilim diyor ki, “Ey Yeruşalim'de yaşayanlar ve Yahuda halkı, lütfen benimle bağım arasında hakem olun! ⁴ Bağım için yapmadığım ne kaldı? Ben üzüm vermesini beklerken niçin yabancı üzüm verdi? ⁵ Şimdi bağıma ne yapacağımı size söyleyeyim: Çitini söküp atacağım, varsın yiyip bitirsinler; duvarını yıkacağım, varsın çiğnesinler. ⁶ Viraneye çevireceğim onu; budanmayacak, çapalanmayacak; dikenli çalılar bitecek her yanında. Üzerine yağmur yağdırmasınlar diye bulutlara buyruk vereceğim.”

⁷ Her Şeye Egemen RAB'bin bağı İsrail halkı,
Hoşlandığı fidan da Yahuda halkıdır.
RAB adalet bekledi,
Zorbalık gördü;
Doğruluk bekledi,
Feryatlar duydu.

İsrail Halkının Kötülükleri

⁸ Evlerine ev, tarlalarına tarla katanların vay haline!
Oturacak yer kalmadı,
Ülkede bir tek siz oturuyorsunuz.

⁹ Her Şeye Egemen RAB'bin şöyle ant içtiğini duydum:
“Büyük ve gösterişli çok sayıda ev ıssız kalacak,
İçinde oturan olmayacak.

¹⁰ Çünkü on dönümlük* bağ ancak bir bat† şarap,
Bir homer‡ tohum ancak bir efa\$ tahıl üretecek.”

4:5 Çık.13:21; 24:16 5:1 Mat.21:33; Mar.12:1; Luk.20:9 * 5:10 “On dönüm”: İbranice “On çift öküzün bir günde işleyebileceği alan” anlamına gelir. † 5:10 “Bir bat”: Yaklaşık 22 lt. ‡ 5:10 “Bir homer”: Yaklaşık 220 litrelik bir ölçek. § 5:10 “Bir efa”: Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.

¹¹ Sabah erkenden kalkıp içki peşinden koşanların, gece geç vakte kadar şarap içip kızışanların vay haline! ¹² Onların şölenlerinde lir, çenk, tef ve kaval çalınır, şarap içilir. Ama RAB'bin yaptıklarına dikkat etmez, ellerinin yapıtına aldırılmazlar. ¹³ Halkım bilgisizliği yüzünden sürgün edilecek; saygın kişileri kıtlıktan ölecek, kalabalıklar susuzluktan kırılacak. ¹⁴ Bu yüzden doymak bilmeyen ölümler diyarı ağzını ardına kadar açtı; Yeruşalim'in soyluları, sıradan insanları ve gürültülü bir şekilde eğlenenleri oraya inecek.

¹⁵ Hepsi alçaltılacak; dize getirilecek, küstah bakışları alçaltılacak. ¹⁶ Ama Her Şeye Egemen RAB adaletinden ötürü yüceltilecek. Kutsal Tanrı doğruluğuyla kutsal olduğunu gösterecek. ¹⁷ Kuzular kendi otlaklarındaymış gibi otlayacak, zenginlerin ıssız kalan konutlarını yabancılar ele geçirecek.

¹⁸ Suçu yalanla örülmüş iplerle, günahı araba urganıyla çekenlerin vay haline! ¹⁹ Diyorlar ki, “Tanrı elini çabuk tutup işini hızlandırsın da görelim. İsrail'in Kutsalı tasarladığını yapsın da görelim.”

²⁰ Kötüye iyi, iyiye kötü diyenlerin, karanlığı ışık, ışığı karanlık yerine koyanların, acıya tatlı, tatlıya acı diyenlerin vay haline!

²¹ Kendilerini bilge görenlerin, akıllı sananların vay haline!

²²⁻²³ Şarap içmekte sınır tanımayanların, içkileri karıştırıp içmekten çekinmeyenlerin, rüşvet uğruna kötüyü haklı çıkaranların, haklıların hakkını elinden alanların vay haline! ²⁴ Alev alev yanan ateş, samanı nasıl yiyip bitirirse, kuru ot alevin içinde nasıl birden tutuşup yok olursa, onlar da kökten çürüyüp gidecek, çiçekleri toz gibi havaya savrulacak. Çünkü Her Şeye Egemen RAB'bin yasasını reddettiler; İsrail'in Kutsalı'nın sözlerini küçümsediler. ²⁵ Bu yüzden RAB'bin halkına karşı öfkesi alevlendi, elini kaldırıp onları vurdu. Dağlar titriyor, cesetler çöp gibi sokaklara serildi. Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi, eli hâlâ kalkmış durumda.

²⁶ RAB uzaktaki ulusları bir sancak işaretiyle, dünyanın en uzağındakileri ıslık sesiyle çağırarak; hızla, hemen gelecekler. ²⁷ Aralarında yorulan, sendeleyemeyenler olmayacak; uyuklamayacak, uyumayacaklar. Gevşek kemer, kopuk çarık bağı olmayacak. ²⁸ Okları sivri, yayları kuruludur. Atlarının toynakları çakmaktaşı, arabalarının tekerlekleri kasırga gibidir. ²⁹ Askerleri dişi aslan gibi, genç aslanlar gibi kükrüyor, homurdanarak avlarını kapıp götürüyorlar. Kimse avlarını pençelerinden kurtaramıyor.

³⁰ O gün İsrail'e karşı denizin gürleyişi gibi gürleyecekler. Karaya bakan biri karanlık ve sıkıntı görecektir. Işık karanlık bulutlarla kaplanacak.

6

Rab Yeşaya'yı Çağırıyor

¹ Kral Uzziya'nın öldüğü yıl yüce ve görkemli Rab'bi gördüm; tahtta oturuyordu, giysisinin etekleri tapınağı dolduruyordu. ² Üzerinde Seraflar duruyordu; her birinin altı kanadı vardı; ikisiyle yüzlerini, ikisiyle ayaklarını örtüyor, öbür ikisiyle de uçuyorlardı. ³ Birbirlerine şöyle sesleniyorlardı:

“Her Şeye Egemen RAB
Kutsal, kutsal, kutsaldır.

Yüceliği bütün dünyayı dolduruyor.”

⁴ Seraflar'ın sesinden kapı söveleriyle eşikler sarsıldı, tapınak dumanla doldu.

⁵ “Vay başıma! Mahvoldum” dedim, “Çünkü dudakları kirli bir adamım, dudakları kirli bir halkın arasında yaşıyorum. Buna karşın Kral'ı, Her Şeye Egemen RAB'bi gözlerimle gördüm.”

⁶ Seraflar'dan biri bana doğru uçtu, elinde sunaktan maşayla aldığı bir kor vardı; ⁷ onunla ağızıma dokunarak, “İşte bu kor dudaklarına değdi, suçun silindi, günahın bağışlandı” dedi.

⁸ Sonra Rab'bin sesini işittim: “Kimi göndereyim? Bizim için kim gidecek?” diyordu.

“Ben! Beni gönder” dedim.

⁹ “Git, bu halka şunu duyur” dedi,

“Duyacak duyacak, ama anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama görmeyeceksiniz!

¹⁰ Bu halkın yüreğini duyusuzlaştır,
Kulaklarını ağırlaştır,
Gözlerini kapat.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Kulakları duymasın, yürekleri anlamasın
Ve bana dönüp şifa bulmasınlar.”

¹¹ “Ne vakte kadar, ya Rab?” diye sordum.

Rab yanıtladı:

“Kentler viraneye dönüp kimsesiz kalıncaya,
Evler ııssız oluncaya,
Toprak büsbütün kıraçlaşıncaya kadar.

¹² İnsanları çok uzaklara süreceğim,
Ülke bomboş kalacak,

¹³ Halkın onda biri kalsa da ülke mahvolacak.
Ama devrildiği zaman kütüğü kalan
Yabanıl fıstık ve meşe ağacı gibi,
Kutsal soy kütüğünden çıkacak.”

7

Kral Ahaz'a Bir İşaret: İmmanuel

¹ Uzziya oğlu Yotam oğlu Ahaz Yahuda Kralı'yken, Aram Kralı Resin'le Remalya oğlu İsrail Kralı Pekah Yeruşalim'e saldırdılar, ama ele geçiremediler.

² Davut'un torunları Aram'ın Efrayimliler'le güçbirliği ettiğini duydular. Ahaz'la halkının yürekleri rüzgarda sallanan orman ağaçları gibi titremeye başladı.

³ Bu arada RAB Yeşaya'ya şöyle seslendi: “Ahaz'ı karşılamak için oğlun Şear-Yaşuv'la* birlikte Yukarı Havuz'un su yolunun sonuna, Çırpıcı Tarlası'na giden yola çık. ⁴ Ona de ki, ‘Dikkatli ve sakın ol, korkma! Şu tüten iki yanık odun parçasının –Aram Kralı Resin'le Remalya'nın oğlunun– öfkesinden korkma. ⁵ Aram, Efrayim ve Remalya'nın oğlu sizin için kötü şeyler tasarlıyor. Diyorlar ki, ⁶ Haydi, Yahuda'ya saldıralım, halkı korkutup ülkeyi ele geçirelim, Taveal'ın oğlunu kral ilan edelim.

⁷ “ ‘Buna karşılık Egemen RAB diyor ki, bu tasarı asla gerçekleşmeyecek. ⁸ Çünkü Şam sadece Aram'ın başkenti, Resin de sadece Şam'ın başıdır. Efrayim'e gelince, altmış beş yıl içinde paramparça edilip halk olmaktan çıkacak. ⁹ Samiriye sadece Efrayim'in başkenti, Remalya'nın oğlu da sadece Samiriye'nin başıdır. Bana güvenmezseniz, güvenlikte olamazsınız.’ ”

¹⁰ RAB Ahaz'a yine seslendi: ¹¹ “Tanrının RAB'den bir işaret iste; ölümler diyarı kadar derin, gökler kadar yüksek olsun.”

¹² Ama Ahaz, “Hayır, istemem, RAB'bi sınamam” dedi.

6:9 Mat.13:14-15; Mar.4:12; Luk.8:10; Yu.12:39-40; Elç.8:26-27 **7:1** 2Kr.16:5; 2Ta.28:5-6 * **7:3** “Şear-Yaşuv”: “Sağ kalanlar dönecek” anlamına gelir.

¹³ Bunun üzerine Yeşaya, “Dinleyin, ey Davut'un torunları!” dedi, “İnsanların sabrını taşırmamız yetmezmiş gibi şimdi de Tanrım'ın sabrını mı taşıyorsunuz? ¹⁴ Bundan ötürü Rab'bin kendisi size bir belirti verecek: İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmmanuel† koyacak. ¹⁵ Çocuk kötüyü reddedip iyiyi seçecek yaşa gelince tereyağı ve bal yiyecek. ¹⁶ Ama çocuk kötüyü reddedip iyiyi seçecek yaşa gelmeden, seni dehşete düşüren o iki kralın toprakları ıssız kalacak.

¹⁷ “RAB seni, halkını ve babanın soyunu Efrayim'in Yahuda'dan ayrıldığı günden bu yana görülmemiş bir felakete uğratacak; üzerinize Asur Kralı'nı saldırtacak.

¹⁸ “O gün RAB Mısır ırmaklarının ta uçlarından sinekleri, Asur topraklarından arıları ıslıkla çağırarak. ¹⁹ Akın akın gelip derin vadilerde, kaya kovuklarında, dikenli çalılıklarda, otlaklarda konaklayacaklar.

²⁰ “O gün Rab Fırat'ın ötesinden kiraladığı usturayla –Asur Kralı'yla– sakalınızı, saçlarınızı, beden kıllarınızı tıraş edecek. ²¹ O günlerde bir inekle bir çift koyun besleyen ²² aldığı bol süt sayesinde tereyağı yiyecek. Ülkede kalan herkes bal ve tereyağıyla beslenecek.

²³ “O gün bin gümüş değerinde bin asmaya sahip olan her bağ dikenli çalılarla dola-
cak. ²⁴ İnsanlar oralara okla, yayla gidecek. Çünkü ülkenin her yanı dikenli çalılarla kaplanacak. ²⁵ Bir zamanlar çapalanıp ekin ekilen tepeler korkudan kimsenin giremeye-
ceği dikenliklere dönecek, sığırın gezindiği, davarın çığnediği yerler olacak.”

8

Asur Kralı'nın Saldırısı

¹ RAB bana şöyle dedi: “Büyük bir levha alıp okunaklı harflerle üzerine, ‘Maher-Şalal-Haş-Baz*’ yaz. ² Kâhin Uriya ile Yeverekya oğlu Zekeriya'yı kendime güvenilir tanık seçiyorum.”

³ Peygamber olan karım bundan bir süre sonra gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. RAB bana, “Adını ‘Maher-Şalal-Haş-Baz’ koy” dedi, ⁴ “Çocuk daha ‘Anne, baba’ demesini öğrenmeden, Şam'ın serveti ve Samiriye'nin ganimeti Asur Kralı'na götürülecek.”

⁵ RAB bana yine seslenip dedi ki, ⁶ “Bu halk usul usul akan Şiloah sularını reddettiği, Resin'le Remalya'nın oğluyla mutlu olduğu için†, ⁷ ben Rab, Fırat'ın kabağan güçlü sularını –bütün dehşetiyle Asur Kralı'nı– üzerlerine salacağım. Yatağından taşan ırmak, kıyılarını su altında bırakacak. ⁸ Yahuda'yı kaplayan sular her şeyi silip süpürerek adam boyu yükselecek, ülkeni boydan boya dolduracak, ey İmmanuel!”

⁹ Ey halklar, yıkıma, bozguna uğrayacaksınız. Yeryüzünün en uç köşeleri, kulak verin. Savaşmaya, bozguna uğramaya hazırlanın. Evet, savaşa ve bozguna hazır olun. ¹⁰ İstedığınızı tasarlayın, hepsi boşa gidecek. İstedığınız kadar konuşun, hiçbir gerçekleşmeyecek. Çünkü Tanrı bizimledir.

Rab'bin Uyarısı

¹¹ RAB beni halkın tuttuğu yoldan gitmeme konusunda şiddetle uyararak şöyle dedi:

¹² “Onların entrika dediği her şeye
Siz entrika demeyin;
Onların korktuğundan korkmayın, yılmayın.

¹³ “Her Şeye Egemen RAB'bi kutsal sayın.
Korkunuz, yılmayın O'ndan olsun.

¹⁴ Tapınak O olacak.

7:14 Mat.1:22-23 † **7:14** “İmmanuel”: “Tanrı bizimledir” anlamına gelir. * **8:1** “Maher-Şalal-Haş-Baz”: “Hemen çapulla, çabuk yağmala” anlamına gelir. † **8:6** “Oğluyla mutlu olduğu için” ya da “Oğlundan korktuğu için”. **8:12** 1Pe.3:14-15 **8:14** Rom.8:32; 1Pe.2:7-8

İsrail'in iki krallığı içinse
Sürçme taşı ve tökezleme kayası,
Yeruşalim'de yaşayanlar için
Kapan ve tuzak olacak.

15 Birçokları sendeleyip düşecek, parçalanacak,
Tuzağa düşüp ele geçecek.”

16 Ya RAB, öğrencilerim arasında bildirimi koru,
Öğretimi mühürle!

17 Kendini Yakup'un soyundan gizleyen RAB'bi özlemle bekliyorum, umudum O'nda.

18 Ben ve RAB'bin bana verdiği çocuklar, Siyon Dağı'nda oturan Her Şeye Egemen RAB'bin
İsrail'deki belirtileri ve işaretleriyiz.

19 Birileri size, “Fısıldaşıp mırıldanan medyumlarla ruh çağırarlara danışın” dediğinde,
“Halk kendi Tanrısı'na danışmaz mı; yaşayanlar için ölümlere mi danışılır?” deyin.

20 Tanrı'nın öğretilerine ve bildirisine dönmek gerek! Böyle düşünmezlerse, onlar için
hiç şafak sökmeyecek. 21 Aç ve çaresiz, ülkede dolanıp duracaklar. Aç kalınca öfkelenip
krallarına, Tanrıları'na lanet edecekler. Yukarıya da 22 dünyaya da baksalar sıkıntıdan,
karanlıktan, korkunç karanlıktan başka bir şey görmeyecekler. Kovulacakları yer koyu
karanlıktır.

9

Esenlik Önderi

1 Bununla birlikte sıkıntı çekmiş olan ülke karanlıkta kalmayacak. Geçmişte Zevulun
ve Naftali bölgelerini alçaltan Tanrı, gelecekte Şeria Irmağı'nın ötesinde, Deniz Yolu'nda,
ulusların yaşadığı Celile'yi onurlandıracak.

2 Karanlıkta yürüyen halk
Büyük bir ışık görecektir;
Ölümün gölgelediği diyarda
Yaşayanların üzerine ışık parlayacak.

3 Ya RAB, ulusu çoğaltacak, sevincini artıracaksın.
Ekin biçenlerin neşelendiği,
Ganimet paylaşanların coştığı gibi,
Onlar da sevinecek senin önünde.

4 Çünkü onlara yük olan boyunduruğu,
Omuzlarını döven değneği,
Onlara eziyet edenlerin sopasını paramparça edeceksin;
Tıpkı Midyanlılar'ı yenilgiye uğrattığın günkü gibi.

5 Savaşta giyilen çizmeleri
Ve kana bulanmış giysileri
Yakılacak, ateşe yem olacak.

6 Çünkü bize bir çocuk doğacak,
Bize bir oğul verilecek.
Yönetim onun omuzlarında olacak.
Onun adı Harika Öğütçü*, Güçlü Tanrı,
Ebedi Baba, Esenlik Önderi olacak.

7 Davut'un tahtı ve ülkesi üzerinde egemenlik sürecek.
Egemenliğinin ve esenliğinin büyümesi son bulmayacak.
Egemenliğini adaletle, doğrulukla kuracak

8:17 İbr.2:13

9:1 Mat.4:14-15

9:2 Mat.4:16; Luk.1:79

* 9:6 “Harika Öğütçü” ya da “Harikalar yaratan”.

9:7 Luk.1:32-33

Ve sonsuza dek sürdürecektir.
Her Şeye Egemen RAB'bin gayreti bunu sağlayacak.

Rab'bin İsrail'e Öfkesi

- ⁸ Rab İsrail için,
Yakup soyu için yargısını bildirdi.
Bu yargı yerine gelecek.
- ⁹ Bütün halk, Efrayim ve Samiriye'de yaşayanlar,
Rab'bin bu yargısını duyacak.
Gururlu ve küstah olan bu halk diyor ki,
- ¹⁰ “Kerpiç evler yıkıldı,
Ama yerlerine yontma taştan evler yapacağız.
Yabanıl incir ağaçları kesildi,
Ama yerlerine sedir ağaçları dikeceğiz.”
- ¹¹⁻¹² Bundan dolayı RAB, Resin'in hasımlarını
Halka karşı güçlendirecek;
Düşmanlarını, doğudan Aramlılar'ı,
Batıdan Filistliler'i ayaklandıracak.
Bunlar ağızlarını ardına kadar açıp İsrail'i yutacaklar.
Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.
- ¹³ Halk kendisini cezalandıran RAB'be dönmeyecek,
Her Şeye Egemen RAB'bi aramayacak.
- ¹⁴ Bunun için RAB İsrail'den başı da kuyruğu da
Hurma dalını da sazı da
Bir günde kesip atacak.
- ¹⁵ Baş ileri gelen saygın kişi,
Kuyruksa öğretisi sahte olan peygamberdir.
- ¹⁶ Çünkü bu halkı saptıranlar ona yol gösterenlerdir.
Onları izleyenler de yem oluyor.
- ¹⁷ Bu yüzden Rab onların gençleri için sevinç duymayacak,
Öksüzlerine, dul kadınlarına acımayacak.
Çünkü hepsi tanrısızdır, kötülük yaparlar.
Her ağız saçmalıyor.
Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.
- ¹⁸ Kötülük dikenli çalıları yiyip bitiren ateş gibidir.
Ormandaki çalılığı tutuşturur,
Duman sütunları yükseltir.
- ¹⁹ Her Şeye Egemen RAB'bin öfkesi
Ülkeyi ateş gibi sardı.
Halk ateşe yem olacak,
Kardeş kardeşini esirgemeyecek.
- ²⁰ İnsanlar şurada burada bulduklarını yiyecekler,
Ama aç kalacak, doymayacaklar.
Herkes çocuğunun etini yiyecek:
- ²¹ Manaşşe Efrayim'i,
Efrayim Manaşşe'yi yiyecek,

Sonra birlikte Yahuda'nın üzerine yürüyecekler.
Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.

10

- 1-2 Yoksullardan adaleti esirgemek,
Halkımın düşkünlerinin hakkını elinden almak,
Dulları avlamak,
Öksüzlerin malını yağmalamak için
Haksız kararlar alanların,
Adil olmayan yasalar çıkaranların vay haline!
- 3 Yargı günü
Uzaktan başınıza felaket geldiğinde ne yapacaksınız?
Yardım için kime koşacaksınız,
Servetinizi nereye saklayacaksınız?
- 4 Tutsaklar arasında bir köşeye sinmek
Ya da savaşta ölmekten başka çareniz kalmayacak.
Bütün bunlara karşın RAB'bin öfkesi dinmedi,
Eli hâlâ kalkmış durumda.
- Tanrı'nın Asur'a İlişkin Yargısı*
- 5 “Vay haline Asur, öfkemin değneği!
Elindeki sopa benim gazabımdır.
- 6 Asur'u tanrısız ulusa karşı salacağım;
Soyup yağma etmesi,
Sokaktaki çamur gibi onları çiğnemesi,
Öfkeli olduğum halkın üzerine yürümesi için
Buyruk vereceğim.”
- 7 Ama Asur Kralı bundan da kötüsünü düşünüyor.
Birçok ulusun kökünü kazıyıp yok etmeyi tasarlıyor.
- 8 “Komutanlarımdan hepsi birer kral değil mi?” diyor,
- 9 “Kalno'yu, Karkamış gibi ele geçirmedi mi?
Hama'nın sonu Arpat'ınki,
Samiriye'nin sonu Şam'ınki gibi olmadı mı?
- 10 Putları Yerusâlim ve Samiriye'ninkinden daha çok olan putperest ülkeleri nasıl ele geçirdimse,
- 11 Samiriye'ye ve putlarına ne yaptımsa,
Yerusâlim'e ve putlarına da yapamaz mıyım?”
- 12 Rab Siyon Dağı'na ve Yerusâlim'e karşı tasarladıklarını yapıp bitirdikten sonra şöyle diyecek:
“Asur Kralı'nı kibirli yüreği,
Övünge bakışları yüzünden cezalandıracağım.
- 13 Çünkü, ‘Her şeyi bileğimin gücüyle,
Bilgeliğimle yaptım’ diyor,
‘Akıllıyım, ulusları ayıran sınırları yok ettim,
Hazinelelerini yağmaladım,
Güçlü kralları tahtlarından indirdim.

14 Elimi yuvaya sokup kuş yumurtalarını toplar gibi
 Ulusların varını yoğunu topladım.
 Terk edilmiş yumurtaları nasıl toplarlarsa,
 Ben de bütün ülkeleri öyle topladım.
 Kanat çırpın, ağzını açan,
 Sesini çıkaran olmadı.”

15 Balta kendisini kullananana karşı övünür mü?
 Testere kendisini kullananana karşı büyüklenir mi?
 Sanki değnek kendisini kaldıranı sallayabilir,
 Sopa sahibini kaldırabilirmiş gibi...

16 Rab, Her Şeye Egemen RAB,
 Asur'un güçlü adamlarını
 Yıpratıcı hastalıkla cezalandıracak.
 Orduları alev alev yanacak.

17 İsrail'in Işığı ateş,
 İsrail'in Kutsalı alev olacak;
 Asur'un dikenli çalılarını
 Bir gün içinde yakıp bitirecek.

18 Görkemli ormanıya verimli tarlaları,
 Ölümcül bir hastalığa yakalanmış insan gibi
 Tümüyle harap olacak.

19 Ormanda artakalan ağaçlar
 Bir çocuğun bile sayabileceği kadar az olacak.

İsrail'in Sağ Kalanları

20 O gün İsrail'in sağ kalanları,
 Yakup'un kaçıp kurtulan torunları,
 Kendilerini yok etmek isteyeneye değil,
 Artık içtenlikle RAB'be, İsrail'in Kutsalı'na dayanacaklar.

21 Geriye kalanlar,
 Yakup soyundan sağ kalanlar,
 Güçlü Tanrı'ya dönecekler.

22 Ey İsrail, halkın denizin kumu kadar çok olsa da,
 Ancak pek azı dönecek*.
 Tümüyle adil bir yıkım kararlaştırıldı.

23 Rab, Her Şeye Egemen RAB,
 Kararlaştırılan yıkımı bütün yeryüzünde gerçekleştirecek.

Rab Asur'u Cezalandıracak

24 Bu nedenle Rab,
 Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
 “Ey sen, Siyon'da yaşayan halkım,
 Asurlular, Mısırlılar'ın yaptığı gibi
 Sana değnekle vurduklarında,
 Sopalarını sana karşı kaldırdıklarında korkma.

25 Çünkü çok yakında gazabım sona erecek,
 Öfkem Asurlular'ın yıkımını sağlayacak.

10:22 Rom.9:27-28 * 10:22 “Pek azı dönecek”: İbranice'de geçen “Şear-Yaşuv” sözcükleri genellikle “Sağ kalanlar dönecek” diye çevrildi. Yeşaya bu sözcükleri ilk oğluna ad olarak verdi (bkz. 7:3).

- 26 Ben, Her Şeye Egemen RAB,
Midyanlılar'ı Orev Kayası'nda alt ettiğim gibi,
Onları da kırbaça alt edeceğim.
Değneğimi Mısır'a karşı nasıl denizin üzerine uzattımsa,
Şimdi yine öyle yapacağım.
- 27 O gün Asur'un yükü sırtınızdan,
Boyunduruğu boynunuzdan kalkacak;
Semirdiğiniz için[†] boyunduruk kırılacak.”

İşgalcilerin Saldırısı

- 28 Ayat Kenti'ne saldırdılar,
Migron'dan geçip ağırlıklarını Mikmas'ta bıraktılar.
- 29 Geçidi aşarak Geva'da konakladılar.
Rama Kenti korkudan titredi,
Saul'un kenti Giva'da yaşayan halk kaçıştı.
- 30 Ey Gallim halkı, sesini yükselt!
Ey Layşa halkı, dinle!
Zavallı Anatot halkı!
- 31 Madmena halkı kaçıyor,
Hagevim'de yaşayanlar sığınacak yer arıyor.
- 32 Düşman bugün Nov'da duracak;
Siyon Kenti'nin kurulduğu dağa,
Yeruşalim Tepesi'ne yumruk sallayacak.
- 33 Rab, Her Şeye Egemen RAB düşmanı
Dal gibi kesip korkunç güçle yere çalacak.
Uzun boyluları devirecek,
Gururluları alçaltacak.
- 34 Ormandaki çalılıkları baltayla keser gibi
Kesip devirecek onları.
Lübnan, Güçlü Olan'ın önünde diz çökecek.

11

Esenlik Umudu

- 1 İşay'ın kütüğünden yeni bir filiz çıkacak,
Kökünden bir fidan meyve verecek.
- 2 RAB'bin Ruhu, bilgelik ve anlayış ruhu,
Öğüt ve güç ruhu, bilgi ve RAB korkusu ruhu
Onun üzerinde olacak.
- 3 RAB korkusu hoşuna gidecek.
Gözüyle gördüğüne göre yargılamayacak,
Kulağıyla işittiğine göre karar vermeyecek.
- 4 Yoksulları adaletle yargılayacak,
Yeryüzünde ezilenler için dürüstçe karar verecek.
Dünyayı ağzının değneğiyle cezalandıracak,
Kötüleri soluğuyla öldürecek.
- 5 Davranışının temeli adalet ve sadakat olacak*.

[†] 10:27 “Semirdiğiniz için”: İbranice “Yağdan ötürü”. 11:1 Va.5:5; 22:16 11:4 Mez.96:12-13; Va.19:11 11:4
2Se.2:8 11:5 Ef.6:14-15 * 11:5 “Davranışının temeli adalet ve sadakat olacak” ya da “Adalet ve sadakat belindeki kuşaktır”.

- 6 Onun döneminde kurtla kuzu bir arada yaşayacak,
Parsla oğlak birlikte yatacak,
Buzağı, genç aslan ve besili sığır yanyana duracak,
Onları küçük bir çocuk güdecek.
- 7 İnekle ayı birlikte otlayacak,
Yavruları bir arada yatacak.
Aslan sığır gibi saman yiyecek.
- 8 Emzikteki bebek kobra deliği üzerinde oynayacak,
Sütten kesilmiş çocuk elini engerek kovuğuna sokacak.
- 9 Kutsal dağımın hiçbir yerinde
Kimse zarar vermeyecek, yok etmeyecek.
Çünkü sular denizi nasıl dolduruyorsa,
Dünya da RAB'bin bilgisiyle dolacak.

Sürgünler Geri Dönecek

- 10 O gün İşay'ın kökü ortaya çıkacak,
Halklara sancak olacak,
Uluslar ona yönelecek.
Kaldığı yer görkemli olacak.
- 11 O gün Rab, Asur'dan,
Mısır, Patros, Kûş, Elam,
Şinar†, Hama ve deniz kıyılarından
Halkının sağ kalanlarını kurtarmak için
İkinci kez elini uzatacak.
- 12 Uluslar için sancak kaldırarak,
Sürgün İsraililer'i toplayacak,
Dağılmış Yahudalıları
Dünyanın dört bucağından bir araya getirecek.
- 13 Efrayim halkının kıskançlığı yok olacak,
Yahudalıları sıkıştıranlar ortadan kalkacak.
Efrayim Yahuda'yı kıskanmayacak,
Yahuda Efrayim'i sıkıştırmayacak.
- 14 Batıdaki Filistliler'e saldırıp
Hep birlikte doğudakilerin her şeyini yağmalayacaklar.
Edom ve Moav halklarının topraklarına el koyacak,
Ammonlular'a boyun eğdirecekler.
- 15 RAB Mısır'ın Süveyş Körfezi'ni tümüyle kurutacak.
Elinin bir sallayışıyla estireceği kavurucu rüzgarla
Fırat'ı süpürüp yedi dereye bölecek.
Öyle ki, insanlar ırmak yatağından çarıkla geçebilsin.
- 16 RAB'bin Asur'da sağ kalan halkı için
Bir çıkış yolu olacak;
Tıpkı Mısır'dan çıktıkları gün
İsraililer'in de bir çıkış yolu olduğu gibi.

12

- 1 İsrail halkı o gün,
“Ya RAB, sana şükrederiz” diyecek,

- “Bize öfkelenmiştin ama öfken dindi,
Bizi avuttun.
2 Tanrı kurtuluşumuzdur.
O'na güvenecek, yılmayacağız.
Çünkü RAB* gücümüz ve ezgimizdir.
O kurtardı bizi.”
3 Kurtuluş pınarlarından sevinçle su alacaksınız.
4 O gün diyeceksiniz ki,
“RAB'be şükredin, O'nu adıyla çağırın,
Halklara duyurun yaptıklarını,
Adının yüce olduğunu duyurun!
5 RAB'be ezgiler söyleyin,
Çünkü görkemli işler yaptı.
Bütün dünya bilsin bunu.
6 Ey Siyon halkı, sesini yükselt, sevinçle haykır!
Çünkü aranızda bulunan İsrail'in Kutsalı büyüktür.”

13

Tanrı Babil'i Cezalandıracak

- 1 Amots oğlu Yeşaya'nın Babil'le ilgili bildirisi:
2 Çıplak dağın tepesine sancak diki!
Savaşçıları yüksek sesle çağırıp
El sallayın ki
Soylulara ayrılan kapılardan içeri girsinler.
3 RAB seçtiklerine buyruk verdi,
O'nun yüceliğiyle övünen yiğitleri
Öfkesinin gereğini yapmaya çağırdı.
4 Dağlardaki kalabalığın gürültüsünü dinleyin!
Büyük bir halkın sesini andırıyor.
Bir araya gelmiş ulusların
Ve krallıkların gümürtüsünü dinleyin!
Her Şeye Egemen RAB bir orduyu savaşa hazırlıyor.
5 Öfkesinin araçlarıyla uzak bir ülkeden,
Dünyanın öbür ucundan
Bütün ülkeyi yerle bir etmek üzere geliyor.
6 Feryat edin! Çünkü RAB'bin günü yakındır.
Her Şeye Gücü Yeten'in göndereceği yıkım gibi geliyor o gün.
7 Bu yüzden ellerde derman kalmayacak,
Her yürek eriyecek.
8 Herkesi dehşet saracak,
Hepsi acı ve ıstırap içinde boğulacak,
Doğuran kadın gibi kıvranacak,
Şaşkın şaşkın birbirlerine bakacaklar;
Yüzleri kızaracak.

- 9 İşte RAB'bin acımasız günü geliyor.
Ülkeyi viraneye çevirip
İçindeki günahkârları ortadan kaldıracak
Gazap ve kızgın öfke dolu gün geliyor.
- 10 Gökteki yıldızlarla takımyıldızlar ışımayacak,
Doğan güneş kararacak, ay ışığını vermez olacak.
- 11 RAB diyor ki, “Kötülüğünden ötürü dünyayı,
Suçlarından ötürü kötülerini cezalandıracağım.
Kibirliğin küstahlığını sona erdirecek,
Zalimlerin gururunu kıracağım.
- 12 İnsanı saf altından,
Ofir altınından daha ender kılacağım.
- 13 Ben, Her Şeye Egemen RAB,
Gazaba geldiğim, öfkemin alevlendiği gün
Gökleri titreteceğim, yer yerinden oynayacak.
- 14 “Herkes kovalanan ceylan gibi,
Çobansız koyunlar gibi halkına dönecek,
Ülkesine kaçacak.
- 15 Yakalananın bedeni delik deşik edilecek,
Ele geçen kılıçtan geçirilecek.
- 16 Yavruları gözleri önünde parçalanacak,
Evleri yağmalanacak,
Kadınlarının ırzına geçilecek.
- 17 “Gümüşe değer vermeyen,
Altını sevmeyen Medler'i
Onlara karşı harekete geçireceğim.
- 18 Oklarıyla gençleri parçalayacak,
Bebeklere acımayacak,
Çocukları esirgemeyecekler.
- 19 Ben Tanrı, Sodom ve Gomora'yı nasıl yerle bir ettimse,
Kildaniler'in* yüce gururu,
Krallıkların en güzeli olan Babil'i de yerle bir edeceğim.
- 20 Orada bir daha kimse yaşamayacak,
Kuşaklar boyu kimse oturmayacak,
Bedeviler çadır kurmayacak,
Çobanlar sürülerini dinlendirmeyecek.
- 21 Orası yabani hayvanlara barınak olacak,
Evler çakallarla dolacak,
Baykuşlar yuva yapacak, tekeler* oynaşacak orada.
- 22 Kalelerinde sırtlanlar,
Görkemli saraylarında çakallar uluyacak.
Babil'in sonu yaklaştı, günleri uzatılmayacak.”

13:10 Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13; 8:12 13:19 Yar.19:24 13:20
Yer.50:39 13:21 Va.18:2 * 13:21 “Teke”: “Teke görünömlü cin” anlamına da gelebilir (bkz. Lev.17:7).

14

- ¹ Çünkü RAB Yakup soyuna acıyacak,
İsrail halkını yine seçip
Topraklarına yerleştirecek.
Yabancılar da Yakup soyuna katılıp onlara bağlanacak.
- ² Uluslar İsrail halkını
İsrail topraklarına götürecekler.
İsrail halkı RAB'bin verdiği topraklarda onları
Erkek ve kadın köle olarak sahiplenecek.
Kendisini tutsak edenleri tutsak edecek,
Kendisini ezenlere egemen olacak.
- ³ RAB İsrail halkını acıdan, sıkıntıdan
Ve yaptığı ağır işlerden kurtardığı gün
- ⁴ Babil Kralı'nı alaya alarak,
“Halkı ezenin nasıl da sonu geldi!” diyecekler,
“Zorbalığı nasıl da sona erdi!”
- ⁵ RAB kötülerin değneğini,
Egemenlerin asasını kırdı.
- ⁶ O asa ki, halklara gazapla vurdukça vurdu,
Ulusları öfkeyle, dinmeyen zulümle yönetti*.
- ⁷ Bütün dünya esenlik ve barış içinde
Sevinçle haykırıyor.
- ⁸ Lübnan'ın çam ve sedir ağaçları bile
Kralın yok oluşuna seviniyor.
“Onun ölümünden beri kimse bizi kesmeye gelmiyor” diyorlar.
- ⁹ Toprağın altındaki ölümler diyarı
Babil Kralı'nı karşılamak için sabırsızlanıyor.
Onun gelişi ölümleri,
Dünyanın eski önderlerini heyecanlandırıyor;
Ulusları yönetmiş kralları
Tahtlarından ayağa kaldırıyor.
- ¹⁰ Hepsi ona seslenip diyecekler ki,
“Sen de bizim gibi gücünü yitirdin,
Bize benzedin.”
- ¹¹ Gökemin de çenklerinin sesi de
Ölümler diyarına indirildi.
Altında kurtlar kaynaşacak,
Üstünü kurtçuklar kaplayacak.
- ¹² Ey parlak yıldız†, seherin oğlu,
Göklerden nasıl da düştün!
Ey ulusları ezip geçen,
Nasıl da yere yıkıldın!
- ¹³ İçinden, “Göklere çıkacağım” dedin,
“Tahtımı Tanrı'nın yıldızlarından daha yükseğe koyacağım;
İlahların toplandığı dağda,

* **14:6** “Yönetti” ya da “Boyun eğdirdi”. **14:12** Va.8:10; 9:1 † **14:12** “Parlak yıldız”: “Hilal” anlamına da gelebilir.
14:13 Mat.11:23; Luk.10:15; Mez.48:2

Safon'un doruğunda oturacağım.

14 Bulutların üstüne çıkacak,
Kendimi Yüceler Yücesi'yle eşit kılacağım.”

15 Ancak ölümler diyarına,
Ölüm çukurunun dibine
İndirilmiş bulunuyorsun.

16-17 Seni görenler bakıp bakıp şöyle düşünecekler:
“Dünyayı sarsan, ülkeleri titreten,
Yeryüzünü çöle çeviren,
Kentleri yerle bir eden,
Tutsakları evlerine salıvermeyen adam bu mu?”

18 Ulusların bütün kralları tek tek,
Görkemli mezarlarda yatıyor.

19 Ama sen reddedilen bir dal gibi
Mezarından dışarı atıldın;
Bedenleri kılıçla delinip
Ölüm çukurunun dibine atılmış ölümlerle örtülüsün;
Ayak altında çiğnenen leş gibisin.

20 Ülkeni harap edip halkını katlettiğin için
Başkaları gibi gömülmeyeceksin.

Kötülük yapan soy bir daha anılmayacak.

21 Atalarının suçundan ötürü
Babil Kralı'nın oğullarını boğazlamak için yer hazırlayın.
Kalkıp dünyayı sahiplenmesinler,
Yeryüzünü kentlerle doldurmasınlar.

22 “Babil halkına karşı harekete geçeceğim”
Diyor Her Şeye Egemen RAB,
“Babil'in adını, sağ kalanlarını,
Oğullarını, torunlarını dünyadan sileceğim.”
Böyle diyor RAB.

23 “Babil'i baykuş yuvasına, bataklığa çevirecek,
Yıkım süpürgesiyle süpüreceğim”
Diyor Her Şeye Egemen RAB.

Rab Asurlular'ı Cezalandırarak

24 Her Şeye Egemen RAB ant içerek şöyle dedi:

“Düşündüğüm gibi olacak,
Tasarladığım gibi gerçekleşecek.

25 Asurlular'ı kendi ülkemde ezecek,
Dağlarımda çiğneyeceğim.
Halkım Asur'un boyunduruğundan,
Omuzlarındaki yükten kurtulacak.

26 İşte bütün dünya için belirlenen tasarı budur.
Bütün uluslara karşı elim kalkmış durumda.

27 Her Şeye Egemen RAB'bin tasarısını kim boşa çıkarabilir?
Kalkmış durumdaki elini kim indirebilir?”

Tanrı Filistliler'i Cezalandırarak

- ²⁸ Kral Ahaz'ın öldüğü yıl gelen bildiri:
²⁹ Ey Filistliler, sizi döven değnek kırıldı diye sevinmeyin.
 Çünkü yılanın kökünden engerek türeyecek,
 Onun ürünü uçan yılan olacak.
³⁰ Yoksulların en yoksulu doycak,
 Düşkünler güvenlikte yatacak.
 Ama sizin kökünüzü kıtlıkla kurutacağım,
 Sağ kalanlarınız da ölecek.
³¹ Ulumaya başla ey kapı! Ey kent, feryat et!
 Ey Filistliler, eridiniz baştan başa.
 Kuzeyden toz duman yükseliyor,
 Düşman askerleri sıra sıra geliyor.
³² O ulusun elçilerine ne yanıt verilecek?
 “RAB Siyon'un temelini attı,
 Halkının düşkünleri oraya sığınacak” denecek.

15*Moav Yıkıma Uğrayacak**(Yer:48:29-36)*

- ¹ Moav'la ilgili bildiri:
 Moav'ın Ar Kenti bir gecede viraneye döndü, yok oldu,
 Moav'ın Kîr Kenti bir gecede viraneye döndü, yok oldu.
² Bu yüzden Divon halkı ağlamak için tapınağa,
 Tapınma yerlerine çıktı.
 Moav halkı, Nevo ve Medeva için feryat ediyor.
 İnsanlar saçlarını sakallarını kesiyor.
³ Çul giiyorlar sokaklarda,
 Damlarda, meydanlarda herkes feryat ediyor,
 Gözyaşları sel gibi.
⁴ Heşbon ve Elale'nin haykırışları
 Yahas'a ulaşıyor.
 Moav askerleri bu yüzden feryat ediyor,
 Yürekleri korku içinde.
⁵ Yüreğim sızlıyor Moav için.
 Kaçanlar Soar'a, Eglat-Şelişiya'ya ulaştı,
 Ağlaya ağlaya çıkıyorlar Luhit Yokuşu'ndan,
 Horonayim yolunda yıkımlarına ağıt yakıyorlar.
⁶ Nimrim suları kuruduğu için otlar sararıp soldu.
 Taze ot kalmadı, yeşillik yok artık.
⁷ Bu yüzden halk kazanıp biriktirdiği ne varsa,
 Kavak Vadisi üzerinden taşıyacak.
⁸ Haykırışları Moav topraklarında yankılanıyor,
 Feryatları Eglayim'e, Beer-Elim'e dek ulaştı.
⁹ Çünkü Dimon suları kan dolu,
 Ama başına daha beterini getireceğim.
 Moav'dan kaçıp kurtulanların,
 Ülkede sağ kalanların üzerine aslan salacağım.

16

- ¹ Sela'dan çöl yoluyla Siyon Kenti'nin kurulduğu dağa,
Ülkenin hükümdarına kuzular gönderin.
- ² Moavlı kızlar yuvalarından atılmış,
Öteye beriye uçuşan kuşlar gibi
Arnon Irmağı'nın geçitlerinde dolaşıyor.
- ³ “Bize öğüt ver, bir karar al,
Öğle sıcağında gece gibi gölge sal üstümüze.
Kovulanları sakla, kaçakları ele verme” diyorlar.
- ⁴ “Kovulanlarım seninle birlikte yaşasın.
Kırıp geçirenlere karşı
Biz Moavlılar'a sığınak ol.”
Baskı ve yıkım son bulduğunda,
Ülkeyi çiğneyenler yok olduğunda,
Sevgiye dayanan bir yönetim kurulacak,
- ⁵ Davut soyundan biri sadakatle krallık yapacak.
Yargılarken adaleti arayacak,
Doğru olanı yapmakta tez davranacak.
- ⁶ Moav'ın ne denli gururlanıp büyüklendiğini,
Kendini ne denli beğendiğini,
Kibirlenip küstahlaştığını duyduk.
Övünmesi boşunadır.
- ⁷ Bu yüzden Moavlılar Moav için feryat edecek,
Hepsi feryat edecek.
Kîr-Hereset'in üzüm pestillerini
Anımsayıp üzülecek, yas tutacaklar.
- ⁸ Çünkü Heşbon'un tarlaları,
Sivma'nın asmaları kurudu.
Ulusların beyleri onların seçkin dallarını kırdılar.
O dallar ki, Yazer'e erişir, çöle uzanırdı,
Filizleri yayılır, gölü* aşardı.
- ⁹ Bu yüzden Yazer için,
Sivma'nın asmaları için acı acı ağlıyorum.
Sizleri gözyaşlarımla sulayacağım,
Ey Heşbon ve Elale!
Çünkü savaş çılgınları yaz meyvelerinizin,
Biçtiğiniz ekinin üzerine düştü.
- ¹⁰ Meyve bahçelerindeki sevinç ve neşe yok oldu.
Bağlarda ne şarkı söyleyen olacak,
Ne sevinç çılgılığı atan.
Üzüm sıkma çukurlarında çalışan kalmayacak,
Sevinç çılgınlıklarını susturdum.
- ¹¹ Yüreğim bir lir gibi inliyor Moav için,
Kîr-Hereset için içim sızlıyor.
- ¹² Moav halkı tapınma yerine çıkarak kendini yoruyor,
Dua etmek için tapınağa gidiyor, ama hepsi boşuna!

¹³ RAB'bin Moav için geçmişte söylediği budur. ¹⁴ RAB şimdi diyor ki, “Moav'ın övündükleri de kalabalık halkı da tam üç yıl sonra rezil olacak. Sağ kalan çok az sayıda kişiye güçsüz olacak.”

17

Tanrı Aram'ı ve İsrail'i Cezalandırarak

¹ Şam'la ilgili bildiri:

İşte Şam kent olmaktan çıkacak,
Enkaz yığınınına dönecek.

² Aroer kentleri terk edilecek,
Hayvan sürüleri orada yatacak,
Onları ürküten olmayacak.

³ Efrayim'de surlu kent kalmayacak,
Şam'ın egemenliği yok olacak.
Sağ kalan Aramlılar'ın onuru
İsrail'in onuru gibi kırılacak.
Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.

⁴ O gün Yakup soyunun görkemi sönecek,
Hepsi bir deri bir kemik kalacak.

⁵ İsrail, ekinin elle biçilip
Başakların devşirildiği bir tarla,
Refaim Vadisi'nde hasattan sonra
Başakların toplandığı bir tarla gibi olacak.

⁶ Çok az kişi kurtulacak.
Artakalanların sayısı, dövüldükten sonra tepesinde iki üç,
Dal uçlarında dört beş zeytin tanesi kalan
Zeytin ağacı gibi olacak.
İsrail'in Tanrısı RAB böyle diyor.

⁷ O gün insanlar kendilerini yaratana bakacaklar, gözleri İsrail'in Kutsalı'nı görecek.

⁸ Elleriyle yaptıkları sunaklara, parmaklarıyla biçim verdikleri Aşera putlarına, buhur sunaklarına bakmayacaklar.

⁹ O gün İsrail'in güçlü kentleri
İsrailliler'den kaçan Amorlular'la Hivliler'in*
Terk ettiği kentler gibi ıssız olacak.

¹⁰ Çünkü, ey İsrail, seni kurtaran Tanrı'yı unuttun,
Sığındığın Kaya'yı anmaz oldun.
Bunun yerine, güzel fidanlar, ithal asmalar dikiyorsun†.

¹¹ Onlar diktiğin gün filizlenip
Ertesi sabah tomurcuklanabilir.
Ama hastalık ve dinmez acı gününde meyve vermeyecekler.

¹² Eyvah, çok sayıda ulus kükrüyor,
Azgın deniz gibi gürlüyorlar.
Halklar güçlü sular gibi çağlıyor.

¹³ Halklar kabaaran sular gibi çağlayabilir,
Ama Tanrı onları azarlayınca uzaklara kaçacaklar.

17:1 Yer.49:23-27; Amo.1:3-5; Zek.9:1 * **17:9** Septuaginta “Amorlular'la Hivliler”, Masoretik metin “Orman ve dağ başı”. † **17:10** “Güzel fidanlar, ithal asmalar dikiyorsun”: Bunlarla başka ulusların putları ya da başka uluslarla yapılan antlaşmalar kastediliyor.

- Rüzgarın önünde dağdaki saman ufağı gibi,
Kasırganın önünde diken yumağı gibi savrulacaklar.
14 Akşam dehşet saçıyorlardı,
Sabah olmadan yok olup gittiler.
Bizi yağmalayanların, bizi soyanların sonu budur.

18

Tanrı Kûş'u Cezalandırarak

- 1 Kûş ırmaklarının ötesinde,
Kanat vızıltılarının duyulduğu ülkenin vay haline!
2 O ülke ki, elçilerini
Sazdan kayıklarla Nil sularından gönderir.
Ey ayağına tez ulaklar,
Irmakların böldüğü ülkeye,
Her yana korku saçan halka,
Güçlü ve ezici ulusa,
O uzun boylu, pürüzsüz tenli ulusa gidin!
3 Ey sizler, dünyada yaşayan herkes,
Yeryüzünün ahalisi!
Sancak dağların tepesine dikilince dikkat edin.
Boru çalınca dinleyin.
4 Çünkü RAB bana şöyle dedi:
“Gün ışığında duru sıcaklık gibi,
Hasat döneminin sıcaklığındaki
Çiy bulutu gibi durgun olacak
Ve bulunduğum yerden seyredeceğim.”
5 Bağbozumundan önce çiçekler düşüp
Üzümler olgunlaşmaya yüz tutunca,
Asmanın dalları bıçakla kesilecek,
Çubukları koparılıp atılacak.
6 Hepsi dağın yırtıcı kuşlarına,
Yerin yabanıl hayvanlarına terk edilecek.
Yazın yırtıcı kuşlara,
Kışın yabanıl hayvanlara yem olacaklar.
7 O zaman ırmakların böldüğü ülke,
Her yana korku saçan güçlü ve ezici halk,
O uzun boylu, pürüzsüz tenli ulus,
Her Şeye Egemen RAB'be armağanlar getirecek.
Her Şeye Egemen RAB'bin adını koyduğu
Siyon Dağı'na getirecekler armağanlarını.

19

Tanrı Mısır'ı Cezalandırarak

- 1 Mısır'la ilgili bildiri:
İşte RAB hızla yol alan buluta binmiş Mısır'a geliyor!
Mısır putları O'nun önünde titriyor,
Mısırlılar'ın yüreği hopluyor.

- ² RAB diyor ki,
 “Mısırlılar'ı Mısırlılar'a karşı ayaklandıracağım;
 Kardeş kardeşe, komşu komşuya, kent kente,
 Ülke ülkeye karşı savaşıacak.
- ³ Mısırlılar'ın cesareti tükenecek,
 Tasarılarını boşa çıkaracağım.
 Yardım için putlara, ölülerin ruhlarına,
 Medyumlarla ruh çağırana danışacaklar.
- ⁴ Mısırlılar'ı acımasız bir efendiye teslim edeceğim,
 Katı yürekli bir kral onlara egemen olacak.”
 Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.
- ⁵ Nil'in suları çekilecek,
 Kuruyup çatlayacak yatağı.
- ⁶ Su kanalları kokacak,
 Kuruyacak ırmağın kolları,
 Kamışlarla sazlar solacak.
- ⁷ Nil kıyısında, ırmağın ağzındaki sazlar,
 Nil boyunca ekili tarlalar kuruyacak,
 Savrulup yok olacak.
- ⁸ Balıkçılar yas tutacak,
 Nil'e olta atanların hepsi ağlayacak,
 Suyun yüzüne ağ atanlar perişan olacak.
- ⁹ Taranmış keten işleyenler,
 Beyaz bez dokuyanlar umutsuzluğa kapılacak.
- ¹⁰ Dokumacılar bunalacak,
 Ücretliler sıkıntıya düşecek.
- ¹¹ Soan* Kenti'nin önderleri ne kadar akılsız!
 Firavunun bilge danışmanları
 Saçma sapan öğütler veriyorlar.
 Nasıl olur da firavuna,
 “Biz bilgelerin oğulları,
 Eski zaman krallarının torunlarıyız” diyorlar?
- ¹² Ey firavun, hani nerede senin bilgelerin?
 Her Şeye Egemen RAB Mısır'a karşı neler tasarladı,
 Bildirsinler bakalım sana eğer biliyorlarsa.
- ¹³ Soan Kenti'nin önderleri aptal olup çıktılar,
 Nof† önderleri aldandılar,
 Mısır oymaklarının ileri gelenleri Mısır'ı saptırdılar.
- ¹⁴ RAB onların aklını karıştırdı;
 Kendi kusmuğu içinde yalpalayan sarhoş nasılsa,
 Mısır'ı da her alanda saptırdılar.
- ¹⁵ Mısır'da kimsenin yapabileceği bir şey kalmadı;
 Ne başın ne kuyruğun, ne hurma dalının ne de sazın.

Mısır Rab'be Bağlı Olacak

¹⁶ O gün Mısırlılar kadın gibi olacaklar; Her Şeye Egemen RAB'bin kendilerine karşı kalkan elinin önünde titreyip dehşete kapılacaklar. ¹⁷ Yahuda Mısır'ı dehşete düşürecek.

* 19:11 “Soan”: Tanis olduğu sanılıyor. † 19:13 “Nof”: Memfis diye de bilinir.

Yahuda dendi mi, Her Şeye Egemen RAB'bin Mısır'a karşı tasarladıklarını anımsayan herkes dehşete kapılacak.

¹⁸ O gün Mısır'da Kenan dilini konuşan beş kent olacak. Bu kentler Her Şeye Egemen RAB'be bağlılık andı içecekler; içlerinden biri 'Yıkım Kenti' diye adlandırılacak.

¹⁹ O gün Mısır'ın ortasında RAB için bir sunak, sınırında da bir sütun dikilecek. ²⁰ Her Şeye Egemen RAB için Mısır'da bir belirti ve tanık olacak bu. Halk kendine baskı yapanlardan ötürü RAB'be yakarınca, RAB onları savunacak bir kurtarıcı gönderip özgür kılacak. ²¹ RAB kendini Mısırlılar'a tanıttak, onlar da o gün RAB'bi tanıyacak, kurbanlarla, sunularla O'na tapınacaklar. RAB'be adak adayacak ve adaklarını yerine getirecekler.

²² RAB Mısırlılar'ı hastalıkla alabildiğine cezalandıracak, sonra iyileştirecek. RAB'be yönelip yakaracaklar. RAB de onları iyileştirecek.

²³ O gün Mısır'la Asur arasında bir yol olacak. Asurlu Mısır'a, Mısırlı Asur'a gidip gelecek. Mısırlılar'la Asurlular birlikte tapınacaklar.

²⁴ O gün Mısır ve Asur'un yanısıra İsrail üçüncü ülke olacak. Dünya bu üçü sayesinde kutsanacak. ²⁵ Her Şeye Egemen RAB, "Halkım Mısır, ellerimin işi Asur ve mirasım İsrail kutsansın" diyerek dünyayı kutsayacak.

20

Mısır ve Kûş'un Başına Gelenler

¹⁻² Asur ordusunun başkomutanı, Asur Kralı Sargon'un buyruğuyla gelerek Aşdot'a saldırıp kenti ele geçirdiği yıl RAB Amots oğlu Yeşaya aracılığıyla şöyle dedi: "Git, belindeki çulu çöz, ayağındaki çarığı çıkar." Yeşaya denileni yaptı, çıplak ve yalınayak dolaşmaya başladı.

³ RAB dedi ki, "Mısır'a ve Kûş'a* belirti ve ibret olsun diye kulum Yeşaya nasıl üç yıl çıplak ve yalınayak dolaştıysa, ⁴ Asur Kralı da Mısır'a utanç olsun diye Mısırlı tutsaklarla Kûşlu sürgünleri genç yaşlı demeden, çıplak ve yalınayak, mahrem yerleri açık yürütecek. ⁵ Kûş'a bel bağlayan, Mısır'la övünen halk hüsrana uğrayacak, utanç içinde kalacak. ⁶ Bu kıyı bölgesinde yaşayanlar o gün, "Asur Kralı'nın elinden kurtulmak için yardımına sığındığımız, bel bağladığımız ulusların başına gelene bakın!" diyecekler, "Biz nasıl kurtulacağız?"

21

Babil'e İlişkin Peygamberlik

¹ Deniz kıyısındaki çöle ilgili bildiri:
Negev'den fırtınalar nasıl üst üste gelirse,
Çölde, korkunç ülkeden bir istilacı öyle geliyor.

² Korkunç bir görünüm gördüm:
Hain hainlik etmede,
Harap eden harap etmede.
Ey Elam, saldır!
Ey Meday, onu kuşat!
Onun neden olduğu iniltileri sona erdireceğim.

³ Gördüklerimden ötürü belime ağrı saplandı,
Doğuran kadının ağırları gibi ağırlar tuttu beni.
Duyduklarımın sarsıldım,
Gördüklerimden dehşete düştüm.

⁴ Şaşkınlım, titremeler sardı beni.

† 19:18 "Yıkım Kenti": İbranice'de "Güneş Kenti", yani Heliopolis anlamına gelebilir.

Özlediğim alaca karanlık bana korku veriyor artık.

⁵ Gördüğüm görünümde sofrayı hazırlıyor,
Halıları seriyor, yiyip içiyorlar.
Kalkın, ey önderler, kalkanları yağlayın!

⁶ Rab bana dedi ki,
“Git, bir gözcü dik, gördüğünü bildirsin.

⁷ Savaş arabalarının,
Atlara, eşeklere, develere binmiş insanların
Çifter çifter geldiğini görünce dikkat kesilsin.”

⁸ Gözcü*, “Ey efendim,
Her gün aralıksız gözcü kulesinde duruyor,
Her gece yerimde nöbet tutuyorum” diye bağırdı,

⁹ “Bak, savaş arabalarıyla atlılar
Çifter çifter geliyor!”
Sonra, “Yıkıldı, Babil yıkıldı!” diye haber verdi,
“Taptıkları bütün putlar yere çalınıp parçalandı!”

¹⁰ Ey halkım, harman yerinde
Buğday gibi dövülmüş olan halkım!
Her Şeye Egemen RAB'den,
İsrail'in Tanrısı'ndan duyduklarımı
Size bildirdim.

Edom'a İlişkin Peygamberlik

¹¹ Duma† ile ilgili bildiri:
Biri Seir'den bana sesleniyor:
“Ey gözcü, gecedен geriye ne kaldı?
Gecedен geriye ne kaldı?”

¹² Yanıtım şöyle: “Sabah olmak üzere,
Ama yine gece olacak.
Soracaksanız sorun, yine gelin.”

Arabistan'a İlişkin Peygamberlik

¹³ Arabistan'la ilgili bildiri:
Arabistan çalılıklarında geceleyeceksiniz,
Ey Dedan kervanları!

¹⁴ Ey Tema'da oturanlar,
Su getirin, susamışları karşılayın,
Kaçıp kurtulana ekmek verin.

¹⁵ Çünkü onlar kılıçtan, yalın kılıçtan,
Gerilmiş yaydan, çetin çarpışmalardan kaçtılar.

¹⁶ Rab bana şöyle dedi: “Kedar'ın bütün övüncü tam bir yıl sonra sona erecek.
¹⁷ Okçulardan, Kedar savaşçılarından pek az sağ kalan olacak.” Bunu söyleyen, İsrail'in Tanrısı RAB'dir.

* **21:8** Kumran, Süryanice “Gözcü”, Masoretik metin “Bir aslan”. **21:9** Yer.51:8; Va.14:8; 18:2 † **21:11** “Duma”: Edomlular'ın oturduğu yerin doğusunda, Kuzey Arabistan'da bir yer olduğu sanılıyor. “Sessizlik” anlamına gelir. “Edom” sözcüğünü çağırıştırıyor.

22

Yeruşalim'e İlişkin Peygamberlik

- ¹⁻² Görüm Vadisi'yle ilgili bildiri:
Gürültü patırtı içinde eğlenen kent halkı,
Ne oldu size, neden hepiniz damlara çıktınız?
Ölenleriniz ne kılıçtan geçirildi,
Ne de savaşta öldü.
- ³ Önderleriniz hep birlikte kaçtılar,
Yaylarını kullanmadan tutsak alındılar.
Uzağa kaçtığınız halde ele geçenlerin hepsi tutsak edildi.
- ⁴ Bunun için dedim ki,
“Beni yalnız bırakın, acı acı ağlayayım.
Halkımın uğradığı yıkımdan ötürü
Beni avutmaya kalkmayın.”
- ⁵ Çünkü Rab'bin, Her Şeye Egemen RAB'bin
Görüm Vadisi'nde kargaşa, bozgun
Ve dehşet saçacağı gün,
Duvarların yıkılacağı,
Dağlara feryat edileceği gün geliyor.
- ⁶ Elamlılar ok kılıflarını sırtlanıp savaş arabalarıyla,
Atlılarıyla geldiler.
Kîr halkı kalkanlarını açtı.
- ⁷ Verimli vadileriniz savaş arabalarıyla doldu,
Atlılar kent kapılarının karşısına dizildi.
- ⁸ RAB'bin Yahuda'yı savunmasız bıraktığı gün
Orman Sarayı'ndaki silahlara güvendiniz.
- ⁹ Davut Kenti'nin duvarlarında
Çok sayıda gedik olduğunu gördünüz,
Aşağı Havuz'da su depoladınız,
- ¹⁰ Yeruşalim'deki evleri saydınız,
Surları onarmak için evleri yıktınız.
- ¹¹ Eski Havuz'un suları için
İki surun arasında bir depo yaptınız.
Ama bunu çok önceden tasarlayıp
Gerçekleştirmiş olan Tanrı'ya güvenmediniz,
O'nu umursamadınız.
- ¹² Rab, Her Şeye Egemen RAB
O gün sizi ağlayıp yas tutmaya,
Saçlarınızı kesip çul kuşanmaya çağırdı.
- ¹³ Oysa siz keyif çatıp eğlendiniz,
“Yiyelim içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz” diyerek
Sığır, koyun kestiniz,
Et yiyip şarap içtiniz.
- ¹⁴ Her Şeye Egemen RAB bana,
“Siz ölene dek bu suçunuz bağışlanmayacak” diye seslendi.
Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.

Şevna'ya Uyarı

- 15 Rab, Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
 “Haydi, o kâhyaya,
 Sarayın sorumlusu Şevna'ya git ve de ki,
 16 ‘Burada ne işin var?
 Kimin var ki, kendine burada mezar kazdın,
 Yüksekte kendine mezar, kayada konut oydun?
 17 Ey güçlü kişi,
 RAB seni tuttuğu gibi şiddetle savuracak.
 18 Top gibi evirip çevirip
 Geniş bir ülkeye fırlatacak.
 Orada öleceksin,
 Gurur duyduğun arabaların orada kalacak.
 Efendinin evi için utanç nedenisin!
 19 Seni görevden alacak,
 Makamından alaşağı edeceğim.
 20 “ ‘O gün Hilkiya oğlu kulum Elyakim'i çağırıp
 21 Senin cüppeni ona giydireceğim.
 Senin kuşağınla onu güçlendirip
 Yetkini ona vereceğim.
 Yerusâlim'de yaşayanlara
 Ve Yahuda halkına o babalık yapacak.
 22 Davut'un evinin anahtarını ona teslim edeceğim.
 Açtığını kimse kapayamayacak,
 Kapadığını kimse açamayacak.
 23 Onu sağlam yere çakılmış çadır kazığı yapacağım,
 Ailesi için onur kürsüsü olacak.
 24 Ailenin ağırlığı –soyundan türeyen herkes–
 Taslardan kâselere kadar her küçük kap ona asılacak.’ ”
 25 Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “O gün sağlam yere çakılmış kazık yerinden çıkacak,
 kırılıp düşecek, ona asılan yük de yok olacak.” Çünkü RAB böyle diyor.

23*Sur Kenti'ne İlişkin Peygamberlik*

- 1 Sur Kenti'yle ilgili bildiri:
 Ey ticaret gemileri, feryat edin!
 Çünkü Sur Kenti evleriyle,
 Limanlarıyla birlikte yok oldu.
 Kittim'den* size haber geldi.
 2 Ey kıyı halkı ve denizcilerin zenginleştirdiği
 Sayda tüccarları, susun!
 3 Şihor'un† tahılı, Nil'in ürünü
 Denizleri aşar, Sur'a gelir sağlardı.
 Ulusların kârı ona akardı.
 4 Utan, ey Sayda, ey deniz kıyısındaki kale!
 Çünkü deniz sana sesleniyor:

22:22 Va.3:7-8 23:1 Hez.26:1-28:19; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14
 “Kittim”: Bugünkü Kıbrıs. † 23:3 “Şihor”: Nil'in kollarından biri olduğu sanılıyor.

“Ne doğum ağrısı çektim, ne de doğurdum.
Ne delikanlılar büyüttüm, ne de kızlar.”

- ⁵ Sur'un haberi Mısır'a ulaşınca,
Yüreği burkulacak insanların.
- ⁶ Tarşış'e geçin, ey kıyıda oturanlar,
Feryat edin.
- ⁷ Uzak ülkeleri yurt edinmiş,
Eğlenceye düşkün halkınız,
Eski, tarihsel kentiniz bu mu?
- ⁸ Taçlar giydiren Sur'a karşı bu işi kim tasarladı?
O kent ki, tüccarları prenslerdi,
İş adamları dünyanın saygın kişileri idi.
- ⁹ Görkemini sonucu olan gururunu kırmak,
Dünyaca ünlü bütün saygın kişilerini alçaltmak için
Her Şeye Egemen RAB tasarladı bunu.
- ¹⁰ Kendi topraklarını Nil gibi basıp geç,
Ey Tarşış kızı, artık engel yok.
- ¹¹ RAB denizin üzerine elini uzatıp ülkeleri titretti,
Kenan kalelerinin yıkılmasını buyurdu.
- ¹² “Eğlencen sona erdi, ey Sayda, erden kız!” dedi,
“Kirlletildin.
Kalk, Kittim'e[‡] geç,
Orada bile rahat yüzü görmeyeceksin.”
- ¹³ Kıldan ülkesine bak!
O halk yok artık.
Asurlular onların ülkesini yabancı hayvanlara verdi,
Kuşatma kuleleri diktiler, saraylarını soydular,
Ülkeyi viraneye çevirdiler.
- ¹⁴ Feryat edin, ey ticaret gemileri!
Çünkü sığınagınız harap oldu.
- ¹⁵ Bundan sonra Sur Kenti yetmiş yıl, bir kralın ömrü süresince unutulacak. Yetmiş yıl bitince, fahişe için bestelenen türküdeki gibi Sur'a şöyle denecek:
- ¹⁶ “Bir lir al, dolaş kenti,
Ey sen, unutulmuş fahişe!
Güzel çal seni anımsamaları için,
Türkü üstüne türkü söyle.”
- ¹⁷ Yetmiş yıl geçince RAB Sur'la ilgilenecek, ama Sur para için yine fahişeliğe dönecek. Dünyanın bütün krallıklarıyla fahişelik edecek. ¹⁸ Kentin ticaretten ve fuhuştan kazandıkları RAB'be adanacak. Bunlar biriktirilmeyecek, hazineye konmayacak. Ticaretten kazandıklarını doyuncaya dek yesinler, güzel güzel giyinsinler diye RAB'bin önünde yaşayanlara verilecek.

24

Rab Dünyayı Cezalandırarak

- ¹ İşte RAB yeryüzünü harap edip viraneye çevirecek,
Yeryüzünü altüst edecek,

[‡] 23:12 “Kittim”: Bugünkü Kıbrıs. 23:14 Va.18:17-19 23:17 Va.17:2; 18:3

- Üzerinde yaşayanları darmadağın edecek.
- ² Ayrım yapılmayacak;
Ne halkla kâhin arasında,
Ne köleyle efendi arasında,
Ne hizmetçiyle hanım arasında,
Ne alıcıyla satıcı arasında,
Ne ödünç alanla ödünç veren arasında,
Ne faizciyle borç alan arasında.
- ³ Dünya tümüyle yağmalanıp viraneye çevrilecek.
RAB böyle söyledi.
- ⁴ Dünya kuruyup büzülüyor,
Yeryüzü solup büzülüyor,
Dünyadaki soylular güçlerini yitiriyor.
- ⁵ Dünyada yaşayanlar onu kirletti.
Çünkü Tanrı'nın yasalarını çiğnediler,
Kurallarını ayaklar altına aldılar,
Ebedi antlaşmayı bozdular.
- ⁶ Bu yüzden lanet dünyayı yiyip bitirdi,
Orada yaşayanlar suçlarının cezasını çekiyorlar.
Yaşayanlar bu nedenle yanıyor, pek azı kurtulacak.
- ⁷ Yeni şarabın sonu geldi,
Asmalar soldu,
Bir zamanlar sevinçli olanların hepsi inliyor.
- ⁸ Tefin coşkun sesi kesildi,
Eğlenenlerin gürültüsü durdu,
Lirin coşkun sesi kesildi.
- ⁹ Ezgi eşliğinde şarap içilmiyor artık,
İçkinin tadı içene acı geliyor.
- ¹⁰ Yıkılan kent perişan durumda,
Kimse girmesin diye her evin girişi kapandı.
- ¹¹ İnsanlar şarap özlemiyle sokaklarda bağırsıyor,
Sevinçten eser kalmadı,
Dünyanın coşkusu yok oldu.
- ¹² Kent viraneye döndü,
Kapıları paramparça oldu.
- ¹³ Çünkü zeytinler dökülsün diye dövülen ağaç nasılsa,
Bağbozumundan artakalan üzümler nasılsa,
Dünyadaki bütün uluslar da öyle olacak.
- ¹⁴ Sağ kalanlar seslerini yükseltip
Sevinç çığlıkları atacak,
Batıda yaşayanlar RAB'bin büyüklüğü karşısında
Hayranlıkla bağırarak.
- ¹⁵ Onun için, doğuda yaşayanlar RAB'bi yüceltin,
Deniz kıyısındakiler,
İsrail'in Tanrısı RAB'bin adını yüceltin.
- ¹⁶ Dünyanın en uzak köşelerinden ezgiler işitiyoruz:
“Doğru Olan'a övgüler olsun!”

- Ama ben, “Bittim, bittim! Vay halime!” dedim,
 “Hainler hainliklerini sürdürüyor.
 Evet, hainler sürekli hainlik ediyorlar.”
- 17 Ey dünyada yaşayanlar,
 Önünüzde dehşet, çukur ve tuzak var.
- 18 Dehşet haberinden kaçan çukura düşecek,
 Çukurdan çıkan tuzağa yakalanacak.
 Göklerin kapakları açılacak,
 Dünyanın temelleri sarsılacak.
- 19 Yeryüzü büsbütün çatlayıp yarılacak,
 Sarsıldıkça sarsılacak.
- 20 Dünya sarhoş gibi yalpalayacak,
 Bir kulübe gibi sallanacak,
 İsyanlarının ağırlığı altında çökecek
 Ve bir daha kalkamayacak.
- 21 O gün RAB yukarıda, gökteki güçleri
 Ve aşağıda, yeryüzündeki kralları cezalandıracak.
- 22 Zindana tıklan tutsaklar gibi
 Cezaevine kapatılacak
 Ve uzun süre sonra cezalandırılacaklar.
- 23 Ayın yüzü kızaracak, güneş utanacak.
 Çünkü Her Şeye Egemen RAB Siyon Dağı'nda,
 Yeruşalim'de krallık edecek.
 Halkın ileri gelenleri
 O'nun yüceliğini görecek.

25

Övgü İlahisi

- 1 Ya RAB, sensin benim Tanrım,
 Seni yüceltir, adını överim.
 Çünkü sen eskiden beri tasarladığın harikaları
 Tam bir sadakatle gerçekleştirdin.
- 2 Kenti bir taş yığınınna,
 Surlu kenti viraneye çevirdin.
 Yabancıların kalesiydi, kent olmaktan çıktı.
 Bir daha da onarılmayacak.
- 3 Bundan ötürü güçlü uluslar seni onurlandıracak,
 Acımasız ulusların kentleri senden korkacak.
- 4 Çünkü onların öfkesi
 Duvara çarpan sağanak gibi yükselince,
 Sen yoksulun, sıkıntı içindeki düşkünün kalesi,
 Sağanağa karşı sığınak,
 Sıcağa karşı gölgelik oldun.
- 5 Yabancıların gürültüsünü çöl sıcağı gibi bastırırsın.
 Bulutun gölgesi sıcağı nasıl kırarsa,
 Bu acımasız adamların türküsü de öyle dinliyor.

Rab'bin Hazırladığı Şölen

- 6 Her Şeye Egemen RAB bu dağda

- Bütün uluslara yağlı yemeklerin
Ve dinlendirilmiş seçkin şarapların sunulduğu
Zengin bir şölen verecek.
- ⁷ Bütün halkların üzerindeki örtüyü,
Bütün ulusların üzerine örülmüş olan örtüyü
Bu dağda kaldıracak.
- ⁸ Ölümü sonsuza dek yutacak.
Egemen RAB bütün yüzlerden gözyaşlarını silecek.
Halkının utancını bütün yeryüzünden kaldıracak.
Çünkü RAB böyle diyor.
- ⁹ O gün diyecekler ki,
“İşte Tanrımız budur;
O'na umut bağlamıştık, bizi kurtardı,
RAB O'dur, O'na umut bağlamıştık,
O'nun kurtarışıyla sevinip coşalım.”
- Rab Moav'ı Cezalandıracak*
- ¹⁰ RAB'bin eli bu dağın üzerinde kalacak,
Ama Moav gübre çukurundaki saman gibi
Kendi yerinde çiğnenecek.
- ¹¹ Oracıkta yüzmek isteyen biri gibi ellerini uzatacak,
Ama kurnazlığına karşın RAB onun gururunu kıracak.
- ¹² RAB surlarındaki yüksek burçları
Devirip yıkacak, yerle bir edecek.

26

Sevinç İlahisi

- ¹ O gün Yahuda'da şu ilahi söylenecek:
Güçlü bir kentimiz var.
Çünkü Tanrı'nın kurtarışı
Kente sur ve duvar gibidir.
- ² Açın kentin kapılarını,
Sadık kalan doğru ulus içeri girsin.
- ³ Sana güvendiği için
Düşüncelerinde sarsılmaz olanı
Tam bir esenlik içinde korursun.
- ⁴ RAB'be sonsuza dek güvenin,
Çünkü RAB, evet RAB sonsuza dek kalıcı kayadır.
- ⁵ Yüksekte oturanı alçaltır,
Yüce kenti yıkar,
Yerle bir eder.
- ⁶ O kent ayak altında,
Mazlumların ayakları,
Yoksulların adımları altında çiğnenecek.
- ⁷ Doğru adamın yolu düzdür,
Ey Dürüst Olan, doğru adamın yolunu sen düzlersin.
- ⁸ Evet, ya RAB, ilkelerinin çizdiği yolda sana umut bağladık,

- Adın ve ünündür yüreğimizin dileği,
9 Geceleri canım sana susar,
Evet, içimde ruhum seni özler;
Çünkü senin ilkelerin yeryüzünde oldukça,
Orada oturanlar doğruluğu öğrenir.
10 Kötüler lütfedilse bile doğruluğu öğrenmez.
Dürüstlüğü egemen olduğu diyarda haksızlık eder,
RAB'bin büyüklüğünü görmezler.
11 Ya RAB, elin yükseldi, ama görmüyorlar,
Halkın için gösterdiğin gayreti görüp utansınlar.
Evet, düşmanların için yaktığın ateş onları yiyip bitirecek.
12 Ya RAB, bizi esenliğe çıkaracak sensin,
Çünkü ne yaptıysak hepsi senin başarıdır.
13 Ey Tanrımız RAB, senden başka efendiler bizi yönetti,
Ama yalnız sana, senin adına yakaracağız.
14 O efendiler öldü, artık yaşamıyorlar,
Dirilmeyecek onlar.
Çünkü onları cezalandırıp yok ettin,
Anılmalarına son verdin.
15 Ulusu çoğalttın, ya RAB,
Evet, ulusu çoğalttın ve yüceltildin.
Her yönde ülkenin sınırlarını genişlettin.
16 Ya RAB, sıkıntıdayken seni aradılar.
Onları terbiye ettiğinde sessizce yakararak içlerini döktüler.
17 Doğum vakti yaklaşan gebe kadın
Çektiği sancıdan ötürü nasıl kıvrılır, feryat ederse,
Senin önünde biz de öyle olduk, ya RAB.
18 Gebe kaldık, kıvrandık,
Rüzgardan başka bir şey doğurmadık sanki.
Ne dünyaya kurtuluş sağlayabildik,
Ne de dünyada yaşayanları yaşama kavuşturabildik.
19 Ama senin ölülerin yaşayacak,
Bedenleri dirilecek.
Ey sizler, toprak altında yatanlar,
Uyanın, ezgiler söyleyin.
Çünkü senin çiyin sabah çiyine benzer,
Toprak ölülerini yaşama kavuşturacak.
20 Haydi halkım, iç odalarınıza girip
Ardınızdan kapılarınızı kapatın,
RAB'bin öfkesi geçene dek kısa süre gizlenin.
21 Çünkü dünyada yaşayanları
Suçlarından ötürü cezalandırmak için
RAB bulunduğu yerden geliyor.
Dünya üzerine dökülen kanı açığa vuracak,
Öldürülenleri artık saklamayacak.

27

İsrail'in Kurtuluşu

- ¹ O gün RAB Livyatan'ı*, o kaçan yılanı,
Evet Livyatan'ı, o kıvrıla kıvrıla giden yılanı
Acımasız, kocaman, güçlü kılıcıyla cezalandıracak,
Denizdeki canavarı öldürecek.
- ² O gün RAB,
“Sevdiğim bağ için ezgiler söyleyin” diyecek,
- ³ “Ben RAB, bağın koruyucusuyum,
Onu sürekli sularım.
Kimse zarar vermesin diye
Gece gündüz beklerim.
- ⁴ Kızgın değilim.
Keşke karşıma dikenli çalılar çıksa!
Onların üzerine yürür,
Tümünü ateşe verirdim.
- ⁵ Ya da koruyuculuğuma sarılınsınlar,
Barışsınlar benimle,
Evet, benimle barışsınlar.”
- ⁶ Yakup soyu gelecekte kök salacak,
İsrail filizlenip çiçeklenecek,
Yeryüzünü meyvesiyle dolduracak.
- ⁷ RAB İsrailliler'i, kendilerini cezalandıranları cezalandırdığı gibi cezalandırdı mı?
Ya da İsrailliler'i başkalarını öldürdüğü gibi öldürdü mü?
- ⁸ RAB onları yargıladı,
Kovup sürgüne gönderdi.
Doğu rüzgarının estiği gün
Onları şiddetli soluğuyla savurdu.
- ⁹ Böylece Yakup soyunun suçu bağışlanacak.
Günahlarının kaldırılmasının sonucu şöyle olacak:
Sunağın taşlarını tebeşir taşı gibi un ufak ettiklerinde
Ne Aşera putu ne de buhur sunağı kalacak.
- ¹⁰ Surlu kent terk edildi,
Çöl kadar ıssız, sahipsiz bir yurt oldu.
Dana orada otlayıp uzanacak,
Filizlerini yiyip bitirecek.
- ¹¹ Kuruyan dalları koparılacak,
Kadınlar gelip bunları yakacaklar.
Çünkü bu halk akıllı bir halk değil.
Bu yüzden onları yaratan kendilerine acımayacak,
Onlara biçim veren onları kayırmayacak.
- ¹² Ey İsrailoğulları, o gün RAB gürül gürül akan Fırat ile Mısır Vadisi arasında harman döver gibi, sizi birer birer toplayacak. ¹³ Evet, o gün büyük bir boru çalınacak; Asur'da yitenlerle Mısır'a sürgün edilenler gelip kutsal dağda, Yeruşalim'de RAB'be tapınacaklar.

28

Efrayim'e Uyarı

¹ Vay haline verimli vadinin başındaki kentin, Efrayimli sarhoşların gurur tacının! Şaraba yenilmişlerin yüceliği ve görkemi, solmakta olan çiçeği andırıyor. ² Rab'bin güçlü kudretli bir adamı var. Dolu fırtınası gibi, harap eden kasırga gibi, silip süpüren güçlü sel gibi o kenti şiddetle yere çalacak. ³ Efrayimli sarhoşların gurur tacı ayaklar altında çiğnenecek. ⁴ Verimli vadinin başındaki kent, yüce ve görkemli taç, artık solmakta olan çiçeği andıran kent, mevsiminden önce olgunlaşmış incir gibi görülür görülmez koparılıp yutulacak.

⁵ O gün Her Şeye Egemen RAB, halkından sağ kalanlar için yücelik tacı, güzellik çelengi olacak. ⁶ Yargı kürsüsünde oturanlar için adalet ruhu, kent kapılarında saldırıları geri püskürtenler için cesaret kaynağı olacak.

Yeşaya'nın Uyarıları

⁷ Kâhinlerle peygamberler bile şarabın ve içkinin etkisiyle yalpalayıp sendeliyor; içkinin etkisiyle yalpalayıp sendeliyorlar, şaraba yenik düşmüşler. Yanlış görüşler görüyorlar, kararlarında tutarsızlar. ⁸ Sofralar kusmuk dolu, pisliğe bulaşmamış yer yok!

⁹ “Kimi eğitmeye çalışıyor?” diyorlar, “Kime iletiyor bildirisini? Sütten yeni kesilmiş, memeden yeni ayrılmış çocuklara mı? ¹⁰ Çünkü bütün söylediği buyruk üstüne buyruk, buyruk üstüne buyruk, kural üstüne kural, kural üstüne kural, biraz şurdan, biraz burdan...”

¹¹ Öyle olsun, o zaman RAB bu halka yabancı dudaklarla, anlaşılmaz bir dille seslenecek. ¹² Onlara, “Rahatlık budur, yorgunların rahat etmelerini sağlayın, huzur budur” dedi, ama dinlemek istemediler. ¹³ Bu yüzden RAB'bin sözü onlar için “Buyruk üstüne buyruk, buyruk üstüne buyruk, kural üstüne kural, kural üstüne kural, biraz şurdan, biraz burdan”dır. Madem öyle, varsın sırtüstü düşüp yaralansınlar, kapana kısılp tutsak olsunlar.

¹⁴ Bundan ötürü, ey alaycılar, Yeruşalim'deki bu halkı yöneten sizler, RAB'bin sözüne kulak verin. ¹⁵ Şöyle diyorsunuz: “Ölümle antlaşma yaptık, ölümler diyarıyla uyuştuk; öyle ki, büyük bela ülkeden geçerken bize zarar vermeyecek. Çünkü yalanları kendimize sığınak yaptık, hilenin ardına gizlendik.” ¹⁶ Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, “İşte Siyon'a sağlam temel olarak bir taş, denenmiş bir taş, değerli bir köşe taşı yerleştiriyorum. Ona güvenen yenilmeyecek. ¹⁷ Adaleti ölçü ipi, doğruluğu çekül yapacağım. Yalanlara dayanan sığınağı dolu süpürüp götüreceğim, gizlendiğiniz yerleri sel basacak. ¹⁸ Ölümle yaptığınız antlaşma yürürlükten kaldırılacak, ölümler diyarıyla uyuşmanız geçerli sayılmayacak. Büyük bela ülkeden geçerken sizi çiğneyecek. ¹⁹ Bu bela her geldiğinde sizi süpürüp götürecektir. Her gün, gece gündüz gelecek. Bu bildiriye anlayan dehşete kapılacak. ²⁰ Yatak uzanamayacağınız kadar kısa, örtü sarınamayacağınız kadar dar olacak. ²¹ Çünkü RAB, Perasim Dağı'nda olduğu gibi kalkacak, Givon Vadisi'nde olduğu gibi öfkelenecek. Ne kadar garip olsa da işini tamamlayacak, ne kadar tuhaf olsa da yapacağını yapacak. ²² Alay etmeyin artık, yoksa zincirleriniz daha da kalınlaşır. Çünkü bütün ülkenin kesin bir yıkıma uğrayacağını Rab'den, Her Şeye Egemen RAB'den duydum.

²³ Kulak verin, sesimi işitin, dikkat edin, ne söylediğimi dinleyin. ²⁴ Çiftçi ekin ekmek için durmadan toprağı sürer mi, boyuna eşeleyip tırmıklar mı? ²⁵ Toprağı düzledikten sonra çörekotunu, kimyonu serpmez mi? Buğdayı sıra sıra, arpayı ayırdığı yere, kızıl buğdayı da onun yanına ekmez mi? ²⁶ Tanrısı ona uygun olanı gösterir, onu eğitir. ²⁷ Çünkü çörekotu harmanda keskin aletle dövülmez, kimyonun üzerinden tekerlekle geçilmez. Çörekotu değneklerle, kimyon çubukla dövülür. ²⁸ Buğday ekmek yapmak için öğütülür, ama boyuna dövülmez. Harmanın üzerinden tekerlek ve atlar geçse de buğdayı ezmez. ²⁹ Bu

* **28:10** Bu ayetlerdeki alaylı sözlerin İbranice'si şöyle: “Sav lasav, sav lasav, kav lakav, kav lakav, zeer şam, zeer şam!”

28:11 1Ko.14:21 **28:16** Mez.118:22-23; Rom.9:33; 1Pe.2:6 **28:21** 2Sa.5:20; 1Ta.14:11 **28:21** Yşu.10:10-12

isteki bilgelik de Her Şeye Egemen RAB'den gelir. O'nun tasarıları harikadır, bilgelikte üstündür.

29

Davut Kenti'nin Vay Haline!

- ¹ Ariel*, Ariel,
Davut'un ordugah kurduğu kent, vay haline!
Sen yıla yıl kat, bayramların süredursun.
- ² Ama seni sıkıntıya sokacağım.
Feryat, figan edeceksin,
Benim için sunak ocağı gibi olacaksın.
- ³ Sana karşı çepeçevre ordugah kuracak,
Çevreni rampalarla, kulelerle kuşatacağım.
- ⁴ Alçaltılacaksın, yerin altından konuşacak,
Toz toprak içinden boğuk boğuk sesleneceksin.
Sesin ölü sesi gibi yerden,
Sözlerin fısıltı gibi toprağın içinden çıkacak.
- ⁵ Ama sayısız düşmanların ince toz,
Acımasız orduları savrulmuş saman ufağı gibi olacak.
Bir anda, ansızın,
- ⁶ Her Şeye Egemen RAB gök gürlemesiyle,
Depremle, büyük gümbürtü, kasırga ve fırtınayla,
Her şeyi yiyip bitiren ateş aleviyle seni cezalandıracak.
- ⁷ Sonra Ariel'e karşı savaşan çok sayıda ulus,
Ona ve kalesine saldıranların hepsi,
Onu sıkıntıya sokanlar bir rüya gibi,
Gece görülen görünüm gibi yok olup gidecekler.
- ⁸ Rüya da yemek yediğini gören aç kişi,
Uyandığında hâlâ açtır;
Rüya da su içtiğini gören susuz kişi,
Uyandığında susuzluktan hâlâ baygındır.
İşte Siyon Dağı'na karşı savaşan
Kalabalık uluslar da böyle olacak.
- ⁹ Şaşırın, şaşkına dönün,
Kendinizi kör edin, görmez olun.
Şarap içmeden sarhoş olun,
İçki içmeden sendeleyin.
- ¹⁰ Çünkü RAB size uyuşukluk ruhu verdi;
Gözlerinizi mühürledi, ey peygamberler,
Başlarınızı örttü, ey biliciler.
- ¹¹ Sizin için bütün görünüm
Mühürlenmiş bir kitabın sözleri gibi oldu.
İnsanlar böyle bir kitabı
Okuma bilen birine verip,
“Rica etsek şunu okur musun?” diye sorduklarında,
“Okuyamam, çünkü mühürlenmiş” yanıtını alırlar.

* **29:1** “Ariel”: “Sunak ocağı” ya da “Tanrı'nın aslanı” anlamına gelebilir. Yeruşalim Kenti'ni simgeliyor.
Rom.11:8 **29:11** Va.5:1

- 12 Kitabı okuma bilmeyen birine verip,
“Rica etsek şunu okur musun?” diye sorduklarında ise,
“Okuma bilmem” yanıtını alırlar.
- 13 Rab diyor ki, “Bu halk bana yaklaşıp
Ağızlarıyla, dudaklarıyla beni sayar,
Ama yürekleri benden uzak.
Benden korkmaları da
İnsanlardan öğrendikleri buyrukların sonucudur.
- 14 Onun için ben de bu halkın arasında yine bir harika,
Evet, şaşılacak bir şey yapacağım.
Bilgelerin bilgeliği yok olacak,
Akıllının akli duracak.”
- 15 Tasarılarını RAB'den gizlemeye uğraşanların vay haline!
Karanlıkta iş gören bu adamlar,
“Bizi kim görececek, kim tanıyacak?” diye düşünürler.
- 16 Ne kadar ters düşünceler!
Çömlekçi balçıkla bir tutulur mu?
Yapı, kendini yapan için,
“Beni o yapmadı” diyebilir mi?
Çömlek kendine biçim veren için,
“O bir şeyden anlamaz” diyebilir mi?
- 17 Lübnan pek yakında meyve bahçesine,
Meyve bahçesi ormana dönmeyecek mi?
- 18 O gün sağırlar kitabın sözlerini işitecek,
Körler koyu karanlıkta görececek.
- 19 Düşkünlerin RAB'de buldukları sevinç artacak,
Yoksullar İsrail'in Kutsalı sayesinde coşacak.
- 20 Çünkü acımasızlar yok olacak, alaycılar silinecek,
Kötülüğe fırsat kollayanların hepsi kesilip atılacak.
- 21 Onlar ki, insanı tek sözle davasında suçlu çıkarır,
Kent kapısında haksızı azarlayana tuzak kurar,
Yok yere haklının hakkını çiğnerler.
- 22 Bundan dolayı, İbrahim'i kurtarmış olan RAB
Yakup soyuna diyor ki,
“Yakup soyu artık utanmayacak,
Yüzleri korkudan sararmayacak.
- 23 Elimin yapıtı olan çocuklarını
Aralarında gördüklerinde
Adımı kutsal sayacaklar;
Evet, Yakup'un Kutsalı'nı kutsal sayacak,
İsrail'in Tanrısı'ndan korkacaklar.
- 24 Yoldan sapmış olanlar kavrayışa,
Yakınıp duranlar bilgiye kavuşacak.”

30

Söz Dinlemeyen Halk

- ¹ RAB, “Vay haline bu dikbaşlı soyun!” diyor,
 “Benim değil, kendi tasarılarını yerine getirip
 Ruhuma aykırı anlaşmalar yaparak
 Günah üstüne günah işliyorlar.
- ² Bana danışmadan firavunun koruması altına girmek,
 Mısır'ın gölgesine sığınmak için oraya gidiyorlar.
- ³ Ne var ki, firavunun koruması onlar için utanç,
 Mısır'ın gölgesine sığınmaları onlar için rezillik olacak.
- ⁴ Önderleri Soan'da* olduğu,
 Elçileri Hanes'e ulaştığı halde,
- ⁵ Kendilerine yararı olmayan bir halk yüzünden hepsi utanacak.
 O halkın onlara ne yardımı ne de yararı olacak,
 Ancak onları utandırıp rezil edecek.”
- ⁶ Negev'deki hayvanlara ilişkin bildiri:
 “Elçiler erkek ve dişi aslanların,
 Engereklerin, uçan yılanların yaşadığı
 Çetin ve sıkıntılı bir bölgeden geçerler.
 Servetlerini eşeklerin sırtına,
 Hazinelelerini develerin hörgücüne yükleyip
 Kendilerine hiç yararı olmayan halka taşırlar.
- ⁷ Mısır'ın yardımı boş ve yararsızdır,
 Bu yüzden Mısır'a ‘Haylaz Rahav†’ adını verdim.
- ⁸ “Şimdi git, söylediğimi onların önünde
 Bir levhaya yazıp kitaba geçir ki,
 Gelecekte kalıcı bir tanık olsun.
- ⁹ Çünkü o asi bir halk, yalancı bir soy,
 RAB'bin yasasını duymak istemeyen bir soydur.
- ¹⁰ Bilicilere, ‘Artık görüm görmeyin’,
 Görenlere, ‘Bizim için doğru şeyler görmeyin,
 Bize güzel şeyler söyleyin, asılsız şeyler açıklayın’ diyorlar,
- ¹¹ ‘Yoldan çekilin, yolu açın,
 Bizi İsrail'in Kutsalı'yla yüzleştirmekten vazgeçin.’ ”
- ¹² Bu nedenle İsrail'in Kutsalı diyor ki,
 “Madem bu bildiriye reddettiniz,
 Baskıya ve hileye güvenip dayandınız;
- ¹³ Bu suçunuz yüksek bir surda
 Sırt veren çatlağa benziyor.
 Böyle bir sur birdenbire yıkılıverir.
- ¹⁴ O, toprak çömlek gibi parçalanacak.
 Parçalanması öyle şiddetli olacak ki,
 Ocaktan ateş almaya ya da sarnıçtan su çıkarmaya
 Yetecek büyüklükte bir parça kalmayacak.”

* 30:4 “Soan”: Tanis olduğu sanılıyor. † 30:7 “Rahav”: Mısır için takma ad olarak kullanılan Rahav “Fırtına” ya da “Küstah” anlamına gelir.

- 15 Egemen RAB, İsrail'in Kutsalı şöyle diyor:
 “Bana dönün, huzur bulun, kurtulursunuz.
 Kaygılanmayın, bana güvenin, güçlü olursunuz.
 Ama bunu yapmak istemiyorsunuz.
- 16 ‘Hayır, atlara binip kaçalım’ diyorsunuz,
 Bu yüzden kaçmak zorunda kalacaksınız.
 ‘Hızlı atlara bineriz’ diyorsunuz,
 Bu yüzden sizi kovalayanlar da hızlı olacak.
- 17 Bir kişinin tehdidiyle bin kişi kaçacak,
 Beş kişinin tehdidiyle hepiniz kaçacaksınız;
 Dağ başında bir gönder,
 Tepede bir sancak gibi kalana dek kaçacaksınız.
- 18 “Yine de RAB size lütfetmeyi özlemle bekliyor,
 Size merhamet göstermek için harekete geçiyor.
 Çünkü RAB adil Tanrı'dır.
 Ne mutlu O'nu özlemle bekleyenlere!”

Rab Halkını Kutsayacak

- 19 “Ey Yeruşalim'de oturan Siyon halkı,
 Artık ağlamayacaksın!
 Feryat ettiğinde Rab sana nasıl da lütfedecek!
 Feryadını duyar duymaz seni yanıtlayacak.
- 20 Rab ekmeği sıkıntıyla,
 Suyu cefayla verse de,
 Öğretmeniniz artık gizlenmeyecek‡,
 Gözünüzle göreceksiniz onu§.
- 21 Sağa ya da sola sapacağınız zaman,
 Arkanızdan, ‘Yol budur, bu yoldan gidin’
 Diyen sesini duyacaksınız.
- 22 Gümüş kaplı oyma putlarınızı,
 Altın kaplama dökme putlarınızı
 ‘Kirli’ ilan edecek,
 Kirli bir âdet bezi gibi atıp
 ‘Defol’ diyeceksiniz.
- 23 Rab toprağa ektiğiniz tohum için yağmur verecek,
 Toprağın ürünü olan yiyecek bol ve zengin olacak.
 O gün sığırlarınız geniş otlaklarda otlanacak.
- 24 Toprağı işleyen öküzlerle eşekler
 Kürekle, yabayla savrulmuş,
 Tuzlanmış yem yiyecekler.
- 25 Kulelerin yıkıldığı o büyük kıyım günü
 Her yüksek dağda, her yüce tepede
 Akarsular olacak.
- 26 RAB halkının kırıklarını sardığı,
 Vuruşuyla açtığı yaraları iyileştirdiği gün,
 Ay güneş gibi parlayacak,
 Güneş yedi kat, yedi günün toplam parlaklığı kadar parlak olacak.”

Rab Asur'u Cezalandırarak

‡ 30:20 “Öğretmeniniz artık gizlenmeyecek” ya da “Öğretmenlerinizi artık dışlamayacaksınız”. § 30:20 “Onu” ya da “Onları”.

- 27 Bakın, RAB'bin kendisi* uzaktan geliyor,
Kızgın öfkeyle kara bulut içinde.
Dudakları gazap dolu,
Dili her şeyi yiyip bitiren ateş sanki.
- 28 Soluğu adam boynuna dek yükselmiş taşkın ırmak gibi.
Ulusları elekten geçirecek, değersizleri ayıracak,
Halkların ağzına yoldan saptıran bir gem takacak.
- 29 Ama sizler bayram gecesini kutlar gibi
Ezgiler söyleyeceksiniz.
RAB'bin dağına, İsrail'in Kayası'na
Kaval eşliğinde çıktığınız gibi
İçten sevineceksiniz.
- 30 RAB heybetli sesini işittirecek;
Kızgın öfkeyle, her şeyi yiyip bitiren ateş aleviyle,
Sağanak yağmurla, fırtına ve doluyla
Bileğinin gücünü gösterecek.
- 31 Asur RAB'bin sesiyle dehşete düşecek,
O'nun değneğiyle vurulacak.
- 32 RAB'bin terbiye değneğiyle onlara indirdiği her darbeye
Tef ve lir eşlik edecek.
RAB silahlarını savura savura onlarla savaşıacak.
- 33 Tofet çoktan hazırlandı,
Evet, kral için hazırlandı.
Geniş ve yüksektir odun yığını,
Ateşi, odunu boldur.
RAB kızgın kükürt selini andıran
Soluğuyla tutuşturacak onu.

31

Mısr'a Güvenmeyin

- 1 Vay haline yardım bulmak için Mısır'a inenlerin!
Atlara, çok sayıdaki savaş arabalarına,
Kalabalık atlılara güveniyorlar,
Ama İsrail'in Kutsalı'na güvenmiyor,
RAB'be yönelmiyorlar.
- 2 Oysa bilge olan RAB'dir.
Felaket getirebilir ve sözünü geri almaz.
Kötülük yapan soya,
Suç işleyenlerin yardımına karşı çıkar.
- 3 Mısırlılar Tanrı değil, insandır,
Atları da ruh değil, et ve kemiktir.
RAB'bin eli kalkınca yardım eden tökezler,
Yardım gören düşer, hep birlikte yok olurlar.
- 4 Çünkü RAB bana dedi ki,
“Avının başında homurdanan aslan
Bir araya çağrılan çobanlar topluluğunun
Bağırıp çağırmasından yılmadığı, gürültüsüne aldırmadığı gibi,

* 30:27 “Kendisi”: İbranice “Adı”.

Her Şeye Egemen RAB de
Siyon Dağı'nın doruğuna inip savaştacak.

⁵ Her Şeye Egemen RAB
Kanat açmış kuşlar gibi koruyacak Yeruşalim'i.
Koruyup özgür kılacak, esirgeyip kurtaracak onu.”

⁶ Ey İsrailoğulları,
Bunca vefasızlık ettiğiniz RAB'be dönün.
⁷ Çünkü hepiniz günahkâr ellerinizle yaptığınız
Altın ve gümüş putları o gün reddedip atacaksınız.
⁸ Asur kılıca yenik düşecek,
Ama insan kılıcına değil.
Halkı kılıçtan geçirilecek,
Ama bu insan kılıcı olmayacak.
Kimileri kaçıp kurtulacak,
Gençleri de angaryaya koşulacak.
⁹ Asur Kralı* dehşet içinde kaçacak,
Önderleri sancağı görünce dehşete kapılacak.
Siyon'da ateşi,
Yeruşalim'de ocağı bulunan RAB söylüyor bunları.

32

Adil Kral

¹ İşte kral doğrulukla krallık yapacak,
Önderler adaletle yönetecek.
² Her biri rüzgara karşı bir sığınak,
Fırtınaya karşı bir barınak, çölde akarsu,
Çorak yerde gölge salan
Büyük bir kaya gibi olacak.
³ Artık görenlerin gözleri kapanmayacak,
Dinleyenler kulak kesilecek.
⁴ Düşüncesizin akli bilgiye erecek,
Kekeme açık seçik, akıcı konuşacak.
⁵ Artık budalaya soylu,
Alçağa saygın denmeyecek.
⁶ Çünkü budala saçmıyor,
Akli fikri hep kötülükte.
İşi gücü fesat işlemek,
RAB'be ilişkin yanlış sözler söylemek,
Açları aç bırakmak,
Susamışlardan suyu esirgemek.
⁷ Alçağın yöntemleri kötüdür;
Yoksul davasında haklı olsa da
Onu yalanlarla yok etmek için
Kötü düzenler tasarlar.
⁸ Soylu kişiye soylu şeyler tasarlar,
Yaptığı soylu işlerle ayakta kalır.

Yargı ve Kurtuluş

* 31:9 “Asur Kralı”: İbranice “Kayası”.

- ⁹ Ey tasasızca yaşayan kadınlar,
Kalkın, sesimi işitin;
Ey kaygısız kızlar, sözüme kulak verin!
- ¹⁰ Bir yıl kadar sonra sarsılacaksınız,
Ey kaygısız kadınlar.
Çünkü bağbozumu olmayacak,
Devşirecek meyve bulunmayacak.
- ¹¹ Titreyin, ey tasasızca yaşayan kadınlar,
Sarsılın, ey kaygısızlar.
Giysilerinizi çıkarın, soyunup belinize çul kuşanın.
- ¹²⁻¹³ Güzel tarlalar, verimli asmalar,
Halkımın diken ve çalı bitmiş toprakları için,
Neşeli kentteki mutluluk dolu evler için göğsünüzü dövün.
- ¹⁴ Çünkü saray ıssız,
Kalabalık kent bomboş kalacak.
Ofel Mahallesi'yle gözcü kulesi
Sonsuza dek bozkıra dönecek;
Yaban eşeklerinin keyifle gezindiği,
Sürülerin otladığı bir yer olacak.
- ¹⁵ Ta ki yukarıdan üzerimize ruh dökülene dek;
O zaman çöl meyve bahçesine,
Meyve bahçesi ormana dönecek.
- ¹⁶ O zaman adalet çöle dek yayılacak,
Doğruluk meyve bahçesinde yurt bulacak.
- ¹⁷ Doğruluğun ürünü esenlik,
Sonucu, sürekli huzur ve güven olacaktır.
- ¹⁸ Halkım esenlik dolu evlerde,
Güvenli ve rahat yerlerde yaşayacak.
- ¹⁹ Dolu ormanları harap etse,
Kent yerle bir olsa da,
- ²⁰ Sulak yerde tohum eken,
Sığırını, eşeğini özgürce çayıra salan sizlere ne mutlu!

33

Yardım için Yakarma

- ¹ Vay sana, yıkıp yok eden
Ama kendisi yıkılmamış olan!
Vay sana, ihanete uğramamış hain!
Yıkıma son verir vermez sen de yıkılacaksın,
İhanetin sona erer ermez sen de ihanete uğrayacaksın.
- ² Ya RAB, lütfet bize,
Çünkü sana umut bağladık,
Gün be gün gücümüz ol!
Sıkıntıya düştüğümüzde bizi kurtar.
- ³ Kükreyişinden halklar kaçışır,
Sen ayağa kalkınca uluslar darmadağın olur.
- ⁴ Çekirgeler tarlayı nasıl yağmalarsa,
Ganimetiniz de öyle yağmalanacak, ey uluslar.

Malınızın üzerine çekirge sürüsü gibi saldıracaklar.

- ⁵ Yükseklerde oturan RAB yücedir,
Siyon'u adalet ve doğrulukla doldurur.
⁶ Yaşadığınız sürenin güvencesi O'dur.
Bol bol kurtuluş, bilgi ve bilgelik sağlayacak.
Halkın hazinesi RAB korkusudur.

- ⁷ İşte, en yiğitleri sokaklarda feryat ediyor,
Barış elçileri acı acı ağlıyor.
⁸ Anayollar bomboş,
Yolculuk eden kimse kalmadı.
Düşman antlaşmayı bozdu, kentleri hor gördü,
İnsanları hiçe saydı.
⁹ Ülke yas tutuyor, zayıflıyor.
Lübnan utancından soldu,
Şaron Ovası çöle döndü,
Başan ve Karmel'de ağaçlar yaprak döküyor.

Rab Halkları Uyarıyor

- ¹⁰ RAB diyor ki, “Şimdi harekete geçeceğim,
Ne denli yüce ve üstün olduğumu göstereceğim.
¹¹ Samana gebe kalıp anız doğuracaksınız,
Soluğunuz sizi yiyip bitiren bir ateş olacak.
¹² Halklar yanıp kül olacak,
Kesilip yakılan dikenli çalı gibi olacak.
¹³ “Ey uzaktakiler, ne yaptığımı işitin,
Ey yakındakiler, gücümü anlayın.”
¹⁴ Siyon'daki günahkârlar dehşet içinde,
Tanrısızları titreme aldı.
“Her şeyi yiyip bitiren ateşin yanında
Hangimiz oturabilir?
Sonsuza dek sönmeyecek alevin yanında
Hangimiz yaşayabilir?” diye soruyorlar.
¹⁵ Ama doğru yolda yürüyüp doğru dürüst konuşan,
Zorbalıkla edinilen kazancı reddeden,
Elini rüşvetten uzak tutan,
Kan dökenlerin telkinlerine kulak vermeyen,
Kötülük görmeye dayanamayan,
¹⁶ Yükseklerde oturacak;
Uçurumun başındaki kaleler onun korunağı olacak,
Ekmeği sağlanacak, hiç susuz kalmayacak.

Kral Siyon'da

- ¹⁷ Kralı bütün güzelliğiyle görecek,
Uçsuz bucaksız ülkeyi seyredeceksin.
¹⁸ “Haracı tartıp kaydeden nerede,
Kulelerden sorumlu olan nerede?” diyerek
Geçmişteki dehşetli günleri düşüneceksin.
¹⁹ Garip, anlaşılmaz bir yabancı dil konuşan
O küstah halkı artık görmeyeceksin.

- 20 Bayramlarımızın kenti olan Siyon'a bak!
Yeruşalim'i bir esenlik yurdu,
Kazıkları asla yerinden sökölmeven,
Gergi ipleri hiç kopmayan,
Sarsılmaz bir çadır olarak göreceğ gözlerin.
- 21 Heybetli RAB orada bizden yana olacak.
Orası geniş ırmakların, çayların yeri olacak.
Bunların üzerinden ne kürekli tekneler,
Ne de büyük gemiler geçecek.
- 22 Çünkü yargıcımız RAB'dir;
Yasamızı koyan RAB'dir,
Kralımız RAB'dir, bizi O kurtaracak.
- 23 Senin gemilerinin halatları gevşedi,
Direklerinin dibini pekiştirmediler,
Yelkenleri açmadılar.
O zaman büyük ganimet paylaşılacak,
Topallar bile yağmaya katılacak.
- 24 Siyon'da oturan hiç kimse "Hastayım" demeyecek,
Orada yaşayan halkın suçu bağışlanacak.

34

Rab Ulusları Cezalandırarak

- 1 Ey uluslar, işitmek için yaklaşın!
Ey halklar, kulak verin!
Dünya ve üzerindeki herkes,
Yeryüzü ve ondan türeyenlerin hepsi işitsin!
- 2 RAB bütün uluslara öfkelen-di,
Onların ordularına karşı gazaba geldi.
Onları tümüyle mahvolmaya,
Boğazlanmaya teslim edecek.
- 3 Ölüleri dışarı atılacak,
Pis kokacak cesetleri;
Dağlar kanlarıyla sulanacak.
- 4 Bütün gök cisimleri küçülecek,
Gökler bir tomar gibi dürülecek;
Gök cisimleri, asma yaprağı,
İncir yaprağı gibi dökülecek.
- 5 "Kılıcım göklerde kanıncaya kadar içti.
Şimdi de Edom'un,
Tümüyle yıkmaya karar verdiğim halkın
Üzerine inecek" diyor RAB.
- 6 RAB'bin kılıcı kana,
Kuzu ve teke kanına doydı;
Yağla, koç böbreklerinin yağıyla kaplandı.
Çünkü RAB'bin Bosra'da bir kurbanı,
Edom'da büyük bir kıyımı var.
- 7 Onlarla birlikte yaban öküzleri,
Körpe boğalarla güçlü boğalar da yere serilecek.

Toprakları kana doyacak, yağla sulanacak.

⁸ Çünkü RAB'bin bir öğ günü, Siyon'un davasını güdeceği bir karşılık yılı olacak.

⁹ Edom dereleri zifte, toprağı kükürde dönecek; ülkenin her yanı yanan zift olacak. ¹⁰ Zift gece gündüz sönmeyecek, dumanı hep tütecek. Ülke kuşaklar boyu ıssız kalacak, son-suza dek oradan kimse geçmeyecek. ¹¹ Baykuşların mülkü olacak orası, büyük baykuşlarla kargalar yaşayacak orada. RAB, Edom'un üzerine kargaşa ipini, boşluk çekülünü gerecek. ¹² Kral ilan edebilecekleri soylular kalmayacak, bütün önderlerinin sonu gelecek. ¹³ Saraylarında dikenler, kalelerinde ısırganlarla böğürtlenler bitecek. Orası çakalların barınağı, baykuşların yurdu olacak. ¹⁴ Yabanıl hayvanlarla sırtlanlar orada buluşacak, tekeler* karşılıklı böğürecek. Lilit† oraya yerleşip rahata kavuşacak. ¹⁵ Baykuşlar orada yuva kurup yumurtlayacak, kuluçkaya yatıp yavrularını kendi gölgelerinde toplayacak. Çaylaklar eşleşip orada toplanacaklar.

¹⁶ RAB'bin kitabını okuyup araştırın: Bunlardan hiçbirisi eksik kalmayacak, eşten yoksun hiçbir hayvan olmayacak. Çünkü bu buyruk RAB'bin ağzından çıktı, Ruhu da onları toplayacak. ¹⁷ RAB onlar için kura çekti, ülkeyi ölçüp aralarında pay etti. Orayı sonsuza dek sahiplenip kuşaklar boyu orada yaşayacaklar.

35

Rab'bin Egemenliği

- ¹ Çöl ve kurak toprak sevinecek,
Bozkır coşup çiğdem gibi çiçeklenecek.
- ² Her yanı çiçeklenip sevinçle coşacak,
Sevincini haykırarak.
Lübnan'ın yüceliği,
Karmel ve Şaron'un görkemi ona verilecek.
İnsanlar RAB'bin yüceliğini,
Tanrımız'ın görkemini görecek.
- ³ Gevşek elleri güçlendirin,
Pekiştirin çözülen dizleri.
- ⁴ Yüreği kaygılı olanlara,
“Güçlü olun, korkmayın” deyin,
“İşte Tanrınız geliyor!
Öç almaya, karşılık vermeye geliyor.
Sizi O kurtaracak.”
- ⁵ O zaman körlerin gözleri,
Sağrıların kulakları açılacak;
- ⁶ Topallar geyik gibi sıçrayacak,
Sevinçle haykırarak dilsizlerin dili.
Çünkü çölde sular fışkıracak,
Irmaklar akacak bozkırda.
- ⁷ Kızgın kum havuza,
Susuz toprak pınara dönüşecek.
Çakalların yattığı yerlerde
Kamış, saz ve ot bitecek.
- ⁸ Orada bir yol, bir anayol olacak,
“Kutsal yol” diye anılacak,

^{34:10} Va.14:11; 19:3 * ^{34:14} “Teke”: Teke görünümlü cin anlamına da gelebilir (bkz. Lev.17:7). † ^{34:14} “Lilit”: Bir tür cin olabilir. ^{35:3} İbr.12:12-13 ^{35:5} Mat.11:5; Luk.7:22

Murdar kişiler geçemeyecek oradan.
O yol kurtulmuş olanların yoludur.
O yolda yürüyenler, bön kişiler de olsa yoldan sapmayacak.

- ⁹ Aslan olmayacak orada,
Yırtıcı hayvan o yola çıkmayacak;
Orada bulunmayacaklar.
Ancak kurtulmuş olanlar yürüyecek o yolda.
- ¹⁰ RAB'bin kurtardıkları dönecek,
Sevinçle haykırarak Siyon'a varacaklar.
Yüzlerinde sonsuz sevinç olacak.
Onların olacak coşku ve sevinç,
Üzüntü ve inilti kaçacak.

36

Sanherib'in Tehdidi (2Kr.18:13-37; 2Ta.32:9-19)

¹ Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırıp hepsini ele geçirdi. ² Komutanını büyük bir orduyla Lakiş'ten Yeruşalim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi. Komutan Çırpıcı Tarlası yolunda, Yukarı Havuz'un su yolunun yanında durdu. ³ Saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah onu karşılamaya çıktı.

⁴ Komutan onlara şöyle dedi: “Hizkiya'ya söyleyin. ‘Büyük kral, Asur Kralı diyor ki: Güvendiğin şey ne, neye güveniyorsun? ⁵ Savaş tasarıların ve gücün boş laftan başka bir şey değil diyorum. Kime güveniyorsun da bana karşı ayaklanıyorsun? ⁶ İşte sen şu kırık kamış değneğe, Mısır'a güveniyorsun. Bu değnek kendisine yaslanan herkesin eline batar, deler. Firavun da kendisine güvenenler için böyledir. ⁷ Yoksa bana, Tanrımız RAB'be güveniyoruz mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim halkına, yalnız bu sunağın önünde tapınacaksınız diyerek tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırdığı Tanrı değil mi bu?’

⁸ “Haydi, efendim Asur Kralı'yla bahse giriş. Binicileri sağlayabilirsen sana iki bin at veririm. ⁹ Mısır'ın savaş arabalarıyla atlıları sağlayacağına güvensen bile, efendimin en küçük rütbeli komutanlarından birini yenemezsin! ¹⁰ Dahası var: RAB'bin buyruğu olmadan mı saldırıp ülkeyi yıkmak için yola çıktığımı sanıyorsun? RAB, ‘Git, o ülkeyi yık’ dedi.”

¹¹ Elyakim, Şevna ve Yoah, “Lütfen biz kullarınla Aramice konuş” diye karşılık verdiler, “Çünkü biz bu dili anlarız. Yahudice konuşma. Surların üzerindeki halk bizi dinliyor.”

¹² Komutan, “Efendim bu sözleri yalnız size ve efendinize söyleyeyim diye mi gönderdi beni?” dedi, “Surların üzerinde oturan bu halka, sizin gibi dışkısını yemek, idrarını içmek zorunda kalacak olan herkese gönderdi.”

¹³ Sonra ayağa kalkıp Yahudi dilinde bağırdı: “Büyük kralın, Asur Kralı'nın sözlerini dinleyin! ¹⁴ Kral diyor ki, ‘Hizkiya sizi aldatmasın, o sizi kurtaramaz. ¹⁵ RAB bizi mutlaka kurtaracak, bu kent Asur Kralı'nın eline geçmeyecek diyen Hizkiya'ya kanmayın, RAB'be güvenmeyin. ¹⁶⁻¹⁷ Hizkiya'yı dinlemeyin.’ Çünkü Asur Kralı diyor ki, ‘Teslim olun, bana gelin. Böylece ben gelip sizi kendi ülkeniz gibi bir ülkeye –tahıl ve yeni şarap, ekmek ve üzüm dolu bir ülkeye– götürene kadar herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yiyecek, kendi sarnıcından içecek.

¹⁸ “ ‘Hizkiya, RAB bizi kurtaracak diyerek sizi aldatmasın. Ulusların ilahları ülkelerini Asur Kralı'nın elinden kurtarabildi mi? ¹⁹ Hani nerede Hama'nın, Arpat'ın ilahları?

Sefarvayim'in* ilahları nerede? Samiriye'yi elimden kurtarabildiler mi? ²⁰ Bütün bu ülkelerin ilahlarından hangisi ülkesini elimden kurtardı ki, RAB Yerus̱alim'i elimden kurtarabilsin?" "

²¹ Herkes sustu, komutana tek sözle bile karşılık veren olmadı. Çünkü Kral Hizkiya, "Karşılık vermeyin" diye buyurmuştu. ²² Sonra saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah giysilerini yırttılar ve gidip komutanın söylediklerini Hizkiya'ya bildirdiler.

37

Hizkiya Yeşaya'ya Başvuruyor (2Kr.19:1-13)

¹ Kral Hizkiya olanları duyunca giysilerini yırttı, çul kuşanıp RAB'bin Tapınağı'na girdi. ² Saray sorumlusu Elyakim'i, Yazman Şevna'yı ve ileri gelen kâhinleri Amots oğlu Peygamber Yeşaya'ya gönderdi. Hepsi çul kuşanmıştı. ³ Yeşaya'ya şöyle dediler: "Hizkiya diyor ki, 'Bugün sıkıntı, azar ve utanç günü. Çünkü çocukların doğum vakti geldi, ama doğuracak güç yok. ⁴ Yaşayan Tanrı'yı aşağılamak için efendisi Asur Kralı'nın gönderdiği komutanın söylediklerini belki Tanrın RAB duyar da duyduğu sözlerden ötürü onları cezalandırır. Bu nedenle sağ kalanlarımız için dua et.' "

⁵⁻⁶ Yeşaya, Kral Hizkiya'dan gelen görevlilere şöyle dedi: "Efendinize şunları söyleyin: 'RAB diyor ki, Asur Kralı'nın adamlarından benimle ilgili duyduğunuz küfürlerden korkma. ⁷ Onun içine öyle bir ruh koyacağım ki, bir haber üzerine kendi ülkesine dönecek. Orada onu kılıçla öldürteceğim.' "

⁸ Komutan, Asur Kralı'nın Lakiş'ten ayrılıp Livna'ya karşı savaştığını duydu. Krala danışmak için oraya gitti. ⁹ Kûş Kralı Tirhaka'nın kendisiyle savaşmak üzere yola çıktığını haber alan Asur Kralı, Hizkiya'ya ulaklar göndererek şöyle dedi: ¹⁰ "Yahuda Kralı Hizkiya'ya deyin ki, 'Güvendiğin Tanrın, Yerus̱alim Asur Kralı'nın eline teslim edilmeyecek diyerek seni aldatmasın. ¹¹ Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığını, onları nasıl yerle bir ettiğini duymuşsundur. Sen kurtulacağını mı sanıyorsun? ¹² Atalarımın yok ettiği ulusları -Gozanlılar'ı, Harranlılar'ı, Resefliler'i, Telassar'da yaşayan Edenliler'i- ilahları kurtarabildi mi? ¹³ Hani nerede Hama ve Arpat kralları? Lair, Sefarvayim, Hena, İvva kralları nerede?" "

Hizkiya'nın Duası (2Kr.19:14-19)

¹⁴ Hizkiya mektubu ulakların elinden alıp okuduktan sonra RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin önünde mektubu yere yayarak ¹⁵ şöyle dua etti: ¹⁶ "Ey Keruvlar arasında taht kuran İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB, bütün dünya krallıklarının tek Tanrısı sensin. Yeri, göğü sen yarattın. ¹⁷ Ya RAB, kulak ver de işit, gözlerini aç da gör, ya RAB; Sanherib'in söylediklerini, yaşayan Tanrı'yı nasıl aşağıladığını duy. ¹⁸ Ya RAB, gerçek şu ki, Asur kralları bütün ulusları ve ülkelerini viraneye çevirdiler. ¹⁹ İlahlarını yakıp yok ettiler. Çünkü onlar tanrı değil, insan eliyle biçimlendirilmiş tahta ve taşlardı. ²⁰ Ya RAB Tanrımız, şimdi bizi Sanherib'in elinden kurtar ki, bütün dünya krallıkları senin tek RAB olduğunu anlasın."

Yeşaya'nın Sözleri Gerçekleşiyor (2Kr.19:20-37; 2Ta.32:20-21)

²¹⁻²² Bunun üzerine Amots oğlu Yeşaya, Hizkiya'ya şu haberi gönderdi: "İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: 'Asur Kralı Sanherib'le ilgili olarak bana yalvardığın için diyorum ki, " 'Erden kız Siyon seni hor görüyor,

* **36:19** "Sefarvayim": Asurlular'ın Samiriye'ye sürgün ettiği halk (bkz. 2Kr.17:24,31; 18:34). **37:16** Çık.25:22

- Alay ediyor seninle.
Yeruşalim kızı ardından alayla baş sallıyor.
- 23 Sen kimi aşağıladın, kime küfrettin?
Kime sesini yükselttin?
İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!
- 24 Uşakların aracılığıyla Rab'bi aşağıladın.
Bir sürü savaş arabamla dağların tepesine,
Lübnan'ın doruklarına çıktım, dedin.
Yüksek sedir ağaçlarını, seçme çamlarını kestim,
Lübnan'ın en uzak tepelerine,
Gür ormanlarına ulaştım.
- 25 Kuyular kazdım, sular içtim,
Mısır'ın bütün ırmaklarını ayağımın tabanıyla kuruttum, dedin.
- 26 “ ‘Bütün bunları çoktan yaptığımı,
Çok önceden tasarladığımı duymadın mı?
Surlu kentleri enkaz yığınlarına çevirmeni
Şimdi ben gerçekleştirdim.
- 27 O kentlerde yaşayanların kolu kanadı kırıldı.
Yılgınlık ve utanç içindeydiler;
Kır otuna, körpe filizlere,
Damlarda büyümeden kavrulup giden ota döndüler.
- 28 Senin oturuşunu, kalkışını,
Ne zaman gidip geldiğini,
Bana nasıl öfkelenişini biliyorum.
- 29 Bana duyduğun öfkeden,
Kulağıma erişen küstahlığından ötürü
Halkamı burnuna, gemimi ağzına takacak,
Seni geldiğin yoldan geri çevireceğim.
- 30 “ ‘Senin için belirti şu olacak, ey Hizkiya:
Bu yıl kendiliğinden yetişeni yiyeceksiniz,
İkinci yıl ise ardından biteni.
Üçüncü yıl ekip biçin,
Bağlar dikip ürününü yiyin.
- 31 Yahudalıların kurtulup sağ kalanları
Yine aşağıya doğru kök salacak,
Yukarıya doğru meyve verecek.
- 32 Çünkü sağ kalanlar Yeruşalim'den,
Kurtulanlar Siyon Dağı'ndan çıkacak.
Her Şeye Egemen RAB'bin gayretiyle olacak bu.’
- 33 “Bundan dolayı RAB Asur Kralı'na ilişkin şöyle diyor:
‘Bu kente girmeyecek, ok atmayacak.
Kente kalkanla yaklaşmayacak,
Karşısında rampa kurmayacak.
- 34 Geldiği yoldan dönecek ve kente girmeyecek’ diyor RAB,
- 35 ‘Kendim için ve kulum Davut'un hatırı için
Bu kenti savunup kurtaracağım’ diyor.”

³⁶ RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü. Ertesi sabah uyananlar salt cesetlerle karşılaştılar. ³⁷ Bunun üzerine Asur Kralı Sanherib ordugahını bırakıp çekildi. Ninova'ya döndü ve orada kaldı. ³⁸ Bir gün ilahı Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek'le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.

38

Hizkiya'nın Hastalığı

(2Kr.20:1-11; 2Ta.32:24-26)

¹ O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı. Amots oğlu Peygamber Yeşaya ona gidip şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Ev işlerini düzene sok. Çünkü iyileşmeyecek, öleceksin.’”

² Hizkiya yüzünü duvara dönüp RAB'be yalvardı: ³ “Ya RAB, yürekten bir sadakatle önünde nasıl yaşadığımı, gözünde iyi olanı yaptığımı anımsa lütfen.” Sonra acı acı ağlamaya başladı.

⁴ Bunun üzerine RAB Yeşaya'ya seslendi: ⁵ “Git, Hizkiya'ya şunu söyle: ‘Atan Davut'un Tanrısı RAB diyor ki: Duanı işittim, gözyaşlarını gördüm. Bak, ömrünü on beş yıl daha uzatacağım. ⁶ Bu kenti savunacak, seni de kenti de Asur Kralı'nın elinden kurtaracağım. ⁷ Sözümü gerçekleştireceğime ilişkin sana vereceğim belirti şu olacak: ⁸ RAB, batmakta olan güneşin Ahaz'ın inşa ettiği basamakların üzerine düşen gölgesini on basamak kısaltacak.’” Böylece batmakta olan güneşin gölgesi on basamak kısaltıldı.

⁹ Yahuda Kralı Hizkiya hastalanıp iyileştikten sonra şunları yazdı:

¹⁰ “Hayatımın baharında ölümler diyarının kapılarından geçip
Ömrümün geri kalan yıllarından yoksun mu kalmalıyım?” demiştim,

¹¹ “Yaşayanlar diyarında RAB'bi, evet, RAB'bi bir daha görmeyeceğim,
Bu dünyada yaşayanlar gibi insan yüzü görmeyeceğim bir daha.

¹² Evim bir çoban çadırı gibi bozuldu, alındı elimden.
Dokumacı gibi dürdüm yaşamımı, RAB tezgahtan beni kesti,
Bir gün içinde sonumu getiriverdi.

¹³ Sabırla bekledim sabaha kadar,
RAB bir aslan gibi kırdı bütün kemiklerimi,
Bir gün içinde sonumu getiriverdi.

¹⁴ Kırlangıç gibi, turna gibi acı acı öttüm,
Güvercin gibi inledim, gözlerim yoruldu yukarı bakmaktan.
Ya Rab, eziyet çekiyorum,
Yardım et bana.

¹⁵ “Ne diyeyim? Bana seslenen de bunu yapan da Rab'dir.
Tattığım bu acılardan sonra daha dikkatli yaşayacağım.

¹⁶ Ya Rab, insanlar bunlarla yaşarlar.
Canım da bunların sayesinde yaşıyor.
İyileştirdin, yaşattın beni!

¹⁷ Çektiğim bunca acı esenlik bulmam içindi.
Beni sevdiğin için yıkım çukuruna düşmekten alıkoydun,
Günahlarımı arkana attın.

¹⁸ Çünkü ölümler diyarı sana şükredemez,
Ölüm övgüler sunmaz sana.
Ölüm çukuruna inenler senin sadakatine umut bağlayamaz.

¹⁹ Diriler, yalnız diriler
Bugün benim yaptığım gibi sana şükreder;

Babalar senin sadakatini çocuklarına anlatır.

²⁰ Beni kurtaracak olan RAB'dir.

Ömrümüz boyunca O'nun tapınağında
Telli çalgılarımızı çalacağız.”

²¹ Yeşaya, “İncir pestili getirin, Hizkiya'nın çıbanına koyun, iyileşir” demişti. ²² Hizkiya da, “RAB'bin Tapınağı'na çıkacağıma ilişkin belirti nedir?” diye sormuştu.

39

Hizkiya'nın Akılsızlığı

(2Kr.20:12-19)

¹ O sırada Hizkiya'nın hastalanıp iyileştiğini duyan Baladan oğlu Babil Kralı Merodak-Baladan, ona mektuplarla birlikte bir armağan gönderdi. ² Bunlar Hizkiya'yı sevindirdi. O da deposundaki bütün değerli eşyaları –altını, gümüşü, baharatı, değerli yağı, silah deposunu ve hazine odalarındaki her şeyi– elçilere gösterdi. Sarayında da krallığında da onlara göstermediği hiçbir şey kalmadı.

³ Peygamber Yeşaya Kral Hizkiya'ya gidip, “Bu adamlar sana ne dediler, nereden gelmişler?” diye sordu.

Hizkiya, “Uzak bir ülkeden, Babil'den gelmişler” diye karşılık verdi.

⁴ Yeşaya, “Sarayında ne gördüler?” diye sordu.

Hizkiya, “Sarayımdaki her şeyi gördüler, hazinelerimde onlara göstermediğim hiçbir şey kalmadı” diye yanıtladı.

⁵ Bunun üzerine Yeşaya şöyle dedi: “Her Şeye Egemen RAB'bin sözüne kulak ver. ⁶ RAB diyor ki, ‘Gün gelecek, sarayındaki her şey, atalarının bugüne kadar bütün biriktirdikleri Babil'e taşınacak. Hiçbir şey kalmayacak. ⁷ Soyundan gelen bazı çocuklar alınıp götürülecek, Babil Kralı'nın sarayında hadım edilecek.’ ”

⁸ Hizkiya, “RAB'den ilettiğin bu söz iyi” dedi. Çünkü, “Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak” diye düşünüyordu.

40

Avutucu Sözler

¹ “Avutun halkımı” diyor Tanrınız,

“Avutun!

² Yeruşalim halkına dokunaklı sözler söyleyin.

Angaryanın bittiğini,
Suçlarının cezasını ödediklerini,
Günahlarının cezasını RAB'bin elinden
İki katıyla aldıklarını ilan edin.”

³ Şöyle haykırıyor bir ses:

“Çölde RAB'bin yolunu hazırlayın,
Bozkırda Tanrımız için düz bir yol açın*.

⁴ Her vadi yükseltilecek,

Her dağ, her tepe alçaltılacak.
Böylelikle engebeler düzleştirilecek,
Sarp yerler ovaya dönüştürülecek.

⁵ O zaman RAB'bin yüceliği görünecek,
Bütün insanlar hep birlikte onu görecek.

39:7 2Kr.24:10-16; 2Ta.36:10; Dan.1:1-7 **40:3** Mat.3:3; Mar.1:3; Yu.1:23 **40:3** Luk.3:4-6 * **40:3** “Şöyle haykırıyor bir ses: ‘Çölde RAB'bin yolunu hazırlayın, bozkırda Tanrımız için düz bir yol açın’ ” ya da “Çölde haykıran, ‘RAB'bin yolunu hazırlayın, geçeceği patikaları düzleyin’ diye sesleniyor”.

Bunu söyleyen RAB'dir.”

- 6 Ses, “Duyur” diyor.
 “Neyi duyurayım?” diye soruyorum†.
 “İnsan soyu ota benzer,
 Bütün vefası‡ kır çiçeği gibidir.
 7 RAB'bin soluğu esince üzerlerine,
 Ot kurur, çiçek solar.
 Gerçekten de halk ottan farksızdır.
 8 Ot kurur, çiçek solar,
 Ama Tanrımız'ın sözü sonsuza dek durur.”

Eşsiz Tanrı

- 9 Ey Siyon'a müjde getiren,
 Yüksek dağa çık!
 Ey Yeruşalim'e müjde getiren§,
 Yükselt sesini, bağır,
 Sesini yükselt, korkma.
 Yahuda kentlerine, “İşte, Tanrınız!” de.
 10 İşte Egemen RAB gücüyle geliyor,
 Kudretiyle egemenlik sürecektir.
 Ücreti kendisiyle birlikte,
 Ödülü önündedir.
 11 Sürüsünü çoban gibi güdecek,
 Kollarına alacak kuzuları,
 Bağrında taşıyacak;
 Usul usul yol gösterecek emzikliilere.
 12 Kim denizleri avucuyla,
 Gökleri karışıyla ölçebildi?
 Yerin toprağını ölçeğe sığdıran,
 Dağları kantarla,
 Tepeleri teraziyle tartabilen var mı?
 13 RAB'bin düşüncesine kim akıl erdirebildi?
 O'na öğüt verip öğretebilen var mı?
 14 Akıl almak, adalet yolunu öğrenmek için
 RAB kime danıştı ki?
 O'na bilgi veren, anlayış yolunu bildiren var mı?
 15 RAB için uluslar kovada bir damla su,
 Terazideki toz zerreciği gibidir.
 Adaları ince toz gibi tartar.
 16 Adakları yakmaya yetmez Lübnan ormanı,
 Yakmalık sunu için az gelir hayvanları.
 17 RAB'bin önünde bütün uluslar bir hiç gibidir,
 Hiçten bile aşağı, değersiz sayılır.

40:6 Yak.1:9-11; 1Pe.1:24-25 † 40:6 Septuaginta, Kumran, Vulgata “Soruyorum”, Masoretik metin “Sordu”.

‡ 40:6 “Vefası” ya da “Güzelliği”. § 40:9 “Ey Siyon'a müjde getiren, yüksek dağa çık! Ey Yeruşalim'e müjde getiren” ya da “Ey müjde getiren Siyon halkı, yüksek dağa çık! Ey müjde getiren Yeruşalim halkı”. 40:10 Yşa.62:11; Va.22:12

40:11 Yu.10:11 40:13 Rom.11:34; 1Ko.2:16

- 18 Öyleyse Tanrı'yı kime benzeteceksiniz?
Neyle karşılaştıracaksınız O'nu?
- 19 Putu döküm işçisi yapar,
Kuyumcu altınla kaplar,
Gümüş zincirler döker.
- 20 Böyle bir sunuya gücü yetmeyen yoksul kişi
Çürümez bir ağaç parçası seçer.
Yerinden kımıldamaz bir put yapsın diye
Usta bir işçi arar.
- 21 Bilmiyor musunuz, duymadınız mı?
Başlangıçtan beri size bildirilmedi mi?
Dünyanın temelleri atılalı beri anlamadınız mı?
- 22 Gökkubbenin üstünde oturan RAB'dir,
Yeryüzünde yaşayanlarsa çekirge gibidir.
Gökleri perde gibi geren,
Oturmak için çadır gibi kuran O'dur.
- 23 O'dur önderleri bir hiç eden,
Dünyanın egemenlerini sıfıra indirgeyen.
- 24 O önderler ki, yeni dikilmiş, yeni ekilmiş ağaç gibi,
Gövdeleri yere yeni kök salmışken
RAB'bin soluğu onları kurutuverir,
Kasırğa saman gibi savurur.
- 25 “Beni kime benzeteceksiniz ki,
Eşitim olsun?” diyor Kutsal Olan.
- 26 Başınızı kaldırıp göklere bakın.
Kim yarattı bütün bunları?
Yıldızları sırayla görünür kılıyor,
Her birini adıyla çağırıyor.
Büyük kudreti, üstün gücü sayesinde hepsi yerli yerinde duruyor.
- 27 Ey Yakup soyu, ey İsrail!
Neden, “RAB başıma gelenleri görmüyor,
Tanrı hakkımı gözetmiyor?” diye yakınıyorsun?
- 28 Bilmiyor musun, duymadın mı?
Ebedi Tanrı, RAB, bütün dünyayı yaratan,
Ne yorulur ne de zayıflar,
O'nun bilgisi kavranamaz.
- 29 Yorulanı güçlendirir,
Takati olmayanın kudretini artırır.
- 30 Gençler bile yorulup zayıf düşer,
Yiğitler tökezleyip düşerler.
- 31 RAB'be umut bağlayanlarsa taze güce kavuşur,
Kanat açıp yükselirler kartallar gibi.
Koşar ama zayıf düşmez,
Yürür ama yorulmazlar.

41

Rab'den Güvence

- ¹ RAB diyor ki, “Susun karşımda, ey kıyı halkları!
Halklar güçlerini tazelesin,
Öne çıkıp konuşsunlar.
Yargı için bir araya gelelim.
- ² “Doğudan adaleti* harekete geçiren,
Hizmete koşan kim?
Ulusları önüne katıyor, krallara baş eğdiriyor.
Kılıcıyla toz ediyor onları,
Yayıyla savrulan samana çeviriyor.
- ³ Kovalıyor onları,
Ayak basmadığı bir yoldan esenlikle geçiyor.
- ⁴ Bunları yapıp gerçekleştiren,
Kuşakları başlangıçtan beri çağıran kim?
Ben RAB, ilkim; sonuncularla da yine Ben olacağım.”
- ⁵ Kıyı halkları bunu görüp korktu.
Dünyanın dört bucağı titriyor.
Yaklaşıyor, geliyorlar.
- ⁶ Herkes komşusuna yardım ediyor,
Kardeşine, “Güçlü ol” diyor.
- ⁷ Zanaatçı kuyumcuyu yüreklendiriyor,
Madeni çekiçle düzleyen,
“Lehim iyi oldu” diyerek örse vuranı yüreklendiriyor.
Kımıldamasın diye putu yerine çiviliyor.
- ⁸ “Ama sen, ey kulum İsrail,
Seçtiğim Yakup soyu,
Dostum İbrahim'in torunları!
- ⁹ Sizleri dünyanın dört bucağından topladım,
En uzak yerlerden çağırdım.
Dedim ki, ‘Sen kulumsun, seni seçtim,
Seni reddetmedim.’
- ¹⁰ Korkma, çünkü ben seninleyim,
Yılma, çünkü Tanrın benim.
Seni güçlendireceğim, evet, sana yardım edeceğim;
Zafer kazanan sağ elimle sana destek olacağım.
- ¹¹ “Sana öfkelenenlerin hepsi utanacak, rezil olacak.
Sana karşı çıkanlar hiçe sayılıp yok olacak.
- ¹² Seninle çekişenleri arasan da bulamayacaksın.
Seninle savaşanlar hiçten beter olacak.
- ¹³ Çünkü sağ elinden tutan,
‘Korkma, sana yardım edeceğim’ diyen Tanrın RAB benim.
- ¹⁴ “Ey Yakup soyu, toprak kurdu,
Ey İsrail halkı, korkma!

* **41:2** “Adalet” ya da “Galip”: Bu sözcük Pers Kralı Koreş'i simgeliyor (bkz. 45:1). **41:8** 2Ta.20:7; Yak.2:23

- Sana yardım edeceğim” diyor RAB,
 Seni kurtaran İsrail'in Kutsalı.
- 15 “İşte, seni dişli, keskin, yepyeni bir harman düveni yaptım.
 Harman edip ufalayacaksın dağları,
 Tepeleri samana çevireceksin.
- 16 Onları savurduğunda rüzgar alıp götürececek,
 Darmadağın edecek hepsini kasırga.
 Sense RAB'de sevinç bulacak,
 İsrail'in Kutsalı'yla övüneceksin.
- 17 “Düşkünlerle yoksullar su arıyor, ama yok.
 Dilleri kurumuş susuzluktan.
 Ben RAB, onları yanıtlayacağım,
 Ben, İsrail'in Tanrısı, onları bırakmayacağım.
- 18 Çıplak tepeler üzerinde ırmaklar,
 Vadilerde su kaynakları yapacağım.
 Çölü havuza,
 Kurak toprağı pınara çevireceğim.
- 19 Çölü sedir, akasya,
 Mersin ve iğde ağaçlarına kavuşturacağım.
 Bozkıra çam, köknar
 Ve selviyi bir arada dikeceğim.
- 20 Öyle ki, insanlar görüp bilsinler,
 Hep birlikte düşünüp anlasınlar ki,
 Bütün bunları RAB'bin eli yapmış,
 İsrail'in Kutsalı yaratmıştır.”

Rab Putlara Karşı

- 21 “Davanızı sunun” diyor RAB,
 “Kanıtlarınızı ortaya koyun” diyor Yakup'un Kralı,
- 22 “Putlarınızı getirin de olacakları bildirsınler bize.
 Olup bitenleri bildirsınler ki düşünelim,
 Sonuçlarını bilelim.
 Ya da gelecekte olacakları duyursınlar bize.
- 23 Ey putlar, bundan sonra olacakları bize bildirin de,
 İlah olduğunuzu bilelim!
 Haydi bir iyilik ya da kötülük edin de,
 Hepimiz korkup dehşete düşelim.
- 24 Siz de yaptıklarınız da hiçten betersiniz,
 Sizi yeğleyen iğrençtir.
- 25 “Kuzeyden birini harekete geçirdim, geliyor,
 Gün doğusundan beni adımla çağırın biri.
 Çömlekçinin balçığı çiğnediği gibi,
 Önderleri çamur gibi çiğneyecek ayağıyla.
- 26 Hanginiz bunu başlangıçtan bildirdi ki, bilelim,
 Kim önceden bildirdi ki, ‘Haklısın’ diyelim?
 Konuştuğunuzu bildiren de
 Duyuran da
 Duyan da olmadı hiç.

- 27 Siyon'a ilk, 'İşte, geldiler' diyen benim.
Yeruşalim'e müjdeci gönderdim.
28 Bakıyorum, aralarında öğüt verebilecek kimse yok ki,
Onlara danışayım, onlar da yanıtlasınlar.
29 Hepsi bomboş, yaptıkları da bir hiç.
Halkın putları yalnızca yeldir, sıfırdır."

42

Rab'bin Kulu

- 1 "İşte kendisine destek olduğum,
Gönlümün hoşnut olduğu seçtiğim kulum!
Ruhum'u onun üzerine koydum.
Adaleti uluslara ulaştıracak.
2 Bağırıp çağırmayacak,
Sokakta sesini yükseltmeyecek.
3 Ezilmiş kamışı kırmayacak,
Tüten fitili söndürmeyecek.
Adaleti sadakatle ulaştıracak.
4 Yeryüzünde adaleti sağlayana dek
Umudunu, cesaretini yitirmeyecek.
Kıyı halkları onun yasasına umut bağlayacak."
5 Gökleri yaratıp geren,
Yeryüzünü ve ürününü seren,
Dünyadaki insanlara soluk,
Orada yaşayanlara ruh veren RAB Tanrı diyor ki,
6 "Ben, RAB, seni doğrulukla çağırdım,
Elinden tutacak,
Seni koruyacağım.
Seni halka antlaşma,
Uluslara ışık yapacağım.
7 Öyle ki, kör gözleri açasın,
Zindandaki tutsakları,
Cezaevi karanlığında yaşayanları özgür kılasın.
8 "Ben RAB'bim, adım budur.
Onurumu bir başkasına,
Övgülerimi putlara bırakmam.
9 Bakın, önceden bildirdiklerim gerçekleşti.
Şimdi de yenilerini bildiriyorum;
Bunlar ortaya çıkmadan önce size duyuruyorum."

Övgü İlahisi

- 10 Ey denizlere açılanlar ve denizlerdeki her şey,
Kıyılar ve kıyı halkları,
RAB'be yeni bir ilahi söyleyin,
Dünyanın dört bucağından O'nu ezgilerle övün.
11 Bozkır ve bozkırdaki kentler,
Kedar köylerinde yaşayan halk

- Sesini yükseltsin.
Sela'da oturanlar sevinçle haykırınsın,
Bağırsın dağların doruklarından.
- 12 Hepsi RAB'bi onurlandırısın,
Kıyı halkları O'nu övsün.
- 13 Yiğit gibi çıkagelecek RAB,
Savaşçı gibi gayrete gelecek.
Bağıırıp savaş çığılığı atacak,
Düşmanlarına üstünlüğünü gösterecek.
- Rab'bin Yardım Sözü*
- 14 “Uzun zamandır ses çıkarmadım,
Sustum, kendimi tuttum.
Ama şimdi feryat edeceğim doğıuran kadın gibi,
Nefesim tutulacak, kesik kesik soluyacağım.
- 15 Harap edeceğim dağları, tepeleri,
Bütün yeşilliklerini kurutacağım.
Irmakları adalara çevirip havuzları kurutacağım.
- 16 Körlere bilmedikleri yolda rehberlik edeceğim,
Onlara kılavuz olacağım bilmedikleri yollarda,
Karanlığı önlerinde ışığa,
Engbeleri düzlüğe çevireceğim.
Yerine getireceğim sözler bunlardır.
Onlardan geri dönmem.
- 17 Oyma putlara güvenenler,
Dökme putlara, ‘İlahlarımız sizsiniz’ diyenlerse
Geri döndürölüp büsbütün utandırılacaklar.”

Kör, Sağır İsrail

- 18 “Ey sağırılar, işitin,
Ey körler, bakın da görün!
- 19 Kulum kadar kör olan var mı?
Gönderdiğim ulak kadar sağır olan var mı?
Benimle barışık olan kadar,
RAB'bin kulu kadar kör olan kim var?
- 20 Pek çok şey gördünüz, ama aldırmiyorsunuz,
Kulaklarınız açık, ama işitmiyorsunuz.”
- 21 Kendi doğruluğı uğruna Kutsal Yasa'yı
Büyük ve yüce kılmak RAB'bi hoşnut etti.
- 22 Ama bu yağmalanmış, soyulmuş bir halktır.
Hepsi deliklere, cezaevlerine kapatılmışlardır.
Yağmalanmak için varlar, kurtaran yok.
Soyulmak içinler, “Geri verin” diyen yok.
- 23 Hanginiz kulak verecek?
Gelecekte kim can kulağıyla dinleyecek?
- 24 Yakup soyunun soyulmasına,
İsrail'in yağmalanmasına kim olur verdi?
Kendisine karşı günah işlediğimiz RAB değil mi?
Çünkü O'nun yolunda yürümek istemediler,
Yasasına kulak asmadılar.

- 25 Bu yüzden kızgın öfkesini,
Savaşın şiddetini üzerlerine yağdırdı.
Ama ateş çemberi içinde olduklarını farketmediler,
Aldırmadılar kendilerini yakıp bitiren ateşe.

43

İsrail'in Tek Kurtarıcısı Rab

- 1 Ey Yakup soyu, seni yaratan,
Ey İsrail, sana biçim veren RAB şimdi şöyle diyor:
“Korkma, çünkü seni kurtardım,
Seni adınla çağırdım, sen benimsin.
2 Suların içinden geçerken seninle olacağım,
Irmakların içinden geçerken su boyunu aşmayacak.
Ateşin içinde yürürken yanmayacaksın,
Alevler seni yakmayacak.
3 Çünkü senin Tanrın, İsrail'in Kutsalı,
Seni kurtaran RAB benim.
Fidyen olarak Mısır'ı,
Sana karşılık Kûş ve Seva diyarlarını verdim.
4 Gözümde değerli ve saygın olduğun,
Seni sevdiğim için, senin yerine insanlar,
Canın karşılığında halklar vereceğim.
5 Korkma, çünkü seninleyim,
Soyundan olanları doğudan getireceğim,
Sizleri de batıdan toplayacağım.
6 “Kuzeye, ‘Ver’, güneye, ‘Alıkoyma;
Oğullarımı uzaktan,
Kızlarımı dünyanın dört bucağından getir’ diyeceğim.
7 ‘Yüceliğim için yaratıp biçim verdiğim,
Adımla çağrılan herkesi,
Evet, oluşturduğum herkesi getirin’ diyeceğim.”

Rab'bin Tanığı İsrail

- 8 Gözleri olduğu halde kör,
Kulakları olduğu halde sağır olan halkı öne getir.
9 Bütün uluslar bir araya gelsin, halklar toplansın.
İçlerinden hangisi bunları bildirebilir,
Olup bitenleri bize duyurabilir?
Tanıklarını çağırıp haklı olduklarını kanıtlasınlar,
Ötekiler de duyup, “Doğrudur” desinler.
10 “Tanıklarım sizlersiniz” diyor RAB,
“Seçtiğim kullar sizsiniz.
Öyle ki beni tanıyıp bana güvenesiniz,
Benim O olduğumu anlayasınız.
Benden önce bir tanrı olmadı,
Benden sonra da olmayacak.
11 “Ben, yalnız ben RAB'bim,
Benden başka kurtarıcı yoktur.

- 12 Ben bildirdim, ben kurtardım, ben duyurdum,
Aranızdaki yabancı ilahlar değil.
Tanıklarım sizsiniz” diyor RAB,
“Tanrı benim,
13 Gün gün olalı ben O'yum.
Elimden kimse kurtaramaz.
Ben yaparım, kim engel olabilir?”

Babil'den Kurtuluş

- 14 Kurtarıcınız RAB, İsrail'in Kutsalı diyor ki,
“Uğrunuza Babil üzerine bir ordu göndereceğim.
Övündükleri gemilerle kaçan bütün Kildaniler'e*
Boyun eğdireceğim.
15 Kutsalınız, İsrail'in Yaratıcısı,
Kralınız RAB benim.”
16-17 Denizde geçit, azgın sularda yol açan,
Atlarla savaş arabalarını,
Yiğit savaşçıları ve orduyu
Yola çıkaran RAB şöyle diyor:
“Onlar yattı, kalkamaz oldu,
Fitil gibi bastırılıp söndürüldüler.
18 “Olup bitenlerin üzerinde durmayın,
Düşünmeyin eski olayları.
19 Bakın, yeni bir şey yapıyorum!
Olmaya başladı bile, farketmiyor musunuz?
Çölde yol, kurak topraklarda ırmaklar yapacağım.
20 Kır hayvanları, çakallarla baykuşlar beni yüceltecek.
Çünkü seçtiğim halkın içmesi için çölde su,
Kurak yerlerde ırmaklar sağladım.
21 Kendim için biçim verdiğim bu halk
Bana ait olan övgüleri ilan edecek.”

İsrail'in Günahı

- 22 “Ne var ki, ey Yakup soyu,
Yakardığın ben değildim,
Benden usandın, ey İsrail.
23 Yakmalık sunu için bana davar getirmediğiniz,
Kurbanlarınızla beni onurlandırmadınız.
Sizi sunularla uğraştırmadım,
Günnük isteyerek sizi usandırmadım.
24 Benim için güzel kokulu kamış satın almadınız,
Doyurmadınız beni kurbanlarınızın yağıyla.
Tersine, beni günahlarınızla uğraştırdınız,
Suçlarınızla usandırdınız.
25 Kendi uğruna suçlarınızı silen benim, evet benim,
Günahlarınızı anmaz oldum.
26 “Geçmiş bana anımsatın, hesaplaşalım,
Haklı çıkmak için davanızı anlatın.

- 27 İlk atanız günah işledi,
Sözcüleriniz bana başkaldırdı.
28 Bu yüzden tapınak görevlilerini bayağılaştırdım;
Yakup soyunu bütününüyle yıkıma,
İsrail'i rezilliğe mahkûm ettim.”

44

Rab Tek Tanrı'dır

- 1 “Şimdi, ey kulum Yakup soyu,
Seçtiğim İsrail halkı, dinle!
2 Seni yaratan, rahimde sana biçim veren,
Sana yardım edecek olan RAB şöyle diyor:
‘Korkma, ey kulum Yakup soyu,
Ey seçtiğim Yeşurun*!
3 “ ‘Susamış toprağı sulayacak,
Kurumuş toprakta dereler akıtacağım.
Çocuklarının üzerine Ruhum'u dökecek,
Soyunu kutsayacağım.
4 Akarsu kıyısında otlar arasında yükselen
Kavaklar gibi boy atacaklar.’
5 “Kimi, ‘Ben RAB'be aitim’ diyecek,
Kimi Yakup adını alacak,
Kimi de eline ‘RAB'be ait’ yazıp
İsrail adını benimseyecek.”
6 RAB, İsrail'in Kralı ve Kurtarıcısı,
Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“İlk ve son benim,
Benden başka Tanrı yoktur.
7 Benim gibi olan var mı? Haber versin.
Ezeli halkımı var ettiğimden beri olup bitenleri,
Bundan sonra olacakları söyleyip sıralasın,
Evet, gelecek olayları bildirsin!
8 Yılmayın, korkmayın!
Size çok önceden beri söyleyip açıklamadım mı?
Tanıklarım sizsiniz.
Benden başka Tanrı var mı?
Hayır, başka Kaya yok;
Ben bir başkasını bilmiyorum.”

Putatapanlar Utanacak

- 9 Putlara biçim verenlerin hepsi boş insanlardır.
Değer verdikleri nesneler hiçbir işe yaramaz.
Putların tanıkları onlardır;
Ne bir şey görür ne de bir şey bilirler.
Bunun sonucunda utanç içinde kalacaklar.
10 Kim yararsız ilaha biçim vermek,
Dökme put yapmak ister?

* 44:2 “Dürüst” anlamına gelen “Yeşurun” İsrail halkına verilen bir addır. 44:6 Yşa.48:12; Va.1:17; 22:13

- 11 Bakın, bu putlarla uğraşanların hepsi utanacak.
Onları yapanlar salt insan.
Hepsi toplanıp yargılanmaya gelsin.
Dehşete düşecek, utanacaklar birlikte.
- 12 Demirci aletini alır,
Kömür ateşinde çalışır,
Çekiçle demire biçim verir.
Güçlü koluyla onu işler.
Acıkır, güçsüz kalır, su içmeyince tükenir.
- 13 Marangoz iple ölçü alır,
Tahtayı tebeşirle çizer.
Raspayla tahtayı biçimlendirir,
Pergelle işaretler, insan biçimi verir.
İnsan güzelliğinde,
Evde duracak bir put yapar.
- 14 İnsan kendisi için sedir ağaçları keser,
Palamut, meşe ağaçları alır.
Ormanda kendine bir ağaç seçer.
Bir çam diker, ama ağacı büyüten yağmurdur.
- 15 Sonra ağaç odun olarak kullanılır.
İnsan aldığı odunla hem ısınır,
Hem tutuşturup ekmek pişirir,
Hem de bir ilah yapıp tapınır.
Yaptığı putun önünde yere kapanır.
- 16 Odunun bir kısmını yakar,
Ateşinde et kızartıp karnını doyurur.
Isınınca bir oh çeker,
“Isındım, ateşin sıcaklığını duyuyorum” der.
- 17 Artakalan odundan kendine bir ilah,
Oyma put yapar;
Önünde yere kapanıp ona tapınır,
“Beni kurtar, çünkü ilahım sensin” diye yakarır.
- 18 Böyleleri anlamaz, bilmez.
Çünkü gözleri de zihinleri de öylesine kapalı ki,
Görmez, anlamazlar.
- 19 Durup düşünmez, bilmez,
Anlamazlar ki şöyle desinler:
“Odunun bir kısmını yakıp
Ateşinde ekmek pişirdim, et kızartıp yedim.
Artakalanından iğrenç bir şey mi yapayım?
Bir odun parçasının önünde yere mi kapanayım?”
- 20 Külle besleniyorlar.
Aldanan yürekleri onları saptırıyor.
Canlarını kurtaramaz,
“Sağ elimdeki şu nesne aldatıcı değil mi?” diyemezler.
- Rab Yaratıcı ve Kurtarıcıdır*
- 21 “Ey Yakup soyu, ey İsrail,
Söylediklerimi anımsayın, çünkü kulumsunuz.
Size ben biçim verdim, kulumsunuz;
Seni unutmam, ey İsrail.

22 İsyânlarınızı bulut gibi,
Günahlarınızı sis gibi sildim.
Bana dönün, çünkü sizi kurtardım.”

23 Sevinçle haykırın, ey gökler,
Çünkü bunu RAB yaptı.
Haykırın, ey yerin derinlikleri.
Ey dağlar, ey orman, ormandaki her ağaç,
Sevinç çığlıklarına katılın.
Çünkü RAB Yakup soyunu kurtararak
İsrail'de görkemini gösterdi.

24-28 Sizi kurtaran,
Size rahimde biçim veren RAB diyor ki,
“Her şeyi yaratan,
Gökleri yalnız başına geren,
Yeryüzünü tek başına seren,
Sahte peygamberlerin belirtilerini boşa çıkaran,
Falcılarla alay eden,
Bilgeleri geri çeviren,
Bilgilerini saçmalığa dönüştüren,
Kulunun sözlerini yerine getiren,
Ulaklarının peygamberlik sözlerini gerçekleştiren,
Yeruşalim için, ‘İçinde oturulacak’,
Yahuda kentleri için, ‘Yeniden kurulacak,
Yıkıntılarını onaracağım’ diyen;
Engine, ‘Kuru! Sularını kurutacağım’ diyen,
Koreş[†] için, ‘O çobanımdır,
Her istediğimi yerine getirecek’,
Yeruşalim için, ‘Yeniden kurulacak’,
Tapınak için, ‘Temeli atılacak’ diyen RAB benim.”

45

Rab Pers Kralı Koreş'i Seçiyor

- 1 RAB meshettiği kişiye,
Sağ elinden tuttuğu Koreş'e sesleniyor.
Uluslara onun önünde baş eğdirecek,
Kralları silahsızlandırarak*,
Bir daha kapanmayacak kapılar açacak.
Ona şöyle diyor:
- 2 “Senin önünsıra gidip
Dağları düzleyecek,
Tunç kapıları kırıp
Demir sürgülerini parçalayacağım.
- 3 Seni adınla çağırmanın
Ben RAB, İsrail'in Tanrısı olduğumu anlayasın diye
Karanlıkta kalmış hazineleri,
Gizli yerlerde saklı zenginlikleri sana vereceğim.

44:24-28 1Ko.1:20 44:24-28 2Ta.36:23; Ezr.1:2 † 44:24-28 “Koreş”: Tarihsel kayıtlarda “Keyhüsrev” diye de geçer. * 45:1 “Silahsızlandırarak”: İbranice “Kuşağını çözecek”.

- 4 Sen beni tanımadığın halde
Kulum Yakup soyu ve seçtiğim İsrail uğruna
Seni adınla çağırıp onurlu bir unvan vereceğim.
- 5 RAB benim, başkası yok,
Benden başka Tanrı yok.
Beni tanımadığın halde seni güçlü kılacağım.
- 6 Öyle ki, doğudan batıya dek
Benden başkası olmadığını herkes bilsin.
RAB benim, başkası yok.
- 7 Işığı biçimlendiren, karanlığı yapan,
Esenliği ve felaketi yaratan,
Bütün bunları yapan RAB benim.
- 8 Ey gökler, yukarıdan doğruluk damlatın,
Ey bulutlar, doğruluk yağdırın.
Toprak yarılsın, kurtuluş meyvesi versin,
Onunla birlikte doğruluk yetiştirsin.
Bunları yaratan RAB benim.”

Her Şeyi Yaratan Tanrı

- 9 Kendine biçim verenle çekişenin vay haline!
Kil, topraktan yapılmış çömlek parçası,
Kendisine biçim verene, “Ne yapıyorsun?
Yarattığın nesnenin tutacağı yok” diyebilir mi?
- 10 Babasına, “Dünyaya ne getirdin?”
Ya da annesine, “Ne biçim şey doğurdun?”
Diyenin vay haline!
- 11 İsrail'in Kutsalı,
Ona biçim veren RAB diyor ki,
“Çocuklarımla geleceği hakkında beni sorgulayabilir,
Ellerimin yapıtları hakkında bana buyruk verebilir misiniz?
- 12 Dünyayı ben yaptım,
Üzerindeki insanı ben yarattım.
Benim ellerim gerdi gökleri,
Bütün gök cisimleri benim buyruğumda.
- 13 Koreş'i doğrulukla harekete geçirecek,
Yollarını düzleyeceğim.
Kentimi o onaracak,
Sürgünlerimi ücret ya da ödül almadan o özgür kılacak.”
Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.
- 14 RAB diyor ki,
“Mısır'ın ürettikleri,
Kûş'un* ticaret gelirleri
Ve uzun boylu Sevalılar size gelecek, sizin olacak.
Zincire vurulmuş olarak ardınızsıra yürüyecekler.
Önünüzde yere kapanıp yalvaracaklar:
‘Tanrı yalnız sizinledir,
Başkası, başka Tanrı yok.’ ”
- 15 Gerçekten sen kendini gizleyen bir Tanrı'sın,

- Ey İsrail'in Tanrısı, ey Kurtarıcı!
- 16 Put yapanların hepsi utandırılacak, rezil olacak.
Utancı içinde uzaklaşacaklar.
- 17 Ama İsrail RAB tarafından kurtarılacak,
Sonsuza dek sürecektir kurtuluşu.
Çağlar boyunca utandırılmayacak,
Asla rezil olmayacak.
- 18 Çünkü gökleri yaratan RAB,
Dünyayı yaratıp biçimlendiren, pekiştiren,
Üzerinde yaşanmasın diye değil, yaşansın diye
Biçimlendiren RAB –Tanrı O'dur– şöyle diyor:
“RAB benim, başkası yok.
- 19 Ben gizlide,
Karanlıklar ülkesinin bir köşesinde konuşmadım.
Yakup soyuna, ‘Beni olmayacak yerlerde† arayın’ demedim.
Doğru olanı söyleyen, adil olanı bildiren RAB benim.”
- Tanrı ve Babil'in Putları*
- 20 “Ey sizler, uluslardan kaçıp kurtulanlar,
Toplanıp gelin, birlikte yaklaşın!
Tahtadan oyma putlar taşıyan,
Kurtaramayan ilahlara yakaranlar bilgisizdir.
- 21 Konuşun, davanızı sunun,
Birbirinize danışın.
Bunları çok önceden duyurup bildiren kim?
Ben RAB, bildirmediğim mi?
Benden başka Tanrı yok, adil Tanrı ve Kurtarıcı benim.
Yok benden başkası.
- 22 “Ey dünyanın dört bucağındakiler,
Bana dönün, kurtulursunuz.
Çünkü Tanrı benim, başkası yok.
- 23 Kendi üzerime ant içtim,
Ağzımdan çıkan söz doğrudur, boşa çıkmaz:
Her diz önümde çökecek,
Her dil bana ant içecek.
- 24 “Benim için şöyle diyecekler:
‘Doğruluk ve güç yalnız RAB'dedir’,
İnsanlar O'na gelecek.
RAB'be öfkelenenlerin hepsi utandırılacak.
- 25 Ama bütün İsrail soyu
RAB tarafından aklanacak,
O'nunla övünecek.

46

- 1 “İlah Bel diz çökmüş, ilah Nebo sinmiş,
Putları hayvanlara, öküzlere yüklenmiş gidiyor.

† 45:19 “Olmayacak yerlerde” ya da “Boşuna”. 45:23 Rom.14:11; Flp.2:10-11

- Taşınan bu nesneleriniz ağırlık,
Yorgun hayvana yük oldu.
- ² Birlikte sinmiş, diz çökmüşler,
Putlarını yük olmaktan kurtaramıyorlar.
Sürgüne gidecek onlar.
- ³ “Ey Yakup soyu, İsrail'in sağ kalanları,
Doğdunuz doğalı yüklendiğim,
Rahimden çıktınız cıkalı taşıdığım sizler,
Dinleyin beni:
- ⁴ Siz yaşlanıncaya dek ben O'yum;
Saçlarınız ağırıncaya dek
Ben yükleneceğim sizi.
Sizi ben yarattım, ben taşıyacağım,
Evet, sizi ben yüklenecek, ben kurtaracağım.
- ⁵ “Beni kime benzetecek,
Kime denk tutacaksınız?
Kiminle karşılaştıracaksınız ki, benzer olalım?
- ⁶ Kimisi bol keseden harcadığı altından,
Terazide tarttığı gümüşten
Ücret karşılığında kuyumcuya ilah yaptırır,
Önünde yere kapanıp tapınır.
- ⁷ Onu omuzlayıp taşır, yerine koyar.
Öylece durur put, yerinden kımıldamaz.
Kendisine yakarana yanıt veremez,
Onu sıkıntısından kurtaramaz.
- ⁸ “Bunu anımsayın, ey başkaldıranlar,
Adam olun, aklınızdan çıkarmayın!
- ⁹ Çok önceden beri olup bitenleri anımsayın.
Çünkü Tanrı benim, başkası yok.
Tanrı benim, benzerim yok.
- ¹⁰ Sonu ta başlangıçtan,
Henüz olmamış olayları çok önceden bildiren,
‘Tasarım gerçekleşecek,
İstediğim her şeyi yapacağım’ diyen benim.
- ¹¹ Doğudan yırtıcı kuşu,
Uzak bir ülkeden
Tasarımı gerçekleştirecek adamı çağıran benim.
Evet, bunları söyledim,
Kesinlikle yerine getirecek,
Tasarladığımı yapacağım mutlaka.
- ¹² “Ey dikbaşlılar, doğruluktan uzak olanlar,
Dinleyin beni!
- ¹³ Zaferim yaklaştı, uzak değil;
Kurtarışım gecikmeyecek.
Güzelliğim olan İsrail için
Siyon'u kurtaracağım.”

47

Babil'in Düşüşü

- 1 “Ey Babil, erden kız,
İn aşağı, toprağa otur.
Ey Kildani kızı,
Tahtın yok artık, yere otur.
Bundan böyle, ‘Nazik, narin’ demeyecekler sana.
- 2 Bir çift değirmen taşı al da un öğüt,
Çıkar peçeni, kaldır eteğini.
Baldırını aç, ırmaklardan geç.
- 3 Çıplaklığın sergilenecek, mahrem yerlerin görünecek.
Öç alacağım, kimseyi esirgemeyeceğim.”
- 4 Bizim kurtarıcımız
İsrail'in Kutsalı'dır.
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dir.
- 5 RAB diyor ki, “Ey Kildani kızı,
Karanlığa çekilip sessizce otur.
Çünkü bundan böyle ‘Ülkeler kraliçesi’ demeyecekler sana.
- 6 Halkıma öfkelenmiş,
Mirasım olduğu halde onu bayağılaştırıp
Eline teslim etmişim.
Ama sen onlara acımadın,
Yaşlılara bile çok ağır bir boyunduruk yükledin.
- 7 ‘Sonsuza dek kraliçe olacağım’ diye düşünüyordun,
Bunları aklına getirmedin, sonuçlarını düşünmedin.
- 8 “Ey şimdi güvenlikte yaşayan zevk düşkünü,
İçinden, ‘Kraliçe benim, başkası yok;
Hiç dul kalmayacak,
Evlat acısı görmeyeceğim’ diyorsun.
Dinle şimdi:
- 9 Bir gün içinde ikisi birden başına gelecek:
Çok sayıda büyüye, etkili muskalarına karşın
Hem dul kalacak,
Hem evlat acısını alabildiğine yaşayacaksın.
- 10 “Kötülüğüne güvendin,
‘Beni gören yok’ diye düşündün.
Bilgin ve bilgeliğin seni saptırdı.
İçinden, ‘Kraliçe benim, başkası yok’ diyordun.
- 11 Ne var ki, felakete uğrayacaksın.
Onu durduracak büyü yok elinde,
Başına gelecek belayı önleyemeyeceksin.
Üzerine ansızın hiç beklemediğin bir yıkım gelecek.
- 12 Gençliğinden beri emek verdiğin
Muskalarına, çok sayıda büyüye devam et;
Belki yararını görür,

- Kimilerini titretirsin.
¹³ Aldığın öğütlerin çokluğu
 Seni tüketti.
 Yıldız falcıların, yıldızbilimcilerin,
 Ay başlarında ne olacağını bildirenlerin,
 Şimdi kalksınlar da
 Başına geleceklerden seni kurtarsınlar.
- ¹⁴ “Bak, hepsi anızdan farksız,
 Ateş yakacak onları.
 Canlarını alevden kurtaramayacaklar.
 Ne ısınmak için kor,
 Ne de karşısında oturulacak ateş olacak.
- ¹⁵ Emek verdiğin adamlar böyle olacak.
 Gençliğinden beri alışveriş ettiğin herkes
 Kendi yoluna gidecek,
 Seni kurtaran olmayacak.”

48

İsrail'in İnatçılığı

- ¹ “Dinle, ey Yakup soyu!
 İsrail adıyla anılan, Yahuda soyundan gelen,
 RAB'bin adıyla ant içen sizler,
 İsrail'in Tanrısı'na yakarır,
 Ama bunu doğrulukla, içtenlikle yapmazsınız.
- ² Kutsal kentli olduğunuzu,
 İsrail'in Tanrısı'na dayandığınızı ileri sürersiniz.
 O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dir.
- ³ Olup bitenleri çok önceden bildirdim,
 Ağzımı açıp duyurdum.
 Ansızın yaptım ve gerçekleştiler.
- ⁴ İnatçı olduğunuzu,
 Tunç alınlı, demir boyunlu olduğunuzu bildiğim için
- ⁵ Bunları size çok önceden bildirdim,
 Olmadan önce duyurdum.
 Yoksa, ‘Bunları yapan putlarımızdır,
 Olmalarını buyuran
 Oyma ve dökme putlarımızdır’ derdiniz.
- ⁶ Bunları duydunuz, hepsini inceleyin.
 Peki, kabul etmeyecek misiniz?
 Şimdiden size yeni şeyler,
 Bilmediğiniz gizli şeyler açıklayacağım.
- ⁷ Bunlar şimdi yaratılıyor,
 Geçmişte değil;
 Bugüne kadar duymadınız,
 Yoksa, ‘Bunları biliyorduk’ derdiniz.
- ⁸ Ne duydunuz, ne de anladınız,
 Öteden beri kulaklarınız tıkalı.
 Ne denli hain olduğunuzu biliyorum,
 Doğuştan isyankâr olduğunuz biliniyor.

- ⁹ Adım uğruna öfkemi geciktiriyorum.
Ününden ötürü kendimi tutuyorum,
Yoksa sizi yok ederdim.
- ¹⁰ Bakın, gümüşü arıtır gibi olmasa da sizleri arıttım,
Sıkıntı ocağında denedim.
- ¹¹ Bunu kendim için, evet, kendim için yapıyorum.
Adımı bayağılaştırmanızı nasıl hoş görebilirim?
Bana ait olan onuru başkasına vermem.”
- İsrail Kurtulacak*
- ¹² “Ey Yakup soyu, çağırdığım İsrail, beni dinle:
Ben O'yum; ilk Ben'im, son da Ben'im.
- ¹³ Yeryüzünün temelini elimle attım,
Gökleri sağ elim gerdi.
Onları çağırdığımda
Birlikte önümde dikilirler.
- ¹⁴ “Toplanıp dinleyin hepiniz:
Putlardan hangisi bunları önceden bildirebildi?
RAB'bin sevdiği kişi
O'nun Babil'e karşı tasarladığını yerine getirecek.
Gücünü Kildaniler'e* karşı kullanacak.
- ¹⁵ Ben, evet, ben söyledim, onu ben çağırdım,
Onu getirdim, görevini başaracak.
- ¹⁶ “Yaklaşın bana, dinleyin söyleyeceklerimi:
Başlangıçtan beri açıkça konuştum,
O zamandan bu yana oradayım.”
Egemen RAB şimdi beni ve Ruhu'nu gönderiyor.
- ¹⁷ Sizleri kurtaran İsrail'in Kutsalı RAB diyor ki,
“Yararlı olanı size öğreten,
Gitmeniz gereken yolda sizi yürüten
Tanrınız RAB benim.
- ¹⁸ “Keşke buyruklarıma dikkat etseydiniz!
O zaman esenliğiniz ırmak gibi,
Doğruluğunuz denizin dalgaları gibi olurdu.
- ¹⁹ Soyunuz kum gibi,
Torunlarınız kum taneleri gibi olurdu.
Adları ne unutulur,
Ne de huzurumdan yok olurdu.”
- ²⁰ Babil'den çıkın, Kildaniler'den kaçın,
Sevinç çığlıklarıyla ilan edin bunu,
Haberini duyurun, dünyanın dört bucağına yayın.
“RAB, kulu Yakup'un soyunu kurtardı” deyin.
- ²¹ Onları çöllerden geçirirken susuzluk çekmediler,
Onlar için sular akıttı kayadan,
Kayayı yardı, sular fışkırdı.

22 “Kötülere esenlik yoktur” diyor RAB.

49

Rab'bin Kulunun Görevi

- 1 Ey kıyı halkları, işitin beni,
Uzaktaki halklar, iyi dinleyin.
RAB beni ana rahmindeyken çağırdı,
Annemin karnındayken adımları koydu.
- 2 Ağzımı keskin kılıç yaptı,
Elinin gölgesinde gizledi beni.
Beni keskin bir ok yaptı,
Kendi ok kılıfına sakladı.
- 3 Bana, “Kulumsun, ey İsrail,
Görkemimi senin aracılığınla göstereceğim” dedi.
- 4 Ama ben, “Boşuna emek verdim” dedim,
“Gücümü boş yere, bir hiç için tükettim.
RAB yine de hakkımı savunur,
Tanrım yaptıklarımın karşılığını verir.”
- 5 Kulu olmam için,
Yakup soyunu kendisine geri getirmem,
İsrail'i önünde toplamam için
Rahimde beni biçimlendiren RAB şimdi şöyle diyor:
–O'nun gözünde onurluyum,
Tanrım bana güç kaynağı oldu.–
- 6 “Yakup'un oymaklarını canlandırmak,
Sağ kalan İsraililer'i geri getirmek için
Kulum olman yeterli değil.
Seni uluslara ışık yapacağım.
Öyle ki, kurtarışım yeryüzünün dört bucağına ulaşsın.”
- 7 İnsanların hor gördüğüne,
Ulusların iğrendiğine,
Egemenlerin kulu olana
İsrail'in Kurtarıcısı ve Kutsalı RAB diyor ki,
“Seni seçmiş olan İsrail'in Kutsalı sadık RAB'den ötürü
Krallar seni görünce ayağa kalkacak,
Önderler yere kapanacak.”

İsrail'in Rab'be Dönüşü

- 8 RAB şöyle diyor:
“Lütuf zamanında seni yanıtlayacağım,
Kurtuluş günü sana yardım edecek,
Seni koruyacağım.
Seni halka antlaşma olarak vereceğim.
Öyle ki, yıkık ülkeyi yeniden kurasın,
Mülk olarak yeni sahiplerine veresin.
- 9 Tutsaklara, ‘Çıkın’,

- Karanlıktakilere, ‘Dışarı çıkın’ diyeceksin.
Yol boyunca beslenecek,
Her çıplak tepede otlak bulacaklar.
- 10 Acıkmayacak, susamayacaklar,
Kavurucu sıcak ve güneş çarpmayacak onları.
Çünkü onlara merhamet eden kendilerine yol gösterecek
Ve onları pınarlara götürecektir.
- 11 Bütün dağlarımı yola dönüştürecek,
Anayollarım yükseltilecek.
- 12 İşte halkım ta uzaklardan,
Kimi kuzeyden, kimi batıdan, kimi de Sinim'den* gelecek.”
- 13 Ey gökler, sevinçle haykırın,
Neşeyle coş, ey yeryüzü!
Ey dağlar, sevinç çığlıklarına katılın,
Çünkü RAB halkını avutacak,
Ézilene merhamet gösterecek.
- 14 Oysa Siyon, “RAB beni terk etti,
Rab beni unuttu” diyordu.
- 15 Ama RAB, “Kadın emzikteki çocuğunu unutabilir mi?” diyor,
“Rahminden çıkan çocuktan sevecenliği esirger mi?
Kadın unutabilir,
Ama ben seni asla unutmam.
- 16 Bak, adını avuçlarıma kazıdım,
Duvarlarını gözlüyorum sürekli.
- 17 Oğulların koşar adım geliyor,
Seni yıkıp viran edenlerse çıkıp gidecek.
- 18 Başını kaldır da çevrene bir bak:
Hepsi toplanmış sana geliyor.
Ben RAB, varlığım hakkı için diyorum ki,
Onların hepsi senin süsün olacak,
Bir gelin gibi takınacaksın onları.
- 19 “Çünkü yıkılmış, viraneye dönmüştün,
Ülken yerle bir olmuştu.
Ama şimdi halkına dar diyeceksin,
Seni harap etmiş olanlar senden uzak duracaklar.
- 20 Yitirdiğini sandığın çocuklarının sesini yine duyacaksın:
‘Burası bize dar geliyor,
Yaşayacak bir yer ver bize’ diyecekler.
- 21 O zaman içinden,
‘Kim doğurdu bunları bana?’ diyeceksin,
‘Çocuklarımı yitirmiştim, doğuramıyordum.
Sürgüne gönderilmiş, dışlanmıştım.
Öyleyse bunları kim büyüttü?
Yapayalnız kalmıştım,
Nereden çıkıp geldi bunlar?’ ”

- 22 Egemen RAB diyor ki,
 “Bakın, uluslara elimle işaret verdiğimde,
 Sancağımı yükselttiğimde halklara,
 Senin oğullarını kucaklarında getirecek,
 Kızlarını omuzlarında taşıyacaklar.
- 23 Krallar size babalık,
 Prensesler sütannelik yapacak,
 Yüzüstü yere kapanıp
 Ayaklarının tozunu yalayacaklar.
 O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.
 Bana umut bağlayan utandırılmayacak.”
- 24 Güçlünün ganimeti elinden alınabilir mi?
 Zorbanın† elindeki tutsak kurtulabilir mi?
- 25 Ama RAB diyor ki,
 “Evet, güçlünün elindeki tutsaklar alınacak,
 Zorbanın aldığı ganimet de kurtarılacak.
 Seninle çekişenle ben çekişeceğim,
 Senin çocuklarını ben kurtaracağım.
- 26 Sana zulmedenlere kendi etlerini yedireceğim,
 Tatlı şarap içmiş gibi kendi kanlarıyla sarhoş olacaklar.
 Böylece bütün insanlar bilecek ki
 Seni kurtaran RAB benim;
 Kurtarıcın, Yakup'un Güçlüsü benim.”

50

İsrail'in Günahı

- 1 RAB şöyle diyor:
 “Boşadığım annenizin boşanma belgesi nerede?
 Hangi alacaklıma sattım sizi?
 Suçlarınız yüzünden satıldınız,
 Anneniz isyanlarınız yüzünden dışlandı.
- 2 Geldiğimde neden kimse yoktu,
 Çağırdığımda niçin yanıt veren olmadı?
 Sizi kurtaramayacak kadar kısa mı elim,
 Ya da gücüm yok mu sizi özgür kılmaya?
 Azarlayarak denizi kurutur,
 Irmakları çöle çeviririm.
 Su kalmayınca balıklar ölür ve kokar.
- 3 Göklere karalar giydirir,
 Çul ederim onların örtüsünü.”
- Kulun Söz Dinleyişi*
- 4 Yorgunlara sözle destek olmayı bileyim diye
 Egemen RAB bana eğitilmişlerin dilini verdi.
 Eğitilenler gibi dinleyeyim diye kulağımı uyandırır her sabah.
- 5 Egemen RAB kulağımı açtı,
 Karşı koymadım, geri çekilmedim.
- 6 Bana vuranlara sırtımı açtım,

† 49:24 Kumran, Süryanice, Vulgata “Zorbanın”, Masoretik metin “Doğru olanın” (bkz. 25. ayet). 50:6 Mat.26:67-68; Mar.14:65

Yanaklarımı uzattım sakalımı yolanlara.
Aşağılamalardan, tükürükten yüzümü gizlemedim.

⁷ Egemen RAB bana yardım ettiği için
Utanç duymam.

Kararımdan dönmem*,
Utandırılmayacağımı bilirim.

⁸ Beni haklı çıkaran yakınımda.
Benden davacı olan kim, yüzleşelim,
Kimdir hasmım, karşıma çıksın.

⁹ Bana yardım eden Egemen RAB'dir,
Kim suçlu çıkaracak beni?
Onların hepsi giysi gibi eskiyecek,
Tümünü güve yiyip bitirecek.

¹⁰ Aranızda RAB'den korkan,
Kulunun sözünü dinleyen kim var?
Karanlıkta yürüyen, ışığı olmayan,
RAB'bin adına güvensin, Tanrısı'na dayansın.

¹¹ Ama ateş yakan,
Alevli oklar kuşanan sizler, hepiniz,
Ateşinizin aydınlığında,
Tutuşturduğunuz alevli okların arasında yürüyün.
Benden alacağınız şudur:
Azap içinde yataacaksınız.

51

Rab Siyon'u Avutuyor

¹ “Doğruluğun ardından giden,
RAB'be yönelen sizler, beni dinleyin:
Yontulduğunuz kayaya,
Çıkarıldığınız taş ocağına bakın.

² Atanız İbrahim'e, sizi doğuran Sara'ya bakın.
Çağırdığımda tek kişiydi İbrahim,
Ama ben onu kutsayıp çoğalttım.”

³ RAB Siyon'u ve bütün yıkıntılarını avutacak.
Siyon çölünü Aden'e, bozkırı RAB'bin bahçesine döndürecek.
Orada coşku, sevinç,
Şükran ve ezgi olacak.

⁴ “Beni dinle, ey halkım,
Bana kulak ver, ey ulusum!
Yasa benden çıkacak,
Halklara ışık olarak adaletimi yerleştireceğim.

⁵ Zaferim yaklaştı,
Kurtarışım ortaya çıktı.
Halkları gücümle yöneteceğim.
Kıyı halkları bana umut bağladı,
Umutla gücümü bekliyorlar.

⁶ Başınızı kaldırıp göklere bakın,

* **50:7** “Kararımdan dönmem”: İbranice “Yüzümü çakmaktaşı gibi ettim”. **50:8** Rom.8:33-34

Aşağıya, yeryüzüne bakın.
Çünkü bu gökler duman gibi dağılacak,
Giysi gibi eskiyecek yeryüzü;
Üzerinde yaşayanlar sinek gibi ölecek.
Ama benim kurtarışım sonsuz olacak,
Ardı kesilmeyecek zaferimin.

- 7 “Ey sizler, doğru olanı bilenler,
Yasamı yüreğinde taşıyan halk, dinleyin beni!
İnsanların aşağılamalarından korkmayın,
Yılmayın sövgülerinden.
- 8 Güvenin yediği giysi gibi,
Kurtçuğun yediği yapağı gibi yitecekler.
Oysa zaferim sonsuza dek kalacak,
Kurtarışım kuşaklar boyu sürecek.”
- 9 Uyan, ey RAB'bin gücü, uyan, kudreti kuşan!
Eski günlerde, önceki kuşaklar döneminde olduğu gibi uyan!
Rahav'ı* parçalayan,
Deniz canavarının bedenini deşen sen değil miydin?
- 10 Denizi, engin suların derinliklerini kurutan,
Kurtulanların geçmesi için
Denizin derinliklerini yola çeviren sen değil miydin?
- 11 RAB'bin kurtardıkları dönecek,
Sevinçle haykırarak Siyon'a varacaklar.
Yüzlerinde sonsuz sevinç olacak.
Onların olacak coşku ve sevinç,
Üzüntü ve inilti kaçacak.
- 12 RAB diyor ki,
“Sizi avutan benim, evet benim.
Siz kimsiniz ki, ölümlü insandan,
Ottan farksız insanoğlundan korkarsınız?
- 13 Sizi yaratan, gökleri geren,
Dünyanın temellerini atan RAB'bi
Nasıl olur da unutursunuz?
Sizi yok etmeye hazırlanan zalimin öfkesinden
Neden gün boyu yılıp duruyorsunuz?
Hani nerede zalimin gazabı?
- 14 Zincire vurulmuş tutsaklar
Çok yakında özgürlüğe kavuşacak.
Ölüm çukuruna inmeyecek,
Aç kalmayacaklar.
- 15 Tanrınız RAB benim.
Dalgalar gürlesin diye denizi çalkalayan benim.”
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dir!
- 16 “Sözlerimi ağzına koydum,
Seni elimin gölgesiyle örttüm;
Gökleri yerleştirmen,

* 51:9 “Rahav”, yani “Mısır” (bkz. 30:7). 51:11 Ysa.35:10

Yeryüzünün temellerini atman
Ve Siyon'a, 'Halkım sensin' demen için..."

Rab'bin Gazap Kâsesi

- 17 Uyan, ey Yerus alim, uyan, kalk ayağa!
Sen ki, RAB'bin gazap kâsesini O'nun elinden içtin.
Tamamını içtin sersemleten k senin.
- 18 Do urdu un bunca o uldan sana yol gösteren yok,
Elinden tutan da yok b y tt  un bunca o uldan.
- 19 Başına  ifte felaket geldi, kim ba sa lı ı dileyecek?
Yıkım ve kırım, kıtlık ve kılıç.
Nasıl avutayım seni?
- 20 O ulların baygın, a a d  m    ahular gibi
Her sokak başında yatıyor.
RAB'bin öfkesine de
Tanrın'ın azarlayı ına da doymu lar.
- 21 Bu nedenle, ey ezilmi  Yerus alim,
 arapsız sarhoş olmuş halk, şunu dinle!
- 22 Egemenin RAB, kendi halkını savunan Tanrın diyor ki,
"Seni sersemleten kâseyi, gazabımın kâsesini
Elinden aldım.
Bir daha asla içmeyeceksin ondan.
- 23 Onu sana eziyet edenlerin eline vereceğim;
Onlar ki sana, 'Yere yat da
 zerinden geçelim' dediklerinde,
Sırtını toprak, yol ettin."

52

Tanrımız'ın Egemenliği

- 1 Uyan, ey Siyon, uyan, kudretini ku an.
Ey Yerus alim, kutsal kent, güzel giysilerini giy.
Çünkü s nnetsizlerle murdarlar
Kapılarından asla içeri girmeyecek artık.
- 2  zerindeki tozu silk!
Kalk, ey Yerus alim, tahtına otur,
Boynundaki zinciri   z,
Ey Siyon, tutsak kız.
- 3 RAB diyor ki,
"Karşılıksız satılmı tınız,
Parasız kurtulacaksınız."
- 4 Egemen RAB diyor ki,
"Halkım gurbette yaşamak için önce Mısır'a inmi ti.
Şimdi de Asurlular onları ezdi.
- 5 Halkım boş yere alınıp götürüldü,
Benim burayla ne ilgim kaldı?" diyor RAB,
"Yöneticileri feryat ediyor,
Adıma g nboyu s v l yor" diyor RAB.

- 6 “Bundan ötürü halkım adımı bilecek,
O gün, ‘İşte ben’ diyenin ben olduğumu anlayacak.”
- 7 Dağları aşıp gelen müjdecinin ayakları ne güzeldir!
O müjdeci ki, esenlik duyuruyor.
İyilik müjdesi getiriyor, kurtuluş haberi veriyor.
Siyon halkına, “Tanrınız egemenlik sürüyor!” diye ilan ediyor.
- 8 Dinleyin! Bekçileriniz seslerini yükseltiyor,
Hep birlikte sevinçle haykırıyorlar.
Çünkü RAB'bin Siyon'a dönüşünü gözleriyle görmekteler!
- 9 Ey Yerusâlim yıkıntıları,
Hep birlikte sevinçle haykırıp bağırın!
Çünkü RAB halkını avuttu,
Yerusâlim'i kurtardı.
- 10 Bütün ulusların gözü önünde
Kutsal kolunu sıvadı,
Dünyanın dört bucağı
Tanrımız'ın kurtarışını görececek.
- 11 Çekilin, çekilin, oradan çıkın,
Murdara dokunmayın.
Oradan çıkıp temizlenin,
Ey RAB'be tapınma araçlarını taşıyan sizler!
- 12 Aceleyle çıkmayacak,
Kaçıp gitmeyeceksiniz;
Çünkü RAB önünüzden gidecek,
İsrail'in Tanrısı artçınız olacak.
- Kulun Acı Çekmesi ve Yücelmesi*
- 13 Bakın, kulum başarılı olacak;
Üstün olacak, el üstünde tutulup alabildiğine yüceltilecek.
- 14 Birçokları onun karşısında dehşete düşüyor;
Biçimi, görünüşü öyle bozuldu ki,
İnsana benzer yanı kalmadı;
- 15 Pek çok ulus ona şaşacak,
Onun önünde kralların ağızları kapanacak.
Çünkü kendilerine anlatılmamış olanı görececek,
Duymadıklarını anlayacaklar.

53

- 1 Verdiğimiz habere kim inandı?
RAB'bin gücü kime açıklandı?
- 2 O RAB'bin önünde bir fidan gibi,
Kurak yerdeki kök gibi büyüdü.
Bakılacak biçimden, güzellikten yoksundu.
Gönlümüzü çeken bir görünüşü de yoktu.
- 3 İnsanlarca hor görüldü,

Yapayalnız bırakıldı.
Acılar adamıydı, hastalığı yakından tanıdı.
İnsanların yüz çevirdiği biri gibi hor görüldü,
Ona değer vermedik.

- ⁴ Aslında hastalıklarımızı o üstlendi,
Acılarımızı o yüklendi.
Bizse Tanrı tarafından cezalandırıldığını,
Vurulup ezildiğini sandık.
- ⁵ Oysa, bizim isyanlarımız yüzünden onun bedeni deşildi,
Bizim suçlarımız yüzünden o eziyet çekti.
Esenliğimiz için gerekli olan ceza
Ona verildi.
Bizler onun yaralarıyla şifa bulduk.
- ⁶ Hepimiz koyun gibi yoldan sapmıştık,
Her birimiz kendi yoluna döndü.
Yine de RAB hepimizin cezasını ona yükledi.
- ⁷ O baskı görüp eziyet çektiyse de
Ağzını açmadı.
Kesime götürülen kuzu gibi,
Kırkıcıların önünde sessizce duran koyun gibi
Açmadı ağzını.
- ⁸ Acımasızca yargılanıp ölüme götürüldü.
Halkımın isyanı ve hak ettiği ceza yüzünden
Yaşayanlar diyarından atıldı.
Onun kuşağından bunu düşünen oldu mu?
- ⁹ Şiddete başvurmadağı,
Ağzından hileli söz çıkmadağı halde,
Ona kötülerin yanında bir mezar verildi,
Ama öldüğünde zenginin yanındaydı.
- ¹⁰ Ne var ki, RAB onun ezilmesini uygun gördü,
Acı çekmesini istedi.
Canını suç sunusu olarak sunarsa
Soyundan gelenleri görecektir ve günleri uzayacak.
RAB'in istemi onun aracılığıyla gerçekleşecek.
- ¹¹ Canını feda ettiğı için
Gördükleriyle* hoşnut olacak.
Doğru kulum, kendisini kabul eden† birçoklarını aklayacak.
Çünkü onların suçlarını o üstlendi.
- ¹² Bundan dolayı ona ünlüler arasında bir pay vereceğim,
Ganimeti güçlülerle paylaşacak.
Çünkü canını feda etti, başkaldıranlarla bir sayıldı.
Pek çoklarının günahını o üzerine aldı,
Başkaldıranlar için de yalvardı.

53:4 Mat.8:17 53:5 1Pe.2:24 53:6 1Pe.2:25 53:7 1Pe.2:23; Va.5:6 53:7 Elç.8:32-33 53:9 1Pe.2:22

* 53:11 "Gördükleriyle": Septuaginta, Kumran "Işığı görünce". † 53:11 "Kendisini kabul eden": "Bilgisiyle".
53:12 Mar.15:28; Luk.22:37

54

İsrail'in Kurtuluşu

- 1 “Çocuk doğurmayan ey kısır kadın,
Sevinç çılgınlıkları at;
Ey doğum ağrısı nedir bilmeyen sen,
Sevinçle haykır, bağır.
Çünkü terk edilmiş kadının,
Evli kadından daha çok çocuğu olacaktır” diyor RAB.
- 2 “Çadırının alanını genişlet,
Perdelerini uzat, çekinme.
Gergi iplerini de uzat, kazıklarının sağlamlaştıır.
- 3 Çünkü sağa sola yayılacaksın,
Soyundan gelenler ulusları mülk edinecek,
İssız kentlere yerleşecek.
- 4 “Korkma, ayıplanmayacaksın,
Utanma, aşağılanmayacaksın.
Unutacaksın gençliğinde yaşadığın utancı,
Dulluk ayıbını artık anmayacaksın.
- 5 Çünkü kocan, seni yaratandır.
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dir,
İsrail'in Kutsalı'dır seni kurtaran.
O'na bütün dünyanın Tanrısı denir.”
- 6 Tanrın diyor ki, “RAB seni terk edilmiş,
Ruhu kederli bir kadın,
Genç yaşta evlenip sonra dışlanmış
Bir kadın olarak çağırıyor:
- 7 ‘Bir an için seni terk ettim,
Ama büyük sevecenlikle geri getireceğim.
- 8 Bir anlık taşkın öfkeyle senden yüz çevirmişt看,
Ama sonsuz sadakatle sana sevecenlik göstereceğim.’ ”
Seni kurtaran RAB böyle diyor.
- 9 “Bu benim için Nuh tufanı gibidir.
Nuh tufanının bir daha yeryüzünü
Kaplamayacağına nasıl ant içtimse,
Sana öfkelenmeyeceğime,
Seni azarlamayacağıma da ant içiyorum.
- 10 Dağlar yerinden kalksa, tepeler sarsılsa da
Sadakatim senin üzerinden kalkmaz,
Esenlik antlaşmam sarsılmaz”
Diyor sana merhamet eden RAB.
- 11 “Ey kasırgaya tutulmuş,
Avuntu bulmamış ezik kent!
Taşlarını koyu harçla yerine koyacak,
Temellerini laciverttaşıyla atacağım.
- 12 Kale burçlarını yakuttan,
Kapılarını mücevherden,

- Surlarını değerli taşlardan yapacağım.
 13 Bütün çocuklarını ben RAB eğiteceğim,
 Esenlikleri tam olacak.
 14 Doğrulukla güçlenecek,
 Baskıdan uzak olacak, korkmayacaksın.
 Dehşet senden uzak kalacak, sana yaklaşmayacak.
 15 Sana saldıran olursa, benden olmadığını bil.
 Sana saldıran herkes önünde yenilgiye uğrayacak.
 16 “İşte, kor halindeki ateşi üfleyen,
 Amaca uygun silah yapan demirciyi ben yarattım.
 Yok etsin diye yıkıcıyı da ben yarattım.
 17 Ama sana karşı yapılan hiçbir silah işe yaramayacak,
 Mahkemede seni suçlayan her dili
 Suçlu çıkaracaksın.
 RAB'be kulluk edenlerin mirası şudur:
 Onların gönenci bendendir” diyor RAB.

55

Rab'bin Çağrısı

- 1 “Ey susamış olanlar, sulara gelin,
 Parası olmayanlar, gelin, satın alın, yiyin.
 Gelin, şarabı ve sütü parasız, bedelsiz alın.
 2 Paranızı neden ekmek olmayana,
 Emeginizi doyurmayana harcıyorsunuz?
 Beni iyi dinleyin ki, iyi olanı yiyesiniz,
 Bolluğun tadını çıkarasınız!
 3 “Kulak verin, bana gelin.
 Dinleyin ki yaşayasınız.
 Ben de sizinle sonsuz bir antlaşma,
 Davut'a söz verdiğim kalıcı iyilikleri içeren bir antlaşma yapayım.
 4 Bakın, onu halklara tanık,
 Önder ve komutan yaptım.
 5 Tanımadığınız ulusları çağıracaksınız,
 Sizi tanımayan uluslar koşa koşa size gelecek.
 Tanrınız RAB'den,
 İsrail'in Kutsalı'ndan ötürü gelecekler.
 Çünkü RAB sizleri yüceltecek.”
 6 Bulma fırsatı varken RAB'bi arayın,
 Yakındayken O'na yakarın.
 7 Kötü kişi yolunu,
 Fesatçı düşüncelerini bıraksın;
 RAB'be dönsün, merhamet bulur,
 Tanrımız'a dönsün, bol bol bağışlanır.
 8 “Çünkü benim düşüncelerim
 Sizin düşünceleriniz değil,
 Sizin yollarınız benim yollarım değil” diyor RAB.

- ⁹ “Çünkü gökler nasıl yeryüzünden yüksekse,
Yollarım da sizin yollarınızdan,
Düşüncelerim düşüncelerinizden yüksektir.
- ¹⁰ Gökten inen yağmur ve kar,
Toprağı sulamadan, yeri yeşertmeden,
Ekinciye tohum, yiyene ekmek vermeden
Nasıl göğe dönmezse,
- ¹¹ Ağzımdan çıkan söz de öyle olacaktır.
Bana boş dönmeyecek,
İstemimi yerine getirecek,
Yapması için onu gönderdiğim işi başaracaktır.
- ¹² Sevinçle çıkacak,
Esenlikle geri götürüleceksiniz.
Dağlar, tepeler önünüzde sevinçle çığırarak,
Kırdaki bütün ağaçlar alkış tutacak.
- ¹³ Dikenli çalı yerine çam,
Isırgan yerine mersin ağacı bitecek.
Bunlar bana ün getirecek,
Yok olmayan sonsuz bir belirti olacak.”

56

Rab Ulusları Kabul Ediyor

- ¹ RAB şöyle diyor:
“Adil ve doğru olanı koruyup yerine getirin.
Çünkü doğruluğum gelmek,
Adaletim görünmek üzeredir.
- ² Bunu yapan insana,
Buna sınıksız sarılan insanoğluna ne mutlu!
Şabat Günü'nü* tutar, bayağılaştırmaz,
Her türlü kötülükten sakınır.”
- ³ RAB'be bağlanan hiçbir yabancı,
“Kuşkusuz RAB beni halkından ayıracak”,
Hiçbir hadım da,
“Ben kuru bir ağacım” demesin.
- ⁴ Çünkü RAB diyor ki,
“Şabat günlerimi tutan,
Beni hoşnut edeni seçen,
Antlaşmama sınıksız bağlı kalan hadıma
- ⁵ Evimde, evimin dört duvarı arasında
Oğullardan da kızlardan da daha iyi bir anıt ve ad vereceğim;
Yok edilemez, ebedi bir ad olacak bu.
- ⁶ “RAB'be hizmet etmek,
O'nun adını sevmek,
Kulu olmak için O'na bağlanan yabancıları,
Şabat Günü'nü tutan, bayağılaştırmayan,
Antlaşmama sınıksız bağlı kalan herkesi,
- ⁷ Kutsal dağıma getirip

Dua evimde sevindireceğim.
Yakmalık sunularıyla kurbanları
Sunağımda kabul edilecek,
Çünkü evime ‘Bütün ulusların dua evi’ denecek.”

- ⁸ İsrail'in sürgünlerini toplayan Egemen RAB diyor ki,
“Toplanmış olanlara katmak üzere
Daha başkalarını da toplayacağım.”

İsrail'in Kötü Önderleri Yargılanıyor

- ⁹ Ey bütün kır hayvanları,
Ormanda yaşayan bütün hayvanlar,
Yiyip bitirmek için gelin!
- ¹⁰ İsrail'in bekçileri kördür, hepsi bilgisizdir.
Havlayamayan dilsiz köpekler gibidirler.
Uzanıp düş görürler,
Uykuyu pek severler!
- ¹¹ Doymak bilmeyen azgın köpeklere benzerler,
Aklı kıt çobanlar bunlar!
Kendi yollarına döndüler,
Her biri yalnız kendi çıkarını düşünüyor.
- ¹² Birbirlerine, “Haydi, şarap getirelim,
Bol bol içki içelim!
Yarın da bugün gibi geçecek,
Hatta çok daha iyi olacak” diyorlar.

57

Vefasız Halk

- ¹ Doğru kişi ölüp gidiyor,
Kimsenin umurunda değil.
Sadık adamlar da göçüp gidiyor;
Kimse doğru kişinin göçüp gitmekle
Kötülükten kurtulduğunun farkında değil.
- ² Doğru kişi esenliğe kavuşur,
Doğru yolda yürümüş olan mezarında* rahat uyur.
- ³ Ama siz, ey falcı kadının çocukları,
Fahişelik ve zina edenlerin soyu, buraya gelin!
- ⁴⁻⁵ Siz kiminle alay ediyorsunuz?
Kime dudak büküyor, dil çıkarıyorsunuz?
Ağaçlar arasında, bol yapraklı her ağacın altında
Şehvetle yanıp tutuşan,
Vadilerde, kaya kovuklarında çocuklarını kurban eden,
İsyen torunları, yalan soyu değil misiniz siz?
- ⁶ Sizin payınız
Vadinin düzgün taşlarından yapılan putlardır,
Evet, sizin nasibiniz onlardır!
Onlara dökmelik sunular döktünüz,
Tahıl sunuları sundunuz.
Bütün bunlardan sonra sizi cezalandırmaktan çekineceğimi mi sanıyorsunuz?

* 57:2 “Mezarında” ya da “Yatağında”.

- 7 Yatağınızı ulu, yüksek dağa serdiniz,
Oraya bile kurban kesmeye gidiyorsunuz.
- 8 Kapılarınızın, sövelerinizin arkasına
İğrenç simgeler koydunuz.
Beni bıraktınız,
Yataklarınızı ardına kadar açıp içine girdiniz,
Oynaşlarınızla anlaşıp birlikte yatmaya can atıyorsunuz.
Onların çıplaklığını seyrettiniz.
- 9 Çeşit çeşit hoş kokular sürünüp ilah Molek'e[†] yağ götürdünüz.
Elçilerinizi ta uzaklara gönderdiniz,
Ölüler diyarına dek alçalttınız kendinizi.
- 10 Uzun yolculuklar sizi yorduğu halde,
“Pes ettim” demediniz.
Gücünüzü tazeleyip durdunuz,
Bu nedenle de tükenmediniz.
- 11 “Sizi kaygılandıran, korkutan kim ki,
Bana ihanet ediyor, beni anmıyor,
Yüreğinizde bana yer vermiyorsunuz?
Benden korkmamanızın nedeni
Uzun zamandır suskun kalışım değil mi?
- 12 Söзде doğruluğunuzu da yaptıklarınızı da ilan edeceğim,
Bunların size yararı olmayacak.
- 13 Feryat ettiğinizde
Topladığınız putlar sizi kurtarsın bakalım!
Rüzgar hepsini silip süpürecek,
Bir soluk onları alıp götürecekt.
Bana sığınansa ülkeyi mülk edinecek,
Kutsal dağımı miras alacak.”

Tanrı'nın Şifa Sözü

- 14 RAB diyor ki,
“Toprak yığıp yol yapın,
Halkımın yolundaki engelleri kaldırın.”
- 15 Yüce ve görkemli Olan,
Sonsuzlukta yaşayan, adı Kutsal Olan diyor ki,
“Yüksek ve kutsal yerde yaşadığım halde,
Alçakgönüllülerle, ezilenlerle birlikteyim.
Yüreklerini sevindirmek için ezilenlerin yanındayım.
- 16 Çünkü sonsuza dek davacı ve öfkeli olacak değilim,
Öyle olsa, yarattığım canlarla ruhlar karşımda dayanamazdı.
- 17 Haksız kazanç suçuna öfkelenip halkı cezalandırdım,
Öfkeyle yüzümü çevirdim onlardan.
Ne var ki, inatla kendi yollarından gittiler.
- 18 “Yaptıklarını gördüm,
Ama onları iyileştirip yol göstereceğim.
Karşılık olarak hem onları
Hem de aralarında yas tutanları avutacağım.
- 19 Dudaklardan övgü sözleri döktüreceğim.

[†] 57:9 “İlah Molek'e” ya da “Krala”. 57:19 Ef.2:17

Uzaktakine de yakındakine de
Tam esenlik olsun” diyor RAB,
“Hepsini iyileştireceğim.”

- ²⁰ Ama kötüler çalkalanan deniz gibidir,
O deniz ki, rahat duramaz, suları çamur ve pislik savurur.
²¹ “Kötülere esenlik yoktur” diyor Tanrım.

58

Gerçek Oruç

- ¹ “Avaz avaz bağırın, çekinmeyin,
Sesinizi boru sesi gibi yükseltin;
Halkıma isyanlarını,
Yakup soyuna günahlarını bildirin.
² Bana her gün danışıyor,
Yollarımı öğrenmekten zevk duyuyorlarmış!
Doğru davranan,
Tanrısı'nın buyruğundan ayrılmayan bir ulusmuş gibi...
Benden adil yargılar diliyor,
Bana yaklaşmaktan zevk alıyorlarmış*.
³ Diyorlar ki, ‘Oruç* tuttuğumuzu neden görmüyor,
İsteklerimizi denetlediğimizi neden farketmiyorsun?’
“Bakın, oruç tuttuğunuz gün keyfinize bakıyor,
İşçilerinizi eziyorsunuz.
⁴ Orucunuz kavgayla, çekişmeyle,
Şiddetli yumruklaşmayla bitiyor.
Bugünkü gibi oruç tutmakla
Sesinizi yükseklerle duyuramazsınız.
⁵ İstedğim oruç bu mu sanıyorsunuz?
İnsanın isteklerini denetlemesi gereken gün böyle mi olmalı?
Kamış gibi baş eğip çul ve kül üzerine mi oturmalı?
Siz buna mı oruç, RAB'bi hoşnut eden gün diyorsunuz?
⁶ Benim istediğim oruç,
Haksız yere zincire, boyunduruğa vurulanları salıvermek,
Ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak,
Her türlü boyunduruğu kırmak değil mi?
⁷ Yiyeceğinizi açla paylaşmak değil mi?
Barınaksız yoksulları evinize alır,
Çıplak gördüğünüzü giydirir,
Yakınlarınızdan yardımınızı esirgemezseniz,
⁸ Işığınız tan gibi ağaracak,
Çabucak şifa bulacaksınız.
Doğruluğunuz önünüzden gidecek,
RAB'bin yüceliği artçınız olacak.
⁹ O zaman yardım çağrılarınızı RAB yanıtlayacak,
Feryat ettiğinizde, ‘İşte buradayım’ diyecek.

57:21 Yşa.48:22 * 58:2 “Bana yaklaşmaktan zevk alıyorlarmış” ya da “Onlara yakın olmamı istiyorlarmış”.

- “Eğer boyunduruğa, başkalarını suçlamaya†,
Kötücül konuşmalara son verirseniz,
10 Açlar uğruna kendinizi feda eder,
Yoksulların gereksinimini karşılarsanız,
Işığınız karanlıkta parlayacak,
Karanlığınız öğlen gibi ışıyacak.
11 RAB her zaman size yol gösterecek,
Kurak topraklarda sizi doyurup güçlendirecek.
İyi sulanmış bahçe gibi,
Tükenmez su kaynağı gibi olacaksınız.
12 Halkınız eski yıkıntıları onaracak,
Geçmiş kuşakların temelleri üzerine
Yeni yapılar dikeceksiniz.
‘Duvardaki gedikleri onaran,
Sokakları oturulacak hale getiren’ denecek sizlere.
13 “Kutsal günümde dilediğinizi yapmaz, Şabat Günü'nü* çiğnemezseniz,
Şabat Günü'ne ‘Zevkli’,
RAB'bin kutsal gününe ‘Onurlu’ dersiniz,
Kendi yolunuzdan gitmez,
Keyfinize bakmayıp boş konulara dalmaz,
O günü yüceltirsenez,
14 RAB'den zevk alırsınız.
O zaman sizi yeryüzünün yüksek yerlerine çıkarır,
Atanız Yakup'un mirasıyla doyururum.”
Bunu söyleyen RAB'dir.

59

Günah ve İtiraf

- 1 Bakın, RAB'bin eli kurtaramayacak kadar kısa,
Kulağı duyamayacak kadar sağır değildir.
2 Ama suçlarınız sizi Tanrınız'dan ayırdı.
Günahlarınızdan ötürü O'nun yüzünü göremez,
Sesinizi işittiremez oldunuz.
3 Çünkü elleriniz kanla,
Parmaklarınız suçla kirlendi.
Dudaklarınız yalan söyledi,
Diliniz kötülük mırıldanıyor.
4 Adaletle dava açan,
Davasını dürüstçe savunan yok.
Boş laflara güveniyor, yalan söylüyorlar.
Fesada gebe kalıp kötülük doğuruyorlar.
5 Engerek yumurtaları üzerinde kuluçkaya yatıyor,
Örümcek ağı dokuyorlar.
Onların yumurtalarından yiyen ölür,
Kırılan yumurtadan engerek yavrusu çıkar.
6 Dokudukları ağdan giysi olmaz,
Elleriyle yaptıklarıyla örtünemezler.

† 58:9 “Başkalarını suçlamak”: İbranice “Parmakla göstermek”. 59:4 Eyü.15:35; Mez.7:14

- Eylemleri kötü eylemlerdir,
Elleri zorbalığın araçlarıdır.
- 7 Ayakları kötülüğe koşar,
Çekinmeden suçsuz kanı dökerler.
Akılları fikirleri hep kötülükte,
Şiddet ve yıkım var yollarında.
- 8 Esenlik yolunu bilmezler,
İzledikleri yolda adalet yoktur.
Kendilerine çarpık yollar yaptılar,
O yoldan gidenlerin hiçbiri esenlik nedir bilmez.
- 9 Diyorlar ki, “Bu yüzden adalet bizden uzak,
Doğruluk bize erişemiyor.
Işık bekliyoruz, yalnız karanlık var;
Parıltı bekliyor, koyu karanlıkta yürüyoruz.
- 10 Kör gibi duvarı el yordamıyla arıyor,
Yolumuzu bulmaya çalışıyoruz.
Öğle vakti alaca karanlıktaymış gibi tökezliyoruz,
Güçlüler arasında ölümler gibiyiz.
- 11 Hepimiz ayı gibi homurdanıyor,
Güvercin gibi inim inim inliyoruz.
Adalet bekliyoruz, ortada yok;
Kurtuluş bekliyoruz, bizden uzak.
- 12 Çünkü sana çok kez başkaldırdık,
Günahlarımız bize karşı tanıklık ediyor,
İsyanlarımız hep yanibaşımızda.
Suçlarımızı kabul ediyoruz.
- 13 Başkaldırıp RAB'bi yadsıdık,
Tanrımız'ı izlemez olduk.
Zorbalık, isyan dolu sözler söyledik,
Yüreğimizde tasarladığımız yalanları mırıldandık.
- 14 Adalet püskürtüldü, doğruluk bizden uzak duruyor.
Çünkü gerçek, kent meydanında sendeleyip düştü,
Dürüstlük aramıza giremez oldu.
- 15 Hiçbir yerde gerçek yok,
Kötülükten çekinen soyuluyor!”

Rab Halkını Kurtaracak

RAB olanları gördü ve adaletin yokluğuna üzüldü.

- 16 Kimsenin olmadığını gördü,
Aracılık edecek birinin olmadığını şaşıtı.
Kendi gücüyle kurtuluş sağladı,
Doğruluğu O'na destek oldu.
- 17 Doğruluğu göğüslük gibi kuşandı,
Kurtuluş miğferini başına taktı,
Öç giysisini giydi,
Gayreti kaftan gibi sarındı.
- 18 Herkese yaptıklarının karşılığını verecek.
Düşmanlarına öfkeyle,

- Hasımlarına ve kıyı halklarına cezayla karşılık verecek.
 19 Böylece batıdan doğuya kadar insanlar
 RAB'bin adından ve yüceliğinden korkacak.
 Çünkü düşman azgın bir ırmak gibi geldiğinde,
 RAB'bin Ruhu* onu kaçtırtacak.
- 20 RAB diyor ki, “Kurtarıcı Siyon'a,
 Yakup soyundan olup başkaldırmaktan vazgeçenlere gelecek.
- 21 Bana gelince, onlarla yapacağım antlaşma şudur:
 Üzerindeki Ruhum, ağzına koyduğum sözler
 Şimdiden sonsuza dek senin, çocuklarının,
 Torunlarının ağzından düşmeyecek.”

60

Yeruşalim'in Görkemli Geleceği

- 1 “Kalk, parla;
 Çünkü Işık geliyor,
 RAB'bin yüceliği üzerine doğuyor.
- 2 Dünyayı karanlık, halkları koyu karanlık örtüyor;
 Oysa RAB senin üzerine doğacak,
 Yüceliği üzerinde görünecek.
- 3 Uluslar senin Işığına,
 Krallar üzerine doğan aydınlığa gelecek.
- 4 “Başını kaldır da çevrene bir bak,
 Hepsi toplanmış sana geliyor.
 Oğulların uzaktan geliyor,
 Kızların kucakta taşınıyor.
- 5 Bunu görünce yüzün parlayacak,
 Yüreğin heyecandan hızlı hızlı çarpacak;
 Çünkü denizin zenginlikleri senin olacak,
 Ulusların serveti sana akacak.
- 6 “Deve sürüleri, Midyan'ın ve Efa'nın deve yavruları
 Senin topraklarını dolduracak.
 Bütün Saba halkı geliyor,
 Altın ve gümüş getiriyor,
 RAB'bin erdemlerini ilan ediyorlar.
- 7 Kedar'ın bütün sürüleri sana gelecek,
 Nevayot'un koçları senin buyruğunda olacak,
 Sunağımın üzerinde kabul edilen sunular olarak sunulacak.
 Böylece görkemli tapınağımı daha görkemli kılacağım.
- 8 “Nedir bunlar, bulut gibi,
 Yuvalarına yaklaşan güvercinler gibi süzülüp gelenler?
- 9 Bana umut bağlayan kıyı halklarının,
 Ticaret gemileri öncülüğünde
 Senin çocuklarını altınlarıyla, gümüşleriyle birlikte
 Tanrın RAB'bin adı için, İsrail'in Kutsalı için

* 59:19 “Ruh”: İbranice'de “Ruah” (Ruh) sözcüğü “Rüzgar”, “Soluk” anlamına da gelir.
 Va.21:24

Uzaktan getiren gemileridir bunlar.
RAB seni görkemli kıldı.

- 10 “Yabancılar senin surlarını onaracak,
Kralları sana hizmet edecek.
Öfkelendiğimde seni cezalandırdıysam da,
Kabul ettiğimde sana merhamet göstereceğim.
- 11 Kapıların hep açık duracak,
Üluların serveti ve zafer alayları ardında yürütülen yenik krallar
Gece gündüz açık kalan bu kapılardan girsin diye.
- 12 Çünkü sana kulluk etmeyen ulus ya da krallık yok olacak,
Evet, o uluslar tam bir yıkıma uğrayacak.
- 13 “Lübnan'ın görkemi olan çam, köknar ve selvi ağaçları,
Tapınağımı süslemek için hep birlikte sana taşınacak.
Ayak bastığım yeri görkemli kılacağım.
- 14 Seni ezenlerin çocukları
Gelip önünde eğilecekler;
Seni hor görenlerin hepsi,
‘RAB'bin kenti, İsrail'in Kutsalı'nın Siyon'u’
Diyerek ayaklarına kapanacaklar.
- 15 “Kimsenin uğramadığı, terk edilmiş,
Nefret edilen bir yer olduğun halde
Seni sonsuz bir övünç kaynağı,
Bütün kuşakların sevinci kılacağım.
- 16 Uluslar ve krallıklar
Bir anne gibi seni emzirecekler.
O zaman bileceksin ki, seni kurtaran RAB,
Seni fidyeyle kurtaran, Yakup'un Güçlüsü benim.
- 17 Sana tunç yerine altın,
Demir yerine gümüş, ağaç yerine tunç,
Taş yerine demir getireceğim.
Barışı yöneticin, doğruluğu önderin yapacağım.
- 18 Ülkenden şiddet, sınır boylarından
Soygun ve yıkım haberleri duyulmayacak artık.
Surlarına Kurtuluş, kapılarına Övgü adını vereceksin.
- 19 “Gündüz ışığın güneş olmayacak artık,
Ay da aydınlatmayacak seni;
Çünkü RAB sonsuz ışığın,
Tanrın görkemin olacak.
- 20 Artık güneşin batmayacak, ayın çekilmeyecek,
Çünkü RAB sonsuz ışığın olacak,
Sona erecek yas günlerin.
- 21 Halkının hepsi doğru kişiler olacak;
El emeğim, görkemimi göstermek için diktiğim fidan,
Ülkeyi sonsuza dek mülk edinecek.
- 22 En küçük ailen bini bulacak,

Sayınca en az olanı koca bir ulus olacak.
Ben RAB, zamanı gelince bunu hızlandıracağım.”

61

Rab'bin Lütuf Yılı

- 1-3 Egemen RAB'bin Ruhu üzerimdedir.
Çünkü O beni yoksullara müjde iletmek için meshetti.
Yüreği ezik olanların yaralarını sarmak için,
Tutsaklara serbest bırakılacaklarını,
Zindanlarda bulunanlara kurtulacaklarını,
RAB'bin lütuf yılını,
Tanrımız'ın aç alacağı günü ilan etmek,
Yas tutanların hepsini avutmak,
Siyon'da yas tutanlara yardım sağlamak
-Kül yerine çelenk,
Yas yerine sevinç yağı,
Çaresizlik ruhu yerine
Onlara övgü giysisini vermek- için
RAB beni gönderdi.
Öyle ki, RAB'bin görkemini yansıtmak için,
Onlara “RAB'bin diktiği doğruluk ağaçları” densin.
- 4 O zaman eski yıkıntıları yeniden inşa edecek,
Çoktan viraneye dönmüş yerleri yeniden kuracak,
Kuşaklar boyu yıkık kalmış kentleri onaracaklar.
- 5 Yabancılar sürülerinizi güdecek,
Irgatınız, bağcınız olacaklar.
- 6 Sizlerse RAB'bin kâhinleri,
Tanrımız'ın görevlileri diye çağrılacaksınız.
Ulusların servetiyle beslenecek,
Zenginlikleriyle övüneceksiniz.
- 7 Utanç yerine iki kat onur bulacaksınız,
Aşağılanma yerine payınızla sevineceksiniz,
Böylece ülkenizde iki kat mülk edineceksiniz;
Sevinciniz sonsuz olacak.
- 8 “Çünkü ben RAB adaleti severim,
Nefret ederim soygun ve haksızlıktan*.
Sözümde durup hak ettiklerini verecek,
Onlarla ebedi bir antlaşma yapacağım.
- 9 Soylarından gelenler uluslar arasında,
Torunları halklar arasında tanınacak.
Onları gören herkes
RAB'bin kutsadığı soy olduklarını anlayacak.”
- 10 RAB'de büyük sevinç bulacağım,
Tanrım'la yüreğim coşacak.
Çünkü çelenkle süslenmiş güvey gibi,
Takılarını kuşanmış gelin gibi,

61:1-3 Luk.4:18-19 61:1-3 Mat.11:5; Luk.7:22 61:1-3 Mat.5:4
“Soyguncuların getirdiği yakmalık sunulardan”. 61:10 Va.21:2

* 61:8 “Soygun ve haksızlıktan” ya da

Bana kurtuluş giysisini giydirdi,
Beni doğruluk kaftanıyla örttü.

- ¹¹ Toprak filizlerini nasıl çıkartır,
Bahçe ekilen tohumları nasıl yetiştirirse,
Egemen RAB de doğruluk ve övgüyü
Bütün ulusların önünde öyle yetiştirecek.

62

Siyon'un Yeni Adı

- ¹ Zaferi ışık gibi parlayıncaya,
Kurtuluşu meşale gibi yanıncaya dek
Siyon uğruna susmayacak,
Yeruşalim uğruna sessiz kalmayacağım.
- ² Uluslar senin zaferini,
Bütün krallar görkemini görecek.
RAB'bin kendi ağzıyla belirlediği yeni bir adla anılacaksın.
- ³ RAB'bin elinde güzellik tacı,
Tanrın'ın elinde krallık sarığı olacaksın.
- ⁴ Artık sana “Terk edilmiş”,
Ülkene “Virane” denmeyecek;
Bunun yerine sana “Sevdiğim”,
Ülkene “Evli” denecek.
Çünkü RAB seni seviyor,
Ülken de evli sayılacak.
- ⁵ Bir delikanlı bir kızla nasıl evlenirse,
Oğulların da seninle öyle evlenecek*.
Güvey gelinle nasıl sevinirse,
Tanrın da seninle öyle sevinecek.
- ⁶⁻⁷ Ey Yeruşalim, surlarına bekçiler diktim,
Gece gündüz hiç susmayacaklar.
Ey RAB'be sözünü anımsatanlar, Yeruşalim'i pekiştirene,
Onu yeryüzünün övücü kılana dek
Durup dinlenmeden RAB'be yakarın, O'na rahat vermeyin.
- ⁸ RAB sağ elini, güçlü kolunu kaldırıp ant içti:
“Tahılını bir daha düşmanlarına yedirmeyeceğim,
Emek verdiği yeni şarabı yabancılar içmeyecek.
- ⁹ Tahılı devşiren yiyecek
Ve RAB'be övgüler sunacak.
Üzümü toplayan,
Şarabını kutsal avlularımda içecek.”
- ¹⁰ Geçin, geçin kent kapılarından!
Halkın yolunu açın!
Toprak yığıp yol yapın,
Taşları ayıklayın, uluslar için sancak dakin!

62:2 Yşa.65:15; Va.2:17 * **62:5** “Oğulların da seninle öyle evlenecek” ya da “Sana biçim veren seninle evlenecek”.

- 11 RAB çağrısını dünyanın dört bucağına duyurdu:
 “Siyon kızına, ‘İşte kurtuluşun geliyor’ deyin,
 ‘Ücreti kendisiyle birlikte, ödülü önündedir.’ ”
- 12 Siyon halkına, “RAB'bin fidyeyle kurtardığı kutsal halk” diyecekler.
 Ve sen Yeruşalim,
 “Aranan, terk edilmemiş kent” diye anılacaksın.

63

Rab'bin Gücü

- 1 Edom'dan*, Bosra'dan†
 Al giysiler içinde bu gelen kim?
 Göz kamaştırıcı giysiler içinde,
 Büyük güçle yürüyen‡ kim?
 “O benim! Adaleti duyuran,
 Kurtarmaya gücü olan.”
- 2 Giysilerin neden kırmızı?
 Üstün başın neden çukurda üzüm çiğneyen biri gibi kızıla bulanmış?
- 3 “Çukurda üzümü tek başıma çiğnedim,
 Yanımda halklardan kimse yoktu.
 Öfkeyle çiğnedim onları,
 Gazapla ayaklarımın altına aldım.
 Kanları giysilerime sıçradı, bütün elbisemi kirletti.
- 4 Çünkü oç alma günü yüreğimdeydi,
 Halkımı kurtaracağım yıl gelmişti.
- 5 Baktım, yardım edecek kimse yoktu,
 Destek verecek kimsenin olmayışına şaştım;
 Gücüm kurtuluş sağladı,
 Gazabım bana destek oldu.
- 6 Öfkeyle halkları çiğnedim,
 Onları gazapla sarhoş ettim,
 Yere akıttım kanlarını.”

Rab'bin İyiliği

- 7 Şefkati ve iyiliği uyarınca
 Bizim için yaptıklarından, evet,
 İsrail halkı için yaptığı bütün iyiliklerinden ötürü
 RAB'bin iyiliklerini ve övülesi işlerini anacağım.
- 8 RAB dedi ki, “Onlar kuşkusuz benim halkım,
 Beni aldatmayacak çocuklardır.”
 Böylece onların Kurtarıcısı oldu.
- 9 Sıkıntı çektiklerinde O da sıkıntı çekti.
 Huzurundan çıkan melek onları kurtardı.
 Sevgisi ve merhametinden ötürü onları kurtardı,

62:11 Yşa.40:10; Va.22:12 63:1 Yşa.34:5-17; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14; Mal.1:2-5

* 63:1 Edom sözcüğü İbranice “Al” sözcüğünü, Edom'un önemli kentlerinden olan Bosra ise “Bağbozumu” sözcüğünü çağrıştırıyor. † 63:1 Edom sözcüğü İbranice “Al” sözcüğünü, Edom'un önemli kentlerinden olan Bosra ise “Bağbozumu” sözcüğünü çağrıştırıyor. ‡ 63:1 Vulgata “Yürüyen”, Masoretik metin “Eğilen”. 63:3 Va.14:20; 19:15 63:3 Va.19:13 63:5 Yşa.59:16

Geçmişte onları sürekli yüklenip taşıdı.

10 Ama başkaldırıp O'nun Kutsal Ruhu'nu incittiler.

O da düşmanları olup onlara karşı savaştı.

11-13 Sonra halkı eski günleri,

Musa'nın dönemini anımsadı.

“Çobanlarıyla birlikte onları denizden geçiren,

Kutsal Ruhu'nu aralarına yerleştiren,

Görkemli gücüyle Musa'nın sağında yol alan,

Sonsuz onur kazanmak için önlerinde suları yaran,

Bir at nasıl tökezlemeden kırdan geçerse

Onları deniz yatağından öyle geçiren RAB nerede?”

Diye sordular.

14 Ovaya götürülen sürü gibi

RAB'bin Ruhu onları rahata kavuşturdu.

İşte adını onurlandırmak için

Halkına böyle yol gösterdi.

Merhamet ve Yardım Dileği

15 Ya RAB, gökten bak,

Kutsal, görkemli ve yüce yerinden bizi gör!

Gayretin, gücün nerede?

Gönlündeki özlem ve merhameti

Bizden esirgedin.

16 Babamız sensin.

İbrahim bizi tanımasa da,

İsrail bizi kabul etmese de,

Babamız'sın, ya RAB,

Ezelden beri adın “Kurtarıcımız”dır.

17 Ya RAB, neden bizi yolundan saptırıyor,

İnatçı kılıyor,

Senden korkmamızı engelliyorsun?

Kulların uğruna,

Mirasın olan oymakların uğruna geri dön.

18 Kutsal halkın kısa süre tapınağına sahip oldu,

Ama düşmanlarımız onu çiğnedi.

19 Öteden beri yönetmediğin,

Sana ait olmayan bir halk gibi olduk.

64

1-2 Ya RAB, adını düşmanlarına duyurmak için

Keşke gökleri yarıp insan!

Dağlar önünde sarsılsa!

Gelişin, ateşin çalıları tutuşturmasına,

Suyu kaynatmasına benzese!

Uluslar senin önünde titrese!

3 Beklemediğimiz olağanüstü işler yaparak

Yeryüzüne indin, dağlar önünde sarsıldı.

4 Çünkü kendisine umut bağlayanlar için

- Etkin olan tek Tanrı sensin;
Senden başkasını hiçbir zaman hiç kimse işitmedi,
Hiçbir kulak duymadı, hiçbir göz görmedi.
- ⁵ Doğru olanı sevinçle yapanların,
Senin yollarından yürüyüp seni unutmayanların yardımına koşarsın.
Ama onlara karşı uzun süre günah işlediğimizde öfkelenedin.
Nasıl kurtuluruz?
- ⁶ Hepimiz murdar olanlara benzedik,
Bütün doğru işlerimiz kirli paçavra* gibi.
Yaprak gibi soluyoruz,
Suçlarımız rüzgar gibi sürükleyip götürüyor bizi.
- ⁷ Adınla seni çağıran, sana tutunmak için çaba gösteren yok;
Çünkü bizden yüz çevirdin,
Suçlarımız yüzünden bizi tükettin.
- ⁸ Yine de Babamız sensin, ya RAB,
Biz kiliz, sen çömlekçisin.
Hepimiz senin ellerinin eseriyiz.
- ⁹ Ya RAB, fazla öfkelenme,
Suçlarımızı sonsuza dek anma.
Lütfen bak bize, hepimiz senin halkınız.
- ¹⁰ Kutsal kentlerin çölleşti,
Siyon çöl oldu,
Yeruşalim viraneye döndü.
- ¹¹ Atalarımızın sana övgü sunduğu
Kutsal ve görkemli tapınağımız yandı,
Değer verdiğimiz her yer yıkıntıya döndü.
- ¹² Bunlara karşın, ya RAB,
Hâlâ kendini tutacak mısın,
Suskun kalıp bize alabildiğine eziyet çektirecek misin?

65

Yargı ve Kurtuluş

- ¹ “Beni sormayanlara göründüm,
Aramayanlar beni buldu.
Adımla anılmayan bir ulusa,
‘Buradayım, buradayım’ dedim.
- ² Kötü yolda yürüyen,
Kendi tasarılarının ardınca giden
Asi bir halka
Bütün gün ellerimi uzatıp durdum.
- ³ O halk ki, bahçelerde kurban keserek,
Tuğlalar üzerinde buhur yakarak
Gözümün içine baka baka boyuna öfkelenendirir beni.
- ⁴ Mezarlıkta oturur,
Gizli yerlerde geceler,
Domuz eti yerler;
Kaplarında haram et var.
- ⁵ Birbirlerine, ‘Uzak dur, yaklaşma’ derler,

* 64:6 “Paçavra”: “Adet bezi”. 65:1 Rom.10:20-21

‘Çünkü ben senden daha kutsalım.’
Böyleleri burnumda duman,
Bütün gün yanan ateştir.

6-7 “Bakın, yanıt önümde yazılı duruyor.
Susmayacak, suçlarının karşılığını vereceğim.
Onların da atalarının da suçlarının cezasını
Başlarına getireceğim” diyor RAB.
“Çünkü dağların üzerinde buhur yaktılar,
Tepelerin üzerinde beni aşağıladılar.
Bu nedenle eskiden yaptıklarının karşılığını
Başlarına getireceğim.”

8 RAB diyor ki, “Taneleri sulu salkımı görünce,
Halk, ‘Salkımı yok etmeyin, bereket onda’ diyor.
Kullarımın hatırı için ben de öyle yapacağım,
Onların hepsini yok etmeyeceğim.

9 Yakup soyunu sürdüreceğ,
Dağlarımı miras alacak olanları
Yahuda soyuna bırakacağım.
Seçtiklerim oraları miras alacak,
Kullarım orada yaşayacak.

10 Şaron bana yönelen halkımın sürülerine ağıl,
Akor Vadisi sığırlarına barınak olacak.

11 “Ama sizler, RAB’bi terk edenler,
Kutsal dağımı unutanlar,
Talih ilahına sofraya kuranlar,
Kısmet ilahına karışık şarap sunanlar,

12 Ben de sizi kılıca kısmet edeceğim,
Boğazlanmak üzere eğileceksiniz hepiniz.
Çünkü çağırdığımda yanıt vermediniz,
Konuştuğumda dinlemediniz;
Gözümde kötü olanı yaptınız,
Hoşlanmadığımı seçtiniz.”

13 Bu yüzden Egemen RAB diyor ki,
“Bakın, kullarım yemek yiyecek,
Ama siz aç kalacaksınız.
Kullarım içecek,
Ama siz susuz kalacaksınız.
Kullarım sevinecek,
Ama sizin yüzünüz kızaracak.

14 Kullarım mutluluk içinde ezgiler söyleyecek,
Ama siz yürek acısından feryat edecek,
Ezik bir ruhla haykıracaksınız.

15 Adınız seçtiklerimin ağzında ancak lanet olarak kalacak.
Egemen RAB sizi öldürecek,
Ama kullarına başka bir ad verecek.

16 Öyle ki, ülkede kim bereket istese

Sadık Tanrı'dan* isteyecek;
Ülkede kim ant içse,
Sadık Tanrı üzerine ant içecek.
Çünkü geçmiş sıkıntılar unutulup
Gözümünden saklanacak.”

Yeni Yer, Yeni Gök

- 17 “Çünkü bakın, yeni bir yeryüzü,
Yeni bir gök yaratmak üzereyim;
Geçmiştekiler anılmayacak, akla bile gelmeyecek.
- 18 Yaratacaklarımla sonsuza dek sevinip coşun;
Çünkü Yeruşalim'i coşku,
Halkını sevinç kaynağı olarak yaratacağım.
- 19 Yeruşalim için sevinecek,
Halkım için coşacağım.
Orada ağlayış ve feryat duyulmayacak artık.
- 20 Orada birkaç gün yaşayıp ölen bebekler olmayacak,
Yaşını başını almadan kimse ölümü tatmayacak.
Yüz yaşında ölen genç,
Yüz yaşına basmayan kişi lanetli sayılacak.
- 21 Evler yapıp içlerinde yaşayacak,
Bağlar dikip meyvesini yiyecekler.
- 22 Yaptıkları evlerde başkası oturmayacak,
Diktikleri bağın meyvesini başkası yemeyecek.
Çünkü halkım ağaçlar gibi uzun yaşayacak,
Seçtiklerim, elleriyle ürettiklerinin tadını çıkaracaklar.
- 23 Emek vermeyecekler boş yere,
Felakete uğrayan çocuklar doğurmayacaklar.
Çünkü kendileri de çocukları da
RAB'bin kutsadığı soy olacak.
- 24 Onlar bana yakarmadan yanıt verecek,
Daha konuşurlarken işiteceğim onları.
- 25 Kurtla kuzu birlikte otlayacak,
Aslan sığır gibi saman yiyecek.
Yılanın yiyeceğiye toprak olacak.
Kutsal dağımın hiçbir yerinde
Kimse zarar vermeyecek, yok etmeyecek.”
Böyle diyor RAB.

66

Yargı ve Umut

- 1 RAB diyor ki,
“Gökler tahtım,
Yeryüzü ayaklarımın taburesidir.
Nerede benim için yapacağınız ev,
Neresi dinleneceğim yer?
- 2 Çünkü bütün bunları ellerim yaptı,
Hepsi böylece var oldu” diyor RAB.

* 65:16 “Sadık Tanrı”: İbranice “Amin Tanrısı”. 65:17 Yşa.66:22; 2Pe.3:13; Va.21:1 65:19 Va.21:4 65:25
Yşa.11:6-9 66:1 Mat.5:34-35; 23:22 66:1 Elç.7:49-50

- “Ancak ben alçakgönüllüye, ruhu ezik olana,
Sözümünden titreyen kişiye değer veririm.
- ³ Sığır boğazlayan, adam öldüren gibidir,
Davar kurban eden, köpek boynu kıran,
Tahıl sunusu getiren, domuz kanı sunan,
Anma sunusu olarak günnük yakan, putperest gibidir.
Evet, bunlar kendi yollarını seçtiler,
Yaptıkları iğrençliklerden hoşlanıyorlar.
- ⁴ Ben de onlar için yıkımı seçecek,
Korktuklarını başlarına getireceğim.
Çünkü çağırdığımda yanıt veren olmadı,
Konuştuğumda dinlemediler,
Gözümde kötü olanı yaptılar,
Hoşlanmadığımı seçtiler.”
- ⁵ RAB'bin sözünden titreyenler,
Kulak verin O'nun söylediklerine:
“Sizden nefret eden,
Adımdan ötürü sizi dışlayan kardeşleriniz,
‘RAB yüceltilsin de sevincinizi görelim!’ diyorlar.
Utandırılacak olan onlardır.
- ⁶ Kentten gürültülü sesler,
Tapınaktan bir ses yükseliyor!
Düşmanlarına hak ettikleri karşılığı veren
RAB'bin sesidir bu.
- ⁷ “Doğum sancısı çekmeden doğurdu,
Sancısı tutmadan bir erkek çocuk doğurdu.
- ⁸ Kim böyle bir şey duydu?
Kim böyle şeyler gördü?
Bir ülke bir günde doğar mı,
Bir anda doğar mı bir ulus?
Ama Siyon, ağrısı tutar tutmaz çocuklarını doğurdu.
- ⁹ Doğum anına dek getiririm de
Doğuracak gücü vermez miyim?” diyor RAB.
“Doğuracak güç veren ben, rahmi kapatır mıyım?” diyor Tanrın.
- ¹⁰ “Yeruşalim'le birlikte sevinin,
Onu sevenler, hepiniz onun için coşun,
Yeruşalim için yas tutanlar, onunla sevinçle coşun.
- ¹¹ Öyle ki, onun avutucu memelerini emip doyasınız,
Kana kana içip
Onun yüce bolluğundan zevk alacaksınız.”
- ¹² Çünkü RAB diyor ki,
“Bakın, esenliği bir ırmak gibi,
Ulusların servetini taşkın bir ırmak gibi ona akıtacağım.
Ondan beslenecek, kucakta taşınacak,
Dizleri üzerinde sallanacaksınız.
- ¹³ Çocuğunu avutan bir anne gibi avutacağım sizi,
Yeruşalim'de avuntu bulacaksınız.

¹⁴ Bunları gördüğünüzde yüreğiniz sevinecek,
Bedenleriniz körpe ot gibi tazelenecek.
Herkes bilecek ki, RAB'bin koruyucu eli kullarının,
Gazabı ise düşmanlarının üzerindedir.”

¹⁵ Bakın, RAB ateşle geliyor,
Savaş arabaları kasırga gibi.
Şiddetli öfkesini,
Azarını alev alev dökmek üzere.

¹⁶ Çünkü O bütün insanlığı ateş ve kılıçla yargılayacak,
Pek çok kişiyi öldürecek.

¹⁷ “Bahçelere girmek için kendilerini arıtıp kutsayanlar, domuz, fare ve öteki iğrenç hayvanların etini yiyenlerin ortasında duranı izleyenler hep birlikte yok olacaklar*” diyor RAB, ¹⁸ “Çünkü ben onların eylemlerini de düşüncelerini de bilirim. Bütün ulusları ve dilleri bir araya toplayacağım an geliyor; gelip yüceliğimi görecekler.

¹⁹ “Aralarına bir belirti koyacağım. Onlardan kaçıp kurtulanları uluslara, Tarşış'e, Pûl'a, Lud'a -yay gerenlere- Tuval'a, Yâvan'a, ünümü duymamış, yüceliğimi görmemiş uzak kıyı halklarına göndereceğim. Uluslar arasında yüceliğimi ilan edecekler.

²⁰ İsrailoğulları tahıl sunularını pak kaplar içinde RAB'bin Tapınağı'na nasıl getiriyorsa, onlar da bütün kardeşlerinizi uluslardan atlarla, savaş arabalarıyla, at arabalarıyla, katırlarla, develerle kutsal dağıma, Yerusâlim'e, RAB'be sunu olarak getirecekler.” Böyle diyor RAB. ²¹ “Onların arasından kimilerini kâhin ve Levili olarak seçeceğim” diyor RAB.

²² “Çünkü yaratacağım yeni yer ve gök önümde nasıl duracaksa, soyunuz ve adınız da öyle duracak” diyor RAB. ²³ “Yeni Ay'dan Yeni Ay'a, Şabat Günü'nden* Şabat Günü'ne bütün insanlar önüme gelip bana tapınacaklar” diyor RAB. ²⁴ “Dışarı çıktıklarında bana başkaldırmış olanların cesetlerini görecekler. Öylelerini kemiren kurt ölmez, yakan ateş sönmez. Bütün insanlar onlardan iğrenecek.”

* **66:17** Putperest törenleriyle ilgili olduğu sanılıyor.

66:22 Yşa.65:17; 2Pe.3:13; Va.21:1

66:24 Mar.9:48

YEREMYA

GİRİŞ

Peygamber Yeremya İ.Ö. 7. yüzyılın sonuyla 6. yüzyılın başlarında yaşadı. Uzun hizmeti sırasında Tanrı'nın halkını uyardı, yaptıkları günah ve putperestlik yüzünden başlarına gelecek büyük felaketi önceden bildirdi. Peygamberliğin yerine geldiğini –Yeruşalim'in Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline geçtiğini, kentin ve tapınağın yıkıldığını, Yahuda Kralı'yla birçok kişinin Babil'e sürgüne gittiğini– gördü. Halkın sürgünden geri dönüp eski gönencine kavuşacağını da bildirdi.

Yeremya Kitabı aşağıdaki bölümlere ayrılabilir:

1. Yeremya'nın çağrılışı.
2. Kral Yoşiya, Yehoyakim, Yehoyakin ve Sidkiya döneminde Tanrı'nın Yahuda halkına verdiği uyarılar.
3. Yeremya'nın yazmanı Baruk'un derlediği yazılarla Yeremya'nın peygamberlik sözleri ve yaşamından önemli kesitler.
4. Tanrı'nın birçok ulusa ilişkin bildirileri.
5. Yeruşalim'in düşüşü ve halkın Babil'e sürülmesi

Yeremya çok duyarlı biriydi. Halkını seviyor, halkın başına gelecek yıkımları bildirmekten hoşlanmıyordu. Birçok bölümde Tanrı onu peygamber olarak atadığı için acı duyduğunu söylüyor. Tanrı'nın sözü onun yüreğinde ateş gibiydi, onu söndüremiyordu.

Kitabın 31:31-34 ayetleri umut doludur. Yeni bir antlaşmanın olacağı bir gün gelecek. Öğreten olmadan, anımsatan olmadan halkın Tanrı sözünü yerine getireceği gün gelecek. Çünkü Tanrı sözü onların yürekleri üzerine yazılacak.

Ana Hatlar:

1:1-19 Yeremya'nın çağrılışı

2:1-25:38 Kral Yoşiya, Yehoyakim, Yehoyakin ve Sidkiya döneminde yapılan peygamberlik sözleri

26:1-45:5 Yeremya'nın başından geçen olaylar

46:1-51:64 Uluslara ilişkin bildiriler

52:1-34 Yeruşalim'in düşüşü

¹ Benyamin topraklarında Anatot Kenti'ndeki kâhinlerden Hilkiya oğlu Yeremya'nın sözleri. ² RAB, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşiya'nın krallığının on üçüncü yılında Yeremya'ya seslendi. ³ RAB'bin Yeremya'ya seslenişi Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in döneminden, Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Sidkiya'nın krallığının on birinci yılının beşinci ayına dek, yani Yeruşalim halkının sürgüne gönderilmesine dek sürdü.

Yeremya Çağrılıyor

⁴ RAB bana şöyle seslendi:

⁵ “Ana rahminde sana biçim vermeden önce tanıdım seni.

Doğmadan önce seni ayırdım,

Uluslara peygamber atadım.”

⁶ Bunun üzerine, “Ah, Egemen RAB, konuşmayı bilmiyorum, çünkü gencim” diye karşı çıktım.

⁷ RAB, “ ‘Gencim’ deme” dedi, “Seni göndereceğim herkese gidecek, sana buyuracağım her şeyi söyleyeceksin. ⁸ Onlardan korkma, çünkü seni kurtarmak için ben seninleyim.” Böyle diyor RAB.

⁹ Sonra RAB elini uzatıp ağzıma dokundu, “İşte sözlerimi ağzına koydum” dedi, ¹⁰ “Bak, ulusların ve ülkelerin kökünden sökülmesi, yıkılıp yok olması, yerle bir edilmesi, kurulup dikilmesi için bugün sana yetki verdim.”

¹¹ RAB, “Yeremya, ne görüyorsun?” diye seslendi. “Bir badem dalı görüyorum” diye yanıtladım.

¹² RAB, “Doğru gördün” dedi, “Çünkü sözümü yerine getirmek için gözlemekteyim*.”

¹³ RAB yine, “Ne görüyorsun?” diye seslendi. “Kuzeyden bu yöne bakan, kaynayan bir kazan görüyorum” diye yanıtladım.

¹⁴ RAB şöyle dedi:

“Ülkede yaşayanların tümü üzerine
Kuzeyden felaket salıverilecek†.

¹⁵ Çünkü kuzey krallıklarının bütün halklarını çağırıyorum” diyor RAB.

“Kralları gelip Yerusâlim surlarında,
Bütün Yahuda kentlerinin karşısında,
Yerusâlim'in kapı girişlerinde
Tahtlarını kuracaklar.

¹⁶ Yaptıkları kötülükten ötürü
Halkımın cezasını bildireceğim:
Beni bıraktılar,
Başka ilahlara buhur yakıp
Elleriyle yaptıklarına tapındılar.

¹⁷ “Sen kalk, hazırlan! Sana buyuracağım her şeyi onlara söyle. Onlardan yılma! Yoksa onların önünde ben seni yıldırırım. ¹⁸ İşte, bütün ülkeye –Yahuda krallarına, önderlerine, kâhinlerine, ülke halkına– karşı bugün seni surlu bir kent, demir bir direk, tunç bir duvar kıldım. ¹⁹ Sana savaş açacak, ama seni yenemeyecekler. Çünkü seni kurtarmak için ben seninleyim.” Böyle diyor RAB.

2

Tanrı İsrail'i Yargılıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Git, şunları Yerusâlim halkına duyur. RAB diyor ki,
“Gençliğindeki bağlılığını,
Gelinliğindeki sevgini,
Çölde, ekilmemiş toprakta
Beni nasıl izlediğini anımsıyorum.

³ İsrail RAB için kutsal bir halk,
Hasadının ilk ürünüydü.
Onu yeren herkes suçlu sayılır,
Başına felaket gelirdi’ ” diyor RAB.

⁴ RAB'bin sözünü dinleyin,
Ey Yakup soyu,
İsrail'in bütün boyları!

⁵ RAB diyor ki,
“Atalarınız bende ne haksızlık buldular da
Benden uzaklaştılar?
Değersiz putları izleyerek
Kendileri de değersiz oldular.

⁶ ‘Mısır'dan bizi çıkaran,

* **1:12** İbranice “Badem” ve “Gözlemekteyim” sözcükleri birbirini çağırıyor.
“Salıverilecek” sözcükleri birbirini çağırıyor.

† **1:14** İbranice “Kaynayan” ve

Çölde, çukurlarla dolu çorak toprakta,
Koyu karanlıkta kalan kurak toprakta,
Kimsenin geçmediği,
Kimsenin yaşamadığı toprakta
Bize yol gösteren RAB nerede?’ diye sormadılar.

7 Meyvesini, en iyi ürününü yiyebilirsiniz diye
Sizi verimli bir ülkeye getirdim.
Oysa siz gelir gelmez ülkemi kirlettiniz,
Mülkümü iğrenç bir yere çevirdiniz.

8 Kâhinler, ‘RAB nerede?’ diye sormadılar,
Kutsal Yasa uzmanları beni tanımadılar,
Yöneticiler bana başkaldırdılar;
Peygamberler Baal adına peygamberlik edip
İşe yaramaz putların ardınca gittiler.

9 “Bu yüzden sizden yine davacı olacağım” diyor RAB,
“Torunlarınızdan da davacı olacağım.

10 Gidin de Kittim* kıyılarına bakın!
Kedar† ülkesine adam gönderip iyice inceleyin,
Hiç böyle bir şey oldu mu, olmadı mı görün.

11 Hiçbir ulus ilahlarını değiştirdi mi?
–Ki onlar zaten tanrı değildirler–
Ama benim halkım görkemini‡
İşe yaramaz putlara değişti.

12 Ey gökler, şaşın buna,
Tir tir titreyin, şaşakalın” diyor RAB.

13 “Çünkü halkım iki kötülük yaptı:
Beni, diri suların pınarını bıraktı,
Kendilerine sarnıçlar,
Su tutmayan çatlak sarnıçlar kazdılar.

14-15 İsrail uşak mı?
Köle olarak mı doğdu?
Öyleyse neden gümbür gümbür kükreyen
Genç aslanlara av oldu?
Ülkeyi viraneye çevirdiler,
Kentler yerle bir edildi, kimsesiz bırakıldı!

16 Nof§ ve Tahpanhes halkı
Kafanı kırdı.

17 Seni yolda yürüten Tanrının RAB’bi bırakmakla
Başına bunları getirdin.

18 Şimdi Şihor* suyundan içmek için
Mısır’a gitmek size yarar sağlar mı?
Fırat suyundan içmek için
Asur’a gitmek size ne sağlar?

19 Seni kendi kötülüğün yola getirecek,
Dönekliğin seni paylayacak.

* 2:10 “Kittim”: Kıbrıs ve İsrail’in batısındaki başka ülkeleri temsil ediyor. † 2:10 “Kedar”: İsrail’in doğusundaki ülkeleri temsil ediyor. ‡ 2:11 “Görkemini”: Bazı eski İbrani din bilginlerine göre “Görkemimi”. § 2:16 “Nof”: Memfis diye de bilinir. * 2:18 “Şihor”: Nil’in kollarından biri olduğu sanılıyor.

Tanrın RAB'bi bırakmanın,
Benden korkmamanın
Ne kadar kötü, ne kadar acı olduğunu gör de anla.”
Rab, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.

- 20 “Boyunduruğunu çok önce kırdın,
Bağlarını kopardın.
‘Kulluk etmeyeceğim’ dedin.
Gerçekten de her yüksek tepede,
Her bol yapraklı ağacın altında
Fahişe gibi yatıp kalktın.
- 21 Oysa ben seni en iyi cinsten
Seçme bir asma olarak dikmiştim.
Nasıl oldu da yozlaşıp yabanıl asmaya döndün?
- 22 Çamaşır sodasıyla yıkansan,
Bol kül suyu kullansan bile,
Suçun önümde yine leke gibi duruyor”
Diyor Egemen RAB.
- 23 “Öyleyken nasıl, ‘Ben kirlenmedim,
Baallar’ı* izlemedim’ diyebilirsin?
Vadide nasıl davrandığına bak da
Ne yaptığını anla.
Sen orada burada dolaşan
Ayağı tez bir dişi devesin.
- 24 Kösnüyüp havayı koklayan
Kıra alışkın yaban eşeğisin.
Azginken kim tutabilir onu?
Peşine düşenlerin yorulması gerekmez,
Çiftleşme zamanı gelince onu bulurlar.
- 25 Yalınayak koşmaktan sakın,
Susuzluktan boğazını koru.
Ama sen, ‘Boş ver!
Ben başka ilahları seviyorum,
Onları izleyeceğim’ dedin.
- 26 “Hırsız yakalandığında nasıl utanırsa,
İsrail'in halkı, kralları, önderleri,
Kâhinleri, peygamberleri de öyle utanacak.
- 27 Onlar ağaca, ‘Babamsın’,
Taşa, ‘Bizi sen doğurdun’ derler.
Çünkü bana yüzlerini değil,
Sırtlarını çevirdiler.
Ama felakete uğrayınca,
‘Kalk da bizi kurtar’ diye yakarırlar.
- 28 Hani nerede kendiniz için yaptığınız ilahlar?
Felakete uğradığınızda kurtarabiliyorlarsa,
Kalkıp gelsinler.
Kentlerinin sayısı kadar
İlahların var, ey Yahuda halkı.”
- 29 “Neden bana dava açıyorsunuz?

Hepiniz bana başkaldırdınız” diyor RAB.

30 “Halkınızı boşuna cezalandırdım, yola gelmediler.
Kılıcınız yırtıcı aslan gibi öldürdü peygamberlerinizi.

31 “Ey siz, bu kuşağın çocukları,
RAB'bin sözünü anlayın!
Ben İsrail için bir çöl,
Kapkaranlık bir ülke mi oldum?
Öyleyse halkım neden, ‘Başımıza buyruğuz,
Artık sana dönmeyeceğiz’ diyor?

32 Erden kız takılarını,
Gelin çeyizini unutabilir mi?
Ama halkım sayısız günlerce unuttu beni.

33 Aşkı kovalamakta
Ne kadar beceriklisin!
Kötü kadınlara bile kendi yöntemlerini öğretebildin.

34 Eteğin suçsuz yoksulların kanıyla lekelenmiş,
Oysa ev soyarken yakalamadın onları.
Bütün bunlara karşın,

35 ‘Ben suçsuzum,
Kuşkusuz RAB'bin bana öfkesi dindi’ diyorsun.
Ama ‘Günah işlemedim’ dediğin için
Yargılayacağım seni.

36 Neden boyuna döneklilik yapıp duruyorsun?
Asur'da düşkırıklığına uğradığın gibi,
Mısır'da da düşkırıklığına uğrayacaksın.

37 Oradan da ellerin başında çıkacaksın,
Çünkü RAB senin güvendiklerini reddetti;
Onlardan yarar sağlamayacaksın.”

3

Sadakatsiz İsrail

1 “Diyelim ki, bir adam karısını boşar,
Kadın da onu bırakıp başka biriyle evlenir.
Adam bir daha o kadına döner mi?
Bu davranış ülkeyi büsbütün kirletmez mi?
Oysa sen pek çok oynaşla fahişelik ettin,
Yine bana mı dönmek istiyorsun?” diyor RAB.

2 “Çıplak tepelere bak da gör.
Sevişmediğin yer mi kaldı?
Çölde yaşayan bedevi gibi
Yol kenarlarında oynaşlarını bekleyip durdun.
Fahişeliğinle, kötülüklerinle ülkeyi kirlettin.

3 Bu yüzden yağmurların ardı kesildi,
Son yağmur yağmadı.
Yüzsüz bir fahişeye benzedin,
Utanç duymak istemedin.

4 ‘Baba, gençliğimden beri
Benim dostumsun’ diye az önce bana seslenmedin mi?

5 ‘Sonsuza dek kızgın mı kalacaksın?

Öfken sonsuza dek mi sürecek?
Evet, böyle konuşuyor,
Ama elinden gelen her kötülüğü yapıyorsun.”

Dönek İsrail ve Yahuda

⁶ Kral Yoşiya döneminde RAB bana, “Dönek İsrail'in yaptığını gördün mü?” dedi, “Her yüksek tepenin üzerine, her bol yapraklı ağacın altına gidip fahişelik etti. ⁷ Bütün bunları yaptıktan sonra bana geri döneceğini düşündüm, ama dönmedi. Hain kızkardeşi Yahuda da gördü bunları. ⁸ Fahişeliği yüzünden dönek İsrail'i boşayıp ona boşanma belgesini verdiğim halde, kızkardeşi hain Yahuda'nın hiç korkmadığını, gidip fahişelik ettiğini gördüm. ⁹ Hiç umursamadan fahişeliğiyle ülkeyi kirletti; taşla, ağaçla zina etti. ¹⁰ Bütün bunlara karşın, hain kızkardeşi Yahuda içtenlikle değil, göstermelik olarak bana döndü.” Böyle diyor RAB.

¹¹ RAB bana, “Dönek İsrail hain Yahuda'dan daha doğru olduğunu gösterdi” dedi, ¹² “Git, bu sözleri kuzeye duyur. De ki,

“ ‘Ey dönek İsrail, geri dön’ diyor RAB.
‘Size artık öfkeyle bakmayacağım,
Çünkü ben sevecenim’ diyor RAB.
‘Öfkemi sonsuza dek sürdürmem.

¹³ Ancak suçunu kabul et:
Tanrın RAB'be başkaldırdın,
Her bol yapraklı ağacın altında
Sevgini yabancı ilahlarla paylaştın,
Beni dinlemedin.’ ”
Böyle diyor RAB.

¹⁴ “Geri dön, ey dönek halk” diyor RAB, “Çünkü kocan benim. Birinizi kentten, ikinizi bir boydan alıp Siyon'a geri getireceğim. ¹⁵ Size gönlüme göre çobanlar vereceğim; sizi bilgiyle, sağduyuyla güdecekler. ¹⁶ Ülkede büyüüp sayıca çoğaldığınız günlerde” diyor RAB, “Halk artık, ‘RAB'bin Antlaşma Sandığı’ demeyecek. Sandık bir daha kimsenin aklına gelmeyecek; anımsanmayacak, özlenmeyecek, bir yenisi de yapılmayacak. ¹⁷ O zaman Yeruşalim'e, ‘RAB'bin Tahtı’ diyecekler. RAB'bin adını onurlandırmak için bütün uluslar Yeruşalim'de toplanacak. Bundan böyle kötü yüreklerinin inadı uyarınca davranmayacaklar. ¹⁸ O günlerde Yahuda halkıyla İsrail halkı kuzeyde bir ülkeden birlikte yürüyecek, atalarına mülk olarak vermiş olduğum ülkede bir araya gelecekler.

¹⁹ “Ben RAB, demiştim ki,
‘Ne kadar isterdim
Seni çocuklarımdan saymayı;
Sana güzel ülkeyi,
Ulusların en güzel mülkünü vermeyi!
Bana baba diyeceğini,
Benden hiç ayrılmayacağını düşündüm.

²⁰ Ama bir kadın kocasına nasıl ihanet ederse,
Sen de bana öyle ihanet ettin, ey İsrail halkı!’ ”
Böyle diyor RAB.

²¹ Çıplak tepelerde bir ses duyuluyor,
İsrail halkının ağlayışı ve yakarışı.
Çünkü doğru yoldan saptılar,
Tanrıları RAB'bi unuttular.

²² “Geri dönün, ey dönek çocuklar,

Dönekliğinizi iyileştireyim.”

Halk, “İşte buradayız, sana geliyoruz!” diyor,
“Çünkü Tanrımız RAB sensin.

²³ Kuşkusuz dağlardan,
Tepelerden gelen tapınma sesleri aldatıcıdır.
Kuşkusuz İsrail'in kurtuluşu Tanrımız RAB'dedir.

²⁴ Gençliğimizden bu yana
Atalarımızın emeğinin ürününü,
Davarlarını, sığırlarını,
Oğullarını, kızlarını
Utanılası putlar yedi.

²⁵ Utanç içinde yatalım,
Rezilliğimiz bizi örtsün!
Çünkü biz de atalarımız da
Gençliğimizden bu yana
Tanrımız RAB'be karşı günah işledik,
Tanrımız RAB'bin sesine kulak asmadık.”

4

¹ “Eğer geri dönersen, ey İsrail,
Eğer bana geri dönersen” diyor RAB,
“İğrenç putlarını gözümün önünden uzaklaştır,
Bir daha yoldan sapmazsan;
² ‘RAB'bin varlığı hakkı için’ diyerek
Sadakatle, adaletle, doğrulukla ant içersen,
Uluslar O'nun aracılığıyla kutsanacak,
O'nunla övünecekler.”

³ RAB Yahuda ve Yerusâlim halkına şöyle diyor:
“İşlenmemiş toprağınızı sürün,
Dikenler arasına ekmeyin.

⁴ Ey sizler, Yahuda halkı ve Yerusâlim'de yaşayanlar,
Kendinizi RAB'be adayın,
Bunu engelleyen her şeyi yüreğinizden uzaklaştırın*.
Yoksa yaptığınız kötülüklerden ötürü
Öfkem ateş gibi yağacak,
Her şeyi yiyip bitirecek
Ve söndüren olmayacak.”

Kuzeyden Gelecek Yıkım

⁵ “Yahuda'da duyurun,
Yerusâlim'de ilan edin,
‘Ülkede boru çalın!’ deyin,
‘Toplanın’ diye haykırın,
‘Surlu kentlere kaçalım!’

⁶ Siyon'a giden yolu gösteren
Bir işaret koyun!

^{4:3} Hoş.10:12 * ^{4:4} “Kendinizi RAB'be adayın, bunu engelleyen her şeyi yüreğinizden uzaklaştırın”: İbranice
“Kendinizi de yüreğinizi de RAB için sünnet edin”.

Güvenliğiniz için kaçın!
Durmayın!
Üzerinize kuzeyden felaket,
Büyük yıkım getirmek üzereyim.”

⁷ Aslan ininden çıktı,
Ulusları yok eden yola koyuldu.
Ülkenizi viran etmek için
Yerinden ayrıldı.
Kentleriniz yerle bir edilecek,
İçlerinde yaşayan kalmayacak.

⁸ Onun için çula sarının,
Dövünüp haykırın,
Çünkü RAB'bin kızgın öfkesi üzerimizden kalkmadı.

⁹ “O gün” diyor RAB,
“Kral da önderler de yılacak,
Kâhinler şaşkına dönecek,
Peygamberler donakalacak.”

¹⁰ O zaman, “Ah, Egemen RAB” dedim, “ ‘Esenlikte olacaksınız’ diyerek bu halkı da Yerusâlim'i de tam anlamıyla aldattın. Çünkü kılıç boğazımıza dayandı.”

¹¹ O zaman bu halka ve Yerusâlim'e, “Çöldeki çıplak tepelerden halkıma doğru sıcak bir rüzgar esiyor, ama harman savurmak ya da ayırmak için değil” denecek, ¹² “Benden gelen bu rüzgar çok daha güçlü olacak. Şimdi bu halka yargılarımı bildiriyorum.”

¹³ İşte düşman bulut gibi ilerliyor;
Savaş arabaları kasırğa sanki,
Atları kartallardan daha çevik.
Vay başımıza! Mahvolduk!

¹⁴ Ey Yerusâlim, yüreğini kötülükten arındır ki,
Kurtulasın.
Ne zamana dek yüreğinde kötü düşünceler barındıracaksın?

¹⁵ Dan'dan bir ses bildiriyor,
Efrayim dağlarından kötü haber duyuruyor!

¹⁶ “Uluslara duyurun,
Yerusâlim'e bildirin:
‘Uzak bir ülkeden gelen ordu çevresini kuşatacak,
Yahuda kentlerine karşı
Savaş naraları atacaklar.

¹⁷ Bir tarlayı koruyanlar gibi
Kuşatacaklar Yerusâlim'i.
Çünkü Yerusâlim bana başkaldırdı’ ” diyor RAB.

¹⁸ “Kendi davranışların, kendi yaptıkların
Başına gelmesine neden oldu bunların.
Cezan bu.
Ne acı!
Nasıl da yüreğine işliyor!”

¹⁹ Ah, içim, içim!
Acıdan kıvranıyorum.
Ah, yüreğim, yüreğim çarpıyor.
Sessiz duramıyorum!

- Çünkü boru sesini, savaş naralarını işittim!
- 20 Felaket felaketi izliyor,
Bütün ülke viran oldu.
Bir anda çadırlarım,
Perdelerim yok oldu.
- 21 Ne zamana dek düşman sancağını görmek,
Boru sesini duymak zorunda kalacağım?
- 22 “Halkım akılsızdır,
Beni tanımıyor.
Aptal çocuklardır,
Akılları yok.
Kötülük etmeyi iyi bilir,
İyilik etmeyi bilmezler” diyor RAB.
- 23 Ben Yeremya yere baktım, şekilsizdi, boştu,
Göge baktım, ışık yoktu.
- 24 Dağlara baktım, titriyorlardı,
Bütün tepeler sarsılıyordu.
- 25 Baktım, insan yoktu,
Gökte uçan bütün kuşlar kaçmıştı.
- 26 Baktım, verimli toprak çöle dönmüş,
Bütün kentler yıkılmıştı.
Bütün bunlar RAB'bin yüzünden,
O'nun kızgın öfkesi yüzünden olmuştu.
- 27 RAB diyor ki,
“Bütün ülke viran olacak,
Ama onu büsbütün yok etmeyeceğim.
- 28 Bu yüzden yeryüzü yasa gömülecek,
Gök kararacak;
Çünkü ben söyledim, ben tasarladım.
Fikrimi değiştirmeyecek,
Verdiğim karardan dönmeyeceğim.”
- 29 Her kentin halkı,
Atlılarla okçuların gürültüsünden kaçıyor.
Kimi çalılıklara giriyor,
Kimi kayalıklara tırmanıyor.
Bütün kentler terk edildi,
Oralarda kimse yaşamıyor.
- 30 Ey sen, viran olmuş kent,
Kırmızı giysiler giymekle,
Altın süsler bezenmekle,
Gözüne sürme çekmekle ne elde edeceksin?
Kendini böyle güzelleştirmen boşuna.
Oynaşların seni küçümsüyor,
Canını almak istiyorlar.
- 31 Sancı çeken kadının haykırışını,

İlk çocuğunu doğuran kadının çektiği acıyı,
Ellerini uzatmış, soluğu kesilmiş Siyon kızının,
“Eyvah! Katillerin karşısında bayılıyorum”
Diye haykırdığını işitir gibi oldum.

5

Yeruşalim'in Günahı

- 1 “Yeruşalim sokaklarında dolaşın,
Çevrenize bakıp düşünün,
Kent meydanlarını araştırın.
Eğer adil davranan,
Gerçeği arayan bir kişi bulursanız,
Bu kenti bağışlayacağım.
- 2 ‘RAB’bin varlığı hakkı için’ deseler de,
Aslında yalan yere ant içiyorlar.”
- 3 Ya RAB, gözlerin gerçeği arıyor.
Onları vurdun, ama incinmediler,
Onları yiyip bitirdin,
Ama yola gelmeyi reddettiler.
Yüzlerini kayadan çok sertleştirdiler,
Geri dönmek istemediler.
- 4 “Bunlar sadece yoksul kişiler,
Akılsızlar” dedim,
“Çünkü RAB’bin yolunu,
Tanrıları’nın buyruklarını bilmiyorlar.
- 5 Büyüklere gidip onlarla konuşayım.
RAB’bin yolunu,
Tanrıları’nın buyruklarını bilirler kuşkusuz.”
Gelgelelim onlar da boyunduruğu kırmış,
Bağları koparmıştı.
- 6 Bu yüzden ormandan bir aslan çıkıp onlara saldıracak,
Çölden gelen bir kurt onları parça parça edecek,
Bir pars kentlerinin önünde pusu kuracak,
Oradan çıkan herkes parçalanacak.
Çünkü isyanları çok,
Döneklikleri sayısızdır.
- 7 “Yaptıklarından ötürü neden bağışlayayım seni?
Çocukların beni terk etti,
Tanrı olmayan ilahların adıyla ant içtiler.
Onları doyurduğumda zina ettiler,
Fahişelerin evlerine doluştular.
- 8 Şehvet düşkünü, besili aygırlar!
Her biri komşusunun karısına kişniyor.
- 9 Bu yüzden onları cezalandırmayayım mı?” diyor RAB,
“Böyle bir ulustan öcümü almayayım mı?
- 10 “Bağlarını dolaşıp
Asmalarını kesin,
Ama büsbütün yok etmeyin.
Dallarını koparıp atın,

Çünkü onlar RAB'be ait değil.

11 İsrail ve Yahuda halkı
Bana sürekli ihanet etti” diyor RAB.

12 RAB için yalan söyleyerek,
“O bir şey yapmaz.
Felaket bize uğramayacak,
Kılıç da kıtlık da görmeyeceğiz” dediler.

13 Peygamberler lafebesidir,
Tanrı'nın sözü onlarda değil.
Onlara böyle yapılacak.

14 Bu yüzden, Her Şeye Egemen RAB Tanrı diyor ki,
“Madem böyle şeyler konuşuyorsunuz,
Ben de sözümü ağzınıza ateş,
Bu halkı da odun edeceğim;
Ateş onları yakıp yok edecek.

15 Ey İsrail halkı,
Uzaktan gelecek bir ulusu
Üzerinize saldırtacağım” diyor RAB,
“Köklü, eski bir ulus;
Sen onların dilini bilmez,
Ne dediklerini anlamazsın.

16 Oklarının kılıfı açık bir mezar gibidir,
Hepsi birer yığittir.

17 Ürününü, yiyeceklerini tüketecek,
Oğullarını, kızlarını öldürecekler;
Davarlarını, sığırlarını,
Asmalarının, incir ağaçlarının meyvesini yiyecek,
Güvendiğin surlu kentlerini
Kılıçla yerle bir edecekler.

18 “Ama o günlerde bile sizi büsbütün yok etmeyeceğim” diyor RAB. 19 “Tanrımız RAB neden bize bütün bunları yaptı?” diye sorduklarında, şöyle yanıtlayacaksınız: ‘Beni nasıl bıraktınız, ülkenizde yabancı ilahlara nasıl kulluk ettinizse, siz de kendinize ait olmayan bir ülkede yabancılara öyle kulluk edeceksiniz.’

20 “Yakup soyuna bildirin,
Yahuda halkına duyurun:

21 Ey gözleri olan ama görmeyen,
Kulakları olan ama işitmeyen,
Sağduyudan yoksun akılsız halk,
Şunu dinle:

22 Benden korkman gerekmez mi?” diyor RAB,
“Huzurumda titremen gerekmez mi?
Ben ki, sonsuza dek geçerli bir kuralla
Denize sınır olarak kumu koydum.
Deniz sınırı geçemez;
Dalgalar kabarsa da üstün gelemes,
Kükrese de sınırı aşamaz.

- 23 Ama bu halkın yüreği asi ve inatçı.
Sapmışlar, kendi yollarına gitmişler.
- 24 İçlerinden,
‘İlk ve son yağmurları zamanında yağdıran,
Belli ürün biçme haftalarını bizim için koruyan
Tanrımız RAB'den korkalım’ demiyorlar.
- 25 Bunları uzaklaştıran suçlarınızdı,
Bu iyilikten sizi yoksun bırakan günahlarınızdı.
- 26 “Halkım arasında kötü kişiler var.
Kuş avlamak için pusuya yatanlar gibi
Tuzak kuruyor, insan yakalıyorlar.
- 27 Kuş dolu bir kafes nasılsa,
Onların evleri de hileyle dolu.
Bu sayede güçlenip zengin oldular,
- 28 Semirip parladılar,
Yaptıkları kötülüklerle sınırı aştılar.
Kazanabilecekleri halde öksüzün davasına bakmıyor,
Yoksulun hakkını savunmuyorlar.
- 29 Bu yüzden onları cezalandırmayayım mı?” diyor RAB,
“Böyle bir ulustan öcümü almayayım mı?
- 30 “Ülkede korkunç, dehşet verici bir şey oldu:
- 31 Peygamberler yalan peygamberlik ediyor,
Halkı başına buyruk kâhinler yönetiyor,
Halkım da bunu benimsiyor.
Ama bunun sonunda ne yapacaksınız?”

6

Yeruşalim Kuşatma Altında

- 1 “Güvenliğiniz için kaçın, ey Benyamin halkı!
Yeruşalim'den kaçın!
Tekoa'da boru çalın!
Beythakkerem'e bir işaret koyun.
Çünkü kuzeyden bir felaket,
Büyük bir yıkım gelecek gibi görünüyor.
- 2 Siyon kızını, o güzel, narin kızı yok edeceğim.
- 3 Çobanlar sürüleriyle ona geliyor,
Çevresinde çadırlarını kuracaklar.
Herkes kendi sürüsünü otlatacak.”
- 4 “Yeruşalim'e karşı savaş hazırlığı yapın!
Kalkın, öğleyin saldırıya geçelim!
Vay halimize, gün kararıyor!
Akşamın gölgeleri gitgide uzuyor.
- 5 Haydi, gece saldırıya geçelim,
Kentın kalelerini yerle bir edelim.”
- 6 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Ağaçları kesin,

Yeruşalim'e karşı kuşatma rampaları yapın.
Bu kent cezalandırılmalı,
İçinde zorbalıktan başka bir şey yok.

7 Kuyu suyunu nasıl taze tutuyorsa,
Yeruşalim de kötülüğünü öyle taze tutuyor.
Şiddet ve yıkım yankılanıyor orada,
Karşımda hep hastalık ve yaralar var.

8 Uyarılara kulak ver, ey Yeruşalim!
Yoksa seni bırakacağım,
Seni bir viraneye,
Oturulmaz bir ülkeye çevireceğim.”

9 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Asmadan nasıl üzüm toplanırsa,
İsrail halkından geride kalanları da öyle toplayacaklar.
Üzüm toplayan biri gibi
Elini yine asma dallarına uzat.”

10 İşitsinler diye kiminle konuşayım,
Kimi uyarayım?
Kulakları tıkalı *, işitemiyorlar.
RAB'bin sözünü aşağılıyor,
Ondan hoşlanmıyorlar.

11 Bu yüzden RAB'bin öfkesiyle doluyum,
Kendimi tutmaktan yoruldum.
“Sokaktaki çocukların,
Toplanan gençlerin üzerine boşalt öfkeni.
Nasıl olsa karı da koca da,
Yaşlı da yıllarca yaşamış olan da kurtulamayacak.

12 Evleri, tarlaları, karıları
Başkalarına verilecek,
Çünkü ülkede yaşayanlara karşı
Elimi kaldıracam” diyor RAB.

13 “Küçük büyük herkes kazanç peşinde,
Peygamberler, kâhinler, hepsi halkı aldatıyor.

14 Esenlik yokken,
‘Esenlik, esenlik’ diyerek
Halkımın yarasını sözde iyileştirdiler.

15 Yaptıkları iğrençliklerden utandılar mı?
Hayır, ne utanması?
Kızarıp bozarmanın ne olduğunu bile bilmiyorlar.
Bu yüzden onlar da düşenlerin arasında yer alacak,
Onları cezalandırdığımda sendeleyip düşecekler” diyor RAB.

16 RAB diyor ki,
“Yol kavşaklarında durup bakın,
Eski yolları sorun,
İyi yol nerede, öğrenin,

* 6:10 “Tıkalı”: İbranice “Sünnetsiz*”. 6:12 Yer:8:10-12 6:14 Yer:8:11; Hez.13:10 6:16 Mat.11:29

- O yolda yürüyün,
Canlarınız rahata kavuşur.
Ama onlar, 'O yolda yürümeyiz' dediler.
- 17 Size bekçiler atayıp,
'Boru sesini dinleyin' dedim,
Ama onlar, 'Dinlemeyiz' dediler.
- 18 Bundan ötürü, ey uluslar,
Başlarına neler geleceğini işitin!
Sen de anla, ey topluluk!
- 19 Dinle, ey yeryüzü!
Bu halkın üzerine felaket,
Kendi kurduğu düzenin sonucunu getirmek üzereyim.
Çünkü sözlerime kulak asmadılar,
Kutsal Yasam'ı reddettiler.
- 20 Neden bana Saba'dan günnük,
Uzak bir ülkeden güzel kokulu kamış getiriliyor?
Yakmalık sunularınızı kabul etmiyorum,
Kurbanlarınızdan hoşnut değilim."
- 21 Bu yüzden RAB diyor ki,
"Bu halkın önüne tökezler koyacağım,
Babalar da oğullar da
Tökezleyip birlikte düşecek,
Komşu dostuyla birlikte yok olacak."
- 22 RAB diyor ki,
"İşte kuzeyden bir ordu geliyor.
Dünyanın uçlarından
Büyük bir ulus harekete geçiyor.
- 23 Yay, pala kuşanmışlar,
Gaddar ve acımasızlar.
Atlara binmiş gelirken,
Kükreyen denizi andırıyor sesleri.
Savaşa hazır savaşçılar
Karşına dizilecekler, ey Siyon kızı!"
- 24 Haberlerini aldık,
Ellerimizde derman kalmadı.
Doğuran kadın gibi
Üzüntü, sancı sardı bizi.
- 25 Kırlara çıkmayın,
Yolda yürümeyin!
Düşmanın kılıcı orada,
Her yer dehşet içinde.
- 26 Ey halkım, çula sarın,
Kül içinde yuvarlan.
Biricik oğul için yas tutar gibi
Acı acı dövün.
Çünkü yok edici ansızın gelecek üzerimize.
- 27 "Seni halkımı deneyesin diye atadım,

- Öyle ki, onları tanıyıp yollarını sinayasın.
²⁸ Hepsi de çok dikbaşı,
 Onu bunu çekştirerek dolaşan insanlardır,
 Tunç kadar, demir kadar katıdırlar.
 Hepsi baştan çıkmıştır.
²⁹ Körük üfürdükçe üfürüyor,
 Kurşunu ateşte eritiyor,
 Ama boşunadır yapılan işlem,
 Çünkü kötüler arınmıyor.
³⁰ Onlara gümüş artığı denecek,
 Çünkü RAB onları reddetti.”

7

Tapınağa Güvenmek Yararsızdır

¹ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² “RAB'bin Tapınağı'nın kapısında durup şu sözü duyur. De ki,

“‘RAB'bin sözünü dinleyin, ey RAB'be tapınmak için bu kapılardan giren Yahuda halkı! ³ İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Yaşantınızı ve uygulamalarınızı düzeltin. O zaman burada kalmanızı sağlarım*. ⁴ “RAB'bin Tapınağı, RAB'bin Tapınağı, RAB'bin Tapınağı buradadır!” gibi aldatıcı sözlere güvenmeyin. ⁵ Eğer yaşantınızı ve uygulamalarınızı gerçekten düzeltir, birbirinize karşı adil davranır, ⁶ yabancıya, öksüze, dula haksızlık etmez, burada suçsuz kanı akıtmaz, sizi yıkıma götüren başka ilahların ardınca gitmezseniz, ⁷ burada, sonsuza dek atalarınıza vermiş olduğum ülkede kalmanızı sağlarım. ⁸ Ne var ki, sizler işe yaramaz aldatıcı sözlere güveniyorsunuz.

⁹⁻¹⁰ “‘Çalmak, adam öldürmek, zina etmek, yalan yere ant içmek, Baal'a* buhur yakmak, tanımadığınız başka ilahların ardınca gitmek, bütün bu iğrençlikleri yapmak için mi bana ait olan tapınağa gelip önümde duruyor, güvenlikteyiz diyorsunuz? ¹¹ Bana ait olan bu tapınak sizin için bir haydut ini mi oldu? Ama ben görüyorum neler yaptığınızı!’ diyor RAB.

¹² “‘Daha önce adımı yerleştirmiş olduğum Şilo'daki yerime gidin. Halkım İsrail'in kötülüğü yüzünden ona ne yaptığımı görün. ¹³ Bütün bunları yaptınız, diyor RAB, size defalarca seslendim ama dinlemediniz; sizi çağırdım ama yanıt vermediniz. ¹⁴ Bu yüzden Şilo'ya ne yaptıysa, bana ait olan, güvendiğiniz bu tapınağa da –sizlere, atalarınıza vermiş olduğum bu yere de– aynısını yapacağım. ¹⁵ Kardeşlerinizi, bütün Efrayim soyunu nasıl attıysam, sizleri de öyle atacağım huzurumdan.’

¹⁶ “Sana gelince, ey Yeremya, bu halk için yalvarma; onlar için ne yakar ne de dilekte bulun; bana yalvarıp yakarma, çünkü seni dinlemeyeceğim. ¹⁷ Onların Yahuda kentlerinde, Yerusâlim sokaklarında neler yaptıklarını görmüyor musun? ¹⁸ Çocuklar odun topluyor, babalar ateş yakıyor, kadınlar Gök Kraliçesi'ne† pide pişirmek için hamur yoğuruyor. Beni öfkeliendirmek için başka ilahlara dökmelik sunular sunuyorlar. ¹⁹ İncittikleri ben miyim, diyor RAB. Hayır, kendilerini inciterek utanca boğuyorlar.

²⁰ “Bu yüzden Egemen RAB diyor ki, ‘Buranın üzerine, insanın, hayvanın, kırdaki ağaçların, toprağın ürününün üzerine kızgın öfkemi yağdıracağım. Yakıp yok edecek her şeyi, sönmeyecek.’

²¹ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Yakmalık sunularınızı öbür kurbanlarınıza ekleyin de et yiyin. ²² Çünkü atalarınızı Mısır'dan çıkardığımda, yakmalık

* **7:3** “Kalmanızı sağlarım” ya da “Sizinle kalırım”. **7:11** Mat.21:13; Mar.11:17; Luk.19:46 **7:12** Yşu.18:1; Mez.78:60; Yer.26:6 † **7:18** “Gök Kraliçesi”: Babilliler'in tanrıçası İştar.

sunularla kurbanlar hakkında onlara seslenip buyruk vermedim. ²³ Onlara şunu buyurdum: Sözümlü dinlerseniz, ben sizin Tanrınız, siz de benim halkım olursunuz. İyilik bulmanız için her konuda size buyurduğum yolda yürüyün. ²⁴ Ne var ki, dinlemediler, kulak asmadılar; kendi isteklerinin, kötü yüreklerinin inadı doğrultusunda yürüdüler. İleri değil, geri gittiler. ²⁵ Atalarınızın Mısır'dan çıktığı günden bu yana, size her gün defalarca peygamber kullarımı gönderdim. ²⁶ Ama beni dinlemediniz, kulak asmadınız. İnat ederek atalarınızdan daha çok kötülük yaptınız.

²⁷ “Onlara bütün bunları söyleyeceksin ama seni dinlemeyecekler. Onları çağıracaksın ama yanıt vermeyecekler. ²⁸ Bunun için onlara de ki, ‘Tanrısı RAB’bin sözünü dinlemeyen, ders almayan ulus işte budur. Bana bağlılıkları yok oldu, bağlılıktan söz etmez oldular.

²⁹ “ ‘Saçını kes ve at, ey Yerus̱alim,
Çıplak tepeler üzerinde ağıt yak.
Çünkü RAB, öfkesine uğramış kuşağı
Reddedip terk etti.’ ”

Ben-Hinnom Vadisi'nde İşlenen Günahlar

³⁰ “ ‘Yahuda halkı gözümde kötü olanı yaptı, diyor RAB. Bana ait olan bu tapınağa iğrenç putlarını yerleştirerek onu kirlettiler. ³¹ Oğullarını, kızlarını ateşte kurban etmek için Ben-Hinnom Vadisi'nde, Tofet'te* puta tapılan yerler kurdular. Böyle bir şeyi ne buyurdum ne de aklımdan geçirdim. ³² Bundan ötürü oraya artık Tofet ya da Ben-Hinnom Vadisi değil, Kıyım Vadisi deneceği günler geliyor, diyor RAB. Tofet'te yer kalmayana dek gömecekler ölüleri. ³³ Bu halkın ölüleri yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak; onları korkutup kaçırın kimse olmayacak. ³⁴ Yahuda kentlerinde, Yerus̱alim sokaklarında sevinç ve neşe sesine, gelin güvey sesine son vereceğim; ülke viraneye dönecek.

8

¹ “ ‘O zaman, diyor RAB, Yahuda krallarıyla önderlerinin, kâhinlerin, peygamberlerin, Yerus̱alim'de yaşamış olanların kemikleri mezarlarından çıkarılacak. ² Toplanmayacak, gömülmeyecek kemikler, toprağın üzerinde gübre gibi olacaklar. Yerus̱alim halkının sevdiği, kulluk ettiği, izlediği, danıştığı, taptığı güneşin, ayın, gök cisimlerinin önüne serilecekler. ³ Bu kötü ulustan bütün sağ kalanlar, kendilerini sürdüğüm yerlerde yaşayanlar, ölümü yaşama yeğleyecekler. Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.’

Günah ve Ceza

⁴ “Onlara de ki, ‘RAB şöyle diyor:
“ ‘İnsan yere düşer de kalkmaz mı,
Yoldan sapar da geri dönmez mi?
⁵ Öyleyse neden bu halk yoldan saptı?
Neden Yerus̱alim sürekli döneklik ediyor?
Hileye yapıyor,
Geri dönmeyi reddediyorlar.
⁶ Dikkatle dinledim,
Ama doğru söylemiyorlar.
Kimse, ne yaptım, diyerek kötülüğünden pişmanlık duymuyor.
Savaşta seğırtten at gibi
Herkes kendi yoluna gidiyor.
⁷ Gökteki leylek bile

Belli mevsimlerini bilir.
Kumru da kırlangıç da turna da
Göç etme zamanını gözetir.
Oysa halkım buyruklarımı bilmez.

- 8 “ ‘Nasıl, biz bilge kişileriz,
RAB'bin Yasası bizdedir, diyebiliyorsunuz?
İşte, bilginlerin yalancı kalemi
Yasayı yalana çevirmiş.
9 Bilgeler utandırıldı,
Yıldırılıp ele geçirildi.
RAB'bin sözünü reddettiler.
Nasıl bir bilgelikmiş onlarınki?
10 Bundan ötürü karılarını başkalarına,
Tarlalarını sahiplenecek yeni kişilere vereceğim.
Küçük büyük herkes kazanç peşinde,
Peygamberler, kâhinler, hepsi halkı aldatıyor.
11 Esenlik yokken,
Esenlik, esenlik, diyerek
Halkımın yarasını sözde iyileştirdiler.
12 Yaptıkları iğrençliklerden utandılar mı?
Hayır, ne utanması?
Kızarıp bozarmanın ne olduğunu bile bilmiyorlar.
Bu yüzden onlar da düşenlerin arasında yer alacak,
Cezalandırıldıklarında sendeleyip düşecekler’ diyor RAB.
13 “ ‘Onları büsbütün yok edeceğim, diyor RAB,
Ne asmada üzüm kalacak,
Ne incir ağacında incir.
Yaprakları solup kuruyacak.
Onlara ne verdiğim,
Ellerinden alınacak.’ ”
14 “Neden burada oturup duruyoruz?
Toplanalım da surlu kentlere kaçalım,
Orada ölelim!
Tanrımız RAB bizi ölüme terk etti,
Bize zehirli su içirdi.
Çünkü O'na karşı günah işledik.
15 Esenlik bekledik, iyilik gelmedi.
Şifa umduk, yılgnlık bulduk.
16 Düşman atlarının hırıltısı
Dan bölgesinden duyuluyor,
Aygırlarının kişnemesinden
Bütün ülke titriyor.
Ülkeyi ve içindeki her şeyi,
Kenti ve orada yaşayanları
Yok etmeye geliyorlar.”
17 “Bakın, aranızda yılanlar,

Büyüden etkilenmeyen engerekler göndereceğim,
Sizi sokacaklar” diyor RAB.

- 18 Üzüntüm avutulamaz,
Yüreğim baygın,
19 Ülkenin en uzak köşelerinden
Halkımın feryadını dinleyin:
“RAB Siyon'da değil mi?
Kralı orada değil mi?”
RAB, “Putlarıyla,
İşe yaramaz yabancı ilahlarıyla
Neden öfkelenendiriyorlar beni?” diyor.
20 “Ürün biçme zamanı geçti,
Yaz sona erdi,
Biz ise kurtulmadık” diye haykırıyorlar.
21 Halkımın yarısından ben de yaralandım.
Yasa бүрүндүм, dehşete düştüm.
22 Gilat'ta merhem yok mu,
Hekim yok mu?
Öyleyse halkımın yarası neden iyi edilmedi?

9

- 1 Keşke başım bir pınar,
Gözlerim bir gözyaşı kaynağı olsa!
Halkımın öldürülenleri için
Ağlasam gece gündüz!
2 Keşke halkımı bırakabilmem,
Onlardan uzaklaşabilmem için
Çölde konaklayacak bir yerim olsa!
Hepsi zina ediyor,
Hain bir topluluk!
3 “Yalan söylemek için ülkede
Dillerini yay gibi geriyor,
Güçlerini gerçek yolunda kullanmıyorlar.
Kötülük üstüne kötülük yapıyor,
Beni tanımıyorlar” diyor RAB.
4 “Herkes dostundan sakınsın,
Kardeşlerinizin hiçbirine güvenmeyin.
Çünkü her kardeş Yakup gibi aldatıcı,
Her dost iftiracıdır.
5 Dost dostu aldatıyor,
Kimse gerçeği söylemiyor.
Dillerine yalan söylemeyi öğretiler,
Suç işleye işleye yorgun düştüler.
6 Sen, ey Yeremya,
Aldatıcılığın ortasında yaşıyorsun.
Aldatıcılıkları yüzünden
Beni tanımak istemiyorlar.”

Böyle diyor RAB.

⁷ Bundan ötürü Her Şeye Egemen RAB diyor ki,

“İşte, onları arıtıp sınavacağım,
Halkımın günahı yüzünden
Başka ne yapabilirim ki?

⁸ Dilleri öldürücü bir ok,

Hep aldatıyor.
Komşusuna esenlik diliyor,
Ama içinden ona tuzak kuruyor.

⁹ Bu yüzden onları cezalandırmayayım mı?” diyor RAB,

“Böyle bir ulustan öcümü almayayım mı?”

¹⁰ Dağlar için ağlayıp yas tutacağım,

Otlaklar için ağıt yakacağım.
Çöle dönüştüler,
Kimse geçmiyor oralardan.
Sığırların böğürmesi duyulmuyor,
Kuşlar, yabanıl hayvanlar kaçıp gitti.

¹¹ “Yeruşalim'i taş yığını,

Çakalların barınağı haline getireceğim.

Yahuda kentlerini

Kimsenin yaşayamayacağı bir viraneye döndüreceğim.”

¹² Hangi bilge kişi buna akıl erdirecek? RAB'bin seslendiği kişi kim ki, sözünü açıklayabilsin? Ülke neden yıkıldı? Neden kimsenin geçemediği bir çöle dönüştü?

¹³ RAB, “Kendilerine verdiğim yasayı bıraktılar, sözümü dinlemediler, yasamı izlemediler” diyor, ¹⁴ “Onun yerine yüreklerinin inadını, atalarının öğrettiği gibi Baallar'ı* izlediler.” ¹⁵ Bunun için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Bu halka pelinotu yedirecek, zehirli su içireceğim. ¹⁶ Onları kendilerinin de atalarının da tanımadığı ulusların arasına dağıtacak, tümünü yok edene dek peşlerine kılıcı salacağım.”

¹⁷ Her Şeye Egemen RAB diyor ki,

“İyi düşünün!
Ağıt yakan kadınları çağırın gelsinler.
En iyilerini çağırın gelsinler.

¹⁸ Hemen gelip bizim için ağıt yaksınlar;

Gözlerimiz gözyaşı döksün,
Gözkapaklarımızdan sular aksın.

¹⁹ Siyon'dan ağlama sesi duyuluyor:

‘Yıkıma uğradık!
Büyük utanç içindeyiz,
Çünkü ülkemizi terk ettik,
Evlerimiz yerle bir oldu.’ ”

²⁰ Ey kadınlar, RAB'bin sözünü dinleyin!

Ağzından çıkan her söze kulak verin.
Kızlarınıza yas tutmayı,
Komşunuza ağıt yakmayı öğretin.

²¹ Ölüm pencerelerimize tırmandı,

- Kalelerimize girdi;
Sokakları çocuksuz,
Meydanları gençsiz bıraktı.
- ²² Onlara de ki, “RAB şöyle diyor:
‘İnsan cesetleri gübre gibi,
Biçicinin ardındaki demetler gibi toprağa serilecek.
Onları toplayacak kimse olmayacak.’ ”
- ²³ RAB şöyle diyor:
“Bilge kişi bilgeliğiyle,
Güçlü kişi gücüyle,
Zengin kişi zenginliğiyle övünmesin.
- ²⁴ Dünyada iyilik yapanın,
Adaleti, doğruluğu sağlayanın
Ben RAB olduğumu anlamakla
Ve beni tanımakla övünsün övünen.
Çünkü ben bunlardan hoşlanırım” diyor RAB.
- ²⁵ “Yalnız bedence sünnetli olanları cezalandıracağım günler geliyor” diyor RAB.
- ²⁶ “Mısır’ı, Yahuda’yı, Edom’u, Ammon’u, Moav’ı, çölde yaşayan ve zülüflerini* kesenlerin
hepsini cezalandıracağım. Çünkü bütün bu uluslar gerçekte sünnetsiz, bütün İsrail halkı
da yürekte sünnetsizdir.”

10

Tanrı ve Putlar (Yer.51:15-19)

- ¹ RAB'bin sana ne söylediğini dinle, ey İsrail halkı!
- ² RAB şöyle diyor:
“Ulusların yolunu öğrenmeyin,
Gök belirtilerinden yılmayın;
Bu belirtilerden uluslar yılsa bile.
- ³ Ulusların töreleri yararsızdır.
Ormandan ağaç keserler,
Usta keskiyle ona biçim verir.
- ⁴ Altınla, gümüşle süsler,
Çekiçle, çivilerle sağlamlaştırırlar;
Yerinden kımıldamasın diye.
- ⁵ Salatalık bostanındaki korkuluk gibidir putları,
Konuşamazlar;
Onları taşımak gerek, çünkü yürüyemezler.
Onlardan korkmayın, zarar veremezler;
İyilik de edemezler.”
- ⁶ Senin gibisi yok, ya RAB,
Sen büyüksün,
Adın da büyüktür gücün sayesinde.
- ⁷ Senden kim korkmaz,
Ey ulusların kralı?
Bu sana yakışır.

Ulusların bilgeleri arasında,
Bütün ülkelerinde
Senin gibisi yok.

- ⁸ Hepsi budala ve akılsız.
Yararsız putlardan ne öğrenilebilir ki?
Ağaçtan yapılmış onlar!
- ⁹ Tarşış'ten dövme gümüş,
Ufaz'dan altın getirilir.
Ustayla kuyumcunun yaptığı nesnenin üzerine
Lacivert, mor giydirilir,
Hepsi usta işidir.
- ¹⁰ Ama gerçek Tanrı RAB'dir.
O yaşayan Tanrı'dır,
Sonsuza dek kral O'dur.
O öfkelenince yeryüzü titrer,
Uluslar dayanamaz gazabına.
- ¹¹ “Onlara şunu diyeceksin,
‘Yeri, göğü yaratmayan bu ilahlar,
Yerden de göğün altından da yok olacaklar.’ ”*
- ¹² Gücüyle yeryüzünü yaratan,
Bilgeliliğiyle dünyayı kuran,
Akılla gökleri yayan RAB'dir.
- ¹³ O gürleyince gökteki sular çağıldar,
Yeryüzünün dört bucağından bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.
- ¹⁴ Hepsi budala, bilgisiz,
Her kuyumcu yaptığı puttan utanacak.
O putlar yapmacıktır,
Soluk yoktur onlarda.
- ¹⁵ Yararsız, alay edilesi nesnelerdir,
Cezalandırılınca yok olacaklar.
- ¹⁶ Yakup'un Payı onlara benzemez.
Her şeye biçim veren O'dur,
O'nun mirasıdır İsrail oymağı,
Her Şeye Egemen RAB'dir adı.

Yıkım Geliyor

- ¹⁷ Kuşatma altında olan sizler,
Eşyalarınızı toplayın yerden.
- ¹⁸ RAB diyor ki,
“İşte bu kez bu ülkede yaşayanları
Fırlatıp atacağım;
Ele geçirilmeleri için
Onları sıkıştıracağım.”
- ¹⁹ Yaramdan ötürü vay başıma gelen!
Derdim iyileşmez!
Ama, ‘Dert benim derdim,
Dayanmalıyım’ dedim.

* **10:11** Bu ayet Aramice yazılmıştır. **10:12** Yer.51:15-18 **10:13** Mez.135:7; Yer.51:16

- 20 Çadırım yıkıldı, ipleri koptu.
Çocuklarım benden ayrıldı,
Yok artık onlar.
Çadırımı kuracak,
Perdelerimi takacak kimse kalmadı.
- 21 Çobanlar budala,
RAB'be danışmıyorlar.
Bu yüzden işleri yolunda gitmiyor,
Bütün sürüleri dağıldı.
- 22 Dinle! Haber geliyor!
Kuzey ülkesinden büyük patırtı geliyor!
Yahuda kentlerini viraneye çevirecek,
Çakallara barınak edecek.

Yeremya'nın Duası

- 23 İnsanın yaşamının kendi elinde olmadığını,
Adımlarına yön vermenin ona düşmediğini
Biliyorum, ya RAB.
- 24 Beni öfkenle değil,
Yalnız adaletinle yola getir, ya RAB,
Yoksa beni hiçe indirirsin.
- 25 Öfkeni seni tanımayan ulusların,
Adını anmayan toplulukların üzerine dök.
Çünkü onlar Yakup soyunu yiyip bitirdiler,
Onu tümüyle yok ettiler,
Yurdunu viraneye çevirdiler.

11

Antlaşma Bozuldu

1 RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: 2 “Bu antlaşmanın koşullarını dinle. Yahuda halkına ve Yerusâlim'de yaşayanlara açıkla. 3 Onlara diyeceksin ki, ‘İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Bu antlaşmanın koşullarına uymayan lanet altındadır! 4 Atalarınızı Mısır'dan, demir eritme ocağından çıkardığımda bu antlaşmaya bağlı kalmalarını buyurdum. Onlara dedim ki: Sözümü dinleyin, buyurduğum her şeyi yerine getirin. Böylece siz benim halkım olursunuz, ben de sizin Tanrınız olurum. 5 İşte o zaman süt ve bal akan ülkeyi –bugün sizin olan ülkeyi– atalarınıza vereceğime ilişkin içtiğim andı yerine getirmiş olacağım.’ ”

“Amin, ya RAB” diye karşılık verdim.

6 RAB şöyle dedi: “Söyleyeceğim her şeyi Yahuda kentlerinde, Yerusâlim sokaklarında duyur: ‘Bu antlaşmanın koşullarını dinleyin, onlara uyun. 7 Atalarınızı Mısır'dan çıkardığım günden bu yana sözümü dinlemeleri için onları defalarca uyardım. 8 Ama dinlemediler, kulak asmadılar. Bunun yerine kötü yüreklerinin inadı uyarınca davrandılar. Ben de uymalarını buyurduğum, ama uymadıkları bu antlaşmada açıklanan bütün lanetleri başlarına getirdim.’ ”

9 RAB bana dedi ki, “Yahuda halkıyla Yerusâlim'de yaşayanlar bana düzen kuruyorlar. 10 Sözlerimi dinlemek istemeyen atalarının suçlarına döndüler. Başka ilahların ardınca gidip onlara taptılar. İsrail halkıyla Yahuda halkı, atalarıyla yaptığım antlaşmayı bozdu. 11 Bu yüzden RAB, ‘Kaçıp kurtulamayacakları bir yıkım getireceğim başlarına’ diyor, ‘Bana yakarsalar da onları dinlemeyeceğim. 12 Yahuda kentlerinde oturan halk da Yerusâlim'de yaşayanlar da gidip buhur yaktıkları ilahlara yalvaracaklar. Ama yıkım

geldiğinde, bu ilahlar onlara yardım edemez. ¹³ Kentlerinin sayısı kadar ilahın var, ey Yahuda! O utanılası ilaha, Baal'a* buhur yakmak için Yeruşalim sokaklarının sayısı kadar sunak kurdunuz.'

¹⁴ "Sana gelince, ey Yeremya, bu halk için yalvarma; ne yakar ne de dilekte bulun. Sıkıntılı zamanlarında beni çağırdıklarında onları dinlemeyeceğim.

¹⁵ "Sevgilim kötü düzenler kuruyor,

Öyleyse tapınağımda işi ne?

Adaklar* ve kutsanmış et uğrayacağın felaketi önleyebilir mi?

Felaket gelince sevinecek misin?"

¹⁶ RAB sana meyvesi ve biçimi güzel,

Yaprağı bol zeytin ağacı adını vermişti.

Ama güçlü fırtına koptuğunda

Ağacı tutuşturacak;

Dalları kırılacak.

¹⁷ Seni dikmiş olan Her Şeye Egemen RAB,

Başına felaket getirmeye karar verdi.

Çünkü İsrail ve Yahuda halkları

Kötülük yaptı,

Baal'a buhur yakarak beni öfkeliendirdiler.

Yeremya'ya Kurulan Düzen

¹⁸ Benim için kurdukları düzeni RAB bana açıkladı. Haberim vardı, çünkü ne yaptıklarını bana gösterdi. ¹⁹ Kesime götürülen uysal bir kuzu gibiydim. Bana düzen kurduklarını anlamamıştım. Şöyle diyorlardı:

"Ağacı da meyvesini de yok edelim,

Bir daha adı anılmasın diye

Onu yaşayanlar diyarından kesip atalım."

²⁰ Adaletle yargılayan,

Yüreği ve düşünceyi sınavan,

Her Şeye Egemen RAB,

Davamı senin eline bırakıyorum.

Onlardan alacağın öcü göreyim!

²¹ "Seni öldürmek isteyen Anatot halkı için RAB diyor ki, 'Onlar, RAB'bin adına peygamberlik etme, yoksa seni öldürürüz diyorlardı.' ²² Her Şeye Egemen RAB, 'Onları cezalandıracağım' diyor, 'Gençleri kılıçtan geçirilecek, oğullarıyla kızları kıtlıktan ölecek. ²³ Sağ kalan olmayacak. Cezalandırılacakları yıl Anatot halkının başına felaket getireceğim.' "

12

Yeremya Yakınıyor

¹ Davamı önüne getirsem,

Haklı çıkarsın, ya RAB.

Ama adalet konusunda

Seninle tartışmak istiyorum.

Neden kötülerin işi iyi gidiyor?

Neden hainler tasasızca yaşıyor?

² Onları sen diktin, kök saldılar,

Büyüyüp ürün verdiler.

Adın ağızlarından düşmüyor,

Yürekleriye senden uzak.

* 11:15 Septuaginta "Adaklar", Masoretik metin "Birçokları".

³ Beni tanırsın, ya RAB,
Beni görür, yüreğimin seninle olduğunu bilirsin.
Kasaplık koyun gibi ayır onları,
Kesim gününe hazırla!

⁴ İçinde yaşayanların kötülüğü yüzünden,
Ülke ne zamana dek yas tutacak,
Otlar ne zamana dek sararıp solacak?
Hayvanlarla kuşlar yok oldu.
Çünkü bu halk,
“O başımıza neler geleceğini görmüyor” dedi.

Rab'bin Yeremya'ya Yanıtı

⁵ “Ey Yeremya,
İnsanlarla yarışa girip yoruldunsa,
Atlarla nasıl yarışacaksın?
Güvenli bir ülkede sendelersen,
Şeria çalılıklarıyla nasıl başa çıkacaksın?
⁶ Kardeşlerin, öz ailen bile sana ihanet etti,
Arkandan seslerini yükselttiler.
Yüzüne karşı olumlu konuşmalar bile onlara güvenme.

⁷ Evimi terk ettim,
Mirasımı reddettim,
Sevgilimi düşmanlarının eline verdim.

⁸ Mirasım karşımda
Ormandaki aslan gibi oldu;
Kükreyip üzerime saldırdı.
Bu yüzden ondan nefret ediyorum.

⁹ Mirasım sırtlan ya da yırtıcı kuş mu oldu karşımda?
Çevresindeki yırtıcı kuşlar saldırıyor ona.
Gidin, bütün yabanıl hayvanları toplayıp getirin,
Yiyip bitirsinler onu.

¹⁰ Pek çok çoban bağımı bozdu,
Tarlamı çiğnedi,
Güzelim tarlamı ıssız çöle döndürdü.

¹¹ Onu viraneye çevirdiler,
Önümde viran olmuş ağlıyor;
Bütün ülke viran olmuş,
Yine de aldırın yok.

¹² Çöldeki çıplak tepelere
Yıkıcılar geldi.
RAB'bin kılıcı ülkeyi
Bir uçtan bir uca yiyip bitiriyor.
Kimse kavuşmayacak esenliğe.

¹³ Halkım buğday ekip diken biçti,
Emek verip yarar görmedi.
RAB'bin kızgın öfkesi yüzünden
Ürününüzden utanacaksınız.”

¹⁴ RAB diyor ki, “Halkım İsrail'e verdiğim mülke el koyan bütün kötü komşularımı
ülkelerinden söküp atacak, Yahuda halkını da atacağım. ¹⁵ Hepsini söküp attıktan sonra
Yahuda'ya yine acıyacak, her birini kendi mülküne, kendi ülkesine geri getireceğim.

¹⁶ Halkıma Baal'ın* adıyla ant içmeyi öğrettiler. Bunun gibi, halkımın yolunda yürümeyi ve 'RAB'bin varlığı hakkı için' diyerek benim adımla ant içmeyi de iyice öğrenirlerse, halkımın arasında sağlam yerleri olacak. ¹⁷ Ama kulak asmayan her ulusu kökünden söküp atacak, yok edeceğim" diyor RAB.

13

Keten Kuşak Simgesi

¹ RAB bana, "Git, kendine keten bir kuşak satın alıp beline sar, ama suya sokma" dedi. ² RAB'bin buyruğu uyarınca bir kuşak satın alıp belime sardım.

³ RAB bana ikinci kez seslendi: ⁴ "Satın aldığın belindeki kuşağı al, Perat'a git. Kuşağı orada bir kaya kovuğuna gizle." ⁵ RAB'bin buyruğu uyarınca gidip kuşağı Perat'a yakın bir yere gizledim.

⁶ Uzun süre sonra RAB bana, "Kalk, Perat'a git, gizlemeni buyurduğum kuşağı al" dedi. ⁷ Bunun üzerine Perat'a gittim, gizlediğim yeri kazıp kuşağı aldım. Ancak kuşak çürümüştü, hiçbir işe yaramazdı.

⁸ RAB bana şöyle seslendi: ⁹ "RAB diyor ki, 'İşte Yahuda'nın gururunu da Yerusâlim'in büyük gururunu da böyle çürüteceğim. ¹⁰ Sözümü dinlemek istemeyen, yüreklerinin inadı uyarınca davranan, başka ilahları izleyip onlara kulluk eden, tapan bu kötü halk, bu işe yaramaz kuşak gibi olacak. ¹¹ Kuşak insanın beline nasıl yapışırsa, ben de İsrail ve Yahuda halklarını kendime öyle yapıştırdım' diyor RAB, 'Öyle ki, bana ün, övgü, onur getirecek bir halk olsunlar. Ama dinlemediler.' "

Şarap Tulumu

¹² "Onlara de ki, 'İsrail'in Tanrısı RAB, Her tulum şarapla dolacak, diyor.' Eğer sana, 'Her tulumun şarapla dolacağını bilmiyor muyuz sanki?' derlerse, ¹³ onlara de ki, 'Bu ülkede yaşayan herkesi -Davut'un tahtında oturan kralları, kâhinleri, peygamberleri, Yerusâlim'de yaşayanların tümünü- sarhoş olana dek şarapla dolduracağım' diyor RAB. ¹⁴ 'Onları -babalarla çocukları- birbirlerine çarpacağım. Acımadan, esirgemedi, sevecenlik göstermeden hepsini yok edeceğim' diyor RAB."

Sürgün Yakın

¹⁵ Dinleyin, kulak verin,
Gururlanmayın,
Çünkü RAB konuştu.

¹⁶ Karanlık basmadan,
Kararan dağlarda
Ayaklarınız tökezlemeden
Tanrınız RAB'bi onurlandırın.
Siz ışık beklerken,
RAB onu kopkoyu, zifiri karanlığa çevirecek.

¹⁷ Ama bu uyarıyı dinlemezseniz,
Gururunuz yüzünden ağlayacağım gizlice,
Gözlerim acı acı gözyaşı dökerek,
Gözyaşlarım sel gibi akacak.
Çünkü RAB'bin sürüsü sürgüne gönderilecek.

¹⁸ Krala ve ana kraliçeye söyle:
"Tahtlarınızdan inin,
Çünkü görkemli taçlarınız başınızdan düştü."

¹⁹ Negev'deki kentler kapanacak,
Onları açan olmayacak.

- Sürgüne gönderilecek Yahuda,
Tamamı sürgüne gönderilecek.
- 20 Gözlerinizi kaldırıp bakın,
Kuzeyden gelenleri görün.
Nerede sana emanet edilen sürü?
Övündüğün kuzular nerede?
- 21 Sana dost olması için yetiştirdiğin kişileri
RAB başına yönetici atayınca ne diyeceksin?
Doğuran kadının çektiği sancı gibi
Seni de ağrı tutmayacak mı?
- 22 “Neden bütün bunlar başıma geldi?” dersen,
Günahlarının çokluğu yüzünden eteklerin açıldı,
Tecavüze uğradın.
- 23 Kûşlu derisinin rengini,
Pars beneklerini değiştirebilir mi?
Kötülük etmeye alışmış olan sizler de iyilik edemezsiniz.
- 24 “Çöl rüzgarının savurduğu saman çöpü gibi
Dağıtacağım sizleri.
- 25 Payın, sana ayırdığım pay bu olacak” diyor RAB.
“Çünkü beni unuttun,
Sahte ilahlara güvendin.
- 26 Ayıbın ortaya çıksın diye
Eteklerini yüzüne dek kaldıracağım.
- 27 Kırdağı tepeler üzerinde
Yaptığın iğrençlikleri –zinalarını,
Çapkın çapkın kişneyişini, yüz­süz fahişeliklerini– gördüm.
Vay başına geleceklere, ey Yerus­alı­m!
Ne zamana dek böyle kirli kalacaksın?”

14

Kuraklık ve Kılıç

- 1 RAB kuraklığa ilişkin Yeremya'ya şöyle seslendi:
- 2 “Yahuda yas tutuyor,
Kentleri bitkin;
Halkı karalar giymiş, yerlere oturmuş,
Yerus­alı­m'ın haykırışı yükseliyor.
- 3 Soylular uşaklarını suya gönderiyorlar.
Sarnıçlara gidiyor, ama su bulamıyor,
Kapları boş dönüyorlar.
Aşağılanmış, utanç içinde,
Başlarını örtüyorlar.
- 4 Ülke yağmursuz, toprak çatlamış,
Irgatlar utanç içinde başlarını örtüyorlar.
- 5 Kırdağı geyik bile
Yeni doğmuş yavrusunu bırakıyor,
Çünkü ot yok.
- 6 Yaban eşekleri çıplak tepelerde durmuş,
Çakal gibi soluyorlar;
Gözlerinin feri sönmüş,
Çünkü otlak yok.”

⁷ Suçlarımız bize karşı tanıklık etse de,
Adın uğruna bir şeyler yap, ya RAB!
Pek çok döneklik ettik,
Sana karşı günah işledik.

⁸ Ey İsrail'in Umudu,
Sıkıntı anlarındaki Kurtarıcısı!
Neden ülkede bir yabancı,
Ancak bir gece konaklayan yolcu gibisin?

⁹ Neden şaşırmış biri gibi,
Kurtarmaya gücü yetmeyen savaşçı gibisin?
Aramızdasın sen, ya RAB,
Seniniz, bırakma bizi!

¹⁰ Bu halk için RAB diyor ki,
“Gezip tozmayı pek sever,
Ayaklarını dolaşmaktan esirgemezler.
Bu yüzden RAB onlardan hoşnut değil,
Şimdi anımsayacak suçlarını,
Günahları için onları cezalandıracak.”

¹¹ Sonra RAB bana, “Bu halkın iyiliği için yalvarma” dedi, ¹² “Oruç* tutsalar bile feryatlarına kulak vermeyeceğim. Yakmalık sunu, tahıl sunusu sunsalar bile kabul etmeyeceğim. Tersine, kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla yok edeceğim onları.”

¹³ Bunun üzerine, “Ah, Egemen RAB, peygamberler bu halka, ‘Kılıç yüzü görmeyecek, kıtlık çekmeyeceksiniz; burada size kalıcı esenlik sağlayacağım’ diyorlar” dedim.

¹⁴ RAB, “Peygamberler benim adımla yalan peygamberlik ediyorlar” dedi, “Onları ne gönderdim, ne onlara buyruk verdim, ne de seslendim. Size uydurma görümlerden, falcılıktan, boş şeylerden, akıllarından geçen hayallerden söz ediyorlar. ¹⁵ Adımla konuşan peygamberler için ben RAB diyorum ki, onları göndermediğim halde, ‘Bu ülkede kılıç da kıtlık da olmayacak’ diyorlar. Ama kendileri de kılıçla, kıtlıkla yok olacaklar. ¹⁶ Peygamberlik ettikleri halk da kıtlık ve kılıç yüzünden Yeruşalim sokaklarına atılacak. Onları da karılarını, oğullarını, kızlarını da gömecek kimse olmayacak. Yaptıkları kötülüğü kendi başlarına getireceğim.

¹⁷ “Onlara de ki,
“ ‘Gözlerim gece gündüz
Durmadan gözyaşı döksün,
Çünkü erden kıyım, halkım
Ağır bir yara aldı,
Ezici bir darbe yedi.

¹⁸ Kırta çıksam, kılıçtan geçirilenleri,
Kente girsem, kıtlıktan kırılanları görüyorum.
Olup bitenden habersiz peygamberlerle kâhinlerse
Ülkeyi dolaşıp duruyorlar.’ ”

¹⁹ Yahuda'yı büsbütün mü reddettin?
Siyon'dan tiksiniyor musun?
Neden şifa bulmayacak kadar yaraladın bizi?
Esenlik bekledik, iyilik gelmedi.
Şifa umduk, yılgınlık bulduk.

²⁰ Yaptığımız kötülükleri,
Atalarımızın suçlarını biliyoruz, ya RAB;

- Gerçekten sana karşı günah işledik.
²¹ Adın uğruna bizi küçümseme,
 Görkemli tahtının hor görülmesine izin verme.
 Bizimle yaptığın antlaşmayı anımsa,
 Bozma onu.
²² Ulusların değersiz putlarından herhangi biri
 Yağmur yağdırabilir mi?
 Gökler kendiliğinden
 Sağanak yağdırabilir mi?
 Bunu yalnız sen yapabilirsin,
 Ya RAB Tanrımız.
 Umudumuz sende,
 Çünkü bütün bunları yapan sensin.

15

Yahuda Halkına Yıkım

- ¹ RAB bana dedi ki, “Musa'yla Samuel önümde durup yalvarsalar bile, bu halka acımayacağım; kov onları önümden, gitsinler! ² Sana, ‘Nereye gidelim?’ diye sorarlarsa de ki, ‘RAB şöyle diyor:
 “Ölüm için ayrılanlar ölüme,
 Kılıç için ayrılanlar kılıca,
 Kıtık için ayrılanlar kıtlığa,
 Sürgün için ayrılanlar sürgüne.’
³ “Onların başına dört tür yıkım getirmeye karar verdim” diyor RAB, “Öldürmek için kılıcı, paralamak için köpekleri, yiyip bitirmek, yok etmek için yırtıcı kuşlarla yabanıl hayvanları salacağım üzerlerine. ⁴ Yahuda Kralı Hizkiya oğlu Manaşşe'nin Yeruşalim'de yaptıkları yüzünden bütün yeryüzü krallıklarını dehşete düşüreceğim.
⁵ “Kim acıyacak sana, ey Yeruşalim?
 Kim yas tutacak senin için?
 Hal hatır sormak için
 Kim yolundan dönüp sana gelecek?
⁶ Sen beni reddettin” diyor RAB,
 “Gerisingeri gidiyorsun.
 Ben de elimi sana karşı kaldıracak,
 Seni yok edeceğim;
 Merhamet ede ede yorulдум.
⁷ Ülkenin kapılarında,
 Halkımı yabayla savuracak,
 Çocuksuz bırakacak, yok edeceğim;
 Çünkü yollarından dönmediler.
⁸ Dul kadınlarının sayısı denizin kumundan çok olacak.
 Gençlerinin annelerine
 Öğle vakti yok ediciyi göndereceğim;
 Üzerlerine ansızın acı, dehşet salacağım.
⁹ Yedi çocuklu kadın
 Bayılıp son soluğunu verecek;
 Daha gündüzken güneşi batacak,
 Utandırılıp alçaltılacak.

Sağ kalanları düşmanlarının önünde
Kılıca teslim edeceğim.”
Böyle diyor RAB.

Yeremya Rab'be İçini Döküyor

- 10 Vay başıma!
Herkesle çekişip davacı olayım diye
Doğurmuşsun beni, ey annem!
Ne ödünç aldım, ne de verdim,
Yine de herkes lanet okuyor bana.
- 11 RAB şöyle dedi:
“Kuşkun olmasın, iyilik için seni özgür kılacağım,
Yıkım ve sıkıntı zamanında
Düşmanlarını sana yalvartacağım.
- 12 “Demiri, kuzeyden gelen demiri
Ya da tuncu kimse kırabilir mi?
- 13 Ülkende işlenen günahlar yüzünden
Servetini de hazinelerini de karşılıksız,
Çapul malı olarak vereceğim.
- 14 Bilmediğin bir ülkede
Düşmanlarına köle edeceğim* seni.
Çünkü size karşı öfkem
Ateş gibi tutuşup yanacak.”
- 15 Sen bilirsin, ya RAB,
Beni anımsa, beni kolla.
Bana eziyet edenlerden öcümü al.
Sabrınla beni canımdan etme,
Senin uğruna aşağılandığımı unutma.
- 16 Sözlerini bulur bulmaz yuttum,
Bana neşe, yüreğime sevinç oldu.
Çünkü seninim ben,
Ya RAB, Her Şeye Egemen Tanrı!
- 17 Eğlenenlerin arasında oturmadım,
Onlarla sevinip coşmadım.
Elin üzerimde olduğu için
Tek başıma oturdum,
Çünkü beni öfkeyle doldurmuştun.
- 18 Neden sürekli acı çekiyorum?
Neden yaram ağır ve umarsız?
Benim için aldatıcı bir dere,
Güvenilmez bir pınar mı olacaksın?
- 19 Bu yüzden RAB diyor ki,
“Eğer dönersen seni yine hizmetime alırım;
İşe yaramaz sözler değil,
Değerli sözler söylersen,
Benim sözcüm olursun.

* 15:14 Septuaginta “Köle edeceğim”, Masoretik metin “Geçireceğim” (bkz. 17:4).

- Bu halk sana dönecek,
Ama sen onlara dönmemelisin.
- 20 Bu halkın karşısında
Sağlamlaştırılmış tunç bir duvar kılacağım seni;
Seninle savaşacak ama yenemeyecekler,
Çünkü yardım etmek, kurtarmak için
Ben seninleyim” diyor RAB.
- 21 “Seni kötünün elinden kurtaracak,
Acımasızın avucundan kurtaracağım.”

16

Yıkım Günü

- 1 RAB bana şöyle seslendi: 2 “Kendine karı alma, burada oğulların, kızların olmasın.”
- 3 Bu ülkede doğan oğullarla kızlar ve anne babaları için RAB diyor ki, 4 “Ölümcül hastalıklardan ölecekler. Onlar için yas tutulmayacak, gömülmeyecekler. Cesetleri toprağın üzerinde gübre gibi kalacak. Kılıçla, kıtlıkla yok olacaklar; cesetleri yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak.”
- 5 Çünkü RAB diyor ki, “Cenaze yemeğinin verildiği eve gitme, dövünmek için gitme, başsağlığı dileme. Çünkü ben bu halktan esenliğimi, sevgimi, sevecenliğimi geri çektim” diyor RAB. 6 “Bu ülkede büyükler de küçükler de ölecek, gömülmeyecekler. Onlar için yas tutan, dövünüp bedenini yaralayan, başını tıraş eden olmayacak. 7 Ölene yas tutanı avutmak için kimse onunla yemek yemeyecek. Anne babasını yitirene kimse avuç kâsesini sunmayacak.
- 8 “Şölen evine de gitme, onlarla oturma, yiyip içme. 9 Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Burada sevinç ve neşe sesine, gelin güvey sesine senin günlerinde gözünün önünde son vereceğim.’
- 10 “Bütün bunları bu halka bildirdiğinde, ‘RAB neden başımıza bu büyük felaketi getireceğini bildirdi? Suçumuz ne? Tanrımız RAB'be karşı işlediğimiz günah ne?’ diye sorarlarsa, 11 de ki, ‘Atalarınız beni terk etti’ diyor RAB, ‘Başka ilahların ardınca gittiler, onlara kulluk edip taptılar. Beni terk ettiler, Kutsal Yasam'a uymadılar. 12 Sizse atalarınızdan daha çok kötülük yaptınız. Beni dinleyeceğinize, kötü yüreğinizin inadı uyarınca davrandınız. 13 Bu yüzden sizi bu ülkeden sizin de atalarınızın da bilmediği bir ülkeye atacağım. Orada gece gündüz başka ilahlara kulluk edeceksiniz, çünkü size lütfetmeyeceğim.’
- 14 “Artık insanların, ‘İsrail halkını Mısır'dan çıkaran RAB'bin varlığı hakkı için’ demeyeceği günler geliyor” diyor RAB. 15 “Bunun yerine, ‘İsrail halkını kuzey ülkesinden ve sürdüğü bütün öbür ülkelerden geri getiren RAB'bin varlığı hakkı için’ diyecekler. Çünkü atalarına vermiş olduğum topraklara onları geri getireceğim.
- 16 “Birçok balıkçı çağırmak üzereyim. Onları yakalayacaklar” diyor RAB, “Ardından birçok avcı çağıracığım. Her dağın, her tepenin üzerinden, kaya kovuklarından avlayacaklar onları. 17 Bütün yaptıklarını görüyorum; hiçbir benden gizli değil. Günahları da gözümden kaçmıyor. 18 İlk suçlarını, günahlarını iki katıyla onlara ödeteceğim. Çünkü tiksindirici cansız ilahlarıyla ülkemi kirlettiler, mülkümü iğrenç putlarıyla doldurdular.
- 19 “Ya RAB, sen benim gücüm,
Kalem, sıkıntı gününde sığınağımsın.
Dünyanın dört bucağından
Uluslar sana gelip,
‘Atalarımız yalnız yalanları,
Kendilerine hiçbir yararı olmayan
Değersiz putları miras aldılar’ diyecekler,

- 20 'İnsan kendine ilah yapar mı?
Onlar ilah değil ki!'
21 "Onun için bu kez onlara
Gücümü, kudretimi tanıtacağım.
O zaman adımın RAB olduğunu anlayacaklar."

17

Yahuda'nın Günahı

- 1 "Yahuda'nın günahı demir kalemle yazıldı;
Yüreklerinin levhaları,
Sunaklarının boynuzları üzerine
Elmas uçlu aletle oyuldu.
2 Bol yapraklı her ağacın yanında,
Her yüksek tepedeki sunaklarla,
Aşera putlarıyla
Çocuklarıymış gibi ilgileniyorlar.
3 Ey kırdaki dağım, ülkende işlenen günahlar yüzünden
Servetini, bütün hazinelerini
Ve puta tapılan yerlerini bırakacağım, yağmalansın.
4 Sana verdiğim mülkü kendi suçunla yitireceksin.
Bilmediğin bir ülkede
Düşmanlarına köle edeceğim seni.
Çünkü öfkemi alevlendirdiniz,
Tutuşup sonsuza dek yanacak."
5 RAB diyor ki,
"İnsana güvenen,
İnsanın gücüne dayanan,
Yüreği RAB'den uzaklaşan kişi lanetlidir.
6 Böylesi bozkırdaki çalı gibidir,
İyilik geldiği zaman görmeyecek;
Kurak çöle,
Kimsenin yaşamadığı tuzlaya yerleşecek.
7 "Ne mutlu RAB'be güvenen insana,
Güveni yalnız RAB olana!
8 Böylesi su kıyılarına dikilmiş ağaca benzer,
Köklerini akarsulara salar.
Sıcak gelince korkmaz,
Yaprakları hep yeşildir.
Kuraklık yılında kaygılanmaz,
Meyve vermekten geri durmaz."
9 Yürek her şeyden daha aldatıcıdır, iyileşmez,
Onu kim anlayabilir?
10 "Ben RAB, herkesi davranışlarına,
Yaptıklarının sonucuna göre ödüllendirmek için
Yüreği yoklar, düşüncüyü denerim."
11 Yumurtlamadığı yumurtaların üzerinde oturan keklik nasılsa,

Haksız servet edinen kişi de öyledir.
Yaşamının ortasında serveti onu bırakır,
Yaşamının sonunda kendisi aptal çıkar.

¹² Tapınağımızın yeri
Başlangıçtan yüceltilmiş görkemli bir tahttır.

¹³ Ey İsrail'in umudu RAB,
Seni bırakanların hepsi
Utanılacak duruma düşecek.
Sana sırtını dönenler toprağa yazılacak,
Çünkü RAB'bi, diri su pınarını bıraktılar.

¹⁴ Şifa ver bana, ya RAB,
O zaman iyi olurum;
Kurtar beni, kurtuluş bulurum,
Çünkü övgüm sensin.

¹⁵ Bana, "Hani, RAB'bin sözü nerede?
Haydi, gelsin yerine bakalım" deyip duruyorlar.

¹⁶ Senin hizmetinde çoban olmaktan kaçınmadım,
Felaket gününü de ben istemedim.
Dudaklarımdan çıkan her sözü bilirsin, ya RAB.
O söz zaten senin ağzındaydı.

¹⁷ Dehşet verme bana,
Felaket gününde sığınağım sensin.

¹⁸ Bana eziyet edenler utandırılınsın,
Ama beni utandırma;
Onları yıldınlığa düşür,
Ama beni düşürme.
Felaket gününü getir üzerlerine,
Onları iki kat yıkımla ez.

Şabat Günü'nün Kurallarına Uymak

¹⁹ RAB bana şöyle dedi: "Yahuda krallarının girip çıktığı Halk Kapısı'na ve Yerusâlim'in öbür kapılarına git, orada dur. ²⁰ Halka de ki, 'Ey Yahuda kralları, Yahuda halkı, Yerusâlim'de oturup bu kapılardan girenler, RAB'bin sözünü dinleyin! ²¹ RAB diyor ki, Şabat Günü yük taşımamaya, Yerusâlim kapılarından içeri bir şey sokmamaya dikkat edin. ²² Şabat Günü evinizden yük çıkarmayın, hiç iş yapmayın. Atalarınıza buyurduğum gibi Şabat Günü'nü kutsal sayacaksınız. ²³ Ne var ki, onlar sözümü dinlemediler, kulak asmadılar. Dikbaşlılık ederek beni dinlemediler, yola gelmek istemediler. ²⁴ Beni iyi dinlerseniz, diyor RAB, Şabat Günü bu kentin kapılarından yük taşımayıp hiç iş yapmayarak Şabat Günü'nü kutsal sayarsanız, ²⁵ Davut'un tahtında oturan krallarla önderler savaş arabalarına, atlara binip Yahuda halkı ve Yerusâlim'de yaşayanlarla birlikte bu kentin kapılarından girecekler. Bu kentte sonsuza dek insanlar yaşayacak. ²⁶ Yahuda kentlerinden, Yerusâlim çevresinden, Benyamin topraklarından, Şefela'dan, dağlık bölgeden, Negev'den gelip RAB'bin Tapınağı'na yakmalık sunular, kurbanlar, tahıl sunuları, günlük ve şükran sunuları getirecekler. ²⁷ Ancak beni dinlemez, Şabat Günü Yerusâlim kapılarından yük taşıyarak girer, o günü kutsal saymazsanız, kentin kapılarını ateşe vereceğim. Yerusâlim saraylarını yakıp yok edecek, hiç sönmeyecek ateş.' "

18

Çömlekçinin İşliğı

¹ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² “Kalk, çömlekçinin işliğine git; orada sana sesleneceğim.” ³ Bunun üzerine çömlekçinin işliğine gittim. Çark üzerinde çalışıyordu. ⁴ Yaptığı balçıktan kap elinde bozulunca çömlekçi balçıga istediğı biçimi vererek başka bir kap yaptı.

⁵ RAB bana yine seslendi: ⁶ “Bu çömlekçinin yaptığını ben de size yapamaz mıyım, ey İsrail halkı? diyor RAB. Çömlekçinin elinde balçık neyse, siz de benim elimde öylesiniz, ey İsrail halkı! ⁷ Bir ulusun ya da krallığın kökünden söküleceğini, yıkılıp yok edileceğini duyururum da, ⁸ uyardığım ulus kötülüğünden dönerse, başına felaket getirme kararımдан vazgeçerim. ⁹ Öte yandan, bir ulusun ya da krallığın kurulup dikileceğini duyururum da, ¹⁰ o ulus sözümü dinlemeyip gözümde kötü olanı yaparsa, ona söz verdiğim iyiliğı yapmaktan vazgeçerim.

¹¹ “Bu nedenle Yahuda halkıyla Yerusâlim'de yaşayanlara de ki, ‘RAB şöyle diyor: İşte size bir felaket tasarlıyor, size karşı bir düzen kuruyorum. Onun için her biriniz kötü yolundan dönsün, yaşantınızı da davranışlarınızı da düzeltin.’ ¹² Ama onlar, ‘Boş ver! Biz kendi tasarılarımızı sürdüreceğiz; her birimiz kötü yüreğinin inadı uyarınca davranacak’ diyecekler.”

¹³ Bu yüzden RAB diyor ki,
“Uluslar arasında soruşturun:
Böylesini kim duydu?
Erden kız İsrail
Çok korkunç bir şey yaptı.

¹⁴ Kayalık bayırlardan
Lübnan'ın karı hiç eksik olur mu?
Uzaktan akan soğuk sular hiç kesilir mi?

¹⁵ Oysa halkım beni unuttu,
Değersiz ilahlara buhur yaktı.
Bu ilahlar gidecekleri yollarda,
Eski yollarda sendelemelerine neden oldu;
Onları sapa, bitmemiş yollarda yürüttü.

¹⁶ Ülkeleri viran edilecek,
Sürekli alay konusu olacak;
Oradan her geçen şaşkın şaşkın
Başını sallayacak.

¹⁷ Onları düşmanlarının önünde
Doğru rüzgarı gibi dağıtacağım;
Yıkım günü yüzümü değil,
Sırtımı çevireceğim onlara.”

¹⁸ Bunun üzerine, “Haydi, Yeremya'ya karşı bir düzen kuralım!” dediler, “Çünkü yasayı öğretecek kâhin, öğüt verecek bilge, Tanrı sözünü bildirecek peygamber hiç eksik olmayacak. Gelin, ona sözle saldıralım, söylediklerini de dinlemeyelim.”

¹⁹ Dinle beni, ya RAB,
Beni suçlayanların dediklerini işit!

²⁰ İyiliğe karşı kötülük mü yapmalı?
Ama onlar bana çukur kazdılar.
Onlara duyduğun öfkeyi yatıştırmak,
Onların iyiliğini dilemek için

Senin önünde nasıl durduğumu anımsa.

- ²¹ Bu yüzden çocuklarını kılığa ver,
Kılıcın ağzına at.
Karıları çocuksuz, dul kalsın,
Erkeklerini ölüm alıp götürsün,
Gençleri savaşta kılıçtan geçirilsin.
- ²² Sen üzerlerine ansızın akıncılar gönderdiğinde,
Evlerinden çılgınlık duyulsun.
Çünkü beni yakalamak için çukur kazdılar,
Ayaklarıma gizli tuzak kurdular.
- ²³ Beni öldürmek için kurdukları düzenlerin hepsini
Biliyorsun, ya RAB.
Bağışlama suçlarını,
Günahlarını önünden silme.
Yığılıp kalsınlar senin önünde.
Öfkeliyken uğraş onlarla.

19

Kırılan Çömlek

¹ RAB bana şöyle dedi: “Git, çömlekçiden bir çömlek satın al. Halkın ve kâhinlerin ileri gelenlerinden birkaçını yanına alıp ² Harsit* Kapısı'na yakın Ben-Hinnom Vadisi'ne git. Sana söyleyeceklerimi orada duyur. ³ De ki, ‘RAB'bin sözünü dinleyin, ey Yahuda kralları ve Yerusâlim'de yaşayanlar! İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Dinleyin! Buraya, her duyanı şaşkına çevirecek bir felaket göndermek üzereyim. ⁴ Çünkü beni terk ettiler, burayı yabancı bir ülke haline getirdiler. Kendilerinin de atalarıyla Yahuda krallarının da tanımadığı başka ilahlara burada buhur yaktılar, burayı döktükleri suçsuz kanıyla doldurdular. ⁵ Çocuklarını ateşte Baal'a* kurban etmek için tapınma yerleri kurdular. Böyle bir şey ne buyurdum ne sözünü ettim ne de aklımdan geçirdim. ⁶ Bundan ötürü buranın artık Tofet ya da Ben-Hinnom Vadisi değil, Kıyım Vadisi diye anılacağı günler geliyor, diyor RAB. ⁷ Yahuda ve Yerusâlim'in tasarılarını burada boşa çıkaracağım. Onları canlarına susayanların eline verecek, düşmanlarının önünde kılıçla düşürecek. Cesetlerini yem olarak yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara verecek. ⁸ Bu kenti viraneye çevirecek, alay konusu edeceğim; oradan her geçen şaşkın şaşkın bakıp başına gelen belalardan ötürü onunla alay edecek. ⁹ Onlara oğullarının, kızlarının etini yedirecek. Canlarına susamış düşmanları onları kuşattığında sıkıntıdan birbirlerini yiyecekler.’

¹⁰ “O zaman seninle gidenlerin önünde çömleği kır ¹¹ ve onlara de ki, ‘Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Çömlekçinin çömleği nasıl kırılıp bir daha onarılamazsa, ben de bu halkı ve bu kenti öyle kıracağım. Ölülerini yer kalmayana dek Tofet'te gömecekler. ¹² Bu kente de içinde yaşayanlara da böyle davranacağım, diyor RAB. Bu kenti Tofet gibi yapacağım. ¹³ Yerusâlim'in evleri de Yahuda krallarının sarayları da Tofet gibi kirli sayılacak. Çünkü bu evlerin damlarında gök cisimlerine buhur yaktılar, başka ilahlara dökmelik sunular sundular.’”

¹⁴ Peygamberlik etmesi için RAB'bin Tofet'e gönderdiği Yeremya oradan döndü. RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda durup halka şöyle dedi: ¹⁵ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘İşte bu kente ve çevresindeki köylere sözünü ettiğim bütün felaketleri getirecek. Çünkü dikbaşlılık edip sözümü dinlemediler.’”

20

Yeremya Kâhin Paşhur'la Çekişiyor

¹ RAB'bin Tapınağı'nın baş görevlisi İmmer oğlu Kâhin Paşhur, Yeremya'nın böyle peygamberlik ettiğini duyunca, ² onun dövülüp RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Benyamin Kapısı'ndaki tomruğa vurulmasını buyurdu. ³ Ertesi gün Paşhur kendisini tomruktan salıverince, Yeremya ona, “RAB sana Paşhur değil, Magor-Missaviv* adını verdi” dedi, ⁴ “RAB diyor ki, ‘Seni de dostlarını da yıldıracağım. Dostlarının düşman kılıcıyla düştüğünü gözlerinle göreceksin. Bütün Yahuda'yı Babil Kralı'nın eline teslim edeceğim; onları Babil'e sürecek ya da kılıçtan geçirecek. ⁵ Bu kentin bütün zenginliğini –ürününü, değerli eşyalarını, Yahuda krallarının hazinelerini– düşmanlarının eline vereceğim. Hepsini yağmalayıp Babil'e götürecekler. ⁶ Sana gelince, ey Paşhur, sen de evinde yaşayanların hepsi de Babil'e sürüleceksiniz. Sen de kendilerine yalan peygamberlik ettiğin bütün dostların da orada ölüp gömüleceksiniz.’ ”

Yeremya'nın Yakınması

- ⁷ Beni kandırdın, ya RAB,
Ben de kandım.
Bana üstün geldin, beni yendin.
Bütün gün alay konusu oluyorum,
Herkes benimle eğleniyor.
- ⁸ Çünkü konuştukça feryat ediyor,
Şiddet diye, yıkım diye haykırıyorum.
RAB'bin sözü yüzünden bütün gün yeriliyor,
Gülünç duruma düşüyorum.
- ⁹ “Bir daha onu anmayacak,
O'nun adına konuşmayacağım” desem,
Sözü kemiklerimin içine hapsedilmiş,
Yüreğimde yanan bir ateş sanki.
Onu içimde tutmaktan yoruldum,
Yapamıyorum artık.
- ¹⁰ Birçoğunun, “Her yer dehşet içinde!
Suçlayın! Suçlayalım onu!” diye fısıldaştığını duydum.
Bütün güvendiğim insanlar düşmemi gözlüyor,
“Belki kanar, onu yeneriz,
Sonra da öcümüzü alırız” diyorlar.
- ¹¹ Ama RAB güçlü bir savaşçı gibi benimledir.
Bu yüzden bana eziyet edenler tökezleyecek,
Üstün gelemeyecek,
Başarısızlığa uğrayıp büyük utanca düşecekler;
Onursuzlukları sonsuza dek unutulmayacak.
- ¹² Ey doğru kişiyi sınavan,
Yüreği ve düşüncüyü gören Her Şeye Egemen RAB!
Davamı senin eline bırakıyorum.
Onlardan alacağın öcü göreyim!
- ¹³ Ezgiler okuyun RAB'be!
Övün RAB'bi!
Çünkü yoksulun canını kötülerin elinden O kurtardı.

* **20:3** “Magor-Missaviv”: “Her yer dehşet içinde” anlamına gelir. Aynı ifade 20:10'da da geçer. **20:10** Mez.31:13

- 14 Lanet olsun doğduğum güne!
Kutlu olmasın annemin beni doğurduğu gün!
15 “Bir oğlun oldu!” diyerek babama haber getiren,
Onu sevince boğan adama lanet olsun!
16 RAB'bin acımadan yerle bir ettiği
Kentler gibi olsun o adam!
Sabah feryatlar,
Öğlen savaş naraları duysun!
17 Çünkü beni annemin rahminde öldürmedi;
Annem mezarım olur,
Rahmi hep gebe kalırdı.
18 Neden ana rahminden çıktım?
Dert, üzüntü görmek,
Ömrümü utanç içinde geçirmek için mi?

21

Sidkiya'nın İsteği Reddediliyor

¹ Kral Sidkiya Malkiya oğlu Paşhur'la Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yı Yeremya'ya gönderince, RAB Yeremya'ya seslendi. Paşhur'la Sefanya ona şöyle demişti: ² “Lütfen bizim için RAB'be danış. Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar bize saldırıyor. Belki RAB bizim için şaşılacak işlerinden birini yapar da Nebukadnessar ülkemizden çekilir.”

³ Yeremya şu karşılığı verdi: “Sidkiya'ya deyin ki, ⁴ ‘İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Surların dışında sizi kuşatan Babil Kralı ve Kildaniler'le* savaşmakta kullandığınız silahları size karşı çevireceğim; hepsini bu kentin ortasına toplayacağım. ⁵ Ben de elimi size karşı kaldıracağım; kudretle, kızgınlıkla, gazapla, büyük öfkeyle sizinle savaşacağım. ⁶ Bu kentte yaşayanları yok edeceğim; insan da, hayvan da korkunç bir salgın hastalıktan ölecek. ⁷ Ondan sonra da, diyor RAB, Yahuda Kralı Sidkiya'yla görevlilerini, bu kentte salgından, kılıçtan, kıtlıktan sağ çıkan halkı Babil Kralı Nebukadnessar'ın ve canlarına susamış düşmanlarının eline teslim edeceğim. Hepsini kılıçtan geçirecek, canlarını bağışlamayacak, merhamet etmeyecek, acımayacak.’

⁸ “Bunun yanı sıra halka şunları da söyle: ‘RAB diyor ki: İşte yaşama giden yolu da ölüme giden yolu da önünüze koyuyorum. ⁹ Bu kentte kalan kılıçtan, kıtlıktan, salgından ölecek; dışarı çıkıp kenti kuşatan Kildaniler'e teslim olansa yaşayacak, hiç değilse canını kurtarmış olacak. ¹⁰ Bu kente iyilik değil, kötülük etmeye karar verdim, diyor RAB. Bu kenti Babil Kralı ele geçirip ateşe verecek.’ ”

Kötü Krallara Karşı Yargı

¹¹ “Yahuda Kralı'nın ailesine de ki, ‘RAB'bin sözünü dinleyin: ¹² RAB şöyle diyor, ey Davut soyu:

“ ‘Her sabah adaleti uygulayın,
Soyguna uğramış kişiyi zorbanın elinden kurtarın.
Yoksa yaptığınız kötülük yüzünden
Öfkem ateş gibi tutuşup yanacak,
Söndüren olmayacak.

¹³ Ey vadinin üstünde,
Kayalık ovada oturan Yeruşalim,
Sana karşıyım diyor RAB,
Siz ki, kim bize saldırabilir?
Sığınağımıza kim girebilir, diyorsunuz.

¹⁴ Sizi yaptıklarınıza göre cezalandıracağım, diyor RAB.
Bütün çevresini yakıp yok edecek
Bir ateş tutuşturacağım kentin ormanında.’ ”

22

¹ RAB bana dedi ki, “Yahuda Kralı'nın sarayına gidip şu haberi bildir: ² ‘RAB'bin sözünü dinleyin, ey Davut'un tahtında oturan Yahuda Kralı'yla görevlileri ve bu kapılardan giren halk! ³ RAB diyor ki: Adil ve doğru olanı yapın. Soyguna uğrayanı zorbanın elinden kurtarın. Yabancıya, öksüze, dula haksızlık etmeyin, şiddete başvurmayın. Burada suçsuz kanı dökmeyin. ⁴ Bu buyrukları özenle yerine getirirseniz, Davut'un tahtında oturan krallar savaş arabalarıyla, atlarıyla bu sarayın kapılarından girecekler; görevlileriyle halkları da onları izleyecek. ⁵ Ancak bu buyruklara uymazsanız, diyor RAB, adım üzerine ant içerim ki, bu saray viraneye dönecek.’ ”

⁶ Çünkü Yahuda Kralı'nın sarayı için RAB diyor ki,
“Sen benim için Gilat gibisin,
Lübnan'ın doruğu gibi.
Ama hiç kuşkun olmasın, seni çöle döndürecek,
Kimsenin yaşamadığı kentlere çevireceğim.
⁷ Eli silahlı yok ediciler görevlendireceğim sana karşı.
En iyi sedir ağaçlarını kesecek,
Ateşe atacaklar.

⁸ “Bu kentten geçen birçok ulus birbirlerine, ‘RAB bu büyük kente neden bunu yaptı?’ diye soracaklar.

⁹ “Yanıt şöyle olacak: ‘Çünkü Tanrıları RAB'bin antlaşmasını bıraktılar, başka ilahlara tapıp kulluk ettiler.’ ”

Kral Şallum'la İlgili Bildiri

¹⁰ Ölen için ağlamayın, yasa bürünmeyin;
Ancak sürgüne giden için ağlayın acı acı.
Çünkü bir daha dönmeyecek,
Anayurdunu görmeyecek.

¹¹ Babası Yoşiya'nın yerine Yahuda Kralı olan ve buradan çıkıp giden Yoşiya oğlu Şallum* için RAB diyor ki, “Bir daha dönmeyecek buraya. ¹² Sürgüne gönderildiği yerde ölecek, bir daha bu ülkeyi görmeyecek.”

Kral Yehoyakim'le İlgili Bildiri

¹³ “Sarayını haksızlıkla,
Yukarı odalarını adaletsizlikle yapan,
Komşusunu parasız çalıştıran,
Ücretini ödemeyen adamın vay başına!
¹⁴ ‘Kendim için yukarı odaları havadar,
Geniş bir saray yapacağım’ diyenin vay başına!
Sarayına büyük pencereler açar,
Sedir ağacıyla kaplar,
Kırmızıya boyar.

¹⁵ “Bol bol sedir ağacı kullandın diye
Kral mı oldun sanırsın?
Baban doyaya yiye içti,

- Ama iyi ve doğru olanı yaptı;
Onun için de işleri iyi gitti.
- 16 Ezilenin, yoksulun davasını savundu,
Onun için de işleri iyi gitti.
Beni tanımak bu değil midir?” diyor RAB.
- 17 “Seninse gözlerin de yüreğin de yalnız kazanca,
Suçsuz kanı dökmeye,
Baskı, zorbalık yapmaya yönelik.”
- 18 Bu yüzden RAB Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim için diyor ki,
“Onun için kimse, ‘Ah kardeşim!
Vah kızkardeşim!’ diye dövünmeyecek.
Onun için kimse, ‘Ah efendim!
Vah onun görkemi!’ diye dövünmeyecek.
- 19 Sürüklenip Yeruşalim kapılarından dışarı atılacak,
Eşek gömülür gibi gömülecek o.”

Yeruşalim’le İlgili Bildiri

- 20 “Lübnan’a git, feryat et,
Sesin Başan’dan duyulsun,
Haykır Avarim’dan,
Çünkü bütün oynaşların ezildi.
- 21 Kendini güvenlikte sandığında seni uyardım.
Ama, ‘Dinlemem’ dedin.
Gençliğinden bu yana böyleydi tutumun,
Sözümü hiç dinlemedin.
- 22 Rüzgar bütün çobanlarını alıp götürecektir,
Oynaşların sürgüne gidecek.
İşte o zaman yaptığın kötülükler yüzünden
Ütanacak, aşağılanacaksın.
- 23 Ey sen, Lübnan’da† yaşayan,
Yuvasını sedir ağacından kuran adam!
Sana doğuran kadın gibi acılar, sancılar geldiğinde,
Nasıl da inleyeceksin‡!”

Kral Yehoyakin’le İlgili Bildiri

- 24 “Varlığım hakkı için derim ki” diyor RAB, “Ey Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin, sağ elimdeki mühür yüzüğü olsan bile, çıkarıp atardım seni. 25 Seni can düşmanlarının, korktuğun kişilerin, Babil Kralı Nebukadnessar’la Kildaniler’in* eline teslim edeceğim. 26 Seni de seni doğuran anneni de doğmadığınız bir ülkeye atacağım; orada öleceksiniz. 27 Dönmeye can attığınız ülkeye bir daha dönemeyeceksiniz.”
- 28 Bu mu Yehoyakin? Bu hor görülmüş kırık çömlek,
Kimsenin istemediği kap?
Neden kendisi de çocukları da
Bilmedikleri bir ülkeye atıldılar?
- 29 Ülke, ey ülke,
RAB’bin sözünü dinle, ey ülke!
- 30 RAB diyor ki,
“Bu adamı çocuksuz,

22:18 2Kr.23:36-24:6; 2Ta.36:5-7 † 22:23 “Lübnan”: Yeruşalim’de bir sarayın adı olduğu sanılıyor. ‡ 22:23 Septuaginta, Süryanice, Vulgata “İnleyeceksin”, Masoretik metin “Acınacaksın”. 22:24 2Kr.24:8-15; 2Ta.36:9-10

Ömrünce başarısız biri olarak yazın.
Çünkü soyundan gelen hiç kimse başarılı olmayacak,
Soyundan gelen hiç kimse
Davut'un tahtında oturamayacak,
Yahuda'da bir daha krallık etmeyecek.”

23

Doğru Dal

¹ “Otlagımın koyunlarını yok edip dağıtan çobanların vay başına!” diyor RAB. ² Halkımı güden çobanlar için İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: “Sürümü dağıtıp sürdünüz, onlarla ilgilenmediniz. Şimdi ben sizinle ilgileneceğim, yaptığınız kötülük yüzünden sizi cezalandıracağım.” RAB böyle diyor. ³ “Sürmüş olduğum bütün ülkelerden sürümün sağ kalanlarını toplayıp otlaklarına geri getireceğim; orada verimli olup çoğalacaklar. ⁴ Onları güdecek çobanlar koyacağım başlarına. Bundan böyle korkmayacak, yılgınlığa düşmeyecekler. Bir tanesi bile eksilmeyecek” diyor RAB.

⁵ “İşte Davut için doğru bir dal*
Çıkaracağım günler geliyor” diyor RAB.
“Bu kral bilgece egemenlik sürecek,
Ülkede adil ve doğru olanı yapacak.
⁶ Onun döneminde Yahuda kurtulacak,
İsrail güvenlik içinde yaşayacak.
O, ‘Yahve sidkenu’† adıyla anılacak.

⁷ “Artık insanların, ‘İsrail halkını Mısır'dan çıkaran RAB'bin varlığı hakkı için’ demeyecekleri günler geliyor” diyor RAB. ⁸ “Bunun yerine, ‘İsrail soyunu kuzey ülkesinden ve sürdüğü bütün öbür ülkelerden geri getiren RAB'bin varlığı hakkı için’ diyecekler. Böylece kendi topraklarında yaşayacaklar.”

Yahuda'nın Sahte Peygamberleri

⁹ Peygamberlere gelince,
Yüreğim paramparça,
Bütün kemiklerim titriyor.
RAB'bin yüzünden,
O'nun kutsal sözleri yüzünden
Sarhoş gibi,
Şaraba yenik düşen bir adam gibiyim.
¹⁰ Çünkü ülke zina edenlerle dolu,
Lanet yüzünden yas tutuyor.
Otlaklar kurumuş.
İzledikleri yol kötü,
Güçlerini haksızca kullanıyorlar.

¹¹ “Peygamber de kâhin de tanrısız;
Tapınağımın bile kötülüklerini gördüm” diyor RAB.

¹² “Bu yüzden izledikleri yol
Onlar için kaygan olacak;
Karanlığa sürülecek,
Orada tökezleyip düşecekler.
Çünkü cezalandırılacakları yıl

^{23:5} Yer.33:14-16 * ^{23:5} “Dal”: Mesih'in adlarından biri.

† ^{23:6} “Yahve sidkenu”: “RAB doğruluğumuzdur”

Başlarına felaket getireceğim” diyor RAB.

13 “Samiriye peygamberleri arasında

Şu iğrençliği gördüm:

Baal adına peygamberlik ederek

Halkım İsrail'i baştan çıkarıyorlar.

14 Yeruşalim peygamberleri arasında

Şu korkunç şeyi gördüm:

Zina ediyorlar, yalan peşindeler.

Kötülük edenleri güçlendirdiklerinden,

Kimse kötülüğünden dönmüyor.

Benim için hepsi Sodom gibi,

Yeruşalim halkı Gomora gibi oldu.”

15 Bu nedenle Her Şeye Egemen RAB peygamberler için şöyle diyor:

“Onlara pelinotu yedirecek,

Zehirli su içireceğim.

Çünkü Yeruşalim peygamberleri

Tanrısızlığın bütün ülkeye yayılmasına neden oldular.”

16 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,

“Size peygamberlik eden peygamberlerin

Dediklerine kulak asmayın,

Onlar sizi aldatıyor.

RAB'bin ağzından çıkanları değil,

Kendi hayal ettikleri görüşleri anlatıyorlar.

17 Beni küçümseyenlere sürekli,

‘RAB diyor ki: Size esenlik olacak!’ diyorlar.

Yükreklerinin inatçılığı doğrultusunda davrananlara,

‘Başınıza felaket gelmeyecek’ diyorlar.

18 RAB'bin sözünü duyup anlamak için

RAB'bin meclisinde kim bulundu ki?

O'nun sözüne kulak verip duyan kim?

19 İşte, RAB'bin fırtınası öfkeyle kopacak,

Kasırgası döne döne kötülerin başına patlayacak.

20 Aklının tasarladığını tümüyle yapana dek

RAB'bin öfkesi dinmeyecek.

Son günlerde açıkça anlayacaksınız bunu.

21 Bu peygamberleri ben göndermedim,

Ama çabucak ortaya çıktılar.

Onlara hiç seslenmedim,

Yine de peygamberlik ettiler.

22 Ama meclisimde dursalardı,

Sözlerimi halkıma bildirir,

Onları kötü yollarından ve davranışlarından

Döndürürlerdi.

23 Ben yalnızca yakındaki Tanrı mıyım?

Uzaktaki Tanrı da değil miyim?” diyor RAB,

24 “Kim gizli yere saklanır da

Onu görmem?” diyor RAB,

“Yeri göğü doldurmuyor muyum?” diyor RAB.

²⁵ “Adımla yalancı peygamberlik edenlerin ne dediklerini duydum. ‘Bir düş gördüm! Bir düş!’ diyorlar. ²⁶ Kafalarından uydurdıkları hileleri aktaran bu yalancı peygamberler ne zamana dek sürdürecekler bunu? ²⁷ Ataları nasıl Baal yüzünden adımı unuttuysa, onlar da birbirlerine düşlerini anlatarak halkıma adımı unutturmayı tasarlıyorlar. ²⁸ Düşü olan peygamber düşünüyü anlatsın; ama sözümü alan onu sadakatle bildirsin. Buğdayın yanında saman nedir ki?” diyor RAB. ²⁹ “Benim sözüm ateş gibi değil mi? Kayaları paramparça eden balyoz gibi değil mi?” RAB böyle diyor.

³⁰ “İşte bunun için sözlerimi birbirlerinden çalan peygamberlere karşıyım” diyor RAB. ³¹ “Evet, kendi sözlerini söyleyip, ‘RAB böyle diyor’ diyen peygamberlere karşıyım” diyor RAB. ³² “Uydurma düşler gören peygamberlere karşıyım” diyor RAB. “Bu düşleri anlatıyor, yalanlarla, boş övünmelerle halkımı baştan çıkarıyorlar. Ben onları ne gönderdim, ne de atadım. Bu halka hiç mi hiç yararları yok” diyor RAB.

³³ “Halktan biri, bir peygamber ya da kâhin, ‘RAB’bin bildirisi nedir?’ diye sorarsa, ‘Ne bildirisi?’ diye karşılık vereceksin. Sizi başımdan atacağım” diyor RAB. ³⁴ “Eğer bir peygamber, kâhin ya da başka biri, ‘Bu RAB’bin bildirisi’ derse, onu da ailesini de cezalandıracağım. ³⁵ Her biriniz komşunuza ve kardeşinize, ‘RAB ne yanıt verdi?’ ya da, ‘RAB ne söyledi?’ demelisiniz. ³⁶ Bundan böyle, ‘RAB’bin bildirisi’ lafını ağızınıza almayacaksınız. Herkesin sözü kendi bildirisi olacak. Yaşayan Tanrı’nın, Her Şeye Egemen RAB’bin, Tanrımız’ın sözlerini çarpıtıyorsunuz siz. ³⁷ Bir peygambere, ‘RAB sana ne yanıt verdi?’ ya da, ‘RAB ne söyledi?’ demelisiniz. ³⁸ Ama, ‘RAB’bin bildirisi’ dersiniz, RAB diyor ki, ‘RAB’bin bildirisi’ diyorsunuz. Oysa, ‘RAB’bin bildirisi’ demeyeceksiniz diye sizi uyarmıştım. ³⁹ Bu yüzden sizi büsbütün unutacağım, sizi de size ve atalarınıza verdiğim kenti de önümden söküp atacağım. ⁴⁰ Sizi hiç unutulmayacak bir utanca düşürecek, sürekli alay konusu edeceğim.”

24

İki Sepet İncir

¹ Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin’le Yahuda önderlerini, zanaatçıları, demircileri Yerusâlim’den Babil’e sürdükten sonra, RAB bana tapınağının önüne konmuş iki sepet incir gösterdi. ² Sepetlerin birinde ilk ürüne benzer çok iyi incirler vardı; ötekindeyse çok kötü, yenmeyecek kadar çürük incirler vardı.

³ RAB, “Yeremya, ne görüyorsun?” diye sordu.

“İncir” diye yanıtladım, “İyi incirler çok iyi, öbürleriye çok kötü, yenmeyecek kadar çürük.”

⁴ Bunun üzerine RAB bana şöyle seslendi: ⁵ “İsrail’in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Buradan Kıldan ülkesine sürgüne gönderdiğim Yahuda sürgünlerini bu iyi incirler gibi iyi sayacağım. ⁶ İyilik bulmaları için onları gözetecek, bu ülkeye geri getireceğim. Onları bina edeceğim, yıkmayacağım; onları dikeceğim, kökünden sökmeyeceğim. ⁷ Benim RAB olduğumu anlayacak bir yürek vereceğim onlara. Onlar benim halkım olacaklar, ben de onların Tanrısı olacağım. Çünkü bütün yürekleriyle bana dönecekler.

⁸ “ ‘Ama Yahuda Kralı Sidkiya’yla önderlerini, Yerusâlim’den sağ çıkıp da bu ülkede ya da Mısır’da yaşayanları yenmeyecek kadar çürük incir gibi yapacağım’ diyor RAB, ⁹ ‘Onları bütün ülkelerin gözündeki iğrenç, korkunç bir duruma düşürecek. Onları sürdüğüm her yerde ayıplanacak, ibret olacak, alaya alınacak, lanetlenecekler. ¹⁰ Kendilerine ve atalarına verdiğim topraktan yok olana dek üzerlerine kılıç, kıtlık, salgın hastalık salacağım.’ ”

25

Yetmiş Yıl Sürgünlük

¹ Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in döneminin dördüncü yılında, RAB Yahuda halkıyla ilgili olarak Yeremya'ya seslendi. Nebukadnessar'ın Babil Kralı oluşunun birinci yılıydı bu. ² Peygamber Yeremya Yahuda halkına ve Yeruşalim'de yaşayanlara RAB'bin sözünü aktararak şöyle dedi: ³ Yirmi üç yıldır, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşiya'nın döneminin on üçüncü yılından bugüne dek, RAB bana sesleniyor. Ben de RAB'bin sözünü defalarca size aktardım, ama dinlemediniz.

⁴ RAB peygamber kullarını defalarca size gönderdi, ama dinlemediniz, kulak asmadınız. ⁵ Sizi uyardılar, “Şimdi herkes kötü yolundan, kötü işlerinden dönsün ki, RAB'bin sonsuza dek size ve atalarınıza verdiği toprakta yaşayasınız” dediler, ⁶ “Kulluk etmek, tapınmak için başka ilahların ardınca gitmeyin; elinizle yaptığınız putlarla beni öfkeliendirmeyin ki, ben de size zarar vermeyeyim.”

⁷ “Ama beni dinlemediniz” diyor RAB, “Sonuç olarak elinizle yaptığınız putlarla beni öfkeliendirip kendinizi zarara soktunuz.”

⁸ Bunun için Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Madem sözlerimi dinlemediniz, ⁹ ben de bütün kuzeydeki halkları ve kulum Babil Kralı Nebukadnessar'ı çağırıacağım” diyor RAB, “Onları bu ülkeye de burada yaşayanlarla çevresindeki bütün uluslara da karşı getireceğim. Bu halkı tamamen yok edeceğim, ülkelerini dehşet ve alay konusu edip sonsuz bir viraneye çevireceğim. ¹⁰ Sevinç ve neşe sesini, gelin güvey sesini, değirmen taşlarının sesini, kandil ışığını onlardan uzaklaştıracam. ¹¹ Bütün ülke bir virane, dehşet verici bir yer olacak. Bu uluslar Babil Kralı'na yetmiş yıl kulluk edecekler.

¹² “Ama yetmiş yıl dolunca” diyor RAB, “Suçları yüzünden Babil Kralı'yla ulusunu, Kildan ülkesini cezalandıracak, sonsuz bir viranelik haline getireceğim. ¹³ O ülke için söylediklerimin hepsini, Yeremya'nın uluslara ettiği bu kitapta yazılı bütün peygamberlik sözlerini ülkenin başına getireceğim. ¹⁴ Pek çok ulus, büyük krallar onları köle edinecek. Yaptıklarına ve ellerinden çıkan işe göre karşılık vereceğim onlara.”

Rab'bin Öfke Kâsesi

¹⁵ İsrail'in Tanrısı RAB bana şöyle dedi: “Elimdeki öfke şarabıyla dolu kâseyi al, seni göndereceğim bütün uluslara içir. ¹⁶ Şarabı içince sendeleyecek, üzerlerine göndereceğim kılıç yüzünden çıldıracaklar.”

¹⁷ Böylece kâseyi RAB'bin elinden alıp beni gönderdiği bütün uluslara içirdim: ¹⁸ Bugün olduğu gibi viranelik, dehşet ve alay konusu, lanetlik olsunlar diye Yeruşalim'e, Yahuda kentlerine, krallarıyla önderlerine; ¹⁹ Firavunla görevlilerine, önderlerine ve halkına, ²⁰ Mısır'da yaşayan bütün yabancılara; Üs krallarına, Filist krallarına –Aşkelon'a, Gazze'ye, Ekron'a, Aşdot'tan sağ kalanlara– ²¹ Edom'a, Moav'a, Ammon'a; ²² bütün Sur ve Sayda krallarına, deniz aşırı ülkelerin krallarına; ²³ Dedan'a, Tema'ya, Bûz'a, zülüflerini* kesen bütün halklara; ²⁴ Arabistan krallarına, çölde yaşayan yabancı halkın krallarına; ²⁵ Zimri, Elam, Med krallarına; ²⁶ sırasıyla uzak yakın bütün kuzey krallarına, yeryüzündeki bütün ulusların krallarına içirdim. Hepsinden sonra Şeşak† Kralı da içecektir.

²⁷ “Sonra onlara de ki, ‘İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Üzerinize salacağım kılıç yüzünden sarhoş olana dek için, kusun, düşüp kalkmayın.’ ²⁸ Eğer kâseyi elinden alır, içmek istemezlerse, de ki, ‘Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Kesinlikle içeceksiniz! ²⁹ Bana ait olan kentin üzerine felaket getirmeye başlıyorum. Cezasız kalacağınızı mı sanıyorsunuz? Sizi cezasız bırakmayacağım. İşte dünyada yaşayan herkesin üzerine kılıcı çağırıyorum. Her Şeye Egemen RAB böyle diyor.’

25:1 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7; Dan.1:1-2 **25:10** Yer.7:34; 16:9; Va.18:22-23 **25:11** 2Ta.36:21; Yer.29:10; Dan.9:2

* **25:23** “Zülüflerini” ya da “Sakallarının uçlarını”. † **25:26** “Şeşak”: Babil'i simgeleyen şifreli bir söz.

³⁰ “Bütün bu peygamberlik sözlerini onlara ilet:

“ ‘Yükseklerden kükreyecek RAB,
Kutsal konutundan gürleyecek,
Ağılına şiddetle kükreyecek.
Dünyada yaşayanların tümüne
Üzüm ezenler gibi bağırarak.

³¹ Gürültü yeryüzünün dört yanında yankılanacak.
Çünkü RAB uluslara dava açacak;
Herkesi yargılayacak
Ve kötülerini kılıca teslim edecek’ ” diyor RAB.

³² Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“İşte felaket ulustan ulusa yayılıyor!
Dünyanın dört bucağından büyük kasırga kopuyor.”

³³ O gün RAB dünyayı bir uçtan bir uca öldürülenlerle dolduracak. Onlar için yas tutulmayacak, toplanıp gömülmeyecekler. Toprağın üzerinde gübre gibi kalacaklar.

³⁴ Haykırın, ey çobanlar,
Acı acı bağırın!
Toprakta yuvarlanın, ey sürü başları!
Çünkü boğazlanma zamanınız doldu,
Değerli bir kap gibi düşüp parçalanacaksınız.

³⁵ Çobanlar kaçamayacak,
Sürü başları kurtulamayacak!

³⁶ Duy çobanların haykırışını,
Sürü başlarının bağırışını!
RAB onların otlaklarını yok ediyor.

³⁷ RAB'bin kızgın öfkesi yüzünden
Güvenlikte oldukları ağıllar yok oldu.

³⁸ İnini terk eden genç aslan gibi,
RAB inini bıraktı.
Zorbanın kılıcı
Ve RAB'bin kızgın öfkesi yüzünden
Ülkeleri viraneye döndü.

26

Halk Yeremya'nın Öldürülmesini İstiyor

¹ Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in krallığının başlangıcında RAB şöyle seslendi:

² “RAB diyor ki, RAB'bin Tapınağı'nın avlusunda dur, tapınmak için Yahuda kentlerinden oraya gelen herkese seslen. Sana buyurduğum her şeyi tek söz eksiltmeden onlara bildir.

³ Belki dinler de kötü yollarından dönerler. O zaman ben de yaptıkları kötülükler yüzünden başlarına getirmeyi tasarladığım felaketten vazgeçerim. ⁴ Onlara de ki, ‘RAB şöyle diyor: Size verdiğim yasa uyarınca yürümez, beni dinlemez, ⁵ size defalarca gönderdiğim kullarım peygamberlerin sözlerine kulak vermezseniz, ki kulak vermiyorsunuz, ⁶ bu tapınağa Şilo'dakine yaptığımın aynısını yapar, bu kenti bütün dünya ulusları arasında lanetlik ederim.’ ”

⁷ Kâhinler, peygamberler ve bütün halk Yeremya'nın RAB'bin Tapınağı'nda söylediği bu sözleri duydular. ⁸ Yeremya Tanrı'nın halka iletmesini buyurduğu sözleri bitirince, kâhinlerle peygamberler ve halk onu yakalayıp, “Ölmen gerek!” dediler, ⁹ “Neden bu

tapınak Şilo'daki gibi olacak, bu kent de içinde kimsenin yaşamayacağı bir viraneye dönecek diyerek RAB'bin adıyla peygamberlik ediyorsun?” Bütün halk RAB'bin Tapınağı'nda Yeremya'nın çevresinde toplanmıştı.

¹⁰ Yahuda önderleri olup bitenleri duyunca, saraydan RAB'bin Tapınağı'na gidip tapınağın Yeni Kapı girişinde yerlerini aldılar. ¹¹ Bunun üzerine kâhinlerle peygamberler, önderlere ve halka, “Bu adam ölüm cezasına çarptırılmalı” dediler, “Çünkü bu kente karşı peygamberlik etti. Kendi kulaklarınızla işittiniz bunu.”

¹² Bunun üzerine Yeremya önderlerle halka, “Bu tapınağa ve kente karşı işittiğiniz peygamberlik sözlerini iletmem için beni RAB gönderdi” dedi, ¹³ “Şimdi yollarınızı, davranışlarınızı düzeltin, Tanrınız RAB'bin sözüne kulak verin. O zaman RAB başınıza getireceğini söylediği felaketten vazgeçecek. ¹⁴ Bana gelince, işte elinizdeyim! Gözünüzde iyi ve doğru olan neyse, bana öyle yapın. ¹⁵ Ancak şunu kesinlikle bilin ki, eğer beni öldürürseniz, siz de bu kent ve içinde yaşayanlar da suçsuz birinin kanını dökmekten sorumlu tutulacaksınız. Çünkü bütün bu sözleri bildirmem için beni gerçekten RAB size gönderdi.”

¹⁶ Bunun üzerine önderlerle halk, kâhinlerle peygamberlere, “Bu adam ölüm cezasına çarptırılmamalı” dediler, “Çünkü bizimle Tanrımız RAB'bin adına konuştu.”

¹⁷ Halkın ileri gelenlerinden birkaçı öne çıkıp orada toplanmış halka, ¹⁸ “Moreşetli Mika Yahuda Kralı Hizkiya döneminde peygamberlik etti” dediler, “Yahuda halkına dedi ki, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor,

“ ‘Siyon tarla gibi sürülecek,
Taş yığınının dönecek Yerusâlim,
Tapınağın kurulduğu dağ
Çalılarla kaplanacak.’

¹⁹ “Yahuda Kralı Hizkiya ya da Yahuda halkından biri onu öldürdü mü? Bunun yerine Hizkiya RAB'den korkarak O'nun lütfunu diledi. RAB de onlara bildirdiği felaketten vazgeçti. Bizse, üzerimize büyük bir yıkım getirmek üzereyiz.”

Kral Yehoyakim Uriya'yı Öldürüyor

²⁰ Kiryat-Yearimli Şemaya oğlu Uriya adında peygamberlik eden bir adam daha vardı. Tıpkı Yeremya gibi o da RAB'bin adına bu kente ve ülkeye karşı peygamberlik etti.

²¹ Kral Yehoyakim'le askerleri ve komutanları Uriya'nın sözlerini duydular. Kral onu öldürmek istedi. Bunu duyan Uriya korkuya kapılarak kaçıp Mısır'a gitti. ²² Bunun üzerine Kral Yehoyakim peşinden adamlarını –Akbor oğlu Elnatan'la başkalarını– Mısır'a gönderdi. ²³ Uriya'yı Mısır'dan çıkarıp Kral Yehoyakim'e getirdiler. Kral onu kılıçla öldürtüp cesedini sıradan halk mezarlığına attırdı.

²⁴ Ancak Şafan oğlu Ahikam Yeremya'yı korudu. Böylece Yeremya öldürülmek üzere halkın eline teslim edilmedi.

27

Yahuda Nebukadnessar'a Veriliyor

¹ Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Sidkiya'nın krallığının başlangıcında RAB Yeremya'ya seslendi: ² RAB bana dedi ki, “Kendine sıırımla bağlanmış tahta bir boyunduruk yap, boynuna geçir. ³ Sonra Yerusâlim'e, Yahuda Kralı Sidkiya'ya gelen ulaklar aracılığıyla Edom, Moav, Ammon, Sur ve Sayda krallarına haber gönder. ⁴ Efendilerine şunu bildirmelerini buyur: İsrail'in Tanrısı Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Efendilerinize söyleyin: ⁵ Yeryüzünü de üstünde yaşayan insanlarla hayvanları da büyük gücümle, kudretli elimle ben yarattım. Onu uygun gördüğüm kişiye veririm. ⁶ Şimdi bütün bu ülkeleri Babil Kralı kulum Nebukadnessar'a vereceğim. Yabancı hayvanları da kulluk etsinler

diye ona vereceğim. ⁷Ülkesi için saptanan zaman gelinceye dek bütün uluslar ona, oğluna, torununa kulluk edecek. Sonra birçok ulus, büyük krallar onu köle edecekler.

⁸“ ‘Hangi ulus ya da krallık Babil Kralı Nebukadnessar'a kulluk edip boyunduruğuna girmezse, o ulusu onun eline teslim edene dek* kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla cezalandıracağım, diyor RAB. ⁹Size gelince, peygamberlerinizi, falcılarınızı, düş görenlerinizi, medyumlarınızı, büyücülerinizi dinlemeyin! Onlar size, Babil Kralı'na kulluk etmeyeceksiniz diyorlar. ¹⁰Size yalan peygamberlik ediyorlar. Bunun sonucu sizi ülkenizden uzaklaştırmak oluyor. Sizi süreceğim, yok olacaksınız. ¹¹Ama Babil Kralı'nın boyunduruğuna girip ona kulluk eden ulusu kendi toprağında bırakacağım, diyor RAB. O ulus toprağını işleyecek, orada yaşayacak.’ ”

¹²Yahuda Kralı Sidkiya'ya bütün bu sözleri ilettim. Dedim ki, “Boyunlarınızı Babil Kralı'nın boyunduruğu altına koyun. Ona ve halkına kulluk edin ki sağ kalasınız. ¹³RAB'bin Babil Kralı'na kulluk etmeyen her ulus için dediği gibi, niçin sen ve halkın kılıç, kıtlık, salgın hastalık yüzünden ölesiniz? ¹⁴Size, ‘Babil Kralı'na kulluk etmeyeceksiniz’ diyen peygamberlerin sözlerine kulak asmayın. Onlar size yalan peygamberlik ediyorlar. ¹⁵‘Onları ben göndermedim’ diyor RAB, ‘Adımla yalan peygamberlik ediyorlar. Bu yüzden sizi de size peygamberlik eden peygamberleri de süreceğim, hepiniz yok olacaksınız.’ ”

¹⁶Sonra kâhinlerle halka şöyle dedim: “RAB diyor ki, ‘İşte RAB'bin Tapınağı'nın eşyaları yakında Babil'den geri getirilecek’ diyen peygamberlerinize kulak asmayın. Onlar size yalan peygamberlik ediyorlar. ¹⁷Onları dinlemeyin. Sağ kalmak için Babil Kralı'na kulluk edin. Bu kent neden viraneye çevrilsin? ¹⁸Eğer bunlar peygamberse ve RAB'bin sözü onlardaysa, RAB'bin Tapınağı'nda, Yahuda Kralı'nın sarayında ve Yerusâlim'de kalan eşyalar Babil'e götürülmesin diye Her Şeye Egemen RAB'be yalvarsınlar.

¹⁹⁻²⁰“Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin'i Yahuda ve Yerusâlim soylularıyla birlikte Yerusâlim'den Babil'e sürdüğünde alıp götürmediği sütunlar, havuz, ayaklıklar ve kentte kalan öbür eşyalar için Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor. ²¹Evet, RAB'bin Tapınağı'nda, Yahuda Kralı'nın sarayında ve Yerusâlim'de kalan eşyalar için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: ²²‘Bunlar Babil'e alınıp götürülecek, aldıracağım güne dek de orada kalacaklar’ diyor RAB, ‘O zaman onları alacak, yeniden buraya yerleştireceğim.’ ”

28

Sahte Peygamber Hananya

¹Aynı yıl Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının başlangıcında, dördüncü yılının beşinci ayında Givonlu Azzur oğlu Peygamber Hananya RAB'bin Tapınağı'nda kâhinlerle bütün halkın önünde bana şöyle dedi: ²“İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Babil Kralı'nın boyunduruğunu kıracağım. ³Babil Kralı Nebukadnessar'ın buradan alıp Babil'e götürdüğü RAB'bin Tapınağı'na ait bütün eşyaları iki yıl içinde buraya geri getireceğim. ⁴Yahuda Kralı Yehoyakim oğlu Yehoyakin'le Babil'e sürgüne giden bütün Yahudalılar'ı buraya geri getireceğim’ diyor RAB, ‘Çünkü Babil Kralı'nın boyunduruğunu kıracağım.’ ”

⁵Bunun üzerine Peygamber Yeremya, kâhinlerin ve RAB'bin Tapınağı'ndaki halkın önünde Peygamber Hananya'yı yanıtladı. ⁶Yeremya şöyle dedi: “Amin! RAB aynısını yapsın! RAB, tapınağına ait eşyalarla bütün sürgünleri Babil'den buraya geri getirerek ettiğin peygamberlik sözlerini gerçekleştirsin! ⁷Yalnız şimdi sana ve halka söyleyeceğim şu sözü dinle: ⁸Çok önce, benden de senden de önce yaşamış peygamberler birçok ülke ve büyük krallığın başına savaş, felaket, salgın hastalık gelecek diye peygamberlik ettiler.

* **27:8** Targum, Süryanice “Onun eline teslim edene dek”, Masoretik metin “Onun eliyle yok edilişi tamamlanana dek”.

⁹ Ancak esenlik olacağını söyleyen peygamberin sözü yerine gelirse, onun gerçekten RAB'bin gönderdiği peygamber olduğu anlaşılır.”

¹⁰ Bunun üzerine Peygamber Hananya, Peygamber Yeremya'nın boynundan boyunduruğu çıkarıp kırdı. ¹¹ Sonra halkın önünde şöyle dedi: “RAB diyor ki, ‘Babil Kralı Nebukadnessar'ın bütün ulusların boynuna taktığı boyunduruğu iki yıl içinde işte böyle kıracağım.’ ”

Böylece Peygamber Yeremya yoluna gitti.

¹² Peygamber Hananya Peygamber Yeremya'nın boynundaki boyunduruğu kırdıktan sonra RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ¹³ “Git, Hananya'ya de ki, ‘RAB şöyle diyor: Sen tahtadan yapılmış boyunduruğu kırdın, ama yerine demir boyunduruk yapacaksın!

¹⁴ Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Babil Kralı Nebukadnessar'a kulluk etmeleri için bütün bu ulusların boynuna demir boyunduruk geçirdim, ona kulluk edecekler. Yabanıl hayvanları da onun denetimine vereceğim.’ ”

¹⁵ Peygamber Yeremya Peygamber Hananya'ya, “Dinle, ey Hananya!” dedi, “Seni RAB göndermedi. Ama sen bu ulusu yalana inandırdın. ¹⁶ Bu nedenle RAB diyor ki, ‘Seni yeryüzünden silip atacağım. Bu yıl öleceksin. Çünkü halkı RAB'be karşı kıskırttın.’ ”

¹⁷ Peygamber Hananya o yılın yedinci ayında öldü.

29

Sürgündekilere Mektup

¹ Peygamber Yeremya'nın sürgünde sağ kalan halkın ileri gelenlerine, kâhinlerle peygamberlere ve Nebukadnessar'ın Yeruşalim'den Babil'e sürdüğü bütün halka Yeruşalim'den gönderdiği mektubun metni aşağıda yazılıdır. ² Bu mektup Kral Yehoyakin'in, ana kraliçenin, saray görevlilerinin, Yahuda ve Yeruşalim önderlerinin, zanaatçılarla demircilerin Yeruşalim'den sürgüne gitmelerinden sonra, ³ Yahuda Kralı Sidkiya'nın Babil Kralı Nebukadnessar'a gönderdiği Şafan oğlu Elasa ve Hilkiya oğlu Gemarya eliyle gönderildi:

⁴ İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB Yeruşalim'den Babil'e sürdüğü herkese şöyle diyor: ⁵ “Evler yapıp içinde oturun, bahçe dikip ürününü yiyin. ⁶ Evlenin, oğullarınız, kızlarınız olsun; oğullarınızı, kızlarınızı evlendirin. Onların da oğulları, kızları olsun. Orada çoğalın, azalmayın. ⁷ Sizi sürmüş olduğum kentin esenliği için uğraşın. O kent için RAB'be dua edin. Çünkü esenliğiniz onunkine bağlıdır.” ⁸ Evet, İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Aranızdaki peygamberlerle falcılara aldanmayın. Düş görmeye özendirdiğiniz kişilere kulak asmayın. ⁹ Çünkü onlar adımı kullanarak size yalan peygamberlik ediyorlar. Onları ben göndermedim.” RAB böyle diyor.

¹⁰ RAB diyor ki, “Babil'de yetmiş yılınız dolunca sizinle ilgilenecek, buraya sizi geri getirmek için verdiğim iyi sözü tutacağım. ¹¹ Çünkü sizin için düşündüğüm tasarıları biliyorum” diyor RAB. “Kötü tasarılar değil, size umutlu bir gelecek sağlayan esenlik tasarıları bunlar. ¹² O zaman beni çağırarak, gelip bana yakaracaksınız. Ben de sizi işiteceğim. ¹³ Beni arayacaksınız, bütün yüreğinizle arayınca beni bulacaksınız. ¹⁴ Kendimi size buldurtacağım” diyor RAB. “Sizi eski gönencinize kavuşturacağım. Sizi sürdüğüm bütün yerlerden ve uluslardan toplayacağım” diyor RAB. “Ve sizi sürgün ettiğim yerden geri getireceğim.”

¹⁵ Madem, “RAB bizim için Babil'de peygamberler çıkardı” diyorsunuz, ¹⁶ Davut'un tahtında oturan kral, bu kentte kalan halk ve sizinle sürgüne gitmeyen yurttaşlarınız için RAB şöyle diyor. ¹⁷ Evet, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Üzerlerine kılıç, kıtlık, salgın hastalık göndereceğim. Onları yenilmeyecek kadar çürük, bozuk incir gibi edeceğim. ¹⁸ Kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla peşlerine düşeceğim. Yeryüzündeki bütün

krallıklara dehşet saçacak, kendilerini sürdüğüm bütün ülkeler arasında lanetlenecek, dehşet ve alay konusu olacak, aşağılanacaklar. ¹⁹ Çünkü sözlerime kulak asmadılar” diyor RAB. “Kullarım peygamberler aracılığıyla sözlerimi defalarca gönderdim, ama dinlemediniz.” RAB böyle diyor. ²⁰ Bunun için, ey sizler, Yerusâlim'den Babil'e gönderdiğim sürgünler, RAB'bin sözüne kulak verin! ²¹ Adımı kullanarak size yalan peygamberlik eden Kolaya oğlu Ahav'la Maaseya oğlu Sidkiya için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Onları Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline teslim edeceğim, gözünüzün önünde ikisini de öldürecek. ²² Onlardan ötürü Babil'deki bütün Yahuda sürgünleri, ‘RAB seni Babil Kralı'nın diri diri yaktırdığı Sidkiya ve Ahav'la aynı duruma düşürsün’ diye lanet edecek. ²³ Çünkü İsrail'de çirkin şeyler yaptılar; komşularının karılarıyla zina ettiler, onlara buyurmadığım halde adımla yalan sözler söylediler. Bunu biliyorum ve buna tanığım” diyor RAB.

Şemaya'ya Bildiri

²⁴ Nehelamlı Şemaya'ya diyeceksin ki, ²⁵ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Sen Yerusâlim halkına, Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yla bütün öbür kâhinlere kendi adına mektuplar göndererek şöyle yazmıştın:

²⁶ “ ‘RAB tapınağın sorumlusu olarak Yehoyada yerine seni kâhin atadı. Peygamber gibi davranan her deliyi tomruğa, demir boyunduruğa vurmak görevindir. ²⁷ Öyleyse aranızda kendini peygamber ilan eden Anatotlu Yeremya'yı neden azarlamadın?

²⁸ Çünkü Yeremya biz Babil'dekilere şu haberi gönderdi: Sürgün uzun olacak. Onun için evler yapıp içinde oturun; bahçe dikip ürününü yiyin.’ ”

²⁹ Kâhin Sefanya mektubu Peygamber Yeremya'ya okuyunca, ³⁰ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ³¹ “Bütün sürgünlere şu haberi gönder: ‘Nehelamlı Şemaya için RAB diyor ki: Madem ben göndermediğim halde Şemaya peygamberlik edip sizleri yalana inandırdı, ³² ben de Nehelamlı Şemaya'yı ve bütün soyunu cezalandıracağım: Bu halkın arasında soyundan kimse sağ kalmayacak, halkıma yapacağım iyiliği görmeyecek, diyor RAB. Çünkü o halkı bana karşı kıskırttı.’ ”

30

İsrail Yenilenecek

¹ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² “İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Sana bildirdiğim bütün sözleri bir kitaba yaz. ³ İşte halkım İsrail'i ve Yahuda'yı eski gönençlerine kavuşturacağım günler yaklaşıyor’ diyor RAB, ‘Onları atalarına verdiğim topraklara geri getireceğim, orayı yurt edinecekler’ diyor RAB.”

⁴ İsrail ve Yahuda için RAB'bin bildirdiği sözler şunlardır:

⁵ “RAB diyor ki,
‘Korku sesi duyduk,
Esenlik değil, dehşet sesi.

⁶ Sorun da görün:
Erkek, çocuk doğurur mu?
Öyleyse neden doğuran kadın gibi
Her erkeğin ellerini belinde görüyorum?
Neden her yüz solmuş?

⁷ Ah, ne korkunç gün!
Onun gibisi olmayacak.
Yakup soyu için sıkıntı dönemi olacak,
Yine de sıkıntıdan kurtulacak.

⁸ “ ‘O gün’ diyor Her Şeye Egemen RAB,

- 'Boyunlarındaki boyunduruğu kıracak,
Bağlarını koparacağım.
Bundan böyle yabancılar onları
Kendilerine köle etmeyecekler.
- ⁹ Onun yerine Tanrıları RAB'be
Ve başlarına atayacağım kralları Davut'a
Kulluk edecekler.
- ¹⁰ “ ‘Korkma, ey kulum Yakup,
Yılma, ey İsrail’ diyor RAB.
‘Çünkü seni uzak yerlerden,
Soyunu sürgün edildiği ülkeden kurtaracağım.
Yakup yine huzur ve güvenlik içinde olacak,
Kimse onu korkutmayacak.
- ¹¹ Çünkü ben seninleyim,
Seni kurtaracağım’ diyor RAB.
‘Seni aralarına dağıttığım bütün ulusları
Tümüyle yok etsem de,
Seni büsbütün yok etmeyecek,
Adaletle yola getirecek,
Hiç cezasız bırakmayacağım.’
- ¹² “RAB diyor ki,
‘Senin yaran şifa bulmaz,
Beren iyileşmez.
- ¹³ Davanı görecekt kimse yok,
Yaran umarsız, şifa bulmaz.
- ¹⁴ Bütün oynaşların unuttu seni,
Arayıp sormuyorlar.
Seni düşman vururcasına vurdum,
Acımasızca cezalandırdım.
Çünkü suçun çok,
Günahların sayısız.
- ¹⁵ Neden haykırıyorsun yarandan ötürü?
Yaran şifa bulmaz.
Suçlarının çokluğu ve sayısız günahın yüzünden
Getirdim bunları başına.
- ¹⁶ Ama seni yiyenlerin hepsi yem olacak,
Bütün düşmanların sürgüne gidecek.
Seni soyanlar soyulacak,
Yağmalayanlar yağmalanacak.
- ¹⁷ Ama ben seni sağlığına kavuşturacak,
Yaralarını iyileştireceğim’ diyor RAB,
‘Çünkü Siyon itilmiş,
Onu arayan soran yok diyorlar.’
- ¹⁸ “RAB diyor ki,
‘Yakup’un çadırlarını eski gönencine kavuşturacağım,
Konutlarına acıyacağım.
Yeruşalim höyük üzerinde yeniden kurulacak,

Saray kendi yerinde duracak.

¹⁹ Oralardan şükran ve sevinç sesleri duyulacak.

Sayılarını çoğaltacağım, azalmayacaklar,

Onları onurlandıracağım, küçümsenmeyecekler.

²⁰ Çocukları eskisi gibi olacak,

Toplulukları önümde sağlam duracak;

Onlara baskı yapanların hepsini cezalandıracağım.

²¹ Önderleri kendilerinden biri olacak,

Yöneticileri kendi aralarından çıkacak.

Onu kendime yaklaştıracam,

Bana yaklaşacak.

Kim canı pahasına yaklaşabilir bana?’ diyor RAB.

²² “ ‘Böylece siz benim halkım olacaksınız,

Ben de sizin Tanrınız olacağım.’

²³ İşte RAB'bin fırtınası öfkeyle kopacak,

Şiddetli kasırgası kötülerin başında patlayacak.

²⁴ Aklının tasarladığını tümüyle yapana dek,

RAB'bin kızgın öfkesi dinmeyecek.

Son günlerde bunu anlayacaksınız.”

31

İsrail Halkı Yurduna Dönüyor

¹ “O zaman” diyor RAB, “Bütün İsrail boylarının Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacaklar.”

² RAB diyor ki,

“Kılıçtan kaçıp kurtulan halk çölde lütuf buldu.

Ben İsrail'i rahata kavuşturmaya gelirken,

³ Ona uzaktan görünüp şöyle dedim:

Seni sonsuz bir sevgiyle sevdim,

Bu nedenle sevecenlikle seni kendime çektim.

⁴ Seni yeniden bina edeceğim,

Yeniden bina edileceksin, ey erden kız İsrail!

Yine teflerini alacak,

Sevinçle coşup oynayanlara katılacaksın.

⁵ Samiriye dağlarında yine bağ dikeceksin;

Bağ dikenler üzümünü yiyecekler.

⁶ Efrayim'in dağlık bölgesindeki bekçilerin,

‘Haydi, Siyon'a, Tanrımız RAB'be çıkalım’

Diye bağıracakları bir gün var.”

⁷ RAB diyor ki,

“Yakup için sevinçle haykırın!

Ulusların başı olan için bağırın!

Övgülerinizi duyurun!

‘Ya RAB, halkını, İsrail'den sağ kalanları kurtar’ deyin.

⁸ İşte, onları kuzey ülkesinden

Geri getirmek üzereyim;

Onları dünyanın dört bucağından toplayacağım.

- Aralarında kör, topal,
Gebe kadın da, doğuran kadın da olacak.
Büyük bir topluluk olarak buraya dönecekler.
- ⁹ Ağlaya ağlaya gelecekler,
Benden yardım dileyenleri geri getireceğim.
Akarsular boyunca tökezlemeyecekleri
Düz bir yolda yürüteceğim onları.
Çünkü ben İsrail'in babasıyım,
Efrayim de ilk oğlumdur.
- ¹⁰ “RAB'bin sözünü dinleyin, ey uluslar!
Uzaktaki kıyılara duyurun:
‘İsrail'i dağıtan onu toplayacak,
Sürüsünü kollayan çoban gibi kollayacak onu’ deyin.
- ¹¹ Çünkü RAB Yakup'u kurtaracak,
Onu kendisinden güçlü olanın elinden özgür kılacak.
- ¹² Siyon'un yüksek tepelerine gelip
Sevinçle haykıracaklar.
RAB'bin verdiği iyilikler karşısında
-Tahıl, yeni şarap, zeytinyağı,
Davar ve sığır yavruları karşısında-
Yüzleri sevinçle parlayacak.
Sulanmış bahçe gibi olacak,
Bir daha solmayacaklar.
- ¹³ O zaman erden kızlar, genç yaşlı erkekler
Hep birlikte oynayıp sevinecek.
Yaslarını coşkuya çevirecek,
Üzüntülerini avutup onları sevindireceğim.
- ¹⁴ Kâhinleri bol yiyeceklerle doyuracağım,
Halkım iyiliklerimle doyacak” diyor RAB.
- ¹⁵ RAB diyor ki,
“Rama'da bir ses duyuldu,
Ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel avutulmak istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!”
- ¹⁶ RAB diyor ki,
“Sesini ağlamaktan,
Gözlerini yaş dökmekten alıkoy.
Çünkü verdiğin emek ödüllendirilecek” diyor RAB.
“Halkım düşman ülkesinden geri dönecek.
- ¹⁷ Geleceğin için umut var” diyor RAB.
“Çocukların yurtlarına dönecekler.
- ¹⁸ “Efrayim'in inlemelerini kuşkusuz duydum:
‘Beni eğitilmemiş dana gibi yola getirdin
Ve yola geldim.
Beni geri getir, döneyim.
Çünkü RAB Tanrım sensin.

19 Yanlış yola saptıktan sonra pişman oldum.
Aklım başıma gelince bağırimi dövdüm.
Gençliğimdeki ayıplarımdan utandım,
Rezil oldum.'

20 "Efrayim değerli oğlum değil mi?
Hoşnut olduğum çocuk değil mi?
Kendisi için ne dersem diyeyim,
Onu hiç unutmuyorum.
Bu yüzden yüreğim sızlıyor,
Çok acıyorum ona" diyor RAB.

21 "Kendin için yol işaretleri koy,
Direkler dik.
Yolunu, gittiğin yolu iyi düşün.
Geri dön, ey erden kız İsrail, kentlerine dön!
22 Ne zamana dek bocalayıp duracaksın, ey dönek kız?
RAB dünyada yeni bir şey yarattı:
Kadın erkeği koruyacak."

23 İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: "Yahuda ve kentlerindeki halkı
eski gönençlerine kavuşturduğum zaman yine şu sözleri söyleyecekler:
'RAB sizi kutsasın,
Ey doğruluk yurdu, ey kutsal dağ!'

24 Halk, ırgatlar, sürüleriyle dolaşan çobanlar Yahuda'da ve kentlerinde birlikte yaşayacak.

25 Yorgun cana kana kana içirecek, bitkin canı doyuracağım."

26 Bunun üzerine uyanıp baktım. Uykum bana tatlı geldi.

27 "İsrail ve Yahuda'da insan ve hayvan tohumu ekeceğim günler yaklaşıyor" diyor RAB,
28 "Kökünden söküp yok etmek, yerle bir edip yıkmak, yıkıma uğratmak için onları nasıl
gözledimse, kurup dikmek için de gözleyeceğim" diyor RAB. 29 "O günler insanlar artık,
'Babalar koruk yedi,

Çocukların dişleri kamaştı'
demeyecekler. 30 Herkes kendi suçu yüzünden ölecek. Koruk yiyenin dişleri kamaşacak.

31 "İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
Yeni bir antlaşma yapacağım günler geliyor" diyor RAB,

32 "Atalarını Mısır'dan çıkarmak için
Ellerinden tuttuğum gün
Onlarla yaptığım antlaşmaya benzemeyecek.
Onların kocası* olmama karşın,
Bozdular o antlaşmamı" diyor RAB.

33 "Ama o günlerden sonra İsrail halkıyla
Yapacağım antlaşma şudur" diyor RAB,
"Yasamı içlerine yerleştirecek,
Yüreklerine yazacağım.
Ben onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.

34 Bundan böyle kimse komşusunu ya da kardeşini,
'RAB'bi tanıyın' diye eğitmeyecek.
Çünkü küçük büyük hepsi
Tanıyacak beni" diyor RAB.

31:29 Hez.18:2 31:31 İbr.8:8-12 31:31 Mat.26:28; Mar.14:24; Luk.22:20; 1Ko.11:25; 2Ko.3:6
ya da "Efendisi". 31:33 İbr.10:16-17

* 31:32 "Kocası"

“Çünkü suçlarını bağışlayacağım,
Günahlarını artık anmayacağım.”

³⁵ Gündüz ışık olsun diye güneşi sağlayan,
Gece ışık olsun diye ayı, yıldızları düzene koyan,
Dalgaları kükresin diye denizi kabartan RAB
–O’nun adı Her Şeye Egemen RAB’dir– diyor ki,

³⁶ “Eğer kurulan bu düzen önümden kalkarsa,
İsrail soyu sonsuza dek
Önümde ulus olmaktan çıkar” diyor RAB.

³⁷ RAB şöyle diyor:
“Gökler ölçülebilse,
Dünyanın temelleri incelenip anlaşılabilse,
İsrail soyunu bütün yaptıkları yüzünden
Reddederim” diyor RAB.

³⁸ “Yeruşalim Kenti’nin Hananel Kulesi’nden Köşe Kapısı’na dek benim için yeniden kurulacağı günler geliyor” diyor RAB, ³⁹ “Ölçü ipi oradan Garev Tepesi’ne doğru uzayıp Goa’ya dönecek. ⁴⁰ Ölülerle küllerin atıldığı bütün vadi, Kidron Vadisi’ne dek uzanan tarlalar, doğuda At Kapısı’nın köşesine dek RAB için kutsal olacak. Kent bir daha kökünden sökülmeyecek, sonsuza dek yıkılmayacak.”

32

Yeremya Tarla Satın Alıyor

¹ Yahuda Kralı Sidkiya’nın onuncu, Nebukadnessar’ın on sekizinci yılında RAB Yeremya’ya seslendi. ² O sırada Babil Kralı’nın ordusu Yeruşalim’i kuşatmaktaydı. Peygamber Yeremya Yahuda Kralı’nın sarayındaki muhafız avlusunda tutukluydu. ³ Yahuda Kralı Sidkiya onu orada tutuklatmıştı. “Neden böyle peygamberlik ediyorsun?” demişti, “Sen diyorsun ki, ‘RAB şöyle diyor: Bu kenti Babil Kralı’nın eline teslim etmek üzereyim, onu ele geçirecek. ⁴ Yahuda Kralı Sidkiya Kildaniler’in* elinden kaçıp kurtulamayacak, kesinlikle Babil Kralı’nın eline teslim edilecek; onunla yüzyüze konuşacak, onu gözleriyle görecektir. ⁵ Sidkiya Babil’e götürülecek, ben onunla ilgilenene dek orada kalacak, Kildaniler’le savaşsanız bile başarılı olamayacaksınız diyor RAB.’”

⁶ Yeremya, “RAB bana şöyle seslendi” diye yanıtladı, ⁷ “Amcan Şallum oğlu Hanamel sana gelip, ‘Anatot’taki tarlamı satın al. Çünkü en yakın akrabam olarak tarlayı satın alma hakkı senindir’ diyecek.

⁸ “Sonra RAB’bin sözü uyarınca amcamın oğlu Hanamel muhafız avlusunda yanıma gelip, ‘Benyamin bölgesinde, Anatot’taki tarlamı satın al’ dedi, ‘Çünkü miras hakkı da en yakın akrabalık hakkı da senindir. Onu kendin için satın al.’

“O zaman RAB’bin sözünün yerine geldiğini anladım. ⁹ Böylece Anatot’taki tarlayı amcamın oğlu Hanamel’den satın aldım. Tarlaya karşılık kendisine on yedi şekel* gümüş tartıp ödedim. ¹⁰ Satış belgesini çağırdığım tanıkların önünde imzalayıp mühürledim, gümüşü terazide tarttım. ¹¹ Satış belgesini –kural ve koşulları içeren mühürlenmiş kâğıdı ve açık sözleşme belgesini– aldım. ¹² Amcamın oğlu Hanamel’in, satış belgesini imzalayan tanıkların ve muhafız avlusunda oturan bütün Yahudiler’in gözü önünde satış belgesini Mahseya oğlu Neriya oğlu Baruk’a verdim.

¹³ “Hepsinin gözü önünde Baruk’a şu buyrukları verdim: ¹⁴ ‘İsrail’in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Bu satış belgesini –mühürlenmiş, açık olanını– al, uzun süre

durmak üzere bir çömleğe koy. ¹⁵ Çünkü İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB söz veriyor, bu ülkede yine evler, tarlalar, bağlar satın alınacak' diyor.

¹⁶ "Tarlanın satış belgesini Neriya oğlu Baruk'a verdikten sonra RAB'be şöyle yakardım:

¹⁷ "Ey Egemen RAB! Büyük gücünle, kudretinle yeri göğü yarattın. Yapamayacağın hiçbir şey yok. ¹⁸ Binlerce insana† sevgi gösterir, ama babaların işlediği günahların karşılığını çocuklarına ödetirsin. Ey büyük ve güçlü Tanrı! Her Şeye Egemen RAB'dir senin adın. ¹⁹ Tasarıların ne büyük, işlerin ne güçlü! Gözlerin insanların bütün yaptıklarına açıktır. Herkese davranışlarına, yaptıklarının sonucuna göre karşılığını verirsin. ²⁰ Sen ki, Mısır'da, İsrail'de, bütün insanlar arasında bugüne dek mucizeler, harikalar yarattın. Bugün olduğu gibi ün kazandın. ²¹ Halkın İsrail'i belirtilerle, şaşılasi işlerle, güçlü, kudretli elinle, büyük korku saçarak Mısır'dan çıkardın. ²² Atalarına vereceğine ant içtiğin bu toprakları, süt ve bal akan ülkeyi onlara verdin. ²³ Gelip ülkeyi mülk edindiler, ama senin sözünü dinlemediler, Kutsal Yasan uyarınca yürümediler. Yaptıklarını buyurduğun şeylerin hiçbirini yapmadılar. Bu yüzden bütün bu felaketleri getirdin başlarına.

²⁴ "İşte, kenti ele geçirmek için kuşatma rampaları yapıldı. Kılıç, kıtlık, salgın hastalık yüzünden kent saldıran Kildaniler'e teslim edilecek. Söylediklerin yerine geldi, sen de görüyorsun! ²⁵ Yine de, Egemen RAB, kent Kildaniler'e teslim edileceği halde sen bana, 'Tarlayı çağırdığın tanıklar önünde gümüşle satın al' dedin."

²⁶ Bunun üzerine RAB Yerehya'ya şöyle seslendi: ²⁷ "Bütün insanlığın Tanrısı RAB benim. Var mı yapamayacağım bir şey? ²⁸ Bu yüzden RAB diyor ki: Bak, bu kenti Kildaniler'le Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline vermek üzereyim; onu ele geçirsin. ²⁹ Kente saldıran Kildaniler gelip onu ateşe verecekler. Kenti de damlarında Baal'ın* onuruna buhur yakıp başka ilahlara dökmelik sunular sunarak beni öfkeliendirdikleri evleri de yakacaklar.

³⁰ "Çünkü İsrail ve Yahuda halkları gençliklerinden beri hep gözümde kötü olanı yapıyor; İsrail halkı ellerinin yaptıklarıyla beni sürekli öfkeliendiriyor, diyor RAB. ³¹ Evet, bu kent kurulduğundan bu yana beni öyle öfkeliendirdi, kızdırdı ki onu önümden söküp atacağım. ³² Çünkü İsrail ve Yahuda halklarının –kendilerinin, krallarının, önderlerinin, kâhinlerinin, peygamberlerinin, Yahuda ve Yerusâlim'de yaşayanların– beni öfkeliendirmek için yaptıkları kötülüklerin haddi hesabı yok. ³³ Bana yüzlerini değil, sırtlarını çevirdiler. Onları defalarca uyarmama karşın dinlemediler, yola gelmediler. ³⁴ Bana ait olan bu tapınağa iğrenç putlarını yerleştirerek onu kirlettiler. ³⁵ Ben-Hinnom Vadisi'nde ilah Molek'e* sunu olarak oğullarını, kızlarını ateşte kurban etmek için Baal'ın tapınma yerlerini kurdular. Böyle iğrenç şeyler yaparak Yahuda'yı günaha sürüklemelerini ne buyurdum, ne de aklımdan geçirdim.

³⁶ "Siz bu kent için, 'Kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla Babil Kralı'nın eline veriliyor' diyorsunuz. Ama şimdi İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: ³⁷ Kızgınlıkla, gazapla, büyük öfkeyle onları sürdüğüm ülkelerden hepsini toplayacağım. Onları buraya geri getirip güvenlik içinde yaşamalarını sağlayacağım. ³⁸ Onlar benim halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım. ³⁹ Tek bir yürek, tek bir yaşam tarzı vereceğim onlara; gerek kendilerinin gerekse çocuklarının iyiliği için benden hep korksunlar. ⁴⁰ Onlarla kalıcı bir antlaşma yapacağım: Onlara iyilik etmekten vazgeçmeyecek, benden hiç ayrılmasınlar diye yüreklerine Tanrı korkusu salacağım. ⁴¹ Onlara iyilik etmekten sevinç duyacağım; gerçekten bütün yüreğimle, bütün canımla onları bu ülkede dikeceğim.

⁴² "RAB diyor ki: Bu halkın başına bütün bu büyük felaketleri nasıl getirdiysem, onlara söz verdiğim bütün iyilikleri de öyle sağlayacağım. ⁴³ Sizlerin, 'Viran olmuş, insansız,

† 32:18 "İnsana" ya da "Kuşağa". 32:28 2Kr.25:1-11; 2Ta.36:17-21 32:34 2Kr.23:10; Yer.7:30-31; 19:1-6 32:35 Lev.18:21 32:35 2Kr.23:10; Yer.7:31

hayvansız, Kildaniler'in eline verilmiş' dediğiniz bu ülkede yine tarlalar satın alınacak. ⁴⁴ Benyamin bölgesinde, Yerus alim çevresindeki köylerde, Yahuda kentlerinde, dağlık bölgenin, Şefela'nın ve Negev'in kentlerinde gümüşle tarlalar satın alınacak, satış belgeleri tanıkların önünde imzalanıp mühürlenecek.      eski gönençlerine kavuşturacağım onları" diyor RAB.

33

Yeniden Toparlanma Umudu

¹ Yeremya muhafız avlusunda tutukluyken, RAB ona ikinci kez seslendi: ² "Dünyayı yaratan, yerini alsın diye ona biçim veren, adı RAB olan Şöyle diyor: ³ 'Bana yakar da seni yanıtlayayım; bilmediğin büyük, akıl almaz Şeyleri sana bildiririm.' ⁴ Kuşatma rampalarına, kılıca karşı siper olsun diye bu kentin yıkılmış olan evleriyle Yahuda krallarının sarayları için  srail'in Tanrısı RAB Şöyle diyor: ⁵ 'Kildaniler*' savaşmak, evleri öfke ve kızgınlıkla vurduğum insanların cesetleriyle doldurmak üzere gelecekler. O insanlar ki, yaptıkları kötülükler yüzünden bu kentten yüzümü çevirdim.

⁶ " 'Yine de bu kenti iyileştirip sağlığa kavuşturacağım. Halkına şifa verecek, bol esenlik, güvenlik içinde yaşamalarını sağlayacağım. ⁷ Yahuda'yı ve  srail'i eski gönencine kavuşturacak, önceden olduğu gibi bina edeceğim. ⁸ Onları bana karşı işledikleri bütün günahlardan arındıracak, bana karşı işledikleri günahları da isyanlarını da bağışlayacağım. ⁹ Dünyadaki bütün ulusların önünde bu kent benim için sevinç, övgü ve onur kaynağı olacak. Bu uluslar Yerus alim halkına yaptığım iyilikleri, sağladığım gönenci duyunca, korkuya kapılıp titreyecekler.'

¹⁰⁻¹¹ "RAB Şöyle diyor: 'Bu kent viran olmuş, insansız, hayvansız kalmış diyorsunuz. Ne var ki, terk edilmiş, insansız, hayvansız Yahuda kentlerinde, Yerus alim sokaklarında sevinç ve neşe sesi, gelin güvey sesi, RAB'bin Tapınağı'na şükran sunuları getirenlerin sesi yine duyulacak:

'Her Şeye Egemen RAB'be şükredin,

     O iyidir,

Sevgisi sonsuza dek kalıcıdır.

     ülkeyi eski gönencine kavuşturacağım' diyor RAB.

¹² "Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Viran olmuş, insansız, hayvansız kalmış bu ülkenin bütün kentlerinde çobanların sürülerini dinlendireceği otlaklar olacak yeniden. ¹³ Dağlık bölgede, Şefela, Negev, Benyamin bölgesindeki kentlerde, Yerus alim'in çevresindeki köylerde, Yahuda kentlerinde  oban değneğinin altından geçen sürüler olacak' diyor RAB.

¹⁴ " ' srail ve Yahuda halkına verdiğim güzel sözü yerine getireceğim günler geliyor' diyor RAB.

¹⁵ " 'O günlerde, o zamanda,
Davut için doğru bir dal† yetiştireceğim;
Ülkede adil ve doğru olanı yapacak.

¹⁶ O günlerde Yahuda kurtulacak,
Yerus alim güvenlik içinde yaşayacak.
O, Yahve sidkenu‡ adıyla anılacak.'

¹⁷ RAB Şöyle diyor: ' srail tahtı üzerinde oturan Davut soyunun ardı arkası kesilmeyecek. ¹⁸ Levili kâhinlerden önümde yakmalık sunu sunacak, tahıl sunusu yakacak, kurban kesecek biri hiç eksik olmayacak.' "

* **33:5** Olası metin "Kildaniler", Masoretik metin "Kildaniler'le". **33:10-11** 1Ta.16:34; 2Ta.5:13; 7:3; Ezr.3:11; Mez.100:5; 106:1; 107:1; 118:1; 136:1 **33:14** Yer.23:5-6 † **33:15** "Dal": Mesih'in adlarından biri. ‡ **33:16** "Yahve sidkenu": "RAB doğruluğumuzdur" anlamına gelir. **33:17** 2Sa.7:12-16; 1Kr.2:4; 1Ta.17:11-14 **33:18** Say.3:5-10

¹⁹ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁰⁻²¹ “RAB diyor ki, ‘Eğer belirlenmiş zamanlarda gece ve gündüz olması için gece ve gündüzle yaptığım antlaşma bozulabilirse, tahtında oturan oğulları krallık yapsın diye kulum Davut’la ve bana hizmet eden Levili kâhinlerle yaptığım antlaşma da ancak o zaman bozulabilir. ²² Kulum Davut’un soyunu ve bana hizmet eden Levililer’i sayılamaz gök cisimleri kadar, ölçülemez deniz kumu kadar çoğaltacağım.’ ”

²³ RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁴ “Bu halkın, ‘RAB seçtiği iki aileyi de reddetti’ dediğini görmüyor musun? Halkımı öyle küçümsüyorlar ki, artık bir ulus saymıyorlar onu. ²⁵ RAB diyor ki, ‘Gece ve gündüzle bir antlaşma yapıp yerin, göğün kurallarını saptamasaydım, ²⁶ Yakup soyuyla kulum Davut’u da reddeder, Davut’un oğullarından birinin İbrahim, İshak, Yakup soyuna krallık etmesini sağlamazdım. Ama ben onları eski gönençlerine kavuşturacak, onlara acıyacağım.’ ”

34

Kral Sidkiya'ya Uyarı

¹ Babil Kralı Nebukadnessar’la bütün ordusu, krallığı altındaki bütün uluslarla halklar, Yerusâlim ve çevresindeki kentlere karşı savaşıırken RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² “İsrail’in Tanrısı RAB diyor ki, ‘Git, Yahuda Kralı Sidkiya'ya RAB şöyle diyor de: Bu kenti Babil Kralı’nın eline teslim etmek üzereyim, onu ateşe verecek. ³ Ve sen Sidkiya, onun elinden kaçıp kurtulamayacaksın; kesinlikle yakalanacak, onun eline teslim edileceksin. Babil Kralı’nı gözünle göreceksin, onunla yüzyüze konuşacaksın. Sonra Babil’e götürüleceksin.

⁴ “ ‘Ancak, ey Yahuda Kralı Sidkiya, RAB’bin sözünü dinle! RAB senin için şöyle diyor: Kılıçla ölmeyeceksin, ⁵ esenlikle öleceksin. Ataların olan senden önceki kralların onuruna ateş yaktıkları gibi, senin onuruna da ateş yakıp senin için ah efendimiz diyerek ağıt tutacaklar. Ben RAB söylüyorum bunu.’ ”

⁶ Peygamber Yeremya bütün bunları Yerusâlim’de Yahuda Kralı Sidkiya'ya söyledi. ⁷ O sırada Babil Kralı’nın ordusu Yerusâlim’e ve Yahuda’nın henüz ele geçirilmemiş kentlerine –Lakiş’e, Azeka’ya– saldırmaktaydı. Yahuda’da surlu kent olarak yalnız bunlar kalmıştı.

Kölelere Özgürlük

⁸ Kral Sidkiya Yerusâlim’deki halkla kölelerin özgürlüğünü ilan eden bir antlaşma yaptıktan sonra RAB Yeremya'ya seslendi. ⁹ Bu antlaşmaya göre herkes kadın, erkek İbrani kölelerini özgür bırakacak, hiç kimse Yahudi kardeşini yanında köle olarak tutmayacaktı. ¹⁰ Böylece bu antlaşmanın yükümlülüğü altına giren bütün önderlerle halk kadın, erkek kölelerini özgür bırakarak antlaşmaya uydular. Artık kimseyi köle olarak tutmadılar. Antlaşmaya uyarak köleleri özgür bıraktılar. ¹¹ Ama sonra düşüncelerini değiştirerek özgür bıraktıkları kadın, erkek köleleri geri alıp zorla köleleştirdiler.

¹² Bunun üzerine RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ¹³ “İsrail’in Tanrısı RAB diyor ki: Atalarınızı Mısır’dan, köle oldukları ülkeden çıkardığımda onlarla bir antlaşma yaptım. Onlara dedim ki, ¹⁴ ‘Size satılıp altı yıl kölelik eden İbrani kardeşlerinizi yedinci yıl özgür bırakacaksınız.’ Ama atalarınız beni dinlemediler, kulak asmadılar. ¹⁵ Sizse sonradan yola gelip gözümde doğru olanı yaptınız: Hepiniz İbrani kardeşlerinizin özgürlüğünü ilan ettiniz. Önümde, bana ait olan tapınakta bu doğrultuda bir antlaşma yapmıştınız. ¹⁶ Ama düşüncenizi değiştirerek adıma saygısızlık ettiniz. Kendi isteğinizle özgür bıraktığınız kadın, erkek kölelerinizi geri alıp zorla köleleştirdiniz.

¹⁷ “Bu nedenle RAB diyor ki, İbrani köle kardeşlerinizi, yurttaşlarınızı özgür bırakmayarak beni dinlemediniz. Şimdi ben size ‘özgürlük’ –kılıç, kıtlık ve salgın hastalıkla yok olmanız

için 'özgürlük' - ilan edeceğim, diyor RAB. Sizi dünyadaki bütün krallıklara dehşet verici bir örnek yapacağım. ¹⁸⁻¹⁹ Antlaşmamı bozan, danayı ikiye ayırıp parçaları arasından geçerek önümde yaptıkları antlaşmanın koşullarını yerine getirmeyen bu adamları -Yahuda ve Yerusâlim önderlerini, saray görevlilerini, kâhinleri ve dana parçalarının arasından geçen bütün ülke halkını- ²⁰ can düşmanlarının eline teslim edeceğim. Cesetleri yırtıcı kuşlara, yabanıl hayvanlara yem olacak.

²¹ "Yahuda Kralı Sidkiya'yla önderlerini de can düşmanlarının eline, üzerinizden çekilen Babil ordusunun eline teslim edeceğim. ²² Buyruğu ben vereceğim diyor RAB. Babilliler'i bu kente geri getireceğim. Saldırıp kenti ele geçirecek, ateşe verecekler. Yahuda kentlerini içinde kimsenin yaşamayacağı bir viraneye çevireceğim."

35

Rekavlular'ın Bağlılık Örneği

¹ Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim döneminde RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² "Rekavlular'ın evine gidip onlarla konuş. Onları RAB'bin Tapınağı'nın odalarından birine götürüp şarap içir."

³ Bunun üzerine Havassinya oğlu Yirmeya oğlu Yaazanya'yı, kardeşlerini, bütün çocuklarını ve Rekav ailesinin öbür üyelerini yanıma alıp ⁴ Tanrı adamı Yigdalya oğlu Hanan'ın oğullarının RAB'bin Tapınağı'ndaki odasına götürdüm. Bu oda önderlerin odasının bitişiğinde, kapı görevlisi Şallum oğlu Maaseya'nın odasının üstündeydi. ⁵ Rekav ailesinin üyelerinin önüne şarap dolu testiler, kâseler koyarak, "Buyrun, şarap için" dedim.

⁶ Ne var ki, "Biz şarap içmeyiz" diye karşılık verdiler, "Çünkü atamız Rekav oğlu Yehonadav bize şu buyruğu verdi: 'Siz de soyunuzdan gelenler de asla şarap içmeyeceksiniz! ⁷ Ayrıca ev yapmayacak, tohum ekmeyecek, bağ dikmeyeceksiniz. Böyle şeyler edinmeyecek, ömür boyu çadırlarda yaşayacaksınız. Öyle ki, göç ettiğiniz topraklarda uzun süre yaşayacaksınız.' ⁸ Atamız Rekav oğlu Yehonadav'ın bize buyurduğu her şeyi yaptık. Kendimiz de karılarımız, oğullarımız, kızlarımız da hiç şarap içmedik. ⁹ İçinde oturmak için evler yapmadık, bağlar, tarlalar, ekinler edinmedik. ¹⁰ Çadırlarda yaşadık; atamız Yehonadav ne buyurduysa hepsini yaptık. ¹¹ Ama Babil Kralı Nebukadnessar bu ülkeye saldırınca, 'Haydi, Kildan ve Aram ordusundan kaçmak için Yerusâlim'e gidelim' dedik. Bunun için Yerusâlim'de kaldık."

¹² Bundan sonra RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ¹³ "İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: 'Git, Yahuda halkına ve Yerusâlim'de yaşayanlara şunları söyle: Sözlerimi dinleyerek hiç ders almayacak mısınız, diyor RAB. ¹⁴ Rekav oğlu Yehonadav, soyuna şarap içmemelerini buyurdu; buyruğuna uyuldu. Bugüne dek şarap içmediler. Çünkü atalarının buyruğuna uydular. Bense size defalarca seslendiğim halde beni dinlemediniz. ¹⁵ Defalarca size kullarım peygamberleri gönderdim. Kötü yolunuzdan dönmeniz, davranışlarınızı düzeltmeniz, başka ilahların ardınca gidip onlara tapınmamanız için hep-inizi uyardılar. Ancak o zaman size ve atalarınıza verdiğim toprakta yaşayacaksınız. Ama kulak verip beni dinlemediniz. ¹⁶ Rekav oğlu Yehonadav'ın soyu atalarının verdiği buyruğu tuttu, ama bu halk beni dinlemedi.'

¹⁷ "Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'İşte, Yahuda ve Yerusâlim'de yaşayan herkesin başına sözünü ettiğim her felaketi getirmek üzereyim. Çünkü onları uyardım, ama dinlemediler; onları çağırdım, ama yanıt vermediler.' "

¹⁸ Yeremya Rekav ailesine şöyle dedi: "İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Atanız Yehonadav'ın buyruğuna uydunuz, onun bütün uyarılarını dikkate aldınız, size buyurduğu her şeyi yaptınız.' ¹⁹ Bunun için İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor

ki, 'Rekav oğlu Yehonadav'ın soyundan önümde hizmet edecek olanlar hiçbir zaman eksilmeyecek.' ”

36

Kral Yehoyakim Tomarı Yakıyor

¹ Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in krallığının dördüncü yılında RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ² “Bir tomar al, Yoşiya'nın döneminden bu yana İsrail, Yahuda ve öteki uluslarla ilgili sana söylediğim her şeyi yaz. ³ Belki Yahuda halkı başına getirmeyi tasarladığım bütün felaketleri duyar da kötü yolundan döner; ben de suçlarını, günahlarını bağışlarım.”

⁴ Yeremya Neriya oğlu Baruk'u çağırıp RAB'bin kendisine söylediği bütün sözleri tomara yazdırdı. ⁵ Sonra Baruk'a şu buyruğu verdi: “Ben tutukluyum, RAB'bin Tapınağı'na gidemem. ⁶ Sen oruç günü RAB'bin Tapınağı'na git. Oradaki halka sana yazdırdığım RAB'bin sözlerini tomardan oku. Yahuda kentlerinden gelen halka da oku. ⁷ Belki RAB'be yalvarır, kötü yollarından dönerler. Çünkü RAB'bin bu halka karşı sözünü ettiği öfke ve kızgınlığı büyüktür.” ⁸ Neriya oğlu Baruk, Peygamber Yeremya'nın buyurduğu her şeyi yaptı. RAB'bin tomarda yazılı sözlerini tapınakta okudu.

⁹ Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in krallığının beşinci yılının dokuzuncu ayı, Yerusâlim'de yaşayan bütün halk ve Yahuda kentlerinden Yerusâlim'e gelen herkes için RAB'bin önünde oruç ilan edildi. ¹⁰ Şafan oğlu Yazman Gemarya'nın yukarı avluda, tapınağın Yeni Kapısı'nın girişindeki odasında Baruk, Yeremya'nın sözlerini tomardan RAB'bin Tapınağı'ndaki bütün halka okudu.

¹¹ Şafan oğlu Gemarya oğlu Mikaya tomardan okunan RAB'bin sözlerini duyunca, ¹² aşağıya inip saraydaki yazman odasına gitti. Bütün önderler orada toplantı halindeydi: Yazman Elişama, Şemaya oğlu Delaya, Akbor oğlu Elnatan, Şafan oğlu Gemarya, Hananya oğlu Sidkiya ve öbürleri. ¹³ Mikaya Baruk'un halka okuduğu tomardan duyduğu her şeyi onlara ilettiler. ¹⁴ Bunun üzerine bütün önderler Kuşi oğlu Şelemya oğlu Netanya oğlu Yehudi'yi Baruk'a gönderdiler. Yehudi Baruk'a, “Halka okuduğun tomarı al, gel” dedi. Neriya oğlu Baruk tomarı alıp yanlarına gitti. ¹⁵ Önderler, “Lütfen otur, bize de oku” dediler.

Baruk da tomarı onlara okudu. ¹⁶ Bütün bu sözleri duyar duymaz, korkuyla birbirlerine bakıp Baruk'a, “Bütün bu sözleri kesinlikle krala bildirmemiz gerek” dediler. ¹⁷ Sonra Baruk'a, “Söyle bize, bütün bunları nasıl yazdın? Yeremya mı yazdırdı sana?” diye sordular.

¹⁸ Baruk, “Evet” diye yanıtladı, “Bütün bu sözleri o söyledi. Ben de hepsini mürekkeple tomara yazdım.”

¹⁹ Bunun üzerine Baruk'a, “Git, sen de Yeremya da gizlenin. Nerede olduğunuzu kimse bilmesin” dediler.

²⁰ Tomarı Yazman Elişama'nın odasında bırakıp avluda bulunan kralın yanına gittiler. Ona duydukları her sözü ilettiler. ²¹ Kral tomarı alıp getirmesi için Yehudi'yi gönderdi. Yehudi tomarı Yazman Elişama'nın odasından getirdi. Krala ve yanındaki önderlere okudu. ²² Dokuzuncu aydı, kral kışlık sarayındaydı. Önünde mangalda ateş yanıyordu. ²³ Yehudi tomardan üç dört sütun okur okumaz kral yazman çıkışıyla onları kesip mangaldaki ateşe attı. Tomarın tümü yanıp bitene dek bu işi sürdürdü. ²⁴ Tomardaki sözleri duyan kralla görevlileri ne korktular ne de giysilerini yırttılar. ²⁵ Elnatan, Delaya ve Gemarya tomarı yakmaması için yalvardılsa da kral onları dinlemedi. ²⁶ Yazman Baruk'u ve Peygamber Yeremya'yı tutuklamaları için oğlu Yerahmeel'e, Azriel oğlu Seraya'ya ve Avdeel oğlu Şelemya'ya buyruk verdi. Oysa RAB onları gizlemişti.

²⁷ Kral, Yeremya'nın Baruk'a yazdırdığı sözleri içeren tomarı yaktıktan sonra, RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁸ “Başka bir tomar al, Yahuda Kralı Yehoyakim'in yaktığı ilk

tomardaki bütün sözleri yazdır. ²⁹ Yahuda Kralı Yehoyakim için de ki, 'RAB şöyle diyor: Babil Kralı'nın kesinlikle gelip bu ülkeyi viraneye çevireceğini, içindeki insanı da hayvanı da yok edeceğini neden tomara yazdın diye sorup tomarı yaktın. ³⁰ Bu yüzden RAB Yahuda Kralı Yehoyakim için şöyle diyor: Davut'un tahtında oturan kimsesi olmayacak; ölüsü gündüzün sıcağa, gece ayaza bırakılacak. ³¹ İşledikleri suçlar yüzünden kendisini de çocuklarıyla görevlilerini de cezalandıracağım. Onların, Yerusâlim'de yaşayanların ve Yahuda halkının başına sözünü ettiğim bütün felaketleri getireceğim. Çünkü beni dinlemediler.' "

³² Bunun üzerine Yeremya başka bir tomar alıp Neriya oğlu Yazman Baruk'a verdi. Yahuda Kralı Yehoyakim'in ateşe atıp yaktığı tomardaki bütün sözleri Baruk Yeremya'nın ağzından tomara yazdı. Bu sözlere, benzer birçok söz daha eklendi.

37

Yeremya Tutukevinde

¹ Babil Kralı Nebukadnessar'ın Yahuda'ya atadığı Yoşiya oğlu Sidkiya, Yehoyakim oğlu Yehoyakin'in yerine kral oldu. ² Ama kendisi de görevlileriyle ülke halkı da RAB'bin Peygamber Yeremya aracılığıyla söylediği sözleri dikkate almadılar.

³ Kral Sidkiya, Şelemya oğlu Yehukal'la Maaseya oğlu Kâhin Sefanya'yı şu haberle Peygamber Yeremya'ya gönderdi: "Lütfen bizim için Tanrımız RAB'be yalvar."

⁴ O sırada Yeremya daha cezaevine konmamıştı, halk arasında dolaşıyordu. ⁵ Firavunun ordusu Mısır'dan çıkmıştı. Yerusâlim'i kuşatma altında tutan Kildaniler bu haberi duyunca Yerusâlim'den çekildiler.

⁶ Derken RAB Peygamber Yeremya'ya şöyle seslendi: ⁷ "İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki: Danışmak için sizi bana gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: 'Size yardım etmek için Mısır'dan çıkıp gelen firavunun ordusu ülkesine dönecek. ⁸ Kildaniler de dönecek; bu kentle savaşp onu ele geçirecek, ateşe verecekler.'

⁹ "RAB diyor ki, 'Kildaniler üzerimizden çekilip gidecek' diyerek kendinizi aldatmayın. Çünkü çekilip gitmeyecekler! ¹⁰ Sizinle savaşan bütün Babil ordusunu bozguna uğratsanız, çadırlarında yalnız yaralılar kalsa bile, bunlar çadırlardan çıkıp bu kenti ateşe verecekler."

¹¹ Firavunun ordusu yüzünden Babil ordusu Yerusâlim'den çekilince, ¹²⁻¹³ Peygamber Yeremya Benyamin topraklarındaki halkın arasında payına düşen mirası almak üzere Yerusâlim'den gitmek istedi. Benyamin Kapısı'na vardığında, Hananya oğlu Şelemya oğlu bekçibaşı Yiriya, "Sen Kildaniler'in tarafına geçiyorsun!" diyerek onu tutukladı.

¹⁴ Yeremya, "Yalan!" dedi, "Ben Kildaniler'in tarafına geçmiyorum." Ama Yiriya onu dinlemedi. Yeremya'yı tutuklayıp önderlere götürdü. ¹⁵ Yeremya'ya öfkelenen önderler onu dövdürtüp cezaevine çevirdikleri Yazman Yonatan'ın evine kapattılar. ¹⁶ Böylece bodrumda bir hücreye kapatılan Yeremya uzun süre orada kaldı. ¹⁷ Sonra Kral Sidkiya Yeremya'yı sarayına getirtti. Orada kendisine gizlice, "RAB'den bir söz var mı?" diye sordu.

"Evet" diye yanıtladı Yeremya, "Babil Kralı'nın eline verileceksin." ¹⁸ Sonra Kral Sidkiya'ya şöyle dedi: "Sana, görevlilerine ve bu halka karşı ne günah işledim ki beni cezaevine kapattınız? ¹⁹ 'Babil Kralı sana da bu ülkeye de saldırmayacak' diyen peygamberlerin hani nerede? ²⁰ Şimdi lütfen beni dinle, ey efendim kral! Lütfen dileğimi kabul et. Beni Yazman Yonatan'ın evine geri gönderme. Orada ölmek istemiyorum."

²¹ Bunun üzerine Kral Sidkiya Yeremya'nın muhafız avlusuna kapatılmasını, kentteki ekmek bitene dek her gün fırıncılar sokağından kendisine bir ekmek verilmesini buyurdu. Böylece Yeremya muhafız avlusunda kaldı.

38

Yeremya Sarnıca Atılıyor

¹ Mattan oğlu Şefatya, Paşhur oğlu Gedalya, Şelemya oğlu Yehukal ve Malkiya oğlu Paşhur Yeremya'nın halka söylediği şu sözleri duydular: ² “RAB diyor ki, ‘Bu kentte kalan kılıçtan, kıtlıktan, salgından ölecek. Kildaniler'e* gidense sağ kalacak, canını kurtarıp yaşayacak.’ ³ RAB diyor ki, ‘Bu kent kesinlikle Babil Kralı'nın ordusuna teslim edilecek, Babil Kralı onu ele geçirecek.’ ”

⁴ Önderler krala, “Bu adam öldürülmeli” dediler, “Çünkü söylediği bu sözlerle kentte kalan askerlerin ve halkın cesaretini kırıyor. Bu adam halkın yararını değil, zararını istiyor.”

⁵ Kral Sidkiya, “İşte o sizin elinizde” diye yanıtladı, “Kral size engel olamaz ki.”

⁶ Böylece Yeremya'yı alıp kralın oğlu Malkiya'nın muhafız avlusundaki sarnıcına halatlarla sarkıtarak indirdiler. Sarnıçta su yoktu, yalnız çamur vardı. Yeremya çamura battı.

⁷ Sarayda görevli hadım Kûşlu Ebet-Melek Yeremya'nın sarnıca atıldığını duydu. Kral Benyamin Kapısı'nda otururken, ⁸ Ebet-Melek saraydan çıkıp kralın yanına gitti ve ona şöyle dedi: ⁹ “Efendim kral, bu adamların Peygamber Yeremya'ya yaptıkları kötüdür. Onu sarnıca attılar, orada açlıktan ölecek. Çünkü kentte ekmek kalmadı.”

¹⁰ Bunun üzerine kral, “Buradan yanına üç* adam al, Peygamber Yeremya'yı ölmeden sarnıçtan çıkarın” diye ona buyruk verdi.

¹¹ Ebet-Melek yanına adamları alarak saray hazinesinin alt odasına gitti. Oradan eski bezler, yırtık pırtık giysiler alıp halatlarla sarnıca, Yeremya'ya sarkıttı. ¹² Sonra Yeremya'ya, “Bu eski bezleri, yırtık giysileri halatlarla bağlayıp koltuklarının altına geçir” diye seslendi. Yeremya söyleneni yaptı. ¹³ Onu halatlarla çekip sarnıçtan çıkardılar. Yeremya muhafız avlusunda kaldı.

Sidkiya Yeremya'ya Yine Danışıyor

¹⁴ Kral Sidkiya Peygamber Yeremya'yı RAB'bin Tapınağı'nın üçüncü girişine getirterek, “Sana bir şey soracağım” dedi, “Benden bir şey gizleme.”

¹⁵ Yeremya, “Sana bir şey bildirirsem, beni öldürmeyecek misin?” diye karşılık verdi, “Üstelik öğüt versem bile beni dinlemeyeceksin.”

¹⁶ Kral Sidkiya, “Bize yaşam veren RAB'bin varlığı hakkı için seni öldürmeyeceğim, canının peşinde olan bu adamların eline seni teslim etmeyeceğim” diyerek gizlice ant içti.

¹⁷ Bunun üzerine Yeremya Sidkiya'ya şu karşılığı verdi: “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB Tanrı diyor ki, ‘Babil Kralı'nın komutanlarına teslim olursan, canın bağışlanacak, bu kent de ateşe verilmeyecek. Sen de ailen de sağ kalacaksınız. ¹⁸ Ama Babil Kralı'nın komutanlarına teslim olmazsan, kent Kildaniler'e* teslim edilecek, onu ateşe verecekler. Sen de onlardan kaçıp kurtulamayacaksın.’ ”

¹⁹ Kral Sidkiya, “Kildaniler'in tarafına geçen Yahudiler'den korkuyorum” dedi, “Kildaniler beni onların eline verebilir, onlar da bana kötü davranırlar.”

²⁰ “Vermezler” diye yanıtladı Yeremya, “Lütfen sana aktardığım RAB'bin sözünü işit. O zaman sağ kalır, iyilik görürsün. ²¹ Ama teslim olmak istemezsen, RAB bana şunu açıkladı: ²² Yahuda Kralı'nın sarayında kalan bütün kadınlar Babil Kralı'nın komutanlarına çıkarılacak. O kadınlar sana,

“ ‘Güvendiğin insanlar

Seni aldatıp yenilgiye uğrattı;

Çamura battı ayakların,

Güvendiğin insanlar seni bırakıp gitti’

diyecekler.

* 38:10 Olası metin “Üç”, Masoretik metin “Otuz”.

²³ “Bütün karıların, çocukların Kildaniler'e teslim edilecek. Sen de onlardan kaçıp kurtulamayacak, Babil Kralı'nın eliyle yakalanacaksın. Bu kent ateşe verilecek.”

²⁴ Sidkiya, “Ölmek istemiyorsan, konuştuklarımızı kimse duymasın” dedi, ²⁵ “Görevliler seninle konuştuğumu duyup da gelir, ‘Krala ne söyledin, kral sana ne dedi, açıkla bize, bizden gizleme! Yoksa seni öldürürüz’ derlerse, ²⁶ ‘Beni Yonatan'ın evine geri gönderme, yoksa orada ölürüm diye krala yalvardım’ dersin.”

²⁷ Bütün görevliler gelip Yeremya'yı sorguya çektiler. Yeremya kralın kendisine söylemesini buyurduğu her şeyi onlara anlattı. Sorguyu bıraktılar. Çünkü kralla yaptığı konuşma duyulmamıştı.

²⁸ Yeremya Yerusâlim'in ele geçirildiği güne dek muhafız avlusunda kaldı.

39

Yerusâlim'in Düşüşü

(2Kr:25:1-12; Yer:52:4-16)

¹ Yahuda Kralı Sidkiya'nın dokuzuncu yılının onuncu ayında Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yerusâlim önlerine gelerek kenti kuşattı. ² Sidkiya'nın krallığının on birinci yılında, dördüncü ayın dokuzuncu günü kent surlarında gedik açıldı. ³ Yerusâlim ele geçirilince* Babil Kralı'nın bütün komutanları –Samgarlı Nergal-Sareser, askeri danışman Nebo-Sarsekim, baş görevli Nergal-Sareser ve bütün öteki görevliler– içeri girip Orta Kapı'da oturdular.

⁴ Yahuda Kralı Sidkiya'yla askerler onları görünce kaçtılar. Gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. ⁵ Ama artlarına düşen Kildani ordusu Eriha ovalarında Sidkiya'ya yetişti, onu yakalayıp Hama topraklarında, Rivla'da Babil Kralı Nebukadnessar'ın huzuruna çıkardılar. Nebukadnessar onun hakkında karar verdi: ⁶ Rivla'da Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını, sonra da bütün Yahuda ileri gelenlerini öldürttü. ⁷ Sidkiya'nın gözlerini oydu, zincire vurup Babil'e götürdü. ⁸ Kildaniler sarayla halkın evlerini ateşe verdiler, Yerusâlim surlarını yıktılar. ⁹ Komutan Nebuzaradan kentte sağ kalanları, kendi safına geçen kaçakları ve geri kalan halkı Babil'e sürgün etti. ¹⁰ Ancak hiçbir şeyi olmayan bazı yoksulları Yahuda'da bıraktı, onlara bağ ve tarla verdi.

Yeremya Özgür Bırakılıyor

¹¹ Babil Kralı Nebukadnessar, muhafız birliği komutanı Nebuzaradan aracılığıyla Yeremya'yla ilgili şu buyruğu verdi: ¹² “Onu sorumluluğun altına al, ona iyi bak, hiç zarar verme, senden ne dilerse yap.” ¹³ Bunun üzerine muhafız birliği komutanı Nebuzaradan, askeri danışman Nebuşazban, baş görevli Nergal-Sareser ve Babil Kralı'nın öbür görevlileri ¹⁴ adam gönderip Yeremya'yı muhafız avlusundan getirttiler. Evine geri götürmesi için Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın koruyuculuğuna verdiler. Böylece Yeremya halkı arasında yaşamını sürdürdü.

¹⁵ Yeremya daha muhafız avlusunda tutukluyken RAB ona şöyle seslenmişti: ¹⁶ “Git, Kûşlu Ebet-Melek'e de ki, ‘İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: Bu kent üzerine yarar değil, zarar verecek sözlerimi yerine getirmek üzereyim. O gün olanları sen de göreceksin. ¹⁷ Ama o gün seni kurtaracağım diyor RAB. Korktuğun adamların eline teslim edilmeyeceksin. ¹⁸ Seni kesinlikle kurtaracağım, kılıçla öldürülmeyeceksin. Hiç değilse canını kurtarmış olacaksın. Çünkü bana güvendin, diyor RAB.’ ”

40

Yeremya Vali Gedalya'nın Yanında Kalıyor

¹ Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan Yeremya'yı Rama'da salıverdikten sonra RAB Yeremya'ya seslendi. Nebuzaradan onu Babil'e sürülen Yerusalim ve Yahuda halkıyla birlikte zincire vurulmuş olarak Rama'ya götürmüştü. ² Muhafız birliği komutanı Yeremya'yı yanına çağırıp, "Tanrın RAB buraya karşı bu felaketi belirledi" dedi, ³ "Şimdi dediğini yaptı, yapacağını söylediği her şeyi yerine getirdi. Çünkü RAB'be karşı günah işlediniz, O'nun sözünü dinlemediniz. Bütün bunlar bu yüzden başınıza geldi. ⁴ İşte ellerindeki zincirleri çözüyorum. Benimle Babil'e gelmeyi yeğlersen gel, sana iyi bakarım; eğer benimle Babil'e gelmek istemezsen de sorun yok. Bak, bütün ülke önünde! İyi ve doğru bildiğin yere git. ⁵ Ama burada kalırsan* Babil Kralı'nın Yahuda kentlerine vali atadığı Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına dönüp onunla birlikte halkın arasında yaşa ya da istediğin yere git."

Muhafız birliği komutanı Yeremya'ya yiyecek ve armağan verip yoluna gönderdi. ⁶ Yeremya Mispa'ya, Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına gitti. Onunla ve ülkede kalan halkla birlikte orada yaşamaya başladı.

Gedalya Öldürölüyor (2Kr:25:22-26)

⁷ Kırdaki ordu komutanlarıyla adamları, Babil Kralı'nın Ahikam oğlu Gedalya'yı ülkeye vali atadığını, Babil'e sürülmemiş yoksul kadın, erkek ve çocukları ona emanet ettiğini duyunca, ⁸ Mispa'ya, Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah'ın oğulları Yohanan ve Yonatan, Tanhumet oğlu Seraya, Netofalı Efay'ın oğulları, Maakalı oğlu Yaazanya ve adamlarıydı. ⁹ Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya onlara ve adamlarına ant içerek, "Kildaniler'e* kulluk etmekten korkmayın" dedi, "Ülkeye yerleşip Babil Kralı'na hizmet edin. Böylesi sizin için daha iyi olur. ¹⁰ Bana gelince, Mispa'da kalacağım, gelecek Kildaniler'in önünde sizi temsil edeceğim. Siz şarap, yaz meyveleri, zeytinyağı toplayıp kaplarınızda depolayın ve aldığınız kentlerde yaşayın."

¹¹ Moav, Ammon, Edom ve öbür ülkelerde yaşayan Yahudiler'in hepsi, Babil Kralı'nın Yahuda'da bir kesim halkı sağ bıraktığını ve Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı onlara vali atadığını duyunca, ¹² sürülmüş oldukları ülkelerden geri dönüp Yahuda'ya, Mispa'da bulunan Gedalya'nın yanına geldiler. Sonra bol bol şarap ve yaz meyvesi topladılar.

¹³ Kareah oğlu Yohanan'la kırdaki bütün ordu komutanları da Mispa'da bulunan Gedalya'nın yanına geldiler. ¹⁴ Ona, "Ammon Kralı Baalis'in seni öldürmek için Netanya oğlu İsmail'i gönderdiğini bilmiyor musun?" dediler. Gelgelelim Ahikam oğlu Gedalya onlara inanmadı. ¹⁵ Kareah oğlu Yohanan Mispa'da Gedalya'ya gizlice, "İzin ver de gidip Netanya oğlu İsmail'i öldüreyim" dedi, "Kimse bilmeyecek! Neden seni öldürsün de çevrende toplanan bütün Yahudiler dağılsın, Yahuda'da sağ kalmış olanlar yok olsun?"

¹⁶ Ama Ahikam oğlu Gedalya, "Böyle bir şey yapma! İsmail'le ilgili söylediklerin yalan" dedi.

41

¹ O yılın yedinci ayında kral soyundan ve kralın baş görevlilerinden Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail, on adamıyla birlikte Mispa'ya, Ahikam oğlu Gedalya'nın yanına gitti. Orada, Mispa'da birlikte yemek yerlerken, ² Netanya oğlu İsmail'le yanındaki on adam ayağa kalkıp Babil Kralı'nın ülkeye vali atadığı Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı kılıçla öldürdüler. ³ İsmail Mispa'da Gedalya'yla birlikte olan bütün Yahudiler'i ve oradaki Kildan askerlerini de öldürdü.

* 40:5 Süryanice "Burada kalırsan", Masoretik metin "Dönmedi ve". 41:1 2Kr:25:25

⁴ Gedalya öldürüldükten bir gün sonra, ölüm haberi duyulmadan önce ⁵ Şekem'den, Şilo'dan, Samiriye'den sakallarını tıraş etmiş, giysilerini yırtmış, bedenlerinde yaralar açmış seksen adam geldi. RAB'bin Tapınağı'nda sunmak için yanlarında tahıl, günnük getirmişlerdi. ⁶ Netanya oğlu İsmail Misp'a'dan ağlaya ağlaya onları karşılamaya çıktı. Onları görünce, "Ahikam oğlu Gedalya'ya gelin" dedi. ⁷ Kente girince, Netanya oğlu İsmail ve yanındakiler onları öldürüp bir sarnıca attılar. ⁸ Ancak onlardan on kişi İsmail'e, "Bizi öldürme!" dediler, "Tarlada saklı buğdayımız, arpamız, zeytinyağımız ve balımız var." Böylece İsmail vazgeçip onları öbürleriyle birlikte öldürmedi. ⁹ İsmail'in öldürdüğü adamların bedenlerini atmış olduğu sarnıç büyüktü*. Kral Asa, bu sarnıcı İsrail Kralı Baaşa'dan korunmak için kazmıştı. Netanya oğlu İsmail orayı ölülerle doldurdu.

¹⁰ İsmail, muhafız birliği komutanı Nebuzaradan'ın Ahikam oğlu Gedalya'nın sorumluluğuna bıraktığı Misp'a'daki bütün halkı ve kral kızlarını tutsak aldı. Netanya oğlu İsmail tümünü tutsak alıp Ammonlular'a sığınmak üzere yola çıktı.

Yohanan Halkı Kurtarıyor

¹¹ Kareah oğlu Yohanan ve yanındaki ordu komutanları, Netanya oğlu İsmail'in işlediği cinayetleri duyunca, ¹² bütün adamlarını alıp Netanya oğlu İsmail'le savaşmaya gittiler. Givon'daki büyük havuzun yakınında ona yetiştiler. ¹³ İsmail'in yanındaki adamlar, Kareah oğlu Yohanan ve yanındaki ordu komutanlarını görünce sevindiler. ¹⁴ İsmail'in Misp'a'dan tutsak olarak götürdüğü herkes geri dönüp Kareah oğlu Yohanan'a katıldı. ¹⁵ Netanya oğlu İsmail ve sekiz adamıysa Yohanan'dan kaçıp Ammonlular'a sığındılar.

¹⁶ Kareah oğlu Yohanan'la yanındaki ordu komutanları sağ kalanların hepsini – Ahikam oğlu Gedalya'yı öldüren Netanya oğlu İsmail'den kurtarıp Givon'dan geri getirdiği yiğit askerleri, kadınları, çocukları, saray görevlilerini– Misp'a'dan alıp götürdüler. ¹⁷⁻¹⁸ Kildaniler'den* kaçmak için Mısır'a doğru yola çıktılar. Beytlehem yakınında, Gerut-Kimham'da durdular. Kildaniler'den korkuyorlardı. Çünkü Netanya oğlu İsmail, Babil Kralı'nın ülkeye vali atadığı Ahikam oğlu Gedalya'yı öldürmüştü.

42

Yeremya'nın Duası, Rab'bin Yanıtı

¹ Ordu komutanları, Kareah oğlu Yohanan, Hoşaya oğlu Azarya* ve küçük büyük bütün halk yaklaşp ² Peygamber Yeremya'ya şöyle dediler: "Lütfen dileğimizi kabul et! Bizim için, bütün sağ kalan bu halk için Tanrın RAB'be yakar. Çünkü bir zamanlar sayıca çok olan bizler gördüğün gibi şimdi azınlıkta kaldık. ³ Tanrın RAB nereye gideceğimizi, ne yapacağımızı bize bildirsin."

⁴ Peygamber Yeremya, "Olur" dedi, "İsteğiniz uyarınca Tanrınız RAB'be yakaracağım. RAB bana ne yanıt verirse, bir şey saklamadan size bildireceğim."

⁵ Bunun üzerine, "Tanrın RAB'bin senin aracılığıyla bize bildireceği her sözü yerine getirmesek, RAB aramızda gerçek ve güvenilir tanık olsun" dediler, ⁶ "Seni kendisine gönderdiğimiz Tanrımız RAB'bin sözünü beğensek de beğenmesek de dinleyeceğiz ki, üzerimize iyilik gelsin. Evet, Tanrımız RAB'bin sözünü dinleyeceğiz."

⁷ On gün sonra RAB Yeremya'ya seslendi. ⁸ Yeremya, Kareah oğlu Yohanan'la yanındaki ordu komutanlarını ve küçük büyük bütün halkı çağırdı. ⁹ Onlara şöyle dedi: "Dileğinizi önüne sunmam için beni kendisine gönderdiğiniz İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, ¹⁰ 'Bu ülkede kalırsanız, sizi bina ederim, yıkmam; dikerim, sökmem. Çünkü başınıza getirdiğim felakete üzülüyorum. ¹¹ Korktuğunuz Babil Kralı'ndan artık korkmayın, ondan korkmayın

* **41:9** Septuaginta "Büyüktü", Masoretik metin "Gedalya'nın aracılığıyla". * **42:1** Septuaginta "Azarya", Masoretik metin "Yezanya" (bkz. 43:2).

diyor RAB. Çünkü ben sizinleyim, sizi kurtaracak, onun elinden özgür kılacağım. ¹² Size sevecenlik göstereceğim. Şöyle ki, Babil Kralı size acıyacak, sizi topraklarınıza geri gönderecek.'

¹³ "Ama, 'Bu ülkede kalmayacağız' der, Tanrınız RAB'bin sözünü dinlemezseniz, ¹⁴ 'Savaş görmeyeceğimiz, boru sesi duymayacağımız, açlık çekmeyeceğimiz Mısır'a gidip orada yaşayacağız' dersanız, ¹⁵ RAB'bin sözünü dinleyin, ey Yahuda'dan sağ kalanlar! İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: 'Eğer Mısır'a gidip orada yerleşmeye kesin kararlıysanız, ¹⁶ korktuğunuz kılıç size orada yetişecek, tasalandığınız kıtlık Mısır'da yakanıza yapışacak, orada öleceksiniz. ¹⁷ Yerleşmek üzere Mısır'a gitmeye kararlı olan herkes kılıçtan, kıtlıktan, salgın hastalıktan ölecek. Başlarına getireceğim felaketten kurtulup sağ kalan olmayacak.'

¹⁸ "İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Öfkem, kızgınlığım Yeruslaim'de yaşayanların üzerine döküldüğü gibi, siz Mısır'a gidenlerin üzerine de dökülecek. Siz lanetlik, dehşet konusu olacak, aşağılanacak, yerileceksiniz. Burayı bir daha görmeyeceksiniz.' ¹⁹ Ey Yahuda'dan sağ kalanlar, RAB size, 'Mısır'a gitmeyin!' diye buyurmuştur. Bunu iyi bilin. Bugün sizi uyarıyorum: ²⁰ Beni Tanrınız RAB'be gönderip, 'Bizim için Tanrımız RAB'be yakar. O'nun bize söyleyeceği her şeyi bildir, yapacağız' demekle kendinizi aldatıyorsunuz! ²¹ Bugün size bildirdim, ama Tanrınız RAB'bin benim aracılığımla size ilettiği sözlerin hiçbirini dinlemediniz. ²² Şimdi iyi bilin ki, yerleşmek üzere gitmeye can attığınız yerde kılıçtan, kıtlıktan, salgın hastalıktan öleceksiniz."

43

Yeremya Mısır'a Götürülüyor

¹ Yeremya Tanrıları RAB'bin bütün bu sözlerini -Tanrıları RAB'bin onun aracılığıyla kendilerine ilettiği her şeyi- halka bildirmeyi bitirince ² Hoşaya oğlu Azarya, Kareah oğlu Yohanan ve bütün küstah adamlar ona, "Yalan söylüyorsun!" dediler, "Tanrımız RAB, 'Yerleşmek üzere Mısır'a gitmeyin' demek için göndermedi seni bize. ³ Bizi öldürsünler, Babil'e sürsünler diye Kildaniler'in* eline teslim etmek için Neriya oğlu Baruk seni bize karşı kışkırtıyor." ⁴ Böylece Kareah oğlu Yohanan, bütün ordu komutanları ve halk RAB'bin Yahuda'da kalmalarına ilişkin buyruğuna karşı geldiler. ⁵ Kareah oğlu Yohanan'la bütün ordu komutanları, sürüldükleri uluslardan yerleşmek üzere Yahuda'ya geri dönen Yahuda halkını alıp götürdüler. ⁶ Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan'ın Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'nın sorumluluğuna bırakmış olduğu bütün kadınları, erkekleri, çocukları, kral kızlarını da götürdüler. Peygamber Yeremya'yla Neriya oğlu Baruk'u da alıp ⁷ RAB'bin sözünü dinlemeyerek Mısır'a gittiler. Tahpanhes'e vardılar.

⁸ Tahpanhes'te RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ⁹ "Yahudiler'in gözü önünde eline büyük taşlar al, Tahpanhes'te firavun sarayının girişindeki tuğla kaldırımının harcına göm. ¹⁰ Onlara de ki, 'İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: İşte kulum Babil Kralı Nebukadnessar'ı buraya getirtip tahtını harca gömdüğüm bu taşların üzerine kuracağım. Nebukadnessar otağını bu taşların üzerine kuracak. ¹¹ Gelip Mısır'ı bozguna uğratacak.

Ölüm için ayrılanlar ölüme,
Sürgün için ayrılanlar sürgüne,
Kılıç için ayrılanlar kılıca gidecek.

¹² Mısır ilahlarının tapınaklarını ateşe verip yakacak*, ilahları alıp götürececek. Çoban giysisiyle kendisini nasıl örterse, o da Mısır'ı öyle örtecek. Sonra oradan sağ salım çıkacak.

¹³ Mısır'daki Güneş Tapınağı'nın dikili taşlarını kırarak, Mısır ilahlarının tapınaklarını ateşe verecek.' "

^{43:5} 2Kr.25:26 ^{43:11} Yer.15:2; Va.13:10 * ^{43:12} Septuaginta, Süryanice, Vulgata "Yakacak", Masoretik metin "Yakacağım".

44

Yeremya Mısır'daki Yahudiler'i Uyarıyor

¹ Mısır'ın Migdol, Tahpanhes, Nof* kentlerinde ve Patros bölgesinde yaşayan Yahudiler'e ilişkin RAB Yeremya'ya şöyle seslendi: ²⁻³ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, Yerus alim ve Yahuda kentlerine getirdiğim bütün felaketleri gördünüz. İ ste yaptıkları kötülük yüzünden kentler bugün yıkık; i lerinde oturan yok. Sizin de kendilerinin ve atalarının da önceden tanımadığınız başka ilahlara buhur yakıp taparak beni  fkelendirdiler. ⁴ Peygamber kullarımı defalarca gönderip, ‘Nefret ettiğim bu iğrençlikleri yapmayın!’ diyerek onları uyardım. ⁵ Ama dinlemediler, kulak asmadılar. K t l klerinden dönmediler, başka ilahlara buhur yakmaktan vazgeçmediler. ⁶ Bu yüzden kızgın öfkemi döktüm; Yahuda kentlerine, Yerus alim sokaklarına kar şı öfkem giderek  iddetlendi. Onlar bugün olduğu gibi yıkık ve ıssız bırakıldı.

⁷ “İsrail'in Tanrısı RAB, Her Şeye Egemen Tanrı şöyle diyor: Neden bu büyük felaketi başınıza getiriyorsunuz? Kadın erkek, çoluk  ocuk Yahuda halkından kesilip atılacak, sizden sağ kalan olmayacak. ⁸ Yerle mek üzere geldiğiniz Mısır'da ellerinizin yaptıklarıyla, başka ilahlara buhur yakmakla beni  fkelendiriyorsunuz. Ba ınıza felaket getiriyorsunuz. Dünyadaki uluslarca a ağılanacak, yerileceksiniz. ⁹ Yahuda'da, Yerus alim sokaklarında atalarınızın, Yahuda krallarıyla karıların, kendinizin, karılarınızın yaptığı kötülükleri unuttunuz mu? ¹⁰ Bugüne dek pişmanlık duymadılar, benden korkmadılar. Size ve atalarınıza verdiğim yasa ve kurallar uyarınca ya amadılar.

¹¹ “Bu yüzden İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki: Ba ınıza yıkım getirmeye, bütün Yahuda halkını yok etmeye kararlıyım. ¹² Yerle mek  zere Mısır'a gelmeye kararlı olan Yahuda'nın sağ kalanlarını ele alacağım. Hepsi Mısır'da yok olacak; kılıçtan geçirilecek ya da kıtlıktan ölecek. Küçük büyük hepsi kılıçtan, kıtlıktan ölecek. Lanetlenecek, dehşet konusu olacak, a ağılanacak, yerilecekler. ¹³ Yerus alim'i cezalandırdığım gibi, Mısır'da yaşayanları da kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla cezalandıracağım. ¹⁴ Yerle mek için Mısır'a gelen Yahuda halkının sağ kalanlarından hiçbiri kurtulmayacak, hiç kimse sağ kalıp Yahuda'ya dönmeyecek. Yerle mek üzere oraya dönmek isteseler de, kaçıp kurtulan birkaç kişi dışında dönen olmayacak.”

¹⁵ Karılarının başka ilahlara buhur yaktığını bilen erkekler, orada duran kadınlar, Mısır'ın Patros bölgesinde yaşayan bütün halk –ki büyük bir toplulukt – Yeremya'ya  u karşılığı verdi: ¹⁶ “RAB'bin adıyla bize söylediklerini dinlemeyeceğiz! ¹⁷ Tersine, yapacağımızı söylediğimiz her şeyi kesinlikle yapacağız: Gök Kraliçesi'ne† buhur yakacak, atalarımızın, krallarımızın,  nderlerimizin ve kendimizin Yahuda kentlerinde, Yerus alim sokaklarında yaptığımız gibi ona dökmelik sunular dökeceğiz. O zamanlar bol yiyeceğimiz vardı, her i imiz yolundaydı, sıkıntı  ekmiyorduk. ¹⁸ Oysa Gök Kraliçesi'ne buhur yakmayı, dökmelik sunular dökmeyi bıraktığımız günden bu yana her yönden yokluk çekiyoruz; kılıçtan, kıtlıktan yok oluyoruz.”

¹⁹ Kadınlar, “Evet, Gök Kraliçesi'ne buhur yakıp dökmelik sunular dökeceğiz! Ona benzer pideler pi irip kendisine dökmelik sunular d kt ğ m z  kocalarımız bilmiyor muydu sanki?” diye eklediler.

²⁰ Bunun  zerine Yeremya ona karşılık veren kadın erkek bütün halka şöyle dedi: ²¹ “Sizin, atalarınızın, krallarınızın, Önderlerinizin,  lke halkının Yahuda kentlerinde, Yerus alim sokaklarında yaktığınız buhuru RAB unuttu mu? Haberi yok muydu? ²² RAB yaptığınız k t l klere, iğrençliklere artık dayanamadığı için, bugün olduğu gibi ülkeniz a ağılanıp yerildi, kimsenin yaşamadığı dehşet verici bir viranelik oldu. ²³ Siz başka ilahlara buhur yaktınız, RAB'be karşı günah i lediniz; O'nun sözünü dinlemediniz,

* 44:1 “Nof”: Memfis diye de bilinir. † 44:17 “Gök Kraliçesi”: Babilliler'in tanrıçası İ tar.

yasasına, kurallarına, antlaşma koşullarına uymadınız. Bu yüzden bugün olduğu gibi başınıza felaket geldi.”

²⁴ Yeremya bütün halka, özellikle de kadınlara, “RAB'bin sözüne kulak verin, ey Mısır'da yaşayan Yahudalılar” dedi, ²⁵ “İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Gök Kraliçesi'ne buhur yakacağız, dökmelik sunular dökeceğiz, adaklarımızı kesinlikle yerine getireceğiz’ diyerek siz de karılarınız da verdiğiniz sözü yerine getirdiniz.

“Öyleyse verdiğiniz sözü tutun! Adadığınız adakları tümüyle yerine getirin! ²⁶ Mısır'da yaşayan Yahudiler, RAB'bin sözünü dinleyin! ‘Büyük adım üzerine ant içiyorum ki’ diyor RAB, ‘Mısır'da yaşayan Yahudiler'den hiçbir bundan böyle adımı ağzına alıp Egemen RAB'bin varlığı hakkı için diye ant içmeyecek. ²⁷ Çünkü onların yararını değil, zararını gözlüyorum; Mısır'da yaşayan Yahudiler yok olana dek kılıçtan, kıtlıktan ölecek. ²⁸ Kılıçtan kurtulup da Mısır'dan Yahuda'ya dönenlerin sayısı pek az olacak. Mısır'a yerleşmeye gelen Yahuda halkından sağ kalanlar o zaman kimin sözünün yerine geldiğini anlayacak: Benim sözümün mü, yoksa onlarınkinin mi?

²⁹ “ ‘Başınıza yıkım getireceğim; sözümün yerine geleceğini bilersiniz diye’ diyor RAB, ‘Sizi burada cezalandıracağıma ilişkin belirti şu olacak.’ ³⁰ RAB diyor ki, ‘Yahuda Kralı Sidkiya'yı can düşmanı Babil Kralı Nebukadnessar'ın eline nasıl teslim ettimse, Mısır Firavunu Hofra'yı da can düşmanlarının eline öyle teslim edeceğim.’ ”

45

Baruk'a Haber

¹ Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında Neriya oğlu Baruk, Peygamber Yeremya'nın kendisine söylediği sözleri tomara yazdıktan sonra Yeremya ona şunları söyledi: ² “Ey Baruk, İsrail'in Tanrısı RAB sana şöyle diyor: ³ Sen, ‘Vay başıma! Çünkü RAB acıma acı kattı. İnlemekten bitkin düştüm, bana rahat yok’ dedin.

⁴ “RAB bana, ‘Ona şöyle diyeceksin’ dedi: ‘RAB diyor ki, bütün ülkeyi yıkacağım; bina ettiğimi yıkacak, diktiğimi sökeceğim. ⁵ Sana gelince, büyük şeyler peşinde mi koşuyorsun? Sakın koşma! Çünkü bütün halkın üzerine felaket getirmek üzereyim’ diyor RAB, ‘Ama sen nereye gidersen git, canını bağışlayacağım.’ ”

46

Mısır Karkamış'ta Yenilgiye Uğruyor

¹ RAB uluslara ilişkin Peygamber Yeremya'ya şöyle seslendi:

² Mısır'a ilişkin: Yahuda Kralı Yoşiya oğlu Yehoyakim'in dördüncü yılında, Babil Kralı Nebukadnessar'ın Fırat kıyısında, Karkamış'ta yenilgiye uğrattığı Firavun Neko'nun ordusuyla ilgili bildiri:

³ “Küçük büyük kalkanları dizin,
Savaşmak için ilerleyin!

⁴ Atları koşun, beygirlere binin!
Miğferlerinizi takın, yerinizi alın!
Mızraklarınızı cilalayın,
Zırhlarınızı kuşanın!

⁵ Ne görüyorum?
Dehşete düştüler, geri çekiliyorlar!
Yiğitleri bozguna uğramış,
Arkalarına bakmadan kaçıyorlar.
Her yer dehşet içinde” diyor RAB.

⁶ “Ayağı tez olan kaçamıyor,

- Yiğit kaçıp kurtulamıyor.
Kuzeyde, Fırat kıyısında
Tökezleyip düştüler.
- 7 Nil gibi yükselen,
Irmak gibi suları çalkalanan kim?
- 8 Mısır'dır Nil gibi yükselen,
Irmak gibi suları çalkalanan.
'Yükselip yeryüzünü kaplayacağım;
Kentleri de içlerinde oturanları da
Yok edeceğim' diyor Mısır.
- 9 Şahlanın, ey atlar!
Çılgınca saldırın, ey savaş arabaları!
Ey kalkan taşıyan Kûşlu, Pûtlı yiğitler,
Yay çeken Ludlular, ilerleyin!
- 10 "Çünkü o gün Rab'bin, Her Şeye Egemen RAB'bin günüdür.
Düşmanlarından öç alması için
Öç günüdür.
Kılıç doyana dek yiyecek,
Kanlarını kana kana içecek.
Çünkü Rab, Her Şeye Egemen RAB
Kuzeyde, Fırat kıyısında kurban hazırlıyor.
- 11 "Ey erden kız Mısır,
Gilat'a git de merhem al!
Ama boşuna çok ilaç kullanıyorsun,
Senin için şifa yok.
- 12 Uluslar utancını duydu,
Feryadınla doldu yeryüzü.
Yiğit yiğide tökezleyip
İkisi birlikte yere seriliyor."

Nebukadnessar Mısır'a Saldırıyor

- 13 Babil Kralı Nebukadnessar'ın gelip Mısır'a saldıracağına ilişkin RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği söz şudur:
- 14 "Mısır'da bildirin,
Migdol'da duyurun,
Nof'ta*, Tahpanhes'te duyurun:
'Yerini al, hazırlan,
Çünkü çevrendekileri yiyip bitiriyor kılıç!'
- 15 İlahın Apis† neden kaçtı?
Boğan neden ayakta kalamadı?
Çünkü RAB onu yere serdi!‡
- 16 Boyuna tökezleyip birbirlerinin üzerine düşecekler.
'Kalkın, acımasızların kılıcı yüzünden halkımıza,
Yurdumuza dönelim' diyecekler.
- 17 'Firavun yaygaracının biri,

46:13 Yer43:10-13 * **46:14** "Nof": Memfis diye de bilinir. † **46:15** "Apis": Mısırlılar'ın boğa şeklindeki güç ilahı. ‡ **46:15** Olası metin "İlahın Apis neden kaçtı? Boğan neden ayakta kalamadı? Çünkü RAB onu yere serdi!" (bkz. Septuaginta), Masoretik metin "Yiğitlerin neden yere serildi? Ayakta duracak halleri yok, çünkü RAB onları yere serdi!"

Fırsatı kaçırdı' diyecekler.

- 18 “Varlığım hakkı için” diyor Kral,
Adı Her Şeye Egemen RAB,
“Dağlar arasında Tavor Dağı nasılsa,
Karmel Dağı deniz kıyısında nasılsa,
Size saldıracak kişi de öyledir.
- 19 Ey sizler, Mısır'da yaşayanlar,
Toplayın eşyanızı, sürgüne gideceksiniz!
Nof öyle viran olup yanacak ki,
Kimse oturmayacak içinde.
- 20 “Mısır güzel bir düve,
Ama kuzeyden at sineği geliyor ona.
- 21 Ücretli askerleri besili danalar gibi.
Onlar da geri dönüp birlikte kaçacak,
Yerlerinde durmayacaklar.
Çünkü üzerlerine yıkım günü,
Cezalandırılacakları an gelecek.
- 22 Düşman ordusu ilerleyince,
Mısır yılan gibi tıslayarak kaçacak.
Ağaç kesen adamlar gibi
Baltalarla ona saldıracaklar.
- 23 Gür olsa bile kesecekler ormanını” diyor RAB,
“Çünkü çekirgelerden daha çok onlar,
Sayıya vurulamazlar.
- 24 Mısır utandırılacak,
Kuzey halkının eline teslim edilecek.”

25 İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “İşte NoŞ Kenti'nin ilahı Amon'u, firavunu, Mısır'la ilahlarını, krallarını ve firavuna güvenenleri cezalandırmak üzereyim.
26 Hepsini can düşmanları Babil Kralı Nebukadnessar'la görevlilerinin eline teslim edeceğim. Ama sonra, eskiden olduğu gibi insanlar yine Mısır'da yaşayacak” diyor RAB.

Rab Halkını Kurtaracak

- 27 “Korkma, ey kulum Yakup,
Yılma, ey İsrail.
Çünkü seni uzak yerlerden,
Soyunu sürgün edildiği ülkeden kurtaracağım.
Yakup yine huzur ve güvenlik içinde olacak,
Kimse onu korkutmayacak.
- 28 Korkma, ey kulum Yakup,
Çünkü ben seninleyim” diyor RAB.
“Seni aralarına sürdüğüm ulusların hepsini
Tümüyle yok etsem de,
Seni büsbütün yok etmeyeceğim.
Adaletle yola getirecek,
Hiç cezasız bırakmayacağım seni.”

47

Filistliler'le İlgili Bildiri

¹ Firavun Gazze'ye saldırmadan önce RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği Filistliler'e ilişkin söz şudur:

² RAB diyor ki,

“Bakın sular kuzeyden nasıl yükseliyor!
Taşkın bir ırmak olacak,
Ülkeyi ve içindeki her şeyi,
Kentleri ve içinde yaşayanları kaplayacak.
İnsanlar yakaracak,
Ülkede yaşayan herkes feryat edecek.

³ Dört nala koşan aygırların

Toynak seslerinden,
Savaş arabalarının takırtısından,
Tekerleklerin gürültüsünden
Babalar dönüp çocuklarına bakmayacak;
Ellerinde derman kalmayacak.

⁴ Çünkü Filistliler'in yok edileceği gün geliyor.

Sur ve Sayda'ya yardım edebilecek
Sağ kalan herkes kesilip yok edilecek.
RAB Kaftor* kıyısından gelen Filistliler'in
Sağ kalanlarını yok edecek.

⁵ Gazze yastan saçını yolacak,

Aşkelon susturulacak.
Ey ovada sağ kalanlar,
Ne zamana dek bedenlerinizi yaralayacaksınız?

⁶ Ah, RAB'bin kılıcı!

Yatışmana daha ne kadar zaman var?
Dön kınına! Dur ve sessiz ol!

⁷ Ama RAB ona buyruk vermişken,

Aşkelon'a, deniz kıyısına
Saldırmak üzere görevlendirmişken
Kılıç nasıl yatışabilir?”

48

Moav'a İlişkin Bildiri

¹ Moav'a ilişkin:

İsrail'in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
“Vay Nevo'nun başına gelenlere!

Çünkü viraneye çevrilecek.
Kiryatayim utandırılacak, ele geçirilecek.
Misgav utandırılacak, kırılıp dökülecek.

² Moav artık övülmeyecek,

Heşbon'da onun yıkımı için düzen kuracak,
‘Haydi, şu Moav ulusuna son verelim’ diyecekler.
Ey Madmen*, sen de susturulacaksın,

47:1 Yşa.14:29-31; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7 * **47:4** “Kaftor”: Bugünkü Girit. **48:1**

Yşa.15:1-16:14; 25:10-12; Hez.25:8-11; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11 * **48:2** Heşbon “Düzen kurmak”, Madmen “Susturmak” sözcüklerini çağrıştırıyor.

Kılıç kovalayacak seni.

³ Horonayim'den feryat duyulacak:
'Kent mahvoldu, büyük yıkıma uğradı!'

⁴ "Moav yıkılacak,
Yavrularının ağlayışı duyulacak.
⁵ Ağlaya ağlaya çıkıyorlar Luhit Yokuşu'ndan,
Horonayim inişinde
Yıkımın neden olduğu acı feryatlar duyuluyor.

⁶ Kaçın, canınızı kurtarın!
Çölde yaban eşiği[†] gibi koşun!

⁷ "Evet, başarılarına, mal varlığına güvendiğin için
Sen de ele geçirileceksin.
İlahın Kemoş da kâhinleri ve görevlileriyle birlikte
Sürgün edilecek.

⁸ Yok edici her kente uğrayacak,
Tek kent kurtulmayacak.
Vadi yerle bir olacak,
Yayla altüst edilecek" diyor RAB.

⁹ "Moav toprağına tuz dökün, kısırlaşsın,
Kentleri öyle viran olacak ki,
Kimse yaşamayacak oralarda.

¹⁰ Lanet olsun RAB'bin işini savsaklayana!
Kılıcını kan dökmekten alıkoyana lanet olsun!

¹¹ Moav gençliğinden bu yana güvenlikteydi,
Şarap tortusu gibi durgun kaldı,
Bir kaptan öbürüne boşaltılmadı,
Sürgüne gönderilmedi.
O yüzden tadını yitirmedi, kokusu bozulmadı.

¹² "Ama onu boşaltacak adamları göndereceğim günler geliyor" diyor RAB, "Onu boşaltacaklar. Kapılarını boşaltacak, küplerini paramparça edecekler. ¹³ İsrail halkı güvendiği Beytel'den nasıl utandıysa, Moav da Kemoş ilahından öyle utanacak.

¹⁴ "Nasıl, 'Biz yiğidiz,
Savaşa hazır askerleriz' dersiniz?

¹⁵ Moav ve kentlerini yerle bir eden,
Saldırıya geçti.
En seçkin gençleri kesime gidecek.
Adı Her Şeye Egemen RAB olan Kral böyle diyor.

¹⁶ Moav'ın yıkımı yakında geliyor,
Uğrayacağı felaket hızla yaklaşıyor.

¹⁷ Dövünün onun için,
Ey çevresinde yaşayan, ününü bilen sizler!
'Kudret asası,
Görkemli değnek nasıl da kırıldı!' deyin.

¹⁸ "Ey Divon Kenti'nde yaşayan halk,
Görkeminden in,

48:5 Yşa.15:5 † 48:6 Septuaginta "Yaban eşiği", Masoretik metin "İlgün ağacı".

- Kuru toprak üstünde otur.
Çünkü Moav'ı yerle bir eden sana da saldıracak,
Kalelerini yıkacak.
- 19 Ey sen, Aroer'de oturan,
Yol kenarında dur da gözle!
Kaçan adama, kurtulan kadına,
'Ne oldu?' diye sor.
- 20 Moav utandırıldı, darmadağın oldu.
Feryat et, haykır!
Moav'ın yıkıldığını Arnon Vadisi'nde duyur.
- 21-24 “Yayladaki kentler –Holan, Yahas, Mefaat, Divon, Nevo, Beytdivlatayim, Kiry-atayim, Beytgamul, Beytmeon, Keriyot, Bosra, uzak yakın bütün Moav kentleri-yargılanacak. 25 Moav'ın boynuzu kesildi, kolu kırıldı” diyor RAB.
- 26 “Moav'ı sarhoş edin,
Çünkü RAB'be büyüklük tasladı.
Moav kendi kusmuğunda yuvarlanacak,
Alay konusu olacak.
- 27 İsrail senin için gülünesi bir ulus mu oldu?
Hırsızlar arasında mı yakalandı ki,
Ondan söz ettikçe baş sallıyorsun?
- 28 “Ey Moav'da yaşayanlar,
Kentlerinizi terk edip kayalara sığının.
Uçurumun ağzında yuvasını yapan
Güvercin gibi olun.
- 29 Moav'ın ne denli gururlanıp büyüklendiğini,
Kendini ne denli beğendiğini,
Kibirlenip küstahlaştığını,
Övünüp kabardığını duyduk.
- 30 Küstahlığını biliyorum” diyor RAB,
“Övünmesi boşunadır, yaptıkları da.
- 31 Bu yüzden Moav için haykıracak,
Bütün Moav için feryat edeceğim.
Ağlayacağım Kîr-Hereset halkı için.
- 32 Ey Sivma asması,
Senin için Yazer halkından çok ağlayacağım.
Filizlerin gölü[‡] aşp
Yazer'e ulaştı.
Yok edici yaz meyvelerini, üzümünü yok etti.
- 33 Moav'ın meyve bahçelerinden, tarlalarından
Sevinç ve neşe yok oldu.
Üzüm sıkma çukurlarından şarap akışını durdurdum;
Kimse sevinç çığlıklarıyla üzüm ezmiyor,
Çığlıklar var, ama sevinç çığlıkları değil.
- 34 “Heşbon ve Elale'nin haykırısları
Yahas'a ulaşıyor.
Soar'dan Horonayim'e,

Eglat-Şelişiya'ya dek çığlıklar yükseliyor.
Çünkü Nimrim suları bile kurudu.

35 Moav'da puta tapılan yerlerde

Sunu sunanları,
İlahlarına buhur yakanları
Yok edeceğim” diyor RAB.

36 “Bu yüzden yüreğim ney gibi

İnliyor Moav için;
Kîr-Hereset halkı için ney gibi
İnliyor yüreğim.
Çünkü elde ettikleri zenginlik uçup gitti.

37 “Herkes saçını sakalını kesecek,

Elini yaralayacak,
Beline çul saracak.

38 Moav damlarında, meydanlarında

Yalnız ağlayış var.
Çünkü Moav'ı kimsenin beğenmediği
Bir kap gibi kırdım” diyor RAB.

39 “Nasıl da darmadağın oldu Moav!

Nasıl acıyla feryat ediyor!
Nasıl da sırtını dönüyor utançtan!
Moav çevresindekilere alay konusu,
Dehşet verici bir örnek oldu.”

40 RAB diyor ki,

“Bakın! Düşman birden çullanan bir kartal gibi
Kanatlarını Moav'ın üzerine açacak.

41 Keriyot ele geçirilecek,

Kaleler alınacak.
O gün Moavlı askerlerin yüreği,
Doğum sancısı çeken kadının yüreği gibi olacak.

42 Moav yıkıma uğrayacak,

Halk olmaktan çıkacak;
Çünkü RAB'be karşı büyüklük tasladı.

43 Önünde dehşet, çukur ve tuzak var,

Ey Moav halkı!” diyor RAB.

44 “Dehşetten kaçan çukura düşecek,

Çukurdan çıkan tuzağa yakalanacak;
Çünkü Moav'ın üzerine
Cezalandırma yılını getireceğim” diyor RAB.

45 “Heşbon'un gölgesinde

Bitkin düşmüş kaçınlar.
Çünkü Heşbon'dan ateş,
Sihon'un ortasından alev çıktı;
Moavlılar'ın alınlarını,
Kargaşa çıkaranların başlarını yakıp yok etti.

46 Vay sana, ey Moav!

İlah Kemoş'un halkı yok oldu,

Oğulların sürgüne gönderildi,
Kızların tutsak alındı.
47 Ama son günlerde
Yine eski gönencine kavuşturacağım Moav'ı" diyor RAB.

Moav'ın yargısı burada sona eriyor.

49

Ammon'a İlişkin Bildiri

- ¹ RAB Ammonlular'a ilişkin şöyle diyor:
"İsrail'in çocukları yok mu?
Yok mu mirasçısı?
Öyleyse neden ilah Molek Gad'ı mülk edindi?
Neden onun halkı Gad kentlerinde oturuyor?"
- ² İşte bu nedenle" diyor RAB,
"Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne karşı
Savaş narasını işittireceğim günler geliyor.
Rabba ıssız bir höyük olacak,
Köyleri ateşe verilecek.
Böylece İsrail, kendisini mülk edinenleri
Mülk edinecek" diyor RAB.
- ³ "Haykır, ey Heşbon!
Ay Kenti yıkıldı!
Feryat edin, ey Rabba kızları!
Çul sarınıp yas tutun.
Duvarların arasında oraya buraya koşuşun.
Çünkü Molek kâhinleri ve görevlileriyle birlikte
Sürgüne gönderilecek.
- ⁴ Verimli vadilerinle ne kadar övünüyorsun,
Ey dönecek kız!
Servetine güvenerek,
'Bana kim saldırabilir?' diyorsun.
- ⁵ Bütün çevrenden
Dehşet saçacağım üzerine"
Diyor Rab, Her Şeye Egemen RAB.
"Her biriniz apar topar sürülecek,
Kaçkınları toplayan olmayacak.
- ⁶ Ama sonra Ammonlular'ı
Eski gönencine kavuşturacağım" diyor RAB.

Edom'a İlişkin Bildiri

(Ova.1-6)

- ⁷ Her Şeye Egemen RAB Edom'a ilişkin şöyle diyor:
"Teman Kenti'nde bilgelik kalmadı mı artık?
Akıllı kişilerde öğüt tükendi mi?
Bilgelikleri yozlaştı mı?"
- ⁸ Kaçın, geri dönün, derinliklere sığının,
Ey Dedan'da yaşayanlar!
Çünkü Esav'ı cezalandırdığımda

Başına felaket getireceğim.

- 9 Üzüm toplayanlar başına girseydi,
Birkaç salkım bırakmazlar mıydı?
Gece hırsızlar gelselerdi,
Yalnızca gereksindiklerini çalmazlar mıydı?

- 10 Oysa ben Esav'ı çırılçıplak soyacak,
Gizli yerlerini açığa çıkaracağım,
Gizlenemeyecek.
Çocukları, akrabaları, komşuları
Yıkıma uğrayacak.
Kendisi de yok olacak!

- 11 Öksüz çocuklarını bırak,
Ben yaşatırım onları.
Dul kadınların da bana güvensinler.”

- 12 RAB diyor ki,
“Hak etmeyenler bile kâseyi içmek zorundayken,
Sen mi cezasız kalacaksın?
Hayır, cezasız kalmayacaksın,
Kesinlikle içeceksin kâseyi.

- 13 Adım üzerine ant içerim ki” diyor RAB,
“Bosra dehşet konusu olacak, yerilecek,
Viraneye dönecek, aşağılanacak.
Bütün kentleri sonsuza dek yıkık kalacak.”

- 14 RAB'den bir haber aldım:
Uluslara gönderdiği haberci,
“Edom'a saldırmak için toplanın,
Savaşa hazırlanın!” diyor.

- 15 “Bak, seni uluslar arasında küçük düşürecekim,
İnsanlar seni hor görececek.

- 16 Saçtığın dehşet ve yüreğindeki gurur
Seni aldattı.
Sen ki, kaya* kovuklarında yaşıyor,
Tepenin doruğunu elinde tutuyorsun.
Yuvanı kartal gibi yükseklerde kursan da,
Oradan indirecekim seni” diyor RAB.

- 17 “Edom dehşet konusu olacak,
Oradan geçen herkes şaşkın şaşkın bakıp
Başına gelen belalardan ötürü
Onunla alay edecek.

- 18 Sodom'la Gomora'yı ve çevredeki köyleri
Nasıl yerle bir ettimse” diyor RAB,
“Orada da kimse oturmayacak,
İnsan oraya yerleşmeyecek.

- 19 “Şeria çalılıklarından
Sulak otlağa çıkan aslan gibi

* 49:16 “Kaya”: İbranice “Sela”. “Kaya” anlamına gelen Sela, Edom'un başkentinin adıydı.

Edom'u bir anda yurdundan kovacağım.
 Sececeğim kişiyi ona yönetici atayacağım.
 Var mı benim gibisi?
 Var mı bana dava açacak biri,
 Bana karşı duracak çoban?"

- 20 Bu yüzden RAB'bin Edom'a karşı ne tasarladığını,
 Teman'da yaşayanlara karşı ne amaçladığını işitin:
 "Sürünün küçükleri bile sürülecek,
 Halkı yüzünden Edom otlakları çöle dönüştürülecek.
 21 Yıkılışlarının gürültüsünden yeryüzü titreyecek,
 Çıglıkları Kamış Denizi'ne* dek duyulacak.
 22 Düşman kartal gibi üzerlerine çullanacak,
 Kanatlarını Bosra'ya karşı açacak.
 O gün Edomlu askerlerin yüreği,
 Doğum sancısı çeken kadının yüreği gibi olacak."

Şam'a İlişkin Bildiri

- 23 Şam'a ilişkin:
 "Hama ve Arpat utanacak,
 Çünkü kötü haber işittiler.
 Korkudan eridiler,
 Sessiz duramayan deniz gibi
 Kaygıyla sarsıldılar.
 24 "Şam güçsüz düştü,
 Kaçmak için döndü;
 Telaşa kapıldı,
 Doğuran kadın gibi
 Sancı ve acılar sardı onu.
 25 Nasıl oldu da sevinç bulduğum ünlü kent
 Terk edilmedi?
 26 Bu yüzden gençleri meydanlarda düşecek,
 Bütün savaşçıları susturulacak o gün"
 Diyor Her Şeye Egemen RAB.
 27 "Şam surlarını ateşe vereceğim,
 Yakıp yok edecek Ben-Hadat'ın saraylarını."

Kedar ve Hasor'a İlişkin Bildiri

- 28 Babil Kralı Nebukadnessar'ın bozguna uğrattığı Kedar ve Hasor krallıklarına ilişkin
 RAB şöyle diyor:
 "Kalkın, Kedar'a saldırın,
 Doğu halkını yok edin.
 29 Çadırlarıyla sürüleri alınacak,
 Çadır perdeleri,
 Eşyalarıyla develeri alınıp götürülecek.
 İnsanlar, 'Her yer dehşet içinde!' diye bağıracaklar onlara.
 30 Kaçın, uzaklaşın!
 Derinliklere sığının,
 Ey Hasor'da oturanlar!" diyor RAB.
 "Çünkü Babil Kralı Nebukadnessar

- Size düzen kurdu;
Sizin için bir tasarısı var.
- 31 Kalkın, tasasız ve güvenlik içinde
Yaşayan ulusa saldırın” diyor RAB.
“Onun kent kapıları, sürgüleri yok,
Halkı tek başına yaşıyor.
- 32 Develeri yağma edilecek,
Sayısız sürüleri çapul malı olacak.
Zülüflerini† kesenleri
Dört yana dağıtacağım,
Her yandan felaket getireceğim başlarına” diyor RAB.
- 33 “Çakalların uğrağı Hasor,
Sonsuza dek viran kalacak,
Orada kimse oturmayacak,
İnsan oraya yerleşmeyecek.”

Elam'a İlişkin Bildiri

- 34 Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının başlangıcında RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği Elam'a ilişkin söz şudur:
- 35 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Bakın, Elam'ın yayını,
Asıl gücünü kıracağım.
- 36 Üzerine göğün dört ucundan
Dört rüzgarı gönderecek,
Halkını bu rüzgarlara dağıtacağım.
Elam sürgünlerinin gitmediği
Bir ulus kalmayacak.
- 37 Düşmanlarının önünde,
Can düşmanlarının önünde
Elam'ı darmadağın edeceğim.
Başlarına felaket gönderecek,
Şiddetli öfkemi yağdıracağım” diyor RAB,
“Onları büsbütün yok edene dek
Peşlerine kılıcı salacağım.
- 38 Elam'da tahtımı kuracak,
Elam Kralı'yla önderlerini
Yok edeceğim” diyor RAB.
- 39 “Ama son günlerde
Elam'ı eski gönencine kavuşturacağım” diyor RAB.

50

Babil'e İlişkin Bildiri

- 1 RAB'bin Babil ve Kildan ülkesine ilişkin Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirdiği söz şudur:
- 2 “Uluslara duyurun, haberi bildirin!
Sancak dikip duyurun, hiçbir şey gizlemeyin!
‘Babil ele geçirilecek’ deyin,
‘İlahı Bel utandırılacak,
İlahı Marduk paramparça olacak.

† 49:32 “Zülüflerini” ya da “Sakallarının uçlarını”.

49:36 Dan.7:2; Va.7:1

50:1 Ysa.13:1-14:23; 47:1-15

- Putları utandırılacak,
İlahları paramparça olacak.’
- ³ Çünkü kuzeyden gelen bir ulus ona saldırarak,
Ülkesini viran edecek.
Orada kimse yaşamayacak,
İnsan da hayvan da kaçıp gidecek.
- ⁴ O günlerde, o zamanda” diyor RAB,
“İsrail halkıyla Yahuda halkı birlikte gelecek;
Tanrıları RAB’bi aramak için
Ağlaya ağlaya gelecekler.
- ⁵ Yüzleri Siyon’a dönük,
Oraya giden yolu soracak,
Kalıcı, unutulmaz bir antlaşmayla
RAB’be bağlanmak için gelecekler.
- ⁶ “Halkım yitik koyunlardır,
Çobanları onları baştan çıkardı.
Dağlarda başıboş dolandırdılar onları,
Dağ, tepe avare dolaştılar,
Kendi ağıklarını unuttular.
- ⁷ Kim bulduysa yedi onları.
Düşmanları, ‘Biz suçlu değiliz’ dediler,
‘Çünkü onlar gerçek otlakları olan RAB’be,
Atalarının umudu RAB’be karşı günah işlediler.’
- ⁸ “Babil’den kaçıp kurtulun!
Kildan ülkesini terk edin,
Sürüye yön veren teke gibi olun!
- ⁹ Çünkü birbiriyle anlaşmış büyük ulusları
Kuzeydeki topraklardan kışkırtıp
Babil’in karşısına çıkaracağım.
Babil’le savaşmak üzere karşısına dizilecek,
Onu kuzeyden ele geçirecekler.
Okları usta savaşçı oku gibidir,
Hiçbiri boş dönmeyecek.
- ¹⁰ Kildan ülkesi yağmaya uğrayacak,
Onu yağmalayanlar mala doycak” diyor RAB.
- Babil’in Çöküşü*
- ¹¹ “Ey mirasımı yağmalayan sizler!
Madem sevinip coşuyorsunuz,
Harman döven düve gibi sıçrıyor,
Aygır gibi kişniyorsunuz;
- ¹² Anneniz büyük utanca boğulacak,
Sizi doğuranın yüzü kızaracak.
Ulusların en önemsizi,
Kurak, bozkır, çöl olacak.
- ¹³ RAB’bin öfkesi yüzünden kimse yaşamayacak orada,
Büsbütün ıssız kalacak.
Her geçen, Babil’in aldığı yaraları görünce şaşacak,

Hayrete düşecek.

- 14 Babil'in çevresinde savaşmak üzere dizilin,
Ey bütün yay çekenler!
Oklarla saldırın ona, oklarınızı esirgemeyin!
Çünkü o RAB'be karşı günah işledi.
- 15 Her yandan ona karşı savaş narası yükseltin!
Teslim oldu, kuleleri düştü,
Surları yerle bir oldu.
Çünkü RAB'bin öcüdür bu.
Ondan öç alın.
Yaptığının aynısını yapın ona.
- 16 Ekin ekeni biçim vakti orakçıyla birlikte
Babil'den atın.
Zorbanın kılıcı yüzünden
Herkes halkına dönsün,
Ülkesine kaçınsın."

İsrail'in Dönüşü

- 17 "İsrail aslanların kovaladığı
Dağılmış bir sürüdür.
Önce Asur Kralı yedi onu.
Sonra Babil Kralı Nebukadnessar kemiklerini ezdi."
- 18 Bu yüzden İsrail'in Tanrısı,
Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
"Asur Kralı'nı nasıl cezalandırdıysam,
Babil Kralı'yla ülkesini de öyle cezalandıracağım.
- 19 İsrail'i yeniden otlağına kavuşturacağım,
Karmel'de, Başan'da otlayacak;
Efrayim ve Gilat dağlık bölgelerinde
İstedığı kadar yiyip doycak.
- 20 O günlerde, o zamanda" diyor RAB,
"İsrail'in suçu araştırılacak
Ama bulunamayacak;
Yahuda'nın günahları da araştırılacak
Ama bulunamayacak.
Çünkü sağ bıraktıklarımı bağışlayacağım."

Rab Babil'i Yargılayacak

- 21 "Meratayim ülkesine,
Pekot'ta* yaşayanlara saldır.
Onları öldür, tümüyle yok et" diyor RAB,
"Sana ne buyurduysam hepsini yap.
- 22 Ülkede savaş, büyük yıkım
Gürültüsü duyuluyor.
- 23 Dünyanın balyozu
Nasıl da kırılıp paramparça oldu!
Babil uluslar arasında nasıl dehşet oldu!
- 24 Senin için tuzak kurdum, ey Babil,
Bilmeden tuzağıma düştün.

* 50:21 Meratayim "İki kat isyan", Pekot "Ceza" anlamına gelir.

- Bulunup yakalandın,
Çünkü RAB'be karşı çıktın.
- 25 RAB silahhanesini açtı,
Öfkesinin silahlarını çıkardı.
Rab'bin, Her Şeye Egemen RAB'bin
Kildan ülkesinde yapacağı iş var.
- 26 Uzaktan ona saldırın.
Ambarlarını açın,
Mallarını tahıl gibi küme küme yığın.
Tamamen yok edin onu,
Geriye hiçbir şey kalmasın.
- 27 Genç boğalarını öldürün,
Kesime gitsinler!
Vay başlarına!
Çünkü onların günü,
Cezalandırılma zamanı geldi.
- 28 Dinleyin! Tanrımız RAB'bin öç aldığını,
Tapınağının öcünü aldığını
Babil'den kaçıp kurtulanlar
Siyon'da duyuruyorlar.
- 29 “Okçuları, yay gerenlerin hepsini çağırın Babil'e karşı,
Çevresini kuşatın, kaçıp kurtulan olmasın.
Yaptıklarına göre karşılık verin ona,
Yaptıklarının aynısını yapın.
Çünkü RAB'be, İsrail'in Kutsalı'na
Küstahlık etti.
- 30 Bu yüzden gençleri meydanlarda düşecek,
Bütün savaşçıları susturulacak o gün” diyor RAB.
- 31 “İşte, sana karşıyım, ey küstah!”
Diyor Rab, Her Şeye Egemen RAB.
“Çünkü senin günün,
Seni cezalandıracağım zaman geldi.
- 32 Küstah tökezleyip düşecek,
Onu kaldıran olmayacak.
Kentlerini ateşe vereceğim,
Bütün çevresini yakıp yok edecek.”
- 33 Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
“İsrail halkı da Yahuda halkı da
Eziyet çekiyor.
Onları tutsak edenler sıkı tutmuş,
Salıvermek istemiyorlar.
- 34 Ama onların Kurtarıcısı güçlüdür,
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dir.
Onların ülkesine huzur,
Babil'de yaşayanlaraysa kargaşalık getirmek için
Davalarını hararetle savunacak.
- 35 “Kildaniler'e karşı kılıç!” diyor RAB,

- “Babil’de yaşayanlara, Babil önderlerine,
Bilgelerine karşı kılıç!
36 Sahte peygamberlere karşı kılıç!
Aptallıkları ortaya çıkacak.
Yiğitlerine karşı kılıç!
Şaşkına dönecek onlar.
37 Atlarına, savaş arabalarına
Aralarındaki yabancılara karşı kılıç!
Hepsi kadın gibi ürkek olacak.
Hazinelerine karşı kılıç!
Yağma edilecek onlar.
38 Sularına kuraklık!
Kuruyacak sular.
Çünkü Babil putlar ülkesidir,
Korkunç putlar yüzünden halkı çıldırmış.
39 “Bu yüzden yabanıl hayvanlar, çakallar,
Baykuşlar yaşayacak orada,
Artık insan yaşamayacak,
Kuşaklar boyu kimse oturmayacak.
40 Sodom’la Gomora’yı ve çevredeki köyleri
Nasıl yerle bir ettimse” diyor RAB,
“Orada da kimse oturmayacak,
İnsan oraya yerleşmeyecek.
41 İşte kuzeyden bir ordu geliyor.
Dünyanın uçlarından
Büyük bir ulus
Ve birçok kral harekete geçiyor.
42 Yay, pala kuşanmışlar,
Gaddar ve acımasızlar.
Atlara binmiş gelirken,
Kükreyen denizi andırıyor sesleri.
Savaşa hazır savaşçılar
Karşına dizilecekler, ey Babil kızı!
43 Babil Kralı onların haberini aldı,
Ellerinde derman kalmadı.
Doğuran kadın gibi
Üzüntü, sancı sardı onu.
44 Şeria çalılıklarından
Sulak otlağa çıkan aslan gibi
Kildaniler’i bir anda yurdundan kovacağım.
Sececeğim kişiyi oraya yönetici atayacağım.
Var mı benim gibisi?
Var mı bana dava açacak biri,
Bana karşı duracak çoban?”
45 Bu yüzden RAB’bin Babil’e karşı ne tasarladığını,
Kildan ülkesine karşı ne amaçladığını işitin:
“Sürünün küçükleri bile sürülecek,
Halkı yüzünden otlakları çöle dönüştürülecek.

46 ‘Babil düştü’ sesiyle yeryüzü titreyecek,
Çılgılığı uluslar arasında duyulacak.”

51

- 1 RAB diyor ki,
“İşte Babil'e ve Lev-Kamay'da* yaşayanlara karşı
Yok edici bir rüzgar çıkaracağım.
- 2 Tahıl savuranları göndereceğim Babil'e;
Onu savurup ayıklasınlar,
Ülkesini boşaltsınlar diye.
Yıkım günü her yandan saldıracaklar ona.
- 3 Okçu yayını germesin,
Zırhını kuşanmasın.
Onun gençlerini esirgemeyin!
Ordusunu tümüyle yok edin.
- 4 Kıldan ülkesinde ölüler,
Babil sokaklarında yaralılar serilecek yere.
- 5 İsrail'in Kutsalı'na karşı
Ülkeleri suçla dolu olmasına karşın,
Tanrıları Her Şeye Egemen RAB
İsrail ve Yahuda halklarını bırakmadı.
- 6 Babil'den kaçın!
Herkes canını kurtarsın!
Babil'in suçu yüzünden yok olmayın!
Çünkü RAB'bin öç alma zamanıdır,
Ona hak ettiğini verecek.
- 7 Babil RAB'bin elinde bir altın kâseydi,
Bütün dünyayı sarhoş etti.
Uluslar şarabını içtiler,
Bu yüzden çıldırdılar.
- 8 Ansızın düşüp paramparça olacak Babil,
Yas tutun onun için!
Yarasına merhem sürün, belki iyileşir.
- 9 ‘Babil'i iyileştirmek istedik, ama iyileşmedi.
Bırakalım onu,
Hepimiz kendi ülkemize dönelim.
Çünkü onun yargısı göklere erişiyor,
Bulutlara kadar yükseliyor.
- 10 “ ‘RAB haklı olduğumuzu gösterdi,
Gelin, Tanrımız RAB'bin neler yaptığını
Siyon'da anlatalım.’
- 11 “Okları bileyin,
Ok kılıflarını doldurun!
RAB Med krallarını harekete geçirdi,
Amacı Babil'i yok etmek.
RAB öcünü, tapınağının öcünü alacak.

* 51:1 “Lev-Kamay”: “Düşmanın yüreği” anlamına gelen Kildan ülkesini simgeleyen şifreli bir söz.
51:7 Va.17:2-4; 18:3 51:8 Ysa.21:9; Va.14:8; 18:2 51:9 Va.18:5

- 12 Babil surlarına karşı sancak kaldırın!
Muhafızları pekiştirin,
Nöbetçileri yerleştirin,
Pusu kurun!
Çünkü RAB Babil halkı için söylediklerini
Hem tasarladı hem de yerine getirdi.
- 13 Ey sizler, akarsuların kıyısında yaşayan,
Hazinesi bol olanlar,
Sonunuz geldi, zamanınız doldu.
- 14 Her Şeye Egemen RAB varlığı hakkı için ant içti:
Seni çekirge sürüsüyle doldurur gibi
Askerlerle dolduracağım.
Sana karşı zafer çığlıkları atacaklar.”

Rab'be Övgüler

- 15 “Gücüyle yeryüzünü yaratan,
Bilgiyle dünyayı kuran,
Akıyla gökleri yayan RAB'dir.
- 16 O gürleyince gökteki sular çağıldar,
Yeryüzünün dört bucağından bulutlar yükseltir,
Yağmur için şimşek çaktırır,
Ambarlarından rüzgar estirir.
- 17 Hepsi budala, bilgisiz.
Her kuyumcu yaptığı puttan utanacak.
O putlar yapmacıktır,
Soluk yoktur onlarda.
- 18 Yararsız, alay edilesi nesnelerdir,
Cezalandırılınca yok olacaklar.
- 19 Yakup'un Payı onlara benzemez.
Mirası olan oymak dahil
Her şeye biçim veren O'dur,
Her Şeye Egemen RAB'dir adı.

Babil Cezalandırılıyor

- 20 “Sen benim savaş çomağım,
Savaş silahımsın.
Ulusları parçalayacak,
Krallıkları yok edeceğim seninle.
- 21 Seninle atlarla binicilerini,
Savaş arabalarıyla sürücülerini kırıp ezeceğim.
- 22 Erkeklerle kadınları,
Gençlerle yaşlıları,
Delikanlılarla genç kızları,
- 23 Çobanla sürüsünü,
Çiftçiyle öküzlerini,
Valilerle yardımcılarını darmadağın edeceğim.
- 24 “Babil'de ve Kildan ülkesinde yaşayanlara
Siyon'da yaptıkları bütün kötülüğün karşılığını
Gözlerinizin önünde ödeteceğim” diyor RAB.
- 25 “Ey yıkıcı dağ, sana karşıyım,

- Ey bütün dünyayı yıkan” diyor RAB,
“Elimi sana karşı kaldırıp
Seni uçuruma yuvarlayacak,
Yanık bir dağa çevireceğim.
- 26 Senden köşe taşı, temel taşı olmayacak,
Çünkü sonsuza dek viran kalacaksın” diyor RAB.
- 27 “Ülkeye sancak dikin!
Uluslar arasında boru çalın!
Ulusları Babil’le savaşılmaya hazırlayın.
Ararat, Minni, Aşkenaz krallıklarını
Ona karşı toplayın.
Ona karşı bir komutan atayın,
Çekirge sürüsü kadar at gönderin üzerine.
- 28 Ulusları –Med krallarını, valilerini,
Bütün yardımcılarını,
Yönetimi altındaki bütün ülkeleri–
Onunla savaşılmaya hazırlayın.
- 29 Ülke titreyip kıvranıyor!
Çünkü RAB’bin Babil diyarını
İssız bir viraneye çevirme amacı
Yerine gelmeli.
- 30 Babil yiğitleri savaştan vazgeçti,
Kalelerinde oturuyorlar.
Güçleri tükendi,
Ürkek kadınlara döndüler.
Oturdukları yerler ateşe verildi,
Kapı sürgüleri kırıldı.
- 31-32 Babil Kralı’na ulak üstüne ulak,
Haberci üstüne haberci geldi.
‘Kent bütününüyle düştü,
Irmak geçitleri tutuldu,
Bataklıklar ateşe verildi,
Askerler dehşete kapıldı’ diye haber verdiler.”
- 33 İsrail’in Tanrısı, Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Zamanı gelince harman yeri nasıl çiğnenirse,
Babil kızı da öyle olacak.
Kısa süre sonra onun da
Biçim zamanı gelecek.”
- 34-35 Siyon halkı, “Babil Kralı Nebukadnessar yuttu bizi, ezdi,
Boş bir kaba çevirdi” diyecek,
“Canavar gibi yuttu bizi,
Güzel yemeklerimizle karnını doyurdu,
Sonra bizi kustu.
Bize ve yurttaşlarımıza yapılan zorbalık
Babil’in başına gelsin.”
Yeruşalim, “Dökülen kanımızın hesabı
Kildaniler’den sorulsun” diyecek.
- Rab İsrail’e Yardım Edecek*
- 36 Bunun için RAB diyor ki,

“İşte davanızı ben savunacağım,
Öcünüzü ben alacağım;
Onun ırmağını kurutacak,
Kaynağını keseceğim.

37 Babil taş yığınınna, çakal yuvasına dönecek,
Dehşet ve alay konusu olacak.
Kimse yaşamayacak orada.

38 Halkı genç aslanlar gibi kükreyecek,
Aslan yavruları gibi homurdanacak.

39 Ama kızıştıklarında onlara şölen verip
Hepsini sarhoş edeceğim;
Keyiflensinler,
Uyanmayacakları sonsuz bir uykuya
Dalsınlar diye” diyor RAB.

40 “Onları kuzu gibi, koç ve teke gibi
Boğazlanmaya götüreceğim.”

Babil'in Sonu

41 “Şeşak† nasıl alındı!
Bütün dünyanın övünç kaynağı nasıl ele geçirildi!
Uluslar arasında Babil nasıl dehşet oldu!

42 Deniz basacak Babil'i,
Kabaran dalgalar örtecek.

43 Kentleri viran olacak,
Toprakları kimsenin yaşamadığı, geçmediği
Kurak bir çöle dönecek.

44 Babil ilahı Bel'i orada cezalandıracak,
Yuttuğunu ona kusturacağım.
Artık akın akın uluslar gelmeyecek ona.
Babil surları yıkılacak.

45 “Oradan çık, ey halkım!
Hepiniz canınızı kurtarın!
Kaçın RAB'bin kızgın öfkesinden!

46 Ülkede duyacağınız söylentiler yüzünden
Cesaretinizi yitirmeyin, korkmayın.
Bir yıl bir söylenti duyulur, ertesi yıl bir başkası;
Ülkedeki zorbalıkla,
Önderin öndere karşı çıktığıyla
İlgili söylentiler yayılır.

47 İşte bu yüzden Babil'in putlarını
Cezalandıracağım günler geliyor.
Bütün ülke utandırılacak,
Öldürülenler ülkenin ortasında yere serilecek.

48 O zaman yer, gök ve onlardaki her şey
Babil'in başına gelenlere sevinecek.
Çünkü kuzeyden gelen yok ediciler
Saldıracaklar ona” diyor RAB.

† 51:41 “Şeşak”: Babil'i simgeleyen şifreli bir söz. 51:45 Va.18:4 51:48 Va.18:20

49 Yeremya şöyle diyor:

“İsrail'in öldürülenleri yüzünden düşmelidir Babil.
Yeryüzünde öldürülen herkes Babil yüzünden düştü.

50 Ey sizler, kılıçtan kurtulanlar,

Kaçın, oyalanmayın!
RAB'bi anın uzaktan,
Yeruşalim'i düşünün!”

51 “Rezil olduk, çünkü aşağılandık,
Yüzümüz utanç içinde.
Çünkü yabancılar RAB'bin Tapınağı'nın
Kutsal yerlerine girmişler.”

52 “Bu yüzden” diyor RAB,
“Putlarını cezalandıracağım günler geliyor,
Yaralılar inleyecek bütün ülkede.

53 Babil göklere çıksa,
Yüksekteki kalesini pekiştirse de,
Yok edicileri göndereceğim üzerine” diyor RAB.

54 “Babil'den çılgılık,
Kıldan ülkesinden büyük yıkım sesi duyuluyor.

55 Çünkü RAB Babil'i yıkıma uğratıyor;
Şamatasını susturuyor.
Düşman engin sular gibi kükrüyor,
Seslerinin gürültüsü yankılanıyor.

56 Çünkü Babil'e karşı bir yok edici çıkacak;
Yiğitleri tutsak olacak,
Yayları paramparça edilecek.
Çünkü RAB karşılık veren bir Tanrı'dır,
Her şeyin tam karşılığını verir.

57 Babil önderlerini, bilgelerini, valilerini,
Yardımcılarını, yiğitlerini öyle sarhoş edeceğim ki,
Sonsuz bir uykuya dalacak, hiç uyanmayacaklar”
Diyor adı Her Şeye Egemen RAB olan Kral.

58 Her Şeye Egemen RAB diyor ki,
“Babil'in kalın surları yerle bir edilecek,
Yüksek kapıları ateşe verilecek.
Halkların çektiği emek boşuna,
Ulusların didinmesi ateşe yarayacak.”

Yeremya'nın Bildirisi Babil'e Ulaşıyor

59 Yahuda Kralı Sidkiya'nın krallığının dördüncü yılında, baş görevli Mahseya oğlu Neriya oğlu Seraya Sidkiya'yla birlikte Babil'e gittiğinde Peygamber Yeremya ona şu buyruğu verdi. ⁶⁰ Yeremya Babil'in başına gelecek bütün felaketleri, Babil'e ilişkin bütün bu sözleri bir tomara yazmıştı. ⁶¹ Yeremya Seraya'ya şöyle dedi: “Babil'e varır varmaz bütün bu sözleri okumayı unutma. ⁶² De ki, ‘Ya RAB, burayı yıkacağını, içinde insan da hayvan da yaşamayacağını, ülkenin sonsuza dek viran kalacağını söyledin.’ ⁶³ Okumayı bitirince tomarı bir taşa bağlayıp Fırat'a fırlat. ⁶⁴ Sonra de ki, ‘Babil başına getireceğim felaket yüzünden batacak, bir daha kalkamayacak. Bitkin düşecekler.’ ”

Yeremya'nın sözleri burada son buluyor.

52

Yeruşalim'in Düşüşü

(2Kr.24:18-25:21; 2Ta.36:11-20; Yer.39:1-10)

¹ Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. ² Yehoyakim gibi Sidkiya da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ³ RAB Yeruşalim'le Yahuda'ya öfkeleniği için onları huzurundan attı.

Sidkiya Babil Kralı'na karşı ayaklandı. ⁴ Sidkiya'nın krallığının dokuzuncu yılında, onuncu ayın onuncu günü, Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yeruşalim önlerine gelip ordugah kurdu. Kentin çevresine rampa yaptılar. ⁵ Kral Sidkiya'nın krallığının on birinci yılına kadar kent kuşatma altında kaldı.

⁶ Dördüncü ayın dokuzuncu günü kentte kıtlık öyle şiddetlendi ki, halk bir lokma ekmek bulamaz oldu. ⁷ Sonunda kentin surlarında bir gedik açıldı. Kildaniler kenti çepeçevre kuşatmış olmasına karşın, bütün askerler gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. ⁸ Ama Kildani ordusu Kral Sidkiya'nın ardına düşerek Eriha ovalarında ona yetişti. Sidkiya'nın bütün ordusu dağıldı. ⁹ Kral Sidkiya yakalanıp Hama topraklarında, Rivla'da Babil Kralı'nın huzuruna çıkarıldı. Babil Kralı onun hakkında karar verdi. ¹⁰ Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını, sonra da bütün Yahuda önderlerini öldürttü. ¹¹ Sidkiya'nın gözlerini oydu, zincire vurup Babil'e götürdü. Sidkiya öldüğü güne dek cezaevinde tutuldu.

¹² Babil Kralı Nebukadnessar'ın krallığının on dokuzuncu yılında, beşinci ayın onuncu günü muhafız birliği komutanı, Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yeruşalim'e girdi.

¹³ RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yeruşalim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. ¹⁴ Muhafız birliği komutanı önderliğindeki Kildani ordusu Yeruşalim'i çevreleyen bütün surları yıktı. ¹⁵ Komutan Nebuzaradan yoksullardan bazılarını, kentte sağ kalanları, Babil Kralı'nın safına geçen kaçakları ve zanaatçıları sürgün etti. ¹⁶ Ancak bağcılık, çiftçilik yapsınlar diye bazı yoksulları orada bıraktı.

¹⁷ Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç sütunları, ayaklıkları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler. ¹⁸ Tapınak törenlerinde kullanılan kovaları, kürekleri, fitil maşalarını, çanakları, tabakları, bütün tunç eşyaları aldılar. ¹⁹ Muhafız birliği komutanı saf altın ve gümüş tasları, buhurdanları, çanakları, kovaları, kandillikleri, tabakları, dökmelik sunu taslarını alıp götürdü.

²⁰ RAB'bin Tapınağı için Kral Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz ve altındaki on iki tunç boğa heykeliyle ayaklıklar için hesapsız tunç harcanmıştı. ²¹ Her sütun on sekiz arşın* yüksekliğindeydi, çevresi on iki arşındı†. Her birinin kalınlığı dört parmaktı, içi boştu. ²² Üzerinde tunç bir başlık vardı. Başlığın yüksekliği beş arşındı‡, çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da nar motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu. ²³ Yanlarda doksan altı nar motifi vardı. Başlığı çevreleyen ağ motifinin üzerinde toplam yüz nar motifi bulunuyordu.

Yahuda Halkı Babil'e Sürülüyor

(2Kr.25:18-21)

²⁴ Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan Başkâhin Seraya'yı, Başkâhin Yardımcısı Sefanya'yı ve üç kapı nöbetçisini tutsak aldı. ²⁵ Kentte kalan askerlerin komutanını, kralın yedi danışmanını, ayrıca ülke halkını askere yazan ordu komutanının yazmanını ve ülke halkından kentte bulunan altmış kişiyi tutsak etti. ²⁶ Hepsini Rivla'ya, Babil Kralı'nın yanına götürdü. ²⁷ Babil Kralı Hama ülkesinde, Rivla'da onları idam etti.

Böylece Yahuda halkı ülkesinden sürülmüş oldu.

52:4 Hez.24:2 52:7 Hez.33:21 52:11 Hez.12:13 52:17 1Kr.7:15-47 * 52:21 "On sekiz arşın": Yaklaşık 8.1 m. † 52:21 "On iki arşın": Yaklaşık 5.4 m. ‡ 52:22 "Beş arşın": Yaklaşık 2.3 m.

²⁸ Nebukadnessar'ın sürgüne götürdüğü halkın sayısı şudur:
Yedinci yıl 3 023 Yahudi;

²⁹ Nebukadnessar'ın on sekizinci yılında Yeruşalim'den 832 kişi;

³⁰ yirmi üçüncü yılında, muhafız birliği komutanı Nebuzaradan'ın sürdüğü 745 Yahudi.
Hepsi 4 600 kişiydi.

Kral Yehoyakin Serbest Bırakılıyor
(2Kr:25:27-30)

³¹ Yahuda Kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılı Evil-Merodak Babil Kralı oldu. Evil-Merodak o yılın on ikinci ayının yirmi beşinci günü, Yahuda Kralı Yehoyakin'e lütfederek onu cezaevinden çıkardı. ³² Kendisiyle tatlı tatlı konuştu ve ona Babil'deki öteki sürgün krallardan daha üstün bir yer verdi. ³³ Yehoyakin cezaevi giysilerini üstünden çıkardı. Yaşadığı sürece Babil Kralı'nın sofrasında yer aldı. ³⁴ Yaşamı boyunca Babil Kralı tarafından günlük yiyeceği sürekli karşılandı.

AĞITLAR

GİRİŞ

Ağıtlar Kitabı İ.Ö. 586'da Yeruşalim'in yıkılışı, sürgün ve bu yıkımın sonuçları üzerine yakılan beş ağıttan oluşmaktadır. Kitabın ilk dört bölümü akrostiş biçimde yazılmıştır. Ayetler sırasıyla İbrani alfabesinin harfleriyle başlar. Yalnız üçüncü bölümde üçer ayet aynı harfle başlıyor. Kitap genellikle yas niteliği taşımakla birlikte, geleceğe umut ve Tanrı'ya güven de görülmektedir. Ağıtlar, İ.Ö. 586 yılında İsraililer'in yaşadığı ulusal felaketin anısına her yıl tutulan yas ve oruç günlerinde tapınmada Yahudiler'ce kullanılır.

Ana Hatlar:

1:1-22 Yeruşalim'in acıları

2:1-22 Yeruşalim'in cezası

3:1-66 Ceza ve umut

4:1-22 Yeruşalim'in viraneye dönmesi

5:1-22 Merhamet için edilen dua

1. Ağıt

- ¹ O kent ki, insan doluydu,
Nasıl da tek başına kaldı şimdi!
Büyüktü uluslar arasında,
Dul kadına döndü!
Soyluydu iller arasında,
Angarya altına düştü!
- ² Geceleyin acı acı ağlıyor,
Yanaklarında gözyaşı;
Avutan tek kişi bile yok
Bunca oynaşı arasında.
Dostları ona hainlik etti,
Düşman oldu.
- ³ Yahuda acı çekip ağır kölelik ettikten sonra
Sürgün edildi,
Ulusların arasında oturuyor,
Ama rahat bulamıyor.
O sıkıntıdayken ardına düşenler ona yetişti.
- ⁴ Siyon'a giden yollar yas tutuyor,
Çünkü bayramlara gelen yok.
Bütün kapıları ıssız, kâhinleri inliyor,
Erden kızları sıkıntıda, kendisi de acı çekiyor.
- ⁵ Hasımları başa geçti, düşmanları rahat içinde.
Çok isyan ettiği için RAB ona acı çektiriyor,
Yavruları hasımlarının gözü önünde sürgüne gitti.
- ⁶ Siyon kızının bütün güzelliği uçtu,
Önderleri otlak bulamayan geyiklere döndü,
Dermanları kesildi
Kendilerini kovalayanların önünde.
- ⁷ Yeruşalim sıkıntı içinde başıboş dolaşırken
Eski günlerdeki varlığını anımsıyor.
Halkı hasmının eline düşüp de
Yardıma koşan çıkmayınca,

- Hasımları haline bakıp
Yıkılışına güldüler.
- 8 Yerusâlim büyük günah işledi,
Bu yüzden kirlendi.
Ona saygı duyanların hepsi
Şimdi onu hor görüyor,
Çünkü onu çıplak gördüler.
O da inleyip öbür yana dönüyor.
- 9 Kirliliği eteklerindeydi,
Sonunu düşünmedi;
Bu yüzden düşüşü korkunç oldu,
Avutani yok.
“Ya RAB, düşkün halimi gör,
Çünkü düşmanım kazandı!”
- 10 Değerli her şeyine düşman el uzattı.
Tapınağına başka ulusların girdiğini gördü,
Topluluğuna girmesini yasakladığın uluslar.
- 11 Halkı inleyip ekmek arıyor,
Yeniden güçlerine kavuşmak için
Değerli neleri varsa ekmekle değiştiler;
“Bak da gör, ya RAB, ne kadar sefil oldum.”
- 12 “Ey sizler, yoldan geçenler,
Sizin için önemi yok mu bunun*?
Bakın da görün, başıma gelen dert gibisi var mı?
Öyle bir dert ki, RAB öfkesinin alevlendiği gün
Başıma yağdırdı onu.
- 13 Ateş saldı yukarıdan,
Kemiklerimin içine işledi ateş;
Ağ serdi ayaklarıma,
Geri çevirdi beni;
Mahvetti, baygın kaldım bütün gün.
- 14 İsyânlarım boyunduruğa döndü,
RAB'bin eliyle birbirine tutturulup
Boynuma geçirildi, gücüm tükendi.
Rab karşı duramadığım
İnsanların eline verdi beni.
- 15 Hiç saydı beni savunan yiğitleri,
Gençlerimi kırıp geçirmek için çağrı yaptı ordulara,
Rab erden Yahuda kızını
Üzüm sıkma çukurunda çiğnedi adeta.
- 16 “Ağlıyorum bunlara,
Gözlerimden yaşlar boşanıyor;
Çünkü beni avutan,
Canımı tazeleyen benden uzak.
Çocuklarım şaşkına döndü,
Çünkü düşmanım üstün çıktı.”

* 1:12 “Sizin için önemi yok mu bunun?” ya da “Bunlar sizin başınıza da gelmesin.”

- 17 Siyon ellerini açmış,
Ama onu avutan yok.
RAB Yakup soyuna karşı buyruk verdi,
Komşuları ona hasım olsun, dedi.
Yeruşalim aralarında paçavraya döndü.
- 18 “RAB haklıdır, çünkü buyruğuna karşı geldim.
Şimdi dinleyin, ey halklar, çektiğim acıyı görün;
Erden kızlarım, gençlerim sürgüne gitti.
- 19 Oynaşlarımı çağırdım,
Ama aldatıldılar beni.
Yeniden güçlerine kavuşmak için yiyecek ararken
Kâhinlerimle önderlerim kentte can verdi.
- 20 Gör, ya RAB, ne sıkıntılar çektiğimi,
İçim kanıyor, yüreğim buruk,
Çünkü çok asilik ettim;
Dışarıda kılıç beni çocuklarımdan ayırmakta,
İçerdeyse ölüm kol gezmekte.
- 21 İnlediğimi duydular,
Beni avutan olmadı.
Bütün düşmanlarım başıma gelen felaketi duydu,
Sen yaptın diye sevinçten coştular.
İlan ettiğin günü getir,
Onlar da benim gibi olsunlar.
- 22 Yaptıkları her kötülüğü anımsa,
İşyanlarımdan ötürü bana ne yaptınsa onlara da yap;
Çünkü sürekli inliyor, baygınlık geçiriyorum.”

2

2. Ağıt

- 1 Rab öfkelenince Siyon kızını nasıl bulutla kapladı!
İsrail'in görkemini gökten yere fırlattı,
Öfkelenildiği gün ayağının taburesini anımsamadı.
- 2 Yakup soyunun yaşadığı her yeri acımadan yuttu,
Yahuda kızının surlu kentlerini gazabıyla yıktı,
Yerle bir etti onları,
Krallığını ve önderlerini alçalttı.
- 3 Kızgın öfkesiyle İsrail'in gücünü* kökünden kesti,
Düşmanın önünde sağ elini onların üstünden çekti,
Çevresini yiyip bitiren alevli ateş gibi Yakup soyunu yaktı.
- 4 Düşman gibi yayını gerdi,
Hasım gibi sağ elini kaldırdı,
Göz zevkini okşayan herkesi öldürdü,
Gazabını Siyon kızının çadırı üstüne ateş gibi döktü.
- 5 Rab adeta bir düşman olup İsrail'i yuttu,
Bütün saraylarını yutup surlu kentlerini yıktı,
Yahuda kızının feryadını, figanını arşa çıkardı.
- 6 Bahçe çardağını söker gibi kendi çardağını söküp attı,

* 2:3 “Gücünü”: İbranice “Boynuzunu”.

- Buluşma yerini yok etti,
 RAB Siyon'da bayram ve Şabat günlerini unutturdu,
 Şiddetli öfkesi yüzünden kralı da kâhini de reddetti.
- 7 Rab sunağını attı,
 Tapınağını terk etti;
 Siyon saraylarını çeviren surları düşman eline bıraktı.
 Bayram gününde olduğu gibi,
 Düşman RAB'bin Tapınağı'nda sevinç çılgınlıkları attı.
- 8 RAB Siyon kızının surlarını yıkmaya karar verdi,
 İpi gerdi ve yıkmaktan el çekmedi,
 İç ve dış surlara yas tutturdu,
 İkisinin de gücü tükendi.
- 9 Siyon'un kapıları yere battı,
 RAB kapı sürgülerini kırıp yok etti,
 Kralıyla önderleri başka ulusların arasında kaldı,
 Kutsal Yasa uygulanmaz oldu,
 Peygamberlerine RAB'den görüm gelmiyor artık.
- 10 Siyon kızının ileri gelenleri suskun, yere oturmuş,
 Başlarına toprak saçıp çul kuşanmışlar,
 Yeruşalim'in erden kızları yere eğmiş başlarını.
- 11 Gözlerim tükenmekte ağlamaktan,
 İçim kanıyor;
 Halkımın yıkımından
 Yüreğim sızlıyor,
 Çünkü kent meydanlarında çocuklarla bebekler bayılmakta.
- 12 Kent meydanlarında yaralılar gibi bayılıp
 Can çekişirken annelerinin bağrında,
 “Ekmekle şarap nerede?” diye soruyorlar annelerine.
- 13 Senin için ne diyeyim?
 Ey Yeruşalim kızı, seni neye benzeteyim?
 Ey Siyon'un erden kızı, sana neyi örnek göstereyim de
 Seni avutayım?
 Sendeki gedik deniz kadar büyük,
 Kim sana şifa verebilir?
- 14 Peygamberlerin senin için boş ve anlamsız görümler gördüler.
 Suçunu ortaya çıkarsalardı, eski gönencine kavuşabilirdin;
 Oysa seni ayartacak boş görümler gördüler.
- 15 Yoldan geçen herkes el çırparak seninle alay ediyor,
 Yeruşalim kızına baş sallayıp ıslık çalarak,
 “Bütün dünyanın sevinci, güzellik simgesi dedikleri kent bu mu?” diyorlar.
- 16 Düşmanlarının hepsi seninle alay etti,
 ıslık çalıp diş gıcırdatarak,
 “Onu yuttuk” diyorlar,
 “İşte beklediğimiz gün, sonunda gördük onu.”
- 17 RAB düşündüğünü yaptı,
 Geçmişte söylediği sözü yerine getirdi,
 Yıktı, acımadı,
 Düşmanı senin haline sevindirdi,

Hasımlarını güçlü kıldı†.

18 Halk Rab'be yürekten feryat ediyor.

Ey Siyon kızının surları,
Gece gündüz gözyaşın sel gibi aksın!
Dinlenme, gözüne uyku girmesin!

19 Kalk, gece her nöbet başında haykır,
Rab'bin huzurunda yüreğini su gibi dök!
Her sokak başında açlıktan bayılan çocuklarının başı için O'na ellerini aç.

20 “Bak, ya RAB, gör! Kime böyle yaptın?
Kadınlar çocuklarını, sevgili yavrularını mı yesin?
Kâhinle peygamber Rab'bin Tapınağı'nda mı öldürülsün?

21 Gençler, yaşlılar sokaklarda, yerlerde yatıyor,
Kılıçtan geçirildi erden kızlarımla gençlerim,
Öfkelendiğin gün öldürdün onları, acımadan boğazladın.

22 Bir bayram günü davet eder gibi
Beni dehşete düşürenleri davet ettin her yandan.
RAB'bin öfkelendiği gün kaçıp kurtulan,
Sağ kalan olmadı.
Sevgiyle büyüttüğüm çocuklarımı
Düşmanım yok etti.”

3

3. Ağıt

1 RAB'bin gazap değneği altında acı çeken adam benim.

2 Beni güttü,
Işıktaki değil karanlıkta yürüttü.

3 Evet, dönüp dönüp bütün gün bana elini kaldırıyor.

4 Etimi, derimi yıprattı, kemiklerimi kırdı.

5 Beni kuşattı,
Acı ve zahmetle sardı çevremi.

6 Çoktan ölmüş ölümler gibi
Beni karanlıkta yaşattı.

7 Çevreme duvar çekti, dışarı çıkamıyorum,
Zincirimi ağırlaştırdı.

8 Feryat edip yardım isteyince de
Duama set çekiyor.

9 Yontma taşlarla yollarımı kesti,
Dolaştırdı yollarımı.

10 Benim için O pusuya yatmış bir ayı,
Gizlenmiş bir aslandır.

11 Yollarımı saptırdı, paraladı,
Mahvetti beni.

12 Yayını gerdi, okunu savurmak için
Beni nişangah olarak dikti.

13 Oklarını böbreklerime sapladı.

14 Halkımın önünde gülünç düştüm,
Gün boyu alay konusu oldum türkülerine.

15 Beni acıya doyurdu,

† 2:17 “Hasımlarını güçlü kıldı”: İbranice “Hasımlarının boynuzunu yükseltti”.

- Bana doyasıya pelinsuyu içirdi.
16 Dişlerimi çakıl taşlarıyla kırdı,
Kül içinde diz çöktürdü bana.
17 Esenlik yüzü görmedi canım,
Mutluluğu unuttum.
18 Bu yüzden diyorum ki,
“Dermanım tükendi,
RAB'den umudum kesildi.”
19 Acımı, başıboşluğumu,
Pelinotuyla ödü anımsa!
20 Hâlâ onları düşünmekte
Ve sıkılmaktayım.
21 Ama şunu anımsadıkça umutlanıyorum:
22 RAB'bin sevgisi hiç tükenmez*,
Merhameti asla son bulmaz;
23 Her sabah tazelenir onlar,
Sadakatin büyüktür.
24 “Benim payıma düşen RAB'dir” diyor canım,
“Bu yüzden O'na umut bağlıyorum.”
25 RAB kendisini bekleyenler,
O'nu arayan canlar için iyidir.
26 RAB'bin kurtarışını sessizce beklemek iyidir.
27 İnsan için boyunduruğu gençken taşımak iyidir.
28 RAB insana boyunduruk takınca,
İnsan tek başına oturup susmalı;
29 Umudunu kesmeden yere kapanmalı,
30 Kendisine vurana yanağını dönüp
Utanca doymalı;
31 Çünkü Rab kimseyi sonsuza dek geri çevirmez.
32 Dert verse de,
Büyük sevgisinden ötürü yine merhamet eder;
33 Çünkü isteyerek acı çektirmez,
İnsanları üzmez.
34 Ülkedeki bütün tutsakları ayak altında ezmeyi,
35 Yüceler Yücesi'nin huzurunda insan hakkını saptırmayı,
36 Davasında insana haksızlık etmeyi
Rab doğru bulmaz.
37 Rab buyurmadıkça kim bir şey söyler de yerine gelir?
38 İyilikler gibi felaketler de Yüceler Yücesi'nin ağzından çıkmıyor mu?
39 İnsan, yaşayan insan
Niçin günahlarının cezasından yakınır?
- 40 Davranışlarımızı sınavıp gözden geçirelim,
Yine RAB'be dönelim.
41 Ellerimizin yanı sıra yüreklerimizi de göklerdeki Tanrı'ya açalım:
42 “Biz karşı çıkıp başkaldırdık,
Sen bağışlamadın.
43 Öfkeyle örtünüp bizi kovaladın,

* 3:22 “RAB'bin sevgisi hiç tükenmez” ya da “RAB'bin sevgisi sayesinde yok olmadık.”

- Acımadan öldürdün.
 44 Dualar sana erişmesini diye
 Bulutları örtündün.
 45 Uluslar arasında bizi pislige, süprüntüye çevirdin.
 46 Düşmanlarımızın hepsi bizimle alay etti.
 47 Dehşet ve çukur, kırıgın ve yıkım çıktı önümüze.”
 48 Kırılan halkım yüzünden
 Gözlerimden sel gibi yaşlar akıyor.
 49 Durup dinmeden yaş boşanıyor gözümünden,
 50 RAB göklerden bakıp görünceye dek.
 51 Kentimdeki kızların halini gördükçe
 Yüreğim sızlıyor.
 52 Boş yere bana düşman olanlar bir kuş gibi avladılar beni.
 53 Beni sarnıca atıp öldürmek istediler,
 Üzerime taş attılar.
 54 Sular başımdan aştı, “Tükendim” dedim.
 55 Sarnıcın dibinden seni adınla çağırdım, ya RAB;
 56 Sesimi, “Ahıma, çağırma kulağını kapama!” dediğimi duydun.
 57 Seni çağırınca yaklaşıp, “Korkma!” dedin.
 58 Davamı sen savundun, ya Rab,
 Canımı kurtardın.
 59 Bana yapılan haksızlığı gördün, ya RAB,
 Davamı sen gör.
 60 Benden nasıl öç aldıklarını,
 Bana nasıl dolap çevirdiklerini gördün.
 61-62 Aşağılamalarını, ya RAB,
 Çevirdikleri bütün dolapları,
 Bana saldırıların dediklerini,
 Gün boyu söylendiklerini duydun.
 63 Oturup kalkışlarına bak,
 Alay konusu oldum türkülerine.
 64 Yaptıklarının karşılığını ver, ya RAB.
 65 İnat etmelerini sağla,
 Lanetin üzerlerinden eksilmesin.
 66 Göklerinin altından öfkeyle kovala, yok et onları, ya RAB.

4

4. Ağıt

- 1 Altın nasıl donuklaştı,
 Saf altın nasıl değişti!
 Kutsal taşlar sokak başlarına dağılmış.
 2 Değerleri saf altınla ölçülen Siyon çocukları
 Nasıl çömlekçi işi, toprak testi yerine sayılır oldu!
 3 Çakallar bile meme verip yavrularını emzirir,
 Ama halkım çöldeki devekuşları kadar acımasız oldu.
 4 Susuzluktan emzikteki bebeklerin dili damağına yapışıyor,
 Çocuklar ekmek istiyor, veren yok.
 5 Onlar ki, yemeğin en iyisini yerlerdi,
 Sokaklarda perişan oldular;

- Onlar ki, al giysiler içinde büyüdüler,
Çöp yığınlarını kapışır oldular.
- 6 Halkımın suçu el değmeden, bir anda yıkılan
Sodom'un günahından daha büyüktür.
- 7 Beyleri kardan temiz, süttten aktılar,
Bedence mercandan kızıl, laciverttaşı kadar biçimliydiler.
- 8 Şimdiyse görünüşleri kömürden kara,
Sokaklarda tanınmaz oldular.
Bir deri bir kemiğe döndüler, odun gibi kurudular.
- 9 Kılıçla öldürülenler kıtlıktan ölenlerden mutludur,
Çünkü kıtlıktan ölenler tarla ürününün yokluğundan yıpranarak erimekteler.
- 10 Merhametli kadınlar çocuklarını elleriyle pişirdiler,
Halkım kırılırken yiyecek oldu bu kendilerine.
- 11 RAB öfkesini boşalttı, kızgın öfkesini döktü,
Temellerini yiyip bitiren ateşi Siyon'un içinde tutuşturdu.
- 12 Dünyadaki kralların ve insanların hiçbiri
Yeruşalim kapılarından hasımların, düşmanların gireceğine inanmazdı.
- 13 Peygamberlerinin günahı, kâhinlerinin suçu yüzündendi bu,
Çünkü onlar kentin ortasında doğruların kanını döktüler.
- 14 Sokaklarda körler gibi dolaşıyorlar,
Kanla kirlendikleri için kimse giysilerine dokunamıyor.
- 15 “Çekilin! Kirliler!” diye bağırıyorlar onlara,
“Çekilin! Çekilin! Dokunmayın!”
Kaçıp başıboş dolaştıklarında,
Öteki uluslar, “Artık burada kalmasınlar” dediler.
- 16 RAB kendisi dağıttı onları,
Artık yüzlerine bakmayacak.
Kâhinleri saymadılar, yaşlılara acımadılar.
- 17 Boş yere yardım beklemekten gözlerimizin ferisi sönüyor,
Gözetleme kulesinde bizi kurtaramayacak bir ulusu bekledikçe bekledik.
- 18 İzlerimizi sürüyorlar,
Sokaklarımızda gezemez olduk.
Sonumuz yaklaştı, günlerimiz tükendi,
Çünkü sonumuz geldi.
- 19 Bizi kovalayanlar gökteki kartallardan çevikti,
Dağların üstünde kovaladılar bizi,
Çölde bize pusu kurdular.
- 20 Yaşam soluğumuz,
RAB'bin meshettiği kral onların çukurunda yakalandı;
Hani onun için, “Ulusların arasında onun gölgesinde yaşayacağız” dediğimiz.
- 21 Ūs ülkesinde yaşayan Edom kızı, sevin, coş,
Ancak kâse sana da gelecek, sarhoş olup soyunacaksın.
- 22 Ey Siyon kızı, suçunun cezası sona erdi,
RAB bir daha seni sürgüne göndermeyecek.
Ama, ey Edom kızı, suçun yüzünden seni cezalandırıp günahlarını ortaya çıkaracak.

5

5. Ağıt

- ¹ Anımsa, ya RAB, başımıza geleni,
Bak da utancımızı gör.
- ² Mülkümüz yabancılara geçti,
Evlerimiz ellere.
- ³ Öksüz kaldık, babasız,
Annelerimiz dul kadınlara döndü.
- ⁴ Suyumuzu parayla içtik,
Odunumuzu parayla almak zorunda kaldık.
- ⁵ Bizi kovalayanlar ensemizde,
Yorgun düştük, rahatımız yok.
- ⁶ Ekmek için
Mısır'a, Asur'a el açtık.
- ⁷ Atalarımız günah işledi,
Ama artık onlar yok;
Suçlarının cezasını biz yüklendik.
- ⁸ Köleler üstümüzde saltanat sürüyor,
Bizi ellerinden kurtaracak kimse yok.
- ⁹ Çöldeki kılıçlı haydutlar yüzünden
Ekmeğimizi canımız pahasına kazanıyoruz.
- ¹⁰ Kıtlığın yakıcı sıcağından
Derimiz fırın gibi kızardı.
- ¹¹ Siyon'da kadınların,
Yahuda kentlerinde erden kızların ırzına geçtiler.
- ¹² Önderler ellerinden asıldı,
Yaşlılar saygı görmedi.
- ¹³ Değirmen taşını gençler çevirdi,
Çocuklar odun yükü altında tökezledi.
- ¹⁴ Yaşlılar kent kapısında oturmaz oldu,
Gençler saz çalmaz oldu.
- ¹⁵ Yüreğimizin sevinci durdu,
Oyunumuz yasa döndü.
- ¹⁶ Taç düştü başımızdan,
Vay başımıza!
Çünkü günah işledik.
- ¹⁷ Bu yüzden yüreğimiz baygın,
Bunlardan ötürü gözlerimiz karardı.
- ¹⁸ Viran olan Siyon Dağı'nın üstünde
Çakallar geziyor!
- ¹⁹ Ama sen, sonsuza dek tahtında oturursun, ya RAB,
Egemenliğin kuşaklar boyu sürer.
- ²⁰ Niçin bizi hep unutuyorsun,
Neden bizi uzun süre terk ediyorsun?
- ²¹ Bizi kendine döndür, ya RAB, döneriz,
Eski günlerimizi geri ver.
- ²² Bizi büsbütün attıysan,
Bize çok öfkelenmiş olmalısın.

HEZEKİEL

GİRİŞ

Peygamber Hezekiel İ.Ö. 586 yılında Yerus alim'in d      nden önce ve sonra Babil'de sürgünde yaşadı. Sürgünde olanlara da, Yerus alim halkına da seslendi Hezekiel. Bu kitabın altı temel noktası var:

1. Tanrı'nın Hezekiel'i peygamber seçmesi.
2. Tanrı'nın yargısı, gelecek felaket ve Yerus alim'in d      yle ilgili uyarılar.
3. İsrail halkına baskı yapan ve onları yanlış yola sürükleyen uluslara kar şı Tanrı'nın bildirileri.
4. Yerus alim'in d      nden sonra İsrail halkına teselli ve daha parlak bir gelecek için Tanrı'nın vaadi.
5. Gog'a kar şı söylenen peygamberlik sözleri.
6. Yeni tapınak ve İsrail ulusunun eski gönencine kavu masıyla ilgili görüm.

Hezekiel içten bir imana sahipti. Görümler aracılığıyla Tanrı'dan aldığı birçok bildiriye halka ilet . Bunu yaparken birçok canlı simgesel hareketlere başvurdu. Y re in de i mesinin önemini vurgulayan Hezekiel herkesin i ledi i g nahtan sorumlu olduğunu dile getiriyor. Buna kar şın ulusun eski gönencine kavu acağına inanıyor.

Ana Hatlar:

- 1:1-3:27 Hezekiel'in  a rılı ı
- 4:1-24:27 Yerus alim'in yıkılacağına ilişkin bildiriler
- 25:1-32:32 Tanrı'nın uluslara kar şı yargısı
- 33:1-37:28 Tanrı'nın kendi halkına vaadi
- 38:1-39:29 Gog'a kar şı söylenen peygamberlik sözleri
- 40:1-48:35 Gelecekteki tapınak ve ülke ile ilgili görüm

Rab'bin Görkemi Hezekiel'e A ıklantıyor

¹ Otuzuncu yılda*, dördüncü ayın beşinci günü Kavar Irmağı kıyısında sürgünde yaşayanlar arasındayken gökler açıldı, Tanrı'dan gelen görümler gördüm. ² Kral Yehoyakin'in s rg nl   n n beşinci yılında, ayın beşinci günü, ³ Kildan  lkesinde, Kavar Irmağı kıyısında RAB Buzi oğlu Kâhin Hezekiel'e seslendi. RAB'bin eli orada onun üzerindeydi.

⁴ Kuzeyden esen kasırganın göz alıcı bir ışıkla çevrelenmiş, ateş saçan büyük bir bulutla geldiğini gördüm. Ate in ortası ı ıldayan madeni andırıyordu. ⁵ En ortasında insana benzer dört canlı yaratık duruyordu; ⁶ her birinin dört yüzü, dört kanadı vardı. ⁷ Bacakları dimdikti, ayakları buza ı aya ına benziyor ve cilalı tunç gibi parlıyordu. ⁸ Dört yanlarında, kanatların altında insan elleri vardı. Dördünün de yüzleri, kanatları vardı. ⁹ Kanatları birbirine de erek dosdoğru ilerliyor, ilerlerken sa a sola dönmüyordu.

¹⁰ Her yaratı ın dört yüzü vardı:  nde dördünün yüzü insan yüzüne, sağda dördünün aslan yüzüne, solda dördünün öküz yüzüne, arkada dördünün kartal yüzüne benzer bir yüzü vardı. ¹¹ Yüzleri böyleydi. Kanatları yukarıya doğru açılmıştı. Her yaratı ın iki kanadı yanda öbür yaratıkların kanadına de iyor, iki kanatla da bedenlerini örtüyordu. ¹² Her biri dosdoğru ilerliyordu. Ruhları onları nereye yönlendirirse, sa a sola sapmadan oraya gidiyorlardı. ¹³ Canlı yaratıkların görünüşü yanan ateş közleri ya da me ale gibiydi. Ateş yaratıkların ortasında hareket ediyordu; ışık saçıyor ve içinden  im ekler çakıyordu. ¹⁴ Yaratıklar  im ek  akar gibi hızla ileri geri gidip geliyorlardı.

1:1 Va.19:11 * 1:1 "Otuzuncu yıl": Anlamı kesin olarak bilinmiyorsa da, Hezekiel'in ya ının otuz olduğu sanılıyor.
1:2 2Kr.24:10-16; 2Ta.36:9-10 1:5 Va.4:6 1:10 Hez.10:14; Va.4:7 1:13 Va.4:5

¹⁵ Bu dört yüzlü yaratıklara bakarken, her birinin yanında, yere değen bir tekerlek gördüm. ¹⁶ Tekerleklerin görünüşü ve yapısı şöyleydi: Sarı yakut gibi parlıyorlardı ve dördü de birbirine benziyordu. Görünüşleri ve yapıları iç içe girmiş bir tekerlek gibiydi. ¹⁷ Hareket edince yaratıkların baktıkları dört yönden birine doğru sağa sola sapmadan ilerliyordu. ¹⁸ Tekerleklerin kenarı yüksek ve korkunçtu; hepsi çepeçevre gözlerle doluydu.

¹⁹ Canlı yaratıklar hareket edince, yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyordu; yaratıklar yerden yükseldikçe, tekerlekler de onlarla birlikte yükseliyordu. ²⁰ Ruhları onları nereye yönlendirirse oraya gidiyorlardı. Tekerlekler de onlarla birlikte yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi. ²¹ Yaratıklar hareket ettiğinde onlar da hareket ediyor, yaratıklar durduğunda onlar da duruyor, yaratıklar yerden yükseldiğinde onlar da yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi.

²² Kubbeye benzer, billur gibi parlak ve korkunç bir şey canlı yaratıkların başları üzerine yayılmıştı. ²³ Kubbenin altında kanatlarının biri öbürünün kanatlarına doğru açılmıştı. Her birinin bedenini örten başka iki kanadı vardı. ²⁴ Yaratıklar hareket edince, kanatlarının çıkardığı sesi duydum. Gürül gürül akan suların çağıtısını, Her Şeye Gücü Yeten'in sesini, bir ordunun gürültüsünü andırıyordu. Durunca kanatlarını indiriyorlardı. ²⁵ Kanatları inik dururken, başları üzerindeki kubbeden bir ses duyuldu.

²⁶ Başları üzerindeki kubbenin üstünde laciverttaşından yapılmış tahta benzer bir nesne vardı. Yüksekte, tahtı andıran nesnede insana benzer biri oturuyordu. ²⁷ Gördüm ki, beli andıran kısmının yukarısı içi ateş dolu maden gibi ısıldıyordu, belden aşağısı ateşe benziyordu ve çevresi göz alıcı bir ışıkla kuşatılmıştı. ²⁸ Görünüşü yağmurlu bir gün bulutların arasında oluşan gökkuşağına benziyordu. Öyleydi çevresini saran parlaklık.

RAB'bin görkemini andıran olayın görünüşü böyleydi. Görünce, yüzüstü yere yığıldım, birinin konuştuğunu duydum.

2

Rab Hezekiel'i Çağırıyor

¹ Bana, “Ey insanoğlu, ayağa kalk, seninle konuşacağım” dedi. ² O benimle konuşur konuşmaz Ruh içime girdi, beni ayaklarımın üzerinde durdurdu; benimle konuşanı duydum.

³ Bana, “Ey insanoğlu, seni İsrail halkına, bana başkaldıran o asi ulusa gönderiyorum” dedi, “Onlar ve ataları bugüne kadar bana karşı geldiler. ⁴ Bu halk dikbaşlı ve inatçıdır. Seni onlara gönderiyorum. Onlara, ‘Egemen RAB şöyle diyor’ diyeceksin. ⁵ Bu asi halk seni ister dinlesin, ister dinlemesin, yine de aralarında bir peygamber olduğunu bilecektir. ⁶ Sen, ey insanoğlu, onlardan ve sözlerinden korkma! Çevrende çalılar, dikenler olsa, akrepler arasında yaşasan bile korkma. Asi bir halk olsalar bile, onların söyleyeceklerinden korkma, onlar yüzünden yılgınlığa düşme. ⁷ Seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara sözlerimi söyleyeceksin. Çünkü onlar asi bir halktır. ⁸ Sen, ey insanoğlu, sana söyleyeceğimi dinle! Bu başkaldıran halk gibi asi olma! Ağzını aç, sana vereceğimi ye!”

⁹ Baktım, bana doğru uzanmış bir el gördüm; içinde tomar halinde bir kitap vardı. ¹⁰ Tomarı önümde açtı, her iki yanı da yazılıydı. Orada ağıtlar, iniltiler, figanlar yazılıydı.

3

¹ Bana, “Ey insanoğlu, sana verileni ye. Bu tomarı yedikten sonra git, İsrail halkına seslen” dedi. ² Böylece ağzımı açtım, yemem için tomarı bana verdi.

³ Bana, “Ey insanoğlu, sana verdiğim tomarı ye, mideni onunla doldur” dedi. Bunun üzerine tomarı yedim. Bal gibi tatlı geldi bana.

⁴ Sonra şöyle dedi: “Ey insanoğlu, İsrail halkına git, onlara sözlerimi ilet. ⁵ Çünkü seni konuşması anlaşılmaz, dili zor bir halka değil, İsrail halkına gönderiyorum. ⁶ Evet, seni konuşması anlaşılmaz, dili zor, dediklerini anlamadığın halklara göndermiyorum. Onlara gönderseydim, seni dinlerlerdi. ⁷ İsrail halkı seni dinlemek istemeyecektir, çünkü o beni dinlemek istemiyor. Bütün İsrail halkı dikbaşı ve inatçıdır. ⁸ Seni onlar kadar inatçı yapacağım, senin alnını onlarınki kadar katılaştıracacağım. ⁹ Alnını çakmak taşından daha sert bir kaya gibi yapacağım. Her ne kadar asi bir halksalar da onlardan korkma, yılma.”

¹⁰ Bana, “Ey insanoğlu, iyice dinle ve sana söyleyeceklerimi yüreğine yerleştir” dedi, ¹¹ “Şimdi sürgünde yaşayan halkına git ve seni ister dinlesinler, ister dinlemesinler, onlara, ‘Egemen RAB şöyle diyor’ de.”

¹² Sonra Ruh beni kaldırdı ve arkamda, “RAB'bin görkemine kendi yerinde övgüler olsun!” diye büyük bir gürleme duydum. ¹³ Canlı yaratıkların birbirine çarpan kanatlarının çıkardığı sesi, yanlarındaki tekerleklerin gürültüsünü, büyük bir gürleme duydum. ¹⁴ Ruh beni kaldırıp götürdü. RAB'bin güçlü eli üzerimde olduğu halde, üzüntüyle, öfkeyle gittim. ¹⁵ Kevar Irmağı kıyısındaki Tel-Abib'de yaşayan sürgünlerin yanına geldim. Orada, yaşadıkları yerde onların arasında şaşkınlık içinde yedi gün kaldım.

İsrail Halkına Uyarı

¹⁶ Yedi gün sonra RAB bana şöyle seslendi: ¹⁷ “İnsanoğlu, seni İsrail halkına bekçi atadım. Benden bir söz duyar duymaz onları benim yerime uyaracaksın. ¹⁸ Kötü kişiye, ‘Kesinlikle öleceksin’ dediğim zaman onu uyarmaz, yaşamını kurtarmak amacıyla onu kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. ¹⁹ Ancak kötü kişiyi uyardığın halde kötülüğünden ve kötü yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın.

²⁰ “Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, onu yıkıma uğratacağım, o da ölecek. Onu uyarmadığın için günahı içinde ölecek, yaptığı doğru işler anılmayacak. Ancak onun kanından seni sorumlu tutacağım. ²¹ Ama doğru kişiyi günah işlemesin diye uyarırsan, o da günah işlemezse, kesinlikle yaşayacak. Çünkü o uyarılara kulak vermiştir; sen de canını kurtarmış olacaksın.”

²² RAB'bin eli orada üzerimdeydi. Bana, “Kalk, ovaya git” dedi, “Orada seninle konuşacağım.” ²³ Böylece kalkıp ovaya gittim. RAB'bin görkemi tıpkı Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm gibi orada durmaktaydı. Yüzüstü yere yığıldım. ²⁴ Ruh içime girdi, beni ayaklarımın üzerinde durdurdu. Benimle şöyle konuştu: “Git, evine kapan. ²⁵ Halkın arasına çıkmaman için seni halatlarla bağlayacaklar, ey insanoğlu. ²⁶ Dilini damağına yapıştıracağım; konuşmayacak, onları paylayamayacaksın. Çünkü bu halk asidir. ²⁷ Ama seninle konuştuğumda dilini çözeceğim. Onlara, ‘Egemen RAB şöyle diyor’ diyeceksin. Dinleyen dinlesin, dinlemeyen dinlemesin. Çünkü bu halk asidir.”

4

Yeruşalim'in Kuşatılacağı Önceden Bildiriliyor

¹ “Sen, ey insanoğlu, bir tuğla al, önüne koy, üzerine Yeruşalim Kenti'ni çiz. ² Kenti kuşat, duvarla çevir. Kente karşı toprak rampalar yap, ordugah kur, çevresine kütükler yerleştir. ³ Sonra demir bir sac al; demirden bir duvar gibi kendinle kentin arasına koy. Yüzünü ona doğru çevir. Kent kuşatma altında tutulacak, onu sen kuşatacaksın. Bu İsrail halkı için bir belirti olacak.

⁴ “Sonra sol yanına uzan, İsrail halkının günahını yüklen. Sol yanına uzanacağın günler kadar onların suçunun cezasını çekeceksin. ⁵ Suçlarının yıl sayısı kadar sana gün ayırdım. Böylece üç yüz doksan gün İsrail halkının suçunun cezasını çekeceksin.

⁶ “Bunu yaptıktan sonra, bu kez sağ yanına uzan, Yahuda halkının suçunun cezasını çek. Sana kırk gün, her yıl için bir gün ayırdım. ⁷ Yüzünü Yerus̱alim kuşatmasına çevir, çıplak kollarını kaldırıp Yerus̱alim'e karşı peygamberlik et. ⁸ Kuşatma günlerini bitirinceye dek bir yandan öbür yana dönmemen için seni halatlarla bağlayacağım.

⁹ “Buğday, arpa, bakla, mercimek, darı, kızıl buğday al, bir kaba koy. Bunlardan kendine ekmek yap. Bir yanına uzanacağın üç yüz doksan gün boyunca bu ekmekten yiyeceksin. ¹⁰ Her gün belirli zamanda yemen için yirmi şekel* ekmek tartacaksın. ¹¹ Bunun gibi suyu da belirli zamanda, ölçüyle, bir hinin altıda biri† kadar içeceksin. ¹² Yiyeceğini arpa pidesi yer gibi ye ve insan dışkısından ateş yakıp üzerinde halkın gözü önünde pişir.” ¹³ RAB, “Uluslar arasına dağıtacağım İsrail halkı böylelikle kirli sayılan yiyecekleri yiyecek” dedi.

¹⁴ Ben, “Eyvah, ey Egemen RAB!” diye karşılık verdim, “Hiçbir zaman kirli sayılan bir şeye dokunmadım. Gençliğimden bu yana kendiliğinden ölmüş ya da yabanıl bir hayvan tarafından öldürölmüş bir hayvanın etini yemedim, ağzıma kirli sayılan et koymadım.”

¹⁵ “Peki” dedi, “Ekmeğini insan dışkısı yerine tezек yakıp üzerinde pişirmene izin vereceğim.”

¹⁶ Sonra, “İnsanoğlu, Yerus̱alim'i her türlü yiyecekten yoksun bırakacağım” dedi, “Bu halk yiyeceğini tartıyla ve kaygı içinde yiyecek, suyunu ölçüyle ve şaşkınlık içinde içecek. ¹⁷ Yiyeceği de suyu da azalacak. Hepsi şaşkınlığa düşecek, günahları içinde eriyip yok olacak.

5

¹ “Ey insanoğlu, keskin bir kılıç al, berber usturası gibi kullanarak başını, sakalını tıraş et. Sonra bir terazi getir, kılları bölümlere ayır. ² Yerus̱alim'in kuşatılması bitince, kılların üçte birini kentin ortasında yakacaksın. Üçte birini kılıçla kentin çevresine fırlatacak, kalan üçte birini de rüzgara savuracaksın. Ben de yalın kılıç onların peşine düşeceğim. ³ Birkaç tel kıl bırak, giysinin kıvrımlarına tak. ⁴ Yine birkaçını alıp ateşe at, yansın. O kıllardan bütün İsrail halkına ateş yayılacak.

⁵ “Egemen RAB diyor ki: Bu Yerus̱alim'i ulusların ortasına yerleştirdim, çevresini ölkelerle kuşattım. ⁶ Öyleyken Yerus̱alim çevresindeki bütün uluslardan ve ölkelerden daha çok kötölük yaparak ilkelerimi, kurallarımı çiğnedi. İlkelerime karşı geldi, kurallarım uyarınca davranmadı. ⁷ Bundan ötürü Egemen RAB diyor ki: Çevrenizde yaşayan uluslardan daha azgındınız, kurallarımı izlemediniz, ilkelerime uymadınız. Çevrenizde yaşayan ulusların ilkelerine de uymadınız.

⁸ “Bundan ötürü Egemen RAB diyor ki: İşte ben size karşıyım, ulusların gözü önünde sizi cezalandıracağım. ⁹ Yaptığınız bütün iğrençlikler yüzünden önceden yapmadığımı, bir daha yapmayacağımı size yapacağım. ¹⁰ Böylece aranızda babalar çocuklarını, çocuklar da babalarını yiyecekler. Sizi cezalandıracağım, sağ kalanlarınızı her yana dağıtacağım. ¹¹ Egemen RAB varlığım hakkı için diyor, madem tapınağımı iğrenç put ve uygulamalarınızla kirlettiniz, ben de sizi esirgemeyecek, size acımayacak, sizi kayırmayacağım. ¹² Kentte yaşayanlarınızın üçte biri salgın hastalık ya da kıtlık yüzünden yok olacak; üçte biriniz çevrede kılıçtan geçirilecek; üçte birinizi de her yana dağıtıp yalın kılıç peşinize düşeceğim.

* 4:10 “Yirmi şekel”: Yaklaşık 230 gr. † 4:11 “Bir hinin altıda biri”: Yaklaşık 0.6 lt. 5:10 Yas.28:57; Ağı.4:10

¹³ “Böylece kızgınlığım son bulacak, onlara karşı öfkemi yatıştıracağım. O zaman ben de rahata kavuşacağım. Öfkemi onların üzerine boşaltınca, ben RAB'bin kıskançlığımdan onlarla konuştuğumu anlayacaklar.

¹⁴ “Çevrenizdeki uluslar arasında, yoldan her geçenin gözü önünde sizi yıkıma uğratacak, aşağılayacağım. ¹⁵ Öfke, kızgınlık ve acı paylamalarla sizi cezalandırdığımda çevrenizdeki uluslar arasında alay konusu olacak, aşağılanacaksınız; ders alınacak, şaşılacak bir duruma düşeceksiniz. Ben, RAB bunu söyledim. ¹⁶ Sizi yok etmek için üzerinize öldürücü, yıkıcı kıtlık oklarını salacağım. Üzerinize salacağım kıtlığı daha da artıracak, sizi her türlü yiyecekten yoksun bırakacağım. ¹⁷ Üzerinize kıtlık ve yabanıl hayvanlar salacağım, sizi çocuklarınızdan edecekler. Salgın hastalık ve dökülen kan sizi süpürüp yok edecek; başınıza da kılıç getireceğim. Ben, RAB böyle söyledim.”

6

İsrail Dağlarındaki Putataparlık Kınanıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, yüzünü İsrail dağlarına doğru çevir ve onlara karşı peygamberlik et. ³ De ki, ‘Ey İsrail dağları, Egemen RAB'bin sözünü dinleyin. Egemen RAB dağlara, tepelere, vadilere, derelere şöyle diyor: Üzerinize kılıç göndereceğim, tapınma yerlerinizi yıkacağım. ⁴ Sunaklarınızı devirecek, buhur sunaklarınızı paramparça edeceğim. Kılıçtan geçirilmiş halkınızı putlarınızın önüne düşüreceğim. ⁵ İsraililer'in cesetlerini putlarının önüne atacak, kemiklerini sunaklarının çevresine dağıtacağım. ⁶ Yaşadığınız her yerde kentleriniz yakılıp yıkılacak, tapınma yerleriniz yerle bir edilecek. Öyle ki, sunaklarınız devrilip yıkılsın*, putlarınız ezilip paramparça olsun, buhur sunaklarınız yok edilsin, el emeğiniz boşa çıksın. ⁷ Halkınız her yerde öldürülecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

⁸ “ ‘Birkaç kişiyi ölümden kurtaracağım. Ülkelere, uluslar arasına dağılan bazılarınız kılıçtan kurtulacak. ⁹ Kurtulanlar tutsak alındıkları uluslarda beni anımsayacaklar. Benden dönen sadakatsiz yüreklerinden, putları ardınca şehvete sürükleyen gözlerinden derin acı duydum. Yaptıkları kötülükler ve iğrenç uygulamalar yüzünden kendilerinden tiksinecekler. ¹⁰ Benim RAB olduğumu, başlarına bu felaketi getireceğimi boşuna söylemediğimi anlayacaklar.

¹¹ “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ellerini çırp, ayaklarını yere vur, İsrail halkının bütün kötü ve iğrenç uygulamalarından ötürü ah çek! Çünkü kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla yok olacaklar. ¹² Uzaktakiler salgın hastalıktan ölecek, yakındakiler kılıçtan geçirilecek, kuşatma sırasında sağ kalanlar kıtlıktan ölecek. Böylece onlara duyduğum öfkeye son vereceğim. ¹³ Putlarının arasına, sunaklarının çevresine, her yüksek tepeye, dağ doruğuna, her yeşeren bol yapraklı ağacın altına cesetleri serilince, benim RAB olduğumu anlayacaklar. Oralarda putlarına güzel kokulu buhur sundular. ¹⁴ Elimi onlara karşı uzatacak, çölden Rivla'ya kadar yaşadıkları ülkeyi yerle bir edip ıssız bırakacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

7

Son Yaklaştı

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, Egemen RAB İsrail ülkesine şöyle diyor: Son yaklaştı! Ülkenin dört köşesinin sonu geldi. ³ Senin de sonun geldi! Senin üzerine öfkemi yağdıracağım. Yaptıklarına göre seni yargılayacak, bütün iğrenç uygulamalarının karşılığını

5:17 Va.6:8 * 6:6 Targum, Süryanice, Vulgata “Yıkılsın”, Masoretik metin “Suçlu çıkarılsın”.

vereceğim. ⁴ Sana acımayacak, seni esirgemeyeceğim. Yaptıklarının ve sendeki iğrenç uygulamaların karşılığını vereceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

⁵ “Egemen RAB şöyle diyor: Yıkım! İşte duyulmamış bir yıkım geliyor. ⁶ Sonun geldi! Evet, sonun geldi! Sana karşı uyanıyor. İşte geliyor. ⁷ Ey ülkede yaşayan halk, yıkıma uğrayacaksın. Yıkım zamanı yaklaştı! Gün yakın! Dağların üzerinden sevinç sesi yerine kargaşa sesi geliyor. ⁸ Çok yakında kızgınlığımı üzerine boşaltacak, sana duyduğum öfkeyi üzerine dökeceğim. Yaptıklarına göre seni yargılayacak, bütün iğrenç uygulamalarının karşılığını vereceğim. ⁹ Sana acımayacak, seni esirgemeyeceğim. Yaptıklarının ve sendeki iğrenç uygulamaların karşılığını vereceğim. O zaman seni cezalandıranın ben RAB olduğumu anlayacaksın.

¹⁰ “İşte o gün! Gün yaklaştı! Yıkım hazır. Değnek çiçeklendi, gurur tomurcuklandı. ¹¹ Zorbalık ayaklanıp kötülüğün sopası oldu. Halktan, o kalabalıktan kimse kalmayacak; mallarından, görkemlerinden bir şey kalmayacak.

¹² “Son yaklaştı! Gün geldi! Alıcı sevinmesin, satıcı üzülmesin. Çünkü öfkem bütün halkın üzerine yağacak. ¹³ Satıcı yaşadığı sürece sattığını geri alamayacak. Çünkü herkesi ilgilendiren bu görünüm değiştirilmeyecek. İşlediği günahlar yüzünden kimse canını koruyamayacak. ¹⁴ Borazan çalındı, herkes hazır, ama kimse savaşa gitmeyecek. Çünkü öfkem bütün halkın üzerindedir.

¹⁵ “İşte dışarda kılıç, içerde salgın hastalık ve kıtlık. Kentin dışındakiler kılıçla öldürülecek, kenttekilerse kıtlıktan, salgın hastalıktan yok olacak. ¹⁶ Sağ kalanlar vadilerdeki güvercinler gibi dağlara kaçacak; her biri günahından ötürü inleyecek. ¹⁷ Eller gevşeyecek, dizler titreyecek. ¹⁸ Çul kuşanacak, dehşete düşecekler. Yüzleri utançtan kızaracak, başları tıraş edilecek. ¹⁹ Gümüşlerini sokağa atacaklar. Altınları kirli sayılacak. RAB'bin öfkesini boşalttığı gün onları ne altınları, ne gümüşleri kurtarabilir. Bunlarla ne açlıklarını giderebilir, ne karınlarını doyurabilirler. Altın ve gümüş onları suça sürükledi. ²⁰ Mücevherlerinin güzelliğiyle gururlanırlardı. İğrenç, tiksindirici putlarını bunlardan yaptılar. Bu yüzden mücevherlerini kirli bir nesneye çevireceğim. ²¹ Hepsini yağma mal olarak yabancı uluslara, ganimet olarak dünyadaki kötülere vereceğim; onları kirletecekler. ²² Yüzümü onlardan çevireceğim. Değerli tapınağımı kirletecekler; zorbalar içeri girip orayı kirletecekler.

²³ “Kendinize zincirler hazırlayın! Ülkede kan akıtılıyor, kent zorbalık dolu. ²⁴ Ulusların en kötülerini buraya getireceğim; evlerinizi mülk edinecekler. Güçlülerin gururuna son vereceğim. Kutsal yerleri kirletilecek. ²⁵ Korku gelince esenlik arayacak, ama bulamayacaklar. ²⁶ Yıkım üstüne yıkım gelecek. Kötü haberler birbirini kovalayacak. Peygamberden görün isteyecekler; kâhin Kutsal Yasa'yı öğretemeyecek, ileri gelenler öğüt veremeyecek. ²⁷ Kral yas tutacak, önder umutsuzluğa düşecek, ülkedeki halkın korkudan elleri titreyecek. Onları yaptıklarına göre cezalandıracak, yargıladıkları gibi yargılayacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

8

Rab'bin Tapınağı'nda Putataparlık

¹ Sürgünlüğün altıncı yılı, altıncı ayın beşinci günü evde Yahuda'nın ileri gelenleriyle otururken Egemen RAB'bin eli bana dokundu. ² Baktım, insana* benzer birini gördüm: Görünüşü, belinden aşağısı ateşi andırıyor, belinden yukarısı maden gibi ışıldıyordu. ³ Eli andıran bir şey uzatıp beni saçlarımdan tuttu. Ruh beni yerle gök arasına kaldırdı ve Tanrı'dan gelen görüşlerde Yeruşalim'e, iç avlunun kuzeye bakan kapısının giriş

bölümüne götürdü. Tanrı'nın kıskançlığını uyandıran kıskançlık putu orada dikiliydi. ⁴ Ovada gördüğüm görümdeki gibi, İsrail'in Tanrısı'nın görkemi oradaydı.

⁵ Sonra bana, "Ey insanoğlu, kuzeye bak!" dedi. Baktım, sunak kapısının kuzeye bakan giriş bölümünde duran kıskançlık putunu gördüm.

⁶ Bana, "İnsanoğlu, ne yaptıklarını görüyor musun?" dedi, "Tapınağımdan uzaklaşayım diye İsrail halkı çok iğrenç şeyler yapıyor. Bundan daha iğrenç şeyler göreceksin."

⁷ Beni avlunun giriş bölümüne getirdi. Baktım, duvarda bir delik gördüm. ⁸ Bana, "Haydi duvarı del, insanoğlu" dedi. Duvarı deldim, orada bir kapı gördüm.

⁹ Bana, "İçeri gir de burada yaptıkları kötü ve iğrenç şeyleri gör" dedi. ¹⁰ Böylece içeriye girip baktım. Duvarın her yanına çeşit çeşit sürüngen, iğrenç hayvan şekilleri ve İsrail halkının bütün putları oyulmuştu. ¹¹ İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişiyle Şafan oğlu Yaazanya orada, putların önünde duruyordu. Her birinin elinde bir buhurdan vardı; buhurun kokusu bulut gibi yükseliyordu.

¹² "İnsanoğlu, İsrail halkının ileri gelenlerinin kendi putlarının odalarında, karanlıkta neler yaptıklarını gördün mü?" dedi, "Onlar, 'RAB bizi görmüyor, RAB ülkeyi bıraktı' diyorlar." ¹³ Bana yine, "Daha iğrenç şeyler yaptıklarını da göreceksin" dedi.

¹⁴ Bundan sonra beni RAB'bin Tapınağı'nın kuzeye bakan kapısının giriş bölümüne götürdü. Orada oturup Tammuz† için ağlayan kadınları gördüm. ¹⁵ Bana, "İnsanoğlu, bunu gördün mü? Bundan daha iğrenç şeyler de göreceksin" dedi.

¹⁶ Beni RAB'bin Tapınağı'nın iç avlusuna götürdü. Tapınağın girişinde, eyvanla sunak arasında yirmi beş kadar adam vardı. Sırtlarını RAB'bin Tapınağı'na, yüzlerini doğuya dönmüş, güneşe tapınıyorlardı.

¹⁷ Bana, "İnsanoğlu, bunları gördün mü?" dedi, "Yahuda halkı burada yaptığı iğrenç şeyler yetmiyormuş gibi, ülkeyi zorbalıkla doldurup beni sürekli öfkeliyor. Bak, dalı nasıl burunlarına uzatıyorlar‡! ¹⁸ Bundan ötürü onlara öfkeyle davranacak, acımayacağım, onları esirgemeyeceğim. Yüksek sesle beni çağırırsalar bile onları dinlemeyeceğim."

9

Yeruşalim Cezalandırılıyor

¹ Sonra yüksek sesle, "Kenti cezalandıracak olanlar, ellerinde yok edici silahlarıyla buraya gelsin" diye seslendiğini duydum. ² Kuzeye bakan yukarı kapı yolundan altı kişinin geldiğini gördüm. Her birinin elinde ölümcül bir silah vardı. Aralarında keten giysili, belinde yazı takımı olan bir adam vardı. İçeriye girip tunç sunağın yanında durdular.

³ İsrail Tanrısı'nın görkemi bulunduğu yerden, Keruvlar'ın* üzerinden ayrılıp tapınağın eşğine gitti. RAB keten giysili, belinde yazı takımı olan adama seslendi: ⁴ "Yeruşalim Kenti'nin içinden geç, orada yapılan iğrenç şeylerden ötürü dövünüp ağlayanların alınlarına işaret koy" dedi.

⁵ Öbürlerine, "Kent boyunca onu izleyin ve kimseye acımadan, kimseyi esirgmeden öldürün" dediğini duydum. ⁶ "Yaşlıyı, genci, genç kızı, kadını, çocukları öldürün. Yalnız alınlarında işaret olanlara dokunmayın. İşe tapınağımdan başlayın." Onlar da tapınağın önünde duran İsrail ileri gelenlerinden işe başladılar. ⁷ Onlara, "Tapınağı kirletin, avlularını cesetlerle doldurun. Haydi başlayın!" dedi. Bunun üzerine onlar gidip kenttekileri öldürmeye başladılar. ⁸ Onlar halkı öldürürken ben tek başıma kaldım. Yüzüstü yere kapanıp, "Ah, ey Egemen RAB! Öfkeni Yeruşalim üzerine boşaltırken, geri kalan bütün İsraililer'i de mi yok edeceksin?" diye haykırdım.

8:4 Hez.1:28 † **8:14** "Tammuz": Babilliler'in verimlilik tanrısı. ‡ **8:17** Putperest törenlerinde yapılan bir davranış. **9:4** Va.7:2-3; 9:4; 14:1

⁹ “İsrail ve Yahuda halkının günahı pek büyük” diye karşılık verdi, “Ülke kan, kent haksızlık dolu. Onlar, ‘RAB ülkeyi bıraktı, RAB görmüyor’ diyorlar. ¹⁰ Ben de onlara acımayacak, onları esirgemeyeceğim. Yaptıklarını kendi başlarına getireceğim.”

¹¹ Derken keten giysili, belinde yazı takımı olan adam, “Buyruklarını yerine getirdim” diye haber verdi.

10

Rab'bin Yüceliği Tapınağı Bırakıyor

¹ Baktım, Keruvlar'ın* başı üzerindeki kubbenin üzerinde laciverttaşından tahta benzer bir nesne gördüm. ² RAB keten giysili adama, “Keruvlar'ın altındaki tekerleklerin arasına gir. Avuçlarını Keruvlar'ın arasındaki ateş közleriyle doldurup kentin üzerine közleri saç” dedi. Adamın oraya girdiğini gördüm.

³ Adam oraya girdiğinde, Keruvlar tapınağın güney tarafında duruyordu. Bulut tapınağın iç avlusunu doldurdu. ⁴ RAB'bin görkemi Keruvlar'ın üzerinden ayrılıp tapınağın eşiğine gitti. Tapınak bulutla doldu. Avlu RAB'bin görkeminin parıltısıyla doluydu. ⁵ Keruvlar'ın kanatlarının sesi dış avludan bile duyuluyordu; tıpkı Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın sesi gibiydi.

⁶ RAB keten giysili adama, “Keruvlar'dan ve tekerleklerin arasından ateş al” diye buyurunca, adam oraya girip bir tekerleğin yanında durdu. ⁷ Sonra Keruvlar'dan biri aralarındaki ateşe elini uzattı, biraz ateş alıp keten giysili adamın avuçlarına koydu. Adam ateşi alıp oradan ayrıldı. ⁸ Keruvlar'ın kanatları altında insan eline benzer bir şekil görüldü.

⁹ Baktım, her Keruv'un yanında birer tane olmak üzere dört tekerlek gördüm. Tekerlekler sarı yakut gibi parıltıyordu. ¹⁰ Dördü de birbirine benziyor, iç içe girmiş bir tekerleği andırıyordu. ¹¹ Hareket edince Keruvlar'ın baktıkları dört yönden birine doğru, sağa sola dönmeden ilerliyordu. Ön tekerlek nereye yönelirse, öbür tekerlekler de onun ardınca gidiyordu. ¹² Keruvlar'ın bedenleri –sırtları, elleri, kanatları– ve dördünün de tekerlekleri çepeçevre gözlerle doluydu. ¹³ Tekerleklerle “Dönen tekerlekler” dendiğini duydum. ¹⁴ Her Keruv'un dört yüzü vardı: Birinci yüz öküz* yüzüne, ikincisi insan yüzüne, üçüncüsü aslan yüzüne, dördüncüsü kartal yüzüne benziyordu.

¹⁵ Keruvlar yukarıya doğru yükseldi. Bunlar daha önce Kevâr Irmağı kıyısında gördüğüm canlı yaratıklardı. ¹⁶ Keruvlar hareket edince, yanlarındaki tekerlekler de hareket ediyor, Keruvlar yerden yükselmek için kanatlarını açınca, tekerlekler de yanlarından ayrılmıyordu. ¹⁷ Keruvlar durduğunda onlar da duruyor, Keruvlar yerden yükseldiğinde onlar da yükseliyordu. Çünkü yaratıkların ruhu tekerleklerdeydi.

¹⁸ RAB'bin görkemi tapınağın eşiğinden ayrılıp Keruvlar'ın üzerinde durdu. ¹⁹ Ben bakarken Keruvlar kanatlarını açıp yerden yükseldi, tekerlekler de onlarla yükseldi. RAB'bin Tapınağı'nın Doğu Kapısı'nın girişinde durdular. İsrail Tanrısı'nın görkemi onların üzerindeydi.

²⁰ Kevâr Irmağı kıyısında, İsrail Tanrısı'nın altında gördüğüm ve Keruvlar olduğunu anladığım canlı yaratıklar bunlardı. ²¹ Her birinin dört yüzü, dört kanadı vardı. Kanatlarının altında insan elini andıran bir şey vardı. ²² Yüzleri Kevâr Irmağı kıyısında gördüğüm yüzlere benziyordu. Her biri dosdoğru ilerliyordu.

11

Yeruşalim'in Cezası

10:1 Hez.1:26; Va.4:2 **10:2** Va.8:5 **10:9** Hez.1:15-21 **10:12** Va.4:8 **10:14** Hez.1:10; Va.4:7 * **10:14** 1:10'a göre “Öküz”, Masoretik metin “Keruv”.

¹ Ruh beni yine yukarıya kaldırıp RAB'bin Tapınağı'nın Doğu Kapısı'na götürdü. Kapının giriş bölümünde yirmi beş adam vardı. Aralarında halkın önderlerinden Azzur oğlu Yaazanya'yı, Benaya oğlu Pelatya'yı gördüm. ² RAB bana, "İnsanoğlu, bunlar kötülük tasarlayan ve bu kentte kötü öğüt veren adamlardır" dedi, ³ "Onlar, 'Yıkım yakın değil, ev yapmanın zamanıdır. Bu kent kazan, biz de etiz' diyorlar. ⁴ Bundan ötürü onları uyar, ey insanoğlu, onları uyar."

⁵ Sonra RAB'bin Ruhu üzerime inip şunları söylememi buyurdu: "RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, neler söylediğinizi ve neler düşündüğünüzü bilirim. ⁶ Bu kentte birçok kişi öldürdünüz, kentin sokaklarını ölümlerle doldurdunuz.

⁷ "Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Oraya attığınız ölümler et, kent de kazandır. Ama sizi kentin dışına süreceğim. ⁸ Kılıçtan korktunuz, ama ben üzerinize kılıç göndereceğim. Egemen RAB böyle diyor. ⁹ Sizi kentten çıkarıp yabancıların eline teslim edeceğim. Sizi cezalandıracağım. ¹⁰ Kılıçla öldürüleceksiniz. Sizi İsrail sınırında cezalandıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ¹¹ Bu kent sizin için kazan olmayacak, siz de onun içinde et olmayacaksınız. Sizi İsrail sınırında cezalandıracağım. ¹² O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. Kurallarımı izlemediniz, ilkelerime uymadınız; çevrenizdeki ulusların ilkelerine uydunuz."

¹³ Ben peygamberlikte bulunurken Benaya oğlu Pelatya öldü. Yüzüstü yere kapanıp, "Ah, ey Egemen RAB! Geri kalan İsraililer'i büsbütün mü yok edeceksin?" diye yüksek sesle haykırdım.

Sürgündekiler İsrail Ülkesine Dönecek

¹⁴ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁵ "Ey insanoğlu, Yeruşalim'de yaşayanlar senin kardeşlerin, akrabaların ve öbür İsraililer için, 'Onlar RAB'den uzaklar, bu ülke mülk olarak bize verildi' demişler."

¹⁶ "Bu yüzden de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Onları uzaktaki uluslar arasına gönderdim, ülkeler arasına dağıttım. Öyleyken gittikleri ülkelerde kısa süre için onlara barınak oldum.'

¹⁷ "De ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Sizi uluslar arasından toplayacak, dağılmış olduğunuz ülkelerden geri getirecek, İsrail ülkesini yeniden size vereceğim.'

¹⁸ "Ülkeye dönecek, tiksindirici, iğrenç putları oradan söküp atacaklar. ¹⁹ Onlara tek bir yürek vereceğim, içlerine yeni bir ruh koyacağım. İçlerindeki taş yüreği çıkarıp onlara etten bir yürek vereceğim. ²⁰ O zaman kurallarımı izleyecek, ilkelerime uymaya özen gösterecekler. Onlar halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım. ²¹ Tiksindirici, iğrenç putlara gönülden yönelenlere gelince, yaptıklarının aynısını başlarına getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB."

Rab'bin Görkemi Tapıntan Ayrılıyor

²² Keruvlar kanatlarını açtı, tekerlekler yanlarında duruyordu. İsrail Tanrısı'nın görkemi onların üzerindeydi. ²³ RAB'bin görkemi kentin ortasından yükselip kentin doğusundaki dağa kondu. ²⁴ Görümde Tanrı'nın Ruhu beni yukarı kaldırıp Kildan ülkesindeki sürgünlerin yanına götürdü. Sonra gördüğüm görünüm kayboldu. ²⁵ Ben de RAB'bin bana gösterdiği her şeyi sürgündekilere anlattım.

12

Sürgüne Gidiş Simgelerle Anlatılıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² "İnsanoğlu, asi bir halkın arasında yaşıyorsun. Gözleri varken görmüyor, kulakları varken işitmiyorlar. Çünkü bu halk asidir.

³ “Sen, insanoğlu, sürgüne gidecekmiş gibi eşyanı topla, onların gözü önünde, gündüzün yola çık, bulunduğun yerden başka bir yere git. Kim bilir, asi bir halk olmalarına karşın seni görüp anlayabilirler. ⁴ Gündüzün, halkın gözü önünde topladığın sürgün eşyanı çıkar. Akşam yine onların gözü önünde sürgüne giden biri gibi yola çık. ⁵ Onlar seni izlerken duvarı delip eşyanı çıkar. ⁶ Seni izlerlerken eşyanı sırtlayıp karanlıkta taşı. Ülkeyi görmemek için yüzünü ört. Çünkü yapacakların İsrail halkı için bir uyarı olacaktır.”

⁷ Bana verilen buyruk uyarınca davrandım. Gündüzün sürgüne gidecekmiş gibi eşyalarımı çıkardım. Akşam elimle duvarı deldim. Eşyalarımı karanlıkta çıkarıp onlar izlerken sırtımda taşıdım.

⁸ Ertesi sabah RAB bana seslendi: ⁹ “İnsanoğlu, o asi İsrail halkı sana, ‘Ne yapıyorsun?’ diye sormadı mı?

¹⁰ “Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Yeruşalim'deki önder ve orada yaşayan bütün İsrail halkına ilişkin bir bildiridir bu. ¹¹ Ben sizin için bir uyarıyım’ de. Sana yaptığının tıpkısı onlara da yapılacak. Tutsak olarak sürgüne gidecekler.

¹² “Onların önderi karanlıkta eşyasını sırtında taşıyarak yola koyulacak. Eşyasını çıkarmak için duvarda bir gedik açacak. Ülkeyi görmemek için yüzünü örtecek. ¹³ Onun üzerine ağımlı atacağım, kurduğum tuzağa düşecek. Onu Babil'e, Kildan ülkesine götüreceğim, ama ülkeyi göremeden orada ölecek. ¹⁴ Çevresindekilerin tümünü –yardımcılarını, ordusunu– dünyanın dört bucağına dağıtacağım. Yalın kılıç onların peşlerine düşeceğim. ¹⁵ Onları uluslar arasına dağıtıp ülkelere sürdüğümde, benim RAB olduğumu anlayacaklar. ¹⁶ Gittikleri uluslarda yaptıkları bütün iğrenç uygulamaları anlatmaları için aralarından birkaç kişiyi kılıçtan, kıtlıktan, salgın hastalıktan sağ bırakacağım. Böylece benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

¹⁷ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁸ “İnsanoğlu, yiyeceğini titreyerek ye, suyunu korkudan ürpererek iç. ¹⁹ Ülkede yaşayan halka de ki, ‘Egemen RAB İsrail ve Yeruşalim'de yaşayanlar için şöyle diyor: Yiyeceklerini umutsuzluk içinde yiyecek, sularını şaşkınlık içinde içecekler. Orada yaşayanların yaptığı zorbalık yüzünden ülke ıssız bırakılacak. ²⁰ Halkın içinde yaşadığı kentler yakılacak, ülke çöle dönüşecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.’ ”

²¹ RAB bana şöyle seslendi: ²² “İnsanoğlu, İsrail'de yaygın olan, ‘Günler geçiyor, her görünüm boşa çıkıyor’ deyişinin anlamı nedir? ²³ Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ben bu deyişe son vereceğim. Bundan böyle İsrail'de bir daha söylenmeyecek.’ Yine onlara de ki, ‘Her görünümün yerine geleceği günler yaklaştı. ²⁴ Artık İsrail halkı arasında yalan görünüm ya da aldatici falcılık olmayacak. ²⁵ Ama ben RAB, ne dersem gecikmeden olacak. Siz, ey asi İsrail halkı, söylediklerimin tümünü sizin günlerinizde yerine getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB.’ ”

²⁶ RAB bana şöyle seslendi: ²⁷ “İnsanoğlu, İsrail halkı, ‘Onun gördüğü görünüm uzak günler için, peygamberlik sözleri de uzak gelecekle ilgili’ diyor.

²⁸ “Bundan ötürü onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Söylediğim sözlerden hiçbirini artık gecikmeyecek, ne dersem olacak. Böyle diyor Egemen RAB.’ ”

13

Sahte Peygamberler Cezalandırılıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, peygamberlikte bulunan İsrail peygamberlerine karşı sen peygamberlik et. Kendiliğinden peygamberlik eden o peygamberlere de ki, ‘RAB'bin sözüne kulak verin! ³ Egemen RAB şöyle diyor: Hiçbir görünüm görmemiş ama kurdukları hayaller uyarınca davranan akılsız peygamberlerin vay başına! ⁴ Ey İsrail,

peygamberlerin yıkıntılar arasındaki çakallara benziyor. ⁵ RAB'bin gününde İsrail halkının savaşta direnmesi için gidip duvardaki gedikleri onarmadınız. ⁶ Onların görümleri uydurmadır. Yaptıkları yalan peygamberliklere RAB'bin sözüdür diyorlar. Oysa onları ben göndermedim. Yine de söylediklerinin yerine geleceğini umuyorlar. ⁷ Ben söylemediğim halde, RAB'bin sözüdür diyorsunuz. Oysa gördüğünüz görümler uydurma, yaptığınız falcılık yalan değil mi?

⁸ “ ‘Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Söylediğiniz boş sözler, gördüğünüz yalan görümlerden ötürü size karşıyım. Böyle diyor Egemen RAB. ⁹ Elim uydurma görüm gören, yalan yere falcılık eden peygamberlere karşı olacak. Onlar halkımın topluluğunda bulunmayacak, İsrail halkının kütüğüne yazılmayacak, İsrail ülkesine girmeyecekler. O zaman benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.

¹⁰ “ ‘Esenlik yokken esenlik diyerek halkımı aldatıyorlar. Biri dayanıksız bir duvar yapınca, sahte peygamberler üzerine sıva vuruyorlar. ¹¹ Duvarı sıvaayanlara de ki: Duvar yıkılacak; sağanak yağmur yağacak, ardından dolu yağdıracağım. Şiddetli bir rüzgar çıkıp duvara karşı esecek. ¹² Duvar çökünce size, nerede duvara vurduğunuz sıva demeyecekler mi?

¹³ “ ‘Onun için Egemen RAB şöyle diyor: Öfkemden duvarı yerle bir etmek için şiddetli bir rüzgar göndereceğim; kızgınlığımdan sağanak yağmur ve dolu yağdıracağım. ¹⁴ Sıva vurduğunuz duvarı yıkıp yerle bir edeceğim. Temeli açılıp ortaya çıkacak. Yıkılacak ve altında yok olacaksınız. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ¹⁵⁻¹⁶ Böylece öfkemi duvarın ve duvara sıva vuranların üzerine boşaltacağım. Size duvar da duvara sıva vuran da Yeruşalim'de esenlik yokken esenlik görümleri gören İsraili peygamberler de yok oldu diyeceğim. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

¹⁷ “ ‘Sen, ey insanoğlu, kendiliğinden peygamberlik eden halkının kızlarına yüzünü çevir. Onlara karşı peygamberlik et. ¹⁸ De ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: İnsanları tuzağa düşürmek için herkese bilek bağı diken, her boyda baş örtüsü yapan kadınların vay başına! Kendi canınızı korurken halkımın canını mı tuzağa düşüreceksiniz? ¹⁹ Birkaç avuç arpayla birkaç dilim ekmek için halkımın arasında beni küçük düşürdünüz. Yalana kulak veren halkıma yalan söyleyerek ölümü hak etmemiş canları öldürdünüz, ölümü hak etmiş canları yaşattınız.

²⁰ “ ‘Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: İnsanları kuş gibi tuzağa düşüren sihirli bilek bağlarınıza karşıyım. Onları bileklerinize koparacağım. Kuş gibi tuzağa düşürdüğünüz insanları özgür kılacağım. ²¹ Örtülerinizi yırtacak, halkımı elinizden kurtaracağım. Bir daha tuzağınıza düşmeyecekler. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ²² Madem incitmek istemediğim doğru kişinin cesaretini yalanlarınızla kırdınız ve canını kurtarmak için kötü kişiyi kötü yolundan dönmemeye yüreklendirdiniz, ²³ bir daha uydurma görümler görmeyecek, falcılık etmeyeceksiniz. Halkımı elinizden kurtaracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.’ ”

14

Rab Putataparlığı Cezalandırıyor

¹ İsrail ileri gelenlerinden kimisi gelip yanıma oturdu. ² O sırada RAB bana şöyle seslendi: ³ “İnsanoğlu, bu adamların yüreği putlara bağlı. Diktikleri putların kendilerini günaha sokmasına olanak veriyorlar. Öyleyse onların bana danışmasına izin vermeli miyim? ⁴ Bunun için onlarla konuş ve de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Yüreğini puta bağlayan, diktği putun kendisini günaha sokmasına olanak veren, sonra da peygambere

danışmaya gelen her İsraili'ye putlarının çokluğuna göre ben RAB kendim karşılık vereceğim. ⁵ Bunu, putları yüzünden bana sırt çeviren İsrail halkının yüreğini yeniden kendime çekmek için yapacağım.'

⁶ “Bu yüzden İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Geri dönün! Putlarınızdan vazgeçin, iğrenç uygulamalarınızı bırakın!

⁷ “ ‘İsrail halkından biri ya da İsrail'de yaşayan bir yabancı benden ayrılır, yüreğini putlara bağlar, diktiği putların kendisini günaha sokmasına olanak verir, sonra da bana danışmak üzere bir peygambere giderse, ben RAB kendim ona karşılık vereceğim. ⁸ O kişiye karşı çıkacağım. Onu bir belirti, bir alay konusu yapıp halkımın arasından atacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

⁹ “ ‘Bir peygamber ayartılır da bir söz söylerse, onu ayartan benim. Elimi ona karşı uzatacağım, onu halkım İsrail'in arasından çıkarıp yok edeceğim. ¹⁰ Suçlarının cezasını çekecekler. Peygamber de ona danışan da aynı şekilde cezalandırılacak. ¹¹ Böylece İsrail halkı bir daha benden ayrılmayacak, günahlarıyla kendilerini kirletmeyecekler. Onlar halkım olacaklar, ben de onların Tanrısı olacağım. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

Kişisel Sorumluluk

¹² RAB bana şöyle seslendi: ¹³ “İnsanoğlu, eğer bir ülke bana sadakatsizlik eder, günah işlerse, ben de o ülkeye karşı elimi uzatır, onu her türlü yiyecekten yoksun bırakır, üzerine kıtlık gönderir, insanları ve hayvanları yok edersem; ¹⁴ şu üç adam –Nuh, Daniel*, Eyüp– orada olsalar bile, doğruluklarıyla ancak kendi canlarını kurtarabilirler. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁵ “Ya da ülkeye yabanıl hayvanlar gönderirsem ve ülkeyi kimsesiz bırakırlarsa, ülke viraneye döner, hayvanlar yüzünden kimse içinden geçemezse; ¹⁶ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bu üç kişi o ülkede yaşasa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Ancak kendi canlarını kurtarabilirler. Ülke ise viraneye döner.

¹⁷ “Ya da o ülkeye kılıç gönderir, ‘Kılıç ülkeyi yarsın’ der, oradaki insanları ve hayvanları yok edersem; ¹⁸ varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bu üç kişi orada olsa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Ancak kendi canlarını kurtarabilirler.

¹⁹ “O ülkeye salgın hastalık gönderir, kan dökerek öfkemi yağdırır, oradaki insanları ve hayvanları yok edersem; ²⁰ varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, Nuh, Daniel ve Eyüp orada olsa bile, ne oğullarını ne de kızlarını kurtarabilirler. Doğruluklarıyla ancak kendi canlarını kurtarabilirler.

²¹ “Egemen RAB şöyle diyor: Yeruşalim'deki insanları ve hayvanları yok etmek için üzerine dört ağır yargımı –kılıcı, kıtlığı, yabanıl hayvanları, salgın hastalığı– gönderdiğimde daha neler neler olacak! ²² Orada sağ bırakılacak kimi oğullarınız, kızlarınız olacak, çıkıp yanınıza gelecekler. Onların davranışlarını ve yaptıklarını görünce, Yeruşalim'in başına getirdiğim yıkımdan ve her tür felaketten avuntu bulacaksınız. ²³ Onların davranışlarını ve yaptıklarını görünce avutulacak, Yeruşalim'in başına getirdiklerimin amaçsız olmadığını anlayacaksınız. Egemen RAB böyle diyor.”

15

Yeruşalim, Yararsız Asma

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, asma odununun herhangi bir orman ağacının dalından daha fazla değeri var mı? ³ Asma odunundan yararlı bir şey yapılabilir mi? Ya da üzerine eşya asmak için ondan askı yaparlar mı? ⁴ Yakıt olarak ateşe atılır da ateş odunun

* **14:14** Burada adı geçen Daniel'in İbranice yazılışı farklı olduğundan bildiğimiz Peygamber Daniel olmayabilir. **14:21** Va.6:8

iki ucunu yakıp ortasını kömürleştirince, işe yarar mı? ⁵ Yanmadan önce işe yaramadıysa, yanıp kömür haline geldikten sonra bir işe yarar mı?

⁶ “Bu nedenle Egemen RAB şöyle diyor: Orman ağaçları arasında asma odununu nasıl yakıt olarak ateşe verdimse, Yerusâlim'de yaşayan halka da aynısını yapacağım. ⁷ Onlara yüz çevireceğim. Şimdi ateşten kurtulsalar bile, ateş onları yine de yakıp yok edecek. Onlara yüz çevirince, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ⁸ Ülkeyi viraneye çevireceğim. Çünkü bana sadakatsizlik ettiler. Egemen RAB böyle diyor.”

16

Sadakatsiz Yerusâlim

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, Yerusâlim'e yaptığı iğrenç uygulamaları bildir. ³ De ki, ‘Egemen RAB Yerusâlim'e şöyle diyor: Kökenin ve doğumun açısından Kenan ülkesindensin; baban Amorlu, annense Hititli'ydi*. ⁴ Doğduğun gün göbek bağın kesilmedi, temizlemek için seni yıkamadılar, tuzla ovalamadılar, kundağa sarmadılar. ⁵ Kimse bunlardan birini yapacak kadar sana acımadı, sevecenlik göstermedi. Senden tiksindikleri için doğduğun gün seni kıra attılar.

⁶ “Yanımdan geçtim, senin kendi kanının içinde kımıldadığını gördüm. Kendi kanının içindeyken yaşa! dedim. Evet, Kendi kanının içindeyken yaşa! dedim. ⁷ Kırdı yetişen bir bitki gibi seni geliştirdim. Geliştin, büyüdün, kusursuz bir güzelliğe eriştin. Göğüslerin oluştu, saçların uzadı. Ama çırılçıplaktın.

⁸ “Yine yanımdan geçtim, sana baktım, sevgi çağındı. Giysimin eteğini üzerine serdim, çıplaklığını örttüm. Sana ant içtim, seninle antlaşma yaptım. Egemen RAB böyle diyor. Ve benim oldun.

⁹ “Seni yıkadım, üzerindeki kanı temizledim, derine zeytinyağı sürdüm. ¹⁰ Sana işlemeli giysiler giydirdim, deriden* çarık verdim. Beline ince keten kuşak bağladım, seni pahalı giysilerle örttüm, ¹¹ takılarla süsledim. Bileklerine bilezikler, boynuna gerdanlık taktım. ¹² Burnuna halka, kulaklarına küpeler, başına görkemli bir taç taktım. ¹³ Altınla gümüşle süsleştin; giysilerin ince ketenden, pahalı, işlemeli kumaştandı. İnce unla, balla, zeytinyağıyla beslendin. Gitgide güzelleştin, krallığa yaraştın. ¹⁴ Güzelliğinden ötürü ünün uluslar arasında yayıldı. Çünkü seni görkemimle donattığım için güzelliğin kusursuzdu. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁵ “Ama sen güzelliğine güvendin, ününü kullanarak fahişelik ettin. Her geçene gönlünü kaptırdın, kendini teslim ettin. ¹⁶ Giysilerinden alıp kendine süslü tapınma yerleri yaptın, oralarda fahişelik ettin. Böylesi ne olmuştur, ne de olacaktır. ¹⁷ Sana verdiğim altın, gümüş süslerden erkek suretleri yaptın, onlarla fahişelik ettin. ¹⁸ İşlemeli giysilerini alıp onların üzerine örttün. Onlara zeytinyağını, buhurumu sundun. ¹⁹ Yemen için sağladığım yiyeceği –ince unu, zeytinyağını, balı– güzel kokulu bir sunu olarak onlara sundun. Böyle yaptın diyor Egemen RAB.

²⁰ “Bana doğurduğun oğulları, kızları alıp yiyecek olarak putlara kurban ettin. Fahişelik etmen yetmiyormuş gibi, ²¹ çocuklarımı kesip sunu olarak ateşte putlara kurban ettin. ²² Bütün iğrenç uygulamalarını, fahişeliklerini yaparken gençlik günlerini, çırılçıplak olduğun, kanının içinde kımıldadığın zamanı anımsamadın.

²³ “Egemen RAB, vay, vay başına diyor! Yaptığın kötülöklere ek olarak, ²⁴ kendine fuhuş yuvaları kurdun, bütün meydanlarda yüksek tapınma yerleri yaptın. ²⁵ Her yolun başına kendin için yüksek tapınma yerleri kurdun, güzelliğini kirllettin, her geçene kendini teslim ettin, fahişeliklerini artırdın. ²⁶ Şehvet düşkünü komşuların Mısırlılar'la fahişelik ettin. Fahişeliklerini artırmakla beni öfkeliendirdin. ²⁷ İşte bu yüzden elimi sana karşı uzattım, yiyecek payını azalttım. Ahlaksız davranışından utanç duyan düşmanların Filist

* **16:10** “Deri”: Yunus balığı derisi olabilir.

kızları dilediklerini yapsınlar diye seni onlara teslim ettim. ²⁸ Asurlular'la da fahişelik ettin, çünkü doymamıştın. Evet, onlarla fahişelik ettin, yine doymadın. ²⁹ Fahişeliğini ticaret diyarı olan Kildan ülkesine dek artırdın, yine de doymadın.

³⁰ “ ‘Bütün bunları yaparken yüreğin ne kadar yıpranmış’ diyor Egemen RAB, ‘Yüzsüz bir fahişe gibi davrandın! ³¹ Her yolun başına fuhuş yuvaları kurarken, bütün meydanlarda yüksek tapınma yerleri yaparken, fahişe gibi bile değildin, ücretini küçümsedin.

³² “ ‘Kocasının yerine yabancıları yeğleyen, zina eden bir kadındın! ³³ Fahişelere ücret ödenir. Oysa sen bütün oynaşlarına armağanlar dağıttın. Fahişelik etmek için her yandan sana gelsinler diye rüşvet verdin. ³⁴ Fahişeliğinde öbür kadınlara benzemiyorsun. Çünkü fahişelik edesin diye kimse senin peşine düşmüyor. Ücret ödeyen sensin, kimse sana ücret ödemiyor. Bu yüzden öbürlerine benzemiyorsun.

³⁵ “ ‘Bu nedenle, ey fahişe, RAB'bin sözünü dinle! ³⁶ Egemen RAB şöyle diyor: Yüzsüzlüğün ortaya döküldüğü, oynaşlarıyla fahişelik ederken çıplaklığın meydana çıktığı için, bütün iğrenç putların yüzünden, onlara çocuklarının kanını verdiği için, ³⁷ düşüp kalktığın bütün oynaşlarını –sevdiklerini de nefret ettiklerini de– toplayacağım. Sana karşı onları her yandan toplayacak, çıplaklığını onların önüne sereceğim; bütün çıplaklığını görecekler. ³⁸ Sana zina eden, kan döken kadınlara verilen cezayı vereceğim. Kanını akıtarak seni öfkemin ve kıskançlığımın öcüne terk edeceğim. ³⁹ Seni oynaşlarının eline teslim edeceğim. Fuhuş yuvalarını yıkacak, yüksek tapınma yerlerini bozacaklar. Üzerindeki giysileri soyacak, güzel mücevherlerini alıp seni çıplak bırakacaklar. ⁴⁰ Halkı sana karşı kışkırtacaklar. Seni taşıyacak, kılıçlarıyla delik deşik edecekler. ⁴¹ Evlerini ateşe verecek, seni birçok kadının gözü önünde yargılayacaklar. Fahişeliklerine son vereceğim, artık oynaşlarına ücret ödemeyeceksin. ⁴² Böylece sana karşı öfkem yatışacak, kıskançlığım dinecek. Susacak, bir daha öfkelenmeyeceğim.

⁴³ “ ‘Madem gençlik günlerini anımsamadın, yaptıklarınla beni öfkелendirdin, ben de yaptıklarını senin başına getireceğim. Böyle diyor Egemen RAB. Bu iğrenç uygulamalarına ek olarak ahlaksızlık da ettin.

⁴⁴ “ ‘Herkes senin için şu deyişi söyleyecek: Annesi nasılsa kızı da öyle. ⁴⁵ Sen kocasından ve çocuklarından tiksinen annenin kızıydın; kocalarından ve çocuklarından tiksinen kızkardeşlerinin kızkardeşisin. Annen Hititli, baban Amorlu'ydu. ⁴⁶ Kızlarıyla senin kuzeyinde yaşayan Samiriye ablan, kızlarıyla senin güneyinde yaşayan Sodom kızkardeşindir. ⁴⁷ Sen yalnız onların yolunda yürümekle, onların iğrenç uygulamalarına uymakla kalmadın, bütün yaptıklarınla kısa sürede onlardan daha büyük kötülük ettin. ⁴⁸ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, kızkardeşin Sodom'la kızları, kızlarınla senin yaptıklarını asla yapmadılar.

⁴⁹ “ ‘Kızkardeşin Sodom'un günahı şuydu: Kendisi de kızları da gururluydu, ekmeğe doymuşlardı, umursamazlardı. Düşküne, yoksula yardım elini uzatmadılar. ⁵⁰ Kendilerini beğenmişlerdi. Önümde iğrenç şeyler yaptılar. Bu nedenle, gördüğün gibi onları önümden süpürüp attım. ⁵¹ Samiriye işlediğin günahın yarısını bile işlemedi. Sen onlardan çok daha iğrenç şeyler yaptın. Yaptığın iğrençliklerle kızkardeşlerini suçsuz çıkardın. ⁵² Düşeceğin utanca katlanacaksın. Çünkü kızkardeşlerini haklı gibi gösterdin. İşlediğin günahlar onlarınkinden daha iğrenç olduğundan senin yanında suçsuz kalıyorlar. Bunun için utan ve düşeceğin utanca katlan. Çünkü kızkardeşlerini suçsuz çıkardın!

⁵³ “ ‘Sodom'la kızlarını, Samiriye'yle kızlarını, onlarla birlikte de seni eski gönencine kavuşturacağım. ⁵⁴ Utanca boğulacaksın. Bütün yaptıklarından ötürü kızkardeşlerine avuntu olacak ve utanacaksın. ⁵⁵ Kızkardeşlerin Sodom ve Samiriye ile kızları eski durumlarına dönecekler; kızlarınla sen de öyle. ⁵⁶⁻⁵⁷ Kötülüğün açığa çıkmadan önce, gururlu olduğun günlerde kızkardeşin Sodom'un adını bile anmıyordun. Şimdi sen de Edom

kızlarıyla komşuları ve Filist kızlarınca –çevrende seninle alay edenlerce– küçümseniyorsun. ⁵⁸ Ahlaksızlığının ve yaptığın iğrençliklerin sonuçlarına katlanacaksın. RAB böyle diyor.

⁵⁹ “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Seninle yaptığım antlaşmayı bozarak içtiğin andı küçümsedin. Ben de hak ettiğin biçimde seni cezalandıracağım. ⁶⁰ Gençlik günlerinde seninle yaptığım antlaşmayı anımsayacağım. Seninle sonsuza dek kalıcı bir antlaşma yapacağım. ⁶¹ Büyük, küçük kızkardeşlerini yanına aldığı anda yaptıklarını anımsayacak ve utanacaksın. Seninle yaptığım antlaşmada olmadığı halde onları kızların olsunlar diye sana vereceğim. ⁶² Seninle yeniden antlaşma yapacağım, benim RAB olduğumu anlayacaksın. ⁶³ Bütün yaptıklarını bağışladığımda, anımsayacak ve utanacaksın. Utancından bir daha ağzını açmayacaksın. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

17

Kartalla Asmanın Simgesel Öyküsü

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, İsrail halkına bir bilmece sor, simgesel bir öykü anlat. ³ De ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Kanatları uzun ve güçlü, renk renk tüylerle dolu iri bir kartal Lübnan'a geldi, bir sedir ağacının tepesine konup onu ele geçirdi. ⁴ Ağacın tepesindeki filizleri koparıp ticaret ülkesine götürdü, tüccarlar kentine yerleştirdi.

⁵ “ ‘Ülkenin tohumundan alıp verimli toprağa ekti; onu söğüt ağacı gibi akarsuların kıyısına dikti. ⁶ Tohum filizlenip yerde yayılan bodur bir asma oldu. Dalları kartala doğru yayıldı, kökleriye aşağıya, derine indi. Böylece dal salan, filiz veren bir asma oldu.

⁷ “ ‘Gelgelelim, kanatları güçlü, bol tüylü başka bir iri kartal da vardı. Asma bu kez dikildiği yerden köklerini bu kartala doğru çevirdi; sulasın diye dallarını ona doğru saldı. ⁸ Dallansın, ürün versin, görkemli bir asma olsun diye akarsuların kıyısındaki verimli toprağa dikilmişti.’

⁹ “Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Asma serpilecek mi? Kurusun diye ilk kartal kökünü söküp meyvesini koparmayacak mı? Asmanın yeni filizlenen bütün dalları kuruyacak. Kökünden söküp atmak için güçlü ele ya da büyük orduya gerek duyulmayacak. ¹⁰ Evet, asma dikilmiş, ama serpilip gelişecek mi? Doğru rüzgarı ona çarpınca büsbütün kurumayacak mı? Evet, filizlendiği yerde solup kuruyacak.’ ”

Simgesel Öykü Açıklıyor

¹¹ RAB bana şöyle seslendi: ¹² “O asi halka de ki, ‘Bunların ne anlama geldiğini bilmiyor musunuz?’ Onlara de ki, ‘Babil Kralı Yeruşalim'e gitti; kralını, önderlerini tutsak alıp kendisiyle birlikte Babil'e götürdü. ¹³ Sonra kralın soyundan gelen birini alıp ant içirerek onunla bir antlaşma yaptı. Ülkenin önderlerini de tutsak aldı. ¹⁴ Öyle ki, ülke gerilesin, bir daha yükselmesin, ancak yaptığı antlaşmayı yerine getirerek yaşayabilsin. ¹⁵ Ne var ki, Yahuda Kralı, kendisine at ve çok sayıda asker vermesi için Mısır'a elçiler göndererek Babil Kralı'na başkaldırdı. Yahuda Kralı başaracak mı? Böyle şeyler yapan kurtulur mu? Yaptığı antlaşmayı bozan kurtulur mu?

¹⁶ “ ‘Egemen RAB, varlığım hakkı için diyor, onu tahta oturtan kralın ülkesinde, Babil'de ölecek. Çünkü içtiği andı küçümsedi, yaptığı antlaşmayı bozdu. ¹⁷ Babilliler birçok kişiyi yok etmek için toprak rampalar, kuşatma duvarları yaptığı anda, firavun güçlü ordusu ve büyük kalabalıklarla savaşta ona yardımcı olmayacak. ¹⁸ Yaptığı antlaşmayı bozarak içtiği andı küçümsedi. Söz verdiği halde, bütün bunları yaptı. Bu yüzden kurtulmayacak.

¹⁹ “ ‘Bu nedenle Egemen RAB şöyle diyor: Varlığım hakkı için, bana içtiği andı küçümsediği, antlaşmamı bozduğu için onu cezalandıracağım. ²⁰ Ağımı gereceğim, tuzağıma düşecek. Onu Babil'e getirecek, bana sadakatsizliğinden ötürü orada

yargılayacağım. ²¹ En seçkin askerleri kılıçtan geçirilecek, sağ kalanlar dünyanın dört bucağına dağılacak. O zaman konuşanın ben RAB olduğumu anlayacaksınız.

²² “Egemen RAB şöyle diyor:

Sedir ağacının tepesinden
Bir filiz alıp dikeceğim.
En yüksek dallarından körpe bir çubuk koparıp
Yüksek, ulu bir dağın üzerine dikeceğim.

²³ Onu İsrail'in en yüksek dağının üzerine dikeceğim.

Dal budak salıp ürün verecek,
Görkemli bir sedir ağacı olacak.
Her çeşit kuş dallarına tüneyecek,
Gölgesinde barınacak.

²⁴ Bütün orman ağaçları

Her yüksek ağacı bodurlaştırmanın,
Her bodur ağacı yükseltenin,
Her yeşil ağacı kurutanın
Ve kuru ağacı yeşertenin
Ben RAB olduğumu anlayacaklar.
Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğimi yapacağım.’ ”

18

Kişisel Sorumluluk

¹ RAB bana şöyle seslendi:

² “İsrail için, ‘Babalar koruk yedi,
Çocukların dişleri kamaştı’ diyorsunuz.
Bu deyişle ne demek istiyorsunuz?

³ “Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, İsrail'de artık bu deyişi ağzınıza almaya-caksınız. ⁴ Her yaşayan can benimdir. Babanın canı da, çocuğun canı da benimdir. Ölecek olan, günah işleyen candır.

⁵ “Diyelim ki, adil ve doğru olanı yapan doğru bir adam var.

⁶ Dağlarda putlara sunulan kurbandan yemez,

İsrail halkının putlarına bel bağlamaz.
Komşusunun karısını kirletmez,
Âdet gören kadına yaklaşmaz.

⁷ Kimseye haksızlık etmez,
Rehin olarak aldığını geri verir,
Soygunculuk etmez,
Aç olana ekmeğini verir,
Çıplağı giydirir.

⁸ Faizle para vermez,
Aşırı kâr gütmmez.
Elini kötülükten çeker,
İki kişi arasında doğrulukla yargılar.

⁹ Kurallarımı izler,
İlkelerimi özenle uygular.
İşte böyle biri doğru kişidir.
O yaşayacaktır. Egemen RAB böyle diyor.

- 10 “Diyelim ki, bu adamın zorba, kan döken,
Kardeşine bunlardan birini yapan bir oğlu var.
- 11 Babası bunlardan hiçbirini yapmazken,
Oğul dağlarda putlara sunulan kurbandan yer,
Komşusunun karısını kirletir.
- 12 Düşküne, yoksula haksızlık eder,
Soygunculuk eder,
Rehini geri vermez.
Putlara bel bağlar,
İğrenç şeyler yapar.
- 13 Faizle para verir, aşırı kâr güder.
Böyle biri yaşayacak mı?
Hayır, yaşamayacak!
Bütün bu iğrençlikleri yapmıştır, öldürülecektir.
Onun kanından kendisi sorumlu olacaktır.
- 14 “Diyelim ki, bu oğulun da bir oğlu olur ve babasının işlediği bütün günahları görür,
Ama hiçbirini yapmaz;
- 15 Dağlarda putlara sunulan kurbandan yemez,
İsrail halkının putlarına bel bağlamaz,
Komşusunun karısını kirletmez;
- 16 Kimseye haksızlık etmez,
Rehin almaz,
Soygunculuk etmez,
Aç olana ekmeğini verir,
Çıplağı giydirir.
- 17 Böyle biri elini kötülükten* çeker,
Faiz almaz, aşırı kâr gütmmez,
Kurallarımı izler,
İlkelerimi uygularsa,
Babasının günahı yüzünden ölmeyecek,
Kesinlikle yaşayacaktır.
- 18 Ama babası kendi günahı yüzünden ölecektir.
Çünkü zorbalık etti, kardeşini soydu,
Halkı arasında iyi olmayanı yaptı.
- 19 “Ama siz, ‘Oğul neden babasının işlediği suçlardan sorumlu tutulmasın?’ dersiniz. Bu oğul adil ve doğru olanı yapmış, bütün kurallarımı dikkatle izlemiştir. Böyle biri kesinlikle yaşayacaktır. 20 Ölecek olan günah işleyen kişidir. Oğul babasının suçundan sorumlu tutulamaz, baba da oğlunun suçundan sorumlu tutulamaz. Doğru kişi doğruluğunun, kötü kişi kötülüğünün karşılığını alacaktır.
- 21 “Kötü kişi işlediği bütün günahlardan döner, buyruklarıma uyar, adil ve doğru olanı yaparsa, kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. 22 İşlediği günahlardan hiçbirini ona karşı anılmayacaktır. Doğruluğu sayesinde yaşayacaktır. 23 Ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım. Egemen RAB böyle diyor.
- 24 “Doğru kişi doğruluğundan döner, günah işler, kötü kişinin yaptığı bütün iğrenç şeyleri yaparsa, yaşayacak mı? Onun yaptığı doğru işlerin hiçbirini anılmayacaktır. Sadakatsizliği yüzünden suçludur, günahları yüzünden ölecektir.

* 18:17 Septuaginta “Kötülükten”, Masoretik metin “Düşkünden”. 18:20 Yas.24:16; 2Kr.14:6; 2Ta.25:4

25 “Siz yine de, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyorsunuz. Ey İsrail halkı, dinle: Benim yolum mu doğru değil? Doğru olmayan sizin yollarınız değil mi? 26 Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, bu yüzden ölecek. Evet, işlediği günah yüzünden ölecektir. 27 Ama kötü kişi, yaptığı kötülükten döner, adil ve doğru olanı yaparsa, canını kurtaracaktır. 28 Çünkü isyanlarının farkına varıyor ve onlardan dönüyor. Böyle biri kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. 29 Öyleyken, İsrail halkı, ‘Rab’bin yolu doğru değil’ diyor. Ey İsrail halkı, benim yollarım mı doğru değil? Doğru olmayan sizin yollarınız değil mi?

30 “Bu yüzden, ey İsrail halkı, sizleri, her birinizi yolunuza göre yargılayacağım. Egemen RAB böyle diyor. Dönün! İsyancılarınızdan dönün! Günahın sizi yıkıma sürüklemesine izin vermeyin. 31 İsyancılarınızı kendinizden uzaklaştırın. Yeni bir yürek, yeni bir ruh edinin. Neden öleceksin, ey İsrail halkı? 32 Çünkü ben kimsenin ölümünden sevinç duymam. Egemen RAB böyle diyor. Öyleyse günahınızdan dönün de yaşayın!”

19

İsrail Önderleri için Ağıt

- 1 “Sen İsrail önderleri için şu ağıtı yak 2 ve de ki,
 “ ‘Annen neydi? Aslanlar arasında dişi bir aslan!
 Genç aslanlar arasında yatar,
 Yavrularını beslerdi.
 3 Büyüttüğü yavrulardan biri
 Genç bir aslan oldu.
 Avını kapıp parçalamayı öğrendi,
 İnsan yiyen bir aslan oldu.
 4 Haberi uluslar arasında duyuldu.
 Kurdukları tuzağa düştü,
 Onu çengellerle Mısır’a sürüklediler.
 5 Dişi aslan bekledi, umudunun boşa çıktığını görünce,
 Yavrularından başka birini alıp
 Genç bir aslan olarak yetiştirdi.
 6 Yavru aslanlar arasında dolaşmaya başladı,
 Genç bir aslan oldu.
 Avını kapıp parçalamayı öğrendi,
 İnsan yiyen bir aslan oldu.
 7 Onların kalelerini yıktı*,
 Kentlerini viraneye çevirdi.
 Ülkede yaşayan herkes
 Onun kükreyişinden dehşete düştü.
 8 Çevredeki uluslar üzerine geldiler,
 Ağlarını gerdiler,
 Onu tuzağa düşürdüler.
 9 Çengel takıp onu kafese koydular
 Ve Babil Kralı’na götürdüler.
 İsrail dağlarında kükreyişi bir daha duyulmasın diye
 Onu gözetim altında tuttular.
 10 “ ‘Annen su kıyısındaki bağında
 Dikilmiş bir asma gibiydi.

* 19:7 Targum “Kalelerini yıktı”, Masoretik metin “Dul kadınlarını tanıdı”.

- Bol su sayesinde dal budak saldı,
 Ürün verdi.
¹¹ Dalları kral asası olacak kadar güçlendi.
 Asma boy attı,
 Bulutlara dek yükseldi.
 Yüksekliği ve dallarının çokluğu
 Herkesçe görüldü.
¹² Ama onu öfkeyle kökünden söküp yere attılar.
 Doğu rüzgarı ürününü kuruttu.
 Güçlü dalları koparılıp kurudu,
 Ateş onları yakıp yok etti.
¹³ Şimdi çöle,
 Kurak, susuz bir yere dikildi.
¹⁴ Gövdesi ateş aldı,
 Filizini, ürününü yakıp yok etti.
 Kral asası olacak kadar güçlü dalı kalmadı.'

Bu bir ağıttır ve ağıt olarak kalacaktır.”

20

İsrail'in Hainliği

¹ Sürgünlüğümüzün yedinci yılı, beşinci ayın onuncu günü, İsrail ileri gelenlerinden bazı kişiler RAB'be danışmak için gelip önüme oturdular.

² RAB o sırada bana seslendi: ³ “İnsanoğlu, İsrail ileri gelenlerine de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Bana danışmaya mı geldiniz? Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bana danışmanıza izin vermeyeceğim.’

⁴ “Onları yargılayacak mısın? Ey insanoğlu, onları yargılayacak mısın? Öyleyse onlara atalarının iğrenç uygulamalarını anımsat. ⁵ Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: İsrail'i seçtiğim gün Yakup soyuna ant içtim ve kendimi Mısır'da onlara açıkladım. Ant içerek, Tanrınız RAB benim dedim. ⁶ O gün, onları Mısır'dan çıkaracağıma, kendileri için seçtiğim en güzel ülkeye, süt ve bal akan ülkeye götüreceğime söz verdim. ⁷ Onlara, herkes bel bağladığı iğrenç putları atsın, Mısır putlarıyla kendinizi kirletmeyin, Tanrınız RAB benim dedim.

⁸ “ ‘Ne var ki, bana karşı geldiler, beni dinlemek istemediler. Bel bağladıkları iğrenç putları hiçbirini atmadı, Mısır putlarını da bırakmadılar. Bu yüzden Mısır'da öfkemi onların üzerine yağdıracağımı, kızgınlığımı dökeceğimi söyledim. ⁹ Ama aralarında yaşadıkları ulusların gözünde adım lekelenmesin diye bunu yapmadım. Bu ulusların gözü önünde İsraililer'i Mısır'dan çıkararak kendimi onlara açıklamıştım. ¹⁰ Bu yüzden İsraililer'i Mısır'dan çıkarıp çöle götürdüm. ¹¹ Uygulayan kişiye yaşam veren kurallarımı onlara verdim, ilkelerimi tanıttım. ¹² Kendilerini kutsal kılanın ben RAB olduğumu anlasınlar diye aramızda bir belirti olarak Şabat günlerimi de onlara verdim.

¹³ “ ‘Böyleyken İsrail halkı çölde bana başkaldırdı. Uygulayan kişiye yaşam veren kurallarımı izlemediler, ilkelerimi reddettiler. Şabat günlerimi de hiçe saydılar. Bu yüzden çölde öfkemi üzerlerine yağdırıp onları yok edeceğimi söyledim. ¹⁴ Ama İsraililer'i Mısır'dan çıkardığımı gören ulusların gözünde adıma leke gelmesin diye bunu yapmadım. ¹⁵ Ben de kendilerine verdiğim en güzel ülkeye, süt ve bal akan ülkeye onları götürmeyeceğime çölde ant içtim. ¹⁶ Çünkü ilkelerimi reddettiler, kurallarımı izlemediler, Şabat günlerimi hiçe saydılar. Yürekleri putlarına bağlıydı. ¹⁷ Yine de onlara acıdım, onları yok etmedim, çölde

işlerine son vermedim. ¹⁸ Çölde çocuklarına atalarınızın kurallarını izlemeyin, ilkelerine göre yaşamayın, putlarıyla kendinizi kirletmeyin dedim. ¹⁹ Ben Tanrınız RAB'bim, benim kurallarımı izleyin, benim ilkelerim uyarınca yaşayın. ²⁰ Aramızda bir belirti olsun diye Şabat günlerimi kutsal sayın. O zaman benim Tanrınız RAB olduğumu anlayacaksınız dedim.

²¹ “ ‘Ne var ki, çocuklar bana karşı geldiler. Kurallarımı izlemediler. Uygulayan kişiye yaşam veren ilkelerim uyarınca dikkatle yaşamadılar. Şabat günlerimi hiçe saydılar. Bu yüzden çölde öfkemi üzerlerine yağıdıracağımı, kızgınlığımı dökeceğimi söyledim. ²² Ama elimi geri çektim, İsraililer'i Mısır'dan çıkardığımı gören ulusların gözünde adıma leke gelmesin diye bunu yapmadım. ²³ Onları ulusların arasına dağıtacağıma, başka ülkelere göndereceğime çölde ant içtim. ²⁴ Çünkü ilkelerimi izlemediler, kurallarımı reddettiler. Şabat günlerimi hiçe saydılar, gözlerini atalarının putlarına diktiler. ²⁵ Ben de onlara iyi olmayan kurallar, yaşam vermeyen ilkeler verdim. ²⁶ Her ilk doğan çocuğu ateşte kurban ederek sundukları sunularla kendilerini kirletmelerine izin verdim. Öyle ki, onları dehşete düşüreyim de benim RAB olduğumu anlasınlar.’

²⁷ “Bu nedenle, ey insanoğlu, İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Atalarınız yine ihanet etmekle bana küfretmiş oldular. ²⁸ Kendilerine vermeye ant içtiğim ülkeye onları getirdiğimde, gördükleri her yüksek tepede, sık yapraklı her ağacın altında kurbanlarını kestiler. Beni öfkeliendiren sunularını, güzel kokulu sunularıyla dökmelik sunularını orada sundular. ²⁹ Onlara gittikleri bu puta tapılan yerin ne olduğunu sordum.’ ” Orası bugün de Bama* adıyla anılıyor.

Yargı ve Bağışlama

³⁰ “Bu nedenle İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Atalarınız gibi siz de kendinizi kirletecek misiniz? Onların putlarına gönül verecek misiniz? ³¹ Şimdiye dek oğullarınızı ateşte kurban edip sunularınızı sunmakla, putlarınızla kendinizi kirlettiniz. Öyleyken gelip bana danışmanıza izin verir miyim, ey İsrail halkı? Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, bana danışmanıza izin vermeyeceğim.

³² “ ‘Siz ağaca, taşa tapan öteki uluslar gibi, dünyadaki öbür halklar gibi olmak istiyoruz diyorsunuz. Ama bu düşündükleriniz hiçbir zaman gerçekleşmeyecek. ³³ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, sizi güçlü ve kudretli elle, şiddetli öfkeyle yöneteceğim. ³⁴ Güçlü ve kudretli elle, şiddetli öfkeyle sizi uluslar arasından çıkaracak, dağılmış olduğunuz ülkelerden toplayacağım. ³⁵ Sizi ulusların çölüne getirecek, orada yüz yüze yargılayacağım. ³⁶ Atalarınızı Mısır Çölü'nde nasıl yargıladıysam, sizi de öyle yargılayacağım. Egemen RAB böyle diyor. ³⁷ Sizi yoklayıp antlaşmama bağlı kalmanızı sağlayacağım. ³⁸ Aranızda bana karşı gelenlerle başkaldıranları ayıracağım. Onları yaşadıkları ülkelerden çıkaracağım. Ama İsrail ülkesine girmeyecekler. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.

³⁹ “ ‘Ey İsrail halkı, Egemen RAB şöyle diyor: Her biriniz gidip putlarınıza tapının! Ama sonra beni dinleyeceksiniz ve armağanlarınızla, putlarınızla bir daha kutsal adımı kirletmeyeceksiniz. ⁴⁰ Çünkü kutsal dağımda, İsrail'in yüksek dağında, diyor Egemen RAB, bütün İsrail halkı orada, ülkede bana kulluk edecek. Orada onları kabul edeceğim. Orada sunularınızı, seçme armağanlarınızı, bütün kutsal adaklarınızı isteyeceğim. ⁴¹ Sizi ulusların arasından çıkarıp dağılmış olduğunuz ülkelerden topladığımda, beni hoşnut eden bir koku gibi kabul edeceğim. Ulusların gözü önünde aranızda kutsallığımı göstereceğim. ⁴² Sizleri atalarınıza vermeye ant içtiğim ülkeye, İsrail ülkesine getirdiğimde, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ⁴³ Bütün yaptıklarınızı, kendinizi kirlettiğiniz bütün uygulamaları orada anımsayacak, yaptığınız kötülüklerden ötürü kendinizden tiksineceksiniz.

⁴⁴ Ey İsrail halkı, kötü yollarınıza, yozlaşmış uygulamalarınıza göre değil, adım uğruna sizinle ilgilediğimde, benim RAB olduğumu anlayacaksınız. Egemen RAB böyle diyor.”

Güneye Uyarı

⁴⁵ RAB bana şöyle seslendi: ⁴⁶ “İnsanoğlu, yüzünü güneye çevir, güneye seslen, Negev Ormanı'na karşı peygamberlik et. ⁴⁷ Negev Ormanı'na de ki, ‘RAB'bin sözüne kulak ver. Egemen RAB şöyle diyor: Senin içinde ateş tutuşturacağım. Ateş bütün ağaçlarını –yeşil ağacı da kuru ağacı da– yiyip bitirecek. Tutuşan alev söndürülemeyecek. Güneyden kuzeye, her yüz ateşin sıcaklığından kavrulacak. ⁴⁸ Ateşi tutuşturanın ben RAB olduğumu herkes görecektir, ateş söndürülmeyecek.’ ”

⁴⁹ Bunun üzerine, “Ah, ey Egemen RAB!” dedim, “Onlar benim için, ‘Simgesel öyküler anlatan adam değil mi bu?’ diyorlar.”

21

Rab'bin Yargı Kılıcı

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “Ey insanoğlu, yüzünü Yeruşalim'e çevir, kutsal yerlerine karşı konuş, İsrail ülkesine karşı peygamberlik et. ³ Ona de ki, ‘RAB şöyle diyor: Ben sana karşıyım! Kılıcımı kınından çıkaracak, içindeki doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip yok edeceğim. ⁴ Doğru kişiyi de kötü kişiyi de kesip yok etmek için kılıcım kınından çıkacak ve güneyden kuzeye herkese karşı olacak. ⁵ Böylece herkes kılıcını kınından çıkarmanın ben RAB olduğumu anlayacak. Onu bir daha yerine koymayacağım.’

⁶ “Sen, ey insanoğlu, inle! Onların gözü önünde ezik bir yürekle acı acı inle! ⁷ Sana, ‘Neden böyle inliyorsun?’ diye sorduklarında, ‘Yakında duyulacak haberdan ötürü’ diye yanıtlayacaksın. ‘Her yürek eriyecek, her el gevşeyecek, her ruh baygın düşecek, her dizin bağı çözülecek. Evet, haber duyulacak! Bu kesinlikle yerine gelecek.’ Egemen RAB böyle diyor.”

⁸ RAB bana şöyle seslendi: ⁹ “İnsanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Rab şöyle diyor:

“ ‘Kılıç, kılıç,

Bilendi, cilalandı.

¹⁰ Öldürmek için bilendi,

Şimşek gibi çaksın diye cilalandı.

Nasıl sevinebiliriz?

Kılıç oğlumun asasını sıradan bir sopa gibi küçümsedi.

¹¹ Kılıç kullanılmak için

Cilalanmaya verildi;

Öldürenin eline verilsin diye bilenip cilalandı.

¹² İnsanoğlu, bağır, haykır!

Çünkü bu kılıç halkıma karşı;

Bütün İsrail önderlerine karşı.

Onlar halkımla birlikte kılıca teslim edildiler.

Bunun için bağrını döv.

¹³ “ ‘Deneme kuşkusuz gelecek. Kılıcın küçümsediği asa varlığını sürdüremezse ne olur? Böyle diyor Egemen RAB.’

¹⁴ “Sen, ey insanoğlu, peygamberlik et, el çırp.

Bırak kılıç iki, üç kez vursun.

Bu öldüren bir kılıçtır,

Çok sayıda insan kıran,

İnsanı her yandan saran kılıçtır.

¹⁵ Yüreklere erisin,

Tökezleyip düşenler çok olsun diye

Bütün kapılarında öldürmek için
Görevlendirdim kılıcı.
Ah, kılıç şimşek gibi parladı,
Öldürmek için bilendi.

¹⁶ Ey kılıç, sağa, sonra sola savrul,
Ağzın nereye dönerse, oraya savrul!

¹⁷ Ben de elimi çırpacağım
Ve öfkem dinecek.
Bunu ben RAB söylüyorum.”

Babil Kralı'nın Kılıcı

¹⁸ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁹ “İnsanoğlu, Babil Kralı'nın kılıcı gelsin diye iki yol belirle; ikisi de aynı ülkeden başlamalı. Kent yolunun başladığı yere bir işaret koy. ²⁰ Ammonlular'ın Rabba Kenti'ne ya da Yahuda'ya ve surlarla çevrili Yerusâlim'e ilerlesin diye kılıç için yol belirle. ²¹ Çünkü Babil Kralı iki yolun ayrıldığı, yolların çatallaştığı yerde fala bakmak için duracak. Okları silkeleyecek, aile putlarına danışacak, kurban edilen bir hayvanın ciğerine bakacak. ²² Kütük yerleştirmek, öldür buyruğunu vermek, savaş naraları atmak, kapılara kütük yerleştirmek, toprak rampalar oluşturmak, kuşatma duvarları yapmak için sağ elinde Yerusâlim'i gösteren ok olacak. ²³ Onunla ant içerek antlaşma yapanlar fala yanlış bakıldığını sanacak. Ama kral suçlarını anımsatıp onları tutsak alacak.

²⁴ “Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: ‘Madem suçlarınızı, isyanlarınızı anımsattırdınız, bütün uygulamalarınızda günahlarınızı açığa çıkardınız, madem bütün bunları yaptınız, siz de tutsak alınıp götürüleceksiniz.

²⁵ “ ‘Sen, ey saygısız, kötü İsrail önderi, günün yaklaştı, sonunda yargı günün geldi. ²⁶ Egemen RAB şöyle diyor: Sarığı çıkar, tacı kaldır. Artık eskisi gibi olmayacak. Alçakgönüllü yükseltilecek, gururlu alçaltılacak. ²⁷ Yıkım! Yıkım! Kenti yerle bir edeceğim! Hak sahibi gelinceye dek onarılmayacak. Kenti ona vereceğim.’

²⁸ “Sen, ey insanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Aşağılayıcı sözler söyleyen Ammonlular için Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Kılıç, kılıç,
Öldürmek için kınından çekilmiş,
Yok etmek için,
Şimşek gibi parlamak için cilalanmış!

²⁹ Size ilişkin görüşler aldatıcıdır,
Açılan fal yalandır.
Öldürülecek kötülerin enseleri üzerine
Yerleştirileceksin, ey kılıç!
Onların günü yaklaştı,
Sonunda yargı günleri geldi.

³⁰ Kılıç kınına koyulsun!
Yaratıldığınız yerde,
Atalarınızın ülkesinde
Yargılayacağım sizi.

³¹ Öfkemi üzerinize dökeceğim,
Kızgınlığımı üzerinize üfleyeceğim;
Acımasız adamların,
Yakıp yok etmekte usta kişilerin eline
Teslim edeceğim sizi.

³² Ateşe yakıt olacaksınız,

Kanınız ülkenizin ortasında dökülecek,
Bir daha anılmayacaksınız.
Çünkü bunu ben RAB söylüyorum.’ ”

22

Yeruşalim'in Günahı

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, Yeruşalim'i yargılayacak mısın? Kan döken bu kenti yargılayacak mısın? Öyleyse bütün iğrenç uygulamalarını ona bildir. ³ Şöyle diyeceksin: ‘Egemen RAB diyor ki: Ey kendi içinde kan dökerek yıkımını hazırlayan, putlar yaparak kendini kirlüten kent! ⁴ Döktüğün kan yüzünden suçlu bulundun, yaptığın putlarla kirlendin. Böylece günlerin yaklaştı, yıllarının sonuna ulaştın. Bu yüzden seni uluslara alay konusu edeceğim, bütün ülkelerin gözünde seni gülünç duruma düşürecek. ⁵ Ey adı kötüye çıkmış, kargaşa dolu kent, yakındakiler de uzaktakiler de seninle alay edecekler.

⁶ “İşte içindeki her İsrail önderi yetkisini kullanarak kan döküyor. ⁷ Senin içinde anneye, babaya kötü davrandılar, yabancıya baskı yaptılar, öksüze, dul kadına haksızlık ettiler. ⁸ Benim kutsal eşyalarımı saygısızlık ettin, Şabat günlerimi hiçe saydın. ⁹ Kan dökmek için iftira edenler, dağlarda putlara kurban edilen hayvanları yiyenler, kendilerini şehvete kaptıranlar senin içinde yaşıyor. ¹⁰ Babalarının karılarıyla yatanlar, âdet gören dinsel açıdan kirli kadınlarla cinsel ilişki kuranlar senin içinde yaşıyor. ¹¹ Senin içinde kimi komşusunun karısıyla iğrenç şeyler yaptı; kimi utanmadan gelinini kirletti; kimi öz kızkardeşiyle ilişki kurdu. ¹² Senin içinde kan dökmek için rüşvet aldılar. Faiz aldın, tefecilik yaptın, zorbalıkla komşularından haksız kazanç sağladın. Beni unuttun. Egemen RAB böyle diyor.

¹³ “Edindiğiniz haksız kazançtan, içinde döktüğünüz kandan ötürü ellerimi birbirine vuracağım. ¹⁴ Sizinle uğraşacağım gün cesaretiniz kalacak mı? Elleriniz güçlü olabilecek mi? Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğimi yapacağım. ¹⁵ Sizi uluslar arasına dağıtıp ülkelere süreceğim. Sizdeki ruhsal kirliliğe son vereceğim. ¹⁶ Ulusların gözünde aşağılanacak ve benim RAB olduğumu anlayacaksınız.’ ”

¹⁷ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁸ “İnsanoğlu, İsrail halkı benim için cüruf gibi oldu. Hepsi potada tunç, kalay, demir, kurşundur; gümüşün cürufudur. ¹⁹ Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: ‘Hepiniz cüruf gibi olduğunuz için sizi Yeruşalim'in ortasına toplayacağım. ²⁰ Eritmek için ateşi üfleyerek gümüşü, tuncu, demiri, kurşunu, kalayı nasıl potaya atıyorlarsa, ben de öfkemle, kızgınlığımla sizi toplayacak, kentin ortasına koyup eriteceğim. ²¹ Sizi toplayacak, öfkemin ateşini üzerinize üfleyeceğim; siz de kentin içinde eriyip yok olacaksınız. ²² Gümüş potada nasıl erirse, siz de kentin içinde öyle eriyeceksiniz. O zaman üzerinize kızgınlığını dökenin ben, RAB olduğumu anlayacaksınız.’ ”

²³ RAB bana şöyle seslendi: ²⁴ “İnsanoğlu, ülkeye de ki, ‘Sen öfke günü temizlenmemiş, üzerine yağmur yağmamış bir ülkesin.’ ²⁵ Önderleri* kükreyen, avını parçalayan aslan gibi orada düzen kurdular. Canlara kıydılar, hazineler, değerli nesneler aldılar, birçok kadını dul bıraktılar. ²⁶ Kâhinleri yaşamı hiçe saydılar, kutsal eşyalarımı kirllettiler, kutsalla bayağı arasındaki ayrımı yapmadılar, kirliyle temiz arasındaki farkı öğretmediler, Şabat günlerimden gözlerini çevirdiler. Kutsallığımı önemsemediler. ²⁷ Yöneticileri avını parçalayan kurt gibidir. Haksız kazanç elde etmek için kan döküyor, canlara kıyıyorlar. ²⁸ Peygamberleri uydurma görümlerle, yalan fal açarak bu suçları gizlediler; ben RAB

22:7 Çık.20:12; Yas.5:16 **22:7** Çık.22:21-22; Yas.24:17 **22:8** Lev.19:30; 26:2 **22:10** Lev.18:7-20 **22:12** Çık.23:8; Yas.16:19 **22:12** Çık.22:25; Lev.25:36-37; Yas.23:19 * **22:25** Septuaginta “Önderleri”, Masoretik metin “Peygamberleri”. **22:26** Lev.10:10; Hez.44:23

konuşmadığım halde, 'Egemen RAB şöyle diyor' diyorlar. ²⁹ Ülke halkı baskı uyguladı, soygunculuk etti. Düşküne, yoksula baskı yaptı, yabancıya haksız yere kötü davrandı.

³⁰ "İçlerinde duvarı örecek, gedikte durup önümde ülkeyi savunacak, onu yerle bir etmemi engelleyecek bir adam aradım, ama hiç kimseyi bulmadım. ³¹ Bunun için öfkemi üzerlerine boşaltacak, kızgınlığımla onları yakıp yok edeceğim. Yaptıklarını kendi başlarına getireceğim." Egemen RAB böyle diyor.

23

İki Günahlı Kızkardeşin Simgesel Öyküsü

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² "İnsanoğlu, bir anneden doğma iki kadın vardı. ³ Gençliklerinde Mısır'da fahişelik ettiler. Memeleri orada okşandı, erdenliklerini orada yitirdiler. ⁴ Büyüğünün adı Ohola, küçüğünün Oholiva'ydı. Benim oldular; oğullar, kızlar doğurdular. Ohola Samiriye'dir, Oholiva da Yeruşalim.

⁵⁻⁶ "Ohola benimken fahişelik etti. Oynaşları olan Asurlular'a gönül verdi. Hepsi de genç, yakışıklı, lacivertler kuşanmış savaşçılar, valiler, komutanlar, atlı askerlerdi. ⁷ Asurlular'ın en seçkin adamlarına fahişe olarak kendini verdi. Gönül verdiği bu kişilerin putlarına bağlanarak kendini kirletti. ⁸ Mısır'da başladığı fahişeliği bırakmadı. Gençken onunla yattılar, erdenliğini bozdular, şehvetlerini onun üzerine boşalttılar.

⁹ "Bu nedenle onu oynaşlarının, gönül verdiği Asurlular'ın eline teslim ettim. ¹⁰ Çıplaklığını açtılar, oğullarını, kızlarını aldılar, onu kılıçla öldürdüler. Kendisine verilen cezadan ötürü kadınlar arasında adı kötüye çıktı.

¹¹ "Kızkardeşi Oholiva bunu gördü, ama şehveti ve fahişelikleri kızkardeşininkinden daha utanç vericiydi. ¹² O da hepsi de genç, yakışıklı Asurlular'a -valilere, komutanlara, iyi donanmış savaşçılara, atlılara- gönül verdi. ¹³ Kendisini ne kadar kirlettiğini gördüm. İkisi de aynı yolu izlediler.

¹⁴⁻¹⁵ "Oholiva fahişeliklerini giderek artırdı. Duvara oyulmuş insan resimlerini -bellerine kuşak, başlarına geniş sarık bağlamış kırmızı renkli Kildani resimlerini- gördü. Hepsi kökeni Kildan ülkesine dayanan Babil subaylarına benziyordu. ¹⁶ Oholiva görür görmez onlara gönül verdi, Kildan ülkesine ulaklar gönderdi. ¹⁷ Bunun üzerine Babilliler onunla yatakta sevişmek üzere geldiler, zina ederek onu kirlettiler. Onu öyle kirlettiler ki, sonunda hepsinden tiksiniyor yüzünü çevirdi. ¹⁸ Fahişeliklerini sergileyip çıplaklığını açınca kızkardeşinden tiksiniyor yüzümü çevirdiğim gibi, ondan da tiksiniyor yüzümü çevirdim. ¹⁹ Gençliğinde Mısır'da yaptığı fahişelikleri anımsayarak, fahişeliğini daha da artırdı. ²⁰ Erkeklik organları eşeğine, menileri aygırına benzeyen oynaşlarına gönül verdi. ²¹ Öyle ki, Mısır'da gençliğindeki şehvet düşkünlüğünü özledin. Memelerin orada okşanmış, erdenliğini orada yitirmiştin.

²² "Bundan ötürü, ey Oholiva, Egemen RAB şöyle diyor: Tiksindiğin oynaşlarını sana karşı kışkırtacağım. Onları her yandan sana karşı ayaklandıracağım. ²³ Babilliler'i, bütün Kildaniler'i, Pekotlular'ı, Şoalılar'ı, Koalılar'ı, onlarla birlikte bütün Asurlular'ı, yakışıklı gençleri -valileri, komutanları, subayları, ünlü adamları, atlıları- sana karşı ayaklandıracağım. ²⁴ Silahlarla, savaş ve yük arabalarıyla, çok uluslu bir orduyla sana saldıracaklar. Seni her yandan büyük, küçük kalkanlarla, miğferlerle saracaklar. Cezalandırmaları için seni onların eline teslim edeceğim. Seni kendi kurallarına göre yargılayacaklar. ²⁵ Öfkemi sana yönelteceğim, onların sana kızgınlıkla davranmalarını sağlayacağım. Burnunu, kulaklarını kesecekler. Sağ kalanları kılıçla öldürecekler. Oğullarını, kızlarını alacaklar, sağ kalanları ateş yakıp yok edecek. ²⁶ Üzerindeki giysiyi soyacak, güzel mücevherlerini alacaklar. ²⁷ Mısır'da yaptığın ahlaksızlıklara, fahişeliklere son vereceğim. Böyle şeylere özlem duymayacak, bir daha Mısır'ı anımsamayacaksın.

²⁸ “Egemen RAB şöyle diyor: Seni nefret ettiğin, tiksindiğin adamların eline teslim edeceğim. ²⁹⁻³⁰ Sana düşman gibi davranacak, emeğinin bütün ürününü alacaklar. Seni çıırılçıplak bırakacaklar. Böylece utanç verici fahişeliklerin açığa çıkacak. Bütün bunlar şehvet düşkünlüğünden, fahişeliğin yüzünden başına geldi. Çünkü uluslarla fahişelik ettin, onların putlarıyla kendini kirlettin. ³¹ Kızkardeşinin yolunu izledin. Bu nedenle, sana onun kâsesinden içireceğim.

³² “Egemen RAB şöyle diyor:
Kızkardeşinin kâsesinden içeceksin,
O derin ve geniştir;
Sana gülecek, seninle alay edecekler,
Dopdolu bir kâse.

³³ Sarhoş olacak, umutsuzluğa boğulacaksın,
Kızkardeşin Samiriye'nin kâsesi
Yıkım, perişanlık kâsesidir.

³⁴ Ondan içecek, tüketeceksin;
Parçalarını kemirecek
Ve göğsünü paralayacaksın.
Bunu ben söylüyorum diyor Egemen RAB.

³⁵ “Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Madem beni unuttun, bana sırt çevirdin, sen de ahlaksızlığının, fahişeliğinin cezasını yükleneceksin.”

³⁶ RAB bana seslendi: “İnsanoğlu, Ohola'yla Oholiva'yı yargılayacak mısın? Öyleyse onlara iğrenç uygulamalarını bildir. ³⁷ Çünkü fahişelik ettiler, kan döktüler. Putlarıyla fahişelik ettiler; bana doğurdukları çocukları yiyecek olarak putlarına sundular. ³⁸⁻³⁹ Bununla kalmayarak, şunları da yaptılar: Çocuklarını putlara sundukları gün tapınağımı kirlettiler, Şabat günlerimi hiçe saydılar. Aynı gün tapınağıma girip onu kirlettiler. İşte tapınağımda bunları yaptılar.

⁴⁰ “Siz iki kızkardeş uzaklarda yaşayan adamların gelmesi için ulaklar gönderdiniz. Adamlar gelince, onlar için yıkanıp gözlerinize sürme çektiniz, mücevherlerinizi taktınız. ⁴¹ Şık bir divanın üzerine oturdunuz, önüne bir sofra kurup üzerine buhurumu, zeytinyağını koydunuz.

⁴² “Kaygısız kalabalığın sesi yankılandı çevresinde. Düzeysiz bir yığın kalabalıkla birlikte çölden Sabalılar getirildi. İki kızkardeşin koluna bilezikler taktılar, başlarına güzel bir taç koydular. ⁴³ Fahişelikten yıpranmış kadın için, ‘Bırakın, fahişe olarak kullansınlar onu. Çünkü öyledir’ dedim. ⁴⁴ Onunla yattılar. Fahişeye gider gibi, bu iki ahlaksız kadının –Ohola'yla Oholiva'nın– yanına gittiler. ⁴⁵ Ama doğru adamlar zina eden, kan döken kadınlara verilen cezayla onları cezalandıracaklar. Çünkü bu iki kadın fahişelik ettiler, elleri kanlıdır.

⁴⁶ “Egemen RAB şöyle diyor: Onları dehşete düşürecek, mallarını yağmalayacak bir kalabalık salacağım üzerlerine. ⁴⁷ Onları taşa tutacak, kılıçlarıyla parçalayacaklar; oğullarını, kızlarını öldürecek, evlerini ateşe verecekler.

⁴⁸ “Ülkede ahlaksızlığa son vereceğim. Öyle ki, bütün kadınlar için bir uyarı olsun bu, sizin yaptığınız ahlaksızlığı yapmasınlar. ⁴⁹ Yaptığınız fahişeliklerin karşılığını ödeyecek, putlara tapınarak işlediğiniz günahların cezasını çekeceksiniz. Böylece benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.”

1 Sürgünlüğümüzün dokuzuncu yılı, onuncu ayın onuncu günü RAB bana şöyle seslendi: 2 “Ey insanoğlu, bu günü, bu günün tarihini tam olarak yaz. Çünkü Babil Kralı tam bu gün Yeruşalim'i kuşatmaya başladı. 3 Bu asi halka simgesel bir öykü anlat. Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Kazanı ateşe koyun, ateşe koyun,

İçine su doldurun.

4 Etin parçalarını da koyun,

Etin en iyi parçalarını,

Budu ve döşü.

Seçme kemikleri de doldurun.

5 Sürünün en iyilerini seçin,

Kazanın altına odun* yığın,

Bırakın su kaynasın,

Kemikler pişsin.

6 Egemen RAB diyor ki,

Kan döken o kentin vay başına!

Pas tutmuş,

Pasından temizlenmemiş o kazanın vay başına!

Kazandan eti kura çekmeden

Parça parça çıkarın.

7 Çünkü döktüğü kan ortalıkta duruyor;

Çıplak bir kayanın üzerine döktü kanı,

Toprakla örtülebilecek bir yere dökmedi.

8 Öfkeyi alevlendirmek,

Öç almak için,

Onun kanını çıplak bir kayanın üzerine döktüm ki, örtülemesin.

9 Egemen RAB şöyle diyor:

Kan döken kentin vay başına!

Ben kendim ateş için odun yığacağım.

10 Odunları yığ!

Ateşi tutuştur!

Eti iyice pişir!

Baharatı kat!

Kemikler kavrulsun!

11 Sonra boş kazanı

Ateş közlerinin üzerine koy.

Kızgın, bakırı yansın,

İçindeki pislik erisin,

Pası yok olsun.

12 Bütün emekler boşa çıktı,

Kazanın kalın pası çıkmıyor.

Ateş bile pası temizlemiyor.

13 Yaptığın ahlaksızlık seni kirletti.

Seni temizlemek istedim,

Ama sen pisliğinden temizlenmek istemedin.

Sana karşı öfkem yatışınca dek

Pisliğinden temizlenmeyeceksin.

14 Bunu ben RAB söylüyorum.

24:2 2Kr.25:1; Yer.52:4 * 24:5 Olası metin “Odun”, Masoretik metin “Kemikler”.

Harekete geçmenin zamanı geldi,
Esirgemeyeceğim,
Acımayacak, pişman olmayacağım.
Yollarına ve yaptıklarına göre yargılanacaksın.
Böyle diyor Egemen RAB.’ ”

Hezekiel'in Karısının Ölümü

¹⁵ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁶ “İnsanoğlu, en çok sevdiğin kişiyi bir vuruşta senin elinden alacağım. Yas tutmayacak, ağlamayacak, gözyaşı dökmeyeceksin. ¹⁷ İçin için inle; ölümler için yas tutmayacaksın. Sarığın başında, çarığın ayaklarında kalsın; yüzünün alt kısmını örtme, yas tutanların† yiyeceğini yeme.”

¹⁸ Sabah halka seslendim, akşam karım öldü. Ertesi sabah bana söyleneni yaptım.

¹⁹ Halk bana, “Bu yaptıklarının bizimle ilgisi ne? Bize açıklamayacak mısın?” diye sordu.

²⁰ Bunun üzerine, “RAB bana şöyle seslendi” dedim, ²¹ “İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Övündüğünüz güç kaynağınız, gözünüzde değerli olan, yüreğinizin üzerine titrediği tapınağımın kirletilmesine izin vereceğim. Geride bıraktığınız oğullarınızla kızlarınız kılıçtan geçirilecek. ²² Ben ne yaptıysam, siz de aynısını yapacaksınız. Yüzünüzün alt kısmını örtmeyeceksiniz, yas tutanların yiyeceğini yemeyeceksiniz. ²³ Sarıklarınız başlarınızda, çarıklarınız ayaklarınızda olacak. Yas tutmayacak, ağlamayacaksınız. Ancak günahlarınızın içinde eriyip yok olacaksınız, kendi aranızda inleyip duracaksınız. ²⁴ Hezekiel sizin için bir belirti olacak; o ne yaptıysa, siz de aynısını yapacaksınız. Bunlar olunca, benim Egemen RAB olduğumu anlayacaksınız.’

²⁵⁻²⁶ “Övündükleri güç kaynağını, sevinçlerini, yüceliklerini, gözlerinde değerli olanı, yüreklerinin dilediğini, oğullarıyla kızlarını onlardan aldığı gün, yıkımdan kaçıp kurtulan biri gelip sana haberleri bildirecek, ey insanoğlu. ²⁷ O gün dilin çözülecek, kaçıp kurtulanla konuşacak, bir daha suskun olmayacaksın. O gün onlar için bir belirti olacaksın. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

25

Ammon Kınantıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, yüzünü Ammonlular'a çevir, onlara karşı peygamberlik et. ³ Onlara de ki, ‘Egemen RAB'bin sözünü dinleyin! Egemen RAB şöyle diyor: Madem tapınağım kirletildiği, İsrail ülkesi viraneye çevrildiği, Yahuda halkı sürgüne gittiği zaman, Hah, hah! diyerek alay ettiniz, ⁴ ben de sizi miras olarak doğuda yaşayan halka teslim edeceğim. Obalarını, çadırlarını ülkenizde kuracaklar; ürününüzü yiyecek, sütünüzü içecekler. ⁵ Rabba Kenti'ni develer için otlak, Ammon ülkesini sürüler için ağıl yapacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ⁶ Egemen RAB şöyle diyor: Madem İsrail'le alay ederek ellerinizi çırpıttınız, ayaklarınızı yere vurdunuz, bütün yüreğinizle sevindiniz, ⁷ ben de size karşı elimi uzatacak, çapul malı olarak sizi uluslara teslim edeceğim. Sizi halklar arasından süpürüp atacak, ülkeler arasından söküp çıkaracak, yok edeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.’ ”

Moav Kınantıyor

⁸ “Egemen RAB şöyle diyor: ‘Madem Moav ve Seir halkı, Bakın, Yahuda halkının öteki uluslardan farkı yok, dedi, ⁹ ben de Moav'ın sınırını, ülkenin süsü olan sınır kentlerini, Beytşeşimot, Baal-Meon ve Kiryatayim'i savunmasız bırakacağım. ¹⁰ Ammonlular uluslar arasında bir daha anılmasın diye Moav'ı Ammonlular'la birlikte mülk olarak doğuda

† 24:17 Targum, Vulgata “Yas tutanların”, Masoretik metin “İnsanların”. 25:1 Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; Amo.1:13-15; Sef.2:8-11 25:8 Ysa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Amo.2:1-3; Sef.2:8-11

yaşayan halka vereceğim. ¹¹ Böylece Moav'ı cezalandıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

Edom Kınantyor

¹² “Egemen RAB şöyle diyor: ‘Madem Edom Yahuda halkından öç alarak büyük suç işledi, ¹³ Egemen RAB şöyle diyor: Ben de Edom'a karşı elimi uzatacak, insanları da hayvanları da yok edecek, ülkeyi viraneye çevireceğim. Teman'dan Dedan'a kadar Edomlular kılıçla vurulup yok olacaklar. ¹⁴ Halkım İsrail aracılığıyla Edom'dan öç alacağım. İsrailliler onlara öfkem, kızgınlığım uyarınca davranacak. Böylece Edomlular öcümü anlayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

Filistliler Kınantyor

¹⁵ “Egemen RAB şöyle diyor: ‘Madem Filistliler Yahuda'ya acımasızca davrandılar, eskiden var olan düşmanlıklarıyla onu yerle bir ederek öç aldılar, ¹⁶ Egemen RAB şöyle diyor: Elimi Filistliler'e karşı uzatacağım, Keretliler'i* söküp atacağım, kıyıda yaşayanlardan sağ kalanlarını yok edeceğim. ¹⁷ Onlardan ağır bir öç alacak, onları öfkeyle paylayacağım. Kendilerinden öç alınca, benim RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

26

Sur Kenti Kınantyor

¹ Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, madem Sur Kenti, Yeruşalim için, ‘Oh, oh! Ulusların kapısı olan kent yıkıldı, kapıları bana açıldı. O viraneye döndü, ben zenginleşeceğim’ dedi, ³ Egemen RAB şöyle diyor: Ey Sur, sana karşıyım! Deniz dalgalarını nasıl kabartırsa, ben de ulusları senin üzerine öyle saldırtacağım. ⁴ Sur'un duvarlarını yıkacak, kulelerini yerle bir edecekler. Toprağını kazıp süpürecek, seni çıplak bir kayalık haline getireceğim. ⁵ Sur denizin ortasında, balıkçıların ağ gerdikleri bir yer olacak. Egemen RAB böyle diyor. Uluslar Sur'u yağmalayacak, ⁶ Sur'a bağlı kıyı kentlerinde yaşayanları kılıçtan geçirecek. O zaman Surlular benim RAB olduğumu anlayacaklar.

⁷ “Egemen RAB şöyle diyor: Krallar kralı Babil Kralı Nebukadnessar'ı atlarla, savaş arabalarıyla, atlılarla, büyük bir orduyla kuzeyden Sur'a getiriyorum. ⁸ Sur'a bağlı kıyı kentlerinde yaşayanları kılıçtan geçirecek, size karşı kuşatma duvarları, toprak rampalar yapacak, kalkanını size karşı kaldıracak. ⁹ Duvarlarınızda gedik açmak için kütükler yerleştirecek, silahlarıyla kulelerinizi yıkacak. ¹⁰ Sayısız atının çıkardığı toz sizi örtecek. Duvarlarında gedik açılmış bir kente girer gibi kent kapılarınızdan girdiğinde, atlıların, tekerleklerin, savaş arabalarının gürültüsünden duvarlarınız sarsılacak. ¹¹ Atlarının tırnakları bütün sokaklarınızı çiğneyecek. Halkınız kılıçtan geçirilecek, güçlü sütunlarınız devrilecek. ¹² Servetinizi alacak, mallarınızı yağmalayacaklar. Duvarlarınızı yıkacak, güzel evlerinizi yerle bir edecekler. Taşlarınızı, kerestenizi, toprağınızı denize atacaklar. ¹³ Okuduğunuz gürültülü şarkılara son vereceğim. Lirlerinizin sesi bir daha duyulmayacak. ¹⁴ Sizi çıplak bir kayalık haline getireceğim, balıkçıların ağ gerdikleri bir yer olacaksınız. Bir daha kurulmayacaksınız. Çünkü ben RAB söylüyorum. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁵ “Egemen RAB Sur'a şöyle diyor: Yıkımının sesinden, yaralıların iniltisinden, senin içinde yapılan kıyım yüzünden kıyı halkları titreyecek. ¹⁶ Kıyıda yaşayan bütün önderler tahtlarından inecek; kaftanlarını, işlemeli giysilerini çıkaracaklar. Dehşet içinde yere oturup her an titreyerek başlarına gelenlere şaşacaklar. ¹⁷ Sonra senin için şöyle bir ağıt yakacaklar:

25:12 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14; Mal.1:2-5 **25:15** Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7 * **25:16** “Keretliler”: Büyük olasılıkla “Giritliler”. **26:1** Yşa.23:1-18; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14 **26:13** Yşa.24:8; Va.18:22 **26:16** Va.18:9-10

“ ‘Nasıl oldu da yıkıldın,
Ey denizcilerin oturduğu ünlü kent!
Sen ve sende oturanlar,
Denizde güçlüydünüz.
Dehşet salmıştınız
Orada yaşayan herkese.

¹⁸ Yıkımın olduğu gün
Kıyı halkları titreyecek,
Orada yaşayanlar
Çöküşüne şaşacaklar.’

¹⁹ “Egemen RAB şöyle diyor: İssız kalmış kentler gibi seni viran bir kent yaptığım, engin denizleri üzerine boşalttığım, derin sular seni örttüğü zaman, ²⁰ ölüm çukuruna inenlerle birlikte seni eski zaman insanların yanına indireceğim. Ölüm çukuruna inenlerle birlikte eski kalıntılar arasına, yeryüzünün derinliklerine yerleştireceğim. Öyle ki, bir daha dönüp yaşayanlar diyarında yerini almayasın*. ²¹ Seni yılgınlığa düşürecek, bu senin sonun olacak. Seni arayacaklar ama bulamayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.”

27

Sur Kenti için Yakılan Ağıt

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, Sur Kenti için bir ağıt yak. ³ Denizin kıyısında kurulmuş, kıyı halklarıyla ticaret yapan Sur Kenti'ne de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:
“ ‘Ey Sur, güzellikte kusursuzum dedin.

⁴ Sınırların denizin bağrındaydı,
Kurucuların güzelliğini doruğa ulaştırdılar.

⁵ Bütün kerestelerini
Senir'in çam ağaçlarından yaptılar,
Sana direk yapmak için
Lübnan'dan sedir ağaçları aldılar.

⁶ Küreklerini Başan meşelerinden,
Güverteni Kittim* kıyılarından getirilen
Selvi ağaçlarından yaptılar,
Fildişiyle süslediler.

⁷ Mısır'ın işlemeli ince keteninden yelkenin,
Bayrağın oldu senin.
Güvertenin gölgesi Elişa kıyılarından
Lacivert, mor kumaşındandı.

⁸ Kürekçilerin Saydalı ve Arvatlı'ydı,
Gemicilerin, içindeki becerikli kişilerdi, ey Sur.

⁹ Gemilerindeki gedikleri onaranlar
Geval'ın deneyimli, usta adamlarıydı.
Denizdeki bütün gemiler ve denizciler
Mallarını değiş tokuş etmek için sana geldiler.

¹⁰ Persli, Ludlu, Pûtlı askerler
Ordunda hizmet etti.
Kalkanlarını, miğferlerini
Duvarlarına astılar,

* **26:20** Olası metin “Dönüp yaşayanlar diyarında yerini almayasın” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Dönmeyesin, yaşayanlar diyarında yücelik vereyim”. **26:21** Va.18:21 * **27:6** “Kittim”: Bugünkü Kıbrıs.

- Sana görkem kazandırdılar.
11 Arvat'tan, Helek'ten gelen adamlar
 Çepeçevre duvarlarını korudular.
 Gammat'tan gelen adamlar
 Kulelerinde beklediler.
 Kalkanlarını duvarlarına astılar.
 Güzelliğini doruğa ulaştırdılar.
- 12** “ Tarış seninle ticaret yaptı,
 Sende her çeşit mal vardı.
 Mallarına karşılık
 Sana gümüş, demir, kalay, kurşun verdiler.
- 13** Yâvan, Tuval, Meşek seninle ticaret yaptı,
 Mallarına karşılık
 Sana köle ve tunç kaplar verdiler.
- 14** Beyttogarma halkı
 Mallarına karşılık
 Sana at, savaş atı, katır verdi.
- 15** Rodos† halkı seninle ticaret yaptı.
 Birçok kıyı halkı senin müşterindi.
 Senden aldıkları mala karşılık
 Fildişi ve abanoz verdiler.
- 16** Sende çok çeşit ürün olduğundan,
 Edom seninle ticaret yaptı.
 Mallarına karşılık
 Sana firuze, mor kumaş, işlemeli giysiler,
 İnce keten, mercan, yakut verdiler.
- 17** Yahuda ve İsrail seninle ticaret yaptı.
 Mallarına karşılık
 Sana Minnit buğdayı, darı, bal, zeytinyağı, pelesenk verdiler.
- 18-19** Ürünlerinin çeşitliliği, malının bolluğundan ötürü
 Şam seninle ticaret yaptı.
 Mallarına karşılık
 Sana Helbon şarabıyla Sahar yünü,
 Uzal'dan getirilmiş şarap tekneleri verdi‡.
 Sana getirilen mallar arasında
 İşlenmiş demir, tarçın, güzel kokulu kamış vardı.
- 20** Dedan halkı mallarına karşılık
 Sana eyerlik kumaş verdi.
- 21** Arabistan ve Kedar önderleri müşterindi,
 Mallarına karşılık
 Sana kuzu, koç, teke verdiler.
- 22** Saba ve Raama tüccarları seninle ticaret yaptı,
 Mallarına karşılık
 Sana her çeşit baharatın en iyisini, değerli taşlar, altın verdiler.
- 23** Harran, Kanne, Eden, Saba, Aşur, Kilmat tüccarları
 Seninle ticaret yaptı.
- 24** Pazarlarındaki mallara karşılık

† 27:15 Septuaginta “Rodod”, Masoretik metin “Dedan”. ‡ 27:18-19 Olası metin “Şarap tekneleri verdi”, Masoretik metin “Vedan ve Yâvan halkı alışveriş yaptı”.

- Güzel giysiler, lacivert kumaş, işlemeler,
Sık dokunmuş, iplerle sarılmış renkli halılar verdiler.
- 25 Ticaret gemileri senin mallarını taşıdı,
Denizin bağrında büyük yükle doldun.
- 26 Kürekçilerin seni açık denizlere götürdü,
Ama doğu rüzgarı
Denizin bağrında parçaladı seni.
- 27 Gemin kazaya uğrayacağı gün,
Zenginliğin, malların, ticari eşyaların,
Gemicilerin, kılavuzların, kalafatçıların,
Seninle ticaret yapanlar,
Askerlerin ve gemide olan herkes
Denizin derinliklerine batacak.
- 28 Gemicilerinin bağırışından
Kıyılar titreyecek.
- 29 Kürekçiler gemilerini bırakacak,
Gemicilerle kılavuzlar kıyıda duracak.
- 30 Yüksek sesle haykırıp
Senin için acı acı ağlayacaklar;
Başlarına toprak serpecek,
Külde yuvarlanacaklar.
- 31 Senin yüzünden başlarını tıraş edecek,
Çul kuşanacaklar.
Senin için acı acı ağlayacak,
Yas tutacaklar.
- 32 Ağlayıp yas tutarken,
Senin için bir ağıt yakacaklar:
Her yanı denizle çevrili Sur Kenti gibi
Susturulmuş bir kent var mı?
- 33 Malların denizaşırı ülkelere vardığında
Birçok ulusu doyurdun,
Büyük zenginliğin, çeşit çeşit malınla
Dünya krallarını zenginleştirdin.
- 34 Şimdiyse denizde, suların derinliklerinde
Darmadağın oldun,
Malların ve çalışanlarının tümü
Seninle birlikte battı.
- 35 Kıyı halkları
Başına gelenlere şaşılar;
Krallarının tüyleri korkudan diken diken oldu,
Yüzleri sarardı.
- 36 Ulusların arasındaki tüccarlar,
Başına gelenlere şaşacaklar;
Sonun korkunç oldu.
Bir daha var olmayacaksın.’ ”

28

Sur Kralı Kınantyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, Sur önderine de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:
“Gurura kapılıp

- Ben tanrıyım,
Denizlerin bağrında,
Tanrı'nın tahtında oturuyorum dedin.
Kendini Tanrı sandın,
Oysa sen Tanrı değil, insansın.
- ³ İşte, Daniel'den * daha bilgesin,
Kimse senden bir giz saklayamaz.
- ⁴ Bilgeliğin, anlayışın sayesinde,
Kendine servet biriktirdin,
Hazinelerine altın, gümüş yığdın.
- ⁵ Ticaretteki üstün becerilerin sayesinde
Servetini çoğalttın,
Zenginliğin seni gurura sürükledi.
- ⁶ Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor:
Madem kendini Tanrı gibi bilge sandın,
- ⁷ Ben de yabancıları, en acımasız ulusları
Üzerine göndereceğim.
Bilgeliğinin güzelliğine kılıç çekecek,
Görkemini kirletecekler.
- ⁸ Seni ölüm çukuruna indirecekler,
Denizlerin bağrında korkunç bir ölümle öleceksin.
- ⁹ O zaman seni öldürenlerin önünde
Ben Tanrı'yım diyecek misin?
Seni öldürenlerin elinde
Sen Tanrı değil, insansın.
- ¹⁰ Yabancıların elinde,
Sünnetsizin ölümüyle öleceksin.
Egemen RAB böyle diyor.' ”
- ¹¹ RAB bana şöyle seslendi: ¹² “İnsanoğlu, Sur Kralı için bir ağıt yak. Ona diyeceksin ki,
'Egemen RAB şöyle diyor:
“ ‘Kusursuzlukta örnek biriydin,
Bilgeliğin ve güzelliğin eksiksizdi.
- ¹³ Sen Tanrı'nın bahçesi Aden'deydin.
Yakut, topaz, aytaşı,
Sarı yakut, oniks, yeşim,
Laciverttaşı, firuze, zümrütle, çeşit çeşit değerli taşla bezenmiştin.
Kakma ve oyma işlerin hep altındandı.
Bunlar yaratıldığın gün hazırlanmışlardı.
- ¹⁴ Meshedilmiş, koruyucu bir Keruv olarak
Seni oraya yerleştirdim.
Tanrı'nın kutsal dağındaydın,
Yanan taşlar arasında dolaştın.
- ¹⁵ Yaratıldığın günden
Sende kötülük bulunana dek
Yollarında kusursuzdun.
- ¹⁶ Ticaretinin bolluğundan
Zorbalıkla doldun
Ve günah işledin.
Bu yüzden kirli bir şey gibi

* **28:3** Burada adı geçen Daniel'in İbranice yazılışı farklı olduğundan bildiğimiz Peygamber Daniel olmayabilir.
28:13 Yar.2:9

Seni Tanrı'nın dağından attım,
Yanan taşların arasından kovdum,
Ey koruyucu Keruv.

17 Güzelliğinden ötürü
Gurura kapıldın,
Görkeminden ötürü
Bilgeliğini bozdun.
Böylece seni yere attım,
Kralların önünde seni yüzkarası yaptım.

18 İşlediğin pek çok günah
Ve ticaretteki hileciliğin yüzünden
Kutsal yerlerini kirlettin.
Seni yakıp yok edecek
Bir ateş çıkardım içinden,
Bütün seyredenlerin gözü önünde
Seni yeryüzünde küle çevirdim.

19 Seni tanıyan bütün uluslar sana şaştı,
Sonun korkunç oldu.
Bir daha var olmayacaksın.' ”

Sayda Kenti Kınantıyor

20 RAB bana şöyle seslendi: 21 “İnsanoğlu, yüzünü Sayda'ya çevir, ona karşı peygamberlik et. 22 Diyeceksin ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘İşte sana karşıyım, ey Sayda,
Senin içinde yüceleceğim.
Onları cezalandırınca,
Kutsallığımı onlara gösterince,
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.

23 Üzerine salgın hastalık gönderecek,
Sokaklarında kan akıtacağım.
Kentin içinde, her yanında
Kılıçla yaralananlar düşüp ölecekler.
O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

İsrail Halkı Esenliğe Kavuşacak

24 “ ‘İsrail halkını küçümseyen
Çevre uluslardan hiçbiri
Bir daha İsrail için batan bir çalı,
Acıtan bir diken olmayacak.
O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

25 “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: İsrail halkını aralarına dağılmış oldukları uluslardan topladığım, ulusların gözü önünde kutsallığımı gösterdiğim zaman kulum Yakup'a verdiğim kendi ülkelerine yerleşecekler. 26 Orada güvenlik içinde yaşayacak, evler yapacak, bağlar dikecekler. Onları küçümseyen bütün çevre ulusları cezalandırdığımda güvenlik içinde yaşayacaklar. O zaman benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

29

Mısr Kınantıyor

¹ Sürgünlüğümüzün onuncu yılı, onuncu ayın on ikinci günü RAB bana şöyle seslendi:
² “İnsanoğlu, yüzünü firavuna çevir, ona ve Mısır'a karşı peygamberlik et. ³ Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Kendi kanallarının içinde yatan
 Büyük canavar firavun,
 İşte, sana karşıyım.
 Sen ki, Nil benimdir,
 Onu kendim için yaptım dersin.

⁴ Çenelerine çengeller takacak,
 Kanallarındaki balıkları
 Senin pullarına yapıştıracağım.
 Pullarına yapışmış balıklarla birlikte
 Seni kanallarından çıkaracağım.

⁵ Seni de kanallarındaki bütün balıkları da
 Çöle atacağım.
 Kırlara düşeceksin,
 Toplanmayacak, gömülmeyeceksin.
 Seni yem olarak yabanıl hayvanlara
 Ve yırtıcı kuşlara vereceğim.

⁶ O zaman Mısır'da yaşayan herkes
 Benim RAB olduğumu anlayacak.

“ ‘Çünkü sen İsrail halkına kamış bir değnek oldun. ⁷ Seni elleriyle tuttuklarında parçalanıp onların omuzlarını yardım. Sana dayandıklarında parçalanıp bellerini burktun*.

⁸ “ ‘Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Üzerine halkını ve hayvanlarını öldürecek bir kılıç gönderiyorum. ⁹ Mısır kimsesiz bırakılacak, viraneye çevrilecek. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

“ ‘Madem Nil benimdir, onu ben yaptım dedin, ¹⁰ ben de sana ve kanallarına karşıyım. Mısır'ı Migdol'dan Asvan'a, Kûş sınırına dek kimsesiz bırakacak, viraneye çevireceğim.

¹¹ İçinden insan ayağı da, hayvan ayağı da geçmeyecek. Kırk yıl orada kimse yaşamayacak.

¹² Mısır'ı ıssız kalmış ülkeler gibi ıssız bırakacağım. Kentleri, viran olmuş kentler arasında kırk yıl kimsesiz kalacak. Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtacağım.

¹³ “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Kırk yıl sonra onları dağılmış oldukları uluslardan toplayacağım. ¹⁴ Sürgündekileri geri getirip Patros'a, yurtlarına döndüreceğim. Orada güçsüz bir krallık oluşturacaklar. ¹⁵ Krallıkların en güçsüzü olacak, bir daha ulusların üzerinde egemenlik sürmeyecek. Ulusları yönetmesinler diye onları küçük düşüreceğim.

¹⁶ Mısır bir daha İsrail halkının güvенеceği bir yer olmayacak. Ancak Mısırlılar onlara Mısır'a dönmekle işledikleri günahı anımsatacaklar. O zaman İsraililer benim Egemen RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

¹⁷ Sürgünlüğümüzün yirmi yedinci yılı, birinci ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi: ¹⁸ “İnsanoğlu, Babil Kralı Nebukadnessar ordusunu Sur Kenti'ne karşı büyük bir saldırıya geçirdi; herkesin saçı döküldü, ağır yük yüzünden omuz derileri yüzüldü. Ama Sur'a karşı ordusunu saldırıya geçirmesine karşın, bundan ne kendisi ne de ordusu yararlandı. ¹⁹ Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Mısır'ı Babil Kralı Nebukadnessar'a vereceğim, onun servetini alıp götüreceğim. Ordusuna ücret olarak ülkeden yağmaladığı çapul malını dağıtacak. ²⁰ Hizmetine karşılık Mısır'ı ona verdim; çünkü o da ordusu da bana hizmet ettiler. Egemen RAB böyle diyor.

29:1 Ysa.19:1-25; Yer.46:2-26

29:6 2Kr.18:21; Ysa.36:6

* 29:7 Septuaginta, Süryanice “Burktun”, Masoretik metin

“Dik durdurdun”.

21 “O gün İsrail halkını güçle donatacağım. Onların arasında senin dilini çözeceğim. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

30

Rab Mısır'ı Cezalandırarak

1 RAB bana şöyle seslendi: 2 “İnsanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor:

“ ‘Ah o gün diye haykır.

3 Çünkü o gün yakın.

RAB'bin günü yakın,

Bulutların günü,

Ulusların yıkım zamanı.

4 Bir kılıç Mısır'a karşı çıkacak.

Kûş'u* acılar saracak.

Mısır'da vurulanlar yere serilince

Ülkenin serveti alınıp götürülecek,

Temelleri yok edilecek.

5 Mısır'la birlikte Kûş, Pût, Lud,

Arabistan, Kuv* ve antlaşma yaptığım halkım

Kılıçtan geçirilecek.

6 “ ‘RAB şöyle diyor:

Mısır'ı destekleyenler öldürülecek,

Mısır'ın övündüğü ordu çökecek,

Migdol'dan Asvan'a dek kılıçtan geçirilecekler.

Böyle diyor Egemen RAB.

7 Kimsesiz kalmış ülkeler arasında

Kimsesiz kalacaklar.

Kentleri viran olmuş kentler gibi olacak.

8 Mısır'ı ateşe verdiğimde,

Onu destekleyenler ezildiğinde,

Benim RAB olduğumu anlayacaklar.

9 “ ‘O gün kaygısız Kûşlular'ı korkutmak için gemilerle ulaklar göndereceğim. Mısır'ın yıkım günü geldiğinde korkuya kapılacaklar. İşte o gün geliyor.

10 “ ‘Egemen RAB şöyle diyor:

Babil Kralı Nebukadnessar aracılığıyla

Mısır'ın zenginliğine son vereceğim.

11 O ve ordusu, ulusların en acımasızl,

Ülkeyi yerle bir etmek için gelecekler.

Mısır'a karşı kılıçlarını çekecek,

Ülkeyi öldürülenlerle dolduracaklar.

12 Nil'in kanallarını kurutup

Ülkeyi kötü kişilere teslim edeceğim,

Ülkeyi de içindeki her şeyi de

Yabancılar eliyle viran edeceğim.

Bunu ben RAB söylüyorum.

13 Egemen RAB şöyle diyor:

Putları yok edecek,

* 30:5 Masoretik metin “Kuv”, Septuaginta “Libyalılar”.

- Nof'taki[†] değersiz putlara son vereceğim.
 Mısır'da artık önder olmayacak,
 Ülkeye korku salacağım.
- 14 Patros'u viraneye çevirecek,
 Soan'ı[‡] ateşe verecek,
 NoŞ Kenti'ni cezalandıracağım.
- 15 Öfkemi Mısır'ın kalesi Sin üzerine boşaltacak,
 Kalabalık No halkına son vereceğim.
- 16 Mısır'ı ateşe vereceğim,
 Sin acıdan kıvranacak,
 No Kenti'nin surları yarılacak,
 Nof sürekli tedirgin olacak.
- 17 On Kenti* ve Pi-Beset gençleri
 Kılıçtan geçirilecek,
 Oradaki halk sürgüne gönderilecek.
- 18 Tahpanhes'te Mısır'ın boyunduruğunu kırdığım zaman,
 Orada gündüz geceye dönecek,
 Övündüğü orduya son verilecek,
 Kent bulutlarla kaplanacak,
 Köylerindeki halk sürgüne gönderilecek.
- 19 Mısır'ı böyle cezalandırdığımda
 Benim RAB olduğumu anlayacaklar.' ”
- 20 Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, birinci ayın yedinci günü RAB bana şöyle seslendi:
- 21 “İnsanoğlu, firavunun kolunu kırdım. İyileşmesin, kılıç tutacak kadar güçlenmesin diye kimse onu bağlamadı, sargı beziyle sarmadı. 22 Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Firavuna karşıyım. Her iki kolunu, sağlam olanı da kırık olanı da kıracağım. Kılıcı elinden düşüreceğim. 23 Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtacağım. 24 Babil Kralı'nın kollarını güçlendirip kılıcımı onun eline vereceğim. Firavunun ise kollarını kıracağım. Babil Kralı'nın önünde ağır yaralı biri gibi inleyecek. 25 Babil Kralı'nın gücüne güç katacak, firavunun gücünü zayıflatacağım. Kılıcımı Babil Kralı'nın eline verdiğimde ve o kılıcı Mısır'a doğru uzattığında, benim RAB olduğumu anlayacaklar. 26 Mısırlılar'ı uluslar arasına gönderecek, ülkelere dağıtacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

31

Sedir Ağacı Benzetmesi

- 1 Sürgünlüğümüzün on birinci yılı, üçüncü ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi:
- 2 “İnsanoğlu, firavuna ve halkına de ki,
 “ ‘Görkemde kim seninle boy ölçüşebilir?
 3 Asur'a bak! Lübnan'da bir sedir ağacıydı,
 Ormana gölge salan güzel dalları vardı.
 Çok yüksekti, tepesi bulutlara erişiyordu.
- 4 Sular ağacı besledi,
 Derin su kaynakları büyüttü.
 Akarsular dikili olduğu yerin çevresine akıyor,
 Kanalları kırdaki bütün ağaçlara erişiyordu.
- 5 Kırdaki bütün ağaçlardan daha çok büyüdü.
 Bol su verildiği için

† 30:13 “Nof”: Memfis diye de bilinir. ‡ 30:14 “Soan”: Tanis olduğu sanılıyor.
 * 30:17 “On Kenti”: Heliopolis diye de bilinir.

§ 30:14 “No”: Tebes diye de

- Dal budak saldı, dalları uzadı.
⁶ Kuşlar dallarına yuva yaptı,
 Yabanıl hayvanlar dalları altında yavruladı,
 Büyük uluslar gölgesinde yaşadı.
⁷ Güzellikte eşsizdi.
 Dalları giderek uzadı,
 Çünkü kökleri bol su alıyordu.
⁸ Tanrı'nın bahçesindeki sedir ağaçlarından hiçbiri
 Onunla boy ölçüşemezdi,
 Çam ağaçları dalları kadar bile değildi.
 Çınarlar onun dallarıyla boy ölçüşemezdi.
 Tanrı'nın bahçesindeki ağaçların hiçbiri
 Onun kadar güzel değildi.
⁹ Sık dallarla o sedir ağacını güzelleştirdim.
 Tanrı'nın bahçesi Aden'deki bütün ağaçlar onu kıskandı.

¹⁰ “ ‘Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor: Ağaç büyüyüp boy attığı, tepesi bulutlara eriştiği, büyüklüğünden ötürü gurura kapıldığı için ¹¹ ben de onu kovdum, ulusların önderinin eline teslim ettim. Ona kötülüğü uyarınca davranacak. ¹² Yabancı ulusların en acımasızı onu kesip yalnız bıraktı. Dalları dağlara, derelere düştü; ülkenin vadilerinde kesilmiş duruyor. Yeryüzündeki bütün uluslar gölgesinden çekilip onu bıraktılar. ¹³ Bütün kuşlar devrik ağaca kondu, yabanıl hayvanlar dalları arasına yerleşti. ¹⁴ Öyle ki, suların yakınında yetişen hiçbir ağaç böylesi büyüyüp boy atmasın, tepesini bulutlara eriştirmesin; bol suyla sulanan hiçbir ağaç bu denli yükselmesin. Çünkü hepsi ölüm çukuruna inen insanlarla birlikte ölüme, yerin derinliklerine gidecek.

¹⁵ “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Sedir ağacı ölümler diyarına indiği gün, ona yas tutsunlar diye derin su kaynaklarını kapattım. Irmaklarını durdurdum, gür sularının önünü kestim. O ağaç yüzünden Lübnan'ı karanlığa boğdum, bütün orman ağaçlarını kuruttum. ¹⁶ Ölüm çukuruna inenlerle birlikte onu ölümler diyarına indirdiğimde, yıkılışının gürültüsünden ulusları titrettim. O zaman Aden Bahçesi'ndeki bütün ağaçlar, Lübnan'ın en seçkin, en iyi, bol sulanan ağaçları yerin derinliklerinde avunç buldu. ¹⁷ Gölgesinde yaşayanlar, uluslar arasında onu destekleyenler de onunla birlikte ölümler diyarına, kılıçla öldürülmüşlerin yanına indiler.

¹⁸ “ ‘Aden ağaçlarından hangisi görkem ve yücelikte seninle boy ölçüşebilir? Ama sen de Aden ağaçlarıyla birlikte yerin derinliklerine indirilecek, sünnetsizlere, kılıçla öldürülmüşlere katılacaksın.

“ ‘İşte firavunla halkının sonu böyle olacaktır.’ Egemen RAB böyle diyor.”

32

Firavun için Yakılan Ağıt

- ¹ Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, on ikinci ayın birinci günü RAB bana şöyle seslendi:
² “İnsanoğlu, firavun için bir ağıt yak. Ona de ki,
 “ ‘Uluslar arasında genç bir aslan gibi kendini öne sürdün,
 Ama sen denizlerdeki bir canavar gibisin.
 Irmaklarını karıştırır,
 Ayaklarıyla suları çalkalar,
 Irmakları bulandırırın.’ ”
³ Egemen RAB şöyle diyor:
 “Büyük bir kalabalıkla

- Ağımı senin üzerine atacağım;
Onlar seni ağımla çekecekler.
- 4 Seni karaya atacak,
Kırlara fırlatacağım.
Gökte uçan kuşların senin üzerine konmalarını sağlayacağım,
Yeryüzündeki yabancı hayvanlara
Seni yem olarak vereceğim.
- 5 Bedenini dağların üzerine serecek,
Vadileri çürüyen bedenle dolduracağım.
- 6 Ülkeyi dağlara dek akan kanınla ıslatacağım,
Vadiler seninle dolacak.
- 7 Seni ortadan kaldırdığım zaman
Gökleri örtecek,
Yıldızları karartacak,
Güneşi bulutla kapatacağım.
Ay ışığını vermeyecek.
- 8 Senin yüzünden gökte ışık veren bütün cisimleri karartacak,
Ülkeni karanlığa gömeceğim.”
Böyle diyor Egemen RAB.
- 9 “Seni tanımadığın ülkelere,
Ulusların arasına sürgüne gönderdiğimde*,
Pek çok halkın yüreği üzüntüyle sarsılacak.
- 10 Başına gelenlerden ötürü
Pek çok halkı şaşkına çevireceğim.
Kılıcımı önlerinde salladığım zaman,
Senin yüzünden krallar dehşetle ürperecek.
Yıkıma uğradığın gün
Hepsi kendi canı için
Her an korkuyla titreyecek.
- 11 Egemen RAB şöyle diyor:
Babil Kralı'nın kılıcı üzerine gelecek.
- 12 Yiğitlerin, ulusların en acımasızının,
Senin halkını kılıçtan geçirmesine izin vereceğim.
Mısır'ın gururunu kıracak,
Bütün ordusunu yok edecekler.
- 13 Bol suların yanında bütün sığırlarını yok edeceğim.
Bundan böyle insan ayağı da hayvan ayağı da
Suları karıştırıp bulandırmayacak.
- 14 O zaman sularını dupduru kılacak,
Irmaklarını yağ gibi akıtacağım.
Egemen RAB böyle diyor.
- 15 Mısır'ı viraneye çevirdiğimde,
Ülkeyi her şeyden yoksun bıraktığımda,
Orada yaşayan herkesi yok ettiğimde,
Benim RAB olduğumu anlayacaklar.
- 16 “Ona yakacakları ağıt budur. Ulusların kızları bu ağıtı yakacaklar. Mısır için, halkı için bu ağıtı yakacaklar.” Egemen RAB böyle diyor.

32:7 Yşa.13:10; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13; 8:12

* 32:9 Septuaginta “Sürgüne gönderdiğimde”, Masoretik metin “Yıkıma uğrattığımda”.

¹⁷ Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, ayın on beşinci günü RAB bana şöyle seslendi: ¹⁸ “Ey insanoğlu, Mısır halkı için yas tut. Onları ve güçlü ulusların kızlarını ölüm çukuruna inenlerle birlikte yerin derinliklerine indir. ¹⁹ Onlara de ki, ‘Sen başkalarından daha mı güzelsin? Aşağı in ve oradaki sünnetsizlere katıl.’ ²⁰ Mısır halkı kılıçla öldürülenlerin arasına düşecek. Kılıç hazır, bırakın Mısır bütün halkıyla birlikte sürüklensin. ²¹ Güçlü önderler, ölümler diyarından, Mısır ve onu destekleyenler için, ‘Aşağı indiler, kılıçla öldürülen sünnetsizlerle birlikte burada yatıyorlar’ diyecekler.

²² “Asur bütün ordusuyla orada. Kılıçtan geçirilmiş, ölmüş askerlerinin mezarları çevresini sarmış. ²³ Mezarları ölüm çukurunun en dibinde, ordusu mezarının çevresinde duruyor. Yaşayanlar diyarında korku salanların hepsi kılıçtan geçirilmiş, ölmüş.

²⁴ “Elam bütün halkıyla kendi mezarının çevresinde duruyor. Hepsi kılıçtan geçirilmiş, ölmüş, sünnetsiz olarak yerin derinliklerine inmiş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı, şimdiyse utanç içinde ölüm çukuruna inenlere katıldılar. ²⁵ Elam için öldürülenler arasında bir yatak yapıldı. Bütün halkı mezarının çevresinde. Hepsi sünnetsiz, kılıçtan geçirilerek ölmüş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı, şimdiyse utanç içinde ölüm çukuruna inenlere katıldılar, öldürülenlerin arasına yerleştirildiler.

²⁶ “Meşek ve Tuval bütün halkıyla kendi mezarları çevresinde duruyor. Hepsi sünnetsiz, kılıçtan geçirilerek öldürülmüş. Yaşayanlar diyarında korku salmışlardı. ²⁷ Ölümler diyarına savaş silahlarıyla inen, kılıçları başlarının altına konan, kalkanları† kemikleri üzerine yerleştirilen öbür öldürülmüş sünnetsiz yiğitlerle birlikte mezara konmayacak mı onlar? Oysa bu yiğitler yaşayanlar diyarında korku salmışlardı.

²⁸ “Sen de, ey firavun, düşecek ve kılıçla öldürülenlerle birlikte sünnetsizlerin arasına konacaksın.

²⁹ “Edom, kralları ve önderleriyle orada. Güçlü olmalarına karşın kılıçla öldürülenlerin yanına kondular. Ölüm çukuruna inenlerin, sünnetsizlerin yanında yatıyorlar.

³⁰ “Bütün kuzey önderleri, bütün Saydalılar orada. Güçleriyle korku saldıkları halde öldürülenlerle birlikte utanç içinde indiler. Sünnetsiz olarak kılıçla öldürülenlerle birlikte utanç içinde ölüm çukuruna inenlerin yanına kondular.

³¹ “Firavunla ordusu kılıçla öldürülmüş bu büyük kalabalığı görünce avunç bulacak.” Böyle diyor Egemen RAB. ³² “Yaşayanlar diyarında korku salmasını sağladığım halde, firavunla halkı, kılıçla öldürülenlerle birlikte sünnetsizlerin yanına konacak.” Böyle diyor Egemen RAB.

33

Tanrı Hezekiel'i Bekçi Olarak Görevlendiriyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, kendi halkına şöyle diyeceksin: ‘Bir ülkenin üzerine kılıç gönderdiğim, ülke halkı aralarından birini seçip bekçi atadığı, ³ bekçi kılıcın ülkenin üzerine yaklaştığını görüp halkı uyarmak için boru çaldığı zaman; ⁴ kim boru sesini işitip de uyarıyı dikkate almazsa, kılıç da gelip onu öldürürse, kanından kendisi sorumludur. ⁵ Boru sesini duymuş, ama uyarıyı dikkate almamıştır; kanından kendisi sorumludur. Uyarıyı dikkate alsaydı, canını kurtaracaktı. ⁶ Ne var ki, bekçi kılıcın ülkenin üzerine yaklaştığını görüp halkı uyarmak için boru çalmazsa, kılıç da gelip halktan birini öldürürse, o kişi kendi günahı içinde öldürülmüştür; kanından bekçiye sorumlu tutacağım.’

⁷ “İnsanoğlu, seni İsrail halkına bekçi atadım. Benden bir söz duyar duymaz onları benim yerime uyaracaksın. ⁸ Kötü kişiye, ‘Ey kötü kişi, kesinlikle öleceksin’ dediğim zaman, onu uyarmaz, kötü yolundan döndürmek için konuşmazsan, o kişi günahı içinde ölecek; ama onun kanından seni sorumlu tutacağım. ⁹ Ancak kötü kişiyi uyardığın halde yolundan dönmezse, o günahı içinde ölecek. Ama sen canını kurtarmış olacaksın.

† 32:27 Olası metin “Kalkanları”, Masoretik metin “Suçları”.

¹⁰ “İnsanoğlu, İsrail halkına de ki, ‘Siz şöyle diyorsunuz: İsyanlarımızla günahlarımız bizi çökertiyor, onlardan ötürü eriyip yok oluyoruz. Durum böyleyken nasıl yaşayabiliriz?’

¹¹ Onlara de ki, ‘Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, ben kötü kişinin ölümünden sevinç duymam, ancak kötü kişinin kötü yollarından dönüp yaşamasından sevinç duyarım. Dönün! Kötü yollarınızdan dönün! Niçin ölesiniz, ey İsrail halkı!’

¹² “Sen, ey insanoğlu, halkına de ki, ‘Doğru kişi Tanrı'ya başkaldırırsa, doğruluğu onu kurtarmaz. Kötü kişi kötülüğünden döndüğü zaman kötülüğü yıkımına neden olmaz. Doğru kişi Tanrı'ya başkaldırırsa, doğruluğu yaşamasını sağlamaz.’ ¹³ Doğru kişi için, ‘Kesinlikle yaşayacak’ desem, ama o doğruluğuna güvenip de kötülük yapsa, yaptığı doğru işlerin hiçbirini anımsanmayacak. Yaptığı kötülükten ötürü ölecek. ¹⁴ Kötü kişiye, ‘Kesinlikle öleceksin’ desem, ama o günahından dönüp adil ve doğru olanı yapsa, ¹⁵ aldığı rehini geri verse, çaldığını ödese, yaşam veren kurallar uyarınca davranıp günah işlemese kesinlikle yaşayacak, ölmeyecektir. ¹⁶ İşlediği günahlardan hiçbirini ona karşı anımsanmayacaktır, adil ve doğru olanı yapmıştır; kesinlikle yaşayacaktır.

¹⁷ “Senin halkın, ‘Rab'bin yolu doğru değil’ diyor. Oysa doğru olmayan onların yolu. ¹⁸ Doğru kişi doğruluğundan döner de kötülük yaparsa, yaptığı kötülüğün içinde ölecektir. ¹⁹ Kötü kişi yaptığı kötülükten döner de adil ve doğru olanı yaparsa, yaptığı bu işlerle yaşayacaktır. ²⁰ Ey İsrail halkı, ‘Rab'bin yolu doğru değil’ diyorsun. Her birinizi kendi yoluna göre yargılayacağım.”

Yeruşalim'in Düşüşü Açıklantıyor

²¹ Sürgünlüğümüzün on ikinci yılı, onuncu ayın beşinci günü Yeruşalim'den kaçıp kurtulan biri yanıma gelip, “Kent düştü!” dedi. ²² Akşam, Yeruşalim'den kaçıp kurtulan adam gelmeden önce, RAB'bin eli üzerimdeydi, konuşmıyordum. Sabah o yanıma gelmeden RAB dilimi çözdü. Dilim açıldı, artık konuşabilirdim.

²³ RAB bana şöyle seslendi: ²⁴ “İnsanoğlu, İsrail'in viran olmuş kentlerinde yaşayanlar, ‘İbrahim tek kişiye ulkeyi miras almıştı. Oysa biz kalabalığız, ülke miras olarak bize verilmiştir’ diyorlar. ²⁵ Bu nedenle onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Eti kanıyla yiyor, putlarınıza bel bağlıyor, kan döküyorsunuz. Yine de ülkeyi miras almayı mı umuyorsunuz? ²⁶ Kılıcınıza güveniyor, iğrenç şeyler yapıyor, komşunuzun karısını kirletiyorsunuz. Yine de ülkeyi miras almayı mı umuyorsunuz?’

²⁷ “Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Varlığım hakkı için, viran olmuş kentlerde yaşayanlar kılıçtan geçirilecek, kırdaki yaşayanları yem olarak yabanıl hayvanlara vereceğim, kalelerde, mağaralarda yaşayanlar salgın hastalıkla yok olacak. ²⁸ Ülkeyi ıssız, kimsesiz bırakacağım, övündükleri güç son bulacak. İsrail dağları ıssız kalacak, oradan kimse geçmeyecek. ²⁹ Yaptıkları iğrenç şeylerden ötürü ülkeyi ıssız, kimsesiz bıraktığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.’

³⁰ “Sen, ey insanoğlu, halkın duvar diplerinde, evlerin kapıları önünde senin hakkında konuşuyor. Birbirlerine, ‘Haydi, gidip RAB'den gelen sözün ne olduğunu duyalım’ diyorlar. ³¹ Halk her zamanki gibi sana geliyor. Benim halkım olarak önünde oturuyor, sözlerini dinliyor, ama dediklerini yapmıyorlar. Ağızlarıyla istekli olduklarını açıklıyorlar, ama yürekleri haksız kazanç peşinde. ³² Sen onlar için güzel sesle sevgi ezgileri okuyan, iyi çalgı çalan biri gibisin. Sözlerini dinliyor, ama dediklerini yapmıyorlar.

³³ “Bütün bunlar gerçekleşince –ki gerçekleşecek– aralarında bir peygamber bulunduğunu anlayacaklar.”

34

İsrail'i Güden Çobanlar

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, İsrail'in çobanlarına karşı peygamberlik et ve onlara, bu çobanlara şöyle de: ‘Egemen RAB diyor ki: Vay kendi kendini güden İsrail çobanlarına! Çobanların sürüyü gütmesi gerekmez mi? ³ Yağı yiyor, yünü giyiyor, besili koyunları* kesiyorsunuz, ama sürüyü kayırmıyorsunuz. ⁴ Zayıfları güçlendirmediniz, hastaları iyileştirmediniz, yaralıların yarasını sarmadınız. Yolunu şaşırانları geri getirmediniz, yitikleri aramadınız. Ancak sertlik ve şiddetle onlara egemen oldunuz. ⁵ Çobanları olmadığı için dağıldılar, yabanıl hayvanlara yem oldular. ⁶ Koyunlarım bütün dağlarda, yüksek tepelerde başıboş dolandılar. Koyunlarım yeryüzüne dağıldı. Onları ne arayan var, ne soran.

⁷ “ ‘Bu yüzden, ey çobanlar, RAB'bin sözünü dinleyin: ⁸ Varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, çoban olmadığından koyunlarım yağma edildi, yabanıl hayvanlara yem oldu. Çobanlarım koyunlarımı aramadılar, onları güdeceklerine kendi kendilerini güttüler. ⁹ Onun için, ey çobanlar, RAB'bin sözünü dinleyin. ¹⁰ Egemen RAB şöyle diyor: Ben çobanlara karşıyım! Koyunlarımdan onları sorumlu tutacağım, koyunlarımı gütmelerine son vereceğim. Öyle ki, artık kendi kendilerini güdemeyecekler. Koyunlarımı onların ağzından kurtaracağım, artık onlara yem olmayacaklar.

¹¹ “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ben kendim koyunlarımı arayıp soracağım. ¹² Dağılmış koyunlarının arasındaki bir çoban sürüsüyle nasıl ilgilenirse, ben de koyunlarımla öyle ilgileneceğim. Bulutlu, karanlık bir gün dağılmış oldukları her yerden onları kurtaracağım. ¹³ Onları ulusların arasından çıkaracak, ülkelerden toplayacak, kendi yurtlarına geri getireceğim. Onları İsrail dağlarında, vadilerde, ülkenin bütün oturulabilir yerlerinde güdeceğim. ¹⁴ Onları iyi bir otlakta güdeceğim; yaylaları İsrail'in yüksek dağları üzerinde olacak. Orada iyi bir otlakta yatacak, İsrail'in yüksek dağlarındaki verimli otlaklarda otlayacaklar. ¹⁵ Ben kendim koyunlarımı güdeceğim, onları kendim yatıracağım. Egemen RAB böyle diyor. ¹⁶ Yiteni arayacak, yolunu şaşırانı geri getireceğim. Yaralının yarasını saracak, zayıfı güçlendireceğim. Ama semizlerle güçlüleri yok edeceğim. Koyunlarımı adaletle güdeceğim.

¹⁷ “ ‘Siz, ey benim sürüm, Egemen RAB şöyle diyor: Koyunla koyun arasında yargıyı ben vereceğim. Koçlarla tekelere gelince, ¹⁸ iyi otlakta otlamanız yetmiyor mu ki, otlaklarınızın geri kalanını ayaklarınızla çiğniyorsunuz? Duru su içmeniz yetmiyor mu ki, geri kalan suyu ayaklarınızla bulandırıyor musunuz? ¹⁹ Koyunlarım ayaklarınızın çiğnediğini otlamak, ayaklarınızın bulandırdığını içmek zorunda kalıyor.

²⁰ “ ‘Bu nedenle Egemen RAB onlara şöyle diyor: Semiz koyunla cılız koyun arasında ben kendim yargıçlık yapacağım. ²¹ Madem bütün cılız koyunları kovup dağıtıncaya dek böğrünüzle vuruyor, omuzunuzla itiyor, boynuzlarınızla kakıyorsunuz, ²² ben de koyunlarımı kurtaracağım, artık çapul malı olmayacaklar. Koyunla koyun arasında ben yargıçlık yapacağım. ²³ Başlarına, onları güdecek tek çoban olarak kulum Davut'u koyacağım. Onları o güdecek, çobanları o olacak. ²⁴ Ben RAB onların Tanrısı olacağım, kulum Davut da onların arasında önder olacak. Ben RAB, böyle diyorum.

²⁵ “ ‘Onlarla bir esenlik antlaşması yapacağım, ülkedeki yırtıcı hayvanları yok edeceğim. Çölde güvenlik içinde yaşayacak, ormanlarda uyuyacaklar. ²⁶ Onları da dağımın çevresini de bereketli kılacağım. Yağmuru zamanında yağdıracağım. Bereketli yağmurlar olacak. ²⁷ Kırdaki ağaçlar meyve verecek, toprak ürün verecek. Halk ülkesinde güvenlik içinde olacak. Boyunduruklarının bağlarını koparıp onları köle edenlerin elinden kurtardığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar. ²⁸ Artık ulusların çapul malı, yabanıl hayvanların yemi olmayacaklar. Güvenlik içinde yaşayacaklar, kimse onları korkutmayacak. ²⁹ Onlar için ünlü bir fidanlık yetiştireceğim. Artık ülke kıtlıktan yok olmayacak, ulusların

* **34:3** İbranice'den “Koyun” olarak çevrilen sözcük “Keçi” anlamına da gelir. **34:5** Say.27:17; 1Kr.22:17; 2Ta.18:16; Zek.10:2; Mat.9:36; Mar.6:34 **34:23** Va.7:17 **34:24** Hez.37:24

aşağılamasına uğramayacaklar. ³⁰ O zaman ben Tanrıları RAB'bin onlarla birlikte olduğumu ve İsrail soyunun da benim halkım olduğunu anlayacaklar.' Böyle diyor Egemen RAB. ³¹ 'Benim koyunlarım, otlagımın koyunları siz insanlarsınız. Ben sizin Tanrınız'ım.' Böyle diyor Egemen RAB."

35

Edom Kınantıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² "İnsanoğlu, yüzünü Seir Dağı'na çevir, ona karşı peygamberlik et. ³ Ona de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ey Seir Dağı, sana karşıyım! Elimi sana karşı uzatacak, seni viran edip kimsesiz bırakacağım. ⁴ Kentlerini yerle bir edeceğim, kimsesiz kalacaksın. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.

⁵ " 'Madem İsraililer'e hep kin besledin, yıkıma uğradıklarında, cezalandırılmalarının zamanı doruğa ulaştığında, onları kılıca teslim ettin, ⁶ varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, senin kanını akıtacağım, kan peşini bırakmayacak. Madem kan dökmekten nefret etmedin, kan peşini bırakmayacak. ⁷ Seir Dağı'nı viran edip kimsesiz bırakacağım, oraya gidip geleni kesip atacağım. ⁸ Dağlarını ölümlerle dolduracağım; kılıçtan geçirilenler senin tepelerinde, vadilerinde, derelerinde düşüp ölecekler. ⁹ Seni sonsuza dek viran edeceğim, kentlerinde kimse oturmayacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksın.

¹⁰ " 'Siz, bu iki ulus, bu iki ülke bizim olacak, onları miras alacağız demiştiniz. Oysa RAB oralardadır. ¹¹ Bundan ötürü varlığım hakkı için diyor Egemen RAB, beslediğiniz kin yüzünden halkıma nasıl öfkeyle, kıskançlıkla davrandıysanız, ben de size öyle davranacağım. Sizi yargıladığım zaman onlara kendimi tanıtacağım. ¹² O zaman İsrail dağlarına sövgülerinizi duyduğumu anlayacaksınız. Şöyle demiştiniz: "Yerle bir oldular, yutalım diye bize verildiler." ¹³ Bana karşı böbürlendiğinizi, saygısızca konuştuğunuzu da duydum. ¹⁴ Egemen RAB şöyle diyor: Bütün yeryüzü sevinirken, seni yerle bir edeceğim. ¹⁵ İsrail halkının mirası yerle bir olduğunda nasıl sevindinse, ben de sana öyle davranacağım. Ey Seir Dağı, viran olacaksın; bütün Edom da viran olacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.' "

36

Tanrı İsrail'e Bereket Yağdırıyor

¹ "İnsanoğlu, İsrail dağlarına peygamberlik et ve de ki, 'Ey İsrail dağları, RAB'bin sözünü dinleyin! ² Egemen RAB şöyle diyor: Düşman sizin hakkınızda, Hah, hah! Bu eski tepeler mülkümüz oldu! dediği için ³ peygamberlik et ve de ki, Egemen RAB şöyle diyor: Dağlarınızı viran ettiler, sizi her yandan sıkıştırıp çiğnediler; böylece ulusların mülkü oldunuz, dile düştünüz, alay konusu oldunuz, ⁴ ey İsrail dağları, Egemen RAB'bin sözünü dinleyin! Egemen RAB dağlarla tepelere, vadilerle derelere, yıkıntılara, çevrenizdeki ulusların yağmasına, alayına uğramış, terk edilmiş kentlere şöyle diyor: ⁵ Egemen RAB şöyle diyor: Yürekleri sevinç dolu, aşağılayarak otlaklarınızı yağmalamak için ülkeme sahip çıkan öteki uluslara, özellikle Edom'a karşı büyük bir kıskançlıkla konuştum.' ⁶ Bu nedenle İsrail ülkesi için peygamberlik et ve dağlara, tepelere, vadilere, derelere de ki, 'Egemen RAB şöyle diyor: Ulusların aşağılamasına hedef olduğunuz için öfkeyle, kıskançlıkla konuştum. ⁷ Bu nedenle Egemen RAB şöyle diyor: Ant içiyorum ki, çevrenizdeki uluslar da aşağılanacaktır.

⁸ " 'Ama siz, ey İsrail dağları, dal budak salacak ve halkım İsrail için ürün vereceksiniz. Çünkü halkım İsrail yakında yurduna dönecek. ⁹ Sizi kayıracak, size yöneleceğim. İşlenecek,

ekileceksiniz. ¹⁰ Ülkenizde yaşayanların sayısını, evet, bütün İsrail halkının sayısını çoğaltacağım. Kentlerde insanlar yaşayacak, yıkıntılar onarılacak. ¹¹ Ülkenizdeki insan ve hayvan sayısını çoğaltacağım. Verimli olacak, çoğalacaklar. Geçmişte olduğu gibi ülkeniz insanlarla dolup taşacak. Sizi eskisinden daha verimli kılacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız. ¹² Ülkenize insanların, halkım İsrail'in girmesini sağlayacağım. Sizi sahiplenecekler. Siz de onların mirası olacaksınız. Onları bir daha çocuklarından yoksun bırakmayacaksınız.

¹³ “‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey ülke, insanlar sana insan yiyen, ulusunu çocuksuz bırakan ülke diyorlar. ¹⁴ Bundan böyle artık sen insan yemeyecek, ulusunu çocuksuz bırakmayacaksın. Egemen RAB böyle diyor. ¹⁵ Artık ulusların aşağılamalarını size işittirmeyeceğim. Ulusların aşağılamasına uğramayacaksınız. Halkınızın bir daha tökezlemesine izin vermeyeceksiniz.’ Egemen RAB böyle diyor.”

¹⁶ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁷ “İnsanoğlu, İsrail halkı kendi ülkesinde yaşarken tutumu ve davranışlarıyla ülkeyi kirletti. Onların davranışı benim gözümde âdet gören bir kadının kirliliği gibiydi. ¹⁸ Bu yüzden öfkemi üzerlerine boşalttım. Çünkü ülkede kan döktüler, putlarıyla onu kirlettiler. ¹⁹ Onları uluslara dağıttım, ülkelere yayıldılar. Onları tutumlarına ve davranışlarına göre yargıladım. ²⁰ Ulusların arasında her gittikleri yerde kutsal adımı kirlettiler. Çünkü onlar için, ‘Bu RAB’bin halkı, öyleyken ülkesinden çıkmak zorunda kaldı’ dendi. ²¹ İsrail halkının gittiği uluslar arasında kirlettiği kutsal adımın onuru için kaygılandım.

²² “Bu nedenle İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, sizin hatırlığınız için değil, gittiğiniz uluslar arasında kirlettiğiniz kutsal adımın hatırı için bunları yapacağım. ²³ Uluslar arasında kirlenen, onlar arasında kirlettiğiniz büyük adımın kutsallığını göstereceğim. Onların gözü önünde kutsallığımı sizin aracılığınızla kanıtladığımda, uluslar benim RAB olduğumu anlayacaklar. Egemen RAB böyle diyor.

²⁴ “‘Sizi uluslar arasından alacak, bütün ülkelerden toplayıp ülkenize geri getireceğim. ²⁵ Üzerinize temiz su dökeceğim, arınacaksınız. Sizi bütün kirliliklerinizden ve putlarınızdan arındıracağım. ²⁶ Size yeni bir yürek verecek, içinize yeni bir ruh koyacağım. İçinizdeki taştan yüreği çıkaracak, size etten bir yürek vereceğim. ²⁷ Ruhumu içinize koyacağım; kurallarımı izlemenizi, buyruklarıma uyup onları uygulamanızı sağlayacağım. ²⁸ Atalarınıza verdiğim ülkede yaşayacak, benim halkım olacaksınız, ben de sizin Tanrınız olacağım. ²⁹ Sizi bütün kirliliklerinizden kurtaracağım. Bugdaya seslenecek ve onu çoğaltacağım. Artık size kıtlık göndermeyeceğim. ³⁰ Ulusların arasında bir daha kıtlık utancı çekmemeniz için ağaçların meyvesini, tarlaların ürününü çoğaltacağım. ³¹ O zaman kötü yollarınızı, kötü işlerinizi anımsayacaksınız. Günahlarınız, iğrenç uygulamalarınız yüzünden kendinizden tiksineceksiniz. ³² Bunu sizin hatırlığınız için yapmadığımı iyi bilin. Egemen RAB böyle diyor. Davranışlarınızdan utanın, yüzünüz kızarsın, ey İsrail halkı!

³³ “‘Egemen RAB şöyle diyor: Sizi bütün günahlarınızdan arıttığım gün, kentlerinizde yaşamanızı sağlayacağım; yıkıntılar onarılacak. ³⁴ Gelip geçenlerin gözünde viran olan ülkenin toprakları işlenecek. ³⁵ Şöyle diyecekler: Viran olan bu ülke Aden bahçesi gibi oldu; yıkılıp yerle bir olmuş, kimsesiz kalmış kentler yeniden güçlendiriliyor, içinde oturuluyor. ³⁶ O zaman çevrenizde kalan uluslar yıkılanı yeniden yapanın, çıplak yerleri yeniden dikenin ben RAB olduğumu anlayacaklar. Bunu ben RAB söylüyorum ve dediğimi yapacağım.’

³⁷ “Egemen RAB şöyle diyor: İsrail halkının benden yine yardım dilemesini sağlayacak ve onlar için şunu yapacağım: Onları bir koyun sürüsü gibi çoğaltacağım. ³⁸ Bayramlarda Yeruşalim nasıl kurbanlık hayvanlarla doluyorsa, viran olmuş kentler de insan topluluklarıyla öyle dolup taşacak. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.”

37

Kuru Kemikler

¹ RAB'bin eli üzerimdeydi, Ruh'uyla* beni dışarı çıkardı, kemiklerle dolu bir ovanın ortasına koydu. ² Beni onların arasında her yöne dolaştırdı. Ovada her yere yayılmış, tamamen kurumuş pek çok kemik vardı. ³ RAB, “İnsanoğlu, bu kemikler canlanabilir mi?” diye sordu.

Ben, “Sen bilirsin, ey Egemen RAB” diye yanıtladım.

⁴ Bunun üzerine, “Bu kemikler üzerine peygamberlik et” dedi, “Onlara de ki, ‘Kuru kemikler, RAB'bin sözünü dinleyin! ⁵ Egemen RAB bu kemiklere şöyle diyor: İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız. ⁶ Size kaslar verecek, üzerinizde et oluşturacağım, sizi deriyle kaplayacağım. İçinize ruh koyacağım, canlanacaksınız. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız.’”

⁷ Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Ben peygamberlik ederken bir gürültü oldu, bir takırtı duyuldu. Kemikler birbirleriyle birleşiyordu. ⁸ Baktım, işte üzerlerinde kaslar, etler oluşuyor, üstlerini deri kaplıyordu. Ama onlarda ruh yoktu.

⁹ Sonra bana şöyle dedi: “Rüzgara peygamberlik et, insanoğlu, peygamberlik et ve de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey rüzgar, gel dört yandan es. Bu öldürülmüşlerin üzerine üfle ki canlansınlar!’”

¹⁰ Böylece bana verilen buyruk uyarınca peygamberlik ettim. Onların içine soluk girince canlanıp ayağa kalktılar. Çok, çok büyük bir kalabalık oluşturunyorlardı.

¹¹ Sonra bana, “İnsanoğlu, bu kemikler bütün İsrail halkını simgeliyor” dedi, “Onlar, ‘Kemiklerimiz kurudu, umudumuz yok oldu, bittik’ diyorlar. ¹² Bu yüzden peygamberlik et ve onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey halkım, mezarlarınızı açıp sizi oradan çıkaracak, İsrail ülkesine geri getireceğim. ¹³ Mezarlarınızı açıp sizi çıkardığım zaman benim RAB olduğumu anlayacaksınız, ey halkım. ¹⁴ Ruhumu içinize koyacağım, canlanacaksınız. Sizi kendi ülkenize yerleştireceğim. O zaman, bunu söyleyenin ve yapanın ben RAB olduğumu anlayacaksınız.’” Böyle diyor RAB.

Yahuda ile İsrail Birleşiyor

¹⁵ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁶ “İnsanoğlu, bir değnek al, üzerine ‘Yahuda ve dostları İsraililer için’ diye yaz. Sonra başka bir değnek al, üzerine ‘Yusuf’la dostları İsraililer için Efrayim’in değneği’ diye yaz. ¹⁷ İki değneği yan yana getirerek birleştir. Öyle ki, elinde bir değnek gibi olsun.

¹⁸ “Halkından biri, ‘Bu yaptığının anlamı ne? Bize açıklamaz mısın?’ diye sorarsa, ¹⁹ şöyle yanıtlayacaksın: ‘Egemen RAB şöyle diyor: Efrayim’in elindeki değneği –Yusuf’la dostları İsrail oymaklarının değneğini– alıp Yahuda değneğiyle birleştireceğim. İkisinden bir değnek yapıp elimde tutacağım.’ ²⁰ Üzerine yazdığın değnekleri görebilecekleri şekilde elinde tut. ²¹ Onlara de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: İsraililer’i gittikleri ulusların içinden alacağım. Onları her yerden toplayıp ülkelerine geri getireceğim. ²² Onları ülkede, İsrail dağları üzerinde tek bir ulus yapacağım. Hepsinin tek kralı olacak. Artık iki ayrı ulus olmayacaklar, iki krallığa bölünmeyecekler. ²³ Artık putlarıyla, iğrenç uygulamalarıyla, isyanlarıyla kendilerini kirletmeyecekler. Onları yerleştikleri, içinde günah işledikleri yerlerden kurtarıp arındıracağım. Onlar halkım olacak, ben de onların Tanrısı olacağım.

²⁴ “ ‘Kulum Davut onların kralı olacak, hepsinin tek çobanı olacak. Buyruklarımı izleyecek, kurallarına uyacak, onları uygulayacaklar. ²⁵ Kulum Yakup’a verdiğim, atalarınızın yaşadığı ülkeye yerleşecekler. Kendileri, çocukları, çocuklarının çocukları sonsuza dek orada yaşayacaklar. Kulum Davut da sonsuza dek onların önderi olacak. ²⁶ Onlarla

* 37:1 İbranice’de “Ruah” (Ruh) sözcüğü, “Rüzgar”, “Soluk” anlamına da gelir. 37:10 Va.11:11 37:24 Hez.34:24

esenlik antlaşması yapacağım. Bu onlarla sonsuza dek geçerli bir antlaşma olacak. Onları yeniden oraya yerleştirip sayıca çoğaltacağım. Tapınağımı sonsuza dek onların ortasına kuracağım. ²⁷ Konutum aralarında olacak; onların Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacak. ²⁸ Tapınağım sonsuza dek onların arasında oldukça uluslar İsrail'i kutsal kılanın ben RAB olduğumu anlayacaklar.' ”

38

Gog Kınanıyor

¹ RAB bana şöyle seslendi: ² “İnsanoğlu, yüzünü Magog ülkesinden Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi* Gog'a çevir, ona karşı peygamberlik et. ³ De ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi Gog, sana karşıyım. ⁴ Seni geldiğin yoldan geri çevirecek, çenelerine çengel takacağım. Seni ve bütün ordunu, atları, tam donanmış atlıları, küçük büyük kalkanlı, hepsi kılıç kullanan büyük kalabalığı dışarıya sürükleyeceğim. ⁵ Onlarla birlikte hepsi kalkanlı, miğferli Persliler'i, Kûşlular'ı*, Pûtlular'ı, ⁶ Gomer'in bütün ordusunu, uzak kuzeydeki Beyttogarma'nın bütün ordusunu ve yanındaki birçok ulusu da sürükleyeceğim.

⁷ “‘Hazır ol! Çevrende toplanmış büyük kalabalıkla birlikte hazırlan. Onları sen gözteceksin. ⁸ Uzun zaman sonra savaşa çağrılacaksın. Gelecek yıllarda, halkı birçok ulustan uzun zamandır ıssız kalmış İsrail dağlarında toplanmış, savaştan rahata kavuşmuş bir ülkeye saldıracaksın. Uluslar arasından çıkarılmış olan bu halk, şimdi güvenlik içinde yaşıyor. ⁹ Sen, bütün askerlerin ve seninle olan birçok ulus çıkıp kasırğa gibi geleceksiniz; ülkeyi kaplayan bulut gibi olacaksınız.

¹⁰ “‘Egemen RAB şöyle diyor: O gün aklına bazı düşünceler gelecek, kötü düzenler tasarlayacaksın. ¹¹ Diyeceksin ki: Sursuz köyleri olan bir ülkeye saldırarak, esenlik ve güvenlik içinde yaşayan insanların üzerine yürüyeceğim. Bu köylerin tümü sursuz; kapıları da kapı sürgüleri de yok. ¹² Viran olmuş kentlerde yaşayan halkı soyup malını yağma edeceğim. Sürüsü, malı olan, dünyanın ortasında yaşayan bu ulusların arasından toplanmış halka karşı elimi uzatacağım. ¹³ Saba, Dedan, Tarşış tüccarları ve köyleri sana, Yağmalamak için mi geldin? Çapul malı toplamak, altın, gümüş taşımak, hayvan, mal götürmek, bol ganimet elde etmek için mi bu kalabalığı topladın? diyecek.’

¹⁴ “‘Bu yüzden, ey insanoğlu, peygamberlik et ve Gog'a de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: O gün halkım İsrail güvenlik içinde yaşarken bunu farketmeyecek misin? ¹⁵ Sen ve seninle birlikte birçok ulustan oluşan tümü ata binmiş büyük bir kalabalık, güçlü bir ordu uzak kuzeyden geleceksiniz. ¹⁶ Ülkeyi kaplayan bir bulut gibi halkım İsrail'in üzerine yürüyeceksiniz. Son günlerde, ey Gog, seni ülkeme saldırtacağım. Öyle ki, ulusların gözü önünde kutsallığımı senin aracılığıyla gösterdiğim zaman beni tanıyabilsinler.

¹⁷ “‘Egemen RAB şöyle diyor: Eski günlerde kullarım İsrail peygamberleri aracılığıyla hakkında konuştuğum kişi değil misin sen? O dönemde seni onlara saldırtacağıma ilişkin yıllarca peygamberlik ettiler.

¹⁸ “‘Gog İsrail ülkesine saldırdığı gün öfkem alevlenecek. Egemen RAB böyle diyor. ¹⁹ Kıskançlığımla ve öfkemin şiddetiyle diyorum ki, o gün İsrail ülkesinde büyük bir yer sarsıntısı olacak. ²⁰ Denizdeki balıklar, gökteki kuşlar, kırdaki hayvanlar, yerde sürünen bütün yaratıklar ve dünyadaki bütün insanlar önümde titreyecekler. Dağlar yerle bir edilecek, kayalıklar ufalanacak, her duvar çökecek. ²¹ Bütün dağlarımda Gog'a karşı kılıcı çağıracağım. Egemen RAB böyle diyor. Herkes birbirine kılıç çekecek. ²² Onu salgın hastalıkla, kanla cezalandıracağım; onun, ordusunun, ondan yana olan birçok

37:27 Lev.26:11-12; 2Ko.6:16; Va.21:3 **38:2** Va.20:8 * **38:2** “Roş'un, Meşek'in, Tuval'ın önderi” ya da “Meşek'in, Tuval'ın baş önderi”. **38:22** Va.8:7; 14:9-10

ulusun üzerine sağanak yağmur, dolu, ateşli kükürt yağdıracağım. ²³ Böylece büyüklüğümü, kutsallığımı gösterecek, birçok ulusun gözünde kendimi tanıtacağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.’ ”

39

Gog Yenilgiye Uğruyor

¹ “İnsanoğlu, Gog'a karşı peygamberlik et ve ona de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey Roş'un, Meşek'in, Tuval'in önderi* Gog, sana karşıyım. ² Seni geri çevirip sürükleyeceğim. Seni uzak kuzeyden çıkarıp İsrail'in dağlarına getireceğim. ³ Sol elindeki yayını vuracak, sağ elindeki oklarını düşüreceğim. ⁴ Sen de askerlerinle senden yana olan uluslar da İsrail dağlarına serileceksiniz. Sizi yem olarak her çeşit yırtıcı kuşa, yabanıl hayvana vereceğim. ⁵ Açık kırlarda düşüp öleceksiniz. Çünkü bunu ben söyledim. Egemen RAB böyle diyor. ⁶ Magog'un ve kıyıda güvenlik içinde yaşayanların üzerine ateş yağdıracağım. O zaman benim RAB olduğumu anlayacaklar.

⁷ “ ‘Halkım İsrail arasında kutsal adımı tanıtacağım. Bundan böyle kutsal adımın aşağılanması izin vermeyeceğim. Uluslar benim İsrail'de kutsal olan RAB olduğumu anlayacaklar. ⁸ O gün yaklaştı! Söylediklerim olacak. Egemen RAB böyle diyor. Budur sözünü ettiğim gün!

⁹ “ ‘O zaman İsrail kentlerinde yaşayanlar dışarı çıkıp topladıkları silahları yakacaklar. Küçük büyük kalkanları, yayları, okları, sopaları, mızrakları ateşe atacaklar. Bunlarla yedi yıl ateş yakacaklar. ¹⁰ Kırdan odun toplamayacak, ormandan odun kesmeyecekler. Yakmak için silahları kullanacaklar. Mallarını yağmalayanları yağmalayacak, kendilerini soyanları soyacaklar. Egemen RAB böyle diyor.

¹¹ “ ‘O gün Lut Gölü'nün doğusunda, Gezginler Deresi'nde Gog'a İsrail'de bilinen† bir mezar yeri vereceğim. Gog'la bütün ordusu orada gömülecek. Oraya Hamon-Gog‡ Vadisi adı verilecek. Oradan geçecek gezginlerin önü kesilecek. ¹² İsrail halkı ülkeyi arındırmak için onları gömecek. Bu yedi ay sürecek. ¹³ Onları bütün ülke halkı gömecek. Görkemimi açıkladığım gün onlar için onur olacak. Egemen RAB böyle diyor.

¹⁴ “ ‘Ülkeyi arındırmak için adamlar görevlendirilecek. Bazıları ülkeyi sürekli dolaşacak, öbürleriye yerde kalan cesetleri gömecekler. Yedi aylık süre bitince, araştırma işine başlayacaklar. ¹⁵ Bu adamlar ülkenin her yanını dolaşacak. Bir insan kemiği görünce, mezarlıklar onu Hamon-Gog Vadisi'ne gömünceye dek, yanına bir işaret koyacak. ¹⁶ Orada Hamona§ adında bir kent olacak. Böylelikle ülke arındırılacak.’

¹⁷ “İnsanoğlu, Egemen RAB şöyle diyor: Her çeşit kuşa ve yabanıl hayvana seslen: ‘Sizin için hazırlayacağım kurbanda, İsrail dağları üzerindeki büyük kurbanda gelin, her yandan toplanın! Orada et yiyecek, kan içeceksiniz. ¹⁸ Başan'ın besili hayvanlarının – koçların, kuzuların, tekelerin, boğaların– etini yiyip kanını içer gibi yiğitlerin etini yiyecek, dünya önderlerinin kanını içeceksiniz. ¹⁹ Sizin için hazırlayacağım kurbandan doyana dek yağ yiyeceksiniz, sarhoş oluncaya dek kan içeceksiniz. ²⁰ Soframda atlardan, atlılardan, yiğitlerden ve her çeşit askerden bol bol yiyip doyacaksınız.’ Egemen RAB böyle diyor.

²¹ “Görkemimi uluslar arasında açıklayacağım. Bütün uluslar kendilerine verdiğim cezayı, üzerlerine koyduğum elimi görecekler. ²² İsrail halkı o günden başlayarak benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacak. ²³ Uluslar İsrail halkının işlediği suç yüzünden, bana ihanet ettiği için sürgüne gittiğini anlayacaklar. Yüzümü onlardan gizledim, onları

* **39:1** “Roş'un, Meşek'in, Tuval'in önderi” ya da “Meşek'in, Tuval'in baş önderi”. † **39:11** Septuaginta, Targum, Vulgata “Bilinen”, Masoretik metin “Orada”. ‡ **39:11** “Hamon-Gog”: “Gog'un kalabalığı” anlamına gelir. § **39:16** “Hamona”: “Kalabalık” anlamına gelir. **39:17** Va.19:17-18

düşmanlarının eline teslim ettim, hepsi kılıçtan geçirildi. ²⁴ Onları kirliliklerine, isyanlarına göre cezalandırdım, yüzümü onlardan gizledim.

²⁵ “Bundan ötürü Egemen RAB şöyle diyor: Yakup'un sürgündeki soyunu geri getirecek, İsrail halkına acıyacağım. Kutsal adımları kışkırtıcıyla koruyacağım. ²⁶ Ülkelerinde güvenlik içinde yaşayınca, onları korkutan kimse olmayınca, utançlarını, bana ettikleri bütün ihanetleri unutacaklar. ²⁷ Onları uluslar arasından geri getirip düşman ülkelerinden topladığım zaman, onlar aracılığıyla birçok ulusa kutsallığı göstericeğim. ²⁸ O zaman benim Tanrıları RAB olduğumu anlayacaklar. Onları uluslar arasına sürgüne göndermememe karşın, hiçbirini bırakmadan ülkelerine geri getireceğim. ²⁹ Onlardan bir daha yüzümü gizlemeyeceğim, çünkü İsrail halkı üzerine Ruhum'u dökeceğim.” Egemen RAB böyle diyor.

40

Yeni Tapınakla İlgili Görüm

¹ Sürgünlüğümüzün yirmi beşinci yılı, yılın başında, ayın onuncu günü, Yeruşalim Kenti'nin düşüşünün on dördüncü yılı, tam o gün RAB'bin eli beni yakalayıp oraya götürdü. ² Görümde Tanrı beni İsrail ülkesine götürüp çok yüksek bir dağın üzerine koydu. Dağın güneyinde kente benzer yapılar vardı. ³ Tanrı beni oraya götürdü, tunca benzer bir adam gördüm. Elinde keten ip ve bir ölçü değneği tutarak kapının girişinde duruyordu. ⁴ Bana, “İnsanoğlu, gözlerinle gör, kulaklarınla işit, sana göstereceğim her şeye dikkat et” dedi, “Sen bunun için buraya getirildin. Göreceğin her şeyi İsrail halkına anlat.”

Doğu Kapısı

⁵ Tapınağı çepeçevre kuşatan bir duvar gördüm. Adamın elindeki ölçü değneğinin uzunluğu altı arşındı. Her arşına bir elin eni kadar uzunluk eklenmişti*. Adam duvarı ölçtü; kalınlığı ve yüksekliği bir ölçü değneği kadardı.

⁶ Sonra doğuya bakan kapıya gitti, basamakları çıkıp kapı eşiğini ölçtü. Eni bir ölçü değneği kadardı†. ⁷ Bekçi odalarının her birinin uzunluğu ve genişliği bir ölçü değneği kadardı. Odaların arasındaki duvarın kalınlığı beş arşındı. Tapınağa bakan eyvanın kapı eşiği bir ölçü değneği uzunluktaydı. ⁸ Eyvanı ölçtü; ⁹ genişliği sekiz arşın, kapı sövelerinin kalınlığı ikişer arşındı. Eyvan tapınağa bakıyordu. ¹⁰ Doğu Kapısı'nın her yanında üçer bekçi odası vardı. Hepsi aynı ölçüdeydi. Odalar arasındaki duvarların ölçüsü de aynıydı.

¹¹ Adam kapının genişliğini ölçtü. Genişliği on, iç girişin genişliği on üç arşındı. ¹² Her bekçi odasının önünde bir arşın yüksekliğinde bir duvar vardı. Odalar kare şeklindeydi, kenarları altışar arşındı. ¹³ Sonra girişleri karşı karşıya olan odaların arka duvarlarının arasını ölçtü; yirmi beş arşındı. ¹⁴ Sütunları ölçtü, altmış arşındı‡. Kapının çevresindeki avlu sütunlara kadar uzanıyordu. ¹⁵ Kapı girişinden eyvanın sonuna kadarki uzaklık elli arşındı. ¹⁶ Her iki yandaki bekçi odalarında, odalar arasındaki duvarlarda ve eyvanın çepeçevre duvarlarında içe bakan kafesli pencereler vardı. Bölme duvarları hurma ağacı motifleriyle kaplıydı.

Dış Avlu

¹⁷ Adam bundan sonra beni dış avluya götürdü. Orada odalar ve dış avluyu çevreleyen taş yol vardı. Taş yol boyunca otuz oda vardı. ¹⁸ Girişin iki yanındaki taş yolun genişliği kapıların uzunluğu kadardı. Bu aşağı taş yoldu. ¹⁹ Avlunun genişliğini aşağı girişten iç avlunun girişine dek ölçtü. Doğu ve kuzeydeki uzaklık yüz arşındı.

40:2 Va.21:10-11 **40:3** Va.11:1; 21:15 **40:5** 1Kr.6:1-38; 2Ta.3:1-9 * **40:5** Yeni tapınakla ilgili bölümde kullanılan arşının uzunluğu, bir arşına bir elin eni eklenerek elde edilir (yaklaşık 53 cm). † **40:6** “Kadardı” sözcüğünden sonra Masoretik metinde şu tümce geçmektedir: “Bir kapı eşiğinin eni bir ölçü değneği kadardı.” Bu tümce Septuaginta’da yoktur. ‡ **40:14** Masoretik metin “Sütunları ölçtü, altmış arşındı”, Septuaginta “Eyvanın açık alanını ölçtü, yirmi arşındı”.

Kuzey Kapısı

²⁰ Adam dış avlunun kuzeye bakan kapısının uzunluğunu ve genişliğini ölçtü. ²¹ İki yandaki üçer bekçi odasının, aralarındaki duvarların ve eyvanın ölçüsü, birinci kapının ölçüsünün aynısıydı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ²² Pencereilerin, eyvanın, hurma ağacı motiflerinin ölçüsü, doğuya bakan kapının ölçüsünün aynısıydı. Oraya yedi basamakla çıkılıyordu, eyvan bunların karşısındaydı. ²³ Doğu Kapısı'na olduğu gibi, Kuzey Kapısı'na da bakan bir iç avlu kapısı vardı. Adam bu iki kapı arasındaki uzaklığı ölçtü, yüz arşındı.

Güney Kapısı

²⁴ Adam beni güneye doğru götürdü. Orada güneye bakan bir kapı gördüm. Adam kapının sövelerini ve eyvanı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ²⁵ Öbürlerinde olduğu gibi, bu kapının ve eyvanın her yanında da pencereler vardı. Uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ²⁶ Oraya yedi basamakla çıkılıyordu, eyvan bunların karşısındaydı. İki kapı sövesi de hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. ²⁷ İç avlunun güneye bakan bir kapısı vardı. Adam bu kapıdan güneydeki dış kapıya kadar olan uzaklığı ölçtü, yüz arşındı.

İç Avlunun Kapıları

²⁸ Adam beni Güney Kapısı'ndan iç avluya götürdü. Güney Kapısı'nı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ²⁹ Bekçi odalarının, odalar arasındaki duvarların, eyvanın ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. Dış duvarlarda ve eyvanın her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ³⁰⁻³¹ Eyvan dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

³² Adam beni doğudaki iç avluya götürdü. Oradaki kapıyı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ³³ Bekçi odalarının, odalar arasındaki duvarların, eyvanın ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. Dış duvarlarda ve eyvanın her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ³⁴ Eyvan dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

³⁵ Sonra adam beni Kuzey Kapısı'na götürdü. Kapıyı ölçtü. Ölçüleri öbürlerinin aynısıydı. ³⁶ Bunun da bekçi odaları, aralarındaki duvarlar, eyvanı aynıydı. Kapının her yanında pencereler vardı. Girişin uzunluğu elli arşın, genişliği yirmi beş arşındı. ³⁷ Eyvan dış avluya bakıyordu. Kapı söveleri her yanda hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. Oraya sekiz basamakla çıkılıyordu.

Kurbanların Hazırlandığı Odalar

³⁸ İç avlu girişlerindeki eyvanların yanında kapısı eyvana açılan bir oda vardı. Yakmalık sunular burada yıkanıyordu. ³⁹ Eyvanın her iki yanında ikişer masa vardı. Yakmalık sunu, günah sunusu ve suç sunusu için hayvanlar bu masaların üzerinde kesiliyordu. ⁴⁰ Eyvanın dış duvarının yanında, Kuzey Kapısı'nın basamaklarının her iki yanında ikişer olmak üzere dört masa daha vardı. ⁴¹ Böylece kurbanlık hayvanların kesimi için kapının her iki yanında dörder olmak üzere sekiz masa vardı. ⁴² Yakmalık sunular için yontma taştan dört masa vardı. Her masanın uzunluğu ve genişliği birer buçuk arşın, yüksekliği bir arşındı. Yakmalık sunularla öbür kurbanların kesiminde kullanılan aletleri bunların üzerine koyuyorlardı. ⁴³ Odanın duvarlarına çifte çengeller asılmıştı; her biri bir el genişliğindeydi. Masalar sunulacak kurban eti için kullanılıyordu.

Kâhinler için Ayrılan Odalar

§ 40:30-31 Masoretik metinde “Eyvan” sözcüğünden önce şu tümce geçiyor: “İç avlunun çevresindeki eyvanların uzunluğu yirmi beş arşın, genişliği beş arşındı.” Bu tümce bazı İbranice elyazmalarında geçmemektedir.

⁴⁴ İç kapının dış bölümünde, iç avluda iki oda* vardı. Bunlardan biri Kuzey Kapısı'nın yanındaydı ve güneye bakıyordu, öbürü Güney† Kapısı'nın yanındaydı ve kuzeye bakıyordu. ⁴⁵ Adam bana, “Güneye bakan oda tapınakta hizmet görececek kâhinler için” dedi, ⁴⁶ “Kuzeye bakan oda da sunakta hizmet görececek kâhinler için. Bunlar Levi soyundan, RAB'be hizmet etmek için O'na yaklaşan Sadokoğulları'dır.”

⁴⁷ Adam avluyu ölçtü. Kareydi, uzunluğu yüz arşın, genişliği yüz arşındı. Sunak tapınağın önündeydi.

Tapınak

⁴⁸ Adam sonra beni tapınağın eyvanına götürüp eyvanın kapı sövelerini ölçtü. Her iki yandaki sövelerin genişliği beşer arşındı. Girişin genişliği on dört arşın, iki yandaki duvarların genişliği de üçer arşındı‡. ⁴⁹ Eyvanın uzunluğu yirmi arşın, genişliği on iki arşındı§. Oraya basamaklarla çıkılıyordu. Kapı sövelerinin her bir yanında sütunlar vardı.

41

¹ Bundan sonra adam beni tapınağın ana bölümüne götürüp kapı sövelerini ölçtü. Sövelerin* genişliği her yandan altı arşındı. ² Girişinin genişliği on arşın, her yandan buna bağlı duvarların genişliği beşer arşındı. Ana bölümü de ölçtü. Uzunluğu kırk arşın, genişliği yirmi arşındı.

³ Sonra iç odaya gidip girişin sövelerini ölçtü. Her biri iki arşın genişliğindeydi. Girişin genişliği altı arşın, her yandan buna bağlı duvarların genişliği yedi arşındı. ⁴ Ana bölümün ötesindeki iç odayı ölçtü. Uzunluğu ve genişliği yirmişer arşındı. Adam, “Bu En Kutsal Yer'dir*” dedi.

⁵ Tapınağın duvarını ölçtü, kalınlığı altı arşındı. Tapınağın çevresindeki her yan odanın genişliği dört arşındı. ⁶ Bu yan odalar üç kattı, her katta otuz oda vardı. Tapınağın duvarları boyunca yan odalara destek görevi yapan çıkıntılar vardı. Öyle ki, destekler tapınak duvarlarına girmesin. ⁷ Tapınağın çevresindeki yan odalar yukarı kata doğru çıktıkça genişliyordu. Tapınağın çevresindeki yapının yukarıya çıkan bir merdiveni vardı. Yukarıya doğru çıkıldıkça yan odalar genişliyordu. Merdivenle alt kattan orta kata, oradan da üst kata çıkılıyordu.

⁸ Tapınağın çevresinde yan odaların temelini oluşturan yüksek bir kaldırım gördüm. Uzunluğu bir değnek kadar, yani altı arşındı. ⁹⁻¹⁰ Yan odaların dış duvarının kalınlığı beş arşındı. Tapınağın yan odaları ile kâhin odaları arasındaki açık alanın genişliği tapınak çevresi boyunca yirmi arşındı. ¹¹ Yan odaların girişi açık alana bakıyordu; biri kuzeyde, öbürü güneydeydi. Açık alana bitişik temelin genişliği her yandan beş arşındı.

¹² Tapınağın batısında açık alana bakan bir yapı vardı. Genişliği yetmiş arşındı; duvarının kalınlığı her yandan beş arşın, uzunluğu doksan arşındı.

¹³ Bundan sonra adam tapınağı ölçtü. Uzunluğu yüz arşındı. Tapınağın açık alanı, yapı ve duvarları yüz arşın uzunlukta idi. ¹⁴ Doğuda tapınağın açık alanının tapınağın önüyle birlikte genişliği yüz arşındı.

¹⁵ Adam tapınağın arkasındaki açık alana bakan yapının iki yanındaki koridorların uzunluğunu ölçtü; yüz arşındı.

Ana bölüm, iç oda, avluya bakan eyvan, ¹⁶ kapı eşikleri, kafesli pencereler, eşiğin karşısındaki üç katı çevreleyen koridorlar tabandan pencerelere dek ağaç kaplıydı. Pencereler açılıp kapanabiliyordu.

* **40:44** Septuaginta “İki oda”, Masoretik metin “Ezgiciler için odalar”. † **40:44** Septuaginta “Güney”, Masoretik metin “Doğu”. ‡ **40:48** Septuaginta “Girişin genişliği on dört arşın, iki yandaki duvarların genişliği de üçer arşındı”, Masoretik metin “Girişin iki yanının genişliği üçer arşındı”. § **40:49** Septuaginta “On iki arşın”, Masoretik metin “On bir arşın”. * **41:1** Olası metin “Sövelerin” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Çadırın”.

¹⁷ Girişin üstü, iç oda, dışarı ve bütün iç ve dış duvarlar düzenli aralıklarla ¹⁸ Keruv ve hurma ağacı motifleriyle kaplıydı. İki Keruv arasında bir hurma ağacı vardı. Her Keruv'un iki yüzü vardı: ¹⁹ Bir yanda hurma ağacına bakan insan yüzü, öbür yanda hurma ağacına bakan genç aslan yüzü. Tapınak çepeçevre Keruv ve hurma ağacı oymalarıyla bezenmişti. ²⁰ Tabandan girişin üstündeki bölüme dek ana bölümün duvarları Keruv ve hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı.

²¹ Ana bölümün kapı söveleri kare şeklindeydi, En Kutsal Yer'in önündeki kapı söveleri bunlara benziyordu. ²² Üç arşın yüksekliğinde, iki arşın uzunluğunda ağaçtan yapılmış bir sunak vardı. Köşeleri, ayakları†, yanları ağaçtandı. Adam bana, "RAB'bin önündeki masa budur" dedi. ²³ Ana bölümün ve En Kutsal Yer'in çift kanatlı birer kapısı vardı. ²⁴ Her kapının iki menteşeli kanadı vardı. ²⁵ Duvarlara olduğu gibi, ana bölümün kapılarına da Keruv ve hurma ağacı oymaları yapılmıştı. Dışarda, eyvanın önünde ağaçtan bir asma tavan vardı. ²⁶ Eyvanın yan duvarlarındaki kafesli pencerelerin iki yanı hurma ağacı oymalarıyla kaplıydı. Tapınağın yan odalarıyla asma tavanları böyleydi.

42

Dış Avluda Odalar

¹ Adam beni kuzeye giden yoldan dış avluya çıkardı. Tapınağın açık alanına ve dış avlunun kuzeyindeki yapılara bakan odalara götürdü. ² Kapısı kuzeye bakan bu yapının uzunluğu yüz arşın, genişliği elli arşındı. ³ İç avlunun yirmi arşınlık bölümüyle dış avlunun taş yoluna bakan üç katın koridorları karşı karşıyaydı. ⁴ Odaların önünde genişliği on arşın, uzunluğu yüz arşın* olan bir iç koridor vardı. Kapıları kuzeye bakıyordu. ⁵ Yapının üst kattaki odaları alt ve orta kattaki odalardan daha dardı. Çünkü üst kattaki koridorlar daha çok yer kaplıyordu. ⁶ Avlularda sütunlar olmasına karşın, üçüncü kattaki odaların sütunları yoktu. Bu yüzden bu odalar alt ve orta kattaki odalardan daha dardı. ⁷ Odaların önünde, odalara ve dış avluya paralel bir dış duvar vardı, elli arşın uzunlukta idi. ⁸ Dış avlu yanındaki sıra odaların uzunluğu elli arşınken, ana bölüme daha yakın sıra odaların uzunluğu yüz arşındı. ⁹ Alt kattaki odaların dış avludan girilecek gibi doğu yönünde bir girişleri vardı.

¹⁰ İç avlunun güneyi† boyunca, açık alana ve dış avludaki yapılara bakan başka odalar vardı. ¹¹⁻¹² Kuzeydeki odalarda olduğu gibi, bu odaların önünde de bir geçit vardı. Odaların uzunlukları, genişlikleri aynıydı, çıkışları ve boyutları kuzeydeki odalara benziyordu. Güneydeki odaların girişleri kuzeydekiler gibiydi. Geçidin başlangıcında bir giriş vardı. Arka duvarlar boyunca doğuya uzanan bu geçit odalara açılıyordu.

¹³ Bundan sonra adam, "Tapınağın açık alanına bakan kuzey ve güneydeki odalar kutsaldır" dedi, "RAB'bin önünde hizmet eden kâhinler orada en kutsal sunulardan yiyecekler. En kutsal sunuları –tahıl, günah ve suç sunularını– oraya koyacaklar. Çünkü orası kutsaldır. ¹⁴ Kâhinler kutsal alana girdikten sonra, hizmet ederken giydikleri giysileri orada bırakmadan dış avluya çıkmayacaklar. Çünkü bu giysiler kutsaldır. Halkın bulunduğu yerlere gitmeden önce başka giysiler giymeliler."

¹⁵ Adam iç tapınağı ölçmeyi bitirince, beni Doğu Kapısı'ndan dışarıya götürdü, o alanı her yandan ölçtü. ¹⁶ Doğu yanını ölçü değneğiyle ölçtü, beş yüz arşın‡ kadardı. ¹⁷ Kuzey yanını ölçtü, beş yüz arşın kadardı. ¹⁸ Güney yanını ölçtü, beş yüz arşın kadardı. ¹⁹ Sonra batıya dönüp ölçtü, beş yüz arşın kadardı. ²⁰ Böylece alanın dört yanını ölçtü. Kutsal olanı kutsal olmayandan ayırmak için alanın çevresinde bir duvar vardı; uzunluğu ve genişliği beşer yüz arşındı.

† 41:22 Septuaginta "Ayakları", Masoretik metin "Uzunluğu". * 42:4 Septuaginta, Süryanice ve 8. ayet "Yüz arşın", Masoretik metin "Bir arşın". † 42:10 Septuaginta "Güneyi", Masoretik metin "Doğusu". ‡ 42:16 Septuaginta "Arşın", Masoretik metin "Ölçü değneği".

43

Tanrı'nın Görkemi Tapınağa Dönüyor

¹ Adam beni doğuya bakan kapıya götürdü. ² İsrail Tanrısı'nın görkeminin doğudan geldiğini gördüm. Sesi gürül gürül akan suların sesi gibiydi. Görkeminden yeryüzü aydınlıkla doldu. ³ Gördüğüm görünüm, Tanrı kenti yok etmeye geldiğinde ve Kevar Irmağı kıyısında gördüğüm görümlere benziyordu. Yüzüstü yere düştüm. ⁴ RAB'bin görkemi doğuya bakan kapıdan tapınağa girdi. ⁵ Ruh beni ayağa kaldırıp iç avluya götürdü. RAB'bin görkemi tapınağı doldurdu.

⁶ Adam orada yanımda dururken, tapınaktan birinin bana seslendiğini duydum. ⁷ Bana şöyle dedi: “İnsanoğlu, tahtımın yeri, ayaklarımın basacağı, İsrail halkıyla sonsuza dek yaşayacağım yer burasıdır. Bundan böyle İsrail halkı da kralları da fahişelikleriyle ve krallarının cesetleriyle bir daha kutsal adımı kirletmeyecek. ⁸ Onlar kapı eşiklerini kapı eşiğimin, sövelerini sövelerimin bitişiğine yerleştirdiler. Benimle aralarında yalnızca bir duvar vardı. İğrenç uygulamalarıyla kutsal adımı kirlettiler. Bu yüzden öfkemle onları yok ettim. ⁹ Şimdi fahişeliklerini, krallarının cesetlerini benden uzaklaştırsınlar; ben de sonsuza dek aralarında yaşayayım.

¹⁰ “İnsanoğlu, günahlarından utanmaları için bu tapınağı İsrail halkına tanıt. Tapınağın tasarısını incelesinler. ¹¹ Eğer bütün yaptıklarından utanıyorlarsa, tapınağın tasarısını – düzenlemesini, girişlerini, çıkışlarını– kurallarını, yasalarını onlara bildir. Tasarı onların gözü önünde yaz ki, bütün düzenine, kurallarına bağlılıkla uyabilsinler. ¹² Tapınakla ilgili yasa şudur: Dağın tepesinde tapınağı çevreleyen bütün alan çok kutsal olacak. İşte tapınakla ilgili yasa böyle.

Sunak

¹³ “Arşın ölçüsüyle sunağın ölçüleri şunlardır: –Bu arşın, bir arşına ek olarak bir elin eni kadardır.– Sunağı çevreleyen hendeğin derinliği bir arşın, genişliği bir arşın, çevresindeki kenarlık bir karış. Sunağın yüksekliğiye şöyle: ¹⁴ Sunağın yerdeki hendekten alt çıkıntıya kadarki bölümünün yüksekliği iki arşın, genişliği bir arşın, küçük çıkıntıdan büyük çıkıntıya kadarki bölümünün yüksekliği dört arşın, genişliği bir arşın. ¹⁵ Sunağın kurban yakılan üst bölümünün yüksekliği dört arşın; üst bölümden yukarı doğru dört boynuz uzanacak. ¹⁶ Sunağın üst bölümü kare şeklinde olacak. Uzunluğu on iki arşın, genişliği on iki arşın. ¹⁷ Üst çıkıntının dört yandan uzunluğu ve genişliği de on dörder arşın. Çevresindeki kenarlık yarım arşın, hendeğin çevresi bir arşın. Sunağın basamakları doğuya bakacak.”

¹⁸ Adam konuşmasını şöyle sürdürdü: “İnsanoğlu, Egemen RAB şöyle diyor: ‘Sunak yapılacağı gün, üzerinde yakmalık sunular sunmak ve kan dökmek için kurallar şunlardır: ¹⁹ Bana hizmet etmek üzere önüme gelen Sadok soyundan Levili kâhinlere günah sunusu olarak bir boğa vereceksin. Egemen RAB böyle diyor. ²⁰ Boğanın kanından biraz alıp sunağın dört boynuzuna, çıkıntının dört köşesine ve çevresindeki kenarlığın üzerine süreceksin. Böylece sunağı pak kılıp arındıracaksın. ²¹ Boğayı günah sunusu olarak alacak, tapınağın dışında, tapınak alanında belirlenen yerde yakacaksın.

²² “İkinci gün günah sunusu olarak kusursuz bir teke sunacaksın. Sunağı boğanın kanıyla arındırdığın gibi tekenin kanıyla da arındır. ²³ Arındırma işlemini bitirince, sürüden kusursuz bir boğayla bir koç sunacaksın. ²⁴ Bunları RAB'bin önüne getireceksin. Kâhinler üzerlerine tuz serpip yakmalık sunu olarak RAB'be sunacaklar.

²⁵ “Yedi gün boyunca günah sunusu olarak her gün bir teke sağlayacaksın; kusursuz bir boğayla sürüden bir koç da sağlayacaksın. ²⁶ Yedi gün sunağı arındırıp pak kılacaklar. Böylece sunak adanmış olacak. ²⁷ Yedi gün bitince, kâhinler sekizinci gün ve daha

sonra yakmalık ve esenlik sunularınızı sunağın üzerinde sunacak. O zaman sizi kabul edeceğim. Egemen RAB böyle diyor.’ ”

44

Hizmet Edecek Olanlar

¹ Bundan sonra adam beni tapınağın doğuya bakan dış kapısına geri getirdi. Kapı kapalıydı. ² RAB bana, “Bu kapı kapalı kalacak, açılmayacak, buradan kimse girmeyecek!” dedi, “İsrail'in Tanrısı RAB bu kapıdan girdi, bu yüzden kapalı kalacak. ³ Yalnız önder – önder olduğu için– RAB'bin önünde oturup ekmek yemek üzere eyvandan girebilir, aynı yoldan da çıkabilir.”

⁴ Adam Kuzey Kapısı yolundan tapınağın önüne getirdi beni. Baktım, RAB'bin görkeminin tapınağı doldurduğunu gördüm. Yüzüstü yere düştüm.

⁵ RAB bana şöyle seslendi: “İnsanoğlu, RAB'bin Tapınağı'nın bütün kuralları ve yasalarıyla ilgili söyleyeceklerinizi iyi dinle, her şeye iyi bak, kulak ver. Tapınağa kimin girip çıkacağına dikkat et. ⁶ Asi İsrail halkına de ki, ‘Egemen RAB şöyle diyor: Ey İsrail halkı, yaptığınız iğrençliklere bir son verin artık! ⁷ Yüreği ve bedeni sünnet edilmemiş yabancıları tapınağıma aldınız, bana yiyecek olarak yağ, kan sunmakla tapınağıma kirlettiniz. Böylece iğrenç uygulamalarınızla antlaşmamı bozdunuz. ⁸ Kutsal eşyalarımın ilişkin sorumluluğunuzu yerine getirmediğiniz. Tapınağımda bu eşyalara bakmaları için başkalarını görevlendirdiniz. ⁹ Egemen RAB şöyle diyor: Yüreği ve bedeni sünnet edilmemişlerden, İsrail halkı arasında yaşayan yabancılardan hiçbiri tapınağıma girmeyecek.

¹⁰ “ ‘İsrail kötü yola saptığı zaman beni bırakan, yoldan sapıp putlarına bağlanan Levililer'se günahlarının cezasını çekecekler. ¹¹ Ama tapınağımda onlar hizmet edecek: Tapınağın kapılarından sorumlu olacaklar; tapınağın hizmetini yapacak, yakmalık sunu ve kurbanlık hayvanları halk için kesecek, halkın önünde duracak, halka hizmet edecekler. ¹² Putlarının önünde İsrail halkına hizmet ederek halkı günaha soktular. Bu nedenle ben RAB onları günahları yüzünden cezalandıracağıma ant içtim. Egemen RAB böyle diyor. ¹³ Kâhin olarak hizmet etmek üzere bana yaklaşmayacaklar. Kutsal eşyalarımın, en kutsal sunularımın dokunmayacaklar. İğrenç uygulamalarının utancını yüklenecekler. ¹⁴ Yine de tapınağın hizmeti ve orada yapılacak bütün işler için onları görevlendireceğim.

¹⁵ “ ‘Ancak İsrail beni bırakıp kötü yola saptığında tapınağımın hizmetini sadakatle yapan Sadok soyundan Levili kâhinler önümde hizmet etmek üzere bana yaklaşacak. Yağ ve kan sunularını sunmak için önümde onlar duracak. Böyle diyor Egemen RAB. ¹⁶ Yalnız onlar girecek tapınağıma; önümde hizmet etmek için yalnız onlar soframa yaklaşacak, görev yapacaklar.

¹⁷ “ ‘Kâhinler iç avlunun kapılarından girecekleri zaman keten giysi giyecek; iç avlunun kapılarında ya da tapınakta hizmet ederken yünlü giysi giymeyecekler. ¹⁸ Başlarına keten sarık saracak, keten don giyecekler. Kendilerini terletecek bir şey giymeyecekler. ¹⁹ Dış avluya halkın yanına çıkmadan önce, hizmet ederken giydikleri giysileri çıkarıp kutsal odalara koyacak, başka giysiler giyecekler. Öyle ki, o giysilerin kutsallığını halka geçirmesinler.

²⁰ “ ‘Kâhinler başlarını tıraş etmeyecek, saçlarını uzatmayacaklar. Ancak saçlarını kesip düzeltecekler. ²¹ İç avluya gireceği zaman hiçbir kâhin içki içmeyecek. ²² Kâhinler dul ya da boşanmış kadınla evlenmeyecek. İsrail soyundan erden bir kızla ya da başka bir kâhinden dul kalmış bir kadınla evlenebilirler. ²³ Kutsalla bayağı arasındaki ayrımı halkıma onlar öğretecek, kirliyle temizi ayırt etmeyi onlar gösterecekler.

²⁴ “‘Davalarda yargıç olarak kâhinler görev yapacak, ilkelerim uyarınca karar verecekler. Bayramlarımla ilgili yasalarıma, kurallarına uyacak, Şabat günlerimi kutsal tutacaklar.

²⁵ “‘Kâhin bir ölünün yanına giderek kendini kirletmeyecek; ölü annesi, babası, oğlu, kızı, kardeşi ya da evlenmemiş kızkardeşiye kendini kirletebilir. ²⁶ Arındıktan sonra yedi gün bekleyecek. ²⁷ Tapınakta hizmet etmek üzere iç avluya gireceği gün, kendisi için bir günah sunusu sunacak. Egemen RAB böyle diyor.

²⁸ “‘Kâhinlerin payı vardır, onların mirası benim. İsrail'de onlara mülk vermeyeceksiniz. Onların mirası benim. ²⁹ Kâhinler tahıl, günah ve suç sunularını yiyecekler. İsrail'de RAB'be adanan her şey onların olacak. ³⁰ İlk ürünlerin en iyileri ve bütün özel armağanlarınız kâhinlerin olacak. Evinize bereket yağsın diye tahılınızın ilkinin onlara vereceksiniz. ³¹ Kâhinler ölü bulunmuş ya da yabanıl hayvan tarafından parçalanmış hiçbir kuş ya da hayvan yemeyecek.’ ”

45

Rab'bin Payı

¹ “‘Ülkeyi mülk olarak paylaştırdığınız zaman, RAB'be ülkeden pay olarak 25 000 arşın* uzunlukta, 20 000 arşın† genişlikte kutsal bir bölge ayıracaksınız. Bütün bu bölge kutsal olacak. ² Uzunluğu ve genişliği 500 arşınlık bir bölüm kutsal yer için, 50 arşınlık bir yer de çevresindeki alan için ayrılacak. ³ Bu bölgeden uzunluğu 25 000 arşınlık, genişliği 10 000 arşınlık‡ bir bölüm ölçeceksiniz. Tapınak, En Kutsal Yer orada olacak. ⁴ Burası tapınakta hizmet etmek üzere RAB'be yaklaşan kâhinlere ayrılacak ve ülkenin kutsal payı olacak. Kâhinlerin evleri de tapınak da o kutsal bölgede olacak. ⁵ Tapınakta hizmet eden Levililer'e miras olarak 25 000 arşın uzunlukta, 10 000 arşın genişlikte bir bölge verilecek. Orada, yaşamaları için kendilerine ait kentler olacak§.

⁶ “‘Kutsal bölgeye düşen payla birlikte kent için uzunluğu 25 000, genişliği 5 000 arşınlık* bir pay ayıracaksınız; bu bütün İsrail halkı için olacak.

⁷ “‘Kutsal bölgeye düşen pay ile kente düşen payın iki yanındaki topraklar öndere verilecek. Batıdan batıya, doğudan doğuya doğru uzanacak. Batı sınırından doğu sınırına dek uzunluğu bir İsrail oymağına düşen pay kadardır. ⁸ Bu toprak İsrail'de önderin payı olacak. Bundan böyle önderlerim halkıma bir daha baskı yapmayacak, ama oymaklarına göre İsrail halkına ülkeyi miras olarak verecekler.

⁹ “‘Egemen RAB şöyle diyor: Yeter artık, ey İsrail önderleri! Zorbalığı, baskıyı bırakın. Adil ve doğru olanı yapın. Halkımı kendi topraklarından kovmayın. Egemen RAB böyle diyor. ¹⁰ Doğru ölçüler kullanın, kullandığınız efa† ve bat‡ doğru olsun. ¹¹ Efa ile bat aynı ölçüde olsun. Bat homerin§ onda birine, efa da homerin onda birine eşit olmalı. İkisinin de ölçüsü homere göre olacak. ¹² Bir şekel* yirmi geraya eşit olmalı. Altmış şekel† de bir minaya‡ eşit olmalı.’ ”

Sunular ve Kutsal Günler

44:25 Lev.21:1-4 **44:28** Say.18:20 **44:29** Say.18:8-19 **44:31** Lev.22:8 * **45:1** “25 000 arşın”: Yaklaşık 13.3 km. † **45:1** Septuaginta “20 000 arşın”, yaklaşık 10.6 km. Masoretik metin “10 000 arşın”, yaklaşık 5.3 km. ‡ **45:3** “10 000 arşın”: Yaklaşık 5.3 km. § **45:5** Septuaginta “Yaşamaları için kendilerine ait kentler olacak”, Masoretik metin “Mülk olarak yirmi oda alacaklar”. * **45:6** “5 000 arşın”: Yaklaşık 2.7 km. **45:10** Lev.19:36 † **45:10** “Efa”: Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. ‡ **45:10** “Bat”: Yaklaşık 22 lt. § **45:11** “Bir homer”: Yaklaşık 220 litrelik bir ölçek. * **45:12** “Bir şekel”: Yaklaşık 11.5 gr. † **45:12** “Altmış şekel”: İbranice “Yirmi şekel, yirmi beş şekel, on beş şekel”. ‡ **45:12** “Altmış şekelden oluşan bir mina”: Yaklaşık 690 gr.

13 “Sunacağınız sunular şunlardır: Her homer buğdaydan efanın altıda biri[§], her homer arpadan efanın altıda biri* kadarını vereceksiniz. 14 Bat ölçüsüne göre istenen zeytinyağı miktarı, her kordan[†] batın onda biri[‡] kadardır. Bir kor on bat ya da bir homere eşittir. 15 İsrail'in sulak otlaklarındaki sürüden iki yüz koyundan bir koyun alınacak. Halkın günahlarını bağışlatmak için bu koyunlar yakmalık sunular, tahıl ve esenlik sunuları için kullanılacak. Egemen RAB böyle diyor. 16 Ülke halkı bu armağanları İsrail'deki öndere verecek. 17 İsrail'de kutlanan bütün bayramlarda –şenliklerde, Yeni Ay törenlerinde, Şabat günlerinde– tahıl sunularını, yakmalık ve dökmelik sunuları önder sağlayacak. İsrail halkının günahlarını bağışlatmak için yakmalık sunuları, günah, tahıl, esenlik sunularını sağlayacak.

18 “Egemen RAB şöyle diyor: Birinci ayın birinci günü kusursuz bir boğa alacak, tapınağı arındıracaksın. 19 Kâhin günah sunusunun kanından alıp tapınağın kapı sövelerine, sunağın üst çıkıntısının dört köşesine, iç avlunun kapı sövelerine sürecektir. 20 Yanlışlıkla ya da bilgisizlikten günah işleyen biri için ayın yedinci günü aynısını yapacaksın. Böylece tapınağı arındıracaksın.

21 “Birinci ayın on dördüncü günü Fısıh Bayramı'nı* yedi gün kutlayacak, mayasız ekmek yiyeceksiniz. 22 O gün önder kendisi ve ülke halkı için günah sunusu olarak bir boğa sağlayacak. 23 Yedi gün bayram boyunca her gün RAB'be yakmalık sunu olarak kusursuz yedi boğayla yedi koç, günah sunusu olarak da bir teke sağlayacak. 24 Tahıl sunusu olarak her boğa ve koç için birer efa[§] tahıl, her efa için bir hin* zeytinyağı sağlayacak.

25 “Yedinci ayın on beşinci günü başlayan ve yedi gün süren bayramda önder yakmalık sunuları, günah ve tahıl sunularını, zeytinyağını her gün aynı miktarda sağlayacak.

46

1 “Egemen RAB şöyle diyor: İç avlunun doğuya bakan kapısı altı çalışma günü kapalı, Şabat Günü ve Yeni Ay Günü ise açık kalacak. 2 Önder dışarıdan eyvana girip kapı sövesinin yanında duracak. Kâhinler onun yakmalık ve esenlik sunularını sunacaklar. Önder kapı eşiğinde tapındıktan sonra çıkıp gidecek. Kapı akşama dek açık kalacak. 3 Şabat günleri ve Yeni Ay törenlerinde ülke halkı bu kapının girişinde RAB'bin önünde tapınacak. 4 Önder Şabat Günü RAB'be sunacağı yakmalık sunu olarak kusursuz altı kuzu, bir koç sunacak. 5 Koç için verilecek tahıl sunusu bir efa* tahıl olacak, kuzular için verebileceği kadar tahıl sunusu sunabilir. Her efa tahıl için bir hin[†] zeytinyağı verilecek. 6 Yeni Ay Günü kusursuz bir boğa, altı kuzu ve bir koç sunacak. 7 Boğa ve koç için tahıl sunusu olarak birer efa tahıl sağlayacak; kuzular için istediği kadar tahıl sağlayabilir. Her efa tahıl için bir hin zeytinyağı sağlayacak. 8 Önder içeri gireceği zaman eyvandan girecek ve aynı yoldan dışarı çıkacak.

9 “Ülke halkı bayramlarda RAB'bin önüne geldiğinde, tapınmak için Kuzey Kapısı'ndan giren Güney Kapısı'ndan çıkacak, Güney Kapısı'ndan giren Kuzey Kapısı'ndan çıkacak. Hiç kimse girdiği kapıdan çıkmayacak. Herkes girdiği kapının karşısındaki kapıdan çıkacak. 10 Önder halkın arasında olacak. Halkla birlikte girecek, halkla birlikte çıkacak.

11 “Bayramlarda ve kutsal günlerde boğa ve koç için tahıl sunusu olarak birer efa tahıl verecek; kuzular için verebileceği kadar tahıl sağlayabilir. Her efa tahıl için bir hin

§ 45:13 “Buğdaydan efanın altıda biri”: Yaklaşık 2.9 kg. * 45:13 “Arpadan efanın altıda biri”: Yaklaşık 2.4 kg.

† 45:14 “Bir kor”: Yaklaşık 220 lt. ‡ 45:14 “Batın onda biri”: Yaklaşık 2.2 lt. 45:21 Çık.12:1-20; Say.28:16-25

§ 45:24 “Bir efa”: Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. * 45:24 “Bir hin”: Yaklaşık 3.6 lt. 45:25 Lev.23:33-36; Say.29:12-38

* 46:5 “Bir efa”: Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. † 46:5 “Bir hin”: Yaklaşık 3.6 lt.

zeytinyağı verecek. ¹² Önder RAB'be gönülden verilen yakmalık sunular ya da esenlik sunuları sunacağı zaman doğuya bakan kapı kendisine açılacak. Yakmalık sunuları ya da esenlik sunularını Şabat Günü sunduğu gibi sunacak. Sonra dışarı çıkacak; o çıktıktan sonra kapı kapanacak.

¹³ “ ‘Her gün, her sabah yakmalık sunu olarak RAB'be bir yaşında kusursuz bir kuzu sağlayacaksın. ¹⁴ Bununla birlikte her sabah tahıl sunusu olarak efanın altıda biri[‡] tahıl ve ince unu ıslatmak için bir hinin üçte biri[§] kadar zeytinyağı sağlayacaksın. Bu tahıl sunusunun RAB'be sunulması sürekli bir kural olacak. ¹⁵ Böylece günlük yakmalık sunu olarak her sabah kuzu, tahıl sunusu ve zeytinyağı sunulacak.’ ”

Öndere Düşecek Pay

¹⁶ “ ‘Egemen RAB şöyle diyor: Eğer önder oğullarından birine kendi mülkünden armağan ederse, bu mülk torunlarına da geçecek. Miras yoluyla bu onların mülkü olacak. ¹⁷ Önder görevlilerinden birine kendi mülkünden armağan ederse, görevli toprak parçasını özgürlük yılına dek elinde tutacak. Sonra öndere geri verecek. Önderin mirası ancak oğullarına geçebilir, onların olacak. ¹⁸ Önder halkı mülkünden kovarak miraslarından etmemeli. Oğullarına ancak kendi mülkünden miras verebilir. Öyle ki, halkımdan hiç kimse mülkünden ayrılıp dağılmasın.’ ”

Tapınağın Mutfakları

¹⁹ Bundan sonra adam beni kapı yanındaki girişten kuzeye bakan, kâhinlere ait kutsal odalara getirdi. Bana batıda bir yer gösterdi. ²⁰ “Kâhinlerin suç sunusuyla günah sunusunun etini haşlayacakları, tahıl sunusunu pişirecekleri yer burası” dedi, “Öyle ki, bunları dış avluya çıkarıp kutsallıklarını halka geçirmesinler.”

²¹ Daha sonra adam beni dış avluya çıkarıp sırayla avlunun dört köşesine götürdü. Avlunun her köşesinde küçük birer avlu olduğunu gördüm. ²² Dış avlunun dört köşesinde kırk arşın uzunluğunda, otuz arşın genişliğinde birer kapalı avlu vardı. Köşelerdeki avluların ölçüsü aynıydı. ²³ Dört avlunun çevresinde de taş duvar vardı; duvarın dibinde yemek pişirmek için yerler yapılmıştı. ²⁴ Bana, “Bunlar tapınakta hizmet edenlerin halkın sunduğu kurban etini pişirecekleri mutfaklar” dedi.

47

Tapınaktan Akan Irmak

¹ Adam beni tapınağın girişine geri getirdi. Doğuya doğru tapınağın kapı eşiğinin altından sular aktığını gördüm. Tapınak doğuya bakıyordu. Sular tapınağın güney yanının altından, sunağın güneyinden aşağıya akıyordu. ² Beni oradan, Kuzey Kapısı'ndan çıkarıp dış yoldan doğuya bakan dış kapıya götürdü. Sular güney yönünden akıyordu.

³ Adam elinde bir ölçü ipiyle doğuya doğru gitti. Bin arşın ölçtüktan sonra beni ayak bileğine dek çıkan sulara getirdi. ⁴ Bin arşın daha ölçtü ve beni dize kadar çıkan sulara getirdi. Bin arşın daha ölçtü, beni bele kadar çıkan sulara getirdi. ⁵ Bin arşın daha ölçtü, içinden geçemediğim bir ırmak oluştu. Sular yükselmmişti, içinden yürüyerek karşıya geçilemezdi, yüzülecek kadar derin bir ırmak oluşmuştu. ⁶ Bana, “İnsanoğlu, bunu gördün mü?” diye sordu.

Daha sonra beni ırmağın kıyısına geri getirdi. ⁷ Oraya varınca, ırmağın her iki kıyısında birçok ağaç gördüm. ⁸ Bana şöyle dedi: “Bu sular doğu bölgesine doğru akıyor, oradan Arava Vadisi'ne, sonra Lut Gölü'ne dökülüyor. Göle dökülünce oradaki sular tatlı suya dönüşecek. ⁹ Iрмаğın aktığı yerlerde her çeşit canlı yaratık kaynaşacak. Çok sayıda balık olacak. Çünkü bu sular oraya akıyor, oradaki tuzlu suyu tatlı suya dönüştürüyor. Irmak

‡ 46:14 “Efanın altıda biri”: Yaklaşık 3.6 litrelik bir ölçek. § 46:14 “Bir hinin üçte biri”: Yaklaşık 1.2 lt. 46:17 Lev.25:10 47:1 Zek.14:8; Yu.7:38; Va.22:1

aktığı her yere yaşam getirecek. ¹⁰ Irmak kıyısı boyunca balıkçılar duracak; Eyn-Gedi'den Eyn-Eglayim'e dek ağ gerekcek yerler olacak. Akdeniz'deki gibi çok sayıda balık çeşidi olacak. ¹¹ Ama Lut Gölü'nün çamurlu, bataklık kesimi tatlı suya dönüşmeyecek, tuzla olarak kalacak. ¹² Irmağın her iki yanında her çeşit meyve ağacı yetişecek. Yaprakları solmayacak, meyveleri tükenmeyecek. Her ay meyve verecekler, çünkü tapınaktan çıkan sular oraya akıyor. Meyveleri yiyecek olarak, yaprakları şifa için kullanılacak.”

Ülkenin Sınırları

¹³ Egemen RAB şöyle diyor: “Ülkeyi mülk olarak İsrail'in on iki oymağına böleceğiniz sınırlar şöyle* olacak: Yusuf'a iki pay düşecek. ¹⁴ Ülkeyi on iki oymak arasında eşit olarak paylaşacaksınız. Ülkeyi atalarınıza vereceğime ant içtim. Bu ülke size mülk olarak verilecek.

¹⁵ “Ülkenin sınırı şöyle olacak: Kuzeyde Akdeniz'den, Hetlon yoluyla Levo-Hamat'a, Sedat'a†, ¹⁶ Berota'ya ve Şam'la Hama'nın toprakları arasında bulunan Sivrayim'e, Havran sınırında Haser-Hattikon'a kadar uzanacak. ¹⁷ Sınır denizden Hasar-Enan'a, Şam'ın kuzey sınırı boyunca uzanacak, Hama sınırı kuzeyde olacak. Kuzey sınırı bu olacak.

¹⁸ “Doğuda sınır Havran'la Şam arasında Gilat'ı İsrail'den ayıran Şeria Irmağı boyunca Lut Gölü'ne ve Tamar'a dek uzanacak‡. Doğu sınırı bu olacak.

¹⁹ “Güneyde sınır Tamar'dan Meriva-Kadeş sularına, Mısır Vadisi boyunca Akdeniz'e dek uzanacak. Güney sınırı bu olacak.

²⁰ “Batıda Levo-Hamat'ın karşısındaki noktaya dek Akdeniz sınır oluşturacak. Batı sınırı bu olacak.

²¹ “Bu ülkeyi İsrail oymaklarına göre aranızda paylaşacaksınız. ²² Ülkeyi içinde yaşayan ve içindeyken çocukları olan yabancılarla kendiniz arasında mülk olarak bölüşeceksiniz. Onları İsrail'de doğan yerliler sayacaksınız. Onların da İsrail oymakları arasında sizin gibi mülkleri olacak. ²³ Yabancı hangi oymağa yerleşmişse, orada ona düşen payı mülk olarak vereceksiniz.” Egemen RAB böyle diyor.

48

Ülkenin Paylaştırılması

¹ “Oymakların adları şunlardır: Kuzey sınırında Dan'a bir pay verilecek. Dan sınırı Hetlon yolundan Levo-Hamat'a uzanacak; Hasar-Enan ve Hama'ya yakın Şam'ın kuzey sınırı doğudan batıya uzanan sınırın bir bölümünü oluşturacak.

² “Aşer'e bir pay verilecek; sınırı Dan'ın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

³ “Naftali'ye bir pay verilecek; sınırı Aşer'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

⁴ “Manaşşe'ye bir pay verilecek; sınırı Naftali'nin doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

⁵ “Efrayim'e bir pay verilecek; sınırı Manaşşe'nin doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

⁶ “Ruben'e bir pay verilecek; sınırı Efrayim'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

⁷ “Yahuda'ya bir pay verilecek; sınırı Ruben'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

⁸ “Yahuda'nın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik topraklar, RAB'be ayıracağınız özel armağan olacak. Genişliği 25 000 arşın*, doğudan batıya uzunluğu bir oymağa düşen pay kadar olacak. Tapınak bunun ortasında olacak.

* **47:13** Septuaginta “Şöyle”, Masoretik metin “Vadi”. † **47:15** Septuaginta “Levo-Hamat'a, Sedat'a”, Masoretik metin “Levo-Sedat'a, Hama'ya”. ‡ **47:18** Süryanice “Lut Gölü'ne ve Tamar'a dek uzanacak”, Masoretik metin “Lut Gölü'ne dek ölçeceksiniz”. * **48:8** “25 000 arşın”: Yaklaşık 13.3 km.

9 “RAB'be özel olarak sunacağınız payın uzunluğu 25 000 arşın, genişliği 10 000 arşın† olacak. 10 Bu kâhinler için kutsal pay olacak. Kuzeyde uzunluğu 25 000 arşın, batıda genişliği 10 000 arşın, doğuda genişliği 10 000 arşın, güneyde uzunluğu 25 000 arşın olacak. RAB'bin Tapınağı bunun ortasında olacak. 11 Bu bölge Sadok soyundan gelen kutsanmış kâhinler için olacak. Onlar bana bağlılıkla hizmet ettiler; İsrail halkı yoldan saptığında Levililer de yoldan saptı, ama onlar sapmadı. 12 Orası ülkenin kutsal payından özel bir armağan olarak onlara verilecek. Levililer'in topraklarına bitişik çok kutsal bir bölge olacak.

13 “Levililer'in kâhinlerin sınırı yakınında 25 000 arşın uzunlukta, 10 000 arşın genişlikte bir payları olacak. Bu bölgenin uzunluğu 25 000 arşın, genişliği 10 000 arşın olacak. 14 Levililer orayı satmayacak, değiş tokuş etmeyecekler. Bu, ülkenin en iyi bölümüdür, başkasının eline geçmemeli. Çünkü orası RAB'be adanmıştır.

15 “Bölgenin geri kalan 25 000 arşın uzunlukta, 5 000 arşın‡ genişlikteki bölümü halkın yerleşmesi içindir. Orası evlere, otlaklara ayrılacak. Kent bunun ortasında kurulacak. 16 Ölçüleri şöyle olacak: Kuzeyde, güneyde, doğuda, batıda 4 500'er arşın§. 17 Kent için ayrılan otlak da kuzeyde, güneyde, doğuda, batıda 250'şer arşın olacak. 18 Kutsal bölgenin sınırında kalan yerin doğusu 10 000 arşın, batısı 10 000 arşın olacak. Kutsal bölgeye bitişik topraklarda yetişen ürün kentte çalışanların olacak. 19 İsrail'in her oymağından kentte çalışanlar toprağı işleyecekler. 20 Bu bölgenin tamamı kare şeklindedir. Her yanı 25 000 arşındır. Özel bir armağan olarak kentin mülküyle birlikte kutsal bölgeye düşen payı ayıracaksınız.

21 “Kutsal bölgeye düşen pay ile kente düşen payın iki yanındaki topraklar öndere verilecek. Bu topraklar kutsal bölgeye düşen 25 000 arşınlık payın doğusundan ve batısından ülkenin doğu ve batı sınırlarına uzanacak. Oymaklara düşen paylar boyunca uzanan bu iki bölge önderin olacak. Kutsal bölgeye düşen pay ile tapınak bunun ortasında olacak. 22 Böylece Levililer'e düşen pay ile kente düşen pay öndere verilen toprakların ortasında kalacak. Öndere verilecek topraklar Yahuda'yla Benyamin sınırı arasında kalacak.

23 “Geri kalan oymaklara düşen pay şöyle: Benyamin'e bir pay verilecek; sınırı doğudan batıya uzanacak.

24 “Şimon'a bir pay verilecek; sınırı Benyamin'in doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

25 “İssakar'a bir pay verilecek; sınırı Şimon'un doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

26 “Zevulun'a bir pay verilecek; sınırı İssakar'ın doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

27 “Gad'a bir pay verilecek; sınırı Zevulun'un doğudan batıya uzanan sınırına bitişik olacak.

28 “Gad'ın güney sınırı Tamar'dan güneye, oradan Meriva-Kadeş sularına, oradan da Mısır Vadisi boyunca Akdeniz'e dek uzanacak.

29 “Mülk olarak İsrail oymaklarına bölüştüreğiniz ülke budur. Onlara düşecek paylar bunlardır.” Böyle diyor Egemen RAB.

Yeruşalim'in Kapıları

30-31 “Kentın çıkış kapıları şunlar olacak: 4 500 arşın* uzunluktaki kuzey yanında üç kapı olacak. Kentin kapılarına İsrail oymaklarının adları verilecek. Kuzeyde Ruben Kapısı, Yahuda Kapısı, Levi Kapısı olacak. 32 4 500 arşın uzunluktaki doğu yanında üç kapı olacak: Yusuf Kapısı, Benyamin Kapısı, Dan Kapısı. 33 4 500 arşın uzunluktaki

† 48:9 “10 000 arşın”: Yaklaşık 5.3 km. ‡ 48:15 “5 000 arşın”: Yaklaşık 2.7 km. § 48:16 “4 500 arşın”: Yaklaşık 2.4 km. 48:30-31 Va.21:12-13 * 48:30-31 “4 500 arşın”: Yaklaşık 2.4 km.

güney yanında üç kapı olacak: Şimon Kapısı, İssakar Kapısı, Zevulun Kapısı. ³⁴ 4 500 arşın uzunluktaki batı yanında üç kapı olacak: Gad Kapısı, Aşer Kapısı, Naftali Kapısı.

³⁵ “Kentın çevresi 18 000 arşın[†] olacak ve o günden başlayarak kentın adı ‘Yahve şamma[‡]’ olacak.”

[†] **48:35** “18 000 arşın”: Yaklaşık 9.5 km. [‡] **48:35** “Yahve şamma”: “RAB orada” anlamına gelir.

DANİEL

GİRİŞ

Daniel Kitabı'nın iki temel noktası vardır:

1. Kitap, Babil Kralı Nebukadnessar tarafından sürgün edilen Daniel'le üç Yahudi genç arkadaşının büyük zorluklar karşısında Tanrı'ya nasıl sadık kaldıklarını anlatır. İmanları ve Tanrı'ya bağlılıkları sayesinde düşmanlarından üstün oldular. Bu olaylar hem Babil hem de Pers krallıkları döneminde gelişti.
2. Daniel tarafından görülen görümler: Bu görümlerde Babil'den başlayarak birçok krallıkların yükselip düşeceği, Tanrı'ya karşı gelen baskıcı kralın yıkıma uğrayacağı, Tanrı'nın halkının zafere ulaşacağı açıklanıyor.

Sonuç olarak kitap Tanrı'nın dünyasal krallara egemen olduğunu vurgular.

Ana Hatlar:

1:1-6:28 Daniel'le arkadaşları

7:1-12:13 Daniel'in görümleri

a.7:1-28 Dört yaratık

b.8:1-9:27 Koçla teke

c.10:1-11:45 Göksel haberci

ç.12:1-13 Zamanın sonu

Daniel Babil'de Eğitiliyor

¹ Yahuda Kralı Yehoyakim'in krallığının üçüncü yılında Babil Kralı Nebukadnessar Yeruşalim'in üzerine yürüyüp kenti kuşattı. ² Rab, Yahuda Kralı Yehoyakim'i ve Tanrı'nın Tapınağı'ndaki bazı eşyaları Nebukadnessar'ın eline teslim etti. Nebukadnessar bunları Şinar* ülkesine götürüp kendi ilahının tapınağının hazinesine yerleştirdi.

³⁻⁴ Kral İsraililer arasından kral soyundan gelme ya da soylu bazı gençlerin seçilip saraya getirilmesi için saray görevlilerinin yöneticisi Aşpenaz'a buyruk verdi. Bu gençler kusursuz, yakışıklı, her konuda bilge, bilgili, öğrenmeye yetenekli, sarayda görev almaya uygun nitelikte kişiler olmalıydı. Aşpenaz onlara Kildaniler'in* dilini ve yazısını öğretecekti.

⁵ Kral bu gençler için kendi sofrasından gündelik yiyecek ve şarap ayırdı. Üç yıl eğitildikten sonra gençler kralın önüne çıkarılacaklardı. ⁶ Seçilen gençler arasında Yahudalılar'dan Daniel, Hananya, Mişael ve Azarya da vardı. ⁷ Saray görevlilerinin yöneticisi onlara yeni adlar koydu. Daniel'e Belteşassar, Hananya'ya Şadrak, Mişael'e Meşak, Azarya'ya Abed-Nego adını verdi.

⁸ Daniel dinsel açıdan kendini kirletmemek için kralın onlara ayırdığı yemeklerden yemeyi de şaraptan içmeyi de istemedi. Bu yoldan kendini kirletmemek için saray görevlilerinin yöneticisine ricada bulundu. ⁹ Tanrı saray görevlileri yöneticisinin Daniel'e sevgiyle, sevecenlikle davranmasını sağladı. ¹⁰ Adam Daniel'e, "Yiyecek içecek payınızı ayıran efendimiz kraldan korkarım" dedi, "Eğer yüzünüzü yaşıtınız olan öbür gençlerin yüzünden daha solgun görürse, başımı tehlikeye sokmuş olursunuz."

¹¹⁻¹² Daniel, saray görevlileri yöneticisinin Hananya, Mişael, Azarya ve kendisinin başına koyduğu gözeticiye gidip, "Lütfen kullarınıza on gün olanak tanıyın" dedi, "Bu on gün içinde bize yemek için sebze, içmek için de su verilsin. ¹³ Sonra yüzlerimizi kralın yemeklerini yiyen öbür gençlerin yüzleriyle kıyaslayın ve kullarınıza gördüğünüze göre davranın." ¹⁴ Gözetici bu isteği kabul etti ve onlara on gün deneme fırsatı verdi.

1:1 2Kr.24:1; 2Ta.36:5-7

1:2 2Kr.20:17-18; 24:10-16; 2Ta.36:10; Yşa.39:7-8

* 1:2 "Şinar", yani "Babil".

¹⁵ On gün sonra dört genç kralın yemeklerini yiyen öbür gençlerin hepsinden daha sağlıklı, daha iyi beslenmiş görünüyordu. ¹⁶ Böylece gözetici o günden sonra kralın gençler için ayırdığı yemekle şarabı kaldırdı ve onlara sebze vermeyi sürdürdü.

¹⁷ Tanrı bu dört gence her konuda bilgi, beceri, bilgelik verdi. Daniel her çeşit görümü ve düşü yorumlayabiliyordu.

¹⁸ Kralın belirlediği süre tamamlanınca, saray görevlileri yöneticisi gençleri Nebukadnessar'a götürdü. ¹⁹ Kral onlarla görüştü; içlerinde Daniel, Hananya, Mişael, Azarya gibisi yoktu. Bu yüzden kralın hizmetine onlar atandı. ²⁰ Kral bilgelik ve anlayışla ilgili konularda onları sınadı ve dört genci ülkesindeki bütün sihirbazlardan, falcılardan on kat üstün buldu.

²¹ Kral Koreş'in† krallığının birinci yılına dek Daniel sarayda kaldı.

2

Nebukadnessar'ın Gördüğü Düş

¹ Krallığının ikinci yılında Nebukadnessar bir düş gördü. Ruhu üzüntüyle sarsıldı, uykusu kaçtı. ² Düşünün ne olduğunu söylesinler diye sihirbazları, falcıları, büyücüleri, yıldızbilimcileri çağırttı. Hepsi gelip kralın önünde durdular. ³ Kral, “Beni üzüntüyle sarsan bir düş gördüm. Ne anlama geldiğini öğrenmek istiyorum” dedi.

⁴ Yıldızbilimciler Aramice*, “Ey kral, sen çok yaşa!” dediler, “Düşünü bu kullarına anlat ki, ne anlama geldiğini söyleyelim.”

⁵ Kral, “Gördüğüm düşü ve ne anlama geldiğini bana açıklamazsanız, kararım kesin, paramparça edileceksiniz” diye karşılık verdi, “Evleriniz de çöplüğe çevrilecek. ⁶ Ama düşü ve ne anlama geldiğini açıklayabilirseniz, sizi büyük armağanlarla ödüllendirip onurlandıracağım. Onun için bana düşü ve ne anlama geldiğini açıklayın.”

⁷ Onlar yine, “Ey kral, düşü bu kullarına anlat ki, ne anlama geldiğini söyleyelim” dediler.

⁸ Bunun üzerine kral, “Kararımın kesin olduğunu bildiğiniz için zaman kazanmak istediğinizi anlıyorum” dedi, ⁹ “Ama düşün ne olduğunu bana açıklamazsanız, sizin için tek ceza vardır. Durumun değişeceğini umarak bana yalan yanlış şeyler söylemek için aranızda anlaşmışsınız. Şimdi bana düşün ne olduğunu söyleyin ki, ne anlama geldiğini açıklayabileceğinizi anlayayım.”

¹⁰ Yıldızbilimciler, “Yeryüzünde senin bu isteğini yerine getirecek tek kişi yoktur” diye yanıtladılar, “Kaldı ki, büyük, güçlü hiçbir kral bir sihirbazdan, falcıdan ya da yıldızbilimciden böyle bir şey istememiştir. ¹¹ Kralın isteğini yerine getirmek güçtür. İnsanlar arasında yaşamayan ilahlardan başka krala bunu açıklayabilecek kimse yoktur.”

¹² Buna çok öfkelenen kral, Babil'deki bütün bilgelerin öldürülmesini buyurdu. ¹³ Böylece hepsinin öldürülmesi için buyruk çıktı. Daniel'le arkadaşlarının öldürülmesi için de adamlar gönderildi.

¹⁴ Daniel Babil'in bilgelerini öldürmeye giden kralın muhafız birliği komutanı Aryok'la bilgece, akıllıca konuştu. ¹⁵ Aryok'a, “Kralın buyruğu neden bu denli sert?” diye sordu. Aryok durumu Daniel'e anlattı. ¹⁶ Bunun üzerine Daniel krala gidip düşünün ne anlama geldiğini söyleyebilmesi için zaman istedi.

¹⁷ Sonra evine dönüp olup bitenleri arkadaşları Hananya'ya, Mişael'e, Azarya'ya anlattı. ¹⁸ Göklerin Tanrısı'na yakarmalarını istedi; öyle ki, Tanrı onlara lütfedip bu gizi açıklasın ve kendisiyle arkadaşları Babil'in öbür bilgeleriyle birlikte öldürülmesinler. ¹⁹ Gece giz bir görümde Daniel'e açıklandı. Bunun üzerine Daniel Göklerin Tanrısı'nı övdü.

²⁰ Şöyle dedi:

“Tanrı'nın adına öncesizlikten sonsuzluğa dek övgüler olsun!

† 1:21 “Koreş”: Tarihsel kayıtlarda “Keyhüsrev” diye de geçer. * 2:4 2:4-7:28 ayetleri Babil'de o dönemin resmi dili Aramice yazılmıştır.

Bilgelik ve güç O'na özgüdür.

²¹ O'dur zamanları ve mevsimleri değiştiren.

Kralları tahttan indirir, tahta çıkarır.

Bigelere bilgelik,

Anlayışlılara bilgi verir.

²² Derin ve gizli şeyleri ortaya çıkarır,

Karanlıkta neler olduğunu bilir,

Çevresi ışıkla kuşatılmıştır.

²³ Ey atalarımın Tanrısı,

Sana şükreder, seni överim.

Sen ki, bana bilgelik ve güç verdin,

Senden istediklerimizi bana bildirdin

Ve kralın düşünü bize açıkladın."

Daniel Düşü Yorumluyor

²⁴ Daniel, kralın Babil'in bilgelerini öldürmeye atadığı Aryok'a giderek, "Babil'in bilgelerini yok etme" dedi, "Beni krala götür, düşünün ne anlama geldiğini açıklayacağım."

²⁵ Aryok onu hemen krala götürdü ve, "Sürgündeki Yahudalılar arasında kralın düşünü yorumlayabilecek birini buldum" dedi.

²⁶ Kral, öbür adı Belteşassar olan Daniel'e, "Gördüğüm düşü ve ne anlama geldiğini bana söyleyebilir misin?" diye sordu.

²⁷ Daniel şöyle yanıtladı: "Kralın açıklanmasını istediği gizi ne bir bilge, ne falcı, ne de sihirbaz açıklayabilir. ²⁸ Ama gökte gizleri açıklayan bir Tanrı var. Gelecekte neler olacağını Kral Nebukadnessar'a O bildirmiştir. Yatağında yatarken gördüğün düş ve görümler şunlardır:

²⁹ "Sen, ey kral, yatarken gelecekle ilgili düşüncelere daldın, gizleri açan da neler olacağını sana bildirdi. ³⁰ Bana gelince, ey kral, öbür insanlardan daha bilge olduğum için değil, düşünün ne anlama geldiğini bilesin, aklından geçenleri anlayasın diye bu giz bana açıklandı.

³¹ "Ey kral, düşünde önünde duran büyük bir heykel gördün. Çok büyük ve olağanüstü parlaktı, görünüşü ürkütücüydü. ³² Başı saf altından, göğsüyle kolları gümüşten, karnıyla kalçaları tunçtan, ³³ bacakları demirden, ayaklarının bir kesimi demirden, bir kesimi kildendi. ³⁴ Sen bakıyordun ki, bir taş insan eli değmeden kesilip heykelin demirden, kilden ayaklarına çarparak onları paramparça etti. ³⁵ Demir, kil, tunç, gümüş, altın aynı anda parçalandı; yazın harman yerindeki saman çöpleri gibi oldular. Derken bir rüzgar çıktı, hiç iz bırakmadan hepsini alıp götürdü. Heykele çarpan taşsa büyük bir dağ oldu, bütün dünyayı doldurdu.

³⁶ "Gördüğün düş buydu. Şimdi de ne anlama geldiğini sana açıklayalım. ³⁷ Sen, ey kral, kralların kralısın. Göklerin Tanrısı sana egemenlik, güç, kudret, yücelik verdi.

³⁸ İnsanoğullarını, yabanıl hayvanları, gökte uçan kuşları senin eline teslim etti. Seni hepsine egemen kıldı. Altından baş sensin. ³⁹ Senden sonra senden daha aşağı durumda başka bir krallık çıkacak. Sonra bütün dünyada egemenlik sürecek tunçtan üçüncü bir krallık çıkacak. ⁴⁰ Dördüncü krallık demir gibi güçlü olacak. Çünkü demir her şeyi kırıp ezer. Demir gibi tümünü kırıp parçalayacak. ⁴¹ Ayaklarla parmakların bir kesiminin çömlekçi kilinden, bir kesiminin demirden olduğunu gördün; yani bölünmüş bir krallık olacak bu. Öyleyken onda demirin gücü de bulunacak, çünkü demiri kille karışık gördün.

⁴² Ayak parmaklarının bir kesimi demirden, bir kesimi kilden olduğu gibi, krallığın da bir bölümü güçlü, bir bölümü zayıf olacak. ⁴³ Demirin kille karışık olduğunu gördüğüne göre halklar evlilik bağıyla birbirleriyle karışacaklar, ama demirin kille karışmadığı gibi onlar da birbirine bağlı kalmayacaklar.

⁴⁴ “Bu krallar döneminde Göklerin Tanrısı hiç yıkılmayacak, başka halkın eline geçmeyecek bir krallık kuracak. Bu krallık önceki krallıkları ezip yok edecek, kendisiyse sonsuza dek sürecek. ⁴⁵ İnsan eli değmeden dağdan kesilip gelen taşın demiri, tuncu, kili, gümüşü, altını parçaladığını gördün. Ulu Tanrı bundan sonra neler olacağını krala açıklamıştır. Düş gerçek, yorumu da güvenilirirdir.”

⁴⁶ Bunun üzerine Kral Nebukadnessar Daniel'in önünde yüzüstü yere kapandı. Ona bir sunu ve buhur sunulmasını buyurdu. ⁴⁷ Daniel'e, “Madem bu gizi açıklayabildin, Tanrın gerçekten tanrıların Tanrısı, kralların Efendisi” dedi, “Gizleri açan O'dur.”

⁴⁸ Sonra Daniel'i yüksek bir göreve getirdi; ona birçok değerli armağan verdi. Onu Babil İli'ne vali atadı, Babil'in bütün bilgelerinin başkanı yaptı. ⁴⁹ Daniel'in isteği üzerine Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu da Babil İli'nde yüksek görevlere atadı. Daniel ise sarayda kaldı.

3

Nebukadnessar'ın Diktiği Altın Heykel

¹ Kral Nebukadnessar altın bir heykel yaptı; boyu altmış*, eni altı arşındı†. Onu Babil İli'nde, Dura Ovası'na dikti. ² Satrapları, kaymakamları, valileri, danışmanları, haznedarları, yargıçları, güvenlik görevlilerini ve illerin bütün öbür yüksek memurlarını diktiği heykeli adama törenine çağırttı. ³ Böylece satraplar, kaymakamlar, valiler, danışmanlar, haznedarlar, yargıçlar, güvenlik görevlileri ve illerin bütün öbür yüksek memurları Kral Nebukadnessar'ın diktiği heykeli adama töreni için toplanarak heykelin önünde durdular. ⁴ Sonra haberci yüksek sesle bağırdı: “Ey halklar, uluslar, her dilden insanlar, size şöyle yapmanız buyruluyor: ⁵ Boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyar duymaz yere kapanıp Kral Nebukadnessar'ın dikmiş olduğu altın heykele tapınacaksınız. ⁶ Her kim yere kapanıp tapınmazsa hemen kızgın fırına atılacaktır.” ⁷ Bu yüzden ne zaman boru, ney, lir, kanun, arp ve her çeşit çalgı sesi duyulsa, bütün halklar, uluslar, her dilden insanlar yere kapanıp Kral Nebukadnessar'ın diktiği altın heykele tapındılar.

Daniel'in Arkadaşları Suçlanıyor

⁸ Bunun üzerine bazı Kildaniler yaklaşıp Yahudiler'i suçladılar. ⁹ Kral Nebukadnessar'a, “Ey kral, sen çok yaşa!” dediler, ¹⁰⁻¹¹ “Boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyan herkes yere kapanıp altın heykele tapınacak; kim yere kapanıp tapınmazsa kızgın fırına atılacak diye bir buyruk çıkardın, ey kral. ¹² Oysa Babil İli'nde yüksek görevlere atadığın Şadrak, Meşak, Abed-Nego adında bazı Yahudiler var. Bu adamlar seni saymadılar, ey kral. Senin ilahlarına kulluk etmiyor, diktiğin altın heykele tapınmıyorlar.”

¹³ Büyük öfkeye kapılan Nebukadnessar, Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu çağırttı. Bu kişiler kralın yanına getirildiler. ¹⁴ Nebukadnessar, “Ey Şadrak, Meşak, Abed-Nego, ilahlarıma kulluk etmediğiniz, diktiğim altın heykele tapınmadığınız doğru mu?” diye sordu, ¹⁵ “Şimdi boru, ney, lir, kanun, arp, davul ve her çeşit çalgı sesini duyar duymaz yere kapanıp yaptığım heykele tapınmaya hazırsanız ne iyi! Ama ona tapınmazsanız, hemen kızgın fırına atılacaksınız. O zaman bakalım hangi ilah sizi elimden kurtaracak?”

¹⁶ Şadrak, Meşak, Abed-Nego, “Bu konuda kendimizi savunma gereğini duymuyoruz” diye karşılık verdiler, ¹⁷ “Kızgın fırına atılsak bile, ey kral, kendisine kulluk ettiğimiz Tanrı bizi kızgın fırından kurtarabilir; senin elinden de bizi kurtaracaktır. ¹⁸ Ama bizi kurtarmasa bile bil ki, ey kral, ilahlarına kulluk etmeyiz, diktiğin altın heykele tapınmayız.”

Daniel'in Üç Arkadaşı Fırına Atılıyor

* 3:1 “Altmış arşın”: Yaklaşık 27 m. † 3:1 “Altı arşın”: Yaklaşık 2.7 m. 3:6 Mat.13:41-42,49-50

¹⁹ Nebukadnessar Şadrak, Meşak, Abed-Nego'ya çok öfkelen-di; onlara karşı tutumu de-ğişti. Fırının her zamankinden yedi kat daha çok ısıtılmasını buyurdu. ²⁰ Sonra ordusundaki bazı güçlü askerlere Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu bağlayıp kızgın fırına atmalarını buyurdu. ²¹ Böylece bu kişiler, şalvarları, kaftanları, sarıkları ve öbür giysileriyle birlikte bağlanıp kızgın fırına atıldılar. ²² Kralın buyruğu çok sıkı, fırın da çok ısıtılmış olduğundan, Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu götüren adamları ateşin alevleri yakıp öldürdü. ²³ Üç adamsa -Şadrak, Meşak, Abed-Nego- bağlı olarak kızgın fırına düştüler.

²⁴ O zaman Kral Nebukadnessar şaşkınlık içinde birden ayağa kalktı. Danışmanlarına, “Biz ateşin içine bağlı üç kişi atmadık mı?” diye sordu.

Danışmanlar, “Kuşkusuz, ey kral” diye karşılık verdiler.

²⁵ Kral, “Ben dört kişi görüyorum” dedi, “Ateşin içinde yürüyorlar, bağlarından çözülmüş, hiçbir zarara uğramamışlar. Dördüncünün görünümü de bir ilahi varlığa benziyor.”

²⁶ Sonra kızgın fırının kapısına yaklaşarak, “Ey Yüce Tanrı'nın kulları Şadrak, Meşak, Abed-Nego, dışarı çıkıp buraya gelin!” diye seslendi.

Bunun üzerine Şadrak, Meşak, Abed-Nego ateşin içinden çıktılar. ²⁷ Satraplar, kaymakamlar, valiler, kralın danışmanları onların çevresinde toplandılar. Adamların bedenlerinde ateşin hiçbir etkisi olmadığını gördüler. Başlarındaki tek saç yanmamış, giysileri değişmemiş, ateşin kokusu üzerlerine sinmemişti.

²⁸ Bunun üzerine Nebukadnessar, “Şadrak, Meşak ve Abed-Nego'nun Tanrısı'na övgüler olsun!” dedi, “Meleğini gönderip kendisine güvenen kullarını kurtardı. Onlar buyruğuma karşı geldiler, kendi Tanrıları'ndan başka bir ilaha kulluk edip tapınmamak için canlarını tehlikeye attılar. ²⁹ İşte buyuruyorum: Hangi halktan, ulustan ya da dilden olursa olsun, Şadrak, Meşak ve Abed-Nego'nun Tanrısı'ndan saygısızca söz eden herkes paramparça edilecek, evleri çöplüğe çevrilecek. Çünkü böyle kurtarabilen başka bir tanrı yoktur.”

³⁰ Sonra Şadrak'ı, Meşak'ı, Abed-Nego'yu Babil İli'nde daha yüksek görevlere atadı.

4

Nebukadnessar'ın İkinci Düşü

¹ Kral Nebukadnessar dünyadaki bütün halklara, uluslara ve her dilden insanlara şu bildiri-yi gönderdi:

“Esenliğiniz bol olsun! ² Yüce Tanrı'nın benim için gerçekleştirdiği belirtileri ve şaşıl-sa işleri size bildirmeyi uygun gördüm.

³ “Belirtileri ne büyük!

Şaşıl-sa işleri ne yüce!

Krallığı ebedi krallıktır,

Egemenliği kuşaklar boyu sürecek.

⁴ “Ben, Nebukadnessar, evimde huzur, sarayımda gönenç içindeydim. ⁵ Beni korkutan bir düş gördüm. Yatağımda yatarken düşüncelerimle görüşlerim beni ürküttü. ⁶ Düşün ne anlama geldiğini açıklamaları için Babil'in bütün bilgelerinin yanıma getirilmesini buyurdum. ⁷ Sihirbazlar, yıldızbilimciler, falcılar yanıma gelince, gördüğüm düşü onlara anlattımsa da ne anlama geldiğini açıklayamadılar. ⁸ Sonunda ilahımın adından gelen Belteşassar adıyla çağrılan ve kendisinde kutsal ilahların ruhu bulunan Daniel yanıma geldi. Gördüğüm düşü ona anlattım.

⁹ “Ona şöyle dedim: Ey sihirbazların başkanı Belteşassar, sende kutsal ilahların ruhu olduğunu, her gizi açıklayabileceğini biliyorum. İşte gördüğüm düş: Ne anlama geldiğini bana açıkla. ¹⁰ Yatarken gördüğüm görüşler şunlar: Dünyanın ortasında çok yüksek bir ağaç gördüm. ¹¹ Ağaç büyüdü, güçlendi, boyu göklere erişti. Dünyanın dört bucağından

görülüyordu. ¹²Yaprakları güzeldi, herkese yetecek kadar bol meyvesi vardı. Yabanıl hayvanlar gölgesinde barınıyor, gökte uçan kuşlar dallarına tünüyordu. Her canlı ondan besleniyordu.

¹³“Yatağında yatarken gördüğüm görümlerde gökten inen bir gözcü, kutsal bir varlık gördüm. ¹⁴Yüksek sesle, ‘Ağacı ve dallarını kesin, yapraklarını yolun, meyvesini atın’ diye bağırdı, ‘Altında barınan hayvanlarla dallarına tüneyen kuşlar kaçsın. ¹⁵Ama köklerin bulunduğu kütüğü demirle, tunçla çevreleyip yerde, otların içinde bırakın.

“ ‘Göğün çiyiyle ıslansın, hayvanlarla birlikte yerdeki otlardan pay alsın. ¹⁶Ondaki insan yüreği değiştirilsin, yerine hayvan yüreği verilsin. Üzerinden yedi vakit geçsin. ¹⁷Bu yargıyı gözcüler, kararı kutsallar verdi. Öyle ki, her canlı Yüce Olan’ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve onları dilediği kişiye, en hor görülen birine bile verebileceğini bilsin.’

¹⁸“İşte ben Kral Nebukadnessar’ın gördüğü düş! Şimdi, ey Belteşassar, bunun ne anlama geldiğini söyle. Çünkü krallığımdaki bilgelerin hiçbirisi bu düşün ne anlama geldiğini bana açıklayamadı. Ama sen açıklayabilirsin, çünkü kutsal ilahların ruhu var sende.”

Daniel Düşü Yorumluyor

¹⁹O zaman öbür adı Belteşassar olan Daniel bir süre şaşkın şaşkın durdu, düşünceleri onu ürküttü. Bunun üzerine kral, “Ey Belteşassar, bu düş de yorumu da seni ürkütmesin” dedi.

Belteşassar, “Ey efendim, keşke bu düş senden nefret edenlerin, yorumu da düşmanlarının başına gelseydi!” diye karşılık verdi, ²⁰“Büyüyen, güçlenen, boyu göklere erişen, dünyadaki herkesçe görülebilen bir ağaç gördün. ²¹Yaprakları güzeldi, meyvesi herkese yetecek kadar boldu. Yabanıl hayvanlar altında barınır, gökte uçan kuşlar dallarına tünardı. ²²Ey kral, o ağaç sensin! Sen büyüdün, güçlendin. Büyüklüğün giderek göklere erişti, egemenliğin dünyanın dört bucağına yayıldı.

²³“Sen, ey kral, bir gözcünün, kutsal bir varlığın gökten indiğini gördün. ‘Ağacı kesip yok edin, ama köklerin bulunduğu kütüğü demirle, tunçla çevreleyip yerde, otların içinde bırakın. Göğün çiyiyle ıslansın; üzerinden yedi vakit geçinceye dek yabanıl hayvanlarla birlikte pay alsın’ diyordu.

²⁴“Ey efendim kral, düşün anlamı ve Yüce Olan’ın senin başına getireceği yargı şudur: ²⁵İnsanlar arasından kovulacak, yabanıl hayvanlarla yaşayacaksınız; öküz gibi otla beslenecek, göğün çiyiyle ıslanacaksınız. Yüce Olan’ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve krallığı dilediği kişiye verdiğini anlayınca dek yedi vakit geçecek. ²⁶Köklerin bulunduğu kütüğün bırakılması için buyruk verildi. Bunun anlamı şu: Sen göklerin egemenlik sürdüğünü anlayınca krallığın sana geri verilecek. ²⁷Bu yüzden, ey kral, öğüdümü benimse: Doğru olanı yaparak günahından, düşkünlere iyilik ederek suçlarından vazgeç. Olur ya, gönencin uzun sürer.”

Düş Gerçekleşiyor

²⁸Bunların hepsi Kral Nebukadnessar’ın başına geldi. ²⁹On iki ay sonra kral Babil Sarayı’nın damında geziniyordu. ³⁰Kral, “İşte onurum ve yüceliğim için üstün gücümle krallığımın başkenti olarak kurduğum büyük Babil!” dedi. ³¹Daha sözünü bitirmeden gökten bir ses duyuldu: “Ey Kral Nebukadnessar, krallık senden alındı. ³²İnsanlar arasından kovulacak, yabanıl hayvanlarla yaşayacaksınız. Öküz gibi otla besleneceksin. Yüce Olan’ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve krallığı dilediği kişiye verdiğini anlayınca dek yedi vakit geçecek.”

³³ Nebukadnessar'a ilişkin bu söz hemen yerine geldi. İnsanlar arasından kovuldu. Öküz gibi otla beslendi. Bedeni göğün çiyiyle ıslandı. Saçı kartal tüyü, tırnakları kuş pençesi gibi uzadı.

³⁴ Belirlenen sürenin sonunda ben Nebukadnessar gözlerimi göğe kaldırdım ve kendime geldim. Yüce Olan'ı övdüm. Sonsuza dek Diri Olan'ı onurlandırıp yücelttim. O'nun egemenliği ebedi egemenliktir, Krallığı kuşaklar boyu sürecek.

³⁵ Dünyada yaşayanlar bir hiç sayılır. O gökteki güçlere de dünyada yaşayanlara da Dilediğini yapar. O'nun elini durduracak, O'na, "Ne yapıyorsun?" diyecek kimse yoktur.

³⁶ O anda aklım başıma geldi. Krallığımın yüceliği için onurum ve görkemim bana geri verildi. Danışmanlarımla soylu adamlarım beni aradılar. Krallığıma kavuştum, bana daha büyük yücelik verildi. ³⁷ Ben Nebukadnessar Göklerin Kralı'na şükrederim. O'nu över, yüceltirim. Çünkü bütün yaptıkları gerçek, yolları doğrudur; kendini beğenmişleri alçaltmaya gücü yeter.

5

Kral Belşassar'ın Verdiği Şölen

¹ Kral Belşassar soylu adamlarından bin kişiye büyük bir şölen verdi, onlarla şarap içti. ² Şarabını keyifle içerken, atası Nebukadnessar'ın Yeruşalim'deki tapınaktan çıkarıp getirdiği altın ve gümüş kapların getirilmesini buyurdu. Öyle ki, kendisi, karıları, cariyeleri, soylu adamları onlarla içsinler. ³ Böylece Tanrı'nın Yeruşalim'deki tapınağından alınan altın kaplar getirildi; kral, karıları, cariyeleri, soylu adamları onlarla içtiler. ⁴ Şaraplarını içerken altından, gümüşten, tunçtan, demirden, ağaçtan, taştan ilahları övdüler.

⁵ Ansızın bir insan elinin parmakları belirdi, kandilliğin yanındaki saray duvarının sıvası üzerine yazmaya başladı. Kral yazan eli gördü, ⁶ aklından geçenler onu ürküttü, benzi soldu; eli ayağı tutmaz oldu, dizlerinin bağı çözüldü.

⁷ Yüksek sesle Babil'in bilgelerini –falcılarla yıldızbilimcileri– çağırttı. Onlara, "Bu yazıyı kim okuyup ne anlama geldiğini bana açıklarsa, kendisine mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takılacak ve ülkede üçüncü önder olacak" dedi.

⁸ Kralın bütün bilgeleri geldiyse de yazıyı kimse okuyamadı, ne anlama geldiğini de açıklayamadı. ⁹ Bu yüzden Kral Belşassar daha da korktu, benzi büsbütün soldu. Soylu adamlarıysa şaşkındı.

¹⁰ Kralla soyluların seslerini duyan kraliçe* şölen salonuna geldi. "Çok yaşa, ey kral!" dedi, "Aklından geçenler seni ürkütmesin, benzin solmasın! ¹¹ Ülkende kendisinde kutsal ilahların ruhu bulunan biri var. Atan Kral Nebukadnessar'ın döneminde kavrayışa, sağduyuya, ilahlara özgü bilgiğe sahip olmakla tanınırdı. Atan Kral Nebukadnessar onu sihirbazların, yıldızbilimcilerin, falcıların başkanlığına atadı. ¹² Kralın Belteşassar diye çağırdığı Daniel olağanüstü bir ruha, bilgiye, sağduyuya sahiptir. Üstelik düşleri yorumlama, bilmeceleri çözme, gizemleri açıklama yeteneği de vardır. Daniel'i çağır, yazının ne anlama geldiğini o sana söyleyecektir."

¹³ Böylece Daniel'i kralın önüne getirdiler. Kral, "Kral atamın Yahuda'dan getirdiği, Yahuda sürgünlerinden Daniel sen misin?" diye sordu, ¹⁴ "Sende ilahların ruhu bulunduğu, kavrayış, sağduyu ve olağanüstü bilgelikle donanmış olduğunu duydum. ¹⁵ Bu yazıyı okuyup ne anlama geldiğini söylemeleri için bilgilerle falcıları çağırttım. Ama ne anlama geldiğini açıklayamadılar. ¹⁶ Senin yorum yapabildiğini, gizemleri açıklayabildiğini

* 5:10 "Kraliçe" ya da "Kralın annesi" veya "Ninesi".

duydum. Bu yazıyı okur, ne anlama geldiğini açıklayabilirsen, sana mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takılacak; ülkede üçüncü önder olacaksın.”

¹⁷ Daniel, “Armağanların senin olsun, ödülleri de bir başkasına ver” diye karşılık verdi, “Ama ben yine de yazıyı okuyup ne anlama geldiğini sana açıklayacağım.”

¹⁸ “Ey kral, Yüce Tanrı atan Nebukadnessar'a krallığı, büyüklüğü, yüceliği, görkemi verdi. ¹⁹ Tanrı'nın sağladığı büyüklük yüzünden bütün halklar, uluslar, her dilden insan ondan korkup titredi. Dilediğini öldürür, dilediğini yaşattırdı; dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltırdı. ²⁰ Ne var ki, gurura kapılıp saygısızlıkta direnince krallık tahtından indirildi, yüceliği kendisinden alındı. ²¹ İnsanlar arasından kovuldu ve ona hayvan yüreği verildi. Yüce Tanrı'nın insanların krallığı üzerinde egemenlik sürdüğünü, onu dilediği kişiye verdiğini anlayınca dek yaban eşekleri arasında yaşadı, öküz gibi otla beslendi, bedeni göğün çiyiyle ıslandı.

²² “Ama ey sen, onun torunu Belşassar, bunların hepsini bildiğin halde alçakgönüllülüğü benimsemedi. ²³ Bunun yerine göğün Rabbi'ne karşı kendini yükselttin. O'nun tapınağından aldıkları kapları sana getirdiler. Sen, karıların, cariyelerin, soylu adamların onlarla şarap içtiniz. Görmeyen, duymayan, anlamayan altından, gümüşten, tunçtan, demirden, ağaçtan, taştan ilahları övdün. Soluğunu elinde tutan, bütün yollarını gözeten Tanrı'yı ise yüceltmedin. ²⁴ Bu yüzden Tanrı o yazıyı yazan eli gönderdi.

²⁵ “Yazılan yazı şudur:

MENE, MENE, TEKEL ve PARSİN.

²⁶ “Bu sözcüklerin anlamı şudur:

MENE†: Tanrı senin krallığının günlerini saydı ve ona son verdi.

²⁷ TEKEL‡: Terazide tartıldın ve eksik bulundun.

²⁸ PERES§: Krallığın ikiye bölünerek Medler'le Persler'e verildi.”

²⁹ Belşassar'ın buyruğu üzerine Daniel'e mor giysi giydirilip boynuna altın zincir takıldı ve ülkede üçüncü önder ilan edildi.

³⁰ Kildan Kralı Belşassar o gece öldürüldü. ³¹ Altmış iki yaşında olan Medli Darius krallığı eline geçirdi.

6

Daniel Aslan Çukuruna Atılıyor

¹ Darius bütün ülkeyi yönetecek yüz yirmi satrap atamayı uygun gördü. ² Bunların başına da biri Daniel olmak üzere üç bakan atadı. Krala zarar gelmemesi için bakanlar satraplardan hesap soracaklardı. ³ Kendisinde bulunan olağanüstü ruh sayesinde Daniel öbür bakanlarla satraplardan üstün olduğundan, kral onu bütün ülkenin başına atamayı tasarlıyordu. ⁴ Bunun üzerine öbür bakanlarla satraplar Daniel'i ülke yönetimi konusunda suçlamak için fırsat kollamaya başladılar. Ancak ne suçlanacak bir yanını, ne de bir yanlışını buldular. Çünkü Daniel güvenilir biriydi. Kendisinde hiçbir eksiklik ya da yanlışlık bulamadılar. ⁵ Sonunda, “Daniel'i Tanrısı'nın Yasası'yla ilgili bir konuda suçlayamazsak, bir suçlama nedeni bulamayacağız” dediler.

⁶ Bunun üzerine bakanlarla satraplar hep birlikte krala gidip, “Ey Kral Darius, çok yaşa!” dediler; ⁷ “Ülkenin bütün bakanları, kaymakamları, satrapları, danışmanları, valileri olarak kralın zorlu bir yasa çıkarması üzerinde anlaştık. Ey kral, kim otuz gün içinde senden başka bir insana ya da ilaha dua ederse, aslan çukuruna atılsın. ⁸ Şimdi, ey kral, yasağı koy; Medler'le Persler'in değişmez yasası uyarınca yazıyı imzala ki değiştirilemesin.” ⁹ Böylece Kral Darius yasağı içeren yasayı imzaladı.

† 5:26 “MENE”: “Sayılan” anlamına gelir. ‡ 5:27 “TEKEL”: “Tartılan” anlamına gelir. § 5:28 “PERES”: “Bölünen” anlamına gelmekle birlikte “Persler” sözcüğünü de çağırıştırır. Peres “Parsin”in tekilidir.

¹⁰ Daniel yasanın imzalandığını öğrenince evine gitti. Yukarı odasının Yerusâlim yönüne bakan pencereleri açtı. Daha önce yaptığı gibi her gün üç kez diz çöküp dua etti, Tanrısı'na övgüler sundu. ¹¹ Ona tuzak kuran adamlar hep birlikte oraya gittiklerinde, onu Tanrısı'na dua edip yalvarırken gördüler. ¹² Bunun üzerine krala gidip çıkardığı yasayla ilgili şunları söylediler: “Ey kral, kim otuz gün içinde senden başka bir insana ya da ilaha dua ederse, aslan çukuruna atılsın diye yasa imzalamadın mı?”

Kral, “Medler'le Persler'in değişmez yasası uyarınca çıkardığım yasa geçerlidir” diye karşılık verdi.

¹³ Bunun üzerine, “Ey kral, Yahuda sürgünlerinden olan Daniel seni de imzaladığın yasayı da saymıyor; günde üç kez dua ediyor” dediler. ¹⁴ Bunu duyan kral çok üzüldü, Daniel'i kurtarmayı kafasına koydu. Onu kurtarmak için güneş batıncaya dek uğraştı.

¹⁵ O zaman adamlar toplu halde krala gidip, “Ey kral, Medler'le Persler'in yasası uyarınca, kralın koyduğu yasanın ya da yasağın değiştirilemeyeceğini bilmelisin” dediler.

¹⁶ Bunun üzerine kral Daniel'i getirip aslan çukuruna atmalarını buyurdu. Daniel'e de, “Kendisine sürekli kulluk ettiğin Tanrın seni kurtarsın!” dedi.

¹⁷ Bir taş getirip çukurun ağzına koydular. Daniel'le ilgili hiçbir şey değiştirilmesin diye kral hem kendi mühür yüzüğüyle, hem soyluların mühür yüzükleriyle taşı mühürledi.

¹⁸ Sonra sarayına döndü; geceyi yemek yemeden, eğlenmeden geçirdi; uykusu kaçtı.

¹⁹ Şafak sökerken kalkıp acele aslan çukuruna gitti. ²⁰ Çukura yaklaşıncâ üzgün bir sesle, “Ey yaşayan Tanrı'nın kulu Daniel, kendisine sürekli kulluk ettiğin Tanrın seni aslanlardan kurtarabildi mi?” diye haykırdı.

²¹ Daniel, “Ey kral, sen çok yaşa!” diye yanıtladı, ²² “Tanrım meleğini gönderip aslanların ağzını kapadı. Beni incitmediler. Çünkü Tanrı'nın önünde suçsuz bulundum. Sana karşı da, ey kral, hiçbir yanlışlık yapmadım.”

²³ Kral buna çok sevindi, Daniel'i çukurdan çıkarmalarını buyurdu. Daniel çukurdan çıkarıldı. Bedeninde hiçbir yara izi bulunmadı. Çünkü Tanrısı'na güvenmişti.

²⁴ Kralın buyruğu uyarınca, Daniel'i haksız yere suçlayan adamları, karılarıyla, çocuklarıyla birlikte getirip aslan çukuruna attılar. Daha çukurun dibine varmadan aslanlar onları kapıp kemiklerini kırdılar.

²⁵ Kral Darius dünyada yaşayan bütün halklara, uluslara ve her dilden insanlara şöyle yazdı:

“Esenliğiniz bol olsun!

²⁶ Krallığımda yaşayan herkesin Daniel'in Tanrısı'ndan korkup titremesini buyuruyorum.

O yaşayan Tanrı'dır,
Sonsuza dek var olacak.
Krallığı yıkılmayacak,
Egemenliği son bulmayacak.

²⁷ O kurtarır, O yaşatır,
Gökte de yerde de
Belirtiler, şaşılacak işler yapar.
Daniel'i aslanların pençesinden kurtaran O'dur.”

²⁸ Böylece Darius'un ve Persli Koreş'in krallığı döneminde Daniel'in işleri iyi gitti.

7

Daniel'in Dört Yaratıkla İlgili Düşü

¹ Babil Kralı Belşassar'ın krallığının birinci yılında, Daniel yatağında yatarken bir düş ve görümler gördü. Sonra düşünün özetini yazdı; ² şöyle dedi:

“Gece bir görümde göğün dört rüzgarının büyük denize saldırdığını gördüm. ³ Denizden birbirinden farklı dört büyük yaratık çıktı.

4 “Birinci yaratık aslana benziyordu, kartal kanatları vardı. Ben bakarken kanatları koparıldı, yaratık yerden kaldırıldı, insan gibi ayakları üzerine durduruldu. Ona bir insan yüreği verildi.

5 “İkinci yaratık ayıya benziyordu. Bir yanı üzerinde doğrulmuştu. Ağzında, dişleri arasında üç kaburga kemiği vardı. Ona, ‘Haydi kalk, yiyebildiğin kadar et ye!’ dediler.

6 “Sonra baktım, parsa benzer bir başka yaratık gördüm. Sirtında dört kuş kanadı vardı. Bu yaratığın dört başı vardı ve ona egemenlik verilmişti.

7 “Bundan sonraki gece görümlerimde korkunç, ürkütücü, çok güçlü dördüncü bir yaratık gördüm. Büyük demir dişleri vardı; yiyip parçalıyor, artakalanı ayakları altında çiğniyordu. Kendisinden önceki yaratıklara benzemiyordu. On boynuzu vardı.

8 “Ben gözümü dikmiş boynuzlara bakarken, onların arasından daha küçük başka bir boynuz çıktı. İlk boynuzlardan üçü onun önünde söküldü. Bu boynuzun insan gözü gibi gözleri, böbürlenene bir ağzı vardı.

9 “Ben bakarken
Tahtlar kuruldu,
Eskiden beri var Olan yerine oturdu.
Giysileri kar gibi beyaz,
Başındaki saçlar yün gibi apaktı.
Tahtı alev alev,
Tekerlekleri kızgın ateş gibiydi.

10 Önünden ateşten bir ırmak çıkıp akıyordu.
Binlerce binler
O'na hizmet ediyordu;
On binlerce on binler
Önünde duruyordu.
Mahkeme kuruldu,
Kitaplar açıldı.

11 “Boynuzun söylediği övünge sözleri duyunca baktım, yaratık gözümün önünde öldürüldü, bedeni kızgın ateşe atıldı, yok oldu. 12 Öbür yaratıklara gelince, egemenlik onlardan alınmış, ancak belirli bir süre için yaşamalarına izin verilmişti.

13 “Gece görümlerimde insanoğluna benzer birinin göğün bulutlarıyla geldiğini gördüm. Eskiden beri var Olan'ın yanına doğru ilerledi, O'nun önüne getirildi. 14 Ona egemenlik, yücelik ve krallık verildi. Bütün halklar, uluslar ve her dilden insan ona tapındı. Egemenliği hiç bitmeyecek sonsuz bir egemenlik, krallığı hiç yıkılmayacak bir krallıktır.”

Düşün Yorumu

15 “Ben Daniel'e gelince, ruhum üzüntüyle sarsıldı, gördüğüm görümler beni ürküttü. 16 Orada duranlardan birine yaklaştım, bütün bunların gerçek anlamını açıklamasını istedim.

“O da bana bunların ne anlama geldiğini açıkladı: 17 ‘Bu dört büyük yaratık yeryüzünde ortaya çıkacak dört kraldır. 18 Ama Yüceler Yücesi'nin kutsalları krallığı alacak, sonsuza dek ellerinde tutacaklar. Evet, sonsuzlara dek.’

19 “Bundan sonra öbürlerinden farklı, çok korkunç, demirden dişleri, tunçtan tırnakları olan, yiyip parçalayan, artakalanı ayakları altında çiğneyen dördüncü yaratığın ne anlama geldiğini öğrenmek istedim. 20 Bunun yanı sıra başındaki on boynuzdan sonra çıkan öbür boynuzun ne olduğunu da öğrenmek istedim. Bu boynuzun önünden üç boynuz düşmüştü, sanki ötekilerden daha iriceydi. Gözleri ve böbürlenene bir ağzı vardı. 21 Ben baktığım sırada

bu boynuz kutsallarla savaşıyor ve onları yeniyordu. ²² Eskiden beri var Olan –Yüceler Yücesi– gelip kutsallarının lehine yargı verene dek bu böyle sürdü. Kutsalların krallığı alma zamanı gelmişti.

²³ “Bana şu açıklamayı yaptı: ‘Dördüncü yaratık yeryüzünde ortaya çıkacak dördüncü krallıktır. Bütün öbür krallıklardan farklı olacak, bütün dünyayı yiyip bitirecek, çiğneyip parçalayacak. ²⁴ On boynuz bu krallıktan çıkacak on kraldır. Bunlardan sonra öncekilerden farklı bir başka kral ortaya çıkıp üç kralı tahtlarından indirecek. ²⁵ Yüceler Yücesi’ni kötüleyen sözler söyleyecek, O’nun kutsallarına baskı yapacak. Belirlenen zamanları, yasaları değiştirmeyi amaçlayacak. Kutsallar üç buçuk yıl için* eline teslim edilecekler.

²⁶ “ ‘Ama mahkeme kurulacak, onun egemenliğine son verilecek, büsbütün yok edilecek. ²⁷ Göklerin altındaki krallıklara özgü krallık, egemenlik ve büyüklük kutsallara, Yüceler Yücesi’nin halkına verilecek. Bu halkın krallığı sonsuza dek sürecek, bütün uluslar ona kulluk edip sözünü dinleyecek.’

²⁸ “İşte olayın gelişimi burada bitiyor. Ben Daniel’e gelince, düşüncelerim beni çok ürküttü, benzim soldu. Ama bu olayı içimde sakladım.”

8

Koç ve Tekeyle İlgili Görüm

¹ Kral Belşassar’ın krallığının üçüncü yılında, ben Daniel daha önce gördüğüm görümden başka bir görüm gördüm. ² Görümde kendimi Elam İli’ndeki Sus Kalesi’nde, Ulay Kanalı’nın yanında gördüm. ³ Gözlerimi kaldırıp bakınca kanal kıyısında duran bir koç gördüm; iki uzun boynuzu vardı. Boynuzlardan daha geç çıkanı öbüründen daha uzundu. ⁴ Koçun batıya, kuzeye, güneye doğru boynuz attığını gördüm. Hiçbir hayvan ona karşı koyamıyor, kimse onun elinden kurtaramıyordu. Koç dilediği gibi davrandı ve gitgide güçlendi.

⁵ Ben bu olayı düşünürken, batıdan ansızın gözleri arasında çarpıcı bir boynuzu olan bir teke geldi. Yere basmadan bütün dünyayı aştı. ⁶ Güç ve öfkeyle, kanalın yanında durduğunu gördüğüm iki boynuzlu koça doğru koştu. ⁷ Öfkeyle saldırdığını, koça vurup boynuzlarını kırdığını gördüm. Koçun tekeye karşı duracak gücü yoktu; teke koçu yere vurup çiğnedi. Koçu onun elinden kurtaracak kimse yoktu. ⁸ Teke çok güçlendi, ama en güçlü olduğu sırada büyük boynuzu kırıldı. Kırılan boynuzun yerine, göğün dört rüzgarına doğru çarpıcı dört boynuz çıktı.

⁹ Bu boynuzların birinden başka bir küçük boynuz çıktı; güneye, doğuya ve Güzel Ülke’ye* doğru yayılarak çok güçlendi. ¹⁰ Göklerin ordusuna erişinceye dek büyüdü. Gökteki ordudan ve yıldızlardan bazılarını yeryüzüne düşürdü, ayakları altına alıp çiğnedi. ¹¹ Kendisini Gök Ordusu’nun Önderi† kadar yükseltti. Tanrı’ya sunulan günlük sunu kaldırıldı, O’nun tapınağı yıkıldı. ¹² Başkaldırı yüzünden günlük sunuya karşı çıkıldı. Gerçek ayak altında çiğnendi. Küçük boynuz yaptığı her şeyde başarılı oldu.

¹³ Sonra kutsal bir varlığın konuştuğunu duydum. Başka kutsal bir varlık ona, “Bu görümde –günlük sunuyla, yıkım getiren başkaldırıyla, kutsal yerin ve ordunun ayak altında çiğnenmesiyle ilgili görümde– olanlar ne zamana dek sürecek?” diye sordu.

¹⁴ Kutsal varlık bana, “2 300 akşam, sabah olacak, sonra kutsal yer yeniden düzene konulacak” dedi.

Görümün Yorumu

¹⁵ Ben Daniel, gördüğüm görümün ne anlama geldiğini çözmeye çalışırken, insana benzer biri karşımda durdu. ¹⁶ Bir insan sesinin Ulay Kanalı’ndan, “Ey Cebrail, görümün

^{7:22} Va.20:4 ^{7:24} Va.17:12 ^{7:25} Dan.12:7; Va.12:14; 13:5 * ^{7:25} “Üç buçuk yıl için”: Aramice “Bir vakte, vakitlere, yarım vakte kadar”. ^{7:27} Va.20:4 ^{7:27} Va.22:5 * ^{8:9} “Güzel Ülke”: “İsrail ülkesi”. ^{8:10} Va.12:4
† ^{8:11} “Gök Ordusu’nun Önderi”: “Tanrı”. ^{8:16} Dan.9:21; Luk.1:19,26

ne anlama geldiğini şuna açıkla” diye seslendiğini duydum. ¹⁷ Cebraail durduğum yere yaklaşıncı korkudan yere yığıldım. Bana, “Ey insanoğlu!” dedi, “Bu görümün sonla ilgili olduğunu anla.”

¹⁸ O benimle konuşurken, yüzükoyun yere uzanmış, derin bir uykuya dalmışım. Dokunup beni ayağa kaldırdı.

¹⁹ Bana, “Daha sonra Tanrı'nın öfkesi sona erdiğinde neler olacağını sana söyleyeceğim” dedi, “Çünkü görüm sonun belirlenen zamanıyla ilgilidir. ²⁰ Gördüğün iki boynuzlu koç Med ve Pers krallarını simgeler. ²¹ Teke Grek Kralı'dır; gözleri arasındaki büyük boynuz birinci kraldır. ²² Kırılan boynuzun yerine çıkan dört boynuz, ulusundan çıkacak dört krallığı simgeliyor. Ama ilk kral kadar güçlü olmayacaklar.

²³ “Bu dört krallığın sonu yaklaşıp yapılan kötülükler doruğa varınca, sert yüzlü ve aldatmada usta bir kral ortaya çıkacak. ²⁴ Kendisinden gelmeyen büyük bir güce kavuşacak. Şaşırtıcı yıkımlar yapacak, el attığı her işte başarılı olacak. Güçlüleri ve kutsal halkı yok edecek. ²⁵ Yapacağı işleri aldatarak başaracak, kendisini yükseltecek. Güvenlikte olan birçoklarını yok edecek, Önderler Önderi'ne[‡] karşı duracak. Ama kendisi insan eli değmeden yok edilecek.

²⁶ “Akşam ve sabahla ilgili sana bildirilen görüm gerçektir. Ama sen görümü gizli tut. Çünkü uzak bir gelecekle ilgilidir.”

²⁷ Ben Daniel günlerce bitkin ve hasta kaldım. Sonra kalkıp kralın işlerini yapmayı sürdürdüm. Bu anlaşılması güç görümden ötürü şaşkındım.

9

Daniel Dua Ediyor

¹⁻² Medli Ahaşveroş oğlu Darius Kildan Kralı oldu. Krallığının birinci yılında ben Daniel, RAB'bin Peygamber Yeremya'ya bildirdiği sayının -Yeruşalim'in ıssız kalacağı yılların sayısının- yetmiş olduğunu Kutsal Yazılar'dan anladım.

³ Bunun üzerine yüzümü Rab Tanrı'ya çevirdim. Duayla, yakarışla, oruçla O'na yalvardım; çul kuşanıp külde oturdum. ⁴ RAB Tanrım'a dua edip günahlarımızı itiraf ettim. Şöyle dedim:

“Ya Rab, kendisini sevenlerle, buyruklarına uyanlarla yaptığı antlaşmaya bağlı kalan yüce ve görkemli Tanrı! ⁵ Buyruklarından, ilkelerinden ayrılp günah, suç işledik, kötülük yaptık, başkaldırdık. ⁶ Senin adına krallarımıza, önderlerimize, atalarımıza, ülkedeki bütün halka seslenen kulların peygamberleri dinlemedik.

⁷ “Sen adaletlisin, ya Rab! Sadakatsizliğimiz yüzünden bizi uzak yakın ülkelere sürdün. Oralarda yaşayan biz Yahudiler, Yeruşalim halkı, İsraililer bugün utanç içindeyiz. ⁸ Evet, ya RAB, bizler, krallarımız, önderlerimiz, atalarımız sana karşı işlediğimiz günah yüzünden utanç içindeyiz. ⁹ Sana karşı geldiğimiz halde, sen acıyan, bağışlayan Tanrımız Rab'sin. ¹⁰ Tanrımız RAB'bin sözüne kulak vermedik, kulları peygamberler aracılığıyla bize verdiği yasalara uymadık. ¹¹ Bütün İsrail halkı yasanı çiğnedi, sırtını sana dönüp seni dinlemek istemedi.

“Bu yüzden Tanrı kulu Musa'nın Yasası'nda yazılan lanet başımıza yağdı, içilen ant yerine geldi. Çünkü sana karşı günah işledik. ¹² Üzerimize büyük yıkım getirerek bizim ve bizi yöneten önderlerimiz için söylediğin sözleri yerine getirdin. Yeruşalim'in başına gelen, göğün altındaki başka hiçbir kentin başına gelmemiştir. ¹³ Musa'nın Yasası'nda yazıldığı gibi, bütün bu yıkımlar başımıza geldi. Buna karşın, ey Tanrımız RAB, suçumuzdan dönüp senin gerçeklerine yönelerek lütfunu dilemedik. ¹⁴ RAB üzerimize yıkım göndermekten caymadı. Çünkü Tanrımız RAB yaptığı her şeyde adildir. Bizse O'nun sözüne kulak vermedik.

[‡] 8:25 “Önderler Önderi”: “Tanrı”. 9:1-2 Yer.25:11; 29:10

¹⁵ “Ey Tanrımız Rab, sen halkını Mısır'dan güçlü elinle çıkardın ve bugün olduğu gibi ün kazandın. Bizse günah işledik, kötülük yaptık. ¹⁶ Ya Rab, doğru işlerin uyarınca kentin Yeruşalim'den, kutsal dağından öfkeni, kızgınlığını kaldırmanı dilerim. Günahlarımız ve atalarımızın suçları yüzünden Yeruşalim de halkın da çevremizdekilerin tümüne alay konusu oldu.

¹⁷ “Şimdi, ey Tanrımız, kulunun duasını, yakarışını işit. Adın uğruna, ya Rab, yüzünü viran tapınağına çevir. ¹⁸ Ey Tanrım, kulak ver ve işit! Gözlerini aç, senin olan viran kenti gör. Doğruluğumuzdan değil, senin büyük merhametinden ötürü dilekte bulunuyoruz. ¹⁹ Ya Rab, dinle! Ya Rab, bağışla! İşit ve davran, ya Rab! Ey Tanrım, adının hatırı için gecikme! Çünkü kent ve halk senindir.”

Cebrail Açıklama Yapıyor

²⁰ Ben daha konuşup dua ederken, günahımı ve halkım İsrail'in günahını açıkça kabul edip Tanrım'ın kutsal dağı için Tanrım RAB'be dilekte bulunurken, ²¹ daha dua ediyorken, önceden görümde gördüğüm adam –Cebrail– akşam sunusu saatinde hızla uçarak* yanıma geldi. ²² “Daniel, sana anlayış vermek için geldim” diye açıkladı, ²³ “Sen Tanrı'ya yalvarmaya başlar başlamaz, duan yanıtlandı; bunu bildirmeye geldim. Çünkü sen çok sevilen birisin. Bu nedenle sözün anlamını kavra ve görümü anla:

²⁴ “Başkaldırıcıyı ortadan kaldırmak, günaha son vermek, suçu bağışlatmak, sonsuza dek kalıcı doğruluğu sağlamak, görüm ve peygamberliği mühürlemek, En Kutsal'ı meshetmek için senin halkına ve kutsal kentine yetmiş hafta† kadar zaman saptanmıştır.

²⁵ “Şunu bil ve anla: Yeruşalim'i yeniden kurmak için buyruğun verilmesinden, meshedilmiş olan önderin gelişine dek yedi hafta geçecek. Altmış iki hafta içinde Yeruşalim yeniden sokaklarla, hendeklerle kurulacak. Ancak bu sıkıntılı zamanlarda olacak. ²⁶ Bu altmış iki hafta sonunda meshedilmiş olan öldürülecek ve onu destekleyen olmayacak. Gelecek önderin halkı, kenti ve kutsal yeri yerle bir edecek. Sonu tufanla olacak: Savaş sona dek sürecek. Yıkımların da olacağı kararlaştırıldı. ²⁷ Gelecek önder‡ birçoklarıyla bir haftalık sağlam bir antlaşma yapacak. Haftanın yarısı geçince, kurbanı da sunuyu da kaldıracak. Kararlaştırılan yıkım başına gelinceye dek yok edici önder tapınağın üst bölümüne yıkıcı iğrenç şeyler yerleştirecek.”

10

Daniel'in Dicle Irmağı'nda Gördüğü Görüm

¹ Pers Kralı Koreş'in krallığının üçüncü yılında Belteşassar diye çağrılan Daniel'e bir giz açıklandı. Büyük bir savaşla ilgili olan bu giz gerçektir. Daniel görümde kendisine açıklanan gizi anladı. ² O sırada ben Daniel üç haftadır yas tutuyordum. ³ Üç hafta dolana dek ağzıma ne güzel bir yiyecek ya da et koydum, ne şarap içtim, ne de yağ süründüm.

⁴ Birinci ayın yirmi dördüncü günü, Büyük Irmak'ın, yani Dicle'nin kıyısındaiken, ⁵ gözlerimi kaldırıp bakınca keten giysi giyinmiş, beline Ufaz altınından kemer kuşanmış bir adam gördüm. ⁶ Bedeni sarı yakut gibiydi. Yüzü şimşek gibi parlıyordu. Gözleri alevli meşalelere benziyordu. Kollarıyla bacakları cilalı tunç gibi parlıyor, sesi büyük bir kalabalığın çıkardığı gürültüyü andırıyordu.

⁷ Görümü yalnız ben Daniel gördüm. Yanımdakiler görmediler, ama dehşete düşerek gizlenmek için kaçtılar. ⁸ Böylece ben yalnız kaldım. Bu büyük görümü seyredirken gücüm tükendi, benzim büsbütün soldu, kendimi toparlayamadım. ⁹ Sonra adamın sesini duyunca yüzüstü yere düşüp derin bir uykuya daldım.

9:21 Dan.8:16; Luk.1:19,26 * **9:21** “Hızla uçarak” ya da “Çok yorgun”. † **9:24** “Hafta”: Bu bölümde bir haftanın yedi yıl anlamına geldiği sanılıyor. **9:27** Dan.11:31; 12:11; Mat.24:15-16; Mar.13:14 ‡ **9:27** “Gelecek önder”: İbranice “O”. **10:5** Va.1:12-15; 2:18; 19:12

¹⁰ Derken bir el dokundu, titredim; beni dizlerimle ellerimin üzerine kaldırdı. ¹¹ Bana, “Ey Daniel, sen ki çok sevilen birisin!” dedi, “Ayağa kalk ve söyleyeceklerime iyi kulak ver. Çünkü sana gönderildim.” O bunları söyler söylemez titreyerek ayağa kalktım.

¹² “Korkma, ey Daniel!” diye devam etti, “Anlayışa erişmeye ve kendini Tanrın'ın önünde alçaltmaya karar verdiğin gün duan işitildi. İşte bu yüzden geldim. ¹³ Pers krallığının önderi yirmi bir gün bana karşı durdu. Sonra baş önderlerden Mikail bana yardıma geldi, çünkü orada, Pers krallarının yanında alıkonulmuştum. ¹⁴ Son günlerde halkının başına neler geleceğini sana açıklamak için geldim şimdi, çünkü bu görüm gelecekle ilgilidir.”

¹⁵ O bunları söyleyince, suskun suskun yere baktım. ¹⁶ Derken insanoğluna benzeyen biri dudaklarıma dokundu. Ben de ağzımı açıp konuşmaya başladım. Karşımda durana, “Ey efendim, bu görüm yüzünden acı çekiyorum, kendimi toparlayamıyorum” dedim, ¹⁷ “Ben kulun nasıl seninle konuşayım? Gücüm tükendi, soluğum kesildi.”

¹⁸ İnsana benzeyen varlık yine dokunup beni güçlendirdi. ¹⁹ “Ey çok sevilen adam, korkma!” dedi, “Esenlik olsun sana! Güçlü ol! Evet, güçlü ol!”

O benimle konuşunca güçlendim. “Konuşmanı sürdür, efendim, çünkü bana güç verdin” dedim.

²⁰ Bunun üzerine, “Sana neden geldiğimi biliyor musun?” dedi, “Çok yakında dönüp Pers önderiyle savaşacağım. Ben gidince Grek önderi gelecek. ²¹ Ama önce Gerçek Kitap'ta neler yazıldığını sana bildireceğim. Onlara karşı önderiniz Mikail dışında bana yardım eden kimse yok.

11

¹ “Medli Darius'un krallığının birinci yılında Mikail'i destekleyip korumak için onun yanında durdum.”

Güney ve Kuzey Kralları

² “Şimdi sana gerçeği bildireceğim: Pers krallığında üç kral daha ortaya çıkacak. Ama dördüncü kral öbür üçünden daha zengin olacak. Zenginliği sayesinde elde edeceği güçle herkesi Grek ülkesine karşı kışkırtacak. ³ Sonra güçlü bir kral çıkacak. Büyük yetkiyle krallık edecek ve dilediği gibi davranacak. ⁴ Ne var ki, o gücünün doruğundayken, krallığı darmadağın edilecek, göğün dört rüzgarı gibi dört parçaya bölünecek. Krallık onun soyundan gelenlere geçmeyecek, yerine geçenlerin hiçbiri onun gibi egemenlik sürmeyecek. Krallığı yıkılıp başkalarına verilecek.

⁵ “Güney Kralı* güçlenecek. Ancak komutanlarından biri ondan daha çok güçlenecek ve krallığı büyük olacak. ⁶ Birkaç yıl sonra bu ikisi uzlaşacak. Güney Kralı yapılan uzlaşmayı onaylamak için kızını Kuzey Kralı'na† eş olarak verecek. Ama kız gücünü koruyamayacak. Kralın ömrü de gücü de uzun sürmeyecek. Bu arada kızla babası da, ona eşlik edenlerle onu destekleyen de ele verilecek.

⁷ “Babasının yerine kızın ailesinden biri ortaya çıkacak. Kuzey Kralı'nın ordusuna saldırıp kalesini alacak. Onlarla savaşıp yenecek. ⁸ Onların ilahlarını, dökme putlarını, değerli altın ve gümüş kaplarını alıp Mısır'a götürecektir. Kuzey Kralı'nı birkaç yıl rahat bırakacak. ⁹ Sonra Kuzey Kralı gidip Güney Kralı'nın ülkesine saldırarak, ardından kendi ülkesine dönecek. ¹⁰ Kuzey Kralı'nın oğulları savaşa hazırlanarak çok büyük bir ordu toplayacaklar. Ordu sel gibi taşacak, önüne geleni alıp götürecektir, gelip Güney Kralı'nın kalesine dayanacak.

¹¹ “Güney Kralı öfkeyle çıkıp Kuzey Kralı'na karşı savaşacak. Kuzey Kralı büyük bir ordu topladığı halde, bu ordu Güney Kralı'nın eline teslim edilecek. ¹² Bu büyük ordu yenilgiye

10:13 Va.12:7 * 11:5 “Güney Kralı”: “Mısır Kralı”. † 11:6 “Kuzey Kralı”: “Suriye Kralı”.

uğrayınca Güney Kralı gurura kapılacak. On binlerce insanı öldürecek, ama zaferi uzun sürmeyecek. ¹³ Çünkü Kuzey Kralı öncekinden daha büyük bir ordu toplayacak ve birkaç yıl sonra büyük, iyi donatılmış bir orduyla ülkeye doğru ilerleyecek.

¹⁴ “Bu sırada birçokları Güney Kralı'na karşı çıkacak. Senin halkından bazı zorbalar da, görüm yerine gelsin diye ayaklanacak, ama yenilgiye uğrayacaklar. ¹⁵ Sonra Kuzey Kralı gelip toprak yığarak tepelikler yapacak ve surlu kenti ele geçirecek. Güney Kralı'nın güçleri buna karşı duramayacak. En seçme askerlerinin bile karşı durmaya güçleri yetmeyecek. ¹⁶ Kente saldıran Kuzey Kralı dilediği gibi davranacak, kimse ona karşı duramayacak. Güzel Ülke'yi[‡] yönetecek, yıkıp yok etme yetkisi onun elinde olacak. ¹⁷ Krallığının bütün gücünü toplayıp Güney Kralı'nın üzerine yürümeyi amaçlayacak ve Güney Kralı'yla bir antlaşma yapacak. Ülkesini yerle bir etmek için kızını eş olarak ona verecek. Ama tasarısı[§] başarılı olmayacak, ona yarar sağlamayacak. ¹⁸ Bundan sonra deniz kıyısındaki bölgelere yönelecek, birçoklarını ele geçirecek. Ne var ki, bir komutan onun saygısızlıklarını sona erdirecek, saygısızlığının karşılığını verecek. ¹⁹ Bunun üzerine Kuzey Kralı kendi ülkesinin kalelerine yönelecek, ama tökezleyip düşecek. Bir daha da ortaya çıkmayacak.

²⁰ “Yerine geçen kral, krallığının yüceliği için zorla vergi toplayacak birini gönderecek. Ama birkaç gün içinde öfkesiz ve savaşız yok edilecek.

²¹ “Yerine krallıkla onurlandırılmamış değersiz biri geçecek. Halk güvenlik içindeyken, kurduğu düzenler sayesinde gelip krallığı ele geçirecek. ²² Çok güçlü orduları süpürüp yok edecek; antlaşma önderi de yok edilecek. ²³ Onunla antlaşma yaptıktan sonra hileye başvuracak. Az sayıda insanla gittikçe güçlenecek. ²⁴ Beklenmedik bir anda ilin zengin bölgelerine saldırıp babalarının, atalarının yapmadığı şeyleri yapacak. Adamlarına yağma ve çapul malı, servetler dağıtacak. Kalelere saldırmak için düzenler kuracak, ama bu uzun sürmeyecek.

²⁵ “Gücünü ve cesaretini toplayarak büyük bir orduyla Güney Kralı'na karşı çıkacak. Güney Kralı da büyük ve çok güçlü bir orduyla savaşacak. Ne var ki, kurulan düzenler yüzünden ona karşı duramayacak. ²⁶ Sofrasından yiyenler Güney Kralı'nı yıkmaya çalışacaklar; ordusu dağılacak, birçokları vurulup öldürülecek. ²⁷ Her iki kral da kötülük tasarlayacak. Aynı masada oturup birbirlerine yalan söyleyecekler. Ancak bu bir yarar sağlamayacak. Çünkü son yine de belirlenen zamanda gelecek. ²⁸ Kuzey Kralı büyük bir servetle ülkesine dönecek, ama amacı kutsal antlaşmaya karşı gelmek olacak. Dilediğini yaptıktan sonra ülkesine dönecek.

²⁹ “Belirlenen zamanda dönüp yine Güney'e saldırarak. Ancak bu kez sonuç öncekinden farklı olacak. ³⁰ Ona karşı koymak için Kittim'den gelen gemiler cesaretini kırarak. Geri dönecek ve öfkeyle kutsal antlaşmaya karşı çıkacak, kutsal antlaşmayı bırakanları yine kayıracak.

³¹ “Askerleri gidip tapınakla kaleyi kirletecek, günlük sunuları kaldırıp yıkıcı iğrenç şeyi koyacaklar. ³² Kuzey Kralı antlaşmayı bozanları yaltaklanarak ayartacak, ama Tanrısı'nı tanıyan halk var gücüyle ona karşı duracak.

³³ “Halkın arasındaki bilge kişiler birçoklarını eğitecekler. Ama bir süre bu kişiler ya kılıçla öldürülecek, yakılacak, tutsak edilecek ya da mallarından edilecekler. ³⁴ Yenilgiye uğrayınca biraz yardım görecekle. İçtenlikten uzak birçok kişi onlardan yana geçecek. ³⁵ Bilgelerden kimisi tökezleyecek; öyle ki, son gelinceye dek arınıp temizlenebilsin, lekesiz duruma gelebilsinler*. Çünkü son yine de belirlenen zamanda gelecek.

‡ 11:16 “Güzel Ülke”: “İsrail ülkesi”. § 11:17 “Tasarısı” ya da “Kızı”. 11:31 Dan.9:27; 12:11; Mat.24:15-16; Mar.13:14 * 11:35 “Öyle ki, son gelinceye dek arınıp temizlenebilsin, lekesiz duruma gelebilsinler” ya da “Öyle ki, son gelinceye dek Tanrı'nın halkı arınıp temizlenebilsin, lekesiz duruma gelebilsin”.

³⁶ “Kral dilediği gibi davranacak. Kendini bütün tanrılardan daha büyük, daha yüce gösterecek, tanrıların Tanrısı'na karşı duyulmamış sözler söyleyecek. Tanrı'nın öfkesi tamamlanıncaya dek başarılı olacak. Çünkü tasarlanan, yerine gelecektir. ³⁷ Kral hiçbir tanrıya, atalarının ilahlarına da kadınların bağlandığına da ilgi göstermeyecek. Kendisini hepsinden üstün görecektir. ³⁸ Bu ilahların yerine, kaleler ilahını yüceltecek. Atalarının tanımadığı bu ilaha altın, gümüş, değerli taşlar, pahalı armağanlar sunup onu onurlandıracak. ³⁹ Bu yabancı ilahın yardımıyla en güçlü kalelere saldıracak; onu kabul edenleri alabildiğine onurlandıracak, onları birçoklarının başına önder atayacak, ülkeyi ödül olarak onlar arasında bölüştürecek.

⁴⁰ “Son gelince, Güney Kralı Kuzey Kralı'yla savaşa tutuşacak. Kuzey Kralı savaş arabalarıyla, atlılarla, birçok gemilerle saldıracak. Her şeyi süpürüp götüren sel gibi taşarak birçok ülkeden geçecek. ⁴¹ Güzel Ülke'ye[†] de girecek, birçok ülke yenilgiye uğrayacak. Ancak Edom, Moav ve Ammon önderleri onun elinden kurtulacak. ⁴² Öbür ülkelere de saldıracak. Mısır bile elinden kurtulmayacak. ⁴³ Altın ve gümüş hazinelerine, Mısır'ın bütün değerli eşyalarına el koyacak. Luvlular'la Kûşlular onun ardınca yürüyecekler. ⁴⁴ Ne var ki, doğudan ve kuzeyden gelen haberler onu ürkütecek. Birçoklarını yıkıp yok etmek için büyük öfkeyle yola çıkacak. ⁴⁵ Denizle güzel kutsal dağ arasında saray çadırlarını kuracak. Yine de yaşamı son bulacak ve ona yardım eden olmayacak.”

12

Zamanın Sonu

¹ “O zaman senin halkını koruyan büyük önder Mikail görünecek. Ulusun oluşumundan beri hiç görülmemiş bir sıkıntı dönemi olacak. Bu dönemde halkın -adı kitapta yazılı olanlar- kurtulacak. ² Yeryüzü toprağında uyuyanların birçoğu uyanacak: Kimisi sonsuz yaşama, kimisi utanca ve sonsuz iğrençliğe gönderilecek. ³ Bilgeler gökkubbe gibi, birçoklarını doğruluğa döndürenler yıldızlar gibi sonsuza dek parlayacaklar. ⁴ Ama sen, ey Daniel, son gelinceye dek bu sözleri sakla, kitabı mühürle. Bilgileri artsın diye birçokları oraya buraya gidecek.”

⁵ Ben Daniel baktım, biri ırmağın bu kıyısında, öbürü öbür kıyısında duran başka iki varlık gördüm. ⁶ İçlerinden biri, ırmağın suları üzerinde duran keten giysili adama, “Bu şaşırtıcı olayların son bulması ne kadar zaman alacak?” diye sordu.

⁷ İrmağın suları üzerinde duran keten giysili adamın sağ ve sol elini göğsüne kaldırarak sonsuza dek Diri Olan'ın adıyla ant içip, “Üç buçuk yıl* alacak” dediğini duydum, “Kutsal halkın gücü tümüyle kırılınca, bütün bu olaylar son bulacak.”

⁸ Adamın söylediklerini duydumsa da anlamadım. Bunun için, “Ey efendim, bunların sonu ne olacak?” diye sordum.

⁹ Şöyle yanıtladı: “Sen git, Daniel. Bu sözler son gelinceye dek saklanıp mühürlenecek. ¹⁰ Birçokları kendilerini arıtıp temizlenecek, lekesiz duruma gelecek, ama kötüler kötülük etmeyi sürdürecektir. Kötülerin hiçbirisi anlamayacak, bilgiler anlayacak.

¹¹ “Günlük sununun kaldırılıp yıkıcı iğrenç şeyin konduğu zamandan başlayarak 1 290 gün geçecek. ¹² Bekleyip 1 335 güne ulaşana ne mutlu!

¹³ “Sana gelince, ey Daniel, son gelinceye dek yoluna devam et. Rahatına kavuşacak ve günlerin sonunda ödülünü almak için uyanacaksın.”

11:36 2Se.2:4 **11:36** Va.13:5-6 † **11:41** “Güzel Ülke”: “İsrail ülkesi”. **12:1** Va.12:7 **12:1** Mat.24:21; Mar.13:19; Va.7:14 **12:2** Mat.25:46; Yu.5:29 **12:4** Va.22:10 **12:7** Va.10:5 **12:7** Dan.7:25; Va.12:14; 13:5 * **12:7** “Üç buçuk yıl”: İbranice “Bir vakit, vakitler ve yarım vakit”. **12:10** Va.22:11 **12:11** Dan.9:27; 11:31; Mat.24:15-16; Mar.13:14

HOŞEA

GİRİŞ

Efrayim diye bilinen İsrail'in kuzey krallığının başkenti Samiriye İ.Ö. 722 yılında Asurlular tarafından ele geçirildi. Peygamber Hoşea bu olaydan önceki sıkıntılı günlerde ortaya çıktı. Özellikle putperestlik ve Tanrı'ya sadakatsizlik konusuna değindi. İsrail halkının Tanrı'ya sırt çevirip başka ilahlara yönelmesi zinayla özdeşleştiriliyor. Nitekim Hoşea Tanrı'yla İsrail halkı arasındaki ilişkileri sergilemek için Tanrı tarafından zina eden bir kadınla evlenmeye yönlendiriliyor. Karısı Gomer kendisine sadakatsizlik ettiği gibi Tanrı'nın halkı da Rab'be sadakatsizlik ediyor. Bu yüzden Tanrı İsrail'i cezalandıracak. Ama sonunda Tanrı'nın sürekli sevgisi halkını yeniden kazanacak, onlarla ilişkisini düzeltecektir. Bu sevgi 11:8 ayetinde şöyle açıklanır: “Nasıl vazgeçerim senden, ey Efrayim? Nasıl teslim ederim seni, ey İsrail? ... Yüreğim değişti içimde, alevlendi acıma duygularım.”

Ana Hatlar:

1:1-3:5 Hoşea'nın evliliği ve ailesi

4:1-13:16 İsraililer'e karşı bildiriler

14:1-9 Tövbe ve vaat bildirisi

¹ Uzziya, Yotam, Ahaz ve Hizkiya'nın Yahuda'da ve Yehoaş oğlu Yarovam'ın İsrail'de krallık ettiği dönemde RAB'bin Beerî oğlu Hoşea'ya bildirdiği sözler.

Hoşea'nın Karısı ve Çocukları

² RAB Hoşea aracılığıyla konuşmaya başladığında ona şöyle dedi: “Git, kötü bir kadınla evlen, ondan zina çocukların olsun. Çünkü ülke halkı benden ayrılarak adice zina ediyor.”

³ Böylece Hoşea gidip Divlayim'in kızı Gomer'le evlendi. Kadın hamile kalıp kendisine bir oğul doğurdu. ⁴ RAB Hoşea'ya, “Çocuğun adını Yizreel* koy” dedi, “Çünkü çok geçmeden Yizreel'de dökülen kanın öcünü Yehu soyundan alacağım. İsrail krallığının sonunu getireceğim. ⁵ Ve o gün Yizreel Vadisi'nde İsrail'in yayını kıracağım.”

⁶ Gomer yine hamile kaldı ve bir kız doğurdu. RAB Hoşea'ya, “Adını Lo-Ruhama† koy” dedi, “Çünkü artık İsrail soyuna acımayacağım, onları bağışlamayacağım. ⁷ Ancak Yahuda soyuna merhamet edeceğim. Ben kurtaracağım onları, ama yay, kılıç, savaş, at ve atlılar aracılığıyla değil, kendi aracılığımla.”

⁸ Gomer Lo-Ruhama'yı sütten kesince yine hamile kaldı ve bir oğul doğurdu. ⁹ RAB Hoşea'ya, “Adını Lo-Ammi‡ koy” dedi, “Çünkü siz benim halkım değilsiniz, ben de sizin Tanrınız değilim.”

¹⁰ “Yine de İsraililer'in sayısı denizin kumu gibi sayılamaz, ölçülemez olacak. Kendilerine, ‘Siz halkım değilsiniz’ denilen yerde, ‘Yaşayan Tanrı'nın çocuklarısınız’ denecek.

¹¹ Yahuda ve İsrail halkları yeniden birleşecek. Başlarına tek önder atayacaklar. Ülkeden çıkacaklar. Çünkü Yizreel günü büyük bir gün olacak.

2

¹ “Kardeşlerinizi ‘Halkım’, kızkardeşlerinizi ‘Merhamete ermişler’ diye çağırın.”

1:1 2Kr.15:1-7; 2Ta.26:1-23 1:1 2Kr.15:32-38; 2Ta.27:1-8 1:1 2Kr.16:1-20; 2Ta.28:1-27 1:1 2Kr.18:1-20:21; 2Ta.29:1-32:33 1:1 2Kr.14:23-29 1:4 2Kr.10:11 * 1:4 “Yizreel”: “Tanrı ekecek” ya da “Tanrı dağıtacak” anlamına gelir. † 1:6 “Lo-Ruhama”: “Merhamete ermeyecek” anlamına gelir. ‡ 1:9 “Lo-Ammi”: “Halkım değil” anlamına gelir. 1:10 Rom.9:26

Sadakatsiz İsrail

- ² “Azarlayın annenizi, azarlayın,
Çünkü o benim karım değil artık,
Ben de onun kocası değilim.
Yüzünden akan fahişeliği,
Koynundan zinaları atsın.
- ³ Yoksa onu çıırılçıplak soyacak,
Anneden doğma edeceğim,
Çöle, çorak toprağa çevirecek,
Susuzluktan öldüreğim.
- ⁴ Acımayacağım çocuklarına,
Çünkü onlar zina çocuklarıdır.
- ⁵ Anneleri zina etti,
Onlara gebe kaldı, rezillik etti.
‘Oynaşlarımın ardından gideceğim’ dedi,
‘Ekmeğimi, suyum, yapağımı, ketenimi, zeytinyağımı, içkimi onlar veriyor.’
- ⁶ İşte bu yüzden onun yoluna dikenli çit çekeceğim,
Yolunu bulamasın diye
Önüne duvar öreceğim.
- ⁷ Oynaşlarının ardına düşecek,
Ama onlara erişemeyecek,
Onları arayacak,
Ama bulamayacak.
O zaman, ‘İlk kocama döneyim’ diyecek,
‘Çünkü o zamanki halim şimdikinden iyiydi!’
- ⁸ Ama kendisine tahıl, yeni şarap, zeytinyağı verenin,
Baal için harcadığı altınla gümüşü bol bol sağlayanın
Ben olduğumu bilmedi.
- ⁹ Bu yüzden zamanında tahılını,
Mevsiminde yeni şarabımı geri alacağım;
Çıplak bedenini örten yapağımı, ketenimi çekip alacağım.
- ¹⁰ Evet, oynaşlarının önünde ayıbını ortaya çıkaracağım,
Kimse elimden kurtaramayacak onu.
- ¹¹ Bütün sevincine, bayramlarına,
Yeni Ay törenlerine, Şabat günlerine,
Dinsel bayramlarının tümüne son vereceğim.
- ¹² Viran edeceğim asmalarını, incir ağaçlarını,
Hani, ‘Bunlar oynaşlarımın bana verdiği ücrettir’ dediği;
Çalığa çevireceğim onları,
Yem olacaklar yabanıl hayvanlara.
- ¹³ Cezalandıracağım onu,
Baallar'a buhur yaktığı günler için;
Halkalarla, takılarla süslenmiş,
Oynaşlarının ardınca gitmiş,
Beni unutmıştu”
Diyor RAB.
- ¹⁴ “İşte bu yüzden onu ikna edip çöle götüreceğim,
Onunla dostça konuşacağım.

- 15 Kendisine orada bağlar vereceğim,
Akor* Vadisi'ni ona umut kapısı yapacağım.
Gençlik günlerinde olduğu gibi,
Mısır'dan çıktığı günlerde olduğu gibi,
Ezgiler söyleyecek.
- 16 Ve o gün gelecek” diyor RAB,
“Bana, ‘Kocam’ diyeceksin;
Artık, ‘Efendim†’ demeyeceksin.
- 17 Ağzından Baallar'ın adını sileceğim,
Adları bir daha anılmayacak.
- 18 Kırdaki hayvanlarla, gökteki kuşlarla,
Toprakta yaşayan canlılarla,
Halkım için o gün antlaşma yapacağım;
Ülkeden yayı, kılıcı, savaşı kaldıracağım,
Güvenlik içinde yatıracağım onları.
- 19 Seni sonsuza dek kendime eş alacağım,
Doğruluk, adalet, sevgi, merhamet temelinde
Seninle evleneceğim.
- 20 Sadakatle seninle evleneceğim,
RAB'bi tanıyacaksın.
- 21 “Ve o gün yanıt vereceğim” diyor RAB,
“Göklere yanıt vereceğim;
Onlar da yere yanıt verecek;
- 22 Yerse, tahıla, yeni şaraba,
Zeytinyağına yanıt verecek,
Onlar da Yizreel'e yanıt verecekler.
- 23 Onu ülkede kendim için ekeceğim,
Merhamete ermemiş olana acıyacağım,
Halkım olmayana, ‘Halkımsın’ diyeceğim;
Onlar da bana, ‘Tanrım’ diyecekler.”

3

Hoşea ve Vefasız Kadın

¹ RAB bana şöyle dedi: “İsrailîliler'in başka ilahlara yönelmelerine, üzüm pestillerine* gönül vermelerine karşın, RAB onları nasıl seviyorsa, sen de git, o kadını sev, başkasınca sevilmiş, zina etmiş olsa bile.”

² Böylece onu on beş şekel† gümüş, bir homer bir letek arpa‡ karşılığında satın aldım kendime. ³ Ona, “Uzun süre benimle yaşayacaksın” dedim, “Zina etmeyecek, başka bir erkekle dostluk kurmayacaksın. Ben de sana öyle davranacağım.” ⁴ Çünkü İsrailîliler uzun süre kral, önder, kurban, dikili taş, efod, aile putu olmadan yaşayacak. ⁵ Sonra dönüp Tanrıları RAB'bi, kralları Davut'u arayacaklar. Son günlerde korkarak RAB'be ve O'nun iyiliğine yönelecekler.

4

Rab İsrail'i Azarlıyor

2:15 Yşu.7:24-26 * **2:15** “Akor”: “Sıkıntı” anlamına gelir. † **2:16** “Efendim”: İbranice “Baalım”. Burada bir söz sanatı var. Baal hem bir ilahın adı hem de “Koca”, “Efendi” anlamlarına gelir. **2:23** Rom.9:25; 1Pe.2:10 * **3:1** Üzüm pestilleri putlara sunulurdu. † **3:2** “On beş şekel”: Yaklaşık 170 gr. ‡ **3:2** “Bir homer bir letek arpa”: Yaklaşık 220 kg.

- ¹ Ey İsraililer, dinleyin RAB'bin sözünü,
Çünkü RAB'bin davası var bu ülkede yaşayanlarla;
“Yok olmuş sevgi, sadakat, Tanrı bilgisi.
- ² Lanet, yalan, adam öldürme, hırsızlık,
Zina almış her şeyin yerini.
Zorbalık ediyorlar,
Kan üstüne kan döküyorlar.
- ³ Bu yüzden ülke yas tutuyor,
Tükeniyor orada yaşayan herkes,
Kırdaki hayvanlar, gökteki kuşlar
Denizdeki balıklar...
- ⁴ “Ancak kimse kimseyle çekişmesin,
Kimse kimseyi suçlamasın,
Çünkü halkın kâhinle çekişenlere benziyor.
- ⁵ Sen gündüz tökezleyeceksin,
Peygamber de gece seninle birlikte,
Yok edeceğim anneni.
- ⁶ “Yok oldu halkım bilgisizlikten,
Sen bilgiyi reddettiğin için,
Ben de seni reddedeceğim,
Bana kâhinlik etmeyesin diye.
Sen Tanrın'ın yasasını unuttuğun için,
Ben de senin çocuklarını unutacağım.
- ⁷ Kâhinler çoğaldıkça
Daha çok günah işlediler bana karşı,
Onların onurunu utanca çevireceğim*.
- ⁸ Halkımın günahlarıyla† besleniyorlar,
Onların suç işlemesini istiyorlar.
- ⁹ Halkın başına gelenler kâhinlerin başına da gelecek,
Tuttukları yol yüzünden cezalandıracağım onları,
Yaptıklarının karşılığını vereceğim.
- ¹⁰ Yiyecekler, ama doymayacaklar,
Zina edecekler, ama çoğalmayacaklar.
Çünkü RAB'bi dinlemekten vazgeçtiler.
- ¹¹ “Zina, yeni ve eski şarap insanın aklını başından alır.
- ¹² Halkım tahta puta danışıyor,
Değneğinden yanıt alıyor.
Çünkü zina ruhu onları saptırdı,
Kendi Tanrıları'ndan ayrılarak zina ettiler.
- ¹³ Dağ başlarında kurban kesiyor,
Tepelerde meşe, aselbent, yabanıl fıstık ağaçları altında buhur yakıyorlar,
Gölgeleri güzel olduğu için.
Bu yüzden kızlarınız fahişelik ediyor,
Gelinleriniz zina.
- ¹⁴ Fahişelik ettiklerinde kızlarınızı,

* **4:7** Masoretik metin “Onların onurunu utanca çevireceğim”, Süryanice ve bazı eski İbrani din bilginlerine göre “Onurumu utanca çevirecekler”. † **4:8** “Günahlarıyla”: İbranice sözcük hem “Günah” hem de “Günah sunusu” anlamına gelir (bkz. Lev.6:25-30).

Zina ettiklerinde gelinlerinizi cezalandırmayacağım.
Çünkü erkekleriniz fahişelerle oynuyor,
Putların tapınağında fuhuş yapanlarla kurban kesiyorlar.
Anlayışsız halk mahvolacak.

15 “Ey İsrail, sen zina etsen de,
Yahuda suç işlemese bari.

“Gilgal'a gitmeyin,
Beytaven'e[‡] çıkmayın.
'Yaşayan RAB'bin hakkı için' diye ant içmeyin.

16 Çünkü İsrail inatçı bir inek gibi inat etti,
Şimdi RAB nasıl güder onları otlakta kuzu gibi?

17 Efrayim putlarına sarıldı,
Bırak onu!

18 İçkileri tükendi,
Hâlâ zina ediyorlar;
Önderleri rezilliğe gönül verdi.

19 Rüzgar onları kanatlarına sardı,
Kurbanları yüzünden utanacaklar.

5

1 “Ey kâhinler, işitin bunu!
Ey İsrailliler, dikkatle dinleyin!
Kulak verin, ey saraydakiler!
Bu yargı size uygulanacak.
Çünkü siz Mispa'da bir tuzak,
Tavor Dağı'na serilmiş bir ağ oldunuz.

2 Başkaldıranlar azıttıkça azıttı,
Ama ben hepsini yola getireceğim.

3 Efrayim'i tanırım,
İsrail'de de benim için gizli bir şey yok.
Çünkü daha yeni zina ettin, ey Efrayim,
Kirlenmiş İsrail.

4 Yaptıkları işler Tanrıları'na dönmeye izin vermiyor,
Çünkü zina ruhu var içlerinde,
RAB'bi tanımıyorlar.

5 İsrail'in gururu kendine karşı tanıklık ediyor;
Suç içinde tökezliyor İsrail'le Efrayim,
Yahuda da birlikte.

6 Davarlarıyla, sığırlarıyla RAB'bi aramaya gidecekler,
Ama bulamayacaklar.
Çünkü RAB onlardan uzaklaştı.

7 RAB'be ihanet ettiler,
Evlilik dışı çocuk yaptılar;
Şimdi yiyip bitirecek Yeni Ay törenleri,
Hem onları hem de tarlalarını.

‡ 4:15 Gilgal ve Beytaven (Beytel) Tanrı'nın benimsemediği tapınma merkezleriydi.

- 8 “Giva'da boru, Rama'da borazan çalın,
Beytaven'de savaş çağrısı yapın;
Düşman peşinizde, ey Benyaminliler!
- 9 Azar günü Efrayim yıkıma uğrayacak,
Kararımı bildiriyorum İsrail oymaklarına.
- 10 Yahuda önderleri sınır taşlarının yerini değiştirenlere benziyor,
Gazabımı su gibi dökeceğim üzerlerine.
- 11 Baskı gördü Efrayim,
Ezildi yargı önünde,
Çünkü bile bile boş şeylerin ardına düştü.
- 12 Ben Efrayimliler'e karşı güve,
Yahuda halkına karşı küf gibi olacağım.
- 13 “Efrayim hastalığını,
Yahuda yarasını görünce,
Efrayim Asur'a gitti,
Büyük kraldan yardım istedi.
Ama o size şifa veremez,
Yaranızı iyileştiremez.
- 14 Çünkü ben Efrayim'e bir aslan,
Yahuda halkına genç bir aslan gibi saldıracağım.
Ben parçalayacağım onları,
Alıp götüreceğim, kurtaran çıkmayacak.
- 15 Sonra gidip yerime döneceğim,
Onlar suçlarını kabul edinceye,
Yüzümü arayınca dek orada kalacağım.
Sıkıntıya düşünce gayretle beni arayacaklar.”

6

İsrail Tövbe Etmiyor

- 1 “Gelin, RAB'be dönelim.
Bizi O parçaladı,
O iyileştirecek.
Bizi O yaraladı,
Yaramızı O saracak.
- 2 İki gün sonra bizi diriltecek,
Üçüncü gün ayağa kaldıracak,
Huzurunda yaşayalım diye.
- 3 RAB'bi tanıyalım,
RAB'bi tanımaya gayret edelim.
O tan gibi şaşmadan doğacak,
Yağmur gibi, toprağı sulayan
Son yağmur gibi bize gelecektir.”
- 4 Tanrı şöyle diyor:
“Ey Efrayim, ne yapayım sana?
Ey Yahuda, sana ne yapayım?
Sevginiz sabah sisine benziyor,
Erkenden uçup giden çiy gibi.
- 5 Bu yüzden sizi peygamberler aracılığıyla lime lime doğradım,

- Ağzımdan çıkan sözlerle öldürdüm;
Yargılarım şimşek gibi ışıldıyor.
- 6 Çünkü ben kurbandan değil, bağlılıktan hoşlanırım,
Yakmalık sunulardan çok beni tanımanızı isterim.
- 7 Oysa onlar Adam Kenti'nde*
Antlaşmaya uymadılar,
Orada bana ihanet ettiler.
- 8 Gilat kötülük yapanların kentidir,
Kan izleriyle doludur.
- 9 Haydut çeteleri nasıl pusuya yatarsa,
Kâhinler takımı da öyle;
Şekem yolunda adam öldürüyor,
Rezillik yapıyorlar.
- 10 İsrail halkında korkunç bir şey gördüm.
Efrayim zinaya kapılmış,
Kirlenmiş İsrail.
- 11 “Ey Yahuda, senin için de bir hasat günü saptandı.
“Ne zaman halkımın durumunu düzeltmek,

7

- 1 “İsrail'e şifa vermek istesem,
Efrayim'in suçları,
Samiriye'nin kötülükleri ortaya çıkıyor.
Çünkü hile yapıyorlar,
Evlere hırsız giriyor,
Dışarda haydut çeteleri soygun yapıyor.
- 2 Ne var ki, düşünmüyorlar,
Kötülüklerini unutmadığımı.
Günahları kuşatıyor onları,
Gözümün önündeler.
- 3 “Kralı kötülükleriyle,
Önderleri yalanlarıyla sevindiriyorlar.
- 4 Hepsi zinaya düşkün,
Yoğrulan hamur ekşiyinceye dek
Fırıncının ateşini karıştırmaya gerek duymadığı fırın gibi kızgınlar.
- 5 Kralımızın şenlik gününde,
Önderler şarabın ateşinden hastalandılar,
Kral da alaycılarla elele verdi.
- 6 Fırın gibidir yürekleri,
Dolap çevirerek ona yaklaşırlar.
İçin için yanar öfkeleri
Gece boyunca.
Alevli ateş gibi parlar
Sabah olunca.
- 7 Hepsi fırın gibi kızgındır,

6:6 Mat.9:13; 12:7 * 6:7 “Adam Kenti'nde”: “Adem gibi”, “Adam gibi” ya da “Adam Kenti gibi” anlamlarına da gelebilir.

Yutar yöneticilerini.
Bütün kralları düştü,
Kimse yardıma çağırıyor beni.

- 8 “Efrayim öteki halklarla karışıyor,
Çevrilmemiş pideye döndü.
9 Gücünü yabancılar yedi,
Farkında değil;
Saçlarına ak düştü,
Farkında değil.
10 İsrail'in gururu kendine karşı tanıklık ediyor;
Bütün bunlara karşın
Yine de dönmüyorlar bana, Tanrıları RAB'be,
Aramıyorlar beni.
11 “Efrayim bön, akılsız bir güvercin gibi,
Ya Mısır'ı yardıma çağırıyor,
Ya Asur'a gidiyor.
12 Gittiklerinde ağımları üzerlerine atacak,
Gökte uçan kuşlar gibi onları yere indireceğim.
Topluluklarına bildirildiği gibi,
Onları yola getireceğim.
13 Vay onların haline,
Çünkü benden uzaklaştılar!
Felaket gelecek başlarına,
Çünkü başkaldırdılar bana!
Ben onları kurtarmak istiyorum,
Onlarsa iftira ediyor bana.
14 Yürekten yakarmıyorlar,
Uluyorlar yataklarının üzerinde.
Tahıl ve yeni şarap için kendilerini yaralıyor*,
Bana sırt çeviriyorlar.
15 Ben onları eğittim, bileklerine güç verdim,
Onlarsa bana düzen kuruyor.
16 Dönüyorlar,
Ama Yüce Olan'a değil;
Kusurlu yay gibiler.
Arsız dilleri yüzünden
Önderleri kılıçtan geçirilecek.
Mısır'da gülünç duruma düşecekler bu yüzden.”

8

Tanrı Putperestleri Cezalandırıyor

- 1 “Boru çalmaya hazırlan!
Düşman kartal gibi dolaşıyor evimin üzerinde;
Çünkü İsrail antlaşmaya uymadı,
Yasama karşı çıktılar.
2 ‘Ey Tanrımız,

* 7:14 “Kendilerini yaralıyor” ya da “Toplanıyor”.

- Biz İsraililer seni tanıyoruz!
Diye bana yakarıyorlar.
- ³ İyi olanı reddettiler,
Düşman kovalayacak onları.
- ⁴ Krallar atadılar bana sormadan,
Önderler seçtiler benden habersiz.
Altın ve gümüşleriyle yıkımlarına yol açan putlar yaptılar.
- ⁵ Ey Samiriye, atın buzağı putunuzu,
Öfkem alevleniyor size karşı!
Hiç mi temiz olamayacaksınız?
- ⁶ Çünkü bu İsrail'in işidir.
O buzağıyı bir usta yaptı,
Tanrı değildir o.
Samiriye'nin buzağı putu parçalanacak.
- ⁷ Çünkü rüzgar eken kasırga biçer.
Baş vermeyen buğday un vermez.
Verse bile yabancılar yutacak onu.
- ⁸ “Yutuldu İsrail,
Şimdi uluslar arasında kimsenin beğenmediği bir kap gibi.
- ⁹ Tek başına dolaşan yaban eşeği gibi Asur'a gittiler,
Efrayim ücretli oynaşlar tuttu.
- ¹⁰ Uluslar arasında oynaşlar tutsalar da,
Şimdi onları bir araya toplayacağım.
Çünkü azalmaya başladılar güçlü kralın baskısı altında.
- ¹¹ “Efrayim günah sunusu sunmak için çok sunak yaptı,
Bunlar günah işlemelerine neden oldu.
- ¹² Yasamdaki pek çok şeyi onlar için yazdım,
Ne var ki garipsediler bunları.
- ¹³ Bana sundukları kurbanlara gelince,
Kurban kesiyor, eti kendileri yiyorlar;
Oysa RAB bunu yapanlardan hoşlanmaz.
Şimdi anımsayacak suçlarını,
Günahları için onları cezalandıracak;
Geri dönecekler Mısır'a.
- ¹⁴ Çünkü İsrail Yaratıcısı'nı unuttu,
Saraylar yaptı;
Yahuda'ysa birçok kenti surlarla çevirdi,
Ama ateş göndereceğim kentlerinin üstüne,
Yiyip bitirsin kalelerini.”

9

İsrail Cezalandırılıyor

- ¹ Ey İsrail, öteki halklar gibi sevinme, coşma!
Çünkü kendi Tanrın'a vefasızlık ederek zina ettin,
Harman yerlerinin tümünde zina kazancına gönül verdin.
- ² Ama harman yeri, şarap teknesi halkı doyurmayacak,
Yeni şarap umutları boşa çıkacak.

- ³ RAB'bin diyarında kalmayacaklar,
Mısır'a dönecek Efrayim,
Asur'da kirli sayılan şeyleri yiyecekler.
- ⁴ RAB'be şarap sunuları dökmeyecekler,
O'nu hoşnut etmeyecek kurbanları.
Kurbanları yas yemeğine dönecek,
Kirli sayılacak onları yiyenlerin hepsi.
Yalnız kendi karınlarını doyuracak yiyecekleri,
RAB'bin Tapınağı'na girmeyecek.
- ⁵ Ne yapacaksınız dinsel bayramlarda,
RAB'bin bayram gününde?
- ⁶ Yıkımdan kaçırsalar bile,
Mısır bir araya toplayacak onları,
Mof* gömecek.
Değerli gümüş eşyalarını yabancı otlar saracak,
Diken bitecek çadırlarında.
- ⁷ Onların ceza günleri geldi,
Hesap günleri çattı.
Bunu bilsin İsrail!
Suçunuzun çokluğundan,
Düşmanlığınızın büyüklüğü yüzünden,
Peygamber aptal, ruhsal insan deli sayıldı.
- ⁸ Peygamber Tanrım'ın yanı sıra Efrayim'e gözcülük eder,
Ama tuzak kurulmuş bütün yollarına,
Düşmanlık var Tanrı'nın Tapınağı'nda.
- ⁹ Alabildiğine yozlaştılar,
Giva'da olduğu gibi.
Tanrı suçlarını anımsayacak,
Günahlarının cezasını verecek.
- ¹⁰ “İsrail çölde
Bir salkım üzüm gibi geldi bana,
Atalarıysa incir ağacının ilk ürünü gibi.
Ama Baal-Peor'a geldiklerinde
Utanç dolu puta adadılar kendilerini,
Sevdikleri şey kadar iğrenç oldular.
- ¹¹ Efrayim'in görkemi bir kuş gibi uçup gidecek,
Ne doğum ne gebelik olacak, kimse gebe kalmayacak.
- ¹² Çocuklarını büyötseler bile,
Çocuklarından edeceğim onları,
Kimse kalmayınca dek;
Evet, vay başlarına,
Onları terk ettiğimde!
- ¹³ Efrayim'i, Sur Kenti gibi,
Güzel bir yere kurulmuş gördüm.
Ama Efrayim çocuklarını celladın önüne götürecekt.”
- ¹⁴ Ya RAB, ver onlara ne vereceksen!

* 9:6 “Mof”: Memfis diye de bilinir. 9:7 Luk.21:22 9:9 Hâk.19:1-30 9:10 Say.25:1-5

Düşük yapan rahimler, sütsüz memeler ver.

- 15 “Gilgal'daki kötülükleri yüzünden,
Nefret ettim orada onlardan.
İşledikleri günahlardan ötürü,
Onları evimden kovacağım.
Artık sevmeyeceğim onları,
Bütün önderleri asidir.
- 16 Vuruldu Efrayim,
Kökleri kurudu,
Meyve vermeyecekler artık.
Çocuk doğursalar bile,
Rahimlerinin değerli meyvelerini öldürecekim.”
- 17 Reddedecek Tanrım onları,
Çünkü O'nu dinlemediler;
Uluslar arasında dolaşıp duracaklar.

10

- 1 İsrail serpilen bir asmaya benzer,
Meyvesini veriyor.
Meyvesi arttıkça,
Sunakları da arttı.
Ülkesi zenginleştikçe,
Onu güzel dikili taşlarla donattı.
- 2 İçleri yalan doldu,
Şimdi suçlarının cezasını taşımaları.
RAB sunaklarını yıkacak,
Dikili taşlarını yok edecek.
- 3 O zaman, “Kralızsız kaldık” diyecekler,
“Çünkü RAB'den korkmadık.
Kralımız olsa bile,
Ne yapabilirdi bize?”
- 4 Antlaşma yaparken,
Boş sözler veriyor, yalan yere ant içiyorlar,
Bu yüzden davalar, sürülmüş tarladaki zehirli ot gibi boy veriyor.
- 5 Samiriye'de yaşayanlar
Beytaven'deki inek putu yüzünden korkuya kapılacak.
Halkı onun ardından yas tutacak,
Onun görkemiyle coşan putperest kâhinler
Oradan sürgün edildiği için dövünecek.
- 6 Put armağan olarak büyük krala, Asur'a götürülecek.
Efrayim rezil olacak,
İsrail aldığı öğütten utanacak.
- 7 Samiriye, Kralı'yla birlikte
Su üstündeki çubuk gibi akıp gidecek.
- 8 İsrail'in günahı olan Aven'deki* puta tapılan yerler yok olacak,
Sunaklarını dikenler, devedikenleri saracak.

10:8 Luk.23:30; Va.6:16 * 10:8 “Aven”: “Kötülük” anlamına gelir (bkz. 4:15).

O zaman dağlara, “Bizi örtün!”,
Tepelere, “Üzerimize düşün!” diyecekler.

- 9 “Ey İsrail, Giva'da geçirdiğin günlerden beri
Günah işledin.
Orada direndiniz bana.
Kötülere karşı açılan savaş
Giva'da size erişemez mi?
- 10 İstediğim zaman onları cezalandıracağım,
Çifte günahlarına bağlandıkları zaman,
Uluslar toplanacak onlara karşı.
- 11 Efrayim eğitilmiş ineğe benzer,
Buğday dövmeyi sever.
Ama ben boyunduruk takacağım onun güzel boynuna.
Koşum vuracağım Efrayim'in sırtına,
Yahuda çift sürecektir,
Yakup tırmık çekecek.
- 12 Doğruluk ekin kendiniz için,
Sevgi meyveleri biçin.
Nadasa bıraktığınız toprağı işleyin;
Çünkü RAB'be yönelme zamanıdır,
Gelip üzerinize doğruluk yağdırıncaya dek.
- 13 Ama siz kötülük ektiniz,
Fesat biçtiniz,
Yalanın meyvesini yediniz.
Çünkü kendi yolunuza,
Yiğitlerinizin çokluğuna güvendiniz.
- 14 Bu yüzden halkınızın arasında savaş uğultusu çıkacak,
Yıkılacak bütün surlarınız,
Şalman'ın savaşta Beytarvel'i yıktığı gibi.
Anneler çocuklarıyla birlikte yere çalınıp parçalandı.
- 15 Ey Beytel, sana da aynısı yapılacaktır,
Kötülüğünün büyüklüğü yüzünden.
Tan ağarırken İsrail Kralı büsbütün yok olacak.

11

Tanrı'nın İsrail'e Sevgisi

- 1 “Çocukluğunda sevdim İsrail'i,
Oğlumu Mısır'dan çağırdım.
- 2 Peygamberler İsrail'i çağırdıkça,
İsrail uzaklaştı onlardan.
Kurban kestiler Baallar'a*,
Buhur yaktilar putlara.
- 3 Efrayim'e yürümeyi ben öğrettim,
Kollarıma aldım onları.
Ama kendilerine şifa verenin ben olduğumu anlamadılar.
- 4 Onları insancıl iplerle,
Sevgi bağlarıyla kendime çektim;

Boyunduruklarını kaldıran biri gibi oldum,
Eğilip yiyeceklerini verdim.

- ⁵ “Mısır'a dönmeyecekler,
Asur kral olacak başlarına,
Çünkü bana dönmek istemediler.
- ⁶ Fırıl fırıl kılıç dönecek kentlerinde,
Kapı sürgülerini yok edecek,
Tüketecek onları düzenleri yüzünden.
- ⁷ Halkım benden uzaklaşmaya kararlı.
Beni, Yüce Olan'ı çağırırsalar bile,
Asla yüceltmeyeceğim onları.
- ⁸ “Nasıl vazgeçerim senden, ey Efrayim?
Nasıl teslim ederim seni, ey İsrail?
Adma'ya yaptığımı nasıl sana yaparım?
Seni nasıl Sevoyim'e çeviririm?
Yüreğim değişti içimde,
Alevlendi acıma duygularım.
- ⁹ Kızgın öfkemi başınıza yağdırmayacağım,
Efrayim'i yeniden yok etmeyeceğim.
Çünkü ben insan değil, Tanrı'yım,
Kutsal Olan'ım aranızda,
Artık öfkeyle üzerinize varmayacağım.
- ¹⁰ Aslan gibi kükreyen
RAB'bin ardınca yürüyecekler;
O kükreyince titreyerek gelecek çocukları batıdan.
- ¹¹ Mısır'dan kuşlar gibi,
Asur'dan güvercinler gibi
Titreyerek gelecekler.
Evlerine oturtacağım onları”
Diyor RAB.

İsrail'in Günahı

- ¹² Efrayim yalanla,
İsrail halkı hileyle çevremi sardı.
Yahuda'ysa hâlâ dizginsiz,
Tanrı'ya, Kutsal ve Sadık Olan'a karşı.

12

- ¹ Efrayim rüzgarı güdüyor,
Doğu rüzgarının ardına düşüyor bütün gün;
Yalanı, zorbalığı artırıyor.
Asur'la antlaşma yapıyor,
Mısır'a zeytinyağı gönderiyor.
- ² RAB'bin davası var Yahuda'yla,
Yakup soyunu izlediği yola göre cezalandıracak,
Yaptıklarının karşılığını verecek.
- ³ Yakup ana rahminde kardeşinin topuğunu tuttu,

- Büyüyünce Tanrı'yla güreşti.
 4-5 Melekle güreşip yendi,
 Ağladı, kutsanmak istedi.
 Tanrı'yı Beytel'de buldu,
 RAB, Her Şeye Egemen Tanrı bizimle orada konuştu,
 O RAB diye anılır.
 6 Bu yüzden Tanrın'a dön sen,
 Sevgiye, adalete sarıl,
 Sürekli Tanrın'ı bekle.
 7 Efrayim tüccardır,
 Hileli terazi kullanır,
 Aldatmayı sever.
 8 “Çok zengin oldum” diye böbürlenir,
 “Varlığa kavuştum,
 Çok emek çektim,
 Günah denecek bir suç bulamayacaklar bende.”
 9 “Ama seni Mısır'dan çıkaran
 Tanrın RAB benim.
 Bayram günlerindeki gibi,
 Seni yine çadırlarda oturtacağım.
 10 Peygamberlere de söyledim,
 Çok görüşler sağladım,
 Onlar aracılığıyla örnekler verdim.”
 11 Kötülük mü var Gilat'ta?
 Gerçekten değersiz bir halk!
 Gilgal'da sığır üstüne sığır kurban ediyorlar,
 Sunakları sürülmüş tarladaki taş yığınlarını andırıyor.
 12 Yakup Aram'a kaçtı,
 İsrail bir karı için kul oldu,
 Koyun güttü.
 13 RAB İsrail'i bir peygamber aracılığıyla Mısır'dan çıkardı,
 Yine bir peygamber korudu onları.
 14 Ama Efrayim Tanrı'yı aşırı öfkelenlendirdi.
 Rab döktükleri kanın hesabını soracak,
 Aşağılamalarının karşılığını verecek.

13

Rab İsrail'e Öfkeleniyor

- 1 Efrayim konuştuğunda herkes titrerdi,
 Yücelmişti İsrail'de.
 Ama Baal'a* taparak suç işleyince öldü.
 2 Şimdi günah üstüne günah işliyorlar,
 Gümüşlerinden dökme putlar,
 Akıllıca tasarlanmış putlar yapıyorlar,
 Hepsi de usta işi.
 Bu insanlar hakkında,
 “İnsan kurban edenler

- Buzağları öpüyor!” diye konuşuluyor.
- ³ Bu yüzden sabah sisine,
Erken uçup giden çiye,
Harman yerinden savrulan saman çöpüne,
Bacadan tüten dumana dönecekler.
- ⁴ “Ama seni Mısır'dan çıkaran
Tanrın RAB benim,
Benden başka tanrı tanımayacaksın,
Çünkü başka kurtarıcı yoktur.
- ⁵ Ben sana çölde,
Kurak topraklarda göz kulak oldum.
- ⁶ Otlaklara sahip olunca doydular,
Doyunca gurura kapıldılar;
Bu yüzden unuttular beni.
- ⁷ Ben de onlara karşı bir aslan gibi olacağım,
Bir pars gibi yol kenarında pusuya yatacağım.
- ⁸ Yavrularından edilmiş dişi ayı gibi
Karşlarına çıkacak,
Yüreklerinin zararını yırtacağım,
Dişi aslan gibi onları oracıkta yiyip bitireceğim,
Yabanıl bir hayvan parçalayacak onları.
- ⁹ “Ey İsrail, bana, yardımcına karşı çıkman
Yıkıma uğratıyor seni.
- ¹⁰ Nerede seni bütün kentlerinde
Kurtaracak kralın?
Yöneticilerin nerede?
Hani, onlar için:
‘Bana bir kral ve önderler ver!’ demiştin.
- ¹¹ Öfkelendiğimde bir kral verdim sana,
Gazaba gelince alıp götürdüm onu.
- ¹² Efrayim'in suçu birikmiş,
Günahı kayda geçmiş.
- ¹³ Doğum sancıları çeken kadının akılsız oğludur o,
Çünkü zamanı geldiğinde,
Açık rahimden çıkmıyor.
- ¹⁴ “Onları fidyeyle kurtaracağım
Ölümler diyarının elinden,
Ölümden fidyeyle kurtaracağım.
Felaketin nerede, ey ölüm?
Yıkıcılığın nerede, ey ölümler diyarı?
Hiç pişmanlık duymayacağım.
- ¹⁵ “Kardeşleri arasında serpilip gelişse de,
Doğu rüzgarı, çölden esen RAB'bin soluğu üzerine gelecek,
Onun kaynağı kuruyacak,
Pınarı kesilecek,
Değerli eşyalarının hazinesi yağmalanacak.

- ¹⁶ Samiriye halkı suçunun cezasını çekecek,
Çünkü Tanrısı'na başkaldırdı.
Kılıçla yıkılacaklar,
Yere çalınıp parçalanacak yavruları,
Gebe kadınlarının karnı yarılacak.”

14

Hoşea'nın İsrail'e Yalvarışı

- ¹ Tanrın RAB'be dön, ey İsrail,
Çünkü suçlarından ötürü tökezledin.
² Dualarla gidin, RAB'be dönün,
O'na, “Bağışla bütün suçlarımızı” deyin,
“Lütfet, kabul et bizi,
Öyle ki, dudaklarımızın kurbanını* sunalım.
³ Asur kurtaramaz bizi,
Savaş atlarına binmeyeceğiz.
Artık ellerimizle yaptığımıza
'Tanrımız' demeyeceğiz,
Çünkü öksüz sende merhamet bulur.”

Rab İsrail'e Umut Veriyor

- ⁴ “Onların dönecliğini düzeltereğim,
Gönülden seveceğim onları,
Çünkü onlara karşı öfkem dindi.
⁵ Çiy gibi olacağım İsrail'e;
Zambak gibi çiçek açacak,
Lübnan sediri gibi kök salacaklar.
⁶ Dallanıp budaklanacaklar,
Görkemleri zeytin ağacını,
Kokuları Lübnan sedirini andıracak.
⁷ Yine insanlar oturacak gölgesinde;
Buğday gibi gelişecek,
Asma gibi serpilecekler;
Lübnan şarabı kadar ün kazanacaklar.
⁸ Ey Efrayim, artık ne işim var putlarla?
Yanıtlayacak, seninle ilgileneceğim.
Yeşil çam gibiyim ben,
Senin verimliliğin benden kaynaklanıyor.”
⁹ Bilge kişi kavrasın bunları,
Anlayan anlasın.
Çünkü RAB'bin yolları adildir;
Bu yollarda yürür doğrular,
Ama başkaldıranlar bu yollarda sendeler.

* 14:2 “Kurban”: İbranice “Boğa”.

YOEL

GİRİŞ

Peygamber Yoel korkunç bir çekirge belasından ve İsrail'deki kuraklıktan söz etmektedir. Bu olayları Rab'bin gününün –adil iradesine karşı olanları cezalandıracağı zamanın– belirtisi olarak görmektedir. Rab'bin halkını eski haline döndürmek, kutsamak için verdiği sözü, tövbe etmeleri için yaptığı çağırışı halka iletmektedir. Önemli bir nokta da Tanrı'nın Ruh'u'nu kadın erkek, genç yaşlı herkese göndereceğine ilişkin verdiği sözdür.

Ana Hatlar:

1:1-2:17 Çekirge belası

2:18-27 Halkını eski gönencine kavuşturmak için Rab'bin verdiği söz

2:28-3:21 Rab'bin günü

¹ RAB'bin Petuel oğlu Yoel'e bildirdikleri.

Çekirgelerin Saldırısı

² Ey yaşlılar, dinleyin,

Ülkede yaşayan herkes, kulak verin:

Sizin zamanınızda ya da atalarınızın zamanında

Hiç böyle bir şey oldu mu?

³ Bunu çocuklarınıza anlatın;

Çocuklarınız kendi çocuklarına,

Onların çocukları da bir sonraki kuşağa anlatsınlar.

⁴ Genç çekirgeden artakalan ürünü olgunlaşmış çekirge yedi,

Ondan artakalanı yumurtadan yeni çıkan çekirge yedi;

Ondan artakalanı da yavru çekirgeler yedi.

⁵ Ey sarhoşlar, ayılın ve ağlayın.

Ey şarap düşkünleri, tatlı şarap için ağıt yakın.

Çünkü şarabınızı ağzınızdan kaptılar.

⁶ Güçlü ve sayılamayacak kadar büyük bir çekirge ordusu saldırdı ülkeme.

Aslan dişine benzer,

Dişi aslanın kesici dişlerine benzer dişleri var.

⁷ Asmalarımı harap ettiler,

İncir ağaçlarımı mahvettiller,

Kabuklarını soyup yere attılar.

Soyulan dallar bembeyaz.

⁸ Sözlüsünü yitirip çul kuşanan bir genç kız gibi yas tutun.

⁹ RAB'bin Tapınağı'na götürülecek

Tahıl ve şarap sunusu yok artık.

RAB'be hizmet eden kâhinler yas tutuyorlar.

¹⁰ Tarlalar harap oldu, toprak acılı.

Çünkü tahıl mahvoldu,

Yeni şarap tükendi, zeytinyağı kesildi.

¹¹ Arpa, buğday için dövünün, ey ırgatlar,

Ağıt yakın, ey bağcılar,

Çünkü tarlaların ürünü yok oldu.

¹² Asmalar kurudu, incir ağaçları soldu;

Nar, hurma, elma, bütün meyve ağaçları kurudu.
İnsanoğlunun sevinci yok oldu.

Tövbeye Çağrı

- ¹³ Ey kâhinler, çul kuşanıp yas tutun.
Ey sunakta hizmet edenler, ağıt yakın,
Ey Tanrım'ın hizmetkârları, tapınağa gelin,
Çul içinde geceleyin.
Çünkü Tanrınız'ın Tapınağı için
Tahıl ve şarap sunusu kalmadı.
- ¹⁴ Oruç için gün belirleyin, özel bir toplantı yapın;
Yaşlıları ve ülkede yaşayanların tümünü
Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na toplayıp RAB'be yakarın.
- ¹⁵ Eyvahlar olsun! Çünkü RAB'bin günü yakındır.
Her Şeye Gücü Yeten'in göndereceği yıkım gibi geliyor o gün.
- ¹⁶ Yiyeceğimiz gözümüzün önünde yok edildi.
Tanrımız'ın Tapınağı'nda sevinç ve coşku sona erdi.
- ¹⁷ Tohumlar keseklerin altında çürüdü,
Tahıl yok oldu,
Ambarlar boş kaldı, depolar yıkıldı.
- ¹⁸ Hayvanlar nasıl da inliyor!
Sığır sürüleri çaresiz.
Çünkü otlaklar kurudu.
Koyun sürüleri perişan oldu.
- ¹⁹ Ya RAB, sana yakarıyorum.
Çünkü ateş otlakları yok etti,
Bütün ağaçları kavurdu.
- ²⁰ Yabanıl hayvanlar bile sana sesleniyor.
Çünkü akarsular kurudu,
Ateş otlakları yok etti.

2

Çekirge Ordusu

- ¹ Siyon'da boru çalın,
Kutsal dağında boru sesiyle halkı uyarın.
Ülkede yaşayan herkes korkudan titresin.
Çünkü RAB'bin günü çok yaklaştı, geliyor.
- ² Zifiri karanlık bir gün olacak,
Bulutlu, koyu karanlık bir gün.
Dağların üzerine çöken karanlık gibi
Kalabalık ve güçlü bir çekirge ordusu* geliyor.
Böylesi hiçbir zaman görülmedi,
Kuşaklar boyu da görülmeyecek.
- ³ Önlerini ateş kavuruyor,
Artları alev alev.
Önlerinde Aden bahçesi gibi uzanan topraklar
Artlarında ıssız çöllere dönüyor.
Hiçbir şey onlardan kurtulamıyor.

- 4 Atlara benziyorlar,
Savaş atları gibi koşuyorlar.
- 5 Savaş arabalarının, anızı yiyip bitiren alevlerin
Çıkardığı gürültüye benzer bir sesle,
Savaşa hazırlanmış güçlü bir ordu gibi
Sıçraya sıçraya dağları aşılıyorlar.
- 6 Uluslar onların karşısında dehşete düşüyor;
Herkesin beti benzi soluyor.
- 7 Yiğitler gibi saldırıyorlar,
Askerler gibi surları aşılıyorlar.
Dosdoğru ilerliyorlar,
Yollarından sapmadan.
- 8 İtişip kakışmadan,
Her biri kendi yolundan yürüyor.
Savunma hatlarını yarıp geçiyorlar,
Sırayı bozmadan.
- 9 Kente doğru koşuyor,
Surların üzerinden aşılıyorlar.
Evlere tırmanıyor ve hırsız gibi
Pencerelerden içeri süzülüyorlar.
- 10 Yeryüzü önlerinde sarsılıyor,
Gökyüzü titriyor;
Güneş ve ay kararıyor,
Yıldızların parıltısı görünmez oluyor.
- 11 RAB ordusunun başında gürüyor.
Sayısızdır O'nun orduları
Ve buyruğuna uyan güçlüdür.
RAB'bin o büyük günü ne korkunçtur!
O güne kim dayanabilir?
- Rab'be Dönün*
- 12 RAB diyor ki,
“Şimdi oruç tutarak, ağlayıp yas tutarak
Bütün yüreğinizle bana dönün.
- 13 Giysilerinizi değil,
Yüreklerinizi paralayın
Ve Tanrınız RAB'be dönün.
Çünkü RAB lütfeder, acır,
Tez öfkelenmez, sevgisi engindir,
Cezalandırmaktan vazgeçer.
- 14 Kim bilir, belki size acır da kararından döner.
Ardında bereket bırakır.
O zaman O'na tahıl ve şarap sunuları sunarsınız.
- 15 “Siyon'da boru çalın,
Oruç için gün belirleyin, özel bir toplantı yapın.
- 16 Halkı toplayın, topluluğu kutsal kılın,
Yaşlıları bir araya getirin.
Çocukları, hatta emzikte olanları toplayın.

Güvey odasından, gelin gerdeğinden çıkıp gelsin.

- 17 Kâhinler, RAB'bin hizmetkârları,
Tapınağın girişiyle sunak arasında ağlaşıp,
'Ya RAB, halkını esirge' diye yalvarsınlar.
'Mirasın olan halkının aşağılanması izin verme,
Uluslar onunla alay etmesin.
Halklar arasında neden,
Onların Tanrısı nerede? densin?' ”

Rab'bin Yanıtı

- 18 O zaman RAB halkına acıyıp ülkesini esirgeyecek.
19 Halkına şöyle yanıt verecek:
“Bakın, size tahıl, yeni şarap
Ve zeytinyağı vereceğim,
Bunlara doycaksınız.
Artık ulusların sizi aşağılamasına izin vermeyeceğim.
20 Kuzeyden gelen çekirge ordusunu† sizden uzaklaştıracam,
Kurak ve ıssız bir ülkeye süreceğim.
Önden gidenleri Lut Gölü'ne,
Arkadan gelenleri Akdeniz'e süreceğim.
Leşleri kokacak,
Kokuları göklere yükselecek.
Çünkü korkunç şeyler yaptılar.

- 21 “Ey toprak, korkma, sevinçle coş!
Çünkü RAB büyük işler yaptı.
22 Ey kır hayvanları, korkmayın!
Çünkü otlaklar yeşeriyor.
Ağaçlar meyvelerini yükleniyor,
İncir ağaçları, asmalar ürünlerini veriyor.
23 Ey Siyon halkı,
Tanrınız RAB'de sevinç bulun, coşun.
İlk yağmuru size tam ölçüsüyle veriyor‡;
Daha önce olduğu gibi,
İlk ve son yağmurları yağıdırıyor.

- 24 Harman yeri tahılla dolacak.
Şarap ve zeytinyağı tekneleri taşıyacak.
25 Üzerinize gönderdiğim büyük çekirge ordusunun,
Olgunlaşmış ve yumurtadan yeni çıkmış çekirgenin,
Yavrunun ve genç çekirgenin
Size kaybettirdiği yılları geri vereceğim.
26 Bol bol yiyip doycak
Ve sizin için harikalar yaratan
Tanrınız RAB'bin adını öveceksiniz.
Halkım bir daha utandırılmayacak.
27 Bileceksiniz ki, İsrail halkının arasındayım,
Tanrınız RAB benim, başka biri yok.
Halkım bir daha utandırılmayacak.”

† 2:20 “Çekirge ordusu”: İbranice'de sadece “Ordu” sözcüğü geçiyor. ‡ 2:23 “İlk yağmuru size tam ölçüsüyle veriyor” ya da “Size doğruluğu öğretecek olan öğretmeni veriyor”.

Rab'bin Günü

- 28 “Ondan sonra bütün insanların üzerine
Ruhum'u dökeceğim.
Oğullarınız, kızlarınız peygamberlikte bulunacaklar.
Yaşlılarınız düşler,
Gençleriniz görümler görecek.
29 O günler kadın, erkek kullarınızın üzerine de Ruhum'u dökeceğim.
30 Göklerde ve yeryüzünde,
Kan, ateş ve duman sütunlarından belirtiler göstereceğim.
31 RAB'bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce
Güneş kararacak, ay kan rengine dönecek.
32 O zaman RAB'bi adıyla çağıran herkes kurtulacak.
RAB'bin dediği gibi,
Siyon Dağı'nda ve Yerusâlim'de kurtulup
Sağ kalanlar arasında
RAB'bin çağıracağı kimseler olacak.”

3*Uluslar Yargılanacak*

- 1 “O günler Yahuda ve Yerusâlim halkını
Sürgünden geri getirdiğimde,
2 Bütün ulusları toplayıp
Yehoşafat* Vadisi'ne indireceğim.
Mirasım olan İsrail halkını
Uluslar arasına dağıttıkları ve ülkemi bölüştükleri için
Onları orada yargılayacağım.
3 Çünkü halkım için kura çektiler,
Erkek çocukları fahişelere ücret olarak verdiler.
İçtikleri şaraba karşılık kızları sattılar.
4 Ey Sur, Sayda ve bütün Filist halkı,
Bana yapmak istediğiniz nedir?
Neye karşılık vermeye çalışıyorsunuz?
Eğer karşılık vererseniz,
Karşılığını çarçabuk ödetirim size.
5 Altınımı, gümüşümü alıp
Değerli eşyalarımı tapınaklarınıza götürdünüz.
6 Yahuda ve Yerusâlim halkını
Topraklarından uzaklaştırmak için Grekler'e sattınız.
7 Göreceksiniz, onları, sattığınız yerde
Harekete geçireceğim.
Onlara yaptığınızı kendi başınıza getireceğim.
8 Oğullarınızı, kızlarınızı
Yahuda halkına sattıracağım.
Onları uzak bir ulusa, Sabalılar'a satacaklar.”
RAB böyle diyor.

- 9 “Uluslar arasında şunu duyurun:

2:28 Elç.2:16-21 2:31 Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25; Va.6:12-13 2:32 Rom.10:13 * 3:2 “Yehoşafat”:
“RAB yargılar” anlamına gelir. 3:4 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14
3:4 Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7; Zek.9:5-7

Savaşa hazırlanın, yiğitlerinizi harekete geçirin.
Bütün savaşçılarınız toplanıp saldırıya geçsin.

10 Saban demirlerinizi
Çekiçle dövüp kılıç yapın,
Bağcı bıçaklarınızı mızrak yapın.
Güçsüz olan ‘Güçlüyüm’ desin.

11 Ey çevredeki uluslar,
Tez gelin, bir araya toplanın.
Ya RAB, yiğitlerini oraya indir.

12 Uluslar harekete geçip
Yehoşafat Vadisi’nde toplansınlar.
Çünkü çevredeki bütün ulusları
Yargılamak için orada olacağım.

13 Salın orakları, ekinler olgunlaştı.
Gelin, üzümeleri çiğneyin,
Sıkma çukuru üzümle dolu, şarap tekneleri taşıyor.
Ulusların kötülükleri bu denli çoktur.”

14 Kalabalıklar,
Yargı vadisini dolduran nice kalabalıklar...
Yargı vadisinde RAB’bin günü yaklaştı.

15 Güneş ve ay kararıyor,
Yıldızların parıltısı görünmez oluyor.

16 RAB Siyon’dan kükreyecek,
Yeruşalim’den gürleyecek.
Gök ve yer sarsılacak.

Ama RAB kendi halkı için sığınak,
İsrailliler için kale olacak.

Rab Halkını Kutsayacak

17 “O zaman bileceksiniz ki,
Siyon’da, kutsal dağımda oturan Tanrınız RAB benim.
Yeruşalim kutsal olacak;
Yabancılar bir daha orayı ele geçiremeyecek.

18 “O gün dağlardan
Tatlı şarap damlayacak;
Tepelerde süt,
Yahuda derelerinde su akacak.
RAB’bin Tapınağı’ndan çıkan bir pınar
Şittim† Vadisi’ni sulayacak.

19 “Ama Mısır viraneye,
Edom ıssız çöle dönecek.
Çünkü Yahudalılar’ın ülkesine saldırıp
Suçsuz insanların kanını döktüler.
20 Oysa Yahuda sonsuza dek yaşayacak.
Yeruşalim kuşaktan kuşağa sürecek.
21 Akan kanların öcünü alacağım‡,
Suçluyu cezasız bırakmayacağım.”

3:10 Yşa.2:4; Mik.4:3 3:13 Va.14:15 3:13 Va.14:19-20; 19:15 3:16 Yer.25:30; Amo.1:2 † 3:18 “Şittim”:
“Akasyalar” anlamına gelir. ‡ 3:21 Septuaginta, Süryanice “Akan kanların öcünü alacağım”, Masoretik metin “Akan
kanları cezasız bırakacağım”.

RAB Siyon'da oturur.

AMOS

GİRİŞ

Amos Kutsal Kitap'ta sözleri ayrıntılarıyla kaydedilen ilk peygamberdir. Yahudalı olmasına karşın, İ.Ö. 8. yüzyılın ortalarında daha çok İsrail'in kuzey krallığında yaşayan insanlara seslendi. Bu dönemde insanlar bolluk, güvenlik içinde yaşıyorlardı. Ne var ki, Amos bolluğun belirli zenginlerle sınırlı olduğunu, haksızlık ve yoksullara yapılan baskıyla beslendiğini gördü. Dinsel uygulamalar içten değildi; güvenlik görünüşte var, gerçekte yoktu. Amos cesaretle Tanrı'nın halkı cezalandıracağını duyurdu. "Doğruluk ırmak gibi sürekli aksın" diye çağrı yaptı, "Belki RAB, Her Şeye Egemen Tanrı, Yusuf'un soyundan sağ kalanlara lütfeder" dedi (5:15).

Ana Hatlar:

1:1-2:5 İsrail'in komşularının cezalandırılması

2:6-6:14 İsraililer'in cezalandırılması

7:1-9:15 Beş görünüm

¹ Tekoalı koyun yetiştiricilerinden Amos'un sözleri. Uzziya'nın Yahuda, Yehoaş oğlu Yarovam'ın İsrail Kralı olduğu günlerde, depremden iki yıl önce Amos İsrail'le ilgili görüşler gördü.

² Şöyle dedi:

"RAB Siyon'dan kükrüyor,
Yeruşalim'den gürlüyor.
Yas tutuyor çobanların otlakları,
Karmel Dağı'nın dorukları kuruyor."

Rab İsrail'in Komşularını Cezalandırıyor

³ RAB şöyle diyor:

"Şamlılar'ın cezasını kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Demir düvenlerle Gilat halkını dövdüler.

⁴ Bu yüzden Hazael'in evine ateş yağdıracağım,
Yakıp yok edecek Ben-Hadat'ın saraylarını.

⁵ Şam'ın kapı sürgüsünü kıracağım,
Söküp atacağım
Aven Vadisi'nde oturanı,
Beyteden'de elinde asayla dolaşanı;
Kîr'e sürgün edilecek Aram halkı."
RAB diyor.

⁶ RAB şöyle diyor:

"Gazzeliler'in cezasını kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Edomlular'a teslim etmek için
Bütün halkı sürgün ettiler.

⁷ Bu yüzden Gazze surlarına ateş yağdıracağım,
Yakıp yok edecek saraylarını.

⁸ Söküp atacağım

Aşdot'ta oturanı,
 Aşkelon'da elinde asayla dolaşanı,
 Elimin tersini göstereceğim Ekron'a,
 Yok olacak Filistliler'in sağ kalanları!”
 Egemen RAB böyle diyor.

⁹ RAB şöyle diyor:

“Surlular'ın cezasını kaldırmayacağım.
 Çünkü günah üstüne günah işlediler,
 Bütün halkı Edomlular'a teslim edip sürdüler,
 Dostluk antlaşmasını anımsamadılar.

¹⁰ Bu yüzden Sur Kenti'nin surlarına ateş yağdıracağım,
 Yakıp yok edecek saraylarını.”

¹¹ RAB şöyle diyor:

“Edomlular'ın cezasını kaldırmayacağım.
 Çünkü günah üstüne günah işlediler,
 Kılıçla kovaladılar kardeşlerini,
 Acıma nedir bilmediler;
 Hep yırtıcıydı öfkeleri,
 Sonsuza dek sürdü gazapları.

¹² Bu yüzden Teman'a ateş yağdıracağım,
 Yakıp yok edecek Bosra saraylarını.”

¹³ RAB şöyle diyor:

“Ammonlular'ın cezasını kaldırmayacağım.
 Çünkü günah üstüne günah işlediler,
 Sınırlarını genişletmek için
 Gilatlı gebe kadınların karınlarını yardılar.

¹⁴ Bu yüzden Rabba surlarını tutuşturacağım,
 Savaş günü çığlıklarla,
 Kasırga günü fırtınayla
 Ateş yakıp yok edecek saraylarını.

¹⁵ Krallarıyla görevlileri,
 Hepsi sürgüne gidecek.”
 RAB böyle diyor.

2

¹ RAB şöyle diyor:

“Moavlular'ın cezasını kaldırmayacağım.
 Çünkü günah üstüne günah işlediler,
 Edom Kralı'nın kemiklerini
 Kireçleşinceye dek yaktılar.

² Bu yüzden Moav'a ateş yağdıracağım,
 Yakıp yok edecek Keriyot saraylarını.
 Kargaşa, savaş naraları,
 Boru sesleri arasında ölecek Moav halkı.

³ Söküp atacağım içinden yöneticisini,

Öldüreceğim onunla bütün görevlilerini.”
RAB böyle diyor.

⁴ RAB şöyle diyor:

“Yahudalılar'ın cezasını kaldırmayacağım.
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Reddettiler yasamı,
Kurallarıma uymadılar;
Yalancı putlar saptırdı onları,
Atalarının da izlediği putlar.

⁵ Bu yüzden Yahuda'ya ateş yağdıracağım,
Yakıp yok edecek Yerusâlim saraylarını.”

Rab İsrail'i Cezalandırıyor

⁶ RAB şöyle diyor:

“İsrailîliler'in cezasını kaldırmayacağım,
Çünkü günah üstüne günah işlediler,
Doğruyu para için,
Yoksulu bir çift çarık için sattılar.

⁷ Onlar ki,
Yoksulun başını toz toprak içinde çiğner
Ve mazlumun hakkını bir yana iterler.
Baba oğul aynı kızla yatarak
Kutsal adımı kirletirler.

⁸ Her sunağın yanına,
Rehin alınan giysilerin üzerine uzanır,
Tanrıları'nın Tapınağı'nda
Ceza karşılığı alınan şarabı içerler.

⁹ Ama ben onların önünde
Amorlular'ı yok ettim;
Sedir ağaçları kadar boylu,
Meşe kadar güçlü olsa da,
Yukarıdan meyvesini,
Aşağıdan kökünü kuruttum.

¹⁰ Sizi Mısır'dan ben çıkardım,
Amor topraklarını sahiplenesiniz diye
Çölde kırk yıl size yol gösterdim.

¹¹ Oğullarınızdan peygamberler,
Gençlerinizden bana adanmış kişiler atadım.
Doğru değil mi, ey İsrailîliler?”
RAB böyle diyor.

¹² “Sizse bana adanmış kişilere şarap içirdiniz
Ve peygamberlere, ‘Peygamberlik etmeyin!’
Diye buyruk verdiniz.

¹³ “Tahıl yüklü araba toprağı nasıl ezerse,
İşte ben de sizi öyle ezeceğim.

¹⁴ Hızlı koşan kaçamayacak,
Güçlü gücünü gösteremeyecek,
Yiğit canını kurtaramayacak,

- 15 Okçu yerini koruyamayacak,
Ayağı tez olan uzaklaşamayacak,
Atlı canını kurtaramayacak,
16 En yürekli yiğitler bile
O gün silahlarını bırakıp kaçacak.”
RAB böyle diyor.

3

1 Ey İsraililer, kulak verin RAB'bin size, Mısır'dan çıkardığı halka söylediği şu sözlere:

2 “Yeryüzündeki bütün halklar arasından yalnız sizi tanıdım,
Bu yüzden suçlarınızı karşılıksız bırakmayacağım.”

Tanrı Konuşursa, Peygamber Susamaz

- 3 İki kişi anlaşmadan birlikte yürür mü?
4 Avı olmayan aslan ormanda kükrer mi?
Bir şey yakalamadıkça genç aslan ininde homurdanır mı?
5 Tuzak kurulmamışsa,
Yerdeki kapana kuş düşer mi?
İçine bir şey düşmedikçe
Kapan yerden fırlar mı?
6 Kentte boru çalınır da halk korkmaz mı?
RAB'bin onayı olmadan bir kentin başına felaket gelir mi?
7 Gerçek şu ki, Egemen RAB kulu peygamberlere
Sırrını açmadıkça bir şey yapmaz.
8 Aslan kükrer de kim korkmaz?
Egemen RAB söyler de kim peygamberlik etmez?
9 Aşdot ve Mısır saraylarına duyurun:
“Samiriye dağlarında toplanın” deyin,
“Kentin ortasındaki büyük kargaşayı,
İçindeki baskıyı görün.”
10 RAB, “Onlar doğruluk nedir bilmiyorlar” diyor,
“Saraylarına zorbalık ve çapul yağmışlar.”
11 Bu yüzden Egemen RAB diyor ki,
“Düşman kuşatmakta ülkenizi,
Saraylarınızı yağmalayacak, güçsüz kılacak sizi.”
12 RAB şöyle diyor:
“Bir çoban aslanın ağzındaki hayvanın iki bacağını
Ya da kulağının parçasını nasıl kaparsa,
Samiriye'de sedir köşelerine,
Divan yastıklarına
Kurulan İsraililer de öyle kurtarılacak.
13 Dinleyin ve Yakup soyunu uyarın.”
Egemen RAB, Her Şeye Egemen Tanrı konuşuyor:
14 “İşyanlarından ötürü
İsrail'i cezalandırdığım gün,
Beytel'in sunaklarını da yok edeceğim.
Kesilip yere düşecek sunağın boynuzları.

- 15 Hem kışlık hem yazlık evi vuracağım,
Yok olacak fildişi evler,
Sonu gelecek büyük evlerin.”
RAB böyle diyor.

4

İsrail Rab'be Dönmüyor

- 1 Ey sizler, Samiriye Dağı'ndaki Başan inekleri*,
Yoksula baskı yapan,
Mazlumu ezen,
Beylerine, “Getir de içelim!” diyen hanımlar!
Kulak verin şu sözlere:
- 2 Egemen RAB kutsallığı üstüne ant içerek şöyle dedi:
“İşte geliyor o günler;
Sizi et kancalarıyla,
En son kalanlarınızı balık çengelleriyle götürecekleri günler.
- 3 Her biriniz karşınızdaki gedikten çıkacak,
Harmon'a atılacaksınız.”
RAB böyle diyor.
- 4 “Beytel'e gelip günah işleyin,
Gilgal'a gelip daha da günah işleyin!
Her sabah kurbanlarınızı,
Üç günde bir de ondalıklarınızı getirin.
- 5 Şükran sunusu olarak mayalı ekmek yakın,
Gönülünden verdiğiniz sunuları açıklayıp duyurun!
Çünkü bundan hoşlanıyorsunuz, ey İsraililer.”
Egemen RAB böyle diyor.
- 6 “Bütün kentlerinizde açlıktan nefesiniz koktu†,
Bulunduğunuz her yerde size kıtlık verdim,
Yine de bana dönmediniz.”
RAB böyle diyor.
- 7 “Hasat mevsimine daha üç ay varken,
Sizden yağmuru da esirgedim.
Bir kente yağmur yağdırdım,
Öbürüne yağdırmadım.
Bir tarla yağmur aldı,
Öteki almayıp kurudu.
- 8 Su bulmak için
Kent kent sersemce dolaştınız;
Suya doyamadınız,
Yine de bana dönmediniz.”
RAB böyle diyor.
- 9 “Samyeli ve küfle sizi cezalandırdım,
Mahvettim‡ bağlarınızı, bahçelerinizi,
İncir ve zeytin ağaçlarınızı çekirge yedi,
Yine de bana dönmediniz.”

* 4:1 Başan inekleri semizlikleriyle ünlüydü. † 4:6 “Açlıktan nefesiniz koktu”: İbranice “Size dış temizliği verdim”.

‡ 4:9 “Mahvettim” ya da “Çok kez”.

- RAB böyle diyor.
 10 “Mısır'da olduğu gibi
 Aranıza salgın hastalık gönderdim,
 Kılıçtan geçirdim yiğitlerinizi,
 Atlarınızı düşmanlarınıza verdim,
 Ordugahınızın pis kokusunu burunlarınıza doldurdum;
 Yine de bana dönmediniz.”
 RAB böyle diyor.
 11 “Sodom ve Gomora'yı altüst ettiğim gibi,
 Altüst ettim içinizden bazılarını.
 Ateşten kurtarılan yanık odun parçasına döndünüz,
 Yine de yönelmediniz bana.”
 RAB böyle diyor.
 12 “Bu yüzden sana şunu yapacağım, ey İsrail.
 Yapacaklarım için
 Tanrın'ı karşılamaya hazırlan, ey İsrail!”
 13 Çünkü dağlara biçim veren,
 Rüzgarı yaratan, düşüncelerini insana bildiren,
 Şafağı karanlığa çeviren,
 Dünyanın yüksek yerlerine ayak basan işte O'dur,
 O'nun adı RAB, Her Şeye Egemen Tanrı'dır.

5

Tövbeye Çağrı

- 1 Ey İsrail halkı, kulak ver,
 Üzerine yakacağım ağıtın sözlerine:
 2 “Düştü erden kız İsrail,
 Bir daha kalkamaz,
 Serilmiş kendi toprağına,
 Kaldıran yok.”
 3 Bu yüzden Egemen RAB şöyle diyor:
 “Bin kişiyle savaşa çıkan kentin
 Yüz adamı sağ kalacak,
 Yüz kişiyle çıkanın
 On adamı kalacak İsrail halkına.”
 4 Bu yüzden RAB İsrail halkına şöyle diyor:
 “Bana yönelin, yaşarsınız;
 5 Beytel'e gitmeyin,
 Gilgal'a girmeyin,
 Beer-Şeva'ya geçmeyin,
 Çünkü Gilgal halkı kesinlikle sürgün edilecek,
 Beytel bir hiç* olacak.”
 6 RAB'be yönelin, yaşarsınız,
 Yoksa Yusuf soyunda bir ateş gibi parlar,
 Beytel'i yakıp yok eder.
 Yangını söndürecek kimse çıkmaz.

4:11 Yar.19:24 * 5:5 “Hiç”: İbranice “Aven”. Bu sözcük “Hiç” ya da “Kötülük” anlamına gelir. “Beytaven” aşağılamak amacıyla Beytel için kullanılırdı.

- ⁷ Ey adaleti acı pelinotuna çevirenler,
Doğruluğu yere çalanlar!
- ⁸ Ülker ve Oryon takımı yıldızlarını yaratan,
Zifiri karanlığı sabaha çeviren,
Gündüzü geceyle karartan,
Deniz sularını çağırıp
Yeryüzüne dökenin adı RAB'dir.
- ⁹ Kaleyi ansızın yıkar,
Surlu kenti yerle bir eder.
- ¹⁰ Mahkemede kendilerini azarlayandan nefret ediyor,
Doğru konuşandan iğreniyorlar.
- ¹¹ Yoksulu ezdiğiniz,
Ondan zorla buğday kopardığınız için
Yaptığınız yontma taş evlerde oturmayacak,
Diktığınız güzel bağların şarabını içmeyeceksiniz.
- ¹² Çünkü isyanlarınızın çok,
Günahlarınızın sayısız olduğunu biliyorum,
Ey doğru kişiye baskı yapan,
Rüşvet alan,
Mahkemede mazlumun hakkını yiyenler!
- ¹³ Bu yüzden susmak düşer akıllı insana
Böyle bir zamanda,
Çünkü zaman kötüdür.
- ¹⁴ Kötülüğe değil,
İyiliğe yönelin ki yaşayasınız;
Böylece dediğiniz gibi,
RAB, Her Şeye Egemen Tanrı sizinle olur.
- ¹⁵ Kötülükten nefret edin,
İyiliği sevin,
Mahkemede adaleti koruyun.
Belki RAB, Her Şeye Egemen Tanrı,
Yusuf'un soyundan sağ kalanlara lütfeder.
- ¹⁶ Bu yüzden RAB,
Her Şeye Egemen Tanrı Rab şöyle diyor:
"Bütün meydanlarda çığlık kopacak,
Sokaklarda inim inim inleyecekler;
İrgatları yas tutmaya,
Ağıtçıları feryat etmeye çağıracaklar.
- ¹⁷ Bütün bağlarda çığlık kopacak,
Çünkü ben aranızdan geçeceğim."
RAB böyle diyor.
- Rab'bin Günü*
- ¹⁸ Vay başına, RAB'bin gününü özlemle bekleyenlerin!
Niçin özlüyorsunuz RAB'bin gününü?
O gün aydınlık değil, karanlık olacak.
- ¹⁹ Nasıl ki, biri aslanın önünden kaçır da karşısına ayı çıkar,

- Evine döner, elini duvara dayar da elini yılan sokar.
²⁰ RAB'bin günü aydınlık değil, karanlık olmayacak mı?
 Hem de zifiri karanlık,
 Bir parıltı bile yok.
- ²¹ RAB şöyle diyor:
 “İğreniyor, tiksiniyorum bayramlarınızdan,
 Hoşlanmıyorum dinsel toplantılarınızdan,
²² Yakmalık ve tahıl sunularınızı
 Bana sunsanız bile kabul etmeyeceğim,
 Besili hayvanlarınızdan sunacağınız
 Esenlik sunularına dönüp bakmayacağım.
²³ Uzak tutun benden ezgilerinizin gürültüsünü,
 Çenklerinizin sesini dinlemeyeceğim.
²⁴ Bunun yerine adalet su gibi,
 Doğruluk ırmak gibi sürekli aksın.
- ²⁵ “Ey İsrail halkı, çölde kırk yıl boyunca
 Bana mı kurbanlar, sunular sundunuz?
²⁶ Gerçekte kralınız Sakkut'u, putunuz Kayvan'ı†,
 Kendiniz için yaptığınız ilahın yıldızını taşıdınız.
²⁷ Bu yüzden sizi Şam'ın ötesine süreceğim.”
 RAB böyle diyor, O'nun adı Her Şeye Egemen Tanrı'dır.

6

Vay Başına Kaygısızların

- ¹ Vay başına Siyon'daki kaygısızların,
 Samiriye Dağı'nda kendilerini güvende sananların,
 İsrail halkının başvurduğu
 Önder ulusun tanınmış insanlarının!
² Kalne Kenti'ne gidin de görün,
 Oradan büyük Hama'ya geçin,
 Filistliler'in Gat Kenti'ne inin,
 Sizin bu krallıklarınızdan daha mı iyiler?
 Toprakları sizinkinden daha mı geniş?
³ Ey sizler, kötü günü uzak sanan,
 Zorbalık tahtını yaklaştıranlar.
⁴ Ey sizler, fildişi süslü yataklara uzananlar,
 Sedirlere serilenler,
 Seçme kuzular, besili buzağılar yiyenler,
⁵ Çenk eşliğinde türkü söyleyenler,
 Davut gibi beste yapanlar,
⁶ Tas tas şarap içenler,
 Yağların en güzelini sürünenler,
 Yusuf'un yıkımına kederlenmeyenler!
⁷ Bu yüzden şimdi bunlar
 Sürgüne gideceklerin başını çekecekler;
 Sona erecek sedire serilenlerin cümbüşü.

5:21 Yşa.1:11-14 5:25 Elç.7:42-43 † 5:26 “Gerçekte kralınız Sakkut'u, putunuz Kayvan'ı” ya da “Gerçekte kralınızın çadırını, putlarınızın kaidesini”. Sakkut ve Kayvan İsrail'de tapılan ilahlardı. Asur ilahları olduğu sanılıyor.

- ⁸ Egemen RAB başı üzerine ant içti,
Her Şeye Egemen Tanrı RAB şöyle diyor:
“Yakup'un gururundan iğreniyor,
Saraylarından tiksiniyorum.
Bu yüzden içindeki her şeyle kenti
Düşmana teslim edeceğim.”
- ⁹ Eğer bir evden on kişi kalmışsa,
Onlar da ölecek.
- ¹⁰ Ölünün akrabası yakmak için cesedi evden almaya gelince,
Evdekine, “Yanında kimse var mı?” diye soracak,
O da, “Hayır!” yanıtını alınca,
“Sus!” diyecek, “RAB'bin adı anılmamalı.”
- ¹¹ Çünkü RAB buyuruyor,
Büyük ev toza,
Küçük ev küle dönecek.
- ¹² Atlar kaya üzerinde koşar mı?
Kimse denizde* öküzle çift sürer mi?
Ama siz adaleti zehire,
Doğruluk meyvesini pelinotuna çevirdiniz.
- ¹³ Sizler, Lo-Devar† Kenti'ni aldık diye sevinenler,
“Karnayim'i‡ kendi bileğimizle ele geçirmedik mi?” diyenlersiniz.
- ¹⁴ “İşte bu yüzden, ey İsrail halkı,
Üzerinize bir ulus göndereceğim”
Diyor Her Şeye Egemen Tanrı RAB,
“Levo-Hamat'tan Arava Vadisi'ne kadar ezecekler sizi.”

7

Amos'un Görümleri

¹ Egemen RAB bana şunu gösterdi: Kralın payına düşen otlar biçilmişti. Otlar yeniden yeşermeye başlarken RAB sürüyle çekirge yaratıyordu. ² Çekirgeler ülkedeki yeşil bitkileri yiyip bitirince:

“Ey Egemen RAB, lütfen halkını bağışla!” dedim,
“Yakup soyu buna nasıl dayanır?
Zaten küçük bir halk!”

³ Bunun üzerine RAB düşüncesini değiştirdi.
“Gerçekleşmeyecek bu” dedi.

⁴ Egemen RAB bana şunu gösterdi: Baktım, Egemen RAB halkını cezalandırmak için ateşi çağırdı. Ateş enginleri yakıp tüketti, karayı yakıp tüketmeye başladı. ⁵ O zaman,

“Ey Egemen RAB, lütfen dur!” dedim,
“Yakup soyu buna nasıl dayanır?
Zaten küçük bir halk!”

⁶ Bunun üzerine RAB düşüncesini değiştirdi.
Egemen RAB, “Bu da gerçekleşmeyecek” dedi.

⁷ Başka bir görünümde şunu gösterdi bana: Baktım, Rab çekül kullanılarak örülmüş dümdüz bir duvarın yanında duruyor; elinde bir çekül var. ⁸ RAB, “Ne görüyorsun, Amos?” diye sordu.

Ben de, “Bir çekül” dedim.

* **6:12** “Denizde” ya da “Orada”. † **6:13** “Lo-Devar”: “Bir hiç” anlamına gelir. ‡ **6:13** “Karnayim”: “Boynuzlar” anlamına gelir. Boynuz gücün simgesidir.

Bunun üzerine Rab, “İşte, halkım İsrail'in ortasına da bir çekül koyacağım” dedi, “Bir daha onları esirgemeyeceğim.

⁹ “Yok olacak İshak soyunun tapınma yerleri,
Yıkılacak İsrail'in kutsal yerleri,
Kılıçla yürüyeceğim Yarovam soyunun üstüne.”

Amos ile Amatsya

¹⁰ Beytel'deki Kâhin Amatsya, İsrail Kralı Yarovam'a haber gönderip şöyle dedi: “Amos İsrail'in göbeğinde sana düzen kurdu. Ülke onun bunca sözünü kaldıramaz. ¹¹ Çünkü Amos diyor ki,

“ ‘Yarovam kılıçla öldürülecek,
İsrail halkı kesinlikle ülkesinin dışına,
Sürgüne gönderilecek.’ ”

¹² Bunun üzerine Amatsya Amos'a, “Çek git, ey bilici!” dedi, “Yahuda'ya kaç. Ekmeğini orada kazan. Orada peygamberlik et. ¹³ Bir daha Beytel'de peygamberlik etme. Çünkü burası kralın kutsal yeri, krallık tapınağıdır.”

¹⁴ Amos, “Ben ne peygamberdim ne de peygamber oğluydum” diye karşılık verdi, “Yalnızca sığır yetiştirirdim. Yabanıl incir ağaçlarına bakardım. ¹⁵ RAB beni sürünün ardından aldı, ‘Git, halkım İsrail'e peygamberlik et’ dedi. ¹⁶ Şimdi kulak ver RAB'bin sözlerine:

“ ‘İsrail'e karşı peygamberlik etme,
İshak soyuna karşı konuşma!’ diyorsun.

¹⁷ Bu yüzden RAB şöyle diyor:
‘Karın kentte fahişe olacak,
Oğulların, kızların kılıçtan geçirilecek.
Ölçü ipiyle paylaşılacak toprağın,
Sen ise kirli sayılan toprakta can vereceksin.
İsrail halkı kesinlikle ülke dışına,
Sürgüne gönderilecek.’ ”

8

Bir Sepet Meyve

¹ Egemen RAB bana şunu gösterdi: Baktım bir sepet olgun meyve. ² Bana, “Ne görüyorsun, Amos?” diye sordu.

“Bir sepet olgun meyve” diye yanıtladım.

Bunun üzerine RAB, “Halkım İsrail'in sonu* geldi” dedi, “Bir daha onları esirgemeyeceğim. ³ O gün saraydaki türküler yas çığlıklarına dönecek.” Egemen RAB, “Her yer atılmış cesetlerle dolacak, sessizlik hüküm sürecektir” diyor.

⁴ Dinleyin bunu, ey yoksulu çiğneyenler,
Ülkedeki mazlumları yok edenler!

⁵ Diyorsunuz ki,
“Yeni Ay Töreni geçse de tahılımızı satsak,
Şabat Günü geçse de buğdayımızı satışa çıkarsak.
Ölçeği† küçültüp fiyatı‡ yükseltsek,

* **8:2** İbranice “Olgun” ve “Son” sözcükleri birbirini çağırıştırıyor. † **8:5** “Ölçek”: İbranice “Efa”, yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. ‡ **8:5** “Fiyat”: İbranice “Şekel”, yaklaşık 11.5 gramlık bir ağırlık taşı.

Hileli tartı kullanıp

- ⁶ Yoksulları gümüş,
Mazlumlara bir çift çarık karşılığında satın alsak.
Buğday yerine süprüntüsünü satsak.”

- ⁷ Yakup soyunun gurur duyduğu RAB kendi başı üstüne ant içti:
“Onların yaptıklarının hiçbirini asla unutmayacağım.

- ⁸ Bu yüzden yer sarsılmayacak mı,
Üzerinde yaşayan herkes yas tutmayacak mı?
Bütün yer Nil gibi yükselecek,
Kabarıp yine inecek Mısır'ın ırmağı gibi.”

- ⁹ “O gün” diyor Egemen RAB,
“Öğleyin güneşi batıracağım,
Güpegündüz yeryüzünü karartacağım.

- ¹⁰ Bayramlarınızı yasa,
Bütün ezgilerinizi ağıta döndüreğim.
Her bele çul kuşattıracağım,
Her başın saçını yoldurtacağım.
O günü biricik oğulun ardından tutulan yasa çevirecek,
Sonunu acı getireğim.

- ¹¹ “İşte günler geliyor,
Ülkeye kıtlık göndereğim”
Diyor Egemen RAB,
“Ekmek ya da su kıtlığı değil,
RAB'bin sözlerine susamışlık göndereğim.

- ¹² RAB'bin sözünü bulmak için
İnsanlar denizden denize,
Kuzeyden doğuya dek dolaşacak,
Oraya buraya koşacak, ama bulamayacaklar.

- ¹³ O gün güzel kızlar,
Yiğitler susuzluktan bayılacak.

- ¹⁴ Samiriye tanrıçası Aşima[§] üzerine ant içenler,
‘Ey Dan, senin ilahının başı üzerine’
Ve, ‘Beer-Şeva ilahının* başı üzerine’ diyenler
Düşecek ve bir daha kalkmayacak.”

9

İsrail Yıkıma Uğruyor

- ¹ Rab'bi gördüm,
Sunanın yanında duruyordu.
“Sütun başlıklarına vur,
Eşikler sarsılsın” dedi,
“Başlıkları insanların başında parala.
Sağ kalanları kılıçtan geçireğim.
Kaçan, kurtulan olmayacak,
- ² Ölüler diyarını delip girseler,

[§] 8:14 “Samiriye tanrıçası Aşima” ya da “Samiriye rezaleti”.
“Yolunun”.

* 8:14 Septuaginta “İlahının”, Masoretik metin

- Elimi uzatıp onları çıkaracağım.
Göklere çıksalar,
Onları oradan indireceğim.
- ³ Karmel Dağı'nın doruklarına gizlenseler,
Artlarına düşüp onları yakalayacağım.
Gözümün önünden uzağa, denizin dibine girseler,
Orada yılanı buyruk vereceğim,
Onları sokacak.
- ⁴ Düşmanlarınca sürgün edilseler,
Orada kılıcı buyruk vereceğim,
Onları biçecek.
Gözümü üzerlerinden ayırmayacağım,
Ama iyilik için değil, kötülük için.”
- ⁵ Rab, Her Şeye Egemen RAB
Yere dokununca yer erir,
Üzerinde yaşayan herkes yasa bürünür,
Bütün yeryüzü Nil gibi kabarır,
Mısır'ın ırmağı gibi yine alçalır.
- ⁶ Yukarı odalarını gökyüzünde yapan,
Kubbesini yeryüzünde kuran,
Denizin sularını çağırıp yeryüzüne döken O'dur;
O'nun adı RAB'dir.
- ⁷ “Ey İsraililer,
Benim için Kûşlular'dan* ne farkınız var?”
Diyor RAB.
“İsraililer'i Mısır'dan,
Filistliler'i Kaftor'dan*,
Aramlılar'ı Kır'den çıkaran ben değil miyim?
- ⁸ “İşte, Egemen RAB'bin gözleri
Bu günahlı krallığın üzerindedir.
Onu yeryüzünden söküp atacağım,
Ancak Yakup soyunu büsbütün yok etmeyeceğim”
Diyor RAB.
- ⁹ “İşte buyruk vereceğim,
Bütün uluslar arasından
İsrail'i kalburla eler gibi eleyeceğim,
Bir çakıl bile yere düşmeyecek.
- ¹⁰ Halkımın arasındaki bütün günahlılar,
'Kötülük bizi bulmaz, bize erişmez' diyenler
Kılıçtan geçirilecek.”

İsrail'in Rab'be Dönüşü

- ¹¹ “O gün Davut'un yıkık çardağını yeniden kuracağım,
Gediklerini kapayacak,
Yıkık yerlerini onaracağım,
Onu eskisi gibi yapacağım,
- ¹² Öyle ki, Edomlular'ın sağ kalanlarını,

* **9:7** “Kaftor”: Bugünkü Girit. **9:11** Elç.15:15-18

Bana ait olan bütün ulusları sahiplensinler.”
Bunu yapacak olan RAB böyle diyor.

- 13 “İşte, günler geliyor” diyor RAB,
“Çift süren orakçıya,
Üzüm basan ekin ekene erişecek,
Dağlardan tatlı şarap damlayacak,
Bütün tepelerden akacak.
- 14 Sürgün halkım İsrail'i geri getireceğim,
Yıkık kentleri onarıp orada yaşayacaklar,
Bağlar dikip şarabını içecekler,
Bahçeler yapıp meyvesini yiyecekler.
- 15 Onları topraklarına dikeceğim,
Bir daha sökülmecekler
Kendilerine verdiğim topraktan.”
Tanrınız RAB böyle diyor.

OVADYA

GİRİŞ

Kitap, Babilliler'in İ.Ö. 586'da Yerus alim'i ele geçirmesinden sonra yazıldı. Yahuda'nın düşmanı Esav soyundan gelen Edomlular Yerus alim'in düşmesine sevinmekle kalmadılar, Yahuda'nın kötü durumunu kullanarak kenti ya malayıp işgalcilere yardım ettiler. Ovadya İsrail'in öteki düşmanları tarafından Edom'un bozguna u ratılıp cezalandırılacağına ilişkin peygamberlik etti.

Ana Hatlar:

1-14 Edom'un cezalandırılması

15-21 Rab'bin günü

Rab Edom'u Cezalandırarak
(Yer.49:7-22)

¹ Ovadya'nın görümü.

Egemen RAB'bin Edom için söyledikleri:

RAB'den bir haber aldık:

Uluslara gönderdiği haberci,

“Gelin, Edom'la savaşalım!” diyor.

² Edom'a, “Bak, seni uluslar arasında küçük d ş re  im,

Herkes seni hor görecek” diyor.

³ “Kaya* kovuklarında yaşayan,

Evini yükseklerde kuran sen!

Y re indeki gurur seni aldattı.

İçinden, ‘Beni kim yere indirebilir?’ diyorsun.

⁴ Kartal gibi y kselsen de,

Yuvanı yıldızlar arasında kursan da,

Oradan indire  im seni” diyor RAB.

⁵ “Hırsızlar ya da haydutlar gece sana gelselerdi,

Yalnızca gereksindiklerini  almazlar mıydı?

   m toplayanlar başına girseydi,

Birkaç salkım bırakmazlar mıydı?

Ama seni ne felaketler bekliyor;

⁶ Esav'ın her şeyi ya malanacak,

Gizli hazineleri ortaya  ıkarılacak.

⁷ Seninle antlaşma yapanların hepsi

Seni topra ından sürecek.

G vendi in insanlar

Seni aldatıp yenilgiye u ratacak,

Ekme ini yiyenler sana tuzak kuracak

Ve sen farkına varmayacaksın bile.”

⁸ RAB diyor ki,

“O gün Edom'un bilge adamlarını,

Esav'ın da larındaki bilgi leri yok ede  im.

⁹ Ey Teman†, yi itlerin öyle bir korkuya kapılacak ki,

1:1 Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Mal.1:2-5 * **1:3** “Kaya”: İbranice “Sela”.
“Kaya” anlamına gelen Sela, Edom'un başkentinin adıydı. † **1:9** “Teman”: Edom'un önemli kentlerinden biriydi.

Esav'ın dağlarında bulunanların hepsi
Kıyıma uğrayıp yok olacak.

¹⁰ “Yakup soyundan gelen kardeşlerine
Yaptığın zorbalıktan ötürü utanca boğulacak
Ve sonsuza dek yok olacaksın.

¹¹ Çünkü yabancılar onların malını mülkünü yağmaladıkları gün
Uzakta durup seyrettin.

Öteki uluslar kapılarından içeri girip
Yeruşalim için kura çektiklerinde
Sen de onlardan biri gibi davrandın.

¹² Yahudalı kardeşlerinin o kötü gününden
Zevk almamalıydın.

Başlarına gelen yıkıma sevinmemeli,
Sıkıntılı günlerinde onlarla alay etmemeliydin.

¹³ Halkım felakete uğradığı gün
Kente girmemeliydin,
O gün halkımın uğradığı kötülükten zevk almamalı,
Malını mülkünü ele geçirmeye kalkmamalıydın.

¹⁴ Kaçmaya çalışanları öldürmek için
Yol ağzında durmamalı,
O sıkıntılı günde kurtulanları
Düşmana teslim etmemeliydin.”

Tanrı Ulusları Yargılayacak

¹⁵ “RAB'bin bütün ulusları yargılayacağı gün yaklaştı.
Ey Edom, ne yaptıysan sana da aynısı yapılacaktır.
Yaptıkların kendi başına gelecek.

¹⁶ Ey Yahudalılar, kutsal dağımda nasıl içtiyseniz,
Bütün uluslar da öyle içecekler.
İçip içip yok olacaklar,
Hiç var olmamış gibi.”

İsrail'in Zaferi

¹⁷ “Ama kurtulanlar Siyon Dağı'nda toplanacak
Ve orası kutsal olacak.
Yakup soyu da mirasına kavuşacak.

¹⁸ Yakup soyu ateş,
Yusuf soyu alev,
Esav soyu anız olacak.
Onları yakıp yok edecekler.
Esav soyundan kurtulan olmayacak.”
RAB böyle diyor.

¹⁹ Yahudalılar'dan Negev halkı Esav'ın dağlarını; Şefela halkı Filist bölgesini; Yahudalılar'ın tümü Efrayim ve Samiriye topraklarını; Benyaminitler Gilat'ı mülk edinecekler. ²⁰ Kenan'dan sürülmüş olan İsraili savaşçılar Sarefat'a kadar uzanan toprakları, Sefarat'taki Yeruşalimli sürgünler de Negev'deki kentleri mülk edinecekler. ²¹ Halkı kurtaranlar Esav'ın dağlarını yönetimleri altına almak için Siyon Dağı'na çıkacaklar ve egemenlik RAB'bin olacak.

YUNUS

GİRİŞ

Yunus Kitabı Kutsal Kitap'taki öbür peygamberlik kitaplarından farklılık göstermektedir. Tanrı'nın buyruğuna uymamaya çalışan bir peygamberin başından geçen olayları anlatan bir öyküdür. Tanrı Yunus'a İsrail'in acımasız düşmanı, Asur'un başkenti Ninova'ya gitmesini buyurdu. Ama Yunus oraya gidip Tanrı'nın söylediklerini bildirmek istemedi. Çünkü Tanrı'nın onları yok etmeyeceğini biliyordu. Başına gelenlerden sonra isteksiz olarak Tanrı'ya itaat etti. Sonunda halka bildirdiği kötü son gerçekleşmeyince suratını astı. Kitap Tanrı'nın yarattıkları üzerindeki sınırsız gücünü göstermektedir. Ama Tanrı her şeyden önce cezalandıran, yok eden bir Tanrı olmaktan çok, halkının düşmanlarını bile bağışlayıp kurtaran, seven ve acıyan Tanrı olarak tanımlanmaktadır.

Ana Hatlar:

1:1-17 Yunus'un çağrılması ve itaatsizliği

2:1-10 Yunus'un duası ve kurtulması

3:1-10 Yunus'un Ninova'ya karşı bildirisi

4:1-11 Tanrı'nın Ninova'ya acıması

Yunus Rab'den Kaçıyor

¹⁻² RAB bir gün Amittay oğlu Yunus'a, “Kalk, Ninova'ya, o büyük kente git ve halkı uyar” diye seslendi, “Çünkü kötülükleri önüme kadar yükseldi.”

³ Ne var ki, Yunus RAB'bin huzurundan Tarşış'e kaçmaya kalkıştı. Yafa'ya inip Tarşış'e giden bir gemi buldu. Ücretini ödeyip gemiye bindi, RAB'den uzaklaşmak için Tarşış'e doğru yola çıktı.

⁴ Yolda RAB şiddetli bir rüzgar gönderdi denize. Öyle bir fırtına koptu ki, gemi neredeyse parçalanacaktı. ⁵ Gemiciler korkuya kapıldı, her biri kendi ilahına yalvarmaya başladı. Gemiye hafifletmek için yükleri denize attılar. Yunus ise teknenin ambarına inmiş, yatıp derin bir uykuya dalmıştı.

⁶ Gemi kaptanı Yunus'un yanına gidip, “Hey! Nasıl uyursun sen?” dedi, “Kalk, tanrına yalvar, belki halimizi görür de yok olmayız.”

⁷ Sonra denizciler birbirlerine, “Gelin, kura çekelim” dediler, “Bakalım, bu bela kimin yüzünden başımıza geldi.” Kura çektiler, kura Yunus'a düştü.

⁸ Bunun üzerine Yunus'a, “Söyle bize!” dediler, “Bu bela kimin yüzünden başımıza geldi? Ne iş yapıyorsun sen, nereden geliyorsun, nerelisin, hangi halka mensupsun?”

⁹ Yunus, “İbrani'yim” diye karşılık verdi, “Denizi ve karayı yaratan Göklerin Tanrısı RAB'be taparım*.”

¹⁰ Denizciler bu yanıt karşısında dehşete düştüler. “Neden yaptın bunu?” diye sordular. Yunus'un RAB'den uzaklaşmak için kaçtığını biliyorlardı. Daha önce onlara anlatmıştı.

¹¹ Deniz gittikçe kuduruyordu. Yunus'a, “Denizin dinmesi için sana ne yapalım?” diye sordular.

¹² Yunus, “Beni kaldırıp denize atın” diye yanıtladı, “O zaman sular durulur. Çünkü biliyorum, bu şiddetli fırtınaya benim yüzümden yakalandınız.”

¹³ Denizciler karaya dönmek için küreklere asıldılar, ama başaramadılar. Çünkü deniz gittikçe kuduruyordu. ¹⁴ RAB'be seslenerek, “Ya RAB, yalvarıyoruz” dediler, “Bu adamın canı yüzünden yok olmayalım. Suçsuz bir adamın ölümünden bizi sorumlu tutma. Çünkü sen kendi istediğini yaptın, ya RAB.” ¹⁵ Sonra Yunus'u kaldırıp denize attılar,

1:1-2 2Kr.14:25 * 1:9 “RAB'be taparım”: İbranice “RAB'den korkarım”.

kuduran deniz sakinleşti. ¹⁶ Bu olaydan ötürü denizciler RAB'den öyle korktular ki, O'na kurbanlar sundular, adaklar adadılar.

¹⁷ Bu arada RAB Yunus'u yutacak büyük bir balık sağladı. Yunus üç gün üç gece bu balığın karnında kaldı.

2

Yunus'un Duası

¹ Yunus balığın karnından Tanrısı RAB'be şöyle dua etti:

² “Ya RAB, sıkıntı içinde sana yakardım,

Yanıtladın beni.

Yardım istedim ölümler diyarının bağrından,

Kulak verdin şesime.

³ Beni engine, denizin ta dibine fırlattın.

Sular sardı çevremi.

Azgın dalgalar geçti üzerimden.

⁴ ‘Huzurundan kovuldum’ dedim,

‘Yine de göreceğim kutsal tapınağını *.’

⁵ Sular boğacak kadar kuşattı beni,

Çevremi enginler sardı,

Yosunlar dolaştı başıma.

⁶ Dağların köklerine kadar battım,

Dünya sonsuza dek sürgülendi arkamdan;

Ama, ya RAB, Tanrım,

Canımı sen kurtardın çukurdan.

⁷ Soluğum tükenince seni andım, ya RAB,

Duam sana, kutsal tapınağına erişti.

⁸ Değersiz putlara tapanlar,

Vefasızlık etmiş olurlar.

⁹ Ama şükranla kurban sunacağım sana,

Adağımı yerine getireceğim.

Kurtuluş senden gelir, ya RAB!”

¹⁰ RAB balığa buyruk verdi ve balık Yunus'u karaya kustu.

3

Yunus Ninovalılar'a Sesleniyor

¹ RAB Yunus'a ikinci kez şöyle seslendi: ² “Kalk, Ninova'ya, o büyük kente git ve sana söyleyeceklerimi halka bildir.”

³ Yunus RAB'bin sözü uyarınca kalkıp Ninova'ya gitti. Ninova öyle büyük bir kentti ki, ancak üç günde dolaşılabilirdi. ⁴ Yunus kente girip dolaşmaya başladı. Bir gün geçince, “Kırk gün sonra Ninova yıkılacak!” diye ilan etti. ⁵ Ninova halkı Tanrı'ya inandı. Oruç ilan ederek büyüğünden küçüğüne hepsi çula sarındı.

⁶ Ninova Kralı olanları duyunca, tahtından kalkıp kaftanını çıkardı; çula sarınarak küle oturdu. ⁷ Ardından Ninova'da şu buyruğu yayımladı: “Kral ve soyluların buyruğudur:

Hiçbir insan ya da hayvan –ister sığır, ister davar olsun– ağzına bir şey koymayacak, otlamayacak, içmeyecek. ⁸ Bütün insanlar ve hayvanlar çula sarınsın. Herkes var gücüyle Tanrı'ya yakararak kötü yoldan, zorbalıktan vazgeçsin. ⁹ Belki o zaman Tanrı fikrini değiştirip bize acır, kızgın öfkesinden döner de yok olmayız.”

1:17 Mat.12:40 * **2:4** “Yine de göreceğim kutsal tapınağımı” ya da “Bir daha kutsal tapınağını nasıl göreceğim?”
3:4 Mat.12:41; Luk.11:32

¹⁰ Tanrı Ninovalılar'ın yaptıklarını, kötü yoldan döndüklerini görünce, onlara acıdı, yapacağını söylediği kötülükten vazgeçti.

4

Yunus Tanrı'nın Acımasını Kınıyor

¹ Yunus buna çok gücenip öfkelenildi. ² RAB'be şöyle dua etti: “Ah, ya RAB, ben daha ülkemdeyken böyle olacağını söylemedim mi? Bu yüzden Tarış'e kaçmaya kalkıştım. Biliyordum, sen lütfeden, acıyan, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin, cezalandırmaktan vazgeçen bir Tanrı'sın. ³ Ya RAB, lütfen şimdi canımı al. Çünkü benim için ölmek yaşamaktan iyidir.”

⁴ RAB, “Ne hakla öfkeleniyorsun?” diye karşılık verdi.

⁵ Yunus kentten çıktı, kentin doğusundaki bir yerde durdu. Kendisine bir çardak yaptı, gölgesinde oturup kentin başına neler geleceğini görmek için beklemeye başladı. ⁶ RAB Tanrı Yunus'un üzerine gölge salacak, sıkıntısını giderecek bir keneotu sağladı. Yunus buna çok sevindi. ⁷ Ama ertesi gün şafak sökerken, Tanrı'nın sağladığı bir bitki kurdu keneotunu kemirip kuruttu. ⁸ Güneş doğunca Tanrı yakıcı bir doğu rüzgarı estirdi. Yunus başına vuran güneşten bayılmak üzereydi. Ölümü dileyerek, “Benim için ölmek yaşamaktan iyidir” dedi.

⁹ Ama Tanrı, “Keneotu yüzünden öfkelenmeye hakkın var mı?” dedi.

Yunus, “Elbette hakkım var, ölesiye öfkeliyim” diye karşılık verdi.

¹⁰ RAB, “Keneotu bir gecede çıktı ve bir gecede yok oldu” dedi, “Sen emek vermediğin, büyütmediğin bir keneotuna acıyorsun da, ¹¹ ben Ninova'ya, o koca kente acımayayım mı? O kentte sağını solundan ayırt edemeyen yüz yirmi bini aşkın insan, çok sayıda hayvan var.”

MİKA

GİRİŞ

Peygamber Mika, Yeşaya'yla aynı dönemde yaşadı. Yahuda'nın kırsal bir kentinde doğmuştu. Amos'un kuzey krallığına bildirdiği ulusal felaketin bir benzerinin aynı nedenle güney krallığı Yahuda'nın da başına geleceğinden emindi. Tanrı adaletsizlikten ötürü halkı cezalandıracaktı. Buna karşın Mika'nın peygamberliği geleceğe ilişkin açık ve net bir umut vaat ediyordu. Kitap Tanrı'nın yönetimindeki evrensel barışın altını çiziyor (4:1-4); yüce kralın Davut soyundan çıkacağını ve ulusa barış getireceğini bildiriyordu (5:2-5a). Ayrıca bir ayet de İsrail peygamberlerinin söylemek istediğini şöyle özetliyordu (6:8): “Adil davranmanızdan, sadakati sevmenizden ve alçakgönüllülükle yolunda yürümenizden başka Tanrınız RAB sizden ne istedi?”

Ana Hatlar:

1:1-3:12 Yahuda ve İsrail'in yargılanması

4:1-5:15 Yenilenme ve barış

6:1-7:20 Umut ve uyarı bildirisi

¹ Yahuda kralları Yotam, Ahaz ve Hizkiya zamanında RAB Moreşetli Mika'ya, Samiriye ve Yeruşalim'le ilgili olarak bir görümde şunu bildirdi:

² Ey halklar, hepiniz duyun;

Ey dünya ve bütün içindekiler, dinleyin.

Egemen RAB kendi kutsal tapınağından size karşı tanıklık edecek.

Samiriye ve Yeruşalim'in Yargılanması

³ İşte, RAB yerinden çıkıp gelecek,

Yeryüzüne inip dağ doruklarında yürüyecek.

⁴ Dağlar O'nun önünde ateş karşısında eriyen balmumu gibi eriyecek,

Vadiler, bayır aşağı akan sular gibi yarılacak.

⁵ Bütün bunlar Yakupoğulları'nın isyanı

Ve İsrail halkının günahları yüzünden olacak.

Yakupoğulları'nın isyanından kim sorumlu?

Samiriye değil mi?

Yahuda'daki putperestlikten kim sorumlu?

Yeruşalim değil mi?

⁶ Bu yüzden RAB, “Samiriye'yi kırdaki taş yığınınna,

Bağ dikilecek yere çevireceğim” diyor,

“Taşlarını vadiye döküp temellerini açacağım.

⁷ Bütün putları paramparça edilecek,

Tapınaklarındaki fahişelere verilen armağanlar yakılacak.

Samiriye'nin bütün putlarını yok edeceğim.

Fahişelerin ücretiyle topladığı armağanlar

Yine fahişelere ücret olacak.”

⁸ Ben Mika, bundan ötürü ağlayıp ağıt yakacağım,

Çırçıplak, yalınayak dolaşacağım.

Çakal gibi uluyup baykuş gibi öteceğim.

⁹ Çünkü Samiriye'nin yaraları onmaz.

Yahuda da aynı sona uğramak üzere.
Halkımın yaşadığı Yerus alim'in kapılarına dayandı yıkım.

Düşman Yerus alim'e Yaklaşıyor

- 10 Bunu Gat'a* duyurmayın,
Ağlamayın sakın!
Beytofra'da† toz toprak içinde yuvarlanın.
- 11 Ey Şafir halkı,
Çıplak ve utanç içinde geçip git.
Saanan'da‡ yaşayanlar kentlerinden çıkamayacaklar,
Beytesel halkı yas tutacak.
Kesecek sizden yardımını.
- 12 Marot'ta yaşayanlar kurtulmayı sabırsızlıkla bekliyor.
Çünkü RAB'bin gönderdiği felaket Yerus alim'in kapılarına dayandı.
- 13 Ey Lakiş'te§ oturanlar, atları koşun arabalara.
Siyon Kenti'ni günaha ilk düşüren siz oldunuz.
Çünkü İsrail'in isyanını örnek aldınız.
- 14 Bundan  t r  Moreşet-Gat'a* veda armağanları† vereceksiniz.
İsrail kralları Akziv‡ Kenti'nden boşuna yardım bekleyecek.
- 15 Ey Mareşa'da§ yaşayanlar,
RAB kentinizi ele geçirecek olanı üzerinize gönderecek.
İsrail'in yüce önderleri Adullam'daki mağaraya sığınacak.
- 16 Sevgili çocuklarınız için saçlarınıza yolup kazıyın.
Akbabalar gibi kafalarınızın keli görünsün.
Çünkü çocuklarınız sizden alınıp sürgüne götürülecek.

2

Halkı S m renlerin Cezalandırılması

- 1 Yatarken fesat ve kötülük tasarlayanların vay haline!
Ortalık ağıarınca tasarladıklarını yaparlar.
Çünkü güçleri buna yeter.
- 2 G z diktikleri tarlaları zorla alır, evlere el koyarlar.
Birini evinden, bir başkasını mirasından ederler.
- 3 Bu nedenle RAB bu halka şöyle diyor:
“Bakın, size öyle bir bela hazırlıyorum ki,
Bundan yakanızı kurtaramayacaksınız.
Öyle amansız bir zaman gelecek ki,
Başınız dik y r yemeyeceksiniz.
- 4 O gün sizinle alay edecekler.
Sizin için şu acıklı ezgiyi söyleyecekler:
‘Büsbütün mahvolduk!
RAB halkımızın varını yoğunu başkalarına b l şt r yor,
Topraklarımızı hainlere dağıtıyor.’ ”
- 5 Bu nedenle, ülkeyi kurayla bölüştürme zamanı gelince
RAB'bin topluluğunda sizden kimse bulunmayacak.

* 1:10 “Gat”: “Duyurmak” sözcüğünü  ağıştırır. † 1:10 “Beytofra”: “Toz evi” anlamına gelir. ‡ 1:11 “Saanan”: “ ıkmak” sözcüğünü  ağıştırır. § 1:13 “Lakiş”: “At takımı” anlamına gelir. * 1:14 “Moreşet”: “Nişanlı” sözcüğünü  ağıştırır. † 1:14 “Veda armağanları”: Burada geline verilen veda armağanlarından söz ediliyor. ‡ 1:14 “Akziv”: “Aldatıcı” anlamına gelir. § 1:15 “Mareşa”: “Ele geçiren” sözcüğünü  ağıştırır.

- ⁶ İnsanlar, “Peygamberlik etmeyin” diyorlar,
“Bu konularda peygamberlik etmemeli.
Utandırılmayacağız.”
- ⁷ Ey Yakupoğulları, böyle konuşulur mu?
“RAB'bin sabrı mı tükendi acaba?
O böyle şeyler yapar mı?
Benim sözlerim doğru yolda yürüyenin yararına değil mi?” diyor RAB,
- ⁸ “Daha dün halkım düşman gibi ayaklandı.
Savaştan dönenlerin, kaygısızca önünüzden geçenlerin sırtından
Güzel giysilerini sıyırp alırsınız.
- ⁹ Halkımın kadınlarını rahat evlerinden kovar,
Çocuklarını yüce huzurumdan yoksun bırakırsınız.
- ¹⁰ Kalkıp gidin, dinlenme yeriniz değil burası!
Murdarlığınız yüzünden bu yer korkunç biçimde yıkılacak.
- ¹¹ Yalancı, aldatıcı biri gelip,
‘Size şarap ve içkiden söz edeyim’ dese,
Bu halk onu peygamber kabul edecek.”

Kurtuluş Müjdesi

- ¹² “Ey Yakupoğulları,
Elbette hepinizi bir araya getireceğim.
İsrail'in geride kalanlarını elbette toplayacağım.
Ağıldaki davar gibi,
Otlaktaki sürü gibi bir araya getireceğim sizleri.
Topraklarınız insanlarla dolacak.”
- ¹³ Tanrı yolu açıp halkın önünden gidecek.
Kent kapılarını kırıp dışarı çıkacaklar.
Kralları olan RAB önlerinden gidecek.

3

Önderlerin ve Peygamberlerin Suçu

- ¹ Dedim ki,
“Ey Yakupoğulları'nın önderleri,
İsrail halkının yöneticileri,
Dinleyin! Adil olmanız gerekmez mi?
- ² Siz ki iyiden nefret eder, kötüyü seversiniz.
Halkımın derisini yüzer, etini kemiğinden sıyıırırsınız.
- ³ Halkımın derisini yüzer, etini yersiniz.
Kemiklerini kırar,
Tencerede, kazanda haşlanacak et gibi doğrarsınız.”
- ⁴ Gün gelecek RAB'be yakaracaklar.
Ama O yanıtlamayacak,
Yüzünü onlardan gizleyecek.
Çünkü kötülük yaptılar.
- ⁵ RAB diyor ki,
“Ey halkımı saptıran peygamberler,
Sizi doyuranlara esenlik diler,
Doyurmayanlara savaş açarsınız.
- ⁶ Bu nedenle üzerinize görümsüz geceler çökecek.
Karanlıktan fal bakamayacaksınız.
Ey peygamberler, güneşiniz batacak, gününüz kararacak.

- ⁷ Biliciler utandırılacak.
Rezil olacak falcılar.
Utançtan yüzlerini örtecekler.
Çünkü Tanrı'dan yanıt gelmeyecek.”
- ⁸ Ama Yakupoğulları'na isyanlarını,
İsrail halkına günahlarını bildirmek için
Ben RAB'bin Ruhu'yla, güçle,
Adalet ve cesaretle donatıldım.
- ⁹ Adaletten nefret eden,
Doğruları çarpıtan ey Yakupoğulları'nın önderleri
Ve İsrail halkının yöneticileri, iyi dinleyin:
- ¹⁰ Siyon'u kan dökerek,
Yeruşalim'i zorbalıkla bina ediyorsunuz.
- ¹¹ Önderleri rüşvetle yönetir,
Kâhinleri ücretle öğretir,
Peygamberleri para için falcılık eder.
Sonra da, “RAB bizimle birlikte değil mi?
Başımıza bir şey gelmez” diyerek
RAB'be dayanmaya kalkışır.
- ¹² Siyon tarla gibi sürülecek sizin yüzünüzden.
Taş yığınının dönecek Yeruşalim.
Tapınağın kurulduğu dağ
Çalılarla kaplanacak.

4

Rab'bin Dağı

(Yşa.2:1-4)

- ¹ RAB'bin Tapınağı'nın kurulduğu dağ,
Son günlerde dağların en yücesi,
Tepelerin en yükseği olacak.
Oraya akın edecek halklar.
- ² Birçok ulus gelecek,
“Haydi, RAB'bin Dağı'na,
Yakup'un Tanrısı'nın Tapınağı'na çıkalım” diyecekler,
“O bize kendi yolunu öğretsin,
Biz de O'nun yolundan gidelim.
Çünkü yasa Siyon'dan,
RAB'bin sözü Yeruşalim'den çıkacak.”
- ³ RAB halklar arasında yargıçlık edecek,
Uzaktaki güçlü ulusların anlaşmazlıklarını çözecek.
İnsanlar kılıçlarını çekiçe dövüp saban demiri,
Mızraklarını bağcı bıçağı yapacaklar.
Ulus ulusa kılıç kaldırmayacak,
Savaş eğitimi yapmayacaklar artık.
- ⁴ Herkes kendi asmasının, incir ağacının altında oturacak.
Kimse kimseyi korkutmayacak.
Bunu söyleyen, Her Şeye Egemen RAB'dir.

- ⁵ Bütün halklar ilahlarının izinden gitse bile,
Biz sonsuza dek Tanrımız RAB'bin izinden gideceğiz.
- Yeruşalim Halkı Sürgünden Dönecek*
- ⁶ “Gün gelecek, düşkün, sürgüne gönderip ezdiğim halkı
Bir araya getireceğim” diyor RAB,
- ⁷ “Düşkün, yaşatacak,
Uzaklara sürülenleri güçlü bir ulus yapacağım.
Onları Siyon Dağı'nda bugünden sonsuza dek ben yöneteceğim.”
- ⁸ Ve sen, sürünün gözcü kulesi olan ey Siyon Kenti'nin doruğu,
Eski egemenliğine kavuşacaksın.
Ey Yeruşalim, krallığını yeniden elde edeceksin.
- ⁹ Neden öyle hıçkır hıçkır ağlıyorsun şimdi?
Doğuran kadın gibi neden acı çekiyorsun?
Kralın olmadığı için mi,
Öğütçün öldüğü için mi?
- ¹⁰ Doğuran kadın gibi ağrı çek, acıyla kıvrın, ey Siyon halkı.
Şimdi kentten çıkıp kırlarda konaklayacaksın.
Babil'e gidecek,
Orada özgürlüğe kavuşacaksın.
RAB seni orada kurtaracak düşmanlarının elinden.
- ¹¹ Ama şimdi birçok ulus sana karşı birleşti.
“Siyon murdar olsun,
Başına gelenleri gözlerimizle görelim” diyorlar.
- ¹² Ne var ki, RAB'bin ne düşündüğünü bilmiyorlar,
O'nun tasarılarını anlamıyorlar.
RAB onları harman yerinde dövülen buğday demetleri gibi
Cezalandırmak için topladı.
- ¹³ RAB şöyle diyor:
“Ey Siyon halkı, kalk ve harmanı döv.
Çünkü seni demir boynuzlu,
Tunç tırnaklı boğalar kadar güçlü kılacağım.
Biraz halkı ezip geçecek,
Zorbalıkla elde ettikleri serveti, zenginlikleri bana,
Yeryüzünün sahibi olan Rab'be adayacaksın.”

5

- ¹ Ey ordular kenti, şimdi ordularını topla.
Çevremizi sardılar,
İsrail'i yönetenin yanağına değnekle vuracaklar.
- Kurtarıcı Beytlehem'den Çıkacak*
- ² Ama sen, ey Beytlehem Efrata,
Yahuda boyları arasında önemsiz olduğun halde,
İsrail'i benim adıma yönetecek olan senden çıkacak.
Onun kökeni öncesizliğe, zamanın başlangıcına dayanır.
- ³ Bu yüzden onu doğuracak olan kadın doğurana dek
RAB İsrail'liler'i düşmanlarına teslim edecek.
Sonra öbür soydaşları İsrail'liler'e katılacak.

- 4 O gelince, halkını RAB'den aldığı güçle
Tanrısı RAB'bin görkemli adına yönetecek.
Halk güvenlik içinde yaşayacak.
Çünkü bütün dünya onun büyüklüğünü kabul edecek.
5 Halkına esenlik getirecek.

Kurtuluş ve Yıkım

- Asurlular ülkemize saldırıp
Kalelerimizi ele geçirince,
Onlara karşı çok sayıda önder* çıkaracağız.
6 Asur topraklarını kılıçla,
Nemrut'un topraklarını yalın kılıçla yönetecekler.
Ülkemize saldırıp sınırlarımızdan içeri girecek olan Asurlular'dan
Bizi bu önderler kurtaracak.
7 Yakup'un soyundan geride kalanlar,
Birçok halkın arasında
RAB'bin gönderdiği çiy gibi,
Kimseye dayanmadan, kimsenin onayını beklemeden
Otları sulayan sağanak yağmurları gibi olacaklar.
8 Orman hayvanları arasında aslan ne ise,
Davar sürülerini paralayıp dağıtan, kurtulma fırsatı vermeyen genç aslan ne ise,
Yakup'un soyundan geride kalanlar da uluslar arasında,
Halkların ortasında öyle olacaklar.
9 Ey İsraililer, düşmanlarınızı yeneceksiniz.
Karşıtlarınızın hepsi ortadan kalkacak.
10 RAB diyor ki,
“O gün atlarınızı elinizden alacak,
Savaş arabalarınızı yok edeceğim.
11 Ülkenizdeki kentleri yıkacak,
Bütün kalelerinizi yerle bir edeceğim.
12 Büyü yapma gücünüzü kıracağım,
Aranızda falcı kalmayacak.
13 Putlarınızı, dikili taşlarınızı kaldırıp atacağım.
Ellerinizle yaptığınız putlara artık tapmayacaksınız.
14 Aşera putlarınızı söküp atacağım,
Yerle bir edeceğim kentlerinizi.
15 Söz dinlemeyen ulusları öfke ve gazapla cezalandıracağım.”

6

Rab'bin Yargısı

- 1 RAB'bin söylediğine kulak verin:
Kalkın, davanızı dağların önünde dile getirin.
Tepeler duysun sesinizi.
2 Ey dağlar ve yeryüzünün sarsılmaz temelleri,
RAB'bin suçlamasını dinleyin.
Çünkü RAB halkından davacı,
İsrail'den şikâyetçi.
3 “Ey halkım, sana ne yaptım?” diyor RAB,
“Sana nasıl yük oldum, yanıtla.”

* 5:5 “Çok sayıda önder”: İbranice “Yedi çoban ve sekiz önder”. 5:6 Yar.10:8-11

- 4 Seni Mısır'dan ben çıkardım,
Ben kurtardım seni kölelik diyarından.
Sana öncülük etsinler diye Musa'yı, Harun'u, Miryam'ı ben gönderdim.
- 5 Ey halkım, Moav Kralı Balak'ın neler öğütlediğini,
Beor oğlu Balam'ın onu nasıl yanıtladığını anımsa.
Şittim'den Gilgal'a dek olup biteni an.
Sizleri nasıl kurtardığımı o zaman anlayacaksın.”
- 6 RAB'bin önüne ne ile çıkayım,
Yüce Tanrı'ya nasıl tapınayım?
O'nun önüne yakmalık sunuyla mı,
Bir yaşında danayla mı çıkayım?
- 7 Binlerce koç sunsam,
Zeytinyağından on binlerce dere akıtsam,
RAB hoşnut kalır mı?
Suçuma karşılık ilk oğlumu,
İşlediğim günah için bedenimin ürününü versem olur mu?
- 8 Ey insanlar, RAB iyi olanı size bildirdi;
Adil davranmanızdan, sadakati sevmenizden
Ve alçakgönüllülükle yolunda yürümenizden başka
Tanrınız RAB sizden ne istedi?
- Yeruşalim'in Suçu ve Cezası*
- 9 Dinleyin! RAB kente sesleniyor.
O'nun adından korkmak bilgeliktir.
Diyor ki, “Ey halk ve kent meclisi, dinleyin”.
- 10 Kötü adamların evleri
Haksızca kazanılmış servetlerle dolu,
Bilmiyor muyum sanıyorsunuz?
Eksik ölçek lanetlidir.
- 11 Hileli terazi kullanan,
Torbasında eksik ağırlıklar olan adamı nasıl aklayayım?
- 12 Kentin zenginleri zorba,
Halkı da yalancıdır.
Dillerinden aldatıcı sözler dökülür.
- 13 Günahlarınızdan ötürü yıkımınızı,
Mahvınızı hazırladım bile.
- 14 Yiyecek, ama doymayacaksınız.
Aç kalacak karnınız,
Biriktireceksiniz, ama saklayamayacaksınız.
Koruyabildiğinizi kılıçla yok edeceğim.
- 15 Ekecek, ama biçemeyeceksiniz.
Zeytin ezecek, ama yağını sürünemeyeceksiniz.
Üzümü sıkacak, ama şarabını içemeyeceksiniz.
- 16 Kral Omri'nin buyruklarına,
Ahav soyunun kötü adetlerine uyduğunuz,
Onların törelerini izlediğiniz için sizi utanca boğacağım, yıkıma uğratacağım.
Halkım olarak aşağılanmaya dayanmak zorunda kalacaksınız.”

6:4 Çık.12:50-51 6:4 Çık.4:10-16; 15:20 6:5 Say.22:2-24:25 6:5 Yşu.3:1-4:19 * 6:9 Olası metin “Ey halk ve kent meclisi, dinleyin”, Masoretik metin “Ey halk, dinle ve onu kim atadı?” 6:16 1Kr.16:23-28 6:16 1Kr.16:29-34; 21:25-26

7

Mika'nın Ağıtı

- ¹ Vay halime benim! Yazın meyve toplandıktan
Ve bağbozumundan artakalan üzümler alındıktan sonra
Tek bir salkım bulamayan adam gibiyim.
Canım turfanda inciri nasıl da çekiyor!
- ² Ülkede Tanrı'ya sadık kul kalmadı.
İnsanlar arasında dürüst kimse yok.
Herkes kan dökmek için pusuda.
Kardeş kardeşe tuzak kuruyor.
- ³ Kötülük yapmakta elleri ne becerikli!
Önderler armağan istiyor, yargıçlar rüşvet alıyor.
Güçlüler her istediklerini zorla yaptırıyor,
Düzen üstüne düzen kuruyorlar.
- ⁴ En iyileri çalı çırpıdan değersiz,
En dürüstleri dikenli çitten beterdir.
Ama peygamberlerinin* uyardığı gibi,
Cezalandırılacakları gün geldi çattı.
Şaşkınlık içindeler şimdi.
- ⁵ İnanmayın komşunuza,
Dostunuza güvenmeyin.
Koynunuzda yatan karınızın yanında bile
Sıkı tutun ağzınızı.
- ⁶ Çünkü oğul babasına saygısızlık ediyor,
Kız annesine, gelin kaynanasına karşı geliyor.
İnsanın düşmanı kendi ev halkıdır.
- ⁷ Ama ben umutla RAB'be bakıyor,
Kurtarıcım olan Tanrı'yı bekliyorum.
Duyacak beni Tanrım.

Kurtuluş Yolu

- ⁸ Halime sevinme, ey düşmanım!
Düşsem de kalkarım.
Karanlıkta kalsam bile RAB bana ışık olur.
- ⁹ RAB'be karşı günah işlediğim için,
O'nun öfkesine dayanmalıyım.
Sonunda davamı savunup hakkımı alacak,
Beni ışığa çıkaracak, adaletini göreceğim.
- ¹⁰ Düşmanım da görecek ve utanç içinde kalacak.
O düşman ki,
“Hani Tanrın RAB nerede?” diye soruyordu bana.
Onun düşüşünü gözlerimle göreceğim.
Sokaktaki çamur gibi ayak altında çiğnenecek.
- ¹¹ Ey Yeruşalim,
Surlarının onarılacağı,
Sınırlarının genişletileceği gün gelecek.
- ¹² Halkımızdan olanlar o gün
Asur'dan Mısır'a,

* 7:4 “Peygamberlerinin” ya da “Gözcülerinin”. 7:6 Mat.10:35-36; Luk.12:53

Mısır'dan Fırat'a kadar uzanan topraklardan,

Denizler arasında, dağlar arasında kalan topraklardan sana gelecekler.

¹³ Ama ülke, içinde yaşayanların yaptığı kötülükler yüzünden viraneye dönecek.

Dua ve Teşekkür

¹⁴ Ya RAB, mirasın olan

Ve Karmel'in ortasındaki ormanda[†] ayrı yaşayan sürünü, halkını

Değneğinle güt.

Geçmişte olduğu gibi,

Başan'da ve Gilat'ta beslensinler.

¹⁵ Bizi Mısır'dan çıkardığın günlerdeki gibi,

Harikalar yarat halkın için.

¹⁶ Uluslar bunu görünce

Yaptıkları bunca zorbalıktan utanacaklar.

Elleriyle ağızlarını kapayacak, kulaklarını tıkayacaklar.

¹⁷ Yılanlar gibi, sürüngenler gibi toprak yalayacak,

Titreyerek sığınaklarından çıkacaklar.

Ey Tanrımız RAB, dehşet içinde sana dönecek

Ve senden korkacaklar.

¹⁸ Senin gibi suçları silen,

Kendi halkından geride kalanların isyanlarını bağışlayan başka tanrı var mı?

Sonsuza dek öfkeli kalmazsın,

Çünkü merhametten hoşlanırsın.

¹⁹ Bize yine acıyacaksın,

Çiğneyeceksin suçlarımızı ayak altında.

Bütün günahlarımızı denizin dibine atacaksın.

²⁰ Geçmişte atalarımıza ant içtiğin gibi,

Yakup'un ve İbrahim'in torunları olan bizlere de

Verdiğin sözü tutacak ve sadık kalacaksın.

[†] 7:14 “Karmel'in ortasındaki ormanda” ya da “Ormandaki verimli topraklarda”.

NAHUM

GİRİŞ

Nahum, İsraililer'in güçlü düşmanı Asur'un başkenti Ninova'nın düşüşünü önceden bildiren bir kitaptır. Ninova'nın İ.Ö. 612 yılında yıkılması, Tanrı'nın acımasız ve gururlu bir ulusu yargılaması olarak görülmektedir.

Ana Hatlar:

1:1-15 Ninova'nın yargılanması

2:1-3:19 Ninova'nın düşüşü

¹ Ninova ile ilgili bildiri, Elkoşlu Nahum'un görünümünü anlatan kitaptır.

Rab'bin Ninova'ya Öfkesi

² RAB kıskanç, öç alıcı bir Tanrı'dır.

Öç alır ve gazapla doludur.

Hasımlarından öç alır,

Düşmanlarına karşı öfkesi sürekli.

³ RAB tez öfkelenmez ve çok güçlüdür.

Suçlunun suçunu asla yanına koymaz.

Geçtiği yerde kasırgalar, fırtınalar kopar.

O'nun ayaklarının tozudur bulutlar.

⁴ Bir buyrukla kurutur denizi,

Kurutur bütün ırmakları.

Solar Başan'ın, Karmel Dağı'nın yeşillikleri

Ve Lübnan'ın çiçekleri.

⁵ Dağlar RAB'bin önünde titrer,

Erir tepeler.

Yer sarsılır önünde.

Dünya ve üzerinde yaşayanların tümü titrer.

⁶ O'nun gazabına kim karşı durabilir,

Kim dayanabilir kızgın öfkesine?

Ateş gibi dökülür öfkesi,

Kayaları paramparça eder.

⁷ RAB iyidir,

Sığınaktır sıkıntı anında.

Korur kendisine sığınanları.

⁸ Ama Ninova'yı azgın sellerle yok edecek,

Düşmanlarını karanlığa sürecektir.

⁹ RAB'be karşı neler tasarlıyorsanız,

Hepsini yok edecek.

İkinci kez kimse karşı koyamayacak.

¹⁰ Birbirine dolaşmış dikenler gibi,

Kuru anız gibi,

Yanıp biteceksiniz, ey ayyaşlar.

¹¹ Ey Ninova, RAB'be karşı kötülük tasarlayan,

Şer öğütleyen kişi senden çıktı.

¹² RAB diyor ki,

“Asurlular güçlü ve çok olsalar bile, yok olup gidecekler.
Ey halkım, seni sıkıntıya soktuysam da, bir daha sokmayacağım.
¹³ Şimdi boyunduruğunu parçalayıp üzerindeki bağları koparacağım.”

¹⁴ RAB, “Artık soyunu sürdürecektorunların olmasın”

Diye buyurdu, ey Ninova.

“Tanrıların tapınağındaki oyma ve dökme putları yok edeceğim” diyor.

“Mezarını hazırlayacağım.

Çünkü sen aşağılıksın.”

¹⁵ İşte, müjde getirenin ayakları dağları aşıp geliyor,

Size esenlik haberini getiriyor.

Ey Yahudalılar, bayramlarınızı kutlayın,

Adak sözünüzü yerine getirin.

O kötü ulusun istilasına uğramayacaksınız bir daha.

Çünkü o büsbütün yok edildi.

2

Ninova'nın Düşüşü

¹ Saldırı altındasın, ey Ninova, surlarını koru,
Yolu gözle, belini doğrult, topla bütün gücünü.

² Çünkü RAB Yakup'un soyunu

İsrail'in eski görkemine kavuşturacak;

Düşmanları onları perişan edip asmalarını harap etmiş olsa bile.

³ Askerlerinin kalkanları kıpkızıl,

Yiğitler allar kuşanmış.

Savaş arabalarının demirleri hazırlık günü nasıl da parıldıyor!

Çam mızraklar sallanıyor havada.

⁴ Sokaklardan fırtına gibi geçiyor savaş arabaları,

Meydanlardan koşuşuyorlar her yöne,

Şimşek gibi seğirtiyorlar.

Görünüşleri meşalelerden farksız.

⁵ Ninova Kralı topluyor seçkin askerlerini,

Ama sendeliyorlar yolda.

Saldıranlar kent surlarına doğru seğirtiyor,

Siperler kuruluyor.

⁶ Irmakların kapıları açıldı

Ve yerle bir oldu saray.

⁷ Tanrı'nın dediği oldu, soyup götürdüler kenti.

Güvercinler gibi inliyor kadın köleler,

Göğüslerini döverek.

⁸ Kaçıp gidiyor Ninova halkı,

Boşalan bir havuzun suyu gibi,

“Durun, durun!” diye bağırlıyorlar,

Ama geri dönüp bakan yok.

⁹ Yağmalayın altınını, gümüşünü,

Yok servetinin sonu.

Her tür değerli eşyayla dolup taşıyor.

¹⁰ Yıkıldı, yerle bir oldu, viraneye döndü Ninova.

Eriyor yürekler,
Bükülüyor dizler, titriyor bedenler,
Herkesin beti benzi soluyor.

¹¹ Aslanların inine,

Yavru aslanların beslendiği yere ne oldu?
Aslanla dışisinin ve yavrularının korkusuzca gezindiği yere ne oldu?

¹² Aslan, yavrularına yetecek kadarını avladı,

Dişileri için avını boğazladı.
Mağarasını avladıklarıyla,
İnini kurbanlarıyla doldurdu.

¹³ Her Şeye Egemen RAB, “Sana karşıyım” diyor,

“Yakacağım savaş arabalarını,
Dumanları tütecek.
Genç aslanlarını kılıç yiyip tüketecek.
Yeryüzünde av bırakmayacağım sana
Ulaklarının sesi işitilmeyecek artık.”

3

¹ Elleri kanlı kentin vay haline!

Yalanla, talanla dolu.
Yağmalamaktan geri kalmıyor.

² Kamçı şaklamaları, tekerlek gürültüleri,
Koşan atlar, sarsılan savaş arabaları,

³ Saldıran atlılar, çakan kılıçlar,
Parıldayan mızraklar, yığın yığın ölümler...
Sayısız ceset.

Yürürken ayaklar takılıyor ölümlere.

⁴ Her şey o alımlı, büyücü fahişenin sınırsız ahlaksızlığından oldu.
Fahişeliğiyle ulusları, büyüleriyle halkları kendine tutsak etti.

⁵ Her Şeye Egemen RAB diyor ki,

“Sana karşıyım, ey Ninova!
Savuracağım eteklerini yüzüne.
Uluslara çıplaklığını,
Halklara ayıp yerlerini göstereceğim.

⁶ Seni pislikle sıvayıp rezil edeceğim.
Dehşetle seyredecek herkes seni.

⁷ Seni kim görse kaçacak.
‘Harabeye döndü Ninova’ diyecekler,
‘Kim dövünecek onun için?
Nereden bulalım onu avutacak birilerini?’ ”

⁸ Sen No-Amon'dan* daha mı üstünsün?

O kent ki, kanallar arasındaydı,
Suyla çevrelenmişti,
Kalesi Nil Irmağı, surlarıysa sulardı.

^{2:10} Yoe.2:6 * ^{3:8} “No-Amon”: Mısır'ın Tebes diye de bilinen eski başkenti.

- ⁹ Kûş ve Mısır onun sınırsız gücünün kaynağıydı.
Pût ve Luv da yandaşlarıydı.
- ¹⁰ Öyleyken tutsak düştü, halkı sürüldü.
Yavruları köşe başlarında paramparça edildi.
Soyluları için kura çekildi,
Zincire vuruldu ileri gelenleri.
- ¹¹ Acıyla kendinden geçeceksin, ey Ninova,
Düşmanlarından korunacak yer arayacaksın.
- ¹² Senin kalelerin incir ağacının ilk olgunlaşan meyvesi gibidir.
Bir silkeleyişte yiyeğin ağzına düşecekler.
- ¹³ Askerlerine bak! Kadın gibi hepsi.
Kapıların ardına kadar düşmana açık.
Ateş yiyip bitirmiş kapı sürgülerini.
- ¹⁴ Kuşatma vakti için su biriktir kendine,
Savunmanı güçlendir.
Tuğla yapmak için kili çiğne,
Kalıpları hazırla.
- ¹⁵ Orada ateş seni yiyip bitirecek,
Kılıç seni kesip biçecek.
Genç çekirgelerin yiyip bitirdiği ekin gibi yok olacaksın.
- Çekirgeler gibi, genç çekirgeler gibi çoğalmalısın.
- ¹⁶ Tüccarlarının sayısı gökteki yıldızlardan çok.
Ama düşmanların genç çekirgeler gibi ülkeyi talan edip gidecekler.
- ¹⁷ Koruyucularıyla görevlilerin serin günlerde duvarlara konan çekirgeler gibidir,
Güneş doğunca uçup kayıplara karışan çekirge sürüsü gibi.
- ¹⁸ Ey Asur Kralı, yöneticilerin öldü,
Uyudu sonsuza dek soyluların.
Halkın dağlara dağıldı.
Onları toplayacak kimse yok.
- ¹⁹ Uğradığın felaketten kurtuluş yok, yaraların ölümcül.
Başına gelenleri duyanlar sevinçle el ovuşturuyorlar.
Çünkü dinmeyen vahşetinden kim kaçabildi ki?

HABAKKUK

GİRİŞ

Peygamber Habakkuk İ.Ö. 7. yüzyılın sonlarına doğru, Babilliler'in Ortadoğu'da egemen olduğu dönemde yaşadı. Bu acımasız insanların zorbalığından çok derin rahatsızlık duyan Habakkuk Rab'be şunu sordu: “Doğrular kötülere yem olurken neden susuyorsun?” (1:13). Rab uygun bulduğu zamanda harekete geçeceğini söyledi. Aynı zamanda, “Doğru kişi sadakatiyle yaşayacaktır” dedi (2:4).

Kitabın geri kalan bölümü kötülerin başına gelecek korkunç sonu bildiriyor. Kitap, Habakkuk'un güçlü imanını dile getiren, Tanrı'nın büyüklüğünü kutlayan bir ilahiyle son buluyor.

Ana Hatlar:

1:1-2:4 Habakkuk'un yakınmaları ve Rab'bin yanıtı

2:5-20 Kötülerin korkunç sonu

3:1-19 Habakkuk'un duası

¹ Peygamber Habakkuk'a bir görünümde verilen bildiridir.

Habakkuk'un Rab'be Yakınması

² Ya RAB, ne zamana dek seni yardıma çağıracağım,

Beni duymuyor musun?

“Zorbalık var” diye haykırıyorum sana,

Ama kurtarmıyorsun!

³ Bunca kötülüğü bana neden gösteriyorsun,

Nasıl hoş görürsün bunca haksızlığı?

Nereye baksam şiddet ve zorbalık var.

Kavgaların, çekişmelerin sonu gelmiyor.

⁴ Bu yüzden yasa işlemez oldu,

Bir türlü yerini bulmuyor hak.

Kötüler doğruları kısıp almış

Ve böylece adalet saptırılıyor.

Rab'bin Yanıtı

⁵ “Bakın öbür uluslara,

Gördüklerinize büsbütün şaşacaksınız.

Sizin gününüzde öyle işler yapacağım ki,

Anlatsalar inanmayacaksınız.

⁶ Başkalarına ait toprakları ele geçirmek için

Dünyanın dört yanına yürüyen o acımasız ve saldırgan ulusu,

Kildaniler'i* güçlendireceğim.

⁷ Dehşetli ve korkunçturlar,

Gururlu ve başlarına buyrukturlar.

⁸ Parstan çeviktir atları,

Aç kurttan daha azgın.

Atlıları yeri deşerek geliyor uzaklardan,

Avına saldıran kartal gibi uçuyorlar,

⁹ Yağmalamak için geliyor hepsi.

Orduları çöl rüzgarı gibi ilerliyor

Ve kum gibi tutsak topluyorlar.

¹⁰ Küçümsüyorlar kralları,

- Yöneticilerle alay ediyorlar.
 Dudak büküyorlar bütün surlu kentlere,
 Önlerine toprak yığıp onları ele geçiriyorlar.
 11 Rüzgar gibi geçip gidiyorlar.
 Bu suçlu adamların ilahları kendi güçleridir.”

Habakkuk Rab'be Yine Yakınıyor

- 12 Ya RAB, kutsal Tanrım,
 Öncesizlikten beri var olan sen değil misin?
 Sen ölmeyeceksin*.
 Ya RAB, bizi yargılamak için Kildaniler'i* mi seçtin?
 Ey sığınağımız†, onlara mı verdin cezalandırma yetkisini?
 13 Kötüye bakamayacak kadar saftır gözlerin.
 Haksızlığı hoş göremezsin.
 Öyleyse nasıl hoş görürsün
 Bu hain adamları?
 Doğrular kötülere yem olurken
 Neden susuyorsun?
 14 İnsanları denizdeki balıklara,
 Yöneticiden yoksun sürüngenlere çevirdin.
 15 Kildaniler onları oltayla, ağla,
 Serpme ağla tutar gibi tutuyor
 Ve sevinç çığlıkları atıyorlar.
 16 Kurban kesiyorlar ağlarına bu yüzden.
 Kendilerine lezzetli ve bol yiyecek sağlayan ağları için buhur yakıyorlar.
 17 Ağlarını durmadan boşaltmaya,
 Ulusları acımasızca öldürmeye devam edecekler mi?

2

- 1 Nöbet yerinde, gözcü kulesinde durayım,
 Bakayım RAB bana ne diyecek,
 Yakınmalarıma ne yanıt verecek göreyim.
Rab'bin Yanıtı
 2 Şöyle yanıtladı RAB:
 “Göreceklerini taş levhalara oyarak yaz.
 Öyle ki, herkes bir çırpıda okusun.
 3 Bu olayların zamanı gelmedi henüz.
 Sonun belirtileridir bunlar ve yalan değildir.
 Gecikiyormuş gibi görünse de bekle olacakları,
 Kesinlikle olacak, gecikmeyecek.
 4 Bakın şu övüngeşli kişiye, niyeti iyi değildir.
 Ama doğru kişi sadakatiyle* yaşayacaktır.
 5 Servet aldaticıdır.
 Küstahlar kalıcı değildir;
 Açgözlüdürler ölümler diyarı gibi
 Ve ölüm gibi hiç doymazlar.
 Ülkeleri ele geçirip halkları tutsak alırlar.

* 1:12 Olası metin “Sen ölmeyeceksin”, Masoretik metin “Biz ölmeyeceğiz”. † 1:12 “Sığınağımız” ya da “Kayamız”.
 2:3 Rom.1:17; Gal.3:11; İbr.10:37-38 * 2:4 “Sadakatiyle”: Septuaginta “Bana olan imanla”.

- 6 Tutsak alınanlar onları küçümseyip alay etmeyecekler mi?
‘Kendisine ait olmayanı ele geçirenin,
Haraç alarak zenginleşenin vay haline!
Daha ne kadar sürecektir bu?’ demeyecekler mi?
- 7 Haraca kestikleriniz ansızın ayaklanmayacak mı?
Uyanıp yakanıza yapışmayacaklar mı?
İşte o zaman onlar için çapul malı gibi olacaksınız.
- 8 Birçok ulusu soyduğunuz,
Kan döktüğünüz,
Ülkelere, kentlere ve oralarda yaşayan herkese zorbalık ettiğiniz için,
Halklardan sağ kalanlar da sizi soyacaklar.
- 9 Evini haksız kazançla dolduranın,
Felaketten kaçmak için yuvasını yüksek yere kuranın vay haline!
- 10 Birçok halkı kıyıma uğratmakla
Kendi soyunuzu utanca boğdunuz,
Kendi yıkımınızı hazırladınız.
- 11 Duvar taşları bile haykıracak bunu
Ve yankılanacak ahşap kirişler.
- 12 Kan dökerek kentler kuranın,
Zorbalıkla beldeler yapanın vay haline!
- 13 Halkların bütün emeklerinin yanması,
Ulusların bütün çabalarının boşa gitmesi
Her Şeye Egemen RAB'bin işi değil mi?
- 14 Çünkü sular denizi nasıl dolduruyorsa,
Dünya da RAB'bin yüceliğinin bilgisiyle dolacak.
- 15 Çıplak bedenlerini seyretmek için
Komşularına içki içirip sarhoş eden,
İçkiye zehir bile katan sizlerin vay haline!
- 16 Onur yerine utanca boğulacaksınız.
Şimdi sıra sizde, için de çıplaklığınız görülsün.
RAB size sağ elindeki ceza dolu kâseden içirecek.
Onurunuz kırılacak, rezil olacaksınız.
- 17 Lübnan'a ettiğiniz zorbalık kendi başınıza gelecek.
Telef ettiğiniz hayvanlar sizi dehşete düşürecek.
Çünkü insan kanı döktünüz,
Ülkelere, kentlere ve oralarda yaşayan herkese zorbalık ettiniz.
- 18 İnsanın biçim verdiği oyma ya da dökme putun ne yararı var ki aldatmaktan başka?
Putu yapan, yaptığına güvenir,
Ama yaptığı ne ki, dilsiz puttan başka.
- 19 Tahta puta, ‘Canlan!’ diyenin,
Dilsiz taşa, ‘Uyan’ diyenin
Vay haline!
Put yol gösterebilir mi?
Altınla, gümüşle kaplanmış,
Ama içinde yaşam soluğu yok.
- 20 Oysa RAB kutsal tapınağındadır.
Sussun bütün dünya O'nun önünde.”

3

Habakkuk'un Duası

¹ Peygamber Habakkuk'un Duası - Şigyonot* Makamında

² Ya RAB, ününü duydum ve yaptıklarının karşısında ürperdim.
Günümüzde de aynı şeyleri yap, ya RAB,
Şimdi herkes bilsin neler yapabildiğini.
Öfkeliyken merhametini anımsal!

³ Tanrı Teman'dan,
Kutsal Tanrı Paran Dağı'ndan geldi.

Sela

†
Görkemi kapladı gökleri,
O'na sunulan övgüler dünyayı doldurdu.

⁴ Güneş gibi parıldıyor,
Elleri ışık saçıyor.
Gücünün gizi ellerinde.

⁵ Yayılıyor salgın hastalıklar önüsıra,
Ardısıra da ölümcül hastalıklar.

⁶ Duruşuyla dünyayı sarstı,
Titretti ulusları bakışıyla,
Yaşlı dağlar darmadağın oldu,
Dünya kurulalı beri var olan tepeler O'na baş eğdi.
Tanrı'nın yolları değişmezdir.

⁷ Kuşan çadırlarını çaresizlik içinde gördüm,
Midyan konutları korkudan titriyordu.

⁸ Ya RAB, nehirlerle mi öfkelenedin?
Gazabın ırmaklara mı?
Yoksa denize mi kızdın da,
Atlarına, yenilmez savaş arabalarına bindin?

⁹ Gerdin yayını,
Okların içtiğin antlardır.

Sela

Yeryüzünü akarsularla yardım.

¹⁰ Sarsıldı dağlar seni görünce,
Seller her yanı süpürüp geçti.
Engin denizler gürledi, dalgalar yükseldi.

¹¹ Uçuşan oklarının pırıltısından,
Parlayan mızrağının ışıltısından,
Yerlerinde durakaldı güneş ve ay.

¹² Gazap içinde ilerledin yeryüzünde,
Ulusları öfkeyle çiğneyip ezdin.

¹³ Kendi halkını, seçtiğin ulusu† kurtarmaya geldin.
Kötü soyun başını ezdin,
Soydun onu tepeden tırnağa.

Sela

¹⁴ Başını kendi mızrağıyla deldin.

* 3:1 “Şigyonot”: Bir müzik makamı ya da duygusal bir şiir biçimi olduğu sanılıyor. † 3:3 “Sela”: Müzikte duruş ifade eden bir terim olduğu sanılıyor. ‡ 3:13 “Seçtiğin ulusu”: İbranice “Meshettiğini*”.

Askerleri fırtına gibi gelmişti bizi dağıtmaya,
Saklanan düşkünüleri yok etmiş gibi seviniyorlardı.

¹⁵ Sense atlarınla çiğneyip geçtin büyük denizleri,
Sularını köpürterek...

¹⁶ Sesini duyunca yüreğim hopladı,
Seğirdi dudaklarım,
Kemiklerim eridi sanki,
Çözüldü dizlerimin bağı.

Ama bize saldıran halkın felakete uğrayacağı günü
Sabırla bekleyeceğim.

¹⁷ Tomurcuklanmasa incir ağaçları,
Asmalar üzüm vermese,
Boşa gitse de zeytine verilen emek,
Tarlalar ürün vermese de,
Boşalsa da davar ağılları,
Sığır kalmasa da ahırlarda,

¹⁸ Ben yine RAB sayesinde sevineceğim,
Kurtuluşumun Tanrısı sayesinde sevinçten coşacağım.

¹⁹ Egemen RAB gücümdür benim.
Ayaklarıma geyik ayağının çevikliğini verir.
Aşırtır beni yükseklerden.

Müzik şefi için: Telli sazlar eşliğinde söylenecek.

SEFANYA

GİRİŞ

Peygamber Sefanya İ.Ö. 7. yüzyılın ikinci yarısında, büyük olasılıkla Kral Yoşiya'nın İ.Ö. 621 yılında yaptığı dinsel reformlardan önceki yıllarda Yahuda ve çevresindeki halklara seslendi. Kitap şu peygamberlik konularını içeriyor: Başka ilahlara tapan Yahuda'nın korkunç şekilde cezalandırılacağı gün gelecek. Tanrı öteki ulusları da cezalandıracaktır. Yeruşalim kötü sona uğrasa bile, zamanla kent onarılacak, orada yaşayan alçakgönüllü ve doğru insanlar rahata kavuşacak.

Ana Hatlar:

1:1-2:3 Rab'bin yargı günü

2:4-15 İsrail'in komşularının korkunç sonu

3:1-20 Yeruşalim'in cezası ve kurtuluşu

¹ RAB, Yahuda Kralı Amon oğlu Yoşiya zamanında Hizkiya oğlu Amarya oğlu Gedalya oğlu Kuşi oğlu Sefanya'ya şöyle seslendi:

Felakete Karşı Uyarı

² “Yeryüzünden her şeyi silip süpüreceğim.

³ İnsanları, hayvanları,
Gökteki kuşları,
Denizdeki balıkları,
Kötüleri ve onların günah tuzaklarını silip süpüreceğim.
Yok edeceğim insanı yeryüzünden.”
İşte böyle diyor RAB.

⁴⁻⁶ “Elimi Yahuda ve Yeruşalim'de yaşayanlara karşı uzatacağım.
Baal'dan* kalan izleri,
Putperest din adamlarıyla kâhinlerin adını,
Damlardan gök cisimlerine tapınanları,
Hem benim adıma, hem de Molek putu adına ant içip tapınanları,
Yolumdan dönenleri,
Bana yönelmeyenleri,
Kılavuzluğumu istemeyenleri buradan yok edeceğim.”

⁷ Susun Egemen RAB'bin önünde,
Çünkü O'nun günü yaklaştı.
RAB bir kurban hazırladı,
Konuklarını çağırdı.

⁸ “O kurban günü” diyor RAB,
“Önderleri, kral oğullarını,
Yabancıların geleneklerine uyanları
Cezalandıracağım.

⁹ İlahların tapınaklarını zorbalık ve hileyle dolduran putperestleri*
O gün cezalandıracağım.

¹⁰ Diyorum ki, o gün kentin Balık Kapısı'ndan çığlıklar,
İkinci Mahalle'den feryatlar

^{1:1} 2Kr:22:1-23:30; 2Ta:34:1-35:27 * ^{1:9} “Putperestler”: İbranice “Eşiğe basmadan içeri girenler” (bkz. 1Sa.5:4-5).

Ve tepelerden büyük çatırtılar yükselecek.”

İşte böyle diyor RAB.

11 “Kentın aşağı mahallesinde oturanlar, feryat edin.

Bütün tüccarlarınız yok olacak,

Gümüş ticareti yapanların hepsi mahvolacak.

12 O gün kandille arayacağım Yerusâlim'in her yanını,

İçlerinden, ‘RAB bir şey yapmaz,

Ne iyilik eder ne kötülük’

Diyeen o rahatına düşkün† aymazları cezalandıracağım.

13 Servetleri yağmalanacak.

Viraneye dönecek evleri.

Yaptıkları evlerde oturamayacak,

Diktikleri bağların şarabını içemeyecekler.”

Rab'bin Büyük Günü

14 RAB'bin büyük günü yaklaştı,

Yaklaştı ve çabucak geliyor.

Dinleyin, RAB'bin gününde

En yiğit asker bile acı acı feryat edecek.

15 Öfke günü o gün!

Acı ve sıkıntı,

Yıkım ve felaket,

Zifiri karanlık bir gün olacak,

Bulutlu, koyu karanlık bir gün.

16 Surlu kentlere, köşelerdeki yüksek kulelere karşı

Savaş borularının çalındığı,

Savaş naralarının atıldığı gündür.

17 RAB diyor ki, “İnsanları öyle bir felakete uğratacağım ki,

Körler gibi, nereye gittiklerini göremeyecekler.

Çünkü bana karşı günah işlediler.

Su‡ gibi akacak kanları,

Bedenleri yerde çürüyecek.”

18 RAB'bin öfke gününde,

Altınları da gümüşleri de

Onları kurtaramayacak.

RAB'bin kıskançlık ateşi bütün ülkeyi yakıp yok edecek.

RAB ülkede yaşayanların hepsini korkunç bir sona uğratacak.

2

1-2 Ey utanmaz ulus, toparlan!

Hakkında ferman çıkmadan,

Gün saman ufağı gibi geçip gitmeden,

RAB'bin kızgın öfkesi üzerine dökülmeden,

RAB'bin öfke günü gelmeden toparlan.

3 Ey RAB'bin ilkelerini yerine getirenler,

Ülkedeki bütün alçakgönüllüler, RAB'be yönelin.

Doğruluğu ve alçakgönüllülüğü amaç edin.

† 1:12 “Rahatına düşkün”: İbranice “Tortusu dibe çökmüş şarap gibi”.

1:15 Yoe.2:2

‡ 1:17 “Su”: İbranice “Toz”.

Belki RAB'bin öfke gününde kurtulabilirsiniz.

Rab Ulusları Cezalandırıyor

- 4 Gazze bomboş kalacak,
Viraneye dönecek Aşkelon,
Boşaltılacak Aşdot öğle vakti,
Ekron temelden yıkılacak.
- 5 Deniz kıyısında yaşayan
Keret* ulusunun vay haline!
Ey Filist ülkesi Kenan,
RAB'bin yargısı sana karşıdır.
Hepinizi yok edecek RAB,
Ülkede yaşayan kimse kalmayacak.
- 6 Deniz kıyısındaki ülkeniz,
Çoban barınaklarıyla sürü ağıllarının bulunduğu otlaklara dönecek;
- 7 Yahuda oymağından sağ kalanların eline geçecek.
Orada otlatacaklar sürülerini,
Aşkelon'un evlerinde geceleyecekler.
Çünkü Tanrıları RAB onları kayıracak.
Eski gönençlerine kavuşturacak onları.
- 8-9 İsrail'in Tanrısı Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor:
"Moavlılar'ın halkımı nasıl aşağıladığını,
Ammon halkının onlara nasıl hakaret ettiğini,
Onları nasıl alaya aldığını,
Topraklarını nasıl tehdit ettiğini duydum.
Varlığım hakkı için,
Moav kesinlikle Sodom gibi,
Ammon da Gomora gibi olacak.
Otlarla, tuz çukurlarıyla dolacak,
Sonsuza dek virane kalacak.
Mallarını halkımdan geride kalanlar yağmalayacak.
Topraklarını ulusumdan sağ kalanlar miras alacak."
- 10 Gururlanmalarının,
Her Şeye Egemen RAB'bin halkını aşağılayıp
Alay etmelerinin karşılığı bu olacak.
- 11 Dehşete düşürecek RAB onları,
Yeryüzünün bütün ilahlarını yok edecek.
Kıyılardaki bütün uluslar,
Bulundukları yerde O'na tapınacaklar.
- 12 "Ey Kûşlular,
Siz de benim kılıcımla öleceksiniz" diyor RAB.
- 13 RAB elini kuzeye doğru uzatıp
Asur'u yok edecek.
Ninova'yı viraneye,
Çöl gibi kurak bir alana çevirecek.
- 14 Orası sürülerin, her türlü hayvanın yattığı yer olacak.
Sütun başlıklarında ishakkuşları, kır baykuşları barınacak.
Sesleri pencerelerde yankılanacak,

2:4 Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Zek.9:5-7

2:8-9 Yşa.15:1-16:14; 25:10-12; Yer.48:1-47; Hez.25:8-11; Amo.1:13-15

Amo.1:13-15 2:8-9 Yar.19:24 2:13 Yşa.10:5-34; 14:24-27; Nah.1:1-3:19

* 2:5 "Keret": Büyük olasılıkla "Girit".

2:8-9 Yer.49:1-6; Hez.21:28-32; 25:1-7;

- Yıkıntılar dolduracak eşiklerin önünü,
Sedir girişler ortaya çıkacak.
- 15 İşte budur güvenlikte olduğunu sanan,
“Bir ben varım, benden başkası yok” diyen eğlence düşkünü kent.
Nasıl da viraneye döndü,
Yabanıl hayvanlara barınak oldu!
Yanından her geçen gördüğü dehşetten irkiliyor.

3

Yeruşalim'in Geleceği

- 1 Başkaldıran, yozlaşan, acımasız kentin vay haline!
2 Söz dinlemedi, ders almadı, RAB'be güvenmedi,
Tanrısı'na sığınmadı.
- 3 Yöneticileri kükreyen aslanlar,
Önderleri akşam gezen aç kurtlar gibi,
Sabaha bir şey bırakmazlar.
- 4 Peygamberleri sorumsuz ve güvenilmezdir.
Kâhinleri kutsal olanı kirletip,
Yasayı çarpıtırlar.
- 5 Ama adil RAB hâlâ o kentte;
O haksızlık etmez,
Aksatmadan dağıtır adaletini her yeni günün sabahında.
Ne var ki, bu yetmiyor haksızları utandırmaya.
- 6 RAB diyor ki, “Ulusları yok ettim,
Kalelerini yıktım, sokaklarını harap ettim.
O sokaklardan geçen kimse yok artık.
Kentleri viraneye döndü,
Eser kalmadı insandan.
- 7 Halkım benden korkar,
Ders alır bundan dedim.
O zaman konutlarına dokunmaz,
Onları tasarladığım cezaya çarptırmazdım.
Ama her türlü kötülüğü yapmaya istekli görünüyorlar.”
- 8 Bu yüzden, “Bekleyin de görün” diyor RAB,
“Ulusları yargılayacağım günü bekleyin.
Ulusları toplamaya,
Krallıkları bir araya getirmeye,
Gazabımı, kızgın öfkemi
Üzerlerine dökmeye karar verdim.
Çünkü kıskançlığımın ateşi bütün dünyayı yiyip bitirecek.
- 9 O zaman, hep birlikte beni adımla çağırırlar,
Omuz omuza bana hizmet etmeleri için,
Halkların dudaklarını pak kılacağım.
- 10 Dağılmış olan, bana tapan halkım,
Kûş ırmaklarının ötesinden
Bana sunular getirecek.
- 11 Halkım bana yaptığı bunca kötülük yüzünden utandırılmayacak o gün.
Çünkü gururlu, küstah olanları uzaklaştıracığım aralarından.

Kutsal dağında bir daha böbürlenmeyecekler.

12 Orada sadece benim adıma sığınan uysal ve alçakgönüllüleri bırakacağım.

13 İsraililer'den geride kalanlar haksızlık etmeyecek,
Yalan söylemeyecek,
Kimseyi aldatmayacak,
Tok karna yatacaklar ve onları korkutan olmayacak.”

Sevinç Ezgisi

14 Ey Siyon kızı, ezgiler söyle!

Ey İsrail, haykır!
Yürekten sevin, sevinçle coş,
Ey Yeruşalim kızı!

15 RAB senin cezanı kaldırdı,
Kovdu düşmanlarını.

İsrail'in Kralı RAB seninle.
Korkma artık kötülükten.

16 O gün Yeruşalim'e denecek ki,
“Korkma, ey Siyon, gevşemesin ellerin.

17 Tanrın RAB, o güçlü Kurtarıcı seninle.
Alabildiğine sevinecek senin için,
Sevgisiyle seni yenileyecek*, ezgilerle coşacak.”

18-20 RAB, “Bayramlar için çektiğiniz özlemleri sona erdireceğim” diyor,
“Bunlar sizin için ağırlık ve utançtır.
Sizi ezenlerin tümünü cezalandıracağım o gün.
Düşkünleri kurtaracak, sürgünleri toplayacağım.
Utanç içinde kaldıkları bütün ülkelerde
Onları yüceltip onurlandıracağım.
O zaman sizi toplayıp yurdunuza geri getireceğim.
Göreceksiniz, sizi yeniden bayındır kılacak,
Dünyanın bütün halkları arasında yüceltip onurlandıracağım.”

3:13 Va.14:5 * 3:17 Septuaginta “Seni yenileyecek”, Masoretik metin “Susacak”.

HAGAY

GİRİŞ

Hagay Kitabı Rab'bin Peygamber Hagay aracılığıyla İ.Ö. 520 yılında ilettiği bildirileri içerir. İsrail halkı sürgünden dönüp Yeruşalim'e yerleşerek kendi evlerini kurmuşlardı. Ama tapınak hâlâ yıkık durumdaydı. Bildiriler halkın önderlerini tapınağı yeniden kurmaları için göreve çağırıyordu. Rab de yenilenmiş ve kutsanmış halk için gönenç ve barış dolu bir gelecek vaat ediyor.

Ana Hatlar:

1:1-15 Tapınağı kurmak için çağrı

2:1-23 Teselli ve umut bildirileri

Tapınağı Yeniden Kurmak için Çağrı

¹ Kral Darius'un krallığının ikinci yılında, altıncı ayın birinci günü RAB Peygamber Hagay aracılığıyla Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil ve Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'ya seslendi:

² “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Bu halk, RAB'bin Tapınağı'nı yeniden kurmak için vakit daha gelmedi diyor.’ ”

³ Sonra RAB, Peygamber Hagay aracılığıyla şöyle seslendi: ⁴ “Bu tapınak yıkık durumdayken, sizin ağaç kaplamalı evlerinizde oturmanızın sırası mı?”

⁵ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Şimdi tuttuğunuz yolları iyi düşünün! ⁶ Çok ektiniz ama az biçtiniz; yiyorsunuz ama doyamıyorsunuz, içiyorsunuz ama neşelenemiyorsunuz; giyiniyorsunuz ama ısınamıyorsunuz; ücretinizi alıyorsunuz ama paranızı sanki delik keseye koyuyorsunuz.”

⁷⁻⁸ Her Şeye Egemen RAB, “Tuttuğunuz yolları iyi düşünün!” diyor, “Dağlara çıkıp kütük getirin, tapınağı yeniden kurun. Öyle ki, ondan hoşnut olayım, yüceltileyim.

⁹ Bol ürün umdunuz ama az topladınız. Eve ne getirdiyseniz üfleyip dağıttım. Acaba neden?” Böyle soruyor Her Şeye Egemen RAB. “Yıkık duran tapınağımdan ötürü! Oysa hepiniz kendi evinizle uğraşıyorsunuz. ¹⁰ İşte bunun içindir ki, gök çiyini, toprak ürününü sizden esirgiliyor. ¹¹ Ülkeyi –dağlarını, tahılını, yeni şarabını, zeytinyağını, toprağın verdiği ürünleri, insanların, hayvanlarını, ellerinizin bütün emeğini– kuraklıkla cezalandırdım.”

Halk Çağrıya Kulak Veriyor

¹² Şealtiel'in torunu Zerubbabil, Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu ve sürgünden dönen halkın tümü Tanrıları RAB'bin sözüne, O'nun tarafından gönderilen Peygamber Hagay'ın sözlerine kulak verdiler. Halk RAB'den korktu.

¹³ Sonra RAB'bin ulağı Hagay, RAB'bin şu sözlerini halka bildirdi: “RAB, ‘Ben sizinle birlikteyim’ diyor.” ¹⁴⁻¹⁵ Böylece RAB Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil'i, Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'yu ve sürgünden dönen halkın tümünü bu konuda harekete geçirdi. Darius'un krallığının ikinci yılında, altıncı ayın yirmi dördüncü günü gelip Tanrıları Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nda işe başladılar.

2

Kurulacak Tapınağın Görkemi

¹ Yedinci ayın yirmi birinci günü RAB Peygamber Hagay aracılığıyla şöyle seslendi:

² “Şealtiel'in torunu Yahuda Valisi Zerubbabil'e, Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'ya ve sürgünden dönen halka de ki, ³ ‘Aranızda bu tapınağı önceki görkemiyle gören kaldı mı? Şimdi size nasıl görünüyor? Bir hiç olarak görünmüyor mu? ⁴ Şimdi sen, ey Zerubbabil,

yüreklen!’ RAB böyle diyor. ‘Ey Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu, yüreklen! Ey ülke halkı, yüreklen!’ RAB böyle diyor. ‘İşi sürdürün. Çünkü ben sizinle birlikteyim.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁵ ‘Mısır’dan çıktığınızda, size bu konuda söz verdim. Ruhum aranızdadır. Korkmayın!’

⁶ “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Kısa zamanda bir kez daha yeri, göğü, denizi, karayı sarsacağım. ⁷ Bütün ulusları sarsacağım, değerli eşyalarını buraya getirecekler*. Ben de bu tapınağı görkemle dolduracağım.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁸ ‘Gümüş de, altın da benim’ diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁹ ‘Yeni tapınağın görkemi, öncekinden daha büyük olacak. Buraya esenlik vereceğim.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.”

Kirli Sayılan Halk

¹⁰ Darius’un krallığının ikinci yılında, dokuzuncu ayın yirmi dördüncü günü RAB, Peygamber Hagay’a seslendi: ¹¹ “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Kâhinlere* yasayla ilgili şu soruyu sor: ¹² Eğer biri giysisinin kıvrımları arasında kutsanmış et taşır ve o kıvrım ekmeğe, yemeğe, şaraba, zeytinyağına ya da başka bir yiyeceğe değerse, o yiyecek kutsal olur mu?’ ”

Kâhinler, “Hayır” diye yanıtladılar.

¹³ Hagay konuşmasını şöyle sürdürdü: “Ölüye dokunduğu için kirli sayılan biri, bu yiyeceklerden birine dokunursa, o yiyecek kirlenmiş olur mu?”

Kâhinler, “Evet, kirlenmiş olur” diye karşılık verdiler.

¹⁴ Bunun üzerine Hagay şöyle dedi: “RAB, ‘Bu halk, bu ulus gözümde böyledir’ diyor, ‘Her yaptıkları, sunakta her sundukları da kirlidir.’ ”

Rab Bereket Yağdıracak

¹⁵⁻¹⁶ “ ‘Bugüne dek olanları iyi düşünün; RAB’bin Tapınağı’nda taş üstüne taş konulmadan önce, yirmi ölçeklik bir tahıl yığınının gelen biri, yalnızca on ölçek bulurdu; şarap teknesinden elli ölçek çıkarmaya varan biri, yalnızca yirmi ölçek bulurdu. ¹⁷ Ellerinizin bütün emeğini samyeliyle, küfle, doluyla cezalandırdım. Yine de bana dönmediniz.’ RAB böyle diyor. ¹⁸ ‘Bugünden, dokuzuncu ayın yirmi dördüncü gününden, RAB’bin Tapınağı’nın temelini atıldığı günden başlayarak olacakları iyi düşünün. ¹⁹ Ambarda hiç tohum kaldı mı? Asma, incir, nar, zeytin ağaçları bugüne dek ürün verdi mi?

“ ‘Bugünden başlayarak üzerinize bereket yağdıracam.’ ”

Rab’bin Zerubbabil’e Verdiği Söz

²⁰ Ayın yirmi dördüncü günü RAB Hagay’a ikinci kez seslendi: ²¹ “Yahuda Valisi Zerubbabil’e de ki, ben yeri, göğü sarsmak üzereyim. ²² Kralların tahtlarını devireceğim, yabancı ulusların gücünü yok edeceğim. Savaş arabalarıyla sürücülerini de devireceğim; atlarla binicileri düşecek, hepsi kardeşinin kılıcıyla öldürülecek.

²³ “Her Şeye Egemen RAB ‘O gün seni alacağım, ey Şealtiel’in torunu kulum Zerubbabil’ diyor, ‘Ve seni mühür yüzüğü gibi yapacağım. Çünkü ben seni seçtim.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.”

^{2:5} Çık.29:45-46
buraya gelecek.”

^{2:6} Hag.2:21; İbr.12:26
^{2:13} Say.19:11-22

* ^{2:7} “Değerli eşyalarını buraya getirecekler” ya da “Onların özlediği kişi

ZEKERİYA

GİRİŞ

Zekeriya Kitabı iki ana bölümden oluşur:

- 1) 1-8 bölümleri İ.Ö. 520-518 yılları arasında Peygamber Zekeriya'nın Tanrı'dan aldığı peygamberlikleri içerir. Bu peygamberliklerin çoğu görüm şeklindedir. Yeruşalim'de düzenin yeniden kurulacağını, tapınağın yeniden yapılacağını, Tanrı halkının kutsanacağını dile getirir.
- 2) 9-14 bölümleri beklenen Mesih'in geleceğinden ve son yargıdan söz eder.

Ana Hatlar:

1:1-8:23 Uyarı ve umut bildirileri

9:1-8 İsrail'in komşuları cezalandırılıyor

9:9-14:21 Gelecek gönenç ve barış

Rab Halkını Kendisine Dönmeye Çağırıyor

¹ Darius'un krallığının ikinci yılının sekizinci ayında RAB İddo oğlu Berekya oğlu Peygamber Zekeriya aracılığıyla şöyle seslendi:

² “RAB atalarınıza çok öfkeleni. ³ Bu nedenle halka de ki, Her Şeye Egemen RAB böyle diyor: ‘Her Şeye Egemen RAB, bana dönün’ diyor; ‘Ben de size dönerim diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁴ Atalarınız gibi davranmayın! Önceki peygamberler, Her Şeye Egemen RAB kötü yollarınızdan ve kötü uygulamalarınızdan dönün diyor, diyerek onları uyardılar. Ne var ki, onlar dinlemediler, bana aldırış etmediler. Böyle diyor RAB. ⁵ Hani atalarınız nerede? Peygamberler de sonsuza kadar mı yaşar? ⁶ Peygamber kullarıma buyurduğum sözler ve kurallar atalarınıza ulaşmadı mı?”

“Onlar da dönüp, ‘Her Şeye Egemen RAB yollarımıza ve uygulamalarımıza bakarak bizim için ne düşündüyse aynen yaptı’ dediler.”

Birinci Görüm: Atlı

⁷ Darius'un krallığının ikinci yılında, on birinci ay olan Şevat ayının yirmi dördüncü günü RAB İddo oğlu Berekya oğlu Peygamber Zekeriya'ya görümlerle seslendi. ⁸ Gece vadideki mersin ağaçlarının arasında kıvırlı ata binmiş bir adam gördüm. Arkasında kıvırlı, kula ve beyaz atlar vardı. ⁹ “Efendim, bunlar ne?” diye sordum.

Benimle konuşan melek, “Bunların ne olduğunu sana göstereceğim” diye yanıtladı.

¹⁰ Mersin ağaçları arasında duran adam da, “Bunlar dünyayı dolaşmak için RAB'bin gönderdikleridir” diye açıkladı.

¹¹ Mersin ağaçları arasında duran RAB'bin meleğine, “Dünyayı dolaştık” dediler, “İşte bütün dünya esenlik ve güvenlik içinde!”

¹² Bunun üzerine RAB'bin meleği, “Ey Her Şeye Egemen RAB, yetmiş yıldır öfkeleniğin Yeruşalim'den ve Yahuda kentlerinden sevecenliğini ne zamana dek esirgeyeceksin?” dedi. ¹³ RAB benimle konuşan meleği tatlı, avutucu sözlerle yanıtladı.

¹⁴ Bunun üzerine benimle konuşan melek, “Şunu duyur!” dedi, “Her Şeye Egemen RAB, ‘Yeruşalim ve Siyon için büyük kıskançlık duyuyorum’ diyor, ¹⁵ ‘Tasasız uluslara ise çok öfkeliyim; çünkü ben biraz öfkelenmişim, onlarsa kötülüğe kötülük kattılar.’

¹⁶ “Onun için RAB, ‘Yeruşalim'e sevecenlikle döneceğim’ diyor, ‘Tapınağım orada yeniden kurulacak ve Yeruşalim üzerine ölçü ipi çekilecek!’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

¹⁷ “Şunu da duyur: Her Şeye Egemen RAB, ‘Kentlerim yine bollukla dolup taşacak’ diyor, ‘Ben RAB, Siyon’u yine avutacağım, Yerusâlim’i yine seçeceğim.’ ”

İkinci Görüm: Dört Boynuzla Dört Usta

¹⁸ Sonra gözlerimi kaldırıp baktım, dört boynuz vardı. ¹⁹ Benimle konuşan meleğe, “Bunlar ne?” diye sordum.

Melek, “Bunlar Yahuda, İsrail ve Yerusâlim halkını dağıtmış olan boynuzlardır” diye karşılık verdi.

²⁰ Sonra RAB bana dört usta gösterdi. ²¹ “Bunlar ne yapmaya geliyor?” diye sordum.

Melek, “Şu boynuzlar Yahuda halkını öyle dağıttı ki, kimse başını kaldıramadı” dedi, “Bu ustalar da Yahuda halkını dağıtmak için boynuz kaldıran ulusları yıldırıp boynuzlarını yere çalmaya geldiler.”

2

Üçüncü Görüm: Ölçü İpi

¹ Sonra gözlerimi kaldırıp baktım, elinde ölçü ipi tutan bir adam vardı. ² “Nereye gidiyorsun?” diye sordum.

Adam, “Yerusâlim’i ölçmeye, genişliğinin, uzunluğunun ne kadar olduğunu öğrenmeye gidiyorum” diye yanıtladı.

³ Benimle konuşan melek yanımdan ayrılınca başka bir melek onu karşılamaya çıktı.

⁴ Önceki meleğe şöyle dedi: “Koş, o gence de ki, içinde barınacak sayısız insan ve hayvandan ötürü Yerusâlim sursuz bir kent olacak. ⁵ RAB, ‘Ben kendim onun çevresinde ateşten sur ve içindeki görkem olacağım’ diyor.”

⁶ RAB, “Haydi! Haydi! Kuzey ülkesinden kaçın!” diyor, “Çünkü sizi göğün dört bucağına dağıttım.” Böyle diyor RAB. ⁷ “Babil’de oturan Siyon halkı, haydi kaçıp kurtul!” ⁸ Çünkü Her Şeye Egemen RAB beni onurlandırdı ve sizi yağmalamış uluslara şu haberle gönderdi: “Size dokunan gözbebeğime* dokunmuş olur” diyor, ⁹ “Elimi onlara karşı kaldıracağım, köleleri onları yağmalayacak.” O zaman siz de beni Her Şeye Egemen RAB’bin gönderdiğini anlayacaksınız.

¹⁰ RAB, “Ey Siyon kızı, sevinçle bağır! Çünkü aranızda yaşamaya geliyorum” diyor.

¹¹ O gün birçok ulus RAB’be bağlanacak, O’nun halkı olacak. O zaman RAB aranızda yaşayacak, siz de beni Her Şeye Egemen RAB’bin gönderdiğini anlayacaksınız. ¹² RAB kutsal topraklarda Yahuda’yı kendi payı olarak miras edinecek ve Yerusâlim’i yine seçecek.

¹³ Ey insanlar, RAB’bin önünde sessiz durun! RAB kutsal konutundan kalkmış geliyor!

3

Dördüncü Görüm: Başkâhin Yeşu

¹ RAB, meleğinin önünde duran Başkâhin Yeşu’yu ve onu suçlamak için sağında duran Şeytan’ı bana gösterdi. ² RAB’bin meleği* Şeytan’a, “RAB seni azarlasın, ey Şeytan!” dedi, “Yerusâlim’i seçen RAB seni azarlasın! Bu adam ateşten çıkarılan yarı yanmış odun parçası değil mi?”

³ Yeşu meleğin önünde çok kirli giysiler içinde duruyordu. ⁴ Melek önündeki meleklerle, “Üzerinden kirli giysileri çıkarın” dedi. Sonra Yeşu’ya, “Bak, suçunu kaldırdım. Sana bayramlık giysiler giydireceğim” dedi.

⁵ Ben de Yeşu’nun başına temiz bir sarık sarmalarını söyledim. Başına temiz bir sarık sarıp onu giydirdiler. RAB’bin meleği de onun yanında duruyordu.

* **2:8** Olası metin “Gözbebeğime”, Masoretik metin “Gözbebeğine”. **3:1** Ezr.5:2 **3:1** Va.12:10 **3:2** Yah.9 * **3:2** Süryanice “RAB’bin meleği”, Masoretik metin “RAB”.

⁶ Sonra RAB'bin meleği Yeşu'yu uyardı: ⁷ “Her Şeye Egemen RAB diyor ki, ‘Eğer yollarımda yürür, verdiğim görevleri yerine getirirsen, tapınağımı sen yönetecek, avlularımı sen koruyacaksın. Sana burada duranların arasına katılıp huzuruma çıkma ayrıcalığını vereceğim.

⁸ “‘Ey Başkâhin Yeşu, sen ve önünde oturan kâhin arkadaşların, dinleyin! Çünkü onlar gelecek olayların önbelirtisidir. Dal† adındaki kulumu ortaya çıkarıyorum. ⁹ Yeşu'nun önüne koyduğum taşa bakın! O tek taşın yedi gözü‡ var; onun üzerine bir yazıt oyacağım’ diyor Her Şeye Egemen RAB, ‘Bir günde bu ülkenin günahını kaldıracacağım. ¹⁰ O gün her biriniz komşusunu asmasının, incir ağacının altında oturmaya çağırarak.’ Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.”

4

Beşinci Görüm: Kandillik ve Zeytin Ağaçları

¹ Benimle konuşan melek yine geldi ve uykudan uyandırır gibi beni uyandırdı. ² “Ne görüyorsun?” diye sordu.

“Som altın bir kandillik görüyorum” diye yanıtladım, “Tepesinde zeytinyağı için bir tas, üzerinde yedi kandil, kandillerde yedişer oluk var. ³ Ayrıca kandilliğin yanında, biri zeytinyağı tasının sağında, öbürü solunda iki zeytin ağacı da var.”

⁴ Benimle konuşan meleğe, “Bunların anlamı nedir, efendim?” diye sordum.

⁵ Melek, “Bunların anlamını bilmiyor musun?” diye karşılık verdi.

“Hayır, efendim” dedim.

⁶ Bunun üzerine şöyle dedi: “RAB Zerubbabil'e, ‘Güçle kuvvetle değil, ancak benim Ruhum'la başaracaksın’ diyor. Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. ⁷ Sen kim oluyorsun, ey ulu dağ? Zerubbabil'in önünde bir düzlük olacaksın! O tapınağın son taşını çıkarırken, halk da, ‘Ne güzel, ne güzel!’ diye bağırarak.”

⁸ RAB bana yine seslendi: ⁹ “Bu tapınağın temelini Zerubbabil'in elleri attı, tapınağı tamamlayacak olan da onun elleridir. O zaman beni size Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız.

¹⁰ “Küçük işleri yapma gününü kim küçümsüyor? İnsanlar Zerubbabil'in elinde çekülü görünce sevinecekler.

–“Bu yedi kandil RAB'bin bütün yeryüzünde dolaşan gözleridir.”–

¹¹ Meleğe, “Kandilliğin sağındaki ve solundaki bu iki zeytin ağacı nedir?” diye sordum,

¹² “Altın gibi yağ akıtan iki altın oluğun yanındaki bu iki zeytin dalı nedir?”

¹³ “Bunların anlamını bilmiyor musun?” diye karşılık verdi.

“Hayır, efendim” dedim.

¹⁴ Melek, “Bunlar bütün dünyanın Rabbi'ne hizmet eden, zeytinyağıyla kutsanmış iki kişidir” diye açıkladı.

5

Altıncı Görüm: Uçan Tomar

¹ Gözlerimi yine kaldırıp bakınca, uçan bir tomar gördüm.

² Melek, “Ne görüyorsun?” diye sordu.

“Uçan bir tomar görüyorum. Uzunluğu yirmi*, genişliği on arşın†” diye yanıtladım.

³ Melek, “Bütün ülkeye yağacak lanettir bu” dedi, “Tomarın bir yanına yazılanlar uyarınca, hırsızlık eden herkes sökülüp atılacak; öbür yanına yazılanlar uyarınca da yalan yere ant içenler kovulacak. ⁴ Her Şeye Egemen RAB, ‘Lanet yağdıracağım’ diyor, ‘Hırsızın

3:8 Yer.23:5; 33:15; Zek.6:12 † **3:8** “Dal”: Mesih'in adlarından biri. ‡ **3:9** “Gözü” ya da “Yüzü”. **3:10** Mik.4:4
4:2 Va.4:5 **4:3** Va.11:4 **4:6** Ezr.5:2 **4:10** Va.5:6 * **5:2** “Yirmi arşın”: Yaklaşık 9 m. † **5:2** “On arşın”: Yaklaşık 4.5 m.

ve benim adımla yalan yere ant içenin evi üzerine lanet yağacak. Ve lanet o evin üzerinde kalacak; kerestesiyle, taşlarıyla birlikte evin tümünü yok edecek.’ ”

Yedinci Görüm: Ölçü Kabındaki Kadın

⁵ Sonra benimle konuşan melek yaklaşp, “Gözlerini kaldır” dedi, “Ortaya çıkan şu nesnenin ne olduğuna bak.”

⁶ “Nedir?” diye sordum.

“Bir ölçü kabı[‡]” dedi, sonra ekledi: “Bu, bütün ülke halkının suçudur.” ⁷ Derken kurşun kapak kaldırıldı. Kabın içinde bir kadın oturuyordu. ⁸ Melek, “İşte bu kötülüktür!” diyerek kadını gerisingeri ölçü kabına itip kurşun kapağı yerine koydu.

⁹ Gözlerimi kaldırıp bakınca, rüzgarda uçarak yaklaşan iki kadın gördüm. Leylek kanatlarına benzeyen kanatları vardı. Kabı yerle gök arasına kaldırdılar.

¹⁰ Benimle konuşan meleğe, “Kabı nereye götürüyorlar?” diye sordum.

¹¹ “Kadın için bir ev yapmak üzere Şinar[§] topraklarına” diye yanıtladı, “Ev hazır olunca kap oraya, yerine konulacak.”

6

Sekizinci Görüm: Dört Savaş Arabası

¹ Yine gözlerimi kaldırıp baktım, iki tunç dağın arasından çıkıp gelen dört savaş arabası gördüm. ² Birinci savaş arabasının kızıl, ikincisinin siyah, ³ üçüncüsünün beyaz, dördüncüsünün benekli atları vardı. Atların hepsi güçlüydü. ⁴ Benimle konuşan meleğe, “Bunlar ne, efendim?” diye sordum.

⁵ Melek şöyle karşılık verdi: “Bunlar bütün dünyanın Rabbi'ne hizmet ettikleri yerden çıkan göğün dört ruhudur^{*}. ⁶ Siyah atların çektiği savaş arabası bölgenin kuzeyine, beyaz atları batıya, benekli atları de güneye doğru gidiyor.”

⁷ Yola çıktıklarında güçlü atlar yeryüzünü dolaşmak üzere gitmek istiyorlardı. Melek, “Gidin, yeryüzünü dolaşın!” deyince, gidip yeryüzünü dolaştılar.

⁸ Sonra melek bana seslendi: “Bak, bölgenin kuzeyine gidenler, orada öfkemi yatıştırdılar.”

Yeşu'ya Verilen Taç

⁹ RAB bana şöyle seslendi: ¹⁰ “Armağanları sürgünden dönenlerden –Babil'den gelen Helday, Toviya ve Yedaya'dan– al ve aynı gün Sefanya oğlu Yoşiya'nın evine git. ¹¹ Aldığın altınla gümüşten bir taç yaparak Yehosadak oğlu Başkâhin Yeşu'nun başına tak. ¹² Ona Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor de: ‘İşte Dal adındaki adam! Bulunduğu yerde filizlenecek ve RAB'bin Tapınağı'nı kuracak. ¹³ Evet, RAB'bin Tapınağı'nı kuracak olan odur. Görkemle kuşanacak, tahtında oturup egemenlik sürecek. Tahtında oturan kâhin olacak. İkisi arasında tam bir uyum olacak.’ ¹⁴ Helday'ın[†], Toviya'nın, Yedaya'nın, Sefanya oğlu Yoşiya'nın[‡] anısına taç RAB'bin Tapınağı'na konulacak. ¹⁵ Uzaktakiler de gelip RAB'bin Tapınağı'nın yapımında çalışacak. Böylece beni size Her Şeye Egemen RAB'bin gönderdiğini anlayacaksınız. Tanrınız RAB'bin sözüne özenle uyarsanız bütün bunlar gerçekleşecektir.”

7

Oruç Değil, Adalet ve Sevecenlik

[‡] 5:6 “Ölçü kabı”: İbranice “Efa”, yaklaşık 22 litrelik bir ölçek. § 5:11 “Şinar”, yani “Babil”. 6:2 Zek.1:8; Va.6:2,4 6:5 Va.7:1 * 6:5 “Ruhudur” ya da “Rüzgarıdır”. 6:12 Yer.23:5; 33:15; Zek.3:8 † 6:14 Süryanice “Helday” (bkz.6:10), Masoretik metin “Helem”. ‡ 6:14 Süryanice “Yoşiya” (bkz. 6:10), Masoretik metin “Hen”.

¹ Kral Darius'un krallığının dördüncü yılının dokuzuncu ayı olan Kislev ayının dördüncü günü RAB Zekeriya'ya seslendi. ²⁻³ Beytel halkı, Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'ndaki kâhinlerle peygamberlere, "Yıllardır yaptığımız gibi beşinci ay oruç tutup ağlayalım mı?" diye sormuş ve RAB'be yalvarmaları için Sareser'i, Regem-Melek'i ve adamlarını göndermişti.

⁴ Her Şeye Egemen RAB bana dedi ki, ⁵ "Bütün ülke halkına ve kâhinlere sor: 'Yetmiş yıldır beşinci ve yedinci aylarda oruç tutup dövündüğünüzde gerçekten benim için mi oruç tuttunuz? ⁶ Yiyip içerken kendiniz için yiyip içmiyor muydunuz? ⁷ Yeruşalim'le çevresindeki kentler gönenç içinde yaşarken, Negev ve Şefela insanlarla doluyken, RAB'bin önceki peygamberler aracılığıyla açıkladığı sözler bunlar değil mi?' "

⁸ RAB Zekeriya'ya yine seslendi: ⁹ "Her Şeye Egemen RAB diyor ki, 'Gerçek adaletle yargılayın; birbirinize sevgi ve sevecenlik gösterin. ¹⁰ Dul kadına, öksüze, yabancıya, yoksula baskı yapmayın. Yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın.'

¹¹ "Ama atalarımız dinlemek istemediler; inatla sırtlarını çevirdiler, duymamak için kulaklarını tıkadılar. ¹² Kutsal Yasa'yı ve Her Şeye Egemen RAB'bin kendi Ruhu'yla gönderdiği, önceki peygamberler aracılığıyla ilettiği sözleri dinlememek için yüreklerini taş gibi sertleştirdiler. Bu yüzden Her Şeye Egemen RAB onlara çok öfkeleni.

¹³ " 'Madem ben çağırınca dinlemediler' diyor Her Şeye Egemen RAB, 'Onlar çağırınca, ben de onları dinlemeyeceğim. ¹⁴ Onları tanımadıkları ulusların arasına fırtına gibi dağıttım. Geride bıraktıkları ülke öyle ıssız kaldı ki, oraya kimse gidip gelemeyiz oldu. Güzelim ülkeyi viraneye çevirdiler.' "

8

Rab Yeruşalim'i Kutsayacağına Söz Veriyor

¹ Her Şeye Egemen RAB bana yine seslendi: ² Her Şeye Egemen RAB, "Siyon için büyük kıskançlık duyuyorum" diyor, "Evet, onu şiddetle kıskanıyorum. ³ Siyon'a dönecek ve Yeruşalim'de oturacağım. Yeruşalim'e Sadık Kent, Her Şeye Egemen RAB'bin dağına Kutsal Dağ denecek.

⁴⁻⁵ "İlerlemiş yaşlarından ötürü ellerinde bastonlarıyla yaşlı erkeklerle kadınlar yine Yeruşalim meydanlarında oturacaklar. Kentin meydanları orada oynayan erkek ve kız çocuklarla dolacak." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁶ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, "O günlerde sürgünden dönen halkın gözünde bu olanaksız olsa da, benim gözümde de böyle mi olmalı?" Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁷⁻⁸ "Halkımı doğudaki, batıdaki ülkelerden kurtarıp geri getireceğim. Yeruşalim'de yaşayacak, halkım olacaklar; ben de onların sadık ve adil Tanrısı olacağım." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁹ "Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nın kurulması için temel atıldığında orada bulunan peygamberlerin bu günlerde söylediği sözleri duyan sizler yüreklenin!" diyor Her Şeye Egemen RAB, ¹⁰ "O günlerden önce insan ya da hayvan için ücret yoktu. Düşman yüzünden hiç kimse güvenlik içinde gidip gelemiyordu. Çünkü herkesi birbirine düşürmüştüm. ¹¹ Ama şimdi sürgünden dönen bu halka geçmiş günlerde davrandığım gibi davranmayacağım." Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB, ¹² "Ekilen tohum verimli olacak; asma üzüm, toprak ürün, gökler çiğ verecek. Bunların tümünü sürgünden dönen bu halka mülk olarak vereceğim. ¹³ Sizi kurtaracağım, ey Yahuda ve İsrail halkı. Siz uluslar arasında nasıl lanet konusu olduysanız, şimdi de bereket kaynağı olacaksınız. Korkmayın, yürekli olun!"

¹⁴ Her Şeye Egemen RAB şöyle diyor: "Atalarınız beni öfkelenirdiğinde başınıza felaket getirmeyi tasarladım ve vazgeçmedim" diyor Her Şeye Egemen RAB, ¹⁵ "Şimdi de Yeruşalim ve Yahuda halkına yine iyilik yapmayı tasarladım. Korkmayın! ¹⁶ Yapmanız gerekenler

şunlardır: Birbirinize gerçeği söyleyin, kent kapılarınızda* esenliği sağlayan gerçek adaletle yargılayın, ¹⁷ yüreğinizde birbirinize karşı kötülük tasarlamayın, yalan yere ant içmekten tiksini. Çünkü ben bütün bunlardan nefret ederim.” Böyle diyor RAB.

¹⁸ Her Şeye Egemen RAB bana yine seslendi: ¹⁹ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Dördüncü, beşinci, yedinci ve onuncu ayların oruçları Yahuda halkı için sevinç, coşku dolu mutlu bayramlar olacak. Bu nedenle gerçeği ve esenliği sevin.”

²⁰ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “Daha birçok halk, birçok kentte yaşayanlar gelecek. ²¹ Bir kentte yaşayanlar başka kente gidip, ‘RAB’be yalvarmak, Her Şeye Egemen RAB’be yönelmek için hemen yola çıkalım. Ben de gideceğim’ diyecekler. ²² Her Şeye Egemen RAB’be yönelmek, O’na yalvarmak için çok sayıda halkla birçok ulus Yeruslaim’e gelecek.”

²³ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “O günlerde her dil ve ulustan on kişi bir Yahudi’nin eteğinden tutup, ‘İzin verin, sizinle gidelim. Çünkü Tanrı’nın sizinle olduğunu duyduk’ diyecekler.”

9

İsrail'in Düşmanlarına Yargı

¹ Bildiri: RAB’bin sözü Hadrak ülkesine ve Şam Kenti’ne yöneliktir. Çünkü insanların, özellikle bütün İsrail oymaklarının gözü RAB’be çevrilidir.

² Bu söz Hadrak sınırındaki Hama’ya, Çok becerikli olmasına karşın Sur ve Sayda kentlerine de yöneliktir.

³ Sur kendine bir kale yaptı;
Toprak kadar gümüş
Ve sokaktaki çamur kadar altın biriktirdi.

⁴ Ama Rab onun mal varlığını alıp götürecekt;
Denizdeki gücünü yok edecek
Ve ateş kenti yiyip bitirecek.

⁵ Aşkelon bunu görünce korkacak;
Gazze acıdan kıvranacak,
Ekron da öyle, çünkü umudu sönecek.
Gazze kralını yitirecek,
Aşkelon ıssız kalacak.

⁶ Aşdot’ta melez bir halk oturacak,
Filistliler’in gururunu kıracağım.

⁷ Ağızlarından kanı alınmamış eti,
Dişlerinin arasından yasak yiyecekleri alacağım.
Sağ kalanlar Tanrımız’a bağlanacak
Ve Yahuda oymağında bir boy sayılacak.
Ekron Yevuslular gibi olacak.

⁸ Akın eden ordulara karşı
Evimin çevresinde ordugah kuracağım.
Hiçbir kıyııcı
Bir daha halkımın üzerinden geçmeyecek,
Çünkü artık halkımı ben gözetiyorum.

Vaat Edilen Kral

⁹ Ey Siyon kızı, sevinçle coş!
Sevinç çığlıkları at, ey Yeruslaim kızı!

* **8:16** “Kent kapılarınızda”: Eski zamanlarda mahkeme kent kapısında yapılırdı. **9:1** Yşa.17:1-3; Yer.49:23-27; Amo.1:3-5 **9:2** Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Mat.11:20-22; Luk.10:13-14 **9:5** Yşa.14:29-31; Yer.47:1-7; Hez.25:15-17; Yoe.3:4-8; Amo.1:6-8; Sef.2:4-7 **9:9** Mat.21:4-5; Yu.12:14-15

- İşte kralın!
O adil kurtarıcı ve alçakgönüllüdür.
Eşeğe, evet, sıpaya,
Eşek yavrusuna binmiş sana geliyor!
- 10 Savaş arabalarını Efrayim'den,
Atları Yeruşalim'den uzaklaştıracam.
Savaş yayları kırılacak.
Kralınız uluslara barışı duyuracak,
Onun egemenliği bir denizden bir denize,
Fırat'tan yeryüzünün uçlarına dek uzanacak.
- 11 Size gelince,
Sizinle yaptığım kurban kanıyla yürürlüğe girmiş antlaşma uyarınca,
Sürgündeki halkınızı
Susuz çukurdan çıkarıp özgür kılacağım.
- 12 Kalenize dönün,
Ey siz, umut sürgünleri!
Bugün bildiriyorum ki,
Size yitirdiğinizin iki katını vereceğim.
- 13 Yahuda'yı yayımı gerer gibi gereceğim
Ve Efrayim'i ok gibi ona dolduracağım.
Oğullarını Grekler'e karşı uyandıracam, ey Siyon
Ve seni bir savaşçının kılıcı gibi yapacağım.
- Rab Gelecek*
- 14 O zaman RAB halkının üzerinde görünecek,
Oku şimşek gibi çakacak.
Egemen RAB boru çalacak
Ve güney fırtınalarıyla ilerleyecek.
- 15 Onları Her Şeye Egemen RAB koruyacak.
Düşmanlarını yok edecek
Ve sapan taşlarıyla yenecekler.
Şarap içmiş gibi içip gürleyecek
Ve kurban kanı serpmekte kullanılan çanaklar gibi sunağın köşelerine dolacaklar.
- 16 O gün Tanrıları RAB
Sürüsü olan halkını kurtaracak.
O'nun ülkesinde taç mücevherleri gibi parlayacaklar.
- 17 Ne yakışıklı ve güzel olacaklar!
Delikanlılar tahılla,
Genç kızlar yeni şarapla güçlenecek.

10

Rab Yahuda ve Efrayim'i Kayıracak

- 1 İlbaharda RAB'den yağmur dileyin.
O'dur yağmur bulutlarını oluşturan.
İnsanlara yağmur sağanakları
Ve herkese tarlada ot verir.
- 2 Oysa aile putlarından alınan yanıtlar boştur,
Falcılar yalan görümler görür
Ve gerçek yanı olmayan düşler anlatarak

Boşuna avuturlar.
Bu yüzden halk sürü gibi dağınık,
Sıkıntı çekiyor, çünkü çoban yok.

³ RAB şöyle diyor:

“Öfkem çobanlara karşı alevlendi,
Önderleri* cezalandıracağım.
Her Şeye Egemen RAB kendi sürüsünü,
Yahuda halkını kayıracak.
Görkemli savaş atı gibi yapacak onları.

⁴ Köşe taşı,

Çadır kazığı,
Savaş yayı
Ve bütün önderler Yahuda'dan çıkacak.

⁵ Savaşta düşmanlarını sokaklardaki çamurda çiğneyen yiğitler gibi olacaklar.

RAB onlarla olduğu için
Savaşacak ve atlıları utandıracaklar.

⁶ “Yahuda halkını güçlendireceğim,

Yusuf soyunu kurtarıp
Sürgünden geri getireceğim.
Çünkü onlara acıyorum.
Sanki onları reddetmemişim gibi olacaklar.
Çünkü ben onların Tanrısı RAB'bim ve onları yanıtlayacağım.

⁷ Efrayimliler yiğitler gibi olacaklar,

Şarap içmiş gibi yürekleri coşacak.
Çocukları bunu görüp neşelenecek,
Yürekleri RAB'de sevinç bulacak.

⁸ “Islık çalıp onları toplayacağım,

Onları kesinlikle kurtaracağım.
Eskiden olduğu gibi
Yine çoğalacaklar.

⁹ Onları halklar arasına dağıtımsa da,

Uzak ülkelerde beni anımsayacaklar;
Çocuklarıyla birlikte sağ kalacak ve geri dönecekler.

¹⁰ Onları Mısır'dan geri getirecek,

Asur'dan toplayacağım;
Gilat'a, Lübnan'a getireceğim.
Onlara yeterince yer bulunmayacak.

¹¹ Sıkıntı denizinden geçecekler,

Denizin dalgaları yatışacak,
Nil'in bütün derinlikleri kuruyacak.
Asur'un gururu alaşağı edilecek,
Mısır'ın krallık asası elinden alınacak.

¹² Halkımı kendi gücümle güçlendireceğim,

Adıma layık bir yaşam sürdürecekler.”
Böyle diyor RAB.

* **10:3** “Önderleri”: İbranice “Tekeleri”.

11

- ¹ Ey Lübnan, kapılarını aç ki,
Ateş sedir ağaçlarını yakıp yok etsin!
- ² Ey çam ağacı, haykır!
Sedir ağacı yıkıldı,
Ulu ağaçlar yok oldu!
Haykırın, ey Başan meşeleri,
Gür ormanın ağaçları devrildi!
- ³ Çobanların haykırışını duy,
Çünkü güzelim otlakları yok oldu!
Genç aslanların kükremesini dinle,
Çünkü Şeria Irmağı'nın kıyısındaki ağaçlık yok oldu!

İki Çoban

⁴ Tanrım RAB, “Kesime ayrılmış sürüyü sen güt” diyor, ⁵ “Sürüyü satın alanlar koyunları kesiyor ama cezalarını çekmiyorlar. Koyunları satanlar da, ‘Tanrı'ya övgüler olsun, zengin oldum!’ diyorlar. Çobanlar kendi sürülerine acımıyor. ⁶ Çünkü ülkede yaşayan halka artık acımayacağım” diyor RAB, “Herkesi kendi komşusunun ve kralının eline teslim edeceğim. Ülkeyi ezecekler, ben de halkı ellerinden kurtarmayacağım.”

⁷ Bunun üzerine kesime ayrılmış sürünün özellikle ezilenlerini güttüm. Elime iki değnek aldım; birine “Lütuf”, ötekine “Birlik” adını koydum. Böylece sürüyü gütmeye başladım.

⁸ Bir ayda üç çobanı başımdan savdım. Çünkü ben sürüden bıkmıştım, sürü de benden tiksiniyordu. ⁹ Sürüye, “Artık sizi gütmeyeceğim. Ölen ölsün, kesilen kesilsin, geri kalanlar da birbirinin etini yesin” dedim.

¹⁰ Sonra “Lütuf” adındaki değneğimi aldım ve bütün uluslarla yapmış olduğum antlaşmayı bozmak için kırdım. ¹¹ Böylece antlaşma o gün bozuldu. Beni gözleyen sürünün ezilenleri RAB'bin sözünün yerine geldiğini anladılar.

¹² Onlara, “Uygun görürseniz ücretimi ödeyin, yoksa boş verin” dedim. Onlar da ücret olarak bana otuz gümüş verdiler.

¹³ RAB bana, “Çömlekçiye* at” dedi. Böylece bana biçtikleri yüksek değer karşılığı olan otuz gümüşü alıp RAB'bin Tapınağı'ndaki çömlekçiye attım.

¹⁴ Sonra Yahuda ile İsrail arasındaki kardeşliği bozmak için “Birlik” adındaki öteki değneğimi kırdım.

¹⁵ RAB bana, “Sen yine akılsız bir çoban gibi donat kendini” dedi, ¹⁶ “Ülkeye öyle bir çoban atayacağım ki, yitiklere bakmayacak, dağılmışları aramayacak, yaralıları iyileştirmeyecek, sağlamları beslemeyecek. Ancak semiz koyunların etini yiyecek, tırnaklarını koparacak.

¹⁷ “Sürüyü terk eden değersiz çobanın vay haline!
Kılıç kolunu ve sağ gözünü vursun!
Kolu tamamen kurusun,
Sağ gözü kör olsun!”

12

Yeruşalim'in Düşmanları Yok Oluyor

¹ Bildiri: İşte RAB'bin İsrail'e ilişkin sözleri. Gökleri geren, yeryüzünün temelini atan, insanın içindeki ruha biçim veren RAB şöyle diyor: ² “Yeruşalim'i çevredeki bütün halkları sersemleten bir kâse yapacağım. Yeruşalim gibi Yahuda da kuşatma altına alınacak. ³ O gün Yeruşalim'i bütün halklar için ağır bir taş yapacağım. Onu kaldırmaya yeltenen herkes

ağır yaralanacak. Yeryüzünün bütün ulusları Yerusâlim'e karşı birleşecek. ⁴ O gün her atı dehşete düşürecek, her atlıyı çılgına döndüreğim. Yahuda halkını gözeteyeğim, ama öbür halkların bütün atlarını kör edeceğim. ⁵ O zaman Yahuda önderleri, 'Her Şeye Egemen Tanrısı RAB'be güvenen Yerusâlim halkı güç kaynağımızdır' diye düşünecekler.

⁶ "O gün Yahuda önderlerini odunların ortasında yanan bir mangal gibi, ekin demetleri arasında alev alev yanan bir meşale gibi yapacağım. Sağda solda, çevredeki bütün halkları yakıp yok edecekler. Yerusâlim ise sapa sağlam yerinde duracak.

⁷ "Ben RAB önce çadırlarda oturan Yahuda halkını kurtaracağım. Öyle ki, Davut soyuyla Yerusâlim'de oturanlar Yahuda'dan daha çok onura kavuşmasın. ⁸ Ben RAB o gün Yerusâlim'de oturanları koruyacağım. Böylece aralarındaki en güçsüz kişi Davut gibi, Davut soyu da Tanrı gibi, kendilerine öncülük eden RAB'bin meleği gibi olacak. ⁹ O gün Yerusâlim'e saldıran bütün ulusları yok etmeye başlayacağım.

¹⁰ "Davut soyuyla Yerusâlim'de oturanların üzerine lütuf ve yakarış ruhunu dökeğim. Bana, yani desteklerine bakacaklar; biricik oğlu için yas tutan biri gibi yas tutacak, ilk oğlu için acı çeken biri gibi acı çecekler. ¹¹ O gün Yerusâlim'de tutulan yas, Megiddo Ovası'nda, Hadat-Rimmon'da tutulan yas gibi büyük olacak. ¹²⁻¹⁴ Ülkede her boy kendi içinde yas tutacak: Davut, Natan, Levi, Şimi boyundan ve geri kalan boylardan aileler. Her boyun erkekleri ayrı, kadınları ayrı yas tutacak."

13

Günahtan Arınma

¹ "O gün Davut soyunu ve Yerusâlim'de yaşayanları günahtan ve ruhsal kirlilikten arındırmak için bir pınar açılacak. ² O gün ülkeden putların adlarını kaldıracığım, bir daha anılmayacaklar" diyor Her Şeye Egemen RAB, "Sahte peygamberleri de, kirli ruhu da ülkeden uzaklaştıracığım. ³ Biri yine peygamberlik edecek olursa, öz annesiyle babası, 'Öleceksin, çünkü RAB'bin adıyla yalan söylüyorsun' diyecekler. Peygamberlik ettiğinde de öz annesi babası onun bedenini deşecekler.

⁴ "O gün her peygamber peygamberlik ederken gördüğü görümden utanacak; insanları aldatmak için çuldan giysi giymeyecek. ⁵ 'Ben peygamber değilim, çiftçiyim. Gençliğimden beri hep tarlada çalıştım*' diyecek. ⁶ Biri, 'Bağrındaki bu yaralar ne?' diye sorduğunda da, 'Bunlar dostlarımin evinde aldığım yaralar' diye yanıtlayacak."

Çoban Vuruluyor

- ⁷ "Uyan, ey kılıç!
Çobanıma, yakınımı karşı harekete geç"
Diyor Her Şeye Egemen RAB.
"Çobanı vur da
Koyunlar darmadağın olsun.
Ben de elimi küçüklerle karşı kaldıracığım.
- ⁸ Bütün ülkede" diyor RAB,
"Halkın üçte ikisi vurulup ölecek,
Üçte biri sağ kalacak.
- ⁹ Kalan üçte birini ateşten geçireceğim,
Onları gümüş gibi arıtacağım,
Altın gibi sınayacağım.
Beni adımla çağıracaklar,
Ben de onlara karşılık vereceğim,

^{12:10} Yu.19:37; Va.1:7 ^{12:11} 2Kr.23:29; Va.16:16 * ^{13:5} Olası metin "Gençliğimden beri hep tarlada çalıştım", Masoretik metin "Çünkü bir adam beni gençliğimde köle olarak satın aldı". ^{13:7} Mat.26:31; Mar.14:27

‘Bunlar benim halkım’ diyeceğim.
Onlar da, ‘Tanrımız RAB'dir’ diyecekler.”

14

Mesih'in Gelişi ve Krallığı

¹ İşte RAB'bin günü geliyor! Ey Yerus̱alim halkı, senden yağmalanan mal gözlerinin önünde paylaşılacak.

² Yerus̱alim'e karşı savaşmaları için bütün ulusları bir araya getireceğim. Kent ele geçirilecek, evler yağmalanacak, kadınların ırzına geçilecek. Kentte yaşayanların yarısı sürgüne gönderilecek, geri kalanlar kentte kalacak.

³ Sonra RAB, savaş zamanlarında yaptığı gibi, gidip bu uluslara karşı savaşacak. ⁴ O gün O'nun ayakları Yerus̱alim'in doğusundaki Zeytin Dağı'nın üzerinde duracak. Zeytin Dağı doğuya ve batıya doğru ortadan yarılıp çok büyük bir vadi oluşturacak. Dağın yarısı kuzeye, öbür yarısı güneye çekilecek. ⁵ Yarılan dağın oluşturduğu vadiden kaçacaksınız, çünkü vadi Asa'l'a dek uzanacak. Yahuda Kralı Uzziya döneminde depremde nasıl kaçtıysanız, öyle kaçacaksınız. O zaman Tanrım RAB bütün kutsallarla birlikte gelecek!

⁶ O gün ışık olmayacak, ışık veren cisimler kararacak. ⁷ Özel bir gün, yalnız RAB'bin bildiği bir gün olacak. Gece de gündüz de olmayacak. Gece aydınlık olacak.

⁸ O gün Yerus̱alim'in içinden diri sular akacak. Yaz kış suların yarısı Lut Gölü'ne, öbür yarısı Akdeniz'e akacak.

⁹ RAB bütün dünyanın kralı olacak. O gün yalnız RAB, yalnız O'nun adı kalacak.

¹⁰ Bütün ülke Geva'dan Yerus̱alim'in güneyindeki Rimmon'a dek Arava Ovası gibi olacak. Ama Yerus̱alim yükseltilecek ve Benyamin Kapısı'ndan ilk kapıya, Köşe Kapısı'na, Hananel Kulesi'nden kralın üzüm sıkma çukurlarına dek yerli yerinde duracak. ¹¹ İnsanlar oraya yerleşip güvenlik içinde yaşayacak. Yerus̱alim bir daha yıkıma* uğramayacak.

¹² Yerus̱alim'e karşı savaşan bütün halkları RAB şu belayla cezalandıracak: Daha sağken bedenleri, gözleri, dilleri çürüyecek. ¹³ O gün RAB insanları büyük dehşete düşürecek. Herkes yanındakinin elini yakalayacak, birbirlerine saldıracaklar. ¹⁴ Yahudalılar da Yerus̱alim'de savaşacak. Çevredeki bütün ulusların serveti, çok miktarda altın, gümüş, giysi toplanacak. ¹⁵ Düşman ordugahlarındaki bütün hayvanlar da –at, katır, deve, eşek– benzer bir belaya çarptırılacak.

¹⁶ Yerus̱alim'e saldıran uluslardan sağ kalanların hepsi Her Şeye Egemen RAB olan Kral'a tapınmak ve Çardak Bayramı'nı* kutlamak için yıldan yıla Yerus̱alim'e gidecekler. ¹⁷ Yeryüzü halklarından hangisi Her Şeye Egemen RAB olan Kral'a tapınmak için Yerus̱alim'e gitmezse, ülkesine yağmur yağmayacak. ¹⁸ Mısırlılar bunlara katılıp Yerus̱alim'e gitmezlerse, RAB onları da Çardak Bayramı'nı kutlamak için Yerus̱alim'e gitmeyen bütün ulusların başına getirdiği aynı belayla cezalandıracak. ¹⁹ Mısırlılar'a ve Çardak Bayramı'nı kutlamak için Yerus̱alim'e gitmeyen bütün uluslara verilecek ceza budur.

²⁰ O gün atların çingirakları üzerine, “RAB'be adanmıştır” diye yazılacak. RAB'bin Tapınağı'ndaki kazanlar da sunağın önündeki çanaklar gibi olacak. ²¹ Yerus̱alim ve Yahuda'da her kazan Her Şeye Egemen RAB'be adanacak. Kurban kesmeye gelenler bu kazanları kurban etini pişirmek için kullanacaklar. O gün Her Şeye Egemen RAB'bin Tapınağı'nda artık tüccar† bulunmayacak.

14:8 Hez.47:1; Yu.7:38; Va.22:1

14:11 Va.22:3

* 14:11 “Yıkıma” ya da “Lanete”. † 14:21 “Tüccar” ya da

“Kenanlı”.

MALAKİ

GİRİŞ

Malaki Kitabı'nda geçen olaylar, Yerusâlim'de tapınak kurulduktan sonra İ.Ö. 5. yüzyılda yazıldı. Peygamber Malaki'nin çağrısı, kâhinlerle halkın Tanrı'ya olan sadakatlerini yinelenmeleridir. Tanrı halkının yaşamında ve Tanrı'ya tapınmasında savaşlılık, günah vardı. Kâhinler ve halk Tanrı'ya verilmesi gereken ondalıkları vermemekle Tanrı'ya karşı hile yapıyor, O'na doğru yürekle sunu sunmuyordu. O'nun öğretileri uyarınca da yaşamıyordu. Ama Rab yolu hazırlamak ve antlaşmasını açıklamak için habercisini önünden gönderecek, sonra kendisi gelecek, halkını cezalandırıp arındıracak.

Ana Hatlar:

1:1-2:16 İsrail halkının günahı

2:17-4:6 Tanrı'nın yargısı ve acıması

¹ RAB'bin Malaki* aracılığıyla İsrail halkına bildirisi.

Rab İsrail'i Seviyor

² RAB, “Sizi sevdim” diyor.

“Oysa siz, ‘Bizi nasıl sevdim?’ diye soruyorsunuz.”

RAB, “Esav Yakup'un ağabeyi değil mi?” diye karşılık veriyor, “Ben Yakup'u sevdim,

³ Esav'dan ise nefret ettim†. Dağlarını viraneye çevirdim, yurdunu kırın çakallarına verdim.”

⁴ Edomlular, “Biz ezildik, ama yıkıntıları yeniden kuracağız” deseler de, Her Şeye Egemen RAB şu karşılığı verecek: “Onlar kurabilirler, ama ben yıkacağım. Ülkeleri kötülük ülkesi, kendileri de RAB'bin her zaman lanetlediği halk olarak tanınacak. ⁵ Bunu gözlerinizle görünce, ‘RAB İsrail sınırının ötesinde de büyüktür!’ diyeceksiniz.”

Rab Kâhinleri Uyarıyor

⁶ Her Şeye Egemen RAB, adını küçümseyen siz kâhinlere, “Oğul babasına, kul efendisine saygı gösterir” diyor, “Eğer ben babaysam, hani bana saygınız? Eğer efendiysem, hani benden korkunuz?

“Oysa siz, ‘Adını nasıl küçümsedik?’ diye soruyorsunuz.

⁷ “Hem sunağıma murdar yiyecek getiriyor, hem de, ‘Yiyeceği‡ nasıl murdar ettik?’ diye soruyorsunuz.

“ ‘RAB'bin sofrası§ küçümsenir’ demenizle. ⁸ Kör hayvan kurban etmek kötü değil mi? Topal ya da hasta hayvan kurban etmek kötü değil mi? Böyle bir hayvanı kendi valine sun bakalım! Senden hoşnut kalır mı, ya da seni kabul eder mi?” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁹ “Şimdi bize lütfetmesi için Tanrı'ya yalvarın. Siz böyle sunular sunarken hiç sizi kabul eder mi?” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

¹⁰ “Ne olurdu, sunağımda boşuna ateş yakmayasınız diye aranızda tapınağın kapılarını kapatan biri olsaydı! Ben sizden hoşnut değilim” diyor Her Şeye Egemen RAB, “Getireceğiniz sunuları da kabul etmeyeceğim. ¹¹ Doğudan batıya kadar uluslar arasında adım büyük olacak! Her yerde adıma buhur yakılacak, temiz sunular sunulacak. Çünkü uluslar arasında adım büyük olacak!” diyor Her Şeye Egemen RAB.

* **1:1** “Malaki”: “Habercim” anlamına gelir. **1:2** Rom.9:13 **1:2** Yşa.34:5-17; 63:1-6; Yer.49:7-22; Hez.25:12-14; 35:1-15; Amo.1:11-12; Ova.1-14 † **1:3** “Ben Yakup'u sevdim, Esav'dan ise nefret ettim”: “Esav yerine Yakup'u yeğledim” anlamına gelir. ‡ **1:7** Olası metin “Yiyeceği” (bkz. Septuaginta), Masoretik metin “Seni”. § **1:7** “RAB'bin sofrası”, yani “RAB'be sunulan kurbanlarla sunuların tümü” ya da “RAB'bin sunağı”. **1:8** Yas.15:21

12 “‘Rab'bin sofrası murdardır, yemeği de küçümsenir’ diyerek adımı bayağlaştırıyorsunuz. 13 Üstelik, ‘Ne yorucu!’ diyerek bana burun kıvrıyorsunuz.” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

“Kurban olarak çalıntıyı, topalı, hastayı getirdiğinizde, elinizden kabul mu edeyim?” diye soruyor RAB. 14 “Sürüsünden adadığı erkek hayvan yerine Rab'be kusurlu hayvan kurban eden aldatıcıya lanet olsun! Çünkü ben büyük bir kralım” diyor Her Şeye Egemen RAB, “Ve uluslar adımdan korku duyacak.”

2

1 “Şimdi, ey kâhinler, bu buyruk sizin içindir. 2 Her Şeye Egemen RAB diyor ki, söz dinlemez, adımı onurlandırmaya istekli olmazsanız, üzerinize lanet yağdırıp hayırdualarınızı lanete çevireceğim. Lanetledim bile. Çünkü beni onurlandırmaya istekli değilsiniz.

3 “Soyunuzu paylayacağım. Bayramlarınızda kurban ettiğiniz hayvanların gübresini yüzünüze saçacağım. Sizi önümden atacağım*.” 4 Levi'yle yaptığım antlaşmanın sürmesi için size bu buyruğu gönderdiğimi bilersiniz.” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. 5 “Onunla yaşam ve esenlik verecek bir antlaşma yaptım ve bana saygı göstereceğini diye kendisine bunları verdim. Benden korkup adıma saygı gösterdi. 6 Doğru öğüt ağzındaydı. Dudaklarında hile yoktu. Benimle esenlik ve doğruluk içinde yürüdü. Birçoklarını da suç yolundan döndürdü.

7 “Kâhinin dudakları bilgiyi korumalı ve insanlar onun ağzından öğüt aramalı. Çünkü o Her Şeye Egemen RAB'bin ulağıdır. 8 Ne var ki, siz yoldan saptınız ve öğrettiklerinizle birçoklarını suça sürüklediniz; Levi'yle yaptığım antlaşmayı bozdunuz.” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. 9 “Benim yollarımı izlemediniz, Kutsal Yasa'yla ilgili konularda adam kayırdınız. Bu yüzden ben de bütün halkın önünde sizi aşağılayıp gülünç duruma düşürdüm.”

Yahuda Halkının Tanrı'ya İhaneti

10 Hepimizin babası bir değil mi? Bizi yaratan aynı Tanrı değil mi? Öyleyse neden atalarımızın yaptığı antlaşmayı bozarak herkes kardeşine ihanet ediyor?

11 Yahuda halkı haince davrandı. İsrail'de ve Yeruşalim'de iğrenç şeyler yapıldı: Yahuda yabancı ilaha tapınan kızla evlenerek RAB'bin sevdiği kutsal yeri kirletti. 12 Bunu yapan kişi, kim olursa olsun, Her Şeye Egemen RAB'be sunular getirse bile RAB onu Yakup'un topluluğundan atsın!

13 Yaptığınız başka bir şey var: RAB'bin sunağını gözyaşı seline boğuyorsunuz. Ağlayıp sızlanıyorsunuz. Çünkü RAB artık getirdiğiniz sunulara ilgi göstermiyor, onları elinizden beğeniyle kabul etmiyor. 14 “Neden?” diye soruyorsunuz. Çünkü RAB seninle gençken evlendiğin karın arasında tanıktır. O yoldaşın ve evlilik antlaşmasıyla karın olduğu halde ona ihanet ettin.

15 Tanrı sizi tek beden ve ruh yapmadı mı? Neden tek? Çünkü O kendisine özgü bir soy arıyordu. Onun için kendinize dikkat edin, hiçbiriniz gençken evlendiği karısına ihanet etmesin.

16 İsrail'in Tanrısı RAB, “Ben boşanmadan nefret ederim” diyor, “Giysisinin üstüne bir de zorbalığı kuşanan kişiden de nefret ederim.” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB. Bunun için kendinize dikkat edin ve ihanet etmeyin.

Yargı Günü Yakındır

17 Sözlerinizle RAB'bi usandırdınız.

“O'nu neyle usandırdık?” diye soruyorsunuz.

* 2:3 Septuaginta, Süryanice “Sizi önümden atacağım”, Masoretik metin “Sizi ona götüreceğim”. 2:4 Say.3:11-13 2:5 Say.25:12

“Kötülük yapan herkes RAB'bin gözünde iyidir, O onlardan hoşnuttur” ya da “Hani, adalet sağlayan Tanrı nerede?” diyerek usandırdınız.

3

¹ “İşte habercimi gönderiyorum. Önümde yolu hazırlayacak. Aradığınız Rab ansızın tapınağına gelecek; görmeyi özlediğiniz antlaşma habercisi gelecek” diyor Her Şeye Egemen RAB.

² Ama onun geleceği güne kim dayanabilir? O belirince kim durabilir? Çünkü o maden arıtıcının ateşi, çamaşırcının kül suyu gibi olacak; ³ gümüş eritip arıtan gibi davranacak: Levililer'i arındırıp altın, gümüş temizler gibi temizleyecek. Böylece RAB'be doğrulukla sunular sunacaklar. ⁴ Geçmiş günlerde, geçmiş yıllarda olduğu gibi, RAB Yahuda ve Yeruşalim'in sunacağı sunulardan hoşnut kalacak.

⁵ Her Şeye Egemen RAB, “Yargılamak için size yaklaşacağım” diyor, “Büyücülere, zina edenlere, yalan yere ant içenlere, işçinin, dulun, öksüzün, yabancının hakkını çiğneyenlere –benden korkmayanlara– karşı hemen tanık olacağım.”

Verilen Ondalıkları Çalmak

⁶ “Ben RAB'bim, değişmem. Siz bunun için yok olmadınız, ey Yakup soyu! ⁷ Atalarınızın günlerinden bu yana kurallarımı çiğnediniz, onlara uymadınız. Bana dönün, ben de size dönerim” diyor Her Şeye Egemen RAB.

“Oysa siz, ‘Nasıl döneriz?’ diye soruyorsunuz.

⁸ “İnsan Tanrı'dan çalar mı? Oysa siz benden çalışıyorsunuz.

“Senden nasıl çalışıyoruz?’ diye soruyorsunuz.

“Ondalıkları, sunuları çalışıyorsunuz. ⁹ Siz lanete uğradınız. Çünkü bütün ulus benden çalışıyorsunuz. ¹⁰ Tapınağımda yiyecek bulunması için bütün ondalıklarınızı ambara getirin. Beni bununla sınayın” diyor Her Şeye Egemen RAB. “Göreceksiniz ki, göklerin kapaklarını size açacağım, üzerinize dolup taşan bereket yağdıracağım. ¹¹ Çekirgelerin ekinlerinizi yemesini engelleyeceğim. Tarlada asmanız ürünsüz kalmayacak” diyor Her Şeye Egemen RAB. ¹² “Bütün uluslar ne mutlu size diyecekler. Çünkü ülkeniz özlenen bir yer olacak.” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

¹³ “Bana karşı sert sözler söylediniz” diyor RAB.

“Oysa siz, ‘Sana karşı ne söyledik?’ diye soruyorsunuz.

¹⁴ “Şunu dediniz: ‘Tanrı'ya kulluk etmek yararsızdır. Her Şeye Egemen RAB'bin isteklerini yerine getirmek, O'nun önünde yas tutar gibi davranmak bize ne kazanç sağlıyor? ¹⁵ Şimdi kendini beğenmişlere mutlu diyoruz. Kötülük edenler başarılı oluyor, Tanrı'yı deneyenler cezadan kurtuluyor.’”

¹⁶ Bunun üzerine RAB'den korkanlar birbirleriyle konuştular. RAB dediklerine kulak verip duydu. RAB'den korkup adını sayanlar için O'nun önünde bir anma kitabı yazıldı.

¹⁷ Her Şeye Egemen RAB, “Öz halkımı ortaya çıkardığım gün, benim olacaklar” diyor, “Bir baba kendisine hizmet eden oğlunu nasıl esirgerse ben de onları öyle esirgeyeceğim.

¹⁸ O zaman siz doğru kişiyle kötü kişi, Tanrı'ya kulluk edenle etmeyen arasındaki ayrımı yine göreceksiniz.”

4

Rab'bin Günü

¹ Her Şeye Egemen RAB diyor ki, “İşte o gün geliyor, fırın gibi yanıyor. Kendini beğenmişlerle kötülük yapanlar samandan farksız olacak; o gün hepsini yakacak. Onlarda ne kök, ne dal bırakılacak. ² Ama siz, adıma saygı gösterenler için ışınlarıyla şifa getiren

doğruluk güneşi doğacak. Ve çıkıp ahırdan salınmış buzağılar gibi sıçrayacaksınız. ³ Kötüleri ezeceksiniz. Çünkü bunları yaptığım gün, ayağınızın altında kül olacaklar.” Böyle diyor Her Şeye Egemen RAB.

⁴ “Kulum Musa'nın yasasını, bütün İsrail'e iletmesi için Horev Dağı'nda ona verdiğim kuralları, ilkeleri anımsayın.

⁵ “RAB'bin büyük ve korkunç günü gelmeden önce size Peygamber İlyas'ı göndereceğim.

⁶ O babaların yüreklerini çocuklarına, çocukların yüreklerini babalarına döndürecek. Öyle ki, gelip ülkeyi lanetleyerek yok etmeyeyim.”

MATTİ

GİRİŞ

Genel Bakış: Matta'nın amacı, İsa'nın yaşamını, öğretisini, ölümünü ve dirilişini anlatmaktır. Özellikle İsa'nın peygamberlerce geleceği bildirilen ve Yahudilerce uzun zamandır beklenen Mesih olduğunu göstermek ister. Bunun için İsa'nın gelişiyile gerçekleşen peygamberlik sözlerinden alıntılara yer verir¹. İsa'nın kurtuluş Müjdesi'nin bütün uluslar için olduğunu ayrıca vurgular².

Kitabın İçeriği: Matta, İsa'nın soyağacı ve doğumuna ilişkin bilgileri vermekle başlar (1:1-2:23). İsa'nın vaftiz oluşunu ve Şeytan tarafından nasıl denendiğini anlattıktan sonra O'nun faaliyetlerine geçer. Kendisine gelen hastaların tümünü iyileştirdiği bazı olayları kaydeder³; belirli bazı hastaları iyileştirmesinden⁴ ve öbür mucizelerinden⁵ de söz eder. Bununla birlikte ağırlık, İsa'nın beş temel bölümde⁶ toplanan öğretilerine veriliyor. Bu öğretinin odağında Göklerin Egemenliği⁷ bulunuyor. Göklerin Egemenliği, İncil'in öbür kısımlarında Tanrı'nın Egemenliği diye de geçer. İsa'nın ilk gelişiyile başlayan bu egemenlik, O'nun Kral olarak dönüşüyle tamamlanacaktır. Günahlarından dönüp İsa'yı izleyenler, egemenliğin çocukları olurlar. Bunlar, İsa'nın özellikle Dağdaki Konuşma'da açıkladığı yeni yaşama çağrılıyorlar (5-7 bölümleri). Örneğin, ön planda bulunmak yerine başkalarına hizmet etmeyi amaç edinmelidir⁸; gösterişe kapılmadan iyilik yapmalılar (6:1-18); bağışlayıcı olmalılar (18:21-35); canları pahasına da olsa İsa'yı izlemeliler⁹.

İsa, sözleri ile eylemleri arasında büyük uyumsuzluklar olan Yahudi din önderlerini şiddetle eleştirir. Onlar için şöyle der: “Göklerin Egemenliği'nin kapısını insanların yüzüne kaparlar; ne kendileri içeri girerler, ne de girmek isteyenleri bırakırlar”¹⁰. Buna karşılık İsa, doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya gelmiştir (9:13). İsa ayrıca çağın sonu, kendisinin ikinci gelişi ve son yargı konusunda açıklamalarda bulunur; izleyicilerinin bütün bu olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini anlatır¹¹. İsa'nın kimliğine gelince, Matta imalı ama kesin konuşur¹².

Son bölümler İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır. Ondan önce İsa, nasıl öleceğini birkaç kez açıklar. Son yemeğinde, “Kanım... günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır” der (26:28). Uzun zamandan beri onu öldürmeyi tasarlayan Yahudi önderlerce tutuklanır, yargılanır ve Romalı vali tarafından çarmıha gerilir. Ölür ve dirilir. Kitap, İsa'nın izleyicilerine verdiği ünlü son buyruğuyla noktalanır: “Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin...”

Ana Hatlar:

1:1-2:23 İsa'nın doğumu ve çocukluğu

3:1-4:16 İsa'nın göreve hazırlanması

4:17-18:35 İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri

19:1-20:34 Yeruşalim (Kudüs) yolunda

21:1-27:66 İsa'nın Yeruşalim'de öğretisini yayması, tutuklanıp çarmıha gerilmesi

28:1-20 İsa'nın dirilmesi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 24

İsa Mesih'in Soyu
(Luk.3:23-38)

¹⁻² İbrahim oğlu, Davut oğlu İsa Mesih'in soy kaydı şöyledir:

İbrahim İshak'ın babasıydı,
İshak Yakup'un babasıydı,
Yakup Yahuda ve kardeşlerinin babasıydı,
³ Yahuda, Tamar'dan doğan Peres'le Zerah'ın babasıydı,
Peres Hesron'un babasıydı,
Hesron Ram'ın babasıydı,
⁴ Ram Amminadav'ın babasıydı,
Amminadav Nahşon'un babasıydı,
Nahşon Salmon'un babasıydı,
⁵ Salmon, Rahav'dan doğan Boaz'ın babasıydı,
Boaz, Rut'tan doğan Ovet'in babasıydı,
Ovet İşay'ın babasıydı,
⁶ İşay Kral Davut'un babasıydı,
Davut, Uriya'nın karısından doğan Süleyman'ın babasıydı,
⁷ Süleyman Rehavam'ın babasıydı,
Rehavam Aviya'nın babasıydı,
Aviya Asa'nın babasıydı,
⁸ Asa Yehoşafat'ın babasıydı,
Yehoşafat Yehoram'ın babasıydı,
Yehoram Uzziya'nın babasıydı,
⁹ Uzziya Yotam'ın babasıydı,
Yotam Ahaz'ın babasıydı,
Ahaz Hizkiya'nın babasıydı,
¹⁰ Hizkiya Manaşşe'nin babasıydı,
Manaşşe Amon'un babasıydı,
Amon Yoşiya'nın babasıydı,
¹¹ Yoşiya, Babil sürgünü sırasında doğan Yehoyakin'le kardeşlerinin babasıydı,
¹² Yehoyakin, Babil sürgününden sonra doğan Şealtiel'in babasıydı,
Şealtiel Zerubbabil'in babasıydı,
¹³ Zerubbabil Avihut'un babasıydı,
Avihut Elyakim'in babasıydı,
Elyakim Azor'un babasıydı,
¹⁴ Azor Sadok'un babasıydı,
Sadok Ahim'in babasıydı,
Ahim Elihut'un babasıydı,
¹⁵ Elihut Elazar'ın babasıydı,
Elazar Mattan'ın babasıydı,
Mattan Yakup'un babasıydı,
¹⁶ Yakup Meryem'in kocası Yusuf'un babasıydı.
Meryem'den Mesih diye tanınan İsa doğdu.

¹⁷ Buna göre, İbrahim'den Davut'a kadar toplam on dört kuşak, Davut'tan Babil sürgününe kadar on dört kuşak, Babil sürgününden Mesih'e kadar on dört kuşak vardır.

İsa Mesih'in Doğumu
(Luk.2:1-7)

¹⁸ İsa Mesih'in doğumu şöyle oldu: Annesi Meryem, Yusuf'la nişanlıydı. Ama birlikte olmalarından önce Meryem'in Kutsal Ruh'tan gebe olduğu anlaşıldı. ¹⁹ Nişanlısı Yusuf,

doğru bir adam olduğu ve onu herkesin önünde utandırmak istemediği için ondan sessizce ayrılmak niyetindeydi. ²⁰ Ama böyle düşünmesi üzerine Rab'bin bir meleği rüyada ona görünerek şöyle dedi: “Davut oğlu Yusuf, Meryem'i kendine eş olarak almaktan korkma. Çünkü onun rahminde oluşan, Kutsal Ruh'tandır. ²¹ Meryem bir oğul doğuracak. Adını İsa* koyacaksın. Çünkü halkını günahlarından O kurtaracak.”

²² Bütün bunlar, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: ²³ “İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmmanuel koyacaklar.” İmmanuel, Tanrı bizimle demektir.

²⁴ Yusuf uyanınca Rab'bin meleğinin buyruğuna uydu ve Meryem'i eş olarak yanına aldı. ²⁵ Ama oğlunu doğuruncaya dek Yusuf ona dokunmadı. Doğan çocuğun adını İsa koydu.

2

Yıldızbilimcilerin Ziyareti

¹⁻² İsa'nın Kral Hirodes devrinde Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde doğmasından sonra bazı yıldızbilimciler doğudan Yerusâlim'e* gelip şöyle dediler: “Yahudiler'in Kralı olarak doğan çocuk nerede? Doğuda O'nun yıldızını gördük* ve O'na tapınmaya geldik.”

³ Kral Hirodes bunu duyunca kendisi de bütün Yerusâlim halkı da tedirgin oldu. ⁴ Bütün başkâhinleri ve halkın din bilginlerini toplayarak onlara Mesih'in nerede doğacağını sordu. ⁵ “Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde” dediler. “Çünkü peygamber aracılığıyla şöyle yazılmıştır:

⁶ ‘Ey sen, Yahuda'daki Beytlehem,
Yahuda önderleri arasında hiç de en önemsizi değilsin!
Çünkü halkım İsrail'i güdecek önder
Senden çıkacak.’ ”

⁷ Bunun üzerine Hirodes yıldızbilimcileri gizlice çağırıp onlardan yıldızın görüldüğü anı tam olarak öğrendi. ⁸ “Gidin, çocuğu dikkatle arayın, bulunca bana haber verin, ben de gelip O'na tapınayım” diyerek onları Beytlehem'e gönderdi.

⁹ Yıldızbilimciler, kralı dinledikten sonra yola çıktılar. Doğuda† görmüş oldukları yıldız onlara yol gösteriyordu, çocuğun bulunduğu yerin üzerine varınca durdu. ¹⁰ Yıldız gördüklerinde olağanüstü bir sevinç duydular. ¹¹ Eve girip çocuğu annesi Meryem'le birlikte görünce yere kapanarak O'na tapındılar. Hazinelerini açıp O'na armağan olarak altın, günnük ve mür sundular. ¹² Sonra gördükleri bir düşte Hirodes'in yanına dönmemeleri için uyarılınca ülkelerine başka yoldan döndüler.

Mısır'a Kaçış

¹³ Yıldızbilimciler gittikten sonra Rab'bin bir meleği Yusuf'a rüyada görünerek, “Kalk!” dedi, “Çocukla annesini al, Mısır'a kaç. Ben sana haber verinceye dek orada kal. Çünkü Hirodes öldürmek için çocuğu aratacak.”

¹⁴ Böylece Yusuf kalktı, aynı gece çocukla annesini alıp Mısır'a doğru yola çıktı. ¹⁵ Hirodes'in ölümüne dek orada kaldı. Bu, Rab'bin peygamber aracılığıyla bildirdiği şu söz yerine gelsin diye oldu: “Oğlumu Mısır'dan çağırdım.”

¹⁶ Hirodes, yıldızbilimciler tarafından aldatıldığını anlayınca çok öfkelenildi. Onlardan öğrendiği vakti göz önüne alarak Beytlehem ve bütün yöresinde bulunan iki ve iki yaşından

^{1:21} Luk.1:31 * ^{1:21} “İsa”: “Rab kurtarır” anlamına gelir. ^{1:22} Yşa.7:14 ^{1:25} Luk.2:21 * ^{2:1-2} “Doğuda O'nun yıldızını gördük” ya da “O'nun yıldızının doğuşunu gördük”. ^{2:6} 2Sa.5:2; 1Ta.11:2; Mik.5:2 † ^{2:9} “Doğuda” ya da “Doğuşunu”. ^{2:15} Hoş.11:1

küçük erkek çocukların hepsini öldürttü. ¹⁷ Böylelikle Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

¹⁸ “Rama’da bir ses duyuldu,
Ağlayış ve acı feryat sesleri!
Çocukları için ağlayan Rahel
Avutulmak istemiyor.
Çünkü onlar yok artık!”

Nastra’ya Dönüş

¹⁹⁻²⁰ Hirodes öldükten sonra, Rab’bin bir meleği Mısır’da Yusuf’a rüyada görünerek, “Kalk!” dedi, “Çocukla annesini al, İsrail’e dön. Çünkü çocuğun canına kıymak isteyenler öldü.”

²¹ Bunun üzerine Yusuf kalktı, çocukla annesini alıp İsrail’e döndü. ²² Ama Yahudiye’de Hirodes’in yerine oğlu Arhelas’ın kral olduğunu duyunca oraya gitmekten korktu. Rüyada uyarılınca Celile bölgesine gitti. ²³ Oraya varınca Nasıra denen kente yerleşti. Bu, peygamberler aracılığıyla bildirilen, “O’na Nasıralı denecektir” sözü yerine gelsin diye oldu.

3

Yahya’nın Çağrısı

(Mar.1:1-8; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

¹⁻² O günlerde Vaftizci Yahya Yahudiye Çölü’nde ortaya çıktı. Şu çağrısı yapıyordu: “Tövbe edin! Göklerin Egemenliği yaklaşmıştır.” ³ Nitekim Peygamber Yeşaya aracılığıyla sözü edilen kişi Yahya’dır. Yeşaya şöyle demişti:

“Çölde haykıran,
‘Rab’bin yolunu hazırlayın,
Gececeği patikaları düzleyin’ diye sesleniyor.”

⁴ Yahya’nın deve tüyünden giysisi, belinde deri kuşağı vardı. Yediği, çekirge ve yaban balıydı.

⁵⁻⁶ Yerusâlim, bütün Yahudiye ve Şeria yöresinin halkı ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı’nda vaftiz ediliyordu.

⁷ Ne var ki, birçok Ferisi’yle Saduki’nin* vaftiz olmak için kendisine geldiğini gören Yahya onlara şöyle seslendi: “Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? ⁸ Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin. ⁹ Kendi kendinize, ‘Biz İbrahim’in soyundanız’ diye düşünmeyin. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim’e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. ¹⁰ Balta ağaçların köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ¹¹ Gerçi ben sizi tövbe için suyla vaftiz ediyorum, ama benden sonra gelen benden daha güçlüdür. Ben O’nun çarıklarını çıkarmaya bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh’la ve ateşle vaftiz edecek. ¹² Yabası elindedir. Harman yerini temizleyecek, buğdayını toplayıp ambara yığacak, samanı ise sönmeyen ateşte yakacak.”

İsa Vaftiz Oluyor

(Mar.1:9-11; Luk.3:21-22)

¹³ Bu sırada İsa, Yahya tarafından vaftiz edilmek üzere Celile’den Şeria Irmağı’na, Yahya’nın yanına geldi. ¹⁴ Ne var ki Yahya, “Benim senin tarafından vaftiz edilmem gerekirken sen mi bana geliyorsun?” diyerek O’na engel olmak istedi.

¹⁵ İsa ona Şu karşılığı verdi: “Şimdilik buna razı ol! Çünkü doğru olan her Şeyi bu Şekilde yerine getirmemiz gerekir.” O zaman Yahya O'nun dediğine razı oldu.

¹⁶ İsa vaftiz olur olmaz sudan çıktı. O anda gökler açıldı ve İsa, Tanrı'nın Ruhu'nun güvercin gibi inip üzerine konduğunu gördü. ¹⁷ Göklerden gelen bir ses, “Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum” dedi.

4

İsa Deneniyor

(Mar.1:12-13; Luk.4:1-13)

¹ Bundan sonra İsa, İblis tarafından denenmek üzere Ruh aracılığıyla çöle götürüldü. ² İsa kırk gün kırk gece oruç tuttuktan sonra acıktı. ³ O zaman Ayartıcı* yaklaşıp, “Tanrı'nın Oğlu'ysan, söyle Şu taşlar ekmek olsun” dedi.

⁴ İsa ona Şu karşılığı verdi: “ ‘İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı'nın ağzından çıkan her sözle yaşar’ diye yazılmıştır.”

⁵⁻⁶ Sonra İblis O'nu kutsal kente götürdü. Tapınağın tepesine çıkarıp, “Tanrı'nın Oğlu'ysan, kendini aşağı at” dedi, “Çünkü Şöyle yazılmıştır:

‘Tanrı, senin için meleklerine buyruk verecek.’

‘Ayağın bir taşa çarpmasın diye
Seni elleri üzerinde taşıyacaklar.’ ”

⁷ İsa İblis'e Şu karşılığı verdi: “ ‘Tanrının Rab'bi denemeyeceksin’ diye de yazılmıştır.”

⁸ İblis bu kez İsa'yı çok yüksek bir dağa çıkardı. O'na bütün görkemiyle dünya ölkelerini göstererek, ⁹ “Yere kapanıp bana taparsan, bütün bunları sana vereceğim” dedi.

¹⁰ İsa ona Şöyle karşılık verdi: “Çekil git, Şeytan! ‘Tanrının Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin’ diye yazılmıştır.”

¹¹ Bunun üzerine İblis İsa'yı bırakıp gitti. Melekler gelip İsa'ya hizmet ettiler.

İsa Müjde'yi Duyurmaya Başlıyor

(Mar.1:14-15; Luk.4:14-15)

¹² İsa, Yahya'nın tutuklandığını duyunca Celile'ye döndü. ¹³ Nasıra'dan ayrılarak Zevulun ve Naftali yöresinde, Celile Gölü kıyısında bulunan Kefarnahum'a yerleşti. ¹⁴⁻¹⁵ Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen Şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Zevulun ve Naftali bölgeleri,
Şeria Irmağı'nın ötesinde, Deniz Yolu'nda,
Ulusların yaşadığı Celile!

¹⁶ Karanlıkta yaşayan halk,
Büyük bir ışık gördü.
Ölümün gölgelediği diyarda
Yaşayanlara ışık doğdu.”

¹⁷ O günden sonra İsa Şu çağrıda bulunmaya başladı: “Tövbe edin! Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı.”

3:17 Mez.2:7; YŞa.42:1; Mat.12:18; 17:5; Mar.1:11; Luk.9:35 **4:1** İbr.2:18; 4:15 * **4:3** “Ayartıcı”: Şeytan. **4:4** Yas.8:3 **4:5-6** Mez.91:11-12 **4:7** Yas.6:16 **4:10** Yas.6:13 **4:12** Mat.14:3; Mar.6:17-18; Luk.3:19-20 **4:13** Yu.2:12 **4:14-15** YŞa.9:1-2 **4:17** Mat.3:1-2

İsa İlk Öğrencilerini Seçiyor
(Mar.1:16-20; Luk.5:1-11)

¹⁸ İsa, Celile Gölü'nün kıyısında yürürken Petrus diye de anılan Simun'la kardeşi Andreas'ı gördü. Balıkçı olan bu iki kardeş göle ağ atıyorlardı. ¹⁹ Onlara, “Ardımdan gelin” dedi, “Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım.” ²⁰ Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. ²¹ İsa daha ileri gidince başka iki kardeşi, Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Babaları Zebedi'yle birlikte teknede ağlarını onarıyorlardı. Onları da çağırdı. ²² Hemen tekneyi ve babalarını bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Hastaları İyileştiriyor
(Luk.6:17-19)

²³ İsa, Celile bölgesinin her tarafını dolaştı. Buralardaki havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, halk arasında rastlanan her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ²⁴ Ünü bütün Suriye'ye yayılmıştı. Türlü hastalıklara yakalanmış bütün hastaları, acı çekenleri, cinlileri, saralıları, felçlileri O'na getirdiler; hepsini iyileştirdi. ²⁵ Celile, Dekapolis, Yerusâlim, Yahudiye ve Şeria İrmağı'nın karşı yakasından gelen büyük kalabalıklar O'nun ardından gidiyordu.

5

Gerçek Mutluluk
(Luk.6:20-23)

¹ İsa kalabalıkları görünce dağa çıktı. Oturunca öğrencileri yanına geldi. ² İsa konuşmaya başlayıp onlara şunları öğretti:

³ “Ne mutlu ruhta yoksul olanlara!
Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.

⁴ Ne mutlu yaşlı olanlara!
Çünkü onlar teselli edilecekler.

⁵ Ne mutlu yumuşak huylu olanlara!
Çünkü onlar yeryüzünü miras alacaklar.

⁶ Ne mutlu doğruluğa acıkıp susayanlara!
Çünkü onlar doyurulacaklar.

⁷ Ne mutlu merhametli olanlara!
Çünkü onlar merhamet bulacaklar.

⁸ Ne mutlu yüreği temiz olanlara!
Çünkü onlar Tanrı'yı görecekler.

⁹ Ne mutlu barışı sağlayanlara!
Çünkü onlara Tanrı oğulları denecek.

¹⁰ Ne mutlu doğruluk uğruna zulüm görenlere!
Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır.

¹¹ “Benim yüzümden insanlar size sövüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! ¹² Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür. Sizden önce yaşayan peygamberlere de böyle zulmettiler.”

Tuz ve Işık
(Mar.9:50; Luk.14:34-35)

¹³ “Yeryüzünün tuzu sizsiniz. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha ona nasıl tuz tadı verilebilir? Artık dışarı atılıp ayak altında çiğnenmekten başka işe yaramaz.

14 “Dünyanın ışığı sizsiniz. Tepeye kurulan kent gizlenemez. 15 Kimse kandil yakıp tahıl ölçüğünün altına koymaz. Tersine, kandilliğe koyar; evdekilerin hepsine ışık sağlar. 16 Sizin ışığınız insanların önünde öyle parlarsın ki, iyi işlerinizi görerek göklerdeki Babanız'ı yüceltsinler!”

Kutsal Yasa

17 “Kutsal Yasa'yı* ya da peygamberlerin sözlerini geçersiz kılmak için geldiğimi sanmayın. Ben geçersiz kılmaya değil, tamamlamaya geldim. 18 Size doğrusunu söyleyeyim, yer ve gök ortadan kalkmadan, her şey gerçekleşmeden, Kutsal Yasa'dan ufacık bir harf ya da bir nokta bile yok olmayacak. 19 Bu nedenle, bu buyrukların en küçüğünden birini kim çiğner ve başkalarına öyle öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde en küçük sayılacak. Ama bu buyrukları kim yerine getirir ve başkalarına öğretirse, Göklerin Egemenliği'nde büyük sayılacak. 20 Size şunu söyleyeyim: Doğruluğunuz din bilginleriyle Ferisiler'inkini* aşmadıkça, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz!”

Öfke ve Cinayet

21 “Atalarımıza, ‘Adam öldürmeyeceksin. Öldüren yargılanacak’ dendiğini duydunuz. 22 Ama ben size diyorum ki, kardeşine öfkelenen herkes yargılanacaktır. Kim kardeşine aşağılayıcı bir söz* söylese, Yüksek Kurul'da* yargılanacaktır. Kim kardeşine ahmak derse, cehennem ateşini hak edecektir. 23-24 Bu yüzden, sunakta adak sunarken kardeşinin sana karşı bir şikâyeti olduğunu anımsarsan, adağını orada, sunağın önünde bırak, git önce kardeşinle barış; sonra gelip adağını sun. 25 Senden davacı olanla daha yoldayken çabucak anlaş. Yoksa o seni yargıca, yargıç da gardiyana teslim edebilir; sonunda da hapse atılabilirsin. 26 Sana doğrusunu söyleyeyim, borcunun son kuruşunu† ödemedi oradan asla çıkamazsın.”

Zina ve Boşanma

27 “‘Zina etmeyeceksin’ dendiğini duydunuz. 28 Ama ben size diyorum ki, bir kadına şehvetle bakan her adam, yüreğinde o kadınla zina etmiş olur. 29 Eğer sağ gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme atılmasından iyidir. 30 Eğer sağ elin günah işlemene neden olursa, onu kes at. Çünkü vücudunun bir üyesinin yok olması, bütün vücudunun cehenneme gitmesinden iyidir.

31 “‘Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin’ denmiştir. 32 Ama ben size diyorum ki, karısını fuhuş dışında bir nedenle boşayan onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur.”

Ant İçmek

33 “Yine atalarımıza, ‘Yalan yere ant içmeyeceksin, ama Rab'bin önünde içtiğin antları yerine getireceksin’ dendiğini duydunuz. 34-35 Oysa ben size diyorum ki, hiç ant içmeyin: Ne gök üzerine, çünkü orası Tanrı'nın tahtıdır; ne yer üzerine, çünkü orası O'nun ayak taburesidir; ne de Yerusâlim üzerine, çünkü orası Büyük Kral'ın kentidir. 36 Başınızın üzerine de ant içmeyin. Çünkü saçınızın tek telini ak ya da kara edemezsiniz. 37 ‘Evet’iniz evet, ‘hayır’ınız hayır olsun. Bundan fazlası Şeytan'dandır‡.”

Göze Göz, Dişe Diş (Luk.6:29-30)

5:14 Yu.8:12; 9:5 5:15 Mar.4:21; Luk.8:16; 11:33 5:16 1Pe.2:12 5:18 Luk.16:17 5:21 Çık.20:13; Yas.5:17
* 5:22 “Aşağılayıcı bir söz”: Grekçe “Raka”, yani “Boş kafalı”. † 5:26 “Kuruş”: Grekçe “Kodrantis” (bkz. Birimler Cetveli). 5:27 Çık.20:14; Yas.5:18 5:29 Mat.18:9; Mar.9:47 5:30 Mat.18:8; Mar.9:43-44 5:31 Yas.24:1-4; Mat.19:7-9; Mar.10:4,11-12; Luk.16:18; 1Ko.7:10-11 5:33 Lev.19:12 5:33 Say.30:2; Yas.23:21 5:34-35 Mez.48:2; Ysa.66:1; Mat.23:22; Yak.5:12 ‡ 5:37 “Şeytan”: Grekçe “Kötü olan”.

³⁸ “ ‘Göze göz, dişe diş’ dendiğini duydunuz. ³⁹ Ama ben size diyorum ki, kötüye karşı direnmeyin. Sağ yanağınıza bir tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. ⁴⁰ Size karşı davacı olup mintanınızı almak isteyen abanızı da verin. ⁴¹ Sizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürüyün. ⁴² Sizden bir şey dileyene verin, sizden ödünç isteyeniyi geri çevirmeyin.”

Düşmanlarınızı Sevin
(Luk.6:27-28,32-36)

⁴³ “ ‘Komşunu seveceksin, düşmanından nefret edeceksin’ dendiğini duydunuz. ⁴⁴ Ama ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin. ⁴⁵ Öyle ki, göklerdeki Babanız'ın oğulları olasınız. Çünkü O, güneşini hem kötülerin hem iyilerin üzerine doğdurur; yağmurunu hem doğruların hem eğrilerin üzerine yağdırır. ⁴⁶ Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, ne ödülünüz olur? Vergi görevlileri de öyle yapmıyor mu? ⁴⁷ Yalnız kardeşlerinize selam verirsiniz, fazladan ne yapmış olursunuz? Putperestler de öyle yapmıyor mu? ⁴⁸ Bu nedenle, göksel Babanız yetkin olduğu gibi, siz de yetkin olun.”

6

Yoksullara Yardım

¹ “Doğruluğunuzu insanların gözü önünde gösteriş amacıyla sergilemekten kaçının. Yoksa göklerdeki Babanız'dan ödül alamazsınız.

² “Bu nedenle, birisine sadaka verirken bunu borazan çaldırarak ilan etmeyin. İkiyüzlüler, insanların övgüsünü kazanmak için havralarda ve sokaklarda böyle yaparlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ³ Siz sadaka verirken, sol eliniz sağ elinizin ne yaptığını bilmesin. ⁴ Öyle ki, verdiğiniz sadaka gizli kalsın. Gizlice yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir.”

Dua
(Luk.11:2-4)

⁵ “Dua ettiğiniz zaman ikiyüzlüler gibi olmayın. Onlar, herkes kendilerini görsün diye havralarda ve caddelerin köşe başlarında dikilip dua etmekten zevk alırlar. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. ⁶ Ama siz dua edeceğiniz zaman iç odanıza çekilip kapıyı örtün ve gizlide olan Babanız'a dua edin. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir. ⁷ Dua ettiğinizde, putperestler gibi boş sözler tekrarlayıp durmayın. Onlar söz kalabalığıyla seslerini duyurabileceklerini sanırlar. ⁸ Siz onlara benzemeyin! Çünkü Babanız nelere gereksinmeniz olduğunu siz daha O'ndan dilemeden önce bilir.

⁹ “Bunun için siz şöyle dua edin:

‘Göklerdeki Babamız,
Adın kutsal kılınsın.

¹⁰ Egemenliğin gelsin.

Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de
Senin istediğin olsun.

¹¹ Bugün bize gündelik ekmeğimizi ver.

¹² Bize karşı suç işleyenleri bağışladığımız gibi,
Sen de bizim suçlarımızı bağışla.

¹³ Ayartılmamıza izin verme.

Bizi kötü olandan kurtar.
Çünkü egemenlik, güç ve yücelik

Sonsuzlara dek senindir! Amin*.

14 “Başkalarının suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizin suçlarınızı bağışlar.
15 Ama siz başkalarının suçlarını bağışlamazsanız, Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz.”

Oruç

16 “Oruç* tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın. Onlar oruç tuttuklarını insanlara belli etmek için kendilerine perişan bir görünüm verirler. Size doğrusunu söyleyeyim, onlar ödülleri almışlardır. 17 Siz oruç tuttuğunuz zaman, başınıza yağ sürüp yüzünüzü yıkayın. 18 Öyle ki, insanlara değil, gizlide olan Babanız'a oruçlu görünesiniz. Gizlilik içinde yapılanı gören Babanız sizi ödüllendirecektir.”

Göksel Hazineler

(Luk.12:33-36; 16:13)

19 “Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyip bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. 20 Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne güve ne pas onları yiyip bitirir, ne de hırsızlar girip çalar. 21 Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır.

22 “Bedenin ışığı gözdür. Gözünüz sağlamsa†, bütün bedeniniz aydınlık olur. 23 Gözünüz bozuksa‡, bütün bedeniniz karanlık olur. Buna göre, içinizdeki ‘ışık’ karanlıksa, ne korkunçtur o karanlık!

24 “Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya§ kulluk edemezsiniz.”

Kaygılanmayın

(Luk.12:22-31)

25 “Bu nedenle size şunu söylüyorum: ‘Ne yiyip ne içeceğiz?’ diye canınız için, ‘Ne giyeceğiz?’ diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemli değil mi? 26 Gökte uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne biçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? 27 Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık* uzatabilir? 28 Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. 29 Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. 30 Bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey kıt imanlılar?

31 “Öyleyse, ‘Ne yiyeceğiz?’ ‘Ne içeceğiz?’ ya da ‘Ne giyeceğiz?’ diyerek kaygılanmayın. 32 Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa göksel Babanız bütün bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. 33 Siz öncelikle O'nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir. 34 O halde yarın için kaygılanmayın. Yarının kaygısı yarının olsun. Her günün derdi kendine yeter.”

7

Başkasını Yargılamayın

(Luk.6:37-38,41-42)

* 6:13 “Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuzlara dek senindir! Amin” sözleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur.
6:14 Mar.11:25-26 6:19 Yak.5:2-3 † 6:22 “Gözünüz sağlamsa” diye çevrilen Grekçe deyim “Cömertseniz” anlamına gelebilir. ‡ 6:23 “Gözünüz bozuksa” diye çevrilen Grekçe deyim “Açgözlüyseniz” anlamına gelebilir. § 6:24 “Para”: Grekçe “Mamon”. Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır. * 6:27 “Ömrünü bir anlık” ya da “Boyunu bir arşın”. 6:29 1Kr.10:4-7; 2Ta.9:3-6

¹ “Başkasını yargılamayın ki, siz de yargılanmayasınız. ² Çünkü nasıl yargılasanız öyle yargılanacaksınız. Hangi ölçekle verirsensiz, aynı ölçekle alacaksınız. ³ Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin? ⁴ Kendi gözünde mertek varken kardeşine nasıl, ‘İzin ver, gözündeki çöpü çıkarayım’ dersin? ⁵ Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.

⁶ “Kutsal olanı köpeklere vermeyin. İncilerinizi domuzların önüne atmayın. Yoksa bunları ayaklarıyla çiğnedikten sonra dönüp sizi parçalayabilirler.”

Tanrı'dan Dileyin (Luk.11:9-13)

⁷ “Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. ⁸ Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır. ⁹ Hanginiz kendisinden ekmek isteyen oğluna taş verir? ¹⁰ Ya da balık isterse yılan verir? ¹¹ Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, göklerdeki Babanız'ın, kendisinden dileyenlere güzel armağanlar vereceği çok daha kesin değil mi?

¹² “İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın. Çünkü Kutsal Yasa'nın ve peygamberlerin söylediği budur.”

Dar Kapı, Geniş Kapı (Luk.13:24)

¹³ “Dar kapıdan girin. Çünkü yıkıma götüren kapı geniş ve yol enlidir. Bu kapıdan girenler çoktur. ¹⁴ Oysa yaşama götüren kapı dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır.”

Ağaç ve Meyvesi (Mat.12:33-35; Luk.6:43-44)

¹⁵ “Sahte peygamberlerden sakının! Onlar size kuzu postuna bürünerek yaklaşırlar, ama özde yırtıcı kurtlardır. ¹⁶ Onları meyvelerinden tanıyacaksınız. Dikenli bitkilerden üzüm, devedikenlerinden incir toplanabilir mi? ¹⁷ Bunun gibi, her iyi ağaç iyi meyve verir, kötü ağaç ise kötü meyve verir. ¹⁸ İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve veremez. ¹⁹ İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ²⁰ Böylece sahte peygamberleri meyvelerinden tanıyacaksınız.

²¹ “Bana, ‘Ya Rab, ya Rab!’ diye seslenen herkes Göklerin Egemenliği'ne girmeyecek. Ancak göklerdeki Babam'ın isteğini yerine getiren girecektir. ²² O gün birçokları bana diyecek ki, ‘Ya Rab, ya Rab! Biz senin adınla peygamberlik etmedik mi? Senin adınla cinler kovmadık mı? Senin adınla birçok mucize yapmadık mı?’ ²³ O zaman ben de onlara açıkça, ‘Sizi hiç tanımadım, uzak durun benden, ey kötülük yapanlar!’ diyeceğim.”

Sağlam Temel, Çürük Temel (Luk.6:47-49)

²⁴ “İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. ²⁵ Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, eve saldırır; ama ev yıkılmaz. Çünkü kaya üzerine kurulmuştur. ²⁶ Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. ²⁷ Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, evi sarsar. Ev yıkılır; yıkılışı da korkunç olur.”

²⁸ İsa konuşmasını bitirince, halk O'nun öğretişine şaşırıp kaldı. ²⁹ Çünkü onlara kendi din bilgileri gibi değil, yetkili biri gibi öğretiyordu.

8

İsa Bir Cüzamlıyı İyileştiriyor
(Mar.1:40-45; Luk.5:12-16)

¹ İsa dağdan inince büyük bir kalabalık O'nun ardından gitti. ² Bu sırada cüzamlı bir adam yaklaşp, “Ya Rab, istersen beni temiz kılabilirsin” diyerek O'nun ayaklarına kapandı.

³ İsa elini uzatıp adama dokundu, “İsterim, temiz ol!” dedi. Adam anında cüzamdan temizlendi. ⁴ Sonra İsa adama, “Sakın kimseye bir şey söyleme!” dedi. “Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuyu sun.”

Yüzbaşının İmanı
(Luk.7:1-10)

⁵⁻⁶ İsa Kefarnahum'a varınca bir yüzbaşı O'na gelip, “Ya Rab” diye yalvardı, “Uşağım felç oldu, evde yatıyor; korkunç acı çekiyor.”

⁷ İsa, “Gelip onu iyileştireceğim” dedi.

⁸ Ama yüzbaşı, “Ya Rab, evime girmene layık değilim” dedi, “Yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. ⁹ Ben de buyruk altında bir adamım, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, ‘Git’ derim, gider; ötekine, ‘Gel’ derim, gelir; köleme, ‘Şunu yap’ derim, yapar.”

¹⁰ İsa, duyduğu bu sözlerle hayran kaldı. Ardından gelenlere, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Ben İsrail'de böyle imanı olan birini görmedim. ¹¹ Size şunu söyleyeyim, doğudan ve batıdan birçok insan gelecek, Göklerin Egemenliği'nde İbrahim'le, İshak'la ve Yakup'la birlikte sofraya oturacaklar. ¹² Ama bu egemenliğin asıl mirasçıları dışarıdaki karanlığa atılacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak.” ¹³ Sonra İsa yüzbaşuya, “Git, inandığın gibi olsun” dedi.

Ve uşak o anda iyileşti.

İsa Birçoklarını İyileştiriyor
(Mar.1:29-34; Luk.4:38-41)

¹⁴ İsa Petrus'un evine geldiğinde onun kaynanasının ateşler içinde yattığını gördü. ¹⁵ Eline dokununca kadının ateşi düştü. Kadın kalkıp İsa'ya hizmet etmeye başladı.

¹⁶ Akşam olunca birçok cinliyi kendisine getirdiler. İsa onlardaki kötü ruhları tek sözle kovdu, hastaların hepsini iyileştirdi. ¹⁷ Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Zayıflıklarımızı O kaldırdı,
Hastalıklarımızı O üstlendi.”

İsa'yı İzlemenin Bedeli
(Luk.9:57-62)

¹⁸ İsa, çevresindeki kalabalığı görünce gölün karşı yakasına geçilmesini buyurdu. ¹⁹ O sırada din bilginlerinden biri O'na yaklaşp, “Öğretmenim” dedi, “Nereye gidersen, senin ardından geleceğim.”

²⁰ İsa ona, “Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun* başını yaslayacak bir yeri yok” dedi.

²¹ Başka bir öğrencisi İsa'ya, “Ya Rab, izin ver, önce gidip babamı gömeyim” dedi.

²² İsa ona, “Ardımdan gel” dedi. “Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün.”

İsa Fırtınayı Dindiriyor
(Mar.4:35-41; Luk.8:22-25)

²³ İsa tekneye binince, ardından öğrencileri de bindi. ²⁴ Gölde ansızın büyük bir fırtına koptu. Öyle ki, dalgalar teknenin üzerinden aşırıyordu. İsa bu arada uyuyordu. ²⁵ Öğrenciler gidip O'nu uyandırarak, “Ya Rab, kurtar bizi, yoksa öleceğiz!” dediler.

²⁶ İsa, “Neden korkuyorsunuz, ey kıt imanlılar?” dedi. Sonra kalkıp rüzgarı ve gölü azarladı. Ortalık sükunetli oldu.

²⁷ Hepsi hayret içinde kaldı. “Bu nasıl bir adam ki, rüzgar da göl de O'nun sözünü dinliyor?” dediler.

İki Cinlinin İyileştirilmesi
(Mar.5:1-20; Luk.8:26-39)

²⁸ İsa gölün karşı yakasında Gadaralılar'ın memleketine vardı. Orada O'nu mezarlık mağaralardan çıkan iki cinli karşıladı. Bunlar öyle tehlikeliydi ki, kimse o yoldan geçemiyordu. ²⁹ İsa'ya, “Ey Tanrı'nın Oğlu, bizden ne istiyorsun?” diye bağırdılar. “Buraya, vaktinden önce bize işkence etmek için mi geldin?”

³⁰ Onlardan uzakta otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. ³¹ Cinler İsa'ya, “Bizi kovacaksan, şu domuz sürüsüne gönder” diye yalvardılar.

³² İsa onlara, “Gidin!” dedi. Cinler de adamlardan çıkıp domuzların içine girdiler. O anda bütün sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu. ³³ Domuzları güdenler kaçıp kente gittiler. Cinli adamlarla ilgili haberler dahil, olup bitenlerin hepsini anlattılar. ³⁴ Bunun üzerine bütün kent halkı İsa'yı karşılamaya çıktı. O'nu görünce bölgelerinden ayrılması için yalvardılar.

9

Bir Felçlinin İyileştirilmesi
(Mar.2:1-12; Luk.5:17-26)

¹ İsa tekneye binip karşı kıyıya geçti ve kendi kentine gitti. ² Kendisine, yatak üzerinde felçli bir adam getirdiler. İsa onların imanını görünce felçliye, “Cesur ol, oğlum, günahların bağışlandı” dedi.

³ Bunun üzerine bazı din bilginleri içlerinden, “Bu adam Tanrı'ya küfrediyor!” dediler.

⁴ Onların ne düşündüklerini bilen İsa dedi ki, “Yüreğinizde neden kötü düşüncelere yer veriyorsunuz? ⁵ Hangisi daha kolay? ‘Günahların bağışlandı’ demek mi, yoksa ‘Kalk, yürü’ demek mi? ⁶ Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilirsiniz diye...” Sonra felçliye, “Kalk, yatağını topla, evine git!” dedi.

⁷ Adam da kalkıp evine gitti. ⁸ Halk bunu görünce korkuya kapıldı. İnsana böyle bir yetki veren Tanrı'yı yüceltiler.

Matta'nın Öğrencilere Katılması
(Mar.2:13-17; Luk.5:27-32)

⁹ İsa oradan geçerken, vergi toplama yerinde oturan birini gördü. Matta adındaki bu adama, “Ardından gel” dedi. Adam da kalkıp İsa'nın ardından gitti.

¹⁰ Sonra İsa, Matta'nın evinde sofrada otururken, birçok vergi görevlisiyle günahkâr gelip O'nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturdu. ¹¹ Bunu gören Ferisiler, İsa'nın öğrencilerine, “Sizin öğretmeniniz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?” diye sordular.

¹² İsa bunu duyunca şöyle dedi: “Sağlamaların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. ¹³ Gidin de, ‘Ben kurban değil, merhamet isterim’ sözünün anlamını öğrenin. Çünkü ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim.”

Oruçla İlgili Soru

(Mar.2:18-22; Luk.5:33-39)

¹⁴ Bu arada Yahya'nın öğrencileri gelip İsa'ya, “Neden biz ve Ferisiler oruç tutuyoruz da senin öğrencilerin tutmuyor?” diye sordular.

¹⁵ İsa şöyle karşılık verdi: “Güvey aralarındayken, davetliler yas tutar mı? Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, o zaman oruç tutacaklar. ¹⁶ Hiç kimse eski giysiyi yeni kumaş parçasıyla yamamaz. Çünkü yeni kumaş çeker, giysiden kopar, yırtık daha beter olur. ¹⁷ Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa tulumlar patlar; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara konur, böylece her ikisi de korunmuş olur.”

Dirilen Kız, İyileşen Kadın

(Mar.5:21-43; Luk.8:40-56)

¹⁸ İsa onlara bu sözleri söylerken bir havra yöneticisi gelip O'nun önünde yere kapanarak, “Kızım az önce öldü. Ama sen gelip elini onun üzerine koyarsan, dirilecek” dedi. ¹⁹ İsa kalkıp öğrencileriyle birlikte adamın ardından gitti.

²⁰ Tam o sırada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu. ²¹ İçinden, “Giysisine bir dokunsam kurtulurum” diyordu. ²² İsa arkasına dönüp onu görünce, “Cesur ol, kızım! İmanın seni kurtardı” dedi. Ve kadın o anda iyileşti.

²³⁻²⁴ İsa, yöneticinin evine varıp kaval çalanlarla gürültülü kalabalığı görünce, “Çekilin!” dedi. “Kız ölmedi, uyuyor.” Onlar ise kendisiyle alay ettiler. ²⁵ Kalabalık dışarı çıkarılınca İsa içeri girip kızın elini tuttu, kız ayağa kalktı. ²⁶ Bu haber bütün bölgeye yayıldı.

İki Körle Bir Dilsizin İyileştirilmesi

²⁷ İsa oradan ayrılırken iki kör, “Ey Davut Oğlu, halimize acı!” diye feryat ederek O'nun ardından gittiler. ²⁸ İsa eve girince körler yanına geldi. Onlara, “İstedığınızı yapabileceğime inanıyor musunuz?” diye sordu.

Körler, “İnanıyoruz, ya Rab!” dediler.

²⁹ Bunun üzerine İsa körlerin gözlerine dokunarak, “İmanınıza göre olsun” dedi. ³⁰ Ve adamların gözleri açıldı.

İsa, “Sakın kimse bunu bilmesin” diyerek onları sıkı sıkı uyardı. ³¹ Onlar ise çıkıp İsa'yla ilgili haberi bütün bölgeye yaydılar.

³² Adamlar çıkarken İsa'ya dilsiz bir cinli getirdiler. ³³ Cin kovulunca adamın dili çözüldü. Halk hayret içinde, “İsrail'de böylesi hiç görülmemiştir” diyordu.

³⁴ Ferisiler ise, “Cinleri, cinlerin önderinin gücüyle kovuyor” diyorlardı.

Ürün Bol, İşçi Az

³⁵ İsa bütün kent ve köyleri dolaşarak havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ³⁶ Kalabalıkları görünce onlara acıdı. Çünkü çobansız koyunlar gibi şaşkın ve perişandılar. ³⁷ O zaman İsa öğrencilerine, “Ürün bol, ama işçi az” dedi, ³⁸ “Bu nedenle ürünün sahibi Rab'be yalvarın, ürününü kaldıracak işçiler göndersin.”

10

İsa On İki Elçisini Göreve Gönderiyor

(Mar.3:13-19; 6:7-13; Luk.6:12-16; 9:1-6)

¹ İsa on iki öğrencisini yanına çağırıp onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi. Böylece kötü ruhları kovacak, her hastalığı, her illeti iyileştireceklerdi.

²⁻⁴ Bu on iki elçinin adları şöyle: Birincisi Petrus adıyla bilinen Simun, onun kardeşi Andreas, Zebedi'nin oğulları Yakup ve Yuhanna, Filipus ve Bartalmay, Tomas ve vergi görevlisi Matta, Alfay oğlu Yakup ve Taday, Yurtsever Simun ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

⁵ İsa Onikiler'i şu buyrukla halkın arasına gönderdi: "Öteki ulusların arasına girmeyin. Samiriyeliler'in kentlerine de uğramayın. ⁶ Bunun yerine, İsrail halkının yitik koyunlarına gidin. ⁷ Gittiğiniz her yerde Göklerin Egemenliği'nin yaklaştığını duyurun. ⁸ Hastaları iyileştirin, ölüleri diriltin, cüzamlıları temiz kılın, cinleri kovun. Karşılıksız aldınız, karşılıksız verin. ⁹ Kuşağınıza altın, gümüş, ya da bakır para koymayın. ¹⁰ Yolculuk için ne torba, ne yedek mîntan, ne çarık, ne de değnek alın. Çünkü işçi yiyeceğini hak eder. ¹¹ Hangi kent ya da köye girerseniz, orada saygıdeğer birini arayın ve ayrılınca dek onunla kalın. ¹² Onun evine girerken, evdekilere esenlik dileyin. ¹³ Eğer evdekiler buna layık, dilediğiniz esenlik üzerlerinde kalsın; layık değilse, size geri dönsün. ¹⁴ Sizi kabul etmez, sözlerinizi dinlemezlerse o evden ya da kentten ayrılırken, ayaklarınızın tozunu silkin. ¹⁵ Size doğrusunu söyleyeyim, yargı günü o kentin hali Sodom'la Gomora bölgesinin halinden beter olacaktır."

Gelecekteki Sıkıntılar
(Mar.13:9-13; Luk.21:12-17)

¹⁶ "İşte, sizi koyunlar gibi kurtların arasına gönderiyorum. Yılan gibi zeki, güvercin gibi saf olun. ¹⁷ İnsanlardan sakının. Çünkü sizi mahkemelere verecek, havralarında kamçılacaklar. ¹⁸ Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara ve uluslara tanıklık edeceksiniz. ¹⁹ Sizleri mahkemeye verdiklerinde, neyi nasıl söyleyeceğinizi düşünerek kaygılanmayın. Ne söyleyeceğiniz o anda size bildirilecek. ²⁰ Çünkü konuşan siz değil, aracılığınızla konuşan Babanız'ın Ruhu olacak.

²¹ "Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babaya başkaldırıp onları öldürtecek. ²² Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. ²³ Bir kentte size zulmettikleri zaman ötekine kaçın. Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu gelinceye dek İsrail'in bütün kentlerini dolaşmış olmayacaksınız.

²⁴ "Öğrenci öğretmeninden, köle efendisinden üstün değildir. ²⁵ Öğrencinin öğretmeni gibi, kölenin de efendisi gibi olması yeterlidir. İnsanlar evin efendisine Baalzevul derlerse, ev halkına neler demezler!"

Kimden Korkmalı
(Luk.12:2-9)

²⁶ "Bu yüzden onlardan korkmayın. Çünkü örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. ²⁷ Size karanlıkta söylediklerimi, siz gün ışığında söyleyin. Kulağınıza fısıldananı, damlardan duyurun. ²⁸ Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Canı da bedeni de cehennemde mahvedebilen Tanrı'dan korkun. ²⁹ İki serçe bir meteliğe satılmıyor mu? Ama Babanız'ın izni olmadan bunlardan bir teki bile yere düşmez. ³⁰ Size gelince, başınızdaki bütün saçlar bile sayılıdır. ³¹ Onun için korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

³² “İnsanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, ben de göklerdeki Babam'ın önünde açıkça kabul edeceğim. ³³ İnsanların önünde beni inkâr eden, ben de göklerdeki Babam'ın önünde inkâr edeceğim.”

İsa'ya Layık Olmak

(Mar.9:41; Luk.12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim. ³⁵ Çünkü ben babayla oğulun, anneyle kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim. ³⁶ ‘İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacak.’ ³⁷ Annesini ya da babasını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. ³⁸ Çarmihini yüklenip ardımdan gelmeyen bana layık değildir. ³⁹ Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır.

⁴⁰ “Sizi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. ⁴¹ Bir peygamberi peygamber olduğu için kabul eden, peygambere yaraşan bir ödül alacaktır. Doğru birini doğru olduğu için kabul eden, doğru kişiye yaraşan bir ödül alacaktır. ⁴² Bu sıradan kişilerden birine, öğrencim olduğu için bir bardak soğuk su bile veren, size doğrusunu söyleyeyim, ödülsüz kalmayacaktır.”

11

İsa ve Vaftizci Yahya

(Luk.7:18-35)

¹ İsa, on iki öğrencisine bu buyrukları verdikten sonra onların kentlerinde öğretmek ve Tanrı sözünü duyurmak üzere oradan ayrıldı.

²⁻³ Tutukevinde bulunan Yahya, Mesih'in yaptığı işleri duyunca, O'na gönderdiği öğrencileri aracılığıyla şunu sordu: “Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?”

⁴ İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Gidin, işitip gördüklerinizi Yahya'ya bildirin. ⁵ Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kılınıyor, sağırlar işitiyor, ölümler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. ⁶ Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!”

⁷ Yahya'nın öğrencileri ayrılırken İsa halka Yahya'dan söz etmeye başladı. “Çöle ne görmeye gittiniz?” dedi. “Rüzgarda sallanan bir kamış mı? ⁸ Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Pahalı giysiler giymiş bir adam mı? Oysa pahalı giysi giyenler, kral saraylarında bulunur. ⁹ Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

¹⁰ ‘İşte, habercimi senin önünden gönderiyorum; O önden gidip senin yolunu hazırlayacak’

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. ¹¹ Size doğrusunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Vaftizci Yahya'dan daha üstün biri çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür. ¹² Vaftizci Yahya'nın ortaya çıktığı günden bu yana Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor*. ¹³ Yahya'ya dek bütün peygamberlerle Kutsal Yasa, olacakları önceden bildirdiler. ¹⁴ Eğer bunu kabul etmek isterseniz, gelecek olan İlyas odur. ¹⁵ Kulağı olan, işitsin!

10:33 2Ti.2:12 **10:35** Mik.7:6 **10:38** Mat.16:24; Mar.8:34; Luk.9:23 **10:39** Mat.16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; 17:33; Yu.12:25 **10:40** Mar.9:36-37; Luk.9:47-48; 10:16; Yu.13:20 **11:5** Ysa.35:5-6; 61:1-3 **11:10** Mal.3:1
11:12 Luk.16:16 * **11:12** “Göklerin Egemenliği zorlanıyor, zorlu kişiler onu ele geçirmeye çalışıyor” ya da “Göklerin Egemenliği zorlu biçimde geliyor, zorlu kişiler ona sahip çıkıyor”. **11:14** Mal.4:5; Mat.17:10-13; Mar.9:11-13

16-17 “Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Çarşı meydanlarında oturup arkadaşlarına,

‘Size kaval çaldık, oynamadınız;
Ağıt yaktık, dövünmediniz’

diye seslenen çocuklara benziyorlar. ¹⁸ Yahya geldiği zaman oruç tutup içkiden kaçındı, ona ‘cinli’ diyorlar. ¹⁹ İnsanoğlu geldiği zaman yiyip içti. Bu kez de diyorlar ki, ‘Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri ve günahkârlarla dost oldu!’ Ne var ki bilgelik, ortaya koyduğu işlerle doğrulanır.”

Tövbe Etmeyen Kentler (Luk.10:13-15)

²⁰⁻²¹ Sonra İsa, mucizelerinin çoğunu yapmış olduğu kentleri, tövbe etmedikleri için şöyle azarlamaya başladı: “Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda’da yapılmış olsaydı, çoktan çul kuşanıp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. ²² Size şunu söyleyeyim, yargı günü sizin haliniz Sur ve Sayda’nın halinden beter olacaktır! ²³ Ya sen, ey Kefarnahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, ölümler diyarına indirileceksin! Çünkü sende yapılan mucizeler Sodom’da yapılmış olsaydı, bugüne dek ayakta kalırdı. ²⁴ Sana şunu söyleyeyim, yargı günü senin halin Sodom bölgesinin halinden beter olacaktır!”

Yorgunlara Müjde (Luk.10:21-22)

²⁵ İsa bundan sonra şöyle dedi: “Baba, yerin ve göğün Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. ²⁶ Evet Baba, senin isteğin buydu.

²⁷ “Babam her şeyi bana teslim etti. Oğul’u, Baba’dan başka kimse tanımaz. Baba’yı da Oğul’dan ve Oğul’un O’nu tanıtmak istediği kişilerden başkası tanımaz.

²⁸ “Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm. ²⁹ Boyunduruğumu yüklenin, benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huylu, alçakgönüllüyüm. Böylece canlarınız rahata kavuşur. ³⁰ Boyunduruğumu taşımak kolay, yüküm hafiftir.”

12

Şabat Günü Sorunu (Mar.2:23-3:6; Luk.6:1-11)

¹ O sıralarda, bir Şabat Günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri acıkınca başakları koparıp yemeye başladılar. ² Bunu gören Ferisiler İsa’ya, “Bak, öğrencilerin Şabat Günü yasak olanı yapıyor” dediler.

³ İsa onlara, “Davut’la yanındakiler acıkınca Davut’un ne yaptığını okumadınız mı?” diye sordu. ⁴ “Tanrı’nın evine girdi, kendisinin ve yanındakilerin yemesi yasak olan, ancak kâhinlerin yiyebileceği adak ekmeklerini yedi. ⁵ Ayrıca kâhinlerin her hafta tapınakta Şabat Günü’yle ilgili buyruğu çiğnedikleri halde suçlu sayılmadıklarını Kutsal Yasa’da okumadınız mı? ⁶ Size şunu söyleyeyim, burada tapınaktan daha üstün bir şey var. ⁷ Eğer siz, ‘Ben kurban değil, merhamet isterim’ sözünün anlamını bilseydiniz, suçsuzları yargılamazdınız. ⁸ Çünkü İnsanoğlu Şabat Günü’nün de Rabbi’dir.”

11:20-21 Yşa.23:1-18; Hez.26:1-28:26; Yoe.3:4-8; Amo.1:9-10; Zek.9:2-4 **11:23** Yşa.14:13-15 **11:23** Yar.19:24-28
11:24 Mat.10:15; Luk.10:12 **11:27** Yu.1:18; 3:35; 10:15 **11:29** Yer.6:16 **12:1** Yas.23:25 **12:3** Lev.24:9;
1Sa.21:1-6 **12:7** Hoş.6:6; Mat.9:13

⁹ İsa oradan ayrılıp onların havrasına gitti. ¹⁰ Orada eli sakat bir adam vardı. İsa'yı suçlamak amacıyla kendisine, “Şabat Günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur?” diye sordular.

¹¹ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Hanginizin bir koyunu olur da Şabat Günü çukura düşerse onu tutup çıkarmaz? ¹² İnsan koyundan çok daha değerlidir! Demek ki, Şabat Günü iyilik yapmak Yasa'ya uygundur.”

¹³ Sonra adama, “Elini uzat” dedi. Adam elini uzattı. Eli öteki gibi yine sapasağlam oluverdi. ¹⁴ Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı yok etmek için anlaştılar.

Tanrı'nın Seçtiği Kul

¹⁵ İsa bunu bildiği için oradan ayrıldı. Birçok kişi ardından gitti. İsa hepsini iyileştirdi. ¹⁶ Kim olduğunu açıklamamaları için onları uyardı. ¹⁷⁻¹⁸ Bu, Peygamber Yeşaya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“İşte Kulum, O'nu ben seçtim.
Gönlümün hoşnut olduğu sevgili Kulum O'dur.
Ruhum'u O'nun üzerine koyacağım,
O da adaleti uluslara bildirecek.
¹⁹ Çekişip bağırmayacak,
Sokaklarda kimse O'nun sesini duymayacak.
²⁰ Ezilmiş kamışı kırmayacak,
Tüten fitili söndürmeyecek,
Ve sonunda adaleti zafere ulaştıracak.
²¹ Uluslar da O'nun adına umut bağlayacak.”

İsa ve Baalzevul

(Mar.3:20-30; Luk.6:43-45; 11:14-23)

²² Daha sonra İsa'ya kör ve dilsiz bir cinli getirdiler. İsa adamı iyileştirdi. Adam konuşmaya, görmeye başladı. ²³ Bütün kalabalık şaşırıp kaldı. “Bu, Davut'un Oğlu olabilir mi?” diye soruyorlardı.

²⁴ Ferisiler bunu duyunca, “Bu adam cinleri, ancak cinlerin önderi Baalzevul'un* gücüyle kovuyor” dediler.

²⁵ Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: “Kendi içinde bölünen ülke yıkılır. Kendi içinde bölünen kent ya da ev ayakta kalmaz. ²⁶ Eğer Şeytan Şeytan'ı kovarsa, kendi içinde bölünmüş demektir. Bu durumda onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? ²⁷ Eğer ben cinleri Baalzevul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Bu durumda sizi kendi adamlarınız yargılayacak. ²⁸ Ama ben cinleri Tanrı'nın Ruh'uyla kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

²⁹ “Bir kimse güçlü adamın evine girip malını nasıl çalabilir? Ancak onu bağladıktan sonra evini soyabilir.

³⁰ “Benden yana olmayan bana karşıdır. Benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir. ³¹ Bunun için size diyorum ki, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak; ama Ruh'a edilen küfür bağışlanmayacaktır. ³² İnsanoğlu'na* karşı bir söz söyleyen, bağışlanacak; ama Kutsal Ruh'a karşı bir söz söyleyen, ne bu çağda, ne de gelecek çağda bağışlanacaktır.

³³ “Ya ağacı iyi, meyvesini de iyi sayın; ya da ağacı kötü, meyvesini de kötü sayın. Çünkü her ağaç meyvesinden tanınır. ³⁴ Sizi engerekler soyu! Kötü olan sizler nasıl iyi sözler söyleyebilirsiniz? Çünkü ağız yürekten taşanı söyler. ³⁵ İyi insan içindeki iyilik hazinesinden

iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. ³⁶ Size şunu söyleyeyim, insanlar söyledikleri her boş söz için yargı günü hesap verecekler. ³⁷ Kendi sözlerinizle aklanacak, yine kendi sözlerinizle suçlu çıkarılacaksınız.”

Yunus'un Belirtisi

(Mar.8:11-12; Luk.11:24-26,29-32)

³⁸ Bunun üzerine bazı din bilginleri ve Ferisiler, “Öğretmenimiz, senden doğaüstü bir belirti görmek istiyoruz” dediler.

³⁹ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Peygamber Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecektir. ⁴⁰ Yunus, nasıl üç gün üç gece o koca balığın karnında kaldıysa, İnsanoğlu da üç gün üç gece yerin bağrında kalacaktır. ⁴¹ Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır. ⁴² Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır.

⁴³ “Kötü ruh insandan çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar, ama bulamaz. ⁴⁴ O zaman, ‘Çıktığım eve, kendi evime döneyim’ der. Eve gelince orayı bomboş, süpürülmüş, düzeltilmiş bulur. ⁴⁵ Bunun üzerine gider, yanına kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur. Bu kötü kuşağın başına gelecek olan da budur.”

İsa'nın Annesi ve Kardeşleri

(Mar.3:31-35; Luk.8:19-21)

⁴⁶ İsa daha halka konuşurken, annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durmuş, O'nunla konuşmak istiyorlardı. ⁴⁷ Birisi İsa'ya, “Bak, annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seninle görüşmek istiyorlar” dedi.

⁴⁸ İsa, kendisiyle konuşana, “Kimdir annem, kimdir kardeşlerim?” karşılığını verdi. ⁴⁹ Eliyle öğrencilerini göstererek, “İşte annem, işte kardeşlerim!” dedi. ⁵⁰ “Göklerdeki Babam'ın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur.”

13

Tohum Benzetmesi

(Mar.4:1-20; Luk.8:4-15)

¹ Aynı gün İsa evden çıktı, gidip göl kıyısında oturdu. ² Çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Bu yüzden İsa tekneye binip oturdu. Bütün kalabalık kıyıda duruyordu. ³ İsa onlara benzetmelerle birçok şey anlattı. “Bakın” dedi, “Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. ⁴ Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü. Kuşlar gelip bunları yedi. ⁵ Kimi, toprağı az, kayalık yerlere düştü; toprak derin olmadığından hemen filizlendi. ⁶ Ne var ki, güneş doğunca kavruldular, kök salamadıkları için kuruyup gittiler. ⁷ Kimi, dikenler arasına düştü. Dikenler büyüdü, filizleri boğdu. ⁸ Kimi ise iyi toprağa düştü. Bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı da otuz kat ürün verdi. ⁹ Kulağı olan işitsin!”

¹⁰ Öğrencileri gelip İsa'ya, “Halka neden benzetmelerle konuşuyorsun?” diye sordular.

¹¹ İsa şöyle yanıtladı: “Göklerin Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi, ama onlara verilmedi. ¹² Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek, bolluğa kavuşturulacak. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak. ¹³ Onlara benzetmelerle konuşmamın nedeni budur. Çünkü,

‘Gördükleri halde görmezler,
Duydukları halde duymaz ve anlamazlar.’

14 “Böylece Yeşaya'nın peygamberlik sözü onlar için gerçekleşmiş oldu:

‘Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,
Bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz!

15 Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı,

Kulakları ağırlaştı.

Gözlerini kapadılar.

Öyle ki, gözleri görmesin,

Kulakları duymasın, yürekleri anlamasın

Ve bana dönmessinler.

Dönselerdi, onları iyileştirirdim.’

16 “Ama ne mutlu size ki, gözleriniz görüyor, kulaklarınız işitiyor! 17 Size doğrusunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice doğru kişiler sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.

18 “Şimdi ikinciyle ilgili benzetmeyi siz dinleyin. 19 Kim göksel egemenlikle ilgili sözü işitir de anlamazsa, kötü olan gelir, onun yüreğine ekileni söker götürür. Yol kenarına ekilen tohum işte budur. 20-21 Kayalık yerlere ekilen ise işittiği sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salamadığı için ancak bir süre dayanan kişidir. Böyle biri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşer. 22 Dikenler arasında ekilen de şudur: Sözü işitir, ama dünyasal kaygılar ve zenginliğin aldatıcılığı sözü boğar ve ürün vermesini engeller. 23 İyi toprağa ekilen tohum ise, sözü işitip anlayan birine benzer. Böylesi elbette ürün verir, kimi yüz, kimi altmış, kimi de otuz kat.”

Deliceler Benzetmesi

24 İsa onlara başka bir benzetme anlattı: “Göklerin Egemenliği, tarlasına iyi tohum eken adama benzer” dedi. 25 “Herkes uyurken, adamın düşmanı geldi, buğdayın arasına delice ekip gitti. 26 Ekin gelişip başak salınca, deliceler de göründü.

27 “Mal sahibinin köleleri gelip ona şöyle dediler: ‘Efendimiz, sen tarlana iyi tohum ekmedin mi? Bu deliceler nereden çıktı?’

28 “Mal sahibi, ‘Bunu bir düşman yapmıştır’ dedi.

“ ‘Gidip deliceleri toplamamızı ister misin?’ diye sordu köleler.

29 “ ‘Hayır’ dedi adam. ‘Deliceleri toplarken belki buğdayı da sökersiniz. 30 Bırakın biçim vaktine dek birlikte büyüsünler. Biçim vakti orakçılara, önce deliceleri toplayın diyeceğim, yakmak için demet yapın. Buğdayı ise toplayıp ambarıma koyun.’ ”

Hardal Tanesi ve Maya Benzetmeleri

(Mar.4:30-34; Luk.13:18-21)

31 İsa onlara bir benzetme daha anlattı: “Göklerin Egemenliği, bir adamın tarlasına ektiği hardal tanesine benzer” dedi. 32 “Hardal tohumların en küçüğü olduğu halde, gelişince bahçe bitkilerinin boyunu aşar, ağaç olur. Böylece kuşlar gelip dallarında barınır.”

33 İsa onlara başka bir benzetme anlattı: “Göklerin Egemenliği, bir kadının üç ölçek* una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarır.”

34 İsa bütün bunları halka benzetmelerle anlattı. Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. 35 Bu, peygamber aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Ağzımı benzetmeler anlatarak açacağım,
Dünyanın kuruluşundan beri
Gizli kalmış sırları dile getireceğim.”

Deliceler Benzetmesi Açıklanıyor

³⁶ Bundan sonra İsa halktan ayrılıp eve gitti. Öğrencileri yanına gelip, “Tarladaki delicelerle ilgili benzetmeyi bize açıkla” dediler.

³⁷ İsa, “İyi tohumu eken, İnsanoğlu'dur*” diye karşılık verdi. ³⁸ “Tarla ise dünyadır. İyi tohum, göksel egemenliğin oğulları, deliceler de kötü olanın oğullarıdır. ³⁹ Deliceleri eken düşman, İblis'tir. Biçim vakti, çağın sonu; orakçılar ise meleklerdir.

⁴⁰ “Deliceler nasıl toplanıp yakılırsa, çağın sonunda da böyle olacaktır. ⁴¹⁻⁴² İnsanoğlu meleklerini gönderecek, onlar da insanları günaha düşüren her şeyi, kötülük yapan herkesi O'nun egemenliğinden toplayıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. ⁴³ Doğru kişiler o zaman Babaları'nın egemenliğinde güneş gibi parlayacaklar. Kulağı olan işitsin!”

Define ve İnci Benzetmeleri

⁴⁴ “Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarlayı satın aldı.

⁴⁵ “Yine Göklerin Egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. ⁴⁶ Tüccar, çok değerli bir inci bulunca gitti, varını yoğunu satıp o inciye satın aldı.”

Ağ Benzetmesi

⁴⁷ “Yine Göklerin Egemenliği, denize atılan ve her çeşit balığı toplayan ağa benzer. ⁴⁸ Ağ dolunca onu kıyıya çekerler. Oturup işe yarayan balıkları kaplara koyar, yaramayanları atarlar. ⁴⁹⁻⁵⁰ Çağın sonunda da böyle olacak. Melekler gelecek, kötü kişileri doğruların arasından ayırıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.”

⁵¹ İsa, “Bütün bunları anladınız mı?” diye sordu.

“Evet” karşılığını verdiler.

⁵² O da onlara, “İşte böylece Göklerin Egemenliği için eğitilmiş her din bilgini, hazinesinden hem yeni hem eski değerler çıkaran bir mal sahibine benzer” dedi.

İsa Reddediliyor

(Mar.6:1-6; Luk.4:16-30)

⁵³ İsa bütün bu benzetmeleri anlattıktan sonra oradan ayrıldı. ⁵⁴ Kendi memleketine gitti ve oradaki havrada halka öğretmeye başladı. Halk şaşırıp kalmıştı. “Adamın bu bilgeliği ve mucizeler yaratan gücü nereden geliyor?” diyorlardı. ⁵⁵ “Marangozun oğlu değil mi bu? Annesinin adı Meryem değil mi? Yakup, Yusuf, Simun ve Yahuda O'nun kardeşleri değil mi? ⁵⁶ Kızkardeşlerinin hepsi aramızda yaşamıyor mu? O halde O'nun bütün bu yaptıkları nereden geliyor?” ⁵⁷ Ve gücenip O'nu reddettiler.

Ama İsa onlara şöyle dedi: “Bir peygamber, kendi memleketinden ve evinden başka yerde hor görülmez.”

⁵⁸ İmansızlıkları yüzünden İsa orada pek fazla mucize yapmadı.

14

Yahya'nın Öldürülmesi

(Mar.6:14-29; Luk.9:7-9)

1-2 O günlerde İsa'yla ilgili haberleri duyan bölge kralı Hirodes, adamlarına, “Bu, Vaftizci Yahya'dır” dedi. “Ölümden dirildi. Olağanüstü güçlerin onda etkin olmasının nedeni budur.”

3 Hirodes, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya yüzünden Yahya'yı tutuklatmış, bağlatıp zindana attırmıştı. 4 Çünkü Yahya Hirodes'e, “O kadınla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır” demişti. 5 Hirodes Yahya'yı öldürtmek istemiş, ama halktan korkmuştu. Çünkü halk Yahya'yı peygamber sayıyordu.

6-7 Hirodes'in doğum günü şenliği sırasında Hirodiya'nın kızı ortaya çıkıp dans etti. Bu, Hirodes'in öyle hoşuna gitti ki, ant içerek kıza ne dilerse vereceğini söyledi. 8 Kız, annesinin kışkırtmasıyla, “Bana şimdi, bir tepsi üzerinde Vaftizci Yahya'nın başını ver” dedi. 9 Kral buna çok üzülüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü bu dileğin yerine getirilmesini buyurdu. 10 Adam gönderip zindanda Yahya'nın başını kestirdi. 11 Kesik baş tepsiyle getirilip kıza verildi, kız da bunu annesine götürdü. 12 Yahya'nın öğrencileri gelip cesedi aldılar ve gömdüler. Sonra gidip İsa'ya haber verdiler.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mar.6:30-44; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)

13 İsa bunu duyunca, tek başına تنها bir yere çekilmek üzere bir tekneyle oradan ayrıldı. Bunu öğrenen halk, kentlerden çıkıp O'nu yaya olarak izledi. 14 İsa tekneden inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Onlara acıdı ve hasta olanlarını iyileştirdi.

15 Akşama doğru öğrencileri yanına gelip, “Burası ıssız bir yer” dediler, “Vakit de geç oldu. Halkı salıver de köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar.”

16 İsa, “Gitmelerine gerek yok, onlara siz yiyecek verin” dedi.

17 Öğrenciler, “Burada beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok ki” dediler.

18 İsa, “Onları buraya, bana getirin” dedi. 19 Halka çayıra oturmalarını buyurduktan sonra, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra ekmekleri bölüp öğrencilerine verdi, onlar da halka dağıttılar. 20 Herkes yiyip doydular. Artakalan parçalardan on iki sepet dolusu topladılar. 21 Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, yaklaşık beş bin erkekti.

İsa Su Üstünde Yürüyor

(Mar.6:45-56; Yu.6:15-21)

22 Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, tekneye binip kendisinden önce karşı yakaya geçmelerini buyurdu. Bu arada halkı evlerine gönderecekti. 23 Halkı gönderdikten sonra dua etmek için tek başına dağa çıktı. Akşam olurken orada yalnızdı. 24 O sırada tekne kıyıdan bir hayli uzakta* dalgalarla boğuşuyordu. Çünkü rüzgar karşı yönden esiyordu.

25 Sabaha karşı† İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. 26 Öğrenciler, O'nun gölün üstünde yürüdüğünü görünce dehşete kapıldılar. “Bu bir hayalet!” diyerek korkuyla bağıştılar.

27 Ama İsa hemen onlara seslenerek, “Cesur olun, benim, korkmayın!” dedi.

28 Petrus buna karşılık, “Ya Rab” dedi, “Eğer sen isen, buyruk ver suyun üstünden yürüyerek sana geleyim.”

29 İsa, “Gel!” dedi.

Petrus da tekneden indi, suyun üstünden yürüyerek İsa'ya yaklaştı. 30 Ama rüzgarın ne kadar güçlü estiğini görünce korktu, batmaya başladı. “Ya Rab, beni kurtar!” diye bağırdı.

31 İsa hemen elini uzatıp onu tuttu. Ona, “Ey kıt imanlı, neden kuşku duyduğun?” dedi.

14:1-2 Mat.16:13-14; Mar.6:14-15; Luk.9:7-8 14:3 Luk.3:19-20 14:4 Lev.18:16; 20:21 * 14:24 “Bir hayli uzakta”: Grekçe “Birçok stadion uzakta” (bkz. Birimler Cetveli). † 14:25 “Sabaha karşı”: Grekçe “Gecenin dördüncü nöbetinde” (bkz. Sözlük, “Saat”).

³² Onlar tekneye bindikten sonra rüzgar dindi. ³³ Teknedekiler, “Sen gerçekten Tanrı'nın Oğlu'sun” diyerek O'na tapındılar.

³⁴ Gölü aşırıp Gennesar'da karaya çıktılar. ³⁵ Yöre halkı İsa'yı tanıyınca çevreye haber saldı. Bütün hastaları O'na getirdiler. ³⁶ Giysisinin eteğine bir dokunsak diye yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi iyileşti.

15

Töre mi, Tanrı'nın Sözü mü? (Mar.7:1-13)

¹⁻² Bu sırada Yeruşalim'den bazı Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya gelip, “Öğrencilerin neden atalarımızın töresini çiğniyor?” diye sordular, “Yemekten önce ellerini yıkamıyorlar.”

³ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Ya siz, neden töreniz uğruna Tanrı buyruğunu çiğniyorsunuz? ⁴ Çünkü Tanrı şöyle buyurdu: ‘Annene babana saygı göstereceksin’; ‘Annesine ya da babasına söven kesinlikle öldürülecektir.’ ⁵⁻⁶ Ama siz, ‘Her kim anne ya da babasına, benden alacağın bütün yardım Tanrı'ya adanmıştır derse, artık babasına saygı göstermek zorunda değildir’ diyorsunuz. Böylelikle, töreniz uğruna Tanrı'nın sözünü geçersiz kılmış oluyorsunuz. ⁷⁻⁸ Ey ikiyüzlüler! Yeşaya'nın sizinle ilgili şu peygamberlik sözü ne kadar yerindedir:

‘Bu halk dudaklarıyla beni sayar,
Ama yürekleri benden uzak.

⁹ Bana boşuna taparlar.
Çünkü öğrettikleri, sadece insan buyruklarıdır.’ ”

İnsanı Kirleten Nedir? (Mar.7:14-23)

¹⁰ İsa, halkı yanına çağırıp onlara, “Dinleyin ve şunu belleyin” dedi. ¹¹ “Ağızdan giren şey insanı kirletmez. İnsanı kirleten ağızdan çıkandır.”

¹² Bu sırada öğrencileri O'na gelip, “Biliyor musun?” dediler, “Ferisiler bu sözü duyunca gücendiler.”

¹³ İsa şu karşılığı verdi: “Göksel Babam'ın dikmediği her fidan kökünden sökülecektir. ¹⁴ Bırakın onları; onlar körlerin kör kılavuzlarıdır. Eğer kör köre kılavuzluk ederse, ikisi de çukura düşer.”

¹⁵ Petrus, “Bu benzetmeyi bize açıkla” dedi.

¹⁶ “Siz de mi hâlâ anlamıyorsunuz?” diye sordu İsa. ¹⁷ “Ağza giren her şeyin mideye indiğini, oradan da helaya atıldığını bilmiyor musunuz? ¹⁸ Ne var ki ağızdan çıkan, yürekten kaynaklanır. İnsanı kirleten de budur. ¹⁹ Çünkü kötü düşünceler, cinayet, zina, fuhuş, hırsızlık, yalan yere tanıklık ve iftira hep yürekten kaynaklanır. ²⁰ İnsanı kirleten bunlardır. Yıkanmamış ellerle yemek yemek insanı kirletmez.”

Kenanlı Kadının İmanı (Mar.7:24-30)

²¹ İsa oradan ayrılıp Sur ve Sayda bölgesine geçti. ²² O yöreden Kenanlı bir kadın İsa'ya gelip, “Ya Rab, ey Davut Oğlu, halime acı! Kızım cine tutuldu, çok kötü durumda” diye feryat etti.

²³ İsa kadına hiçbir karşılık vermedi. Öğrencileri yaklaşıp, “Sal şunu, gitsin!” diye rica ettiler. “Arkamızdan bağırıp duruyor.”

²⁴ İsa, “Ben yalnız İsrail halkının kaybolmuş koyunlarına gönderildim” diye yanıtladı.

²⁵ Kadın ise yaklaşp, “Ya Rab, bana yardım et!” diyerek O'nun önünde yere kapandı*.

²⁶ İsa ona, “Çocukların ekmeğini alıp köpekler'e atmak doğru değildir” dedi.

²⁷ Kadın, “Haklısın, ya Rab” dedi. “Ama köpekler de efendilerinin sofrasından düşen kırıntıları yer.”

²⁸ O zaman İsa ona şu karşılığı verdi: “Ey kadın, imanının büyük! Dilediğin gibi olsun.” Ve kadının kızı o saatte iyileşti.

İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor (Mar.8:1-10)

²⁹ İsa oradan ayrıldı, Celile Gölü'nün kıyısından geçerek dağa çıkıp oturdu. ³⁰ Yanına büyük bir kalabalık geldi. Beraberlerinde kötürüm, kör, çolak, dilsiz ve daha birçok hasta getirdiler. Hastaları O'nun ayaklarının dibine bıraktılar. O da onları iyileştirdi. ³¹ Halk, dilsizlerin konuştuğunu, çolakların iyileştiğini, körlerin gördüğünü, kötürümlerin yürüdüğünü görünce şaşı ve İsrail'in Tanrısı'nı yüceltti.

³² İsa öğrencilerini yanına çağırp, “Halka acıyorum” dedi. “Üç gündür yanımdalar, yiyecek hiçbir şeyleri yok. Onları aç aç evlerine göndermek istemiyorum, yolda bayılabilirler.”

³³ Öğrenciler kendisine, “Böyle ıssız bir yerde bu kadar kalabalığı doyuracak ekmeği nereden bulalım?” dediler.

³⁴ İsa, “Kaç ekmeğiniz var?” diye sordu.

“Yedi ekmekle birkaç küçük balığımız var” dediler.

³⁵ Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. ³⁶ Yedi ekmekle balıkları aldı, şükredip bunları böldü, öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. ³⁷ Herkes yiyip doydı. Artakalan parçalardan yedi küfe dolusu topladılar. ³⁸ Yemek yiyenlerin sayısı, kadın ve çocuklar hariç, dört bin erkekti. ³⁹ İsa, halkı evlerine gönderdikten sonra tekneye binip Magadan bölgesine geçti.

16

Doğüstü Bir Belirti İsteniyor (Mar.8:11-13; Luk.12:54-56)

¹ Ferisiler'le Sadukiler İsa'nın yanına geldiler. O'nu denemek amacıyla kendilerine gökten bir belirti göstermesini istediler.

² İsa onlara şu karşılığı verdi: “Akşam, ‘Gökyüzü kızıl olduğuna göre hava iyi olacak’ dersiniz. ³ Sabah, ‘Bugün gök kızıl ve bulutlu, hava bozacak’ dersiniz. Gökyüzünün görünümünü yorumlayabiliyorsunuz da, zamanın belirtilerini yorumlayamıyor musunuz? ⁴ Kötü ve vefasız kuşak bir belirti istiyor! Ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek.” Sonra İsa onları bırakp gitti.

Ferisiler'le Sadukiler'in Mayası (Mar.8:14-21)

⁵ Öğrenciler gölün karşı yakasına geçerken ekmek almayı unutmuşlardı. ⁶ İsa onlara, “Dikkatli olun, Ferisiler'in ve Sadukiler'in mayasından kaçın!” dedi.

⁷ Onlar ise kendi aralarında tartışarak, “Ekmek almadığımız için böyle diyor” dediler.

⁸ Bunun farkında olan İsa şöyle dedi: “Ey kıt imanlılar! Ekmeğiniz yok diye niçin tartışıyorsunuz? ⁹⁻¹⁰ Hâlâ anlamıyor musunuz? Beş ekmekle beş bin kişinin doyduğunu, kaç sepet dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor musunuz? Yedi ekmekle dört bin kişinin doyduğunu, kaç küfe dolusu yemek fazlası topladığınızı hatırlamıyor

* 15:25 “O'nun önünde yere kapandı” ya da “O'na tapındı”. 16:1 Mat.12:38; Luk.11:16 16:4 Mat.12:39; Luk.11:29 16:6 Luk.12:1 16:9-10 Mat.14:17-21; 15:34-38

musunuz? ¹¹ Ben size, ‘Ferisiler’in ve Sadukiler’in mayasından kaçının’ derken, ekmekten söz etmediğimi nasıl olur da anlamazsınız?”

¹² Ekmek mayasından değil de, Ferisiler’le Sadukiler’in öğretisinden kaçının dediğini o zaman anladılar.

Petrus’un Mesih’i Tanıması
(Mar.8:27-30; Luk.9:18-21)

¹³ İsa, Filipus Sezariyesi bölgesine geldiğinde öğrencilerine şunu sordu: “Halk, İnsanoğlu’nun* kim olduğunu söylüyor?”

¹⁴ Öğrencileri şu karşılığı verdiler: “Kimi Vaftizci Yahya, kimi İlyas, kimi de Yeremya ya da peygamberlerden biridir diyor.”

¹⁵ İsa onlara, “Siz ne dersiniz” dedi, “Sizce ben kimim?”

¹⁶ Simun Petrus, “Sen, yaşayan Tanrı’nın Oğlu Mesih’sin*” yanıtını verdi.

¹⁷ İsa ona, “Ne mutlu sana, Yunus oğlu Simun!” dedi. “Bu sırrı sana açan insan* değil, göklerdeki Babam’dır. ¹⁸ Ben de sana şunu söyleyeyim, sen Petrus’sun† ve ben kilisemi bu kayanın‡ üzerine kuracağım. Ölüler diyarının kapıları ona karşı direnemeyecek.

¹⁹ Göklerin Egemenliği’nin anahtarlarını sana vereceğim. Yeryüzünde bağlayacağın her şey göklerde de bağlanmış olacak; yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde de çözülmüş olacak.” ²⁰ Bu sözlerden sonra İsa, kendisinin Mesih olduğunu kimseye söylememeleri için öğrencilerini uyardı.

İsa Ölüp Dirileceğini Önceden Bildiriyor
(Mar.8:31-9:1; Luk.9:22-27)

²¹ Bundan sonra İsa, kendisinin Yeruşalim’e gitmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerinin elinden çok acı çekmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini öğrencilerine anlatmaya başladı.

²² Bunun üzerine Petrus O’nu bir kenara çekip azarlamaya başladı. “Tanrı korusun, ya Rab! Senin başına asla böyle bir şey gelmeyecek!” dedi.

²³ Ama İsa Petrus’a dönüp, “Çekil önümden, Şeytan!” dedi, “Bana engel oluyorsun. Düşüncelerin Tanrı’ya değil, insana özgüdür.”

²⁴ Sonra İsa, öğrencilerine şunları söyledi: “Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmıhını yüklenip beni izlesin. ²⁵ Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. ²⁶ İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? İnsan kendi canına karşılık ne verebilir? ²⁷ İnsanoğlu, Babası’nın görkemi içinde melekleriyle gelecek ve herkese, yaptığıının karşılığını verecektir. ²⁸ Size doğrusunu söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, İnsanoğlu’nun kendi egemenliği içinde gelişini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.”

17

İsa’nın Görünümü Değişiyor
(Mar.9:2-13; Luk.9:28-36)

¹ Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yakup’un kardeşi Yuhanna’yı alarak yüksek bir dağa çıktı. ² Onların gözü önünde İsa’nın görünümü değişti. Yüzü güneş gibi parladı, giysileri ışık gibi bembeyaz oldu. ³ O anda Musa’yla İlyas öğrencilere göründü.

16:14 Mat.14:1-2; Mar.6:14-15; Luk.9:7-8 **16:16** Yu.6:68-69 * **16:17** “İnsan”: Grekçe “Et ve kan”. † **16:18** “Petrus”: Grekçe “Petros”, yani “Kaya parçası, taş”. ‡ **16:18** “Kaya”: Grekçe “Petra”, yani “Büyük taş kütle, kaya”. **16:19** Mat.18:18; Yu.20:23 **16:21** Mat.17:22-23; 20:19; 27:62-63 **16:24** Mat.10:38; Luk.14:27 **16:25** Mat.10:39; Luk.17:33; Yu.12:25 **16:27** Mat.25:31 **16:27** Mez.62:12; Rom.2:6; Va.2:23 **17:1** 2Pe.1:17-18

İsa'yla konuşuyorlardı. ⁴ Petrus İsa'ya, “Ya Rab” dedi, “Burada bulunmamız ne iyi oldu! İstersen burada üç çardak kurayım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a.”

⁵ Petrus daha konuşurken parlak bir bulut onlara gölge saldı. Buluttan gelen bir ses, “Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum. O'nu dinleyin!” dedi.

⁶ Öğrenciler bunu işitince, dehşet içinde yüzüstü yere kapandılar. ⁷ İsa gelip onlara dokundu, “Kalkın, korkmayın!” dedi. ⁸ Başlarını kaldırıncı İsa'dan başka kimseyi göremediler.

⁹ Dağdan inerlerken İsa onlara, “İnsanoğlu* ölümünden dirilmeden, gördüklerinizi kimseye söylemeyin” diye buyurdu.

¹⁰ Öğrencileri O'na şunu sordular: “Peki, din bilginleri neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?”

¹¹ İsa, “İlyas gerçekten gelecek ve her şeyi yeniden düzene koyacak” diye yanıtladı.

¹² “Size şunu söyleyeyim, İlyas zaten geldi, ama onu tanımadılar, ona yapmadıklarını bırakmadılar. Aynı şekilde İnsanoğlu da onların elinden acı çekecektir.” ¹³ O zaman öğrenciler İsa'nın kendilerine Vaftizci Yahya'dan söz ettiğini anladılar.

Cinli Çocuk İyileştiriliyor (Mar.9:14-32; Luk.9:37-45)

¹⁴ Kalabalığın yanına vardıklarında bir adam İsa'ya yaklaşıp önünde diz çöktü. ¹⁵ “Ya Rab” dedi, “Oğlumun haline acı! Sarası var, çok acı çekiyor. Sık sık ateşe, suya düşüyor. ¹⁶ Onu senin öğrencilerine getirdim, ama iyileştiremediler.”

¹⁷ İsa, “Ey imansız ve sapmış kuşak!” dedi. “Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu buraya, bana getirin.” ¹⁸ İsa cini azarlayınca, cin çocuktan çıktı, çocuk o anda iyileşti.

¹⁹ Sonra öğrenciler tek başlarına İsa'ya gelip, “Biz cini neden kovamadık?” diye sordular.

²⁰⁻²¹ İsa, “İmanınız kıt olduğu için” karşılığını verdi. “Size doğrusunu söyleyeyim, bir hardal tanesi kadar imanınız olsa şu dağa, ‘Buradan şuraya göç’ derseniz, göçer; sizin için imkânsız bir şey olmayacaktır.”*

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor (Mar.9:30-32; Luk.9:43-45)

²²⁻²³ Celile'de bir araya geldiklerinde İsa onlara, “İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama üçüncü gün dirilecek” dedi.

Öğrenciler buna çok kederlendiler.

Tapınak Vergisi

²⁴ Kefarnahum'a geldiklerinde, iki dirhemlik tapınak vergisini† toplayanlar Petrus'a gelip, “Öğretmeniniz tapınak vergisini ödüyor, değil mi?” diye sordular.

²⁵ Petrus, “Ödüyor” dedi.

Petrus eve gelince, daha kendisi bir şey söylemeden İsa ona, “Simun, ne dersin?” dedi. “Dünya kralları gümrük ya da vergiyi kimlerden alır? Kendi oğullarından mı, yabancılardan mı?”

²⁶ Petrus'un, “Yabancılardan” demesi üzerine İsa, “O halde oğullar muaftır” dedi. ²⁷ “Ama vergi toplayanları gücendirmeyelim. Göle gidip oltanı at. Tuttuğun ilk balığı çıkar, onun

^{17:5} Mez.2:7; Ysa.42:1; Mat.3:17; 12:18; Mar.1:11; Luk.3:21-22 ^{17:5} Yas.18:15 ^{17:10} Mal.4:5 ^{17:12} Mat.11:14

^{17:20-21} Mat.21:21; Mar.11:23; 1Ko.13:2 * ^{17:20-21} Birçok Grekçe elyazması, “Ama bu tür cinler ancak dua ve oruçla kovulabilir” sözlerini de içerir. ^{17:24} Çık.30:13; 38:26 † ^{17:24} “İki dirhemlik tapınak vergisi”: Grekçe “Didrahma” (bkz. Birimler Cetveli).

ağzını aç, dört dirhemlik bir akçe[‡] bulacaksın. Parayı al, ikimizin vergisi olarak onlara ver.”

18

En Büyük Kim?

(Mar.9:33-37,42-48; Luk.9:46-48; 17:1-2)

¹ Bu sırada öğrencileri İsa'ya yaklaşıp, “Göklerin Egemenliği'nde en büyük kimdir?” diye sordular.

²⁻³ İsa, yanına küçük bir çocuk çağırıp, onu orta yere dikip şöyle dedi: “Size doğrusunu söyleyeyim, yolunuzdan dönüp küçük çocuklar gibi olmazsanız, Göklerin Egemenliği'ne asla giremezsiniz. ⁴ Kim bu çocuk gibi alçakgönüllü olursa, Göklerin Egemenliği'nde en büyük odur. ⁵ Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur.

⁶ “Ama kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı asılıp denizin dibine atılması kendisi için daha iyi olur.

⁷ İnsanı günaha düşüren tuzaklardan ötürü vay dünyanın haline! Böyle tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline!

⁸ “Eğer elin ya da ayağın günah işlemene neden olursa, onu kesip at. Tek el, tek ayakla yaşama kavuşman, iki elle, iki ayakla sönmez ateşe atılmadan iyidir. ⁹ Eğer gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Tek gözle yaşama kavuşman, iki gözle cehennem ateşine atılmadan iyidir.

¹⁰⁻¹¹ “Bu küçüklerden birini bile hor görmekten sakının! Size şunu söyleyeyim, onların göklerdeki melekleri, göklerdeki Babam'ın yüzünü her zaman görürler.”*

Kaybolan Koyun Benzetmesi

(Luk.15:3-7)

¹² “Siz ne dersiniz? Bir adamın yüz koyunu olsa ve bunlardan biri yolunu şaşırsa, doksan dokuzunu dağlarda bırakıp yolunu şaşıranı aramaya gitmez mi? ¹³ Size doğrusunu söyleyeyim, eğer onu bulursa, yolunu şaşırmamış doksan dokuz koyun için sevindiğinden daha çok onun için sevinir. ¹⁴ Bunun gibi, göklerdeki Babanız da bu küçüklerden hiçbirinin kaybolmasını istemez.”

Bir Kardeş Günah İşlerse

¹⁵ “Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse, ona git, suçunu kendisine göster. Her şey yalnız ikinizin arasında kalsın. Kardeşin seni dinlerse, onu kazanmış olursun. ¹⁶ Ama dinlemezse, yanına bir ya da iki kişi daha al ki, söylenen her şey iki ya da üç tanığın sözüyle doğrulansın. ¹⁷ Onları da dinlemezse, durumu inanlılar topluluğuna bildir. Topluluğu da dinlemezse, onu putperest ya da vergi görevlisi say.

¹⁸ “Size doğrusunu söyleyeyim, yeryüzünde bağlayacağınız her şey gökte de bağlanmış olacak. Yeryüzünde çözeceğiniz her şey gökte de çözülmüş olacak. ¹⁹ Yine size şunu söyleyeyim, yeryüzünde aranızdan iki kişi, dileyebilecekleri herhangi bir şey için anlaşılırsa, göklerdeki Babam dileklerini yerine getirir. ²⁰ Nerede iki ya da üç kişi benim adımla toplanırsa, ben de orada, aralarındaayım.”

Acımasız Köle Benzetmesi

²¹ Bunun üzerine Petrus İsa'ya gelip, “Ya Rab” dedi, “Kardeşim bana karşı kaç kez günah işlerse onu bağışlamalıyım? Yedi kez mi?”

²² İsa, “Yedi kez değil” dedi. “Yetmiş kere yedi kez derim sana. ²³ Şöyle ki, Göklerin Egemenliği, köleleriyle hesaplaşmak isteyen bir krala benzer. ²⁴ Kral hesap görmeye

[‡] 17:27 “Dört dirhemlik bir akçe”: Grekçe “Bir statir” (bkz. Birimler Cetveli). 18:1 Luk.22:24 18:2-3 Mar.10:15; Luk.18:17 18:8 Mat.5:30 18:9 Mat.5:29 * 18:10-11 Birçok Grekçe elyazması, “İnsanoğlu, kaybolanı kurtarmak için geldi” sözlerini de içerir. 18:15 Luk.17:3 18:16 Yas.19:15 18:18 Mat.16:19; Yu.20:23 18:21 Luk.17:3-4

başladığında kendisine, borcu on bin talantı bulan bir köle getirildi. ²⁵ Kölenin ödeme gücü olmadığından efendisi onun, karısının, çocuklarının ve bütün malının satılıp borcun ödenmesini buyurdu. ²⁶ Köle yere kapanıp efendisine, 'Ne olur, sabret! Bütün borcumu ödeyeceğim' dedi. ²⁷ Efendisi köleye acıdı, borcunu bağışlayıp onu salıverdi.

²⁸ "Ama köle çıkıp gitti, kendisine yüz dinar borcu olan başka bir köleye rastladı. Onu yakalayıp, 'Borcunu öde' diyerek boğazına sarıldı. ²⁹ Bu köle yüzüstü yere kapandı, 'Ne olur, sabret! Borcumu ödeyeceğim' diye yalvardı. ³⁰ Ama ilk köle bunu reddetti. Gitti, borcunu ödeyinceye dek adamı zindana kapattı. ³¹ Öteki köleler, olanları görünce çok üzüldüler. Efendilerine gidip bütün olup bitenleri anlattılar.

³² "Bunun üzerine efendisi köleyi yanına çağırdı. 'Ey kötü köle!' dedi. 'Bana yalvardığın için bütün borcunu bağışladım. ³³ Benim sana acıdığım gibi, senin de köle arkadaşına acıman gerekmez miydi?' ³⁴ Bu öfkeyle efendisi, bütün borcunu ödeyinceye dek onu işkencecilere teslim etti.

³⁵ "Eğer her biriniz kardeşini gönülden bağışlamazsa, göksel Babam da size öyle davranacaktır."

19

Boşanmayla İlgili Soru (Mar.10:1-12)

¹ İsa konuşmasını bitirdikten sonra Celile'den ayrılıp Yahudiye'nin* Şeria Irmağı'nın karşı yakasındaki topraklarına geçti. ² Büyük halk toplulukları da O'nun ardından gitti. Hasta olanları orada iyileştirdi.

³ İsa'nın yanına gelen bazı Ferisiler, O'nu denemek amacıyla şunu sordular: "Bir adamın, herhangi bir nedenle karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?"

⁴⁻⁵ İsa şu karşılığı verdi: "Kutsal Yazılar'ı okumadınız mı? Yaradan başlangıçtan 'İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı' ve şöyle dedi: 'Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.' ⁶ Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı'nın birleştirdiğini, insan ayırmasın."

⁷ Ferisiler İsa'ya, "Öyleyse" dediler, "Musa neden erkeğin boşanma belgesi verip karısını boşayabileceğini söyledi?"

⁸ İsa onlara, "İnatçı olduğunuz için Musa karılarınızı boşamanıza izin verdi" dedi. "Başlangıçta bu böyle değildi. ⁹ Ben size şunu söyleyeyim, karısını fuhuştan başka bir nedenle boşayıp başkasıyla evlenen, zina etmiş olur. Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur*."

¹⁰ Öğrenciler İsa'ya, "Eğer erkekle karısı arasındaki ilişki buysa, hiç evlenmemek daha iyi!" dediler.

¹¹ İsa onlara, "Herkes bu sözü kabul edemez, ancak Tanrı'nın güç verdiği kişiler kabul edebilir" dedi. ¹² "Çünkü kimisi doğuştan hadımdır, kimisi insanlar tarafından hadım edilir, kimisi de Göklerin Egemenliği uğruna kendini hadım sayar. Bunu kabul edebilen etsin!"

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor (Mar.10:13-16; Luk.18:15-17)

¹³⁻¹⁴ O sırada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getirdiler; ellerini onların üzerine koyup dua etmesini istediler. Öğrenciler onları azarlayınca İsa, "Bırakın çocukları" dedi. "Bana gelmelerine engel olmayın! Çünkü Göklerin Egemenliği böylelerininindir." ¹⁵ Ellerini onların üzerine koyduktan sonra oradan ayrıldı.

^{19:4-5} Yar.1:27; 2:24; 5:2 ^{19:7} Yas.24:1-4; Mat.5:31 ^{19:9} Mat.5:32; 1Ko.7:10-11 * ^{19:9} "Boşanan kadınla evlenen de zina etmiş olur" sözleri birçok Grekçe elyazmasında yoktur.

*Zenginlik ve Sonsuz Yaşam
(Mar.10:17-31; Luk.18:18-30)*

¹⁶ Adamın biri İsa'ya gelip, “Öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için nasıl bir iyilik yapmalıyım?” diye sordu.

¹⁷ İsa, “Bana neden iyilik hakkında soru soruyorsun?” dedi. “İyi olan yalnız biri var. Yaşama kavuşmak istiyorsan, O'nun buyruklarını yerine getir.”

¹⁸⁻¹⁹ “Hangi buyrukları?” diye sordu adam.

İsa şu karşılığı verdi: “ ‘Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin’ ve ‘Komşunu kendin gibi seveceksin.’ ”

²⁰ Genç adam, “Bunların hepsini yerine getirdim” dedi, “Daha ne eksikim var?”

²¹ İsa ona, “Eğer eksiksiz olmak istiyorsan, git, varını yoğunu sat, parasını yoksullara ver; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle” dedi.

²² Genç adam bu sözleri işitince üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok malı vardı.

²³ İsa öğrencilerine, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Zengin kişi Göklerin Egemenliği'ne zor girecek. ²⁴ Yine şunu söyleyeyim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır.”

²⁵ Bunu işiten öğrenciler büsbütün şaşırdılar, “Öyleyse kim kurtulabilir?” diye sordular.

²⁶ İsa onlara bakarak, “İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için her şey mümkündür” dedi.

²⁷ Bunun üzerine Petrus O'na, “Bak” dedi, “Biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik, kazancımız ne olacak?”

²⁸ İsa onlara, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Her şey yenilendiğinde, İnsanoğlu görkemli tahtına oturduğunda, siz, evet ardımdan gelen sizler, on iki tahta oturup İsrail'in on iki oymağını yargılayacaksınız. ²⁹ Benim adım uğruna evlerini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakan herkes, bunların yüz katını elde edecek ve sonsuz yaşamı miras alacak. ³⁰ Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak.”

20

Bağcı Benzetmesi

¹ “Göklerin Egemenliği, sabah erkenden bağında çalışacak işçi aramaya çıkan toprak sahibine benzer. ² Adam, işçilerle günlüğü bir dinara anlaşıp onları bağına gönderdi.

³ “Saat* dokuza doğru tekrar dışarı çıktı, çarşı meydanında boş duran başka adamlar gördü. ⁴⁻⁵ Onlara, ‘Siz de bağa gidip çalışın. Hakkınız neyse, veririm’ dedi, onlar da bağa gittiler.

“Öğleyin ve saat üçe doğru yine çıkıp aynı şeyi yaptı. ⁶ Saat beşe doğru çıkınca, orada duran başka işçiler gördü. Onlara, ‘Neden bütün gün burada boş duruyorsunuz?’ diye sordu.

⁷ “ ‘Kimse bize iş vermedi ki’ dediler.

“Onlara, ‘Siz de bağa gidin, çalışın’ dedi.

⁸ “Akşam olunca, bağın sahibi kâhyasına, ‘İşçileri çağır’ dedi. ‘Sonuncudan başlayarak ilkinde kadar, hepsine ücretlerini ver.’

⁹ “Saat beşe doğru işe başlayanlar gelip kâhyadan birer dinar aldılar. ¹⁰ İlk başlayanlar gelince daha çok alacaklarını sandılar, ama onlara da birer dinar verildi. ¹¹ Paralarını alınca bağ sahibine söylenmeye başladılar: ¹² ‘En son çalışanlar yalnız bir saat çalıştı’ dediler. ‘Ama onları günün yükünü ve sıcağını çeken bizlerle bir tuttun!’

¹³ “Bağ sahibi onlardan birine şöyle karşılık verdi: ‘Arkadaş, sana haksızlık etmiyorum ki! Seninle bir dinara anlaşmadık mı? ¹⁴ Hakkını al, git! Sana verdiğimi sonuncuya da vermek istiyorum. ¹⁵ Kendi paramla istediğimi yapmaya hakkım yok mu? Yoksa cömertliğimi kıskanıyor musun?’

¹⁶ “İşte böylece sonuncular birinci, birinciler de sonuncu olacak.”

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor
(Mar.10:32-34; Luk.18:31-34)

¹⁷⁻¹⁸ İsa Yeruşalim'e giderken, yolda on iki öğrencisini bir yana çekip onlara özel olarak şunu söyledi: “Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz. İnsanoğlu, başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek, onlar da O'nu ölüm cezasına çarptıracaklar. ¹⁹ O'nunla alay etmeleri, kamçılıyıp çarmıha germeleri için O'nu öteki uluslara teslim edecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek.”

Bir Annenin İsteği
(Mar.10:35-45)

²⁰ O sırada Zebedi oğullarının annesi oğullarıyla birlikte İsa'ya yaklaştı. Önünde yere kapanarak kendisinden bir dileği olduğunu söyledi.

²¹ İsa kadına, “Ne istiyorsun?” diye sordu.

Kadın, “Buyruk ver, senin egemenliğinde bu iki oğlumdan biri sağında, biri solunda otursun” dedi.

²² “Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz” diye karşılık verdi İsa. “Benim içeceğim kâsedен siz içebilir misiniz?”

“Evet, içebiliriz” dediler.

²³ İsa onlara, “Elbette benim kâsemden içeceksiniz” dedi, “Ama sağımda ya da solumda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Babam bu yerleri belirli kişiler için hazırlamıştır.”

²⁴ Bunu işiten on öğrenci iki kardeşe kızdılar. ²⁵ Ama İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: “Bilirsiniz ki, ulusların önderleri onlara egemen kesilir, ileri gelenleri de ağırlıklarını hissettirirler. ²⁶ Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. ²⁷ Aranızda birinci olmak isteyen, ötekilerin kulu olsun. ²⁸ Nitekim İnsanoğlu, hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fide olarak vermeye geldi.”

İki Körün Gözleri Açılıyor
(Mar.10:46-52; Luk.18:35-43)

²⁹ Eriha'dan ayrılırken büyük bir kalabalık İsa'nın ardından gitti. ³⁰ Yol kenarında oturan iki kör, İsa'nın oradan geçmekte olduğunu duyunca, “Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!” diye bağırdılar.

³¹ Kalabalık onları azarlayarak susturmak istediye de onlar, “Ya Rab, ey Davut Oğlu, halimize acı!” diyerek daha çok bağırdılar.

³² İsa durup onları çağırdı. “Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?” diye sordu.

³³ Onlar da, “Ya Rab, gözlerimiz açılsın” dediler.

³⁴ İsa onlara acıdı, gözlerine dokundu. O anda yeniden görmeye başladılar ve O'nun ardından gittiler.

21

İsa'nın Yerus alim'e Girişi

(Mar.11:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

¹⁻² Yerus alim'e yaklaşıp Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci Köyü'ne geldiklerinde İsa, iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, “Kar ınızdaki köye gidin” dedi, “Hemen orada bağlı bir dişi eşek ve yanında bir sıpa bulacaksınız. Onları çözüp bana getirin. ³ Size bir şey diyen olursa, ‘Rab'bin bunlara ihtiya ı var, hemen geri gönderecek’ dersiniz.”

⁴ Bu olay, peygamber aracılığıyla bildirilen  u söz yerine gelsin diye oldu:

⁵ “Siyon* kızına deyin ki,
‘  ste, alçakgönüllü Kralın,
E eğe, evet sıpaya,
E ek yavrusuna binmi 
Sana geliyor.’ ”

⁶ öğrenciler gidip İsa'nın kendilerine buyurduğu gibi yaptılar. ⁷ E ekle sıpayı getirip üzerlerine giysilerini yaydılar, İsa sıpaya bindi. ⁸ Halkın büyük bir bölümü giysilerini yolun üzerine serdi. Bazıları da ağaçlardan dal kesip yola seriyordu. ⁹ önden giden ve arkadan gelen kalabalıklar şöyle bağırıyorlardı:

“Davut Oğlu'na hozana!
Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun,
En yücelerde hozana!”

¹⁰ İsa Yerus alim'e girdiği zaman bütün kent, “Bu kimdir?” diyerek  alkandı.

¹¹ Kalabalıklar, “Bu, Celile'nin Nasıra Kenti'nden Peygamber İsa'dır” diyordu.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mar.11:15-19; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

¹² İsa, tapınağın avlusuna girerek oradaki bütün alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozanların masalarını, güvercin satanların sehparalarını devirdi. ¹³ Onlara şöyle dedi: “‘Evime dua evi denecek’ diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz!”

¹⁴ İsa tapınaktayken kendisine gelen k r ve kötürümleri iyile tirdi. ¹⁵ Ne var ki, ba k hinlerle din bilginleri, O'nun yarattığı harikaları ve tapınakta, “Davut Oğlu'na hozana!” diye bağıran çocukları görünce   kelendiler.

¹⁶ İsa'ya, “Bunların ne söylediğini duyuyor musun?” diye sordular.

“Duyuyorum” dedi İsa. “Siz  u sözü hiç okumadınız mı? ‘Küçük  ocukların ve emziktekilerin dudaklarından kendine övgüler d kt rd n.’ ”

¹⁷ İsa onları bırakıp kentten  ıktı. Beytanya'ya dönüp geceyi orada geçirdi.

Meyvesiz İncir Ağacı

(Mar.11:12-14,20-24)

¹⁸ İsa sabah erkenden kente dönerken acıkmı tı. ¹⁹ Yol kenarında gördüğü bir incir ağacına yaklaştı. Ağaçta yapraktan başka bir şey bulamayınca ağaca, “Artık sonsuza dek sende meyve yeti mesin!” dedi. İncir ağacı o anda kurudu.

²⁰ öğrenciler bunu görünce  a kına döndüler. “İncir ağacı birdenbire nasıl kurudu?” diye sordular.

²¹ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Size doğrusunu söyleyeyim, eğer imanınız olur da kuşku duymazsanız, yalnız incir ağacına olanı yapmakla kalmazsınız; şu dağa, ‘Kalk, denize atıl’ derseniz, dediğiniz olacaktır. ²² İmanla dua ederseniz, dilediğiniz her şeyi alırsınız.”

İsa'nın Yetkisi

(Mar.11:27-33; Luk.20:1-8)

²³ İsa tapınağa girmiş öğretiyordu. Bu sırada başkâhinler ve halkın ileri gelenleri O'nun yanına gelerek, “Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bu yetkiyi sana kim verdi?” diye sordular.

²⁴ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Ben de size bir soru soracağım. Bana yanıt verirsiniz, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. ²⁵ Yahya'nın vaftiz etme yetkisi* nereden geldi, Tanrı'dan mı†, insanlardan mı?”

Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladılar: “ ‘Tanrı'dan’ dersek, bize, ‘Öyleyse ona niçin inanmadınız?’ diyecek. ²⁶ Yok eğer ‘İnsanlardan’ dersek... Halkın tepkisinden korkuyoruz. Çünkü herkes Yahya'yı peygamber sayıyor.”

²⁷ İsa'ya, “Bilmiyoruz” diye yanıt verdiler.

İsa, “Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

İki Oğul Benzetmesi

²⁸ “Ama şuna ne dersiniz? Bir adamın iki oğlu vardı. Adam birincisine gidip, ‘Oğlum, git bugün bağda çalış’ dedi.

²⁹ “Oğlu, ‘Gitmem!’ dedi. Ama sonra pişman olup gitti.

³⁰ “Adam ikinci oğluna gidip aynı şeyi söyledi. O, ‘Olur, efendim’ dedi, ama gitmedi.

³¹ “İkisinden hangisi babasının isteğini yerine getirmiş oldu?”

“Birincisi” diye karşılık verdiler.

İsa da onlara, “Size doğrusunu söyleyeyim, vergi görevlileriyle fahişeler, Tanrı'nın Egemliği'ne sizden önce giriyorlar” dedi. ³² “Yahya size doğruluk yolunu göstermeye geldi, ona inanmadınız. Oysa vergi görevlileriyle fahişeler ona inandılar. Siz bunu gördükten sonra bile pişman olup ona inanmadınız.”

Bağ Kiracıları Benzetmesi

(Mar.12:1-12; Luk.20:9-19)

³³ “Bir benzetme daha dinleyin: Toprak sahibi bir adam, bağ dikti, çevresini çitle çevirdi, üzüm sıkma çukuru kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa çıktı. ³⁴ Bağbozumu yaklaşınca, üründen kendisine düşeni almaları için kölelerini bağcılara yolladı. ³⁵ Bağcılar adamın kölelerini yakaladı, birini dövdü, birini öldürdü, ötekini de taşladı. ³⁶ Bağ sahibi bu kez ilkinden daha çok sayıda köle yolladı. Bağcılar bunlara da aynı şeyi yaptılar. ³⁷ Sonunda bağ sahibi, ‘Oğlumu sayarlar’ diyerek bağcılara onu yolladı.

³⁸ “Ama bağcılar adamın oğlunu görünce birbirlerine, ‘Mirasçı bu; gelin, onu öldürüp mirasına konalım’ dediler. ³⁹ Böylece onu yakaladılar, bağdan atıp öldürdüler. ⁴⁰ Bu durumda bağın sahibi geldiği zaman bağcılara ne yapacak?”

⁴¹ İsa'ya şu karşılığı verdiler: “Bu korkunç adamları korkunç bir şekilde yok edecek; bağı da, ürününü kendisine zamanında verecek olan başka bağcılara kiralayacak.”

⁴² İsa onlara şunu sordu: “Kutsal Yazılar'da şu sözleri hiç okumadınız mı?

‘Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.

^{21:21} Mat.17:20; 1Ko.13:2 * ^{21:25} “Yahya'nın vaftiz etme yetkisi”: Grekçe “Yahya'nın vaftizi”. † ^{21:25} “Tanrı'dan mı”: Grekçe “Gökten mi”. ^{21:32} Luk.3:12; 7:29-30 ^{21:33} Ysa.5:1-7 ^{21:42} Mez.118:22-23

Rab'bin işidir bu,
Gözümüzde harika bir iş!

⁴³ “Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek.

⁴⁴ “Bu taşın üzerine düşen, paramparça olacak; taş da kimin üzerine düşerse, onu ezip toz edecek.”

⁴⁵ Başkâhinler ve Ferisiler, İsa'nın anlattığı benzetmeleri duyunca bunları kendileri için söylediğini anladılar. ⁴⁶ O'nu tutuklamak istedilerse de, halkın tepkisinden korktular. Çünkü halk, O'nu peygamber sayıyordu.

22

Düğün Şöleni Benzetmesi (Luk.14:15-24)

¹⁻² İsa söz alıp onlara yine benzetmelerle şöyle seslendi: “Göklerin Egemenliği, oğlu için düğün şöleni hazırlayan bir krala benzer. ³ Kral şölene davet ettiklerini çağırmak üzere kölelerini gönderdi, ama davetliler gelmek istemedi.

⁴ “Kral yine başka kölelerini gönderirken onlara dedi ki, ‘Davetlilere şunu söyleyin: Bakın, ben ziyafetimi hazırladım. Sığırlarım, besili hayvanlarım kesildi. Her şey hazır, buyrun şölene!’

⁵ “Ama davetliler aldırmadılar. Biri tarlasına, biri ticaretine gitti. ⁶ Öbürleri de kralın kölelerini yakalayıp hırpaladılar ve öldürdüler. ⁷ Kral öfkeleni. Ordularını gönderip o katilleri yok etti, kentlerini ateşe verdi.

⁸ “Sonra kölelerine şöyle dedi: ‘Düğün şöleni hazır, ama çağırdıklarım buna layık değilmiş. ⁹ Gidin yol kavşaklarına, kimi bulursanız düğüne çağırın.’ ¹⁰ Böylece köleler yollara döküldü, iyi kötü kimi buldularsa, hepsini topladılar. Düğün yeri konuklarla doldu.

¹¹ “Kral konukları görmeye geldiğinde, orada düğün giysisi giymemiş bir adam gördü. ¹² Ona, ‘Arkadaş, düğün giysisi giymeden buraya nasıl girdin?’ diye sorunca, adamın dili tutuldu.

¹³ “O zaman kral, uşaklarına, ‘Şunun ellerini ayaklarını bağlayın, dışarıya, karanlığa atın!’ dedi. ‘Orada ağlayış ve diş gıcırtısı olacaktır.’

¹⁴ “Çünkü çağrılanlar çok, ama seçilenler azdır.”

Sezar'ın Hakkı Sezar'a (Mar.12:13-17; Luk.20:20-26)

¹⁵ Bunun üzerine Ferisiler çıkıp gittiler. İsa'yı, kendi söyleyeceği sözlerle tuzağa düşürmek amacıyla düzen kurdular. ¹⁶ Hiroides yanlılarıyla birlikte gönderdikleri kendi öğrencileri İsa'ya gelip, “Öğretmenimiz” dediler, “Senin dürüst biri olduğunu, Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini, kimseyi kayırmadığını biliyoruz. Çünkü insanlar arasında ayırım yapmazsın.

¹⁷ Peki, söyle bize, sence Sezar'a* vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?”

¹⁸ İsa onların kötü niyetlerini bildiğinden, “Ey ikiyüzlüler!” dedi. “Beni neden deniyorsunuz? ¹⁹ Vergi öderken kullandığınız parayı gösterin bana!” O'na bir dinar getirdiler.

²⁰ İsa, “Bu resim, bu yazı kimin?” diye sordu.

²¹ “Sezar'ın” dediler.

O zaman İsa, “Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin” dedi.

²² Bu sözleri duyunca şaşılar, İsa'yı bırakıp gittiler.

Dirilişle İlgili Soru (Mar.12:18-27; Luk.20:27-40)

23-24 Ölümünden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler, aynı gün İsa'ya gelip şunu sordular: “Öğretmenimiz, Musa şöyle buyurmuştur: ‘Eğer bir adam çocuk sahibi olmadan ölürse, kardeşi onun karısını alsın, soyunu sürdürsün.’ 25 Aramızda yedi kardeş vardı. İlki evlendi ve öldü. Çocuğu olmadığından karısını kardeşine bıraktı. 26 İkincisi, üçüncüsü, yedincisine kadar hepsine aynı şey oldu. 27 Hepsinden sonra kadın da öldü. 28 Buna göre diriliş günü kadın bu yedi kardeşten hangisinin karısı olacak? Çünkü hepsi de onunla evlendi.”

29 İsa onlara, “Siz Kutsal Yazılar'ı ve Tanrı'nın gücünü bilmediğiniz için yanıyorsunuz” diye karşılık verdi. 30 “Dirilişten sonra insanlar ne evlenir, ne de evlendirilir, gökteki melekler gibidirler. 31 Ölülerin dirilmesi konusuna gelince, Tanrı'nın size bildirdiği şu sözü okumadınız mı? 32 ‘Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım’ diyor. Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır.”

33 Bunları işiten halk, O'nun öğretişine şaşıp kaldı.

En Büyük Buyruk

(Mar.12:28-34; Luk.10:25-28)

34 Ferisiler, İsa'nın Sadukiler'i susturduğunu duyunca bir araya toplandılar. 35-36 Onlardan biri, bir Kutsal Yasa uzmanı, İsa'yı denemek amacıyla O'na şunu sordu: “Öğretmenim, Kutsal Yasa'da en önemli buyruk hangisidir?”

37 İsa ona şu karşılığı verdi: “‘Tanrın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla ve bütün aklınla seveceksin.’ 38 İşte ilk ve en önemli buyruk budur. 39 İkine benzeyen ikinci buyruk da şudur: ‘Komşunu kendin gibi seveceksin.’ 40 Kutsal Yasa'nın tümü ve peygamberlerin sözleri bu iki buyruğa dayanır.”

Mesih Kimin Oğlu?

(Mar.12:35-37; Luk.20:41-44)

41-42 Ferisiler toplu haldeyken İsa onlara şunu sordu: “Mesih'le* ilgili olarak ne düşünüyorsunuz? O kimin oğludur?”

Onlar da, “Davut'un Oğlu” dediler.

43 İsa şöyle dedi: “O halde nasıl oluyor da Davut, Ruh'tan esinlenerek O'ndan ‘Rab’ diye söz ediyor? Şöyle diyor Davut:

44 ‘Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarımı
Ayaklarının altına serinceye dek
Sağımda otur.’

45 Davut O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?” 46 İsa'ya hiç kimse karşılık veremedi. O günden sonra artık kimse de O'na bir şey sormaya cesaret edemedi.

23

Vay Halinize!

(Mar.12:38-40; Luk.11:39-51; 13:34-35; 20:45-47)

1-2 Bundan sonra İsa halka ve öğrencilerine şöyle seslendi: “Din bilginleri ve Ferisiler Musa'nın kürsüsünde otururlar. 3 Bu nedenle size söylediklerinin tümünü yapın ve yerine getirin, ama onların yaptıklarını yapmayın. Çünkü söyledikleri şeyleri kendileri yapmazlar. 4 Ağır ve taşınması güç yükleri bağlayıp başkalarının sırtına yüklerler, kendileriye bu yükleri taşımak için parmaklarını bile oynatmak istemezler.

⁵ “Yaptıklarının tümünü gösteriş için yaparlar. Örneğin, hamailerini* büyük, giysilerinin püsküllerini† uzun yaparlar. ⁶ Şölenlerde başköşeye, havralarda en seçkin yerlere kurulmaya bayılırlar. ⁷ Meydanlarda selamlanmaktan ve insanların kendilerini ‘Rabbî’ diye çağırmasından zevk duyarlar.

⁸ “Kimse sizi ‘Rabbî’ diye çağırmasın. Çünkü sizin tek öğretmeniniz var ve hepiniz kardeşsiniz. ⁹ Yeryüzünde kimseye ‘Baba’ demeyin. Çünkü tek Babanız var, O da göksel Baba’dır. ¹⁰ Kimse sizi ‘Önder’ diye çağırmasın. Çünkü tek önderiniz var, O da Mesih’tir. ¹¹ Aranızda en üstün olan, ötekilerin hizmetkârı olsun. ¹² Kendini yücelten alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir.

¹³⁻¹⁴ “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Göklerin Egemenliği’nin kapısını insanların yüzüne kapıyorsunuz; ne kendiniz içeri giriyor, ne de girmek isteyenleri bırakıyorsunuz!‡

¹⁵ “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Tek bir kişiyi dininize döndürmek için denizleri, kıtaları dolaşırsınız. Dininize döneni de kendinizden iki kat cehennemlik yaparsınız.

¹⁶ “Vay halinize kör kılavuzlar! Diyorsunuz ki, ‘Tapınak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama tapınaktaki altın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.’ ¹⁷ Budalalar, körler! Hangisi daha önemli, altın mı, altını kutsal kılan tapınak mı? ¹⁸ Yine diyorsunuz ki, ‘Sunak üzerine ant içenin andı sayılmaz, ama sunaktaki adağın üzerine ant içen, andını yerine getirmek zorundadır.’ ¹⁹ Ey körler! Hangisi daha önemli, adak mı, adağı kutsal kılan sunak mı? ²⁰ Öyleyse sunak üzerine ant içen, hem sunağın hem de sunaktaki her şeyin üzerine ant içmiş olur. ²¹ Tapınak üzerine ant içen de hem tapınak, hem de tapınakta yaşayan Tanrı üzerine ant içmiş olur. ²² Gök üzerine ant içen, Tanrı’nın tahtı ve tahtta oturanın üzerine ant içmiş olur.

²³ “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz nanenin, dereotunun ve kimyonun ondalığını verirsiniz de, Kutsal Yasa’nın daha önemli konularını –adaleti, merhameti, sadakati– ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden asıl bunları yerine getirmeniz gerekirdi. ²⁴ Ey kör kılavuzlar! Küçük sineği süzer ayırır, ama deveyi yutarsınız!

²⁵ “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bardağın ve çanağın dışını temizlersiniz, oysa bunların içi açgözlülük ve taşkınlıkla doludur. ²⁶ Ey kör Ferisi! Sen önce bardağın ve çanağın içini temizle ki, dıştan da temiz olsunlar.

²⁷ “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Siz dıştan güzel görünen, ama içi ölü kemikleri ve her türlü pislikle dolu badanalı mezarlara benzersiniz. ²⁸ Dıştan insanlara doğru görünürsünüz, ama içte ikiyüzlülük ve kötülükle dolusunuz.

²⁹ “Vay halinize ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Peygamberlerin mezarlarını yapar, doğru kişilerin anıtlarını donatırsınız. ³⁰ ‘Atalarımızın yaşadığı günlerde yaşasaydık, onlarla birlikte peygamberlerin kanına girmezdik’ diyorsunuz. ³¹ Böylece, peygamberleri öldürenlerin torunları olduğunuza kendiniz tanıklık ediyorsunuz. ³² Haydi, atalarınızın başlattığı işi bitirin!

³³ “Sizi yılanlar, engerekler soyu! Cehennem cezasından nasıl kaçacaksınız? ³⁴ İşte bunun için size peygamberler, bilge kişiler ve din bilginleri gönderiyorum. Bunlardan kimini öldürecek, çarmıha gereceksiniz. Kimini havralarınızda kamçılacak, kentten

* **23:5** “Hamail”: Eski Antlaşma’dan alınan bazı ayetlerin içine konduğu, alna ya da sol kola takılan küçük kutu anlamındadır (bkz. Çık.13:9; Yas.6:8,9). † **23:5** “Püskül”: Dindar Yahudiler, Kutsal Yasa’yı hatırlamak için giysilerinin eteğine dört püskül dikerler (bkz. Say.15:38,39; Yas.22:12). **23:11** Mat.20:25-27; Mar.9:35; 10:43-44; Luk.22:25-26

23:12 Luk.14:11; 18:14 ‡ **23:13-14** Birçok Grekçe elyazması, “Vay halinize, ey din bilginleri ve Ferisiler, ikiyüzlüler! Bir yandan gösteriş için uzun uzun dua edersiniz, öte yandan dul kadınların malını mülkünü sömürürsünüz. Bundan ötürü cezanız daha ağır olacaktır” sözlerini de içerir (bkz. Mar.12:40; Luk.20:47). **23:22** Ysa.66:1; Mat.5:34-35 **23:23** Lev.27:30 **23:27** Elç.23:3 **23:33** Mat.3:7; 12:34; Luk.3:7

kente kovalayacaksınız. ³⁵ Böylelikle, doğru kişi olan Habil'in kanından, tapınakla sunak arasında öldürdüğünüz Bereky'a oğlu Zekeriya'nın kanına kadar, yeryüzünde akıtılan her doğru kişinin kanından sorumlu tutulacaksınız. ³⁶ Size doğrusunu söyleyeyim, bunların hepsinden bu kuşak^Ş sorumlu tutulacaktır.

³⁷ “Ey Yerusâlim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Yerusâlim! Tavuğun civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁸ Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! ³⁹ Size şunu söyleyeyim: ‘Rab’bin adıyla gelene övgüler olsun!’ diyeceğiniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz.”

24

Sonun Belirtileri

(Mar.13:1-31; Luk.21:5-33)

¹ İsa tapınaktan çıkıp giderken, öğrencileri, tapınağın binalarını O'na göstermek için yanına geldiler. ² İsa onlara, “Bütün bunları görüyor musunuz?” dedi. “Size doğrusunu söyleyeyim, burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!”

³ İsa, Zeytin Dağı'nda otururken öğrencileri yalnız olarak yanına geldiler. “Söyle bize” dediler, “Bu dediklerin ne zaman olacak, senin gelişini ve çağın bitimini gösteren belirti ne olacak?”

⁴ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Sakın kimse sizi saptırmasın! ⁵ Birçokları, ‘Mesih* benim’ diyerek benim adımla gelip birçok kişiyi aldatacaklar. ⁶ Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyacaksınız. Sakın korkmayın! Bunların olması gerek, ama bu daha son demek değildir. ⁷ Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer kıtlıklar, depremler olacak. ⁸ Bütün bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

⁹ “O zaman sizi sıkıntıya sokacak, öldürecekler. Benim adımdan ötürü bütün uluslar sizden nefret edecek. ¹⁰ O zaman birçok kişi imandan sapacak, birbirlerini ele verecek ve birbirlerinden nefret edecekler. ¹¹ Birçok sahte peygamber türeyecek ve bunlar birçok kişiyi saptıracak. ¹² Kötülüklerin çoğalmasından ötürü birçoklarının sevgisi soğuyacak. ¹³ Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır. ¹⁴ Göksel egemenliğin bu Müjdesi bütün uluslara tanıklık olmak üzere dünyanın her yerinde duyurulacak. İşte o zaman son gelecektir.

¹⁵⁻¹⁶ “Peygamber Daniel'in sözünü ettiği yıkıcı iğrenç şeyin kutsal yerde dikildiğini gördüğünüz zaman –okuyan anlasın– Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçınsın. ¹⁷ Damda olan, evindeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. ¹⁸ Tarlada olan, abasını almak için geri dönmessin. ¹⁹ O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! ²⁰ Dua edin ki, kaçışınız kışa ya da Şabat Günü'ne* rastlamasın. ²¹ Çünkü o günlerde öyle korkunç bir sıkıntı olacak ki, dünyanın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacaktır. ²² O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama seçilmiş olanlar uğruna o günler kısaltılacak. ²³ Eğer o zaman biri size, ‘İşte Mesih burada’, ya da ‘İşte şurada’ derse, inanmayın. ²⁴ Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar büyük belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse, seçilmiş olanları bile saptıracaklar. ²⁵ İşte size önceden söylüyorum.

²⁶ “Bunun için size, ‘İşte Mesih çölde’ derlerse gitmeyin. ‘Bakın, iç odalarda’ derlerse inanmayın. ²⁷ Çünkü İnsanoğlu'nun* gelişi, doğuda çıkıp batıya kadar her taraftan görülen şimşek gibi olacaktır.

^{23:35} Yar.4:8 ^{23:35} 2Ta.24:20-21 ^Ş ^{23:36} “Kuşak” ya da “Soy”. ^{23:38} Yer.12:7; 22:5; 26:6 ^{23:39} Mez.118:26
^{24:9} Mat.10:22 ^{24:13} Mat.10:22 ^{24:15-16} Dan.9:27; 11:31; 12:11 ^{24:17} Luk.17:31 ^{24:21} Dan.12:1;
 Va.7:14 ^{24:26} Luk.17:23-24

²⁸ “Leş neredeyse, akbabalar oraya üşüşecek.

²⁹ “O günlerin sıkıntısından hemen sonra,

‘Güneş kararacak,
Ay ışık vermez olacak,
Yıldızlar gökten düşecek,
Göksel güçler sarsılacak.’

³⁰ “O zaman İnsanoğlu'nun belirtisi gökte görünecek. Yeryüzündeki bütün halklar ağlayıp dövünecek, İnsanoğlu'nun gökteki bulutlar üzerinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. ³¹ Kendisi güçlü bir borazan sesiyle meleklerini gönderecek. Melekler O'nun seçtiklerini göğün bir ucundan öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacaklar.

³² “İncir ağacından ders alın! Dalları filizlenip yaprakları sürünce, yaz mevsiminin yakın olduğunu anlarsınız. ³³ Aynı şekilde, bütün bunların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, İnsanoğlu yakındır, kapıdadır. ³⁴ Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak* ortadan kalkmayacak. ³⁵ Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.”

Bilinmeyen Gün ve Saat

(Mar.13:32-37; Luk.12:41-48; 17:26-30,34-36)

³⁶ “O günü ve saati, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez. ³⁷ Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun* gelişinde de öyle olacak. ³⁸ Nuh'un gemiye bindiği güne dek, tufandan önceki günlerde insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. ³⁹ Tufan gelinceye, hepsini süpürüp götürünceye dek başlarına geleceklerden habersizdiler. İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. ⁴⁰ O gün tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴¹ Değirmende buğday öğüten iki kadından biri alınacak, biri bırakılacak.

⁴² “Bunun için uyanık kalın. Çünkü Rabbiniz'in geleceği günü bilemezsiniz. ⁴³ Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın gece hangi saatte geleceğini bilse, uyanık kalır, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁴ Bunun için siz de hazır olun! Çünkü İnsanoğlu beklediğiniz saatte gelecektir.

⁴⁵ “Efendinin, hizmetkârlarına vaktinde yiyecek vermek için başlarına atadığı güvenilir ve akıllı köle kimdir? ⁴⁶ Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! ⁴⁷ Size doğrusunu söyleyeyim, efendisi onu bütün malının üzerinde yetkili kılacak. ⁴⁸⁻⁵¹ Ama o köle kötü olur da içinden, ‘Efendim gecikiyor’ der ve öteki köleleri dövmeye başlarsa, sarhoşlarla birlikte yiyip içerse, efendisi, onun beklediği günde, ummadığı saatte gelecek, onu şiddetle cezalandırıp ikiyüzlülerle bir tutacak. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.”

25

On Kız Benzetmesi

¹ “O zaman Göklerin Egemenliği, kandillerini alıp güveyi karşılamaya çıkan on kıza benzeyecek. ² Bunların beşi akıllı, beşi akılsızdı. ³ Akılsızlar yanlarına kandillerini aldılar, ama yağ almadılar. ⁴ Akıllılar ise, kandilleriyle birlikte kaplar içinde yağ da aldılar. ⁵ Güvey gecikince hepsini uyku bastı, dalıp uyudular.

⁶ “Gece yarısı bir ses yankılandı: ‘İşte güvey geliyor, onu karşılamaya çıkın!’ ⁷ Bunun üzerine kızların hepsi kalkıp kandillerini tazelediler.

24:28 Eyü.39:30; Luk.17:37 **24:29** Yşa.13:10; 34:4; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15; Va.6:12-13 **24:30** Dan.7:13; Va.1:7

* **24:34** “Kuşak” ya da “Soy”. **24:37** Yar.6:5-8 **24:39** Yar.7:6-24 **24:43** Luk.12:39-40; Va.3:3; 16:15 **25:1** Luk.12:35

8 “Akılsızlar akıllılara, ‘Kandillerimiz sönüyor, bize yağ verin!’ dediler.

9 “Akıllılar, ‘Olmaz! Hem bize hem size yetmeyebilir. En iyisi satıcılara gidin, kendinize yağ alın’ dediler.

10 “Ne var ki, onlar yağ satın almaya giderlerken güvey geldi. Hazırlıklı olan kızlar, onunla birlikte düğün şölenine girdiler ve kapı kapandı.

11 “Daha sonra gelen öbür kızlar, ‘Efendimiz, efendimiz, aç kapıyı bize!’ dediler.

12 “Güvey ise, ‘Size doğrusunu söyleyeyim, sizi tanımıyorum’ dedi.

13 “Bu nedenle uyanık kalın. Çünkü o günü ve o saati bilemezsiniz.”

Emanet Para Benzetmesi

(Luk.19:11-27)

14 “Göksel egemenlik, yolculuğa çıkan bir adamın kölelerini çağırıp malını onlara emanet etmesine benzer.

15 “Adam, her birinin yeteneğine göre, birine beş, birine iki, birine de bir talant vererek yola çıktı. 16 Beş talant alan, hemen gidip bu parayı işletti ve beş talant daha kazandı.

17 İki talant alan da iki talant daha kazandı. 18 Bir talant alan ise gidip toprağı kazdı ve efendisinin parasını sakladı.

19 “Uzun zaman sonra bu kölelerin efendisi döndü, onlarla hesaplaşmaya oturdu. 20 Beş talant alan gelip beş talant daha getirdi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Bana beş talant emanet etmiştin; bak, beş talant daha kazandım.’

21 “Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir köle!’ dedi. ‘Sen küçük işlerde güvenilir olduğunu gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!’

22 “İki talant alan da geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Bana iki talant emanet etmiştin; bak, iki talant daha kazandım.’

23 “Efendisi ona, ‘Aferin, iyi ve güvenilir köle!’ dedi. ‘Sen küçük işlerde güvenilir olduğunu gösterdin, ben de seni büyük işlerin başına geçireceğim. Gel, efendinin şenliğine katıl!’

24 “Sonra bir talant alan geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Senin sert bir adam olduğunu biliyordum. Ekmediğin yerden biçer, harman savurmadığın yerden devşirirsin. 25 Bu nedenle korktum, gidip senin verdiğin talantı toprağı gömdüm. İşte, al paranı!’

26-27 “Efendisi ona şu karşılığı verdi: ‘Kötü ve tembel köle! Ekmediğim yerden biçtiğimi, harman savurmadığım yerden devşirdiğimi bildiğine göre paramı faize vermeliydin. Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım... 28 Haydi, elindeki talantı alın, on talantı olana verin! 29 Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak. 30 Şu yararsız köleyi dışarıya, karanlığa atın. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.’ ”

Yargı Günü

31 “İnsanoğlu* kendi görkemi içinde bütün melekleriyle birlikte gelince, görkemli tahtına oturacak. 32 Ulusların hepsi O'nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, insanları birbirinden ayıracak. 33 Koyunları sağına, keçileri soluna alacak.

34 “O zaman Kral, sağındaki kişilere, ‘Sizler, Babam'ın kutsadıkları, gelin!’ diyecek. ‘Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın! 35 Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek verdiniz; susamıştım, bana içecek verdiniz; yabancıydım, beni içeri aldınız. 36 Çıplaktım, beni giydirdiniz; hastaydım, benimle ilgilendiniz; zindandaydım, yanıma geldiniz.’

37 “O vakit doğru kişiler O'na şu karşılığı verecek: ‘Ya Rab, seni ne zaman aç görüp doyurduk, susuz görüp su verdik? 38 Ne zaman seni yabancı görüp içeri aldık, ya da çıplak görüp giydirdik? 39 Seni ne zaman hasta ya da zindanda görüp yanına geldik?’

40 “Kral da onları şöyle yanıtlayacak: ‘Size doğrusunu söyleyeyim, bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, benim için yapmış oldunuz.’

41 “Sonra solundakilere şöyle diyecek: ‘Ey lanetliler, çekilin önümden! İblis’le melekleri için hazırlanmış sönmez ateşe gidin! 42-43 Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek vermediniz; susamıştım, bana içecek vermediniz; yabancıydım, beni içeri almadınız; çıplaktım, beni giydirmediniz; hastaydım, zindandaydım, benimle ilgilenmediniz.’

44 “O vakit onlar da şöyle karşılık verecekler: ‘Ya Rab, seni ne zaman aç, susuz, yabancı, çıplak, hasta ya da zindanda gördük de yardım etmedik?’

45 “Kral da onlara şu yanıtı verecek: ‘Size doğrusunu söyleyeyim, mademki bu en basit kardeşlerimden biri için bunu yapmadınız, benim için de yapmamış oldunuz.’

46 “Bunlar sonsuz azaba, doğrular ise sonsuz yaşama gidecekler.”

26

İsa'yı Öldürme Tasarısı

(Mar.14:1-2; Luk.22:1-2; Yu.11:45-53)

1-2 İsa bütün bunları anlattıktan sonra öğrencilerine, “İki gün sonra Fısıh Bayramı olduğunu biliyorsunuz” dedi, “İnsanoğlu* çarmıha gerilmek üzere ele verilecek.”

3 Bu sırada başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, Kayafa adındaki başkâhinin sarayında toplandılar. 4 İsa'yı hileyle tutuklayıp öldürmek için düzen kurdular. 5 Ama, “Bayramda olmasın ki, halk arasında kargaşalık çıkmasın” diyorlardı.

İsa Beytanya'da

(Mar.14:3-9; Yu.12:1-8)

6-7 İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evindeyken, yanına bir kadın geldi. Kadın kaymaktaşıdan bir kap içinde çok değerli, güzel kokulu yağ getirmişti. İsa sofrada otururken, kadın yağı O'nun başına döktü.

8 Öğrenciler bunu görünce kızdılar. “Nedir bu savurganlık?” dediler. 9 “Bu yağ pahalıya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi.”

10 Söylenenleri farkedен İsa, öğrencilerine, “Kadını neden üzüyorsunuz?” dedi. “Benim için güzel bir şey yaptı. 11 Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmayacağım. 12 Kadın bu güzel kokulu yağı, beni gömülmeye hazırlamak için bedenimin üzerine boşalttı. 13 Size doğrusunu söyleyeyim, bu Müjde dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak.”

Yahuda'nın İhaneti

(Mar.14:10-11; Luk.22:3-6)

14-15 O sırada Onikiler'den* biri –adı Yahuda İskariot olanı– başkâhinlere giderek, “O'nu ele verirsem bana ne verirsiniz?” dedi. Otuz gümüş tartıp ona verdiler. 16 Yahuda o andan itibaren İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mar.14:12-26; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30; 1Ko.11:23-25)

17 Mayasız Ekmek Bayramı'nın* ilk günü öğrenciler İsa'nın yanına gelerek, “Fısıh* yemeğini yemen için nerede hazırlık yapmamızı istersin?” diye sordular.

18 İsa onlara, “Kente varıp o adamın evine gidin” dedi. “Ona şöyle deyin: ‘Öğretmen diyor ki, zamanım yaklaştı. Fısıh Bayramı'nı, öğrencilerimle birlikte senin evinde kutlayacağım.’ ” 19 Öğrenciler, İsa'nın buyruğunu yerine getirerek Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

²⁰ Akşam olunca İsa on iki öğrencisiyle yemeğe oturdu. ²¹ Yemek yerlerken, “Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek” dedi.

²² Bu söz onları kedere boğdu. Teker teker, “Ya Rab, beni demek istemedin ya?” diye sormaya başladılar.

²³ O da, “Bana ihanet edecek olan” dedi, “Elindeki ekmeği benimle birlikte sahana batırandır. ²⁴ İnsanoğlu, kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'na ihanet edenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu.”

²⁵ O'na ihanet edecek olan Yahuda, “Rabbî*, yoksa beni mi demek istedin?” diye sordu.

İsa ona, “Söylediğin gibidir” karşılığını verdi.

²⁶ Yemek sırasında İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve öğrencilerine verdi. “Alın, yiyin” dedi, “Bu benim bedenimdir.” ²⁷ Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine vererek, “Hepiniz bundan için” dedi. ²⁸ “Çünkü bu benim kanımdır, günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. ²⁹ Size şunu söyleyeyim, Babam'ın egemenliğinde sizinle birlikte yenisini içeceğim o güne dek, asmanın bu ürününden bir daha içmeyeceğim.”

³⁰ İlahi söyledikten sonra dışarı çıkıp Zeytin Dağı'na doğru gittiler.

Petrus'un İnkârı Önceden Bildiriliyor

(Mar.14:27-31; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)

³¹ Bu arada İsa öğrencilerine, “Bu gece hepiniz benden ötürü sendeleyip düşeceksiniz” dedi. “Çünkü şöyle yazılmıştır:

‘Çobanı vuracağım,
Sürüdeki koyunlar darmadağın olacak.’

³² Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim.”

³³ Petrus O'na, “Herkes senden ötürü sendeleyip düşse de ben asla düşmem” dedi.

³⁴ “Sana doğrusunu söyleyeyim” dedi İsa, “Bu gece horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin.”

³⁵ Petrus, “Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni asla inkâr etmem” dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

Getsemani Bahçesinde

(Mar.14:32-42; Luk.22:39-46)

³⁶ Sonra İsa öğrencileriyle birlikte Getsemani denen yere geldi. Öğrencilerine, “Ben şuraya gidip dua edeceğim, siz burada oturun” dedi. ³⁷ Petrus ile Zebedi'nin iki oğlunu yanına aldı. Kederlenmeye, ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. ³⁸ Onlara, “Ölesiye kederliyim” dedi. “Burada kalın, benimle birlikte uyanık durun.”

³⁹ Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. “Baba” dedi, “Mümkünse bu kâse benden uzaklaştırılsın. Yine de benim değil, senin istediğin olsun.”

⁴⁰ Öğrencilerin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, “Demek ki benimle birlikte bir saat uyanık kalamadınız!” dedi. ⁴¹ “Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür.”

⁴² İsa ikinci kez uzaklaşıp dua etti. “Baba” dedi, “Eğer ben içmeden bu kâsenin uzaklaştırılması mümkün değilse, senin istediğin olsun.”

⁴³ Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına ağırlık çökmüştü. ⁴⁴ Onları bırakıp tekrar uzaklaştı, yine aynı sözlerle üçüncü kez dua etti.

⁴⁵ Sonra öğrencilerin yanına dönerek, “Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?” dedi. “İşte saat yaklaştı, İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor. ⁴⁶ Kalkın, gidelim. İşte bana ihanet eden geldi!”

İsa Tutuklanıyor

(Mar.14:43-50; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

⁴⁷ İsa daha konuşurken, Onikiler'den* biri olan Yahuda geldi. Yanında, başkâhinlerle halkın ileri gelenleri tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı büyük bir kalabalık vardı.

⁴⁸ İsa'ya ihanet eden Yahuda, “Kimi öpersem, İsa O'dur, O'nu tutuklayın” diye onlarla sözleşmişti. ⁴⁹ Dosdoğru İsa'ya gidip, “Selam, Rabbî!” diyerek O'nu öptü.

⁵⁰ İsa, “Arkadaş, ne yapacaksan yap*!” dedi. Bunun üzerine adamlar yaklaştı, İsa'yı yakalayıp tutukladılar. ⁵¹ İsa'yla birlikte olanlardan biri, ani bir hareketle kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu. ⁵² O zaman İsa ona, “Kılıcını yerine koy!” dedi. “Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek. ⁵³ Yoksa Babam'dan yardım isteyemez miyim sanıyorsun? İstesem, hemen şu an bana on iki tümenden fazla melek gönderir. ⁵⁴ Ama böyle olması gerektiğini bildiren Kutsal Yazılar o zaman nasıl yerine gelir?”

⁵⁵ Bundan sonra İsa kalabalığa dönüp şöyle seslendi: “Niçin bir haydutmuşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz? Her gün tapınakta oturup öğretiyordum, beni tutuklamadınız. ⁵⁶ Ama bütün bunlar, peygamberlerin yazdıkları yerine gelsin diye oldu.” O zaman öğrencilerin hepsi O'nu bırakıp kaçtı.

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mar.14:53-65; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

⁵⁷ İsa'yı tutuklayanlar, O'nu Başkâhin Kayafa'ya götürdüler. Din bilginleriyle ileri gelenler de orada toplanmışlardı. ⁵⁸ Petrus, İsa'yı uzaktan, ta başkâhinin avlusuna kadar izledi. Sonucu görmek için içeri girip nöbetçilerin yanına oturdu.

⁵⁹ Başkâhinlerle Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı yalancı tanıklar arıyorlardı. ⁶⁰⁻⁶¹ Ortaya birçok yalancı tanık çıktığı halde, aradıklarını bulamadılar. Sonunda ortaya çıkan iki kişi şöyle dedi: “Bu adam, ‘Ben Tanrı'nın Tapınağı'nı yıkıp üç günde yeniden kurabilirim’ dedi.”

⁶² Başkâhin ayağa kalkıp İsa'ya, “Hiç yanıt vermeyecek misin?” dedi. “Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?” ⁶³ İsa susmaya devam etti. Başkâhin ise O'na, “Yaşayan Tanrı adına ant içmeni buyuruyorum, söyle bize, Tanrı'nın Oğlu Mesih sen misin?” dedi.

⁶⁴ İsa, “Söylediğin gibidir” karşılığını verdi. “Üstelik size şunu söyleyeyim, bundan sonra İnsanoğlu'nun*, Kudretli Olan'ın† sağında oturduğunu ve göğün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz.”

⁶⁵ Bunun üzerine başkâhin giysilerini yırtarak, “Tanrı'ya küfrettili!” dedi. “Artık tanıklara ne ihtiyacımız var? İşte küfürü işittiniz. ⁶⁶ Buna ne diyorsunuz?”

“Ölümü hak etti!” diye karşılık verdiler.

⁶⁷⁻⁶⁸ Bunun üzerine İsa'nın yüzüne tükürüp O'nu yumrukladılar. Bazıları da O'nu tokatlayıp, “Ey Mesih, peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?” dediler.

Petrus İsa'yı İnkâr Ediyor

(Mar.14:66-72; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

⁶⁹ Petrus ise dışarıda, avluda oturuyordu. Bir hizmetçi kız yanına gelip, “Sen de Celileli İsa'yla birlikteydin” dedi.

* 26:50 “Ne yapacaksan yap” ya da “Bunun için mi geldin?” 26:55 Luk.19:47; 21:37 26:60-61 Yu.2:19 26:64 Dan.7:13 † 26:64 “Kudretli Olan”: Tanrı. 26:65 Lev.24:16 26:67-68 Ysa.50:6

⁷⁰ Ama Petrus bunu herkesin önünde inkâr ederek, “Neden söz ettiğini anlamıyorum” dedi.

⁷¹ Sonra avlu kapısının önüne çıktı. Onu gören başka bir hizmetçi kız orada bulunanlara, “Bu adam Nasıralı İsa'yla birlikteydi” dedi.

⁷² Petrus ant içerek, “Ben o adamı tanımıyorum” diye yine inkâr etti.

⁷³ Orada duranlar az sonra Petrus'a yaklaşıp, “Gerçekten sen de onlardansın. Konuşman seni ele veriyor” dediler.

⁷⁴ Petrus kendine lanet okuyup ant içerek, “O adamı tanımıyorum!” dedi.

Tam o anda horoz öttü. ⁷⁵ Petrus, İsa'nın, “Horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin” dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

27

Yahuda Kendini Asıyor

(Elç.1:18-19)

¹ Sabah olunca bütün başkâhinlerle halkın ileri gelenleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak konusunda anlaştılar. ² O'nu bağladılar ve götürüp Vali Pilatus'a teslim ettiler.

³ İsa'ya ihanet eden Yahuda, O'nun mahkûm edildiğini görünce yaptığına pişman oldu. Otuz gümüşü başkâhinlere ve ileri gelenlere geri götürdü. ⁴ “Ben suçsuz birini* ele vermekle günah işledim” dedi.

Onlar ise, “Bundan bize ne? Onu sen düşün” dediler.

⁵ Yahuda paraları tapınağın içine fırlatarak oradan ayrıldı, gidip kendini astı.

⁶ Paraları toplayan başkâhinler, “Kan bedeli olan bu paraları tapınağın hazinesine koymak doğru olmaz” dediler. ⁷ Kendi aralarında anlaşarak bu parayla yabancılar için mezarlık yapmak üzere Çömlekçi Tarlası'nı satın aldılar. ⁸ Bunun için bu tarlaya bugüne dek “Kan Tarlası” denilmiştir. ⁹⁻¹⁰ Böylece Peygamber Yeremya aracılığıyla bildirilen şu söz yerine gelmiş oldu:

“İsrailoğulları'ndan kimilerinin
O'na biçtikleri değer karşılığı olan
Otuz gümüşü aldılar;
Rab'bin bana buyurduğu gibi,
Çömlekçi Tarlası'nı satın almak için harcadılar.”

İsa Vali Pilatus'un Önünde

(Mar.15:2-15; Luk.23:3-5,13-25; Yu.18:33-19:16)

¹¹ İsa valinin önüne çıkarıldı. Vali O'na, “Sen Yahudiler'in Kralı mısın?” diye sordu.

İsa, “Söylediğin gibidir” dedi.

¹² Başkâhinlerle ileri gelenler O'nu suçlayınca hiç karşılık vermedi. ¹³ Pilatus O'na, “Senin aleyhinde yaptıkları bunca tanıklığı duymuyor musun?” dedi. ¹⁴ İsa tek konuda bile ona yanıt vermedi. Vali buna çok şaşıtı.

¹⁵ Her Fısıh Bayramı'nda* vali, halkın istediği bir tutukluyu salıvermeyi adet edinmişti.

¹⁶ O günlerde Barabba adında ünlü bir tutuklu vardı. ¹⁷ Halk bir araya toplandığında, Pilatus onlara, “Sizin için kimi salıvermemi istersiniz, Barabba'yı mı, Mesih denen İsa'yı mı?” diye sordu. ¹⁸ İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu.

¹⁹ Pilatus yargı kürsüsünde otururken karısı ona, “O doğru adama dokunma. Dün gece rüyamda O'nun yüzünden çok sıkıntı çektim” diye haber gönderdi.

²⁰ Başkâhinler ve ileri gelenler ise, Barabba'nın salıverilmesini ve İsa'nın öldürülmesini istesinler diye halkı kışkırttılar.

* 27:4 “Birini”: Grekçe “Kanı”. 27:9-10 Zek.11:12-13

²¹ Vali onlara şunu sordu: “Sizin için hangisini salıvermemi istersiniz?”
“Barabba'yı” dediler.

²² Pilatus, “Öyleyse Mesih denen İsa'yı ne yapayım?” diye sordu.
Hep bir ağızdan, “Çarmıha gerilsin!” dediler.

²³ Pilatus, “O ne kötölük yaptı ki?” diye sordu.

Onlar ise daha yüksek sesle, “Çarmıha gerilsin!” diye bağışıp durdular.

²⁴ Pilatus, elinden bir şey gelmediğini, tersine, bir kargaşalığın başladığını görünce su aldı, kalabalığın önünde ellerini yıkayıp şöyle dedi: “Bu adamın kanından ben sorumlu değilim. Bu işe siz bakın!”

²⁵ Bütün halk şu karşılığı verdi: “O'nun kanının sorumluluğu bizim ve çocuklarımızın üzerinde olsun!”

²⁶ Bunun üzerine Pilatus onlar için Barabba'yı salıverdi. İsa'yı ise kamçılattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı Aşağılaması (Mar.15:16-20; Yu.19:2-3)

²⁷ Sonra valinin askerleri İsa'yı vali konağına götürüp bütün taburu başına topladılar.
²⁸ O'nu soyup üzerine kırmızı bir kaftan geçirdiler. ²⁹ Dikenlerden bir taç örüp başına koydular, sağ eline de bir kamış tutturdular. Önünde diz çöküp, “Selam, ey Yahudiler'in Kralı!” diyerek O'nunla alay ettiler. ³⁰ Üzerine tükürdüler, kamışı alıp başına vurdular.
³¹ O'nunla böyle alay ettikten sonra kaftanı üzerinden çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germeye götürdüler.

İsa Çarmıha Geriliyor (Mar.15:21-32; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

³² Dışarı çıktıklarında Simun adında Kireneli bir adama rastladılar. İsa'nın çarmıhını ona zorla taşıttılar. ³³⁻³⁴ Golgota, yani Kafatası denilen yere vardıklarında içmesi için İsa'ya ödle karışık şarap verdiler. İsa bunu tadınca içmek istemedi.

³⁵ Askerler O'nu çarmıha gerdikten sonra kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar.
³⁶ Sonra oturup yanında nöbet tuttular. ³⁷ Başının üzerine,

BU, YAHUDİLER'İN KRALI İSA'DIR

diye yazan bir suç yaftası astılar.

³⁸ İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydut da çarmıha gerildi.
³⁹⁻⁴⁰ Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, “Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Haydi, kurtar kendini! Tanrı'nın Oğlu'ysan çarmıhtan in!” diyorlardı.

⁴¹⁻⁴² Başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler de aynı şekilde O'nunla alay ederek, “Baskalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor” diyorlardı. “İsrail'in Kralı imiş! Şimdi çarmıhtan aşağı insin de O'na iman edelim. ⁴³ Tanrı'ya güveniyordu; Tanrı O'nu seviyorsa, kurtarsın bakalım! Çünkü, ‘Ben Tanrı'nın Oğlu'yum’ demişti.” ⁴⁴ İsa'yla birlikte çarmıha gerilen haydutlar da O'na aynı şekilde hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü (Mar.15:33-41; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

⁴⁵ Öğleyin on ikiden üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. ⁴⁶ Saat üçe doğru İsa yüksek sesle, “Eli, Eli, lema şevaktani?” yani, “Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin?” diye bağırdı.

⁴⁷ Orada duranlardan bazıları bunu işitince, “Bu adam İlyas'ı çağırıyor” dediler.

⁴⁸ İçlerinden biri hemen koşup bir sünger getirdi, ekşi şaraba batırıp bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. ⁴⁹ Öbürleri ise, “Dur bakalım, İlyas gelip O'nu kurtaracak mı?” dediler.

⁵⁰ İsa, yüksek sesle bir kez daha bağırdı ve ruhunu teslim etti.

⁵¹ O anda tapınaktaki perde yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü. Yer sarsıldı, kayalar yarıldı. ⁵² Mezarlar açıldı, ölmüş olan birçok kutsal kişinin cesetleri dirildi.

⁵³ Bunlar mezarlarından çıkıp İsa'nın dirilişinden sonra kutsal kente girdiler ve birçok kimseye göründüler.

⁵⁴ İsa'yı bekleyen yüzbaşı ve beraberindeki askerler, depremi ve öbür olayları görünce dehşete kapıldılar, “Bu gerçekten Tanrı'nın Oğlu'ydü!” dediler.

⁵⁵ Orada, olup bitenleri uzaktan izleyen birçok kadın vardı. Bunlar, Celile'den İsa'nın ardından gelip O'na hizmet etmişlerdi. ⁵⁶ Aralarında Mecdelli Meryem, Yakup ile Yusuf'un annesi Meryem ve Zebedi oğullarının annesi de vardı.

İsa'nın Gömülmesi

(Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)

⁵⁷ Akşama doğru Yusuf adında zengin bir Aramatyalı geldi. O da İsa'nın bir öğrencisiydi.

⁵⁸ Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. Pilatus da cesedin ona verilmesini buyurdu.

⁵⁹⁻⁶⁰ Yusuf cesedi aldı, temiz keten beze sardı, kayaya oyduğunu kendi yeni mezarına yatırdı. Mezarın girişine büyük bir taş yuvarlayıp oradan ayrıldı. ⁶¹ Mecdelli Meryem ile öteki Meryem ise orada, mezarın karşısında oturuyorlardı.

⁶²⁻⁶³ Ertesi gün, yani Hazırlık Günü'nden* sonraki gün, başkâhinlerle Ferisiler Pilatus'un önünde toplanarak, “Efendimiz” dediler, “O aldaticının, daha yaşarken, ‘Ben öldükten üç gün sonra dirileceğim’ dediğini hatırlıyoruz. ⁶⁴ Onun için buyruk ver de üçüncü güne dek mezarı güvenlik altına alsınlar. Yoksa öğrencileri gelir, cesedini çalar ve halka, ‘Ölümden dirildi’ derler. Son aldatmaca ilkinden beter olur.”

⁶⁵ Pilatus onlara, “Yanınıza asker alın, gidip mezarı dilediğiniz gibi güvenlik altına alın” dedi. ⁶⁶ Onlar da askerlerle birlikte gittiler, taşı mühürleyip mezarı güvenlik altına aldılar.

28

İsa'nın Dirilişi

(Mar.16:1-10; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)

¹ Şabat Günü'nü* izleyen haftanın ilk günü, tan yeri ağarırken, Mecdelli Meryem ile öbür Meryem mezarı görmeye gittiler.

² Ansızın büyük bir deprem oldu. Rab'bin bir meleği gökten indi ve mezara gidip taşı bir yana yuvarlayarak üzerine oturdu. ³ Görünüşü şimşek gibi, giysileri ise kar gibi bembeyazdı. ⁴ Nöbetçiler korkudan titremeye başladılar, sonra ölü gibi yere yıkıldılar.

⁵ Melek kadınlara şöyle seslendi: “Korkmayın! Çarmıha gerilen İsa'yı aradığınızı biliyorum. ⁶ O burada yok; söylemiş olduğu gibi dirildi. Gelin, O'nun yattığı yeri görün.

⁷ Çabuk gidin, öğrencilerine şöyle deyin: ‘İsa ölümden dirildi. Sizden önce Celile'ye gidiyor, kendisini orada göreceksiniz.’ İşte ben size söylemiş bulunuyorum.”

⁸ Kadınlar korku ve büyük sevinç içinde hemen mezardan uzaklaştılar; koşarak İsa'nın öğrencilerine haber vermeye gittiler. ⁹ İsa ansızın karşılıklarına çıktı, “Selam!” dedi. Yaklaşp

İsa'nın ayaklarına sarılarak O'na tapındılar. ¹⁰ O zaman İsa, “Korkmayın!” dedi. “Gidip kardeşlerime haber verin, Celile'ye gitsinler, beni orada görecekler.”

Nöbetçilerin Getirdiği Haber

¹¹ Kadınlar daha yoldayken nöbetçi askerlerden bazıları kente giderek olup bitenleri başkâhinlere bildirdiler. ¹²⁻¹³ Başkâhinler ileri gelenlerle birlikte toplanıp birbirlerine danıştıktan sonra askerlere yüklü para vererek dediler ki, “Siz şöyle diyeceksiniz: ‘Öğrencileri geceleyin geldi, biz uyurken O'nun cesedini çalıp götürdüler.’ ¹⁴ Eğer bu haber valinin kulağına gidecek olursa biz onu yatıştırır, size bir zarar gelmesini önleriz.” ¹⁵ Böylece askerler parayı aldılar ve kendilerine söylendiği gibi yaptılar. Bu söylenti Yahudiler arasında bugün de yaygındır.

Son Buyruk

(Mar.16:14-18; Luk.24:36-49; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

¹⁶ On bir öğrenci Celile'ye, İsa'nın kendilerine bildirdiği dağa gittiler. ¹⁷ İsa'yı gördükleri zaman O'na tapındılar. Ama bazıları kuşku içindeydi. ¹⁸ İsa yanlarına gelip kendilerine şunları söyledi: “Gökte ve yeryüzünde bütün yetki bana verildi. ¹⁹ Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla* vaftiz edin; ²⁰ size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin. İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim.”

MARKOS

GİRİŞ

Kitabın İçeriği: Markos, İsa'nın yaşamını anlatan İncil'in ilk dört kısmı arasında en kısa olanıdır. İsa'nın ne doğumundan, ne soyağacından, ne de çocukluğundan söz eder. Öğretiye daha az ağırlık verir. Örneğin Matta'da 21, Luka'da 26 benzetmeye karşılık Markos'ta sadece 9 benzetme vardır. Markos daha çok İsa'nın yaptıklarını yazıyor. Kısa ve öz yazar (birinci bölümde ne denli çok sayıda olayın anlatıldığına bakın). Anlatım canlı ve hareketlidir. Markos, öbür yazarlara oranla belirli bazı olayları daha ayrıntılı yazar¹. Dikkatini, özellikle insanların İsa'ya gösterdiği ilginin üzerinde yoğunlaştırır².

Kitabın konusu 1:1'de yalın bir şekilde açıklanır: “Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le ilgili Müjde'nin başlangıcı.” Gerçekte Markos, İsa'yı Tanrı Oğlu³, İnsanoğlu⁴ ve çoktan beri beklenen kurtarıcı-kral Mesih⁵ diye tanıtır. Ne var ki İsa, “İnsanoğlu hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidiye olarak vermeye geldi” diyor (10:45). Böylece İsa durup dinlenmeden gezer ve öğretisini yayar, hastaları iyileştirir. Yaptığı mucizelerle kimliğini ve yetkisini kanıtlayarak⁶ kalabalıkları peşinden sürükler. Ama görevinin bu döneminde, kendisini tanıyanları sık sık uyararak kendisiyle ve mucizeleriyle ilgili haberleri yaymalarını engellemeye çalışır⁷. Dikkatini daha çok seçtiği kişileri eğitmeye verir⁸. Konuşmalarında, onu izlemenin bedelini⁹, imanını¹⁰ ve Tanrı'nın Egemenliği'ni¹¹ durmadan vurgular. Eylemleri önemli tepkilere yol açar. Bir yandan kötü ruhlara meydan okur, onları kovar¹², öte yandan Yahudi dininin ileri gelenleriyle çatışır¹³. Bunların kışkırtmasıyla gerçekleşecek ölümünden ve dirilişinden sık sık söz eder¹⁴. Kitabın neredeyse dörtte biri İsa'nın ölümünü ve dirilişini anlatır.

Ana Hatlar:

1:1-13 İsa'nın ortaya çıkışı

1:14-9:50 İsa'nın Celile ve çevresindeki faaliyetleri

10:1-52 İsa'nın Yeruşalim'e giderken yolda öğrettikleri

11:1-16:20 Yeruşalim'deki son günler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 24

Vaftizci Yahya'nın Gelişi

(Mat.3:1-12; Luk.3:1-18; Yu.1:19-28)

¹ Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih'le* ilgili Müjde'nin başlangıcı.

² Peygamber Yeşaya'nın Kitabı'nda şöyle yazılmıştır:

“İşte, habercimi senin önünden gönderiyorum;

O senin yolunu hazırlayacak.”

³ “Çölde haykıran,

‘Rab’bin yolunu hazırlayın,

Gececeği patikaları düzleyin’ diye sesleniyor.”

⁴ Böylece Vaftizci Yahya çölde ortaya çıktı. İnsanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya çağırıyordu. ⁵ Bütün Yahudiye halkı ve Yeruşalimliler'in hepsi ona geliyor, günahlarını itiraf ediyor, onun tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz ediliyordu.

⁶ Yahya'nın deve tüyünden giysisi, belinde deri kuşağı vardı. Çekirge ve yaban balı yerdi. ⁷ Şu haberi yayıyordu: “Benden sonra benden daha güçlü olan geliyor. Eğilip

O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim. ⁸ Ben sizi suyla vaftiz ettim, ama O sizi Kutsal Ruh'la vaftiz edecektir.”

İsa Görevine Başlıyor

(Mat.3:13-4:22; Luk.3:21-22; 4:1-15; 5:1-11)

⁹ O günlerde Celile'nin Nasıra Kenti'nden çıkıp gelen İsa, Yahya tarafından Şeria Irmağı'nda vaftiz edildi. ¹⁰ Tam sudan çıkarken, göklerin yarıldığını ve Ruh'un güvercin gibi üzerine indiğini gördü. ¹¹ Göklerden, “Sen benim sevgili Oğlum'sun, senden hoşnudum” diyen bir ses duyuldu.

¹² O an Ruh, İsa'yı çöle gönderdi. ¹³ İsa çölde kaldığı kırk gün boyunca Şeytan tarafından denendi. Yabanıl hayvanlar arasındaydı, melekler O'na hizmet ediyordu.

¹⁴ Yahya'nın tutuklanmasından sonra İsa, Tanrı'nın Müjdesi'ni duyura duyura Celile'ye gitti. ¹⁵ “Zaman doldu” diyordu, “Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı. Tövbe edin, Müjde'ye inanın!”

¹⁶ İsa, Celile Gölü'nün kıyısından geçerken, göle ağ atmakta olan Simun ile kardeşi Andreas'ı gördü. Bu adamlar balıkçıydı. ¹⁷ İsa onlara, “Ardımdan gelin” dedi, “Sizleri insan tutan balıkçılar yapacağım.” ¹⁸ Onlar da hemen ağlarını bırakıp O'nun ardından gittiler. ¹⁹ İsa biraz ileri gidince Zebedi'nin oğulları Yakup'la Yuhanna'yı gördü. Teknede ağlarını onarıyorlardı. ²⁰ Hemen onları çağırdı. Onlar da babaları Zebedi'yi işçilerle birlikte teknede bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Kötü Ruhları Kovuyor; Hastaları İyileştiriyor

(Mat.8:14-17; Luk.4:31-44)

²¹ Kefarnahum'a girdiler. Şabat Günü İsa havraya gidip öğretmeye başladı. ²² Halk O'nun öğretişine şaşıp kaldı. Çünkü onlara din bilginleri gibi değil, yetkili biri gibi öğretiyordu. ²³⁻²⁴ Tam o sırada havrada bulunan ve kötü ruha tutulmuş bir adam, “Ey Nasıralı İsa, bizden ne istiyorsun?” diye bağırdı. “Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsalı'sın sen!”

²⁵ İsa, “Sus, çık adamdan!” diyerek kötü ruhu azarladı. ²⁶ Kötü ruh adamı sarstı ve büyük bir çığlık atarak içinden çıktı.

²⁷ Herkes şaşıp kaldı. Birbirlerine, “Bu nasıl şey?” diye sormaya başladılar. “Yepyeni bir öğreti! Kötü ruhlara bile yetkiyle buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor.” ²⁸ Böylece İsa'yla ilgili haber, Celile bölgesinin her yerine hızla yayıldı.

²⁹ İsa havradan çıkar çıkmaz, Yakup ve Yuhanna ile birlikte Simun ve Andreas'ın evine gitti. ³⁰ Simun'un kaynanası ateşler içinde yatıyordu. Durumu hemen İsa'ya bildirdiler. ³¹ O da hastaya yaklaştı, elinden tutup kaldırdı. Kadının ateşi düştü, onlara hizmet etmeye başladı.

³² Akşam olup güneş batınca, bütün hastaları ve cinlileri İsa'ya getirdiler. ³³ Bütün kent halkı kapıya toplanmıştı. ³⁴ İsa, çeşitli hastalıklara yakalanmış birçok kişiyi iyileştirdi, birçok cini kovdu. Cinlerin konuşmasına izin vermiyordu. Çünkü onlar kendisinin kim olduğunu biliyorlardı.

³⁵ Sabah çok erkenden, ortalık henüz ağarmadan İsa kalktı, evden çıkıp ıssız bir yere gitti, orada dua etmeye başladı. ³⁶ Simun ile yanındakiler İsa'yı aramaya çıktılar. ³⁷ O'nu bulunca, “Herkes seni arıyor!” dediler.

³⁸ İsa onlara, “Başka yerlere, yakın kasabalara gidelim” dedi. “Oralarda da Tanrı sözünü duyurayım. Bunun için çıkıp geldim.” ³⁹ Böylece havralarında Tanrı sözünü duyurarak ve cinleri kovarak bütün Celile bölgesini dolaştı.

İsa Bir Cüzamlıyı İyileştiriyor
(Mat.8:1-4; Luk.5:12-16)

⁴⁰ İsa'ya cüzamlı biri geldi, diz çökerek, “İstersen beni temiz kılabilirsin” diye yalvardı.

⁴¹ İsa'nın yüreği sızladı, elini uzatıp adama dokundu, “İsterim, temiz ol!” dedi. ⁴² Adam anında cüzamdan kurtulup tertemiz oldu.

⁴³ İsa onu sıkıca uyararak hemen yanından uzaklaştırdı. ⁴⁴ “Sakın kimseye bir şey söyleme!” dedi. “Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuları sun.”

⁴⁵ Ne var ki, adam çıkıp gitti, olayla ilgili haberi her tarafa yayıp duyurmaya başladı. Öyle ki, İsa artık hiçbir kente açıkça giremez oldu. Ancak dışarıda, ıssız yerlerde kalıyordu. Ve halk her yerden O'na akın ediyordu.

2

Bir Felçlinin İyileştirilmesi
(Mat.9:1-8; Luk.5:17-26)

¹ Birkaç gün sonra İsa tekrar Kefarnahum'a geldiğinde, evde olduğu duyuldu. ² O kadar çok insan toplandı ki, artık kapının önünde bile duracak yer kalmamıştı. İsa onlara Tanrı sözünü anlatıyordu. ³ Bu arada O'na dört kişinin taşıdığı felçli bir adamı getirdiler. ⁴ Kalabalıktan O'na yaklaşıp onları için, bulunduğu yerin üzerindeki damı delip açarak felçliyi üstünde yattığı şilteyle birlikte aşağı indirdiler. ⁵ İsa onların imanını görünce felçliye, “Oğlum, günahların bağışlandı” dedi.

⁶⁻⁷ Orada oturan bazı din bilginleri ise içlerinden şöyle düşündüler: “Bu adam neden böyle konuşuyor? Tanrı'ya küfrediyor! Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?”

⁸ Akıllarından geçeni hemen ruhunda sezen İsa onlara, “Aklınızdan neden böyle şeyler geçiriyorsunuz?” dedi. ⁹ “Hangisi daha kolay, felçliye, ‘Günahların bağışlandı’ demek mi, yoksa, ‘Kalk, şilteni topla, yürü’ demek mi? ¹⁰⁻¹¹ Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip olduğunu bilirsiniz diye...” Sonra felçliye, “Sana söylüyorum, kalk, şilteni topla, evine git!” dedi. ¹² Adam kalktı, hemen şiltesini topladı, hepsinin gözü önünde çıkıp gitti. Herkes şaşakalmıştı. Tanrı'yı övüyorlar, “Böylesini hiç görmemiştik” diyorlardı.

Levi'nin Öğrencilere Katılması
(Mat.9:9-13; Luk.5:27-32)

¹³ İsa yine çıkıp göl kıyısına gitti. Bütün halk yanına geldi, O da onlara öğretmeye başladı. ¹⁴ Yoldan geçerken, vergi toplama yerinde oturan Alfay oğlu Levi'yi gördü. Ona, “Ardımdan gel” dedi. Levi de kalkıp İsa'nın ardından gitti.

¹⁵ Sonra İsa, Levi'nin evinde yemek yerken, birçok vergi görevlisiyle günahkâr O'nunla ve öğrencileriyle birlikte sofraya oturmuştu. O'nu izleyen böyle birçok kişi vardı. ¹⁶ Ferisiler'den* bazı din bilginleri, O'nu günahkârlar ve vergi görevlileriyle birlikte yemekte görünce öğrencilerine, “Niçin vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yemek yiyor?” diye sordular.

¹⁷ Bunu duyan İsa onlara, “Sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var” dedi. “Ben doğru kişileri değil, günahkârları çağırmaya geldim.”

Oruçla İlgili Soru
(Mat.9:14-17; Luk.5:33-39)

¹⁸ Yahya'nın öğrencileriyle Ferisiler oruç tutarken, bazı kişiler İsa'ya gelip, “Yahya'nın ve Ferisiler'in öğrencileri oruç tutuyor da senin öğrencilerin neden tutmuyor?” diye sordular.

¹⁹ İsa şöyle karşılık verdi: “Güvey aralarında olduğu sürece davetliler oruç tutar mı? Güvey aralarında oldukça oruç tutmazlar! ²⁰ Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o gün oruç tutacaklar. ²¹ Hiç kimse eski giysiyi yeni kumaş parçasıyla yamamaz. Yoksa yeni yama çeker, eski giysiden kopar, yırtık daha beter olur. ²² Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa şarap tulumları patlatır, şarap da tulumlar da mahvolur. Yeni şarap yeni tulumlara doldurulur.”

Şabat Günü Sorunu
(Mat.12:1-8; Luk.6:1-5)

²³ Bir Şabat Günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri yolda giderken başakları koparmaya başladılar. ²⁴ Ferisiler İsa'ya, “Bak, Şabat Günü yasak olanı neden yapıyorlar?” dediler.

²⁵ İsa onlara, “Davut'la yanındakiler aç ve muhtaç kalınca Davut'un ne yaptığını hiç okumadınız mı?” diye sordu. ²⁶ “Başkâhin Aviyatar'ın zamanında Davut, Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini yedi ve yanındakilere de verdi.” ²⁷ Sonra onlara, “İnsan Şabat Günü için değil, Şabat Günü insan için yaratıldı” dedi. ²⁸ “Bu nedenle İnsanoğlu Şabat Günü'nün de Rabbi'dir.”

3

Eli Sakat Bir Adam İyileştiriliyor
(Mat.12:9-14; Luk.6:6-11)

¹ İsa yine havraya girdi. Orada eli sakat bir adam vardı. ² Bazıları İsa'yı suçlamak amacıyla, Şabat Günü hastayı iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. ³ İsa, eli sakat adama, “Kalk, öne çık!” dedi. ⁴ Sonra havradakilere, “Kutsal Yasa'ya göre Şabat Günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, can almak mı?” diye sordu. Onlardan ses çıkmadı.

⁵ İsa, çevresindekilere öfkeyle baktı. Yürekerinin duygusuzluğu O'nu kederlendirmişti. Adama, “Elini uzat!” dedi. Adam elini uzattı, eli yine sapasağlam oluverdi.

⁶ Bunun üzerine Ferisiler dışarı çıktılar, İsa'yı yok etmek için Hiroides yanlılarıyla hemen görüşmeye başladılar.

İsa, Celile Gölü'nün Kıyısında

⁷⁻⁸ İsa, öğrencileriyle birlikte göl kıyısına çekildi. Celile'den büyük bir kalabalık O'nun ardından geldi. Ayrıca, bütün yaptıklarını duyan büyük kalabalıklar Yahudiye'den, Yerusâlim'den, İdumeya'dan, Şeria Irmağı'nın karşı yakasından, Sur ve Sayda bölgelerinden kendisine akın etti. ⁹ İsa, kalabalığın arasında sıkışıp kalmamak için öğrencilerine bir kayık hazır bulundurmalarını söyledi. ¹⁰ Birçoklarını iyileştirmiş olduğundan, çeşitli hastalıklara yakalananlar O'na dokunmak için üzerine üşüşüyordu. ¹¹ Kötü ruhlar O'nu görünce ayaklarına kapanıyor, “Sen Tanrı'nın Oğlu'sun!” diye bağıryorlardı. ¹² Ama İsa, kim olduğunu açıklamamaları için onları sıkı sıkıya uyardı.

İsa On İki Elçisini Seçiyor
(Mat.10:1-4; Luk.6:12-16)

¹³ İsa, dağa çıkarak istediği kişileri yanına çağırdı. Onlar da yanına gittiler. ¹⁴⁻¹⁹ İsa bunlardan on iki kişiyi yanında bulundurmak, Tanrı sözünü duyurmaya göndermek ve cinleri kovmaya yetkili kılmak üzere seçti. Seçtiği bu on iki kişi şunlardır: Petrus adını verdiği Simun, Beni-Regeş, yani Gökğürültüsü Oğulları adını verdiği Zebedi'nin oğulları

Yakup ve Yuhanna, Andreas, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Taday, Yurtsever Simun ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

İsa ve Baalzevul

(Mat.12:22-32; Luk.11:14-23; 12:10)

²⁰ İsa bundan sonra eve gitti. Yine öyle büyük bir kalabalık toplandı ki, İsa'yla öğrencileri yemek bile yiyemediler. ²¹ Yakınları bunu duyunca, “Aklını kaçırmış” diyerek O'nu almaya geldiler.

²² Yeruşalim'den gelen din bilginleri ise, “Baalzevul* O'nun içine girmiş” ve “Cinleri, cinlerin önderinin gücüyle kovuyor” diyorlardı.

²³ Bunun üzerine İsa din bilginlerini yanına çağırıp onlara benzetmelerle seslendi. “Şeytan, Şeytan'ı nasıl kovabilir?” dedi. ²⁴ “Bir ülke kendi içinde bölünmüşse, ayakta kalamaz. ²⁵ Bir ev kendi içinde bölünmüşse, ayakta kalamaz. ²⁶ Şeytan da kendine karşı gelip kendi içinde bölünmüşse, artık ayakta kalamaz; sonu gelmiş demektir. ²⁷ Hiç kimse güçlü adamın evine girip malını çalamaz. Ancak onu bağladıktan sonra evini soyabilir. ²⁸⁻²⁹ Size doğrusunu söyleyeyim, insanların işlediği her günah, ettiği her küfür bağışlanacak, ama Kutsal Ruh'a küfreden asla bağışlanmayacak. Bunu yapan, asla silinmeyecek bir günah işlemiş olur.”

³⁰ İsa bu sözleri, “O'nda kötü ruh var” dedikleri için söyledi.

İsa'nın Annesiyle Kardeşleri

(Mat.12:46-50; Luk.8:19-21)

³¹ Daha sonra İsa'nın annesiyle kardeşleri geldi. Dışarıda durdular, haber gönderip O'nu çağırdılar. ³² İsa'nın çevresinde oturan kalabalıktan bazıları, “Bak” dediler, “Annenle kardeşlerin dışarıda, seni istiyorlar.”

³³ İsa buna karşılık onlara, “Kimdir annem ve kardeşlerim?” dedi. ³⁴ Sonra çevresinde oturanlara bakıp şöyle dedi: “İşte annem, işte kardeşlerim! ³⁵ Tanrı'nın isteğini kim yerine getirirse, kardeşim, kızkardeşim ve annem odur.”

4

Tohum Benzetmesi

(Mat.13:1-9; Luk.8:4-8)

¹ İsa göl kıyısında halka yine öğretmeye başladı. Çevresinde çok büyük bir kalabalık toplandı. Bu yüzden İsa göldeki bir tekneye binip oturdu. Bütün kalabalık göl kıyısında duruyordu. ²⁻³ İsa onlara benzetmelerle birçok şey öğretiyordu. Öğretirken, “Şunu dinleyin” dedi. “Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. ⁴ Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü. Kuşlar gelip bunları yedi. ⁵ Kimi, toprağı az kayalık yerlere düştü. Toprak derin olmadığından hemen filizlendi. ⁶ Ne var ki, güneş doğunca kavruldular, kök salamadıkları için kuruyup gittiler. ⁷ Kimi, dikenler arasına düştü. Dikenler büyüdü, filizleri boğdu ve filizler ürün vermedi. ⁸ Kimi ise iyi toprağa düştü, büyüüp çoğaldı, ürün verdi. Bazısı otuz, bazısı altmış, bazısı da yüz kat ürün verdi.” ⁹ Sonra İsa şunu ekledi: “İşitecek kulağı olan işitsin!”

Benzetmelerin Amacı

(Mat.13:10-17; Luk.8:9-10)

¹⁰ Onikiler'le* öbür izleyicileri İsa'yla yalnız kalınca, kendisinden benzetmelerin anlamını sordular. ¹¹ O da onlara şöyle dedi: “Tanrı'nın Egemenliği'nin sırrı sizlere açıklandı, ama dışarıda olanlara her şey benzetmelerle anlatılır. ¹² Öyle ki,

‘Bakıp bakıp görmesinler,
Duyup duyup anlamasınlar da,
Dönüp bağışlanmasınlar.’ ”

Tohum Benzetmesi Açıklıyor
(Mat.13:18-23; Luk.8:11-15)

¹³ İsa sonra onlara, “Siz bu benzetmeyi anlamıyor musunuz?” dedi. “Öyleyse bütün benzetmeleri nasıl anlayacaksınız? ¹⁴ Ekincinin ektiği, Tanrı sözüdür. ¹⁵ Bazı insanlar sözün ekildiği yerde yol kenarına düşen tohumlara benzer. Bunlar sözü işitir işitmez, Şeytan gelir, yüreklerine ekilen sözü alır götürür. ¹⁶⁻¹⁷ Kayalık yerlere ekilenler ise, işittikleri sözü hemen sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre dayanan kişilerdir. Böyleleri Tanrı sözünden ötürü sıkıntı ya da zulme uğrayınca hemen sendeleyip düşerler. ¹⁸⁻¹⁹ Yine bazıları dikenler arasında ekilen tohumlara benzerler. Bunlar sözü işitirler, ama dünyasal kaygılar, zenginliğin aldatıcılığı ve daha başka hevesler araya girip sözü boğar ve ürün vermesini engeller. ²⁰ İyi toprağa ekilenler ise, sözü işiten, onu benimseyen, kimi otuz, kimi altmış, kimi de yüz kat ürün veren kişilerdir.”

Kandil Kandilliğe Konur
(Luk.8:16-18)

²¹ Onlara, “Kandili, tahıl ölçeğinin ya da yatağın altına koymak için mi getirirler?” dedi. “Kandilliğe koymak için değil mi? ²² Gizli olan ne varsa, açığa çıkarılmak üzere gizlenmiştir; saklı olan ne varsa, aydınlığa çıkmak üzere saklanmıştır. ²³ İşitecek kulağı olan işitsin!”

²⁴ İsa şöyle devam etti: “İşittiklerinize dikkat edin! Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız. Hatta size daha fazlası verilecek. ²⁵ Çünkü kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, elindeki de alınacak.”

Filizlenen Tohum Benzetmesi

²⁶ Sonra İsa şöyle dedi: “Tanrı'nın Egemenliği, toprağa tohum saçan adama benzer. ²⁷ Gece olur, uyur; gündüz olur, kalkar. Kendisi nasıl olduğunu bilmez ama, tohum filizlenir, gelişir. ²⁸ Toprak kendiliğinden ürün verir. Önce filizi, sonra başağı, sonunda da başağı dolduran taneleri verir. ²⁹ Ürün olgunlaşınca, adam hemen orağı vurur. Çünkü biçim vakti gelmiştir.”

Hardal Tanesi Benzetmesi
(Mat.13:31-32,34; Luk.13:18-19)

³⁰ İsa sonra şöyle dedi: “Tanrı'nın Egemenliği'ni neye benzetelim, nasıl bir benzetmeyle anlatalım? ³¹⁻³² Tanrı'nın Egemenliği, hardal tanesine benzer. Hardal, yeryüzünde toprağa ekilen tohumların en küçüğü olmakla birlikte, ekildikten sonra gelişir, bütün bahçe bitkilerinin boyunu aşar. Öylesine dal budak salar ki, kuşlar gölgesinde barınabilir.”

³³ İsa, Tanrı sözünü, buna benzer birçok benzetmeyle halkın anlayabildiği ölçüde anlatırdı. ³⁴ Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı. Ama kendi öğrencileriyle yalnız kaldığında, onlara her şeyi açıklardı.

İsa Fırtınayı Yatıştırıyor
(Mat.8:23-27; Luk.8:22-25)

³⁵ O gün akşam olunca öğrencilerine, “Karşı yakaya geçelim” dedi.

³⁶ Öğrenciler kalabalığı geride bırakarak İsa'yı, içinde bulunduğu tekneyle götürdüler. Yanında başka tekneler de vardı. ³⁷ Bu sırada büyük bir fırtına koptu. Dalgalar tekneye

öyle bindirdi ki, tekne neredeyse suyla dolmuştu. ³⁸ İsa, teknenin kış tarafında bir yastığa yaslanmış uyuyordu. Öğrenciler O'nu uyandırıp, “Öğretmenimiz, öleceğiz! Hiç aldırıyor musun?” dediler.

³⁹ İsa kalkıp rüzgarı azarladı, göle, “Sus, sakın ol!” dedi. Rüzgar dindi, ortalık sültilman oldu.

⁴⁰ İsa öğrencilerine, “Neden korkuyorsunuz? Hâlâ imanınız yok mu?” dedi.

⁴¹ Onlar ise büyük korku içinde birbirlerine, “Bu adam kim ki, rüzgar da göl de O'nun sözünü dinliyor?” dediler.

5

Cinli Bir Adamın İyileştirilmesi (Mat.8:28-34; Luk.8:26-39)

¹ Gölün karşı yakasına, Gerasalılar'ın memleketine vardılar. ² İsa tekneden iner inmez, kötü ruha tutulmuş bir adam mezarlık mağaralardan çıkıp O'nu karşıladı. ³ Mezarların içinde yaşayan bu adamı artık kimse zincirle bile bağli tutamıyordu. ⁴ Birçok kez zincir ve kösteklerle bağlandığı halde, zincirleri koparmış, köstekleri parçalamıştı. Hiç kimse onunla başa çıkamıyordu. ⁵ Gece gündüz mezarlarda, dağlarda bağrı duruyor, kendini taşlarla yaralıyordu.

⁶ Uzaktan İsa'yı görünce koşup geldi, O'nun önünde yere kapandı. ⁷ Yüksek sesle haykırarak, “Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun? Tanrı hakkı için sana yalvarırım, bana işkence etme!” dedi. ⁸ Çünkü İsa, “Ey kötü ruh, adamın içinden çık!” demişti.

⁹ Sonra İsa adama, “Adın ne?” diye sordu.

“Adım Tümen. Çünkü sayımız çok” dedi. ¹⁰ Ruhları o bölgeden çıkarmaması için İsa'ya yalvarıp yakardı.

¹¹ Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. ¹² Kötü ruhlar İsa'ya, “Bizi şu domuzlara gönder, onlara girelim” diye yalvardılar. ¹³ İsa'nın izin vermesi üzerine kötü ruhlar adamdan çıkıp domuzların içine girdiler. Yaklaşık iki bin domuzdan oluşan sürü, dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

¹⁴ Domuzları güdenler kaçıp kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar. Halk olup biteni görmeye çıktı. ¹⁵ İsa'nın yanına geldiklerinde, önceleri bir tümen cine tutulan adamı giyinmiş, aklı başına gelmiş, oturmuş görünce korktular. ¹⁶ Olayı görenler, cinli adama olanları ve domuzların başına gelenleri halka anlattılar. ¹⁷ Bunun üzerine halk, bölgelerinden ayrılması için İsa'ya yalvarmaya başladı.

¹⁸ İsa tekneye binerken, önceleri cinli olan adam O'na, “Seninle geleyim” diye yalvardı.

¹⁹ Ama İsa adama izin vermedi. Ona, “Evine, yakınlarının yanına dön” dedi. “Rab'bin senin için neler yaptığını, sana nasıl merhamet ettiğini onlara anlat.” ²⁰ Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını Dekapolis'te duyurmaya başladı. Anlattıklarına herkes şaşıp kalıyordu.

Dirilen Kız, İyileşen Kadın (Mat.9:18-26; Luk.8:40-56)

²¹ İsa tekneyle karşı yakaya dönünce, çevresinde büyük bir kalabalık toplandı. Kendisi gölün kıyısında duruyordu. ²²⁻²³ Bu sırada havra yöneticilerinden Yair adında biri geldi. İsa'yı görünce ayaklarına kapandı, “Küçük kızım can çekiyor. Gelip ellerini onun üzerine koy da kurtulsun, yaşasın!” diye yalvardı. ²⁴ İsa adamla birlikte gitti. Büyük bir kalabalık da ardından gidiyor, O'nu sıkıştırıyordu.

²⁵ Orada, on iki yıldır kanaması olan bir kadın vardı. ²⁶ Birçok hekimin elinden çok çekmiş, varını yoğunu harcamış, ama iyileşeceğine daha da kötüleşmişti. ²⁷ Kadın, İsa hakkında anlatılanları duymuştu. Bu nedenle, kalabalıkta O'nun arkasından gelip giysisine dokundu. ²⁸ İçinden, "Giysilerine bile dokunsam kurtulurum" diyordu. ²⁹ O anda kanaması kesiliverdi. Kadın, bedeninin derinliğinde acıdan kurtulduğunu hissetti. ³⁰ İsa ise, kendisinden bir gücün akıp gittiğini hemen anladı. Kalabalığın ortasında dönüp, "Giysilerime kim dokundu?" diye sordu.

³¹ Öğrencileri O'na, "Seni sıkıştıran kalabalığı görüyorsun! Nasıl oluyor da, 'Bana kim dokundu' diye soruyorsun?" dediler.

³² İsa kendisine dokunanı görmek için çevresine bakındı. ³³ Kadın da kendisindeki değişikliği biliyordu. Korkuyla titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı ve O'na bütün gerçeği anlattı. ³⁴ İsa ona, "Kızım" dedi, "İmanın seni kurtardı. Esenlikle git. Acıların son bulsun."

³⁵ İsa daha konuşurken, havra yöneticisinin evinden adamlar geldi. Yöneticiye, "Kızın öldü" dediler. "Öğretmeni neden hâlâ rahatsız ediyorsun?"

³⁶ İsa bu sözlere aldırmadan havra yöneticisine, "Korkma, yalnız iman et!" dedi.

³⁷ İsa, Petrus, Yakup ve Yakup'un kardeşi Yuhanna'dan başka hiç kimsenin kendisiyle birlikte gitmesine izin vermedi. ³⁸ Havra yöneticisinin evine vardıklarında İsa, acı acı ağlayıp feryat eden gürültülü bir kalabalıkla karşılaştı. ³⁹ İçeri girerek onlara, "Niye gürültü edip ağlıyorsunuz?" dedi. "Çocuk ölmedi, uyuyor." ⁴⁰ Onlar ise kendisiyle alay ettiler. Ama İsa hepsini dışarı çıkardıktan sonra çocuğun annesini babasını ve kendisiyle birlikte olanları alıp çocuğun bulunduğu odaya girdi. ⁴¹ Çocuğun elini tutarak ona, "Talita kumi!" dedi. Bu söz, "Kızım, sana söylüyorum, kalk" demektir.

⁴² On iki yaşında olan kız hemen ayağa kalktı, yürümeye başladı.

Oradakileri derin bir şaşkınlık aldı. ⁴³ İsa, "Bunu kimse bilmesin" diyerek onları sıkıya uyardı ve kıza yemek verilmesini buyurdu.

6

İsa Reddediliyor

(Mat.13:53-58; Luk.4:16-30)

¹ İsa oradan ayrılarak kendi memleketine gitti. Öğrencileri de ardından gittiler. ² Şabat Günü olunca İsa havrada öğretmeye başladı. Söylediklerini işiten birçok kişi şaşıp kaldı. "Bu adam bunları nereden öğrendi?" diye soruyorlardı. "Kendisine verilen bu bilgelik nedir? Nasıl böyle mucizeler yapabiliyor?" ³ Meryem'in oğlu, Yakup, Yose, Yahuda ve Simun'un kardeşi olan marangoz değil mi bu? Kızkardeşleri burada, aramızda yaşamıyor mu?" Ve gücenip O'nu reddettiler.

⁴ İsa da onlara, "Bir peygamber, kendi memleketinden, akraba çevresinden ve kendi evinden başka yerde hor görülmez" dedi. ⁵ Orada birkaç hastayı, üzerlerine ellerini koyarak iyileştirmekten başka hiçbir mucize yapamadı. ⁶ Halkın imansızlığına şaşıyordu.

İsa On İki Elçisini Görevlendiriyor

(Mat.10:5-15; Luk.9:1-6)

İsa çevredeki köyleri dolaşıp öğretiyordu. ⁷ On iki öğrencisini yanına çağırdı ve onları ikişer ikişer halk arasına göndermeye başladı. Onlara kötü ruhlar üzerinde yetki verdi.

⁸ Yolculuk için yanlarına değnekten başka bir şey almamalarını söyledi. Ne ekmek, ne torba, ne de kuşaklarında para götüreceklerdi. ⁹ Onlara çarık giymelerini söyledi. Ama, "İki mintan giymeyin" dedi.

¹⁰ “Bir yere gittiğiniz zaman, oradan ayrılıncaya dek hep aynı evde kalın” diye devam etti. ¹¹ “İnsanların sizi kabul etmedikleri, sizi dinlemedikleri bir yerden ayrılırken, onlara uyarı olsun diye ayağınızın altındaki tozu silkin!”

¹² Böylece öğrenciler yola çıkıp insanları tövbeye çağırmaya başladılar. ¹³ Birçok cin kovdular; birçok hastayı, üzerlerine yağ sürerek iyileştirdiler.

Yahya'nın Öldürülmesi (Mat.14:1-12; Luk.9:7-9)

¹⁴ Kral Hirodes de olup bitenleri duydu. Çünkü İsa'nın ünü her tarafa yayılmıştı. Bazıları, “Bu adam, ölümden dirilen Vaftizci Yahya'dır. Olağanüstü güçlerin onda etkin olmasının nedeni budur” diyordu. ¹⁵ Başkaları, “O İlyas'tır” diyor, yine başkaları, “Eski peygamberlerden biri gibi bir peygamberdir” diyordu.

¹⁶ Hirodes bunları duyunca, “Başını kestirdiğim Yahya dirildi!” dedi.

¹⁷⁻¹⁸ Hirodes'in kendisi, kardeşi Filipus'un karısı Hirodiya'nın yüzünden adam gönderip Yahya'yı tutuklatmış, zindana attırıp zincire vurdurmuştu. Çünkü Hirodes bu kadınla evlenince Yahya ona, “Kardeşinin karısıyla evlenmen Kutsal Yasa'ya aykırıdır” demişti. ¹⁹ Hirodiya bu yüzden Yahya'ya kin bağlamıştı; onu öldürtmek istiyor, ama başaramıyordu. ²⁰ Çünkü Yahya'nın doğru ve kutsal bir adam olduğunu bilen Hirodes ondan korkuyor ve onu koruyordu. Yahya'yı dinlediği zaman büyük bir şaşkınlık içinde kalıyor, yine de onu dinlemekten zevk alıyordu.

²¹ Ne var ki, Hirodes'in kendi doğum gününde saray büyükleri, komutanlar ve Celile'nin ileri gelenleri için verdiği şölende beklenen fırsat doğdu. ²² Hirodiya'nın kızı içeri girip dans etti. Bu, Hirodes'le konuklarının hoşuna gitti.

Kral genç kıza, “Dile benden, ne dilersen veririm” dedi. ²³ Ant içerek, “Benden ne dilersen, krallığımın yarısı da olsa, veririm” dedi.

²⁴ Kız dışarı çıkıp annesine, “Ne isteyeyim?” diye sordu.

“Vaftizci Yahya'nın başını iste” dedi annesi.

²⁵ Kız hemen koşup kralın yanına girdi, “Vaftizci Yahya'nın başını bir tepsi üzerinde hemen bana vermeni istiyorum” diyerek dileğini açıkladı.

²⁶ Kral buna çok üzülüyse de, konuklarının önünde içtiği anttan ötürü kızı reddetmek istemedi. ²⁷ Hemen bir cellat gönderip Yahya'nın başını getirmesini buyurdu. Cellat zindana giderek Yahya'nın başını kesti. ²⁸ Kesik başı bir tepsi üzerinde getirip genç kıza verdi, kız da annesine götürdü. ²⁹ Yahya'nın öğrencileri bunu duyunca gelip cesedi aldılar ve mezara koydular.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor (Mat.14:13-21; Luk.9:10-17; Yu.6:1-14)

³⁰ Elçiler, İsa'nın yanına dönerek yaptıkları ve öğrettikleri her şeyi O'na anlattılar. ³¹ İsa onlara, “Gelin, tek başımıza تنها bir yere gidelim de biraz dinlenin” dedi. Gelen giden öyle çoktu ki, yemek yemeye bile vakit bulamıyorlardı.

³² Tekneye binip tek başlarına تنها bir yere doğru yol aldılar. ³³ Gittiklerini gören birçok kişi onları tanıdı. Halk civardaki bütün kentlerden yaya olarak yola dökülüp onlardan önce oraya vardı. ³⁴ İsa tekneden inince büyük bir kalabalıkla karşılaştı. Çobansız koyunlara benzeyen bu insanlara acıdı ve onlara birçok konuda öğretmeye başladı.

³⁵⁻³⁶ Vakıtlar ilerlemişti. Öğrencileri İsa'ya gelip, “Burası ıssız bir yer” dediler, “Vakıtlar ilerledi. Halkı salıver de çevredeki çiftlik ve köylere gidip kendilerine yiyecek alsınlar.”

³⁷ İsa ise, “Onlara siz yiyecek verin” diye karşılık verdi.

Öğrenciler İsa'ya, “Gidip iki yüz dinarlık ekmek alıp onlara yedirelim mi yani?” diye sordular.

³⁸ İsa onlara, “Kaç ekmeğiniz var, gidin bakın” dedi.

Öğrenip geldiler, “Beş ekmekle iki balığımız var” dediler.

³⁹ İsa herkesi küme küme yeşil çayıra oturtmalarını buyurdu. ⁴⁰ Halk yüzer ellişer kişilik bölükler halinde oturdu. ⁴¹ İsa beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra ekmekleri böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilerine verdi. İki balığı da hepsinin arasında paylaştırdı. ⁴²⁻⁴³ Herkes yiyip doydu. Artakalan ekmek ve balıktan on iki sepet dolusu topladılar. ⁴⁴ Yemek yiyen erkeklerin sayısı beş bin kadardı.

İsa Su Üstünde Yürüyor
(Mat.14:22-33; Yu.6:15-21)

⁴⁵ Bundan hemen sonra İsa öğrencilerine, tekneye binip kendisinden önce karşı yakada bulunan Beytsayda'ya geçmelerini buyurdu. Bu arada kendisi halkı evlerine gönderecekti. ⁴⁶ Onları uğurladıktan sonra, dua etmek için dağa çıktı. ⁴⁷⁻⁴⁸ Akşam olduğunda, tekne gölün ortasına varmıştı. Yalnız başına karada kalan İsa, öğrencilerinin kürek çekmekte çok zorlandıklarını gördü. Çünkü rüzgar onlara karşı esiyordu. Sabaha karşı* İsa, gölün üstünde yürüyerek onlara yaklaştı. Yanlarından geçip gidecekti. ⁴⁹ Onlar ise, gölün üstünde yürüdüğünü görünce O'nu hayalet sanarak bağıştılar. ⁵⁰ Hepsi O'nu görmüş ve dehşete kapılmıştı. İsa hemen onlara seslenerek, “Cesur olun, benim, korkmayın!” dedi. ⁵¹ Tekneye binip onlara katılınca rüzgar dindi. Onlarsa büyük bir şaşkınlık içindeydi. ⁵² Ekmekle ilgili mucizeyi bile anlamamışlardı; zihinleri körelmişti.

İsa Ginnesar'da Hastaları İyileştiriyor
(Mat.14:34-36)

⁵³ İsa'yla öğrencileri gölü aştılar, Ginnesar'da karaya çıkıp tekneyi bağladılar. ⁵⁴ Onlar tekneden inince, halk İsa'yı hemen tanıdı. ⁵⁵ Bazıları koşarak bütün yöreyi dolaştı. İsa'nın bulunduğu yeri öğrenenler, hastaları şilteleriyle oraya götürmeye başladılar. ⁵⁶ Köy olsun, kent ya da çiftlik olsun, İsa'nın gittiği her yerde, hastaları meydanlara yatırıyor, sadece giysisinin eteğine dokunmalarına izin vermesi için yalvarıyorlardı. Dokunanların hepsi de iyileşti.

7

İnsanı Kirleten Nedir?
(Mat.15:1-20)

¹ Yeruşalim'den gelen Ferisiler ve bazı din bilginleri, İsa'nın çevresinde toplandılar. ² O'nun öğrencilerinden bazılarının murdar, yani yıkanmamış ellerle yemek yediklerini gördüler. ³ Ferisiler, hatta bütün Yahudiler, atalarının töresi uyarınca ellerini iyice yıkamadan yemek yemezler. ⁴ Çarşıdan dönünce de, yıkanmadan yemek yemezler*. Ayrıca kâse, testi ve bakır kapların yıkanmasıyla ilgili başka birçok töreye de uyarlar.

⁵ Ferisiler ve din bilginleri İsa'ya, “Öğrencilerin neden atalarımızın töresine uymuyorlar, niçin murdar ellerle yemek yiyorlar?” diye sordular.

⁶ İsa onları şöyle yanıtladı: “Yeşaya'nın siz ikiyüzlülerle ilgili peygamberlik sözü ne kadar yerindedir! Yazmış olduğu gibi,

‘Bu halk, dudaklarıyla beni† sayar,

* **6:47-48** “Sabaha karşı”: Grekçe “Gecenin dördüncü nöbetinde” (bkz. Sözlük, “Saat”). * **7:4** “Çarşıdan dönünce de, yıkanmadan yemek yemezler” ya da “Çarşıdan dönünce de, aldıklarını yıkamadan yemezler.” **7:6** Yşa.29:13 † **7:6** “Beni”: Tanrı'yı.

Ama yürekleri benden uzak.

⁷ Bana boşuna taparlar.

Çünkü öğrettikleri, sadece insan buyruklarıdır.’

⁸ Siz Tanrı buyruğunu bir yana bırakmış, insan töresine uyuyorsunuz.”

⁹ İsa onlara ayrıca şunu söyledi: “Kendi törenizi sürdürmek için Tanrı buyruğunu bir kenara itmeyi ne de güzel beceriyorsunuz! ¹⁰ Musa, ‘Annene babana saygı göstereceksin’ ve, ‘Annesine ya da babasına söven kesinlikle öldürülecektir’ diye buyurmuştu. ¹¹⁻¹² Ama siz, ‘Eğer bir adam annesine ya da babasına, benden alacağın bütün yardım kurbandır, yani Tanrı’ya adanmıştır derse, artık annesi ya da babası için bir şey yapmasına izin yok’ diyorsunuz. ¹³ Böylece kuşaktan kuşağa aktardığınız törelerle Tanrı’nın sözünü geçersiz kılıyorsunuz. Buna benzer daha birçok şey yapıyorsunuz.”

¹⁴ İsa, halkı yine yanına çağırıp onlara, “Hepiniz beni dinleyin ve şunu belleyin” dedi. ¹⁵⁻¹⁶ “İnsanın dışında olup içine giren hiçbir şey onu kirletemez. İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır.”[‡]

¹⁷ İsa kalabalığı bırakıp eve girince, öğrencileri O’na bu benzetmenin anlamını sordular. ¹⁸ O da onlara, “Demek siz de anlamıyorsunuz, öyle mi?” dedi. “Dışarıdan insanın içine giren hiçbir şeyin onu kirletemeyeceğini bilmiyor musunuz? ¹⁹ Dıştan giren, insanın yüreğine değil, midesine gider, oradan da helaya atılır.” İsa bu sözlerle, bütün yiyeceklerin temiz olduğunu bildirmiş oluyordu.

²⁰ İsa şöyle devam etti: “İnsanı kirleten, insanın içinden çıkandır. ²¹⁻²² Çünkü kötü düşünceler, fuhuş, hırsızlık, cinayet, zina, açgözlülük, kötülük, hile, sefahat, kıskançlık, iftira, kibir ve akılsızlık içten, insanın yüreğinden kaynaklanır. ²³ Bu kötülüklerin hepsi içten kaynaklanır ve insanı kirletir.”

Fenikeli Kadının İmanı (Mat.15:21-28)

²⁴ İsa oradan ayrılarak Sur[§] bölgesine gitti. Burada bir eve girdi. Kimsenin bunu bilmesini istemiyordu, ama gizlenemedi. ²⁵ Küçük kızı kötü ruha tutulmuş bir kadın, İsa’yla ilgili haberi duyar duymaz geldi, ayaklarına kapandı. ²⁶ Yahudi olmayan bu kadın Suriye-Fenike ırkındandı. Kızından cini kovması için İsa’ya rica etti.

²⁷ İsa ona, “Bırak, önce çocuklar doysunlar” dedi. “Çocukların ekmeğini alıp köpekler atmak doğru değildir.”

²⁸ Kadın buna karşılık, “Haklısın, Rab” dedi. “Ama köpekler de sofranın altında çocukların ekmeğin kırıntılarını yer.”

²⁹ İsa ona, “Bu sözden ötürü cin kızından çıktı, gidebilirsin” dedi.

³⁰ Kadın evine gittiğinde çocuğunu cinden kurtulmuş, yatakta yatar buldu.

Sağır Bir Adam İyileştiriliyor

³¹ Sur bölgesinden ayrılan İsa, Sayda yoluyla Dekapolis bölgesinin ortasından geçerek tekrar Celile Gölü’ne geldi. ³² O’na sağır ve dili tutuk bir adam getirdiler, elini üzerine koyması için yalvardılar.

³³ İsa adamı kalabalıktan ayırıp bir yana çekti. Parmaklarını adamın kulaklarına soktu, tükürüp onun diline dokundu. ³⁴ Sonra göğe bakarak içini çekti ve adama, “Effata”, yani “Açıl!” dedi. ³⁵ Adamın kulakları hemen açıldı, dili çözüldü ve düzgün bir şekilde konuşmaya başladı.

^{7:10} Çık.20:12; 21:17; Lev.20:9; Yas.5:16 [‡] **7:15-16** Birçok Grekçe elyazması, “İşitecek kulağı olan işitsin!” sözlerini de içerir (bkz. Mar.4:9,23). [§] **7:24** “Sur”: Bazı Grekçe elyazmalarında, “Sur ve Sayda” diye geçer.

³⁶ İsa orada bulunanları, bunu kimseye söylememeleri için uyardı. Ama onları ne kadar uyardıysa, onlar da haberi o kadar yaydılar. ³⁷ Halk büyük bir hayret içinde kalmıştı. “Yaptığı her şey iyi. Sağırın kulaklarını açıyor, dilsizleri konuşturuyor!” diyorlardı.

8

İsa Dört Bin Kişiyi Doyuruyor (Mat.15:32-39)

¹⁻² O günlerde yine büyük bir kalabalık toplanmıştı. Yiyecek bir şeyleri olmadığı için İsa öğrencilerini yanına çağırıp, “Halka acıyorum” dedi. “Üç gündür yanımdalar, yiyecek hiçbir şeyleri yok. ³ Onları aç aç evlerine gönderirsem, yolda bayılırlar. Hem bazıları uzak yoldan geliyor.”

⁴ Öğrencileri buna karşılık, “Böyle ıssız bir yerde bu kadar kişiyi doyuracak ekmeği insan nereden bulabilir?” dediler.

⁵ İsa, “Kaç ekmeğiniz var?” diye sordu.

“Yedi tane” dediler.

⁶ Bunun üzerine İsa, halka yere oturmalarını buyurdu. Sonra yedi ekmeği aldı, şükredip bunları böldü, dağıtmaları için öğrencilerine verdi. Onlar da halka dağıttılar. ⁷ Birkaç küçük balıkları da vardı. İsa şükredip bunları da dağıtmalarını söyledi. ⁸ Herkes yiyip doydular. Artakalan parçalardan yedi küfe dolusu topladılar. ⁹⁻¹⁰ Orada yaklaşık dört bin kişi vardı. İsa onları evlerine gönderdikten sonra öğrencileriyle birlikte hemen tekneye binip Dalmanuta bölgesine geçti.

Ferisiler'in ve Hiroides'in Mayası (Mat.16:1-12)

¹¹ Ferisiler gelip İsa'yla tartışmaya başladılar. O'nu denemek amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler. ¹² İsa içten bir ah çekerek, “Bu kuşak neden bir belirti istiyor?” dedi. “Size doğrusunu söyleyeyim, bu kuşağa hiçbir belirti gösterilmeyecek.” ¹³ Sonra onları orada bırakıp yine tekneye bindi ve karşı yakaya yöneldi.

¹⁴ Öğrenciler ekmek almayı unutmuşlardı. Teknede, yanlarında yalnız bir ekmek vardı.

¹⁵ İsa onlara şu uyarıda bulundu: “Dikkatli olun, Ferisiler'in mayasından ve Hiroides'in* mayasından sakının!”

¹⁶ Onlar ise kendi aralarında, “Ekmeğimiz olmadığı için böyle diyor” şeklinde tartıştılar.

¹⁷ Bunun farkında olan İsa, “Ekmeğiniz yok diye niçin tartışıyorsunuz?” dedi. “Hâlâ akıl erdiremiyor, anlamıyor musunuz? Zihniniz köreldi mi? ¹⁸⁻¹⁹ Gözleriniz olduğu halde görmüyor musunuz? Kulaklarınız olduğu halde işitmiyor musunuz? Hatırlamıyor musunuz, beş ekmeği beş bin kişiye bölüştürdüğümde kaç sepet dolusu yemek fazlası topladınız?”

“On iki” dediler.

²⁰ “Yedi ekmeği dört bin kişiye bölüştürdüğümde kaç küfe dolusu yemek fazlası topladınız?”

“Yedi” dediler.

²¹ İsa onlara, “Hâlâ anlamıyor musunuz?” dedi.

Beytsayda'da Kör Bir Adam İyileştiriliyor

²² İsa ile öğrencileri Beytsayda'ya geldiler. Orada bazı kişiler İsa'ya kör bir adam getirip ona dokunması için yalvardılar. ²³ İsa körün elinden tutarak onu köyün dışına çıkardı. Gözlerine tükürüp ellerini üzerine koydu ve, “Bir şey görüyor musun?” diye sordu.

²⁴ Adam başını kaldırıp, “İnsanlar görüyorum” dedi, “Ağaçlara benziyorlar, ama yürüyorlar.”

²⁵ Sonra İsa ellerini yeniden adamın gözleri üzerine koydu. Adam gözlerini açtı, baktı; iyileşmiş ve her şeyi açık seçik görmeye başlamıştı. ²⁶ İsa, “Köye bile girme!” diyerek onu evine gönderdi.

Petrus'un Mesih'i Tanıması
(Mat.16:13-20; Luk.9:18-21)

²⁷ İsa, öğrencileriyle birlikte Filipus Sezariyesi'ne bağlı köylere gitti. Yolda öğrencilerine, “Halk benim kim olduğumu söylüyor?” diye sordu.

²⁸ Öğrencileri O'na şu karşılığı verdiler: “Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas, kimi de peygamberlerden biri olduğunu söylüyor.”

²⁹ O da onlara, “Siz ne dersiniz, sizce ben kimim?” diye sordu.

Petrus, “Sen Mesih'sin*” yanıtını verdi.

³⁰ Bunun üzerine İsa bu konuda kimseye bir şey söylememeleri için onları uyardı.

İsa Ölüp Dirileceğini Önceden Bildiriyor
(Mat.16:21-28; Luk.9:22-27)

³¹ İsa, İnsanoğlu'nun* çok acı çekmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerince reddilmesi, öldürülmesi ve üç gün sonra dirilmesi gerektiğini onlara anlatmaya başladı.

³² Bunları açıkça söylüyordu. Bunun üzerine Petrus O'nu bir kenara çekip azarlamaya başladı.

³³ İsa dönüp öteki öğrencilerine baktı; Petrus'u azarlayarak, “Çekil önümden, Şeytan!” dedi. “Düşüncelerin Tanrı'ya değil, insana özgüdür.”

³⁴ Öğrencileriyle birlikte halkı da yanına çağırıp şöyle konuştu: “Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, çarmihini yüklenip beni izlesin. ³⁵ Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim ve Müjde'nin uğruna yitiren ise onu kurtaracaktır. ³⁶ İnsan bütün dünyayı kazanıp da canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? ³⁷ İnsan kendi canına karşılık ne verebilir? ³⁸ Bu vefasız ve günahkâr kuşağın ortasında, kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da, Babası'nın görkemi içinde kutsal meleklerle birlikte geldiğinde o kişiden utanacaktır.”

9

¹ İsa, “Size doğrusunu söyleyeyim” diye devam etti, “Burada bulunanlar arasında, Tanrı Egemenliği'nin güçlü biçimde gerçekleştiğini görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.”

İsa'nın Görünümü Değişiyor
(Mat.17:1-13; Luk.9:28-36)

² Altı gün sonra İsa, yanına yalnız Petrus, Yakup ve Yuhanna'yı alarak yüksek bir dağa çıktı. Onların gözü önünde İsa'nın görünümü değişti. ³ Giysileri göz kamaştırıcı bir beyazlığa büründü; yeryüzünde hiçbir çamaşırcının erişemeyeceği bir beyazlıktı bu. ⁴ O anda Musa'yla İlyas öğrencilere göründü. İsa'yla konuşuyorlardı.

⁵ Petrus İsa'ya, “Rabbî*, burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a” dedi. ⁶ Ne söyleyeceğini bilmiyordu. Çünkü çok korkmuşlardı.

⁷ Bu sırada bir bulut gelip onlara gölge saldı. Buluttan gelen bir ses, “Sevgili Oğlum budur, O'nu dinleyin!” dedi.

⁸ Öğrenciler birden çevrelerine baktılar, ama bu kez yanlarında İsa'dan başka kimseyi göremediler.

⁹ Dağdan inerlerken İsa, İnsanoğlu ölümden dirilmeden orada gördüklerini hiç kimseye söylememeleri için onları uyardı. ¹⁰ Bu uyarıya uymakla birlikte kendi aralarında, “Ölümden dirilmek ne demek?” diye tartışıp durdular.

¹¹ İsa'ya, “Din bilginleri neden önce İlyas'ın gelmesi gerektiğini söylüyorlar?” diye sordular.

¹² O da onlara şöyle dedi: “Gerçekten de önce İlyas gelir ve her şeyi yeniden düzene koyar. Ama nasıl oluyor da İnsanoğlu'nun çok acı çekeceği ve hiçe sayılacağı yazılmıştır? ¹³ Size şunu söyleyeyim, İlyas geldi bile, onun hakkında yazılmış olduğu gibi, ona yapmadıklarını bırakmadılar.”

Cinli Bir Çocuğun İyileştirilmesi
(Mat.17:14-23; Luk.9:37-45)

¹⁴ Öteki öğrencilerin yanına döndüklerinde, onların çevresinde büyük bir kalabalığın toplandığını, birtakım din bilginlerinin onlarla tartıştığını gördüler. ¹⁵ Kalabalık İsa'yı görünce büyük bir şaşkınlığa kapıldı ve koşup O'nu selamladı.

¹⁶ İsa öğrencilerine, “Onlarla ne tartışıyorsunuz?” diye sordu.

¹⁷ Halktan biri O'na, “Öğretmenim” diye karşılık verdi, “Dilsiz bir ruha tutulan oğlumu sana getirdim. ¹⁸ Ruh onu nerede yakalarsa yere çarpıyor. Çocuk ağzından köpükler saçıyor, dişlerini gıcırdatıyor ve kaskatı kesiliyor. Ruhu kovmaları için öğrencilerine başvurdum, ama başaramadılar.”

¹⁹ İsa onlara, “Ey imansız kuşak!” dedi. “Sizinle daha ne kadar kalacağım? Size daha ne kadar katlanacağım? Çocuğu bana getirin!”

²⁰ Çocuğu kendisine getirdiler. Ruh, İsa'yı görür görmez çocuğu şiddetle sarstı; çocuk yere düştü, ağzından köpükler saçarak yuvarlanmaya başladı.

²¹ İsa çocuğun babasına, “Bu hal çocuğun başına geleli ne kadar oldu?” diye sordu.

“Küçüklüğünden beri böyle” dedi babası. ²² “Üstelik ruh onu öldürmek için sık sık ateşe, suya attı. Elinden bir şey gelirse, bize yardım et, halimize acı!”

²³ İsa ona, “Elimden gelirse mi? İman eden biri için her şey mümkün!” dedi.

²⁴ Çocuğun babası hemen, “İman ediyorum, imansızlığımı yenmeme yardım et!” diye feryat etti.

²⁵ İsa, halkın koşuşup geldiğini görünce kötü ruhu azarlayarak, “Sana buyuruyorum, dilsiz ve sağır ruh, çocuğun içinden çık ve ona bir daha girme!” dedi.

²⁶ Bunun üzerine ruh bir çığlık attı ve çocuğu şiddetle sarsarak çıktı. Çocuk ölü gibi hareketsiz kaldı, öyle ki oradakilerin birçoğu, “Öldü!” diyordu. ²⁷ Ama İsa elinden tutup kaldırıncaya, çocuk ayağa kalktı.

²⁸ İsa eve girdikten sonra öğrencileri özel olarak O'na, “Biz kötü ruhu neden kova-madık?” diye sordular.

²⁹ İsa onlara, “Bu tür ruhlar ancak duayla* kovulabilir” yanıtını verdi.

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor
(Mat.17:22-23; Luk.9:43-45)

³⁰ Oradan ayrılmış, Celile bölgesinden geçiyorlardı. İsa hiç kimsenin bunu bilmesini istemiyordu. ³¹ Öğrencilerine öğretirken şöyle diyordu: “İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek ve öldürülecek, ama öldürüldükten üç gün sonra dirilecek.” ³² Onlar bu sözleri anlamıyor, İsa'ya soru sormaktan da korkuyorlardı.

9:11 Mal.4:5; Mat.11:14 * 9:29 “Duayla”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Dua ve oruçla” diye geçer.

*En Büyük Kim?**(Mat.18:1-5; Luk.9:46-48)*

³³ Kefarnahum'a vardılar. Eve girdikten sonra İsa onlara, “Yolda neyi tartışıyordunuz?” diye sordu. ³⁴ Hiç birinden ses çıkmadı. Çünkü yolda aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmışlardı.

³⁵ İsa oturup Onikiler'i* yanına çağırdı. Onlara şöyle dedi: “Birinci olmak isteyen en sonuncu olsun, herkesin hizmetkârı olsun.”

³⁶⁻³⁷ Küçük bir çocuğu alıp orta yere dikti, sonra onu kucağına alarak onlara şöyle dedi: “Böyle bir çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni değil, beni göndereni kabul etmiş olur.”

*Bize Karşı Olmayan Bizden Yanadır**(Luk.9:49-50)*

³⁸ Yuhanna O'na, “Öğretmenim” dedi, “Senin adınla cin kovan birini gördük, ama bizi izleyenlerden olmadığı için ona engel olmaya çalıştık.”

³⁹ “Ona engel olmayın!” dedi İsa. “Çünkü benim adımla mucize yapıp da ardından beni kötülecek kimse yoktur. ⁴⁰ Bize karşı olmayan, bizden yanadır. ⁴¹ Size doğrusunu söyleyeyim, Mesih'e ait olduğunuz için sizlere bir bardak su veren ödülsüz kalmayacaktır.”

*Birini Günaha Sokmanın Cezası**(Mat.18:6-9; Luk.17:1-2)*

⁴² “Kim bana iman eden bu küçüklerden birini günaha düşürürse, boynuna kocaman bir değirmen taşı geçirilip denize atılması kendisi için daha iyi olur. ⁴³⁻⁴⁴ Eğer elin günah işlemene neden olursa, onu kes. Tek elle yaşama kavuşman, iki elle sönmez ateşe, cehenneme gitmenden iyidir. ⁴⁵⁻⁴⁶ Eğer ayağın günah işlemene neden olursa, onu kes. Tek ayakla yaşama kavuşman, iki ayakla cehenneme atılmadan iyidir. ⁴⁷ Eğer gözün günah işlemene neden olursa, onu çıkar at. Tanrı'nın Egemenliği'ne tek gözle girmen, iki gözle cehenneme atılmadan iyidir.

⁴⁸ ‘Oradakileri kemiren kurt ölmez, Yakan ateş sönmez.’†

⁴⁹ Çünkü herkes ateşle tuzlanacaktır. ⁵⁰ Tuz yararlıdır. Ama tuz tuzluluğunu yitirirse, bir daha ona nasıl tat verebilirsiniz? İçinizde tuz olsun ve birbirinizle barış içinde yaşayın!”

10*Boşanmayla İlgili Soru**(Mat.19:1-12; Luk.16:18)*

¹ İsa oradan ayrılıp Yahudiye'nin* Şeria Irmağı'nın karşı yakasındaki topraklarına geçti. Çevresinde yine kalabalıklar toplanmıştı; her zamanki gibi onlara öğretiyordu.

² Yanına gelen bazı Ferisiler O'nu denemek amacıyla, “Bir erkeğin, karısını boşaması Kutsal Yasa'ya uygun mudur?” diye sordular.

³ İsa karşılık olarak, “Musa size ne buyurdu?” dedi.

⁴ Onlar, “Musa, erkeğin bir boşanma belgesi yazarak karısını boşamasına izin vermiştir” dediler.

⁵ İsa onlara, “İnatçı olduğunuz için Musa bu buyruğu yazdı” dedi. ⁶ “Tanrı, yaratılışın başlangıcından ‘İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı.’ ⁷⁻⁸ ‘Bu nedenle adam annesini

9:34 Luk.22:24 **9:35** Mat.20:26-27; 23:11; Mar.10:43-44; Luk.22:25-26 **9:36-37** Mat.10:40; Luk.10:16; Yu.13:20
9:40 Mat.12:30; Luk.11:23 **9:41** Mat.10:42 **9:43-44** Mat.5:30 **9:47** Mat.5:29 **9:48** Ysa.66:24 † **9:48**
 Bu ayet bazı Grekçe elyazmalarında ayrıca 45. ve 47. ayetlerden önce tekrarlanır. **9:49** Lev.2:13 **9:50** Mat.5:13; Luk.14:34-35 **10:4** Yas.24:1-4; Mat.5:31 **10:6** Yar.1:27; 5:2 **10:7-8** Yar.2:24

babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.' Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. ⁹ O halde Tanrı'nın birleştirdiğini insan ayırmasın."

¹⁰ Öğrencileri evde O'na yine bu konuyla ilgili bazı sorular sordular. ¹¹ İsa onlara, "Karısını boşayıp başkasıyla evlenen, karısına karşı zina etmiş olur" dedi. ¹² "Kocasını boşayıp başkasıyla evlenen kadın da zina etmiş olur."

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor
(Mat.19:13-15; Luk.18:15-17)

¹³ Bu arada bazıları küçük çocukları İsa'nın yanına getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Ne var ki, öğrenciler onları azarladılar. ¹⁴ İsa bunu görünce kızdı. Öğrencilerine, "Bırakın, çocuklar bana gelsin" dedi. "Onlara engel olmayın! Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerininindir. ¹⁵ Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'ni bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez." ¹⁶ Çocukları kucağına aldı, ellerini üzerlerine koyup onları kutsadı.

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam
(Mat.19:16-30; Luk.18:18-30)

¹⁷ İsa yola çıkarken, biri koşarak yanına geldi. Önünde diz çöküp O'na, "İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

¹⁸ İsa, "Bana neden iyi diyorsun?" dedi. "İyi olan yalnız biri var, O da Tanrı'dır. ¹⁹ O'nun buyruklarını biliyorsun: 'Adam öldürmeyeceksin, zina etmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, kimsenin hakkını yemeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin.'"

²⁰ Adam, "Öğretmenim, bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum" dedi.

²¹ Ona sevgiyle bakan İsa, "Bir eksiğin var" dedi. "Git neyin varsa sat, parasını yoksullara ver; böylece gökte hazinen olur. Sonra gel, beni izle."

²² Bu sözler üzerine adamın yüzü asıldı, üzüntü içinde oradan uzaklaştı. Çünkü çok malı vardı.

²³ İsa çevresine göz gezdirdikten sonra öğrencilerine, "Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliği'ne girmesi ne güç olacak!" dedi.

²⁴ Öğrenciler O'nun sözlerine şaşıldılar. Ama İsa onlara yine, "Çocuklar" dedi, "Tanrı'nın Egemenliği'ne girmek ne güçtür! ²⁵ Devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır."

²⁶ Öğrenciler büsbütün şaşırmışlardı. Birbirlerine, "Öyleyse kim kurtulabilir?" diyorlardı.

²⁷ İsa onlara bakarak, "İnsanlar için bu imkânsız, ama Tanrı için değil. Tanrı için her şey mümkündür" dedi.

²⁸ Petrus O'na, "Bak, biz her şeyi bırakıp senin ardından geldik" demeye başladı.

²⁹⁻³⁰ "Size doğrusunu söyleyeyim" dedi İsa, "Benim ve Müjde'nin uğruna evini, kardeşlerini, anne ya da babasını, çocuklarını ya da topraklarını bırakıp da şimdi, bu çağda çekeceği zulümlerle birlikte yüz kat daha fazla eve, kardeşe, anneye, çocuğa, toprağa ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşmayacak hiç kimse yoktur. ³¹ Ne var ki, birincilerin birçoğu sonuncu, sonuncuların birçoğu da birinci olacak."

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor
(Mat.20:17-19; Luk.18:31-34)

³²⁻³³ Yola çıkmış Yeruşalim'e gidiyorlardı. İsa önlerinde yürüyordu. Öğrencileri şaşkınlık içindeydi, ardından gelenler ise korkuyorlardı. İsa Onikiler'i* yine bir yana çekip kendi başına gelecekleri anlatmaya başladı: "Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz" dedi. "İnsanoğlu*,

başkâhinlerin ve din bilginlerinin eline teslim edilecek. Onlar da O'nu ölüm cezasına çarptıracak ve öteki uluslara teslim edecekler. ³⁴ O'nunla alay edecek, üzerine tükürecek ve O'nu kamçılıyıp öldürecekler. Ne var ki O, üç gün sonra dirilecek.”

Yakup'la Yuhanna'nın Dileği
(Mat.20:20-28)

³⁵ Zebedi'nin oğulları Yakup ile Yuhanna İsa'ya yaklaşıp, “Öğretmenimiz, bir dileğimiz var, bunu yapmanı istiyoruz” dediler.

³⁶ İsa onlara, “Sizin için ne yapmamı istiyorsunuz?” diye sordu.

³⁷ “Sen yüceliğine kavuşunca birimize sağında, ötekimize de solunda oturma ayrıcalığını ver” dediler.

³⁸ “Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz” dedi İsa. “Benim içeceğim kâsedan siz içebilirsiniz? Benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olabilir misiniz?”*

³⁹⁻⁴⁰ “Evet, olabiliriz” dediler.

İsa onlara, “Benim içeceğim kâsedan siz de içeceksiniz, benim vaftiz olacağım gibi siz de vaftiz olacaksınız” dedi. “Ama sağında ya da solunda oturmanıza izin vermek benim elimde değil. Bu yerler belirli kişiler için hazırlanmıştır.”

⁴¹ Bunu işiten on öğrenci Yakup'la Yuhanna'ya kızmaya başladılar. ⁴² İsa onları yanına çağırıp şöyle dedi: “Bilirsiniz ki, ulusların önderleri sayılanlar, onlara egemen kesilir, ileri gelenleri de onlara ağırlıklarını hissettirirler. ⁴³ Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. ⁴⁴ Aranızda birinci olmak isteyen, hepinizin kulu olsun. ⁴⁵ Çünkü İnsanoğlu bile hizmet edilmeye değil, hizmet etmeye ve canını birçokları için fidiye olarak vermeye geldi.”

Kör Bartımay'ın Gözleri Açılıyor
(Mat.20:29-34; Luk.18:35-43)

⁴⁶ Sonra Eriha'ya geldiler. İsa, öğrencileri ve büyük bir kalabalıkla birlikte Eriha'dan ayrılırken, Timay oğlu Bartımay adında kör bir dilenci yol kenarında oturuyordu.

⁴⁷ Nasıralı İsa'nın orada olduğunu duyunca, “Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!” diye bağırmaya başladı. ⁴⁸ Birçok kimse onu azarlayarak susturmak istediye de o, “Ey Davut Oğlu, halime acı!” diyerek daha çok bağırdı.

⁴⁹ İsa durdu, “Çağırın onu” dedi.

Kör adama seslenerek, “Ne mutlu sana! Kalk, seni çağırıyor!” dediler. ⁵⁰ Adam abasını üstünden atarak ayağa fırladı ve İsa'nın yanına geldi.

⁵¹ İsa, “Senin için ne yapmamı istiyorsun?” diye sordu.

Kör adam, “Rabbunî†, gözlerim görsün” dedi.

⁵² İsa, “Gidebilirsin, imanının seni kurtardı” dedi. Adam o anda yeniden görmeye başladı ve yol boyunca İsa'nın ardından gitti.

11

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mat.21:1-11; Luk.19:28-40; Yu.12:12-19)

¹⁻² Yeruşalim'e yaklaşıp Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci ile Beytanya'ya geldiklerinde İsa iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, “Karşınızdaki köye gidin” dedi, “Köye girer girmez, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sığa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. ³ Biri size, ‘Bunu niye yapıyorsunuz?’ derse, ‘Rab'bin ona ihtiyacı var, hemen geri gönderecek’ dersiniz.”

^{10:38} Luk.12:50 * ^{10:38} Bu ayette İsa, çekeceği acılardan ve çarmıhtaki ölümünden söz etmektedir.
Mat.23:11; Mar.9:35; Luk.22:25-26 † ^{10:51} “Rabbunî”: Aramice'de* öğretmenim anlamına gelir.

⁴ Gittiler ve yol üzerinde, bir evin sokak kapısının yanında bağlı buldukları sıpayı çözdüler. ⁵ Orada duranlardan bazıları, “Sıpayı ne diye çözüyorsunuz?” dediler.

⁶ Öğrenciler İsa'nın kendilerine söylediklerini tekrarlayınca, adamlar onları rahat bıraktı. ⁷ Sıpayı İsa'ya getirip üzerine kendi giysilerini yaydılar. İsa sıpayı bindi. ⁸ Birçokları giysilerini, bazıları da çevredeki ağaçlardan kestikleri dalları yola serdiler. ⁹ Önden gidenler ve arkadan gelenler şöyle bağırıyorlardı:

“Hozana*!

Rab'bin adıyla gelene övgüler olsun!

¹⁰ Atamız Davut'un yaklaşan egemenliği kutlu olsun!

En yücelerde hozana!”

¹¹ İsa Yerusâlim'e varınca tapınağa gitti, her tarafı gözden geçirdi. Sonra vakit ilerlemiş olduğundan Onikiler'le* birlikte Beytanya'ya döndü.

Meyvesiz İncir Ağacı (Mat.21:18-19)

¹² Ertesi gün Beytanya'dan çıktıklarında İsa acıkmıştı. ¹³ Uzakta, yapraklanmış bir incir ağacı görünce belki incir bulurum diye yaklaştı. Ağacın yanına vardığında yapraktan başka bir şey bulamadı. Çünkü incir mevsimi değildi. ¹⁴ İsa ağaca, “Artık sonsuza dek senden kimse meyve yiyemesin!” dedi. Öğrencileri de bunu duyular.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor (Mat.21:12-17; Luk.19:45-48; Yu.2:13-22)

¹⁵ Oradan Yerusâlim'e geldiler. İsa tapınağın avlusuna girerek oradaki alıcı ve satıcıları dışarı kovdu. Para bozanların masalarını, güvercin satanların sehpalarını devirdi. ¹⁶ Yük taşıyan hiç kimsenin tapınağın avlusundan geçmesine izin vermedi.

¹⁷ Halka öğretirken şunları söyledi: “ ‘Evime, bütün ulusların dua evi denecek’ diye yazılmamış mı? Ama siz onu haydut inine çevirdiniz.”

¹⁸ Başkâhinler ve din bilginleri bunu duyunca İsa'yı yok etmek için bir yol aramaya başladılar. O'ndan korkuyorlardı. Çünkü bütün halk O'nun öğretilerine hayrandı.

¹⁹ Akşam olunca İsa'yla öğrencileri kentten ayrıldı.

İncir Ağacından Alınacak Ders (Mat.21:20-22)

²⁰ Sabah erkenden incir ağacının yanından geçerlerken, ağacın kökten kurumuş olduğunu gördüler. ²¹ Olayı hatırlayan Petrus, “Rabbî*, bak! Lanetlediğin incir ağacı kurumuş!” dedi.

²² İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Tanrı'ya iman edin. ²³ Size doğrusunu söyleyeyim, kim şu dağa, ‘Kalk, denize atıl!’ der ve yüreğinde kuşku duymadan dediğinin olacağına inanırsa, dileği yerine gelecektir. ²⁴ Bunun için size diyorum ki, duayla dilediğiniz her şeyi daha şimdiden almış olduğunuza inanın, dileğiniz yerine gelecektir. ²⁵⁻²⁶ Kalkıp dua ettiğiniz zaman, birine karşı bir şikâyetiniz varsa onu bağışlayın ki, göklerdeki Babanız da sizin suçlarınızı bağışlasın.”*

İsa'nın Yetkisi (Mat.21:23-27; Luk.20:1-8)

11:9 Mez.118:25-26 **11:17** Ysa.56:7; Yer.7:11 **11:23** Mat.17:20-21; 1Ko.13:2 **11:25-26** Mat.6:14-15; 18:35

* **11:25-26** Birçok Grekçe elyazması, “Ama siz bağışlamazsanız, göklerdeki Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz” sözlerini de içerir (bkz. Mat.6:15; 18:35).

27-28 Yine Yerus alim'e geldiler. İsa tapınakta gezinirken başk ahinler, din bilginleri ve ileri gelenler O'nun yanına gelip, “Bunları hangi yetkiyle yapıyorsun, bunları yapma yetkisini sana kim verdi?” diye sordular.

29 İsa da onlara, “Size bir soru soracağım” dedi. “Bana yanıt verin, ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylerim. 30 Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan† mıydı, insanlardan mı? Yanıt verin bana.”

31 Bunu aralarında şöyle tartışmaya başladılar: “ ‘Tanrı'dan’ dersek, ‘  yleyse ona niçin inanmadınız?’ diyecek. 32 Yok eğer ‘İnsanlardan’ dersek...”

Halkın tepkisinden korkuyorlardı.       herkes Yahya'yı gerçekten peygamber sayıyordu.

33 İsa'ya, “Bilmiyoruz” diye yanıt verdiler.

İsa da onlara, “Ben de size bunları hangi yetkiyle yaptığımı söylemeyeceğim” dedi.

12

Bağ Kiracıları Benzetmesi (Mat.21:33-46; Luk.20:9-19)

1 İsa onlara benzetmelerle konuşmaya başladı. “Adamın biri bağ dikti, çevresini çitle çevirdi,     m sıkmak için bir çukur kazdı, bir de bekçi kulesi yaptı. Sonra bağı bağcılara kiralayıp yolculuğa  ıktı. 2 Mevsimi gelince bağın     n nden payına düşeni almak   zere bağcılara bir k le yolladı. 3 Bağcılar köleyi yakalayıp d v   ve eli boş gönderdi. 4 Bağ sahibi bu kez onlara başka bir k le yolladı. Onu da başından yaralayıp aşağıladılar. 5 Birini daha yolladı, onu   ld rd ler. Daha birçok k le yolladı. Kimini d v  p kimini   ld rd ler.

6 “Bağ sahibinin yanında tek kişi kaldı, o da sevgili oğluydu. ‘Oğlumu sayarlar’ diyerek bağcılara en son onu yolladı.

7 “Ama bağcılar birbirlerine, ‘Mirasçı budur, gelin onu   ld relim, miras bizim olur’ dediler. 8 B  ylece onu yakaladılar,   ld r  p bağdan dışarı attılar.

9 “Bu durumda bağın sahibi ne yapacak? Gelip bağcıları yok edecek, bağı da başkalarına verecek. 10-11 şu Kutsal Yazı'yı okumadınız mı?

‘Yapıcıların reddettiği taş,
İşte köşenin baş taşı oldu.
Rab'bin işidir bu,
G z m  zde harika bir iş!’ ”

12 İsa'nın bu benzetmede kendilerinden s  z ettiğini anlayan Yahudi   nderler O'nu tutuklamak istediler; ama halkın tepkisinden korktukları için O'nu bırakıp gittiler.

Sezar'ın Hakkı Sezar'a (Mat.22:15-22; Luk.20:20-26)

13 Daha sonra İsa'yı söyleyeceği s  zlerle tuzağa düşürmek amacıyla Ferisiler'den ve Hirodes yanlılarından bazılarını O'na gönderdiler. 14 Bunlar gelip İsa'ya, “  ğretmenimiz” dediler, “Senin d r  st biri olduğunu, kimseyi kayırmadan, insanlar arasında ayırım yapmadan Tanrı yolunu d r  st  e   ğrettiğini biliyoruz. Sezar'a* vergi vermek Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi? Verelim mi, vermeyelim mi?”

15 Onların ikiy  zl  ğ ğ n  bilen İsa şöyle dedi: “Beni neden deniyorsunuz? Bana bir dinar getirin bakayım.” 16 Parayı getirdiler. İsa, “Bu resim, bu yazı kimin?” diye sordu.

“Sezar'ın” dediler.

† 11:30 “Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan”: Grekçe “Yahya'nın vaftizi gökten”. 31. ayette de “Tanrı'dan” diye çevrilen s  zc  k Grekçe “Gökten” diye geçer. 12:1 Yşa.5:1-7 12:10-11 Mez.118:22-23

¹⁷ İsa da, “Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin” dedi. İsa'nın sözlerine şaşakaldılar.

Dirilişle İlgili Soru

(Mat.22:23-33; Luk.20:27-40)

¹⁸⁻¹⁹ Ölümünden sonra diriliş olmadığını söyleyen Sadukiler İsa'ya gelip şunu sordular: “Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle buyurmuştur: ‘Eğer bir adam ölür, geride bir dul bırakır, ama çocuk bırakmazsa, kardeşi onun karısını alıp soyunu sürdürsün.’ ²⁰ Yedi kardeş vardı. Birincisi evlendi ve çocuk bırakmadan öldü. ²¹ İkincisi aynı kadını aldı, o da çocuk sahibi olmadan öldü. Üçüncüsüne de öyle oldu. ²² Yedisi de çocuksuz öldü. Hepsinden sonra kadın da öldü. ²³ Diriliş günü, ölümünden dirildiklerinde kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi.”

²⁴ İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Ne Kutsal Yazılar'ı ne de Tanrı'nın gücünü biliyorsunuz. Yanılmanızın nedeni de bu değil mi? ²⁵ İnsanlar ölümünden dirilince ne evlenir ne evlendirilir, göklerdeki melekler gibidirler. ²⁶ Ölülerin dirilmesi konusuna gelince, Musa'nın Kitabı'nda, alevlenen çalıyla ilgili bölümde Tanrı'nın Musa'ya söylediklerini okumadınız mı? ‘Ben İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım’ diyor. ²⁷ Tanrı ölülerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Siz büyük bir yanılga içindesiniz.”

En Büyük Buyruk

(Mat.22:34-40; Luk.10:25-28)

²⁸ Onların tartışmalarını dinleyen ve İsa'nın onlara güzel yanıt verdiğini gören bir din bilgini yaklaşıp O'na, “Buyrukların en önemlisi hangisidir?” diye sordu.

²⁹ İsa şöyle karşılık verdi: “En önemlisi şudur: ‘Dinle, ey İsrail! Tanrımız Rab tek Rab'dir. ³⁰ Tanrın Rab'bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün aklınla ve bütün gücünle seveceksin.’ ³¹ İkincisi de şudur: ‘Komşunu kendin gibi seveceksin.’ Bunlardan daha büyük buyruk yoktur.”

³² Din bilgini İsa'ya, “İyi söyledin, öğretmenim” dedi. “ ‘Tanrı tektir ve O'ndan başkası yoktur’ demekle doğruyu söyledin. ³³ İnsanın Tanrı'yı bütün yüreğiyle, bütün anlayışıyla ve bütün gücüyle sevmesi, komşusunu da kendi gibi sevmesi, bütün yakmalık sunulardan ve kurbanlardan daha önemlidir.”

³⁴ İsa onun akıllıca yanıt verdiğini görünce, “Sen Tanrı'nın Egemenliği'nden uzak değilsin” dedi.

Bundan sonra kimse O'na soru sormaya cesaret edemedi.

Mesih Kimin Oğlu?

(Mat.22:41-46; Luk.20:41-44)

³⁵ İsa tapınakta öğretirken şunu sordu: “Nasıl oluyor da din bilginleri, ‘Mesih*, Davut'un Oğlu'dur’ diyorlar? ³⁶ Davut'un kendisi, Kutsal Ruh'tan esinlenerek şöyle demişti:

‘Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek
Sağımda otur.’

³⁷ Davut'un kendisi O'ndan Rab diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?”
Oradaki büyük kalabalık O'nu zevkle dinliyordu.

İsa İkiyüzlü Din Bilginlerini Kınıyor
(Mat.23:1-36; Luk.20:45-47)

³⁸⁻³⁹ İsa öğretirken şöyle dedi: “Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan, meydanlarda selamlanmaktan, havralarda en seçkin yerlere ve şöenlerde başköşelere kurulmaktan hoşlanan din bilginlerinden sakının. ⁴⁰ Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha ağır olacaktır.”

Dul Kadının Bağışı
(Luk.21:1-4)

⁴¹ İsa tapınakta bağış toplanan yerin karşısında oturmuş, kutulara para atan halkı seyrediyordu. Birçok zengin kişi kutuya bol para attı. ⁴² Yoksul bir dul kadın da geldi, birkaç kuruş değerinde iki bakır para* attı.

⁴³ İsa öğrencilerini yanına çağırarak, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Bu yoksul dul kadın kutuya herkesten daha çok para attı. ⁴⁴ Çünkü ötekilerin hepsi, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna karşın, varını yoğunu, geçinmek için elinde ne varsa, tümünü verdi.”

13

Sonun Belirtileri
(Mat.24:1-28; Luk.21:5-24)

¹ İsa tapınaktan çıkarken öğrencilerinden biri O'na, “Öğretmenim” dedi, “Şu güzel taşlara, şu görkemli yapılara bak!”

² İsa ona, “Bu büyük yapıları görüyor musun? Burada taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!” dedi.

³⁻⁴ İsa, Zeytin Dağı'nda, tapınağın karşısında otururken Petrus, Yakup, Yuhanna ve Andreas özel olarak kendisine şunu sordular: “Söyle bize, bu dediklerin ne zaman olacak, bütün bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?”

⁵ İsa onlara anlatmaya başladı: “Sakın kimse sizi saptırmasın” dedi. ⁶ “Birçokları, ‘Ben O'yum’ diyerek benim adımla gelip birçok kişiyi saptıracaklar. ⁷ Savaş gürültüleri, savaş haberleri duyunca korkmayın. Bunların olması gerek, ama bu daha son demek değildir. ⁸ Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak; yer yer depremler, kıtlıklar olacak. Bunlar, doğum sancılarının başlangıcıdır.

⁹ “Ama siz kendinize dikkat edin! İnsanlar sizi mahkemelere verecek, havralarda dövecekler. Benden ötürü valilerin, kralların önüne çıkarılacak, böylece onlara tanıklık edeceksiniz. ¹⁰ Ne var ki, önce Müjde'nin bütün uluslara duyurulması gerekir. ¹¹ Sizi tutuklayıp mahkemeye verdiklerinde, ‘Ne söyleyeceğiz?’ diye önceden kaygılanmayın. O anda size ne esinlenirse onu söyleyin. Çünkü konuşan siz değil, Kutsal Ruh olacak. ¹² Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babalarına başkaldırıp onları öldürtecek. ¹³ Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır.

¹⁴ “Yıkıcı iğrenç şeyin, bulunmaması gereken yerde dikildiğini gördüğünüz zaman – okuyan anlasın– Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçsın. ¹⁵ Damda olan, evinden bir şey almak için aşağı inmesin, içeri girmesin. ¹⁶ Tarlada olan, abasını almak için geri dönmessin. ¹⁷ O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! ¹⁸ Dua edin ki, kaçışınız kışa rastlamasın. ¹⁹ Çünkü o günlerde öyle bir sıkıntı olacak ki, Tanrı'nın var ettiği yaratılışın başlangıcından bu yana böylesi olmamış, bundan sonra da olmayacaktır. ²⁰ Rab o günleri kısaltmamış olsaydı, hiç kimse kurtulamazdı. Ama Rab, seçilmiş olanlar, kendi seçtiği

* **12:42** “Birkaç kuruş değerinde iki bakır para”: Grekçe “Bir kodrantis olan iki lepton” (bkz. Birimler Cetveli). **13:9** Mat.10:17-20; Luk.12:11-12 **13:13** Mat.10:22 **13:14** Dan.9:27; 11:31; 12:11 **13:15** Luk.17:31 **13:19** Dan.12:1; Va.7:14

kişiler uğruna o günleri kısaltmıştır. ²¹ Eğer o zaman biri size, 'İşte Mesih burada', ya da, 'İşte şurada' derse, inanmayın. ²² Çünkü sahte mesihler, sahte peygamberler türeyecek; bunlar, belirtiler ve harikalar yapacaklar. Öyle ki, ellerinden gelse seçilmiş olanları saptıracaklar. ²³ Ama siz dikkatli olun. İşte size her şeyi önceden söylüyorum."

Mesih'in Görkemli Gelişi

(Mat.24:29-35; Luk.21:25-33)

²⁴⁻²⁵ "Ama o günlerde, o sıkıntıdan sonra,

'Güneş kararacak,
Ay ılık vermez olacak,
Yıldızlar gökten düşecek,
Göksel güçler sarsılacak.'

²⁶ "O zaman İnsanoğlu'nun* bulutlar içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. ²⁷ İnsanoğlu o zaman meleklerini gönderecek, seçtiklerini yeryüzünün bir ucundan göğün öbür ucuna dek, dünyanın dört bucağından toplayacak.

²⁸ "İncir ağacından ders alın. Dalları filizlenip yaprakları sürünce, yaz mevsiminin yakın olduğunu anlarsınız. ²⁹ Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki Tanrı'nın Egemenliği yakındır, kapıdadır. ³⁰ Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan bu kuşak* ortadan kalkmayacak. ³¹ Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır."

Bilinmeyen Gün ve Saat

(Mat.24:36-44)

³² "O günü ve o saati, ne gökteki melekler, ne de Oğul bilir; Baba'dan başka kimse bilmez. ³³ Dikkat edin, uyanık kalın, dua edin. Çünkü o anın ne zaman geleceğini bilemezsiniz. ³⁴ Bu, yolculuğa çıkan bir adamın durumuna benzer. Evinden ayrılırken kölelerine yetki ve görev verir, kapıdaki nöbetçiye de uyanık kalmasını buyurur. ³⁵ Siz de uyanık kalın. Çünkü ev sahibi ne zaman gelecek, akşam mı, gece yarısı mı, horoz öttüğünde mi, sabaha doğru mu, bilemezsiniz. ³⁶ Ansızın gelip sizi uykuda bulmasın! ³⁷ Size söylediklerimi herkese söylüyorum; uyanık kalın!"

14

İsa'nın Ölümü Yaklaşıyor

(Mat.26:1-16; Luk.22:1-6; Yu.11:45-53)

¹ Fısıh ve Mayasız Ekmek Bayramı'na* iki gün kalmıştı. Başkâhinlerle din bilginleri İsa'yı hileyle tutuklayıp öldürmenin bir yolunu arıyorlardı. ² "Bayramda olmasın, yoksa halk arasında kargaşalık çıkar" diyorlardı.

³ İsa Beytanya'da cüzamlı Simun'un evinde sofrada otururken yanına bir kadın geldi. Kadın kaymaktaşıdan bir kap içinde çok değerli, saf hintsümbülü yağı getirmişti. Kabı kırarak yağı O'nun başına döktü. ⁴⁻⁵ Bazıları buna kızdılar; birbirlerine, "Bu yağ niçin böyle boş yere harcandı? Üç yüz dinardan fazlaya satılabilir, parası yoksullara verilebilirdi" diyerek kadını azarlamaya başladılar.

⁶ "Kadını rahat bırakın" dedi İsa. "Neden üzüyorsunuz onu? Benim için güzel bir şey yaptı. ⁷ Yoksullar her zaman aranızdadır, dilediğiniz anda onlara yardım edebilirsiniz; ama ben her zaman aranızda olmayacağım. ⁸ Kadın elinden geleni yaptı, beni gömülmeye

^{13:24-25} Ysa.13:10; 34:4; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15; Va.6:12-13 ^{13:26} Dan.7:13; Va.1:7 * ^{13:30} "Kuşak" ya da "Soy". ^{13:32} Mat.24:36 ^{13:34} Luk.12:36-38 ^{14:1} Çık.12:1-27 ^{14:3} Luk.7:37-38 ^{14:7} Yas.15:11

hazırlamak üzere daha şimdiden bedenimi yağladı. ⁹ Size doğrusunu söyleyeyim, Müjde dünyanın neresinde duyurulursa, bu kadının yaptığı da onun anılması için anlatılacak.”

¹⁰ Bu arada Onikiler'den* biri olan Yahuda İskariot, İsa'yı ele vermek amacıyla başkâhinlerin yanına gitti. ¹¹ Onlar bunu işitince sevindiler, Yahuda'ya para vermeyi vaat ettiler. O da İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mat.26:17-30; Luk.22:7-23; Yu.13:21-30)

¹² Fısıh kurbanının kesildiği Mayasız Ekmek Bayramı'nın* ilk günü öğrencileri İsa'ya, “Fısıh yemeğini yemen için nereye gidip hazırlık yapmamızı istersin?” diye sordular.

¹³ O da öğrencilerinden ikisini şu sözlerle önden gönderdi: “Kente gidin, orada su testisi taşıyan bir adam çıkacak karşınıza. Onu izleyin. ¹⁴ Adamın gideceği evin sahibine şöyle deyin: ‘Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede?’ diye soruyor.” ¹⁵ Ev sahibi size üst katta döşenmiş, hazır büyük bir oda gösterecek. Orada bizim için hazırlık yapın.”

¹⁶ Öğrenciler yola çıkıp kente gittiler. Her şeyi, İsa'nın kendilerine söylediği gibi buldular ve Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar. ¹⁷ Akşam olunca İsa Onikiler'le* birlikte geldi. ¹⁸ Sofraya oturmuş yemek yerlerken İsa, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Sizden biri, benimle yemek yiyen biri bana ihanet edecek.”

¹⁹ Onlar da kederlenerek birer birer kendisine, “Beni demek istemedin ya?” diye sormaya başladılar.

²⁰ İsa onlara, “Onikiler'den biridir, ekmeğini benimle birlikte sahana batırandır” dedi. ²¹ “Evet, İnsanoğlu kendisi için yazılmış olduğu gibi gidiyor, ama İnsanoğlu'na ihanet edenin vay haline! O adam hiç doğmamış olsaydı, kendisi için daha iyi olurdu.”

²² İsa yemek sırasında eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve, “Alın, bu benim bedenimdir” diyerek öğrencilerine verdi. ²³ Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine verdi. Hepsi bundan içti. ²⁴ “Bu benim kanım” dedi İsa, “Birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. ²⁵ Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'nde yenisini içeceğim o güne dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim.”

²⁶ İlahi söyledikten sonra dışarı çıkıp Zeytin Dağı'na doğru gittiler.

Petrus'un İnkârı Önceden Bildiriliyor

(Mat.26:31-35; Luk.22:31-34; Yu.13:36-38)

²⁷ Bu arada İsa öğrencilerine, “Hepiniz sendeleyip düşeceksiniz” dedi. “Çünkü şöyle yazılmıştır:

‘Çobanı vuracağım,
Koyunlar darmadağın olacak.’

²⁸ Ama ben dirildikten sonra sizden önce Celile'ye gideceğim.”

²⁹ Petrus O'na, “Herkes sendeleyip düşse bile ben düşmem” dedi.

³⁰ “Sana doğrusunu söyleyeyim” dedi İsa, “Bugün, bu gece, horoz iki kez ötmeden sen beni üç kez inkâr edeceksin.”

³¹ Ama Petrus üsteleyerek, “Seninle birlikte ölmem gerekse bile seni asla inkâr etmem” dedi. Öğrencilerin hepsi de aynı şeyi söyledi.

Getsemani Bahçesinde

(Mat.26:36-46; Luk.22:39-46)

³² Sonra Getsemani denilen yere geldiler. İsa öğrencilerine, “Ben dua ederken siz burada oturun” dedi.

³³ Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına aldı. Hüzünlenmeye ve ağır bir sıkıntı duymaya başlamıştı. ³⁴ Onlara, “Ölesiye kederliyim” dedi. “Burada kalın, uyanık durun.”

³⁵ Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp dua etmeye başladı. “Mümkünse o saati yaşamayayım” dedi. ³⁶ “Abba*, Baba, senin için her şey mümkün, bu kâseyi benden uzaklaştır.† Ama benim değil, senin istediğin olsun.”

³⁷ Öğrencilerinin yanına döndüğünde onları uyumuş buldu. Petrus'a, “Simun” dedi, “Uyuyor musun? Bir saat uyanık kalamadın mı? ³⁸ Uyanık durup dua edin ki, ayartılmayasınız. Ruh isteklidir, ama beden güçsüzdür.”

³⁹ Yine uzaklaştı, aynı sözleri tekrarlayarak dua etti. ⁴⁰ Geri geldiğinde öğrencilerini yine uyumuş buldu. Onların göz kapaklarına ağırlık çökmüştü. İsa'ya ne diyeceklerini bilemiyorlardı.

⁴¹ İsa üçüncü kez yanlarına döndü, “Hâlâ uyuyor, dinleniyor musunuz?” dedi. “Yeter! Saat geldi. İşte İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor. ⁴² Kalkın, gidelim. İşte bana ihanet eden geldi!”

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-56; Luk.22:47-53; Yu.18:3-12)

⁴³ Tam o anda, İsa daha konuşurken, Onikiler'den* biri olan Yahuda çıkageldi. Yanında başkâhinler, din bilginleri ve ileri gelenler tarafından gönderilmiş kılıçlı sopalı bir kalabalık vardı. ⁴⁴ İsa'ya ihanet eden Yahuda, “Kimi öpersem, İsa O'dur. O'nu tutuklayın, güvenlik altına alıp götürün” diye onlarla sözleşmişti. ⁴⁵ Gelir gelmez İsa'ya yaklaştı, “Rabbi*” diyerek O'nu öptü. ⁴⁶ Onlar da İsa'yı yakalayıp tutukladılar. ⁴⁷ İsa'nın yanında bulunanlardan biri kılıcını çekti, başkâhinin kölesine vurup kulağını uçurdu.

⁴⁸ İsa onlara, “Niçin bir haydutmuşum gibi beni kılıç ve sopalarla yakalamaya geldiniz?” dedi. ⁴⁹ “Her gün tapınakta, yanıbaşınızda öğretiyordum, beni tutuklamadınız. Ama bu, Kutsal Yazılar yerine gelsin diye oldu.” ⁵⁰ O zaman öğrencilerinin hepsi O'nu bırakıp kaçtı.

⁵¹ İsa'nın ardından sadece keten beze sarınmış bir genç gidiyordu. Bu genç de yakalandı. ⁵² Ama keten bezden sıyrılıp çıplak olarak kaçtı.

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mat.26:57-68; Luk.22:54-55,63-71; Yu.18:13-14,19-24)

⁵³ İsa'yı görevli başkâhine götürdüler. Bütün başkâhinler, ileri gelenler ve din bilginleri de orada toplandı. ⁵⁴ Petrus, İsa'yı başkâhinin avlusuna kadar uzaktan izledi. Avluda nöbetçilerle birlikte ateşin başında oturup ısınmaya başladı.

⁵⁵ Başkâhinler ve Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri, İsa'yı ölüm cezasına çarptırmak için kendisine karşı tanık arıyor, ama bulamıyorlardı. ⁵⁶ Birçok kişi O'na karşı yalan yere tanıklık ettiyse de, tanıklıkları birbirini tutmadı.

⁵⁷⁻⁵⁸ Bazıları kalkıp O'na karşı yalan yere şöyle tanıklık ettiler: “Biz O'nun, ‘Elle yapılmış bu tapınağı yıkacağım ve üç günde, elle yapılmamış başka bir tapınak kuracağım’ dediğini işittik.” ⁵⁹ Ama bu noktada bile tanıklıkları birbirini tutmadı.

⁶⁰ Sonra başkâhin topluluğun ortasında ayağa kalkarak İsa'ya, “Hiç yanıt vermeyecek misin? Nedir bunların sana karşı ettiği bu tanıklıklar?” diye sordu. ⁶¹ Ne var ki, İsa susmaya devam etti, hiç yanıt vermedi.

* **14:36** “Abba”: Aramice'de* baba anlamına gelir. † **14:36** Grekçe, “Biraz ilerledi, yüzüstü yere kapanıp mümkünse o saatin kendisinden geçmesi için dua etti. Dedi ki, ‘Abba, Baba, senin için her şey mümkün, bu kâseyi benden uzaklaştır.’” **14:49** Luk.19:47-48; 21:37 **14:57-58** Yu.2:19

Başkâhin O'na yeniden, “Yüce Olan'ın† Oğlu Mesih sen misin?” diye sordu.

⁶² İsa, “Benim” dedi. “Ve sizler, İnsanoğlu'nun* Kudretli Olan'ın§ sağında oturduğunu ve göğün bulutlarıyla geldiğini göreceksiniz.”

⁶³⁻⁶⁴ Başkâhin giysilerini yırtarak, “Artık tanıklara ne ihtiyacımız var?” dedi. “Küfürü işittiniz. Buna ne diyorsunuz?”

Hepsi İsa'nın ölüm cezasını hak ettiğine karar verdiler. ⁶⁵ Bazıları O'nun üzerine tükürmeye, gözlerini bağlayarak O'nu yumruklamaya başladılar. “Haydi, peygamberliğini göster!” diyorlardı. Nöbetçiler de O'nu aralarına alıp tokatladılar.

Petrus İsa'yı İnkâr Ediyor

(Mat.26:69-75; Luk.22:56-62; Yu.18:15-18,25-27)

⁶⁶⁻⁶⁷ Petrus aşağıda, avludayken, başkâhinin hizmetçi kızlarından biri geldi. Isınmakta olan Petrus'u görünce onu dikkatle süzüp, “Sen de Nasıralı İsa'yla birlikteydin” dedi.

⁶⁸ Petrus ise bunu inkâr ederek, “Senin neden söz ettiğini bilmiyorum, anlamıyorum” dedi ve dışarıya, dış kapının önüne çıktı. Bu arada horoz öttü.

⁶⁹ Hizmetçi kız Petrus'u görünce çevrede duranlara yine, “Bu adam onlardan biri” demeye başladı.

⁷⁰ Petrus tekrar inkâr etti. Çevrede duranlar az sonra Petrus'a yine, “Gerçekten onlardansın; sen de Celileli'sin” dediler.

⁷¹ Petrus kendine lanet okuyup ant içerek, “Sözünü ettiğiniz o adamı tanımıyorum” dedi.

⁷² Tam o anda horoz ikinci kez öttü. Petrus, İsa'nın kendisine, “Horoz iki kez ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin” dediğini hatırladı ve hüngür hüngür ağlamaya başladı.

15

İsa, Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Luk.23:1-5; Yu.18:28-38)

¹ Sabah olunca başkâhinler, ileri gelenler, din bilginleri ve Yüksek Kurul'un* öteki üyeleri bir danışma toplantısı yaptıktan sonra İsa'yı bağladılar, götürüp Pilatus'a teslim ettiler.

² Pilatus O'na, “Sen Yahudiler'in Kralı mısın?” diye sordu.

İsa, “Söylediğin gibidir” yanıtını verdi.

³ Başkâhinler O'na karşı birçok suçlamada bulundular. ⁴ Pilatus O'na yeniden, “Hiç yanıt vermeyecek misin?” diye sordu. “Bak, seni ne çok şeyle suçluyorlar!”

⁵ Ama İsa artık yanıt vermiyordu. Pilatus buna şaşıtı.

İsa Ölüm Cezasına Çarptırılıyor

(Mat.27:15-26; Luk.23:13-25; Yu.18:39-19:16)

⁶ Pilatus, her Fısıh Bayramı'nda* halkın istediği bir tutukluyu salıverirdi. ⁷ Ayaklanma sırasında adam öldüren isyancılarla birlikte Barabba adında bir tutuklu da vardı. ⁸ Halk, Pilatus'a gelip her zamanki gibi kendileri için birini salıvermesini istedi.

⁹ Pilatus onlara, “Sizin için Yahudiler'in Kralı'nı salıvermemi ister misiniz?” dedi.

¹⁰ Başkâhinlerin İsa'yı kıskançlıktan ötürü kendisine teslim ettiklerini biliyordu. ¹¹ Ne var ki başkâhinler, İsa'nın değil, Barabba'nın salıverilmesini istemeleri için halkı kışkırttılar.

¹² Pilatus onlara tekrar seslenerek, “Öyleyse Yahudiler'in Kralı dediğiniz adamı ne yapayım?” diye sordu.

¹³ “O'nu çarmıha ger!” diye bağırıyorlardı yine.

¹⁴ Pilatus onlara, “O ne kötülük yaptı ki?” dedi.

Onlar ise daha yüksek sesle, “O'nu çarmıha ger!” diye bağıştılar.

† 14:61 “Yüce Olan'ın”: Grekçe “Mübarek'in”, yani “Tanrı'nın”. 14:62 Dan.7:13 § 14:62 “Kudretli Olan”: Tanrı. 14:63-64 Lev.24:16

¹⁵ Halkı memnun etmek isteyen Pilatus, onlar için Barabba'yı salıverdi. İsa'yı ise kamçılattıktan sonra çarmıha gerilmek üzere askerlere teslim etti.

Askerlerin İsa'yı Aşağılaması
(Mat.27:27-31; Yu.19:2-3)

¹⁶ Askerler İsa'yı, Pretorium denilen vali konağına götürüp bütün taburu topladılar. ¹⁷ O'na mor bir giysi giydirdiler, dikenlerden bir taç örüp başına geçirdiler. ¹⁸ “Selam, ey Yahudiler'in Kralı!” diyerek O'nu selamlamaya başladılar. ¹⁹ Başına bir kamışla vuruyor, üzerine tükürüyor, diz çöküp önünde yere kapanıyorlardı. ²⁰ O'nunla böyle alay ettikten sonra mor giysiyi üzerinden çıkarıp kendi giysilerini giydirdiler ve çarmıha germek üzere O'nu dışarı götürdüler.

İsa Çarmıha Geriliyor
(Mat.27:32-44; Luk.23:26-43; Yu.19:17-27)

²¹ Kırdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adam oradan geçiyordu. İskender ve Rufus'un babası olan bu adama İsa'nın çarmıhını zorla taşıttılar. ²² İsa'yı Golgota, yani Kafatası denilen yere götürdüler. ²³ O'na mürle karışık şarap vermek istediler, ama içmedi. ²⁴ Sonra O'nu çarmıha gerdiler. Kim ne alacak diye kura çekerek giysilerini aralarında paylaştılar.

²⁵ İsa'yı çarmıha gerdiklerinde saat dokuzdu. ²⁶ Üzerindeki suç yaftasında,

YAHUDİLER'İN KRALI

diye yazılıydı. ²⁷⁻²⁸ İsa'yla birlikte, biri sağında öbürü solunda olmak üzere iki haydudu da çarmıha gerdiler.* ²⁹⁻³⁰ Oradan geçenler başlarını sallayıp İsa'ya sövüyor, “Hani sen tapınağı yıkıp üç günde yeniden kuracaktın? Çarmıhtan in de kurtar kendini!” diyorlardı.

³¹ Aynı şekilde başkâhinler ve din bilginleri de O'nunla alay ederek aralarında, “Başkalarını kurtardı, kendini kurtaramıyor” diye konuşuyorlardı. ³² “İsrail'in Kralı Mesih şimdi çarmıhtan insin de görüp iman edelim.” İsa'yla birlikte çarmıha gerilenler de O'na hakaret ettiler.

İsa'nın Ölümü
(Mat.27:45-56; Luk.23:44-49; Yu.19:28-30)

³³ Öğleyin on ikiden üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. ³⁴ Saat üçte İsa yüksek sesle, “Elohi, Elohi, lema şevaktani” yani, “Tanrım, Tanrım, beni neden terk ettin?” diye bağırdı.

³⁵ Orada duranlardan bazıları bunu işitince, “Bakın, İlyas'ı çağırıyor” dediler.

³⁶ Aralarından biri koşup bir sünger ekşi şaraba batırdı, bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. “Dur bakalım, İlyas gelip O'nu indirecek mi?” dedi.

³⁷ Ama İsa yüksek sesle bağırarak son nefesini verdi.

³⁸ O anda tapınaktaki perde yukarıdan aşağıya yırtılarak ikiye bölündü. ³⁹ İsa'nın karşısında duran yüzbaşı, O'nun bu şekilde son nefesini verdiğini görünce, “Bu adam gerçekten Tanrı'nın Oğlu'ydü” dedi.

⁴⁰ Olup bitenleri uzaktan izleyen bazı kadınlar da vardı. Aralarında Mecdelli Meryem, küçük Yakup ile Yose'nin annesi Meryem ve Salome bulunuyordu. ⁴¹ İsa daha Celile'deyken bu kadınlar O'nun ardından gitmiş, O'na hizmet etmişlerdi. O'nunla birlikte Yerusâlim'e gelmiş olan daha birçok kadın da olup bitenleri izliyordu.

15:21 Rom.16:13 **15:24** Mez.22:18 * **15:27-28** Birçok Grekçe elyazması, “Böylece ‘O, suçlularla bir sayıldı’ diyen Kutsal Yazı yerine geldi” sözlerini de içerir (bkz. Luk.22:37). **15:29-30** Mez.22:7; 109:25 **15:29-30** Mar.14:57-58; Yu.2:19 **15:34** Mez.22:1 **15:36** Mez.69:21 **15:38** Çık.26:31-33 **15:40** Luk.8:2-3

*İsa'nın Gömülmesi**(Mat.27:57-61; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42)*

⁴²⁻⁴³ O gün Hazırlık Günü, yani Şabat Günü'nden* önceki gündü. Artık akşam oluyordu. Bu nedenle, Yüksek Kurul'un* saygın bir üyesi olup Tanrı'nın Egemenliği'ni umutla bekleyen Aramatyalı Yusuf geldi, cesaretini toplayarak Pilatus'un huzuruna çıktı, İsa'nın cesedini istedi. ⁴⁴ Pilatus, İsa'nın bu kadar çabuk ölmüş olmasına şaşıtı. Yüzbaşısıyı çağırıp, “Öleli çok oldu mu?” diye sordu. ⁴⁵ Yüzbaşısından durumu öğrenince Yusuf'a, cesedi alması için izin verdi. ⁴⁶ Yusuf keten bez satın aldı, cesedi çarmıhtan indirip beze sardı, kayaya oyulmuş bir mezara yatırarak mezarın girişine bir taş yuvarladı. ⁴⁷ Mecdelli Meryem ile Yose'nin annesi Meryem, İsa'nın nereye konulduğunu gördüler.

16*İsa'nın Dirilişi**(Mat.28:1-8; Luk.24:1-12; Yu.20:1-10)*

¹ Şabat Günü geçince, Mecdelli Meryem, Yakup'un annesi Meryem ve Salome gidip İsa'nın cesedine sürmek üzere baharat satın aldılar. ² Haftanın ilk günü sabah çok erkenden, güneşin doğuşuyla birlikte mezara gittiler. ³ Aralarında, “Mezarın girişindeki taşı bizim için kim yana yuvarlayacak?” diye konuşuyorlardı.

⁴ Başlarını kaldırıp bakınca, o kocaman taşın yana yuvarlanmış olduğunu gördüler. ⁵ Mezara girip sağ tarafta, beyaz kaftan giyinmiş genç bir adamın oturduğunu görünce çok şaşırdılar.

⁶ Adam onlara, “Şaşırmayın!” dedi. “Çarmıha gerilen Nasıralı İsa'yı arıyorsunuz. O dirildi, burada yok. İşte O'nu yatırdıkları yer. ⁷ Şimdi öğrencilerine ve Petrus'a gidip şöyle deyin: ‘İsa sizden önce Celile'ye gidiyor. Size bildirdiği gibi, kendisini orada göreceksiniz.’ ”

⁸ Kadınlar mezardan çıkıp kaçtılar. Onları bir titreme, bir şaşkınlık almıştı. Korkularından kimseye bir şey söylemediler.

*İsa Öğrencilerine Görünüyor**(Mat.28:9-10; Luk.24:13-35; Yu.20:11-18)*

⁹ İsa, haftanın ilk günü sabah erkenden dirildiği zaman önce Mecdelli Meryem'e göründü. Ondan yedi cin kovmuştu. ¹⁰ Meryem gitti, İsa'yla bulunmuş olan, şimdiyse yas tutup gözyaşı döken öğrencilerine haberi verdi. ¹¹ Ne var ki onlar, İsa'nın yaşadığını, Meryem'e görüldüğünü duyunca inanmadılar.

¹² Bundan sonra İsa kırlara doğru yürümekte olan öğrencilerinden ikisine değişik bir biçimde göründü. ¹³ Bunlar geri dönüp öbürlerine haber verdiler, ama öbürleri bunlara da inanmadılar.

¹⁴ İsa daha sonra, sofrada otururlarken Onbirler'e* göründü. Onları imansızlıklarından ve yüreklerinin duygusuzluğundan ötürü azarladı. Çünkü kendisini diri görenlere inanmamışlardı.

*İsa Öğrencilerini Bütün Dünyaya Gönderiyor**(Mat.28:16-20; Luk.24:36-53; Yu.20:19-23; Elç.1:6-11)*

¹⁵ İsa onlara şöyle buyurdu: “Dünyanın her yanına gidin, Müjde'yi bütün yaratılışa duyurun. ¹⁶ İman edip vaftiz olan kurtulacak, iman etmeyen ise hüküm giyecek. ¹⁷⁻¹⁸ İman edenlerle birlikte görülecek belirtiler şunlardır: Benim adıyla cinleri kovacaklar, yeni dillerle konuşacaklar, yılanları elleriyle tutacaklar. Öldürücü bir zehir içseler bile, zarar görmeyecekler. Ellerini hastaların üzerine koyacaklar ve hastalar iyileşecek.”

- ¹⁹ Rab İsa, onlara bu sözleri söyledikten sonra göğe alındı ve Tanrı'nın sağında oturdu.
- ²⁰ Öğrencileri de gidip Tanrı sözünü her yere yaydılar. Rab onlarla birlikte çalışıyor, görülen belirtilerle sözünü doğruluyordu.*

16:19 Elç.1:9-11 * **16:20** 9-20 ayetleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur.

LUKA

GİRİŞ

Kitabın Amacı: Luka, daha kitabın başında amacının, İsa'nın yaşamını doğru ve ayrıntılı bir biçimde anlatmak olduğunu açıkça ortaya koyuyor (1:1-4). Luka, Elçilerin İşleri Kitabı'nda da Müjde'nin o çağda bilinen dünyanın merkezi durumundaki Roma'ya kadar nasıl yayıldığını anlatır. O devirde yazarların, yapıtlarını ileri gelen kişilere adanmaları bir gelenek haline gelmişti. Nitekim Luka da her iki kitabı, adı Teofilos –“Tanrı'yı seven” anlamında– olan bir kişiye hitaben kaleme almıştır. Kuşkusuz Luka bu adamın kişiliğinde geniş bir kitleye seslenmeyi amaçlamıştır.

Kitabın İçeriği: Kitap, “Rab'bin yolunu hazırlamaya” gelen Vaftizci Yahya'nın¹ ve İsa'nın doğumuna ilişkin bilgileri vererek başlıyor. Bundan sonra İsa'nın Müjde'yi duyurduğu, öğretisini yayıp mucizeler yaptığı döneme geçiyor. Daha sonra İsa'nın, giderek artan baskılara rağmen Yeruşalim'e, bile bile ölüme gidişi anlatılıyor. Bunu, İsa'nın dirilişi ve göğe alınışını anlatan bölümler izliyor.

Luka, peygamberlik sözlerini yerine getiren Tanrı'nın, bir kurtarıcı göndermekle insanlık tarihini nasıl yönlendirdiğini vurgular². Tanrı'nın bu etkinliği, meleklerin gönderilmesi olayında³; Tanrı'nın gökten seslenişinde⁴; ve özellikle birçok inanlının Kutsal Ruh'la dolması olayında⁵ açıkça görülüyor. Tanrı'nın gücü, İsa'nın yaptığı mucizelerde de gözle görülür bir şekilde etkindi⁶. On altı ayrı olayda, belirli hastalıklara yakalanmış kişilerin mucizevi şekilde iyileştirildiğinden söz ediliyor. Bunun yanı sıra, İsa'nın bir arada bulunan çok sayıda hastayı iyileştirdiği, kitabın beş ayrı yerinde belirtiliyor.

Luka'nın yaklaşık yüzde kırkı İsa'nın öğretisinden oluşuyor. İsa öğretisinde birçok benzetme kullandı; Luka'da 26 benzetme var. Bunların 16'sı İncil'in öbür kısımlarında yer almaz. İsa'nın bütün öğretisini kısaca özetlemek oldukça güçtür. Şu kadarını söyleyelim ki, İsa Tanrı'nın Egemenliği'ni duyuruyor⁷. Sözü edilen egemenlik, değer yargıları yönünden tümüyle farklı, insanın yüreğinde etkin olan tanrısal egemenliktir⁸. İsa'nın kendisi, egemenliği günden güne büyüyen, ikinci gelişinde de bu egemenliği tümüyle gerçekleştirecek olan Kral olarak çıkar karşımıza⁹.

Kitapta bireye iletilmek istenen bildiri, günahların bağışlanmasıyla gerçekleşen kurtuluş müjdesidir¹⁰. Dünya malına kökten değişik bir yaklaşım içinde olan İsa¹¹, bu müjdeyle özellikle yoksullara, hastalara ve ezilmişlere sesleniyor¹². Bildirisinin o çağda hor görülen kadınlara ve Yahudi olmayan uluslara da yönelik olduğunu vurguluyor¹³. Nitekim, “Kaybolmuş olanı arayıp kurtarmaya geldim” diyordu¹⁴. Ama kişinin kurtulmaya istekli olması gerekir. Bu nedenle önce Yahya, sonra İsa, daha sonra da İsa'nın öğrencileri insanları tövbeye çağırdılar¹⁵. İsa'yı izleyecek olanlar bütün varlıklarıyla adanmış birer öğrenci olmaya¹⁶ ve sürekli bir dua yaşamı sürmeye çağırılmışlardır¹⁷.

Ana Hatlar:

1:1-4 Giriş

1:5-2:52 Vaftizci Yahya ile İsa'nın doğum ve çocuklukları

3:1-20 Vaftizci Yahya'nın görevi

3:21-4:13 İsa'nın vaftiz olması ve denenmesi

4:14-9:50 İsa'nın Celile ve çevresindeki etkinlikleri

9:51-19:27 İsa Yeruşalim yolunda

19:28-22:46 İsa'nın Yeruşalim'deki son günleri

22:47-23:56 İsa'nın tutuklanması, yargılanması ve çarmıha gerilmesi

24:1-52 İsa'nın dirilmesi ve göğe yükselmesi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 24

1-3 Sayın Teofilos,

Birçok kişi aramızda olup bitenlerin tarihçesini yazmaya girişti. Nitekim başlangıçtan beri bu olayların görgü tanığı ve Tanrı sözünün hizmetkârı olanlar bunları bize iletiler. Ben de bütün bu olayları ta başından özenle araştırmış biri olarak bunları sana sırasıyla yazmayı uygun gördüm. ⁴ Öyle ki, sana verilen bilgilerin doğruluğunu bilesin.

Yahya'nın Doğumu Önceden Bildiriliyor

⁵ Yahudiye Kralı Hirodes zamanında, Aviya bölüğünden Zekeriya adında bir kâhin vardı. Harun soyundan gelen karısının adı ise Elizabet'ti. ⁶ Her ikisi de Tanrı'nın gözünde doğru kişilerdi, Rab'bin bütün buyruk ve kurallarına eksiksizce uyarlardı. ⁷ Elizabet kısır olduğu için çocukları olmuyordu. İkisinin de yaşı ilerlemişti.

⁸ Zekeriya, hizmet sırasının kendi bölümünde olduğu bir gün, Tanrı'nın önünde kâhinlik görevini yerine getiriyordu. ⁹ Kâhinlik geleneği uyarınca Rab'bin Tapınağı'na girip buhur yakma görevi kurayla ona verilmişti. ¹⁰ Buhur yakma saatinde bütün halk topluluğu dışarıda dua ediyordu.

¹¹ Bu sırada, Rab'bin bir meleği buhur sunağının sağında durup Zekeriya'ya göründü. ¹² Zekeriya onu görünce şaşırıp, korkuya kapıldı. ¹³ Melek, “Korkma, Zekeriya” dedi, “Duan kabul edildi. Karın Elizabet sana bir oğul doğuracak, adını Yahya koyacaksın. ¹⁴ Sevinip coşacaksın. Birçokları da onun doğumuna sevinecek. ¹⁵ O, Rab'bin gözünde büyük olacak. Hiç şarap ve içki içmeyecek; daha annesinin rahmindeyken Kutsal Ruh'la dolacak. ¹⁶ İsrailoğulları'ndan birçoğunu, Tanrıları Rab'be döndürecek. ¹⁷ Babaların yüreklerini çocuklarına döndürmek, söz dinlemeyenleri doğru kişilerin anlayışına yöneltmek ve Rab için hazırlanmış bir halk yetiştirmek üzere, İlyas'ın ruhu ve gücüyle Rab'bin önünden gidecektir.”

¹⁸ Zekeriya meleğe, “Bundan nasıl emin olabilirim?” dedi. “Çünkü ben yaşılandım, karımın da yaşı ilerledi.”

¹⁹ Melek ona şöyle karşılık verdi: “Ben Tanrı'nın huzurunda duran Cebrail'im. Seninle konuşmak ve bu müjdeyi sana bildirmek için gönderildim. ²⁰ İşte, belirlenen zamanda yerine gelecek olan sözlerime inanmadığın için dilin tutulacak, bunların gerçekleşeceği güne dek konuşamayacaksın.”

²¹ Zekeriya'yı bekleyen halk, onun tapınakta bu kadar uzun süre kalmasına şaşıtı.

²² Zekeriya ise dışarı çıktığında onlarla konuşamadı. O zaman tapınakta bir görünüş gördüğünü anladılar. Kendisi onlara işaretler yapıyor, ama konuşamıyordu.

²³ Görev süresi bitince Zekeriya evine döndü. ²⁴ Bir süre sonra karısı Elizabet gebe kaldı ve beş ay evine kapandı. ²⁵ “Bunu benim için yapan Rab'dir” dedi. “Bu günlerde benimle ilgilenerek insanlar arasında utancımı giderdi.”

İsa'nın Doğumu Önceden Bildiriliyor

²⁶⁻²⁷ Elizabet'in hamileliğinin altıncı ayında Tanrı, Melek Cebrail'i Celile'de bulunan Nasıra adlı kente, Davut'un soyundan Yusuf adındaki adamla nişanlı kıza gönderdi. Kızın adı Meryem'di. ²⁸ Onun yanına giren melek, “Selam, ey Tanrı'nın lütfuna erişen kız! Rab seninledir” dedi.

²⁹ Söylenenlere çok şaşırıp Meryem, bu selamın ne anlama gelebileceğini düşünmeye başladı. ³⁰ Ama melek ona, “Korkma Meryem” dedi, “Sen Tanrı'nın lütfuna eriştin. ³¹ Bak, gebe kalıp bir oğul doğuracak, adını İsa koyacaksın. ³² O büyük olacak, kendisine ‘Yüceler

Yücesi'nin Oğlu' denecek. Rab Tanrı O'na, atası Davut'un tahtını verecek. ³³ O da sonsuza dek Yakup'un soyu üzerinde egemenlik sürecek, egemenliğinin sonu gelmeyecektir."

³⁴ Meryem meleğe, "Bu nasıl olur? Ben erkeğe varmadım ki" dedi.

³⁵ Melek ona şöyle yanıt verdi: "Kutsal Ruh senin üzerine gelecek, Yüceler Yücesi'nin gücü sana gölge salacak. Bunun için doğacak olana kutsal, Tanrı Oğlu denecek. ³⁶ Bak, senin akrabalarından Elizabet de yaşlılığında bir oğula gebe kaldı. Kısır bilinen bu kadın şimdi altıncı ayındadır. ³⁷ Tanrı'nın yapamayacağı hiçbir şey yoktur."

³⁸ "Ben Rab'bin kuluyum" dedi Meryem, "Bana dediğin gibi olsun." Bundan sonra melek onun yanından ayrıldı.

Meryem, Elizabet'i Ziyaret Ediyor

³⁹ O günlerde Meryem kalkıp aceleyle Yahuda'nın dağlık bölgesindeki bir kente gitti. ⁴⁰ Zekeriya'nın evine girip Elizabet'i selamladı. ⁴¹⁻⁴² Elizabet Meryem'in selamını duyunca rahmindeki çocuk hopladı. Kutsal Ruh'la dolan Elizabet yüksek sesle şöyle dedi: "Kadınlar arasında kutsanmış bulunuyorsun, rahminin ürünü de kutsanmıştır! ⁴³ Nasıl oldu da Rabbim'in annesi yanıma geldi? ⁴⁴ Bak, selamın kulaklarıma eriştiği an, çocuk rahmimde sevinçle hopladı. ⁴⁵ İman eden kadına ne mutlu! Çünkü Rab'bin ona söylediği sözler gerçekleşecektir."

⁴⁶⁻⁴⁷ Meryem de şöyle dedi:

"Canım Rab'bi yüceltir;
Ruhum, Kurtarıcım Tanrı sayesinde sevinçle coşar.
⁴⁸ Çünkü O, sıradan biri olan kuluyla ilgilendi.
İşte, bundan böyle bütün kuşaklar beni mutlu sayacak.
⁴⁹ Çünkü Güçlü Olan, benim için büyük işler yaptı.
O'nun adı kutsaldır.
⁵⁰ Kuşaklar boyunca kendisinden korkanlara merhamet eder.
⁵¹ Bileğiyle büyük işler yaptı;
Gururluları yüreklerindeki kuruntularla darmadağın etti.
⁵² Hükümdarları tahtlarından indirdi,
Sıradan insanları yükseltti.
⁵³ Aç olanları iyiliklerle doyurdu,
Zenginleri ise elleri boş çevirdi.
⁵⁴⁻⁵⁵ Atalarımıza söz verdiği gibi,
İbrahim'e ve onun soyuna sonsuza dek
Merhamet etmeyi unutmayarak
Kulu İsrail'in yardımına yetişti."

⁵⁶ Meryem, üç ay kadar Elizabet'in yanında kaldı, sonra kendi evine döndü.

Yahya'nın Doğumu

⁵⁷ Elizabet'in doğurma vakti geldi ve bir oğul doğurdu. ⁵⁸ Komşularıyla akrabaları, Rab'bin ona ne büyük merhamet gösterdiğini duyunca, onun sevincine katıldılar. ⁵⁹ Sekizinci gün çocuğun sünnetine geldiler. Ona babası Zekeriya'nın adını vereceklerdi. ⁶⁰ Ama annesi, "Hayır, adı Yahya olacak" dedi.

⁶¹ Ona, "Akrabaların arasında bu adı taşıyan kimse yok ki" dediler.

⁶² Bunun üzerine babasına işaretle çocuğun adını ne koymak istediğini sordular. ⁶³ Zekeriya bir yazı levhası istedi ve, "Adı Yahya'dır" diye yazdı. Herkes şaşakaldı. ⁶⁴ O anda Zekeriya'nın ağzı açıldı, dili çözüldü. Tanrı'yı överek konuşmaya başladı. ⁶⁵ Çevrede

oturanların hepsi korkuya kapıldı. Bütün bu olaylar, Yahudiye'nin dağlık bölgesinin her yanında konuşulur oldu. ⁶⁶ Duyan herkes derin derin düşünüyor, “Acaba bu çocuk ne olacak?” diyordu. Çünkü Rab* onunla birlikteydi.

Zekeriya'nın Şükran İlahisi

⁶⁷ Çocuğun babası Zekeriya, Kutsal Ruh'la dolarak şu peygamberlikte bulundu:

⁶⁸ “İsrail'in Tanrısı Rab'be övgüler olsun!
Çünkü halkının yardımına gelip onları fidyeyle kurtardı.

⁶⁹⁻⁷¹ Eski çağlardan beri
Kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi,
Kulu Davut'un soyundan
Bizim için güçlü bir kurtarıcı† çıkardı;
Düşmanlarımızdan,
Bizden nefret edenlerin hepsinin elinden
Kurtuluşumuzu sağladı.

⁷² Böylece atalarımıza merhamet ederek

Kutsal antlaşmasını anmış oldu.

⁷³⁻⁷⁵ Nitekim bizi düşmanlarımızın elinden kurtaracağına
Ve ömrümüz boyunca
Kendi önünde kutsallık ve doğruluk içinde,
Korkusuzca kendisine tapınmamızı sağlayacağına dair
Atamız İbrahim'e ant içerek söz vermişti.

⁷⁶⁻⁷⁷ Sen de, ey çocuk,
Yüceler Yücesi'nin peygamberi diye anılacaksın.
Rab'bin yollarını hazırlamak üzere önünden gidecek
Ve O'nun halkına,
Günahlarının bağışlanmasıyla kurtulacaklarını bildireceksin.

⁷⁸⁻⁷⁹ Çünkü Tanrımız'ın yüreği merhamet doludur.

O'nun merhameti sayesinde,
Yücelerden doğan Güneş‡,
Karanlıkta ve ölümün gölgesinde yaşayanlara ışık saçmak
Ve ayaklarımızı esenlik yoluna yöneltmek üzere
Yardımaımıza gelecektir.”

⁸⁰ Çocuk büyüyor, ruhsal yönden güçleniyordu. İsrail halkına görüneceği güne dek ıssız yerlerde yaşadı.

2

İsa'nın Doğumu (Mat.1:18-25)

¹ O günlerde Sezar Avgustus bütün Roma dünyasında bir nüfus sayımının yapılması için buyruk çıkardı. ² Bu ilk sayım, Kirinius'un Suriye valiliği zamanında yapıldı. ³ Herkes yazılmak için kendi kentine gitti.

⁴ Böylece Yusuf da, Davut'un soyundan ve torunlarından olduğu için Celile'nin Nasıra Kenti'nden Yahudiye bölgesine, Davut'un kenti Beytlehem'e gitti. ⁵ Orada, hamile olan nişanlısı Meryem'le birlikte yazılacaktı. ⁶⁻⁷ Onlar oradayken, Meryem'in doğurma vakti

* **1:66** “Rab”: Grekçe “Rab'bin eli”. † **1:69-71** “Güçlü bir kurtarıcı”: Grekçe “Bir kurtuluş boynuzu”. (Boynuz, güç simgesidir) **1:76-77** Mal.3:1 **1:78-79** Ysa.9:2 ‡ **1:78-79** “Doğan Güneş”: Mesih (bkz. Mal.4:2).

geldi ve ilk oğlunu doğurdu. O'nu kundağa sarıp bir yemliğe yatırdı. Çünkü handa* yer yoktu.

Çobanlar ve Melekler

⁸ Aynı yörede, sürülerinin yanında nöbet tutarak geceyi kırlarda geçiren çobanlar vardı. ⁹ Rab'bin bir meleği onlara göründü ve Rab'bin görkemi çevrelerini aydınlattı. Büyük bir korkuya kapıldılar. ¹⁰⁻¹¹ Melek onlara, “Korkmayın!” dedi. “Size, bütün halkı çok sevindirecek bir haber müjdeliyorum: Bugün size, Davut'un kentinde bir Kurtarıcı doğdu. Bu, Rab olan Mesih'tir*.” ¹² İşte size bir işaret: Kundağa sarılmış ve yemlikte yatan bir bebek bulacaksınız.”

¹³⁻¹⁴ Birdenbire meleğin yanında, göksel ordulardan oluşan büyük bir topluluk belirdi. Tanrı'yı överek,

“En yücelerde Tanrı'ya yücelik olsun,
Yeryüzünde O'nun hoşnut kaldığı insanlara
Esenlik olsun!” dediler.

¹⁵ Melekler yanlarından ayrılıp göğe çekildikten sonra çobanlar birbirlerine, “Haydi, Beytlehem'e gidelim, Rab'bin bize bildirdiği bu olayı görelim” dediler. ¹⁶ Aceleyle gidip Meryem'le Yusuf'u ve yemlikte yatan bebeği buldular. ¹⁷ Onları görünce, çocukla ilgili kendilerine anlatılanları bildirdiler. ¹⁸ Bunu duyanların hepsi, çobanların söylediklerine şaşıp kaldılar. ¹⁹ Meryem ise bütün bu sözleri derin derin düşünerek yüreğinde saklıyordu. ²⁰ Çobanlar, işitip gördüklerinin tümü için Tanrı'yı yüceltip överek geri döndüler. Her şeyi, kendilerine anlatıldığı gibi bulmuşlardı.

İsa'nın Tapınakta Tanrı'ya Adanması

²¹ Sekizinci gün, çocuğu sünnet etme zamanı gelince, O'na İsa adı verildi. Bu, O'nun anne rahmine düşmesinden önce meleğin kendisine verdiği isimdi.

²² Musa'nın Yasası'na göre arınma günlerinin† bitiminde Yusuf'la Meryem çocuğu Rab'be adamak için Yeruşalim'e* götürdüler. ²³ Nitekim Rab'bin Yasası'nda, “İlk doğan her erkek çocuk Rab'be adanmış sayılacak” diye yazılmıştır. ²⁴ Ayrıca Rab'bin Yasası'nda buyrulduğu gibi, kurban olarak “bir çift kumru ya da iki güvercin yavrusu” sunacaklardı.

²⁵ O sırada Yeruşalim'de Şimon adında bir adam vardı. Doğru ve dindar biriydi. İsrail'in avutulmasını özlemle bekliyordu. Kutsal Ruh onun üzerindeydi. ²⁶ Rab'bin Mesih'i'ni görmeden ölmeyeceği Kutsal Ruh aracılığıyla kendisine bildirilmişti. ²⁷⁻²⁸ Böylece Şimon, Ruh'un yönlendirmesiyle tapınağa geldi. Küçük İsa'nın annesi babası, Kutsal Yasa'nın ilgili kuralını yerine getirmek üzere O'nu içeri getirdiklerinde, Şimon O'nu kucağına aldı, Tanrı'yı överek şöyle dedi:

²⁹ “Ey Rabbim, verdiğin sözü tuttun;
Artık ben, kulun huzur içinde ölebilirim‡.
³⁰⁻³² Çünkü senin sağladığın,
Bütün halkların gözü önünde hazırladığın kurtuluşu,
Ulusları aydınlatıp
Halkın İsrail'e yücelik kazandıracak ışığı
Gözlerimle gördüm.”

* **2:6-7** “Han” ya da “Konuk odası”. Aynı sözcük Luk.22:11'de de böyle çevrilir. **2:21** Lev.12:3 **2:21** Luk.1:31
2:22 Lev.12:6-8 † **2:22** “Arınma günleri”: Lev.12:1-4'e göre bir kadın, bir erkek çocuk doğurduktan sonra kırk gün süreyle dinsel açıdan kirli sayılırdı. Bu dönemin sonunda bir kurban sunarak tekrar temiz hale gelirdi. **2:23** Çık.13:1-2,12 ‡ **2:29** “Artık ben, kulun huzur içinde ölebilirim”: Grekçe “Kulunu şimdi esenlikle salıveriyorsun”.
2:30-32 Yşa.42:6-7; 49:6; 52:10

³³ İsa'nın annesiyle babası, O'nun hakkında söylenenlere şaşıldılar. ³⁴ Simon onları kutsayıp çocuğun annesi Meryem'e şöyle dedi: "Bu çocuk, İsrail'de birçok kişinin düşmesine ya da yükselmesine yol açmak ve aleyhinde konuşulacak bir belirti olmak üzere belirlenmiştir. ³⁵ Senin kalbine de adeta bir kılıç saplanacak. Bütün bunlar, birçoklarının yüreğindeki düşüncelerin açığa çıkması için olacak."

³⁶⁻³⁷ Anna adında çok yaşlı bir kadın peygamber vardı. Aşer oymağından Fanuel'in kızıydı. Genç kız olarak evlenip kocasıyla yedi yıl yaşadıktan sonra dul kalmıştı. Şimdi seksen dört yaşındaydı. Tapınaktan ayrılmaz, oruç tutup dua ederek gece gündüz Tanrı'ya tapınırdı. ³⁸ Tam o sırada ortaya çıkan Anna, Tanrı'ya şükrederek Yerusâlim'in kurtuluşunu bekleyen herkese İsa'dan söz etmeye başladı.

³⁹ Yusuf'la Meryem, Rab'bin Yasası'nda öngörülen her şeyi yerine getirdikten sonra Celile'ye, kendi kentleri Nasıra'ya döndüler. ⁴⁰ Çocuk büyüyor, güçleniyor ve bilgelikte yetkinleşiyordu. Tanrı'nın lütfu O'nun üzerindeydi.

İsa Tapınakta

⁴¹ İsa'nın annesi babası her yıl Fısıh Bayramı'nda* Yerusâlim'e giderlerdi. ⁴² İsa on iki yaşına gelince, bayram gelenegine uyarak yine gittiler. ⁴³⁻⁴⁴ Bayramdan sonra eve dönerlerken küçük İsa Yerusâlim'de kaldı. Bunu farketmeyen annesiyle babası, çocuğun yol arkadaşlarıyla birlikte olduğunu sanarak bir günlük yol gittiler. Sonra O'nu akrabalar ve dostlar arasında aramaya başladılar. ⁴⁵ Bulamayınca O'nu araya araya Yerusâlim'e döndüler. ⁴⁶ Üç gün sonra O'nu tapınakta buldular. Din öğretmenleri arasında oturmuş, onları dinliyor, sorular soruyordu. ⁴⁷ O'nu dinleyen herkes, zekâsına ve verdiği yanıtlara hayran kalıyordu. ⁴⁸ Annesiyle babası O'nu görünce şaşırdılar. Annesi, "Çocuğum, bize bunu niçin yaptın? Bak, babanla ben büyük kaygı içinde seni arayıp durduk" dedi.

⁴⁹ O da onlara, "Beni niçin arayıp durdunuz?" dedi. "Babam'ın evinde bulunmam gerektiğini bilmiyor muydunuz?" ⁵⁰ Ne var ki onlar ne demek istediğini anlamadılar.

⁵¹ İsa onlarla birlikte yola çıkıp Nasıra'ya döndü. Onların sözünü dinlerdi. Annesi bütün bu olup bitenleri yüreğinde sakladı. ⁵² İsa bilgelikte ve boyda geliyor, Tanrı'nın ve insanların beğenisini kazanıyordu.

3

Yahya Rab'bin Yolunu Hazırlıyor (Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Yu.1:19-28)

¹ Sezar Tiberius'un egemenliğinin on beşinci yılıydı. Yahudiye'de Pontius Pilatus valilik yapıyordu. Celile'yi Hirodes, İtûreya ve Trahonitis bölgesini Hirodes'in kardeşi Filipus, Avilini'yi Lisanias yönetiyordu. ² Hanan ile Kayafa başkâhinlik ediyorlardı. Bu sırada Tanrı çölde bulunan Zekeriya oğlu Yahya'ya seslendi. ³ O da Şeria Irmağı'nın çevresindeki bütün bölgeyi dolaşarak insanları, günahlarının bağışlanması için tövbe edip vaftiz olmaya çağırırdı. ⁴ Nitekim Peygamber Yeşaya'nın sözlerini içeren kitapta şöyle yazılmıştır:

"Çölde haykıran,
'Rab'bin yolunu hazırlayın,
Gececeği patikaları düzleyin' diye sesleniyor.

⁵ 'Her vadi doldurulacak,
Her dağ ve her tepe alçaltılacak.
Dolambaçlı yollar doğrultulacak,
Engibeli yollar düzleştirilecek.

⁶ Ve bütün insanlar

Tanrı'nın sağladığı kurtuluşu görecektir.' ”

⁷ Yahya, vaftiz olmak için kendisine gelen kalabalıklara şöyle seslendi: “Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? ⁸ Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin! Kendi kendinize, ‘Biz İbrahim'in soyundanız’ demeye kalkmayın. Ben size şunu söyleyeyim: Tanrı, İbrahim'e şu taşlardan da çocuk yaratabilir. ⁹ Balta ağaçların köküne dayanmış bile. İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır.”

¹⁰ Halk ona, “Öyleyse biz ne yapalım?” diye sordu.

¹¹ Yahya onlara, “İki mintanı olan birini mintanı olmayana versin; yiyeceği olan yiyeceği olmayanla paylaşsın” yanıtını verdi.

¹² Bazı vergi görevlileri de vaftiz olmaya gelerek, “Öğretmenimiz, biz ne yapalım?” dediler.

¹³ Yahya, “Size buyrulandan çok vergi almayın” dedi.

¹⁴ Bazı askerler de, “Ya biz ne yapalım?” diye sordular.

O da, “Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın” dedi, “Ücretinizle yetinin.”

¹⁵ Halk umut içinde bekliyordu. Yahya'yla ilgili olarak herkesin aklında, “Acaba Mesih bu mu?” sorusu vardı.

¹⁶ Yahya ise hepsine şöyle yanıt verdi: “Ben sizi suyla vaftiz ediyorum, ama benden daha güçlü Olan geliyor. Ben O'nun çarıklarının bağını çözmeye bile layık değilim. O sizi Kutsal Ruh'la ve ateşle vaftiz edecek. ¹⁷ Harman yerini temizlemek ve buğdayı toplayıp ambarına yığmak için yabası elinde hazır duruyor. Samanı ise sönmeyen ateşte yakacak.”

¹⁸ Yahya başka birçok konuda halka çağrıda bulunuyor, Müjde'yi duyuruyordu. ¹⁹⁻²⁰ Ne var ki bölgenin kralı Hirodes, kardeşinin karısı Hirodiya'yla ilgili olayı ve kendi yapmış olduğu bütün kötülükleri yüzüne vuran Yahya'yı hapse attırarak kötülüklerine bir yenisini ekledi.

İsa'nın Vaftiz Olması

(Mat.3:13-17; Mar.1:9-11)

²¹⁻²² Bütün halk vaftiz olduktan sonra İsa da vaftiz oldu. Dua ederken gök açıldı ve Kutsal Ruh, bedensel görünümde, güvercin gibi O'nun üzerine indi. Gökten, “Sen benim sevgili Oğlum'sun, senden hoşnudum” diyen bir ses duyuldu.

İsa'nın Soyü

(Mat.1:1-17)

²³ İsa görevine başladığı zaman otuz yaşlarındaydı. Yusuf'un oğlu olduğu sanılıyordu.

Yusuf da Eli oğlu,

²⁴ Mattat oğlu, Levi oğlu, Malki oğlu, Yannay oğlu, Yusuf oğlu,

²⁵ Mattitya oğlu, Amos oğlu, Nahum oğlu, Hesli oğlu, Nagay oğlu,

²⁶ Mahat oğlu, Mattitya oğlu, Şimi oğlu, Yosek oğlu, Yoda oğlu,

²⁷ Yohanan oğlu, Reşa oğlu, Zerubbabil oğlu, Şealtiel oğlu, Neri oğlu,

²⁸ Malki oğlu, Addi oğlu, Kosam oğlu, Elmadam oğlu, Er oğlu,

²⁹ Yeşu oğlu, Eliezer oğlu, Yorim oğlu, Mattat oğlu, Levi oğlu,

³⁰ Şimon oğlu, Yahuda oğlu, Yusuf oğlu, Yonam oğlu, Elyakim oğlu,

³¹ Mala oğlu, Menna oğlu, Mattata oğlu, Natan oğlu, Davut oğlu,

³² İşay oğlu, Ovet oğlu, Boaz oğlu, Salmon* oğlu, Nahşon oğlu,

³³ Amminadav oğlu, Ram oğlu†, Hesron oğlu, Peres oğlu, Yahuda oğlu,

3:7 Mat.12:34; 23:33 **3:8** Yu.8:33 **3:9** Mat.7:19 **3:12** Luk.7:29 **3:19-20** Mat.14:3-4; Mar.6:17-18 **3:21-22**

Yar.22:2; Mez.2:7; Yşa.42:1; Mat.3:17; Mar.1:11; Luk.9:35 * **3:32** “Salmon”: Bazı Grekçe elyazmalarında, “Sala” diye geçer. † **3:33** “Ram oğlu”: Bazı Grekçe elyazmalarında, “Admin oğlu, Arni oğlu” diye geçer.

- ³⁴ Yakup oğlu, İshak oğlu, İbrahim oğlu, Terah oğlu, Nahor oğlu,
³⁵ Seruk oğlu, Reu oğlu, Pelek oğlu, Ever oğlu, Şelah oğlu,
³⁶ Kenan oğlu, Arpakşat oğlu, Sam oğlu, Nuh oğlu, Lemek oğlu,
³⁷ Metuşelah oğlu, Hanok oğlu, Yeret oğlu, Mahalalel oğlu, Kenan oğlu,
³⁸ Enoş oğlu, Şit oğlu, Adem oğlu, Tanrı Oğlu'ydu.

4

İsa'nın Çölde Denenmesi (Mat.4:1-11; Mar.1:12-13)

¹⁻² Kutsal Ruh'la dolu olarak Şeria Irmağı'ndan dönen İsa, Ruh'un yönlendirmesiyle çölde dolaştırılarak kırk gün İblis tarafından denendi. O günlerde hiçbir şey yemedi. Dolayısıyla bu süre sonunda acıktı. ³ Bunun üzerine İblis O'na, "Tanrı'nın Oğlu'ysan, şu taşa söyle ekmek olsun" dedi.

⁴ İsa, " 'İnsan yalnız ekmekle yaşamaz' diye yazılmıştır" karşılığını verdi.

⁵ Sonra İblis İsa'yı yükseklerle çıkararak bir anda O'na dünyanın bütün ülkelerini gösterdi. ⁶ O'na, "Bütün bunların yönetimini ve zenginliğini sana vereceğim" dedi. "Bunlar bana teslim edildi, ben de dilediğim kişiye veririm. ⁷ Bana taparsan, hepsi senin olacak."

⁸ İsa ona şu karşılığı verdi: " 'Tanrının Rab'be tapacak, yalnız O'na kulluk edeceksin' diye yazılmıştır."

⁹ İblis O'nu Yeruşalim'e götürüp tapınağın tepesine çıkardı. "Tanrı'nın Oğlu'ysan, kendini buradan aşağı at" dedi. ¹⁰ "Çünkü şöyle yazılmıştır:

'Tanrı, seni korumaları için
 Meleklerine buyruk verecek.'

¹¹ 'Ayağın bir taşa çarpmasın diye
 Seni elleri üzerinde taşıyacaklar.' "

¹² İsa ona şöyle karşılık verdi: " 'Tanrının Rab'bi denemeyeceksin!' diye buyrulmuştur."

¹³ İblis, İsa'yı her bakımdan denedikten sonra bir süre için O'nun yanından ayrıldı.

İsa Celile'de (Mat.4:12-17; Mar.1:14-15)

¹⁴ İsa, Ruh'un gücüyle donanmış olarak Celile'ye döndü. Haber bütün bölgeye yayıldı. ¹⁵ Oranın havralarında öğretiyor, herkes tarafından övülüyordu.

¹⁶⁻¹⁷ İsa, büyüdüğü Nasıra Kenti'ne geldiğinde her zamanki gibi Şabat Günü havraya gitti. Kutsal Yazılar'ı okumak üzere ayağa kalkınca O'na Peygamber Yeşaya'nın Kitabı verildi. Kitabı açarak şu sözlerin yazılı olduğu yeri buldu:

¹⁸⁻¹⁹ "Rab'bin Ruhu üzerimdedir.
 Çünkü O beni yoksullara Müjde'yi iletmek için meshetti.
 Tutsaklara serbest bırakılacaklarını,
 Körlere gözlerinin açılacağını duyurmak için,
 Ezilenleri özgürlüğe kavuşturmak
 Ve Rab'bin lütuf yılını ilan etmek için
 Beni gönderdi."

²⁰ Sonra kitabı kapattı, görevliye geri verip oturdu. Havradakilerin hepsi dikkatle O'na bakıyordu. ²¹ İsa, “Dinlediğiniz bu Yazı bugün yerine gelmiştir” diye konuşmaya başladı.

²² Herkes İsa'yı övüyor, ağzından çıkan lütufkâr sözlere hayran kalıyordu. “Yusuf'un oğlu değil mi bu?” diyorlardı.

²³ İsa onlara şöyle dedi: “Kuşkusuz bana şu deyimi hatırlatacaksınız: ‘Ey hekim, önce kendini iyileştir! Kefarnahum'da yaptıklarını duyduk. Aynısını burada, kendi memleketinde de yap.’”

²⁴ “Size doğrusunu söyleyeyim” diye devam etti İsa, “Hiçbir peygamber kendi memleketinde kabul görmez. ²⁵ Yine size gerçeği söyleyeyim, gökyüzünün üç yıl altı ay kapalı kaldığı, bütün ülkede korkunç bir kıtlığın baş gösterdiği İlyas zamanında İsrail'de çok sayıda dul kadın vardı. ²⁶ İlyas bunlardan hiçbirine gönderilmedi; yalnız Sayda bölgesinin Sarefat Kenti'nde bulunan dul bir kadına gönderildi. ²⁷ Peygamber Elişa'nın zamanında İsrail'de çok sayıda cüzamlı vardı. Bunlardan hiçbiri iyileştirilmedi; yalnız Suriyeli Naaman iyileştirildi.”

²⁸ Havradakiler bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular. ²⁹ Ayağa kalkıp İsa'yı kentin dışına kovdular. O'nu uçurumdan aşağı atmak için kentin kurulduğu tepenin yamacına götürdüler. ³⁰ Ama İsa onların arasından geçerek oradan uzaklaştı.

İsa Kötü Bir Ruh Kovuyor (Mar.1:21-28)

³¹ Sonra İsa Celile'nin Kefarnahum Kenti'ne gitti. Şabat Günü halka öğretiyordu. ³² Yetkiyle konuştuğu için O'nun öğretişine şaşp kaldılar.

³³⁻³⁴ Havrada cinli, içinde kötü ruh olan bir adam vardı. Adam yüksek sesle, “Ey Nasıralı İsa, bırak bizi! Bizden ne istiyorsun?” diye bağırdı. “Bizi mahvetmeye mi geldin? Senin kim olduğunu biliyorum, Tanrı'nın Kutsalı'sın sen!”

³⁵ İsa, “Sus, çık adamdan!” diyerek cini azarladı. Cin adamı herkesin önünde yere vurduktan sonra, ona hiç zarar vermeden içinden çıktı.

³⁶ Herkes şaşkına dönmüştü. Birbirlerine, “Bu nasıl söz? Güç ve yetkiyle kötü ruhlara çıkmalarını buyuruyor, onlar da çıkıyor!” diyorlardı. ³⁷ İsa'yla ilgili haber o bölgenin her yanında yankılandı.

İsa Birçok Hastayı İyileştiriyor (Mat.8:14-17; Mar.1:29-34)

³⁸ İsa havradan ayrılarak Simun'un evine gitti. Simun'un kaynanası hastaydı, ateşler içindeydi. Onun için İsa'dan yardım istediler. ³⁹ İsa kadının başucunda durup ateşi azarladı, kadının ateşi düştü. Kadın hemen ayağa kalkıp onlara hizmet etmeye başladı.

⁴⁰ Güneş batarken herkes çeşitli hastalıklara yakalanmış akrabalarını İsa'ya getirdi. İsa her birinin üzerine ellerini koyarak onları iyileştirdi. ⁴¹ Birçoğunun içinden cinler de, “Sen Tanrı'nın Oğlu'sun!” diye bağırarak çıkıyordu. Ne var ki, İsa onları azarladı, konuşmalarına izin vermedi. Çünkü kendisinin Mesih olduğunu biliyorlardı.

⁴² Sabah olunca İsa dışarı çıkıp ıssız bir yere gitti. Halk ise O'nu arıyordu. Bulunduğu yere geldiklerinde O'nu yanlarında alıkoymaya çalıştılar. ⁴³ Ama İsa, “Öbür kentlerde de Tanrı'nın Egemenliği'yle ilgili Müjde'yi yaymam gerek” dedi. “Çünkü bunun için gönderildim.” ⁴⁴ Böylece Yahudiye'deki* havralarda Tanrı sözünü duyurmaya devam etti.

4:24 Yu.4:44 4:25 1Kr.17:1 4:26 1Kr.17:8-14 4:27 2Kr.5:1-14 4:32 Mat.7:28-29 * 4:44 “Yahudiye'deki”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Celile'deki” diye geçer.

5

İsa'nın İlk Öğrencileri
(Mat.4:18-22; Mar.1:16-20)

¹ Halk, Ginnesar Gölü'nün kıyısında duran İsa'nın çevresini sarmış, Tanrı'nın sözünü dinliyordu. ² İsa, gölün kıyısında iki tekne gördü. Balıkçılar teknelerinden inmiş ağlarını yıkıyorlardı. ³ İki tekneden Simun'a ait olanına binen İsa, ona kıyıdan biraz açılmasını rica etti. Sonra oturdu, teknenin içinden halka öğretmeye devam etti. ⁴ Konuşmasını bitirince Simun'a, "Derin sulara açılın, balık tutmak için ağlarınızı atın" dedi.

⁵ Simun şu karşılığı verdi: "Efendimiz, bütün gece çabaladık, hiçbir şey tutamadık. Yine de senin sözün üzerine ağları atacağım."

⁶ Bunu yapınca öyle çok balık yakaladılar ki, ağları yırtılmaya başladı. ⁷ Öbür teknedeki ortaklarına işaret ederek gelip yardım etmelerini istediler. Onlar da geldiler ve her iki tekneyi balıkla doldurdular; tekneler neredeyse batıyordu.

⁸ Simun Petrus bunu görünce, "Ya Rab, benden uzak dur, ben günahlı bir adamım" diyerek İsa'nın dizlerine kapandı. ⁹ Kendisi ve yanındakiler, tutmuş oldukları balıkların çokluğuna şaşır kalmışlardı. ¹⁰ Simun'un ortakları olan Zebedi oğulları Yakup'la Yuhanna'yı da aynı şaşkınlık almıştı.

İsa Simun'a, "Korkma" dedi, "Bundan böyle balık yerine insan tutacaksın." ¹¹ Sonra onlar tekneleri karaya çektiler ve her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gittiler.

İsa Bir Cüzamlıyı İyileştiriyor
(Mat.8:1-4; Mar.1:40-45)

¹² İsa kentlerden birindeyken, her yanını cüzam kaplamış bir adamla karşılaştı. Adam İsa'yı görünce yüzüstü yere kapanıp yalvardı: "Ya Rab, istersen beni temiz kılabilirsin" dedi.

¹³ İsa elini uzatıp adama dokundu, "İsterim, temiz ol!" dedi. Adam anında cüzamdan kurtuldu.

¹⁴ İsa ona, bundan kimseye söz etmemesini buyurdu. "Git, kâhine görün ve cüzamdan temizlendiğini herkese kanıtlamak için Musa'nın buyurduğu sunuları sun" dedi. ¹⁵ Ne var ki, İsa'yla ilgili haber daha da çok yayıldı. Kalabalık halk toplulukları İsa'yı dinlemek ve hastalıklarından kurtulmak amacıyla akın akın geliyordu. ¹⁶ Kendisi ise ıssız yerlere çekilip dua ediyordu.

Bir Felçlinin İyileştirilmesi
(Mat.9:1-8; Mar.2:1-12)

¹⁷ Bir gün İsa öğretiyordu. Celile'nin ve Yahudiye'nin bütün köylerinden ve Yeruşalim'den gelen Ferisiler'le* Kutsal Yasa öğretmenleri O'nun çevresinde oturuyorlardı. İsa, Rab'bin gücü sayesinde hastaları iyileştiriyordu. ¹⁸ O sırada birkaç kişi, yatak üzerinde taşıdıkları felçli bir adamı evden içeri sokup İsa'nın önüne koymaya çalışıyordu. ¹⁹ Kalabalıktan ötürü onu içeri sokacak yol bulamayınca dama çıktılar, kiremitleri kaldırıp adamı yatakla birlikte orta yere, İsa'nın önüne indirdiler. ²⁰ İsa onların imanını görünce, "Dostum, günahların bağışlandı" dedi.

²¹ Din bilginleriyle Ferisiler, "Tanrı'ya küfreden bu adam kim? Tanrı'dan başka kim günahları bağışlayabilir?" diye düşünmeye başladılar.

²² Akıllarından geçenleri bilen İsa onlara şöyle seslendi: "Aklınızdan neden böyle şeyler geçiriyorsunuz? ²³ Hangisi daha kolay, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa 'Kalk, yürü' demek mi? ²⁴ Ne var ki, İnsanoğlu'nun* yeryüzünde günahları bağışlama yetkisine sahip

olduğunu bilirsiniz diye...” Sonra felçli adama, “Sana söylüyorum, kalk, yatağını toplayıp evine git!” dedi.

²⁵ Adam onların gözü önünde hemen ayağa kalktı, üzerinde yattığı yatağı topladı ve Tanrı'yı yücelterek evine gitti. ²⁶ Herkesi bir şaşkınlık almıştı. Tanrı'yı yüceltiyor, büyük korku içinde, “Bugün şaşılacak işler gördük!” diyorlardı.

Levi'nin Öğrencilere Katılması

(Mat.9:9-13; Mar.2:13-17)

²⁷ Bu olaydan sonra İsa dışarı çıktı, vergi toplama yerinde oturan Levi adında bir vergi görevlisini gördü. Adama, “Ardından gel” dedi. ²⁸ O da kalktı, her şeyi bırakıp İsa'nın ardından gitti.

²⁹ Sonra Levi, evinde İsa'nın onuruna büyük bir şölen verdi. Vergi görevlileriyle başka kişilerden oluşan büyük bir kalabalık onlarla birlikte yemeğe oturmuştu. ³⁰ Ferisiler'le onların din bilginleri söylenmeye başladılar. İsa'nın öğrencilerine, “Siz neden vergi görevlileri ve günahkârlarla birlikte yiyip içiyorsunuz?” dediler.

³¹ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Sağlıklı olanların değil, hastaların hekime ihtiyacı var. ³² Ben doğru kişileri değil, günahkârları tövbeye çağırmaya geldim.”

Oruçla İlgili Soru

(Mat.9:14-17; Mar.2:18-22)

³³ Onlar İsa'ya, “Yahya'nın öğrencileri sık sık oruç tutup dua ediyorlar, Ferisiler'in öğrencileri de öyle. Seninkiler ise yiyip içiyor” dediler.

³⁴ İsa şöyle karşılık verdi: “Güvey aralarında olduğu sürece davetlilere oruç tutturabilir misiniz? ³⁵ Ama güveyin aralarından alınacağı günler gelecek, onlar işte o zaman, o günler oruç tutacaklar.”

³⁶ İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: “Hiç kimse yeni giysiden bir parça yırtıp eski giysiyi yamamaz. Yoksa hem yeni giysi yırtılır, hem de o giysiden koparılan yama eskisine uymaz. ³⁷ Hiç kimse yeni şarabı eski tulumlara doldurmaz. Yoksa yeni şarap tulumları patlatır; hem şarap dökülür, hem de tulumlar mahvolur. ³⁸ Yeni şarabı yeni tulumlara doldurmak gerek. ³⁹ Üstelik hiç kimse eski şarabı içtikten sonra yenisini istemez. ‘Eskisi güzel’ der.”

6

Şabat Günü Sorunu

(Mat.12:1-14; Mar.2:23-3:6)

¹ Bir Şabat Günü İsa ekinler arasından geçiyordu. Öğrencileri başakları koparıyor, avuçlarında ufalayıp yiyorlardı. ² Ferisiler'den bazıları, “Şabat Günü yasak olanı neden yapıyorsunuz?” dediler.

³ İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Davut'la yanındakiler acıkınca Davut'un ne yaptığını okumadınız mı? ⁴ Tanrı'nın evine girdi, kâhinlerden başkasının yemesi yasak olan adak ekmeklerini alıp yedi ve yanındakilere de verdi.” ⁵ Sonra İsa onlara, “İnsanoğlu* Şabat Günü'nün de Rabbi'dir” dedi.

⁶ Bir başka Şabat Günü İsa havraya girmiş öğretiyordu. Orada sağ eli sakat bir adam vardı. ⁷ İsa'yı suçlamak için fırsat kollayan din bilginleriyle Ferisiler, Şabat Günü hastaları iyileştirecek mi diye O'nu gözlüyorlardı. ⁸ İsa, onların ne düşündüklerini biliyordu. Eli sakat olan adama, “Ayağa kalk, öne çık” dedi. O da kalktı, orta yerde durdu.

⁹ İsa onlara, “Size sorayım” dedi, “Kutsal Yasa'ya göre Şabat Günü iyilik yapmak mı doğru, kötülük yapmak mı? Can kurtarmak mı doğru, öldürmek mi?” ¹⁰ Gözlerini

hepsinin üzerinde gezdirdikten sonra adama, “Elini uzat” dedi. Adam elini uzattı, eli yine sapasağlam oluverdi. ¹¹ Onlar ise öfkeden deliye döndüler ve aralarında İsa'ya ne yapabileceklerini tartışmaya başladılar.

İsa On İki Elçisini Seçiyor
(Mat.10:1-4; Mar.3:13-19)

¹² O günlerde İsa, dua etmek için dağa çıktı ve bütün geceyi Tanrı'ya dua ederek geçirdi. ¹³⁻¹⁶ Gün doğunca öğrencilerini yanına çağırdı ve onların arasından, elçi diye adlandırdığı şu on iki kişiyi seçti: Petrus adını verdiği Simun, onun kardeşi Andreas, Yakup, Yuhanna, Filipus, Bartalmay, Matta, Tomas, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever diye tanınan Simun, Yakup oğlu Yahuda ve İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot.

¹⁷ İsa bunlarla birlikte aşağı inip düzlük bir yerde durdu. Öğrencilerinden büyük bir kalabalık ve bütün Yahudiye'den, Yerusolim'den, Sur'la Sayda yakınlarındaki kıyı bölgesinden gelen büyük bir halk topluluğu da oradaydı. ¹⁸ İsa'yı dinlemek ve hastalıklarına şifa bulmak için gelmişlerdi. Kötü ruhlar yüzünden sıkıntı çekenler de iyileştiriliyordu. ¹⁹ Kalabalıkta herkes İsa'ya dokunmak için çabalıyordu. Çünkü O'nun içinden akan bir güç herkese şifa veriyordu.

Mutlular ve Mutsuzlar
(Mat.5:1-12)

²⁰ İsa, gözlerini öğrencilerine çevirerek şöyle dedi:

“Ne mutlu size, ey yoksullar!
Çünkü Tanrı'nın Egemenliği sizindir.

²¹ Ne mutlu size, şimdi açlık çekenler!
Çünkü doyurulacaksınız.

Ne mutlu size, şimdi ağlayanlar!
Çünkü güleceksiniz.

²² İnsanoğlu'na* bağlılığınız yüzünden
İnsanlar sizden nefret ettikleri,
Sizi toplum dışı edip aşağıladıkları
Ve adınızı kötüleyip sizi reddettikleri zaman
Ne mutlu size!

²³ O gün sevinin, coşkuyla zıplayın!
Çünkü gökteki ödülünüz büyüktür.
Nitekim onların ataları da
Peygamberlere böyle davrandılar.

²⁴ Ama vay halinize, ey zenginler,
Çünkü tesellinizi almış bulunuyorsunuz!

²⁵ Vay halinize, şimdi karnı tok olan sizler,
Çünkü açlık çekeceksiniz!

Vay halinize, ey şimdi gülenler,
Çünkü yas tutup ağlayacaksınız!

²⁶ Bütün insanlar sizin için iyi sözler söyledikleri zaman,
Vay halinize!

Çünkü onların ataları da
Sahte peygamberlere böyle davrandılar.”

Düşmanlarınızı Sevin
(Mat.5:38-48; 7:12)

27-28 “Ama beni dinleyen sizlere şunu söylüyorum: Düşmanlarınızı sevin, sizden nefret edenlere iyilik yapın, size lanet edenler için iyilik dileyin, size hakaret edenler için dua edin. 29 Bir yanağınıza vurana öbür yanağınızı da çevirin. Abanınızı alandan mintanınızı da esirgemeyin. 30 Sizden bir şey dileyen herkese verin, malınızı alandan onu geri istemeyin. 31 İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız, siz de onlara öyle davranın.

32 “Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile kendilerini sevenleri sever. 33 Size iyilik yapanlara iyilik yaparsanız, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile böyle yapar. 34 Geri alacağınızı umduğunuz kişilere ödünç verirsiniz, bu size ne övgü kazandırır? Günahkârlar bile verdiklerini geri almak koşuluyla günahkârlara ödünç verirler. 35 Ama siz düşmanlarınızı sevin, iyilik yapın, hiçbir karşılık beklemeden ödünç verin. Alacağınız ödül büyük olacak, Yüceler Yücesi'nin oğulları olacaksınız. Çünkü O, nankör ve kötü kişilere karşı iyi yüreklidir. 36 Babanız merhametli olduğu gibi, siz de merhametli olun.”

Başkasını Yargılamayın

(Mat.7:1-5)

37 “Başkasını yargılamayın, siz de yargılanmazsınız. Suçlu çıkarmayın, siz de suçlu çıkarılmazsınız. Başkasını bağışlayın, siz de bağışlanırsınız. 38 Verin, size verilecektir. İyice bastırılmış, silkelenmiş ve taşmış, dolu bir ölçekle kucağınıza boşaltılacak. Hangi ölçekle verirsiniz, aynı ölçekle alacaksınız.”

39 İsa onlara şu benzetmeyi de anlattı: “Kör köre kılavuzluk edebilir mi? İkisi de çukura düşmez mi? 40 Öğrenci öğretmeninden üstün değildir, ama eğitimini tamamlayan her öğrenci öğretmeni gibi olacaktır.

41 “Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği farketmezsin? 42 Kendi gözündeki merteği görmezken, kardeşine nasıl, ‘Kardeş, izin ver, gözündeki çöpü çıkarayım’ dersin? Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün.”

Ağaç ve Meyvesi

(Mat.7:16-20; 12:33-35)

43 “İyi ağaç kötü meyve, kötü ağaç da iyi meyve vermez. 44 Her ağaç meyvesinden tanınır. Dikenli bitkilerden incir toplanmaz, çalılardan üzüm devşirilmez. 45 İyi insan yüreğindeki iyilik hazinesinden iyilik, kötü insan içindeki kötülük hazinesinden kötülük çıkarır. İnsanın ağzı, yüreğinden taşanı söyler.

46 “Niçin beni ‘Ya Rab, ya Rab’ diye çağırıyorsunuz da söylediklerimi yapmıyorsunuz? 47 Bana gelen ve sözlerimi duyup uygulayan kişinin kime benzediğini size anlatayım. 48 Böyle bir kişi, evini yaparken toprağı kazan, derinlere inip temeli kaya üzerine atan adama benzer. Sel sularıyla kabaran ırmak o eve saldırırsa da, onu sarsamaz. Çünkü ev sağlam yapılmıştır. 49 Ama sözlerimi duyup da uygulamayan kişi, evini temel koymaksızın toprağın üzerine kuran adama benzer. Kabaran ırmak saldırınca ev hemen çöker. Evin yıkılışı da korkunç olur.”

7

Yüzbaşının İmanı

(Mat.8:5-13)

1 İsa, kendisini dinleyen halka bütün bu sözleri söyledikten sonra Kefarnahum'a gitti. 2 Orada bir yüzbaşının çok değer verdiği kölesi ölüm döşeğinde hasta yatıyordu. 3 İsa'yla ilgili haberleri duyan yüzbaşı, gelip kölesini iyileştirmesini rica etmek üzere O'na Yahudiler'in

bazı ileri gelenlerini gönderdi. ⁴ Bunlar İsa'nın yanına gelince içten bir yalvarışla O'na şöyle dediler: “Bu adam senin yardımına layıktır. ⁵ Çünkü ulusumuzu seviyor. Havramızı yaptıran da kendisidir.”

⁶ İsa onlarla birlikte yola çıktı. Eve yaklaştığı sırada, yüzbaşı bazı dostlarını yollayıp O'na şu haberi gönderdi: “Ya Rab, zahmet etme; evime girmene layık değilim. ⁷ Bu yüzden yanına gelmeye de kendimi layık görmedim. Sen yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir. ⁸ Ben de buyruk altında bir görevliyim, benim de buyruğumda askerlerim var. Birine, ‘Git’ derim, gider; ötekine, ‘Gel’ derim, gelir; köleme, ‘Şunu yap’ derim, yapar.”

⁹ Bu sözleri duyan İsa yüzbaşıya hayran kaldı. Ardından gelen kalabalığa dönerek, “Size şunu söyleyeyim” dedi, “İsrail'de bile böyle iman görmedim.” ¹⁰ Gönderilenler eve döndüklerinde köleyi iyileşmiş buldular.

İsa Bir Dulun Oğlunu Diriltiyor

¹¹ Bundan kısa bir süre sonra İsa, Nain denilen bir kente gitti. Öğrencileriyle büyük bir kalabalık O'na eşlik ediyordu. ¹² İsa kentin kapısına tam yaklaştığı sırada, dul annesinin tek oğlu olan bir adamın cenazesi kaldırılıyordu. Kent halkından büyük bir kalabalık da kadınla birlikteydi. ¹³ Rab kadını görünce ona acıdı. Kadına, “Ağlama” dedi.

¹⁴ Yaklaşıp cenaze sedyesine dokununca sedyeyi taşıyanlar durdu. İsa, “Delikanlı” dedi, “Sana söylüyorum, kalk!” ¹⁵ Ölü doğrulup oturdu ve konuşmaya başladı. İsa onu annesine geri verdi.

¹⁶ Herkesi bir korku almıştı. “Aramızda büyük bir peygamber ortaya çıktı!” ve “Tanrı, halkının yardımına geldi!” diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladılar. ¹⁷ İsa'yla ilgili bu haber bütün Yahudiye'ye ve çevre bölgelere yayıldı.

İsa ve Vaftizci Yahya (Mat.11:2-19)

¹⁸⁻¹⁹ Yahya'nın öğrencileri bütün bu olup bitenleri kendisine bildirdiler. Öğrencilerinden ikisini yanına çağıran Yahya, “Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?” diye sormaları için onları Rab'be gönderdi.

²⁰ Adamlar İsa'nın yanına gelince şöyle dediler: “Bizi sana Vaftizci Yahya gönderdi. ‘Gelecek Olan sen misin, yoksa başkasını mı bekleyelim?’ diye soruyor.”

²¹ Tam o sırada İsa, çeşitli hastalıklara, illetlere ve kötü ruhlara tutulmuş birçok kişiyi iyileştirdi, birçok körün gözünü açtı. ²² Sonra Yahya'nın öğrencilerine şöyle karşılık verdi: “Gidin, görüp işittiklerinizi Yahya'ya bildirin. Körlerin gözleri açılıyor, kötürümler yürüyor, cüzamlılar temiz kılınıyor, sağırlar işitiyor, ölüler diriliyor ve Müjde yoksullara duyuruluyor. ²³ Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!”

²⁴ Yahya'nın gönderdiği haberciler gittikten sonra İsa, halka Yahya'dan söz etmeye başladı. “Çöle ne görmeye gittiniz?” dedi. “Rüzgarda sallanan bir kamış mı? ²⁵ Söyleyin, ne görmeye gittiniz? Pahalı giysiler giymiş bir adam mı? Oysa şahane giysiler giyip bolluk içinde yaşayanlar kral saraylarında bulunur. ²⁶ Öyleyse ne görmeye gittiniz? Bir peygamber mi? Evet! Size şunu söyleyeyim, gördüğünüz kişi peygamberden de üstündür.

²⁷ ‘İşte, habercimi senin önünden gönderiyorum;
O önden gidip senin yolunu hazırlayacak’

diye yazılmış olan sözler onunla ilgilidir. ²⁸ Size şunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Yahya'dan daha üstün olanı yoktur. Bununla birlikte, Tanrı'nın Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür.”

²⁹ Yahya tarafından vaftiz edilen halk, hatta vergi görevlileri bile bunu duyunca Tanrı'nın adil olduğunu doğruladılar. ³⁰ Oysa Yahya tarafından vaftiz edilmeye yanaşmayan Ferisiler'le Kutsal Yasa uzmanları, Tanrı'nın kendileriyle ilgili tasarısını reddettiler.

³¹ İsa, “Bu kuşağın insanlarını neye benzeteyim? Bunlar neye benziyorlar?” dedi. ³² “Çarşı meydanında oturup birbirlerine,

‘Size kaval çaldık, oynamadınız;
Ağıt yaktık, ağlamadınız’

diye seslenen çocuklara benziyorlar. ³³ Vaftizci Yahya geldiği zaman oruç tutup şaraptan kaçındı, ona ‘cinli’ diyorsunuz. ³⁴ İnsanoğlu geldiği zaman yiyip içti. Bu kez de diyorsunuz ki, ‘Şu obur ve ayyaş adama bakın! Vergi görevlileri ve günahkârlarla dost oldu!’ ³⁵ Ne var ki bilgelik, onu benimseyen herkes tarafından doğrulanır.”

İsa ve Günahkâr Kadın

³⁶ Ferisiler'den biri İsa'yı yemeğe çağırdı. O da Ferisi'nin evine gidip sofraya oturdu. ³⁷⁻³⁸ O sırada, kentte günahkâr olarak tanınan bir kadın, İsa'nın, Ferisi'nin evinde yemek yediğini öğrenince kaymaktaşından bir kap içinde güzel kokulu yağ getirdi. İsa'nın arkasında, ayaklarının dibinde durup ağlayarak, gözyaşlarıyla O'nun ayaklarını ıslatmaya başladı. Saçlarıyla ayaklarını sildi, öptü ve yağı üzerlerine sürdü.

³⁹ İsa'yı evine çağırmış olan Ferisi bunu görünce kendi kendine, “Bu adam peygamber olsaydı, kendisine dokunan bu kadının kim ve ne tür bir kadın olduğunu, günahkâr biri olduğunu anlardı” dedi.

⁴⁰ Bunun üzerine İsa Ferisi'ye, “Simun” dedi, “Sana bir söyleyeceğim var.”

O da, “Buyur, öğretmenim” dedi.

⁴¹ “Tefeciye borçlu iki kişi vardı. Biri beş yüz, öbürü de elli dinar borçluydu. ⁴² Borçlarını ödeyecek güçte olmadıklarından, tefeci her ikisinin de borcunu bağışladı. Buna göre, hangisi onu çok sever?”

⁴³ Simun, “Sanırım, kendisine daha çok bağışlanan” diye yanıtladı.

İsa ona, “Doğru söyledin” dedi. ⁴⁴ Sonra kadına bakarak Simun'a şunları söyledi: “Bu kadını görüyor musun? Ben senin evine geldim, ayaklarım için bana su vermedin. Bu kadın ise ayaklarımı gözyaşlarıyla ıslatıp saçlarıyla sildi. ⁴⁵ Sen beni öpmedin, ama bu kadın eve girdiğimden beri ayaklarımı öpüp duruyor. ⁴⁶ Sen başıma zeytinyağı sürmedin, ama bu kadın ayaklarıma güzel kokulu yağ sürdü. ⁴⁷ Bu nedenle sana şunu söyleyeyim, kendisinin çok olan günahları bağışlanmıştır. Çok sevgi göstermesinin nedeni budur. Oysa kendisine az bağışlanan, az sever.”

⁴⁸ Sonra kadına, “Günahların bağışlandı” dedi.

⁴⁹ İsa'yla birlikte sofrada oturanlar kendi aralarında, “Kim bu adam? Günahları bile bağışlıyor!” şeklinde konuşmaya başladılar.

⁵⁰ İsa ise kadına, “İmanın seni kurtardı, esenlikle git” dedi.

8

İsa'yı İzleyen Kadınlar

¹ Bundan kısa bir süre sonra İsa on iki öğrencisiyle birlikte köy kent dolaşmaya başladı. Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurup müjdeliyordu. ²⁻³ Kötü ruhlardan ve hastalıklardan kurtulan bazı kadınlar, içinden yedi cin çıkmış olan Mecdelli denilen Meryem, Hirodes'in*

kâhyası Kuza'nın karısı Yohanna, Suzanna ve daha birçokları İsa'yla birlikte dolaşıyordu. Bunlar, kendi olanaklarıyla İsa'ya ve öğrencilerine yardım ediyorlardı.

Tohum Benzetmesi
(Mat.13:1-23; Mar.4:1-20)

⁴⁻⁵ Büyük bir kalabalığın toplandığı, insanların her kentten kendisine akın akın geldiği bir sırada İsa şu benzetmeyi anlattı: “Ekincinin biri tohum ekmeye çıktı. Ektiği tohumlardan kimi yol kenarına düştü, ayak altında çiğnenip gökteki kuşlara yem oldu. ⁶ Kimi kayalık yere düştü, filizlenince susuzluktan kuruyup gitti. ⁷ Kimi, dikenler arasına düştü. Filizlerle birlikte büyüyen dikenler filizleri boğdu. ⁸ Kimi ise iyi toprağa düştü, büyüyünce yüz kat ürün verdi.” Bunları söyledikten sonra, “İşitecek kulağı olan işitsin!” diye seslendi.

⁹⁻¹⁰ İsa, bu benzetmenin anlamını kendisinden soran öğrencilerine, “Tanrı Egemenliği'nin sırlarını bilme ayrıcalığı size verildi” dedi. “Ama başkalarına benzetmelerle sesleniyorum. Öyle ki,

‘Gördükleri halde görmesinler,
Duydukları halde anlamasınlar.’

¹¹ “Benzetmenin anlamı şudur: Tohum Tanrı'nın sözüdür. ¹² Yol kenarındakiler sözü işiten kişilerdir. Ama sonra İblis gelir, inanıp kurtulmasınlar diye sözü yüreklerinden alır götürür. ¹³ Kayalık yere düşenler, işittikleri sözü sevinçle kabul eden, ama kök salamadıkları için ancak bir süre inanan kişilerdir. Böyleleri denendikleri zaman imandan dönerler. ¹⁴ Dikenler arasına düşenler, sözü işiten ama zamanla yaşamın kaygıları, zenginlikleri ve zevkleri içinde boğulan, dolayısıyla olgun ürün vermeyenlerdir. ¹⁵ İyi toprağa düşenler ise, sözü işitince onu iyi ve sağlam bir yürekte saklayanlardır. Bunlar sabırla dayanarak ürün verirler.”

Her Şey Işığa Çıkacak
(Mar.4:21-25)

¹⁶ “Hiç kimse kandil yakıp bunu bir kapla örtmez, ya da yatağın altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandillğe koyar. ¹⁷ Çünkü açığa çıkarılmayacak gizli hiçbir şey yok; bilinmeyecek, aydınlığa çıkmayacak saklı hiçbir şey yoktur. ¹⁸ Bunun için, nasıl dinlediğinize dikkat edin. Kimde varsa, ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde var sandığı bile elinden alınacak.”

İsa'nın Yakınları
(Mat.12:46-50; Mar.3:31-35)

¹⁹ İsa'nın annesiyle kardeşleri O'na geldiler, ama kalabalıktan ötürü kendisine yaklaşamadılar. ²⁰ İsa'ya, “Annenle kardeşlerin dışarıda duruyor, seni görmek istiyorlar” diye haber verildi.

²¹ İsa haberi getirenlere şöyle karşılık verdi: “Annemle kardeşlerim, Tanrı'nın sözünü duyup yerine getirenlerdir.”

İsa Fırtınayı Dindiriyor
(Mat.8:23-27; Mar.4:35-41)

²² Bir gün İsa öğrencileriyle birlikte bir tekneye binerek onlara, “Gölün karşı yakasına geçelim” dedi. Böylece kıyıdan açıldılar. ²³ Teknede giderlerken İsa uykuya daldı. O sırada gölde fırtına koptu. Tekne su almaya başlayınca tehlikeli bir duruma düştüler. ²⁴ Gidip İsa'yı uyandırarak, “Efendimiz, Efendimiz, öleceğiz!” dediler. İsa kalkıp rüzgarı ve kabaran dalgaları azarladı. Fırtına dindi ve ortalık sülman oldu.

²⁵ İsa öğrencilerine, “Nerede imanınız?” dedi.

Onlar korku ve şaşkınlık içindeydiler. Birbirlerine, “Bu adam kim ki, rüzgara, suya bile buyruk veriyor, onlar da sözünü dinliyor!” dediler.

Cinli Bir Adamın İyileştirilmesi
(Mat.8:28-34; Mar.5:1-20)

²⁶ Celile'nin karşısında bulunan Gerasalılar'ın memleketine vardılar. ²⁷ İsa karaya çıkınca kentten bir adam O'nu karşıladı. Cinli ve uzun zamandan beri giysi giymeyen bu adam evde değil, mezarlık mağaralarda yaşıyordu. ²⁸ Adam İsa'yı görünce çılgık atıp önünde yere kapandı. Yüksek sesle, “Ey İsa, yüce Tanrı'nın Oğlu, benden ne istiyorsun?” dedi. “Sana yalvarırım, bana işkence etme!” ²⁹ Çünkü İsa, kötü ruha adamın içinden çıkmasını buyurmuştu. Kötü ruh adamı sık sık etkisi altına alıyordu. Adam zincir ve kösteklerle bağlanıp başına nöbetçi konulduğu halde bağlarını paralıyor ve cin tarafından ıssız yerlere sürülüyordu.

³⁰ İsa ona, “Adın ne?” diye sordu.

O da, “Tümen*” diye yanıtladı. Çünkü onun içine bir sürü cin girmişti. ³¹ Cinler, dipsiz derinliklere gitmelerini buyurmasını diye İsa'ya yalvarıp durdular.

³² Orada, dağın yamacında otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. Cinler, domuzların içine girmelerine izin vermesi için İsa'ya yalvardılar. O da onlara izin verdi. ³³ Adamdan çıkan cinler domuzların içine girdiler. Sürü dik yamaçtan aşağı koşuşarak göle atlayıp boğuldu.

³⁴ Domuzları güdenler olup biteni görünce kaçtılar, kentte ve köylerde olayın haberini yaydılar. ³⁵ Bunun üzerine halk olup biteni görmeye çıktı. İsa'nın yanına geldikleri zaman, cinlerden kurtulan adamı giyinmiş ve akli başına gelmiş olarak İsa'nın ayakları dibinde oturmuş buldular ve korktular. ³⁶ Olayı görenler, cinli adamın nasıl kurtulduğunu halka anlattılar. ³⁷ O zaman Gerasa yöresinden gelen bütün kalabalık büyük bir korkuya kapılarak İsa'nın yanlarından ayrılmasını rica ettiler. O da geri dönmek üzere tekneye bindi.

³⁸⁻³⁹ Cinlerden kurtulan adam İsa'nın yanında kalmak için O'na yalvardı. Ama İsa, “Evine dön, Tanrı'nın senin için neler yaptığını anlat” diyerek onu salıverdi. Adam da gitti, İsa'nın kendisi için neler yaptığını bütün kentte duyurdu.

Dirilen Kız, İyileşen Kadın
(Mat.9:18-26; Mar.5:21-43)

⁴⁰ Karşı yakaya dönen İsa'yı halk karşıladı. Çünkü herkes O'nu bekliyordu. ⁴¹ O sırada, havra yöneticisi olan Yair adında bir adam gelip İsa'nın ayaklarına kapandı, evine gelmesi için yalvardı. ⁴² Çünkü on iki yaşlarındaki biricik kızı ölmek üzereydi.

İsa oraya giderken kalabalık O'nu her yandan sıkıştırıyordu. ⁴³ On iki yıldır kanaması olan bir kadın da oradaydı. Varını yoğunu hekimlere harcamıştı; ama hiçbiri onu iyileştirememişti. ⁴⁴ İsa'nın arkasından yetişip giysisinin eteğine dokundu ve o anda kanaması kesildi.

⁴⁵ İsa, “Bana kim dokundu?” dedi.

Herkes inkâr ederken Petrus*, “Efendimiz, kalabalık seni çepeçevre sarmış sıkıştırıyor” dedi.

⁴⁶ Ama İsa, “Birisi bana dokundu” dedi. “İçimden bir gücün akıp gittiğini hissettim.”

⁴⁷ Yaptığını gizleyemeyeceğini anlayan kadın titreyerek geldi, İsa'nın ayaklarına kapandı. Bütün halkın önünde, O'na neden dokunduğunu ve o anda nasıl iyileştiğini anlattı.

⁴⁸ İsa ona, “Kızım” dedi, “İmanın seni kurtardı. Esenlikle git.”

* 8:45 “Petrus”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Petrus ve yanındakiler” diye geçer.

⁴⁹ İsa daha konuşurken havra yöneticisinin evinden biri geldi. Yöneticiye, “Kızın öldü” dedi, “Artık öğretmeni rahatsız etme.”

⁵⁰ İsa bunu duyunca havra yöneticisine şöyle dedi: “Korkma, yalnız iman et, kızın kurtulacak.”

⁵¹ İsa adamın evine gelince Petrus, Yuhanna, Yakup ve kızın annesi babası dışında hiç kimsenin kendisiyle birlikte içeri girmesine izin vermedi. ⁵² Herkes kız için ağlıyor, dövünüyordu. İsa, “Ağlamayın” dedi, “Kız ölmedi, uyuyor.”

⁵³ Kızın öldüğünü bildikleri için İsa'yla alay ettiler. ⁵⁴ O ise kızın elini tutarak, “Kızım, kalk!” diye seslendi. ⁵⁵ Ruhu yeniden bedenine dönen kız hemen ayağa kalktı. İsa, kıza yemek verilmesini buyurdu. ⁵⁶ Kızın annesiyle babası şaşkınlık içindeydi. İsa, olanları hiç kimseye anlatmamaları için onları uyardı.

9

İsa On İki Elçisini Görevlendiriyor (Mat.10:5-15; Mar.6:7-13)

¹ İsa, Onikiler'i* yanına çağırıp onlara bütün cinler üzerinde ve hastalıkları iyileştirmek için güç ve yetki verdi. ² Sonra onları Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurmaya ve hastalara şifa vermeye gönderdi. ³ Onlara şöyle dedi: “Yolculuk için yanınıza hiçbir şey almayın: Ne değnek, ne torba, ne ekmek, ne para, ne de yedek mintan. ⁴ Hangi eve girerseniz, kentten ayrılınca dek orada kalın. ⁵ Sizi kabul etmeyenlere gelince, kentten ayrılırken onlara uyarı olsun diye ayaklarınızın tozunu silkin.” ⁶ Onlar da yola çıktılar, her yerde Müjde'yi yayarak ve hastaları iyileştirerek köy köy dolaştılar.

⁷⁻⁸ Bölgenin kralı Hirodes bütün bu olanları duyunca şaşkına döndü. Çünkü bazıları Yahya'nın ölümden dirildiğini, bazıları İlyas'ın görüldüğünü, başkaları ise eski peygamberlerden birinin dirildiğini söylüyordu. ⁹ Hirodes, “Yahya'nın başını ben kestirdim. Şimdi hakkında böyle haberler duyduğum bu adam kim?” diyor ve İsa'yı görmenin bir yolunu arıyordu.

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor (Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Yu.6:1-14)

¹⁰ Elçiler geri dönünce, yaptıkları her şeyi İsa'ya anlattılar. Sonra İsa yalnızca onları yanına alıp Beytsayda denilen bir kente çekildi. ¹¹ Bunu öğrenen halk O'nun ardından gitti. İsa onları ilgiyle karşıladı, kendilerine Tanrı'nın Egemenliği'nden söz etti ve şifaya ihtiyacı olanları iyileştirdi.

¹² Günbatımına doğru Onikiler gelip O'na, “Halkı salıver de çevredeki köylere ve çiftliklere gidip kendilerine barınak ve yiyecek bulsunlar. Çünkü ıssız bir yerdeyiz” dediler.

¹³ İsa, “Onlara siz yiyecek verin” dedi.

“Beş ekmekle iki balıktan başka bir şeyimiz yok” dediler. “Yoksa bunca halk için yiyecek almaya biz mi gidelim?” ¹⁴ Orada yaklaşık beş bin erkek vardı.

İsa öğrencilerine, “Halkı yaklaşık ellişer kişilik kümeler halinde yere oturtun” dedi. ¹⁵ Öğrenciler öyle yapıp herkesi yere oturttular. ¹⁶ İsa, beş ekmekle iki balığı aldı, gözlerini göğe kaldırarak şükretti; sonra bunları böldü ve halka dağıtmaları için öğrencilerine verdi. ¹⁷ Herkes yiyip doydular. Artakalan parçalardan on iki sepet dolusu toplandı.

Petrus'un Mesih'i Tanıması (Mat.16:13-28; Mar.8:27-9:1)

¹⁸ Bir gün İsa tek başına dua ediyordu, öğrencileri de yanındaydı. İsa onlara, “Halk benim kim olduğumu söylüyor?” diye sordu.

¹⁹ Şöyle yanıtladılar: “Vaftizci Yahya diyorlar. Ama kimi İlyas, kimi de eski peygamberlerden biri dirilmiş, diyor.”

²⁰ İsa onlara, “Siz ne dersiniz” dedi, “Sizce ben kimim?”

Petrus, “Sen Tanrı'nın Mesih'i'sin*” yanıtını verdi.

²¹ İsa, onları uyararak bunu hiç kimseye söylememelerini buyurdu. ²² İnsanoğlu'nun* çok acı çekmesi, ileri gelenler, başkâhinler ve din bilginlerince reddedilmesi, öldürülmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini söyledi. ²³ Sonra hepsine, “Ardımdan gelmek isteyen kendini inkâr etsin, her gün çarmihını yüklenip beni izlesin” dedi, ²⁴ “Canını kurtarmak isteyen onu yitirecek, canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. ²⁵ İnsan bütün dünyayı kazanıp da canını yitirirse, canından olursa, bunun kendisine ne yararı olur? ²⁶ Kim benden ve benim sözlerimden utanırsa, İnsanoğlu da kendisinin, Babası'nın ve kutsal meleklerin görkemi içinde geldiğinde o kişiden utanacaktır. ²⁷ Size gerçeği söyleyeyim, burada bulunanlar arasında, Tanrı'nın Egemenliği'ni görmeden ölümü tatmayacak olanlar var.”

İsa'nın Görünümü Değişiyor
(Mat.17:1-8; Mar.9:2-8)

²⁸ Bu sözleri söyledikten yaklaşık sekiz gün sonra İsa, yanına Petrus, Yuhanna ve Yakup'u alarak dua etmek üzere dağa çıktı. ²⁹ İsa dua ederken yüzünün görünümü değişti, giysileri şimşek gibi parıldayan bir beyazlığa büründü. ³⁰⁻³¹ O anda görkem içinde beliren iki kişi İsa'yla konuşmaya başladılar. Bunlar Musa ile İlyas'tı. İsa'nın yakında Yeruşalim'de gerçekleşecek olan ayrılışını* konuşuyorlardı.

³² Petrus ile yanındakilerin üzerine uyku çökmüştü. Ama uykuları iyice dağılınca İsa'nın görkemini ve yanında duran iki kişiyi gördüler. ³³ Bunlar İsa'nın yanından ayrılırken Petrus İsa'ya, “Efendimiz” dedi, “Burada bulunmamız ne iyi oldu! Üç çardak kuralım: Biri sana, biri Musa'ya, biri de İlyas'a.” Aslında ne söylediğinin farkında değildi.

³⁴ Petrus daha bunları söylerken bir bulut gelip onlara gölge saldı. Bulut onları sarınca korktular. ³⁵ Buluttan gelen bir ses, “Bu benim Oğlum'dur, seçilmiş Olan'dır. O'nu dinleyin!” dedi. ³⁶ Ses kesilince İsa'nın tek başına olduğu görüldü. Öğrenciler bunu gizli tuttular ve o günlerde hiç kimseye gördüklerinden söz etmediler.

Cinli Bir Çocuğun İyileştirilmesi
(Mat.17:14-23; Mar.9:14-32)

³⁷ Ertesi gün dağdan indikleri zaman, İsa'yı büyük bir kalabalık karşıladı. ³⁸ Kalabalığın içinden bir adam, “Öğretmenim” diye seslendi, “Yalvarırım, oğlumu bir gör, o tek çocuğumdur. ³⁹ Bir ruh onu yakalıyor, o da birdenbire çılgık atıyor. Ruh onu, ağzından köpükler gelene dek şiddetle sarsıyor. Bedenini yara bere içinde bırakarak güçbela ayrılıyor. ⁴⁰ Ruhu kovmaları için öğrencilerine yalvardım, ama başaramadılar.”

⁴¹ İsa şöyle karşılık verdi: “Ey imansız ve sapmış kuşak! Sizinle daha ne kadar kalıp size katlanacağım? Oğlunu buraya getir.”

⁴² Çocuk daha İsa'ya yaklaşırken cin onu yere vurup şiddetle sarstı. Ama İsa kötü ruhu azarladı, çocuğu iyileştirerek babasına geri verdi. ⁴³⁻⁴⁴ Herkes Tanrı'nın büyük gücüne şaşıp kaldı.

İsa Ölüp Dirileceğini Tekrar Bildiriyor
(Mat.17:22-23; Mar.9:30-32)

9:19 Mat.14:1-2; Mar.6:14-15; Luk.9:7-8
Luk.17:33; Yu.12:25 **9:28** 2Pe.1:17-18

9:20 Yu.6:68-69

9:23 Mat.10:38; Luk.14:27

9:24 Mat.10:39;

* **9:30-31** “Ayrılış”: Ölüm.

9:35 Ysa.42:1; Mat.3:17; 12:18; Mar.1:11;

14:13-15

Herkes İsa'nın bütün yaptıkları karşısında hayret içindeyken, İsa öğrencilerine, “Şu sözlerime iyice kulak verin” dedi. “İnsanoğlu*, insanların eline teslim edilecek.”⁴⁵ Onlar bu sözü anlamadılar. Sözü kavramasınlar diye anlamı kendilerinden gizlenmişti. Üstelik İsa'ya bu sözle ilgili soru sormaktan korkuyorlardı.

En Büyük Kim?

(Mat.18:1-5; Mar.9:33-40)

⁴⁶ Öğrenciler, aralarında kimin en büyük olduğunu tartışmaya başladılar. ⁴⁷⁻⁴⁸ Akıllarından geçeni bilen İsa, küçük bir çocuğu tutup yanına çekti ve onlara şöyle dedi: “Bu çocuğu benim adım uğruna kabul eden, beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur. Aranızda en küçük kim ise, işte en büyük odur.”

⁴⁹ Yuhanna buna karşılık, “Efendimiz” dedi, “Senin adınla cin kovan birini gördük, ama bizimle birlikte seni izlemediği için ona engel olmaya çalıştık.”

⁵⁰ İsa, “Ona engel olmayın!” dedi. “Size karşı olmayan, sizden yanadır.”

Samiriyeliler İsa'yı İstemiyor

⁵¹ Göğe alınacağı gün yaklaşınca İsa, kararlı adımlarla Yerusâlim'e doğru yola çıktı. ⁵² Kendi önünden haberciler gönderdi. Bunlar, kendisi için hazırlık yapmak üzere gidip Samiriyeliler'e* ait bir köye girdiler. ⁵³ Ama Samiriyeliler İsa'yı kabul etmediler. Çünkü Yerusâlim'e doğru gidiyordu. ⁵⁴ Öğrencilerden Yakup'la Yuhanna bunu görünce, “Rab, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?” dediler.

⁵⁵ Ama İsa dönüp onları azarladı. ⁵⁶ Sonra† başka bir köye gittiler.

İsa'yı İzlemenin Bedeli

(Mat.8:19-22)

⁵⁷ Yolda giderlerken bir adam İsa'ya, “Nereye gidersen, senin ardından geleceğim” dedi.

⁵⁸ İsa ona, “Tilkilerin ini, kuşların yuvası var, ama İnsanoğlu'nun başını yaslayacak bir yeri yok” dedi.

⁵⁹ Bir başkasına, “Ardımdan gel” dedi.

Adam ise, “İzin ver, önce gidip babamı gömeyim” dedi.

⁶⁰ İsa ona şöyle dedi: “Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün. Sen gidip Tanrı'nın Egemenliği'ni duyur.”

⁶¹ Bir başkası, “Ya Rab” dedi, “Senin ardından geleceğim ama, izin ver, önce evimdekilerle vedalaşayım.”

⁶² İsa ona, “Sabanı tutup da geriye bakan, Tanrı'nın Egemenliği'ne layık değildir” dedi.

10

Yetmişler'in Görevlendirilmesi

¹ Bu olaylardan sonra Rab yetmiş* kişi daha görevlendirdi. Bunları ikişer ikişer, kendisinin gideceği her kente, her yere kendi önünden gönderdi. ² Onlara, “Ürün bol, ama işçi az” dedi, “Bu nedenle ürünün sahibi Rab'be yalvarın, ürününü kaldıracak işçiler göndersin. ³ Haydi gidin! İşte, sizi kuzular gibi kurtların arasına gönderiyorum. ⁴ Yanınıza ne kese, ne torba, ne de çarık alın. Yolda hiç kimseyle selamlaşmayın. ⁵ Hangi eve girerseniz, önce, ‘Bu eve esenlik olsun!’ deyin. ⁶ Orada esenliksever biri varsa,

† 9:56 Bazı Grekçe elyazmalarında 54-56 ayetleri şöyle geçer: ...“ ‘Rab, İlyas'ın yaptığı gibi, bunları yok etmek için bir buyrukla gökten ateş yağdırmamızı ister misin?’ dediler. 55 Ama İsa dönüp onları azarladı ve şöyle dedi: ‘Siz hangi ruha ait olduğunuzu bilmiyorsunuz. 56 Çünkü İnsanoğlu insanları yok etmeye değil, kurtarmaya geldi.’ Sonra...” * 10:1 “Yetmiş”: Bazı Grekçe elyazmalarında “Yetmiş iki”.

dilediğiniz esenlik onun üzerinde kalacak; yoksa, size dönecektir. ⁷ Girdiğiniz evde kalın, size ne verirlerse onu yiyip için. Çünkü işçi ücretini hak eder. Evden eve taşınmayın.

⁸ “Bir kente girdiğinizde sizi kabul ederlerse, önünüze konulanı yiyin. ⁹ Orada bulunan hastaları iyileştirin ve kendilerine, ‘Tanrı’nın Egemenliği size yaklaştı’ deyin. ¹⁰⁻¹¹ Ama bir kente girdiğinizde sizi kabul etmezlerse, o kentin caddelerine çıkıp şöyle deyin: ‘Kentinizden ayaklarımızda kalan tozu bile size karşı silkiyoruz. Yine de şunu bilin ki, Tanrı’nın Egemenliği yaklaştı.’ ¹² Size şunu söyleyeyim, yargı günü o kentin hali Sodom Kenti’nin halinden beter olacaktır.

¹³ “Vay haline, ey Horazin! Vay haline, ey Beytsayda! Sizlerde yapılan mucizeler Sur ve Sayda’da yapılmış olsaydı, çoktan çul kuşanıp kül içinde oturarak tövbe etmiş olurlardı. ¹⁴ Ama yargı günü sizin haliniz Sur ve Sayda’nın halinden beter olacaktır. ¹⁵ Ya sen, ey Kefarnahum, göğe mi çıkarılacaksın? Hayır, ölümler diyarına indirileceksin!

¹⁶ “Sizi dinleyen beni dinlemiş olur, sizi reddeden beni reddetmiş olur. Beni reddeden de beni göndereni reddetmiş olur.”

¹⁷ Yetmişler sevinç içinde döndüler. “Ya Rab” dediler, “Senin adını andığımızda cinler bile bize boyun eğiyor.”

¹⁸ İsa onlara şöyle dedi: “Şeytan’ın gökten yıldırım gibi düştüğünü gördüm. ¹⁹ Ben size, yılanları ve akrepleri ayak altında ezmek ve düşmanın bütün gücünü alt etmek için yetki verdim. Hiçbir şey size zarar vermeyecektir. ²⁰ Bununla birlikte, ruhların size boyun eğmesine sevinmeyin, adlarınızın gökte yazılmış olmasına sevinin.”

²¹ O anda İsa Kutsal Ruh’un etkisiyle coşarak şöyle dedi: “Baba, yerin ve göğün Rabbi! Bu gerçekleri bilge ve akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim. Evet Baba, senin isteğin buydu.

²² “Babam her şeyi bana teslim etti. Oğul’un kim olduğunu Baba’dan başka kimse bilmez. Baba’nın kim olduğunu da Oğul’dan ve Oğul’un O’nu tanıtmak istediği kişilerden başkası bilmez.”

²³ Sonra öğrencilerine dönüp özel olarak şöyle dedi: “Sizin gördüklerinizi gören gözlere ne mutlu! ²⁴ Size şunu söyleyeyim, nice peygamberler, nice krallar sizin gördüklerinizi görmek istediler, ama göremediler. Sizin işittiklerinizi işitmek istediler, ama işitemediler.”

İyi Samiriyeli

²⁵ Bir Kutsal Yasa uzmanı İsa’yı denemek amacıyla gelip şöyle dedi: “Öğretmenim, sonsuz yaşamı miras almak için ne yapmalıyım?”

²⁶ İsa ona, “Kutsal Yasa’da ne yazılmıştır?” diye sordu. “Orada ne okuyorsun?”

²⁷ Adam şöyle karşılık verdi: “Tanrın Rab’bi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün gücünle ve bütün aklınla seveceksin. Komşunu da kendin gibi seveceksin.”

²⁸ İsa ona, “Doğru yanıt verdin” dedi. “Bunu yap ve yaşayacaksın.”

²⁹ Oysa adam kendini haklı çıkarmak isteyerek İsa’ya, “Peki, komşum kim?” dedi.

³⁰ İsa şöyle yanıt verdi: “Adamın biri Yeruşalim’den Eriha’ya inerken haydutların eline düştü. Onu soyup dövdüler, yarı ölü bırakıp gittiler. ³¹ Bir rastlantı olarak o yoldan bir kâhin geçiyordu. Adamı görünce yolun öbür yanından geçip gitti. ³² Bir Levili de oraya varıp adamı görünce aynı şekilde geçip gitti. ³³ O yoldan geçen bir Samiriyeli ise adamın bulunduğu yere gelip onu görünce, yüreği sızladı. ³⁴ Adamın yanına gitti, yaralarının üzerine yağla şarap dökerek sardı. Sonra adamı kendi hayvanına bindirip hana götürdü, onunla ilgilendi. ³⁵ Ertesi gün iki dinar çıkararak hancıya verdi. ‘Ona iyi bak’ dedi, ‘Bundan fazla ne harcarsan, dönüşümde sana öderim.’

³⁶ “Sence bu üç kişiden hangisi haydutlar arasına düşen adama komşu gibi davrandı?”

³⁷ Yasa uzmanı, “Ona acıyıp yardım eden” dedi.
İsa, “Git, sen de öyle yap” dedi.

İsa, Marta ve Meryem'in Evinde

³⁸ İsa, öğrencileriyle birlikte yola devam edip bir köye girdi. Marta adında bir kadın İsa'yı evinde konuk etti. ³⁹ Marta'nın Meryem adındaki kızkardeşi, Rab'bin ayakları dibine oturmuş O'nun konuşmasını dinliyordu. ⁴⁰ Marta ise işlerinin çokluğundan ötürü telaş içindeydi. İsa'nın yanına gelerek, “Ya Rab” dedi, “Kardeşimin beni hizmet işlerinde yalnız bırakmasına aldırıyor musun? Ona söyle de bana yardım etsin.”

⁴¹ Rab ona şu karşılığı verdi: “Marta, Marta, sen çok şey için kaygılanıp telaşlanıyorsun. ⁴² Oysa gerekli olan tek bir şey vardır. Meryem iyi olanı seçti ve bu kendisinden alınmayacak.”

11

Nasıl Dua Etmeli (Mat.6:9-13; 7:7-11)

¹ İsa bir yerde dua ediyordu. Duasını bitirince öğrencilerinden biri, “Ya Rab” dedi, “Yahya'nın kendi öğrencilerine öğrettiği gibi sen de bize dua etmesini öğret.”

² İsa onlara, “Dua ederken şöyle söyleyin” dedi:

“Baba, adın kutsal kılınsın.
Egemenliğin gelsin.

³ Her gün bize gündelik ekmeğimizi ver.

⁴ Günahlarımızı bağışla.

Çünkü biz de bize karşı suç işleyen herkesi bağışlıyoruz.
Ayartılmamıza izin verme.”

⁵⁻⁷ Sonra şöyle dedi: “Sizlerden birinin bir arkadaşı olur da gece yarısı ona gidip, ‘Arkadaş, bana üç ekmek ödünç ver. Bir arkadaşım yoldan geldi, önüne koyacak bir şeyim yok’ derse, öbürü içerden, ‘Beni rahatsız etme! Kapı kilitli, çocuklarım da yanımda yatıyor. Kalkıp sana bir şey veremem’ der mi hiç? ⁸ Size şunu söyleyeyim, arkadaşlık gereği kalkıp ona istediğini vermese bile, adamın yüzsüzlüğünden ötürü kalkar, ihtiyacı neyse ona verir.

⁹ “Ben size şunu söyleyeyim: Dileyin, size verilecek; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. ¹⁰ Çünkü her dileyen alır, arayan bulur, kapı çalana açılır.

¹¹ “Aranızda hangi baba, ekmek isteyen oğluna taş verir? Ya da balık isterse balık yerine yılan verir? ¹² Ya da yumurta isterse ona akrep verir? ¹³ Sizler kötü yürekli olduğunuz halde çocuklarınıza güzel armağanlar vermeyi biliyorsanız, gökteki Baba'nın, kendisinden dileyenlere Kutsal Ruh'u vereceği çok daha kesin değil mi?”

İsa ve Baalzevul (Mat.12:22-30; Mar.3:20-27)

¹⁴ İsa adamın birinden dilsiz bir cini kovuyordu. Cin çıkınca adamın dili çözülde. Halk hayret içinde kaldı. ¹⁵ Ama içlerinden bazıları, “Cinleri, cinlerin önderi Baalzevul'un* gücüyle kovuyor” dediler. ¹⁶ Bazıları ise O'nu denemek amacıyla gökten bir belirti göstermesini istediler.

¹⁷ Onların ne düşündüğünü bilen İsa şöyle dedi: “Kendi içinde bölünen ülke yıkılır, kendi içinde bölünen ev çöker. ¹⁸ Şeytan da kendi içinde bölünmüşse, onun egemenliği nasıl ayakta kalabilir? Siz, benim Baalzevul'un gücüyle cinleri kovduğumu söylüyorsunuz.

¹⁹ Eğer ben cinleri Baalzevul'un gücüyle kovuyorsam, sizin adamlarınız kimin gücüyle kovuyor? Sizi bu durumda kendi adamlarınız yargılayacak. ²⁰ Ama ben cinleri Tanrı'nın eliyle kovuyorsam, Tanrı'nın Egemenliği üzerinize gelmiş demektir.

²¹ “Tepeden tırnağa silahlanmış güçlü bir adam kendi evini koruduğu sürece, malları güvenlik içinde olur. ²² Ne var ki, ondan daha güçlü biri saldırıp onu alt ettiğinde güvendiği bütün silahları elinden alır ve mallarını yağmalayarak bölüştürür. ²³ Benden yana olmayan bana karşıdır, benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir.

²⁴ “Kötü ruh insandan çıkınca kurak yerlerde dolanıp huzur arar. Bulamayınca da, ‘Çıktığım eve, kendi evime döneyim’ der. ²⁵ Eve gelince orayı süpürülmüş, düzeltilmiş bulur. ²⁶ Bunun üzerine gider, kendisinden kötü yedi ruh daha alır ve eve girip yerleşirler. Böylece o kişinin son durumu ilkinden beter olur.”

²⁷ İsa bu sözleri söylerken kalabalığın içinden bir kadın O'na, “Ne mutlu seni taşımış olan rahme, emzirmiş olan memelere!” diye seslendi.

²⁸ İsa, “Daha doğrusu, ne mutlu Tanrı'nın sözünü dinleyip uygulayanlara!” dedi.

Yunus'un Belirtisi (Mat.12:38-42)

²⁹ Çevredeki kalabalık büyürken İsa konuşmaya başladı. “Şimdiki kuşak kötü bir kuşaktır” dedi. “Doğüstü bir belirti istiyor, ama ona Yunus'un belirtisinden başka bir belirti gösterilmeyecek. ³⁰ Yunus nasıl Ninova halkına bir belirti olduysa, İnsanoğlu da bu kuşak için öyle olacaktır. ³¹ Güney Kraliçesi, yargı günü bu kuşağın adamlarıyla birlikte kalkıp onları yargılayacak. Çünkü kraliçe, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlemek için dünyanın ta öbür ucundan gelmişti. Bakın, Süleyman'dan daha üstün olan buradadır. ³² Ninova halkı, yargı günü bu kuşakla birlikte kalkıp bu kuşağı yargılayacak. Çünkü Ninovalılar, Yunus'un çağrısı üzerine tövbe ettiler. Bakın, Yunus'tan daha üstün olan buradadır.”

Bedenin Işığı (Mat.5:15; 6:22-23)

³³ “Hiç kimse kandil yakıp onu gizli yere ya da tahıl ölçeğinin altına koymaz. Tersine, içeri girenler ışığı görsünler diye onu kandillığe koyar. ³⁴ Bedenin ışığı gözdür. Gözün sağlamsa, bütün bedenin de aydınlık olur. Gözün bozuksa, bedenin de karanlık olur. ³⁵ Öyleyse dikkat et, sendeki ‘ışık’ karanlık olmasın. ³⁶ Eğer bütün bedenin aydınlık olur ve hiçbir yanı karanlık kalmazsa, kandilin seni ışınlarıyla aydınlattığı zamanki gibi, bedenin tümünden aydınlık olur.”

Vay Halinize, Ferisiler! (Mat.23:1-36; 12:38-40)

³⁷ İsa konuşmasını bitirince bir Ferisi O'nu evine yemeğe çağırdı. O da içeri girerek sofraya oturdu. ³⁸ İsa'nın yemekten önce yıkanmadığını gören Ferisi şaşıtı.

³⁹ Rab ona şöyle dedi: “Siz Ferisiler, bardağın ve tabağın dışını temizlersiniz, ama içiniz açgözlülük ve kötülükle doludur. ⁴⁰ Ey akılsızlar! Dışı yapanla içi yapan aynı değil mi? ⁴¹ Siz kaplarınızın içindekini* sadaka olarak verin, o zaman sizin için her şey temiz olur.

⁴² “Ama vay halinize, ey Ferisiler! Siz nanenin, sedefotunun ve her tür sebzenin ondalığını verirsiniz de, adaleti ve Tanrı sevgisini ihmal edersiniz. Ondalık vermeyi ihmal etmeden esas bunları yerine getirmeniz gerekirdi. ⁴³ Vay halinize, ey Ferisiler! Havralarda en seçkin yerlere kurulmaya, meydanlarda selamlanmaya bayılırsınız. ⁴⁴ Vay halinize! İnsanların, farkında olmadan üzerlerinde gezindiği belirsiz mezarlara benziyorsunuz.”

11:23 Mar:9:40 11:29 Mat:16:4; Mar:8:12 11:30 Yun:3:4 11:31 1Kr:10:1-13; 2Ta:9:1-12 11:32 Yun:3:5
11:33 Mar:4:21; Luk:8:16 * 11:41 “Kaplarınızın içindekini”: Grekçe “İçtekileri”. 11:42 Lev:27:30

⁴⁵ Kutsal Yasa uzmanlarından biri söz alıp İsa'ya, “Öğretmenim, bunları söylemekle bize de hakaret etmiş oluyorsun” dedi.

⁴⁶ İsa, “Sizin de vay halinize, ey Yasa uzmanları!” dedi. “İnsanlara taşınması güç yükler yüklersiniz, kendiniz ise bu yükleri kaldırmak için parmağınızı bile kıpırdatmazsınız. ⁴⁷ Vay halinize! Peygamberlerin anıtlarını yaparsınız, oysa onları sizin atalarınız öldürmüştür.

⁴⁸ Böylelikle atalarınızın yaptıklarına tanıklık ederek bunları onaylamış oluyorsunuz. Çünkü onlar peygamberleri öldürdüler, siz de anıtlarını yapıyorsunuz. ⁴⁹ İşte bunun için Tanrı'nın Bilgeligi şöyle demiştir: ‘Ben onlara peygamberler ve elçiler göndereceğim, bunlardan kimini öldürecek, kimine zulmedecekler.’ ⁵⁰⁻⁵¹ Böylece bu kuşak, Habil'in kanından tutun da, sunakla tapınak arasında öldürülen Zekeriya'nın kanına değin, dünyanın kuruluşundan beri akıtılan bütün peygamberlerin kanından sorumlu tutulacaktır. Evet, size söylüyorum, bu kuşak sorumlu tutulacaktır. ⁵² Vay halinize, ey Yasa uzmanları! Bilgi kapısının anahtarını alıp götürdünüz. Kendiniz bu kapıdan girmediniz, girmek isteyenlere de engel oldunuz.”

⁵³ İsa oradan ayrılınca, din bilginleriyle Ferisiler O'nu şiddetle sıkıştırarak birçok konuda ağzını aramaya başladılar. ⁵⁴ Ağzından çıkacak bir sözle O'nu tuzağa düşürmek için fırsat kolluyorlardı.

12

Uyarılar ve Teşvikler (Mat.10:26-31)

¹ O sırada halktan binlerce kişi birbirlerini ezercesine toplanmıştı. İsa önce kendi öğrencilerine şunları söylemeye başladı: “Ferisiler'in mayasından –yani, ikiyüzlülüktən– kaçın. ² Örtülü olup da açığa çıkarılmayacak, gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur. ³ Bunun için karanlıkta söylediğiniz her söz gün ışığında duyulacak, kapalı kapılar ardında kulağa fısıldadıklarınız damlardan duyurulacaktır.

⁴ “Siz dostlarıma söylüyorum, bedeni öldüren, ama ondan sonra başka bir şey yapamayanlardan korkmayın. ⁵ Kimden korkmanız gerektiğini size açıklayayım: Kişiyi öldürdükten sonra cehenneme atma yetkisine sahip olan Tanrı'dan korkun. Evet, size söylüyorum, O'ndan korkun. ⁶ Beş serçe iki meteliğe satılmıyor mu? Ama bunlardan bir teki bile Tanrı katında unutulmuş değildir. ⁷ Nitekim başınızdaki bütün saçlar bile sayılıdır. Korkmayın, siz birçok serçeden daha değerlisiniz.

⁸ “Size şunu söyleyeyim, insanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, İnsanoğlu da Tanrı'nın melekleri önünde açıkça kabul edecek. ⁹ Ama kim beni insanlar önünde inkâr ederse, kendisi de Tanrı'nın melekleri önünde inkâr edilecek. ¹⁰ İnsanoğlu'na karşı bir söz söyleyen herkes bağışlanacak. Oysa Kutsal Ruh'a küfreden bağışlanmayacaktır.

¹¹ “Sizi havra topluluklarının, yöneticilerin ve yetkililerin önüne çıkardıklarında, ‘Kendimizi neyle, nasıl savunacağız?’ ya da, ‘Ne söyleyeceğiz?’ diye kaygılanmayın.

¹² Kutsal Ruh o anda size ne söylemeniz gerektiğini öğretecektir.”

Zengin Budala

¹³ Kalabalığın içinden biri İsa'ya, “Öğretmenim, kardeşime söyle de mirası benimle paylaşsın” dedi.

¹⁴ İsa ona şöyle dedi: “Ey adam! Kim beni üzerinizde yargıç ya da hakem yaptı?”
¹⁵ Sonra onlara, “Dikkatli olun!” dedi. “Her türlü açgözlülüğten sakının. Çünkü insanın yaşamı, malının çokluğuna bağlı değildir.”

¹⁶ İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: “Zengin bir adamın toprakları bol ürün verdi. ¹⁷ Adam kendi kendine, ‘Ne yapacağım? Ürünlerimi koyacak yerim yok’ diye düşündü. ¹⁸ Sonra, ‘Şöyle yapacağım’ dedi. ‘Ambarlarımı yıkıp daha büyüklerini yapacağım, bütün tahıllarımı ve mallarımı oraya yığacağım. ¹⁹ Kendime, ey canım, yıllarca yetecek kadar bol malın var. Rahatına bak, ye, iç, yaşamın tadını çıkar diyeceğim.’

²⁰ “Ama Tanrı ona, ‘Ey akılsız!’ dedi. ‘Bu gece canın senden istenecek. Biriktirdiğin bu şeyler kime kalacak?’

²¹ “Kendisi için servet biriktiren, ama Tanrı katında zengin olmayan kişinin sonu böyle olur.”

*Kaygılanmayın
(Mat.6:25-34)*

²² İsa öğrencilerine şöyle dedi: “Bu nedenle size şunu söylüyorum: ‘Ne yiyeceğiz?’ diye canınız için, ‘Ne giyeceğiz?’ diye bedeniniz için kaygılanmayın. ²³ Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemlidir. ²⁴ Kargalara bakın! Ne eker, ne biçerler; ne kilerleri, ne ambarları vardır. Tanrı yine de onları doyurur. Siz kuşlardan çok daha değerlisiniz! ²⁵ Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık* uzatabilir? ²⁶ Bu küçük işe bile gücünüz yetmediğine göre, öbür konularda neden kaygılanıyorsunuz?

²⁷ “Zambakların nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. ²⁸ Ey kıt imanlılar, bugün var olup yarın ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği çok daha kesindir. ²⁹ ‘Ne yiyeceğiz, ne içeceğiz?’ diye düşünüp tasalanmayın. ³⁰ Dünya ulusları hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa Babanız, bunlara gereksinmeniz olduğunu bilir. ³¹ Siz O'nun egemenliğinin ardından gidin, o zaman size bunlar da verilecektir.

³² “Korkma, ey küçük sürü! Çünkü Babanız, egemenliği size vermeyi uygun gördü. ³³ Mallarınızı satın, sadaka olarak verin. Kendinize eskimeyen keseler, göklerde tükenmeyen bir hazine edinin. Orada ne hırsız ona yaklaşır, ne de güve onu yer. ³⁴ Hazinesiz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır.”

Uyanık ve Hazırlıklı Olun

(Mat.10:34-36; 24:42-51; Mar.10:38; 13:34-36)

³⁵ “Kuşaklarınız belinizde bağlı ve kandilleriniz yanar durumda hazır olun. ³⁶ Düğün şenliğinden dönecek olan efendilerinin gelip kapıyı çaldığı an kapıyı açmak için hazır bekleyen köleler gibi olun. ³⁷ Efendileri geldiğinde uyanık bulunan kölelere ne mutlu! Size doğrusunu söyleyeyim, efendileri beline kuşağını bağlayacak, kölelerini sofraya oturacak ve gelip onlara hizmet edecek. ³⁸ Efendi gecenin ister ikinci, ister üçüncü nöbetinde† gelsin, uyanık bulacağı kölelere ne mutlu! ³⁹ Ama şunu bilin ki, ev sahibi, hırsızın hangi saatte geleceğini bilse, evinin soyulmasına fırsat vermez. ⁴⁰ Siz de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu beklemediğiniz saatte gelecektir.”

⁴¹ Petrus, “Ya Rab” dedi, “Bu benzetmeyi bizim için mi anlatıyorsun, yoksa herkes için mi?”

⁴² Rab de şöyle dedi: “Efendinin, uşaklarına vaktinde azık vermek için başlarına atadığı güvenilir ve akıllı kâhya kimdir? ⁴³ Efendisi eve döndüğünde işinin başında bulacağı o köleye ne mutlu! ⁴⁴ Size gerçeği söyleyeyim, efendisi onu bütün malının üzerinde yetkili kılacak. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ama o köle içinden, ‘Efendim gecikiyor’ der, kadın ve erkek hizmetkârları dövmeye, yiyip içip sarhoş olmaya başlarsa, efendisi, onun beklemediği günde, ummadığı saatte gelecek, onu şiddetle cezalandırıp imansızlarla bir tutacaktır.

* 12:25 “Ömrünü bir anlık” ya da “Boyunu bir arşın”. 12:27 1Kr.10:4-7; 2Ta.9:3-6 12:35 Mat.25:1-13 † 12:38 “Nöbet”: Bkz. Sözlük, “Saat”.

47 “Efendisinin isteğini bilip de hazırlık yapmayan, onun isteğini yerine getirmeyen köle çok dayak yiyecek. 48 Oysa bilmeden dayağı hak eden davranışlarda bulunan, az dayak yiyecek. Kime çok verilmişse, ondan çok istenecek. Kime çok şey emanet edilmişse, kendisinden daha fazlası istenecektir.

49 “Ben dünyaya ateş yağdırmaya geldim. Keşke bu ateş daha şimdiden alevlenmiş olsaydı! 50 Katlanmam gereken bir vaftiz var. Bu vaftiz gerçekleşinceye dek nasıl da sıkıntı çekiyorum! 51 Yeryüzüne barış getirmeye mi geldiğimi sanıyorsunuz? Size hayır diyorum, ayrılık getirmeye geldim. 52 Bundan böyle bir evde beş kişi, ikiye karşı üç, üçe karşı iki bölünmüş olacak. 53 Baba oğluna karşı, oğul babasına karşı, anne kızına karşı, kız annesine karşı, kaynana gelinine karşı, gelin kaynanasına karşı olacaktır.”

Belirtileri Anlamak (Mat.5:25-26; 16:2-3)

54 İsa halka şunları da söyledi: “Batıda bir bulutun yükseldiğini görünce siz hemen, ‘Sağanak geliyor’ diyorsunuz, ve öyle oluyor. 55 Rüzgarın güneyden estiğini görünce, ‘Çok sıcak olacak’ diyorsunuz, ve öyle oluyor. 56 Sizi ikiyüzlüler! Yeryüzünün ve gökyüzünün görünümünden bir anlam çıkarabiliyorsunuz da, şimdiki zamanın anlamını nasıl oluyor da çıkaramıyorsunuz?

57 “Doğru olana neden kendiniz karar vermiyorsunuz? 58 Sizden davacı olanla birlikte yargıca giderken, yolda onunla anlaşmak için elinizden geleni yapın. Yoksa o sizi yargıcın önüne sürükler, yargıç gardiyanın eline verir, gardiyan da sizi hapse atar. 59 Size şunu söyleyeyim, borcunuzun son kuruşunuş ödemedikçe oradan asla çıkamazsınız.”

13

Tövbe Ediniz

1 O sırada bazı kişiler gelip İsa'ya bir haber getirdiler. Pilatus'un nasıl bazı Celileliler'i öldürüp kanlarını kendi kestikleri kurbanların kanına kattığını anlattılar. 2 İsa onlara şöyle karşılık verdi: “Böyle acı çeken bu Celileliler'in, bütün öbür Celileliler'den daha günahlı olduğunu mu sanıyorsunuz? 3 Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız. 4 Ya da, Şiloah'taki kule üzerlerine yıkılınca ölen o on sekiz kişinin, Yeruşalim'de yaşayan öbür insanların hepsinden daha suçlu olduğunu mu sanıyorsunuz? 5 Size hayır diyorum. Ama tövbe etmezseniz, hepiniz böyle mahvolacaksınız.”

Meyve Vermeyen Ağaç

6 İsa şu benzetmeyi anlattı: “Adamın birinin bağında dikili bir incir ağacı vardı. Adam gelip ağaçta meyve aradı, ama bulamadı. 7 Bağcıya, ‘Bak’ dedi, ‘Ben üç yıldır gelip bu incir ağacında meyve arıyorum, bulamıyorum. Onu kes. Toprağın besinini neden boş yere tüketsin?’

8 “Bağcı, ‘Efendim’ diye karşılık verdi, ‘Ağacı bir yıl daha bırak, bu arada ben çevresini kazıp gübreleyeyim. 9 Gelecek yıl meyve verirse, ne iyi; vermezse, onu kesersin.’ ”

Beli Bükük Bir Kadının İyileştirilmesi

10 Bir Şabat Günü İsa, havralardan birinde öğretiyordu. 11 On sekiz yıldır içinde hastalık ruhu bulunan bir kadın da oradaydı. İki büküm olmuş, belini hiç doğrultamıyordu. 12 İsa onu görünce yanına çağırdı. “Kadın” dedi, “Hastalığından kurtuldun.” 13 Ellerini kadının üzerine koydu. Kadın hemen doğruldu ve Tanrı'yı yüceltmeye başladı.

14 İsa'nın hastayı Şabat Günü iyileştirmesine kızan havra yöneticisi kalabalığa seslenerek, “Çalışmak için altı gün vardır” dedi. “O günler gelip iyileşsin, Şabat Günü değil.”

‡ 12:50 Bu ayette İsa vaftiz diye çarmlıktaki ölümünden söz etmektedir. 12:53 Mik.7:6 § 12:59 “Kuruş”: Grekçe “Lepton” (bkz. Birimler Cetveli). 13:14 Çık.20:9-10; Yas.5:13-14

¹⁵ Rab ona şu karşılığı verdi: “Sizi ikiyezlüler! Her biriniz Şabat Günü kendi öküzünü ya da eşiğini yemlikten çözüp suya götürmez mi? ¹⁶ Buna göre, Şeytan'ın on sekiz yıldır bağlı tuttuğu, İbrahim'in bir kızı olan bu kadının da Şabat Günü bu bağdan çözülmesi gerekmez miydi?”

¹⁷ İsa'nın bu sözleri, kendisine karşı gelenlerin hepsini utandırdı. Bütün kalabalık ise O'nun yaptığı görkemli işlerin tümünü sevinçle karşıladı.

Hardal Tanesi ve Maya
(Mat.13:31-33; Mar.4:30-32)

¹⁸ Sonra İsa şunları söyledi: “Tanrı'nın Egemenliği neye benzer, onu neye benzeteyim?
¹⁹ Tanrı'nın Egemenliği, bir adamın bahçesine ektiği hardal tanesine benzer. Tane gelişip ağaç olur, kuşlar dallarında barınır.”

²⁰İsa yine, “Tanrı'nın Egemenliği'ni neye benzeteyim?” dedi. ²¹“O, bir kadının üç ölçek* una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarır.”

Dar Kapi
(Mat.7:13-14,21-23)

²² İsa köy kent dolaşarak öğretiyor, Yeruşalim'e doğru ilerliyordu. ²³⁻²⁴ Biri O'na, "Ya Rab" dedi, "Kurtulanların sayısı az mı olacak?"

İsa oradakilere şöyle dedi: “Dar kapıdan girmeye gayret edin. Size şunu söyleyeyim, çok kişi içeri girmek isteyecek, ama giremeyecek. ²⁵ Ev sahibi kalkıp kapıyı kapattıktan sonra dışarıda durup, ‘Ya Rab, kapıyı aç bize!’ diyerek kapıyı vurmaya başlayacaksınız.

“O da size, ‘Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum’ diye karşılık verecek.

²⁶ “O zaman, ‘Biz senin önünde yiyip içtik, sen de bizim sokaklarımızda öğrettin’ demeye başlayacaksınız.

²⁷ “O da size şöyle diyecek: ‘Kim olduğunuzu, nereden geldiğinizi bilmiyorum. Çekilin önümden, ey kötülük yapanlar!’”

²⁸ “İbrahim'i, İshak'ı, Yakup'u ve bütün peygamberleri Tanrı'nın Egemenliği'nde, kendinizi ise dışarı atılmış gördüğünüz zaman, aranızda ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.

²⁹ İnsanlar doğudan batıdan, kuzeyden güneyden gelecek ve Tanrı'nın Egemenliği'nde sofraya oturacaklar. ³⁰ Ve işte, sonuncu olan bazıları birinci, birinci olan bazıları da sonuncu olacak.”

Ey Yerusalım!
(Mat.23:37-39)

³¹ Tam o sırada bazı Ferisiler gelip İsa'ya, “Buradan ayrılıp başka yere git. Hırodes seni öldürmek istiyor” dediler.

³² İsa onlara şöyle dedi: “Gidin, o tilkiye söyleyin, ‘Bugün ve yarın cinleri kovup hastaları iyileştireceğim ve üçüncü gün hedefime ulaşacağım.’” ³³ Yine de bugün, yarın ve öbür gün yoluma devam etmeliyim. Çünkü bir peygamberin Yeruşalim'in dışında ölmesi düşünülemez!

³⁴ “Ey Yerus alim! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri ta layan Yerus alim! Tavu un civcivlerini kanatları altına topladığı gibi ben de kaç kez senin çocuklarını toplamak istedim, ama siz istemediniz. ³⁵ Bakın, eviniz ıssız bırakılacak! Size şunu söyleyeyim: ‘Rab’bin adıyla gelene övgüler olsun!’ diyece iniz zamana dek beni bir daha görmeyeceksiniz.”

* **13:21** “Ölçek”: Grekçe “Saton” (bkz. Birimler Cetveli). **13:27** Mez.6:8 **13:28** Mat.22:13; 25:30 **13:28** Mat.8:11-12 **13:30** Mat.19:30; 20:16; Mar.10:31 **13:35** Mez.118:26 **13:35** Yer.12:7; 22:5; 26:6

14

İsa Bir Ferisi'nin Evinde

¹ Bir Şabat Günü İsa Ferisiler'in ileri gelenlerinden birinin evine yemek yemeye gitti. Herkes O'nu dikkatle gözlüyordu. ² Önünde, vücudu su toplamış bir adam vardı. ³ İsa, Kutsal Yasa uzmanlarına ve Ferisiler'e, "Şabat Günü bir hastayı iyileştirmek Kutsal Yasa'ya uygun mudur, değil midir?" diye sordu. ⁴ Onlar ses çıkarmadılar. İsa adamı tutup iyileştirdi, sonra eve gönderdi.

⁵ İsa onlara şöyle dedi: "Hanginiz oğlu ya da öküzü Şabat Günü kuyuya düşer de hemen çıkarmaz?" ⁶ Onlar buna hiçbir karşılık veremediler.

⁷⁻⁹ Yemeğe çağrılanların başköşeleri seçtiğini farkedenden İsa, onlara şu benzetmeyi anlattı: "Biri seni düşünce çağırıldığı zaman başköşeye kurulma. Belki senden daha saygın birini de çağırmıştır. İkinci de çağırın gelip, 'Yerini bu adama ver' diyebilir. O zaman utançla kalkıp en arkaya geçersin. ¹⁰ Bir yere çağrıldığın zaman git, en arkada otur. Öyle ki, seni çağırın gelince, 'Arkadaşım, daha öne buyurmaz mısın?' desin. O zaman seninle birlikte sofrada oturan herkesin önünde onurlandırılmış olursun. ¹¹ Kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan yüceltilecektir."

Şölen Benzetmesi (Mat.22:1-10)

¹² İsa kendisini yemeğe çağırılmış olana da şöyle dedi: "Bir öğlen ya da akşam yemeği verdiğin zaman dostlarını, kardeşlerini, akrabalarını ve zengin komşularını çağırma. Yoksa onlar da seni çağırarak karşılık verirler. ¹³ Ama ziyafet verdiğin zaman yoksulları, kötürümleri, sakatları, körleri çağır. ¹⁴ Böylece mutlu olursun. Çünkü bunlar sana karşılık verecek durumda değildirler. Karşılığı sana, doğru kişiler dirildiği zaman verilecektir."

¹⁵ Sofrada oturanlardan biri bunu duyunca İsa'ya, "Tanrı'nın Egemenliği'nde yemek yiyecek olana ne mutlu!" dedi.

¹⁶ İsa ona şöyle dedi: "Adamın biri büyük bir şölen hazırlayıp birçok konuk çağırdı. ¹⁷ Şölen saati gelince davetlilere, 'Buyurun, her şey hazır' diye haber vermek üzere kölesini gönderdi.

¹⁸ "Ne var ki, hepsi anlaşmışçasına özür dilemeye başladılar. Birincisi, 'Bir tarla satın aldım, gidip görmek zorundayım. Rica ederim, beni hoş gör' dedi.

¹⁹ "Bir başkası, 'Beş çift öküz aldım, onları denemeye gidiyorum. Rica ederim, beni hoş gör' dedi.

²⁰ "Yine bir başkası, 'Yeni evlendim, bu nedenle gelemiyorum' dedi.

²¹ "Köle geri dönüp durumu efendisine bildirdi. Bunun üzerine ev sahibi öfkelenerek kölesine, 'Koş' dedi, 'Kentin caddelerine, sokaklarına çık; yoksulları, kötürümleri, körleri, sakatları buraya getir.'

²² "Köle, 'Efendim, buyruğun yerine getirilmiştir, ama daha yer var' dedi.

²³ "Efendisi köleye, 'Çıkıp yolları ve çit boylarını dolaş, bulduklarını gelmeye zorla da evim dolsun' dedi. ²⁴ 'Size şunu söyleyeyim, ilk çağrılan o adamlardan hiçbiri benim yemeğimden tatmayacaktır.' "

İsa'nın Öğrencileri (Mat.10:37-38)

²⁵⁻²⁶ Kalabalık halk toplulukları İsa'yla birlikte yol alıyordu. İsa dönüp onlara şöyle dedi: "Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta

kendi canını bile gözden çıkarmazsa*, öğrencim olamaz. ²⁷ Çarmihını yüklenip ardından gelmeyen, öğrencim olamaz.

²⁸ “Aranızdan biri bir kule yapmak isterse, bunu tamamlayacak kadar parası var mı yok mu diye önce oturup yapacağı masrafı hesap etmez mi? ²⁹⁻³⁰ Çünkü temel atıp da işi bitiremezse, durumu gören herkes, ‘Bu adam inşaata başladı, ama bitiremedi’ diyerek onunla eğlenmeye başlar.

³¹ “Ya da hangi kral başka bir kralla savaşa gittiğinde, üzerine yirmi bin askerle yürüyen düşmana on bin askerle karşı koyabilir miyim diye önce oturup bir değerlendirme yapmaz? ³² Eğer karşı koyamayacaksa, öbürü henüz uzaktayken elçiler gönderip barış koşullarını ister. ³³ Aynı şekilde sizden kim varını yoğunu gözden çıkarmazsa, öğrencim olamaz.

³⁴ “Tuz yararlıdır. Ama tuz tadını yitirirse, bir daha nasıl o tadı kazanabilir? ³⁵ Ne toprağa, ne de gübreye yarar; onu çöpe atarlar. İşitecek kulağı olan işitsin.”

15

Kaybolan Koyun Benzetmesi (Mat.18:12-14)

¹ Bütün vergi görevlileriyle günahkârlar İsa'yı dinlemek için O'na akın ediyordu. ² Ferisiler'le din bilginleri ise, “Bu adam günahkârları kabul ediyor, onlarla birlikte yemek yiyor” diye söyleniyorlardı.

³⁻⁴ Bunun üzerine İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: “Sizlerden birinin yüz koyunu olsa ve bunlardan bir tanesini kaybetse, doksan dokuzu bozkırda bırakarak kaybolanı bulana dek onun ardına düşmez mi? ⁵⁻⁶ Onu bulunca da sevinç içinde omuzlarına alır, evine döner; arkadaşlarını, komşularını çağırıp onlara, ‘Benimle birlikte sevinin, kaybolan koyunumu buldum!’ der. ⁷ Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde gökte, tövbe eden tek bir günahkâr için, tövbeyi gereksinmeyen doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha büyük sevinç duyulacaktır.”

Kaybolan Para Benzetmesi

⁸ “Ya da on gümüş parası olan bir kadın bunlardan bir tanesini kaybetse, kandil yakıp evi süpürerek parayı bulana dek her tarafı dikkatle aramaz mı? ⁹ Parayı bulunca da arkadaşlarını, komşularını çağırıp, ‘Benimle birlikte sevinin, kaybettiğim parayı buldum!’ der. ¹⁰ Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde Tanrı'nın melekleri de tövbe eden bir tek günahkâr için sevinç duyacaklar.”

Kaybolan Oğul Benzetmesi

¹¹ İsa, “Bir adamın iki oğlu vardı” dedi. ¹² “Bunlardan küçüğü babasına, ‘Baba’ dedi, ‘Malından payıma düşeni ver bana.’ Baba da servetini iki oğlu arasında paylaştırdı.

¹³ “Bundan birkaç gün sonra küçük oğul her şeyini toplayıp uzak bir ülkeye gitti. Orada sefahat içinde bir yaşam sürerek varını yoğunu çarçur etti. ¹⁴ Delikanlı her şeyini harcadıktan sonra, o ülkede şiddetli bir kıtlık baş gösterdi, o da yokluk çekmeye başladı. ¹⁵ Bunun üzerine gidip o ülkenin vatandaşlarından birinin hizmetine girdi. Adam onu, domuz gütmek üzere otlaklarına yolladı. ¹⁶ Delikanlı, domuzların yediği keçiboynuzlarıyla karnını doyurmaya can atıyordu. Ama hiç kimse ona bir şey vermedi.

¹⁷ “Akli başına gelince şöyle dedi: ‘Babamın nice işçisinin fazlasıyla yiyeceği var, bense burada açlıktan ölüyorum. ¹⁸ Kalkıp babamın yanına döneceğim, ona, Baba diyeceğim,

* **14:25-26** “Biri bana gelip de babasını, annesini, karısını, çocuklarını, kardeşlerini, hatta kendi canını bile gözden çıkarmazsa”: Grekçe “Biri bana gelip de babasından, annesinden, karısından, çocuklarından, kardeşlerinden, hatta kendi canından bile nefret etmezse”. **14:27** Mat.16:24; Mar.8:34; Luk.9:23 **15:1** Luk.5:29-30

Tanrı'ya* ve sana karşı günah işledim. ¹⁹ Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim. Beni işçilerinden biri gibi kabul et.'

²⁰ "Böylece kalkıp babasının yanına döndü. Kendisi daha uzaktayken babası onu gördü, ona acıdı, koşup boynuna sarıldı ve onu öptü. ²¹ Oğlu ona, 'Baba' dedi, 'Tanrı'ya ve sana karşı günah işledim. Ben artık senin oğlun olarak anılmaya layık değilim.'

²² "Babası ise kölelerine, 'Çabuk, en iyi kaftanı getirip ona giydirin!' dedi. 'Parmağına yüzük takın, ayaklarına çarık giydirin! ²³ Besili danayı getirip kesin, yiyelim, eğlenelim. ²⁴ Çünkü benim bu oğlum ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu.' Böylece eğlenmeye başladılar.

²⁵ "Babanın büyük oğlu ise tarladaydı. Gelip eve yaklaştığında çalgı ve oyun seslerini duydu. ²⁶ Uşaklardan birini yanına çağırıp, 'Ne oluyor?' diye sordu.

²⁷ "O da, 'Kardeşin geldi, baban da ona sağ salim kavuştuğu için besili danayı kesti' dedi.

²⁸⁻²⁹ "Büyük oğul öfkeleni, içeri girmek istemedi. Babası dışarı çıkıp ona yalvardı. Ama o, babasına şöyle yanıt verdi: 'Bak, bunca yıl senin için köle gibi çalıştım, hiçbir zaman buyruğundan çıkmadım. Ne var ki sen bana, arkadaşlarımla eğlenmem için hiçbir zaman bir oğlak bile vermedin. ³⁰ Oysa senin malını fahişelerle yiyen şu oğlun eve dönünce, onun için besili danayı kestir.'

³¹ "Babası ona, 'Oğlum, sen her zaman yanımdasın, neyim varsa senindir' dedi. ³² 'Ama sevinip eğlenmek gerekiyordu. Çünkü bu kardeşin ölmüştü, yaşama döndü; kaybolmuştu, bulundu!'

16

Kurnaz Kâhya

¹ İsa öğrencilerine şunları da anlattı: "Zengin bir adamın bir kâhyası vardı. Kâhya, efendisinin mallarını çarçur ediyor diye efendisine ihbar edildi. ² Efendisi kâhyayı çağırıp ona, 'Nedir bu senin hakkında duyduklarım? Kâhyalığının hesabını ver. Çünkü sen artık kâhyalık edemezsin' dedi.

³ "Kâhya kendi kendine, 'Ne yapacağım ben?' dedi. 'Efendim kâhyalığı elimden alıyor. Toprak kazmaya gücüm yetmez, dilenmekten utanırım. ⁴ Kâhyalıktan kovulduğum zaman başkaları beni evlerine kabul etsinler diye ne yapacağımı biliyorum.'

⁵ "Böylelikle efendisine borcu olanların hepsini tek tek yanına çağırıldı. Birincisine, 'Efendime ne kadar borcun var?' dedi.

⁶ "Adam, 'Yüz ölçek* zeytinyağı' karşılığını verdi.

"Kâhya ona, 'Borç senedini al ve hemen otur, elli ölçek diye yaz' dedi.

⁷ "Sonra bir başkasına, 'Senin borcun ne kadar?' dedi.

" 'Yüz ölçek† buğday' dedi öteki.

"Ona da, 'Borç senedini al, seksen ölçek diye yaz' dedi.

⁸ "Efendisi, dürüst olmayan kâhyayı, akıllıca davrandığı için övdü. Gerçekten bu çağın insanları, kendilerine benzer kişilerle ilişkilerinde, ışıktaki yürüyenlerden‡ daha akıllı oluyorlar. ⁹ Size şunu söyleyeyim, dünyanın aldatıcı servetini§ kendinize dost edinmek için kullanın ki, bu servet yok olunca sizi sonsuza dek kalacak konutlara kabul etsinler."

Servet ve Güvenilirlik

¹⁰ "En küçük işte güvenilir olan kişi, büyük işte de güvenilir olur. En küçük işte dürüst olmayan kişi, büyük işte de dürüst olmaz. ¹¹ Dünyanın aldatıcı serveti konusunda

* **15:18** "Tanrı'ya": Grekçe "Göğe". * **16:6** "Ölçek": Grekçe "Batos" (bkz. Birimler Cetveli). † **16:7** "Ölçek": Grekçe "Koros" (bkz. Birimler Cetveli). ‡ **16:8** "Işıktaki yürüyenlerden": Grekçe "Işık oğullarından". § **16:9** "Dünyanın aldatıcı serveti": Grekçe "Haksızlık mamonu". Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır. Buna benzer bir deyim 11. ayette de kullanılmaktadır.

güvenilir değilseniz, gerçek serveti size kim emanet eder? ¹² Başkasının malı konusunda güvenilir değilseniz, kendi malınız olmak üzere size kim bir şey verir?

¹³ “Hiçbir uşak iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever, ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem paraya* kulluk edemezsiniz.”

¹⁴ Parayı seven Ferisiler bütün bu sözleri duyunca İsa'yla alay etmeye başladılar. ¹⁵ O da onlara şöyle dedi: “Siz insanlar önünde kendinizi temize çıkarıyorsunuz, ama Tanrı yüreğinizi biliyor. İnsanların gururlandıkları ne varsa, Tanrı'ya iğrenç gelir.

¹⁶ “Kutsal Yasa ve peygamberlerin devri Yahya'nın zamanına dek sürdü. O zamandan bu yana Tanrı'nın Egemenliği müjdeleniyor ve herkes oraya zorla girmeye çalışıyor. ¹⁷ Yerin ve göğün ortadan kalkması, Kutsal Yasa'nın ufacık bir noktasının yok olmasından daha kolaydır.

¹⁸ “Karısını boşayıp başkasıyla evlenen zina etmiş olur. Kocasından boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur.”

Dilenci ile Zengin Adam

¹⁹ “Zengin bir adam vardı. Mor, ince keten giysiler giyer, bolluk içinde her gün eğlenirdi. ²⁰⁻²¹ Her tarafı yara içinde olan Lazar adında yoksul bir adam bu zenginin kapısının önüne bırakılırdı; zenginin sofrasından düşen kırıntılarla karnını doyurmaya can atardı. Bir yandan da köpekler gelip onun yaralarını yalardı.

²² “Bir gün yoksul adam öldü, melekler onu alıp İbrahim'in yanına götürdüler. Sonra zengin adam da öldü ve gömüldü. ²³ Ölüler diyarında ıstırap çeken zengin adam başını kaldırıp uzakta İbrahim'i ve onun yanında Lazar'ı gördü. ²⁴ ‘Ey babamız İbrahim, acı bana!’ diye seslendi. ‘Lazar'ı gönder de parmağının ucunu suya batırıp dilimi serinletsin. Bu alevlerin içinde azap çekiyorum.’

²⁵ “İbrahim, ‘Oğlum’ dedi, ‘Yaşamın boyunca senin iyilik payını, Lazar'ın da kötülük payını aldığını unutma. Şimdiyse o burada teselli ediliyor, sen de azap çekiyorsun. ²⁶ Üstelik, aramıza öyle bir uçurum kondu ki, ne buradan size gelmek isteyenler gelebilir, ne de oradan kimse bize gelebilir.’

²⁷ “Zengin adam şöyle dedi: ‘Öyleyse baba, sana rica ederim, Lazar'ı babamın evine gönder. ²⁸ Çünkü beş kardeşim var. Lazar onları uyarsın ki, onlar da bu ıstırap yerine düşmesinler.’

²⁹ “İbrahim, ‘Onlarda Musa'nın ve peygamberlerin sözleri var, onları dinlesinler’ dedi.

³⁰ “Zengin adam, ‘Hayır, İbrahim baba, dinlemezler!’ dedi. ‘Ancak ölüler arasından biri onlara giderse, tövbe ederler.’

³¹ “İbrahim ona, ‘Eğer Musa ile peygamberleri dinlemezlerse, ölüler arasından biri dirilse bile ikna olmazlar’ dedi.”

17

Günah, İman ve Görev (Mat.18:6-7; Mar.9:42)

¹ İsa öğrencilerine şöyle dedi: “İnsanı günaha düşüren tuzakların olması kaçınılmazdır. Ama bu tuzaklara aracılık eden kişinin vay haline! ² Böyle bir kişi bu küçüklerden birini günaha düşüreceğine, boynuna bir değirmen taşı geçirilip denize atılsa, kendisi için daha iyi olur. ³ Yaşantınıza dikkat edin! Kardeşiniz günah işlerse, onu azarlayın; tövbe ederse,

16:13 Mat.6:24 * **16:13** “Para”: Grekçe “Mamon”. Aramice'de* zenginlik anlamına gelen mamon sözcüğü, para ya da para kazanma hırsı anlamında kullanılır. **16:16** Mat.11:12-13 **16:17** Mat.5:18 **16:18** Mat.5:32; 1Ko.7:10-11 **17:3** Mat.18:15

bağışlayın. ⁴ Günde yedi kez size karşı günah işler ve yedi kez size gelip, ‘Tövbe ediyorum’ derse, onu bağışlayın.”

⁵ Elçiler Rab'be, “İmanımızı artır!” dediler.

⁶ Rab şöyle dedi: “Bir hardal tanesi kadar imanınız olsa, şu dut ağacına, ‘Kökünden sökül ve denizin içine dikil’ dersiniz, o da sözünüzü dinler.

⁷ “Hanginizin çift süren ya da çobanlık eden bir kölesi olur da, tarladan dönüşünde ona, ‘Çabuk gel, sofraya otur’ der? ⁸ Tersine ona, ‘Yemeğimi hazırla, kuşağını bağla, ben yiyip içerken bana hizmet et. Sonra sen yiyip içersin’ demez mi? ⁹ Verdiği buyrukları yerine getirdi diye köleye teşekkür eder mi? ¹⁰ Siz de böylece, size verilen buyrukların hepsini yerine getirdikten sonra, ‘Biz değersiz kullarız; sadece yapmamız gerekeni yaptık’ deyin.”

On Cüzamlı

¹¹ Yerusâlim'e doğru yoluna devam eden İsa, Samiriye ile Celile arasındaki sınır bölgesinden geçiyordu. ¹²⁻¹³ Köyün birine girerken O'nu cüzamlı on adam karşıladı. Bunlar uzakta durarak, “İsa, Efendimiz, halimize acı!” diye seslendiler.

¹⁴ İsa onları görünce, “Gidin, kâhinlere görünün” dedi. Adamlar yolda giderken cüzamdan temizlendiler. ¹⁵⁻¹⁶ Onlardan biri, iyileştiğini görünce yüksek sesle Tanrı'yı yücelterek geri döndü, yüzüstü İsa'nın ayaklarına kapanıp O'na teşekkür etti. Bu adam Samiriyeliydi*.

¹⁷ İsa, “İyileşenler on kişi değil miydi?” diye sordu. “Öbür dokuzu nerede? ¹⁸ Tanrı'yı yüceltmek için bu yabancidan başka geri dönen olmadı mı?” ¹⁹ Sonra adama, “Ayağa kalk, git” dedi. “İmanın seni kurtardı.”

Tanrı'nın Egemenliği Ne Zaman Gelecek? (Mat.24:23-28,37-41)

²⁰ Ferisiler İsa'ya, “Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?” diye sordular.

İsa onlara şöyle yanıt verdi: “Tanrı'nın Egemenliği göze görünür bir şekilde gelmez. ²¹ İnsanlar da, ‘İşte burada’ ya da, ‘İşte şurada’ demeyecekler. Çünkü Tanrı'nın Egemenliği aranızdadır.”

²² İsa öğrencilerine şöyle dedi: “Öyle günler gelecek ki, İnsanoğlu'nun* günlerinden birini görmeyi özleyeceksiniz, ama görmeyeceksiniz. ²³ İnsanlar size, ‘İşte orada’, ‘İşte burada’ diyecekler. Gitmeyin, onların arkasından koşmayın. ²⁴ Şimşek çakıp göğü bir ucundan öbür ucuna dek nasıl aydınlatırsa, İnsanoğlu kendi gününde öyle olacaktır. ²⁵ Ama önce O'nun çok acı çekmesi ve bu kuşak tarafından reddedilmesi gerekir.

²⁶ “Nuh'un günlerinde nasıl olduysa, İnsanoğlu'nun günlerinde de öyle olacak. ²⁷ Nuh'un gemiye bindiği güne dek insanlar yiyip içiyor, evlenip evlendiriliyorlardı. Sonra tufan gelip hepsini yok etti. ²⁸ Lut'un günlerinde de durum aynıydı. İnsanlar yiyip içiyor, alıp satıyor, tohum ekiyor, ev yapıyorlardı. ²⁹ Ama Lut'un Sodom'dan ayrıldığı gün gökten ateşle kükürt yağdı ve hepsini yok etti.

³⁰ “İnsanoğlu'nun ortaya çıkacağı gün durum aynı olacaktır. ³¹ O gün damda olan, evdeki eşyalarını almak için aşağı inmesin. Tarlada olan da geri dönmesin. ³² Lut'un karısına olanları hatırlayın! ³³ Canını esirgemek isteyen onu yitirecek. Canını yitiren ise onu yaşatacaktır. ³⁴ Size şunu söyleyeyim, o gece aynı yatakta olan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak. ³⁵⁻³⁶ Birlikte buğday öğüten iki kadından biri alınacak, öbürü bırakılacak.”*

17:14 Lev.14:1-32 **17:26** Yar.6:5-8 **17:27** Yar.7:6-24 **17:28** Yar.18:20-19:25 **17:31** Mat.24:17-18; Mar.13:15-16 **17:32** Yar.19:26 **17:33** Mat.10:39; 16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; Yu.12:25 * **17:35-36** Bazı Grekçe elyazmaları, “Tarlada bulunan iki kişiden biri alınacak, öbürü bırakılacak” sözlerini de içerir (bkz. Mat.24:40).

³⁷ Onlar İsa'ya, “Bu olaylar nerede olacak, Rab?” diye sordular. O da onlara, “Leş neredeyse, akbabalar da oraya üşüşecek” dedi.

18

Sürekli Dua

¹⁻² İsa öğrencilerine, hiç usanmadan, her zaman dua etmeleri gerektiğini belirten şu benzetmeyi anlattı: “Kentin birinde Tanrı'dan korkmayan, insana saygı duymayan bir yargıç vardı. ³ Yine o kentte bir dul kadın vardı. Yargıca sürekli gidip, ‘Davacı olduğum kişiden hakkımı al’ diyordu.

⁴⁻⁵ “Yargıç bir süre ilgisiz kaldı. Ama sonunda kendi kendine, ‘Ben her ne kadar Tanrı'dan korkmaz, insana saygı duymazsam da, bu dul kadın beni rahatsız ettiği için hakkını alacağım. Yoksa sürekli gelip beni canımdan bezdirecek’ dedi.”

⁶ Rab şöyle devam etti: “Adaletsiz yargıcın ne söylediğini duydunuz. ⁷ Tanrı da, gece gündüz kendisine yakaran seçilmişlerinin hakkını almayacak mı? Onları çok bekletecek mi? ⁸ Size şunu söyleyeyim, onların hakkını tez alacaktır. Ama İnsanoğlu geldiği zaman acaba yeryüzünde iman bulacak mı?”

Ferisi ve Vergi Görevlisi

⁹⁻¹⁰ Kendi doğruluklarına güvenip başkalarına tepeden bakan bazı kişilere İsa şu benzetmeyi anlattı: “Biri Ferisi, öbürü vergi görevlisi iki kişi dua etmek üzere tapınağa çıktı. ¹¹ Ferisi ayakta kendi kendine şöyle dua etti: ‘Tanrım, öbür insanlara –soygunculara, hak yiyenlere, zina edenlere– ya da şu vergi görevlisine benzemediğim için sana şükrederim. ¹² Haftada iki gün oruç tutuyor, bütün kazancımın ondalığını veriyorum.’

¹³ “Vergi görevlisi ise uzakta durdu, gözlerini göğe kaldırmak bile istemiyordu, ancak göğsünü döverek, ‘Tanrım, ben günahkâra merhamet et’ diyordu.

¹⁴ “Size şunu söyleyeyim, Ferisi değil, bu adam aklanmış olarak evine döndü. Çünkü kendini yücelten herkes alçaltılacak, kendini alçaltan ise yüceltilecektir.”

İsa Küçük Çocukları Kutsuyor (Mat.19:13-15; Mar.10:13-16)

¹⁵ Bazıları bebekleri bile İsa'ya getiriyor, onlara dokunmasını istiyorlardı. Bunu gören öğrenciler onları azarladılar. ¹⁶ Ama İsa çocukları yanına çağırarak, “Bırakın, çocuklar bana gelsin, onlara engel olmayın!” dedi. “Çünkü Tanrı'nın Egemenliği böylelerininindir. ¹⁷ Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği'ni bir çocuk gibi kabul etmeyen, bu egemenliğe asla giremez.”

Zenginlik ve Sonsuz Yaşam (Mat.19:16-30; Mar.10:17-31)

¹⁸ İleri gelenlerden biri İsa'ya, “İyi öğretmenim, sonsuz yaşama kavuşmak için ne yapmalıyım?” diye sordu.

¹⁹ İsa, “Bana neden iyi diyorsun?” dedi. “İyi olan yalnız biri var, O da Tanrı'dır. ²⁰ O'nun buyruklarını biliyorsun: ‘Zina etmeyeceksin, adam öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, yalan yere tanıklık etmeyeceksin, annene babana saygı göstereceksin.’ ”

²¹ “Bunların hepsini gençliğimden beri yerine getiriyorum” dedi adam.

²² İsa bunu duyunca ona, “Hâlâ bir eksiğin var” dedi. “Neyin varsa hepsini sat, parasını yoksullara dağıt; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle.”

²³ Adam bu sözleri duyunca çok üzüldü. Çünkü son derece zengindi. ²⁴ Onun üzüntüsünü gören İsa, “Varlıklı kişilerin Tanrı Egemenliği'ne girmesi ne kadar güç!” dedi.

25 “Nitekim devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır.”

26 Bunu işitenler, “Öyleyse kim kurtulabilir?” dediler.

27 İsa, “İnsanlar için imkânsız olan, Tanrı için mümkündür” dedi.

28 Petrus, “Bak, biz her şeyimizi bırakıp senin ardından geldik” dedi.

29-30 İsa onlara şöyle dedi: “Size doğrusunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği uğruna evini, karısını, kardeşlerini, annesiyle babasını ya da çocuklarını bırakıp da bu çağda bunların kat kat fazlasına ve gelecek çağda sonsuz yaşama kavuşmayacak hiç kimse yoktur.”

İsa Ölüp Dirileceğini Üçüncü Kez Bildiriyor
(Mat.20:17-19; Mar.10:32-34)

31 İsa, Onikiler'i* bir yana çekip onlara şöyle dedi: “Şimdi Yeruşalim'e gidiyoruz. Peygamberlerin İnsanoğlu'yla* ilgili yazdıklarının tümü yerine gelecektir. 32-33 O, öteki uluslara teslim edilecek. O'nunla alay edecek, O'na hakaret edecekler; üzerine tükürecek ve O'nu kamçılıyıp öldürecekler. Ne var ki O, üçüncü gün dirilecek.”

34 Öğrenciler bu sözlerden hiçbir şey anlamadılar. Bu sözlerin anlamı onlardan gizlenmişti, anlatılanları kavrayamıyorlardı.

Bir Körün Gözleri Açılıyor
(Mat.20:29-34; Mar.10:46-52)

35 İsa Eriha'ya yaklaşırken kör bir adam yol kenarında oturmuş dileniyordu. 36 Adam oradan geçen kalabalığı duyunca, “Ne oluyor?” diye sordu.

37 Ona, “Nasıralı İsa geçiyor” dediler.

38 O da, “Ey Davut Oğlu İsa, halime acı!” diye bağırdı. 39 Önden gidenler onu azarlayarak susturmak istedilerse de o, “Ey Davut Oğlu, halime acı!” diyerek daha çok bağırdı.

40-41 İsa durup adamın kendisine getirilmesini buyurdu. Adam yaklaşıncı İsa, “Senin için ne yapmamı istiyorsun?” diye sordu.

O da, “Ya Rab, gözlerim görsün” dedi.

42 İsa, “Gözlerin görsün” dedi. “İmanın seni kurtardı.” 43 Adam o anda yeniden görmeye başladı ve Tanrı'yı yücelterek İsa'nın ardından gitti. Bunu gören bütün halk Tanrı'ya övgüler sundu.

19

İsa ile Zakkay

1 İsa Eriha'ya girdi. Kentin içinden geçiyordu. 2 Orada vergi görevlilerinin başı olan, Zakkay adında zengin bir adam vardı. 3 İsa'nın kim olduğunu görmek istiyor, ama boyu kısa olduğu için kalabalıktan ötürü göremiyordu. 4 İsa'yı görebilmek için önden koşup bir yabanıl incir ağacına tırmandı. Çünkü İsa oradan geçecekti.

5 İsa oraya varınca yukarı bakıp, “Zakkay, çabuk aşağı in!” dedi. “Bugün senin evinde kalmam gerekiyor.” 6 Zakkay hızla aşağı indi ve sevinç içinde İsa'yı evine buyur etti.

7 Bunu görenlerin hepsi söylenmeye başladı: “Gidip günahkâr birine konuk oldu!” dediler.

8 Zakkay ayağa kalkıp Rab'be şöyle dedi: “Ya Rab, işte malımın yarısını yoksullara veriyorum. Bir kimseden haksızlıkla bir şey aldım, dört katını geri vereceğim.”

9 İsa dedi ki, “Bu ev bugün kurtuluşa kavuştu. Çünkü bu adam da İbrahim'in oğludur. 10 Nitekim İnsanoğlu, kaybolanı arayıp kurtarmak için geldi.”

Güvenilirlik Sınavı
(Mat.25:14-30)

¹¹ Oradakiler bu sözleri dinlerken İsa konuşmasını bir benzetmeyle sürdürdü. Çünkü Yeruşalim'e yaklaşmıştı ve onlar, Tanrı'nın Egemenliği'nin hemen ortaya çıkacağını sanıyorlardı. ¹² Bu nedenle İsa şöyle dedi: “Soylu bir adam, kral atanıp dönmek üzere uzak bir ülkeye gitti. ¹³ Gitmeden önce kölelerinden onunu çağırıp onlara birer mina verdi. ‘Ben dönünceye dek bu paraları işletin’ dedi.

¹⁴ “Ne var ki, ülkesinin halkı adamdan nefret ediyordu. Arkasından temsilciler göndererek, ‘Bu adamın üzerimize kral olmasını istemiyoruz’ diye haber iletiler.

¹⁵ “Adam kral atanmış olarak geri döndüğünde, parayı vermiş olduğu köleleri çağırıp ne kazandıklarını öğrenmek istedi. ¹⁶ Birincisi geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘Senin bir minan on mina daha kazandı.’

¹⁷ “Efendisi ona, ‘Aferin, iyi köle!’ dedi. ‘En küçük işte güvenilir olduğunu gösterdiğin için on kent üzerinde yetkili olacaksın.’

¹⁸ “İkincisi gelip, ‘Efendimiz, senin bir minan beş mina daha kazandı’ dedi.

¹⁹ “Efendisi ona da, ‘Sen beş kent üzerinde yetkili olacaksın’ dedi.

²⁰ “Başka biri geldi, ‘Efendimiz’ dedi, ‘İşte senin minan! Onu bir mendile sarıp sakladım. ²¹ Çünkü senden korktum, sert adamsın; kendinden koymadığını alır, ekmediğini biçersin.’

²² “Efendisi ona, ‘Ey kötü köle, seni kendi ağzından çıkan sözle yargılayacağım’ dedi. ‘Kendinden koymadığını alan, ekmediğini biçen sert bir adam olduğumu bildiğine göre, ²³ neden paramı faize vermedin? Ben de geldiğimde onu faiziyle geri alırdım.’

²⁴ “Sonra çevrede duranlara, ‘Elindeki minayı alın, on minası olana verin’ dedi.

²⁵ “Ona, ‘Efendimiz’ dediler, ‘Onun zaten on minası var!’

²⁶ “O da, ‘Size şunu söyleyeyim, kimde varsa ona daha çok verilecek. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak’ dedi. ²⁷ ‘Beni kral olarak istemeyen o düşmanlarıma gelince, onları buraya getirin ve gözümün önünde kılıçtan geçirin!’ ”

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Yu.12:12-19)

²⁸ İsa, bu sözleri söyledikten sonra önden yürüyerek Yeruşalim'e doğru ilerledi. ²⁹⁻³⁰ Zeytin Dağı'nın yamacındaki Beytfaci ile Beytanya'ya yaklaştığında iki öğrencisini önden gönderdi. Onlara, “Karşıdaki köye gidin” dedi, “Köye girince, üzerine daha hiç kimsenin binmediği, bağlı duran bir sığa bulacaksınız. Onu çözüp bana getirin. ³¹ Biri size, ‘Onu niçin çözüyorsunuz?’ diye sorarsa, ‘Rab'bin ona ihtiyacı var’ dersiniz.”

³² Gönderilen öğrenciler gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine anlattığı gibi buldular.

³³ Sıpayı çözerlerken hayvanın sahipleri onlara, “Sıpayı niye çözüyorsunuz?” dediler.

³⁴ Onlar da, “Rab'bin ona ihtiyacı var” karşılığını verdiler.

³⁵ Sıpayı İsa'ya getirdiler, üzerine kendi giysilerini atarak İsa'yı üstüne bindirdiler.

³⁶ İsa ilerlerken halk, giysilerini yola seriyordu. ³⁷ İsa Zeytin Dağı'ndan aşağı inen yola yaklaştığı sırada, öğrencilerinden oluşan kalabalığın tümü, görmüş oldukları bütün mucizelerden ötürü, sevinç içinde yüksek sesle Tanrı'yı övmeye başladılar.

³⁸ “Rab'bin adıyla gelen Kral'a övgüler olsun! Gökte esenlik, en yücelerde yücelik olsun!” diyorlardı.

³⁹ Kalabalığın içinden bazı Ferisiler O'na, “Öğretmen, öğrencilerini sustur!” dediler.

⁴⁰ İsa, “Size şunu söyleyeyim, bunlar susacak olsa, taşlar bağıracaktır!” diye karşılık verdi.

İsa Yerus alim için A lıyor

⁴¹ İsa Yerus alim'e yaklaşıp kenti görünce a ladı. ⁴² “Keşke bugün sen de esenli e giden yolu bilseydin” dedi. “Ama şimdilik bu senin gözlerinden gizlendi. ⁴³ Senin için öyle günler gelecek ki, düşmanların seni setlerle çevirecek, ku atıp her yandan sıkı tıracaklar. ⁴⁴ Seni de, ba rındaki çocukları da yere  alacaklar. Sende ta  üstünde ta  bırakmayacaklar. Çünkü Tanrı'nın senin yardımına geldiği zamanı farketmedin.”

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor

(Mat.21:12-17; Mar.11:15-19; Yu.2:12-22)

⁴⁵ Sonra İsa tapınağın avlusuna girerek satıcıları dışarı kovmaya ba ladı. ⁴⁶ Onlara, “‘Evim dua evi olacak’ diye yazılmıştır. Ama siz onu haydut inine çevirdiniz” dedi.

⁴⁷⁻⁴⁸ İsa her gün tapınakta öğretiyordu. Ba k hinler, din bilginleri ve halkın ileri gelenleri ise O'nu yok etmek istiyor, ama bunu nasıl yapacaklarını bilemiyorlardı. Çünkü bütün halk O'nu can kula ıyla dinliyordu.

20

İsa'nın Yetkisi

(Mat.21:23-27; Mar.11:27-33)

¹ O günlerden birinde, İsa tapınakta halka öğretip Müjde'yi duyururken, ba k hinler ve din bilginleri, ileri gelenlerle birlikte  ıkageldiler. ² O'na, “Söyle bize, bunları hangi yetkiyle yapıyorsun? Bu yetkiyi sana kim verdi?” diye sordular.

³⁻⁴ İsa onlara  u karşılığı verdi: “Ben de size bir soru soracağım. Söyleyin bana, Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan* mıydı, insanlardan mı?”

⁵ Bunu aralarında şöyle tartı tılar: “‘Tanrı'dan’ dersek, ‘Ona niçin inanmadınız?’ diyecek. ⁶ Yok eğer ‘İnsanlardan’ dersek, bütün halk bizi ta a tutacak. Çünkü Yahya'nın peygamber olduğuna inanmışlardır.”

⁷ Sonunda, “Nereden olduğunu bilmiyoruz” yanıtını verdiler.

⁸ İsa da onlara, “Ben de size bunları hangi yetkiyle yapt  mı s ylemeyece im” dedi.

Ba  Kiracıları Benzetmesi

(Mat.21:33-46; Mar.12:1-12)

⁹ İsa sözüne devam ederek halka  u benzetmeyi anlattı: “Adamın biri ba  dikti, bunu ba cılara kiralayıp uzun süre yolculuğa  ıktı. ¹⁰ Mevsimi gelince, ba ın ürününden payına d  şeni vermeleri için ba cılara bir k le yolladı. Ama ba cılar köleyi dövüp eli boş gönderdiler. ¹¹ Ba  sahibi başka bir k le daha yolladı. Bağcılar onu da dövdüler, a a ılayıp eli boş gönderdiler. ¹² Adam bir üçüncüsünü yolladı, ba cılar onu da yaralayıp kovdular.

¹³ “Ba ın sahibi, ‘Ne yapacağım?’ dedi. ‘Sevgili o lumu göndereyim. Belki onu sayarlar.’

¹⁴ “Ama ba cılar onu görünce aralarında şöyle konu tular: ‘Mirasçı budur; onu öldürelim de miras bize kalsın.’ ¹⁵ Böylece, onu ba dan dışarı atıp öldürdüler.

“Bu durumda ba ın sahibi onlara ne yapacak? ¹⁶ Gelip o ba cıları yok edecek, ba ı da başkalarına verecek.”

Halk bunu duyunca, “Tanrı korusun!” dedi.

¹⁷ İsa gözlerinin içine bakarak şöyle dedi: “ yleyse Kutsal Yazılar'daki  u sözün anlamı nedir?

‘Yapıcıların reddettiği ta ,
İşte k  enin ba  taşı oldu.’

19:46 Y a.56:7; Yer.7:11 **19:47-48** Luk.21:37 * **20:3-4** “Yahya'nın vaftiz etme yetkisi Tanrı'dan”: Grekçe “Yahya'nın vaftizi gökten”. 5. ayette de “Tanrı'dan” diye çevrilen sözcük Grekçe “Gökten” diye geçer. **20:9** Y a.5:1-7
20:17 Mez.118:22

¹⁸ O taşın üzerine düşen herkes paramparça olacak, taş da kimin üzerine düşerse onu ezip toz edecek.”

¹⁹ İsa'nın bu benzetmeyi kendilerine karşı anlattığını farkedenden din bilginleriyle başkâhinler O'nu o anda yakalamak istediler, ama halkın tepkisinden korktular.

Sezar'ın Hakkı Sezar'a
(Mat.22:15-22; Mar.12:13-17)

²⁰ İsa'yı dikkatle gözlüyorlardı. O'na, kendilerine dürüst süsü veren muhbirler gönderdiler. O'nu, söyleyeceği bir sözle tuzağa düşürmek ve böylelikle valinin yetki ve yargısına teslim etmek istiyorlardı. ²¹⁻²² Muhbirler O'na, “Öğretmenimiz, senin doğru olanı söyleyip öğrettiğini, insanlar arasında ayırım yapmaksızın Tanrı yolunu dürüstçe öğrettiğini biliyoruz. Sezar'a* vergi vermemiz Kutsal Yasa'ya uygun mu, değil mi?” diye sordular.

²³⁻²⁴ Onların hilesini anlayan İsa, “Bana bir dinar gösterin” dedi. “Üzerindeki resim ve yazı kimin?”

“Sezar'ın” dediler.

²⁵ O da, “Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin” dedi.

²⁶ İsa'yı, halkın önünde söylediği sözlerle tuzağa düşüremediler. Verdiği yanıtı şaşarak susup kaldılar.

Dirilişle İlgili Soru
(Mat.22:23-33; Mar.12:18-27)

²⁷⁻²⁸ Ölümünden sonra dirilişi yadsıyan Sadukiler'den bazıları İsa'ya gelip şunu sordular: “Öğretmenimiz, Musa yazılarında bize şöyle buyurmuştur: ‘Eğer bir adamın evli kardeşi çocuksuz ölürse, adam ölenin karısını alıp soyunu sürdürsün.’ ²⁹ Yedi kardeş vardı. Birincisi kendine bir eş aldı, ama çocuksuz öldü. ³⁰⁻³¹ İkincisi de, üçüncüsü de kadını aldı; böylece kardeşlerin yedisi de çocuk bırakmadan öldü. ³² Son olarak kadın da öldü. ³³ Buna göre, diriliş günü kadın bunlardan hangisinin karısı olacak? Çünkü yedisi de onunla evlendi.”

³⁴ İsa onlara şöyle dedi: “Bu çağın insanları evlenip evlendirilirler. ³⁵ Ama gelecek çağa ve ölümlerin dirilişine erişmeye layık görülenler ne evlenir, ne evlendirilir. ³⁶ Bir daha ölmeleri de söz konusu değildir. Çünkü meleklerle benzerler ve dirilişin çocukları olarak Tanrı'nın çocuklarıdır. ³⁷ Musa bile alevlenen çalıyla ilgili bölümde Rab için, ‘İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı’ deyimini kullanarak ölümlerin dirileceğine işaret etmişti. ³⁸ Tanrı ölümlerin değil, dirilerin Tanrısı'dır. Çünkü O'na göre bütün insanlar diridir.”

³⁹⁻⁴⁰ Artık O'na başka soru sormaya cesaret edemeyen din bilginlerinden bazıları, “Öğretmenimiz, güzel konuştun” dediler.

Mesih Kimin Oğlu?
(Mat.22:41-46; Mar.12:35-37)

⁴¹ İsa onlara şöyle dedi: “Nasıl oluyor da, ‘Mesih* Davut'un Oğlu'dur’ diyorlar? ⁴²⁻⁴³ Çünkü Davut'un kendisi Mezmurlar Kitabı'nda şöyle diyor:

‘Rab Rabbim'e dedi ki,
Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek†
Sağımda otur.’

⁴⁴ Davut O'ndan ‘Rab’ diye söz ettiğine göre, O nasıl Davut'un Oğlu olur?”

^{20:27-28} Elç.23:8 ^{20:27-28} Yas.25:5 ^{20:37} Çık.3:6 ^{20:42-43} Mez.110:1 † ^{20:42-43} “Ayaklarının altına serinceye dek”: Grekçe “Ayaklarına tabure yapıncaya dek”.

45-46 Bütün halk dinlerken İsa öğrencilerine şöyle dedi: “Uzun kaftanlar içinde dolaşmaktan hoşlanan, meydanlarda selamlanmaya, havralarda en seçkin yerlere, şöenlerde başköşelere kurulmaya bayılan din bilginlerinden sakının. 47 Dul kadınların malını mülkünü sömüren, gösteriş için uzun uzun dua eden bu kişilerin cezası daha ağır olacaktır.”

21

Dul Kadının Bağışı (Mar.12:41-44)

1 İsa başını kaldırdı ve bağış toplanan yerde bağışlarını bırakan zenginleri gördü. 2-3 Yoksul bir dul kadının oraya iki bakır para* attığını görünce, “Size gerçeği söyleyeyim” dedi, “Bu yoksul dul kadın herkesten daha çok verdi. 4 Çünkü bunların hepsi kutuya, zenginliklerinden artanı attılar. Bu kadın ise yoksulluğuna karşın, geçinmek için elinde ne varsa hepsini verdi.”

Sonun Belirtileri (Mat.24:1-35; Mar.13:1-31)

5-6 Bazı kişiler tapınağın nasıl güzel taşlar ve adaklarla süslenmiş olduğundan söz edince İsa, “Burada gördüklerinize gelince, öyle günler gelecek ki, taş üstünde taş kalmayacak, hepsi yıkılacak!” dedi.

7 Onlar da, “Peki, öğretmenimiz, bu dediklerin ne zaman olacak? Bunların gerçekleşmek üzere olduğunu gösteren belirti ne olacak?” diye sordular.

8 İsa, “Sakın sizi saptırmasınlar” dedi. “Birçokları, ‘Ben O'yum’ ve ‘Zaman yaklaştı’ diyerek benim adımla gelecekler. Onların ardından gitmeyin. 9 Savaş ve isyan haberleri duyunca telaşlanmayın. Önce bunların olması gerek, ama son hemen gelmeyecek.”

10 Sonra onlara şöyle dedi: “Ulus ulusa, devlet devlete savaş açacak. 11 Şiddetli depremler, yer yer kıtlıklar ve salgın hastalıklar, korkunç olaylar ve gökte olağanüstü belirtiler olacak.

12 “Ama bütün bu olaylardan önce sizi yakalayıp zulmedecekler. Sizi havralara teslim edecek, zindanlara atacaklar. Benim adımdan ötürü kralların, valilerin önüne çıkarılacaksınız. 13 Bu size tanıklık etme fırsatı olacak. 14 Buna göre kendinizi nasıl savunacağınızı önceden düşünmemekte kararlı olun. 15 Çünkü ben size öyle bir konuşma yeteneği, öyle bir bilgelik vereceğim ki, size karşı çıkanların hiçbirisi buna karşı direnemeyecek, bir şey diyemeyecek. 16 Anne babanız, kardeşleriniz, akraba ve dostlarınız bile sizi ele verecek ve bazılarınızı öldürtecekler. 17 Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. 18 Ne var ki, başınızdaki saçlardan bir tel bile yok olmayacaktır. 19 Dayanmakla canlarınızı kazanacaksınız.

20 “Yeruşalim'in ordular tarafından kuşatıldığını görünce bilin ki, kentin yıkılacağı zaman yaklaşmıştır. 21 O zaman Yahudiye'de bulunanlar dağlara kaçsın, kentte olanlar dışarı çıksın, kırdakiler kente dönmessin. 22 Çünkü o günler, yazılmış olanların tümünün gerçekleşeceği ceza günleridir. 23 O günlerde gebe olan, çocuk emziren kadınların vay haline! Çünkü ülke büyük sıkıntıya düşecek ve bu halk gazaba uğrayacaktır. 24 Kılıçtan geçirilecek, tutsak olarak bütün uluslar arasına sürülecekler. Yeruşalim, öteki ulusların dönemleri tamamlanıncaya dek onların ayakları altında çiğnenecektir.

25 “Güneşte, ayda ve yıldızlarda belirtiler görülecek. Yeryüzünde uluslar denizin ve dalgaların uğultusundan şaşkına dönecek, dehşete düşecekler. 26 Dünyanın üzerine gelecek felaketleri bekleyen insanlar korkudan bayılacak. Çünkü göksel güçler sarsılacak. 27 O zaman İnsanoğlu'nun* bulut içinde büyük güç ve görkemle geldiğini görecekler. 28 Bu

* 21:2-3 “Bakır para”: Grekçe “Lepton” (bkz. Birimler Cetveli). 21:14 Luk.12:11-12 21:22 Hoş.9:7 21:25 Ysa.13:10; Hez.32:7; Yoe.2:31; Va.6:12-13 21:27 Dan.7:13; Va.1:7

olaylar gerçekleşmeye başlayınca doğrulun ve başlarınızı kaldırın. Çünkü kurtuluşunuz yakın demektir.”

²⁹ İsa onlara şu benzetmeyi anlattı: “İncir ağacına ya da herhangi bir ağaca bakın. ³⁰ Bunların yapraklandığını gördüğünüz zaman yaz mevsiminin yakın olduğunu kendiliğinizden anlarsınız. ³¹ Aynı şekilde, bu olayların gerçekleştiğini gördüğünüzde bilin ki, Tanrı'nın Egemenliği yakındır. ³² Size doğrusunu söyleyeyim, bütün bunlar olmadan, bu kuşak† ortadan kalkmayacak. ³³ Yer ve gök ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.

³⁴⁻³⁵ “Kendinize dikkat edin! Yürekleriniz sefahat, sarhoşluk ve bu yaşamın kaygılarıyla ağırlaşmasın. O gün, üzerinize bir tuzak gibi aniden inmesin. Çünkü o gün bütün yeryüzünde yaşayan herkesin üzerine gelecektir. ³⁶ Her an uyanık kalın, gerçekleşmek üzere olan bütün bu olaylardan kurtulabilmek ve İnsanoğlu'nun önünde durabilmek için dua edin.”

³⁷ İsa gündüz tapınakta öğretiyor, geceleri ise kentten dışarı çıkıp Zeytin Dağı'nda sabahlıyordu. ³⁸ Sabah erkenden bütün halk O'nu tapınakta dinlemek için O'na akın ediyordu.

22

Yahuda'nın İhaneti

(Mat.26:1-5,14-15; Mar.14:1-2,10-11; Yu.11:45-53)

¹ Fısıh denilen Mayasız Ekmek Bayramı yaklaşmıştı. ² Başkâhinlerle din bilginleri İsa'yı ortadan kaldırmak için bir yol arıyor, ama halktan korkuyorlardı. ³ Şeytan, Onikiler'den* biri olup İskariot diye adlandırılan Yahuda'nın yüreğine girdi. ⁴ Yahuda gitti, başkâhinler ve tapınak koruyucularının komutanlarıyla İsa'yı nasıl ele verebileceğini görüştü. ⁵ Onlar buna sevindiler ve kendisine para vermeye razı oldular. ⁶ Bunu kabul eden Yahuda, kalabalığın olmadığı bir zamanda İsa'yı ele vermek için fırsat kollamaya başladı.

Fısıh Yemeği

(Mat.26:17-35; Mar.14:12-31; Yu.13:21-30,36-38; 1Ko.11:23-25)

⁷ Fısıh kurbanının kesilmesi gereken Mayasız Ekmek Günü geldi. ⁸ İsa, Petrus'la Yuhanna'yı, “Gidin, Fısıh yemeğini yiyebilmemiz için hazırlık yapın” diyerek önden gönderdi.

⁹ O'na, “Nerede hazırlık yapmamızı istersin?” diye sordular.

¹⁰⁻¹¹ İsa onlara, “Bakın” dedi, “Kente girdiğinizde karşınıza su testisi taşıyan bir adam çıkacak. Adamı, gideceği eve kadar izleyin ve evin sahibine şöyle deyin: ‘Öğretmen, öğrencilerimle birlikte Fısıh yemeğini yiyeceğim konuk odası nerede?’ diye soruyor.” ¹² Ev sahibi size üst katta, döşenmiş büyük bir oda gösterecek. Orada hazırlık yapın.”

¹³ Onlar da gittiler, her şeyi İsa'nın kendilerine söylediği gibi buldular ve Fısıh yemeği için hazırlık yaptılar.

¹⁴⁻¹⁵ Yemek saati gelince İsa, elçileriyle birlikte sofraya oturdu ve onlara şöyle dedi: “Ben acı çekmeden önce bu Fısıh yemeğini sizinle birlikte yemeyi çok arzulamıştım. ¹⁶ Size şunu söyleyeyim, Fısıh yemeğini, Tanrı'nın Egemenliği'nde yetkinliğe erişeceği* zamana dek, bir daha yemeyeceğim.”

¹⁷ Sonra kâseyi alarak şükretti ve, “Bunu alın, aranızda paylaşın” dedi. ¹⁸ “Size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği gelene dek, asmanın ürününden bir daha içmeyeceğim.”

¹⁹ Sonra eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve onlara verdi. “Bu sizin uğruna feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın” dedi.

† 21:32 “Kuşak” ya da “Soy”.
“Tamamlanacağı”.

21:37 Luk.19:47-48

22:1 Çık.12:1-27

* 22:16 “Yetkinliğe erişeceği”: Grekçe

²⁰ Aynı şekilde, yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: “Bu kâse, sizin uğrunuza akıtılan kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. ²¹ Ama bana ihanet edecek kişinin eli şu anda benimkiyle birlikte sofradadır. ²² İnsanoğlu, belirlenmiş olan yoldan gidiyor. Ama O'na ihanet eden adamın vay haline!” ²³ Elçiler, aralarında bunu kimin yapabileceğini tartışmaya başladılar.

²⁴ Ayrıca aralarında hangisinin en üstün sayılacağı konusunda bir çekişme oldu. ²⁵ İsa onlara, “Ulusların kralları, kendi uluslarına egemen kesilirler. İleri gelenleri de kendilerine iyiliksever unvanını yakıştırırlar” dedi. ²⁶ “Ama siz böyle olmayacaksınız. Aranızda en büyük olan, en küçük gibi olsun; yöneten, hizmet eden gibi olsun. ²⁷ Hangisi daha büyük, sofrada oturan mı, hizmet eden mi? Sofrada oturan değil mi? Oysa ben aranızda hizmet eden biri gibi oldum. ²⁸ Denendiğim zamanlar benimle birlikte dayanmış olanlar sizlersiniz. ²⁹ Babam bana nasıl bir egemenlik verdiyse, ben de size bir egemenlik veriyorum. ³⁰ Öyle ki, egemenliğimde benim soframda yiyip içersiniz ve tahtta oturarak İsrail'in on iki oymağını yargılayasınız.

³¹ “Simun, Simun, Şeytan sizleri buğday gibi kalburdan geçirmek için izin almıştır. ³² Ama ben, imanını yitirmeyesin diye senin için dua ettim. Geri döndüğün zaman kardeşlerini güçlendir.”

³³ Simun İsa'ya, “Ya Rab, ben seninle birlikte zindana da, ölüme de gitmeye hazırım” dedi.

³⁴ İsa, “Sana şunu söyleyeyim, Petrus, bu gece horoz ötmeden beni tanıdığını üç kez inkâr edeceksin” dedi.

³⁵ Sonra İsa onlara, “Ben sizi kesesiz, torbasız ve çarıksız gönderdiğim zaman, herhangi bir eksiğiniz oldu mu?” diye sordu.

“Hiçbir eksiğimiz olmadı” dediler.

³⁶ O da onlara, “Şimdi ise kesesi olan da, torbası olan da yanına alsın” dedi. “Kılıcı olmayan, abasını satın bir kılıç alsın. ³⁷ Size şunu söyleyeyim, yazılmış olan şu sözün yaşamımda yerine gelmesi gerekiyor: ‘O, suçlularla bir sayıldı.’ Gerçekten de benimle ilgili yazılmış olanlar yerine gelmektedir.”

³⁸ “Ya Rab, işte burada iki kılıç var” dediler.

O da onlara, “Yeter!” dedi.

Zeytin Dağı'ndaki Dua

(Mat.26:36-46; Mar.14:32-42)

³⁹ İsa dışarı çıktı, her zamanki gibi Zeytin Dağı'na gitti. Öğrenciler de O'nun ardından gittiler. ⁴⁰ Oraya varınca İsa onlara, “Dua edin ki ayartılmayasınız” dedi. ⁴¹⁻⁴² Onlardan bir taş atımı kadar uzaklaştı ve diz çökerek şöyle dua etti: “Baba, senin isteğine uygunsa, bu kâseyi benden uzaklaştır. Yine de benim değil, senin istediğin olsun.” ⁴³ Gökten bir melek İsa'ya görünerek O'nu güçlendirdi. ⁴⁴ Derin bir acı içinde olan İsa daha hararetle dua etti. Teri, toprağa düşen kan damlalarını andırıyordu.

⁴⁵ İsa duadan kalkıp öğrencilerin yanına dönünce onları üzüntüden uyumuş buldu. ⁴⁶ Onlara, “Niçin uyuyorsunuz?” dedi. “Kalkıp dua edin ki ayartılmayasınız.”

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-68; Mar.14:43-50; Yu.18:3-12)

⁴⁷⁻⁴⁸ İsa daha konuşurken bir kalabalık çıkageldi. Onikiler'den* biri, Yahuda adındaki kişi, kalabalığa öncülük ediyordu. İsa'yı öpmek üzere yaklaşıncı İsa, “Yahuda” dedi, “İnsanoğlu'na* bir öpücükle mi ihanet ediyorsun?”

⁴⁹ İsa'nın çevresindekiler olacakları anlayınca, “Ya Rab, kılıçla vuralım mı?” dediler.
⁵⁰ İçlerinden biri başkâhinin kölesine vurarak sağ kulağını uçurdu.

⁵¹ Ama İsa, “Bırakın, yeter!” dedi, sonra kölenin kulağına dokunarak onu iyileştirdi.

⁵² İsa, üzerine yürüyen başkâhinlere, tapınak koruyucularının komutanlarına ve ileri gelenlere şöyle dedi: “Niçin bir haydutmuşum gibi kılıç ve sopalarla geldiniz? ⁵³ Her gün tapınakta sizinle birlikteydim, bana el sürmediniz. Ama bu saat sizindir, karanlığın egemen olduğu saattir.”

⁵⁴ İsa'yı tutukladılar, alıp başkâhinin evine götürdüler. Petrus onları uzaktan izliyordu.

⁵⁵ Avlunun ortasında ateş yakıp çevresinde oturduklarında Petrus da gelip onlarla birlikte oturdu. ⁵⁶ Bir hizmetçi kız ateşin ışığında oturan Petrus'u gördü. Onu dikkatle süzerek, “Bu da O'nunla birlikteydi” dedi.

⁵⁷ Ama Petrus, “Ben O'nu tanımıyorum, kadın!” diye inkâr etti.

⁵⁸ Biraz sonra onu gören başka biri, “Sen de onlardansın” dedi.

Petrus, “Değilim, arkadaş!” dedi.

⁵⁹ Yaklaşık bir saat sonra yine bir başkası ısrarla, “Gerçekten bu da O'nunla birlikteydi” dedi. “Çünkü Celileli'dir.”

⁶⁰ Petrus, “Sen ne diyorsun be adam, anlamıyorum!” dedi. Tam o anda, Petrus daha konuşurken horoz öttü. ⁶¹⁻⁶² Rab arkasına dönüp Petrus'a baktı. O zaman Petrus, Rab'in kendisine, “Bu gece horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin” dediğini hatırladı ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

⁶³ İsa'yı göz altında tutan adamlar O'nunla alay ediyor, O'nu dövüyorlardı. ⁶⁴ Gözlerini bağlayıp, “Peygamberliğini göster bakalım, sana vuran kim?” diye soruyorlardı.

⁶⁵ Kendisine daha bir sürü küfür yağırdılar.

İsa Yüksek Kurul'un Önünde

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Yu.18:19-24)

⁶⁶ Gün doğunca halkın ileri gelenleri, başkâhinler ve din bilginleri toplandılar. İsa, bunlardan oluşan Yüksek Kurul'un* önüne çıkarıldı. ⁶⁷ O'na, “Sen Mesih isen, söyle bize” dediler.

İsa onlara şöyle dedi: “Size söylesem, inanmazsınız. ⁶⁸ Size soru sorsam, yanıt vermezsiniz. ⁶⁹ Ne var ki, bundan böyle İnsanoğlu, kudretli Tanrı'nın sağında oturacaktır.”

⁷⁰ Onların hepsi, “Yani, sen Tanrı'nın Oğlu musun?” diye sordular.

O da onlara, “Söylediğiniz gibi, ben O'yum” dedi.

⁷¹ “Artık tanıklığa ne ihtiyacımız var?” dediler. “İşte kendi ağzından duyduk!”

23

İsa Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-14; Mar.15:1-5; Yu.18:28-38)

¹ Sonra bütün kurul üyeleri kalkıp İsa'yı Pilatus'a götürdüler. ² O'nu şöyle suçlamaya başladılar: “Bu adamın ulusumuzu yoldan saptırdığını gördük. Sezar'a* vergi ödenmesine engel oluyor, kendisinin de Mesih, yani bir kral olduğunu söylüyor.”

³ Pilatus İsa'ya, “Sen Yahudiler'in Kralı mısınız?” diye sordu.

İsa, “Söylediğin gibidir” yanıtını verdi.

⁴ Pilatus, başkâhinlerle halka, “Bu adamda hiçbir suç görmüyorum” dedi.

⁵ Ama onlar üstelediler: “Yahudiye'nin her tarafında öğretisini yayarak halkı kışkırtıyor; Celile'den başlayıp ta buraya kadar geldi” dediler.

⁶ Pilatus bunu duyunca, “Bu adam Celileli mi?” diye sordu. ⁷ İsa'nın, Hiroides'in* yönetimindeki bölgeden geldiğini öğrenince, kendisini o sırada Yerus alim'de bulunan Hiroides'e gönderdi.

⁸ Hiroides İsa'yı görünce çok sevindi. O'na ilişkin haberleri duyduğu için çoktandır O'nu görmek istiyor, gerçekleştireceği bir belirtiye tanık olmayı umuyordu. ⁹ O'na birçok soru sordu, ama O hiç karşılık vermedi. ¹⁰ Orada duran baş  hinlerle din bilginleri, İsa'yı ağır bir dille suçladılar. ¹¹ Hiroides de askerleriyle birlikte O'nu a ağılayıp alay etti. O'na gösterişli bir kaftan giydirip Pilatus'a geri gönderdi. ¹² Bu olaydan önce birbirine düşman olan Hiroides'le Pilatus, o gün dost oldular.

Pilatus'un Kararı

(Mat.27:15-26; Mar.15:6-15; Yu.18:39-19:16)

¹³⁻¹⁴ Pilatus, baş  hinleri, yöneticileri ve halkı toplayarak onlara, “Siz bu adamı bana, halkı saptırıyor diye getirdiniz” dedi. “Oysa ben bu adamı sizin önünüzde sorguya çektim ve kendisinde  ne sürdüğünüz suçlardan hiçbirini bulmadım. ¹⁵ Hiroides de bulmamış olmalı ki, O'nu bize geri gönderdi. Görüyorsunuz,  l m cezasını gerektiren hiçbir şey yapmadı. ¹⁶⁻¹⁷ Bu nedenle ben O'nu d vd r p salıvereceğim.”*

¹⁸ Ama onlar hep bir ağızdan, “Yok et bu adamı, bize Barabba'yı salıver!” diye bağırdılar. ¹⁹ Barabba, kentte çıkan bir ayaklanmaya katılmaktan ve adam öldürmekten hapse atılmıştı.

²⁰ İsa'yı salıvermek isteyen Pilatus onlara yeniden seslendi. ²¹ Onlar ise, “O'nu çarmıha ger, çarmıha ger!” diye bağırışıp durdular.

²² Pilatus    nc  kez, “Bu adam ne kötülük yaptı ki?” dedi. “ l m cezasını gerektirecek hiçbir suç bulmadım O'nda. Bu nedenle O'nu d vd r p salıvereceğim.”

²³⁻²⁴ Ne var ki onlar, yüksek sesle bağırarak İsa'nın çarmıha gerilmesi için direttiler. Sonunda bağırışları baskın çıktı ve Pilatus, onların isteğinin yerine getirilmesine karar verdi. ²⁵ İstedikleri kişiyi, ayaklanmaya katılmak ve adam öldürmekten hapse atılan kişiyi salıverdi. İsa'yı ise onların isteğine bıraktı.

İsa  armıha Geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Yu.19:17-27)

²⁶ Askerler İsa'yı götürürken, kırdan gelmekte olan Simun adında Kireneli bir adamı yakaladılar, çarmıhı sırtına yükleyip İsa'nın arkasından yürüttüler. ²⁷ Büyük bir halk topluluğu da İsa'nın ardından gidiyordu. Aralarında İsa için dövünüp ağıt yakan kadınlar vardı. ²⁸ İsa bu kadınlara dönerek, “Ey Yerus alim kızları, benim için ağlamayın” dedi. “Kendiniz ve çocuklarınız için ağlayın. ²⁹ çünkü öyle günler gelecek ki, ‘Kısır kadınlara, hiç doğurmamış rahimlere, emzirmemiş memelere ne mutlu!’ diyecekler. ³⁰ O zaman dağlara, ‘ zerimize düşün!’ ve tepelere, ‘Bizi  rt n!’ diyecekler. ³¹ çünkü ya  ağaca böyle yaparlarsa, kuruya neler olacaktır?”

³² İsa'yla birlikte idam edilmek üzere ayrıca iki suçlu da götürülüyordu. ³³ Kafatası denilen yere vardıklarında İsa'yı, biri sağında öbürü solunda olmak üzere, iki suçluyla birlikte çarmıha gerdiler. ³⁴ İsa, “Baba, onları bağışla” dedi. “  nk  ne yaptıklarını bilmiyorlar.” O'nun giysilerini aralarında paylaşmak için kura çektiler.

³⁵ Halk orada durmuş, olanları seyrediyordu. Yöneticiler İsa'yla alay ederek, “Başkalarını kurtardı; eğer Tanrı'nın Mesih , Tanrı'nın seçtiği O ise, kendini de kurtarsın” diyorlardı.

* **23:16-17** Birçok Grekçe elyazması, “Pilatus'un her Fısıh Bayramı'nda onlar için bir kişi salıvermesi gerekiyordu” sözlerini de içerir. **23:30** Ho .10:8; Va.6:16 **23:34** Mez.22:18

³⁶⁻³⁷ Askerler de yaklaşıp İsa'yla eğlendiler. O'na ekşi şarap sunarak, “Sen Yahudiler'in Kralı'ysan, kurtar kendini!” dediler. ³⁸ Başının üzerinde şu yafta vardı:

YAHUDİLER'İN KRALI BUDUR

³⁹ Çarmıha asılan suçlulardan biri, “Sen Mesih değil misin? Haydi, kendini de bizi de kurtar!” diye küfretti.

⁴⁰ Ne var ki, öbür suçlu onu azarladı. “Sende Tanrı korkusu da mı yok?” diye karşılık verdi. “Sen de aynı cezayı çekiyorsun. ⁴¹ Nitekim biz haklı olarak cezalandırılıyor, yaptıklarımızın karşılığını alıyoruz. Oysa bu adam hiçbir kötülük yapmadı.” ⁴² Sonra, “Ey İsa, kendi egemenliğine girdiğinde beni an” dedi.

⁴³ İsa ona, “Sana doğrusunu söyleyeyim, sen bugün benimle birlikte cennette olacaksın” dedi.

İsa'nın Ölümü

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Yu.19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Öğleyin on iki sularında güneş karardı, üçe kadar bütün ülkenin üzerine karanlık çöktü. Tapınaktaki perde ortasından yırtıldı. ⁴⁶ İsa yüksek sesle, “Baba, ruhumu ellerine bırakıyorum!” diye seslendi. Bunu söyledikten sonra son nefesini verdi.

⁴⁷ Olanları gören yüzbaşı, “Bu adam gerçekten doğru biriydi” diyerek Tanrı'yı yüceltmeye başladı. ⁴⁸ Olayı seyretmek için biriken halkın tümü olup bitenleri görünce göğüslerini döve döve geri döndüler. ⁴⁹ Ama İsa'nın bütün tanındıkları ve Celile'den O'nun ardından gelen kadınlar uzakta durmuş, olanları seyrediyorlardı.

İsa'nın Gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Yu.19:38-42)

⁵⁰ Yüksek Kurul üyelerinden Yusuf adında iyi ve doğru bir adam vardı. ⁵¹ Bir Yahudi kenti olan Aramatya'dan olup Tanrı'nın Egemenliği'ni umutla bekleyen Yusuf, Kurul'un kararını ve eylemini onaylamamıştı. ⁵² Pilatus'a gidip İsa'nın cesedini istedi. ⁵³ Cesedi çarmıhtan indirip keten beze sardı, hiç kimsenin konulmadığı, kayaya oyulmuş bir mezara yatırdı. ⁵⁴ Hazırlık Günü'ydü* ve Şabat Günü başlamak üzereydi.

⁵⁵ İsa'yla birlikte Celile'den gelen kadınlar da Yusuf'un ardından giderek mezarı ve İsa'nın cesedinin oraya nasıl konulduğunu gördüler. ⁵⁶ Evlerine dönerek baharat ve güzel kokulu yağlar hazırladılar. Ama Şabat Günü, Tanrı'nın buyruğu uyarınca dinlendiler.

24

İsa'nın Dirilişi

(Mat.28:1-10; Mar.16:1-8; Yu.20:1-10)

¹ Kadınlar haftanın ilk günü, sabah çok erkenden, hazırlamış oldukları baharatı alıp mezara gittiler. ² Taşı mezarın girişinden yuvarlanmış buldular. ³ Ama içeri girince Rab İsa'nın cesedini bulamadılar. ⁴ Onlar bu durum karşısında şaşırıp kalmışken, şimşek gibi parıltıyan giysilere bürünmüş iki kişi yanlarında belirdi. ⁵ Korkuya kapılan kadınlar başlarını yere eğdiler. Adamlar ise onlara, “Diri olanı neden ölüler arasında arıyorsunuz?” dediler. ⁶ “O burada yok, dirildi. Daha Celile'deyken size söylediğini anımsayın. ⁷ İnsanoğlu'nun* günahlı insanların eline verilmesi, çarmıha gerilmesi ve üçüncü gün dirilmesi gerektiğini bildirmişti.”

⁸ O zaman kadınlar İsa'nın sözlerini anımsadılar. ⁹ Mezardan dönüp bütün bunları Onbir-ler'e* ve ötekilerin hepsine bildirdiler. ¹⁰ Bunları elçilere anlatanlar, Mecdelli Meryem,

Yohanna, Yakup'un annesi Meryem ve bunlarla birlikte bulunan öbür kadınlardı. ¹¹ Ne var ki, bu sözler elçilere saçma geldi ve kadınlara inanmadılar. ¹² Yine de, Petrus kalkıp mezara koştu. Eğilip içeri baktığında keten bezlerden başka bir şey görmedi. Olay karşısında şaşkına dönmüş bir halde oradan uzaklaştı.

Emmaus Yolunda İki Öğrenci
(Mar.16:12-13)

¹³ Aynı gün öğrencilerden ikisi, Yeruşalim'den altmış ok atımı* uzaklıkta bulunan ve Emmaus denilen bir köye gitmekteydiler. ¹⁴ Bütün bu olup bitenleri kendi aralarında konuşuyorlardı. ¹⁵ Bunları konuşup tartışırken İsa yanlarına geldi ve onlarla birlikte yürümeye başladı. ¹⁶ Ama onların gözleri O'nu tanıma gücünden yoksun bırakılmıştı.

¹⁷ İsa, “Yolda birbirinizle ne tartışıp duruyorsunuz?” dedi.

Üzgün bir halde, oldukları yerde durdular. ¹⁸ Bunlardan adı Kleopas olan O'na, “Yeruşalim'de bulunup da bu günlerde orada olup bitenleri bilmeyen tek yabancı sen misin?” diye karşılık verdi.

¹⁹ İsa onlara, “Hangi olup bitenleri?” dedi.

O'na, “Nasıralı İsa'yla ilgili olayları” dediler. “O adam, Tanrı'nın ve bütün halkın önünde gerek söz, gerek eylemde güçlü bir peygamberdi. ²⁰⁻²³ Başkâhinlerle yöneticilerimiz O'nu, ölüm cezasına çarptırmak için valiye teslim ederek çarmıha gerdirdiler; oysa biz O'nun, İsrail'i kurtaracak kişi olduğunu ummuştuk. Dahası var, bu olaylar olalı üç gün oldu ve aramızdan bazı kadınlar bizi şaşkına çevirdiler. Bu sabah erkenden mezara gittiklerinde, O'nun cesedini bulamamışlar. Sonra geldiler, bir görünümde, İsa'nın yaşamakta olduğunu bildiren melekler gördüklerini söylediler. ²⁴ Bizimle birlikte olanlardan bazıları mezara gitmiş ve durumu, tam kadınların anlatmış olduğu gibi bulmuşlar. Ama O'nu görmemişler.”

²⁵ İsa onlara, “Sizi akılsızlar! Peygamberlerin bütün söylediklerine inanmakta ağır davranan kişiler! ²⁶ Mesih'in* bu acıları çekmesi ve yüceliğine kavuşması gerekli değil miydi?” dedi. ²⁷ Sonra Musa'nın ve bütün peygamberlerin yazılarından başlayarak, Kutsal Yazılar'ın hepsinde kendisiyle ilgili olanları onlara açıkladı.

²⁸⁻²⁹ Gitmekte oldukları köye yaklaştıkları sırada İsa, yoluna devam edecekmiş gibi davrandı. Ama onlar, “Bizimle kal. Neredeyse akşam olacak, gün batmak üzere” diyerek O'nu zorladılar. Böylece İsa onlarla birlikte kalmak üzere içeri girdi.

³⁰ Onlarla sofrada otururken İsa ekmek aldı, şükretti ve ekmeği bölüp onlara verdi. ³¹ O zaman onların gözleri açıldı ve kendisini tanıdılar. İsa ise gözlerinin önünden kayboldu. ³² Onlar birbirine, “Yolda kendisi bizimle konuşurken ve Kutsal Yazılar'ı bize açıklarken yüreklerimiz nasıl da sevinçle çarpıyordu, değil mi?” dediler.

³³ Kalkıp hemen Yeruşalim'e döndüler. Onbirler'i* ve onlarla birlikte olanları toplamış buldular. ³⁴ Bunlar, “Rab gerçekten dirildi, Simun'a görünmüş!” diyorlardı. ³⁵ Kendileri de yolda olup bitenleri ve ekmeği böldüğü zaman İsa'yı nasıl tanıdıklarını anlattılar.

İsa Onbirler'e Görünüyor
(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Yu.20:19-23; Elç.1:6-8)

³⁶ Bunları anlatırken İsa gelip aralarında durdu. Onlara, “Size esenlik olsun!” dedi.

³⁷ Ürktüler, bir hayalet gördüklerini sanarak korkuya kapıldılar. ³⁸ İsa onlara, “Neden telaşlanıyorsunuz? Neden kuşkular doğuyor içinizde?” dedi. ³⁹ “Ellerime, ayaklarıma bakın; işte benim! Dokunun da görün. Hayaletin eti kemiği olmaz, ama görüyorsunuz, benim var.”

* **24:13** “Altmış ok atımı”: Yaklaşık 11 km.

⁴⁰ Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve ayaklarını gösterdi. ⁴¹ Sevinçten hâlâ inanamayan, şaşkınlık içindeki öğrencilerine, “Sizde yiyecek bir şey var mı?” diye sordu.

⁴² Kendisine bir parça kızarmış balık verdiler. ⁴³ İsa onu alıp gözlerinin önünde yedi.

⁴⁴ Sonra onlara şöyle dedi: “Daha sizlerle birlikteyken, ‘Musa’nın Yasası’nda, peygamberlerin yazılarında ve Mezmurlar’da benimle ilgili yazılmış olanların tümünün gerçekleşmesi gerektir’ demiştim.”

⁴⁵ Bundan sonra Kutsal Yazılar’ı anlayabilmeleri için zihinlerini açtı. ⁴⁶⁻⁴⁷ Onlara dedi ki, “Şöyle yazılmıştır: Mesih acı çekecek ve üçüncü gün ölümden dirilecek; günahların bağışlanması için tövbe çağrısı da Yeruşalim’den başlayarak bütün uluslara O’nun adıyla duyurulacak. ⁴⁸ Sizler bu olayların tanıklarıısınız. ⁴⁹ Ben de Babam’ın vaat ettiğini size göndereceğim. Ama siz, yücelerden gelecek güçle kuşanıncaya dek kentte kalın.”

İsa’nın Göğe Yükselmesi

(Mar.16:19-20; Elç.1:9-11)

⁵⁰ İsa onları kentin dışına, Beytanya’nın yakınlarına kadar götürdü. Ellerini kaldırarak onları kutsadı. ⁵¹ Ve onları kutsarken yanlarından ayrıldı, göğe alındı. ⁵² Öğrencileri O’na tapındılar ve büyük sevinç içinde Yeruşalim’e döndüler. ⁵³ Sürekli tapınakta bulunuyor, Tanrı’yı övüyorlardı.

YUHANNA

GİRİŞ

Kitabın Özelliği: Yuhanna, Matta'dan, Markos'tan ve Luka'dan farklı konuları vurgular. İsa'nın doğumunu anlatarak başlayacağına, İsa'nın başlangıçtan beri Tanrı'yla birlikte bulunmuş, beden alıp aramızda yaşamış olan Tanrı Sözü olduğunu açıklamakla başlar (1:1-18). Kitapta daha az sayıda mucizeden söz edilir ve bunlar İsa'nın bildirisini doğrulayan belirtiler diye anılır. (“Belirti” olarak çevrilen Grekçe sözcük dile uygunluk açısından yer yer “doğaüstü belirti” ya da “mucize” olarak çevrilmiştir). Yuhanna'da birkaç yerde örnekten söz edilmekle birlikte (10:6; 16:25), benzetme sözcüğü hiç geçmez. Bunların yerine İsa'nın konuşmalarına yer verilir. Yuhanna, Celile'de geçen olayların ancak bir bölümünü anarken Yeruşalim'de geçen olaylara daha çok yer verir. İsa'nın, tutuklanmasından önceki son gece anlattıkları (13-16 bölümleri) ve 17. bölümdeki duası bunların en önemlileridir. İsa'nın ölüp dirildikten sonra izleyicilerine birkaç kez görünmesine bu kitapta daha çok yer verilir (20 ve 21).

Amaç ve İçerik: Yuhanna'nın farklı yaklaşımı hiç de şaşırtıcı değildir. Bizzat kendisi şöyle diyor: “İsa, öğrencilerinin önünde, bu kitapta yazılı olmayan başka birçok doğaüstü belirti gerçekleştirdi. Ne var ki yazılanlar, İsa'nın, Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adıyla yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır” (20:30-31). Görülüyor ki, iman konusu güçlü bir biçimde vurgulanıyor¹. Dinleyicilerin İsa'ya gösterdikleri ilgi, iman edip etmemeleriyle ölçülüyor². Sonsuz yaşam konusu ayrıca vurgulanıyor³. İsa diyor ki, “Ben, insanlar yaşama, bol yaşama sahip olsunlar diye geldim” (10:10) ve “Sonsuz yaşam, tek gerçek Tanrı olan seni ve gönderdiğin İsa Mesih'i tanımlar” (17:3).

Kitapta üzerinde durulan başka bir konu, Yahudi önderlerin dinmeyen karşı koymalarıdır⁴. Nitekim İsa'nın çarmıha gerilmesini isteyenler de bu önderler oldu.

Bununla birlikte kitabın ana amacı, İsa'nın kim olduğunu açıklamaktır. İsa'ya “Söz”⁵, “Mesih”⁶, “Tanrı Oğlu”⁷, “İnsanoğlu”⁸ ve daha birçok unvan⁹ verilir. İsa-Baba Tanrı ilişkisi konusundaki öğretisi bu açıklamalarla içiçedir¹⁰. İsa bu kitapta 109 kez Tanrı'yı “Baba” diye anar. 23 kez de Tanrı'dan, “beni gönderen” diye söz eder. İsa'nın Baba'ya dönmesinden sonra inanlılara gönderilen Kutsal Ruh'la¹¹ ilgili öğretiyi de anmalıyız. Bundan başka İsa Tanrı'yla inanlılar arasındaki harikulade ilişkilerden söz eder¹². Bu konuda şöyle diyor: “Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaşarız” (14:23).

Ana Hatlar:

1:1-18 Giriş

1:19-51 Vaftizci Yahya ve İsa'nın ilk öğrencileri

2:1-11:57 İsa'nın konuşmaları ve yaptığı mucizeler

12:1-19:42 İsa'nın ölümünden önceki son haftası

20:1-21:25 İsa'nın dirilişinden sonra izleyicilerine görünmesi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

Tanrısal Söz

¹ Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi* ve Söz Tanrı'ydı. ² Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi. ³ Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz

* 1:1 “Tanrı'yla birlikteydi” ya da “Tanrı'daydı”.

olmadı. ⁴ Yaşam O'ndaydı ve yaşam insanların ışığıydı. ⁵ Işık karanlıkta parlar. Karanlık onu alt edemedi†.

⁶ Tanrı'nın gönderdiği Yahya adlı bir adam ortaya çıktı. ⁷ Tanıklık amacıyla, ışığa tanıklık etsin ve herkes onun aracılığıyla iman etsin diye geldi. ⁸ Kendisi ışık değildi, ama ışığa tanıklık etmeye geldi. ⁹ Dünyaya gelen, her insanı aydınlatan gerçek ışık vardı. ¹⁰ O, dünyadaydı, dünya O'nun aracılığıyla var oldu, ama dünya O'nu tanımadı. ¹¹ Kendi yurduna geldi, ama kendi halkı O'nu kabul etmedi. ¹² Kendisini kabul edip adına iman edenlerin hepsine Tanrı'nın çocukları olma hakkını verdi. ¹³ Onlar ne kandan, ne beden ne de insan isteğinden doğdular; tersine, Tanrı'dan doğdular.

¹⁴ Söz, insan‡ olup aramızda yaşadı. O'nun yüceliğini –Baba'dan gelen, lütuf ve gerçeğe dolu biricik Oğul'un yüceliğini– gördük. ¹⁵ Yahya O'na tanıklık etti. Yüksek sesle şöyle dedi: “‘Benden sonra gelen benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı’ diye sözünü ettiğim kişi budur.”

¹⁶ Nitekim hepimiz O'nun doluluğundan lütuf üzerine lütuf aldık. ¹⁷ Kutsal Yasa Musa aracılığıyla verildi, ama lütuf ve gerçek İsa Mesih aracılığıyla geldi. ¹⁸ Tanrı'yı hiçbir zaman hiç kimse görmedi. Baba'nın bağrında bulunan ve Tanrı olan biricik Oğul O'nu tanıttı.

Yahya'nın Ortaya Çıkışı

(Mat.3:1-12; Mar.1:1-8; Luk.3:1-18)

¹⁹⁻²⁰ Yahudi yetkililer§ Yahya'ya, “Sen kimsin?” diye sormak üzere Yeruşalim'den* kâhinlerle Levililer'i* gönderdikleri zaman Yahya'nın tanıklığı şöyle oldu –açıkça konuştu, inkâr etmedi– “Ben Mesih değilim” diye açıkça konuştu.

²¹ Onlar da kendisine, “Öyleyse sen kimsin? İlyas mısın?” diye sordular.

O da, “Değilim” dedi.

“Sen beklediğimiz peygamber misin?” sorusuna,

“Hayır” yanıtını verdi.

²² Bu kez, “Kim olduğunu söyle de bizi gönderenlere bir yanıt verelim” dediler. “Kendin için ne diyorsun?”

²³ Yahya, “Peygamber Yeşaya'nın dediği gibi, ‘Rab'bin yolunu düzleyin’ diye çölde haykıranın sesiym ben” dedi.

²⁴⁻²⁵ Yahya'ya gönderilen bazı Ferisiler ona, “Sen Mesih, İlyas ya da beklediğimiz peygamber değilsen, niye vaftiz ediyorsun?” diye sordular.

²⁶ Yahya onlara şöyle yanıt verdi: “Ben suyla vaftiz ediyorum, ama aranızda tanımadığınız biri duruyor. ²⁷ Benden sonra gelen O'dur. Ben O'nun çarığının bağını çözmeye bile layık değilim.”

²⁸ Bütün bunlar Şeria Irmağı'nın ötesinde bulunan Beytanya'da, Yahya'nın vaftiz ettiği yerde oldu.

Tanrı Kuzusu

²⁹ Yahya ertesi gün İsa'nın kendisine doğru geldiğini görünce şöyle dedi: “İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu! ³⁰ Kendisi için, ‘Benden sonra biri geliyor, O benden üstündür. Çünkü O benden önce vardı’ dediğim kişi işte budur. ³¹ Ben O'nu tanıımıyordum, ama İsrail'in O'nu tanıması için ben suyla vaftiz ederek geldim.”

³² Yahya tanıklığını şöyle sürdürdü: “Ruh'un güvercin gibi gökten indiğini, O'nun üzerinde durduğunu gördüm. ³³ Ben O'nu tanıımıyordum. Ama suyla vaftiz etmek için beni gönderen, ‘Ruh'un kimin üzerine inip durduğunu görürsen, Kutsal Ruh'la vaftiz eden O'dur’ dedi.

³⁴ Ben de gördüm ve ‘Tanrı'nın Oğlu budur’ diye tanıklık ettim.”

† 1:5 “Alt edemedi” ya da “Anlamadı”.

1:6 Mat.3:1-2; Mar.1:4; Luk.3:1-2

‡ 1:14 “İnsan” ya da “Beden”.

§ 1:19-20 “Yahudi yetkililer”: Grekçe “Yahudiler”. Yuhanna bu sözcüğü birçok yerde Yahudi yetkililer anlamında kullanıyor. 1:21 Yas.18:15-18; Mal.4:5 1:23 Ysa.40:3

İsa'nın İlk Öğrencileri

³⁵ Ertesi gün Yahya yine öğrencilerinden ikisiyle birlikteydi. ³⁶ Oradan geçen İsa'ya bakarak, "İşte Tanrı Kuzusu!" dedi.

³⁷ Onun söylediklerini duyan iki öğrenci İsa'nın ardından gitti. ³⁸ İsa arkasına dönüp ardından geldiklerini görünce, "Ne arıyorsunuz?" diye sordu.

Onlar da, "Rabbî, nerede oturuyorsun?" dediler. Rabbî, öğretmenim anlamına gelir.

³⁹ İsa, "Gelin, görün" dedi.

Gidip O'nun nerede oturduğunu gördüler ve o gün O'nunla kaldılar. Saat dört sularıydı.

⁴⁰ Yahya'yı işitip İsa'nın ardından giden iki kişiden biri Simun Petrus'un kardeşi Andreas'tı.

⁴¹ Andreas önce kendi kardeşi Simun'u bularak ona, "Biz Mesih'i bulduk" dedi. Mesih, meshedilmiş anlamına gelir.

⁴² Andreas kardeşini İsa'ya götürdü. İsa ona baktı, "Sen Yuhanna'nın oğlu Simun'sun. Kefas diye çağrılacaksın" dedi. Kefas, kaya* anlamına gelir.

⁴³ Ertesi gün İsa, Celile'ye gitmeye karar verdi. Filipus'u bulup ona, "Ardımdan gel" dedi.

⁴⁴ Filipus da Andreas ile Petrus'un kenti olan Beytsayda'dandı. ⁴⁵ Filipus, Natanel'i bularak ona, "Musa'nın Kutsal Yasa'da hakkında yazdığı, peygamberlerin de sözünü ettiği kişiyi, Yusuf oğlu Nasıralı İsa'yı bulduk" dedi.

⁴⁶ Natanel Filipus'a, "Nasıra'dan iyi bir şey çıkabilir mi?" diye sordu.

Filipus, "Gel de gör" dedi.

⁴⁷ İsa, Natanel'in kendisine doğru geldiğini görünce onun için, "İşte, içinde hile olmayan gerçek bir İsraili!" dedi.

⁴⁸ Natanel, "Beni nereden tanıyorsun?" diye sordu.

İsa, "Filipus çağırmadan önce seni incir ağacının altında gördüm" yanıtını verdi.

⁴⁹ Natanel, "Rabbî, sen Tanrı'nın Oğlu'sun, sen İsrail'in Kralı'sın!" dedi.

⁵⁰ İsa ona dedi ki, "Seni incir ağacının altında gördüğümü söylediğim için mi inanıyorsun? Bunlardan daha büyük şeyler göreceksin." ⁵¹ Sonra da, "Size doğrusunu söyleyeyim, göğün açıldığını, Tanrı meleklerinin İnsanoğlu üzerinde yükselip indiklerini göreceksiniz" dedi.

2

İsa'nın İlk Mucizesi

¹ Üçüncü gün Celile'nin Kana Köyü'nde bir düğün vardı. İsa'nın annesi de oradaydı.

² İsa'yla öğrencileri de düğüne çağırılmışlardı. ³ Şarap tükenince annesi İsa'ya, "Şarapları kalmadı" dedi.

⁴ İsa, "Anne*", benden ne istiyorsun? Benim saatim daha gelmedi" dedi.

⁵ Annesi hizmet edenlere, "Size ne derse onu yapın" dedi.

⁶ Yahudiler'in geleneksel temizliği için oraya konmuş, her biri seksenle yüz yirmi litre† alan altı taş küp vardı. ⁷ İsa hizmet edenlere, "Küpleri suyla doldurun" dedi. Küpleri ağızlarına kadar doldurdular. ⁸ Sonra hizmet edenlere, "Şimdi biraz alıp şölen başkanına götürün" dedi.

Onlar da götürdüler. ⁹⁻¹⁰ Şölen başkanı, şaraba dönüşmüş suyu tattı. Bunun nereden geldiğini bilmiyordu, oysa suyu küpten alan hizmetkârlar biliyorlardı. Şölen başkanı güveyi çağırıp, "Herkes önce iyi şarabı, çok içildikten sonra da kötüsünü sunar" dedi, "Ama sen iyi şarabı şimdiye dek saklamışsın."

* 1:42 "Kaya": Grekçe "Petros". 1:51 Yar.28:12

* 2:4 "Anne": Grekçe "Kadın". † 2:6 "Seksenle yüz yirmi litre": Grekçe "İki üç metritis" (bkz. Birimler Cetveli).

¹¹ İsa bu ilk doğaüstü belirtisini Celile'nin Kana Köyü'nde gerçekleştirdi ve yüceliğini gösterdi. Öğrencileri de O'na iman ettiler.

İsa Satıcıları Tapınaktan Kovuyor
(Mat.21:12-13; Mar.11:15-17; Luk.19:45-46)

¹² Bundan sonra İsa, annesi, kardeşleri ve öğrencileri Kefarnahum'a gidip orada birkaç gün kaldılar.

¹³ Yahudiler'in Fısıh Bayramı yakındı. İsa da Yerus alim'e gitti. ¹⁴ Tapınağın avlusunda sığır, koyun ve güvercin satanları, orada oturmuş para bozanları gördü. ¹⁵ İpten bir kamçı yaparak hepsini koyunlar ve sığırlarla birlikte tapınaktan kovdu, para bozanların paralarını döküp masalarını devirdi. ¹⁶ Güvercin satanlara, "Bunları buradan kaldırın, Babam'ın evini pazar yerine çevirmeyin!" dedi.

¹⁷ Öğrencileri, "Evin için gösterdiğim gayret beni yiyip bitirecek" diye yazılmış olan sözü hatırladılar.

¹⁸ Yahudi yetkililer İsa'ya, "Bunları yaptığina göre, bize nasıl bir belirti göstereceksin?" diye sordular.

¹⁹ İsa şu yanıtı verdi: "Bu tapınağı yıkın, üç günde onu yeniden kuracağım."

²⁰ Yahudi yetkililer, "Bu tapınak kırk altı yılda yapıldı, sen onu üç günde mi kuracaksın?" dediler.

²¹ Ama İsa'nın sözünü ettiği tapınak kendi bedeniydi. ²² İsa ölümden dirilince öğrencileri bu sözü söylediğini hatırladılar, Kutsal Yazı'ya ve İsa'nın söylediği bu söze iman ettiler.

²³ Fısıh Bayramı'nda İsa'nın Yerus alim'de bulunduğu sırada gerçekleştirdiği belirtileri gören birçokları O'nun adına iman ettiler. ²⁴ Ama İsa bütün insanların yüreğini bildiği için onlara güvenmiyordu. ²⁵ İnsan hakkında kimsenin O'na bir şey söylemesine gerek yoktu. Çünkü kendisi insanın içinden geçenleri biliyordu.

3

İsa ile Nikodim

¹⁻² Yahudiler'in Nikodim adlı bir önderi vardı. Ferisiler'den* olan bu adam bir gece İsa'ya gelerek, "Rabbî*, senin Tanrı'dan gelmiş bir öğretmen olduğunu biliyoruz. Çünkü Tanrı kendisiyle olmadıkça kimse senin yaptığın bu mucizeleri yapamaz" dedi.

³ İsa ona şu karşılığı verdi: "Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse yeniden* doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ni göremez."

⁴ Nikodim, "Yaşlanmış bir adam nasıl doğabilir? Annesinin rahmine ikinci kez girip doğabilir mi?" diye sordu.

⁵ İsa şöyle yanıt verdi: "Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ne giremez. ⁶ Bedenden doğan bedendir, Ruh'tan doğan ruhtur. ⁷ Sana, 'Yeniden doğmalısınız' dediğime şaşma. ⁸ Yel dilediği yerde eser; sesini işitirsin, ama nereden gelip nereye gittiğini bilemezsin. Ruh'tan doğan herkes böyledir."

⁹ Nikodim İsa'ya, "Bunlar nasıl olabilir?" diye sordu.

¹⁰ İsa ona şöyle yanıt verdi: "Sen İsrail'in öğretmeni olduğun halde bunları anlamıyor musun? ¹¹ Sana doğrusunu söyleyeyim, biz bildiğimizi söylüyoruz, gördüğümüze tanıklık ediyoruz. Sizler ise bizim tanıklığımızı kabul etmiyorsunuz. ¹² Sizlere yeryüzüyle ilgili şeyleri söylediğim zaman inanmazsanız, gökle ilgili şeyleri söylediğimde nasıl inanacaksınız? ¹³ Gökten inmiş olan† İnsanoglu'ndan* başka hiç kimse göğe çıkmamıştır.

^{2:12} Mat.4:13 ^{2:13} Çık.12:1-27 ^{2:17} Mez.69:9 ^{2:19} Mat.26:61; 27:40; Mar.14:58; 15:29 * ^{3:3} "Yeniden" ya da "Yukarıdan". † ^{3:13} "Gökten inmiş olan": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Gökten inmiş ve gökte olan" diye geçer.

¹⁴ Musa çölde yılanı nasıl yukarı kaldırıdıysa, İnsanoğlu'nun da öylece yukarı kaldırılması gerekir. ¹⁵ Öyle ki, O'na iman eden herkes sonsuz yaşama kavuşsun.

¹⁶ “Çünkü Tanrı dünyayı o kadar çok sevdi ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbiri mahvolmasın, hepsi sonsuz yaşama kavuşsun. ¹⁷ Tanrı, Oğlu'nu dünyayı yargılamak için göndermedi, dünya O'nun aracılığıyla kurtulsun diye gönderdi. ¹⁸ O'na iman eden yargılanmaz, iman etmeyen ise zaten yargılanmıştır. Çünkü Tanrı'nın biricik Oğlu'nun adına iman etmemiştir. ¹⁹ Yargı da şudur: Dünyaya ışık geldi, ama insanlar ışık yerine karanlığı sevdiler. Çünkü yaptıkları işler kötüydü. ²⁰ Kötülük yapan herkes ışıktan nefret eder ve yaptıkları açığa çıkmasın diye ışığa yaklaşmaz. ²¹ Ama gerçeği uygulayan kişi yaptıklarını, Tanrı'ya dayanarak yaptığını göstermek için ışığa gelir.”

Yahya'nın Tanıklığı

²² Bundan sonra İsa'yla öğrencileri Yahudiye diyarına gittiler. İsa onlarla birlikte orada bir süre kalarak vaftiz etti. ²³ Yahya da Salim yakınındaki Aynon'da vaftiz ediyordu. Çünkü orada bol su vardı. İnsanlar gelip vaftiz oluyorlardı. ²⁴ Yahya henüz hapse atılmamıştı. ²⁵ O sıralarda Yahya'nın öğrencileriyle bir Yahudi arasında temizlenme konusunda bir tartışma çıktı. ²⁶ Öğrencileri Yahya'ya gelerek, “Rabbî” dediler, “Şeria Irmağı'nın karşı yakasında birlikte olduğun ve kendisi için tanıklık ettiğin adam var ya, işte O vaftiz ediyor, herkes de O'na gidiyor.”

²⁷ Yahya şöyle yanıt verdi: “İnsan, kendisine gökten verilmedikçe hiçbir şey alamaz. ²⁸ ‘Ben Mesih değilim, ama O'nun öncüsü olarak gönderildim’ dediğime siz kendiniz tanıksınız. ²⁹ Gelin kiminse, güvey odur. Ama güveyin yanında duran ve onu dinleyen dostu onun sesini işitince çok sevinir. İşte benim sevincim böylece tamamlandı. ³⁰ O büyümeli, bense küçülmeliyim.”

³¹ Yukarıdan gelen, herkesten üstündür. Dünyadan olan dünyaya aittir ve dünyadan söz eder. Gökten gelen ise, herkesten üstündür. ³² Ne görmüş ne işitmişse ona tanıklık eder, ama tanıklığını kimse kabul etmez. ³³ O'nun tanıklığını kabul eden, Tanrı'nın gerçek olduğuna mührünü basmıştır. ³⁴ Tanrı'nın gönderdiği kişi Tanrı'nın sözlerini söyler. Çünkü Tanrı, Ruh'u ölçüyle vermez. ³⁵ Baba Oğul'u sever; her şeyi O'na teslim etmiştir. ³⁶ Oğul'a iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Ama Oğul'un sözünü dinlemeyen yaşamı görmeyecektir. Tanrı'nın gazabı böylesinin üzerinde kalır.

4

İsa ile Samiriyeli Kadın

¹⁻³ Ferisiler, İsa'nın Yahya'dan daha çok öğrenci edinip vaftiz ettiğini duydular –aslında İsa'nın kendisi değil, öğrencileri vaftiz ediyorlardı– İsa bunu öğrenince Yahudiye'den ayrılıp yine Celile'ye gitti. ⁴ Giderken Samiriye'den geçmesi gerekiyordu. ⁵ Böylece Samiriye'nin Sihar denilen kentine geldi. Burası Yakup'un kendi oğlu Yusuf'a vermiş olduğu toprağın yakınındaydı. ⁶ Yakup'un kuyusu da oradaydı. İsa, yolculuktan yorulmuş olduğu için kuyunun yanına oturmuştu. Saat on iki sularıydı. ⁷ Samiriyeli bir kadın su çekmeye geldi.

İsa ona, “Bana su ver, içeyim” dedi. ⁸ İsa'nın öğrencileri yiyecek satın almak için kente gitmişlerdi.

⁹ Samiriyeli kadın, “Sen Yahudi'sin, bense Samiriyeli bir kadınlım” dedi, “Nasıl olur da benden su istersin?” Çünkü Yahudiler'in Samiriyeliler'le ilişkileri yoktur.

¹⁰ İsa kadına şu yanıtı verdi: “Eğer sen Tanrı'nın armağanını ve sana, ‘Bana su ver, içeyim’ diyenin kim olduğunu bilseydin, sen O'ndan dilerdin, O da sana yaşam suyunu verirdi.”

¹¹ Kadın, “Efendim” dedi, “Su çekecek bir şeyin yok, kuyu da derin, yaşam suyunu nereden bulacaksın? ¹² Sen, bu kuyuyu bize vermiş, kendisi, oğulları ve davarları ondan içmiş olan atamız Yakup'tan daha mı büyüksün?”

¹³ İsa şöyle yanıt verdi: “Bu sudan her içen yine susayacak. ¹⁴ Oysa benim vereceğim sudan içen sonsuza dek susamaz. Benim vereceğim su, içende sonsuz yaşam için fışkıran bir pınar olacak.”

¹⁵ Kadın, “Efendim” dedi, “Bu suyu bana ver. Böylece ne susayayım, ne de su çekmek için buraya kadar geleyim.”

¹⁶ İsa, “Git, kocanı çağır ve buraya gel” dedi.

¹⁷ Kadın, “Kocam yok” diye yanıtladı.

İsa, “Kocam yok demekle doğruyu söyledin” dedi. ¹⁸ “Beş kocaya vardın. Şimdi birlikte yaşadığın adam kocan değil. Doğruyu söyledin.”

¹⁹ Kadın, “Efendim, anlıyorum, sen bir peygambersin” dedi. ²⁰ “Atalarımız bu dağda tapındılar, ama sizler tapılması gereken yerin Yeruslaim'de olduğunu söylüyorsunuz.”

²¹ İsa ona şöyle dedi: “Kadın, bana inan, öyle bir saat geliyor ki, Baba'ya ne bu dağda, ne de Yeruslaim'de tapınacaksınız! ²² Siz bilmediğinize tapıyorsunuz, biz bildiğimize tapıyoruz. Çünkü kurtuluş Yahudiler'dendir. ²³ Ama içtenlikle tapınanların Baba'ya ruhta ve gerçekte tapınacakları saat geliyor. İşte, o saat şimdidir. Baba da kendisine böyle tapınanları arıyor. ²⁴ Tanrı ruhtur, O'na tapınanlar da ruhta ve gerçekte tapınmalıdırlar.”

²⁵ Kadın İsa'ya, “Mesih denilen meshedilmiş Olan'ın geleceğini biliyorum” dedi, “O gelince bize her şeyi bildirecek.”

²⁶ İsa, “Seninle konuşan ben, O'yum” dedi.

²⁷ Bu sırada İsa'nın öğrencileri geldiler. O'nun bir kadınla konuşmasına şaşıldılar. Bununla birlikte hiçbirisi, “Ne istiyorsun?” ya da, “O kadınla neden konuşuyorsun?” demedi.

²⁸⁻²⁹ Sonra kadın su testisini bırakarak kente gitti ve halka şöyle dedi: “Gelin, yaptığım her şeyi bana söyleyen adamı görün. Acaba Mesih bu mudur?” ³⁰ Halk da kentten çıkıp İsa'ya doğru gelmeye başladı.

³¹ Bu arada öğrencileri O'na, “Rabbî*, yemek ye!” diye rica ediyorlardı.

³² Ama İsa, “Benim, sizin bilmediğiniz bir yiyeceğim var” dedi.

³³ Öğrenciler birbirlerine, “Acaba biri O'na yiyecek mi getirdi?” diye sordular.

³⁴ İsa, “Benim yemeğim, beni gönderenin isteğini yerine getirmek ve O'nun işini tamamlamaktır” dedi. ³⁵ “Sizler, ‘Ekinleri biçmeye daha dört ay var’ demiyor musunuz? İşte, size söylüyorum, başınızı kaldırıp tarlalara bakın. Ekinler sararmış, biçilmeye hazır! ³⁶ Eken ve biçen birlikte sevinsinler diye, biçen kişi şimdiden ücretini alır ve sonsuz yaşam için ürün toplar. ³⁷ ‘Biri eker, başkası biçer’ sözü bu durumda doğrudur. ³⁸ Ben sizi, emek vermediğiniz bir ürünü biçmeye gönderdim. Başkaları emek verdiler, siz ise onların emeğinden yararlandınız.”

³⁹ O kentten birçok Samiriyeli, “Yaptığım her şeyi bana söyledi” diye tanıklık eden kadının sözü üzerine İsa'ya iman etti. ⁴⁰ Samiriyeliler O'na gelip yanlarında kalması için rica ettiler. O da orada iki gün kaldı. ⁴¹ O'nun sözü üzerine daha birçokları iman etti.

⁴² Bunlar kadına, “Bizim iman etmemizin nedeni artık senin sözlerin değil” diyorlardı. “Kendimiz işittik, O'nun gerçekten dünyanın Kurtarıcısı olduğunu biliyoruz.”

Bir Memurun Oğlu İyileştiriliyor

⁴³ Bu iki günden sonra İsa oradan ayrılıp Celile'ye gitti. ⁴⁴ İsa'nın kendisi, bir peygamberin kendi memleketinde saygı görmediğine tanıklık etmişti. ⁴⁵ Celile'ye geldiği zaman Celileliler O'nu iyi karşıladılar. Çünkü onlar da bayram için gitmişler ve bayramda O'nun Yerus̱alim'de yaptığı her şeyi görmüşlerdi.

⁴⁶ İsa yine, suyu şaraba çevirdiği Celile'nin Kana Köyü'ne geldi. Orada saraya bağlı bir memur vardı. Oğlu Kefarnahum'da hastaydı. ⁴⁷ Adam, İsa'nın Yahudiye'den Celile'ye geldiğini işitince yanına gitti, evine gelip ölmek üzere olan oğlunu iyileştirmesi için O'na yalvardı.

⁴⁸ İsa adama, “Sizler belirtiler ve harikalar görmedikçe iman etmeyeceksiniz” dedi.

⁴⁹ Saray memuru İsa'ya, “Efendim, çocuğum ölmeden yetiş!” dedi.

⁵⁰ İsa, “Git, oğlun yaşayacak” dedi.

Adam, İsa'nın söylediği söze iman ederek gitti. ⁵¹ Daha yoldayken köleleri onu karşılayıp oğlunun yaşadığını bildirdiler. ⁵² Adam onlara, oğlunun iyileşmeye başladığı saati sordu. “Dün öğle üstü saat birde ateşi düştü” dediler.

⁵³ Baba bunun, İsa'nın, “Oğlun yaşayacak” dediği saat olduğunu anladı. Kendisi ve bütün ev halkı iman etti. ⁵⁴ İsa, bu ikinci belirtiyi de Yahudiye'den Celile'ye döndükten sonra gerçekleştirdi.

5

Havuzdaki Kötürüm İyileştiriliyor

¹ İsa bundan sonra Yahudiler'in bir bayramı nedeniyle Yerus̱alim'e gitti. ² Yerus̱alim'de Koyun Kapısı yanında, İbranice'de* Beytesta denilen beş eyvanlı bir havuz vardır. ³⁻⁴ Bu eyvanların altında kör, kötürüm, felçli hastalardan bir kalabalık yatar. ⁵ Orada otuz sekiz yıldır hasta olan bir adam vardı. ⁶ İsa hasta yatan bu adamı görünce ve uzun zamandır bu durumda olduğunu anlayınca, “İyi olmak ister misin?” diye sordu.

⁷ Hasta şöyle yanıt verdi: “Efendim, su çalkandığı zaman beni havuza indirecek kimsem yok, tam gireceğim an benden önce başkası giriyor.”

⁸ İsa ona, “Kalk, şilteni topla ve yürü” dedi.

⁹ Adam o anda iyileşti. Şiltesini toplayıp yürümeye başladı.

O gün Şabat Günü'ydü*. ¹⁰ Bu yüzden Yahudi yetkililer iyileşen adama, “Bugün Şabat Günü” dediler, “Şilteni toplaman yasaktır.”

¹¹ Ama adam onlara şöyle yanıt verdi: “Beni iyileştiren kişi bana, ‘Şilteni topla ve yürü’ dedi.”

¹² “Sana, ‘Şilteni topla ve yürü’ diyen adam kim?” diye sordular.

¹³ İyileşen adam ise O'nun kim olduğunu bilmiyordu. Orası kalabalıktı, İsa da çekilip gitmişti. ¹⁴ İsa daha sonra adamı tapınakta buldu. “Bak, iyi oldun. Artık günah işleme de başına daha kötü bir şey gelmesin” dedi.

¹⁵ Adam gidip Yahudi yetkililere kendisini iyileştirenin İsa olduğunu bildirdi. ¹⁶ Şabat Günü böyle şeyler yaptığı için İsa'ya zulmetmeye başladılar. ¹⁷ Ama İsa onlara şu karşılığı verdi: “Babam hâlâ çalışmaktadır, ben de çalışıyorum.”

¹⁸ İşte bu nedenle Yahudi yetkililer O'nu öldürmek için daha çok gayret ettiler. Çünkü yalnız Şabat Günü düzenini bozmakla kalmamış, Tanrı'nın kendi Babası olduğunu söyleyerek kendisini Tanrı'ya eşit kılmıştı.

4:44 Mat.13:57; Mar.6:4; Luk.4:24 **4:45** Yu.2:23 **4:46** Yu.2:1-11 * **5:3-4** Birçok Grekçe elyazmasında ayet şöyle devam eder: “Havuzun çalkanmasını beklerlerdi. Çünkü Rab'bin bir meleği zaman zaman havuzun içine iner, suyu çalkardı. Suyun çalkanmasından sonra havuza ilk giren, tutulduğu herhangi bir hastalıktan kurtulurdu.” **5:10** Neh.13:19; Yer.17:21

Oğul'un Yetkisi

¹⁹ İsa Yahudi yetkililere şöyle karşılık verdi: “Size doğrusunu söyleyeyim, Oğul, Baba'nın yaptıklarını görmedikçe kendiliğinden bir şey yapamaz. Baba ne yaparsa Oğul da aynı şeyi yapar. ²⁰ Çünkü Baba Oğul'u sever ve yaptıklarının hepsini O'na gösterir. Şaşırsınız diye O'na bunlardan daha büyük işler de gösterecektir. ²¹ Baba nasıl ölüleri diriltip onlara yaşam veriyorsa, Oğul da dilediği kimselere yaşam verir. ²² Baba kimseyi yargılamaz, bütün yargılama işini Oğul'a vermiştir. ²³ Öyle ki, herkes Baba'yı onurlandırdığı gibi Oğul'u onurlandırsın. Oğul'u onurlandırmayan, O'nu gönderen Baba'yı da onurlandırmaz.

²⁴ “Size doğrusunu söyleyeyim, sözümü işitip beni gönderene iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Böyle biri yargılanmaz, ölümden yaşama geçmiştir. ²⁵ Size doğrusunu söyleyeyim, ölülerin Tanrı Oğlu'nun sesini işitecekleri ve işitenlerin yaşayacakları saat geliyor, geldi bile. ²⁶ Çünkü Baba, kendisinde yaşam olduğu gibi, Oğul'a da kendisinde yaşam olma özelliğini verdi. ²⁷ O'na yargılama yetkisini de verdi. Çünkü O İnsanoğlu'dur*. ²⁸ Buna şaşmayın. Mezarda olanların hepsinin O'nun sesini işitecekleri saat geliyor. ²⁹ Ve onlar mezarlarından çıkacaklar. İyilik yapmış olanlar yaşamak, kötülük yapmış olanlar yargılanmak üzere dirilecekler.”

İsa'ya Tanıklık Edenler

³⁰ “Ben kendiliğimden hiçbir şey yapamam. İşittiğim gibi yargılarım ve benim yargım adildir. Çünkü amacım kendi istediğimi değil, beni gönderenin istediğini yapmaktır. ³¹ Eğer kendim için ben tanıklık edersem, tanıklığım geçerli olmaz. ³² Ama benim için tanıklık eden başka biri vardır. O'nun benim için ettiği tanıklığın geçerli olduğunu bilirim. ³³ Siz Yahya'ya adamlar gönderdiniz, o da gerçeğe tanıklık etti. ³⁴ İnsanın tanıklığını kabul ettiğim için değil, kurtulmanız için bunları söylüyorum. ³⁵ Yahya, yanan ve ışık saçan bir çıraydı. Sizler onun ışığında bir süre için coşmak istediniz. ³⁶ Ama benim, Yahya'nınkinden daha büyük bir tanıklığım var. Tamamlamam için Baba'nın bana verdiği işler, şu yaptığım işler, beni Baba'nın gönderdiğine tanıklık ediyor. ³⁷ Beni gönderen Baba da benim için tanıklık etmiştir. Siz hiçbir zaman ne O'nun sesini işittiniz, ne de suretini gördünüz. ³⁸ O'nun sözü sizde yaşamıyor. Çünkü O'nun gönderdiği kişiye iman etmiyorsunuz. ³⁹ Kutsal Yazılar'ı araştırıyorsunuz. Çünkü bunlar aracılığıyla sonsuz yaşama sahip olduğunuzu sanıyorsunuz. Bana tanıklık eden de bu yazılardır! ⁴⁰ Öyleyken siz, yaşama kavuşmak için bana gelmek istemiyorsunuz.

⁴¹ “İnsanlardan övgü kabul etmiyorum. ⁴² Ama ben sizi bilirim, içinizde Tanrı sevgisi yoktur. ⁴³ Ben Babam'ın adına geldim, ama beni kabul etmiyorsunuz. Oysa başka birisi kendi adına gelirse, onu kabul edeceksiniz. ⁴⁴ Birbirinizden övgüler kabul ediyor, ama tek olan Tanrı'nın övgüsünü kazanmaya çalışmıyorsunuz. Bu durumda nasıl iman edebilirsiniz? ⁴⁵ Baba'nın önünde sizi suçlayacağımı sanmayın. Sizi suçlayan, umut bağladığınız Musa'dır. ⁴⁶ Musa'ya iman etmiş olsaydınız, bana da iman ederdiniz. Çünkü o benim hakkımda yazmıştır. ⁴⁷ Ama onun yazılarına iman etmezseniz, benim sözlerime nasıl iman edeceksiniz?”

6

İsa Beş Bin Kişiyi Doyuruyor

(Mat.14:13-21; Mar.6:30-44; Luk.9:10-17)

¹ Bundan sonra İsa, Celile –Taberiye– Gölü'nün karşı yakasına geçti. ² Ardından büyük bir kalabalık gidiyordu. Çünkü hastalar üzerinde yaptığı mucizeleri görmüşlerdi. ³ İsa dağa çıkıp orada öğrencileriyle birlikte oturdu. ⁴ Yahudiler'in Fısıh Bayramı yakındı.

⁵ İsa başını kaldırıp büyük bir kalabalığın kendisine doğru geldiğini görünce Filipus'a, "Bunları doyurmak için nereden ekmek alalım?" diye sordu. ⁶ Bu sözü onu denemek için söyledi, aslında kendisi ne yapacağını biliyordu.

⁷ Filipus O'na şu yanıtı verdi: "Her birinin bir lokma yiyebilmesi için iki yüz dinarlık ekmek bile yetmez."

⁸⁻⁹ Öğrencilerinden biri, Simun Petrus'un kardeşi Andreas, İsa'ya dedi ki, "Burada beş arpa ekmeğiyle iki balığı olan bir çocuk var. Ama bu kadar adam için bunlar nedir ki?"

¹⁰ İsa, "Halkı yere oturtun" dedi.

Orası çayırıktı. Böylece halk yere oturdu. Yaklaşık beş bin erkek vardı. ¹¹ İsa ekmekleri aldı, şükrettikten sonra oturanlara dağıttı. Balıklardan da istedikleri kadar verdi. ¹² Herkes doyunca İsa öğrencilerine, "Artakalan parçaları toplayın, hiçbir şey ziyan olmasın" dedi.

¹³ Onlar da topladılar. Yedikleri beş arpa ekmeğinden artakalan parçalarla on iki sepet doldurdular. ¹⁴ Halk, İsa'nın yaptığı mucizeyi görünce, "Gerçekten dünyaya gelecek olan peygamber budur" dedi.

¹⁵ İsa onların gelip kendisini kral yapmak üzere zorla götüreceklerini bildiğinden tek başına yine dağa çekildi.

İsa Su Üstünde Yürüyor
(Mat.14:22-33; Mar.6:45-52)

¹⁶ Akşam olunca öğrencileri göle indiler. ¹⁷ Bir tekneye binerek gölün karşı yakasındaki Kefarnahum'a doğru yol aldılar. Karanlık basmış, İsa henüz yanlarına gelmemişti. ¹⁸ Güçlü bir rüzgar estiğinden göl kabarmaya başladı. ¹⁹ Öğrenciler beş kilometre kadar* kürek çektikten sonra, İsa'nın gölün üstünde yürüyerek tekneye yaklaştığını görünce korktular. ²⁰ Ama İsa, "Korkmayın, benim!" dedi. ²¹ Bunun üzerine O'nu tekneye almak istediler. O anda tekne gidecekleri kıyıya ulaştı.

²² Ertesi gün, gölün karşı yakasında kalan halk, önceden orada sadece bir tek tekne bulunduğunu, İsa'nın kendi öğrencileriyle birlikte bu tekneye binmediğini, öğrencilerinin yalnız gittiklerini anladı. ²³ Rab'bin şükretmesinden sonra halkın ekmek yediği yerin yakınına Taberiye'den başka tekneler geldi. ²⁴ Halk, İsa'nın ve öğrencilerinin orada olmadığını görünce teknelere binerek Kefarnahum'a, İsa'yı aramaya gitti. ²⁵ O'nu gölün karşı yakasında buldukları zaman, "Rabbî*, buraya ne zaman geldin?" diye sordular.

Yaşam Ekmeği

²⁶ İsa şöyle yanıt verdi: "Size doğrusunu söyleyeyim, doğaüstü belirtiler gördüğünüz için değil, ekmeklerden yiyip doyduğunuz için beni arıyorsunuz. ²⁷ Geçici yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalıcı yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecek. Çünkü Baba Tanrı O'na bu onayı vermiştir†."

²⁸ Onlar da şunu sordular: "Tanrı'nın istediği işleri yapmak için ne yapmalıyız?"

²⁹ İsa, "Tanrı'nın işi O'nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir" diye yanıt verdi.

³⁰ Bunun üzerine, "Görüp sana iman etmemiz için nasıl bir belirti gerçekleştireceksin? Ne yapacaksın?" dediler. ³¹ "Atalarımız çölde man yediler. Yazılmış olduğu gibi, 'Yemeleri için onlara gökten ekmek verdi.' "

³² İsa onlara dedi ki, "Size doğrusunu söyleyeyim, gökten ekmeği size Musa vermedi, gökten size gerçek ekmeği Babam verir. ³³ Çünkü Tanrı'nın ekmeği, gökten inen ve dünyaya yaşam verendir."

³⁴ Onlar da, "Efendimiz, bizlere her zaman bu ekmeği ver!" dediler.

* **6:19** "Beş kilometre kadar": Grekçe "Yirmi beş ile otuz stadion" (bkz. Birimler Cetveli). † **6:27** "Bu onayı vermiştir" ya da "Mühür basmıştır". **6:31** Çık.16:4,15; Mez.78:24

³⁵ İsa, “Yaşam ekmek Ben'im. Bana gelen asla acıkmaz, bana iman eden hiçbir zaman susamaz” dedi. ³⁶ “Ama ben size dedim ki, ‘Beni gördünüz, yine de iman etmiyorsunuz.’ ³⁷ Baba'nın bana verdiklerinin hepsi bana gelecek ve bana geleni asla kovmam. ³⁸ Çünkü kendi isteğini değil, beni gönderenin isteğini yerine getirmek için gökten indim. ³⁹ Beni gönderenin isteği, bana verdiklerinden hiçbirini yitirmemem, son gün hepsini diriltmemdir. ⁴⁰ Çünkü Babam'ın isteği, Oğul'u gören ve O'na iman eden herkesin sonsuz yaşama kavuşmasıdır. Ben de böylelerini son günde dirilteceğim.”

⁴¹ “Gökten inmiş olan ekmek Ben'im” dediği için Yahudiler O'na karşı söylenmeye başladılar. ⁴² “Yusuf oğlu İsa değil mi bu?” diyorlardı. “Annesini de, babasını da tanıyoruz. Şimdi nasıl oluyor da, ‘Gökten indim’ diyor?”

⁴³ İsa, “Aranızda söylenmeyin” dedi. ⁴⁴ “Beni gönderen Baba bir kimseyi bana çekmedikçe, o kimse bana gelemmez. Bana geleni de son günde dirilteceğim. ⁴⁵ Peygamberlerin yazdığı gibi, ‘Tanrı onların hepsine kendi yollarını öğretecektir.’ Baba'yı işiten ve O'ndan öğrenen herkes bana gelir. ⁴⁶ Bu, bir kimsenin Baba'yı gördüğü anlamına gelmez. Baba'yı sadece Tanrı'dan gelen görmüştür. ⁴⁷ Size doğrusunu söyleyeyim, iman edenin sonsuz yaşamı vardır. ⁴⁸ Yaşam ekmek Ben'im. ⁴⁹ Atalarınız çölde man yediler, yine de öldüler. ⁵⁰ Gökten inen öyle bir ekmek var ki, ondan yiyen ölmeyecek. ⁵¹ Gökten inmiş olan diri ekmek Ben'im. Bu ekmekten yiyen sonsuza dek yaşayacak. Dünyanın yaşamı uğruna vereceğim ekmek de benim bedenimdir.”

⁵² Bunun üzerine Yahudiler, “Bu adam yememiz için bedenini bize nasıl verebilir?” diyerek birbirleriyle çekişmeye başladılar.

⁵³ İsa onlara şöyle dedi: “Size doğrusunu söyleyeyim, İnsanoğlu'nun bedenini yiyip kanını içmedikçe, sizde yaşam olmaz. ⁵⁴ Bedenimi yiyenin, kanımı içenin sonsuz yaşamı vardır ve ben onu son günde dirilteceğim. ⁵⁵ Çünkü bedenim gerçek yiyecek, kanım gerçek içecektir. ⁵⁶ Bedenimi yiyip kanımı içen bende yaşar, ben de onda. ⁵⁷ Yaşayan Baba beni gönderdiği ve ben Baba'nın aracılığıyla yaşadığım gibi, bedenimi yiyen de benim aracılığım ile yaşayacak. ⁵⁸ İşte gökten inmiş olan ekmek budur. Atalarınızın yedikleri man gibi değildir. Atalarınız öldüler. Oysa bu ekmek yiyen sonsuza dek yaşar.” ⁵⁹ İsa bu sözleri Kefarnahum'da havrada öğretirken söyledi.

Birçok Kişi İsa'yı Terk Ediyor

⁶⁰ Öğrencilerinin birçoğu bunu işitince, “Bu söz çok çetin, kim kabul edebilir?” dediler.

⁶¹ Öğrencilerinin buna karşı söylendiğini anlayan İsa, “Bu sizi şaşırtıyor mu?” dedi. ⁶² “Ya İnsanoğlu'nun* önceden bulunduğu yere yükseldiğini görürseniz...? ⁶³ Yaşam veren Ruh'tur. Beden bir yarar sağlamaz. Sizlere söylediğim sözler ruhtur, yaşamdır. ⁶⁴ Yine de aranızda iman etmeyenler var.” İsa iman etmeyenlerin ve kendisine ihanet edecek kişinin kim olduğunu baştan beri biliyordu. ⁶⁵ “Sizlere, ‘Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemmez’† dememin nedeni budur” dedi.

⁶⁶ Bunun üzerine öğrencilerinin birçoğu geri döndüler, artık O'nunla dolaşmaz oldular.

⁶⁷ İsa o zaman Onikiler'e*, “Siz de mi ayrılmak istiyorsunuz?” diye sordu.

⁶⁸ Simun Petrus şu yanıtı verdi: “Rab, biz kime gidelim? Sonsuz yaşamın sözleri sendendir. ⁶⁹ İman ediyor ve biliyoruz ki, sen Tanrı'nın Kutsalı'sın.”

⁷⁰ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Siz Onikiler'i seçen ben değil miyim? Buna karşın içinizden biri iblistir.” ⁷¹ Simun İskariot'un oğlu Yahuda'dan söz ediyordu. Çünkü Yahuda Onikiler'den biri olduğu halde İsa'ya ihanet edecekti.

6:45 Ysa.54:13 † **6:65** “Baba'nın bana yöneltmediği hiç kimse bana gelemmez”: Grekçe “Kendisine Baba'dan verilmedikçe hiç kimse bana gelemmez”. **6:68** Mat.16:16; Mar.8:29; Luk.9:20

7

İsa Yerus alim'e Gidiyor

¹ Bundan sonra İsa Celile'de dolaşmaya başladı. Yahudi yetkililer O'nu öldürmeyi amaçladıkları için Yahudiye'de dolaşmak istemiyordu. ² Yahudiler'in Çardak Bayramı yaklaşmıştı. ³ Bu nedenle İsa'nın kardeşleri O'na, "Buradan ayrıl, Yahudiye'ye git" dediler, "Öğrencilerin de yaptığın işleri görsünler. ⁴ Çünkü kendini açıkça tanıtmak isteyen bir kimse yaptıklarını gizlemez. Mademki bu şeyleri yapıyorsun, kendini dünyaya göster!" ⁵ Kardeşleri bile O'na iman etmiyorlardı.

⁶ İsa onlara, "Benim zamanım daha gelmedi" dedi, "Oysa sizin için zaman hep uygundur. ⁷ Dünya sizden nefret edemez, ama benden nefret ediyor. Çünkü yaptıklarının kötü olduğuna tanıklık ediyorum. ⁸ Siz bu bayramı kutlamaya gidin. Ben şimdilik gitmeyeceğim. Çünkü benim zamanım daha dolmadı."

⁹ İsa bu sözleri söyleyip Celile'de kaldı.

¹⁰ Ne var ki, kardeşleri bayramı kutlamaya gidince, kendisi de gitti. Ancak açıktan açığa değil, gizlice gitti. ¹¹ Yahudi yetkililer O'nu bayram sırasında arıyor, "O nerede?" diye soruyorlardı.

¹² Kalabalık arasında O'nunla ilgili bir sürü laf fısıldanıyordu. Bazıları, "İyi adamdır", bazıları da, "Hayır, tam tersine, halkı saptırıyor" diyorlardı.

¹³ Bununla birlikte yetkililerden korktukları için, hiç kimse O'ndan açıkça söz etmiyordu.

¹⁴ Bayramın yarısı geçmişti. İsa tapınağa gidip öğretmeye başladı. ¹⁵ Yahudiler şaşırdılar. "Bu adam hiç öğrenim görmediği halde, nasıl bu kadar bilgili olabilir*?" dediler.

¹⁶ İsa onlara, "Benim öğretim benim değil, beni gönderenindir" diye karşılık verdi. ¹⁷ "Eğer bir kimse Tanrı'nın isteğini yerine getirmek istiyorsa, bu öğretinin Tanrı'dan mı olduğunu, yoksa kendiliğinden mi konuştuğumu bilecektir. ¹⁸ Kendiliğinden konuşan kendini yüceltmek ister, ama kendisini göndereni yüceltmek isteyen doğrudur ve O'nda haksızlık yoktur. ¹⁹ Musa size Kutsal Yasa'yı vermedi mi? Yine de hiçbiriniz Yasa'yı yerine getirmiyor. Neden beni öldürmek istiyorsunuz?"

²⁰ Kalabalık, "Cin çarpmış seni!" dedi. "Seni öldürmek isteyen kim?"

²¹ İsa, "Ben bir mucize† yaptım, hepiniz şaşkına döndünüz" diye yanıt verdi. ²² "Musa size sünneti buyurduğu için -aslında bu, Musa'dan değil, atalarınızdan kalmadır- Şabat Günü birini sünnet edersiniz. ²³ Musa'nın Yasası bozulmasın diye Şabat Günü biri sünnet ediliyor da, Şabat Günü bir adamı tamamen iyileştirdim diye bana neden kıızıyorsunuz?"

²⁴ Dış görünüşe göre yargılamayın, yargınız adil olsun."

İsa, Mesih Midir?

²⁵ Yerus alimliler'in bazıları, " ld rmek istedikleri adam bu değil mi?" diyorlardı.

²⁶ "Bakın, açıkça konuşuyor, O'na bir şey demiyorlar. Yoksa  nderler O'nun Mesih olduğunu gerçekten kabul ettiler mi? ²⁷ Ama biz bu adamın nereden geldiğini biliyoruz. Oysa Mesih geldiği zaman O'nun nereden geldiğini kimse bilmeyecek."

²⁸ O sırada tapınakta öğreten İsa yüksek sesle şöyle dedi: "Hem beni tanıyorsunuz, hem de nereden olduğumu biliyorsunuz! Ben kendiliğimden gelmedim. Beni gönderen gerçektir. O'nu siz tanımlıyorsunuz. ²⁹ Ben O'nu tanırım. Çünkü ben O'ndanım, beni O gönderdi."

³⁰ Bunun  zerine O'nu yakalamak istediler, ama kimse O'na el sürmedi. Çünkü O'nun saati henüz gelmemişti. ³¹ Halktan birçok kişi ise O'na iman etti. "Mesih gelince, bunun yaptıklarından daha mı çok mucize yapacak?" diyorlardı.

^{7:2} Lev.23:34; Yas.16:13 * ^{7:15} "Nasıl bu kadar bilgili olabilir?" ya da "Kutsal Yazılar'ı nasıl biliyor?" † ^{7:21} "Mucize": Grekçe "İ " (bkz. Yu.5:1-16). ^{7:22} Yar.17:10; Lev.12:3 ^{7:23} Yu.5:9

³² Ferisiler halkın İsa hakkında böyle fısıldaştığını duydular. Başkâhinler ve Ferisiler O'nu yakalamak için görevliler gönderdiler.

³³ İsa, "Kısa bir süre daha sizinleyim" dedi, "Sonra beni gönderene gideceğim. ³⁴ Beni arayacaksınız ama bulamayacaksınız. Ve benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz."

³⁵ Bunun üzerine Yahudiler birbirlerine, "Bu adam nereye gidecek de biz O'nu bulamayacağız?" dediler. "Yoksa Grekler arasında dağılmış olanlara gidip Grekler'e mi öğretecek? ³⁶ Beni arayacaksınız ama bulamayacaksınız. Ve benim bulunduğum yere siz gelemezsiniz" diyor. Ne demek istiyor?"

³⁷ Bayramın son ve en önemli günü İsa ayağa kalktı, yüksek sesle şöyle dedi: "Bir kimse susamışsa bana gelsin, içsin. ³⁸ Kutsal Yazı'da dendiği gibi, bana iman edenin 'içinden diri su ırmakları akacaktır.' "

³⁹ Bunu, kendisine iman edenlerin alacağı Ruh'la ilgili olarak söylüyordu. Ruh henüz verilmemişti. Çünkü İsa henüz yüceltilmemişti. ⁴⁰ Halktan bazıları bu sözleri işitince, "Gerçekten beklediğimiz peygamber budur" dediler.

⁴¹ Bazıları da, "Bu Mesih'tir" diyorlardı.

Başkaları ise, "Olamaz! Mesih Celile'den mi gelecek?" dediler. ⁴² "Kutsal Yazı'da, 'Mesih, Davut'un soyundan, Davut'un yaşadığı Beytlehem Kenti'nden gelecek' denmemiş midir?"

⁴³ Böylece İsa'dan dolayı halk arasında ayrılık doğdu. ⁴⁴ Bazıları O'nu yakalamak istedilerse de, kimse O'na el sürmedi.

Yahudi Önderlerin İmanstızlığı

⁴⁵ Görevliler geri dönünce, başkâhinlerle Ferisiler, "Niçin O'nu getirmediğiniz?" diye sordular.

⁴⁶ Görevliler, "Hiç kimse hiçbir zaman bu adamın konuştuğu gibi konuşmamıştır" karşılığını verdiler.

⁴⁷ Ferisiler, "Yoksa siz de mi aldandınız?" dediler. ⁴⁸ "Önderlerden ya da Ferisiler'den O'na iman eden oldu mu hiç? ⁴⁹ Kutsal Yasa'yı bilmeyen bu halk lanetlidir."

⁵⁰⁻⁵¹ İçlerinden biri, daha önce İsa'ya gelen Nikodim, onlara şöyle dedi: "Yasamıza göre, bir adamı dinlemeden, ne yaptığını öğrenmeden onu yargılamak doğru mu?"

⁵² Ona, "Yoksa sen de mi Celile'densin?" diye karşılık verdiler. "Araştır, bak, Celile'den peygamber çıkmaz."

Zinada Yakalanan Kadın

⁵³ Bundan sonra herkes evine gitti.

8

¹ İsa ise Zeytin Dağı'na gitti. ² Ertesi sabah erkenden yine tapınağa döndü. Bütün halk O'nun yanına geliyordu. O da oturup onlara öğretmeye başladı. ³⁻⁴ Din bilginleri ve Ferisiler, zina ederken yakalanmış bir kadın getirdiler. Kadını orta yere çıkararak İsa'ya, "Öğretmen, bu kadın tam zina ederken yakalandı" dediler. ⁵ "Musa, Yasa'da bize böyle kadınların taşlanması buyurdu, sen ne dersin?" ⁶ Bunları İsa'yı denemek amacıyla söylüyorlardı; O'nu suçlayabilmek için bir neden arıyorlardı.

İsa eğilmiş, parmağıyla toprağa yazı yazıyordu. ⁷ Durmadan aynı soruyu sormaları üzerine doğruldu ve, "İçinizde kim günahsızsa, ilk taşı o atsın!" dedi.

⁸ Sonra yine eğildi, toprağa yazmaya başladı. ⁹ Bunu işittikleri zaman, başta yaşlılar olmak üzere, birer birer dışarı çıkıp İsa'yı yalnız bıraktılar. Kadın ise orta yerde duruyordu. ¹⁰ İsa doğrulup ona, “Kadın, nerede onlar? Hiçbiri seni yargılamadı mı?” diye sordu.

¹¹ Kadın, “Hiçbiri, Efendim” dedi.

İsa, “Ben de seni yargılamıyorum” dedi. “Git, artık bundan sonra günah işleme!”*

Geçerli Tanıklık

¹² İsa yine halka seslenip şöyle dedi: “Ben dünyanın ışığıyım. Benim ardımdan gelen, asla karanlıkta yürümez, yaşam ışığına sahip olur.”

¹³ Ferisiler, “Sen kendin için tanıklık ediyorsun, tanıklığın geçerli değil” dediler.

¹⁴ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Kendim için tanıklık etsem bile tanıklığım geçerlidir. Çünkü nereden geldiğimi ve nereye gideceğimi biliyorum. Oysa siz nereden geldiğimi, nereye gideceğimi bilmiyorsunuz. ¹⁵ Siz insan gözüyle yargılıyorsunuz. Ben kimseyi yargılamam. ¹⁶ Yargılasam bile benim yargım doğrudur. Çünkü ben yalnız değilim, ben ve beni gönderen Baba, birlikte yargılarız. ¹⁷ Yasanızda da, ‘İki kişinin tanıklığı geçerlidir’ diye yazılmıştır. ¹⁸ Kendim için tanıklık eden bir ben varım, bir de beni gönderen Baba benim için tanıklık ediyor.”

¹⁹ O zaman O'na, “Baban nerede?” diye sordular.

İsa şu karşılığı verdi: “Siz ne beni tanırırsınız, ne de Babam'ı. Beni tanısaydınız, Babam'ı da tanırdınız.”

²⁰ İsa bu sözleri tapınakta öğretirken, bağış toplanan yerde söyledi. Kimse O'nu yakalamadı. Çünkü saati henüz gelmemiştir.

²¹ İsa yine onlara, “Ben gidiyorum. Beni arayacaksınız ve günahınızın içinde öleceksiniz. Benim gideceğim yere siz gelemezsiniz” dedi.

²² Yahudi yetkililer, “Yoksa kendini mi öldürecek?” dediler. “Çünkü, ‘Benim gideceğim yere siz gelemezsiniz’ diyor.”

²³ İsa onlara, “Siz aşağıdansınız, ben yukarıdanım” dedi. “Siz bu dünyadansınız, ben bu dünyadan değilim. ²⁴ İşte bu nedenle size, ‘Günahlarınızın içinde öleceksiniz’ dedim. Benim O olduğuma† iman etmezseniz, günahlarınızın içinde öleceksiniz.”

²⁵ O'na, “Sen kimsin?” diye sordular.

İsa, “Başlangıçtan beri size ne söyledimse, O'yum” dedi. ²⁶ “Sizinle ilgili söyleyecek ve sizleri yargılayacak çok şeyim var. Beni gönderen gerçektir. Ben O'ndan işittiklerimi dünyaya bildiriyorum.”

²⁷ İsa'nın kendilerine Baba'dan söz ettiğini anlamadılar. ²⁸ Bu nedenle İsa şöyle dedi: “İnsanoğlu'nu* yukarı kaldırdığınız zaman benim O olduğumu, kendiliğimden hiçbir şey yapmadığımı, ama tıpkı Baba'nın bana öğrettiği gibi konuştuğumu anlayacaksınız. ²⁹ Beni gönderen benimledir, O beni yalnız bırakmadı. Çünkü ben her zaman O'nu hoşnut edeni yaparım.”

³⁰ Bu sözler üzerine birçokları O'na iman etti.

İbrahim'in Çocukları, İblis'in Çocukları

³¹⁻³² İsa kendisine iman etmiş olan Yahudiler'e, “Eğer benim sözüme bağlı kalırsanız, gerçekten öğrencilerim olursunuz. Gerçeği bileceksiniz ve gerçek sizi özgür kılacak” dedi.

³³ “Biz İbrahim'in soyundanız” diye karşılık verdiler, “Hiçbir zaman kimseye kölelik etmedik. Nasıl oluyor da sen, ‘Özgür olacaksınız’ diyorsun?”

* **8:11** Birçok Grekçe elyazmasında 7:53-8:11 ayetleri yoktur. **8:12** Mat.5:14; Yu.9:5 **8:13** Yu.5:31 † **8:24** “Benim O olduğuma”: Grekçe “Ben olduğuma” (bkz. Çık.3:14). Aynı ifade 28. ve 58. ayetlerde de geçer. **8:33** Mat.3:9; Luk.3:8

³⁴ İsa, “Size doğrusunu söyleyeyim, günah işleyen herkes günahın kölesidir” dedi. ³⁵ “Köle ev halkının sürekli bir üyesi değildir, ama oğul sürekli üyesidir. ³⁶ Bunun için, Oğul sizi özgür kılar, gerçekten özgür olursunuz. ³⁷ İbrahim'in soyundan olduğunuzu biliyorum. Yine de beni öldürmek istiyorsunuz. Çünkü yüreğinizde sözüme yer vermiyorsunuz. ³⁸ Ben Babam'ın yanında gördüklerimi söylüyorum, siz de babanızdan işittiklerinizi yapıyorsunuz.”

³⁹ “Bizim babamız İbrahim'dir” diye karşılık verdiler.

İsa, “İbrahim'in çocukları olsaydınız, İbrahim'in yaptıklarını yapardınız” dedi. ⁴⁰ “Ama şimdi beni –Tanrı'dan işittiği gerçeği sizlere bildireni– öldürmek istiyorsunuz. İbrahim bunu yapmadı. ⁴¹ Siz babanızın yaptıklarını yapıyorsunuz.”

“Biz zinadan doğmadık. Bir tek Babamız var, o da Tanrı'dır” dediler.

⁴² İsa, “Tanrı Babanız olsaydı, beni severdiniz” dedi. “Çünkü ben Tanrı'dan çıkıp geldim. Kendiliğimden gelmedim, beni O gönderdi. ⁴³ Söylediklerimi neden anlamıyorsunuz? Benim sözümü dinlemeye dayanamıyorsunuz da ondan. ⁴⁴ Siz babanız İblis'tensiniz ve babanızın arzularını yerine getirmek istiyorsunuz. O başlangıçtan beri katildi. Gerçeğe bağlı kalmadı. Çünkü onda gerçek yoktur. Yalan söylemesi doğaldır. Çünkü o yalancıdır ve yalanın babasıdır. ⁴⁵ Ama ben gerçeği söylüyorum. İşte bunun için bana iman etmiyorsunuz. ⁴⁶ Hanginiz bana günahlı olduğumu kanıtlayabilir? Gerçeği söylüyorsam, niçin bana iman etmiyorsunuz? ⁴⁷ Tanrı'dan olan, Tanrı'nın sözlerini dinler. İşte siz Tanrı'dan olmadığınız için dinlemiyorsunuz.”

İsa'nın Yüceliği

⁴⁸ Yahudiler O'na şu karşılığı verdiler: “ ‘Sen, cin çarpmış bir Samiriyeli'sin*’ demekte haklı değil miyiz?”

⁴⁹ İsa, “Beni cin çarpmadı” dedi. “Ben Babam'ı onurlandırıyorum, ama siz beni aşağılıyorsunuz. ⁵⁰ Ben kendimi yüceltmek istemiyorum, ama bunu isteyen ve yargılayan biri vardır. ⁵¹ Size doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla görmeyecektir.”

⁵² Yahudiler, “Seni cin çarptığını şimdi anlıyoruz” dediler. “İbrahim öldü, peygamberler de öldü. Oysa sen, ‘Bir kimse sözüme uyarsa, ölümü asla tatmayacaktır’ diyorsun. ⁵³ Yoksa sen babamız İbrahim'den üstün müsün? O öldü, peygamberler de öldü. Sen kendini kim sanıyorsun?”

⁵⁴ İsa şu karşılığı verdi: “Eğer ben kendimi yüceltirsem, yüceliğim hiçtir. Beni yücelten, ‘Tanrımız’ diye çağırdığınız Babam'dır. ⁵⁵ Siz O'nu tanıımıyorsunuz, ama ben tanıyorum. O'nu tanımadığımı söylersem, sizin gibi yalancı olurum. Ama ben O'nu tanıyor ve sözüne uyuyorum. ⁵⁶ Babanız İbrahim günümü göreceği için sevinçle coşmuştu. Gördü ve sevindi.”

⁵⁷ Yahudiler, “Sen daha elli yaşında bile değilsin. İbrahim'i de mi gördün?” dediler.

⁵⁸ İsa, “Size doğrusunu söyleyeyim, İbrahim doğmadan önce ben varım” dedi.

⁵⁹ O zaman İsa'yı taşlamak için yerden taş aldılar, ama O gizlenip tapınaktan çıktı.

9

Kör Bir Adam İyileştiriliyor

¹ İsa yolda giderken doğuştan kör bir adam gördü. ² Öğrencileri İsa'ya, “Rabbî*, kim günah işledi de bu adam kör doğdu? Kendisi mi, yoksa annesi babası mı?” diye sordular.

³ İsa şu yanıtı verdi: “Ne kendisi, ne de annesi babası günah işledi. Tanrı'nın işleri onun yaşamında görülsün diye kör doğdu. ⁴ Beni gönderenin işlerini vakit daha gündüzken yapmalıyız. Gece geliyor, o zaman kimse çalışamaz. ⁵ Dünyada olduğum sürece dünyanın

† 8:44 “Yalan söylemesi doğaldır”: Grekçe “Yalan söylediği zaman kendininkilerden söyler”. 8:58 Çık.3:14; Yu.1:1; 8:24,28; Va.1:4-6,8 9:5 Mat.5:14; Yu.8:12

ışığı Ben'im.”

⁶ Bu sözleri söyledikten sonra yere tükürdü, tükürükle çamur yaptı ve çamuru adamın gözlerine sürdü. ⁷ Adama, “Git, Şiloah Havuzu'nda yıkan” dedi. Şiloah, gönderilmiş anlamına gelir.

Adam gidip yıkandı, gözleri açılmış olarak döndü. ⁸ Komşuları ve onu daha önce dilenirken görenler, “Oturup dilenen adam değil mi bu?” dediler.

⁹ Kimi, “Evet, odur” dedi, kimi de “Hayır, ama ona benziyor” dedi. Kendisi ise, “Ben oyum” dedi.

¹⁰ “Öyleyse, gözlerin nasıl açıldı?” diye sordular.

¹¹ O da şöyle yanıt verdi: “İsa adındaki adam çamur yapıp gözlerime sürdü ve bana, ‘Şiloah'a git, yıkan’ dedi. Ben de gidip yıkandım ve gözlerim açıldı.”

¹² Ona, “Nerede O?” diye sordular. “Bilmiyorum” dedi.

Ferisiler'in Soruşturması

¹³ Eskiden kör olan adamı Ferisiler'in* yanına götürdüler. ¹⁴ İsa'nın çamur yapıp adamın gözlerini açtığı gün Şabat Günü'ydü*. ¹⁵ Bu nedenle Ferisiler de adama gözlerinin nasıl açıldığını sordular. O da, “İsa gözlerime çamur sürdü, yıkandım ve şimdi görüyorum” dedi.

¹⁶ Bunun üzerine Ferisiler'in bazıları, “Bu adam Tanrı'dan değildir” dediler. “Çünkü Şabat Günü'nü tutmuyor.”

Ama başkaları, “Günahkâr bir adam nasıl bu tür belirtiler gerçekleştirebilir?” dediler.

Böylece aralarında ayrılık doğdu. ¹⁷ Eskiden kör olan adama yine sordular: “Senin gözlerini açtığına göre, O'nun hakkında sen ne diyorsun?”

Adam, “O bir peygamberdir” dedi.

¹⁸ Yahudi yetkililer, gözleri açılan adamın annesiyle babasını çağırmadan onun daha önce kör olduğuna ve gözlerinin açıldığına inanmadılar. ¹⁹ Onlara, “Kör doğdu dediğiniz oğlunuz bu mu? Peki, şimdi nasıl görüyor?” diye sordular.

²⁰ Adamın annesiyle babası şu karşılığı verdiler: “Bunun bizim oğlumuz olduğunu ve kör doğduğunu biliyoruz. ²¹ Ama şimdi nasıl gördüğünü, gözlerini kimin açtığını bilmiyoruz, ona sorun. Ergin yaştadır, kendisi için kendisi konuşsun.”

²² Yahudi yetkililerden korktukları için böyle konuştular. Çünkü yetkililer, İsa'nın Mesih olduğunu açıkça söyleyen havra dışı etmek için aralarında sözbirliği etmişlerdi. ²³ Bundan dolayı adamın annesiyle babası, “Ergin yaştadır, ona sorun” dediler.

²⁴ Eskiden kör olan adamı ikinci kez çağırıp, “Tanrı hakkı için doğruyu söyle”* dediler, “Biz bu adamın günahkâr olduğunu biliyoruz.”

²⁵ O da şöyle yanıt verdi: “O'nun günahkâr olup olmadığını bilmiyorum. Bildiğim bir şey var, kördüm, şimdi görüyorum.”

²⁶ O zaman ona, “Sana ne yaptı? Gözlerini nasıl açtı?” dediler.

²⁷ Onlara, “Size demin söyledim, ama dinlemediniz” dedi. “Niçin yeniden işitmek istiyorsunuz? Yoksa siz de mi O'nun öğrencileri olmak niyetindesiniz?”

²⁸ Adama söverek, “O'nun öğrencisi sensin!” dediler. “Biz Musa'nın öğrencileriyiz. ²⁹ Tanrı'nın Musa'yla konuştuğunu biliyoruz. Ama bu adamın nereden geldiğini bilmiyoruz.”

³⁰ Adam onlara şu karşılığı verdi: “Şaşılacak şey! O'nun nereden geldiğini bilmiyorsunuz, ama gözlerimi O açtı. ³¹ Tanrı'nın, günahkârları dinlemediğini biliriz. Ama Tanrı, kendisine tapan ve isteğini yerine getiren kişiyi dinler. ³² Dünya var olalı, bir kimsenin doğuştan kör olan birinin gözlerini açtığı duyulmamıştır. ³³ Bu adam Tanrı'dan olmasaydı, hiçbir şey yapamazdı.”

* **9:24** “Tanrı hakkı için doğruyu söyle”: Grekçe “Tanrı'ya yücelik ver”. Bu deyim, birine ant içirmek için kullanılırdı (bkz. Yşu.7:19).

³⁴ Onlar buna karşılık, “Tamamen günah içinde doğdun, sen mi bize ders vereceksin?” diyerek onu dışarı attılar.

Ruhsal Körlük

³⁵ İsa adamı kovduklarını duydu. Onu bularak, “Sen İnsanoğlu'na* iman ediyormusun?” diye sordu.

³⁶ Adam şu yanıtı verdi: “Efendim, O kimdir? Söyle de kendisine iman edeyim.”

³⁷ İsa, “O’nu gördün. Şimdi seninle konuşan O’dur” dedi.

³⁸ Adam, “Rab, iman ediyorum!” diyerek İsa'ya tapındı.

³⁹ İsa, “Görmeyenler görsün, görenler kör olsun diye yargıçlık etmek üzere bu dünyaya geldim” dedi.

⁴⁰ O'nun yanında bulunan bazı Ferisiler bu sözleri işitince, “Yoksa biz de mi körüz?” diye sordular.

⁴¹ İsa, “Kör olsaydınız günahınız olmazdı” dedi, “Ama şimdi, ‘Görüyoruz’ dediğiniz için günahınız duruyor.”

10

İyi Çoban

¹ “Size doğrusunu söyleyeyim, koyun ağılına kapıdan girmeyip başka yoldan giren kişi hırsız ve hayduttur. ² Kapıdan giren ise koyunların çobanıdır. ³ Kapıyı bekleyen ona kapıyı açar. Koyunlar çobanın sesini işitirler, o da kendi koyunlarını adlarıyla çağırır ve onları dışarı götürür. ⁴ Kendi koyunlarının hepsini dışarı çıkarınca önlerinden gider, koyunlar da onu izler. Çünkü onun sesini tanırlar. ⁵ Bir yabancıнын peşinden gitmezler, ondan kaçarlardı. Çünkü yabancıların sesini tanımazlar.”

⁶ İsa onlara bu örneği anlattıysa da, ne demek istediğini anlamadılar.

⁷ Bunun için İsa yine, “Size doğrusunu söyleyeyim” dedi, “Ben koyunların kapısıyım. ⁸ Benden önce gelenlerin hepsi hırsız ve hayduttu, ama koyunlar onları dinlemedi. ⁹ Kapı Ben'im. Bir kimse benim aracılığım ile içeri girerse kurtulur. Girer, çıkar ve otlak bulur. ¹⁰ Hırsız ancak çalıp öldürmek ve yok etmek için gelir. Bense insanlar yaşama, bol yaşama sahip olsunlar diye geldim. ¹¹ Ben iyi çobanım. İyi çoban koyunları uğruna canını verir. ¹² Koyunların çobanı ve sahibi olmayan ücretli adam, kurdun geldiğini görünce koyunları bırakıp kaçar. Kurt da onları kapar ve dağıtır. ¹³ Adam kaçar. Çünkü ücretlidir ve koyunlar için kaygı duymaz. ¹⁴⁻¹⁵ Ben iyi çobanım. Benimkileri tanırım. Baba beni tanıdığı, ben de Baba'yı tanıdığım gibi, benimkiler de beni tanır. Ben koyunları uğruna canımı veririm. ¹⁶ Bu ağıldan olmayan başka koyunlarım var. Onları da getirmeliyim. Benim sesimi işitecekler ve tek sürü, tek çoban olacak. ¹⁷ Canımı, tekrar geri almak üzere veririm. Bunun için Baba beni sever. ¹⁸ Canımı kimse benden alamaz; ben onu kendiliğimden veririm. Onu vermeye de tekrar geri almaya da yetkim var. Bu buyruğu Babam'dan aldım.”

¹⁹ Bu sözlerden dolayı Yahudiler arasında yine ayrılık doğdu. ²⁰ Birçoğu, “O’nu cin çarpmış, delidir. Niçin O’nu dinliyorsunuz?” diyordu.

²¹ Başkaları ise, “Bunlar, cin çarpmış bir adamın sözleri değil” dediler. “Cin, körlerin gözlerini açabilir mi?”

İsa'ya Karşı Tepkiler Büyüyor

²² O sırada Yerusallim'de Tapınağın Açılışını Anma Bayramı kutlanıyordu. Mevsim kıştı.

²³ İsa tapınağın avlusunda, Süleyman'ın Eyvanı'nda yürüyordu. ²⁴ Yahudi yetkililer O'nun çevresini sararak, “Bizi daha ne kadar zaman kuşkuda bırakacaksın?” dediler. “Eğer Mesih isen, bize açıkça söyle.”

²⁵ İsa onlara şu karşılığı verdi: “Size söyledim, ama iman etmiyorsunuz. Babam'ın adıyla yaptığım işler bana tanıklık ediyor. ²⁶ Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü benim koyunlarımdan değilsiniz. ²⁷ Koyunlarım sesimi işitir. Ben onları tanırım, onlar da beni izler. ²⁸ Onlara sonsuz yaşam veririm; asla mahvolmayacaklar. Onları hiç kimse elimden kapamaz. ²⁹ Onları bana veren Babam her şeyden üstündür. Onları Baba'nın elinden kapmaya kimsenin gücü yetmez. ³⁰ Ben ve Baba biriz.”

³¹ Yahudi yetkililer O'nu taşlamak için yerden yine taş aldılar. ³² İsa onlara, “Size Baba'dan kaynaklanan birçok iyi işler gösterdim” dedi. “Bu işlerden hangisi için beni taşıyorsunuz?”

³³ Şöyle yanıt verdiler: “Seni iyi işlerden ötürü değil, küfrettiğin için taşıyoruz. İnsan olduğun halde Tanrı olduğuna ileri sürüyorsun.”

³⁴ İsa şu karşılığı verdi: “Yasanızda, ‘Siz ilahlarsınız, dedim’ diye yazılı değil mi? ³⁵ Tanrı, kendilerine sözünü gönderdiği kimseleri ilahlar diye adlandırır. Kutsal Yazı da geçerliliğini yitirmez. ³⁶ Baba beni kendine ayırıp dünyaya gönderdi. Öyleyse ‘Tanrı'nın Oğlu'yum’ dediğim için bana nasıl ‘Küfrediyorsun’ dersiniz? ³⁷ Eğer Babam'ın işlerini yapmıyorsa, bana iman etmeyin. ³⁸ Ama yapıyorsa, bana iman etmeseniz bile, yaptığım işlere iman edin. Öyle ki, Baba'nın bende, benim de Baba'da olduğumu bilersiniz ve anlayasınız.”

³⁹ O'nu yine yakalamaya çalıştılsa da, ellerinden sıyrılıp kurtuldu.

⁴⁰ Tekrar Şeria Irmağı'nın karşı yakasına, Yahya'nın başlangıçta vaftiz ettiği yere gitti ve orada kaldı. ⁴¹ Birçokları, “Yahya hiç mucize yapmadı, ama bu adam için söylediklerinin hepsi doğru çıktı” diyerek İsa'ya geldiler. ⁴² Ve orada birçokları O'na iman etti.

11

Lazar'ın Ölümü

¹ Meryem ile kızkardeşi Marta'nın köyü olan Beytanya'dan Lazar adında bir adam hastalanmıştı. ² Meryem, Rab'be güzel kokulu yağ sürüp saçlarıyla O'nun ayaklarını silen kadındı. Hasta Lazar ise Meryem'in kardeşiydi. ³ İki kızkardeş İsa'ya, “Rab, sevdiğin kişi hasta” diye haber gönderdiler.

⁴ İsa bunu işitince, “Bu hastalık ölümle sonuçlanmayacak; Tanrı'nın yüceliğine, Tanrı Oğlu'nun yüceltilmesine hizmet edecek” dedi.

⁵ İsa Marta'yı, kızkardeşini ve Lazar'ı severdi. ⁶⁻⁷ Bu nedenle, Lazar'ın hasta olduğunu duyunca bulunduğu yerde iki gün daha kaldıktan sonra öğrencilere, “Yahudiye'ye dönelim” dedi.

⁸ Öğrenciler, “Rabbî*” dediler, “Yahudi yetkililer demin seni taşlamaya kalkıştılar. Yine oraya mı gidiyorsun?”

⁹ İsa şu karşılığı verdi: “Günün on iki saati yok mu? Gündüz yürüyen sendelemez. Çünkü bu dünyanın ışığını görür. ¹⁰ Oysa gece yürüyen sendeler. Çünkü kendisinde ışık yoktur.” ¹¹ Bu sözleri söyledikten sonra, “Dostumuz Lazar uyudu” diye ekledi, “Onu uyandırmaya gidiyorum.”

¹² Öğrenciler, “Ya Rab” dediler, “Uyuduysa iyileşecektir.”

¹³ İsa Lazar'ın ölümünden söz ediyordu, ama onlar olağan uykudan söz ettiğini sanmışlardı. ¹⁴ Bunun üzerine İsa açıkça, “Lazar öldü” dedi. ¹⁵ “İman edesiniz diye, orada bulunmadığıma sizin için seviniyorum. Şimdi onun yanına gidelim.”

¹⁶ “İkiz*” diye anılan Tomas öbür öğrencilere, “Biz de gidelim, O'nunla birlikte ölelim!” dedi.

İsa Lazar'ı Diriltiyor

¹⁷ İsa Beytanya'ya yaklaşınca Lazar'ın dört gündür mezarda olduğunu öğrendi. ¹⁸ Beytanya, Yeruşalim'e on beş ok atımı[†] kadar uzaklıktaydı. ¹⁹ Birçok Yahudi, kardeşlerini yitiren Marta'yla Meryem'i avutmaya gelmişti. ²⁰ Marta İsa'nın geldiğini duyunca O'nu karşılamaya çıktı, Meryem ise evde kaldı.

²¹ Marta İsa'ya, “Ya Rab” dedi, “Burada olsaydın, kardeşim ölmezdi. ²² Şimdi bile, Tanrı'dan ne dilersen Tanrı'nın onu sana vereceğini biliyorum.”

²³ İsa, “Kardeşin dirilecektir” dedi.

²⁴ Marta, “Son gün, diriliş günü onun dirileceğini biliyorum” dedi.

²⁵ İsa ona, “Diriliş ve yaşam Ben'im” dedi. “Bana iman eden kişi ölse de yaşayacaktır.

²⁶ Yaşayan ve bana iman eden asla ölmeyecek. Buna iman ediyor musun?”

²⁷ Marta, “Evet, ya Rab” dedi. “Senin, dünyaya gelecek olan Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman ettim.” ²⁸ Bunu söyledikten sonra gidip kızkardeşi Meryem'i gizlice çağırdı. “Öğretmen burada, seni çağırıyor” dedi.

²⁹ Meryem bunu işitince hemen kalkıp İsa'nın yanına gitti. ³⁰ İsa henüz köye varmamıştı, hâlâ Marta'nın kendisini karşıladığı yerdeydi. ³¹ Meryem'le birlikte evde bulunan ve kendisini teselli eden Yahudiler, onun hızla kalkıp dışarı çıktığını gördüler. Ağlamak için mezara gittiğini sanarak onu izlediler.

³² Meryem İsa'nın bulunduğu yere vardı. O'nu görünce ayaklarına kapanarak, “Ya Rab” dedi, “Burada olsaydın, kardeşim ölmezdi.”

³³ Meryem'in ve onunla gelen Yahudiler'in ağladığını gören İsa'nın içini hüznü kapladı, yüreği sızladı. ³⁴ “Onu nereye koydunuz?” diye sordu.

O'na, “Ya Rab, gel gör” dediler.

³⁵ İsa ağladı. ³⁶ Yahudiler, “Bakın, onu ne kadar seviyormuş!” dediler.

³⁷ Ama içlerinden bazıları, “Körün gözlerini açan bu kişi, Lazar'ın ölümünü de önleyemez miydi?” dediler.

³⁸ İsa yine derinden hüznülenerek mezara vardı. Mezar bir mağaraydı, girişinde de bir taş duruyordu. ³⁹ İsa, “Taşı çekin!” dedi.

Ölenin kızkardeşi Marta, “Rab, o artık kokmuştur, öleli dört gün oldu” dedi.

⁴⁰ İsa ona, “Ben sana, ‘İman edersen Tanrı'nın yüceliğini göreceksin’ demedim mi?” dedi.

⁴¹ Bunun üzerine taşı çektiler. İsa gözlerini gökyüzüne kaldırarak şöyle dedi: “Baba, beni işittiğin için sana şükrediyorum. ⁴² Beni her zaman işittiğini biliyordum. Ama bunu, çevrede duran halk için, beni senin gönderdiğine iman etsinler diye söyledim.” ⁴³ Bunları söyledikten sonra yüksek sesle, “Lazar, dışarı çık!” diye bağırdı.

⁴⁴ Ölü, elleri ayakları sargılarla bağlı, yüzü peşkirle sarılmış olarak dışarı çıktı. İsa oradakilere, “Onu çözün, bırakın gitsin” dedi.

⁴⁵ O zaman, Meryem'e gelen ve İsa'nın yaptıklarını gören Yahudiler'in birçoğu İsa'ya iman etti. ⁴⁶ Ama içlerinden bazıları Ferisiler'e* giderek İsa'nın yaptıklarını onlara bildirdiler.

İsa'yı Öldürme Tasarısı

(Mat.26:1-5; Mar.14:1-2; Luk.22:1-2)

⁴⁷ Bunun üzerine başkâhinler ve Ferisiler, Yüksek Kurul'u* toplayıp dediler ki, “Ne yapacağız? Bu adam birçok doğaüstü belirti gerçekleştiriyor. ⁴⁸ Böyle devam etmesine izin verirsek, herkes O'na iman edecek. Romalılar da gelip kutsal yerimizi ve ulusumuzu ortadan kaldıracaklar.”

[†] 11:18 “On beş ok atımı”: Yaklaşık 2.8 km.

⁴⁹ İçlerinden biri, o yıl başkâhin olan Kayafa, “Hiçbir şey bilmiyorsunuz” dedi. ⁵⁰ “Bütün ulus yok olacağına, halk uğruna bir tek adamın ölmesi sizin için daha uygun. Bunu anlamıyor musunuz?”

⁵¹⁻⁵² Bunu kendiliğinden söylemiyordu. O yılın başkâhini olarak İsa'nın, ulusun uğruna, ve yalnız ulusun uğruna değil, Tanrı'nın dağılmış çocuklarını toplayıp birleştirmek için de öleceğine ilişkin peygamberlikte bulunuyordu. ⁵³ Böylece o günden itibaren İsa'yı öldürmek için düzen kurmaya başladılar.

⁵⁴ Bu yüzden İsa artık Yahudiler arasında açıkça dolaşmaz oldu. Oradan ayrılarak çöle yakın bir yere, Efrayim denilen kente gitti. Öğrencileriyle birlikte orada kaldı. ⁵⁵ Yahudiler'in Fısıh Bayramı yakındı. Taşradakilerin birçoğu bayramdan önce arınmak için Yeruşalim'e gitti. ⁵⁶ Orada İsa'yı arayıp durdular. Tapınaktayken birbirlerine, “Ne dersiniz, bayrama hiç gelmeyecek mi?” diye soruyorlardı.

⁵⁷ Başkâhinlerle Ferisiler O'nu yakalayabilmek için, yerini bilenlerin haber vermesini buyurmuşlardı.

12

İsa Beytanya'da

(Mat.26:6-13; Mar.14:3-9)

¹ İsa, Fısıh Bayramı'ndan* altı gün önce, ölümden dirilttiği Lazar'ın bulunduğu Beytanya'ya geldi. ² Orada kendisi için bir ziyafet düzenlediler. Marta hizmet ediyordu. İsa'yla birlikte sofrada oturanlardan biri de Lazar'dı. ³ Meryem, çok değerli saf hintsümbülü yağından yarım litre kadar* getirerek İsa'nın ayaklarına sürdü ve saçlarıyla ayaklarını sildi. Ev yağın güzel kokusuyla doldu.

⁴⁻⁵ Ama öğrencilerinden biri, İsa'ya sonradan ihanet eden Yahuda İskariot, “Bu yağ neden üç yüz dinara satılıp parası yoksullara verilmedi?” dedi. ⁶ Bunu, yoksullarla ilgilendiği için değil, hırsız olduğu için söylüyordu. Ortak para kutusu ondaydı ve kutuya konulandan aşırıyordu.

⁷ İsa, “Kadını rahat bırak” dedi. “Bunu benim gömüleceğim gün için saklasın. ⁸ Yoksullar her zaman aranızdadır, ama ben her zaman aranızda olmayacağım.”

⁹ Yahudiler'den büyük bir kalabalık İsa'nın Beytanya'da bulunduğunu öğrendi ve yalnız İsa için değil, O'nun ölümden dirilttiği Lazar'ı da görmek için oraya geldi. ¹⁰ Başkâhinler ise Lazar'ı da öldürmeyi tasarladılar. ¹¹ Çünkü onun yüzünden birçok Yahudi gidip İsa'ya iman ediyordu.

İsa'nın Yeruşalim'e Girişi

(Mat.21:1-11; Mar.11:1-11; Luk.19:28-40)

¹² Ertesi gün, bayramı kutlamaya gelen büyük kalabalık İsa'nın Yeruşalim'e gelmekte olduğunu duydu. ¹³ Hurma dalları alarak O'nu karşılamaya çıktılar. “Hozana*! Rab'bin adıyla gelene, İsrail'in Kralı'na övgüler olsun!” diye bağırıyorlardı.

¹⁴⁻¹⁵ İsa bir sığa bulup üzerine bindi. Yazılmış olduğu gibi,

“Korkma, ey Siyon kızı!
İşte, Kralın sıpaya binmiş geliyor.”

¹⁶ Öğrencileri ilkin bunları anlamadılar. Ama İsa yüceltildikten sonra bu sözlerin O'nun hakkında yazıldığını, halkın bunları O'nun için yaptığını hatırladılar. ¹⁷ Lazar'ı

^{12:3} Luk.7:37-38 * ^{12:3} “Yarım litre kadar”: Grekçe “Bir litra” (bkz. Birimler Cetveli). ^{12:8} Yas.15:11 ^{12:13} Mez.118:25-26 ^{12:14-15} Zek.9:9

mezardan çağırıp ölümden dirilttiği sırada İsa'yla birlikte bulunan kalabalık buna tanıklık etti. ¹⁸ İsa'nın bu doğaüstü belirtiyi gerçekleştirdiğini duyan halk O'nu karşılamaya çıktı. ¹⁹ Ferisiler ise birbirlerine, "Görüyorsunuz, elinizden hiçbir şey gelmiyor. Bütün dünya O'nun peşine takıldı" dediler.

İsa Öleceğini Önceden Bildiriyor

²⁰ Bayramda tapınmak üzere Yeruşalim'e gidenler arasında bazı Grekler vardı. ²¹ Bunlar, Celile'nin Beytsayda Kenti'nden olan Filipus'a gelerek, "Efendimiz, İsa'yı görmek istiyoruz" diye rica ettiler.

²² Filipus gitti, bunu Andreas'a bildirdi. Andreas ve Filipus da gidip İsa'ya haber verdiler.

²³ İsa, "İnsanoğlu'nun* yüceltileceği saat geldi" diye karşılık verdi. ²⁴ "Size doğrusunu söyleyeyim, buğday tanesi toprağa düşüp ölmedikçe yalnız kalır. Ama ölürse çok ürün verir. ²⁵ Canını seven onu yitirir. Ama bu dünyada canını gözden çıkaran† onu sonsuz yaşam için koruyacaktır. ²⁶ Bana hizmet etmek isteyen, ardından gelsin. Ben neredeysem bana hizmet eden de orada olacak. Baba, bana hizmet edeni onurlandıracaktır. ²⁷ Şimdi yüreğim sıkılıyor, ne diyeyim? 'Baba, beni bu saatten kurtar' mı diyeyim? Ama ben bu amaç için bu saate geldim. ²⁸ Baba, adını yücelt!"

Bunun üzerine gökten bir ses geldi: "Adımı yücelttim ve yine yücelteceğim."

²⁹ Orada duran ve bunu işiten kalabalık, "Gök gürledi" dedi.

Başkaları, "Bir melek O'nunla konuştu" dedi.

³⁰ İsa, "Bu ses benim için değil, sizin içindi" dedi. ³¹ "Bu dünya şimdi yargılanıyor. Bu dünyanın egemeni‡ şimdi dışarı atılacak. ³² Ben yerden yukarı kaldırıldığım zaman bütün insanları kendime çekeceğim." ³³ İsa bunu, nasıl öleceğini belirtmek için söylüyordu.

³⁴ Kalabalık O'na şöyle karşılık verdi: "Kutsal Yasa'dan öğrendiğimize göre Mesih sonsuza dek kalacaktır. Nasıl oluyor da sen, 'İnsanoğlu yukarı kaldırılmalıdır' diyorsun? Kimdir bu İnsanoğlu?"

³⁵ İsa, "Işık kısa bir süre daha aranızdadır" dedi. "Karanlıkta kalmamak için ışığınızı varken yürüyün. Karanlıkta yürüyen nereye gittiğini bilmez. ³⁶ Sizde ışık varken ışığa iman edin ki, ışık oğulları olasınız."

İsa bu sözleri söyledikten sonra uzaklaşıp onlardan gizlendi.

Halkın İnadı

³⁷ Gözleri önünde bunca doğaüstü belirti gerçekleştirdiği halde O'na iman etmediler. ³⁸ Bütün bunlar Peygamber Yeşaya'nın söylediği şu söz yerine gelsin diye oldu:

"Rab, verdiğimiz habere kim inandı?
Rab'bin gücü kime açıklandı?"

³⁹⁻⁴⁰ İşte bu yüzden iman edemiyorlardı. Nitekim Yeşaya başka bir yerde de şöyle demişti:

"Tanrı onların gözlerini kör etti
Ve yüreklerini nasırlaştırdı.
Öyle ki, gözleri görmesin,
Yürekleri anlamasın
Ve bana dönmesinler.
Dönselerdi, onları iyileştirirdim."

^{12:25} Mat.10:39; 16:25; Mar.8:35; Luk.9:24; 17:33 † ^{12:25} "Canını gözden çıkaran": Grekçe "Canından nefret eden".

‡ ^{12:31} "Bu dünyanın egemeni": Şeytan. ^{12:34} Mez.110:4; Yşa.9:7; Hez.37:25; Dan.7:14 ^{12:38} Yşa.53:1 ^{12:39-40} Yşa.6:10

⁴¹ Bunları söyleyen Yeşaya, İsa'nın yüceliğini görmüş ve O'nun hakkında konuşmuştu. ⁴² Bununla birlikte, önderlerin bile birçoğu İsa'ya iman etti. Ama Ferisiler yüzünden, havra dışı edilmemek için iman ettiklerini açıkça söylemediler. ⁴³ Çünkü insandan gelen övgüyü, Tanrı'dan gelen övgüden daha çok seviyorlardı.

⁴⁴ İsa yüksek sesle, “Bana iman eden bana değil, beni gönderene iman etmiş olur” dedi. ⁴⁵ “Beni gören beni göndereni de görür. ⁴⁶ Bana iman eden hiç kimse karanlıkta kalmasın diye, dünyaya ışık olarak geldim. ⁴⁷ Sözlerimi işitip de onlara uymayanı ben yargılamam. Çünkü ben dünyayı yargılamaya değil, dünyayı kurtarmaya geldim. ⁴⁸ Beni reddeden ve sözlerimi kabul etmeyen kişiyi yargılayacak biri var. O kişiyi son günde yargılayacak olan, söylediğim sözdür. ⁴⁹ Çünkü ben kendiliğimden konuşmadım. Beni gönderen Baba'nın kendisi ne söylemem ve ne konuşmam gerektiğini bana buyurdu. ⁵⁰ O'nun buyruğunun sonsuz yaşam olduğunu biliyorum. Bunun için ne söylüyorsam, Baba'nın bana söylediği gibi söylüyorum.”

13

Alçakgönüllülük Örneği

¹ Fısıh Bayramı'ndan* önceydi. İsa, bu dünyadan ayrılıp Baba'ya gideceği saatin geldiğini biliyordu. Dünyada kendisine ait olanları hep sevmiştir; sonuna kadar da sevdi. ² Akşam yemeği sırasında İblis, Simun İskariot'un oğlu Yahuda'nın yüreğine İsa'ya ihanet etme isteğini koymuştu bile. ³ İsa, Baba'nın her şeyi kendisine teslim ettiğini, kendisinin Tanrı'dan çıkıp geldiğini ve Tanrı'ya döneceğini biliyordu. ⁴ Yemekten kalktı, üstlüğünü bir yana koydu, bir havlu alıp beline doladı. ⁵ Sonra bir leğene su doldurup öğrencilerin ayaklarını yıkamaya ve beline doladığı havluyla kurulamaya başladı.

⁶ İsa, Simun Petrus'a geldi. Simun, “Ya Rab, ayaklarımı sen mi yıkayacaksın?” dedi.

⁷ İsa ona şu yanıtı verdi: “Ne yaptığımı şimdi anlayamazsın, ama sonra anlayacaksın.”

⁸ Petrus, “Benim ayaklarımı asla yıkamayacaksın!” dedi.

İsa, “Yıkamazsam yanımda yerin olmaz” diye yanıtladı.

⁹ Simun Petrus, “Ya Rab, o halde yalnız ayaklarımı değil, ellerimi ve başımı da yıka!” dedi.

¹⁰ İsa ona dedi ki, “Yıkanmış olan tamamen temizdir; ayaklarının yıkanmasından başka şeye ihtiyacı yoktur. Sizler temizsiniz, ama hepiniz değil.” ¹¹ İsa, kendisine kimin ihanet edeceğini biliyordu. Bu nedenle, “Hepiniz temiz değilsiniz” demiştir.

¹² Onların ayaklarını yıkadıktan sonra giyinip yine sofraya oturdu. “Size ne yaptığımı anlıyor musunuz?” dedi. ¹³ “Siz beni Öğretmen ve Rab diye çağırıyorsunuz. Doğru söylüyorsunuz, öyleyim. ¹⁴ Ben Rab ve Öğretmen olduğum halde ayaklarınızı yıkadım; öyleyse, sizler de birbirinizin ayaklarını yıkamalısınız. ¹⁵ Size yaptığının aynısını yapmanız için bir örnek gösterdim. ¹⁶ Size doğrusunu söyleyeyim, köle efendisinden, elçi de kendisini gönderenden üstün değildir. ¹⁷ Bildiğiniz bu şeyleri yaparsanız, ne mutlu size!”

İsa'ya İhanet

(Mat.26:20-25; Mar.14:17-21; Luk.22:21-23)

¹⁸ “Hepiniz için söylemiyorum, ben seçtiklerimi bilirim. Ama, ‘Ekmeğimi yiyen bana ihanet etti’” diyen Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi için böyle olacak. ¹⁹ Size şimdiden, bunlar olmadan önce söylüyorum ki, bunlar olunca, benim O olduğuma† inanasınız. ²⁰

13:12 Luk.22:27 **13:16** Mat.10:24; Luk.6:40; Yu.15:20 **13:18** Mez.41:9 * **13:18** “Bana ihanet etti”: Grekçe “Bana karşı ökçesini kaldırdı”. † **13:19** “Benim O olduğuma”: Grekçe “Ben olduğuma” (bkz. Çık.3:14). **13:20** Mat.10:40; Mar.9:37; Luk.9:47-48; 10:16

Size doğrusunu söyleyeyim, benim gönderdiğim herhangi bir kimseyi kabul eden beni kabul etmiş olur. Beni kabul eden de beni göndereni kabul etmiş olur.”

²¹ İsa bunları söyledikten sonra ruhunda derin bir sıkıntı duydu. Açıkça konuşarak, “Size doğrusunu söyleyeyim, sizden biri bana ihanet edecek” dedi.

²² Öğrenciler, kimden söz ettiğini merak ederek birbirlerine baktılar. ²³ Öğrencilerinden biri İsa'nın göğsüne yaslanmıştı. İsa onu severdi. ²⁴ Simun Petrus bu öğrenciye, kimden söz ettiğini İsa'ya sorması için işaret etti. ²⁵ O da İsa'nın göğsüne yaslanmış durumda, “Ya Rab, kimdir o?” diye sordu.

²⁶ İsa, “Lokmayı sahana batırıp kime verirsem odur” diye yanıtladı. Sonra lokmayı batırıp Simun İskariot'un oğlu Yahuda'ya verdi. ²⁷ Yahuda lokmayı alır almaz Şeytan onun içine girdi. İsa da ona, “Yapacağını tez yap!” dedi.

²⁸ Sofrada oturanların hiçbirisi, İsa'nın ona bu sözleri neden söylediğini anlamadı. ²⁹ Para kutusu Yahuda'da olduğundan, bazıları İsa'nın ona, “Bayram için bize gerekli şeyleri al” ya da, “Yoksullara bir şey ver” demek istediğini sandılar. ³⁰ Yahuda lokmayı aldıktan hemen sonra dışarı çıktı. Gece olmuştu.

Birbirinizi Sevin

³¹ Yahuda dışarı çıkınca İsa, “İnsanoğlu* şimdi yüceltildi” dedi. “Tanrı da O'nda yüceltildi. ³² Tanrı O'nda yüceltildiğine göre, Tanrı da O'nu kendinde yüceltecek. Hem de hemen yüceltecektir. ³³ Çocuklar! Kısa bir süre daha sizinleyim. Beni arayacaksınız, ama Yahudiler'e söylediğim gibi, şimdi size de söylüyorum, benim gideceğim yere siz gelemezsiniz. ³⁴ Size yeni bir buyruk veriyorum: Birbirinizi sevin. Sizi sevdiğim gibi siz de birbirinizi sevin. ³⁵ Birbirinize sevginiz olursa, herkes bununla benim öğrencilerim olduğunuzu anlayacaktır.”

Petrus, İsa'yı İnkâr Edecek

(Mat.26:31-35; Mar.14:27-31; Luk.22:31-34)

³⁶ Simun Petrus O'na, “Ya Rab, nereye gidiyorsun?” diye sordu.

İsa, “Gideceğim yere şimdi ardından gelemezsin, ama sonra geleceksin” diye yanıtladı.

³⁷ Petrus, “Ya Rab, neden şimdi senin ardından gelemeyeyim? Senin için canımı veririm!” dedi.

³⁸ İsa şöyle yanıtladı: “Benim için canını mı vereceksin? Sana doğrusunu söyleyeyim, horoz ötmeden beni üç kez inkâr edeceksin.”

14

İsa - Tanrı'ya Giden Yol

¹ “Yüreğiniz sıkılmasın. Tanrı'ya iman edin, bana da iman edin. ² Babam'ın evinde kalacak çok yer var. Öyle olmasa size söyledim. Çünkü size yer hazırlamaya gidiyorum. ³ Gider ve size yer hazırlarsam, siz de benim bulunduğum yerde olasınız diye yine gelip sizi yanıma alacağım. ⁴ Benim gideceğim yerin yolunu biliyorsunuz.”

⁵ Tomas, “Ya Rab, senin nereye gideceğini bilmiyoruz, yolu nasıl bilebiliriz?” dedi.

⁶ İsa, “Yol, gerçek ve yaşam Ben'im” dedi. “Benim aracılığım olmadan Baba'ya kimse gelemmez. ⁷ Beni tanısaydınız, Babam'ı da tanırdınız. Artık O'nu tanıyorsunuz, O'nu gördünüz.”

⁸ Filipus, “Ya Rab, bize Baba'yı göster, bu bize yeter” dedi.

⁹ İsa, “Filipus” dedi, “Bunca zamandır sizinle birlikteyim. Beni daha tanımadın mı? Beni görmüş olan, Baba'yı görmüştür. Sen nasıl, ‘Bize Baba'yı göster’ diyorsun?”

¹⁰ Benim Baba'da, Baba'nın da bende olduğuna inanmıyor musun? Size söylediğim sözleri

kendiliğimden söylemiyorum, ama bende yaşayan Baba kendi işlerini yapıyor. ¹¹ Bana iman edin; ben Baba'dayım, Baba da bendedir. Hiç değilse bu işlerden dolayı iman edin. ¹² Size doğrusunu söyleyeyim, benim yaptığım işleri, bana iman eden de yapacak; hatta daha büyüklerini yapacaktır. Çünkü ben Baba'ya gidiyorum. ¹³ Baba Oğul'da yüceltilsin diye, benim adımla dilediğiniz her şeyi yapacağım. ¹⁴ Benim adımla benden ne dilerseniz yapacağım.”

Kutsal Ruh

¹⁵ “Beni seviyorsanız, buyruklarımı yerine getirirsiniz. ¹⁶⁻¹⁷ Ben de Baba'dan dileyeceğim. O sonsuza dek sizinle birlikte olsun diye size başka bir Yardımcı, Gerçeğin Ruh'u'nu verecek. Dünya O'nu kabul edemez. Çünkü O'nu ne görür, ne de tanır. Siz O'nu tanıyorsunuz. Çünkü O aranızda yaşıyor ve içinizde olacaktır. ¹⁸ Sizi öksüz bırakmayacağım, size geri döneceğim. ¹⁹ Az sonra dünya artık beni görmeyecek, ama siz beni göreceksiniz. Ben yaşadığım için siz de yaşayacaksınız. ²⁰ O gün anlayacaksınız ki, ben Babam'dayım, siz bendesiniz, ben de sizdeyim. ²¹ Kim buyruklarımı bilir ve yerine getirirse, işte beni seven odur. Beni seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona göstereceğim.”

²² Yahuda -İskariot değil- O'na, “Ya Rab, nasıl olur da kendini dünyaya göstermeyip bize göstereceksin?” diye sordu.

²³ İsa ona şu karşılığı verdi: “Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaşarız. ²⁴ Beni sevmeyen, sözlerime uymaz. İşittiğiniz söz benim değil, beni gönderen Baba'nındır.

²⁵ “Ben daha aranızdayken size bunları söyledim. ²⁶ Ama Baba'nın benim adımla göndereceği Yardımcı, Kutsal Ruh, size her şeyi öğretecek, bütün söylediklerimi size hatırlatacak. ²⁷ Size esenlik bırakıyorum, size kendi esenliğimi veriyorum. Ben size dünyanın verdiği gibi vermiyorum. Yüreğiniz sıkılmasın ve korkmasın. ²⁸ Size, ‘Gidiyorum, ama yanınıza döneceğim’ dediğimi işittiniz. Beni sevseydiniz, Baba'ya gideceğim için sevinirdiniz. Çünkü Baba benden üstündür. ²⁹ Bunları size şimdiden, her şey olup bitmeden önce söyledim. Öyle ki, bunlar olunca inanasınız. ³⁰ Artık sizinle uzun uzun konuşmayacağım. Çünkü bu dünyanın egemeni* geliyor. Onun benim üzerimde hiçbir yetkisi yoktur. ³¹ Ama dünyanın, Baba'yı sevdiğimi ve Baba'nın bana buyurduğu her şeyi yerine getirdiğimi anlamasını istiyorum. Haydi kalkın, buradan gidelim.”

15

Asma ile Çubuklar

¹ “Ben gerçek asmayım ve Babam bağcıdır. ² Bende meyve vermeyen her çubuğu kesip atar, meyve veren her çubuğu ise daha çok meyve versin diye budayıp temizler. ³ Size söylediğim sözle siz şimdiden temizsiniz. ⁴ Bende kalın, ben de sizde kalayım. Çubuk asmada kalmazsa kendiliğinden meyve veremez. Bunun gibi, siz de bende kalmazsanız meyve veremezsiniz. ⁵ Ben asmayım, siz çubuklarsınız. Bende kalan ve benim kendisinde kaldığım kişi çok meyve verir. Bensiz hiçbir şey yapamazsınız. ⁶ Bir kimse bende kalmazsa, çubuk gibi dışarı atılır ve kurur. Böylelerini toplar, ateşe atıp yakarlar. ⁷ Eğer bende kalırsanız ve sözlerim sizde kalırsa, ne isterseniz dileyin, size verilecektir. ⁸ Babam çok meyve vermenizle yüceltilir. Böylelikle öğrencilerim olursunuz.

⁹ “Baba'nın beni sevdiği gibi, ben de sizi sevdim. Benim sevgimde kalın. ¹⁰ Eğer buyruklarımı yerine getirerseniz sevgimde kalırsınız, tıpkı benim de Babam'ın buyruklarını yerine getirdiğim ve sevgisinde kaldığım gibi... ¹¹ Bunları size, sevincim sizde olsun ve sevinciniz tamamlansın diye söyledim. ¹² Benim buyruğum şudur: Sizi sevdiğim

* **14:30** “Bu dünyanın egemeni”: Şeytan. **15:12** Yu.13:34; 15:17; 1Yu.3:23; 2Yu.5

gibi birbirinizi sevin. ¹³ Hiç kimsede, insanın, dostları uğruna canını vermesinden daha büyük bir sevgi yoktur. ¹⁴ Size buyurduklarımı yaparsanız, benim dostlarım olursunuz. ¹⁵ Artık size kul demiyorum. Çünkü kul efendisinin ne yaptığını bilmez. Size dost dedim. Çünkü Babam'dan bütün işittiklerimi size bildirdim. ¹⁶ Siz beni seçmediniz, ben sizi seçtim. Gidip meyve veresiniz, meyveniz de kalıcı olsun diye sizi ben atadım. Öyle ki, benim adıyla Baba'dan ne dilerseniz size versin. ¹⁷ Size şu buyruğu veriyorum: Birbirinizi sevin!”

Dünyanın Nefreti

¹⁸ “Dünya sizden nefret ederse, sizden önce benden nefret etmiş olduğunu bilin. ¹⁹ Dünyadan olsaydınız, dünya kendisine ait olanı severdi. Ne var ki, dünyanın değilsiniz; ben sizi dünyadan seçtim. Bunun için dünya sizden nefret ediyor. ²⁰ Size söylediğim sözü hatırlayın: ‘Köle efendisinden üstün değildir.’ Bana zulmettilerse, size de zulmedecekler. Benim sözüme uydularsa, sizinkine de uyacaklar. ²¹ Bütün bunları size benim adımdan ötürü yapacaklar. Çünkü beni göndereni tanımıyorlar. ²² Eğer gelmemiş ve onlara söylememiş olsaydım, günahları olmazdı; ama şimdi günahları için özürleri yoktur. ²³ Benden nefret eden, Babam'dan da nefret eder. ²⁴ Başka hiç kimsenin yapmadığı işleri onların arasında yapmamış olsaydım, günahları olmazdı. Şimdiyse yaptıklarımı gördükleri halde hem benden hem de Babam'dan nefret ettiler. ²⁵ Bu, yasalarında yazılı, ‘Yok yere benden nefret ettiler’ sözü yerine gelsin diye oldu.

²⁶ “Baba'dan size göndereceğim Yardımcı, yani Baba'dan çıkan Gerçeğin Ruhu geldiği zaman, bana tanıklık edecek. ²⁷ Siz de tanıklık edeceksiniz. Çünkü başlangıçtan beri benimle birliktesiniz.

16

¹ “Bunları size, sendeleyip düşmeyesiniz diye söyledim. ² Sizi havra dışı edecekler. Evet, öyle bir saat geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrı'ya hizmet ettiğini sanacak. ³ Bunları, Baba'yı ve beni tanımadıkları için yapacaklar. ⁴ Bunları size şimdiden bildiriyorum. Öyle ki, saati gelince bunları size söylediğimi hatırlayasınız. Başlangıçta bunları size söylemedim. Çünkü sizinle birlikteydim.”

Kutsal Ruh'un İşleyişi

⁵ “Şimdiye beni gönderenin yanına gidiyorum. Ne var ki, içinizden hiçbiri bana, ‘Nereye gidiyorsun?’ diye sormuyor. ⁶ Ama bunları söylediğim için yüreğiniz kederle doldu. ⁷ Size gerçeği söylüyorum, benim gidişim sizin yararınızaadır. Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim. ⁸ O gelince günah, doğruluk ve gelecek yargı konusunda dünyayı suçlu olduğuna ikna edecektir. ⁹ Günah konusunda, çünkü bana iman etmezler; ¹⁰ doğruluk konusunda, çünkü Baba'ya gidiyorum, artık beni görmeyeceksiniz; ¹¹ yargı konusunda, çünkü bu dünyanın egemeni* yargılanmış bulunuyor.

¹² “Size daha çok söyleyeceklerim var, ama şimdi bunlara dayanamazsınız. ¹³ Ne var ki O, yani Gerçeğin Ruhu gelince, sizi tüm gerçeğe yöneltecek. Çünkü kendiliğinden konuşmayacak, yalnız duyduklarını söyleyecek ve gelecekte olacakları size bildirecek. ¹⁴ O beni yüceltecek. Çünkü benim olandan alıp size bildirecek. ¹⁵ Baba'nın nesi varsa benimdir. ‘Benim olandan alıp size bildirecek’ dememin nedeni budur.

¹⁶ “Kısa süre sonra beni artık görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz.”

Kederiniz Sevince Dönüşecek

¹⁷ Öğrencilerinden bazıları birbirlerine, “Ne demek istiyor?” diye sordular. “ ‘Kısa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz’ diyor. Ayrıca, ‘Çünkü

Baba'ya gidiyorum' diyor." 18 Onun için, "Bu 'kısa süre' dediği nedir? Söylediklerini anlamıyoruz" deyip durdular.

19 İsa kendisine soru sormak istediklerini anladı. Onlara dedi ki, " 'Kısa süre sonra beni görmeyeceksiniz; yine kısa süre sonra beni göreceksiniz' dememi mi tartışıyorsunuz?

20 Size doğrusunu söyleyeyim, siz ağlayıp yas tutacaksınız, dünya ise sevinecektir. Kederleneceksiniz, ama kederiniz sevince dönüşecek. 21 Kadın doğum yapacağı zaman ağrı çeker. Çünkü saati gelmiştir. Ama doğurunca, dünyaya bir çocuk getirmenin sevinciyle çektiği acıyı unuttur. 22 Bunun gibi, siz de şimdi kederleniyorsunuz, ama sizi yine göreğim. O zaman yürekten sevineceksiniz. Sevincinizi kimse sizden alamaz. 23 O gün bana hiçbir şey sormayacaksınız. Size doğrusunu söyleyeyim, benim adımla Baba'dan ne dilerseniz, size verecektir. 24 Şimdiye dek benim adımla bir şey dilemediniz. Dileyin, alacaksınız. Öyle ki, sevinciniz tam olsun.

25 "Size bunları örneklerle anlattım. Öyle bir saat geliyor ki, artık örneklerle konuşmayacağım; Baba'yı size açıkça tanıtacağım. 26 O gün dileyeceğinizi benim adımla dileyacaksınız. Sizin için Baba'dan istekte bulunacağımı söylemiyorum. 27 Çünkü beni sevdiğiniz ve Baba'dan çıkıp geldiğime iman ettiğiniz için Baba'nın kendisi sizi seviyor. 28 Ben Baba'dan çıkıp dünyaya geldim. Şimdi dünyayı bırakıp Baba'ya dönüyorum."

29 Öğrencileri, "İşte, şimdi açıkça konuşuyorsun, hiç örnek kullanmıyorsun" dediler. 30 "Şimdi senin her şeyi bildiğini anlıyoruz. Kimsenin sana soru sormasına gerek yok. Tanrı'dan geldiğine bunun için iman ediyoruz."

31 İsa onlara, "Şimdi iman ediyor musunuz?" diye karşılık verdi. 32 "İşte, hepinizin evlerinize gitmek üzere dağılacığınız ve beni yalnız bırakacağınız saat geliyor, geldi bile. Ama ben yalnız değilim, Baba benimle birlikte. 33 Bunları size, bende esenliğiniz olsun diye söyledim. Dünyada sıkıntınız olacak. Ama cesur olun, ben dünyayı yendim!"

17

İsa Dua Ediyor

1 İsa bunları söyledikten sonra, gözlerini gökyüzüne kaldırıp şöyle dedi: "Baba, saat geldi. Oğlun'u yücelt ki, Oğul da seni yüceltsin. 2 Çünkü sen O'na bütün insanlık üzerinde yetki verdin. Öyle ki, O'na verdiklerinin hepsine sonsuz yaşam versin. 3 Sonsuz yaşam, tek gerçek Tanrı olan seni ve gönderdiğin İsa Mesih'i tanımlar. 4 Yapmam için bana verdiğin işi tamamlamakla seni yeryüzünde yücelttim. 5 Baba, dünya var olmadan önce ben senin yanındayken sahip olduğum yücelikle şimdi beni yanında yücelt.

6 "Dünyadan bana verdiğin insanlara senin adını açıkladım. Onlar senindiler, bana verdin ve senin sözüne uydular. 7 Bana verdiğin her şeyin senden olduğunu şimdi biliyorlar. 8 Çünkü bana ilettiğin sözleri onlara ilettim, onlar da kabul ettiler. Senden çıkıp geldiğimi gerçekten anladılar, beni senin gönderdiğine iman ettiler. 9 Onlar için istekte bulunuyorum. Dünya için değil, bana verdiğin kimseler için istekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir. 10 Benim olan her şey senindir, seninkiler de benimdir. Ben onlarda yüceltildim. 11 Ben artık dünyada değilim, ama onlar dünyadalar. Ben sana geliyorum. Kutsal Baba, onları bana verdiğin kendi adıyla koru ki, bizim gibi bir olsunlar. 12 Kendileriyle birlikte olduğum sürece, bana verdiğin kendi adıyla onları esirgeyip korudum. Kutsal Yazı yerine gelsin diye, mahva giden adamdan* başka içlerinden hiçbiri mahvolmadı.

13 "İşte şimdi sana geliyorum. Sevincimin onlarda tamamlanması için bunları ben dünyadayken söylüyorum. 14 Ben onlara senin sözünü ilettim, dünya ise onlardan nefret etti. Çünkü ben dünyadan olmadığım gibi, onlar da dünyadan değiller. 15 Onları dünyadan

uzaklaştırmamı değil, kötü olandan korumanı istiyorum. ¹⁶ Ben dünyadan olmadığım gibi, onlar da dünyadan değiller. ¹⁷ Onları gerçekte kutsal kıl. Senin sözün gerçektir. ¹⁸ Sen beni dünyaya gönderdiğin gibi, ben de onları dünyaya gönderdim. ¹⁹ Onlar da gerçekte kutsal kılınsınlar diye kendimi onların uğruna adıyorum†.

²⁰⁻²¹ “Yalnız onlar için değil, onların sözüyle bana iman edenler için de istekte bulunuyorum, hepsi bir olsunlar. Baba, senin bende olduğun ve benim sende olduğum gibi, onlar da bizde olsunlar. Dünya da beni senin gönderdiğine iman etsin. ²² Bana verdiğin yüceliği onlara verdim. Öyle ki, bizim bir olduğumuz gibi bir olsunlar. ²³ Ben onlarda, sen bende olmak üzere tam bir birlik içinde bulunsunlar ki, dünya beni senin gönderdiğini, beni sevdiğin gibi onları da sevdiğini anlasın. ²⁴ Baba, bana verdiklerinin de bulunduğum yerde benimle birlikte olmalarını ve benim yüceliğimi, bana verdiğin yüceliği görmelerini istiyorum. Çünkü dünyanın kuruluşundan önce sen beni sevdin. ²⁵ Adil Baba, dünya seni tanımıyor, ama ben seni tanıyorum. Bunlar da beni senin gönderdiğini biliyorlar. ²⁶ Bana beslediğin sevgi onlarda olsun, ben de onlarda olayım diye senin adını onlara bildirdim ve bildirmeye devam edeceğim.”

18

İsa Tutuklanıyor

(Mat.26:47-56; Mar.14:43-50; Luk.22:47-53)

¹ İsa bu sözleri söyledikten sonra öğrencileriyle birlikte dışarı çıkıp Kidron Vadisi'nin ötesine geçti. Orada bir bahçe vardı. İsa'yla öğrencileri bu bahçeye girdiler. ² O'na ihanet eden Yahuda da burayı biliyordu. Çünkü İsa, öğrencileriyle orada sık sık buluşurdu. ³ Böylece Yahuda yanına bir bölük askerle başkâhinlerin ve Ferisiler'in* gönderdiği görevlileri alarak oraya geldi. Onların ellerinde fenerler, meşaleler ve silahlar vardı.

⁴ İsa, başına geleceklerin hepsini biliyordu. Öne çıkıp onlara, “Kimi arıyorsunuz?” diye sordu.

⁵ “Nasıralı İsa'yı” diye karşılık verdiler.

İsa onlara, “Benim” dedi.

O'na ihanet eden Yahuda da onlarla birlikte duruyordu. ⁶ İsa, “Benim” deyince gerileyip yere düştüler.

⁷ Bunun üzerine İsa onlara yine, “Kimi arıyorsunuz?” diye sordu.

“Nasıralı İsa'yı” dediler.

⁸ İsa, “Size söyledim, benim” dedi. “Eğer beni arıyorsanız, bunları bırakın gitsinler.”

⁹ Kendisinin daha önce söylediği, “Senin bana verdiklerinden hiçbirini yitirmedim” şeklindeki sözü yerine gelsin diye böyle konuştu.

¹⁰ Simun Petrus yanında taşıdığı kılıcı çekti, başkâhinin Malkus adındaki kölesine vurup sağ kulağını kopardı.

¹¹ İsa Petrus'a, “Kılıcını kınına koy! Baba'nın bana verdiği kâsedan içmeyeyim mi?” dedi.

¹² Bunun üzerine komutanla buyruğundaki asker bölüğü ve Yahudi görevliler İsa'yı tutup bağladılar. ¹³ O'nu önce, o yıl başkâhin olan Kayafa'nın kayınbabası Hanan'a götürdüler. ¹⁴ Halkın uğruna bir tek adamın ölmesinin daha uygun olacağını Yahudi yetkililere telkin eden Kayafa idi.

Petrus'un İlk İnkârı

(Mat.26:69-70; Mar.14:66-68; Luk.22:55-57)

¹⁵ Simun Petrus'la başka bir öğrenci İsa'nın ardından gidiyorlardı. O öğrenci başkâhinin tanıdığı olduğu için İsa'yla birlikte başkâhinin avlusuna girdi. ¹⁶ Petrus ise dışarıda,

† 17:19 “Adıyorum” ya da “Kutsal kılıyorum”.

18:11 Mat.26:39; Mar.14:36; Luk.22:41-42

18:14 Yu.11:49-50

kapının yanında duruyordu. Başkâhinin tanıdığı öğrenci dışarı çıkıp kapıcı kıza konuştu ve Petrus'u içeri getirdi. ¹⁷ Kapıcı kız Petrus'a, "Sen de bu adamın öğrencilerinden değil misin?" diye sordu.

Petrus, "Hayır, değilim" dedi.

¹⁸ Hava soğuk olduğu için köleler ve nöbetçiler yaktıkları kömür ateşinin çevresinde durmuş ısınıyorlardı. Petrus da onlarla birlikte ayakta ısınıyordu.

Başkâhinin Soruşturması

(Mat.26:59-66; Mar.14:55-64; Luk.22:66-71)

¹⁹ Başkâhin İsa'ya, öğrencileri ve öğretisiyle ilgili sorular sordu. ²⁰ İsa onu şöyle yanıtladı: "Ben söylediklerimi dünyaya açıkça söyledim. Her zaman bütün Yahudiler'in toplandıkları havralarda ve tapınakta öğrettim. Gizli hiçbir şey söylemedim. ²¹ Beni neden sorguya çekiyorsun? Konuştuklarımı işitenlerden sor. Onlar ne söylediğimi biliyorlar."

²² İsa bunları söyleyince, yanında duran görevlilerden biri, "Başkâhine nasıl böyle karşılık verirsin?" diyerek O'na bir tokat attı.

²³ İsa ona, "Eğer yanlış bir şey söyledimse, yanlışımı göster!" diye yanıtladı. "Ama söylediklerim doğruysa, niçin bana vuruyorsun?"

²⁴ Bunun üzerine Hanan, O'nu bağlı olarak Başkâhin Kayafa'ya gönderdi.

Petrus'un İkinci ve Üçüncü İnkârı

(Mat.26:71-75; Mar.14:69-72; Luk.22:58-62)

²⁵ Simun Petrus hâlâ ateşin yanında durmuş ısınıyordu. O'na, "Sen de O'nun öğrencilerinden değil misin?" dediler.

"Hayır, değilim" diyerek inkâr etti.

²⁶ Başkâhinin kölelerinden biri, Petrus'un, kulağını kestiği adamın akrabasıydı. Bu köle Petrus'a, "Bahçede, seni O'nunla birlikte görmedim mi?" diye sordu.

²⁷ Petrus yine inkâr etti ve tam o anda horoz öttü.

İsa, Vali Pilatus'un Önünde

(Mat.27:1-2,11-31; Mar.15:1-20; Luk.23:1-5,13-25)

²⁸ Sabah erkenden Yahudi yetkililer İsa'yı Kayafa'nın yanından alarak vali konağına götürdüler. Dinsel kuralları bozmamak* ve Fısıh yemeğini yiyebilmek için kendileri vali konağına girmediler. ²⁹ Bunun üzerine Pilatus dışarı çıkıp yanlarına geldi. "Bu adamı neyle suçluyorsunuz?" diye sordu.

³⁰ Ona şu karşılığı verdiler: "Bu adam kötülük eden biri olmasaydı, O'nu sana getirmezdik."

³¹ Pilatus, "O'nu siz alın, kendi yasanıza göre yargılayın" dedi.

Yahudi yetkililer, "Bizim hiç kimseyi ölüm cezasına çarptırmaya yetkimiz yok" dediler.

³² Bu, İsa'nın nasıl öleceğini belirtmek için söylediği sözler yerine gelsin diye oldu.

³³ Pilatus yine vali konağına girdi. İsa'yı çağırıp O'na, "Sen Yahudiler'in Kralı mısın?" diye sordu.

³⁴ İsa şöyle karşılık verdi: "Bunu kendiliğinden mi söylüyorsun, yoksa başkaları mı sana söyledi?"

³⁵ Pilatus, "Ben Yahudi miyim?" dedi. "Seni bana kendi ulusun ve başkâhinlerin teslim ettiler. Ne yaptın?"

³⁶ İsa, "Benim krallığım bu dünyadan değildir" diye karşılık verdi. "Krallığım bu dünyadan olsaydı, yandaşlarım, Yahudi yetkililere teslim edilmemem için savaşırıldardı. Oysa benim krallığım buradan değildir."

* **18:28** "Dinsel kuralları bozmamak": Grekçe "Kirlenmemek". Yahudi olmayanlarla yakın ilişkilerde bulunan Yahudiler dinsel açıdan kirli sayılır, kutsal Fısıh Bayramı'nı kutlayamazdı. **18:32** Yu.3:14; 12:32

³⁷ Pilatus, “Demek sen bir kralsın, öyle mi?” dedi.

İsa, “Kral olduğumu sen söylüyorsun” karşılığını verdi. “Ben gerçeğe tanıklık etmek için doğdum, bunun için dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes benim sesimi işitir.”

³⁸ Pilatus O'na, “Gerçek nedir?” diye sordu.

Bunu söyledikten sonra Pilatus yine dışarıya, Yahudiler'in yanına çıktı. Onlara, “Ben O'nda hiçbir suç görmüyorum” dedi. ³⁹ “Ama sizin bir geleneğiniz var, her Fısıh Bayramı'nda sizin için birini salıveriyorum. Yahudiler'in Kralı'nı sizin için salıvermemi ister misiniz?”

⁴⁰ Onlar yine, “Bu adamı değil, Barabba'yı isteriz!” diye bağıştılar.

Oysa Barabba bir hayduttu.

19

İsa Ölümüne Mahkûm Ediliyor

¹ O zaman Pilatus İsa'yı tutup kamçılattı. ² Askerler de dikenlerden bir taç örüp O'nun başına geçirdiler. Sonra O'na mor bir kaftan giydirdiler. ³ Önüne geliyor, “Selam, ey Yahudiler'in Kralı!” diyor, yüzüne tokat atıyorlardı.

⁴ Pilatus yine dışarı çıktı. Yahudiler'e, “İşte, O'nu dışarıya, size getiriyorum. O'nda hiçbir suç bulmadığımı bilirsiniz” dedi.

⁵ Böylece İsa, başındaki dikenli taç ve üzerindeki mor kaftanla dışarı çıktı. Pilatus onlara, “İşte o adam!” dedi.

⁶ Başkâhinler ve görevliler İsa'yı görünce, “Çarmıha ger, çarmıha ger!” diye bağıştılar.

Pilatus, “O'nu siz alıp çarmıha gerin!” dedi. “Ben O'nda bir suç bulamıyorum!”

⁷ Yahudiler şu karşılığı verdiler: “Bizim bir yasamız var, bu yasaya göre O'nun ölmesi gerekir. Çünkü kendisinin Tanrı Oğlu olduğunu ileri sürüyor.”

⁸ Pilatus bu sözü işitince daha çok korktu. ⁹ Yine vali konağına girip İsa'ya, “Sen nereden geliyorsun?” diye sordu.

İsa ona yanıt vermedi.

¹⁰ Pilatus, “Benimle konuşmayacak mısın?” dedi. “Seni salıvermeye de, çarmıha germeye de yetkim olduğunu bilmiyor musun?”

¹¹ İsa, “Sana gökten verilmeseydi, benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdı” diye karşılık verdi. “Bu nedenle beni sana teslim edenin günahı daha büyüktür.”

¹² Bunun üzerine Pilatus İsa'yı salıvermek istedi. Ama Yahudiler, “Bu adamı salıverirsen, Sezar'ın* dostu değilsin!” diye bağıştılar. “Kral olduğunu ileri süren herkes Sezar'a karşı gelmiş olur.”

¹³ Pilatus bu sözleri işitince İsa'yı dışarı çıkardı. Taş Döşeme* –İbranice'de* Gabbata– denilen yerde yargı kürsüsüne oturdu. ¹⁴ Fısıh Bayramı'na* Hazırlık Günü'ydü*. Saat on iki sularıydı. Pilatus Yahudiler'e, “İşte, sizin Kralınız!” dedi.

¹⁵ Onlar, “Yok et O'nu! Yok et, çarmıha ger!” diye bağıştılar.

Pilatus, “Kralınızı mı çarmıha gereyim?” diye sordu.

Başkâhinler, “Sezar'dan başka kralımız yok!” karşılığını verdiler. ¹⁶ Bunun üzerine Pilatus İsa'yı, çarmıha gerilmek üzere onlara teslim etti.

İsa Çarmıha Geriliyor

(Mat.27:32-44; Mar.15:21-32; Luk.23:26-43)

¹⁷ Askerler İsa'yı alıp götürdüler. İsa çarmıhını kendisi taşıyıp Kafatası –İbranice'de* Golgota– denilen yere çıktı. ¹⁸ Orada O'nu ve iki kişiyi daha çarmıha gerdiler. Biri bir

* 19:13 “Taş Döşeme”: Yeruşalim'deki vali konağının taş döşenmiş avlusu.

yanda, öbürü öteki yanda, İsa ise ortadaydı. ¹⁹ Pilatus bir de yafta yazıp çarmıhın üzerine astırdı. Yaftada şöyle yazılıydı:

NASIRALI İSA - YAHUDİLER'İN KRALI

²⁰ İsa'nın çarmıha gerildiği yer kente yakındı. Böylece İbranice, Latince ve Grekçe yazılan bu yaftayı Yahudiler'in birçoğu okudu. ²¹ Bu yüzden Yahudi başkâhinler Pilatus'a, “‘Yahudiler'in Kralı’ diye yazma” dediler. “Kendisi, ‘Ben Yahudiler'in Kralı'yım dedi’ diye yaz.”

²² Pilatus, “Ne yazdımsa yazdım” karşılığını verdi.

²³ Askerler İsa'yı çarmıha geldikten sonra giysilerini alıp her birine birer pay düşecek biçimde dört parçaya böldüler. Mintanını da aldılar. Mintan boydan boya tek parça dikişsiz bir dokumaydı. ²⁴ Birbirlerine, “Bunu yırtmayalım” dediler, “Kime düşecek diye kura çekelim.”

Bu olay, şu Kutsal Yazı yerine gelsin diye oldu:

“Giysilerimi aralarında paylaştılar,
Elbisem üzerine kura çektiler.”

Bunları askerler yaptı. ²⁵ İsa'nın çarmıhının yanında ise annesi, teyzesi, Klopas'ın karısı Meryem ve Mecdelli Meryem duruyordu. ²⁶ İsa, annesiyle sevdiği öğrencinin yakınında durduğunu görünce annesine, “Anne†, işte oğlun!” dedi. ²⁷ Sonra öğrenciye, “İşte, annen!” dedi.

O andan itibaren bu öğrenci İsa'nın annesini kendi evine aldı.

İsa'nın Ölümü

(Mat.27:45-56; Mar.15:33-41; Luk.23:44-49)

²⁸ Daha sonra İsa, her şeyin artık tamamlandığını bilerek Kutsal Yazı yerine gelsin diye, “Susadım!” dedi. ²⁹ Orada ekşi şarap dolu bir kap vardı. Şaraba batırılmış bir süngerini mercanköşk dalına takarak O'nun ağzına uzattılar. ³⁰ İsa şarabı tadınca, “Tamamlandı!” dedi ve başını eğerek ruhunu teslim etti.

³¹ Yahudi yetkililer Pilatus'tan çarmıha gerilenlerin bacaklarının kırılmasını ve cesetlerin kaldırılmasını istediler. Hazırlık Günü olduğundan, cesetlerin Şabat Günü çarmıhta kalmasını istemiyorlardı. Çünkü o Şabat Günü büyük bayramdı. ³² Bunun üzerine askerler gidip birinci adamın, sonra da İsa'yla birlikte çarmıha gerilen öteki adamın bacaklarını kırdılar. ³³ İsa'ya gelince O'nun ölmüş olduğunu gördüler. Bu yüzden bacaklarını kırmadılar. ³⁴ Ama askerlerden biri O'nun böğrünü mızrakla deldi. Böğründen hemen kan ve su aktı. ³⁵ Bunu gören adam tanıklık etmiştir ve tanıklığı doğrudur. Doğruyu söylediğini bilir. Siz de iman edersiniz diye tanıklık etmiştir. ³⁶ Bunlar, “O'nun bir tek kemiği kırılmayacak” diyen Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi için oldu. ³⁷ Yine başka bir Yazı'da, “Bedenini desteklerine bakacaklar” deniyor.

İsa'nın Gömülmesi

(Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56)

³⁸ Bundan sonra Aramatyalı Yusuf, İsa'nın cesedini kaldırmak için Pilatus'a başvurdu. Yusuf, İsa'nın öğrencisiydi, ama Yahudi yetkililerden korktuğundan bunu gizli tutuyordu. Pilatus izin verince, Yusuf gelip İsa'nın cesedini kaldırdı. ³⁹ Daha önce geceleyin İsa'nın yanına gelen Nikodim de otuz litre‡ kadar karışık mür ve sarısabır özü alarak geldi.

^{19:24} Mez.22:18 † ^{19:26} “Anne”: Grekçe “Kadın”. ^{19:28} Mez.22:15; 69:21 ^{19:36} Çık.12:46; Say.9:12; Mez.34:20 ^{19:37} Zek.12:10; Va.1:7 ^{19:39} Yu.3:1-2 ‡ ^{19:39} “Otuz litre”: Grekçe “Yüz litra” (bkz. Birimler Cetveli).

⁴⁰ İkisi, İsa'nın cesedini alıp Yahudiler'in gömme geleneğine uygun olarak onu baharatla keten bezlere sardılar. ⁴¹ İsa'nın çarmıha gerildiği yerde bir bahçe, bu bahçenin içinde de henüz hiç kimsenin konulmadığı yeni bir mezar vardı. ⁴² O gün Yahudiler'in Hazırlık Günü'ydü*. Mezar da yakın olduğundan İsa'yı oraya koydular.

20

İsa'nın Dirilişi

(Mat.28:1-8; Mar.16:1-8; Luk.24:1-12)

¹ Haftanın ilk günü erkenden, ortalık daha karanlıkken Mecdelli Meryem mezara gitti. Taşın mezarın girişinden kaldırılmış olduğunu gördü. ² Koşarak Simun Petrus'a ve İsa'nın sevdiği öbür öğrenciye geldi. “Rab'bi mezardan almışlar, nereye koyduklarını da bilmiyoruz” dedi.

³ Bunun üzerine Petrus'la öteki öğrenci dışarı çıkıp mezara yöneldiler. ⁴ İkisi birlikte koşuyordu. Ama öteki öğrenci Petrus'tan daha hızlı koşarak mezara önce vardı. ⁵ Eğilip içeri baktı, keten bezleri orada serili gördü, ama içeri girmedi. ⁶⁻⁷ Ardından Simun Petrus geldi ve mezara girdi. Orada serili duran bezleri ve İsa'nın başına sarılmış olan peşkiri gördü. Peşkir keten bezlerle birlikte değildi, ayrı bir yerde dürülmüş duruyordu. ⁸ O zaman mezara ilk varan öteki öğrenci de içeri girdi. Olanları gördü ve iman etti. ⁹ İsa'nın ölümden dirilmesi gerektiğini belirten Kutsal Yazı'yı henüz anlamamışlardı.

İsa, Mecdelli Meryem'e Görünüyor

(Mat.28:9-10; Mar.16:9-11)

¹⁰ Bundan sonra öğrenciler yine evlerine döndüler. ¹¹ Meryem ise mezarın dışında durmuş ağlıyordu. Ağlarken eğilip mezarın içine baktı. ¹² Beyazlara bürünmüş iki melek gördü; biri İsa'nın cesedinin yattığı yerin başucunda, öteki ayakucunda oturuyordu. ¹³ Meryem'e, “Kadın, niçin ağlıyorsun?” diye sordular.

Meryem, “Rabbim'i almışlar” dedi. “O'nu nereye koyduklarını bilmiyorum.”

¹⁴ Bunları söyledikten sonra arkasına döndü, İsa'nın orada, ayakta durduğunu gördü. Ama O'nun İsa olduğunu anlamadı. ¹⁵ İsa, “Kadın, niçin ağlıyorsun?” dedi. “Kimi arıyorsun?”

Meryem O'nu bahçıvan sanarak, “Efendim” dedi, “Eğer O'nu sen götürdünse, nereye koyduğunu söyle de gidip O'nu alayım.”

¹⁶ İsa ona, “Meryem!” dedi.

O da döndü, İsa'ya İbranice, “Rabbuni!” dedi. Rabbuni, öğretmenim demektir.

¹⁷ İsa, “Bana dokunma!” dedi. “Çünkü daha Baba'nın yanına çıkmadım. Kardeşlerime git ve onlara söyle, benim Babam'ın ve sizin Babanız'ın, benim Tanrım'ın ve sizin Tanrınız'ın yanına çıkıyorum.”

¹⁸ Mecdelli Meryem öğrencilerin yanına gitti. Onlara, “Rab'bi gördüm!” dedi. Sonra Rab'bin kendisine söylediklerini onlara anlattı.

İsa Öğrencilerine Görünüyor

(Mat.28:16-20; Mar.16:14-18; Luk.24:36-49)

¹⁹ Haftanın o ilk günü akşam olunca, öğrencilerin Yahudi yetkililerden korkusu nedeniyle bulundukları yerin kapıları kapalıyken İsa geldi, ortalarında durup, “Size esenlik olsun!” dedi.

²⁰ Bunu söyledikten sonra onlara ellerini ve böğrünü gösterdi. Öğrenciler Rab'bi görünce sevindiler. ²¹ İsa yine onlara, “Size esenlik olsun!” dedi. “Baba beni gönderdiği gibi, ben de sizi gönderiyorum.” ²² Bunu söyledikten sonra onların üzerine üfleyerek, “Kutsal

Ruh'u alın!" dedi. ²³ "Kimin günahlarını bağışlarsanız, bağışlanmış olur; kimin günahlarını bağışlamazsanız, bağışlanmamış kalır."

İsa Tomas'a Görünüyor

²⁴ Onikiler'den* biri, "İkiz*" diye anılan Tomas, İsa geldiğinde onlarla birlikte değildi. ²⁵ Öbür öğrenciler ona, "Biz Rab'bi gördük!" dediler.

Tomas ise, "O'nun ellerinde çivilerin izini görmedikçe, çivilerin izine parmağım ile dokunmadıkça ve elimi böğrüne sokmadıkça inanmam" dedi.

²⁶ Sekiz gün sonra İsa'nın öğrencileri yine evdeydiler. Tomas da onlarla birlikteydi. Kapılar kapalıyken İsa gelip ortalarında durdu, "Size esenlik olsun!" dedi. ²⁷ Sonra Tomas'a, "Parmağını uzat" dedi, "Ellerime bak, elini uzat, böğrüne koy. İmansız olma, imanlı ol!"

²⁸ Tomas O'nu, "Rabbim ve Tanrım!" diye yanıtladı.

²⁹ İsa, "Beni gördüğün için mi iman ettin?" dedi. "Görmeden iman edenlere ne mutlu!"

³⁰ İsa, öğrencilerinin önünde, bu kitapta yazılı olmayan başka birçok doğaüstü belirti gerçekleştirdi. ³¹ Ne var ki yazılanlar, İsa'nın, Tanrı'nın Oğlu Mesih olduğuna iman edesiniz ve iman ederek O'nun adıyla yaşama kavuşasınız diye yazılmıştır.

21

İsa Göl Kenarında

¹⁻² Bundan sonra İsa Taberiye Gölü'nün kenarında öğrencilerine yine göründü. Bu da şöyle oldu: Simun Petrus, "İkiz*" diye anılan Tomas, Celile'nin Kana Köyü'nden Natanel, Zebedi'nin oğulları ve İsa'nın öğrencilerinden iki kişi daha birlikte bulunuyorlardı. ³ Simun Petrus ötekilere, "Ben balık tutmaya gidiyorum" dedi.

Onlar, "Biz de seninle geliyoruz" dediler.

Dışarı çıkıp tekneye bindiler. Ama o gece bir şey tutamadılar. ⁴ Sabah olurken İsa kıyıda duruyordu. Ne var ki öğrenciler, O'nun İsa olduğunu anlamadılar. ⁵ İsa, "Çocuklar, balığınızı yok mu?" diye sordu.

"Yok" dediler.

⁶ İsa, "Ağı teknenin sağ yanına atın, tutarsınız" dedi.

Bunun üzerine ağı attılar. O kadar çok balık tuttular ki, artık ağı çekemez olmuşlardı.

⁷ İsa'nın sevdiği öğrenci, Petrus'a, "Bu Rab'dir!" dedi.

Simun Petrus O'nun Rab olduğunu işitince üzerinden çıkarmış olduğu üstlüğü giyip göle atladı. ⁸ Öbür öğrenciler balık dolu ağı çekerek tekneye geldiler. Çünkü karadan ancak iki yüz arşın† kadar uzaktaydılar. ⁹ Karaya çıkınca orada yanan bir kömür ateşi, ateşin üzerinde balık ve ekmek gördüler.

¹⁰ İsa onlara, "Şimdi tuttuğunuz balıklardan getirin" dedi.

¹¹ Simun Petrus tekneye atladı ve tam yüz elli üç iri balıkla yüklü ağı karaya çekti. Bu kadar çok balık olduğu halde ağ yırtılmamıştı. ¹² İsa onlara, "Gelin, yemek yiyin" dedi.

Öğrencilerden hiçbiri O'na, "Sen kimsin?" diye sormaya cesaret edemedi. Çünkü O'nun Rab olduğunu biliyorlardı. ¹³ İsa gidip ekmeği aldı, onlara verdi. Aynı şekilde balıkları da verdi. ¹⁴ İşte bu, İsa'nın ölümden dirildikten sonra öğrencilere üçüncü görünüşüydü.

İsa ile Petrus

¹⁵ Yemekten sonra İsa, Simun Petrus'a, "Yuhanna oğlu Simun, beni bunlardan daha çok seviyor musun?" diye sordu.

^{20:23} Mat.16:19; 18:18 * ^{20:24} "İkiz": Grekçe "Didimos". * ^{21:1-2} "İkiz": Grekçe "Didimos". ^{21:3} Luk.5:5
^{21:6} Luk.5:6 † ^{21:8} "İki yüz arşın": Yaklaşık 105 m.

Petrus, “Evet, ya Rab” dedi, “Seni sevdiğimi bilirsin.”

İsa ona, “Kuzularımı otlat” dedi. ¹⁶ İkinci kez yine ona, “Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?” diye sordu.

O da, “Evet, ya Rab, seni sevdiğimi bilirsin” dedi.

İsa ona, “Koyunlarımı güt” dedi. ¹⁷ Üçüncü kez ona, “Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?” diye sordu.

Petrus kendisine üçüncü kez, “Beni seviyor musun?” diye sormasına üzüldü. “Ya Rab, sen her şeyi bilirsin, seni sevdiğimi de bilirsin” dedi.

İsa ona, “Koyunlarımı otlat” dedi. ¹⁸ “Sana doğrusunu söyleyeyim, gençliğinde kendi kuşağını kendin bağlar, istediğin yere giderdin. Ama yaşlanınca ellerini uzatacaksın, başkası seni bağlayacak ve istemediğin yere götürecektir.” ¹⁹ Bunu, Tanrı'yı ne tür bir ölümle yücelteceğini belirtmek için söyledi. Sonra ona, “Ardımdan gel” dedi.

²⁰ Petrus arkasına döndü, İsa'nın sevdiği öğrencinin kendilerini izlediğini gördü. Bu öğrenci, akşam yemeğinde İsa'nın göğsüne yaslanan ve, “Ya Rab, sana kim ihanet edecek?” diye soran öğrencidir. ²¹ Petrus onu görünce İsa'ya, “Ya Rab, ya bu ne olacak?” diye sordu.

²² İsa, “Ben gelinceye dek onun yaşamasını istiyorsam, bundan sana ne?” dedi. “Sen ardımdan gel!”

²³ Bu yüzden kardeşler arasında o öğrencinin ölmeyeceğine dair bir söylenti çıktı. Ama İsa Petrus'a, “O ölmeyecek” dememişti. Sadece, “Ben gelinceye dek onun yaşamasını istiyorsam, bundan sana ne?” demişti.

²⁴ Bütün bunlara tanıklık eden ve bunları yazan öğrenci budur. Onun tanıklığının doğru olduğunu biliyoruz.

²⁵ İsa'nın yaptığı daha başka çok şey vardır. Bunlar tek tek yazılsaydı, sanırım yazılan kitaplar dünyaya sığmazdı.

ELÇİLERİN İŞLERİ

GİRİŞ

Genel Bakış: Eski çağlarda yazılmış olan birçok yapıtın yazarı gibi, bu kitabın yazarı da kendini doğrudan bize tanıtmıyor. Bununla birlikte, ikinci yüzyılda yaşamış ve bir kısmı İsa'nın elçilerini bizzat tanımış inanlı yazarların hepsi, bu kitabı Luka'nın yazdığında birleşiyorlar. Kitabın yakından incelenmesi halinde “sevgili hekim” Luka'nın (Kol.4:14) elinden çıktığına dair ipuçları görülebilir. Örneğin “biz” çoğul zamirinin kullanılmış olmasından yazarın, Pavlus'un yol arkadaşlarından biri olduğunu anlıyoruz (16:10-17; 20:5-21:18; 27:1-28:16). Yazarın titiz biri olduğu su götürmez bir gerçek. Elçilerin İşleri Yerusâlim, Sezariye, Antakya, Efes, Korint, Atina, Roma ve daha birçok yere ilişkin kesin ve doğru tasvirlerle doludur. Arkeolojik araştırma ve bulgular, gidilen, gezilen yerlerin çeşitliliğine ve büyük kültür farklarına rağmen Luka'nın, kullandığı terim ve kavramlarda ne denli tutarlı olduğunu ortaya koyuyor. Bununla birlikte Luka'nın kendisi, Elçilerin İşleri Kitabı'nın ilk inanlı topluluklarının bütün bir tarihçesi olmadığını ifade ediyor. Örneğin bölüm 8'de, topluluğun dağıtıldığını, inanlıların Müjde'yi yaya yaya dört bir yana gittiklerini yazar. Bunun sonucunda birçok yerde yerli topluluklar filizlenip gelişir. Ama Luka bu toplulukların tarihçesini yazmaya girişmez. Sonuç olarak, Elçilerin İşleri, kilisenin büyüüp gelişmesinde önemli bir yer tutan, ders alabileceğimiz temel olaylar dizisini sunuyor bize.

İsa'nın göğe yükseldiği İ.S. 30 yılları ile Elçi Pavlus'un Roma'da tutuklandığı İ.S. 63 yılları arasındaki dönemi konu eden kitap, büyük olasılıkla bu tarihten az sonra yazıldı.

İncil'deki Yeri: Elçilerin İşleri, Luka'nın bir devamıdır. Her iki kitabın da Teofilos adında bir adama hitaben yazıldığı özellikle belirtiliyor. Luka, İsa'nın başlangıçtan göğe alındığı güne dek yapıp öğrettiklerini kaydeder (1:1-3). İncil'in ilk dört kısmından sonra yer alan ve Müjde'nin Yerusâlim'den Anadolu'ya, oradan da antik çağın merkezi Roma'ya yayılışını anlatan Elçilerin İşleri Kitabı, bu özelliğiyle bir köprü görevi görmekte ve İncil'deki mektuplara zemin hazırlamaktadır. Örneğin kitap, Pavlus'un, adını sanını anarak sonradan mektuplar yazdığı birçok kente yaptığı ziyaretleri anlatıyor. Elçilerin İşleri Kitabı'nın bir diğer önemli özelliği, inanlılar topluluğunun ders alabileceği ilkeleri de sergilemesidir.

Konusu: Elçilerin İşleri Kitabı, ilk Mesih inanlılarının Müjde'yi, “Yerusâlim'de, bütün Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bucağında” (1:8) nasıl yaymaya başladıklarını anlatır. Bütün bu olaylar Kutsal Ruh'un inanlılar topluluğuna verilmesiyle başlar (bölüm 2). Sonraki bölümler, Tanrı'nın kilisesini adım adım nasıl yönlendirdiğini gözler önüne serer. İsa'nın elçileri dolaşıp Müjde'yi yayarken Tanrı da yaptığı mucizelerle onların bildirisini doğruladı (3:1-10; 14:3). Kilise, Yahudi din önderlerinin başını çektiği karşı koymalara rağmen hızla büyüdü. Gerçekte Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğunun bütün ulusları kucaklayan bir kimliğe nasıl kavuştuğu, Elçilerin İşleri Kitabı'nda ön plana çıkan önemli konulardan biridir (10:1-11:18 ve 15. bölümün tamamı).

Ana Hatlar:

1:1-11 İsa'nın son buyrukları ve göğe alınması

1:12-8:3 Yerusâlim'deki inanlılar topluluğu

8:4-9:43 Tanrı sözünün Yahudiye ve Samiriye'de yayılması, Pavlus'un iman etmesi

10:1-11:30 Yahudi olmayan ilk inanlılar

12:1-25 Baskılara karşı zafer

13:1-28:31 Pavlus'un elçilik görevi:

13:1-14:28 İlk yolculuk
 15:1-35 Yeruşalim'deki toplantı
 15:36-18:22 İkinci yolculuk
 18:23-21:16 Üçüncü yolculuk
 21:17-28:31 Pavlus'un tutukluluk dönemi
 Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

1-2 Ey Teofilos,

İlk kitabımda* İsa'nın yapıp öğretmeye başladığı her şeyi, seçmiş olduğu elçilere Kutsal Ruh aracılığıyla buyruklar verip yukarı alındığı güne dek olanları yazmıştım. ³ İsa, ölüm acısını çektikten sonra birçok inandırıcı kanıtlarla elçilere dirilmiş olduğunu gösterdi. Kırk gün süreyle onlara görünerek Tanrı'nın Egemenliği hakkında konuştu. ⁴ Kendileriyle birlikteyken onlara şu buyruğu vermişti: "Yeruşalim'den* ayrılmayın, Baba'nın verdiği ve benden duyduğunuz sözün gerçekleşmesini bekleyin. ⁵ Şöyle ki, Yahya suyla vaftiz etti, ama sizler birkaç güne kadar Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz."

İsa Göğe Alınıyor

⁶ Elçiler bir araya geldiklerinde İsa'ya şunu sordular: "Ya Rab, İsrail'e egemenliği şimdi mi geri vereceksin?"

⁷ İsa onlara, "Baba'nın kendi yetkisiyle belirlemiş olduğu zamanları ve tarihleri bilmenize gerek yok" karşılığını verdi. ⁸ "Ama Kutsal Ruh üzerinize inince güç alacaksınız. Yeruşalim'de, bütün Yahudiye ve Samiriye'de ve dünyanın dört bucağında benim tanıklarım olacaksınız."

⁹ İsa bunları söyledikten sonra, onların gözleri önünde yukarı alındı. Bir bulut O'nu alıp gözlerinin önünden uzaklaştırdı. ¹⁰ İsa giderken onlar gözlerini göğe dikmiş bakıyorlardı. Tam o sırada, beyaz giysiler içinde iki adam yanlarında belirdi. ¹¹ "Ey Celileliler, neden göğe bakıp duruyorsunuz?" diye sordular. "Aranızdan göğe alınan İsa, göğe çıktığını nasıl gördünüzse, aynı şekilde geri gelecektir."

Mattiya, Yahuda'nın Yerine Seçiliyor

¹² Bundan sonra elçiler, Yeruşalim'den yaklaşık bir kilometre† uzaklıktaki Zeytin Dağı'ndan Yeruşalim'e döndüler. ¹³ Kente girince kaldıkları evin üst katındaki odaya çıktılar. Petrus, Yuhanna, Yakup, Andreas, Filipus, Tomas, Bartalmay, Matta, Alfay oğlu Yakup, Yurtsever Simun ve Yakup oğlu Yahuda oradaydı. ¹⁴ Bunlar İsa'nın annesi Meryem, öbür kadınlar ve İsa'nın kardeşleriyle tam bir birlik içinde sürekli dua ediyordu.

¹⁵⁻¹⁶ O günlerde Petrus, yaklaşık yüz yirmi kardeşten oluşan bir topluluğun ortasında ayağa kalkıp şöyle konuştu: "Kardeşler, Kutsal Ruh'un, İsa'yı tutuklayanlara kılavuzluk eden Yahuda ile ilgili olarak Davut'un ağzıyla önceden bildirdiği Kutsal Yazı'nın yerine gelmesi gerekiyordu. ¹⁷ Yahuda bizden biri sayılmış ve bu hizmette yerini almıştı."

¹⁸ Bu adam, yaptığı kötülüğün karşılığında aldığı ücretle bir tarla satın aldı. Sonra baş aşağı düştü, bedeni yarıldı ve bütün bağırsakları dışarı döküldü. ¹⁹ Yeruşalim'de yaşayan herkes olayı duydu. Tarlaya kendi dillerinde Kan Tarlası anlamına gelen Hakeldema adını verdiler.

²⁰ "Nitekim Mezmurlar Kitabı'nda şöyle yazılmıştır" dedi Petrus.

"Onun konutu ıssız kalsın,

1:1-2 Luk.1:1-4 * 1:1-2 "İlk kitabım": İncil'in Luka kısmı. 1:4 Luk.24:49 1:5 Mat.3:11; Mar.1:8; Luk.3:16; Yu.1:33 1:8 Mat.28:19; Mar.16:15; Luk.24:47-48 1:9 Mar.16:19; Luk.24:50-51 † 1:12 "Yaklaşık bir kilometre": Grekçe "Bir Şabat Günü yolculuğu". Yahudi din kurallarına göre Şabat Günü 2 000 arşından (yaklaşık 1 050 m.) fazla yol gitmek yasaktı. 1:13 Mat.10:2-4; Mar.3:14-19; Luk.6:13-16 1:18 Mat.27:3-8 1:20 Mez.69:25; Mez.109:8

İçinde oturan olmasın.’

Ve, ‘Onun görevini bir başkası üstlensin.’

²¹⁻²² “Buna göre, Yahya'nın vaftiz döneminden başlayarak Rab İsa'nın aramızdan yukarı alındığı güne değin bizimle birlikte geçirdiği bütün süre boyunca yanımızda bulunan adamlardan birinin, İsa'nın dirilişine tanıklık etmek üzere bize katılması gerekir.”

²³ Böylece iki kişiyi, Barsabba denilen ve Yustus diye de bilinen Yusuf ile Mattiya'yı önerdiler. ²⁴⁻²⁵ Sonra şöyle dua ettiler: “Ya Rab, sen herkesin yüreğini bilirsin. Yahuda'nın, ait olduğu yere gitmek için bıraktığı bu hizmeti ve elçilik görevini üstlenmek üzere bu iki kişiden hangisini seçtiğini göster bize.” ²⁶ Ardından bu iki kişiye kura çektirdiler; kura Mattiya'ya düştü. Böylelikle Mattiya on bir elçiye katıldı.

2

Kutsal Ruh'un Gelişi

¹ Pentikost Günü geldiğinde bütün imanlılar bir arada bulunuyordu. ² Ansızın gökten, güçlü bir rüzgarın esişini andıran bir ses geldi ve bulundukları evi tümüyle doldurdu. ³ Ateşten dillere benzer bir şeylerin dağılıp her birinin üzerine indiğini gördüler. ⁴ İmanlıların hepsi Kutsal Ruh'la doldular, Ruh'un onları konuşturduğu başka dillerle konuşmaya başladılar.

⁵ O sırada Yeruşalim'de, dünyanın her ülkesinden gelmiş dindar Yahudiler bulunuyordu. ⁶ Sesin duyulması üzerine büyük bir kalabalık toplandı. Herkes kendi dilinin konuşulduğunu duyunca şaşakaldı. ⁷ Hayret ve şaşkınlık içinde, “Bakın, bu konuşanların hepsi Celileli değil mi?” diye sordular. ⁸ “Nasıl oluyor da her birimiz kendi ana dilini işitiyor? ⁹⁻¹¹ Aramızda Partlar, Medler, Elamlılar var. Mezopotamya'da, Yahudiye ve Kapadokya'da, Pontus ve Asya İli'nde*, Friky ve Pamfilya'da, Mısır ve Libya'nın Kirene'ye yakın bölgelerinde yaşayanlar var. Hem Yahudi hem de Yahudiliğe dönen Romalı konuklar, Giritliler ve Araplar var aramızda. Ama her birimiz Tanrı'nın büyük işlerinin kendi dilimizde konuşulduğunu işitiyoruz.”

¹² Hepsi hayret ve şaşkınlık içinde birbirlerine, “Bunun anlamı ne?” diye sordular. ¹³ Başkalarıysa, “Bunlar taze şarabı fazla kaçırmış” diye alay ettiler.

Petrus'un Pentikost Günü Konuşması

¹⁴⁻¹⁵ Bunun üzerine Onbirler'le birlikte öne çıkan Petrus yüksek sesle kalabalığa şöyle seslendi: “Ey Yahudiler ve Yeruşalim'de bulunan herkes, bu durumu size açıklayayım. Sözlerime kulak verin. Bu adamlar, sandığınız gibi sarhoş değiller. Saat daha sabahın dokuzu! ¹⁶⁻¹⁷ Bu gördüğünüz, Peygamber Yoel aracılığıyla önceden bildirilen olaydır:

‘Son günlerde, diyor Tanrı,
Bütün insanların üzerine Ruhum'u dökeceğim.
Oğullarınız, kızlarınız peygamberlikte bulunacaklar.
Gençleriniz görümler,
Yaşlılarınız düşler görececek.
¹⁸ O günler kadın erkek
Kullarımın üzerine Ruhum'u dökeceğim,
Onlar da peygamberlik edecekler.
¹⁹ Yukarıda, gökyüzünde harikalar yaratacağım.
Aşağıda, yeryüzünde belirtir;

Kan, ateş ve duman bulutları görülecek.

²⁰ Rab'bin büyük ve görkemli günü gelmeden önce

Güneş kararacak,

Ay kan rengine dönecek.

²¹ O zaman Rab'bi adıyla çağıran herkes kurtulacak.'

²² "Ey İsraililer, şu sözleri dinleyin: Bildiğiniz gibi Nasıralı İsa, Tanrı'nın, kendisi aracılığıyla aranızda yaptığı mucizeler, harikalar ve belirtilerle kimliği kanıtlanmış bir kişidir. ²³ Tanrı'nın belirlenmiş amacı ve öngörüsü uyarınca elinize teslim edilen bu adamı, yasa tanımaz kişilerin eliyle çarmıha çivileyip öldürdünüz. ²⁴ Tanrı ise, ölüm acılarına son vererek O'nu diriltti. Çünkü O'nun ölüme tutsak kalması olanaksızdı. ²⁵ O'nunla ilgili olarak Davut şöyle der:

'Rab'bi her zaman önümde gördüm,

Sağımda durduğu için sarsılmam.

²⁶ Bu nedenle yüreğim mutlu, dilim sevinçlidir.

Dahası, bedenim de umut içinde yaşayacak.

²⁷ Çünkü sen canımı ölümler diyarına terk etmeyeceksin,

Kutsalının çürümesine izin vermeyeceksin.

²⁸ Yaşam yollarını bana bildirdin;

Varlığınla beni sevinçle dolduracaksın.'

²⁹ "Kardeşler, size açıkça söyleyebilirim ki, büyük atamız Davut öldü, gömüldü, mezarı da bugüne dek yanibaşımızda duruyor. ³⁰ Davut bir peygamberdi ve soyundan birini tahtına oturtacağına dair Tanrı'nın kendisine ant içerek söz verdiğini biliyordu. ³¹ Geleceği görerek Mesih'in* ölümden dirilişine ilişkin şunları söyledi: 'O, ölümler diyarına terk edilmedi, bedeni çürümedi.' ³² Tanrı, İsa'yı ölümden diriltti ve biz hepimiz bunun tanıklarıyız. ³³ O, Tanrı'nın sağına yüceltilmiş, vaat edilen Kutsal Ruh'u Baba'dan almış ve şimdi gördüğünüz ve işittiğiniz gibi, bu Ruh'u üzerimize dökmüştür. ³⁴⁻³⁵ Davut, kendisi göklere çıkmadığı halde şöyle der:

'Rab Rabbim'e dedi ki,

Ben düşmanlarını

Ayaklarının altına serinceye dek*,

Sağımda otur.'

³⁶ "Böylelikle bütün İsrail halkı şunu kesinlikle bilsin: Tanrı, sizin çarmıha gerdiğiniz İsa'yı hem Rab hem Mesih yapmıştır."

³⁷ Bu sözleri duyanlar, yüreklerine hançer saplanmış gibi oldular. Petrus ve öbür elçilere, "Kardeşler, ne yapmalıyız?" diye sordular.

³⁸ Petrus onlara şu karşılığı verdi: "Tövbe edin, her biriniz İsa Mesih'in adıyla vaftiz olsun. Böylece günahlarınız bağışlanacak ve Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. ³⁹ Bu vaat sizler, çocuklarınız, uzaktakilerin hepsi için, Tanrımız Rab'bin çağıracağı herkes için geçerlidir."

⁴⁰ Petrus daha birçok sözlerle onları uyardı. "Kendinizi bu sapık kuşaktan kurtarın!" diye yalvardı. ⁴¹ Onun sözünü benimseyenler vaftiz oldu. O gün yaklaşık üç bin kişi

2:23 Mat.27:35; Mar.15:24; Luk.23:33; Yu.19:18 **2:24** Mat.28:5-6; Mar.16:6; Luk.24:5 **2:25** Mez.16:8-11 **2:30**

2Sa.7:12-13; 1Ta.17:11-12; Mez.132:11 **2:31** Mez.16:10 **2:34-35** Mez.110:1 * **2:34-35** "Ayaklarının altına serinceye dek": Grekçe "Ayaklarına tabure yapınca dek".

topluluğa katıldı. ⁴² Bunlar kendilerini elçilerin öğretilerine, paydaşlığa, ekmek bölmeye ve duaya adadılar.

İmanlılar Arasındaki Birlik

⁴³ Herkesi bir korku sarmıştı. Elçilerin aracılığıyla birçok belirtiler ve harikalar yapıyordu. ⁴⁴ İmanlıların tümü bir arada bulunuyor, her şeyi ortaklaşa kullanıyorlardı. ⁴⁵ Mallarını mülklerini satıyor ve bunun parasını herkese ihtiyacına göre dağıtıyorlardı. ⁴⁶⁻⁴⁷ Her gün tapınakta toplanmaya devam eden imanlılar, kendi evlerinde de ekmek bölüp içten bir sevinç ve sadelikle yemek yiyor ve Tanrı'yı övüyorlardı. Bütün halkın beğenisini kazanmışlardı. Rab de her gün yeni kurtulanları topluluğa katıyordu.

3

Sakat Dilencinin İyileştirilmesi

¹ Bir gün Petrus'la Yuhanna, saat üçte, dua vaktinde tapınağa çıkıyorlardı. ² O sırada, doğuştan kötürüm olan bir adam, tapınağın Güzel Kapı diye adlandırılan kapısına getiriliyordu. Tapınağa girenlerden para dilenmesi için onu her gün getirip oraya bırakıyorlardı. ³ Tapınağa girmek üzere olan Petrus'la Yuhanna'yı gören adam, kendilerinden sadaka istedi. ⁴ Petrus'la Yuhanna ona dikkatle baktılar. Sonra Petrus, "Bize bak" dedi. ⁵ Adam, onlardan bir şey alacağını umarak gözlerini onların üzerine dikti.

⁶ Petrus, "Bende altın ve gümüş yok, ama bende olanı sana veriyorum" dedi. "Nasıralı İsa Mesih'in adıyla, yürü!" ⁷ Sonra onu sağ elinden kavrayıp kaldırdı. Adamın ayakları ve bilekleri o anda sapasağlam oldu. ⁸ Sıçrayıp ayağa kalktı, yürümeye başladı. Yürüyüp sıçrayarak, Tanrı'yı överek onlarla birlikte tapınağa girdi. ⁹ Bütün halk, onun yürüyüp Tanrı'yı övdüğünü gördü. ¹⁰ Onun, tapınağın Güzel Kapısı'nda oturup para dilenen kişi olduğunu anlayınca ondaki değişiklik karşısında büyük bir hayret ve şaşkınlığa düştüler.

Petrus'un Tapınaktaki Konuşması

¹¹ Adam, Petrus'la Yuhanna'yı bir türlü bırakamıyordu. Bütün halk hayret içinde Süleyman'ın Eyvanı denilen yerde onlara doğru koştu. ¹² Bunu gören Petrus halka şöyle seslendi: "Ey İsraililer, buna neden şaşıyorsunuz? Neden gözlerinizi dikmiş bize bakıyorsunuz? Kendi gücümüz ya da dindarlığımızla bu adamın yürümesini sağlamışız gibi...!" ¹³ İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı, atalarımızın Tanrısı, Kulu İsa'yı yüceltti. Siz O'nu ele verdiniz. Pilatus O'nu serbest bırakmaya karar verdiği halde, siz O'nu Pilatus'un önünde reddettiniz. ¹⁴ Kutsal ve adil Olan'ı reddedip bir katilin salıverilmesini istediniz. ¹⁵ Siz Yaşam Önderi'ni öldürdünüz, ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. Biz bunun tanıklarıyız. ¹⁶ Gördüğünüz ve tanıdığınız bu adam, İsa'nın adı sayesinde, O'nun adına olan imanla sapasağlam oldu. Hepinizin gözü önünde onu tam sağlığa kavuşturan, İsa'nın aracılığıyla etkin olan* imandır.

¹⁷ "Şimdi ey kardeşler, yöneticileriniz gibi sizin de bilgisizlikten ötürü böyle davrandığınızı biliyorum. ¹⁸ Ama bütün peygamberlerin ağzından Mesih'i'nin* acı çekeceğini önceden bildiren Tanrı, sözünü bu şekilde yerine getirmiştir. ¹⁹⁻²⁰ Öyleyse, günahlarınızın silinmesi için tövbe edin ve Tanrı'ya dönün. Öyle ki, Rab size yenilenme fırsatları versin ve sizin için önceden belirlenen Mesih'i, yani İsa'yı göndersin. ²¹ Tanrı'nın eski çağlardan beri kutsal peygamberlerinin ağzından bildirdiği gibi, her şeyin yeniden düzenleneceği zamana dek İsa'nın gökte kalması gerekiyor. ²² Musa şöyle demişti: 'Tanrınız Rab size, kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak.

^{2:44} Elç.4:32-35 ^{3:13} Çık.3:15 ^{3:14} Mat.27:15-23; Mar.15:6-14; Luk.23:13-24; Yu.19:12-15 * ^{3:16} "Aracılığıyla etkin olan": Grekçe "Aracılığıyla olan". ^{3:22} Yas.18:15,18,19

O'nun size söyleyeceği her sözü dinleyin. ²³ O peygamberi dinlemeyen herkes Tanrı'nın halkından koparılıp yok edilecektir.'

²⁴ "Samuel ve ondan sonra konuşan peygamberlerin hepsi bu günleri duyurdu.

²⁵ Sizler peygamberlerin mirasçıları, Tanrı'nın atalarınızla yaptığı antlaşmanın mirasçılarısınız. Nitekim Tanrı İbrahim'e şöyle demişti: 'Senin soyunun aracılığıyla yeryüzündeki bütün halklar kutsanacak.' ²⁶ Tanrı, sizleri kötü yollarınızdan döndürüp kutsamak için Kulu'nu ortaya çıkarıp önce size gönderdi."

4

Petrus'la Yuhanna Yüksek Kurul'un Önünde

¹ Kâhinler, tapınak koruyucularının komutanı ve Sadukiler, halka seslenmekte olan Petrus'la Yuhanna'nın üzerine yürüdüler. ² Çünkü onların halka öğretmelerine ve İsa'yı örnek göstererek ölülerin dirileceğini söylemelerine çok kızmışlardı. ³ Onları yakaladılar, akşam olduğu için ertesi güne dek hapiste tuttular. ⁴ Ne var ki, konuşmayı dinlemiş olanların birçoğu iman etti. Böylece imanlı erkeklerin sayısı aşağı yukarı beş bine ulaştı.

⁵ Ertesi gün Yahudiler'in yöneticileri, ileri gelenleri ve din bilginleri Yeruşalim'de toplandılar. ⁶ Başkâhin Hanan'ın yanı sıra, Kayafa, Yuhanna, İskender ve başkâhin soyundan gelen herkes oradaydı. ⁷ Petrus'la Yuhanna'yı huzurlarına getirtip onlara, "Siz bunu hangi güçle ya da kimin adına dayanarak yaptınız?" diye sordular.

⁸ O zaman Kutsal Ruh'la dolan Petrus onlara şöyle dedi: "Halkın yöneticileri ve ileri gelenler! ⁹⁻¹⁰ Eğer bugün bir hastaya yapılan iyilik nedeniyle bizden hesap soruluyor ve bu adamın nasıl iyileştiği soruşturuluyorsa, hepiniz ve bütün İsrail halkı şunu bilin: Bu adam, sizin çarmıha gerdiğiniz, ama Tanrı'nın ölümden dirilttiği Nasıralı İsa Mesih'in adı sayesinde önünüzde sapasağlam duruyor. ¹¹ İsa,

'Siz yapıcılar tarafından hiçe sayılan,
Ama köşenin baş taşı durumuna gelen taş'tır.

¹² Başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. Bu göğün altında insanlara bağışlanmış, bizi kurtarabilecek başka hiçbir ad yoktur."

¹³ Kurul üyeleri, Petrus'la Yuhanna'nın yürekliliğini görüp de bunların eğitim görmemiş, sıradan kişiler olduklarını anlayınca şaşılar ve onların İsa'yla birlikte bulunduklarını farkettiler. ¹⁴ İyileştirilen adam, Petrus ve Yuhanna'yla birlikte gözleri önünde duruyordu; bunun için hiçbir karşılık veremediler.

¹⁵ Kurul üyeleri onlara dışarı çıkmalarını buyurduktan sonra durumu kendi aralarında tartışmaya başladılar. ¹⁶ "Bu adamları ne yapacağız?" dediler. "Yeruşalim'de yaşayan herkes, bunların eliyle olağanüstü bir belirti gerçekleştirildiğini biliyor. Biz bunu inkâr edemeyiz. ¹⁷ Ama bu haberin halk arasında daha çok yayılmasını önlemek için onları tehdit edelim ki, bundan böyle İsa'nın adından kimseye söz etmesinler."

¹⁸ Böylece onları çağırdılar, İsa'nın adını hiç anmamalarını, o adı kullanarak hiçbir şey öğretmemelerini buyurdular. ¹⁹ Ama Petrus'la Yuhanna şöyle karşılık verdiler: "Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. ²⁰ Biz gördüklerimizi ve işittiklerimizi anlatmadan edemeyiz."

²¹ Kurul üyeleri onları bir daha tehdit ettikten sonra serbest bıraktılar; onları cezalandırmak için hiçbir gerekçe bulamamışlardı. Çünkü bütün halk, olup bitenler için Tanrı'yı yüceltiyordu. ²² Nitekim bu mucize sonucu iyileşen adamın yaşı kırkı geçmişti.

İmanlılar Cesaret için Dua Ediyor

²³ Serbest bırakılan Petrus'la Yuhanna, arkadaşlarının yanına dönerek başkâhinlerle ileri gelenlerin kendilerine söylediği her şeyi bildirdiler. ²⁴ Arkadaşları bunu duyunca hep birlikte Tanrı'ya şöyle seslendiler: “Ey Efendimiz! Yeri göğü, denizi ve onların içindekilerin tümünü yaratan sensin. ²⁵ Kutsal Ruh aracılığıyla kulun atamız Davut'un ağzından şöyle dedin:

‘Uluslar neden hiddetlendi,
Halklar neden boş düzenler kurdu?

²⁶ Dünyanın kralları saf bağladı,
Hükümdarlar birleşti
Rab'be ve Mesih'i'ne karşı.’

²⁷⁻²⁸ “Gerçekten de Hirodes ile Pontius Pilatus, bu kentte İsrail halkı ve öteki uluslarla birlikte senin meshettiğin kutsal Kulun İsa'ya karşı bir araya geldiler. Senin kendi gücün* ve isteğinle önceden kararlaştırdığın her şeyi gerçekleştirdiler. ²⁹ Ve şimdi ya Rab, onların savurduğu tehditlere bak! Senin sözünü tam bir yüreklilikle duyurmak için biz kullarına güç ver. ³⁰ Kutsal Kulun İsa'nın adıyla hastaları iyileştirmek için, belirtiler ve harikalar yapmak için elini uzat.”

³¹ Duaları bitince toplandıkları yer sarsıldı. Hepsi Kutsal Ruh'la doldular ve Tanrı'nın sözünü cesaretle duyurmaya devam ettiler.

İmanlılar Her Şeylerini Paylaşıyorlar

³² İnananlar topluluğunun yüreği ve düşüncesi birdi. Hiç kimse sahip olduğu herhangi bir şey için “Bu benimdir” demiyor, her şeylerini ortak kabul ediyorlardı. ³³ Elçiler, Rab İsa'nın ölümden dirildiğine çok etkili bir biçimde tanıklık ediyorlardı. Tanrı'nın büyük lütfu hepsinin üzerindeydi. ³⁴⁻³⁵ Aralarında yoksul olan yoktu. Çünkü toprak ya da ev sahibi olanlar bunları satar, sattıklarının bedelini getirip elçilerin buyruğuna verirlerdi†; bu da herkese ihtiyacına göre dağıtılırdı.

³⁶⁻³⁷ Örneğin, Kıbrıs doğumlu bir Levili olan ve elçilerin Barnaba, yani Cesaret Verici diye adlandırdıkları Yusuf, sahip olduğu bir tarlayı sattı, parasını getirip elçilerin buyruğuna verdi.

5

Hananya ile Safira

¹⁻² Hananya adında bir adam, karısı Safira'nın onayıyla bir mülk sattı, paranın bir kısmını kendine saklayarak gerisini getirip elçilerin buyruğuna verdi. Karısının da olup bitenlerden haberi vardı.

³ Petrus ona, “Hananya, nasıl oldu da Şeytan'a uydun*, Kutsal Ruh'a yalan söyleyip mülkün parasının bir kısmını kendine sakladın?” dedi. ⁴ “Mülk satılmadan önce sana ait değil miydi? Sen onu sattıktan sonra da parayı dilediğin gibi kullanamaz mıydın? Neden yüreğinde böyle bir düzen kurdun? Sen insanlara değil, Tanrı'ya yalan söylemiş oldun.”

⁵ Hananya bu sözleri işitince yere yıkılıp can verdi. Olanları duyan herkesi büyük bir korku sardı. ⁶ Gençler kalkıp Hananya'nın ölüsünü kefenlediler ve dışarı taşıyıp gömdüler.

⁷ Bundan yaklaşık üç saat sonra Hananya'nın karısı, olanlardan habersiz içeri girdi.

⁸ Petrus, “Söyle bana, mülkü bu fiyata mı sattınız?” diye sordu.

“Evet, bu fiyata” dedi Safira.

^{4:24} Çık.20:11; Neh.9:6; Mez.146:6

^{4:25} Mez.2:1-2

^{4:27-28} Mat.27:1-2; Mar.15:1; Luk.23:1,7-11; Yu.18:28-29

* ^{4:27-28} “Gücün”: Grekçe “Elin”.

^{4:32} Elç.2:44-45

† ^{4:34-35} “Buyruğuna verirlerdi”: Grekçe “Ayaklarının

dibine koyarlardı”. (Benzeri bir deyim 4:36-37 ve 5:1-2'de de geçiyor.)

* ^{5:3} “Şeytan'a uydun”: Grekçe “Şeytan senin

yüreğini doldurdu”.

⁹ Petrus ona şöyle dedi: “Rab'bin Ruh'u'nu sınamak için nasıl oldu da sözbirliği ettiniz? İşte, kocanı gömenlerin ayak sesleri kapıda, seni de dışarı taşıyacaktı.” ¹⁰ Kadın o anda Petrus'un ayakları dibine yıkılıp can verdi. İçeri giren gençler onu ölmüş buldular, onu da dışarı taşıyarak kocasının yanına gömdüler. ¹¹ İnanlılar topluluğunun tümünü ve olayı duyanların hepsini büyük bir korku sardı.

Elçiler Birçok Kişiyi İyileştiriyor

¹² Elçilerin aracılığıyla halk arasında birçok belirtiler ve harikalar yapıyordu. İnanlıların hepsi Süleyman'ın Eyvanı'nda toplanıyordu. ¹³ Halk onlara büyük saygı duyduğu halde, dışarıdan hiç kimse onlara katılmayı göze alamıyordu. ¹⁴ Buna karşın, Rab'be inanıp topluluğa katılan erkek ve kadınların sayısı giderek arttı. ¹⁵ Bütün bunların sonucu, yoldan geçen Petrus'un hiç değilse gölgesi bazılarının üzerine düşsün diye halk, hasta olanları caddelere çıkartıp şilteler ve döşekler üzerine yatırır oldu. ¹⁶ Yeruşalim'in çevresindeki kasabalardan da kalabalıklar geliyor, hastaları ve kötü ruhlardan acı çekenleri getiriyorlardı. Bunların hepsi iyileştirildi.

Elçilere Yapılan Baskılar

¹⁷⁻¹⁸ Bunun üzerine, kıskançlıkla dolan başkâhin ve yanındakilerin hepsi, yani Saduki mezhebinden olanlar, elçileri yakalatıp devlet tutukevine attırdılar. ¹⁹⁻²⁰ Ama geceleyin Rab'bin bir meleği zindanın kapılarını açıp onları dışarı çıkarttı. “Gidin! Tapınağa girip bu yeni yaşamla ilgili sözlerin hepsini halka duyurun” dedi. ²¹ Elçiler bu buyruğa uyarak gün doğarken tapınağa girip öğretmeye başladılar.

Başkâhin ve yanındakiler gelince Yüksek Kurul'u*, İsrail halkının bütün ileri gelenlerini toplantıya çağırdılar. Sonra elçileri getirtmek için tutukevine adam yolladılar. ²²⁻²³ Ne var ki, görevliler zindana vardıklarında elçileri bulamadılar. Geri dönerek şu haberi iletiler: “Tutukevini kilitli ve tam bir güvenlik altında, nöbetçileri de kapılarda durur bulduk. Ama kapıları açtığımızda içerde kimseyi bulamadık!” ²⁴ Bu sözleri işiten tapınak koruyucularının komutanıyla başkâhinler şaşkına döndüler, bu işin sonunun nereye varacağını merak etmeye başladılar.

²⁵ O sırada yanlarına gelen biri, “Bakın, hapse attığınız adamlar tapınakta dikilmiş, halka öğretiyor” diye haber getirdi. ²⁶ Bunun üzerine komutanla görevliler gidip elçileri getirdiler. Halkın kendilerini taşlamasından korktukları için zor kullanmadılar.

²⁷⁻²⁸ Elçileri getirip Yüksek Kurul'un önüne çıkardılar. Başkâhin onları sorguya çekti: “Bu adı kullanarak öğretmeyin diye size kesin buyruk vermiştik” dedi. “Ama siz öğretinizi Yeruşalim Kenti'nin her tarafına yaydınız. İlle de bizi bu adamın kanını dökmekten sorumlu göstermek istiyorsunuz.”

²⁹ Petrus ve öbür elçiler şöyle karşılık verdiler: “İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü dinlemek gerek. ³⁰ Atalarımızın Tanrısı, sizin çarmıha gererek öldürdüğünüz İsa'yı diriltti. ³¹ İsrail'e, günahlarından tövbe etme ve bağışlanma fırsatını vermek için Tanrı O'nu Önder ve Kurtarıcı olarak kendi sağına yükseltti. ³² Biz, Tanrı'nın kendi sözünü dinleyenlere verdiği Kutsal Ruh'la birlikte bu olayların tanıklarıyız.”

³³ Kurul üyeleri bu sözleri işitince çok öfkeleniler ve elçileri yok etmek istediler. ³⁴⁻³⁵ Ama bütün halkın saygısını kazanmış bir Kutsal Yasa öğretmeni olan Gamaliel adlı bir Ferisi, Yüksek Kurul'da ayağa kalktı, elçilerin kısa bir süre için dışarı çıkartılmasını buyurarak kurul üyelerine şunları söyledi: “Ey İsraililer, bu adamlara yapacağınızı iyi düşünün! ³⁶ Bir süre önce Tevdas da kendi kendisiyle ilgili büyük iddialarda bulunarak başkaldırdı. Dört yüz kadar kişi de ona katıldı. Ama adam öldürüldü, izleyicilerinin hepsi dağıtıldı, hareket yok oldu. ³⁷ Ondandır sonra, sayım yapıldığı günlerde ortaya çıkan Celileli Yahuda, pek çok insanı ayartıp peşine taktı. Ama o da öldürüldü ve izleyicilerinin hepsi darmadağın

oldu. ³⁸ Şimdi size şunu söyleyeyim: Bu adamlarla uğraşmayın, onları rahat bırakın! Çünkü bu girişim, bu hareket insan işiyse, yok olup gidecektir. ³⁹ Yok eğer Tanrı'nın işiyse, bu adamları yok edemezsiniz. Hatta kendinizi Tanrı'ya karşı savaşır durumda bulabilirsiniz.”

Kurul üyeleri Gamaliel'in bu öğüdünü kabul ettiler. ⁴⁰ Elçileri içeri çağırıp kamçılattılar ve İsa'nın adından söz etmemelerini buyurduktan sonra salıverdiler.

⁴¹ Elçiler İsa'nın adı uğruna hakarete layık görüldükleri için Yüksek Kurul'un huzurundan sevinç içinde ayrıldılar. ⁴² Her gün tapınakta ve evlerde öğretmekten ve Mesih İsa'yla ilgili Müjde'yi yaymaktan geri kalmadılar.

6

Yedi Yardımcı

¹ İsa'nın öğrencilerinin sayıca çoğaldığı o günlerde, Grekçe konuşan Yahudiler, günlük yardım dağıtımında kendi dullarına gereken ilginin gösterilmediğini ileri sürerek İbranice konuşan Yahudiler'den yakınmaya başladılar. ² Bunun üzerine Onikiler, bütün öğrencileri bir araya toplayıp şöyle dediler: “Tanrı'nın sözünü yayma işini bırakıp maddi işlerle uğraşmamız* doğru olmaz. ³ Bu nedenle, kardeşler, aranızdan Ruh'la ve bilgelikle dolu, yedi saygın kişi seçin. Onları bu iş için görevlendirelim. ⁴ Biz ise kendimizi duaya ve Tanrı sözünü yaymaya adayalım.”

⁵⁻⁶ Bu öneri bütün topluluğu hoşnut etti. Böylece, iman ve Kutsal Ruh'la dolu biri olan İstefanos'un yanı sıra Filipus, Prohoros, Nikanor, Timon, Parmenas ve Yahudiliğe dönen Antakyalı Nikolas'ı seçip elçilerin önüne çıkardılar. Elçiler de dua edip ellerini onların üzerine koydular.

⁷ Böylece Tanrı'nın sözü yayılıyor, Yerusâlim'deki öğrencilerin sayısı arttıkça artıyor, kâhinlerden birçoğu da iman çağrısına uyuyordu.

İstefanos Tutuklanıyor

⁸ Tanrı'nın lütfuyla ve kudretle dolu olan İstefanos, halk arasında büyük belirtiler ve harikalar yapıyordu. ⁹ Ne var ki, Azatlılar Havrası diye bilinen havranın bazı üyeleri ve Kirene'den, İskenderiye'den, Kilikya'dan ve Asya İli'nden* bazı kişiler İstefanos'la çekişmeye başladılar. ¹⁰ Ama İstefanos'un konuşmasındaki bilgeliğe ve Ruh'a karşı koyamadılar. ¹¹ Bunun üzerine birkaç kişiyi el altından ayartarak onlara, “Bu adamın Musa'ya ve Tanrı'ya karşı küfür dolu sözler söylediğini duyduk” dedirttiler.

¹² Böylelikle halkı, ileri gelenleri ve din bilginlerini kışkırttılar. Gidip İstefanos'u yakaladılar ve Yüksek Kurul'un* önüne çıkardılar. ¹³ Getirdikleri yalancı tanıklar, “Bu adam durmadan bu kutsal yere ve Yasa'ya karşı konuşuyor” dediler. ¹⁴ “ ‘Nasıralı İsa burayı yıkacak, Musa'nın bize emanet ettiği töreleri de değiştirecek’ dediğini duyduk.”

¹⁵ Kurul'da oturanların hepsi, İstefanos'a baktıklarında yüzünün bir melek yüzüne benzediğini gördüler.

7

İstefanos'un Konuşması

¹ Başkâhin, “Bu iddialar doğru mu?” diye sordu.

²⁻³ İstefanos şöyle karşılık verdi: “Kardeşler ve babalar, beni dinleyin. Atamız İbrahim daha Mezopotamya'dayken, Harran'a yerleşmeden önce, yüce Tanrı ona görünüp şöyle dedi: ‘Ülkeni, akrabalarını bırak, sana göstereceğim ülkeye git.’

⁴ “Bunun üzerine İbrahim Kildaniler'in* ülkesini bırakıp Harran'a yerleşti. Babasının

* **6:2** “Maddi işlerle uğraşmamız” ya da “Sofralara hizmet etmemiz”. **7:2-3** Yar.12:1 **7:4** Yar.11:31; 12:4

ölümünden sonra da Tanrı onu oradan alıp şimdi sizin yaşadığınız bu ülkeye getirdi. ⁵ Burada ona herhangi bir miras, bir karış toprak bile vermemişti. Ama İbrahim'in o sırada hiç çocuğu olmadığı halde, Tanrı bu ülkeyi mülk olarak ona ve ondan sonra gelecek torunlarına vereceğini vaat etti. ⁶ Tanrı şöyle dedi: 'Senin soyun yabancı bir ülkede, gurbette yaşayacak. Dört yüz yıl köle olarak çalıştırılacak, baskı görecektir. ⁷ Ama ben kölelik edecekleri ulusu cezalandıracağım. Bundan sonra oradan çıkacak ve bana bu yerde tapınacaklar.' ⁸ Sonra Tanrı onunla, sünnete dayalı antlaşmayı yaptı. Böylelikle İbrahim, İshak'ın babası oldu ve onu sekiz günlükken sünnet etti. Ve İshak Yakup'un, Yakup da on iki büyük atamızın babası oldu.

⁹⁻¹⁰ "Yusuf'u kıskanan atalarımız, onu köle olarak Mısır'a sattılar. Ama Tanrı onunlaydı ve onu bütün sıkıntılarından kurtardı. Ona bilgelik vererek Mısır Firavunu'nun gözüne girmesini sağladı. Firavun da onu Mısır ve bütün saray halkı üzerine yönetici atadı.

¹¹ "Sonra bütün Mısır ve Kenan ülkesini kıtlık vurdu, büyük sıkıntılar başladı. Atalarımız yiyecek bulamadılar. ¹² Mısır'da tahıl bulunduğunu duyan Yakup, atalarımızı oraya ilk yolculuklarına gönderdi. ¹³ Mısır'a ikinci gelişlerinde Yusuf kardeşlerine kimliğini açıkladı. Firavun böylece Yusuf'un ailesini tanımış oldu. ¹⁴ Yusuf haber yollayıp babası Yakup'u ve bütün akrabalarını, toplam yetmiş beş kişiyi çağırttı. ¹⁵ Böylece Yakup Mısır'a gitti. Kendisi de atalarımız da orada öldüler. ¹⁶ Kemikleri sonra Şekem'e getirilerek İbrahim'in Şekem'de Hamor oğullarından bir miktar gümüş karşılığında satın almış olduğu mezara konuldu.

¹⁷ "Tanrı'nın İbrahim'e verdiği sözün gerçekleşeceği zaman yaklaştığında, Mısır'daki halkımızın nüfusu bir hayli çoğalmıştı. ¹⁸ Sonunda Yusuf hakkında bilgisi olmayan yeni bir kral Mısır'da tahta çıktı. ¹⁹ Bu adam, halkımıza karşı haince davrandı, atalarımıza kötülük etti. Onları, yeni doğan çocuklarını açıkta bırakıp ölüme terk etmeye zorladı.

²⁰⁻²¹ "O sırada, son derece güzel bir çocuk olan Musa doğdu. Musa, üç ay babasının evinde beslendikten sonra açıkta bırakıldı. Firavunun kızı onu bulup evlat edindi ve kendi oğlu olarak yetiştirdi. ²² Musa, Mısırlılar'ın bütün bilim dallarında eğitildi. Gerek sözde, gerek eylemde güçlü biri oldu.

²³ "Kırk yaşını doldurunca Musa'nın yüreğinde öz kardeşleri İsrailoğulları'nın durumunu yakından görme arzusu doğdu. ²⁴ Onlardan birine haksızlık edildiğini gören Musa, onu savundu. Haksızlığı yapan Mısırlı'yı öldürerek ezilenin öcünü aldı. ²⁵ 'Kardeşlerim Tanrı'nın benim aracılığımla kendilerini kurtaracağını anlarlar' diye düşünüyordu. Ama onlar bunu anlamadılar. ²⁶ Ertesi gün Musa, kavga eden iki İbrani'yle karşılaşınca onları barıştırmak istedi. 'Efendiler' dedi, 'Siz kardeşsiniz. Niye birbirinize haksızlık ediyorsunuz?'

²⁷ "Ne var ki, soydaşına haksızlık eden kişi Musa'yı yana iterek, 'Kim seni başımıza yönetici ve yargıç atadı?' dedi. ²⁸ 'Yoksa dün Mısırlı'yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?' ²⁹ Bu söz üzerine Musa Midyan ülkesine kaçtı. Orada gurbette yaşadı ve iki oğul babası oldu.

³⁰ "Kırk yıl geçtikten sonra Musa'ya, Sina Dağı'nın yakınlarındaki çölde, yanan bir çalının alevleri içinde bir melek görüldü. ³¹⁻³² Musa gördüklerine şaşıtı. Daha yakından bakmak için yaklaştığında, Rab ona şöyle seslendi: 'Senin atalarının Tanrısı, İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un Tanrısı benim.' Korkuyla titreyen Musa bakmaya cesaret edemedi.

7:5 Yar.12:7; 13:15; 15:18-21; 17:8 **7:6** Yar.15:13-14; Çık.3:12 **7:8** Yar.17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18 **7:9-10** Yar.37:11,28; 39:2,21; 41:39-41 **7:11** Yar.42:1-2 **7:13** Yar.45:1-3; 47:2-10 **7:14** Yar.45:9-11,17-18; 46:27 **7:15** Yar.46:1-7; 49:33 **7:16** Yar.23:3-16; 33:19; 50:7-13; Yşu.24:32 **7:17** Çık.1:7-8 **7:19** Çık.1:10-11,22 **7:20-21** Çık.2:2-10 **7:23** Çık.2:11-15 **7:29** Çık.18:2-4 **7:30** Çık.3:1-10

³³ “Sonra Rab, ‘Çarıklarını çıkar! Çünkü bastığın yer kutsal topraktır’ dedi. ³⁴ ‘Mısır’da halkıma yapılan baskıyı yakından gördüm, iniltilerini duydum ve onları kurtarmaya geldim. Şimdi gel, seni Mısır’a göndereceğim.’

³⁵ “Bu Musa, ‘Kim seni yönetici ve yargıç atadı?’ diye reddettikleri Musa’ydı. Tanrı onu, çalıda kendisine görünen meleğin aracılığıyla yönetici ve kurtarıcı olarak gönderdi.

³⁶ Halkı Mısır’dan çıkararak, orada, Kamış Denizi’nde* ve kırk yıl boyunca çölde belirtir ve harikalar yapan oydu. ³⁷ İsrailoğulları’na, ‘Tanrı size kendi kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak’ diyen Musa odur. ³⁸ Çöldeki topluluğun arasında yaşamış, Sina Dağı’nda kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla birlikte bulunmuş olan odur. Bize iletmek üzere yaşam dolu sözler aldı.

³⁹ “Ne var ki, atalarımız onun sözünü dinlemek istemediler. Onu reddettiler, Mısır’a dönmeyi özler oldular. ⁴⁰ Harun’a, ‘Bize öncülük edecek ilahlar yap’ dediler. ‘Çünkü bizi Mısır’dan çıkararak o Musa’ya ne oldu bilmiyoruz!’ ⁴¹ Ve o günlerde buzağı biçiminde bir put yapıp ona kurban sundular. Kendi elleriyle yaptıkları bu put için bir şenlik düzenlediler.

⁴² Bu yüzden Tanrı onlardan yüz çevirip onları göksel cisimlere kulluk etmeye terk etti. Peygamberlerin kitabında yazılmış olduğu gibi:

‘Ey İsrail halkı,
Çölde kırk yıl boyunca
Bana mı sunular, kurbanlar sundunuz?
⁴³ Siz Molek’in* çadırını
Ve ilahınız Refan’ın* yıldızını taşıdınız.
Tapınmak için yaptığınız putlardı bunlar.
Bu yüzden sizi Babil’in ötesine süreceğim.’

⁴⁴ “Çölde atalarımızın Tanıklık Çadırı† vardı. Musa bunu, kendisiyle konuşan Tanrı’nın buyurduğu gibi, gördüğü örneğe göre yapmıştı. ⁴⁵ Tanıklık Çadırı’nı önceki kuşaktan teslim alan atalarımız, Yeşu’nun önderliğinde öteki ulusların topraklarını ele geçirdikleri zaman, çadırı yanlarında getirdiler. Ulusları atalarımızın önünden kovan, Tanrı’nın kendisiydi. Çadır Davut’un zamanına dek kaldı. ⁴⁶ Tanrı’nın beğenisini kazanmış olan Davut, Yakup’un Tanrısı için bir konut yapmaya izin istedi. ⁴⁷ Oysa Tanrı için bir ev yapan Süleyman oldu.

⁴⁸⁻⁵⁰ “Ne var ki, en yüce Olan, elle yapılmış konutlarda oturmaz. Peygamberin belirttiği gibi,

‘Gök tahtım,
Yeryüzü ayaklarımın taburesidir.
Benim için nasıl bir ev yapacaksınız?
Ya da, neresi dinleneceğim yer?
Bütün bunları yapan elim değil mi? diyor Rab.’

⁵¹ “Ey dik kafalılar, yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar‡! Siz tıpkı atalarınıza benziyorsunuz, her zaman Kutsal Ruh’a karşı direniyorsunuz. ⁵²⁻⁵³ Atalarınız

7:36 Çık.7:3; 14:21; Say.14:33 **7:37** Yas.18:15,18 **7:38** Çık.19:1-20:17; Yas.5:1-33 **7:40** Çık.32:1-6 **7:42** Amo.5:25-27 * **7:43** “Refan”: Refan ya da Remfan, Satürn gezegeniyle ilgili olan ve eski çağlarda bazı Filistinli halkların taptığı bir ilahtı. **7:44** Çık.25:9,40; İbr.8:5 † **7:44** “Tanıklık Çadırı”: İsraililer’in, Buluşma Çadırı diye de bilinen taşınabilir tapınağı. Tanrı’nın Musa aracılığıyla halkına verdiği, On Buyruk’un yazıldığı taş levhalar bu çadırda bulunurdu. **7:45** Yşu.3:14-17; 18:1 **7:46** 2Sa.7:1-16; 1Ta.17:1-14 **7:47** 1Kr.6:1-38; 2Ta.3:1-17 **7:48-50** Yşu.66:1-2 **7:51** Yşu.63:10 ‡ **7:51** “Yürekleri ve kulakları sünnet edilmemiş olanlar”: Tanrı’ya yürekten bağlı olmayan, O’nun sözünü dinlemeyen kişiler.

peygamberlerin hangisine zulmetmediler ki? Adil Olan'ın geleceğini önceden bildirenleri de öldürdüler. Melekler aracılığıyla buyrulan Yasa'yı alıp da buna uymayan sizler, şimdi de Adil Olan'a ihanet edip O'nu katlettiniz!"

İstefanos'un Taşlanıp Öldürülmesi

⁵⁴ Kurul üyeleri bu sözleri duyunca öfkeden kudurdular, İstefanos'a karşı dişlerini gıcırdattılar. ⁵⁵ Kutsal Ruh'la dolu olan İstefanos ise, gözlerini göğe dikip Tanrı'nın görkemini ve Tanrı'nın sağında duran İsa'yı gördü. ⁵⁶ "Bakın" dedi, "Göklerin açıldığını ve İnsanoğlu'nun* Tanrı'nın sağında durmakta olduğunu görüyorum."

⁵⁷ Bunun üzerine kulaklarını tıkayıp çığlıklar atarak hep birlikte İstefanos'a saldırdılar. ⁵⁸ Onu kentten dışarı atıp taşla tuttular. İstefanos'a karşı tanıklık etmiş olanlar, kaftanlarını Saul adlı bir gencin ayaklarının dibine bıraktılar. ⁵⁹ İstefanos taş yağmuru altında, "Rab İsa, ruhumu al!" diye yakarıyordu. ⁶⁰ Sonra diz çökerek yüksek sesle şöyle dedi: "Ya Rab, bu günahı onlara yükleme!" Bunu söyledikten sonra gözlerini yaşama kapadı.

8

¹ İstefanos'un öldürülmesini Saul da onaylamıştı.

O gün Yeruşalim'deki kiliseye karşı korkunç bir baskı dönemi başladı. Elçiler hariç bütün imanlılar Yahudiye ve Samiriye'nin her yanına dağıldılar. ² Bazı dindar kişiler, İstefanos'u gömdükten sonra onun için büyük yas tuttular. ³ Saul ise imanlılar topluluğunu kırıp geçirmeye başladı. Ev ev dolaşarak, kadın erkek demeden imanlıları dışarı sürüklüyor, hapse atıyordu.

Filipus Samiriye'de

⁴ Bunun sonucu dağılan imanlılar, gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyorlardı. ⁵ Filipus, Samiriye Kenti'ne gidip oradakilere Mesih'i* tanıtmaya başladı. ⁶ Filipus'u dinleyen ve gerçekleştirdiği belirtileri gören kalabalıklar, hep birlikte onun söylediklerine kulak verdiler. ⁷ Birçoklarının içinden kötü ruhlar yüksek sesle haykırarak çıktı; birçok felçli ve kötürüm iyileştirildi. ⁸ Ve o kentte büyük sevinç oldu.

Büyücü Simun

⁹ Ne var ki, kentte bir süreden beri büyücülük yapan ve Samiriye halkını şaşkına çeviren Simun adlı biri vardı. Simun, büyük adam olduğunu iddia ediyordu. ¹⁰ Küçük büyük, herkes onu dikkatle dinler, "Büyük Güç dedikleri Tanrı gücü işte budur" derlerdi. ¹¹ Uzun zamandan beri onları büyücülüğüyle şaşkına çevirdiği için onu dikkatle dinlerlerdi. ¹² Ama Tanrı'nın Egemenliği ve İsa Mesih adıyla ilgili Müjde'yi duyuran Filipus'un söylediklerine inandıkları zaman, erkekler de kadınlar da vaftiz oldular. ¹³ Simun'un kendisi de inanıp vaftiz oldu. Ondan sonra sürekli olarak Filipus'un yanında kaldı. Doğaüstü belirtileri ve yapılan büyük mucizeleri görünce şaşkına döndü.

¹⁴ Yeruşalim'deki elçiler, Samiriye halkının, Tanrı'nın sözünü benimsediğini duyunca Petrus'la Yuhanna'yı onlara gönderdiler. ¹⁵ Petrus'la Yuhanna oraya varınca, Samiriyeli imanlıların Kutsal Ruh'u almaları için dua ettiler. ¹⁶ Çünkü Ruh daha hiçbirinin üzerine inmemişti. Rab İsa'nın adıyla vaftiz olmuşlardı, o kadar. ¹⁷ Petrus'la Yuhanna onların üzerine ellerini koyunca, onlar da Kutsal Ruh'u aldılar.

¹⁸⁻¹⁹ Elçilerin bu el koyma hareketiyle Kutsal Ruh'un verildiğini gören Simun onlara para teklif ederek, "Bana da bu yetkiyi verin, kimin üzerine ellerimi koysam Kutsal Ruh'u alsın" dedi.

²⁰ Petrus, "Paran da yok olsun, sen de!" dedi, "Çünkü Tanrı'nın armağanını parayla elde edebileceğini sandın. ²¹ Senin bu işte bir payın, bir hakkın yok. Yüreğin, Tanrı'nın gözünde

doğru değildir. ²² Bu kötülüğünden tövbe et ve Rab'be yalvar, yüreğindeki bu düşünce belki bağışlanır. ²³ Senin kin dolu, kötülüğe tutsak biri olduğunu görüyorum.”

²⁴ Simun, “Benim için Rab'be yalvarın da söylediklerinizden hiçbiri başıma gelmesin” diye karşılık verdi.

²⁵ Petrus'la Yuhanna tanıklık edip Rab'bin sözünü bildirdikten sonra, Samiriye'nin birçok köyünde de Müjde'yi duyura duyura Yerusâlim'e döndüler.

Filipus ve Etiyopyalı

²⁶ Bu arada Rab'bin bir meleği Filipus'a şöyle seslendi: “Kalk, güneye doğru, Yerusâlim'den Gazze'ye inen yola, çöl yoluna git.” ²⁷ Filipus da kalkıp gitti. Giderken Etiyopyalı bir hadım gördü. Bu adam Etiyopya* Kraliçesi Kandaki'nin vezirlerinden biriydi. Kraliçenin bütün hazinelerinden sorumluydu. Yerusâlim'e, tapınmaya gelmişti. ²⁸ Geri dönerken arabasında oturmuş, Peygamber Yeşaya'nın Kitabı'nı okuyordu. ²⁹ Ruh Filipus'a, “Git” dedi, “Şu arabaya yetiş.”

³⁰ Filipus koşup arabanın yanına geldi ve hadımın Peygamber Yeşaya'yı okumakta olduğunu işitti. “Acaba okuduklarını anlıyor musun?” diye sordu.

³¹ Hadım, “Biri bana yol göstermedikçe nasıl anlayabilirim ki?” diyerek Filipus'un arabaya binip yanına oturmasını rica etti. ³² Kutsal Yazılar'dan okuduğu bölüm şuydu:

“Koyun gibi kesime götürüldü;
Kırkıcının önünde kuzu nasıl ses çıkarmazsa,
O da öylece ağzını açmadı.
³³ Aşağılandığında adalet O'ndan esirgendi.
O'nun soyunu kim anacak?
Çünkü yeryüzündeki yaşamına son verildi.”

³⁴ Hadım Filipus'a, “Lütfen açıkla mısın, peygamber kimden söz ediyor, kendisinden mi, bir başkasından mı?” diye sordu.

³⁵ Bunun üzerine Filipus anlatmaya koyuldu. Kutsal Yazılar'ın bu bölümünden başlayarak ona İsa'yla ilgili Müjde'yi bildirdi.

³⁶⁻³⁷ Yolda giderlerken su bulunan bir yere geldiler. Hadım, “Bak, burada su var” dedi. “Vaftiz* olmama ne engel var?”†

³⁸ Sonra arabanın durmasını buyurdu. Filipus'la hadım birlikte suya girdiler ve Filipus hadımı vaftiz etti. ³⁹ Sudan çıktıkları zaman Rab'bin Ruhu Filipus'u hemen oradan uzaklaştırdı. Filipus'u bir daha görmeyen hadım sevinç içinde yoluna devam etti. ⁴⁰ Filipus ise kendini Aşdot Kenti'nde buldu. Sezariye'ye varıncaya dek bütün kentleri dolaşarak Müjde'yi duyurdu.

9

İsa Saul'a Görünüyor

¹⁻² Saul ise Rab'bin öğrencilerine karşı hâlâ tehdit ve ölüm soluyordu. Başkâhine gitti, Şam'daki havralara verilmek üzere mektuplar yazmasını istedi. Orada İsa'nın yolunda yürüyen kadın erkek, kimi bulsa tutuklayıp Yerusâlim'e getirmek niyetindeydi. ³ Yol alıp Şam'a yaklaştığı sırada, birdenbire gökten gelen bir ışık çevresini aydınlattı. ⁴ Yere yıkılan Saul, bir sesin kendisine, “Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?” dediğini işitti.

⁵ Saul, “Ey Efendim, sen kimsin?” dedi.

* **8:27** O çağda Etiyopya krallığı bugünkü Sudan'ın ve Etiyopya'nın bazı bölgelerini kapsıyordu. **8:32** Ysa.53:7-8

† **8:36-37** Bazı Grekçe elyazmaları, “Filipus, ‘Bütün yüreğinle iman edersen, vaftiz olabilirsin’ dedi. Hadım da, ‘İman ediyorum ki, İsa Mesih Tanrı'nın Oğlu'dur’ dedi” sözlerini de içerir.

“Ben senin zulmettiğin İsa'yım” diye yanıt geldi. ⁶ “Haydi kalk ve kente gir, ne yapman gerektiği sana bildirilecek.”

⁷ Saul'la birlikte yolculuk eden adamların dilleri tutuldu, oldukları yerde kalakaldılar. Sesi duydularsa da, kimseyi göremediler. ⁸ Saul yerden kalktı, ama gözlerini açtığı anda hiçbir şey göremiyordu. Sonra kendisini elinden tutup Şam'a götürdüler. ⁹ Üç gün boyunca gözleri görmeyen Saul hiçbir şey yiyip içmedi.

¹⁰ Şam'da Hananya adında bir İsa öğrencisi vardı. Bir görünümde Rab ona, “Hananya!” diye seslendi.

“Buradayım, ya Rab” dedi Hananya.

¹¹ Rab ona, “Kalk” dedi, “Doğru Sokak denilen sokağa git ve Yahuda'nın evinde Saul adında Tarsuslu birini sor. Şu anda orada dua ediyor. ¹² Görümünde yanına Hananya adlı birinin geldiğini ve gözlerini açmak için ellerini kendisinin üzerine koyduğunu görmüştür.”

¹³ Hananya şöyle karşılık verdi: “Ya Rab, birçoklarının bu adam hakkında neler anlattıklarını duydum. Yerusâlim'de senin kutsallarına nice kötülük yapmış! ¹⁴ Burada da senin adını anan herkesi tutuklamak için başkâhinlerden yetki almıştır.”

¹⁵ Rab ona, “Git!” dedi. “Bu adam, benim adımla öteki uluslara, krallara ve İsrailoğulları'na duyurmak üzere seçilmiş bir aracımdır. ¹⁶ Benim adım uğruna ne kadar sıkıntı çekmesi gerekeceğini ona göstereceğim.”

¹⁷ Bunun üzerine Hananya gitti, eve girdi ve ellerini Saul'un üzerine koydu. “Saul kardeş” dedi, “Sen buraya gelirken yolda sana görünen Rab, yani İsa, gözlerin açılsın ve Kutsal Ruh'la dolarsın diye beni yolladı.” ¹⁸ O anda Saul'un gözlerinden balık pulunu andıran şeyler düştü. Saul yeniden görmeye başladı. Kalkıp vaftiz oldu. ¹⁹ Sonra yemek yiyip kuvvet buldu.

Saul, Şam'da ve Yerusâlim'de

Saul birkaç gün Şam'daki öğrencilerin yanında kaldı. ²⁰ Havralarda İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu hemen duyurmaya başladı. ²¹ Onu duyanların hepsi şaşkına döndü. “Yerusâlim'de bu adı ananları kırıp geçiren adam bu değil mi? Buraya da, öylelerini tutuklayıp başkâhinlere götürmek amacıyla gelmedi mi?” diyorlardı. ²² Saul ise günden güne güçleniyordu. İsa'nın Mesih olduğuna dair kanıtlar göstererek Şam'da yaşayan Yahudiler'i şaşkına çeviriyordu.

²³ Aradan günler geçti. Yahudiler Saul'u öldürmek için bir düzen kurdular. ²⁴ Ne var ki, kurdukları düzenle ilgili haber Saul'a ulaştı. Yahudiler onu öldürmek için gece gündüz kentin kapılarını gözlüyorlardı. ²⁵ Ama Saul'un öğrencileri geceleyin kendisini aldılar, kentin surlarından sarkıttıkları bir küfe içinde aşağı indirdiler.

²⁶ Saul Yerusâlim'e varınca oradaki öğrencilere katılmaya çalıştı. Ama hepsi ondan korkuyor, İsa'nın öğrencisi olduğuna inanamıyorlardı. ²⁷ O zaman Barnaba onu alıp elçilere götürdü. Onlara, Saul'un Şam yolunda Rab'bi nasıl gördüğünü, Rab'bin de onunla konuştuğunu, Şam'da ise onun İsa adını nasıl korkusuzca duyurduğunu anlattı. ²⁸ Böylelikle Saul, Yerusâlim'de girip çıktıkları her yerde öğrencilerle birlikte bulunarak Rab'bin adını korkusuzca duyurmaya başladı. ²⁹ Dili Grekçe olan Yahudiler'le konuşup tartışıyordu. Ama onlar onu öldürmeyi tasarlıyorlardı. ³⁰ Kardeşler bunu öğrenince onu Sezariye'ye götürüp oradan Tarsus'a yolladılar.

³¹ Bütün Yahudiye, Celile ve Samiriye'deki* inanlılar topluluğu esenliğe kavuştu. Gelişen ve Rab korkusu içinde yaşayan topluluk Kutsal Ruh'un yardımıyla sayıca büyüyordu.

Eneas ve Tabita

³² Bu arada her tarafı dolaşan Petrus, Lidda'da yaşayan kutsallara da uğradı. ³³ Orada Eneas adında birine rastladı. Eneas felçliydi. Sekiz yıldan beri yatalaktı. ³⁴ Petrus ona, “Eneas, İsa Mesih seni iyileştiriyor” dedi. “Kalk, yatağını topla.” Eneas hemen ayağa kalktı. ³⁵ Lidda ve Şaron'da yaşayan herkes onu gördü ve Rab'be döndü.

³⁶ Yafa'da, İsa öğrencisi olan Tabita adında bir kadın vardı. Tabita, ceylan anlamına gelir. Bu kadın her zaman iyilik yapıp yoksullara yardım ederdi. ³⁷ O günlerde hastalanıp öldü. Ölüsünü yıkayıp üst kattaki odaya koydular. ³⁸ Lidda Yafa'ya yakın olduğundan, Petrus'un Lidda'da bulunduğunu duyan öğrenciler ona iki kişi yollayıp, “Vakit kaybetmeden yanımıza gel” diye yalvardılar.

³⁹ Petrus kalkıp onlarla birlikte gitti. Eve varınca onu üst kattaki odaya çıkardılar. Bütün dul kadınlar ağlayarak Petrus'un çevresinde toplandılar. Ona, Ceylan'ın kendileriyle birlikteyken diktiği entarilerle üstlükleri gösterdiler. ⁴⁰ Petrus, herkesi dışarı çıkarttı, diz çöküp dua etti. Sonra ölüye doğru dönerek, “Tabita, kalk” dedi. Kadın gözlerini açtı, Petrus'u görünce doğrulup oturdu. ⁴¹ Petrus elini uzatarak onu ayağa kaldırdı. Sonra kutsallarla dul kadınları çağırarak, Ceylan'ı diri olarak onlara teslim etti. ⁴² Bu olayın haberi bütün Yafa'ya yayıldı ve birçokları Rab'be inandı. ⁴³ Petrus uzunca bir süre Yafa'da, Simun adında bir dericinin evinde kaldı.

10

İman Eden Yüzbaşı

¹ Sezariye'de Kornelius adında bir adam vardı. “İtalyan” taburunda yüzbaşiydi. ² Dindar bir adamdı. Hem kendisi hem de bütün ev halkı Tanrı'dan korkardı. Halka çok yardımda bulunur, Tanrı'ya sürekli dua ederdi. ³ Bir gün saat üç sularında, bir görünümde Tanrı'nın bir meleğinin kendisine geldiğini açıkça gördü. Melek ona, “Kornelius” diye seslendi.

⁴ Kornelius korku içinde gözlerini ona dikti, “Ne var, efendim?” dedi.

Melek ona şöyle dedi: “Duaların ve sadakaların anılmak üzere Tanrı katına ulaştı.

⁵ Şimdi Yafa'ya adam yolla, Petrus olarak da tanınan Simun'u çağır. ⁶ Petrus, evi deniz kıyısında bulunan Simun adlı bir dericinin yanında kalıyor.”

⁷ Kendisiyle konuşan melek uzaklaştıktan sonra Kornelius, iki uşağıyla özel yardımcılarından dindar bir askeri çağırarak. ⁸ Kendilerine her şeyi anlattıktan sonra onları Yafa'ya gönderdi.

Petrus'un Görümü

⁹ Ertesi gün onlar yol alıp kente yaklaşırlarken, saat on iki sularında Petrus dua etmek için dama çıktı. ¹⁰ Acıkınca da yemek istedi. Yemek hazırlanırken Petrus kendinden geçti.

¹¹ Göğün açıldığını ve büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtılarak yeryüzüne indirildiğini gördü. ¹² Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan her türden dört ayaklı hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar vardı. ¹³ Bir ses ona, “Kalk Petrus, kes ve ye!” dedi.

¹⁴ “Asla olmaz, ya Rab!” dedi Petrus. “Hiçbir zaman bayağı ya da murdar herhangi bir şey yemedim.”

¹⁵ Ses tekrar, ikinci kez duyuldu; Petrus'a, “Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen bayağı deme” dedi. ¹⁶ Bu, üç kez tekrarlandı. Sonra çarşafı andıran nesne hemen göğe alındı.

¹⁷ Petrus şaşkınlık içindeydi. Gördüğü görünümün ne anlama gelebileceğini düşünürken, Kornelius'un gönderdiği adamlar sora sora Simun'un evinin kapısına kadar geldiler.

¹⁸ Evdekilere seslenerek, “Petrus diye tanınan Simun burada mı kalıyor?” diye sordular.

¹⁹ Petrus hâlâ görünümün anlamını düşünürken Ruh ona, “Bak, üç kişi seni arıyor” dedi.

²⁰ “Haydi kalk, aşağı in. Hiç çekinmeden onlarla git. Çünkü onları ben gönderdim.”

²¹ Petrus aşağı inip adamlara, “Aradığınız kişi benim” dedi. “Gelişinizin sebebi ne acaba?”

²² “Doğru ve Tanrı'dan korkan, bütün Yahudi ulusunca iyiliğiyle tanınan, Kornelius adında bir yüzbaşı var” dediler. “Kutsal bir melek ona, seni evine çağırıp senin söyleyeceklerini dinlemesini buyurdu.” ²³ Bunun üzerine Petrus onları içeri alıp konuk etti.

Petrus, Kornelius'un Evinde

Ertesi gün Petrus kalktı, onlarla birlikte yola çıktı. Yafa'daki kardeşlerden bazıları da ona katıldı. ²⁴ İkinci gün Sezariye'ye vardılar. Bu arada Kornelius, akraba ve yakın dostlarını toplamış onları bekliyordu. ²⁵ Eve giren Petrus'u karşıladı, tapınırcasına ayaklarına kapandı. ²⁶ Petrus ise onu ayağa kaldırarak, “Kalk, ben de insanım” dedi.

²⁷ Petrus Kornelius'la konuşa konuşa içeri girdiğinde birçok insanın toplanmış olduğunu gördü. ²⁸ Onlara şöyle dedi: “Bir Yahudi'nin başka ulustan biriyle ilişki kurmasının, onu ziyaret etmesinin töremize aykırı olduğunu bilirsiniz. Oysa Tanrı bana, hiç kimseye bayağı ya da murdar dememem gerektiğini gösterdi. ²⁹ Bu nedenle, çağrıldığım zaman hiç itiraz etmeden geldim. Şimdi, beni ne amaçla çağırttığınızı sorabilir miyim?”

³⁰ Kornelius, “Üç gün* önce bu sıralarda, saat üçte evimde dua ediyordum” dedi. “Birdenbire, parlak giysili bir adam önüme çıkıverdi. ³¹ ‘Kornelius’ dedi, ‘Tanrı senin duanı işitti, verdiğin sadakaları andı. ³² Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u çağırt. O, deniz kıyısında oturan derici Simun'un evinde kalıyor.’ ³³ Bunun üzerine sana hemen adam yolladım. Sen de lütfedip geldin. İşte şimdi biz hepimiz, Rab'bin sana buyurduğu her şeyi dinlemek üzere Tanrı'nın önünde toplanmış bulunuyoruz.”

³⁴⁻³⁵ O zaman Petrus söz alıp şöyle dedi: “Tanrı'nın insanlar arasında ayırım yapmadığını, ama kendisinden korkan ve doğru olanı yapan kişiyi, ulusuna bakmaksızın kabul ettiğini gerçekten anlıyorum. ³⁶ Tanrı'nın, herkesin Rabbi olan İsa Mesih aracılığıyla esenliği müjdeleyerek İsrailoğulları'na ilettiği bildiriden haberiniz vardır. ³⁷⁻³⁸ Yahya'nın vaftiz çağrısından sonra Celile'den başlayarak bütün Yahudiye'de meydana gelen olayları, Tanrı'nın, Nasıralı İsa'yı nasıl Kutsal Ruh'la ve kudretle meshettiğini biliyorsunuz. İsa her yanı dolaşarak iyilik yapıyor, İblis'in baskısı altında olanların hepsini iyileştiriyordu. Çünkü Tanrı O'nunla birlikteydi.

³⁹ “Biz İsa'nın, Yahudiler'in ülkesinde ve Yerusâlim'de yaptıklarının hepsine tanık olduk. O'nu çarmıha gerip öldürdüler. ⁴⁰ Ama Tanrı O'nu üçüncü gün diriltti ve açıkça görünmesini sağladı. ⁴¹ İsa halkın tümüne değil de, Tanrı'nın önceden seçtiği tanıklara –ölümden dirilmesinden sonra kendisiyle birlikte yiyip içen bizlere– göründü. ⁴² Tanrı tarafından ölümlerle dirilerin Yargıcı olarak atanan kişinin kendisi olduğunu halka duyurmamızı, buna tanıklık etmemizi buyurdu. ⁴³ Peygamberlerin hepsi O'nunla ilgili tanıklıkta bulunuyorlar. Şöyle ki, O'na inanan herkesin günahları O'nun adıyla bağışlanır.”

⁴⁴ Petrus daha bu sözleri söylerken Kutsal Ruh, konuşmayı dinleyen herkesin üzerine indi. ⁴⁵ Petrus'la birlikte gelen Yahudi† imanlılar, Kutsal Ruh armağanının öteki uluslardan olanların da üzerine dökülmesini şaşkınlıkla karşıladılar. ⁴⁶⁻⁴⁷ Çünkü onların, bilmedikleri dillerle konuşup Tanrı'yı yücelttiklerini duyuyorlardı.

O zaman Petrus, “Bunlar, tıpkı bizim gibi Kutsal Ruh'u almışlar. Suyla vaftiz olmalarına kim engel olabilir?” dedi. ⁴⁸ Böylelikle onların İsa Mesih adıyla vaftiz olmalarını buyurdu. Sonra onlar Petrus'a, birkaç gün yanlarında kalması için ricada bulundular.

11

Petrus'un Açıklamaları

* **10:30** “Üç gün”: Grekçe “Dördüncü gün”. O çağda insanlar günleri hesaplarken yaşadıkları günü de sayarlardı. **10:34-35** Yas.10:17 † **10:45** “Yahudi”: Grekçe “Sünnetlilikten olan”.

¹ Elçilerle bütün Yahudiye'deki kardeşler, öteki ulusların da Tanrı'nın sözünü kabul ettiklerini duydular. ² Ama Petrus Yerus alim'e gittiği zaman sünnet yanlıları onu eleştirdiler. ³ "Sünnetsiz* kişilerin evine gidip yemek yemişsin!" dediler.

⁴ Petrus baştan başlayarak olanları tek tek onlara anlattı. ⁵ "Ben Yafa Kenti'nde dua ediyordum" dedi. "Kendimden geçerek bir görüm gördüm. Büyük bir çarşafı andıran bir nesnenin dört köşesinden sarkıtıldığını, bunun gökten inip benim bulunduğum yere kadar geldiğini gördüm. ⁶ Gözlerimi  arşafa dikip dikkatle baktım. Çarşafın içinde, yeryüzünde yaşayan dört ayaklılar, yabanıl hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar gördüm. ⁷ Sonra bir sesin bana, 'Kalk, Petrus, kes ve ye!' dediğini işittim.

⁸ " 'Asla olmaz, ya Rab!' dedim. 'Ağzıma hiçbir zaman bayağı ya da murdar bir şey girmedim.'

⁹ "Ses ikinci kez gökten geldi: 'Tanrı'nın temiz kıldıklarına sen bayağı deme' dedi. ¹⁰ Bu,    kez tekrarlandı; sonra her şey yeniden g  e alındı.

¹¹ "Tam o sırada Sezariye'den bana gönderilen    kişi, bulunduğumuz evin önünde durdular. ¹² Ruh bana, ayrım gözetmeden onlarla birlikte gitmemi söyledi. Bu altı kardeş de benimle geldiler, varıp adamın evine girdik. ¹³ Adam bize, evinde beliren meleği nasıl gördüğünü anlattı. Melek ona söyle demiş: 'Yafa'ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun'u  ağırt. ¹⁴ O sana, senin ve bütün ev halkının kurtuluş bulacağı sözler söyleyecek.'

¹⁵ "Ben konuşmaya başlayınca Kutsal Ruh, başlangıçta bizim üzerimize indiği gibi, onların da üzerine indi. ¹⁶ O zaman Rab'bin söylediği şu sözü anımsadım: 'Yahya suyla vaftiz etti, sizler ise Kutsal Ruh'la vaftiz edileceksiniz.' ¹⁷ Böylelikle Tanrı, Rab İsa Mesih'e inanmış olan bizlere verdiği armağanın aynısını onlara verdiyse, ben kimim ki Tanrı'ya karşı koyayım?"

¹⁸ Bunları dinledikten sonra yatıştılar. Tanrı'yı yücelterek söyle dediler: "Demek ki Tanrı, tövbe etme ve yaşama kavuşma fırsatını öteki uluslara da vermiştir."

Antakya'daki İmanlılar

¹⁹ İstefanos'un öldürülmesiyle başlayan baskı sonucu dağılan imanlılar, Fenike, Kıbrıs ve Antakya'ya kadar gittiler. Tanrı sözünü sadece Yahudiler'e duyuruyorlardı. ²⁰ Ama içlerinden Kıbrışlı ve Kireneli olan bazı adamlar Antakya'ya gidip Grekler'le* de konuşmaya başladılar. Onlara Rab İsa'yla ilgili Müjde'yi bildirdiler. ²¹ Onların arasında etkin olan Rab'bin gücü* sayesinde çok sayıda kişi inanıp Rab'be döndü.

²² Olup bitenlerin haberi, Yerus alim'deki kiliseye ulaştı. Bunun  zerine imanlılar Barnaba'yı Antakya'ya gönderdiler. ²³⁻²⁴ Kutsal Ruh'la ve imanla dolu, iyi bir adam olan Barnaba, Antakya'ya varıp Tanrı lütfunun meyvelerini görünce sevindi. Herkesi, candan ve yürekten Rab'be bağlı kalmaya  zendirdi. Sonuç olarak Rab'be daha birçok kişi kazanıldı.

²⁵⁻²⁶ Sonra Barnaba, Saul'u aramak için Tarsus'a gitti. Onu bulunca da Antakya'ya getirdi. Böylece Barnaba'yla Saul bir yıl boyunca oradaki inanlılar topluluğuyla bir araya gelerek büyük bir kitleyi eğittiler. Öğrencilere ilk kez Antakya'da Mesih iler† adı verildi.

²⁷ O günlerde Yerus alim'den Antakya'ya bazı peygamberler geldi. ²⁸ Bunlardan Hagavos adlı biri ortaya çıkıp bütün dünyada şiddetli bir kıtlık olacağını Ruh aracılığıyla bildirdi. Bu kıtlık, Klavdius'un imparatorluğu sırasında oldu. ²⁹ öğrenciler, her biri kendi gücü oranında, Yahudiye'de yaşayan kardeşlere gönderilmek üzere yardım toplamayı kararlaştırdılar. ³⁰ Bu kararı yerine getirip bağışlarını Barnaba ve Saul'un eliyle kilisenin ihtiyaşlarına gönderdiler.

11:16 El .1:5 **11:19** El .8:1-4 * **11:21** "Rab'bin gücü": Grekçe "Rab'bin eli". † **11:25-26** "Mesih iler": Mesih sözcüğünden türetilen bu lakap Grekçe'de "Hristianos" diye geçer. **11:28** El .21:10

12

Petrus'un Hapisten Kaçışı

¹ O sırada kral Hirodes, kiliseden bazı kişilere eziyet etmeye başladı. ² Yuhanna'nın kardeşi Yakup'u kılıçla öldürttü. ³ Yahudiler'in bundan memnun kaldığını görünce ardından Petrus'u da yakalattı. Bunu, Mayasız Ekmek Bayramı sırasında yaptı. ⁴ Petrus'u tutuklatıp hapse attırdı ve dörder kişilik dört takım askerin gözetimine teslim etti. Fısıh Bayramı'ndan* sonra onu halkın önünde yargılamak niyetindeydi. ⁵ Bu nedenle Petrus hapiste tutuldu. Ama inanlılar topluluğu onun için Tanrı'ya hararetle dua ediyordu.

⁶ Petrus, Hirodes'in kendisini yargılayacağı günden önceki gece, çift zincirle bağlı olarak iki askerin arasında uyuyordu. Kapıda duran nöbetçiler de zindanın güvenliğini sağlıyordu. ⁷ Birdenbire Rab'bin bir meleği görüldü ve hücrede bir ışık parladı. Melek, Petrus'un böğrüne dokunup onu uyandırdı. “Çabuk, kalk!” dedi. O anda zincirler Petrus'un bileklerinden düştü.

⁸ Melek ona, “Kuşağını bağla, çarıklarını giy” dedi. Petrus da söyleneni yaptı. “Abanı giy, beni izle” dedi melek. ⁹ Petrus onu izleyerek dışarı çıktı. Ama meleğin yaptığına gerçek olduğunu anlamıyor, bir görüm gördüğünü sanıyordu. ¹⁰ Birinci ve ikinci nöbetçiye geçerek kente açılan demir kapıya geldiler. Kapı, önlerinde kendiliğinden açıldı. Dışarı çıkıp bir sokak boyunca yürüdüler, sonra melek ansızın Petrus'un yanından ayrıldı.

¹¹ O zaman kendine gelen Petrus, “Rab'bin bana meleğini gönderdiğini şimdi gerçekten anlıyorum” dedi. “O beni Hirodes'in elinden ve Yahudi halkının uğrayacağını umduğu bütün belalardan kurtardı.”

¹² Petrus olanların farkına varınca Markos diye tanınan Yuhanna'nın annesi Meryem'in evine gitti. Orada birçok kişi toplanmış dua ediyordu. ¹³ Petrus'un dış kapıyı çalması üzerine Roda adlı bir hizmetçi kız kapıya bakmaya gitti. ¹⁴ Petrus'un sesini tanıyan kız, sevincinden kapıyı açmadan tekrar içeri koşarak, “Petrus kapıda duruyor!” diye haber verdi.

¹⁵ “Çıldırılmışsın sen!” dediler ona. Ama kız üsteleyince, “Onun meleği olmalı” dediler.

¹⁶ Petrus ise kapıyı çalmaya devam etti. Kapıyı açıp onu görünce şaşır kaldılar. ¹⁷ Petrus, eliyle susmalarını işaret ederek Rab'bin onu zindandan nasıl çıkardığını anlattı. Sonra, “Bu haberleri Yakup'la öbür kardeşlere iletin” diyerek oradan ayrılıp başka bir yere gitti.

¹⁸ Askerler sabahleyin büyük bir telaşa kapıldılar. Birbirlerine, “Petrus'a ne oldu?” diye sordular. ¹⁹ Hirodes onu arattı, bulamayınca da nöbetçileri sorguya çekti ve idam edilmeleri için buyruk verdi.

Kral Hirodes'in Ölümü

Bundan sonra Hirodes, Yahudiye'den Sezariye'ye gidip bir süre orada kaldı. ²⁰ Bu arada Sur ve Sayda halklarına ateş püskürüyordu. Bunlar birleşip kendisiyle görüşmeye geldiler. Önce kralın başdanışmanı Vlastus'u kendi taraflarına çekerek barış isteğinde bulundular. Çünkü kendi ülkelerinin gereksindiği yiyecekler kralın ülkesinden sağlanıyordu.

²¹ Belirlenen günde krallık giysilerini giyen Hirodes tahtına oturarak halka bir konuşma yaptı. ²² Halk, “Bu bir insanın sesi değil, bir ilahın sesidir!” diye bağıırıyordu. ²³ O anda Rab'bin bir meleği Hirodes'i vurdu. Çünkü Tanrı'ya ait olan yüceliği kendine mal etmişti. İçi kurtlarca kemirilerek can verdi.

²⁴ Tanrı'nın sözü ise yayılıyor, etkisini artırıyordu.

²⁵ Görevlerini tamamlayan Barnaba'yla Saul, Markos diye tanınan Yuhanna'yı yanlarına alarak Yerusâlim'den döndüler.

13

Barnaba'yla Saul'un Görevlendirilmesi

¹ Antakya'daki kilisede peygamberler ve öğretmenler vardı: Barnaba, Niger denilen Şimon, Kireneli Lukius, bölge kralı Hirodes'le birlikte büyümüş olan Menahem ve Saul. ² Bunlar Rab'be tapınıp oruç tutarlarken Kutsal Ruh kendilerine şöyle dedi: “Barnaba'yla Saul'u, kendilerini çağırmış olduğum görev için bana ayırın.” ³ Böylece oruç tutup dua ettikten sonra, Barnaba'yla Saul'un üzerine ellerini koyup onları yolcu ettiler.

Kıbrıs'ta

⁴ Kutsal Ruh'un buyruğuyla yola çıkan Barnaba'yla Saul, Selefkıye'ye gittiler, oradan da gemiyle Kıbrıs'a geçtiler. ⁵ Salamis'e varınca Yahudiler'in havralarında Tanrı'nın sözünü duyurmaya başladılar. Yuhanna'yı da yardımcı olarak yanlarına almışlardı.

⁶ Adayı baştan başa geçerek Baf'a geldiler. Orada büyücü ve sahte peygamber Baryeşu adında bir Yahudi'yle karşılaştılar. ⁷⁻⁸ Baryeşu, Vali Sergius Pavlus'a yakın biriydi. Akıllı bir kişi olan vali, Barnaba'yla Saul'u çağırıp Tanrı'nın sözünü dinlemek istedi. Ne var ki Baryeşu –büyücü anlamına gelen öbür adıyla Elimas– onlara karşı koyarak valiyi iman etmekten caydırmaya çalıştı. ⁹⁻¹⁰ Ama Kutsal Ruh'la dolan Saul, yani Pavlus, gözlerini Elimas'a dikerek, “Ey İblis'in oğlu!” dedi. “Yüreğin her türlü hile ve sahtekârlıkla dolu; doğru olan her şeyin düşmanısın. Rab'bin düz yollarını çarpıtmaktan vazgeçmeyecek misin? ¹¹ İşte şimdi Rab'bin eli sana karşı kalktı. Kör olacaksın, bir süre gün ışığını göremeyeceksin.”

O anda adamın üzerine bir sis, bir karanlık çöktü. Dört dönerek, elinden tutup kendisine yol gösterecek birilerini aramaya başladı. ¹² Olanları gören vali, Rab'le ilgili öğretiyi hayranlıkla karşıladı ve iman etti.

Pisidya Sınırındaki Antakya'da

¹³ Pavlus'la beraberindekiler Baf'tan denize açılıp Pamfilya bölgesinin Perge Kenti'ne gittiler. Yuhanna ise onları bırakıp Yerusâlim'e döndü. ¹⁴ Onlar Perge'den yollarına devam ederek Pisidya sınırındaki Antakya'ya geçtiler. Şabat Günü havraya girip oturdular. ¹⁵ Kutsal Yasa ve peygamberlerin yazıları okunduktan sonra, havranın yöneticileri onlara, “Kardeşler, halka verecek bir öğüdünüz varsa buyurun, konuşun” diye haber yolladılar.

¹⁶ Pavlus ayağa kalktı, eliyle bir işaret yaparak, “Ey İsrâilliler ve Tanrı'dan korkan yabancılar, dinleyin” dedi. ¹⁷⁻¹⁸ “Bu halkın, yani İsrail'in Tanrısı, bizim atalarımızı seçti ve Mısır'da gurbette yaşadıkları süre içinde onları büyük bir ulus yaptı. Sonra güçlü eliyle onları oradan çıkardı, çölde yaklaşık kırk yıl onlara katlandı*. ¹⁹⁻²⁰ Kenan ülkesinde yenilgiye uğrattığı yedi ulusun topraklarını İsrail halkına miras olarak verdi. Bütün bunlar aşağı yukarı dört yüz elli yıl sürdü.

“Sonra Tanrı, Peygamber Samuel'in zamanına kadar onlar için hâkimler yetiştirdi. ²¹ Halk bir kral isteyince, Tanrı onlar için Benyamin oymağından Kiş oğlu Saul'u yetiştirdi. Saul kırk yıl krallık yaptı. ²² Tanrı, onu tahttan indirdikten sonra onlara kral olarak Davut'u başa geçirdi. Onunla ilgili şu tanıklıkta bulundu: ‘İşay oğlu Davut'u gönlüme uygun bir adam olarak gördüm, o her istediğimi yapar.’ ²³ Tanrı, verdiği sözü tutarak bu adamın soyundan İsrail'e bir Kurtarıcı, İsa'yı gönderdi. ²⁴ İsa'nın gelişinden önce Yahya, bütün İsrail halkını, tövbe edip vaftiz olmaya çağırdı. ²⁵ Yahya görevini tamamlarken şöyle diyordu: ‘Beni kim sanıyorsunuz? Ben Mesih değilim. Ama O benden sonra geliyor. Ben O'nun ayağındaki çarığın bağına çözmeye bile layık değilim.’

13:17-18 Çık.1:7; 12:51 **13:17-18** Say.14:34; Yas.1:30-31 * **13:17-18** “Onlara katlandı”: Bazı Grekçe elyazmalarında “Onları besledi”. **13:19-20** Yas.7:1; Yşu.14:1-19:51 **13:19-20** Hâk.2:16; 1Sa.3:20 **13:21** 1Sa.8:5; 10:21 **13:22** 1Sa.13:14 **13:22** 1Sa.16:12; Mez.89:20 **13:24** Mar.1:4; Luk.3:3 **13:25** Mat.3:11; Mar.1:7; Luk.3:16; Yu.1:19-20,27

²⁶ “Kardeşler, İbrahim'in soyundan gelenler ve Tanrı'dan korkan yabancılar, bu kurtuluş bildirisi bize gönderildi. ²⁷ Çünkü Yeruşalim'de yaşayanlar ve onların yöneticileri İsa'yı reddettiler. O'nu mahkûm etmekle her Şabat Günü okunan peygamberlerin sözlerini yerine getirmiş oldular. ²⁸ O'nda ölüm cezasını gerektiren herhangi bir suç bulamadıkları halde, Pilatus'tan O'nun idamını istediler. ²⁹ O'nunla ilgili yazılanların hepsini yerine getirdikten sonra O'nu çarmıhtan indirip mezara koydular. ³⁰ Ama Tanrı O'nu ölümden diriltti. ³¹ İsa, daha önce kendisiyle birlikte Celile'den Yeruşalim'e gelenlere günlerce görüldü. Bu kişiler şimdi halka O'nun tanıklığını yapıyor.

³²⁻³³ “Biz de size Müjde'yi duyuruyoruz: Tanrı İsa'yı diriltmekle, atalarımıza verdiği sözü, onların çocukları olan bizler için yerine getirmiştir. İkinci Mezmur'da da yazıldığı gibi:

‘Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum.’

³⁴ “Tanrı, O'nu asla çürümek üzere ölümden dirilttiğini şu sözlerle belirtmiştir:

‘Size, Davut'a söz verdiğim
Kutsal ve güvenilir nimetleri vereceğim.’

³⁵ “Bunun için başka bir yerde de şöyle der:

‘Kutsalının çürümesine izin vermeyeceksin.’

³⁶ “Davut, kendi kuşağında Tanrı'nın amacı uyarınca hizmet ettikten sonra gözlerini yaşama kapadı, ataları gibi gömüldü ve bedeni çürüyüp gitti. ³⁷ Oysa Tanrı'nın dirilttiği Kişi'nin bedeni çürümedi. ³⁸⁻³⁹ Dolayısıyla kardeşler, şunu bilin ki, günahların bu Kişi aracılığıyla bağışlanacağı size duyurulmuş bulunuyor. Şöyle ki, iman eden herkes, Musa'nın Yasası'yla aklanamadığınız her suçtan O'nun aracılığıyla aklanır. ⁴⁰⁻⁴¹ Dikkat edin, peygamberlerin sözünü ettiği şu durum sizin başınıza gelmesin:

‘Bakın, siz alay edenler,
Şaşkına dönüp yok olun!
Sizin gününüzde bir iş yapıyorum,
Öyle bir iş ki, biri size anlatsa inanmazsınız.’ ”

⁴² Pavlus'la Barnaba havradan çıkarken halk onları, bir sonraki Şabat Günü aynı konular üzerinde konuşmaya çağırdı. ⁴³ Havradaki topluluk dağılınca, Yahudiler ve Yahudiliğe dönüp Tanrı'ya tapan yabancıardan birçoğu onların ardından gitti. Pavlus'la Barnaba onlarla konuşarak onları devamlı Tanrı'nın lütfunda yaşamaya özendirdiler.

⁴⁴ Ertesi Şabat Günü kent halkının hemen hemen tümü Rab'bin sözünü dinlemek için toplanmıştı. ⁴⁵ Kalabalığı gören Yahudiler büyük bir kıskançlık içinde, küfürlerle Pavlus'un söylediklerine karşı çıktılar. ⁴⁶ Pavlus'la Barnaba ise cesaretle karşılık verdiler: “Tanrı'nın sözünü ilk önce size bildirmemiz gerekiyordu. Siz onu reddettiğinize ve kendinizi sonsuz yaşama layık görmediğinize göre, biz şimdi öteki uluslara gidiyoruz. ⁴⁷ Çünkü Rab bize şöyle buyurmuştur:

‘Yeryüzünün dört bucağına kurtuluş götürmen için

13:28 Mat.27:22-23; Mar.15:13-14; Luk.23:21-24; Yu.19:15 **13:29** Mat.27:57-61; Mar.15:42-47; Luk.23:50-56; Yu.19:38-42 **13:31** Elç.1:3 **13:32-33** Mez.2:7 **13:34** Yşa.55:3 **13:35** Mez.16:10 **13:40-41** Hab.1:5 **13:47** Yşa.42:6; 49:6-7

Seni uluslara ışıık yaptım.’ ”

⁴⁸ Öteki uluslardan olanlar bunu işitince sevindiler ve Rab'bin sözünü yücelttiler. Sonsuz yaşam için belirlenmiş olanların hepsi iman etti.

⁴⁹ Böylece Rab'bin sözü bütün yörede yayıldı. ⁵⁰ Ne var ki Yahudiler, Tanrı'ya tapan saygın kadınlarla kentin ileri gelen erkeklerini kışkırttılar, Pavlus'la Barnaba'ya karşı bir baskı hareketi başlatıp onları bölge sınırlarının dışına attılar. ⁵¹ Bunun üzerine Pavlus'la Barnaba, onlara bir uyarı olsun diye ayaklarının tozunu silkerek Konya'ya gittiler. ⁵² Öğrenciler ise sevinç ve Kutsal Ruh'la doluydu.

14

Konya'da

¹ Aynı şekilde Konya'da da Yahudiler'in havrasına giren Pavlus'la Barnaba öyle etkili konuştular ki, hem Yahudiler'den hem de Grekler'den* çok kişi iman etti. ² Ama inanmayan Yahudiler, öteki uluslardan olanları kardeşlere karşı kışkırtarak zihinlerini bulandırdılar. ³ Orada uzunca bir süre kalan Pavlus'la Barnaba, Rab hakkında cesaretle konuşuyorlardı. Rab de onlara belirtiler ve harikalar yapma gücü vererek kendi lütfunu açıklayan bildiriye doğruladı. ⁴ Kent halkı ikiye bölündü. Bazıları Yahudiler'in, bazıları da elçilerin tarafını tuttu.

⁵ Yahudiler'le öteki uluslardan olanlar ve bunların yöneticileri, elçileri hırpalayıp taş tutmak için düzen kurdular. ⁶⁻⁷ Bunu öğrenen Pavlus'la Barnaba, Likaonya'nın Listra ve Derbe kentlerine ve çevre bölgeye kaçarak oralarda da Müjde'yi yaydılar.

Listra ve Derbe'de

⁸ Listra'da, ayakları tutmayan bir adam vardı. Doğuştan kötürümdü, hiç yürüyemiyordu. ⁹⁻¹⁰ Pavlus'un söylediklerini dinledi. Onu dikkatle süzen Pavlus, iyileştirilebileceğine imanı olduğunu görerek yüksek sesle ona, “Kalk, ayaklarının üzerinde dur!” dedi. Adam yerinden fırlayıp yürümeye başladı.

¹¹ Pavlus'un ne yaptığını gören halk Likaonya dilinde, “Tanrılar insan kılığına girip yanımıza inmiş!” diye haykırdı. ¹² Barnaba'ya Zeus*, Pavlus'a da konuşmada öncülük ettiği için Hermes† adını taktılar. ¹³ Kentin hemen dışında bulunan Zeus Tapınağı'nın kâhini kent kapılarına boğalar ve çelenkler getirdi, halkla birlikte elçilere kurban sunmak istedi.

¹⁴ Ne var ki elçiler, Barnaba'yla Pavlus, bunu duyunca giysilerini yırtarak kalabalığın içine daldılar. ¹⁵ “Efendiler, neden böyle şeyler yapıyorsunuz?” diye bağırdılar. “Biz de sizin gibi insanız, aynı yaradılışa sahibiz. Size müjde getiriyoruz. Sizi bu boş şeylerden vazgeçmeye, yeri, göğü, denizi ve bunların içindekilerin hepsini yaratan, yaşayan Tanrı'ya dönmeye çağırıyoruz. ¹⁶ Geçmiş çağlarda Tanrı, bütün ulusların kendi yollarından gitmelerine izin verdi. ¹⁷ Yine de kendini tanıksız bırakmadı. Size iyilik ediyor. Gökten yağmur yağdırıyor, çeşitli ürünleriyle mevsimleri düzenliyor, sizi yiyeceklerle doyurup yüreklerinizi sevinçle dolduruyor.” ¹⁸ Bu sözlerle bile halkın kendilerine kurban sunmasını güçlükle engelleyebildiler.

¹⁹ Ne var ki, Antakya ve Konya'dan gelen bazı Yahudiler, halkı kendi taraflarına çekerek Pavlus'u taşladılar; onu ölmüş sanarak kentin dışına sürüklediler. ²⁰ Ama öğrenciler çevresinde toplanınca Pavlus ayağa kalkıp kente döndü. Ertesi gün Barnaba'yla birlikte Derbe'ye gitti. ²¹⁻²² O kentte de Müjde'yi duyurup birçok öğrenci edindiler.

Antakya'ya Dönüş

^{13:51} Mat.10:14; Mar.6:11; Luk.9:5; 10:10-11 * ^{14:12} “Zeus”: Grekler'in inanışına göre en büyük ilah. † ^{14:12} “Hermes”: Grekler'in inanışına göre, Zeus'un özel yardımcısı ve sözcüsü olan ilah.

Pavlus'la Barnaba daha sonra Listra, Konya ve Antakya'ya dönerek öğrencileri ruhça pekiştirdiler, imana bağlı kalmaları için onlara cesaret verdiler. “Tanrı'nın Egemenliği'ne*, birçok sıkıntıdan geçerek girmemiz gerekir” diyorlardı. ²³ İmanlılar için her kilisede ihtiyarlar seçtiler. Dua ve oruçla onları, inandıkları Rab'be emanet ettiler.

²⁴ Pisidya bölgesinden geçerek Pamfilya'ya geldiler. ²⁵ Perge'de Tanrı sözünü bildirdikten sonra Antalya'ya gittiler. ²⁶ Oradan gemiyle, artık tamamlamış bulundukları görev için Tanrı'nın lütfuna emanet edildikleri yer olan Antakya'ya döndüler. ²⁷ Oraya vardıklarında inanlılar topluluğunu bir araya getirip Tanrı'nın kendileri aracılığıyla neler yaptığını, öteki uluslara iman kapısını nasıl açtığını anlattılar. ²⁸ Oradaki öğrencilerin yanında uzun bir süre kaldılar.

15

Yeruşalim'deki Toplantı

¹ Yahudiye'den gelen bazı kişiler Antakya'daki kardeşlere, “Siz Musa'nın töresi uyarınca sünnet olmadıkça kurtulamazsınız” diye öğretiyorlardı. ² Pavlus'la Barnaba bu adamlarla bir hayli çekişip tartıştılar. Sonunda Pavlus'la Barnaba'nın, başka birkaç kardeşle birlikte Yeruşalim'e gidip bu sorunu elçiler ve ihtiyarlarla görüşmesi kararlaştırıldı. ³ Böylece kilise tarafından gönderilenler, öteki uluslardan olanların Tanrı'ya nasıl döndüğünü anlata anlata Fenike ve Samiriye bölgelerinden geçerek bütün kardeşlere büyük sevinç verdiler. ⁴ Yeruşalim'e geldiklerinde inanlılar topluluğu, elçiler ve ihtiyarlarca iyi karşılandılar. Tanrı'nın kendileri aracılığıyla yapmış olduğu her şeyi anlattılar.

⁵ Ne var ki, Ferisi mezhebinden bazı imanlılar kalkıp şöyle dediler: “Öteki uluslardan olanları sünnet etmek ve onlara Musa'nın Yasası'na uymalarını buyurmak gerekir.”

⁶ Elçilerle ihtiyarlar bu konuyu görüşmek için toplandılar. ⁷ Uzunca bir tartışmadan sonra Petrus ayağa kalkıp onlara, “Kardeşler” dedi, “Öteki uluslar Müjde'nin bildirisini benim ağızımdan duyup inansınlar diye Tanrı'nın uzun zaman önce aranızdan beni seçtiğini biliyorsunuz. ⁸ İnsanın yüreğini bilen Tanrı, Kutsal Ruh'u tıpkı bize verdiği gibi onlara da vermekle, onları kabul ettiğini gösterdi. ⁹ Onlarla bizim aramızda hiçbir ayırım yapmadı, iman etmeleri üzerine yüreklerini arındırdı. ¹⁰ Öyleyse, ne bizim ne de atalarımızın taşıyamadığı bir boyunduruğu öğrencilerin boynuna geçirerek şimdi neden Tanrı'yı deniyorsunuz? ¹¹ Bizler, Rab İsa'nın lütfuyla kurtulduğumuza inanıyoruz; onlar da öyle.”

¹² Bunun üzerine bütün topluluk sustu ve Barnaba'yla Pavlus'u dinlemeye başladı. Barnaba'yla Pavlus, Tanrı'nın kendileri aracılığıyla öteki uluslar arasında yaptığı harikalarla belirtileri tek tek anlattılar. ¹³ Onlar konuşmalarını bitirince Yakup söz aldı: “Kardeşler, beni dinleyin” dedi. ¹⁴ “Simun, Tanrı'nın öteki uluslardan kendine ait olacak* bir halk çıkarmak amacıyla onlara ilk kez nasıl yaklaştığını anlatmıştır. ¹⁵⁻¹⁶ Peygamberlerin sözleri de bunu doğrulamaktadır. Yazılmış olduğu gibi:

‘Bundan sonra ben geri dönüp,
Davut'un yıkık konutunu yeniden kuracağım.
Onun yıkıntılarını yeniden kurup
Onu tekrar ayağa kaldıracam.
¹⁷⁻¹⁸ Öyle ki, geriye kalan insanlar,
Bana ait olan† bütün uluslar Rab'bi arasınlar.
Bunları ta başlangıçtan bildiren Rab,

^{15:1} Lev.12:3 ^{15:7} Elç.10:1-43 ^{15:8} Elç.2:4; 10:44 * ^{15:14} “Kendine ait olacak”: Grekçe “Kendi adı için”.
^{15:15-16} Amo.9:11-12 † ^{15:17-18} “Bana ait olan”: Grekçe “Üzerlerinde adımın anıldığı”.

İşte böyle diyor.'

¹⁹ “Bu nedenle, kanımca öteki uluslardan Tanrı'ya dönenlere güçlük çıkarmamalıyız. ²⁰ Ancak putlara sunulup murdar hale gelen etlerden, fuhuştan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve kandan sakınmaları gerektiğini onlara yazmalıyız. ²¹ Çünkü çok eski zamanlardan beri Musa'nın sözleri her kentte duyurulmakta, her Şabat Günü havralarda okunmaktadır.”

Öteki Uluslardan Olan İmanlılara Mektup

²² Bunun üzerine bütün inanlılar topluluğuyla elçiler ve ihtiyarlar, kendi aralarından seçtikleri adamları Pavlus ve Barnaba'yla birlikte Antakya'ya göndermeye karar verdiler. Kardeşlerin önde gelenlerinden Barsabba denilen Yahuda ile Silas'ı seçtiler. ²³ Onların eliyle şu mektubu yolladılar:

“Kardeşleriniz olan biz elçilerle ihtiyarlardan, öteki uluslardan olup Antakya, Suriye ve Kilikya'da bulunan siz kardeşlere selam! ²⁴ Bizden bazı kişilerin yanınıza geldiğini, sözleriyle sizi tedirgin edip aklınızı karıştırdığını duyduk. Oysa onları biz göndermedik. ²⁵ Bu nedenle aramızdan seçtiğimiz bazı kişileri, sevgili kardeşlerimiz Barnaba ve Pavlus'la birlikte size göndermeye oybirliğiyle karar verdik. ²⁶ Bu ikisi, Rabbimiz İsa Mesih'in adı uğruna canlarını gözden çıkarmış kişilerdir. ²⁷ Kararımız uyarınca size Yahuda ile Silas'ı gönderiyoruz. Onlar aynı şeyleri sözlü olarak da aktaracaklar. ²⁸⁻²⁹ Kutsal Ruh ve bizler, gerekli olan şu kuralların dışında size herhangi bir şey yüklememeyi uygun gördük: Putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve fuhuştan sakınmalısınız. Bunlardan kaçınırsanız, iyi edersiniz. Esen kalın.”

³⁰ Adamlar böylece yola koyulup Antakya'ya gittiler. Topluluğu bir araya getirerek onlara mektubu verdiler. ³¹ İmanlılar, mektuptaki yüreklendirici sözleri okuyunca sevindiler. ³² Kendileri peygamber olan Yahuda ile Silas, birçok konuşmalar yaparak kardeşleri yüreklendirip ruhça pekiştirdiler. ³³⁻³⁴ Bir süre orada kaldıktan sonra, kendilerini göndermiş olanların yanına dönmek üzere kardeşler tarafından esenlikle yolcu edildiler.† ³⁵ Pavlus'la Barnaba ise Antakya'da kaldılar, birçoklarıyla birlikte öğretip Rab'bin sözünü müjdelediler.

Pavlus'la Barnaba Arasında Anlaşmazlık

³⁶ Bundan bir süre sonra Pavlus Barnaba'ya, “Rab'bin sözünü duyurduğumuz bütün kentlere dönüp kardeşleri ziyaret edelim, nasıl olduklarını görelim” dedi. ³⁷ Barnaba, Markos denilen Yuhanna'yı da yanlarında götürmek istiyordu. ³⁸ Ama Pavlus, Pamfilya'da kendilerini yüzüstü bırakıp birlikte göreve devam etmeyen Markos'u yanlarında götürmeyi uygun görmedi. ³⁹ Aralarında öylesine keskin bir anlaşmazlık çıktı ki, birbirlerinden ayrıldılar. Barnaba Markos'u alıp Kıbrıs'a doğru yelken açtı. ⁴⁰ Silas'ı seçen Pavlus ise, kardeşlerce Rab'bin lütfuna emanet edildikten sonra yola çıktı. ⁴¹ Suriye ve Kilikya bölgelerini dolaşarak inanlı topluluklarını pekiştirdi.

16

Timoteos, Pavlus'la Silas'a Katılıyor

¹ Pavlus, Derbe ve Listra'ya da uğradı. Listra'da Timoteos adında bir İsa öğrencisi vardı. Annesi imanlı bir Yahudi, babası ise Grek'ti*. ² Listra ve Konya'daki kardeşler ondan övgüyle söz ediyorlardı. ³ Timoteos'u kendisiyle birlikte götürmek isteyen Pavlus,

^{15:20} Çık.34:15-17; Lev.17:10-16; 18:6-23 † ^{15:33-34} Bazı Grekçe elyazmaları, “Ama Silas orada kalmaya karar verdi” sözlerini de içerir. ^{15:38} Elç.13:13

oralarda bulunan Yahudiler yüzünden onu sünnet ettirdi. Çünkü hepsi, babasının Grek olduğunu biliyordu. ⁴ Kent kent dolaşarak Yerusâlim'deki elçilerle ihtiyarların aldığı kararları imanlılara iletiyor, bunlara uymalarını istiyorlardı. ⁵ Böylelikle toplulukların imanı güçleniyor ve sayıları günden güne artıyordu.

Pavlus'un Makedonya'yla İlgili Görümü

⁶ Kutsal Ruh'un, Tanrı sözünü Asya İli'nde* yaymalarını engellemesi üzerine Pavlus'la arkadaşları Frikyâ ve Galatya bölgesinden geçtiler. ⁷ Misya sınırına geldiklerinde Bitinya bölgesine geçmek istediler. Ama İsa'nın Ruhu onlara izin vermedi. ⁸ Bunun üzerine Misya'dan geçip Troas Kenti'ne gittiler. ⁹ O gece Pavlus bir görüm gördü. Önünde Makedonyalı bir adam durmuş, ona yalvarıyordu: "Makedonya'ya geçip bize yardım et" diyordu. ¹⁰ Pavlus'un gördüğü bu görümden sonra hemen Makedonya'ya gitmenin bir yolunu aradık. Çünkü Tanrı'nın bizi, Müjde'yi oradakilere duyurmaya çağırdığı sonucuna varmıştık.

Lidya'nın İman Etmesi

¹¹ Troas'tan denize açılıp doğru Semadirek Adası'na, ertesi gün de Neapolis'e gittik. ¹² Oradan da Filipi'ye geçtik. Burası bir Roma yerleşim merkezi ve Makedonya'nın o bölgesinde önemli bir kentti. Birkaç gün bu kentte kaldık.

¹³ Şabat Günü kent kapısından çıkıp ırmak kıyısına gittik. Orada bir dua yeri olacağını düşünüyorduk. Oturduk, orada toplanmış kadınlarla konuşmaya başladık. ¹⁴ Bizi dinleyenler arasında Tiyatira Kenti'nden Lidya adında bir kadın vardı. Mor kumaş ticareti yapan Lidya, Tanrı'ya tapan biriydi. Pavlus'un söylediklerine kulak vermesi için Rab onun yüreğini açtı. ¹⁵ Lidya, ev halkıyla birlikte vaftiz olduktan sonra bizi evine çağırdı. "Beni Rab'bin bir inanlısı kabul ediyorsanız, gelin, evimde kalın" dedi ve bizi razı etti.

Pavlus'la Silas Hapiste

¹⁶ Bir gün biz dua yerine giderken, karşımıza, falcılık ruhuna tutulmuş köle bir kız çıktı. Bu kız, gelecekte haber vererek efendilerine bir hayli kazanç sağlıyordu. ¹⁷ Pavlus'u ve bizleri izleyerek, "Bu adamlar yüce Tanrı'nın kullarıdır, size kurtuluş yolunu bildiriyorlar!" diye bağırp durdu. ¹⁸ Ve günlerce sürdürdü bunu. Sonunda, bundan çok rahatsız olan Pavlus arkasına dönerek ruha, "İsa Mesih'in adıyla, bu kızın içinden çıkmanı buyuruyorum" dedi. Ruh hemen kızın içinden çıktı.

¹⁹ Kızın efendileri, kazanç umutlarının yok olduğunu görünce Pavlus'la Silas'ı yakalayıp çarşı meydanına, yetkililerin önüne sürüklediler. ²⁰⁻²¹ Onları yargıçların karşısına çıkartarak, "Bu adamlar Yahudi'dir" dediler, "Kentimizi altüst ettiler. Biz Romalılar için benimsenmesi ve uygulanması yasak birtakım töreler yayıyorlar."

²² Halk da Pavlus'la Silas'a yapılan saldırıya katıldı. Yargıçlar onların giysilerini yırtıp sıyrarak değnekle dövülmeleri için buyruk verdi. ²³ Onları iyice dövdürdükten sonra hapse atıldılar. Zindancıya, onları sıkı güvenlik altında tutmasını buyurdular. ²⁴ Bu buyruğu alan zindancı onları hapishanenin iç bölmesine atarak ayaklarını tomruğa vurdu.

²⁵ Gece yarısına doğru Pavlus'la Silas dua ediyor, Tanrı'yı ilahilerle yüceltiyorlardı. Öbür tutuklular da onları dinliyordu. ²⁶ Birdenbire öyle şiddetli bir deprem oldu ki, tutukevi temelden sarsıldı. Bir anda bütün kapılar açıldı, herkesin zincirleri çözüldü. ²⁷ Zindancı uyandı. Zindan kapılarını açık görünce kılıcını çekip canına kıymak istedi. Çünkü tutukluların kaçtığını sanmıştı. ²⁸ Ama Pavlus yüksek sesle, "Canına kıyma, hepimiz buradayız!" diye seslendi.

²⁹ Zindancı ışık getirip içeri daldı. Titreyerek Pavlus'la Silas'ın önünde yere kapandı.

³⁰ Onları dışarı çıkararak, "Efendiler, kurtulmak için ne yapmam gerekir?" diye sordu.

³¹ Onlar, “Rab İsa'ya iman et, sen de ev halkın da kurtulursunuz” dediler. ³² Sonra kendisine ve ev halkının hepsine Rab'bin sözünü bildirdiler. ³³ Gecenin o saatinde zindancı onları götürüp yaralarını yıkadı. Sonra hem kendisi hem ev halkı hemen vaftiz oldu. ³⁴ Pavlus'la Silas'ı evine götürerek sofraya kurdu. Tanrı'ya inanmak, onu ve evindekilerin hepsini sevince boğmuştu.

³⁵ Gün doğunca yargıçlar görevlileri göndererek, “O adamları serbest bırak” dediler. ³⁶ Zindancı bu sözleri Pavlus'a iletti. “Yargıçlar serbest bırakılmanız için haber gönderdi. Şimdi çıkabilirsiniz, esenlikle gidin” dedi.

³⁷ Ama Pavlus görevlilere şöyle dedi: “Roma vatandaşı olduğumuz halde, bizi yargılamadan herkesin önünde dövüp hapse attılar. Şimdi bizi gizlice mi kovacaklar? Olmaz böyle şey! Kendileri gelsinler, bizi alıp çıkarınsınlar!”

³⁸ Görevliler bu sözleri yargıçlara iletti. Yargıçlar, Pavlus'la Silas'ın Roma vatandaşı olduğunu duyunca korktular. ³⁹ Gelip özür dilediler. Sonra onları dışarı çıkararak kentten ayrılmasını rica ettiler. ⁴⁰ Pavlus'la Silas zindandan çıkınca Lidya'nın evine gittiler. Kardeşlerle görüşüp onları yüreklendirdikten sonra oradan ayrıldılar.

17

Selanik'te

¹ Amfipolis ve Apollonya'dan geçerek Selanik'e geldiler. Burada Yahudiler'in bir havrası vardı. ² Pavlus, her zamanki gibi Yahudiler'e giderek art arda üç Şabat Günü onlarla Kutsal Yazılar üzerinde tartıştı. ³ Mesih'in* acı çekip ölümden dirilmesi gerektiğine dair açıklamalarda bulunuyor, kanıtlar gösteriyordu. “Size duyurmakta olduğum bu İsa, Mesih'tir” diyordu. ⁴ Onlardan bazıları, Tanrı'ya tapan Grekler'den büyük bir topluluk ve ileri gelen kadınların da birçoğu ikna olup Pavlus'la Silas'a katıldılar.

⁵ Yahudiler bunu kıskandı. Çarşı pazardan topladıkları bazı kötü insanlardan bir kalabalık oluşturup kentte kargaşalık çıkarttılar. Pavlus'la Silas'ı bulmak ve halkın önünde yargılamak amacıyla Yason'un evine saldırdılar. ⁶ Onları bulamayınca, Yason ile bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. “Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler” diye bağırıyorlardı. ⁷ “Yason onları evine aldı. Onların hepsi, İsa adında başka bir kral olduğunu söyleyerek Sezar'ın* buyruklarına karşı geliyorlar.” ⁸ Bu sözleri işiten kalabalık ve kentin yetkilileri telaşa kapıldı. ⁹ Sonunda yetkililer Yason ve öbürlerini kefaletle serbest bıraktılar.

Veriya'da

¹⁰ Kardeşler hemen o gece Pavlus'la Silas'ı Veriya Kenti'ne gönderdiler. Onlar oraya varınca Yahudiler'in havrasına gittiler. ¹¹ Veriya'daki Yahudiler Selanik'tekilerden daha açık fikirliydi. Tanrı sözünü büyük ilgiyle karşılayarak her gün Kutsal Yazılar'ı inceliyor, öğretilenlerin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. ¹² Böylelikle içlerinden birçokları ve çok sayıda saygın Grek kadın ve erkek iman etti.

¹³ Selanik'teki Yahudiler Pavlus'un Veriya'da da Tanrı'nın sözünü duyurduğunu öğrenince oraya gittiler; halkı kışkırtıp ayağa kaldırdılar. ¹⁴ Bunun üzerine kardeşler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolladılar. Silas ile Timoteos ise Veriya'da kaldılar. ¹⁵ Pavlus'la birlikte gidenler onu Atina'ya kadar götürdüler. Sonra Pavlus'tan, Silas'la Timoteos'un bir an önce kendisine yetişmeleri yolunda buyruk alarak geri döndüler.

Atina'da

¹⁶ Onları Atina'da bekleyen Pavlus, kenti putlarla dolu görünce yüreğinde derin bir acı duydu. ¹⁷ Bu nedenle, gerek havrada Yahudiler'le ve Tanrı'ya tapan yabancılarla,

gerek her gün çarşı meydanında karşılaştığı kişilerle tartışıp durdu. ¹⁸ Epikürcü* ve Stoacı† bazı filozoflar onunla atışmaya başladılar. Kimi, “Bu lafebese ne demek istiyor?” derken, kimi de, “Galiba yabancı ilahların haberciliğini yapıyor” diyordu. Çünkü Pavlus, İsa'yla ve dirilişle ilgili Müjde'yi duyuruyordu. ¹⁹ Onlar Pavlus'u alıp Ares Tepesi Kurulu'na‡ götürdüler. Ona, “Yaydığın bu yeni öğretinin ne olduğunu öğrenebilir miyiz?” dediler. ²⁰ “Kulağımıza yabancı gelen bazı konulardan söz ediyorsun. Bunların anlamını öğrenmek isteriz.”

²¹ Bütün Atinalılar ve kentte bulunan yabancılar, vakitlerini hep yeni düşünceleri anlatarak ve dinleyerek geçirirlerdi.

²² Pavlus, Ares Tepesi Kurulu'nun önüne çıkıp şunları söyledi: “Ey Atinalılar, sizin her bakımdan çok dindar olduğunuzu görüyorum. ²³ Ben çevrede dolaşırken, tapındığınız yerleri incelerken üzerinde,

BİLİNMEYEN TANRI'YA

diye yazılmış bir sunağa bile rastladım. Sizin bilmeden tapındığınız bu Tanrı'yı ben size tanıtayım.

²⁴ “Dünyayı ve içindekilerin tümünü yaratan, yerin ve göğün Rabbi olan Tanrı, elle yapılmış tapınaklarda oturmaz. ²⁵ Herkese yaşam, soluk ve her şeyi veren kendisi olduğuna göre, bir şeye gereksinmesi varmış gibi O'na insan eliyle hizmet edilmez. Tanrı, bütün ulusları tek insandan türetti ve onları yeryüzünün dört bucağına yerleştirdi. ²⁶ Ulusların sürelerini ve yerleşecekleri bölgelerin sınırlarını önceden saptadı. ²⁷ Bunu, kendisini arasınlar ve el yordamıyla da olsa bulabilsinler diye yaptı. Aslında Tanrı hiçbirimizden uzak değildir. ²⁸ Nitekim, ‘O’nda yaşıyor ve hareket ediyoruz; O’nda varız.’ Bazı ozanlarınızın belirttiği gibi, ‘Biz de O’nun soyundanız.’

²⁹ “Tanrı’nın soyundan olduğumuza göre, tanrısal özün, insan düşüncesi ve becerisiyle biçimlendirilmiş altın, gümüş ya da taştan bir nesneye benzediğini düşünmemeliyiz. ³⁰ Tanrı, geçmiş dönemlerin bilgisizliğini görmezlikten geldi; ama şimdi her yerde herkesin tövbe etmesini buyuruyor. ³¹ Çünkü dünyayı, atadığı Kişi aracılığıyla adaletle yargılayacağı günü saptamıştır. Bu Kişi'yi ölümden diriltmekle bunun güvencesini herkese vermiştir.”

³² Ölülerin dirilmesiyle ilgili sözleri duyunca kimi alay etti, kimi de, “Seni bu konuda bir daha dinlemek isteriz” dedi. ³³ Bunun üzerine Pavlus aralarından çıkıp gitti. ³⁴ Birkaç kişi ona katılıp inandı. Bunların arasında kurul üyesi Dionisios, Damaris adlı bir kadın ve birkaç kişi daha vardı.

18

Korint'te

¹ Bundan sonra Pavlus Atina'dan ayrılp Korint'e gitti. ²⁻³ Orada Pontus doğumlu, Akvila adında bir Yahudi ile karısı Priskilla'yı buldu. Bunlar, Klavdius'un bütün Yahudiler'in Roma'yı terk etmesi yolundaki buyruğu üzerine, kısa süre önce İtalya'dan gelmişlerdi. Akvila ile Priskilla'nın yanına giden Pavlus, aynı meslekten olduğundan onlarla kalıp çalıştı. Çünkü meslekleri çadırcılıktı. ⁴ Pavlus, her Şabat Günü havrada tartışarak hem Yahudiler'i hem Grekler'i ikna etmeye çalışıyordu.

* **17:18** “Epikürcü”: Grek filozofu Epikür'ün (İ.Ö. 341-270) öğretisini benimseyen kişi. Bu öğretiye göre ruh, beden gibi ölümlüdür, yeryüzündeki yaşamdan başka yaşam yoktur. Kişinin, mutluluğu ataraksiyada (ruh dinginliğinde) araması gereklidir. † **17:18** “Stoacı”: Kişinin, mutluluğu ancak bütün acılar ve zevklerden kaçınmakla bulabileceğini savunan Grek filozofu Zenon'un (İ.Ö. ?335-?263) öğretilerini benimseyen kişi. ‡ **17:19** “Ares Tepesi Kurulu”: Grekçe “Areopagos” (Ares Tepesi); eski Atinalılar'ın, ilk zamanlarda Ares Tepesi'nde toplanmış, daha sonraları da bu adla anılagelmiş olan ulusal meclisi. **17:24** 1Kr8:27; 2Ta.6:18; Yşa.42:5

⁵ Silas'la Timoteos Makedonya'dan gelince, Pavlus kendini tümüyle Tanrı sözünü yaymaya verdi. Yahudiler'e, İsa'nın Mesih olduğuna dair tanıklık ediyordu. ⁶ Ama Yahudiler karşı gelip ona sövmeye başlayınca Pavlus, giysilerini silkerek, "Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!" dedi. "Sorumluluk benden gitti". Bundan böyle öteki uluslara gideceğim." ⁷ Pavlus oradan çıktı, Tanrı'ya tapan Titius Yustus adlı birinin evine gitti. Yustus'un evi havranın bitişiğindeydi. ⁸ Havranın yöneticisi Krispus bütün ev halkıyla birlikte Rab'be inandı. Pavlus'u dinleyen Korintliler'den birçoğu da inanıp vaftiz oldu.

⁹ Bir gece Rab bir görümde Pavlus'a, "Korkma" dedi, "Konuş, susma! ¹⁰ Ben seninle birlikteyim; hiç kimse sana dokunmayacak, kötülük yapmayacak. Çünkü bu kentte benim halkım çoktur." ¹¹ Pavlus, orada bir buçuk yıl kaldı ve halka sürekli Tanrı'nın sözünü öğretti.

¹² Gallio'nun Ahaya Valisi olduğu sıralarda, hep birlikte Pavlus'a karşı gelen Yahudiler onu mahkemeye çıkardılar. ¹³ "Bu adam Yasa'ya aykırı biçimde Tanrı'ya tapınmaları için insanları kandırıyor" dediler.

¹⁴ Pavlus tam söze başlayacakken Gallio Yahudiler'e şöyle dedi: "Ey Yahudiler, davanız bir haksızlık ya da ciddi bir suçla ilgili olsaydı, sizleri sabırla dinlemem gerekirdi. ¹⁵ Ama sorun bir öğreti, bazı adlar ve kendi yasanızla ilgili olduğuna göre, bu davaya kendiniz bakın. Ben böyle şeylere yargıçlık etmek istemem." ¹⁶ Sonra Gallio onları mahkemeden kovdu. ¹⁷ Hep birlikte, havranın yöneticisi Sostenis'i yakalayıp mahkemenin önünde dövdüler. Gallio ise olup bitenlere hiç aldırmadı.

Antakya'ya Dönüş

¹⁸ Pavlus Korint'teki kardeşlerin yanında bir süre daha kaldı. Sonra onlarla vedalaştı, Priskilla ve Akvila ile birlikte Suriye'ye gitmek üzere gemiyle yola çıktı. Adakta bulunmuş olduğu için Kenhere'de saçlarını kestirmişti. ¹⁹ Efes'e vardıkları zaman Priskilla ve Akvila'yı orada bıraktı. Kendisi havraya giderek Yahudiler'le tartışmaya başladı. ²⁰ Bunlar daha uzun bir süre kalmasını istedilerse de, Pavlus kabul etmedi. ²¹ Ama onlara veda ederken, "Tanrı dilerse yanınıza yine döneceğim" dedi. Sonra Efes'ten denize açıldı.

²² Sezariye'ye vardktan sonra Yeruslaim'e gidip oradaki kiliseyi ziyaret etti, oradan da Antakya'ya geçti. ²³ Bir süre orada kaldıktan sonra yola çıktı; Galatya bölgesini ve Frikya'yı dolaşarak bütün öğrencileri ruhça pekiştirdi.

Apollos

²⁴ Bu arada İskenderiye doğumlu Apollos adında bir Yahudi Efes'e geldi. Üstün bir konuşma yeteneği olan Apollos, Kutsal Yazılar'ı çok iyi biliyordu. ²⁵ Rab'bin yolunda eğitilmiş bir kişiydi. Ateşli bir ruhla konuşuyor ve sadece Yahya'nın vaftizini bildiği halde İsa'yla ilgili gerçekleri doğru öğretiyordu. ²⁶ Havrada cesaretle konuşmaya başladı. Kendisini dinleyen Priskilla ile Akvila, onu yanlarına alarak Tanrı yolunu ona daha doğru biçimde açıkladılar.

²⁷ Apollos Ahaya'ya gitmek isteyince kardeşler onu cesaretlendirdiler. Onu iyi karşılamaları için oradaki öğrencilere mektup yazdılar. Apollos Ahaya'ya varınca Tanrı'nın lütfuyla iman etmiş olanlara çok yardım etti. ²⁸ Şöyle ki Kutsal Yazılar'dan, İsa'nın Mesih olduğunu kanıtlayarak Yahudiler'in iddialarını açıkça ve güçlü bir şekilde çürüttü.

19

Pavlus Efes'te

* **18:6** " 'Başınıza geleceklerin sorumlusu sizsiniz!' dedi. 'Sorumluluk benden gitti.' ": Grekçe " 'Kanınız başınızla!' dedi. 'Ben temizim.' "

1-2 Apollos Korint'teyken Pavlus, iç bölgelerden geçerek Efes'e geldi. Orada bazı öğrencileri bularak onlara, “İman ettiğiniz zaman Kutsal Ruh'u aldınız mı?” diye sordu.

“Kutsal Ruh'un varlığından haberimiz yok ki!” dediler.

3 “Öyleyse neye dayanarak vaftiz oldunuz?” diye sordu.

“Yahya'nın öğretilisine dayanarak vaftiz olduk” dediler.

4 Pavlus, “Yahya'nın yaptığı vaftiz, tövbeyle ilgili bir vaftizdi” dedi. “Halka, kendisinden sonra gelecek Olan'a, yani İsa'ya inanmalarını söyledi.” 5 Onlar bunu duyunca, Rab İsa'nın adıyla vaftiz oldular. 6 Pavlus ellerini onların üzerine koyunca Kutsal Ruh üzerlerine indi ve bilmedikleri dillerle konuşup peygamberlik etmeye başladılar. 7 Aşağı yukarı on iki kişiydiler.

8 Havraya giren Pavlus cesaretle konuşmaya başladı. Üç ay boyunca oradakilerle tartışıp durdu, onları Tanrı'nın Egemenliği konusunda ikna etmeye çalıştı. 9 Ne var ki, bazıları sert bir tutum takınıp ikna olmamakta direndiler ve İsa'nın yolunu halkın önünde kötülemeye başladılar. Bunun üzerine Pavlus onlardan ayrıldı. Öğrencilerini de alıp götürdü ve Tiranus'un dershanesinde her gün tartışmalarını sürdürdü. 10 Bu durum iki yıl sürdü. Sonunda Yahudi olsun Grek olsun, Asya İli'nde* yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti.

11 Tanrı, Pavlus'un eliyle olağanüstü mucizeler yaratıyordu. 12 Şöyle ki, Pavlus'un bedenine değen peşkir ve peştamallar hasta olanlara götürüldüğünde, hastalıkları yok oluyor, kötü ruhlar içlerinden çıkıyordu.

13 Çevrede dolaşıp kötü ruhları kovmakla uğraşan bazı Yahudiler de kötü ruhlara tutsak olanları Rab İsa'nın adını anarak kurtarmaya kalkıştılar. “Pavlus'un tanıttığı İsa'nın adıyla size emrediyoruz!” diyorlardı. 14 Bunu yapanlar arasında Skeva adlı bir Yahudi başkâhinin yedi oğlu da vardı.

15 Kötü ruh ise onlara şöyle karşılık verdi: “İsa'yı biliyor, Pavlus'u da tanıyorum, ama siz kimsiniz?” 16 İçinde kötü ruh bulunan adam onlara saldırdı, hepsini alt ederek bozguna uğrattı. Öyle ki, o evden çıplak ve yaralı olarak kaçtılar.

17 Bu haber, Efes'te yaşayan bütün Yahudiler'le Grekler'e ulaştı. Hepsini bir korku aldı ve Rab İsa'nın adı büyük bir saygınlık kazandı. 18 İman edenlerin birçoğu geliyor, yaptıkları kötülükleri itiraf edip anlatıyordu. 19 Büyücülükle uğraşmış bir sürü kişi de kitaplarını toplayıp herkesin önünde yaktılar. Kitapların değerini hesapladıklarında toplam elli bin gümüş tuttuğunu gördüler. 20 Böylelikle Rab'bin sözü güçlü biçimde yayılıp etkinlik kazanıyordu.

21 Pavlus, bu olup bitenlerden sonra Makedonya ve Ahaya'dan geçip Yeruşalim'e gitmeye karar verdi. “Oraya gittikten sonra Roma'yı da görmem gerek” diyordu.

22 Yardımcılarından ikisini, Timoteos ile Erastus'u Makedonya'ya göndererek kendisi bir süre daha Asya İli'nde kaldı.

Efes'teki Kargaşalık

23 O sırada İsa'nın yoluna ilişkin büyük bir kargaşalık çıktı. 24 Artemis* Tapınağı'nın gümüşten maketlerini yapan Dimitrios adlı bir kuyumcu, el sanatçılarına bir hayli iş sağlıyordu. 25 Sanatçıları ve benzer işlerle uğraşanları bir araya toplayarak onlara şöyle dedi: “Efendiler, bu işten büyük kazanç sağladığımızı biliyorsunuz. 26 Ama Pavlus denen bu adamın, elle yapılan tanrıların gerçek tanrılar olmadığını söyleyerek yalnız Efes'te değil, neredeyse bütün Asya İli'nde* çok sayıda kişiyi kandırıp saptırdığını görüyor ve duyuyorsunuz. 27 Hem bu sanatımız saygınlığını yitirmek tehlikesiyle karşı karşıyadır,

19:4 Mat.3:11; Mar.1:4,7-8; Luk.3:4,16; Yu.1:26-27 * 19:24 “Artemis”: Grekler'in önemli bir tanrıçası; Artemis'in ya da Latince adıyla Diana'nın en büyük tapınağı Efes Kenti'ndeydi.

hem de ulu tanrıça Artemis'in Tapınağı'nın hiçe sayılması ve bütün Asya İli'yle bütün dünyanın tapındığı tanrıçanın, ululuğundan yoksun kalması tehlikesi vardır.”

²⁸ Oradakiler bunu duyunca öfkeyle doldular. “Efesliler'in Artemisi uludur!” diye bağırmaya başladılar. ²⁹ Kent büsbütün karıştı. Halk, Pavlus'un yol arkadaşlarından Makedonyalı Gayus ve Aristarhus'u yakalayıp sürükleyerek birlikte tiyatroya koştu. ³⁰ Pavlus halkın arasına girmek istediye de, öğrenciler onu bırakmadı. ³¹ Hatta, Pavlus'un dostu olan bazı Asya İli yöneticileri ona haber yollayarak tiyatroda görünmemesi için yalvardılar.

³² Tiyatrodaki topluluk karışıklık içindeydi. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Çoğu ne için toplandığını bile bilmiyordu. ³³ Yahudiler İskender'i öne çıkarınca kalabalıktan bazıları olayı ona bağladı. Eliyle bir işaret yapan İskender, halka savunmasını yapmak istedi. ³⁴ Ama halk kendisinin Yahudi olduğunu anlayınca hep bir ağızdan yaklaşık iki saat boyunca, “Efesliler'in Artemisi uludur!” diye bağırıp durdu.

³⁵ Kalabalığı yatıştıran belediye yazmanı, “Ey Efesliler” dedi, “Efes Kenti'nin, ulu Artemis Tapınağı'nın ve gökten düşen kutsal taşın bekçisi olduğunu bilmeyen var mı? ³⁶ Bunları hiç kimse inkâr edemez. Bunun için sakın olmanız ve düşüncesiz bir şey yapmamanız gerekir. ³⁷ Buraya getirdiğiniz bu adamlar, ne tapınakları yağma ettiler, ne de tanrıçamıza sövdüler. ³⁸ Dimitrios ve sanatçı arkadaşlarının herhangi birinden şikâyeti varsa, mahkemeler açık, yargıçlar† da var. Karşılıklı suçlamalarını orada yapsınlar. ³⁹ Soruşturacağınız başka bir durum varsa, bunun yasal bir toplantıda çözülmesi gerekir. ⁴⁰ Bugünkü olaylardan ötürü ayaklanma suçundan yargılanmak tehlikesindeyiz. Hiçbir gerekçesi olmayan bu kargaşanın hesabını veremeyeceğiz.” ⁴¹ Bunları söyledikten sonra topluluğu dağıttı.

20

Pavlus Troas'ta

¹ Pavlus, kargaşalık yatıştıktan sonra öğrencileri çağırıp onları yüreklendirdi. Sonra kendilerine veda ederek Makedonya'ya gitmek üzere yola çıktı. ² O yöreleri dolaşarak imanlıları yüreklendiren birçok konuşmalar yaptıktan sonra Yunanistan'a* gitti. ³ Orada üç ay kaldı. Suriye'ye deniz yoluyla gitmek üzereyken Yahudiler'in kendisine karşı bir düzen kurması nedeniyle dönüşü Makedonya üzerinden yapmaya karar verdi. ⁴ Piros oğlu Veriyalı Sopater, Selanikliler'den Aristarhus ile Sekundus, Derbeli Gayus, Timoteos ve Asya İli'nden* Tihikos ile Trofimos onunla birlikte gittiler. ⁵ Bunlar önden gidip bizi Troas'ta beklediler. ⁶ Biz de Mayasız Ekmek Bayramı'ndan* sonra Filipi'den denize açılıp beş günde Troas'a gelerek onlarla buluştuk. Orada yedi gün kaldık.

⁷ Haftanın ilk günü ekmek bölmek için bir araya toplandığımızda Pavlus imanlılara bir konuşma yaptı. Ertesi gün oradan ayrılacağı için konuşmasını gece yarısına dek sürdürdü. ⁸ Toplanmış olduğumuz üst kattaki odada birçok kandil yanıyordu. ⁹ Eftihos adlı bir delikanlı pencerede oturuyordu. Pavlus konuşmasını uzattıkça Eftihos'u uyku bastı. Uykuya dalınca da ikinci† kattan aşağı düştü ve yerden ölüsü kaldırıldı. ¹⁰ Aşağı inen Pavlus delikanlının üzerine kapanıp onu kucakladı. “Telaşlanmayın, yaşıyor!” dedi. ¹¹ Sonra yukarı çıkıp ekmek böldü ve yemek yedi. Gün doğuncaya dek onlarla uzun uzun konuştu, sonra oradan ayrıldı. ¹² Çocuğu diri olarak evine götüren imanlılar bu olaydan büyük cesaret aldılar.

¹³ Biz önden giderek gemiye bindik ve Assos'a hareket ettik. Pavlus'u oradan alacaktık. Kendisi karadan gitmek istediği için bunu böyle düzenlemişti. ¹⁴ Bizi Assos'ta karşılayınca onu gemiye alıp Midilli'ye geçtik. ¹⁵ Oradan denize açılıp ertesi gün Sakız Adası'nın

† 19:38 “Yargıçlar”: Grekçe “Valiler”. * 20:2 Burada Yunanistan sözcüğünün Roma İmparatorluğu'nun ili Ahaya için kullanıldığı sanılıyor. † 20:9 “İkinci”: Grekçe “Üçüncü”. (Zemin kat birinci kat sayılırdı).

karşısına geldik. Üçüncü gün Sisam'a uğradık ve bir gün sonra Milet'e vardık. ¹⁶ Pavlus, Asya İli'nde vakit kaybetmemek için Efes'e uğramamaya karar vermişti. Pentikost Günü Yeruşalim'de olabilmek umuduyla acele ediyordu.

Pavlus Efesli İhtiyarlara Veda Ediyor

¹⁷ Pavlus, Milet'ten Efes'e haber yollayarak kilisenin ihtiyarlarını yanına çağırttı. ¹⁸ Yanına geldikleri zaman onlara şöyle dedi: “Asya İli'ne* ayak bastığım ilk günden beri, sizinle bulunduğum bütün süre boyunca, nasıl davrandığımı biliyorsunuz. ¹⁹ Yahudiler'in kurduğu düzenlerden çektiğim sıkıntıların ortasında Rab'be tam bir alçakgönüllülükle, gözyaşları içinde kulluk ettim. ²⁰ Yararlı olan herhangi bir şeyi size duyurmaktan, gerek açıkta gerek evden eve dolaşarak size öğretmekten çekinmedim. ²¹ Hem Yahudiler'i hem de Grekler'i*, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve Rabbimiz İsa'ya inanmaya çağırdım.

²² “Şimdi de Ruh'a boyun eğerek Yeruşalim'e gidiyorum. Orada başıma neler geleceğini bilmiyorum. ²³ Ancak Kutsal Ruh, beni zincirler ve sıkıntıların beklediğine dair her kentte beni uyarıyor. ²⁴ Canımı hiç önemsemiyorum, ona değer vermiyorum. Yeter ki yarışı bitireyim ve Rab İsa'dan aldığım görevi, Tanrı'nın lütfunu bildiren Müjde'ye tanıklık etme görevini tamamlayayım.

²⁵ “Şimdi aralarında dolaşıp Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurduğum sizlerden hiçbirinin yüzümü bir daha görmeyeceğini biliyorum. ²⁶ Bu yüzden bugün size şunu açıkça söyleyeyim: Ben kimsenin uğrayacağı cezadan sorumlu değilim. ²⁷ Tanrı'nın isteğini size tam olarak bildirmekten çekinmedim. ²⁸ Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiği bütün sürüye göz kulak olun. Rab'bin kendi kanı pahasına sahip olduğu kiliseyi gütmek üzere atandınız. ²⁹ Ben gittikten sonra sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtların aranızda gireceğini biliyorum. ³⁰ Hatta öğrencileri kendi peşlerinden sürüklemek için sizin aranızdan da sapık sözler söyleyen kişiler çıkacak. ³¹ Bunun için uyanık durun. Üç yıl boyunca, aralıksız, gece gündüz demeden, gözyaşı dökerek her birinizi nasıl uyardığımı hatırlayın.

³² “Şimdi sizi Tanrı'ya ve O'nun lütfunu bildiren söze emanet ediyorum. Bu söz, sizi ruhça geliştirecek ve kutsal kılınmış olan bütün insanlar arasında mirasa kavuşturacak güçtedir. ³³ Ben hiç kimsenin altınına, gümüşüne ya da giysisine göz dikmedim. ³⁴ Siz de bilirsiniz ki, bu eller hem benim, hem de benimle birlikte olanların gereksinmelerini karşılamak için hizmet etmiştir. ³⁵ Yaptığım her işte sizlere, böyle emek vererek güçsüzlere yardım etmemiz ve Rab İsa'nın, ‘Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur’ diyen sözünü unutmamamız gerektiğini gösterdim.”

³⁶ Pavlus bu sözleri söyledikten sonra diz çöküp onlarla birlikte dua etti. ³⁷ Sonra hepsi acı acı ağlayarak Pavlus'un boynuna sarıldılar, onu öptüler. ³⁸ Onları en çok üzen, “Yüzümü bir daha görmeyeceksiniz” demesi oldu. Sonra onu gemiye kadar geçirdiler.

21

Yeruşalim'e Yolculuk

¹ Onlardan ayrılınca denize açılıp doğru İstanköy'e gittik. Ertesi gün Rodos'a, oradan da Patara'ya geçtik. ² Fenike'ye gidecek bir gemi bulduk, buna binip denize açıldık. ³ Kıbrıs'ı görünce güneyinden geçerek Suriye'ye yöneldik ve Sur Kenti'nde karaya çıktık. Gemi, yükünü orada boşaltacaktı. ⁴ İsa'nın oradaki öğrencilerini arayıp bulduk ve yanlarında bir hafta kaldık. Öğrenciler Ruh'un yönlendirmesiyle Pavlus'u Yeruşalim'e gitmemesi için uyardılar. ⁵ Günümüz dolunca kentten ayrılıp yolumuza devam ettik. İmanlıların hepsi,

20:24 2Ti.4:7 † 20:26 “Kimsenin uğrayacağı cezadan sorumlu değilim”: Grekçe “Herkesin kanundan temizim”.

eşleri ve çocuklarıyla birlikte bizi kentin dışına kadar geçirdiler. Deniz kıyısında diz çöküp dua ettik. ⁶ Birbirimizle vedalaştıktan sonra biz gemiye bindik, onlar da evlerine döndüler.

⁷ Sur'dan deniz yolculuğumuza devam ederek Batlamya Kenti'ne geldik. Oradaki kardeşleri ziyaret edip bir gün yanlarında kaldık. ⁸ Ertesi gün ayrılıp Sezariye'ye geldik. Yediler'den biri olan müjdeci Filipus'un evine giderek onun yanında kaldık. ⁹ Bu adamın peygamberlik eden, evlenmemiş dört kızı vardı.

¹⁰ Oraya varışımızdan birkaç gün sonra Yahudiye'den Hagavos adlı bir peygamber geldi. ¹¹ Bu adam bize yaklaşıp Pavlus'un kuşağını aldı, bununla kendi ellerini ayaklarını bağlayarak dedi ki, "Kutsal Ruh şöyle diyor: 'Yahudiler, bu kuşağın sahibini Yerus alim'de böyle bağlayıp öteki uluslara teslim edecekler.' "

¹² Bu sözleri duyunca hem bizler hem de oralılar Yerus alim'e gitmemesi için Pavlus'a yalvardık. ¹³ Bunun  zerine Pavlus söyle karşılık verdi: "Ne yapıyorsunuz, ne diye a layıp y re imi sızlatıyorsunuz? Ben Rab İsa'nın adı   runa Yerus alim'de yalnız bağlanmaya değil, ölmeye de hazırım."

¹⁴ Pavlus'u ikna edemeyince, "Rab'bin istediği olsun" diyerek sustuk.

¹⁵ Bir süre sonra hazırlı ımızı yapıp Yerus alim'e doğru yola çıktık. ¹⁶ Sezariye'deki öğrencilerden bazıları da bizimle birlikte geldiler. Bizi, evinde kalaca ımız adama, eski öğrencilerden Kıbrıslı Minason'a götürdüler.

Pavlus Yerus alim'de

¹⁷ Yerus alim'e vardığımız zaman kardeşler bizi sevinçle kar ıladılar. ¹⁸ Ertesi gün Pavlus'la birlikte Yakup'u görmeye gittik. İhtiyarların hepsi orada toplanmıştı. ¹⁹ Pavlus, onların hal hatırını sorduktan sonra, hizmetinin aracılığıyla Tanrı'nın öteki uluslar arasında yaptıklarını teker teker anlattı.

²⁰ Bunları i itince Tanrı'yı yücelttiler. Pavlus'a, "Görüyorsun kardeş, Yahudiler arasında binlerce imanlı var ve hepsi Kutsal Yasa'nın candan savunucusudur" dediler.

²¹ "Ne var ki, duyduklarına göre sen öteki uluslar arasında yaşayan bütün Yahudiler'e, çocuklarını sünnet etmemelerini, t relerimize uymamalarını söylüyor, Musa'nın Yasası'na sırt çevirmeleri gerektiğini   retiyormuşsun. ²² Şimdi ne yapmalı? Senin buraya geldiğini mutlaka duyacaklar. ²³ Bunun için sana dedi imizi yap. Aramızda adak adanmış dört kişi var. ²⁴ Bunları yanına al, kendileriyle birlikte arınma törenine katıl. Ba larını tıraş edebilmeleri için kurban masraflarını sen  de. Böylelikle herkes, seninle ilgili duyduklarının asılsız olduğunu, senin de Kutsal Yasa'ya uygun olarak ya adı ını anlasın.

²⁵ öteki uluslardan olan imanlılara gelince, biz onlara, putlara sunulan kurbanların etinden, kandan, bo ularak öldürülen hayvanlardan ve fuhu tan sakınmalarını öngören kararımızı yazmışık."

²⁶ Bunun  zerine Pavlus o dört kişiyi yanına aldı, ertesı gün onlarla birlikte arınma törenine katıldı. Sonra tapınağa girerek arınma günlerinin ne zaman tamamlanaca ını, her birinin adına ne zaman kurban sunulaca ını bildirdi.

Pavlus Tutuklanıyor

²⁷ Yedi günlük süre bitmek üzereydi. Asya İli'nden* bazı Yahudiler Pavlus'u tapınakta görünce bütün kalabalığı kışkırtarak onu yakaladılar. ²⁸ "Ey İsraililer, yardım edin!" diye ba ırdılar. "Her yerde herkese, halkımıza, Kutsal Yasa'ya ve bu kutsal yere karşı öğretiler yayan adam budur. Üstelik tapınağa bazı Grekler'i sokarak bu kutsal yeri kirletti." ²⁹ Bu Yahudiler, daha önce kentte Pavlus'un yanında gördükleri Efesli Trofimos'un, Pavlus tarafından tapınağa sokuldu unu sanıyorlardı.

³⁰ Bütün kent ayağa kalkmıştı. Her taraftan koşuşup gelen halk Pavlus'u tutup tapınaktan dışarı sürükledi. Arkasından tapınağın kapıları hemen kapatıldı. ³¹ Onlar Pavlus'u öldürmeye çalışırken, bütün Yerusâlim'in karıştığı haberi Roma taburunun komutanına ulaştı. ³² Komutan hemen yüzbaşılarla askerleri yanına alarak kalabalığın olduğu yere koştu. Komutanla askerleri gören halk Pavlus'u dövmeyi bıraktı. ³³ O zaman komutan yaklaşıp Pavlus'u yakaladı, çift zincirle bağlanması için buyruk verdi. Sonra, "Kimdir bu adam, ne yaptı?" diye sordu.

³⁴ Kalabalıktakilerin her biri ayrı bir şey bağıırıyordu. Kargaşalıktan ötürü kesin bilgi edinemeyen komutan, Pavlus'un kaleye götürülmesini buyurdu. ³⁵ Pavlus merdivenlere geldiğinde kalabalık öylesine azmıştı ki, askerler onu taşımak zorunda kaldılar. ³⁶ Kalabalık, "Öldürün onu!" diye bağırarak onları izliyordu.

Pavlus Kendini Savunuyor

³⁷ Kaleden içeri girmek üzereyken Pavlus komutana, "Sana bir şey söyleyebilir miyim?" dedi.

Komutan, "Grekçe biliyor musun?" dedi. ³⁸ "Sen bundan bir süre önce bir ayaklanma başlatıp dört bin tedhişçi* çöle götüren Mısırlı değil misin?"

³⁹ Pavlus, "Ben Kilikya'dan Tarsuslu bir Yahudi, hiç de önemsiz olmayan bir kentin vatandaşıyım" dedi. "Rica ederim, halka birkaç söz söylememe izin ver." ⁴⁰ Komutanın izin vermesi üzerine Pavlus merdivende dikilip eliyle halka bir işaret yaptı. Derin bir sessizlik olunca, İbrani dilinde konuşmaya başladı.

22

¹ "Kardeşler ve babalar, size şimdi yapacağım savunmayı dinleyin" dedi. ²⁻³ Pavlus'un kendilerine İbrani dilinde seslendiğini duyduklarında daha derin bir sessizlik oldu. Pavlus şöyle devam etti: "Ben Yahudi'yim. Kilikya'nın Tarsus Kenti'nde doğdum ve burada, Yerusâlim'de Gamaliel'in dizinin dibinde büyüdüm. Atalarımızın yasasıyla ilgili sıkı bir eğitimden geçtim. Bugün hepinizin yaptığı gibi, ben de Tanrı için gayretle çalışan biriydim. ⁴ İsa'nın yolundan gidenlere öldüresiye zulmeder, kadın erkek demeden onları bağlayıp hapse atardım. ⁵ Başkâhin ile bütün kurul üyeleri söylediklerimi doğrulayabilirler. Onlardan Yahudi kardeşlere yazılmış mektuplar alarak Şam'a doğru yola çıkmıştım. Amacım, oradaki İsa inanlılarını da cezalandırmak üzere bağlayıp Yerusâlim'e getirmektir.

⁶ "Ben öğleye doğru yol alıp Şam'a yaklaşıırken, birdenbire gökten parlak bir ışık çevremi aydınlattı. ⁷ Yere yıkıldım. Bir sesin bana, 'Saul, Saul! Neden bana zulmediyorsun?' dediğini işittim.

⁸ " 'Ey Efendim, sen kimsin?' diye sordum.

"Ses bana, 'Ben senin zulmettiğin Nasıralı İsa'yım' dedi. ⁹ Yanımdakiler ışığı gördülerse de, benimle konuşanın söylediklerini anlamadılar.

¹⁰ " 'Rab, ne yapmalıyım?' diye sordum.

"Rab bana, 'Kalk, Şam'a git' dedi, 'Yapmanı tasarladığım her şey orada sana bildirilecek.' ¹¹ Parlayan ışığın görkeminden gözlerim görmez olduğundan, yanımdakiler elimden tutup beni Şam'a göturdüler.

¹²⁻¹³ "Orada Hananya adında dindar, Kutsal Yasa'ya bağlı biri vardı. Kentte yaşayan bütün Yahudiler'in kendisinden övgüyle söz ettiği bu adam gelip yanımda durdu ve, 'Saul kardeş, gözlerin görsün!' dedi. Ve ben o anda onu gördüm.

¹⁴ "Hananya, 'Atalarımızın Tanrısı, kendisinin isteğini bilmen ve Adil Olan'ı görüp O'nun ağzından bir ses işitmen için seni seçmiştir' dedi. ¹⁵ 'Görüp işittiklerini bütün

* **21:38** "Tedhişçi": Grekçe "Hançerli", şiddet yanlısı milliyetçi bir Yahudi partisinin üyelerine verilen ad. **22:2-3**
Elç.5:34-39 **22:4** Elç.8:3; 26:9-11

insanlara duyurarak O'nun tanıklığını yapacaksın. ¹⁶ Haydi, ne bekliyorsun? Kalk, O'nun adını anarak vaftiz ol ve günahlarından arın!

¹⁷⁻¹⁸ “Ben Yeruşalim'e döndükten sonra, tapınakta dua ettiğim bir sırada, kendimden geçerek Rab'bi gördüm. Bana, ‘Çabuk ol’ dedi, ‘Yeruşalim'den hemen ayrıl. Çünkü benimle ilgili tanıklığını kabul etmeyecekler.’

¹⁹ “‘Ya Rab’ dedim, ‘Benim havradan havraya giderek sana inananları tutuklayıp dövdüğümü biliyorlar. ²⁰ Üstelik sana tanıklık eden İstefanos'un kanı döküldüğü zaman, ben de oradaydım. Onu öldürenlerin kaftanlarına bekçilik ederek yapılanları onayladım.’

²¹ “Rab bana, ‘Git’ dedi, ‘Seni uzaktaki uluslara göndereceğim.’ ”

Roma Vatandaşı Pavlus

²² Pavlus'u buraya kadar dinleyenler, bu söz üzerine, “Böylesini yeryüzünden temizlemeli, yaşaması uygun değil!” diye seslerini yükselttiler.

²³⁻²⁴ Onlar böyle bağırır, üstlüklerini sallayıp havaya toz savururken komutan, Pavlus'un kalenin içine götürülmesini buyurdu. Halkın neden Pavlus'un aleyhine böyle bağırıldığını öğrenmek için onun kamçılanarak sorguya çekilmesini istedi. ²⁵ Kendisini sırimlarla bağlayıp kollarını geriyorlardı ki, Pavlus orada duran yüzbaşıya, “Mahkemesi yapılmamış bir Roma vatandaşını kamçılamazsınız yasaya uygun mudur?” dedi.

²⁶ Yüzbaşı bunu duyunca gidip komutana haber verdi. “Ne yapıyorsun?” dedi. “Bu adam Roma vatandaşıymış.”

²⁷ Komutan Pavlus'un yanına geldi, “Söyle bakayım, sen Romalı mısın?” diye sordu.

Pavlus da, “Evet” dedi.

²⁸ Komutan, “Ben bu vatandaşlığı yüklü bir para ödeyerek elde ettim” diye karşılık verdi.

Pavlus, “Ben ise doğuştan Roma vatandaşıyım” dedi.

²⁹ Onu sorguya çekecek olanlar hemen yanından çekilip gittiler. Kendisini bağlatan komutan da, onun Roma vatandaşı olduğunu anlayınca korktu.

Pavlus Yüksek Kurul'un Önünde

³⁰ Komutan ertesi gün, Yahudiler'in Pavlus'u tam olarak neyle suçladıklarını öğrenmek için onu hapisten getirtti, başkâhinlerle bütün Yüksek Kurul'un* toplanması için buyruk verdi ve onu aşağı indirip Kurul'un önüne çıkardı.

23

¹ Yüksek Kurul'u dikkatle süzen Pavlus, “Kardeşler” dedi, “Ben bugüne dek Tanrı'nın önünde tertemiz bir vicdanla yaşadım.” ² Başkâhin Hananya, Pavlus'un yanında duranlara onun ağzına vurmaları için buyruk verdi. ³ Bunun üzerine Pavlus ona, “Seni badanalı duvar, Tanrı sana vuracaktır!” dedi. “Hem oturmuş Kutsal Yasa'ya göre beni yargılıyorsun, hem de Yasa'yı çiğneyerek beni dövdürüyorsun.”

⁴ Çevrede duranlar, “Tanrı'nın başkâhinine hakaret mi ediyorsun?” dediler.

⁵ Pavlus, “Kardeşler, başkâhin olduğunu bilmiyordum” dedi. “Nitekim, ‘Halkını yönetenleri kötüleme’ diye yazılmıştır.”

⁶ Oradakilerden bir bölümünün Saduki, öbürlerinin de Ferisi mezhebinden olduğunu anlayan Pavlus, Yüksek Kurul'a şöyle seslendi: “Kardeşler, ben özbeöz Ferisi'yim. Ölülerin dirileceği umudunu beslediğim için yargılanmaktayım.” ⁷ Pavlus'un bu sözü üzerine Ferisilerle Sadukiler çekişmeye başladılar, Kurul ikiye bölündü. ⁸ Sadukiler, ölümden diriliş, melek ve ruh yoktur derler; Ferisiler ise bunların hepsine inanırlar.

⁹ Kurul'da büyük bir kargaşalık çıktı. Ferisi mezhebinden bazı din bilginleri kalkıp ateşli bir şekilde, “Bu adamda hiçbir suç görmüyoruz” diye bağırıyorlardı. “Bir ruh ya da bir

melek kendisiyle konuşmuşsa, ne olmuş?” ¹⁰ Çekişme öyle şiddetlendi ki komutan, Pavlus'u parçalayacaklar diye korktu. Askerlerin aşağı inip onu zorla aralarından alarak kaleye götürmelerini buyurdu.

¹¹ O gece Rab Pavlus'a görünüp, “Cesur ol” dedi, “Yeruşalim'de benimle ilgili nasıl tanıklık ettinse, Roma'da da öyle tanıklık etmen gerekir.”

Pavlus'u Öldürme Girişimleri

¹² Ertesi sabah Yahudiler aralarında gizli bir anlaşma yaptılar. “Pavlus'u öldürmeden bir şey yiyip içerse, bize lanet olsun!” diye ant içtiler. ¹³ Bu anlaşmaya katılanların sayısı kırkı aşıyordu. ¹⁴ Bunlar başkâhinlerle ileri gelenlerin yanına gidip şöyle dediler: “Biz, ‘Pavlus'u öldürmeden ağzımıza bir şey koyarsak, bize lanet olsun!’ diye ant içtik. ¹⁵ Şimdi siz Yüksek Kurul'la* birlikte, Pavlus'a ilişkin durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştırcağımız gibi, komutanın onu size getirmesini rica edin. Biz de, Pavlus daha Kurul'a gelmeden onu öldürmeye hazır olacağız.”

¹⁶ Ne var ki, Pavlus'un kızkardeşinin oğlu onların pusu kurduğunu duydu. Varıp kaleye girdi ve haberi Pavlus'a iletti. ¹⁷ Yüzbaşılardan birini yanına çağıran Pavlus, “Bu genci komutana götür, kendisine ileteceği bir haber var” dedi.

¹⁸ Yüzbaşı, genci alıp komutana götürdü. “Tutuklu Pavlus beni çağırıp bu genci sana getirmemi rica etti. Sana bir söyleyeceği varmış” dedi.

¹⁹ Komutan, genci elinden tutup bir yana çekti. “Bana bildirmek istediğin nedir?” diye sordu.

²⁰ “Yahudiler sözbirliği ettiler” dedi, “Pavlus'la ilgili durumu daha ayrıntılı bir şekilde araştırmak istiyorlarmış gibi, yarın onu Yüksek Kurul'a götürmeni rica edecekler. ²¹ Ama sen onlara kanma! Aralarından kırktan fazla kişi ona pusu kurmuş bekliyor. ‘Onu ortadan kaldırmadan bir şey yiyip içerse, bize lanet olsun!’ diye ant içtiler. Şimdi hazırlar, senden olumlu bir yanıt gelmesini bekliyorlar.”

²² Komutan, “Bunları bana açıkladığını hiç kimseye söyleme” diye uyardıktan sonra genci salıverdi.

Pavlus Sezariye'ye Yollanıyor

²³ Komutan, yüzbaşılardan ikisini yanına çağırıp şöyle dedi: “Akşam saat dokuzda Sezariye'ye hareket etmek üzere iki yüz piyade, yetmiş atlı ve iki yüz mızraklı hazırlayın.

²⁴ Ayrıca Pavlus'u bindirip Vali Feliks'in yanına sağ salim ulaştırmak için hayvan sağlayın.”

²⁵⁻²⁶ Sonra şöyle bir mektup yazdı:

“Klavdius Lisias'tan, Sayın Vali Feliks'e selam. ²⁷ Bu adamı Yahudiler yakalamış öldürmek üzereydiler. Ne var ki, kendisinin Roma vatandaşı olduğunu öğrenince askerlerle yetişip onu kurtardım. ²⁸ Kendisini neyle suçladıklarını bilmek istediğim için onu Yahudiler'in Yüksek Kurulu'nun önüne çıkarttım. ²⁹ Suçlamanın, Yahudiler'in yasasına ilişkin bazı sorunlarla ilgili olduğunu öğrendim. Ölüm ya da hapis cezasını gerektiren herhangi bir suçlama yoktu. ³⁰ Bana bu adama karşı bir tuzak kurulduğu bildirilince onu hemen sana gönderdim. Onu suçlayanlara da kendisiyle ilgili şikâyetlerini sana bildirmelerini buyurdum.”

³¹ Askerler, kendilerine verilen buyruk uyarınca Pavlus'u alıp geceleyin Antipatris'e götürdüler. ³² Ertesi gün, atlıları Pavlus'la birlikte yola devam etmek üzere bırakarak kaleye döndüler. ³³ Atlılar Sezariye'ye varınca mektubu valiye verip Pavlus'u teslim ettiler. ³⁴⁻³⁵ Vali mektubu okuduktan sonra Pavlus'un hangi ilden olduğunu sordu. Kilikyalı olduğunu öğrenince, “Seni suçlayanlar da gelsin, o zaman seni dinlerim” dedi. Sonra Pavlus'un, Hirodes'in* sarayında gözaltında tutulması için buyruk verdi.

24

Pavlus Feliks'in Önünde Suçlanıyor

¹ Bundan beş gün sonra Başkâhin Hananya, bazı ileri gelenler ve Tertullus adlı bir hatip Sezariye'ye gelip Pavlus'la ilgili şikâyetlerini valiye iletiler. ²⁻³ Pavlus çağrılınca Tertullus suçlamalarına başladı. “Ey erdemli Feliks!” dedi. “Senin sayende uzun süredir esenlik içinde yaşamaktayız. Aldığın önlemlerle de bu ulusun yararına olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. Yaptıklarını, her zaman ve her yerde büyük bir şükranla anıyoruz. ⁴ Seni fazla yormak istemiyorum; söyleyeceğimiz birkaç sözü hoşgörüyle dinlemenı rica ediyorum.

⁵ “Biz şunu anladık ki, bu adam dünyanın her yanında bütün Yahudiler arasında kargaşalık çıkaran bir fesatçı ve Nasrani tarikatının elebaşlarından biridir. ⁶⁻⁸ Tapınağı bile kirletmeye kalkıştı. Ama biz onu yakaladık.* Onu sorguya çekersen, onunla ilgili bütün suçlamalarımızın doğruluğunu kendisinden öğrenebilirsin.” ⁹ Oradaki Yahudiler de anlatılanların doğru olduğunu söyleyerek bu suçlamalara katıldılar.

¹⁰ Valinin bir işareti üzerine Pavlus şöyle karşılık verdi: “Senin yıllardan beri bu ulusa yargıçlık ettiğini bildiğim için, kendi savunmamı sevinçle yapıyorum. ¹¹ Sen kendin de öğrenebilirsin, tapınmak amacıyla Yerusâlim'e gidişimden bu yana sadece on iki gün geçti. ¹² Beni ne tapınakta, ne havralarda, ne de kentin başka bir yerinde herhangi biriyle tartışırken ya da halkı ayaklandırmaya çalışırken görmüşlerdir. ¹³ Şu anda bana yönelttikleri suçlamaları da sana kanıtlayamazlar. ¹⁴ Bununla birlikte, sana şunu itiraf edeyim ki, kendilerinin tarikat dedikleri Yol'un bir izleyicisi olarak atalarımızın Tanrısı'na kulluk ediyorum. Kutsal Yasa'da ve peygamberlerin kitaplarında yazılı her şeye inanıyorum. ¹⁵ Aynı bu adamların kabul ettiği gibi, hem doğru kişilerin hem doğru olmayanların ölünden dirileceğine dair Tanrı'ya umut bağladım. ¹⁶ Bu nedenle ben gerek Tanrı, gerek insanlar önünde vicdanımı temiz tutmaya her zaman özen gösteriyorum.

¹⁷ “Uzun yıllar sonra, ulusuma bağışlar getirmek ve adaklar sunmak için Yerusâlim'e geldim. ¹⁸ Beni tapınakta adaklar sunarken buldukları zaman arınmış durumdaydım. Çevremde ne bir kalabalık ne de karışıklık vardı. Ancak orada Asya İli'nden* bazı Yahudiler bulunuyordu. ¹⁹ Onların bana karşı bir diyecekleri varsa, senin önüne çıkıp suçlamalarını belirtmeleri gerekir. ²⁰ Buradakiler de, Yüksek Kurul'un* önündeki duruşmam sırasında bende ne suç bulduklarını açıklasınlar. ²¹ Önlerine çıkarıldığımda, ‘Bugün, ölülerin dirilişi konusunda tarafınızdan yargılanmaktayım’ diye seslenmiştim. Olsa olsa beni bu konuda suçlayabilirler.”

²² İsa'nın yoluna ilişkin derin bilgisi olan Feliks duruşmayı başka bir güne ertelerken, “Davanızla ilgili kararımı komutan Lisias gelince veririm” dedi. ²³ Oradaki yüzbaşıya da Pavlus'u gözaltında tutmasını, ama kendisine biraz serbestlik tanımasını, ona yardımda bulunmak isteyen dostlarından hiçbirine engel olmamasını buyurdu.

²⁴ Birkaç gün sonra Feliks, Yahudi olan karısı Drusilla ile birlikte geldi, Pavlus'u çağırarak Mesih İsa'ya olan inancı konusunda onu dinledi. ²⁵ Pavlus doğruluk, Özdenetim ve gelecek olan yargı gününden söz edince Feliks korkuya kapıldı. “Şimdilik gidebilirsin” dedi, “Fırsat bulunca seni yine çağırırım.” ²⁶ Bir yandan da Pavlus'un kendisine rüşvet vereceğini umuyordu. Bu nedenle onu sık sık çağırır, onunla sohbet ederdi.

²⁷ İki yıl dolunca görevini Porkius Festus'a devreden Feliks, Yahudiler'in gönlünü kazanmak amacıyla Pavlus'u hapiste bıraktı.

* **24:6-8** Bazı Grekçe elyazmaları, “Ve kendi yaşamıza göre yargılamak istedik. Ne var ki, komutan Lisias gelip kaba kuvvet kullanarak onu elimizden aldı götürdü. Onu suçlayanların sana başvurmalarını buyurdu” sözlerini de içerir.

24:17 Elç.21:17-28 **24:21** Elç.23:6

25

Festus'un Önünde Yargılanma

¹ Eyalete vardıktan üç gün sonra Festus, Sezariye'den Yerusâlim'e gitti. ²⁻³ Başkâhinlerle Yahudiler'in ileri gelenleri, Pavlus'la ilgili şikâyetlerini ona açıkladılar. Festus'tan kendilerine bir iyilikte bulunmasını isteyerek Pavlus'u Yerusâlim'e getirtmesi için yalvardılar. Bu arada pusu kurup Pavlus'u yolda öldüreceklerdi. ⁴⁻⁵ Festus ise Pavlus'un Sezariye'de tutuklu bulunduğunu, kendisinin de yakında oraya gideceğini söyleyerek, "Aranızda yetkili olanlar benimle gelsinler; bu adam yanlış bir şey yapmışsa, ona karşı suç duyurusunda bulunsunlar" dedi.

⁶ Festus, onların arasında sadece sekiz on gün kadar kaldı; sonra Sezariye'ye döndü. Ertesi gün yargı kürsüsüne oturarak Pavlus'un getirilmesini buyurdu. ⁷ Pavlus içeri girince, Yerusâlim'den gelen Yahudiler çevresini sardılar ve kanıtlayamadıkları birçok ağır suçlamada bulundular. ⁸ Pavlus, "Ne Yahudiler'in yasasına, ne tapınağa, ne de Sezar'a* karşı hiçbir günah işlemedim" diyerek kendini savundu.

⁹ Yahudiler'in gönlünü kazanmak isteyen Festus, Pavlus'a şöyle karşılık verdi: "Yerusâlim'e gidip orada benim önümde bu konularda yargılanmak ister misin?"

¹⁰ Pavlus, "Ben Sezar'ın yargı kürsüsü önünde durmaktayım" dedi, "Burada yargılanmam gerekir. Sen de çok iyi biliyorsun ki, Yahudiler'e karşı hiçbir suç işlemedim. ¹¹ Şayet suçum varsa, ölüm cezasını gerektirecek bir şey yapmışsam, ölmekten çekinmem. Yok eğer bunların bana karşı yaptığı suçlamalar asılsız ise, hiç kimse beni onların eline teslim edemez. Davamın Sezar'a iletilmesini istiyorum."

¹² Festus, danışma kuruluyla görüştüktan sonra şu yanıtı verdi: "Davayı Sezar'a iletin, Sezar'a gideceksin."

Festus, Kral Agrippa'ya Danışıyor

¹³ Birkaç gün sonra Kral Agrippa ile Berniki*, Festus'a bir nezaket ziyaretinde bulunmak üzere Sezariye'ye geldiler. ¹⁴ Bir süre orada kaldılar. Bu arada Festus, Pavlus'la ilgili durumu krala anlattı. "Felix'in tutuklu olarak bıraktığı bir adam var" dedi. ¹⁵ "Yerusâlim'de bulunduğum sırada Yahudiler'in başkâhinleriyle ileri gelenleri, onunla ilgili şikâyetlerini açıkladılar, onu cezalandırmamı istediler.

¹⁶ "Ben onlara, 'Herhangi bir sanığı, kendisini suçlayanlarla yüzleştirmeden, kendisine yöneltilen ithamlarla ilgili olarak savunma fırsatı vermeden, onu suçlayanların eline teslim etmek Romalılar'ın geleneğine aykırıdır' dedim. ¹⁷ Onlar benimle buraya gelince, hiç vakit kaybetmeden, ertesi gün yargı kürsüsüne oturup adamın getirilmesini buyurdum. ¹⁸ Ne var ki, kalkıp konuşan davacılar ona, beklediğim türden kötülüklerle ilgili hiçbir suçlama yöneltmediler. ¹⁹ Ancak onunla çekiştikleri bazı sorunlar vardı. Bunlar, kendi dinlerine ve ölmüş de Pavlus'un iddiasına göre yaşamakta olan İsa adındaki birine ilişkin konulardı. ²⁰ Bunları nasıl soruşturacağımı bilemediğim için Pavlus'a, Yerusâlim'e gidip orada bu konularda yargılanmaya razı olup olmayacağını sordum. ²¹ Ama kendisi davasını İmparator'a† iletti, İmparator'un kararına dek tutuklu kalmak istedi. Ben de onu İmparator'a‡ göndereceğim zamana kadar tutuklu kalmasını buyurdum."

²² Agrippa Festus'a, "Ben de bu adamı dinlemek isterdim" dedi.

Festus da, "Yarın onu dinlersin" dedi.

Pavlus, Agrippa'nın Önünde

²³ Ertesi gün Agrippa ile Berniki büyük bir tantanayla gelip komutanlar ve kentin ileri gelenleriyle birlikte toplantı salonuna girdiler. Festus'un buyruğu üzerine Pavlus içeri getirildi. ²⁴ Festus, "Kral Agrippa ve burada bizimle bulunan bütün efendiler"

* **25:13** "Berniki": Agrippa'nın kızkardeşi. unvanlarından biri olan Avgustus'un karşılığı.

† **25:21** "İmparator": Grekçe "Sevastos", Roma imparatorlarının

‡ **25:21** "İmparator'a": Grekçe "Sezar'a".

dedi, “Yeruşalim'de olsun, burada olsun, bütün Yahudi halkının bana şikâyet ettiği bu adamı görüyorsunuz. ‘Onu artık yaşatmamalı!’ diye haykırıyorlardı. ²⁵ Oysa ben, ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlemediğini anladım. Yine de, kendisi davasının İmparator'a iletilmesini istediğinden, onu göndermeye karar verdim. ²⁶ Ama Efendimiz'e bu adamla ilgili yazacak kesin bir şeyim yok. Bu yüzden onu sizin önünüze ve özellikle, Kral Agrippa, senin önüne çıkartmış bulunuyorum. Amacım, bu soruşturmanın sonucunda yazacak bir şey bulabilmektir. ²⁷ Bir tutukluyu İmparator'a gönderirken, kendisine yöneltile suçlamaları belirtmemek bence anlamsız.”

26

¹⁻² Agrippa Pavlus'a, “Kendini savunabilirsin” dedi.

Bunun üzerine Pavlus elini uzatarak savunmasına şöyle başladı: “Kral Agrippa! Yahudiler'in bana yönelttiği bütün suçlamalarla ilgili olarak savunmamı bugün senin önünde yapacağım için kendimi mutlu sayıyorum. ³ Özellikle şuna seviniyorum ki, sen Yahudiler'in bütün törelerini ve sorunlarını yakından bilen birisin. Bu nedenle beni sabırla dinlemeni rica ediyorum.

⁴ “Bütün Yahudiler, gerek başlangıçta kendi memleketimde, gerek Yeruşalim'de, gençliğimden beri nasıl yaşadığımı bilirler. ⁵ Beni eskiden beri tanırlar ve isteseler, geçmişte dinimizin en titiz mezhebi olan Ferisiliğe bağlı yaşadığıma tanıklık edebilirler. ⁶ Şimdi ise, Tanrı'nın atalarımıza olan vaadine umut bağladığım için burada bulunmakta ve yargılanmaktayım. ⁷ Bu, on iki oymağımızın gece gündüz Tanrı'ya canla başla kulluk ederek erişmeyi umdukları vaattir. Ey kralım, Yahudiler'in bana yönelttikleri suçlamalar bu umutla ilgilidir. ⁸ Sizler, Tanrı'nın ölüleri diriltmesini neden ‘inanılmaz’ görüyorsunuz?

⁹ “Doğrusu ben de, Nasıralı İsa adına karşı elimden geleni yapmam gerektiği düşüncesindeydim. ¹⁰ Ve Yeruşalim'de bunu yaptım. Başkâhinlerden aldığım yetkiyle kutsallardan birçoğunu hapse attırdım; ölüm cezasına çarptırıldıkları zaman oyumu onların aleyhinde kullandım. ¹¹ Bütün havraları dolaşıp sık sık onları cezalandırır, inandıklarına küfretmeye zorlardım. Öylesine kudurmuştum ki, onlara zulmetmek için bulundukları yabancı kentlere bile giderdim.

¹² “Bir keresinde başkâhinlerden aldığım yetki ve görevle Şam'a doğru yola çıkmıştım. ¹³ Ey kralım, öğlende yolda giderken, gökten gelip benim ve yol arkadaşlarımdan çevresini aydınlatan, güneşten daha parlak bir ışık gördüm. ¹⁴ Hepimiz yere yıkılmıştık. Bir sesin bana İbrani dilinde seslendiğini duydum. ‘Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?’ dedi. ‘Üvendiye karşı tepmekle kendine zarar veriyorsun.’

¹⁵ “Ben de, ‘Ey Efendim, sen kimsin?’ dedim.

“ ‘Ben senin zulmettiğin İsa'yım’ diye yanıt verdi Rab. ¹⁶ ‘Haydi, ayağa kalk. Seni hizmetimde görevlendirmek için sana göründüm. Hem gördüklerine, hem de kendimle ilgili sana göstereceklerime tanıklık edeceksin. ¹⁷⁻¹⁸ Seni kendi halkının ve öteki ulusların elinden kurtaracağım. Seni, ulusların gözlerini açmak ve onları karanlıktan ışığa, Şeytan'ın hükümrانlığından Tanrı'ya döndürmek için gönderiyorum. Öyle ki, bana iman ederek günahlarının affına kavuşsunlar ve kutsal kılınanların arasında yer alsınlar’

¹⁹ “Bunun için, ey Kral Agrippa, bu göksel görüme uymazlık etmedim. ²⁰ Önce Şam ve Yeruşalim halkını, sonra bütün Yahudiye bölgesini ve öteki ulusları, tövbe edip Tanrı'ya dönmeye ve bu tövbeye yaraşır işler yapmaya çağırdım. ²¹ Yahudiler'in beni tapınakta yakalayıp öldürmeye kalkmalarının nedeni buydu. ²² Ama bugüne dek Tanrı yardımcım oldu. Bu sayede burada duruyor; büyük küçük herkese tanıklık ediyorum. Benim söylediklerim, peygamberlerin ve Musa'nın önceden haber verdiği olaylardan başka bir

şey değildir. ²³ Onlar, Mesih'in* acı çekeceğini ve ölümden dirilenlerin ilki olarak gerek kendi halkına, gerek öteki uluslara ışığın doğuşunu ilan edeceğini bildirmişlerdi."

²⁴ Pavlus bu şekilde savunmasını sürdürürken Festus yüksek sesle, "Pavlus, çıldırmışsın sen! Çok okumak seni delirtiyor!" dedi.

²⁵ Pavlus, "Sayın Festus" dedi, "Ben çıldırmış değilim. Gerçek ve akla uygun sözler söylüyorum. ²⁶ Kral bu konularda bilgili olduğu için kendisiyle çekinmeden konuşuyorum. Bu olaylardan hiçbirinin onun dikkatinden kaçmadığı kanısındayım. Çünkü bunlar ücra bir köşede yapılmış işler değildir. ²⁷ Kral Agrippa, sen peygamberlerin sözlerine inanıyor musun? İnandığını biliyorum."

²⁸ Agrippa Pavlus'a şöyle dedi: "Bu kadar kısa bir sürede beni ikna edip Mesihçi* mi yapacaksın?"

²⁹ "İster kısa ister uzun sürede olsun" dedi Pavlus, "Tanrı'dan dilerim ki yalnız sen değil, bugün beni dinleyen herkes, bu zincirler dışında benim gibi olsun!"

³⁰⁻³¹ Kral, vali, Berniki ve onlarla birlikte oturanlar kalkıp dışarı çıktıktan sonra aralarında şöyle konuştular: "Bu adamın, ölüm ya da hapis cezasını gerektiren bir şey yaptığı yok." ³² Agrippa da Festus'a, "Bu adam davasını Sezar'a* iletmeseydi, serbest bırakılabilirdi" dedi.

27

Pavlus'un Roma'ya Deniz Yolculuğu

¹ İtalya'ya doğru yelken açmamıza karar verilince, Pavlus'la öteki bazı tutukluları Avgustus* taburundan Yulius adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. ² Asya İli'nin* kıyılarındaki limanlara uğrayacak olan bir Edremit gemisine binerek denize açıldık. Selanik'ten Makedonyalı Aristarhus da yanımızdaydı.

³ Ertesi gün Sayda'ya uğradık. Pavlus'a dostça davranan Yulius, ihtiyaçlarını karşılamaları için dostlarının yanına gitmesine izin verdi. ⁴ Oradan yine denize açıldık. Rüzgar ters yönden estiği için Kıbrıs'ın rüzgar altından geçtik. ⁵ Kilikya ve Pamfilya açıklarından geçerek Likya'nın Mira Kenti'ne geldik. ⁶ Orada, İtalya'ya gidecek bir İskenderiye gemisi bulan yüzbaşı, bizi o gemiye bindirdi.

⁷ Günlerce ağır ağır yol alarak Knidos Kenti'nin açıklarına güçlkle gelebildik. Rüzgar bize engel olduğundan Salmone burnundan dolanarak Girit'in rüzgar altından geçtik. ⁸ Kıyı boyunca güçlkle ilerleyerek Laseya Kenti'nin yakınlarında bulunan ve Güzel Limanlar denilen bir yere geldik.

⁹⁻¹⁰ Epey vakit kaybetmiştik; oruç günü† bile geçmişti. O mevsimde deniz yolculuğu tehlikeli olacaktı. Bu nedenle Pavlus onları uyardı: "Efendiler" dedi, "Bu yolculuğun yalnız yük ve gemiye değil, canlarımıza da çok zarar ve ziyan getireceğini görüyorum."

¹¹ Ama yüzbaşı, Pavlus'un söylediklerini dinleyeceğine, kaptanla gemi sahibinin sözüne uydu. ¹² Liman kışlamaya elverişli olmadığından gemidekilerin çoğu, oradan tekrar denize açılmaya, mümkünse Feniks'e ulaşıp kışı orada geçirmeye karar verdiler. Feniks, Girit'in lodos ve karayele kapalı bir limanıdır.

Fırtına

¹³ Güneyden hafif bir rüzgar esmeye başlayınca, bekledikleri anın geldiğini sanarak demir aldılar; Girit kıyısını yakından izleyerek ilerlemeye başladılar. ¹⁴ Ne var ki, çok geçmeden karadan Evrakilon denen bir kasırga koptu. ¹⁵ Kasırgaya tutulan gemi rüzgara karşı gidemeyince, kendimizi sürüklenmeye bıraktık. ¹⁶ Gavdos denen küçük bir adanın

26:23 1Ko.15:20 **26:23** Yşa.42:6; 49:6 * **26:28** "Mesihçi": Mesih sözcüğünden türetilen bu lakap Grekçe'de "Hristianos" diye geçer. * **27:1** "Avgustus": Grekçe "Sevastos". † **27:9-10** "Oruç günü": Yahudiler'in Eylül ya da Ekim ayında kutladıkları bayram. Günümüzde Yom Kippur olarak bilinir (bkz. Lev.16:29-34).

rüzgar altına sığınarak geminin filikasını güçlkle sağlama alabildik. ¹⁷ Filikayı yukarı çektikten sonra halatlar kullanarak gemiyi alttan kuşattılar. Sirte Körfezi'nin[‡] sığlıklarında karaya oturmaktan korktukları için yelken takımlarını indirip kendilerini sürüklenmeye bıraktılar. ¹⁸ Fırtına bizi bir hayli hırpaladığı için ertesi gün gemiden yük atmaya başladılar. ¹⁹ Üçüncü gün geminin takımlarını kendi elleriyle denize attılar. ²⁰ Günlerce ne güneş ne de yıldızlar görüldü. Fırtına da olanca şiddetiyle sürdüğünden, artık kurtuluş umudunu tümenden yitirmiştik.

²¹ Adamlar uzun zaman yemek yiyemeyince Pavlus ortaya çıkıp şöyle dedi: “Efendiler, beni dinleyip Girit'ten ayrılmamanız, bu zarar ve ziyana uğramamanız gerekirdi. ²² Şimdi size öğüdüm şu: Cesur olun! Gemi mahvolacak, ama aranızda hiçbir can kaybı olmayacak. ²³⁻²⁴ Çünkü kendisine ait olduğum, kendisine kulluk ettiğim Tanrı'nın bir meleği bu gece yanıma gelip dedi ki, ‘Korkma Pavlus, Sezar'ın* önüne çıkmaman gerekiyor. Dahası Tanrı, seninle birlikte yolculuk edenlerin hepsini sana bağışlamıştır.’ ²⁵ Bunun için efendiler, cesur olun! Tanrı'ya inanıyorum ki, her şey tıpkı bana bildirildiği gibi olacak. ²⁶ Ancak bir adada karaya oturmamız gerekiyor.”

Gemi Karaya Oturuyor

²⁷ On dördüncü gece İyon Denizi'nde[§] sürükleniyorduk. Gece yarısına doğru gemiler karaya yaklaştıklarını sezinlediler. ²⁸ Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç* olduğunu gördüler. Biraz ilerledikten sonra bir daha ölçtüler, on beş kulaç† olduğunu gördüler. ²⁹ Kayalıklara bindirmekten korkarak kıçtan dört demir atıldılar ve günün tez doğması için dua ettiler. ³⁰ Bu sırada gemiciler gemiden kaçma girişiminde bulundular. Baş taraftan demir atacaklarmış gibi yapıp filikayı denize indirdiler. ³¹ Ama Pavlus yüzbaşıyla askerlere, “Bunlar gemide kalmazsa, siz kurtulamazsınız” dedi. ³² Bunun üzerine askerler ipleri kesip filikayı denize düşürdüler.

³³ Gün doğmak üzereyken Pavlus herkesi yemek yemeye çağırdı. “Bugün on dört gündür kaygılı bir bekleyiş içindesiniz, hiçbir şey yemeyip aç kaldınız” dedi. ³⁴ “Bunun için size rica ediyorum, yemek yiyin. Kurtuluşunuz için bu gerekli. Hiçbirinizin başından tek kıl bile eksilmeyecektir.” ³⁵ Pavlus bunları söyledikten sonra ekmek aldı, hepsinin önünde Tanrı'ya şükretti, ekmeği bölüp yemeye başladı. ³⁶ Hepsi bundan cesaret alarak yemek yedi. ³⁷ Gemide toplam iki yüz yetmiş altı kişiydik. ³⁸ Herkes doyduktan sonra, buğdayı denize boşaltarak gemiyi hafiflettiler.

³⁹ Gündüz olunca gördükleri karayı tanıyamadılar. Ama kumsalı olan bir körfez farkederek, mümkünse gemiyi orada karaya oturtmaya karar verdiler. ⁴⁰ Demirleri kesip denizde bıraktılar. Aynı anda dümenlerin iplerini çözüp ön yelkeni rüzgara vererek kumsala yöneldiler. ⁴¹ Gemi bir kum yükseltisine çarpıp karaya oturdu. Geminin başı kuma saplanıp kımıldamaz oldu, kıç tarafı ise dalgaların şiddetiyle dağılmaya başladı.

⁴² Askerler, tutuklulardan hiçbiri yüzerek kaçmasın diye onları öldürmek niyetindeydi. ⁴³⁻⁴⁴ Ama Pavlus'u kurtarmak isteyen yüzbaşı askerleri bu düşünceden vazgeçirdi. Önce yüzme bilenlerin denize atlayıp karaya çıkmalarını, sonra geriye kalanların, kiminin tahtalara kiminin de geminin öbür döküntülerine tutunarak onları izlemesini buyurdu. Böylelikle herkes sağ salim karaya çıktı.

28

Malta'da

‡ 27:17 “Sirte Körfezi”: Libya'nın kuzeybatı kıyılarında yer yer çok sığ olan körfez. § 27:27 “İyon Denizi”: Grekçe “Adriya Denizi”. O çağda Adriya Denizi terimi bugünkü İyon Denizi'ni de içine alıyordu. * 27:28 “Yirmi kulaç”: Yaklaşık 36 m. (bkz. Birimler Cetveli). † 27:28 “On beş kulaç”: Yaklaşık 27 m. (bkz. Birimler Cetveli).

¹ Kurtulduktan sonra adanın Malta adını taşıdığını öğrendik. ² Yerliler bize olağanüstü bir yakınlık gösterdiler. Hava yağışlı ve soğuk olduğu için ateş yakıp hepimizi dostça karşıladılar. ³ Pavlus bir yığın çalı çırpı toplayıp ateşin üzerine attı. O anda ısıdan kaçan bir engerek onun eline yapıştı. ⁴ Yerliler Pavlus'un eline asılan yılanı görünce birbirlerine, "Bu adam kuşkusuz bir katil" dediler. "Denizden kurtuldu, ama adalet onu yaşatmadı." ⁵ Ne var ki, elini silkip yılanı ateşin içine fırlatan Pavlus hiçbir zarar görmedi. ⁶ Halk, Pavlus'un bedeninin şişmesini ya da birdenbire düşüp ölmesini bekliyordu. Ama uzun süre bekleyip de ona bir şey olmadığını görünce fikirlerini değiştirdiler. "Bu bir ilahtır!" dediler.

⁷ Bulunduğumuz yerin yakınında adanın baş yetkilisi olan Publius adlı birinin toprakları vardı. Bu adam bizi evine kabul ederek üç gün dostça ağırladı. ⁸ O sırada Publius'un babası kanlı ishale yakalanmış ateşler içinde yatıyordu. Hastanın yanına giren Pavlus dua etti, ellerini üzerine koyup onu iyileştirdi. ⁹ Bu olay üzerine adadaki öbür hastalar da gelip iyileştirildiler. ¹⁰ Bizi bir sürü armağanla onurlandırdılar; denize açılacağımız zaman gereksindiğimiz malzemeleri gemiye yüklediler.

Roma'ya Varış

¹¹ Üç ay sonra, kışı adada geçiren ve ikiz tanrılar simgesini taşıyan bir İskenderiye gemisiyle denize açıldık. ¹² Sirakuza Kenti'ne uğrayıp üç gün kaldık. ¹³ Oradan da yolumuza devam ederek Regium'a geldik. Ertesi gün güneyden esmeye başlayan rüzgarın yardımıyla iki günde Puteoli'ye vardık. ¹⁴ Orada bulduğumuz kardeşler, bizi yanlarında bir hafta kalmaya çağırdılar.

Sonunda Roma'ya vardık. ¹⁵ Haberimizi alan Roma'daki kardeşler, bizi karşılamak için Appius Çarşısı'na ve Üç Hanlar'a kadar geldiler. Pavlus onları görünce Tanrı'ya şükretti, yüreklendi. ¹⁶ Roma'ya girdiğimizde Pavlus'un, bir asker gözetiminde yalnız başına kalmasına izin verildi.

Pavlus'un Roma'daki Etkinlikleri

¹⁷ Üç gün sonra Pavlus, Yahudiler'in ileri gelenlerini bir araya çağırdı. Bunlar toplandıkları zaman Pavlus kendilerine şöyle dedi: "Kardeşler, halkımıza ya da atalarımızın törelerine karşı hiçbir şey yapmadığım halde, Yerusolim'de tutuklanıp Romalılar'ın eline teslim edildim. ¹⁸ Onlar beni sorguya çektikten sonra serbest bırakmak istediler. Çünkü ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlememiştim. ¹⁹ Ama Yahudiler buna karşı çıkınca, davamı Sezar'a* iletmek zorunda kaldım. Bunu, kendi ulusumdan herhangi bir şikâyetim olduğu için yapmadım. ²⁰ Ben İsrail'in umudu uğruna bu zincire vurulmuş bulunuyorum. Sizi buraya, işte bu konuyu görüşmek ve konuşmak için çağırdım."

²¹ Onlar Pavlus'a, "Yahudiye'den seninle ilgili mektup almadık, oradan gelen kardeşlerden hiçbiri de senin hakkında kötü bir haber getirmedi, kötü bir şey söylemedi" dediler. ²² "Biz senin fikirlerini senden duymak isteriz. Çünkü her yerde bu mezhebe karşı çıkıldığını biliyoruz."

²³ Pavlus'la bir gün kararlaştırdılar ve o gün, daha büyük bir kalabalıkla onun kaldığı yere geldiler. Pavlus sabahdan akşama dek onlara Tanrı'nın Egemenliği'ne* ilişkin açıklamalarda bulundu ve bu konuda tanıklık etti. Gerek Musa'nın Yasası'na, gerek peygamberlerin yazılarına dayanarak onları İsa hakkında ikna etmeye çalıştı. ²⁴ Bazıları onun sözlerine inandı, bazıları ise inanmadı. ²⁵ Birbirleriyle anlaşamayınca, Pavlus'un şu son sözünden sonra ayrıldılar: "Peygamber Yeşaya aracılığıyla atalarınıza seslenen Kutsal Ruh doğru söyledi. ²⁶ Ruh dedi ki,

'Bu halka gidip şunu söyle:
Duyacak duyacak, ama hiç anlamayacaksınız,

Bakacak bakacak, ama hiç görmeyeceksiniz.

²⁷ Çünkü bu halkın yüreği duygusuzlaştı,

Kulakları ağırlaştı.

Gözlerini kapadılar.

Öyle ki, gözleri görmesin,

Kulakları duymasın, yürekleri anlamasın,

Ve bana dönmesinler.

Dönselerdi, onları iyileştirirdim.'

²⁸⁻²⁹ “Şunu bilin ki, Tanrı'nın sağladığı bu kurtuluşun haberi öteki uluslara gönderilmiştir. Ve onlar buna kulak vereceklerdir.”*

³⁰ Pavlus tam iki yıl kendi kiraladığı evde kaldı ve ziyaretine gelen herkesi kabul etti.

³¹ Hiçbir engelle karşılaşmadan Tanrı'nın Egemenliği'ni tam bir cesaretle duyuruyor, Rab İsa Mesih'le ilgili gerçekleri öğretiyordu.

* **28:28-29** Bazı Grekçe elyazmaları, “Pavlus'un bu sözlerinden sonra Yahudiler kendi aralarında şiddetle tartışarak oradan ayrıldılar” sözlerini de içerir.

Pavlus'tan ROMALILAR'A MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Elçi Pavlus bu mektubu Yerus alim'e yapt ı bir yolculuk sırasında yazmıştır. Toplanan bağışları oradaki yoksul inanlılara iletmekle g revlendirilmışti (15:25-27). Bu da İ.S. 57-59 yılları arasında, Müjde'yi yaymak için  ıkt ı üçüncü yolculuğun sonlarında olabilir. Büyük olasılıkla Korint'ten yazmaktadır (El .20:1-3). Bundan sonra Yerus alim'e, Yerus alim'den de İspanya'ya gitmeyi, yol üzerinde de Roma'ya uğramayı tasarlar (1:9-15; 15:22-32). Daha  nce Roma'da Müjde'yi yaymış değildi, ama oradaki inanlıların birçoğunu tanıyordu (16:3-16). Yayd ı Müjde'yi, Tanrı'nın kendisini duyurmaya  ağırd ı bildiriyi¹ bu mektupta açıklamaktadır. 1:16-17 ayetlerinde şöyle diyor: “Müjde'den utanmıyorum. Müjde iman eden herkesin... kurtuluşu için Tanrı gücüdür. Tanrı'nın insanı aklad ı, Müjde'de açıklanır. Aklanma yalnız imanla olur. Yazılmış olduğu gibi, ‘İmanla aklanan yaşayacaktır.’ ”

Mektubun İçeriği: Mektubun ilk önemli konusu, Tanrı'nın gazabına ve yargısına yol açan insan g nahıdır². Pavlus bunu belirttikten sonra insanın bu kötü durumu için Tanrı'nın sunduğu çareyi açıklıyor. Tanrı insanları, İsa Mesih'e iman ettikleri için aklar, Musa'nın Yasası'na uydukları için deėil³. Kutsal Yasa'nın gereklerini hiç kimse tümüyle yerine getiremez. Zaten Kutsal Yasa'nın amacı da başkadır. Yasa günahı tanımlar ve ciddiyetini vurgular. Dahası, Pavlus 6:1-23 ayetlerinde, Mesih'e ait olanların yalnız geçmişlerinden ötürü bağışlanmakla kalmadıklarını, g nahtan da  zg r kılındıklarını açıklar. Pavlus'un dediği gibi, “Günah size egemen olmayacaktır” (6:14). İnananlar Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşadıkça Tanrı'nın istediği gibi yaşamış olacaklardır (8:1-14). Gerçekte Tanrı'nın amacı bunun da ötesine geçiyor (8:14-39): “Tanrı önceden bildiği kişileri Oğlu'nun benzerliğine dönüştürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Oğul birçok kardeş arasında ilk doğan olsun” (8:29).

Yahudi kökenli olan inanlılar topluluğu her ulustan geleni kabul etmeye başlad ı bir sırada Pavlus Tanrı'nın Yahudiler'e ilişkin amacını irdelemeye bařlar⁴. Öyle anlaşılıyor ki, Roma'daki kilise hem Yahudi⁵ hem de öteki uluslardan⁶ gelen üyelerden oluşuyordu. Et yiyip yememek, belirli günleri kutlayıp kutlamamak (14:1-6) konusundaki tartışmalar da buna bir ipucu sayılabilir. Pavlus, Müjde'yi öteki uluslara duyurmaya çağırılmıştı, ama kendi halkı için de büyük kaygıları vardı⁷. Bir başka kaygısı daha vardı, bu da öteki uluslardan olan inanlıların Yahudiler'e neler borçlu olduklarını bilmelerini istemesiydi⁸.

Pavlus mektubun son bölümlerinde (12:1-15:13) uygulamaya ilişkin  ğ tleri peş peçe sıralıyor.

Ana Hatlar:

1:1-17 Giriş ve ana konu

1:18-3:20 İnsanın günahı

3:21-5:21 Tanrı, Mesih'e iman edenleri aklar

6:1-8:39 Artık günah size egemen olmayacaktır: Ruh'a bağlı yeni yaşam

9:1-11:36 Tanrı'nın İsrail için tasarladıkları

12:1-15:13 Yaşayan kurbanlar: Doğru davranmaya ilişkin  ğ tler

15:14-16:27 Pavlus'un tasarlad ı ziyaret ve son selamlar

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

¹ İsa Mesih'in kulu, Tanrı'nın Müjdesi'ni yaymak üzere seçilip elçi olmaya çağırılan ben Pavlus'tan selam! ²⁻⁴ Tanrı, Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'le ilgili bu Müjde'yi peygamberleri

aracılığıyla Kutsal Yazılar'da önceden vaat etti. Rabbimiz İsa Mesih beden açısından Davut'un soyundandır; kutsallık ruhu açısından ise ölümden dirilmekle Tanrı'nın Oğlu olduğu kudretle ilan edildi. ⁵ Her ulustan insanın iman edip söz dinlemesini sağlamak için Mesih aracılığıyla ve O'nun adı uğruna Tanrı lütfuna ve elçilik görevine sahip olduk. ⁶ İsa Mesih'in çağrılmışları olan sizler de bu uluslardansınız. ⁷ Tanrı'nın Roma'da bulunan, kutsal olmaya çağrılan bütün sevdiklerine, Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten size lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus'un Roma'ya Gitme Özlemi

⁸ İlkın hepiniz için İsa Mesih aracılığıyla Tanrım'a şükrediyorum. Çünkü imanınız bütün dünyada duyuruluyor. ⁹⁻¹⁰ Oğlu'nun Müjdesi'ni yaymakta bütün varlığımın kulluk ettiğim Tanrı, sizi durmadan, her zaman dualarımda andığıma tanıktır. Tanrı'nın isteğiyle sonunda bir yol bulup yanınıza gelmek için dua ediyorum. ¹¹ Çünkü ruhça pekişmeniz için size ruhsal bir armağan ulaştırmak üzere sizi görmeyi çok istiyorum. ¹² Yani, ben aranızdayken karşılıklı olarak birbirimizin imanıyla cesaret buluruz demek istiyorum.

¹³ Kardeşler, öteki uluslar arasında olduğu gibi, çalışmalarımın sizin aranızda da ürün vermesi için yanınıza gelmeyi birçok kez amaçladığımı, ama şimdiye dek hep engellendiğimi bilmenizi istiyorum. ¹⁴ Grekler'e* ve Grek olmayanlara, bilgelere ve bilgisizlere karşı sorumluluğum var. ¹⁵ Bu nedenle Roma'da bulunan sizlere de Müjde'yi elimden geldiğince bildirmek için sabırsızlanıyorum. ¹⁶ Çünkü Müjde'den utanmıyorum. Müjde iman eden herkesin –önce Yahudiler'in, sonra Yahudi olmayanların– kurtuluşu için Tanrı gücüdür. ¹⁷ Tanrı'nın insanı akladığı*, Müjde'de açıklanır. Aklanma yalnız imanla olur. Yazılmış olduğu gibi, “İmanla aklanan yaşayacaktır†.”

Tanrı'ya İsyan

¹⁸ Haksızlıkla gerçeğe engel olan insanların bütün tanrısızlığına ve haksızlığına karşı Tanrı'nın gazabı gökten açıkça gösterilmektedir. ¹⁹ Çünkü Tanrı'ya ilişkin bilinen ne varsa, gözlerinin önündedir; Tanrı hepsini gözlerinin önüne sermiştir. ²⁰ Tanrı'nın görünmeyen nitelikleri –sonsuz gücü ve Tanrılığı– dünya yaratılalı beri O'nun yaptıklarıyla anlaşılmalıkta, açıkça görülmektedir. Bu nedenle özürleri yoktur. ²¹ Tanrı'yı bildikleri halde O'nu Tanrı olarak yüceltmediler, O'na şükretmediler. Tersine, düşüncelerinde budalalığa düştüler; anlayışsız yüreklerini karanlık bürüdü. ²² Akıllı olduklarını ileri sürerken akılsız olup çıktılar. ²³ Ölümsüz Tanrı'nın yüceliği yerine ölümlü insana, kuşlara, dört ayaklılara, sürüngenlere benzeyen putları yeğlediler.

²⁴ Bu yüzden Tanrı, birbirlerinin bedenlerini aşağılasınlar diye, onları yüreklerinin tutkuları içinde ahlaksızlığa teslim etti. ²⁵ Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı‡ koydular. Yaradan'ın yerine yaratığa tapıp kulluk ettiler. Oysa Tanrı sonsuza dek övülmeye layıktır! Amin.

²⁶ İşte böylece Tanrı onları utanç verici tutkulara teslim etti. Kadınları bile doğal ilişki yerine doğal olmayanı yeğlediler. ²⁷ Aynı şekilde erkekler de kadınla doğal ilişkilerini bırakıp birbirleri için şehvetle yanıp tutuştular. Erkekler erkeklerle utanç verici ilişkilere girdiler ve kendi bedenlerinde sapıklıklarına yaraşan karşılığı aldılar.

²⁸ Tanrı'yı tanımakta yarar görmedikleri için Tanrı onları yararsız düşüncelere, yakışıksız davranışlara teslim etti. ²⁹ Her türlü haksızlık, kötülük, açgözlülük ve kinle doldular. Kıskançlık, öldürme hırsı, çekişme, hile, kötü niyetle doludurlar. ³⁰⁻³¹ Dedikoducu, yeric, Tanrı'dan nefret eden, küstah, kibirli, övünge, kötülük üreten, anne baba sözü dinlemeyen, anlayışsız, sözünde durmaz, sevgiden yoksun, acımasız insanlardır. ³² Böyle

1:13 Elç.19:21 1:16 Mar.8:38 1:17 Hab.2:4 * 1:17 “Tanrı'nın insanı akladığı” ya da “Tanrı'nın adaleti”.
† 1:17 “İmanla aklanan yaşayacaktır” ya da “Doğru kişi imanla yaşayacaktır”. 1:21 Ef.4:17-18 1:23 Yas.4:16-18
‡ 1:25 “Tanrı'yla ilgili gerçeğin yerine yalanı” ya da “Gerçek Tanrı'nın yerine sahte ilahları”.

davrananların ölümü hak ettiğine ilişkin Tanrı buyruğunu bildikleri halde, bunları yalnız yapmakla kalmaz, yapanları da onaylarlar.

2

Tanrı Ayrım Yapmaz

¹ Bu nedenle sen, ey başkasını yargılayan insan, kim olursan ol, özrün yoktur. Başkasını yargıladığın konuda kendini mahkûm ediyorsun. Çünkü ey yargılayan sen, aynı şeyleri yapıyorsun. ² Böyle davrananları Tanrı'nın haklı olarak yargıladığını biliriz. ³ Bu gibi şeyleri yapanları yargılayan, ama aynısını yapan ey insan, Tanrı'nın yargısından kaçabileceğini mi sanıyorsun? ⁴ Tanrı'nın sınırsız iyiliğini, hoşgörüsünü, sabrını hor mu görüyorsun? O'nun iyiliğinin seni tövbeye yönelttiğini bilmiyor musun?

⁵ İnatçılığın ve tövbesiz yüreğin yüzünden Tanrı'nın adil yargısının açıklanacağı gazap günü için kendine karşı gazap biriktiriyorsun. ⁶ Tanrı “herkese, yaptıklarının karşılığını verecektir.” ⁷ Sürekli iyilik ederek yücelik, saygınlık, ölümsüzlük arayanlara sonsuz yaşam verecek. ⁸ Bencillerin, gerçeğe uymayıp haksızlık peşinden gidenlerin üzerineyse gazap ve öfke yağdıracak. ⁹⁻¹⁰ Kötülük eden herkese –önce Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana– sıkıntı ve elem verecek; iyilik eden herkese –yine önce Yahudi'ye, sonra Yahudi olmayana– yücelik, saygınlık, esenlik verecektir. ¹¹ Çünkü Tanrı insanlar arasında ayırım yapmaz.

¹² Kutsal Yasa'yı* bilmeden günah işleyenler Yasa olmadan da mahvolacaklar. Yasa'yı bildikleri halde günah işleyenlerse Yasa'yla yargılanacaklar. ¹³ Çünkü Tanrı katında akanacak olanlar Yasa'yı işitenler değil, yerine getirenlerdir. ¹⁴ Kutsal Yasa'dan yoksun uluslar Yasa'nın gereklerini kendiliklerinden yaptıkça, Yasa'dan habersiz olsalar bile kendi yasalarını koymuş olurlar. ¹⁵ Böylelikle Kutsal Yasa'nın gerektirdiklerinin yüreklerinde yazılı olduğunu gösterirler. Vicdanları buna tanıklık eder. Düşünceleriye onları ya suçlar ya da savunur. ¹⁶ Yayıdığım Müjde'ye göre Tanrı'nın, insanları gizlice yaptıkları şeylerden ötürü İsa Mesih aracılığıyla yargılayacağı gün böyle olacaktır.

Yahudiler ve Kutsal Yasa

¹⁷ Ya sen? Kendine Yahudi diyor, Kutsal Yasa'ya dayanıp Tanrı'yla övünüyorsun. ¹⁸ Tanrı'nın isteğini biliyorsun. En üstün değerleri ayırt etmeyi Yasa'dan öğrenmişsin. ¹⁹⁻²⁰ Kutsal Yasa'da bilginin ve gerçeğin özüne kavuşmuş olarak körlerin kılavuzu, karanlıkta kalanların ışığı, akılsızların eğiticisi, çocukların* öğretmeni olduğuna inanmışsin. ²¹ Öyleyse başkasına öğretirken, kendine de öğretmez misin? Çalmamayı öğütlerken, çalar mısın? ²² “Zina etmeyin” derken, zina eder misin? Putlardan tiksirken, tapınakları yağmalar mısın? ²³ Kutsal Yasa'yla övünürken, Yasa'ya karşı gelerek Tanrı'yı aşağılar mısın? ²⁴ Nitekim şöyle yazılmıştır: “Sizin yüzünüzden uluslar arasında Tanrı'nın adına küfrediliyor.”

²⁵ Kutsal Yasa'yı yerine getirirsen, sünnetin elbet yararı vardır. Ama Yasa'ya karşı gelirsen, sünnetli olmanın hiçbir anlamı kalmaz†. ²⁶ Bu nedenle, sünnetsizler Yasa'nın buyruklarına uyarsa, sünnetli sayılmayacak mı? ²⁷ Sen Kutsal Yazılar'a ve sünnete sahip olduğun halde Yasa'yı çiğnersen, bedence sünnetli olmayan ama Yasa'ya uyan kişi seni yargılamayacak mı? ²⁸ Çünkü ne dıştan Yahudi olan gerçek Yahudi'dir, ne de görünüşte, bedensel olan sünnet gerçek sünnettir. ²⁹ Ancak içten Yahudi olan Yahudi'dir. Sünnet de yürekle ilgilidir; yazılı yasanın değil, Ruh'un işidir. İçten Yahudi olan kişi, insanların değil, Tanrı'nın övgüsünü kazanır.

2:1 Mat.7:1; Luk.6:37 2:6 Mez.62:12; Özd.24:12 2:11 Yas.10:17 * 2:19-20 “Çocukların” ya da “Yeni öğrencilerin”.
2:24 Yşa.52:5 † 2:25 “Sünnetli olmanın hiçbir anlamı kalmaz”: Grekçe “Sünnetin sünnetsizlik olmuştur”. 2:29 Yas.30:6

3

Tanrı'nın Güvenilirliği

¹ Öyleyse Yahudi'nin ne üstünlüğü var? Sünnetin yararı nedir? ² Her yönden çoktur. İlk olarak, Tanrı'nın sözleri Yahudiler'e emanet edilmiştir. ³ Peki, kimi Yahudiler güvenilirmez çıkmışsa ne olur? Onların güvenilirmezliği Tanrı'nın güvenilirliğini ortadan kaldırır mı? ⁴ Kesinlikle hayır! Herkes yalancı olsa bile, Tanrı'nın doğruyu söylediği bilinmelidir. Yazılmış olduğu gibi:

“Öyle ki, sözlerinde doğru çıkasın
Ve yargılandığında davayı kazanasın.”

⁵ Ama bizim haksızlığımız Tanrı'nın adil olduğunu ortaya çıkarıyorsa, ne diyelim? İnsanların diliyle konuşuyorum: Gazapla cezalandıran Tanrı haksız mı? ⁶ Kesinlikle hayır! Öyle olsa Tanrı dünyayı nasıl yargılayacak? ⁷ Ama Tanrı'nın her zaman doğruyu söylediği benim yalanımla yüceliği için daha açık şekilde ortaya çıkmışsa, ben niçin yine bir günahkâr olarak yargılanıyorum? ⁸ Bazılarının bizi kötüleyerek, söylediğimizi ileri sürdüğü gibi niçin, “Kötülük yapalım da bundan iyilik çıksın” demeyelim? Böylelerinin yargılanması yerindedir.

Doğru Olan Yok

⁹ Şimdi ne diyelim? Biz Yahudiler öteki uluslardan üstün müyüz? Elbette değiliz. İster Yahudi ister Grek olsun, daha önce herkesi günahın denetiminde olmakla suçladık. ¹⁰ Yazılmış olduğu gibi:

“Doğru kimse yok, tek kişi bile yok.

¹¹ Anlayan kimse yok,

Tanrı'yı arayan yok.

¹² Hepsi saptı,

Tümü yararsız oldu.

İyilik eden yok, tek kişi bile!”

¹³ “Ağızları açık birer mezardır.

Dilleriyle aldatırlar.”

“Engerek zehiri var dudaklarının altında.”

¹⁴ “Ağızları lanet ve acı sözle doludur.”

¹⁵ “Ayakları kan dökmeye seğirtir.

¹⁶ Yıkım ve dert var yollarında.

¹⁷ Esenlik yolunu da bilmezler.”

¹⁸ “Tanrı korkusu yoktur onlarda.”

¹⁹ Kutsal Yasa'da söylenenlerin her ağız kapansın, bütün dünya Tanrı'ya hesap versin diye Yasa'nın yönetimi altındakilere söylendiğini biliyoruz. ²⁰ Bu nedenle Yasa'nın gereklerini yapmakla hiç kimse Tanrı katında aklanmayacaktır. Çünkü Yasa sayesinde günahın bilincine varılır.

İmanla Aklanma

²¹ Ama şimdi Yasa'dan bağımsız olarak Tanrı'nın insanı nasıl aklayacağı açıklandı. Yasa ve peygamberler buna tanıklık ediyor. ²² Tanrı insanları İsa Mesih'e olan imanlarıyla* aklar. Bunu, iman eden herkes için yapar. Hiç ayırım yoktur. ²³ Çünkü herkes günah işledi

3:4 Mez.51:4 **3:10** Mez.14:1-3; 53:1-3 **3:13** Mez.5:9 **3:13** Mez.140:3 **3:14** Mez.10:7 **3:15** Özd.1:16; Yşa.59:7-8 **3:18** Mez.36:1 **3:20** Mez.143:2; Gal.2:16 **3:22** Gal.2:16 * **3:22** “Mesih'e olan imanlarıyla” ya da “Mesih'in sadakatıyla”.

ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kaldı. ²⁴ İnsanlar İsa Mesih'te olan kurtuluşla†, Tanrı'nın lütfuyla, karşılıksız olarak aklanırlar. ²⁵⁻²⁶ Tanrı Mesih'i, kanıyla günahları bağışlatan‡ ve imanla benimsenen kurban olarak sundu. Böylece adaletini gösterdi. Çünkü sabredip daha önce işlenmiş günahları cezasız bıraktı. Bunu, adil kalmak ve İsa'ya iman edeni aklamak için şimdiki zamanda kendi adaletini göstermek amacıyla yaptı.

²⁷ Öyleyse neyle övünebiliriz? Hiçbir şeyle! Hangi ilkeye dayanarak? Yasa'yı yerine getirme ilkesine mi? Hayır, iman ilkesine. ²⁸ Çünkü insanın, Yasa'nın gereklerini yaparak değil, iman ederek amlandığı kanısındayız. ²⁹ Yoksa Tanrı yalnız Yahudiler'in Tanrısı mı? Öteki ulusların da Tanrısı değil mi? Elbet öteki ulusların da Tanrısı'dır. ³⁰ Çünkü sünnetlileri imanları sayesinde, sünnetsizleri de aynı imanla aklayacak olan Tanrı tektir.

³¹ Öyleyse biz iman aracılığıyla Kutsal Yasa'yı geçersiz mi kılıyoruz? Hayır, tam tersine, Yasa'yı doğruluyoruz.

4

İbrahim'in İmanı

¹ Şu halde soyumuzun atası İbrahim'in durumu için ne diyelim? ² Eğer İbrahim yaptığı iyi işlerden dolayı aklandıysa, övünmeye hakkı vardır; ama Tanrı'nın önünde değil. ³ Kutsal Yazı ne diyor? “İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayıldı*.” ⁴ Çalışana verilen ücret lütuf değil, hak sayılır. ⁵ Ancak çalışmayan, ama tanrısız aklayana iman eden kişi imanı sayesinde aklanmış sayılır. ⁶ Nitekim, iyi işlerine bakmaksızın Tanrı'nın aklanmış saydığı kişinin mutluluğunu Davut da şöyle anlatır:

⁷ “Ne mutlu suçları bağışlanmış,
Günahları örtülmüş olanlara!

⁸ Günahı Rab tarafından sayılmayana ne mutlu!”

⁹ Bu mutluluk yalnız sünnetliler için mi, yoksa aynı zamanda sünnetsizler için midir? Diyoruz ki, “İbrahim, imanı sayesinde aklanmış sayıldı.” ¹⁰ Hangi durumda aklanmış sayıldı? Sünnet olduktan sonra mı, sünnetsizken mi? Sünnetliyken değil, sünnetsizken... ¹¹ İbrahim daha sünnetsizken imanla aklandığının kanıtı olarak sünnet işaretini aldı. Öyle ki, sünnetsiz oldukları halde iman edenlerin hepsinin babası olsun, böylece onlar da aklanmış sayılsın. ¹² Böylelikle atamız İbrahim, yalnız sünnetli olmakla kalmayan, ama kendisi sünnetsizken sahip olduğu imanın izinden yürüyen sünnetlilerin de babası oldu. ¹³ Çünkü İbrahim'e ve soyuna dünyanın mirasçısı olma vaadi Kutsal Yasa yoluyla değil, imandan gelen aklanma yoluyla verildi. ¹⁴ Eğer Yasa'ya bağlı olanlar mirasçı olursa, iman boş ve vaat geçersizdir. ¹⁵ Yasa, Tanrı'nın gazabına yol açar. Ama yasanın olmadığı yerde yasaya karşı gelmek de söz konusu değildir.

¹⁶⁻¹⁷ Bu nedenle vaat, Tanrı'nın lütfuna dayanmak ve İbrahim'in bütün soyu için güvence altına alınmak üzere imana bağlı kılınmıştır. İbrahim'in soyu yalnız Kutsal Yasa'ya bağlı olanlar değil, aynı zamanda İbrahim'in imanına sahip olanlardır. “Seni birçok ulusun babası yaptım” diye yazılmış olduğu gibi İbrahim, iman ettiği Tanrı'nın –ölülere yaşam veren, var olmayanı buyruğuyla var eden Tanrı'nın– gözünde hepimizin babasıdır.

† 3:24 “Kurtuluşla” ya da “Fidyeye”. ‡ 3:25-26 Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yatıştırmak kavramını da içerir. 3:30 Yas.6:4; Gal.3:20 4:3 Yar.15:6; Gal.3:6 * 4:3 “Böylece aklanmış sayıldı”: Grekçe “Ve ona doğruluk sayıldı”. Grekçe “Doğruluk saymak” terimi 4:5,6,9,10,11,22,23 ve 24 ayetlerinde de geçmektedir. 4:7 Mez.32:1-2 4:11 Yar.17:10 4:13 Yar.17:4-6; 22:17-18; Gal.3:29 4:14 Gal.3:18 4:16-17 Yar.17:5; Gal.3:7

¹⁸ İbrahim umutsuz bir durumdayken birçok ulusun babası olacağına umutla iman etti. “Senin soyun böyle† olacak” sözüne güveniyordu. ¹⁹ Yüz yaşına yaklaşmışken, ölü denebilecek bedenini ve Sara'nın ölü rahmini düşündüğünde imanı zayıflamadı. ²⁰ İmansızlık edip Tanrı'nın vaadinden kuşkulandı; tersine, imanı güçlendi ve Tanrı'yı yüceltti. ²¹ Tanrı'nın vaadini yerine getirecek güçte olduğuna tümüyle güvendi. ²² Bunun için de aklanmış sayıldı. ²³⁻²⁴ “Aklanmış sayıldı” sözü, yalnız onun için değil, aklanmış sayılacak olan bizler –Rabbimiz İsa'yı ölümden diriltten Tanrı'ya iman eden bizler– için de yazıldı. ²⁵ İsa suçlarımız için ölüme teslim edildi ve aklanmamız için diriltildi.

5

Tanrı'yla Barışmak

¹ Böylece imanla aklandığımıza göre, Rabbimiz İsa Mesih sayesinde Tanrı'yla barışmış oluyoruz. ² İçinde bulunduğumuz bu lütfâ Mesih aracılığıyla, imanla kavuştuk ve Tanrı'nın yüceliğine erişmek umuduyla övünüyoruz. ³⁻⁴ Yalnız bununla değil, sıkıntılarla da övünüyoruz. Çünkü biliyoruz ki, sıkıntı dayanma gücünü, dayanma gücü Tanrı'nın beğenisini, Tanrı'nın beğenisi de umudu yaratır. ⁵ Umud düş kırıklığına uğratmaz. Çünkü bize verilen Kutsal Ruh aracılığıyla Tanrı'nın sevgisi yüreklerimize dökülmüştür.

⁶ Evet, biz daha çaresizken Mesih belirlenen zamanda tanrısızlar için öldü. ⁷ Bir kimse doğru insan için güç ölür, ama iyi insan için belki biri ölmeyi göze alabilir. ⁸ Tanrı ise bizi sevdiğini şununla kanıtlıyor: Biz daha günahkârken, Mesih bizim için öldü. ⁹ Böylece şimdi O'nun kanıyla aklandığımıza göre, O'nun aracılığıyla Tanrı'nın gazabından kurtulacağımız çok daha kesindir. ¹⁰ Çünkü biz Tanrı'nın düşmanlarıyken Oğlu'nun ölümü sayesinde O'nunla barıştıksa, barışmış olarak Oğlu'nun yaşamıyla kurtulacağımız çok daha kesindir. ¹¹ Yalnız bu kadar da değil, bizi şimdi Tanrı'yla barıştırmış olan Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla, Tanrı'nın kendisiyle de övünüyoruz.

Ölüm ve Yaşam

¹² Günah bir insan aracılığıyla, ölüm de günah aracılığıyla dünyaya girdi. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü hepsi günah işledi. ¹³ Kutsal Yasa'dan önce de dünyada günah vardı; ama yasa olmayınca günahın hesabı tutulmaz. ¹⁴ Oysa ölüm Adem'den Musa'ya dek, gelecek Kişi'nin örneği olan Adem'in suçuna benzer bir günah işlememiş olanlar üzerinde de egemendi. ¹⁵ Ne var ki, Tanrı'nın armağanı Adem'in suçu gibi değildir. Çünkü bir kişinin suçu yüzünden birçokları öldüyse, Tanrı'nın lütfu ve bir tek adamın, yani İsa Mesih'in lütfuyla verilen bağış birçokları yararına daha da çoğaldı. ¹⁶ Tanrı'nın bağışı o tek adamın günahının sonucu gibi değildir. Tek suçtan sonra verilen yargı mahkûmiyet getirdi; oysa birçok suçtan sonra verilen armağan aklanmayı sağladı. ¹⁷ Çünkü ölüm bir tek adamın suçu yüzünden o tek adam aracılığıyla egemenlik sürdüysen, Tanrı'nın bol lütfunu ve aklanma bağışını alanların bir tek adam, yani İsa Mesih sayesinde yaşamda egemenlik sürecekleri çok daha kesindir.

¹⁸ İşte, tek bir suçun bütün insanların mahkûmiyetine yol açtığı gibi, bir doğruluk eylemi de bütün insanlara yaşam veren aklanmayı sağladı. ¹⁹ Çünkü bir adamın söz dinlemezliği yüzünden nasıl birçoğu günahkâr kılındıysa, bir adamın söz dinlemesiyle birçoğu da doğru kılınacaktır. ²⁰ Kutsal Yasa suç çoğalsın diye araya girdi; ama günahın çoğaldığı yerde Tanrı'nın lütfu daha da çoğaldı. ²¹ Öyle ki, günah nasıl ölüm yoluyla egemenlik sürdüysen, Tanrı'nın lütfu da Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla sonsuz yaşam vermek üzere doğrulukla egemenlik sürsün.

6

¹ Öyleyse ne diyelim? Lütuf çoğalsın diye günah işlemeye devam mı edelim? ² Kesinlikle hayır! Günah karşısında ölmüş olan bizler artık nasıl günah içinde yaşarız? ³ Mesih İsa'ya vaftiz edildiğimizde, hepimizin O'nun ölümüne vaftiz edildiğimizi bilmez misiniz? ⁴ Baba'nın yüceliği sayesinde Mesih nasıl ölümden dirildiyse, biz de yeni bir yaşam sürmek üzere vaftiz yoluyla O'nunla birlikte ölüme gömüldük. ⁵ Eğer O'nunkine benzer bir ölümden O'nunla birleştiysek, O'nunkine benzer bir dirilişte de O'nunla birleşeceğiz. ⁶ Artık günaha kölelik etmeyelim diye, günahlı varlığımızın ortadan kaldırılması için eski yaradılışımızın Mesih'le birlikte çarmıha gerildiğini biliriz. ⁷ Çünkü ölmüş kişi günden günde özgür kılınmıştır.

⁸ Mesih'le birlikte ölmüşsek, O'nunla birlikte yaşayacağımıza da inanıyoruz. ⁹ Çünkü Mesih'in ölümden dirilmiş olduğunu ve bir daha ölmeyeceğini, ölümün artık O'nun üzerinde egemenlik sürmeyeceğini biliyoruz. ¹⁰ O'nun ölümü günaha karşılık ilk ve son ölüm olmuştur. Sürmekte olduğu yaşamı ise Tanrı için sürmektedir. ¹¹ Siz de böylece kendinizi günah karşısında ölü, Mesih İsa'da Tanrı karşısında diri sayın.

¹² Bu nedenle bedeninizin tutkularına uymamak için günahın ölümlü bedenlerinizde egemenlik sürmesine izin vermeyin. ¹³ Bedeninizin üyelerini haksızlığa araç ederek günaha sunmayın. Ölümden dirilenler gibi kendinizi Tanrı'ya adayın; bedeninizin üyelerini doğruluk araçları olarak Tanrı'ya sunun. ¹⁴ Günah size egemen olmayacaktır. Çünkü Kutsal Yasa'nın yönetimi altında değil, Tanrı'nın lütfu altındasınız.

Doğruluğa Köle Olmak

¹⁵ Öyleyse ne diyelim? Yasa'nın yönetimi altında değil de, Tanrı'nın lütfu altında olduğumuz için günah mı işleyelim? Kesinlikle hayır! ¹⁶ Söz dinleyen köleler gibi kendinizi kime teslim ederseniz, sözünü dinlediğiniz kişinin köleleri olduğunuzu bilmez misiniz? Ya ölüme götüren günahın ya da doğruluğa götüren söz dinlerliğin kölelerisiniz. ¹⁷ Ama şükürler olsun Tanrı'ya! Eskiden günahın köleleri olan sizler, adandığınız öğretinin özüne yürekten bağlandınız. ¹⁸ Günden günde özgür kılınarak doğruluğun köleleri oldunuz.

¹⁹ Doğanızın güçsüzlüğü yüzünden insan ölçülerine göre konuşuyorum. Bedeninizin üyelerini ahlaksızlığa ve kötülük yapmak üzere kötülüğe nasıl köle olarak sundunuzsa, şimdi de bu üyelerinizi kutsal olmak üzere doğruluğa köle olarak sunun. ²⁰ Sizler günahın kölesiyken doğruluktan özgürdünüz. ²¹ Şimdi utandığınız şeylerden o dönemde ne kazancınız oldu? Onların sonucu ölümdür. ²² Ama şimdi günden günde özgür kılınıp Tanrı'nın kulları olduğunuza göre, kazancınız kutsallaşma ve bunun sonucu olan sonsuz yaşamdır. ²³ Çünkü günahın ücreti ölüm, Tanrı'nın armağanı ise Rabbimiz Mesih İsa'da sonsuz yaşamdır.

7

Yasa'dan Özgür Olmak

¹ Bilmez misiniz ki, ey kardeşler –Kutsal Yasa'yı bilenlere söylüyorum– Yasa insana ancak yaşadığı sürece egemendir? ² Örneğin, evli kadın, kocası yaşadıkça yasayla ona bağlıdır; kocası ölürse, onu kocasına bağlayan yasadan özgür olur. ³ Buna göre kadın, kocası yaşarken başka bir erkekle ilişki kurarsa, zina etmiş sayılır. Ama kocası ölürse, kadın yasadan özgür olur. Şöyle ki, başka bir erkeğe varırsa, zina etmiş olmaz. ⁴ Aynı şekilde kardeşlerim, siz de bir başkasına –ölümden dirilmiş olan Mesih'e– varmak üzere Mesih'in bedeni aracılığıyla Kutsal Yasa karşısında öldünüz. Bu da Tanrı'nın hizmetinde verimli olmamız içindir. ⁵ Çünkü biz benliğin denetimindeyken, Yasa'nın kışkırttığı günah tutkuları bedenimizin üyelerinde etkindi. Bunun sonucu olarak ölüme götüren meyveler verdik. ⁶ Şimdiyse biz, daha önce tutsağı olduğumuz Yasa karşısında öldüğümüz için

Yasa'dan özgür kıldık. Sonuç olarak, yazılı yasanın eski yolunda değil, Ruh'un yeni yolunda kulluk ediyoruz.

Yasa ve Günah

⁷ Öyleyse ne diyelim? Kutsal Yasa günah mı oldu? Kesinlikle hayır! Ama Yasa olmasaydı, günahın ne olduğunu bilemezdim. Yasa, “Göz dikmeyeceksin” demeseydi, başkasının malına göz dikmenin ne olduğunu bilemezdim. ⁸ Ne var ki günah, bu buyruğun verdiği fırsatla içimde her türlü açgözlülüğü üretti. Çünkü Kutsal Yasa olmadıkça günah ölüdür. ⁹⁻¹⁰ Bir zamanlar, Yasa'nın bilincinde değilken diriyydim. Ama buyruğun bilincine vardığımda günah dirildi, bense öldüm. Buyruk da bana yaşam getireceğine, ölüm getirdi. ¹¹ Çünkü günah buyruğun verdiği fırsatla beni aldattı, buyruk aracılığıyla beni öldürdü. ¹² İşte böyle, Yasa gerçekten kutsaldır. Buyruk da kutsal, doğru ve iyidir.

¹³ Öyleyse, iyi olan bana ölüm mü getirdi? Kesinlikle hayır! Ama günah, günah olarak tanınsın diye, iyi olanın aracılığıyla bana ölüm getiriyordu. Öyle ki, buyruk aracılığıyla günahın ne denli günahlı olduğu anlaşılın. ¹⁴ Yasa'nın ruhsal olduğunu biliriz. Bense benliğin denetimindeyim, köle gibi günaha satılmışım. ¹⁵ Ne yaptığımı anlamıyorum. Çünkü istediğimi yapmıyorum; nefret ettiğim ne ise, onu yapıyorum. ¹⁶ Ama istemediğimi yaparsam, Yasa'nın iyi olduğunu kabul etmiş olurum. ¹⁷ Öyleyse bunu artık ben değil, içimde yaşayan günah yapıyor. ¹⁸ İçimde, yani benliğimde iyi bir şey bulunmadığını biliyorum. İçimde iyiyi yapmaya istek var, ama güç yok. ¹⁹ İstedğim iyi şeyi yapmıyorum, istemediğim kötü şeyi yapıyorum. ²⁰ İstemediğimi yapıyorsam, bunu yapan artık ben değil, içimde yaşayan gūnahtır.

²¹ Bundan şu kuralı çıkarıyorum: Ben iyi olanı yapmak isterken, karşımda hep kötölük vardır. ²² İç varlığımda Tanrı'nın Yasası'ndan zevk alıyorum. ²³ Ama bedenimin üyelerinde bambaşka bir yasa görüyorum. Bu da aklımın onayladığı yasaya karşı savaşıyor ve beni bedenimin üyelerindeki günah yasasına tutsak ediyor. ²⁴ Ne zavallı insanım! Ölüme götüren bu bedenden beni kim kurtaracak? ²⁵ Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'ya şükürler olsun! Sonuç olarak ben aklımla Tanrı'nın Yasası'na, ama benliğimle günahın yasasına kulluk ediyorum.

8

Yaşam Veren Ruh

¹ Böylece Mesih İsa'ya ait olanlara artık hiçbir mahkûmiyet yoktur. ² Çünkü yaşam veren Ruh'un yasası, Mesih İsa sayesinde beni günahın ve ölümün yasasından özgür kıldı. ³ İnsan benliğinden ötürü güçsüz olan Kutsal Yasa'nın yapamadığını Tanrı yaptı. Öz Oğlu'nu günahlı insan benzerliğinde günah sunusu olarak gönderip günahı insan benliğinde* yargıladı. ⁴ Öyle ki, Yasa'nın gereği, benliğe göre değil, Ruh'a göre yaşayan bizlerde yerine gelsin.

⁵ Benliğe uyanlar benlikle ilgili, Ruh'a uyanlarsa Ruh'la ilgili işleri düşünürler. ⁶ Benliğe dayanan düşünce ölüm, Ruh'a dayanan düşünceyse yaşam ve esenliktir. ⁷ Çünkü benliğe dayanan düşünce Tanrı'ya düşmandır; Tanrı'nın Yasası'na boyun eğmez, eğemez de... ⁸ Benliğin denetiminde olanlar Tanrı'yı hoşnut edemezler. ⁹ Ne var ki, Tanrı'nın Ruhu içinizde yaşıyorsa, benliğin değil, Ruh'un denetimindesiniz. Ama içinde Mesih'in Ruhu olmayan kişi Mesih'in değildir. ¹⁰ Eğer Mesih içinizdeyse, bedeniniz günah yüzünden ölü olmakla birlikte, aklanmış olduğunuz için ruhunuz diridir. ¹¹ Mesih İsa'yı ölümden diriltten Tanrı'nın Ruhu içinizde yaşıyorsa, Mesih'i ölümden diriltten Tanrı, içinizde yaşayan Ruhuyla ölümlü bedenlerinize de yaşam verecektir.

¹² Öyleyse kardeşlerim, borçluyuz ama, benliğe göre yaşamak için benliğe borçlu değiliz. ¹³ Çünkü benliğe göre yaşarsanız öleceksiniz; ama bedenin kötü işlerini Ruh'la öldürürseniz yaşayacaksınız. ¹⁴ Tanrı'nın Ruhu'yla yönetilenlerin hepsi Tanrı'nın oğullarıdır. ¹⁵ Çünkü sizi yeniden korkuya sürükleyecek kölelik ruhunu almadınız, oğulluk ruhunu aldınız. Bu ruhla, “Abba†, Baba!” diye sesleniriz. ¹⁶ Ruh'un kendisi, bizim ruhumuzla birlikte, Tanrı'nın çocukları olduğumuza tanıklık eder. ¹⁷ Eğer Tanrı'nın çocuklarıysak, aynı zamanda mirasçısıyız. Mesih'le birlikte yüceltmek üzere Mesih'le birlikte acı çekiyorsak, Tanrı'nın mirasçılarıyız, Mesih'le ortak mirasçılarız.

Görkemli Gelecek

¹⁸ Kanım şu ki, bu anın acıları, gözümüzün önüne serilecek yücelikle karşılaştırılmaya değmez. ¹⁹ Yaratılış, Tanrı çocuklarının ortaya çıkmasını büyük özlemle bekliyor. ²⁰⁻²¹ Çünkü yaratılış amaçsızlığa teslim edildi. Bu da yaratılışın isteğiyle değil, onu amaçsızlığa teslim eden Tanrı'nın isteğiyle oldu. Çünkü yaratılışın, yozlaşmaya köle olmaktan kurtarılıp Tanrı çocuklarının yüce özgürlüğüne kavuşturulması umudu vardı. ²² Bütün yaratılışın şu ana dek birlikte inleyip doğum ağrısı çektiğini biliyoruz. ²³ Yalnız yaratılış değil, biz de –evet Ruh'un turfandasına sahip olan bizler de– evlatlığa alınmayı, yani bedenlerimizin kurtulmasını özlemle bekleyerek içimizden inliyoruz. ²⁴ Çünkü bu umutla kurtulduk. Ama görülen umut, umut değildir. Gördüğü şeyi kim umut eder? ²⁵ Oysa görmediğimize umut bağlarsak, sabırla bekleyebiliriz.

²⁶ Bunun gibi, Ruh da güçsüzlüğümüzde bize yardım eder. Ne için dua etmemiz gerektiğini bilmeyiz, ama Ruh'un kendisi, sözle anlatılamaz iniltilerle bizim için aracılık eder. ²⁷ Yürekleri araştıran Tanrı, Ruh'un düşüncesinin ne olduğunu bilir. Çünkü Ruh, Tanrı'nın isteği uyarınca kutsallar için aracılık eder. ²⁸ Tanrı'nın, kendisini sevenlerle, amacı uyarınca çağrılmış olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduğunu biliriz‡. ²⁹ Çünkü Tanrı önceden bildiği kişileri Oğlu'nun benzerliğine dönüştürmek üzere önceden belirledi. Öyle ki, Oğul birçok kardeş arasında ilk doğan olsun. ³⁰ Tanrı önceden belirlediği kişileri çağırdı, çağırdıklarını akladı ve akladıklarını yüceltti.

Tanrı Sevgisi

³¹ Öyleyse buna ne diyelim? Tanrı bizden yanaysa, kim bize karşı olabilir? ³² Öz Oğlu'nu bile esirgemeyip O'nu hepimiz için ölüme teslim eden Tanrı, O'nunla birlikte bize her şeyi bağışlamayacak mı? ³³ Tanrı'nın seçtiklerini kim suçlayacak? Onları aklayan Tanrı'dır. ³⁴ Kim suçlu çıkaracak? Ölmüş, üstelik dirilmiş olan Mesih İsa, Tanrı'nın sağındadır ve bizim için aracılık etmektedir. ³⁵ Mesih'in sevgisinden bizi kim ayırabilir? Sıkıntı mı, elem mi, zulüm mü, açlık mı, çıplaklık mı, tehlike mi, kılıç mı? ³⁶ Yazılmış olduğu gibi:

“Senin uğruna bütün gün öldürülüyoruz,
Kasaplık koyun sayılıyor.”

³⁷ Ama bizi sevenin aracılığıyla bu durumların hepsinde galiplerden üstünüz. ³⁸⁻³⁹ Eminim ki, ne ölüm, ne yaşam, ne melekler, ne yönetimler, ne şimdiki ne gelecek zaman, ne güçler, ne yükseklik, ne derinlik, ne de yaratılmış başka bir şey bizi Rabbimiz Mesih İsa'da olan Tanrı sevgisinden ayırmaya yetecektir.

8:15 Mar.14:36; Gal.4:5-7 † **8:15** “Abba”: Aramice'de* baba anlamına gelir. **8:20-21** Yar.3:17-19 **8:23** 1Ko.15:35-54; 2Ko.5:2-4 ‡ **8:28** “Tanrı'nın, kendisini sevenlerle, amacı uyarınca çağrılmış olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduğunu biliriz” ya da “Tanrı'yı sevenler, O'nun amacı uyarınca çağrılmış olanlar uğruna her şeyin birlikte iyilik için etkin olduğunu biliriz”. **8:36** Mez.44:22

9

Tanrı'nın Seçtikleri

¹ Mesih'e ait biri olarak gerçeği söylüyorum, yalan söylemiyorum. Vicdanım da söylediklerimi Kutsal Ruh aracılığıyla doğruluyor. ² Yüreğimde büyük bir keder, dinmeyen bir acı var. ³⁻⁴ Kardeşlerimin, soydaşlarım olan İsrailîliler'in yerine ben kendim lanetlenip Mesih'ten uzaklaştırılmayı dilerdim. Evlatlığa kabul edilenler, Tanrı'nın yüceliğini görenler onlardır. Antlaşmalar, buyrulan Kutsal Yasa, tapınma düzeni, vaatler onlarındır. ⁵ Büyük atalar onların atalarıdır. Mesih de bedence onlardandır. O her şeyin üzerinde hüküm süren, sonsuza dek övülecek Tanrı'dır! Amin.

⁶ Tanrı'nın sözü boşa çıktı demek istemiyorum. Çünkü İsrail soyundan gelenlerin hepsi İsrailî sayılmaz. ⁷ İbrahim'in soyundan olsalar bile, hepsi onun çocukları değildir. Ama, "Senin soyun İshak'la sürecek" diye yazılmıştır. ⁸ Demek ki Tanrı'nın çocukları olağan yoldan doğan çocuklar değildir; İbrahim'in soyu sayılanlar Tanrı'nın vaadi uyarınca doğan çocuklardır. ⁹ Çünkü vaat şöyleydi: "Gelecek yıl bu zamanda geleceğim ve Sara'nın bir oğlu olacak."

¹⁰ Ayrıca Rebeka bir erkekten, atamız İshak'tan ikizlere gebe kalmıştı. ¹¹⁻¹² Çocuklar henüz doğmamış, iyi ya da kötü bir şey yapmamışken, Tanrı Rebeka'ya, "Büyüğü küçüğüne kulluk edecek" dedi. Öyle ki, Tanrı'nın seçim yapmaktaki amacı yapılan işlere değil, kendi çağrısına dayanarak sürsün. ¹³ Yazılmış olduğu gibi, "Yakup'u sevdim, Esav'dan ise nefret ettim."

¹⁴ Öyleyse ne diyelim? Tanrı adaletsizlik mi ediyor? Kesinlikle hayır! ¹⁵ Çünkü Musa'ya şöyle diyor:

"Merhamet ettiğime merhamet edeceğim,
Acıdığımı acıyacağım."

¹⁶ Demek ki bu, insanın isteğine ya da çabasına değil, Tanrı'nın merhametine bağlıdır. ¹⁷ Tanrı Kutsal Yazı'da firavuna şöyle diyor:

"Gücümü senin aracılığınla göstermek
Ve adımı bütün dünyada duyurmak için
Seni yükselttim."

¹⁸ Demek ki Tanrı dilediğine merhamet eder, dilediğinin yüreğini nasırlaştırır.

¹⁹ Şimdi bana, "Öyleyse Tanrı insanı neden hâlâ suçlu buluyor? O'nun isteğine kim karşı durabilir?" diyeceksin. ²⁰ Ama, ey insan, sen kimsin ki Tanrı'ya karşılık veriyorsun? "Kendisine biçim verilen, biçim verene, 'Beni niçin böyle yaptın' der mi?" ²¹ Ya da çömlekçinin aynı kil yığınının bir kabı onurlu iş için, ötekini bayağı iş için yapmaya hakkı yok mu? ²² Eğer Tanrı gazabını göstermek ve gücünü tanıtmak isterken, gazabına hedef olup mahvolmaya hazırlananlara büyük sabırla katlandıysa, ne diyelim? ²³ Yüceltmek üzere önceden hazırlayıp merhamet ettiklerine yüceliğinin zenginliğini göstermek için bunu yaptıysa, ne diyelim? ²⁴ Yalnız Yahudiler arasından değil, öteki uluslar arasından da çağırıldığı bu insanlar biziz. ²⁵ Tanrı Hoşça Kitabı'nda şöyle diyor:

"Halkım olmayana halkım,
Sevgili olmayana sevgili diyeceğim."

²⁶ "Kendilerine, 'Siz halkım değilsiniz' denilen yerde,

Yaşayan Tanrı'nın çocukları diye adlandırılacaklar.”

²⁷ Yeşaya, İsrail için şöyle sesleniyor:

“İsrailoğulları'nın sayısı
Denizin kumu kadar çok olsa da,
Ancak pek azı* kurtulacak.
²⁸ Çünkü Rab yeryüzündeki yargılama işini
Tez yapıp bitirecek.”

²⁹ Yeşaya'nın önceden dediği gibi:

“Her Şeye Egemen Rab
Soyumuzu sürdürecektir birkaç kişiyi
Sağ bırakmamış olsaydı,
Sodom gibi olur, Gomora'ya benzerdik.”

İsrail'in İmanstızlığı

³⁰ Öyleyse ne diyelim? Aklanma peşinde olmayan uluslar aklanmaya, imandan gelen aklanmaya kavuştular. ³¹ Aklanmak için Yasa'nın ardından giden İsrail ise Yasa'yı yerine getiremedi. ³² Neden? Çünkü imanla değil, iyi işlerle olurmuş gibi aklanmaya çalıştılar ve “sürçme taşı”nda sürçtüler. ³³ Yazılmış olduğu gibi:

“İşte, Siyon'a* bir sürçme taşı,
Bir tökezleme kayası koyuyorum.
O'na iman eden utandırılmayacak.”

10

¹ Kardeşler! İsraililer'in kurtulmasını yürekten özlüyor, bunun için Tanrı'ya yalvarıyorum. ² Onlara ilişkin tanıklık ederim ki, Tanrı için gayretlidirler; ama bu bilinçli bir gayret değildir. ³ Tanrı'nın öngördüğü doğruluğu anlamadıkları ve kendi doğruluklarını yerleştirmeye çalıştıkları için Tanrı'nın öngördüğü doğruluğa boyun eğmediler. ⁴ Oysa her iman edenin aklanması için Mesih, Kutsal Yasa'nın sonudur.

⁵ Musa, Kutsal Yasa'ya dayanan doğrulukla ilgili şöyle yazıyor: “Yasa'nın gereklerini yapan, onlar sayesinde yaşayacaktır.” ⁶⁻⁷ İmana dayanan doğruluk ise şöyle diyor: “Yüreğinde, ‘Göğe –yani Mesih'i indirmeye– kim çıkacak?’ ya da, ‘Dipsiz derinliklere –yani Mesih'i ölümler arasından çıkarmaya– kim inecek?’ deme.” ⁸ Ne deniyor?

“Tanrı sözü sana yakındır,
Ağzında ve yüreğindedir.”

İşte duyurduğumuz iman sözü budur. ⁹ İsa'nın Rab olduğunu ağzıyla açıkça söyler ve Tanrı'nın O'nu ölümden dirilttiğine yürekten iman edersen, kurtulacaksın. ¹⁰ Çünkü insan yürekten iman ederek aklanır, imanını ağzıyla açıklayarak kurtulur. ¹¹ Kutsal Yazı, “O'na iman eden utandırılmayacak” diyor. ¹² Çünkü Yahudi Grek ayrımı yoktur, aynı Rab hepsinin Rabbi'dir. Kendisini çağırانların tümüne eliaçtır. ¹³ “Rab'bi adıyla çağırان herkes kurtulacak.”

^{9:27} Yşa.10:22-23 * ^{9:27} “Pek azı”: Grekçe “Kalıntı”. ^{9:29} Yşa.1:9 ^{9:32} Yşa.8:14 ^{9:33} Yşa.28:16; 1Pe.2:6-8
^{10:5} Lev.18:5 ^{10:6-7} Yas.30:12-14 ^{10:11} Yşa.28:16 ^{10:13} Yoe.2:32

¹⁴ Ama iman etmedikleri kişiyi nasıl çağıracaklar? Duymadıkları kişiye nasıl iman edecekler? Tanrı sözünü yayan olmazsa, nasıl duyacaklar? ¹⁵ Sözü yaymaya gönderilmezlerse, sözü nasıl yayacaklar? Yazılmış olduğu gibi: “İyi haber müjdeleyenlerin ayakları ne güzeldir!”

¹⁶ Ne var ki, herkes Müjde'ye uymadı. Yeşaya'nın dediği gibi: “Ya Rab, verdiğimiz habere kim inandı?” ¹⁷ Demek ki iman, haberi duymakla, duymak da Mesih'le ilgili sözün yayılmasıyla olur. ¹⁸ Ama soruyorum: Onlar duymadılar mı? Elbet duydular.

“Sesleri bütün yeryüzüne,
Sözleri dünyanın dört bucağına ulaştı.”

¹⁹ Yine soruyorum: İsrail anlamadı mı? Önce Musa,

“Ben sizi ulus olmayanla kışkandıracağım,
Anlayışsız bir ulusla sizi öfkeliendireceğim” diyor.

²⁰ Sonra Yeşaya cesaretle,

“Aramayanlar beni buldu,
Sormayanlara kendimi gösterdim” diyor.

²¹ Öte yandan İsrail için şöyle diyor:

“Söz dinlemeyen, asi bir halka
Bütün gün ellerimi uzatıp durdum.”

11

Tanrı'nın Kendine Ayırdığı Kişiler

¹ Öyleyse soruyorum: Tanrı kendi halkından yüz mü çevirdi? Kesinlikle hayır! Ben de İbrahim soyundan, Benyamin oymağından bir İsrailli'yim. ² Tanrı önceden bildiği kendi halkından yüz çevirmedi. Yoksa İlyas'la ilgili bölümde Kutsal Yazı'nın ne dediğini, İlyas'ın Tanrı'ya nasıl İsrail'den yakındığını bilmez misiniz? ³ “Ya Rab, senin peygamberlerini öldürdüler, senin sunaklarını yıktılar. Yalnız ben kaldım. Beni de öldürmeye çalışıyorlar.”

⁴ Tanrı'nın ona verdiği yanıt nedir? “Baal'ın* önünde diz çökmemiş yedi bin kişiyi kendime ayırdım.” ⁵ Aynı şekilde, şimdiki dönemde de Tanrı'nın lütfuyla seçilmiş küçük bir topluluk* vardır. ⁶ Eğer bu, lütufla olmuşsa, iyi işlerle olmamış demektir. Yoksa lütuf artık lütuf olmaktan çıkar! ⁷ Sonuç ne? İsrail aradığına kavuşamadı, seçilmiş olanlar ise kavuştular. Geriye kalanlarınsa yürekleri nasırlaştırıldı. ⁸ Yazılmış olduğu gibi:

“Tanrı onlara uyuşukluk ruhu verdi;
Bugüne dek görmeyen gözler, duymayan kulaklar verdi.”

⁹ Davut da şöyle diyor:

“Sofraları onlara tuzak,
Kapan, tökez ve ceza olsun.

¹⁰ Gözleri kararsın, göremesinler.
Bellerini hep iki büklüm et!”

10:15 Yşa.52:7 **10:16** Yşa.53:1 **10:18** Mez.19:4 **10:19** Yas.32:21 **10:20** Yşa.65:1-2 **11:1** Flp.3:5 **11:3** 1Kr.19:10,14 **11:4** 1Kr.19:18 * **11:5** “Küçük bir topluluk”: Grekçe “Bir kalıntı”. **11:8** Yas.29:4; Yşa.29:10 **11:9** Mez.69:22-23

Aşılanmış Dallar

¹¹ Öyleyse soruyorum: İsraililer, bir daha kalkmamak üzere mi sendeleyip düştüler? Kesinlikle hayır! Ama onların suçu yüzünden öteki uluslara kurtuluş verildi; öyle ki, İsraililer onlara imrensin. ¹² Eğer İsraililer'in suçu dünyaya zenginlik, bozgunu uluslara zenginlik getirdiyse, bütünlüğü çok daha büyük bir zenginlik getirecektir! ¹³ Öteki uluslardan olan sizlere söylüyorum: Uluslara elçi olarak gönderildiğim için görevimi yüce sayarım. ¹⁴ Böylelikle belki soydaşlarımı imrendirip bazılarını kurtarırım. ¹⁵ Çünkü onların reddedilmesi dünyanın Tanrı'yla barışmasını sağladıysa, kabul edilmeleri ölümden yaşama geçiş değil de nedir? ¹⁶ Hamurun ilk parçası kutsalsa, tümü kutsaldır; kök kutsalsa, dallar da kutsaldır.

¹⁷⁻¹⁸ Ama zeytin ağacının bazı dalları kesildiyse ve sen yabanıl bir zeytin filiziyken onların yerine aşılınıp ağacın semiz köküne ortak oldunsa, o dallara karşı övünme. Eğer övünüyorsan, unutma ki, sen kökü taşımıyorsun, kök seni taşıyor. ¹⁹ O zaman, “Ben aşılınayım diye dallar kesildi” diyeceksin. ²⁰ Doğru, onlar imansızlık yüzünden kesildiler. Sense imanla yerinde duruyorsun. Böbürlenme, kork! ²¹ Çünkü Tanrı asıl dalları esirgemediyse, seni de esirgemeyecektir.

²² Onun için Tanrı'nın iyiliğini de sertliğini de gör. O, düşenlere karşı serttir; ama O'nun iyiliğine bağlı kalırsan, sana iyi davranır. Yoksa sen de kesilip atılırsın! ²³ İmansızlıkta direnmezlerse, İsraililer de öz ağaca aşılınacaklar. Çünkü Tanrı'nın onları eski yerlerine aşılama gücü vardır. ²⁴ Eğer sen doğal yapısı yabanıl zeytin ağacından kesilip doğaya aykırı olarak cins zeytin ağacına aşılandınsa, asıl dalların öz zeytin ağacına aşılacakları çok daha kesindir!

Bütün İsrail Kurtulacak

²⁵ Kardeşler, bilgiçliğe kapılmamanız için şu sırdan habersiz kalmanızı istemem: İsraililer'den bir bölümünün yüreği, öteki uluslardan kurtulacakların sayısı tamamlanıncaya dek duyarsız kalacaktır. ²⁶ Sonunda bütün İsrail kurtulacaktır. Yazılmış olduğu gibi:

“Kurtarıcı Siyon'dan* gelecek,
Yakup'un soyundan tanrısızlığı uzaklaştıracak.

²⁷ Onların günahlarını kaldıracığım zaman
Kendileriyle yapacağım antlaşma budur.”

²⁸ İsraililer Müjde'yi reddederek sizin uğrunuza Tanrı'ya düşman oldular; ama Tanrı'nın seçimine göre, ataları sayesinde sevilmeaktedirler. ²⁹ Çünkü Tanrı'nın armağanları ve çağrısı geri alınamaz. ³⁰ Bir zamanlar Tanrı'nın sözünü dinlemeyen sizler şimdi İsraililer'in sözdinlemeziğinin sonucu merhamete kavuştunuz. ³¹ Bunun gibi, İsraililer de, sizin kavuştuğunuz merhametle merhamete erişmek için şimdi söz dinlemez oldular. ³² Çünkü Tanrı, merhametini herkese göstermek için herkesi sözdinlemeziğin tutsağı kıldı.

Tanrı'ya Övgüler

³³ Tanrı'nın zenginliği ne büyük, bilgeliği ve bilgisi ne derindir! O'nun yargıları ne denli akıl ermez, yolları ne denli anlaşılmazdır!

³⁴ “Rab'bin düşüncesini kim bilebildi?
Ya da kim O'nun öğütçüsü olabildi?”

³⁵ “Kim Tanrı'ya bir şey verdi ki,

Karşılığını O'ndan isteyebilsin?"

³⁶ Her şeyin kaynağı O'dur; her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için var oldu. O'na sonsuza dek yücelik olsun! Amin.

12

Tanrı'yı Hoşnut Etmek

¹ Öyleyse kardeşlerim, Tanrı'nın merhameti adına size yalvarırım: Bedenlerinizi diri, kutsal, Tanrı'yı hoşnut eden birer kurban olarak sunun. Ruhsal* tapınmanız budur.

² Bu çağın gidişine uymayın; bunun yerine, Tanrı'nın iyi, beğenilir ve yetkin isteğinin ne olduğunu ayırt edebilmek için düşüncenizin yenilenmesiyle değişin.

³ Tanrı'nın bana bağışladığı lütufla hepinize söylüyorum: Kimse kendisine gereğinden çok değer vermesin. Herkes Tanrı'nın kendisine verdiği iman ölçüsüne göre düşüncelerinde sağduyulu olsun.

⁴⁻⁵ Bir bedende ayrı ayrı işlevleri olan çok sayıda üyemiz olduğu gibi, çok sayıda olan bizler de Mesih'te tek bir bedeniz ve birbirimizin üyeleriyiz.

⁶ Tanrı'nın bize bağışladığı lütfâ göre, ayrı ayrı ruhsal armağanlarımız vardır. Birinin armağanı peygamberlikse, imanı oranında peygamberlik etsin.

⁷ Hizmetse, hizmet etsin. Öğretmekse, öğretsin. ⁸ Öğüt veren, öğütte bulunsun. Bağışta bulunan, bunu cömertçe yapsın. Yöneten, gayretle yönetsin. Merhamet eden, bunu güler yüzle yapsın.

⁹ Sevginiz ikiyüzlü olmasın. Kötülükten tiksini, iyiliğe bağlanın. ¹⁰ Birbirinize kardeşlik sevgisiyle bağlı olun. Birbirinize saygı göstermekte yarışın. ¹¹ Gayretiniz eksilmesin. Ruhta ateşli olun. Rab'be kulluk edin.

¹² Umudunuzla sevinin. Sıkıntıya dayanın. Kendinizi duaya verin. ¹³ İhtiyaç içinde olan kutsallara yardım edin. Konuk-sever olmayı amaç edinin.

¹⁴ Size zulmedenler için iyilik dileyin. İyilik dileyin, lanet etmeyin. ¹⁵ Sevinenlerle sevinin, ağlayanlarla ağlayın. ¹⁶ Birbirinizle aynı düşüncede olun. Böbürlenmeyin; tersine, hor görülenlerle arkadaşlık edin. Bilgiçlik taslamayın.

¹⁷ Kötülüğe kötülükle karşılık vermeyin. Herkesin gözünde iyi olanı yapmaya dikkat edin. ¹⁸ Mümkünse, elinizden geldiğince herkesle barış içinde yaşayın.

¹⁹ Sevgili kardeşler, kimseden öç almayın; bunu Tanrı'nın gazabına bırakın. Çünkü şöyle yazılmıştır: "Rab diyor ki, 'Öç benimdir, ben karşılık vereceğim.'" ²⁰ Ama,

"Düşmanın acıkmışsa doyur,
Susamışsa su ver.
Bunu yapmakla onu utanca boğarsın†."

²¹ Kötülüğe yenilme, kötülüğü iyilikle yen.

13

Yönetime Bağlı Olmak

¹ Herkes, baştaki yönetime bağlı olsun. Çünkü Tanrı'dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuştur. ² Bu nedenle, yönetime karşı direnen, Tanrı buyruğuna karşı gelmiş olur. Karşı gelenler yargılanır.

³ İyilik edenler değil, kötülük edenler yöneticilerden korkmalıdır. Yönetimden korkmamak ister misin, öyleyse iyi olanı yap, yönetimin övgüsünü kazanırsın. ⁴ Çünkü yönetim, senin iyiliğin için Tanrı'ya hizmet etmektedir. Ama kötü olanı yaparsan, kork! Yönetim, kılıcı boş yere taşımıyor; kötülük yapanın üzerine Tanrı'nın gazabını salan öç alıcı olarak Tanrı'ya hizmet ediyor.

⁵ Bunun

^{11:36} 1Ko.8:5-6 * ^{12:1} "Ruhsal" ya da "Akla uygun". ^{12:4-5} 1Ko.12:12 ^{12:6} 1Ko.12:4-11 ^{12:14} Mat.5:44; Luk.6:27-28 ^{12:16} Özd.3:7 ^{12:19} Yas.32:35; İbr.10:30 ^{12:20} Özd.25:21-22 † ^{12:20} "Onu utanca boğarsın": Grekçe "Onun başı üzerine ateş korları yağarsın".

için, yalnız Tanrı'nın gazabı nedeniyle değil, vicdan nedeniyle de yönetime bağlı olmak gerekir. ⁶ Vergi ödemenizin nedeni de budur. Çünkü yöneticiler Tanrı'nın bu amaç için gayretle çalışan hizmetkârlarıdır. ⁷ Herkese hakkını verin: Vergi hakkı olana vergi, gümrük hakkı olana gümrük, saygı hakkı olana saygı, onur hakkı olana onur verin.

Birbirinizi Sevin

⁸ Birbirinizi sevmekten başka hiç kimseye bir şey borçlu olmayın. Çünkü başkalarını seven, Kutsal Yasa'yı yerine getirmiş olur. ⁹ “Zina etmeyeceksin, adam öldürmeyeceksin, çalmayacaksın, başkasının malına göz dikmeyeceksin” buyrukları ve bundan başka ne buyruk varsa, şu sözde özetlenmiştir: “Komşunu kendin gibi seveceksin.” ¹⁰ Seven kişi komşusuna kötülük etmez. Bu nedenle sevmek Kutsal Yasa'yı yerine getirmektir.

¹¹ Bunu, yaşadığınız zamanın bilincinde olarak yapın. Artık sizin için uykudan uyanma saati gelmiştir. Çünkü şu anda kurtuluşumuz ilk iman ettiğimiz zamankinden daha yakındır. ¹² Gece ilerledi, gündüz yaklaştı. Bunun için karanlığın işlerini üzerimizden atıp ışığın silahlarını kuşanalım. ¹³ Kendimizi çılgınca eğlenceye ve sarhoşluğa, ahlaksızlığa ve sefahate, çekişmeye ve kıskançlığa kaptırmayalım. Gün ışığında olduğu gibi, saygın bir yaşam sürelim. ¹⁴ Rab İsa Mesih'i kuşanın. Benliğinizin tutkularına uymayı düşünmeyin.

14

Zayıf İman, Güçlü İman

¹ İmanı zayıf olanı aranızda kabul edin, ama tartışmalı konulara girmeyin. ² Biri her şeyi yiyebileceğine inanır; imanı zayıf olansa yalnız sebze yer. ³ Her şeyi yiyen, yemeyeni hor görmesin. Her şeyi yemeyen, yiyeni yargılamasın. Çünkü Tanrı onu kabul etmiştir. ⁴ Sen kimsin ki, başkasının kulunu yargılıyorsun? Kulu haklı çıkaran da haksız çıkaran da efendisidir. Kul haklı çıkacaktır. Çünkü Rab'bin onu haklı çıkarmaya gücü vardır. ⁵ Kimi bir günü başka bir günden üstün sayar, kimi her günü bir sayar. Herkesin kendi görüşüne tam güveni olsun. ⁶ Belli bir günü kutlayan, Rab için kutlar. Her şeyi yiyen, Tanrı'ya şükrederek Rab için yer. Bazı şeyleri yemeyen de Rab için yemez ve Tanrı'ya şükreder.

⁷ Hiçbirimiz kendimiz için yaşamayız, hiçbirimiz de kendimiz için ölmeyiz. ⁸ Yaşarsak Rab için yaşarız; ölürsek Rab için ölürüz. Öyleyse, yaşasak da ölsek de Rab'be aitiz. ⁹ Mesih hem ölülerin hem yaşayanların Rabbi olmak üzere ölüp dirildi. ¹⁰ Sen neden kardeşini yargılıyorsun? Ya sen, kardeşini neden küçümsüyorsun? Tanrı'nın yargı kürsüsü önüne hepimiz çıkacağız. ¹¹ Yazılmış olduğu gibi:

“Rab şöyle diyor:
‘Varlığım hakkı için her diz önümde çökecek,
Her dil Tanrı olduğumu açıkça söyleyecek.’”

¹² Böylece her birimiz kendi adına Tanrı'ya hesap verecektir.

¹³ Onun için, artık birbirimizi yargılamayalım. Bunun yerine, hiçbir kardeşin yoluna sürçme ya da tökezleme taşı koymamaya kararlı olun. ¹⁴ Rab İsa'ya ait biri olarak kesinlikle biliyorum ki, hiçbir şey kendiliğinden murdar değildir. Ama bir şeyi murdar sayan için o şey murdardır. ¹⁵ Yediğin bir şey yüzünden kardeşin incinmişse, artık sevgi yolunda yürümüyorsun demektir. Mesih'in, uğruna öldüğü kardeşini yedikleriyle mahvetme! ¹⁶ Size göre iyi olanın kötülenmesine fırsat vermeyin. ¹⁷ Çünkü Tanrı'nın Egemenliği, yiyecek içecek sorunu değil, doğruluk, esenlik ve Kutsal Ruh'ta sevinçtir. ¹⁸ Mesih'e bu yolda hizmet eden, Tanrı'yı hoşnut eder, insanların da beğenisini kazanır.

¹⁹ Öyleyse kendimizi esenlik getiren ve karşılıklı gelişmemizi sağlayan işlere verelim. ²⁰ Yiyecek uğruna Tanrı'nın işini bozma! Her yiyecek temizdir, ama yedikleriyle başkasının sürçmesine yol açan kişi kötülük etmiş olur. ²¹ Et yememen, şarap içmemen, kardeşinin sürçmesine yol açacak bir şey yapmaman iyidir. ²² Bu konulardaki inancını Tanrı'nın önünde kendine sakla. Onayladığı şeyden ötürü kendini yargılamayan kişi ne mutludur! ²³ Ama bir yiyecekten kuşkulanan kişi onu yerse yargılanır; çünkü imanla yemiyor. İmana dayanmayan her şey günahtır.

15

¹ İmanı güçlü olan bizler, kendimizi hoşnut etmeye değil, güçsüzlerin zayıflıklarını yüklenmeye borçluyuz. ² Her birimiz komşusunu ruhça geliştirmek için komşusunun iyiliğini gözeterek onu hoşnut etsin. ³ Çünkü Mesih bile kendini hoşnut etmeye çalışmadı. Yazılmış olduğu gibi: “Sana edilen hakaretlere ben uğradım.” ⁴ Önceden ne yazıldıysa, bize öğretmek için, sabırla ve Kutsal Yazılar'ın verdiği cesaretle umudumuz olsun diye yazıldı. ⁵ Sabır ve cesaret kaynağı olan Tanrı'nın, sizleri Mesih İsa'nın isteğine uygun olarak aynı düşüncede birleştirmesini dilerim. ⁶ Öyle ki, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı'nı ve Babası'nı birlik içinde hep bir ağızdan yüceltesiniz.

⁷ Bu nedenle, Mesih sizi kabul ettiği gibi, Tanrı'nın yüceliği için birbirinizi kabul edin. ⁸⁻⁹ Çünkü diyorum ki Mesih, Tanrı'nın güvenilir olduğunu göstermek için Yahudiler'in hizmetkârı oldu. Öyle ki, atalarımıza verilen sözler doğrulansın ve öteki uluslar merhameti için Tanrı'yı yüceltsin. Yazılmış olduğu gibi:

“Bunun için uluslar arasında sana şükredeceğim,
Adını ilahilerle öveceğim.”

¹⁰⁻¹¹ Yine deniyor ki,

“Ey uluslar, O'nun halkıyla birlikte sevinin!”

Ve, “Ey bütün uluslar, Rab'be övgüler sunun!
Ey bütün halklar, O'nu yüceltin!”

¹² Yeşaya da şöyle diyor:

“İşay'ın Kökü ortaya çıkacak,
Uluslara egemen olmak üzere yükselecek.
Uluslar O'na umut bağlayacak.”

¹³ Umut kaynağı olan Tanrı, Kutsal Ruh'un gücüyle umutla dolup taşmanız için iman yaşamınızda sizleri tam bir sevinç ve esenlikle doldursun.

Mesih'in Hizmetkârı

¹⁴ Size gelince, kardeşlerim, iyilikle dolu, her bilgiyle donanmış olduğunuzdan ben eminim. Ayrıca, birbirinize öğüt verebilecek durumdasınız. ¹⁵ Yine de Tanrı'nın bana bağışladığı lütufla bazı noktaları yeniden anımsatmak için size yazma cesaretini gösterdim. ¹⁶ Ben Tanrı'nın lütfuyla uluslar yararına Mesih İsa'nın hizmetkârı oldum. Tanrı'nın Müjdesi'ni bir kâhin olarak yaymaktayım. Öyle ki uluslar, Kutsal Ruh'la kutsal kılınarak Tanrı'yı hoşnut eden bir sunu olsun.

¹⁷ Bunun için Mesih İsa'ya ait biri olarak Tanrı'ya verdiğim hizmetle övünebilirim. ¹⁸⁻¹⁹ Ulusların söz dinlemesi için Mesih'in benim aracılığımla, sözle ve eylemle, mucizeler ve harikalar yaratan güçle, Kutsal Ruh'un gücüyle yaptıklarından başka şeyden söz etmeye cesaret edemem. Yerus alim'den* başlayıp İllirikum bölgesine kadar dolaşarak Mesih'in Müjdesi'ni eksiksiz duyurdum. ²⁰ Bir başkasının attığı temel üzerine inşa etmemek için Müjde'yi Mesih'in adının duyulmadığı yerlerde yaymayı amaç edindim. ²¹ Yazılmış olduğu gibi:

“O'ndan habersiz olanlar görecekler.
Duymamış olanlar anlayacaklar.”

Roma'ya Gitme Tasarısı

²² İşte bu yüzden yanınıza gelmem kaç kez engellendi. ²³⁻²⁴ Şimdiyse bu yörelerde artık yapacağım bir şey kalmadığından, yıllardır da yanınıza gelmeyi arzuladığımdan, İspanya'ya giderken size uğrarım. Yol üzerinde sizi görüp bir süre arkadaşlığınıza doyduktan sonra beni oraya uğurlayacağınızı umarım. ²⁵ Ama şimdi kutsallara bir hizmet için Yerus alim'e gidiyorum. ²⁶ Çünkü Makedonya ve Ahaya'da bulunanlar, Yerus alim'deki kutsallar arasında yoksul olanlar için yardım toplamayı uygun gördüler. ²⁷ Evet, uygun gördüler. Gerçekte onlara yardım borçlular. Uluslar, onların ruhsal bereketlerine ortak olduklarına göre, maddesel bereketlerle onlara hizmet etmeye borçlular. ²⁸ Bu işi bitirip sağlanan yardımı onlara ulaştırdıktan sonra* size uğrayacağım, sonra da İspanya'ya gideceğim. ²⁹ Yanınıza geldiğimde, Mesih'in bereketinin doluluğuy la geleceğimi biliyorum.

³⁰ Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih ve Ruh'un sevgisi adına size yalvarıyorum, benim için Tanrı'ya dua ederek uğraşıma katılın. ³¹ Yahudiye'deki imansızlardan kurtulmam için ve Yerus alim'e olan hizmetimin kutsallarca kabul edilmesi için dua edin. ³² Öyle ki, Tanrı'nın isteğiy le sevinçle yanınıza gelip sizlerle gönlümü ferahlatayım. ³³ Esenlik veren Tanrı hepinizle birlikte olsun! Amin.

16

Özel İstekler ve Selamlar

¹ Kenhere'deki kilisenin görevlisi olan kızkardeşimiz Fibi'yi size salık veririm. ² Kutsallara yaraşır biçimde onu Rab'bin adına kabul edin. Herhangi bir ihtiyacı olursa, kendisine yardım edin. Çünkü o, ben dahil, birçoklarına destek sağlamıştır.

³ Mesih İsa yolunda emektaşlarım olan Priska ve Akvila'ya selam edin. ⁴ Onlar benim uğr ma yaşamlarını tehlikeye attılar. Yalnız ben değ l, öteki ulusların bütün kiliseleri de onlara minnettardır. ⁵ Onların evindeki inanlılar topluluğuna da selam söyleyin. Asya İli'nden* Mesih'e ilk iman eden sevgili kardeşim Epenetus'a selam edin. ⁶ Sizin için çok çalışmış olan Meryem'e selam söyleyin. ⁷ Mesih'in elçileri arasında tanınmış ve ben-den önce Mesih'e inanmış olan soydaşlarım ve hapishane arkadaşlarım Andronikus'la Yunya'ya selam edin.

⁸ Rab'be ait olan sevgili kardeşim Ampliatus'a selam söyleyin. ⁹ Mesih yolunda emektaşımız olan Urbanus'a ve sevgili kardeşim Stakis'e selam edin. ¹⁰ Mesih'in beğenisini kazanmış olan Apellis'e selam söyleyin. Aristobulus'un ev halkından olanlara selam edin. ¹¹ Soydaşım Herodion'a selam söyleyin. Narkis'in ev halkından Rab'be ait olanlara selam söyleyin. ¹² Rab'bin hizmetinde çalışan Trifena'yla Trifosa'ya selam edin. Rab'bin hizmetinde çok çalışmış olan sevgili Persis'e selam söyleyin. ¹³ Rab'bin seçkin kulu olan Rufus'a ve bana da annelik etmiş olan annesine selam edin. ¹⁴ Asinkritus,

15:21 Y sa.52:15 **15:22** Rom.1:13 **15:25** 1Ko.16:1-4 **15:27** 1Ko.9:11 * **15:28** “Bu işi bitirip sağlanan yardımı onlara ulaştırdıktan sonra”: Grekçe “Bu işi bitirip bu meyveyi onlara müh rledikten sonra”. **16:3** Elç.18:2-3 **16:13** Mar.15:21

Flegon, Hermes, Patrovas, Hermas ve yanlarındaki kardeşlere selam edin. ¹⁵ Filologus'la Yulya'ya, Nereus'la kızkardeşine, Olimpas'la yanlarındaki bütün kutsallara selam edin. ¹⁶ Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın. Mesih'in bütün kiliseleri size selam ederler.

¹⁷ Kardeşler, size yalvarırım, aldığınız öğretiyi karşı gelerek ayrılıklara ve sapmalara neden olanlara dikkat edin, onlardan sakının. ¹⁸ Böyle kişiler Rabbimiz Mesih'e değil, kendi midelerine kulluk ediyorlar. Saf kişilerin yüreklerini kulağı okşayan tatlı sözlerle aldatıyorlar. ¹⁹ Sözdinlerliğinizi herkes duydu, bu nedenle sizin adınıza seviniyorum. İyilik konusunda bilge, kötülük konusunda deneyimsiz olmanızı isterim. ²⁰ Esenlik veren Tanrı çok geçmeden Şeytan'ı ayaklarınızın altında ezecektir.

Rabbimiz İsa'nın lütfu sizinle birlikte olsun.

²¹ Emektaşım Timoteos, soydaşlarımdan Lukius, Yason ve Sosipater size selam ederler. ²² Mektubu yazıya geçiren ben Tertius, Rab'be ait biri olarak size selamlarımı gönderirim.

²³⁻²⁴ Ben Pavlus'a ve bütün inanlılar topluluğuna konukseverlik eden Gayus size selam eder. Kent haznedarı Erastus'un ve Kuartus kardeşin size selamları var.*

²⁵ Tanrı, duyurduğum Müjde ve İsa Mesih'le ilgili bildiri uyarınca, sonsuz çağlardan beri saklı tutulan sırrı açıklayan vahiy uyarınca sizi ruhça pekiştirecek güçtedir. ²⁶ O sır şimdi aydınlığa çıkarılmış ve öncesiz Tanrı'nın buyruğuna göre peygamberlerin yazıları aracılığıyla bütün ulusların iman ederek söz dinlemesi için bildirilmiştir. ²⁷ Bilge olan tek Tanrı'ya İsa Mesih aracılığıyla sonsuza dek yücelik olsun! Amin.

16:21 Elç.16:1 **16:23-24** Elç.19:29; 1Ko.1:14; 2Ti.4:20
lütfu hepinizle birlikte olsun! Amin” sözlerini de içerir.

* **16:23-24** Birçok Grekçe elyazması, “Rabbimiz İsa Mesih'in

Pavlus'tan KORİNTLİLER'E BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Korint, orta Yunanistan ile Mora Yarımadası arasındaki körfezin ağzında kalan, kuzey-güney ve doğu-batı ticaret yollarını denetimi altında tutan önemli bir kentti. (Deniz yüklerinin büyük bölümü, fırtınalı bir yol olan Mora Yarımadası'nın güneyinden değil de körfezden geçirilirdi.) Korint Kenti fuhuş yapmakla ün salmıştı. Eski Grek tanrılarına ait en az on iki tapınağın bulunduğu bu kent alabildiğine putperestliğin pençesindeydi. Örneğin, putlara sunulan adakların sadece belirli bölümleri yakılır, geri kalanı yenir ya da kasaplarda satılırdı. Bunun yanı sıra felsefe ve bilgelik büyük değer taşırdı. Hem Yahudi, hem Yahudi olmayanlardan oluşan inanlılar topluluğu böyle bir ortamda belirli bazı kültürel sorunlarla karşı karşıya kaldı.¹

Pavlus, Korint'e İ.S. 50 yılı dolaylarında geldi. Rab'bin, “Bu kentte benim halkım çoktur” sözü üzerine orada bir buçuk yıl kaldı (Elç.18:1-18). Bu mektubu, Makedonya'ya² gitmek üzere Efes'ten ayrılmadan önce, İ.S. 55 yılları dolayında yazdı. Korint'i bir kez daha ziyaret etmeyi tasarlıyordu (16:2-7). Bu mektuptan önce Korintliler'le yazışmıştı (5:9). Onlar da ona bazı sorular sormuşlardı (7:1). Pavlus bu mektubu kaleme almadan önce Korint'ten gelen ziyaretçiler ona üzücü haberler getirmişti (1:11; 16:17-18).

Mektubun İçeriği: Her ne kadar Pavlus olumlu bazı şeylerden (1:4-7; 11:12) söz edebiliyorsa da, mektup genelde ruhsal açıdan olgunlaşmamış bir topluluğun kendine bir çekidüzen vermesi için yazılmıştır (3:1-4). Mektup, bu inanlıların manevi babası olan Pavlus'un onlar için çektiği kaygılardan kaynaklanan uyarıları içerir (4:14-20). Pavlus onları her bakımdan kutsal olmaya çağırıyor³. Aralarındaki bölünmeler⁴ ve dünyasal bilgeliklerine⁵ ilişkin gururlanmalar Pavlus'u en çok kaygılandıran konulardandır. Bu sözde bilgelige karşı, çarmıha gerilen Mesih'i, Tanrı'nın bilgeliği ve gücü olarak ilan etmektedir (1:17-2:16). Pavlus ayrıca Korintliler'i fuhuş⁶, birbirlerine karşı açtıkları davalar (6:1-8) ve toplantılardaki düzensizlikleri (11:17-34) konusunda bir hayli azarlar. Buna karşılık onları, sevgiyi kendilerine amaç edinmeye özendirir (13. bölüm).

Yazdıkları mektupta kendisine yönelttikleri sorulara yanıt verir. Bu sorular temelde bekârlık, evlilik (7. bölüm); putlara sunulan kurbanların etinin yenip yenmemesi⁷; ruhsal armağanlar ve bunların işlevleri⁸ ve Yeruşalim'de bulunan yoksul inanlılara verilecek bağışların toplanmasıyla⁹ ilgilidir.

Mektup, Korint'teki bazı kişilerin yadsıdıkları diriliş konusuna ilişkin öğretiyi de içerir (15. bölüm).

Ana Hatlar:

1:1-9 Selam ve teşekkürler

1:10-6:20 Korint kilisesindeki karışıklıklar

1:10-17 Bölünmeler

1:18-2:16 Dünyanın bilgeliğine karşı Tanrı'nın bilgeliği

3:1-4:21 Bölünmeler

5:1-13 Topluluğun fuhuş karşısındaki tutumu

6:1-11 Topluluk içi davalar

6:12-20 Fuhuş

7:1-16:4 Korintliler'in sorularına verilen yanıtlar

7:1-40 Evlilik

8:1-11:1 Putlara sunulan kurbanların eti

11:2-33 Toplantıdaki düzen

12:1-14:20 Ruhsal armağanlar

15:1-58 Diriliş

16:1-4 Kutsallar için toplanacak bağışlar
16:5-24 Sonuç
Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

Selamlar ve Şükranlar

¹⁻³ Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi olmaya çağrılan ben Pavlus ve kardeşimiz Sostenis'ten Tanrı'nın Korint'teki kilisesine selam! Mesih İsa'da kutsal kılınmış, kutsal olmaya çağırılmış olan sizlere ve hepimizin Rabbi İsa Mesih'in adını her yerde anan herkese Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten lütuf ve esenlik olsun. ⁴ Tanrı'nın Mesih İsa'da size bağışladığı lütuftan ötürü sizin için her zaman Tanrım'a şükrediyorum. ⁵⁻⁶ Mesih'le ilgili tanıklığımız sizde pekiştiği gibi Mesih'te her bakımdan –her tür söz ve bilgi bakımından– zenginleştiniz. ⁷ Şöyle ki, Rabbimiz İsa Mesih'in görünmesini beklerken hiçbir ruhsal armağandan yoksun değilsiniz. ⁸ Rabbimiz İsa Mesih kendi gününde kusursuz olmanız için sizi sonuna dek pekiştirecektir. ⁹ Sizleri Oğlu Rabbimiz İsa Mesih'le paydaşlığa çağırın Tanrı güveniliridir.

İnanlılar Topluluğunda Bölünmeler

¹⁰ Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla yalvarıyorum: Hepiniz uyum içinde olun, aranızda bölünmeler olmadan aynı düşünce ve görüşte birleşin. ¹¹ Kardeşlerim, Klo'i'nin ev halkından aranızda çekişmeler olduğunu öğrendim. ¹² Şunu demek istiyorum: Her biriniz, “Ben Pavlus yanlısıyım”, “Ben Apollos yanlısıyım”, “Ben Kefas yanlısıyım” ya da “Ben Mesih yanlısıyım” diyormuş.

¹³ Mesih bölündü mü? Sizin için çarmıha gerilen Pavlus muydu? Pavlus'un adıyla mı vaftiz edildiniz? ¹⁴⁻¹⁵ Hiç kimse benim adımla vaftiz edildiğinizi söylemesin diye Krispus'la Gayus'tan başka hiçbirinizi vaftiz etmediğim için Tanrı'ya şükrediyorum. ¹⁶ Evet, bir de İstefanas'ın ev halkını vaftiz ettim; bunun dışında kimseyi vaftiz ettiğimi anımsamıyorum. ¹⁷ Çünkü Mesih beni vaftiz etmeye değil, Mesih'in çarmıhtaki ölümü boşa gitmesin diye, bilgece sözlere dayanmaksızın Müjde'yi yaymaya gönderdi.

Mesih: Tanrı'nın Gücü ve Bilgeliği

¹⁸ Çarmıhla ilgili bildiri mahva gidenler için saçmalık, biz kurtulmakta olanlar içinse Tanrı gücüdür. ¹⁹ Nitekim şöyle yazılmıştır:

“Bilgelerin bilgeliğini yok edeceğim,
Akıllıların aklını boşa çıkaracağım.”

²⁰ Hani nerede bilge kişi? Din bilgini nerede? Nerede bu çağın hünerli tartışmacısı? Tanrı dünya bilgeliğinin saçma olduğunu göstermedi mi? ²¹ Mademki dünya Tanrı'nın bilgeliği uyarınca Tanrı'yı kendi bilgeliğiyle tanımadı, Tanrı iman edenleri saçma sayılan bildiriyle kurtarmaya razı oldu. ²² Yahudiler doğaüstü belirtiler ister, Grekler'se* bilgelik arar. ²³ Ama biz çarmıha gerilmiş Mesih'i duyuruyoruz. Yahudiler bunu yüzkarası, öteki uluslar da saçmalık sayarlar. ²⁴ Oysa Mesih, çağırılmış olanlar için –ister Yahudi ister Grek olsun– Tanrı'nın gücü ve Tanrı'nın bilgeliğidir. ²⁵ Çünkü Tanrı'nın “saçmalığı” insan bilgeliğinden daha üstün, Tanrı'nın “zayıflığı” insan gücünden daha güçlüdür.

²⁶ Kardeşlerim, aldığınız çağırışı düşünün. Birçoğunuz insan ölçülerine göre bilge, güçlü ya da soylu kişiler değildiniz. ²⁷ Ne var ki, Tanrı bilgeleri utandırmak için dünyanın saçma saydıklarını, güçlüleri utandırmak için de dünyanın zayıf saydıklarını seçti. ²⁸ Dünyanın

önemli gördüklerini hiçe indirmek için dünyanın önemsiz, soysuz, değersiz gördüklerini seçti. ²⁹ Öyle ki, Tanrı'nın önünde hiç kimse övünemesin. ³⁰ Ama siz Tanrı sayesinde Mesih İsa'dasınız. O bizim için tanrısal bilgelik, doğruluk, kutsallık ve kurtuluş oldu. ³¹ Bunun için yazılmış olduğu gibi, “Övünen, Rab'le övünsün.”

2

Çarmıha Gerilmiş Mesih'i Tanıtmak

¹ Kardeşler, Tanrı'yla ilgili bildiriye* duyurmak için size geldiğimde, söz ustalığıyla ya da üstün bilgelikle gelmedim. ² Aranızdayken, İsa Mesih'ten ve O'nun çarmıha gerilişinden başka hiçbir şey bilmemeye kararlıydım. ³ Size zayıflık ve korku içinde geldim, tir tir titriyordum! ⁴ Sözüm ve bildirim, insan bilgeliğinin ikna edici sözlerine değil, Ruh'un kanıtlayıcı gücüne dayanıyordu. ⁵ Öyle ki, imanınız insan bilgeliğine değil, Tanrı gücüne dayansın.

Tanrı'nın Bilgeliği

⁶ Gerçi olgun kişiler arasında bilgece sözler söylüyoruz; ama bu bilgelik ne şimdiki çağın, ne de bu çağın gelip geçici önderlerinin bilgeliğidir. ⁷⁻⁸ Tanrı'nın saklı bilgeliğinden gizemli biçimde söz ediyoruz. Zamanın başlangıcından önce Tanrı'nın bizim yüceliğimiz için belirlediği bu bilgeliği bu çağın önderlerinden hiçbiri anlamadı. Anlasalardı yüce Rab'bi çarmıha germezlerdi. ⁹ Yazılmış olduğu gibi,

“Tanrı'nın kendisini sevenler için hazırladıklarını
Hiçbir göz görmedi,
Hiçbir kulak duymadı,
Hiçbir insan yüreği kavramadı.”

¹⁰ Oysa Tanrı Ruh aracılığıyla bunları bize açıkladı. Çünkü Ruh her şeyi, Tanrı'nın derin düşüncelerini bile araştırır. ¹¹ İnsanın düşüncelerini, insanın içindeki ruhundan başka kim bilebilir? Bunun gibi, Tanrı'nın düşüncelerini de Tanrı'nın Ruhu'ndan başkası bilemez. ¹² Tanrı'nın bize lütfettiklerini bilelim diye, bu dünyanın ruhunu değil, Tanrı'dan gelen Ruh'u aldık. ¹³ Ruhsal kişilere ruhsal gerçekleri açıklarken, Tanrı'nın lütfettiklerini insan bilgeliğinin öğrettiği sözlerle değil, Ruh'un öğrettiği sözlerle bildiririz.

¹⁴ Doğal kişi, Tanrı'nın Ruhu'yla ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir, ruhça değerlendirildikleri için bunları anlayamaz. ¹⁵ Ruhsal kişi her konuda yargı yürütebilir, ama kimse onun hakkında yargı yürütemez.

¹⁶ “Rab'bin düşüncesini kim bildi ki,
O'na öğüt verebilsin?”

Oysa biz Mesih'in düşüncesine sahibiz.

3

Toplulukta Uyum

¹ Kardeşler, ben sizinle ruhsal kişilerle konuşur gibi konuşmadım. Benliğe uyanlarla, Mesih'te henüz bebeklik çağında olanlarla konuşur gibi konuştum. ² Size süt verdim, katı yiyecek değil. Çünkü katı yiyeceği henüz yiyemiyordunuz. Şimdi bile yiyemezsiniz. ³ Çünkü hâlâ benliğe uyuyorsunuz. Aranızda kıskançlık ve çekişme olması, benliğe uyduğunuzu, öbür insanlar gibi yaşadığınızı göstermiyor mu? ⁴ Biriniz, “Ben Pavlus

^{1:31} Yer.9:23-24 * ^{2:1} “Bildiriye”: Bazı Grekçe elyazmalarında, “Sırrı” diye geçer. ^{2:3} Elç.18:9 ^{2:9} Yşa.64:4
^{2:16} Yşa.40:13 ^{3:2} İbr.5:12-13 ^{3:4} 1Ko.1:12

yanlısıyım”, ötekiniz, “Ben Apollos yanlısıyım” diyorsa, öbür insanlardan ne farkınız kalır?

⁵ Apollos kim, Pavlus kim? İman etmenize aracı olmuş hizmetkârlardır. Rab her birimize bir görev vermiştir. ⁶ Tohumu ben ektim, Apollos suladı. Ama Tanrı büyüttü. ⁷ Önemli olan, eken ya da sulayan değil, ekileni büyüten Tanrı'dır. ⁸ Ekenle sulayanın değeri birdir. Her biri kendi emeğinin karşılığını alacaktır. ⁹ Biz Tanrı'nın emektaşlarıyız. Sizler de Tanrı'nın tarlası, Tanrı'nın binasisınız.

¹⁰ Tanrı'nın bana lütfettiği görev uyarınca bilge bir mimar gibi temel attım, başkaları da bu temel üzerine inşa ediyor. Herkes nasıl inşa ettiğine dikkat etsin. ¹¹ Çünkü hiç kimse atılan temelden, yani İsa Mesih'ten başka bir temel atamaz. ¹² Bu temel üzerine kimi altın, gümüş ya da değerli taşlarla, kimi de tahta, ot ya da kamışla inşa edecek. ¹³ Herkesin yaptığı iş belli olacak, yargı günü ortaya çıkacak. Herkesin işi ateşle açığa vurulacak. Ateş her işin niteliğini sınayacak. ¹⁴ Bir kimsenin inşa ettikleri ateşe dayanırsa, o kimse ödülünü alacak. ¹⁵ Yaptıkları yanarsa, zarar edecek. Kendisi kurtulacak, ama ateşten geçmiş gibi olacaktır.

¹⁶ Tanrı'nın tapınağı olduğunuzu, Tanrı'nın Ruhu'nun sizde yaşadığını bilmiyor musunuz? ¹⁷ Kim Tanrı'nın tapınağını yıkarsa, Tanrı da onu yıkacak. Çünkü Tanrı'nın tapınağı kutsaldır ve o tapınak sizsiniz.

¹⁸ Kimse kendini aldatmasın. Aranızdan biri bu çağın ölçülerine göre kendini bilge sanıyorsa, bilge olmak için “akılsız” olsun! ¹⁹ Çünkü bu dünyanın bilgeliği Tanrı'nın gözünde akılsızlıktır. Yazılmış olduğu gibi, “O, bilgeleri kurnazlıklarında yakalar.” ²⁰ Yine, “Rab bilgelerin düşüncelerinin boş olduğunu bilir” diye yazılmıştır. ²¹ Bu nedenle hiç kimse insanlarla övünmesin. Çünkü her şey sizindir. ²² Pavlus, Apollos, Kefas, dünya, yaşam ve ölüm, şimdiki ve gelecek zaman, her şey sizindir. ²³ Siz Mesih'insiniz, Mesih de Tanrı'nındır.

4

Mesih'in Elçileri

¹ Böylece insanlar bizi Mesih'in hizmetkârları ve Tanrı'nın sırlarının kâhyaları saysın. ² Kâhyada aranan başlıca nitelik güvenilir olmasıdır. ³ Sizin tarafınızdan ya da olağan bir mahkeme tarafından yargılanırsam hiç aldırmam. Kendi kendimi de yargılamıyorum. ⁴ Kendimde bir kusur görmüyorum. Ama bu beni aklamaz. Beni yargılayan Rab'dir. ⁵ Bu nedenle, belirlenen zamandan önce hiçbir şeyi yargılamayın. Rab'in gelişini bekleyin. O, karanlığın gizlediklerini aydınlığa çıkaracak, yüreklerdeki amaçları açığa vuracaktır. O zaman herkes Tanrı'dan payına düşen övgüyü alacaktır.

⁶ Kardeşler, bizden örnek alarak, “Yazılmış olanın dışına çıkmayın” sözünün anlamını öğrenmeniz için bu ilkeleri sizin yararınıza kendime ve Apollos'a uyguladım. Öyle ki, hiç kimse biriyle övünüp bir başkasını hor görmesin. ⁷ Seni başkasından üstün kılan kim? Tanrı'dan almadığın neyin var ki? Madem aldın, niçin almamış gibi övünüyorsun?

⁸ Zaten tok ve zenginsiniz! Biz olmadan krallar olmuşsunuz! Keşke gerçekten krallar olsaydınız da, biz de sizinle birlikte krallık etseydik! ⁹ Kanımca Tanrı biz elçileri, en geriden gelen ölüm hükümlüleri gibi gözler önüne serdi. Hem melekler hem insanlar için, bütün evren için seyirlik oyun olduk. ¹⁰ Biz Mesih uğruna akılsızız, ama siz Mesih'te akıllısınız! Biz zayıfız, siz güçlüsünüz! Siz saygıdeğer kişilersiniz, bizse değersiziz! ¹¹ Şu ana dek aç, susuz, çıplagız. Dövülüyoruz, barınacak yerimiz yok. ¹² Kendi ellerimizle çalışıp emek veriyoruz. Bize sövenlere iyilik diliyoruz, zulmedilince sabrediyoruz. ¹³ İftiraya uğrayınca tatlılıkla karşılık veriyoruz. Şu ana dek adeta dünyanın süprüntüsü, her şeyin döküntüsü olduk.

¹⁴ Bunları sizi utandırmak için değil, siz sevgili çocuklarımı uyarmak için yazıyorum. ¹⁵ Çünkü Mesih'in yolunda sayısız eğitciniz olsa da çok sayıda babanız yoktur. Size Müjde'yi ulaştırmakla Mesih İsa'da manevi babanız oldum. ¹⁶ Bu nedenle beni örnek almaya çağırıyorum sizi. ¹⁷ Rab'be sadık olan sevgili çocuğum Timoteos'u bu amaçla size gönderiyorum. Her yerde, her kilisede öğrettiğim ve Mesih'te izlediğim yolları o size anımsatacaktır.

¹⁸ Bazılarınız yanınıza gelmeyeceğimi sanarak küstahlaşıyor. ¹⁹ Ama Rab dilerse yakında yanınıza geleceğim. O zaman bu küstahların söylediklerini değil, güçlerinin ne olduğunu öğreneceğim. ²⁰ Çünkü Tanrı'nın Egemenliği lafta değil, güçtedir. ²¹ Ne istiyorsunuz? Size sopayla mı geleyim, yoksa sevgi ve yumuşak bir ruhla mı?

5

Topluluğa Düzen Verin

¹ Aranızda fuhuş olduğu söyleniyor, üstelik putperestler arasında bile rastlanmayan türden bir fuhuş! Biri babasının karısını almış. ² Siz hâlâ böbürleniyorsunuz! Oysa yas tutup bu işi yapanı aranızdan atmanız gerekmez miydi?

³⁻⁵ Bedence olmasa da ruhça aranızdayım. Bu suçu işleyeni, aranızdaymışım gibi Rab-bimiz İsa'nın adıyla zaten yargılamış bulunuyorum. Ben ruhça aranızdayken Rabbimiz İsa'nın gücüyle toplandığınız zaman, bedeninin yok olması için bu adamı Şeytan'a teslim edin ki, Rab İsa'nın gününde ruhu kurtulabilsin.

⁶ Övünmeniz yersizdir. Azıcık mayanın bütün hamuru kabarttığını bilmiyor musunuz? ⁷ Yeni bir hamur olabilmek için eski mayadan arınıp temizlenin. Zaten mayasızsınız. Çünkü Fısıh kuzumuz Mesih kurban edildi. ⁸ Bunun için eski mayayla –kin ve kötülük mayasıyla– değil, içtenliğin ve dürüstlüğün mayasız ekmeğiyle bayram edelim.

⁹ Mektubumda size fuhuş yapanlarla arkadaşlık etmemenizi yazdım. ¹⁰ Kuşkusuz dünyadaki ahlaksızları, açgözlüleri, soyguncuları ya da putperestleri demek istemedim. Öyle olsaydı, dünyadan ayrılmak zorunda kalırdınız! ¹¹ Ama şimdi size şunu yazıyorum: Kardeş diye bilinirken fuhuş yapan, açgözlü, putperest, sövücü, ayyaş ya da soyguncu olanla arkadaşlık etmeyin, böyle biriyle yemek bile yemeyin. ¹² İnanlılar topluluğunun dışındakileri yargılamaya benim ne hakkım var? Sizin de yargılamanız gereken kişiler topluluğun içindekiler değil mi? ¹³ Topluluğun dışında kalanları Tanrı yargılar. “Kötü adamı aranızdan kovun!”

6

Davalar Konusu

¹ Sizden birinin öbürüne karşı bir davası varsa kutsallar önünde değil de, imansızlar* önünde yargılanmaya cesaret eder mi? ² Kutsalların dünyayı yargılayacağını bilmiyor musunuz? Madem dünyayı yargılayacaksınız, böyle önemsiz davaları görmeye yeterli değil misiniz? ³ Bu yaşamla ilgili davalar bir yana, melekleri bile yargılayacağımızı bilmiyor musunuz? ⁴ Bu yaşamla ilgili davalarınız olduğunda, inanlılar topluluğunda en önemsiz sayılanları mı yargıç atıyorsunuz†? ⁵ Sizi utandırmak için söylüyorum bunu. Kardeşler arasındaki davalarda yargıçlık edecek kadar bilge biri yok mu aranızda? ⁶ Kardeş kardeşe karşı dava açıyor, üstelik imansızlar önünde!

⁷ Aslında birbirinizden davacı olmanız bile sizin için düpedüz yenilgidir. Haksızlığa uğrasanız daha iyi olmaz mı? Dolandırılmanız daha iyi olmaz mı? ⁸ Bunun yerine,

4:16 1Ko.11:1; Flp.3:17 **5:1** Lev.18:8; 20:11; Yas.22:30; 27:20 **5:6** Gal.5:9 **5:7** Çık.12:5 **5:8** Çık.13:7; Yas.16:3
5:13 Yas.13:5; 17:7 * **6:1** “İmansızlar”: Grekçe “Doğru olmayanlar”. † **6:4** “Sayılanları mı yargıç atıyorsunuz?” ya da “Sayılanları yargıç atayın.”

siz kendiniz haksızlık edip başkasını dolandırıyorsunuz. Üstelik bunu kardeşlerinize yapıyorsunuz.

⁹⁻¹⁰ Günahkârların[‡], Tanrı Egemenliği'ni miras almayacağını bilmiyor musunuz? Aldanmayın! Ne fuhuş yapanlar Tanrı'nın Egemenliği'ni miras alacaktır, ne puta tapanlar, ne zina edenler, ne oğlanlar, ne oğlancılar, ne hırsızlar, ne açgözlüler, ne ayyaşlar, ne sövücüler, ne de soyguncular. ¹¹ Bazılarınız böyleydiniz; ama yıkandınız, kutsal kıldınız, Rab İsa Mesih adıyla ve Tanrımız'ın Ruhü aracılığıyla aklandınız.

Fuhuştan Kaçın

¹² “Bana her şey serbest” diyorsunuz, ama her şey yararlı değildir. “Bana her şey serbest” diyorsunuz, ama hiçbir şeyin tutsağı olmayacağım. ¹³ “Yemek mide için, mide de yemek içindir” diyorsunuz, ama Tanrı hem midayı hem de yemeği ortadan kaldıracaktır. Beden fuhuş için değil, Rab içindir. Rab de beden içindir. ¹⁴ Rab'bi diriltten Tanrı, kudretiyle bizi de diriltecek. ¹⁵ Bedenlerinizin Mesih'in üyeleri olduğunu bilmiyor musunuz? Mesih'in üyelerini alıp bir fahişenin üyeleri mi yapayım? Asla! ¹⁶ Yoksa fahişeye birleşenin, onunla tek beden olduğunu bilmiyor musunuz? Çünkü “İkisi tek beden olacak” diyor. ¹⁷ Rab'le birleşen kişiye O'nunla tek ruh olur. ¹⁸ Fuhuştan kaçın. İnsanın işlediği bütün öbür günahlar bedenin dışındadır; ama fuhuş yapan, kendi bedenine karşı günah işler. ¹⁹ Bedeninizin, Tanrı'dan aldığınız ve içindeki Kutsal Ruh'un tapınağı olduğunu bilmiyor musunuz? Kendinize ait değilsiniz. ²⁰ Bir bedel karşılığı satın alındınız; onun için Tanrı'yı bedeninizde yüceltin.

7

Evlilik Konusu

¹ Şimdi bana yazdığınız konulara gelelim: “Erkeğin kadına dokunmaması iyidir” diyorsunuz. ² Ama fuhuştan ötürü her erkek karısıyla, her kadın da kocasıyla yaşasın. ³ Erkek karısına, kadın da kocasına hakkını versin. ⁴ Kadının bedeni kendisine değil, kocasına aittir. Bunun gibi, erkeğin bedeni de kendisine değil, karısına aittir. ⁵ Geçici bir süre için anlaşıp kendinizi duaya vermekten başka bir nedenle birbirinizi mahrum etmeyin. Sonra yine birleşin ki, kendinizi denetleyemediğiniz için Şeytan sizi ayartmasın. ⁶ Bunu bir buyruk olarak değil, bir uzlaşma yolu olarak söylüyorum. ⁷ Herkesin benim gibi olmasını dilerdim. Ama herkesin Tanrı'dan aldığı ruhsal bir armağanı vardır; kiminin şöyle, kiminin böyle.

⁸ Yine de evli olmayanlarla dul kadınlara şunu söyleyeyim: Benim gibi kalsalar kendileri için iyi olur. ⁹ Ama kendilerini denetleyemiyorlarsa, evlensinler. Çünkü için için yanmaktansa evlenmek daha iyidir.

¹⁰ Evlilereyse şunu buyuruyorum, daha doğrusu Rab buyuruyor: Kadın kocasından ayrılmasın. ¹¹ Ayrılsa evlenmesin, ya da kocasıyla barışsın. Erkek de karısını boşamasın.

¹² Geri kalanlara Rab değil, ben söylüyorum: Eğer bir kardeşin karısı iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, onu boşamasın. ¹³ Bir kadının kocası iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, kadın onu boşamasın. ¹⁴ Çünkü iman etmemiş koca karısı aracılığıyla, iman etmemiş kadın da imanlı kocası aracılığıyla kutsanır. Yoksa çocuklarınız murdar olurdu. Ama şimdi kutsaldırlar. ¹⁵ İman etmeyen ayrılırsa ayrılsın. Kardeş ya da kızkardeş böyle durumlarda özgürdür. Tanrı sizi barış içinde yaşamaya çağırırdı. ¹⁶ Ey kadın, kocanı kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun? Ey erkek, karını kurtarıp kurtaramayacağını nereden biliyorsun?

Aldığınız Çağrıya Göre Yaşayın

[‡] 6:9-10 “Günahkârların”: Grekçe “Doğru olmayanların”.
2Ko.6:16 7:10 Mat.5:32; 19:9; Mar.10:11-12; Luk.16:18

6:12 1Ko.10:23

6:16 Yar.2:24

6:19 1Ko.3:16;

¹⁷ Ancak herkes Rab'bin kendisi için belirlediği duruma uygun biçimde, Tanrı'dan aldığı çağrıya göre yaşasın. Bunu bütün kiliselere buyuruyorum. ¹⁸ Biri sünnetliyken mi çağrıldı, sünnetsiz olmasın. Bir başkası sünnetsizken mi çağrıldı, sünnet olmasın. ¹⁹ Sünnetli olup olmamak önemli değildir. Önemli olan, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirmektir. ²⁰ Herkes ne durumda çağrıldıysa, o durumda kalsın. ²¹ Köleyken mi çağrıldın, üzülmeye. Ama özgür olabilirsen, fırsatı kaçıрма! ²² Çünkü Rab'bin çağrısını aldığı zaman köle olan kimse, şimdi Rab'bin özgürüdür. Özgürken çağrılan kişi de Mesih'in kölesidir. ²³ Bir bedel karşılığı satın alındınız, insanlara köle olmayın. ²⁴ Kardeşler, herkes ne durumda çağrıldıysa, Tanrı önünde o durumda kalsın.

Evli Olmayanlar

²⁵ Kızlara gelince, Rab'den onlarla ilgili bir buyruk almış değilim. Ama Rab'bin merhameti sayesinde güvenilir biri olarak düşündüklerimi söylüyorum. ²⁶ Öyle sanıyorum ki, şimdiki sıkıntılar nedeniyle insanın olduğu gibi kalması iyidir. ²⁷ Karın varsa, boşanmayı isteme. Karın yoksa, kendine eş arama. ²⁸ Ama evlenirsen günah işlemiş olmazsın. Bir kız da evlenirse günah işlemiş olmaz. Ne var ki, evlenenler bu yaşamda sıkıntılarla karşılaşacak. Ben sizi bu sıkıntılardan esirgemek istiyorum. ²⁹⁻³¹ Kardeşler, şunu demek istiyorum: Zaman daralmıştır. Bundan böyle, karısı olanlar karıları yokmuş gibi, yas tutanlar yas tutmuyormuş gibi, sevinenler sevinmiyormuş gibi, mal alanlar malları yokmuş gibi, dünyadan yararlananlar alabildiğine yararlanmıyormuş gibi olsun. Çünkü dünyanın şimdiki hali geçicidir.

³² Kaygısız olmanızı istiyorum. Evli olmayan erkek, Rab'bi nasıl hoşnut edeceğini düşünerek Rab'bin işleri için kaygılanır. ³³ Evli erkekse karısını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygılanır. ³⁴ Böylece ilgisi bölünür. Evli olmayan kadın ya da kız hem bedence hem ruhça kutsal olmak amacıyla Rab'bin işleri için kaygılanır. Evli kadınsa kocasını nasıl hoşnut edeceğini düşünerek dünya işleri için kaygılanır. ³⁵ Bunu sizin iyiliğiniz için söylüyorum, özgürlüğünüzü kısıtlamak için değil. İlginizi dağıtmadan, Rab'be adanmış olarak, O'na yaraşır biçimde yaşamınızı istiyorum.

³⁶ Bir kimse nişanlı olduğu kıza yakışıksız davrandığını düşünüyorsa, aşırı tutkuları varsa ve evlenmesi gerekiyorsa, istediğini yapsın, günah işlemiş olmaz; evlensinler. ³⁷ Ama zorunluluk altında bulunmayan, yüreği kararlı, istediğini yapabilecek durumdaki kişi, nişanlıyla evlenmemeye yüreğinde karar vermişse, iyi eder. ³⁸ Kısacası nişanlıyla evlenen iyi eder, evlenmeyense daha iyi eder.*

³⁹ Kadın, kocası yaşadıkça kocasına bağlıdır. Kocasız ölürse dilediği kimseyle evlenmekte özgürdür; yeter ki, o kişi Rab'be ait biri olsun. ⁴⁰ Ama dul kadın, olduğu gibi kalırsa daha mutlu olur. Ben böyle düşünüyorum ve sanırım bende de Tanrı'nın Ruhu vardır.

8

Putlara Sunulan Kurbanların Eti

¹ Şimdi putlara sunulan kurbanların etine gelelim. “Hepimizin bilgisi var” diyorsunuz, bunu biliyoruz. Bilgi insanı böbürlendirir, sevgiyse geliştirir. ² Bir şey bildiğini sanan, henüz bilmesi gerektiği gibi bilmiyordur. ³ Ama Tanrı'yı seveni Tanrı bilir.

⁴ Putlara sunulan kurban etinin yenmesine gelince, biliyoruz ki, “Dünyada put bir hiçtir” ve “Birden fazla Tanrı yoktur”. ⁵⁻⁶ Yerde ya da gökte ilah diye adlandırılanlar varsa da –nitekim pek çok “ilah”, pek çok “rab” vardır– bizim için tek bir Tanrı Baba vardır. O

* **7:38** ayetleri şu anlama da gelebilir: ³⁶ Bir kimse kızına haksız davrandığını düşünüyorsa, kızın yaşı geçiyor ve evlenmesi gerekiyorsa, o kimse istediğini yapsın, günah işlemiş olmaz; nişanlılar evlensinler. ³⁷ Ama zorunluluk altında bulunmayan, yüreği kararlı, istediğini yapabilecek durumdaki kişi, kızını evlendirmemeye yüreğinde karar verirse, iyi eder. ³⁸ Kısacası, kızını evlendiren iyi eder, evlendirmeyense daha iyi eder.

her şeyin kaynağıdır, bizler O'nun için yaşıyoruz. Tek bir Rab var, O da İsa Mesih'tir. Her şey O'nun aracılığıyla yaratıldı, biz de O'nun aracılığıyla yaşıyoruz.

⁷ Ne var ki, herkes bu bilgiye sahip değildir. Hâlâ putperest alışkanlıklarının etkisinde kalan bazıları, yedikleri etin puta sunulduğunu düşünüyorlar. Vicdanları zayıf olduğu için lekeleniyor. ⁸ Yiyecek bizi Tanrı'ya yaklaştırmaz. Yemezsek bir kaybımız olmaz, yersek de bir kazancımız olmaz. ⁹ Yalnız dikkat edin, bu özgürlüğünüz vicdanı zayıf olanların sürçmesine neden olmasın. ¹⁰ Eğer zayıf vicdanlı biri, bilgili olan seni bir put tapınağında sofraya oturmuş görürse, puta sunulan kurbanın etini yemek için cesaret almaz mı? ¹¹ Sonuçta bu zayıf vicdanlı kişi, Mesih'in uğruna öldüğü bu kardeş, senin bilgin yüzünden mahvolur! ¹² Bu şekilde kardeşlere karşı günah işleyip onların zayıf vicdanlarını yaralayarak Mesih'e karşı günah işlemiş olursunuz. ¹³ Bu nedenle, yediğim şey kardeşimin sendeleyip düşmesine yol açacaksa, kardeşimin düşmemesi için bir daha et yemeyeceğim.

9

Elçinin Hakları

¹ Özgür değil miyim? Elçi değil miyim? Rabbimiz İsa'yı görmedim mi? Sizler Rab yolunda verdiğim emeğin ürünü değil misiniz? ² Başkaları için elçi değilsem bile, sizler için elçiyim ya! Rab yolunda elçiliğimin kanıtı sizsiniz.

³ Beni sorguya çekenlere karşı kendimi böyle savunurum. ⁴ Yiyip içmeye hakkımız yok mu bizim? ⁵ Öbür elçiler gibi, Rab'bin kardeşleri ve Kefas gibi, yanımızda imanlı bir eş gezdirmeye hakkımız yok mu? ⁶ Geçimi için çalışması gereken yalnız Barnaba'yla ben miyim? ⁷ Kim kendi parasıyla askerlik yapar? Kim bağ diker de ürününü yemez? Kim sürüyü güder de sütünden içmez?

⁸ İnsansal açıdan mı söylüyorum bunları? Kutsal Yasa da aynı şeyleri söylemiyor mu? ⁹⁻¹⁰ Musa'nın Yasası'nda, "Harman döven öküzün ağzını bağlamayacaksın" diye yazılmıştır. Tanrı'nın kaygısı öküzler mi, yoksa bunu özellikle bizim için mi söylüyor? Kuşkusuz, bizim için yazılmıştır bu. Çünkü çift sürenin umutla sürmesi, harman dövenin de harmana ortak olma umuduyla dövmesi gerekir. ¹¹ Aranıza ruhsal tohumlar ektiyseniz, sizden maddesel bir harman biçmemiz çok mu? ¹² Başkalarının sizden yardım almaya hakları varsa, bizim daha çok hakkımız yok mu? Ama biz bu hakkımızı kullanmadık. Mesih Müjdesi'nin yayılmasına engel olmayalım diye her şeye katlanıyoruz. ¹³ Tapınakta çalışanların tapınaktan beslendiklerini, sunakta görevli olanların da sunakta adanan adaklardan pay aldıklarını bilmiyor musunuz? ¹⁴ Bunun gibi, Rab Müjde'yi yayanların da geçimlerini Müjde'den sağlamasını buyurdu.

¹⁵ Ama ben bu haklardan hiçbirini kullanmış değilim. Bunlar bana sağlansın diye de yazmıyorum. Bunu yapmaktansa ölmeyi yeğlerim. Kimse beni bu övünçten yoksun bırakmayacaktır! ¹⁶ Müjde'yi yayıyorum diye övünmeye hakkım yok. Çünkü bunu yapmakla yükümlüyüm. Müjde'yi yaymazsam vay halime! ¹⁷ Eğer Müjde'yi gönülden yayarsam, ödülüm olur; gönülsüzce yayarsam, yalnızca bana emanet edilen görevi yapmış olurum. ¹⁸ Peki, ödülüm nedir? Müjde'yi karşılıksız yaymak ve böylece Müjde'yi yaymaktan doğan hakkımı kullanmamaktır.

¹⁹ Ben özgürüm, kimsenin kölesi değilim. Ama daha çok kişi kazanayım diye herkesin kölesi oldum. ²⁰ Yahudiler'i kazanmak için Yahudiler'e Yahudi gibi davrandım. Kendim Kutsal Yasa'nın denetimi altında olmadığım halde, Yasa altında olanları kazanmak için onlara Yasa altındaymışım gibi davrandım. ²¹ Tanrı'nın Yasası'na sahip olmayan biri değilim, Mesih'in Yasası altındayım. Buna karşın, Yasa'ya sahip olmayanları kazanmak için Yasa'ya sahip değilmişim gibi davrandım. ²² Güçsüzleri kazanmak için onlarla güçsüz

oldum. Ne yapıp yapıp bazılarını kurtarmak için herkesle her şey oldum. ²³ Bunların hepsini Müjde'de payım olsun diye, Müjde uğruna yapıyorum.

²⁴ Koşu alanında yarışanların hepsi koştuğu halde ödülü bir kişinin kazandığını bilmiyor musunuz? Öyle koşun ki ödülü kazanasınız. ²⁵ Yarışa katılan herkes kendini her yönden denetler. Böyleleri bunu çürüyüp gidecek bir defne tacı kazanmak için yaparlar. Bizse hiç çürümeyecek bir taç için yapıyoruz. ²⁶ Bunun içindir ki, amaçsızca koşan biri gibi koşmuyorum. Yumruğumu havayı döver gibi boşa atmıyorum. ²⁷ Müjde'yi başkalarına duyurduktan sonra kendim reddedilmemek için bedenime eziyet çektirip onu köle ediyorum.

10

İsrail Tarihinden Alınacak Dersler

¹ Kardeşler, atalarımızın hepsinin bulut altında korunduğunu ve hepsinin denizden geçtiğini bilmenizi istiyorum. ² Musa'ya bağlanmak üzere hepsi bulutta ve denizde vaftiz edildi. ³ Hepsi aynı ruhsal yiyeceği yedi; ⁴ hepsi aynı ruhsal içeceği içti. Artlarından gelen ruhsal kayadan içtiler; o kaya Mesih'ti. ⁵ Ne var ki, Tanrı onların çoğundan hoşnut değildi; nitekim cesetleri çöle serildi.

⁶ Bu olaylar, onlar gibi kötü şeylere özlem duymamamız için bize ders olsun diye oldu. ⁷ Onlardan bazıları gibi puta tapanlar olmayın. Nitekim şöyle yazılmıştır: “Halk yiyip içmeye oturdu, sonra kalkıp çılgınca eğlendi.” ⁸ Onlardan bazıları gibi fuhuş yapmayalım. Fuhuş yapanların yirmi üç bini bir günde yok oldu. ⁹ Yine bazıları gibi Rab'bi denemeyelim. Böyle yapanları yılanlar öldürdü. ¹⁰ Kimileri gibi de söylenip durmayın. Söylenenleri ölüm meleği öldürdü.

¹¹ Bu olaylar başkalarına ders olsun diye onların başına geldi; çağların sonuna ulaşmış olan bizleri uyarmak için yazıya geçirildi. ¹² Onun için, ayakta sağlam durduğunu sanan dikkat etsin, düşmesin! ¹³ Herkesin karşılaştığı denemelerden başka denemelerle karşılaşmadınız. Tanrı güvenilirdir, gücünüzü aşan biçimde denenmenize izin vermez. Dayanabilmeniz için denemeyle birlikte çıkış yolunu da sağlayacaktır.

Putlar ve Rab'bin Sofrası

¹⁴ Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, putperestlikten kaçın. ¹⁵ Akli başında insanlarla konuşur gibi konuşuyorum. Söylediklerimi kendiniz tartın. ¹⁶ Tanrı'ya şükrettiğimiz şükran kâsesiyle Mesih'in kanına paydaş olmuyor muyuz? Bölüp yediğimiz ekmekle Mesih'in bedenine paydaş olmuyor muyuz? ¹⁷ Ekmek bir olduğu gibi, biz de çok olduğumuz halde bir bedeniz. Çünkü hepimiz bir ekmeği paylaşıyoruz. ¹⁸ İsrail halkına bakın; kurban etini yiyenler sunağa paydaş değil midir? ¹⁹ Öyleyse ne demek istiyorum? Puta sunulan kurban etinin bir özelliği mi var? Ya da putun bir önemi mi var? ²⁰ Hayır, yok! Dediğim şu: Putperestler kurbanlarını Tanrı'ya değil, cinlere sunuyorlar. Cinlerle paydaş olmanızı istemem. ²¹ Hem Rab'bin, hem cinlerin kâsesinden içemezsiniz; hem Rab'bin, hem cinlerin sofrasına ortak olamazsınız. ²² Yoksa Rab'bi kışkırtmaya mı çalışıyoruz? Biz O'ndan daha mı güçlüyüz?

İmanlının Özgürlüğü

²³ “Her şey serbest” diyorsunuz, ama her şey yararlı değildir. “Her şey serbest” diyorsunuz, ama her şey yapıcı değildir. ²⁴ Herkes kendi yararını değil, başkalarının yararını gözetin. ²⁵ Kasaplar çarşısında satılan her eti vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsiz yiyin. ²⁶ Çünkü “Yeryüzü ve içindeki her şey Rab'bindir.” ²⁷ İman etmemiş biri sizi yemeğe

çağırır, siz de gitmek isterseniz, önünüze konulan her şeyi vicdan sorunu yapmadan, sorgusuz sualsiz yiyin. ²⁸ Ama biri size, “Bu kurban etidir” derse, hem bunu söyleyen için, hem de vicdan huzuru için yemeyin. ²⁹ Senin değil, öbür adamın vicdan huzuru için demek istiyorum. Benim özgürlüğümü neden başkasının vicdanı yargılasın? ³⁰ Şükrederek yemeğe katılırsam, şükrettiğim yiyecekten ötürü neden kınanayım?

³¹ Sonuç olarak, ne yer ne içerseniz, ne yaparsanız, her şeyi Tanrı'nın yüceliği için yapın. ³² Yahudiler'in, Grekler'in* ya da Tanrı topluluğunun tökezleyip düşmesine neden olmayın. ³³ Ben de kendi yararımı değil, kurtulsunlar diye birçoklarının yararını gözeterek herkesi her yönden hoşnut etmeye çalışıyorum.

11

¹ Mesih'i örnek aldığım gibi, siz de beni örnek alın.

Duada Düzen

² Her durumda beni anımsadığınız ve size ilettiğim öğretileri olduğu gibi koruduğunuz için sizi övüyorum. ³ Ama şunu da bilmenizi isterim: Her erkeğin başı Mesih, kadının başı erkek, Mesih'in başı da Tanrı'dır. ⁴ Başına bir şey takıp* dua ya da peygamberlik eden her erkek, başını küçük düşürür. ⁵ Ama başı açık† dua ya da peygamberlik eden her kadın, başını küçük düşürür. Böylesinin, başı tıraş edilmiş bir kadından farkı yoktur. ⁶ Kadın başını açarsa, saçını kestirsin. Ama kadının saçını kestirmesi ya da tıraş etmesi ayıpsa, başını örtsün. ⁷ Erkek başını örtmemeli; o, Tanrı'nın benzeri ve yüceliğidir. Kadın da erkeğin yüceliğidir. ⁸ Çünkü erkek kadından değil, kadın erkekten yaratıldı. ⁹ Erkek kadın için değil, kadın erkek için yaratıldı. ¹⁰ Bu nedenle ve melekler uğruna kadının başı üzerinde yetkisi olmalıdır.

¹¹ Ne var ki, Rab'de ne kadın erkekten ne de erkek kadından bağımsızdır. ¹² Çünkü kadın erkekten yaratıldığı gibi, erkek de kadından doğar. Ama her şey Tanrı'dandır. ¹³ Siz kendiniz karar verin: Kadının açık başla Tanrı'ya dua etmesi uygun mu? ¹⁴⁻¹⁵ Doğanın kendisi bile size erkeğin uzun saçlı olmasının kendisini küçük düşürdüğünü, kadının uzun saçlı olmasının ise kendisini yücelttiğini öğretmiyor mu? Çünkü saç kadına örtü olarak verilmiştir. ¹⁶ Bu konuda çekişmek isteyen varsa, şunu bilsin ki, bizim ya da Tanrı'nın kiliselerinin böyle bir alışkanlığı yoktur.

Rab'bin Sofrası'na İlişkin Öğütler

¹⁷ Toplantılarınız yarardan çok zarar getirdiği için aşağıdaki uyarıları yaparken sizi övemem. ¹⁸ Birincisi, toplulukça bir araya geldiğinizde aranızda ayrılıklar olduğunu duyuyorum. Buna biraz da inanıyorum. ¹⁹ Çünkü Tanrı'nın beğenisini kazananların belli olması için aranızda bölünmeler olması gerekiyor! ²⁰ Toplandığınızda Rab'bin Sofrası'na katılmak için toplanmıyorsunuz. ²¹ Her biriniz ötekini beklemeden kendi yemeğini yiyor. Kimi aç kalıyor, kimi sarhoş oluyor. ²² Yiyip içmek için evleriniz yok mu? Tanrı'nın topluluğunu hor mu görüyorsunuz, yiyeceği olmayanları utandırmak mı istiyorsunuz? Size ne diyeyim? Sizi öveyim mi? Bu konuda övemem!

²³⁻²⁴ Size ilettiğimi ben Rab'den öğrendim. Ele verildiği gece Rab İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve şöyle dedi: “Bu sizin uğruna feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın.” ²⁵ Aynı biçimde yemekten sonra kâseyi alıp şöyle dedi: “Bu kâse kanımla gerçekleşen yeni antlaşmadır. Her içtiğinizde beni anmak için böyle yapın.” ²⁶ Bu ekmeği her yediğinizde ve bu kâsedan her içtiğinizde, Rab'bin gelişine dek Rab'bin ölümünü ilan etmiş olursunuz.

11:1 1Ko.4:16; Flp.3:17 * **11:4** “Başına bir şey takıp”: Grekçe deyim “Uzun saçla” anlamına da gelebilir. † **11:5** “Başı açık”: Grekçe deyim “Başını örtmeden” ya da “Saçını toplamadan” anlamına da gelebilir. Benzeri bir deyim 6,7 ve 13. ayetlerde de geçer. **11:7** Yar.1:26-27 **11:8** Yar.2:18-23 **11:25** Çık.24:6-8; Yer.31:31-34

²⁷ Bu nedenle kim uygun olmayan biçimde ekmeği yer ya da Rab'bin kâsesinden içerse, Rab'bin bedenine ve kanına karşı suç işlemiş olur. ²⁸ Kişi önce kendini sınasın, sonra ekmekten yiyip kâseden içsin. ²⁹ Çünkü bedeni farketmeden yiyip içen, böyle yiyip içmekle kendi kendini mahkûm eder. ³⁰ İşte bu yüzden birçoğunuz zayıf ve hastadır, bazılarınız da ölmüştür. ³¹ Kendimizi doğrulukla yargılasaydık, yargılanmazdık. ³² Dünyayla birlikte mahkûm olmayalım diye Rab bizi yargılayıp terbiye ediyor.

³³ Öyleyse kardeşlerim, yemek için bir araya geldiğinizde birbirinizi bekleyin. ³⁴ Aç olan karnını evde doyursun. Öyle ki, toplanmanız yargılanmanıza yol açmasın. Öbür sorunları ise geldiğimde çözerim.

12

Ruhsal Armağanlar

¹ Ruhsal armağanlara gelince, kardeşlerim, bu konuda bilgisiz kalmanızı istemem. ² Biliyorsunuz, putperestken şöyle ya da böyle saptırılıp dilsiz putlara tapmaya yöneltilmiştiniz. ³ Bunun için bilmenizi isterim ki: Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla konuşan hiç kimse, “İsa'ya lanet olsun!” demez. Kutsal Ruh'un aracılığı olmaksızın da kimse, “İsa Rab'dir” diyemez.

⁴ Çeşitli ruhsal armağanlar vardır, ama Ruh birdir. ⁵ Çeşitli görevler vardır, ama Rab birdir. ⁶ Çeşitli etkinlikler vardır, ama herkeste hepsini etkin kılan aynı Tanrı'dır. ⁷ Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor*. ⁸⁻¹⁰ Ruh aracılığıyla birine bilgece konuşma yeteneği, ötekine aynı Ruh'tan bilgi iletme yeteneği, birine aynı Ruh aracılığıyla iman, ötekine aynı Ruh aracılığıyla hastaları iyileştirme armağanları, birine mucize yapma olanakları, birine peygamberlikte bulunma, birine ruhları ayırt etme, birine çeşitli dillerle konuşma, bir başkasına da bu dilleri çevirme armağanı veriliyor. ¹¹ Bunların tümünü etkin kılan tek ve aynı Ruh'tur. Ruh bunları herkese dilediği gibi, ayrı ayrı dağıtır.

Bedenin Birliği

¹² Beden bir olmakla birlikte birçok üyeden oluşur ve çok sayıdaki bu üyelerin hepsi tek bir beden oluşturur. Mesih de böyledir. ¹³ İster Yahudi ister Grek, ister köle ister özgür olalım, hepimiz bir beden olmak üzere aynı Ruh'ta vaftiz edildik ve hepimizin aynı Ruh'tan içmesi sağlandı. ¹⁴ İşte beden tek üyeden değil, birçok üyeden oluşur. ¹⁵ Ayak, “El olmadığım için bedene ait değilim” derse, bu onu bedenden ayırmaz. ¹⁶ Kulak, “Göz olmadığım için bedene ait değilim” derse, bu onu bedenden ayırmaz. ¹⁷ Bütün beden göz olsaydı, nasıl duyardık? Bütün beden kulak olsaydı, nasıl koklardık? ¹⁸ Gerçek şu ki, Tanrı bedeninin her üyesini dilediği biçimde bedene yerleştirmiştir. ¹⁹ Eğer hepsi bir tek üye olsaydı, beden olur muydu? ²⁰ Gerçek şu ki, çok sayıda üye, ama tek beden vardır. ²¹ Göz ele, “Sana ihtiyacım yok!” ya da baş ayaklara, “Size ihtiyacım yok!” diyemez. ²² Tam tersine, bedeninin daha zayıf görünen üyeleri vazgeçilmezdir. ²³ Bedenin daha az değerli saydığımız üyelerine daha çok değer veririz. Böylece gösterişsiz üyelerimiz daha gösterişli olur. ²⁴ Gösterişli üyelerimizin özene ihtiyacı yoktur. Ama Tanrı, değeri az olana daha çok değer vererek bedende birliği sağladı. ²⁵ Öyle ki, bedende ayrılık olmasın, üyeler birbirini eşit biçimde gözet sin. ²⁶ Bir üye acı çekerse, bütün üyeler birlikte acı çeker; bir üye yüceltilirse, bütün üyeler birlikte sevinir.

²⁷ Sizler Mesih'in bedenisiniz, bu bedeninin ayrı ayrı üyelerisiniz. ²⁸ Tanrı kilisede ilkin elçileri, ikinci olarak peygamberleri, üçüncü olarak öğretmenleri, sonra mucize yapanları, hastaları iyileştirme armağanlarına sahip olanları, başkalarına yardım edenleri,

12:4 Rom.12:4-8 * **12:7** “Herkesin ortak yararı için herkese Ruh'u belli eden bir yetenek veriliyor” ya da “Herkesin ortak yararı için Ruh herkese kendini belli ediyor”. **12:28** Ef.4:11

yönetme yeteneği olanları ve çeşitli dillerle konuşanları atadı. ²⁹ Hepsi elçi mi? Hepsi peygamber mi? Hepsi öğretmen mi? Hepsi mucize yapar mı? ³⁰ Hepsinin hastaları iyileştirme armağanları var mı? Hepsi bilmediği dilleri konuşabilir mi? Hepsi bu dilleri çevirebilir mi? ³¹ Ama siz daha üstün armağanları gayretle isteyin. Şimdi size en iyi yolu göstereyim.

13

Sevginin Üstünlüğü

¹ İnsanların ve meleklerin diliyle konuşsam, ama sevgim olmasa, ses çıkaran bakırdan ya da çınlayan zilden farkım kalmaz. ² Peygamberlikte bulunabilsem, bütün sırları bilsem, her bilgiye sahip olsam, dağları yerinden oynatacak kadar büyük imanım olsa, ama sevgim olmasa, bir hiçim. ³ Varımı yoğumu sadaka olarak dağıtsam, bedenimi yakılmak üzere* teslim etsem, ama sevgim olmasa, bunun bana hiçbir yararı olmaz.

⁴ Sevgi sabırlıdır, sevgi şefkatlidir. Sevgi kıskanmaz, övünmez, böbürlenmez. ⁵ Sevgi kaba davranmaz, kendi çıkarını aramaz, kolay kolay öfkelenmez, kötülüğün hesabını tutmaz. ⁶ Sevgi haksızlığa sevinmez, gerçek olanla sevinir. ⁷ Sevgi her şeye katlanır, her şeye inanır, her şeyi umut eder, her şeye dayanır.

⁸ Sevgi asla son bulmaz. Ama peygamberlikler ortadan kalkacak, diller sona erecek, bilgi ortadan kalkacaktır. ⁹ Çünkü bilginiz de peygamberliğimiz de sınırlıdır. ¹⁰ Ne var ki, yetkin olan geldiğinde sınırlı olan ortadan kalkacaktır. ¹¹ Çocukken çocuk gibi konuşur, çocuk gibi anlar, çocuk gibi düşünürdüm. Yetişkin biri olunca çocukça davranışları bıraktım. ¹² Şimdi her şeyi aynadaki silik görüntü gibi görüyoruz, ama o zaman yüz yüze görüşeceğiz. Şimdi bilgim sınırlıdır, ama o zaman bilindiğim gibi tam bileceğim. ¹³ İşte kalıcı olan üç şey vardır: İman, umut, sevgi. Bunların en üstünü de sevgidir.

14

Diller ve Peygamberlik

¹ Sevginin ardınca koşun ve ruhsal armağanları, özellikle peygamberlik yeteneğini gayretle isteyin. ² Bilmediği dilde konuşan, insanlarla değil, Tanrı'yla konuşur. Kimse onu anlamaz. O, ruhuyla sırlar söyler. ³ Peygamberlikte bulunansa insanların ruhça gelişmesi, cesaret ve teselli bulması için insanlara seslenir. ⁴ Bilmediği dilde konuşan kendi kendini geliştirir; ama peygamberlikte bulunan, inanlılar topluluğunu geliştirir. ⁵ Hepinizin dillerle konuşmasını isterim, ama peygamberlikte bulunmanızı yeğlerim. Diller inanlılar topluluğunun gelişmesi için çevrilmedikçe peygamberlikte bulunan, dillerle konuşandan üstündür.

⁶ Şimdi kardeşlerim, yanınıza gelip dillerle konuşsam, ama size bir vahiy, bir bilgi, bir peygamberlik sözü ya da bir öğreti getirmesem, size ne yararım olur? ⁷ Kaval ya da lir gibi ses veren cansız nesneler bile değişik sesler çıkarmasa, kaval mı, lir mi çalındığını kim anlar? ⁸ Borazan belirgin bir ses çıkarmasa, kim savaşa hazırlanır? ⁹ Bunun gibi, siz de anlaşılır bir dil konuşmazsanız, söyledikleriniz nasıl anlaşılır? Havaya konuşmuş olursunuz! ¹⁰ Kuşkusuz dünyada çeşit çeşit diller vardır, hiçbiri de anlamsız değildir. ¹¹ Ne var ki, konuşulan dili anlamazsam, ben konuşana yabancı olurum, konuşan da bana yabancı olur. ¹² Bu nedenle, siz de ruhsal armağanlara heveslendiğinize göre, inanlılar topluluğunu geliştiren ruhsal armağanlar bakımından zenginleşmeye bakın.

¹³ Bunun için, bilmediği dili konuşan, kendi söylediklerini çevirebilmek için dua etsin. ¹⁴ Bilmediğim dille dua edersem ruhum dua eder, ama zihnimin buna katkısı olmaz. ¹⁵ Öyleyse ne yapmalıyım? Ruhumla da zihnimle de dua edeceğim. Ruhumla da zihnimle

13:2 Mat.17:20-21; 21:21; Mar.11:23 * **13:3** “Yakılmak üzere”: Bazı Grekçe elyazmalarında, “Övünmek için” diye geçer.

de ilahi söyleyeceğim. ¹⁶ Tanrı'yı yalnız ruhunla översen, yeni katılanlar senin ne söylediğini bilmediğinden, ettiğin şükran duasına nasıl "Amin!" desin? ¹⁷ Uygun biçimde şükrediyor olabilirsin, ama bu başkasını geliştirmez. ¹⁸ Dillerle hepinizden çok konuştuğum için Tanrı'ya şükrediyorum. ¹⁹ Ama inanlılar topluluğunda dillerle on bin söz söylemektense, başkalarını eğitmek için zihnimden beş söz söylemeyi yeğlerim.

²⁰ Kardeşler, çocuk gibi düşünmeyin. Kötülük konusunda çocuklar gibi, ama düşünmekte yetişkinler gibi olun. ²¹ Kutsal Yasa'da* şöyle yazılmıştır:

"Rab, 'Yabancı diller konuşanların aracılığıyla, Yabancıların dudaklarıyla bu halka sesleneceğim; Yine de beni dinlemeyecekler!' diyor."

²² Görülüyor ki, bilinmeyen diller imanlılar için değil, imansızlar için bir belirtidir. Peygamberlikse imansızlar için değil, imanlılar için bir belirtidir. ²³ Şimdi bütün inanlılar topluluğu bir araya gelip hep birlikte bilmedikleri dillerle konuşurlarken yeni katılanlar ya da iman etmeyenler içeri girerse, "Siz çıldırmışsınız!" demezler mi? ²⁴ Ama herkes peygamberlikte bulunurken iman etmeyen ya da yeni katılan biri içeri girerse, söylenen her sözle günahlı olduğuna ikna edilecek, her sözle yargılanacak. ²⁵ Yüreğindeki gizli düşünceler açığa çıkacak ve, "Tanrı gerçekten aranızdadır!" diyerek yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapınacaktır.

Düzenli Tapınma

²⁶ Öyleyse ne diyelim, kardeşler? Toplandığınızda her birinizin bir ilahisi, öğretecek bir konusu, bir vahyi, bilmediği dilde söyleyecek bir sözü ya da bir çevirisi vardır. Her şey topluluğun gelişmesi için olsun. ²⁷ Eğer bilinmeyen dillerle konuşulacaksa, iki ya da en çok üç kişi sırayla konuşsun, biri de söylenenleri çevirsin. ²⁸ Çeviri yapacak biri yoksa, bilmediği dilde konuşan, toplulukta sessiz kalsın, içinden Tanrı'yla konuşsun. ²⁹ İki ya da üç peygamber konuşsun, öbürleri söylenenleri iyice düşünüp tartsın. ³⁰ Toplantıda oturanlardan birine vahiy gelirse, konuşmakta olan sussun. ³¹ Herkesin öğrenmesi ve cesaret bulması için hepiniz teker teker peygamberlikte bulunabilirsiniz. ³² Peygamberlerin ruhları peygamberlerin denetimi altındadır. ³³ Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrısı'dır. Kutsalların bütün topluluklarında böyledir.

³⁴ Kadınlar toplantılarınızda sessiz kalsın.* Konuşmalarına izin yoktur. Kutsal Yasa'nın da belirttiği gibi, uysal olsunlar. ³⁵ Öğrenmek istedikleri bir şey varsa, evde kocalarına sorsunlar. Çünkü kadının toplantı sırasında konuşması ayıptır.

³⁶ Tanrı'nın sözü sizden mi kaynaklandı, ya da yalnız size mi ulaştı? ³⁷ Kendini peygamber ya da ruhça olgun sayan varsa, bilsin ki, size yazdıklarım Rab'bin buyruğudur. ³⁸ Bunları önemsemeyenin kendisi de önemsenmesin. ³⁹⁻⁴⁰ Özet olarak, kardeşlerim, peygamberlikte bulunmayı gayretle isteyin, bilinmeyen dillerle konuşulmasına engel olmayın. Ancak her şey uygun ve düzenli biçimde yapılınsın.

15

Mesih'in Dirilişinin Önemi

¹ Şimdi, kardeşler, size bildirdiğim, sizin de kabul edip bağlı kaldığınız Müjde'yi anımsatmak istiyorum. ² Size müjdelediğim söze sınıksız sarılırsanız, onun aracılığıyla kurtulursunuz. Yoksa boşuna iman etmiş olursunuz.

14:21 Yşa.28:11-12 * **14:34** "Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrısı'dır. Kutsalların bütün topluluklarında böyledir. / / Kadınlar toplantılarınızda sessiz kalsın" ya da "Çünkü Tanrı karışıklık değil, esenlik Tanrısı'dır. / / Kadınlar, kutsalların bütün topluluklarında olduğu gibi, toplantılarınızda sessiz kalsın".

3-4 Aldığım bilgiyi size öncelikle ilettim: Kutsal Yazılar uyarınca Mesih günahlarımıza karşılık öldü, gömüldü ve Kutsal Yazılar uyarınca üçüncü gün ölümden dirildi. ⁵ Kefas'a*, sonra Onikiler'e* görüldü. ⁶ Daha sonra da beş yüzden çok kardeşe aynı anda görüldü. Bunların çoğu hâlâ yaşıyor, bazılarıysa öldüler. ⁷⁻⁸ Bundan sonra Yakup'a, sonra bütün elçilere, son olarak zamansız doğmuş bir çocuğa benzeyen bana da görüldü. ⁹ Ben elçilerin en önemsiziyim. Tanrı'nın kilisesine zulmettiğim için elçi olarak anılmaya bile layık değilim. ¹⁰ Ama şimdi neysem, Tanrı'nın lütfuyla öyleyim. O'nun bana olan lütfu boşa gitmedi. Elçilerin hepsinden çok emek verdim. Aslında ben değil, Tanrı'nın bende olan lütfu emek verdi. ¹¹ İşte, gerek benim yaydığım, gerek öbür elçilerin yaydığı ve sizin de iman ettiğiniz bildiri budur.

Ölüler Dirilecek

¹² Eğer Mesih'in ölümden dirildiği duyuruluyorsa, nasıl oluyor da aranızda bazıları ölümler dirilmez diyor? ¹³ Ölümler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir. ¹⁴ Mesih dirilmemişse, bildirimiz de imanınız da boştur. ¹⁵ Bu durumda Tanrı'yla ilgili tanıklığımız da yalan demektir. Çünkü Tanrı'nın, Mesih'i dirilttiğine tanıklık ettik. Ama ölümler gerçekten dirilmezse, Tanrı Mesih'i de diriltmemiştir. ¹⁶ Ölümler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir. ¹⁷ Mesih dirilmemişse imanınız yararsızdır, siz de hâlâ günahlarınızın içindesiniz. ¹⁸ Buna göre Mesih'e ait olarak ölmüş olanlar da mahvolmuşlardır. ¹⁹ Eğer yalnız bu yaşam için Mesih'e umut bağlamışsak, herkesten çok acınacak durumdayız.

²⁰ Oysa Mesih, ölmüş olanların ilk örneği olarak ölümden dirilmiştir. ²¹ Ölüm bir insan aracılığıyla geldiğine göre, ölümden diriliş de bir insan aracılığıyla gelir. ²² Herkes nasıl Adem'de ölüyorsa, herkes Mesih'te yaşama kavuşacak. ²³ Her biri sırası gelince dirilecek: İlk örnek olarak Mesih, sonra Mesih'in gelişinde Mesih'e ait olanlar. ²⁴ Bundan sonra Mesih her yönetimi, her hükümlerliği, her gücü ortadan kaldırıp egemenliği Baba Tanrı'ya teslim ettiği zaman son gelmiş olacak. ²⁵ Çünkü Tanrı bütün düşmanlarını ayakları altına serinceye dek O'nun egemenlik sürmesi gerekir. ²⁶ Ortadan kaldırılacak son düşman ölümdür. ²⁷ Çünkü, "Tanrı her şeyi Mesih'in ayakları altına sererek O'na bağımlı kıldı." "Her şey O'na bağımlı kılındı" sözünün, her şeyi Mesih'e bağımlı kılan Tanrı'yı içermediği açıktır. ²⁸ Her şey Oğul'a bağımlı kılınca, Oğul da her şeyi kendisine bağımlı kılan Tanrı'ya bağımlı olacaktır. Öyle ki, Tanrı her şeyde her şey olsun.

²⁹ Diriliş yoksa, ölümler için vaftiz edilenler ne olacak? Ölümler gerçekten dirilmeyecekse, insanlar neden ölümler için vaftiz ediliyorlar? ³⁰ Biz de neden her saat kendimizi tehlikeye atıyoruz? ³¹ Kardeşler, sizinle ilgili olarak Rabbimiz Mesih İsa'da sahip olduğum övüncün hakkı için her gün ölüyorum. ³² Eğer insansal nedenlerle Efes'te canavarlarla dövüştümse, bunun bana yararı ne? Eğer ölümler dirilmeyecekse, "Yiyelim içelim, nasıl olsa yarın öleceğiz." ³³ Aldanmayın, "Kötü arkadaşlıklar iyi huyu bozar." ³⁴ Uslanıp kendinize gelin, artık günah işlemeyin. Bazılarınız Tanrı'yı hiç tanımıyor. Utanasınız diye söylüyorum bunları.

Dirilişten Sonraki Beden

³⁵ Ama biri çıkıp, "Ölümler nasıl dirilecek? Nasıl bir bedenle gelecekler?" diye sorabilir. ³⁶ Ne akılsızca bir soru! Ektiğin tohum ölmedikçe yaşama kavuşmaz ki! ³⁷ Ekerken, oluşacak bitkinin* kendisini değil, yalnızca tohumunu –buğday ya da başka bir bitkinin tohumunu– ekersin. ³⁸ Tanrı tohuma dilediği bedeni –her birine kendine özgü bedeni– verir. ³⁹ Her canlının eti aynı değildir. İnsan eti başka, hayvan eti başka, kuş eti, balık eti başka başkadır. ⁴⁰ Göksel bedenler vardır, dünyasal bedenler vardır. Göksel olanların

15:3-4 Yşa.53:5-12 15:3-4 Mez.16:8-10; Mat.12:40; Elç.2:24-32 15:5 Mat.28:16-17; Mar.16:14; Luk.24:34,36; Yu.20:19 15:7-8 Elç.9:3-6 15:9 Elç.8:3 15:25 Mez.110:1 15:27 Mez.8:6 15:32 Yşa.22:13 * 15:37 "Bitki": Grekçe "Beden".

görkemi başka, dünyasal olanlarınkı başkadır. ⁴¹ Güneşin görkemi başka, ayın görkemi başka, yıldızların görkemi başkadır. Görkem bakımından yıldız yıldızdan farklıdır.

⁴² Ölülerin dirilişi de böyledir. Beden çürümeye mahkûm olarak gömülür, çürümez olarak diriltir. ⁴³ Düşkün olarak gömülür, görkemli olarak diriltir. Zayıf olarak gömülür, güçlü olarak diriltir. ⁴⁴ Doğal beden olarak gömülür, ruhsal beden olarak diriltir. Doğal beden olduğu gibi, ruhsal beden de vardır. ⁴⁵ Nitekim şöyle yazılmıştır: “İlk insan Adem yaşayan can oldu.” Son Adem'se[†] yaşam veren ruh oldu. ⁴⁶ Önce ruhsal olan değil, doğal olan geldi. Ruhsal olan sonra geldi. ⁴⁷ İlk insan yerden, yani topraktandır. İkinci insan[‡] göktendir. ⁴⁸ Topraktan olan insan nasılsa, topraktan olanlar da öyledir. Göksel insan[§] nasılsa, göksel olanlar da öyledir. ⁴⁹ Bizler topraktan olana nasıl benzediysek, göksel olana da benzeyeceğiz. ⁵⁰ Kardeşler, şunu demek istiyorum, et ve kan Tanrı'nın Egemenliği'ni miras alamaz. Çürüyen de çürümezliği miras alamaz.

⁵¹⁻⁵² İşte size bir sır açıklıyorum. Hepimiz ölmeyeceğiz; son borazan çalınca hepimiz bir anda, göz açıp kapayana dek değiştirileceğiz. Evet, borazan çalınacak, ölümler çürümez olarak dirilecek, ve biz de değiştirileceğiz. ⁵³ Çünkü bu çürüyen beden çürümezliği, bu ölümlü beden ölümsüzlüğü giyinmelidir. ⁵⁴ Çürüyen ve ölümlü beden çürümezliği ve ölümsüzlüğü giyinince, “Ölüm yok edildi, zafer kazanıldı!” diye yazılmış olan söz yerine gelecektir.

⁵⁵ “Ey ölüm, zaferin nerede?
Ey ölüm, dikenin nerede?”

⁵⁶ Ölümün dikenini günahdır. Günah ise gücünü Kutsal Yasa'dan alır. ⁵⁷ Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla bizi zafere ulaştıran Tanrı'ya şükürler olsun!

⁵⁸ Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, Rab yolunda verdiğiniz emeğin boşa gitmeyeceğini bilerek dayanın, sarsılmayın, Rab'bin işinde her zaman gayretli olun.

16

Para Yardımına İlişkin Öğütler

¹ Kutsallara yapılacak para yardımına gelince: Galatya kiliselerine ne buyurduysam, siz de öyle yapın. ² Haftanın ilk günü herkes kazancına göre bir miktar para ayırıp biriktirsin. Öyle ki, yanınıza geldiğimde para toplamaya gerek kalmasın. ³ Oraya vardığımda, bağışlarınızı götürmek üzere uygun gördüğünüz kişileri tanıtıcı mektuplarla Yeruşalim'e* göndereceğim. ⁴ Benim de gitmeme değerse, onları yanıma alıp gideceğim.

Pavlus'un Kişisel Dilekleri

⁵ Makedonya'dan geçtikten sonra yanınıza geleceğim. Çünkü Makedonya'dan geçmek niyetindeyim. ⁶ Belki bir süre yanınızda kalırım, hatta kışı da sizinle geçirebilirim. Öyle ki, sonra nereye gidecek olsam, bana yardım edebilirsiniz. ⁷ Sizi öyle kısaca görüp geçmek istemiyorum. Rab'bin izniyle uzunca bir süre yanınızda kalmayı umut ediyorum. ⁸ Ama Pentikost Günü'ne dek Efes'te kalacağım. ⁹ Çünkü büyük ve etkili işler yapmam için burada bana bir kapı açıldı. Ne var ki, bana karşı çıkanlar çoktur.

¹⁰ Timoteos yanınıza gelirse, bir şeyden korkmamasına dikkat edin. Çünkü o da benim gibi Rab'bin işini yapıyor. ¹¹ Kimse onu hor görmesin. Yanıma gelmesi için onu esenlikle uğurlayın. Kardeşlerle birlikte onun da gelmesini bekliyorum.

^{15:45} Yar.2:7 † ^{15:45} “Son Adem”: İsa Mesih. ‡ ^{15:47} “İkinci insan”: İsa Mesih. § ^{15:48} “Göksel insan”: İsa Mesih. ^{15:51-52} 1Se.4:15-17 ^{15:54} Ysa.25:8 ^{15:55} Hoş.13:14 ^{16:1} Rom.15:25-26 ^{16:5} Elç.19:21 ^{16:8} Lev.23:15-21; Yas.16:9-11 ^{16:8} Elç.19:8-10 ^{16:10} 1Ko.4:17

¹² Kardeşimiz Apollos'a gelince, kardeşlerle birlikte size gelmesi için ona çok ricada bulundum, ama şimdilik gelmeye hiç de istekli değil. Fırsat bulunca gelecek.

¹³ Uyanık kalın, imanda dimdik durun, mert ve güçlü olun. ¹⁴ Her şeyi sevgiyle yapın.

¹⁵⁻¹⁶ Ahaya'da ilk iman eden ve kendilerini kutsalların hizmetine adayan İstefanas'ın ev halkını bilirsiniz. Kardeşler, size yalvarırım, bu gibilere ve onlarla birlikte çalışıp emek verenlerin hepsine bağımlı olun. ¹⁷ İstefanas, Fortunatus ve Ahaykos'un gelişine sevindim. Yokluğunuzu bana unutturdular. ¹⁸ Sizin ruhunuzu da benim ruhumu da ferahlattılar. Böylelerinin değerini bilin.

Son Selamlar

¹⁹ Asya İli'ndeki* kiliseler size selam eder. Akvila ve Priska, evlerinde buluşan toplulukla birlikte Rab'de size çok selam ederler. ²⁰ Buradaki bütün kardeşlerin size selamı var. Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

²¹ Ben Pavlus, bu selamı kendi elimle yazıyorum. ²² Rab'bi sevmeyene lanet olsun. Maranata*! ²³ Rab İsa'nın lütfu sizinle birlikte olsun. ²⁴ Hepinize Mesih İsa'da sevgiler! Amin.

16:15-16 1Ko.1:16 **16:19** Elç.18:2-3 * **16:22** "Maranata": "Efendimiz, gel!" anlamına gelen Aramice bir söz. İsa Mesih'in tekrar gelişi için edilen dualarda kullanılır.

Pavlus'tan KORİNTLİLER'E İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus'un Korintliler'e yazdığı birinci mektuptan sonra neler olup bittiğini ayrıntılarıyla bilmiyoruz. Yalnızca ikinci mektuba bakarak durumu anlamaya çalışıyoruz. Pavlus, Korintliler'e yazdığı ilk mektupta onları bazı günahlarından ötürü azarlamıştı (1. Korintliler'e Giriş bölümüne bkz.). Ama sonuç alamayınca onları doğru yola döndürmek için ikinci ziyarette bulunuyor (2:1; 13:1-2). Umduğu sonucu vermeyen bu ziyareti “keder dolu” bir ziyaret diye niteliyor. Üçüncü bir ziyaret tasarlar; ama aynı durumla karşılaşmamak için bundan vazgeçer (1:15-2:3). Sonunda “büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla” başka bir mektup yazar (2:4), Titus'un eliyle Korint'e gönderir. Korintliler mektubu alınca tövbe ederler. Titus bu haberle döner ve Pavlus'u sevince boğar (7:5-16).

Pavlus ve Timoteos bu arada Asya İli'nde (bugünkü Ege Bölgesi) büyük sıkıntılardan geçmekte. O kadar ki, yaşama umutlarını bile yitirirler (1:8-11). Pavlus buradan Troas'a geçer; ama Korintliler'in mektubu nasıl karşıladıklarına ilişkin haberleri getirecek olan Titus'u bulamayınca huzur içinde çalışamaz, Makedonya'ya gider (2:12-13). Burada da sıkıntılar peşini bırakmaz (7:5). Bu mektubu buradan, Titus'un getirdiği sevindirici haberleri aldıktan sonra, büyük olasılıkla İ.S. 56-57 yıllarında yazar.

Mektubun İçeriği: Korintliler tövbe ettikleri halde her şey pek de yolunda görünmüyor. Kimi Yahudi din adamları, ya da Pavlus'un deyimiyle “sözüm ona üstün elçiler” (11:5) Korintliler'e gelerek “farklı bir müjde” yaymaya çalışırlar (11:4-5). Pavlus bu adamları, Korintliler'i köleleştirmek isteyen “sahte elçiler, düzenbaz işçiler” diye niteler ve şiddetle eleştirir (11:13)1. Öte yandan Korintliler'in hâlâ kendisini ve yazdıklarını daha içtenlikle benimsemelerini bekler2.

Pavlus, biraz da bu din adamlarının kendisine saldırmasından ötürü mektupta kendinden epey söz eder. Amacının ve görevinin Korintlilerce anlaşılmasını ister (1:12-14). Bunun için görevini açıklamakta3 ve Korintliler'e nasıl davrandığını4 anlatmaktadır. Kendi yaşayışını, “sözüm ona üstün elçilerin” faaliyetleriyle karşılaştırır5. Pavlus'un bu denli gayretli olmasının nedenlerini kavramak, ruhsal önderlerin çağlar boyunca görevlerini yerine getirmelerine büyük ölçüde yardım etmiştir.

Pavlus, 8 ve 9. bölümlerde Yeruşalim'deki yoksullara yapılacak bağışlardan söz ederek Korintliler'i, vaat ettikleri bağışları toplamaya çağırır (Rom.15:26). Titus'la birlikte iki kardeş bunun hazırlığı için Korint'e gider (8:16-24).

Ana Hatlar:

1:1-7:16 Pavlus'un görevi

8:1-9:15 Yahudiye'deki inanlılar için bağış toplanması

10:1-12:18 Pavlus ve sahte elçiler

12:19-13:14 Son uyarılar

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 25

1 Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan Ahaya'nın her yanındaki bütün kutsallara ve Tanrı'nın Korint'teki kilisesine selam!

2 Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Teselli Kaynağı Tanrı

3 Her türlü tesellinin kaynağı olan Tanrı'ya, merhametli Baba'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babası'na övgüler olsun! 4 Kendisinden aldığımız teselliyle her türlü sıkıntıda olanları teselli edebilmemiz için bizi bütün sıkıntılarımızda teselli ediyor.

⁵ Çünkü Mesih'in acılarını nasıl büyük ölçüde çekiyorsak, Mesih sayesinde büyük teselli de buluyoruz. ⁶ Sıkıntı çekiyorsak, bu sizin teselliniz ve kurtuluşunuz içindir. Teselli buluyorsak bu, bizim çektiğimiz acıların aynısına dayanmanızda etkin olan bir teselli bulmanız içindir. ⁷ Size ilişkin umudumuz sarsılmaz. Çünkü acılarımıza olduğu gibi, tesellimize de ortak olduğunuzu biliyoruz.

⁸ Kardeşlerim, Asya İli'nde* çektiğimiz sıkıntılardan habersiz kalmanızı istemiyoruz. Dayanabileceğimizden çok ağır bir yük altındaydık. Öyle ki, yaşamaktan bile umudumuzu kesmiştik. ⁹ Ölümüne mahkûm olduğumuzu içimizde hissettik. Ama bu, kendimize değil, ölümleri diriltten Tanrı'ya güvenmemiz için oldu. ¹⁰⁻¹¹ Tanrı bizi böylesine büyük bir ölüm tehlikesinden kurtardı; daha da kurtaracaktır. Umudumuzu O'na bağladık. Siz de dualarınızla bize yardım ettikçe, bizi yine kurtaracaktır. Öyle ki, birçok kişinin dualarıyla bize sağlanan lütuftan ötürü birçoklarının ağzından bizim için şükranlar sunulsun.

¹² Dünyaya ve özellikle size, insan bilgeliğiyle değil, Tanrı'nın lütfuyla, Tanrı'dan gelen saflık ve içtenlikle davrandığımıza vicdanımız tanıktır. Ve biz bununla övünüyoruz. ¹³⁻¹⁴ Okuyup anlayabileceğinizden başka bir şey yazmıyoruz. Bizi bir ölçüde anladığınız gibi, tümüyle anlayacağınızı umarım. Rabbimiz İsa'nın gününde bizim övüncümüz siz olacağınız gibi, sizin övüncünüz de biz olalım.

Pavlus'un Geciken Ziyareti

¹⁵⁻¹⁶ Bu güvenle, sizleri iki kez sevindirmek için önce size uğramak, sonra Makedonya'ya geçmek, Makedonya'dan yine size geri gelerek tarafınızdan Yahudiye'ye uğurlanmak niyetindeydim. ¹⁷ Bunu isterken acaba kararsız mıydım? Ya da isteklerim benlikten mi doğuyor ki, önce “Evet, evet”, sonra “Hayır, hayır” diyeyim? ¹⁸ Tanrı'nın güvenilirliği hakkı için diyorum ki, size ilettiğimiz söz hem “evet” hem “hayır” değildir. ¹⁹ Silvanus ve Timoteos'la birlikte size tanıttığımız Tanrı'nın Oğlu İsa Mesih hem “evet” hem “hayır” değildi. O'nda yalnız “evet” vardır. ²⁰ Çünkü Tanrı'nın bütün vaatleri Mesih'te “evet” tir. Bu nedenle Tanrı'nın yüceliği için Mesih aracılığıyla Tanrı'ya “Amin” deriz. ²¹ Bizi sizinle birlikte Mesih'te pekiştiren ve meshetmiş olan Tanrı'dır. ²² O bizi mühürledi, güvence olarak da yüreklerimize Kutsal Ruh'u yerleştirdi.

²³ Tanrı'yı tanık tutarım ki, Korint'e dönmeyişimin nedeni sizi esirgemekti. ²⁴ İmanınıza egemen olmak istemiyoruz, sevinmeniz için sizinle birlikte çalışıyoruz. Çünkü imanda dindik duruyorsunuz.

2

¹ Size tekrar keder dolu bir ziyaret yapmamaya karar verdim. ² Çünkü sizi kederlendirirsem, keder verdiğim sizlerden başka beni kim sevindirecek? ³ Bunu yazdım ki, geldiğimde beni sevindirmesi gerekenler beni kederlendirmesin. Sevincimin hepinizin sevinci olduğuna ilişkin hepinize güvenim var. ⁴ Kederlenesiniz diye değil, size beslediğim derin sevgiyi anlayasınız diye büyük bir sıkıntı ve yürek acısıyla gözyaşları içinde size yazdım.

Suçluyu Bağışlamak

⁵ Eğer biri bir başkasını kederlendirdiyse, beni değil –abartmadan söyleyeyim– bir dereceye kadar hepinizi kederlendirmiş olur. ⁶ Böyle birine çoğunluğun verdiği bu ceza yeterlidir. ⁷ Aşırı kedere boğulmasın diye o kişiyi daha fazla cezalandırmayıp bağışlamalı ve teselli etmelisiniz. ⁸ Bunun için ona duyduğunuz sevgiyi yenilemenizi rica ederim. ⁹ Sizi sınamak ve her durumda söz dinleyenler olup olmadığınızı anlamak için yazdım size. ¹⁰ Kimi bağışlarsanız, ben de onu bağışlarım. Eğer bir şeyi bağışladım, bunu sizin

için Mesih'in önünde bağışladım. ¹¹ Öyle ki, Şeytan'ın oyununa gelmeyelim. Çünkü onun düzenlerini bilmez değiliz.

Yeni Antlaşmanın Elçileri

¹²⁻¹³ Mesih'in Müjdesi'ni yaymak amacıyla Troas'a geldiğimde Rab'bin işi için bana bir kapı açıldığı halde, kardeşim Titus'u orada bulamadığım için iç huzurum yoktu. Bu nedenle oradakilere veda ederek Makedonya'ya gittim.

¹⁴ Bizi her zaman Mesih'in zafer alayında yürüten, O'nu tanımanın güzel kokusunu aracılığımızla her yerde yayan Tanrı'ya şükürler olsun! ¹⁵ Çünkü biz hem kurtulanlar hem de mahvolanlar arasında Tanrı için Mesih'in güzel kokusuyuz. ¹⁶ Mahvolanlar için ölüme götüren ölüm kokusu, kurtulanlar içinse yaşama götüren yaşam kokusuyuz. Böylesi bir işe kim yeterlidir? ¹⁷ Birçokları gibi, Tanrı'nın sözünü ticaret aracı yapanlar değiliz. Tanrı tarafından gönderilen ve Mesih'e ait olan kişiler olarak Tanrı'nın önünde içtenlikle konuşuyoruz.

3

¹ Kendimizi yine tavsiye etmeye mi başlıyoruz? Yoksa bazıları gibi size ya da sizden tavsiye mektuplarına ihtiyacımız mı var? ² Bütün insanlarca bilinen ve okunan, yüreklerimize yazılmış mektubumuz sizsiniz. ³ Hizmetimizin sonucu olup mürekkeple değil, yaşayan Tanrı'nın Ruhu'yla, taş levhalara değil, insan yüreğinin levhalarına yazılmış Mesih'in mektubu olduğunuz açıktır. ⁴ Mesih sayesinde Tanrı'ya böyle bir güvenimiz vardır. ⁵ Herhangi bir şeyi kendi başarımız olarak saymaya yeterliyiz demek istemiyorum; bizi yeterli kılan Tanrı'dır. ⁶ O bizi yazılı yasaya* değil, Ruh'a dayalı yeni bir antlaşmanın hizmetkârları olmaya yeterli kıldı. Yazılı yasa öldürür, Ruh ise yaşatır.

Yeni Antlaşmanın Yüceliği

⁷⁻⁸ Ölümle sonuçlanan hizmet, yani taş üzerine harf harf kazılan yasa yücelik içinde geldiyse –öyle ki, İsrailoğulları geçici olan parlaklığından ötürü Musa'nın yüzüne bakamadılar– Ruh'a dayalı hizmetin yücelik içinde olacağı daha kesin değil mi? ⁹ İnsanı suçlu çıkaran hizmetin yüceliği varsa, aklanmayı sağlayan hizmetin yüceliği çok daha aşkındır. ¹⁰ Çünkü eskiden yüceltilmiş olanın, şimdi yücelikte aşkın olana göre yüceliği yoktur. ¹¹ Geçici olan, yücelik içinde geldiyse, kalıcı olanın yüceliği çok daha büyüktür.

¹² Böyle bir umuda sahip olduğumuz için büyük cesaretle konuşabiliriz. ¹³ Yüzündeki parlaklığın giderek söndüğünü İsrailoğulları görmesin diye yüzünü peçeyle örten Musa gibi değiliz. ¹⁴ İsrailoğulları'nın zihinleri körelmişti. Bugün bile Eski Antlaşma okunurken zihinleri aynı peçeyle örtülü kalıyor. Çünkü bu peçe ancak Mesih aracılığıyla kalkar. ¹⁵ Ne var ki, bugün bile Musa'nın yazıları okunduğunda yüreklerini bir peçe örtüyor. ¹⁶ Oysa ne zaman biri Rab'be dönerse, o peçe kaldırılır. ¹⁷ Rab Ruh'tur, Rab'bin Ruhu neredeyse orada özgürlük vardır. ¹⁸ Ve biz hepimiz peçesiz yüzle Rab'bin yüceliğini görerek† yücelik üstüne yücelikle O'na benzer olmak üzere değiştiriliyoruz. Bu da Ruh olan Rab sayesinde oluyor.

4

Cesaretimizi Yitirmeyiz

¹ Bu hizmeti Tanrı'nın merhametiyle üstlendiğimiz için cesaretimizi yitirmeyiz. ² Utanç verici gizli yolları reddettik. Hileye başvurmayız, Tanrı'nın sözünü de çarpıtmayız. Gerçeği ortaya koyarak kendimizi Tanrı'nın önünde her insanın vicdanına tavsiye ederiz.

2:12-13 Elç.20:1 3:3 Çık.24:12; Yer.31:33; Hez.11:19-20; 36:26 3:6 Yer.31:31 * 3:6 "Yazılı yasa": Grekçe "Harf".
3:7-8 Çık.34:29-30 3:13 Çık.34:33 † 3:18 "Görerek" ya da "Yansıtarak".

³ Yaydığımız Müjde örtülüysen de, mahvolanlar için örtülüdür. ⁴ Tanrı'nın görünümü olan Mesih'in yüceliğiyle ilgili Müjde'nin ışığı imansızların üzerine doğmasın diye, bu çağın ilahı* onların zihinlerini kör etmiştir. ⁵ Biz kendimizi ilan etmiyoruz; ama Mesih İsa'yı Rab, kendimizi de İsa uğruna kullarınız ilan ediyoruz. ⁶ Çünkü, "Işık karanlıktan parlayacak" diyen Tanrı, İsa Mesih'in yüzünde parlayan kendi yüceliğini tanımamızdan doğan ışığı bize vermek için yüreklerimizi aydınlattı.

⁷ Üstün gücün bizden değil, Tanrı'dan kaynaklandığı bilinsin diye bu hazineye toprak kaplar içinde sahibiz. ⁸ Her yönden sıkıştırılmışız, ama ezilmiş değiliz. Şaşırmışız, ama çaresiz değiliz. ⁹ Kovalanıyoruz, ama terk edilmiş değiliz. Yere yıkılmışız, ama yok olmuş değiliz. ¹⁰ İsa'nın yaşamı bedenimizde açıkça görülsün diye İsa'nın ölümünü her an bedenimizde taşıyoruz. ¹¹ Çünkü İsa'nın yaşamı ölümlü bedenimizde açıkça görülsün diye, biz yaşayanlar İsa uğruna sürekli olarak ölüme teslim ediliyoruz. ¹² Böylece ölüm bizde, yaşamsa sizde etkin olmaktadır.

¹³ "İman ettim, bu nedenle konuştum" diye yazılmıştır. Aynı iman ruhuna sahip olarak biz de iman ediyor ve bu nedenle konuşuyoruz. ¹⁴ Çünkü Rab İsa'yı diriltten Tanrı'nın, bizi de İsa'yla diriltilip sizinle birlikte kendi önüne çıkaracağını biliyoruz. ¹⁵ Bütün bunlar sizin yararınızdır. Böylelikle Tanrı'nın lütfü çoğalıp daha çok insana ulaştıkça, Tanrı'nın yüceliği için şükran da artsın.

¹⁶ Bu nedenle cesaretimizi yitirmeyiz. Her ne kadar dış varlığımız harap oluyorsa da, iç varlığımız günden güne yenileniyor. ¹⁷ Çünkü geçici, hafif sıkıntılarımız bize, ağırlıkta hiçbir şeyle karşılaştırılamayacak kadar büyük, sonsuz bir yücelik kazandırmaktadır. ¹⁸ Gözlerimizi görünen şeylere değil, görünmeyenlere çeviriyoruz. Çünkü görünenler geçicidir, görünmeyenlerse sonsuza dek kalıcıdır.

5

Göksel Konutumuz

¹ Biliyoruz ki, barındığımız bu dünyasal çadır* yıkılırsa, göklerde Tanrı'nın bize sağladığı bir konut -elle yapılmamış, sonsuza dek kalacak bir evimiz- vardır. ² Şimdiyse göksel evimizi giyinmeyi özleyerek inliyoruz. ³ Onu giyinirsek çıplak kalmayız. ⁴ Dünyasal çadırda yaşayan bizler ağır bir yük altında inliyoruz. Asıl istediğimiz soyunmak değil, giyinmektir. Öyle ki, ölümlü olan, yaşam tarafından yutulsun. ⁵ Bizleri tam bu amaç için hazırlamış ve güvence olarak bize Ruh'u vermiş olan Tanrı'dır.

⁶ Bu nedenle her zaman cesaretimiz vardır. Şunu biliyoruz ki, bu bedende yaşadıkça Rab'den uzaktayız. ⁷ Gözle görülene değil, imana dayanarak yaşarız. ⁸ Cesaretimiz vardır diyorum ve bedenden uzakta, Rab'bin yanında olmayı yeğleriz. ⁹ Bunun için, ister bedende yaşayalım ister bedenden uzak olalım, amacımız Rab'bi hoşnut etmektir. ¹⁰ Çünkü bedende yaşarken gerek iyi gerek kötü, yaptıklarımızın karşılığını almak için hepimiz Mesih'in yargı kürsüsü önüne çıkmak zorundayız.

Barıştırma Görevi

¹¹ Rab'den korkmanın ne demek olduğunu bildiğimizden insanları ikna etmeye çalışıyoruz. Ne olduğumuzu Tanrı biliyor; umarım siz de vicdanınızda biliyorsunuz. ¹² Kendimizi yine size tavsiye etmeye çalışmıyoruz. Ama yürekle değil, dış görünüşle övünenleri yanıtlayabilmeniz için bizimle övünmenize fırsat veriyoruz. ¹³ Eğer kendimizde değilsek, bu Tanrı içindir. Aklımız başımızdaysa, bu sizin içindir. ¹⁴ Bizi zorlayan, Mesih'in sevgisidir. Yargımız şu: Biri herkes için öldü; öyleyse hepsi öldü. ¹⁵ Evet, Mesih herkes için

* 4:4 "Bu çağın ilahı": Şeytan. 4:6 Yar.1:3 4:13 Mez.116:10 * 5:1 "Çadır": Beden. 5:10 Rom.14:10

öldü. Öyle ki, yaşayanlar artık kendileri için değil, kendileri uğruna ölüp dirilen Mesih için yaşasınlar.

¹⁶ Bu nedenle, biz artık kimseyi insan ölçülerine göre tanımayız. Mesih'i bu ölçülere göre tanıdıksa da, artık öyle tanımıyoruz. ¹⁷ Bir kimse Mesih'teyse, yeni yaratıktır; eski şeyler geçmiş, her şey yeni olmuştur. ¹⁸ Bunların hepsi Tanrı'dandır. Tanrı, Mesih aracılığıyla bizi kendisiyle barıştırdı ve bize barıştırma görevini verdi. ¹⁹ Şöyle ki Tanrı, insanların suçlarını saymayarak dünyayı Mesih'te kendisiyle barıştırdı ve barıştırma sözünü bize emanet etti. ²⁰ Böylece, Tanrı aracılığımızla çağrıda bulunuyormuş gibi Mesih'in adına elçilik ediyor, O'nun adına yalvarıyoruz: Tanrı'yla barışın. ²¹ Tanrı, günahı bilmeyen Mesih'i bizim için günah sunusu† yaptı. Öyle ki, Mesih sayesinde Tanrı'nın doğruluğu olalım.

6

¹ Tanrı'yla birlikte çalışan bizler, O'nun lütfunu boş yere kabul etmemenizi ayrıca rica ediyoruz. ² Çünkü Tanrı diyor ki,

“Uygun zamanda seni duydum,
Kurtuluş günü sana yardım ettim.”

Uygun zaman işte şimdidir, kurtuluş günü işte şimdidir.

Pavlus'un Çektiği Sıkıntılar

³ Hizmetimizin kötülenmemesi için hiçbir konuda hiç kimsenin sürçmesine neden olmadık. ⁴⁻⁸ Tersine Tanrı'nın hizmetkârları olarak olağanüstü dayanmada, sıkıntı, güçlük ve elemelerde, dayak, hapis, karışıklık, emek, uykusuzluk ve açlıkta; pak yaşayışta, bilgi, sabır, iyilik, Kutsal Ruh ve içten sevgide; gerçeğin ilanında ve Tanrı'nın gücünde; sağ ve sol ellerimizde doğruluğun silahlarıyla, yücelikte ve onursuzlukta, iyi ünde ve kötü ünde, kendimizi her durumda örnek gösteriyoruz. Aldatanlar sayılıyorsak da dürüst kişileriz. ⁹ Tanınmıyor gibiyiz, ama iyi tanınıyoruz. Ölümün ağzındayız, ama işte yaşıyoruz. Dövülüyorsak bile öldürülmüş değiliz. ¹⁰ Kederliyiz ama her zaman seviniyoruz. Yoksuluz ama birçoklarını zengin ediyoruz. Hiçbir şeyimiz yok ama her şeye sahibiz.

¹¹ Ey Korintliler, sizinle açıkça konuştuk, size yüreğimizi açtık. ¹² Sizden sevgimizi esirgemedik, ama siz bizden sevginizi esirgediniz. ¹³ Bize aynı karşılığı verebilmek için –çocuklarıma söyler gibi söylüyorum– siz de yüreğinizi açın.

Tanrı'nın Tapınağıyız

¹⁴ İmansızlarla aynı boyunduruğa girmeyin. Çünkü doğrulukla fesadın ne ortaklığı, ışıkla karanlığın ne paydaşlığı olabilir? ¹⁵ Mesih'le Beliyal* uyum içinde olabilir mi? İman edenle iman etmeyenin ortak yanı olabilir mi? ¹⁶ Tanrı'nın tapınağıyla putlar uyuşabilir mi? Çünkü biz yaşayan Tanrı'nın tapınağıyız. Nitekim Tanrı şöyle diyor:

“Aralarında yaşayacak,
Aralarında yürüyeceğim.
Onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.”

¹⁷ Bu nedenle, “İmansızların arasından çıkıp ayrılın” diyor Rab.

“Murdara* dokunmayın,

† 5:21 “Günah sunusu” ya da “Günah”. 6:2 Ysa.49:8 6:4-8 Elç.16:23 * 6:15 “Beliyal”: Şeytan'ın adlarından biri. 6:16 Lev.26:12; Hez.37:27; 1Ko.3:16; 6:19; Va.21:3 6:17 Ysa.52:11

Ben de sizi kabul edeceğim.”

¹⁸ Her Şeye Gücü Yeten Rab diyor ki,

“Size Baba olacağım,
Siz de oğullarım, kızlarım olacaksınız.”

7

¹ Sevgili kardeşler, bu vaatlere sahip olduğumuza göre, bedeni ve ruhu lekeleyen her şeyden kendimizi arındıralım; Tanrı korkusuyla kutsallıkta yetkinleşelim.

Pavlus'un Sevinci

² Yüreklerinizde bize yer verin. Kimseye haksızlık etmedik, kimseyi yoldan saptırmadık, kimseyi sömürmedik. ³ Bunu sizi yargılamak için söylemiyorum. Daha önce de söylediğim gibi, yüreğimizde öyle bir yeriniz var ki, sizinle ölürüz de yaşarız da. ⁴ Size çok güveniyor, sizinle çok övünüyorum. Teselliyle doluyum. Bütün sıkıntılar arasında sevincim sonsuzdur.

⁵ Makedonya'ya geldiğimizde de hiç rahat yüzü görmedik. Her bakımdan sıkıntı çekiyorduk. Dışarıda kavgalar, yüreğimizde korkular vardı. ⁶⁻⁷ Ama yüreği ezik olanları teselli eden Tanrı, Titus'un yanımıza gelişiyle –yalnız gelişiyle değil, sizden aldığı teselliyle de– bizi teselli etti. Titus beni özlediğinizi, benim için üzülp gayret ettiğinizi bize anlatınca sevincim bir kat daha arttı. ⁸⁻⁹ Mektubumla size acı verdimsem bile pişman değilim. Aslında pişman olmuştum –kısa bir süre için de olsa, o mektubun size acı verdiğini görüyorum– ama şimdi seviniyorum; acı duymanıza değil, bu acınızın sizi tövbeye yöneltmesine seviniyorum. Tanrı'nın isteğine uygun olarak acı çektiniz. Böylece hiçbir şekilde bizden zarar görmediniz. ¹⁰ Tanrı'nın isteğiyle çekilen acı, kişiyi kurtuluşa sonuçlanan ve pişmanlık doğurmayan tövbeye götürür. Dünyanın acılarıysa ölüm getirir. ¹¹ Bakın bu acılar, Tanrı'nın isteğiyle çektiğiniz bu acılar sizde ne büyük ciddiyet, paklanmak için ne büyük istek yarattı! Sizde ne büyük öfke, korku, özlem, gayret ve suçluyu cezalandırma arzusu uyandırdı! Bu konuda her bakımdan masum olduğunuzu kanıtladınız. ¹² Size o mektubu yazdımsa da, haksızlık edeni ya da haksızlık göreni düşünerek yazmadım; bize ne denli adanmış olduğunuzu Tanrı önünde açıkça görmenizi istiyordum.

¹³ Bütün bunlarla teselli buluyoruz. Tesellimize ek olarak Titus'un sevinci bizi daha da çok sevindirdi. Çünkü hepiniz onun yüreğini ferahlattınız. ¹⁴ Sizleri ona övdüm, beni utandırmadınız. Size söylediğimiz her şey nasıl doğru idiyse, sizi Titus'a övmemiz de öylece doğru çıktı. ¹⁵ Hepinizin nasıl söz dinlediğini, kendisini nasıl saygı ve korkuyla kabul ettiğinizi anımsadıkça size olan sevgisi daha da artıyor. ¹⁶ Size her bakımdan güvenebildiğim için seviniyorum.

8

Cömertlik Örneği

¹⁻² Kardeşler, sizlere Tanrı'nın Makedonya'daki kiliselerine sağladığı lütuftan söz etmek istiyoruz: Büyük sıkıntılarla denendiklerinde, coşkun sevinçleri ve aşırı yoksullukları tam bir cömertliğe dönüştü. ³ Ellerinden geldiği kadarını, hatta daha fazlasını kendi istekleriyle verdiklerine tanıklık ederim. ⁴ Kutsallara yapılan yardıma katkıda bulunma ayrıcalığının kendilerine verilmesi için bize yalvarıp yakardılar. ⁵ Umduğumuzdan da öte, kendilerini önce Rab'be, sonra Tanrı'nın isteğiyle bize adadılar. ⁶ Bu nedenle, aranızda daha önce başladığı bu hayırlı işi tamamlaması için Titus'u isteklendirdik. ⁷ İmanda, söz

söylemekte, bilgide, her tür gayrette, bize beslediğiniz sevgide, her şeyde üstün olduğunuz gibi, bu hayırlı işte de üstün olmaya bakın.

⁸ Bunu buyruk olarak söylemiyorum, yalnızca sevginizin içtenliğini ötekilerin gayretiyle karşılaştırarak sınamak istiyorum. ⁹ Rabbimiz İsa Mesih'in lütfunu bilirsiniz. O'nun yoksulluğuyla siz zengin olasınız diye, zengin olduğu halde sizin uğruna yoksul oldu. ¹⁰ Bu konuda size yararlı olanı salık veriyorum. Geçen yıl bağış toplamaya ilk girişen, hatta buna ilk heveslenen siz oldunuz. ¹¹ Şimdi bu işi tamamlayın; bunu candan arzuladığınız gibi, elinizden geldiğince tamamlamaya bakın. ¹² Çünkü istek varsa, insanın elinde olmayana göre değil, elindekine göre yardımda bulunması uygundur. ¹³⁻¹⁵ Amacımız sizi sıkıntıya sokup başkalarını rahatlatmak değildir. Ama eşitlik olsun diye, şimdi elinizdeki fazlalık onların eksikliğini tamamladığı gibi, başka zaman onların elindeki fazlalık sizin eksikliğinizi tamamlasın. Öyle ki, “Çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksikliği yoktu” diye yazılmış olduğu gibi, eşitlik olsun.

Titus Korint'e Gönderiliyor

¹⁶ Titus'un yüreğinde sizin için aynı ilgiyi uyandıran Tanrı'ya şükürler olsun! ¹⁷ Çünkü Titus yalnız ricamızı kabul etmekle kalmadı, size derin ilgi duyduğu için kendi isteğiyle yanınıza geliyor. ¹⁸ Müjde'yi yayma çabalarından ötürü bütün kiliselerce övülen bir kardeşi de onunla birlikte gönderiyoruz. ¹⁹ Üstelik bu kardeş, Rab'bi yüceltmek ve yardıma hazır olduğumuzu göstermek için yürüttüğümüz bu hayırlı hizmette yol arkadaşımız olmak üzere kiliseler tarafından seçildi. ²⁰ Bu büyük bağışla ilgili hizmetimizde kimsenin eleştirisine hedef olmamaya özen gösteriyoruz. ²¹ Çünkü yalnız Rab'bin gözünde değil, insanların gözünde de doğru olanı yapmaya dikkat ediyoruz. ²² Birçok konuda defalarca deneyip gayretli bulduğumuz, şimdi size duyduğu büyük güvenle çok daha gayretli olan kardeşimizi de bu iki kişiyle birlikte gönderiyoruz. ²³ Titus'a gelince, o benim paydaşım ve aranızdaki emektaşımıdır. Öbür kardeşlerimizse kiliselerin elçileri, Mesih'in kıvancıdır. ²⁴ Bunun için onlara sevginizi kanıtlayın, kiliselerin önünde sizinle övünmemizin nedenini gösterin.

9

Yoksullara Yardım

¹ Kutsallara yapılacak bu yardımla ilgili olarak size yazmama gerek yok. ² Çünkü yardıma hazır olduğunuzu biliyorum. Ahaya'daki sizlerin geçen yıldan beri hazırlıklı olduğunu söyleyerek Makedonyalılar karşısında sizinle övünmekteyim. Gayretiniz onların çoğunu harekete geçirdi. ³ Bu konuda sizinle övünmemiz boşa çıkmasın; dediğim gibi, hazırlıklı olasınız diye kardeşleri yanınıza gönderiyorum. ⁴ Öyle ki, bazı Makedonyalılar benimle birlikte gelir ve sizi hazırlıksız bulurlarsa, sizler bir yana, bizler duyduğumuz güvenden ötürü utanmayalım. ⁵ Bu nedenle önce yanınıza gelmeleri ve cömertçe vermeyi vaat ettiğiniz armağanları hazırlamaları için kardeşlere ricada bulunmayı gerekli gördüm. Öyle ki, armağanınız cimrilik değil, cömertlik örneği olarak hazır olsun.

⁶ Şunu unutmayın: Az eken az biçer, çok eken çok biçer. ⁷ Herkes yüreğinde niyet ettiği gibi versin; isteksizce ya da zorlanmış gibi değil. Çünkü Tanrı sevinçle vereni sever. ⁸ Her zaman, her yönden, her şeye yeterli ölçüde sahip olarak her iyi işe cömertçe katkıda bulunabilmeniz için, Tanrı her nimeti size bol bol sağlayacak güçtedir. ⁹ Nitekim şöyle yazılmıştır:

“Armağanlar dağıttı, yoksullara verdi;
Doğruluğu sonsuza dek kalıcıdır.”

¹⁰ Ekinciye tohum ve yiyecek ekmek sağlayan Tanrı, sizin de ekeceğinizi sağlayıp çoğaltacak, doğruluğunuzun ürünlerini artıracaktır. ¹¹ Her durumda cömert olmanız için her bakımdan zenginleştiriliyorsunuz. Cömertliğiniz bizim aracılığımızla Tanrı'ya şükran nedeni oluyor. ¹² Yaptığınız bu hizmet yalnız kutsalların eksiklerini gidermekle kalmıyor, birçoklarının Tanrı'ya şükretmesiyle de zenginleşiyor. ¹³ Onlar, içtenliğinizi kanıtlayan bu hizmetten ötürü, açıkça benimsediğiniz Mesih Müjdesi'ne uyararak kendileriyle ve herkesle malınızı cömertçe paylaştığınız için Tanrı'yı yüceltiyorlar. ¹⁴ Tanrı'nın size bağışladığı olağanüstü lütuftan dolayı sizler için dua ediyor, sizi özlüyorlar.

¹⁵ Sözle anlatılamayan armağanı için Tanrı'ya şükürler olsun!

10

Pavlus'un Savunması

¹⁻² Sizinle birlikteyken ürkek, ama aranızda değilken yiğit kesilen ben Pavlus, Mesih'teki alçakgönüllülük ve yumuşaklıkla size rica ediyor, yalvarıyorum: Yanınıza geldiğim zaman, bizi olağan insanlar gibi yaşayanlardan sayan bazılarına karşı güvenle takınmak niyetinde olduğum tavır aynı cesaretle size karşı takınmaya zorlamayın beni. ³ Olağan insanlar gibi yaşıyorsak da, insansal güce dayanarak savaşmıyoruz. ⁴ Çünkü savaşımızın silahları insansal silahlar değil, kaleleri yıkan tanrısal güce sahip silahlardır. ⁵ Safsataları, Tanrı bilgisine karşı diklenen her engeli yıkıyor, her düşüncüyü tutsak edip Mesih'e bağımlı kılıyoruz. ⁶ Mesih'e tümüyle bağımlı olduğunuz zaman, O'na bağımlı olmayan her eylemi cezalandırmaya hazır olacağız.

⁷ Gözünüzün önündekine bakın. Bir kimse Mesih'e ait olduğuna güveniyorsa, yine düşünsün: Kendisi kadar biz de Mesih'e aitiz. ⁸ Sizi yıkmak için değil, geliştirmek için Rab'bin bize verdiği yetkiyle biraz fazla övünsem de utanmam. ⁹ Mektuplarımla sizi korkutmaya çalışıyormuş gibi görünmek istemiyorum. ¹⁰ Çünkü bazıları, "Mektupları ağır ve etkilidir, ama kişisel varlığı etkisiz, konuşma yeteneği de sıfır" diyormuş. ¹¹ Böyle diyenler şunu bilsin ki, uzaktayken mektuplarımızda ne diyorsak, aranızdayken de öyle davranıyoruz.

¹² Kendilerini tavsiye eden bazılarıyla kendimizi bir tutmaya ya da karşılaştırmaya elbette cesaret edemeyiz! Onlar kendilerini kendileriyle ölçüp karşılaştırmakla akılsızlık ediyorlar. ¹³ Ama biz haddimizi aşp fazla övünmeyiz; övünmemiz, Tanrı'nın bizim için belirlediği, sizlere kadar da uzanan alanın sınırları içinde kalır. ¹⁴ Etkinlik alanımız size kadar uzanmasaydı, sizinle ilgilenmekle sınırlarımızın dışına çıkmış sayılabilirdik. Oysa Mesih'in Müjdesi'ni size kadar ilk ulaştıran biz olduk. ¹⁵ Başkalarının emeğiyle övünüp haddimizi aşmayız. Umudumuz odur ki, sizin imanınız büyüdükçe sayenizde etkinlik alanımız alabildiğine genişleyecek. ¹⁶ Böylelikle Müjde'yi sizlerden daha ötelere yayabileceğiz. Çünkü başkasının etkinlik alanında başarılı işlerle övünmek istemiyoruz. ¹⁷ "Övünen, Rab'le övünsün." ¹⁸ Kabule değer kişi kendi kendini tavsiye eden değil, Rab'bin tavsiye ettiği kişidir.

11

Sahte Elçiler

¹ Umarım yapacağım küçük bir akılsızlığı hoş görürsünüz. Ne olur, beni hoş görün! ² Sizler için tanrısal bir kıskançlık duyuyorum. Çünkü sizleri el değmemiş kız gibi tek ere, Mesih'e sunmak üzere nişanladım. ³ Ne var ki, yılanın Havva'yı kurnazlığıyla aldatması gibi, düşüncelerinizin Mesih'e olan içten ve pak adanmışlıktan saptırılmasından korkuyorum. ⁴ Çünkü size gelen ve bizim tanıttığımızdan değişik bir İsa'yı tanıtanları pekâlâ hoş görüyorsunuz. Ayrıca, aldığınız ruhtan farklı bir ruhu ve kabul ettiğinizden

farklı bir müjdeyi kabul ederek bunları hoş görüyorsunuz. ⁵ Sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı olduğumu sanmıyorum! ⁶ Acemi bir konuşmacı olabilirim, ama bilgiden yana acemi değilim. Bunu size her durumda, her bakımdan açıkça gösterdik.

⁷ Yücelmeniz için kendimi alçaltarak Tanrı'nın Müjdesi'ni size karşılıksız bildirmekle günah mı işledim? ⁸ Size hizmet etmek için yardım aldığım başka kiliseleri adeta soydum. ⁹ Aranızdayken ihtiyacım olduğu halde hiçbirinize yük olmadım. Çünkü Makedonya'dan gelen kardeşler eksiklerimi tamamladılar. Size yük olmamaya hep özen gösterdim, bundan böyle de özen göstereceğim. ¹⁰ Mesih'in gerçeğine sahip olarak kesinlikle diyebilirim ki, Ahaya İli'nde hiç kimse beni böyle övünmekten alıkoyamaz. ¹¹ Neden mi? Sizi sevmediğimden mi? Tanrı biliyor ki, sizi seviyorum. ¹² Övündükleri konuda bize eşit sayılmak isteyen fırsatçılara fırsat vermemek için, yaptığımı yapmaya devam edeceğim. ¹³ Bu tür adamlar sahte elçiler, düzenbaz işçiler, kendilerine Mesih'in elçisi süsü verenlerdir. ¹⁴ Buna şaşmamalı. Şeytan da kendisine ışık meleş süsü verir. ¹⁵ Ona hizmet edenlerin de kendilerine doğruluğun hizmetkârları süsü vermesi şaşırtıcı değildir. Onların sonu yaptıklarına göre olacaktır.

Övünmek Gerekirse...

¹⁶ Yine söylüyorum, kimse beni akılsız sanmasın. Öyle sanıyorsanız, akılsız birini kabul eder gibi de olsa beni kabul edin ki, ben de biraz övüneyim! ¹⁷ Söylediklerimi Rab'bin söyleyeceği gibi değil, akılsız biri gibi, bu övünge tavrıyla söylüyorum. ¹⁸ Mademki birçokları ne olduklarıyla övünüyorlar, ben de övüneceğim. ¹⁹ Sizler akıllı olduğunuz için akılsızlara seve seve katlanıyorsunuz! ²⁰ Aslında sizi köle edenlere, sömürenlere, sizden yararlananlara, büyüklük taslayanlara ya da sizi tokatlayanlara katlanıyorsunuz. ²¹ Utanarak kabul ediyorum ki, biz bunu yapacak güçte değildik!

Ama birinin övünmeye cesaret ettiği konuda –akılsız biri gibi konuşuyorum– ben de övünmeye cesaret ediyorum. ²² Onlar İbrani mi? Ben de İbrani'yim. İsraili mi? Ben de İsraili'yim. İbrahim'in soyundan mıdırılar? Ben de onun soyundanım. ²³ Mesih'in hizmetkârları mıdırılar? Aklımı kaçırmış gibi konuşuyorum. Ben O'nun daha üstün bir hizmetkârıyım. Ben daha çok emek verdim, hapse daha çok girdim, sayısız dayak yedim, çok kez ölümle burun buruna geldim. ²⁴ Beş kez Yahudiler'den otuz dokuz kırbaç yedim. ²⁵ Üç kez değnekle dövüldüm, bir kez taşlandım, üç kez deniz kazasına uğradım. Bir gün bir gece açık denizde kaldım. ²⁶ Sık sık yolculuk ettim. Irmaklarda, haydutlar arasında, gerek soydaşlarımla gerekse öteki ulusların arasında tehlikelere uğradım. Kentte, kırdan, denizde, sahte kardeşler arasında tehlikelere düştüm. ²⁷ Emek verdim, sıkıntı çektim, çok kez uykusuz kaldım. Açlığı, susuzluğu tattım. Çok kez yiyecek sıkıntısı çektim, soğukta çıplak kaldım. ²⁸ Öbür sorunların yanı sıra, bütün kiliseler için her gün çektiğim kaygının baskısı var üzerimde. ²⁹ Kim güçsüz olur da ben güçsüz olmam? Kim günaha düşürülür de ben onun için yanmam?

³⁰ Övünmem gerekiyorsa, güçsüzlüğümü gösteren şeylerle övüneceğim. ³¹ Rab İsa'nın sonsuza dek övülecek olan Tanrısı ve Babası biliyor ki, yalan söylemiyorum. ³² Şam'da Kral Aretas'ın valisi beni yakalatmak için kenti denetim altına almıştı. ³³ Ama beni küfe içinde surdaki bir pencereden sarkıttılar; böylece onun elinden sıyrılıp kaçtım.

12

¹ Yararlı olmasa da övünmek gereklidir. Şimdi görümlere ve Rab'bin vahiylerine geleyim. ² On dört yıl önce alınıp üçüncü göğe götürülmüş bir Mesih izleyicisi tanıyorum. Bu, bedensel olarak mı, yoksa beden dışında mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. ³⁻⁴ Evet,

bu adamın cennete götürüldüğünü biliyorum; bu, bedensel olarak mı, yoksa bedenden ayrı mı oldu, bilmiyorum, Tanrı bilir. Orada, dille anlatılamaz, insanın söylemesi yasak olan sözler işitti. ⁵ Böyle biriyle övüneceğim. Ama kendimle ilgili olarak, güçsüzlüklerimden başka bir şeyle övünmeyeceğim. ⁶ Övünmek istesem bile akılsız olmayacağım. Çünkü gerçeği söylemiş olacağım. Ama kimse beni gördüğünden ya da işittiğinden daha üstün görmesin diye övünmekten kaçınıyorum.

⁷ Aldığım vahiylerin üstünlüğüyle gururlanmayayım diye bana bedende bir diken, beni yumruklamak için Şeytan'ın bir meleği verildi, gururlanmayayım diye. ⁸ Bundan kurtulmak için Rab'be üç kez yalvardım. ⁹ Ama O bana, "Lütfum sana yeter. Çünkü gücüm, güçsüzlükte tamamlanır" dedi. İşte, Mesih'in gücü içimde bulunsun diye güçsüzlüklerimle sevinerek daha çok övüneceğim. ¹⁰ Bu nedenle Mesih uğruna güçsüzlükleri, hakaretleri, zorlukları, zulümleri ve darlıkları sevinçle karşılıyorum. Çünkü ne zaman güçsüzsem, o zaman güçlüyüm.

¹¹ Akılsız biri gibi davrandım, ama beni buna siz zorladınız. Aslında beni siz tavsiye etmeliydiniz. Çünkü bir hiç isem de, sözüm ona üstün elçilerden hiç de aşağı değilim. ¹² Elçiliğimin kanıtları aranızda büyük bir sabırla, belirtiler, harikalar ve mucizelerle gösterildi. ¹³ Size yük olmayışından başka öbür kiliselerden ne eksisiniz var ki? Bu haksızlığımı bağışlayın!

Pavlus'un Kaygısı

¹⁴ İşte, üçüncü kez yanınıza gelmeye hazırım ve size yük olmayacağım. Çünkü sizde olanı değil, sizi istiyorum. Çocukların anne babaları için değil, anne babaların çocukları için para biriktirmesi gerekir. ¹⁵ Ben de canlarınız uğruna malımı da kendimi de seve seve harcayacağım. Sizi daha çok seversem, daha az mı sevilleceğim? ¹⁶ Öyle olsun, ben size yük olmadım. Ama kurnaz biri olduğumdan sizi hileyle elde etmişim! ¹⁷ Size gönderdiğim adamlardan biri aracılığıyla sizi sömürdüm mü? ¹⁸ Titus'u size gelmeye isteklendirdim ve öbür kardeşi de onunla birlikte gönderdim. Titus sizi sömürmedi, değil mi? Aynı ruhla davranmadık mı, aynı yolu izlemedik mi?

¹⁹ Bunca zamandır önünüzde kendimizi savunduğumuzu mu düşünüyorsunuz? Tanrı'nın önünde, Mesih'e ait kişiler olarak konuşuyoruz. Sevgili kardeşler, yaptığımız her şey sizin gelişmeniz içindir. ²⁰ Çünkü geldiğimde sizi istediğim durumda bulamayacağımdan korkuyorum. Sizler de beni istediğiniz durumda bulamayabilirsiniz. Aranızda çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, iftira, dedikodu, böbürlenme, kargaşa olmasından korkuyorum. ²¹ Korkarım size tekrar geldiğimde Tanrım beni önünüzde utandıracak; daha önce günah işleyip de kapıldıkları pisliklerden, fuhuş ve sefahatten tövbe etmeyen birçokları için yas tutacağım.

13

Uyarılar, Selamlar

¹ Bu, yanınıza üçüncü gelişim olacak. Her suçlama iki ya da üç tanığın tanıklığıyla doğrulanmalıdır. ² Daha önce, aranızda ikinci kez bulunduğumda, geçmişte günah işlemiş olanlarla onların dışında kalanların hepsine söylemiştim, şimdi sizden uzaktayken de yineliyorum: Tekrar yanınıza gelirim, hiç kimseyi esirgemeyeceğim! ³ Mesih'in benim aracılığımla konuştuğuna ilişkin kanıt istiyorsunuz. Mesih size karşı güçsüz değildir; O'nun gücü sizde etkindir. ⁴ Güçsüzlük içinde çarmıha gerildiği halde, şimdi Tanrı'nın gücüyle yaşıyor. Biz de O'nda güçsüz olduğumuz halde, Tanrı'nın gücü sayesinde O'nunla birlikte sizin yararınıza yaşayacağız.

⁵ İman yolunda olup olmadığınızı anlamak için kendinizi sınavıp yoklayın. İsa Mesih'in içinizde olduğunu bilmiyor musunuz? Yoksa sınavdan başarısız çıkarsınız. ⁶ Umarım bizim

başarısızlığa uğramadığınızı anlayacaksınız. ⁷ Kötü bir şey yapmamanız için Tanrı'ya dua ediyoruz. Dileğimiz, bizim sınavı geçmiş görünmemiz değil, biz sınavda başarısız görünsek bile sizin iyi olanı yapmanızdır. ⁸ Çünkü gerçeğe karşı değil, ancak gerçek uğruna bir şey yapabiliriz. ⁹ Biz güçsüz, sizse güçlüyken seviniyoruz. Yetkin olmanız için de dua ediyoruz. ¹⁰ Rab'bin yıkmak değil, geliştirmek için bana verdiği yetkiyi yanınıza geldiğimde sert biçimde kullanmak zorunda kalmayayım diye, bunları aranızda değilken yazıyorum.

¹¹ Son olarak hoşça kalın, kardeşlerim. Yaşantınızı düzeltin, çağrıma kulak verin, düşüncelerinizde birlik olun, esenlik içinde yaşayın. Sevgi ve esenlik kaynağı olan Tanrı sizinle birlikte olacaktır. ¹² Birbirinizi kutsal öpüşle selamlayın.

¹³ Bütün kutsallar size selam eder.

¹⁴ Rab İsa Mesih'in lütfu, Tanrı'nın sevgisi ve Kutsal Ruh'un paydaşlığı hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'tan GALATYALILAR'A MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus bu mektubu Galatya'da (İç Anadolu) kurduğu kiliselere yazdı. Orada Müjde'ye inananların birçoğu Yahudi değildi. Galatya'ya gelen bazı Yahudiler, Yahudi olmayanların sünnet olmaları ve Kutsal Yasa'ya uymaları gerektiğini savunuyorlardı¹. Elçilerin İşleri'nden² anlaşılacağı gibi, ilk inanlı toplulukları için duyarlı bir konuydu bu. O yıllarda İncil henüz yazılmamıştır. İnananların sahip olduğu kaynaklar, İsa'nın öğretisinden ve sünneti öngören Eski Antlaşma'dan oluşuyordu. Pavlus'un en önemli görevlerinden biri de Eski Antlaşma'nın, İsa'nın öğretisi ışığında nasıl anlaşılması gerektiğini göstermekti.

Mektubun İçeriği: Pavlus, Galatya'daki durumu duyar duymaz kaleme sarılır. İnanlıların “değişik bir müjdeye” yönelmeleri onu şaşırtmıştır³. Yayıdığı bildirinin tek geçerli Müjde olduğunu, bunu doğrudan doğruya İsa Mesih'ten aldığını söylüyor⁴. Yıllar sonra Yeruşalim'e gider ve bildirisini elçilere de sunar. Elçiler bunu onaylayarak Pavlus'un Müjde'yi Yahudi olmayanlara ulaştırmak için aldığı çağrıyı da kabul ederler⁵.

Sonra Pavlus Müjde'yi özetler: “İnsanın Kutsal Yasa'nın gereklerini yaparak değil, İsa Mesih'e iman ederek aklandığını biliyoruz... Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yaparak aklanmaz” (2:16). Pavlus, Galatya'daki inanlılara şunu hatırlatıyor: Tanrı onlara Kutsal Ruh'u, Kutsal Yasa'ya uydukları için değil, iman ettikleri için verdi. İbrahim de imanıyla aklanmıştı. Şimdiyse, inanlılar Mesih'le birleşmişlerdir; hepsi O'nda birdirler. Bu nedenle aralarında ırk, cinsiyet ya da mevkiye dayanan ayrımlar son bulmuştur. Hepsi Tanrı'nın çocuklarıdır. Tanrı, Kutsal Yasa'ya bağlı yaşayanları, Yasa'nın bütün gereklerini yerine getirme tutsaklığından kurtarmak için Oğlu'nu gönderdi. Ama bu özgürlük benliğin tutkularına uymak için fırsat olmamalı⁶. Tersine, inanlılar Kutsal Ruh'un yönetiminde olmalı. Böylece Ruh'un meyvesi olan sevgi, sevinç, esenlik, sabır vb. niteliklere sahip olacaklardır.

Ana Hatlar:

1:1-2:10 Tek Müjde

2:11-4:7 Müjde'nin içeriği

4:8-5:12 Özgürlük ya da kölelik

5:13-26 Kutsal Ruh ya da benlik

6:1-18 Öğütler ve son sözler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹⁻² İnsanlarca ya da insan aracılığıyla değil, İsa Mesih ve O'nu ölümden diriltten Baba Tanrı aracılığıyla elçi atanan ben Pavlus'tan ve benimle birlikte olan bütün kardeşlerden Galatya'daki kiliselere selam! ³ Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun. ⁴ Mesih, Babamız Tanrı'nın isteğine uyarak bizi şimdiki kötü çağdan kurtarmak için günahlarımıza karşılık kendini feda etti. ⁵ Tanrı'ya sonsuzlara dek yücelik olsun! Amin.

Tek Müjde

⁶ Sizi Mesih'in lütfuyla çağıranı bırakıp değişik bir müjdeye böylesine çarçabuk dönmenize şaşıyorum. ⁷ Gerçekte başka bir müjde yoktur. Ancak aklınızı karıştırıp Mesih'in Müjdesi'ni çarpıtmak isteyenler vardır. ⁸ İster biz, ister gökten bir melek size bildirdiğimize ters düşen bir müjde bildirirse, lanet olsun ona! ⁹ Daha önce söylediğimizi şimdi yine söylüyorum: Bir kimse size kabul ettiğinize ters düşen bir müjde bildirirse, ona lanet olsun! ¹⁰ Şimdi ben

insanların onayını mı, Tanrı'nın onayını mı arıyorum? Yoksa insanları mı hoşnut etmeye çalışıyorum? Eğer hâlâ insanları hoşnut etmek isteseydim, Mesih'in kulu olmazdım.

Mesih'in Elçisi Pavlus

¹¹ Kardeşlerim, yaydığım Müjde'nin insandan kaynaklanmadığını bilmenizi istiyorum. ¹² Çünkü ben onu insandan almadım, kimseden de öğrenmedim. Bunu bana İsa Mesih vahiy yoluyla açıkladı. ¹³ Yahudi dinine bağlı olduğum zaman nasıl bir yaşam sürdüğümü duydunuz. Tanrı'nın kilisesine alabildiğine zulmediyor, onu kırıp geçiriyordum. ¹⁴ Yahudi dininde yaşıtım olan soydaşlarımın birçoğundan daha ilerideydim, atalarımın geleneklerini savunmakta çok daha gayretliydim.

¹⁵⁻¹⁶ Ama beni daha annemin rahmindeyken seçip lütfuyla çağıran Tanrı, uluslara müjdelemem için Oğlu'nu bana göstermeye razı olunca hemen insanlara* danışmadım; ¹⁷ Yeruşalim'e*, benden önce elçi olanların yanına da gitmedim; Arabistan'a gittim, sonra yine Şam'a döndüm.

¹⁸ Bundan üç yıl sonra Kefas'la* tanışmak üzere Yeruşalim'e gittim, on beş gün onun yanında kaldım. ¹⁹ Öbür elçilerden hiçbirini görmedim, yalnız Rab İsa'nın kardeşi Yakup'u gördüm. ²⁰ Bakın, size yazdıklarımın yalan olmadığını Tanrı'nın önünde belirtiyorum. ²¹ Sonra Suriye ve Kilikya bölgelerine gittim. ²² Yahudiye'nin Mesih'e ait kiliseleri beni şahsen tanımıyorlardı. ²³ Yalnız, “Bir zamanlar bize zulmeden adam, önceleri yıkmaya çalıştığı imanı şimdi yayıyor” dendiğini duymuşlardı. ²⁴ Böylece benden ötürü Tanrı'yı yüceltiyorlardı.

2

Öbür Elçiler Pavlus'u Kabul Ediyor

¹ On dört yıl aradan sonra Titus'u da yanıma alıp Barnaba'yla birlikte yine Yeruşalim'e gittim. ² Vahiy uyarınca gittim. Boş yere koşmayayım ya da koşmuş olmayayım diye, öteki uluslar arasında yaydığım Müjde'yi özel olarak ileri gelenlere sundum. ³ Benimle birlikte olan Titus bile Grek olmasına karşın sünnet edilmeye zorlanmadı. ⁴ Ne var ki, İsa Mesih'te sahip olduğumuz özgürlüğü el altından öğrenmek ve böylece bizi köleleştirmek için gizlice aramıza sızan sahte kardeşler vardı. ⁵ Müjde gerçeği sürekli sizinle kalsın diye bir an bile onlara boyun eğip teslim olmadık.

⁶ Ama ileri gelenler –ne oldukları bence önemli değil, Tanrı insanlar arasında ayrım yapmaz– evet, bu ileri gelenler söylediklerime bir şey katmadılar. ⁷ Tam tersine, Müjde'yi sünnetlilere bildirme işi nasıl Petrus'a verildiyse, sünnetsizlere bildirme işinin de bana verildiğini gördüler. ⁸ Çünkü sünnetlilere elçilik etmesi için Petrus'ta etkin olan Tanrı, öteki uluslara elçilik etmem için bende de etkin oldu. ⁹ Topluluğun direkleri sayılan Yakup, Kefas ve Yuhanna bana bağışlanan lütfu sezince paydaşlığımızın işareti olarak bana ve Barnaba'ya sağ ellerini uzattılar. Öteki uluslara bizlerin, Yahudiler'e kendilerinin gitmesini uygun gördüler. ¹⁰ Ancak yoksulları anımsamamızı istediler. Zaten ben de bunu yapmaya gayret ediyordum.

Pavlus Antakya'da Kefas'ı Azarlıyor

¹¹ Ne var ki, Kefas Antakya'ya geldiği zaman, suçlu olduğu için ona açıkça karşı geldim. ¹² Çünkü Yakup'un yanından bazı adamlar gelmeden önce Kefas öteki uluslardan olanlarla birlikte yemek yedi. Ama o adamlar gelince sünnet yanlılarından korkarak sünnetsizlerden uzaklaştı, onlarla yemek yemez oldu.

¹³ Öbür Yahudiler de onun gibi ikiyüzlülük ettiler. Sonunda Barnaba bile onların ikiyüzlülüğüne kapıldı. ¹⁴ Müjde gerçeğine uygun davranmadıklarını görünce hepsinin

1:13 Elç.8:3; 22:2-5; 26:9-11

1:15-16 Elç.9:3-6; 22:6-10; 26:13-18

* 1:15-16 “İnsanlara”: Grekçe “Ete ve kana”.

1:18 Elç.9:26-30

2:6 Yas.10:17

önünde Kefas'a şöyle dedim: “Yahudi olduğun halde Yahudi gibi değil, öteki uluslardan biri gibi yaşıyorsun, nasıl olur da ulusları Yahudi gibi yaşamaya zorlarsın? ¹⁵ Doğuştan Yahudi olan bizler öteki uluslardan olan ‘günahlılar’ değiliz. ¹⁶ Yine de insanın Kutsal Yasa'nın* gereklerini yaparak değil, İsa Mesih'e iman ederek aklandığını biliyoruz. Bunun için biz de Yasa'nın gereklerini yaparak değil, Mesih'e iman ederek aklanalım diye Mesih İsa'ya iman ettik. Çünkü hiç kimse Yasa'nın gereklerini yaparak aklanmaz. ¹⁷ Mesih'te aklanmak isterken kendimiz günahlı çıkarsak, Mesih günahın yordakçısı mı olur? Kesinlikle hayır! ¹⁸ Yıktığımı yeniden kurarsam, yasayı çiğnediğimi kanıtlamış olurum. ¹⁹ Çünkü ben Tanrı için yaşamak üzere Yasa aracılığıyla Yasa karşısında öldüm. ²⁰ Mesih'le birlikte çarmıha gerildim. Artık ben yaşamıyorum, Mesih bende yaşıyor. Şimdi bedende sürdürdüğüm yaşamı, beni seven ve benim için kendini feda eden Tanrı Oğlu'na imanla sürdürüyorum. ²¹ Tanrı'nın lütfunu geçersiz saymış değilim. Çünkü aklanma Yasa aracılığıyla sağlanabilseydi, o zaman Mesih boş yere ölmüş olurdu.”

3

Kutsal Yasa ve İman

¹ Ey akılsız Galatyalılar! Sizi kim büyüledi? İsa Mesih çarmıha gerilmiş olarak gözlerinizin önünde tasvir edilmedi mi? ² Sizden yalnız şunu öğrenmek istiyorum: Kutsal Ruh'u, Yasa'nın gereklerini yaparak mı, yoksa duyduklarınıza iman ederek mi aldınız? ³ Bu kadar akılsız mısınız? Ruh'la başladıktan sonra şimdi insan çabasıyla mı bitirmeye çalışıyorsunuz? ⁴ Boş yere mi bu kadar acı çektiniz? Gerçekten boşuna mıydı? ⁵ Size Kutsal Ruh'u veren ve aranızda mucizeler yaratan Tanrı, bunu Yasa'nın gereklerini yaptığınız için mi, yoksa duyduklarınıza iman ettiğiniz için mi yapıyor?

⁶ Örneğin, “İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayıldı*.” ⁷ Öyleyse şunu bilin ki, İbrahim'in gerçek oğulları iman edenlerdir. ⁸ Kutsal Yazı, Tanrı'nın öteki ulusları imanlarına göre aklayacağını önceden görerek İbrahim'e, “Bütün uluslar senin aracılığınla kutsanacak” müjdesini önceden verdi. ⁹ Böylece iman edenler, iman etmiş olan İbrahim'le birlikte kutsanırlar.

¹⁰ Yasa'nın gereklerini yapmış olmaya güvenenlerin hepsi lanet altındadır. Çünkü şöyle yazılmıştır: “Yasa Kitabı'nda yazılı olan her şeyi sürekli yerine getirmeyen herkes lanetlidir.” ¹¹ Tanrı katında hiç kimsenin Yasa'yla aklanmadığı açıktır. Çünkü “İmanla aklanan yaşayacaktır†.” ¹² Yasa imana dayalı değildir. Tersine, “Yasa'nın gereklerini yapan, onlar sayesinde yaşayacaktır.” ¹³⁻¹⁴ İbrahim'e sağlanan kutsama Mesih İsa aracılığıyla uluslara sağlansın ve bizler vaat edilen Ruh'u imanla alalım diye, Mesih bizim için lanetlenerek bizi Yasa'nın lanetinden kurtardı. Çünkü, “Ağaç üzerine asılan herkes lanetlidir” diye yazılmıştır.

Kutsal Yasa ve Tanrı'nın Vaadi

¹⁵ Kardeşler, insan yaşamından bir örnek vereyim. İnsanlar arasında yapılmış bile olsa, onaylanmış bir antlaşmayı kimse geçersiz saymaz, ona bir şey eklemeyiz. ¹⁶ Vaatler İbrahim'e ve soyundan olana verildi. Tanrı birçok kişiden söz ediyormuş gibi, “Ve soyundan olanlara” demiyor; “Soyundan olana” demekle tek bir kişiden, yani Mesih'ten söz ediyor. ¹⁷ Şunu demek istiyorum: Dört yüz otuz yıl sonra gelen Yasa, Tanrı'nın önceden onayladığı antlaşmayı geçersiz kılmaz, vaadi ortadan kaldırmaz. ¹⁸ Çünkü miras Yasa'ya bağlıysa, artık vaade bağlı değildir. Ama Tanrı mirası İbrahim'e vaatle bağışlamıştır.

2:16 Mez.143:2; Rom.3:20,22 **3:6** Yar.15:6; Rom.4:3; Yak.2:23 * **3:6** “Böylece aklanmış sayıldı”: Grekçe “Ve ona doğruluk sayıldı”. **3:7** Rom.4:16 **3:8** Yar.12:3 **3:10** Yas.27:26 **3:11** Hab.2:4 † **3:11** “İmanla aklanan yaşayacaktır” ya da “Doğru kişi imanla yaşayacaktır”. **3:12** Lev.18:5 **3:13-14** Yas.21:22-23 **3:16** Yar.12:7; 13:14-15 **3:17** Çık.12:40 **3:18** Rom.4:14

¹⁹ Öyleyse Yasa'nın amacı neydi? Yasa suçları ortaya çıkarmak için antlaşmaya eklendi. Vaadi alan ve İbrahim'in soyundan olan Kişi[‡] gelene dek yürürlükte kalacaktı. Melekler yoluyla, bir aracı eliyle düzenlendi. ²⁰ Aracı tek bir tarafa ait değildir; Tanrı ise birdir.

Kutsal Yasa'nın Amacı

²¹ Öyleyse Kutsal Yasa Tanrı'nın vaatlerine aykırı mıdır? Kesinlikle hayır! Çünkü yaşam sağlayabilen bir yasa verilseydi, elbette insanlar yasayla aklanırdı. ²² Oysa İsa Mesih'e olan imana[§] dayanan vaat iman edenlere verilsin diye, Kutsal Yazı bütün dünyayı günahın tutsağı ilan ediyor.

²³ Bu iman gelmeden önce Yasa altında hapsedilmiştik, gelecek iman açıklanıncaya dek Yasa'nın tutuklusuyduk. ²⁴ Yani imanla aklanalım diye Mesih'in gelişine dek Yasa eğitmenimiz oldu. ²⁵ Ama iman gelmiş olduğundan, artık Yasa'nın denetiminde değiliz. ²⁶ Çünkü Mesih İsa'ya iman ettiğiniz için hepiniz Tanrı'nın oğulları[§]sınız. ²⁷ Vaftizde Mesih'le birleşenlerinizin hepsi Mesih'i giyindi. ²⁸ Artık ne Yahudi ne Grek, ne köle ne özgür, ne erkek ne dişi ayrımı var. Hepiniz Mesih İsa'da birsiniz. ²⁹ Eğer Mesih'e aitseniz, İbrahim'in soyundansınız, vaade göre de mirasçısı[§]nız.

4

¹ Şunu demek istiyorum: Mirasçı her şeyin sahibiyse de, çocuk olduğu sürece köleden farksızdır. ² Babasının belirlediği zamana dek vasilerin, vekillerin gözetimi altındadır. ³ Bunun gibi, biz de ruhsal yönden çocukken, dünyanın temel ilkelerine bağlı yaşayan kölelerdik. ⁴⁻⁵ Ama zaman dolunca Tanrı, Yasa altında olanları özgürlüğe kavuşturmak için kadından doğan, Yasa altında doğan öz Oğlu'nu gönderdi. Öyle ki, bizler oğulluk hakkını alalım. ⁶ Oğullar olduğunuz için Tanrı öz Oğlu'nun “Abba*! Baba!” diye seslenen Ruhu'nu yüreklerinize[†] gönderdi. ⁷ Bu nedenle artık köle değil, oğullarsınız. Oğullar olduğunuz için de Tanrı sizi aynı zamanda mirasçı yaptı.

Pavlus'un Galatyalılar için Kaygıları

⁸ Ne var ki, eskiden Tanrı'yı tanımadığınız zamanlarda, gerçek olmayan tanrılara kölelik ettiniz. ⁹ Şimdiyse Tanrı'yı tanıdınız, daha doğrusu Tanrı tarafından tanındınız. Öyleyse nasıl oluyor da bu değersiz, etkisiz ilkelere dönüyorsunuz? Yeniden onların kölesi mi olmak istiyorsunuz? ¹⁰ Özel günler, aylar, mevsimler, yıllar kutluyorsunuz! ¹¹ Sizin için korkuyorum. Yoksa uğrunuza boş yere mi emek verdim?

¹² Kardeşler, size yalvarıyorum, benim gibi olun. Çünkü ben de sizin gibi oldum. Bana hiç haksızlık etmediniz. ¹³ Bildiğiniz gibi, Müjde'yi size ilk kez bedensel hastalığım nedeniyle bildirmiştim. ¹⁴ Bedensel durumum sizin için çetin bir deneme olduğu halde beni ne hor gördünüz ne de reddettiniz. Tanrı'nın bir meleşini, hatta Mesih İsa'yı kabul eder gibi kabul ettiniz beni. ¹⁵ Şimdi o sevincinize ne oldu? Sizin için tanıklık ederim ki, elinizden gelse gözlerinizi oyar bana verirdiniz. ¹⁶ Peki, size gerçeği söylediğim için düşmanınız mı oldum?

¹⁷ Başkaları sizi kazanmaya gayret ediyor, ama niyetleri iyi değil. Kendileri için gayret edesiniz diye sizi bizden ayırmak istiyorlar. ¹⁸ Niyet iyiye, yalnız aranızda olduğum zaman değil, her zaman gayretli olmak iyidir. ¹⁹ Çocuklarım! Mesih sizde biçimleninceye dek sizin için yine doğum ağrısı çekiyorum. ²⁰ Şimdi yanınızda bulunmayı ve sesimin tonunu değiştirmeyi isterdim. Bu halinize şaşıyorum!

[‡] 3:19 “İbrahim'in soyundan olan Kişi”: Grekçe “Tohum”, yani İsa Mesih. § 3:22 “Mesih'e olan imana” ya da “Mesih'in sadakatine”. 3:29 Rom.4:13 4:4-5 Rom.8:15-17 * 4:6 “Abba”: Aramice'de* baba anlamına gelir. † 4:6 “Yüreklerinize”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Yüreklerimize” diye geçer.

Sara'yla Hacer Örneği

²¹ Kutsal Yasa altında yaşamak isteyen sizler, söyleyin bana, Yasa'nın ne dediğini bilmiyor musunuz? ²² İbrahim'in biri köle, biri de özgür kadından iki oğlu olduğu yazılıdır. ²³ Köle kadından olan olağan yoldan, özgür kadından olansa vaat sonucu doğdu. ²⁴ Burada bir benzetme vardır. Bu kadınlar iki antlaşmayı simgelemektedir. Biri Sina Dağı'ndandır, köle olacak çocuklar doğurur. Bu Hacer'dir. ²⁵ Hacer, Arabistan'daki Sina Dağı'nı simgeler. Şimdiki Yeruşalim'in karşılığıdır. Çünkü çocuklarıyla birlikte kölelik etmektedir. ²⁶ Oysa göksel Yeruşalim özgürdür, annemiz odur. ²⁷ Nitekim şöyle yazılmıştır:

“Sevin, çocuk doğurmayan ey kısır kadın!
Doğum ağrısı nedir bilmeyen sen,
Yükselt sesini, haykır!
Çünkü terk edilmiş kadının,
Kocasından daha çok çocuğu var.”

²⁸ Kardeşler, İshak gibi sizler de vaat çocuklarısınız. ²⁹ Olağan yoldan doğan, Kutsal Ruh'a göre doğana o zaman nasıl zulmettiyse, şimdi de öyle oluyor. ³⁰ Ama Kutsal Yazı ne diyor?

“Köle kadınla oğlunu kov.
Çünkü köle kadının oğlu
Özgür kadının oğluyla birlikte
Asla mirasa ortak olmayacaktır.”

³¹ İşte böyle, kardeşler, bizler köle kadının değil, özgür kadının çocuklarıyız.

5

Özgürlüğünüzü Koruyun

¹ Mesih bizi özgür olalım diye özgür kıldı. Bunun için dayanın. Bir daha kölelik boyunduruğuna girmeyin.

² Bakın, ben Pavlus size diyorum ki, sünnet olursanız Mesih'in size hiç yararı olmaz. ³ Sünnet edilen her adamı bir daha uyarıyorum: Kutsal Yasa'nın tümünü yerine getirmek zorundadır. ⁴ Yasa aracılığıyla aklanmaya çalışan sizler Mesih'ten ayrıldınız, Tanrı'nın lütfundan uzak düştünüz. ⁵ Ama biz aklanmanın verdiği umudun* gerçekleşmesini Ruh'a dayanarak, imanla bekliyoruz. ⁶ Mesih İsa'da ne sünnetliliğin ne de sünnetsizliğin yararı vardır; yararlı olan, sevgiyle etkisini gösteren imandır.

⁷ İyi koşuyordunuz. Sizi gerçeğe uymaktan kim alıkoymdu? ⁸ Buna kanmanız sizi çağırının isteği değildir. ⁹ “Azıcık maya bütün hamuru kabartır.” ¹⁰ Başka türlü düşünmeyeceğinize ilişkin Rab'de size güvenim var. Ama aklınızı karıştıran kim olursa olsun, cezasını çekecektir.

¹¹ Bana gelince, kardeşler, eğer hâlâ sünneti savunuyor olsaydım, bugüne dek baskı görür müydüm? Öyle olsaydı, çarmıh engeli ortadan kalkardı. ¹² Aklınızı çelenler keşke kendilerini hadım etseler!

Benlik ve Kutsal Ruh

¹³ Kardeşler, siz özgür olmaya çağrıldınız. Ancak özgürlük benlik için fırsat olmasın. Birbirinize sevgiyle hizmet edin. ¹⁴ Bütün Kutsal Yasa tek bir sözde özetlenmiştir: “Komşunu kendin gibi seveceksin.” ¹⁵ Ama birbirinizi ısırp yiyorsanız, dikkat edin, birbirinizi yok etmeyesiniz!

^{4:22} Yar.16:15; 21:2-3 ^{4:27} Ysa.54:1 ^{4:29} Yar.21:9-10 ^{4:30} Yar.21:10,12 * ^{5:5} “Aklanmanın verdiği umudun” ya da “Doğruluğa kavuşma umudunun”. ^{5:9} 1Ko.5:6 ^{5:14} Lev.19:18

¹⁶ Şunu demek istiyorum: Kutsal Ruh'un yönetiminde yaşayın. O zaman benliğin tutkularını asla yerine getirmezsiniz. ¹⁷ Çünkü benlik Ruh'a, Ruh da benliğe aykırı olanı arzular. Bunlar birbirine karşıttır; sonuç olarak, istediğinizi yapamıyorsunuz. ¹⁸ Ruh'un yönetimindeyseniz, Yasa'ya bağımlı değilsiniz.

¹⁹⁻²¹ Benliğin işleri bellidir. Bunlar fuhuş, pislik, sefahat, putperestlik, büyüculük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, ayrılıklar, bölünmeler, çekememezlik, sarhoşluk, çılgın eğlenceler ve benzeri şeylerdir. Sizi daha önce uyardığım gibi yine uyarıyorum, böyle davrananlar Tanrı Egemenliği'ni miras alamayacaklar.

²²⁻²³ Ruh'un ürünüyse sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik, bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Bu tür nitelikleri yasaklayan yasa yoktur. ²⁴ Mesih İsa'ya ait olanlar, benliği, tutku ve arzularıyla birlikte çarmıha germişlerdir. ²⁵ Ruh sayesinde yaşıyorsak, Ruh'un izinde yürüelim. ²⁶ Boş yere övünen, birbirine meydan okuyan, birbirini kıskanan kişiler olmayalım.

6

İyilik Yapmaktan Usanmayalım

¹ Kardeşler, eğer biri suç işlerken yakalanırsa, ruhsal olan sizler, böyle birini yumuşak ruhla yola getirin. Siz de ayartılmamak için kendinizi kollayın. ² Birbirinizin ağır yükünü taşıyın, böylece Mesih'in Yasası'nı yerine getirirsiniz. ³ Kişi bir hiçken kendini bir şey sanıyorsa, kendini aldatmış olur. ⁴ Herkes kendi yaptıklarını denetlesin. O zaman başkasının yaptıklarıyla değil, yalnız kendi yaptıklarıyla övünebilir. ⁵ Herkes kendine düşen yükü taşımalı.

⁶ Tanrı sözünde eğitilen, kendisini eğitenle bütün nimetleri paylaşsın.

⁷ Aldanmayın, Tanrı alaya alınmaz. İnsan ne ekerse onu biçer. ⁸ Kendi benliğine eken, benlikten ölüm biçecektir. Ruh'a eken, Ruh'tan sonsuz yaşam biçecektir. ⁹ İyilik yapmaktan usanmayalım. Gevşemezsek mevsiminde biçeriz. ¹⁰ Bunun için fırsatımız varken herkese, özellikle iman ailesinin üyelerine iyilik yapalım.

Son Uyarılar ve Selamlar

¹¹ Bakın, size kendi elimle ne denli büyük harflerle yazıyorum! ¹² Bedende gösterişe önem verenler, yalnız Mesih'in çarmıhı uğruna zulüm görmemek için sizi sünnet olmaya zorluyorlar. ¹³ Oysa sünnetlilerin kendileri bile Kutsal Yasa'yı yerine getirmiyor, sizin bedenlerinizle övünebilmek için sünnet olmanızı istiyorlar. ¹⁴ Bana gelince, Rabbimiz İsa Mesih'in çarmıhından başka bir şeyle asla övünmem. O'nun çarmıhı aracılığıyla dünya benim için ölüdür*, ben de dünya için. ¹⁵ Sünnetli olup olmamanın önemi yoktur, önemli olan yeni yaratılıştır. ¹⁶ Bu kurala uyan herkese ve Tanrı'nın İsraili'ne esenlik ve merhamet olsun.

¹⁷ Bundan böyle kimse bana sorun çıkarmasın. Çünkü ben İsa'nın yara izlerini bedenimde taşıyorum.

¹⁸ Kardeşler, Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun! Amin.

* **6:14** "O'nun çarmıhı aracılığıyla dünya benim için ölüdür": Grekçe "Bunun (ya da O'nun) aracılığıyla dünya benim için çarmıha gerilmiştir".

Pavlus'tan EFESLİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Bu mektup Pavlus'un hapishaneden yazdığı mektuplardan biridir¹. Mektubu götürmek görevi Tihikos'a verilir². Tihikos, bu yolculuğu sırasında Kolose'yi de ziyaret etmiş olabilir³. Pavlus daha önce Efes'i iki kez ziyaret etmiş⁴, ikinci ziyaretinde orada iki yıldan fazla kalmıştı.

Mektubun İçeriği: Bu mektup Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla gerçekleştirdiği tasarımı gözler önüne seriyor⁵. Bu tasarı inanlıları, kiliseyi ve Mesih'i kapsıyor. Biz inanlılar bir zamanlar günah içinde ölüydük, “ama merhameti bol olan Tanrı... bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu”⁶. Bizleri kendi “kutsal ve kusursuz” oğulları olmak ve “yüceliğinin övülmesi için” yaşamak üzere önceden seçmiştir⁷. Tanrı'nın öngördüğü iyi işleri yapmak için Mesih İsa'da yaratıldık⁸. İnanlılar birbirlerine yakın olmalıdırlar. Mesih, Yahudiler'le öteki uluslar arasındaki düşmanlık duvarını yıkmıştır. Buna göre her iki topluluktan inananlar da Tanrı'nın ev halkındandır⁹. Pavlus Müjde'yi öteki uluslara ulaştırmakla görevlendirildi¹⁰.

İnanlılar topluluğu, korunması gereken bir birlik içindedir¹¹. Topluluğun üyelerine, onu geliştiren ayrı ayrı ruhsal yetenekler verilmiştir¹². Tanrı'nın kiliseye ilişkin tasarısını açıklayan Pavlus, çeşitli benzetmeler kullanır. Mesih, bedene benzetilen kilisenin başıdır. Kilise de O'nun önderliğinde gelişmektedir. Bir yapıya benzetilen kilise hem “kutsal bir tapınak” hem de “Tanrı'nın konutu”dur¹³. “Mesih'in gelini” olarak da tanıtılıyor¹⁴. Aynı zamanda Tanrı'nın bilgeliğini göklerdeki ruhsal güçlere gösteren araçtır¹⁵.

Tanrı'nın tasarısı öncelikle Mesih'le ilgilidir. Tanrı her şeyi, “bütün yönetimlerin, hükümlerlerin, güç ve egemenliklerin... üstüne çıkardığı” Mesih'te birleştirmeyi tasarladı¹⁶.

Tanrı'nın tasarısını bu şekilde açıklayan Pavlus, mektubunu okuyanların yaşamlarında yer alması gereken değişiklikleri de vurguluyor¹⁷. Eşler, anne babalarla çocukları, kölelerle efendileri arasındaki ilişkileri özellikle konu ediyor. Pavlus'un inanlılar için yaptığı dualar¹⁸ ve Şeytan'ın saldırılarına karşı koyabilmek için inanlıların kuşanması gereken ruhsal silahlar¹⁹ mektubun önemli konularındandır.

Ana Hatlar:

1:1-3:21 Tanrı'nın tasarısı

4:1-6:9 Çağrınıza yaraşır biçimde yaşayın

6:10-24 Tanrı'nın sağladığı ruhsal silahları kuşanın

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹ Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan Efes'te* bulunan kutsallara, Mesih İsa'ya ait olan sadıklara selam! ² Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Mesih'te Sahip Olduğumuz Ayrıcalıklar

³ Bizi Mesih'te her ruhsal kutsamayla göksel yerlerde kutsamış olan Rabbimiz İsa Mesih'in Babası Tanrı'ya övgüler olsun. ⁴ O kendi önünde sevgide kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. ⁵ Kendi isteği ve iyi amacı uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi önceden belirledi.† ⁶ Öyle

1:1 Elç.18:19-21; 19:1 * **1:1** “Efes'te” sözcüğü bazı Grekçe elyazmalarında yoktur. † **1:5** “Sevgide kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. Kendi isteği ve iyi amacı uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi önceden belirledi” ya da “Kutsal ve kusursuz olmamız için dünyanın kuruluşundan önce bizi Mesih'te seçti. Kendi isteği ve iyi amacı uyarınca İsa Mesih aracılığıyla kendisine oğullar olalım diye bizi sevgiyle önceden belirledi”.

ki, sevgili Oğlu'nda† bize bağışladığı yüce lütfu övülsün. 7-8 Tam bir bilgelik ve anlayışla üzerimize yağdırdığı lütfunun zenginliği sayesinde Mesih'in kanı aracılığıyla Mesih'te kurtuluşa, suçlarımızın bağışlanmasına kavuştuk.

9 Tanrı sır olan isteğini, Mesih'te edindiği iyi amaç uyarınca bize açıkladı. 10 Zaman dolunca gerçekleştireceği bu tasarıya göre, yerdeki ve gökteki her şeyi Mesih'te birleştirecek. 11 Her şeyi kendi isteği doğrultusunda düzenleyen Tanrı'nın amacı uyarınca önceden belirlenip Mesih'te seçildik. 12 Öyle ki, Mesih'e ilk umut bağlayan bizler, O'nun yüceliğinin övülmesi için yaşayalım. 13 Gerçeğin bildirisini, kurtuluşunuzun Müjdesi'ni duyup O'na iman ettiğinizde, siz de vaat edilen Kutsal Ruh'la O'nda mühürlendiniz. 14 Ruh, Tanrı'nın yüceliğinin övülmesi için Tanrı'ya ait olanların kurtuluşuna dek mirasımızın güvencesidir.

Pavlus'un İmanlılar için Duası

15-16 Bunun için, Rab İsa'ya iman ettiğinizi ve bütün kutsalları sevdiğinizi duyduğumdan beri ben de sizin için sürekli şükrediyor, sizi dualarımda hep anıyorum. 17 Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı, yüce Baba, kendisini tanımanız için size bilgelik ve vahiy ruhunu versin diye dua ediyorum. 18-20 O'nun çağrısından doğan umudu, kutsallara verdiği mirasın* yüce zenginliğini ve iman eden bizler için etkin olan kudretinin aşkın büyüklüğünü anlamanız için, yüreklerinizin gözleri aydınlansın diye dua ediyorum. Bu kudret, Tanrı'nın, Mesih'i ölümden diriltirken ve göksel yerlerde sağında oturturken O'nda sergilediği üstün güçle aynı etkinliktedir. 21 Tanrı O'nu bütün yönetimlerin, hükümlerlerin, güç ve egemenliklerin, yalnız bu çağda değil, gelecek çağda da anılacak bütün adların çok üstüne çıkardı. 22 Her şeyi ayakları altına sererek O'na bağımlı kıldı. O'nu her şeyin üzerinde baş olmak üzere kiliseye verdi. 23 Kilise O'nun bedenidir, her yönden her şeyi dolduranın doluluğudur.

2

Ölümden Yaşama Geçtik

1-2 Sizler bir zamanlar içinde yaşadığınız suçlardan ve günahlardan ötürü ölüydünüz. Bu dünyanın gidişine ve havadaki hükümlerliliğin egemenine*, yani söz dinlemeyen insanlarda şimdi etkin olan ruha uymaktaydınız. 3 Bir zamanlar hepimiz böyle insanların arasında, benliğin ve aklın isteklerini yerine getirerek benliğimizin tutkularına göre yaşıyorduk. Doğal olarak ötekiler gibi biz de gazap çocuklarıydık†. 4-5 Ama merhameti bol olan Tanrı bizi çok sevdiği için, suçlarımızdan ötürü ölü olduğumuz halde, bizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. O'nun lütfuyla kurtuldunuz. 6 Tanrı bizi Mesih İsa'da, Mesih'le birlikte diriltilip göksel yerlerde oturttu. 7 Bunu, Mesih İsa'da bize gösterdiği iyilikle, lütfunun sonsuz zenginliğini gelecek çağlarda sergilemek için yaptı. 8 İman yoluyla, lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. 9 Kimsenin övünmemesi için iyi işlerin ödülü değildir. 10 Çünkü biz Tanrı'nın yapıtımız, O'nun önceden hazırladığı iyi işleri yapmak üzere Mesih İsa'da yaratıldık.

Tanrı'nın Yeni Topluluğu

11 Bunun için, öteki uluslardan doğan sizler bir zamanlar ne olduğunuzu anımsayın: Bedende elle yapılmış sünnete sahip olup “sünnetli” diye anılanların “sünnetsiz” dedikleri sizler, 12 o zaman Mesih'siz, İsrail'de vatandaşlıktan yoksun, vaade dayanan antlaşmalara

† 1:6 “Sevgili Oğlu'nda”: Grekçe “Sevgili'de”, yani İsa Mesih'te. 1:7-8 Kol.1:14 § 1:11 “Seçildik” ya da “Mirasçı atandık”. 1:18-20 Mez.110:1 * 1:18-20 “Kutsallara verdiği mirasın” ya da “Kutsallardan oluşan mirasın”. 1:22 Mez.8:6 1:22 Kol.1:18 2:1-2 Kol.2:13 * 2:1-2 “Havadaki hükümlerliliğin egemeni”: Şeytan. † 2:3 “Gazap çocukları”: Tanrı'nın öfkesine uğrayanlar.

yabancı, dünyada umutsuz ve tanrısızdınız. ¹³ Ama bir zamanlar uzak olan sizler, şimdi Mesih İsa'da Mesih'in kanı sayesinde yakın kıldınız. ¹⁴⁻¹⁶ Çünkü Mesih'in kendisi barışımızdır. Kutsal Yasa'yı*, buyrukları ve kurallarıyla birlikte etkisiz kılarak iki topluluğu birleştirdi, aradaki engel duvarını, yani düşmanlığı kendi bedeninde yıktı. Amacı bu iki topluluktan kendisinde yeni bir insan yaratarak esenliği sağlamak, düşmanlığı çarmıhta öldürmek ve çarmıh aracılığıyla bir bedende iki topluluğu Tanrı'yla barıştırmaktı. ¹⁷ O gelip hem uzakta olan sizlere hem de yakındakilere esenliği müjdeledi. ¹⁸ O'nun aracılığıyla hepimiz tek Ruh'ta Baba'nın huzuruna çıkabiliriz.

¹⁹ Böylece artık yabancı ve garip değil, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı'nın ev halkısınız. ²⁰ Elçilerle peygamberlerden oluşan temel üzerine inşa edildiniz. Köşe taşı Mesih İsa'nın kendisidir. ²¹ Bütün yapı Rab'be ait kutsal bir tapınak olmak üzere O'nda kenetlenip yükseliyor. ²² Siz de Ruh aracılığıyla Tanrı'nın konutu olmak üzere hep birlikte Mesih'te inşa ediliyorsunuz.

3

Pavlus'a Açıklanan Sır

¹ Bu nedenledir ki, ben Pavlus siz uluslar uğruna Mesih İsa'nın tutuklusu oldum. ² Tanrı'nın bana bağışladığı lütfu size ulaştırmakla görevlendirildiğimi duymuşsunuzdur. ³ Yukarıda kısaca değindiğim gibi Tanrı, sır olan tasarısını bana vahiy yoluyla bildirdi. ⁴ Bu mektubu okuduğunuzda Mesih sırrını nasıl kavradığımı anlayabilirsiniz. ⁵ Bu sır önceki kuşaklara açıkça bildirilmemişti. Şimdiyse Mesih'in kutsal elçilerine ve peygamberlerine Ruh aracılığıyla açıklanmış bulunuyor. ⁶ Şöyle ki, öteki uluslar da mirasa ortaktır, aynı bedenün üyeleridir ve Müjde aracılığıyla Mesih İsa'da vaade ortaktır.

⁷ Tanrı'nın etkin gücüyle bana verilen lütuf armağanı uyarınca bu Müjde'yi yaymakla görevlendirildim. ⁸⁻⁹ Bütün kutsalların en değersiziydim. Yine de Mesih'in akıl ermez zenginliğini uluslara müjdeleme ve her şeyi yaratan Tanrı'da öncesizlikten beri gizli tutulan sırrın nasıl düzenlendiğini bütün insanlara açıklama ayrıcalığı bana verildi. ¹⁰ Öyle ki, Tanrı'nın çok yönlü bilgeliği, kilise aracılığıyla göksel yerlerdeki yönetimlere ve hükümlanlıklara* şimdiki dönemde bildirilsin. ¹¹ Bu, Tanrı'nın başlangıçtan beri tasarladığı ve Rabbimiz Mesih İsa'da yerine getirdiği amaca uygundu. ¹² Mesih'te ve Mesih'e olan imanımızla Tanrı'ya cesaret ve güvenle yaklaşabiliriz. ¹³ Bu nedenle, uğrunuza çektiğim sıkıntılar karşısında yılmamanızı rica ediyorum. Bunlar size yücelik kazandırır.

Mesih'in Sevgisini Anlamak

¹⁴⁻¹⁵ Bunun için, yerde ve gökte her ailenin adını kendisinden aldığı Baba'nın önünde diz çökerim. ¹⁶⁻¹⁹ Baba'nın kendi yüceliğinin zenginliği uyarınca Ruh'uyla sizi iç varlığınızda kudretle güçlendirmesini ve Mesih'in iman yoluyla yüreklerinizde yaşamasını dilerim. Öyle ki, Tanrı'nın bütün doluluğuyla dolmanız için, sevgide köklenmiş ve temellenmiş olarak bütün kutsallarla birlikte Mesih'in sevgisinin ne denli geniş ve uzun, yüksek ve derin olduğunu anlamaya, bilgiyi çok aşan bu sevgiyi kavramaya gücünüz yetsin.

²⁰ Tanrı, bizde etkin olan kudretiyle, dilediğimiz ya da düşündüğümüz her şeyden çok daha fazlasını yapabilecek güçtedir. ²¹ Kilisede ve Mesih İsa'da bütün kuşaklar boyunca sonsuzlara dek O'na yücelik olsun! Amin.

^{2:14-16} Kol.1:19-20; 2:14 ^{2:17} Yşa.57:19 ^{3:4} Kol.1:25-27 * ^{3:10} "Göksel yerlerdeki yönetimler ve hükümlanlıklar": Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örneğin cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümlanlıklar.

4

Bedenin Birliği

¹ Bu nedenle, Rab'bin uğruna tutuklu olan ben, aldığınız çağrıya yaraşır biçimde yaşamınızı rica ederim. ² Her bakımdan alçakgönüllü, yumuşak huylu, sabırlı olun. Birbirinize sevgiyle, hoşgörüyle davranın. ³ Ruh'un birliğini esenlik bağıyla korumaya gayret edin. ⁴⁻⁶ Çağrınızdan doğan tek bir umuda çağrıldığınız gibi, beden bir, Ruh bir, Rab bir, iman bir, vaftiz bir, her şeyden üstün, her şeyle ve her şeyde olan herkesin Tanrısı ve Babası birdir.

⁷ Ama lütuf her birimize Mesih'in armağanı ölçüsünde bağışlandı. ⁸ Bunun için Kutsal Yazı şöyle der:

“Yükseğe çıktı ve tutsakları peşine taktı,
İnsanlara armağanlar verdi.”

⁹ Şimdi bu “çıktı” sözcüğü, Mesih önce aşağılara, yeryüzüne* indi demek değil de nedir? ¹⁰ İnen de O'dur, her şeyi doldurmak üzere bütün göklerin çok üstüne çıkan da O'dur. ¹¹ Kendisi kimini elçi, kimini peygamber, kimini müjdeci, kimini önder† ve öğretmen atadı. ¹² Öyle ki, kutsallar hizmet görevini yapmak ve Mesih'in bedenini geliştirmek üzere donatılsın. ¹³ Sonunda hepimiz imanda ve Tanrı Oğlu'nu tanımada birliğe, yetkinliğe, Mesih doluluğundaki olgunluk düzeyine erişeceğiz. ¹⁴ Böylece artık insanların kurnazlığıyla, aldatıcı düzenler kurmaktaki becerileriyle, her öğretinin rüzgarıyla çalkalanıp öteye beriye sürüklenen çocuklar olmayacağız. ¹⁵ Tersine, sevgiyle gerçeğe uyarak bedenin başı olan Mesih'e doğru her yönden büyüyeceğiz. ¹⁶ O'nun önderliğinde bütün beden, her eklemenin yardımıyla kenetlenip kaynaşmış olarak her üyesinin düzenli işleyişiyle büyüüp sevgide gelişiyor.

Eski ve Yeni Yaşam

¹⁷ Bunun için şunu söylüyor ve Rab adına sizi uyarıyorum: Artık öteki uluslar gibi boş düşüncelerle yaşamayın. ¹⁸ Onların zihinleri karardı. Bilgisizlikleri ve yüreklerinin duygusuzluğu yüzünden Tanrı'nın yaşamına yabancılaştılar. ¹⁹ Bütün duyarlılıklarını yitirip açgözlülükle her türlü pisliği yapmak üzere kendilerini sefahate verdiler. ²⁰ Ama siz Mesih'i böyle öğrenmediniz. ²¹ Kuşkusuz İsa'nın sesini duydunuz, O'ndaki gerçeğe uygun olarak O'nun yolunda eğitildiniz. ²²⁻²³ Önceki yaşayışınıza ait olup aldatıcı tutkularla yozlaşan eski yaradılışı üzerinizden sıyrıp atmayı, düşüncede ve ruhta yenilenmeyi, ²⁴ gerçek doğruluk ve kutsallıkta Tanrı'ya benzer yaratılan yeni yaradılışı giyinmeyi öğrendiniz.

²⁵ Bunun için yalanı üzerinizden sıyrıp atarak her biriniz komşusuna gerçeği söylesin. Çünkü hepimiz aynı bedenin üyeleriyiz. ²⁶ Öfkelenin, ama günah işlemeyin. Öfkenizin üzerine güneş batmasın. ²⁷ İblis'e de fırsat vermeyin. ²⁸ Hırsızlık eden artık hırsızlık etmesin. Tersine, kendi elleriyle iyi olanı yaparak emek versin; böylece ihtiyacı olanla paylaşacak bir şeyi olsun.

²⁹ Ağzınızdan hiç kötü söz çıkmasın. İşitenler yararlansın diye, ihtiyaca göre, başkalarının gelişmesine yarayacak olanı söyleyin. ³⁰ Tanrı'nın Kutsal Ruh'u'nu kederlendirmeyin. Kurtuluş günü için o Ruh'la mühürlendiniz. ³¹ Her kötü niyetle birlikte her türlü kin, öfke, kızgınlık, bağırışma ve iftira sizden uzak olsun. ³² Birbirinize karşı iyi yürekli, şefkatli olun. Tanrı sizi Mesih'te bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın.

4:2 Kol.3:12-13 **4:8** Mez.68:18 * **4:9** “Aşağılara, yeryüzüne” ya da “Dünyanın aşağı kısımlarına”. † **4:11** “Önder”: Grekçe “Çoban”. **4:16** Kol.2:19 **4:22-23** Yar.1:26; Kol.3:9,10 **4:25** Zek.8:16 **4:26** Mez.4:4 **4:32** Kol.3:13

5

¹ Bunun için, sevgili çocukları olarak Tanrı'yı örnek alın. ² Mesih bizi nasıl sevdiyse ve bizim için kendisini güzel kokulu bir sunu ve kurban olarak nasıl Tanrı'ya sunduysa, siz de öylece sevgi yolunda yürüyün.

³ Aranızda fuhuş, ahlaksızlık ya da açgözlülük anılmasın bile. Kutsallara yaraşmaz bu. ⁴ Aranızda açık saçıklık, budalaca konuşmalar, bayağı şakalar da olmasın. Bunlar size yakışmaz. Bunun yerine şükredin. ⁵ Şunu kesinlikle bilin ki, fuhuş yapanın, pisliğe düşkün olanın ya da putperest demek olan açgözlü kişinin, Mesih'in ve Tanrı'nın Egemenliği'nde mirası yoktur. ⁶ Hiç kimse sizi boş sözlerle aldatmasın. Bu şeylerden ötürü Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine gelir. ⁷ Onun için böyleleriyle oturup kalkmayın.

Işıktaki Yürüyün!

⁸ Bir zamanlar karanlıktınız, ama şimdi Rab'de ışıksınız. Işık çocukları olarak yaşayın. ⁹ Çünkü ışığın meyvesi her iyilikte, doğrulukta ve gerçekte görülür. ¹⁰ Rab'bi neyin hoşnut ettiğini ayırt edin. ¹¹ Karanlığın meyvesiz işlerine katılmayın. Tersine, onları açığa çıkarın. ¹² Karanlıktakilerin gizlice yaptıklarından söz etmek bile ayıptır. ¹³ Işığın açığa vurduğu her şey görünür. ¹⁴ Çünkü görünen her şey ışıktır. Bunun için şöyle deniyor:

“Uyan, ey uyuyan! Ölümünden diril!
Mesih sana ışık saçacak.”

¹⁵ Öyleyse nasıl yaşadığınıza çok dikkat edin. Bilgelikten yoksun olanlar gibi değil, bilgiler gibi yaşayın. ¹⁶ Fırsatı değerlendirin. Çünkü yaşadığımız günler kötüdür. ¹⁷ Bunun için akılsız olmayın, Rab'bin isteğinin ne olduğunu anlayın.

¹⁸ Şarapla sarhoş olmayın, bu sizi sefahate götürür. Bunun yerine Ruh'la dolun: ¹⁹ Birbirinize mezmurlar, ilahiler, ruhsal ezgiler söyleyin; yürekten Rab'be ezgiler, mezmurlar okuyun; ²⁰ durmadan, her şey için Rabbimiz İsa Mesih'in adıyla Baba Tanrı'ya şükredin; ²¹ Mesih'e duyduğunuz saygıdan ötürü birbirinize bağımlı olun.

Karı Koca İlişkileri

²² Ey kadınlar, Rab'be bağımlı olduğunuz gibi, kocalarınıza bağımlı olun. ²³ Çünkü Mesih bedenin kurtarıcısı olarak kilisenin başı olduğu gibi, erkek de kadının başıdır. ²⁴ Kilise Mesih'e bağımlı olduğu gibi, kadınlar da her durumda kocalarına bağımlı olsunlar.

²⁵ Ey kocalar, Mesih kiliseyi nasıl sevip onun uğruna kendini feda ettiyse, siz de karılarınızı öyle sevin. ²⁶ Mesih kiliseyi suyla yıkayıp tanrısal sözle temizleyerek kutsal kılmak için kendini feda etti. ²⁷ Öyle ki, kiliseyi üzerinde leke, buruşukluk ya da buna benzer bir şey olmadan, görkemli biçimde kendine sunabilsin. Amacı kilisenin kutsal ve kusursuz olmasıdır. ²⁸ Aynı biçimde kocalar da karılarını kendi bedenleri gibi sevmelidir. Karısını seven kendini sever. ²⁹ Hiç kimse hiçbir zaman kendi bedeninden nefret etmemiştir. Tersine, onu besler ve kayırır; tıpkı Mesih'in kiliseyi besleyip kayırdığı gibi. ³⁰ Çünkü bizler O'nun bedeninin üyeleriyiz. ³¹ “Bunun için adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi tek beden olacak.” ³² Bu sır büyüktür; ben bunu Mesih ve kiliseyle ilgili olarak söylüyorum. ³³ Size gelince, her biriniz karısını kendisi gibi sevsin. Kadın da kocasına saygı göstersin.

6

Aile İlişkileri

¹ Ey çocuklar, Rab yolunda anne babanızın sözünü dinleyin. Çünkü doğrusu budur. ²⁻³ “İyilik bulmak, yeryüzünde uzun ömürlü olmak için annene babana saygı göstereceksin.” Vaat içeren ilk buyruk budur.

⁴ Ey babalar, siz de çocuklarınızın öfkelerini uyandırmayın. Onları Rab'bin terbiye ve öğüdüyle büyütün.

Köle Efendi İlişkileri

⁵ Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin sözünü Mesih'in sözünü dinler gibi saygı ve korkuyla, saf yürekle dinleyin. ⁶ Bunu, yalnız insanları hoşnut etmek isteyenler gibi göze hoş görünmek için yapmayın. Mesih'in kulları olarak Tanrı'nın isteğini candan yerine getirin. ⁷ İnsanlara değil, Rab'be hizmet eder gibi gönülden hizmet edin. ⁸ Çünkü ister köle ister özgür olsun, herkesin yaptığı her iyiliğin karşılığını Rab'den alacağını biliyorsunuz.

⁹ Ey efendiler, siz de kölelerinize aynı biçimde davranın. Artık onları tehdit etmeyin. Onların da sizin de Efendiniz'in göklerde olduğunu ve insanlar arasında ayırım yapmadığını biliyorsunuz.

Tanrı'nın Sağladığı Ruhsal Silahlar

¹⁰ Son olarak Rab'de, O'nun üstün gücüyle güçlenin. ¹¹ İblis'in hilelerine karşı durabilmek için Tanrı'nın sağladığı bütün silahları kuşanın. ¹² Çünkü savaşımız insanlara* karşı değil, yönetimlere, hükümlanlıklara, bu karanlık dünyanın güçlerine, kötülüğün göksel yerlerdeki ruhsal ordularına karşıdır†. ¹³ Bu nedenle, kötü günde dayanabilmek, gerekli her şeyi yaptıktan sonra yerinizde durabilmek için Tanrı'nın bütün silahlarını kuşanın.

¹⁴⁻¹⁵ Böylece, belinizi gerçeğe kuşatmış, göğsünüze doğruluk zırhını takmış ve ayaklarınıza esenlik Müjdesi'ni yayma hazırlığını giymiş olarak yerinizde durun. ¹⁶ Bunların hepsine ek olarak, Şeytan'ın‡ bütün ateşli oklarını söndürebileceğiniz iman kalkanını alın. ¹⁷ Kurtuluş miğferini ve Ruh'un kılıcını, yani Tanrı sözünü alın. ¹⁸ Her türlü dua ve yalvarışla, her zaman Ruh'un yönetiminde dua edin. Bu amaçla, bütün kutsallar için yalvarışta bulunarak tam bir adanmışlıkla uyanık durun. ¹⁹ Ağzımı her açtığımda bana gerekli söz verilsin diye benim için de dua edin; öyle ki, Müjde'nin sırrını cesaretle bildirebileyim. ²⁰ Uğruna zincire vurulmuş durumda elçilik ettiğim Müjde'yi gerektiği gibi cesaretle duyurabilmem için dua edin.

Son Selamlar

²¹ Nasıl olduğumu, ne yaptığımı sizin de bilmeniz için sevgili kardeşimiz, Rab'bin güvenilir hizmetkârı Tihikos size her şeyi bildirecektir. ²² Kendisini bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize cesaret vermesi için size gönderiyorum.

²³ Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten kardeşlere imanla birlikte esenlik ve sevgi diliyorum. ²⁴ Tanrı'nın lütfu Rabbimiz İsa Mesih'i ölümsüz sevgiyle sevenlerin hepsiyle birlikte olsun.

6:1 Kol.3:20 **6:2-3** Çık.20:12; Yas.5:16 **6:4** Kol.3:21 **6:5** Kol.3:22-25 **6:9** Kol.4:1 **6:9** Yas.10:17; Kol.3:25
* **6:12** “İnsanlara”: Grekçe “Et ve kana”. † **6:12** Sözkonusu yönetimler vb., cinler ve Şeytan'a hizmet eden öbür kötü güçlerdir. **6:14-15** Ysa.52:7; 59:17 ‡ **6:16** “Şeytan'ın”: Grekçe “Kötü olanın”. **6:17** Ysa.59:17; 1Se.5:8 **6:21** Elç.20:4; 2Ti.4:12 **6:21** Kol.4:7-8

Pavlus'tan FİLİPİLİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Bugünkü Yunanistan'ın Kavala Kenti'ne yakın olan Filipi, ilk yüzyılda Makedonya'nın en önemli kentlerinden biriydi. Pavlus burada bir inanlılar topluluğu oluşturmuştu¹. Bu mektubu, büyük olasılıkla İ.S. 61 yılında Roma'da tutukluymken yazıyor². O sırada Pavlus evde göz hapsindeydi³. Durumu öğrenen Filipili inanlılar, bağışlarını Epafroditus'un eliyle ona gönderirler. Pavlus ise ölüm derecesinde hastalanıp iyileşen Epafroditus'u övgülerle⁴ ve kendisine ulaştırılan bağışlar için⁵ sunduğu candan teşekkürlerle Filipi'ye geri gönderir. Bu arada Pavlus yargılanmayı beklemektedir⁶. Cesaretini yitirmeyeceğini ummakta, sonunda da görevini sürdürmek üzere hayatta kalacağına inanmaktadır. Durumu belli olur olmaz, Timoteos'u kendisiyle ilgili haberlerle Filipi'ye göndermeyi tasarlıyor⁷. Daha sonra onları bizzat ziyaret edebileceğini umuyor⁸.

Mektubun İçeriği: Pavlus'un imanı ve sevinci, çektiği acılara rağmen, mektup boyunca göze çarpıyor. Gerçekte “sevinç” ve “sevinmek” sözcükleri on yedi kez tekrarlanır⁹. Pavlus, Mesih uğruna tutuklandığının saray muhafızlarınca bilinmesinden, ayrıca birçok inanlının, çektiği sıkıntılardan cesaret alıp Tanrı sözünü yüreklilikle yaymalarından büyük sevinç duyuyor¹⁰. Hiçbir şeyin, Mesih'i tanımakla karşılaştırılamayacağını söylüyor. Hedefe ulaşmak umuduyla koşmaya devam ettiğini yazıyor¹¹.

Bunun yanı sıra Filipili dostları için dua etmekte¹² ve onları yüreklendirmeye çalışmaktadır. Sevinmeleri¹³; birlik içinde olmaları¹⁴; yalnız kendilerini değil, başkalarını da düşünmeleri gerektiğini yazıyor¹⁵. Filipililer'i, mektubun ünlü 2:5-11 ayetlerinde, Mesih'in olağanüstü alçakgönüllülük örneğiyle cesaretlendirmeye çalışır. Yanlış öğretiyayanlar tarafından saptırılmamaları, kendilerine karşı olanlardan yılmadan Rab'be bağlı kalmaları gerektiğini hatırlatır. Onlara da, kendisi gibi Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı verilmiştir¹⁶. Pavlus onlara, “Beni örnek alın” diyor¹⁷.

Ana Hatlar:

- 1:1-11 Selamlar, teşekkür ve dua
 - 1:12-26 Pavlus'un durumu
 - 1:27-2:18 Yüreklendirici sözler
 - 2:19-30 Timoteos ve Epafroditus
 - 3:1-21 Hedefimiz
 - 4:1-23 Son öğütler, bağışlar için teşekkür
- Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹ Mesih İsa'nın kulları ben Pavlus ve Timoteos'tan Filipi'deki gözetmenler ve görevlilerle birlikte Mesih İsa'ya ait bütün kutsallara selam! ² Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Şükran ve Dua

³ Sizi hatırladıkça Tanrım'a şükrediyorum. ⁴⁻⁵ İlk günden şimdiye dek Müjde'nin yayılmasındaki işbirliğinizden dolayı her duamda hepiniz için her zaman sevinçle dilekte bulunuyorum. ⁶ Sizde iyi bir işe başlamış olan Tanrı'nın bunu Mesih İsa'nın gününe dek tamamlayacağına güvenim var. ⁷ Hepiniz için böyle düşünmekte haklıyım. Her an yüreğimdesiniz. İster zincire vurulmuş, ister Müjde'yi savunup doğrulamakta olayım, hepiniz benimle birlikte Tanrı'nın lütfuna ortaksınız. ⁸ Hepinizi Mesih İsa'nın sevgisiyle nasıl özlediğime Tanrı tanıktır. ⁹ Duam şu ki, sevginiz, bilgi ve her tür sezgiyle durmadan artsın. ¹⁰⁻¹¹ Öyle ki, üstün değerleri ayırt edebilesiniz ve böylece Tanrı'nın yüceltilip

övülmesi için İsa Mesih aracılığıyla gelen doğruluk meyvesiyle dolarak Mesih'in gününde saf ve kusursuz olasınız.

Müjde'nin Yayılması

¹² Kardeşler, şunu bilmenizi isterim: Başıma gelenler daha çok Müjde'nin yayılmasına yaramıştır. ¹³ Sonuç olarak bütün saray muhafızları dahil, herkes Mesih uğruna zincire vurulduğumu öğrendi. ¹⁴ Kardeşlerin çoğu da zincire vuruluşumdan ötürü Rab'be güvenerek Tanrı'nın sözünü korkusuzca söylemekte daha da cesur davranıyorlar. ¹⁵ Gerçi kimi Mesih'i kıskançlık ve rekabetle, kimiye iyi niyetle duyuruyor. ¹⁶ Sonuncular, Müjde'yi savunmaya atandığını* bilerek bunu sevgiyle yapıyorlar. ¹⁷ Ötekilerse Mesih'i temiz yürekle değil, bencil tutkularla duyuruyorlar. Böylece tutukluluğumda bana sıkıntı vereceklerini sanıyorlar. ¹⁸ Ama ne önemi var? İster art niyetle ister içtenlikle olsun, her durumda Mesih duyurulmuş oluyor. Buna seviniyorum, sevineceğim de. ¹⁹ Çünkü dualarınızla ve İsa Mesih'in Ruhu yardımıyla bunun bana kurtuluş getireceğini biliyorum.

²⁰ Hiçbir şekilde utandırılmayacağımı, yaşasam da ölsem de Mesih'in her zamanki gibi şimdi de bedenimde yüceltilmesi için tam bir cesaret gösterebileceğimi bekliyor ve umut ediyorum. ²¹ Çünkü benim için, yaşamak Mesih'tir, ölmek kazançtır. ²² Hayatta kalırsam yararlı işler yapacağım. Ama hangisini seçeceğimi bilemiyorum. ²³ İki seçenek arasında kaldım. Dünyadan ayrılıp Mesih'le birlikte olmayı arzuluyorum; bu çok daha iyi. ²⁴ Ama hayatta kalmam sizin için daha gereklidir. ²⁵ Bundan emin olarak kalacağımı biliyorum. İmanda gelişip sevinmeniz için hepinizle birlikte olmaya devam edeceğim. ²⁶ Öyle ki, tekrar yanınıza geldiğimde, Mesih İsa'da benimle daha çok övünebilesiniz.

²⁷⁻²⁸ Ancak yaşayışınız Mesih'in Müjdesi'ne layık olsun. Öyle ki, gelip sizi görsem de gelmesem de sizinle ilgili haberleri, tek bir ruhta dimdik durduğunuzu, Müjde'de açıklanan inanç uğruna tek can halinde birlikte mücadele ettiğinizi, size karşı olanlardan hiçbir şekilde yılmadığınızı duyayım. Böyle davranmanız onlara bir belirtidir – kendilerinin mahvolacağını, sizlerin ise kurtulacağını gösteren bir belirti. Bu da Tanrı'nın işidir. ²⁹⁻³⁰ Çünkü Mesih uğruna size yalnız Mesih'e iman etmek değil, daha önce bende gördüğünüz ve hâlâ sürdürdüğümü duyduğunuz zorlu çabanın aynısını göstererek Mesih uğruna acı çekmek ayrıcalığı da verildi.

2

Mesih'i Örnek Alın

¹⁻² Böylece Mesih'ten gelen bir cesaret, sevgiden doğan bir teselli ve Ruh'la bir paydaşlık varsa, yürekte bir sevgi ve sevecenlik varsa, aynı düşüncede, sevgide, ruhta ve amaçta birleşerek sevincimi tamamlayın. ³ Hiçbir şeyi bencil tutkularla ya da boş övünmeyle yapmayın. Her biriniz alçakgönüllülükle öbürünü kendinden üstün sayсын. ⁴ Yalnız kendi yararını değil, başkalarının yararını da gözetin.

⁵ Mesih İsa'daki düşünce sizde de olsun. ⁶ Mesih, Tanrı özüne sahip olduğu halde, Tanrı'ya eşitliği sınıksız sarılacak bir hak saymadı. ⁷⁻⁸ Ama kul özünü alıp insan benzeyişinde doğarak ululuğunu bir yana bıraktı*. İnsan biçimine bürünmüş olarak ölüme, çarmıh üzerinde ölüme bile boyun eğip kendini alçalttı. ⁹ Bunun için de Tanrı O'nu pek çok yükseltti ve O'na her adın üstünde olan adı bağışladı. ¹⁰⁻¹¹ Öyle ki, İsa'nın adı anıldığında gökteki, yerdeki ve yer altındakilerin hepsi diz çöksün ve her dil, Baba Tanrı'nın yüceltilmesi için İsa Mesih'in Rab olduğunu açıkça söylesin.

1:13 Elç.28:30 * **1:16** "Savunmaya atandığımı" ya da "Savunduğum için hapis yattığımı". **1:29-30** Elç.16:19-40

* **2:7-8** "Ululuğunu bir yana bıraktı": Grekçe "Kendini boş kıldı". **2:10-11** Ysa.45:23; Rom.14:11

Kurtuluşunuzu Etkin Kılın

¹² Öyleyse sevgili kardeşlerim, her zaman söz dinlediğiniz gibi, yalnız ben aranızdayken değil, ama şimdi yokluğumda, kurtuluşunuzu saygı ve korkuyla sonuca götürmek için daha çok gayret edin. ¹³ Çünkü kendisini hoşnut edeni hem istemeniz hem de yapmanız için sizde etkin olan Tanrı'dır. ¹⁴⁻¹⁶ Her şeyi söylenmeden ve çekişmeden yapın ki, yaşam sözüne sınıksız sarılarak aralarında evrendeki yıldızlar gibi parladığınız bu eğri ve sapık kuşağın ortasında kusursuz ve saf, Tanrı'nın lekesiz çocukları olasınız. Öyle ki, boşuna koşmadığımı, boşuna emek vermediğimi görerek Mesih'in gününde övünecek bir nedenim olsun. ¹⁷ Kanım imanınızın sunusu ve hizmeti üzerine adak şarabı gibi dökülecek olsa da seviniyor, hepinizin sevincine katılıyorum. ¹⁸ Aynı şekilde siz de sevinin ve benim sevincime katılın.

Timoteos ve Epafroditus

¹⁹ Durumunuzu öğrenmek, böylece içimi rahatlatmak üzere yakında Timoteos'u yanınıza gönderebileceğime ilişkin Rab İsa'da umudum var. ²⁰ Timoteos gibi düşünen, durumunuza içtenlikle ilgilenecek başka kimsem yok. ²¹ Herkes kendi işini düşünüyor, Mesih İsa'nınkini değil. ²² Ama Timoteos'un, değerini kanıtlamış biri olduğunu, babasının yanında hizmet eden çocuk gibi, Müjde'nin yayılması için benim yanımda hizmet ettiğini bilirsiniz. ²³ Durumum belli olur olmaz onu size göndermeyi umuyorum. ²⁴ Ben de yakında geleceğim, bu konuda Rab'be güveniyorum.

²⁵ Ama muhtaç anımda bana yardım etmek üzere gönderdiğiniz elçiyi, omuz omuza mücadele verdiğim kardeşim ve emektaşım Epafroditus'u size geri yollamayı gerekli gördüm. ²⁶ Çünkü hepinizi özleyiyor, hasta olduğunu öğrendiğiniz için çok üzülüyordu. ²⁷ Gerçekten de ölecek kadar hastaydı. Ama Tanrı ona acıdı; yalnız ona değil, acı üstüne acı duymayayım diye bana da acıdı. ²⁸ İşte bu nedenle, onu tekrar görüp sevinesiniz diye kendisini daha büyük bir istekle yanınıza gönderiyorum. Böylelikle benim de kaygılarım hafifleyecek. ²⁹ Onu Rab'de tam bir sevinçle kabul edin, onun gibi kişileri onurlandırın. ³⁰ Çünkü sizin bana yapamadığınız yardımı yapmak için canını tehlikeye atarak Mesih'in işi uğruna neredeyse ölüyordu.

3

Gerçek Doğruluk

¹ Sonuç olarak, kardeşlerim, Rab'de sevinin. Size aynı şeyleri yazmak bana usanç vermez; hem bu sizin için bir güvencedir.

² Kötülük yapan o adamlardan, o köpeklerden sakının; o sünnet bağnazlarından* sakının! ³ Çünkü gerçek sünnetliler Tanrı'nın Ruhu aracılığıyla tapınan, Mesih İsa'yla övünen, insansal özelliklere güvenmeyen bizleriz. ⁴ Ben aslında bunlara da güvenebilirdim. Eğer başka biri bunlara güvenebileceğini sanıyorsa, ben daha çok güvenebilirim. ⁵ Sekiz günlükken sünnet oldum. İsrail soyundan, Benyamin oymağından, özbeöz İbrani'yim. Kutsal Yasa'ya* bağlılık dersiniz, Ferisi'ydim*. ⁶ Gayret dersiniz, kiliseye zulmeden biriydim. Yasa'ya dayanan doğruluk dersiniz, kusursuzdum.

⁷ Ama benim için kazanç olan her şeyi Mesih uğruna zarar saydım. ⁸⁻⁹ Dahası var, uğruna her şeyi yitirdiğim Rabbim İsa Mesih'i tanımanın üstün değeri yanında her şeyi zarar sayıyorum, süprüntü sayıyorum. Öyle ki, Mesih'i kazanayım ve Kutsal Yasa'ya dayanan kişisel doğruluğa değil, Mesih'e iman etmekle† kazanılan, iman sonucu Tanrı'dan gelen doğruluğa sahip olarak Mesih'te bulunayım. ¹⁰⁻¹¹ Ölümünde O'nunla özdeşleşerek

* **3:2** "Sünnet bağnazları" ya da "Bedeni kesip biçenler"; sünnet gibi bedenle ilgili dinsel törelere aşırı bağlı olanlar. **3:5** Elç.23:6; 26:5; Rom.11:1 **3:6** Elç.8:3; 22:4; 26:9-11 † **3:8-9** "Mesih'e iman etmekle" ya da "Mesih'in sadakatıyla".

O'nu tanımak, dirilişinin gücünü ve acılarına ortak olmanın ne demek olduğunu bilmek ve böylece ne yapıp yapıp ölümden dirilişe erişmek istiyorum.

Hedefe Doğru Koşalım

¹² Bunlara şimdiden kavuştuğumu ya da yetkinliğe eriştiğimi söylemiyorum. Ama Mesih İsa'nın beni kazanmakla benim için öngördüğü ödülü kazanmak için koşuyorum. ¹³⁻¹⁴ Kardeşler, kendimi bunu kazanmış saymıyorum. Ancak şunu yapıyorum: Geride kalan her şeyi unutup ileride olanlara uzanarak, Tanrı'nın Mesih İsa aracılığıyla yaptığı göksel çağrıda öngörülen ödülü kazanmak için hedefe doğru koşuyorum. ¹⁵ Bunun için olgun olanlarımızın hepsi bu düşüncede olsun. Herhangi bir konuda farklı bir düşünceniz varsa, Tanrı bunu da size açıkça gösterecek. ¹⁶ Ancak, eriştiğimiz düzeye uygun bir yaşam sürelim.

¹⁷ Kardeşler, hepiniz beni örnek alın. Size verdiğimiz örnek uyarınca yaşayanlara dikkatle bakın. ¹⁸ Size defalarca söylediğim gibi, şimdi gözyaşları içinde tekrar söylüyorum: Birçok kişi Mesih'in çarmihına düşman olarak yaşıyor. ¹⁹ Onların sonu yıkımdır; tanrıları mideleridir. Ayıplarıyla övünür, yalnız bu dünyayı düşünürler. ²⁰ Oysa bizim vatanımız göklerde. Oradan Kurtarıcı'yı, Rab İsa Mesih'i bekliyoruz. ²¹ O her şeyi kendine bağlı kılmaya yeten gücünün etkinliğiyle zavallı bedenlerimizi değiştirip kendi yüce bedenine benzer hale getirecektir.

4

Son Öğütler

¹ Bu nedenle, ey sevgililer, sevincim, başımın tacı, içten özlediğim sevgili kardeşlerim, böylece Rab'de dimdik durun.

² Evodiya'ya rica ediyorum, Sintih'i'ye rica ediyorum, Rab yolunda aynı düşüncede olun. ³ Evet, gerçek yoldaşım*, sana da yalvarırım, bu kadınlara yardım et. Çünkü onlar benimle, Klement'le ve adları yaşam kitabında bulunan öbür emektaşlarımla birlikte Müjde'yi yaymak için mücadele ettiler.

⁴ Rab'de her zaman sevinin; yine söylüyorum, sevinin! ⁵ Uysallığınız bütün insanlarca bilinsin. Rab'bin gelişi yakındır†. ⁶ Hiç kaygılanmayın; her konudaki dileklerinizi, Tanrı'ya dua edip yalvararak şükranla bildirin. ⁷ O zaman Tanrı'nın her kavrayışı aşan esenliği Mesih İsa aracılığıyla yüreklerinizi ve düşüncelerinizi koruyacaktır.

⁸ Sonuç olarak, kardeşlerim, gerçek, saygıdeğer, doğru, pak, sevimli, hayranlık uyandıran, erdemli ve övülmeye değer ne varsa, onu düşünün. ⁹ Benden öğrendiğiniz, kabul ettiğiniz, işittiğiniz, bende gördüğünüz ne varsa, onu yapın. O zaman esenlik veren Tanrı sizinle olacaktır.

Pavlus'un Minnettarlığı

¹⁰ Bana duyduğunuz ilgiyi sonunda tazelediğiniz için Rab'de çok sevindim. Aslında ilgi duyuyordunuz, ama bunu göstermeye fırsatınız olmadı. ¹¹ Bunu ihtiyacım olduğu için söylemiyorum. Çünkü ben her durumda eldekiyle yetinmeyi öğrendim. ¹² Yoksulluk çekmeyi de bilirim, bolluk içinde yaşamayı da. İster tok ister aç, ister bolluk ister ihtiyaç içinde olayım, her durumda, her koşulda yaşamamın sırrını öğrendim. ¹³ Beni güçlendirenin aracılığıyla her şeyi yapabilirim. ¹⁴ Yine de sıkıntılara ortak olmakla iyi ettiniz.

¹⁵ Siz de bilirsiniz, ey Filipililer, Müjde yayılmaya başladığında, Makedonya'dan ayrılışımdan sonra sizden başka hiçbir topluluk karşılıklı yardımlaşma konusunda benimle işbirliği yapmadı. ¹⁶ Ben Selanik'teyken de, ihtiyacım olduğunda birkaç kez bana yardımda bulundunuz. ¹⁷ Armağan peşinde değilim, ama ruhsal kazancın hesabınızda

^{3:17} 1Ko.4:16; 11:1 * ^{4:3} "Gerçek yoldaşım" ya da "Sadık Sizigos". † ^{4:5} "Rab'bin gelişi yakındır": Grekçe "Rab yakındır". ^{4:15} 2Ko.11:9 ^{4:16} Elç.17:1

birikmesini istiyorum. ¹⁸ Benim her şeyim var, bolluk içindeyim. Epafroditus'un eliyle gönderdiğiniz armağanları alınca bir eksiğim kalmadı. Bunlar güzel kokulu sunular, Tanrı'nın beğenisini kazanan, O'nu hoşnut eden kurbanlardır. ¹⁹ Tanrım da her ihtiyacınızı kendi zenginliğiyle Mesih İsa'da görkemli bir biçimde karşılayacaktır. ²⁰ Babamız Tanrı'ya sonsuzlara dek yücelik olsun! Amin.

Son Selamlar

²¹ Mesih İsa'ya ait bütün kutsallara selam söyleyin. Yanımdaki kardeşler size selam ederler. ²² Bütün kutsallar, özellikle Sezar'ın* ev halkından olanlar size selam ederler.

²³ Rab İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun.

Pavlus'tan KOLOSELİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Kolose, Denizli'nin 16 km. doğusunda bulunuyordu. Pavlus, oraya henüz gitmemişti; ama Epafras, büyük olasılıkla Pavlus Efes'teyken, onun temsilcisi olarak Müjde'yi Kolose'ye ulaştırmıştı. Bu arada, “Asya İli'nde yaşayan herkes Rab'bin sözünü işitti”¹. Kolose'deki inanlıların gösterdiği gelişmeleri Pavlus'a bildiren de Epafras'tı. Pavlus, bundan sonra Tihikos ve Onisimos'u bu mektupla birlikte Kolose'ye gönderir².

Mektubun İçeriği: Pavlus, Kolose'deki inanlıların içten iman ve sevgilerine ilişkin haberleri duymaktan mutludur³. Onlar için hararetle dua eder⁴; aralarında yanlış öğretiyayanların bulunmasından kaygı duyar⁵. Anladığımız kadarıyla bu öğretiy, Yahudi din kuralları (Şabat Günü, bayramlar ve yiyeceklerle ilgili kurallar) ile sonradan Gnostisizm diye adlandırılan felsefe akımının karmaşığıdır. Özel bilgilere duyulan tutku, çilecilik ve meleklerle tapınmayı da içerirdi. Pavlus, “bedenin başı” durumunda olan Mesih'e dayanmayan bu öğretiye şiddetle saldırıyor⁶.

Pavlus inanlıların dikkatini yine Mesih'e çekerek O'nun üstünlüğünü vurguluyor. O, “görünmez Tanrı'nın görünümü”, “bütün yaratılışın ilk doğanı”dır. “Her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratılmıştır” ve “Tanrı bütün doluluğunun O'nda bulunmasını uygun gördü”⁷. Koloseliler'i şu sözlerle uyarıyor: “Rab Mesih İsa'yı nasıl kabul ettinizse, O'nda öylece yaşayın”⁸. Tanrı'yı daha iyi tanımalarını istiyor⁹.

Yanlış öğretiler bireyleri iyi davranmaya da yöneltemiyor. “Benliğin tutkularını denetlemekte hiçbir yararları yoktur”¹⁰. Pavlus, “Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilmişleri”¹¹ olan Koloseli inanlıların, “Rab'be yaraşır biçimde yaşamalarını, O'nu her yönden hoşnut etmelerini”¹² ister. Böylece 3:1 ile 4:6 arasında kalan ayetler, inanlıların nasıl davranması gerektiği konusunu işliyor.

Ana Hatlar:

1:1-12 Koloseliler'e selam ve dualar

1:13-23 Mesih'in üstünlüğü

1:24-2:5 Pavlus'un kutsallara hizmeti

2:6-15 Mesih'te yaşayın

2:16-23 Yanlış öğretilere karşı uyarılar

3:1-4:6 Mesih'te yeni yaşam

4:7-18 Haberler ve son selamlar

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹⁻² Tanrı'nın isteğıyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan, Kolose'de bulunan, Mesih'e ait kutsal ve güvenilir kardeşlere selam! Babamız Tanrı'dan sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Pavlus Tanrı'ya Şükrediyor

³ Sizler için dua ederken Tanrı'ya, Rabbimiz İsa Mesih'in Babası'na her zaman şükrediyoruz. ⁴ Çünkü Mesih İsa'ya iman ettiğinizi ve bütün kutsalları sevdiğinizi duyduk. ⁵⁻⁶ İmanınız ve sevginiz göklerde sizin için saklı bulunan umuttan kaynaklanıyor. Bu umudun haberini gerçeğin bildirisinden, size daha önce ulaşan Müjde'den aldınız. Müjde, onu işittiğiniz ve Tanrı'nın lütfunu gerçekten anladığınız günden beri aranızda olduğu gibi, bütün dünyada da meyve vermekte, yayılmaktadır. ⁷ Müjde'yi bizim adımıza Mesih'in güvenilir hizmetkârı olan sevgili emektaşımız Epafras'tan öğrendiniz. ⁸ Ruh'tan kaynaklanan sevginizi de bize o bildirdi.

Pavlus'un Koloseliler için Duası

⁹ Bunu işittiğimiz günden beri biz de sizler için dua etmekten, tam bir bilgelik ve ruhsal anlayışla Tanrı'nın isteğini bütünüyle bilmenizi sağlamasını dilemekten geri kalmadık. ¹⁰ Rab'be yaraşır biçimde yaşamanız, O'nu her yönden hoşnut etmeniz, her iyi işte meyve vererek Tanrı'yı tanımakta ilerlemeniz için dua ediyoruz. ¹¹ Her şeye sevinçle katlanıp sabredebilmeniz için O'nun yüce gücüne dayanarak bütün kudretle güçlenmenizi diliyoruz. ¹² Bizi kutsalların ışıktaki mirasına ortak olmaya yeterli kılan Baba'ya şükretmeniz için dua ediyoruz. ¹³ O bizi karanlığın hükümrانlığından kurtarıp sevgili Oğlu'nun egemenliğine aktardı. ¹⁴ O'nda kurtuluşa, günahlarımızın bağışına sahibiz.

Mesih'in Kimliği ve Görevi

¹⁵ Görünmez Tanrı'nın görünümü, bütün yaratılışın ilk doğanı O'dur. ¹⁶ Nitekim yerde ve gökte, görünen ve görünmeyen her şey –tahtlar, egemenlikler, yönetimler, hükümrانlıklar– O'nda yaratıldı. Her şey O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratıldı. ¹⁷ Her şeyden önce var olan O'dur ve her şey varlığını O'nda sürdürmektedir. ¹⁸ Bedenin, yani kilisenin başı O'dur. Her şeyde ilk yeri alsın diye başlangıç olan ve ölümler arasından ilk doğan O'dur. ¹⁹ Çünkü Tanrı bütün doluluğunun O'nda bulunmasını uygun gördü. ²⁰ Mesih'in çarmıhta akıtılan kanı aracılığıyla esenliği sağlamış olarak yerdeki ve gökteki her şeyi O'nun aracılığıyla kendisiyle barıştırmaya razı oldu.

²¹ Yaptığınız kötülükler yüzünden bir zamanlar düşüncelerinizde Tanrı'ya yabancı ve düşmandınız. ²² Şimdiyse Mesih sizi Tanrı'nın önüne kutsal, lekesiz ve kusursuz olarak çıkarmak için öz bedeninin ölümü sayesinde sizi Tanrı'yla barıştırdı. ²³ Yeter ki, duyduğunuz Müjde'nin verdiği umuttan kopmadan, imanda temellenip yerleşmiş olarak kalın. Ben Pavlus, göğün altındaki bütün yaratılışa duyurulan bu Müjde'nin hizmetkârı oldum.

Pavlus'un İmanlılara Hizmeti

²⁴ Sizin için acı çektiğime şimdi seviniyorum. Mesih'in, kendi bedeni, yani kilise uğruna çektiği sıkıntılardan eksik kalanlarını kendi bedenimde tamamlıyorum. ²⁵⁻²⁶ Tanrı'nın sizin yararınıza bana verdiği görevle kilisenin hizmetkârı oldum. Görevim, Tanrı'nın sözünü, yani geçmiş çağlardan ve kuşaklardan gizlenmiş, ama şimdi O'nun kutsallarına açıklanmış olan sırrı eksiksiz* duyurmaktır. ²⁷ Tanrı kutsallarına bu sırrın uluslar arasında ne denli yüce ve zengin olduğunu bildirmek istedi. Bu sırrın özü şudur: Mesih içinizedir. Bu da size yüceliğe kavuşma umudunu veriyor. ²⁸ Her insanı Mesih'te yetkinleşmiş olarak Tanrı'ya sunmak için herkesi uyararak ve herkesi tam bir bilgelikle eğiterek Mesih'i tanıtıyoruz. ²⁹ O'nun kudretle bende etkin olan gücüne dayanarak uğraşıp emek vermemin amacı da budur.

2

¹ Gerek sizler, gerek Laodikya'dakiler, gerekse sizler gibi yüzümü hiç görmemiş olanlar için ne denli büyük bir uğraş verdiğimi bilmenizi isterim. ²⁻³ Yüreklerinin cesaret bulmasını, sevgide birleşmelerini dilerim. Öyle ki, anlayışın verdiği tam güvenliğin bütün zenginliğine kavuşsunlar ve Tanrı'nın sırrını, yani bilginin ve bilgeliğin bütün hazinelerinin saklı olduğu Mesih'i tanısinlar. ⁴ Kimse sizi kulağı okşayan sözlerle aldatmasın diye söylüyorum bunu. ⁵ Çünkü her ne kadar bedence aranızda değilsem de, ruhça sizinle birlikteyim. Düzenliliğinizi, Mesih'e imanınızın sağlamlığını görüp seviniyorum.

Mesih'in Sağladığı Yaşam

⁶ Bu nedenle Rab Mesih İsa'yı nasıl kabul ettinizse, O'nda öylece yaşayın. ⁷ Şükranla dolup taşarak O'nda köklenin ve gelişin, size öğretildiği gibi imanda güçlenin.

⁸ Dikkatli olun! Mesih'e değil de, insanların geleneğine, dünyanın temel ilkelerine dayanan felsefeyle, boş ve aldatıcı sözlerle kimse sizi tutsak etmesin. ⁹ Çünkü Tanrılığın bütün doluluğu bedence Mesih'te bulunuyor. ¹⁰ Siz de her yönetim ve hükümlanlığın başı olan Mesih'te doluluğa kavuştunuz.

¹¹ Ayrıca Mesih'in gerçekleştirdiği sünnet sayesinde bedenın benliğinden soyunarak elle yapılmayan sünnetle O'nda sünnet edildiniz. ¹² Vaftizde O'nunla birlikte gömüldünüz, O'nu ölümden diriltten Tanrı'nın gücüne iman ederek O'nunla birlikte dirildiniz. ¹³ Sizler suçlarınız ve benliğinizin sünnetsizliği yüzünden ölüyken, Tanrı sizi Mesih'le birlikte yaşama kavuşturdu. Bütün suçlarımızı O bağışladı. ¹⁴ Kurallarıyla bize karşı ve aleyhimizde olan yazılı antlaşmayı* sildi, onu çarmıha çakarak ortadan kaldırdı. ¹⁵ Yönetimlerin ve hükümlanlıkların† elindeki silahları alıp onları çarmıhta yenerek açıkça gözler önüne serdi.

Yanlış Öğretilere Kapılmayın

¹⁶ Bu nedenle kimse yiyecek içecek, bayram, Yeni Ay ya da Şabat Günü konusunda sizi yargılamasın. ¹⁷ Bunlar gelecek şeylerin gölgesidir, aslı ise Mesih'tedir. ¹⁸⁻¹⁹ Sözde alçakgönüllülükte‡ ve meleklerle tapınmakta direnen, gördüğü düşlerin üzerinde durarak benliğin düşünceleriyle boş yere böbürlenene, Baş'a§ tutunmayan hiç kimse sizi ödülünüzden yoksun bırakmasın. Bütün beden eklemler ve bağlar yardımıyla bu Baş'tan beslenip bütünlenmekte, Tanrı'nın sağladığı büyümeyle gelişmektedir.

²⁰⁻²¹ Mesih'le birlikte ölüp dünyanın temel ilkelerinden kurtulduğunuza göre, niçin dünyada yaşayanlar gibi, “Şunu elleme”, “Bunu tatma”, “Şuna dokunma” gibi kurallara uyuyorsunuz? ²² Bu kuralların hepsi, kullanıldıkça yok olacak nesnelerle ilgilidir; insanların buyruklarına, öğretilerine dayanır. ²³ Kuşkusuz bu kuralların uyduruk dindarlık, sözde alçakgönüllülük*, bedene eziyet açısından bilgece bir görünüşü vardır; ama benliğin tutkularını denetlemekte hiçbir yararları yoktur.

3

Mesih'te Yeni Yaşam

¹ Mesih'le birlikte dirildiğinize göre, gökteki değerlerin ardından gidin. Mesih orada, Tanrı'nın sağında oturuyor. ² Yeryüzündeki değil, gökteki değerleri düşünün. ³ Çünkü siz öldünüz, yaşamınız Mesih'le birlikte Tanrı'da saklıdır. ⁴ Yaşamınız olan Mesih görüldüğü zaman, siz de O'nunla birlikte yücelmiş olarak görüneceksiniz.

⁵ Bu nedenle bedenın dünyasal eğilimlerini –fuhşu, pisliği, şehveti, kötü arzuları ve putperestlikle eş olan açgözlülüğü– öldürün. ⁶ Bunlar yüzünden Tanrı'nın gazabı söz dinlemeyenlerin üzerine geliyor. ⁷ Geçmişte bunlarla iç içe yaşadığınız zaman siz de bu yollarda yürüdünüz. ⁸ Ama şimdi öfke, kırgınlık, kötü niyet dahil, hepsini üzerinizden sıyrıp atın. Ağzınızdan hiçbir iftira ya da edepsiz söz çıkmasın. ⁹ Birbirinize yalan söylemeyin. Çünkü eski yaradılışı kötü alışkanlıklarıyla birlikte üzerinizden çıkarıp attınız; ¹⁰ eksiksiz bilgiye erişmek için Yaradıcısı'na benzer olmak üzere yenilenen yeni yaradılışı giyindiniz. ¹¹ Bu yenilikte Grek ve Yahudi, sünnetli ve sünnetsiz, barbar*, İskit†, köle ve özgür ayrımı yoktur. Mesih her şeydir ve her şeydedir.

2:12 Rom.6:4 **2:13** Ef.2:1-5 **2:14** Ef.2:14-16 * **2:14** “Yazılı antlaşma” ya da “Borç belgesi”. † **2:15** “Yönetimler ve hükümlanlıklar”: Şeytan'a hizmet eden ruhsal varlıklardan (örneğin cinlerden) oluşan yönetimler ve hükümlanlıklar.

2:16 Rom.14:1-6 **2:18-19** Ef.4:16 ‡ **2:18-19** “Sözde alçakgönüllülük” ya da “Çilecilik”. § **2:18-19** “Baş”: İsa Mesih. * **2:23** “Sözde alçakgönüllülük” ya da “Çilecilik”. **3:1** Mez.110:1 **3:9** Yar.1:26; Ef.4:22-24 * **3:11** “Barbar”: Grekler'in Grek olmayan herkes için kullandığı, başlangıçta aşağılayıcı bir anlam taşımayan, sadece yabancı anlamına gelen bir sözcük. † **3:11** İskitler: Çok eski çağlarda Karadeniz'in kuzey ve doğusunda yaşamış göçebe bir halk.

¹² Öyleyse, Tanrı'nın kutsal ve sevgili seçilmişleri olarak yürekten sevecenliği, iyiliği, alçakgönüllülüğü, sabrı, yumuşaklığı giyinin. ¹³ Birbirinize hoşgörölü davranın. Birinizin ötekinden bir şikâyeti varsa, Rab'bin sizi bağışladığı gibi, siz de birbirinizi bağışlayın. ¹⁴ Bunların hepsinin üzerine yetkin birliğin bağı olan sevgiyi giyinin. ¹⁵ Mesih'in esenliği yüreklerinizde hakem olsun. Tek bir bedenün üyeleri olarak bu esenliğe çağrıldınız. Şükredici olun! ¹⁶ Mesih'in sözü bütün zenginliğiyle içinizde yaşasın. Tam bir bilgelikle birbirinize öğretin, öğüt verin, mezmurlar, ilahiler, ruhsal ezgiler söyleyerek yüreklerinizde şükranla Tanrı'ya nağmeler yükseltin. ¹⁷ Söylediğiniz, yaptığınız her şeyi Rab İsa'nın adıyla, O'nun aracılığıyla Baba Tanrı'ya şükrederek yapın.

Yeni Yaşamda Aile, Toplum İlişkileri

¹⁸ Ey kadınlar, Rab'be ait olanlara yaraşır biçimde kocalarınıza bağımlı olun. ¹⁹ Ey kocalar, karılarınızı sevin. Onlara sert davranmayın. ²⁰ Ey çocuklar, her konuda anne babalarınızın sözünü dinleyin. Çünkü bu Rab'bi hoşnut eder. ²¹ Ey babalar, çocuklarınızı incitmeyin, yoksa cesaretleri kırılır.

²² Ey köleler, dünyadaki efendilerinizin her sözünü dinleyin. Bunu, yalnız insanları hoşnut etmek isteyenler gibi göze hoş görünen hizmetle değil, saf yürekle, Rab korkusuyla yapın. ²³⁻²⁴ Rab'den miras ödülünü alacağınızı bilerek, her ne yaparsanız, insanlar için değil, Rab için yapar gibi candan yapın. Rab Mesih'e kulluk ediyorsunuz. ²⁵ Haksızlık eden ettiği haksızlığın karşılığını alacak, hiçbir ayırım yapılmayacaktır.

4

¹ Ey efendiler, gökte sizin de bir Efendiniz olduğunu bilerek kölelerinize adalet ve eşitlikle davranın.

Çeşitli Öğütler

² Kendinizi duaya verin. Duada uyanık kalın, şükredin. ³ Aynı zamanda bizim için de dua edin ki Tanrı, sözünü yaymamız ve uğruna hapsedildiğim Mesih sırrını açıklamamız için bize bir kapı açsın. ⁴ Bu sırrı gerektiği gibi açıklıkla bildirebilmem için dua edin.

⁵ Sizden olmayanlara karşı bilgece davranın. Fırsatı değerlendirin. ⁶ Sözünüz tuzla terbiye edilmiş gibi her zaman lütufla dolu olsun. Böylece herkese nasıl karşılık vermek gerektiğini bileceksiniz.

Son Selamlar

⁷ Rab yolunda emektaşım ve güvenilir bir hizmetkâr olan sevgili kardeşimiz Tihikos, benimle ilgili her şeyi size bildirecektir. ⁸ İşte bu amaçla, durumumuzu iletmesi ve yüreklerinize cesaret vermesi için kendisini size gönderiyorum. ⁹ Onunla birlikte, sizden biri olan, güvenilir ve sevgili kardeş Onisimos'u da gönderiyorum. Burada olup biten her şeyi size bildirecekler.

¹⁰ Hapishane arkadaşım Aristarhus ve Barnaba'nın yeğeni Markos size selam ederler. Markos'la ilgili buyruklar aldınız; yanınıza gelirse kendisini kabul edin. ¹¹ Yustus diye tanınan Yeşu da size selam eder. Tanrı'nın Egemenliği için çalışan emektaşım Yahudiler yalnız bunlardır. Bunlar bana teselli oldular. ¹² Sizden biri ve Mesih İsa'nın kulu olan Epafra size selam eder. Tanrı'nın her isteğinden emin, yetkin kişiler olarak ayakta kalasınız diye sizin için her zaman duayla mücadele ediyor. ¹³ Gerek sizin gerekse Laodikya ve Hierapolis'tekiler için çok emek verdiğine tanıklık ederim. ¹⁴ Sevgili hekim Luka'yla Dimas da size selam ederler.

3:12 Ef.4:2 **3:13** Ef.4:32 **3:16** Ef.5:19-20 **3:18** Ef.5:22; 1Pe.3:1-2 **3:19** Ef.5:25; 1Pe.3:7 **3:20** Ef.6:1
3:21 Ef.6:4 **3:22** Ef.6:5-8 **3:25** Yas.10:17; Ef.6:9 **4:1** Ef.6:9 **4:5** Ef.5:16 **4:7** Elç.20:4; 2Ti.4:12 **4:7**
Ef.6:21-22 **4:9** Flm.10-12 **4:10** Elç.12:12,25; 15:37-39; 19:29; 27:2; Flm.23-24 **4:12** Kol.1:7; Flm.23-24 **4:14**
2Ti.4:10-11; Flm.23-24

¹⁵ Laodikya'daki kardeşlere, Nimfa'ya* ve evindeki topluluğa selam edin. ¹⁶ Bu mektup aranızda okunduktan sonra Laodikya kilisesine de okutun. Siz de Laodikya'dan gelecek mektubu okuyun. ¹⁷ Arhippus'a, “Rab yolunda üstlendiğin görevi tamamlamaya dikkat et!” deyin.

¹⁸ Ben Pavlus bu selamı elimle yazıyorum. Zincire vurulduğumu unutmayın. Tanrı'nın lütfu sizinle birlikte olsun.

* **4:15** “Nimfa”: Bir kadın adı. **4:17** Flm.1-2

Pavlus'tan SELANİKLİLER'E BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus Müjde'yi yaymak için yaptığı ikinci yolculukta Selanik Kenti'ne uğradı¹. Bu işlek liman kenti, Roma İmparatorluğu'nun Makedonya eyaletinin de başkentiydi. Pavlus'un ziyareti oldukça kısa sürdü. O kadar çok kişiyi İsa'ya döndürdü ki, Yahudi önderler halkı ayaklandırarak onu kenti terk edip yoluna devam etmeye zorladı. Pavlus, ayrılışından sonra çeşitli sıkıntılarla karşılaşan yeni inanlılar için çok kaygı çekiyordu². Durumlarını öğrenmek ve onları yüreklendirmek için Timoteos'u Atina'dan Selanik'e gönderdi. Timoteos Selanik'teyken Pavlus Korint'e geçti³. Mektup kaleme alındığı sıralarda Timoteos, Selanik'teki inanlıların gösterdiği gelişmelerle ilgili olumlu haberlerle Pavlus'un yanına dönmüştü⁴. Elç. 18:12'de Pavlus'un Korint'teki Vali Gallio'nun önüne nasıl çıkarıldığını okuyoruz. Gallio'nun, İ.S. 51-52 yılları arasında Korint'te görev yaptığını belirten yazıt sayesinde, bu mektubun İ.S. 50 yılı dolaylarında yazıldığını anlıyoruz.

Mektubun İçeriği: Mektup, Selanik kilisesi için Tanrı'ya sunulan teşekkürle başlıyor⁵. Selanik'teki inanlılar, baskılara dayanmakla kalmayıp Müjde'yi civar bölgede de yaymışlardı. Pavlus, arkadaşlarıyla birlikte Selanik'teyken nasıl bir yaşam sürdüğünü, Selanikliler için nasıl kaygılandığını hatırlatıyor⁶ ve onları tekrar görmeyi ne denli arzuladığını dile getiriyor⁷. Pavlus, iman konusundaki eksiklerini tamamlamak istiyor. O güne kadarki gayretlerini överken daha da ilerlemelerini arzu ediyor⁸. Böylece onları ahlaksızlıktan uzak kalmaya çağırıyor⁹, birçok alanda yüreklendiriyor¹⁰.

Pavlus, Selanik'teki inanlıların aklını kurcalayan şu soruya değiniyor: Mesih tekrar gelmeden ölen inanlılara ne olacak? Umudu olmayan öbür insanlar gibi kederlenmelerini önlemek için¹¹ Mesih'in gelişinde ilk dirilecek olanların Mesih'e ait olarak ölenler olduğunu söylüyor. Mesih'in ikinci gelişi işlenen önemli konulardan biridir¹².

Ana Hatlar:

- 1:1-10 Selanikli inanlılar için sunulan şükranlar
- 2:1-16 Pavlus'un Selanik'teki etkinlikleri
- 2:17-3:13 Pavlus'un kaygıları, Selanik'ten gelen iyi haberler
- 4:1-12 Tanrı'yı hoşnut etmenin yolu
- 4:13-5:11 Mesih'in ikinci gelişi
- 5:12-28 Son öğütler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 26

¹ Pavlus, Silvanus ve Timoteos'tan Baba Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait olan Selanik kilisesine selam! Sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Örnek İman

²⁻³ Dualarımızda sizleri anıyor, her zaman hepiniz için Tanrı'ya şükrediyoruz. İmanın ürünü olan etkinliğinizi, sevgiye dayanan emeğinizi ve Rabbimiz İsa Mesih'e bağladığınız umuttan kaynaklanan dayanıklılığınızı Babamız Tanrı'nın önünde durmadan anıyoruz. ⁴ Tanrı'nın sevdiği kardeşlerim, sizleri O'nun seçtiğini biliyoruz. ⁵ Çünkü yaydığımız Müjde size yalnız sözle değil, kudretle, Kutsal Ruh'la ve büyük güvenle ulaştı. Nitekim aranızdayken sizin yararınıza nasıl yaşadığımızı bilirsiniz.

⁶ Siz de büyük sıkıntılara karşın, Kutsal Ruh'un verdiği sevinçle Tanrı sözünü kabul ederek bizi ve Rab'bi örnek aldınız. ⁷ Böylece Makedonya ve Ahaya'daki bütün imanlılara örnek oldunuz. ⁸ Rab'bin sözü sizden yayıldı. Tanrı'ya imanınızın haberi yalnız Makedonya ve Ahaya'ya değil, her yere ulaştı. Artık bizim bir şey söylememize gerek kalmadı.

9-10 Çünkü herkes bizi ne kadar iyi karşıladığınızı anlatıp duruyor. Yaşayan gerçek Tanrı'ya kulluk etmek, O'nun ölümden dirilttiği ve bizleri gelecek gazaptan kurtaran Oğlu İsa'nın göklerden gelişini beklemek üzere putlardan Tanrı'ya nasıl döndüğünüzü anlatıyorlar.

2

Pavlus'un Selanik'teki Hizmeti

¹ Kardeşler, size yaptığımız ziyaretin boşa gitmediğini siz de biliyorsunuz. ² Bildiğiniz gibi, daha önce Filipi'de eziyet görmüş, aşağılanmıştık. Ama şiddetli karşı koymalara rağmen, tanrısal Müjde'yi size duyurmak için Tanrımız'dan cesaret aldık. ³ Çağrımız yalana ya da kirli bir amaca dayanmıyor; bunun hileli bir yönü de yoktur. ⁴ Tersine, Tanrı tarafından Müjde'yi emanet almaya layık görüldüğümüz için, insanları değil, yüreklerimizi sınavan Tanrı'yı hoşnut edecek biçimde konuşuyoruz. ⁵ Bildiğiniz gibi, hiçbir zaman pohpohlayıcı sözlerle ya da açgözlülüğü örten bir maskeyle gelmedik. Tanrı buna tanıktır. ⁶ İnsanlardan –ne sizden ne başkalarından– gelecek övgünün peşinde de değildik. ⁷ Mesih'in elçileri olarak size ağırlığınızı hissettirebilirdik. Ama çocuklarını bağrına basan bir anne gibi size şefkatle davrandık. ⁸ Sizlere öylesine gönülden bağlanmıştık ki, sizinle yalnız Tanrı'nın Müjdesi'ni değil, kendi canlarımızı da paylaşmaya razıydık. Çünkü sizi o denli çok sevdik!

⁹ Evet, kardeşler, nasıl uğraşıp didindiğimizi anımsarsınız. Hiçbirinize yük olmamak için gece gündüz çalıştık, Tanrı'nın Müjdesi'ni size duyurduk. ¹⁰ İman eden sizlere karşı davranışımızın ne denli kutsal, adil, kusursuz olduğuna siz tanıksınız; Tanrı da buna tanıktır. ¹¹ Bildiğiniz gibi, bir baba çocuklarına nasıl davranırsa, her birinize öyle davrandık. ¹² Sizi yüreklendirdik, teselli ettik; sizleri egemenliğine ve yüceliğine çağıran Tanrı'ya yaraşır biçimde yaşamaya özendirdik.

¹³ Tanrı'ya sürekli şükretmemiz için bir neden daha var: Tanrı sözünü bizden duyup kabul ettiğiniz zaman bunu insan sözü olarak değil, gerçekte olduğu gibi, Tanrı sözü olarak benimsediniz. Siz imanlılarda etkin olan da bu sözdür. ¹⁴ Çünkü kardeşler, siz Tanrı'nın Yahudiye'de bulunan ve Mesih İsa'ya bağlı olan kiliselerini örnek aldınız. Onların Yahudiler'den çektiği sıkıntıların aynısını siz de kendi yurttaşlarınızdan çektiniz. ¹⁵⁻¹⁶ Rab İsa'yı ve peygamberleri öldüren, bize de zulmeden Yahudiler'dir. Öteki uluslardan olanlarla konuşmamızı ve böylece onların kurtulmasını engellemekle Tanrı'nın hoşnutsuzluğuna yol açıyor ve bütün insanlara karşı geliyorlar. Böylece durmadan günahlarına günah katıyorlar*. Sonunda Tanrı'nın gazabına uğradılar.

Geciken Ziyaret

¹⁷ Kardeşler, kısa bir süre için düşüncede olmasa da bedende sizden ırak düştük. Ama büyük bir özlemle yüzünüzü yeniden görmek için çok çaba gösterdik. ¹⁸ Evet, yanınıza gelmek istiyorduk. Hele ben Pavlus, bunu birkaç kez istedim. Ama Şeytan bize engel oldu. ¹⁹ Umudumuz, sevincimiz kimdir? Rabbimiz İsa geldiğinde O'nun önünde övüneceğimiz zafer tacı nedir? Siz değil misiniz? ²⁰ Evet, övüncümüz ve sevincimiz sizsiniz.

3

¹⁻³ İşte bu özleme daha fazla dayanacak halimiz kalmayınca Atina'da yalnız bırakılmaya razı olduk ve Mesih'in Müjdesi'ni yayan Tanrı emektaşı kardeşimiz Timoteos'u yanınıza gönderdik. Bu sıkıntılardan ötürü kimse sarsılmasın diye sizi imanda güçlendirip

2:2 Elç.16:19-24; 17:1-9 **2:14** Elç.9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19; 17:5,13; 18:12 * **2:15-16** “Durmadan günahlarına günah katıyorlar”: Grekçe “Durmadan günahlarını tamamlıyorlar”. **3:1-3** Elç.17:15

yüreklenmesini istedik. Sıkıntılardan geçmek için belirlendiğimizi siz de biliyorsunuz. ⁴ Çünkü sıkıntı çekeceğimizi size önceden, daha yanınızdayken söylemiştik. Bildiğiniz gibi, öyle oldu. ⁵ Bu nedenle ben de daha fazla dayanamadım; acaba Ayartıcı* bir yolunu bulup sizi ayarttı mı, emeğimiz boşa mı gitti diye iman durumunuzu öğrenmek için Timoteos'u gönderdim.

Selanik'ten Güzel Haberler

⁶ Ama yanınızdan henüz dönen Timoteos, imanınıza, sevginize ilişkin bize güzel haberler getirdi. Bizi her zaman iyi anılarla hatırladığınızı, sizi görmeyi özlediğimiz kadar sizin de bizi özlediğinizi söyledi. ⁷ Bu nedenle kardeşler, bütün çile ve sıkıntılarımız arasında, imanınızdan ötürü sizinle teselli bulduk. ⁸ Çünkü siz Rab'be bağlı kalırsanız, biz asıl o zaman yaşarız. ⁹ Tanrımız'ın önünde sizden ötürü büyük sevinç duymaktayız. Buna karşılık Tanrımız'a sizin için yeterince nasıl şükredebiliriz? ¹⁰ Sizinle yüz yüze görüşmek, iman konusundaki eksiklerinizi tamamlamak için gece gündüz var gücümüzle dua ediyoruz.

¹¹ Babamız Tanrı'nın kendisi ve Rabbimiz İsa size kavuşmamız için yolumuzu açsın! ¹² Rab birbirinize ve bütün insanlara beslediğiniz sevgiyi, bizim size beslediğimiz sevgi ölçüsünde çoğaltıp artırsın! ¹³ Öyle ki, Rabbimiz İsa bütün kutsallarıyla geldiğinde, Babamız Tanrı'nın önünde kutsallıkta kusursuz olmanız için yüreklerinizi pekiştirsın.

4

Tanrı'yı Hoşnut Etmek

¹ Kardeşler, nasıl yaşamanız, Tanrı'yı nasıl hoşnut etmeniz gerektiğini bizden öğreniniz. Nitekim öyle yaşıyorsunuz. Son olarak bu konuda daha da ilerlemeniz için Rab İsa adına size rica ediyor, yalvarıyoruz. ² Rab İsa'nın yetkisiyle size hangi buyrukları ilettiğimizi biliyorsunuz.

³ Tanrı'nın isteği şudur: Kutsal olmanız, fuhuştan kaçınmanız, ⁴⁻⁵ her birinizin, Tanrı'yı tanımayan uluslar gibi şehvet tutkusuyla değil, kutsallık ve saygınlıkla kendine bir eş alması ⁶ ve bu konuda haksızlık edip* kardeşini aldatmamasıdır. Daha önce de size söylediğimiz, sizi uyardığımız gibi, Rab bütün bu suçlardan ötürü insanları cezalandıracaktır. ⁷ Çünkü Tanrı bizi ahlaksızlığa değil, kutsal bir yaşam sürmeye çağırdı. ⁸ Dolayısıyla bu çağrıyı reddeden kişi insanı değil, size Kutsal Ruhunu veren Tanrı'yı reddetmiş olur.

⁹ Kardeşlik sevgisi konusunda kimsenin size bir şey yazmasına gerek yoktur. Çünkü Tanrı size birbirinizi sevmeyi öğretti. ¹⁰ Gerçekte bütün Makedonya'daki kardeşlerin hepsini seviyorsunuz. Kardeşler, size rica ediyoruz, bu konuda daha da ilerleyin. ¹¹ Size buyurduğumuz gibi, sakın bir yaşam sürmeyi, kendi işinize bakmayı, ellerinizle çalışmayı amaç edin. ¹² Öyle ki, kimseye muhtaç olmadan öbür insanların önünde saygın bir yaşam süresiniz.

İsa'nın Tekrar Gelişi

¹³ Kardeşler, umudu olmayan öbür insanlar gibi kederlenmemeniz için, gözlerini yaşama kapamış olanlar konusunda bilgisiz kalmanızı istemiyoruz. ¹⁴ İsa'nın ölüp dirildiğine inanıyoruz. Aynı şekilde Tanrı, İsa'ya bağlı olarak gözlerini yaşama kapamış olanları da O'nunla birlikte geri getirecektir. ¹⁵ Rab'bin sözüne dayanarak size diyoruz ki, biz yaşamakta olanlar, Rab'bin gelişinde hayatta olanlar, gözlerini yaşama kapayanların önüne asla geçmeyeceğiz. ¹⁶ Rab'bin kendisi, bir emir çağrısıyla, başmeleğin seslenmesiyle,

* 3:5 "Ayartıcı": Şeytan. 3:6 Elç.18:5 * 4:6 "Kendine bir eş alması ve bu konuda haksızlık edip" ya da "Kendi bedenini denetleyebilmesi ve iş konusunda haksızlık edip". 4:15 1Ko.15:51-52

Tanrı'nın borazanıyla gökten inecek. Önce Mesih'e ait ölümler dirilecek. ¹⁷ Sonra biz yaşamakta olanlar, hayatta olanlar, onlarla birlikte Rab'bi havada karşılamak üzere bulutlar içinde alınıp götürüleceğiz. Böylece sonsuza dek Rab'le birlikte olacağız. ¹⁸ İşte birbirinizi bu sözlerle teselli edin.

5

¹ Kardeşler, bu olayların zamanı ve tarihi konusunda size yazmaya gerek yoktur. ² Çünkü siz de çok iyi bilirsiniz ki, Rab'bin günü gece hırsız nasıl gelirse öyle gelecektir. ³ İnsanlar, “Her şey esenlik ve güvenlik içinde” dedikleri bir anda, gebe kadının birden sancılanması gibi, ansızın yıkıma uğrayacak ve asla kaçamayacaklar. ⁴ Ama kardeşler, siz karanlıkta değilsiniz ki, o gün sizi hırsız gibi yakalasın. ⁵ Hepiniz ışık çocukları, gündüz çocuklarısınız. Geceye ya da karanlığa ait değiliz. ⁶ Öyleyse başkaları gibi uyumayalım, ayık ve uyanık olalım. ⁷ Çünkü uyuyanlar gece uyur, sarhoş olanlar da gece sarhoş olurlar. ⁸ Gündüze ait olan bizlerse, iman ve sevgi zırhını kuşanıp başımıza miğfer olarak kurtuluş umudunu giyerek ayık duralım. ⁹ Çünkü Tanrı bizi gazaba uğrayalım diye değil, Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla kurtuluşa kavuşalım diye belirledi. ¹⁰ Mesih bizler için öldü; öyle ki, ister uyanık ister uykuda* olalım, O'nunla birlikte yaşayalım. ¹¹ Bunun için şimdi yaptığınız gibi, birbirinizi yüreklendirip ruhça geliştirin.

Son Öğütler ve Selamlar

¹² Kardeşler, aranızda çalışanların, Rab yolunda size önderlik edip öğüt verenlerin değerini bilmenizi rica ederiz. ¹³ Yaptıkları işten ötürü onlara fazlasıyla saygı, sevgi gösterin. Birbirinizle barış içinde yaşayın. ¹⁴ Size yalvarırız, kardeşler, boş gezenleri uyarın, yüreksizleri cesaretlendirin, güçsüzlere destek olun, herkese karşı sabırlı olun. ¹⁵ Sakın kimse kötülüğe kötülükle karşılık vermesin. Birbiriniz ve bütün insanlar için her zaman iyiliği amaç edinin. ¹⁶ Her zaman sevinin. ¹⁷ Sürekli dua edin. ¹⁸ Her durumda şükredin. Çünkü Tanrı'nın Mesih İsa'da sizin için istediği budur. ¹⁹ Ruh'u söndürmeyin. ²⁰ Peygamberlik sözlerini küçümsemeyin. ²¹ Her şeyi sınayın, iyi olana sımsıkı tutunun. ²² Her çeşit kötülükten kaçının.

²³ Esenlik kaynağı olan Tanrı'nın kendisi sizi tümüyle kutsal kılsın. Ruhunuz, canınız ve bedeniniz Rabbimiz İsa Mesih'in gelişinde eksiksiz ve kusursuz olmak üzere korunsun. ²⁴ Sizi çağırın Tanrı güvenilir; bunu yapacaktır.

²⁵ Kardeşler, bizim için dua edin. ²⁶ Bütün kardeşleri kutsal öpüşle selamlayın. ²⁷ Rab adına size buyuruyorum, bu mektup bütün kardeşlere okunsun.

²⁸ Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu sizinle birlikte olsun.

5:2 Mat.24:43; Luk.12:39; 2Pe.3:10; Va.16:15
“İster diri ister ölü”.

5:8 Ysa.59:17; Ef.6:13-17

* 5:10 “İster uyanık ister uykuda” ya da

Pavlus'tan SELANİKLİLER'E İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

İşlenen konuların benzerliği gözönüne alındığında, Pavlus'un 2.Selanikliler Mektubu'nu 1.Selanikliler Mektubu'ndan kısa bir süre sonra kaleme aldığı anlaşılıyor (her iki mektuba genel bir bakış için 1.Selanikliler'e Giriş bölümüne bakınız).

Pavlus, Selanikli inanlılar ve onların sevgide ve imanda gösterdikleri sürekli gelişmeler için Tanrı'ya şükreder durur (1:3-4). Bir taraftan onlar için hep dua eder (1:11-12); öbür taraftan, çektikleri zulüm ve sıkıntılara dayanabilmeleri için onları yüreklendirir (1:4-8; 2:15).

Anlaşılan Pavlus, Selanikli inanlıların aklını hâlâ kurcalayan iki konuya ilişkin haberler almış bulunuyor. Konuların ilki, çalışmak; ikincisiyse, gelecekteki olaylardır. Rab'bin gününün geldiğini ileri süren birilerinin, sözde Pavlus'tan gelen sahte bir mektubu da buna kanıt olarak gösterip Selanikliler'in aklını çeldiği anlaşılıyor (2:1-3). Pavlus buna karşılık, Mesih'in ikinci gelişinden önce imandan çok sayıda dönenler olacağını, Mesih'in ortadan kaldıracağı “yasa tanımaz adam”ın ortaya çıkacağını (2:3-12) bildiriyor. Bunlar henüz gerçekleşmediğine göre telaşlanacak bir şey yok demeye getiriyor. Mesih henüz ikinci kez gelmedi. Ama geldiği zaman, inanlılar rahata ererken, Tanrı, onlara “sıkıntı çektirenlere sıkıntı ile karşılık verecektir” (1:5-10).

Geçinmek için çalışma konusuna gelince, Pavlus, Selanikli inanlılara iyi bir örnek olmak için, kendisi ve arkadaşlarının Selanik'teyken nasıl çalışıp didindiklerini hatırlatarak, boşa gezenlerle nasıl baş edebileceklerini anlatır (3:6-15'i 1Se.4:11-12'yle karşılaştırın).

Ana Hatlar:

1:1-2 Selamlar

1:3-12 Sıkıntılara karşılık yüreklendirici sözler

2:1-12 İsa'nın geleceği gün

2:13-3:5 Dayanın

3:6-15 Geçinmek için çalışın

3:16-17 Selamlar

¹ Pavlus, Silvanus ve Timoteos'tan Babamız Tanrı'ya ve Rab İsa Mesih'e ait Selanik kilisesine selam! ² Baba Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Gelecek Yargı

³ Kardeşler, sizin için her zaman Tanrı'ya şükran borçluyuz. Böyle yapmamız da yerindedir. Çünkü imanınız büyüdükçe büyüyor, her birinizin öbürüne olan sevgisi artıyor. ⁴ Bu nedenle bizler, katlandığınız bütün zulüm ve sıkıntılar karşısındaki sabır ve imanınızdan ötürü Tanrı'nın kiliseleri arasında sizinle övünüyoruz.

⁵ Bütün bunlar Tanrı'nın adil yargısının belirtisidir. Sonuç olarak, uğrunda acı çektiğiniz Tanrı Egemenliği'ne* layık sayılacaksınız. ⁶⁻⁸ Tanrı adil olanı yapacak: Size sıkıntı çektirenlere sıkıntı ile karşılık verecek, sıkıntı çeken sizleriyse bizimle birlikte rahata kavuşturacaktır. Bütün bunlar Rab İsa alev alev yanan ateş içinde güçlü melekleriyle gökten gelip görüldüğü zaman olacak. Rabbimiz İsa, Tanrı'yı tanımayanları ve kendisiyle ilgili Müjde'ye uymayanları cezalandıracak. ⁹⁻¹⁰ Böyleleri Rab'bin varlığından ve yüce gücünden uzak kalarak sonsuza dek mahvolma cezasına çarptırılacaklar. Bütün bunlar Rab'bin kendi kutsalları arasında yüceltmek ve bütün imanlılarda hayranlık uyandırmak üzere geldiği gün olacak. Sizler ise iman edenlerdensiniz. Çünkü size ettiğimiz tanıklığa inandınız.

¹¹ İşte bu nedenle Tanrımız sizi çağrısına layık görsün, iyiliğe yönelik her dileğinizi, imana dayanan her uğraşınızı kendi gücüyle sonuçlandırsın diye sizin için her zaman dua ediyoruz. ¹² Öyle ki, Tanrımız'ın ve Rab İsa Mesih'in lütfuyla Rabbimiz İsa'nın adı sizde yüceltilsin, siz de O'nda yüceltilersiniz.

2

Yasa Tanımaz Adam

¹⁻² Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine ve O'nunla birlikte olmak üzere toplanmamıza gelince: Kardeşler, size rica ediyoruz, Rab'bin gününün geldiğini ileri süren herhangi bir esin, bir söz ya da bizden gelmiş gibi gösterilen bir mektup hemen aklınızı karıştırmayın, sizi telaşlandırmayın. ³ Hiç kimse hiçbir şekilde sizi aldatmasın. Çünkü imandan dönüş* başlamadıkça, mahvolacak olan o yasa tanımaz adam ortaya çıkmadıkça o gün gelmeyecektir. ⁴ Bu adam, tanrı diye anılan ya da tapılan her şeye karşı gelerek kendini hepsinden yüce gösterecek, hatta kendisini Tanrı ilan ederek Tanrı'nın Tapınağı'nda oturacaktır.

⁵ Daha yanınızdayken bunları size söylediğimi hatırlamıyor musunuz? ⁶ Zamanı gelince ortaya çıkarılacak olan bu adamı şimdilik neyin engellediğini biliyorsunuz. ⁷ Evet, yasa tanımazlığın gizli gücü şu anda bile etkindir; ama bu gücü şimdilik engelleyen ortadan kaldırılınca dek görevini sürdürecektir. ⁸ Sonra yasa tanımaz adam ortaya çıkacak. Rab İsa onu ağzının soluğuyla öldürecek, gelişinin görkemiyle yok edecek. ⁹⁻¹⁰ Yasa tanımaz adam, her türlü mucizede, yanıltıcı belirtilerle harikalarda ve mahvolanları aldatan her türlü kötülükte sergilenen Şeytan'ın etkinliğiyle gelecek. Mahvolanlar, gerçeği sevmeye ve böylece kurtulmaya yanaşmadıklarından mahvoluyorlar. ¹¹ İşte bu nedenle Tanrı yalana kanmaları için onların üzerine yanıltıcı bir güç gönderiyor. ¹² Öyle ki, gerçeğe inanmayan ve kötülükten hoşlananların hepsi yargılsın.

Dayanın!

¹³ Ama biz, ey Rab'bin sevdiği kardeşler, sizler için her zaman Tanrı'ya şükran borçluyuz. Çünkü Tanrı, Ruh aracılığıyla kutsal kılınp gerçeğe inanarak kurtulmanız için sizi ta başlangıçtan† seçti. ¹⁴ Rabbimiz İsa Mesih'in yüceliğine kavuşmanız için, bildirdiğimiz Müjde'yle sizi bu kurtuluşa çağırdı. ¹⁵ Öyleyse dayanın, kardeşlerim! İster sözle ister mektupla, size ilettiğimiz öğretilere sımsıkı tutunun.

¹⁶⁻¹⁷ Rabbimiz İsa Mesih'in kendisi ve bizi sevip lütfuyla bize sonsuz cesaret ve sağlam bir umut veren Babamız Tanrı sizi yüreklendirsın, her iyi eylem ve sözde pekiştirsın.

3

Bizim için Dua Edin

¹ Son olarak, kardeşler, Rab'bin sözü aranızda olduğu gibi hızla yayılıp yüceltilsin diye bizim için dua edin. ² Ahlaksız, kötü insanlardan kurtulmamız için de dua edin. Çünkü herkes iman etmiş değildir. ³ Ama Rab güvenilirdir. O sizi pekiştirecek, kötü olandan koruyacaktır. ⁴ Buyurduklarımızı yaptığınıza ve yapacağınıza dair Rab'de size güveniyoruz. ⁵ Rab yüreklerinizi Tanrı'nın sevgisine, Mesih'in sabrına yöneltsin.

Kendi Emeginizle Geçinin

⁶ Kardeşler, bizden aldıkları öğretilere uymayıp boş gezen bütün kardeşlerden uzak durmanızı Rab İsa Mesih'in adıyla buyuruyoruz. ⁷ Bizleri nasıl örnek almanız gerektiğini kendiniz biliyorsunuz. Çünkü biz aranızdayken boş gezenler değildik. ⁸ Kimsenin

^{2:1-2} 1Se.4:15-17 * ^{2:3} "İmandan dönüş" ya da "İşyan". ^{2:4} Hez.28:2; Dan.11:36 ^{2:8} Yşa.11:4 ^{2:9-10} Mat.24:24 † ^{2:13} "Ta başlangıçtan": Birçok Grekçe elyazmasında, "İlk ürün olarak" diye geçer.

ekmeğini karşılıksız yemedik. Herhangi birinize yük olmamak için uğraşıp didindik, gece gündüz çalıştık. ⁹Yardımlarınızı hak etmediğimiz için değil, izleyebileceğiniz bir örnek bırakmak için böyle yaptık. ¹⁰Hatta sizinle birlikteyken şu buyruğu vermiştik: “Çalışmak istemeyen yemek de yemesin!” ¹¹Çünkü aranızda bazılarının boş gezdiğini duyuyoruz. Bunlar hiçbir iş yapmıyor, başkalarının işine karışıp duruyorlarmış. ¹²Böylelerine Rab İsa Mesih adına yalvarıyor, şunu buyuruyoruz: Sakin bir şekilde çalışıp kendi kazançlarından* yesinler. ¹³Sizlerse kardeşler, iyilik yapmaktan usanmayın. ¹⁴Eğer bu mektuptaki sözlerimize uymayan olursa onu mimleyin. Yaptıklarından utanması için onunla ilişkinizi kesin. ¹⁵Yine de onu düşman saymayın, bir kardeş olarak uyarın.

Son Selamlar

¹⁶Esenlik kaynağı olan Rab'bin kendisi size her zaman, her durumda esenlik versin. Rab hepinizle birlikte olsun.

¹⁷Ben Pavlus bu selamı kendi elimle yazıyorum. Her mektubumun özel işaretidir bu; böyle yazarım. ¹⁸Rabbimiz İsa Mesih'in lütfu hepinizle birlikte olsun.

* **3:12** “Kazançlarından”: Grekçe “Ekmeklerini”.

Pavlus'tan TİMOTEOS'A BİRİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Pavlus ve Timoteos: Timoteos, Konya İli'nin sınırları içinde kalan bugünkü Hatun-saray'a yakın Listra Kenti'ndendi. Çocukluğundan beri Kutsal Yazılar'ı bilen biriydi¹. Pavlus Müjde'yi yaymak için çıktığı ilk yolculuğu sırasında Timoteos'la karşılaştı². İkinci yolculuğu sırasında Timoteos'u da ekibine kattı³. Bundan sonra sık sık birlikte çalıştılar. Böylece İncil'de bulunan altı mektup hem Pavlus'un hem de Timoteos'un adını taşıyor. Timoteos, Pavlus tarafından Selanik'e⁴, Makedonya'ya⁵ ve Korint'e⁶ görevli olarak gönderildi. Yakında ölüm cezasına çarptırılacağını sezen Pavlus, Timoteos'un zaman yitirmeden yanına gelmesini istedi⁷. Bu olayların ışığında, Pavlus'un onu "imanda öz oğlum" diye çağırması şaşırtıcı değildir⁸. İbr. 13:23'te Timoteos'un salıverildiğini okuyoruz, ama olayların nasıl geliştiğini bilmiyoruz.

Mektubun İçeriği: Timoteos, özellikle yanlış öğretilerin yayılmasını önlemek için Efes'teki kilisede bırakılmıştır⁹. Pavlus'un yazılı uyarıları, belki de Timoteos'u yanlış öğretiler yayanlara karşı güçlendirmeyi amaçlıyordu. Pavlus'un umudu, çok geçmeden dönmektir; ama bu arada Timoteos'a, Tanrı'nın topluluğu içinde nasıl davranması gerektiğini de hatırlatmaktan geri kalmaz¹⁰. Timoteos'a verilen görevler arasında, öğretmek ve öğüt vermek, örnek biri olmak ve topluluğa Kutsal Yazılar'ı okumak da var¹¹. Genç yaşlı, erkek kadın, herkese nasıl yaklaşması gerektiği anlatılıyor¹². Pavlus ayrıca topluluk içi sorunlara pratik çözüm yolları da öneriyor. Örneğin, dulların hangi durumlarda yardım görenlerin listesine dahil edilmesi gerektiğini¹³; önder atanacaklarda hangi özelliklerin aranacağını¹⁴; önderlere karşı nasıl davranılacağını¹⁵ anlatıyor. Pavlus bu mektupta ayrıca duadan¹⁶, inanlı kadınların özelliklerinden¹⁷, para konusundaki tutumdan¹⁸ ve Kutsal Yasa'nın amaçlarından söz ediyor¹⁹.

Ana Hatlar:

1:1-20 Pavlus'la Timoteos

2:1-15 Dua ve tapınma

3:1-16 Önderlerde aranacak özellikler

4:1-5:2 Timoteos'a çağrı

5:3-6:2 İnanlı topluluklarında uygulanacak ilkeler

6:3-21 Tanrı yolunda yürümek

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹⁻² Kurtarıcımız Tanrı'nın ve umudumuz Mesih İsa'nın buyruğuyla Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan imanda öz oğlum Timoteos'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütuf, merhamet ve esenlik olsun.

Yanlış Öğretilere Karşı Uyarı

³⁻⁴ Makedonya'ya giderken sana rica ettiğim gibi, Efes'te kal ve bazı kişilerin farklı öğretiler yaymamasını, masallarla ve sonu gelmeyen soyağaçlarıyla uğraşmamasını öğütler. Bu şeyler, imana dayanan tanrısal düzene hizmet etmekten çok, tartışmalara yol açar. ⁵ Bu buyruğun amacı, pak yürekten, temiz vicdandan, içten imandan doğan sevgiyi uyandırmaktır. ⁶ Bazı kişiler bunlardan saparak boş konuşmalara daldılar. ⁷ Kutsal Yasa öğretmeni olmak istiyorlar, ama ne söyledikleri sözleri ne de iddialı oldukları konuları anlıyorlar.

⁸ Yasa'yı özüne uygun biçimde kullanan için Yasa'nın iyi olduğunu biliyoruz. ⁹⁻¹⁰ Çünkü biliyoruz ki, Yasa doğrular için değil, yasa tanımayanlarla asiler, tanrısızlarla günahkârlar,

kutsallıktan yoksunlarla kutsala karşı saygısız olanlar, anne ya da babasını öldürenler, katiller, fuhuş yapanlar, oğlancılar, köle tüccarları, yalancılar, yalan yere ant içenler ve sağlam öğretiye karşıt olan başka ne varsa onlar için konmuştur. ¹¹ Mübarek Tanrı'nın bana emanet edilen yüce Müjdesi'ne göre bu böyledir.

Tanrı Merhametlidir

¹² Beni güçlendiren Rabbimiz Mesih İsa'ya şükrederim. Çünkü beni güvenilir sayarak hizmetine aldı. ¹³ Bir zamanlar O'na küfreden, zalim ve küstah biri olduğum halde bana merhamet edildi. Çünkü ne yaptıysam bilgisizlikten ve imansızlıktan yaptım. ¹⁴ Ama Rabbimiz'in lütfu, imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle birlikte bol bol üzerime döküldü. ¹⁵ “Mesih İsa günahkârları kurtarmak için dünyaya geldi” sözü, güvenilir ve her bakımdan kabule layık bir sözdür. Günahkârların en kötüsü benim. ¹⁶ Ama Mesih İsa, kendisine iman edip sonsuz yaşama kavuşacak olanlara örnek olayım diye sınırsız sabrını öncelikle bende sergilemek için bana merhamet etti. ¹⁷ Onur ve yücelik sonsuzlara dek bütün çağların Kralı, ölümsüz ve görünmez tek Tanrı'nın olsun! Amin.

¹⁸ Oğlum Timoteos, senin hakkında önceden söylenen peygamberlik sözleri uyarınca, bu buyruğu sana emanet ediyorum. Öyle ki, bu sözlere dayanarak iyi savaşı sürdüresin. ¹⁹ İmana ve temiz vicdana sarıl. Bazıları temiz vicdanı bir yana iterek iman konusunda battılar. ²⁰ Himeneos ve İskender bunlardandır. Küfretmemeyi öğrensinler diye onları Şeytan'a teslim ettim.

2

Dua ve Tapınma

¹⁻² Her şeyden önce şunu öğütlerim: Tanrı yoluna tam bir bağlılık ve ağırbaşlılık içinde sakın ve huzurlu bir yaşam sürelim diye, krallarla bütün üst yöneticiler dahil, bütün insanlar için dilekler, dualar, yakarışlar ve şükürler sunulsun. ³ Böyle yapmak iyidir ve Kurtarıcımız Tanrı'yı hoşnut eder. ⁴ O bütün insanların kurtulup gerçeğin bilincine erişmesini ister. ⁵⁻⁶ Çünkü tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini herkes için fidiye olarak sunmuş bulunan Mesih İsa'dır. Uygun zamanda verilen tanıklık budur. ⁷ Ben bunun habercisi ve elçisi atandım –gerçeği söylüyorum, yalan söylemiyorum– uluslara imanı ve gerçeği öğretmeye atandım.

⁸ Buna göre, erkeklerin öfkelenip çekişmeden, her yerde pak eller yükselterek dua etmelerini isterim. ⁹⁻¹⁰ Kadınların da saç örgüleriyle, altınlarla, incilerle ya da pahalı giysilerle değil, sade giyimle, edepli ve ölçülü tutumla, Tanrı yolunda yürüdüklerini ileri süren kadınlara yaraşır biçimde, iyi işlerle süslenmelerini isterim. ¹¹ Kadın sükûnet ve tam bir uysallık içinde öğrensin. ¹² Kadının öğretmesine, erkeğe egemen olmasına izin vermiyorum; sakın olsun. ¹³⁻¹⁴ Çünkü önce Adem, sonra Havva yaratıldı; aldatılan da Adem değil, kadın aldatılıp suç işledi. ¹⁵ Ama doğum yapıp* kurtulacaktır; yeter ki, sağduyuyla iman, sevgi ve kutsallıkta yaşasın.

3

Kilise Önderleri

¹ İşte güvenilir söz: Bir kimse gözetmen olmayı gönülden istiyorsa, iyi bir görev arzu etmiş olur. ² Ancak gözetmen ayıplanacak bir yanı olmayan, tek karılı, ölçülü, sağduyulu, saygın, konuksever, öğretmeye yetenekli biri olmalı. ³ Şarap düşkün, zorba olmamalı; uysal, kavgadan ve para sevgisinden uzak olmalı. ⁴ Evini iyi yönetmeli, çocuklarına söz dinletmeli, her yönden saygılı olmalarını sağlamalı. ⁵ Kendi evini yönetmesini bilmeyen,

1:13 Elç.8:3; 9:4-5 **2:7** 2Ti.1:11 **2:9-10** 1Pe.3:3 **2:13-14** Yar.2:7,21-22; 3:1-6 * **2:15** “Doğum yapıp”: Grekçe deyim “Çocuğu doğurmakla” anlamına da gelebilir. **3:2** Tit.1:6-9

Tanrı'nın topluluğunu nasıl kayırabilir? ⁶ Gözetmen yeni iman etmiş biri olmamalı. Yoksa gurura kapılıp İblis'in uğradığı yargıya uğrayabilir. ⁷ Topluluğun dışındakiler tarafından da iyi bir insan olarak tanınmalıdır. Öyle ki, ayıplanacak duruma ve İblis'in tuzağına düşmesin.

⁸ Aynı şekilde kilise görevlileri, özü sözü ayrı, şarap tutkunu, haksız kazanç peşinde koşan kişiler değil, ağırbaşlı kişiler olmalı. ⁹ Temiz vicdanla imanının sırrına sarılmalıdırlar. ¹⁰ Bunlar da önce denensin; eleştirilecek bir yönleri yoksa görev alsınlar. ¹¹ Aynı şekilde kadınlar ağırbaşlı olmalı; iftiracı değil, ama ölçülü ve her bakımdan güvenilir olmalı. ¹² Görevliler tek karılı, çocuklarını ve evlerini iyi yöneten kişiler olsun. ¹³ Görevlerini iyi yapanlar, kendileri için iyi bir yer edinir, Mesih İsa'ya imanda büyük cesaret kazanırlar.

Büyük Str

¹⁴⁻¹⁵ Yakında yanına gelmeyi umuyorum. Ama gecikirsem, gerçeğin direği ve dayanağı olan Tanrı'nın ev halkı arasında, yani yaşayan Tanrı'nın topluluğunda nasıl davranmak gerektiğini bilesin diye sana bunları yazıyorum. ¹⁶ Kuşkusuz Tanrı yolunun sırrı büyüktür.

O, bedende göründü,
Ruh'ça doğrulandı,
Meleklerce görüldü,
Uluslara tanıtıldı,
Dünyada O'na iman edildi,
Yücelik içinde yukarı alındı.

4

İmandan Dönüş

¹⁻³ Ruh açıkça diyor ki, son zamanlarda bazıları yalancılardan ikiye bölünmüşlüğü nedeniyle aldatıcı ruhlara ve cinlerin öğretilerine kulak vererek imandan dönecek. Vicdanları adeta kızgın bir demirle dağlanmış bu yalancılar evlenmeyi yasaklayacak, iman edip gerçeği bilenlerin şükranla yemesi için Tanrı'nın yarattığı yiyeceklerden çekinmek gerektiğini buyuracaklar. ⁴ Oysa Tanrı'nın yarattığı her şey iyidir, hiçbir şey reddedilmemeli; yeter ki, şükranla kabul edilsin. ⁵ Çünkü her şey Tanrı'nın sözüyle ve duayla kutsal kılınır.

İyi Görevli

⁶ Bunları kardeşlere öğütlersen, imanının ve izlediğin iyi öğretinin sözleriyle beslenmiş olarak Mesih İsa'nın iyi bir görevlisi olursun. ⁷ Kutsallıktan yoksun kocakarı masallarını reddet. Kendini Tanrı yolunda eğit. ⁸ Bedeni eğitmenin biraz yararı var; ama şimdiki ve gelecek yaşamın vaadini içeren Tanrı yolunda yürümek her yönden yararlıdır. ⁹ Bu güvenilir ve her bakımdan kabule layık bir sözdür. ¹⁰ Bunun için emek veriyor, mücadele ediyoruz. Çünkü umudumuzu bütün insanların, özellikle iman edenlerin Kurtarıcısı olan diri Tanrı'ya bağladık.

¹¹ Bunları buyur ve öğret. ¹² Gençsin diye kimse seni küçümsemesin. Konuşmada, davranışta, sevgide, imanda, paklıkta imanlılara örnek ol. ¹³ Ben yanına gelinceye dek kendini topluluğa Kutsal Yazılar'ı okumaya, öğüt vermeye, öğretmeye ada. ¹⁴ Peygamberlik sözüyle, ihtiyarlar kurulunun ellerini senin üzerine koymasıyla sana verilen ve hâlâ sende olan ruhsal armağanı ihmal etme. ¹⁵ Bu konuların üzerinde dur, kendini bunlara ver ki, ilerlediğini herkes görsün. ¹⁶ Kendine ve öğretine dikkat et, bu yolda yürümeye devam et. Çünkü bunu yapmakla hem kendini hem seni dinleyenleri kurtaracaksın.

5

Topluluk İçi Sorumluluklar

1-2 Yaşlı adama* çıkışma, babanmış gibi yol göster. Genç erkeklere kardeşinmiş gibi, yaşlı kadınlara annenmiş gibi, genç kadınlara tam bir yürek temizliğiyle kızkardeşinmiş gibi yol göster.

3 Gerçekten kimsesiz dul kadınlara saygı göster. 4 Ama dul kadının çocukları ya da torunları varsa, bunlar öncelikle kendi ev halkına yardım ederek Tanrı yolunda yürümeyi ve büyüklerine iyilik borcunu ödemeyi öğrensinler. Çünkü bu Tanrı'yı hoşnut eder. 5 Gerçekten kimsesiz, yalnız kalmış dul kadın umudunu Tanrı'ya bağlamıştır; gece gündüz O'na dilekte bulunmaya ve dua etmeye devam eder. 6 Kendini zevke veren dul kadınsa daha yaşarken ölmüştür. 7 Ayıplanacak duruma düşmemeleri için onları bu konularda uyar. 8 Kendi yakınlarına, özellikle de ev halkına bakmayan kişi imanı inkâr etmiş, imansızdan beter olmuştur.

9-10 Yaptığı iyiliklerle tanınmış, tek erkekle evlenmiş, en az altmış yaşında olan dul kadın, eğer çocuk büyütmüş, konuk ağırlamış, kutsalların ayaklarını yıkamış†, sıkıntıda olanlara yardım etmiş, kendini her tür iyi işe adanmışsa, adı dullar listesine yazılsın. 11 Daha genç dulları listeye alma. Çünkü bedensel arzuları Mesih'e bağlılıklarına baskın çıkınca evlenmek isterler. 12 Böylece verdikleri ilk sözü çiğneyerek hüküm giyerler. 13 Aynı zamanda ev ev gezerek tembelliğe alışırlar. Yalnız tembelliğe alışmakla kalmazlar, üzerlerine düşmeyen sözler söyleyerek başkalarının işine karışan boşboğazlar olurlar. 14 Bu nedenle, daha genç dulların evlenmelerini, çocuk yapmalarını, evlerini yönetmelerini, düşmana hiçbir iftira fırsatı vermemelerini isterim. 15 Kimisi zaten sapmış, Şeytan'ın ardına düşmüştür. 16 İmanlı bir kadının dul yakınları varsa onlara yardım etsin. İnanlılar topluluğu yük altına girmesin ki, gerçekten kimsesiz olan dullara yardım edebilsin.

17 Topluluğu iyi yöneten ihtiyarlar, özellikle Tanrı sözünü duyurup öğretmeye emek verenler iki kat saygıya layık görülsün. 18 Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor: “Harman döven öküzün ağzını bağlama” ve “İşçi ücretini hak eder.” 19 İki ya da üç tanık olmadıkça, bir ihtiyara yöneltilen suçlamayı kabul etme. 20 Günah işleyenleri herkesin önünde azarla ki, öbürleri de korksun. 21 Bu söylediklerimi yan tutmadan, kimseyi kayırmadan yerine getirmen için seni Tanrı'nın, Mesih İsa'nın ve seçilmiş meleklerin önünde uyarıyorum. 22 Birinin üzerine ellerini koymakta aceleci davranma, başkalarının günahlarına ortak olma. Kendini temiz tut.

23 Artık yalnız su içmekten vazgeç; miden ve sık sık baş gösteren rahatsızlıkların için biraz da şarap iç.

24 Bazı kişilerin günahları bellidir, kendilerinden önce yargı kürsüsüne ulaşır. Bazılarının günahlarıysa sonradan ortaya çıkar. 25 Bunun gibi, iyi işler de bellidir; belli olmayanlar bile gizli kalamaz.

6

1 Kölelik boyunduruğu altında olanların hepsi kendi efendilerini tam bir saygıya layık görsünler ki, Tanrı'nın adı ve öğretisi kötülenmesin. 2 Efendileri iman etmiş olanlarsa, nasıl olsa kardeşiz deyip efendilerine saygısızlık etmesinler. Tersine, daha iyi hizmet etsinler. Çünkü bu iyi hizmetten yararlananlar, sevdikleri imanlılardır. Bu ilkeleri öğret ve öğüt.

Tanrı Yolunda Yürümek

3-5 Eğer biri farklı öğretiler yayar, doğru sözleri, yani Rabbimiz İsa Mesih'in sözlerini ve Tanrı yoluna dayanan öğretiyi onaylamazsa, kendini beğenmiş, bilgisiz bir kişidir. Böyle biri tartışmaları ve kelime kavgalarını hastalık derecesinde sever. Bu şeyler kıskançlığa, çekişmeye, iftiraya, kötü kuşkulara, düşünceleri yozlaşmış ve gerçeği yitirmiş kişilerin

* 5:1-2 “Yaşlı adam” ya da “İhtiyar”, yani kilise önderi. † 5:9-10 Ayak yıkamak, bir konukseverlik gösterisiydi. 5:18 Yas.25:4; Mat.10:10; Luk.10:7 5:19 Yas.17:6; 19:15

durmadan sürtüşmesine yol açar. Onlar Tanrı yolunu kazanç yolu sanıyorlar. ⁶ Oysa eldekiyle yetinerek Tanrı yolunda yürümek büyük kazançtır. ⁷ Çünkü dünyaya ne bir şey getirdik, ne de ondan bir şey götürebiliriz. ⁸ Yiyeceğimiz, giyeceğimiz varsa bunlarla yetiniriz. ⁹ Zengin olmak isteyenler ayartılıp tuzağa düşerler, insanı çöküşe ve yıkıma götüren birçok saçma ve zararlı arzulara kapılırlar. ¹⁰ Çünkü her türlü kötülüğün bir kökü de para sevgisidir. Kimileri zengin olma hevesiyle imandan saptılar, kendi kendilerine çok acı çektirdiler.

¹¹ Ama sen, ey Tanrı adamı, bu şeylerden kaç! Doğruluğun, Tanrı yolunun, imanın, sevginin, sabrın, uysallığın ardından koş. ¹² İman uğrunda yüce mücadeleyi sürdür. Sonsuz yaşama sımsıkı sarıl. Bunun için çağrıldın ve birçok tanık önünde yüce inancı açıkça benimsedin. ¹³⁻¹⁴ Her şeye yaşam veren Tanrı'nın ve Pontius Pilatus önünde yüce inanca tanıklık etmiş olan Mesih İsa'nın huzurunda sana buyuruyorum: Rabbimiz İsa Mesih'in gelişine dek Tanrı buyruğunu lekesiz ve kusursuz olarak koru. ¹⁵⁻¹⁶ Mübarek ve tek Hükümdar, kralların Kralı, rablerin Rabbi, ölümsüzlüğün tek sahibi, yaklaşılmaz ışıktaki yaşayan, hiçbir insanın görmediği ve göremeyeceği Tanrı, Mesih'i belirlenen zamanda ortaya çıkaracaktır. Onur ve kudret sonsuza dek O'nun olsun! Amin.

¹⁷ Şimdiki çağda zengin olanlara gururlanmamalarını, gelip geçici zenginliğe umut bağlamamalarını buyur. Zevk almamız için bize her şeyi bol bol veren Tanrı'ya umut bağlasınlar. ¹⁸ İyilik yapmalarını, iyilikten yana zengin, eliaçık ve paylaşmaya istekli olmalarını buyur. ¹⁹ Böylelikle gerçek yaşama kavuşmak üzere gelecek için kendilerine sağlam temel olacak bir hazine biriktirmiş olurlar.

²⁰ Ey Timoteos, sana emanet edileni koru! Kutsallıktan yoksun, boş sözlerden, yalan yere “bilgi” denen düşüncelerin çelişkilerinden sakın. ²¹ Kimileri bu sözde bilgiye sahip olduklarını ileri sürerek imandan saptılar.

Tanrı'nın lütfu sizlerle birlikte olsun.

Pavlus'tan TİMOTEOS'A İKİNCİ MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Pavlus bu mektubu yaşamının sonuna doğru, yıllarca yakın işbirliği içinde olduğu genç çömezi Timoteos'a yazmıştır (bkz. 1.Timoteos'a Giriş). Mektubu, Müjde'yi yaymak ve öğretmekten ötürü tutuklu bulunduğu Roma'dan gönderiyor¹. İlk savunmasından (4:16-17) sonra, ölüme mahkûm olacağını biliyordur (4:6-8). Tarihi kaynaklar, çok geçmeden de kafasının kesilerek öldürüldüğünü yazar.

Arkadaşlarının çoğu ya onu terk etmiş ya da çok uzağında kalmışlardı². Pavlus bu arada Timoteos'u bir hayli özler (1:1-5); iki kez, zaman yitirmeden yanına gelmesini ister (4:9,21).

Mektubun İçeriği: Timoteos'u durumdan haberdar edip ivedilikle yanına gelmesini istemenin dışında Pavlus'un esas kaygısı ona, İsa'ya tanıklık etmenin utanılacak bir şey olmadığını, tersine, sıkıntı ve baskılara dayanıp Tanrı sözünü yüreklilikle yaymanın gerekliliğini anlatmaktır³. Pavlus ayrıca Timoteos'u yanlış öğretiyenlerin⁴ çok olduğu bir ortamda doğru öğretiye bağlı kalmaya çağırır⁵. Bu çağırışı yaparken de kendini örnek gösterir (2:8-10; 3:10-12); kendisinden öğrendiklerini, “başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet etmesini” ister (2:2). Adım adım ölüme yaklaşan Pavlus, Tanrı'ya duyduğu güveni oldukça duygulu sözlerle ifade eder⁶.

Ana Hatlar:

1:1-2:13 Sıkıntıya göğüs ger

2:14-26 Anlamsız tartışmalardan kaçın

3:1-9 Dünyanın son günleri

3:10-4:5 Öğrendiğin ilkelere bağlı kal, Tanrı sözünü duyur

4:6-18 Pavlus'un durumu

4:19-22 Sonuç

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹⁻² Mesih İsa'daki yaşam vaadi uyarınca Tanrı'nın isteğiyle Mesih İsa'nın elçisi atanan ben Pavlus'tan sevgili oğlum Timoteos'a selam! Baba Tanrı'dan ve Rabbimiz Mesih İsa'dan sana lütuf, merhamet ve esenlik olsun.

Müjde'ye Bağlılık Çağrısı

³ Durmadan, gece gündüz dualarımda seni anarak atalarım gibi temiz vicdanla kulluk ettiğim Tanrı'ya şükrediyorum. ⁴ Gözyaşlarını anımsıyor, sevinçle dolmak için seni görmeyi özlemle bekliyorum. ⁵ Sendeki içten imanı anımsıyorum. Önce büyükannen Lois'in ve annen Evniki'nin sahip olduğu imana şimdi senin de sahip olduğuna eminim. ⁶ Bu nedenle, ellerimi senin üzerine koymamla Tanrı'nın sana verdiği armağanı alevlendirmen gerektiğini hatırlatıyorum. ⁷ Çünkü Tanrı bize korkaklık ruhu değil, güç, sevgi ve özdenetim ruhu vermiştir.

⁸ Bunun için Rabbimiz'e tanıklık etmekten de O'nun uğruna tutuklu bulunan benden de utanma. Tanrı'nın gücüyle Müjde uğruna benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. ⁹⁻¹⁰ Tanrı bizi yaptıklarımıza göre değil, kendi amacına ve lütfuna göre kurtarıp kutsal bir yaşama çağırırdı. Bu lütuf bize zamanın başlangıcından önce Mesih İsa'da bağışlanmış, şimdi de O'nun gelişile açığa çıkarılmıştır. Kurtarıcımız Mesih İsa ölümü etkisiz kılmış, yaşamı ve ölümsüzlüğü Müjde aracılığıyla ışığa çıkarmıştır. ¹¹ Ben Müjde'nin habercisi, elçisi ve öğretmeni atandım. ¹² Bu acıları çekmemin nedeni de budur. Ama bundan utanmıyorum.

Çünkü kime inandığımı biliyorum. O'nun bana emanet ettiğini* o güne dek koruyacak güçte olduğuna eminim. ¹³ Benden işitmiş olduğun doğru sözleri örnek alarak imanla ve Mesih İsa'da olan sevgiyle bunlara bağlı kal. ¹⁴ Sana emanet edilen iyi öğretileri içimizde yaşayan Kutsal Ruh aracılığıyla koru.

¹⁵ Biliyorsun, Asya İli'ndekilerin* hepsi beni terk edip gittiler. Figelos'la Hermogenis de bunlardandır. ¹⁶ Rab, Onisiforos'un ev halkına merhamet etsin. Çünkü o çok kez içimi ferahlattı ve zincire vurulmuş olmamdan utanmadı. ¹⁷ Tersine, Roma'ya geldiğinde beni gayretle arayıp buldu. ¹⁸ O gün Rab'den merhamet bulmasını dilerim. Efes'te onun bana ne kadar hizmet ettiğini sen de çok iyi bilirsin.

2

Sıkıntıya Göğüs Ger

¹ Oğlum, Mesih İsa'da olan lütufla güçlen. ² Birçok tanık önünde benden işittiğin sözleri, başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet et. ³ Mesih İsa'nın iyi bir askeri olarak benimle birlikte sıkıntıya göğüs ger. ⁴ Askerlik yapan kişi günlük yaşamla ilgili işlere karışmaz; kendisini askerliğe çağıranı hoşnut etmeye çalışır. ⁵ Bunun gibi, spor yarışmasına katılan kişi de kurallar uyarınca yarışmazsa zafer tacını giyemez. ⁶ Emek veren çiftçi üründen ilk payı alan kişi olmalıdır. ⁷ Dediklerimi iyi düşün. Rab sana her konuda anlayış verecektir.

⁸ Yaydığım Müjde'de açıklandığı gibi, Davut'un soyundan olup ölümden dirilmiş olan İsa Mesih'i anımsa. ⁹ Bu Müjde uğruna bir suçlu gibi zincire vurulmaya kadar varan sıkıntılara katlanıyorum. Ama Tanrı'nın sözü zincire vurulmuş değildir. ¹⁰ Bunun içindir ki, seçilmişler uğruna her şeye dayanıyorum. Öyle ki, onlar da sonsuz yüceliğin yanısıra Mesih İsa'da olan kurtuluşa kavuşsunlar. ¹¹ Şu güvenilir bir sözdür:

“O'nunla birlikte öldüysek,
O'nunla birlikte yaşayacağız.”

¹² Dayanırsak,
O'nunla birlikte egemenlik süreceğiz.
O'nu inkâr edersek,
O da bizi inkâr edecek.
¹³ Biz sadık kalmasak da,
O sadık kalacak.
Çünkü kendi özüne aykırı davranamaz.”

Alnı Ak İşçi

¹⁴ Bu konuları imanlılara anımsat. Dinleyenleri felakete sürüklemekten başka yararı olmayan kelime kavgaları çıkarmamaları için onları Tanrı'nın önünde uyar. ¹⁵ Kendini Tanrı'ya makbul, gerçeğin bildirisini doğru kullanan, alnı ak bir işçi olarak sunmaya gayret et. ¹⁶ Bayağı, boş sözlerden sakın. Çünkü bunlara dalanlar tanrısızlıkta daha da ileri gidecekler. ¹⁷ Sözleri kangren gibi yayılacak. Himeneos'la Filitos bunlardandır. ¹⁸ Diriliş olup bitti diyerek gerçek yoldan saptılar. Şimdi de bazılarının imanını altüst ediyorlar. ¹⁹ Ne var ki, Tanrı'nın attığı sağlam temel, “Rab kendine ait olanları bilir” ve “Rab bin adını anan herkes kötülükten uzak dursun” sözleriyle mühürlenmiş olarak duruyor.

²⁰ Büyük bir evde yalnız altın ve gümüş kaplar bulunmaz; tahta ve toprak kaplar da vardır. Kimi onurlu, kimi bayağı iş için kullanılır. ²¹ Bunun gibi, kişi de kendini bayağı işlerden arıtırsa, onurlu amaçlara uygun, kutsal kılınmış, efendisine yararlı, her iyi işe hazır bir kap olur.

* **1:12** “O'nun bana emanet ettiğini” ya da “O'na emanet ettiğimi”. **2:12** Mat.10:33; Luk.12:9

²² Gençlik arzularından kaç. Temiz yürekle Rab'be yakaranlarla birlikte doğruluğun, imanın, sevginin ve esenliğin ardından koş. ²³ Saçma, cahilce tartışmalara girmeyi reddet. Bunların kavga doğurduğunu bilirsin. ²⁴ Rab'bin kulu kavgacı olmamalı. Tersine, herkese şefkatle davranmalı, öğretme yeteneği olmalı, haksızlıklara sabırla dayanmalıdır. ²⁵ Kendisine karşı olanları yumuşak huyla yola getirmeli. Gerçeği anlamaları için Tanrı belki onlara bir tövbe yolu açar. ²⁶ Böylelikle ayılabılır, isteğini yerine getirmeleri için kendilerini tutsak eden İblis'in tuzağından kurtulabilirler.

3

Son Günler

¹ Şunu bil ki, son günlerde çetin anlar olacaktır. ²⁻³ İnsanlar kendilerini seven, para düşkünü, övünge, kibirli, küfürbaz, anne baba sözü dinlemez, nankör, kutsallıktan ve sevgiden yoksun, uzlaşmaz, iftiracı, özünü denetleyemeyen, azgın, iyilik düşmanı olacaklar. ⁴⁻⁵ Hain, aceleci, kendini beğenmiş, Tanrı'dan çok eğlenceyi seven, Tanrı yolundaymış gibi görünüp bu yolun gücünü inkâr edenler olacaklar. Böylelerinden uzak dur. ⁶⁻⁷ Bunların arasında evlerin içine sokulup günahla yüklü, çeşitli arzularla sürüklenen, her zaman öğrenen, ama gerçeğin bilgisine bir türlü erişemeyen zayıf iradeli kadınları adeta tutsak eden adamlar var. ⁸ Yannis'le Yambris nasıl Musa'ya karşı geldilerse, bunlar da gerçeğe karşı gelirler. Düşünceleri yozlaşmış, iman konusunda reddedilmiş insanlardır. ⁹ Ama daha ileri gidemeyecekler. Çünkü Yannis'le Yambris örneğindeki gibi, bunların da akılsızlığını herkes açıkça görecektir.

Timoteos'a Son Öğütler

¹⁰⁻¹¹ Sense benim öğretimi, davranışımı, amacımı, imanımı, sabrımı, sevgimi, dayanma gücümü, çektiğim zulüm ve acıları, örneğin Antakya'da, Konya'da ve Listra'da başıma gelenleri yakından izledin. Ne zulümlere katlandım! Ama Rab beni hepsinden kurtardı. ¹² Mesih İsa'ya ait olup Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmek isteyenlerin hepsi zulüm görecektir. ¹³ Ama kötüler ve sahtekârlar, aldatarak ve aldanarak gittikçe daha beter olacaklar. ¹⁴⁻¹⁵ Sense öğrendiğin ve güvendiğin ilkelere bağlı kal. Çünkü bunları kimlerden öğrendiğini biliyorsun. Mesih İsa'ya iman aracılığıyla seni bilge kılıp kurtuluşa kavuşturacak güçte olan Kutsal Yazılar'ı da çocukluğundan beri biliyorsun. ¹⁶ Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda eğitmek için yararlıdır. ¹⁷ Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur.

4

¹⁻² Tanrı'nın ve dirilerle ölüleri yargılayacak olan Mesih İsa'nın önünde, O'nun gelişi ve egemenliği hakkı için sana buyuruyorum: Tanrı sözünü duyur. Zaman uygun olsun olmasın, bu görevi sürdür. İnsanları tam bir sabırla eğiterek ikna et, uyar, isteklendir. ³ Çünkü öyle bir zaman gelecek ki, sağlam öğretiye katlanamayacaklar. Kulaklarını okşayan sözler duymak için çevrelerine kendi arzularına uygun öğretmenler toplayacaklar. ⁴ Kulaklarını gerçeğe tıkayıp masallara sapacaklar. ⁵ Ama sen her durumda ayık ol, sıkıntıya göğüs ger, müjdeci olarak işini yap, görevini tamamla. ⁶ Çünkü kanım adak şarabı gibi dökülmek üzere*. Benim için ayrılma zamanı geldi. ⁷ Yüce mücadeleyi sürdürdüm, yarışı bitirdim, imanı korudum. ⁸ Bundan böyle doğruluk tacı benim için hazır duruyor. Adil yargıç olan Rab o gün bu tacı bana, yalnız bana değil, O'nun gelişini özlemle beklemiş olanların hepsine verecektir.

^{3:8} Çık.7:11 ^{3:10-11} Elç.13:14-14:20 * ^{4:6} "Kanım adak şarabı gibi dökülmek üzere": Grekçe "Ben zaten adak şarabı gibi dökülmekteyim".

Özel İstekler, Selamlar

⁹ Yanıma tez gelmeye gayret et. ¹⁰ Çünkü Dimas bu dünyayı sevdiği için beni terk edip Selanik'e gitti. Kriskis Galatya'ya, Titus Dalmaçya'ya gitti. ¹¹ Yanımda yalnız Luka var. Markos'u alıp beraberinde getir, yapacağım hizmette bana yardım eder. ¹² Tihikos'u Efes'e gönderdim. ¹³ Troas'ta Karp'ın yanında bıraktığım abayı, kitapları, özellikle yazı derilerini gelirken beraberinde getir. ¹⁴ Bakırcı İskender bana çok kötülük etti. Rab ona yaptıklarının karşılığını verecektir. ¹⁵ Sen de ondan sakın. Çünkü söylediklerimize şiddetle karşı koydu.

¹⁶ İlk savunmamda benden yana çıkan olmadı, hepsi beni terk etti. Bunun hesabı onlardan sorulmasın. ¹⁷ Ama Tanrı bildirisi aracılığımla tam olarak açıklansın, bütün uluslar bunu duysun diye Rab yardımına gelip beni güçlendirdi. Aslanın ağzından böyle kurtuldum! ¹⁸ Rab beni her kötülükten kurtarıp güvenlik içinde göksel egemenliğine ulaştıracak. Sonsuzlara dek O'na yücelik olsun! Amin.

¹⁹ Priska, Akvila ve Onisiforos'un ev halkına selam söyle. ²⁰ Erastus, Korint'te kaldı. Trofimos'u da Milet'te hasta bıraktım. ²¹ Kış bastırmadan gelmeye gayret et. Evvulus, Pudens, Linus, Klavdiya ve bütün kardeşler sana selam ederler.

²² Rab ruhunla birlikte olsun. Tanrı'nın lütfu sizlerle olsun.

4:10 2Ko.8:23; Gal.2:3; Kol.4:14; Tit.1:4; Flm.23-24 **4:11** Elç.12:12,25; 15:37-39; Kol.4:10,14; Flm.23-24 **4:12** Elç.20:4; Ef.6:21-22; Kol.4:7-8 **4:13** Elç.20:6 **4:14** 1Ti.1:20 **4:14** Mez.62:12; Rom.2:6 **4:19** Elç.18:2-3; 2Ti.1:16-17 **4:20** Elç.19:22; 20:4; 21:29; Rom.16:23-24

Pavlus'tan TİTUS'A MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Grek asıllı olan Titus, uzun süre Pavlus'la çok yakın bir işbirliği yapmıştır (1:4, 2Ko.8:23). Pavlus, yaymakta olduğu öğretiyi ileri gelen inanlılarla gözden geçirmek için Yeruşalim'e gittiğinde Titus'u birlikte götürür (Gal.2:1-3). Titus, bir kez de Korint'te (2Ko.7:6-8:24), Pavlus'un temsilcisi olarak karşımıza çıkar. Bu mektubun yazıldığı tarihlerde ise Girit'teydi. Bu yöredeki kiliselerin ortaya çıkışında Pavlus'la yakın işbirliği içinde olduğu anlaşıyor. Titus, Pavlus'un ayrılmasından sonra geri kalan işleri düzene sokma ve her kentte oluşan topluluğa ihtiyarlar atama görevini yüklenir (1:5). Yerini alacak birileri gelir gelmez, Pavlus'a katılması istenir (3:12). Daha sonra Pavlus'un onu Dalmaçya'ya (Arnavutluk ve eski Yugoslavya toprakları) gönderdiğini okuruz (2Ti.4:10).

Pavlus'un gerek Girit'e yaptığı ziyaret, gerekse bunu izleyen öbür yolculukları Elçilerin İşleri Kitabı'nda yer almadığı için, Titus'a yazdığı bu mektubun tarihini ve olayların gelişimini tam olarak belirleyemiyoruz. En yaygın kanı Pavlus'un, Elç. 28. bölümde açıklanan olaylardan sonra salıverildiği yönündedir. Tekrar tutuklanıp Roma'da öldürülmeden önce Girit'i ve başka birçok yeri ziyaret ettiği sanılıyor (bkz. 1. ve 2. Timoteos'a Giriş).

Mektubun İçeriği: Pavlus'un Titus'a verdiği görevi gözönüne alırsak, inanlılar topluluğunu güdecek önderlerde bulunması gereken özellikleri burada tekrarlaması pek şaşırtıcı olmamalıdır (1:6-9). Pavlus sağlam öğretiye ve tutarlı davranışlara duyulan ihtiyacı açıkça vurguluyor. Öğreti ve davranışlarında önemli sapmalar gösteren Giritli birçok din öğretmeni, bu konuların tekrar tekrar gündeme gelmesine neden olmuş olabilir (1:10-16; 3:9-11).

Ana Hatlar:

1:1-4 Giriş

1:5-16 Yönetim de öğreti de sağlam olmalı

2:1-3:11 Ne öğretmeli

3:12-15 Öğüt ve selamlar

¹ Tanrı'nın seçtiği kişilerin iman etmeleri, Tanrı yoluna uygun gerçeği anlamaları için Tanrı'nın kulu ve İsa Mesih'in elçisi atanan ben Pavlus'tan selam! ² Elçiliğim, yalan söylemeyen Tanrı'nın zamanın başlangıcından önce vaat ettiği sonsuz yaşam umuduna dayanmaktadır. ³ Kurtarıcımız Tanrı'nın buyruğuyla bana emanet edilen bildiride Tanrı, kendi sözünü uygun zamanda açıklamıştır.

⁴ Ortak imanımıza göre öz oğlum olan Titus'a Baba Tanrı'dan ve Kurtarıcımız Mesih İsa'dan lütuf ve esenlik olsun.

Titus'un Girit'teki Görevi

⁵ Geri kalan işleri düzene sokman ve sana buyurduğum gibi her kentte ihtiyarlar ataman için seni Girit'te bıraktım. ⁶ İhtiyar seçilecek kişi eleştirilecek yönü olmayan, tek karılı biri olsun. Çocukları imanlı olmalı, sefahatle suçlanan ya da asi çocuklar olmamalı. ⁷ Gözetmen, Tanrı evinin kâhyası olduğuna göre, eleştirilecek yönü olmamalı. Dikbaşlı, tez öfkelenen, şarap düşkün, zorba, haksız kazanç peşinde koşan biri olmamalı. ⁸ Tersine, konuksever, iyiliksever, sağduyulu, adil, pak, kendini denetleyebilen biri olmalı. ⁹ Hem başkalarını sağlam öğretiyle yüreklendirmek, hem de karşı çıkanları ikna edebilmek için inanlılara öğretilen güvenilir söze sınımsız sarılmalı.

¹⁰ Çünkü asi, boşboğaz, aldatıcı birçok kişi vardır. Özellikle sünnet yanlıları bunlardandır. ¹¹ Onların ağzını kapamak gerek. Haksız kazanç uğruna, öğretmemeleri gerekeni öğretmek bazı aileleri tümüyle yıkıyorlar. ¹² Kendilerinden biri, öz peygamberlerinden biri şöyle demiştir: “Giritliler hep yalancıdır, azgın canavarlar, tembel oburlardır.” ¹³⁻¹⁴ Bu tanıklık doğrudur. Bu nedenle, Yahudi masallarına, gerçeği reddedenlerin buyruklarına kulak vermeyip sağlam imana sahip olmaları için onları sert bir şekilde uyar. ¹⁵ Yüreği temiz olanlar için her şey temizdir, ama yüreği kirli olanlar ve imansızlar için hiçbir şey temiz değildir. Çünkü onların zihinleri de vicdanları da kirlenmiştir. ¹⁶ Tanrı'yı tanıdıklarını ileri sürer, ama yaptıklarıyla O'nu yadsırlar. Söz dinlemez, hiçbir iyi işe yaramaz iğrenç kişilerdir.

2

Uygun Olanı Öğret

¹ Sana gelince, sağlam öğretiye uygun olanı öğret. ² Yaşlı erkeklere ölçülü, ağırbaşlı, sağduyulu olmalarını buyur. İmanda, sevgide ve sabırda sağlam olsunlar. ³ Aynı şekilde yaşlı kadınlar saygın bir yaşam sürmeli. İftiracı, şaraba tutsak olmamalı; iyi olanı öğretmeli. ⁴⁻⁵ Öyle ki genç kadınları, kocalarını ve çocuklarını seven, sağduyulu, temiz yürekli, iyi birer ev kadını ve kocalarına bağımlı olmak üzere eğitebilsinler. O zaman Tanrı'nın sözü kötülenmez. ⁶ Genç erkekleri de sağduyulu olmaya özendir. ⁷⁻⁸ İyi olanı yaparak her konuda onlara örnek ol. Öğretişinde dürüst ve ağırbaşlı ol, kimsenin kınayamayacağı doğru sözler söyle. Öyle ki bize karşı gelen, hakkımızda söyleyecek kötü bir söz bulamayıp utansın.

⁹ Köleleri, her konuda efendilerine bağımlı olmaya özendir. Efendilerini hoşnut etsinler. Ters yanıt vermeden, ¹⁰ hırsızlık yapmadan, tümüyle güvenilir olduklarını gösterebilirler. Böylece Kurtarıcımız Tanrı'yla ilgili öğretiyi her yönden çekici kılsınlar.

¹¹ Çünkü Tanrı'nın bütün insanlara kurtuluş sağlayan lütfu ortaya çıkmıştır. ¹² Bu lütf, tanrısızlığı ve dünyasal arzuları reddedip şimdiki çağda sağduyulu, doğru, Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürebilmemiz için bizi eğitiyor. ¹³ Bu arada, mübarek umudumuzun gerçekleşmesini, ulu Tanrı ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in yücelik içinde gelmesini bekliyoruz. ¹⁴ Mesih bizi her suçtan kurtarmak, arıtıp kendisine ait, iyilik etmekte gayretli bir halk yapmak üzere kendini bizim için feda etti.

¹⁵ Bunları tam bir yetkiyle bildir, dinleyenleri isteklendir, günahlı olanları ikna et. Hiç kimse seni küçümsemesin.

3

Doğru Olanı Yapmak

¹ Yöneticilerle yönetimlere bağlı olmaları, söz dinlemeleri ve iyi olan her şeyi yapmaya hazır olmaları gerektiğini imanlılara anımsat. ² Kimseyi kötülemesinler. Kavgacı değil, uysal olsunlar. Herkese her zaman yumuşak davransınlar. ³ Çünkü bir zamanlar biz de anlayışsız, söz dinlemez, kolay aldanır, türlü arzulara ve zevklere köle olan, kötülük ve kıskançlık içinde yaşayan, nefret edilen ve birbirimizden nefret eden kişilerdik. ⁴⁻⁶ Ama Kurtarıcımız Tanrı iyiliğini ve insana olan sevgisini açıkça göstererek bizi kurtardı. Bunu doğrulukla yaptığımız işlerden dolayı değil, kendi merhametiyle, yeniden doğuş yıkamasıyla ve Kurtarıcımız İsa Mesih aracılığıyla üzerimize bol bol döktüğü Kutsal Ruh'un yenilemesiyle yaptı. ⁷ Öyle ki, O'nun lütfuyla aklanmış olarak umut içinde sonsuz yaşamın mirasçıları olalım. ⁸ Bu güvenilir bir sözdür. Tanrı'ya iman etmiş olanların, kendilerini iyi

işlere vermeye özen göstermeleri için bu konularda ısrarlı olmanı istiyorum. Bunlar insan için iyi ve yararlıdır.

⁹ Akılsız tartışmalardan, soyağacı didişmelerinden, Kutsal Yasa'yla* ilgili çekişme ve kavgalardan sakın. Bunlar yararsız ve boş şeylerdir. ¹⁰ Birinci ve ikinci uyarıdan sonra bölücü kişiyle ilişkini kes. ¹¹ Böyle birinin sapmış olduğundan ve günah işlediğinden emin olabilirsin; o kendi kendini mahkûm etmiştir.

Son İstekler ve Selamlar

¹² Ben Artemas'ı ya da Tihikos'u sana gönderir göndermez, Nikopolis'e, yanıma gelmeye gayret et. Çünkü kışı orada geçirmeye karar verdim. ¹³ Hukukçu Zenas'la Apollos'u yolcu ederken bir eksikleri olmamasına dikkat et. ¹⁴ Bizimkiler de kendilerini iyi işlere vermeyi öğrensinler. Böylelikle temel ihtiyaçları karşılamış ve verimsiz bir yaşam sürmemiş olurlar.

¹⁵ Yanımdakilerin hepsi sana selam eder. Bizi seven imanlılara selam söyle. Tanrı'nın lütfu hepinizle birlikte olsun.

Pavlus'tan FİLİMON'A MEKTUP

GİRİŞ

Pavlus bu mektubu Filimon, Afiya, Arhippus ve Filimon'un evinde toplanan imanlılara yazmakla birlikte, seslenmek istediği esas kişi, büyük olasılıkla Kolose'deki kilisenin önderlerinden biri olan Filimon'dur. Pavlus ondan övgüyle söz ediyor (4-7), onu “sevgili emektaşımız” diye adlandırıyor ve hapisten salıverildikten sonra onun yanına gitmeyi umuyor (22).

Pavlus, tutukluluğu sırasında Filimon'un kaçak kölesi Onisimos'la tanışır. Yazdığı bu mektupta da Onisimos için Filimon'dan önemli bir ricada bulunur. Onisimos, Pavlus'un aracılığıyla iman etmekle kalmamış (10-11), onun sevgisini kazanmış (12), “güvenilir ve sevgili” bir kardeş olduğunu da kanıtlamıştır (Kol.4:9).

Onisimos, kaçak dolaşan bir köle olarak Roma yasalarına göre ölüm cezasına çarptırılabilirdi. Ayrılırken Filimon'u soyduğu da sanılıyor (18). Ama Pavlus, her şeye rağmen Filimon'dan Onisimos'u, aynı imana sahip sevgili bir kardeş olarak kabul etmesini rica eder (16-21).

Öyle görülüyor ki, bu mektup, Koloseliler'e yazılan mektupla aynı zamanda, büyük olasılıkla İ.S. 60 yılı dolaylarında Roma'dan yazıldı. Onisimos'un kendisi Koloseli'ydi ve oraya Tihikos'la birlikte döndü (Kol.4:7-9).

Ana Hatlar:

1-3 Selamlar

4-7 Teşekkür ve dua

8-22 Pavlus'un Onisimos için ricaları

23-25 Son selamlar

1-2 Sevgili emektaşımız Filimon, Mesih İsa uğruna tutuklu olan ben Pavlus ve kardeşimiz Timoteos'tan sana, kızkardeşimiz Afiya'ya, birlikte mücadele verdiğimiz Arhippus'a ve senin evindeki inanlılar topluluğuna selam! ³ Babamız Tanrı'dan ve Rab İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Şükran ve Dua

⁴⁻⁵ Rab İsa'ya olan imanını ve bütün kutsallara beslediğin sevgiyi duydukça dualarımda seni anıyor, Tanrım'a sürekli şükrediyorum. ⁶ Mesih'te sahip olduğumuz her iyiliğin bilincine vararak imana dayanan paydaşlıkta etkin olman için dua ediyorum. ⁷ Sevgin benim için büyük sevinç ve teselli kaynağı oldu. Çünkü kutsalların yürekleri senin sayende ferahladı, kardeşim.

Pavlus'un Onisimos için Ricası

⁸⁻⁹ Bu nedenle, gerekeni sana buyurmaya Mesih'te büyük cesaretim olduğu halde, şimdi Mesih İsa uğruna tutuklu bulunan ben yaşlı Pavlus sana sevgiyle rica etmeyi yeğliyorum. ¹⁰⁻¹¹ Tutukluluğum sırasında kendisine ruhsal baba olduğum oğlum Onisimos'la* ilgili bir ricam var. Bir zamanlar sana yararsızdı; ama şimdi hem sana hem de bana yararlıdır. ¹² Kendisini, yani can ciğerimi† sana geri gönderiyorum. ¹³⁻¹⁴ Müjde'nin uğruna tutuklu kaldığım sürece senin yerine bana hizmet etmesi için onu yanımda alıkoymak isterdim; ama senin onayın olmadan bir şey yapmak istemedim. Öyle ki, yapacağın iyilik zorunluluktanmış gibi görünmesin, gönülden olsun. ¹⁵ Onisimos'un bir süre senden ayrılması belki de onu temelli geri alman içindi. ¹⁶ Onu artık köle değil, köleden üstün, sevgili bir kardeş olarak geri alacaksın. O, özellikle benim için çok değerlidir.

1:1-2 Kol.4:17 1:10-11 Kol.4:9 * 1:10-11 “Onisimos”: Yararlı anlamına gelir. † 1:12 “Can ciğerimi”: Grekçe “Yüreğimi”.

Ama hem bir insan, hem de Rab'be ait biri olarak senin için daha da çok sevilecek bir kardeşir.

¹⁷ Bu nedenle, eğer beni yoldaşın sayıyorsan, kendisini beni kabul eder gibi kabul et.

¹⁸ Sana herhangi bir haksızlık etmişse ya da bir borcu varsa, bunu benim hesabıma say.

¹⁹ Ben Pavlus bunu kendi elimle yazıyorum, bedelini ben öderim. Senin kendi yaşamını bile bana borçlu olduğunu söylememe gerek yok. ²⁰ Evet, kardeş, Rab yolunda bana bir yardımın olsun. Mesih'te yüreğimi ferahlat. ²¹ Sözümü dinleyeceğinden emin olarak ve istediğimden fazlasını da yapacağını bilerek sana yazıyorum.

²² Bu arada bana kalabileceğim bir yer hazırla. Çünkü dualarınız aracılığıyla sizlere bağışlanacağımı umuyorum.

Son Selamlar

²³⁻²⁴ Mesih İsa uğruna kendisiyle birlikte tutuklu bulunduğum Epafra, emektaşlarım Markos, Aristarhus, Dimas ve Luka sana selam ederler.

²⁵ Rab İsa Mesih'in lütfu ruhunuzla birlikte olsun.

İBRANİLER'E MEKTUP

GİRİŞ

Genel Bakış: Yazar ne kendi kimliğini, ne de mektubu kime yazdığını açıklıyor. Böylece işimiz, metinde verilen ipuçlarından bazı sonuçlar çıkarmaya kalıyor. Yazarın kendisi, İsa'nın on iki elçisi arasında yer almaz; ama İsa'nın öğretilerini ilk izleyicilerinden duymuştur (2:2-3). Eski Antlaşma'yı iyi bildiği apaçık; Eski Antlaşma'dan yaptığı 29 aktarmanın yanı sıra, 50'nin üzerinde bölümden de söz eder. Geleneksel başlıkla (İbraniler'e) içeriğin tamamı, mektubun Yahudi asıllı Mesih inanlılarına yazıldığını gösteriyor. Bu insanlar, daha önce ölüm derecesinde olmamakla birlikte, inançları uğruna büyük baskılara uğramışlardı¹. Ama şimdi o kadar gayretli görünmüyorlar. Bunun için inandıklarına sınıksız sarılmaya özendiriliyorlar². Mektubun İ.S. 70'ten önce yazıldığı anlaşılıyor. Çünkü Yeruşalim'deki tapınağın İ.S. 70 yılında yıkılmasından hiç söz edilmiyor. Tersine yazar, tapınakta sürekli sunulan sunulardan söz ediyor (örn. 9:6-9).

Mektubun İçeriği: Yazarın ilk sözleri, iletmek istediği bildiriye özetliyor: “Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğlu'yla bize seslenmiştir”. İbraniler, özde Tanrı Oğlu'na ilişkin bir mektuptur³. Yazar, Oğul'u meleklerden (1:4-14; 2:15-18) ve Musa'dan (3:2-6) üstün gösterir. Zayıflıklarımızı bilen, “Kendisini bir kez kurban ederek günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıkan” ve kendisinin aracılığıyla “Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle kurtarabilen” başkâhin O'dur (4:15; 9:26; 7:25). Başkâhin olarak ortaya çıkması, Kutsal Yasa'da değişikliği gerekli kılıyor⁴; yeni bir antlaşma eskisinin yerini alıyor. Bu yeni antlaşmaya göre Tanrı diyor ki, “Yasalarımı zihinlerine işleyeceğim, yüreklerine yazacağım. Ben onların Tanrısı olacağım, onlar da benim halkım olacak... Suçlarını bağışlayacağım, günahlarını artık anmayacağım”⁵. İsa, Tanrı'nın huzuruna giden yeni bir yol açtı. Biz de Tanrı'ya güvenle yaklaşabiliriz (10:19-22).

Mektup ayrıca Tanrı'dan uzaklaşmak tehlikesiyle ilgili uyarılar içerir⁶. “İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır” ifadesinin yer aldığı 11. bölüm, iman konusunda eşsiz bir bölümdür. İmanda örnek alınacak erkek ve kadınlardan söz ediliyor. Bunlar öyle kişiler ki, “Tanrı onların Tanrısı olarak anılmaktan utanmıyor.”

Mektubun son bölümü uygulamaya yönelik öğütler içerir.

Ana Hatlar:

1:1-3 Giriş

1:4-3:6 Mesih'in üstünlüğü

3:7-4:13 Yüreklerinizi nasırlaştırmayın

4:14-7:28 Başkâhinimiz Mesih

8:1-9:28 Daha iyi bir antlaşma

10:1-39 Daha iyi bir kurban

11:1-40 İmanın zaferi

12:1-29 Tanrı sözünü reddetmeyin

13:1-25 Son öğütler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

Oğul Meleklerden Üstündür

¹ Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. ² Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı

kendi Oğlu'yla bize seslenmiştir. ³ Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür. Güçlü sözüyle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıktan sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın* sağında oturdu. ⁴ Meleklerden ne denli üstün bir adı miras aldıysa, onlardan o denli üstün oldu. ⁵ Çünkü Tanrı meleklerin herhangi birine,

“Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum”

Ya da, “Ben O'na Baba olacağım,
O da bana Oğul olacak”

demiş midir? ⁶ Yine Tanrı ilk doğanı dünyaya gönderirken diyor ki, “Tanrı'nın bütün melekleri O'na tapınsın.” ⁷ Melekler için,

“Kendi meleklerini rüzgar,
Hizmetkârlarını ateş alevi yapar” diyor.

⁸ Ama Oğul için şöyle diyor:

“Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır,
Egemenliğinin asası adalet asasıdır.

⁹ Doğruluğu sevdin, kötülükten nefret ettin.

Bunun için Tanrı, senin Tanrın,
Seni sevinç yağıyla
Arkadaşlarından daha çok meshetti.”

¹⁰ Yine diyor ki,

“Ya Rab, başlangıçta
Dünyanın temellerini sen attın.
Gökler de senin ellerinin yapıtıdır.

¹¹ Onlar yok olacak, ama sen kalıcısın.

Hepsi bir giysi gibi eskiyecek.

¹² Bir kaftan gibi düreceksin onları,

Bir giysi gibi değiştirilecekler.

Ama sen hep aynısın,

Yılların tükenmeyecek.”

¹³ Tanrı meleklerin herhangi birine,

“Ben düşmanlarını
Ayaklarının altına serinceye dek†,
Sağında otur”

demiş midir? ¹⁴ Bütün melekler kurtuluşu miras alacaklara hizmet etmek için gönderilen görevli ruhlar değil midir?

2

Dikkatli Olalım

* **1:3** “Ulu Tanrı'nın”: Grekçe “Ululuğun”. **1:5** Mez.2:7 **1:5** 2Sa.7:14; 1Ta.17:13 **1:7** Mez.104:4 **1:8** Mez.45:6-7 **1:10** Mez.102:25-27 **1:13** Mez.110:1 † **1:13** “Ayaklarının altına serinceye dek”: Grekçe “Ayaklarına tabure yapınca dek”.

¹ Bu nedenle, akıntıya kapılıp sürüklenmemek için işittiklerimizi daha çok önemsemeliyiz. ²⁻³ Çünkü melekler aracılığıyla bildirilen söz geçerli olduysa, her suç ve her sözdinlemezik hak ettiği karşılığı aldıysa, bu denli büyük kurtuluşu görmezlikten gelirse nasıl kurtulabiliriz? Başlangıçta Rab tarafından bildirilen bu kurtuluş, Rab'bi dinlemiş olanlarca bize doğrulandı. ⁴ Tanrı da belirtiler, harikalar, çeşitli mucizeler ve kendi isteği uyarınca dağıttığı Kutsal Ruh armağanlarıyla buna tanıklık etti.

İzleyicileriyle Özdeşleşen İsa

⁵ Tanrı, sözünü ettiğimiz gelecek dünyayı meleklerle bağlı kılmadı. ⁶ Ama biri bir yerde şöyle tanıklık etmiştir:

“Ya Rab, insan ne ki, onu anasın,
Ya da insanoğlu ne ki, ona ilgi gösteresin?”

⁷ Onu meleklerden biraz* aşağı kıldın,
Başına yücelik ve onur tacını koydun,
Ellerinin yapıtları üzerine onu görevlendirdin†.

⁸ Her şeyi ayakları altına sererek
Ona bağımlı kıldın.”

Tanrı her şeyi insana bağımlı kılmakla insana bağımlı olmayan hiçbir şey bırakmadı. Ne var ki, her şeyin insana bağımlı kılındığını henüz görmüyoruz. ⁹ Ama meleklerden biraz‡ aşağı kılınmış olan İsa'yı, Tanrı'nın lütfuyla herkes için ölümü tatsın diye çektiği ölüm acısı sonucunda yücelik ve onur tacı giydirilmiş olarak görüyoruz. ¹⁰ Birçok oğlu yüceliğe eriştirirken onların kurtuluş öncüsünü acılarla yetkinliğe erdirmesi, her şeyi kendisi için ve kendi aracılığıyla var eden Tanrı'ya uygun düşüyordu. ¹¹ Çünkü hepsi –kutsal kılan da kutsal kılınanlar da– aynı Baba'dandır. Bunun içindir ki, İsa onlara “kardeşlerim” demekten utanmıyor.

¹² “Adını kardeşlerime duyuracağım,
Topluluğun ortasında
Seni ilahilerle öveceğim” diyor.

¹³ Yine,

“Ben O'na güvенеceğim”

ve yine,

“İşte ben ve Tanrı'nın bana verdiği çocuklar” diyor.

¹⁴ Bu çocuklar etten ve kandan oldukları için İsa, ölüm gücüne sahip olanı, yani İblis'i, ölüm aracılığıyla etkisiz kılmak üzere onlarla aynı insan yapısını aldı. ¹⁵ Bunu, ölüm korkusu yüzünden yaşamları boyunca köle olanların hepsini özgür kılmak için yaptı. ¹⁶ Kuşkusuz O, meleklerle değil, İbrahim'in soyundan olanlara yardım ediyor. ¹⁷ Bunun için her yönden kardeşlerine benzemesi gerekiyordu. Öyle ki, Tanrı'ya hizmetinde merhametli ve sadık bir başkâhin olup halkın günahlarını bağışlatabilsin. ¹⁸ Çünkü kendisi denenip acı çektiği için denenenele yardım edebilir.

^{2:6} Mez.8:4-6 * ^{2:7} “Meleklerden biraz” ya da “Kısa bir süre için meleklerden”. † ^{2:7} “Ellerinin yapıtları üzerine onu görevlendirdin” sözleri bazı Grekçe elyazmalarında yoktur. ‡ ^{2:9} “Meleklerden biraz” ya da “Kısa bir süre için meleklerden”. ^{2:12} Mez.22:22 ^{2:13} Yşa.8:17-18

3

İsa Musa'dan Yücedir

¹ Bunun için, göksel çağrıya ortak olan kutsal kardeşlerim, dikkatinizi açıkça benimsediğimiz inancın elçisi ve başkâhini İsa'ya çevirin. ² Musa Tanrı'nın bütün evinde Tanrı'ya nasıl sadık kaldıysa, İsa da kendisini görevlendirene sadıktır. ³ Evi yapan nasıl evden daha çok saygı görürse, İsa da Musa'dan daha büyük yüceliğe layık sayıldı. ⁴ Her evin bir yapıcısı vardır, her şeyin yapıcısı ise Tanrı'dır. ⁵ Musa, gelecekte söylenecek sözlere tanıklık etmek için Tanrı'nın bütün evinde bir hizmetkâr olarak sadık kaldı. ⁶ Oysa Mesih, O'nun evi üzerinde yetkili oğul olarak sadıktır. Eğer cesaretimizi ve övündüğümüz umudu gevşemeden sonuna dek sürdürürsek, O'nun evi biziz.

İmansızlığa Karşı Uyarı

⁷⁻⁸ Bu nedenle, Kutsal Ruh'un dediği gibi,

“Bugün O'nun sesini duyarsanız,
Atalarınızın başkaldırdığı,
Çölde O'nu sınıdığı günkü gibi
Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.

⁹ Atalarınız beni orada sınavı denediler
Ve kırk yıl boyunca yaptıklarını gördüler.

¹⁰ Bu nedenle o kuşağa darıldım
Ve dedim ki,

‘Yürekleri hep kötüye sapar,
Yollarımı öğrenmediler.

¹¹ Öfkelendiğimde ant içtiğim gibi,
Onlar huzur diyarına asla girmeyecekler.’ ”

¹² Ey kardeşler, hiçbirinizde diri Tanrı'yı terk eden kötü, imansız bir yüreğin bulunmamasına dikkat edin. ¹³ “Gün bugündür” denildikçe birbirinizi her gün yüreklendirin. Öyle ki, hiçbirinizin yüreği günahın aldatıcılığıyla nasırlaşmasın. ¹⁴ Çünkü Mesih'e ortak olduk. Yalnız başlangıçtaki güvenimizi gevşemeden sonuna dek sürdürmeliyiz. ¹⁵ Yukarıda belirtildiği gibi,

“Bugün O'nun sesini duyarsanız,
Atalarınızın başkaldırdığı günkü gibi
Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.”

¹⁶ O'nun sesini işitip başkaldıran kimlerdi? Musa önderliğinde Mısır'dan çıkanların hepsi değil mi? ¹⁷ Tanrı kimlere kırk yıl dargın kaldı? Günah işleyip cesetleri çöle serilenlere değil mi? ¹⁸ Sözünü dinlemeyenler dışında kendi huzur diyarına kimlerin girmeyeceğine ant içti? ¹⁹ Görüyoruz ki, imansızlıklarından ötürü oraya giremediler.

4

Tanrı'nın Huzur Diyarı

¹ Bu nedenle Tanrı'nın huzur diyarına girme vaadi hâlâ geçerliyken, herhangi birinizin buna erişmemiş sayılmasından korkalım. ² Çünkü onlar gibi biz de iyi haberi aldık. Ama onlar duydukları sözü imanla birleştirmedikleri için bunun kendilerine bir yararı olmadı. ³ Biz inanmış olanlar huzur diyarına gireriz. Nitekim Tanrı şöyle demiştir:

“Öfkelendiğimde ant içtiğim gibi,
Onlar huzur diyarıma asla girmeyecekler.”

Oysa Tanrı dünyanın kuruluşundan beri işlerini tamamlamıştır. ⁴ Çünkü bir yerde yedinci günle ilgili şunu demiştir:

“Tanrı bütün işlerinden yedinci gün dinlendi.”

⁵ Bu konuda yine diyor ki,

“Onlar huzur diyarıma asla girmeyecekler.”

⁶ Demek ki, bazılarının huzur diyarına gireceği kesindir. Daha önce iyi haberi almış olanlar söz dinlemedikleri için o diyara giremediler. ⁷ Bu yüzden Tanrı, uzun zaman sonra Davut'un aracılığıyla, “bugün” diyerek yine bir gün belirliyor. Daha önce denildiği gibi,

“Bugün O'nun sesini duyarsanız,
Yüreklerinizi nasırlaştırmayın.”

⁸ Eğer Yeşu onları huzura kavuştursaydı, Tanrı daha sonra bir başka günden söz etmezdi.

⁹ Böylece Tanrı halkı için bir Şabat Günü rahatı kalıyor. ¹⁰ Tanrı işlerinden nasıl dinlendiyse, O'nun huzur diyarına giren de kendi işlerinden öylece dinlenir. ¹¹ Bu nedenle o huzur diyarına girmeye gayret edelim; öyle ki, hiçbirimiz aynı tür sözdinlemezlikten ötürü düşmesin.

¹² Tanrı'nın sözü diri ve etkilidir, iki ağızlı kılıçtan daha keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler; yüreğin düşüncelerini, amaçlarını yargılar. ¹³ Tanrı'nın görmediği hiçbir yaratık yoktur. Kendisine hesap vereceğimiz Tanrı'nın gözü önünde her şey çıplak ve açıktır.

Başkâhinimiz İsa

¹⁴ Tanrı Oğlu İsa gökleri aşan büyük başkâhinimiz olduğu için açıkça benimsediğimiz inanca sımsıkı sarılalım. ¹⁵ Çünkü başkâhinimiz zayıflıklarımızda bize yakınlık duyamayan biri değildir; tersine, her alanda bizim gibi denenmiş, ama günah işlememiştir. ¹⁶ Onun için Tanrı'nın lütuf tahtına cesaretle yaklaşalım; öyle ki, yardım gereksindiğimizde merhamet görelim ve lütuf bulalım.

5

¹ İnsanlar arasından seçilen her başkâhin, günahlara karşılık sunular ve kurbanlar sunmak üzere Tanrı'yla ilgili konularda insanları temsil etmek için atanır. ² Bilgisizlere, yoldan sapanlara yumuşak davranabilir. Çünkü kendisi de zayıflıklarla kuşatılmıştır. ³ Bundan ötürü, halk için olduğu gibi, kendisi için de günah sunusu sunmak zorundadır. ⁴ Kimse başkâhin olma onurunu kendi kendine alamaz; ancak Harun gibi, Tanrı tarafından çağrılırsa alır. ⁵ Nitekim Mesih de başkâhin olmak için kendi kendini yüceltmedi. O'na,

“Sen benim Oğlum'sun,
Bugün ben sana Baba oldum”

diyen Tanrı O'nu yüceltti. ⁶ Başka bir yerde de diyor ki,

“Melkisedek düzeni uyarınca
Sen sonsuza dek kâhinsin.”

⁷ Mesih, yeryüzünde* olduğu günlerde kendisini ölümden kurtaracak güçte olan Tanrı'ya büyük feryat ve gözyaşlarıyla dua etti, yakardı ve Tanrı korkusu nedeniyle işitildi. ⁸ Oğul olduğu halde, çektiği acılarla söz dinlemeyi öğrendi. ⁹ Yetkin kılınca, sözünü dinleyen herkes için sonsuz kurtuluş kaynağı oldu. ¹⁰ Çünkü Tanrı tarafından Melkisedek düzeni uyarınca başkâhin atanmıştı.

Temel İlkeleri Aşıp İlerleyin

¹¹ Bu konuda söyleyecek çok sözümüz var, ama kulaklarınız uyuştugu için anlatmak zor. ¹² Şimdiye dek öğretmen olmanız gerekirken, Tanrı sözlerinin temel ilkelerini size yeni baştan öğretecek birine ihtiyacınız var. Size yine süt gerekli, katı yiyecek değil! ¹³ Sütle beslenen herkes bebektir ve doğruluk sözünde deneyimsizdir. ¹⁴ Katı yiyecek, yetişkinler içindir; onlar duyularını iyi ile kötüyü ayırt etmek üzere alıştırmayla eğitmiş kişilerdir.

6

¹⁻² Bunun için, ölü işlerden tövbe etmenin ve Tanrı'ya inanmanın temelini, vaftizler, elle kutsama*, ölümlerin dirilişi ve sonsuz yargıyla ilgili öğretinin temelini yeni baştan atmadan Mesih'le ilgili ilk öğretileri aşarak yetkinliğe doğru ilerleyelim. ³ Tanrı izin verirse, bunu yapacağız.

⁴⁻⁶ Bir kez aydınlatılmış, göksel armağanı tatmış ve Kutsal Ruh'a ortak edilmiş, Tanrı sözünün iyiliğini ve gelecek çağın güçlerini tatmış oldukları halde yoldan sapanları yeniden tövbe edecek duruma getirmeye olanak yoktur. Çünkü onlar Tanrı'nın Oğlu'nu adeta yeniden çarmıha geriyor, herkesin önünde aşağılıyorlar. ⁷ Üzerine sık sık yağın yağmuru emen ve kimler için işleniyorsa onlara yararlı bitkiler üreten toprağı Tanrı bereketli kılar. ⁸ Ama dikenli bitki, devedikenini üreten toprak yararsızdır; lanetlenmeye yakındır, sonu yanmaktır.

⁹ Size gelince, sevgili kardeşler, böyle konuştuğumuz halde, durumunuzun daha iyi olduğuna, kurtuluşa uygun düştüğüne eminiz. ¹⁰ Tanrı adaletsiz değildir; emeğinizi ve kutsallara hizmet etmiş olarak ve etmeye devam ederek O'nun adına gösterdiğiniz sevgiyi unutmaz. ¹¹ Umudunuzdan doğan tam güvenceye kavuşmanız için her birinizin sona dek aynı gayreti göstermesini diliyoruz. ¹² Tembel olmamanızı, vaat edilenleri iman ve sabır aracılığıyla miras alanların örneğine uymanızı istiyoruz.

Tanrı'nın Vaadi

¹³ Tanrı İbrahim'e vaatle bulunduğu zaman, üzerine ant içecek daha üstün biri olmadığını için kendi üzerine ant içerek şöyle dedi:

¹⁴ “Seni kutsadıkça kutsayacağım,
Soyunu çoğalttıkça çoğaltacağım.”

¹⁵ Böylece İbrahim sabırla dayanarak vaade erişti.

¹⁶ İnsanlar kendilerinden üstün biri üzerine ant içerler. Onlar için ant, söyleneni doğrular ve her tartışmayı sona erdirir. ¹⁷ Tanrı da amacının değişmezliğini vaadin mirasçılarına daha açıkça belirtmek istediği için vaadini antla pekiştirdi. ¹⁸ Öyle ki, önümüze konan

5:6 Mez.110:4 5:7 Mat.26:36-46; Mar.14:32-42; Luk.22:39-46 * 5:7 “Yeryüzünde”: Grekçe “Bedende”. 5:12 1Ko.3:2 * 6:1-2 “Elle kutsama”: Grekçe “El koyma”. 6:13 Yar.22:16-17

umuda tutunmak için Tanrı'ya sığınan bizler, Tanrı'nın yalan söylemesi olanaksız olan bu iki değişmez şey aracılığıyla büyük cesaret bulalım. ¹⁹ Canlarımız için gemi demiri gibi sağlam ve güvenilir olan bu umut, perdenin arkasındaki iç bölmeye geçer. ²⁰ Melkisedek düzeni uyarınca sonsuza dek başkâhin olan İsa oraya uğrumuza öncü olarak girdi.

7

Kâhin Melkisedek

¹ Bu Melkisedek, Şalem Kralı ve yüce Tanrı'nın kâhiniydi. Kralları bozguna uğratmaktan dönen İbrahim'i karşılamış ve onu kutsamıştı. ² İbrahim de ona her şeyin ondalığını verdi. Melkisedek, adının anlamına göre, önce “Doğruluk Kralı”dır; sonra da “Şalem Kralı”, yani “Esenlik Kralı”dır. ³ Babasız, annesizdir; soyağacı yoktur. Ne günlerinin başlangıcı, ne yaşamının sonu vardır. Tanrı'nın Oğlu gibi sonsuza dek kâhin kalacaktır.

⁴ Bakın, büyük ata İbrahim'in ganimetten ondalık verdiği bu adam ne kadar büyüktür! ⁵ Levioğulları'ndan olup kâhinlik görevini üstlenenlere Kutsal Yasa uyarınca halktan, yani İbrahim'in soyundan oldukları halde, kardeşlerinden ondalık almaları buyrulmuştur. ⁶ Melkisedek ise Levili kâhinlerin soyundan olmadığı halde, vaatleri alan İbrahim'den ondalık kabul etmiş ve onu kutsamıştır. ⁷ Hiç kuşkusuz, kutsayan kutsanandan üstündür. ⁸ Birinde ölümlü insanlar ondalık alıyor, ötekinde yaşadığına tanıklık edilen biri alıyor. ⁹ Ondalık alan Levi bile İbrahim aracılığıyla ondalık vermiştir denebilir. ¹⁰ Çünkü Melkisedek İbrahim'i karşıladığı zaman, Levi hâlâ atasının bedenindeydi.

Yeni Kâhinlik Düzeni

¹¹ Eğer Levililer'in kâhinliği aracılığıyla yetkinliğe erişilebilseydi –nitekim Kutsal Yasa bu kâhinliği öngörerek halka verildi– Harun düzenine göre değil de, Melkisedek düzenine göre başka bir kâhinin gelmesinden söz etmeye ne gerek kalırdı? ¹² Çünkü kâhinlik değişince, Yasa da zorunlu olarak değişir. ¹³ Kendisinden böyle söz edilen kişi başka bir oymaktadır. Bu oymaktan hiç kimse sunakta hizmet etmemiştir. ¹⁴ Rabbimiz'in Yahuda oymağından geldiği açıktır. Musa bu oymaktan söz ederken kâhinlere ilişkin bir şey söylemedi. ¹⁵ Melkisedek benzeri başka bir kâhin ortaya çıktığından, bu söylediğimiz artık daha da açıktır. ¹⁶ O, Yasa'nın soyla ilgili önkoşuluna göre değil, yok edilemez bir yaşamın gücüne göre kâhin olmuştur. ¹⁷ Çünkü,

“Melkisedek düzeni uyarınca
Sen sonsuza dek kâhinsin”

diye tanıklık ediliyor. ¹⁸ Önceki buyruk, zayıflığı ve yararsızlığı nedeniyle geçersiz kılındı. ¹⁹ Çünkü Yasa hiçbir şeyi yetkinleştiremedi. Bunun yerine, aracılığıyla Tanrı'ya yaklaştığımız daha sağlam bir umut verildi. ²⁰ Bu da antsız olmadı. Öbürleri ant içilmeden kâhin olmuşlardı. ²¹ Ama O kendisine,

“Rab ant içti, kararından dönmez,
Sen sonsuza dek kâhinsin”

diyen Tanrı'nın andıyla kâhin oldu. ²² Böylece İsa daha iyi bir antlaşmanın kefilisi olmuştur. ²³ Önceki düzende çok sayıda kâhin görev aldı. Çünkü ölüm, görevlerini sürdürmelerini engelliyordu. ²⁴ Ama İsa sonsuza dek yaşadığı için kâhinliği sürekli. ²⁵ Bu nedenle O'nun aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle* kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır.

6:19 Lev.16:1-2 6:20 Mez.110:4 7:1 Yar.14:17-20 7:5 Say.18:21 7:17 Mez.110:4 7:21 Mez.110:4

* 7:25 “Tümüyle” ya da “Sonsuza kadar”.

Yeni Bir Antlaşmanın Başkâhini

²⁶ Böyle bir başkâhinimiz –kutsal, suçsuz, lekesiz, günahkârlardan ayrılmış, göklerden daha yücelere çıkarılmış bir başkâhinimiz– olması uygundur. ²⁷ O, öbür başkâhinler gibi her gün önce kendi günahları, sonra da halkın günahları için kurbanlar sunmak zorunda değildir. Çünkü kendini sunmakla bunu ilk ve son kez yaptı. ²⁸ Kutsal Yasa, zayıflıkları olan insanları başkâhin atamaktadır. Ama Yasa'dan sonra gelen ant sözü, sonsuza dek yetkin kılınmış olan Oğul'u başkâhin atamıştır.

8

¹⁻² Söylediklerimizin özü şudur: Göklerde, Yüce Olan'ın tahtının sağında oturan, kutsal yerde, insanın değil, Rab'bin kurduğu asıl tapınma çadırında görev yapan böyle bir başkâhinimiz vardır. ³ Her başkâhin sunular, kurbanlar sunmak için atanır. Bu nedenle bizim başkâhinimizin de sunacak bir şeyi olması gerekir. ⁴ Eğer kendisi yeryüzünde olsaydı, kâhin olamazdı. Çünkü Kutsal Yasa uyarınca sunuları sunanlar var. ⁵ Bunlar göktekinin örneği ve gölgesi olan tapınakta hizmet ediyorlar. Nitekim Musa tapınma çadırını kurmak üzereyken Tanrı tarafından şöyle uyarıldı: “Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et.” ⁶ Şimdiyse, İsa daha iyi vaatler üzerine kurulmuş daha iyi bir antlaşmanın aracısı olduğu kadar, daha üstün bir göreve de sahip olmuştur.

⁷ Eğer o ilk antlaşma kusursuz olsaydı, ikincisine gerek duyulmazdı. ⁸ Oysa halkını kusurlu bulan Tanrı şöyle diyor:

“İsrail halkıyla ve Yahuda halkıyla
Yeni bir antlaşma yapacağım günler geliyor’
Diyor Rab.

⁹ ‘Atalarını Mısır'dan çıkarmak için
Ellerinden tuttuğum gün
Onlarla yaptığım antlaşmaya benzemeyecek.
Çünkü onlar antlaşmama bağlı kalmadılar,
Ben de onlardan yüz çevirdim’
Diyor Rab.

¹⁰ ‘O günlerden sonra İsrail halkıyla
Yapacağım antlaşma şudur’ diyor Rab,
‘Yasalarımı zihinlerine işleyeceğim,
Yüreklerine yazacağım.

Ben onların Tanrısı olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.

¹¹ Hiç kimse yurttaşını, kardeşini,
Rab'bi tanı diye eğitmeyecek.
Çünkü küçük büyük hepsi tanıyacak beni.

¹² Çünkü suçlarını bağışlayacağım,
Günahlarını artık anmayacağım.’ ”

¹³ Tanrı, “Yeni bir antlaşma” demekle ilkini eskimiş saymıştır. Eskiyip köhneleşense çok geçmeden yok olur.

9

Eski Tapınma Düzeni

¹ İlk antlaşmanın tapınma kuralları ve dünyasal tapınağı vardı. ² Bir çadır kurulmuştu.

Kutsal Yer denen birinci bölmede kandillik, masa ve adak ekmekleri bulunurdu. ³ İkinci perdenin arkasında En Kutsal Yer denen bir bölme vardı. ⁴ Altın buhur sunağıyla her yanı altınla kaplanmış Antlaşma Sandığı buradaydı. Sandığın içinde altından yapılmış man testisi, Harun'un filizlenmiş değneği ve antlaşma levhaları vardı. ⁵ Sandığın üstünde Bağışlanma Kapağı'nı* gölgeleyen yüce Keruvlar† dururdu. Ama şimdi bunların ayrıntılarına giremeyiz.

⁶ Her şey böyle düzenlendikten sonra kâhinler her zaman çadırın ilk bölmesine girer, tapınma görevlerini yerine getirirler. ⁷ Ama iç bölmeye yılda bir kez yalnız başkâhin girebilir. Üstelik kendisi için ve halkın bilmeden işlediği suçlar için sunacağı kurban kanı olmaksızın giremez. ⁸ Kutsal Ruh bununla çadırın ilk bölmesi durdukça, kutsal yere giden yolun henüz açıkça gösterilmediğini belirtiyor. ⁹ Bu, şimdiki çağ için bir örnektir; sunulan kurbanlarla sunuların tapınan kişinin vicdanını yetkinleştiremediğini gösteriyor. ¹⁰ Bunlar yalnız yiyecek, içecek, çeşitli dinsel yıkanmalarla ilgilidir; yeni düzenin başlangıcına kadar geçerli olan bedensel kurallardır.

Mesih'in Kanı

¹¹ Ama Mesih, gelecek‡ iyi şeylerin başkâhini olarak ortaya çıktı. İnsan eliyle yapılmamış, yani bu yaratılıştan olmayan daha büyük, daha yetkin çadırdan geçti. ¹² Tekelerle danaların kanıyla değil, sonsuz kurtuluşu sağlayarak kendi kanıyla kutsal yere ilk ve son kez girdi. ¹³ Tekelerle boğaların kanı ve serpilen düve külü murdar olanları kutsal kılıyor, bedensel açıdan temizliyor. ¹⁴ Öyleyse sonsuz Ruh aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı'ya sunmuş olan Mesih'in kanının, diri Tanrı'ya kulluk edebilmemiz için vicdanımızı ölü işlerden temizleyeceği ne kadar daha kesindir!

¹⁵ Bu nedenle, çağrılmış olanların vaat edilen sonsuz mirası almaları için Mesih yeni antlaşmanın aracısı oldu. Kendisi onları ilk antlaşma§ zamanında işledikleri suçlardan kurtarmak için fidiye olarak öldü. ¹⁶ Ortada bir vasiyet* varsa, vasiyet edenin ölümünün kanıtlanması gerekir. ¹⁷ Çünkü vasiyet ancak ölümden sonra geçerli olur. Vasiyet eden yaşadıkça, vasiyetin hiçbir etkinliği yoktur. ¹⁸ Bu nedenle ilk antlaşma bile kan akıtılmadan yürürlüğe girmede. ¹⁹ Musa, Kutsal Yasa'nın her buyruğunu bütün halka bildirdikten sonra su, al yapağı, mercanköşkotu ile danaların ve tekelerin kanını alıp hem kitabın hem de bütün halkın üzerine serpti. ²⁰ "Tanrı'nın uymanızı buyurduğu antlaşmanın kanı budur" dedi. ²¹ Aynı biçimde çadırın ve tapınmada kullanılan bütün eşyaların üzerine kan serpti. ²² Nitekim Kutsal Yasa uyarınca hemen her şey kanla temiz kılınır, kan dökülmeden bağışlama olmaz.

Son Kurban

²³ Böylelikle aslı göklerde olan örneklerin bu kurbanlarla, ama gökteki asıllarının bunlardan daha iyi kurbanlarla temiz kılınması gerekti. ²⁴ Çünkü Mesih, asıl kutsal yerin örneği olup insan eliyle yapılan kutsal yere değil, ama şimdi bizim için Tanrı'nın önünde görünmek üzere asıl göğe girdi. ²⁵ Başkâhin her yıl kendisinin olmayan kanla En Kutsal Yer'e* girer; oysa Mesih kendisini tekrar tekrar sunmak için göğe girmede. ²⁶ Öyle olsaydı, dünyanın kuruluşundan beri Mesih'in tekrar tekrar acı çekmesi gerekirdi. Oysa Mesih, kendisini bir kez kurban ederek günahı ortadan kaldırmak için çağların sonunda ortaya çıkmıştır. ²⁷⁻²⁸ İnsanın bir kez ölmesi, sonra da yargılanması kaçınılmaz olduğu gibi,

9:3 Çık.26:31,33 **9:4** Çık.16:33; 25:10-16; 30:1-6; 37:25-28; Say.17:8-10; Yas.10:3-5 **9:5** Çık.25:17-22; 37:6-9 * **9:5** "Bağışlanma Kapağı": Tanrı'nın öfkesinin yatıştırıldığı, halkının günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu. † **9:5** "Yüce Keruvlar": Tanrı'nın yüceliğiyle birlikte görünen göksel varlıklar. **9:6** Say.18:2-6 **9:7** Lev.16:1-34 ‡ **9:11** "Gelecek": Bazı elyazmalarında, "Gelmiş" diye geçer. **9:12** Lev.16:15-16; Say.19:9,17-19 § **9:15** "Antlaşma" ve "Vasiyet" için Grekçe'de aynı sözcük kullanılmıştır. * **9:16** "Antlaşma" ve "Vasiyet" için Grekçe'de aynı sözcük kullanılmıştır. **9:19** Çık.24:6-8 **9:21** Lev.8:15 **9:22** Lev.17:11 **9:27-28** Ysa.53:12

Mesih de birçoklarının günahlarını yüklenmek için bir kez kurban edildi. İkinci kez, günah yüklenmek için değil, kurtuluş getirmek için kendisini bekleyenlere görünecektir.

10

¹ Kutsal Yasa'da gelecek iyi şeylerin aslı yoktur, sadece gölgesi vardır. Bu nedenle Yasa, her yıl sürekli aynı kurbanları sunarak Tanrı'ya yaklaşanları asla yetkinliğe erdiremez. ² Erdirebilseydi, kurban sunmaya son verilmez miydi? Çünkü tapınanlar bir kez günahlarından arındıktan sonra artık günahlılık duygusu kalmazdı. ³ Ancak o kurbanlar insanlara yıldan yıla günahlarını anımsatıyor. ⁴ Çünkü boğalarla tekelerin kanı günahları ortadan kaldıramaz. ⁵ Bunun için Mesih dünyaya gelirken şöyle diyor:

“Kurban ve sunu istemedin,
Ama bana bir beden hazırladın.
⁶ Yakmalık sunudan ve günah sunusundan
Hoşnut olmadın.
⁷ O zaman şöyle dedim:
'Kutsal Yazı tomarında
Benim için yazıldığı gibi,
Senin isteğini yapmak üzere,
Ey Tanrı, işte geldim.' ”

⁸ Mesih ilkin, “Kurban, sunu, yakmalık sunu, günah sunusu istemedin ve bunlardan hoşnut olmadın” dedi. Oysa bunlar Yasa'nın bir gereği olarak sunulur. ⁹ Sonra, “Senin isteğini yapmak üzere işte geldim” dedi. Yani ikinciye geçerli kılmak için birinciye ortadan kaldırıyor. ¹⁰ Tanrı'nın bu isteği uyarınca, İsa Mesih'in bedeninin ilk ve son kez sunulmasıyla kutsal kıldık.

¹¹ Her kâhin her gün ayakta durup görevini yapar ve günahları asla ortadan kaldıramayan aynı kurbanları tekrar tekrar sunar. ¹² Oysa Mesih günahlar için sonsuza dek geçerli tek bir kurban sunduktan sonra Tanrı'nın sağında oturdu. ¹³ O zamandan beri düşmanlarının, kendi ayaklarının altına serilmesini* bekliyor. ¹⁴ Çünkü kutsal kılınanları tek bir sunuyla sonsuza dek yetkinliğe erdirmişti. ¹⁵ Kutsal Ruh da bu konuda bize tanıklık ediyor. Önce diyor ki,

¹⁶ “Rab, ‘O günlerden sonra
Onlarla yapacağım antlaşma şudur:
Yasalarımı yüreklerine koyacağım,
Zihinlerine yazacağım’ diyor.”

¹⁷ Sonra şunu ekliyor:

“Onların günahlarını ve suçlarını artık anmayacağım.”

¹⁸ Bunların bağışlanması durumunda artık günah için sunuya gerek yoktur.

Dayanın!

¹⁹⁻²⁰ Bu nedenle, ey kardeşler, İsa'nın kanı sayesinde perdede, yani kendi bedeninde bize açtığı yeni ve diri yoldan kutsal yere girmeye cesaretimiz vardır. ²¹ Tanrı'nın evinden sorumlu büyük bir kâhinimiz bulunmaktadır. ²² Öyleyse yüreklerimiz serpmeye kötü vicdandan arınmış, bedenlerimiz temiz suyla yıkanmış olarak, imanın verdiği tam

^{10:5} Mez.40:6-8 ^{10:12} Mez.110:1 * ^{10:13} “Ayaklarının altına serilmesini”: Grekçe “Ayaklarına tabure yapılmasını”. ^{10:16} Yer.31:33-34 ^{10:22} Lev.8:30; Hez.36:25

güvenceyle, yürekten bir içtenlikle Tanrı'ya yaklaşalım. ²³ Açıkça benimsediğimiz umuda sınıksız tutunalım. Çünkü vaat eden Tanrı güvenilir. ²⁴ Birbirimizi sevgi ve iyi işler için nasıl gayrete getirebileceğimizi düşünelim. ²⁵ Bazılarının alıştığı gibi, bir araya gelmekten vazgeçmeyelim; o günün yaklaştığını gördükçe birbirimizi daha da çok yüreklendirelim.

²⁶⁻²⁷ Gerçeği öğrenip benimsedikten sonra, bile bile günah işlemeye devam edersek, günahlar için artık kurban kalmaz; geriye sadece yargının dehşetli beklenişi ve düşmanları yiyip bitirecek kızgın ateş kalır. ²⁸ Musa'nın Yasası'nı hiçe sayan, iki ya da üç tanığın sözüyle acımasızca öldürülür. ²⁹ Eğer bir kimse Tanrı Oğlu'nu ayaklar altına alır, kendisini kutsal kılan antlaşma kanını bayağı sayar ve lütfkâr Ruh'a hakaret ederse, bundan ne kadar daha ağır bir cezaya layık görülecek sanırsınız? ³⁰ Çünkü, “Öç benimdir, karşılığını ben vereceğim” ve yine, “Rab halkını yargılayacak” diyeni tanıyoruz. ³¹ Diri Tanrı'nın eline düşmek korkunç bir şeydir.

³² Sizlerse aydınlandıktan sonra acılarla dolu büyük bir mücadeleye dayandığınız o ilk günleri anımsayın. ³³ Bazen sitemlere, sıkıntılara uğrayıp seyirlik oldunuz, bazen de aynı durumda olanlarla dayanışma içine girdiniz. ³⁴ Hem hapistekilerin dertlerine ortak oldunuz, hem de daha iyi ve kalıcı bir malınız olduğunu bilerek mallarınızın yağma edilmesini sevinçle karşıladınız. ³⁵ Onun için cesaretinizi yitirmeyin; bu cesaretin ödülü büyüktür. ³⁶ Çünkü Tanrı'nın isteğini yerine getirmek ve vaat edilene kavuşmak için dayanma gücüne ihtiyacınız vardır. ³⁷ Artık,

“Gelecek olan pek yakında gelecek
Ve gecikmeyecek.

³⁸ Doğru adamım, imanla yaşayacaktır.
Ama geri çekilirse, ondan hoşnut olmayacağım.”

³⁹ Bizler geri çekilip mahvolanlardan değiliz; iman edip canlarımızın kurtuluşuna kavuşanlarız.

11

İman

¹ İman, umut edilenlere güvenmek, görünmeyen şeylerin varlığından emin olmaktır*. ² Atalarımız bununla Tanrı'nın beğenisini kazandılar. ³ Evrenin Tanrı'nın buyruğuyla yaratıldığını, böylece görülenlerin görünmeyenlerden oluştuğunu iman sayesinde anlıyoruz. ⁴ Habil'in Tanrı'ya Kayın'den daha iyi bir kurban sunması iman sayesinde oldu. İmanı sayesinde doğru biri olarak Tanrı'nın beğenisini kazandı. Çünkü Tanrı onun sunduğu adakları kabul etti. Nitekim Habil ölmüş olduğu halde, iman sayesinde hâlâ konuşmaktadır.

⁵ İman sayesinde Hanok ölümü tatmamak üzere yukarı alındı. Kimse onu bulamadı, çünkü Tanrı onu yukarı almıştı. Yukarı alınmadan önce Tanrı'yı hoşnut eden biri olduğuna tanıklık edildi. ⁶ İman olmadan Tanrı'yı hoşnut etmek olanaksızdır. Tanrı'ya yaklaşan, O'nun var olduğuna ve kendisini arayanları ödüllendireceğine iman etmelidir.

⁷ İman sayesinde Nuh, henüz olmamış olaylarla ilgili olarak Tanrı tarafından uyarılınca, Tanrı korkusuyla ev halkının kurtuluşu için bir gemi yaptı. Bununla dünyayı yargıladı ve imana dayanan doğruluğun mirasçısı oldu.

⁸ İman sayesinde İbrahim miras alacağı yere gitmesi için çağrılınca, Tanrı'nın sözünü dinledi ve nereye gideceğini bilmeden yola çıktı. ⁹ İman sayesinde bir yabancı olarak

10:26-27 Ysa.26:11 **10:28** Yas.17:6; 19:15 **10:29** Çık.24:8 **10:30** Yas.32:35-36; Rom.12:19 **10:37** Hab.2:3-4; Rom.1:17; Gal.3:11 * **11:1** “Varlığından emin olmaktır” ya da “Varlığına kanıttır”. **11:3** Yar.1:1; Mez.33:6,9; Yu.1:3 **11:4** Yar.4:3-10 **11:5** Yar.5:21-24 **11:7** Yar.6:13-22 **11:8** Yar.12:1-5 **11:9** Yar.35:27

vaat edilen ülkeye yerleşti. Aynı vaadin ortak mirasçıları olan İshak ve Yakup'la birlikte çadırlarda yaşadı. ¹⁰ Çünkü mimarı ve kurucusu Tanrı olan temelli kenti bekliyordu.

¹¹ İbrahim, yaşı geçmiş ve karısı Sara kısır olduğu halde, imanı sayesinde vaat edeni güvenilir saydığından çocuk sahibi olmak için güç buldu. ¹² Böylece tek bir adamdan, üstelik ölüden farksız birinden gökteki yıldızlar, deniz kıyısındaki kum kadar sayısız torun meydana geldi.

¹³ Bu kişilerin hepsi imanlı olarak öldüler. Vaat edilenlere kavuşamadıysa da bunları uzaktan görüp selamladılar, yeryüzünde yabancı ve konuk olduklarını açıkça kabul ettiler. ¹⁴ Böyle konuşanlar bir vatan aradıklarını gösteriyorlar. ¹⁵ Ayrıldıkları ülkeyi düşünselerdi, geri dönmeye fırsatları olurdu. ¹⁶ Ama onlar daha iyisini, yani göksel olanı arzu ediyorlardı. Bunun içindir ki, Tanrı onların Tanrısı olarak anılmaktan utanmıyor. Çünkü onlara bir kent hazırladı.

¹⁷ İbrahim sınılandığı zaman imanla İshak'ı kurban olarak sundu. Vaatleri almış olan İbrahim biricik oğlunu kurban etmek üzereydi. ¹⁸ Oysa Tanrı ona, “Senin soyun İshak'la sürecek” demişti. ¹⁹ İbrahim Tanrı'nın ölülerini bile diriltebileceğini düşündü; nitekim İshak'ı simgesel şekilde ölümden geri aldı.

²⁰ İman sayesinde İshak gelecek olaylarla ilgili olarak Yakup'la Esav'ı kutsadı. ²¹ Yakup ölürken iman sayesinde Yusuf'un iki oğlunu da kutsadı, değneğin ucuna yaslanarak Tanrı'ya tapındı. ²² Yusuf ölürken iman sayesinde İsrailoğulları'nın Mısır'dan çıkacağını anımsattı ve kemiklerine ilişkin buyruk verdi.

²³ Musa doğduğunda annesiyle babası onu imanla üç ay gizlediler. Çünkü çocuğun güzel olduğunu gördüler ve kralın fermanından korkmadılar. ²⁴ Musa büyüyünce iman sayesinde firavunun kızının oğlu olarak tanınmayı reddetti. ²⁵ Bir süre için günahın sefasını sürmektense, Tanrı'nın halkıyla birlikte baskı görmeyi yeğledi. ²⁶ Mesih uğruna aşağılanmayı Mısır hazinelerinden daha büyük zenginlik saydı. Çünkü alacağı ödülü düşünüyordu. ²⁷ Kralın öfkesinden korkmadan imanla Mısır'dan ayrıldı. Görünmez Olan'ı görür gibi dayandı. ²⁸ İlk doğanları öldüren melek İsraililer'e dokunmasın diye Musa imanla, Fısıh kurbanının kesilmesini ve kanının kapılara sürülmesini sağladı. ²⁹ İman sayesinde İsraililer karadan geçer gibi Kamış Denizi'nden* geçtiler. Mısırlılar bunu deneyince boğuldular.

³⁰ İsraililer yedi gün boyunca Eriha surları çevresinde dolandılar; sonunda imanları sayesinde surlar yıkıldı. ³¹ Fahişe Rahav casusları dostça karşıladığı için imanı sayesinde söz dinlemeyenlerle birlikte öldürülmedi.

³² Daha ne diyeyim? Gidyon, Barak, Şimşon, Yiftah, Davut, Samuel ve peygamberlerle ilgili olanları anlatsam, zaman yetmeyecek. ³³ Bunlar iman sayesinde ülkeler ele geçirdiler, adaleti sağladılar, vaat edilenlere kavuştular, aslanların ağzını kapadılar. ³⁴ Kızgın ateşi söndürdüler, kılıcın ağzından kaçıp kurtuldular. Güçsüzlükte kuvvet buldular, savaşta güçlendiler, yabancı orduları bozguna uğrattılar. ³⁵ Kadınlar dirilen ölülerini geri aldılar. Başkalarıysa salıverilmeyi reddederek dirilip daha iyi bir yaşama kavuşma umuduyla işkencelere katlandılar. ³⁶ Daha başkaları alaya alınıp kamçılandı, hatta zincire vurulup hapsedildi. ³⁷ Taşlandılar, testereyle biçildiler†, kılıçtan geçirilip öldürüldüler. Koyun postu, keçi derisi içinde dolaştılar, yoksulluk çektiler, sıkıntılara uğradılar, baskı

11:11 Yar.18:11-14; 21:2 **11:12** Yar.15:5; 22:17; 32:12 **11:13** Yar.23:4; 1Ta.29:15; Mez.39:12 **11:17** Yar.22:1-14
11:18 Yar.21:12 **11:20** Yar.27:27-29,39-40 **11:21** Yar.47:31-48:20 **11:22** Yar.50:24-25; Çık.13:19 **11:23**
Çık.1:22; 2:2 **11:24** Çık.2:10-12 **11:27** Çık.2:15 **11:28** Çık.12:21-30 **11:29** Çık.14:21-31 **11:30** Yşu.2:1-21; 6:12-25
11:32 Hâk.6:11-8:32 **11:32** Hâk.4:6-5:31 **11:32** Hâk.13:2-16:31 **11:32** Hâk.11:1-12:7 **11:32** 1Sa.1:1-28:3 **11:32**
1Sa.16:11-1Kr.2:11 **11:33** Dan.6:1-27 **11:34** Dan.3:1-30 **11:35** 1Kr.17:17-24; 2Kr.4:25-37 **11:36** 1Kr.22:26-27;
2Ta.18:25-26; Yer.20:2; 37:15; 38:6 **11:37** 2Ta.24:21 † **11:37** “Biçildiler”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Biçildiler, denendiler” diye geçer.

gördüler. ³⁸ Dünya onlara layık değildi. Çöllerde, dağlarda, mağaralarda, yeraltı oyuklarında dolanıp durdular.

³⁹ İmanları sayesinde bunların hepsi Tanrı'nın beğenisini kazandıkları halde, hiçbiri vaat edilene kavuşmadı. ⁴⁰ Bizden ayrı olarak yetkinliğe ermesinler diye, Tanrı bizim için daha iyi bir şey hazırlamıştı.

12

Rab Sevdiklerini Terbiye Eder

¹ İşte çevremizi bu denli büyük bir tanıklar bulutu sardığına göre, biz de her yükü ve bizi kolayca kuşatan günahı üzerimizden sıyrıp atalım ve önümüze konan yarışı sabırla koşalım.

² Gözümüzü imanımızın öncüsü ve tamamlayıcısı İsa'ya dikelim. O kendisini bekleyen sevinç uğruna utancı hiçe sayıp çarmıhta ölüme katlandı ve şimdi Tanrı'nın tahtının sağında oturuyor. ³ Yorulup cesaretinizi yitirmemek için, günahkârların bunca karşı koymasına katlanmış Olan'ı düşünün. ⁴ Günaha karşı verdiğiniz mücadelede henüz kanınızı akıtacak kadar direnmiş değilsiniz. ⁵ Size oğullar diye seslenen şu öğüdü de unuttunuz:

“Oğlum, Rab'bin terbiye edişini hafife alma,
Rab seni azarlayınca cesaretini yitirme.

⁶ Çünkü Rab sevdiğini terbiye eder,
Oğulluğa kabul ettiği herkesi cezalandırır.”

⁷ Terbiye edilmek uğruna acılara katlanmalısınız. Tanrı size oğullarına davranır gibi davranıyor. Hangi oğul babası tarafından terbiye edilmez? ⁸ Herkesin gördüğü terbiyeden yoksunsanız, oğullar değil, yasadışı evlatlarsınız. ⁹ Kaldı ki, bizi terbiye eden dünyasal babalarımız vardı ve onlara saygı duyardık. Öyleyse Ruhlar Babası'na bağımlı olup yaşamamız çok daha önemli değil mi? ¹⁰ Babalarımız bizi kısa bir süre için, uygun gördükleri gibi terbiye ettiler. Ama Tanrı, kutsallığına ortak olalım diye bizi kendi yararımıza terbiye ediyor. ¹¹ Terbiye edilmek başlangıçta hiç tatlı gelmez, acı gelir. Ne var ki, böyle eğitilenler için bu sonradan esenlik veren doğruluğu üretir. ¹²⁻¹³ Bunun için sarkık ellerinizi kaldırın, bükük dizlerinizi doğrultun, ayaklarınız için düz yollar yapın. Öyle ki, kötürüm olan parça eklemenden çıkmasın, tersine şifa bulsun.

Tanrı'yı Reddetmeyin

¹⁴ Herkesle barış içinde yaşamaya, kutsal olmaya gayret edin. Kutsallığa sahip olmadan kimse Rab'bi göremeyecek. ¹⁵ Dikkat edin, kimse Tanrı'nın lütfundan yoksun kalmasın. İçinizde sizi rahatsız edecek ve birçoklarını zehirleyecek acı bir kök filizlenmesin. ¹⁶ Kimse fuhuş yapmasın ya da ilk oğulluk hakkını bir yemeğe karşılık satan Esav gibi kutsal değerlere saygısızlık etmesin. ¹⁷ Biliyorsunuz, Esav daha sonra kutsanma hakkını miras almak istediye de geri çevrildi. Kutsanmak için gözyaşı döküp yalvarmasına karşın, vermiş olduğu kararın sonucunu değiştiremedi*.

¹⁸⁻¹⁹ Sizler dokunulabilen, alev alev yanan dağa, karanlığa, koyu karanlık ve kasırgaya, gürleyen çağrı borusuna, tanrısal sözleri ileten sese yaklaşmış değilsiniz. O sesi işitenler, kendilerine bir sözcük daha söylenmesin diye yalvardılar. ²⁰ “Dağa bir hayvan bile dokunsa taşlanacak” buyruğuna dayanamadılar. ²¹ Görünüm öyle korkunçtu ki, Musa, “Çok korkuyorum, titriyorum” dedi. ²²⁻²⁴ Oysa sizler Siyon Dağı'na, yaşayan Tanrı'nın kenti olan göksel Yeruşalim'e, bir bayram şenliği içindeki on binlerce meleş, adları

12:5 Eyü.5:17; Özd.3:11-12; Va.3:19 **12:12-13** Özd.4:26; Yşa.35:3 **12:15** Yas.29:18 **12:16** Yar.25:29-34 **12:17** Yar.27:30-40 * **12:17** “Vermiş olduğu kararın sonucunu değiştiremedi” ya da “Tövbe olanağını bulamadı”. **12:18-19** Çık.19:16-22; 20:18-21; Yas.4:11-12; 5:22-27 **12:20** Çık.19:12-13 **12:21** Yas.9:19 **12:22-24** Yar.4:10

göklerde yazılmış ilk doğanların topluluğuna yaklaştınız. Herkesin yargıcı olan Tanrı'ya, yetkinliğe erdirilmiş doğru kişilerin ruhlarına, yeni antlaşmanın aracısı olan İsa'ya ve Habil'in kanından daha üstün bir anlam taşıyan serpmelik kana yaklaştınız.

²⁵ Bunları söyleyeni reddetmemeye dikkat edin. Çünkü yeryüzünde kendilerini uyararı reddedenler kurtulamadıysa, göklerden bizi uyarandan yüz çevirirsek, bizim de kurtulamayacağımız çok daha kesindir. ²⁶ O zaman O'nun sesi yeri sarsmıştı. Ama şimdi, “Bir kez daha yalnız yeri değil, göğü de sarsacağım” diye söz vermiştir. ²⁷ “Bir kez daha” sözü, sarsılanların, yani yaratılmış olan şeylerin ortadan kaldırılacağını, böylelikle sarsılmayanların kalacağını anlatıyor. ²⁸ Böylece sarsılmaz bir egemenliğe kavuştuğumuz için minnettar olalım. Öyle ki, Tanrı'yı hoşnut edecek biçimde saygı ve korkuyla tapıalım. ²⁹ Çünkü Tanrımız yakıp yok eden bir ateştir.

13

Son Öğütler

¹ Kardeş sevgisi sürekli olsun. ² Konuksever olmaktan geri kalmayın. Çünkü bu sayede bazıları bilmeden melekleri konuk ettiler. ³ Hapiste olanları, onlarla birlikte hapsedilmiş gibi anımsayın. Sizin de bir bedeniniz olduğunu düşünerek baskı görenleri hatırlayın. ⁴ Herkes evliliğe saygı gösterebilir. Evlilik yatağı günahla lekelenmesin. Çünkü Tanrı fuhuş yapanları, zina edenleri yargılayacak. ⁵ Yaşayışınız para sevgisinden uzak olsun. Sahip olduklarınızla yetinin. Çünkü Tanrı şöyle dedi:

“Seni asla terk etmeyeceğim,
Seni asla yüzüstü bırakmayacağım.”

⁶ Böylece cesaretle diyoruz ki,

“Rab benim yardımcımdır, korkmam;
İnsan bana ne yapabilir?”

⁷ Tanrı'nın sözünü size iletmış olan önderlerinizi anımsayın. Yaşayışlarının sonucuna bakarak onların imanını örnek alın. ⁸ İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır. ⁹ Çeşitli garip öğretilerin etkisine kapılıp sürüklenmeyin. Yüreğin yiyeceklerle değil, Tanrı lütfuyla güçlenmesi iyidir. Yiyeceklere güvenenler hiçbir yarar görmediler. ¹⁰ Bir sunağımız var ki, tapınma çadırında hizmet edenlerin ondan yemeye hakları yoktur. ¹¹ Başkâhin günah sunusu olarak hayvanların kanını kutsal yere taşır, ama bu hayvanların cesetleri ordugahın dışında yakılır. ¹² Bunun gibi, İsa da kendi kanıyla halkı kutsal kılmak için kent kapısının dışında acı çekti. ¹³ Öyleyse biz de O'nun uğradığı aşağılanmaya katlanarak ordugahtan dışarıya çıkıp yanına gidelim. ¹⁴ Çünkü burada kalıcı bir kentimiz yoktur, biz gelecekteki kenti özlüyoruz.

¹⁵ Bu nedenle, İsa aracılığıyla Tanrı'ya sürekli övgü kurbanları, yani O'nun adını açıkça anan dudakların meyvesini sunalım. ¹⁶ İyilik yapmayı, sizde olanı başkalarıyla paylaşmayı unutmayın. Çünkü Tanrı bu tür kurbanlardan hoşnut olur. ¹⁷ Önderlerinizin sözünü dinleyin, onlara bağlı kalın. Çünkü onlar canlarınız için hesap verecek kişiler olarak sizi kollarlar. Onların sözünü dinleyin ki, görevlerini inleyerek değil -bunun size yararı olmaz- sevinçle yapınlar.

¹⁸ Bizim için dua edin. Vicdanımızı temiz tuttuğumuza, her bakımdan olumlu bir yaşam sürmek istediğimize eminiz. ¹⁹ Yanınıza tez zamanda dönebilmem için dua etmenizi özellikle rica ediyorum.

²⁰ Esenlik veren Tanrı, koyunların büyük Çobanı'nı, Rabbimiz İsa'yı sonsuza dek sürecektir antlaşmanın kanıyla ölümden diriltti. ²¹ Tanrı, isteğini yerine getirebilmeniz için sizi her iyilikle donatsın; kendisini hoşnut eden şeyi İsa Mesih aracılığıyla bizlerde gerçekleştirsin. Mesih'e sonsuzlara dek yücelik olsun! Amin.

²² Kardeşler, size rica ediyorum, öğütlerimi hoş görün. Zaten size kısaca yazdım. ²³ Kardeşimiz Timoteos'un salıverildiğini bilmenizi istiyorum. Yakında yanıma gelirse, onunla birlikte sizi görmeye geleceğim. ²⁴ Önderlerinizin hepsine ve bütün kutsallara selam söyleyin. İtalya'dan olanlar size selam ederler. ²⁵ Tanrı'nın lütfu hepinizle birlikte olsun! Amin.

YAKUP'UN MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Mektup, öteki uluslar arasında “dağılmış olan on iki oymağa” hitaben yazıldı (1:1). Büyük olasılıkla bunlar o çağda bilinen dünyaya dağılmış Yahudi kökenli inanlılardı. Elçilerin İşleri Kitabı'nda, Yahudi inanlıların, İstefanos'un ölümüyle başlayan baskılardan sonra Yerusâlim'den ayrılarak geniş bir alana dağıldıklarını okuruz (Elç.8:1; 11:19-21). Ayrıca Pentikost Günü İsa'ya iman edenlerin bir kısmının uzak ülkelerden geldikleri anlaşılıyor (Elç.2:9-11).

Mektubun inanlılar topluluğunun ilk yıllarında, topluluğun henüz Yahudi olmayanları bağrına basamadığı dönemde yazıldığını gösteren işaretler var. Örneğin 2:2-4'te, “toplandığınız yer” diye çevrilen Grekçe sözcük “havranız” anlamındadır.

Yakup bu mektupta Eski Antlaşma'da geçen birçok olaydan söz eder. Mektup ayrıca İsa'nın öğretisiyle, özellikle dağıdaki konuşmasıyla birçok paralellikler gösterir¹.

Mektubun İçeriği: Mektup, inanlının tutum, davranış ve özellikle sözleri üzerinde durur. İçten bir imanın, iyi eylemlerle kol kola yürümesi gerektiğini üstüne basa basa vurgular². Böylece 108 ayetten oluşan bu kısa mektup, nasıl düşünmemiz ve davranmamız gerektiğini açıklayan 45 kadar buyruk içerir. Mektup inanlının tutumunu irdelerken, sıkıntıya dayanmak, alçakgönüllülük, tarafsızlık, merhamet, sabır, arzularımızın sonucu doğan günah gibi konuları ele alır³. Zengin ve yoksulun durumuyla yakından ilgilenir⁴. Dizginlenemeyen dilden ve nasıl konuşmamız gerektiğinden bir hayli söz eder⁵. İnanlıyı sürekli dua etmeye özendirir⁶.

Ana Hatlar:

- 1:1-18 Denenmek ve ayartılmak
- 1:19-27 Dinlemek ve uygulamak
- 2:1-13 Ayrım yapmayın
- 2:14-26 İman ve eylem
- 3:1-12 Dizginlenemeyen dil
- 3:13-18 Bilge olan kim?
- 4:1-17 Tanrı'ya bağımlı olun
- 5:1-6 Zenginlere uyarı
- 5:7-12 Sabredin
- 5:13-20 İmanla dua edin

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹ Tanrı'nın ve Rab İsa Mesih'in kulu ben Yakup, dağılmış olan on iki oymağa selam ederim.

Denenmek ve Ayartılmak

² Kardeşlerim, çeşitli denemelerle yüz yüze geldiğinizde bunu büyük sevinçle karşılayın. ³ Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sınanması dayanma gücünü yaratır. ⁴ Dayanma gücü de, hiçbir eksiği olmayan, olgun, yetkin kişiler olmanız için tam bir etkinliğe erişsin.

⁵ İçinizden birinin bilgelikte eksiği varsa, herkese cömertçe, azarlamadan veren Tanrı'dan istesin; kendisine verilecektir. ⁶ Yalnız hiç kuşku duymadan, imanla istesin. Çünkü kuşku duyan kişi rüzgarın sürükleyip savurduğu deniz dalgasına benzer. ⁷⁻⁸ Her bakımdan değişken, kararsız olan kişi Rab'den bir şey alacağını ummasın.

⁹⁻¹⁰ Düşkün olan kardeş kendi yüksekliğiyle, zengin olansa kendi düşkünlüğüyle övünsün. Çünkü zengin kişi kır çiçeği gibi solup gidecek. ¹¹ Güneş yakıcı sıcakıyla doğar

ve otu kurutur. Otun çiçeği düşer, görünüşünün güzelliği yok olur. Zengin de bunun gibi kendi uğraşları içinde kaybolup gidecektir.

¹² Ne mutlu denemeye dayanan kişiye! Denemeden başarıyla çıktığı zaman Rab'bin kendisini sevenlere vaat ettiği yaşam tacını alacaktır. ¹³ Ayartılan kişi, “Tanrı beni ayartıyor” demesin. Çünkü Tanrı kötülükle ayartılamadığı gibi kendisi de kimseyi ayartmaz. ¹⁴ Herkes kendi arzularıyla sürüklenip aldanarak ayartılır. ¹⁵ Sonra arzu gebe kalır ve günah doğurur. Günah olgunlaşınca da ölüm getirir.

¹⁶ Sevgili kardeşlerim, aldanmayın! ¹⁷ Her nimet, her mükemmel armağan yukarıdan, kendisinde değişkenlik ya da döneçlik gölgesi olmayan Işıklar Babası'ndan* gelir. ¹⁸ O, yarattıklarının bir anlamda ilk meyveleri olmamız için bizleri kendi isteği uyarınca, gerçeğin bildirisiyle yaşama kavuşturdu.

Dinlemek ve Uygulamak

¹⁹ Sevgili kardeşlerim, şunu aklınızda tutun: Herkes dinlemekte çabuk, konuşmakta yavaş, öfkelenmekte de yavaş olsun. ²⁰ Çünkü insanın öfkesi Tanrı'nın istediği doğruluğu sağlamaz. ²¹ Bunun için, her türlü pisliği ve her tarafa yayılmış olan kötülüğü üstünüzden sıyrıp atarak, içinize ekilmiş, canlarınızı kurtaracak güçte olan sözü alçakgönüllülükle kabul edin.

²² Tanrı sözünü yalnız duymakla kalmayın, sözün uygulayıcıları da olun. Yoksa kendinizi aldatmış olursunuz. ²³ Çünkü sözün dinleyicisi olup da uygulayıcısı olmayan kişi, aynada kendi doğal yüzüne bakan kişiye benzer. ²⁴ Kendini görür, sonra gider ve nasıl bir kişi olduğunu hemen unuttur. ²⁵ Oysa mükemmel yasaya, özgürlük yasasına yakından bakıp ona bağlı kalan, unutkan dinleyici değil de etkin uygulayıcı olan kişi, yaptıklarıyla mutlu olacaktır.

²⁶ Dindar olduğunu sanıp da dilini dizginlemeyen kişi kendini aldatır. Böylesinin dindarlığı boştur. ²⁷ Baba Tanrı'nın gözünde temiz ve kusursuz dindarlık, kişinin sıkıntı çeken öksüzler ve dullarla ilgilenmesi ve kendini dünyanın lekelemesinden korumasıdır.

2

Ayrım Yapmayın

¹ Kardeşlerim, yüce Rabbimiz İsa Mesih'e iman edenler olarak insanlar arasında ayrım yapmayın. ²⁻⁴ Toplandığınız yere altın yüzüklü, şık giyimli bir adamla kirli giysiler içinde yoksul bir adam geldiğinde, şık giyimliye ilgiyle, “Sen şuraya, iyi yere otur”, yoksula da, “Sen orada dur” ya da “Ayaklarımın dibine otur” dersiniz, aranızda ayrım yapmış, kötü düşünceli yargıçlar gibi davranmış olmuyor musunuz? ⁵ Dinleyin, sevgili kardeşlerim: Tanrı, bu dünyada yoksul olanları imanda zenginleşmek ve kendisini sevenlere vaat ettiği egemenliğin mirasçıları olmak üzere seçmedi mi? ⁶ Ama siz yoksulun onurunu kırdınız. Sizi sömüren zenginler değil mi? Sizi mahkemelere sürükleyen onlar değil mi? ⁷ Ait olduğunuz Kişi'nin yüce adına küfreden onlar değil mi?

⁸ “Komşunu kendin gibi seveceksin” diyen Kutsal Yazı'ya uyararak Kralımız Tanrı'nın Yasası'nı gerçekten yerine getiriyorsanız, iyi ediyorsunuz. ⁹ Ama insanlar arasında ayrım yaparsanız, günah işlemiş olursunuz; Yasa tarafından, Yasa'yı çiğnemekten suçlu bulunursunuz. ¹⁰ Çünkü Yasa'nın her dediğini yerine getirse de tek konuda ondan sapan kişi bütün Yasa'ya karşı suçlu olur. ¹¹ Nitekim “Zina etmeyeceksin” diyen, aynı zamanda “Adam öldürmeyeceksin” demiştir. Zina etmez, ama adam öldürürsen, Yasa'yı yine de çiğnemiş olursun. ¹² Özgürlük Yasası'yla yargılanacak olanlar gibi konuşup davranın. ¹³ Çünkü yargı merhamet göstermeyene karşı merhametsizdir. Merhamet yargıya galip gelir.

* **1:17** “Işıklar Babası”: Tanrı. **2:8** Lev.19:18 **2:11** Çık.20:13-14; Yas.5:17-18

İman ve Eylem

¹⁴ Kardeşlerim, bir kimse iyi eylemleri yokken imanı olduğunu söylerse, bu neye yarar? Böylesi bir iman onu kurtarabilir mi? ¹⁵⁻¹⁶ Bir erkek ya da kız kardeş çıplak ve günlük yiyecekten yoksunken, içinizden biri ona, “Esenlikle git, ısınmanı, doymanı dilerim” der, ama beden gereksindiklerini vermezse, bu neye yarar? ¹⁷ Bunun gibi, tek başına eylemsiz iman da ölüdür.

¹⁸ Ama biri şöyle diyebilir: “Senin imanın var, benimse eylemlerim.” Eylemlerin olmadan sen bana imanını göster, ben de sana imanımı eylemlerimle göstereyim. ¹⁹ Sen Tanrı'nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun. Cinler bile buna inanıyor ve titriyorlar! ²⁰ Ey akılsız adam, eylem olmadan imanın yararsız olduğuna kanıt mı istiyorsun? ²¹ Atamız İbrahim, oğlu İshak'ı sunağın üzerinde Tanrı'ya adama eylemiyle aklanmadı mı? ²² Görüyorsun, onun iman eylemleriyle birlikte etkindi; iman eylemleriyle tamamlandı. ²³ Böylelikle, “İbrahim Tanrı'ya iman etti, böylece aklanmış sayıldı*” diyen Kutsal Yazı yerine gelmiş oldu. İbrahim'e de Tanrı'nın dostu dendi. ²⁴ Görüyorsunuz, insan yalnız imanla değil, eylemle de aklanır. ²⁵ Aynı biçimde, ulakları konuk edip değişik bir yoldan geri gönderen fahişe Rahav da bu eylemiyle aklanmadı mı? ²⁶ Ruhsuz beden nasıl ölüyse, eylemsiz iman da ölüdür.

3

Dizginlenemeyen Dil

¹ Kardeşlerim, biz öğretmenlerin* daha titiz bir yargılamadan geçeceğini biliyorsunuz; bu nedenle çoğunuz öğretmen olmayın. ² Çünkü hepimiz çok hata yaparız. Sözleriyle hata yapmayan kimse, bütün bedenini de dizginleyebilen yetkin bir kişidir. ³ Bize boyun eğmeleri için atların ağzına gem vururuz, böylece bütün bedenlerini yönlendiririz. ⁴ Düşünün, gemiler de o kadar büyük olduğu, güçlü rüzgarlar tarafından sürüklendiği halde, dümencinin gönlü nereye isterse küçücük bir dümenle o yöne çevrilirler. ⁵ Bunun gibi, dil de beden küçük bir üyesidir, ama büyük işlerle övünür.

Düşünün, küçücük bir kıvılcım koca bir ormanı tutuşturabilir. ⁶ Dil de bir ateş, bedenimizin üyeleri arasında bir kötülük dünyasıdır. Bütün varlığımızı kirletir. Cehennemden alevlenmiş olarak yaşamımızın gidişini alevlendirir. ⁷ İnsan soyu, her tür yabanıl hayvanı, kuşu, sürüngeni ve deniz yaratığını evcilleştirmiş ve evcilleştirmektedir. ⁸ Ama dili hiçbir insan evcilleştiremez. Dil öldürücü zehirle dolu, dinmeyen bir kötülüktür. ⁹ Dilimizle Rab'bi, Baba'yı överiz. Yine dilimizle Tanrı'ya benzer yaratılmış insana söveriz. ¹⁰ Övgü ve sövgü aynı ağızdan çıkar. Kardeşlerim, bu böyle olmamalı. ¹¹ Bir pınar aynı gözden tatlı ve acı su akıtır mı? ¹² Kardeşlerim, incir ağacı zeytin ya da asma incir verebilir mi? Bunun gibi, tuzlu su kaynağı tatlı su veremez.

Bilge Olan Kim?

¹³ Aranızda bilge ve anlayışlı olan kim? Olumlu yaşayışıyla, bilgelikten doğan alçakgönüllülükle iyi eylemlerini gösterebilir. ¹⁴ Ama yüreğinizde kin, kıskançlık, bencillik varsa övünmeyin, gerçeği yadsımayın. ¹⁵ Böylesi “bilgelik” gökten inen değil, dünyadan, insan doğasından, cinlerden gelen bilgeliktir. ¹⁶ Çünkü nerede kıskançlık, bencillik varsa, orada karışıklık ve her tür kötülük vardır. ¹⁷ Ama gökten inen bilgelik her şeyden önce paktır, sonra barışçıldır, yumuşaktır, uysaldır. Merhamet ve iyi meyvelerle doludur. Kayırcılığı, ikiyüzlülüğü yoktur. ¹⁸ Barış içinde eken barış yapımcıları doğruluk ürününü biçerler.

2:21 Yar.22:1-14 **2:23** Yar.15:6; Rom.4:3,9; Gal.3:6 **2:23** 2Ta.20:7; Yşa.41:8 * **2:23** “Böylece aklanmış sayıldı”: Grekçe “Ve ona doğruluk sayıldı”. **2:25** Yşa.2:1-21 * **3:1** “Öğretmen”: Burada, inanlılar topluluğunda ruhsal konuları öğreten kişi demektir. **3:9** Yar.1:26

4

Tanrı'ya Bağımlı Olun

¹ Aranızdaki kavgaların, çekişmelerin kaynağı nedir? Bedeninizin üyelerinde savaşı tutkularınız değil mi? ² Bir şey arzu ediyor, elde edemeyince adam öldürüyorsunuz. Kıskanıyorsunuz, isteğinize erişemeyince çekişip kavga ediyorsunuz. Elde edemiyorsunuz, çünkü Tanrı'dan dilemiyorsunuz. ³ Dilediğiniz zaman da dileğinize kavuşamıyorsunuz. Çünkü kötü amaçla, tutkularınız uğruna kullanmak için diliyorsunuz. ⁴ Ey vefasızlar, dünyayla dostluğun Tanrı'ya düşmanlık olduğunu bilmiyor musunuz? Dünyayla dost olmak isteyen, kendini Tanrı'ya düşman eder. ⁵ Sizce Kutsal Yazı boş yere mi şöyle diyor: “Tanrı içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde özler*.” ⁶ Yine de bize daha çok lütfeder. Bu nedenle Yazı şöyle diyor:

“Tanrı kibirlilere karşıdır,
Ama alçakgönüllülere lütfeder.”

⁷ Bunun için Tanrı'ya bağımlı olun. İblis'e karşı direnin, sizden kaçacaktır. ⁸ Tanrı'ya yaklaşın, O da size yaklaşacaktır. Ey günahkârlar, ellerinizi günden temizleyin. Ey kararsızlar, yüreklerinizi paklayın. ⁹ Kederlenin, yas tutup ağlayın. Gülüşünüz yasa, sevinciniz üzüntüye dönüşsün. ¹⁰ Rab'bin önünde kendinizi alçaltın, sizi yüceltecektir.

¹¹ Kardeşlerim, birbirinizi yermeyin. Kardeşini yeren ya da yargılayan kişi, Yasa'yı yermiş ve yargılamış olur. Yasa'yı yargılasan, Yasa'nın uygulayıcısı değil, yargılayıcısı olursun. ¹² Oysa tek Yasa koyucu, tek Yargıç vardır; kurtarmaya da mahvetmeye de gücü yeten O'dur. Ya komşusunu yargılayan sen, kim oluyorsun?

¹³⁻¹⁴ Dinleyin şimdi, “Bugün ya da yarın filan kente gideceğiz, orada bir yıl kalıp ticaret yapacak, para kazanacağız” diyen sizler, yarın ne olacağını bilmiyorsunuz. Yaşamınız nedir ki? Kısa süre görünen, sonra yitip giden buğu gibisiniz. ¹⁵ Bunun yerine, “Rab dilerse yaşayacak, şunu şunu yapacağız” demelisiniz. ¹⁶ Ne var ki, şimdi küstahlıklarınızla övünüyorsunuz. Bu tür övünmelerin hepsi kötüdür. ¹⁷ Bu nedenle, yapılması gereken iyi şeyi bilip de yapmayan, günah işlemiş olur.

5

Zenginlere Uyarı

¹ Dinleyin şimdi ey zenginler, başınıza gelecek felaketlerden ötürü feryat edip ağlayın. ² Servetiniz çürümüş, giysinizi güve yemiştir. ³ Altınlarınız, gümüşleriniz pas tutmuştur. Onların pası size karşı tanıklık edecek, etinizi ateş gibi yiyecek. Bu son çağda servetinize servet kattınız. ⁴ İşte, ekinlerinizi biçen işçilerin haksızca alıkoyduğunuz ücretleri size karşı haykırıyor. Orakçıların feryadı Her Şeye Egemen Rab'bin kulağına erişti. ⁵ Yeryüzünde zevk ve bolluk içinde yaşadınız. Boğazlanacağınız gün için kendinizi besiyeye çektiniz. ⁶ Size karşı koymayan doğru kişiyi yargılayıp öldürdünüz.

Sabredin

⁷ Öyleyse kardeşler, Rab'bin gelişine dek sabredin. Bakın, çiftçi ilk ve son yağmurları alıncaya dek toprağın değerli ürününü nasıl sabırla bekliyor! ⁸ Siz de sabredin. Yüreklerinizi güçlendirin. Çünkü Rab'bin gelişi yakındır. ⁹ Kardeşler, yargılanmamak için birbirinize karşı homurdanmayın. İşte, Yargıç kapının önünde duruyor. ¹⁰ Kardeşler, Rab'bin adıyla konuşmuş olan peygamberleri sıkıntılarda sabır örneği olarak alın. ¹¹

Sıkıntıya dayanmış olanları mutlu sayarız. Eyüp'ün nasıl dayandığını duydunuz.

* **4:5** “Tanrı içimize koyduğu ruhu kıskançlık derecesinde özler” ya da “Tanrı'nın içimize koyduğu ruh kıskançlığa çok eğilimlidir”. **4:6** Özd.3:34 **4:13-14** Özd.27:1 **5:2** Mat.6:19 **5:4** Yas.24:14-15 **5:11** Eyü.1:20-22; 2:10 **5:11** Mez.103:8

Rab'bin en sonunda onun için neler yaptığını bilirsiniz. Rab çok şefkatli ve merhametlidir.

¹² Kardeşlerim, öncelikle şunu söyleyeyim: Ne gök üzerine, ne yer üzerine, ne de başka bir şey üzerine ant için. “Evet”iniz evet, “hayır”ınız hayır olsun ki, yargıya uğramayasınız.

İmanla Dua Edin

¹³ İçinizden biri sıkıntıda mı, dua etsin. Sevinçli mi, ilahi söylesin. ¹⁴ İçinizden biri hasta mı, kilisenin ihtiyarlarını çağırtsın; Rab'bin adıyla üzerine yağ sürüp onun için dua etsinler. ¹⁵ İmanla edilen dua hastayı iyileştirecek ve Rab onu ayağa kaldıracaktır. Eğer hasta günah işlemişse, günahları bağışlanacaktır. ¹⁶ Bu nedenle, şifa bulmak için günahlarınızı birbirinize itiraf edin ve birbiriniz için dua edin. Doğru kişinin yalvarışı çok güçlü ve etkilidir. ¹⁷ İlyas da tıpkı bizim gibi insandı. Yağmur yağmaması için gayretle dua etti; üç yıl altı ay ülkeye yağmur yağmadı. ¹⁸ Yeniden dua etti; gök yağmurunu, toprak da ürününü verdi.

¹⁹⁻²⁰ Kardeşlerim, içinizden biri gerçeğin yolundan sapar da başka biri onu yine gerçeğe döndürürse, bilsin ki, günahkârı sapık yolundan döndüren, ölümden bir can kurtarmış, bir sürü günahı örtmüştür.

PETRUS'UN BİRİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Mektubun İçeriği: Petrus mektubun amacını 5:12'de şöyle özetliyor: “Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun, Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın.” İnanlıları, özellikle karşılaştıkları baskı ve sıkıntılar karşısında dimdik ayakta durmaya ve doğru olanı yapmaya özendiriyor. Baskı, mektup boyunca işlenen bir konudur¹. Tanrı kutsal olduğu için, Petrus inanlıları da kutsal olmaya çağırıyor. İnanlılar bunu özel yaşamlarında², yetkililere (2:13-17) ve efendilerine (2:18) bağımlılıkta, eşleriyle (3:1-7) ve birbirleriyle (4:8-11) olan ilişkilerinde göstermelidirler. Mektupta, inanlıların nasıl davranması gerektiğini anlatan yaklaşık 65 buyruk var. Yine de her şey Tanrı'nın lütfu çerçevesi içinde kalır. Petrus, Mesih'in sıkıntıları karşılamakta bize örnek olduğunu vurgular³. Tanrı'nın kendisi yeniden doğmamızı sağladı; bizi yaşayan bir umuda, göklerde saklı olan bir mirasa kavuşturdu (1:3-4). Bizler “seçilmiş bir soy, Kral'ın kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkıyız”. Bizi “karanlıktan şaşılasi ışığına çağıran Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için” seçildik (2:9). Petrus, inanlıları şöyle yüreklendiriyor: “Sizleri Mesih'te sonsuz yüceliğine çağıran ve bütün lütfun kaynağı olan Tanrı'nın kendisi kısa bir süre acı çekmenizden sonra sizi yetkinleştirip pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir” (5:10).

Ana Hatlar:

1:1-12 Kurtuluş ve umut

1:13-3:7 Kutsal olun

1:13-2:3 “Kutsal olun, çünkü ben kutsalım”

2:4-12 Diri taş, seçkin halk

2:13-20 Yönetici ve efendilere bağımlı olmak

2:21-25 Mesih'in özverisi

3:1-7 Karı koca ilişkileri

3:8-4:19 Doğruluk uğruna acı çekmek

3:8-17 Doğru olanı yapmak

3:18-22 Mesih'in özverisi

4:1-11 Tanrı için yaşamak

4:12-19 Mesih uğruna acı çekmek

5:1-7 Önderler ve gençler

5:8-19 Sonuç

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹ Mesih İsa'nın elçisi ben Petrus'tan Pontus, Galatya, Kapadokya, Asya İli ve Bitinya'ya dağılmış ve buralarda yabancı olarak yaşayan seçilmişlere selam! ² İsa Mesih'in sözünü dinlemeniz ve O'nun kanının üzerinize serpilmesi için, Baba Tanrı'nın öngörüsü uyarınca Ruh tarafından kutsal kılınarak seçildiniz. Lütfu ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Göksel Miras

³⁻⁴ Rabbimiz İsa Mesih'in Tanrısı ve Babası'na övgüler olsun. Çünkü O büyük merhametiyle yeniden doğmamızı sağladı. İsa Mesih'i ölümden diriltmekle bizi yaşayan bir umuda, çürümez, lekesiz, solmaz bir mirasa kavuşturdu. Bu miras sizin için göklerde saklıdır. ⁵ Zaman sona ererken açığa çıkarılmaya hazır olan kurtuluşa kavuşasınız diye iman sayesinde Tanrı'nın gücüyle korunuyorsunuz. ⁶ Bu nedenle şimdi kısa bir süre çeşitli denemeler sonucu acı çekmeniz gerekiyorsa da, sevinçle coşmaktasınız. ⁷ Böylelikle içtenliği kanıtlanan imanınız, İsa Mesih görüldüğünde size övgü, yücelik, onur kazandıracak. İmanınız, ateşle arıtıldığı halde yok olup giden altından daha değerlidir.

⁸ Mesih'i görmemiş olsanız da O'nu seviyorsunuz. Şu anda O'nu görmediğiniz halde O'na iman ediyor, sözle anlatılmaz yüce bir sevinçle coşuyorsunuz. ⁹ Çünkü imanınızın sonucu olarak canlarınızın kurtuluşuna erişiyorsunuz.

¹⁰ Size bağışlanacak lütuftan söz etmiş olan peygamberler, bu kurtuluşla ilgili dikkatli incelemeler, araştırmalar yaptılar. ¹¹ İçlerinde olan Mesih Ruhu, Mesih'in çekeceği acılara ve bu acıların ardından gelecek yüceliklere tanıklık ettiğinde, Ruh'un hangi zamanı* ya da nasıl bir dönemi belirttiğini araştırdılar. ¹² Şimdi size de bildirilen gerçeklerle kendilerine değil, size hizmet ettikleri onlara açıkça gösterildi. Bu gerçekleri gökten gönderilen Kutsal Ruh'un gücüyle size Müjde'yi iletenler bildirdi. Melekler bu gerçekleri yakından görmeye büyük özlem duyarlar.

Kutsal Olun

¹³ Bu nedenle zihinlerinizi eyleme hazırlayıp ayık kalarak umudunuzu tümüyle İsa Mesih'in görünmesiyle size sağlanacak olan lütfı bağlayın. ¹⁴ Söz dinleyen çocuklar olarak, bilgisiz olduğunuz geçmiş zamandaki tutkularınıza uymayın. ¹⁵ Sizi çağıran Tanrı kutsal olduğuna göre, siz de her davranışınızda kutsal olun. ¹⁶ Nitekim şöyle yazılmıştır: “Kutsal olun, çünkü ben kutsalım.”

¹⁷ Kimseyi kayırmadan, kişiyi yaptıklarına bakarak yargılayan Tanrı'yı Baba diye çağırdığınıza göre, gurbeti andıran bu dünyadaki zamanınızı Tanrı korkusuyla geçirin. ¹⁸⁻¹⁹ Biliyorsunuz ki, atalarınızdan kalma boş yaşayışınızdan altın ya da gümüş gibi geçici şeylerle değil, kusursuz ve lekesiz kuzuyu andıran Mesih'in değerli kanının fidyesiyle kurtuldunuz. ²⁰ Dünyanın kuruluşundan önce bilinen Mesih, çağların sonunda sizin yararınıza ortaya çıktı. ²¹ O'nu ölümden diriltip yücelten Tanrı'ya O'nun aracılığıyla iman ediyorsunuz. Böylece imanınız ve umudunuz Tanrı'dadır.

²² Gerçeğe uymakla kendinizi arıttınız, kardeşler için içten bir sevgiye sahip oldunuz. Onun için birbirinizi candan, yürekten sevin. ²³ Çünkü ölümlü değil, ölümsüz bir tohumdan, yani Tanrı'nın diri ve kalıcı sözü aracılığıyla yeniden doğdunuz. ²⁴⁻²⁵ Nitekim,

“İnsan soyu ota benzer,
Bütün yüceliği kır çiçeği gibidir.
Ot kurur, çiçek solar,
Ama Rab'bin sözü sonsuza dek kalır.”

İşte size müjdelenmiş olan söz budur.

2

¹ Bu nedenle her kötülüğü, hileyi, ikiyüzlülüğü, kıskançlığı ve bütün iftiraları üzerinizden sıyrıp atın. ² Yeni doğmuş bebekler gibi, hilesiz sütü andıran Tanrı sözünü özleyin ki, bununla beslenip büyüyerek kurtuluşa erişesiniz. ³ Çünkü Rab'bin iyiliğini tattınız.

Diri Taş, Seçkin Halk

⁴ İnsanlarca reddedilmiş, ama Tanrı'ya göre seçkin ve değerli olan diri taş, Rab'be gelin. ⁵ O sizi diri taşlar olarak ruhsal bir tapınağın yapımında kullansın. Böylelikle, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı'nın beğenisini kazanan ruhsal kurbanlar sunmak üzere kutsal bir kâhinler topluluğu olursunuz. ⁶ Çünkü Kutsal Yazı'da şöyle deniyor:

“İşte, Siyon'a* bir taş,
Seçkin, değerli bir köşe taşı koyuyorum.

* **1:11** “Hangi zamanı” ya da “Kimi”. **1:16** Lev.11:44-45; 19:2 **1:24-25** Yşa.40:6-8 **2:3** Mez.34:8 **2:6** Yşa.28:16

O'na iman eden hiç utandırılmayacak.”

7-8 İman eden sizler için bu taş değerlidir. Ama imansızlar için,

“Yapıcıların reddettiği taş
Köşenin baş taşı,”
“Sürçme taşı ve tökezleme kayası oldu.”

İmansızlar Tanrı'nın sözünü dinlemedikleri için sürçerler. Zaten sürçmek üzere belirlenmişlerdir.

9 Ama siz seçilmiş soy, Kral'ın* kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkısınız. Sizi karanlıktan şaşılasi ışığına çağıran Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için seçildiniz. 10 Bir zamanlar halk değildiniz, ama şimdi Tanrı'nın halkısınız. Bir zamanlar merhamete erişmemiştiniz, şimdiyse merhamete eriştiniz.

11 Sevgili kardeşler, size yalvarırım, cana karşı savaşıyan benliğin tutkularından kaçın. Çünkü bu dünyada yabancı ve konuksunuz. 12 İnanmayanlar arasında olumlu bir yaşam sürün. Öyle ki, kötülük yapanlarmışsınız gibi size iftira etseler de, iyi işlerinizi görerek Tanrı'yı, kendilerine yaklaştığı gün yüceltsinler.

Yöneticilere Bağımlı Olun

13-14 İnsanlar arasında yetkili kılınmış her kuruma –gerek her şeyin üstünde olan krala† gerekse kötülük yapanların cezalandırılması, iyilik edenlerin onurlandırılması için kral tarafından gönderilen valilere– Rab adına bağımlı olun. 15 Çünkü Tanrı'nın isteği, iyilik yaparak akılsızların bilgisizliğini susturmanızdır. 16 Özgür insanlar olarak yaşayın, ancak özgürlüğünüzü kötülük yapmak için bahane etmeyin. Tanrı'nın kulları olarak yaşayın. 17 Herkese saygı gösterin. İmanlı kardeşlerinizi sevin, Tanrı'dan korkun, krala saygı gösterin.

18 Ey hizmetkârlar, efendilerinizin yalnız iyi ve yumuşak huylu olanlarına değil, ters huylu olanlarına da tam bir saygıyla bağımlı olun. 19 Haksız yere acı çeken kişi, Tanrı bilinciyle acıya katlanırsa, Tanrı'yı hoşnut eder. 20 Çünkü günah işleyip dövüldüğünüzde dayanırsanız, bunda övülecek ne var? Ama iyilik edip acı çektiğinizde dayanırsanız, Tanrı'yı hoşnut edersiniz. 21 Nitekim bunun için çağrıldınız. Mesih, izinden gidesiniz diye uğrunuza acı çekerek size örnek oldu. 22 “O günah işlemedi, ağzından hileli söz çıkmadı.” 23 Kendisine sövüldüğünde sövgüyle karşılık vermedi, acı çektiğinde kimseyi tehdit etmedi; davasını, adaletle yargılayan Tanrı'ya bıraktı. 24 Bizler günah karşısında ölelim, doğruluk uğruna yaşayalım diye, günahlarımızı çarmıhta kendi bedeninde yükledi. O'nun yaralarıyla şifa buldunuz. 25 Çünkü yolunu şaşırmış koyunlar gibiydiniz, şimdiyse canlarınızın Çobanı'na ve Gözetmeni'ne‡ döndünüz.

3

Karı Koca İlişkileri

1-2 Bunun gibi, ey kadınlar, siz de kocalarınıza bağımlı olun. Öyle ki, kimileri Tanrı sözüne inanmasa bile, Tanrı korkusuna dayanan temiz yaşayışınızı görerek söze gerek kalmadan karılarının yaşayışıyla kazanılsınlar. 3 Süsünüz örgülü saçlar, altın takılar, güzel giysiler gibi dışla ilgili olmasın. 4 Gizli olan iç varlığınız, sakın ve yumuşak bir ruhun solmayan güzelliğiyle süsünüz olsun. Bu, Tanrı'nın gözünde çok değerlidir. 5 Çünkü

2:7-8 Mez.118:22 2:7-8 Yşa.8:14-15 2:9 Çık.19:5-6; Yas.4:20; 7:6; 14:2; Yşa.43:20-21; Tit.2:14 * 2:9 “Kral”: Tanrı. 2:10 Hoş.2:23 † 2:13-14 “Kral”: Burada Roma İmparatoru anlamına gelir. 2:22 Yşa.53:9 2:23 Yşa.53:7 2:24 Yşa.53:5 2:25 Yşa.53:6 ‡ 2:25 “Canlarınızın Çobanı ve Gözetmeni”: İsa Mesih. 3:1-2 Ef.5:22; Kol.3:18 3:3 1Ti.2:9-10

geçmişte umudunu Tanrı'ya bağlamış olan kutsal kadınlar da kocalarına bağımlı olarak böyle süslenirlerdi. ⁶ Örneğin Sara İbrahim'i "Efendim" diye çağırır, sözünü dinlerdi. İyilik eder, hiçbir tehditten yılmazsanız, siz de Sara'nın çocukları olursunuz.

⁷ Bunun gibi, ey kocalar, siz de daha zayıf varlıklar olan karılarınızla anlayış içinde yaşayın. Tanrı'nın lütfettiği yaşamın ortak mirasçıları oldukları için onlara saygı gösterin. Öyle ki, dualarınıza bir engel çıkmasın.

Doğruluk Uğruna Acı Çekmek

⁸ Sonuç olarak hepiniz aynı düşüncede birleşin. Başkalarının duygularını paylaşın. Birbirinizi kardeşçe sevin. Şefkatli, alçakgönüllü olun. ⁹ Kötülüğe kötülükle, sövgüye sövgüyle değil, tersine, kutsamayla karşılık verin. Çünkü kutsanmayı miras almak için çağrıldınız. ¹⁰ Şöyle ki,

"Yaşamdan zevk almak,
İyi günler görmek isteyen,
Dilini kötülükten,
Dudaklarını yalandan uzak tutsun.

¹¹ Kötülükten sakınıp iyilik yapsın.
Esenliği amaçlasın, ardınca gitsin.

¹² Çünkü Rab'bin gözleri
Doğru kişilerin üzerindedir.
Kulakları onların yakarışına açıktır.
Ama Rab kötülük yapanlara karşıdır."

¹³ İyilik yapmakta gayretli olursanız, size kim kötülük edecek? ¹⁴ Doğruluk uğruna acı çekseniz bile, ne mutlu size! İnsanların "korktuğundan korkmayın, ürmeyin." ¹⁵ Mesih'i Rab olarak yüreklerinizde kutsayın. İçinizdeki umudun nedenini soran herkese uygun bir yanıt vermeye her zaman hazır olun. ¹⁶ Yalnız bunu yumuşak huyla, saygıyla yapın. Vicdanınızı temiz tutun. Öyle ki, Mesih'e ait olarak sürdürdüğünüz olumlu yaşamı kınayanlar size ettikleri iftiradan utansınlar. ¹⁷ İyilik edip acı çekmek –eğer Tanrı'nın isteği buysa– kötülük yapıp acı çekmekten daha iyidir. ¹⁸ Nitekim Mesih de bizleri Tanrı'ya ulaştırmak amacıyla doğru kişi olarak doğru olmayanlar için günah sunusu olarak ilk ve son kez öldü*. Bedence öldürüldü, ama ruhça diriltildi. ¹⁹ Ruhta gidip bunları zindanda olan ruhlara da duyurdu. ²⁰ Bir zamanlar, Nuh'un günlerinde gemi yapılırken, Tanrı'nın sabırla beklemesine karşın bu ruhlar söz dinlememişlerdi. O gemide birkaç kişi, daha doğrusu sekiz kişi suyla kurtuldu†. ²¹ Bu olay vaftizi simgeliyor. Bedenin kirden arınması değil, Tanrı'ya yönelen temiz vicdanın dileği olan vaftiz, İsa Mesih'in dirilişiyle şimdi sizi de kurtarıyor. ²² Göğe çıkmış olan Mesih, Tanrı'nın sağındadır. Bütün melekler, yetkiler ve güçler O'na bağlı kılınmıştır.

4

Tanrı için Yaşamak

¹ Mesih bedence acı çektiğine göre, siz de aynı düşünceyle silahlanın. Çünkü bedence acı çekmiş olan, günaha sırt çevirmiştir. ² Sonuç olarak, dünyadaki yaşamının geri kalan bölümünü artık insan tutkularına göre değil, Tanrı'nın isteğine göre sürdürür. ³ İnanmayanların hoşlandıklarını yaparak sefahat, şehvet, sarhoşluk, çılgın eğlenceler, içki alemleri ve ilke tanımayan putperestlik içinde yaşayarak geçmişte harcadığınız günler

^{3:6} Yar.18:12 ^{3:7} Ef.5:25; Kol.3:19 ^{3:10} Mez.34:12-16 ^{3:14} Yşa.8:12-13; Mat.5:10 * ^{3:18} "Öldü": Birçok Grekçe elyazmasında, "Acı çekti" diye geçer. ^{3:20} Yar.6:1-7:24 † ^{3:20} "Suyla kurtuldu" ya da "Sudan sağ salım çıktı".

yeter! ⁴ İnanmayanlar, kendinizi onlarla birlikte aynı sefahat seline atmamanızı yadırgıyor, size sövüyorlar. ⁵ Onlar, ölüleri de dirileri de yargılamaya hazır olan Tanrı'ya hesap verecekler. ⁶ Çünkü ölüler bedence öbür insanlar gibi yargılsın, ama ruhça Tanrı gibi yaşasın diye Müjde onlara da bildirildi.

⁷ Her şeyin sonu yakındır. Bu nedenle, sağduyulu olun ve dua etmek için ayık durun. ⁸ Her şeyden önce birbirinizi candan sevin. Çünkü sevgi birçok günahı örter. ⁹ Söylenmeksizin birbirinize konukseverlik gösterin. ¹⁰ Her biriniz hangi ruhsal armağanı aldıysanız, bunu Tanrı'nın çok yönlü lütfunun iyi kâhyaları olarak birbirinize hizmet etmekte kullanın. ¹¹ Konuşan, Tanrı'nın sözlerini iletir gibi konuşsun. Başkalarına hizmet eden, Tanrı'nın verdiği güçle hizmet etsin. Öyle ki, İsa Mesih aracılığıyla Tanrı her şeyde yüceltilsin. Yücelik ve kudret sonsuzlara dek Mesih'indir! Amin.

Mesih Uğruna Acı Çekmek

¹² Sevgili kardeşlerim, sınanmanız için size giydirilen ateşten gömleği, size garip bir şey oluyormuş gibi yadırgamayın. ¹³ Tersine, Mesih'in acılarına ortak olduğunuz oranda sevinin ki, Mesih'in görkemi görüldüğünde de sevinçle coşasınız. ¹⁴ Mesih'in adından ötürü hakarete uğrarsanız, ne mutlu size! Çünkü Tanrı'nın yüce Ruhu üzerinizde bulunuyor. ¹⁵ Hiçbiriniz katil, hırsız, kötülük yapan ya da başkalarının işine karışan biri olarak acı çekmesin. ¹⁶ Ama Mesih inanlısı olduğu için acı çeken, bundan utanç duymasın. Taşındığı bu adla Tanrı'yı yüceltsin. ¹⁷ Çünkü yargının, Tanrı'nın ev halkından başlayacağı an gelmiştir. Eğer yargılama önce bizden başlarsa, Tanrı'nın Müjdesi'ne kulak asmayanların sonu ne olacak?

¹⁸ “Doğru kişi güçlkle kurtuluyorsa, Tanrısız ve günahlı kişiye ne olacak?”

¹⁹ Bunun için, Tanrı'nın isteği uyarınca acı çekenler, iyilik ederek canlarını güvenilir Yaradan'a emanet etsinler.

5

İhtiyarlar ve Gençler

¹⁻³ Bu nedenle aranızdaki ihtiyarlara, onlar gibi bir ihtiyar, Mesih'in çektiği acıların tanığı, açığa çıkacak olan yüceliğin paydaşı olarak rica ediyorum: Tanrı'nın size verdiği sürüyü güdün. Zorunluymuş gibi değil, Tanrı'nın istediği gibi gönüllü gözetmenlik yapın. Para hırsıyla değil, gönül rızasıyla, size emanet edilenlere egemenlik taslamadan, sürüye örnek olarak görevinizi yapın. ⁴ Baş Çoban* görüldüğü zaman yüceliğin solmaz tacına kavuşacaksınız.

⁵ Ey gençler, siz de ihtiyarlara bağımlı olun. Hepiniz birbirinize karşı alçakgönüllülüğü kuşanın. Çünkü,

“Tanrı kibirlilere karşıdır,
Ama alçakgönüllülere lütfeder.”

⁶ Uygun zamanda sizi yüceltmesi için, Tanrı'nın kudretli eli altında kendinizi alçaltın. ⁷ Bütün kaygılarınızı O'na yükleyin, çünkü O sizi kayırır.

⁸ Ayık ve uyanık olun. Düşmanınız İblis kükreyen aslan gibi yutacak birini arayarak dolaşıyor. ⁹ Dünyanın her yerindeki kardeşlerinizin de aynı acıları çektiğini bilerek imanda sarsılmadan İblis'e karşı direnin. ¹⁰ Sizleri Mesih'te sonsuz yüceliğine çağırın ve bütün lütfun kaynağı olan Tanrı'nın kendisi kısa bir süre acı çekmenizden sonra sizi yetkinleştirip

pekiştirecek, güçlendirip temellendirecektir. ¹¹ Kudret sonsuzlara dek O'nun olsun! Amin.

Son Selamlar

¹² Kendisini güvenilir bir kardeş saydığım Silvanus aracılığıyla size kısaca yazmış bulunuyorum. Sizi yüreklendiriyor ve sözünü ettiğim lütfun Tanrı'nın gerçek lütfu olduğuna tanıklık ediyorum. Buna bağlı kalın.

¹³ Sizler gibi seçilmiş olan Babil'deki kilise ve oğlum Markos size selam ederler.

¹⁴ Birbirinizi sevgiyle öperek selamlayın.

Sizlere, Mesih'e ait olan herkese esenlik olsun.

PETRUS'UN İKİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Elçi Petrus'un İkinci Mektubu'nu¹ alanlar, Birinci Mektubu'nu alan Anadolu'daki inanlılarla aynı kişiler olabilir. Petrus mektubunu yazdığında yakında öleceğini biliyordu². Mektubu ruhsal gerçekleri arkadaşlarına anımsatmak için yazıyor³. Amacı, öğretisini yazıya dökmektir. Böylelikle arkadaşları ölümünden sonra da bunu anımsayabilecekler⁴.

Bu mektupla Yahuda'nın Mektubu arasında benzerlikler var. Petrus'un yanlış öğreti yayanlara ilişkin öğretisini (2. bölüm) Yahuda'nın aynı konuya ilişkin öğretisiyle karşılaştırın (4-18).

Mektubun İçeriği: Petrus, mektubu alanlara Tanrı'nın neler sağladığını hatırlatmakla söze başlıyor⁵. Tanrı bize, kendi yolunda yürüyebilmemiz için gereken her şeyi vermiştir. Petrus, inanlıların geliştirmesini istediği yedi temel niteliği –erdem, bilgi, özdenetim, dayanma gücü, Tanrı yoluna bağlılık, kardeşseverlik ve sevgi– sıralayarak inanlıları gayretli olmaya özendiriyor⁶. Bildirisinin, uydurma masallara dayanmayıp peygamberlerin sözlerinden ve kişisel deneyimlerinden kaynaklandığını altını çizerek belirtir. İsa ile birlikte dağa çıktığında İsa'nın görünümünün değiştiğini görmüş ve Tanrı'nın sesini işitmişti⁷.

Bunların yanı sıra Kutsal Yazılar'ın kesinliğini de vurgular⁸. Okuyucularını yanlış öğreti yayanlara karşı uyarır⁹. Eski Antlaşma'dan örnekler vererek bu tür adamların uğrayacağı cezayı belirtir. Yaşamlarının, tıpkı öğretileri gibi kötülükle dolu olduğunu vurgular. Bu adamların İsa'nın ikinci gelişindeki gecikmeye ilişkin alaycı iddialarını yanıtlar¹⁰. Gecikme, kimsenin mahvolmasını istemeyen, ama herkesin tövbe etmesini isteyen Tanrı'nın sabrıyla açıklanır. Petrus inanlıları, Rab'bin gelişini bekler ve o günün yaklaşmasını çabuklaştırırken kutsal ve Tanrı yoluna yaraşır bir yaşam sürmeye çağırır¹¹. Sonra Petrus, “sevgili kardeşimiz Pavlus'tan” övgüyle söz ediyor. Anlaşılan o ki, Petrus, Pavlus'un mektuplarını öbür Kutsal Yazılar'la aynı değerde buluyor¹².

Ana Hatlar:

1:1-11 Gayretli olun

1:12-21 Petrus'un amacı ve yetkisi

2:1-20 Yanlış öğreti yayanlar

3:1-18 Rab'bin gelişi

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

¹ İsa Mesih'in kulu ve elçisi ben Simun Petrus'tan Tanrımız ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in doğruluğu sayesinde bizimkiyle eşdeğer bir imana kavuşmuş olanlara selam! ² Tanrı'yı ve Rabbimiz İsa'yı tanımakla lütuf ve esenlik artan ölçüde sizin olsun.

Tanrısız Çağrı

³ Kendi yüceliği ve erdemiyle* bizi çağıranın tanrısız gücü, kendisini tanımamız sonucunda yaşamamız ve Tanrı yolunda yürümemiz için gereken her şeyi bize verdi. ⁴ O'nun yüceliği ve erdemi sayesinde bize çok büyük ve değerli vaatler verildi. Öyle ki, dünyada kötü arzuların yol açtığı yozlaşmadan kurtulmuş olarak, bu vaatler aracılığıyla tanrısız özyapıya ortak olabilirsiniz. ⁵⁻⁷ İşte bu nedenle her türlü gayreti göstererek imanınıza erdemi, erdeminize bilgiyi, bilginize özdenetimi, özdenetiminize dayanma gücünü, dayanma gücünüze Tanrı yoluna bağlılığı, bağlılığınıza kardeşseverliği, kardeşseverliğinize sevgiyi

* 1:3 “Erdemiyle” ya da “Erdemine”.

katın. ⁸ Çünkü bu niteliklere artan ölçüde sahip olursanız, Rabbimiz İsa Mesih'i tanımakta etkisiz ve verimsiz olmazsınız. ⁹ Bu niteliklere sahip olmayan uzağı göremez, kördür. Eski günahlarından temizlendiğini unutmuştur. ¹⁰ Bunun için, ey kardeşler, çağrılmışlığınızı ve seçilmişliğinizi kökleştirmeye daha çok gayret edin. Bunları yaparsanız, hiçbir zaman tökezlemezsiniz. ¹¹ Böylece Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in sonsuz egemenliğine girme hakkı size cömertçe sağlanacaktır.

¹² Onun için, her ne kadar bunları biliyorsanız ve sahip olduğunuz gerçeğe pekiştirilmişseniz de, bunları size her zaman anımsatacağım. ¹³ Bu bedende[†] yaşadığım sürece bunları anımsatarak sizi gayrete getirmeyi doğru buluyorum. ¹⁴ Rabbimiz İsa Mesih'in bana bildirdiği gibi, bedenden ayrılışımın yakın olduğunu biliyorum. ¹⁵ Ben bu dünyadan göçtükten sonra da bunları sürekli anımsayabilmeniz için şimdi her gayreti göstereceğim.

¹⁶ Rabbimiz İsa Mesih'in kudretini ve gelişini size bildirirken uydurma masallara başvurmamak. O'nun görkemini gözlerimizle gördük. ¹⁷ Mesih, yüce ve görkemli Olan'dan kendisine ulaşan sesle, "Sevgili Oğlum budur, O'ndan hoşnudum" diyen sesle Baba Tanrı'dan onur ve yücelik aldı. ¹⁸ Kutsal dağda O'nunla birlikte bulunduğumuz için gökten gelen bu sesi biz de işittik. ¹⁹ Peygamberlerin sözleri bizim için daha büyük kesinlik kazandı. Gün ağarıp sabah yıldızı yüreklerinizde doğuncaya dek, karanlık yerde ışık saçan çıraya benzeyen bu sözler kulak verirsiniz, iyi edersiniz. ²⁰ Öncelikle şunu bilin ki, Kutsal Yazılar'daki hiçbir peygamberlik sözü kimsenin özel yorumu değildir. ²¹ Çünkü hiçbir peygamberlik sözü insan isteğinden kaynaklanmadı. Kutsal Ruh tarafından yöneltilen insanlar Tanrı'nın sözlerini iletiler.

2

Yanlış Öğreti Yayanların Yıkımı

¹ Ama İsrail halkı arasında sahte peygamberler vardı; tıpkı sizin de aranızda yanlış öğreti yayanlar olacağı gibi. Bunlar kendilerini satın alan Efendi'yi* bile yadsıyarak gizlice aranızda yıkıcı öğretiler sokacaklar. Böyleleri kendi başlarına ani bir yıkım getirecek. ² Birçokları da onların sefahatine kapılacak. Onların yüzünden gerçeğin yoluna sövülecek. ³ Açgözlülüklerinden ötürü uydurma sözlerle sizi sömürecekler. Onlar için çoktan beri verilmiş olan yargı gecikmez. Onları bekleyen yıkım da uyuklamaz.

⁴ Tanrı günah işleyen melekleri esirgemedi; onları cehenneme atıp karanlıkta zincire vurdu[†]. Yargılanıncaya dek orada tutulacaklar. ⁵ Tanrı eski dünyayı da esirgemedi. Ama tanrısızların dünyasına tufanı gönderdiğinde, doğruluk yolunu bildiren Nuh'u ve yedi kişiyi daha korudu. ⁶ Sodom ve Gomora kentlerini yakıp yıkarak yargıladı. Böylece tanrısızların başına geleceklere bir örnek verdi. ⁷ Ama ilke tanımayan kişilerin sefih yaşayışından azap duyan doğru adam Lut'u kurtardı. ⁸ Çünkü onların arasında yaşayan bu doğru adam, görüp işittiği yasa tanımaz davranışlar yüzünden doğru yüreğinde her gün ıstırap çekerti. ⁹⁻¹⁰ Görülüyor ki Rab kendi yolunda yürüyenleri karşılaştıkları denemelerden nasıl kurtaracağını bilir. Doğru olmayanları, özellikle benliğin yozlaşmış tutkuları ardından giden ve yetkisini hor görenleri cezalandırarak yargı gününe dek nasıl alıkoyacağını da bilir.

Bu küstah, dikbaşlı kişiler yüce varlıklara sövmekten korkmazlar. ¹¹ Oysa melekler bile, güç ve kudrette daha üstün oldukları halde bu varlıkları Rab'bin önünde söverek yargılamazlar. ¹² Ama anlamadıkları konularda sövüp sayan bu kişiler, içgüdüleriyle yaşayan, yakalanıp boğazlanmak üzere doğan, akıldan yoksun hayvanlar gibidir. Hayvanlar gibi onlar da yıkıma uğrayacaklar. ¹³ Ettikleri haksızlığa karşılık zarar görecekler.

[†] 1:13 "Beden": Grekçe "Çadır". 1:14 Yu.21:18 1:17 Mat.17:1-5; Mar.9:2-7; Luk.9:28-35 * 2:1 "Kendilerini satın alan Efendi": Rab İsa. † 2:4 "Karanlıkta zincire vurdu": Bazı Grekçe elyazmalarında, "Karanlık mağaralara kapattı" diye geçer. 2:5 Yar.6:1-7:24 2:6 Yar.19:24 2:7 Yar.19:1-16

Gündüzün zevk alemlerine dalmayı eğlence sayarlar. Birer leke ve yüzkarasıdırlar. Sizinle yiyip içerken kendi hilelerinden zevk alırlar. ¹⁴ Gözleri zinayla[‡] doludur, günaha doymazlar. Kararsız kişileri ayartırlar. Yüreği açgözlülüğe alıştırmış lanetli insanlardır. ¹⁵ Haksızlıkla elde ettiği kazancı seven Beor oğlu Balam'ın yolunu tutarak doğru yolu bırakıp saptılar. ¹⁶ Balam işlediği suçtan ötürü azarlandı. Konuşamayan eşek, insan diliyle konuşarak bu peygamberin çılgınlığına engel oldu.

¹⁷ Bu kişiler, susuz pınarlar, fırtınanın dağıttığı sis gibidirler. Onları koyu karanlık bekliyor. ¹⁸ Çünkü yanlış yolda yürüyenlerden henüz kurtulanları, boş ve kurumlu sözler söyleyerek benliğin tutkularıyla, sefahatle ayartırlar. ¹⁹ Onlara özgürlük vaat ederler, oysa kendileri yozlaşmışlığın kölesidirler. Çünkü insan neye yenilirse onun kölesi olur. ²⁰ Rab ve Kurtarıcı İsa Mesih'i tanımakla dünyanın çirkefliğinden kurtulduktan sonra yine aynı işlere karışıp yenilirlerse, son durumları ilk durumlarından beter olur. ²¹ Çünkü doğruluk yolunu bilip de kendilerine emanet edilen kutsal buyruktan geri dönmektense, bu yolu hiç bilmemiş olmak onlar için daha iyi olurdu. ²² Şu gerçek özdeyiş onların durumunu anlatıyor: “Köpek kendi kusmuğuna döner”, “Domuz da yıkandıktan sonra çamurda yuvarlanmaya döner.”

3

Rab'bin Günü

¹ Sevgili kardeşler, şimdi bu benim size yazdığım ikinci mektuptur. Her iki mektubumda da bu konuları anımsatarak temiz düşüncelerinizi uyandırmaya çalıştım. ² Öyle ki, kutsal peygamberlerin çok önceden söylediği sözleri ve Kurtarıcımız Rab'bin elçileriniz aracılığıyla verdiği buyruğu anımsayasınız. ³⁻⁴ Öncelikle şunu bilmelisiniz: Dünyanın son günlerinde kendi tutkularının ardından giden alaycı kişiler türeyecek. Bunlar, “Rab'bin gelişile ilgili vaat ne oldu? Atalarımızın ölümünden beri her şey yaratılışın başlangıcında olduğu gibi duruyor” diyerek alay edecekler. ⁵ Ne var ki, göklerin çok önceden Tanrı'nın sözüyle var olduğunu, yerin sudan ve su aracılığıyla şekillendiğini bile bile unutuyorlar. ⁶ O zamanki dünya yine suyla, tufanla mahvolmuştu. ⁷ Şimdiki yer ve göklerse ateşe verilmek üzere aynı sözle saklanıyor, tanrısızların yargılanarak mahvolacağı güne dek korunuyorlar.

⁸ Sevgili kardeşlerim, şunu unutmayın ki, Rab'bin gözünde bir gün bin yıl, bin yıl bir gün gibidir. ⁹ Bazılarının düşündüğü gibi Rab vaadini yerine getirmekte gecikmez; ama size karşı sabrediyor. Çünkü kimsenin mahvolmasını istemiyor, herkesin tövbe etmesini istiyor. ¹⁰ Ama Rab'bin günü hırsız gibi gelecek. O gün gökler büyük bir gürültüyle ortadan kalkacak, maddesel öğeler yanarak yok olacak, yer ve yeryüzünde yapılmış olan her şey yanıp tükenecek*. ¹¹⁻¹² Her şey böylece yok olacağına göre, sizin nasıl kişiler olmanız gerekir? Tanrı'nın gününü bekleyip o günün gelişini çabuklaştırarak kutsallık içinde yaşamalı, Tanrı yolunu izlemelisiniz. O gün gökler yanarak yok olacak, maddesel öğeler şiddetli ateşte eriyip gidecek. ¹³ Ama biz Tanrı'nın vaadi uyarınca doğruluğun barınacağı yeni gökleri, yeni yeryüzünü bekliyoruz.

¹⁴ Bunun için, sevgili kardeşlerim, mademki bunları bekliyorsunuz, Tanrı'nın önünde lekesiz, kusursuz ve barış içinde olmaya gayret edin. ¹⁵ Sevgili kardeşimiz Pavlus'un da kendisine verilen bilgelikle size yazdığı gibi, Rabbimiz'in sabrını kurtuluş fırsatı sayın. ¹⁶ Pavlus bütün mektuplarında bu konulardan böyle söz eder. Mektuplarında güç anlaşılan bazı yerler var ki, bilgisiz ve kararsız kişiler, öbür Kutsal Yazılar'ı olduğu gibi bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar. ¹⁷ Bu nedenle, sevgili kardeşlerim,

‡ 2:14 “Zinayla”: Grekçe “Zina yapan kadınla”. 2:15 Say.22:4-35 2:22 Özd.26:11 3:3-4 Yah.18 3:5 Yar.1:6-9 3:6 Yar.7:11-12 3:8 Mez.90:4 3:10 Mat.24:43; Luk.12:39; 1Se.5:2; Va.16:15 * 3:10 “Yanıp tükenecek”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Açığa çıkarılacak” diye geçer. 3:13 Yşa.65:17; 66:22; Va.21:1

ilke tanımayan kişilerin aldatmasıyla sürüklenip kararlılığınızdan sapmamak için bunları önceden bilerek sakının. ¹⁸ Öte yandan Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in lütfunda ve O'nu tanımakta ilerleyin. Şimdi ve sonsuza[†] dek O'na yücelik olsun! Amin.

[†] **3:18** “Sonsuza”: Grekçe “Sonsuzluğun gününe”.

YUHANNA'NIN BİRİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Yuhanna, bu mektupta İsa Mesih'le ilgili kişisel deneyimlerini vurguluyor¹. Elimizdeki kanıtlara göre mektup önceleri Asya İli'ndeki (bugünkü Ege Bölgesi) topluluklar arasında okunuyordu. Onlara yazılmış olabilir. Dili oldukça yumuşaktır. Yuhanna okuyucularına, “sevgili kardeşlerim”, “yavrularım”, “çocuklar” diye seslenir.

Mektubun İçeriği: Yuhanna, mektubunun birkaç amacı olduğunu söyler²:

- (a) Mesih'in kimliği üzerinde duruyor. Mesih, Baba'yla birlikteydi, sonra beden alıp dünyaya geldi ve bizlere göründü³. O, Tanrı Oğlu'dur⁴; “günahları kaldırmak” ve “İblis'in yaptıklarına son vermek için” geldi⁵. “Gerçek Olan'ı (Tanrı'yı) tanımamız için bize anlama gücü vermiştir”⁶.
- (b) “Bunları size, günah işlemeyesiniz diye yazıyorum” diyor⁷. Gerçekte günah konusunu uzun uzun işler⁸. İnanan, “Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar”⁹ ve günah içinde yaşamaz. Ne var ki, “Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız, içimizde gerçek olmaz. Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı, günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır”¹⁰. Günaha karşı sahip olduğumuz seçenek, Mesih'in buyruklarına uyup birbirimizi severek “ışıkta yürümektir”¹¹. “Çünkü sevgi Tanrı'dandır... Tanrı sevgidir”¹².
- (c) “Tanrı Oğlu'nun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilersiniz diye bunları yazdım” diyor¹³. Böylesine güven veren bilgi¹⁴, yaşam¹⁵ ve iman¹⁶ tekrar tekrar işlenen konulardır.
- (ç) “Bunları sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazıyorum” diyor¹⁷. Çünkü yanlış öğretiyayan bu kişiler, İsa Mesih'in beden alıp dünyaya geldiğini yadsıyorlardı¹⁸. Mektubun önemli bir bölümü, büyük olasılıkla bu kişilerin küçümsediği gerçekleri vurgulamak için kaleme alınmıştır. Mektupta sıkça tekrarlanan kavramlardan biri de “gerçek” kavramıdır¹⁹.

Ana Hatlar:

1:1-4 Yaşam Sözü

1:5-2:17 Işık ve karanlık

2:18-27 Yanlış öğretiyayanlar

2:28-3:24 Günah ya da sevgi

4:1-6 Ruhları sınavın

4:7-21 Tanrı sevgidir

5:1-21 İman ve yaşam

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 27

Yaşam Sözü

¹ Yaşam Sözü'yle ilgili olarak başlangıçtan beri var olanı, işittiğimizi, gözlerimizle gördüğümüzü, seyredip ellerimizle dokunduğumuzu duyuruyoruz. ² Yaşam açıkça göründü, O'nu gördük ve O'na tanıklık ediyoruz. Baba'yla birlikte* olup bize görünmüş olan sonsuz Yaşam'ı size duyuruyoruz. ³ Evet, sizin de bizlerle paydaşlığınız olsun diye gördüğümüzü, işittiğimizi size duyuruyoruz. Bizim paydaşlığımız da Baba'yla ve Oğlu İsa Mesih'ledir. ⁴ Bunları size, sevincimiz tam olsun diye yazıyoruz.

Işıktayürüelim

1:1 Yu.1:1 1:2 Yu.1:14 * 1:2 “Baba'yla birlikte” ya da “Baba'da”.

⁵ Mesih'ten işittiğimiz ve şimdi size ilettiğimiz bildiri şudur: Tanrı ışıktır, O'nda hiç karanlık yoktur. ⁶ O'nunla paydaşlığımız var deyip de karanlıkta yürürsek, yalan söylemiş, gerçeğe uymamış oluruz. ⁷ Ama O ışıktaki olduğu gibi biz de ışıktaki yürürsek, birbirimizle paydaşlığımız olur ve Oğlu İsa'nın kanı bizi her günahattan arındırır. ⁸ Günahımız yok dersek, kendimizi aldatırız, içimizde gerçek olmaz. ⁹ Ama günahlarımızı itiraf edersek, güvenilir ve adil olan Tanrı günahlarımızı bağışlayıp bizi her kötülükten arındıracaktır. ¹⁰ Günah işlemeyen dersek, O'nu yalancı durumuna düşürmüş oluruz; O'nun sözü içimizde olmaz.

2

¹ Yavrularım, bunları size günah işlemeyesiniz diye yazıyorum. Ama içimizden biri günah işlerse, adil olan İsa Mesih bizi Baba'nın önünde savunur. ² O günahlarımızı, yalnız bizim günahlarımızı değil, bütün dünyanın günahlarını da bağışlatan kurbandır*. ³ Buyruklarını yerine getirirsek, O'nu tanıdığımızdan emin olabiliriz. ⁴ “O'nu tanıyorum” deyip de buyruklarını yerine getirmeyen yalancıdır, kendisinde gerçek yoktur. ⁵ Ama O'nun sözüne uyan kişinin Tanrı'ya olan sevgisi† gerçekten yetkinleşmiştir. Tanrı'da olduğumuzu bununla anlarız. ⁶ “Tanrı'da yaşıyorum” diyen, Mesih'in yürüdüğü yolda yürümelidir.

⁷ Sevgili kardeşlerim, size yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğiniz eski buyruğu yazıyorum. Eski buyruk, işitmiş olduğunuz Tanrı sözüdür. ⁸ Yine de size yeni bir buyruk yazıyorum. Bunun gerçek olduğu, Mesih'te ve sizde görülüyor. Çünkü karanlık geçiyor, gerçek ışık şimdiden parlıyor. ⁹ Işıktaki olduğunu söyleyip de kardeşinden nefret eden hâlâ karanlıktadır. ¹⁰ Kardeşini seven ışıktaki yaşar ve başkasının tökezlemesine neden olmaz. ¹¹ Ama kardeşinden nefret eden karanlıktadır, karanlıkta yürür ve nereye gittiğini bilmez. Çünkü karanlık gözlerini kör etmiştir.

¹² Yavrularım, size yazıyorum,
Çünkü Mesih'in adı uğruna günahlarınız bağışlandı.

¹³ Babalar, size yazıyorum,
Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyorsunuz.
Gençler, size yazıyorum,
Çünkü kötü olanı yendiniz.
Çocuklar, size yazdım,
Çünkü Baba'yı tanıyorsunuz.

¹⁴ Babalar, size yazdım,
Çünkü başlangıçtan beri var Olan'ı tanıyorsunuz.
Gençler, size yazdım,
Çünkü güçlüsünüz,
Tanrı'nın sözü içinizde yaşıyor,
Kötü olanı yendiniz.

¹⁵ Dünyayı da dünyaya ait şeyleri de sevmeyin. Dünyayı sevenin Baba'ya sevgisi yoktur. ¹⁶ Çünkü dünyaya ait olan her şey –benliğin tutkuları, gözün tutkuları, maddi yaşamın verdiği gurur– Baba'dan değil, dünyadandır. ¹⁷ Dünya da dünyasal tutkular da geçer, ama Tanrı'nın isteğini yerine getiren sonsuza dek yaşar.

Mesih Karşısı

¹⁸ Çocuklar, bu son saattir. Mesih Karşısı'nın* geleceğini duydunuz. Nitekim şimdiden çok sayıda Mesih karşıtı türemiş bulunuyor. Son saat olduğunu bundan biliyoruz.

* **2:2** Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yatıştırmak kavramını da içerir. † **2:5** “Kişinin Tanrı'ya olan sevgisi” ya da “Kişide Tanrı'nın sevgisi”. **2:7** Yu.13:34

¹⁹ Bunlar aramızdan çıktılar, ama bizden değildiler. Bizden olsalardı, bizimle kalırlardı. Ayrılmaları hiçbirinin bizden olmadığını ortaya çıkardı. ²⁰ Sizlerse Kutsal Olan tarafından meshedildiniz; hepiniz bilgilisiniz. ²¹ Gerçeği bilmediğiniz için değil, gerçeği ve hiçbir yalanın gerçeğe ilgisi olmadığını bildiğiniz için size yazıyorum. ²² İsa'nın Mesih olduğunu yadsıyan yalancı değilse, kim yalancıdır? Baba'yı ve Oğul'u yadsıyan Mesih karşıtıdır. ²³ Oğul'u yadsıyanda Baba da yoktur; Oğul'u açıkça kabul edende Baba da vardır. ²⁴ Başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşasın. Başlangıçtan beri işittiğiniz söz içinizde yaşarsa, siz de Oğul'da ve Baba'da yaşarsınız. ²⁵ Mesih'in bize vaat ettiği budur, yani sonsuz yaşamdır.

²⁶ Bunları sizi saptırmak isteyenlerle ilgili olarak yazıyorum. ²⁷ Size gelince, O'ndan aldığınız mesh sizde kalır. Kimsenin size bir şey öğretmesine gerek yoktur. O'nun size her şeyi öğreten meshi gerçektir, sahte değildir. Size öğrettiği gibi, Mesih'te yaşayın.

²⁸ Evet, yavrularım, şimdi Mesih'te yaşayın ki, O görüldüğünde cesaretimiz olsun, geldiğinde O'nun önünde utanmayalım. ²⁹ O'nun doğru olduğunu bilerseniz, doğru olanı yapan herkesin O'ndan doğduğunu da bilirsiniz.

3

Tanrı'nın Çocukları

¹ Bakın, Baba bizi o kadar çok seviyor ki, bize “Tanrı'nın çocukları” deniyor! Gerçekten de öyleyiz. Dünya Baba'yı tanımadığı için bizi de tanımıyor. ² Sevgili kardeşlerim, daha şimdiden Tanrı'nın çocuklarıyız, ama ne olacağımız henüz bize gösterilmedi. Ancak, Mesih görüldüğü zaman O'na benzer olacağımızı biliyoruz. Çünkü O'nu olduğu gibi göreceğiz.

³ Mesih'te bu umuda sahip olan, Mesih pak olduğu gibi kendini pak kılar.

⁴ Günah işleyen, yasaya karşı gelmiş olur. Çünkü günah demek, yasaya karşı gelmek demektir. ⁵ Mesih'in, günahları kaldırmak için ortaya çıktığını ve kendisinde günah olmadığını bilirsiniz. ⁶ Mesih'te yaşayan, günah işlemez. Günah işleyen O'nu ne görmüştür, ne de tanımıştır. ⁷ Yavrularım, kimse sizi aldatmasın. Mesih doğru olduğu gibi, doğru olanı yapan da doğru kişidir. ⁸ Günah işleyen, İblis'tendir. Çünkü İblis başlangıçtan beri günah işlemektedir. Tanrı'nın Oğlu, İblis'in yaptıklarına son vermek için ortaya çıktı. ⁹ Tanrı'dan doğmuş olan, günah işlemez. Çünkü Tanrı'nın tohumu onda yaşar. Tanrı'dan doğmuş olduğu için günah işleyemez. ¹⁰ Doğru olanı yapmayan ve kardeşini sevmeyen kişi Tanrı'dan değildir. İşte Tanrı'nın çocuklarıyla İblis'in çocukları böyle ayırt edilir.

Birbirimizi Sevelim

¹¹ Başlangıçtan beri işittiğiniz buyruk şudur: Birbirimizi sevelim. ¹² Şeytan'a* ait olup kardeşini öldüren Kayın gibi olmayalım. Kayın kardeşini neden öldürdü? Kendi yaptıkları kötü, kardeşinin yaptıkları doğru olduğu için öldürdü.

¹³ Kardeşler, dünya sizden nefret ederse şaşmayın. ¹⁴ Biz kardeşleri sevdiğimiz için ölümden yaşama geçtiğimizi biliyoruz. Sevmeyen ölümden kalır. ¹⁵ Kardeşinden nefret eden katildir. Hiçbir katilin sonsuz yaşama sahip olmadığını bilirsiniz. ¹⁶ Sevginin ne olduğunu Mesih'in bizim için canını vermesinden anlıyoruz. Bizim de kardeşlerimiz için canımızı vermemiz gerekir. ¹⁷ Dünya malına sahip olup da kardeşini ihtiyaç içinde gördüğü halde ondan şefkatini esirgeyen kişide Tanrı'nın sevgisi olabilir mi?

¹⁸ Yavrularım, sözle ve dille değil, eylemle ve içtenlikle sevelim. ¹⁹⁻²⁰ Böylelikle gerçeğe ait olduğumuzu bileceğiz ve yüreğimiz bizi ne zaman suçlarsa, Tanrı'nın önünde onu yatıştıracağız. Çünkü Tanrı yüreğimizden daha büyüktür ve her şeyi bilir. ²¹⁻²² Sevgili kardeşlerim, yüreğimiz bizi suçlamazsa, Tanrı'nın önünde cesaretimiz olur, O'ndan ne dilersek alırız. Çünkü O'nun buyruklarını yerine getiriyor, O'nu hoşnut eden şeyleri

yapıyoruz. ²³ O'nun buyruğu Oğlu İsa Mesih'in adına inanmamız ve İsa'nın buyurduğu gibi birbirimizi sevmemizdir. ²⁴ Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren Tanrı'da yaşar, Tanrı da o kişide yaşar. İçimizde yaşadığını bize verdiği Ruh sayesinde biliriz.

4

Ruhları Sınayın

¹ Sevgili kardeşlerim, her ruha inanmayın. Tanrı'dan olup olmadıklarını anlamak için ruhları sınayın. Çünkü birçok sahte peygamber dünyanın her yanına yayılmış bulunuyor. ² İsa Mesih'in beden alıp geldiğini kabul eden her ruh Tanrı'dandır. Tanrı'nın Ruhu'nu bununla tanıyacaksınız. ³ İsa'yı kabul etmeyen hiçbir ruh Tanrı'dan değildir. Böylesi, Mesih Karşıtı'nın* ruhudur. Onun geleceğini duydunuz. Zaten o şimdiden dünyadadır. ⁴ Yavrularım, siz Tanrı'dansınız ve sahte peygamberleri yendiniz. Çünkü sizde olan, dünyadakinden üstündür. ⁵ Sahte peygamberler dünyadadır. Bu nedenle söyledikleri sözler de dünyadadır ve dünya onları dinler. ⁶ Bizse Tanrı'danız; Tanrı'yı tanıyan bizi dinler, Tanrı'dan olmayan dinlemez. Gerçeğin Ruhu'yla yalan ruhunu böyle ayırt ederiz.

Tanrı Sevgidir

⁷ Sevgili kardeşlerim, birbirimizi sevelim. Çünkü sevgi Tanrı'dandır. Seven herkes Tanrı'dan doğmuştur ve Tanrı'yı tanır. ⁸ Sevmeyen kişi Tanrı'yı tanımaz. Çünkü Tanrı sevgidir. ⁹ Tanrı biricik Oğlu aracılığıyla yaşayalım diye O'nu dünyaya gönderdi, böylece bizi sevdiğini gösterdi. ¹⁰ Tanrı'yı biz sevmiş değildik, ama O bizi sevdi ve Oğlu'nu günahlarımızı bağışlatan kurban* olarak dünyaya gönderdi. İşte sevgi budur. ¹¹ Sevgili kardeşlerim, Tanrı bizi bu kadar çok sevdiğine göre biz de birbirimizi sevmeye borçluyuz. ¹² Hiç kimse hiçbir zaman Tanrı'yı görmüş değildir. Ama birbirimizi seversek, Tanrı içimizde yaşar ve sevgisi içimizde yetkinleşmiş olur.

¹³ Tanrı'da yaşadığımızı ve O'nun bizde yaşadığını bize kendi Ruhu'ndan vermiş olmasından anlıyoruz. ¹⁴ Baba'nın Oğlu'nu dünyanın Kurtarıcısı olarak gönderdiğini gördük, şimdi buna tanıklık ediyoruz. ¹⁵ Kim İsa'nın Tanrı'nın Oğlu olduğunu açıkça kabul ederse, Tanrı onda yaşar, o da Tanrı'da yaşar. ¹⁶ Tanrı'nın bize olan sevgisini tanıdık ve buna inandık.

Tanrı sevgidir. Sevgide yaşayan Tanrı'da yaşar, Tanrı da onda yaşar. ¹⁷ Yargı gününde cesaretimiz olsun diye sevgi böylelikle içimizde yetkin kılınmıştır. Çünkü Mesih nasılsa, biz de bu dünyada öyleyiz. ¹⁸ Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi korkuyu siler atar. Çünkü korku işkencedir†. Korkan kişi sevgide yetkin kılınmamıştır. ¹⁹ Bizse seviyoruz, çünkü önce O bizi sevdi. ²⁰ “Tanrı'yı seviyorum” deyip de kardeşinden nefret eden yalancıdır. Çünkü gördüğü kardeşini sevmeyen, görmediği Tanrı'yı sevemez. ²¹ “Tanrı'yı seven kardeşini de sevsin” diyen buyruğu Mesih'ten aldık.

5

Tanrı Oğlu'na İman

¹ İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes Tanrı'dan doğmuştur. Baba'yı seven O'ndan doğmuş olanı da sever. ² Tanrı'yı sevip buyruklarını yerine getirmekle, Tanrı'nın çocuklarını sevdiğimizi anlarız. ³ Tanrı'yı sevmek O'nun buyruklarını yerine getirmek demektir. O'nun buyrukları da ağır değildir. ⁴ Çünkü Tanrı'dan doğmuş olan herkes dünyayı yener. Bize dünyaya karşı zafer kazandıran imanımızdır. ⁵ İsa'nın Tanrı Oğlu olduğuna iman edenden başka dünyayı yenen kim?

^{3:23} Yu.13:34; 15:12,17 * ^{4:10} Günahları bağışlatan kurban diye çevrilen Grekçe ifade gazabı yatıştırmak kavramını da içerir. ^{4:12} Yu.1:18 † ^{4:18} “Korku işkencedir” ya da “Korku cezalandırılma düşüncesinden doğar”. ^{5:3} Yu.14:15

⁶ Suyla ve kanla gelen İsa Mesih'tir. O yalnız suyla değil, suyla ve kanla gelmiştir. Buna tanıklık eden Ruh'tur. Çünkü Ruh gerçektir. ⁷⁻⁸ Şöyle ki, tanıklık edenler üçtür: Ruh, su ve kan. Bunların üçü de uyum içindedir. ⁹ İnsanların tanıklığını kabul ediyoruz, oysa Tanrı'nın tanıklığı daha üstündür. Çünkü bu, Tanrı'nın tanıklığıdır, kendi Oğlu'yla ilgili olarak yaptığı tanıklıktır. ¹⁰ Tanrı'nın Oğlu'na inanan, yüreğinde Tanrı'nın tanıklığına sahiptir. Tanrı'ya inanmayansa O'nu yalancı durumuna düşürmüş olur. Çünkü Tanrı'nın Oğlu'yla ilgili tanıklığına inanmamıştır. ¹¹ Tanıklık da şudur: Tanrı bize sonsuz yaşam verdi, bu yaşam O'nun Oğlu'ndadır. ¹² Kendisinde Tanrı Oğlu bulunanda yaşam vardır, kendisinde Tanrı Oğlu bulunmayanda yaşam yoktur.

Sonsuz Yaşam

¹³ Tanrı Oğlu'nun adına iman eden sizlere, sonsuz yaşama sahip olduğunuzu bilersiniz diye bunları yazdım. ¹⁴ Tanrı'nın önünde güvenimiz şu ki, O'nun isteğine uygun ne dilersek bizi işitir. ¹⁵ Her ne dilersek bizi işittiğini bildiğimize göre, O'ndan dilediklerimizi aldığımızı da biliriz.

¹⁶ Kardeşinin ölümcül olmayan bir günah işlediğini gören, onun için dua etsin. Duasıyla kardeşine yaşam verecektir. Bu, ölümcül olmayan günah işleyenler için geçerlidir. Ölümcül günah da vardır, bunun için dua etsin demiyorum. ¹⁷ Her kötülük günahdır, ama ölümcül olmayan günah da vardır.

¹⁸ Tanrı'dan doğmuş olanın günah işlemediğini biliriz. Tanrı'dan doğmuş olan İsa Mesih onu korur ve kötü olan ona dokunamaz. ¹⁹ Biliyoruz ki, biz Tanrı'danız, bütün dünya ise kötü olanın denetimindedir. ²⁰ Yine biliyoruz ki, Tanrı'nın Oğlu gelmiş ve gerçek Olan'ı tanımamız için bize anlama gücü vermiştir. Biz gerçek Olan'dayız, O'nun Oğlu İsa Mesih'teyiz. O gerçek Tanrı ve sonsuz yaşamdır.

²¹ Yavrularım, kendinizi putlardan koruyun.

YUHANNA'NIN İKİNCİ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Bu mektupla İncil'in Yuhanna kısmı ve Yuhanna'nın birinci ve üçüncü mektupları arasında yakın benzerlikler var. Mektupta seslenen “hanımefendi ve çocukları”, büyük olasılıkla bir inanlılar topluluğunu simgeliyor. Her kim ise, Yuhanna onları yakında ziyaret etmek umudundadır (12).

Mektubun İçeriği: Yuhanna, okuyucularını “Mesih'in beden alıp geldiğini” yadsıyanlar konusunda uyarmak için yazıyor (7). İlk iki yüzyılda gezici müjdeci ve din öğretmenlerinin Müjde'yi yaymakta önemli payları vardı. İnananlar çoğu kez onları ağırlayıp sonraki yolculuklarında yardım etmişlerdir. Yuhanna, yanlış öğretiyenleri ağırlamak bir yana, onlara selam bile verilmemeli diyor. Yanlış öğretiler karşısında İsa Mesih'e (3,7,9), sevgiye (1-6) ve gerçeğe (1-4) ilişkin doğru öğretiye ağırlık veriyor.

Ana Hatlar:

1-4 Giriş

5-6 Sevgiye çağrı

7-11 Yanlış öğretiyenlere karşı uyarılar

12-13 Sonuç

Sevgi ve Gerçek

¹ Ben ihtiyardan, Tanrı'nın seçtiği, gerçekten sevdiğim hanımefendiye ve çocuklarına selamlar! Yalnız ben değil, gerçeği bilenlerin hepsi de sizleri seviyor. ² Çünkü gerçek içimizde yaşıyor ve sonsuza dek bizimle olacak. ³ Baba Tanrı'dan ve Baba'nın Oğlu İsa Mesih'ten gelen lütuf, merhamet ve esenlik de gerçekte ve sevgide bizimle olacaktır.

⁴ Senin çocuklarından bazılarının Baba'dan aldığımız buyruğa uyarak gerçeğin izinden yürüdüğünü görünce çok sevindim. ⁵ Şimdi sana rica ediyorum, hanımefendi, birbirimizi sevelim. Bu sana yazdığım yeni bir buyruk değil, başlangıçtan beri kabul ettiğimiz buyruktur. ⁶ Sevgi Tanrı'nın buyruklarına uygun yaşamamız demektir. Başlangıçtan beri işittiğiniz gibi, O'nun buyruğu sevgi yolunda yürümenizdir. ⁷ Ne var ki, İsa Mesih'in beden alıp geldiğini kabul etmeyen birçok aldatıcı dünyanın her yanına yayıldı. Aldatıcı, Mesih karşıtı olan bunlardır. ⁸ Başardıklarınızı* yitirmemek ve ödülünüzü eksiksiz almak için kendinize dikkat edin. ⁹ Haddini aşp Mesih'in öğretisine bağlı kalmayan hiç kimsede Tanrı yoktur. Bu öğretiye bağlı kalanda ise hem Baba, hem de Oğul vardır. ¹⁰ Size gelip de bu öğretiyi getirmeyeni evinize almayın, ona selam bile vermeyin. ¹¹ Çünkü böyle birine selam veren, kötü işlerine ortak olur.

¹² Size yazacak çok şeyim var, ama bunları kâğıtla, mürekkeple iletmek istemedim. Sevincimiz tam olsun diye yanınıza gelmek ve sizinle yüz yüze konuşmak umudundayım.

¹³ Tanrı'nın seçtiği kızkardeşinin çocukları sana selam ederler.

1:5 Yu.13:34; 15:12,17 * 1:8 “Başardıklarınızı”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Başardıklarımızı” diye geçer.

YUHANNA'NIN ÜÇÜNCÜ MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Yuhanna'nın seslendiği kişi Gayus'tur. Onu çocuklarından biri olarak nitelirken, büyük olasılıkla kendisinin aracılığıyla iman ettiğini anlatmak istiyor. Yuhanna çok geçmeden Gayus'u ziyaret etmek umudundadır.

Mektubun İçeriği: Yuhanna, Gayus'u gerçeğe bağlılığından (3-4) ve Müjde'yi yayanlara gösterdiği konukseverlikten (5-6) ötürü över. Buna karşılık, gezici müjdecileri kabul etmeyip topluluğu etkisi altına almak isteyen Diotrefis'i kınar (9-10). Yuhanna'nın Gayus'a salık verdiği Dimitrios, aynı zamanda mektubu da getiren kişi olabilir (12).

Ana Hatlar:

1-4 Giriş

5-8 Gezici müjdecilere hizmet

9-12 Diotrefis ve Dimitrios

13-14 Veda ve selamlar

¹ Ben ihtiyardan, gerçekten sevdiğim sevgili Gayus'a selam!

² Sevgili kardeşim, canın gönenç içinde olduğu gibi, her bakımdan sağlıklı ve gönenç içinde olman için dua ediyorum. ³ Bazı kardeşler gelip senin gerçeğe bağlı kaldığına, gerçeğin izinden yürüdüğüne tanıklık edince çok sevindim. ⁴ Benim için, çocuklarımla gerçeğin izinden yürüdüklerini duymaktan daha büyük bir sevinç olamaz!

Övgüler, Öğütler

⁵ Sevgili kardeşim, sana yabancı oldukları halde, kardeşler için yaptığın her şeyi içten bir bağlılıkla yapıyorsun. ⁶ Onlar kilise önünde sevgine tanıklık ettiler. Onları Tanrı'ya yaraşır biçimde yardımlarınla birlikte uğurlarsan iyi edersin. ⁷ Çünkü inanmayanlardan hiçbir yardım almadan, Mesih'in adı uğruna yola çıktılar. ⁸ Bu nedenle, gerçek uğruna emektaşlar olmak için böylelerini desteklemeliyiz.

⁹ Kiliseye bazı şeyler yazdım, ama aralarında en üstün olma sevdasında olan Diotrefis bizi kabul etmiyor. ¹⁰ Bunun için, eğer gelirsem, bize yönelttiği haksız suçlamalarla yaptığı kötülükleri anımsatacağım. Bununla yetinmeyerek kardeşleri de kabul etmiyor, kabul etmek isteyenlere de engel olup onları kiliseden dışarı atıyor.

¹¹ Sevgili kardeşim, kötüyü değil, iyiyi örnek al. İyilik yapan kişi Tanrı'dandır. Kötülük yaparsa Tanrı'yı görmemiştir. ¹² Herkesle birlikte gerçeğin kendisi, Dimitrios'un değerli biri olduğuna tanıklık ediyor. Biz de tanıklık ederiz. Tanıklığımızın doğru olduğunu biliyorsun.

¹³ Sana yazacak çok şeyim var, ama mürekkeple, kalemle yazmak istemiyorum.

¹⁴ Yakında seni görmek umundayım, o zaman yüz yüze konuşuruz. Esen kal! Arkadaşlar sana selam ederler. Sen de oradaki arkadaşlara adlı adınca selam söyle.

YAHUDA'NIN MEKTUBU

GİRİŞ

Genel Bakış: Bu mektup oldukça kısadır, kime ve ne zaman yazıldığı açıkça belirtilmez. Kendini “Yakup'un kardeşi” diye tanıtan yazarın İsa'ya ihanet eden Yahuda İskariot'la ilgisi yoktur. Mektubun, inananları, aralarına sızıp yanlış öğreti yayanlara karşı uyarmak için yazıldığı anlaşılıyor (4). Söz konusu uyarılarla Petrus'un İkinci Mektubu'nda geçen uyarılar arasında benzerlikler var (2Pe.2).

Mektubun İçeriği: Yahuda, “tek Efendimiz ve Rabbimiz İsa Mesih'i yadsıyan” bu kişilerin yaşamına ilişkin çok şey söylüyor (4). Kendi tutkularının peşinden giden bu adamlar, Tanrı lütfunu sefahate araç ederler¹. Yakınıp söylenen (16), yerici (8-10) ve alaycı (17-19) kişilerdir. “Yalnız kendilerini besleyen çobanlar” gibi, amaçları sadece kazançtır². Bölücüdürler (19) ve meyvesiz bir yaşam sürerler (12). Yahuda okuyucularına, Eski Antlaşma zamanında Tanrı'nın söz dinlemeyenleri cezalandırdığı gibi, yanlış öğreti yayan bu kişileri de cezalandıracağını hatırlatıyor (5-7, 13-15). Bu bağlamda, inanlıları gerçek iman uğrunda mücadeleye (3) ve kendilerini bu iman temeli üzerinde geliştirmeye (20) özendiriyor. Yoldan sapanları tekrar yola çekip kurtarmalarını istiyor (22-23). Mektubunu şu güvenceli sözlerle bitiriyor: “Kurtarıcımız tek Tanrı, sizi düşmekten alıkoyacak, büyük sevinç içinde lekesiz olarak yüce huzuruna çıkaracak güçtedir”³.

Kuşkulandığımız öğreticilerle karşılaştığımızda Yahuda Mektubu bize yol gösterebilir. Mektupta sözü geçen günahların bu tür kişilerin yaşamında olup olmadığına bakmalıyız. İsa, “Onları meyvelerinden tanıyacaksınız” diyor (Mat.7:15-20).

Ana Hatlar:

1-3 Selamlar ve amaç

4-19 Yanlış öğreti yayanlar

20-25 Öğütler ve Tanrı'ya övgüler

Kaynak Ayetler: Bkz. s. 28

¹ İsa Mesih'in kulu, Yakup'un kardeşi ben Yahuda'dan, Baba Tanrı tarafından sevilip İsa Mesih için korunmuş olan çağrılmışlara selam! ² Merhamet, esenlik ve sevgi artan ölçüde sizin olsun.

Günah ve Yargı

³ Sevgili kardeşlerim, size ortak kurtuluşumuzla ilgili yazmaya çok gayret ettim. Bu arada sizi kutsallara ilk ve son kez emanet edilen iman uğrunda mücadeleye özendirmek için yazma gereğini duydum. ⁴ Çünkü Tanrımız'ın lütfunu sefahate araç eden, tek Efendimiz ve Rabbimiz İsa Mesih'i yadsıyan bazı tanrısızlar gizlice aranızda sızdılar. Onların yargılanacakları çoktan beri yazılmıştır.

⁵ Bütün bunları bildiğiniz halde, size anımsatmak isterim ki, ilk ve son kez halkı Mısır'dan kurtaran Rab iman etmeyenleri daha sonra yok etti. ⁶ Yetkilerinin sınırı içinde kalmayıp kendilerine ayrılan yeri terk etmiş olan melekleri, büyük yargı günü için çözülmez bağlarla bağlayarak karanlığa hapsetti. ⁷ Sodom, Gomora ve çevrelerindeki kentler de benzer biçimde kendilerini fuhuş ve sapıklığa teslim ettiler. Sonsuza dek ateşte yanma cezasını çeken bu kentler ders alınacak birer örnektir.

⁸ Aranızda sızan bu kişiler de onlar gibi gördükleri düşlere dayanarak öz bedenlerini kirletiyor, Rab'bin yetkisini hiçe sayıyor, yüce varlıklara sövüyorlar. ⁹ Oysa Başmelek Mikail bile Musa'nın cesedi konusunda İblis'le çekişip tartışırken, söverek onu yargılamaya

kalkışmadı. Ancak, “Seni Rab azarlasın” dedi. ¹⁰ Ama bu kişiler anlamadıkları her şeye sövüyorlar. Öte yandan, akıldan yoksun hayvanlar gibi içgüdüleriyle anladıkları ne varsa, onları yıkıma götürüyor. ¹¹ Vay onların haline! Çünkü Kayin'in yolundan gittiler. Kazanç için kendilerini Balam'inkine benzer bir yanılığa kaptırdılar. Korah'inkine benzer bir isyanda mahvoldular. ¹² Sevgi şölenlerinizde sizinle birlikte pervasızca yiyip içen bu kişiler birer kara lekedir. Yalnız kendilerini besleyen çobanlardır. Rüzgarın sürüklediği yağmursuz bulutlara, iki kez ölmüş, kökünden sökülmüş, sonbaharın meyvesiz ağaçlarına benzerler. ¹³ Köpüğünü savuran denizin azgın dalgaları gibi ayıplarını çevreye savururlar. Serseri yıldızlar gibidirler. Onları sonsuza dek sürecektir koyu karanlık bekliyor.

¹⁴⁻¹⁵ Adem'den sonraki altıncı* kuşaktan olan Hanok, bu adamlara ilişkin şu peygamberlikte bulundu: “İşte Rab herkesi yargılamak üzere on binlerce kutsalıyla† geliyor. Tanrı yoluna aykırı, tanrısızca yapılan bütün işlerden ve tanrısız günahkârların kendisine karşı söylediği bütün ağır sözlerden ötürü Rab, bütün insanlara suçluluklarını gösterecektir.” ¹⁶ Bunlar hep yakınıp söylenir, kendi tutkularının peşinden giderler. Ağızlarından kurumlu sözler çıkar, kendi çıkarları için başkalarını pohpohlarlar.

Uyarılar ve Öğütler

¹⁷ Ama siz, sevgili kardeşlerim, Rabbimiz İsa Mesih'in elçileri tarafından önceden söylenen sözleri anımsayın. ¹⁸ Size demişlerdi ki, “Dünyanın son günlerinde alay edenler, tanrısızlığa yönelip kendi tutkularına göre yaşayanlar olacaktır.” ¹⁹ Bunlar bölücü, insan doğasıyla sınırlı, Kutsal Ruh'tan yoksun kişilerdir. ²⁰ Ama siz, sevgili kardeşlerim, kendinizi tümünden kutsal olan imanınızın temeli üzerinde geliştirin. Kutsal Ruh'un yönetiminde dua edin. ²¹ Rabbimiz İsa Mesih'in sizi sonsuz yaşama kavuşturacak olan merhametini beklerken kendinizi Tanrı'nın sevgisinde koruyun. ²² Kimi kararsızlara merhamet edin. ²³ Kimini ateşten çekip kurtarın. Kimine de korkuyla merhamet edin. Ama günahlı bir beden lekelediği giysiden bile tiksinsin.

²⁴⁻²⁵ Kurtarıcımız tek Tanrı, sizi düşmekten alıkoyacak, büyük sevinç içinde lekesiz olarak yüce huzuruna çıkaracak güçtedir. Yücelik, ululuk, güç ve yetki Rabbimiz İsa Mesih aracılığıyla bütün çağlardan önce, şimdi ve bütün çağlar boyunca Tanrı'nın olsun! Amin.

^{1:11} Yar.4:3-8; Say.16:1-35; 22:1-35 ^{1:14-15} Yar.5:18,21-24 * ^{1:14-15} “Altıncı”: Grekçe “Yedinci”. Adem'i birinci kuşak sayarsak, Hanok yedinci kuşaktan oluyor (bkz. Yar.5:4-20; Luk.3:37-38). † ^{1:14-15} “Kutsal”: Burada melek anlamına gelir. ^{1:18} 2Pe.3:3-4

VAHİY

GİRİŞ

Kitabın Özelliği: Vahiy, Yuhanna'nın görümlerinden oluşuyor. Kendini “sıkıntıda, tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz” (1:9) diye tanıtan Yuhanna, kitaba kaynaklık eden görümleri, inanlıların baskı altında olduğu bir dönemde¹, ya Roma İmparatoru Neron'un (İ.S. 54-68) son yıllarında, ya da Domitian zamanında (İ.S. 81-96) almıştır.

Kitap, ilk yüzyılda oldukça yaygın ve sembolizm yönünden zengin bir yazın türü olan “apokaliptik” türündendir. Bu yazın türü, Tanrı'nın insanlık tarihindeki amacını açıklamayı hedef edinir (apokaliptik, Grekçe'de “açıklama, vahiy” anlamında bir sözcükten gelir). Apokaliptik yazılar, ağırlıklı olarak Eski Antlaşma'ya dayanır. Tanrı'nın tek egemen olduğu, iyi ve mükemmel amacını gerçekleştirmek için sonunda dünya tarihini doğaüstü olaylarla etkileyeceği görüşü, apokaliptik görüşün ağırlık noktasını oluşturur. Tanrı'nın karşıtları, simgesel olarak çoğu kez karşımıza canavarlar vb. biçiminde çıkan kötülüğün çeşitli güçleridir. Görümler, konuşan melekler, kıyasıyla dövüşen büyük güçler var. Sonunda, Tanrı'ya inanıp zulüm görmüş olanların öcü alınır. Sorunumuz şu ki, kitabın yazılışından iki bin yıl sonra bugün bu simgelerin çoğunun ne anlama geldiğini bilmiyoruz. Bu nedenle Vahiy'i yorumlamakta dikkatli olmalıyız. Ayrıntılar hakkında fazlaca dogmatik olmamalıyız.

Her ne olursa olsun, bu kitap Tanrı'nın bir vahyidir; anlaşılсын ve uygulansın diye verilmiştir (1:1-3; 22:7). Ana konular açıktır.

Kitabın İçeriği: Yuhanna bize bunun İsa Mesih'in vahyi olduğunu, Tanrı'nın, yakın zamanda olması gereken olayları kendi kullarına göstermesi için İsa'ya bu vahyi verdiğini özellikle belirtir². Yuhanna'dan, gördüklerini, o anda olup bitenleri ve gelecekte olacakları yazması istenir (1:19). Kutsal Ruh ve melekler, ne yazması gerektiği konusunda onu yönlendirir³.

Yuhanna, ilk yüzyılda Anadolu'nun bugünkü Ege Bölgesi'nde oluşan yedi inanlı topluluğuna yönelik özel bildirimler alır. Bunları 2. ve 3. bölümlerde okuruz. Bildirimler, çeşitli buyruklar, övgüler, uyarılar ve vaatler içerir. Vahiy Kitabı İsa'ya⁴ ve Tanrı görkemine (4:2-11) ilişkin görümler ve gökte yer alan tapınmadan sahneler⁵ de içerir. İsa'ya ve Tanrı'ya ait çeşitli unvanları sıralar.

Kitap, dünyanın uğrayacağı Tanrı gazabından ve Tanrı yargısından söz eder. İnsanlar bu yargıya aldırılmaz, tövbe etmeye yanaşmazlar. Söz konusu yargı, yedi mühürün açılması, yedi borazanın çalınması ve Tanrı öfkesiyle dolu yedi tasın yeryüzüne boşaltılmasıyla gerçekleşir. 11:15-17'de, yedinci borazanın çalınmasıyla “Dünyanın egemenliği Rab-bimiz'in ve Mesih'i'nin oldu” deniyor. Ejderha, yani Şeytan, gökten yeryüzüne atılır (12:7-12). Kendisi ve yandaşları bir süre için sahip oldukları gücü sergilerler. Ne var ki, birer birer yenilgiye uğrarlar. “Babil” yıkılır, “canavar ve sahte peygamber” ve sonunda Şeytan “ateş gölüne atılır.”

Ölümler yaptıklarına göre yargılanır. Adları yaşam kitabında bulunanlar yeni bir göğe, yeni bir dünyaya kavuşur. Bundan böyle “Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak” (21:3-4). Adları yaşam kitabında olmayanlar ateş gölüne atılır; ikinci ölüm budur (20:14-15).

Ana Hatlar:

1:1-1:20 Giriş

2:1-3:22 Yedi kiliseye mektuplar

4:1-5:14 Taht, tomar ve Kuzu
 6:1-8:1 Yedi mühür
 8:2-11:19 Yedi borazan
 12:1-14:20 Görümler: Kadın ve ejderha, canavarlar, yerin ürünü
 15:1-16:21 Yedi tas
 17:1-19:10 Büyük fahişe Babil yıkıldı
 19:11-20:10 Şeytan'ın yenilmesi
 20:11-20:15 Ölüler yargılanıyor
 21:1-22:5 Yeni gökyüzü, yeni yer ve yeni Yeruşalim
 22:6-22:21 Son
 Kaynak Ayetler: Bkz. s. 28

¹ İsa Mesih'in vahyidir. Tanrı yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermesi için O'na bu vahyi verdi. O da gönderdiği meleği aracılığıyla bunu kulu Yuhanna'ya iletti. ² Yuhanna, Tanrı'nın sözüne ve İsa Mesih'in tanıklığına –gördüğü her şeye– tanıklık etmektedir. ³ Bu peygamberlik sözlerini okuyana, burada yazılanları dinleyip yerine getirene ne mutlu! Çünkü beklenen zaman yakındır.

Yedi Kiliseye Selam

⁴⁻⁶ Ben Yuhanna'dan, Asya İli'ndeki* yedi kiliseye selam! Var olan, var olmuş ve gelecek olandan, O'nun tahtının önünde bulunan yedi ruhtan ve ölümler arasından ilk doğan, dünya krallarına egemen olan güvenilir tanık İsa Mesih'ten sizlere lütuf ve esenlik olsun.

Yücelik ve güç sonsuzlara dek, bizi seven, kanıyla bizi günahlarımızdan özgür kılmış ve bizi bir krallık haline getirip Babası Tanrı'nın hizmetinde kâhinler yapmış olan Mesih'in olsun! Amin.

⁷ İşte bulutlarla geliyor!
 Her göz O'nu görecek,
 O'nun bedenini deşmiş olanlar bile.
 O'nun için dövünecek yeryüzünün bütün halkları.
 Evet, böyle olacak! Amin.

⁸ Var olan, var olmuş ve gelecek olan, Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı, “Alfa* ve Omega Ben'im” diyor.

İlk ve Son İsa'dır

⁹ İsa'ya ait biri olarak sıkıntıda, tanrısal egemenlikte ve sabırda ortağınız ve kardeşiniz olan ben Yuhanna, Tanrı'nın sözü ve İsa'ya tanıklık uğruna Patmos denilen adada bulunuyordum. ¹⁰ Rab'bin gününde Ruh'un etkisinde kalarak arkamda borazan sesine benzer yüksek bir ses işittim. ¹¹ Ses, “Gördüklerini kitaba yaz ve yedi kiliseye, yani Efes, İzmir, Bergama, Tiyatira, Sart, Filadelfya ve Laodikya'ya gönder” dedi.

¹²⁻¹³ Bana sesleneni görmek için arkama döndüm. Döndüğümde yedi altın kandillik ve bunların ortasında, giysileri ayağına kadar uzanan, göğsüne altın kuşak sarınmış, insanoğluna benzer birini gördüm. ¹⁴ Başı, saçları ak yapağı gibi beyaz, kar gibi bembeyazdı. Gözleri alev alev yanan ateşti sanki. ¹⁵ Ayakları, ocakta kor haline gelmiş parlak tunca benziyordu. Sesi, gürül gürül akan suların sesi gibiydi. ¹⁶ Sağ elinde yedi yıldız vardı. Ağzından iki ağızlı keskin bir kılıç uzanıyordu. Yüzü bütün gücüyle parlayan güneş gibiydi. ¹⁷ O'nu görünce, ölü gibi ayaklarının dibine yığıldım. O ise sağ elini üzerime koyup şöyle

1:4-6 Çık.3:14; 19:6; Mez.89:27; Ysa.55:4; Va.4:5; 5:10 **1:7** Dan.7:13; Zek.12:10; Mat.24:30; Mar.13:26; Luk.21:27; Yu.19:34,37; 1Se.4:17 **1:8** Va.21:6; 22:13 **1:8** Çık.3:14 **1:12-13** Hez.1:24; 43:2; Dan.7:9,13; 10:5-6 **1:17** Ysa.44:6; 48:12; Va.2:8; 22:13

dedi: “Korkma! İlk ve son Ben'im. ¹⁸ Diri Olan Ben'im. Ölmüştüm, ama işte sonsuzluklar boyunca diriyim. Ölümün ve ölümler diyarının anahtarları bendedir. ¹⁹ Bunun için gördüklerini, şimdi olanları ve bundan sonra olacakları yaz. ²⁰ Sağ elimde gördüğün yedi yıldızla yedi altın kandilliğin sırrına gelince, yedi yıldız yedi kilisenin melekleri, yedi kandillikse yedi kilisedir.”

2

Efes'teki Kiliseye

¹ “Efes'teki kilisenin meleğine yaz. Yedi yıldız sağ elinde tutan, yedi altın kandilliğin ortasında yürüyen şöyle diyor: ² ‘Yaptıklarını, çalışkanlığını, sabrını biliyorum. Kötü kişilere katlanamadığını da biliyorum. Elçi olmadıkları halde kendilerini elçi diye tanıtanları sınadın ve onları yalancı buldun. ³ Evet, sabırlısın, adım uğruna acılara dayandın ve yılmadın. ⁴ Ne var ki, bir konuda sana karşıyım: Başlangıçtaki sevginden uzaklaştın. ⁵ Bunun için, nereden düştüğünü anımsa! Tövbe et ve başlangıçta yaptıklarını sürdür. Tövbe etmezsen, gelip kandilliğini yerinden kaldırırım. ⁶ Yine de olumlu bir yanın var: Nikolas yanlılarının yaptıklarından nefret ediyorsun; ben de nefret ederim. ⁷ Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelene Tanrı'nın cennetinde bulunan yaşam ağacından yeme hakkını vereceğim.’ ”

İzmir'deki Kiliseye

⁸ “İzmir'deki kilisenin meleğine yaz. Ölmüş ve yaşama dönmüş, ilk ve son olan şöyle diyor: ⁹ ‘Sıkıntılarını, yoksulluğunu biliyorum. Oysa zenginsin! Yahudi olduklarını söyleyen, ama Yahudi değil de Şeytan'ın havrası durumunda olanların iftiralarını biliyorum. ¹⁰ Çekmek üzere olduğun sıkıntılardan korkma! Bak, denenesiniz diye İblis içinizden bazılarını yakında zindana atacak. On gün sıkıntı çekeceksiniz. Ölüm pahasına da olsa sadık kal, sana yaşam tacını vereceğim. ¹¹ Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelen, ikinci ölümden hiçbir zarar görmeyecek.’ ”

Bergama'daki Kiliseye

¹² “Bergama'daki kilisenin meleğine yaz. İki ağızlı keskin kılıca sahip olan şöyle diyor: ¹³ ‘Nerede yaşadığını biliyorum; Şeytan'ın tahtı oradadır. Yine de adıma sımsıkı bağlısın. Aranızda, Şeytan'ın yaşadığı yerde öldürülen sadık tanıgım Antipa'nın günlerinde bile bana olan imanını yadsımadın. ¹⁴ Ne var ki, birkaç konuda sana karşıyım: Aranızda Balam'ın öğretisine bağlı olanlar var. Putlara sunulan kurbanların etini yemeleri, fuhuş yapmaları için İsrailoğulları'nı ayartmayı Balak'a öğreten Balam'dı. ¹⁵ Bunun gibi, sizin aranızda da Nikolas yanlılarının öğretisine bağlı olanlar var. ¹⁶ Bunun için tövbe et! Yoksa yanına tez gelir, ağızındaki kılıçla onlara karşı savaşırım. ¹⁷ Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin. Galip gelene saklı mandan vereceğim. Ayrıca, ona beyaz bir taş ve bu taşın üzerinde yazılı olan yeni bir ad, alandan başka kimsenin bilmediği bir ad vereceğim.’ ”

Tiyatira'daki Kiliseye

¹⁸ “Tiyatira'daki kilisenin meleğine yaz. Gözleri alev alev yanan ateşe, ayakları parlak tunca benzeyen Tanrı'nın Oğlu şöyle diyor: ¹⁹ ‘Yaptıklarını, sevgini, imanını, hizmetini, sabrını biliyorum. Son yaptıklarının ilk yaptıklarını aştığını da biliyorum. ²⁰ Ne var ki, bir konuda sana karşıyım: Kendini peygamber diye tanıtan İzebel adındaki kadını hoşgörüyü karşılıyorsun. Bu kadın öğretiliyle kullarımı saptırıp fuhuş yapmaya, putlara sunulan kurbanların etini yemeye yöneltiyor. ²¹ Tövbe etmesi için ona bir süre tanıdım, ama fuhuş

yapmaktan tövbe etmek istemiyor. ²² Bak, onu yatağa düşürecekim; onun yaptıklarından tövbe etmezlerse, onunla zina edenleri de büyük sıkıntıların içine atacağım. ²³ Onun çocuklarını salgın hastalıkla öldürecekim. O zaman bütün kiliseler, gönülleri ve yürekleri denetleyen ben olduğumu bilecekler. Her birinize yaptıklarınızın karşılığını verecekim.

²⁴⁻²⁵ “‘Ama size, yani Tiyatira’da bulunan öbürlerine, bu öğretiyi benimsememiş, Şeytan’ın sözde derin sırlarını öğrenmemiş olanların hepsine şunu söylüyorum: Ben gelinceye dek sizde olana sımsıkı sarılın. Üzerinize bundan başka bir yük koymuyorum. ²⁶⁻²⁸ Ben Babam’dan nasıl yetki aldımsa, galip gelene, yaptığım işleri sonuna dek sürdürene ulusların üzerinde yetki verecekim.

Demir çomakla güdecek onları,
Çömlek gibi kırıp parçalayacaktır.

Galip gelene sabah yıldızını da verecekim. ²⁹ Kulağı olan, Ruh’un kiliselere ne dediğini işitsin.’”

3

Sart'taki Kiliseye

¹ “Sart'taki kilisenin meleğine yaz. Tanrı’nın yedi ruhuna ve yedi yıldızla sahip olan şöyle diyor: ‘Yaptıklarını biliyorum. Yaşıyorsun diye ad yapmışsın, ama ölüsün. ² Uyan! Geriye kalan ve ölmek üzere olan ne varsa güçlendir. Çünkü yaptıklarının Tanrım’ın önünde tamamlanmamış olduğunu gördüm. ³ Bu nedenle neler aldığını, neler işittiğini anımsa. Bunları yerine getir, tövbe et! Eğer uyanmazsan, hırsız gibi geleceğim. Hangi saatte geleceğimi hiç bilemeyeceksin. ⁴ Ama Sart'ta, aranızda giysilerini lekelememiş birkaç kişi var ki, beyazlar içinde benimle birlikte yürüyecekler. Çünkü buna layıktırlar. ⁵ Galip gelen böylece beyaz giysiler giyecek. Onun adını yaşam kitabından hiç silmeyecekim. Babam’ın ve meleklerinin önünde o kişinin adını açıkça anacağım. ⁶ Kulağı olan, Ruh’un kiliselere ne dediğini işitsin.’”

Filadelfya'daki Kiliseye

⁷ “Filadelfya'daki kilisenin meleğine yaz. Kutsal ve gerçek olan, Davut’un anahtarına sahip olan, açtığını kimsenin kapayamadığı, kapadığını kimsenin açamadığı kişi şöyle diyor: ⁸ ‘Yaptıklarını biliyorum. İşte önüne kimsenin kapayamayacağı açık bir kapı koydum. Gücünün az olduğunu biliyorum; yine de sözüme uydun, adımı yadsımadın. ⁹ Bak, Şeytan’ın havrasından olanları, Yahudi olmadıkları halde Yahudi olduklarını ileri süren yalancıları öyle edeceğim ki, gelip ayaklarına kapanacak, benim seni sevdiğimi anlayacaklar. ¹⁰ Sözüme uyarak sabırla dayandın. Ben de yeryüzünde yaşayanları denemek için bütün dünyanın üzerine gelecek olan denenme saatinden seni esirgeyecekim. ¹¹ Tez geliyorum. Tacını kimse elinden almasın diye sahip olduğuna sımsıkı sarıl. ¹² Galip geleni Tanrım’ın Tapınağı’nda sütun yapacağım. Böyle biri artık oradan hiç ayrılmayacak. Onun üzerine Tanrım’ın adını, Tanrım’a ait kentin –gökten Tanrım’ın yanından inen yeni Yeruşalim’in– adını ve benim yeni adımlı yazacağım. ¹³ Kulağı olan, Ruh’un kiliselere ne dediğini işitsin.’”

Laodikya'daki Kiliseye

¹⁴ “Laodikya'daki kilisenin meleğine yaz. Amin*, sadık ve gerçek tanık, Tanrı yaratılışının kaynağı şöyle diyor: ¹⁵ ‘Yaptıklarını biliyorum. Ne soğuksun, ne sıcak.

2:23 Mez.7:9; 62:12; Yer.17:10 **2:26-28** Mez.2:8-9 **3:3** Mat.24:43-44; Luk.12:39-40; Va.16:15 **3:5** Çık.32:32-33; Mez.69:28; Va.20:12 **3:5** Mat.10:32; Luk.12:8 **3:7** Eyü.12:14; Yşa.22:22 **3:9** Yşa.43:4; 49:23; 60:14 **3:12** Yşa.62:2; 65:15; Va.21:2 **3:14** Özd.8:22 * **3:14** “Amin”: İbranice’de “Öyle olsun” anlamına gelen Amin sözcüğü burada İsa Mesih için bir unvan olarak kullanılır.

Keşke ya soğuk ya sıcak olsaydın! ¹⁶ Oysa ne sıcak ne soğuksun, ılıksın. Bu yüzden seni ağzımdan kusacağım. ¹⁷ Zenginim, zenginleştim, hiçbir şeye gereksinmem yok diyorsun; ama zavallı, acınacak durumda, yoksul, kör ve çıplak olduğunu bilmiyorsun. ¹⁸ Zengin olmak için benden ateşte arıtılmış altın, giyinip çıplaklığının ayıbını örtmek için beyaz giysiler, görmek için gözlerine sürmek üzere merhem satın almanı salık veriyorum. ¹⁹ Ben sevdiklerimi azarlayıp terbiye ederim. Onun için gayrete gel, tövbe et. ²⁰ İşte kapıda durmuş, kapıyı çalıyorum. Biri sesimi işitir ve kapıyı açarsa, onun yanına gireceğim; ben onunla, o da benimle, birlikte yemek yiyeceğiz. ²¹ Ben nasıl galip gelerek Babam'la birlikte Babam'ın tahtına oturdumsa, galip gelene de benimle birlikte tahtıma oturma hakkını vereceğim. ²² Kulağı olan, Ruh'un kiliselere ne dediğini işitsin.' ”

4

Gökteki Taht

¹ Bundan sonra gökte açık duran bir kapı gördüm. Benimle konuştuğunu işittiğim, borazan sesine benzeyen ilk ses şöyle dedi: “Buraya çık! Bundan sonra olması gereken olayları sana göstereyim.” ² O anda Ruh'un etkisinde kalarak gökte bir taht ve tahtta oturan birini gördüm. ³ Tahtta oturanın, yeşim ve kırmızı akik taşına benzer bir görünüşü vardı. Zümrüdü andıran bir gökkuşağı tahtı çevreliyordu. ⁴ Tahtın çevresinde yirmi dört ayrı taht vardı. Bu tahtlara başlarında altın taşlar olan, beyaz giysilere bürünmüş yirmi dört ihtiyar oturmuştu. ⁵ Tahttan şimşekler çakıyor, uğultular, gök gürlemeleri işitiliyordu. Tahtın önünde alev alev yanan yedi meşale vardı. Bunlar Tanrı'nın yedi ruhudur. ⁶ Tahtın önünde billur gibi, sanki camdan bir deniz vardı. Tahtın ortasında ve çevresinde, önü ve arkası gözlerle kaplı dört yaratık duruyordu. ⁷ Birinci yaratık aslana, ikincisi danaya benziyordu. Üçüncü yaratığın yüzü insan yüzü gibiydi. Dördüncü yaratık uçan bir kartalı andırıyordu. ⁸ Dört yaratığın her birinin altışar kanadı vardı. Yaratıkların her yanı, kanatlarının alt tarafı bile gözlerle kaplıydı. Gece gündüz durup dinlenmeden şöyle diyorlar:

“Kutsal, kutsal, kutsaldır,
Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Var olmuş, var olan ve gelecek olan.”

⁹⁻¹¹ Yaratıklar tahtta oturanı, sonsuzluklar boyunca yaşayanı yüceltip ona saygı ve şükran sundukça, yirmi dört ihtiyar tahtta oturanın, sonsuzluklar boyunca yaşayanın önünde yere kapanarak O'na tapınıyorlar. Taçlarını tahtın önüne koyarak şöyle diyorlar:

“Rabbimiz ve Tanrımız!
Yüceliği, saygıyı, gücü almaya layıksın.
Çünkü her şeyi sen yarattın;
Hepsi senin isteğinle yaratılıp var oldu.”

5

Mühürlü Tomar ve Kuzu

¹ Tahtta oturanın sağ elinde iki yanı da yazılı, yedi mühürle mühürlenmiş bir tomar gördüm. ² Yüksek sesle, “Tomarı açmaya, mühürlerini çözmeye kim layıktır?” diye seslenen güçlü bir melek de gördüm. ³ Ama ne gökte, ne yeryüzünde, ne de yer altında tomarı açıp içine bakabilecek kimse yoktu. ⁴ Acı acı ağlamaya başladım. Çünkü tomarı açıp içine bakmaya layık kimse bulunamadı.

⁵ Bunun üzerine ihtiyarlardan biri bana, “Ağlama!” dedi. “İşte, Yahuda oymağından gelen Aslan, Davut'un Kökü galip geldi. Tomarı ve yedi mührünü O açacak.”

⁶ Tahtın, dört yaratığın ve ihtiyarların ortasında, boğazlanmış gibi duran bir Kuzu gördüm. Yedi boynuzu, yedi gözü vardı. Bunlar Tanrı'nın bütün dünyaya gönderilmiş yedi ruhudur. ⁷ Kuzu gelip tahtta oturanın sağ elinden tomarı aldı. ⁸ Tomarı alınca, dört yaratıkla yirmi dört ihtiyar O'nun önünde yere kapandılar. Her birinin elinde birer lir ve kutsalların duaları olan buhur dolu altın taslar vardı. ⁹ Yeni bir ezgi söylüyorlardı:

“Tomarı almaya,
Mühürlerini açmaya layıksın!
Çünkü boğazlandın
Ve kanınla her oymaktan, her dilden,
Her halktan, her ulustan
İnsanları Tanrı'ya satın aldın.
¹⁰ Onları Tanrımız'ın hizmetinde
Bir krallık haline getirdin,
Kâhinler yaptın.
Dünya üzerinde egemenlik sürecekler.”

¹¹ Sonra tahtın, yaratıkların ve ihtiyarların çevresinde çok sayıda melek gördüm, seslerini işittim. Sayıları binlerce binler, on binlerce on binlerdi. ¹² Yüksek sesle şöyle diyorlardı:

“Boğazlanmış Kuzu
Gücü, zenginliği, bilgeliği, kudreti,
Saygıyı, yüceliği, övgüyü
Almaya layıktır.”

¹³ Ardından gökte, yeryüzünde, yer altında ve denizlerdeki bütün yaratıkların, bunlardaki bütün varlıkların şöyle dediğini işittim:

“Övgü, saygı, yücelik ve güç sonsuzlara dek
Tahtta oturanın ve Kuzu'nun olsun!”

¹⁴ Dört yaratık, “Amin” dediler. İhtiyarlar da yere kapanıp tapındılar.

6

Yedi Mühür

¹ Sonra Kuzu'nun yedi mühründen birini açtığını gördüm. O anda dört yaratıktan birinin, gök gürültüsüne benzer bir sesle, “Gel!” dediğini işittim. ² Bakınca beyaz bir at gördüm. Binicisinin yayı vardı. Kendisine bir taç verildi ve galip gelen biri olarak zafer kazanmaya çıktı.

³ Kuzu ikinci mührü açınca, ikinci yaratığın “Gel!” dediğini işittim. ⁴ O zaman kızıl renkte başka bir at çıktı ortaya. Binicisine dünyadan barışı kaldırma yetkisi verildi. Bunun sonucu olarak insanlar birbirlerini boğazlayacaklar. Athya ayrıca büyük bir kılıç verildi.

⁵ Kuzu üçüncü mührü açınca, üçüncü yaratığın “Gel!” dediğini işittim. Bakınca siyah bir at gördüm. Binicisinin elinde bir terazi vardı. ⁶ Dört yaratığın ortasında sanki bir

sesin şöyle dediğini işittim: “Bir ölçek buğday bir dinara*, üç ölçek arpa bir dinara. Ama zeytinyağına, şaraba zarar verme!”

⁷ Kuzu dördüncü mührü açınca, “Gel!” diyen dördüncü yaratığın sesini işittim. ⁸ Bakınca soluk renkli bir at gördüm. Binicisinin adı Ölüm'dü. Ölüler diyarı onun ardınca geliyordu. Bunlara kılıçla, kıtlıkla, salgın hastalıkla, yeryüzünün yabancı hayvanlarıyla ölüm saçmak için yeryüzünün dörtte biri üzerinde yetki verildi.

⁹ Kuzu beşinci mührü açınca, sunağın altında, Tanrı'nın sözü ve sürdürdükleri tanıklık nedeniyle öldürülenlerin canlarını gördüm. ¹⁰ Yüksek sesle feryat ederek şöyle diyorlardı: “Kutsal ve gerçek olan Efendimiz! Yeryüzünde yaşayanları yargılayıp onlardan kanımızın öcünü almak için daha ne kadar bekleyeceksin?”

¹¹ Onların her birine beyaz birer kaftan verildi. Kendileri gibi öldürülecek olan öbür Tanrı kullarının ve kardeşlerinin sayısı tamamlanıncaya dek kısa bir süre daha beklemeleri istendi.

¹² Kuzu altıncı mührü açınca, büyük bir deprem olduğunu gördüm. Güneş keçi kılından yapılmış siyah bir çul gibi karardı. Ay baştan aşağı kan rengine döndü. ¹³ İncir ağacı, güçlü bir rüzgarla sarsıldığında nasıl ham incirlerini dökerse, gökteki yıldızlar da öylece yeryüzüne düştü. ¹⁴ Gökyüzü dürülen bir tomar gibi ortadan kalktı. Her dağ, her ada yerinden sökülüp alındı. ¹⁵ Dünya kralları, büyükleri, komutanları, zenginleri, güçlülere, özgür kölesi herkes mağaralara, dağlardaki kayaların arasına gizlendiler. ¹⁶ Dağlara, kayalara, “Üzerimize düşün!” dediler, “Tahtta oturanın yüzünden ve Kuzu'nun gazabından saklayın bizi! ¹⁷ Çünkü onların gazabının büyük günü geldi. Buna kim dayanabilir?”

7

Mühürlenmiş 144 000 Kişi

¹ Bundan sonra yeryüzünün dört köşesinde duran dört melek gördüm. Bunlar karaya, denize ya da herhangi bir ağaç üzerine esmesin diye, yeryüzünün dört rüzgarını tutuyorlardı. ² Sonra gündoğusundan yükselen başka bir melek gördüm. Yaşayan Tanrı'nın mührünü taşıyordu. Karaya, denize zarar vermek için yetki verilen dört meleğe yüksek sesle bağırdı: ³ “Biz Tanrımız'ın kullarını alınlarından mühürleyene dek karaya, denize ya da ağaçlara zarar vermeyin!” ⁴ Mühürlenmiş olanların sayısını işittim. İsrailoğulları'nın bütün oymaklarından 144 000 kişi mühürlenmişti:

⁵ Yahuda oymağından 12 000 kişi mühürlenmişti.

Ruben oymağından 12 000,

Gad oymağından 12 000,

⁶ Aşer oymağından 12 000,

Naftali oymağından 12 000,

Manaşşe oymağından 12 000,

⁷ Şimon oymağından 12 000,

Levi oymağından 12 000,

İssakar oymağından 12 000,

⁸ Zevulun oymağından 12 000,

Yusuf oymağından 12 000,

Benyamin oymağından 12 000 kişi mühürlenmişti.

Beyaz Kaftanlara Bürünmüş Kalabalık

* **6:6** “Bir ölçek buğday bir dinara”: Burada ölçek diye çevrilen Grekçe sözcük, o çağda bir erin günlük yiyeceği, dinarsa işçinin günlük ücretiydi. **6:8** Hez.14:21 **6:12** Va.11:13; 16:18 **6:12** Yşa.13:10; Yoe.2:10,31; 3:15; Mat.24:29; Mar.13:24-25; Luk.21:25 **6:13** Yşa.34:4 **6:14** Va.16:20 **6:15** Yşa.2:19-21 **6:16** Hoş.10:8; Luk.23:30 **6:17** Yoe.2:11; Mal.3:2 **7:1** Yer.49:36; Dan.7:2; Zek.6:5 **7:2** Hez.9:4,6

⁹ Bundan sonra gördüm ki, her ulustan, her oymaktan, her halktan, her dilden oluşan, kimsenin sayamayacağı kadar büyük bir kalabalık tahtın ve Kuzu'nun önünde duruyordu. Hepsi de birer beyaz kaftan giymişti, ellerinde hurma dalları vardı.

¹⁰ Yüksek sesle bağırıyorlardı:

“Kurtarış, tahtta oturan Tanrımız'a
Ve Kuzu'ya özgüdür!”

¹¹ Bütün melekler tahtın, ihtiyarların ve dört yaratığın çevresinde duruyordu. Tahtın önünde yüzüstü yere kapanıp Tanrı'ya tapınarak şöyle diyorlardı:

¹² “Amin!
Övgü, yücelik, bilgelik,
Şükran, saygı, güç, kudret,
Sonsuzlara dek Tanrımız'ın olsun!
Amin!”

¹³ Bu sırada ihtiyarlardan biri bana sordu: “Beyaz kaftan giymiş olan bu kişiler kim, nereden geldiler?”

¹⁴ “Sen bunu biliyorsun, efendim” dedim.

Bana dedi ki, “Bunlar o büyük sıkıntıdan geçip gelenlerdir. Kaftanlarını Kuzu'nun kanıyla yıkamış, bembeyaz etmişlerdir. ¹⁵ Bunun için,

“Tanrı'nın tahtı önünde duruyor,
Tapınağında gece gündüz O'na tapınıyorlar.
Tahtta oturan, çadırını onların üzerine gelecek.

¹⁶ Artık acıkmayacak,
Artık susamayacaklar.
Ne güneş ne kavurucu sıcak
Çarpacak onları.

¹⁷ Çünkü tahtın ortasında olan Kuzu onları güdecek
Ve yaşam sularının pınarlarına götürecektir.
Tanrı gözlerinden bütün yaşları silecek.”

8

Yedinci Mühür ve Altın Buhurdan

¹ Kuzu yedinci mührü açınca, gökte yarım saat kadar sessizlik oldu. ² Tanrı'nın önünde duran yedi meleği gördüm. Onlara yedi borazan verildi.

³ Altın bir buhurdan taşıyan başka bir melek gelip sunağın önünde durdu. Tahtın önündeki altın sunakta bütün kutsalların dualarıyla birlikte sunmak üzere kendisine çok miktarda buhur verildi. ⁴ Kutsalların dualarıyla buhurun dumanı, Tanrı'nın önünde meleğin elinden yükseldi. ⁵ Melek buhurdanı aldı, sunağın ateşiyle doldurup yeryüzüne attı. Gök gürlemeleri, uğultular işitildi, şimşekler çaktı, yer sarsıldı.

Yedi Borazan

⁶ Yedi melek ellerindeki yedi borazanı çalmaya hazırlandı.

⁷ Birinci melek borazanını çaldı. Kanla karışık dolu ve ateş oluştu, yeryüzüne yağdı. Yerin üçte biri, ağaçların üçte biri ve bütün yeşil otlar yandı.

⁸ İkinci melek borazanını çaldı. Alev alev yanan, dağ gibi büyük bir kütle denize atıldı. Denizin üçte biri kana dönüştü. ⁹ Denizdeki yaratıkların üçte biri öldü, gemilerin üçte biri yok oldu.

¹⁰ Üçüncü melek borazanını çaldı. Gökten meşale gibi yanan büyük bir yıldız ırmakların üçte biri üzerine ve su pınarlarının üzerine düştü. ¹¹ Bu yıldızın adı Pelin'dir. Suların üçte biri pelin gibi acılaştı. Acılaşan sulardan içen birçok insan öldü.

¹² Dördüncü melek borazanını çaldı. Güneşin üçte biri, ayın üçte biri, yıldızların üçte biri vuruldu. Sonuç olarak ışıklarının üçte biri söndü, gündüzün ve gecenin üçte biri ışısız kaldı.

¹³ Sonra göğün ortasında uçan bir kartal gördüm. Yüksek sesle şöyle bağırdığını işittim: “Borazanlarını çalacak olan öbür üç meleğin borazan seslerinden yeryüzünde yaşayanların vay, vay, vay haline!”

9

¹ Beşinci melek borazanını çaldı. Gökten yere düşmüş bir yıldız gördüm. Dipsiz derinliklere açılan kuyunun anahtarı ona verildi. ² Dipsiz derinliklerin kuyusunu açınca, kuyudan büyük bir ocağın dumanı gibi bir duman çıktı. Kuyunun dumanından güneş ve hava karardı. ³ Dumanın içinden yeryüzüne çekirgeler yağdı. Bunlara yeryüzündeki akreplerin gücüne benzer bir güç verilmişti. ⁴ Çekirgelere yeryüzündeki otlara, herhangi bir bitki ya da ağaca değil de, yalnız alınlarında Tanrı'nın mührü bulunmayan insanlara zarar vermeleri söylendi. ⁵ Bu insanları öldürmelerine değil, beş ay süreyle işkence etmelerine izin verildi. Yaptıkları işkence akrebin insanı soktuğu zaman verdiği acıya benziyordu. ⁶ O günlerde insanlar ölümü arayacak, ama bulamayacaklar. Ölümü özleyecekler, ama ölüm onlardan kaçacak.

⁷ Çekirgelerin görünümü, savaşa hazırlanmış atlara benziyordu. Başlarında altın taçlara benzer başlıklar vardı. Yüzleri insan yüzleri gibiydi. ⁸ Saçları kadın saçına, dişleri aslan dişine benziyordu. ⁹ Demir zırhlara benzer göğüs zırhları vardı. Kanatlarının sesi savaşa koşan çok sayıda atlı arabanın sesine benziyordu. ¹⁰ Akrebinkine benzer kuyrukları ve iğneleri vardı. Kuyruklarında, insanlara beş ay zarar verecek güce sahiptiler. ¹¹ Başlarında kral olarak dipsiz derinliklerin meleği vardı. Bu meleğin İbranice adı Avaddon, Grekçe adıyla Apolyon'dur*.

¹² Birinci “vay” geçti, işte bundan sonra iki “vay” daha geliyor.

¹³ Altıncı melek borazanını çaldı. Tanrı'nın önündeki altın sunağın dört boynuzundan gelen bir ses işittim. ¹⁴ Ses, elinde borazan olan altıncı meleğe, “Büyük Fırat Irmağı'nın yanında bağlı duran dört meleği çöz” dedi. ¹⁵ Tam o saat, o gün, o ay, o yıl için hazır tutulan dört melek, insanların üçte birini öldürmek üzere çözüldü. ¹⁶ Atlı ordularının sayısı iki yüz milyondur, sayılarını duydum. ¹⁷ Görümümde atları ve binicilerini gördüm. Ateş, gökyakut ve kükürt rengine göğüs zırhları kuşanmışlardı. Atların başları aslan başına benziyordu. Ağzlarından ateş, duman, kükürt fışkırıyordu. ¹⁸ İnsanların üçte biri bunların ağzından fışkıran ateş, duman ve kükürtten, bu üç beladan öldü. ¹⁹ Atların gücü ağzlarında ve kuyruklarındadır. Yılanı andıran kuyruklarının başıyla zarar verirler.

²⁰ Geriye kalan insanlar, yani bu belalardan ölmemiş olanlar, kendi elleriyle yaptıkları putlardan dönüp tövbe etmediler. Cinlere ve göremeyen, işitemeyen, yürüyemeyen altın, gümüş, tunç, taş, tahta putlara tapmaktan vazgeçmediler. ²¹ Adam öldürmekten, büyü, fuhuş, hırsızlık yapmaktan da tövbe etmediler.

8:10 Yşa.14:12 **8:11** Yer.9:15 **8:12** Yşa.13:10; Hez.32:7; Yoe.2:10,31; 3:15 **9:2** Yar.19:28 **9:3** Çık.10:12-15
9:4 Hez.9:4 **9:6** Eyü.3:21; Yer.8:3 **9:7** Yoe.2:4 **9:8** Yoe.1:6 **9:9** Yoe.2:5 * **9:11** “Avaddon”, “Apolon”:
Mahvedici anlamına gelir. **9:13** Çık.30:1-3; 37:25-26 **9:20** Mez.115:4-7; 135:15-17; Dan.5:23

10

Melek ve Küçük Tomar

¹ Sonra gökten inen güçlü başka bir melek gördüm. Buluta sarınmıştı, başının üzerinde gökkuşağı vardı. Yüzü güneşe, ayakları ateşten sütunlara benziyordu. ²⁻³ Elinde açılmış küçük bir tomar vardı. Sağ ayağını denize, sol ayağını karaya koyarak aslanın kükremesini andıran yüksek sesle bağırdı. O bağırınca, yedi gök gürlemesi dile gelip seslendiler. ⁴ Yedi gök gürlemesi seslendiğinde yazmak üzereydin ki, gökten, “Yedi gök gürlemesinin söylediklerini mühürle, yazma!” diyen bir ses işittim.

⁵ Denizle karanın üzerinde durduğunu gördüğüm melek, sağ elini göğe kaldırdı. ⁶ Göğü ve göktekileri, yeri ve yerdekileri, denizi ve denizdekileri yaratanın, sonsuzluklar boyunca yaşayanın hakkı için ant içip dedi ki, “Artık gecikme olmayacak. ⁷ Yedinci melek borazanını çaldığı zaman, Tanrı'nın sır olan tasarısı tamamlanacak. Nitekim Tanrı bunu, kulları peygamberlere müjdelemişti.”

⁸ Gökten işittiğim ses benimle yine konuşmaya başladı: “Git, denizle karanın üzerinde duran meleğin elindeki açık tomarı al” dedi.

⁹ Meleğin yanına gidip küçük tomarı bana vermesini istedim. “Al, bunu ye!” dedi. “Midende bir acılık yapacak, ama ağzına bal gibi tatlı gelecek.” ¹⁰ Küçük tomarı meleğin elinden alıp yedim, ağzımda bal gibi tatlıydı. Ama yutunca midem acılaştı. ¹¹ Sonra bana şöyle dendi: “Yine birçok halk, ulus, dil ve kralla ilgili olarak peygamberlikte bulunmalısın.”

11

İki Tanık

¹ Bana değneğe benzer bir ölçü kamışı verilip şöyle dendi: “Git, Tanrı'nın Tapınağı'nı ve sunağı ölç, orada tapınanları say! ² Tapınağın dış avlusunu bırak, orayı ölçme. Çünkü orası, kutsal kenti kırk iki ay ayaklarıyla çiğneyecek olan uluslara verildi. ³ İki tanığıma güç vereceğim; çul giysiler içinde bin iki yüz altmış gün peygamberlik edecekler.”

⁴ Bunlar yeryüzünün Rabbi önünde duran iki zeytin ağacıyla iki kandilliktir. ⁵ Biri onlara zarar vermeye kalkışırsa, ağızlarından ateş fışkıracak ve düşmanlarını yiyip bitirecek. Onlara zarar vermek isteyen herkesin böyle öldürülmesi gerekir. ⁶ Peygamberlik ettikleri sürece yağmur yağmasın diye göğü kapamaya yetkileri vardır. Suları kana dönüştürme ve yeryüzünü, kaç kez isterlerse, her türlü belayla vurma yetkisine sahiptirler. ⁷ Tanıklık görevleri sona erince dipsiz derinliklerden çıkan canavar onlarla savaşacak, onları yenip öldürecek. ⁸ Cesetleri, simgesel olarak Sodom ve Mısır diye adlandırılan büyük kentin anayoluna serilecek. Onların Rabbi de orada çarmıha gerilmişti. ⁹ Her halktan, oymaktan, dilden, ulustan insan üç buçuk gün cesetlerini seyredecek, cesetlerinin mezara konulmasına izin vermeyecekler. ¹⁰ Yeryüzünde yaşayanlar onların bu durumuna sevinip bayram edecek, birbirlerine armağanlar gönderecekler. Çünkü bu iki peygamber yeryüzünde yaşayanlara çok eziyet etmişti.

¹¹ Üç buçuk gün sonra iki peygamber, Tanrı'dan gelen yaşam soluğunu alınca ayağa kalktılar. Onları görenler dehşete kapıldı. ¹² İki peygamber gökten gelen yüksek bir sesin, “Buraya çıkın!” dediğini işittiler. Sonra düşmanlarının gözü önünde bir bulut içinde göğe yükseldiler. ¹³ Tam o saatte şiddetli bir deprem oldu, kentin onda biri yıkıldı. Depremde yedi bin kişi can verdi. Geriye kalanlar dehşete kapılıp gökteki Tanrı'yı yücelttiler.

¹⁴ İkinci “vay” geçti. İşte, üçüncü “vay” tez geliyor.

Yedinci Borazan

10:5 Yas.32:40; Dan.12:7; Amo.3:7 **10:8** Hez.2:8-3:3 **11:1** Hez.40:3; Zek.2:1-2 **11:2** Luk.21:24 **11:4** Zek.4:3,11-14 **11:6** 1Kr.17:1 **11:6** Çık.7:17-19 **11:6** 1Sa.4:8 **11:7** Dan.7:7,21; Va.13:1-7; 17:8 **11:8** Ysa.1:9-10 **11:11** Hez.37:10 **11:12** 2Kr.2:11 **11:13** Va.6:12; 16:18

15 Yedinci melek borazanını çaldı. Gökte yüksek sesler duyuldu:

“Dünyanın egemenliği
Rabbimiz'in ve Mesih'i'nin oldu.
O sonsuzlara dek egemenlik sürecek.”

16-17 Tanrı'nın önünde tahtlarında oturan yirmi dört ihtiyar yüzüstü yere kapandı. Tanrı'ya tapınarak şöyle dediler:

“Her Şeye Gücü Yeten,
Var olan, var olmuş olan Rab Tanrı!
Sana şükrediyoruz.
Çünkü büyük gücünü kuşanıp
Egemenlik sürmeye başladın.
18 Uluslar gazaba gelmişlerdi.
Şimdiyse senin gazabın üzerlerine geldi.
Ölüleri yargılamak,
Kulların olan peygamberleri, kutsalları,
Küçük olsun büyük olsun,
Senin adından korkanları ödüllendirmek
Ve yeryüzünü mahvedenleri mahvetmek zamanı da geldi.”

19 Ardından Tanrı'nın gökteki tapınağı açıldı, tapınakta O'nun Antlaşma Sandığı görüldü. O anda şimşekler çaktı, uğultular, gök gürlemeleri işitildi. Yer sarsıldı, şiddetli bir dolu fırtınası koptu.

12

Kadın ve Ejderha

1 Gökte olağanüstü bir belirti, güneşe sarınmış bir kadın görüldü. Ay ayaklarının altındaydı, başında on iki yıldızdan oluşan bir taç vardı. 2 Kadın gebeydi. Doğum sancıları içinde kıvranıyor, feryat ediyordu. 3 Ardından gökte başka bir belirti görüldü: Yedi başlı, on boynuzlu, kıvılcımlı renkli büyük bir ejderhaydı bu. Yedi başında yedi taç vardı. 4 Kuyruğuyla gökteki yıldızların üçte birini sürükleyip yeryüzüne attı. Sonra doğum yapmak üzere olan kadının önünde durdu; kadın doğurur doğurmaz ejderha çocuğu yutacaktı. 5 Kadın bir oğul, bütün ulusları demir çomakla güdecek bir erkek çocuk doğurdu. Çocuk hemen alınıp Tanrı'ya, Tanrı'nın tahtına götürüldü. 6 Kadınsa çöle kaçtı. Orada bin iki yüz altmış gün beslenmesi için Tanrı tarafından hazırlanmış bir yeri vardı.

7-8 Gökte savaş oldu. Mikail'le melekleri ejderhayla savaştılar. Ejderha kendi melekleriyle birlikte karşı koydu, ama gücü yetmedi. Bu yüzden gökteki yerlerini yitirdiler. 9 Büyük ejderha –İblis ya da Şeytan denen, bütün dünyayı saptıran o eski yılan– melekleriyle birlikte yeryüzüne atıldı. 10 Bundan sonra gökte yüksek bir sesin şöyle dediğini duydum:

“Tanrımız'ın kurtarışı, gücü, egemenliği
Ve Mesih'i'nin yetkisi şimdi gerçekleşti.
Çünkü kardeşlerimizin suçlayıcısı,
Onları Tanrımız'ın önünde gece gündüz suçlayan
Aşağı atıldı.

11 Kardeşlerimiz Kuzu'nun kanıyla

11:15 Çık.15:18; Dan.2:44; 7:14,27
Dan.8:10 12:5 Mez.2:9; Ysa.66:7
Zek.3:1

11:18 Mez.2:5; 110:5; 115:13
12:7-8 Dan.10:13,21; 12:1; Yah.9

11:19 Va.8:5; 16:18,21

12:3 Dan.7:7

12:4

12:9 Yar.3:1; Luk.10:18

12:10 Eyü.1:9-11;

Ve ettikleri tanıklık bildirisiyle
Onu yendiler.

Ölümü göze alacak kadar
Vazgeçmişlerdi can sevgisinden.

¹² Bunun için, ey gökler ve orada yaşayanlar,
Sevinin!
Vay halinize, yer ve deniz!
Çünkü İblis zamanının az olduğunu bilerek
Büyük bir öfkeyle üzerinize indi.”

¹³ Ejderha yeryüzüne atıldığını görünce, erkek çocuğu doğuran kadını kovalamaya başladı. ¹⁴ Yılanın önünden çöle, üç buçuk yıl* besleneceği yere uçup kaçabilmesi için kadına büyük kartal kanatları verildi. ¹⁵ Yılan ağzından, kadını selle süpürüp götürmek için onun ardından ırmak gibi su akıttı. ¹⁶ Ama yeryüzü, ağzını açıp ejderhanın ağzından akıttığı ırmağı yutarak kadına yardım etti. ¹⁷ Bunun üzerine ejderha kadına öfkelenildi. Kadının soyundan geriye kalanlarla, Tanrı'nın buyruklarını yerine getirip İsa'ya tanıklıklarını sürdürenlerle savaşmaya gitti. ¹⁸ Denizin kıyısında dikilip durdu.

13

Denizden Çıkan Canavar

¹ Sonra on boynuzlu, yedi başlı bir canavarın denizden çıktığını gördüm. Boynuzlarının üzerinde on taç vardı, başlarının üzerinde küfür niteliğinde adlar yazılıydı. ² Gördüğüm canavar parsa benziyordu. Ayakları ayı ayağı, ağzı aslan ağzı gibiydi. Ejderha canavara kendi gücü ve tahtıyla birlikte büyük yetki verdi. ³ Canavarın başlarından biri ölümcül bir yara almışa benziyordu. Ne var ki, bu ölümcül yara iyileşmişti. Bütün dünya şaşkınlık içinde canavarın ardından gitti. ⁴ İnsanlar canavara yetki veren ejderhaya taptilar. “Canavar gibisi var mı? Onunla kim savaşabilir?” diyerek canavara da taptilar.

⁵ Canavara, kurumlu sözler söyleyen, küfürler savuran bir ağız ve kırk iki ay süreyle kullanabileceği bir yetki verildi. ⁶ Tanrı'ya küfretmek, O'nun adına ve konutuna, yani gökte yaşayanlara küfretmek için ağzını açtı. ⁷ Kutsallarla savaşıp onları yenmesine izin verildi. Canavar her oymak, her halk, her dil, her ulus üzerinde yetkili kılındı. ⁸ Yeryüzünde yaşayan ve dünya kurulalı beri boğazlanmış Kuzu'nun yaşam kitabına adı yazılmamış olan herkes ona tapacak. ⁹ Kulağı olan işitsin!

¹⁰ Tutsak düşecek olan*
Tutsak düşecek.
Kılıçla öldürülecek olan†
Kılıçla öldürülecek.

Bu, kutsalların sabrını ve imanını gerektirir.

Yerden Çıkan Canavar

¹¹ Bundan sonra başka bir canavar gördüm. Yerden çıkan bu canavarın kuzu gibi iki boynuzu vardı, ama ejderha gibi ses çıkarıyordu. ¹² İlk canavarın bütün yetkisini onun adına kullanıyor, yeryüzünü ve orada yaşayanları ölümcül yarası iyileşen ilk canavara

12:14 Dan.7:25; 12:7 * **12:14** “Üç buçuk yıl”: Grekçe “Bir vakit ve vakitler ve yarım vakit”. **13:1** Dan.7:3-6; Va.17:3,7-12 **13:5** Dan.7:8,25; 11:36 **13:7** Dan.7:21 **13:8** Mez.69:28 **13:10** Yer.15:2; 43:11 * **13:10** “Tutsak düşecek olan”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Başkasını tutsak eden” diye geçer. † **13:10** “Kılıçla öldürülecek olan”: Birçok Grekçe elyazmasında, “Kılıçla öldüren” diye geçer.

tapmaya zorluyordu. ¹³ İnsanların gözü önünde, gökten yere ateş yağdıracak kadar büyük belirtiler gerçekleştiriyordu. ¹⁴ İlk canavarın adına gerçekleştirmesine izin verilen belirtiler sayesinde, yeryüzünde yaşayanları saptırdı. Onlara kılıçla yaralanan, ama sağ kalan canavarın onuruna bir heykel yapmalarını buyurdu. ¹⁵ Canavarın heykeline yaşam soluğu vermesi için kendisine güç verildi. Öyle ki, heykel konuşabilsin ve kendisine tapmayan herkesi öldürebilsin. ¹⁶ Küçük büyük, zengin yoksul, özgür köle, herkesin sağ eline ya da alnına bir işaret vurduruyordu. ¹⁷ Öyle ki, bu işareti, yani canavarın adını ya da adını simgeleyen sayıyı taşımayan ne bir şey satın alabilsin, ne de satabilsin.

¹⁸ Bu konu bilgelik gerektirir. Anlayabilen, canavara ait sayıyı hesaplasın. Çünkü bu sayı insanı[‡] simgeler. Sayısı 666'dır.

14

Kuzu ve 144 000 Kişi

¹ Sonra Kuzu'nun Siyon Dağı'nda durduğunu gördüm. O'nunla birlikte 144 000 kişi vardı. Alınlarında kendisinin ve Babası'nın adları yazılıydı. ² Gökten, gürül gürül akan suların sesini, güçlü gök gürlemesini andıran bir ses işittim. İşittiğim ses, lir çalanların çıkardığı sese benziyordu. ³ Bu 144 000 kişi, tahtın önünde, dört yaratığın ve ihtiyaçların önünde yeni bir ezgi söylüyordu. Yeryüzünden satın alınmış olan bu kişilerden başka kimse o ezgiyi öğrenemedi. ⁴ Kendilerini kadınlarla lekelememiş olanlar bunlardır. Pak kişilerdir. Kuzu nereye giderse ardısına giderler. Tanrı'ya ve Kuzu'ya ait olacakların ilk bölümü olmak üzere insanlar arasından satın alınmışlardır. ⁵ Ağızlarından hiç yalan çıkmamıştır. Kusursuzdurlar.

Üç Melek

⁶ Bundan sonra göğün ortasında uçan başka bir melek gördüm. Yeryüzünde yaşayanlara – her ulusa, her oymağa, her dile, her halka – iletmek üzere sonsuza dek kalıcı olan Müjde'yi getiriyordu. ⁷ Yüksek sesle şöyle diyordu: “Tanrı'dan korkun! O'nu yüceltin! Çünkü O'nun yargılama saati geldi. Göğü, yeri, denizi, su pınarlarını yaratana tapın!” ⁸ Ardından gelen ikinci bir melek, “Yıkıldı! Kendi azgın fuhuş şarabını bütün uluslara içiren büyük Babil yıkıldı!” diyordu.

⁹⁻¹⁰ Onları üçüncü bir melek izledi. Yüksek sesle şöyle diyordu: “Bir kimse canavara ve heykeline taparsa, alnına ya da eline canavarın işaretini koydurursa, Tanrı gazabının kâsesinde saf olarak hazırlanmış Tanrı öfkesinin şarabından içecektir. Böylelerine kutsal meleklerin ve Kuzu'nun önünde ateş ve kükürtle işkence edilecek. ¹¹ Çektikleri işkencenin dumanı sonsuzlara dek tütecek. Canavara ve heykeline tapıp onun adının işaretini alanlar gece gündüz rahat yüzü görmeyecekler. ¹² Bu da, Tanrı'nın buyruklarını yerine getiren, İsa'ya imanlarını sürdüren kutsalların sabrını gerektirir.”

¹³ Gökten bir ses işittim. “Yaz! Bundan böyle Rab'be ait olarak ölenlere ne mutlu!” diyordu.

Ruh, “Evet” diyor, “Uğraşlarından dinlenecekler. Çünkü yaptıkları onları izleyecek.”

Yerin Ürünü Toplanıyor

¹⁴ Sonra beyaz bir bulut gördüm. Bulutun üzerinde “insanoğluna benzer biri” oturuyordu. Başında altın bir taç, elinde keskin bir orak vardı. ¹⁵ Tapınaktan çıkan başka bir melek bulutun üzerinde oturana yüksek sesle bağırdı: “Oragını uzat ve biç! Biçme saati geldi. Çünkü yerin ekini olgunlaşmış bulunuyor.” ¹⁶ Bulutun üzerinde oturan, oragını yerin üzerine salladı, yerin ekini biçildi.

‡ 13:18 “İnsanı” ya da “Bir insanı”. 14:1 Hez.9:4; Va.7:2-3 14:5 Sef.3:13 14:8 Yşa.21:9; Yer.51:8; Va.18:2
14:9-10 Yar.19:24; Yşa.51:17; Hez.38:22 14:11 Yşa.34:10 14:14 Dan.7:13 14:15 Yoe.3:13

¹⁷ Gökteki tapınaktan başka bir melek çıktı. Onun da keskin bir orağı vardı. ¹⁸ Ateş üzerinde yetkili olan başka bir melek de sunaktan çıkıp geldi. Keskin orağı olana yüksek sesle, “Keskin orağını uzat!” dedi. “Yerin asmasının salkımlarını topla. Çünkü üzümeleri olgunlaştı.” ¹⁹ Bunun üzerine melek orağını yerin üzerine salladı. Yerin asmasının ürününü toplayıp Tanrı öfkesinin büyük masarasına* attı. ²⁰ Kentin dışında çiğnenen masaradan kan aktı. Kan, 1 600 ok atımı† kadar yayılıp atların gemlerine dek yükseldi.

15

Yedi Melek ve Yedi Bela

¹ Gökte büyük ve şaşılasi başka bir belirti gördüm: Son yedi belayı taşıyan yedi melekti. Çünkü Tanrı'nın öfkesi bu belalarla son buluyordu.

² Ateşle karışık candan deniz gibi bir şey gördüm. Canavara, heykeline ve adını simgeleyen sayıya karşı zafer kazananlar, ellerinde Tanrı'nın verdiği lirlerle cam denizin üzerinde durmuşlardı. ³⁻⁴ Tanrı kulu Musa'nın ve Kuzu'nun ezgisini söylüyorlardı:

“Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Senin işlerin büyük ve şaşılasi işlerdir.
Ey ulusların kralı,
Senin yolların doğru ve adildir.
Ya Rab, senden kim korkmaz,
Adını kim yüceltmez?
Çünkü kutsal olan yalnız sensin.
Bütün uluslar gelip sana tapınacaklar.
Çünkü adil işlerin açıkça görüldü.”

⁵ Bundan sonra gökteki tapınağın, yani Tanıklık Çadırı'nın* açıldığını gördüm. ⁶ Yedi belayı taşıyan yedi melek temiz, parlak keten giysiler giymiş, göğüslerine altın kuşaklar sarınmış olarak tapınaktan çıktı. ⁷ Dört yaratıktan biri yedi meleğe, sonsuzluklar boyunca yaşayan Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi altın tas verdi. ⁸ Tapınak Tanrı'nın yüceliğinden ve gücünden ötürü dumanla doldu. Yedi meleğin yedi belası sona erinceye dek kimse tapınağa giremedi.

16

Tanrı'nın Öfkesi ve Yedi Tas

¹ Sonra tapınaktan yükselen gür bir sesin yedi meleğe, “Gidin, Tanrı'nın öfkesiyle dolu yedi tası yeryüzüne boşaltın!” dediğini işittim.

² Birinci melek gidip tasını yeryüzüne boşalttı. Canavarın işaretini taşıyıp heykeline tapanların üzerinde acı veren iğrenç yaralar oluştu.

³ İkinci melek tasını denize boşalttı. Deniz ölü kanına benzer kana dönüştü, içindeki bütün canlılar öldü.

⁴ Üçüncü melek tasını ırmaklara, su pınarlarına boşalttı; bunlar da kana dönüştü.

⁵ Sulardan sorumlu meleğin şöyle dediğini işittim:

“Var olan, var olmuş olan kutsal Tanrı!
Bu yargılarında adilsin.

⁶ Kutsalların ve peygamberlerin kanını döktükleri için,

* **14:19** “Masara”: Sıkmaç, üzüm sıkma çukuru. **14:20** Yşa.63:3; Ağı.1:15; Va.19:15 † **14:20** “1 600 ok atımı”: Yaklaşık 300 km. **15:3-4** Çık.15:1; Mez.86:9; Yer.10:7 **15:5** Çık.38:21 * **15:5** “Tanıklık Çadırı”: İsraililer'in, Buluşma Çadırı diye de bilinen taşınabilir tapınağı. Tanrı'nın Musa aracılığıyla İsrail halkına verdiği, On Buyruk'un yazıldığı taş levhalar bu çadırda bulunurdu. **15:8** Çık.40:34; 1Kr.8:10-11; 2Ta.5:13-14; Yşa.6:4 **16:2** Çık.9:10 **16:4** Çık.7:17-21; Mez.78:44

İçecek olarak sen de onlara kan verdin.
Bunu hak ettiler.”

⁷ Sunaktan gelen bir sesin,

“Evet, Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı,
Yargıların doğru ve adildir”

dediğini işittim.

⁸ Dördüncü melek tasını güneşe boşalttı. Bununla güneşe insanları yakma gücü verildi.
⁹ İnsanlar korkunç bir ısıyla kavruldular. Tövbe edip bu belalara egemen olan Tanrı'yı yücelteceklerine, O'nun adına küfrettiler.

¹⁰ Beşinci melek tasını canavarın tahtına boşalttı. Canavarın egemenliği karanlığa gömüldü. İnsanlar ıstıraptan dillerini ısırdılar. ¹¹ İstirap ve yaralarından ötürü Göğün Tanrısı'na küfrettiler. Yaptıklarından tövbe etmediler.

¹² Altıncı melek tasını büyük Fırat Irmağı'na boşalttı. Gündoğusundan gelen kralların yolu açılsın diye ırmağın suları kurudu. ¹³ Bundan sonra ejderhanın ağzından, canavarın ağzından ve sahte peygamberin ağzından kurbağaya benzer üç kötü ruhun çıktığını gördüm. ¹⁴ Bunlar doğaüstü belirtiler gerçekleştiren cinlerin ruhlarıdır. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın büyük gününde olacak savaş için bütün dünyanın krallarını toplamaya gidiyorlar.

¹⁵ “İşte hırsız gibi geliyorum! Çıplak dolaşmamak ve utanç içinde kalmamak için uyanık durup giysilerini üstünde bulundurana ne mutlu!”

¹⁶ Üç kötü ruh, kralları İbranice Armagedon denilen yere topladılar. ¹⁷ Yedinci melek tasını havaya boşalttı. Tapıntaktaki tahttan yükselen gür bir ses, “Tamam!” dedi. ¹⁸ O anda şimşekler çaktı, uğultular, gök gürlemeleri işitildi. Öyle büyük bir deprem oldu ki, yeryüzünde insan oldu olalı bu kadar büyük bir deprem olmamıştı. ¹⁹ Büyük kent üçe bölündü. Ulusların kentleri yerle bir oldu. Tanrı büyük Babil'i anımsadı, ona ateşli gazabının şarabını içeren kâseyi verdi. ²⁰ Bütün adalar ortadan kalktı, dağlar yok oldu. ²¹ İnsanların üzerine gökten tanesi yaklaşık kırk kilo* ağırlığında iri dolu yağdı. Dolu belası öyle korkunçtu ki, insanlar bu yüzden Tanrı'ya küfrettiler.

17

Canavarın Sırtındaki Kadın

¹ Yedi taşı alan yedi melekten biri gelip benimle konuştu: “Gel!” dedi. “Sana engin suların kenarında oturan büyük fahişenin çarptırılacağı cezayı göstereyim. ² Dünya kralları onunla fuhuş yaptılar. Yeryüzünde yaşayanlar onun fuhşunun şarabıyla sarhoş oldular.”

³ Bundan sonra melek beni Ruh'un yönetiminde çöle götürdü. Orada yedi başlı, on boynuzlu, üzeri küfür niteliğinde adlarla kaplı kırmızı bir canavarın üstüne oturmuş bir kadın gördüm. ⁴ Kadın, mor ve kırmızı giysilere bürünmüş, altınlar, değerli taşlar, incilerle süslenmişti. Elinde iğrenç şeylerle, fuhşunun çirkeflikleriyle dolu altın bir kâse vardı. ⁵ Alnına şu gizemli ad yazılmıştı:

BÜYÜK BABİL,
DÜNYA FAHİŞELERİNİN
VE İĞRENÇLİKLERİNİN ANASI

16:10 Çık.10:21-23 **16:12** Yşa.11:15 **16:15** Mat.24:43-44; Luk.12:39-40; Va.3:3 **16:16** 2Kr.23:29; Zek.12:11
16:18 Va.8:5; 11:13,19 **16:19** Yşa.51:17 **16:20** Va.6:14 **16:21** Çık.9:23-25; Va.11:19 * **16:21** “Kırk kilo”:
Grekçe “Bir talanton”. **17:1** Yer.51:13 **17:2** Yşa.23:17; Yer.51:7 **17:3** Va.13:1 **17:4** Yer.51:7

⁶ Kadının, kutsalların ve İsa'ya tanıklık etmiş olanların kanıyla sarhoş olduğunu gördüm. Onu görünce büyük bir şaşkınlığa düştüm. ⁷ Melek bana, “Neden şaştın?” diye sordu. “Kadının ve onu taşıyan yedi başlı, on boynuzlu canavarın sırrını ben sana açıklayayım. ⁸ Gördüğün canavar bir zamanlar vardı, ama şimdi yok. Biraz sonra dipsiz derinliklerden çıkacak ve yıkıma gidecek. Yeryüzünde yaşayan ve dünya kurulalı beri adları yaşam kitabına yazılmamış olanlar canavarı görünce şaşacaklar. Çünkü o bir zamanlar vardı, şimdi yok, ama yine gelecek.

⁹ “Bunu anlamak için bilgelik gerek. Yedi baş, kadının üzerinde oturduğu yedi tepedir; aynı zamanda yedi kraldır. ¹⁰ Bunların beşi düştü, biri duruyor, ötekiye henüz gelmedi. Gelince kısa süre kalması gerek. ¹¹ Yaşamış, ama şimdi yok olan canavarın kendisi sekizinci kraldır. O da yedilerden biridir ve yıkıma gitmektedir. ¹² Gördüğün on boynuz henüz egemenlik sürmemiş on kraldır; canavarla birlikte bir saat egemenlik sürmek üzere yetki alacaklar. ¹³ Düşünce birliği içinde olan bu krallar güçlerini ve yetkilerini canavara verecekler. ¹⁴ Kuzu'ya karşı savaşacaklar, ama Kuzu onları yenecek. Çünkü Kuzu, rablerin Rabbi, kralların Kralı'dır. O'nunla birlikte olanlar, çağrılmış, seçilmiş ve O'na sadık kalmış olanlardır.”

¹⁵ Bundan sonra melek bana, “Şu gördüğün sular –fahişenin kenarında oturduğu sular– halklar, toplumlar, uluslar ve dillerdir” dedi. ¹⁶ “Gördüğün canavarla on boynuz fahişeden nefret edecek, onu perişan edip çıplak bırakacaklar. Etini yiyip kendisini ateşte yakacaklar. ¹⁷ Çünkü Tanrı, amacını gerçekleştirme isteğini onların yüreğine koymuştur. Öyle ki, Tanrı'nın sözleri yerine gelinceye dek krallıklarını canavara devretmekte sözbirliği edecekler. ¹⁸ Gördüğün kadın dünya kralları üzerinde egemenlik süren büyük kenttir.”

18

Babil'in Yıkılışı

¹ Bundan sonra büyük yetkiye sahip başka bir meleğin gökten indiğini gördüm. Yeryüzü onun görkemiyle aydınlandı. ² Melek gür bir sesle bağırdı:

“Yıkıldı! Büyük Babil yıkıldı!
Cinlerin barınağı,
Her kötü ruhun uğrağı,
Her murdar ve iğrenç kuşun sığınağı oldu.

³ Çünkü bütün uluslar
Azgın fuhşunun şarabından içtiler.
Dünya kralları da
Onunla fuhuş yaptılar.
Dünya tüccarları
Onun aşırı sefahatiyle zenginleştiler.”

⁴ Gökten başka bir ses işittim:

“Ey halkım!” diyordu.
“Onun günahlarına ortak olmamak,
Uğradığı belalara uğramamak için çık oradan!
⁵ Çünkü üst üste yığılan günahları göğe erişti,
Ve Tanrı onun suçlarını anımsadı.

⁶ Babil nasıl davrandıysa, karşılığını ona aynen verin,

Yaptıklarının iki katını ödeyin.

Hazırladığı kâsedeki içkinin

İki katını hazırlayıp ona içirin.

⁷ Kendini yücelttiği, sefahate verdiği oranda

İstirap ve keder verin ona.

Çünkü içinden diyor ki,

‘Tahtında oturan bir kraliçeyim, dul değilim.

Asla yas tutmayacağım!’

⁸ Bu nedenle başına gelecek belalar

–Ölüm, yas ve kıtlık–

Bir gün içinde gelecek.

Ateş onu yiyip bitirecek.

Çünkü onu yargılayan Rab Tanrı güçlüdür.

⁹ “Kendisiyle fuhuş yapan ve sefahatte yaşayan dünya kralları onu yakan ateşin dumanını görünce onun için ağlayıp dövünecekler. ¹⁰ Çektiği ıstıraptan dehşete düşecek, uzakta durup,

‘Vay başına koca kent,

Vay başına güçlü kent Babil!

Bir saat içinde cezayı buldun’ diyecekler.

¹¹ “Dünya tüccarları onun için ağlayıp yas tutuyor. Çünkü mallarını satın alacak kimse yok artık. ¹²⁻¹³ Altın, gümüşü, değerli taşları, incileri, ince keteni, ipeği, mor ve kırmızı kumaşları, her çeşit kokulu ağacı, fildişinden yapılmış her çeşit eşyayı, en pahalı ağaçlardan, tunç, demir ve mermerden yapılmış her çeşit malı, tarçın ve kakule, buhur, güzel kokulu yağ, günnük, şarap, zeytinyağı, ince un ve buğdayı, sığırları, koyunları, atları, arabaları ve köleleri, insanların canını satın alacak kimse yok artık.

¹⁴ “Diyecekler ki,

‘Canının çektiği meyveler elinden gitti,

Bütün değerli ve göz alıcı malların yok oldu.

İnsanlar bunları bir daha göremeyecek.’

¹⁵ Babil’de bu malları satarak zenginleşen tüccarlar, kentin çektiği ıstıraptan dehşete düşecekler. Uzakta durup ağlayacak, yas tutacaklar.

¹⁶ “ ‘Vay başına, vay!’ diyecekler.

‘İnce keten, mor ve kırmızı kumaş kuşanmış,

Altın, değerli taş ve incilerle süslenmiş

Koca kent!

¹⁷⁻¹⁸ Onca büyük zenginlik

Bir saat içinde yok oldu.’

“Gemi kaptanları, yolcular, tayfalar, denizde çalışanların hepsi, onu yakan ateşin dumanını görünce uzakta durup, ‘Koca kent gibisi var mı?’ diye feryat ettiler. ¹⁹ Başlarına toprak döktüler, yas tutup ağlayarak feryat ettiler:

‘Vay başına koca kent, vay!

Denizde gemileri olanların hepsi
Onun sayesinde, onun değerli mallarıyla
Zengin olmuşlardı.
Kent bir saat içinde viraneye döndü.’

²⁰ Ey gök, kutsallar, elçiler, peygamberler!
Onun başına gelenlere sevinin!
Çünkü Tanrı onu yargılayıp hakkınızı aldı.”

²¹ Sonra güçlü bir melek değirmen taşına benzer büyük bir taşı kaldırıp denize atarak
şöyle dedi:

“Koca kent Babil de
İşte böyle şiddetle atılacak
Ve bir daha görülmeyecek.
²² Artık sende lir çalanların, ezgi okuyanların,
Kaval ve borazan çalanların sesi
Hiç işitilmeyecek.
Artık sende hiçbir el sanatının ustası bulunmayacak.
Sende artık değirmen sesi duyulmayacak.
²³ Artık sende hiç kandil ışığı parlamayacak.
Sende artık gelin güvey sesi duyulmayacak.
Senin tüccarların dünyanın büyükleriydi.
Bütün uluslar senin büyüclüğünle yoldan sapmıştı.
²⁴ Peygamberlerin, kutsalların
Ve yeryüzünde boğazlanan herkesin kanı
Sende bulundu.”

19

Gökte Sevinç

¹ Bundan sonra gökte büyük bir kalabalığın sesini andıran yüksek bir ses işittim.

“Haleluya*!” diyorlardı.
“Kurtuluş, yücelik ve güç Tanrımız'a özgüdür.
² Çünkü O'nun yargıları doğru ve adildir.
Yeryüzünü fuhşuyla yozlaştıran
Büyük fahişeyi yargılayıp
Kendi kullarının kanının öcünü aldı.”

³ İkinci kez,

“Haleluya!
Onun dumanı sonsuzlara dek tütecek” dediler.

⁴ Yirmi dört ihtiyarla dört yaratık yere kapanıp, “Amin! Haleluya!” diyerek tahtta
oturan Tanrı'ya tapındılar.

⁵ Sonra tahttan bir ses yükseldi:

“Ey Tanrımız'ın bütün kulları!

18:20 Yas.32:43; Yer.51:48 **18:21** Yer.51:63-64 **18:22** Yşa.24:8; Hez.26:13 **18:23** Yer.7:34; 16:9; 25:10 **18:24**
Yer.51:49 * **19:1** “Haleluya”: İbranice “Rab'bi övün” anlamına gelir. **19:2** Yas.32:43; 2Kr.9:7 **19:3** Yşa.34:10
19:5 Mez.115:13

Küçük büyük, O'ndan korkan hepiniz,
O'nu övün!”

⁶ Ardından büyük bir kalabalığın, gürül gürül akan suların, güçlü gök gürlemelerinin sesine benzer sesler işittim.

“Haleluya!” diyorlardı.

“Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrımız
Egemenlik sürüyor.

⁷ Sevinelim, coşalım!

O'nu yüceltelim!

Çünkü Kuzu'nun düğünü başlıyor,

Gelini hazırlandı.

⁸ Giymesi için ona temiz ve parlak

İnce keten giysiler verildi.”

İnce keten kutsalların adil işlerini simgeler.

⁹ Sonra melek bana, “Yaz!” dedi. “Ne mutlu Kuzu'nun düğün şölenine çağrılmış olanlara!” Ardından ekledi: “Bunlar gerçek sözlerdir, Tanrı'nın sözleridir.”

¹⁰ Ona tapınmak üzere ayaklarına kapandım. Ama o, “Sakın yapma!” dedi. “Ben de senin ve İsa'ya tanıklığını sürdüren kardeşlerin gibi bir Tanrı kuluyum. Tanrı'ya tap! Çünkü İsa'ya tanıklık, peygamberlik ruhunun özüdür.”

Beyaz Atın Binicisi

¹¹ Bundan sonra göğün açılmış olduğunu, beyaz bir atın orada durduğunu gördüm. Binicisinin adı Sadık ve Gerçek'tir. Adaletle yargılar, savaşır. ¹² Gözleri alev alev yanan ateş gibidir. Başında çok sayıda taç var. Üzerinde kendisinden başka kimsenin bilmediği bir ad yazılıdır. ¹³ Kana batırılmış bir kaftan giymişti. Tanrı'nın Sözü adıyla anılır. ¹⁴ Beyaz, temiz, ince ketene bürünmüş olan gökteki ordular, beyaz atlara binmiş O'nu izliyorlardı. ¹⁵ Ağzından ulusları vuracak keskin bir kılıç uzanıyor. Onları demir çomakla güdecek. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın ateşli gazabının şarabını üreten masarayı† kendisi çiğneyecek. ¹⁶ Kaftanının ve kalçasının üzerinde şu ad yazılıydı:

KRALLARIN KRALI VE RABLERİN RABBİ

¹⁷⁻¹⁸ Bundan sonra güneşte duran bir melek gördüm. Göğün ortasında uçan bütün kuşları yüksek sesle çağırdı: “Kralların, komutanların, güçlü adamların, atlarla binicilerinin, özgür köle, küçük büyük, hepsinin etini yemek için toplanın, Tanrı'nın büyük şölenine gelin!”

¹⁹ Sonra canavarı, dünya krallarını ve onların ordularını, ata binmiş Olan'la O'nun ordusuna karşı savaşmak üzere toplanmış gördüm. ²⁰ Canavarla onun önünde doğaüstü belirtiler gerçekleştiren sahte peygamber yakalandı. Sahte peygamber, canavarın işaretini alıp heykeline tapanları bu belirtilerle saptırmıştı. Her ikisi de kükürtle yanan ateş gölüne diri diri atıldı. ²¹ Geriye kalanlar, ata binmiş Olan'ın ağzından uzanan kılıçla öldürüldü. Bütün kuşlar bunların etiyile doydular.

20

Bin Yıl

^{19:6} Hez.1:24 ^{19:6} Mez.93:1; 97:1; 99:1 ^{19:9} Mat.22:2-3 ^{19:11} Hez.1:1 ^{19:11} Yşa.11:4 ^{19:12} Dan.10:6
^{19:15} Mez.2:9 ^{19:15} Yşa.63:3; Yoe.3:13; Va.14:20 † ^{19:15} “Masara”: Sıkmaç, üzüm sıkma çukuru. ^{19:17-18}
Hez.39:17-20 ^{19:20} Va.13:1-18

¹ Sonra bir meleğin gökten indiğini gördüm. Elinde dipsiz derinliklerin anahtarı ve büyük bir zincir vardı. ² Melek ejderhayı –İblis ya da Şeytan denen o eski yılanı– yakalayıp bin yıl için bağladı. ³ Bin yıl tamamlanıncaya dek ulusları bir daha saptırmasın diye onu dipsiz derinliklere attı, oraya kapayıp girişi mühürledi. Bin yıl geçtikten sonra kısa bir süre için serbest bırakılması gerekiyor.

⁴ Bazı tahtlar ve bunlara oturanları gördüm. Onlara yargılama yetkisi verilmişti. İsa'ya tanıklık ve Tanrı'nın sözü uğruna başı kesilenlerin canlarını da gördüm. Bunlar, canavara ve heykeline tapmamış, alınlarına ve ellerine onun işaretini almamış olanlardı. Hepsi dirilip Mesih'le birlikte bin yıl egemenlik sürdüler. ⁵ İlk diriliş budur. Ölülerin geri kalanı bin yıl tamamlanmadan dirilmedi. ⁶ İlk dirilişe dahil olanlar mutlu ve kutsaldır. İkinci ölümün bunların üzerinde yetkisi yoktur. Onlar Tanrı'nın ve Mesih'in kâhinleri olacak, O'nunla birlikte bin yıl egemenlik sürecekler.

Şeytan'ın Cezalandırılması

⁷ Bin yıl tamamlanınca Şeytan atıldığı zindandan serbest bırakılacak. ⁸ Yeryüzünün dört bucağındaki ulusları –Gog'la Magog'u*– saptırmak, savaş için bir araya toplamak üzere zindandan çıkacak. Toplananların sayısı deniz kumu kadar çoktur.

⁹ Yeryüzünün dört bir yanından gelerek kutsalların ordugahını ve sevilen kenti kuşattılar. Ama gökten ateş yağdı, onları yakıp yok etti. ¹⁰ Onları saptıran İblis ise canavarla sahte peygamberin de içinde bulunduğu ateş ve kükürt gölüne atıldı. Gece gündüz, sonsuzlara dek işkence çekeceklerdir.

Ölülerin Yargılanması

¹¹ Sonra büyük, beyaz bir taht ve tahtta oturanı gördüm. Yerle gök önünden kaçtılar, yok olup gittiler. ¹² Tahtın önünde duran küçük büyük, ölülerini gördüm. Sonra kitaplar açıldı. Yaşam kitabı denen başka bir kitap daha açıldı. Ölüler kitaplarda yazılanlara bakılarak yaptıklarına göre yargılandı. ¹³ Deniz kendisinde olan ölülerini, ölüm ve ölüler diyarı da kendilerinde olan ölülerini teslim ettiler. Her biri yaptıklarına göre yargılandı. ¹⁴ Ölüm ve ölüler diyarı ateş gölüne atıldı. İşte bu ateş gölü ikinci ölümdür. ¹⁵ Adı yaşam kitabına yazılmamış olanlar ateş gölüne atıldı.

21

Yeni Yerusâlim

¹ Bundan sonra yeni bir gökle yeni bir yeryüzü gördüm. Çünkü önceki gökle yeryüzü ortadan kalkmıştı. Deniz de yoktu artık. ² Kutsal kentin, yeni Yerusâlim'in gökten, Tanrı'nın yanından indiğini gördüm. Güveyi için hazırlanmış süslü bir gelin gibiydi. ³ Tahttan yükselen gür bir sesin şöyle dediğini işittim: “İşte, Tanrı'nın konutu insanların arasındadır. Tanrı onların arasında yaşayacak. Onlar O'nun halkı olacaklar, Tanrı'nın kendisi de onların arasında bulunacak. ⁴ Onların gözlerinden bütün yaşları silecek. Artık ölüm olmayacak. Artık ne yas, ne ağlayış, ne de ıstırap olacak. Çünkü önceki düzen ortadan kalktı.”

⁵ Tahtta oturan, “İşte her şeyi yeniliyorum” dedi. Sonra, “Yaz!” diye ekledi, “Çünkü bu sözler güvenilir ve gerçektir.” ⁶ Bana, “Tamam!” dedi, “Alfa* ve Omega, başlangıç ve son Ben'im. Susayana yaşam suyunun pınarından karşılıksız su vereceğim. ⁷ Galip gelen bunları miras alacak. Ben onun Tanrısı olacağım, o da bana oğul olacak. ⁸ Ama korkak,

20:2 Yar.3:1 20:4 Dan.7:9,22 20:8 Hez.7:2; 38:2,9,15 * 20:8 “Gog'la Magog”: Yecüc'le Mecüc diye de bilinir.
 20:11 Dan.7:9-10 21:1 Yşa.65:17; 66:22; 2Pe.3:13 21:2 Yşa.52:1 21:2 Yşa.61:10 21:2 Va.3:12 21:3
 Lev.26:11,12; Hez.37:27 21:4 Yşa.25:8; 65:19 21:6 Yşa.55:1 21:7 2Sa.7:14; Mez.89:26-27

imansız, iğrenç, adam öldüren, fuhuş yapan, büyücü, putperest ve bütün yalancılara gelince, onların yeri, kükürtle yanan ateş gölüdür. İkinci ölüm budur.”

⁹ Son yedi belayla dolu yedi taşı taşıyan yedi melekten biri gelip benimle konuştu. “Gel!” dedi, “Kuzu'ya eş olacak gelini sana göstereyim.” ¹⁰⁻¹¹ Sonra melek beni Ruh'un yönetiminde büyük, yüksek bir dağa götürdü. Oradan bana gökten, Tanrı'nın yanından inen ve O'nun görkemiyle ışıldayan kutsal kenti, Yeruşalim'i gösterdi. Kentin ışıltısı çok değerli bir taşın, billur gibi parıldayan yeşim taşının ışıltısına benziyordu. ¹² Büyük ve yüksek surları ve on iki kapısı vardı. Kapıları on iki melek bekliyordu. Kapıların üzerine İsrailoğulları'nın on iki oymağının adları yazılmıştı. ¹³ Doğuda üç kapı, kuzeyde üç kapı, güneyde üç kapı, batıda üç kapı vardı. ¹⁴ Kenti çevreleyen surların on iki temel taşı bulunuyordu. Bunların üzerinde Kuzu'nun on iki elçisinin adları yazılıydı.

¹⁵ Benimle konuşan meleğin elinde kenti ve kent kapılarıyla surları ölçmek için altın bir ölçü kamışı vardı. ¹⁶ Kent kare biçimindeydi, uzunluğu enine eşitti. Melek kenti kamışla ölçtü, her bir yanı 12 000 ok atımı* geldi. Uzunluğu, eni ve yüksekliği birbirine eşitti. ¹⁷ Melek surları da ölçtü. Kullandığı insan ölçüsüne göre 144 arşındı†. ¹⁸ Surlar yeşimden yapılmıştı. Kent ise, cam duruluğunda saf altındandı. ¹⁹⁻²⁰ Kent surlarının temelleri her tür değerli taşla bezenmişti. Birinci temel taşı yeşim, ikincisi laciverttaşı, üçüncüsü akik, dördüncüsü zümrüt, beşincisi damarlı akik, altıncısı kırmızı akik, yedincisi sarı yakut, sekizincisi beril, dokuzuncusu topaz, onuncusu sarıca zümrüt, on birincisi gökyakut, on ikincisi ametistti. ²¹ On iki kapı on iki inciye; kapıların her biri birer inciden yapılmıştı. Kentin anayolu cam saydamlığında saf altındandı.

²² Kentte tapınak görmedim. Çünkü Her Şeye Gücü Yeten Rab Tanrı ve Kuzu, kentin tapınağıdır. ²³ Aydınlanmak için kentin güneş ya da aya gereksinimi yoktur. Çünkü Tanrı'nın görkemi onu aydınlatıyor. Kuzu da onun ırlasıdır. ²⁴ Uluslar kentin ışığında yürüyecekler. Dünya kralları servetlerini oraya getirecekler. ²⁵ Kentin kapıları gündüz hiç kapanmayacak, orada gece olmayacak. ²⁶ Ulusların görkemi ve zenginliği oraya taşınacak. ²⁷ Oraya murdar hiçbir şey, iğrenç ve aldatıcı işler yapan hiç kimse asla girmeyecek; yalnız adları Kuzu'nun yaşam kitabında yazılı olanlar girecek.

22

¹ Melek bana Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtından çıkan billur gibi berrak yaşam suyu ırmağını gösterdi. ² Kentin anayolunun ortasında akan ırmağın iki yanında on iki çeşit meyve üreten ve her ay meyvesini veren yaşam ağacı bulunuyordu. Ağacın yaprakları uluslara şifa vermek içindir. ³ Artık hiçbir lanet kalmayacak. Tanrı'nın ve Kuzu'nun tahtı kentin içinde olacak, kulları O'na tapınacak. ⁴ O'nun yüzünü görecek, alınlarında O'nun adını taşıyacaklar. ⁵ Artık gece olmayacak. Çıra ışığına da güneş ışığına da gereksinimleri olmayacak. Çünkü Rab Tanrı onlara ışık verecek ve sonsuzlara dek egemenlik sürecekler.

İsa Geliyor

⁶ Melek bana, “Bu sözler güvenilir ve gerçektir” dedi. “Peygamberlerin ruhlarının Tanrısı olan Rab, yakın zamanda olması gereken olayları kullarına göstermek için meleğini gönderdi.”

⁷ “İşte tez geliyorum! Bu kitaptaki peygamberlik sözlerine uyana ne mutlu!”

⁸ Bunları işiten ve gören ben Yuhanna'yım. İşitip gördüğümde bunları bana gösteren meleğe tapmak için ayaklarına kapandım. ⁹ Ama o bana, “Sakın yapma!” dedi, “Ben

^{21:10-11} Hez.40:2 ^{21:12} Hez.48:30-34 ^{21:15} Hez.40:3 * ^{21:16} “12 000 ok atımı”: Yaklaşık 2 200 km.
† ^{21:17} “144 arşın”: Yaklaşık 75 m. ^{21:18} Yşa.54:11-12 ^{21:23} Yşa.60:19-20 ^{21:24} Yşa.60:3 ^{21:25} Yşa.60:11
^{21:27} Yşa.52:1; Hez.44:9 ^{22:1} Hez.47:1; Zek.14:8 ^{22:2} Yar.2:9 ^{22:3} Zek.14:11 ^{22:5} Yşa.60:19; Dan.7:18

senin, peygamber kardeşlerin ve bu kitabın sözlerine uyanlar gibi bir Tanrı kuluyum. Tanrı'ya tap!"

¹⁰ Sonra bana, "Bu kitabın peygamberlik sözlerini mühürleme" dedi, "Çünkü beklenen zaman yakındır. ¹¹ Kötülük yapan, yine kötülük yapsın. Kirli olan, kirli işlerini sürdürsün. Doğru olan, yine doğruyu yapsın. Kutsal olan kutsal kalsın."

¹² "İşte tez geliyorum! Vereceğim ödüller yanımdadır. Herkese yaptığığın karşılığını vereceğim. ¹³ Alfa ve Omega, birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Ben'im.

¹⁴ "Kaftanlarını yıkayan, böylelikle yaşam ağacından yemeye hak kazanarak kapılardan geçip kente girenlere ne mutlu! ¹⁵ Köpekler*, büyücüler, fuhuş yapanlar, adam öldürenler, putperestler, yalanı sevip hile yapanların hepsi dışarıda kalacaklar.

¹⁶ "Ben İsa, kiliselerle ilgili bu tanıklığı sizlere iletisin diye meleğimi gönderdim. Davut'un kökü ve soyu Ben'im, parlak sabah yıldızı Ben'im."

¹⁷ Ruh ve Gelin†, "Gel!" diyorlar. İşiten, "Gel!" desin. Susayan gelsin. Dileyen, yaşam suyundan karşılıksız alsın.

¹⁸ Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkesi uyarıyorum! Her kim bu sözlere bir şey katarsa, Tanrı da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır. ¹⁹ Her kim bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır.

²⁰ Bunlara tanıklık eden, "Evet, tez geliyorum!" diyor. Amin! Gel, ya Rab İsa!

²¹ Rab İsa'nın lütfu kutsallarla birlikte olsun! Amin.

22:11 Dan.12:10 **22:12** Mez.28:4; Ysa.40:10; 62:11; Yer.17:10 **22:13** Va.1:8 **22:13** Ysa.44:6; 48:12; Va.1:17; 2:8
22:14 Yar.2:9; 3:22 * **22:15** "Köpek": Burada "Düşük karakterli insan" anlamındadır. **22:16** Ysa.11:1,10 **22:17** Ysa.55:1 † **22:17** "Gelin": İnanlılar topluluğu (bkz. Va.21:2). **22:18** Yas.4:2; 12:32